http://www.dhammadownload.com

ရွေးချယ်ထားသော ဒုတိယတွဲ

စတုက္က၊ ဝိဂြိုဟ်၊ သမ္မန်နှင့် နိဂုတ္တိတို့ကို
ပုံစံ (၁၀၀၀)စီတိုဖြင့် စီရင်ရီ ခြယ်မှုန်းတင်ပြထားသည်။

(ညီလတွဲ)နှင့်ယှဉ်လျှင်ဖြစ်၏

ရွေးချယ်ထားသော ဒုတိယတွဲ

ရွေးသူ + ဒီကမွိက

ရွေးချယ်ထားသော ဒုတိယတွဲ

ပူဇော်ထွန်းညှိပြီးသော
အလင်းတိုင်များ

ရွေးသူ + ဒီကမွိက

ရွေးချယ်ထားသော ဒုတိယတွဲ

ရွေးချယ်ထားသော ဒုတိယတွဲ

ရွေးသူ + ဒီကမွိက

http://www.dhammadownload.com

ဓမ္မာစရိယ [စာချ] တန်းဝင် အရှင်တို့အတွက်

ရွှေသီလကွန် (ဒုတိယတွဲ)

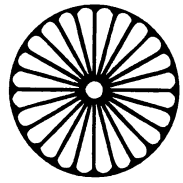

ဓမ္မာစရိယတန်း သီလကွန်ကျမ်းစာ ဒုတိယနေ့

စတုက္ကာ၊ ဝိဂြိုဟ်၊ သမ္ဗန်၊ နိရုတ္တိတို့ကို ပုံစံ ၁၀၀၀-စီတို့ဖြင့်

စုစည်း၍ စီရရီခြယ်မှုန်း တင်ပြထားသည်။

ရွှေညဝါ-ဦးသုန်
ရွှေညဝါ+ဒိကမ္မိက

http://www.dhammadownload.com

ပုံနှိပ်ခြင်း

သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ စာအမှတ် ၁၁၉/ ဝ၁/ (ပုံနှိပ်) သသန-၁၀ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးဝင်းနိုင် မှတ်ပုံတင်အမှတ် (ဝ၃၈၄၃/ ဝ၂၄ဝ၅)ဖြင့် ထုတ်ဝေ၍ ရန်ကုန်တိုင်း၊ ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊ အမှတ် (၁၇၅)၊ မြေညီထပ်၊ ၃၆-လမ်းရှိ ဦးအောင်မြင့်၏ ဝဿန်ပုံနှိပ်တိုက်တွင် ရိုက်နှိပ်သည်။

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

ကွန်ပျူတာစာစီ	အရှင်ပညာသိရီ (ရွာငံ၊ အုတ်တွင်း)
မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်း	ထွန်းဇော်လင်း အမှတ် (၇)၊ ဦးဖိုးထူးလမ်း ကြည့်မြင်တိုင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။ ဖုံး။ ဝ၉၅၁-၃၅၈၁၀
အုပ်ရေ	၁၀၀၀
တန်ဖိုး	ဓမ္မဒါန
ထုတ်ဝေသည့်ခုနှစ်	၂၀၁၀ ခုနှစ်၊ မေလ
ထုတ်ဝေသည့်အကြိမ်	ပထမအကြိမ်
ဖြန့်ချိရာဌာန	ဓမ္မဝတ်မှုန် ပိဋကတ်စာပေ ဖြန့်ချိရေး အမှတ် (၃၉၊ ၄၀) ရွှေတိဂုံဘုရား တောင်ဘက်မုခ် ဈေးတော်ရုံ ဒဂုံစာတိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့။ ဖုံး။ ဝ၁-၃၈၃၅၁ (လိုင်းခွဲ-၂၀၆) ဝ၉-၇၃၁၀၄၁၁၂ ဝ၉-၇၃၀၄၀၉၅၁

http://www.dhammadownload.com

ကျေးဇူးဆပ်ပါ၏

ရှင်သာမဏေ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော ဘဒ္ဒန္တပညာဒီပ (ပျဲလွန်)၊ သတိပဋ္ဌာန်ကျောင်းဆရာတော်၊ ပန်းတနော်မြို့။

ရဟန်း ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော ဘဒ္ဒန္တသောဘိတ (ပျဲလွန်)၊ ရွှေဂူကျောင်းဆရာတော်၊ ဓနုဖြူမြို့။

ကန့်ကူလက်လှည့် ငယ်ဆရာအရင်း ဖြစ်တော်မူသော ဓနုဖြူ၊ ရွှေဂူ–အရှင်ဇာဂရိယ၊ ပန်းတနော်မြို့။

အလင်္ကာ, ဆန်း, သဒ္ဒါ, ကဗျာ စသော စာဝါများကို သင်ကြားပို့ချပေးတော်မူသော ဘဒ္ဒန္တကုမာရ၊ မြတောင်စာသင်တိုက်၊ ပန်းတနော်မြို့။

အဘိဓမ္မာ၏ အခြေပါဒက သင်္ဂြိဟ်ကျမ်းကို ပိုင်နိုင်စွာ သင်ကြားပို့ချပေးတော်မူသော ဘဒ္ဒန္တအာစာရ၊ မြတောင်စာသင်တိုက်၊ ပန်းတနော်မြို့။

သဒ္ဒါ, ပဋ္ဌာန်း, ပါရာဇိကဏ် စာဝါများကို သင်ကြားပို့ချပေးတော်မူသော သတ္တမစံကျောင်းဆရာတော်၊ ရွှေဟင်္သာတောရ ပါဠိတက္ကသိုလ်၊ ညောင်တုန်းမြို့ အစရှိသော ဆရာမြတ်များနှင့် ...

ပုဗ္ဗာစရိယဟု ဆိုအပ်သည့် ခမည်းတော် ဦးခင်ရွှေ+မယ်တော် ဒေါ်ခင်လှ၊ ပန်းတနော်မြို့၊ ဧရာဝတီတိုင်း။

မိခင်ကဲ့သို့ ကျေးဇူးများလှသည့် အမကြီး ဒေါ်ချော (ရွှေမြင့်မိုရ်)၊ ရန်ကုန်မြို့။

ရှင်သာမဏေဘဝ၌ ပစ္စည်းလေးပါးတို့ဖြင့် လိုလေသေးမရှိအောင် ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ပျိုးထောင်ပေးခဲ့သော ဦးခင်အောင်+ဆရာမဒေါ်ခင်မိမိအောင်၊ ဘုရင့်နောင်လမ်း၊ (ငွေသော်တာ ရွှေပန်းတိမ်)၊ ပန်းတနော်မြို့။

ရဟန်းဘဝ၌ ပစ္စည်းလေးပါးတို့ဖြင့် လိုလေသေးမရှိအောင် ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ လှူဒါန်းပြုစုပေးသော ရဟန်းမယ်တော်ကြီး ရွှေဥဒေါင်း ဒေါ်ခင်ကြည်နှင့် သား/သမီး/မြေး/မြစ်တစ်စု၊ ဓနုဖြူမြို့။

မိခင်ရင်းပမာ မေတ္တာထားကာ စောင့်ရှောက်ရှာသည့် အမေလွမ် (ခ) ဒေါ်ရင်မေ၊ စလင်းလမ်း၊ ကြည့်မြင်တိုင်မြို့ ... အစရှိသော ကျေးဇူးရှင်တို့၏ မြင့်မြတ်များပြားလှသော ကျေးဇူးများကို ဤကျမ်းစာ ရေးသားအားထုတ်ခြင်းဖြင့် ကျေးဇူးဆပ်ပါ၏။

http://www.dhammadownload.com

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ရှေသီလက္ခန် (ဒုတိယတွဲ)

ပဏာမနှင့် ပဋိညာဉ်

အနန္တဂုဏသမ္ပန္နံ၊ ဗုဒ္ဓံ ဓမ္မံ ဂဏံ သေဋ္ဌံ။
ဝန္ဒိတွာန ဣမံ ဂန္ထံ၊ သောတူနတ္ထာယ ဘာသိဿံ။

မြတ်ဆရာများ

စာရေးသူသည် ဓမ္မာစရိယတန်း၊ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂဋ္ဌကထာ ကျမ်းစာကို . . .

မန္တလေးမြို့, မစိုးရိမ်တိုက်သစ်နှင့် မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်တို့မှ စာချဆရာတော်များ၊ ပဲခူးမြို့, ကြခတ်ဝိုင်းကျောင်းတိုက်မှ စာချဆရာတော်များ၊ ဦးနန္ဒက (ထားဝယ်)၊ ပါဋိဆရာကြီး ဦးအောင်ခိုင် အစရှိသော ဆရာမြတ်တို့၏ အထံမှလည်းကောင်း။

"ရှေးရှေးသော ကျမ်းတို့သည် နောက်နောက်သော ကျမ်းတို့၏ ဆရာဖြစ်စမြဲ"ဟူသော ဆိုရိုးအတိုင်း ရှေးရှေးသော ကျမ်းပြုဆရာမြတ်တို့ ရေးသားပြုစု အားထုတ်တော်မူခဲ့ကြသော, စာရေးသူ ဖတ်ရှုလေ့လာခဲ့ရသော စာချတန်းဆိုင်ရာ ကျမ်းစာများမှလည်းကောင်း နည်းယူခဲ့ပါ၏။

အထူးအားဖြင့် အမရပူရမြို့, မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ရေးသားပြုစုတော်မူသော ဘာသာဋီကာကျမ်းများနှင့် သဒ္ဒါကျမ်းများ၊ ရန်ကုန်တိုင်း, မှော်ဘီမြို့, သာသနာ့ဝန်ဆောင်ကျောင်းတိုက်ဆရာတော် အရှင်ကုမာရ ပြုစုတော်မူသော ဓာတွတ္ထပန်းကုံး၊ မန္တလေးမြို့, မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ်, မင်္ဂလာသိရီအုတ်ကျောင်းမှ ဘဒ္ဒန္တစန္ဒောဘာသာဘိဝံသ စုစည်းတင်ပြတော်မူအပ်သော တိပိဋကဝိဂ္ဂဟမဥ္ဇူသာ၊ ဟင်္သာတမြို့, မိုးကောင်းပရိယတ္တိစာသင်တိုက်မှ ပဓာနနာယကဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တသုဓမ္မာစာရ ရေးသားပြုစုတော်မူသော အမြန်သင်ဓမ္မာစရိယ ပို့ချချက်(မူကြမ်း)၊ မန္တလေးမြို့, မစိုးရိမ်တိုက်မှ ဘဒ္ဒန္တကောဝိဒါဘိဝံသ ရေးသားပြုစုတော်မူသော မစိုးရိမ်သီလက္ခန်၊ မစိုးရိမ်တိုက်မှ ဘဒ္ဒန္တဇယဒိသာဘိဝံသ ရေးသားပြုစုတော်မူသော မစိုးရိမ်သီလက္ခန်အဖြေသစ်၊ မစိုးရိမ်တိုက်သစ်မှ ဘဒ္ဒန္တသုစိတ္တာဘိဝံသ ရေးသားပြုစုတော်မူသော သီလက္ခန်ဝါကျဥယျာဉ်၊ ပဲခူးမြို့, ကြခတ်ဝိုင်းကျောင်းတိုက်မှ ဘဒ္ဒန္တဣဿရိယာဘိဝံသ ရေးသားပြုစုတော်မူအပ်သော သီလက္ခန်အောင်ပန်း၊ ရန်ကုန်မြို့, ရန်ကင်း–ပဥ္စနိကာယသာသနာ့ဗိမာန်ကျောင်းတိုက်မှ ဘဒ္ဒန္တပညာသီဟာဘိဝံသ ရေးသားပြုစုတော်မူအပ်သော သီလက္ခန်စာစဉ်၊ ရန်ကုန်တိုင်း, ခရမ်းမြို့, ကိုင်းကုန်းပါဋိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်မှ တတိယနာယကဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဇောတိက စီရင်ရေးသားအပ်သော သီလက္ခန်စည်းမျဉ်းအလင်းကျမ်း၊ မန္တလေးမြို့, မိုးကောင်းတိုက်, ညောင်ရမ်းပါဋိတက္ကသိုလ်, သိန်းသန်းဆရာတော် ပို့ချတော်မူအပ်သော ဓမ္မာစရိယပို့ချချက်၊ မိုးကောင်းတိုက်, ညောင်ရမ်းပါဋိတက္ကသိုလ်, သုဓမ္မဝတီအုဋ္ဌ်ကျောင်းမှ ဘဒ္ဒန္တသာသနာဘိဝံသ ရေးသားပြုစုတော်မူအပ်သော သီလက္ခန်အဖြေ၊ ဘုရားကြီးတိုက် ပဓာနနာယက,

http://www.dhammadownload.com

နယားဆရာတော် စီရင်တော်မူအပ်သော သံဝဏ္ဏနာနိယံအဖြေသစ်ကျမ်း၊ နိယံကျမ်းပြု ဆရာတော်အသီးသီးတို့ ရေးသားပြုစုတော်မူခဲ့ကြသော ဘုရားကြီးနိယံ, ရွှေရေးဆောင်နိယံ အစရှိသော နိယံကျမ်းများ၊ ရန်ကုန်မြို့, ဗဟန်း ၃-လမ်း, ဝိမလာရာမ နတ်ညွှန်းကျောင်းတိုက်မှ ဘဒ္ဒန္တဝိမလထေရ် ရေးသားပြုစုတော်မူသော နတ်ညွှန်းနိရုတ္တိကြေးမုံ၊ မြောင်းမြမြို့, တိုက်သစ်ပဇ္ဇောတာရုံကျောင်းတိုက်မှ အရှင်ကာရဏိက (ခေါ်) ဆရာကြီးမျက်ရှူဦးကျော်လွင် ရေးသားပြုစုအပ်သော ဓမ္မာစရိယမျက်ရှု၊ ပခုက္ကူမြို့, မဟာဝိဇယာရာမပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်မှ အရှင်ရာဇိန္ဒ (ခေါ်) ဆရာဦးတင်စိုး ရေးသားပြုစုအပ်သော ပခုက္ကူဓမ္မာစရိယ၊ ရန်ကုန်မြို့, မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံကျောင်းတိုက်မှ ဘဒ္ဒန္တသီလာစာရာဘိဝံသ (ခေါ်) လေးဘွဲ့ရဓမ္မာစရိယ ဆရာကြီး ဦးသာဌေးမြင့် ရေးသားပြုစုအပ်သော နည်းပြဓမ္မာစရိယ (ပ+ဒု)၊ ပဲခူးမြို့, သာသနာ့မဏ္ဍိုင်ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်မှ ဘဒ္ဒန္တဓမ္မာနန္ဒာစာရ (ခေါ်) ဆရာဦးထွန်းဦး (မဟာဓမ္မာစရိယ - **M.A.**၊ ပါဠိပါရဂူ, ပိဋကတ္တယပါရဂူ) ရေးသားပြုစုအပ်သော ဓမ္မဗိမာန် သီလက္ခန်စည်းမျဉ်းအဖြေ အစရှိသော ကျမ်းစာမြတ်များမှလည်းကောင်း သင်ကြားဆည်းပူး နည်းယူခဲ့ပါ၏။

ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ဆရာတော်အရှင်သူမြတ်များသည် ရွှေသီလက္ခန်ကျမ်းစာနှင့် ဆက်စပ်သည့် စာရေးသူ၏ မြတ်ဆရာများပင် ဖြစ်ပါတော့၏။

လျှောက်တင်လွှာ

ဆရာမြတ်အသီးသီးတို့၏ နည်းစနစ်များကို တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း, ပြင်ဆင်၍သော်လည်းကောင်း ဤကျမ်း၌ သုံးခွင့်ပြုတော်မူပါရန် ဆရာမြတ်အပေါင်းအား ဤနေရာမှ ရိုသေလေးမြတ်စွာ ရှိခိုးဦးညွတ် လျှောက်ထားအပ်ပါ၏။

အထူးအားဖြင့် ကျမ်းညွှန်းများကို ရေးသားရာ၌ မန္တလေးမြို့, မစိုးရိမ်တိုက်မှ ဘဒ္ဒန္တကောဝိဒါဘိဝံသ မဟာထေရ်မြတ်နှင့် ဘဒ္ဒန္တဇေယဒိသာဘိဝံသ မဟာထေရ်မြတ် နှစ်ပါးတို့၏ ဘွဲ့အမည်တော်ကို အမျိုးမျိုးသော အကြောင်းများကြောင့် အတိုကောက် တိုက်ရိုက်သုံးစွဲထားသည်ကိုလည်း သည်းခံခွင့်ပေး ကျေအေးတော်မူပါရန် ရိုသေစွာ လျှောက်ထားအပ်ပါသည် ဆရာတော် အရှင်မြတ်များဘုရား။

ဤရွှေသီလက္ခန်ကျမ်းစာကို အမှားအယွင်း ကင်းနိုင်သမျှ ကင်းအောင် စာရေးသူ အတတ်နိုင်ဆုံးအားထုတ်ထားပါ၏။ စာရေးသူ၏ ပမာဒ,ဘမ အစရှိသော အကြောင်းများကြောင့် ချွတ်ယွင်းချက်များလည်း ပါကောင်း ပါနိုင်ရာ၏။ ချွတ်ယွင်းချက် အမှားများကို ရှုမြင်မိသော် အမှန်ပြင်တော်မူပါ၊ မသင့်မြင်သော် အသင့်ဆင်ပါဟု လျှောက်တင်အပ်ပါ၏။

ပန်ကြားလွှာ

ပညာရှင်အသီးသီးတို့၏ အဆိုအမိန့်များကိုလည်း သောတုဇနတို့ ဘဝအားမာန် တိုးတက်ပါစေခြင်းအကျိုးငှာ ဤကျမ်း၌ အလျင်းသင့်သလို ဖော်ပြထားပါ၏။ ထိုအဆိုအမိန့်တို့ကို သုံးခွင့်ပြုပါရန်လည်း ပညာရှင် အပေါင်းတို့အား အနှုးအညွတ် ပန်ကြားအပ်ပါ၏။

http://www.dhammadownload.com

ရေးသားပုံသွင်း အစီအစဉ်

ရွှေသီလကွန် ဒုတိယတွဲ၌ ...

သီလကွန်စည်းမျဉ်း၏ ၃၊ ၄၊ ၅၊ ၇-နံပါတ်တို့၌ လာသည့် စတုက္က, ဝိဂ္ဂဟ, သမ္မန်, နိရုတ္တိတို့ကို ပုံစံပေါင်း ၁၀၀၀-စီတို့ဖြင့် ရေးသားဖော်ပြအပ်ပါ၏။ လေ့လာရာ၌ လွယ်ကူပါစေခြင်း အကျိုးငှာ နံပါတ် အစဉ်အတိုင်း မပြမူ၍ ၃၊ ၅၊ ၇၊ ၄-ဟူသော နံပါတ်အစဉ်ဖြင့်သာ ရေးသားဖော်ပြအပ်ပါ၏။

ထိုသို့ ရေးသားဖော်ပြရာ၌လည်း စာမျက်နှာ ၁-မှ စာမျက်နှာ ၂၉၀-အတွင်း၌ စတုက္က (၁၀၀၀) တို့ကိုလည်းကောင်း၊ စာမျက်နှာ ၂၉၁-မှ စာမျက်နှာ ၄၃၀-အတွင်း၌ သမ္မန် (၁၀၀၀)တို့ကိုလည်းကောင်း၊ စာမျက်နှာ ၄၃၁-မှ စာမျက်နှာ ၅၆၄-အတွင်း၌ နိရုတ္တိ (၁၀၀၀)တို့ကိုလည်းကောင်း၊ စာမျက်နှာ ၅၆၅-မှ စာမျက်နှာ ၆၅၆-အတွင်း၌ ဝိဂ္ဂဟ (၁၀၀၀)တို့ကိုလည်းကောင်း၊ စာမျက်နှာ ၆၅၇-မှ စာမျက်နှာ ၆၇၃-အတွင်း၌ နိရုတ္တိ အက္ခရာဝဋ္ဋိတို့ကိုလည်းကောင်း၊ စာမျက်နှာ ၆၇၄-မှ စာမျက်နှာ ၆၉၄-အတွင်း၌ ဝိဂ္ဂဟ အက္ခရာဝဋ္ဋိတို့ကိုလည်းကောင်း အသီးသီး စီရရှိခြင်းမှုန်း ရေးသားဖော်ပြအပ်ပါ၏။ သေချာစေ့ငဲ့ ရှုတော်မူ။

သဗ္ဗေ ပုဏ္ဏေန္တု သက်ပွါ

ရွှေညဝါ ဦးသုနိ (ရွှေညဝါ+ဒီကမ္ဘီက)

၁၃၇၁ ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့် ဓနေနေ့

၂၇၊ ၂၊ ၂၀၁၀

ဂုဏ်ကျေးဇူးတင်စကား

ရေကူးနည်း ဖတ်ပြီးရုံနဲ့ တကယ်ရေမကူးတတ်သေးဘူး။

ရေထဲကို တကယ်ဆင်းကူးကြည့်မှ အဟုတ်ရေကူးတတ်တာ။

သီလကွန်စည်းမျဉ်း ဖတ်ပြီးရုံနဲ့ သီ-ကို တကယ်မပိုင်သေးဘူး။

သီ-ပုံစံတွေ များများလေ့ကျင့်မှ သီ-ကို တကယ်ပိုင်မှာ။

သီ-ကို တကယ်ပိုင်နိုင် တတ်ကျွမ်းစေဖို့အတွက်

လေ့ကျင့်စဂျာ ပုံစံတွေ အများကြီးလိုအပ်တယ်။

အဲ့ဒီလိုနေတဲ့ ကွက်လပ်လေး ဖြည့်စွက်ချင်လို့ ဒီကျမ်းကို ရေးတယ်။

http://www.dhammadownload.com

(၃)နံပါတ် စတုက္က (၁၀၀၀)

နိဒါနကထာ

(ဌ၊ နှာ ၁-လာ စတုက္က)

ကရဏာသီတလဟဒယံ၊ ပညာပဇ္ဇောတဝိဟတမောဟတမံ။
သနရာမရလောကဂရုံ၊ ဝန္ဒေ သုဂတံ ဂတိဝိမုတ္တံ။
ဗုဒ္ဓေါဝိ ဗုဒ္ဓဘာဝံ၊ ဘာဝေတွာ စေဝ သစ္ဆိကတွာ စ။
ယံ ဥပဂတော ဂတမလံ၊ ဝန္ဒေ တမနုတ္တရံ **ဓမ္မံ**။
သုဂတသ ဩရသာနံ၊ ပုတ္တာနံ မာရသေနမထနာနံ။
အဋ္ဌန္နမ္ပိ သမ္ဗုဒ်ံ၊ သိရသာ ဝန္ဒေ **အရိယသံဃံ**။
သနရာမရလောကဂရုံကို ရှု၍ "ပထမဂါထာဋ္ဌ စတုက္က"

(၁) နနု ဧတ္ထ ဒေဝမနုဿပဓာနဘူတာ ဟောန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ တေသံ အပဓာနတာ (သနရာမရလောကဂရုန္တိ) နိဒ္ဒိသီယတိ။
(၃) အတ္ထတော ပဓာနတာယ ဂဟေတဗ္ဗတ္တာ။
(၄) တေသံ အပဓာနတာ (သနရာမရလောကဂရုန္တိ) နိဒ္ဒိသီယတိ။

ဒုတိယဂါထာဝယ် ဗုဒ္ဓေါဝိဋ္ဌ "ဝိ(ဝါ)အဝိကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ဗုဒ္ဓေါ ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဗုဒ္ဓဘာဝံ ဘာဝေတွာ စေဝ သစ္ဆိကတော စ ယံ ဥပဂတောတိ ဝုတ္တံ။
(၃) ဓမ္မသ ဗုဒ္ဓဘာဝဟေတုဘူတတ္တာ။
(၄) ဗုဒ္ဓဘာဝံ ဘာဝေတွာ စေဝ သစ္ဆိကတော စ ယံ ဥပဂတောတိ ဝုတ္တံ။

"သုံးဂါထာလုံးကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ပဌမံ ဓမ္မသံဃရတနာနံ ပဏာမော ကာတဗ္ဗော။
(၂) အထ ကသ္မာ ပဌမံ ဗုဒ္ဓသ ပဏာမံ ကရောတိ။
(၃) သေသရတနာနံ ဗုဒ္ဓရတနသ ပသတ္ထတ္တာ။
(၄) ပဌမံ ဗုဒ္ဓသ ပဏာမံ ကရောတိ။

ဗုဒ္ဓေါဝိဋ္ဌ ဝိ(ဝါ)အဝိသဒ္ဒါ ထားရခြင်းအကြောင်း

"ဗုဒ္ဓေါဝိ ဗုဒ္ဓဘာဝံ ဘာဝေတွာ စေဝ သစ္ဆိကတော စ ယံ ဥပဂတော"ဟူသော အကျိုးကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ဗုဒ္ဓေါဝိဋ္ဌ ဝိ(ဝါ)အဝိ သဒ္ဒါကို ထားသည်။

ဗုဒ္ဓေါဝိဋ္ဌ ဝိ(ဝါ)အဝိသဒ္ဒါ၏ အနက်

ဗုဒ္ဓေါဝိဋ္ဌ အဝိသဒ္ဒါသည် ထိုင်ရာ နေရာကို ရှုလျှင် အရိယာ သာဝကများထက် ဘုရားရှင်က မြတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ယင်းအမြတ်နောင် ဝိ(ဝါ)အဝိသဒ္ဒါ ထိုင်နေသောကြောင့်လည်းကောင်း သမ္ဘာဝနာ ဝိ(ဝါ)အဝိသဒ္ဒါသာ ဖြစ်၏။ (ဋီသစ်နှင့်ဘုရားကြီးနိယံ)

http://www.dhammadownload.com

ပေါင်းဆည်းယူပုံ (တစ်နည်း) ဝိ(ဝါ)အဝိသဒ္ဒါ၏ အဓိပ္ပါယ်

ဝိ(ဝါ)အဝိသဒ္ဒါဖြင့် ဤမျှလောက်သော ဂုဏ်ထူးဝိသေသရှိသည့် ဘုရားရှင်သော်မှ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါနှင့် မဂ်ကို ပွားများပြီး ဖိုလ်+နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၍ ဘုရား ဖြစ်တော်မူလာရသေးသည်။ တစ်ပါးသော သာဝကများ မိမိတို့ဆိုင်ရာ အဂ္ဂသာဝကအဖြစ် စသည်သို့ ကပ်ရောက်နိုင်မှုဌာန ပြောဘွယ်ရာ မလို၊ ဧကန်မုချ မဂ်ကို ပွားများပြီး ဖိုလ်+နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုမှသာ မိမိတို့ဆိုင်ရာ အဂ္ဂသာဝုက စသည် ဖြစ်နိုင်သည်သာတည်းဟူသော ဂရဟာ အနက်ကို ပေါင်းဆည်း၍ ဝိ(ဝါ)အဝိသဒ္ဒါ၏ သမ္ဘာဝနာအနက်, သမ္ဘာဝနာအဖြစ်ကို ပြ၏။ (ဋီသစ်)

(နိယံ) ဗဟု,ပဏီတ၊ ဝါစကနောက်၊ ရောက်သည့် သမ္ဘာဝနာ၊ ဝိသဒ္ဒါကား၊ ဂရဟာကို၊ ပေါင်းဆည်းထွန်းမြဲ။

ဝါဒန္တရ

ရွှေရေးဆောင်နိယံ ဆရာတော်အလိုအားဖြင့် = ပေါင်းဆည်းယူသည့် အနက်ကို ကြည့်ရှု၍ ဆုံးဖြတ်သောကြောင့် ဂရဟာ ဝိ(ဝါ)အဝိသဒ္ဒါသာ ဖြစ်၏။

(နိယံ) အမြတ်,အများ၊ နောက်ထိုင်ငြားရှိ၊ ပိကား သမ္ဘာဝနာ၊ ဖြစ်တုံပါလည်း၊
စပ်(ဆည်း)ရာ ပုဒ်မှာ၊ ယုတ်,နည်း ပါမူ၊ ဂရဟာ ယူ၊ ပေါင်းမူ ဂရဟာပေ။

အမှာ။ ဋီကာသစ်နှင့် ဘုရားကြီးတို့က နိပါတ်ပုဒ်၏ ထိုင်ရာပုဒ်ကို ရှု၍ ဂရဟာ/သမ္ဘာဝနာခွဲ၏။ ရွှေရေးဆောင်က နိပါတ်ပုဒ်၏ စပ်ရာဝါကျကို ရှု၍ ဂရဟာ/သမ္ဘာဝနာ ခွဲ၏။ စာဖြေရာ၌ကား = ဋီကာသစ်နှင့် ဘုရားကြီး ဝါဒကိုသာ သုံးပါ။

(ဌ၊ နှာ ၂-ဏာ စတုက္က)

ကွတိ ပန သဗ္ဗံ ယသ္မာ၊ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ** မယာ သုပရိသုဒ္ဓံ။
ဝုတ္တံ တသ္မာ ဘိယ္ယော၊ နံ တံ ကွဓ ဝိစာရယိဿာမိ။
"ဂါထာဒ္ဒံ ကြဲ၍ ထုတ်သော စောဒကာဘောဂါဒိ စတုက္က"

(၁) နနု သီလကထာဒိကာ ကွဓ အာဂတာ။ (စောဒကာဘောဂ)
(၂) အထ ကသ္မာ ဘိယ္ယော နံ တံ ကွဓ ဝိစာရယိဿာမီတိ ဝုတ္တံ။ (စောဒနာ)
(၃) နနု ကွဒံ သဗ္ဗံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ မယာ သုပရိသုဒ္ဓံ ကတ္တာ ဝုတ္တံ။ (ပရိဟာရဘောဂ)
(၄) တသ္မာ ဘိယ္ယော နံ တံ ကွဓ ဝိစာရယိဿာမီတိ ဝုတ္တံ။ (ပရိဟာရ)

"မဒ္ဓေ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ**၊ ဧသ စတုန္နမ္ပိ အာဂမာနဉ္စိ။
ဌတ္တာ ပကာသယိဿတိ၊ တတ္ထ ယထာဘာသိတံ အတ္ထံ"။
"ဂါထာဒ္ဒံ ကြဲ၍ ထုတ်သော စောဒနာ စတုက္က"

(၁) နနု အညော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ အညာ ဒီဃနိကာယအဋ္ဌကထာ ဟောတိ။ (စောဒကာဘောဂ)
(၂) အထ ကသ္မာ ဘိယ္ယော နံ တံ ကွဓ ဝိစာရယိဿာမီတိ ဝုတ္တံ။ (စောဒနာ)
(၃) နနု မဒ္ဓေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ ဧသ စတုန္နမ္ပိ အာဂမာနံ ဌတ္တာ ပကာသယိဿတိ တတ္ထ ယထာဘာသိတံ အတ္ထံ။
(ပရိဟာရဘောဂ)
(၄) တသ္မာ ဘိယ္ယော နံ တံ ကွဓ ဝိစာရယိဿာမီတိ ဝုတ္တံ။ (ပရိဟာရ)

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၃-လာ စတုက္က)

ပဌမမဟာသင်္ဂီတိ နာမ စေသာ ကိစ္စာပိ ဝိနယပိဋကေ တန္တိမာရုဠှာ၊ နိဒါနကောသလ္လတ္ထံ ပန ဣမာပိ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

"စတုက္က"

(၁) နနု ဧသာ ပဌမမဟာသင်္ဂီတိ နာမ ဝိနယပိဋကေ တန္တိမာရုဠှာ။ (စောဒကာဘောဂ)

(၂) အထ ကိမတ္ထံ (ဝါ) အထ ကသ္မာ ဣမာပိ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ (စောဒနာ)

(၃) နနု နိဒါနကောသလ္လတ္ထံ ဟောတိ။ (ပရိဟာရဘောဂ)

(၄) တဒတ္ထံ (ဝါ) တသ္မာ ဣမာပိ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ (ပရိဟာရ)

အမှာ။ ကိစ္စာပိ ပါသောဝါကျ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

သတိ။ ပရိဟာရဘောဂ စကားရပ်သည် အကျိုး ဖြစ်၏။ ယင်းအကျိုးကို မျှော်၍ စောဒနာ၌ အထ ကိမတ္ထံဖြင့် မေးပြီး ပရိဟာရ၌ တဒတ္ထံဖြင့် ဖြေသည်။ (တစ်နည်း) ပရိဟာရဘောဂကို စောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည် မသိနိုင်သေးသဖြင့် စောဒနာ၌ အထ ကသ္မာဖြင့် သာမည်မေးပြီး ပရိဟာရ၌ တသ္မာဖြင့် ဖြေသည်။

ကိစ္စာပိသဒ္ဒါ ထားရခြင်းအကြောင်း

ပဌမသင်္ဂါယနာကို ဉာဒိဃနိကာယ် အဋ္ဌကထာ၏ အစ၌လည်း သိသင့်၏ဟု ဆိုသော အကျိုး(အနက်)ကို စောဒကတို့ မနှစ်သက်ဘွယ် ရှိသောကြောင့် ကိစ္စာပိသဒ္ဒါ ထားသည်။

ကိစ္စာပိသဒ္ဒါ၏ အနက်

သမ္ဘာဝနတ္ထ, အနုဂ္ဂဟတ္ထကို ထွန်းပြ၏။

အကြောင်းကား = ဝိနည်းပိဋကဉ် ထိုပဌမမဟာသင်္ဂါယနာကို ပါဠိသို့ တင်ခဲ့ပြီဟူသော စကားသည် ခြီးမွမ်းမြတ်နိုးဘွယ်, နှစ်သက်ဘွယ် ဖြစ်သောကြောင့် ကိစ္စာပိသဒ္ဒါသည် သမ္ဘာဝနတ္ထ, အနုဂ္ဂဟတ္ထကို ထွန်းပြ၏။

ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်းအကြောင်း

ဤပဌမမဟာသင်္ဂါယနာကို ဝိနည်းပိဋကဉ် တင်အပ်ပြီ မဟုတ်လောဟူသော စောဒက၏ အကြောင်း ပြချက်ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ပနသဒ္ဒါ ထားသည်။

ပနသဒ္ဒါ၏ အနက်

ဂရုဟတ္ထ, အရုစ္စတ္ထကို ထွန်းပြ၏။

အကြောင်းကား = ဝိနည်းပိဋကဉ် ထိုပဌမမဟာသင်္ဂါယနာကို ပါဠိသို့ တင်ခဲ့ပြီဟု ဆိုရုံမျှဖြင့် ဉာဒိဃနိကာယ် အဋ္ဌကထာဉ် စာသင်သားတို့အား နိဒါန်း၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာမှု မဖြစ်နိုင်သေးပါဟူသော စကားသည် ကဲ့ရဲ့ဘွယ်, မနှစ်သက်ဘွယ် ဖြစ်သောကြောင့် ပနသဒ္ဒါသည် ဂရုဟတ္ထ, အရုစ္စတ္ထကို ထွန်းပြ၏။ (ဋီသစ်)

အကျယ်ရှင်းချက်

ကိစ္စာပိထိုင်ရာ ရှေ့ပိုင်းဝါကျဖြင့် ပဌမမဟာသင်္ဂါယနာကို ဝိနည်းပိဋက ပါဠိတော်၌ တင်ခဲ့၏ဟု ဆိုသည်။ အလွန်အားကောင်းသော စကားရပ် ဖြစ်သည်။ ပနထိုင်ရာ နောက်ပိုင်းဝါကျဖြင့် ဝိနည်းပိဋက ပါဠိတော်၌ တင်ခဲ့ပြီးသော ပဌမမဟာသင်္ဂါယနာကိုပင် နိဒါန်း၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာစေခြင်း အကျိုးငှာ ဉာဒိဃနိကာယ် အဋ္ဌကထာ၌ ထပ်၍တဖန် သိကြရမည်ဟု ဆို၏။ ကိစ္စာပိထိုင်ရာ ဝါကျလာ ဝိနည်းပိဋက ပါဠိတော် စကားရပ်ကို ထောက်ဆလျှင် ပနထိုင်ရာ ဝါကျလာ အဋ္ဌကထာ စကားရပ်တို့သည် အလွန်အမင်း ယုတ်ညံ့အားသေးနေ၏။ ဤသို့လျှင် အားကောင်းလွန်မြတ်သည့် ဝါကျ၌ တည်ရှိသောကြောင့် ကိစ္စာပိသဒ္ဒါသည် သမ္ဘာဝနတ္ထ+အနုဂ္ဂဟတ္ထကို ထွန်းပြပါသည်။ ယုတ်ညံ့အားသေးနေသည့် ဝါကျ၌ တည်ရှိသောကြောင့် ပနသဒ္ဒါသည် ဂရုဟတ္ထ+အရုစ္စတ္ထကို ထွန်းပြပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မှတ်သားဘွယ်

"ကိဉ္စာပိနှင့်၊ ယဒိပိ,ကာမဉ္စ၊ ရှေးဝါကျက၊ အတ္ထနုဂ္ဂဟာ၊ ထွန်းတုံပါမူ၊ နောက်မှာ ပန၊ စသည်ရှိမှု၊ နိပါတ်စုတို့၊ အရုစျတ္ထကို ထွန်းမြဲ" ဤနိယံကို ထောက်၍ ကိဉ္စာပိသည် အနုဂ္ဂဟတ္ထ (သမ္ဘာဝနတ္ထ)ကို ပုံသေထွန်းပြ၏။ နောက်ဝါကျ၌ ရှိသော ပနသည် အရုစျတ္ထ (ဂရဟတ္ထ)ကို ပုံသေထွန်းပြ၏ဟု ပုံသေမှတ်ပါ။

အမှာ။ ရှေ့ဝါကျရှိ နိပါတ်ပုဒ်၏အနက်သည် သမ္ဘာဝနာ ဖြစ်ခဲ့သော် = နောက်ဝါကျရှိ နိပါတ်ပုဒ်၏ အနက်သည် ဂရဟာ ပုံသေဖြစ်၏။ ရှေ့ဝါကျရှိ နိပါတ်ပုဒ်၏ အနက်သည် ဂရဟာ ဖြစ်ခဲ့သော် = နောက်ဝါကျရှိ နိပါတ်ပုဒ်၏ အနက်သည် သမ္ဘာဝနာ ပုံသေဖြစ်၏။

(၄၊ နှာ ၄+၅-လာ စတုက္က)

(က) ထေရော ပန သကလနဝင်္ဂသတ္ထုသာသနပရိယတ္တိဓရေ ပုထုဇ္ဇနသောတာပန္နသကဒါဂါမိအနာဂါမိသုက္ခ-ဝိပဿကခီဏာသဝဘိက္ခူ အနေကသတေ, အနေကသဟဿေ စ ဝဇ္ဇေတွာ တိပိဋကသဗ္ဗပရိယတ္တိပွဘေဒ-ဓရေ ပဋိသမ္ဘိဒါပွတ္တေ မဟာနုဘာဝေ ယေဘုယျေန ဘဂဝတော ဧတဒဂ္ဂံ အာရောပိတေ တေဝိဇ္ဇာဒိဘေဒေ ခီဏာသဝဘိက္ခူယေဝ ဧကူနပဉ္စသတေ ပရိဂ္ဂဟေသိ။

(ခ) ယေ သန္ဓာယ ဣဒံ ဝုတ္တံ "အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ဧကေနူနာနိ ပဉ္စ အရဟန္တသတာနိ ဥစ္စိနီ"တိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဋိယံ "ဧကေနူနာနိ ပဉ္စ အရဟန္တသတာနိ ဥစ္စိနီ"တိ အဝိသေသတော ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ "ထေရော သကလနဝင်္ဂသတ္ထုသာသနပရိယတ္တိဓရေ ပုထုဇ္ဇနသောတာပန္နသကဒါဂါမိအနာ ဂါမိသုက္ခဝိပဿကခီဏာသဝဘိက္ခူ အနေကသတေ, အနေကသဟဿေ စ ဝဇ္ဇေတွာ တိပိဋကသဗ္ဗပရိ ယတ္တိပွဘေဒဓရေ ပဋိသမ္ဘိဒါပွတ္တေ မဟာနုဘာဝေ ယေဘုယျေန ဘဂဝတော ဧတဒဂ္ဂံ အာရောပိတေ တေဝိဇ္ဇာဒိဘေဒေ ခီဏာသဝဘိက္ခူယေဝ ဧကူနပဉ္စသတေ ပရိဂ္ဂဟေသီ"တိ ဝိသေသတော တယာ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ယေ သန္ဓာယ ဣဒံ ဝုတ္တံ "အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ဧကေနူနာနိ ပဉ္စ အရဟန္တသတာနိ ဥစ္စိနီ"တိ။

(၄) တသ္မာ "ထေရော သကလနဝင်္ဂသတ္ထုသာသနပရိယတ္တိဓရေ ပုထုဇ္ဇနသောတာပန္နသကဒါဂါမိအနာဂါမိ သုက္ခဝိပဿကခီဏာသဝဘိက္ခူ အနေကသတေ, အနေကသဟဿေ စ ဝဇ္ဇေတွာ တိပိဋကသဗ္ဗပရိယတ္တိ ပွဘေဒဓရေ ပဋိသမ္ဘိဒါပွတ္တေ မဟာနုဘာဝေ ယေဘုယျေန ဘဂဝတော ဧတဒဂ္ဂံ အာရောပိတေ တေဝိဇ္ဇာဒိ ဘေဒေ ခီဏာသဝဘိက္ခူယေဝ ဧကူနပဉ္စသတေ ပရိဂ္ဂဟေသီ"တိ ဝိသေသတော မယာ ဝုတ္တံ။

ပုံသေနည်း

ဤစတုက္က ထုတ်နည်းသည် သန္ဓာယ ပါသော ဝါကျတို့၌ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းပင် ဖြစ်ပေတော့သည်။ သေချာစွာ ကြည့်ရှုလေ့လာတော်မူပါ။

(၄၊ နှာ ၅-လာ စတုက္က)

(က) ကိဿ ပန ထေရော ဧကေနူနမကာသီတိ?အာယသ္မတော အာနန္ဒတ္ထေရဿ ဩကာသကရဏတ္ထံ။

(ခ) တေနဟာယသ္မတာ သဟာပိ ဝိနာပိ နသက္ကာ ဓမ္မသင်္ဂီတိံ ကာတုံ။

(ဂ) သော ဟာယသ္မာ သေက္ခော သကရဏီယော၊ တသ္မာ သဟာပိ နသက္ကာ။

http://www.dhammadownload.com

(ဃ) ယသ္မာ ပနဿ ကိဉ္စိ ဒသဗလဒေသိတံ သုတ္တဂေယျာဒိကံ အပ္ပစ္စက္ခံ နာမ နတ္ထိ။ ယထာဟ --
"ဒ္ဝါသီတိ ဗုဒ္ဓတော ဂဏ္ဍိ၊ ဒ္ဝေ သဟဿာနိ ဘိက္ခုတော။
စတုရာသီတိသဟဿာနိ၊ ယေ မေ ဓမ္မာ ပဝတ္တိနော"တိ။
တသ္မာ ဝိနာပိ နဿ သက္ကာ။

"(က)ဝါကျ ဖြစ်သင့်ရာ စကားရပ်၌သာ စတုက္က"

(၁) နနု သကလနဝင်္ဂသတ္ထုသာသနပရိယတ္တိဓရာ ခီဏာသဝါ အနေကသတာ, အနေကသဟဿာ စ ဟောန္တိ။
(ဋီသစ်လာ-စောဒကာဘောဂ)

(၂) အထ ကိဿ (အထ ဝါ) အထ ကသ္မာ ထေရော ဧကေနူနမကာသိ။ (စောဒနာ)

(၃) အာယသ္မတော အာနန္ဒတ္ထေရဿ ဩကာသကရဏတ္ထံ။ (ပရိဟာရာဘောဂ)

(၄) ထေရော ဧကေနူနမကာသိ။ (ပရိဟာရ)

အမှာ။ စောဒကာဘောဂ စကားရပ်ကား (၄၊ နှာ-၄)၌ လာသော ထေရော ပန သကလနဝင်္ဂသတ္ထုသာသန ပရိယတ္တိဓရေ ပုထုဇ္ဇနသောတာပန္နသကဒါဂါမိအနာဂါမိသုက္ခဝိပဿကခီဏာသဝဘိက္ခူယေဝ အနေက သတေ, အနေကသဟဿေ ဟူသော စကားကို မှီး၍ ရေးအပ်သော ဋီသစ်ဟိတ်ပါ၌တည်း။

သတိပြုတော်မူ

တုံပစ္စည်း, တ္ထံပစ္စည်း ဆုံးသော ပုဒ်တို့ကို ဟိတ်ပုဒ်အဖြစ် ကြံနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ပရိဟာရာဘောဂ ဝါကျဝယ် "ဩကာသကရဏတ္ထံ"ဟူသော တ္ထံပစ္စည်း ဆုံးသော ပုဒ်ကို ဟိတ်ပုဒ်အဖြစ် ကြံ၍ ရေး၏။ ယင်းသို့ ပရိဟာရာဘောဂ ဝါကျ၌ ဟိတ်ပုဒ် အဆုံးသတ်ခဲ့သော် ပရိဟာရပြ ဝါကျ၏ အစ၌ တဒတ္ထံ(ဝါ)တသ္မာ ပုဒ်တို့ကို ထည့်ရေးဘွယ်မလို။

တုံပစ္စည်း, တ္ထံပစ္စည်း ဆုံးသော ပုဒ်တို့ကို ဟိတ်အဖြစ် မကြံသော် = ယင်းပုဒ်တို့ကို ကတ္တားအဖြစ် ကြံရမည်။ ယင်းသို့ ကတ္တားအဖြစ် ကြံခဲ့သော် ပရိဟာရာဘောဂပြ ဝါကျ၏ အဆုံး၌ ကြိယာ ထည့်ရေး၍ ပရိဟာရပြ ဝါကျ၏ အစ၌ တဒတ္ထံ(ဝါ)တသ္မာ ပုဒ်တို့ကို ထည့်ရေးရမည်။

(နိယံ) တုံ,တ္ထံ လည်းကောင်း၊ ရှိတုံရှောင်း၊ အကြောင်း,အကျိုး ပြန်မြဲ။
ကြောင်း,ကျိုး မပြန်၊ တုံ, တ္ထံ၊ ကြိယံ ဆုံးသတ်မြဲ။

အမှာ။ အန္တ, မာန, တွာပစ္စည်း ဆုံးသော ပုဒ်တို့ကိုလည်း တုံပစ္စည်း, တ္ထံပစ္စည်း ဆုံးသော ပုဒ်တို့ကဲ့သို့ပင် မှတ်ပါ။

"(ခ) တစ်ဝါကျလုံးကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု အာယသ္မန္တတော အာနန္ဒတ္ထေရတော အညော ထေရောပိ ဥစ္စိနိတဗ္ဗော။ (နိသျသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ အဿ ဩကာသမကာသိ။ (ဋီသစ်)

(၃) နနု တေန အာယသ္မတာ သဟာပိ ဝိနာပိ နဿ သက္ကာ ဓမ္မသင်္ဂီတိ ကာတုံ။

(၄) တသ္မာ အဿ ဩကာသမကာသိ။ (ဋီသစ်)

"(ဂ)ဝါကျ ဖြစ်သင့်ရာ စကားရပ်၌သာ စတုက္က"

(၁) နနု အဿ ကိဉ္စိ ဒသဗလဒေသိတံ သုတ္တဂေယျာဒိကံ အပ္ပစ္စက္ခံ နာမ နတ္ထိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သဟာပိ နဿ သက္ကာတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု သော အာယသ္မာ သေက္ခော သကရဏီယော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ သဟာပိ နဿ သက္ကာတိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

"(ဃ)ဝါကျ ဖြစ်သင့်ရာ စကားရပ်၌သာ စတုက္က"

(၁) နနု သော အာယသ္မာ သေက္ခော သကရဏီယော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဝိနာပိ နု သက္ကာတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု အဿ ကိဉ္စိ ဒသဗလဒေသိတံ သုတ္တဂေယျာဒိကံ အပ္ပစ္စက္ခံ နာမ နတ္ထိ။

(၄) တသ္မာ ဝိနာပိ နု သက္ကာတိ ဝုတ္တံ။

(က) ယဒိ ဧဝံ သေက္ခောပိ သမာနော ဓမ္မသင်္ဂီတိယာ ဗဟုကာရတ္တာ ထေရေန ဥစ္စိနိတမ္ဗော အဿ။

(ခ) အထ ကသ္မာ နု ဥစ္စိနိတောတိ? ပရူပဝါဒဝိဝဇ္ဇနတော။

"သေက္ခောပိ သမာနောကို ရှု၍ (ဝါ) က-ဝါကျ၌ စတုက္က"

(၁) နနု အာယသ္မာ အာနန္ဒော သေက္ခော သမာနော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ထေရေန ဥစ္စိနိတမ္ဗော အဿ။

(၃) ဓမ္မသင်္ဂီတိယာ ဗဟုကာရတ္တာ။

(၄) ထေရေန ဥစ္စိနိတမ္ဗော အဿ။

အမှာ။ "လက္ခဏကို၊ ပိနှင့် ဆိုမူ၊ ထိုလက္ခဏ၊ စောဒကဏ်၊ ပြင်ရဟေတု အာဘော်တည်း" နိယ်နှင့်အညီ သေက္ခောပိ သမာနော ဟူသော လက္ခဏာရစိ ပုဒ်သည် စောဒကာဘောဂ ဖြစ်၏။

လက္ခဏာရုစိ ပိသဒ္ဒါ ထားရခြင်းအကြောင်း

"ထေရေန ဥစ္စိနိတမ္ဗော အဿ"ဟူသော အကျိုး(အနက်)ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် လက္ခဏာရုစိ ပိသဒ္ဒါကို ထားသည်။

ပိသဒ္ဒါ၏ အနက်

သေက္ခောပိ သမာနော၌ ပိသဒ္ဒါ၏ ထိုင်ရာ နေရာကို ရှုလျှင် = အရှင်အာနန္ဒာ၏ သောတာပန် သေက္ခအဖြစ်သည် သင်္ဂီယနာ တင်မူလောက် မြင့်မြတ်မှု, ကျေးဇူးများမှု မရှိပါ။ ထို့ကြောင့် ဂရဟာ ပိသဒ္ဒါသာ ဖြစ်၏။

"(က+ခ)နှစ်ဝါကျပေါင်း စတုက္က"

(၁) နနု သေက္ခောပိ သမာနော ဓမ္မသင်္ဂီတိယာ ဗဟုကာရတ္တာ ထေရေန ဥစ္စိနိတမ္ဗော အဿ။

(၂) အထ ကသ္မာ ထေရေန နု ဥစ္စိနိတောတော။

(၃) ပရူပဝါဒဝိဝဇ္ဇနတော။

(၄) ထေရေန နု ဥစ္စိနိတောတော။

(က) ထေရော ဟိ အာယသ္မန္တေ အာနန္ဒေ အတိဝိယ ဝိဿတ္ထော အဟောသိ။

(ခ) တထာ ဟိ နံ သိရသ္မိံ ပလိတေသု ဇာတေသုပိ "နဝါယံ ကုမာရကော မတ္တမညာသီ"တိ ကုမာရကဝါဒေန ဩဝဒတိ။

"(က+ခ)နှစ်ဝါကျပေါင်း စတုက္က"

(၁) နနု သိရသ္မိံ ပလိတာနိ ဇာတာနိ ဟောန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ "နဝါယံ ကုမာရကော မတ္တမညာသီ"တိ ကုမာရကဝါဒေန နံ ဩဝဒတိ။

(၃) နနု ထေရော အာယသ္မန္တေ အာနန္ဒေ အတိဝိယ ဝိဿတ္ထော အဟောသိ။

(၄) တသ္မာ "နဝါယံ ကုမာရကော မတ္တမညာသီ"တိ ကုမာရကဝါဒေန နံ ဩဝဒတိ။

(နိယ်) လက္ခဏကို၊ ပိနှင့် ဆိုမူ၊ ထိုလက္ခဏ၊ စောဒကဏ်၊ ပြင်ရဟေတု အာဘော်တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ပိသဒ္ဒါ ထားရခြင်းအကြောင်း

"နဝါယံ ကုမာရကော မတ္တမညာသိ"ဟူသော ကုမာရကဝါဒဖြင့် ပြောဆိုသည်ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ပလိတေသု ဇာတေသုပိ၌ ပိသဒ္ဒါကို ထားသည်။

ပိသဒ္ဒါ အနက်

ပိသဒ္ဒါသည် သမ္ဘာဝနာ အနက်ရှိ၏။

ပလိတေသု ဇာတေသုပိ၌ ပိသဒ္ဒါ၏ ထိုင်ရာ နေရာကို ရှုလျှင် = အရှင်အာနန္ဒာ၏ ဦးခေါင်း၌ ဆံပင်ဖြူများ ပေါက်ရောက်နေမှုဟူသော ဝယောဝုမိုဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် အလွန်ချစ်ကျွမ်းဝင်၍ ကလေးသူငယ်ဟူသော ဆုံးမမှုဖြင့် ဆုံးမခြင်းထက် အလွန်အမင်း မြင့်မြတ်နေ၏။ ထို့ကြောင့် သမ္ဘာဝနာ ပိသဒ္ဒါသာ ဖြစ်၏။

ကေစိ ဘိက္ခူ ဆန္ဒာဂမနံ ဝိယ မညမာနာ "ဗဟူ အသေက္ခပဋိသမ္ဘိဒါပွတ္တေ ဘိက္ခူ ၎ပေတွာ အာနန္ဒံ သေက္ခပဋိသမ္ဘိဒါပွတ္တံ ထေရော ဥစ္စိနီ"တိ ဝဒေယျုံ။

(၁) နနု အာနန္ဒံ ဝိနာ ဓမ္မသင်္ဂီတိံ နသက္ကာ ကာတုံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ကေစိ ဘိက္ခူ "ဗဟူ အသေက္ခပဋိသမ္ဘိဒါပွတ္တေ ဘိက္ခူ ၎ပေတွာ အာနန္ဒံ သေက္ခပဋိသမ္ဘိဒါပွတ္တံ ထေရော ဥစ္စိနီ"တိ ဝဒေယျုံ။

(၃) နနု ဆန္ဒာဂမနံ ဝိယ မညမာနာ ဟောန္တိ။

(၄) တသ္မာ ကေစိ ဘိက္ခူ "ဗဟူ အသေက္ခပဋိသမ္ဘိဒါပွတ္တေ ဘိက္ခူ ၎ပေတွာ အာနန္ဒံ သေက္ခပဋိသမ္ဘိဒါပွတ္တံ ထေရော ဥစ္စိနီ"တိ ဝဒေယျုံ။

(၎၊ နှာ ၅+၆-လာ စတုက္က)

(က) 'အယံ ဘန္တေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ကိဥ္စာပိ သေက္ခော၊ အဘဗ္ဗော ဆန္ဒာ ဒေါသာ မောဟာ ဘယာ အဂတိံ ဂန္တုံ၊ ဗဟု စာနေန ဘဂဝတော သန္တိကေ ဓမ္မော စ ဝိနယော စ ပရိယတ္တော၊ တေန ဟိ ဘန္တေ ထေရော အာယသ္မန္တမ္ပိ အာနန္ဒံ ဥစ္စိနတူ'တိ။

(ခ) အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ အာယသ္မန္တမ္ပိ အာနန္ဒံ ဥစ္စိနီ"တိ။

"(က)ဝါကျ၌ စတုက္က"

(၁) နနု အယံ ဘန္တေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သေက္ခော။

(၂) အထ ကသ္မာ ဘန္တေ ထေရော အာယသ္မန္တမ္ပိ အာနန္ဒံ ဥစ္စိနတူတိ အဝေါစုံ။

(၃) နနု အဘဗ္ဗော ဆန္ဒာ ဒေါသာ မောဟာ ဘယာ အဂတိံ ဂန္တုံ, ဗဟု စာနေန ဘဂဝတော သန္တိကေ ဓမ္မော စ ဝိနယော စ ပရိယတ္တော။

(၄) တသ္မာ ဘန္တေ ထေရော အာယသ္မန္တမ္ပိ အာနန္ဒံ ဥစ္စိနတူတိ အဝေါစုံ။

သတိ။ ကိဥ္စာပိ ပါသော ဝါကျတို့၏ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်၏။

ကိဥ္စာပိသဒ္ဒါ ထားရခြင်းအကြောင်း

အရှင်အာနန္ဒာကို သင်္ဂါယနာပွဲ၌ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ဖို့ရာ ထုတ်ပြထားသည့် အကြောင်း ပရိဟာရာ-ဘောဂကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ကိဥ္စာပိသဒ္ဒါ ထားသည်။ (အဖြေသစ်)

(တစ်နည်း) အရှင်မဟာကဿပ မထေရ်၏ အရှင်အာနန္ဒာကို သင်္ဂါယနာပွဲ၌ မရွေးချယ်ခြင်းဟူသော အကျိုးကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ကိဥ္စာပိသဒ္ဒါ ထားသည်။ (ကိုင်းကုန်း)

http://www.dhammadownload.com

ကိဉ္စာပိသဒ္ဒါ၏ အနက်

ကိဉ္စာပိသဒ္ဒါ၏ ထိုင်ရာ နေရာကို ရှုလျှင် = အရှင်အာနန္ဒာ၏ သေက္ခအဖြစ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်၌ ဓမ္မ,ဝိနယကို သင်ယူခဲ့ခြင်း, သင်္ဂါယနာ တင်ဖို့ရာ ရွေးချယ်သင့်ခြင်းဟူသော ဂုဏ်တို့လောက် မြင့်မြတ်မှု မရှိ၊ ယုတ်ညံ့ အားနည်းနေ၏။ ထို့ကြောင့် ဂရဟာ ကိဉ္စာပိသဒ္ဒါသာ ဖြစ်၏။

"(က+ခ)ဝါကျတို့၌ စတုက္က"

(၁) နနု အယံ ဘန္တေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သေက္ခော။

(၂) အထ ကသ္မာ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ အာယသ္မန္တံမိဂ အာနန္ဒံ ဥစ္စိနိ။

(၃) နနု အဘဗ္ဗော ဆန္ဒာ ဒေါသာ မောဟာ ဘယာ အဂတိ ဂန္တုံ, ဗဟု စာနေန ဘဂဝတော သန္တိကေ ဓမ္မော စ ဝိနယော စ ပရိယတ္တော၊ တေန ဟိ ဘန္တေ ထေရော အာယသ္မန္တံမိဂ အာနန္ဒံ ဥစ္စိနတူ'တိ အဝေါစုံ။

(၄) တသ္မာ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ အာယသ္မန္တံမိဂ အာနန္ဒံ ဥစ္စိနိ။

(ဌ၊ နှာ ၆-လာ စတုက္က)

(က) ကသ္မာ ပန နေသံ ဧတဒဟောသိ?

(ခ) ဣဒံ ပန အမှာကံ ထာဝရကမ္မံ၊ ကောစိ ဝိသဘာဂပုဂ္ဂလော သံဃမဇ္ဈေ ပဝိသိတွာ ဥက္ကောဋေယျာတိ။

(၁) နနု တေဟိ ထေရေဟိ အာဝါသကုလမစ္ဆရိယာနိ ပဟီနာနိ။

(၂) အထ ကသ္မာ နေသံ ဧတဒဟောသိ။

(၃) နနု ဣဒံ အမှာကံ ထာဝရကမ္မံ၊ ကောစိ ဝိသဘာဂပုဂ္ဂလော သံဃမဇ္ဈေ ပဝိသိတွာ ဥက္ကောဋေယျာတိ မနသိ ကရောတိ။

(၄) တသ္မာ နေသံ ဧတဒဟောသိ။

အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ဥ တ္တိဒုတိယေန ကမ္မေန သာဝေသိ။

(၁) နနု အပလောကနဥ တ္တိကမ္မမတ္တေန သာဝေတဗ္ဗံ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကိမတ္ထံ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ဥ တ္တိဒုတိယေန ကမ္မေန သာဝေသိ။

(၃) ဂရုဘာဝဇနနတ္ထံ။ (ဋီသစ်)

(၄) အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ဥ တ္တိဒုတိယေန ကမ္မေန သာဝေသိ။

နိယံ။ တုံ,တ္ထံ လည်းကောင်း၊ ရှိတုံရှောင်း၊ အကြောင်း,အကျိုး ပြန်မြဲ။
ကြောင်း,ကျိုး မပြန်၊ တုံ, တ္ထံ၊ ကြိယ် ဆုံးသတ်မြဲ။

(ဌ၊ နှာ ဂု-လာ စတုက္က)

(က) အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယထာ ပုဗ္ဗေ အပရိနိဗ္ဗုတသ၊ ဧဝံ ပရိနိဗ္ဗုတသာပိ ဘဂဝတော သယမေဝ ပတ္တစီဝရ မာဒါယ ပဠဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိ ယေန သာဝတ္ထိ တေန စာရိကံ ပက္ကာမိ။

(ခ) ဂစ္ဆတော ဂစ္ဆတော ပနဿ ပရိဝါရာ ဘိက္ခူ ဂဏနပထံ ဝီတိဝတ္တာ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယထာ ပုဗ္ဗေ အပရိနိဗ္ဗုတသ၊ ဧဝံ ပရိနိဗ္ဗုတသာပိ ဘဂဝတော သယမေဝ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ပဠဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိ ယေန သာဝတ္ထိ တေန စာရိကံ ပက္ကာမိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဂစ္ဆတော ဂစ္ဆတော အဿ ပရိဝါရာ ဘိက္ခူ ဂဏနပထံ ဝီတိဝတ္တာ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) နနု ဂတဂတဋ္ဌာနေ ဘိက္ခူ ဝမုန္တိ။
(၄) တသ္မာ ဂစ္ဆတော ဂစ္ဆတော အဿ ပရိဝါရာ ဘိက္ခူ ဂဏနပထံ ဝီတိဝတ္တာ။

(၄၊ နှာ ၈-လာ စတုက္က)

(က) ခီရဝိရေစနံ ပိဝိတွာ ဝိဟာရေယေဝ နိသီဒိ။
(ခ) ယံ သန္ဓာယ သုဘေန မာဏဝေန ပဟိတံ မာဏဝကံ ဧတဒဝေါစ "အကာလော ခေါ မာဏဝက၊ အတ္ထိ မေ အဇ္ဇ ဘေသဇ္ဇမတ္တာ ပီတာ၊ အပ္ပေဝ နာမ သွေပိ ဥပသင်္ကမေယျာမာ"တိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဋိယံ ဘေသဇ္ဇမတ္တာတိ အဝိသေသေန ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ခီရဝိရေစနန္တိ ဝိသေသေန တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။
(၃) နနု ယံ သန္ဓာယ သုဘေန မာဏဝေန ပဟိတံ မာဏဝကံ ဧတဒဝေါစ "အကာလော ခေါ မာဏဝက၊ အတ္ထိ မေ အဇ္ဇ ဘေသဇ္ဇမတ္တာ ပီတာ၊ အပ္ပေဝ နာမ သွေပိ ဥပသင်္ကမေယျာမာ"တိ။
(၄) တသ္မာ ခီရဝိရေစနန္တိ ဝိသေသေန မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

မှတ်သားဘွယ်

ဤစတုက္ကထုတ်နည်းသည် သန္ဓာယ ပါသော ဝါကျတို့၌ ပုံသေ စတုက္ကထုတ်နည်းပင် ဖြစ်ပေတော့သည်။ နည်းယူတော်မူပါ။

အကာလော ခေါ မာဏဝက၊ အတ္ထိ မေ အဇ္ဇ ဘေသဇ္ဇမတ္တာ ပီတာ။
(၁) နနု ကာလော အဇ္ဇ ဂန္တုံ။
(ဝါ) နနု သုဘေန မာဏဝေန ပဟိတံ မာဏဝကံ။
(၂) အထ ကသ္မာ အကာလော ခေါ မာဏဝကာတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု အတ္ထိ မေ အဇ္ဇ ဘေသဇ္ဇမတ္တာ ပီတာ။
(၄) တသ္မာ အကာလော ခေါ မာဏဝကာတိ ဝုတ္တံ။

(၄၊ နှာ ၈+၉-လာ စတုက္က)

အထ အာနန္ဒတ္ထေရော ဇေတဝနမဟာဝိဟာရေ ခဏ္ဍဖုလ္လပွဋိသခ်ရဏံ ကာရာပေတွာ ဥပကဋ္ဌာယ ဝဿူပနာယိကာယ ဘိက္ခုသံဃံ ဩဟာယ ရာဇဂဟံ ဂတော။
(၁) နနု ဝဿူပနာယိကာ ဥပကဋ္ဌာ ဟောတိ။
(၂) အထ ကိမတ္ထံ အာနန္ဒတ္ထေရော ဘိက္ခုသံဃံ ဩဟာယ ရာဇဂဟံ ဂတော။
(၃) ဓမ္မသင်္ဂါယနတ္ထံ။
(၄) အာနန္ဒတ္ထေရော ဘိက္ခုသံဃံ ဩဟာယ ရာဇဂဟံ ဂတော။

"တစ်နည်း"

(၁) နနု ဝဿူပနာယိကာ ဥပကဋ္ဌာ ဟောတိ။
(၂) အထ ကိမတ္ထံ အာနန္ဒတ္ထေရော ဘိက္ခုသံဃံ ဩဟာယ ရာဇဂဟံ ဂတော။
(၃) နနု ဇေတဝနမဟာဝိဟာရေ ခဏ္ဍဖုလ္လပွဋိသခ်ရဏံ ကာရာပေတိ။
(၄) တသ္မာ အာနန္ဒတ္ထေရော ဘိက္ခုသံဃံ ဩဟာယ ရာဇဂဟံ ဂတော။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၉-လာ စတုက္က)

ဓမ္မသင်္ဂါဟကာ ဘိက္ခူတို့။ ဇဝဠိ ဂတေ တေ သန္ဓာယ ဣဒံ ဝုတ္တံ "အထ ခေါ ထေရာ ဘိက္ခူ ရာဇဂဟံ အဂမံသု ဓမ္မဉ္စ ဝိနယဉ္စ သင်္ဂါယိတု"န္တိ။

(၁) နနု သဗ္ဗံတိပါဠိယံ ထေရာ ဘိက္ခူတိ သာမညေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဓမ္မသင်္ဂါဟကာ ဘိက္ခူတိ (ဝိသေသတော) တယာ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဇဝံ ဂတေ တေ သန္ဓာယ ဣဒံ ဝုတ္တံ "အထ ခေါ ထေရာ ဘိက္ခူ ရာဇဂဟံ အဂမံသု ဓမ္မဉ္စ ဝိနယဉ္စ သင်္ဂါယိတု"န္တိ။

(၄) တသ္မာ တထာ အညေပိ ဓမ္မသင်္ဂါဟကာ ဘိက္ခူတိ (ဝိသေသတော) မယာ ဝုတ္တံ။

အမှာ။ ဒဋ္ဌကရဏဝါက္ယ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

(ဌ၊ နှာ ၁၂-လာ စတုက္က)

(က) ဘိက္ခူ အာဟံသု "**ဘန္တေ မဟာကဿပ ဝိနယော နာမ ဗုဒ္ဓသာသနဿ အာယု၊ ဝိနယေ ဋ္ဌိတေ သာသနံ ဋ္ဌိတံ ဟောတီ**။

(ခ) တသ္မာ ပဌမံ ဝိနယံ သင်္ဂါယာမာ"တိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု အညာနိ ပိဋကာနိ "ပဌမံ သင်္ဂါယာမာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗာနိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဘိက္ခူ အာဟံသု "ပဌမံ ဝိနယံ သင်္ဂါယာမာ"တိ။

(၃) နနု ဝိနယော နာမ ဗုဒ္ဓသာသနဿ အာယု၊ ဝိနယေ ဋ္ဌိတေ သာသနံ ဋ္ဌိတံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဘိက္ခူ အာဟံသု "ပဌမံ ဝိနယံ သင်္ဂါယာမာ"တိ။

(နိယံ) အဖြေရှောင်ကွင်း၊ လျော်ရာနှင်း၊ သွင်းလေ အာဘောဂ။

(က) **ဝိနယော, နာမ ဗုဒ္ဓသာသနဿ အာယု၊ ဝိနယေ ဋ္ဌိတေ သာသနံ ဋ္ဌိတံ ဟောတိ**။

(ခ) တသ္မာ ပဌမံ ဝိနယံ သင်္ဂါယာမာ"တိ။

"(က)ဝါက္ယ၌ စတုက္က"

(၁) နနု ဘဂဝတာ ဓမ္မော စ ဝိနယော စ ဒေသိတော ပညတ္တော။

(၂) အထ ကသ္မာ ဝိနယော နာမ ဗုဒ္ဓသာသနဿ အာယူတိ တယာ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဝိနယေ ဋ္ဌိတေ သာသနံ ဋ္ဌိတံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဝိနယော နာမ ဗုဒ္ဓသာသနဿ အာယူတိ မယာ ဝုတ္တံ။

"(က+ခ)ဝါက္ယတို့၌ စတုက္က"

(၁) နနု ပဌမံ ဓမ္မံ သင်္ဂါယေယျ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပဌမံ ဝိနယံ သင်္ဂါယာမာတိ အာဟံသု။

(၃) နနု ဝိနယော နာမ ဗုဒ္ဓသာသနဿ အာယု၊ ဝိနယေ ဋ္ဌိတေ သာသနံ ဋ္ဌိတံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ပဌမံ ဝိနယံ သင်္ဂါယာမာတိ အာဟံသု။

http://www.dhammadownload.com

(က) ပဌမံ ဝိနယံ သင်္ဃာမာ"တိ။ ကံ ဓုရံ ကတွာတိ? အာယသ္မန္တံ ဥပါလိန္တိ။
(ခ) ကိံ အာနန္ဒော နပ္ပဟောတီတိ? နော နပ္ပဟောတိ။
(ဂ) အပိ စ ခေါ ပန သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဧရမာနောယေဝ ဝိနယပရိယတ္တိံ နိဿာယ အာယသ္မန္တံ ဥပါလိံ ဧတဒဂ္ဂေ ဌပေသိ "ဧတဒဂ်ံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝကာနံ ဘိက္ခူနံ ဝိနယဓရာနံ ယဒိဒံ ဥပါလီ"တိ။ တသ္မာ ဥပါလိတ္ထေရံ ပုစ္ဆိတွာ ဝိနယံ သင်္ဃာမာတိ။

"ခ-ဝါကျကို ရှု၍ (ဝါ) ဂ-ဝါကျ၌ ကိဠာပိစတုက္က"

(၁) (အာနန္ဒောပိ ဝိနယံ ဓုရံ ကတွာ သင်္ဃံယိတုံ ပဟောနကတ္တာ)
နနု အာနန္ဒတ္ထေရံ ဓုရံ ကတွာ ဝိနယံ သင်္ဃာမာတိ ဝုတ္တံ။
(တစ်နည်း) နနု အာနန္ဒောပိ ဝိနယံ ဓုရံ ကတွာ သင်္ဃံယိတုံ ပဟောတိယေဝ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဥပါလိတ္ထေရံ ပုစ္ဆိတွာ ဝိနယံ သင်္ဃာမာတိ အာဟံသု။
(၃) နနု သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဧရမာနောယေဝ ဝိနယပရိယတ္တိံ နိဿာယ အာယသ္မန္တံ ဥပါလိံ ဧတဒဂ္ဂေ ဌပေသိ "ဧတဒဂ်ံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝကာနံ ဘိက္ခူနံ ဝိနယဓရာနံ ယဒိဒံ ဥပါလီ"တိ။
(၄) တသ္မာ ဥပါလိတ္ထေရံ ပုစ္ဆိတွာ ဝိနယံ သင်္ဃာမာတိ အာဟံသု။

(ဌ၊ နှာ ၁၂+၁၃-လာ စတုက္က)

(က) ကိံ ပနေတ္ထ ပဌမပါရာဇိကေ ကိဉ္စိ အပနေတဗ္ဗံ ဝါ ပက္ခိပိတဗ္ဗံ ဝါ အတ္ထိ နတ္ထိတိ။ အပနေတဗ္ဗံ နတ္ထိ။
(ခ) ဗုဒ္ဓသ ဟိ ဘဂဝတော ဘာသိတေ အပနေတဗ္ဗံ နာမ နတ္ထိ။ န ဟိ တထာဂတာ ဧကဗျဉ္ဇနမ္ပိ နိရတ္ထကံ ဝဒန္တိ။
(ဂ) သာဝကာနံ ပန ဒေဝတာနံ ဝါ ဘာသိတေ အပနေတဗ္ဗမ္ပိ ဟောတိ၊ တံ ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရာ အပနယီသု။

"(ခ)ဝါကျ ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ဧတ္ထ ပဌမပါရာဇိကေ ကိဉ္စိ (ပမာဒလေခဟေတုယာပိ) အပနေတဗ္ဗံ နာမ အတ္ထိ။
(တစ်နည်း) ဗုဒ္ဓသ ဘဂဝတော ဘာသိတေ (ပမာဒလေခဟေတုယာပိ) အပနေတဗ္ဗံ နာမ အတ္ထိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဗုဒ္ဓသ ဘဂဝတော ဘာသိတေ အပနေတဗ္ဗံ နာမ နတ္ထိတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု န တထာဂတာ ဧကဗျဉ္ဇနမ္ပိ နိရတ္ထကံ ဝဒန္တိ။
(၄) တသ္မာ ဗုဒ္ဓသ ဘဂဝတော ဘာသိတေ အပနေတဗ္ဗံ နာမ နတ္ထိတိ ဝုတ္တံ။

"(ဂ)ဝါကျ ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု သာဝကာနံ ဒေဝတာနံ ဝါ ဘာသိတေ အပနေတဗ္ဗမ္ပိ ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဣဒါနိ ပါဠိယံ အပနေတဗ္ဗံ နာမ နတ္ထိတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု တံ ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရာ အပနယီသု။
(၄) တသ္မာ ဣဒါနိ ပါဠိယံ အပနေတဗ္ဗံ နာမ နတ္ထိတိ ဝုတ္တံ။

"တစ်နည်း"

(၁) နနု ဣဒါနိ ပါဠိယံ အပနေတဗ္ဗံ နာမ နတ္ထိ။
(၂) အထ ကသ္မာ သာဝကာနံ ဒေဝတာနံ ဝါ ဘာသိတေ အပနေတဗ္ဗမ္ပိ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု တံ ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရာ အပနယီသု။
(၄) တသ္မာ သာဝကာနံ ဒေဝတာနံ ဝါ ဘာသိတေ အပနေတဗ္ဗမ္ပိ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ။

အမှာ။ ပထမနည်းသည် စာစဉ်+ကိုင်းကုန်းနည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် စာစဉ်နည်း ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၆-လာ စတုက္က)

(က) သဗ္ဗမေဝ စေတံ ဓမ္မော စေဝ ဝိနယော စာတိ သခ်ံ် ဂစ္ဆတိ။

(ခ) တတ္ထ ဝိနယပိဋ္ဌကံ **ဝိနယော**၊ အဝသေသံ ဗုဒ္ဓဝစနံ **ဓမ္မော**။

"က+ခ-ဝါကျတို့ကို (ဝါ) ခ-ဝါကျကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု အဝိသေသေန သဗ္ဗမေဝ ဇတံ (ဗုဒ္ဓဝစနံ) ဓမ္မော စေဝ ဝိနယော စာတိ သခ်ံ် ဂစ္ဆတိ။

(၂) အထ ကိမတ္ထံ တတ္ထ ဝိနယပိဋ္ဌကံ ဝိနယော၊ အဝသေသံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဓမ္မောတိ တယာ ဝုတ္တံ။

(၃) ဣဓာဓိပ္ပေတေယေဝ ဓမ္မဝိနယေ ဝတ္တိစ္ဆာဝသေန သရူပတော နိဒ္ဒါရေတုံ။ (ဋီသစ်)

(၄) တတ္ထ ဝိနယပိဋ္ဌကံ ဝိနယော၊ အဝသေသံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဓမ္မောတိ မယာ ဝုတ္တံ။

အမှာ။ အချို့သော ဆရာတို့က ပရိဟာရာဘောဂကို = နနု "ယန္နူန မယံ ဓမ္မဉ္စ ဝိနယဉ္စ သင်္ဂါယေယျာမာ"တိ စ၊ "အဟံ ဥပါလိ ဝိနယံ ပုစ္ဆေယျံ၊ အာနန္ဒံ ဓမ္မံ ပုစ္ဆေယျ"န္တိ စ ဝုတ္တံ ဟူ၍လည်း ကြံကြသေး၏။

(က) ကေစိ "ယဒါ ဟဝေ ပါတုဘဝန္တိ ဓမ္မာ"တိ ခန္ဓကေ ဥဒါနဂါထံ ဝဒန္တိ။

(ခ) ဧသော ပန ပါဠိပဒဒိဝသေ သဗ္ဗညုဘာဝပ္ပတ္တဿ သောမနဿမယဉာဏေန ပစ္စယာကာရံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ ဥပ္ပန္နာ ဥဒါနဂါထာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

"(က+ခ)ဝါကျတို့၌ စောဒနာစတုက္က"

(၁) နနု "ယဒါ ဟဝေ ပါတုဘဝန္တိ ဓမ္မာ"တိဂါထာ ဂါထာသာမညဝသေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဥဒါနဂါထာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

(၃) နနု ဧသော ပါဠိပဒဒိဝသေ သဗ္ဗညုဘာဝပ္ပတ္တဿ သောမနဿမယဉာဏေန ပစ္စယာကာရံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ ဥပ္ပန္နာ ဟောတိ။ (ဥပ္ပန္နာကို ဟေတုမန္တ ကြံသည်)

(၄) တသ္မာ ဥဒါနဂါထာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

"တစ်နည်း-စတုက္က"

(၁) နနု ကေစိ "ယဒါ ဟဝေ ပါတုဘဝန္တိ ဓမ္မာ"တိ ခန္ဓကေ ဥဒါနဂါထံ (ပဌမဗုဒ္ဓဝစနန္တိ) ဝဒန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ တံ ဥဒါနဂါထံ ပဌမဗုဒ္ဓဝစနန္တိ နာ အာဟာ။

(၃) နနု ဧသော ပါဠိပဒဒိဝသေ သဗ္ဗညုဘာဝပ္ပတ္တဿ သောမနဿမယဉာဏေန ပစ္စယာကာရံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ ဥပ္ပန္နာ ဥဒါနဂါထာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

(၄) တသ္မာ တံ ဥဒါနဂါထံ ပဌမဗုဒ္ဓဝစနန္တိ နာ အာဟာ။

ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်းအကြောင်း

ယဒါ ဟဝေ စသော ဥဒါန်းဂါထာကို ပဌမဗုဒ္ဓဝစနဟု ပြောဆိုသော ခန္ဓကဘာဏက ထေရ်တို့၏ စကားကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ခ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါ ထားသည်။

(ဌ၊ နှာ ၁၇-လာ စတုက္က)

ကာယိကဝါစသိကအဿာစာရနိသေဓနတော စေသ ကာယံ ဝါစဉ္စ ဝိနေတိ။

(၁) နနု အဿာစာရော‌ယေဝ ဝိနေတဗ္ဗော ဟောတိ။ (အနွယ-စောဘော)

(တစ်နည်း) နနု ဧသ ဝိနယော နာမ အဿာစာရမေဝ ဝိနေတိ။ (အနွယ-စောဘော)

(တစ်နည်း) နနု ကာယဝါစာ ဝိနေတဗ္ဗာ နာ ဟောတိ။ (ဗျတိရေက-စောဘော)

http://www.dhammadownload.com

(၂) အထ ကသ္မာ ဧသ ကာယဲ ဝါစ၌ ဝိနေတိ။
(၃) ကာယိကဝါစသိကအဇ္ဈာစာရနိသေဓနတော။
(၄) ဧသ ကာယဲ ဝါစ၌ ဝိနေတိ။

(ဌ၊ နှာ ၁၈-လာ စတုက္က)

သုဝုတ္တာ စေတ္ထ အတ္ထာ ဝေနေယျဿသာနုလောမေန ဝုတ္တတ္တာ။
(၁) နနု ဝိနယာဘိဓမ္မေသုပိ အတ္ထာ သုဝုတ္တာ။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ "သုဝုတ္တာ ဧတ္ထ (သုတ္တန္တပိဋကေ) အတ္ထာ"တိ ဝုတ္တာ။ (ဌ)
(ဝါ) အထ ကသ္မာ ဣဒမေဝ "သုဝုတ္တာ"တိ ဝုတ္တံ။ (ဋီသစ်)
(၃) ဝေနေယျဿသာနုလောမေန သုတ္တန္တပိဋကံ ဝုတ္တတ္တာ။
(၄) "သုဝုတ္တာ ဧတ္ထ (သုတ္တန္တပိဋကေ) အတ္ထာ"တိ ဝုတ္တာ။ (ဌ)
(ဝါ) ဣဒမေဝ "သုဝုတ္တာ"တိ ဝုတ္တံ။ (ဋီသစ်)

သ္ဝဒတိ စေတံ ဓေနု ဝိယ ခီရံ၊ ပဋ္ဌာပေတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
(၁) နနု "သ္ဝဒတိ"တိ ဧတဿ ဃရတိ သိဉ္စတီတိ အတ္ထော ဘဝတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပဋ္ဌာပေတီတိ ကာရိတဝသေန အတ္ထော ဝုတ္တော။
(၃) သကမ္မိကဓာတုတ္တာ။
(၄) ပဋ္ဌာပေတီတိ ကာရိတဝသေန အတ္ထော ဝုတ္တော။

(က) ယဲ ဧတ္ထ ဝုမိုမန္တော၊ သလက္ခဏာ ပူဇိတာ ပရိစ္ဆိန္နာ။
ဝုတ္တာဓိကာ စ ဓမ္မာ၊ အဘိဓမ္မာ တေန အက္ခာတော။
(ခ) အယဉ္စိ အဘိသဒ္ဒေါ ဝုမိုလက္ခဏပူဇိတပရိစ္ဆိန္နာဓိကေသု ဒိဿတိ။
(က)ဝါကျ၌ တေနဟူသော အကြောင်းပြ စကားကို ထောက်၍ "စတုက္က"
(၁) နနု ယဲ ဝါ တံ ဝါ ကာရဏေန အဘိဓမ္မောတိ အက္ခာတော။
(၂) ကေန ကာရဏေန အဘိဓမ္မောတိ အက္ခာတော။
(၃) နနု ယဲ ဧတ္ထ ဝုမိုမန္တော၊ သလက္ခဏာ ပူဇိတာ ပရိစ္ဆိန္နာ။ ဝုတ္တာဓိကာ စ ဓမ္မာ။
(၄) တေန ကာရဏေန အဘိဓမ္မောတိ အက္ခာတော။
"(က+ခ) စတုက္က"
(၁) နနု အဘိသဒ္ဒေါ ဧကောဝ ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ "ယဲ ဧတ္ထ ဝုမိုမန္တော၊ သလက္ခဏာ ပူဇိတာ ပရိစ္ဆိန္နာ။
ဝုတ္တာဓိကာ စ ဓမ္မာ၊ အဘိဓမ္မာ တေန အက္ခာတော"တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု အယဲ အဘိသဒ္ဒေါ ဝုမိုလက္ခဏပူဇိတပရိစ္ဆိန္နာဓိကေသု ဒိဿတိ။
(၄) တသ္မာ "ယဲ ဧတ္ထ ဝုမိုမန္တော၊ သလက္ခဏာ ပူဇိတာ ပရိစ္ဆိန္နာ။
ဝုတ္တာဓိကာ စ ဓမ္မာ၊ အဘိဓမ္မာ တေန အက္ခာတော"တိ ဝုတ္တံ။
အမှာ။ (ခ)ဝါကျကို ဒဋ္ဌကရဏ ဝါကျအဖြစ် ကြံ၍ ဒဋ္ဌကရဏဝါကျ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၉-လာ စတုက္က)

(က) ယံ ပနေတ္ထ အဝိသိဋ္ဌံ။
(ခ) တံ --- ပိဋ္ဌကံ ပိဋ္ဌကတ္ထဝိဒူ၊ ပရိယတ္တိဗ္ဘာဇနတ္ထတော အာဟု။
တေန သမောဓာနေတွာ၊ တယောပိ ဝိနယာဒယော ဥယျာ။
(ဂ) ပရိယတ္တိပိ ဟိ "မာ ပိဋ္ဌကသမွဒါနေနာ"တိအာဒီသု ပိဋ္ဌကန္တိ ဝုစ္စတိ။ "အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ကုဒါလ-ပိဋ္ဌကမာဒါယာ"တိအာဒီသု ယံ ကိဉ္စိ ဘာဇနမ်ိ။
(ဃ) တသ္မာ ပိဋ္ဌကံ ပိဋ္ဌကတ္ထဝိဒူ၊ ပရိယတ္တိဗ္ဘာဇနတ္ထတော အာဟု။
"(က+ဂ+ဃ) စတုက္က"
(၁) နနု ယံ ပိဋ္ဌကံ ဝိနယာဒီဟိ တီဟိပိ သာဓာရဏဘာဝေန အဝိသိဋ္ဌံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပိဋ္ဌကံ ပိဋ္ဌကတ္ထဝိဒူ၊ ပရိယတ္တိဗ္ဘာဇနတ္ထန္တိ အာဟု။
(၃) နနု ပရိယတ္တိပိ "မာ ပိဋ္ဌကသမွဒါနေနာ"တိအာဒီသု ပိဋ္ဌကန္တိ စ၊ "အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ကုဒါလ-ပိဋ္ဌကမာဒါယာ"တိအာဒီသု ယံ ကိဉ္စိ ဘာဇနမ်ိ ပိဋ္ဌကန္တိ စ ဝုစ္စတိ။
(၄) တသ္မာ ပိဋ္ဌကံ ပိဋ္ဌကတ္ထဝိဒူ၊ ပရိယတ္တိဗ္ဘာဇနတ္ထန္တိ အာဟု။

ပိဋ္ဌကံ ပိဋ္ဌကတ္ထဝိဒူ၊ ပရိယတ္တိဗ္ဘာဇနတ္ထတော အာဟု။
(၁) နနု ပိဋ္ဌကသဒ္ဒေါ ပရိယတ္တိအတ္ထောယေဝ ဟောတိ။ (ဝါ) နနု ပိဋ္ဌကသဒ္ဒေါ ဘာဇနတ္ထောယေဝ ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပိဋ္ဌကံ ပိဋ္ဌကတ္ထဝိဒူ ပရိယတ္တိဗ္ဘာဇနတ္ထတော အာဟု။
(၃) နနု ပိဋ္ဌကသဒ္ဒေါ ပရိယတ္တိဗ္ဘာဇနတ္ထောဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ပိဋ္ဌကံ ပိဋ္ဌကတ္ထဝိဒူ ပရိယတ္တိဗ္ဘာဇနတ္ထတော အာဟု။

(က) တယောပိ ဝိနယာဒယော ဥယျာ။
(ခ) ဇဝံ ဥတွာ စ ပုနပိ တေသုယေဝ ပိဋ္ဌကေသု နာနပွကာရကောသလ္လတ္ထံ ---
(ဂ) ဒေသနာသာသနကထာ-ဘေဒံ တေသု ယထာရဟံ။
သိက္ခာပဒဟာနဂ္ဂိရ-ဘာဝဋ္ဌ ပရိဒီပယေ။
(ဃ) ပရိယတ္တိဘေဒံ သမွတ္တိ၊ ဝိပွတ္တိဋ္ဌာပိ ယံ ယဟိ။
ပါပုဏာတိ ယထာ ဘိက္ခု၊ တမွိ သဗ္ဗံ ဝိဘာဝယေ။
"(ခ+ဂ)ဝါက္ျ စတုက္က"
(၁) နနု ဇဝံ တယောပိ ဝိနယာဒယော ဇာနိံသု။
(၂) အထ ကသ္မာ ဒေသနာသာသနကထာဘေဒံ တေသု ယထာရဟံ၊ သိက္ခာပဒဟာနဂ္ဂိရဘာဝဋ္ဌ ပရိဒီပယေ။
(၃) နနု ပုနပိ တေသုယေဝ ပိဋ္ဌကေသု နာနပွကာရကောသလ္လတ္ထံ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ဒေသနာသာသနကထာဘေဒံ တေသု ယထာရဟံ၊ သိက္ခာပဒဟာနဂ္ဂိရဘာဝဋ္ဌ ပရိဒီပယေ။
"(ခ+ဃ)ဝါက္ျ စတုက္က"
(၁) နနု ဇဝံ တယောပိ ဝိနယာဒယော ဇာနိံသု။
(၂) အထ ကသ္မာ တမွိ သဗ္ဗံ ဝိဘာဝယေ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) နနဲ့ ပုနပိ တေသုယေဝ ပိဋ္ဌကေသု နာနပ္ပကာရကောသလ္လတ္ထံ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ တမ္မိ သဗ္ဗံ ဝိဘာဝယေ။
အမှာ။ စတုက္က နှစ်မျိုးလုံးကို = အနုသန္ဓေဝါကျ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။
စတုက္က နှစ်မျိုးလုံး၌ စော+ဘောကို = နနဲ့ ဧဝံ ပိဋ္ဌကဝသေန တိဝိဓံတျာဒိနာ သဗ္ဗသာပိ ဗုဒ္ဓဝစနဿ ပိဋ္ဌကဝသေန တိဝိဓတ္တံ ဇာနိ်သု ဟူ၍လည်း ထုတ်နိုင်သေး၏။

(ဌ၊ နှာ ၂၀-လာ စတုက္က)

ဝိနယပိဋ္ဌကံ အာဏာရဟေန ဘဂဝတာ အာဏာဗာဟုလ္လတော ဒေသိတတ္တာ **အာဏာဒေသနာ**။
(၁) နနဲ့ ဝေါဟာရပရမတ္ထမ္မောပိ တတ္ထ ဝိနယပိဋ္ဌကေ သမ္ဘဝန္တိ။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ ဝိနယပိဋ္ဌကံ အာဏာဒေသနာတိ ဝုစ္စတိ။
(၃) ဝိနယပိဋ္ဌကံ အာဏာရဟေန ဘဂဝတာ အာဏာဗာဟုလ္လတော ဒေသိတတ္တာ။
(၄) ဝိနယပိဋ္ဌကံ အာဏာဒေသနာတိ ဝုစ္စတိ။
အမှာ။ အထက်ပါဝါကျ၌ စတုက္ကထုတ်ပုံကို မှီး၍ = သုတ္တန္တပိဋ္ဌကံ ဝေါဟာရကုသလေန ဘဂဝတာ ဝေါဟာရဗာဟုလ္လတော ဒေသိတတ္တာ **ဝေါဟာရဒေသနာ** ဝါကျ၌လည်းကောင်း၊ အဘိဓမ္မပိဋ္ဌကံ ပရမတ္ထကုသလေန ဘဂဝတာ ပရမတ္ထဗာဟုလ္လတော ဒေသိတတ္တာ **ပရမတ္ထဒေသနာ** ဝါကျ၌လည်းကောင်း စတုက္ကထုတ်ပုံကို သိပါ။

(က) တီသုပိ စေတေသု တိဿော သိက္ခာ, တီဏိ ပဟာနာနိ, စတုဗ္ဗိဓော စ ဂန္ထိရဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။
(ခ) တထာ ဟိ ဝိနယပိဋ္ဌကေ ဝိသေသေန **အဓိသီလသိက္ခာ** ဝုတ္တာ၊ သုတ္တန္တပိဋ္ဌကေ **အဓိစိတ္တသိက္ခာ**၊ အဘိဓမ္မပိဋ္ဌကေ **အဓိစိတ္တသိက္ခာ**။

"(က+ခ-ပဌမဝါကျ) စတုက္က"

(၁) တီသုပိ ဧတေသု တိဿော သိက္ခာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဝိနယပိဋ္ဌကေ အဓိသီလသိက္ခာ ဝုတ္တာတိ အာဟ။
(၃) နနဲ့ ဝိနယပိဋ္ဌကေ ဝိသေသေန အဓိသီလသိက္ခာ ဝုတ္တာ။
(၄) တသ္မာ ဝိနယပိဋ္ဌကေ အဓိသီလသိက္ခာ ဝုတ္တာတိ အာဟ။
အမှာ။ (က+ခ) ပဌမဝါကျ၏ စတုက္က ထုတ်ပုံကို မှီး၍ (က+ခ) ဒုတိယဝါကျနှင့် (က+ခ) တတိယဝါကျတို့၏ စတုက္ကထုတ်ပုံကိုလည်း ထုတ်နိုင်စေ။

ဝိနယပိဋ္ဌကေ စ **ဒီဃိက္ကမဗွဟာနံ** ကိလေသာနံ ဒီတိက္ကမပဋိပက္ခတ္တာ သီလသံ။
(၁) နနဲ့ အနုသယဝသေန သန္တာနေ အနုဝတ္တန္တာ ကိလေသာ ကာရဏာလာဘေ ပရိယုဋ္ဌိတာပိ ဝိနယပိဋ္ဌကေ သံဝိဇ္ဇန္တိ။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ ဝိနယပိဋ္ဌကေ ကိလေသာနံ ဒီတိက္ကမဗွဟာနံ ဝုတ္တံ။
(၃) ကိလေသာနံ ဒီတိက္ကမပဋိပက္ခတ္တာ သီလသံ။
(၄) ဝိနယပိဋ္ဌကေ ကိလေသာနံ ဒီတိက္ကမဗွဟာနံ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

ပဌမေ စ **တဒင်္ဂပွဟာနံ**။

(၁) နနု ဝိနယပိဋကေ ကိလေသာ ဝိက္ခမ္ဘနသမုစ္ဆေဒဝသေန ပဟီနာ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပဌမေ တဒင်္ဂပွဟာနန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု အဓိသီလသိက္ခာယ ဝုတ္တဋ္ဌာနံ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ပဌမေ တဒင်္ဂပွဟာနန္တိ ဝုတ္တံ။

(ဋ၊ နှာ ၂၀+၂၁-လာ စတုက္က)

တီသုပိ စေတေသု ဇေတေ ဓမ္မဋ္ဌဒေသနာပဋိဝေဓာ ယသ္မာ သသာဒီဟိ ဝိယ မဟာသမုဒ္ဒေါ မန္ဒဗုဒ္ဓီဟိ ဒုက္ခောဂါဋ္ဌော, အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌာ စ၊ တသ္မာ ဂမ္ဘီရာ။

"တစ်ဝါကျလုံးကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု တီသု ဇေတေသု ဇေတေ ဓမ္မဋ္ဌဒေသနာပဋိဝေဓာ အဂမ္ဘီရာ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဂမ္ဘီရာ ဟောန္တိ။

(၃) နနု သသာဒီဟိ ဝိယ မဟာသမုဒ္ဒေါ မန္ဒဗုဒ္ဓီဟိ ဒုက္ခောဂါဋ္ဌော, အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌာ စ။

(၄) တသ္မာ ဂမ္ဘီရာ ဟောန္တိ။

အမှာ။ "နမြင် နပယ်၊ မမြင်ကွယ်၊ ထည့်စွယ် မေးလေမင်း"ဟူသော နိယ်နှင့်အညီ စော+ဘောကို ထား၏။ ဤစတုက္ကထုတ်နည်းသည် စာစဉ်၌ လာ၏။

"ဥပမေယျ စကားရပ်၌သာ စတုက္က"

(၁) နနု တိက္ခဗုဒ္ဓီဟိ (သဗ္ဗညုတ္တေဟိ–ဝါ) သုခေါဂါဋ္ဌော, လဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌာ စ ဟောန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဂမ္ဘီရာတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု မန္ဒဗုဒ္ဓီဟိ ဒုက္ခောဂါဋ္ဌော, အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌာ စ ဟောန္တိ။

(၄) တသ္မာ ဂမ္ဘီရာတိ ဝုတ္တံ။

အမှာ။ "အဖြေရှောင်ကွင်း၊ လျော်ရာနင်း၊ သွင်းလေ အာဘောဂ"ဟူသော နိယ်နှင့်အညီ စော+ဘောကို ထား၏။ ဤစတုက္ကထုတ်နည်းသည် အတ္တနောမတိဝါဒ ဖြစ်၏။

(ဋ၊ နှာ ၂၁-လာ စတုက္က)

ဓမ္မောတိ ဟေတု။

(၁) နနု ဓမ္မသဒ္ဒေါ သဘာဝပရိယတ္တိကာရဏာဒီသု ဒိဿတိ။
(တစ်နည်း) နနု ဓမ္မသဒ္ဒေါ ပရိယတ္တိဂုဏာစာရာဒီသုပိ ဒိဿတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဓမ္မောတိ ဟေတူတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု တဒညေသံ အသမ္ဘဝေါ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဓမ္မောတိ ဟေတူတိ ဝုတ္တံ။

ကုသိုလ်လုပ်ရာ အကုသိုလ် မပါစေနဲ့။

http://www.dhammadownload.com

(က) **ဓမ္မော**တိ ဟေတု။
(ခ) ဝုတ္တဥ္စေတံ "ဟေတုမှိ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ"တိ။
"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"
(၁) နနု ဓမ္မသဒ္ဒေါ သဘာဝပရိယတ္တိကာရဏာဒီသု ဒိဿတိ။
(တစ်နည်း) နနု ဓမ္မသဒ္ဒေါ ပရိယတ္တိဂုဏာစာရာဒီသုပိ ဒိဿတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ "ဓမ္မောတိ ဟေတူ"တိ ဝိညာယတိ။
(၃) နနု "ဟေတုမှိ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ"တိ ဧတံ ဝုတ္တံ။
(၄) တသ္မာ "ဓမ္မောတိ ဟေတူ"တိ ဝိညာယတိ။
အမှာ။ ဒဋ္ဌိကရဏဝါကျ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

(က) **ဓမ္မော**တိ ဟေတု။
(ခ) ဝုတ္တဥ္စေတံ "ဟေတုမှိ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ"တိ။
"(ခ)ဝါကျ၌ ဋီသစ်နှင့် တွဲ၍ စတုက္က"
(၁) နနု "ဟေတုမှိ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ"တိ ဧတေန ဝစနေန ဓမ္မသ ဟေတုဘာဝေါ န သက္ကာ ဝိညာတုံ။
(၂) အထ ကသ္မာ "ဟေတုမှိ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ"တိ ဧတံ ဝုတ္တံ။
(၃) ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါတိ ဧတသ္သ သမာသပဒဿ အဝယဝပဒတ္ထံ ဒဿေန္တေန "ဟေတုမှိ ဉာဏ"န္တိ ဝုတ္တတ္တာ။
(၄) "ဟေတုမှိ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ"တိ ဧတံ ဝုတ္တံ။
"တစ်နည်း"
(၁) နနု "ဟေတုမှိ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ"တိ ဧတ္တကမေဝ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကထံ ဓမ္မသဒ္ဒဿ ဟေတုဘာဝေါ (ဟေတုပရိယာယတာ) ဝိညာယတိ။
(၃) ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါတိ ဧတသ္သ သမာသပဒဿ အဝယဝပဒတ္ထံ ဒဿေန္တေန "ဟေတုမှိ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ"တိ ဝုတ္တတ္တာ။ (ဋီသစ်)
(၄) ဓမ္မသဒ္ဒဿ ဟေတုဘာဝေါ (ဟေတုပရိယာယတာ) ဝိညာယတိ။
အမှာ။ စတုက္က နှစ်နည်းထုတ်ရာ၌ ပဌမနည်းကား = ဋီသစ်ကို မှီး၍ ကြံသော စာစဉ်နည်းတည်း။ ဒုတိယနည်းကား ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါဟူသော သမာသ်ပုဒ်၌ = ဓမ္မကို ဟေတုမှိ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါကို ဉာဏ်ဟု ပရိယာယ်လှယ်၍ ဖွင့်ထားသည်ကို သတိပြုပါဟု အမှာပြုသော အောင်ပန်းနည်းတည်း။

(က) **အတ္ထော**တိ ဟေတုဖလံ။
(ခ) ဝုတ္တဥ္စေတံ "ဟေတုဖလေ ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ"တိ။
"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"
(၁) နနု အတ္ထသဒ္ဒေါ အနေကတ္ထော ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ "အတ္ထောတိ ဟေတုဖလ"န္တိ ဝိညာယတိ။
(၃) နနု "ဟေတုဖလေ ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ"တိ ဧတံ ဝုတ္တံ။
(၄) တသ္မာ "အတ္ထောတိ ဟေတုဖလ"န္တိ ဝိညာယတိ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၂-လာ စတုက္က)

(က) ဝိနယေ ပန သုပ္ပဋိပန္နော ဘိက္ခု သီလသမ္ပဒံ နိဿာယ တိဿော ဝိဇ္ဇာ ပါပုဏာတိ တာသံယေဝ စ တတ္ထ ပဘေဒဝစနတော။

(ခ) သုတ္တေ သုပ္ပဋိပန္နော သမာဓိသမ္ပဒံ နိဿာယ ဆ အဘိညာ ပါပုဏာတိ တာသံယေဝ စ တတ္ထ ပဘေဒဝစနတော။

(ဂ) အဘိဓမ္မေ သုပ္ပဋိပန္နော ပညာသမ္ပဒံ နိဿာယ စတဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ ပါပုဏာတိ တာသဉ္စ တတ္ထေဝ ပဘေဒဝစနတော။

"(ဂ)ဝါကျ၌ စတုက္က"

(၁) နနု အဘိဓမ္မေ တိဿော ဝိဇ္ဇာ ဆ အဘိညာ စတဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ အညေ စ ဓမ္မပ္ပဓာနာဒယော ဂုဏဝိသေသာ ဝိဘတ္တာ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ အဘိဓမ္မေ သုပ္ပဋိပန္နော ပညာသမ္ပဒံ နိဿာယ စတဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ ပါပုဏာတိ။

(၃) တာသဉ္စ တတ္ထေဝ ပဘေဒဝစနတော။

(၄) အဘိဓမ္မေ သုပ္ပဋိပန္နော ပညာသမ္ပဒံ နိဿာယ စတဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ ပါပုဏာတိ။

(ဌ၊ နှာ ၂၃-လာ စတုက္က)

(က) ကသ္မာ ပနေသ ဒီဃနိကာယောတိ ဝုစ္စတိ ?ဒီဃပမာဏာနံ သုတ္တာနံ သမူဟတော,နိဝါသတောစ။

(ခ) သမူဟနိဝါသာ ဟိ နိကာယောတိ ဝုစ္စန္တိ။

"(က) စတုက္က"

(၁) နနု ယံ ဝါ တံ ဝါ ကာရဏေန ဧသ(နိကာယော) ဒီဃနိကာယောတိ ဝုစ္စတိ။
(တစ်နည်း) နနု အညောပိ နိကာယော ဒီဃနိကာယောတိ ဝုစ္စတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဧသ(နိကာယော) ဒီဃနိကာယောတိ ဝုစ္စတိ။

(၃) ဒီဃပမာဏာနံ သုတ္တာနံ သမူဟတော, နိဝါသတော စ။

(၄) ဧသ(နိကာယော) ဒီဃနိကာယောတိ ဝုစ္စတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဒီဃသမူဟော ဒီဃနိဝါသောတိ ဝုစ္စတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဒီဃနိကာယောတိ ဝုစ္စတိ။

(၃) နနု သမူဟနိဝါသာ နိကာယောတိ ဝုစ္စန္တိ။

(၄) တသ္မာ ဒီဃနိကာယောတိ ဝုစ္စတိ။

"(တစ်နည်း)"

(၁) နနု နိကာယသဒ္ဒေါ ဧကော။

(၂) အထ ကသ္မာ ဒီဃပမာဏာနံ သုတ္တာနံ သမူဟတော, နိဝါသတော စာတိ ဒွိဓာ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု သမူဟနိဝါသာ နိကာယောတိ ဝုစ္စန္တိ။

(၄) တသ္မာ ဒီဃပမာဏာနံ သုတ္တာနံ သမူဟတော, နိဝါသတော စာတိ ဒွိဓာ ဝုတ္တံ။

အမှာ။ ပဌမနည်းသည် စာစဉ်နည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် မန်း-မိုးကောင်းနည်း ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၃+၂၄-လာ စတုက္က)

နာဟံ ဘိက္ခဝေ အညံ ဧကနိကာယမ္မိ သမနုပဿာမိ ဧဝံ စိတ္တံ၊ ယထယိဒံ ဘိက္ခဝေ တိရစ္ဆာနဂတာ ပါဏာ။

(၁) နနု ဗုဒ္ဓေါ သဗ္ဗညုတညာဏေန ဩလောကေတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ "နာဟံ ဘိက္ခဝေ အညံ ဧကနိကာယမ္မိ သမနုပဿာမိ ဧဝံ စိတ္တ"န္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု တေပိ တိရစ္ဆာနဂတာ ပါဏာ စိတ္တေနေဝ စိတ္တတာ။
(၄) တသ္မာ "နာဟံ ဘိက္ခဝေ အညံ ဧကနိကာယမ္မိ သမနုပဿာမိ ဧဝံ စိတ္တ"န္တိ ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၂၆-လာ စတုက္က)

(က) သတေဟိ ပဋိဟိ ကတာ၊ တေန "ပဋိသတာ"တိ စ။
(ခ) ထေရေဟေဝ ကတတ္တာ စ၊ "ထေရိကာ"တိ ပဝုစ္စတီတိ။

"(က)ဝါကျ၌ ဖြစ်သင့်သလို ကြံဆ၍ ထုတ်သော စတုက္က"

(၁) နနု ထေရေဟေဝ ကတာ။
(၂) အထ ကသ္မာ "ပဋိသတာ"တိ ဝုစ္စတိ။
(၃) နနု သတေဟိ ပဋိဟိ ကတာ။
(၄) တသ္မာ "ပဋိသတာ"တိ ဝုစ္စတိ။

==========

လူသည် မနက်ထက် ညမှာ ပညာ ပိုရှိရမည်။
မနေ့ကထက် သည်ကနေ့ အသိဉာဏ် သာရမည်။
အသက် ကြီးလာသည်နှင့်အမျှ ဦးနှောက် အလေးချိန် ပိုစီးရမည်။
သည်အတွက် ဘာလုပ်ရမည်နည်း? တစ်နည်းသာ ရှိသည်၊ စာဖတ်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြဟ္မဇာလသုတ်

(ဌ၊ နှာ ၂၇-လာ စတုက္က)

ပဋိတိ ဥပသဂ္ဂပဒံ။

(၁) နနု ဝိသတိ ဥပသဂ္ဂေသု ပဋိတိပဒံ နတ္ထိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပဋိတိ ဥပသဂ္ဂပဒန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဥပသဂ္ဂပဒတိသဒ္ဒဿ ကာရိယံ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ပဋိတိ ဥပသဂ္ဂပဒန္တိ ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၂၈-လာ စတုက္က)

(က) နာနာနယနိပုဏမနေကဈာသယသမုဋ္ဌာနံ အတ္ထဗျဉ္ဇနသမ္ပန္နံ ဝိဝိဓပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မတ္ထဒေသနာပဋိဝေဓဂမ္ဘီရံ သဗ္ဗသတ္တာနံ သကသကဘာသာနုရူပတော သောတပထမာဂစ္ဆန္တံ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ သဗ္ဗပွကာရေန ကော သမတ္ထော ဝိညာတုံ။

(ခ) သဗ္ဗထာမေန ပန သောတုကာမတံ ဇနေတွာပိ ဇဝံ မေ သုတံ၊ မယာပိ ဇကေနာကာရေန သုတန္တိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု သဗ္ဗထာမေန သောတုကာမတံ ဇနေတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ မယာပိ ဇကေနာကာရေန သုတန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု နာနာနယနိပုဏမနေကဈာသယသမုဋ္ဌာနံ အတ္ထဗျဉ္ဇနသမ္ပန္နံ ဝိဝိဓပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မတ္ထဒေသနာပဋိဝေဓဂမ္ဘီရံ သဗ္ဗသတ္တာနံ သကသကဘာသာနုရူပတော သောတပထမာဂစ္ဆန္တံ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ သဗ္ဗပွကာရေန ကော သမတ္ထော ဝိညာတုံ။

(၄) တသ္မာ မယာပိ ဇကေနာကာရေန သုတန္တိ ဝုတ္တံ။

ဝိသဒ္ဒါ အနက်

ဇနေတွာပိ-၌ ဝိသဒ္ဒါသည် သမ္ဘာဝနာအနက် ရှိ၏။ (ဋီသစ်)

(ဌ၊ နှာ ၂၈+၂၉-လာ စတုက္က)

(က) ဧမေသဒ္ဒေါ တီသု အတ္ထေသု ဒိဿတိ။

(ခ) တထာ ။ပ။ အတ္ထော။

(ဂ) ဣဓ ပန "မယာ သုတ"န္တိ စ "မမ သုတ"န္တိ စ အတ္ထဒွယေ ယုဇ္ဇတိ။

"(က)ဝါကျကို ဋီသစ်နှင့်တွဲဘက်၍ စတုက္က"

(၁) နနု နိယကဇ္ဈတ္တသန္တတိဝသေန ဇကသ္မိံယေဝတ္ထေ မေသဒ္ဒေါ ဒိဿတိ။

(၂) အထ ကံ သန္ဓာယ "တီသု အတ္ထေသု ဒိဿတီ"တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ကရဏ, သမ္ပဒါန, သာမိနိဒ္ဒေသဝသေန ဝိဇ္ဇမာနဝိဘတ္တိဘေဒေါ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ တံ သန္ဓာယ "တီသု အတ္ထေသု ဒိဿတီ"တိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

"(က+ဂ)ဝါကျတို့၌ အာဘောဂါဒိ စတုက္က"

(၁) နနု မေသဒ္ဒေါ တီသု အတ္ထေသု ဒိဿတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဣဓ "မယာ သုတ"န္တိ စ "မမ သုတ"န္တိ စ အတ္ထဒွယေ ယုဇ္ဇတိတိ ဝုတ္တံ။

(၃) သုတသဒ္ဒဿ ကမ္မဘာဝသာဓနဝသေန ဒွါဓိပ္ပါယိကပဒတ္တာ။ (ဋီသစ်)

(၄) ဣဓ "မယာ သုတ"န္တိ စ "မမ သုတ"န္တိ စ အတ္ထဒွယေ ယုဇ္ဇတိတိ ဝုတ္တံ။

ပနသဒ္ဒါ၏ အနက်

မေသဒ္ဒါသည် အနက်သုံးမျိုးကို ဟောနိုင်သော်လည်း ဤနေရာ၌ကား = ကမ္မသာဓနနှင့် ဘာဝသာဓန အနက်နှစ်မျိုးကိုသာ ဟောနိုင်၏ဟု ဆိုသဖြင့် ပနသဒ္ဒါ၏ စပ်ရာ နည်းနေသောကြောင့် ဣဓ ပန ဝါကျ၌ လာသော ပနသဒ္ဒါသည် ဂရဟာအနက်ကို ဟော၏။

(ဌ၊ နှာ ၂၉-လာ စတုက္က)

(က) **သုဇာန်**္တ အယံ **သုဇာ**သဒ္ဒေါ သဥပသဂ္ဂေါ စ အနုပသဂ္ဂေါ စ ဂမနဝိသုတကိလိန္နဥပစိတာနုယောဂသောတ-ဝိညေယျသောတဒွါရာနုသာရဝိညာတာဒိအနေကတ္ထပ္ပဘေဒေါ။

(ခ) ဣဓ ပနဿ သောတဒွါရာနုသာရေန ဥပဓာရိတန္တိ ဝါ ဥပဓာရဏန္တိ ဝါတိ အတ္ထော။

(ဂ) မေသဒ္ဒဿ ဟိ မယာတိ အတ္ထေ သတိ "ဧဝံ မယာ သုတံ သောတဒွါရာနုသာရေန ဥပဓာရိတ"န္တိ ယုဇ္ဇတိ။ မမာတိ အတ္ထေ သတိ "ဧဝံ မမ သုတံ သောတဒွါရာနုသာရေန ဥပဓာရဏ"န္တိ ယုဇ္ဇတိ။

(ဃ) နနု သုတန္တိ အယံ သုတသဒ္ဒေါ သဥပသဂ္ဂေါ စ အနုပသဂ္ဂေါ စ ဂမနဝိသုတကိလိန္နဥပစိတာနုယောဂ-သောတဝိညေယျသောတဒွါရာနုသာရဝိညာတာဒိအနေကတ္ထပ္ပဘေဒေါ ဟောတိ။

(င) အထ ကသ္မာ ဣဓ အဿ သောတဒွါရာနုသာရေန ဥပဓာရိတန္တိ ဝါ ဥပဓာရဏန္တိ ဝါတိ အတ္ထော ဝေဒိ-တဗ္ဗော။

(စ) နနု မေသဒ္ဒဿ မယာတိ အတ္ထေ သတိ "ဧဝံ မယာ သုတံ သောတဒွါရာနုသာရေန ဥပဓာရိတ"န္တိ ယုဇ္ဇတိ။ မမာတိ အတ္ထေ သတိ "ဧဝံ မမ သုတံ သောတဒွါရာနုသာရေန ဥပဓာရဏ"န္တိ ယုဇ္ဇတိ။

(ဆ) တသ္မာ ဣဓ အဿ သောတဒွါရာနုသာရေန ဥပဓာရိတန္တိ ဝါ ဥပဓာရဏန္တိ ဝါတိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

(က) **ဧဝ**န္တိ ယဿ စိတ္တသန္တာနဿ နာနာကာရပ္ပဝတ္တိယာ နာနတ္ထဗျဉ္ဇနဂ္ဂဟဏံ ဟောတိ၊ တဿ နာနာကာရ-နိဒ္ဒေသော။

(ခ) **ဧဝ**န္တိ ဟိ အယမာကာရပညတ္တိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဧဝံသဒ္ဒေါ အနေကတ္ထပ္ပဘေဒေါ ဟောတိ။ (သီ-ဂဏ္ဌိ)

(၂) အထ ကသ္မာ ဧဝန္တိ ယဿ စိတ္တသန္တာနဿ နာနာကာရပ္ပဝတ္တိယာ နာနတ္ထဗျဉ္ဇနဂ္ဂဟဏံ ဟောတိ၊ တဿ နာနာကာရနိဒ္ဒေသောတိ ဝုတ္တော။

(၃) နနု ဧဝန္တိ အယမာကာရပညတ္တီတိ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဧဝန္တိ ယဿ စိတ္တသန္တာနဿ နာနာကာရပ္ပဝတ္တိယာ နာနတ္ထဗျဉ္ဇနဂ္ဂဟဏံ ဟောတိ၊ တဿ နာနာကာရနိဒ္ဒေသောတိ ဝုတ္တော။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၃၀-လာ စတုက္ကာ)

(က) **ဧဝန္တိ စ မေတိ စ** သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထဝသေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ။

(ခ) ကိဉ္ဇေတ္ထ တံ ပရမတ္ထတော အတ္ထိ၊ ယံ ဧဝန္တိ ဝါ မေတိ ဝါ နိဒ္ဒေသံ လဘေထ။

"(က+ခ)ဝါကျဉ္ဌ ရနိုင်သော ကိဉ္စာပိစတုက္ကာ"

(၁) နနု ပရမတ္ထံ ဧဝန္တိ စ မေတိ စ ယဒိ နိဒ္ဒေသံ လဘေယျ၊ ဧဝန္တိ စ မေတိ စ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထဝသေန ဝိဇ္ဇ-မာနပညတ္တိ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဧဝန္တိ စ မေတိ စ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထဝသေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ ဟောတိ။

(၃) နနု ကိံ ဧတ္ထ တံ ပရမတ္ထတော အတ္ထိ၊ ယံ ဧဝန္တိ ဝါ မေတိ ဝါ နိဒ္ဒေသံ လဘေထ။

(၄) တသ္မာ ဧဝန္တိ စ မေတိ စ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထဝသေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ ဟောတိ။

(က) **သုတန္တိ** ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ။

(ခ), ယဉ္ဇိ တံ ဧတ္ထ သောတေန ဥပလဒ္ဓံ၊ တံ ပရမတ္ထတော ဝိဇ္ဇမာနန္တိ။

"(က+ခ)ဝါကျဉ္ဌ ရနိုင်သော ကိဉ္စာပိစတုက္ကာ"

(၁) နနု သုတန္တိဝစနံ ပရမတ္ထတော အဝိဇ္ဇမာနံ။

(တစ်နည်း) နနု ပရမတ္ထေသု သုတန္တိနာမိကော ပရမတ္ထဓမ္မော နတ္ထိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သုတန္တိ ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ယံ တံ ဧတ္ထ သောတေန ဥပလဒ္ဓံ၊ တံ ပရမတ္ထတော ဝိဇ္ဇမာနံ။

(၄) တသ္မာ သုတန္တိ ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တီတိ ဝုတ္တံ။

အမှာ။ ကာရဏဝါကျ စတုက္ကာ ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

(က) "**ဧဝ**"နွှိဝစနေန အသမ္မောဟံ ဒီပေတိ။

(ခ) နဟိ သမ္မူဠ္ဇော နာနပ္ပကာရပဋိဝေဓသမတ္ထော ဟောတိ။

"(က+ခ) စတုက္ကာ"

(၁) နနု ဧဝံသဒ္ဒေါ အာကာရနိဒဿနာဒိအတ္ထမေဝ ဒီပေတိ။ (နေရင်း)

(၂) အထ ကသ္မာ "ဧဝ"နွှိဝစနေန အသမ္မောဟံ ဒီပေတီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု နဟိ သမ္မူဠ္ဇော နာနပ္ပကာရပဋိဝေဓသမတ္ထော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ "ဧဝ"နွှိဝစနေန အသမ္မောဟံ ဒီပေတီတိ ဝုတ္တံ။

(က) ဝိက္ခိတ္တစိတ္တဿ သဝနာဘာဝတော။

(ခ) တထာ ဟိ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တော ပုဂ္ဂလော သဗ္ဗသမ္ပတ္တိယာ ဝုစ္စမာနောပိ "နမယာ သုတံ၊ ပုန ဘဏထာ"တိ ဘဏတိ။

"(က+ခ) စတုက္ကာ"

(၁) နနု ဝိက္ခိတ္တစိတ္တော ပုဂ္ဂလော သဗ္ဗသမ္ပတ္တိယာ ဝုစ္စမာနော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ "နမယာ သုတံ၊ ပုန ဘဏထာ"တိ ဘဏတိ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) ဝိက္ခိတ္တစိတ္တသ သဝနာဘာဝတော။
(၄) "နံ မယာ သုတံ၊ ပုန ဘဏထာ"တိ ဘဏတိ။

"အဝိကို ရှု၍ (ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု သဗ္ဗသမ္မတ္တိယာ ဝုစ္စမာနော ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ "နံ မယာ သုတံ၊ ပုန ဘဏထာ"တိ ဘဏတိ။
(၃) နနု ဝိက္ခိတ္တစိတ္တော ပုဂ္ဂလော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ "နံ မယာ သုတံ၊ ပုန ဘဏထာ"တိ ဘဏတိ။

စော+ဘော, ပရိ+ဘောတို့အတွက် မှတ်သားဘွယ်

"လက္ခဏ နောက်မှာ၊ ပိ သဒ္ဒါ၊ ရှိရာ အရုစိ" "လက္ခဏ အရုစိ၊ နနု ရှိက၊ ထိုနှစ်ဝ၊ စောဒက အာဘော်သိ" နိယ်အရ သဗ္ဗသမ္မတ္တိယာ ဝုစ္စမာနောပိသည် စောဒကာဘောဂ ပုံသေဖြစ်၏။

"ဝိသေသျ စပ်ရာ၊ ကြိယာဒ်၌၊ ဟိတ်လည်း ဆိုက်မူ၊ ဟေတုမန္တ၊ ဝိသေသန၊ ဆိုစကြ၏"နိယ်အရ ပုဂ္ဂလော-ဝိသေသျပုဒ်သည် ဘဏတိ ကြိယာဒ်၌ စပ်၏။ ပုဂ္ဂလော၏ ဝိသေသန-ဝိက္ခိတ္တစိတ္တော ပုဒ်ကို ဝိက္ခိတ္တစိတ္တတ္တာဟု ဟိတ်ပြင်သော် ယင်းဟိတ်သည်လည်း ဘဏတိ ကြိယာဒ်၌ပင် စပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိက္ခိတ္တစိတ္တော ပုဒ်ကို ဟေတုမန္တ ဝိသေသနပုဒ်ဟု ဇကန် မှတ်ပါ။ ယင်း ဟေတုမန္တဝိသေသနသည် ပရိဟာရာဘောဂ ပုံသေဖြစ်၏။

သတိ။ ဝိသေသျပုဒ် စပ်ရာကြိယာဒ် ဝိသေသနပုဒ်ကို ဟိတ်ပြင်၍ စာစပ်နိုင်သော် ယင်းဝိသေသနပုဒ်ကို ဟေတု-မန္တဝိသေသန (ဟိတ်အတွင်းငုပ်သော ဝိသေသန)ဟု ခေါ်၏။

အဝိသဒ္ဒါ အနက်

ဝုစ္စမာနောပိ-ဒ္ဒ အဝိသဒ္ဒါသည် ဂရဟာအနက်ကို ထွန်းပြ၏။

(ဌ၊ ဏ ၃၁-လာ စတုက္က)

(က) တဒုဘယေနာပိ အတ္ထဗျဥ္ဇပါရိပူရိံ ဒီပေန္တော သဝနေ အာဒရံ ဇနေတိ။
(ခ) အတ္ထဗျဥ္ဇနပရိပုဏ္ဏဉ္စ ဓမ္မံ အာဒရေန အသုဏန္တော မဟတာ ဟိတာ ပရိဟာယတိ ဟောတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု တဒုဘယေနာပိ အတ္ထဗျဥ္ဇပါရိပူရိံ ဒီပေတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ သဝနေ အာဒရံ ဇနေတိ။
(၃) နနု အတ္ထဗျဥ္ဇနပရိပုဏ္ဏံ ဓမ္မံ အာဒရေန အသုဏန္တော မဟတာ ဟိတာ ပရိဟာယတိ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ သဝနေ အာဒရံ ဇနေတိ။

"(ခ)တစ်ဝါကျတည်းကိုသာ ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု အတ္ထဗျဥ္ဇနပရိပုဏ္ဏံ ဓမ္မံ သုဏာတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ မဟတာ ဟိတာ ပရိဟာယတိ ဟောတိ။
(၃) နနု ဓမ္မံ အာဒရေန အသုဏန္တော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ မဟတာ ဟိတာ ပရိဟာယတိ ဟောတိ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၃၂+၃၃-ဃာ စတုက္က)

(က) **သမယ**သဒ္ဒါ ---
သမဝါယေ ခဏော ကာလေ၊ သမူဟော ဟေတုဒိဋ္ဌိသု။
ပဋိလာဘော ပဟာနေ စ၊ ပဋိဝေဓေ စ ဒိဿတိ။

(ခ) တထာ ။ပ။ ပဋိဝေဓော။

(ဂ) ဣဓ ပနဿ ကာလော အတ္ထော။

(ဃ) နနု သမယသဒ္ဒါ – သမဝါယေ ခဏော ကာလေ၊ သမူဟော ဟေတု ဒိဋ္ဌိသု။
ပဋိလာဘော ပဟာနေ စ၊ ပဋိဝေဓေ စ ဒိဿတိ။
(ဝါ) နနု သမယသဒ္ဒါ ကာလဒိဋ္ဌိပဋိလာဘာတိအာဒီသု ဒိဿတိ။

(င) အထ ကသ္မာ ဣဓ အဿ (သမယသဒ္ဒဿ) ကာလော အတ္ထောတိ ဝုတ္တံ။

(စ) သမဝါယာဒိအတ္ထာနံ ဣဓ အသမ္ဘဝတော, ကာလဿေဝ စ အပဒိသိတဗ္ဗတ္တာ။ (ဋီသစ်)

(ဆ) ဣဓ အဿ (သမယသဒ္ဒဿ) ကာလော အတ္ထောတိ ဝုတ္တံ။

အမှာ။ ပရိ+ဘောသည် = ဋီသစ်။

(ဌ၊ နှာ ၃၃-ဃာ စတုက္က)

တတ္ထ ကိဉ္စာပိ ဧတေသု သံဝစ္ဆရာဒီသု သမယေသု ယံ ယံ သုတ္တံ ယသ္မိံ ယသ္မိံ သံဝစ္ဆရေ ဥတုမှိ မာသေ ပက္ခေ ရတ္တိဘာဂေ ဝါ ဒိဝသဘာဂေ ဝါ ဝုတ္တံ၊ သဗ္ဗံ တံ ထေရဿ သုဝိဒိတံ သုဝဝတ္ထာပိတံ ပညာယ။

ယသ္မာ ပန "ဧဝံ မေ သုတံ အသုကသံဝစ္ဆရေ အသုကဥတုမှိ အသုကမာသေ အသုကပက္ခေ အသုကရတ္တိဘာဂေ အသုကဒိဝသဘာဂေ ဝါ"တိ ဧဝံ ဝုတ္တေ နံ သက္ကာ သုခေန ဓာရေတုံ ဝါ ဥဒ္ဒိသိတုံ ဝါ ဥဒ္ဒိသာပေတုံ ဝါ၊ ဗဟု စ ဝတ္တဗ္ဗံ ဟောတိ။

တသ္မာ ဧကေနေဝ ပဒေန တမတ္ထံ သမောဓာနေတွာ "ဧကံ သမယ"န္တိ အာဟ။

"စတုက္က"

(က) နနု ဧတေသု သံဝစ္ဆရာဒီသု သမယေသု ယံ ယံ သုတ္တံ ယသ္မိံ ယသ္မိံ သံဝစ္ဆရေ ဥတုမှိ မာသေ ပက္ခေ ရတ္တိဘာဂေ ဝါ ဒိဝသဘာဂေ ဝါ ဝုတ္တံ၊ သဗ္ဗံ တံ ထေရဿ သုဝိဒိတံ သုဝဝတ္ထာပိတံ ပညာယ။

(ခ) အထ ကသ္မာ ဧကေနေဝ ပဒေန တမတ္ထံ သမောဓာနေတွာ "ဧကံ သမယ"န္တိ အာဟ။

(ဂ) နနု "ဧဝံ မေ သုတံ အသုကသံဝစ္ဆရေ အသုကဥတုမှိ အသုကမာသေ အသုကပက္ခေ အသုကရတ္တိဘာဂေ အသုကဒိဝသဘာဂေ ဝါ"တိ ဧဝံ ဝုတ္တေ နံ သက္ကာ သုခေန ဓာရေတုံ ဝါ ဥဒ္ဒိသိတုံ ဝါ ဥဒ္ဒိသာပေတုံ ဝါ၊ ဗဟု စ ဝတ္တဗ္ဗံ ဟောတိ။

(ဃ) တသ္မာ ဧကေနေဝ ပဒေန တမတ္ထံ သမောဓာနေတွာ "ဧကံ သမယ"န္တိ အာဟ။

အမှာ။ ကိဉ္စာပိဝါကျ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

ကိဉ္စာပိ(ဝါ)ပန ထားရခြင်း

အရှင်အာနန္ဒာသည် သုတ်တိုင်း သုတ်တိုင်း၌ ဟောတော်မူအပ်သော နှစ်,ဥတု စသည်ကို တိတိကျကျ သိပါလျက် 'ဧကံ သမယံ' တစ်ပုဒ်တည်းဖြင့်သာ လျှောက်ထားရကား ယင်း'ဧကံ သမယံ'ဟူသော (ပါဠိတော်) သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ကိဉ္စာပိ(ဝါ)ပန ထားသည်။

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း)

ဤသုတ်ကို ဟောရာ ကာလသည် နှစ်,ဥတု စသောအားဖြင့် များ၏။ ဧကံ သမယံ ဟူသော သဒ္ဒါကား နည်း၏။ ဤသို့လျှင် အနက်များ၍ သဒ္ဒါနည်းရာ၌ "သဒ္ဒါနည်းလျက်၊ အနက်များမူ၊ အားပါးမရမ်း၊ ကြိုးပမ်းလှစွာ၊ အနက်မှာကြောင့်၊ ဆရာဘုန်းရှိ၊ ကိစ္စာပိနှင့် ချီရာသော၀် " နိယံနှင့်အညီ ဧကံ သမယံ ဟူသော သဒ္ဒါ၏ အနက်ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ကိစ္စာပိ(၀ါ)ပန ထားသည်။

အမှာ။ ဒုတိယနည်းကို အသုံးပြုနည်း၏။

ကိစ္စာပိသဒ္ဒါ၏ အနက်

ကိစ္စာပိ ။ပ။ သုဝဝတ္ထာပိတံ ပညာယ ၀ါကျဖြင့် အရှင်အာနန္ဒာသည် ဗြဟ္မဇာလသုတ်ကို ဟောရာ နှစ်,ဥတု,လ,ပက္ခ,ည,နေ့ ကာလများစွာကို ကောင်းစွာသိအပ် ပညာဖြင့် ပိုင်းခြား မှတ်သားထားအပ်သည်သာဟု ဆိုထားရကား အလွန်မြင့်မြတ်၍ ဦးမြှောက်ထောမနာ ပြုအပ်သော စကားများ ဖြစ်သောကြောင့် ယင်းကိစ္စာပိသဒ္ဒါသည် အနုဂ္ဂဟတ္ထကို ထွန်းပြ၏။

ပနသဒ္ဒါ၏ အနက်

အရှင်အာနန္ဒာသည် ဗြဟ္မဇာလသုတ်ကို ဟောရာ နှစ်,ဥတု,လ,ပက္ခ,နေ့, ညများကို သိ၍ ပညာဖြင့် ပိုင်းခြား မှတ်သားထားသော်လည်း နှစ်,ဥတု,လ စသည်ကို ထည့်ကာ ရွတ်ဆိုဟောကြား နေရုပါက လွယ်ကူချမ်းသာစွာ ဆောင်ထားမှု သင်ယူမှု သင်ယူစေမှုလည်း မဖြစ်နိုင်။ စကား များစွာလည်း ပြောဆိုနေရမည် ဧကန်ဖြစ်၍ နှစ်,ဥတု,လ စသည်ကို ထည့်ကာ မဟောတော့ပါဟူသော စကားသည် ပြည့်စုံမှု မရှိ၍ ဧကန် မနှစ်သက်ဘွယ်, ကဲ့ရဲ့ဘွယ်ရာ ဖြစ်နေသောကြောင့် "ယသ္မာ ပန " ၀ါကျ၌ ရှိသော ပနသဒ္ဒါသည် အရုဏ္ဏတ္ထ (ဂရဟတ္ထ)ကို ထွန်းပြ၏။

သတိ။ "သော်လည်း"ဟု အနက်ပြန်ရသော ပနသဒ္ဒါနှင့်တကွ လက္ခဏာရုဏ္ဏတ္ထပုဒ် ဟူသမျှတို့သည် ပုံသေအရုဏ္ဏတ္ထ (ဂရဟတ္ထ)ကို ထွန်းပြ၏။

(ဌ၊ နှာ ၃၃+၃၄-လာ စတုက္က)

(က) ကသ္မာ ပနေတ္ထ ယထာ အဘိဓမ္မေ "ယသ္မိံ သမယေ ကာမာ၀စရ"န္တိ စ ဣတော အညေသု စ သုတ္တပဒေသု "ယသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခ၀ေ ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေ၀ ကာမေဟိ"တိ စ ဘုမ္မ၀စနနိဒ္ဒေသော ကတော၊ ဝိနယေ စ "တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂ၀ါ"တိ ကရဏ၀စနေန၊ တထာ အကတ္ဝာ "ဧကံ သမယ"န္တိ ဥပယောဂ၀စန-နိဒ္ဒေသော ကတောတိ?

(ခ) တတ္ထ တထာ, ဣဓ စ အညထာ အတ္ထသမ္ဘ၀တော။

"(က+ခ)၀ါကျ၌ ရုနိုင်သော စောဒနာ စတုက္က"

(၁) နနု အဘိဓမ္မေ "ယသ္မိံ သမယေ ကာမာ၀စရ"န္တိ စ ဣတော အညေသု စ သုတ္တပဒေသု "ယသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခ၀ေ ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေ၀ ကာမေဟိ"တိ စ ဘုမ္မ၀စနနိဒ္ဒေသော ကတော၊ ဝိနယေ စ "တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂ၀ါ"တိ ကရဏ၀စနေန (နိဒ္ဒေသော ကတော)။

(၂) တထာ အကတ္ဝာ ကသ္မာ ဧတ္ထ "ဧကံ သမယ"န္တိ ဥပယောဂ၀စနနိဒ္ဒေသော ကတော။

(၃) တတ္ထ တထာ, ဣဓ စ အညထာ အတ္ထသမ္ဘ၀တော။

(၄) တထာ အကတ္ဝာ ဧတ္ထ "ဧကံ သမယ"န္တိ ဥပယောဂ၀စနနိဒ္ဒေသော ကတော။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၃၄-ဃာ စတုက္က)

(က) ဝိနယေ စ ဟေတုအတ္ထော, ကရဏတ္ထော စ သမ္ဘဝတိ။

(ခ) ယော ဟိ သော သိက္ခာပဒပညတ္တိသမယော သာရိပုတ္တာဒီဟိပိ ဒုဗ္ဗိညေယျော၊ တေန သမယေန ဟေတု-ဘူတေန, ကရဏဘူတေန စ သိက္ခာပဒါနိ ပညာပယန္တော, သိက္ခာပဒပညတ္တိဟေတုဉ္စ အပေက္ခမာနော ဘဂဝါ တတ္ထ တတ္ထ ဝိဟာသိ။

(ဂ) တသ္မာ တဒတ္ထဒီပနတ္ထံ တတ္ထ ကရဏဝစနေန နိဒ္ဒေသော ကတော။

"(က+ခ)ဝါကျ ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ဝိနယေ ကရဏတ္ထောဝ သမ္ဘဝတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဝိနယေ ဟေတုအတ္ထော, ကရဏတ္ထော စ သမ္ဘဝတိ။

(၃) နနု ယော ဟိ သော သိက္ခာပဒပညတ္တိသမယော သာရိပုတ္တာဒီဟိပိ ဒုဗ္ဗိညေယျော၊ တေန သမယေန ဟေတုဘူတေန, ကရဏဘူတေန စ သိက္ခာပဒါနိ ပညာပယန္တော, သိက္ခာပဒပညတ္တိဟေတုဉ္စ အပေက္ခ-မာနော ဘဂဝါ တတ္ထ တတ္ထ ဝိဟာသိ။

(၄) တသ္မာ ဝိနယေ ဟေတုအတ္ထော, ကရဏတ္ထော စ သမ္ဘဝတိ။

"(က+ဂ)ဝါကျ ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု သုတ္တန္တာဘိဓမ္မေသု ဥပယောဂဝစနဘူမ္ဘဝစနေဟိ နိဒ္ဒေသော ကတော။

(၂) အထ ကသ္မာ တတ္ထ ကရဏဝစနေန နိဒ္ဒေသော ကတော။

(၃) နနု ဝိနယေ ဟေတုအတ္ထော, ကရဏတ္ထော စ သမ္ဘဝတိ။ (ဝါ) နနု တဒတ္ထဒီပနတ္ထံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ တတ္ထ ကရဏဝစနေန နိဒ္ဒေသော ကတော။

(က) ယဉ္စိ သမယံ ဘဂဝါ ဣမံ, အညံ ဝါ သုတ္တန္တံ ဒေသေသိ၊ အစ္ဆန္တမေဝ တံ သမယံ ကရဏာဝိဟာရေန ဝိဟာသိ။

(ခ) တသ္မာ တဒတ္ထဒီပနတ္ထံ ဣမ ဥပယောဂဝစနနိဒ္ဒေသော ကတော။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု အဘိဓမ္မေ ဘူမ္ဘဝစနနိဒ္ဒေသော ကတော၊ ဝိနယေ စ ကရဏဝစနနိဒ္ဒေသော။

(၂) အထ ကသ္မာ ဣမ ဥပယောဂဝစနနိဒ္ဒေသော ကတော။

(၃) နနု ယံ သမယံ ဘဂဝါ ဣမံ, အညံ ဝါ သုတ္တန္တံ ဒေသေသိ၊ အစ္ဆန္တမေဝ တံ သမယံ ကရဏာဝိဟာရေန ဝိဟာသိ။ (ဝါ) နနု တဒတ္ထဒီပနတ္ထံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဣမ ဥပယောဂဝစနနိဒ္ဒေသော ကတော။

(က) ပေါရာဏာ ပန ဝဏ္ဏယန္တိ "တသ္မိံ သမယေ'တိ ဝါ 'တေန သမယေနာ'တိ ဝါ 'ဧကံ သမယ'န္တိ ဝါ အဘိလာပ-မတ္တဘေဒေါ ဧသ၊ သဗ္ဗတ္ထ ဘူမ္မမေဝတ္ထော"တိ။

(ခ) တသ္မာ "ဧကံ သမယ"န္တိ ဝုတ္တေပိ "ဧကသ္မိံ သမယေ"တိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

http://www.dhammadownload.com

"(က)ဝါကျ၌သာ စတုက္က"

(၁) နနု "တသို့ သမယေ'တိ ဝါ 'တေန သမယေနာ'တိ ဝါ 'ဧကံ သမယ'န္တိ ဝါ အတ္ထိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပေါရာဏာ ဝဏ္ဏယန္တိ "အဘိလာပမတ္တဘေဒေါ ဧသ သဗ္ဗတ္ထ ဘုမ္မမေဝတ္ထော"တိ။

(၃) နနု "တသို့ သမယေ"တျာဒိကာနံ တိဏ္ဏံ ပဒါနံ သမ္ဗန္ဓိယမာနကြိယာ အာဓာရပေက္ခာ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ပေါရာဏာ ဝဏ္ဏယန္တိ "အဘိလာပမတ္တဘေဒေါ ဧသ၊ သဗ္ဗတ္ထ ဘုမ္မမေဝတ္ထော"တိ။

"(က+ခ)ဝါကျတို့၌ စောဒကာဘောဂါဒိစတုက္က"

(၁) နနု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဠိယံ "ဧကံ သမယ"န္တိ (ဥပယောဂဝစနေန) ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ "ဧကသ္မိံ သမယေ"တိ အာဓာရဝသေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

(၃) နနု ပေါရာဏာ ဝဏ္ဏယန္တိ "တသို့ သမယေ'တိ ဝါ 'တေန သမယေနာ'တိ ဝါ 'ဧကံ သမယ'န္တိ ဝါ အဘိလာပ-မတ္တဘေဒေါ ဧသ၊ သဗ္ဗတ္ထ ဘုမ္မမေဝတ္ထော"တိ။

(၄) တသ္မာ "ဧကသ္မိံ သမယေ"တိ အာဓာရဝသေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

အမှာ။ "လက္ခဏကို၊ ပိနှင့်ဆိုမူ၊ ထိုလက္ခဏာ၊ စောဒကာ၏၊ ပြင်ရဟေတု အာဘော်တည်း" နိယံအရ ဧကံ သမယန္တိ ဝုတ္တေပိသည် စောဒကာဘောဂ ဖြစ်၏။

ပိသဒ္ဒါ ထားရခြင်းအကြောင်း

ပါဠိတော်ဝယ် "ဧကံ သမယံ"ပုဒ်၌ ဒုတိယာဝိဘတ်ဖြင့်သာ ရှိပါလျက် အဋ္ဌကထာ၌ ဒုတိယာအနက်ဖြင့် မဖွင့်ဘဲ "ဧကသ္မိံ သမယေ"တိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗောဟု သတ္တမီအနက်ဖြင့် ဖွင့်ဆိုသော အဋ္ဌကထာပြ အနက်ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ခ)ဝါကျ ဝုတ္တေပိ၌ ပိသဒ္ဒါကို ထားသည်။

(က) **ဘဂဝါ**တိ ဂရု။

(ခ) ဂရုံ ဟိ လောကေ ဘဂဝါတိ ဝဒန္တိ။

(ဂ) အယဉ္စ သဗ္ဗဂုဏဝိသိဋ္ဌတာယ သဗ္ဗသတ္တာနံ ဂရု၊ တသ္မာ ဘဂဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

"(က+ခ+ဂ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ဘဂဝါတိပဒံ ဗုဒ္ဓဝါစကံ ဟောတိ။ (နေရင်း)

(တစ်နည်း) နနု ပါဠိယံ (ဧကံ သမယံ) "ဘဂဝါ"တိ သာမညေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ "ဘဂဝါတိ ဂရူ"တိ ဝိသေသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

(၃) နနု ဂရုံ လောကေ ဘဂဝါတိ ဝဒန္တိ၊ အယဉ္စ သဗ္ဗဂုဏဝိသိဋ္ဌတာယ သဗ္ဗသတ္တာနံ ဂရု။

(၄) တသ္မာ "ဘဂဝါတိ ဂရူ"တိ ဝိသေသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

သတိ။ (က+ခ) နှစ်ဝါကျတည်းကိုသာ ရှု၍ စတုက္ကထုတ်သော် (ခ) ဝါကျသည် ပရိ+ဘော ဖြစ်၏။ အကြွင်းကား တူ၏။

မှတ်သားဘွယ်

ဤစတုက္ကထုတ်နည်းသည် သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗနှင့် သံဝဏ္ဏနာတို့ကို ကွဲပြားခြားနားလေ့လာနိုင် ဖွင့်ပြရာ၌ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းပင် ဖြစ်၏။ နည်းယူတော်မူပါ။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၃၅-လာ စတုက္က)

(က) ဣမိဿာ ဂါထာယ ဝသေနဿ ပဒဿ ဝိတ္ထာရတော အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။
(ခ) သော စ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ** ဗုဒ္ဓါနုဿတိနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တောယေဝ။
(၁) နနု ဣမိဿာ ဂါထာယ ဝသေနဿ ပဒဿ ဝိတ္ထာရတော အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။
(၂) အထ ကသ္မာ ဣဓ (အဋ္ဌကထာယံ) ဝိတ္ထာရတော အတ္ထော နဝုတ္တော။
(၃) နနု သော စ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဗုဒ္ဓါနုဿတိနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တောယေဝ။
(၄) တသ္မာ ဣဓ (အဋ္ဌကထာယံ) ဝိတ္ထာရတော အတ္ထော နဝုတ္တော။

(က) **အန္တရာ**သဒ္ဒေါ ကာရဏခဏစိတ္တဝေမဇ္ဈ ဝိဝရာဒီသု ဒိဿတိ။
(ခ) သွာယမိဓ ဝိဝရေ ဝတ္တတိ။
(၁) နနု အန္တရာသဒ္ဒေါ ကာရဏခဏစိတ္တဝေမဇ္ဈ ဝိဝရာဒီသု ဒိဿတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ သွာယမိဓ ဝိဝရေ ဝတ္တတိ။
(၃) တဒညေသမသမ္ဘဝတော။
(၄) သွာယမိဓ ဝိဝရေ ဝတ္တတိ။
အမှာ။ အတ္ထုဒ္ဓါရဝါကျ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

အန္တရာ စ ရာဇဂဟံ အန္တရာ စ နာဋ္ဌန္ဒံ။ (ပါဋိတော်)
(က) ရာဇဂဟဿ စ နာဋ္ဌန္ဒာယ စ ဝိဝရေတိ ဧဝမေတ္ထတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။
(ခ) အန္တရာသဒ္ဒေန ပန ယုတ္တတ္တာ ဥပယောဂဝစနံ ကတံ။
"(က+ခ) အဋ္ဌကထာ အဖွင့်ကိုသာ ရှု၍ စတုက္က"
(၁) နနု ရာဇဂဟဿ စ နာဋ္ဌန္ဒာယ စ ဝိဝရေတိ ဧဝမေတ္ထတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။
(၂) အထ ကသ္မာ (ရာဇဂဟံ နာဋ္ဌန္ဒန္တိ) ဥပယောဂဝစနံ ကတံ။
(၃) ရာဇဂဟနာဋ္ဌန္ဒသဒ္ဒါ အန္တရာသဒ္ဒေန ယုတ္တတ္တာ။
(၄) (ရာဇဂဟံ နာဋ္ဌန္ဒန္တိ) ဥပယောဂဝစနံ ကတံ။
အမှာ။ လက္ခဏာရုဈတ္ထ ပန ပါသော ဝါကျတို့၏ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။
"(တစ်နည်း) ဋီသစ်နှင့် တွဲ၍ စတုက္က"
(၁) နနု ပါဋိယံ "အန္တရာ စ ရာဇဂဟံ အန္တရာ စ နာဋ္ဌန္ဒ"န္တိ ဧတ္ထ ဥပယောဂဝစနမေဝ ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ရာဇဂဟဿ စ နာဋ္ဌန္ဒာယ စ ဝိဝရေတိ သမ္ဗန္ဓီယတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။
(၃) နနု ရာဇဂဟနာဋ္ဌန္ဒသဒ္ဒါ အန္တရာသဒ္ဒေန ယုတ္တတ္တာ ဥပယောဂဝစနံ ကဘံ။
(၄) တသ္မာ ရာဇဂဟဿ စ နာဋ္ဌန္ဒာယ စ ဝိဝရေတိ သမ္ဗန္ဓီယတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်း

ပါဋိတော်ဝယ် "အန္တရာ စ ရာဇဂဟံ အန္တရာ စ နာဋ္ဌန္ဒံ"၌ ရာဇဂဟံ နာဋ္ဌန္ဒံဟု ဒုတိယာဝိဘတ်ဖြင့်သာ ရှိပါလျက် အဋ္ဌကထာ၌ ဒုတိယာအနက်ဖြင့် မဖွင့်ဘဲ "ရာဇဂဟဿ စ နာဋ္ဌန္ဒာယ စ"ဟု ဆဋ္ဌီ(သမ္ဗန္ဓီ) အနက်ဖြင့် ဖွင့်ဆိုသော အဋ္ဌကထာပြ သံဝဏ္ဏနာအနက်ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ပနသဒ္ဒါ ထားသည်။

http://www.dhammadownload.com

ပနသဒ္ဒါ အနက်

သာမိအနက်၌ ဒုတိယာဝိဘတ် သက်၏ဟုဆိုသော စကားသည် ဝက်ဝုတ် ဖြစ်၏။ (ခ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါ စပ်ရာကား ဝက်ဝုတ်ဖြစ်၍ ယုတ်သောကြောင့် (ခ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါသည် ဂရဟတ္ထ ဖြစ်၏။ (မန်း-မိုးကောင်း)

အန္တရာ စ ရာဇဂဟံ အန္တရာ စ နာဠန္ဒံ။ (ပါဠိတော်)

(က) ဤဒိသေသု စ ဌာနေသု အက္ခရစိန္တကာ "အန္တရာ ဂါမဉ္စ နဒိဉ္စ ယာတိ"တိ ဧဝံ ဧကမေဝ အန္တရာသဒ္ဒံ ပယုဇ္ဇန္တိ။

(ခ) သော ဒုတိယပဒေနပိ ယောဇေတဗ္ဗော ဟောတိ။

(ဂ) အယောဇိယမာနေ ဥပယောဂဝစနံ န ပါပုဏာတိ။

"(က+ခ+ဂ)ဝါကျ စတုက္က"

(ဃ) နနု ဤဒိသေသု ဌာနေသု အက္ခရစိန္တကာ "အန္တရာ ဂါမဉ္စ နဒိဉ္စ ယာတိ"တိ ဧဝံ ဧကမေဝ အန္တရာသဒ္ဒံ ပယုဇ္ဇန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သော ဒုတိယပဒေနပိ ယောဇေတဗ္ဗော ဟောတိ။

(၃) နနု အယောဇိယမာနေ ဥပယောဂဝစနံ န ပါပုဏာတိ။

(၄) တသ္မာ သော ဒုတိယပဒေနပိ ယောဇေတဗ္ဗော ဟောတိ။

"(ဂ)ဝါကျ၌ ဖြစ်သင့်သလို ကြံဆ၍ စတုက္က"

(ဃ) အပိသုမံ အဂ္ဂိဝေဿေန တိဿော ဥပမာ ပဋိဘံသုတျာဒီသု ဝိယ . . .

နနု အန္တရာသဒ္ဒေ အယောဇိယမာနေပိ ဥပယောဂဝစနံ ပါပုဏာတိ။ (အာစရိယဝါဒ)

(ဝါ) နနု အန္တရာသဒ္ဒေန ယောဇိယမာနော ဟောတိ။ (အတ္တနောမတိ)

(၂) အထ ကသ္မာ ဥပယောဂဝစနံ န ပါပုဏာတီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု အန္တရာသဒ္ဒေန အယောဇိယမာနော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဥပယောဂဝစနံ န ပါပုဏာတီတိ ဝုတ္တံ။

(နိယံ) လက္ခဏမှာတည့်၊ ပိမရှိမူ၊ ပရိဟာရ၊ စရိယ၏၊ ပြင်ကြဟေတု အာဘော်တည်း။

(က) **အန္တရာ စ ရာဇဂဟံ, အန္တရာ စ နာဠန္ဒန္တိ**အန္တရာသဒ္ဒေါ ကာရဏာဓာရဏစိတ္တဝေမဇ္ဈဝိဝရာဒီသု ဒိဿတိ။

(ခ) "တဒန္တရံ ။ပ။ ဝိဝရေ။

(ဂ) သွာယမိဓ ဝိဝရေ ဝတ္တတိ။

"(က+ဂ)ဝါကျ၌ ကိစ္စာပိစတုက္က"

(ဃ) နနု အန္တရာသဒ္ဒေါ ကာရဏာဓာရဏစိတ္တဝေမဇ္ဈဝိဝရာဒီသု ဒိဿတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သွာယမိ ဝိဝရေ ဝတ္တတိ။

(၃) နနု တဒညေသံ အသမ္ဘဝေါ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ သွာယမိဓ ဝိဝရေ ဝတ္တတိ။

မာနသည် ကျရှုံးမှု၏ ရှေ့တော်ပြေး ဖြစ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၃၆-လာ စတုက္က)

(က) **အဒ္ဓါနမဂ္ဂပွဋ္ဌိပန္နော ဟောတိ**တိ အဒ္ဓါနသင်္ခါတံ မဂ္ဂံ ပဋ္ဌိပန္နော ဟောတိ၊ "ဒီဃမဂ္ဂ"နှိ အတ္ထော။

(ခ) အဒ္ဓါနဂမနသမယသ ဟိ ဝိဘင်္ဂေ "အမုယောဇနံ ဂစ္ဆိသာမီတိ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗ"နှိ အာဒိဝစနတော အမုယောဇနမွိ အဒ္ဓါနမဂ္ဂေါ ဟောတိ။

(ဂ) ရာဇဂဟတော ပန နာဋ္ဌန္ဒာ ယောဇနမေဝ။

"(ခ+ဂ)ဝါကျများကို ရှုလျက် ပနသဒ္ဒါ အရုဈတ္ထ ကြံ၍ စတုက္က"

(၁) နနု အဒ္ဓါနဂမနသမယသ ဝိဘင်္ဂေ "အမုယောဇနံ ဂစ္ဆိသာမီတိ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗ"နှိ အာဒိဝစနတော အမုယောဇနမွိ အဒ္ဓါနမဂ္ဂေါ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပွဋ္ဌိပန္နောတိ ဝဒတိ။ (ဋီသစ်)

(၃) နနု ရာဇဂဟတော နာဋ္ဌန္ဒာ ယောဇနမေဝ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပွဋ္ဌိပန္နောတိ ဝဒတိ။

"(ခ)ဝါကျကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု အမုယောဇနံ ဟောတိ။ (ပိထိုင်ရာပါ၌ ကိဉ္စာညှပ်)

(၂) အထ ကသ္မာ အဒ္ဓါနမဂ္ဂေါ ဟောတိ။

(၃) အဒ္ဓါနဂမနသမယသ ဝိဘင်္ဂေ "အမုယောဇနံ ဂစ္ဆိသာမီတိ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗ"နှိ အာဒိဝစနတော။

(၄) အဒ္ဓါနမဂ္ဂေါ ဟောတိ။

"တစ်နည်း"

(၁) နနု ယောဇနမေဝ အဒ္ဓါနမဂ္ဂေါတိ ဝတ္တဗ္ဗော။

(၂) အထ ကသ္မာ အမုယောဇနမွိ အဒ္ဓါနမဂ္ဂေါ ဟောတိ။

(၃) အဒ္ဓါနဂမနသမယသ ဝိဘင်္ဂေ "အမုယောဇနံ ဂစ္ဆိသာမီတိ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗ"နှိ အာဒိဝစနတော။

(၄) အမုယောဇနမွိ အဒ္ဓါနမဂ္ဂေါ ဟောတိ။

အမှာ။ ပဌမနည်းသည် မန်း-မိုးကောင်းနည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် စာစဉ်နည်း ဖြစ်၏။

ပိ,ပနတို့၏ အနက်

(ခ)ဝါကျဝယ် အမုယောဇနမွိ၌ 'ပိ'ကား အမုယောဇနမှာ စပ်၍ ၂-ဂါဝုတ်တည်း။ (ဂ)ဝါကျ၌ 'ပန'ကား ယောဇနမှာ စပ်၍ ၄-ဂါဝုတ်တည်း။ ဤသို့လျှင် ပိသဒ္ဒါ စပ်ရာပုဒ်ကား နည်းသောကြောင့် ဂရဟာဇောတက ဖြစ်၏။ ပနသဒ္ဒါ စပ်ရာပုဒ်ကား များသောကြောင့် သမ္ဘာဝနာဇောတက ဖြစ်၏။ (မန်း-မိုးကောင်း)

(ဂ)ဝါကျ 'ပန'ကား ဂဏဘောဇန သိက္ခာပုဒ် စသည်တို့၏ ပဒဘာဇနီ၌ ယူဇနာဝက် ခရီးကိုပင် "အဒ္ဓါန ဂမနသမယ"ဟု ဟောတော်မူသေး၏။ ထိုယူဇနာဝက် ခရီးထက်လွန်သော တစ်ယူဇနာတောင် ဝေးသော ရာဇဂြိုဟ် နှင့် နာဋ္ဌန္ဒခရီးကို "အဒ္ဓါနဂမနသမယ"ဟု ဆိုခြင်းကား အဘယ်မှာ မသင့်ရှိအံ့နည်းဟု ခြီးမြှောက်ပြောဆိုသော ကြောင့် သမ္ဘာဝနာဇောတက ဖြစ်သည်။ (ဘာသာဋီကာ)

(က) **မဟတာ**တိ ဂုဏမဟတ္တေနပိ မဟတာ၊ သင်္ချာမဟတ္တေနပိ မဟတာ။

(ခ) သော ဟိ ဘိက္ခုသံဃော ဂုဏေဟိပိ မဟာ အဟောသိ အပ္ပိစ္ဆတာဒိဂုဏသမန္နာဂတတ္တာ။ သင်္ချာယပိ မဟာ ပဉ္စသတသင်္ချတ္တာ။

http://www.dhammadownload.com

"(က+ခ) သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗကို ရှု၍ ထုတ်သော အဋ္ဌကထာ စတုက္က"

(၁) နနု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဠိယံ "မဟတာ"တိ သာမညေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ မဟတာတိ ဂုဏမဟတ္တေနပိ မဟတာ၊ သန္နိာမဟတ္တေနပိ မဟတ်ာတိ သံဝဏ္ဏနာ တယာ ကတာ။

(၃) သော ဘိက္ခုသံယော ဂုဏေဟိပိ မဟာ အဟောသိ အပ္ပိစ္ဆတာဒိဂုဏသမန္နာဂတတ္တာ၊ သန္နိာယပိ မဟာ ပဋ္ဌသတသန္နိတ္တာ။

(၄) မဟတာတိ ဂုဏမဟတ္တေနပိ မဟတာ၊ သန္နိာမဟတ္တေနပိ မဟတာတိ သံဝဏ္ဏနာ မယာ ကတာ။

"(တစ်နည်း) သံဝဏ္ဏနာကို ရှု၍ ထုတ်သော ဋီသစ် စတုက္က"

(၁) နနု ဒ္ဝီသု ဂုဏမဟတ္တသန္နိာမဟတ္တေသု ဧကေကေနေဝ မဟတာ သိယာ။
(တစ်နည်း) နနု မဟန္တသဒ္ဒေါ ပူဇာဒိတ္ထေသုပိ ဝတ္တတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ မဟတာတိ ဂုဏမဟတ္တေနပိ မဟတာ၊ သန္နိာမဟတ္တေနပိ မဟတာတိ ဥတ္တမတ္ထော ဗဟုတ္ထော စ တယာ သံဝဏ္ဏိတော။

(၃) သော ဘိက္ခုသံယော ဂုဏေဟိပိ မဟာ အဟောသိ အပ္ပိစ္ဆတာဒိဂုဏသမန္နာဂတတ္တာ၊ သန္နိာယပိ မဟာ ပဋ္ဌသတသန္နိတ္တာ။

(၄) မဟတာတိ ဂုဏမဟတ္တေနပိ မဟတာ၊ သန္နိာမဟတ္တေနပိ မဟတာတိ ဥတ္တမတ္ထော ဗဟုတ္ထော စ မယာ သံဝဏ္ဏိတော။

သော ဟိ ဘိက္ခုသံယော ဂုဏေဟိပိ မဟာ အဟောသိ အပ္ပိစ္ဆတာဒိဂုဏသမန္နာဂတတ္တာ။

(၁) နနု မဟိစ္ဆတာဒိဂုဏသမန္နာဂတော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သော ဘိက္ခုသံယော ဂုဏေဟိပိ မဟာ အဟောသိ။

(၃) နနု အပ္ပိစ္ဆတာဒိဂုဏသမန္နာဂတော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ သော ဘိက္ခုသံယော ဂုဏေဟိပိ မဟာ အဟောသိ။

သန္နိာယပိ မဟာ ပဋ္ဌသတသန္နိတ္တာ။

(၁) နနု ဥနပဋ္ဌသတသန္နေါ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သန္နိာယပိ မဟာ အဟောသိ။

(၃) နနု ပဋ္ဌသတသန္နေါ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ သန္နိာယပိ မဟာ အဟောသိ။

ဘိက္ခူနံ သံယော ဘိက္ခုသံယော။

(၁) နနု ပါဠိယံ ဘိက္ခုသံယနာတိ ကရဏေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဘိက္ခုသံယောတိ ပဒမေန သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) ပဒါဝတ္တိကန္တဝစနဝသေန သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပဒဿ ဆေဒနမိဝ ဟောတီတိ တဒပဟရဏမသိတ္တာ။ (ဋီသစ်)

(၄) ဘိက္ခုသံယောတိ ပဒမေန သံဝဏ္ဏိတံ။

http://www.dhammadownload.com

မတ္တာတိ ပမာဏံ ဝုစ္စတိ၌ "သံဝဏ္ဏနာကို ရှုမျှော်၍ စတုက္က"

(၁) နနု မတ္တာသဒ္ဒေါ ပမာဏက္ကဿရိယအက္ခရာဝယဝအပွကေသု ပဝတ္တတိ။ (ဓာန်)

(၂) အထ ကသ္မာ မတ္တာတိ ပမာဏံ ဝုစ္စတိ။

(၃) နနု တဒညေသံ အသမ္ဘဝေါ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ မတ္တာတိ ပမာဏံ ဝုစ္စတိ။

(က) **သုပ္ပိယောပိ ခေါ ပရိဗ္ဗာဇကော**တိ **သုပ္ပိယော**တိ တဿ နာမံ။

(ခ) ပိကာရော မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နသဘာဂတာယ ပုဂ္ဂလသမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော။

(ဂ) **ခေါ**ကာရော ပဒသန္ဓိကရော ဗျဥ္ဇနသိလိဋ္ဌတာဝသေန ဝုတ္တော။

"(ခ)ဝါကျ ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ပိကာရော အနေကတ္ထော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပုဂ္ဂလသမ္ပိဏ္ဍနတ္ထောတိ အာစရိယေန ဝုတ္တော။

(၃) (အဒ္ဓါန)မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နသဘာဂတာယ။

(၄) ပုဂ္ဂလသမ္ပိဏ္ဍနတ္ထောတိ အာစရိယေန ဝုတ္တော။

"(ဂ)ဝါကျ ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု သရဗျဥ္ဇနာဒိသန္ဓိဘာဝေါ ဝတ္တဗ္ဗော။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ ခေါကာရော ပဒသန္ဓိကရောတိ တယာ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဗျဥ္ဇနသိလိဋ္ဌတာဝသေန ဝုတ္တော။

(၄) တသ္မာ ခေါကာရော ပဒသန္ဓိကရောတိ မယာ ဝုတ္တံ။

ပရိဗ္ဗာဇကောတိ သဥ္ဇယဿ အန္တေဝါသီ ဆန္နပရိဗ္ဗာဇကော။

(၁) နနု ပရိဗ္ဗာဇကောတိ သဥ္ဇယဿ အန္တေဝါသီ ပရိဗ္ဗာဇကောတိ သံဝဏ္ဏိတေ အဓိပ္ပေတတ္ထော သိဒ္ဓေါ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဆန္နပရိဗ္ဗာဇကောတိ ဆန္နသဒ္ဒေန ဝိသေသေတွာ သံဝဏ္ဏနာ ကတာ။

(၃) နနု သော အစေလကပရိဗ္ဗာဇကော နဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဆန္နပရိဗ္ဗာဇကောတိ ဆန္နသဒ္ဒေန ဝိသေသေတွာ သံဝဏ္ဏနာ ကတာ။

အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော ဟောတိ။ (ပါဋိတော်)

(က) ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ "ယဒါ ဘဂဝါ တံ အဒ္ဓါနမဂ္ဂံ ပဋိပန္နော၊ တဒါ သုပ္ပိယောပိ ပရိဗ္ဗာဇကော ပဋိပန္နော အဟောသီ"တိ။

(ခ) အတီတကာလတ္ထော ဟေတ္ထ **ဟောတိ**သဒ္ဒေါ။

"(က+ခ)ဝါကျ ဖြစ်သင့်ရာ ပုဒ်၌သာ ကြံဆ၍ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဋိယံ "ဟောတီ"တိ ပစ္စုပ္ပန္နကာလဝသေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ အဟောသီတိ အတီတကာလဝသေန တယာ သံဝဏ္ဏနာ ကတာ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) နနု အတီတကာလတ္ထာ ဇတ္ထ ဟောတိသဒ္ဒါ။
(၄) တသ္မာ အဟောသီတိ အတီတကာလဝသေန တယာ သံဝဏ္ဏနာ ကတာ။
အမှာ။ ဒဋ္ဌကရဏဝါကျ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

စောဒိတာ ဒေဝဒူတေဟိ၊ ယေ ပမဒ္ဒန္တိ မာဏဝါ။
တေ ဒီဃရတ္တံ သောစန္တိ၊ ဟီနကာယူပဂါ နရာ။
"ဂါထာပုဗ္ဗဒ္ဓဒ္ဒ် စတုက္က"

(၁) နနု ဒေဝဒူတေဟိ စောဒိတာ ဟောန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ယေ မာဏဝါ ပမဒ္ဒန္တိ။
(၃) နနု အတိက္ကန္တေသု ပဗ္ဗာရမ္မဏေသု အတိလုဒ္ဓါ ဟောန္တိ။
(၄) တသ္မာ ယေ မာဏဝါ ပမဒ္ဒန္တိ။

"တစ်ဂါထာလုံးဒ် စတုက္က"

(၁) နနု စောဒိတာ ဒေဝဒူတေဟိ။
(၂) အထ ကသ္မာ တေ ဒီဃရတ္တံ သောစန္တိ၊ ဟီနကာယူပဂါ နရာ။
(၃) နနု ယေ ပမဒ္ဒန္တိ မာဏဝါ။
(၄) တသ္မာ တေ ဒီဃရတ္တံ သောစန္တိ၊ ဟီနကာယူပဂါ နရာ။

(ဌ၊ နှာ ၃၆+၃၇-လာ စတုက္က)

(က) **မာဏဝေါ**တိ သတ္တောပိ စောရောပိ တရုဏောပိ ဝုစ္စတိ။
(ခ) စောဒိတာ ။ပ။ တရုဏောာ "မာဏဝေါ"တိ ဝုတ္တောာ။
(ဂ) ဣမာပိ အယမေဝတ္ထောာ။ ဣဒဉ္စိ ဝုတ္တံ ဟောတိ "ဇြဟ္မဒတ္တေန နာမ တရုဏန္တေဝါသိနာ သဒ္ဒိ"န္တိ။

"(က)တစ်ဝါကျတည်းကို ရှု၍ ဋီသစ်နှင့် တွဲဖက်လျက် စတုက္က"

(၁) နနု မာဏဝသဒ္ဒါ ဇကာသ္မိ်ယေဝ အတ္ထေ ဝတ္တတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ မာဏဝေါတိ သတ္တောပိ စောရောပိ တရုဏောပိ ဝုစ္စတိ။
(၃) သာမညဝသေန သတ္တောာ မာဏဝေါတိ ဝုတ္တတ္တာာ စေဝ, ဣတရေ ဝိသေသဝသေန ဝုတ္တတ္တာာ စ။ (ဋီသစ်)
(၄) မာဏဝေါတိ သတ္တောပိ စောရောပိ တရုဏောပိ ဝုစ္စတိ။

"(ဂ)ဝါကျကို ရှုလျက် ရနိုင်သော ကိဉ္စာပိစတုက္က"

(၁) နနု မာဏဝေါတိ သတ္တောပိ စောရောပိ တရုဏောပိ ဝုစ္စတိ။
(တစ်နည်း) နနု မာဏဝေါတိ သဒ္ဒါ သတ္တာစောရုအတ္ထေသုပိ ဝတ္တတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဣမာပိ (တရုဏောတိ)အယမေဝတ္ထောာ ဝေဒိတဗ္ဗောာ။
(၃) နနု ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ "ဇြဟ္မဒတ္တေန နာမ တရုဏန္တေဝါသိနာ သဒ္ဒိ"န္တိ။
(တစ်နည်း) နနု တဒညေသံ အသမ္ဘဝေါ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ဣမာပိ (တရုဏောတိ)အယမေဝတ္ထောာ ဝေဒိတဗ္ဗောာ။
အမှာ။ အတ္ထဒ္ဒါရုဝါကျ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၃၇-လာ စတုက္ကာ)

(က) **ပရိယာယ**သဒ္ဒေါ တာဝ ဝါရဒေသနာကာရဏေသု ဝတ္တတိ။
(ခ) "ကဿ ။ပ။ ကာရဏေ။
(ဂ) သွာယမိဓာပိ ကာရဏေ ဝတ္တတိ။
(ဃ) တသ္မာ အယမေတ္ထ အတ္ထော "အနေကဝိဓေန ကာရဏေနာ"တိ။

"(က+ဂ) စတုက္ကာ"

(၁) နနု ပရိယာယသဒ္ဒေါ ဝါရဒေသနာကာရဏေသု ဝတ္တတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ သွာယမိဓ ကာရဏေ ဝတ္တတီတိ ဝုတ္တံ။
(၃) တဒညေသမသမ္ဘဝတော။
(၄) သွာယမိဓ ကာရဏေ ဝတ္တတီတိ ဝုတ္တံ။
အမှာ။ အတ္ထုဒ္ဓါရဝါကျ စတုက္ကာ ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

"(က+ဂ+ဃ) စတုက္ကာ"

(၁) နနု ပရိယာယသဒ္ဒေါ ဝါရဒေသနာကာရဏေသု ဝတ္တတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ အယမေတ္ထ အတ္ထော "အနေကဝိဓေန ကာရဏေနာ"တိ။
(၃) နနု သွာယမိဓာပိ ကာရဏေ ဝတ္တတိ။
(၄) တသ္မာ အယမေတ္ထ အတ္ထော "အနေကဝိဓေန ကာရဏေနာ"တိ။

(၄၊ နှာ ၃၈+၃၉-လာ စတုက္ကာ)

(က) **ဝဏ္ဏာ**နှိ **ဝဏ္ဏ**သဒ္ဒေါ သဏ္ဌာနဇာတိရူပါယတနကာရဏပမာဏဂုဏပသံသာဒီသု ဒိဿတိ။
(ခ) ဣဓ ဂုဏောပိ, ပသံသာပိ။
(ဂ) အယံ ကိရ တံ တံ ဘူတမေဝ ကာရဏံ အပဒိသန္တော အနေကပရိယာယေန ရတနတ္တယဿ ဂုဏူပသဉ္ဇိတံ ပသံသံ အဘာသိ။
(၁) နနု ဝဏ္ဏသဒ္ဒေါ သဏ္ဌာနဇာတိရူပါယတနကာရဏပမာဏဂုဏပသံသာဒီသု ဒိဿတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဣဓ ဂုဏောပိ, ပသံသာပိ ဝဏ္ဏောတိ ဝုစ္စတိ။
(၃) နနု အယံ တံ တံ ဘူတမေဝ ကာရဏံ အပဒိသန္တော အနေကပရိယာယေန ရတနတ္တယဿ ဂုဏူပသဉ္ဇိတံ ပသံသံ အဘာသိ။
(၄) တသ္မာ ဣဓ ဂုဏောပိ, ပသံသာပိ ဝဏ္ဏောတိ ဝုစ္စတိ။

(၄၊ နှာ ၃၉-လာ စတုက္ကာ)

ပဟောန္တေန ပန ဓမ္မကထိကေန ပဉ္စနိကာယေ နဝ်ဂံ သတ္ထုသာသနံ စတုရာသီတိဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿာနိ ဩဂါဟိတွာ ဗုဒ္ဓါဒီနံ ဝဏ္ဏော ပကာသေတဗ္ဗော။
(၁) နနု ပဉ္စနိကာယေတိ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ နဝ်ဂံ သတ္ထုသာသနံ စတုရာသီတိဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿာနီတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု အနေကာဝယတ္တာ တေသံ နဇတ္တကေန သဗ္ဗထာ ပရိယာဒါနံ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ နဝ်ဂံ သတ္ထုသာသနံ စတုရာသီတိဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿာနီတိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

(က) ဣမသ္မိံ ဟိ ဌာနေ ဗုဒ္ဓါဒီနံ ဂုဏေ ပကာသေန္တော အတိတ္ထေန ပက္ခန္ဒော ဓမ္မကထိကောတိ နသက္ကာ ဝတ္တုံ။
(ခ) ဤဒိသေသု ဟိ ဌာနေသု ဓံမ္မကထိကဿ ထာမော ဝေဒိတဗ္ဗော။

"(က+ခ)ဝါကျများ၌ ဖြစ်နိုင်သလို ကြံဆ၍ စတုက္က"

(၁) နနု ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဗုဒ္ဓါဒီနံ ဂုဏေ ပကာသေန္တော ဟောတိ။
(ဝါ) နနု သမ္ပသာဒနီယသုတ္တာဒီသု ဝိယ နဣဒံ ဗုဒ္ဓဿ ဂုဏပ္ပကာသနဌာနံ ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ အတိတ္ထေန ပက္ခန္ဒော ဓမ္မကထိကောတိ နသက္ကာ ဝတ္တုံ။
(၃) နနု ဤဒိသေသု ဌာနေသု ဓမ္မကထိကဿ ထာမော ဝေဒိတဗ္ဗော။
(၄) တသ္မာ အတိတ္ထေန ပက္ခန္ဒော ဓမ္မကထိကောတိ နသက္ကာ ဝတ္တုံ။
အမှာ။ (ခ) ဝါကျသည် ဒဋ္ဌီကရဏ ဝါကျဖြစ်၏။

အာစရိယေန ဟိ ရတနတ္တယဿ အဝဏ္ဏေ ဘာသိတေ အန္တေဝါသီ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။
(၁) နနု ဗြဟ္မဒတ္တော မာဏဝေါ သုပ္ပိယဿ တိတ္ထိယပရိဗ္ဗာဇကဿ အန္တေဝါသီ ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ အန္တေဝါသီ ရတနတ္တယဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။
(၃) နနု အာစရိယော ရတနတ္တယဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။
(၄) တသ္မာ အန္တေဝါသီ ရတနတ္တယဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။

"တစ်နည်း-စတုက္က"

(၁) နနု အာစရိယော ရတနတ္တယဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ အန္တေဝါသီ ရတနတ္တယဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။
(၃) နနု ဗြဟ္မဒတ္တော မာဏဝေါ ပဏ္ဍိတဇာတိကော ကုလပုတ္တော ဟောတိ။ (၌၊ နှာ-၃၈)
(၄) တသ္မာ အန္တေဝါသီ ရတနတ္တယဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။
အမှာ။ ပထမနည်းကား = အာစရိယဝါဒ ဖြစ်၏။ ဒုတိယနည်းကား = အတ္တနောမတိဝါဒ ဖြစ်၏။

(က) **ဥဇုဝိပစ္စနီကဝါဒါ**တိ ဤသကမ္ပိ အပရိဟရိတွာ ဥဇုမေဝ ဝိဝိဓပစ္စနီကဝါဒါ။
(ခ) အနေကဝါရံ ဝိရုဒ္ဓဝါဒါ ဧဝ ဟုတွာတိ အတ္ထော။
(ဂ) အာစရိယေန ဟိ ရတနတ္တယဿ အဝဏ္ဏေ ဘာသိတေ အန္တေဝါသီ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။
(ဃ) ပုန ဣတရော အဝဏ္ဏံ, ဣတရော ဝဏ္ဏန္တိ။

"(ခ+ဂ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု အာစရိယေန ရတနတ္တယဿ အဝဏ္ဏော ဘာသိတော။
(၂) အထ ကသ္မာ အန္တေဝါသီ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။
(၃) နနု အနေကဝါရံ ဝိရုဒ္ဓဝါဒါ ဧဝ ဟောန္တိ။
(၄) တသ္မာ အန္တေဝါသီ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။
အမှာ။ ၌၊ နှာ ၃၈-လာ "ပဏ္ဍိတဇာတိကော ကုလပုတ္တော" ဟူသော ပါဌ်ကို (ဂ)ဝါကျနှင့် တွဲဖက်၍ စတုက္က ထုတ်လျှင်ကား ပရိဟာရာဘောဂကို = နနု ပဏ္ဍိတဇာတိကော ကုလပုတ္တော ဟောတိဟု ထုတ်ရမည်။ အကြွင်း တူပြီ။

http://www.dhammadownload.com

"(ဃ)ဝါကျ၌ ဋီသစ်နှင့် တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု ပုဗ္ဗေ ဧကဝါရမိဝ အဝဏ္ဏဝဏ္ဏဘာသနံ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန ဣတရော အဝဏ္ဏံ, ဣတရော ဝဏ္ဏန္တိ အနေကဝါရမေဝ တေ ဧဝံ ဘာသန္တီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) ပါဋိယံ "ဥဇုဝိပစ္စနီကဝါဒါ"တိ ဝုတ္တတ္တာ။

(၄) ပုန ဣတရော အဝဏ္ဏံ, ဣတရော ဝဏ္ဏန္တိ အနေကဝါရမေဝ တေ ဧဝံ ဘာသန္တီတိ ဝုတ္တံ။

ပိသဒ္ဒါ၏ အနက်

ဤသကမ္ပိ အပရိဟရိတွာ၌ ပိသဒ္ဒါကား ဂရဟာဇောတက ဖြစ်သည်။

"အနည်းငယ်မျှသော်မှ မရှောင်တုံသေး၏။ များစွာ ရှောင်လွဲဖို့မှာ ဆိုဘွယ်ရာ မရှိ"ဟူသော သမ္ဘာဝနာ အနက်ကို ဆည်းသည်။ (ဘာဋီ)

(၄၊ နှာ ၄၀-လာ စတုက္က)

ဣရိယာပထာနုဗန္ဓနေန အနုဗန္ဓာ ဟောန္တိ။

(၁) နနု သမ္မာပဋိပတ္တိအနုဗန္ဓနံ ဟောတိ။ (ဋီသစ်မှီး)

(၂) ကေန အနုဗန္ဓာ ဟောန္တိ။

(၃) နနု ဣယာပထာနုဗန္ဓနံ ဟောတိ။

(၄) တေန အနုဗန္ဓာ ဟောန္တိ။

ဘဂဝန္တံ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓာ ဟောန္တိ။ (ပါဋိတော်)

(က) သောပိ တံ ဒိဝသံ ပရိဗ္ဗာဇကပရိသာယ သုလဘဘိက္ခံ ကတွာ ဘုတ္တပါတရာသော ပရိဗ္ဗာဇကော ပရိဗ္ဗာဇကပရိက္ခာရံ ဂါဟာပေတွာ "နာဋ္ဌန္ဒံ ဂမိဿာမိ"စ္စေဝ ဘဂဝတော တံ မဂ္ဂံ ပဋိပန္နဘာဝံ အဇာနန္တောဝ အနုဗန္ဓော။

(ခ) သစေ ပန ဇာနေယျ, နာနုဗန္ဓေယျ။

(၁) နနု ပါဋိယံ "ဘဂဝန္တံ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓာ ဟောန္တိ"တိ ဝုတ္တံ။

(တစ်နည်း) နနု သောပိ တံ ဒိဝသံ ပရိဗ္ဗာဇကပရိသာယ သုလဘဘိက္ခံ ကတွာ ဘုတ္တပါတရာသော ပရိဗ္ဗာဇကော ပရိဗ္ဗာဇကပရိက္ခာရံ ဂါဟာပေတွာ "နာဋ္ဌန္ဒံ ဂမိဿာမိ"စ္စေဝ အနုဗန္ဓော။

(၂) အထ ကသ္မာ သစေ ဇာနေယျ, နာနုဗန္ဓေယျာတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဘဂဝတော တံ မဂ္ဂံ ပဋိပန္နဘာဝံ အဇာနန္တောဝ အနုဗန္ဓော။

(၄) တသ္မာ သစေ ဇာနေယျ, နာနုဗန္ဓေယျာတိ ဝုတ္တံ။

(၄၊ နှာ ၄၂-လာ စတုက္က)

(က) ဣဒါနိ တေန ဘဂဝတော ဝဏ္ဏော ဝတ္တဗ္ဗော ဘဝေယျ။

(ခ) ယသ္မာ ပနေသ လာဘသက္ကာရဟာနိယာ စေဝ ပက္ခဟာနိယာ စ နိစ္စမ္ပိ ဘဂဝန္တံ ဥသူယတိ။

(ဂ) အညတိတ္ထိယာနဉိ ။ပ။ ရတနတ္တယဿ အဝဏ္ဏမေဝ ဘာသတီတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဣဒါနိ တေန ဘဂဝတော ဝဏ္ဏော ဝတ္တဗ္ဗော ဘဝေယျ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဧသ(ဧသော) နိစ္စမ္ပိ ဘဂဝန္တံ ဥသူယတိ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) လာဘသက္ကာရဟာနိယာ စေဝ ပက္ခဟာနိယာ စ။
(၄) ဧသ(ဧသော) နိစ္စမ္မိ ဘဂဝန္တံ ဥသူယတိ။

"က-စသော ဝါကျတို့၏ စတုက္က (ဝါ) က+ခ+ဂ စတုက္က"

(၁) နနု ကဒါနိ တေန ဘဂဝတော ဝဏ္ဏော ဝတ္တမ္ဗော ဘဝေယျ။
(၂) အထ ကသ္မာ ရတနတ္တယဿ အဝဏ္ဏမေဝ ဘာသတိ။
(၃) နနု ဧသ(ဧသော) လာဘသက္ကာရဟာနိယာ စေဝ ပက္ခဟာနိယာ စ နိစ္စမ္မိ ဘဂဝန္တံ ဥသူယတိ။
(၄) တသ္မာ ရတနတ္တယဿ အဝဏ္ဏမေဝ ဘာသတိ။

(ခ)အမှတ်ပြ ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါ၏ အနက်

(ခ)အမှတ်ပြ ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါသည် ဂရဟာ အနက်ရှိ၏။

(ခ)အမှတ်ပြ ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်းအကြောင်း

ရတနာမြတ်သုံးပါး အပေါင်း၏ ကျေးဇူးမဲ့ကို ပြောဆိုခြင်းဟူသော အကျိုးကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ပနသဒ္ဒါကို ထားသည်။ (ကိုင်းကုန်း)

(တစ်နည်း) သုပ္ပိယပရိဗိုဇ်သည် ဖောက်ပြန်သော သဘောရှိသော မတင့်တယ်သော သဘောရှိသော မိမိ၏ ပရိသတ်ကို မြင်ရရာ၌ ဝိပ္ပဋိသာရ ဖြစ်ရ၏။ ဗုဒ္ဓနှင့် ရဟန်းပရိသတ်တို့ကို မြင်ရာ၌ကား ငြိမ်သက်တည်ကြည်သော သဘော ရှိသည်ကို တွေ့မြင်ရ၏။ ဤသို့လျှင် ဗုဒ္ဓနှင့် ရဟန်းပရိသတ်တို့၏ ငြိမ်သက်တည်ကြည်သော သဘော ရှိသည်ကို မြင်ရ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောဆိုထိုက်ပါလျက် မပြောဘဲ အပြစ်ပြောဆိုသော "ဗုဒ္ဓဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ"ဟူသော ပါဠိတော်သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ပနသဒ္ဒါကို ထားသည်။ (စာစဉ်+အောင်ပန်း)

(က) **အမ္မလဋ္ဌိကာ**တိ ရညော ဥယျာနံ။
(ခ) တဿ ကိရ ဒွါရသမီပေ တရုဏာအမ္ဗရုက္ခော အတ္ထိ၊ တံ "အမ္ဗလဋ္ဌိကာ"တိ ဝဒန္တိ။
(ဂ) တဿ အဝိဒူရေ ဘဝတ္တာ ဥယျာနမ္ပိ "အမ္ဗလဋ္ဌိကာ"တ္ဝေဝ သဒ္ဒံ ဂတံ။

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု အမ္ဗလဋ္ဌိကာတိ ရညော ဥယျာနံ။
(၂) အထ ကသ္မာ တဿ ဒွါရသမီပေ တရုဏာအမ္ဗရုက္ခော အတ္ထိ၊ တံ "အမ္ဗလဋ္ဌိကာ"တိ ဝဒန္တိ။
(၃) နနု တဿ (တရုဏာမ္ဗရုက္ခဿ) အဝိဒူရေ ဘဝတိ။ (၄)
(တစ်နည်း) နနု သာမီပိကဝေါဟာရော ဟောတိ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ တဿ ဒွါရသမီပေ တရုဏာအမ္ဗရုက္ခော အတ္ထိ၊ တံ "အမ္ဗလဋ္ဌိကာ"တိ ဝဒန္တိ။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု တဿ ဒွါရသမီပေ တရုဏာအမ္ဗရုက္ခော အတ္ထိ၊ တံ "အမ္ဗလဋ္ဌိကာ"တိ ဝဒန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဥယျာနမ္ပိ "အမ္ဗလဋ္ဌိကာ"တ္ဝေဝ သဒ္ဒံ ဂတန္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု တဿ (တရုဏာအမ္ဗရုက္ခဿ) အဝိဒူရေ ဘဝတိ။ (၄)
(ဝါ) နနု သာမီပိကဝေါဟာရော ဟောတိ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ ဥယျာနမ္ပိ "အမ္ဗလဋ္ဌိကာ"တ္ဝေဝ သဒ္ဒံ ဂတန္တိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

အကာလော ဒါနိ ဂန္တုံ၊ ဗဟူ ခုဒ္ဒကမဟလ္လကာ ပရိဗ္ဗာဇကာ။

(၁) နနု ကာလော ဒါနိ ဂန္တုံ။

(၂) အထ ကသ္မာ အကာလော ဒါနိ ဂန္တုန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဗဟူ ခုဒ္ဒကမဟလ္လကာ ပရိဗ္ဗာဇကာ။

(၄) တသ္မာ အကာလော ဒါနိ ဂန္တုန္တိ ဝုတ္တံ။

(၄၊ နှာ ၄၃-လာ စတုက္ကံ)

(က) ပရိဗ္ဗာဇကောပိ ဉယျာနသ္မ ဇကပသေ ပရိဗ္ဗာဇကပရိက္ခာရေ သြတာရေတွာ ဝါသံ ဥပဂစ္ဆိ သဒ္ဒိံ အတ္တနော ပရိသာယ။

(ခ) ပါဠိယမာရုဉ္ဆဝသေနေဝ ပန "သဒ္ဒိံ အတ္တနော အန္တေဝါသိနာ ဗြဟ္မဒတ္တေန မာဏဝေနာ"တိ ဝုတ္တံ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ပရိဗ္ဗာဇကောပိ ဉယျာနသ္မ ဇကပသေ ပရိဗ္ဗာဇကပရိက္ခာရေ သြတာရေတွာ ဝါသံ ဥပဂစ္ဆိ သဒ္ဒိံ အတ္တနော ပရိသာယ။

(၂) အထ ကသ္မာ "သဒ္ဒိံ အတ္တနော အန္တေဝါသိနာ ဗြဟ္မဒတ္တေန မာဏဝေနာ"တိ (သီဟဠဋ္ဌကထာယံ) ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဗြဟ္မဒတ္တော မာဏဝေါယေဝ ပါဠိယမာရုဠ္ဆော။ (ဝါ) နနု ပါဠိယမာရုဉ္ဆဝသေန ဝုတ္တံ။

(၄) တသ္မာ "သဒ္ဒိံ အတ္တနော အန္တေဝါသိနာ ဗြဟ္မဒတ္တေန မာဏဝေနာ"တိ (သီဟဠဋ္ဌကထာယံ) ဝုတ္တံ။

အမှာ။ လက္ခဏာရုဗ္ဘထ္ထ ပနပါသော ဝါကျ၏ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်းအကြောင်း

သုပ္ပိယပရိဗ္ဗိဇ်သည် မိမိပရိသတ်နှင့် အတူတကွ နေပါလျက် ဗြဟ္မဒတ်လုလင် တစ်ယောက်တည်းကိုသာ ဆိုထားသော "သဒ္ဒိံ အတ္တနော အန္တေဝါသိနာ ဗြဟ္မဒတ္တေန မာဏဝေန"ဟူသော ပါဠိတော်သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ပနသဒ္ဒါ ထားသည်။

အမှာ။ သီလကျွန်စာစဉ်၌ကား = ပါဠိတော်၌ "သဒ္ဒိံ အတ္တနော အန္တေဝါသိနာ ဗြဟ္မဒတ္တေန မာဏဝေန"ဟု ဆိုထားပါလျက် အဋ္ဌကထာ၌ "ပရိဗ္ဗာဇကောပိ ဝါသံ ဥပဂစ္ဆိ သဒ္ဒိံ အတ္တနော ပရိသာယ"ဟု ပရိသတ်နှင့်တကွ ဖွင့်ဆိုပြသည်ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ပနသဒ္ဒါ ထားသည်ဟု အမှာထားရှိ၏။

(က) နိသိန္နော ဟောတိ ဘိက္ခုသံဃော စ ဘဂဝန္တံ ပရိဝါရေတွာ။

(ခ) တတ္ထ ဇကဘိက္ခုသပိ ဟတ္ထကုက္ကုစ္စံ ဝါ ပါဒကုက္ကုစ္စံ ဝါ ဥက္ကာသိတသဒ္ဒေါ ဝါ ခိပိတသဒ္ဒေါ ဝါ နတ္ထိ။

(ဂ) သာ ဟိ ပရိသာ အတ္တနော စ သိက္ခိတသိက္ခတာယ, သတ္ထရိ စ ဂါရဝေနာတိ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ နိဝါတေ ပဒီပသိခါ ဝိယ နိစ္စလာ သန္နိသိန္နာဝ အဟောသိ။

(၁) နနု နိသိန္နော ဟောတိ ဘိက္ခုသံဃော ဘဂဝန္တံ ပရိဝါရေတွာ။

(၂) အထ ကသ္မာ တတ္ထ ဇကဘိက္ခုသပိ ဟတ္ထကုက္ကုစ္စံ ဝါ ပါဒကုက္ကုစ္စံ ဝါ ဥက္ကာသိတသဒ္ဒေါ ဝါ ခိပိတသဒ္ဒေါ ဝါ နတ္ထိ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) နနု သာ ပရိသာ အတ္တနော စ သိက္ခိတသိက္ခတာယ, သတ္ထရိ စ ဂါရဝေနာတိ ဒ္ဝီဟိ ကာရဏေဟိ နိဝါတေ ပဒီပသိခါ ဝိယ နိစ္စလာ သန္နိသိန္နာဝ အဟောသိ။

(၄) တသ္မာ တတ္ထ ဧကဘိက္ခုဿပိ ဟတ္ထကုက္ကုစ္စံ ဝါ ပါဒကုက္ကုစ္စံ ဝါ ဥက္ကာသိတသဒ္ဒေါ ဝါ ခိပိတသဒ္ဒေါ ဝါ နတ္ထိ။

သော ရတနတ္တယဿ ဂုဏာဝဏ္ဏော ဝတ္တဗ္ဗေပိ ဣဿာဝသေန ပုန အဝဏ္ဏမေဝ အာရဘိ။

(၁) နနု တေန သုပ္ပိယပရိဗ္ဗာဇကေန ရတနတ္တယဿ ဂုဏာဝဏ္ဏော ဝတ္တဗ္ဗော။

(၂) အထ ကသ္မာ သော သုပ္ပိယပရိဗ္ဗာဇကော ပုန (ရတနတ္တယဿ) အဝဏ္ဏမေဝ အာရဘိ။

(၃) နနု ဣဿာဝသော အတ္ထိ။

(၄) တသ္မာ သော သုပ္ပိယပရိဗ္ဗာဇကော ပုန (ရတနတ္တယဿ) အဝဏ္ဏမေဝ အာရဘိ။

ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်းအကြောင်း

ပုန (ရတနတ္တယဿ) အဝဏ္ဏမေဝ အာရဘိ ဟူသော အနက်ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ဗြဟ္မဒတ္တော ပနဂုတ္တနယေနေဝ ဝဏ္ဏံ ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါကို ထားသည်။

(က) **သမ္မဟုလာနန္တိ** ဗဟုကာနံ။

(ခ) တတ္ထ ဝိနယပရိယာယေန တယော ဇနာ "သမ္မဟုလာ"တိ ဝုစ္စန္တိ။

(ဂ) တတော ပရံ သံယော။

(ဃ) သုတ္တန္တပရိယာယေန ပန တယော တယော၀၊ တတော ပဋ္ဌာယ သမ္မဟုလာ။

(င) ဣဓ သုတ္တန္တပရိယာယေန "သမ္မဟုလာ"တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

"(ဂ)ဝါကျကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု သမ္မဟုလသဒ္ဒေါ ဗဟွတ္ထော ဝတ္တတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ တတော ပရံ သံယောတိ ဝုစ္စတိ။

(၃) သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန စတုဝဂ္ဂသံယေနေဝ ဝိနယကမ္မဿ ကတတ္တာ။ (ဋီသစ်)

(၄) တတော ပရံ သံယောတိ ဝုစ္စတိ။

"ခ+ဂ+ဃ+c–တို့၌ (ဝါ) c–ဝါကျကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ဝိနယပရိယာယေန တယော ဇနာ "သမ္မဟုလာ"တိ ဝုစ္စန္တိ၊ တတော ပရံ သံယော။
သုတ္တန္တပရိယာယေန ပန တယော တယော၀၊ တတော ပဋ္ဌာယ သမ္မဟုလာ။
(တစ်နည်း) နနု သမ္မဟုလသဒ္ဒတ္ထော ဒုဝိဓော ဟောတိ။
(တစ်နည်း) နနု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဠိယံ "သမ္မဟုလာန"န္တိ သာမညေန ဝုတ္တံ။
(တစ်နည်း) နနု ဣဓ ဝိနယပရိယာယေနာပိ သမ္မဟုလာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဣဓ သုတ္တန္တပရိယာယေန "သမ္မဟုလာ"တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

(၃) နနု တဒညဿ အသမ္ဘဝေါ ဟောတိ, အဝိသယော ဝါ။

(၄) တသ္မာ ဣဓ သုတ္တန္တပရိယာယေန "သမ္မဟုလာ"တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

http://www.dhammadownload.com

(က) **မဏ္ဍလမာဠေ**တိ ကတ္ထစိ ဒွေ ကဏ္ဏိကာ ဂဟေတွာ ဟံသဝဋ္ဋကစ္ဆန္နေန ကတာ ကုဋ္ဋာဂါရသာလာပိ "မဏ္ဍလမာဠော"တိ ဝုစ္စတိ။

(ခ) ကတ္ထစိ ဧကံ ကဏ္ဏိကံ ဂဟေတွာ ထမ္ဘပန္တိ၊ ပရိက္ခိပိတွာ ကတာ ဥပဋ္ဌာနသာလာပိ "မဏ္ဍလမာဠော"တိ ဝုစ္စတိ။

(ဂ) ဣဓ ပန နိသီဒနသာလာ "မဏ္ဍလမာဠော"တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

"(ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု မဏ္ဍလမာဠောတိ အနေကတ္ထပဝတ္တာ သမညာ။

(၂) အထ ကသ္မာ ကတ္ထစိ ဧကံ ကဏ္ဏိကံ ဂဟေတွာ ထမ္ဘပန္တိ၊ ပရိက္ခိပိတွာ ကတာ ဥပဋ္ဌာနသာလာပိ "မဏ္ဍလမာဠော"တိ ဝုစ္စတိ။

(၃) နနု ဣဓ ဉာဒိသာယ ဧဝါတိ နိယမေန္တော ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ကတ္ထစိ ဧကံ ကဏ္ဏိကံ ဂဟေတွာ ထမ္ဘပန္တိ၊ ပရိက္ခိပိတွာ ကတာ ဥပဋ္ဌာနသာလာပိ "မဏ္ဍလမာဠော"တိ ဝုစ္စတိ။

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ကတ္ထစိ ဒွေ ကဏ္ဏိကာ ဂဟေတွာ ဟံသဝဋ္ဋကစ္ဆန္နေန ကတာ ကုဋ္ဋာဂါရသာလာပိ "မဏ္ဍလမာဠော"တိ ဝုစ္စတိ။ ကတ္ထစိ ဧကံ ကဏ္ဏိကံ ဂဟေတွာ ထမ္ဘပန္တိ၊ ပရိက္ခိပိတွာ ကတာ ဥပဋ္ဌာနသာလာပိ "မဏ္ဍလမာဠော"တိ ဝုစ္စတိ။ (ဝါ) နနု မဏ္ဍလမာဠော ဒုဝိဓော။

(၂) အထ ကသ္မာ ဣဓ နိသီဒနသာလာ "မဏ္ဍလမာဠော"တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

(၃) နနု တဒညတ္ထော နာ သမ္ဘဝတိ။ (ဝါ) နနု "သန္နိပတိတာန"န္တေဝ အဝတွာ "သန္နိသိန္နာန"န္တိ ဝုတ္တံ။

(၄) တသ္မာ ဣဓ နိသီဒနသာလာ "မဏ္ဍလမာဠော"တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အမှာ။ အတ္ထဒ္ဝါရဝါကျ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

(ဌ၊ နှာ ၄၃+၄၄-လာ စတုက္က)

(က) **သဒ်ဒိယဓမ္မော**တိ သဒ်ဒိယာ ဝုစ္စတိ ကထာ။

(ခ) ကထာဓမ္မောတိ အတ္ထော။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ သဒ်ဒိယဓမ္မောတိ ဝုတ္တော။

(၂) အထ ကသ္မာ ကထာဓမ္မောတိ အတ္ထောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

(၃) နနု သဒ်ဒိယာ ဝုစ္စတိ ကထာ။

(၄) တသ္မာ ကထာဓမ္မောတိ အတ္ထောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

မှတ်သားဘွယ်

ဤစတုက္ကထုတ်နည်းသည် သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗနှင့် သံဝဏ္ဏနာတို့ကို ကွဲပြားခြားနားလေဟန် ဖွင့်ပြရာ၌ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းပင် ဖြစ်၏။ နည်းယူတော်မူပါ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၄၄-ဃာ စတုက္က)

(က) တတ္ထ အန္ဓသ ပဗ္ဗတာရောဟဏံ ဝိယ နိစ္စံ နု ဟောတီတိ **အစ္ဆရိယံ**။ အယံ တာဝ သဒ္ဒနယော။

(ခ) အယံ ပန အဋ္ဌကထာနယော ---- အစ္ဆရာယောဂ္ဂန္တိ **အစ္ဆရိယံ**။

"(ခ)ဝါကျကို ဋီသစ်နှင့် တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု အစ္ဆရာယောဂ္ဂံ အစ္ဆရိယန္တိ နိရုတ္တိနယေန ဝါ, တဒ္ဓိတဝသေန ဝါ အစ္ဆရိယပဒံ သိဒ္ဓံ။

(၂) အထ ကသ္မာ အယံ ပန အဋ္ဌကထာနယောတိ ဝုတ္တော။

(၃) သော ပေါရာဏဋ္ဌကထာယမေဝ အာဂတတ္တာ။ (ဋီသစ်)

(၄) အယံ ပန အဋ္ဌကထာနယောတိ ဝုတ္တော။

ယာဝဋ္ဋိဒန္တိ ယာဝ စ ကပ္ပဒံ။

(၁) နနု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဋိယံ ယာဝဋ္ဋိဒန္တိ သာမညေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ယာဝ စ ကပ္ပဒန္တိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု သန္ဓိဝသေန နိဂ္ဂဟိတာဂမော။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ယာဝ စ ကပ္ပဒန္တိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

တေန ဘဂဝတာ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ အာသယာနုသယံ **ဇာနတာ**၊ ဟတ္ထတလေ ဌပိတံ အာမလကံ ဝိယ သဗ္ဗညေ္ဥယျဓမ္မံ **ပဿတာ**။

(၁) နနု ဉာဏဒဿနာနံ ကမ္မ ပညာဝေဝစနဘာဝေါ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပါဋိယံ ဇာနတာ ပဿတာတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု တေန ဘဂဝတာ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ အာသယာနုသယံ ဇာနတာ၊ ဟတ္ထတလေ ဌပိတံ အာမလကံ ဝိယ သဗ္ဗညေ္ဥယျဓမ္မံ ပဿတာတိ နေသံ ဝိသယဝိသေသပဝတ္တိံ ဒဿေတိ။

(၄) တသ္မာ ပါဋိယံ ဇာနတာ ပဿတာတိ ဝုတ္တံ။

ကပ္ပဒါနိဿ သုပ္ပဋိဝိဒိတဘာဝံ ဒဿေတုံ "**အယံ ဟိ**"တိ အာဒိမာဟ။

(၁) နနု ဧဝံ သုပ္ပဋိဝိဇ္ဈနဿ ဘိက္ခူဟိ ပဋိဝိမိုတုံ စ အက္ခာတုံ စ အသက္ကုဏေယျဘာဝေါ ဒဿိတော။ (တစ်နည်း) နနု သတ္တာနံ နာနာဓိမုတ္တိကတာ သုပ္ပဋိဝိဒိတာတိ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "အယံ ဟိ"တိ အာဒိမာဟ။

(၃) နနု ကပ္ပဒါနိဿ သုပ္ပဋိဝိဒိတဘာဝံ (သမတ္ထနဝသေန) ဒဿေန္တော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "အယံ ဟိ"တိ အာဒိမာဟ။

အမှာ။ စောဒကာဘောဂ နှစ်နည်းထုတ်ရာ၌ ပထမနည်းသည် = ပခုက္ကူနည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် = အောင်ပန်းနည်း။

တွေးသည့်အခါ ပညာရှိလို့ တွေးပါ။
ပြောသည့်အခါ သာမန်လူလို့ ပြောပါ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၄၅-လာ စတုက္က)

(က) **ဝိဒိတ္ဖာ**တိ သဗ္ဗညုတညာဏေန ဇာနိတွာ။

(ခ) ဘဂဝါ ဟိ ကတ္ထစိ မံသစက္ခုနာ ။ပ။ ကထာသလ္လာပ"န္တိ အာဒိသု ဝိယ။

(ဂ) ဣဓ ပန သဗ္ဗညုတညာဏေန သုတွာ အညာသိ။

"(က+ဂ) စတုက္က"

(ဃ) နနု ပါဠိယံ သာမညေန ဝိဒိတွာတိ ဝုတ္တံ။

(င) အထ ကသ္မာ ဝိဒိတွာတိ သဗ္ဗညုတညာဏေန ဇာနိတွာတိ သံဝဏ္ဏိတံ။

(စ) နနု ဣဓ သဗ္ဗညုတညာဏေန သုတွာ အညာသိ။

(ဆ) တသ္မာ ဝိဒိတွာတိ သဗ္ဗညုတညာဏေန ဇာနိတွာတိ သံဝဏ္ဏိတံ။

(ဌ၊ နှာ ၄၈-လာ စတုက္က)

(က) ပုရိမယာမကိစ္စပရိယောသာနေ ပန ဘိက္ခူသု ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ ပက္ကန္တေသု သကလဒသသဟဿီ လောက-ဓာတုဒေဝတာယော သြကာသံ လဘမာနာ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဉ္ဟံ ပုစ္ဆန္တိ ယထာဘိသန်ံတံ အန္တမသော စတုရက္ခရမ္ပိ။

(ခ) ဘဂဝါ တာသံ ဒေဝတာနံ် ပဉ္ဟံ ဝိဿဇ္ဇေန္တော မဏ္ဍိမယာမံ ဝီတိနာမေတိ။ ဣဒံ **မဏ္ဍိမယာမကိ**ံ်။

"(က) စတုက္က"

(ဃ) နနု ပုရိမယာမကိစ္စပရိယောသာနေ ဘိက္ခူသု ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ ပက္ကမန္တိ။

(င) အထ ကသ္မာ သကလဒသသဟဿီလောကဓာတုဒေဝတာယော သြကာသံ လဘမာနာ ဘဂဝန္တံ ဥပ-သင်္ကမိတွာ ပဉ္ဟံ ပုစ္ဆန္တိ ယထာဘိသန်ံတံ အန္တမသော စတုရက္ခရမ္ပိ။

(စ) နနု ဣဒါနိ မဏ္ဍိမယာမေယေဝ သြကာသံ လဘန္တိ။

(ဆ) တသ္မာ သကလဒသသဟဿီလောကဓာတုဒေဝတာယော သြကာသံ လဘမာနာ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဉ္ဟံ ပုစ္ဆန္တိ ယထာဘိသန်ံတံ အန္တမသော စတုရက္ခရမ္ပိ။

(ဌ၊ နှာ ၄၉-လာ စတုက္က)

ယေန မဏ္ဍလမာဠော တေနုပသင်္ကမိ။ (ပါဠိတော်)

(က) **ယေန**တိ ယေန ဒိသာဘာဂေန သော ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော။

(ခ) ဘုမ္မတ္ထေ ဝါ ဧတံ် ကရဏဝစနံ်။

(ဂ) ယသ္မိံ် ပဒေသေ သော မဏ္ဍလမာဠော၊ တတ္ထ ဂတောတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။

"(ခ+ဂ)ဝါကျ စတုက္က"

(ဃ) နနု ပါဠိယံ ယေန တေနာတိ ကရဏဝစနေန ပါဠ္ဍော ဒိဿတိ။

(င) အထ ကသ္မာ ယသ္မိံ် ပဒေသေ သော မဏ္ဍလမာဠော၊ တတ္ထ ဂတောတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော (ဒဠ္ဍဗ္ဗော)။

(စ) နနု ဘုမ္မတ္ထေ ဧတံ် ကရဏဝစနံ်။

(ဆ) တသ္မာ ယသ္မိံ် ပဒေသေ သော မဏ္ဍလမာဠော၊ တတ္ထ ဂတောတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော (ဒဠ္ဍဗ္ဗော)။

http://www.dhammadownload.com

"တစ်နည်း"

(၁) နနု ပါဠိယံ ယေနာတိ ကရဏနိဒ္ဒေသော။
(၂) အထ ကသ္မာ ဘုမ္မတ္ထေ ဇတံ် ကရဏဝစနန္တိ သံဝဏ္ဏိတံ်။
(၃) နနု ယသ္မိ ပဒေသေ သော မဏ္ဍလမာဒ္ဒေ၊ တတ္ထ ဂတောတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)။
(၄) တသ္မာ ဘုမ္မတ္ထေ ဇတံ် ကရဏဝစနန္တိ သံဝဏ္ဏိတံ်။
အမှာ။ ပဌမနည်းကား "ဝါကျဥျာဉ်"နည်း၊ ဒုတိယနည်းကား "စာစဉ်"နည်းတည်း။

ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒီတိ ဗုဒ္ဓကာလေ ကိရ ယတ္ထ ယတ္ထ ဇကောပိ ဘိက္ခူ ဝိဟရတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ ဗုဒ္ဓါသနံ ပညတ္တမေဝ ဟောတိ။

(၁) နနု အန္တရာမဂ္ဂေ ပညတ္တံ အာသနံ နာမ နတ္ထိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒီတိ ပါဠိယံ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ဗုဒ္ဓကာလေ ကိရ ယတ္ထ ယတ္ထ ဇကောပိ ဘိက္ခူ ဝိဟရတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ ဗုဒ္ဓါသနံ ပညတ္တမေဝ ဟောတိ။ (တစ်နည်း) နနု ဣဓ ရညော နိသီဒနာသနမေဝ အတ္ထိ၊ တံ ပဗ္ဗါဇေတွာ ပညတ္တံ။
(၄) တသ္မာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒီတိ ပါဠိယံ ဝုတ္တံ။
အမှာ။ ပရိ+ဘောကို နှစ်နည်းထုတ်ရာ၌ ပဌမနည်းသည် အဋ္ဌကထာနည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် ဋီသစ်နည်း ဖြစ်၏။

(က) ဣဓ ပန ရညော နိသီဒနာသနမေဝ အတ္ထိ။
(ခ) တံ ပဗ္ဗါဇေတွာ ပညပေတွာ ပရိဝါရေတွာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော အဓိမုတ္တိကညာဏမာရဗ္ဘ ဂုဏ် ထောမယမာနာ နိသီဒိံသု။
(ဂ) တံ် သန္ဓာယ ဝုတ္တံ် "ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒီ"တိ။

"(က+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ "ပညတ္တေ အာသနေ"တိ အဝိသေသတောယေဝ ဝုတ္တံ်။
(၂) အထ ကသ္မာ ရညော နိသီဒနာသနမေဝါတိ ဝိသေသတော တယာ သံဝဏ္ဏိတံ်။
(၃) နနု တံ် သန္ဓာယ ဝုတ္တံ် "ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒီ"တိ။
(၄) တသ္မာ ရညော နိသီဒနာသနမေဝါတိ ဝိသေသတော မယာ သံဝဏ္ဏိတံ်။

ပုံသေနည်း

ဤစတုက္ကထုတ်နည်းသည် သန္ဓာယ ပါသော ဝါကျတို့၌ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းပင် ဖြစ်၏။ နည်းယူပါ။

နိသိန္နော ပန ဇာနန္တောယေဝ ကထာသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ ဘိက္ခူ ပုစ္ဆိ။
(၁) နနု နိသိန္နော (ဘဂဝါ သဒ္ဓိယဓမ္မံ) ဇာနန္တောယေဝ ဟောတိ။
(၂) အထ ကိမတ္ထံ (ဝါ) အထ ကသ္မာ ဘိက္ခူ ပုစ္ဆိ။
(၃) ကထာသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ။
(၄) ဘိက္ခူ ပုစ္ဆိ။

http://www.dhammadownload.com

(က) တတ္ထ **ကာယ နုတ္ထာ**တိ ကတမာယ နု ကထာယ သန္နိသိန္နာ ဘဝထာတိ အတ္ထော။
(ခ) **ကာယ နေတ္ထာ**တိပိ ပါဋိ။
(ဂ) တဿာ ကတမာယ နု ဧတ္ထာတိ အတ္ထော။
(ဃ) **ကာယ နောတ္ထာ**တိပိ ပါဋိ၊ တဿာပိ ပုရိမောယေဝ အတ္ထော။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဋိယံ ကာယ နုတ္ထာတိ အတ္ထိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ကာယ နေတ္ထာတိပိ ပါဋိ ဝုတ္တာ။
(၃) နနု တဿာ ကတမာယ နု ဧတ္ထာတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။
(၄) တသ္မာ ကာယ နေတ္ထာတိပိ ပါဋိ ဝုတ္တာ။

"(ဃ) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဋိယံ ကာယ နုတ္ထာတိ ဥ-ကာရဝသေန ပါဋိ အတ္ထိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ကာယ နောတ္ထာတိပိ ဩ-ကာရဝသေန ပါဋိ ဝုတ္တာ။
(၃) နနု ဧတသ္မိံ ဌာနေ သန္ဓိဝသေန ဥ-ကာရဿ ဩကာရာဒေသောဝ ဟောတိ။
(တစ်နည်း) နနု တဿာပိ ပုရိမောယေဝ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။
(၄) တသ္မာ ကာယ နောတ္ထာတိပိ ဩ-ကာရဝသေန ပါဋိ ဝုတ္တာ။

(၄၊ နှာ ၅၀-လာ စတုက္က)

(က) "နာဟံ တုမှာကံ ကထာဘင်္ဂတ္ထံ အာဂတော၊ အဟံ ပန သဗ္ဗညုတာယ တုမှာကံ ကထံ နိဋ္ဌာပေတွာ မတ္ထကပ္ပတ္တံ ကတွာ ဒဿာမီ'တိ အာဂတော"တိ။
(ခ) နိသဇ္ဇေဝ သဗ္ဗညုပဝါရဏံ ပဝါရေတိ။

"(ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဋိယံ "ပုစ္ဆ မဟာရာဇ၊ ယဒါကခ်သီ"တိ အာဒိနာ သဗ္ဗညုပဝါရဏံ နု ပဝါရေတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ နိသဇ္ဇေဝ သဗ္ဗညုပဝါရဏံ ပဝါရေတီတိ ဝုတ္တံ။
(၃) အတ္ထတော အာပန္နတ္တာ။ (ဋီသစ်)
(တစ်နည်း) အာဂတကာရဏံယေဝ ဒဿိတတ္တာ, အပဝါရဏတ္တာ။
(၄) နိသဇ္ဇေဝ သဗ္ဗညုပဝါရဏံ ပဝါရေတီတိ ဝုတ္တံ။

(က) ဣဒါနိ "**မမံ ဝါ ဘိက္ခဝေ ပရေ အဝဏ္ဏံ ဘာသေယျု**"န္တိအာဒိနာ နယေန ဘဂဝတာ နိက္ခိတ္တဿ သုတ္တဿ ဝဏ္ဏနာယ ဩကာသော အနုပ္ပတ္တော။
(ခ) သာ ပနေသာ သုတ္တဝဏ္ဏနာ ယသ္မာ သုတ္တနိက္ခေပံ ဝိစာရေတွာ ဝုစ္စမာနာ ပါကဋာ ဟောတိ၊ တသ္မာ သုတ္တနိက္ခေပံ တာဝ ဝိစာရယိဿာမ။

"(က)ဝါကျ၌ စတုက္က"

(၁) နနု အဗ္ဘန္တရနိဒါနသံဝဏ္ဏနံ ကရောတိ။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ ပုန ဣဒါနိ "မမံ ဝါ ဘိက္ခဝေ ပရေ အဝဏ္ဏံ ဘာသေယျု"န္တိအာဒိနာ နယေန ဘဂဝတာ နိက္ခိတ္တဿ သုတ္တဿ ဝဏ္ဏနာယ ဩကာသော အနုပ္ပတ္တောတိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) နနု က္ကဒါနိ ယထာ နိက္ခိတ္တသ သုတ္တသ သံဝဏ္ဏနံ ကရောန္တော၊ တဒါ ဝိကရဏသာဓကံ သံဝဏ္ဏနောကာ-သဝိစာရဏံ ကာတုကာမော ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ပုန က္ကဒါနိ "မမံ ဝါ ဘိက္ခဝေ ပရေ အဝဏ္ဏံ ဘာသေယျု"န္တိ အာဒိနာ နယေန ဘဂဝတာ နိက္ခိတ္တသ သုတ္တသ ဝဏ္ဏနာယ သြကာသော အနုပ္ပတ္တောတိ ဝုတ္တံ။

"က+ခ (ဝါ) ခ-ဝါကျ၌ စတုက္က"

(၁) နနု က္ကဒါနိ "မမံ ဝါ ဘိက္ခဝေ ပရေ အဝဏ္ဏံ ဘာသေယျု"န္တိအာဒိနာ နယေန ဘဂဝတာ နိက္ခိတ္တသ သုတ္တသ ဝဏ္ဏနာယ သြကာသော အနုပ္ပတ္တော။ (၌)

(ဝါ) နနု သုတ္တမေဝ တာဝ သံဝဏ္ဏီယတိ။(ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ သုတ္တနိက္ခေပံ တာဝ ဝိစာရယိဿာမာတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု သာ ဧသာ သုတ္တဝဏ္ဏနာ သုတ္တနိက္ခေပံ ဝိစာရေတွာ ဝုစ္စမာနာ ပါကဋာ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ သုတ္တနိက္ခေပံ တာဝ ဝိစာရယိဿာမာတိ ဝုတ္တံ။

စတ္တာရော ဟိ သုတ္တနိက္ခေပါ အတ္တဇ္ဈာသယော ပရဇ္ဈာသယော ပုစ္ဆာဝသိကော အဋ္ဌုပ္ပတ္တိကောတိ။

(၁) နနု သံသဂ္ဂဘေဒေါပိ သမ္ဘဝတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ စတ္တာရော သုတ္တနိက္ခေပါတိ ဝုတ္တံ။

(၃) သံသဂ္ဂဘေဒဿ သဗ္ဘထ္ထ အလဗ္ဘမာနတ္တာ။ (ဋီသစ်)

(၄) စတ္တာရော သုတ္တနိက္ခေပါတိ ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ဈာ-ဃာ စတုက္က)

(က) ဧဝမေတေသု စတူသု နိက္ခေပေသု က္ကမဿ သုတ္တဿ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိကော နိက္ခေပေါ။

(ခ) အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယာ ဟိ က္ကဒံ ဘဂဝတာ နိက္ခိတ္တံ။

(၁) နနု စတ္တာရော သုတ္တနိက္ခေပါ ဟောန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ က္ကမဿ သုတ္တဿ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိကော နိက္ခေပေါတိ ဝုတ္တော။

(၃) နနု အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယာ က္ကဒံ ဘဂဝတာ နိက္ခိတ္တံ။

(၄) တသ္မာ က္ကမဿ သုတ္တဿ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိကော နိက္ခေပေါတိ ဝုတ္တော။

(က) အာစရိယော ရတနတ္တယဿ အဝဏ္ဏံ အဘာသိ၊ အန္တေဝါသီ ဝဏ္ဏံ။

(ခ) က္ကတိ က္ကမံ ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိ ကတွာ ဒေသနာကုသလော ဘဂဝါ "မမံ ဝါ ဘိက္ခဝေ ပရေ အဝဏ္ဏံ ဘာသေယျု"န္တိ ဒေသနံ အာရဒ္ဓါ။

အန္တေဝါသီ ဝဏ္ဏံကို ရှု၍ "ဋီသစ်နှင့်အညီ စတုက္က"

(၁) နနု ဘိက္ခုသံဃေနပိ ဝဏ္ဏော ဝုတ္တော။

(၂) အထ ကသ္မာ အန္တေဝါသီ ဝဏ္ဏန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) "မမံ ဝါ ဘိက္ခဝေ ပရေ အဝဏ္ဏံ ဘာသေယျု"န္တိ က္ကမိဿာ ဒေသနာယ ဗြဟ္မဒတ္တေန ဝုတ္တံ ဝဏ္ဏံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိ-ကတွာ ဒေသိတတ္တာ။ (ဋီသစ်)

(၄) အန္တေဝါသီ ဝဏ္ဏန္တိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၅၂-လာ စတုက္က)

(က) မမန္တိ သာမိဝစနံ။
(ခ) မမာတိ အတ္ထော။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ မမန္တိ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ မမာတိ အတ္ထောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။
(၃) နနု မမန္တိ သာမိဝစနံ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ မမာတိ အတ္ထောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပုံသေနည်း

ဤစတုက္ကထုတ်နည်းသည် သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗနှင့် သံဝဏ္ဏနာတို့ကို မတူထူးခြား ကွဲပြားလေဟန် ဖွင့်ပြရာ၌ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းပင် ဖြစ်၏။ နည်းယူတော်မူပါ။

"**နု အာယာတော**"တိအာဒီဟိ ကိစ္စာပိ တေသံ ဘိက္ခူနံ အာယာတောယေဝ နတ္ထိ၊ အထ ခေါ အာယတိံ ကုလပုတ္တာနံ ဤဒိသေသုပိ ဌာနေသု အကုသလုပ္ပတ္တိံ ပဋိသေဓေန္တော ဓမ္မနေတ္တိံ ဌပေတိ။

(၁) နနု တေသံ ဘိက္ခူနံ အာယာတောယေဝ နတ္ထိ။
(၂) အထ ကသ္မာ "နု အာယာတော"တိအာဒီဟိ ဓမ္မနေတ္တိံ ဌပေတိ။
(၃) နနု အာယတိံ ကုလပုတ္တာနံ ဤဒိသေသုပိ ဌာနေသု အကုသလုပ္ပတ္တိံ ပဋိသေဓေတိ။
(၄) တသ္မာ "နု အာယာတော"တိအာဒီဟိ ဓမ္မနေတ္တိံ ဌပေတိ။
အမှာ။ ကိစ္စာပိဝါကျ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

"တစ်နည်း"

(၁) နနု တေသံ ဘိက္ခူနံ အာယာတောယေဝ နတ္ထိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပါဠိယံ "နု အာယာတော"တိအာဒီနိ ဝုတ္တာနိ။
(၃) နနု အာယတိံ ကုလပုတ္တာနံ ဤဒိသေသုပိ ဌာနေသု အကုသလုပ္ပတ္တိံ ပဋိသေဓေန္တော ဓမ္မနေတ္တိံ ဌပေတိ။
(၄) တသ္မာ ပါဠိယံ "နု အာယာတော"တိအာဒီနိ ဝုတ္တာနိ။
အမှာ။ ပဌမနည်းသည် ဥယျာဉ်နည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် စာစဉ်နည်း ဖြစ်၏။

ကိစ္စာပိသဒ္ဒါ ထားရခြင်း

မဏ္ဍလမာဠ၌ စည်းဝေး နေထိုင်ကြကုန်သော ရဟန်းတို့သည် ဂုဏမဟတ္တ အရိယာများ ဖြစ်ကြ၍ အာယာတ မရှိ၊ "နု အာယာတော"စသော ပါဠိတော်များကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူရန် မလို။ ယင်းသို့ ဟောရန် မလိုသော "နု အာယာတော" စသော ပါဠိတော်များကို ဟောတော်မူရာ၌ ယင်း"နု အာယာတော" စသော ပါဠိတော် သဒ္ဒါများကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ကိစ္စာပိသဒ္ဒါ ထားသည်။

ကိစ္စာပိနှင့် အထခေါ သဒ္ဒါတို့၏ အနက်

ကိစ္စာပိ စပ်ရာ အပိုင်းသည် မြတ်သောကြောင့် သမ္ဘာဝနာဇောတက ဖြစ်၏။ အထ ခေါ စပ်ရာ အပိုင်းသည် ယုတ်ညံ့အားနည်းသောကြောင့် ဂရဟာဇောတက ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ပိ သဒ္ဒါ၏ အနက်

ဤဒိသေသုပိဒ် ပိသဒ္ဒါကား သမ္ဘာဝနာ အနက်ရှိ၏။

ပိသဒ္ဒါ၏ သမုစ္စေတဗ္ဗတ္ထ

ယင်းပိသဒ္ဒါဖြင့် ရတနာသုံးပါးဟူသော အကြောင်းကြောင့်သော်မှလည်း အကုသိုလ်စိတ်ကို မဖြစ်စေတုံသေး၏။ အောက်တန်းကျသော ဝဋ်၏အာမိသ, လောက၏အာမိသဟူသော အကြောင်းတို့ကြောင့် အကုသိုလ်မဖြစ်စေလိုသည်မှာ အထူးပြောဘွယ် မလို၊ မဖြစ်စေအပ်သည်သာဟူ၍ ဂရဟာအနက်ကို ပေါင်းဆည်းယူသည်။

(က) တတ္ထ အာဟနတိ စိတ္တန္တိ **အာဃာတော**။
(ခ) ကောပဿေတံ အဓိဝစနံ။
(ဂ) အပ္ပတိတာ ဟောန္တိ တေန အတုဋ္ဌာ အသောမနဿိကာတိ **အပ္ပစ္စယော**၊ ဒေါမနဿေတံ အဓိဝစနံ။ နေဝ အတ္တနော, နာ ပရေသံ ဟိတံ အဘိရာဓယတီတိ **အနဘိရဒ္ဓိ**၊ ကောပဿေတံ အဓိဝစနံ။
(ဃ) ဧဝမေတ္ထ ဒ္ဝီဟိ ပဒေဟိ သခ်ိရက္ခန္ဒော၊ ဧကေန ဝေဒနာက္ခန္ဓောတိ ဒွေ ခန္ဓာ ဝုတ္တာ။
(င) တေသံ ဝသေန သေသာနမွိ သမ္ပယုတ္တာဓမ္မာနံ ကာရဏံ ပဋိက္ခိတ္တမေဝ။

"(ခ)ဝါကျကို ဋီသစ်နှင့် တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု ဒေါမနဿာဒယော စ စိတ္တံ အာဟနန္တိ။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ ကောပဿေတံ အဓိဝစနန္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ကောပေယေဝ အယံ အာဃာတသဒ္ဒေါ နိရုဠ္ဟော ဟောတိ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ ကောပဿေတံ အဓိဝစနန္တိ ဝုတ္တံ။

"(ဃ+c) ဝါကျတို့၌ ဋီသစ်နှင့် တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု ဧဝမေတ္ထ ဒ္ဝီဟိ ပဒေဟိ သခ်ိရက္ခန္ဒော၊ ဧကေန ဝေဒနာက္ခန္ဓောတိ ဒွေ ခန္ဓာ ဝုတ္တာ။
(၂) အထ ကသ္မာ တေသံ ဝသေန သေသာနမွိ သမ္ပယုတ္တာဓမ္မာနံ ကာရဏံ ပဋိက္ခိတ္တမေဝ။
(၃) ယထာရဟံ ဧကုပ္ပါဒနိရောဓာရမ္မဏဝတ္ထုဘာဝတော။ (ဋီသစ်)
(၄) တေသံ ဝသေန သေသာနမွိ သမ္ပယုတ္တာဓမ္မာနံ ကာရဏံ ပဋိက္ခိတ္တမေဝ။

"(ဃ+c) ဝါကျတို့၌ အဋ္ဌကထာသက်သက် စတုက္က"

(၁) နနု ဧဝမေတ္ထ ဒ္ဝီဟိ ပဒေဟိ သခ်ိရက္ခန္ဒော၊ ဧကေန ဝေဒနာက္ခန္ဓောတိ ဒွေ ခန္ဓာ ဝုတ္တာ။
(၂) အထ ကသ္မာ သေသာနမွိ သမ္ပယုတ္တာဓမ္မာနံ ကာရဏံ ပဋိက္ခိတ္တမေဝ။
(၃) နနု တေသံ ဝသော အတ္ထိ။
(၄) တသ္မာ သေသာနမွိ သမ္ပယုတ္တာဓမ္မာနံ ကာရဏံ ပဋိက္ခိတ္တမေဝ။

ဧဝံ ပဋမေန နယေန မနောပဒေါသံ နိဝါရေတွာ ဒုတိယေန နယေန တတ္ထ အာဒီနဝံ ဒဿေန္တော အာဟ "**တတြ စေ တုမွေ အဿထ ကုပိတာ ဝါ အနတ္တမနာ ဝါ၊ တုမ္ဟံယေဝဿ တေန အန္တရာယော**"တိ။

(၁) နနု ဧဝံ ပဋမေန နယေန မနောပဒေါသံ နိဝါရေတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပုန အာဟ "တတြ စေ တုမွေ အဿထ ကုပိတာ ဝါ အနတ္တမနာ ဝါ၊ တုမ္ဟံယေဝဿ တေန အန္တရာယော"တိ။
(၃) နနု ဒုတိယေန နယေန တတ္ထ အာဒီနဝံ ဒဿေတိ။

http://www.dhammadownload.com

(၄) တသ္မာ ပုန အာဟ "တတြ စေ တုမှေ အဿထ ကုပိတာ ဝါ အနတ္တမနာ ဝါ၊ တုမ့ဲယေဝဿ တေန အန္တရာယော"တိ။

အမှာ။ အနုသန္ဓေဝါကျ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

(က) တတ္ထ **တတြ စေ တုမှေ အဿထ**တိ တေသု အဝဏ္ဏဘာသကေသု။

(ခ) တသ္မိ ဝါ အဝဏ္ဏေ တုမှေ ဘဝေယျာထ စေ။

"(က+ခ)ဝါကျတို့၌ စတုက္က"

(၁) နနု တတြာတိပဒေ တေသု အဝဏ္ဏဘာသကေသူတိ သံဝဏ္ဏိတေ အဓိပ္ပေတတ္ထော သိဒ္ဓေါ။

(၂) အထ ကသ္မာ တသ္မိ ဝါ အဝဏ္ဏေတိ နယန္တရံ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု နာ အဂုဏော, နိန္ဒာ ဝါ ကောပဒေါမနသာနံ အာဓာရော (တေသံ တဿာသကာယတ္တတ္တာ) သမ္ဘဝတိ။

(၄) တသ္မာ တသ္မိ ဝါ အဝဏ္ဏေတိ နယန္တရံ ဝုတ္တံ။

အမှာ။ ပရိဟာရာဘောဂ ပါဠိသည် ဦးသစ်။

၈ဝံ ဒုတိယေန နယေန အာဒီနဝံ ဒဿေတွာ တတိယေန နယေန ဝစနတ္ထသလ္လက္ခဏမတ္တေပိ အသမတ္ထတံ ဒဿေန္တော **"အပိ နု တုမှေ ပရေသ"**န္တိအာဒိမာဟ။

(၁) နနု ၈ဝံ ဒုတိယေန နယေန အာဒီနဝံ ဒဿေတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "အပိ နု တုမှေ ပရေသ"န္တိအာဒိ (တတိယံ နယံ) အာဟ။

(၃) နနု တတိယေန နယေန ဝစနတ္ထသလ္လက္ခဏမတ္တေပိ အသမတ္ထတံ ဒဿေတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "အပိ နု တုမှေ ပရေသ"န္တိအာဒိ (တတိယံ နယံ) အာဟ။

အမှာ။ အနုသန္ဓေဝါကျ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

ပိသဒ္ဒါ၏ အနက်နှင့် အဓိပ္ပါယ်

ဝစနတ္ထသလ္လက္ခဏမတ္တေပိ ၌ ပိသဒ္ဒါသည် ဂရဟာဇောတက။

"စကား၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်လောက်ကိုမျှ မမှတ်သားနိုင်တုံသေး၏။ ထို့ထက် အသိခက်သော အကြောင်းအရာကို မှတ်သားနိုင်ဘို့မှာ ဆိုဘွယ်ရာ မရှိတော့"ဟူသော သမ္ဘာဝနာ အနက်ကို ပေါင်းဆည်းယူသည်။ (ဘာဋီ)

ကုဒ္ဓေါ အတ္ထံ နာ ဇာနာတိ၊ ကုဒ္ဓေါ ဓမ္မံ နာ ပဿတိ။
အန္ဓံတမံ တဒါ ဟောတိ၊ ယံ ကောဓော သဟတေ နရံ။

(၁) နနု ကုပိတာ အနတ္တမနာ ပုဂ္ဂလာ နာ အန္ဓယန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ကုဒ္ဓေါ အတ္ထံ နာ ဇာနာတိ၊ ကုဒ္ဓေါ ဓမ္မံ နာ ပဿတိ။

(၃) နနု အန္ဓံတမံ တဒါ ဟောတိ၊ ယံ ကောဓော သဟတေ နရံ။

(၄) တသ္မာ ကုဒ္ဓေါ အတ္ထံ နာ ဇာနာတိ၊ ကုဒ္ဓေါ ဓမ္မံ နာ ပဿတိ။

စိတ်ကူးညာဏ်သည် ကမ္ဘာကြီးကိုပင် လွှမ်းမိုးနိုင်စွမ်း ရှိ၏။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၅၃-လာ စတုက္က)

ဧဝံ သဗ္ဗထာပိ အဝဏ္ဏော မနောပဒေါသံ နိသေဓေတွာ ဣဒါနိ ပဋိပဒ္ဓိတဗ္ဗာကာရံ ဒဿေန္တော "**တတြ တုမှေဟိ အဘူတံ အဘူတဓောာ**"တိ အာဒိမာဟ။

(၁) နနု ဧဝံ သဗ္ဗထာပိ အဝဏ္ဏော မနောပဒေါသံ နိသေဓေတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "တတြ တုမှေဟိ အဘူတံ အဘူတတောာ"တိ အာဒိမာဟ။
(၃) နနု ဣဒါနိ ပဋိပဒ္ဓိတဗ္ဗာကာရံ ဒဿေတိ။
(၄) တသ္မာ ပုန "တတြ တုမှေဟိ အဘူတံ အဘူတတောာ"တိ အာဒိမာဟ။

တတြ တုမှေဟိတိ တသ္မိံ အဝဏ္ဏေ တုမှေဟိ။
(၁) နနု ပုရိမသံဝဏ္ဏနာယံ တတြာတိ ပဒဿ တေသု အဝဏ္ဏဘာသကေသူတိ သံဝဏ္ဏိတံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဣဓ တတြာတိပဒဿ တသ္မိံ အဝဏ္ဏေတိ အတ္ထောဝ ဒဿိတောာ။
(၃) အဝဏ္ဏဘာသကာနမဝိသယတ္တာ။ (ဋီသစ်)
(၄) ဣဓ တတြာတိပဒဿ တသ္မိံ အဝဏ္ဏေတိ အတ္ထောဝ ဒဿိတောာ။
သတိ။ ၄၊ နှာ ၅၂-၄ "**တတြာ**တိ တေသု အဝဏ္ဏဘာသကေသု"ဟု ဖွင့်ထားသည်ကို သတိပြု။

ဣတိပေတံ အဘူတံ၊ ဣတိပေတံ အတစ္ဆံ၊ နတ္ထိ စေတံ အမှေသု။ (ပါဋိတော်)
ဧတ္ထ စ ဒုတိယံ ပဒံ ပဋမဿ, စတုတ္ထဉ္စ တတိယဿ ဝေဝစနဿ်ေ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
(၁) နနု ဧကေကပဒဝသေနေဝ အဓိပ္ပေတော အတ္ထော သိဒ္ဓေါ။ (ဋီသစ်)
(၂) ကိမတ္ထံ ဒုတိယံ ပဒံ ပဋမဿ, စတုတ္ထဉ္စ တတိယဿ ဝေဝစနဿ်ေ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
(၃) ဒေသနာကာလေ အာယတိဉ္စ ကဿစိ ကထဉ္စိ တဒတ္ထပဋိဝေဝစနတ္ထံ။
(တစ်နည်း) မန္ဒဗုဒ္ဓိနံ ပုနပ္ပုနံ တဒတ္ထလက္ခဏေန အသမ္မောဟနတ္ထံ။
(၄) ဒုတိယံ ပဒံ ပဋမဿ, စတုတ္ထဉ္စ တတိယဿ ဝေဝစနဿ်ေ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

(က) ယဒိ ဟိ "တွံ ဒုဿီလော, တဝါစရိယော ဒုဿီလော၊ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ တယာ ကတံ၊ တဝါစရိယေန ကတ"ဿ်ေ ဝုတ္တေ တုဏှီဘူတောာ အဓိဝါသေတိ။
(ခ) အာသင်္ကနီယော ဟောာတိ။
(ဂ) တသ္မာ မနောပဒေါသံ အကတွာ အဝဏ္ဏော နိဗ္ဗေဋေတဗ္ဗော။

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု "တွံ ဒုဿီလော, တဝါစရိယော ဒုဿီလော၊ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ တယာ ကတံ၊ တဝါစရိယေန ကတ"ဿ်ေ ဝုတ္တေ တုဏှီဘူတောာ အဓိဝါသေတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ မနောပဒေါသံ အကတွာ အဝဏ္ဏော နိဗ္ဗေဋေတဗ္ဗော။
(၃) နနု အာသင်္ကနီယော ဟောာတိ။
(၄) တသ္မာ မနောပဒေါသံ အကတွာ အဝဏ္ဏော နိဗ္ဗေဋေတဗ္ဗော။

http://www.dhammadownload.com

ဧဝံ အဝဏ္ဏဘူမိယံ တာဒိလက္ခဏေ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ဝဏ္ဏဘူမိယံ ဒဿေတုံ **"မမံ ဝါ ဘိက္ခဝေ ပရေ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျု"**န္တိအာဒိမာဟ။

(၁) နနု ဧဝံ အဝဏ္ဏဘူမိယံ တာဒိလက္ခဏေ ဒဿေတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "မမံ ဝါ ဘိက္ခဝေ ပရေ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျု"န္တိအာဒိမာဟ။

(၃) နနု ဣဒါနိ ဝဏ္ဏဘူမိယံ (တာဒိလက္ခဏေ) ဒဿေတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "မမံ ဝါ ဘိက္ခဝေ ပရေ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျု"န္တိအာဒိမာဟ။

(က) အာနန္ဒန္တိ ဧတေနာတိ **အာနန္ဒော**။

(ခ) ပိတိယာ ဧတံ အဓိဝစနံ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု အာနန္ဒန္တိ ဧတေနာတိ အာနန္ဒောတိ ဝုတ္တံ။ (ဝါ) အာနန္ဒန္တိ ဧတေနာတိ ဝုတ္တတ္တာ ကာမဂုဏာသင်္ခါတာနိ ပဉ္စာရမ္မဏာနိပိ အာနန္ဒောတွေဝ အရဟတိ ဝတ္တုံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပိတိယာ ဧတံ အဓိဝစနန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု အာနန္ဒသဒ္ဒေါ ရုဋ္ဌိသဒ္ဒေါ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ပိတိယာ ဧတံ အဓိဝစနန္တိ ဝုတ္တံ။

(နိယ်) အဓိဝစနံ၊ နာမံ ရှိရာ၊ ဥပစာ၊ အထင် ရုဋ္ဌိသာ။

သုမနသ ဘာဝေါ **သောမနဿံ**၊ စေတသိကသုခဿေတံ အဓိဝစနံ။

(၁) နနု သုမနသ ဘာဝေါ သောမနဿန္တိ ဝုတ္တံ။ (ဝါ) နနု သုမနသ ဘာဝေါ သောမနဿန္တိ ဝုတ္တတ္တာ စေတသိကသုခဝေဒနာယ ဝါ တဒဥ်စေတသိကာနံ ဝါ သုန္ဒရမနသ ဝါ သောမနဿဘာဝေါ အရဟတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ စေတသိကသုခဿေတံ အဓိဝစနန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု သောမနဿသဒ္ဒေါ ရုဋ္ဌိသဒ္ဒေါ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ စေတသိကသုခဿေတံ အဓိဝစနန္တိ ဝုတ္တံ။

(နိယ်) အဓိဝစနံ၊ နာမံ ရှိရာ၊ ဥပစာ၊ အထင် ရုဋ္ဌိသာ။

"တစ်နည်း"

(၁) နနု ပုဂ္ဂလဝါစကဘာဝေ စိတ္တမေဝ ဘာဝတ္ထော သိယာ၊ န စေတသိကသုခံ။

(၂) အထ ကသ္မာ စေတသိကသုခဿေတံ အဓိဝစနန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဣဓ တံ အနပေက္ခိတွာ တေန ဒဗ္ဗေန ယုတ္တံ မူလနိမိတ္တဘူတံ စေတသိကသုခမေဝ အပေက္ခိတွာ သုမနသဒ္ဒေါ ပဝတ္တော။

(၄) တသ္မာ စေတသိကသုခဿေတံ အဓိဝစနန္တိ ဝုတ္တံ။

အမှာ။ ပဌမနည်းသည် ဋီသစ်မှီး ဥယျာဉ်နည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် ဋီသစ်မှီး အောင်ပန်းနည်း+စာစဉ်နည်း ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

(က) ဥပ္ပါလာဝိနော ဘာဝေါ **ဥပ္ပါလာဝိတတ္တံ**။
(ခ) ကဿ ဥပ္ပါလာဝိတတ္တန္တိ? **ဧတဿေတံ**။
(ဂ) ဥဒ္ဓစ္စာဝဟာယ ဥပ္ပါလာပနပီတိယာ ဧတံ အဓိဝစနံ။

"(ဂ)ဝါကျ၌ ဖြစ်သင့်သော စတုက္က"

(၁) နနု ဥပ္ပါလာဝိတတ္တန္တိ သောမနဿေတံ အဓိဝစနံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဥဒ္ဓစ္စာဝဟာယ ဥပ္ပါလာပနပီတိယာ ဧတံ အဓိဝစနန္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) ပီတိယာ ရုဋ္ဌိသဒ္ဒတ္တာ။
(၄) ဥဒ္ဓစ္စာဝဟာယ ဥပ္ပါလာပနပီတိယာ ဧတံ အဓိဝစနန္တိ ဝုတ္တံ။

ဧဝံ ပဌမနယေန ဥပ္ပါလာဝိတတ္တံ နိဝါရေတွာ ဒုတိယေန တတ္ထ အာဒီနဝံ ဒဿေန္တော "**တတြ ဧဒေ တုမှေ အဿထာ**"တိ အာဒိမာဟ။

(၁) နနု ဧဝံ ပဌမနယေန ဥပ္ပါလာဝိတတ္တံ နိဝါရေတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "တတြ ဧဒေ တုမှေ အဿထာ"တိ အာဒိမာဟ။
(၃) နနု ဒုတိယေန တတ္ထ အာဒီနဝံ ဒဿေတိ။
(၄) တသ္မာ ပုန "တတြ ဧဒေ တုမှေ အဿထာ"တိ အာဒိမာဟ။

(ဌ၊ နှာ ၅၄-ဃာ စတုက္က)

(က) အနေကသတေဟိ သုတ္တေဟိ ရတနတ္တယေ ပီတိသောမနဿမေဝ ဝဏ္ဏိတန္တိ? သစ္စံ ဝဏ္ဏိတံ၊ တံ ပန နေက္ခမ္မနိဿိတံ။
(ခ) ဣဓ "အမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ၊ အမှာကံ ဓမ္မော"တိအာဒိနာ နယေန အာယသ္မတော ဆန္နဿ ဥပ္ပန္နသဒိသံ ဂေဟသိတံ ပီတိသောမနဿံ အဓိပ္ပေတံ။
(ဂ) ဣဒဉ္ဧိ ဗျာနာဒိပဋိလာဘာယ အန္တရာယကရံ ဟောတိ။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ သာမညေန ဝုတ္တတ္တာ ဣဓ နေက္ခမ္မနိဿိတမ္ပိ ပီတိသောမနဿံ အဓိပ္ပေတံ။
(တစ်နည်း) နနု အညေသု ဌာနေသု နေက္ခမ္မနိဿိတံ ပီတိသောမနဿံ အဓိပ္ပေတံ။
(တစ်နည်း) နနု အနေကသတေဟိ သုတ္တေဟိ ရတနတ္တယေ ပီတိသောမနဿမေဝ ဝဏ္ဏိတံ။
(တစ်နည်း) နနု သစ္စံ ဝဏ္ဏိတံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဣဓ "အမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ၊ အမှာကံ ဓမ္မော"တိအာဒိနာ နယေန အာယသ္မတော ဆန္နဿ ဥပ္ပန္နသဒိသံ ဂေဟသိတံ ပီတိသောမနဿံ အဓိပ္ပေတံ။
(၃) နနု ဣဒဉ် ဗျာနာဒိပဋိလာဘာယ အန္တရာယကရံ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ဣဓ အာယသ္မတော ဆန္နဿ ဥပ္ပန္နသဒိသံ ဂေဟသိတံ ပီတိသောမနဿံ အဓိပ္ပေတံ။

အမှာ။ (က)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါ၏ စပ်ရာ ယုတ်သောကြောင့် (က)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါသည် ဂရဟာအနက်+အရုစိအနက်ကို ထွန်းပြ၏။ (မန်း-မိုးကောင်း)

http://www.dhammadownload.com

(က) တေနေဝါယသ္မာ ဆန္နောပိ ယာဝ ဗုဒ္ဓါ နု ပရိနိဗ္ဗာယိ၊ တာဝ ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ နာသက္ခိ။
(ခ) ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ ပညတ္တေန ပန ဗြဟ္မဒဏ္ဍေန တဇ္ဇိတော တံ ပိတိသောမနသ်ံ ပဟာယ ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေသိ။
(ဂ) နနု အာယသ္မာ ဆန္နော သမ္မုခေပိ ဘဂဝတော ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေယျ။
(ဃ) အထ ကသ္မာ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေသိ။
(၃) နနု ပညတ္တေန ဗြဟ္မဒဏ္ဍေန တဇ္ဇိတော တံ ပိတိသောမနသ်ံ ပဇဟတိ။
(င) တသ္မာ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေသိ။

အယဉ္စိ လောဘသဟဂတာ ပီတိ။
(ဂ) နနု ဣဒဉ္စိ ရာဂသဉ္စိတံ ပိတိသောမနသ်န္တိ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ။
(ဃ) အထ ကသ္မာ "အယဉ္စိ လောဘသဟဂတာ ပီတိ"တိ ဝုတ္တာ။
(၃) နနု ပီတိဂ္ဂဟဏေန သောမနသ်မ္ပိ ဂဟိတမေဝ။
(င) တသ္မာ "အယဉ္စိ လောဘသဟဂတာ ပီတိ"တိ ဝုတ္တာ။

(က) တတိယဝါရော ပန ဣမ အနာဂတောပိ အတ္ထတော အာဂတောယေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။
(ခ) ယထေဝ ဟိ ကုဒ္ဓါ၊ ဧဝံ လုဒ္ဓါပိ အတ္ထံ နု ဇာနာတိ။

"(က) စတုက္က"

(ဂ) နနု တတိယဝါရော ဣမ အနာဂတော ဟောတိ။
(ဃ) အထ ကသ္မာ အတ္ထတော အာဂတောယေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။
(၃) နနု တဒတ္ထော သမ္ဘဝတိ။ (ဋီသစ်)
(င) တသ္မာ အတ္ထတော အာဂတောယေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

"(က+ခ) စတုက္က"

(ဂ) နနု တတိယဝါရော ဣမ အနာဂတော ဟောတိ။
(ဃ) အထ ကသ္မာ အတ္ထတော အာဂတောယေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။
(၃) နနု ယထေဝ ကုဒ္ဓါ၊ ဧဝံ လုဒ္ဓါပိ အတ္ထံ နု ဇာနာတိ။
(င) တသ္မာ အတ္ထတော အာဂတောယေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

(ဌ၊ ဈာ ၅၅-လာ စတုက္က)

(က) "တွံ ပဋမဿ ဈာနဿ လာဘီ ။ပ။ အရဟာ"တိ ပုဋ္ဌနာပိ သဘာဂါနံ ဘိက္ခူနံယေဝ ပဋိဇာနိတဗ္ဗံ။
(ခ) ဧဝဉ္စိ ပါပိစ္ဆတာ စေဝ ပရိဝဇ္ဇိတာ ဟောတိ၊ သာသနဿ စ အမောဃတာ ဒီပိတာ ဟောတီတိ။
(ဂ) နနု ဝိနယပါဋိယံ "အနာပတ္တိ ဥပသမ္ပန္နဿ ဘူတံ အာရောစေတီ"တိ ဝုတ္တံ။
(ဃ) အထ ကသ္မာ "တွံ ပဋမဿ ဈာနဿ လာဘီ ။ပ။ အရဟာ"တိ ပုဋ္ဌနာပိ သဘာဂါနံ ဘိက္ခူနံယေဝ ပဋိဇာနိတဗ္ဗံ။
(၃) နနု ဧဝံ ပါပိစ္ဆတာ စေဝ ပရိဝဇ္ဇိတာ ဟောတိ၊ သာသနဿ စ အမောဃတာ ဒီပိတာ ဟောတိ။
(င) တသ္မာ "တွံ ပဋမဿ ဈာနဿ လာဘီ ။ပ။ အရဟာ"တိ ပုဋ္ဌနာပိ သဘာဂါနံ ဘိက္ခူနံယေဝ ပဋိဇာနိတဗ္ဗံ။

http://www.dhammadownload.com

(က) ဘိက္ခုသံဃေန ဝုတ္ထဝဏ္ဏသ ဥပရိ သုညတာပကာသနေ အနုသန္ဓိ ဒဿေသတိ။
(ခ) ဣဓ ပန ဗြဟ္မဒတ္တေန ဝုတ္ထဝဏ္ဏသ အနုသန္ဓိ ဒဿေတုံ "အပ္ပမတ္တက် ခေါ ပနေတံ ဘိက္ခဝေ"တိ ဒေသနာ အာရဒ္ဓါ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဘိက္ခုသံဃေန ဝုတ္ထဝဏ္ဏသ ဥပရိ သုညတာပကာသနေ အနုသန္ဓိ ဒဿေသတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ "အပ္ပမတ္တက် ခေါ ပနေတံ ဘိက္ခဝေ"တိ ဒေသနာ အာရဒ္ဓါ။
(၃) နနု ဣဓ ဗြဟ္မဒတ္တေန ဝုတ္ထဝဏ္ဏသ အနုသန္ဓိ ဒဿေတိ။
(၄) တသ္မာ "အပ္ပမတ္တက် ခေါ ပနေတံ ဘိက္ခဝေ"တိ ဒေသနာ အာရဒ္ဓါ။

(ဌ၊ နှာ ၅၅+၅၇-လာ စတုက္က)

(က) အပ္ပမတ္တက် ခေါ ပနေတံ ဘိက္ခဝေ သြရမတ္တက် သီလမတ္တက် နာမ။
(ခ) ယေန "တထာဂတသ ဝဏ္ဏ် ဝဒါမိ"တိ ဥဿာဟံ ကတွာပိ ဝဏ္ဏ် ဝဒမာနော ပုထုဇ္ဇနော ဝဒေယ္ယာတိ။
(ဂ) တတ္ထ သိယာ၊ နနု ဣဒံ သီလံ နာမ ယောဂိနော အဂ္ဂဝိဘူသနံ။
(ဃ) ဥပရိမံ ဥပနိဓာယ ဟေဋ္ဌိမံ သြရမတ္တက် နာမ ဟောတိ။

"(က+ခ+ဃ) စတုက္က"

(၁) နနု ယေန ပုထုဇ္ဇနော "တထာဂတသ ဝဏ္ဏ် ဝဒါမိ"တိ ဥဿာဟံ ကတွာပိ ဝဏ္ဏ် ဝဒတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ အပ္ပမတ္တက် ခေါ ပနေတံ ဘိက္ခဝေ သြရမတ္တက် သီလမတ္တက် နာမ။
(၃) နနု ဥပရိမံ ဥပနိဓာယ ဟေဋ္ဌိမံ သြရမတ္တက် နာမ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ အပ္ပမတ္တက် ခေါ ပနေတံ ဘိက္ခဝေ သြရမတ္တက် သီလမတ္တက် နာမ။

"(က+ဂ+ဃ) စတုက္က"

(၁) နနု ဣဒံ သီလံ နာမ ယောဂိနော အဂ္ဂဝိဘူသနံ။
(၂) အထ ကသ္မာ အပ္ပမတ္တက် ခေါ ပနေတံ ဘိက္ခဝေ သြရမတ္တက် သီလမတ္တက် နာမ။
(၃) နနု ဥပရိမံ ဥပနိဓာယ ဟေဋ္ဌိမံ သြရမတ္တက် နာမ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ အပ္ပမတ္တက် ခေါ ပနေတံ ဘိက္ခဝေ သြရမတ္တက် သီလမတ္တက် နာမ။

(ဌ၊ နှာ ၅၅+၅၆+၅၇-လာ စတုက္က)

(က) နနု ဣဒံ သီလံ နာမ ယောဂိနော အဂ္ဂဝိဘူသနံ။
(ခ) ယထာဟ ။ပ။ ကတ္ထာ ကထိတံ။
(ဂ) တံ ကသ္မာ ဣမသ္မိံ ဌာနေ "အပ္ပမတ္တက"န္တိ အာဟာတိ? ဥပရိ ဂုဏော ဥပနိဓာယ။

"(က+ဂ)ဝါက္ျ စတုက္က"

(၁) နနု ဣဒံ သီလံ နာမ ယောဂိနော အဂ္ဂဝိဘူသနံ။
(၂) အထ ကသ္မာ တံ ဣမသ္မိံ ဌာနေ "အပ္ပမတ္တက"န္တိ အာဟ။
(၃) ဥပရိ ဂုဏော ဥပနိဓာယ။
(၄) တံ ဣမသ္မိံ ဌာနေ "အပ္ပမတ္တက"န္တိ အာဟ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၅၆+၅၇-လာ စတုက္က)

(က) ဧဝမနေကေသု သုတ္တသတေသု သီလံ မဟန္တမေဝ ကတွာ ကထိတံ။
(ခ) တံ ကသ္မာ ဣမသ္မိံ ဌာနေ "အပ္ပမတ္တက"န္တိ အာဟာတိ?။
(ဂ) ဥပရိ ဂုဏော ဥပနိဓာယ။

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု အနေကေသု သုတ္တသတေသု သီလံ မဟန္တမေဝ ကတွာ ကထိတံ။
(၂) အထ ကသ္မာ တံ ဣမသ္မိံ ဌာနေ "အပ္ပမတ္တက"န္တိ အာဟ။
(၃) နနု ဥပရိ ဂုဏော ဥပနိဓာယ (သီလံ အပ္ပမတ္တကံ ဟောတိ)။
(၄) တသ္မာ တံ ဣမသ္မိံ ဌာနေ "အပ္ပမတ္တက"န္တိ အာဟ။

(ဌ၊ နှာ ၅၇-လာ စတုက္က)

(က) ဒ္ဝိန္နဉ္စ စိတ္တာနံ ဧကက္ခဏေ ပဝတ္တိ နာမ နတ္ထိ။
(ခ) ဗုဒ္ဓါနံ ပန ဘဂဝန္တာနံ ဘဝင်္ဂပရိဝါသဿ လဟုကတာယ, ပဋိဟာကာရေဟိ အာစိဏ္ဏဝသိတာယ စ တာ ဧကက္ခဏေ ဝိယ ပဝတ္တန္တိ။
(ဂ) တဿာ တဿာ ပန ရသ္မိယာ အာဝဇ္ဇနပရိကမ္မာဓိဋ္ဌာနာနိ ဝိသုံ ဝိသုံယေဝ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ဒ္ဝိန္နဉ္စ စိတ္တာနံ ဧကက္ခဏေ ပဝတ္တိ နာမ နတ္ထိ။
(၂) အထ ကသ္မာ တာ(ရသ္မိယော) ဧကက္ခဏေ ဝိယ ပဝတ္တန္တီတိ ဝုတ္တံ။
(၃) ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ ဘဝင်္ဂပရိဝါသဿ လဟုကတာယ, ပဋိဟာကာရေဟိ အာစိဏ္ဏဝသိတာယ စ။
(၄) တာ(ရသ္မိယော) ဧကက္ခဏေ ဝိယ ပဝတ္တန္တီတိ ဝုတ္တံ။

ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်း

ရောင်ခြည်တော်များ တပြိုင်နက်ကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းဟူသော အကျိုးကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ခ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါ ထားသည်။

ပနသဒ္ဒါ၏ အနက်

ဘုရားရှင်၏ ဘဝင်စိတ် လျင်မြန်မှု, လေ့ကျက်အပ်ပြီးသော ဝသီဘော် ရှိမှုတို့ကြောင့် ရောင်ခြည်တော်တို့သည် တပြိုင်နက်တည်းသော ခဏ၌ ဖြစ်ကုန်၏ဟု ဆိုသော စကားသည် အလွန်တရာမှပင် ခြီးမွမ်းဘွယ်, နှစ်သက်မြတ်နိုးဘွယ် ဖြစ်သောကြောင့် (ခ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါသည် သမ္ဘာဝနာ အနက်ကို ထွန်းပြ၏။

"(က+ခ)ဝါကျတို့၌ ဝိယသဒ္ဒါကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု တာ ဧကက္ခဏေ ပဝတ္တန္တိ။ (ဝါ) တာ ဧကက္ခဏေ ပဝတ္တန္တီတိ နနု ဝိယပဒံ အပက္ခိပိတွာ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ တာ ဧကက္ခဏေ ဝိယ ပဝတ္တန္တီတိ ဝိယပဒံ ပက္ခိပိတွာ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ဒ္ဝိန္နံ စိတ္တာနံ ဧကက္ခဏေ ပဝတ္တိ နာမ နတ္ထိ။ (ဝါ) နနု ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ ဘဝင်္ဂပရိဝါသဿ လဟုကတာ စေဝ, ပဋိဟာကာရေဟိ အာစိဏ္ဏဝသိတာ စ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ တာ ဧကက္ခဏေ ဝိယ ပဝတ္တန္တီတိ ဝိယ ပဒံ ပက္ခိပိတွာ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

"(ဂ)ဝါကျ ပနကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ဧကဿပိ စိတ္တဿ ပဝတ္တိယာ ဒွေ တိဿော ရဿိယောပိ သမ္ဘဝေယျုံ။ (ဦသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ တာ ဧကက္ခဏေ ဝိယ ပဝတ္တန္တိ။

(၃) နနု တဿာ တဿာ ရဿိယာ အာဝဇ္ဇနပရိကမ္မာဓိဋ္ဌာနာနိ ဝိသုံ ဝိသုံယေဝ (ပဝတ္တန္တိ)။

(၄) တသ္မာ တာ ဧကက္ခဏေ ဝိယ ပဝတ္တန္တိ။ (ဌ)

"တစ်နည်း"

(၁) နနု ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ ဘဝင်္ဂပရိဝါသဿ လဟုကတာယ, ပဋ္ဌာနာရေဟိ အာစိဏ္ဏဝသိတာယ စ တာ ဧကက္ခဏေ ဝိယ ပဝတ္တန္တိ။ (ဌ)

(ဝါ) နနု ဧကဿပိ စိတ္တဿ ပဝတ္တိယာ ဒွေ တိဿော ရဿိယောပိ သမ္ဘဝေယျုံ။ (ဦသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ တဿာ တဿာ ရဿိယာ အာဝဇ္ဇနပရိကမ္မာဓိဋ္ဌာနာနိ ဝိသုံ ဝိသုံယေဝ (ပဝတ္တန္တိ)။

(၃) စိတ္တဝါရနာနတ္တာ, ကသိဏာနာနတ္တာ စ။ (ဦသစ်)

(၄) တဿာ တဿာ ရဿိယာ အာဝဇ္ဇနပရိကမ္မာဓိဋ္ဌာနာနိ ဝိသုံ ဝိသုံယေဝ (ပဝတ္တန္တိ)။

အမှာ။ စတုက္က နှစ်နည်းထုတ်ရာ၌ = ပဌမနည်းသည် ဦသစ်ကို မှီးသော အောင်ပန်းနည်း+စာစဉ်နည်း ဖြစ်၏။ ဒုတိယနည်းသည် ဦသစ်ကို မှီးသော ကိုင်းကုန်းနည်း+ဝါကျဥယျာဉ်နည်း ဖြစ်၏။

(ဌ၊ နှာ ၅၈-လာ စတုက္က)

"ဒုဝေ ပုထုဇ္ဇနာ ဝုတ္တာ၊ ဗုဒ္ဓေနာဒိစ္စဗန္ဓုနာ။
အန္ဓော ပုထုဇ္ဇနော ဧကော၊ ကလ္យာဏေကော ပုထုဇ္ဇနော"။

(၁) နနု သုဂတိဒုဂ္ဂတိဒုဟေတုကတိဟေတုကဝသေန စတ္တာရော ပုထုဇ္ဇနာ သန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ "ဒုဝေ ပုထုဇ္ဇနာ ဝုတ္တာ၊ ဗုဒ္ဓေနာဒိစ္စဗန္ဓုနာ၊ အန္ဓော ပုထုဇ္ဇနော ဧကော၊ ကလ္యာဏေကော ပုထုဇ္ဇနော" တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု နိရဝသေသပုထုဇ္ဇနသ္သေဝ ဣဓ အဓိပ္ပေတဘာဝေန ဒုဝေ ပုထုဇ္ဇနာတိအာဒိ ပုထုဇ္ဇနေသု လဇ္ဇမာန-ဝိဘာဂဒဿနတ္ထမေဝ ဝုတ္တံ။ (ဦသစ်)

(၄) တသ္မာ "ဒုဝေ ပုထုဇ္ဇနာ ဝုတ္တာ၊ ဗုဒ္ဓေနာဒိစ္စဗန္ဓုနာ၊ အန္ဓော ပုထုဇ္ဇနော ဧကော၊ ကလ္యာဏေကော ပုထုဇ္ဇနော"တိ ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၆၄-လာ စတုက္က)

(က) တထာနံ ဓမ္မာနံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတ္တာ တထာဂတောတိ ဝုစ္စတိ။

(ခ) အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတ္ထော ဟေတ္ထ ဂတသဒ္ဒေါ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပဒေ ဂတသဒ္ဒေါယေဝ အတ္ထိ၊ နတ္ထိ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈသဒ္ဒေါ။ (ပခုက္က၂)

(၂) အထ ကသ္မာ "တထာနံ ဓမ္မာနံ ဂတတ္တာ"တိ အဝတွာ "တထာနံ ဓမ္မာနံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတ္တာ"တိ အာစရိယေန ဝုတ္တံ။

(၃) နနု အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတ္ထော ဧတ္ထ ဂတသဒ္ဒေါ။

(၄) တသ္မာ "တထာနံ ဓမ္မာနံ ဂတတ္တာ"တိ အဝတွာ "တထာနံ ဓမ္မာနံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတ္တာ"တိ အာစရိယေန ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

"တစ်နည်း"

(၁) နနု တထာနံ ဓမ္မာနံ အဘိသမ္မုဒ္ဓတ္တာ "တထာဘိသမ္မုဒ္ဓေါ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော။
(၂) အထ ကသ္မာ တထာဂတောတိ ဝုစ္စတိ။
(၃) နနု အဘိသမ္မုဒ္ဓတ္ထော ဧတ္ထ ဂတသဒ္ဒေါ။
(၄) တသ္မာ တထာဂတောတိ ဝုစ္စတိ။
အမှာ။ စတုက္က နှစ်နည်းထုတ်ရာ၌ ပဌမနည်းသည် ဥယျာဉ်နည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် စာစဉ်နည်း ဖြစ်၏။

(ဌ၊ နှာ ၆၅-လာ စတုက္က)

(က) ဂဒတ္ထော ဟေတ္ထ ဂတသဒ္ဒေါ။
(ခ) ဧဝံ တထဝါဒိတာယ တထာဂတော။

"(က)ဝါကျကို မျော်လျက် ဖြစ်နိုင်သော စတုက္က"

(၁) နနု တထာဂတောတိပဒေ ဂတသဒ္ဒေါယေဝ အတ္ထိ။ (နှ-စောဘော)
နနု တထာဂတောတိပဒေ ဝါဒသဒ္ဒေါ နတ္ထိ။ (ဗျ-စောဘော)
(၂) အထ ကသ္မာ တထာဝါဒိတာယ တထာဂတောတိ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗံ။
(၃) နနု ဂဒတ္ထော ဧတ္ထ ဂတသဒ္ဒေါ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ တထဝါဒိတာယ တထာဂတောတိ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗံ။

(ဌ၊ နှာ ၆၆-လာ စတုက္က)

(က) အဂဒေါ ဝိယ **အဂဒေါ**။
(ခ) ကော ပနေသ ? ဒေသနာဝိလာသမယော စေဝ ပုဂ္ဂလာသယော စ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု အဂံ ရောဂံ ဒါတိ အဝခ္ခာတိ, နတ္ထိ ဝါ ဂဒေါ ရောဂေါ ဧတေနာတိ ကတ္ဝာ ဒိဗ္ဗာဂဒေါယေဝ အဂဒေါ နာမ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ အဂဒေါ ဝိယ အဂဒေါတိ တယာ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု (က္က၌) ဒေသနာဝိလာသမယော စေဝ ပုဂ္ဂလာသယော စ အဂဒေါ နာမ ဟောတိ။ (၄)
(ဝါ) နနု တဿဒိသဒ္ဒေန က္က၌ ဒေသနာဝိလာသဿ, ပုဂ္ဂလာသယဿ စ အဂဒတာ လဗ္ဘတိ။ (ဋီ)
(၄) တသ္မာ အဂဒေါ ဝိယ အဂဒေါတိ မယာ ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၆၈-လာ စတုက္က)

ယသ္မာ ပန ဗုဒ္ဓါနံ ဧကဓမ္မေပိ အာသယပွနာ ပရိသယပွနာ နတ္ထိ၊ ဗောဓိမဏ္ဍေယေဝ သဗ္ဗာ ကခ်ါ ဆိန္နာ၊ တသ္မာ ဝိမတိစ္ဆေဒနာ ပုစ္ဆာပိ နတ္ထိ ယေဝ။
(၁) နနု ဘဂဝတော ဝိမတိစ္ဆေဒနာ ပုစ္ဆာ အတ္ထိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဝိမတိစ္ဆေဒနာ ပုစ္ဆာပိ နတ္ထိ ယေဝါတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ဗုဒ္ဓါနံ ဧကဓမ္မေပိ အာသယပွနာ ပရိသယပွနာ နတ္ထိ၊ ဗောဓိမဏ္ဍေယေဝ သဗ္ဗာ ကခ်ါ ဆိန္နာ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ဝိမတိစ္ဆေဒနာပုစ္ဆာပိ နတ္ထိ ယေဝါတိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

ကၠဒါနိ တံ် ကထေတုကမျတာယ ပုစ္ဆာယ ပုစ္ဆိတမတ္ထံ် ကထေတုံ် "**ပါဏာတိပါတံ် ပဟာယာ**"တိ အာဒိမာဟ။

(၁) နနု ဧဝံ သီလံ် ကထေတုကမျတာယ ပုစ္ဆာယ ပုစ္ဆတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "ပါဏာတိပါတံ် ပဟာယာ"တိ အာဒိမာဟ။

(၃) နနု ကၠဒါနိ တံ် သီလံ် ကထေတုကမျတာယ ပုစ္ဆာယ ပုစ္ဆိတမတ္ထံ် ကထေတုကာမော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "ပါဏာတိပါတံ် ပဟာယာ"တိ အာဒိမာဟ။

(က) ပါဏသ္မ အတိပါတော ပါဏာတိပါတော။

(ခ) ပါဏဝန္တော ပါဏဃာတောတိ ဝုတ္တံ် ဟောတိ။

(ဂ) **ပါဏော**တိ စေတ္ထ ဝေါဟာရတော သတ္တော။

ပါဏသ္မ (ဝါ) ပါဏောတို့ကို ရှု၍ "စတုက္က"

(၁) နနု နိရုဝသေသာနံ် ပါဏာနံ် အတိပါတတော ဝိရတိ ကၠဓ အဓိပ္ပေတာ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပါဏသ္မ အတိပါတောတိ ဧတ္ထ ပါဏသ္မ စေဝ, ပါဏောတိ ဧတ္ထ ပါဏော စ ဧကဝစန-နိဒ္ဒေသော ကတော။

(၃) နနု ပါဏဘာဝသာမညေန ဧတ္ထ ဧကဝစနနိဒ္ဒေသော ကတော။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ပါဏသ္မ အတိပါတောတိ ဧတ္ထ ပါဏသ္မ စေဝ, ပါဏောတိ ဧတ္ထ ပါဏော စ ဧကဝစနနိဒ္ဒေ-သော ကတော။

(က) ဝဓကစေတနာ ပါဏာတိပါတော။

(ခ) သော ဂုဏဝိရဟိတေသု တိရစ္ဆာနဂတာဒီသု ပါဏေသု ခုဒ္ဒကေ ပါဏေ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ မဟာသရီရေ မဟာသာဝဇ္ဇော။

(ခ) ကသ္မာ? ပယောဂမဟန္တတာယ။

"(က+ခ+ဂ)ဝါကျတို့ကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ဝဓကစေတနာ ပါဏာတိပါတော။

(၂) အထ ကသ္မာ သော ဂုဏဝိရဟိတေသု တိရစ္ဆာနဂတာဒီသု ပါဏေသု ခုဒ္ဒကေ ပါဏေ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ မဟာသရီရေ မဟာသာဝဇ္ဇောတိ ဝုတ္တော။

(၃) နနု ပယောဂမဟန္တတာယ သော ဂုဏဝိရဟိတေသု တိရစ္ဆာနဂတာဒီသု ပါဏေသု ခုဒ္ဒကေ ပါဏေ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ မဟာသရီရေ မဟာသာဝဇ္ဇောတိ ဝုတ္တော။

(၄) တသ္မာ သော ဂုဏဝိရဟိတေသု တိရစ္ဆာနဂတာဒီသု ပါဏေသု ခုဒ္ဒကေ ပါဏေ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ မဟာသရီရေ မဟာသာဝဇ္ဇောတိ ဝုတ္တော။

"(ခ+ဂ)ဝါကျတို့ကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ခုဒ္ဒကာ စေဝ မဟာသရီရာ စ ပါဏာ ဂုဏဝိရဟိတတိရစ္ဆာနဂတဘာဝေန သဒိသာယေဝ ဟောန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ခုဒ္ဒကေ ပါဏေ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ မဟာသရီရေ မဟာသာဝဇ္ဇောတိ တယာ ဝုတ္တံ်။

(၃) (ခုဒ္ဒကေ ပါဏေ ပယောဂအပ္ပကတာယ မဟာသရီရေ) ပယောဂမဟန္တတာယ။

(၄) ခုဒ္ဒကေ ပါဏေ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ မဟာသရီရေ မဟာသာဝဇ္ဇောတိ မယာ ဝုတ္တံ်။

အမှာ။ ပရိဟာရာဘောဂ်၌ လက်သည်းကွင်း စကားရပ်များမှာ ဖြစ်သင့်၍ ထည့်သွင်းထားခြင်း ဖြစ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

မဟာသရီရေ မဟာသာဝဇ္ဈော၊ ကသ္မာ? ပယောဂမဟန္တတာယ။

(၁) နနု ခုဒ္ဒကာ စေဝ မဟာသရီရာ စ ပါဏာ ဂုဏဝိရဟိတတိရစ္ဆာနဂတဘာဝေန သဒိသာယေဝ ဟောန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ မဟာသရီရေ (ဟတ္ထိ အာဒိပါဏေ) မဟာသာဝဇ္ဈောတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ပယောဂမဟန္တဘာဝေါ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ မဟာသရီရေ (ဟတ္ထိ အာဒိပါဏေ) မဟာသာဝဇ္ဈောတိ ဝုတ္တံ။

(မဟာသရီရေ မဟာသာဝဇ္ဈော၊ ကသ္မာ?ပယောဂမဟန္တတာယ) ပယောဂသမတ္တေပိ ဝတ္ထုမဟန္တတာယ။

"စတုက္က"

(၁) နနု ပယောဂသမတ္တံ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ မဟာသရီရေ မဟာသာဝဇ္ဈောတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဝတ္ထုမဟန္တတာ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ မဟာသရီရေ မဟာသာဝဇ္ဈောတိ ဝုတ္တံ။

ဝိသဒ္ဒါ အနက်

ပယောဂသမတ္တေပိ၌ ဝိသဒ္ဒါသည် ဂရဟာ အနက်ကို ဟော၏။

(ဒု၊ နှာ ၆၈+၆၉-လာ စတုက္က)

သရီရဂုဏာနံ ပန သမဘာဝေ သတိ ကိလေသာနံ, ဥပက္ကမာနဉ္စ မုဒုတာယ အပ္ပသာဝဇ္ဈော။

(၁) နနု သရီရဂုဏာနံ သမဘာဝေါ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အပ္ပသာဝဇ္ဈော ဟောတိ။

(၃) ကိလေသာနံ, ဥပက္ကမာနဉ္စ မုဒုတာယ။

(၄) အပ္ပသာဝဇ္ဈော ဟောတိ။

သရီရဂုဏာနံ, သမဘာဝေ သတိ ကိလေသာနံ, ဥပက္ကမာနဉ္စ တိဗ္ဗတာယ မဟာသာဝဇ္ဈော။

(၁) နနု သရီရဂုဏာနံ သမဘာဝေါ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ မဟာသာဝဇ္ဈော ဟောတိ။

(၃) ကိလေသာနံ, ဥပက္ကမာနဉ္စ တိဗ္ဗတာယ။

(၄) မဟာသာဝဇ္ဈော ဟောတိ။

(ဒု၊ နှာ ၆၉-လာ စတုက္က)

(က) ဆပယောဂါ --- သာဟတ္ထိကော, အာဏတ္တိကော, နိဿဂ္ဂိယော, ထာဝရော, ဝိဇ္ဇာမယော, ဣဒ္ဓိမယောတိ။

(ခ) ဣမသ္မိံ ပနတ္ထေ ဝိတ္ထာရိယမာနေ အတိဝိယ ပပဉ္စော ဟောတိ၊ တသ္မာ တံ န ဝိတ္ထာရယာမ။

(ဂ) အညဉ္စ ဧဝရူပံ။

(ဃ) အတ္ထိကေဟိ ပန သမန္တပါသာဒိကံ ဝိနယဋ္ဌကထံ ဩလောကေတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ။

"(ခ)ဝါကျ၌ စတုက္က"

(၁) နနု ဆန္နံ ပယောဂါနံ ဝိတ္ထာရံ သံဝဏ္ဏေတုံ ယုတ္တံ။

(တစ်နည်း) နနု ဧသော အတ္ထော ဝိတ္ထာရိတဗ္ဗော။

http://www.dhammadownload.com

(၂) အထ ကသ္မာ တံ နံ ဝိတ္ထာရယာမာတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ဣမသ္မိံ အတ္ထေ ဝိတ္ထာရိယမာနေ အတိဝိယ ပပဉ္စော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ တံ နံ ဝိတ္ထာရယာမာတိ ဝုတ္တံ။

"(ခ)ဝါကျ အနိယမ စကားရပ်များ၌သာ စတုက္က"

(၁) နနု အတိဝိယ သန်ဧပေါ ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ အတိဝိယ ပပဉ္စော ဟောတီတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု အယံ အတ္ထော ဝိတ္ထာရိယမာနော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ အတိဝိယ ပပဉ္စော ဟောတီတိ ဝုတ္တံ။

အမှာ။ "လက္ခဏမှာတည့်၊ ပိမရှိမူ၊ ပရိဟာရ၊ စရိယ၏၊ ပြင်ကြဟေတု အာဘော်တည်း" နိယံနှင့်အညီ ပိသဒ္ဒါ မပါဘဲ ရေးထားသော (ဣမသ္မိံ အတ္ထေ ဝိတ္ထာရိယမာနေ)ဟူသော လက္ခဏန္တပုဒ်သည် ပရိ+ဘော ဖြစ်၏။

"(ဃ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါ ရှုမျှော်၍ စတုက္က"

(၁) နနု ဣမသ္မိံ အတ္ထေ ဝိတ္ထာရိယမာနေ အတိဝိယ ပပဉ္စော ဟောတိ၊ တသ္မာ တံ နံ ဝိတ္ထာရယာမ၊ အညဥ္စ ဧဝရူပန္တိ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဧသ အတ္ထော အနူနော ပရိပုဏ္ဏော ဟောတိ။
(၃) နနု အတ္ထိကေဟိ သမန္တပါသာဒိကံ ဝိနယဋ္ဌကထံ သြလောကေတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ။
(၄) တသ္မာ ဧသ အတ္ထော အနူနော ပရိပုဏ္ဏော ဟောတိ။

"(တစ်နည်း)"

(၁) နနု တံ နံ ဝိတ္ထာရယာမာတိ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ တံ အတ္ထဇာတံ ဂဟေတဗ္ဗံ။
(၃) နနု အတ္ထိကာနံ သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယဋ္ဌကထာယ သြလောကနံ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ တံ အတ္ထဇာတံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

အမှာ။ ပထမနည်းသည် = ကိုင်းကုန်းနည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် = အဖြေသစ်နည်းတည်း။

ပနသဒ္ဒါ ထားခြင်းအကြောင်း

ပယောဂ ဖြ–ပါးတို့၏ အနက်တို့ကို အကျယ်မချဲ့ခြင်း ဟူသော အကျိုးကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ဃ) ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါကို ထားသည်။ (ကိုင်းကုန်း)

ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော။ (ပါဠိတော်)
(က) နံ ကေဝလဉ္စ ဘဂဝါယေဝ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော၊ ဘိက္ခုသံယောပိ ပဋိဝိရတော။
(ခ) ဒေသနာ ပန အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဧဝံ အာဂတာ။
(ဂ) အတ္ထံ ပန ဒီပေန္တေန ဘိက္ခုသံယဝသေနာပိ ဒီပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

"က+ခ (ဝါ) ခ–ဝါကျ ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု နံ ကေဝလံ ဘဂဝါယေဝ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော၊ ဘိက္ခုသံယောပိ ပဋိဝိရတော။
(၂) အထ ကသ္မာ "ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော"တိ ပါဠိယံ ဝုတ္တံ။
(ဝါ) အထ ကသ္မာ ပါဠိယံ ဘဂဝါယေဝ ဒေသိတော၊ ဘိက္ခုသံယော နံ ဒေသိတော။ (ဋီသစ်)

http://www.dhammadownload.com

(၃) နနု ဒေသနာ အာဒိတော ပဌာယ ဧဝံ အာဂတာ။
(၄) တသ္မာ "ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော"တိ ပါဠိယံ ဝုတ္တံ။
(ဝါ) တသ္မာ ပါဠိယံ ဘဂဝါယေဝ ဒေသိတော၊ ဘိက္ခုသံယော နု ဒေသိတော။ (ဋီသစ်)
အမှာ။ တစ်နည်းထုတ်ပြသော စောဒနာ+ပရိဟာရတို့သည် "ဧဝံ သတိ ကသ္မာ နု ဒေသိတော"ဟူသော ဋီသစ်နှင့် အညီ ထုတ်ခြင်း ဖြစ်၏။

ပနသဒ္ဒါ ထားခြင်းအကြောင်း

"ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော"ဟူသော ပါဠိတော်သဒ္ဒါတို့ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ခ) ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါကို ထားသည်။ (ကိုင်းကုန်း)

"ခ+ဂ (ဝါ) ဂ–ဝါကျ (ဝါ) ပနသဒ္ဒါ ရှုပြီး အဋ္ဌကထာနှင့် တွဲဖက်၍ စတုက္က"

(၁) နနု ဒေသနာ အာဒိတော ပဌာယ ဧဝံ အာဂတာ။
(ဝါ) နနု ပါဠိယံ "သမဏော ဂေါတမော"တိစ္စေဝ ဒေသနာ အာဂတာ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဘိက္ခုသံယောပိ ပဋိဝိရတောတိ (တယာ) အဋ္ဌကထာစရိယေန ဝုတ္တံ။
(၃) နနု အတ္ထံ ဒီပေန္တေန ဘိက္ခုသံယဝသေနာပိ ဒီပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။
(၄) တသ္မာ ဘိက္ခုသံယောပိ ပဋိဝိရတောတိ (မယာ) အဋ္ဌကထာစရိယေန ဝုတ္တံ။

ပနသဒ္ဒါ ထားခြင်းအကြောင်း

ရဟန်းသံဃာသည်လည်း ပါဏာတိပါတမှ ရှောင်ကြဉ်၏ဟူသော အကျိုးကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ဂ) ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါကို ထားသည်။

"(တစ်နည်း) ဋီသစ်နှင့် တွဲဖက်၍ စတုက္က"

(၁) နနု သဒ္ဒတော ဧဝံ နု ဒေသိတော။
(တစ်နည်း) နနု ဒေသနာ အာဒိတော ပဌာယ ဧဝံ အာဂတာ။
(၂) အထ ကသ္မာ အတ္ထံ ဒီပေန္တေန ဘိက္ခုသံယဝသေနာပိ ဒီပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။
(၃) အတ္ထတော ဗြဟ္မဒတ္တေန ဘာသိတဝဏ္ဏဿ အနုသန္ဓိဒဿန ဝသေန ကုမိဿာယ ဒေသနာယ အာရဒ္ဓတ္တာ။
(၄) အတ္ထံ ဒီပေန္တေန ဘိက္ခုသံယဝသေနာပိ ဒီပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။
အမှာ။ ပရိ+ဘောသည် ဋီသစ်၌ လာ၏။

ပနသဒ္ဒါ ထားခြင်းအကြောင်း

ဋီသစ်အလိုအားဖြင့် = အနက်ကို ပြသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန်းသံဃာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း ပြခြင်းငှာ သင့်၏ဟူသော အကျိုးကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ဂ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါကို ထားသည်။

ဧတ္ထ စ ဌပေတွာ ဒဏ္ဍံ သဗ္ဗမိဿံ အဝသေသံ ဥပကရဏံ သတ္တာနံ ဝိဟေဌနဘာဝတော **သတ္ထန္တိ** ဝေဒိတဗ္ဗံ။
(၁) နနု "နံ သတ္ထပါဏိသာ"တိ အာဒိသု ဝိယ သတ္ထမေဝ သတ္ထန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဧတ္ထ ဌပေတွာ ဒဏ္ဍံ သဗ္ဗမိဿံ အဝသေသံ ဥပကရဏံ သတ္ထန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
(၃) သတ္တာနံ ဝိဟေဌနဘာဝတော။
(၄) ဧတ္ထ ဌပေတွာ ဒဏ္ဍံ သဗ္ဗမိဿံ အဝသေသံ ဥပကရဏံ သတ္ထန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

http://www.dhammadownload.com

ယံ ပန ဘိက္ခူ ကတ္တရဒဏ္ဍံ ဝါ ဒန္တကဋ္ဌံ ဝါ ပိပ္ဖလိကံ ဝါ ဂဟေတ္ဝာ ဝိစရန္တိ၊ န တံ ပရူပဃာတတ္ထာယ။ တသ္မာ "နိဟိတဒဏ္ဍော နိဟိတသတ္ထော"တွေ့ သင်္ချေ ဂစ္ဆတိ။

(၁) နနု ယံ ဘိက္ခူ ကတ္တရဒဏ္ဍံ ဝါ ဒန္တကဋ္ဌံ ဝါ ပိပ္ဖလိကံ ဝါ ဂဟေတ္ဝာ ဝိစရန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ "နိဟိတဒဏ္ဍော နိဟိတသတ္ထော"တွေ့ သင်္ချေ ဂစ္ဆတိ။

(၃) နနု န တံ ပရူပဃာတတ္ထာယ ဂဟေတ္ဝာ ဝိစရန္တိ။

(၄) တသ္မာ "နိဟိတဒဏ္ဍော နိဟိတသတ္ထော"တွေ့ သင်္ချေ ဂစ္ဆတိ။

(က) **ဒယာပနေန္တာ**တိ ဒယံ မေတ္တစိတ္တတံ အာပနေန္တော။

(ခ) **သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ**တိ သဗ္ဗေ ပါဏဘူတေ ဟိတေန အနုကမ္ပကော။

"(က)ဝါကျ၌ ဋီသစ်နှင့်အညီ ရနိုင်သော စတုက္က"

(၁) နနု ဒယာသဒ္ဒေါ ဒယာပနေ္နာတိအာဒီသု ကရုဏာယပိ ဝတ္တတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဒယံ မေတ္တစိတ္တတံ အာပနေ္နာတိ တယာ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီတိပဒေန ကရုဏာယ ဝတ္တမာနံ ဒယာသဒ္ဒံ ဝက္ခတိ။

(၄) တသ္မာ ဒယံ မေတ္တစိတ္တတံ အာပနေ္နာတိ မယာ ဝုတ္တံ။

အမှာ။ ပရိ+ဘောကို "သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီတိအာဒိနာ ကရုဏာယ ဝက္ခမာနတ္တာ"ဟူ၍လည်း ထုတ်နိုင်၏။

(၅၊ နှာ ဂုဝ-လာ စတုက္က)

မဟန္တံ ဥဿာဟံ ကတ္တာ ဝဏ္ဏံ ဝတ္တုကာမောပိ အပ္ပမတ္တကံ ဩရမတ္တကံ အာစာရသီလမတ္တကမေဝ ဝက္ခတိ။ ဥပရိ အသာဓာရဏဘာဝံ နိဿာယ ဝဏ္ဏံ ဝတ္တုံ န သက္ခိဿတိ။

"အဋ္ဌကထာသင်္သဂ် စတုက္က"

(၁) နနု မဟန္တံ ဥဿာဟံ ကတ္တာ ဝဏ္ဏံ ဝတ္တုကာမော ဘဝတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အပ္ပမတ္တကံ ဩရမတ္တကံ အာစာရသီလမတ္တကမေဝ ဝက္ခတိ။

(၃) နနု ဥပရိ အသာဓာရဏဘာဝံ နိဿာယ ဝဏ္ဏံ ဝတ္တုံ န သက္ခိဿတိ။

(၄) တသ္မာ အပ္ပမတ္တကံ ဩရမတ္တကံ အာစာရသီလမတ္တကမေဝ ဝက္ခတိ။

"(တစ်နည်း) ဋီသစ်နှင့် တွဲဖက်၍ စတုက္က"

(၁) နနု မဟန္တံ ဥဿာဟံ ကတ္တာ ဝဏ္ဏံ ဝတ္တုကာမော ဘဝတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အပ္ပမတ္တကံ ဩရမတ္တကံ အာစာရသီလမတ္တကမေဝ ဝက္ခတိ၊ ဥပရိ အသာဓာရဏဘာဝံ နိဿာယ ဝဏ္ဏံ ဝတ္တုံ န သက္ခိဿတိ။

(၃) အနဓိကတာယ။

(၄) အပ္ပမတ္တကံ ဩရမတ္တကံ အာစာရသီလမတ္တကမေဝ ဝက္ခတိ၊ ဥပရိ အသာဓာရဏဘာဝံ နိဿာယ ဝဏ္ဏံ ဝတ္တုံ န သက္ခိဿတိ။

ဝိသဒ္ဒါ၏ အနက်

ဝတ္တုကာမောပိ၌ ဝိသဒ္ဒါသည် = ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ရှုတ်ချရာ ရောက်သောကြောင့် ဂရဟာအနက်ကို ဟောသည်။

http://www.dhammadownload.com

ယတ္ထ ပရော ယထာကာမကာရိတံ အာပဇ္ဇန္တော အဒဏ္ဍာရဟော, အနုပဝဇ္ဇော စ ဟောတိ။

(၁) နနု ယတ္ထ ပရော ယထာကာမကာရိတံ အာပဇ္ဇတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အဒဏ္ဍာရဟော, အနုပဝဇ္ဇော စ ဟောတိ။

(၃) သသန္တကတ္တာ။ (ဋီသစ်)

(၄) အဒဏ္ဍာရဟော, အနုပဝဇ္ဇော စ ဟောတိ။

အမှာ။ အာပဇ္ဇန္တော ပုဒ်နောက်၌ ပိသဒ္ဒါကို ချေထားသည်။ ထိုသို့ ကျေနေသည့် ပိသဒ္ဒါကို ရှု၍ "လက္ခဏကို၊ ပိဖြင့်ဆိုမူ၊ ထိုလက္ခဏ၊ စောဒကဓ၏၊ ပြင်ရဟေတု အာဘော်တည်း" နိယံနှင့်အညီ စောဒကာဘောဂကို ထုတ်၏။

တံ ဟိနေ ပရသန္တကေ အပ္ပသာဝဇ္ဇံ၊ ပဏီတေ မဟာသာဝဇ္ဇံ၊ ကသ္မာ? ဝတ္ထုပဏီတတာယ။

(၁) နနု ဟိနသန္တကာ စေဝ ပဏီတသန္တကာ စ ပရသန္တကဘာဝေန သဒိသာယေဝ ဟောန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ တံ ဟိနေ ပရသန္တကေ အပ္ပသာဝဇ္ဇံ၊ ပဏီတေ မဟာသာဝဇ္ဇန္တိ တယာ ဝုတ္တံ။

(၃) (ဟိနေ ပရသန္တကေ ဝတ္ထုဟိနတာယ, ပဏီတေ ပရသန္တကေ) ဝတ္ထုပဏီတတာယ။

(၄) တံ ဟိနေ ပရသန္တကေ အပ္ပသာဝဇ္ဇံ၊ ပဏီတေ မဟာသာဝဇ္ဇန္တိ မယာ ဝုတ္တံ။

ဝတ္ထုသမတ္တေ သတိ ဂဏာဓိကာနံ သန္တကေ ဝတ္ထုသ္မိံ မဟာသာဝဇ္ဇံ။

(၁) နနု ဝတ္ထုသမတ္တံ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဂဏာဓိကာနံ သန္တကေ ဝတ္ထုသ္မိံ မဟာသာဝဇ္ဇံ။

(၃) ဂဏာဓိကတာယ။

(၄) ဂဏာဓိကာနံ သန္တကေ ဝတ္ထုသ္မိံ မဟာသာဝဇ္ဇံ။

(ဌ၊ နှာ ဂျ-လာ စတုက္က)

အထေနတ္တာယေဝ **သုစိဘူတေန**၌ "စတုက္က"

(၁) နနု သမဏော ဂေါတမော ပါဏာတိပါတာပိ ပဋိဝိရတော။

(၂) အထ ကသ္မာ အထေနတ္တာယေဝ သုစိဘူတေနာတိ ဝုတ္တံ။

(၃) အဒိန္နာဒါနာဓိကာရတ္တာ။ (ဋီသစ်)

(၄) အထေနတ္တာယေဝ သုစိဘူတေနာတိ ဝုတ္တံ။

"တစ်နည်း"

(၁) နနု ဧတ္ထ "လဇ္ဇီ ဒယာပန္နော"တိ န ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ သုစိဘူတေနာတိ ဝုတ္တံ။

(၃) အထေနတ္တာယေဝ။ (ဌ)

(တစ်နည်း) အဓိကာရဝသေန, အတ္ထတော စ ဝုတ္တမေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗတ္တာ။ (ဋီသစ်)

(၄) သုစိဘူတေနာတိ ဝုတ္တံ။

အမှာ။ စတုက္က နှစ်နည်းထုတ်ရာ၌ = ပဌမနည်းသည် ဋီသစ်မှီးသော ဥယျာဉ်နည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် ဌ+ဋီသစ် တို့ကို မှီးသော စာစဉ်နည်း ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

(က) ထေနေတိတိ ထေနော။ နဲ ထေနေန **အထေနေန**။
(ခ) အထေနတ္တာယေဝ **သုစီဘူတေန**။
(ဂ) **အတ္ထနာ**တိ အတ္တဘာဝေန။
(ဃ) အထေန် သုစိဘူတံ် အတ္တာန် ကတွာ ဝိဟရတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

"(က) စသော ဝါကျတို့ကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ထေနေတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ အထေန် သုစိဘူတံ် အတ္တာန် ကတွာ ဝိဟရတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
(၃) နနု အထေနတ္တာယေဝ သုစိဘူတေန အတ္တနာ ဝိဟရတိ။
(၄) တသ္မာ အထေန် သုစိဘူတံ် အတ္တာန် ကတွာ ဝိဟရတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

သေသံ ပဌမသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။
(၁) နနု ဣဓ သိက္ခာပဒဝေါဟာရေန ဝိရတိ နဲ ဝုတ္တာ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပဌမသိက္ခာပဒေတိ ဝုတ္တာ။
(၃) နနု ဣတော အညေသု သုတ္တပဒေသု ဝိနယာဘိဓမ္မေသု စ ပဝတ္တဝေါဟာရေန ဝိရတိယော စေတနာ စ သိက္ခာပဒန္တိ ဝတ္တုဗ္ဗာ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ ပဌမသိက္ခာပဒေတိ ဝုတ္တာ။

ဂါမဓမ္မာတိ ဂါမဝါသီနံ ဓမ္မာ။
(၁) နနု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဠိယံ ဂါမဓမ္မာတိ ဝုတ္တံ။
(ဝါ) နနု ပါဠိယံ ဂါမဓမ္မာတ္မေဝ အတ္ထိတာယ ဂါမာနံ ဓမ္မာတိ သံဝဏ္ဏနာ ကာတဗ္ဗာ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဂါမဓမ္မာတိ ဂါမဝါသီနံ ဓမ္မာတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။
(၃) နနု အဘေဒဝေါဟာရေန ဂါမသဒ္ဒေနေဝ ဂါမဝါသိနော ဂဟိတာ။ (ဋီသစ်)
(ဝါ) နနု အယံ ဂါမသဒ္ဒေါ ဌာနူပစာရသဒ္ဒေါ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ဂါမဓမ္မာတိ ဂါမဝါသီနံ ဓမ္မာတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(က) **မုသာဝါဒံ ပဟာယာ**တိ ဇတ္ထ **မုသာ**တိ ဝိသံဝါဒနပုရေက္ခာရဿ အတ္ထဘဉ္ဇနကော ဝစီပယောဂေါ, ကာယ-ပယောဂေါ ဝါ၊ ဝိသံဝါဒနာဓိပ္ပါယေန ပနဿ ပရဝိသံဝါဒကကာယဝစီပယောဂဿမုဋ္ဌာပိကာ စေတနာ မုသာဝါဒေါ။
(ခ) အပရော နယော၊ **မုသာ**တိ အဘူတံ် အတစ္ဆံ ဝတ္ထု။ **ဝါဒေါ**တိ တဿ ဘူတတော တစ္ဆတော ဝိညာပနံ်။ လက္ခဏတော ပန အတထံ ဝတ္ထုံ် တထတော ပရံ် ဝိညာပေတုကာမဿ တထာဝိညတ္တိသမုဋ္ဌာပိကာ စေတနာ မုသာဝါဒေါ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု မုသာဝါဒံ ပဟာယာတိ အာဒိနာ မုသာဝါဒဿ ဝဏ္ဏနာ ကထိတာ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပုန အပရော နယောတိအာဒိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) ပထမနယေ အတထံ ဝတ္ထုန္တိ လက္ခဏသ အဘာဝိတတ္တာ မုသာသဒ္ဒသ ဝိသံဝါဒိတမ္ဘတ္ထဝါစကတာ-သမ္ဘဝတော စ ပရိပုဏ္ဏံ ကတွာ မုသာဝါဒလက္ခဏံ ဒသေတုံ။

(၄) ပုန အပရော နယောတိအာဒိ ဝုတ္တံ။

အမှာ။ ပဌမနည်း၌ မုသာသဒ္ဒါသည် ကြိယာဟော၍ မုသာဝါဒလက္ခဏာမှာ ဝိသံဝါဒနစိတ္တ, တဒ္ဓေါ ဝါယာမော, ပရဿ တဒတ္ထဝိဇာနနံ ဟူသော အင်္ဂါသုံးပါးသာ ရ၏။ ဒုတိယနည်း၌ မုသာသဒ္ဒါသည် ဝိသံဝါဒိတမ္ဘတ္ထဝါစက-ချို့ယွင်းစေအပ်သော အနက်(ဝတ္ထု)ကို ဟောသဖြင့် အထက်ပါ အင်္ဂါသုံးပါးအပြင် အတထံ ဝတ္ထု ဟူသော အင်္ဂါတစ်ပါး တိုး၍ မုသာဝါဒအင်္ဂါကို ပြည့်စုံစွာ ပြလိုသောကြောင့် အပရော စသော ဒုတိယနည်းကို ထပ်၍ ဖွင့်ဆို၏ဟူလို။ ဤသို့လည်း အဓိပ္ပါယ်ကို ခြဲကြည့်ပါ။ သို့မှသာ ဤစတုက္ကထုတ်နည်းကို သဘောကျမည်။ (မန်း-မိုးကောင်း)

သော ယမတ္ထံ ဘဉ္ဇတိ၊ တဿ အပ္ပတာယ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ မဟန္တတာယ မဟာသာဝဇ္ဇော။

(၁) နနု မုသာဝါဒဘာဝေန သမာနာ ဟောန္တိ။ (ကိုင်းကုန်း)

(၂) အထ ကသ္မာ အပ္ပသာဝဇ္ဇော မဟာသာဝဇ္ဇော ဟောတိ။

(၃) သော ယမတ္ထံ ဘဉ္ဇတိ၊ တဿ အပ္ပတာယ, မဟန္တတာယ။

(၄) အပ္ပသာဝဇ္ဇော မဟာသာဝဇ္ဇော ဟောတိ။

ဂဟဋ္ဌာနံ အတ္တနော သန္တကံ အဒါတုကာမတာယ နတ္ထိ။

(၁) နနု ဂဟဋ္ဌာနံ အတ္တနော သန္တကံ အတ္ထိယေဝ။

(၂) အထ ကသ္မာ နတ္ထိတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု အတ္တနော သန္တကံ အဒါတုကာမော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ နတ္ထိတိ ဝုတ္တံ။

ဂဟဋ္ဌာနံ အတ္တနော သန္တကံ အဒါတုကာမတာယ နတ္ထိတိအာဒိနယပ္ပဝတ္တော အပ္ပသာဝဇ္ဇော။

"ဋီသစ်နှင့်အညီ စတုက္က"

(၁) နနု မုသာဝါဒသာမညံ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဂဟဋ္ဌာနံ အတ္တနော သန္တကံ အဒါတုကာမတာယ နတ္ထိတိအာဒိနယပ္ပဝတ္တော အပ္ပသာဝဇ္ဇောတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု တတ္ထ (အဒါတုကာမတာယ နတ္ထိတိဝစနေ) စေတနာ ဗလဝတီ နု ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဂဟဋ္ဌာနံ အတ္တနော သန္တကံ အဒါတုကာမတာယ နတ္ထိတိအာဒိနယပ္ပဝတ္တော အပ္ပသာဝဇ္ဇောတိ ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ဂျ-လာ စတုက္က)

(က) ယသ္မာ ပန ယထာ ကာယကာယပဋိဗဒ္ဓဝါစာဟိ ပရံ ဝိသံဝါဒေတိ၊ တထာ "ဣဒမသ္မ ဘဏာဟိ"တိ အာဏာပေန္တော်ပိ, ပဏ္ဏံ လိခိတ္ဝာ ပုရတော နိသဒ္ဓေန္တော်ပိ, "အယမတ္ထော ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗော"တိ ကုဋ္ဌာဒီသု လိခိတ္ဝာ ဌပေန္တော်ပိ။

(ခ) တသ္မာ ဧတ္ထ အာဏတ္တိကနိဿဂ္ဂိယထာဝရာပိ ပယောဂါ ယုဇ္ဇန္တိ။

http://www.dhammadownload.com

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဇတ္ထ ဧကော သာဟတ္ထိကပယောဂေါဝ ယုဇ္ဈတိ။ (ကိုင်းကုန်း)

(၂) အထ ကသ္မာ ဇတ္ထ အာဏတ္တိကနိဿဂ္ဂိယဏာဝရာပိ ပယောဂါ ယုဇ္ဈန္တိ။

(၃) နနု ယထာ ကာယကာယပဋိဗဒ္ဓဝါစာဟိ ပရံ ဝိသံဝါဒေတိ၊ တထာ "ကာဒမသ ဘဏာဟိ"တိ အာဏာပေန္တော်ပိ, ပဏ္ဏံ လိခိတွာ ပုရတော နိသဇ္ဇန္တော်ပိ, "အယမတ္ထော ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗော"တိ ကုဋ္ဌာဒီသု လိခိတွာ ဌပေန္တော်ပိ (ဝိသံဝါဒေတိ)။

(၄) တသ္မာ ဇတ္ထ အာဏတ္တိကနိဿဂ္ဂိယဏာဝရာပိ ပယောဂါ ယုဇ္ဈန္တိ။

ဇတ္ထ အာဏတ္တိကနိဿဂ္ဂိယဏာဝရာပိ ပယောဂါ ယုဇ္ဈန္တိ၊ အဋ္ဌကထာသု ပန အနာဂတတ္တာ ဝိမံသိတွာ ဂဟေတဗ္ဗာ။

(၁) နနု ဇတ္ထ အာဏတ္တိကနိဿဂ္ဂိယဏာဝရာပိ ပယောဂါ ယုဇ္ဈန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဝိမံသိတွာ ဂဟေတဗ္ဗာတိ ဝုတ္တံ။

(၃) အဋ္ဌကထာသု အနာဂတတ္တာ။

(၄) ဝိမံသိတွာ ဂဟေတဗ္ဗာတိ ဝုတ္တံ။

အမှာ။ လက္ခဏာရုဗ္ဘတ္ထ ပန နိပါတ်ပုဒ် ပါသောဝါက္ယ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

ဇိဝိတဟေတုပိ မုသာ အဝတွာ သစ္စေန သစ္စံ သန္နဟတိယေဝါတိ သစ္စသန္ဓော။

(၁) နနု ဇိဝိတဟေတု အတ္ထိ။

(၂) အထ ကသ္မာ မုသာ အဝတွာ သစ္စေန သစ္စံ သန္နဟတိယေဝါတိ သစ္စသန္ဓော ဟောတိ။

(၃) နနု သစ္စဝါဒိတာ ဟောတိ။ (ကိုင်းကုန်း)

(၄) တသ္မာ မုသာ အဝတွာ သစ္စေန သစ္စံ သန္နဟတိယေဝါတိ သစ္စသန္ဓော ဟောတိ။

အပိသဒ္ဒါ၏ အနက်

ဇိဝိတဟေတုပိ၌ အပိသဒ္ဒါသည် သမ္ဘာဝနတ္ထ အနက်ရှိပါသည်။

အပိသဒ္ဒါ၏ အဓိပ္ပါယ်

ဇိဝိတဟေတုပိ၌ အပိသဒ္ဒါဖြင့် ဇိဝိတဟေတုမှ တစ်ပါးသော ဆွမ်းကွမ်း အစရှိသော အသေးအဖွဲ ကိစ္စမျိုး ကြောင့်ကား ဘုရားရှင်သည် မုသားစကား မပြောဆိုသည်သာတည်းဟူသော အယုတ်ကို ပေါင်းဆည်းသောကြောင့် သမ္ဘာဝနာဇောတက အပိသဒ္ဒါသာ ဖြစ်၏။ (ဋီသစ်)

အမှာ။ ဤဋီသစ်ဝါဒသည် အပိသဒ္ဒါ ထိုင်ရာပုဒ်၏ အယုတ်အမြတ်ကို ကြည့်ရှု၍ သမ္ဘာဝနာ ဂရုဟာ ခွဲ၏။ ဤနေရာ၌ အပိသဒ္ဒါသည် ဇိဝိတဟေတုဟူသော မြတ်သော အကြောင်းဖြစ်သည့် ပုဒ်နောင် ထိုင်သော ကြောင့် သမ္ဘာဝနာဟု ဆိုခြင်းဖြစ်၏။

(နိယံ) အမြတ်အများ၊ ပုဒ်နောင်ထား၊ ပိကား သမ္ဘာဝနာ။

ဝါဒန္တရ

ရွှေရေးဆောင်ဆရာတော် အလိုအားဖြင့် ထိုင်ရာပုဒ်၏ အနက်ကို ကြည့်ရှု၍ မဆုံးဖြတ်ဘဲ ပေါင်းဆည်းယူရာ ပုဒ်၏ အယုတ်,အမြတ်၊ အနည်း,အများကို ကြည့်ရှု၍ သမ္ဘာဝနာ, ဂရုဟာ ဆုံးဖြတ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

ထို့ကြောင့် ဤနေရာ၌ ရွှေရေးဆောင်နိယံ ဆရာတော်အလိုအားဖြင့် = ဘုရားရှင်သည် အသက် ကိုယ်ခန္ဓာ အရှည်တည်တံ့ နေနိုင်ရေးအတွက်သော်မှ မုသားစကား မပြော၊ ဆွမ်းကွမ်း အစရှိသော အသေးအဖွဲ အကြောင်းကိစ္စ များကြောင့်သော်ကား ပြောဘွယ်ရာ မလို၊ ဧကန် မုသားစကား မပြောသည်သာဟု ယုတ်သော အကြောင်းကို ပေါင်း ဆည်းကာ ယူသောကြောင့် ဂရဟာဧတကာ အပိသဒ္ဒါဟူ၍ ဆုံးဖြတ်၏။

(နိယံ) အမြတ်, အများ၊ ပုဒ်နောင်ထား၍၊ ပိကား သမ္ဘာဝနာ၊ ဖြစ်တုံပါလည်း၊
စပ်(ဆည်း)ရာ ပုဒ်မှာ၊ ယုတ်နည်း ပါမူ၊ ဂရဟာ ယူ၊ ပေါင်းမူ ဂရဟာပေ။

(က) ယော ဟိ ပုရိသော ကဒါစိ မုသာ ဝဒတိ၊ ကဒါစိ သစ္စံ။
(ခ) တဿ မုသာဝါဒေန အန္တရိတတ္တာ သစ္စံ သစ္စေန နာ ဃဋ္ဋီယတိ။
(ဂ) တသ္မာ သော နာ သစ္စသန္ဓော။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ယော ပုရိသော ကဒါစိ သစ္စံ ဝဒတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ သစ္စေန နာ ဃဋ္ဋီယတိ။
(၃) တဿ မုသာဝါဒေန အန္တရိတတ္တာ။
(၄) သစ္စေန နာ ဃဋ္ဋီယတိ။

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ယော ပုရိသော ကဒါစိ သစ္စံ ဝဒတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ သော နာ သစ္စသန္ဓော။
(၃) နနု တဿ မုသာဝါဒေန အန္တရိတတ္တာ သစ္စံ သစ္စေန နာ ဃဋ္ဋီယတိ။
(၄) တသ္မာ သော နာ သစ္စသန္ဓော။

(က) **ထေတော**တိ ထိရော။
(ခ) ထိရကထောတိ အတ္ထော။

"(ခ)ဝါကျကို ဋီသစ်နှင့် တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု ထိရသဒ္ဒေါ သာမညဘာဝတော ထိရကာယောတိ အတ္ထော ဝတ္တဗ္ဗော။
(၂) အထ ကသ္မာ ထိရကထောတိ ကထာဝသေန အတ္ထော ဝုတ္တော။
(၃) နနု သစ္စဝါဒိတာဓိကာရတ္တာ ကထာဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ ထိရကထောတိ ကထာဝသေန အတ္ထော ဝုတ္တော။

(က) (ဧကော ပါသာဏလေခါ ဝိယ, ဣန္ဒခီလော ဝိယ စ) ထိရကထော ဟောတိ။
(ခ) အသိနာ သီသံ ဆိန္နန္တေပိ ဒွေ ကထာ နာ ကထေတိ။
(ဂ) အယံ ဝုစ္စတိ ထေတော။

http://www.dhammadownload.com

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု အသိနာ သီသံ ဆိန္ဒန္တော ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဒွေ ကထာ န ကထေတိ။
(၃) နနု (ဧကော ပါသာဏလေခါ ဝိယ, ကုန္ဒဒီလော ဝိယ စ) ထိရကထော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ဒွေ ကထာ န ကထေတိ။
(နိယံ) လက္ခဏကို၊ ပိနှင့် ဆိမူ၊ ထိုလက္ခဏ၊ စောဒကဏ်၊ ပြင်ကြဟေတု အာဘော်တည်း။

"(ခ+ဂ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု အသိနာ သီသံ ဆိန္ဒန္တော ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဒွေ ကထာ န ကထေတိ။
(၃) နနု အယံ ဝုစ္စတိ ထေတော။
(၄) တသ္မာ ဒွေ ကထာ န ကထေတိ။

အဝိသဒ္ဒါ၏ အနက်

ဆိန္ဒန္တေပိ၌ အဝိသဒ္ဒါသည် = ဦးခေါင်းကို သံလျက်ဖြင့် ဖြတ်သော်မှလည်း နှစ်ခွန်းသော စကားတို့ကို မပြောဆို။ တစ်ပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့်သော်ကား အဘယ်မှာ ဆိုဘွယ်ရာ ရှိအံ့နည်းဟု ခြီးမွမ်းရာ ရောက်သောကြောင့် သမ္ဘာဝနာ အနက်ကို ဟောသည်။ (ကိုင်းကုန်း)
အမှာ။ ကိုင်းကုန်းဆရာတော်နည်းသည် ရွှေရေးဆောင်ဆရာတော်နည်းနှင့် တူ၏။

ဧကစ္စော ဟိ ပုဂ္ဂလော န ပစ္စယိကော ဟောတိ၊ "ကုဒံ ကေန ဝုတ္တံ၊ အသုကေနာ"တိ ဝုတ္တေ "မာ တဿ ဝစနံ သဒ္ဒဟထာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ အာပန္နတိ။ ဧကော ပစ္စယိကော ဟောတိ၊ "ကုဒံ ကေန ဝုတ္တံ၊ အသုကေနာ"တိ ဝုတ္တေ "ယဒိ တေန ဝုတ္တံ၊ ကုဒမေဝ ပမာဏံ၊ ကုဒါနိ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗံ နတ္ထိ၊ ဧဝမေဝ ကုဒ"န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ အာပန္နတိ။

"ဗျတိရေကဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ဧကစ္စေန ပုဂ္ဂလေန "ကုဒံ ကေန ဝုတ္တံ၊ အသုကေနာ"တိ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ "မာ တဿ ဝစနံ သဒ္ဒဟထာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ အာပန္နတိ။
(၃) (သော ပုဂ္ဂလော) အပစ္စယိကတ္တာ။
(တစ်နည်း) ဝိသံဝါဒနတော။ (ဋီသစ်)
(၄) "မာ တဿ ဝစနံ သဒ္ဒဟထာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ အာပန္နတိ။

"အနွယဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ဧကေန (ပုဂ္ဂလေန) "ကုဒံ ကေန ဝုတ္တံ၊ အသုကေနာ"တိ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ "ယဒိ တေန ဝုတ္တံ၊ ကုဒမေဝ ပမာဏံ၊ ကုဒါနိ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗံ နတ္ထိ၊ ဧဝမေဝ ကုဒ"န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ အာပန္နတိ။
(၃) (သော ပုဂ္ဂလော) ပစ္စယိကတ္တာ။
(တစ်နည်း) အဝိသံဝါဒနတော။ (ဋီသစ်)
(၄) "ယဒိ တေန ဝုတ္တံ၊ ကုဒမေဝ ပမာဏံ၊ ကုဒါနိ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗံ နတ္ထိ၊ ဧဝမေဝ ကုဒ"န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ အာပန္နတိ။

http://www.dhammadownload.com

အဝိသံဝါဒကော လောကဿာတိ တာယ သစ္စဝါဒိတာယ လောကံ နဝိသံဝါဒေတီတိ အတ္ထော။

"လောကံ ပုဒ်ကို ရှု၍ စတုက္ကာ"

(၁) နနု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဠိယံ "လောကဿာ"တိ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ "လောက"န္တိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။
(၃) နနု "လောကဿာ"တိ ဧတ္ထ ကမ္မတ္ထေ ဆဋ္ဌီ ဟောတိ။ (ဋ္ဌီသစ်)
(၄) တသ္မာ "လောက"န္တိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

ပုံသေနည်း

ဤစတုက္ကထုတ်နည်းသည် = သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗနှင့် သံဝဏ္ဏနာတို့ကို မတူထူးခြား ကွဲပြားလေဟန် ဖွင့်ထားရာ၌ စတုက္ကာ ပုံသေထုတ်နည်းပင် ဖြစ်၏။ နည်းယူတော်မူပါ။

"သံဝဏ္ဏနာ ပါဠိများ၌ စတုက္ကာ"

(၁) နနု သော ဘဂဝါ လောကံ ဝိသံဝါဒေတိ။ (ဝါ) နနု သော ဘဂဝါ အသစ္စဝါဒီ ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ လောကံ နဝိသံဝါဒေတီတိ တယာ ဝုတ္တံ။
(၃) သော ဘဂဝါ တာယ သစ္စဝါဒိတာယ။
(၄) လောကံ နဝိသံဝါဒေတီတိ မယာ ဝုတ္တံ။

(၄၊ နှာ ရ၃-လာ စတုက္ကာ)

(က) တေသံ မူလဘူတာ စေတနာပိ ပိသုဏဝါစာဒိနာမမေဝ လဘတိ။
(ခ) သာ ဧဝ စ ဣဓာဓိပ္ပေတာတိ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္ကာ"

(၁) နနု (ပိသုဏဝါစံ ပဟာယာတိ ဧတ္ထ) တေသံ မူလဘူတာ စေတနာပိ ပိသုဏဝါစာဒိနာမမေဝ လဘတိ။
(ဝါ) နနု (ပိသုဏဝါစံ ပဟာယာတိ ဧတ္ထ) ဝါစာ ဝါ စေတနာ ဝါ ပိသုဏဝါစာဒိနာမံ လဘတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ သာ ဧဝ (စေတနာ) ဣဓာဓိပ္ပေတာ။
(၃) ပဟာယာတိ အာဒိဝစနသန္နိဓာနတော, တဿာယေဝ စ စေတနာယ ပဟာတဗ္ဗတာ ယုတ္တိတော အဓိပ္ပေ-တတ္တာ, ဝါစာယ စ အဝိသယတ္တာ။ (ဋ္ဌီသစ်)
(၄) သာ ဧဝ (စေတနာ) ဣဓာဓိပ္ပေတာ။

"တစ်နည်း"

(၁) နနု ဝါစာ ဧဝ ပိသုဏဝါစာဒိနာမမေဝ လဘတိ။ (ဋ္ဌီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ တေသံ မူလဘူတာ စေတနာပိ ပိသုဏဝါစာဒိနာမမေဝ လဘတိ။
(၃) နနု သာ ဧဝ ဣဓာဓိပ္ပေတာ။
(၄) တသ္မာ တေသံ မူလဘူတာ စေတနာပိ ပိသုဏဝါစာဒိနာမမေဝ လဘတိ။

အမှာ။ ပဌမနည်းသည် အဖြေသစ်နည်း+မန်း, မိုးကောင်းနည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် စာစဉ်နည်း ဖြစ်၏။

အနာဆိုးသာ ပြန်ကောင်းနိုင်တာ။
နာမည်ဆိုးကတော့ ကိစ္စတုံးဘဲ။

http://www.dhammadownload.com

အနုပ္ပဒါတာတိ သန္ဓာနာနုပ္ပဒါတာ။

(၁) နနု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဠိယံ "အနုပ္ပဒါတာ"တွေဝ ဝုတ္တာ။

(၂) အထ ကသ္မာ သန္ဓာနပဒံ ဝမ္ဍေတွာ "သန္ဓာနာနုပ္ပဒါတာ"တိ အာဟ။

(၃) နနု ကဿ အနုဗလပ္ပဒါနံ, အနုဝတ္တနဥ္စာတိ? "သဟိတာန"န္တိ ဝုတ္တတ္တာ သန္ဓာနဿာတိ ဝိညာယတိ။ (ဋီ)

(၄) တသ္မာ သန္ဓာနပဒံ ဝမ္ဍေတွာ "သန္ဓာနာနုပ္ပဒါတာ"တိ အာဟ။

ပုံသေနည်း

ဤစတုက္ကထုတ်နည်းသည် = သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗနှင့် သံဝဏ္ဏနာတို့ကို မတူထူးခြား ကွဲပြားလေဟန် ဖွင့်ထားရာ၌ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းပင် ဖြစ်၏။ နည်းယူတော်မူပါ။

(က) သမဂ္ဂေါ အာရာမော အဿာတိ **သမဂ္ဂါရာမော**။

(ခ) ယတ္ထ သမဂ္ဂါ နတ္ထိ၊ တတ္ထ ဝသိတုမ္ပိ နဲ ဣစ္ဆတီတိ အတ္ထော။

(ဂ) "**သမဂ္ဂရာမော**"တိပိ ပါဋိ၊ အယမေဝေတ္ထ အတ္ထော။

"(ဂ)ဝါကျကို ရှု၍ အဌကထာသက်သက် စတုက္က"

(၁) နနု ပါဋိယံ သမဂ္ဂါရာမောတွေဝ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ "သမဂ္ဂရာမော"တိပိ ပါဋိတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု အယမေဝေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

(၄) တသ္မာ "သမဂ္ဂရာမော"တိပိ ပါဋိတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

"(ဂ)ဝါကျကို ရှု၍ ဋီသစ်နှင့် တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု အယံ သမဂ္ဂါရာမောတိ ပါဋိ ဝုတ္တာယ သမဂ္ဂရာမောတိ ပါဋိယာ ဝိသဒိသာ ဟောတိ။
(တစ်နည်း) နနု ပါဋိယာ ဝိသေသတ္တာ ဝိသေသတ္ထောပိ ဝတ္တဗ္ဗော။
(တစ်နည်း) သမဂ္ဂရာမောတိ အ-ကာရေန ပါဋိ ဝုတ္တာ။

(၂) အထ ကသ္မာ "အယမေဝေတ္ထ အတ္ထော"တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု အာကာရေန ဝိနာပိ အယမတ္ထော လဗ္ဘတိ။

(၄) တသ္မာ "အယမေဝေတ္ထ အတ္ထော"တိ ဝုတ္တံ။

(၄၊ နှာ ၇၃+၇၄-လာ စတုက္က)

(က) "စဏ္ဍာ တံ မဟိံသီ အနုဗန္ဓတူ"တိ အက္ကောသိ ။ပ။

(ခ) ဧဝံ မမ္မစ္ဆေဒကောပိ ပယောဂေါ စိတ္တသဏ္ဌတာယ နဖရုသာ ဝါစာ ဟောတိ။

(၁) နနု ("စဏ္ဍာ တံ မဟိံသီ အနုဗန္ဓတူ"တိ အက္ကောသိ၊) ဧဝံ မမ္မစ္ဆေဒကော ပယောဂေါ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ နဖရုသာ ဝါစာ ဟောတိ။

(၃) စိတ္တသဏ္ဌတာယ။

(၄) နဖရုသာ ဝါစာ ဟောတိ။

သတိ။ လက္ခဏာရုဈတ္ထ ပိ,အပိ ပါသော ဝါကျတို့၏ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်၏။

အပိသဒ္ဒါ၏ အနက်

မမ္မစ္ဆေဒကောပိ၌ အပိသဒ္ဒါသည် သမ္ဘာဝနာ အနက်ကို ဟော၏။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၇၄-လာ စတုက္ကာ)

(က) မာတာပိတရော ဟိ ကဒါစိ ပုတ္တကေ ဧဝံ ဝဒန္တိ "စောရာ ဝေါ ခဏ္ဍာခဏ္ဍံ ကရောန္တူ"တိ။

(ခ) ဥပ္ပလပတ္တမ္ပိ စ နေသံ ဥပရိ ပတန္တံ နဲ ဣစ္ဆန္တိ။

"(က+ခ) စတုက္ကာ"

(၁) နနု မာတာပိတရော ကဒါစိ ပုတ္တကေ ဧဝံ ဝဒန္တိ "စောရာ ဝေါ ခဏ္ဍာခဏ္ဍံ ကရောန္တူ"တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ နဲ ဖရုသာ ဝါစာ ဟောတိ။ (ကိုင်းကုန်း)

(၃) နနု ဥပ္ပလပတ္တမ္ပိ နေသံ ဥပရိ ပတန္တံ နဲ ဣစ္ဆန္တိ။

(၄) တသ္မာ နဲ ဖရုသာ ဝါစာ ဟောတိ။

အပိသဒ္ဒါ၏ အနက်

ဥပ္ပလပတ္တမ္ပိ၌ အပိသဒ္ဒါသည် သမ္ဘာဝနာ အနက်ကို ဟော၏။

(က) အာစရိယုပဇ္ဈာယာ စ ကဒါစိ နိသိတကေ ဧဝံ ဝဒန္တိ "ကိံ ဣမေ အဟိရီကာ အနောတ္တပ္ပိနော စရန္တိ၊ နိဒ္ဓမထ နေ"တိ။

(ခ) အထ စ နေသံ အာဂမာဓိဂမသမ္ပတ္တိံ ဣစ္ဆန္တိ။

"(က+ခ) စတုက္ကာ"

(၁) နနု အာစရိယုပဇ္ဈာယာ ကဒါစိ နိသိတကေ ဧဝံ ဝဒန္တိ "ကိံ ဣမေ အဟိရီကာ အနောတ္တပ္ပိနော စရန္တိ၊ နိဒ္ဓမထ နေ"တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဖရုသာ ဝါစာ နဲ ဟောတိ။

(၃) နနု နေသံ အာဂမာဓိဂမသမ္ပတ္တိံ ဣစ္ဆန္တိ။

(၄) တသ္မာ ဖရုသာ ဝါစာ နဲ ဟောတိ။

(က) ယထာ စ စိတ္တသဏ္ဌတာယ ဖရုသာ ဝါစာ နဲ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဝစနသဏ္ဌတာယ အဖရုသာ ဝါစာ နဲ ဟောတိ။

(ခ) နဲ ဟိ မာရာပေတုကာမဿ "ဣမံ သုခံ သယာပေထာ"တိ ဝစနံ အဖရုသာ ဝါစာ ဟောတိ၊ စိတ္တဖရုသတာယ ပနေသာ ဖရုသာ ဝါစာဝ။

"(က) ဥပမေယျဝါကျ၌ စတုက္ကာ"

(၁) နနု ဝစနသဏ္ဌတာ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အဖရုသာ ဝါစာ နဲ ဟောတိ။

(၃) စိတ္တဖရုသတာယ။

(၄) အဖရုသာ ဝါစာ နဲ ဟောတိ။

အမှာ။ (ခ)ဝါကျ အန္ဓယဒဋ္ဌီ စကားရပ်ကို မျှော်၍ ထုတ်သည်။

"(ခ)ဝါကျ စတုက္ကာ"

(၁) နနု မာရာပေတုကာမဿ "ဣမံ သုခံ သယာပေထာ"တိ ဝစနံ သဏ္ဌံ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ နဲ အဖရုသာ ဝါစာ ဟောတိ၊ ဧသာ ဖရုသာ ဝါစာဝ ဟောတိ။

(၃) စိတ္တဖရုသတာယ။

http://www.dhammadownload.com

(၄) နှ အဖရုသာ ဝါစာ ဟောတိ၊ ဧသာ ဖရုသာ ဝါစာဝ ဟောတိ။

(က) **နေလာ**တိ ဧလံ ဝုစ္စတိ ဒေါသော၊ နာသ ဧလန္တိ နေလာ။
(ခ) နိဒ္ဒေါသောတိ အတ္ထော။
(ဂ) "နေလင်္ဂေါ သေတပတ္တာဒေါ"တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တနေလံ ဝိယ။

"(ခ)ဝါကျကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု နိကမ္မနာတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။
(၂) အထ ကသ္မာ နိဒ္ဒေါသောတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။
(၃) နနု "နေလင်္ဂေါ သေတပတ္တာဒေါ"တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တနေလံ ဝိယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။
(ဝါ) နနု သီလံ နိဒ္ဒေါသတာယ နေလန္တိ ဝုတ္တံ။
(၄) တသ္မာ နိဒ္ဒေါသောတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

(က) ပုရဿ ဧသောတိပိ **ပေါရီ**၊ နဂရဝါသိနံ ကထာတိ အတ္ထော။
(ခ) နဂရဝါသိနော ဟိ ယုတ္တကထာ ဟောန္တိ။

"(က)ဝါကျကို ဋီသစ်နှင့်တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု ပုရဿဒ္ဒေါ နဂရဝါစကောယေဝ ဟောတိ။
(တစ်နည်း) နနု ပုဗ္ဗေ "ပုရဿာ"တိ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ နဂရဝါသိနန္တိ တယာ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ပုရဿာတိ ဧတ္ထ ပုရဿဒ္ဒေါ တန္နိဝါသီဝါစကော သဟစရဏာဝသေန "ဂါမော အာဂတော"တိအာဒီသု ဝိယ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ နဂရဝါသိနန္တိ မယာ ဝုတ္တံ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ပုရဿ + ဧသော ပေါရီတိ ဝစနမတ္တေန အဓိပ္ပါယတ္ထော သိဒ္ဓေါ။
(၂) အထ ကသ္မာ "နဂရဝါသိနံ ကထာတိ အတ္ထော"တိ တယာ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု နဂရဝါသိနော ယုတ္တကထာ ဟောန္တိ။
(၄) တသ္မာ "နဂရဝါသိနံ ကထာတိ အတ္ထော"တိ မယာ ဝုတ္တံ။
အမှာ။ (ခ)ဝါကျ 'ဟိ'ကို ဘာဋီ၌ ဒဋ္ဌဗ္ဗကြောင့်။ ထို့ကြောင့် (ခ)ဝါကျကို ပရိဟာရာဘောဂ ထုတ်သည်။

သော (သမ္မပ္ပလာပေါ) အာသေဝနမန္နတာယ အပ္ပသာဝဇ္ဇော။
(၁) နနု သမ္မပ္ပလာပသာမညံ ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ သော (သမ္မပ္ပလာပေါ) အပ္ပသာဝဇ္ဇော ဟောတိ။
(၃) နနု အာသေဝနမန္နတာ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ သော (သမ္မပ္ပလာပေါ) အပ္ပသာဝဇ္ဇော ဟောတိ။
အမှာ။ (သော သမ္မပ္ပလာပေါ) အာသေဝနမဟန္တတာယ မဟာသာဝဇ္ဇော၌လည်း ဤနည်းကို မှီး၍ထုတ်။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ဂ၅-လာ စတုက္က)

(က) **နိဓာနဝတီ**၊ ဟဒယေ နိဓာတဗ္ဗယုတ္တံ ဝါစံ ဘာသိတာတိ အတ္ထော။

(ခ) **ကာလေနာ**တိ ဧဝရူပိံ ဘာသမာနောပိ စ "အဟံ နိဓာနဝတိံ ဝါစံ ဘာသိဿာမိ"တိ နှ အကာလေန ဘာသတိ။

"(ခ)ဝါကျ ရှ၅ စတုက္က"

(၁) နနု ဧဝရူပိံ ဝါစံ ဘာသမာနော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပါဠိယံ ကာလေနာတိ စ ကျဒ္ဓေကထာယံ "အဟံ နိဓာနဝတိံ ဝါစံ ဘာသိဿာမိ"တိ နှ အကာလေန ဘာသတီတိ စ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု နိဓာနဝတီပိ ဝါစာ ကာလယုတ္တာဝ အတ္ထာဝဟာ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ပါဠိယံ ကာလေနာတိ စ ကျဒ္ဓေကထာယံ "အဟံ နိဓာနဝတိံ ဝါစံ ဘာသိဿာမိ"တိ နှ အကာလေန ဘာသတီတိ စ ဝုတ္တံ။

ပိသဒ္ဒါ၏ အနက်

ဘာသမာနောပိ၌ ပိသဒ္ဒါသည် သမ္ဘာဝနာ အနက်ကို ဟော၏။

(က) **အတ္ထသံဟိတန္တိ** အနေကေဟိပိ နယေဟိ ဝိဘဇန္တေန ပရိယာဒါတုံ အသက္ကုဏေယျတာယ အတ္ထသမ္ဘန္နံ ဘာသတိ။

(ခ) ယံ ဝါ သော အတ္ထဝါဒီ အတ္ထံ ဝဒတိ တေန အတ္ထေန သဟိတတ္တာ အတ္ထသံဟိတံ ဝါစံ ဘာသတိ။

(ဂ) နှ အညံ နိက္ခိပိတ္တာ အညံ ဘာသတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

"(က+ခ)ဝါကျ ဋီသစ်နှင့်အညီ စတုက္က"

(၁) နနု အနေကေဟီတိ အာဒိနာ အတ္ထသာမညတော သံဝဏ္ဏိတာ။ (၄+ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ "ယံ ဝါ သော"တိအာဒိနာ ပုန သံဝဏ္ဏိတာ။

(၃) အတ္ထသံဟိတန္တိ ပဒေ ကျစ္ဆိတတ္ထဝိသေသတောပိ သံဝဏ္ဏေတုံ။ (ဋီသစ်)

(၄) "ယံ ဝါ သော"တိအာဒိနာ ပုန သံဝဏ္ဏိတာ။

"ခ+ဂ (ဝါ) ဂ-ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု သဗ္ဗေသမ္ပိ ဝစနံ အတ္တနာ ကျစ္ဆိတတ္ထသဟိတံယေဝ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ အတ္ထသံဟိတံ ဝါစံ ဘာသိတာတိ ဝုတ္တံ။

(တစ်နည်း) အထ ကသ္မာ ယံ ဝါ သော အတ္ထဝါဒီ အတ္ထံ ဝဒတိ တေန အတ္ထေန သဟိတတ္တာ အတ္ထသံဟိတံ ဝါစံ ဘာသတီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု နှ အညံ နိက္ခိပိတ္တာ အညံ ဘာသတိ။

(၄) တသ္မာ အတ္ထသံဟိတံ ဝါစံ ဘာသိတာတိ ဝုတ္တံ။

(တစ်နည်း) တသ္မာ ယံ ဝါ သော အတ္ထဝါဒီ အတ္ထံ ဝဒတိ တေန အတ္ထေန သဟိတတ္တာ အတ္ထသံဟိတံ ဝါစံ ဘာသတီတိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

(က) **ကေဘတ္တိကောတိ** ပါတရာသဘတ္တံ, သာယမာသဘတ္တန္တိ ဒွေ ဘတ္တာနိ။
(ခ) တေသု ပါတရာသဘတ္တံ အန္တောမဇ္ဈန်ကေန ပရိစ္ဆိန္နံ၊ ဣတရံ မဇ္ဈန်ကတော ဥဒ္ဓံ အန္တောအရုဏေန။
(ဂ) တသ္မာ အန္တောမဇ္ဈန်ကေ ဒသက္ခတ္တုံ ဘုဥ္ဇမာနောပိ ဧကဘတ္တိကောဝ ဟောတိ။

"(ခ+ဂ)ဝါကျ၌ ရနိုင်သော စတုက္က"

(၁) နနု အန္တောမဇ္ဈန်ကေ ဒသက္ခတ္တုံ ဘုဥ္ဇမာနော ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဧကဘတ္တိကောဝ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ပါတရာသဘတ္တံ အန္တောမဇ္ဈန်ကေန ပရိစ္ဆိန္နံ၊ ဣတရံ မဇ္ဈန်ကတော ဥဒ္ဓံ အန္တောအရုဏေန။ (၄)
(ဝါ) နနု ဧကသဒ္ဒေါ ဧတ္ထ မဇ္ဈန်ကကာလပရိစ္ဆေဒဘာဝေန ပယုတ္တော၊ နဲ တဒန္တောဂဓဝါရဘာဝေန။ (ဋီ)
(၄) တသ္မာ ဧကဘတ္တိကောဝ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ။
(နိယံ) လက္ခဏကို၊ ပိနှင့် ဆိုမူ၊ ထိုလက္ခဏ၊ စောဒက၏၊ ပြင်ရဟေတု အာဘော်တည်း။

ဧကဘတ္တိကော, သမဏော ဂေါတမော ရတ္တူပရတော, ဝိရတော ဝိကာလဘောဇနာ။ (ပါဋိတော်)
(က) ရတ္တိယာ ဘောဇနံ ရတ္တိ၊ တတော ဥပရတောတိ **ရတ္တူပရတော**။
(ခ) အတိက္ကန္တေ မဇ္ဈန်ကေ ယာဝ သူရိယတ္ထင်္ဂမနာ ဘောဇနံ **ဝိကာလဘောဇနံ** နာမ။
(ဂ) တတော ဝိရတတ္တာ **ဝိရတော ဝိကာလဘောဇနာ**။

"(ခ)ဝါကျ၌ ဝိကာလပုဒ်၏ သံဝဏ္ဏနာကို ရှမ္ဟော်၍ စတုက္က"

(၁) နနု ဝိရတော ဝိကာလဘောဇနာတိ ဧတ္ထ အတိက္ကန္တေ မဇ္ဈန်ကေ ယာဝ အရုဏုဂ္ဂမနာ ဝိကာလော နာမ ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ အတိက္ကန္တေ မဇ္ဈန်ကေ ယာဝ သူရိယတ္ထင်္ဂမနာ ဝိကာလောတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတော။
(၃) နနု ရတ္တူပရတောတိ ပဒေန ရတ္တိဘောဇနဿ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ ပါရိသေသနယေန အပရနှော ဧဝ ဣဓ ဝိကာလော ဟောတိ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ အတိက္ကန္တေ မဇ္ဈန်ကေ ယာဝ သူရိယတ္ထင်္ဂမနာ ဝိကာလောတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတော။

(၄၊ နှာ ရပ်-လာ စတုက္က)

မာလာတိ ယံကိဉ္စိ ပုပ္ပံ။
(၁) နနု မာလာသဒ္ဒေါ လောကေ ဗဒ္ဓပုပ္ပဝါစကော။ (ဋီသစ်လာ-စောဒကာဘောဂ)
(တစ်နည်း) နနု မာလာသဒ္ဒေါ လောကေ ပုပ္ပဒါမဝါစကော။ (ဓာန်လာ-စောဒကာဘောဂ)
(၂) အထ ကသ္မာ မာလာတိ ယံကိဉ္စိ ပုပ္ပန္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု မာလာသဒ္ဒေါ သာသနေ ရုဋ္ဌိယာ အဗဒ္ဓပုပ္ပေသုပိ ဝတ္တတိ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ မာလာတိ ယံကိဉ္စိ ပုပ္ပန္တိ ဝုတ္တံ။

ဌာနံ ဝုစ္စတိ ကာရဏံ။
(၁) နနု ဌာနသဒ္ဒေါ ဣဿရိယောကာသဟေတူသု ဝတ္တတိ။ (အဘိဓာန်)
(၂) အထ ကသ္မာ ဌာနံ ဝုစ္စတိ ကာရဏန္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု တဒညေသံ အသမ္ဘဝေါ ဟောတိ။ (ဗျတိရေက-ပရိဘော)

http://www.dhammadownload.com

နနု ဣဓ ကာရဏသေဝ သမ္ဘဝေါ ဟောတိ။ (အန္ဓယ-ပရိဘော)

(၄) တသ္မာ ဌာနံ ဝုစ္စတိ ကာရဏန္တိ ဝုတ္တံ။

ဇာတရူပရဇတပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော။ (ပါဋိတော်)

နေဝ နံ ဥဂ္ဂဏ္ဍာတိ၊ ဥဂ္ဂဏ္ဍာပေတိ, နဥပနိက္ခိတ္တံ သာဒိယတီတိ အတ္ထော။

(၁) နနု ပါဋိယံ ဇာတရူပရဇတပဋိဂ္ဂဟဏာတိဇတ္ထ ဧကော ယေဝ ပဋိဂ္ဂဟဏသဒ္ဒေါ အတ္ထိ။

(၂) အထ ကသ္မာ နေဝ နံ ဥဂ္ဂဏ္ဍာတိ, နဥဂ္ဂဏ္ဍာပေတိ, နဥပနိက္ခိတ္တံ သာဒိယတီတိ သံဝဏ္ဏိတော။

(၃) နနု အညေဟိ ဂါဟာပနေ ဥပနိက္ခိတ္တသာဒိယနေ စ ပဋိဂ္ဂဟဏတ္ထော လဗ္ဘတိ။ (ဋီသစ်)

(ဝါ) နနု တိဝိဓမ္ပေတံ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ကာယေန ဝါစာယ မနသာ သာမညနိဒ္ဒေသေန ဧကသေသနယေန ဝါ ဂဟေတွာ ပဋိဂ္ဂဟဏန္တိ ဝုတ္တံ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ နေဝ နံ ဥဂ္ဂဏ္ဍာတိ, နဥဂ္ဂဏ္ဍာပေတိ, နဥပနိက္ခိတ္တံ သာဒိယတီတိ သံဝဏ္ဏိတော။

(က) **အာမကဓညပဋိဂ္ဂဟဏာ**တိ သာလိဝီဟိယဝဂေါဓူမကဂ်ုံ ဝရကကူဒြူသကသခ်ါတဿ သတ္တဝိဓဿာ ပိ အာမကဓညဿ ပဋိဂ္ဂဟဏာ။

(ခ) နကေဝလဉ္စ ဧတေသံ ပဋိဂ္ဂဟဏမေဝ၊ အာမသနမ္ပိ ဘိက္ခူနံ နဝဋ္ဋတိယေဝ။

"(ခ)ဝါကျ၌ ဖြစ်သင့်သလို ကြံဆ၍ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဋိယံ အာမကဓညပဋိဂ္ဂဟဏာတွေဝ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဧတေသံ ပဋိဂ္ဂဟဏဉ္စ အာမသနဉ္စ ဘိက္ခူနံ နဝဋ္ဋတီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု သမ္ပဋိစ္ဆနဉ္စ ပရာမသနဉ္စ ဣဓ ပဋိဂ္ဂဟဏသဒ္ဒေန ဝုတ္တံ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ဧတေသံ ပဋိဂ္ဂဟဏဉ္စ အာမသနဉ္စ ဘိက္ခူနံ နဝဋ္ဋတီတိ ဝုတ္တံ။

အမှာ။ စောဒနာနှင့် ပရိဟာရနေရာ၌ "နကေဝလံ ဧတေသံ ပဋိဂ္ဂဟဏမေဝ၊ အာမသနမ္ပိ ဘိက္ခူနံ နဝဋ္ဋတိ-ယေဝါတိ ဝုတ္တံ" ဟူ၍ (ခ)ဝါကျ၌ စ နိပါတ်ကို ဖြုတ်၍ ဖြေလည်း မှန်၏။

ဣတ္ထီကုမာရိကပဋိဂ္ဂဟဏာတိ ဧတ္ထ **ဣတ္ထီ**တိ ပုရိသန္တရဂတာ၊ ဣတရာ ကုမာရိကာ နာမ။

(၁) နနု လောကိယာ "အဌဝဿာ ဘဝေ ဂေါရီ၊ ဒသဝဿာ တု ကညကာ။ သမ္ပတ္တေ ဒွါဒသဝဿေ၊ ကုမာရီတိ ဘိဓီယတေ"တိ ဝဒန္တိ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ ဣတ္ထီတိ ပုရိသန္တရဂတာ၊ ဣတရာ ကုမာရိကာ နာမာတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဣဓ ပုရိသန္တရဂတာဂတဝသေန ဣတ္ထိကုမာရိကာဘေဒေါ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ဣတ္ထီတိ ပုရိသန္တရဂတာ၊ ဣတရာ ကုမာရိကာ နာမာတိ ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ရပ်+ရရ-လာ စတုက္က)

(က) **ခေတ္တံ** နာမ ယသ္မိံ ပုဗ္ဗဏ္ဏံ ရုဟတိ။ **ဝတ္ထု** နာမ ယသ္မိံ အပရဏ္ဏံ ရုဟတိ။

(ခ) ယတ္ထ ဝါ ဥဘယမ္ပိ ရုဟတိ၊ တံ **ခေတ္တံ**။ တဒတ္ထာယ အကတဘူမိဘာဂေါ **ဝတ္ထု**။

http://www.dhammadownload.com

"(က+ခ) ဝါကျတို့၌ ဋီသစ်နှင့်အညီ စတုက္က"

(၁) နနု ခေတ္တံ နာမ ယသ္မိံ ပုဗ္ဗဏ္ဏံ ရုဟတိ၊ ဝတ္ထု နာမ ယသ္မိံ အပရဏ္ဏံ ရုဟတီတိ ဧဝံ အဋ္ဌကထာနယာနုရူပံ အတ္ထံ ဒဿေတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန ယတ္ထ ဝါ ဥဘယမ္ပိ ရုဟတိ၊ တံ ခေတ္တံ၊ တဒတ္ထာယ အကတဘူမိဘာဂေါ ဝတ္ထူတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဣဒါနိ "ခေတ္တံ နာမ ယတ္ထ ပုဗ္ဗဏ္ဏံ ဝါ အပရဏ္ဏံ ဝါ ဇာယတီ"တိ ဝုတ္တဝိနယပါဋိနယာနုရူပမ္ပိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန ယတ္ထ ဝါ ဥဘယမ္ပိ ရုဟတိ၊ တံ ခေတ္တံ၊ တဒတ္ထာယ အကတဘူမိဘာဂေါ ဝတ္ထူတိ ဝုတ္တံ။

(၄၊ နှာ ၇၇-လာ စတုက္က)

ခေတ္တဝတ္ထုပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော။ (ပါဋိတော်)

ခေတ္တဝတ္ထုသီသေန စေတ္ထ ဝါပိတဋ္ဌာကာဒီနိပိ သင်္ဂဟိတာနေဝ။

(၁) နနု ပါဋိယံ ခေတ္တဝတ္ထုပဋိဂ္ဂဟဏာပဒမတ္တမေဝ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဧတ္ထ ဝါပိတဋ္ဌာကာဒီနိပိ သင်္ဂဟိတာနေဝါတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ခေတ္တဝတ္ထုသီသေန ခေတ္တဝတ္ထုပဋိဂ္ဂဟဏာတိပဒံ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။

(ဝါ) နနု ခေတ္တဝတ္ထုသဒ္ဒေါ ဧကဒေသူပစာရော ဝါ နိဒဿနနယော ဝါ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ဧတ္ထ ဝါပိတဋ္ဌာကာဒီနိပိ သင်္ဂဟိတာနေဝါတိ ဝုတ္တံ။

(က) **ဒူတေယျံ** ဝုစ္စတိ ဒူတကမ္မံ၊ ဂိဟီနံ ပဟိတံ ပဏ္ဏံ ဝါ သာသနံ ဝါ ဂဟေတွာ တတ္ထ တတ္ထ ဂမနံ။

(ခ) **ပဟိဏဂမနံ** ဝုစ္စတိ ဃရာ ဃရံ ပေသိတဿ ခုဒ္ဒကဂမနံ။

"(ခ)ဝါကျ၌ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဋိယံ ပဟိဏဂမနန္တိ သာမညတော ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပဟိဏဂမနံ ဝုစ္စတိ ဃရာ ဃရံ ပေသိတဿ ခုဒ္ဒကဂမနန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) ဥပရိ ဒူတေယျန္တိ ဝုတ္တတ္တာ။ (ဂဏ္ဌိ)

(တစ်နည်း) ဒူတေယျဂမနတော အပ္ပတရဂမနံ ပဟိဏဂမနန္တိ ဝုတ္တတ္တာ။ (ဋီသစ်)

(၄) ပဟိဏဂမနံ ဝုစ္စတိ ဃရာ ဃရံ ပေသိတဿ ခုဒ္ဒကဂမနန္တိ ဝုတ္တံ။

(၄၊ နှာ ၇၈-လာ စတုက္က)

လဥ္ဇံ အလဘန္တာ ဟိ ခေတ္တံ အမဟန္တမ္ပိ မဟန္တံ ကတွာ မိနန္တိ။

(၁) နနု ခေတ္တံ အမဟန္တံ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ မဟန္တံ ကတွာ မိနန္တိ။

(၃) နနု လဥ္ဇံ အလဘန္တာ ဟောန္တိ။

(၄) တသ္မာ မဟန္တံ ကတွာ မိနန္တိ။

အပိသဒ္ဒါ၏ အနက်

အမဟန္တမ္ပိ၌ အပိသဒ္ဒါသည် ဂရဟာ အနက်ကို ဟော၏။

http://www.dhammadownload.com

(က) **သာစီယောဂေါ**တိ ကုဋ္ဌိလယောဂေါ။
(ခ) ဧတေသံယေဝ ဥက္ကောဋ္ဌနာဒီနမေတံ နာမံ။
(ဂ) ဥက္ကောဋ္ဌနသာစိယောဂေါ ဝဋ္ဋနသာစိယောဂေါ နိကတိသာစိယောဂေါတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။
(ဃ) ကေစိ အညံ ဒဿေတွာ အညဿ ပရိဝတ္တနံ သာစိယောဂေါတိ ဝဒန္တိ။
(င) တံ ပန ဝဋ္ဋနေနေဝ သင်္ဂဟိတံ။

"(က+ခ+ဂ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု သာစိယောဂေါတိ ပဒဿ ကုဋ္ဌိလယောဂေါတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။
(၂) အထ ကသ္မာ ဥက္ကောဋ္ဌနသာစိယောဂေါ ဝဋ္ဋနသာစိယောဂေါ နိကတိသာစိယောဂေါတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။
(၃) နနု ဧတေသံယေဝ ဥက္ကောဋ္ဌနာဒီနမေတံ နာမံ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ဥက္ကောဋ္ဌနသာစိယောဂေါ ဝဋ္ဋနသာစိယောဂေါ နိကတိသာစိယောဂေါတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

"(င)ဝါကျဋ္ဌ ပနသဒ္ဒါ ရူပ္မျော်၍ အဋ္ဌကထာသင်္သင် စတုက္က"

(၁) နနု ကေစိ အညံ ဒဿေတွာ အညဿ ပရိဝတ္တနံ သာစိယောဂေါတိ ဝဒန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဥက္ကောဋ္ဌနသာစိယောဂေါ ဝဋ္ဋနသာစိယောဂေါ နိကတိသာစိယောဂေါတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ (ဝါကျဥယျာဉ်)
(တစ်နည်း) အထ ကသ္မာ ဧတေသံယေဝ ဥက္ကောဋ္ဌနာဒီနမေတံ နာမန္တိ ဝုတ္တံ။ (အောင်ပန်း)
(၃) တံ (အညဿ ပရိဝတ္တနံ) ဝဋ္ဋနေနေဝ သင်္ဂဟိတတ္တာ။ (၄)
(၄) ဥက္ကောဋ္ဌနသာစိယောဂေါ ဝဋ္ဋနသာစိယောဂေါ နိကတိသာစိယောဂေါတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။
(တစ်နည်း) ဧတေသံယေဝ ဥက္ကောဋ္ဌနာဒီနမေတံ နာမန္တိ ဝုတ္တံ။

"(င)ဝါကျဋ္ဌ ပနသဒ္ဒါ ရူပ္မျော်၍ ဋီသစ်နှင့်အညီ စတုက္က"

(၁) နနု ကေစိ အညံ ဒဿေတွာ အညဿ ပရိဝတ္တနံ သာစိယောဂေါတိ ဝဒန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ တေသံ တံ နယုတ္တံ။ (ဋီသစ်)
(၃) ဝဋ္ဋနေန သင်္ဂဟိတဿေဝ ပုန ဂဟိတတ္တာ။ (ဋီသစ်)
(၄) တေသံ တံ နယုတ္တံ။ (ဋီသစ်)

ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်းအကြောင်း

တစ်ပါးကို ပြ၍ တစ်ပါးကို ဖလှယ်ခြင်းသည် သာစိယောဂ မည်၏ဟု ဆိုထားသည့် ကေစိဝါဒဟူသော သံဝဏ္ဏနာ (အနက်)ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (င)ဝါကျဋ္ဌ ပနသဒ္ဒါ ထားသည်။

(ဌ၊ နှာ ဂျ-လာ စတုက္က)

ဣဒါနိ မဏ္ဍိမသီလံ ဝိတ္ထာရေန္တော **"ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော"**တိအာဒိမာဟ။
(၁) နနု ဧဝံ "အပွမတ္တကံ ဓေါ"တိ အာဒိနာ စူဠသီလံ ဝိတ္ထာရေန္တော ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော"တိအာဒိမာဟ။
(၃) နနု ဣဒါနိ မဏ္ဍိမသီလံ ဝိတ္ထာရေန္တော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ပုန "ယထာဝါ ပနေကေ ဘောန္တော"တိအာဒိမာဟ။
အမှာ။ ဆိုခဲ့ပြီးသော စူဠသီလ အဖွင့်ကို ပုဗ္ဗာနုသန္ဓေ ဝါကျအဖြစ် ထား၍ အနုသန္ဓေဝါကျ ထုံးစံအတိုင်း ထုတ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

(က) "အယံ မေ ဉာတိ"တိ ဝါ "မိတ္တော"တိ ဝါ "ဣဒံ ပဋိကရိဿတိ၊ ဣဒံ ဝါ တေန ကတပုဗ္ဗ"န္တိ ဝါ ဧဝံ နဒိန္နာနိတိ အတ္ထော။

(ခ) ဧဝံဒိန္နာနိ ဟိ နာ သဒ္ဓါဒေယျာနိ နာမ ဟောန္တိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နာနု "အယံ မေ ဉာတိ"တိအာဒိနာ မနသိ ကတွာ ဒိန္နာနိပိ ဒေယျာနိ နာမ ဟောန္တိ။ (ကိုင်းကုန်း)

(၂) အထ ကသ္မာ "အယံ မေ ဉာတိ"တိ ဝါ "မိတ္တော"တိ ဝါ "ဣဒံ ပဋိကရိဿတိ၊ ဣဒံ ဝါ တေန ကတပုဗ္ဗ"န္တိ ဝါ ဧဝံ နဒိန္နာနိတိ ဝုတ္တာနိ။

(၃) နာနု ဧဝံဒိန္နာနိ နာ သဒ္ဓါဒေယျာနိ နာမ ဟောန္တိ။

(၄) တသ္မာ "အယံ မေ ဉာတိ"တိ ဝါ "မိတ္တော"တိ ဝါ "ဣဒံ ပဋိကရိဿတိ၊ ဣဒံ ဝါ တေန ကတပုဗ္ဗ"န္တိ ဝါ ဧဝံ နဒိန္နာနိတိ ဝုတ္တာနိ။

(က) **ဘောဇနာနိ**တိ ဒေသနာသီသမတ္တမေတံ။

(ခ) အတ္ထတော ပနာ သဒ္ဓါဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ စီဝရာနိ ပါရုပိတွာ သေနာသနာနိ သေဝမာနာ ဂိလာနဘေသဇ္ဇံ ပရိဘုဉ္ဇမာနာတိ သဗ္ဗမေတံ ဝုတ္တမေဝ ဟောတိ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နာနု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဠိယံ "ဘောဇနာနိ"တိ ဧတ္တကမေဝ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ အတ္ထတော သဒ္ဓါဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ စီဝရာနိ ပါရုပိတွာ သေနာသနာနိ သေဝမာနာ ဂိလာနဘေသဇ္ဇံ ပရိဘုဉ္ဇမာနာတိ သဗ္ဗမေတံ ဝုတ္တမေဝ ဟောတီတိ တယာ ဝုတ္တံ။

(၃) နာနု ဘောဇနာနိတိ ဒေသနာသီသမတ္တမေတံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ အတ္ထတော သဒ္ဓါဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ စီဝရာနိ ပါရုပိတွာ သေနာသနာနိ သေဝမာနာ ဂိလာနဘေသဇ္ဇံ ပရိဘုဉ္ဇမာနာတိ သဗ္ဗမေတံ ဝုတ္တမေဝ ဟောတီတိ မယာ ဝုတ္တံ။

"တစ်နည်း"

(၁) နာနု အတ္ထတော ဘောဇနမေဝ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဘောဇနာနိတိ ဒေသနာသီသမတ္တမေတံ။

(၃) နာနု အတ္ထတော သဒ္ဓါဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ စီဝရာနိ ပါရုပိတွာ သေနာသနာနိ သေဝမာနာ ဂိလာနဘေသဇ္ဇံ ပရိဘုဉ္ဇမာနာတိ သဗ္ဗမေတံ ဝုတ္တမေဝ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဘောဇနာနိတိ ဒေသနာသီသမတ္တမေတံ။

"ကျောက်တုံးမှ ခြေနင်းတုံးသို့"
ကြုံရတဲ့ ခလုပ်ကန်သင်းတွေကို လှေကားထစ်တွေအဖြစ် ပြောင်းလဲနိုင်ရမယ်။
တိုက်မိတဲ့ ကျောက်တုံးတွေကို ခြေနင်းတုံးတွေအဖြစ် အသုံးပြုတတ်ရမယ်။

http://www.dhammadownload.com

(က) ဝိနယဝသေန တာဝ ယံ ကိဉ္စိ အနဋ္ဌံ အဇ္ဇ ပဋိဂ္ဂဟိတံ အပရဇ္ဇု သန္နိဓိကာရကံ ဟောတိ၊ တဿ ပရိဘောဂေ ပါစိတ္တိယံ။

(ခ) အတ္တနာ လဒ္ဓံ ပန သာမဏေရာနံ ဒတ္တွာ တေဟိ လဒ္ဓံ ဌပါပေတ္တွာ ဒုတိယဒိဝသေ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

(ဂ) သလ္လေခေါ ပန န ဟောတိ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ဝိနယဝသေန ယံ ကိဉ္စိ အနဋ္ဌံ အဇ္ဇ ပဋိဂ္ဂဟိတံ အပရဇ္ဇု သန္နိဓိကာရကံ ဟောတိ၊ တဿ ပရိဘောဂေ ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အတ္တနာ လဒ္ဓံ သာမဏေရာနံ ဒတ္တွာ တေဟိ လဒ္ဓံ ဌပါပေတ္တွာ ဒုတိယဒိဝသေ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

(၃) နနု တေသမ္ပိ သန္တကံ ဝိဿာသဂ္ဂါဟာဒိဝသေန ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ အတ္တနာ လဒ္ဓံ သာမဏေရာနံ ဒတ္တွာ တေဟိ လဒ္ဓံ ဌပါပေတ္တွာ ဒုတိယဒိဝသေ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

"(ခ+ဂ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု အတ္တနာ လဒ္ဓံ သာမဏေရာနံ ဒတ္တွာ တေဟိ လဒ္ဓံ ဌပါပေတ္တွာ ဒုတိယဒိဝသေ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သလ္လေခေါ န ဟောတိ။

(၃) နနု သုတ္တန္တနယဝသောယေဝ ဟောတိ။ (ဋီသစ်မှီး)

(၄) တသ္မာ သလ္လေခေါ န ဟောတိ။

(ဌ၊ နှာ ၈၀-လာ စတုက္က)

(က) **ယာနသန္နိဓိမှိ** ယာနံ နာမ ဝယ္ဟံ ရထော သကဋံ သန္ဒမာနိကာ သိဝိကာ ပါဋိက္ကိတိ။

(ခ) နေတံ ပဗ္ဗဇိတဿ ယာနံ။

(ဂ) ဥပါဟနာ ပန ပဗ္ဗဇိတဿ ယာနံယေဝ။

(၁) နနု ဝယ္ဟာဒီနိ ယာနာနိ နာမ ဟောန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ နေတံ ပဗ္ဗဇိတဿ ယာနံ။

(၃) နနု ဥပါဟနာ ပဗ္ဗဇိတဿ ယာနံယေဝ။

(၄) တသ္မာ နေတံ ပဗ္ဗဇိတဿ ယာနံ။

(က) ဧကဘိက္ခုဿ ဟိ ဧကော အရညတ္ထာယ, ဧကော ဓောတပါဒကတ္ထာယာတိ ဥက္ကံသတော ဒွေ ဥပါဟန-သဃ်ာဠာ ဝဋ္ဋန္တိ။

(ခ) တတိယံ လဘိတွာ အညဿ ဒါတဗ္ဗော။

(ဂ) "ဣမသ္မိံ ဒိဏ္ဏေ အညံ ကုတော လဘိဿာမီ"တိ ဟိ ဌပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

(ဃ) သန္နိဓိ စ ဟောတိ၊ သလ္လေခဉ္စ ကောပေတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု တတိယံ လဘတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အညဿ ဒါတဗ္ဗော။

(၃) နနု ဧကဘိက္ခုဿ ဥက္ကံသတော ဒွေ ဥပါဟနသဃ်ာဠာ ဝဋ္ဋန္တိ။

http://www.dhammadownload.com

(၄) တသ္မာ အညဿ ဒါတဗ္ဗော။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု တတိယံ လဘတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ အညဿ ဒါတဗ္ဗော။
(၃) နနု "ဣမသ္မိံ ဇိဏ္ဏေ အညံ ကုတော လဘိဿာမီ"တိ ဟိ ဌပေတုံ နဝဋ္ဌတိ။
(၄) တသ္မာ အညဿ ဒါတဗ္ဗော။

"(ဂ+ဃ) စတုက္က"

(၁) နနု အယံ ဥပါဟနသဃ်ာဋ္ဌော ဇိဏ္ဏော။
(၂) အထ ကသ္မာ ဌပေတုံ နဝဋ္ဌတိ။
(၃) နနု သန္နိမိ စ ဟောတိ၊ သလ္လေခဥ္စ ကောပေတိ။
(၄) တသ္မာ ဌပေတုံ နဝဋ္ဌတိ။

သယနသန္နိခိမှိ သယနန္တိ မဥ္စော။

(၁) နနု နိသီဒနသယနယောဂ္ဂါ သဗ္ဗေပိ ပီဌဘိသိအာဒယော ဂဟေတဗ္ဗာ။
(၂) အထ ကသ္မာ သယနန္တိ မဥ္စောတိ ဝုတ္တော။
(၃) နနု မဥ္စောတိ နိဒဿနမေတံ။
(၄) တသ္မာ သယနန္တိ မဥ္စောတိ ဝုတ္တော။

တတော ဥတ္တရိ လဘိတွာ အညဿ ဘိက္ခုနော ဝါ ဂဏဿ ဝါ ဒါတဗ္ဗော၊ အဒါတုံ နဝဋ္ဌတိ။

(၁) နနု တတော ဥတ္တရိ လဘတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ အညဿ ဘိက္ခုနော ဝါ ဂဏဿ ဝါ ဒါတဗ္ဗော။
(၃) နနု အဒါတုံ နဝဋ္ဌတိ။
(၄) တသ္မာ အညဿ ဘိက္ခုနော ဝါ ဂဏဿ ဝါ ဒါတဗ္ဗော။

(က) ဘိက္ခုနော ကဏ္ဍုကစ္ဆုဆဝိဒေါသာဒိအာဗာဓေ သတိ ဂန္ဓာ ဝဋ္ဌန္တိ။
(ခ) တေ ဂန္ဓေ အာဟရာပေတွာ တသ္မိံ ရောဂေ ဂူပသန္တေ အညေသံ ဝါ အာဗာဓိကာနံ ဒါတဗ္ဗာ၊ ဒွါရေ ပဥ္စဂ်ုလိ ဃရဓူပနာဒီသု ဝါ ဥပနေတဗ္ဗာ။
(ဂ) "ပုန ရောဂေ သတိ ဘဝိဿန္တီ"တိ ပန ဌပေတုံ နဝဋ္ဌတိ။
(ဃ) သန္နိမိ စ ဟောတိ၊ သလ္လေခဥ္စ ကောပေတိ။

"(က+ဂ+ဃ) စတုက္က"

(၁) နနု ဘိက္ခုနော ကဏ္ဍုကစ္ဆုဆဝိဒေါသာဒိအာဗာဓေ သတိ ဂန္ဓာ ဝဋ္ဌန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ "ပုန ရောဂေ သတိ (ဂန္ဓာ ဘေသဇ္ဇာ) ဘဝိဿန္တီ"တိ ဌပေတုံ နဝဋ္ဌတိ။
(၃) နနု သန္နိမိ စ ဟောတိ၊ သလ္လေခဥ္စ ကောပေတိ။
(၄) တသ္မာ "ပုန ရောဂေ သတိ (ဂန္ဓာ ဘေသဇ္ဇာ) ဘဝိဿန္တီ"တိ ဌပေတုံ နဝဋ္ဌတိ။

http://www.dhammadownload.com

"(ဂ+ဃ) စတုက္က"

(၁) နနု ပုန ရောဂေ သတိ (ဂန္ဓာ ဘေသဇ္ဇာ) ဘဝိဿန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဌပေတုံ နု ဝုတ္တံ။

(၃) နနု သန္နိဓိ စ ဟောတိ၊ သလ္လေခဉ္စ ကောပေတိ။

(၄) တသ္မာ ဌပေတုံ နု ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ ဈာ ၈၁-လာ စတုက္က)

ဘိက္ခုနော ပန ဝသနဋ္ဌာနေ ဧကော တဏ္ဍုလနာဠိ, ဧကော ဂုဠပိဏ္ဍော, စတုဘာဂမတ္တံ သပ္ပိတိ ဧတ္တကံ နိဓေတုံ ဝုဋ္ဌတိ အကာလေ သမ္ပတ္တစောရာနံ အတ္ထာယ။

(၁) နနု ဘိက္ခုနံ အာမိသသန္နိဓိ နာမ နု ဝုဋ္ဌတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဘိက္ခုနော ဝသနဋ္ဌာနေ ဧကော တဏ္ဍုလနာဠိ, ဧကော ဂုဠပိဏ္ဍော, စတုဘာဂမတ္တံ သပ္ပိတိ ဧတ္တကံ နိဓေတုံ ဝုဋ္ဌတိ။

(၃) နနု အကာလေ သမ္ပတ္တစောရာနံ အတ္ထာယ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဘိက္ခုနော ဝသနဋ္ဌာနေ ဧကော တဏ္ဍုလနာဠိ, ဧကော ဂုဠပိဏ္ဍော, စတုဘာဂမတ္တံ သပ္ပိတိ ဧတ္တကံ နိဓေတုံ ဝုဋ္ဌတိ။

တေ ဟိ ဧတ္တကမ္ပိ အာမိသပဋိသန္ဆာရံ အလဘန္တာ ဇီဝိတာပိ ဝေါရောပေယျုံ၊ တသ္မာ သစေ ဧတ္တကံ နတ္ထိ၊ အာဟရာပေတွာပိ ဌပေတုံ ဝုဋ္ဌတိ။

(၁) နနု (ဘိက္ခုနော ဝသနဋ္ဌာနေ) ဧတ္တကံ နတ္ထိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အာဟရာပေတွာပိ ဌပေတုံ ဝုဋ္ဌတိ။

(၃) နနု တေ ဧတ္တကမ္ပိ အာမိသပဋိသန္ဆာရံ အလဘန္တာ ဇီဝိတာပိ ဝေါရောပေယျုံ။

(၄) တသ္မာ အာဟရာပေတွာပိ ဌပေတုံ ဝုဋ္ဌတိ။

သတိ။ ပရိကပ္ပကို ပြလိုသောကြောင့် သစေသဒ္ဒါ ထားသည်။

ပိသဒ္ဒါ၏ အနက်

ဇီဝိတာပိဠ္ဍ ပိသဒ္ဒါကား = သမ္ဘာဝနာ ဇောတက ဖြစ်၏။

ဇီဝိတိန္ဒြေကိုသော်မှ ချကုန်ရာသေး၏။ ရိက်နှက်ပုတ်ခတ် ညှဉ်းဆဲမှုကို ပြုဖို့ရာကား ဆိုဘွယ်ရာ မရှိဟူသော ဂရဟာ အနက်ကို ဆည်း၏။

ပိသဒ္ဒါ၏ အနက်

အာဟရာပေတွာပိဠ္ဍ ပိသဒ္ဒါကား = ဂရဟာ ဇောတက ဖြစ်၏။

ဆောင်ယူ၍ ထားရာဠ္ဌသော်မှ အပ်သေး၏။ အလိုအလျောက် ရ၍ သိုမှီးထားရာဝယ် အပ်စပ်မှုဠ္ဌကား ဆိုဘွယ်ရာ မရှိဟူသော သမ္ဘာဝနာ အနက်ကို ဆည်း၏။

လျှောမြင်မိတဲ့ဒဏ် လည်ပင်းခံရတယ်။

http://www.dhammadownload.com

ကပ္ပိယကုဋ္ဌိယံ ပန ဗဟုံ ဌပေန္တသာပိ သန္နိဓိ နာမ နတ္ထိ။

(၁) နနု ကပ္ပိယကုဋ္ဌိယံ ဗဟုံ (အာမိသံ) ဌပေတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သန္နိဓိ နာမ နတ္ထိ။

(၃) တတ္ထ အန္တောဝုတ္ထအန္တောပက္ကသ အနုညာတတ္တာ။ (ဋီသစ်)

(၄) သန္နိဓိ နာမ နတ္ထိ။

(၄၊ နှာ ၈၃-လာ စတုက္က)

ဥစ္စာသယနမဟာသယနံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ၊ သေယျထိဒံ? အာသန္ဒိံ ပလ္လင်္ကံ ဂေါနကံ။ (ပါဋိတော်)

"အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တီ"တိ ဣဒံ အပေက္ခိတွာ ပန သဗ္ဗပဒေသု ဥပယောဂဝစနံ ကတံ။

(၁) နနု သရူပသ ဥဒ္ဓါရဏေ အာသန္ဒီ ပလ္လင်္ကော ဂေါနကောတိ ပစ္စတ္တဝစနေနေဝ ဝတ္တဗ္ဗော။

(၂) အထ ကသ္မာ (ပါဋိယံ အာသန္ဒိံ ပလ္လင်္ကံ ဂေါနကန္တိ) သဗ္ဗပဒေသု ဥပယောဂဝစနံ ကတံ။

(၃) နနု "အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တီ"တိ ဣမသ ပဒသ အပေက္ခနံ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ (ပါဋိယံ အာသန္ဒိံ ပလ္လင်္ကံ ဂေါနကန္တိ) သဗ္ဗပဒေသု ဥပယောဂဝစနံ ကတံ။

(က) "သုဒ္ဓကောသေယျံ ပန ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝိနယေ ဝုတ္တံ။

(ခ) ဒီဃနိကာယဋ္ဌကထာယံ ပန "ဌပေတွာ တူလိကံ သဗ္ဗာနေဝ ဂေါနကာဒီနိ ရတနပရိသိဗ္ဗိတာနိ န ဝဋ္ဋန္တီ"တိ ဝုတ္တံ။

"(ခ)ဝါကျဉ် ပနသဒ္ဒါကို အရုဈတ္ထ ကြံ၍ စတုက္က"

(၁) နနု "သုဒ္ဓကောသေယျံ ပန ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝိနယေ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဒီဃနိကာယဋ္ဌကထာယံ "ဌပေတွာ တူလိကံ သဗ္ဗာနေဝ ဂေါနကာဒီနိ ရတနပရိသိဗ္ဗိတာနိ န ဝဋ္ဋန္တီ"တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု သုတ္တန္တဒေသနာယ ဂဟဋ္ဌာနမ္ပိ ဝသေန ဝုတ္တတ္တာ တေ သင်္ဂဏှာတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ဒီဃနိကာယဋ္ဌကထာယံ "ဌပေတွာ တူလိကံ သဗ္ဗာနေဝ ဂေါနကာဒီနိ ရတနပရိသိဗ္ဗိတာနိ န ဝဋ္ဋန္တီ"တိ ဝုတ္တံ။

(၄၊ နှာ ၈၄-လာ စတုက္က)

(က) ဥပရိဗဒ္ဓေန ရတ္တဝိတာနေန သဒ္ဓိန္တိ အတ္ထော။

(ခ) သေတဝိတာနမ္ပိ ဟေဋ္ဌာ အကပ္ပိယပစ္စတ္ထရဏေ သတိ န ဝဋ္ဋတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဥပရိဗဒ္ဓေန ရတ္တဝိတာနေန သဒ္ဓိန္တိ အတ္ထောတိ ဝုတ္တံ။

(တစ်နည်း) နနု ရတ္တဝိတာနေနာတိ ဣမိနာ တမ္ပိ လောဟိတမေဝ ဣဓာဓိပ္ပေတံ။

(၂) အထ ကသ္မာ သေတဝိတာနမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။

(၃) နနု ဟေဋ္ဌာ အကပ္ပိယပစ္စတ္ထရဏံ အတ္ထိ။

(၄) တသ္မာ သေတဝိတာနမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။

http://www.dhammadownload.com

(က) **ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနန္တိ** သီသူပဓာနဉ္စ ပါဒူပဓာနဉ္စာတိ မဉ္ဆသ ဥဘတောလောဟိတက် ဥပဓာနံ၊ ဧတံ နကပွတိ။ ယံ ပန ဧကမေဝ ဥပဓာနံ ဥဘောသု ပဿေသု ရတ္တံ ဝါ ဟောတိ ပဒုမဝဏ္ဏံ ဝါ ဝိစိတြံ ဝါ။

(ခ) သစေ ပမာဏယုတ္တံ၊ ဝဋ္ဋတိ။

(ဂ) မဟာဥပဓာနံ ပန ပဋိက္ခိတ္တံ။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနန္တိ အဝိသေသေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပမာဏယုတ္တံ ဝဋ္ဋတီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု မဟာဥပဓာနံ ပဋိက္ခိတ္တံ။

(၄) တသ္မာ ပမာဏယုတ္တံ ဝဋ္ဋတီတိ ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၈၅-လာ စတုက္က)

"သောပိ နာမ ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ ခယံ ဂတော"တိ ဧဝံ ပဝတ္တာ ပန ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝေ တိဋ္ဌတိ။

(၁) နနု သော ရာဇာ ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ခယံ ဂတောတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု အနိစ္စတာပဋိသံယုတ္တော ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ခယံ ဂတောတိ ဝုတ္တံ။

ဝိသဒ္ဒါ၏ အနက်

သောပိဠ္ဍ ဝိသဒ္ဒါသည် အမြတ်ဖြစ်သော မင်းဒြဗ်ဟော ပုဒ်နောင် ထိုင်နေသောကြောင့် သမ္ဘာဝနာ ဖြစ်၏။

ဝိသဒ္ဒါ၏ သမုစ္စေတဗ္ဗတ္ထ

ယင်း ဝိသဒ္ဒါဖြင့် ဘုန်းကံသေးနုတ်သည့် မင်းများနှင့် သာမန်လူသတ္တဝါ, တိရစ္ဆာန်တို့၏ သေခြင်းသို့ ရောက်ရမှာကား ပြောဘွယ်ရာပင် မလိုဟူ၍ ယုတ်သော သူများကို ပေါင်းဆည်း၏။

ဝါဒန္တရ

ရွှေရေးဆောင် စသော ဆရာတော်များက "အမြတ်အများ၊ ပုဒ်နောင်ထား၍၊ ပိကား သမ္ဘာဝနာ၊ ဖြစ်တုံ ပါလည်း၊ စပ်ရာပုဒ်မှာ၊ ယုတ်နည်းပါမူ၊ ဂရုဟာယူ၊ ပေါင်းမူ ဂရုဟာပေ"ဟူသော နိယံနှင့်အညီ ဤနေရာ၌ ဝိသဒ္ဒါ၏ ထိုင်ရာဖြစ်သော နာမ ရာဇာ ပါဠိသည် အမြတ်ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း စပ်ရာ ဖြစ်သော ခယံ ဂတော ကြိယာ၏ ယုတ်ညံ့နေသည့်အတွက် ဝိသဒ္ဒါကို ဂရုဟာဟု ယူကြသည်။

(ဌ၊ နှာ ၈၆-လာ စတုက္က)

ကာကော သေတော အဠီနံ သေတတ္တာ။

(၁) နနု ကာကဿ လောမပက္ခာ ကာဠကာ ဟောန္တိ။ (ကိုင်းကုန်း)

(၂) အထ ကသ္မာ ကာကော သေတောတိ ဝုတ္တော။

(၃) အဠီနံ သေတတ္တာ။

(၄) ကာကော သေတောတိ ဝုတ္တော။

http://www.dhammadownload.com

ဗလာကာ ရတ္တာ လောဟိတဿ ရတ္တတ္တာ။
(၁) နနု ဗလာကာနံ လောမပက္ခာ သေတာ ဟောန္တိ။ (ကိုင်းကုန်း)
(၂) အထ ကသ္မာ ဗလာကာ ရတ္တာတိ ဝုတ္တာ။
(၃) လောဟိတဿ ရတ္တတ္တာ။
(၄) ဗလာကာ ရတ္တာတိ ဝုတ္တာ။

(က) **သမုဒ္ဒက္ခာယိကာ** နာမ ကသ္မာ သမုဒ္ဒေါ သာဂရော?
(ခ) သာဂရဒေဝေန ခတော။
(ဂ) တသ္မာ သာဂရော။

"(က+ခ+ဂ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု သမုဒ္ဒေါ သမုဒ္ဒနာမောယေဝ ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ သမုဒ္ဒေါ သာဂရောတိ တယာ ဝုတ္တော။
(၃) နနု သာဂရဒေဝေန ခတော။
(၄) တသ္မာ သမုဒ္ဒေါ သာဂရောတိ မယာ ဝုတ္တော။

(၄၊ နှာ ၈၈-လာ စတုက္က)

ဥပ္ပါတန္တိ အသနိပါတာဒီနံ မဟန္တာနံ ဥပ္ပတိတံ။
(၁) နနု ပါဠိယံ ဥပ္ပါတန္တိ အဝိသေသတော ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ အသနိပါတာဒီနံ မဟန္တာနံ ဥပ္ပတိတန္တိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။
(၃) နနု အပ္ပကံ နိမိတ္တမေဝ၊ မဟန္တံ ပန ဥပ္ပါဒေါတိ နိမိတ္တုပ္ပါဒါနံ ဝိသေသံ ဒဿေတိ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ အသနိပါတာဒီနံ မဟန္တာနံ ဥပ္ပတိတန္တိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

ပုံသေနည်း

ဤစတုက္ကထုတ်နည်းသည် သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗနှင့် သံဝဏ္ဏနာတို့ကို မတူထူးခြား ကွဲပြားလေဟန် ဖွင့်ပြရာ၌ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းပင် ဖြစ်၏။ ပရိဟာရာဘောဂပြ အဋ္ဌကထာပါဠိ တိုက်ရိုက်မရှိ၍ ဋီသစ်မှ ယူထုတ်သည်။

(က) **အဂ္ဂိဟောမန္တိ** ဧဝရူပေန ဒါရုနာ ဧဝံ ဟုတေ ဣဒံ နာမ ဟောတီတိ အဂ္ဂိဇုဟနံ။
(ခ) ဒဗ္ဗိဟောမာဒီနိပိ အဂ္ဂိဟောမာနေဝ။
(ဂ) ဧဝရူပါယ ဒဗ္ဗိယာ ဤဒိသေဟိ ကဏာဒီဟိ ဟုတေ ဣဒံ နာမ ဟောတီတိ ဧဝံ ပဝတ္တိဝသေန ပန ဝိသုံ ဝုတ္တာနိ။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ဒဗ္ဗိဟောမာဒီနိပိ အဂ္ဂိဟောမာနေဝ ဟောန္တိ။ (ပိထိုင်ရာပါ၌ ကိဉ္စာညှပ်)
(၂) အထ ကသ္မာ ဝိသုံ (ဧတာနိ ဒဗ္ဗိဟောမာဒီနိ) ဝုတ္တာနိ။
(၃) နနု ဧဝရူပါယ ဒဗ္ဗိယာ ဤဒိသေဟိ ကဏာဒီဟိ ဟုတေ ဣဒံ နာမ ဟောတီတိ ဧဝံ ပဝတ္တိဝသော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ဝိသုံ (ဧတာနိ ဒဗ္ဗိဟောမာဒီနိ) ဝုတ္တာနိ။
အမှာ။ လက္ခဏာရုဈတ္ထ ပန ပါသောဝါကျ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်းအကြောင်း

ဒဗ္ဗိဟောမ စသည်တို့သည်လည်း အဂ္ဂိဟောမတို့ပင် ဖြစ်သောကြောင့် ဒဗ္ဗိဟောမ စသည်တို့ကို သီခြားမဟောအပ်, မဟောထိုက်။ ယင်းသို့ဖြစ်လျက် ဘုရားရှင် သီးခြားဟောတော်မူသည့် ထိုဒဗ္ဗိဟောမ စသော ပါဠိတော်သဒ္ဒါတို့ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ဂ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါ ထားသည်။

အင်္ဂဝိဇ္ဇာတိ ပုဗ္ဗေ အင်္ဂမေဝ ဒိသွာ ဗျာကရဏဝသေန အင်္ဂံ ဝုတ္တံ၊ ဣဓ အင်္ဂလဠိံ ဒိသွာ ဝိဇ္ဇံ ပရိဇပ္ပိတွာ "အယံ ကုလပုတ္တော ဝါ နော ဝါ၊ သိရီသမ္ပန္နော ဝါ နော ဝါ"တိ အာဒိဗျာကရဏဝသေန အင်္ဂဝိဇ္ဇာ ဝုတ္တာ။

(၁) နနု ပုဗ္ဗေ အင်္ဂသတ္ထံ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန ဣဓ အင်္ဂဝိဇ္ဇာ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ပုဗ္ဗေ အင်္ဂမေဝ ဒိသွာ ဗျာကရဏဝသေန အင်္ဂံ ဝုတ္တံ၊ ဣဓ အင်္ဂလဠိံ ဒိသွာ ဝိဇ္ဇံ ပရိဇပ္ပိတွာ "အယံ ကုလပုတ္တော ဝါ နော ဝါ၊ သိရီသမ္ပန္နော ဝါ နော ဝါ"တိ အာဒိဗျာကရဏဝသေန အင်္ဂဝိဇ္ဇာ ဝုတ္တာ။

(၄) တသ္မာ ပုန ဣဓ အင်္ဂဝိဇ္ဇာ ဝုတ္တံ။

မတ္တိကာဒိဝိသေသံ ဒိသွာပိ ဟိ ဝိဇ္ဇံ ပရိဇပ္ပိတွာ ဟေဋ္ဌာ ပထဝိယံ တိံသရတနမတ္တေ, အာကာသေ စ အသီတိ ရတနမတ္တေ ပဒေသေ ဂုဏဒေါသံ ပဿန္တိ။

(၁) နနု မတ္တိကာဒိဝိသေသံ ပဿတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဟေဋ္ဌာ ပထဝိယံ တိံသရတနမတ္တေ, အာကာသေ စ အသီတိရတနမတ္တေ ပဒေသေ ဂုဏဒေါသံ ပဿန္တိ။

(၃) နနု ဝိဇ္ဇံ ပရိဇပ္ပေတိ။

(၄) တသ္မာ ဟေဋ္ဌာ ပထဝိယံ တိံသရတနမတ္တေ, အာကာသေ စ အသီတိရတနမတ္တေ ပဒေသေ ဂုဏဒေါသံ ပဿန္တိ။

(က) **သိဝဝိဇ္ဇာ**တိ သုသာနေ ပဝိသိတွာ သန္တိကရဏဝိဇ္ဇာ။

(ခ) သိင်္ဂါလရုတဝိဇ္ဇာတိပိ ဝဒန္တိ။

"(က+ခ)ဝါကျတို့၌ စတုက္က"

(၁) နနု သိဝဝိဇ္ဇာတိ သုသာနေ ပဝိသိတွာ သန္တိကရဏဝိဇ္ဇာ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သိင်္ဂါလရုတဝိဇ္ဇာတိပိ ဝဒန္တိ။

(၃) နနု သိဝါသဒ္ဒမေဝ ရဿံ ကတွာ ဧဝမာဟ။

(၄) တသ္မာ သိင်္ဂါလရုတဝိဇ္ဇာတိပိ ဝဒန္တိ။

(၄၊ နှာ ၈၉-လာ စတုက္က)

(က) **သကုဏဝိဇ္ဇာ**တိ သပက္ခကအပက္ခကဒ္ဝိပဒစတုပ္ပဒါနံ ရုတဂတာဒိဝသေန သကုဏဉာဏံ။

(ခ) **ဝါယသဝိဇ္ဇာ**တိ ကာကရုတဉာဏံ။

(ဂ) တံ ဝိသုညေဝ သတ္ထံ၊ တသ္မာ ဝိသုံ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

"(က)ဝါကျ၌ ဋ္ဌီသစ်နှင့်အညီ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဋိယံ "သကုဏဝိဇ္ဇာ"တွေဝ ဝုတ္တာ။
(၂) အထ ကသ္မာ သပက္ခကအပက္ခကဒ္ဝိပဒစတုပ္ပဒါနံ ရုတဂတာဒိဝသေန သကုဏဉာဏန္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု သကုဏဝိဇ္ဇာတိ ဣဓ မိဂသဒ္ဒဿ လောပံ, နိဒဿနမတ္တံ ဝါ ဒဿေတိ။ (ဋ္ဌီသစ်)
(၄) တသ္မာ သပက္ခကအပက္ခကဒ္ဝိပဒစတုပ္ပဒါနံ ရုတဂတာဒိဝသေန သကုဏဉာဏန္တိ ဝုတ္တံ။

"(ခ+ဂ)ဝါကျတို့၌ စတုက္က"

(၁) နနု သကုဏဝိဇ္ဇာယဧဝ ဝါယသဝိဇ္ဇာ ပဝိဋ္ဌာ။ (ဋ္ဌီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ (ဝါယသဝိဇ္ဇာတိပဒံ) ဝိသုံ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ဝါယသဝိဇ္ဇာတိ ကာကရုတဉာဏံ၊ တံ (သကုဏဝိဇ္ဇာတော) ဝိသုညေဝ သတ္ထံ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ (ဝါယသဝိဇ္ဇာတိပဒံ) ဝိသုံ ဝုတ္တံ။

မိဂစက္ကန္တိ ဣဒံ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကံ သဗ္ဗသကုဏစတုပ္ပဒါနံ ရုတဉာဏဝသေန ဝုတ္တံ။

(၁) နနု မိဂ္ဂသဒ္ဒေါ စတုပ္ပဒေသွေဝ နိရုဋ္ဌော။ (ဋ္ဌီသစ်မှီး)
(တစ်နည်း) နနု အဘိဓာနဂန္ထေ မိဂေါ ပသု ကုရုင်္ဂေသု ဧဝ ဝတ္တတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ သဗ္ဗသကုဏစတုပ္ပဒါနံ ရုတဉာဏဝသေန ဝုတ္တံ။
(၃) နနု မိဂစက္ကန္တိ ဣဒံ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကံ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ သဗ္ဗသကုဏစတုပ္ပဒါနံ ရုတဉာဏဝသေန ဝုတ္တံ။

(၄၊ နှာ ၉၁-လာ စတုက္က)

ကမ္မုနာ ဝိနဿန္တေ ပန ဗုဒ္ဓါပိ ပဋိဗာဟိတုံ နသက္ကောန္တိ။

(၁) နနု ဗုဒ္ဓါ အနန္တဂုဏာ ဟောန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဗုဒ္ဓါပိ ပဋိဗာဟိတုံ နသက္ကောန္တိ။
(၃) နနု ဂဗ္ဘော ကမ္မုနာ ဝိနဿတိ။
(၄) တသ္မာ ဗုဒ္ဓါပိ ပဋိဗာဟိတုံ နသက္ကောန္တိ။

အမှာ။ "လက္ခဏမှာတည့်၊ ပိမရှိမူ၊ ပရိဟာရ၊ စရိယ၏၊ ပြင်ရဟေတု အာဘော်တည်း" "လက္ခဏမှာ၊ ရံတစ်ခါ၊ ဟေတွာ ဓိပ္ပါယ" နိယံနှစ်ပုဒ်နှင့်အညီ ပရိဟာရာဘောဂ ထုတ်၏။

(က) တံ ကိရ ဇပ္ပိတွာ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနေ ယံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ ဘဏတိ။
(ခ) ပစ္စတ္ထိကော တံ နသုဏာတိ။
(ဂ) တတော ပဋိဝစနံ သမ္ပာဒေတုံ နသက္ကောတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနေ ယံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ ဘဏတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပစ္စတ္ထိကော တံ နသုဏာတိ။
(၃) နနု တံ ဇပ္ပတိ။
(၄) တသ္မာ ပစ္စတ္ထိကော တံ နသုဏာတိ။

http://www.dhammadownload.com

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနဲ့ တံ ဇပွိတွာ ဝိနိစ္ဆယဌာနေ ယံ ကုစ္ဆိတိ၊ တံ ဘဏာတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပစ္ဆတ္ထိကော ပဋိဝစနံ သမ္မာဒေတုံ န သက္ကောတိ။
(၃) နနဲ့ ပစ္ဆတ္ထိကော တံ န သုဏာတိ။
(၄) တသ္မာ ပစ္ဆတ္ထိကော ပဋိဝစနံ သမ္မာဒေတုံ န သက္ကောတိ။

(ဌ၊ နှာ ၉၂-လာ စတုက္က)

(က) ဝဿသ ဝေါသကရဏော ဝေါသကမံ။
(ခ) တံ ပန ကရောန္တော အစ္ဆန္ဒိကဘာဝမတ္တံ ပါပေတိ။
(ဂ) န လိင်္ဂံ အန္တရဓာပေတုံ သက္ကောတိ။

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနဲ့ န လိင်္ဂံ အန္တရဓာပေတုံ သက္ကောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဝဿသ ဝေါသကရဏော ဝေါသကမ္မန္တိ ဝုစ္စတိ။
(၃) နနဲ့ တံ ကရောန္တော အစ္ဆန္ဒိကဘာဝမတ္တံ ပါပေတိ။
(၄) တသ္မာ ဝဿသ ဝေါသကရဏော ဝေါသကမ္မန္တိ ဝုစ္စတိ။

ဇဝံ ဗြဟ္မဒတ္တေန ဝုတ္တဝဏ္ဏသ အနုသန္ဓိဝသေန တိဝိဓံ သီလံ ဝိတ္ထာရေတွာ ကုဒါနိ ဘိက္ခုသံဃေန ဝုတ္တဝဏ္ဏသ အနုသန္ဓိဝသေန **"အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အညေ ဓမ္မာ ဂမ္ဘီရာ ဒုဒ္ဒသာ"**တိအာဒိနာ နယေန သုညတာပကာသနံ အာရဒ္ဓာ။

(၁) နနဲ့ ဇဝံ ဗြဟ္မဒတ္တေန ဝုတ္တဝဏ္ဏသ အနုသန္ဓိဝသေန တိဝိဓံ သီလံ ဝိတ္ထာရေတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အညေ ဓမ္မာ ဂမ္ဘီရာ ဒုဒ္ဒသာ"တိအာဒိနာ နယေန သုညတာပကာသနံ အာရဒ္ဓာ။
(၃) နနဲ့ ကုဒါနိ ဘိက္ခုသံဃေန ဝုတ္တဝဏ္ဏသ အနုသန္ဓိဝသေန ဝိတ္ထာရေန္တော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ပုန "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အညေ ဓမ္မာ ဂမ္ဘီရာ ဒုဒ္ဒသာ"တိအာဒိနာ နယေန သုညတာပကာသနံ အာရဒ္ဓာ။

အမှာ။ အနုသန္ဓေါကျ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

(ဌ၊ နှာ ၉၂+၉၃-လာ စတုက္က)

အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အညေ ဓမ္မာ။ (ပါဠိတော်)
(က) ဂုဏော ဒေသနာယံ ပရိယတ္တိယံ နိဿတ္တေတိဇဝမာဒိသု ဓမ္မသဒ္ဒေါ ဝတ္တတိ။
(ခ) န ဟိ ။ပ။ နိဿတ္တော။
(ဂ) ကုဇ ပန ဂုဏော ဝတ္တတိ။
(ဃ) တသ္မာ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အညေ တထာဂတသ ဂုဏာတိ ဇဝမေတ္ထ အတ္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

"(က+ဂ) အာဘောဂါဒိစတုက္က"

(၁) နနဲ့ ဂုဏော ဒေသနာယံ ပရိယတ္တိယံ နိဿတ္တေတိဇဝမာဒိသု ဓမ္မသဒ္ဒေါ ဝတ္တတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ကုဇ ဂုဏော ဝတ္တတိ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) နနဲ့ တဒညတ္ထာ နဲ့ သမ္ဘဝန္တိ။ (၀၂) နနဲ့ တဒညေသံ ဒေသနာဒီနံ အဝိသယော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ က္ကဓ ဂုဏော ဝတ္တတိ။
အမှာ။ အတ္ထုဒ္ဓါရ၀ါက္ယ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

"(ဂ+ဃ) စတုက္က"

(၁) နနဲ့ ပါဠိယံ "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အညေဝ ဓမ္မာ"တိ ဓမ္မသဒ္ဒေန ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အညေဝ တထာဂတဿ ဂုဏာတိ ဇဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။
(၃) နနဲ့ က္ကဓ ဂုဏော ဝတ္တတိ။
(၄) တသ္မာ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အညေဝ တထာဂတဿ ဂုဏာတိ ဇဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

(၅၊ နှာ ၉၃-လာ စတုက္က)

ယေ တထာဂတော သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ပဝေဒေတိတိ ယေ ဓမ္မေ တထာဂတော အနည်နေယျော ဟုတ္ဝာ သယမေဝ အဘိဝိသိဒ္ဓေန ဉာဏေန ပစ္စက္ခံ ပဝေဒေတိ ဒီပေတိ ကထေတိ ပကာသေတီတိ အတ္ထော။

အဘိဝိသိဒ္ဓေန ဉာဏေန ပစ္စက္ခံ ကတ္ဝာ ရှု၍ "စတုက္က"

(၁) နနဲ့ သဗ္ဗညုတညာဏံ ဖလနိဗ္ဗာနာနိ ဝိယ သစ္ဆိကာတဗ္ဗဓမ္မသဘာဝံ နဲ့ ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ "အဘိဝိသိဒ္ဓေန ဉာဏေန ပစ္စက္ခံ ကတ္ဝာ"တိ အာဟ။
(၃) နနဲ့ အာသဝက္ခယဉာဏော အဓိဂတော အဓိဂတမေဝ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ "အဘိဝိသိဒ္ဓေန ဉာဏေန ပစ္စက္ခံ ကတ္ဝာ"တိ အာဟ။

ယထာဘူတ္ထန္တိ ယထာဘူတံ။
(၁) နနဲ့ ကစ္စာယနေ ဏျပစ္စယော ဘာဝတဒ္ဓိတေ ဝုတ္တော။
(၂) အထ ကသ္မာ ယထာဘူတ္ထန္တိ ယထာဘူတန္တိ သံဝဏ္ဏိတံ။
(၃) နနဲ့ က္ကဓ ဏျပစ္စယော သကတ္ထေ ပဝတ္တတိ။
(၄) တသ္မာ ယထာဘူတ္ထန္တိ ယထာဘူတန္တိ သံဝဏ္ဏိတံ။

(က) ကတမေ စ ပန တေ ဓမ္မာ ဘဂဝတာ ဇဝံ ထောမိတာတိ? သဗ္ဗညုတညာဏံ။
(ခ) ယဒိ ဇဝံ ကသ္မာ ဗဟုဝစနနိဒ္ဒေသော ကတောတိ? ပုထုစိတ္တသမာယောဂတော စေဝ ပုထုအာရမ္မဏာ-တော စ။

"က+ခ (၀၂) ခ-စတုက္က"

(၁) နနဲ့ ဘဂဝတာ ဇဝံ ထောမိတာ တေ ဓမ္မာ သဗ္ဗညုတညာဏံ ဟောန္တိ။ (မစိုးရိမ်)
(၂) အထ ကသ္မာ (အညေဝ ဓမ္မာ ၂၀၂- ကတမေ တေ ဓမ္မာတိ) ဗဟုဝစနနိဒ္ဒေသော ကတော။
(၃) သဗ္ဗညုတညာဏသ္မာ ပုထုစိတ္တသမာယောဂတော စေဝ ပုထုအာရမ္မဏာတော စ။
(၄) (အညေဝ ဓမ္မာ ၂၀၂- ကတမေ တေ ဓမ္မာတိ) ဗဟုဝစနနိဒ္ဒေသော ကတော။

မိတ်ဆွေကျောင်း တစ်ဦး၏ တန်ဖိုးသည် အဖိုးမဖြတ်နိုင်။

http://www.dhammadownload.com

(က) သာဝကပါရမီဉာဏဉိ ဂမ္ဘီရံ။
(ခ) ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ ပန တတော ဂမ္ဘီရတရန္တိ တတ္ထ ဝဝတ္ထာနံ နတ္ထိ။
(ဂ) သဗ္ဗညုတညာဏဉ္စ တတောပိ ဂမ္ဘီရတရန္တိ တတ္ထာပိ ဝဝတ္ထာနံ နတ္ထိ။
(ဃ) ဣတော ပနညံ ဂမ္ဘီရတရံ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဂမ္ဘီရာဝါတိ ဝဝတ္ထာနံ လဗ္ဘတိ။

"(က+ခ)ဝါကျတို့ကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု သာဝကပါရမီဉာဏံ ဂမ္ဘီရံ။ (၄)
(ဝါ) နနု သာဝကပါရမီဉာဏံ ဟေဋ္ဌိမံ ဟေဋ္ဌိမံ သေက္ခဉာဏံ, ပုထုဇ္ဇနဉာဏဉ္စ ဥပါဒါယ ဂမ္ဘီရံ။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ တတ္ထ (သာဝကပါရမီဉာဏမှိ ဧဝသဒ္ဒေန) ဝဝတ္ထာနံ နတ္ထိ။
(၃) နနု ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ တတော ဂမ္ဘီရတရံ။ (၄)
(ဝါ) နနု ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ ဥပါဒါယ နတထာ ဂမ္ဘီရံ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ တတ္ထ (သာဝကပါရမီဉာဏမှိ ဧဝသဒ္ဒေန) ဝဝတ္ထာနံ နတ္ထိ။

"(ဂ)ဝါကျကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ တတော ဂမ္ဘီရတရံ။
(၂) အထ ကသ္မာ တတ္ထာပိ (ပစ္စေကဗောဓိဉာဏေ) ဝဝတ္ထာနံ နတ္ထိ။
(၃) နနု သဗ္ဗညုတညာဏံ တတောပိ ဂမ္ဘီရတရံ။ (၄)
(ဝါ) နနု သဗ္ဗညုတညာဏံ ဥပါဒါယ နဧဝံ ဂမ္ဘီရံ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ တတ္ထာပိ (ပစ္စေကဗောဓိဉာဏေ) ဝဝတ္ထာနံ နတ္ထိ။

"(ဃ)ဝါကျကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု သာဝကပါရမီဉာဏာဒီသု ဝိယ သဗ္ဗညုတညာဏေပိ ဝဝတ္ထာနံ နတ္ထိ။
(၂) အထ ကသ္မာ (သဗ္ဗညုတညာဏံ) ဂမ္ဘီရာဝါတိ (ဧဝသဒ္ဒေန) ဝဝတ္ထာနံ လဗ္ဘတိ။
(၃) နနု ဣတော အညံ ဂမ္ဘီရတရံ နတ္ထိ။
(၄) တသ္မာ (သဗ္ဗညုတညာဏံ) ဂမ္ဘီရာဝါတိ (ဧဝသဒ္ဒေန) ဝဝတ္ထာနံ လဗ္ဘတိ။

တတောပိ၌ အပိ(ဝါ)ပိ အနက်

(ဂ)ဝါကျ တတောပိ၌ အပိ (ဝါ) ပိသည် သမ္ဘာဝနာဇောတက နိပါတ်တည်း။

အပိ (ဝါ) ပိသဒ္ဒါ၏ အဓိပ္ပါယ်

ယင်းနိပါတ်ဖြင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သည် ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်ထက်လည်း အလွန်နက်နဲ၏ဟူ၍ ဆိုလိုက်ခြင်းဖြင့် သာဝကပါရမီဉာဏ်ထက်ကား ဆိုဘွယ်ရာ မရှိ၊ သာ၍ပင် အလွန်နက်နဲ၏ဟု ဆိုသောကြောင့် သမ္ဘာဝနာ အနက်ရှိ၏။ (ဋီသစ်) ၊ဝါ- ယင်းနိပါတ်ဖြင့် သာဝကပါရမီဉာဏ်ကို ပေါင်းဆည်းယူသည်။ (သီ၊ ဂဏ္ဌိ)

(၄၊ နှာ ၉၅-လာ စတုက္က)

ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ သမယန္တရံ လဗ္ဘတိ၊ တသ္မာ သဗ္ဗညုတညာဏသ မဟန္တဘာဝဒဿနတ္ထံ, ဒေသနာယ စ သုညတာပကာသနဝိဘာဝနတ္ထံ သမယန္တရံ အနုပဝိသန္တော ဓမ္မရာဇာ "**သန္တိ ဘိက္ခဝေ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ**"တိ ဧဝံ ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနံ အာရဘိ။

(၁) နနု ဣမသ္မိံ ဌာနေ သမယန္တရံ လဗ္ဘတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ "သန္တိ ဘိက္ခဝေ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ"တိ ဧဝံ ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနံ အာရဘိ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) နနု သဗ္ဗညုတညာဏသ မဟန္တဘာဝဒဿနတ္ထံ, ဒေသနာယ စ သုညတာပကာသနဝိဘာဝနတ္ထံ သမ-ယန္တရံ အနုပဝိသန္တော ဓမ္မရာဇာ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ "သန္တိ ဘိက္ခဝေ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ"တိ ဧဝံ ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနံ အာရဘိ။

ဧကေတိ ဧကစ္စေ၌ "ဋီသစ်နှင့်အညီ စတုက္က"

(၁) နနု ဧကသဒ္ဒေါ သဒ္ဒါယပိ ဝတ္တတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဧကေတိ ဧကစ္စေတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု သဒ္ဒါဝါစကော ဧကသဒ္ဒေါ နိယတေကဝစနော ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ဧကေတိ ဧကစ္စေတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

အတ္ထုဒ္ဓါရ+အတ္ထုဒ္ဒေသနည်းဖြင့် "တစ်နည်း-စတုက္က"

(၁) နနု ဧကသဒ္ဒေါ သေဋ္ဌာ'သဟာယ သဒ္ဒါ' ည.တုလျေသု ဝတ္တတိ။ (ဓာန်)

(၂) အထ ကသ္မာ ဧကေတိ ဧကစ္စေတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု တဒညေသံ အဝိသယော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဧကေတိ ဧကစ္စေတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(က) **သမဏဗြာဟ္မဏာ**တိ ပဗ္ဗဇ္ဇူပဂတဘာဝေန သမဏာ၊ ဇာတိယာ ဗြာဟ္မဏာ။

(ခ) လောကေန ဝါ "သမဏာ"တိ စ "ဗြာဟ္မဏာ"တိ စ ဧဝံ သမ္မတာ။

"(က) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဋိယံ သမဏဗြာဟ္မဏာတိ သာမညေန ဝုတ္တံ။ (အောင်ပန်း)
(တစ်နည်း) နနု သမိတဗာဟိတပါပတာယ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဟောန္တိ။ (ဋီသစ်မှီး-ဥယျာဉ်)

(၂) အထ ကသ္မာ သမဏဗြာဟ္မဏာတိ ပဗ္ဗဇ္ဇူပဂတဘာဝေန သမဏာ၊ ဇာတိယာ ဗြာဟ္မဏာတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု နု သမိတဗာဟိတပါပတာယ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဟောန္တိ။ (ဋီသစ်မှီး-အောင်ပန်း)
(တစ်နည်း) နနု မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကသမဏဗြာဟ္မဏာ ဣဓာဓိပ္ပေတာ။ (ဝါကျဥယျာဉ်)

(၄) တသ္မာ သမဏဗြာဟ္မဏာတိ ပဗ္ဗဇ္ဇူပဂတဘာဝေန သမဏာ၊ ဇာတိယာ ဗြာဟ္မဏာတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

"(ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဋိယံ သမဏဗြာဟ္မဏာတိ သာမညေန ဝုတ္တံ။ (အောင်ပန်း)
(တစ်နည်း) နနု သမိတဗာဟိတပါပတာယ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဟောန္တိ။ (ဋီသစ်မှီး-ဥယျာဉ်)

(၂) အထ ကသ္မာ သမဏဗြာဟ္မဏာတိ လောကေန "သမဏာ"တိ စ "ဗြာဟ္မဏာ"တိ စ ဧဝံ သမ္မတာတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု နု သမိတဗာဟိတပါပတာယ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဟောန္တိ။ (ဋီသစ်မှီး-အောင်ပန်း)
(တစ်နည်း) နနု မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကသမဏဗြာဟ္မဏာ ဣဓာဓိပ္ပေတာ။ (ဝါကျဥယျာဉ်)

(၄) တသ္မာ သမဏဗြာဟ္မဏာတိ လောကေန "သမဏာ"တိ စ "ဗြာဟ္မဏာ"တိ စ ဧဝံ သမ္မတာတိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

"(က+ခ)ဝါကျကို ရှုလျက် စတုက္ကာ"

(၁) နနု ပုဗ္ဗဝါကျေ သမဏဗြာဟ္မဏာတိ ပဗ္ဗဇ္ဇူပဂတဘာဝေန သမဏာ၊ ဇာတိယာ ဗြာဟ္မဏာတိ ဝုတ္တာ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန လောကေန ဝါ "သမဏာ"တိ စ "ဗြာဟ္မဏာ"တိ စ ဧဝံ သမ္မတာတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု တထာ ဝါ ဟောန္တု အညထာ ဝါ၊ သမ္မုတိမတ္တေနေဝ ဣဓာဓိပ္ပေတာတိ ဒဿေတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ပုန လောကေန ဝါ "သမဏာ"တိ စ "ဗြာဟ္မဏာ"တိ စ ဧဝံ သမ္မတာတိ ဝုတ္တံ။

(၄၊ နှာ ၉၆-လာ စတုက္ကာ)

(က) **အန္တောတိ** အယံ သဒ္ဒေါ အန္တအဗ္ဘန္တရမရိယာဒလာမကပရဘာဂကောဋ္ဌာသေသု ဒိဿတိ။

(ခ) "အန္တပူရော ။ပ။ ကောဋ္ဌာသေ။

(ဂ) သွာယံ ဣဓာပိ ကောဋ္ဌာသေ ဝတ္တတိ။

"(က+ဂ)ဝါကျတို့ကို ရှု၍ စတုက္ကာ"

(၁) နနု အန္တောတိ အယံ သဒ္ဒေါ အန္တအဗ္ဘန္တရမရိယာဒလာမကပရဘာဂကောဋ္ဌာသေသု ဒိဿတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သွာယံ ဣဓာပိ ကောဋ္ဌာသေ ဝတ္တတီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ရူပါဒိခန္ဓဝိနိမုတ္တံ ကပ္ပနဝတ္ထု နတ္ထိ။ (ဋီသစ်)
(တစ်နည်း) နနု တဒညေသံ အဝိသယော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ သွာယံ ဣဓာပိ ကောဋ္ဌာသေ ဝတ္တတီတိ ဝုတ္တံ။

(က) **ကပ္ပ**သဒ္ဒေါပိ "တိဋ္ဌတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ အတ္ထိ ကပ္ပေါ နိပဇ္ဇိတုံ၊ ကပ္ပကတေန အကပ္ပကတံ သံသိဗ္ဗိတံ ဟောတီ"တိ ဧဝံ အာယုကပ္ပလေသကပ္ပဝိနယကပ္ပါဒီသု သမ္ပဟုလေသု အတ္ထေသု ဝတ္တတိ။

(ခ) ဣဓ တဏ္ဍာဒိဋ္ဌီသု ဝတ္တတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

(ဂ) ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ "ကပ္ပါတိ ဒွေ ကပ္ပါ တဏ္ဍာကပ္ပေါ စ ဒိဋ္ဌိကပ္ပေါ စာ"တိ။

"က+ခ+ဂ (ဝါ) က+ခ-ဝါကျတို့၌ စတုက္ကာ"

(၁) နနု ကပ္ပသဒ္ဒေါပိ "တိဋ္ဌတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ အတ္ထိ ကပ္ပေါ နိပဇ္ဇိတုံ၊ ကပ္ပကတေန အကပ္ပကတံ သံသိဗ္ဗိတံ ဟောတီ"တိ ဧဝံ အာယုကပ္ပလေသကပ္ပဝိနယကပ္ပါဒီသု သမ္ပဟုလေသု အတ္ထေသု ဝတ္တတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဣဓ တဏ္ဍာဒိဋ္ဌီသု ဝတ္တတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

(၃) နနု ဝုတ္တမ္ပိ ဧတံ "ကပ္ပါတိ ဒွေ ကပ္ပါ တဏ္ဍာကပ္ပေါ စ ဒိဋ္ဌိကပ္ပေါ စာ"တိ။
(တစ်နည်း) နနု ဣဓ တဒညတ္ထာ နသမ္ဘဝန္တိ။

(၄) တသ္မာ ဣဓ တဏ္ဍာဒိဋ္ဌီသု ဝတ္တတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဘူတံ အတ္ထံ အဘိဘဝိတွာ ယထာသဘာဝတော အဂ္ဂဟေတွာ ပဝတ္တနတော **အဓိဝုတ္တိယောတိ** ဒိဋ္ဌိယော ဝုစ္စန္တိ။

(၁) နနု အဓိဝစနမေဝ အဓိဝုတ္တိ နာမ ဟောတိ။ (ကိုင်းကုန်း)

(၂) အထ ကသ္မာ အဓိဝုတ္တိယောတိ ဒိဋ္ဌိယော ဝုစ္စန္တိ။

(၃) နနု ဘူတံ အတ္ထံ အဘိဘဝိတွာ ယထာသဘာဝတော အဂ္ဂဟေတွာ ပဝတ္တတိ။

(၄) တသ္မာ အဓိဝုတ္တိယောတိ ဒိဋ္ဌိယော ဝုစ္စန္တိ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၉၇-လာ စတုက္က)

ကွဒါနိ ယေဟိ အဌာရသဟိ ဝတ္ထူဟိ အဘိဝဒန္တိ၊ တေသံ ကထေတုကမျတာယ ပုစ္ဆာယ "တေ စ ဘောန္တော"တိ အာဒိနာ နယေန ပုစ္ဆိတွာ တာနိ ဝတ္ထူနိ ဝိဘဇိတွာ ဒဿေတုံ "**သန္တိ ဘိက္ခဝေ**"တိအာဒိမာဟ။

(၁) နနု အဌာရသဝတ္ထူနိ သန်ဧပတော ဒဿိတာနိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "သန္တိ ဘိက္ခဝေ"တိအာဒိမာဟ။

(၃) နနု ကွဒါနိ ယေဟိ အဌာရသဟိ ဝတ္ထူဟိ အဘိဝဒန္တိ၊ တေသံ ကထေတုကမျတာယ ပုစ္ဆာယ "တေ စ ဘောန္တော"တိ အာဒိနာ နယေန ပုစ္ဆိတွာ တာနိ ဝတ္ထူနိ ဝိဘဇိတွာ ဒဿေတုကာမော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "သန္တိ ဘိက္ခဝေ"တိအာဒိမာဟ။

အာတပ္ပမန္နာယာတိအာဒီသု ဝီရိယံ ကိလေသာနံ အာတာပနဘာဝေန အာတပ္ပန္တိ ဝုတ္တံ။

(၁) နနု ဝီရိယံ ပကတိယာ န အာတာပေတိ။ (ကိုင်းကုန်း)
(တစ်နည်း) နနု အာတပ္ပသဒ္ဒေါ ဥဏှသဒ်္ဒါတံ တာပတ္ထံ ဝဒတိ။ (ဥယျာဉ်)

(၂) အထ ကသ္မာ အာတပ္ပမန္နာယာတိအာဒီသု ဝီရိယံ အာတပ္ပန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ကိလေသာနံ အာတာပနဘာဝေါ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ အာတပ္ပမန္နာယာတိအာဒီသု ဝီရိယံ အာတပ္ပန္တိ ဝုတ္တံ။

(က) **သမ္မာ မနသိကာရော**တိ ဥပါယမနသိကာရော ပဌမနသိကာရော။

(ခ) အတ္ထတော ဉာဏန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

(ဂ) ယသ္မိဉ္စိ မနသိကာရေ ဌိတဿ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အယံ ဥမသ္မိံ ဌာနေ "မနသိ-ကာရော"တိ အဓိပ္ပေတော။

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု အာရမ္ဘဏပဋိပါဒကာဒိမနသိကာရောယေဝ သမ္ဘဝတိ။ (သီဂဏ္ဌိမှိုးသော ကိုင်းကုန်း)
(တစ်နည်း) နနု သမ္မာ မနသိကာရောတိ သာမညေန ဝုတ္တတ္တာ အာရမ္ဘဏဝိထိဇဝနပဋိပါဒကမနသိကာရာပိ ဝတ္တဗ္ဗာ။ (စာစဉ်+အောင်ပန်း)

(၂) အထ ကသ္မာ အတ္ထတော ဉာဏန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ယသ္မိံ မနသိကာရေ ဌိတဿ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အယံ ဥမသ္မိံ ဌာနေ "မနသိ-ကာရော"တိ အဓိပ္ပေတော။

(၄) တသ္မာ အတ္ထတော ဉာဏန္တိ ဝုတ္တံ။

"လေထဲမှ တိုက်အိမ်"
လေထဲ တိုက်အိမ်ဆောက်ပါ၊ ပြီးတော့မှ
အောက်က အုတ်မြစ်ခံလိုက်စမ်းပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဧဝမာဟ "သဿတော အတ္တာ စ လောကော စ ဝဏ္ဏော ကူဋဋ္ဌော ဧသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌတော။ (ပါဠိတော်)
သော ဧဝမာဟာတိ သော ဧဝံ ဗျာနာနုဘာဝသမ္ပယုတ္တော ဟုတွာ ဒိဋ္ဌိဂတိကော ဧဝံ ဝဒတိ။

"တစ်ဝါကျလုံးကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ဧဝံ ဗျာနာနုဘာဝသမ္ပယုတ္တော ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ "သဿတော အတ္တာ စ လောကော စ ဝဏ္ဏော ကူဋဋ္ဌော ဧသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌတော"တိ သော ဧဝံ ဝဒတိ။
(၃) နနု သော ဒိဋ္ဌိဂတိကော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ "သဿတော အတ္တာ စ လောကော စ ဝဏ္ဏော ကူဋဋ္ဌော ဧသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌတော"တိ သော ဧဝံ ဝဒတိ။

"**ဧဝမာဟာ**တိ ဧဝံ ဝဒတိ အဖွင့်မျှကိုသာ ရှုသော ဋီသစ် စတုက္က"

(၁) နနု ကစ္စာယနေ ဗြာဟ္မဏမာဟာဘူဝါ ပရောက္ခာယန္တိ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဧဝမာဟာတိ ဧဝံ ဝဒတီတိ ဝတ္တမာနဝစနံ ကတံ။
(၃) နနု တထာဝဒနသ္သ အဝိစ္ဆေဒဘာဝေန သဗ္ဗကာလိကတာ ဒဿနတ္ထံ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ ဧဝမာဟာတိ ဧဝံ ဝဒတီတိ ဝတ္တမာနဝစနံ ကတံ။

(က) ပဗ္ဗတကူဋံ ဝိယ ဋ္ဌိတောတိ **ကူဋဋ္ဌော။ ဧသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတော**တိ ဧသိကဋ္ဌာယီ ဝိယ ဟုတွာ ဋ္ဌိတောတိ ဧသိကဋ္ဌာ-ယိဋ္ဌိတော။ ယထာ သုနိခါတော ဧသိကတ္ထမ္ဘော နိစ္စလော တိဋ္ဌတိ၊ ဧဝံ ဋ္ဌိတောတိ အတ္ထော။
(ခ) ဥဘယေနပိ လောကဿ ဝိနာသာဘာဝံ ဒီပေတိ။

"(ခ)ဝါကျ ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ဥဘယေနပိ လောကဿ ဋ္ဌိတဘာဝံ ဒီပေတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဥဘယေနပိ လောကဿ ဝိနာသာဘာဝံ ဒီပေတိ။
(၃) နနု ကူဋဋ္ဌောတိ ဣမိနာ အနိစ္စတာဘာဝမာဟ၊ ဧသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတောတိ ဣမိနာ ဝိကာရာဘာဝမာဟ။(ဋီ)
(၄) တသ္မာ ဥဘယေနပိ လောကဿ ဝိနာသာဘာဝံ ဒီပေတိ။

(ဌ၊ နှာ ဥ-လာ စတုက္က)

(က) ပုဗ္ဗေ "သဿတော အတ္တာ စ လောကော စာ"တိ ဝတွာ ဣဒါနိ "တေ စ သတ္တာ သန္ဓာဝန္တိ"တိအာဒိနာ ဝစနေန အယံ ဒိဋ္ဌိဂတိကော အတ္တနာယေဝ အတ္တနော ဝါဒံ ဘိန္ဒတိ။
(ခ) ဒိဋ္ဌိဂတိကဿ ဒဿနံ နာမ နာ နိဗ္ဗဋ္ဌံ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဧဝံ ပုဗ္ဗေ "သဿတော အတ္တာ စ လောကော စာ"တိ ဝဒတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပုန ဣဒါနိ "တေ စ သတ္တာ သန္ဓာဝန္တိ"တိအာဒိနာ ဝစနေန အယံ ဒိဋ္ဌိဂတိကော အတ္တနာယေဝ အတ္တနော ဝါဒံ ဘိန္ဒတိ။
(၃) နနု ဒိဋ္ဌိဂတိကဿ ဒဿနံ နာမ နာ နိဗ္ဗဋ္ဌံ။ (အဋ္ဌကထာ)
(ဝါ) နနု သန္ဓာဝနာဒိဝစနသိဒ္ဓါယ အနိစ္စတာယ ပုဗ္ဗေ အတ္တနာ ပဋိညာတဿ သဿတဝါဒဿ ဝိရုဒ္ဓဘာဝေါ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

http://www.dhammadownload.com

(၄) တသ္မာ ပုန ဣဒါနိ "တေ စ သတ္တာ သန္ဓာဝန္တိ"တိအာဒိနာ ဝစနေန အယံ ဒိဋ္ဌိဂတိကော အတ္တာနာယေဝ အတ္တနော ဝါဒံ ဘိန္ဒတိ။

ဣဒါနိ "**သဿတော အတ္တာ စ လောကော စာ**"တိအာဒိကာယ ပဋိညာယ သာဓနတ္ထံ ဟေတုံ ဒဿေန္တော "တံ ကိဿ ဟေတု? အဟံ ဟိ အာတပ္ပမန္ဓာယ"တိအာဒိမာဟ။

(၁) နနု ဧဝံ အတ္တနော စ လောကဿ စ သဿတဘာဝေါ ဒဿိတောဝ။ (ပခုက္က၂)

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "တံ ကိဿ ဟေတု? အဟံ ဟိ အာတပ္ပမန္ဓာယ"တိအာဒိမာဟ။

(၃) နနု "သဿတော အတ္တာ စ လောကော စာ"တိအာဒိကာယ ပဋိညာယ သာဓနတ္ထံ ဟေတုံ ဒဿေန္တော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "တံ ကိဿ ဟေတု? အဟံ ဟိ အာတပ္ပမန္ဓာယ"တိအာဒိမာဟ။

(က) **ဏ္ဍမိနာမဟံ ဧတံ ဇာနာမီ**တိ ဏ္ဍမိနာ ဝိသေသာဓိဂမေန အဟံ ဧတံ ပစ္စက္ခတော ဇာနာမိ။

(ခ) နာ ကေဝလံ သဒ္ဓါမတ္တကေနေဝ ဝဒါမီတိ ဒဿေတိ။

(ဂ) မကာရော ပနေတ္ထ ပဒသန္ဓိကရဏတ္ထံ ဝုတ္တော။

"(ဂ)ဝါကျ ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ဏ္ဍမိနာမဟံ ဧတံ ဇာနာမီတိဝါကျေ မ-ကာရံ် အပကဍိပိတွာ ဏ္ဍမိနာ အဟံ ဧတံ ဇာနာမီတိ ဝုတ္တေပိ ဏ္ဍဆိတတ္ထော သိဒ္ဓေါ။ (အဖြေသစ်)

(တစ်နည်း) နနု ဏ္ဍမိနာမဟန္တိ ဧတ္ထ မ-ကာရော အနတ္ထကော။ (ကိုင်းကုန်း)

(၂) အထ ကိမတ္ထံ မကာရော ဧတ္ထ ဝုတ္တော။

(၃) နနု ပဒသန္ဓိကရဏတ္ထံ ဟောတိ။

(၄) တဒတ္ထံ မကာရော ဧတ္ထ ဝုတ္တော။

ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်းအကြောင်း

ဏ္ဍမိနာ မဟံ ဟူသော ပါဠိတော်သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ဂ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါ ထားသည်။

(က) ဥပရိ ဝါရဒွယေပိ ဧသေဝ နယော။

(ခ) ကေဝလဉ် အယံ ဝါရော အနေကဇာတိသတသဟဿာနုဿရဏဝသေန ဝုတ္တော။ ဏ္ဍတရေ ဒသစတ္တာလီသသံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပါနုဿရဏဝသေန။

"(က+ခ)ဝါကျ ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ဥပရိ ဝါရဒွယေပိ ဧသေဝ နယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

(၂) အထ ကသ္မာ ကေဝလံ အယံ ဝါရော အနေကဇာတိသတသဟဿာနုဿရဏဝသေန ဝုတ္တော။ ဏ္ဍတရေ ဒသစတ္တာလီသသံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပါနုဿရဏဝသေန ဝုတ္တော။

(၃) နနု တဒေတံ ကာလဘေဒံ ယထာ ပါဠိ ဒဿေတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ကေဝလံ အယံ ဝါရော အနေကဇာတိသတသဟဿာနုဿရဏဝသေန ဝုတ္တော။ ဏ္ဍတရေ ဒသစတ္တာလီသသံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပါနုဿရဏဝသေန ဝုတ္တော။

http://www.dhammadownload.com

မန္ဒပညော ဟိ တိတ္ထိယော အနေကဇာတိသတသဟဿမတ္တံ အနုဿရတိ၊ မဇ္ဈိမပညော ဒဿသံဝဋ္ဋ-ဝိဝဋ္ဋကပ္ပါနိ၊ တိက္ခပညော စတ္တာလီသံ၊ နံ တတော ဥဒ္ဓံ။

"ဋီသစ်နှင့်အညီ စတုက္က"

(၁) နနု တိဓာ ကာလဘေဒ+မကတ္တာ အဓိစ္စသမုပ္ပတ္တိကဝါဒေါ ဝိယ ဒုဝိဓေနေဝ ဝိဘဇိတဗ္ဗော သိယာ။

(၂) အထ ကသ္မာ သဿတဝါဒေါ စတုဓာ ဝိဘတ္တော။

(၃) နနု မန္ဒပညော တိတ္ထိယော အနေကဇာတိသတသဟဿမတ္တံ အနုဿရတိ၊ မဇ္ဈိမပညော ဒဿသံဝဋ္ဋ-ဝိဝဋ္ဋကပ္ပါနိ၊ တိက္ခပညော စတ္တာလီသံ၊ နံ တတော ဥဒ္ဓံ။

(၄) တသ္မာ သဿတဝါဒေါ စတုဓာ ဝိဘတ္တော။

(က) တက္ကယတီတိ **တက္ကီ**၊ တက္ကော ဝါ အဿ အတ္ထီတိ **တက္ကီ**။

(ခ) တက္ကေတွာ ဝိတက္ကေတွာ ဒိဋ္ဌဂါဟိနော ဧတံ အဓိဝစနံ။

"က+ခ (ဝါ) ခ-စတုက္က"

(၁) နနု တက္ကယတီတိ တက္ကီ၊ တက္ကော ဝါ အဿ အတ္ထီတိ တက္ကီတိ ဝစနတ္ထေန သဗ္ဗောပိ ဝိတက္ကသမ္မန္နော သာမညေန "တက္ကီ"တွေဝ ဝုတ္တော။

(၂) အထ ကသ္မာ တက္ကေတွာ ဝိတက္ကေတွာ ဒိဋ္ဌဂါဟိနော ဧတံ အဓိဝစနန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု သဿတဝါဒဿ ဒဿနဋ္ဌာနံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ တက္ကေတွာ ဝိတက္ကေတွာ ဒိဋ္ဌဂါဟိနော ဧတံ အဓိဝစနန္တိ ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၉၈+၉၉-လာ စတုက္က)

(က) ဝီမံသာ နာမ တုလနာ ရုစ္စနာ ခမနာ။

(ခ) ယထာ ဟိ ပုရိသော ယဋ္ဌိယာ ဥဒကံ ဝီမံသိတွာ ဩတရတိ၊ ဧဝမေဝ ယော တုလယိတွာ ရုစ္စိတွာ ခမာ-ပေတွာ ဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာတိ၊ သော "ဝီမံသီ"တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဝီမံသာ နာမ ပညာ ဘဝတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဝီမံသာ နာမ တုလနာ ရုစ္စနာ ခမနာတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ယထာ ဟိ ပုရိသော ယဋ္ဌိယာ ဥဒကံ ဝီမံသိတွာ ဩတရတိ၊ ဧဝမေဝ ယော တုလယိတွာ ရုစ္စိတွာ ခမာပေတွာ ဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာတိ၊ သော "ဝီမံသီ"တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

(၄) တသ္မာ ဝီမံသာ နာမ တုလနာ ရုစ္စနာ ခမနာတိ ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၉၉-လာ စတုက္က)

(က) **တယိဒံ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ပဇာနာတီ**တိ ဘိက္ခဝေ တံ ဣဒံ စတုဗ္ဗိဓမ္မိ ဒိဋ္ဌဂတံ တထာဂတော နာနုပ္ပကာရတော ဇာနာတိ။

(ခ) တတော တံ ပဇာနနာကာရံ ဒဿေန္တော "**ဣမေ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာ**"တိအာဒိမာဟ။

http://www.dhammadownload.com

"(ခ)ဝါကျ ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု တယိဒံ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ပဇာနာတီတိ ကထိတံ။ (ကိုင်းကုန်း)
(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "ဣမေ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာ"တိအာဒိမာဟ။
(၃) နနု တတော တံ ပဇာနနာကာရံ ဒဿေတုကာမော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ပုန "ဣမေ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာ"တိအာဒိမာဟ။

(က) ဒိဋ္ဌိယောဝ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာ နာမ။
(ခ) အပိ စ ဒိဋ္ဌီနံ ကာရဏမ္ပိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနမေဝ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဒိဋ္ဌိယောဝ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာ နာမာတိ ဝုတ္တာ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဒိဋ္ဌီနံ ကာရဏမ္ပိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနမေဝါတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ဒိဋ္ဌီနံ ဥပ္ပါဒါယ သမုဋ္ဌာနဋ္ဌော ဟောတိ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ ဒိဋ္ဌီနံ ကာရဏမ္ပိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနမေဝါတိ ဝုတ္တံ။

(၄၊ နှာ ၁၀၀-ထာ စတုက္က)

(က) **ဧဝံ ဂတိကာ**တိ ဧဝံ နိရယတိရစ္ဆာနပေတ္တိဝိသယဂတိကာနံ အညတရဂတိကာ။
(ခ) "**ဧဝံ အဘိသမ္ပရာယာ**"တိ ဣဒံ ပုရိမပဒဿေဝ ဝေဝစနံ။
(ဂ) ဧဝံဝိဓပရလောကာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ဧဝံ အဘိသမ္ပရာယာတိ ဣဒံ ပုရိမပဒဿေဝ ဝေဝစနံ သိယာ။
(၂) အထ ကိမတ္ထံ ဧဝံဝိဓပရလောကာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
(၃) နနု သရူပတ္ထဝသေန ဝေဝစနံ၊ သင်္ကေတတ္ထဝသေန ဧဝံ ဝတ္တဗ္ဗောတိ ဒဿေန္တော ဟောတိ။ (ဋီသစ်)
(၄) တဒတ္ထံ ဧဝံဝိဓပရလောကာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဝေဒနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ဝိဒိတွာ အနုပါဒါ ဝိမုတ္တော ဘိက္ခဝေ တထာဂတော။ (ပါဋိတော်)

တဉ္စ ဧဝံဝိဓံ အနုတ္တရံ ဝိသေသံ ပဇာနန္တောပိ "အဟံ ပဇာနာမီ"တိ တဏှာဒိဋ္ဌိမာနပရာမာသဝသေန တဉ္စ နပရာမသတိ။

(၁) နနု တဉ္စ ဧဝံဝိဓံ အနုတ္တရံ ဝိသေသံ ပဇာနာတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ "အဟံ ပဇာနာမီ"တိ တဏှာဒိဋ္ဌိမာနပရာမာသဝသေန တဉ္စ နပရာမသတီတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ဝေဒနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ဝိဒိတွာ အနုပါဒါ ဝိမုတ္တော ဘိက္ခဝေ တထာဂတော။
(တစ်နည်း) နနု ဘဂဝတာ ဗောဓိမူလေယေဝ တဏှာဒိဋ္ဌိမာနပရာမာသာ ဓမ္မာ ပဟီနာ။
(၄) တသ္မာ "အဟံ ပဇာနာမီ"တိ တဏှာဒိဋ္ဌိမာနပရာမာသဝသေန တဉ္စ နပရာမသတီတိ ဝုတ္တံ။
(နိယံ) လက္ခဏကို၊ ပိနှင့်ဆိုမူ၊ ထိုလက္ခဏ၊ စောဒက၏၊ ပြင်ရဟေတု အာဘော်တည်း။

http://www.dhammadownload.com

"ဝိ (ဝါ) အဝိသဒ္ဒါ အနက်"

ပဇာနန္တောပိဋ္ဌ ဝိ(ဝါ)အပိ သဒ္ဒါသည် = သမ္ဘာဝနာဇောတကတ္ထတည်း။ ဂရဟာအနက်ကို ဆည်း၏။

အကြောင်းကား = ပဇာနန္တောပိဋ္ဌ ဝိ(ဝါ)အပိ သဒ္ဒါသည် မိစ္ဆာအယူထက် သာလွန်မြင့်မြတ်သော သီလ သမာဓိ ပညာ ဂုဏ်တော်ကြီးကို သိပါသော်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် တဏှာ,မာန,ဒိဋ္ဌိ အစွမ်းဖြင့် သုံးသပ်တော်မမူတုံသေး၏။ ဝဋ္ဋာမိသ တရားတို့၌ သုံးသပ်တော်မူဖို့ရာကား အဘယ်မှာ ဆိုဘွယ်ရာ ရှိပါတော့အံ့နည်းဟူသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် သမ္ဘာဝနာဇောတက, ဂရဟာသမုစ္စည်းသာ ဖြစ်၏။

ကွဒါနိ ယထာပဋိပန္နေန တထာဂတေန သာ နိဗ္ဗုတိ အဓိဂတာ၊ တံ ပဋိပတ္တိ ဒဿေတုံ ယာသု ဝေဒနာသု ရတ္တော တိတ္ထိယာ "ကွဓ သုခိနော ဘဝိဿာမ၊ ကွဓ သုခိနော ဘဝိဿာမာ"တိ ဒိဋ္ဌဂဟနံ ပဝိသန္တိ၊ တာသံယေဝ ဝေဒနာနံ ဝသေန ကမ္မဋ္ဌာနံ အာစိက္ခန္တော "ဝေဒနာနံ သမုဒယဉ္စာ"တိအာဒိမာဟ။

(၁) နနု ဧဝံ နိဗ္ဗုတိ ဝိဒိတဘာဝေါ ဒဿိတော။

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "ဝေဒနာနံ သမုဒယဉ္စာ"တိအာဒိမာဟ။

(၃) နနု ကွဒါနိ ယထာပဋိပန္နေန တထာဂတေန သာ နိဗ္ဗုတိ အဓိဂတာ၊ တံ ပဋိပတ္တိ ဒဿေတုံ ယာသု ဝေဒနာသု ရတ္တော တိတ္ထိယာ "ကွဓ သုခိနော ဘဝိဿာမ၊ ကွဓ သုခိနော ဘဝိဿာမာ"တိ ဒိဋ္ဌဂဟနံ ပဝိသန္တိ၊ တာသံယေဝ ဝေဒနာနံ ဝသေန ကမ္မဋ္ဌာနံ အာစိက္ခန္တော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "ဝေဒနာနံ သမုဒယဉ္စာ"တိအာဒိမာဟ။

(ဌ၊ နှာ ၁၀၂-လာ စတုက္က)

သံဝဋ္ဋမာနေ လောကေ ယေဘုယ္ယေန သတ္တာ အာဘဿရသံဝတ္တနိကာ ဟောန္တိ။ (ပါဠိတော်)

(က) **သံဝဋ္ဋဏီ**တိ ဝိနဿတိ။

(ခ) **ယေဘုယ္ယေန**ာတိ ယေ ဥပရိဗြဟ္မလောကေသု ဝါ အရူပေသု ဝါ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ တဒဝသေသေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

"(ခ) စတုက္က"

(၁) နနု သံဝဋ္ဋမာနေ လောကေ ယေ ဥပရိဗြဟ္မလောကေသု ဝါ အရူပေသု ဝါ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သံဝဋ္ဋမာနေ လောကေ ယေဘုယ္ယေန သတ္တာ အာဘဿရသံဝတ္တနိကာ ဟောန္တီတိ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ယေဘုယ္ယေနာတိ (ကွဒံ ဝစနံ) တဒဝသေသေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

(၄) တသ္မာ သံဝဋ္ဋမာနေ လောကေ ယေဘုယ္ယေန သတ္တာ အာဘဿရသံဝတ္တနိကာ ဟောန္တီတိ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

"(တစ်နည်း) စတုက္က"

(၁) နနု သတ္တာ အာဘဿရသံဝတ္တနိကာ ဟောန္တီတိ ဝစနေနေဝ ကွစ္ဆိတတ္ထော သိဒ္ဓေါ။

(၂) အထ ကသ္မာ ယေဘုယ္ယေနာတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ယေ ဥပရိဗြဟ္မလောကေသု ဝါ အရူပေသု ဝါ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ တဒဝသေသေ (သတ္တေ) သန္ဓာတိ။

(၄) တသ္မာ ယေဘုယ္ယေနာတိ ဝုတ္တံ။

အမှာ။ ပထမနည်းသည် = ဥယျာဉ်+အောင်ပန်းနည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် = ကိုင်းကုန်းနည်း ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဗျာနမနေန နိဗ္ဗတ္တတ္တာ **မနောမယာ**။

(၁) နနု သဗ္ဗသတ္တာ ပုညာပုညာဘိသင်္ခါရမနသာ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ (ရူပါဝစရသတ္တာယေဝ) မနောမယာတိ ဝုစ္စန္တိ။

(၃) ဗျာနမနေန နိဗ္ဗတ္တတ္တာ။

(၄) (ရူပါဝစရသတ္တာယေဝ) မနောမယာတိ ဝုစ္စန္တိ။

သုညံ ဇြဟ္မဝိမာနန္တိ ပကတိယာ နိဗ္ဗတ္တဲသတ္တာနံ နတ္ထိတာယ သုညံ။

"သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ ပုဒ်တို့ကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ယထာ ဧကစ္စာနိ ဝိမာနာနိ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တသတ္တာနံ ဆဒ္ဒိတတ္တာ သုညာနိ၊ န ဧဝမိဒံ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ သုညံ ဇြဟ္မဝိမာနန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ပကတိယာ နိဗ္ဗတ္တသတ္တာ နတ္ထိ။

(၄) တသ္မာ သုညံ ဇြဟ္မဝိမာနန္တိ ဝုတ္တံ။

"ပကတိယာ၏ အစပ်ိကို ရှုမျော်၍ ဋီသစ်နှင့်အညီ စတုက္က"

(၁) နနု အညေသံ တဿ ပုရိမတရံ, သမာနကာလေ ဝါ နိဗ္ဗတ္တိ အတ္ထိ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ ပကတိယာ သုညန္တိ အာဟ။

(၃) နနု နိဗ္ဗတ္တသတ္တာနံ နတ္ထိဘာဝေါ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ပကတိယာ သုညန္တိ အာဟ။

အမှာ။ ဤစတုက္ကထုတ်နည်းကား ပကတိယာပုဒ်ကို သုညံပုဒ်၌ စပ်ခိုက်ကိုသာ ရည်ရွယ်သည်။

"(တစ်နည်း) ပကတိယာ၏ အစပ်ကို ရှုမျော်၍ ဋီသစ်နှင့်အညီ စတုက္က"

(၁) နနု အညေသံ တဿ ပုရိမတရံ, သမာနကာလေ ဝါ နိဗ္ဗတ္တိ အတ္ထိ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ သုညန္တိ အာဟ။

(၃) နနု ပကတိယာ နိဗ္ဗတ္တသတ္တာနံ နတ္ထိဘာဝေါ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ သုညန္တိ အာဟ။

အမှာ။ ဤစတုက္ကထုတ်နည်းကား = ပကတိယာပုဒ်ကို နိဗ္ဗတ္တသတ္တာနံ ပုဒ်ဝယ် နိဗ္ဗတ္တဟူသော ပုဒ်တစ်စိတ်၌ စပ်ခိုက်ကိုသာ ရည်ရွယ်သည်။

(က) တဿ ကတ္တာ ဝါ ကာရေတာ ဝါ နတ္ထိ။

(ခ) **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ** ဝုတ္တနယေန ပန ကမ္မပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနာ ရတနဘူမိ နိဗ္ဗတ္တတိ။

"(ခ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါကို အရုဏ်ထွ ကြ၍ စတုက္က"

(၁) နနု တဿ ကတ္တာ ဝါ ကာရေတာ ဝါ နတ္ထိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တနယေန ကမ္မပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနာ ရတနဘူမိ နိဗ္ဗတ္တတိ။

(၃) ဥက္ကံသဂတပုညကမ္မာနုဘာဝတော။ (ဋီသစ်)

(၄) ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တနယေန ကမ္မပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနာ ရတနဘူမိ နိဗ္ဗတ္တတိ။

http://www.dhammadownload.com

(က) အထ သတ္တာနံ ပကတိယာ ဝသိတဋ္ဌာနေ နိကန္တိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တေ ပဌမဈာနံ ဘာဝေတွာ တတော ဩတရန္တိ။
(ခ) တသ္မာ **"အထ ခေါ အညတရော သတ္တော"**တိ အာဒိမာဟ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ပဏီတာယ ဒုတိယဈာနဘူမိယာ ဋိတာနံ ဟီနာယ ပဌမဈာနဘူမိယာ ဥပပတ္တိ နု ဟောတိ။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ "အထ ခေါ အညတရော သတ္တော"တိ အာဒိမာဟ။
(၃) နနု သတ္တာနံ ပကတိယာ ဝသိတဋ္ဌာနေ နိကန္တိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တေ ပဌမဈာနံ ဘာဝေတွာ တတော ဩတရန္တိ။
(၄) တသ္မာ "အထ ခေါ အညတရော သတ္တော"တိ အာဒိမာဟ။

ယေ ဥဒ္ဓာရံ ပုညကမ္မံ ကတွာ ယတ္ထ ကတ္ထစိ အပ္ပါယုကေ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ တေ အတ္တနော ပုညဗလေန ဌာတုံ နာ သက္ကောန္တိ။
(၁) နနု ယေ ဥဒ္ဓာရံ ပုညကမ္မံ အကရုံ။
(၂) အထ ကသ္မာ တေ အတ္တနော ပုညဗလေန ဌာတုံ နာ သက္ကောန္တိ။
(၃) နနု ယတ္ထ ကတ္ထစိ အပ္ပါယုကေ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။
(၄) တသ္မာ တေ အတ္တနော ပုညဗလေန ဌာတုံ နာ သက္ကောန္တိ။

ယေ ဥဒ္ဓာရံ ပုညကမ္မံ ကတွာ ယတ္ထ ကတ္ထစိ အပ္ပါယုကေ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ တေ အတ္တနော ပုညဗလေန ဌာတုံ နာ သက္ကောန္တိ၊ တဿ ပန ဒေဝလောကဿ အာယုပ္ပမာဏေနေဝ စဝန္တိ။
(၁) နနု ယေ ဥဒ္ဓာရံ ပုညကမ္မံ ကတွာ ယတ္ထ ကတ္ထစိ အပ္ပါယုကေ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ တဿ ဒေဝလောကဿ အာယုပ္ပမာဏေနေဝ စဝန္တိ။
(၃) နနု တေ အတ္တနော ပုညဗလေန ဌာတုံ နာ သက္ကောန္တိ။
(၄) တသ္မာ တဿ ဒေဝလောကဿ အာယုပ္ပမာဏေနေဝ စဝန္တိ။

"တစ်နည်း"

(၁) နနု ယေ ဥဒ္ဓာရံ ပုညကမ္မံ အကရုံ။
(၂) အထ ကသ္မာ တေ အတ္တနော ပုညဗလေန ဌာတုံ နာ သက္ကောန္တိ။
(၃) နနု တဿ ဒေဝလောကဿ အာယုပ္ပမာဏေနေဝ စဝန္တိ။
(၄) တသ္မာ တေ အတ္တနော ပုညဗလေန ဌာတုံ နာ သက္ကောန္တိ။

အမှာ။ ပဌမနည်းသည် မစိုးရိမ်သီလကွန် အဖြေသစ်နည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် သီလကွန်အောင်ပန်းနည်း ဖြစ်၏။

ယေ ပန ပရိတ္တံ ပုညကမ္မံ ကတွာ ဒီဃာယုကဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ တေ ယာဝတာယုကံ ဌာတုံ နာ သက္ကောန္တိ၊ အန္တရာဝ စဝန္တိတိ ပုညကွယာ စဝန္တိတိ ဝုစ္စန္တိ။
(၁) နနု (ယေ) ဒီဃာယုကဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ တေ ယာဝတာယုကံ ဌာတုံ နာ သက္ကောန္တိ၊ အန္တရာဝ စဝန္တိ။
(၃) နနု ယေ ပရိတ္တံ ပုညကမ္မံ အကရုံ။
(၄) တသ္မာ တေ ယာဝတာယုကံ ဌာတုံ နာ သက္ကောန္တိ၊ အန္တရာဝ စဝန္တိ။

http://www.dhammadownload.com

"တစ်နည်း"

(၁) နနု ယေ ဗြဟ္မာနော ဒီဃာယုကဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ တေ ပုညက္ခယာ စဝန္တိတိ ဝုစ္စန္တိ။

(၃) နနု ယေ ပရိတ္တံ ပုညကမ္မံ ကတ္တာ ဒီဃာယုကဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ တေ ယာဝတာယုကံ ဌာတုံ နသက္ကောန္တိ၊ အန္တရာဝ စဝန္တိ။

(၄) တသ္မာ တေ ပုညက္ခယာ စဝန္တီတိ ဝုစ္စန္တိ။

အမှာ။ ၁၃၅၀-ခုနှစ် အစိုးရစာမေးပွဲ အဖြေမှန်၌ နှစ်နည်းလုံး ဖြေပြထား၏။ တစ်နည်းနည်းမှန်လျှင်လည်း အမှတ်ပြည့် ရသည်သာတည်း။

(က) **အနဘိရတိ**တိ အပရဿာပိ သတ္တဿ အာဂမနပတ္ထနာ။

(ခ) ယာ ပန ပဋိဃသမ္မယုတ္တာ ဥက္ကဏ္ဌိတာ၊ သာ ဗြဟ္မလောကေ နတ္ထိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု အနဘိရတိတိ ဥက္ကဏ္ဌိတာပိ သိယာ။ (ဋီသစ်)
(တစ်နည်း) နနု ပိယဝတ္ထုဝိရဟေန, ပိယဝတ္ထုအလာဘေန ဝါ စိတ္တဝိဂ္ဂါတော ဥက္ကဏ္ဌိတာ (အနဘိရတိဟောတိ)။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ အနဘိရတိတိ အပရဿာပိ သတ္တဿ အာဂမနပတ္ထနာတိ တယာ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ယာ ပဋိဃသမ္မယုတ္တာ ဥက္ကဏ္ဌိတာ၊ သာ ဗြဟ္မလောကေ နတ္ထိ။

(၄) တသ္မာ အနဘိရတိတိ အပရဿာပိ သတ္တဿ အာဂမနပတ္ထနာတိ မယာ ဝုတ္တံ။

"(ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ယာ ပဋိဃသမ္မယုတ္တာ ဥက္ကဏ္ဌိတာ အတ္ထိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သာ ဗြဟ္မလောကေ နတ္ထိ။

(၃) ဈာနာနုဘာဝပဟီနတ္တာ။ (ဋီသစ်)

(၄) သာ ဗြဟ္မလောကေ နတ္ထိ။

(ဌ၊ နှာ ၁၀၂+၁၀၃-လာ စတုက္က)

(က) သာ ပနေသာ တာသတဿနာ တဏှာတဿနာ ဒိဋ္ဌိတဿနာ ဉာဏတဿနာတိ စတုဗ္ဗိဓာ ဟောတိ။

(ခ) တတ္ထ ။ပ။ **ဉာဏတဿနာ** နာမ။

(ဂ) ကြေ ပန တဏှာတဿနာပိ ဒိဋ္ဌိတဿနာပိ ဝဋ္ဋတိ။

"(က+ဂ)ဝါကျတို့၌ စတုက္က"

(၁) နနု သာ ဧသာ တဿနာ တာသတဿနာ တဏှာတဿနာ ဒိဋ္ဌိတဿနာ ဉာဏတဿနာတိ စတုဗ္ဗိဓာ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ကြေ တဏှာတဿနာပိ ဒိဋ္ဌိတဿနာပိ ဝဋ္ဋတိ။

(၃) တဒညေသမသမ္ဘဝတော၊ တဏှာဒိဋ္ဌိသခ်ါတာ စိတ္တဿ ပုရိမာဝတ္ထာယ ဥဗ္ဘိဇနာ ဖန္ဒနာဧဝ ကြေ ပရိတဿနာတိ အဓိပ္ပေတတ္တာ စ။ (ဋီသစ်)

(၄) ကြေ တဏှာတဿနာပိ ဒိဋ္ဌိတဿနာပိ ဝဋ္ဋတိ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၀၃-လာ စတုက္က)

စဝိတွာ ဗြဟ္မဝိမာနံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ (ပါဠိတော်)

ဗြဟ္မဝိမာနန္တိ ကာမ ပန ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တာသေ အတ္ထိတာယ သုညန္တိ နာ ဝုတ္တံ။

"ပနသဒ္ဒါ ရူမ္ဖျော်၍ စတုက္က"

(၁) နနု ပဌမဝါရေ ဝိယ သုညန္တိပဒံ ပက္ခိပိတွာ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဗြဟ္မဝိမာနန္တိ ကာမ သုညန္တိ နာ ဝုတ္တံ။

(၃) ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တာသေ အတ္ထိတာယ။

(၄) ဗြဟ္မဝိမာနန္တိ ကာမ သုညန္တိ နာ ဝုတ္တံ။

(က) ကာဒါနိ ကာရဏာတော သာဓေတုကာမော "မယာ ကာမေ သတ္တာ နိမ္မိတာ"တိ ပဋိညံ ကတွာ။

(ခ) **"တံ ကိဿ ဟေတု"**တိ အာဒိမာဟ။

"(က) စတုက္က"

(၁) နနု "ကာသရော ကတ္တာ နိမ္မာတာ"တိ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ "မယာ ကာမေ သတ္တာ နိမ္မိတာ"တိ ပဋိညံ ကရောတိ။

(၃) နနု ကာဒါနိ ကာရဏာတော သာဓေတုကာမော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ "မယာ ကာမေ သတ္တာ နိမ္မိတာ"တိ ပဋိညံ ကရောတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဧဝံ သတ္တာနံ နိမ္မိတဘာဝေါ သာဓိတော။ (ပခုက္ကော)

(၂) အထ ကသ္မာ "မယာ ကာမေ သတ္တာ နိမ္မိတာ"တိ ပဋိညံ ကတွာ "တံ ကိဿ ဟေတု"တိ အာဒိမာဟ။

(၃) နနု ကာဒါနိ ကာရဏာတော သာဓေတုကာမော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ "မယာ ကာမေ သတ္တာ နိမ္မိတာ"တိ ပဋိညံ ကတွာ "တံ ကိဿ ဟေတု"တိ အာဒိမာဟ။

"(က+ခ) တစ်နည်း စတုက္က"

(၁) နနု "မယာ ကာမေ သတ္တာ နိမ္မိတာ"တိ ပဋိညံ အကာသိ။

(၂) အထ ကသ္မာ "တံ ကိဿ ဟေတု"တိ အာဒိမာဟ။

(၃) နနု ကာဒါနိ ကာရဏာတော သာဓေတုကာမော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ "တံ ကိဿ ဟေတု"တိ အာဒိမာဟ။

အမှာ။ ပထမနည်းသည် = ကိုင်းကုန်းနည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် = အောင်ပန်းနည်း ဖြစ်၏။

ကာမိနာ မယန္တိ အတ္တနော ကမ္မဝသေန စုတာပိ ဥပပန္နာပိ စ ကေဝလံ မညနာမတ္တေနေဝ "ကာမိနာ မယံ နိမ္မိတာ"တိ။

(၁) နနု အတ္တနော ကမ္မဝသေန စုတာ ဥပပန္နာ ဟောန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ "ကာမိနာ မယံ နိမ္မိတာ"တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ကေဝလံ မညနာမတ္တေနေဝ ဟောန္တိ။

(၄) တသ္မာ "ကာမိနာ မယံ နိမ္မိတာ"တိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

အတ္တနော ကမ္မဝသေန စုတာပိ ဥပပန္နာပိ စ ကေဝလံ မညနာမတ္တေနေဝ "ကျွမိနာ မယံ နိမ္မိတာ"တိ မညမာနာ ဝက်ိစ္ဆဒ္ဒေန ဝက်ံအာဏီ ဝိယ ဩနမိတ္တာ တဿေဝ ပါဒမူလံ ဂစ္ဆန္တိတိ။

(၁) နနု (ဘဒြမုခ တေ ဒေဝါ) အတ္တနော ကမ္မဝသေန စုတာ ဥပပန္နာ ဟောန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဝက်ိစ္ဆဒ္ဒေန ဝက်ံအာဏီ ဝိယ ဩနမိတ္တာ တဿေဝ ပါဒမူလံ ဂစ္ဆန္တိ။

(၃) နနု (ဘဒြမုခ တေ ဒေဝါ) ကေဝလံ မညနာမတ္တေနေဝ "ကျွမိနာ မယံ နိမ္မိတာ"တိ မညမာနာ ဟောန္တိ။

(၄) တသ္မာ ဝက်ိစ္ဆဒ္ဒေန ဝက်ံအာဏီ ဝိယ ဩနမိတ္တာ တဿေဝ ပါဒမူလံ ဂစ္ဆန္တိ။

(ဌ၊ နှာ ၁၀၄-လာ စတုက္က)

အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေတိ။ (ပါဠိတော်)

ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဟိ ယသ္မာ အဂါရဿ ဟိတံ ကသိဂေါရက္ခာဒိကမ္မံ တတ္ထ နတ္ထိ၊ တသ္မာ အနဂါရိယန္တိ ဝုစ္စတိ။

(၁) နနု ဒါနသီလာဒိသခ်ိတံ အဂါရဿ ဟိတံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ အတ္ထိ။ (အဖြေသစ်+ဥယျာဉ်)

(တစ်နည်း) နနု ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဝိဟာရသခ်ိတံ အဂါရံ အတ္ထိ။ (အဖြေသစ်)

(တစ်နည်း) နနု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဠိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အနဂါရိယန္တိ ဝိသေသေန န ဝုတ္တံ၊ အနဂါရိယန္ဒေဝ သာမညေန ဝုတ္တံ။ (ကိုင်းကုန်း+စာစဉ်)

(၂) အထ ကသ္မာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အနဂါရိယန္တိ ဝုစ္စတိ။

(၃) နနု အဂါရဿ ဟိတံ ကသိဂေါရက္ခာဒိကမ္မံ တတ္ထ နတ္ထိ။

(၄) တသ္မာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အနဂါရိယန္တိ ဝုစ္စတိ။

(က) ခိဍ္ဍာယ ပဒုဿန္တိ ဝိနဿန္တိတိ **ခိဍ္ဍာပဒေါသိကာ**။

(ခ) "ပဒူသိကာ"တိပိ ပါဠိ လိခန္တိ။

(ဂ) သာ အဋ္ဌကထာယံ နတ္ထိ။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု "ပဒူသိကာ"တိပိ ပါဠိ လိခန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သာ အဋ္ဌကထာယံ နတ္ထိ။

(၃) နနု ပဒတ္ထသောဓနာယ အဋ္ဌကထာယ သောဓိတနိယာမေနေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ။

(၄) တသ္မာ သာ အဋ္ဌကထာယံ နတ္ထိ။

"(ခ+ဂ) တစ်နည်း စတုက္က"

(၁) နနု "ပဒူသိကာ"တိပိ ပါဠိ လိခန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သာ ပါဠိ နဂဟေတဗ္ဗာ။

(၃) နနု သာ အဋ္ဌကထာယံ နတ္ထိ။

(၄) တသ္မာ သာ ပါဠိ နဂဟေတဗ္ဗာ။

အမှာ။ ပထမနည်းသည် = စာစဉ်နည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် = ကိုင်းကုန်းနည်း ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

(က) ဧကာဟာရာတိက္ကမနတော ပဌာယ နိရန္တရံ ခါဒန္တာပိ ပိဝန္တာပိ စဝန္တိယေဝ၊ နု တိဋ္ဌန္တိ။

(ခ) ကသ္မာ? ကမ္မဇတေဇသော ဗလဝတာယ, ကရဇကာယသ္သ မန္ဒတာယ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဧကာဟာရာတိက္ကမနတော ပဌာယ နိရန္တရံ ခါဒန္တိ ပိဝန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ စဝန္တိယေဝ၊ နု တိဋ္ဌန္တိ။

(၃) ကမ္မဇတေဇသော ဗလဝတာယ, ကရဇကာယသ္သ မန္ဒတာယ။

(၄) စဝန္တိယေဝ၊ နု တိဋ္ဌန္တိ။

အဝိသဒ္ဒါ၏ အနက်

ခါဒန္တာပိ ပိဝန္တာပိဋ္ဌ အဝိသဒ္ဒါတို့သည် = ခိဋ္ဌာပဒေါသိက နတ်တို့အား ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချရာ ရောက်သောကြောင့် ဂရဟာ အနက်ကို ဟော၏။

(ဌ၊ ဿာ ၁၀၅-လာ စတုက္က)

သတိယာ သမ္မောသာ တေ ဒေဝါ တမှာ ကာယာ စဝန္တိ။ (ပါဠိတော်)

(က) ကတမေ ပန တေ ဒေဝါတိ? "ကွမေ ဒေဝါ"တိ အဋ္ဌကထာယံ ဝိစာရဏာ နတ္ထိ။

(ခ) "ဒေဝါနံ် ကမ္မဇတေဇော ဗလဝါ ဟောတိ၊ ကရဇံ မန္ဒ"န္တိ အဝိသေသေန ဝုတ္တတ္တာ ပန ယေ ကေစိ ကဗဠီ-ကာရာဟာရူပဇီဝိနော ဒေဝါ ဧဝံ ကရောန္တိ၊ တေယေဝ စဝန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

"(က+ခ)ဝါကျတို့ဋ္ဌ စတုက္က"

(၁) နနု "ကွမေ ဒေဝါ"တိ အဋ္ဌကထာယံ ဝိစာရဏာ နတ္ထိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ယေ ကေစိ ကဗဠီကာရာဟာရူပဇီဝိနော ဒေဝါ ဧဝံ ကရောန္တိ၊ တေယေဝ စဝန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

(၃) နနု "ဒေဝါနံ် ကမ္မဇတေဇော ဗလဝါ ဟောတိ၊ ကရဇံ မန္ဒ"န္တိ အဝိသေသေန ဝုတ္တံ။

(၄) တသ္မာ ယေကေစိ ကဗဠီကာရာဟာရူပဇီဝိနော ဒေဝါ ဧဝံ ကရောန္တိ၊ တေယေဝ စဝန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပနသဒ္ဒါ ထားခြင်းအကြောင်း

သာမည ဟောထားသည့် "တေ ဒေဝါ တမှာ ကာယာ စဝန္တိ"ဟူသော ပါဠိတောသဒ္ဒါတို့ကို မနှစ်သက်သော ကြောင့် (ခ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါကို ထားသည်။ (ကိုင်းကုန်း)

စိတ္တံ ပန ယသ္မာ ပုရိမံ ပုရိမံ ပစ္ဆိမဿ ပစ္ဆိမဿ ပစ္စယံ ဒတ္ဝာဝ နိရုဇ္ဈတိ၊ တသ္မာ စက္ခာဒီနံ ဘေဒတော ဗလဝတရမ္မိ စိတ္တဿ ဘေဒံ နု ပဿတိ။

(၁) နနု စက္ခာဒီနံ ဘေဒတော ဗလဝတရံ စိတ္တဿ ဘေဒံ။

(၂) အထ ကသ္မာ စိတ္တဿ ဘေဒံ နု ပဿတိ။

(၃) ယသ္မာ စိတ္တံ ပုရိမံ ပုရိမံ ပစ္ဆိမဿ ပစ္ဆိမဿ ပစ္စယံ ဒတ္ဝာဝ နိရုဇ္ဈတိ။

(၄) တသ္မာ စိတ္တဿ ဘေဒံ နု ပဿတိ။

သတိ။ စိတ္တဿ ဘေဒံကား ကာကောလောကန နည်းတည်း။ ဗလဝတရံ ဟူသော ရှေ့ပုဒ်ဋ္ဌ တုလျတ်၊ နု ပဿတိ ဟူသော နောက်ပုဒ်ဋ္ဌ ကံအဖြစ်ဖြင့် စပ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဝိသဒ္ဒါ၏ အနက်

ဗလဝတရမ္ပိဒ္ဓ ဝိသဒ္ဒါသည် = ဧကစ္စသဿတဝါဒရှိသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့အား ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချရာ ရောက်သောကြောင့် ဂရဟာ အနက်ကို ဟောဏ်။

(ဌ၊ နှာ ၁၀၆-လာ စတုက္က)

အမရာ နာမ ဧကာ မစ္ဆရာတိ။

(၁) နနု အမရာ နာမ မစ္ဆရောတိတိ ဝတ္တဗ္ဗာ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဧကာတိ သဝိသေသနံ ဝုတ်။

(၃) နနု မစ္ဆရာတိ ဝိသေသောတိ ဒသ္သေတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ဧကာတိ သဝိသေသနံ ဝုတ်။

သာ ဥမ္မဂ္ဂနိမုဇ္ဇနာဒိဝသေန ဥဒကေ သန္ဓာဝမာနာ ဂဟေတုံ နဿက္ကာတိ ဧဝမေဝ အယမ္ပိ ဝါဒေါ ကတောစိတော စ သန္ဓာဝတိ၊ ဂါဟံ နဿတီတိ **အမရာဝိက္ခေပေါ**တိ ဝုစ္စတိ။

"ဥပမာန စကားရပ်၌သာ စတုက္က"

(၁) နနု သာ ဂဟီယမာနာ လဘိတုံ သက္ကာယေဝ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဂဟေတုံ နဿက္ကာတိ ဝုတ်။

(၃) နနု သာ ဥမ္မဂ္ဂနိမုဇ္ဇနာဒိဝသေန ဥဒကေ သန္ဓာဝတိ။

(၄) တသ္မာ ဂဟေတုံ နဿက္ကာတိ ဝုတ်။

အမှာ။ "အဖြေရှောင်ကွင်း၊ လျော်ရာနှင်း၊ သွင်းလေ အာဘောဂ" နိယ်နှင့်အညီ ပရိဟာရ (၀၂) စောဒနာ စကားကို ရှောင်၍ စောဒကာဘောဂ ထုတ်သည်။ "လက္ခဏမှာတည့်၊ ပိ မရှိမူ၊ ပရိဟာရ၊ စရိယ၏၊ ပြင်ကြဟေတု အာဘော်တည်း" နိယ်နှင့်အညီ ပရိဟာရာဘောဂ ထုတ်သည်။

(ဌ၊ နှာ ၁၀၇-လာ စတုက္က)

အဇာနန္တော်ပိ သဟသာ ကုသလမေဝ "ကုသလ"န္တိ ဝတ္တာ။

(၁) နနု အဇာနန္တော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ကုသလမေဝ "ကုသလ"န္တိ ဝုတ်။

(၃) နနု သဟသာ ဝုတ်။

(၄) တသ္မာ ကုသလမေဝ "ကုသလ"န္တိ ဝုတ်။

"အတွေး"
အတွေးပြောလျှင် တန်ခိုးသတ္တိပြော်၏။
အတွေးထက်လျှင် တန်ခိုးသတ္တိထက်၏။

http://www.dhammadownload.com

(က) **တံ မမဿ ဥပါဒါနံ၊ ဧသော မမဿ ဝိဃာတောာ**တိ တံ ဆန္ဒရာဂဒွယံ မမ ဥပါဒါနံ အဿ၊ ဒေါသပဋိဃဒွယံ ဝိဃာတောာ။

(ခ) ဥဘယမ္ပိ ဝါ ဒဋ္ဌဂ္ဂဟဏာဝသေန ဥပါဒါနံ၊ ဝိဟနနဝသေန ဝိဃာတောာ။

(ဂ) ရာဂေါ ဟိ အမုဉ္စိတုကာမတာယ အာရမ္မဏံ ဂဏှာတိ ဧလူကာ ဝိယ။ ဒေါသော ဝိနာသေတုကာမတာယ အာသီဝိသော ဝိယ။

(ဃ) ဥဘောပိ ဧတေ သန္တာပကဋ္ဌေန ဝိဟနန္တိယေဝါတိ "ဥပါဒါန"န္တိ စ "ဝိဃာတောာ"တိ စ ဝုတ္တာ။

"(ခ)ဝါကျ၌ ဥပါဒါန ပုဒ်ကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု တဏှာဒိဋ္ဌိယောဝ ဥပါဒါနန္တိ အဘိဓမ္မနယေန ဝုတ္တာ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဥဘယမ္ပိ ဥပါဒါနန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဒဋ္ဌဂ္ဂဟဏသဘာဝေါ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဥဘယမ္ပိ ဥပါဒါနန္တိ ဝုတ္တံ။

"(ခ)ဝါကျ၌ ဝိဃာတ ပုဒ်ကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ဝိဃာတတ္ထော ဒေါသသေဝ ပါကဋဘာဝေန ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဥဘယမ္ပိ ဝိဃာတောတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဝိဟနနသဘာဝေါ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဥဘယမ္ပိ ဝိဃာတောတိ ဝုတ္တံ။

"(ခ) တစ်ဝါကျလုံးကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု တံ ဆန္ဒရာဂဒွယံ မမ ဥပါဒါနံ အဿ၊ ဒေါသပဋိဃဒွယံ ဝိဃာတောတိ (အဘိဓမ္မနယေန) ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန ဥဘယမ္ပိ ဒဋ္ဌဂ္ဂဟဏာဝသေန ဥပါဒါနံ၊ ဝိဟနနဝသေန ဝိဃာတောတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဣဒါနိ သုတ္တန္တနယေန အဝိသေသယောဇနံ ဒဿေတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ပုန ဥဘယမ္ပိ ဒဋ္ဌဂ္ဂဟဏာဝသေန ဥပါဒါနံ၊ ဝိဟနနဝသေန ဝိဃာတောတိ ဝုတ္တံ။

"(ဃ)ဝါကျ၌ ဖြစ်သင့်သော စတုက္က"

(၁) နနု တံ ဆန္ဒရာဂဒွယံ ဥပါဒါနံ အဿ၊ ဒေါသပဋိဃဒွယံ ဝိဃာတောာ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဥဘောပိ ဧတေ "ဥပါဒါန"န္တိ စ "ဝိဃာတောာ"တိ စ ဝုတ္တာ။ (အောင်ပန်း)
(တစ်နည်း) နနု ဥဘောပိ ဧတေ ဥပါဒါနန္တိ ဝါ ဝိဃာတောတိ ဝါ ဧကေကမေဝ ဝုတ္တံ။ (စာစဉ်)

(၃) နနု သန္တာပကဋ္ဌေန ဝိဟနန္တိယေဝ။

(၄) တသ္မာ ဥဘောပိ ဧတေ "ဥပါဒါန"န္တိ စ "ဝိဃာတောာ"တိ စ ဝုတ္တာ။

(ဌ၊ နှာ ၁၀၈-လာ စတုက္က)

(က) **နိပုဏာ**တိ သဏှသုခုမဗုဒ္ဓိနော။

(ခ) သဏှသုခုမံ အတ္ထန္တရံ ပဋိဝိဈနသမတ္ထာ။

(ဂ) နနု ပညာယ အရူပဓမ္မတ္တာ သဏှသုခုမသဘာဝေါ နတ္ထိ။

(ဃ) အထ ကသ္မာ နိပုဏာတိ သဏှသုခုမဗုဒ္ဓိနောတိ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၁) နနု သဏှသုခုမံ အတ္ထန္တရံ ပဋိဝိဈနသမတ္ထာ ဟောန္တိ။

(၂) တသ္မာ နိပုဏာတိ သဏှသုခုမဗုဒ္ဓိနောတိ သံဝဏ္ဏိတံ။

http://www.dhammadownload.com

(က) **နံ သမ္မာယေယျန္တိ** နံ သမ္မာဒေယျံ။
(ခ) သမ္မာဒေတွာ ကထေတုံ နံ သက္ကုဏေယျန္တိ အတ္ထော။
(ဂ) **သော မမဿ ဝိယာတေ**တိ ယံ တံ ပုနပ္ပုနံ ဝတ္တာပိ အသမ္မာယနံ နာမ။

"(က) စတုက္က"

(၁) နနံ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဠိယံ "နံ သမ္မာယေယျ"န္တိ ယ-ကာရေန ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ "နံ သမ္မာဒေယျ"န္တိ ဒ-ကာရေန တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။
(၃) နနံ "နံ သမ္မာယေယျ"န္တိ ဧတ္ထ ဒ-ကာရဿ ယ-ကာရာဒေသတံ, ဧယျသဒ္ဒဿ စ သာမတ္ထိယံ ဒဿေတိ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ "နံ သမ္မာဒေယျ"န္တိ ဒ-ကာရေန မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

ပုံသေနည်း

ဤစတုက္ကထုတ်နည်းသည် = သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗနှင့် သံဝဏ္ဏနာတို့ကို မတူထူးခြား ကွဲပြားလေဟန် ဖွင့်ပြရာ၌ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းပင် ဖြစ်၏။

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနံ ပုနပ္ပုနံ ဝုစ္စတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ယံ တံ အသမ္မာယနံ နာမ ဟောတိ။
(၃) နနံ သမ္မာဒေတွာ ကထေတုံ နံ သက္ကောတိ။
(၄) တသ္မာ ယံ တံ အသမ္မာယနံ နာမ ဟောတိ။

မန္ဒောတိ မန္ဒပညော၊ အပညဿေဝေတံ နာမံ။
(၁) နနံ ပါဠိယံ မန္ဒောတိ အဝိသေသေန ဝုတ္တံ။
(တစ်နည်း) နနံ ပါဠိယံ မန္ဒောတွေဝ အတ္ထိ။
(တစ်နည်း) နနံ မန္ဒသဒ္ဒဿ သာမညဝစနတ္တာ မန္ဒဖလောတိအာဒိနာ သံဝဏ္ဏိတဗ္ဗောယေဝ။
(၂) အထ ကသ္မာ "မန္ဒပညော"တိ တယာ သံဝဏ္ဏိတော။
(၃) နနံ အပညဿေဝေတံ နာမံ။
(၄) တသ္မာ "မန္ဒပညော"တိ မယာ သံဝဏ္ဏိတော။

မောမူဟောတိ အတိသမ္မူဠ္ဟော။
(၁) နနံ မောမူဟောတိပဒေ အတိသယတ္ထဝါစကော နတ္ထိ။
(၂) အထ ကသ္မာ "မောမူဟောတိ အတိသမ္မူဠ္ဟော"တိ သံဝဏ္ဏိတော။
(၃) နနံ ပရိယာယဒွယဿ အတိရေကတ္ထဘာဝတော အတိသယတ္ထဒီပကောယေဝ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ "မောမူဟောတိ အတိသမ္မူဠ္ဟော"တိ သံဝဏ္ဏိတော။

http://www.dhammadownload.com

ဟောတိ တထာဂတောတိအာဒီသု သတ္တော "တထာဂတော"တိ အဓိပ္ပေတော။

(၁) နနု တထာဂတသဒ္ဒေါ ဇိနေ ဝါ သတ္တေ ဝါ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သတ္တော "တထာဂတော"တိ အဓိပ္ပေတော။

(၃) နနု ဇိနဿ အဝိသယော ဟောတိ။ (ဗျ-ပရိဘော)

နနု သတ္တသော်ဝ ဝိသယော ဟောတိ။ (အနွယ-ပရိဘောဂ)

(၄) တသ္မာ သတ္တော "တထာဂတော"တိ အဓိပ္ပေတော။

သန္တိ ဘိက္ခဝေ အသညသတ္တာ။ (ပါဠိတော်)

(က) **အသညသတ္တာ**တိ ဒေသနာသီသမေတံ။

(ခ) အစိတ္တာပ္ပါဒါ ရူပမတ္တကအတ္တဘာဝါတိ အတ္ထော။

"(က)ဝါကျ၌ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်ကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု တတ္ထ (အသညသတ္တဘဝေ) အညေ အရူပဓမ္မာပိ နတ္ထိ။ (ဋီသစ်မှိုး)

(၂) အထ ကသ္မာ ပါဠိယံ "အညသတ္တာ"တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဒေသနာသီသမေတံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ပါဠိယံ "အညသတ္တာ"တိ ဝုတ္တံ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ (သန္တိ ဘိက္ခဝေ) အသညသတ္တာတိ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ အစိတ္တာပ္ပါဒါ ရူပမတ္တကအတ္တဘာဝါတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

(၃) နနု ဒေသနာသီသမေတံ။

(၄) တသ္မာ အစိတ္တာပ္ပါဒါ ရူပမတ္တကအတ္တဘာဝါတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

"တစ်နည်း"

(၁) နနု ပါဠိယံ (သန္တိ ဘိက္ခဝေ) အသညသတ္တာတိ အဝိသေသေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဒေသနာသီသမေတန္တိ တယာ ဝိသေသေန သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု အစိတ္တာပ္ပါဒါ ရူပမတ္တကအတ္တဘာဝါတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

(၄) တသ္မာ ဒေသနာသီသမေတန္တိ မယာ ဝိသေသေန သံဝဏ္ဏိတံ။

(ဌ၊ နှာ ၁၀၉-လာ စတုက္က)

(က) စာနဝေဂေ ပန ပရိဟီနေ တတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော အန္တရဓာယတိ၊ ဣဓ ပန ပဋိသန္ဓိသညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

(ခ) ယသ္မာ ပန တာယ ဣဓ ဥပ္ပန္နသညာယ တေသံ တတ္ထ စုတိ ပညာယတိ၊ တသ္မာ "သညုပ္ပါဒါ စ ပန တေ ဒေဝါ တမှာ ကာယာ စဝန္တီ"တိ ဝုတ္တံ။

"(က)ဝါကျ ဋီသစ်နှင့်တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု စာနဝေဂေ ပရိဟီနေ တတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော အန္တရဓာယတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဣဓ (ကာမာဝစရဘဝေ) ပဋိသန္ဓိသညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

(၃) အညတ္ထ တေသမနုပ္ပတ္တိတော။

(၄) ဣဓ (ကာမာဝစရဘဝေ) ပဋိသန္ဓိသညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

http://www.dhammadownload.com

"(ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ဣဓ ကာမဘဝေ သည် ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ တေ ဒေဝါ တမှာ ကာယာ စဝန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ "သညုပ္ပါဒါ စ ပန တေ ဒေဝါ တမှာ ကာယာ စဝန္တီ"တိ ဝုတ္တံ။
(၃) ယသ္မာ တာယ ဣဓ ဥပ္ပန္နသညာယ တေသံ တတ္ထ စုတိ ပညာယတိ။
(၄) တသ္မာ "သညုပ္ပါဒါ စ ပန တေ ဒေဝါ တမှာ ကာယာ စဝန္တီ"တိ ဝုတ္တံ။

အမှာ။ ကာမဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေသညာ ဖြစ်ပြီးမှ အသညသတ်မှ ပြောင်း၍ စုတေကြလေကုန်၏ဟု မှတ်ရမည်လော ဟူသော "ဂဏ္ဌိ"အာဘော်ကို စောဒကာဘောဂအဖြစ် ထုတ်၏။ ကာမဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေသညာ ဖြစ်ပြီးမှ အသညသတ်မှ ပြောင်း၍ စုတေသည် မဟုတ်၊ ကာမသုဂတိ၌ ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေသညာကြောင့် ပြောင်း၍ စုတေသည်ကို သတိပြုပါ။

ဧဝံ အဌာရသ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကေ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ စတုစတ္တာရီသ အပရန္တကပ္ပိကေ ဒဿေတုံ "**သန္တိ ဘိက္ခဝေ**"တိ အာဒိမာဟ။

(၁) နနု ဧဝံ အဌာရသ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ ဒဿိတာ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "သန္တိ ဘိက္ခဝေ"တိ အာဒိမာဟ။
(၃) နနု ဣဒါနိ စတုစတ္တာရီသ အပရန္တကပ္ပိကေ ဒဿေတုံ ဣစ္ဆန္တော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ပုန "သန္တိ ဘိက္ခဝေ"တိ အာဒိမာဟ။

သတိ။ အနုသန္ဓေ ဝါကျတို့၏ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်၏။

(၄၊ နှာ ၁၁၀-လာ စတုက္က)

(က) တတ္ထ နဒကန္တေန ကာရဏံ ပရိယေသိတဗ္ဗံ။
(ခ) ဒိဋ္ဌိဂတိကဿ ဟိ ဂါဟော ဥမ္မတ္တကပစ္ဆိသဒိသောတိ ဝုတ္တမေတံ။

"(က)ဝါကျကို ဋီသစ်နှင့်အညီ စတုက္က"

(၁) နနု ကောစိ ကာရဏပရိယေသနံ သမ္ဘဝတိ။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ တတ္ထ နဒကန္တေန ကာရဏံ ပရိယေသိတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ဒိဋ္ဌိဂတိကဝါဒါနံ အနာဒရိယဘာဝံ ဒဿေတုံ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ တတ္ထ နဒကန္တေန ကာရဏံ ပရိယေသိတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ကောစိ ကာရဏပရိယေသနံ သမ္ဘဝတိ။ (ဋီသစ်)
(တစ်နည်း) နနု ကာရဏေန ဝိနာ ဖလာနိ နဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ တတ္ထ နဒကန္တေန ကာရဏံ ပရိယေသိတဗ္ဗံ။
(၃) နနု ဒိဋ္ဌိဂတိကဿ ဂါဟော ဥမ္မတ္တကပစ္ဆိသဒိသောတိ ဝုတ္တမေတံ။
(၄) တသ္မာ တတ္ထ နဒကန္တေန ကာရဏံ ပရိယေသိတဗ္ဗံ။

http://www.dhammadownload.com

(က) လာဘီ အရဟတော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ စုတိ ဒိသွာ ဥပပတ္တိ အပဿန္တော။
(ခ) ယော ဝါ စုတိမတ္တမေဝ ဒဋ္ဌု သက္ကောတိ န ဥပပါတံ။
(ဂ) သော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဂဏှာတိ။

"(က+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ယော ဒိဗ္ဗစက္ခုံ လဘတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ သော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဂဏှာတိ။
(၃) နနု အရဟတော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ စုတိ ဒိသွာ ဥပပတ္တိ အပဿန္တော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ သော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဂဏှာတိ။

(ဌ၊ ဏ ၁၁၁-လာ စတုက္က)

ရူပကာယသီသေန မနုဿတ္တဘာဝံ "အတ္တာ"တိ ဝဒတိ။

"ဋီသစ်နှင့် တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု ရူပကာယဝသေနာတိ ဝတ္တဗ္ဗံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ရူပကာယသီသေနာတိ ဝဒတိ။
(၃) နနု အရူပမ္ပိ တေသံ "အတ္တာ"တိ ဂဟဏံ ဉာပေတိ။
(၄) တသ္မာ ရူပကာယသီသေနာတိ ဝဒတိ။

"(တစ်နည်း) ဂဏ္ဌိနှင့် တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု မနုဿတ္တဘာဝေါ ပဋ္ဌက္ခန္ဓော ဟောတိ။ (ဂဏ္ဌိ)
(၂) အထ ကသ္မာ မနုဿတ္တဘာဝံ "အတ္တာ"တိ ဝဒတိ။ (အောင်ပန်း)
(တစ်နည်း) အထ ကသ္မာ ရူပီ "အတ္တာ"တိ ဝဒတိ။ (စာစဉ်)
(၃) နနု ရူပကာယသီသေန ဝဒတိ။
(၄) တသ္မာ မနုဿတ္တဘာဝံ "အတ္တာ"တိ ဝဒတိ။ (အောင်ပန်း)
(တစ်နည်း) တသ္မာ ရူပီ "အတ္တာ"တိ ဝဒတိ။ (စာစဉ်)

ရူပီ စာတုမဟာဘူတိကော မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝေါ ဒိဗ္ဗော ဆကာမာဝစရဒေဝပရိယာပန္နော။ (ပါဠိတော်)
ကာမာဝစရောတိ ဆကာမာဝစရဒေဝပရိယာပန္နော။

(၁) နနု ပါဠိယံ ကာမာဝစရောတိ အဝိသေသေန ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဆကာမာဝစရဒေဝပရိယာပန္နောတိ ဝိသေသေန သံဝဏ္ဏိတံ။
(၃) မနုဿာနံ ပုဗ္ဗေ ဂဟိတတ္တာ, အညေသဉ္စ အသမ္ဘဝတော။ (ဋီသစ်)
(၄) ဆကာမာဝစရဒေဝပရိယာပန္နောတိ ဝိသေသေန ဝုတ္တံ။

အမှာ။ ရူပီ စာတုမဟာဘူတိကော မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝေါ ပါဠိတို့ဖြင့် လူ့ကာမာဝစရကို ယူပြီး ဖြစ်သော ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒိဗ္ဗော ဟူသော ဝိသေသနပုဒ်ကို ထောက်၍ အခြားသော ကာမာဝစရတို့၏ မဖြစ်သင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဆကာမာဝစရဒေဝပရိယာပန္နော အရ = နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်ဟူသော ကာမာဝစရကိုသာ ယူရသည်ကို သတိပြု။

http://www.dhammadownload.com

မနောမယောတိ ဗျာနမနေန နိဗ္ဗတ္တောဝ။
(၁) နနု သဗ္ဗေ သတ္တာ ပုညာပုညဘိသင်္ခါရမနသာ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ မနောမယောတိ ဝုစ္စတိ။
(၃) နနု ဗျာနမနေန နိဗ္ဗတ္တောဝ။
(၄) တသ္မာ မနောမယောတိ ဝုစ္စတိ။

(က) **အဟီနိန္ဒြိယောတိ** ပရိပုဏ္ဏိန္ဒြိယော။
(ခ) ယာနိ ဇြဟ္မလောကေ အတ္ထိ၊ တေသံ ဝသေန, ဣတရေသဉ္စ သဏ္ဌာနဝသေနေတံ ဝုတ္တံ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ဇြဟ္မလောကေ ဃာနာဒိတ္တယံ နတ္ထိ။
(၂) အထ ကသ္မာ အဟီနိန္ဒြိယောတိ ပရိပုဏ္ဏိန္ဒြိယောတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ယာနိ ဇြဟ္မလောကေ အတ္ထိ၊ တေသံ ဝသေန, ဣတရေသဉ္စ သဏ္ဌာနဝသေနေတံ ဝုတ္တံ။
(၄) တသ္မာ အဟီနိန္ဒြိယောတိ ပရိပုဏ္ဏိန္ဒြိယောတိ ဝုတ္တံ။

"(ခ)ဝါကျသက်သက် စတုက္က"

(၁) နနု ဇြဟ္မလောကေ ဃာနာဒိတ္တယံ နတ္ထိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဧတံ (အဟီနိန္ဒြိယောတိ ပဒံ) ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ယာနိ ဇြဟ္မလောကေ အတ္ထိ၊ တေသံ ဝသေန, ဣတရေသဉ္စ သဏ္ဌာနဝသေန ဝုတ္တံ။
(၄) တသ္မာ ဧတံ (အဟီနိန္ဒြိယောတိ ပဒံ) ဝုတ္တံ။

ဒိဋ္ဌမ္မနိဗ္ဗာနံ၊ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ ဒုက္ခဝူပသမနန္တိ အတ္ထော။
(၁) နနု အဂ္ဂဖလဉ္စ, အသင်္ခတဓာတု စ နိဗ္ဗာနံ နာမ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)
(ဝါ) နနု နိဗ္ဗာနသဒ္ဒေါ အဂ္ဂဖလေ ဝါ အသင်္ခတဓာတုသင်္ခါတေ နိဗ္ဗာနေ ဝါ ဝတ္တတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ ဒုက္ခဝူပသမံ အတ္ထောတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။
(၃) နနု တေသံ (အဂ္ဂဖလ, အသင်္ခတဓာတုနံ) အဝိသယော ဟောတိ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ ဒုက္ခဝူပသမံ အတ္ထောတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

နိဗ္ဗာနန္တိ ဒုက္ခဝူပသမံဟု ဖွင့်ရာ၌ "အတ္ထုဒ္ဓါရကို မျော်၍ စတုက္က"
(၁) နနု အဂ္ဂဖလဉ္စ, အသင်္ခတဓာတု စ နိဗ္ဗာနံ နာမ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)
(ဝါ) နနု နိဗ္ဗာနသဒ္ဒေါ အဂ္ဂဖလေ ဝါ အသင်္ခတဓာတုသင်္ခါတေ နိဗ္ဗာနေ ဝါ ဝတ္တတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ နိဗ္ဗာနန္တိ ဒုက္ခဝူပသမနန္တိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။
(၃) နနု တေသံ (အဂ္ဂဖလ, အသင်္ခတဓာတုနံ) အဝိသယော ဟောတိ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ နိဗ္ဗာနန္တိ ဒုက္ခဝူပသမနန္တိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

http://www.dhammadownload.com

ပဥ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမ်ဂီဘူတော ပရိစာရေတိ။ (ပါဋိတော်)

(က) **မာနုသကာ** မန္ဓာတုကာမဂုဏသဒိသာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ **ဒိဗ္ဗာ** ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဒေဝရာဇသ ကာမဂုဏသဒိသာတိ။

(ခ) ဧဝရူပေ ကာမေ ဥပဂတာနဉ္ဍိ တေ ဒိဋ္ဌမ္မနိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိံ ပညပေန္တိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဋိယံ "ပဥ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ"တိ သာမညေန ဝုတ္တံ။

(ဝါ) နနု ပဥ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိတိ သာမညဝစနတ္တာ သဗ္ဗေပိ ကာမဂုဏာ ဂဟိတာယေဝ။

(၂) အထ ကသ္မာ မာနုသကာ မန္ဓာတုကာမဂုဏသဒိသာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ဒိဗ္ဗာ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဒေဝရာဇသ ကာမဂုဏသဒိသာတိ တယာ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဧဝရူပေ ကာမေ ဥပဂတာနံ တေ ဒိဋ္ဌမ္မနိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိံ ပညပေန္တိ။

(၄) တသ္မာ မာနုသကာ မန္ဓာတုကာမဂုဏသဒိသာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ဒိဗ္ဗာ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဒေဝရာဇသ ကာမဂုဏ-သဒိသာတိ မယာ ဝုတ္တံ။

(၄၊ နှာ ၁၁၃-လာ စတုက္က)

ဣဒါနိ မရိယာဒဝိဘာဂဒဿနတ္ထံ "**တတြ ဘိက္ခဝေ**"တိအာဒိကာ ဒေသနာ အာရဒ္ဓါ။

(၁) နနု ဧဝံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ မရိယာဒဝိဘာဂေါ ဒဿိတော။ (ပခုက္ကူ)

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "တတြ ဘိက္ခဝေ"တိအာဒိကာ ဒေသနာ အာရဒ္ဓါ။

(၃) နနု ဣဒါနိ မရိယာဒဝိဘာဂဒဿနတ္ထံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "တတြ ဘိက္ခဝေ"တိအာဒိကာ ဒေသနာ အာရဒ္ဓါ။

(၄၊ နှာ ၁၁၄-လာ စတုက္က)

ဣဒါနိ တဿ ပစ္စယဿ ဒိဋ္ဌိဝေဒယိတေ ဗလဘာဝဒဿနတ္ထံ ပုန "**တတြ ဘိက္ခဝေ ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သဿတဝါဒါ**"တိအာဒိမာဟ။

(၁) နနု ပရမ္ပရပစ္စယော ဒဿိတော။ (ပခုက္ကူ)

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "တတြ ဘိက္ခဝေ ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သဿတဝါဒါ"တိအာဒိမာဟ။

(၃) နနု ဣဒါနိ တဿ ပစ္စယဿ ဒိဋ္ဌိဝေဒယိတေ ဗလဘာဝဒဿနတ္ထံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "တတြ ဘိက္ခဝေ ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သဿတဝါဒါ"တိအာဒိမာဟ။

(၄၊ နှာ ၁၁၄+၁၁၅-လာ စတုက္က)

(က) သဥ္ဇာတိ သမောသရဏ ကာရဏ ပဏ္ဏတ္တိမတ္တတ္ထေသု ဟိ အယံ **အာယတန**သဒ္ဒေါ ပဝတ္တတိ။

(ခ) တတ္ထ ။ပ။ ပဏ္ဏတ္တိမတ္တေ။

(ဂ) သွာယမိဓ သဥ္ဇာတိအာဒိအတ္ထတ္တယေပိ ယုဇ္ဇတိ။

(ဃ) စက္ခာဒီသု ဟိ ဖဿပဥ္စမကာ ဓမ္မာ သဥ္ဇာယန္တိ သမောသရန္တိ၊ တာနိ စ တေသံ ကာရဏန္တိ **အာယတနာနိ**။

"က+ဂ (ဝါ) ဂ-ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု သဥ္ဇာတိ သမောသရဏ ကာရဏ ပဏ္ဏတ္တိမတ္တတ္ထေသု အယံ အာယတနသဒ္ဒေါ ပဝတ္တတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သွာယမိဓ သဥ္ဇာတိအာဒိအတ္ထတ္တယေပိ ယုဇ္ဇတီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု တဒညဿ (ပဏ္ဏတ္တိမတ္တတ္ထဿ) အဝိသယော ဟောတိ။

http://www.dhammadownload.com

(၄) တသ္မာ သွာယမိဓ သဠာတိအာဒိအတ္ထတ္တယေပိ ယုဇ္ဇတီတိ ဝုတ္တံ။

အမှာ။ (က+ဂ+ဃ) ဝါကျတို့ကို စတုက္က ထုတ်ပါဟု မေးလျှင် = (ဃ)ဝါကျကို ပရိဟာရာဘောဂအဖြစ် ပြောင်း၍ ထုတ်ပါ။ ကြွင်းသော စောဒကာဘောဂ, စောဒနာ, ပရိဟာရတို့ကား ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ထုတ်ရုံသာတည်း။

"(ဂ+ဃ)ဝါကျတို့၌ ဖြစ်သင့်သော စတုက္က"

(၁) နနု သဠာတိအာဒိအတ္ထတ္တယေသု ဧကေကသ္မိံယေဝ အတ္ထေ အာယတနသဒ္ဒေါ ပဝတ္တတိ။ (ဂဏ္ဌိ)

(၂) အထ ကသ္မာ သွာယမိဓ သဠာတိအာဒိအတ္ထတ္တယေပိ ယုဇ္ဇတီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု စက္ခာဒီသု ဖဿပဉ္စမကာ ဓမ္မာ သဠာယန္တိ၊
နနု စက္ခာဒီသု ဖဿပဉ္စမကာ ဓမ္မာ သမောသရန္တိ၊
နနု တာနိ စ တေသံ ကာရဏာ (ဟောန္တိ)။

(၄) တသ္မာ သွာယမိဓ သဠာတိအာဒိအတ္ထတ္တယေပိ ယုဇ္ဇတီတိ ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၁၁၅-လာ စတုက္က)

ဆဟိ ဖဿာယတနေဟိ ဖုဿ ဖုဿ ပဋိသံဝေဒေန္တိ။ (ပါဠိတော်)

(က) **ဖုဿ ဖုဿ ပဋိသံဝေဒေန္တိ**တိ ဖုသိတွာ ဖုသိတွာ ပဋိသံဝေဒေန္တိ။

(ခ) ဧတ္ထ စ ကိစ္စာပိ အာယတနာနံ ဖုသနကိစ္စံ ဝိယ ဝုတ္တံ။

(ဂ) တထာပိ နာ တေသံ ဖုသနကိစ္စတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

(ဃ) နာ ဟိ အာယတနာနိ ဖုသန္တိ။

(င) ဖဿောဝ တံ တံ အာရမ္မဏံ ဖုသတိ။

(စ) အာယတနာနိ ပန ဖဿေ ဥပနိက္ခိပိတွာ ဒဿိတာနိ။

"(ခ+ဂ+ဃ+င)ဝါကျတို့ကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု အာယတနာနံ ဖုသနကိစ္စံ ဝိယ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ နာ တေသံ ဖုသနကိစ္စတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

(၃) နနု နာ အာယတနာနိ ဖုသန္တိ၊ ဖဿောဝ တံ တံ အာရမ္မဏံ ဖုသတိ။

(၄) တသ္မာ နာ တေသံ ဖုသနကိစ္စတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

"(ခ+ဃ+င+စ)ဝါကျတို့ကို ပါဠိတော်နှင့် တွဲဖက်၍ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ "ဆဟိ ဖဿာယတနေဟိ ဖုဿ ဖုဿာ"တိ အာယတနာနံ ဖုသနကိစ္စံ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ နာ အာယတနာနိ ဖုသန္တိ၊ ဖဿောဝ တံ တံ အာရမ္မဏံ ဖုသတိ။

(၃) နနု အာယတနာနိ ဖဿေ ဥပနိက္ခိပိတွာ ဒဿိတာနိ။

(၄) တသ္မာ နာ အာယတနာနိ ဖုသန္တိ၊ ဖဿောဝ တံ တံ အာရမ္မဏံ ဖုသတိ။

"(ခ+ဂ+ဃ+င+စ)ဝါကျ၌ စတုက္က"

(၁) နနု အာယတနာနံ ဖုသနကိစ္စံ ဝိယ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ နာ တေသံ ဖုသနကိစ္စတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

(၃) နနု နာ အာယတနာနိ ဖုသန္တိ၊ ဖဿောဝ တံ တံ အာရမ္မဏံ ဖုသတိ၊ အာယတနာနိ ပန ဖဿေ ဥပနိက္ခိပိတွာ ဒဿိတာနိ။

(၄) တသ္မာ နာ တေသံ ဖုသနကိစ္စတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

http://www.dhammadownload.com

"စ-ဝါကျ ပနသဒ္ဒါ အရစ္စတ္ထကြံ့၍ (ဝါ) ဃ+c+စ-ဝါကျတို့၌ စတုက္က"

(၁) နနု န အာယတနာနိ ဖုသန္တိ၊ ဖဿောဝ တံ တံ အာရမ္မဏံ ဖုသတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ "ဆဟိ ဖဿာယတနေဟိ ဖုဿ ဖုဿ ပဋိသံဝေဒေန္တီ"တိ ပါဋိယံ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု အာယတနာနိ ဖဿေ ဥပနိက္ခိပိတ္တာ ဒဿိတာနိ။

(၄) တသ္မာ "ဆဟိ ဖဿာယတနေဟိ ဖုဿ ဖုဿ ပဋိသံဝေဒေန္တီ"တိ ပါဋိယံ ဝုတ္တံ။

(ခ)ဝါကျ၌ ကိစ္စာပိ ထားရခြင်း

"ဆဟိ ဖဿာယတနေဟိ ဖုဿ ဖုဿ ပဋိသံဝေဒေန္တီ" ဟူသော ပါဋိတော်သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ခ)ဝါကျ၌ ကိစ္စာပိသဒ္ဒါ ထားသည်။

(စ)ဝါကျ၌ ပန ထားရခြင်း

ပါဋိတော်၌ "ဆဟိ ဖဿာယတနေဟိ ဖုဿ ဖုဿ ပဋိသံဝေဒေန္တီ"ဟု ဟောထားပါလျက် (ဃ+c)ဝါကျတို့ဖြင့် အာယတနတို့သည် မတွေ့ထိကုန်၊ ဖဿသည်သာ ထိထိအာရုံကို တွေ့ထိတတ်၏ဟု ဆိုထားသော အဋ္ဌကထာ အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာ စကားရပ်ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (စ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါ ထားသည်။

(က) ဘဝေါ ဇာတိယာ ဥပနိဿယကောဋိယာ ပစ္စယော ဟောတိ။

(ခ) **ဇာတီ**တိ ပနေတ္ထ သဝိကာရာ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

"(က+ခ)ဝါကျတို့၌ ဋီသစ်နှင့်အညီ စတုက္က"

(၁) နနု ဇာတိပိ ဘဝေါယေဝ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ ဘဝေါ ဇာတိယာ ဥပနိဿယကောဋိယာ ပစ္စယော ဟောတိ။

(၃) နနု ဇာတိတိ ဇတ္ထ သဝိကာရာ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

(၄) တသ္မာ ဘဝေါ ဇာတိယာ ဥပနိဿယကောဋိယာ ပစ္စယော ဟောတိ။

(ဌ၊ နှာ ၁၁၆-လာ စတုက္က)

ဇဝံ ဒိဋ္ဌဂတိကာဓိဋ္ဌာနံ ဝဠ္ဠံ ကထေတွာ ဣဒါနိ ယုတ္တယောဂဘိက္ခုအဓိဋ္ဌာနံ ကတွာ ဝိဝဠ္ဠံ ဒဿေန္တော "**ယတော ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ**"တိအာဒိမာဟ။

(၁) နနု ဇဝံ ဒိဋ္ဌဂတိကာဓိဋ္ဌာနံ ဝဠ္ဠံ ကထေတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "ယတော ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ"တိအာဒိမာဟ။

(၃) နနု ဣဒါနိ ယုတ္တယောဂဘိက္ခုအဓိဋ္ဌာနံ ကတွာ ဝိဝဠ္ဠံ ဒဿေတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "ယတော ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ"တိအာဒိမာဟ။

အယံ ဣမေဟိ သဗ္ဗေဟေဝ ဥတ္တရိတရံ ပဇာနာတိ။ (ပါဋိတော်)

(က) **ဥတ္တရိတရံ ပဇာနာတိ**တိ ဒိဋ္ဌဂတိကော ဒိဋ္ဌမေဝ ဇာနာတိ။ အယံ ပန ဒိဋ္ဌဉ္စ ဒိဋ္ဌတော စ ဥတ္တရိတရံ သီလသမာဓိပညာဝိမုတ္တိန္တိ ယာဝ အရဟတ္တာ ဇာနာတိ။

(ခ) ကော ဇဝံ ဇာနာတီတိ? ခီဏာသဝေါ ဇာနာတိ၊ အနာဂါမီ, သကဒါဂါမီ, သောတာပန္နော, ဗဟုသုတော, ဂန္ထဓရော ဘိက္ခု ဇာနာတိ၊ အာရဒ္ဓဝိပဿကော ဇာနာတိ။

(ဂ) ဒေသနာ ပန အရဟတ္တနိကူဋေနေဝ နိဋ္ဌာပိတာ။

http://www.dhammadownload.com

"(ဂ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု အနာဂါမိအာဒယော ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ ဒေသနာ အရဟတ္တနိကူဋ္ဌေနေဝ နိဋ္ဌာပိတာ။

(၃) နနု အရဟတော ဥက္ကံသဂတိဝိဇာနနဝသေန ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ဒေသနာ အရဟတ္တနိကူဋ္ဌေနေဝ နိဋ္ဌာပိတာ။

ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်း

အနာဂါမ် စသည်တို့လည်း ဥတ္တရိတရသီလ စသည်ကို သိနိုင်ပါလျက် ပါဋိတော်၌ ဘိက္ခုအရ ရဟန္တာရဟန်း တိုင်အောင် ယူ၍ ဤဒေသနာတော်ကိုလည်း အရဟတ္တဖိုလ် အထွဋ်ဖြင့် ပြီးဆုံးစေ၏ဟူသော အဌကထာ အဖွင့် သံဝဏ္ဏနာကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ဂ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါ ထားသည်။

ပနသဒ္ဒါ အနက်

(ဂ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါကား = ဂရဟာဇောတက, အရုဈတ္ထပါတည်း။ (ဋီသစ်)

"တစ်နည်း-စတုက္က"

(၁) နနု အနာဂါမိအာဒယော ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပါဋိယံ "အယံ ဣမေဟိ သဗ္ဗေဟေဝ ဥတ္တရိတရံ ပဇာနာတီ"တိ အရဟာယေဝ ဝုတ္တော။

(၃) နနု ဒေသနာ အရဟတ္တနိကူဋ္ဌေနေဝ နိဋ္ဌာပိတာ။

(၄) တသ္မာ ပါဋိယံ "အယံ ဣမေဟိ သဗ္ဗေဟေဝ ဥတ္တရိတရံ ပဇာနာတီ"တိ အရဟာယေဝ ဝုတ္တော။

တစ်နည်း-ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်း

အနာဂါမ် စသူတို့လည်း ဥတ္တရိတရသီလ စသည်ကို သိနိုင်ပါလျက် ပါဋိတော်၌ ဘိက္ခုအရ ရဟန္တာကိုသာ ပြဆို၍ ယင်းပါဋိတော်လာ "ယတော ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဆန္ဒံ ဖဿာယတနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ၊ အယံ ဣမေဟိ သဗ္ဗေဟေဝ ဥတ္တရိတရံ ပဇာနာတိ"ဟူသော ပါဋိတော်သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ဂ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါ ထားသည်။

အမှာ။ စတုက္ကထုတ်ပုံနှင့် ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်း အကြောင်းတို့ကို နှစ်နည်း ရေးပြထား၏။ ပဌမနည်းသည် အောင်ပန်းနည်း ဖြစ်၏။ ဒုတိယနည်းသည် စာစဉ်နည်း ဖြစ်၏။

(၄၊ နှာ ၁၁၇-လာ စတုက္က)

ဧဝံ ဝိဝဋ္ဌံ ကထေတွာ ဣဒါနိ "ဒေသနာဇာလဝိမုတ္တော ဒိဋ္ဌိဂတိကော နာမ နတ္ထီ"တိ ဒဿနတ္ထံ ပုန "ယေ ဟိ ကေစိ ဘိက္ခဝေ"တိ အာရဘိ။

(၁) နနု ဧဝံ ဝိဝဋ္ဌံ ကထေတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "ယေ ဟိ ကေစိ ဘိက္ခဝေ"တိ အာရဘိ။

(၃) နနု ဣဒါနိ "ဒေသနာဇာလဝိမုတ္တော ဒိဋ္ဌိဂတိကော နာမ နတ္ထီ"တိ ဒဿနတ္ထံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "ယေ ဟိ ကေစိ ဘိက္ခဝေ"တိ အာရဘိ။

ဥ မဥဘဲ မကတော်နဲ့။

http://www.dhammadownload.com

ဧဝံ ကွမာဟိ ဒွါသင်္ခိယာ ဒိဋ္ဌိဟိ သဗ္ဗဒိဋ္ဌိနံ သင်္ဂဟိတတ္တာ သဗ္ဗေသံ ဒိဋ္ဌဂတိကာနံ ဧတသ္မိံ ဒေသနာဇာလေ ပရိယာပန္နဘာဝံ ဒသ္သေတွာ ကွဒါနိ အတ္တာနော ကတ္ထစိ အပရိယာပန္နဘာဝံ ဒသ္သေန္တော **"ဥစ္ဆိန္နဘဝနေတ္တိကော ဘိက္ခဝေ တထာဂတသ္သ ကာယော"** တိအာဒိမာဟ။

(၁) နနု ဧဝံ ကွမာဟိ ဒွါသင်္ခိယာ ဒိဋ္ဌိဟိ သဗ္ဗဒိဋ္ဌိနံ သင်္ဂဟိတတ္တာ သဗ္ဗေသံ ဒိဋ္ဌဂတိကာနံ ဧတသ္မိံ ဒေသနာဇာလေ ပရိယာပန္နဘာဝံ ဒသ္သေတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "ဥစ္ဆိန္နဘဝနေတ္တိကော ဘိက္ခဝေ တထာဂတသ္သ ကာယော"တိအာဒိမာဟ။

(၃) နနု ကွဒါနိ အတ္တာနော ကတ္ထစိ အပရိယာပန္နဘာဝံ ဒသ္သေတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "ဥစ္ဆိန္နဘဝနေတ္တိကော ဘိက္ခဝေ တထာဂတသ္သ ကာယော"တိအာဒိမာဟ။

(က) နယန္တိ ဧတာယာတိ **နေတ္တိ**။ **နယန္တိ**တိ ဂိဝါယ ဗန္ဓိတွာ အာကဍ္ဎန္တိ။

(ခ) ရဇ္ဇုယာ ဧတံ နာမံ။

(ဂ) ကွဓ ပန နေတ္တိသဒိသတာယ ဘဝတဏှာ **နေတ္တိ**တိ အဓိပ္ပေတာ။

"(ခ+ဂ)ဝါကျ၌ စတုက္က"

(၁) နနု နေတ္တိတိ ရဇ္ဇုယာ ဧတံ နာမံ (ဟောတိ)။

(၂) အထ ကသ္မာ ကွဓ ဘဝတဏှာ နေတ္တိတိ အဓိပ္ပေတာ။

(၃) နနု ဘဝတဏှာ နေတ္တိသဒိသာ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ကွဓ ဘဝတဏှာ နေတ္တီတိ အဓိပ္ပေတာ။

(ဌ၊ နှာ ၁၁၉-လာ စတုက္က)

(က) အယဥ္ဟိ **အဘိနန္ဒ**သဒ္ဒေါ "အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ"တိအာဒိသု တဏှာယမ္ပိ အာဂတော။ "အန္ဓမေဝါဘိနန္ဒန္တိ၊ ဥဘယေ ဒေဝမနုသာ"တိအာဒိသု ဥပဂမနေပိ။
"စိရပ္ပဝါသိံ ပုရိသံ၊ ဒူရတော သောတ္ထိမာဂတံ။
ဉာတိမိတ္တာ သုဟဇ္ဇာ စ၊ အဘိနန္ဒန္တိ အာဂတ"န္တိအာဒိသု သမ္ပဋိစ္ဆနေပိ။
"အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ"တိအာဒိသု အနုမောဒနေပိ။

(ခ) သွာယမိဓ အနုမောဒနသမ္ပဋိစ္ဆနေသု ယုဇ္ဇတိ။

(ဂ) တေန ဝုတ္တံ "အဘိနန္ဒန္တိ အနုမောဒိံသု စေဝ သမ္ပဋိစ္ဆိံသု စာ"တိ။

"က+ခ (ဝါ) ခ-ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု အယံ အဘိနန္ဒသဒ္ဒေါ တဏှာဒီသု စတူသု အတ္ထေသု အာဂတော။

(၂) အထ ကသ္မာ သွာယမိဓ အနုမောဒနသမ္ပဋိစ္ဆနေသု ယုဇ္ဇတိ။

(၃) နနု တဒညတ္ထာ နု သမ္ဘဝန္တိ, တဒညေသံ ဂါ အဝိသယော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ သွာယမိဓ အနုမောဒနသမ္ပဋိစ္ဆနေသု ယုဇ္ဇတိ။

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု အယံ အဘိနန္ဒသဒ္ဒေါ တဏှာဒီသု စတူသု အတ္ထေသု အာဂတော။

(၂) အထ ကသ္မာ "အဘိနန္ဒန္တိ အနုမောဒိံသု စေဝ သမ္ပဋိစ္ဆိံသု စာ"တိ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု သွာယမိဓ အနုမောဒနသမ္ပဋိစ္ဆနေသု ယုဇ္ဇတိ။

http://www.dhammadownload.com

(၄) တသွာ "အဘိနန္ဒုန္တိ အနုမောဒိံသု စေဝ သမ္ပဋ္ဌိစ္ဆိံသု စာ"တိ သံဝဏ္ဏိတံ။
အမှာ။ စတုက္က နှစ်နည်းလုံး၌ စောဒကာဘောဂကို (က)ဝါကျ ပါဋ္ဌိအတိုင်း ထုတ်လည်း ရ၏။

(က) **ဣမသို့ဥ ပန ဝေယျာကရဏသို့နှိ** ဣမသို့ နိဂ္ဂါထကသုတ္တေ။
(ခ) နိဂ္ဂါထကတ္တာ ဟိ ဣဒံ "ဝေယျာကရဏ"နှိ ဝုတ္တံ။

"(က+ခ)ဝါကျတို့၌ စတုက္က"

(၁) နနု ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနာဝသေန ပဝတ္တံ သဂါထကံ သုတ္တမိ ဝေယျာကရဏံ နာမ သိယာ။ (ဂံ+ဋီသစ်)
(တစ်နည်း) နနု ဝေယျာကရဏသို့နှိ (ဘဂဝတာ) အာနန္ဒတ္ထေရေန ဝုတ္တံ။ (သျဟောင်း)
(၂) အထ ကသွာ "ဣမသို့ဥ ပန ဝေယျာကရဏသို့နှိ ဣမသို့ နိဂ္ဂါထကသုတ္တေ"တိ သံဝဏ္ဏိတံ။
(၃) နနု နိဂ္ဂါထကတ္တာ ဣဒံ ဝေယျာကရဏနှိ ဝုတ္တံ။
(၄) တသွာ "ဣမသို့ဥ ပန ဝေယျာကရဏသို့နှိ ဣမသို့ နိဂ္ဂါထကသုတ္တေ"တိ သံဝဏ္ဏိတံ။

ဣမသို့ စ ပန ဝေယျာကရဏသို့ ဘညမာနေ ဒသသဟဿီ လောကဓာတု အကမ္ပိတ္ထာတိ။ ဗြဟ္မဇာလသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ပဋမံ။ (ပါဋ္ဌိတော်)
(က) **အကမ္ပိတ္ထာ**တိ နသုတ္တပရိယောသာနေယေဝ အကမ္ပိတ္ထာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။
(ခ) "ဘညမာနေ"တိ ဟိ ဝုတ္တံ။

"(က+ခ)ဝါကျတို့၌ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဋ္ဌိယံ အကမ္ပိတ္ထာတိ သာမညေန ဝုတ္တံ။
(တစ်နည်း) နနု ဒသသဟဿီလောကဓာတု အကမ္ပိတ္ထာတိ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသွာ နသုတ္တပရိယောသာနေယေဝ အကမ္ပိတ္ထာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။
(၃) နနု "ဘညမာနေ"တိ ဝတ္တမာနကာလဝသေန ဝုတ္တံ။
(၄) တသွာ နသုတ္တပရိယောသာနေယေဝ အကမ္ပိတ္ထာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

==========

ကောင်းမွန်သော ဦးခေါင်းတစ်လုံးသည်
သန်မာသော လက်တစ်ရာထက် သာလွန်၏။

http://www.dhammadownload.com

သာမညဖလသုတ်

(ဌ၊ နှာ ၁၂၂-လာ စတုက္က)

(က) အညေပေတ္ထ ပကာရေ ဝဏ္ဏယန္တိ။
(ခ) ကိံ တေဟိ၊ နာမမတ္တမေတံ တဿ နဂရဿ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု အညေပေတ္ထ ပကာရေ ဝဏ္ဏယန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ကိံ တေဟီတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု နာမမတ္တမေတံ တဿ နဂရဿ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ကိံ တေဟီတိ ဝုတ္တံ။

(က) **ဒိဗ္ဗစက္ခူ**တိ အဝိသေသေန ဣရိယာပထဒိဗ္ဗဝြိဟာရအရိယဝိဟာရေသု အညတရဝိဟာရသမင်္ဂိပရိဒီပနမေတံ။
(ခ) ဣမ ပန ဌာနဂမနနိသဇ္ဇသယနပွဘေဒေသု ဣရိယာပထေသု အညတရဣရိယာပထသမာယောဂပရိဒီပနံ။
(ဂ) တေန ဌိတောပိ ဂစ္ဆန္တောပိ နိသိန္နောပိ သယာနောပိ ဘဂဝါ ဝိဟရတိစ္စေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဝိဟရတီတိ အဝိသေသေန ဣရိယာပထဒိဗ္ဗဝြိဟာရအရိယဝိဟာရေသု အညတရဝိဟာရသမင်္ဂိ-ပရိဒီပနမေတံ ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဣမ ဌာနဂမနနိသဇ္ဇသယနပွဘေဒေသု ဣရိယာပထေသု အညတရဣရိယာပထသမာ-ယောဂပရိဒီပနတ္ထံ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ဣမ ဣရိယာပထသင်္ခါတဝိသေသဝိဟာရသမင်္ဂိပရိဒီပနမေဝ သမ္ဘဝတိ။ (ဋီသစ်)
(ဝါ) နနု ဣရိယာပထသမာယောဂပရိဒီပနဿ အတ္ထတော သိဒ္ဓတ္တာ တထာ ဒီပနမေဝ သမ္ဘဝတိ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ ဣမ ဌာနဂမနနိသဇ္ဇသယနပွဘေဒေသု ဣရိယာပထေသု အညတရဣရိယာပထသမာယောဂ-ပရိဒီပနတ္ထံ ဝုတ္တံ။

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ဝိဟရတီတိ အဝိသေသေန ဣရိယာပထဒိဗ္ဗဝြိဟာရအရိယဝိဟာရေသု အညတရဝိဟာရသမင်္ဂိပရိဒီပန-မေတံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဣမ ဌာနဂမနနိသဇ္ဇသယနပွဘေဒေသု ဣရိယာပထေသု အညတရဣရိယာပထသမာ-ယောဂပရိဒီပနတ္ထံ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု တေန ဌိတောပိ ဂစ္ဆန္တောပိ နိသိန္နောပိ သယာနောပိ ဘဂဝါ ဝိဟရတိစ္စေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။
(၄) တသ္မာ ဣမ ဌာနဂမနနိသဇ္ဇသယနပွဘေဒေသု ဣရိယာပထေသု အညတရဣရိယာပထသမာယောဂ-ပရိဒီပနတ္ထံ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

"တစ်နည်း"

(၁) နနု ဝိဟရတိတိ အဝိသေသေန ကျရိယာပထဒိဗ္ဗဗြဟ္မအရိယဝိဟာရေသု အညတရဝိဟာရသမင်္ဂိပရိဒီပန-မေတံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဌိတောပိ ဂစ္ဆန္တောပိ နိသိန္နောပိ သယာနောပိ ဘဂဝါ ဝိဟရတိစ္စေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

(၃) နနု ကျဓ ပန ဌာနဂမနနိသဇ္ဇသယနပွဘေဒေသု ကျရိယာပထေသု အညတရကျရိယာပထသမာယောဂ-ပရိဒီပနံ။

(၄) တသ္မာ ဌိတောပိ ဂစ္ဆန္တောပိ နိသိန္နောပိ သယာနောပိ ဘဂဝါ ဝိဟရတိစ္စေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အမှာ။ စတုက္က နှစ်နည်းထုတ်ရာ၌ = ပဌမနည်းသည် (ဂ)ဝါကျအတွက် "ယထာဝုတ္တသမတ္ထနံ ဝါ"ဟူ၍ ဋီသစ် အဖွင့်ကို ရှု၍ ထုတ်သော အောင်ပန်းနည်း ဖြစ်၏။ ဒုတိယနည်းသည် စာစဉ်နည်း ဖြစ်၏။

(က) တေန ဌိတောပိ ဂစ္ဆန္တောပိ နိသိန္နောပိ သယာနောပိ ဘဂဝါ ဝိဟရတိစ္စေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

(ခ) သော ဟိ ဧကံ ကျရိယာပထဗာဓနံ အညေန ကျရိယာပထေန ဝိစ္ဆိန္ဒိတွာ အပရိပတန္တံ အတ္တဘာဝံ ဟရတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဘဂဝါ ဌိတော ဂစ္ဆန္တော နိသိန္နော သယာနော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဘဂဝါ ဝိဟရတိစ္စေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

(၃) နနု သော ဧကံ ကျရိယာပထဗာဓနံ အညေန ကျရိယာပထေန ဝိစ္ဆိန္ဒိတွာ အပရိပတန္တံ အတ္တဘာဝံ ဟရတိ။
(ဝါ) နနု ကျရိယာပထသမာယောဂပရိဒီပနဿ အတ္ထတော သိဒ္ဓတ္တာ တထာ ဒီပနမေဝ သမ္ဘဝတိ။

(၄) တသ္မာ ဘဂဝါ ဝိဟရတိစ္စေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အမှာ။ ပရိ+ဘောကို နှစ်နည်းထုတ်ရာ၌ ပဌမနည်းသည် အဋ္ဌကထာနည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် ဋီသစ်နည်း ဖြစ်၏။ အပိသဒ္ဒါတို့ကို အသီးသီးရှု၍ စတုက္က ထုတ်ပြပါဟု မေးသော် = စောဒကာဘောဂကို နနု ဘဂဝါ ဌိတော၊ (ဝါ) နနု ဘဂဝါ ဂစ္ဆန္တော စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ စောဒနာနှင့် ပရိဟာရာဘောဂကို ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော အဖြေအတိုင်းလည်းကောင်း အသီးသီး ထုတ်တော်မူပါ။

(နိဂုံး) လက္ခဏကို၊ ပိဖြင့် ဆိုမူ၊ ထိုလက္ခဏ၊ စောဒက၏၊ ပြင်ရဟေတု အာဘော်တည်း။

"(က+ခ)ဝါကျတို့၌ တစ်နည်း-စတုက္က"

(၁) နနု ဌိတော ဘဂဝါ တိဋ္ဌတိတိ, ဂစ္ဆန္တော ဂစ္ဆတိတိ, နိသိန္နော နိသီဒတိတိ, သယာနော သယတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

(၂) အထ ကသ္မာ ဌိတောပိ ဂစ္ဆန္တောပိ နိသိန္နောပိ သယာနောပိ ဘဂဝါ ဝိဟရတိစ္စေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

(၃) နနု သော ဧကံ ကျရိယာပထဗာဓနံ အညေန ကျရိယာပထေန ဝိစ္ဆိန္ဒိတွာ အပရိပတန္တံ အတ္တဘာဝံ ဟရတိ။

(၄) တသ္မာ ဌိတောပိ ဂစ္ဆန္တောပိ နိသိန္နောပိ သယာနောပိ ဘဂဝါ ဝိဟရတိစ္စေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အမှာ။ ပဌမနည်းသည် အောင်ပန်းနည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် စာစဉ်နည်း ဖြစ်၏။

"(ခ)ဝါကျ၌ ဧကံ ကျရိယာပထဗာဓနံ ပုဒ်ကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ဘဂဝါ ဧကေန ကျရိယာပထေန စိရတရံ ကာလံ ပဝတ္တေတုံ သက္ကောတိ။

(၂) အထ ကိမတ္ထံ "ဧကံ ကျရိယာပထဗာဓန"န္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဥပါဒိန္နကဿ နာမ သရီရဿ အယံ သဘာဝေါတိ ဒဿေန္တော ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တဒတ္ထံ "ဧကံ ကျရိယာပထဗာဓန"န္တိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဇီဝကဿ ကောမာရဘစ္စဿ အမ္ဗဝနေ။ (ပါဠိတော်)

(က) **ဇီဝကဿ ကောမာရဘစ္စဿ အမ္ဗဝနေတိ** ဣဒမဿ ယံ ဂေါစရဂါမံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ၊ တဿ သမီပ-နိဝါသဒ္ဒါနုပရိဒီပနံ။

(ခ) တသ္မာ **ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဇီဝကဿ ကောမာရဘစ္စဿ အမ္ဗဝနေတိ** ရာဇဂဟသမီပေ ဇီဝကဿ ကောမာရ-ဘစ္စဿ အမ္ဗဝနေ ဝိဟရတီတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

(ဂ) သမီပတ္ထေ ဟေတံ ဘုမ္မဝစနံ။

"(က)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ဂေါစရဂါမနိဒဿနတ္ထံ ရာဇဂဟေတိ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန (ဇီဝကဿ ကောမာရဘစ္စဿ) အမ္ဗဝနေတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဣဒမဿ ယံ ဂေါစရဂါမံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ၊ တဿ သမီပနိဝါသဒ္ဒါနုပရိဒီပနံ။ (၄) (တစ်နည်း) နနု ဗုဒ္ဓါနမနုရူပနိဝါသဒ္ဒါနဒဿနတ္ထံ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ပုန (ဇီဝကဿ ကောမာရဘစ္စဿ) အမ္ဗဝနေတိ ဝုတ္တံ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဘဂဝါ အမ္ဗဝနေယေဝ ဝိဟရတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ "ရာဇဂဟေ ဝိဟရတီ"တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဣဒမဿ ယံ ဂေါစရဂါမံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ၊ တဿ သမီပနိဝါသဒ္ဒါနုပရိဒီပနံ။

(၄) တသ္မာ "ရာဇဂဟေ ဝိဟရတီ"တိ ဝုတ္တံ။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဠိယံ ရာဇဂဟေတိ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ရာဇဂဟသမီပေတိ တယာ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု သမီပတ္ထေ ဧတံ ဘုမ္မဝစနံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ရာဇဂဟသမီပေတိ မယာ ဝုတ္တံ။

(၅၊ နှာ ၁၂၃-လာ စတုက္က)

မဂဓာနံ ဣသရောတိ **မာဂဓော**။

(၁) နနု မဂဓော နာမ ဧကော ဇနပဒေါ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ "မဂဓာန"န္တိ ဗဟုဝစနံ ဝုတ္တံ။

(၃) ဇနပဒဝါစိနော ပုထုဝစနပရတ္တာ၊ ဇနပဒါပဒေသေန ဝါ တဗ္ဗာသိကာနံ ဂဟိတတ္တာ။

(၄) "မဂဓာန"န္တိ ဗဟုဝစနံ ဝုတ္တံ။

(က) "အဇာတောယေဝ ရညော သတ္တု ဘဝိဿတီ"တိ နေမိတ္တကေဟိ နိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ **အဇာတသတ္တု**။

(ခ) တသ္မိံ ကိရ ကုစ္ဆိဂတေ ဒေဝိယာ ဧဝရူပေါ ဒေါဟဠော ဥပ္ပဇ္ဇိ "အဟော ဝတာဟံ ရညော ဒက္ခိဏ-ဗာဟုလောဟိတံ ပိဝေယ္ယ"န္တိ။

http://www.dhammadownload.com

"(က)ဝါကျ၌ စတုက္က"

(၁) နနု အဇာတသ တသ သတ္တုဘာဝေါ နု တာဝ ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ရာဇာ မာဂဓော "အဇာတသတ္တူ"တိ ဝေါဟရီယတိ။
(၃) နနု "အဇာတောယေဝ ရညော သတ္တု ဘဝိဿတီ"တိ နေမိတ္တကေဟိ နိဒ္ဒိဋ္ဌော။
(၄) တသ္မာ ရာဇာ မာဂဓော "အဇာတသတ္တူ"တိ ဝေါဟရီယတိ။

"(က+ခ)ဝါကျတို့၌ ဖြစ်သင့်သလို ကြဲဆ၍ စတုက္က"

(၁) နနု အဇာတောယေဝ သတ္တု အဇာတသတ္တူတိ ဝစနမတ္တေန အဓိပ္ပါယတ္ထော သိဒ္ဓေါ။
(၂) အထ ကသ္မာ "အဇာတောယေဝ ရညော သတ္တု ဘဝိဿတီ"တိ နေမိတ္တကေဟိ နိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ အဇာတသတ္တူတိ တယာ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု တသ္မိံ ကုစ္ဆိဂတေ ဒေဝိယာ ဧဝရူပေါ ဒောဟဠော ဥပ္ပန္နော "အဟော ဝတာဟံ ရညော ဒက္ခိဏဇဟု-လောဟိတံ ပိဝေယ္ယ"န္တိ။
(၄) တသ္မာ "အဇာတောယေဝ ရညော သတ္တု ဘဝိဿတီ"တိ နေမိတ္တကေဟိ နိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ အဇာတသတ္တူတိ မယာ ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၁၂၇-လာ စတုက္က)

အယမေတ္ထ သခ်ေပေါ။ ဝိတ္ထာရကထာနယော **ခန္ဓကေ** အာဂတော၊ အာဂတတ္တာ ပန သဗ္ဗံ နု ဝုတ္တန္တိ။
(၁) နနု သဒ္ဓိတိကထာ ဝိယ ခန္ဓကေ အာဂတောပိ သာ ဝတ္တဗ္ဗာ။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ သဗ္ဗံ နု ဝုတ္တန္တိ အာဟ။
(၃) နနု ဝိတ္ထာရကထာနယော ခန္ဓကေ အာဂတော။
(၄) တသ္မာ သဗ္ဗံ နု ဝုတ္တန္တိ အာဟ။

"(တစ်နည်း)"

(၁) နနု သဒ္ဓိတိကထာ ဝိယ ခန္ဓကေ အာဂတောပိ သာ ဝတ္တဗ္ဗာ။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ ဧတ္ထ သာ နု ဝုတ္တာ။
(၃) နနု အာဂတတ္တာ သဗ္ဗံ နု ဝုတ္တံ။
(၄) တသ္မာ ဧတ္ထ သာ နု ဝုတ္တာ။

အမှာ။ ပထမနည်းသည် = အဖြေသစ်နည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် = ကိုင်းကုန်းနှင့် စာစဉ်နည်းတို့ ဖြစ်၏။

(က) **ဝေဒေဟီပုတ္တောတိ** အယံ ကောသလရညော ဓီတာယ ပုတ္တော၊ နု ဝိဒေဟရညော။
(ခ) **ဝေဒေဟီ**တိ ပန ပဏ္ဍိတာဓိဝစနမေတံ။

"အဋ္ဌကထာသက်သက်ကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု အယံ ကောသလရညော ဓီတာယ ပုတ္တော၊ နု ဝိဒေဟရညော။
(၂) အထ ကသ္မာ ဝေဒေဟိပုတ္တောတိ ပါဠိယံ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ဝေဒေဟီတိ ပဏ္ဍိတာဓိဝစနမေတံ။
(၄) တသ္မာ ဝေဒေဟိပုတ္တောတိ ပါဠိယံ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

"ဦးသစ်ကို ရှု၍ ထုတ်သော တစ်နည်း-စတုက္က"

(၁) နနု ဝိဒေဟဿ ရညော ဓိတာ ဝေဒေဟီတိ အတ္ထော သမ္ဘဝတိ။ (ဦးသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ ဝေဒေဟိပုတ္တောတိ အယံ ကောသလရညော ဓိတာယ ပုတ္တော၊ နု ဝိဒေဟရညောတိ တယာ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဝေဒေဟီတိ ပဏ္ဍိတာဓိဝစနမေတံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဝေဒေဟိပုတ္တောတိ အယံ ကောသလရညော ဓိတာယ ပုတ္တော၊ နု ဝိဒေဟရညောတိ မယာ ဝုတ္တံ။

အမှာ။ သာမညမေးသော် နှစ်နည်းလုံးဖြေပါ။

(ဌ၊ နှာ ၁၂၇+၁၂၈-လာ စတုက္က)

(က) အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထဒ္ဝါရော---"အာယာမာဝုသော ကပ္ပိန ဥပေါသထံ ဂမိဿာမာ"တိအာဒီသု ပါတိ-မောက္ခဒ္ဒေသော ဥပေါသထော။ "ဧဝံ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတော ခေါ ဝိသာခေ ဥပေါသထော ဥပဝုတ္ထော"တိ အာဒီသု သီလံ။ "သုဒ္ဓဿ ဝေ သဒါ ဖဂ္ဂု၊ သုဒ္ဓသုပေါသထော သဒါ"တိ အာဒီသု ဥပဝါသော။ "ဥပေါ-သထော နာမ နာဂရာဇာ"တိ အာဒီသု ပညတ္တိ။ "နု ဘိက္ခဝေ တဒဟုပေါသထေ သဘိက္ခုကာ အာဝါသာ"တိ အာဒီသု ဥပဝသိတဗ္ဗဒိဝသော။

(ခ) ဣဓာပိ သောဧဝ အဓိပ္ပေတော။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု အယံ ဥပေါသထသဒ္ဒေါ ပါတိမောက္ခဒ္ဒေသာဒီသု ပဉ္စသု အတ္ထေသု ဒိဿတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဣဓ သောဧဝ (ဥပေါသထဒိဝသေတိ) အဓိပ္ပေတော။

(၃) နနု တဒညေသံ (ပါတိမောက္ခဒ္ဒေသာဒီနံ စတုန္နံ အတ္ထာနံ) အဝိသယော ဟောတိ။ (ဦးသစ်)

(၄) တသ္မာ ဣဓ သောဧဝ (ဥပေါသထဒိဝသေတိ) အဓိပ္ပေတော။

အမှာ။ အတ္ထဒ္ဝါရဝါကျ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

(ဌ၊ နှာ ၁၂၈-လာ စတုက္က)

တဒဟုပေါသထေ ပန္နရသေ။ (ပါဠိတော်)

သော ပနေသ အဋ္ဌမီစာတုဒ္ဒသီပန္နရသီဘေဒေန တိဝိဓော၊ တသ္မာ သေသဒွယနိဝါရဏတ္ထံ "ပန္နရသေ"တိ ဝုတ္တံ။

(၁) နနု ပါဠိယံ "တဒဟုပေါသထေ"တွေဝ ဝတ္တဗ္ဗံ။ (သီဂဏ္ဌိ)

(တစ်နည်း) နနု တဒဟုပေါသထေတိပဒေန ဣဓာဓိပ္ပေတတ္ထော သိဒ္ဓေါ။

(၂) အထ ကိမတ္ထံ ပုန "ပန္နရသေ"တိ ပါဠိယံ ဝုတ္တံ။

(၃) သော ဧသ အဋ္ဌမီစာတုဒ္ဒသီပန္နရသီဘေဒေန တိဝိဓော၊ တသ္မာ သေသဒွယနိဝါရဏတ္ထံ။

(၄) ပုန "ပန္နရသေ"တိ ပါဠိယံ ဝုတ္တံ။

(က) တဒါ ကိရ ကုမုဒါနိ သုပုပ္ဖိတာနိ ဟောန္တိ။

(ခ) တာနိ ဧတ္ထ သန္တီတိ ကောမုဒီ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု တာနိ ကုမုဒါနိ အညတ္ထာပိ သန္တိ။ (ဦးသစ်)

http://www.dhammadownload.com

(၂) အထ ကသ္မာ တာနိ ဧတ္ထ သန္တိတိ ကောမုဒီတိ သံဝဏ္ဏိတံ။
(၃) နနု တဒါ ကုမုဒါနိ သုပုပ္ဖိတာနိ ဟောန္တိ။
(၄) တသ္မာ တာနိ ဧတ္ထ သန္တိတိ ကောမုဒီတိ သံဝဏ္ဏိတံ။

(က) **စာတုမာသိနိယာ**တိ စာတုမာသိယာ။
(ခ) သာ ဟိ စတုန္နံ မာသာနံ ပရိယောသာနဘူတာတိ **စာတုမာသီ**။

"(က)ဝါကျကို ရှု၍ ဋီသစ်နှင့်အညီ စတုက္က"

(၁) နနု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဠိယံ စာတုမာသိနိယာတိ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ စာတုမာသိယာတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။
(၃) နနု စာတုမာသီ, စာတုမာသိနီတိ စ ပစ္စယဝိသေသေန ဣတ္ထိလိင်္ဂေယေဝ ပရိယာယဝစနံ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ စာတုမာသိယာတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

"(က+ခ)ဝါကျတို့ကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဠိယံ စာတုမာသိနိယာတိ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ စာတုမာသိယာတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။
(၃) နနု သာ စတုန္နံ မာသာနံ ပရိယောသာနဘူတာတိ စာတုမာသီတိ ဝုတ္တံ။
(၄) တသ္မာ စာတုမာသိယာတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။
အမှာ။ (က)ဝါကျကို ရှု၍ ဌ-အဖွင့်နှင့်အညီ စတုက္ကထုတ်ပါဟု မေးသော် = "(က+ခ)ဝါကျတို့ကို ရှု၍ စတုက္က ထုတ်နည်း"ကိုသာ ဖြေပါ။

ကသ္မာ နိသိန္နော? နိဒ္ဒါဝိနောဒနတ္ထံ။
(၁) နနု အယံ သယိတဗ္ဗကာလော ဟောတိ။ (ကိုင်းကုန်း)
(၂) အထ ကသ္မာ နိသိန္နော ဟောတိ။
(၃) နိဒ္ဒါဝိနောဒနတ္ထံ။
(၄) နိသိန္နော ဟောတိ။

(က) အယဉ္စိ ရာဇာ ပိတရိ ဥပက္ကန္တဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ "နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိဿာမီ"တိ နိမိလိတမတ္တေသု ယေဝ အက္ခီသု သတ္တိသတအဇ္ဈာဟတော ဝိယ ကန္ဒမာနောယေဝ ပဗုဇ္ဈိ။
(ခ) "ကိမေတ"န္တိ စ ဝုတ္တေ "နံ ကိဉ္စီ"တိ ဝဒတိ။

"(က) စတုက္က"

(၁) နနု အယံ ရာဇာ ပိတရိ ဥပက္ကန္တဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ "နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိဿာမီ"တိ အက္ခီနိ နိမိလိတမတ္တာနိ ယေဝ ဟောန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ကန္ဒမာနောယေဝ ပဗုဇ္ဈိ။
(၃) နနု သတ္တိသတအဇ္ဈာဟတော ဝိယ မညတိ။
(၄) တသ္မာ ကန္ဒမာနောယေဝ ပဗုဇ္ဈိ။

http://www.dhammadownload.com

"(ခ) စတုက္က"

(၁) နနု "ကိမေတ"န္တိ စ ပုတ္တော။
(၂) အထ ကသ္မာ "နှ ကိဉ္စိ"တိ ဝဒတိ။
(၃) နနု သတ္တိသတအဇ္ဈာဟတော ဝိယ မညတိ။
(၄) တသ္မာ "နှ ကိဉ္စိ"တိ ဝဒတိ။

(က) တေနသ္မ အမနာပါ နိဒ္ဒါ။
(ခ) က္ကတိ နိဒ္ဒါဝိနောဒနတ္ထံ နိသိန္နော။
(၁) နနု နိဒ္ဒါ နာမ တီသု အတိတ္ထေသု အန္တောဂဓာ။ (ဝါ) နနု သဗ္ဗေပိ သတ္တာ နိဒ္ဒါယံ မနာပါ။
(၂) အထ ကသ္မာ နိဒ္ဒါဝိနောဒနတ္ထံ နိသိန္နောတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု တေနသ္မ အမနာပါ နိဒ္ဒါ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ နိဒ္ဒါဝိနောဒနတ္ထံ နိသိန္နောတိ ဝုတ္တံ။

အယဉ္စိ ရာဇာ ပိတရိ ဥပက္ကန္တဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ "နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိဿာမီ"တိ နိမိလိတမတ္တေသု ယေဝ အက္ခီသု သတ္တိသတအဇ္ဈာဟတော ဝိယ ကန္ဒမာနောယေဝ ပဗုဇ္ဈိ။ "ကိမေတ"န္တိ စ ပုတ္တေ "နှ ကိဉ္စိ"တိ ဝဒတိ။ တေနသ္မ အမနာပါ နိဒ္ဒါ၊ က္ကတိ နိဒ္ဒါဝိနောဒနတ္ထံ နိသိန္နော။
(၁) နနု နိဒ္ဒါ နာမ တီသု အတိတ္ထေသု အန္တောဂဓာ။ (ဝါ) နနု သဗ္ဗေပိ သတ္တာ နိဒ္ဒါယံ မနာပါ။
(၂) အထ ကသ္မာ နိဒ္ဒါဝိနောဒနတ္ထံ နိသိန္နောတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု အယံ ရာဇာ ပိတရိ ဥပက္ကန္တဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ "နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိဿာမီ"တိ နိမိလိတမတ္တေသု ယေဝ အက္ခီသု သတ္တိသတအဇ္ဈာဟတော ဝိယ ကန္ဒမာနောယေဝ ပဗုဇ္ဈိ၊ "ကိမေတ"န္တိ စ ပုတ္တေ "နှ ကိဉ္စိ"တိ ဝဒတိ၊ တေနသ္မ အမနာပါ နိဒ္ဒါ၊ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ နိဒ္ဒါဝိနောဒနတ္ထံ နိသိန္နောတိ ဝုတ္တံ။

နကွတ္တဒိဝသတာယပိ နိသိန္နောတိ ဝဒန္တိ။ ဧဝံ ပန ဝတ္တာပိ "ရာဇကုလဿ နာမ သဒါပိ နကွတ္တမေဝ၊ နိဒ္ဒါဝိနောဒနတ္ထံယေဝ ပနေသ နိသိန္နော"တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတံ။
(၁) နနု နကွတ္တဒိဝသတာယပိ နိသိန္နောတိ ဝဒန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ နိဒ္ဒါဝိနောဒနတ္ထံယေဝ ဧသ နိသိန္နောတိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတံ။
(၃) နနု ရာဇကုလဿ နာမ သဒါပိ နကွတ္တမေဝ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ နိဒ္ဒါဝိနောဒနတ္ထံယေဝ ဧသ နိသိန္နောတိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတံ။

(ဌ၊ နှာ ၁၂၉-ဃာ စတုက္က)

ယံ ပိတိဝစနံ ဟဒယံ ဂဟေတုံ န သက္ကောတိ, အဓိကံ ဟုတ္ဝာ အန္တော အသဏ္ဌာဟိတ္ဝာ ဗဟိ နိက္ခမတိ၊ တံ "ဥဒါန"န္တိ ဝုစ္စတိ။
(၁) နနု သဗ္ဗမ္ပိ ဥဒီရဏဝစနံ "ဥဒါန"န္တိ ဝုစ္စတိ။ (ဝါ) နနု သဗ္ဗမ္ပိ သမ္မောဒနီယဝစနံ "ဥဒါန"န္တိ ဝုစ္စတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ တံ (ပိတိဝစနမေဝ) "ဥဒါန"န္တိ ဝုစ္စတိ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) နနု ယံ ပိတိဝစနံ ဟဒယံ ဂဟေတုံ နု သက္ကောတိ, အဓိကံ ဟုတ္ဝာ အန္တော အသဏ္ဌာဟိတ္ဝာ ဗဟိ နိက္ခမတိ။
(၄) တသ္မာ တံ (ပိတိဝစနမေဝ) "ဥဒါန"န္တိ ဝုစ္စတိ။

အဇ္ဈာ, မဟိကာ, ဓူမော, ရဇော, ရာဟူတိ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ ဝိရဟိတာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

"ဋီသစ်နှင့် တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု သုတ္တေ ဝုတ္တံ "စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ စန္ဒိမသူရိယာနံ ဥပက္ကိလေသာ၊ ကတမေ စတ္တာရော အဇ္ဈာ ဘိက္ခဝေ။ပ။ မဟိကာ၊ ဓူမော ရဇော၊ ရာဟု ဘိက္ခဝေ စန္ဒိမသူရိယာနံ ဥပက္ကိလေသော"တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပဉ္စဟိ ဥပက္ကိလေသေဟီတိ တယာ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု တတိယုပက္ကိလေသဿ ပဘေဒဿနဝသေန အဋ္ဌကထာနယေန ဒဿိတုကာမော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ပဉ္စဟိ ဥပက္ကိလေသေဟီတိ မယာ ဝုတ္တံ။

ရမဏီယာ ဝတာ၊ အဘိရူပါ ဝတာ၊ ဒဿနီယာ ဝတာ၊ ပါသာဒိကာ ဝတာ၊ လက္ခဉာ ဝတ ဘော ဒေါသိနာ ရတ္တိ။ (ပါဠိတော်)

(က) **ဒေါသိနာ**တိ ဒေါသာပဂတာ။
(ခ) အဇ္ဈာ, မဟိကာ, ဓူမော, ရဇော, ရာဟူတိ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ ဝိရဟိတာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
(ဂ) တသ္မာ **ရမဏီယာ**တိအာဒီနိ ပဒ ထောမနဝစနာနိ။

"(က+ဂ)ဝါကျတို့၌ ဂဏ္ဌိ ကျမ်းတက်နှင့်အညီ စတုက္က"

(၁) နနု ဒေါသိနာ ရတ္တိတိ ဝုတ္တေ အဓိပ္ပေတတ္ထော သိဒ္ဓေါ။
(၂) အထ ကသ္မာ ရမဏီယာတိအာဒီနိ ပဒ ဝစနာနိ ပုန ဝုတ္တာနိ။
(၃) နနု ရမဏီယာတိအာဒီနိ ပဒ ထောမနာဝစနာနိ။
(၄) တသ္မာ ရမဏီယာတိအာဒီနိ ပဒ ဝစနာနိ ပုန ဝုတ္တာနိ။

သာ ဟိ မဟာဇနဿ မနံ ရမယတီတိ **ရမဏီယာ** ဝါကျ၌ "ဋီသစ်နှင့်အညီ စတုက္က"

(၁) နနု အနီယသဒ္ဒေါ ဘာဝကမ္မေသု ဝတ္တတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ရမယတီတိ ရမဏီယာတိ တယာ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု အနီယသဒ္ဒေါ ဗဟုလာ ကတ္တုဘာဝိဓာယကော။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ ရမယတီတိ ရမဏီယာတိ မယာ ဝုတ္တံ။

(က) ဝုတ္တဒေါသဝိမုတ္တာယ စန္ဒပ္ပဘာယ သြဘာသိတတ္တာ အတိဝိယ သုရူပါတိ **အဘိရူပါ**။
(ခ) ဒဿိတုံ ယုတ္တာ။
(ဂ) နနု အန္ဓကာရေန ပဋိစ္ဆာဒိကာ ရတ္တိပိ အတ္ထိယေဝ။
(ဃ) အထ ကသ္မာ ဒဿိတုံ ယုတ္တာတိ ဝုတ္တံ။
(င) နနု ဝုတ္တဒေါသဝိမုတ္တာယ စန္ဒပ္ပဘာယ သြဘာသိတာ။
(စ) တသ္မာ ဒဿိတုံ ယုတ္တာတိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

က် နု ခွဒ္ဓ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ပယိရုပါသေယျာမ၊ ယံ နော ပယိရုပါသတော စိတ္တံ ပသီဒေယျ။
(ပါဠိတော်)

သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါတိ သမိတပါပတာယ သမဏော်၊ ဗာဟိတပါပတာယ ဗြာဟ္မဏော်။

(၁) နနု "သမဏော် ဝါ ဗြာဟ္မဏော် ဝါ"တိ ပါဠိယံ အဝိသေသေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ သမိတပါပတာယ သမဏော်၊ ဗာဟိတပါပတာယ ဗြာဟ္မဏာန္တိ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) ယံ နော ပယိရုပါသတော စိတ္တံ ပသီဒေယျာတိ ဝစနတော။

(၄) သမိတပါပတာယ သမဏော်၊ ဗာဟိတပါပတာယ ဗြာဟ္မဏာန္တိ သံဝဏ္ဏိတံ။

(က) **ယံ နော ပယိရုပါသတော**တိ ဝစနဗျတ္တယော ဧသ။

(ခ) ယံ အမှာကံ ပဥ္စုပ္ပန္နဝသေန ပယိရုပါသန္တာနံ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ "ပယိရုပါသတော"တိ ဧကဝစနေနေဝ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပယိရုပါသန္တာနန္တိ ဗဟုဝစနေန တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု ပယိရုပါသတောတိ ဝစနဗျတ္တယော ဧသ။

(၄) တသ္မာ ပယိရုပါသန္တာနန္တိ ဗဟုဝစနေန မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

"တစ်နည်း"

(၁) နနု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဠိယံ ပယိရုပါသတောတိ ဧကဝစနေနေဝ အတ္ထိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဝစနဗျတ္တယော ဧသောတိ တယာ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ပယိရုပါသန္တာနန္တိ ဗဟုဝစနေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

(၄) တသ္မာ ဝစနဗျတ္တယော ဧသောတိ မယာ ဝုတ္တံ။

အမှာ။ ပဌမနည်းသည် နေရင်းနိသျနှင့် ၌-အဖွင့်ကို မှီး၏။ ဒုတိယနည်းသည် ဂဏ္ဌိကျမ်းတက်ကို မှီး၏။

ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု။ (ပါဠိတော်)

(က) ဘဂဝတော ဒဿနတ္ထံ။

(ခ) ကိံ ဘဂဝန္တံ သယံ ဒဿနာယ ဥပဂန္တုံ နု သက္ကာတိတိ? အာမ နု သက္ကောတိ။

(ဂ) ကသ္မာ? မဟာပရာဓတာယ။

"(ခ+ဂ)ဝါကျကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဘဂဝန္တံ ဒဿနကာမော ဟောတိ။
(တစ်နည်း) နနု ရာဇာ အဇာတသတ္တု မာဂဓော သေနိယော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဘဂဝန္တံ သယံ ဒဿနာယ ဥပဂန္တုံ နု သက္ကောတိ။

(၃) မဟာပရာဓတာယ။

(၄) ဘဂဝန္တံ သယံ ဒဿနာယ ဥပဂန္တုံ နု သက္ကောတိ။

အမှာ။ စော+ဘောကို နှစ်နည်းထုတ်ရာ၌ = ပဌမနည်းသည် (က)ဝါကျကို ပြင်၍ ထုတ်သည်။ ဒုတိယနည်းသည် ပါဠိတော်ကို အတ္ထယုတ္တိအားလျော်စွာ ပြင်၍ ထုတ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

ဒေဝဒတ္တော စ တမေဝ နိဿာယ ဘဂဝတော ဗဟုံ အနတ္ထမကာသိ၊ ဣတိ မဟာပရာဓော ဧသ။
(၁) နနု အဇာတသတ္တု ဘဂဝတိ ကိဉ္စိ အနတ္ထံ န ကရောတိ၊ ဒေဝဒတ္တော ဘဂဝတော ဗဟုံ အနတ္ထံ ကရောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ "ဣတိ မဟာပရာဓော ဧသော"တိ ဝုတ္တော။
(၃) နနု ဒေဝဒတ္တော တမေဝ နိဿာယ ဘဂဝတော ဗဟုံ အနတ္ထမကာသိ။
(၄) တသ္မာ "ဣတိ မဟာပရာဓော ဧသော"တိ ဝုတ္တော။

ကိံ ဇီဝကော ပန "မယှံ ဣဒံ သြဘာသနိမိတ္တကမ္မ"န္တိ ဇာနာတီတိ? အာမ ဇာနာတိ။ အထ ကသ္မာ တုဏှီ အဟောသီတိ? ဝိက္ခေပပစ္ဆေဒနတ္ထံ။
(၁) နနု ဇီဝကော "မယှံ ဣဒံ သြဘာသနိမိတ္တကမ္မ"န္တိ ဇာနာတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ တုဏှီ အဟောသိ။
(၃) ဝိက္ခေပပစ္ဆေဒနတ္ထံ။
(၄) တုဏှီ အဟောသိ။

(ဌ၊ နှာ ၁၃၀-လာ စတုက္က)

ပူရဏောတိ တဿ သတ္ထုပဋိညဿ နာမံ။
(၁) နနု ပူရဏော သတ္ထာ န ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပူရဏောတိ တဿ သတ္ထုပဋိညဿ နာမံ ဘဝတိ။
(၃) နနု ယေန သတ္ထာ ပဋိညာတော။ (ဝါ) နနု "အဟံ ဧကော လောကေ အတ္ထဓမ္မာနုသာသကော"တိ အာစရိယပဋိညာတဘာဝံ သန္ဓာယ ဧဝံ ဝုတ္တံ။
(၄) တသ္မာ ပူရဏောတိ တဿ သတ္ထုပဋိညဿ နာမံ ဘဝတိ။

မင်္ဂလဒါသတ္တာ စဿ "ဒုက္ကဋ"န္တိ ဝတ္တာ နတ္ထိ, "အကတံ ဝါ န ကတ"န္တိ။
(၁) နနု လောကေ ဒုက္ကဋံ "ဒုက္ကဋ"န္တိ, အကတံ "န ကတ"န္တိ ဝါ ဝတ္တာ အတ္ထိ။
(ဝါ) နနု ပူရဏော ကဿပေါ အကတ္တာဗ္ဗံ ဝါ ကရောတိ, ကတ္တာဗ္ဗံ ဝါ န ကရောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ အဿ (ပူရဏဿ) "ဒုက္ကဋ"န္တိ "အကတံ ဝါ န ကတ"န္တိ ဝတ္တာ နတ္ထိ။
(၃) ဧသော မင်္ဂလဒါသတ္တာ။
(၄) အဿ (ပူရဏဿ) "ဒုက္ကဋ"န္တိ "အကတံ ဝါ န ကတ"န္တိ ဝတ္တာ နတ္ထိ။

သော ပဏ္ဍေန ဝါ တိဏ္ဍေန ဝါ ပဋိစ္ဆာဒေတုမိ့ အဇာနန္တော ဇာတရူပေနေဝ ဧကံ ဂါမံ ပါဝိသိ။
(၁) နနု ပဏ္ဍေန ဝါ တိဏ္ဍေန ဝါ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဂါမံ ပဝိသိတဗ္ဗံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဇာတရူပေနေဝ ဧကံ ဂါမံ ပါဝိသိ။
(၃) နနု သော ပဏ္ဍေန ဝါ တိဏ္ဍေန ဝါ ပဋိစ္ဆာဒေတုမိ့ န ဇာနာတိ။
(၄) တသ္မာ ဇာတရူပေနေဝ ဧကံ ဂါမံ ပါဝိသိ။
အမှာ။ "သော ပဏ္ဍေန ဝါ တိဏ္ဍေန ဝါ ပဋိစ္ဆာဒေတုမိ့ အဇာနန္တော"ကို ပရိ+ဘော ဝါကျအဖြစ် ထုတ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဤသို့ ထုတ်ခြင်းကား = အဇာနန္တော၌ အန္တပစ္စည်းသည် "မာနန္တာ, ဝတ္တမာနေ, လက္ခဏော, ဟေတုကေသိယုံ"ဟူသော အနက်တို့တွင် ဟေတုကတ္ထ၌ ဖြစ်၏ဟု ကြံ၍ ထုတ်သည်။ သော–ထိုပူရဏကဿပသည်၊ အဇာနန္တော–မသိသောကြောင့်ဟု ယောဇနာပါ။

(တစ်နည်း) "လက္ခဏမှာတည့်၊ ပိမရှိမူ၊ ပရိဟာရ၊ စရိယ၏၊ ပြင်ကြဟေတု အာဘော်တည်း" နိယ်အရ အန္တပစ္စည်းသည် လက္ခဏတ္ထ၌ ဖြစ်၏ဟု ကြံ၍လည်း ထုတ်နိုင်သည်။ သော–ထိုပူရဏကဿပသည်၊ အဇာနန္တော–မသိလတ်သော်ဟု ယောဇနာပါ။

(တစ်နည်း) ဝိသေသနတ္ထ ကြံလျှင် ဟေတုမန္တ ဝိသေသန ဖြစ်သောကြောင့် ပရိဟာရာဘောဂ အဖြစ် ထုတ်နိုင်သည်သာတည်း။ အဇာနန္တော–မသိသော၊ သော–ထိုပူရဏကဿပသည်ဟု ယောဇနာပါ။

သော "မယုံ သာဠက် အနိဝတ္ထဘာဝေန ဣဒံ ဥပ္ပန္နံ"န္တိ တတော ပဋ္ဌာယ သာဠက် လဘိတွာပိ နာ နိဝါသေတိ။

(၁) နနု သော သာဠက် လဘတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သော တတော ပဋ္ဌာယ နာ နိဝါသေတိ။

(၃) နနု "သော မယုံ သာဠက် အနိဝတ္ထဘာဝေန ဣဒံ ဥပ္ပန္နံ"န္တိ မနသိ ကရောတိ။

(၄) တသ္မာ သော တတော ပဋ္ဌာယ နာ နိဝါသေတိ။

အမှာ။ "ပုဗ္ဗာပရ၊ သမာနနှင့်၊ လက္ခဏ,ဟေတု၊ ငါးခုအတ္ထ၊ သက်အပ်စွ၊ တုန, တွာန, တွာ"ဟူသော အနက်တို့တွင် လဘိတွာ၌ တွာပစ္စည်းသည် လက္ခဏတ္ထ၌ သက်သည်။ ထိုလက္ခဏတ္ထ တွာပစ္စယန္တ ပုဒ်နောင် ပိသဒ္ဒါ ရှိခဲ့လျှင် "လက္ခဏကို၊ ပိဖြင့်ဆိုမူ၊ ထိုလက္ခဏ၊ စောဒက၏၊ ပြင်ကြဟေတု အာဘော်တည်း" နိယ်အရ စောဒကာဘောဂ အဖြစ်ထုတ်၏။

(က) ပဗ္ဗဇိတသမူဟသခ်ါတော သံဃော အဿ အတ္ထီတိ **သဃ်ီ**။

(ခ) သွေဝ ဂဏော အဿ အတ္ထီတိ **ဂဏီ**။

"(ခ)ဝါကျ ဦးသစ်နှင့် တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု ကေစိ "ပဗ္ဗဇိတသမူဟဝသေန သဃ်ီ၊ ဂဟဋ္ဌဝသေန ဂဏီ"တိ ဝဒန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သွေဝ ဂဏော အဿ အတ္ထီတိ ဂဏီတိ တဃာ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု သဃ်ီ ဂဏီတိ စေဒံ ပရိယာယဝစနံ၊ သကေ်တမတ္တတော နာနံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ သွေဝ ဂဏော အဿ အတ္ထီတိ ဂဏီတိ မယာ ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၁၃၀+၁၃၁-ဃာ စတုက္က)

"အပ္ပိစ္ဆော သန္တုဋ္ဌော၊ အပ္ပိစ္ဆတာယ ဝတ္ထမ္ပိ နာ နိဝါသေတိ"။

(၁) နနု ပူရဏကဿပေါ ဝတ္ထံ လဘတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပူရဏကဿပေါ ဝတ္ထံ နာ နိဝါသေတိ။

(၃) နနု ပူရဏကဿပေါ အပ္ပိစ္ဆော သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ပူရဏကဿပေါ ဝတ္ထံ နာ နိဝါသေတိ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၃၁-လာ စတုက္က)

ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတော။ (ပါဠိတော်)

(က) ပဗ္ဗဇိတတော ပဌာယ အတိက္ကန္တာ ဗဟူ ရတ္တိယာ ဇာနာတိတိ **ရတ္တညူ**။

(ခ) စိရံ ပဗ္ဗဇိတသ အသာတိ **စိရပဗ္ဗဇိတော**။

(ဂ) အစိရပဗ္ဗဇိတသ ဟိ ကထာ သြကပ္ပနီယာ နာ ဟောတိ။ တေနာဟ "စိရပဗ္ဗဇိတော"တိ။

"(ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ရတ္တညူပဒေယေဝ ဝုတ္တေ ကွစ္စိတတ္ထော သိဒ္ဓေါ။

(ဝါ) နနု အစိရပဗ္ဗဇိတသာပိ ကထာ သြကပ္ပနီယာဝ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ "စိရပဗ္ဗဇိတော"တိ အမစ္စော ပုန အာဟ။

(၃) နနု အစိရပဗ္ဗဇိတသ ကထာ သြကပ္ပနီယာ နာ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ "စိရပဗ္ဗဇိတော"တိ အမစ္စော ပုန အာဟ။

(နိယ်) နမြင် နပယ်၊ မမြင်ကွယ်၊ ထည့်စွယ် မေးလေမင်း။

(က) **အဒ္ဓဂတော**တိ အဒ္ဓါနံ ဂတော။

(ခ) ဒွေ တယော ရာဇပရိဝဋ္ဋေ အတီတောတိ အဓိပ္ပါယော။

(ဂ) **ဝယောအနုပ္ပတ္တော**တိ ပစ္ဆိမဝယံ အနုပ္ပတ္တော။

(ဃ) ကွဒံ ဥဘယမ္ပိ "ဒဟရဿ ကထာ သြကပ္ပနီယာ နာ ဟောတီ"တိ ဧတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

"က+ခ+ဂ (ဝါ) ဂ-ဝါကျဉ် အဋ္ဌကထာသက်သက် ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ ဝယောအနုပ္ပတ္တောတိ သဗ္ဗဝယသာမာရဏေန သာမညေန ဝုတ္တံ။

(တစ်နည်း) နနု ဝယသဒ္ဒေါ သာမညဝါစကော။

(၂) အထ ကသ္မာ ဝယောအနုပ္ပတ္တောတိ ပစ္ဆိမဝယံ အနုပ္ပတ္တောတိ ဝိသေသေန သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) အဒ္ဓဂတောတိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တတ္တာ။

(၄) ဝယောအနုပ္ပတ္တောတိ ပစ္ဆိမဝယံ အနုပ္ပတ္တောတိ သံဝဏ္ဏိတံ။

"က+ခ+ဂ (ဝါ) ဂ-ဝါကျဉ် ဋီသစ်ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု အဒ္ဓဂတောတိ ဝုတ္တံ။

(တစ်နည်း) နနု ပါဠိယံ ဝယောအနုပ္ပတ္တောတိ သဗ္ဗဝယသာမာရဏေန သာမညေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဝယောအနုပ္ပတ္တောတိ ပစ္ဆိမဝယံ သမ္မတ္တောတိ ဝိသေသေန မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု အဒ္ဓဂတောတိ ဝါ ဝယောအနုပ္ပတ္တောတိ ဝါ ဧကေကသ္မိံ ဝုတ္တေ အဓိပ္ပေတတ္ထော သိဒ္ဓေါ။

(၄) တသ္မာ ကွဒံ ဥဘယမ္ပိ ဝုတ္တံ။

"(ဃ) စတုက္က"

(၁) နနု အဒ္ဓဂတောတိ ဝါ ဝယောအနုပ္ပတ္တောတိ ဝါ ဧကေကသ္မိံ ဝုတ္တေ အဓိပ္ပေတတ္ထော သိဒ္ဓေါ။

(၂) အထ ကသ္မာ ကွဒံ ဥဘယမ္ပိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု "ဒဟရဿ ကထာ သြကပ္ပနီယာ နာ ဟောတီ"တိ ဧတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

(၄) တသ္မာ ကွဒံ ဥဘယမ္ပိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

ဘီတော အညောပိ ကောစိ ကိဉ္စိ နာ ကထေဿတီ"တိ အမနာပမွိ တံ ကထံ အဓိဝါသေတွာ တုဏှီ ဧဝ အဟောသိ။

(၁) နာနု အမနာပေါ ဟောတိ။

(၂) အထ ကဿာ တံ ကထံ အဓိဝါသေတွာ တုဏှီ ဧဝ အဟောသိ။

(၃) နာနု ဘီတော အညောပိ ကောစိ ကိဉ္စိ နာ ကထေဿတီတိ မနသိ ကရောတိ။

(၄) တဿာ တံ ကထံ အဓိဝါသေတွာ တုဏှီ ဧဝ အဟာသိ။

(ဌ၊ နှာ ၁၃၂-လာ စတုက္က)

(က) **ကေသကမ္မလော နာမ** မနုဿကေသေဟိ ကတကမ္မလော။

(ခ) တတော ပဋိကိဋ္ဌတရံ ဝတ္ထုံ နာမ နတ္ထိ။

(ဂ) ယထာဟ "သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ယာနိ ကာနိစိ တန္တာဝုတာနံ ဝတ္ထာနံ၊ ကေသကမ္မလော တေသံ အက္ခာယတိ။ ကေသကမ္မလော ဘိက္ခဝေ သီတေ သီတော, ဥဏှေ ဥဏှော, ဒုဗ္ဘက္ခော ဒုဂ္ဂန္ဓော ဒုက္ခသမ္မဿော"တိ။

"(က+ခ)ဝါက္ယ စတုက္က"

(၁) နာနု ကေသကမ္မလော နာမ ကေသေဟိ ကတကမ္မလောတိ ဝုတ္တေ အဓိပ္ပေတတ္ထော သိဒ္ဓေါ။

(၂) အထ ကဿာ ကေသကမ္မလော နာမ မနုဿကေသေဟိ ကတကမ္မလောတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နာနု တတော ပဋိကိဋ္ဌတရံ ဝတ္ထုံ နာမ နတ္ထိ။

(၄) တဿာ ကေသကမ္မလော နာမ မနုဿကေသေဟိ ကတကမ္မလောတိ ဝုတ္တံ။

"(ခ+ဂ)ဝါက္ယ စတုက္က"

(၁) နာနု တတော ပဋိကိဋ္ဌတရံ ဝတ္ထုံ နာမ နတ္ထိ။

(၂) အထ ကဿာ သာဓကေန ဝိနာ ဝိညာယတိ။

(၃) နာနု "သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ယာနိ ကာနိစိ တန္တာဝုတာနံ ဝတ္ထာနံ၊ ကေသကမ္မလော တေသံ အက္ခာယတိ။ ကေသကမ္မလော ဘိက္ခဝေ သီတေ သီတော, ဥဏှေ ဥဏှော, ဒုဗ္ဘက္ခော ဒုဂ္ဂန္ဓော ဒုက္ခသမ္မဿော"တိ ဝုတ္တံ။

(၄) တဿာ သာဓကေန မယာ ဝိညာယတိ။

အမှာ။ ဤစတုက္ကထုတ်နည်းကား မန်း-မိုးကောင်းမှ ဘဒ္ဒန္တသာသနာဘိဝံသ၏ ထုတ်နည်းတည်း။

"(က+ခ+ဂ)ဝါက္ယ စတုက္က"

(၁) နာနု မနုဿကေသေဟိ ကတကမ္မလော ကေသကမ္မလော နာမ ဟောတိ။

(၂) အထ ကဿာ တတော ပဋိကိဋ္ဌတရံ ဝတ္ထုံ နာမ နတ္ထိ။

(၃) နာနု "သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ယာနိ ကာနိစိ တန္တာဝုတာနံ ဝတ္ထာနံ၊ ကေသကမ္မလော တေသံ အက္ခာယတိ။ ကေသကမ္မလော ဘိက္ခဝေ သီတေ သီတော, ဥဏှေ ဥဏှော, ဒုဗ္ဘက္ခော ဒုဂ္ဂန္ဓော ဒုက္ခသမ္မဿော"တိ ဝုတ္တံ။

(၄) တဿာ တတော ပဋိကိဋ္ဌတရံ ဝတ္ထုံ နာမ နတ္ထိ။

http://www.dhammadownload.com

(က) သီတုဒကပဋိက္ခိတ္တကော ဧသ။
(ခ) ဝစ္ဆံ ကတ္တာပိ ဥဒကကိစ္စံ နာ ကရောတိ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ဧသော ဝစ္ဆံ ကရောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဧသော ဥဒကကိစ္စံ နာ ကရောတိ။
(၃) နနု သီတုဒကပဋိက္ခိတ္တကော ဧသ။
(၄) တသ္မာ ဧသော ဥဒကကိစ္စံ နာ ကရောတိ။

ကတ္တာပိဋ္ဌ ပိသဒ္ဒါ၏ အနက်

ပိသဒ္ဒါသည် = ဂရဟာဧောတက, သမ္ဘာဝနာသမုစ္စည်း အနက်ရှိ၏။

အကြောင်းကား = ကျင်ကြီးကို စွန့်ပြီး၍သော်မှလည်း ရေဆေးခြင်း အမှုကို မပြုတုံသေး၏။ ဘောဇဉ်ကို စားခြင်း, တစ်စုံတစ်ခုသော မစင်ဖြင့် လူးမိခြင်း အစရှိသော အခြားရေဆေးဖွယ် ကိစ္စဟူသမျှ၌ ရေမသုံးခြင်းကို ကား ဆိုဘွယ်ရာ မရှိပြီဟု ပြဆိုသောကြောင့်တည်း။

အမှာက် ဂဏ္ဌနကိလေသော ပလိဗုန္ဓနကိလေသော နတ္ထိ၊ ကိလေသဂဏ္ဌရဟိတာ မယန္တိ ဧဝံဝါဒိတာယ လဒ္ဓနာမဝသေန **နိဂဏ္ဌော**။

"ဋီသစ်နှင့် တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု ယာဝ သော (ကိလေသော) မဂ္ဂေန သမုဂ္ဃါဋိတော၊ တာဝ အတ္ထိယေဝ။
(၂) အထ ကသ္မာ နိဂဏ္ဌောတိ ဝုတ္တော။
(၃) အမှာက် ဂဏ္ဌနကိလေသော ပလိဗုန္ဓနကိလေသော နတ္ထိ၊ ကိလေသဂဏ္ဌရဟိတာ မယန္တိ ဧဝံဝါဒိတာယ။
(၄) နိဂဏ္ဌောတိ ဝုတ္တော။

ဇိဝကော ဥပသင်္ကသ ဗုဒ္ဓသ ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာကော၊ သယမ်ပိ ဥပသင်္ကော၊ တသ္မာ ဝတ္တသမ္ပန္နော ဘိက္ခု ဝိယ တုဏှီဘူတောဝ နိသိန္နော။

(၁) နနု ဇိဝကော မယ့် ဣဒံ ဩဘာသနိမိတ္တကမ္မန္တိ ဇာနာတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဇိဝကော ဝတ္တသမ္ပန္နော ဘိက္ခု ဝိယ တုဏှီဘူတောဝ နိသိန္နော။
(၃) နနု ဇိဝကော ဥပသင်္ကသ ဗုဒ္ဓသ ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာကော၊ သယမ်ပိ ဥပသင်္ကော။'
(၄) တသ္မာ ဇိဝကော ဝတ္တသမ္ပန္နော ဘိက္ခု ဝိယ တုဏှီဘူတောဝ နိသိန္နော။

အမှာ။ စောဒကာဘောဂ ပါဠိသည် ၌၊ နှာ ၁၂၉-၌ လာ၏။

အမျော်မတာတ်လျှင် ဘဝ လုံးပါးပါးတာတ်သည်။ (အမျော်အပါး)

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၁၃၃-လာ စတုက္က)

တံ ခေါ ပန ဘဂဝန္တံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော။ (ပါဋိတော်)

(က) **တံ ခေါ ပန ဘဂဝန္တန္တိ** ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ။

(ခ) တဿ ခေါ ပန ဘဂဝတောတိ အတ္ထော။

"(က)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ကစ္စာယနေ ကမ္မတ္ထေ ဒုတိယာတိအာဒိ သုတ္တံ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ တံ ခေါ ပန ဘဂဝန္တန္တိ ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထေ ဥပယောဝစနံ။

(၃) နနု အဗ္ဘုဂ္ဂတောတိ ဧတ္ထ အဘိသဒ္ဒေန ပယုတ္တော။

(၄) တသ္မာ တံ ခေါ ပန ဘဂဝန္တန္တိ ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ။

"(က+ခ)ဝါကျတို့၌ အဋ္ဌကထာအဖွင့် သက်သက်မျှကိုသာ ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဋိယံ တံ ခေါ ပန ဘဂဝန္တန္တိ ဧတ္ထ ဥပယောဂဝစနံ အတ္ထိ။

(၂) အထ ကသ္မာ တဿ ခေါ ပန ဘဂဝတောတိ အတ္ထော ယောဇေတဗ္ဗော။

(၃) နနု ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ တဿ ခေါ ပန ဘဂဝတောတိ အတ္ထော ယောဇေတဗ္ဗော။

"(က+ခ)ဝါကျတို့၌ ဋီသစ်+ဂဏ္ဌိတို့နှင့်အညီ တစ်နည်း-စတုက္က"

(၁) နနု တံ ခေါ ပန ဘဂဝန္တန္တိဣဒံ ဥပယောဂဝစနံ သာမိအတ္ထေ သမာနော ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(တစ်နည်း) နနု တံ ခေါ ပန ဘဂဝန္တန္တိဣဒံ ကမ္မတ္ထေယေဝ ဥပယောဂဝစနံ ဟောတိ။ (ဂဏ္ဌိ)

(၂) အထ ကသ္မာ တံ ခေါ ပန ဘဂဝန္တန္တိ ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထေ ဥပယောဝစနန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) အပ္ပဓာနဝသေန ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထဒီပနတော။ (ဋီသစ်)

(တစ်နည်း) တဿ ခေါ ပန ဘဂဝတောတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗတော။ (ဂဏ္ဌိ)

(၄) တံ ခေါ ပန ဘဂဝန္တန္တိ ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထေ ဥပယောဝစနန္တိ ဝုတ္တံ။

ကလျာဏောတိ ကလျာဏဂုဏသမန္နာဂတော။

(၁) နနု ပါဋိယံ "ကလျာဏော"တွေဝ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ကလျာဏဂုဏသမန္နာဂတောတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု ကလျာဏဘာဝေါ အဿ ကလျာဏဂုဏဝိသယတာ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ကလျာဏဂုဏသမန္နာဂတောတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၄၊ နှာ ၁၃၄-လာ စတုက္က)

သော တခ်ဏညေဝ ဂန္တုကာမော ဟုတွာ "ဣမာယ ခေါ ပန ဝေလာယ မယှံ ဒသဗလဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆတော နု အညော ကောစိ ခိပ္ပံ ယာနာနိ ယောဇေတုံ သက္ခိဿတိ အညတြ ဇီဝကာ"တိ စိန္တေတွာ "**တေန ဟိ သမ္မ ဇီဝက ဟတ္ထိယာနာနိ ကပ္ပါပေဟီ**"တိ အာဟ။

(၁) နနု သော တခ်ဏညေဝ ဂန္တုကာမော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ "တေန ဟိ သမ္မ ဇီဝက ဟတ္ထိယာနာနိ ကပ္ပါပေဟီ"တိ အာဟ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) နနု "ကြမာယ ခေါ ပန ဝေလာယ မယ့် ဒသဗလဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆတော နု အညော ကောစိ ခိပ္ပံ ယာနာနိ ယောဇေတုံ သက္ခိဿတိ အညတြ ဇိဝကာ"တိ စိန္တေတိ။

(၄) တသ္မာ "တေန ဟိ သမ္မ ဇိဝက ဟတ္ထိယာနာနိ ကပ္ပါပေဟီ"တိ အာဟ။

(က) **ဟတ္ထိယာနာနီ**တိ အနေကေသု အဿရထာဒီသု ယာနေသု ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ ဟတ္ထိယာနံ ဥတ္တမံ၊ ဥတ္တမဿ သန္တိကံ ဥတ္တမယာနေနေဝ ဂန္တဗ္ဗန္တိ စ။

(ခ) အဿယာနရထယာနာနိ သသဒ္ဒါနိ၊ ဒူရတောဝ တေသံ သဒ္ဒေါ သုယျတိ၊ ဟတ္ထိယာနဿ ပဒါနုပဒံ ဂစ္ဆန္တာပိ သဒ္ဒံ နာ သုဏန္တိ။

(ဂ) နိဗ္ဗုတဿ ပန ခေါ ဘဂဝတော သန္တိကေ နိဗ္ဗုတေဟေဝ ယာနေဟိ ဂန္တဗ္ဗန္တိ စ စိန္တယိတ္ထာ "ဟတ္ထိယာနာနိ" တိအာဟ။

"(က)သံဝဏ္ဏနာ စကားရပ်များ၌ စတုက္က"

(၁) နနု အနေကာနိ အဿရထာဒီနိ ယာနာနိ ဝိဇ္ဇန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပါဠိယံ "ဟတ္ထိယာနာနီ"တိ အာဟ။

(၃) နနု ဟတ္ထိယာနံ ဥတ္တမံ၊ ဥတ္တမဿ သန္တိကံ ဥတ္တမယာနေနေဝ ဂန္တဗ္ဗန္တိ စိန္တယိ။

(၄) တသ္မာ ပါဠိယံ "ဟတ္ထိယာနာနီ"တိ အာဟ။

နိယံ။ လက္ခဏကို၊ ဝိနှင့်ဆိုမူ၊ ထိုလက္ခဏ၊ စောဒကဏ်၊ ပြင်ရဟေတု အာဘော်တည်း။

"က+ခ–ဝါကျ (ဝါ) ခ–ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု အနေကာနိ အဿရထာဒီနိ ယာနာနိ ဝိဇ္ဇန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပါဠိယံ "ဟတ္ထိယာနာနီ"တိ အာဟ။

(၃) နနု ဟတ္ထိယာနံ ဥတ္တမံ၊ ဥတ္တမဿ သန္တိကံ ဥတ္တမယာနေနေဝ ဂန္တဗ္ဗန္တိ စ၊ အဿယာနရထယာနာနိ သသဒ္ဒါနိ၊ ဒူရတောဝ တေသံ သဒ္ဒေါ သုယျတိ၊ ဟတ္ထိယာနဿ ပဒါနုပဒံ ဂစ္ဆန္တာပိ သဒ္ဒံ နာ သုဏန္တိ စ စိန္တယိ။

(၄) တသ္မာ ပါဠိယံ "ဟတ္ထိယာနာနီ"တိ အာဟ။

"(ခ)ဝါကျ နောက်ဆုံးပိုင်း၌ စတုက္က"

(၁) နနု ဟတ္ထိယာနဿ ပဒါနုပဒံ ဂစ္ဆန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သဒ္ဒံ နာ သုဏန္တိ။

(၃) နနု ဟတ္ထိယာနာနိ အပ္ပသဒ္ဒယာနာနိ (နိဗ္ဗုတယာနာနိ) ဟောန္တိ။

(၄) တသ္မာ သဒ္ဒံ နာ သုဏန္တိ။

"က+ဂ–ဝါကျ (ဝါ) ဂ–ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု အနေကာနိ အဿရထာဒီနိ ယာနာနိ ဝိဇ္ဇန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပါဠိယံ "ဟတ္ထိယာနာနီ"တိ အာဟ။

(၃) နနု ဟတ္ထိယာနံ ဥတ္တမံ၊ ဥတ္တမဿ သန္တိကံ ဥတ္တမယာနေနေဝ ဂန္တဗ္ဗန္တိ စ၊ နိဗ္ဗုတဿ ဘဂဝတော သန္တိကေ နိဗ္ဗုတေဟေဝ ယာနေဟိ ဂန္တဗ္ဗန္တိ စ စိန္တယိ။

(၄) တသ္မာ ပါဠိယံ "ဟတ္ထိယာနာနီ"တိ အာဟ။

http://www.dhammadownload.com

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု အနေကာနိ အဿရထာဒီနိ ယာနာနိ ဝိဇ္ဇန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ "ဟတ္ထိယာနာနိ"တိ အာဟ။

(၃) နနု ဟတ္ထိယာနံ ဥတ္တမံ၊ ဥတ္တမဿ သန္တိကံ ဥတ္တမယာနေနေဝ ဂန္တဗ္ဗန္တိ စ, အဿယာနရထယာနာနိ သသဒ္ဒါနိ၊ ဒူရတောဝ တေသံ သဒ္ဒေါ သုယ္ယတိ၊ ဟတ္ထိယာနဿ ပဒါနုပဒံ ဂစ္ဆန္တာပိ သဒ္ဒံ န သုဏန္တိ။ နိဗ္ဗုတဿ ပန ဓေါ ဘဂဝတော သန္တိကေ နိဗ္ဗုတေဟေဝ ယာနေဟိ ဂန္တဗ္ဗန္တိ စ စိန္တယိ။

(၄) တသ္မာ "ဟတ္ထိယာနာနိ"တိ အာဟ။

ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ၌ ပိ(ဝါ)အပိ၏ ထားရခြင်းအကြောင်း

မြင်းယာဉ် စသော ယာဉ်များစွာ ရှိနေပါလျက် "ဆင်ယာဉ်ကိုသာ (ကစေ၏)"ဟု ဆိုသည့် "ဟတ္ထိယာနာနိ (ကပ္ပါပေဟိ)"ဟူသော ပါဠိတော်သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ၌ ပိ(ဝါ)အပိ သဒ္ဒါကို ထားသည်။

(တစ်နည်း) မြင်းယာဉ် စသော ယာဉ်များစွာ ရှိနေပါလျက် အသုံးမပြုဘဲ ဆင်ယာဉ်ကိုသာ အသုံးပြုမည် ဖြစ်ရာ "မြင်းယာဉ် စသော များစွာသော ယာဉ်"ဟူသော အနက်ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ၌ ပိ(ဝါ)အပိ သဒ္ဒါကို ထားသည်။

အမှာ။ ပဌမနည်းသည် စာစဉ်နည်း ဖြစ်၏။ ဒုတိယနည်းသည် အောင်ပန်းနည်း ဖြစ်၏။

ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ၌ ပိ(ဝါ)အပိ၏ ဧောတကတ္ထ

ဆင်ယာဉ်အောက် ယုတ်သော "မြင်းယာဉ် စသော များစွာသော ယာဉ်"ဟူသော အနက်ကို ဟောသော "အနေကေသု အဿရထာဒီသု ယာနေသု ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ" ပုဒ်တို့နောင် ထိုင်သောကြောင့် ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ၌ ပိ(ဝါ) အပိသည် အရုဗျတ္ထ (ဂရဟတ္ထ) ဧောတက ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ "လက္ခဏ နောက်ပါ၊ ပိသဒ္ဒါ ရှိ၊ အရုစိ" နိယံနှင့်အညီ လက္ခဏပုဒ်၏ နောက်၌ ရှိသော ပိ+အပိသဒ္ဒါတို့ကို အရုဗျတ္ထ (ဝါ) ဂရဟတ္ထကို ထွန်းသည်ဟု ပုံသေမှတ်ပါ။

အပိသဒ္ဒါ၏ အနက်

ဂစ္ဆန္တာပိ၌ အပိသဒ္ဒါသည် = သမ္ဘဝနာ အနက်ကို ဟော၏။

ပဋ္ဌမတ္ထာနိ ဟတ္ထိနိကာသတာနိတိ ပဋ္ဌ ကရေဏုသတာနိ။

(၁) နနု ပါဠိယံ "ဟတ္ထိနိကာသတာနိ"တိ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ကရေဏုသတာနီတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု ဟတ္ထိနိကာတိဝစနံ ကရေဏုသဒ္ဒဿ ပရိယာယဝစနံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ကရေဏုသတာနီတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(က) ကိံ ပနေသ ရညာ ဝုတ္တံ အကာသိ, အဝုတ္တန္တိ? အဝုတ္တံ။

(ခ) ကသ္မာ? ပဏ္ဍိတတာယ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ဧသ(ဇိဝကော) ရညာ ဝုတ္တံယေဝ အကာသိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အဝုတ္တံ အကာသိ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) ပဏ္ဍိတတာယ။
(၄) အဝုတ္တံ အကာသိ။

(ဌ၊ နှာ ၁၃၅-လာ စတုက္က)

(က) **ယဿ ဒါနိ ကာလံ မညသီ**တိ ဥပစာရဝစနမေတံ။
(ခ) ကွဒံ ။ပ။ မညသိ။
(ဂ) တဒေဝ အတ္တနော ရုစိယာ ကရောဟီတိ။

"(က)ဝါကျကို ရှု၍ အဋ္ဌကထာသက်သက် စတုက္က"

(၁) နနု ယဿ ဒါနိ ကာလံ မညသိ၊ တဒေဝ အတ္တနော ရုစိယာ ကရောဟီတိ ပရိပုဏ္ဏံ ကတွာ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ယဿ ဒါနိ ကာလံ မညသီတိ ဧတ္တကမေဝ ပါဋိယံ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ဥပစာရဝစနမေတံ။
(၄) တသ္မာ ယဿ ဒါနိ ကာလံ မညသီတိ ဧတ္တကမေဝ ပါဋိယံ ဝုတ္တံ။

"(က)ဝါကျကို ရှု၍ ဋီသစ်နှင့်အညီ စတုက္က"

(၁) နနု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဋိယံ ယဿ ဒါနိ ကာလံ မညသီတိ အတ္ထိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဥပစာရဝစနမေတန္တိ တယာ ဝုတ္တံ။
(၃) တေနေဝ (ယဿ ဒါနိ ကာလံ မညသီတိဝါကျေန) အဓိပ္ပေတတ္ထသ အပရိယောသာနတော။ (ဋီသစ်)
(၄) ဥပစာရဝစနမေတန္တိ မယာ ဝုတ္တံ။

ဥက္ကာသု ဓာရိယမာနာသူတိ ဒဏ္ဍဒီပိကာသု ဓာရိယမာနာသု။
(၁) နနု ကမ္မာရဒွန အင်္ဂါရ . ကပလ္လ ဒီပိကာသု စ။ သုဝဏ္ဏကာရမ္ပသာယံ၊ ဥက္ကာ ဝေဂေ စ ဝါယုနောတိ အဘိဓာနပ္ပဒီပိကာယ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဥက္ကာသု ဓာရိယမာနာသူတိ ဒဏ္ဍဒီပိကာသု ဓာရိယမာနာသူတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။
(၃) နနု တဒညတ္ထာနံ အသမ္ဘဝေါ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ဥက္ကာသု ဓာရိယမာနာသူတိ ဒဏ္ဍဒီပိကာသု ဓာရိယမာနာသူတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

မဟစ္စရာဇာနုဘာဝေန။ (ပါဋိတော်)

(က) **မဟဋ္ဌ ရာဇာနုဘာဝေနာ**တိ မဟတာ စ ရာဇာနုဘာဝေန။
(ခ) **မဟစ္စာ**တိပိ ပါဋိ၊ မဟတိယာတိ အတ္ထော။
(ဂ) လိင်္ဂဝိပရိယာသော ဧသ။

"(က) သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဋိယံ "မဟဋ္ဌာ"တိ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ "မဟတာ စာ"တိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။
(၃) နနု "မဟဋ္ဌာ"တိပဒေ ကရဏတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနံ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ "မဟတာ စာ"တိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

http://www.dhammadownload.com

"(ခ+ဂ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ရာဇာနုဘာဝေနာတိ ဝိသေသျပဒံ ဥပနိဓာယ ဧတံ မဟစ္စပဒံ "မဟန္တေနာ"တိ ပုလ္လိင်္ဂဝသေန ဝတ္တွဗ္ဗံ။ (တစ်နည်း) နနု ဧသော မဟစ္စာသဒ္ဒေါ ရာဇာနုဘာဝေနာတိပဒဿ ဝိသေသနံ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ မဟစ္စာတိ ဣတ္ထလိင်္ဂဝသေန ဝုတ္တံ။ (ဝါ) အထ ကသ္မာ မဟတိယာတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

(၃) နနု လိင်္ဂဝိပရိယာသော ဧသ။

(၄) တသ္မာ မဟစ္စာတိ ဣတ္ထလိင်္ဂဝသေန ဝုတ္တံ။ (ဝါ) တသ္မာ မဟတိယာတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

(က) ကာ ပနဿ ရာဇိဒ္ဓိ? တိယောဇနသတာနံ ဒ္ဝိန္နံ မဟာရဋ္ဌာနံ ဣဿရိယသိရီ။

(ခ) တဿ ဟိ "အသုကဒိဝသံ ရာဇာ တထာဂတံ ဥပသင်္ကမိဿတီ"တိ ပဌမတရံ သံဝိဒဟနေ အသတိပိ တခ်ဏေဝ ပဋ္ဌ ဣတ္ထိသတာနိ ပုရိသဝေသံ ဂဟေတ္ဝာ ပဋိမုက္ကဝေဋ္ဌနာနိ အံသေ အာသတ္တာခဂ္ဂါနိ မဏိ-ဒဏ္ဍတောမရေ ဂဟေတ္ဝာ နိက္ခမိံသု။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု တဿ "အသုကဒိဝသံ ရာဇာ တထာဂတံ ဥပသင်္ကမိဿတီ"တိ ပဌမတရံ သံဝိဒဟနံ နတ္ထိ။

(၂) အထ ကသ္မာ တခ်ဏေဝ ပဋ္ဌ ဣတ္ထိသတာနိ ပုရိသဝေသံ ဂဟေတ္ဝာ ပဋိမုက္ကဝေဋ္ဌနာနိ အံသေ အာသတ္တာခဂ္ဂါနိ မဏိဒဏ္ဍတောမရေ ဂဟေတ္ဝာ နိက္ခမိံသု။

(၃) နနု တိယောဇနသတာနံ ဒ္ဝိန္နံ မဟာရဋ္ဌာနံ ဣဿရိယသိရီတိ ရာဇိဒ္ဓိ အဿ (ရညော) အတ္ထိ။

(၄) တသ္မာ တခ်ဏေဝ ပဋ္ဌ ဣတ္ထိသတာနိ ပုရိသဝေသံ ဂဟေတ္ဝာ ပဋိမုက္ကဝေဋ္ဌနာနိ အံသေ အာသတ္တာခဂ္ဂါနိ မဏိဒဏ္ဍတောမရေ ဂဟေတ္ဝာ နိက္ခမိံသု။

"(ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု တဿ "အသုကဒိဝသံ ရာဇာ တထာဂတံ ဥပသင်္ကမိဿတီ"တိ ပဌမတရံ သံဝိဒဟနံ နတ္ထိ။

(၂) အထ ကသ္မာ တခ်ဏေဝ ပဋ္ဌ ဣတ္ထိသတာနိ ပုရိသဝေသံ ဂဟေတ္ဝာ ပဋိမုက္ကဝေဋ္ဌနာနိ အံသေ အာသတ္တာခဂ္ဂါနိ မဏိဒဏ္ဍတောမရေ ဂဟေတ္ဝာ နိက္ခမိံသု။

(၃) နနု ရညော မဟန္တော ရာဇာနုဘာဝေါ အတ္ထိ။

(၄) တသ္မာ တခ်ဏေဝ ပဋ္ဌ ဣတ္ထိသတာနိ ပုရိသဝေသံ ဂဟေတ္ဝာ ပဋိမုက္ကဝေဋ္ဌနာနိ အံသေ အာသတ္တာခဂ္ဂါနိ မဏိဒဏ္ဍတောမရေ ဂဟေတ္ဝာ နိက္ခမိံသု။

အပိသဒ္ဒါ၏ အနက်

အသတိပိ၌ အပိသဒ္ဒါသည် = သမ္ဘာဝနာ အနက်ကို ဟော၏။

ပစ္စေကာ ဣတ္ထိယော အာရောပေတ္ဝာ နာဂံ အဘိရုဟိတ္ဝာ။ (ပါဠိတော်)

(က) ပဋ္ဌ ဣတ္ထိသတာနိ ပုရိသဝေသံ ဂဟေတ္ဝာ ပဋိမုက္ကဝေဋ္ဌနာနိ အံသေ အာသတ္တာခဂ္ဂါနိ မဏိဒဏ္ဍတောမရေ ဂဟေတ္ဝာ နိက္ခမိံသု။

(ခ) ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ပစ္စေကာ ဣတ္ထိယော အာရောပေတ္ဝာ"တိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ "ပစ္စေကာ ဣတ္ထိယော"တိ အဝိသေသတော ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

(၂) အထ ကသ္မာ ပဋ္ဌ ကၠတ္ထိသတာနိ ပုရိသဝေသံ ဂဟေတ္ဝာ ပဋိမုက္ကဝေဌနာနိ အံသေ အာသတ္တခဂ္ဂါနိ မဏိ ဒဏ္ဍတောမရေ ဂဟေတ္ဝာတိ ဝိသေသတော တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ပစ္စေကာ ကၠတ္ထိယော အာရောပေတ္ဝာ"တိ။

(၄) တသ္မာ ပဋ္ဌ ကၠတ္ထိသတာနိ ပုရိသဝေသံ ဂဟေတ္ဝာ ပဋိမုက္ကဝေဌနာနိ အံသေ အာသတ္တခဂ္ဂါနိ မဏိဒဏ္ဍတောမရေ ဂဟေတ္ဝာတိ ဝိသေသတော မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(ဌ၊ နှာ ၁၃၆-လာ စတုက္က)

(က) **အဟုဒေဝ ဘယန္တိ** ဧတ္ထ စိတ္တုတြာသဘယံ, ဉာဏဘယံ, အာရမ္မဏဘယံ, သြတ္တပ္ပဘယန္တိ စတုဗ္ဗိဓံ ဘယံ။

(ခ) တတ္ထ ။ပ။ သြတ္တပ္ပဘယံ နာမ။

(ဂ) တေသု ကၠဓ စိတ္တုတြာသဘယံ။

"(က+ဂ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နန္ဓာယံ ဘယသဒ္ဒေါ အနေကတ္ထော ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(ဝါ) နနု စိတ္တုတြာသဘယံ, ဉာဏဘယံ, အာရမ္မဏဘယံ, သြတ္တပ္ပဘယန္တိ စတုဗ္ဗိဓံ ဘယံ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ တေသု ကၠဓ စိတ္တုတြာသဘယန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု တဒညာ ဘယာ န သမ္ဘဝန္တိ။

(၄) တသ္မာ တေသု ကၠဓ စိတ္တုတြာသဘယန္တိ ဝုတ္တံ။

အမှာ။ အတ္ထုဒ္ဓါရဝါကျ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

လောမဟံသောတိ လောမဟံသနံ, ဥဒ္ဓံ ဌိတလောမတာ။

(၁) နနု လောမံ သဒ္ဒေါ ဝိယ န ဟံသတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ လောမဟံသောတိ လောမဟံသနံ, ဥဒ္ဓံ ဌိတလောမတာတိ ဝုတ္တာ။

(၃) ဟံသနသဒ္ဒိသတာယ။

(၄) လောမဟံသောတိ လောမဟံသနံ, ဥဒ္ဓံ ဌိတလောမတာတိ ဝုတ္တာ။

(ဌ၊ နှာ ၁၃၆+၁၃၇-လာ စတုက္က)

သော ပနာယံ လောမဟံသော ဓမ္မသဝနာဒီသု ပီတိဥပ္ပတ္တိကာလေ ပီတိယာပိ ဟောတိ၊ ဘီရုကဇာတိကာနံ သမ္ပဟာရပိသာစာဒိဒဿနေသု ဘယေနာပိ။ ကၠဓ ဘယလောမဟံသောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

(၁) နနု သော အယံ လောမဟံသော ဓမ္မသဝနာဒီသု ပီတိဥပ္ပတ္တိကာလေ ပီတိယာပိ ဟောတိ။ ဘီရုကဇာတိကာနံ သမ္ပဟာရပိသာစာဒိဒဿနေသု ဘယေနာပိ။

(အထ ဝါ) နန္ဓာယံ လောမဟံသသဒ္ဒေါ အနေကတ္ထော ဟောတိ။

(အထ ဝါ) နနု လောမဟံသော ဒုဝိဓော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ကၠဓ ဘယလောမဟံသောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

(၃) နနု ပီတိလောမဟံသဿ အသမ္ဘဝေါ ဟောတိ။

(အထ ဝါ) နနု တဒညဿ အဝိသယော ဟောတိ။

(အထ ဝါ) နနု သဒ္ဒန္တရသန္နိဓာနံ ဟောတိ။

http://www.dhammadownload.com

(၄) တသွာ ဣဓ ဘယလောမဟံသောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။
အမှာ။ အတ္ထုဒ္ဓါရဝါကျ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

နန္ဂာစရိယ လောမံ သဇီဝေါ ဝိယ နဟံသတိ၊ အထ ကိံ လောမဟံသနန္တိ ဝုတ္တန္တိ၊ ကိဥ္စာပိ လောမံ နဟံသတိ၊ ဟံသနသဒိသတာယ ပန ဥဒ္ဓံဌိတလောမတာ လောမဟံသနန္တိ ဝုတ္တာတိ။

(၁) နနု အာစရိယ လောမံ သဇီဝေါ ဝိယ နဟံသတိ။
(၂) အထ ကသွာ ဥဒ္ဓံဌိတလောမတာ လောမဟံသနန္တိ ဝုတ္တာ။
(၃) ဟံသနသဒိသတာယ။
(၄) ဥဒ္ဓံဌိတလောမတာ လောမဟံသနန္တိ ဝုတ္တာ။

ကိဥ္စာပိ ထားရခြင်း

"အမွေးရွင်ခြင်း"ဟူသော အနက်ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ကိဥ္စာပိသဒ္ဒါ ထားသည်။

(၄၊ နှာ ၁၃၇-လာ စတုက္က)

(က) ပဗ္ဗတစ္ဆာယာယ စ ရုက္ခစ္ဆာယာယ စ အန္ဓကာရံ အဟောသီတိ။
(ခ) တမွိ အကာရဏံ။
(ဂ) တဒါ ဟိ ဥက္ကာနံ သတသဟဿာနမွိ ပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ။

"(ခ+ဂ)ဝါကျတို့၌ ဖြစ်သင့်သော စတုက္က"

(၁) နနု ပဗ္ဗတစ္ဆာယာယ စ ရုက္ခစ္ဆာယာယ စ အန္ဓကာရံ အဟောသိ။
(၂) အထ ကသွာ တမွိ အကာရဏန္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု တဒါ ဥက္ကာနံ သတသဟဿာနမွိ ပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ။
(၄) တသွာ တမွိ အကာရဏန္တိ ဝုတ္တံ။

(က) တဒါ ဟိ ဥက္ကာနံ သတသဟဿာနမွိ ပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ။
(ခ) အယံ ပန အပွသဒ္ဒတံ နိဿာယ ဇီဝကေ အာသင်္ကာယ ဘီတော။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု တဒါ ဥက္ကာနံ သတသဟဿာနမွိ ပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ။
(၂) အထ ကသွာ အယံ ဘီတော။
(၃) နနု အယံ အပွသဒ္ဒတံ နိဿာယ ဇီဝကေ အာသင်္ကာ ဟောတိ။
(၄) တသွာ အယံ ဘီတော။

(က) ဇီဝကော ကိရဿ ဥပရိပါသာဒေယေဝ အာရောစေသိ "မဟာရာဇ အပွသဒ္ဒကာမော ဘဂဝါ၊ အပွသဒ္ဒေနေဝ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော"တိ။
(ခ) တသွာ ရာဇာ တူရိယသဒ္ဒံ နိဝါရေသိ။

http://www.dhammadownload.com

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု တေသံ ပရိယန္တေ ပဉ္စင်္ဂိကာနိ တူရိယာနီတိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တံ။
(တစ်နည်း) နနု ရာဇာနော နာမ သဒ္ဒါဘိရတာ ဟောန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ရာဇာ တူရိယသဒ္ဒံ နိဝါရေသိ။

(၃) နနု ဇီဝကော အသ ဥပရိ ပါသာဒေယေဝ အာရောစေသိ "မဟာရာဇ အပ္ပသဒ္ဒကာမော ဘဂဝါ၊ အပ္ပသဒ္ဒေနေဝ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော"တိ။

(၄) တသ္မာ ရာဇာ တူရိယသဒ္ဒံ နိဝါရေသိ။

အမှာ။ စော+ဘော နှစ်နည်းထုတ်ရာ၌ = ပဌမနည်းသည် ၌၊ နှာ ၁၃၆-၌ လာ၏။ ဒုတိယနည်းသည် ဇာတ်လမ်း ဇာတ်ကွက်၏ သဘောသဘာဝကို ရှု၍ ထုတ်ခြင်း ဖြစ်၏။

နု ပလမ္ဘေသိတိ ယံ နတ္ထိ၊ တံ အတ္ထီတိ ဝတ္တာ ကစ္စိ မံ နု ဝိပ္ပလမ္ဘေယျာသိ။

"ဋီသစ်နှင့် တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဋိယံ နု ပလမ္ဘေသိတိ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ နု ဝိပ္ပလမ္ဘေယျာသိတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု ဣဓ ပရိကပ္ပတ္ထောဝ သမ္ဘဝတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ နု ဝိပ္ပလမ္ဘေယျာသိတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(ဌ၊ နှာ ၁၃၇+၁၃၈-လာ စတုက္က)

မာ ဘာယိ မဟာရာဇေတိ ဇီဝကော "အယံ ရာဇာ မံ နု ဇာနာတိ 'နာယံ ပရံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတီ'တိ၊ သစေ ခေါ ပန နံ နု အဿာသေဿာမိ၊ ဝိနဿေယျာ"တိ စိန္တယိတွာ ဒဠှံ ကတွာ သမဿာသေန္တော **"မာ ဘာယိ မဟာရာဇေ"**တိ ဝတွာ **"နု တံ ဒေဝါ"**တိ အာဒိမာဟ။

(၁) နနု "မာ ဘာယိ မဟာရာဇေ"တိ ဝစနေနေဝ အဓိပ္ပေတတ္ထော သိဒ္ဓေါ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဇီဝကော "မာ ဘာယိ မဟာရာဇေ"တိ ဝတွာ "နု တံ ဒေဝါ"တိ အာဒိမာဟ။

(၃) နနု ဇီဝကော "အယံ ရာဇာ မံ နု ဇာနာတိ 'နာယံ ပရံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတီ'တိ၊ သစေ ခေါ ပန နံ နု အဿာသေဿာမိ၊ ဝိနဿေယျာ"တိ စိန္တယိတွာ ဒဠှံ ကတွာ သမဿာသေန္တော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဇီဝကော "မာ ဘာယိ မဟာရာဇေ"တိ ဝတွာ "နု တံ ဒေဝါ"တိ အာဒိမာဟ။

"(တစ်နည်း)"

(၁) နနု ဇီဝကော "အယံ ရာဇာ မံ နု ဇာနာတိ 'နာယံ ပရံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတီ'တိ၊ သစေ ခေါ ပန နံ နု အဿာသေဿာမိ၊ ဝိနဿေယျာ"တိ စိန္တယိတွာ "မာ ဘာယိ မဟာရာဇေ"တိ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "နု တံ ဒေဝါ"တိ အာဒိမာဟ။

(၃) နနု ဒဠှံ ကတွာ သမဿာသေန္တော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "နု တံ ဒေဝါ"တိ အာဒိမာဟ။

အမှာ။ ပထမနည်းသည် = ဥယျာဉ်နည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် = ကိုင်းကုန်းနည်း ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၁၃၈-လာ စတုက္က)

အဘိက္ကမ မဟာရာဇ၊ အဘိက္ကမ မဟာရာဇ။ (ပါဠိတော်)

(က) **အဘိက္ကမာ**တိ အဘိမုခေါ ကမ ဂစ္ဆ၊ ပဝိသာတိ အတ္ထော။

(ခ) သကိံ ဝုတ္တေ ပန ဒဋ္ဌံ နဟောတီတိ တရမာနောဝ ဒွိက္ခတ္တုံ အာဟ။

"(ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု အဘိက္ကမ မဟာရာဇာတိ သကိံ ဝုတ္တေ အဓိပ္ပေတတ္ထော သိဒ္ဓေါ။

(၂) အထ ကသ္မာ အဘိက္ကမ မဟာရာဇ အဘိက္ကမ မဟာရာဇာတိ တရမာနောဝ ဒွိက္ခတ္တုံ အာဟ။

(၃) နနု သကိံ ဝုတ္တေ ဒဋ္ဌံ နဟောတိ။

(၄) တသ္မာ အဘိက္ကမ မဟာရာဇ အဘိက္ကမ မဟာရာဇာတိ တရမာနောဝ ဒွိက္ခတ္တုံ အာဟ။

ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်း

"အဘိက္ကမ မဟာရာဇ၊ အဘိက္ကမ မဟာရာဇ"ဟူ၍ နှစ်ကြိမ် ထပ်ဆိုသော ပါဠိတော်သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ခ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါ ထားသည်။

အဘိက္ကမ မဟာရာဇ၊ အဘိက္ကမ မဟာရာဇ၊ ဧတေ မဏ္ဍလမာဠေ ဒီပါ ဈာယန္တိ။ (ပါဠိတော်)

ဧတေ မဏ္ဍလမာဠေ ဒီပါ ဈာယန္တိတိ မဟာရာဇ စောရဗလံ နာမ နဒီပေ ဇာလေတွာ တိဋ္ဌတိ၊ ဧတေ စ မဏ္ဍလမာဠေ ဒီပါ ဇလန္တိ။

(၁) နနု မဏ္ဍလမာဠေ စောရာ သိယုံ။

(၂) အထ ကသ္မာ "အဘိက္ကမ မဟာရာဇ၊ အဘိက္ကမ မဟာရာဇာ"တိ ပါဠိယံ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု မဟာရာဇ စောရဗလံ နာမ နဒီပေ ဇာလေတွာ တိဋ္ဌတိ၊ ဧတေ စ မဏ္ဍလမာဠေ ဒီပါ ဇလန္တိ။

(၄) တသ္မာ "အဘိက္ကမ မဟာရာဇ၊ အဘိက္ကမ မဟာရာဇာ"တိ ပါဠိယံ ဝုတ္တံ။

(က) ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌိတသမကာလမေဝ ပန ဘဂဝတော တေဇော ရညော သရီရံ ဖရိ။

(ခ) အထဿ တာဝဒေဝ သကလသရီရတော သေဒါ မုစ္စိံသု၊ သာဋ္ဌကာ ပီဋ္ဌေတွာ အပနေတဗ္ဗာ ဝိယ အဟေသုံ။

(ဂ) အတ္တနော အပရာဓံ သရိတွာ မဟာဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌိတသမကာလမေဝ ဘဂဝတော တေဇော ရညော သရီရံ ဖရိတကာလေ ပီတိသောမနဿံ သမ္ဘဝတိ။ (၄-မှီး)

(တစ်နည်း) နနု ဗုဒ္ဓါနုဘာဝတော သေဒမုစ္စနံ နသမ္ဘဝတိ၊ ကာယစိတ္တပဿဒ္ဓိယေဝ သမ္ဘဝတိ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ အဿ (ရညော) တာဝဒေဝ သကလသရီရတော သေဒါ မုစ္စိံသု၊ သာဋ္ဌကာ ပီဋ္ဌေတွာ အပနေတဗ္ဗာ ဝိယ အဟေသုံ။

(၃) နနု အတ္တနော အပရာဓံ သရိတွာ မဟာဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။

(၄) တသ္မာ အဿ (ရညော) တာဝဒေဝ သကလသရီရတော သေဒါ မုစ္စိံသု၊ သာဋ္ဌကာ ပီဋ္ဌေတွာ အပနေတဗ္ဗာ ဝိယ အဟေသုံ။

http://www.dhammadownload.com

ဣမိနာ ကိရ ဒဟရကာလေ ပိတရာ သဒ္ဓိံ အာဂမ္မ ဘဂဝါ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ ပစ္ဆာ ပန ပါပမိတ္တသံသဂ္ဂေန ပိတုဃာတံ ကတွာ အဘိမာရေ ပသေတွာ ဓနပါလံ မုဉ္စာပေတွာ မဟာပရာဓော ဟုတွာ ဘဂဝတော သမ္မုခီဘာဝံ န ဥပဂတပုဗ္ဗောတိ အသဉ္ဉာနန္တော ပုစ္ဆတီတိ။

(၁) နနု ဣမိနာ ဒဟရကာလေ ပိတရာ သဒ္ဓိံ အာဂမ္မ ဘဂဝါ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော။

(၂) အထ ကသ္မာ အသဉ္ဉာနန္တော ပုစ္ဆတီတိ။

(၃) နနု ပစ္ဆာ ပါပမိတ္တသံသဂ္ဂေန ပိတုဃာတံ ကတွာ အဘိမာရေ ပသေတွာ ဓနပါလံ မုဉ္စာပေတွာ မဟာ-ပရာဓော ဟုတွာ ဘဂဝတော သမ္မုခီဘာဝံ န ဥပဂတပုဗ္ဗော။

(၄) တသ္မာ အသဉ္ဉာနန္တော ပုစ္ဆတီတိ။

ပနသဒ္ဒါ၏ အနက်

ပနစပ်ရာ ယုတ်သောကြောင့် ဂရဟာ အနက်, အရှစ်သံသူစန အနက်ကို ထွန်းပြ၏။

(က) အယံ ပန အတ္ထနော ဣဿရိယလီဠာယ ပုစ္ဆတိ။

(ခ) ပကတိ ဟေသာ ရာဇကုလာနံ၊ ယံ ဇာနန္တာပိ အဇာနန္တာ ဝိယ ပုစ္ဆန္တိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဘဂဝတော သန္တိကေ ဣဿရိယလီဠာယ ပုစ္ဆာ အဂါရဝေါယေဝ သိယာ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ အယံ အတ္ထနော ဣဿရိယလီဠာယ ပုစ္ဆတိ။

(၃) နနု ပကတိ ဧသာ ရာဇကုလာနံ၊ ယံ ဇာနန္တာပိ အဇာနန္တာ ဝိယ ပုစ္ဆန္တိ။

(၄) တသ္မာ အယံ အတ္ထနော ဣဿရိယလီဠာယ ပုစ္ဆတိ။

"(ခ)ဝါကျသက်သက် (ဝါ) ဇာနန္တာပိဒ္ဒ အပိသဒ္ဒါ ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု (ရာဇကုလာ) ဇာနန္တိ။ (ပိထိုင်ရာပါဒ်၊ ကိစ္စာညပ်)

(၂) အထ ကသ္မာ အဇာနန္တာ ဝိယ ပုစ္ဆန္တိ။

(၃) နနု ပကတိ ဧသာ ရာဇကုလာနံ။

(၄) တသ္မာ အဇာနန္တာ ဝိယ ပုစ္ဆန္တိ။

သတိ။ "လက္ခဏကို၊ ပိဖြင့်ဆိုမူ၊ ထိုလက္ခဏာ၊ စောဒက၏၊ ပြင်ရဟေတု အာဘော်တည်း" နိယံနှင့် "ပိထိုင်ရာပါဒ်၊ ကိစ္စာညပ်၊ ဖြေပါဒ် ပနနေ" နိယံတို့နှင့်အညီ ဇာနန္တာပိဒ္ဒ အပိသဒ္ဒါကို ရှု၍ စောဒကာဘောဂ ထုတ်သည်။

အပိသဒ္ဒါ ထားရခြင်းအကြောင်း

သိပါလျက် မသိဟန်ဆောင်၍ မေးမြန်းခြင်း "ပုစ္ဆန္တိ"ကြိယာကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ဇာနန္တာပိဒ္ဒ အပိသဒ္ဒါကို ထားသည်။

(ဌ၊ နှာ ၁၃၉-လာ စတုက္က)

ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိတိ ယတ္ထ ဘဂဝါ တတ္ထ ဂတော။

(၁) နနု ပါဠိယံ "ယေန တေနာ"တိ ကရဏဝစနေန ပါဌော ဒိဿတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ယတ္ထ ဘဂဝါ တတ္ထ ဂတောတိ ဘုမ္မတ္ထော ဝုတ္တော။

(၃) နနု ယေန တေနာတိ ဧတံ ဘုမ္မတ္ထေ ကရဏဝစနံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ယတ္ထ ဘဂဝါ တတ္ထ ဂတောတိ ဘုမ္မတ္ထော ဝုတ္တော။

http://www.dhammadownload.com

တုဏ္ဍိဘူတံ တုဏ္ဍိဘူတန္တိ ယတော ယတော အနုဝိလောကေတိ၊ တတော တတော တုဏ္ဍီဘူတမေဝါတိ အတ္ထော။

"စတုက္က"

(၁) နနု တုဏ္ဍီဘူတန္တိ သကိံ ဝုတ္တေ အဓိပ္ပေတတ္ထော သိဒ္ဓေါ။

(၂) အထ ကသ္မာ "တုဏ္ဍီဘူတံ တုဏ္ဍီဘူတ"န္တိ ဝိစ္ဆာဝစနံ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ယတော ယတော အနုဝိလောကေတိ၊ တတော တတော တုဏ္ဍီဘူတမေဝါတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ (၄) (တစ်နည်း) နနု တဒါ ဘိက္ခုသံဃေ တုဏ္ဍီဘာဝဿ အနဝသေသတော ဗျာပိတဘာဝံ ဒဿေတုကာမော ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ "တုဏ္ဍီဘူတံ တုဏ္ဍီဘူတ"န္တိ ဝိစ္ဆာဝစနံ ဝုတ္တံ။

(က) တတ္ထ အဟော ဝတ မေ ပုတ္တော ပဗ္ဗဇိတွာ ဣမေ ဘိက္ခူ ဝိယ ဥပသန္တော ဘဝေယ္ယာတိ နယိဒံ သန္ဓာယ ဧဝမာဟ။

(ခ) အယံ ပန ဘိက္ခုသံဃံ ဒိသွာ ပသန္နော ပုတ္တံ အနုဿရိ။

(ဂ) ဒုလ္လဘဉ္စိ လဒ္ဓါ, အစ္ဆရိယံ ဝါ ဒိသွာ ပိယာနံ ဉာတိမိတ္တာဒီနံ အနုဿရဏံ နာမ လောကဿ ပကတိယေဝ။

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု အဟော ဝတ မေ ပုတ္တော ပဗ္ဗဇိတွာ ဣမေ ဘိက္ခူ ဝိယ ဥပသန္တော ဘဝေယ္ယာတိ ဣဒံ သန္ဓာယ ဧဝမာဟ။

(၂) အထ ကသ္မာ အယံ ဘိက္ခုသံဃံ ဒိသွာ ပသန္နော ပုတ္တံ အနုဿရိ။

(၃) နနု ဒုလ္လဘံ လဒ္ဓါ, အစ္ဆရိယံ ဝါ ဒိသွာ ပိယာနံ ဉာတိမိတ္တာဒီနံ အနုဿရဏံ နာမ လောကဿ ပကတိယေဝ။

(၄) တသ္မာ အယံ ဘိက္ခုသံဃံ ဒိသွာ ပသန္နော ပုတ္တံ အနုဿရိ။

ဣမိနာ မေ ဥပသမေန ဥဒယဘဒ္ဒေါ ကုမာရော သမန္နာဂတော ဟောတု။ (ပါဠိတော်)

(က) သော "ပိတရာ တေ ဃာတိတော"တိ သုတွာ "အဟမ္ပိ ပိတရံ ဃာတေတွာ ရဇ္ဇံ ကာရေဿာမီ"တိ မညိဿတိ။ ဣတိ ပုတ္တေ အာသင်္ကာယ တဿ ဥပသမံ ဣစ္ဆမာနောပေသ ဧဝမာဟ။

(ခ) ကိဉ္စာပိ ဟိ ဧသ ဧဝမာဟ၊ အထ ခေါ နံ ပုတ္တော ဃာတေဿတိယေဝ။

(ဂ) တသ္မိဉ္စိ ဝံသေ ပိတုဝမော ပဉ္စပရိဝဋ္ဋော ဂတော။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဧသ ဧဝံ (ဣမိနာ မေ ဥပသမေနာတိ) အာဟ။

(၂) အထ ကသ္မာ နံ ပုတ္တော ဃာတေဿတိယေဝါတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု သော "ပိတရာ တေ ဃာတိတော"တိ သုတွာ "အဟမ္ပိ ပိတရံ ဃာတေတွာ ရဇ္ဇံ ကာရေဿာမီ"တိ မညိဿတိ။

(၄) တသ္မာ နံ ပုတ္တော ဃာတေဿတိယေဝါတိ ဝုတ္တံ။

အမှာ။ ကိဉ္စာပိ ပါသောဝါကျ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ဧသ ဧဝံ (ဣမိနာ မေ ဥပသမေနာတိ) အာဟ။

http://www.dhammadownload.com

(၂) အထ ကသ္မာ နံ ပုတ္တော ဃာတေဿတိယေဝါတိ ဝိညာယတိ။
(၃) နနု တသ္မိံ ဝံသေ ပိတုဝဓော ပဉ္စပရိဝဋ္ဋော ဂတော။
(၄) တသ္မာ နံ ပုတ္တော ဃာတေဿတိယေဝါတိ ဝိညာယတိ။

ကိဉ္စာပိသဒ္ဒါ ထားရခြင်းအကြောင်း

သားတော် ဥဒယဘဒ္ဒ မင်းသားသည် အဇာတသတ်မင်းကို သတ်လတ္တံ့ဟု ဖွင့်ဆိုသော အဋ္ဌကထာပြ အနက် (ဝါ) အကျိုးကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ကိဉ္စာပိသဒ္ဒါ ထားသည်။ (မန်း-မိုးကောင်း)

(တစ်နည်း) အဇာတသတ်မင်းသည် သား၏ ငြိမ်းခြင်းကို အလိုရှိခြင်းဟူသော အကြောင်းကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ကိဉ္စာပိသဒ္ဒါ ထားသည်။ (ကိုင်းကုန်း)

ကိဉ္စာပိနှင့် အထ ခေါ အနက်

ကိဉ္စာပိသဒ္ဒါ စပ်ရာသည် မြတ်သောကြောင့် သမ္ဘာဝနာအနက်ကို ထွန်းပြ၏။ အထ ခေါ-သဒ္ဒါ စပ်ရာသည် ယုတ်သောကြောင့် ဂရဟာအနက်, အရုစိအနက်ကို ထွန်းပြ၏။

(၄၊ နှာ ၁၄၀-လာ စတုက္က)

(က) "**အဂမာ ခေါ တွ**"နွှိ ကသ္မာ ဧဝမာဟ?
(ခ) ဘဂဝါ ကိရ ရညော ဝစီဘေဒေ အကတေယေဝ စိန္တေသိ "အယံ ရာဇာ အာဂန္ဓာ တုဏ္ဍီ နိရဝေါ ဌိတော၊ ကိံနု ခေါ စိန္တေသီ"တိ။
(ဂ) အထဿ စိတ္တံ ဥတွာ "အယံ မယာ သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုံ အသက္ကောန္တော ဘိက္ခုသံဃံ အနုဝိလောကေတွာ ပုတ္တံ အနုဿရိ၊ နဲ ခေါ ပနာယံ မယိ အနာလပန္တေ ကိဉ္စိ ကထေတုံ သက္ခိဿတိ၊ ကရောမိ တေန သဒ္ဓိံ ကထာသလ္လာပ"နွှိ။

"(က+ခ+ဂ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ဘဂဝန္တံ ဥဒ္ဒိဿ ရာဇာ နဲ ကိဉ္စိ ဝဒတိ။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ "အဂမာ ခေါ တွ"နွှိ ဧဝမာဟ။
(၃) နနု ဘဂဝါ ရညော ဝစီဘေဒေ အကတေယေဝ စိန္တေသိ "အယံ ရာဇာ အာဂန္ဓာ တုဏ္ဍီ နိရဝေါ ဌိတော၊ ကိံနု ခေါ စိန္တေသီ"တိ။ အထဿ စိတ္တံ ဥတွာ "အယံ မယာ သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုံ အသက္ကောန္တော ဘိက္ခုသံဃံ အနုဝိလောကေတွာ ပုတ္တံ အနုဿရိ၊ နဲ ခေါ ပနာယံ မယိ အနာလပန္တေ ကိဉ္စိ ကထေတုံ သက္ခိဿတိ၊ ကရောမိ တေန သဒ္ဓိံ ကထာသလ္လာပ"နွှိ။
(၄) တသ္မာ "အဂမာ ခေါ တွ"နွှိ ဧဝမာဟ။

နဲ ခေါ ပနာယံ မယိ အနာလပန္တေ ကိဉ္စိ ကထေတုံ သက္ခိဿတိ-၌ "စတုက္က"

(၁) နနု ဥပါသကဘာဝတော ပဌမံ ကထေတုံ ယုတ္တော။
(၂) အထ ကသ္မာ နာယံ (ရာဇာ) ကိဉ္စိ ကထေတုံ သက္ခိဿတီတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု အဟံ နဲ ကထေမိ။ (ဝါ) နနု အဟံ အနာလပန္တော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ နာယံ (ရာဇာ) ကိဉ္စိ ကထေတုံ သက္ခိဿတီတိ ဝုတ္တံ။

သတိ။ "လက္ခဏမှာတည့်၊ ပိ မရှိမူ၊ ပရိဟာရ၊ စရိယ၏၊ ပြင်ရဟေတု အာဘော်တည်း" နိယံအရ ပိသဒ္ဒါ မပါသည့် မယိ အနာလပန္တေ ဟူသော လက္ခဏပုဒ်ကို ပရိဟာရာဘောဂ ပြင်၍ ထုတ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

(က) **ဘိက္ခုသံဃသ အဥ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ**တိ ဧဝံ ကိရသ အဟောသိ "ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ ဣတော စိတော စ ဂန္ဓာ ဘိက္ခုသံဃံ ဝန္ဒန္တေန စ ဘဂဝါ ပိဋ္ဌိတော ကာတဗ္ဗော ဟောတိ။

(ခ) ဂရုကာရောပိ စေသ နဟောတိ။

(ဂ) ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ ဥပရာဇာနံ ဝန္ဒန္တေနပိ ဟိ ရညော အဂါရဝေါ ကတော ဟောတီ"တိ။

(ဃ) တသ္မာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ ဋ္ဌိတဋ္ဌာနေယေဝ ဘိက္ခုသံဃသ အဥ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။

"(က+ခ+ဃ) စတုက္က"

(၁) နနု ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ ဣတော စိတော စ ဂန္ဓာ ဘိက္ခုသံဃောပိ ဝန္ဒိတဗ္ဗော။

(၂) အထ ကသ္မာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ ဋ္ဌိတဋ္ဌာနေယေဝ ဘိက္ခုသံဃသ အဥ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။

(၃) နနု ဧဝံ အသ အဟောသိ "ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ ဣတော စိတော စ ဂန္ဓာ ဘိက္ခုသံဃံ ဝန္ဒန္တေန စ ဘဂဝါ ပိဋ္ဌိတော ကာတဗ္ဗော ဟောတိ၊ ဂရုကာရောပိ စေသ နဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ ဋ္ဌိတဋ္ဌာနေယေဝ ဘိက္ခုသံဃသ အဥ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။

(၄၊ နှာ ၁၄၁-လာ စတုက္က)

"ပုစ္ဆ ယဒိ အာကခ်သိ၊ နမေ ပဥဝိသဇ္ဇနေ ဘာရော အတ္ထိ"။

"(က)ဝါကျဉ် စတုက္က"

(၁) နနု ပုစ္ဆ ယဒိ အာကခ်သီတိ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန နမေ ပဥဝိသဇ္ဇနေ ဘာရော အတ္ထီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု "ယဒိ အာကခ်သီ"တိ ဝုတ္တေယေဝ ဧသ အတ္ထော အာပန္နော ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ပုန နမေ ပဥဝိသဇ္ဇနေ ဘာရော အတ္ထီတိ ဝုတ္တံ။

(က) **ယဒါ ကခ်သီ**" တိ။

(ခ) တဿတ္ထော --- "ပုစ္ဆ ယဒိ အာကခ်သိ၊ နမေ ပဥဝိသဇ္ဇနေ ဘာရော အတ္ထိ"။

(ဂ) အထ ဝါ "ပုစ္ဆ ယံ အာကခ်သိ။

(၁) နနု ဧဝံ ယဒါ ကခ်သီတိ ဝစနသ "ယဒိ အာကခ်သီ"တိ လောပသန္ဓိဝသေန ပဒသံဝဏ္ဏနံ ဒဿေတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အထ ဝါတိအာဒိမာဟ။

(၃) နနု ဣဒါနိ "ယံ အာကခ်သီ"တိ အာဒေသသန္ဓိဝသေန ပဒသံဝဏ္ဏနံ ဒဿေတိ။

(၄) တသ္မာ အထ ဝါတိအာဒိမာဟ။

(နိယံ) ဧဝံ တွာ တုံ၊ အတက်ကြုံက၊ တွာကို အရုဈဝိသိသ်၊ တုံကို ဟိတ်၊ တံဆိပ် ခတ်လေပါ။

(က) အထ ဝါ "ပုစ္ဆ ယံ အာကခ်သိ၊ သဗ္ဗံ တေ ဝိဿဇ္ဇေဿာမီ"တိ။

(ခ) သဗ္ဗညုပဝါရဏံ ပဝါရေသိ အသာဓာရဏံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓအဂ္ဂသာဝကမဟာသာဝကေဟိ။

(ဂ) တေ ဟိ "ယဒါကခ်သီ"တိ နဝဒန္တိ၊ "သုတွာ ဝေဒိဿာမာ"တိ ဝဒန္တိ။

"(ခ+ဂ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု သဗ္ဗညုပဝါရဏံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓအဂ္ဂသာဝကမဟာသာဝကပဝါရဏာယ ပဝါရဏာသာမညေန သဒိသံ ဟောတိ။

http://www.dhammadownload.com

(၂) အထ ကသ္မာ သဗ္ဗညုပဝါရဏံ ပဝါရေသိ အသာဓာရဏံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓအဂ္ဂသာဝကမဟာသာဝကေဟိ။
(၃) နနု တေ "ယဒါကခ်သိ"တိ နု ဝဒန္တိ၊ "သုတ္ဝာ ဝေဒိဿာမာ"တိ ဝဒန္တိ။
(၄) တသ္မာ သဗ္ဗညုပဝါရဏံ ပဝါရေသိ အသာဓာရဏံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓအဂ္ဂသာဝကမဟာသာဝကေဟိ။

"(ဂ)ဝါကျကို ဦးသစ်နှင့်တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု တေဟိပိ "ယဒါကခ်သိ"တိ ဝဒိတဗ္ဗံ။
(၂) အထ ကသ္မာ "သုတ္ဝာ ဝေဒိဿာမာ"တိ ဝဒန္တိ။
(၃) ပဒေသညာဏေယေဝ ဌိတတ္တာ။
(၄) "သုတ္ဝာ ဝေဒိဿာမာ"တိ ဝဒန္တိ။

(၅၊ နှာ ၁၄၂-ဃာ စတုက္က)

ဧဝံ ဘဂဝတာ သဗ္ဗညုပဝါရဏာယ ပဝါရိတာယ အတ္တမနော ရာဇာ ပဥ္စ ပုစ္ဆနွော "ယထာ နု ခေါ ဣမာနိ ဘန္တေ"တိ အာဒိမာဟ။

(၁) နနု ဧဝံ ဘဂဝတာ သဗ္ဗညုပဝါရဏာယ ပဝါရိတာ ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ "ယထာ နု ခေါ ဣမာနိ ဘန္တေ"တိ အာဒိမာဟ။
(၃) နနု အတ္တမနော ရာဇာ ပဥ္စ ပုစ္ဆိတုကာမော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ "ယထာ နု ခေါ ဣမာနိ ဘန္တေ"တိ အာဒိမာဟ။

(က) **ပုထုသိပ္ပါယတနာနီ**တိ ဗဟူနိ သိပ္ပါနိ။
(ခ) **သေယ္ယထိဒန္တိ** ကတမေ ပန တေ။
(ဂ) **"ဟတ္ထာရောဟာ"**တိအာဒိဟိ ယေ တံ တံ သိပ္ပံ နိဿာယ ဇီဝန္တိ၊ တေ ဒဿေတိ။
(ဃ) အယဉ္စိဿာဓိပ္ပါယော --- "ယထာ ဣမေသံ သိပ္ပါ့ပဇီဝိနံ တံ တံ သိပ္ပံ နိဿာယ သန္နိဋ္ဌိတံ သိပ္ပဖလံ ပညာယတိ၊ သဏ္ဌာ နု ခေါ ဧဝံ သန္နိဋ္ဌိတံ သာမညဖလံ ပညာပေတု"န္တိ။
(င) တသ္မာ သိပ္ပါယတနာနိ အာဟရိတ္ဝာ သိပ္ပါ့ပဇီဝိနော ဒဿေတိ။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ ပုဗ္ဗေ "ပုထုသိပ္ပါယတနာနီ"တိ ဝုတ္တတ္တာ "ကတမာနိ ပန တာနီ"တိ သိပ္ပါယတနာနိ ဧဝ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာနိ။ (သီဂဏ္ဌိ)
(၂) အထ ကသ္မာ "ကတမေ ပန တေ"တိ သိပ္ပါ့ပဇီဝိနော ပုစ္ဆိတာ။
(၃) နနု "ဟတ္ထာရောဟာ"တိအာဒိဟိ ယေ တံ တံ သိပ္ပံ နိဿာယ ဇီဝန္တိ၊ တေ ဒဿေတိ။
(၄) တသ္မာ "ကတမေ ပန တေ"တိ သိပ္ပါ့ပဇီဝိနော ပုစ္ဆိတာ။

"(တစ်နည်း)"

(၁) နနု ပါဠိယံ ပုထုသိပ္ပါယတနာနီတိ ပုရေတရမေဝ နပုံသကလိင်္ဂေန အာရဒ္ဓတ္တာ ကတမာနီတိ နပုံသကလိင်္ဂေန ဝုတ္တံ။ (ဝါ) နနု ပါဠိယံ ပုဗ္ဗေ ပုထုသိပ္ပါယတနာနီတိ နပုံသကလိင်္ဂဝသေန ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ သေယ္ယထိဒန္တိ ကတမေ ပန တေတိ ပုလ္လိင်္ဂဝသေန ပုစ္ဆာ ကတာ။
(၃) နနု "ဟတ္ထာရောဟာ"တိအာဒိဟိ ယေ တံ တံ သိပ္ပံ နိဿာယ ဇီဝန္တိ၊ တေ ဒဿေတိ။

http://www.dhammadownload.com

(၄) တသွာ သေယျထိဒန္တိ ကတမေ ပန တေတိ ပုလ္လိင်္ဂဝသေန ပုစ္ဆာ ကတာ။
အမှာ။ ပထမနည်းသည် = ကိုင်းကုန်းနည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် = ဥယျာဉ်နည်း ဖြစ်၏။

"(ဂ+ဃ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ ပုဗ္ဗေ ပုထုသိပ္ပါယတနာနိတိ ဝုတ္တတ္တာ သိပ္ပသဒ္ဒပမေဝ ဒဿိတံ။ (သီဂဏ္ဌိ မှီး)
(၂) အထ ကသ္မာ "ဟတ္ထာရောဟာ"တိအာဒိဟိ ယေ တံ တံ သိပ္ပံ နိဿာယ ဇီဝန္တိ၊ တေ ဒဿေတိ။
(၃) နနု အယမဿာဓိပ္ပါယော --- "ယထာ ဣမေသံ သိပ္ပူပဇီဝိနံ တံ တံ သိပ္ပံ နိဿာယ သန္နိဋ္ဌိတံ သိပ္ပဖလံ ပညာယတိ၊ သက္ကာ နု ခေါ ဧဝံ သန္နိဋ္ဌိတံ သာမညဖလံ ပညာပေတု"န္တိ။
(၄) တသွာ "ဟတ္ထာရောဟာ"တိအာဒိဟိ ယေ တံ တံ သိပ္ပံ နိဿာယ ဇီဝန္တိ၊ တေ ဒဿေတိ။
အမှာ။ (ဃ)ဝါကျကို ဘာဋ္ဌဋ္ဌ ဒဋ္ဌ,ကာရဏ,ဝိတ္ထာရ သုံးမျိုး ကြံထားသည်ကို သတိပြုပါ။

"(ငဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ ပုထုသိပ္ပါယတနာနိတိ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ "ဟတ္ထာရောဟာ"တိအာဒိဟိ ယေ တံ တံ သိပ္ပံ နိဿာယ ဇီဝန္တိ၊ တေ ဒဿေတိ။
(၃) နနု ပဠံ ကထေတုကာမော ဟောတိ။
(၄) တသွာ "ဟတ္ထာရောဟာ"တိအာဒိဟိ ယေ တံ တံ သိပ္ပံ နိဿာယ ဇီဝန္တိ၊ တေ ဒဿေတိ။

(၅၊ နှာ ၁၄၃-လာ စတုက္က)

(က) မဟာနာဂါ ဝိယ မဟာနာဂါ။
(ခ) ဟတ္ထိအာဒိသုပိ အဘိမုခံ အာဂစ္ဆန္တေသု အနိဝတ္တိတယောဓနမေတံ အဓိဝစနံ။
(၁) နနု ဟတ္ထိအာဒိနိ အဘိမုခံ အာဂစ္ဆန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ မဟာနာဂါတိ အနိဝတ္တိတယောဓနမေတံ အဓိဝစနန္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု မဟာနာဂါ ဝိယ မဟာနာဂါ ဟောန္တိ။
(၄) တသွာ မဟာနာဂါတိ အနိဝတ္တိတယောဓနမေတံ အဓိဝစနန္တိ ဝုတ္တံ။

(က) **သူရော**တိ ဧကန္တသူရာ။
(ခ) ယေ သဇာလိကာပိ သစမ္မိကာပိ သမုဒ္ဒံ တရိတုံ သက္ကောန္တိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ယေ သဇာလိကာ သစမ္မိကာ ဟောန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ သမုဒ္ဒံ တရိတုံ သက္ကောန္တိ။
(၃) နနု တေ ဧကန္တသူရာ ဟောန္တိ။
(၄) တသွာ သမုဒ္ဒံ တရိတုံ သက္ကောန္တိ။

ပိဏ္ဍောန္တိတိ ပိဏ္ဍိတံ ထာမဗဟုပေတံ ကရောန္တိ။
(၁) နနု ပိဏ္ဍောန္တိတိ ပဒံ ပိဏ္ဍိတံ ကရောန္တိယေဝ သံဝဏ္ဏိတမ္ဘံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ထာမဗဟုပေတန္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ထာမဗဟုပေတဘာဝေါ ပိဏ္ဍနံ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသွာ ထာမဗဟုပေတန္တိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

(က) ကတမာနိ စ ဘိက္ခဝေ သာမညဖလာနိ? သောတာပတ္တိဖလံ ။ပ။ အရဟတ္တဖလ"န္တိ။
(ခ) တံ ဧသ ရာဇာ နု ဇာနာတိ။
(ဂ) ဥပရိ အာဂတံ ပန ဒါသကဿကောပမံ သန္ဓာယ ပုစ္ဆတိ။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု တံ ဧသ ရာဇာ နု ဇာနာတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ တံ (သာမညဖလံ) ပုစ္ဆတိ။
(၃) နနု ဥပရိ အာဂတံ ဒါသကဿကောပမံ သန္ဓာတိ။
(၄) တသ္မာ တံ (သာမညဖလံ) ပုစ္ဆတိ။

(ဌ၊ နှာ ၁၄၄-လာ စတုက္က)

ရာဇာနမေဝ အနုဝတ္တိဿန္တိ။ ကဿရာနုဝတ္တကော ဟိ လောကော။
(၁) နနု ရာဇာပိ မနုဿော၊ သဗ္ဗာပိ ရာဇပရိသာ မနုဿာဝ ဟောန္တိ။ (ဝါ) နနု ယထာဓမ္မံယေဝ အနုဝတ္တိတဗ္ဗံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ရာဇာနမေဝ အနုဝတ္တိဿန္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ကဿရာနုဝတ္တကော လောကော။
(၄) တသ္မာ ရာဇာနမေဝ အနုဝတ္တိဿန္တိ ဝုတ္တံ။

(က) ပဏ္ဍိတပတိရူပကာနဉ္စိ သန္တိကေ ကထေတုံ ဒုက္ခံ ဟောတိ။
(ခ) တေ ပဒေ ပဒေ အက္ခရေ အက္ခရေ ဒေါသမေဝ ဝဒန္တိ။

"(က)တစ်ဝါကျတည်းကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ဧကဒေသတော ပဏ္ဍိတနာမကာနံ သန္တိကေ ကထေတုံ သုခံ ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ကထေတုံ ဒုက္ခံ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ပဏ္ဍိတပတိရူပကာနံ သန္တိကေ ကထေသိ။
(၄) တသ္မာ ကထေတုံ ဒုက္ခံ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ။

"(က+ခ)ဝါကျတို့၌ စတုက္က"

(၁) နနု ပဏ္ဍိတပတိရူပကော ပဏ္ဍိတောတိ ဧကဒေသနာမံ လဘတိ။
(ဝါ) နနု ပဏ္ဍိတပတိရူပကာနမ်ပိ သန္တိကေ ကထေတုံ သုခံ ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပဏ္ဍိတပတိရူပကာနံ သန္တိကေ ကထေတုံ ဒုက္ခံ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု တေ ပဒေ ပဒေ အက္ခရေ အက္ခရေ ဒေါသမေဝ ဝဒန္တိ။
(၄) တသ္မာ ပဏ္ဍိတပတိရူပကာနံ သန္တိကေ ကထေတုံ ဒုက္ခံ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၁၄၅-လာ စတုက္က)

ပါဏာတိပါတာပယတောတိ ပါဏံ ဟနန္တသပိ ဟနာပေန္တသပိ။
(၁) နနု ပါဏာတိပါတာပယတောတိ သဒ္ဒေါ ဧကောဝ ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပါဏံ ဟနန္တသပိ ဟနာပေန္တသပီတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။
(၃) နနု အတိပါတာပယတောတိပဒံ သုဒ္ဓကတ္တာရိ, ဟေတုကတ္တာရိ စ ပဝတ္တတိ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ ပါဏံ ဟနန္တသပိ ဟနာပေန္တသပီတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

http://www.dhammadownload.com

ပရိပန္ထေ တိဋ္ဌတော။ (ပါဠိတော်)

ပရိပန္ထေတိ အာဂတာဂတာနံ အစ္ဆိန္နနတ္ထံ မဂ္ဂေ တိဋ္ဌတော။

(၁) နနု ပါဠိယံ ပရိပန္ထေ တိဋ္ဌတောတိ သာမညဝစနံ အတ္ထိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အာဂတာဂတာနံ အစ္ဆိန္နနတ္ထန္တိပါဋိ ပက္ခိပိတ္ထာ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု အစ္ဆိန္နနတ္ထမေဝ တိဋ္ဌတီတိ အယမတ္ထော ပကရဏတော သိဒ္ဓေါ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ အာဂတာဂတာနံ အစ္ဆိန္နနတ္ထန္တိပါဋိ ပက္ခိပိတ္ထာ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

အဝိသဒ္ဒါ၏ အနက်

သညာယ ကရောတောပိဋ္ဌ အဝိသဒ္ဒါသည် မိစ္ဆာအယူကို ကဲ့ရဲ့ရာရောက်သောကြောင့် ဂရဟာအနက်ကို ဟော၏။

ကရောတော နု ကရီယတိ ပါဓန္တိ "ယံ ကိဉ္စိ ပါပံ ကရောမီ"တိ သညာယ ကရောတောပိ ပါပံ နု ကရီယတိ၊ နတ္ထိ ပါပံ။

"သံဝဏ္ဏနာနှင့်အညီ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ ပါဋိတော်၌ စတုက္က"

(၁) နနု (ပါပံ) ကရောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ နု ကရီယတိ ပါပန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) ပုဗ္ဗေ အသတော ဥပ္ပါဒေတုံ အသက္ကုဏေယျတ္တာ။ (ဋီသစ်)

(၄) နု ကရီယတိ ပါပန္တိ ဝုတ္တံ။

"သံဝဏ္ဏနာ ပါဋိများ၌ ဋီသစ်ကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု "ယံ ကိဉ္စိ ပါပံ ကရောမီ"တိ သညာယ (ပါပံ) ကရောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပါပံ နု ကရီယတိ၊ နတ္ထိ ပါပန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) ပုဗ္ဗေ အသတော ဥပ္ပါဒေတုံ အသက္ကုဏေယျတ္တာ။ (ဋီသစ်)

(၄) ပါပံ နု ကရီယတိ၊ နတ္ထိ ပါပန္တိ ဝုတ္တံ။

(က) **ကရောတော နု ကရီယတိ** ပါဓန္တိ "ယံ ကိဉ္စိ ပါပံ ကရောမီ"တိ သညာယ ကရောတောပိ ပါပံ နု ကရီယတိ၊ နတ္ထိ ပါပံ။

(ခ) သတ္တာ ပန "ပါပံ ကရောမာ"တိ ဧဝံသညိနော ဟောန္တိတိ ဒီပေတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု "ယံ ကိဉ္စိ ပါပံ ကရောမီ"တိ သညာယ (ပါပံ) ကရောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပါပံ နု ကရီယတိ၊ နတ္ထိ ပါပန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု သတ္တာ "ပါပံ ကရောမာ"တိ ဧဝံသညိနော ဟောန္တိတိ ဒီပေတိ။

(၄) တသ္မာ ပါပံ နု ကရီယတိ၊ နတ္ထိ ပါပန္တိ ဝုတ္တံ။

(က) တတ္ထ **ယဇန္တော**တိ မဟာယာဂံ ကရောန္တော။

(ခ) **ဒမေနော**တိ ။ပ။ အတ္ထော။

(ဂ) သဗ္ဗထာပိ ပါပပုညာနံ ကိရိယမေဝ ပဋိက္ခိပတိ။

http://www.dhammadownload.com

"(က+ခ)ဝါကျတို့၌ စတုက္က"

(၁) နနု မဟာယာဂံ ကရောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပုညံ နတ္ထီတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ပူရဏော သတ္ထာပိ ပါပပုညာနံ ကိရိယမေဝ ပဋိက္ခိပတိ။
(၄) တသ္မာ ပုညံ နတ္ထီတိ ဝုတ္တံ။

ဝါစံ အနုဂ္ဂဏ္ဟန္တော အနိက္ကုဇ္ဇန္တော ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမိ။ (ပါဠိတော်)
(က) **အနိက္ကုဇ္ဇန္တော**တိ သာရဝသေနေဝ ဣဒံ နိဿရဏံ, အယံ ပရမတ္ထောတိ ဟဒယေ အဋ္ဌပေန္တော။
(ခ) ဗျဥ္ဇနံ ပန တေန ဥဂ္ဂဟိတဗ္ဗေဝ နိက္ကုဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု သာရဝသေနေဝ ဣဒံ နိဿရဏံ, အယံ ပရမတ္ထောတိ ဟဒယေ န ဌပေတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ အဇာတသတ္တု ရာဇာ ပူရဏကဿပဝါဒံ ဘဂဝတော အဝေါစ။
(၃) နနု ဗျဥ္ဇနံ တေန ဥဂ္ဂဟိတဗ္ဗေဝ နိက္ကုဇ္ဇိတဗ္ဗံ။
(၄) တသ္မာ အဇာတသတ္တု ရာဇာ ပူရဏကဿပဝါဒံ ဘဂဝတော အဝေါစ။

"တစ်နည်း"

(၁) နနု သာရဝသေနေဝ ဣဒံ နိဿရဏံ, အယံ ပရမတ္ထောတိ ဟဒယေ န ဌပေတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဗျဥ္ဇနံ တေန ဥဂ္ဂဟိတဗ္ဗေဝ နိက္ကုဇ္ဇိတဗ္ဗာတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု တထာယေဝ ဘဂဝတော သန္တိကေ ဘာသိတံ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ ဗျဥ္ဇနံ တေန ဥဂ္ဂဟိတဗ္ဗေဝ နိက္ကုဇ္ဇိတဗ္ဗာတိ ဝုတ္တံ။

(ခ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်း

အနုဂ္ဂဏ္ဟန္တော အနိက္ကုဇ္ဇန္တော ဟူသော ပါဠိတော်လာ သဒ္ဒါတို့ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ခ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါ ထားသည်။

(ဌ၊ နှာ ၁၄၆-လာ စတုက္က)

အတ္ထကာရေတိ အတ္တကာရော။
(၁) နနု ပါဠိယံ အတ္တကာရေတိ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ အတ္တကာရောတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။
(၃) နနု အတ္တကာရေတိ ဧတ္ထ ပစ္စတ္တဝစနဿ ဧ-ကာရဝသေန ပဒသိဒ္ဓိ၊ ပစ္စတ္တတ္ထေ ဝါ ဘုမ္မဝစနံ ဟောတိ။ (ဋီ)
(၄) တသ္မာ အတ္တကာရောတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

နတ္ထိ ပုရိသကာရေတိ ယေန ပုရိသကာရေန သတ္တာ ဝုတ္တပ္ပကာရာ သမ္ပတ္တိယော ပါပုဏန္တိ၊ တမ္မိ ပဋိက္ခိပတိ။
(၁) နနု ယေန ပုရိသကာရေန သတ္တာ ဝုတ္တပ္ပကာရာ သမ္ပတ္တိယော ပါပုဏန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပုရိသကာရေတိ တမ္မိ ပဋိက္ခိပတိ။
(၃) နနု မက္ခလိ "နတ္ထိ ဟေတူ"တိ ဝဒန္တော ဥဘယံ ပဋိဗာဟတိ။
(၄) တသ္မာ ပုရိသကာရေတိ တမ္မိ ပဋိက္ခိပတိ။

အမှာ။ ပရိဟာရဘောဂပြ ပါဠိသည် ဌ၊ နှာ ၁၅၀-၌ လာ၏။

http://www.dhammadownload.com

နတ္ထိ ဝီရိယံ၊ နတ္ထိ ပုရိသထာမော၊ နတ္ထိ ပုရိသပရက္ကမော။ (ပါဋိတော်)

(က) **နတ္ထိ ဝီရိယ**န္တိအာဒီနိ သဗ္ဗာနိ ပုရိသကာရဝေဝစနာနေဝ။

(ခ) "ဣဒံ နော ဝီရိယေန, ဣဒံ ပုရိသထာမေန, ဣဒံ ပုရိသပရက္ကမေန ပဝတ္တ"န္တိ ဧဝံ ပဝတ္တဝစနပဋိကွေပ-ကရဏဝသေန ပနေတာနိ ဝိသုံ အာဒီယန္တိ။

"(က+ခ)ဝါကျတို့၌ ၊ဝါ- (ခ)ဝါကျ အရုဈတ္ထ ပနကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု နတ္ထိ ဝီရိယန္တိအာဒီနိ သဗ္ဗာနိ ပုရိသကာရဝေဝစနာနေဝ ဟောန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဧတာနိ ဝိသုံ အာဒီယန္တိ။

(၃) နနု "ဣဒံ နော ဝီရိယေန, ဣဒံ ပုရိသထာမေန, ဣဒံ ပုရိသပရက္ကမေန ပဝတ္တ"န္တိ ဧဝံ ပဝတ္တဝစနပဋိကွေပ-ကရဏဝသေန ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဧတာနိ ဝိသုံ အာဒီယန္တိ။

ပနသဒ္ဒါ ထားခြင်းအကြောင်း

နတ္ထိ ဝီရိယံ အစရှိသော သဒ္ဒါတို့ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ခ)ဝါကျဝယ် ပနေတာ၌ ပနသဒ္ဒါကို ထား၏။

(က) **သဗ္ဗေ ဇီဝါ**တိ သာလိယဝဂေါရူမာဒယော သန္ဓာယ ဝဒတိ။

(ခ) တေသု ဟိ သော ဝိရူဟနဘာဝေန ဇီဝသညီ။

"(က)ဝါကျ၌ စတုက္က"

(၁) နနု သာလိယဝဂေါရူမာဒယော နိဇ္ဇီဝါ ဟောန္တိ။ (သီဂဏ္ဌိ)

(၂) အထ ကသ္မာ သဗ္ဗေ ဇီဝါတိ သာလိယဝဂေါရူမာဒယော သန္ဓာယ ဝဒတီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု တေသု သော ဝိရူဟနဘာဝေန ဇီဝသညီ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ သဗ္ဗေ ဇီဝါတိ သာလိယဝဂေါရူမာဒယော သန္ဓာယ ဝဒတီတိ ဝုတ္တံ။

(၄၊ နှာ ၁၄၇-လာ စတုက္က)

ဒွဋ္ဌိပဋိပဒါတိ ဒွါသဋ္ဌိ ပဋိပဒါတိ ဝဒတိ။

(၁) နနု ပါဋိယံ ဒွဋ္ဌိပဋိပဒါတိ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဒွါသဋ္ဌိ ပဋိပဒါတိ ဝဒတီတိ တယာ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု အယံ မက္ခလိဂေါသာလော ဒွါသဋ္ဌိ ပဋိပဒါတိ ဝတ္တဗ္ဗေ သဘာဝနိရုတ္တိံ အဇာနန္တော ဒွဋ္ဌိပဋိပဒါတိ ဝဒတိ။

(၄) တသ္မာ ဒွါသဋ္ဌိ ပဋိပဒါတိ ဝဒတီတိ မယာ ဝုတ္တံ။

(က) **ဒွဋ္ဌန္တရကပ္ပါ**တိ ဧကသ္မိံ ကပ္ပေ စတုသဋ္ဌိ အန္တရကပ္ပါ နာမ ဟောန္တိ။

(ခ) အယံ ပန အညေ ဒွေ အဇာနန္တော ဧဝမာဟ။

(၁) နနု ဧကသ္မိံ ကပ္ပေ စတုသဋ္ဌိ အန္တရကပ္ပါ နာမ ဟောန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဒွဋ္ဌန္တရကပ္ပါတိ ဧဝမာဟ။

(၃) နနု အယံ (မက္ခလိဂေါသာလော) အညေ ဒွေ အဇာနန္တော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဒွဋ္ဌန္တရကပ္ပါတိ ဧဝမာဟ။

http://www.dhammadownload.com

ပနသဒ္ဒါ ထားခြင်းအကြောင်း

ဒွဋ္ဌန္တရကပ္ပါ ဟူသော သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ခ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါကို ထားသည်။

(ဌာ နှာ ၁၄၈-လာ စတုက္က)

ပဏ္ဍိတောပိ ကိရ အန္တရာ ဝိသုဇ္ဈိတုံ န သက္ကောတိ။

(၁) နနု ပဏ္ဍိတော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အန္တရာ ဝိသုဇ္ဈိတုံ န သက္ကောတီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု သတ္တာနံ သံသာရကာလဿ နိယတဘာဝေါ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ အန္တရာ ဝိသုဇ္ဈိတုံ န သက္ကောတီတိ ဝုတ္တံ။

ဗာလောပိ တတော ဥဒ္ဓံ န ဂစ္ဆတိ။

(၁) နနု ဗာလော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ တတော ဥဒ္ဓံ န ဂစ္ဆတီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု သတ္တာနံ သံသာရကာလဿ နိယတဘာဝေါ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ တတော ဥဒ္ဓံ န ဂစ္ဆတီတိ ဝုတ္တံ။

(ဌာ နှာ ၁၄၉-လာ စတုက္က)

(က) **နတ္ထိ ဗာဟယနဝဗုဒ္ဓေနတိ** နတ္ထိ ဗာဟယနဝဗုနာနိ။

(ခ) နံ သံသာရော ပဏ္ဍိတဿ ဗာဟယတိ၊ နံ ဗာလဿ ဝဗုတီတိ အတ္ထော။

(ဂ) **ဥက္ကံသာဝကံသေ**တိ ဥက္ကံသာဝကံသာ။

(ဃ) ဗာဟယနဝဗုနာနမေတံ အဓိဝစနံ။

(င) ဣဒါနိ တမတ္ထံ ဥပမာယ သာဓေန္တော **"သေယျထာပိ နာမာ"**တိအာဒိ မာဟ။

"(င)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ဧဝံ သံသာရဿ ဗာဟယနဝဗုနာနံ အဘာဝံ ဒဿေတိ။ (ပခုက္က၂)

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "သေယျထာပိ နာမာ"တိအာဒိမာဟ။

(၃) နနု ဣဒါနိ တမတ္ထံ ဥပမာယ သာဓေတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "သေယျထာပိ နာမာ"တိအာဒိမာဟ။

အမှာ။ "ဧဝံ သံသာရဿ ဗာဟယနဝဗုနာနံ အဘာဝံ ဒဿေတွာ"ဟူသော ပါဌသေသ ပုဗ္ဗာနုသန္ဓေဝါကျကို ထည့်၍ အနုသန္ဓေဝါကျ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

နတ္ထိ ဒိန္နန္တိ ဒိန္နဖလာဘာဝံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။

(၁) နနု မုချတော ဒိန္နံ အန္နာဒိဝတ္ထု အတ္ထိ။ (ကိုင်းကုန်း)

(၂) အထ ကသ္မာ နတ္ထိ ဒိန္နန္တိ ဝဒတိ။

(၃) နနု ဒိန္နဖလာဘာဝံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။

(၄) တသ္မာ နတ္ထိ ဒိန္နန္တိ ဝဒတိ။

http://www.dhammadownload.com

နတ္ထိ မာတာ နတ္ထိ ပိတာတိ တေသု သမ္မာပဋိပတ္တိမိစ္ဆာပဋိပတ္တီနံ ဖလာဘာဝဝသေန ဝဒတိ။

(၁) နနု မာတာပိတရော သန္တိ။ (ကိုင်းကုန်း)

(၂) အထ ကသ္မာ နတ္ထိ မာတာ နတ္ထိ ပိတာတိ ဝဒတိ။

(၃) နနု တေသု သမ္မာပဋိပတ္တိမိစ္ဆာပဋိပတ္တီနံ ဖလာဘာဝဝသေန ဝဒတိ။

(၄) တသ္မာ နတ္ထိ မာတာ နတ္ထိ ပိတာတိ ဝဒတိ။

(ဌ၊ နှာ ၁၅၀-လာ စတုက္က)

(က) **ပဒါနီ**တိ "အယံ ဧဝံ သီလဝါ အဟောသိ၊ ဧဝံ ဒုဿီလော"တိအာဒိနာ နယေန ပဝတ္တာနိ ဂဏ္ဌာဂဏ္ဌာပဒါနိ။

(ခ) သရီရမေဝ ဝါ ဧတ္ထ ပဒါနိတိ အဓိပ္ပေတံ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ပဒါနိတိ "အယံ ဧဝံ သီလဝါ အဟောသိ၊ ဧဝံ ဒုဿီလော"တိအာဒိနာ နယေန ပဝတ္တာနိ ဂဏ္ဌာဂဏ္ဌာပဒါနိ ဟောန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သရီရမေဝ ဝါ ဧတ္ထ ပဒါနိတိ အဓိပ္ပေတံ။

(၃) တံ တံ ကိရိယာယ ပဒိုတဗ္ဗတော။ (ဋီသစ်)

(၄) သရီရမေဝ ဝါ ဧတ္ထ ပဒါနိတိ အဓိပ္ပေတံ။

အာဟုတိယောတိ ယံ ပါဟုနကသက္ကာရာဒိဘေဒံ ဒိန္နဒါနံ။

(၁) နနု ပါဠိယံ အာဟုတိယောတိ သာမညေန ဧကပဒမေဝ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ အာဟုတိယောတိ ယံ ပါဟုနကသက္ကာရာဒိဘေဒံ ဒိန္နဒါနန္တိ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု ဝိရူပေကသေသနိဒ္ဒေသော ဧသ။

(၄) တသ္မာ အာဟုတိယောတိ ယံ ပါဟုနကသက္ကာရာဒိဘေဒံ ဒိန္နဒါနန္တိ သံဝဏ္ဏိတံ။

သတိ။ အာဟုတိယောပုဒ်ကို "ဒိန္နဉ္စ ယိဋ္ဌဉ္စ အာဟုတိစ အာဟုတိယော"ဟု ဝိရူပေကသေသ တဒ္ဓိတ်ကြံပါ။

ကမ္မံ ပဋိဗာဟန္တေနာပိ ဝိပါကော ပဋိဗာဟိတော ဟောတိ။

(၁) နနု ပုရဏကဿပေါ ကမ္မံ ပဋိဗာဟတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဝိပါကော ပဋိဗာဟိတော ဟောတိ။

(၃) အသတိ ကမ္မသ္မိံ ဝိပါကာဘာဝတော။ (ဋီသစ်)

(၄) ဝိပါကော ပဋိဗာဟိတော ဟောတိ။

ဝိပါကံ ပဋိဗာဟန္တေနာပိ ကမ္မံ ပဋိဗာဟိတံ ဟောတိ-၌ "အပိကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု အဇိတော ဝိပါကံ ပဋိဗာဟတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ကမ္မံ ပဋိဗာဟိတံ ဟောတိ။

(၃) အသတိ ဝိပါကေ ကမ္မဿ နိရတ္ထကတာပတ္တိတော။ (ဋီသစ်)

(၄) ကမ္မံ ပဋိဗာဟိတံ ဟောတိ။

http://www.dhammadownload.com

အဘဗ္ဗော တဿတ္တဘာဝဿ အနန္တရံ သဂ္ဂမ္ဖိ ဂန္တုံ၊ ပဂေဝ မောက္ခံ။

သဂ္ဂမ္ဖိဒ္ဒ ပိသဒ္ဒါ၏ အနက်နှင့် အဓိပ္ပါယ်

သဂ္ဂမ္ဖိဒ္ဒ ပိသဒ္ဒါသည် ဂရဟာဇောတက ဖြစ်၏။ ယင်းပိသဒ္ဒါဖြင့် မောက္ခ၏ သမ္ဘာဝနတ္ထကို ဆည်းသည်။

(က) ဝန္ဒခါဏု နာမေသ သတ္တော ပထဝိဂေါပကော။
(ခ) ယေဘုယျေန ဧဝရူပဿ ဘဝတော ဝုဋ္ဌာနံ နာမ နတ္ထိ။
"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"
(၁) နနု ကောစိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဘဝတော ဝုဋ္ဌာတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဝန္ဒခါဏု နာမေသ သတ္တော ပထဝိဂေါပကော။
(၃) နနု ယေဘုယျေန ဧဝရူပဿ ဘဝတော ဝုဋ္ဌာနံ နာမ နတ္ထိ။
(၄) တသ္မာ ဝန္ဒခါဏု နာမေသ သတ္တော ပထဝိဂေါပကော။

(ဌ၊ နှာ ၁၅၁-လာ စတုက္က)

(က) **အနိမ္မာတော**တိ အနိမ္မာပိတာ။
(ခ) ကေစိ "အနိမ္မာပေတဗ္ဗာ"တိ ပဒံ ဝဒန္တိ။
(ဂ) တံ နေဝ ပါဠိယံ, နာ အဋ္ဌကထာယံ ဒိဿတိ။
"(ခ+ဂ)ဝါကျ စတုက္က"
(၁) နနု သဒ္ဒတော ယုတ္တံ, အတ္ထတော စ ပုရိမေန သမာနံ။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ ကေစိ "အနိမ္မာပေတဗ္ဗာ"တိ ပဒံ ဝဒန္တိ ကေစိသဒ္ဒေန တယာ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု တံ နေဝ ပါဠိယံ, နာ အဋ္ဌကထာယံ ဒိဿတိ။
(၄) တသ္မာ ကေစိ "အနိမ္မာပေတဗ္ဗာ"တိ ပဒံ ဝဒန္တိ ကေစိသဒ္ဒေန မယာ ဝုတ္တံ။
"(တစ်နည်း)"
(၁) နနု ကေစိ "အနိမ္မာပေတဗ္ဗာ"တိ ပဒံ ဝဒန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ တံ ပဒံ နာ ဂဟေတဗ္ဗံ။
(၃) နနု တံ နေဝ ပါဠိယံ, နာ အဋ္ဌကထာယံ ဒိဿတိ။
(၄) တသ္မာ တံ ပဒံ နာ ဂဟေတဗ္ဗံ။
အမှာ။ ပထမနည်းသည် = ဥယျာဉ်နည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် = ကိုင်းကုန်းနည်း ဖြစ်၏။

(က) **သဗ္ဗဝါရိဝါရိတော စာ**တိ ဝါရိတသဗ္ဗဉ္ဉဒကော၊ ပဋိက္ခိတ္တသဗ္ဗသီတောဒကောတိ အတ္ထော။
(ခ) သော ကိရ သီတောဒကေ သတ္တသညီ ဟောတိ၊ တသ္မာ နာ တံ ဝဋ္ဋတွေတိ။
"(က+ခ) စတုက္က"
(၁) နနု ပါဠိယံ သဗ္ဗဝါရိဝါရိတော စာတိ သာမညေန ဝုတ္တော။
(၂) အထ ကသ္မာ ပဋိက္ခိတ္တသဗ္ဗသီတောဒကောတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။
(၃) နနု သော သီတောဒကေ သတ္တသညီ ဟောတိ၊ နာ တံ ဝဋ္ဋတွေတိ။
(၄) တသ္မာ ပဋိက္ခိတ္တသဗ္ဗသီတောဒကောတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

http://www.dhammadownload.com

သော ကိရ သီတောဒကေ သတ္တသညီ ဟောတိ၊ တသ္မာ နု တံ ဝဋ္ဋွေတိ။

(၁) နနု သီတောဒကေ သတ္တဇိဝဘာဝေါ နတ္ထိ။

(တစ်နည်း) နနု သီတောဒကော နိဿတ္တော နိဇ်ဇီဝေါ ဟောတိ။

(တစ်နည်း) နနု နိဿတ္တနိဇ်ဇီဝဘာဝေန ဥဒကပရိဘုဉ္ဇနေ နိဒ္ဒေါသောယေဝ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သော (နာဋ္ဌပုတ္တော) နု တံ ဝဋ္ဋွေတိ။

(၃) နနု သော သီတောဒကေ သတ္တသညီ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ သော (နာဋ္ဌပုတ္တော) နု တံ ဝဋ္ဋွေတိ။

(က) ဇတဿ ဝါဒေ ကိဉ္စိ သာသနာနုလောမမ္မိ အတ္ထိ။

(ခ) အသုဒ္ဓလဒ္ဓိတာယ ပန သဗ္ဗာ ဒိဋ္ဌိယေဝ ဇာတာ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ဇတဿ ဝါဒေ ကိဉ္စိ သာသနာနုလောမမ္မိ အတ္ထိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သဗ္ဗာ ဒိဋ္ဌိယေဝ ဇာတာ။

(၃) အသုဒ္ဓလဒ္ဓိတာယ။

(၄) သဗ္ဗာ ဒိဋ္ဌိယေဝ ဇာတာ။

ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်း

နိဂဏ္ဌနာဋ္ဌပုတ္တ၏ ဝါဒဒ္ဒ သာသနာတော်အားလျော်သော အယူရှိပါလျက် နိဂဏ္ဌနာဋ္ဌပုတ္တ၏ အယူအားလုံးတို့သည် မိစ္ဆာအယူ ဖြစ်ကြကုန်၏ဟု ဖွင့်ဆိုသော အဋ္ဌကထာပြ သံဝဏ္ဏနာအနက် (အကျိုး)ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ခ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါ ထားသည်။

(ဌ၊ နှာ ၁၅၂-လာ စတုက္က)

တိတ္ထိယဝါဒေသု သာရံ အလဘန္တော ဘဂဝန္တံ ပုစ္ဆာမိတိ။

(၁) နနု အညေ သမဏဗြာဟ္မဏော ပုစ္ဆိတော။

(၂) အထ ကသ္မာ ဘဂဝန္တံ ပုစ္ဆာမိတိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

(၃) နနု တိတ္ထိယဝါဒေသု သာရံ န လဘတိ။

(၄) တသ္မာ ဘဂဝန္တံ ပုစ္ဆာမိတိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

အမှာ။ မာနန္တာ ဝတ္တမာနေ စ လက္ခဏော ဟေတုကေ သိယုံ – မာနပစ္စည်း အန္တပစ္စည်းတို့သည် ဝတ္တမာန်အနက်, လက္ခဏ အနက်, ဟေတုအနက် သုံးမျိုးတို့၌ သက်နိုင်သည်။ ဤအလဘန္တောပုဒ်၌ အန္တပစ္စည်းကို ဟိတ် (ဟေတု)အနက်၌ သက်၏ဟု ကြံသည်။ ထို့ကြောင့် အလဘန္တော တိုင်အောင်သော စကားရပ်တို့ကို ပရိ+ဘောအဖြစ် ထုတ်၏။

သတိ။ စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၊ အလိုမရှိ၊ အရုစိမှာ၊ ပရိဟာရ၏ ဟိတ်ဖြစ်မြဲ။

http://www.dhammadownload.com

အဟံ ပနမိုဿ ဒါသော။ (ပါဠိတော်)
သတဘာဂမွိ ယာဝဇီဝံ နံ သက္ခိဿာမိ ဒါတုန္တိ။

"စတုက္က"

(၁) နနု ယာဝဇီဝံ ဒါနတ္ထာယ ဥဿာဟံ ကရောမီတိ စိန္တေသိ။
(၂) အထ ကသ္မာ သတဘာဂမွိ ဒါတုံ နံ သက္ခိဿာမီတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု အဟံ ဒါသော ဟောမိ။
(၄) တသ္မာ သတဘာဂမွိ ဒါတုံ နံ သက္ခိဿာမီတိ ဝုတ္တံ။
အမှာ။ စောဒကာဘောဂကို = နနု ယာဝဇီဝံ ဒါနံ ဒဿာမီတိ စိန္တေသိ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နနု ယာဝဇီဝံ ပုညာနိ ကရိဿာမီတိ စိန္တေသိ ဟူ၍လည်းကောင်း ထုတ်နိုင်သေး၏။

"တစ်နည်း"

(၁) နနု သတဘာဂေါ ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ယာဝဇီဝံ နံ သက္ခိဿာမိ ဒါတုန္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု အဟံ ဒါသော ဟောမိ။
(၄) တသ္မာ ယာဝဇီဝံ နံ သက္ခိဿာမိ ဒါတုန္တိ ဝုတ္တံ။
အမှာ။ စတုက္က နှစ်နည်းတို့တွင် ပဌမနည်းသည် ပိုကောင်း၏။ ဒုတိယနည်းသည် သင့်ရုံမျှသာ ဖြစ်၏။

(ဌ၊ နှာ ၁၅၃-ဃာ စတုက္က)

(က) **အာဘိနိမန္တေယျာမပိ** နန္တိ အာဘိဟရိတွာပိ နံ နိမန္တေယျာမ။
(ခ) တတ္ထ ဒုဝိဓော အာဘိဟာရော ဝါစာယ စေဝ ကာယေန စ။
(ဂ) "တုမှာကံ ။ပ။ ကာယေန အာဘိဟရိတွာ နိမန္တေတိ နာမ။
(ဃ) တဒုဘယမွိ သန္ဓာယ "အာဘိနိမန္တေယျာမပိ နံ"န္တိ အာဟ။

"(ဃ)ဝါကျကို ကြံဆ၍ ထုတ်သော စတုက္က"

(၁) နနု ဒွိသု အာဘိဟာရေသု ကွမ ဧကေကမေဝ အဓိပ္ပေတံ။ (ဂဏ္ဌိ)
(၂) အထ ကသ္မာ တဒုဘယမွိ သန္ဓာယ "အာဘိနိမန္တေယျာမပိ နံ"န္တိ အာဟ။
(၃) နနု တဒုဘယမွိ (တတ္ထ) သမ္ဘဝတိ။
(၄) တသ္မာ တဒုဘယမွိ သန္ဓာယ "အာဘိနိမန္တေယျာမပိ နံ"န္တိ အာဟ။

"သောတုဇနဘာဝ"
ဆရာ မိဘ ဉာတကာ စ၊ ဒါယကာ စ ရဟန်းဒကာ။
ဤမေ ပဉ္စ မထောက်ပါကာ၊ ဆင်းရဲပါ၏ ပဝုစ္စတိ။

http://www.dhammadownload.com

ဓမ္မိကမိုဿ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိံ သံဝိဒဟေယျာမ။ (ပါဋိတော်)

(က) **ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိန္တိ** ရက္ခာသင်္ခါတဥ္စေဝ အာဝရဏသင်္ခါတဥ္စ ဂုတ္တိံ။

(ခ) သာ ပနေသာ နအာဝုဓဟတ္ထေ ပုရိသေ ဌပေန္တေန ဓမ္မိကာ နာမ သံဝိဒဟိတာ ဟောတိ။ ယထာ ပန အဝေလာယ ကဋ္ဌဟာရိကပဏ္ဏဟာရိကာဒယော ဝိဟာရံ နပဝိသန္တိ၊ မိဂလုဒ္ဒကာဒယော ဝိဟာရသီမာယ မိဂေ ဝါ မစ္ဆေ ဝါ နဂဏ္ဍန္တိ၊ ဧဝံ သံဝိဒဟန္တေန ဓမ္မိကာ နာမ ရက္ခာ သံဝိဟိတာ ဟောတိ။

(ဂ) တံ သန္ဓာယာဟ "ဓမ္မိက"န္တိ။

"(ခ) စတုက္က"

(၁) နနု အာဝုဓဟတ္ထေ ပုရိသေ ဌပေန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သာ ဧသာ ဓမ္မိကာ နာမ သံဝိဒဟိတာ ဟောတိ။

(၃) နနု ယထာ အဝေလာယ ကဋ္ဌဟာရိကပဏ္ဏဟာရိကာဒယော ဝိဟာရံ နပဝိသန္တိ၊ မိဂလုဒ္ဒကာဒယော ဝိဟာရသီမာယ မိဂေ ဝါ မစ္ဆေ ဝါ နဂဏ္ဍန္တိ၊ ဧဝံ သံဝိဒဟန္တေန ဓမ္မိကာ နာမ ရက္ခာ သံဝိဟိတာ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ သာ ဧသာ ဓမ္မိကာ နာမ သံဝိဒဟိတာ ဟောတိ။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိန္တိ ဝိသေသျဝစနေနေဝ ဣဓာဓိပ္ပေတတ္ထော သိဒ္ဓေါ။

(၂) အထ ကံ သန္ဓာယာဟ "ဓမ္မိက"န္တိ ဝိသေသနံ။

(၃) နနု သာ ဧသာ နအာဝုဓဟတ္ထေ ပုရိသေ ဌပေန္တေန ဓမ္မိကာ နာမ သံဝိဒဟိတာ ဟောတိ။ ယထာ ပန အဝေလာယ ကဋ္ဌဟာရိကပဏ္ဏဟာရိကာဒယော ဝိဟာရံ နပဝိသန္တိ၊ မိဂလုဒ္ဒကာဒယော ဝိဟာရသီမာယ မိဂေ ဝါ မစ္ဆေ ဝါ နဂဏ္ဍန္တိ၊ ဧဝံ သံဝိဒဟန္တေန ဓမ္မိကာ နာမ ရက္ခာ သံဝိဟိတာ ဟောတိ။

(၄) တံ သန္ဓာယာဟ "ဓမ္မိက"န္တိ ဝိသေသနံ။

"(ဂ)ဝါကျ၌ တံ သန္ဓာယာဟ ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဋိယံ ဓမ္မိကန္တိ အဝိသေသတော ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ယထာ အဝေလာယ ကဋ္ဌဟာရိကပဏ္ဏဟာရိကာဒယော ဝိဟာရံ နပဝိသန္တိ၊ မိဂလုဒ္ဒကာဒယော ဝိဟာရသီမာယ မိဂေ ဝါ မစ္ဆေ ဝါ နဂဏ္ဍန္တိ၊ ဧဝံ သံဝိဒဟန္တေန ဓမ္မိကာ နာမ ရက္ခာ သံဝိဟိတာ ဟောတီတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု တံ သန္ဓာယာဟ "ဓမ္မိက"န္တိ ဝိသေသနံ။

(၄) တသ္မာ ယထာ အဝေလာယ ကဋ္ဌဟာရိကပဏ္ဏဟာရိကာဒယော ဝိဟာရံ နပဝိသန္တိ၊ မိဂလုဒ္ဒကာဒယော ဝိဟာရသီမာယ မိဂေ ဝါ မစ္ဆေ ဝါ နဂဏ္ဍန္တိ၊ ဧဝံ သံဝိဒဟန္တေန ဓမ္မိကာ နာမ ရက္ခာ သံဝိဟိတာ ဟောတီတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၄၊ နှာ ၁၅၄-လာ စတုက္က)

အပ္ပံ ဝါ ဘောဂကွန္ဓံ ပဟာယ မဟန္တံ ဝါ ဘောဂကွန္ဓံ ပဟာယ။ (ပါဋိတော်)

(က) ယထာ ဟိ မဟန္တံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတုံ ဒုက္ကရံ၊ ဧဝံ အပ္ပမ္ပိတိ ဒဿနတ္ထံ ဥဘယမာဟ။

(ခ) ဒါသဝါရေ ပန ယသ္မာ ဒါသော အတ္တနောပိ အနိဿရော, ပဂေဝ ဘောဂါနံ။ ယဉ္ဍိ တဿ ဓနံ၊ တံ သာမိကာနညေဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဘောဂဂ္ဂဟဏံ နကတံ။

"(က)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု မဟန္တံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတုံယေဝ ဒုက္ကရံ၊ နအပ္ပံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတုံ ဒုက္ကရံ။ (ဋီသစ်)

http://www.dhammadownload.com

(၂) အထ ကသ္မာ ဥဘယမာဟ။
(၃) နနု ယထာ မဟန္တံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတုံ ဒုက္ကရံ၊ ဧဝံ အပွမ္ပိတိ ဒဿနတ္ထံ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ဥဘယမာဟ။

"(ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု အပွမ္ပိ ဘောဂံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတုံ ဒုက္ကရံ။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ ဒါသဝါရေ ဘောဂဂ္ဂဟဏံ နု ကတံ။
(၃) နနု ဒါသော အတ္တနောပိ အနိဿရော, ပဂေဝ ဘောဂါနံ။
(၄) တသ္မာ ဒါသဝါရေ ဘောဂဂ္ဂဟဏံ နု ကတံ။
အမှာ။ ဤကား ယသ္မာ ဒါသော အတ္တနောပိ အနိဿရော, ပဂေဝ ဘောဂါနံ တသ္မာ ဟိတ်ကို "ဘောဂကမ္မံ နု ကတံ"၌ မူလီဟိတ်+မူလီဖိုလ် အဖြစ်ဖြင့် စပ်သည်ကို ရှု၍ ထုတ်သော စတုက္ကတည်း။
ယဥ္စိ တဿ ဓနံ တံ သာမိကာနညေဝ ဟောတိ တသ္မာ ဟိတ်ကို "ပဂေဝ ဘောဂါနံ (သို့) ဘောဂါနံ အနိဿရော"၌ မူလအကြောင်း+မူလအကျိုး အဖြစ်ဖြင့် စပ်သည်ကို ရှု၍ ---

"စတုက္က ထုတ်သော်"

(၁) နနု ဒါသဿ ဓနံ ဒါသောယေဝ ဣဿရော ဟောတိ။ (ဝါ) နနု အတ္တနော သန္တကမေဝ ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပဂေဝ ဘောဂါနန္တိ (ဘောဂါနံ အနိဿရောတိ) ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ယံ တဿ ဓနံ တံ သာမိကာနညေဝ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ပဂေဝ ဘောဂါနန္တိ (ဘောဂါနံ အနိဿရောတိ) ဝုတ္တံ။
အမှာ။ (ခ)ဝါကျ၌ စတုက္ကထုတ်ပါဟု သာမညမေးသော်လည်း နှစ်နည်းလုံးဖြေပါ။

"(ခ)ဝါကျ၌ ရှေ့နှစ်ဝါကျကို စတုက္က"

(၁) နနု ဒါသဿ ဓနံ ဒါသောယေဝ ဣဿရော ဟောတိ။ (ဝါ) နနု အတ္တနော သန္တကမေဝ ဟောတိ။
(ဝါ) နနု ဒါသော အတ္တနောပိ ဘောဂါနမ္ပိ ဣဿရော။
(၂) အထ ကသ္မာ ဒါသော အတ္တနောပိ အနိဿရော, ပဂေဝ ဘောဂါနန္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ယံ တဿ ဓနံ၊ တံ သာမိကာနညေဝ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ဒါသော အတ္တနောပိ အနိဿရော, ပဂေဝ ဘောဂါနန္တိ ဝုတ္တံ။

ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်း

ကဿကဝါရ၌ "အပွံ ဝါ ဘောဂကမ္မံ ပဟာယ မဟန္တံ ဝါ ဘောဂကမ္မံ ပဟာယ"စသည်ဖြင့် ဘောဂသဒ္ဒါကို ဆိုထားပါလျက် ဒါသဝါရ၌ ဘောဂသဒ္ဒါ မဆိုထားသည့် ပါဠိတော်သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ခ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါ ထားသည်။

ပိသဒ္ဒါ၏ အနက်

ဒါသော အတ္တနောပိ၌ ပိသဒ္ဒါသည် ကျွန်၏ကိုယ် အတ္တဘောဒြဗ်ဟူသော အတ္တပုဒ်နောင် ထိုင်၏။ ယင်းအတ္တပုဒ်သည် ဘောဂထက် အမြတ် ဖြစ်သောကြောင့် သမ္ဘာဝနာ ပိသဒ္ဒါသာ ဖြစ်၏။

သမုစ္စေတဗ္ဗတ္ထ

ဒါသော အတ္တနောပိ၌ ထိုင်သော သမ္ဘာဝနာ ပိသဒ္ဒါဖြင့် ဂရဟာဖြစ်သော စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကိုကား ပြောဖွယ်ရာ မလို၊ အစိုးမရနိုင်သည်သာဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို ပေါင်းဆည်းသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဝါဒန္တရ မှတ်ဘွယ်

ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်ကား ပိသဒ္ဒါ၏ ထိုင်ရာပုဒ်ကို ရှု၍ ဆုံးဖြတ်သော ဘုရားကြီး ဆရာတော်၏ ဝါဒ ဖြစ်သည်။ ရွှေရေးဆောင် ဆရာတော်ကမူ ထိုင်ရာပုဒ်ကို မရှုဘဲ ပေါင်းဆည်းယူအပ်သော ပုဒ်ကိုသာ ရှု၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည်။ ယင်းဆရာတော်အလို ဤအတ္ထနောပိဒ္ဒ ပိသဒ္ဒါသည် အမြတ်ဖြစ်သော အတ္တနောင် ထိုင်နေသော်လည်း ပေါင်းရာ,ဆည်းရာ ဖြစ်သော ဘောဂပုဒ်သည် ယုတ်ညံ့နေသောကြောင့် ယင်းပေါင်းရာ,ဆည်းရာ ပုဒ်ကို ရှု၍ ဂရဟာဟု ဆုံးဖြတ်၏။

(နိယံ) အမြတ်,အများ၊ ပုဒ်နောင်ထား၍၊ ပိကားသမ္ဘာဝနာ၊ ဖြစ်တုံပါလည်း၊
စပ်(ဆည်း)ရာပုဒ်မှာ၊ ယုတ်,နည်းပါမူ၊ ဂရဟာယူ၊ ပေါင်းမူ ဂရဟာပေ။

(က) **သက္ကာ ပန ဘန္တေ အညမ်ဗိ ဒီဠေဝ ဧဗမေဝတိ** ဤဓ "ဧဝမေဝါ"တိ နု ဝုတ္တံ။

(ခ) တံ ကသ္မာတိ စေ? "ဧဝမေဝါ"တိ ဟိ ဝုစ္စမာနေ ပဟောတိ ဘဂဝါ သကလမ်ဗိ ရတ္တိန္ဒိဝံ တတော ဝါ ဘိယျောပိ ဧဝရူပါဟိ ဥပမာဟိ သာမညဖလံ ဒီပေတုံ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ယထာ ပုဗ္ဗေ ဒါသဝါရေ "ဧဝမေဝါ"တိ ဝုတ္တံ၊ တထာ ဤဓာပိ "ဧဝမေဝါ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဤဓ "ဧဝမေဝါ"တိ နု ဝုတ္တံ။

(၃) "ဧဝမေဝါ"တိ ဝုစ္စမာနေ ပဟောတိ ဘဂဝါ သကလမ်ဗိ ရတ္တိန္ဒိဝံ တတော ဝါ ဘိယျောပိ ဧဝရူပါဟိ ဥပမာဟိ သာမညဖလံ ဒီပေတုံ။

(၄) ဤဓ "ဧဝမေဝါ"တိ နု ဝုတ္တံ။

နိယံ။ တုံ,တ္ထံ လည်းကောင်း၊ ရိတုံရှောင်း၊ အကြောင်း,အကျိုး ပြန်မြဲ။

ကိဉ္စာပိ ဧတဿ ဘဂဝတော ဝစနသဝနေ ပရိယန္တံ နာမ နတ္ထိ၊ တထာပိ အတ္ထော တာဒိသောယေဝ ဘဝိဿတီတိ စိန္တေတွာ ဥပရိ ဝိသေသံ ပုစ္ဆန္တော "ဧဝမေဝါ"တိ အဝတွာ "**အဘိက္ကန္တတရာ ပဏီတတရာ**"တိ အာဟ။

(၁) နနု ဧတဿ ဘဂဝတော ဝစနသဝနေ ပရိယန္တံ နာမ နတ္ထိ။

(၂) အထ ကသ္မာ "ဧဝမေဝါ"တိ အဝတွာ "အဘိက္ကန္တတရာ ပဏီတတရာ"တိ အာဟ။

(၃) နနု အတ္ထော တာဒိသောယေဝ ဘဝိဿတီတိ စိန္တေတွာ ဥပရိ ဝိသေသံ ပုစ္ဆန္တော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ "ဧဝမေဝါ"တိ အဝတွာ "အဘိက္ကန္တတရာ ပဏီတတရာ"တိ အာဟ။

အမှာ။ အထက်ပါ ဝါကျကို ယထာလာဘနည်းဖြင့် နှစ်မျိုး,နှစ်စား ခွဲခြား၍ စတုက္က ထုတ်ပါဟု မေးလျှင် ဖော်ပြလတ္တံ့သည့်အတိုင်း နှစ်မျိုး,နှစ်စား ခွဲခြား၍ ထုတ်ရမည်။

"ယထာလာဘနည်းဖြင့် စတုက္က"

(၁) နနု ဧတဿ ဘဂဝတော ဝစနသဝနေ ပရိယန္တံ နာမ နတ္ထိ။

(၂) အထ ကသ္မာ "ဧဝမေဝါ"တိ နု ဝဒတိ။

(၃) နနု အတ္ထော တာဒိသောယေဝ ဘဝိဿတီတိ စိန္တေသိ။

(၄) တသ္မာ "ဧဝမေဝါ"တိ နု ဝဒတိ။

http://www.dhammadownload.com

(၁) နနု ဧတဿ ဘဂဝတော ဝစနသဝနေ ပရိယန္တံ နာမ နတ္ထိ။
(၂) အထ ကသ္မာ "အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စာ"တိ အာဟ။
(၃) နနု ဥပရိ ဝိသေသံ ပုစ္ဆိတုကာမော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ "အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စာ"တိ အာဟ။

ကိဉ္စာပိ ထားရခြင်းအကြောင်း

ပဌမသန္ဒိဋ္ဌိက, ဒုတိယသန္ဒိဋ္ဌိက သာမညဖလတို့ကို လျှောက်ထားရာ၌ "ဧဝမေဝ"သဒ္ဒါ ပါရှိပါလျက် ပဏီတတရ သာမညဖလကို လျှောက်ထားရာ၌ "ဧဝမေဝ"သဒ္ဒါ မပါခြင်း၊ ပဌမသန္ဒိဋ္ဌိက, ဒုတိယသန္ဒိဋ္ဌိက သာမညဖလတို့ကို လျှောက်ထားရာ၌ "ဣမေဟိ သန္ဒိဋ္ဌိကေဟိ သာမညဖလေဟိ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ"သဒ္ဒါတို့ မပါလာဘဲ ပဏီတတရ သာမညဖလကို လျှောက်ထားရာ၌ "ဣမေဟိ သန္ဒိဋ္ဌိကေဟိ သာမညဖလေဟိ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ"သဒ္ဒါ ပါလာခြင်းတို့ကြောင့် ပဏီတတရ သာမညဖလကို လျှောက်ထားရာ၌ ယုတ်လျော့နေသော "ဧဝမေဝ"နှင့် ပိုလွန်လာသည့် "ဣမေဟိ သန္ဒိဋ္ဌိကေဟိ သာမညဖလေဟိ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ"ဟူသော ပါဋိတော်သဒ္ဒါတို့ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ကိဉ္စာပိ ထားသည်။

(က) **တေန ဟီ**တိ ဥယျောဇနတ္ထေ နိပါတော။
(ခ) သဝနေ ဥယျောဇေန္တော ဟိ နံ ဧဝမာဟ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု သဒ္ဒါ အနေကတ္ထာ ဟောန္တိ။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ တေန ဟီတိ ဥယျောဇနတ္ထေ နိပါတောတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု သဝနေ ဥယျောဇေန္တော နံ ဧဝမာဟ။
(၄) တသ္မာ တေန ဟီတိ ဥယျောဇနတ္ထေ နိပါတောတိ ဝုတ္တံ။

(က) **သာဓုကံ မနသိ ကရောဟီ**တိ ဧတ္ထ ပန သာဓုကံ သာဓူတိ ဧကတ္ထမေတံ။
(ခ) အယဉ္ဂိ **သာဓု**သဒ္ဒေါ အာယာစနသမ္ပဋိစ္ဆနသမ္ပဟံသနသုန္ဒရဒဋ္ဌီကမ္မာဒီသု ဒိဿတိ။

"(က)ဝါကျကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု သာဓုကံ သာဓူတိ ဣဒံ ပဒဒွယံ သဒ္ဒေန နသဒိသံ, အတ္ထေန နာနာ ဟောတိ။
(တစ်နည်း) နနု သာဓုကံ သာဓူတိ နာနတ္ထမေတံ ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ သာဓုကံ သာဓူတိ ဧကတ္ထမေတန္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) သာဓုသဒ္ဒဿေဝ က-ကာရေန ဝမ္ဗေတွာ ဝုတ္တတ္တာ။ (ဋီသစ်)
(တစ်နည်း) အယံ သာဓုသဒ္ဒေါ အာယာစနသမ္ပဋိစ္ဆနသမ္ပဟံသနသုန္ဒရဒဋ္ဌီကမ္မာဒီသု ဒိဿေန္တတ္တာ။
(၄) သာဓုကံ သာဓူတိ ဧကတ္ထမေတန္တိ ဝုတ္တံ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု သာဓုကသဒ္ဒဿေဝ အတ္ထုဒ္ဓါရော ဥဒါဟရိတဗ္ဗော၊ နသာဓုသဒ္ဒဿ။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ အယံ သာဓုသဒ္ဒေါ အာယာစနသမ္ပဋိစ္ဆနသမ္ပဟံသနသုန္ဒရဒဋ္ဌီကမ္မာဒီသု ဒိဿတီတိ သာဓုသဒ္ဒဿ အတ္ထုဒ္ဓါရော ဥဒါဟဋ္ဌော။

http://www.dhammadownload.com

(၃) နနု သာဓုကံ သာဓူတိ ဧကတ္ထမေတံ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ အယံ သာဓုသဒ္ဒေါ အာယာစနသမ္မဒ္ဓိစ္ဆနသမ္ပဟံသနသုန္ဒရဒဋ္ဌကမ္မာဒီသု ဒိဿတီတိ သာဓုသဒ္ဒဿ အတ္ထဒ္ဝါရော ဥဒါဟဋ္ဌော။

(ဌ၊ နှာ ၁၅၄+၁၅၅-လာ စတုက္က)

(က) အယဥ္စိ **သာဓု**သဒ္ဒေါ အာယာစနသမ္မဒ္ဓိစ္ဆနသမ္ပဟံသနသုန္ဒရဒဋ္ဌကမ္မာဒီသု ဒိဿတိ။
(ခ) "သာဓု ။ပ။ အာဏတ္တိယန္တိပိ ဝုစ္စတိ။
(ဂ) ဣဓာပိ အယံ ဧတ္ထော ဒဋ္ဌကမ္မေ စ အာဏတ္တိယဉ္စ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သုန္ဒရေပိ ဝဋ္ဋတိ။
(ဃ) ဒဋ္ဌကမ္မတ္ထေန ဟိ ဒဋ္ဌမိမံ ဓမ္မံ သုဏာဟိ သုဂ္ဂဟီတံ ဂဏှန္တော။ အာဏတ္တိအတ္ထေန မမ အာဏတ္တိယာ သုဏာဟိ၊ သုန္ဒရတ္ထေန သုန္ဒရမိမံ ဘဒ္ဒကံ ဓမ္မံ သုဏာဟီတိ ဧဝံ ဒီပိတံ ဟောတိ။

"(က+ဂ+ဃ) စတုက္က"

(၁) နနု အယံ သာဓုသဒ္ဒေါ အာယာစနသမ္မဒ္ဓိစ္ဆနသမ္ပဟံသနသုန္ဒရဒဋ္ဌကမ္မာဒီသု ဒိဿတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဒဋ္ဌကမ္မတ္ထေန ဒဋ္ဌမိမံ ဓမ္မံ သုဏာဟိ သုဂ္ဂဟီတံ ဂဏှန္တော။ အာဏတ္တိအတ္ထေန မမ အာဏတ္တိယာ သုဏာဟိ၊ သုန္ဒရတ္ထေန သုန္ဒရမိမံ ဘဒ္ဒကံ ဓမ္မံ သုဏာဟီတိ ဧဝံ ဒီပိတံ ဟောတိ။
(၃) နနု ဣဓာပိ အယံ ဧတ္ထော ဒဋ္ဌကမ္မေ စ အာဏတ္တိယဉ္စ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သုန္ဒရေပိ ဝဋ္ဋတိ။
(၄) တသ္မာ ဒဋ္ဌကမ္မတ္ထေန ဒဋ္ဌမိမံ ဓမ္မံ သုဏာဟိ သုဂ္ဂဟီတံ ဂဏှန္တော။ အာဏတ္တိအတ္ထေန မမ အာဏတ္တိယာ သုဏာဟိ၊ သုန္ဒရတ္ထေန သုန္ဒရမိမံ ဘဒ္ဒကံ ဓမ္မံ သုဏာဟီတိ ဧဝံ ဒီပိတံ ဟောတိ။

(ဌ၊ နှာ ၁၅၅-လာ စတုက္က)

မနသိ ကရောဟိ ဘာသိဿာမီတိ။ (ပါဠိတော်)
(က) ဝိတ္ထာရတော ဘာသိဿာမိ။
(ခ) ဒေသေဿာမီတိ ဟိ သံခိတ္တဒီပနံ ဟောတိ။ ဘာသိဿာမီတိ ဝိတ္ထာရဒီပနံ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ "ဘာသိဿာမိ"တိ အဝိသေသတော ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဝိတ္ထာရတော ဘာသိဿာမီတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။
(၃) နနု ဒေသေဿာမီတိ သံခိတ္တဒီပနံ ဟောတိ။ ဘာသိဿာမီတိ ဝိတ္ထာရဒီပနံ။
(၄) တသ္မာ ဝိတ္ထာရတော ဘာသိဿာမီတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(က) အထဿ **ဘဂဝါ ဧတေဧဝေါဧ** ဧတံ အဝေါစ။
(ခ) ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗံ **"ဣဓ မဟာရာဇာ"**တိအာဒိ သကလံ သုတ္တံ အဝေါစာတိ အတ္ထော။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု "အထဿ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစာ"တိ ဝစနသမ္ဗန္ဓမတ္တံ ဒဿိတံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗံ "ဣဓ မဟာရာဇာ"တိအာဒိ သကလံ သုတ္တံ အဝေါစာတိ အတ္ထော ဝုတ္တော။
(၃) နနု "ဧတံ အဝေါစာ"တိ ပဒံ ဝိဘဇိတွာ အတ္ထံ ဒဿေတိ။
(၄) တသ္မာ ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗံ "ဣဓ မဟာရာဇာ"တိအာဒိ သကလံ သုတ္တံ အဝေါစာတိ အတ္ထော ဝုတ္တော။

http://www.dhammadownload.com

"(ခ)ဝါကျ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်ကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ပုဗ္ဗေ "မဟာရာဇာ"တိ အာလပိတော။

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "မဟာရာဇာ"တိ အာလပတိ။

(၃) နနု ယထာ ပဋိညာတံ ဒေသနံ ဒေသေတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "မဟာရာဇာ"တိ အာလပတိ။

(၄၊ နှာ ၁၅၅+၁၅၆-လာ စတုက္က)

ဣဓ မဟာရာဇ တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ (ပါဋိတော်)

(က) **ဣဓာ**တိ ဒေသောပဒေသေ နိပါတော။

(ခ) သွာယံ ကတ္ထစိ လောကံ ဥပါဒါယ ဝုစ္စတိ၊ ယထာဟ "ဣဓ တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတီ"တိ။ ကတ္ထစိ သာသနံ၊ ယထာဟ "ဣဓေဝ ဘိက္ခဝေ ပဌမော သမဏော၊ ဣဓ ဒုတိယော သမဏော"တိ။ကတ္ထစိ ဩကာသံ၊ ယထာဟ ---

"ဣဓေဝ တိဋ္ဌမာနဿ၊ ဒေဝဘူတဿ မေ သတော။
ပုနရာယု စ မေ လဒ္ဓေါ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ မာရိသာ"တိ။

ကတ္ထစိ --- ပဒပူရဏမတ္တမေဝ၊ ယထာဟ "ဣဓာဟံ ဘိက္ခဝေ ဘုတ္တာဝီ အဿံ ပဝါရိတော"တိ။

(ဂ) ဣဓ ပန လောကံ ဥပါဒါယ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ဣဓသဒ္ဒေါ လောက,သာသန,ဩကာသ,ပဒပူရဏမတ္တသင်္ခါတေသု စတူသု အတ္ထေသု ဒိဿတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဣဓ လောကံ ဥပါဒါယ (ဣဓသဒ္ဒေါ) ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

(၃) နနု ဣဓသဒ္ဒေါ လောကသဒ္ဒေန သမာနာဓိကရဏဘာဝေါ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(ဝါ) နနု တဒညတ္ထာ န သမ္ဘဝန္တိ။

(၄) တသ္မာ ဣဓ လောကံ ဥပါဒါယ (ဣဓသဒ္ဒေါ) ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အမှာ။ ပရိ+ဘော ထုတ်ရာ၌ ဒုတိယနည်းသည် အတ္ထုဒ္ဓါရ+အတ္ထုဒ္ဒေသ ထုံးစံအတိုင်း ထုတ်ခြင်းဖြစ်၏။

(၄၊ နှာ ၁၅၆-လာ စတုက္က)

(က) **လောကော**တိ ဩကာသလောကော သတ္တလောကော သင်္ခါရလောကောတိ တိဝိဓော။

(ခ) ဣဓ ပန သတ္တလောကော အဓိပ္ပေတော။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု လောကောတိ ဩကာသလောကော သတ္တလောကော သင်္ခါရလောကောတိ တိဝိဓော။

(၂) အထ ကသ္မာ ဣဓ သတ္တလောကော အဓိပ္ပေတော။

(၃) နနု တထာဂတော သတ္တနိကာယန္တောဂဓော ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(ဝါ) နနု ဣဓ တဒညလောကာ န သမ္ဘဝန္တိ။

(၄) တသ္မာ ဣဓ သတ္တလောကော အဓိပ္ပေတော။

အမှာ။ ပရိ+ဘော ထုတ်ရာ၌ ဒုတိယနည်းသည် အတ္ထုဒ္ဓါရ+အတ္ထုဒ္ဒေသ ထုံးစံအတိုင်း ထုတ်ခြင်းဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

(က) သတ္တလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနောပိ စ တထာဂတော နု ဒေဝလောကေ နု ဗြဟ္မလောကေ၊ မနုဿလောကေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

(ခ) မနုဿလောကေပိ နု အညသ္မိံ စက္ကဝါဠေ၊ ဣမသ္မိံယေဝ စက္ကဝါဠေ။

"(က) စတုက္က"

(၁) နနု တထာဂတော သတ္တလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ တထာဂတော နု ဒေဝလောကေ နု ဗြဟ္မလောကေ၊ မနုဿလောကေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

(၃) နနု ဗြဟ္မစရိယဝါသဿ အနောကာသဘာဝေါ၊ တထာ အနုဗ္ဗရိယဘာဝေါ စ ဟောတိ။ (သုတ်မဟာဝါဠီကာ) (တစ်နည်း) နနု ဒေဝဗြဟ္မာနံ အနိစ္စာဒီသု အဒိတ္တမာနော ဟောတိ။ (ကိုင်းကုန်း)

(၄) တသ္မာ တထာဂတော နု ဒေဝလောကေ နု ဗြဟ္မလောကေ၊ မနုဿလောကေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

"(ခ) စတုက္က"

(၁) နနု တထာဂတော မနုဿလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ နု အညသ္မိံ စက္ကဝါဠေ၊ ဣမသ္မိံယေဝ စက္ကဝါဠေတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ပထိယာနာဘိဘူတာ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝသဟိတာ အစလဋ္ဌာနဘူတာ ဗောဓိမဏ္ဍဘူမိ ဧမ္မုဒီပေဧဝ၊ ဣတရေသမွိ အဝိဧဟိတမွိ ဌာနာနံ တတ္ထေဝ လဗ္ဘနတောတိ။

(၄) တသ္မာ နု အညသ္မိံ စက္ကဝါဠေ၊ ဣမသ္မိံယေဝ စက္ကဝါဠေတိ ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၁၅၇-လာ စတုက္က)

(က) ဒီပင်္ကရပါဒမူလတော ဝါ ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ တာဝ **ဥပ္ပဇ္ဇတိ** နာမ၊ အရဟတ္တဖလေ ဥပ္ပန္နော နာမ။

(ခ) ဣဓ သဗ္ဗပဌမံ ဥပ္ပန္နဘာဝံ သန္ဓာယ "ဥပ္ပဇ္ဇတီ"တိ ဝုတ္တံ။

(ဂ) တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပန္နော ဟောတိ။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု အရဟတ္တဖလသမင်္ဂိသခ်ိတော ဥပ္ပန္နောယေဝ တထာဂတော ပဝေဒနဒေသနာဒီနိ သာဓေတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဣဓ သဗ္ဗပဌမံ ဥပ္ပန္နဘာဝံ သန္ဓာယ "ဥပ္ပဇ္ဇတီ"တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပန္နော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဣဓ သဗ္ဗပဌမံ ဥပ္ပန္နဘာဝံ သန္ဓာယ "ဥပ္ပဇ္ဇတီ"တိ ဝုတ္တံ။

သဒေဝကံ သမာရကံ သဗြဟ္မကံ။ (ပါဠိတော်)

သဒေဝကဝစနေန ပဉ္စကာမာဝစရဒေဝဂ္ဂဟဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

(၁) နနု ပါဠိယံ သဒေဝကန္တိ အဝိသေသေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ သဒေဝကဝစနေန ပဉ္စကာမာဝစရဒေဝဂ္ဂဟဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

(၃) ဣတရေသံ ပဒန္တရေဟိ ဝိသုံ ဂဟိတတ္တာ။

(၄) သဒေဝကဝစနေန ပဉ္စကာမာဝစရဒေဝဂ္ဂဟဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

http://www.dhammadownload.com

(က) အပရော နယော၊ သဒေဝကဂ္ဂဟဏေန အရူပါဝစရဒေဝလောကော ဂဟိတော။
(ခ) သမာရကဂ္ဂဟဏေန ဆကာမာဝစရဒေဝလောကော။
(ဂ) သဗြဟ္မကဂ္ဂဟဏေန ရူပီ ဗြဟ္မလောကော။

"(ခ)ဝါက္ပ စတုက္က"

(၁) နနု သမာရကဂ္ဂဟဏေန မာရော၀ ဂဟေတဗ္ဗော။
(၂) အထ ကသ္မာ သမာရကဂ္ဂဟဏေန ဆကာမာဝစရဒေဝလောကော ဂဟိတော။
(၃) ဆကာမာဝစရဒေဝလောကဿ သဝိသေသံ မာရ၀သေ ပ၀တ္တနတော။ (ဋီသစ်)
(၄) သမာရကဂ္ဂဟဏေန ဆကာမာဝစရဒေဝလောကော ဂဟိတော။

"(ဂ)ဝါက္ပ စတုက္က"

(၁) နနု သဗြဟ္မကဂ္ဂဟဏေန ရူပီ, အရူပီ ဗြဟ္မလောကော ဂဟေတဗ္ဗော။
(၂) အထ ကသ္မာ သဗြဟ္မကဂ္ဂဟဏေန ရူပီ ဗြဟ္မလောကော ဂဟိတော။
(၃) အရူပီ ဗြဟ္မလောကဿ ဝိသုံ ဂဟိတတ္တာ။
(၄) သဗြဟ္မကဂ္ဂဟဏေန ရူပီ ဗြဟ္မလောကော ဂဟိတော။

(ဌ၊ နှာ ၁၅၈-လာ စတုက္က)

ဧ၀ံ ဥက္ကဋ္ဌုက္ကဋ္ဌာနံ သစ္ဆိကတဘာ၀ံ ပကာသေတွာ အထ သမ္မုတိဒေ၀ေ, အ၀သေသမနုဿေ စ, ဥပါဒါယ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒ၀သေန သေသသတ္တလောကဿ သစ္ဆိကတဘာ၀ံ ပကာသေန္တော **"သဒေဝမနုဿ"**န္တိ အာဟ။

(၁) နနု ဧ၀ံ ဥက္ကဋ္ဌုက္ကဋ္ဌာနံ သစ္ဆိကတဘာ၀ံ ပကာသေတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ "သဒေ၀မနုဿ"န္တိ အာဟ။
(၃) နနု သမ္မုတိဒေ၀ေ, အ၀သေသမနုဿေ စ, ဥပါဒါယ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒ၀သေန သေသသတ္တလောကဿ သစ္ဆိကတဘာ၀ံ ပကာသေန္တော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ "သဒေ၀မနုဿ"န္တိ အာဟ။

သဒေ၀ကံ သမာရကံ သဗြဟ္မကံ သဿမဏဗြာဟ္မဏိ' ပဇံ သဒေ၀မနုဿံ။ (ပါဠိတော်)

ဧ၀ံ သဗ္ဗေပိ တိဘ၀ူပဂေ သတ္တေ တီဟာကာရေဟိ တီသု ပဒေသု ပက္ခိပိတွာ ပုန ဒ္ဝီဟိ ပဒေဟိ ပရိ-ယာဒိယန္တော **"သဿမဏဗြာဟ္မဏိ' ပဇံ သဒေဝမနုဿ"**န္တိ အာဟ။

(၁) နနု ဧ၀ံ သဗ္ဗေပိ တိဘ၀ူပဂေ သတ္တေ တီဟာကာရေဟိ တီသု ပဒေသု ပက္ခိပိတွာ ဒဿေတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "သဿမဏဗြာဟ္မဏိ' ပဇံ သဒေ၀မနုဿ"န္တိ အာဟ။
(၃) နနု ပုန ဒ္ဝီဟိ ပဒေဟိ ပရိယာဒိယန္တော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ပုန "သဿမဏဗြာဟ္မဏိ' ပဇံ သဒေ၀မနုဿ"န္တိ အာဟ။

အမှာ။ အနုသန္ဓေ၀ါက္ပ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်၏။

ဇင်တဲ့။ (ပုထုဇဉ်)
ဇင်းဆိုတာတော့ မမေ့နဲ့နော်။ (မောင်ယွင်း)

http://www.dhammadownload.com

(က) **သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ**တိ ဇတ္ထ ပန **သယ**န္တိ သာမံ အပရနေယျော ဟုတွာ။
(ခ) **အဘိညာ**တိ အဘိညာယ၊ အဓိကေန ဉာဏေန ဥတ္တာတိ အတ္ထော။
(ဂ) **သစ္ဆိကတွာ**တိ ပစ္စက္ခံ ကတွာ။
(ဃ) ဇတေန အနုမာနာဒိပဋိက္ခေပေါ ကတော ဟောတိ။

"(ဂ+ဃ) စတုက္က"

(၁) နနု သယံ အဘိညာတိ ဝုတ္တေ အဓိပ္ပေတတ္ထော သိဒ္ဓေါ။
(၂) အထ ကသ္မာ သစ္ဆိကတွာတိ (ပစ္စက္ခံ ကတွာတိ) ပုန ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ဇတေန အနုမာနာဒိပဋိက္ခေပေါ ကတော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ သစ္ဆိကတွာတိ (ပစ္စက္ခံ ကတွာတိ) ပုန ဝုတ္တံ။

သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလ္လာဏံ ။ပ။ ပရိယောသာနကလ္လာဏန္တိ သော ဘဂဝါ သတ္ထေသု ကာရုညတံ ပဋိစ္စ ဟိတွာပိ အနုတ္တရံ ဝိဝေကသုခံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။

(၁) နနု ဘဂဝတာ အနုတ္တရံ ဝိဝေကသုခံ အနုဘဝိတွာ ဝိဟရိတဗ္ဗံ။
(၂) အထ ကသ္မာ သော ဘဂဝါ အနုတ္တရံ ဝိဝေကသုခံ ဟိတွာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။
(၃) သော ဘဂဝါ သတ္ထေသု ကာရုညတံ ပဋိစ္စ။
(၄) သော ဘဂဝါ အနုတ္တရံ ဝိဝေကသုခံ ဟိတွာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။

အမှာ။ ပရိဟာရဘောဂဂ ဝါကျ၌ "ပဋိစ္စ"ဟူသော တွာပစ္စယန္တပုဒ်ကို ဟိတ်အဖြစ် ကြံ၍ ရေးထားသည်။

ဝိသဒ္ဒါ ထားရခြင်း

ဓမ္မံ ဒေသေတိ ဟူသော ပါဠိတော်သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ဝိသဒ္ဒါ ထားသည်။

(ဌ၊ နှာ ၁၅၈+၁၅၉-လာ စတုက္က)

သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလ္လာဏံ မဇ္ဈေကလ္လာဏံ ပရိယောသာနကလ္လာဏံ သာတ္ထံ သဗ္ယဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ။ (ပါဠိတော်)

(က) တတ္ထ အတ္ထိ ဒေသနာယ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ၊ အတ္ထိ သာသနဿ။
(ခ) ဒေသနာယ ။ပ။ **ပရိယောသာနန္တိ** ဝုတ္တံ။
(ဂ) ဣဓ ဒေသနာယ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ အဓိပ္ပေတံ။

"(က+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု တတ္ထ အတ္ထိ ဒေသနာယ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ၊ အတ္ထိ သာသနဿ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဣဓ ဒေသနာယ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ အဓိပ္ပေတံ။
(၃) နနု "သာတ္ထံ သဗ္ယဉ္ဇန"န္တိအာဒိ သဒ္ဒန္တရသန္နိဓာနတော။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ ဣဓ ဒေသနာယ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ အဓိပ္ပေတံ။

(ဌ၊ နှာ ၁၅၉-လာ စတုက္က)

ဘဂဝါ ဟိ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော အာဒိမှိ သီလံ ဒဿေတွာ မဇ္ဈေ မဂ္ဂံ, ပရိယောသာနေ နိဗ္ဗာနံ ဒဿေတိ။

(၁) နနု ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော အာဒိမှိ သီလံ ဒဿေတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ မဇ္ဈေ မဂ္ဂံ, ပရိယောသာနေ နိဗ္ဗာနံ ဒဿေတိ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) နနု သာသနသမ္ပတ္တိယာ ဝေမဇ္ဈဘာဝတော မဂ္ဂေန မဇ္ဈေကလျာဏတာ၊ နိဗ္ဗာနာဓိဂမတော ဥတ္တရိကရ-ဏီယာဘာဝတော နိဗ္ဗာနေန ပရိယောသာနကလျာဏတာ ဝုတ္တာ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ မဇ္ဈေ မဂ္ဂံ, ပရိယောသာနေ နိဗ္ဗာနံ ဒဿေတိ။

(က) ယဿ ဟိ ယာဂုဘတ္တက္ကတ္ထိပုရိသာဒိဝဏ္ဏနာနိဿိတာ ဒေသနာ ဟောတိ၊ နသော သာတ္ထံ ဒေသေတိ။

(ခ) ဘဂဝါ ပန တထာရူပံ ဒေသနံ ပဟာယ စတုသတိပဋ္ဌာနာဒိနိဿိတံ ဒေသနံ ဒေသေတိ။

(ဂ) တသ္မာ သာတ္ထံ ဒေသေတီတိ ဝုစ္စတိ။

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ယဿ ယာဂုဘတ္တက္ကတ္ထိပုရိသာဒိဝဏ္ဏနာနိဿိတာ ဒေသနာ ဟောတိ၊ နသော သာတ္ထံ ဒေသေတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သာတ္ထံ ဒေသေတီတိ ဝုစ္စတိ။

(၃) နနု ဘဂဝါ တထာရူပံ ဒေသနံ ပဟာယ စတုသတိပဋ္ဌာနာဒိနိဿိတံ ဒေသနံ ဒေသေတိ။

(၄) တသ္မာ သာတ္ထံ ဒေသေတီတိ ဝုစ္စတိ။

(ဌ၊ နှာ ၁၆၀-လာ စတုက္က)

(က) **ကေဝလပရိပုဏ္ဏန္တိ** ဧတ္ထ **ကေဝလန္တိ** သကလာဓိဝစနံ။ **ပရိပုဏ္ဏန္တိ** အနူနာဓိကဝစနံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

(ခ) သကလပရိပုဏ္ဏမေဝ ဒေသေတိ၊ ဧကဒေသနာပိ အပရိပုဏ္ဏာ နတ္ထီတိ။

"(ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဋိယံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏန္တိ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ သကလပရိပုဏ္ဏမေဝါတိ ဧဝသဒ္ဒေန ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဧကဒေသနာပိ အပရိပုဏ္ဏာ နတ္ထိ။

(၄) တသ္မာ သကလပရိပုဏ္ဏမေဝါတိ ဧဝသဒ္ဒေန ဝုတ္တံ။

ယော ဟိ "ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ နိဿာယ လာဘံ ဝါ သက္ကာရံ ဝါ လဘိဿာမီ"တိ ဒေသေတိ၊ တဿ အပရိသုဒ္ဓါ ဒေသနာ ဟောတိ။

"အဋ္ဌကထာသက်သက် စတုက္က"

(၁) နနု ဒေသနာ နာမ ပရိသုဒ္ဓါ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ တဿ အပရိသုဒ္ဓါ ဒေသနာ ဟောတိ။

(၃) နနု ယော "ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ နိဿာယ လာဘံ ဝါ သက္ကာရံ ဝါ လဘိဿာမီ"တိ ဒေသေတိ။

(၄) တသ္မာ တဿ အပရိသုဒ္ဓါ ဒေသနာ ဟောတိ။

"ဋီသစ်နှင့် တွဲဖက်၍ တစ်နည်း-စတုက္က (ပထမနည်း)"

(၁) နနု လောကာမိသာပေက္ခော ဝါ ဟောတု, လောကာမိသနိရာပေက္ခော ဝါ ဓမ္မဒေသနာဘာဝေန သဒိသာယေဝ ဟောန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ယော "ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ နိဿာယ လာဘံ ဝါ သက္ကာရံ ဝါ လဘိဿာမီ"တိ ဒေသေတိ၊ တဿ အပရိသုဒ္ဓါ ဒေသနာ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု (တဿ ဒေသနာ) တဏ္ဍာယ သံကိလိဋ္ဌာ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

http://www.dhammadownload.com

(၄) တသွာ ယော "ကြမံ ဓမ္မဒေသနံ နိဿာယ လာဘံ ဝါ သက္ကာရံ ဝါ လဘိဿာမိ"တိ ဒေသေတိ၊ တဿ အပရိသုဒ္ဓါ ဒေသနာ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ။

"ဋ္ဌီသစ်နှင့် တွဲဖက်၍ တစ်နည်း-စတုက္က (ဒုတိယနည်း)"

(၁) နနု ယော "ကြမံ ဓမ္မဒေသနံ နိဿာယ လာဘံ ဝါ သက္ကာရံ ဝါ လဘိဿာမိ"တိ ဒေသေတိ။

(၂) အထ ကသွာ တဿ အပရိသုဒ္ဓါ ဒေသနာ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ။

(၃) တဏှာယ သံကိလိဋ္ဌတ္တာ။ (ဋ္ဌီသစ်)

(၄) တဿ အပရိသုဒ္ဓါ ဒေသနာ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ။

အမှာ။ ဋ္ဌီသစ်နှင့် တွဲဖက်၍ စတုက္ကကို နှစ်နည်းထုတ်ပြရာ၌ = ပထမနည်းသည် ဥယျာဉ်နည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် ကိုင်းကုန်းနည်း ဖြစ်၏။

(က) ယော ဟိ "ကြမံ ဓမ္မဒေသနံ နိဿာယ လာဘံ ဝါ သက္ကာရံ ဝါ လဘိဿာမိ"တိ ဒေသေတိ၊ တဿ အပရိသုဒ္ဓါ ဒေသနာ ဟောတိ။ ဘဂဝါ ဗန လောကာမိသနိရပေက္ခော ဟိတဖရဏေန မေတ္တာဘာဝနာယ မုဒုဟဒယော ဥလ္လုမ္ပနသဘာဝသဏ္ဌိတေန စိတ္တေန ဒေသေတိ။

(ခ) တသွာ ပရိသုဒ္ဓံ ဓမ္မံ ဒေသေတီတိ ဝုစ္စတိ။

(၁) နနု ယော "ကြမံ ဓမ္မဒေသနံ နိဿာယ လာဘံ ဝါ သက္ကာရံ ဝါ လဘိဿာမိ"တိ ဒေသေတိ၊ တဿ အပရိသုဒ္ဓါ ဒေသနာ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသွာ ပရိသုဒ္ဓံ ဓမ္မံ ဒေသေတီတိ ဝုစ္စတိ။

(၃) နနု ဘဂဝါ လောကာမိသနိရပေက္ခော ဟိတဖရဏေန မေတ္တာဘာဝနာယ မုဒုဟဒယော ဥလ္လုမ္ပနသဘာဝ-သဏ္ဌိတေန စိတ္တေန ဒေသေတိ။

(၄) တသွာ ပရိသုဒ္ဓံ ဓမ္မံ ဒေသေတီတိ ဝုစ္စတိ။

(ဌ၊ နှာ ၁၆၀+၁၆၁-လာ စတုက္က)

(က) **ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတီ**တိ ဧတ္ထ ပနာယံ ဗြဟ္မစရိယသဒ္ဒေါ ဒါနေ ဝေယျာဝစ္စေ ပဉ္စသိက္ခာပဒသီလေ အပွ-မညာသု မေထုနဝိရတိယံ သဒါရသန္တောသေ ဝိရိယေ ဥပေါသထင်္ဂေသု အရိယမဂ္ဂေ သာသနေတိ ကြမေသွတ္ထေသု ဒိဿတိ။

(ခ) သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟိတံ သကလသာသနံ "ဗြဟ္မစရိယ"န္တိ ဝုတ္တံ။

(ဂ) ကြမသ္မိမွိ ဌာနေ ကြဒမေဝ "ဗြဟ္မစရိယ"န္တိ အဓိပ္ပေတံ။

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု အယံ ဗြဟ္မစရိယသဒ္ဒေါ ဒါနေ ဝေယျာဝစ္စေ ပဉ္စသိက္ခာပဒသီလေ အပွမညာသု မေထုနဝိရတိယံ သဒါရသန္တောသေ ဝိရိယေ ဥပေါသထင်္ဂေသု အရိယမဂ္ဂေ သာသနေတိ ကြမေသွတ္ထေသု ဒိဿတိ။

(၂) အထ ကသွာ ကြမသ္မိမွိ ဌာနေ ကြဒမေဝ "ဗြဟ္မစရိယ"န္တိ အဓိပ္ပေတံ။

(၃) နနု သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟိတံ သကလသာသနံ "ဗြဟ္မစရိယ"န္တိ ဝုတ္တံ။

(၄) တသွာ ကြမသ္မိမွိ ဌာနေ ကြဒမေဝ "ဗြဟ္မစရိယ"န္တိ အဓိပ္ပေတံ။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၁၆၁+၁၆၂-လာ စတုက္က)

သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ။ (ပါဋိတော်)

(က) တသ္မာ **ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတီ**တိ သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ ။ပ။ ပရိသုဒ္ဓံ။

(ခ) ဧဝံ ဒေသေန္တော စ သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟိတံ သကလသာသနံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဓမ္မံ ဒေသေတီတိ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတီတိ ပုန ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဧဝံ ဒေသေန္တော စ သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟိတံ သကလသာသနံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ။

(တစ်နည်း) ဣမိနာ ဗြဟ္မစရိယသဒ္ဒေန ဓမ္မသဒ္ဒါဒီနံ သမာနတ္တံ ဒဿေတိ။

(တစ်နည်း) ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတီတိ ဝစနံ သရူပတော အတ္ထပကာသနတ္ထံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတီတိ ပုန ဝုတ္တံ။

(၄၊ နှာ ၁၆၂-လာ စတုက္က)

(က) **သုဏာတိ ဂဟပတိ ဝါ**တိ ကသ္မာ ပဌမံ ဂဟပတိံ နိဒ္ဒိသတိ?

(ခ) နိဟတမာနတ္တာ, ဥဿန္နတ္တာ စ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ဂဟပတိကုလတော အညာနိ ခတ္တိယဗြာဟ္မဏဟီနဇစ္စကုလာနိ သန္တိ။

(တစ်နည်း) နနု အညံ ခတ္တိယာဒိကုလံ ပဌမံ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ။

(တစ်နည်း) နနု ကုလံ ခတ္တိယဗြာဟ္မဏဝေဿသုဒ္ဒဘေဒေန စတုဗ္ဗိဓံ ဟောတိ။

(တစ်နည်း) နနု ခတ္တိယာဒယောပိ ဝိပဿနာယ ကမ္မံ ကရောန္တာ သက္ကောန္တိ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာတုံ။

(၂) အထ ကသ္မာ သုဏာတိ ဂဟပတိ ဝါတိ ပဌမံ ဂဟပတိံ နိဒ္ဒိသတိ။

(၃) နိဟတမာနတ္တာ, ဥဿန္နတ္တာ စ။

(၄) သုဏာတိ ဂဟပတိ ဝါတိ ပဌမံ ဂဟပတိံ နိဒ္ဒိသတိ။

ပစ္စာဇာတောတိ ပတိဇာတော။

(၁) နနု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဋိယံ ပစ္စာဇာတောတိ အာ-ကာရေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပတိဇာတောတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု ပစ္စာဇာတောတိ ဧတ္ထ အာ-ကာရော ဥပသဂ္ဂမတ္တံ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ပတိဇာတောတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

ပျင်းရိခြင်းသည် အသွား နှေး၏။ ထို့ကြောင့်...
ဆင်းရဲခြင်းသည် လျင်မြန်စွာ ကျော်တက်သွား၏။

http://www.dhammadownload.com

သမ္မာဓော ဃရာဝါသောတိ သစေပိ သဋ္ဌိဟတ္ထေ ဃရေ ယောဇနသတန္တရေပိ ဝါ ဒွေ ဇာယမ္ပတိကာ ဝသန္တိ၊ တထာပိ နေသံ သကိဉ္စနသပလိဗောဓဋ္ဌေန ဃရာဝါသော သမ္မာဓောယေဝ။

(၁) နနု သဋ္ဌိဟတ္ထေ ဃရေ ယောဇနသတန္တရေပိ ဝါ ဒွေ ဇာယမ္ပတိကာ ဝသန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဃရာဝါသော သမ္မာဓောယေဝါတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု နေသံ သကိဉ္စနသပလိဗောဓဋ္ဌော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဃရာဝါသော သမ္မာဓောယေဝါတိ ဝုတ္တံ။

အမှာ။ ကိဉ္စာပိ, သစေပိ ပါသော ဝါကျတို့၏ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

သစေပိနှင့် တထာပိ သဒ္ဒါတို့ ထားရခြင်း

အတောင် ၆၀–ရှိသော အိမ်စသည်တို့၌ လင်မယားနှစ်ယောက် နေရပါလျက် အိမ်၌ နေခြင်းသည် ကျဉ်းမြောင်း၏ဟု ဆိုသော "ဃရာဝါသော သမ္မာဓောယေဝ"ဟူသော ပါဠိတော်သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် သစေပိနှင့် တထာပိ သဒ္ဒါတို့ကို ထားသည်။

(က) **သမ္မာဓော ဃရာဝါသော**တိ သစေပိ သဋ္ဌိဟတ္ထေ ဃရေ ယောဇနသတန္တရေပိ ဝါ ဒွေ ဇာယမ္ပတိကာ ဝသန္တိ။

(ခ) အပိ စ **သမ္မာဓော ဃရာဝါသော** ကုသလကိရိယာယ သြကာသာဘာဝတော။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု သဋ္ဌိဟတ္ထေ ဃရေ ယောဇနသတန္တရေပိ ဝါ ဒွေ ဇာယမ္ပတိကာ ဝသန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သမ္မာဓော ဃရာဝါသော။

(၃) နနု ကုသလကိရိယာယ သြကာသာဘာဝတော။

(၄) တသ္မာ သမ္မာဓော ဃရာဝါသော။

(က) အလဂ္ဂနဋ္ဌေန အဇ္ဈောကာသော ဝိယာတိ **အဇ္ဈောကာသော**။

(ခ) ပဗ္ဗဇိတော ဟိ ကူဠာဂါရရတနပါသာဒဒေဝိမာနာဒီသု ပိဟိတဒွါရဝါတပါနေသု ပဋိစ္ဆန္နေသု ဝသန္တော၀ိ နေဝ လဂ္ဂတိ န သဇ္ဇတိ န ဗဇ္ဈတိ။

(ဂ) တေန ဝုတ္တံ "အဇ္ဈောကာသော ပဗ္ဗဇ္ဇာ"တိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ပဗ္ဗဇိတော ကူဠာဂါရရတနပါသာဒဒေဝိမာနာဒီသု ပိဟိတဒွါရဝါတပါနေသု ပဋိစ္ဆန္နေသု ဝသတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အဇ္ဈောကာသော ဝိယာတိ အဇ္ဈောကာသောတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု ပဗ္ဗဇိတော တေသု နေဝ လဂ္ဂတိ န သဇ္ဇတိ န ဗဇ္ဈတိ။

(၄) တသ္မာ အဇ္ဈောကာသော ဝိယာတိ အဇ္ဈောကာသောတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

အမှာ။ "လက္ခဏကို၊ ပိဖြင့် ဆိုမူ၊ ထိုလက္ခဏ၊ စောဒက၏၊ ပြင်ရဟေတု အာဘော်တည်း" နိယံနှင့်အညီ ပဗ္ဗဇိတော ဟိ ကူဠာဂါရရတနပါသာဒဒေဝိမာနာဒီသု ပိဟိတဒွါရဝါတပါနေသု ပဋိစ္ဆန္နေသု ဝသန္တော၀ိ ဟူသော လက္ခဏန္တ ပုဒ်ကို ပိသဒ္ဒါဖြင့် ဆိုထားသောကြောင့် "ပဗ္ဗဇိတော ဟိ ကူဠာဂါရရတနပါသာဒဒေဝိမာနာဒီသု ပိဟိတဒွါရဝါတပါနေသု ပဋိစ္ဆန္နေသု ဝသန္တော" ပါဠိများကို စောဒကာဘောဂအဖြစ် ထုတ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ပဗ္ဗဇိတော ကူဋ္ဌာဂါရရတနပါသာဒဒေဝဝိမာနာဒီသု ပိဟိတဒ္ဓါရဝါတပါနေသု ပဋိစ္ဆန္နေသု ဝသတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ "အဗ္ဘောကာသော ပဗ္ဗဇ္ဇာ"တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ပဗ္ဗဇိတော တေသု နေဝ လဂ္ဂတိ နသဇ္ဇတိ နဗဇ္ဈတိ။

(၄) တသ္မာ "အဗ္ဘောကာသော ပဗ္ဗဇ္ဇာ"တိ ဝုတ္တံ။

"(ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ပဗ္ဗဇိတော ကူဋ္ဌာဂါရရတနပါသာဒဒေဝဝိမာနာဒီသု ပိဟိတဒ္ဓါရဝါတပါနေသု ပဋိစ္ဆန္နေသု ဝသတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အဗ္ဘောကာသော ဝိယာတိ အဗ္ဘောကာသောတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(တစ်နည်း) "အဗ္ဘောကာသော ပဗ္ဗဇ္ဇာ"တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ပဗ္ဗဇိတော တေသု နေဝ လဂ္ဂတိ နသဇ္ဇတိ နဗဇ္ဈတိ။

(၄) တသ္မာ အဗ္ဘောကာသော ဝိယာတိ အဗ္ဘောကာသောတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(တစ်နည်း) "အဗ္ဘောကာသော ပဗ္ဗဇ္ဇာ"တိ ဝုတ္တံ။

(ခ)ဝါကျ၌ ပိသဒ္ဒါ ထားရခြင်း

"အဗ္ဘောကာသော ဝိယာတိ အဗ္ဘောကာသော"ဟု ဖွင့်ဆိုသော အဋ္ဌကထာအနက်ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ပိသဒ္ဒါကို ထားသည်။

(တစ်နည်း) "အဗ္ဘောကာသော ပဗ္ဗဇ္ဇာ"ဟူသော ပါဋိတော်သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ပိသဒ္ဒါကို ထားသည်။

(၄၊ နှာ ၁၆၃-လာ စတုက္က)

ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ။ (ပါဋိတော်)

ကသာယရသပီတတာယ **ကာသာယာနိ** ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တာနံ အနုစ္ဆဝိကာနိ ဝတ္ထာနိ **အစ္ဆာဒေတွာ**။

(၁) နနု ဩဒါတဝတ္ထာဒီနိ ယာနိ ကာနိစိ ဝတ္ထာနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

(တစ်နည်း) နနု ဩဒါတာနိ ဝါ ကပိတာနိ ဝါ ဝတ္ထာနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

(တစ်နည်း) နနု အညာနိ ဝတ္ထာနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ကသာယရသပီတတာယ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိယေဝ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

(၃) နနု တာနိ ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တာနံ အနုစ္ဆဝိကာနိ ဝတ္ထာနိ ဟောန္တိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ကသာယရသပီတတာယ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိယေဝ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

တစ်လောကလုံးရှိ အမှောင်ထုသည်
ဖယောင်းတိုင် မီးတောက် တစ်ခုကိုမျှပင်
ငြိမ်းသတ်နိုင်စွမ်း မရှိ။

http://www.dhammadownload.com

(က) ယသ္မာ အဂါရသ ဟိတံ ကသိဝါဏိဇ္ဇာဒိကမ္မံ **အဂါရိယန္တိ** ဝုစ္စတိ။ တဉ္စ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ နတ္ထိ။
(ခ) တသ္မာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အနဂါရိယာတိ ဉာတဗ္ဗာ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဒါနသီလာဒိသခ်ါတံ အဂါရသ ဟိတံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ အတ္ထိ။ (ဥယျာဉ်+အဖြေသစ်)
(တစ်နည်း) နနု ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဝိဟာရသခ်ါတံ အဂါရံ အတ္ထိ။ (အဖြေသစ်)
(တစ်နည်း) နနု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဋိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အနဂါရိယန္တိ ဝိသေသေန နဝုတ္တံ၊ အနဂါရိယံတွေဝ သာမညေန ဝုတ္တံ။ (ကိုင်းကုန်း+စာစဉ်)
(၂) အထ ကသ္မာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အနဂါရိယာတိ ဉာတဗ္ဗာ။
(၃) နနု အဂါရသ ဟိတံ ကသိဝါဏိဇ္ဇာဒိကမ္မံ အဂါရိယန္တိ ဝုစ္စတိ၊ တဉ္စ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ နတ္ထိ။
(၄) တသ္မာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အနဂါရိယာတိ ဉာတဗ္ဗာ။

ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဒါရောတိ မနစ္ဆဋ္ဌေသု ဣန္ဒြိယေသု။
(၁) နနု ပါဋိယံ "ဣန္ဒြိယေသူ"တိ သာမညတော ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ "မနစ္ဆဋ္ဌေသု ဣန္ဒြိယေသူ"တိ ဝိသေသတော တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။
(၃) နနု ဣဓ ကာယပဉ္စမာနိဧဝ ဣန္ဒြိယာနိ နသမ္ဘဝန္တိ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ "မနစ္ဆဋ္ဌေသု ဣန္ဒြိယေသူ"တိ ဝိသေသတော မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

အာစာရဂေါစရဂ္ဂဟဏေနေဝ စ ကုသလေ ကာယကမ္မဝစီကမ္မေ ဂဟိတေပိ ယသ္မာ ဣဒံ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလံ နာမ နအာကာသေ ဝါ ရုက္ခဂ္ဂါဒီသု ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ကာယဝစီဒ္ဒါရေသုယေဝ ပန ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ တဿ ဥပ္ပတ္တိဒ္ဒါရဒဿနတ္ထံ "ကာယကမ္မဝစီကမ္မေန သမန္နာဂတော ကုသလေနာ"တိ ဝုတ္တံ။
(၁) နနု အာစာရဂေါစရဂ္ဂဟဏေနေဝ ကုသလံ ကာယကမ္မဝစီကမ္မံ ဂဟိတံ။
(၂) အထ ကသ္မာ "ကာယကမ္မဝစီကမ္မေန သမန္နာဂတော ကုသလေနာ"တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု တဿ ဥပ္ပတ္တိဒ္ဒါရဒဿနတ္ထံ ဟောတိ။
(တစ်နည်း) နနု ဣဒံ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလံ နာမ နအာကာသေ ဝါ ရုက္ခဂ္ဂါဒီသု ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ကာယဝစီဒ္ဒါရေသုယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။
(၄) တသ္မာ "ကာယကမ္မဝစီကမ္မေန သမန္နာဂတော ကုသလေနာ"တိ ဝုတ္တံ။
(နိယံ) လက္ခဏကို၊ ပိနှင့် ဆိုမူ၊ ထိုလက္ခဏ၊ စောဒက၏၊ ပြင်ရဟေတု အာဘော်တည်း။

အပိသဒ္ဒါ၏ အနက်

ဂဟိတေပိ၌ အပိသဒ္ဒါသည် = သမ္ဘာဝနာ အနက်ကို ဟော၏။

မင့်နဲ့၊ ငဲ့ရင် စောင်းရော၊ စောင်းရင် မှောက်ရောဘဲ။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၁၆၄-လာ စတုက္က)

အဏုမတ္တေသူတိ အပွမတ္တကေသု။

(၁) နနု ပါဋိယံ "အဏုမတ္တေသူ"တိ သာမညတော ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ "အပွမတ္တကေသူ"တိ ဝိသေသတော တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု အဏုသဒိသတာယ အပွမတ္တကံ "အဏူ"တိ ဝုတ္တံ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ "အပွမတ္တကေသူ"တိ ဝိသေသတော တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ။ (ပါဋိတော်)

ဧဝံ မာတိကံ နိက္ခိပိတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဘာဇေန္တော "**ကထဉ္စ မဟာရာဇ ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော ဟောတီ**"တိ အာဒိမာဟ။

(၁) နနု သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတီတိအာဒိနာ နယေန မာတိကံ နိက္ခိပိံ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "ကထဉ္စ မဟာရာဇ ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော ဟောတီ"တိ အာဒိမာဟ။

(၃) နနု အနုပုဗ္ဗေန ဘာဇေန္တော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "ကထဉ္စ မဟာရာဇ ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော ဟောတီ"တိ အာဒိမာဟ။

(က) **ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသ္မိန္တိ** ဣဒမ္ပိ အဿ ဘိက္ခုနော ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ သီလသ္မိံ ဧကံ သီလံ ဟောတီတိ အတ္ထော။

(ခ) ပစ္စတ္တဝစနတ္ထေ ဝါ ဧတံ ဘုမ္မံ။

(ဂ) မဟာအဋ္ဌကထာယဉ္ဂိ ဣဒမ္ပိ တဿ သမဏဿ သီလန္တိ အယမေဝ အတ္ထော ဝုတ္တော။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု "သီလသ္မိ"နွိ ဣဒံ နိဒ္ဓါရဏေ ဘုမ္မံ ဟောတိ တတော ဧကဿ နိဒ္ဓါရဏီယတ္တာ။ (ဋီသစ်)

(တစ်နည်း) နနု သီလသ္မိန္တိ ဣဒံ ဘုမ္မတ္ထေ နိဒ္ဓါရဏတ္ထေ ဝါ ဘုမ္မံ ဟောတိ။ (စာစဉ်)

(တစ်နည်း) နနု ကစ္စာယနေ ဩကာသေ သတ္တမီ, နိဒ္ဓါရဏေ စာတိ သုတ္တာနိ ဝုတ္တာနိ။ (ဥယျာဉ်)

(၂) အထ ကသ္မာ ပစ္စတ္တဝစနတ္ထေ ဧတံ ဘုမ္မန္တိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု မဟာအဋ္ဌကထာယံ ဣဒမ္ပိ တဿ သမဏဿ သီလန္တိ အယမေဝ အတ္ထော ဝုတ္တော။

(၄) တသ္မာ ပစ္စတ္တဝစနတ္ထေ ဧတံ ဘုမ္မန္တိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

ဣဒမဿ ဟောတိ သီလသ္မိန္တိ ဣဒံ အဿ သီလံ ဟောတီတိ အတ္ထော။

(၁) နနု ပါဋိယံ ဟောတိ သီလသ္မိန္တိ ဘုမ္မဝစနေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ သီလံ ဟောတီတိ ပစ္စတ္တဝစနေန တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု မဟာသီလပရိယောသာနေ နိဒ္ဓါရိယမာနဿ အဘာဝတော ပစ္စတ္တဝစနတ္ထောယေဝ သမ္ဘဝတိ။

(၄) တသ္မာ သီလံ ဟောတီတိ ပစ္စတ္တဝစနေန မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

http://www.dhammadownload.com

(က) **နဲ ကုတောစိ ဘယံ သမနုပဿတိ၊ ယဒိဒံ သီလသံဝရတောတိ** ယာနိ အသံဝရမူလကာနိ ဘယာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တေသု ယံ ဣဒံ ဘယံ သီလသံဝရတော ဘဝေယျ၊ တံ ကုတောစိ ဧကသံဝရတောပိ နဲ သမနုပဿတိ။

(ခ) ကသ္မာ? သံဝရတော အသံဝရမူလကဿ ဘယဿ အဘာဝါ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ယံ ဣဒံ ဘယံ သီလသံဝရတော ဘဝေယျ။

(၂) အထ ကသ္မာ တံ ကုတောစိ ဧကသံဝရတောပိ နဲ သမနုပဿတိ။

(၃) သံဝရတော အသံဝရမူလကဿ ဘယဿ အဘာဝါ။

(၄) တံ ကုတောစိ ဧကသံဝရတောပိ နဲ သမနုပဿတိ။

အပိသဒ္ဒါ၏ အနက်

ဧကသံဝရတောပိ၌ အပိသဒ္ဒါသည် = သမ္ဘာဝနာ အနက်ကို ဟော၏။ (ကိုင်းကုန်း)

(က) **ယဒိဒံ ပစ္စတ္ထိကတောတိ** ယံ ကုတောစိ ဧကပစ္စတ္ထိကတောပိ ဘယံ ဘဝေယျ၊ တံ နဲ သမနုပဿတိ။

(ခ) ကသ္မာ? ယသ္မာ နိဟတပစ္စာမိတ္တော။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ယံ ကုတောစိ ဧကပစ္စတ္ထိကတောပိ ဘယံ ဘဝေယျ။

(၂) အထ ကသ္မာ တံ နဲ သမနုပဿတိ။

(၃) နနု နိဟတပစ္စာမိတ္တော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ တံ နဲ သမနုပဿတိ။

အပိသဒ္ဒါ၏ အနက်

ဧကပစ္စတ္ထိကတောပိ၌ အပိသဒ္ဒါသည် = ဂရဟာ အနက်ကို ဟော၏။

အဈတ္တံ အနဝဇ္ဇသုခံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ (ပါဋိတော်)

(က) **အဈတ္တန္တိ** နိယကဈတ္တံ။

(ခ) အတ္တနော သန္တာနေတိ အတ္ထော။

(ဂ) **အနဝဇ္ဇသုခန္တိ** အနဝဇ္ဇံ အနိန္ဒိတံ ကုသလံ သီလပဒဋ္ဌာနေဟိ အဝိပ္ပဋိသာရပါမောဇ္ဇပီတိပဿဒ္ဓိဓမ္မေဟိ ပရိဂ္ဂဟိတံ ကာယိကစေတသိကသုခံ ပဋိသံဝေဒေတိ။

"(က) စတုက္က"

(၁) နနု အဈတ္တသဒ္ဒေါ ဂေါစရဈတ္တ နိယကဈတ္တာဒိ စတူသု အတ္ထေသု ဒိဿတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အဈတ္တန္တိ နိယကဈန္တိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု တဒညေသံ အသမ္ဘဝေါ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(ဝါ) နနု အနဝဇ္ဇသုခန္တိ ဝိသေသျံ ဥပနိဓာယ နိယကဈတ္တောဝ ဣဓ ယုတ္တော။

(၄) တသ္မာ အဈတ္တန္တိ နိယကဈတ္တန္တိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၆၅-လာ စတုက္က)

(က) **သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတီ**တိ သမ္ပဇညေန သဗ္ဗကိစ္စကာရီ။

(ခ) သမ္ပဇညမေဝ ဝါ ကာရီ။

(ဂ) သော ဟိ အဘိက္ကန္တာဒီသု သမ္ပဇည် ကရောတေဝ၊ နကတ္ထစိ သမ္ပဇညဝိရဟိတော ဟောတိ။

"(ခ+ဂ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု သမ္ပဇညေန သဗ္ဗကိစ္စကာရီတိ ပထမဝိကပ္ပေနေဝ အဓိပ္ပေတတ္ထော သိဒ္ဓေါ။

(၂) အထ ကသ္မာ သမ္ပဇညမေဝ ဝါ ကာရီတိ (ဒုတိယဝိကပ္ပဝစနံ) ဝုတ္တံ။

(၃) နနု သော အဘိက္ကန္တာဒီသု သမ္ပဇည် ကရောတေဝ၊ နကတ္ထစိ သမ္ပဇညဝိရဟိတော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ သမ္ပဇညမေဝ ဝါ ကာရီတိ (ဒုတိယဝိကပ္ပဝစနံ) ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၁၆၆-လာ စတုက္က)

(က) သံဃဒဿနမ္ပိ သာတ္ထံ။

(ခ) သစေ ပန အန္တောဂါမေ မဟာမဏ္ဍပံ ကာရေတွာ သဗ္ဗရတ္တိံ ဓမ္မဿဝနံ ကရောန္တေသု မနုဿေသု ဝုတ္တပ္ပကာရေနေဝ ဇနသန္နိပါတော စေဝ အန္တရာယော စ ဟောတိ၊ ဧဝံ တံ ဌာနံ အသပ္ပါယံ ဟောတိ။

"(ခ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါကို အရုစျတ္ထ ကြံ၍ စတုက္က"

(၁) နနု သံဃဒဿနမ္ပိ သာတ္ထံ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ တံ ဌာနံ အသပ္ပါယံ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု အန္တောဂါမေ မဟာမဏ္ဍပံ ကာရေတွာ သဗ္ဗရတ္တိံ ဓမ္မဿဝနံ ကရောန္တေသု မနုဿေသု ဝုတ္တပ္ပကာရေနေဝ ဇနသန္နိပါတော စေဝ အန္တရာယော စ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ တံ ဌာနံ အသပ္ပါယံ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၁၆၇-လာ စတုက္က)

(က) ဧဝံ ဧကံ အသုဘံ ဒ္ပိန္နံ ဇနာနံ အတ္ထာယ ဇာတံ။

(ခ) ဧဝံ သာတ္ထမ္ပိ ပနေတံ ပုရိသဿ မာတုဂါမာသုဘံ အသပ္ပါယံ၊ မာတုဂါမဿ စ ပုရိသာသုဘံ အသပ္ပါယံ။ သဘာဂမေဝ သပ္ပါယန္တိ။

"(ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဧဝံ သာတ္ထံ ဧကံ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဧတံ ပုရိသဿ မာတုဂါမာသုဘံ အသပ္ပါယံ၊ မာတုဂါမဿ စ ပုရိသာသုဘံ အသပ္ပါယံ၊ သဘာဂမေဝ သပ္ပါယန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဝိသဘာဂါ ရာဂသခ်ိတံ အသုဘံ ရာဂုပ္ပါဒနံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဧတံ ပုရိသဿ မာတုဂါမာသုဘံ အသပ္ပါယံ၊ မာတုဂါမဿ စ ပုရိသာသုဘံ အသပ္ပါယံ၊ သဘာဂမေဝ သပ္ပါယန္တိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၆၈-လာ စတုက္က)

(က) သစေပိ နု ကထာပေန္တိ၊ ဇနသင်္ဂဟတ္ထံ ဓမ္မကထာ နာမ ကာတဗ္ဗာယေဝါတိ အဋ္ဌကထာစရိယာ ဝဒန္တိ။

(ခ) ဓမ္မကထာ ဟိ ကမ္မဋ္ဌာနဝိနိမုတ္တာ နာမ နတ္ထိ။

"(က) စတုက္က"

(၁) နနု (မနုဿာ) နု ကထာပေန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဓမ္မကထာ နာမ ကာတဗ္ဗာယေဝါတိ အဋ္ဌကထာစရိယာ ဝဒန္တိ။

(၃) နနု ဇနသင်္ဂဟတ္ထံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဓမ္မကထာ နာမ ကာတဗ္ဗာယေဝါတိ အဋ္ဌကထာစရိယာ ဝဒန္တိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု (မနုဿာ) နု ကထာပေန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဇနသင်္ဂဟတ္ထံ ဓမ္မကထာ နာမ ကာတဗ္ဗာယေဝါတိ အဋ္ဌကထာစရိယာ ဝဒန္တိ။

(၃) နနု ဓမ္မကထာ ကမ္မဋ္ဌာနဝိနိမုတ္တာ နာမ နတ္ထိ။

(၄) တသ္မာ ဇနသင်္ဂဟတ္ထံ ဓမ္မကထာ နာမ ကာတဗ္ဗာယေဝါတိ အဋ္ဌကထာစရိယာ ဝဒန္တိ။

(ဌ၊ နှာ ၁၇၃-လာ စတုက္က)

(က) တတ္ထ ကော ဧကော အဘိက္ကမတိ၊ ကဿ ဝါ ဧကဿ အဘိက္ကမနံ။

(ခ) ပရမတ္ထတော ဟိ ဓာတူနံယေဝ ဂမနံ၊ ဓာတူနံ ဌာနံ၊ ဓာတူနံ နိသဇ္ဇနံ၊ ဓာတူနံ သယနံ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု သတ္တော အဘိက္ကမတိ၊ သတ္တဿ ဝါ အဘိက္ကမနံ သိယာ။

(၂) အထ ကသ္မာ ကော ဧကော အဘိက္ကမတိ၊ ကဿ ဝါ ဧကဿ အဘိက္ကမနံ သိယာ။

(၃) နနု ပရမတ္ထတော ဓာတူနံယေဝ ဂမနံ၊ ဓာတူနံ ဌာနံ၊ ဓာတူနံ နိသဇ္ဇနံ၊ ဓာတူနံ သယနံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ကော ဧကော အဘိက္ကမတိ၊ ကဿ ဝါ ဧကဿ အဘိက္ကမနံ သိယာ။

(က) **အာလောကိတေ ဝိလောကိတေတိ** ဧတ္ထ ပန **အာလောကိတံ** နာမ ပုရတော ပေက္ခနံ။ **ဝိလောကိတံ**နာမ အနုဒိသာပေက္ခနံ။

(ခ) အညာနိပိ ဟေဋ္ဌာ ဥပရိ ပစ္ဆတော ပေက္ခနဝသေန ဩလောကိတဥလ္လောကိတာပလောကိတာနိ နာမ ဟောန္တိ။

(ဂ) တာနိ ဣမ နု ဂဟိတာနိ။

(ဃ) သာရုပ္ပဝသေန ပန ဣမာနေဝ ဒွေ ဂဟိတာနိ။

(င) ဣမိနာ ဝါ မုခေန သဗ္ဗာနိပိ တာနိ ဂဟိတာနေဝါတိ။

"(ခ+ဂ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု အညာနိပိ ဟေဋ္ဌာ ဥပရိ ပစ္ဆတော ပေက္ခနဝသေန ဩလောကိတဥလ္လောကိတာပလောကိတာနိ နာမ ဟောန္တိ။ (ဌ)

(တစ်နည်း) နနု သမ္မဇ္ဇနပရိဘဏ္ဍာဒိကရဏော ဩလောကိတဿ, ဥလ္လောကနဟရဏာဒီသု ဥလ္လောကိတဿ, ပစ္ဆတော အာဂစ္ဆန္တပရိဿယပရိဝဇ္ဇနာဒီသု အပလောကိတဿ စ သိယာ သမ္ဘဝေါ။ (ဍီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ တာနိ ဣမ နု ဂဟိတာနိ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) နနု တာနိ ဩလောကိတာဒီနိ သမဏာနံ အသာရုပ္ပါနိ ဟောန္တိ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ တာနိ က္ကဓ နု ဂဟိတာနိ။

"(ခ+ဃ) စတုက္က"

(၁) နနု အညာနိပိ ဟေဋ္ဌာ ဥပရိ ပစ္ဆတော ပေက္ခနဝသေန ဩလောကိတဥလ္လောကိတာပလောကိတာနိ နာမ ဟောန္တိ။ (၄)
(ဝါ) နနု သမ္မဒ္ဓနပရိဘဏ္ဍာဒိကရဏေ ဩလောကိတဿ, ဥလ္လောကနဟရဏာဒီသု ဥလ္လောကိတဿ, ပစ္ဆတော အာဂစ္ဆန္တပရိဿယပရိဝဇ္ဇနာဒီသု အပလောကိတဿ စ သိယာ သမ္ဘဝေါ။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ က္ကမာနေဝ ဒွေ ဂဟိတာနိ။
(၃) နနု က္ကမာနေဝ သမာဏာနံ သာရုပ္ပဝသေန ဟောန္တိ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ က္ကမာနေဝ ဒွေ ဂဟိတာနိ။

"(ခ+ဃ+c) စတုက္က"

(၁) နနု အညာနိပိ ဟေဋ္ဌာ ဥပရိ ပစ္ဆတော ပေက္ခနဝသေန ဩလောကိတဥလ္လောကိတာပလောကိတာနိ နာမ ဟောန္တိ။ (၄)
(ဝါ) နနု သမ္မဒ္ဓနပရိဘဏ္ဍာဒိကရဏေ ဩလောကိတဿ, ဥလ္လောကနဟရဏာဒီသု ဥလ္လောကိတဿ, ပစ္ဆတော အာဂစ္ဆန္တပရိဿယပရိဝဇ္ဇနာဒီသု အပလောကိတဿ စ သိယာ သမ္ဘဝေါ။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ (သာရုပ္ပဝသေန) က္ကမာနေဝ ဒွေ ဂဟိတာနိ။
(၃) နနု က္ကမိနာ မုခေန သဗ္ဗာနိပိ တာနိ ဂဟိတာနေဝ။
(၄) တသ္မာ (သာရုပ္ပဝသေန) က္ကမာနေဝ ဒွေ ဂဟိတာနိ။

"(c) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ အာလောကိတေ ဝိလောကိတေတိ (ဒွိပဒမေဝ ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ သဗ္ဗာနိပိ တာနိ ဂဟိတာနေဝါတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု က္ကမိနာ မုခေန က္ကမာနေဝ ဒွေ ဘဂဝတာ ဝုတ္တာနိ။
(တစ်နည်း) အာလောကိတေ ဝိလောကိတေတိ ဥပလက္ခဏမတ္တမေတံ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ သဗ္ဗာနိပိ တာနိ ဂဟိတာနေဝါတိ ဝုတ္တံ။

(၄၊ နှာ ၁၇၇-လာ စတုက္က)

(က) အဇ္ဈန္တရေ အတ္တာ နာမ ကောစိ သမိဉ္ဇနော ဝါ ပသာရေနော ဝါ နတ္ထိ။
(ခ) ဝုတ္တပ္ပကာရစိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖါရေန ပန သုတ္တာကမ္မနဝသေန ဒါရုယန္တသ္သ ဟတ္ထပါဒလဋ္ဌနံ ဝိယ သမိဉ္ဇနပသာရဏံ ဟောတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု အဇ္ဈန္တရေ အတ္တာ နာမ ကောစိ သမိဉ္ဇနော ဝါ ပသာရေနော ဝါ နတ္ထိ။
(၂) အထ ကသ္မာ သုတ္တာကမ္မနဝသေန ဒါရုယန္တသ္သ ဟတ္ထပါဒလဋ္ဌနံ ဝိယ သမိဉ္ဇနပသာရဏံ ဟောတိ။
(၃) နနု ဝုတ္တပ္ပကာရစိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖါရော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ သုတ္တာကမ္မနဝသေန ဒါရုယန္တသ္သ ဟတ္ထပါဒလဋ္ဌနံ ဝိယ သမိဉ္ဇနပသာရဏံ ဟောတိ။

http://www.dhammadownload.com

ဣဓ မဟာရာဇ ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ကာယပရိဟာရိကေန စီဝရေန။ (ပါဠိတော်)

(က) ယဿ ကဿစိ ဇိဏ္ဏံ အသပ္ပါယမေဝ။

(ခ) အဂ္ဂဒါဒါနေန ဟိဿ တံ ပလိဗောဓကရံ ဟောတိ။

(ဂ) တထာ ပဋ္ဌဏ္ဏဒုကူလာဒိဘေဒံ လောဘနီယစီဝရံ။

(ဃ) တာဒိသဉ် အရဉ္ဉေ ဧကကဿ နိဝါသန္တရာယကရံ, ဇီဝိတန္တရာယကရဉ္စာပိ ဟောတိ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ဣဓ မဟာရာဇ ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ကာယပရိဟာရိကေန စီဝရေနာတိ အာဒိနာ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။ (ဝါ) နနု မေတ္တာသုတ္တေ သန္တုဿကော စ သုဘရော စာတိ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ယဿ ကဿစိ ဇိဏ္ဏံ အသပ္ပါယမေဝါတိ တယာ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု အဂ္ဂဒါဒါနေန အဿ တံ ပလိဗောဓကရံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ယဿ ကဿစိ ဇိဏ္ဏံ အသပ္ပါယမေဝါတိ မယာ ဝုတ္တံ။

"(ဂ+ဃ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ပဋ္ဌဏ္ဏဒုကူလာဒိဘေဒံ သာနုလောမံ ကပ္ပိယစီဝရံ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(တစ်နည်း) နနု ပဋ္ဌဏ္ဏဒုကူလာဒိနိ အနုလောမစီဝရာနိ။ (စာစဉ်)

(တစ်နည်း) နနု ပဋ္ဌဏ္ဏဒုကူလာဒိဘေဒံ လောဘနီယစီဝရံ ဇိဏ္ဏစီဝရံ ဝိယ အဂ္ဂဒါဒါနေန ပလိဗောဓကရံ နု ဟောတိ။ (ဥယျာဉ်)

(တစ်နည်း) နနု "အတိရေကလာဘော ခေါ်မံကပ္ပါသိကန္တိအာဒိကံ (စီဝရံ) ပရိဘုဉ်္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဘဂဝတာ အနုညာတံ။ (ဥယျာဉ်)

(၂) အထ ကသ္မာ တထာ ပဋ္ဌဏ္ဏဒုကူလာဒိဘေဒံ လောဘနီယစီဝရံ အသပ္ပါယမေဝါတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု တာဒိသံ အရဉ္ဉေ ဧကကဿ နိဝါသန္တရာယကရံ, ဇီဝိတန္တရာယကရဉ္စ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ တထာ ပဋ္ဌဏ္ဏဒုကူလာဒိဘေဒံ လောဘနီယစီဝရံ အသပ္ပါယမေဝါတိ ဝုတ္တံ။

(က) အဗ္ဘန္တရေ အတ္တာ နာမ ကောစိ စီဝရံ ပါရုပန္တော နတ္ထိ။

(ခ) ဝုတ္တပ္ပကာရစိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖါရေနေဝ ပန စီဝရပါရုပနံ ဟောတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု အဗ္ဘန္တရေ အတ္တာ နာမ ကောစိ စီဝရံ ပါရုပန္တော နတ္ထိ။

(၂) အထ ကသ္မာ စီဝရပါရုပနံ ဟောတိ။

(၃) နနု ဝုတ္တပ္ပကာရစိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖါရော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ စီဝရပါရုပနံ ဟောတိ။

(က) ဓာတုယော ဓာတုသမူဟံ ပဋိစ္စာဒေန္တိ ပဋ္ဌပိလောတိကာယ ပေါတ္ထကရူပပဋိစ္စာဒနေ ဝိယ။

(ခ) တသ္မာ နေဝ သုန္ဒရံ စီဝရံ လဘိတွာ သောမနဿံ ကာတဗ္ဗံ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု သုန္ဒရံ စီဝရံ လဘတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သောမနဿံ နေဝ ကာတဗ္ဗံ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) နနု ဓာတုယောဝ ဓာတုသမူဟံ ပဋိစ္ဆာဒေန္တိ ပဋပိလောတိကာယ ပေါတ္ထကရူပပဋိစ္ဆာဒနေ ဝိယ။
(၄) တသ္မာ သောမနဿံ နေဝ ကာတဗ္ဗံ။

(၄၊ နှာ ၁၇၈-လာ စတုက္က)

စတုပဉ္စဂဏ္ဌိကာဟတော ဒုဗ္ဗိသောဓနီယော။
(၁) နနု ပတ္တော သုဝိသောဓနီယော ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပတ္တော ဒုဗ္ဗိသောဓနီယောတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ပတ္တော စတုပဉ္စဂဏ္ဌိကာဟတော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ပတ္တော ဒုဗ္ဗိသောဓနီယောတိ ဝုတ္တံ။

(က) ယဿ ကဿစိ စတုပဉ္စဂဏ္ဌိကာဟတော ဒုဗ္ဗိသောဓနီယော အသပ္ပါယောဝ။
(ခ) ဒုဒ္ဓေါတပတ္တောပိ နဝဋ္ဌတိ။
(ဂ) တံ ဓောဝန္တသေဝ စဿ ပလိဗောဓော ဟောတိ။
(ဃ) မဏိဝဏ္ဏပတ္တော ပန လောဘနီယော စီဝရေ ဝုတ္တနယေနေဝ အသပ္ပါယော။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ယဿ ကဿစိ (ဘိက္ခုနော) စတုပဉ္စဂဏ္ဌိကာဟတော ဒုဗ္ဗိသောဓနီယော ပတ္တောဧဝ အသပ္ပါယော ဟောတိ။ (ဝါ) နနု ဒုဒ္ဓေါတပတ္တော ဝိနယပရိယာယေန ဝဋ္ဌတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဒုဒ္ဓေါတပတ္တောပိ နဝဋ္ဌတီတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု တံ ဓောဝန္တသေဝ အဿ ပလိဗောဓော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ဒုဒ္ဓေါတပတ္တောပိ နဝဋ္ဌတီတိ ဝုတ္တံ။

"(ဃ) စတုက္က"

(၁) နနု မဏိဝဏ္ဏပတ္တော ဝိနယပရိယာယေန ကပ္ပိယော။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ မဏိဝဏ္ဏပတ္တော လောဘနီယော အသပ္ပါယောတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု စီဝရေ ဝုတ္တနယေနေဝ အန္တရာယကရံ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ မဏိဝဏ္ဏပတ္တော လောဘနီယော အသပ္ပါယောတိ ဝုတ္တံ။

(က) အဗ္ဘန္တရေ အတ္တာ နာမ ကောစိ ပတ္တံ ဂဏ္ဍန္တော နတ္ထိ။
(ခ) ဝုတ္တပ္ပကာရစိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ပါရဝသေနေဝ ပန ပတ္တဂ္ဂဟဏံ နာမ ဟောတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု အဗ္ဘန္တရေ အတ္တာ နာမ ကောစိ ပတ္တံ ဂဏ္ဍန္တော နတ္ထိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပတ္တဂ္ဂဟဏံ နာမ ဟောတိ။
(၃) နနု ဝုတ္တပ္ပကာရစိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ပါရဝသောဝ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ပတ္တဂ္ဂဟဏံ နာမ ဟောတိ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၇၈+၁၇၉-လာ စတုက္က)

(က) တတ္ထ စောဋ္ဌကာနိပိ ကေသဉ္စိ သဏ္ဌာနိ, ကေသဉ္စိ ထူလာနိ ပါပုဏန္တိ။ ဘေသဇ္ဇကပါလကာနိပိ ကေသဉ္စိ သုသဏ္ဌာနာနိ ကေသဉ္စိ ဒုဿဏ္ဌာနာနိ ပါပုဏန္တိ။

(ခ) နု တေ တတ္ထ သုမနာ ဝါ ဒုမ္မနာ ဝါ ဟောန္တိ။

(ဂ) ဝဏ္ဏပဋ္ဌာဒနမတ္တေနေဝ ဟိ စောဋ္ဌကေန ဘေသဇ္ဇပဋိဂ္ဂဟဏမတ္တေနေဝ စ ကပါလကေန တေသံ အတ္ထော။

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(ဃ) နနု တတ္ထ စောဋ္ဌကာနိပိ ကေသဉ္စိ သဏ္ဌာနိ, ကေသဉ္စိ ထူလာနိ ပါပုဏန္တိ၊ ဘေသဇ္ဇကပါလကာနိပိ ကေသဉ္စိ သုသဏ္ဌာနာနိ ကေသဉ္စိ ဒုဿဏ္ဌာနာနိ ပါပုဏန္တိ။

(ဃ) အထ ကသ္မာ နု တေ တတ္ထ သုမနာ ဝါ ဒုမ္မနာ ဝါ ဟောန္တိ။

(၃) နနု ဝဏ္ဏပဋ္ဌာဒနမတ္တေနေဝ စောဋ္ဌကေန ဘေသဇ္ဇပဋိဂ္ဂဟဏမတ္တေနေဝ စ ကပါလကေန တေသံ အတ္ထော။

(စ) တသ္မာ နု တေ တတ္ထ သုမနာ ဝါ ဒုမ္မနာ ဝါ ဟောန္တိ။

(ဌ၊ နှာ ၁၇၉-လာ စတုက္က)

(က) အဇ္ဈန္တရေ အတ္တာ နာမ ကောစိ ဘဥ္ဇကော နတ္ထိ။

(ခ) ဝုတ္တပ္ပကာရစိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖါရေနေဝ ပန ပတ္တပ္ပဋိဂ္ဂဟဏံ နာမ ဟောတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(ဃ) နနု အဇ္ဈန္တရေ အတ္တာ နာမ ကောစိ ဘဥ္ဇကော နတ္ထိ။

(ဃ) အထ ကသ္မာ ပတ္တပ္ပဋိဂ္ဂဟဏံ နာမ ဟောတိ။

(၃) နနု ဝုတ္တပ္ပကာရစိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖါရော ဟောတိ။

(စ) တသ္မာ ပတ္တပ္ပဋိဂ္ဂဟဏံ နာမ ဟောတိ။

(ဌ၊ နှာ ၁၈၀-လာ စတုက္က)

(က) အဇ္ဈန္တရေ အတ္တာ နာမ ဥစ္စာရပသာဝကမ္မံ ကရောန္တော နတ္ထိ။

(ခ) စိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖါရေနေဝ ပန ဥစ္စာရပသာဝကမ္မံ ဟောတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(ဃ) နနု အဇ္ဈန္တရေ အတ္တာ နာမ ဥစ္စာရပသာဝကမ္မံ ကရောန္တော နတ္ထိ။

(ဃ) အထ ကသ္မာ ဥစ္စာရပသာဝကမ္မံ ဟောတိ။

(၃) နနု စိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖါရော ဟောတိ။

(စ) တသ္မာ ဥစ္စာရပသာဝကမ္မံ ဟောတိ။

ပက္ကာသယမုတ္တဝတ္ထိသု သန္နိစိတာ ဥစ္စာရပသာဝါ ဝါယုဝေဂသမုပ္ပိဋ္ဌတာ အကာမတာယပိ နိက္ခမန္တိ။

"(က) စတုက္က"

(ဃ) နနု နိက္ခမိတုံ အကာမာ ဟောန္တိ။

(ဃ) အထ ကသ္မာ ပက္ကာသယမုတ္တဝတ္ထိသု သန္နိစိတာ ဥစ္စာရပသာဝါ နိက္ခမန္တိ။

(၃) နနု ဝါယုဝေဂသမုပ္ပိဋ္ဌတာ ဟောန္တိ။

(စ) တသ္မာ ပက္ကာသယမုတ္တဝတ္ထိသု သန္နိစိတာ ဥစ္စာရပသာဝါ နိက္ခမန္တိ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၈၂-လာ စတုက္က)

(က) တယိဒံ **မဟာသိဝတ္ထေရေန** ဝုတ္တံ အသမ္မောဟဓုရံ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တေ အဓိပ္ပေတံ။
(ခ) ဣမသ္မိံ ပန သာမညဖလေ သဗ္ဗမ္ပိ စတုဗ္ဗိဓံ သမ္ပဇညံ လဗ္ဘတိ။
(ဂ) တသ္မာ ဝုတ္တနယေနေဝ စေတ္ထ စတုန္နံ သမ္ပဇညာနံ ဝသေန သမ္ပဇာနကာရိတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု တယိဒံ မဟာသိဝတ္ထေရေန ဝုတ္တံ အသမ္မောဟဓုရံ မဟာသတိပဋ္ဌာန်သုတ္တေ အဓိပ္ပေတံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဣမသ္မိံ သာမညဖလေ သဗ္ဗမ္ပိ စတုဗ္ဗိဓံ သမ္ပဇညံ လဗ္ဘတိ။
(၃) ယာဝဒေဝ ဣမိဿာ ဒေသနာယ သာမညဖလဝိသေသဒဿနပဓာနတ္တာ။ (ဋီသစ်)
(၄) ဣမသ္မိံ သာမညဖလေ သဗ္ဗမ္ပိ စတုဗ္ဗိဓံ သမ္ပဇညံ လဗ္ဘတိ။

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု တယိဒံ မဟာသိဝတ္ထေရေန ဝုတ္တံ အသမ္မောဟဓုရံ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တေ အဓိပ္ပေတံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဧတ္ထ စတုန္နံ သမ္ပဇညာနံ ဝသေန သမ္ပဇာနကာရိတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။
(၃) နနု ဣမသ္မိံ သာမညဖလေ သဗ္ဗမ္ပိ စတုဗ္ဗိဓံ သမ္ပဇညံ လဗ္ဘတိ။
(၄) တသ္မာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဧတ္ထ စတုန္နံ သမ္ပဇညာနံ ဝသေန သမ္ပဇာနကာရိတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

(ခ)ဝါကျ၌ အရုစျတ္ထ ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်း

မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်၌ အသမ္မောဟသမ္ပဇည တစ်ပါးတည်းကိုသာ ဆိုထားသကဲ့သို့ မဆိုဘဲ "ဤသာမည ဖလသုတ်၌ သမ္ပဇည လေးပါးလုံးကို အလိုရှိအပ်, ရအပ်၏"ဟုဆိုထားသော အနက်ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ခ) ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါ ထားသည်။

သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ ဣဓ မဟာရာဇ ဘိက္ခု အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ။ (ပါဋိတော်)

(က) တသ္မာ ဝုတ္တနယေနေဝ စေတ္ထ စတုန္နံ သမ္ပဇညာနံ ဝသေန သမ္ပဇာနကာရိတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။
(ခ) **သမ္ပဇာနကာရီ**တိ စ သဗ္ဗပဒေသု သတိသမ္ပယုတ္တဿေဝ သမ္ပဇညဿ ဝသေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။
(ဂ) "သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတော"တိ ဧတဿ ဟိ ပဒဿ အယံ ဝိတ္ထာရော။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု "သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတော"တိ ဧတဿ ဥဒ္ဒေသဿာယံ နိဒ္ဒေသော။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဧတ္ထ စတုန္နံ သမ္ပဇညာနံ ဝသေန သမ္ပဇာနကာရိတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။
(၃) နနု သမ္ပဇာနကာရီတိ သဗ္ဗပဒေသု သတိသမ္ပယုတ္တဿေဝ သမ္ပဇညဿ ဝသေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။
(၄) တသ္မာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဧတ္ထ စတုန္နံ သမ္ပဇညာနံ ဝသေန သမ္ပဇာနကာရိတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

"(ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု "သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတော"တိ ဧတဿ ဥဒ္ဒေသဿာယံ နိဒ္ဒေသော။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ (သမ္ပဇာနကာရီတိ) သဗ္ဗပဒေသု သမ္ပဇညဝသေနေဝ ဝိတ္ထာရော ကတော။
(၃) နနု သတိသမ္ပယုတ္တဿေဝ သမ္ပဇညဿ ဝသေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။
(၄) တသ္မာ (သမ္ပဇာနကာရီတိ) သဗ္ဗပဒေသု သမ္ပဇညဝသေနေဝ ဝိတ္ထာရော ကတော။

http://www.dhammadownload.com

"(က+ခ)ဝါကျ ဋီသစ်နှင့်အညီ စတုက္က"

(၁) နနု သမ္ပဇညဝသေနေဝါယံ ဝိတ္ထာရော ဝုတ္တော။

(၂) အထ ကသ္မာ သတိသမ္ပယုတ္တသေဝ သမ္ပဇညသ ဝသေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

(၃) နနု "သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတော"တိ ဧတသ ပဒသ အယံ ဝိတ္ထာရော။

(၄) တသ္မာ သတိသမ္ပယုတ္တသေဝ သမ္ပဇညသ ဝသေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

(၄၊ နှာ ၁၈၅-လာ စတုက္က)

(က) ဧတေသု စ အဋ္ဌပရိက္ခာရိကောဝ သန္တုဋ္ဌော၊ ဣတရေ အသန္တုဋ္ဌာ မဟိစ္ဆာ မဟာဘာရာတိ နဝတ္တဗ္ဗာ။

(ခ) ဧတေပိ ဟိ အပ္ပိစ္ဆာဝ သန္တုဋ္ဌာဝ သုဘရာဝ သလ္လဟုကဝုတ္တိနောဝ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု သန္တုဋ္ဌပုဂ္ဂလဒဿနေ သန္တုဋ္ဌောဝ အဋ္ဌပရိက္ခာရိကော ဒဿေတဗ္ဗော။

(၂) အထ ကသ္မာ ဧတေသု စ အဋ္ဌပရိက္ခာရိကောဝ သန္တုဋ္ဌော၊ ဣတရေ အသန္တုဋ္ဌာ မဟိစ္ဆာ မဟာဘာရာတိ နဝတ္တဗ္ဗာတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဧတေပိ ဟိ အပ္ပိစ္ဆာဝ သန္တုဋ္ဌာဝ သုဘရာဝ သလ္လဟုကဝုတ္တိနောဝ။

(၄) တသ္မာ ဧတေသု စ အဋ္ဌပရိက္ခာရိကောဝ သန္တုဋ္ဌော၊ ဣတရေ အသန္တုဋ္ဌာ မဟိစ္ဆာ မဟာဘာရာတိ နဝတ္တဗ္ဗာ ဝုတ္တံ။

"တစ်နည်း"

(၁) နနု ဧတေသု အဋ္ဌပရိက္ခာရိကောဝ သန္တုဋ္ဌော။

(၂) အထ ကသ္မာ ဣတရေ အသန္တုဋ္ဌာ မဟိစ္ဆာ မဟာဘာရာတိ နဝတ္တဗ္ဗာ။

(၃) နနု ဧတေပိ အပ္ပိစ္ဆာဝ သန္တုဋ္ဌာဝ သုဘရာဝ သလ္လဟုကဝုတ္တိနောဝ။

(၄) တသ္မာ ဣတရေ အသန္တုဋ္ဌာ မဟိစ္ဆာ မဟာဘာရာတိ နဝတ္တဗ္ဗာ။

အမှာ။ ပဋ္ဌမနည်းသည် အောင်ပန်းနည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် အတ္တနောမတိမျှသာ ဖြစ်၏။

(က) ဧတေပိ ဟိ အပ္ပိစ္ဆာဝ သန္တုဋ္ဌာဝ သုဘရာဝ သလ္လဟုကဝုတ္တိနောဝ။

(ခ) ဘဂဝါ ပန နယိမံ သုတ္တံ တေသံ ဝသေန ကထေသိ၊ အဋ္ဌပရိက္ခာရိကသ ဝသေန ကထေသိ။

(ဂ) သော ဟိ ခုဒ္ဒကဝါသိဉ္စ သူစိဉ္စ ပရိဿာဝနေ ပက္ခိပိတွာ ပတ္တသ အန္တော ဌပေတွာ ပတ္တံ အံသကူဋ္ဌေ လဂ္ဂေတွာ တိစီဝရံ ကာယပဋိဗဒ္ဓံ ကတွာ ယေနိစ္ဆကံ သုခံ ပက္ကမတိ။ ပဋိနိဝတ္တေတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ နာမသ နဟောတိ။

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ဧတေပိ အပ္ပိစ္ဆာဝ သန္တုဋ္ဌာဝ သုဘရာဝ သလ္လဟုကဝုတ္တိနောဝ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဘဂဝါ နယိမံ သုတ္တံ တေသံ ဝသေန ကထေသိ၊ အဋ္ဌပရိက္ခာရိကသ ဝသေန ကထေသိ။

(၃) နနု သော ခုဒ္ဒကဝါသိဉ္စ သူစိဉ္စ ပရိဿာဝနေ ပက္ခိပိတွာ ပတ္တသ အန္တော ဌပေတွာ ပတ္တံ အံသကူဋ္ဌေ လဂ္ဂေတွာ တိစီဝရံ ကာယပဋိဗဒ္ဓံ ကတွာ ယေနိစ္ဆကံ သုခံ ပက္ကမတိ။ ပဋိနိဝတ္တေတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ နာမသ နဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဘဂဝါ နယိမံ သုတ္တံ တေသံ ဝသေန ကထေသိ၊ အဋ္ဌပရိက္ခာရိကသ ဝသေန ကထေသိ။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၁၈၆-လာ စတုက္က)

ဣတိ ဣမဿ ဘိက္ခုနော သလ္လဟုကဝုတ္တိတံ ဒဿေန္တော ဘဂဝါ "**သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ကာယပရိ ဟာရိကေန စီဝရေနာ**"တိ အာဒိမာဟ။

(၁) နနု ဧဝံ ဘိက္ခုနော သန္တုဋ္ဌဘာဝေါ ဒဿိတော။ (ကိုင်းကုန်း)

(တစ်နည်း) နနု သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတောတိအာဒိနာ သတိသမ္ပဇညကထာ ဝုတ္တာ။ (အောင်ပန်း)

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ကာယပရိဟာရိကေန စီဝရေနာ"တိ အာဒိမာဟ။

(၃) နနု ဣမဿ ဘိက္ခုနော သလ္လဟုကဝုတ္တိတံ ဒဿေန္တော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ကာယပရိဟာရိကေန စီဝရေနာ"တိ အာဒိမာဟ။

အမှာ။ အနုသန္ဓေဝါကျ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

ကာယပရိဟာရိကေနာတိ ကာယပရိဟရဏမတ္တေန။

(၁) နနု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဋ္ဌိယံ "ကာယပရိဟာရိကေနာ"တိ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ကာယပရိဟရဏမတ္တေနာတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု ကာယပရိဟာရိကေနာတိ ဘာဝပ္ပဓာနနိဒ္ဒေသော၊ ဘာဝလောပနိဒ္ဒေသော ဝါတိ ဒဿေတိ။

(၄) တသ္မာ ကာယပရိဟရဏမတ္တေနာတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

အမှာ။ **ကုစ္ဆိပရိဟာရိကေနာ**တိ ကုစ္ဆိပရိဟရဏမတ္တေန ပုံစံ၌လည်း စတုက္ကထုတ်နိုင်စေ။

(က) "မမ ဝိဟာရော ပရိဝေဏံ ဥပဋ္ဌာကော"တိ အာသင်္ဂေါ ဝါ ဗန္ဓော ဝါ နဟောတိ။

(ခ) သော ဇိယာ မုတ္တော သရော ဝိယ, ယူထာ အပက္ကန္တော မဒဟတ္ထီ ဝိယ စ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတံ သေနာသနံ ဝနသဏ္ဍံ ရုက္ခမူလံ ဝနပဗ္ဘာရံ ပရိဘုဥ္ဇန္တော ဧကောဝ တိဋ္ဌတိ၊ ဧကောဝ နိသီဒတိ။

(ဂ) သဗ္ဗိရိယာပထေသု ဧကောဝ အဒုတိယော။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဘိက္ခုနော ဝိဟာရော ပရိဝေဏံ ဥပဋ္ဌာကော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ "မမ ဝိဟာရော ပရိဝေဏံ ဥပဋ္ဌာကော"တိ အာသင်္ဂေါ ဝါ ဗန္ဓော ဝါ နဟောတိ။

(၃) နနု သော ဇိယာ မုတ္တော သရော ဝိယ, ယူထာ အပက္ကန္တော မဒဟတ္ထီ ဝိယ စ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတံ သေနာသနံ ဝနသဏ္ဍံ ရုက္ခမူလံ ဝနပဗ္ဘာရံ ပရိဘုဥ္ဇန္တော ဧကောဝ တိဋ္ဌတိ၊ ဧကောဝ နိသီဒတိ။

(၄) တသ္မာ "မမ ဝိဟာရော ပရိဝေဏံ ဥပဋ္ဌာကော"တိ အာသင်္ဂေါ ဝါ ဗန္ဓော ဝါ နဟောတိ။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု သော ဇိယာ မုတ္တော သရော ဝိယ, ယူထာ အပက္ကန္တော မဒဟတ္ထီ ဝိယ စ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတံ သေနာသနံ ဝနသဏ္ဍံ ရုက္ခမူလံ ဝနပဗ္ဘာရံ ပရိဘုဥ္ဇတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဧကောဝ တိဋ္ဌတိ၊ ဧကောဝ နိသီဒတိ။

(၃) နနု သဗ္ဗိရိယာပထေသု ဧကောဝ အဒုတိယော။

(၄) တသ္မာ ဧကောဝ တိဋ္ဌတိ၊ ဧကောဝ နိသီဒတိ။

http://www.dhammadownload.com

ဣဒါနိ တမတ္ထံ ဥပမာယ သာဓေန္တော "**သေယျထာပီ**"တိ အာဒိမာဟ။

(၁) နနု ဧဝံ ဘိက္ခုနော ဧကေကသေဝ ခဂ္ဂဝိသာဏကပွတံ ဒသေတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "သေယျထာပီ"တိ အာဒိမာဟ။

(၃) နနု ဣဒါနိ တမတ္ထံ ဥပမာယ သာဓေတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "သေယျထာပီ"တိ အာဒိမာဟ။

အမှာ။ နိသျသစ်လာ "ဧဝံ ဘိက္ခုနော ဧကေကသေဝ ခဂ္ဂဝိသာဏကပွတံ ဒသေတွာ" ဟူသော ပုဗ္ဗာနုသန္ဓေ ဝါကျကို ထည့်၍ စောဒကာဘောဂ ပြုလုပ်၏။ (တစ်နည်း) ဣဒါနိ တမတ္ထံ ဥပမာယ သာဓေန္တော "**သေယျထာပီ**"တိ အာဒိမာဟ ဟူသော ပါဠ်၏ ရှေ့၌ "ဧဝံ ဝဏ္ဏိတံ ခဂ္ဂဝိသာဏကပွတံ"ဟူသော အဋ္ဌကထာ ပါဋ္ဌိရှိ၏။ ယင်းပါဋ္ဌိကို အပရာနုသန္ဓေ ဝါကျနှင့် လျော်ညီအောင် ပုဗ္ဗာနုသန္ဓေ ဝါကျအဖြစ် ပြင်၍ စတုက္က ထုတ်သည်။

(ရုက္ခော ပရိပက္ကဖလော"တိ ဥတွာ နာနာဒိသာဟိ အာဂန္ဒာ နခပတ္တတုဏ္ဍာဒီဟိ တဿ ဖလာနိ ဝိဇ္ဈန္တာ ဝိဓုနန္တာ ခါဒန္တိ။ "ဣဒံ အဇ္ဇတနာယ, ဣဒံ သွာတနာယ ဘဝိဿတီ"တိ တေသံ နဟောတိ။)

ဖလေ ပန ခီဏေ နေဝ ရုက္ခဿ အာရက္ခံ ဌပေန္တိ။

(၁) နနု ရုက္ခော ပရိပက္ကဖလောတိ ဥတွာ ရုက္ခဿ အာရက္ခံ ဌပေတဗ္ဗံဝ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ နေဝ ရုက္ခဿ အာရက္ခံ ဌပေန္တိ။

(၃) နနု ဖလံ ခီဏံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ နေဝ ရုက္ခဿ အာရက္ခံ ဌပေန္တိ။

အမှာ။ "လက္ခဏမှာ၊ ရံတစ်ခါ၊ ဟေတွာ ဓိပ္ပါယ" "လက္ခဏမှာတည့်၊ ပိမရှိမူ၊ ပရိဟာရ၊ စရိယ၏၊ ပြင်ရဟေတု အာဘော်တည်း" နိယံတို့နှင့်အညီ ဟိတ်အဓိပ္ပါယ် ယူရသည့် ဖလေ ခီဏေ ဟူသော လက္ခဏန္တပုဒ်၌ ပိသဒ္ဒါ မပါရှိခြင်းကြောင့် ယင်းလက္ခဏန္တပုဒ်သည် ပရိဟာရာဘောဂ ဖြစ်၏။

(၄၊ နှာ ၁၈၇-လာ စတုက္က)

"**သော ဣမိနာ စာ**"တိအာဒိနာ ကိံ ဒသေတိ။ အရညဝါသဿ ပစ္စယသမ္ပတ္တိံ ဒသေတိ။

(၁) နနု ပုဗ္ဗေ "သီလသမ္ပန္နော"တိအာဒိ အတ္ထစတုက္ကံ ဝိဘတ္တံ။ (ဋီသစ်မှီး ကိုင်းကုန်း)
(တစ်နည်း) နနု ဣဓ မဟာရာဇ ဘိက္ခု ပါဏာတိပါတံ ပဟာယာတိအာဒိနာ သီလသမ္ပန္နော ဟောတီတိအာဒိ ဝိဘတ္တော။ (အောင်ပန်း)

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "သော ဣမိနာ စာ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု အရညဝါသဿ ပစ္စယသမ္ပတ္တိံ ဒသေတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "သော ဣမိနာ စာ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

(က) **ဝိဝိတ္တန္တိ** သုညံ။

(ခ) အပ္ပသဒ္ဒံ အပ္ပနိဂ္ဃေါသန္တိ အတ္ထော။

(ဂ) ဧတဒေဝ ဟိ သန္ဓာယ ဝိဘင်္ဂေ "ဝိဝိတ္တန္တိ သန္တိကေ စေပိ သေနာသနံ ဟောတိ၊ တဥ္စ အနာကိဏ္ဏံ ဂဟဋ္ဌေဟိ ပဗ္ဗဇိတေဟိ။ တေန တံ ဝိဝိတ္တ"န္တိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

"(ခ+ဂ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ဝိဘင်္ဂေ ဝိဝိတ္တာန္တိ ပဒသဿတ္ထော "အနာကိဏ္ဏံ ဂဟဋ္ဌေဟိ ပဗ္ဗဇိတေဟိ"တိ ဝုတ္တော။ (ကိုင်းကုန်း) (တစ်နည်း) နနု ဝိဘင်္ဂေ ဝိယ "အနာကိဏ္ဏာန္တိ အတ္ထော"တွေဝ ဝုတ္တံ။ (ဥယျာဉ်)

(၂) အထ ကသ္မာ အပ္ပသဒ္ဒံ အပ္ပနိဂ္ဃောသန္တိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

(၃) နနု ဧတဒေဝ သန္ဓာယ ဝိဘင်္ဂေ "ဝိဝိတ္တာန္တိ သန္တိကေ စေပိ သေနာသနံ ဟောတိ၊ တဉ္စ အနာကိဏ္ဏံ ဂဟဋ္ဌေဟိ ပဗ္ဗဇိတေဟိ။ တေန တံ ဝိဝိတ္တ"န္တိ ဝုတ္တံ။

(၄) တသ္မာ အပ္ပသဒ္ဒံ အပ္ပနိဂ္ဃောသန္တိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

"(ဂ)ဝါကျ၌ စေပိ ဟူသော အရဏ္ယတ္ထကို ရှုလျက် (ဝါ) ဝိဘင်းစကား၌ စတုက္က"

(၁) နနု သန္တိကေ သေနာသနံ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ တံ ဝိဝိတ္တာန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု တဉ္စ အနာကိဏ္ဏံ ဂဟဋ္ဌေဟိ ပဗ္ဗဇိတေဟိ (ဟောတိ)။

(၄) တသ္မာ တံ ဝိဝိတ္တာန္တိ ဝုတ္တံ။

စေပိသဒ္ဒါ ထားရခြင်းအကြောင်း

စေပိသဒ္ဒါဖြင့် ရွာစသည်တို့၏ အနီး၌လည်း ဤသို့ သဘောရှိသော ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းမည်သည် ဖြစ်သေး၏။ ဝေးသော အရပ်ကား ဆိုဘွယ်ရာ မရှိဟူသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သိစေလို၍ ပိ (ဝါ) စေပိသဒ္ဒါ ထားသည်။ (ဋီ)

ပိသဒ္ဒါ၏ အနက်

"အပ္ပ,ဟီန၊ ဝါစကနောက်၊ ရောက်ရှိ ဂရဟာ၊ ပိသဒ္ဒါကား၊ သမ္ဘာဝနာကို၊ ပေါင်းဆည်းထွန်းမြဲ" နိယံနှင့် အညီ အယုတ်နောင် ထိုင်သော ပိသဒ္ဒါ ဖြစ်သောကြောင့် ဂရဟာ ပိသဒ္ဒါဖြစ်၏။

သမုစ္စေတဗ္ဗတ္ထ

သန္တိကေ စေပိ သေနာသနံ၌ အယုတ်နောင် ထိုင်သော ပိသဒ္ဒါဖြင့် ရွာစသည်တို့၏ အနီးဖြစ်သော ဤကဲ့သို့သော ကျောင်းသော်မှ ဝိဝိတ္တ မည်သေး၏။ ရွာစသည်တို့မှ ဝေးသော ကျောင်းဖြစ်ခဲ့လျှင်ကား ပြောဘွယ်ရာ မလို၊ ဧကန် ဝိဝိတ္တ မည်၏ဟူ၍ အမြတ်ကို ပေါင်းဆည်းသည်။ (ဋီသစ်)

ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိ၊ အရညံ ရုက္ခမူလံ ။ပ။ ပလာလပုဉ္ဇံ။ (ပါဠိတော်)

(က) တံ သဗ္ဗံ သေနာသနဂ္ဂဟဏေန သင်္ဂဟိတမေဝ။

(ခ) ဣဓ ပနဿ သကုဏသဒိသဿ စာတုဒ္ဒိသဿ ဘိက္ခုနော အနုစ္ဆဝိကံ သေနာသနံ ဒဿေန္တော "**အရညံ ရုက္ခမူလ**"န္တိ အာဒိမာဟ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု တံ သဗ္ဗံ (အရညံ ရုက္ခမူလန္တိ အာဒိကံ) သေနာသနဂ္ဂဟဏေန သင်္ဂဟိတမေဝ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "အရညံ ရုက္ခမူလ"န္တိ အာဒိမာဟ။

(၃) နနု ဣဓ အဿ သကုဏသဒိသဿ စာတုဒ္ဒိသဿ ဘိက္ခုနော အနုစ္ဆဝိကံ သေနာသနံ ဒဿေန္တော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "အရညံ ရုက္ခမူလ"န္တိ အာဒိမာဟ။

အမှာ။ ရှေ့ဝါကျများဖြင့် သေနာသန ပုဒ်ကို ဖွင့်ပြခဲ့၏။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၁၈၈-လာ စတုက္က)

ကံ ဝုစ္စတိ ဥဒကံ။

(၁) နနု "ကံ တု ဝါရိမှိ မုဒ္ဓနီ"တိ အဘိဓာနပ္ပဒီပိကာယံ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ကံ ဝုစ္စတိ ဥဒကန္တိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု ဣဓ ဥဒကတ္ထောဝ သမ္ဘဝတိ။ (အန္ဓယ)

(ဝါ) နနု တဒညတ္ထော နသမ္ဘဝတိ, တဒညတ္ထသ ဝါ အဝိသယော ဟောတိ။ (ဗျ)

(၄) တသ္မာ ကံ ဝုစ္စတိ ဥဒကန္တိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(က) **ပလာလပုဥ္ဇန္တိ** ပလာလရာသိ။

(ခ) မဟာပလာလပုဥ္ဇတော ဟိ ပလာလံ နိက္ကမိုတွာ ပဗ္ဘာရလေဏသဒိသေ အာလယေ ကရောန္တိ၊ ဂစ္ဆဂုမ္ဗာဒီနမ္ပိ ဥပရိ ပလာလံ ပက္ခိပိတွာ ဟေဋ္ဌာ နိသိန္နာ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တိ။

(ဂ) တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

"(ခ+ဂ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဋိယံ ပလာလပုဥ္ဇမေဝ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ မဟာပလာလပုဥ္ဇတော ပလာလံ နိက္ကမိုတွာ ပဗ္ဘာရလေဏသဒိသေ အာလယေ ကရောန္တိ၊ ဂစ္ဆဂုမ္ဗာဒီနမ္ပိ ဥပရိ ပလာလံ ပက္ခိပိတွာ ဟေဋ္ဌာ နိသိန္နာ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တီတိ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

(၄) တသ္မာ မဟာပလာလပုဥ္ဇတော ပလာလံ နိက္ကမိုတွာ ပဗ္ဘာရလေဏသဒိသေ အာလယေ ကရောန္တိ၊ ဂစ္ဆဂုမ္ဗာဒီနမ္ပိ ဥပရိ ပလာလံ ပက္ခိပိတွာ ဟေဋ္ဌာ နိသိန္နာ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တီတိ သံဝဏ္ဏိတံ။

ပလ္လင်္ကန္တိ သမန္တတော ဦရုဗဒ္ဓါသနံ၌ "ပလ္လင်္ကသရုပ်ကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ပလ္လင်္ကသဒ္ဒေါ မဥ္စကေယေဝ သမန္တတော ဦရုဗဒ္ဓါသနေ စ ပဝတ္တတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပလ္လင်္ကန္တိ သမန္တတော ဦရုဗဒ္ဓါသနန္တိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု ဦရုနံ ဗန္ဓနဝသေန နိသဇ္ဇာဝ ဣဓ ပလ္လင်္ကော၊ နအာဟ ဣမေဟိ ဝါဋေဟိ ကတောတိ။ (ကိုင်းကုန်း) (တစ်နည်း) နနု မဥ္စကသဒ်ါတသ အတ္ထသ အသမ္ဘဝေါ ဟောတိ။ (အဖြေသစ်)

(၄) တသ္မာ ပလ္လင်္ကန္တိ သမန္တတော ဦရုဗဒ္ဓါသနန္တိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

ဧဝဉ္ဂိ နိသိန္နသ စမ္မမံသနှာရုနိ နပဏမန္တိ။ အထသ ယာ တေသံ ပဏမနပစ္စယာ ခဏေ ခဏေ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ၊ တာ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ။

(၁) နနု အသ ယာ တေသံ ပဏမနပစ္စယာ ခဏေ ခဏေ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ။

(၂) အထ ကသ္မာ တာ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ။

(၃) နနု ဧဝံ နိသိန္နသ စမ္မမံသနှာရုနိ နပဏမန္တိ။

(၄) တသ္မာ တာ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ။

အထသဒ္ဒါ ထားရခြင်း

"တာ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ"ဟူသော သံဝဏ္ဏနာဖြင့် ပြဆိုအပ်သော အကျိုးကို မနှစ်သက်သောကြောင့် အထသဒ္ဒါ ထားသည်။

http://www.dhammadownload.com

တာသု အနုပ္ပဒ္ဓမာနာသု စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ဟောတိ။

(၁) နနု ကမ္မဋ္ဌာနိကဘိက္ခုနော စိတ္တံ ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ္တံ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု တာ ဝေဒနာ အနုပ္ပဒ္ဓေန္တိ။

(၄) တသ္မာ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ။

(ဋ္ဌ၊ နှာ ၁၈၈+၁၈၉-လာ စတုက္က)

(က) **ပရိမုခံ သတိ ဥပဋ္ဌပေတ္ဝာ**တိ ကမ္မဋ္ဌာနာဘိမုခံ သတိံ ဌပယိတ္ဝာ။

(ခ) မုခသမီပေ ဝါ ကတ္ဝာတိ အတ္ထော။

(ဂ) တေနေဝ ဝိဘင်္ဂေ ဝုတ္တံ "အယံ သတိ ဥပဋ္ဌိတာ ဟောတိ သူပဋ္ဌိတာ နာသိကဂ္ဂေ ဝါ မုခနိမိတ္တေ ဝါ၊ တေန ဝုစ္စတိ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတ္ဝာ"တိ။

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ကမ္မဋ္ဌာနာဘိမုခံ သတိံ ဌပယိတ္ဝာတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

(၂) အထ ကသ္မာ မုခသမီပေ ဝါ ကတ္ဝာတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

(၃) နနု တေနေဝ ဝိဘင်္ဂေ ဝုတ္တံ "အယံ သတိ ဥပဋ္ဌိတာ ဟောတိ သူပဋ္ဌိတာ နာသိကဂ္ဂေ ဝါ မုခနိမိတ္တေ ဝါ၊ တေန ဝုစ္စတိ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတ္ဝာ"တိ။

(၄) တသ္မာ မုခသမီပေ ဝါ ကတ္ဝာတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

(ဋ္ဌ၊ နှာ ၁၈၉-လာ စတုက္က)

အဘိဏှံ လောကေတိ ဧတ္ထ လုဒ္ဓနပလုဒ္ဓနဋ္ဌေန ပဉ္ဉာပါဒါနက္ခန္ဓာ လောကော။

(၁) နနု ပါဠိယံ အဘိဏှံ လောကေတိ သာမညေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ အဘိဏှံ လောကေတိ ဧတ္ထ ပဉ္ဉာပါဒါနက္ခန္ဓာ လောကောတိ တယာ ဝုတ္တာ။

(၃) နနု လုဒ္ဓနပလုဒ္ဓနဋ္ဌော ဟောတိ။ (ဌ)

(တစ်နည်း) နနု လောကုတ္တရာနံ နတ္ထိ လောကတာ။ ဒုက္ခသစ္စံ ဝါ လောကော။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ အဘိဏှံ လောကေတိ ဧတ္ထ ပဉ္ဉာပါဒါနက္ခန္ဓာ လောကောတိ မယာ ဝုတ္တာ။

ဝိဂတာဘိဏှေန စေတသာ။ (ပါဠိတော်)

ဝိဂတာဘိဏှေနာတိ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန ပဟီနတ္တာ ဝိဂတာဘိဏှေန။

(၁) နနု နံ တံ စိတ္တံ စက္ခုဝိညာဏသဒိသံ ဟောတိ။ (ဋီသစ်မှီး ကိုင်းကုန်း)

(တစ်နည်း) နနု အနုသယဝသေန ကမ္မဋ္ဌာနိကပုထုဇ္ဇနဿ စိတ္တံ အဘိဏှာ သမ္ပယုတ္တမေဝ။ (အဖြေသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ ဝိဂတာဘိဏှေန စေတသာတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန ပဟီနာ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဝိဂတာဘိဏှေန စေတသာတိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

(က) **သတော သမွဇနောတိ** သတိယာ စ ဉာဏေန စ သမန္နာဂတော။
(ခ) ကွဒံ ဥဘယံ အာလောကသညာယ ဥပကာရတ္တာ ဝုတ္တံ။

"(ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ကမ္မဋ္ဌာနိကဘိက္ခုနော အညာနိ ဝီရိယသမာဓိအာဒီနိ သန္တိ။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ ကွဒံ ဥဘယံ (သတိပညာဒွယံ) ဝုတ္တံ။
(၃) ကွဒံ ဥဘယံ (သတိပညာဒွယံ) အာလောကသညာယ ဥပကာရတ္တာ။
(၄) ကွဒံ ဥဘယံ (သတိပညာဒွယံ) ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၁၉၀-လာ စတုက္က)

(က) **တတောနိဒါနန္တိ** အာဏာဏျနိဒါနံ။
(ခ) သော ဟိ "အဏာဏောမှိ"တိ အာဝဇ္ဇနော ဗလဝပါမောဇ္ဇံ လဘတိ၊ သောမနဿံ အဓိဂစ္ဆတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု တသဒ္ဒေါ သာမညဝါစီ ဟောတိ။ (ဂဏ္ဌိအာဘော်မှိး)
(၂) အထ ကသ္မာ အာဏာဏျနိဒါနန္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု သော "အဏာဏောမှိ"တိ အာဝဇ္ဇနော ဗလဝပါမောဇ္ဇံ လဘတိ၊ သောမနဿံ အဓိဂစ္ဆတိ။
(၄) တသ္မာ အာဏာဏျနိဒါနန္တိ ဝုတ္တံ။

"(တစ်နည်း) စတုက္က"

(၁) နနု တတောနိဒါနန္တိ အာဏာဏျနိဒါနံ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဗလဝပါမောဇ္ဇံ လဘတိ၊ သောမနဿံ အဓိဂစ္ဆတိ။
(၃) နနု သော "အဏာဏောမှိ"တိ အာဝဇ္ဇနော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ဗလဝပါမောဇ္ဇံ လဘတိ၊ သောမနဿံ အဓိဂစ္ဆတိ။

အမှာ။ ပထမနည်းသည် = ကိုင်းကုန်းနည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် = စာစဉ်နည်း ဖြစ်၏။

"(ခ)ဝါကျသက်သက် စတုက္က"

(၁) နနု ဏာမုတ္တပုရိသဿ သန္တာနေ ဒေါသမောဟာနိပိ သန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဗလဝပါမောဇ္ဇံ လဘတိ၊ သောမနဿံ အဓိဂစ္ဆတိ။
(၃) နနု သော "အဏာဏောမှိ"တိ အာဝဇ္ဇနော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ဗလဝပါမောဇ္ဇံ လဘတိ၊ သောမနဿံ အဓိဂစ္ဆတိ။

နစ္ဆာဒေယျာတိ အဓိမတ္တဗျာဓိပရေတတာယ နု ရုစ္စေယျ။
(၁) နနု "နစ္ဆာဒေယျာ"တိ ဧတ္ထ ဆဒဓာတု အပဝါရဏတ္ထေ ဝတ္တတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ "နု ရုစ္စေယျာ"တိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။
(၃) အဓိမတ္တဗျာဓိပရေတတာယ။
(၄) "နု ရုစ္စေယျာ"တိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

http://www.dhammadownload.com

ဗလမတ္တာတိ ဗလမေဝ။

(၁) နနု ပါဋိယံ "ဗလမတ္တာ"တိ မတ္တသဒ္ဒေါ ဝုတ္တော။

(၂) အထ ကသ္မာ "ဗလမေဝါ"တိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု မတ္တသဒ္ဒေါ အနတ္ထကော ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ "ဗလမေဝါ"တိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(က) **တတောနိဒါနန္တိ** အာရောဂျနိဒါနံ။

(ခ) တဿ ဟိ "အရောဂေါမှိ"တိ အာဝဇ္ဇယတော တဒုဘယံ ဟောတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု တသဒ္ဒေါ သာမညဝါစကော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ တတောနိဒါနန္တိ အာရောဂျနိဒါနန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု တဿ "အရောဂေါမှိ"တိ အာဝဇ္ဇယတော တဒုဘယံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ တတောနိဒါနန္တိ အာရောဂျနိဒါနန္တိ ဝုတ္တံ။

(က) **ပရာဓီနော**တိ ပရေသု အဓီနော ပရဿေဝ ရုစိယာ ဝတ္တတိ။

(ခ) **နယေန ကာမံ ဂမော**တိ ယေန ဒိသာဘာဂေနဿ ဂန္တုကာမတာ ဟောတိ၊ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဂမနာယ။

(ဂ) တေန ဂန္တုံ နလဘတိ။

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ယေန ဒိသာဘာဂေနဿ ဂန္တုကာမတာ ဟောတိ၊ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဂမနာယ။

(၂) အထ ကသ္မာ တေန ဂန္တုံ နလဘတိ။

(၃) နနု ပရေသု အဓီနော ပရဿေဝ ရုစိယာ ဝတ္တတိ။

(၄) တသ္မာ တေန ဂန္တုံ နလဘတိ။

(၄၊ နှာ ၁၉၀+၁၉၁-လာ စတုက္က)

(က) ယော ဟိ ပရေသံ ဣဏံ ဂဟေတွာ ဝိနာသေတိ၊ သော တေဟိ "ဣဏံ ဒေဟီ"တိ ဝုစ္စမာနောပိ ဖရုသံ ဝုစ္စမာနောပိ ဗဇ္ဈမာနောပိ ဝဓိယမာနောပိ ကိဉ္စိ ပဋိဗာဟိတုံ နသက္ကောတိ၊ သဗ္ဗံ တိတိက္ခတိ။

(ခ) တိတိက္ခာကာရဏဉိဿ တံ ဣဏံ ဟောတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ယော ပရေသံ ဣဏံ ဂဟေတွာ ဝိနာသေတိ၊ သော တေဟိ "ဣဏံ ဒေဟီ"တိ ဝုစ္စမာနော ဖရုသံ ဝုစ္စမာနော ဗဇ္ဈမာနော ဝဓိယမာနော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ကိဉ္စိ ပဋိဗာဟိတုံ နသက္ကောတိ၊ သဗ္ဗံ တိတိက္ခတိ။

(၃) နနု တိတိက္ခာကာရဏံ အဿ တံ ဣဏံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ကိဉ္စိ ပဋိဗာဟိတုံ နသက္ကောတိ၊ သဗ္ဗံ တိတိက္ခတိ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၉၁-လာ စတုက္က)

သော တေန ဖရုသ် ဝုစ္စမာနောပိ ဗဇ္ဈမာနောပိ ဝဓိယမာနောပိ သဗ္ဗံ တိတိက္ခတိ။ တိတိက္ခာ ကာရဏဉ္ဍိသ သော ကာမစ္ဆန္ဒော ဟောတိ။

(၁) နနု တေန ဖရုသ် ဝုစ္စမာနော ဗဇ္ဈမာနော ဝဓိယမာနော ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ သော သဗ္ဗံ တိတိက္ခတိ။
(၃) နနု တိတိက္ခာကာရဏ် အသ သော ကာမစ္ဆန္ဒော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ သော သဗ္ဗံ တိတိက္ခတိ။

ယထာ ပန ပိတ္တရောဂါတုရော မဓုသက္ကရာဒီသုပိ ဒိန္နေသု ပိတ္တရောဂါတုရတာယ တေသံ ရသံ န ဝိန္ဒတိ၊ "တိတ္တက် တိတ္တက"န္တိ ဥဂ္ဂိရတိယေဝ၊ ဧဝမေဝ ဗျာပန္နစိတ္တော ဟိတကာမေဟိ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ အပ္ပမတ္တ- ကမ္မိ ဩဝဒိယမာနော ဩဝါဒံ န ဂဏှာတိ။

"ဥပမာန ဝါကျ၌ မြန်မာဘာသာဖြင့် စတုက္က"

(၁) ပုဂ်ိသကာ စသည်တို့ကို ပေးအပ်ကုန်သည် မဟုတ်ကုန်လော။
(၂) ထိုသို့ဖြစ်လျက် အဘယ်ကြောင့် သည်းခြေနာ ရှိသူသည် ပုဂ်ိသကာ စသည်တို့၏ အရသာကို မရသနည်း။ ခါးသည် ခါးသည်ဟု ဆို၍ ထွေးပစ်ပါသနည်း။
(၃) သည်းခြေရောဂါဖြင့် မကျန်းမာသည် မဟုတ်ပါလော။
(၄) ထို့ကြောင့် သည်းခြေနာ ရှိသူသည် ပုဂ်ိသကာ စသည်တို့၏ အရသာကို မရ။ ခါးသည် ခါးသည်ဟု ဆို၍ ထွေးပစ်ပါသည်။

ပိတ္တရောဂါတုရော ။ပ။ ဥဂ္ဂိရတိယေဝ "ဥပမာန ဝါကျ၌ ပါဠိဘာသာဖြင့် စတုက္က"

(၁) နနု ပိတ္တရောဂါတုရော မဓုသက္ကရာဒီနိ ဒိန္နာနိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပိတ္တရောဂါတုရော တေသံ ရသံ န ဝိန္ဒတိ၊ "တိတ္တက် တိတ္တက"န္တိ ဥဂ္ဂိရတိယေဝ။
(၃) ပိတ္တရောဂါတုရတာယ။
(၄) ပိတ္တရောဂါတုရော တေသံ ရသံ န ဝိန္ဒတိ၊ "တိတ္တက် တိတ္တက"န္တိ ဥဂ္ဂိရတိယေဝ။

ဗျာပန္နစိတ္တော ။ပ။ န ဂဏှာတိ "ဥပမေယျ ဝါကျ၌ ပါဠိဘာသာဖြင့် စတုက္က"

(၁) နနု ဟိတကာမေဟိ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ အပ္ပမတ္တကမ္မိ ဩဝဒိယမာနော ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဩဝါဒံ န ဂဏှာတိ။
(၃) နနု ဗျာပန္နစိတ္တော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ဩဝါဒံ န ဂဏှာတိ။

ကောဓတုရတာယ စျာနသုခါဒိဘေဒံ သာသနရသံ န ဝိန္ဒတီတိ။

(၁) နနု စျာနသုခါဒိဘေဒေါ သာသနရသော ဒိန္နော။
(၂) အထ ကသ္မာ စျာနသုခါဒိဘေဒံ သာသနရသံ န ဝိန္ဒတိ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) နနု ကောဓတုရတာ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ဗျာနသုခါဒိဘေဒံ သာသနရသံ နာ ဝိန္ဒတိ။

သော ဒုတိယဒိဝသေ မုတ္တော "အဟော ဟိယျော နက္ခတ္တံ မနာပံ, အဟော နစ္စံ, အဟော ဂီတ"န္တိအာဒိနိ သုတ္တာပိ ပဋိဝစနံ နာ ဒေတိ။ ကိံ ကာရဏာ? နက္ခတ္တသ္မာ အနနုဘူတတ္တာ။
(၁) နနု သော ဒုတိယဒိဝသေ မုတ္တော "အဟော ဟိယျော နက္ခတ္တံ မနာပံ, အဟော နစ္စံ, အဟော ဂီတ"န္တိအာဒိနိ သုဏာတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပဋိဝစနံ နာ ဒေတိ။
(၃) နနု (သော) နက္ခတ္တံ အနနုဘူတော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ပဋိဝစနံ နာ ဒေတိ။

အဟော ဂီတ"န္တိ အာဒိနိ သုတ္တာပိ ပဋိဝစနံ နာ ဒေတိ။ ကိံ ကာရဏာ? နက္ခတ္တသ္မာ အနနုဘူတတ္တာ။
(၁) နနု အဟော ဂီတန္တိ အာဒိနိ သုဏာတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပဋိဝစနံ နာ ဒေတိ။
(၃) နနု သော နက္ခတ္တံ အနနုဘူတော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ပဋိဝစနံ နာ ဒေတိ။

ဓမ္မဿဝနဿ ဝဏ္ဏံ ဘဏာမာနာနံ သုတ္တာပိ ပဋိဝစနံ နာ ဒေတိ။ ကိံ ကာရဏာ? ထိနမိဒ္ဓဝသေန ဓမ္မကထာယ အနနုဘူတတ္တာ။
(၁) နနု ဓမ္မဿဝနဿ ဝဏ္ဏံ ဘဏာမာနာနံ ဝစနံ သုဏာတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပဋိဝစနံ နာ ဒေတိ။
(၃) နနု ထိနမိဒ္ဓဝသေန ဓမ္မကထံ အနနုဘူတော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ပဋိဝစနံ နာ ဒေတိ။

နက္ခတ္တံ ကီဠန္တော်ပိ ဒါသော "ဣဒံ နာမ အစ္ဆာယိကံ ကရဏီယံ အတ္ထိ၊ သီဃံ တတ္ထ ဂစ္ဆာဟိ။ နော စေ ဂစ္ဆသိ၊ ဟတ္ထပါဒံ ဝါ တေ ဆိန္ဒာမိ, ကဏ္ဏနာသံ ဝါ"တိ ဝုတ္တော သီဃံ ဂစ္ဆတိယေဝ။ နက္ခတ္တသ္မာ အာဒိမဇ္ဈ-ပရိယောသာနံ အနုဘဝိတုံ နာ လဘတိ၊ ကသ္မာ? ပရာဓီနတာယ။

"အာကာရပြင်ပ ပုဒ်တို့၌ စတုက္က"

(၁) နနု နက္ခတ္တံ ကီဠန္တော ဒါသော သီဃံ ဂစ္ဆတိယေဝ။
(၂) အထ ကသ္မာ နက္ခတ္တသ္မာ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ အနုဘဝိတုံ နာ လဘတိ။
(၃) နနု ပရာဓီနတာ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ နက္ခတ္တသ္မာ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ အနုဘဝိတုံ နာ လဘတိ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၉၁+၁၉၂-လာ စတုက္က)

ဝိဝေကတ္ထာယ အရည် ပဝိဋ္ဌေနာပိ ။ပ။ ဝိဝေကသုခံ အနုဘဝိတုံ နာ လဘတိ။ ကသ္မာ?ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စာ-ဘိဘူတတာယ။

(၁) နနု ဝိဝေကတ္ထာယ အရည် ပဝိဋ္ဌော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဝိဝေကသုခံ အနုဘဝိတုံ နာ လဘတိ။

(၃) နနု ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စာဘိဘူတတာ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဝိဝေကသုခံ အနုဘဝိတုံ နာ လဘတိ။

(ဌ၊ နှာ ၁၉၂-လာ စတုက္က)

ကပ္ပိယမံသေပိ အကပ္ပိယမံသသညာယ ဥပ္ပန္နာယ ဝိဝေကံ ပဟာယ သီလဝိသောဓနတ္ထံ ဝိနယဓရဿ သန္တိကံ ဂန္တ္ဗွံ ဟောတိ။

(၁) နနု ကပ္ပိယမံသံ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဝိဝေကံ ပဟာယ သီလဝိသောဓနတ္ထံ ဝိနယဓရဿ သန္တိကံ ဂန္တ္ဗွံ ဟောတိ။

(၃) နနု အကပ္ပိယမံသသညာ ဥပ္ပန္နာ။

(၄) တသ္မာ ဝိဝေကံ ပဟာယ သီလဝိသောဓနတ္ထံ ဝိနယဓရဿ သန္တိကံ ဂန္တ္ဗွံ ဟောတိ။

အမှာ။ ပိသဒ္ဒါ မပါသော် အကပ္ပိယမံသသညာယ ဥပ္ပန္နာယကို ပရိဟာရာဘောဂ ထုတ်သည်။

(က) သော ကျဏသာမိကော ဒိသွာပိ သစေ ကျစ္ဆတိ, အာသနာ ဥဋ္ဌဟတိ၊ နော စေ, နာ ဥဋ္ဌဟတိ။

(ခ) ကသ္မာ? တေဟိ သဒ္ဒိံ နိလ္လေပတာယ အလဂ္ဂတာယ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု သော ကျဏသာမိကော ပဿတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သစေ ကျစ္ဆတိ, အာသနာ ဥဋ္ဌဟတိ၊ နော စေ, နာ ဥဋ္ဌဟတိ။

(၃) တေဟိ သဒ္ဒိံ နိလ္လေပတာယ အလဂ္ဂတာယ။

(၄) သစေ ကျစ္ဆတိ, အာသနာ ဥဋ္ဌဟတိ၊ နော စေ, နာ ဥဋ္ဌဟတိ။

(ဌ၊ နှာ ၁၉၄-လာ စတုက္က)

ပိတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိတိ ပိတိသမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ ပဂ္ဂလဿ နာမကာယော ပဿမ္ဘတိ။

(၁) နနု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဋိယံ "ကာယော"တိ သာမညေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ "နာမကာယော"တိ ဝိသေသေန သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု "ကာယော"တိ ကျဓ သဗ္ဗေပိ အရူပကလာပေါ အဓိပ္ပေတော။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ "နာမကာယော"တိ ဝိသေသေန သံဝဏ္ဏိတံ။

သုခံ ဝေဒေတီတိ ကာယိကမ္ပိ စေတသိကမ္ပိ သုခံ ဝေဒယတိ။

(၁) နနု ပါဋိယံ "သုခံ ဝေဒေတီ"တိ သာမညေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ကာယိကမ္ပိ စေတသိကမ္ပိ သုခံ ဝေဒယတီတိ ဝိသေသေန သံဝဏ္ဏိတံ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) နနဲ့ ဝုတ္တပ္ပကာရာယ ပုဗ္ဗဘာဂဘာဝနာယ ဝသေန စေတသိကသုခံ ပဋိသံဝေဒေန္တောယေဝ တံ သမုဋ္ဌာန-
ပဏီတရူပဖုဋ္ဌသရီရတာယ ကာယိကမိဒံ သုခံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ကာယိကမိဒံ စေတသိကမိဒံ သုခံ ဝေဒယတီတိ ဝိသေသေန သံဝဏ္ဏိတံ။

သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ သော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ။ (ပါဠိတော်)

(က) **စိတ္တံ သမာဓိယတီ**တိ ဣမိနာ နေက္ခမ္မသုခေန သုခိတဿ ဥပစာရဝသေနပိ အပ္ပနာဝသေနပိ စိတ္တံ သမာဓိယတိ။

(ခ) **သော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ** ။ပ။ **ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီ**တိအာဒိ ပန ဥပစာရသမာဓိနာ သမာဟိတေ စိတ္တေ ဥပရိဝိသေသဒဿနတ္ထံ အပ္ပနာသမာဓိနာ သမာဟိတေ စိတ္တေ တဿ သမာဓိနော ပဘေဒဒဿနတ္ထံ။

"(ခ) စတုက္က"

(၁) နနဲ့ (သုခိနော) စိတ္တံ သမာဓိယတီတိ ဧတေနေဝ ဥပစာရဝသေနပိ အပ္ပနာဝသေနပိ စိတ္တဿ သမာဓာနံ ကထိတံ သိယာ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကိမတ္ထံ သော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ။ပ။ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီတိအာဒိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနဲ့ (ဥပစာရသမာဓိနာ သမာဟိတေ စိတ္တေ) ဥပရိဝိသေသဒဿနတ္ထံ၊ (အပ္ပနာသမာဓိနာ သမာဟိတေ စိတ္တေ) တဿ သမာဓိနော ပဘေဒဒဿနတ္ထံ ဟောတိ။

(၄) တဒတ္ထံ သော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ။ပ။ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီတိအာဒိ ဝုတ္တံ။

သတိ။ ကိမတ္ထံဟု မေးရ၍ တဒတ္ထံဟု ဖြေသည်ကို သတိပြုပါ။

"(ခ)ဝါကျ၌ ပဌမ သမာဟိတေနှင့် ဒဿနတ္ထံတို့ကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနဲ့ ဥပစာရသမာဓိနာ သမာဟိတံ စိတ္တံ။

(၂) အထ ကိမတ္ထံ သော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ။ပ။ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီတိ အာဒိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနဲ့ ဥပရိဝိသေသဒဿနတ္ထံ ဟောတိ။

(၄) တဒတ္ထံ သော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ။ပ။ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီတိအာဒိ ဝုတ္တံ။

"(ခ)ဝါကျ၌ ဒုတိယ သမာဟိတေနှင့် ဒဿနတ္ထံတို့ကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနဲ့ အပ္ပနာသမာဓိနာ သမာဟိတံ စိတ္တံ။

(၂) အထ ကိမတ္ထံ သော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ။ပ။ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီတိ အာဒိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနဲ့ တဿ သမာဓိနော ပဘေဒဒဿနတ္ထံ ဟောတိ။

(၄) တဒတ္ထံ သော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ။ပ။ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီတိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ဣမမေဝ ကာယံ ဝိဝေကဇေန ပီတိသုခေန အဘိသန္ဒေတိ ပရိသန္ဒေတိ ပရိပ္ဖုရေတိ ပရိပ္ဖရတိ။ (ပါဠိတော်)
ဣမမေဝ ကာယန္တိ ဣမံ ကရဇကာယံ။

(၁) နနဲ့ ပါဠိယံ ဣမမေဝ ကာယန္တိ အဝိသေသတော ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဣမံ ကရဇကာယန္တိ ဝိသေသတော တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနဲ့ အဘိသန္ဒေတိတိအာဒိ သဒ္ဒန္တရာဘိသမ္ဗန္ဓတော ရူပကာယော ဧဝ ဣမ ဘဂဝတာ ဝုတ္တော။

(၄) တသ္မာ ဣမံ ကရဇကာယန္တိ ဝိသေသတော မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၉၅-လာ စတုက္က)

(က) **ကံသထာလေ**တိ ယေန ကေနစိ လောဟေန ကတဘာဇနေ။

(ခ) မတ္တိကဘာဇနံ ပန ထိရံ န ဟောတိ၊ သန္နေန္တသ ဘိဇ္ဇတိ။

(ဂ) တသ္မာ တံ န ဒဿေတိ။

"(က)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ကံသသဒ္ဒေါ သုဝဏ္ဏ, ကိတ္တိမလောဟ, ပဏ္ဏတ္တိမတ္တ, ယတ္ထကတ္ထစိ လောဟေသု ဒိဿတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ကံသထာလေတိ ယေန ကေနစိ လောဟေန ကတဘာဇနေတိ တယာ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဣဓ တဒညတ္ထာ န သမ္ဘဝန္တိ, တဒညေသံ အဝိသယော ဟောတိ ဝါ။

(၄) တသ္မာ ကံသထာလေတိ ယေန ကေနစိ လောဟေန ကတဘာဇနေတိ မယာ ဝုတ္တံ။

"(ခ+ဂ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ဥပမာကရဏမတ္တမေဝိဒံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ကံသထာလမေဝ ဒဿေတိ။

(၃) နနု မတ္တိကဘာဇနံ ထိရံ န ဟောတိ၊ သန္နေန္တသ ဘိဇ္ဇတိ။

(၄) တသ္မာ ကံသထာလမေဝ ဒဿေတိ။

အမှာ။ ဖော်ပြပါ စတုက္က (၂)ခုလုံးသည် ဋီသစ်ကို မှီးသည်။

ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်း:

ဥပမာ ပြုထားသည့် "ကံသထာလေ (ကြေးခွက်)"ဟူသော ပါဠိတော်သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ခ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါ ထားသည်။

(က) **သန္တရုဿဟိရုဟ**တိ သဒ္ဒိ' အန္တောပဒေသေန စေဝ ဗဟိပဒေသေန စ သဗ္ဗတ္ထကမေဝ ဥဒကသိနေဟေန ဖုဋ္ဌာတိ အတ္ထော။

(ခ) **နံ စ ပဋ္ဌရ်ာ**တိ နံ စ ဗိန္ဒုံ ဗိန္ဒုံ ဥဒကံ ပဋ္ဌရတိ။

"(ခ)ဝါကျ စ-ကို အရုဏ္ဏတ္ထကြဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု သဒ္ဒိ' အန္တောပဒေသေန စေဝ ဗဟိပဒေသေန စ သဗ္ဗတ္ထကမေဝ ဥဒကသိနေဟေန ဖုဋ္ဌာ။

(၂) အထ ကသ္မာ နံ ဗိန္ဒုံ ဗိန္ဒုံ ဥဒကံ ပဋ္ဌရတိ။

(၃) နနု တိန္တာယ တာယ ဃနထဒ္ဓဘာဝေါ ဟောတိ။ (ဋီသစ်မှီး ကိုင်းကုန်း)

(၄) တသ္မာ နံ ဗိန္ဒုံ ဗိန္ဒုံ ဥဒကံ ပဋ္ဌရတိ။

(က) **ဥဇ္ဇီဒေါဒကော**တိ ဥဇ္ဇီနုဥဒကော။

(ခ) နံ ဟေဋ္ဌာ ဥဇ္ဇီဖိုတွာ ဥဂ္ဂစ္ဆနကဥဒကော၊ အန္တောယေဝ ပန ဥဇ္ဇီဖုနကဥဒကောတိ အတ္ထော။

"(ခ)ဝါကျ၌ ပနကို အရုဏ္ဏတ္ထကြဲ၍ အဋ္ဌကထာသင်္ကန် စတုက္က"

(၁) နနု နံ ဟေဋ္ဌာ ဥဇ္ဇီဖိုတွာ ဥဂ္ဂစ္ဆနကဥဒကော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပါဠိယံ "ဥဇ္ဇီဒေါဒကော"တိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု အန္တောယေဝ ဥဇ္ဇီဖုနကဥဒကော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ပါဠိယံ "ဥဇ္ဇီဒေါဒကော"တိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

ပနသဒ္ဒါ ထားခြင်းအကြောင်း

ဥဿိဒေါဒကော ဟူသော ပါဠိတော်သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ခ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါကို ထားသည်။

"(က+ခ)ဝါကျ ဦးသစ်နှင့် တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု ဥဿိဒေါဒကောတိ ဥဿိန္နဉဒကောတိ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၂) အထ ကသ္မာ နု ဟေဋ္ဌာ ဥဿိဒ္ဓိတွာ ဥဂ္ဂစ္ဆနကဉဒကော၊ အန္တောယေဝ ပန ဥဿိဒ္ဓနကဉဒကောတိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

(၃) အခေါဘကဿ သန္နိသိန္နဿေဝ ဥဒကဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ။ (ဦးသစ်)

(၄) နု ဟေဋ္ဌာ ဥဿိဒ္ဓိတွာ ဥဂ္ဂစ္ဆနကဉဒကော၊ အန္တောယေဝ ပန ဥဿိဒ္ဓနကဉဒကောတိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဟေဋ္ဌာ ဥဂ္ဂစ္ဆနဉဒကဥိ ဥဂ္ဂန္ဒှာ ဥဂ္ဂန္ဒှာ ဘိဒ္ဓန္တံ ဥဒကံ ခေါဘေတိ။

(၁) နနု ဟေဋ္ဌာ ဥဂ္ဂစ္ဆနဉဒကဿ အဝိညာဏကတ္တာ အဇီဝိတတ္တာ စ ဥဒကံ ခေါဘေတုံ နု သက္ကောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဟေဋ္ဌာ ဥဂ္ဂစ္ဆနဉဒကံ ဥဒကံ ခေါဘေတီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဟေဋ္ဌာ ဥဂ္ဂစ္ဆနဉဒကံ ဥဂ္ဂန္ဒှာ ဥဂ္ဂန္ဒှာ ဥဒကံ ဘိဒ္ဓတိ။

(၄) တသ္မာ ဟေဋ္ဌာ ဥဂ္ဂစ္ဆနဉဒကံ ဥဒကံ ခေါဘေတီတိ ဝုတ္တံ။

ဥဒကရဟဒေါ ဂမ္ဘီရော ဥဿိဒေါဒကော။ (ပါဠိတော်)

(က) ဟေဋ္ဌာ ဥဂ္ဂစ္ဆနဉဒကဥိ ဥဂ္ဂန္ဒှာ ဥဂ္ဂန္ဒှာ ဘိဒ္ဓန္တံ ဥဒကံ ခေါဘေတိ။

(ခ) စတူဟိ ဒိသာဟိ ပဝိသနဉဒကံ ပုရာဏပဏ္ဏတိဏကဒ္ဒဒဏ္ဍကာဒီဟိ ဥဒကံ ခေါဘေတိ၊ ဝုဋ္ဌဉဒကံ ဓာရာ-နိပါတဗုဗ္ဗုဠကေဟိ ဥဒကံ ခေါဘေတိ။ သန္နိသိန္နမေဝ ပန ဟုတွာ ဂ္ဟဒ္ဒါနိမ္မိတမိဝ ဥပဒ္ဓမာနံ ဥဒကံ ဂ္ဟဏံ ပဒေသံ ဖရတိ၊ ဂ္ဟဏံ ပဒေသံ နု ဖရတီတိ နတ္ထိ၊ တေန အဖုဋ္ဌောကာသော နာမ နု ဟောတီတိ။

"(က) စတုက္က"

(၁) နနု ဂ္ဟတရာပိ ရဟဒါ ဂဟိတာ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဥဿိဒေါဒကောယေဝ ရဟဒေါ ဂဟိတောတိ။

(၃) နနု ဟေဋ္ဌာ ဥဂ္ဂစ္ဆနဉဒကံ ဥဂ္ဂန္ဒှာ ဥဂ္ဂန္ဒှာ ဘိဒ္ဓန္တံ ဥဒကံ ခေါဘေတိ။ (၌)

(တစ်နည်း) နနု အခေါဘကဿ သန္နိသိန္နဿေဝ ဥဒကဿ အဓိပ္ပေတံ။ (ဦးသစ်)

(၄) တသ္မာ ဥဿိဒေါဒကောယေဝ ရဟဒေါ ဂဟိတောတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဂ္ဟတရာပိ ရဟဒါ ဂဟိတာ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဥဿိဒေါဒကောယေဝ ရဟဒေါ ဂဟိတောတိ။

(၃) နနု ဟေဋ္ဌာ ဥဂ္ဂစ္ဆနဉဒကံ ဥဂ္ဂန္ဒှာ ဥဂ္ဂန္ဒှာ ဘိဒ္ဓန္တံ ဥဒကံ ခေါဘေတိ၊ စတူဟိ ဒိသာဟိ ပဝိသနဉဒကံ ပုရာဏပဏ္ဏတိဏကဒ္ဒဒဏ္ဍကာဒီဟိ ဥဒကံ ခေါဘေတိ၊ ဝုဋ္ဌဉဒကံ ဓာရာနိပါတဗုဗ္ဗုဠကေဟိ ဥဒကံ ခေါဘေတိ။ သန္နိသိန္နမေဝ ပန ဟုတွာ ဂ္ဟဒ္ဒါနိမ္မိတမိဝ ဥပဒ္ဓမာနံ ဥဒကံ ဂ္ဟဏံ ပဒေသံ ဖရတိ၊ ဂ္ဟဏံ ပဒေသံ နု ဖရတီတိ နတ္ထိ၊ တေန အဖုဋ္ဌောကာသော နာမ နု ဟောတိ။ (၌)

(တစ်နည်း) နနု အခေါဘကဿ သန္နိသိန္နဿေဝ ဥဒကဿ အဓိပ္ပေတံ။ (ဦးသစ်)

(၄) တသ္မာ ဥဿိဒေါဒကောယေဝ ရဟဒေါ ဂဟိတောတိ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၉၆-လာ စတုက္က)

ဥပ္ပလာနိ ဇတ္ထ သန္တိတိ **ဥပ္ပလိနီ**။

(၁) နနု "ဥပ္ပလိနီ"တိအာဒိ ဂစ္ဆဿပိ ဝနဿပိ အဓိဝစနံ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ ဥပ္ပလာနိ ဇတ္ထ သန္တိတိ ဥပ္ပလိနီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ကွဓ ပန "ယာဝ အဂ္ဂါ ယာဝ စ မူလာ"တိ ဝစနယောဂေန "အပ္ပေကိစ္စာနီ"တိ အာဒိနာ ဥပ္ပလဂစ္ဆာဒိနမေဝ ဂဟေတဗ္ဗတာယ ဝနမေဝါဓိပ္ပေတံ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ဥပ္ပလာနိ ဇတ္ထ သန္တိတိ ဥပ္ပလိနီတိ ဝုတ္တံ။

ဥဒကာနုဂ္ဂတာနီတိ ဥဒကတော နု ဥဂ္ဂတာနိ ဝါကျဉ် "ဋီသစ် အဖွင့်နှင့်အညီ စတုက္က"

(၁) နနု ဥဒကာနုဂ္ဂတာနီတိ ပဒဿ ဥဒကေ အနုရူပကတာနီတိပိ အတ္ထော သမ္ဘဝတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဥဒကာနုဂ္ဂတာနီတိ ဥဒကတော နု ဥဂ္ဂတာနိစ္စေဝ အတ္ထော သံဝဏ္ဏိတော။

(၃) နနု ယာဝ အဂ္ဂါ, ယာဝ စ မူလာ ဥဒကေန အဘိသန္ဒနာဒိဘာဝဒဿနတ္ထံ ပါဠိယံ "ဥဒကာနုဂ္ဂတာနီ"တိ ဝစနံ ဝုတ္တံ။

(၄) တသ္မာ ဥဒကာနုဂ္ဂတာနီတိ ဥဒကတော နု ဥဂ္ဂတာနိစ္စေဝ အတ္ထော သံဝဏ္ဏိတော။

ဩဒါတေန ဝတ္ထေနတိ ကွဒံ ဥတုဖရဏတ္ထံ ဝုတ္တံ။

(၁) နနု ဝတ္ထေနတိ ပဒေနေဝ သိဒ္ဓေါ ကွဓိပ္ပေတတ္ထော။

(၂) အထ ကသ္မာ ဩဒါတေန ဝတ္ထေနတိ ကွဒံ သဝိသေသနေန ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ကွဒံ ဥတုဖရဏတ္ထံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဩဒါတေန ဝတ္ထေနတိ ကွဒံ သဝိသေသနေန ဝုတ္တံ။

နာသ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ ဩဒါတေန ဝတ္ထေန အပ္ပဋ္ဌံ အဿ။ (ပါဠိတော်)

(က) **ဩဒါတေန ဝတ္ထေနတိ** ကွဒံ ဥတုဖရဏတ္ထံ ဝုတ္တံ။

(ခ) ကိလိဋ္ဌဝတ္ထေန ဟိ ဥတုဖရဏံ နု ဟောတိ၊ တခ်ဏဓောတပရိသုဒ္ဓေန ဥတုဖရဏံ ဗလဝံ ဟောတိ။

(ဂ) ကွမိဿာယ ဟိ ဥပမာယ ဝတ္ထံ ဝိယ ကရဏကာယော၊ ဥတုဖရဏံ ဝိယ စတုတ္ထဈာနသုခံ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ဩဒါတဝတ္ထကိလိဋ္ဌဝတ္ထာနိ ဝတ္ထဘာဝေန သမာနာနိ ဟောန္တိ။

(တစ်နည်း) နနု ဝတ္ထေနတိ ပဒေယေဝ ဝုတ္တေ ကွဓိပ္ပေတတ္ထော သိဒ္ဓေါ။

(တစ်နည်း) နနု ကိလိဋ္ဌဝတ္ထေနပိ ဥတုဖရဏံ သိယာ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဩဒါတေနေ ဝတ္ထေနတိ ကွဒံ ဥတုဖရဏတ္ထံ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ကိလိဋ္ဌဝတ္ထေန ဥတုဖရဏံ နု ဟောတိ၊ တခ်ဏဓောတပရိသုဒ္ဓေန ဥတုဖရဏံ ဗလဝံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဩဒါတေန ဝတ္ထေနတိ ကွဒံ ဥတုဖရဏတ္ထံ ဝုတ္တံ။

"(ခ)ဝါကျကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ကိလိဋ္ဌဝတ္ထေနပိ ဩဒါတဝတ္ထေန ဝိယ ဥတုဖရဏံ ဟောတိ။

http://www.dhammadownload.com

(၂) အထ ကသ္မာ ကိလိဋ္ဌဝတ္ထေန ဥတုဖရဏံ နာ ဟောတိ။
(၃) နနု တခ်ဏာဓေတပရိသုဒ္ဓေန ဥတုဖရဏံ ဗလဝံ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ကိလိဋ္ဌဝတ္ထေန ဥတုဖရဏံ နာ ဟောတိ။

"(ဂ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ "နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ ဩဒါတေန ဝတ္ထေန အပ္ပဋိ အဿာ"တိ ကာယဿ ဩဒါတဝတ္ထဖရဏံ ဝုတ္တံ၊ နာ ပန ဝတ္ထဿ ဥတုဖရဏံ။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ ဥတုဖရဏံ ဣဓ ဝုတ္တံ။ (ဋီသစ်)
(တစ်နည်း) အထ ကသ္မာ ကိလိဋ္ဌဝတ္ထေန ဥတုဖရဏံ နာ ဟောတိ၊ တခ်ဏာဓေတပရိသုဒ္ဓေန ဥတုဖရဏံ ဗလဝံ ဟောတိ။ (၄)
(၃) နနု ဣမိဿာယ ဥပမာယ ဝတ္ထံ ဝိယ ကရဇကာယော၊ ဥတုဖရဏံ ဝိယ စတုတ္ထဈာနသုခံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။
(၄) တသ္မာ ဥတုဖရဏံ ဣဓ ဝုတ္တံ။
(ဝါ) တသ္မာ ကိလိဋ္ဌဝတ္ထေန ဥတုဖရဏံ နာ ဟောတိ၊ တခ်ဏာဓေတပရိသုဒ္ဓေန ဥတုဖရဏံ ဗလဝံ ဟောတိ။

(က) ဧတ္တာဝတာ စေသ ရူပဈာနလာဘီယေဝ နာ အရူပဈာနလာဘီတိ နာ ဝေဒိတဗ္ဗော။
(ခ) နာ ဟိ အဋ္ဌသု သမာပတ္တီသု စုဒ္ဒသဟာကာရေဟိ စိဏ္ဏဝသီဘာဝံ ဝိနာ ဥပရိ အဘိညာဓိဂမော ဟောတိ။
(ဂ) ပါဠိယံ ပန ရူပဈာနာနိယေဝ အာဂတာနိ။
(ဃ) အရူပဈာနာနိ အာဟာရိတွာ ကထေတဗ္ဗာနိ။

"(က+ခ)ဝါကျတို့၌ အဋ္ဌကထာသက်သက် စတုက္က"

(၁) နနု ဧတ္တာဝတာ ဧသ ရူပဈာနလာဘီယေဝ ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ နာ အရူပဈာနလာဘီတိ နာ ဝေဒိတဗ္ဗော။
(၃) နနု နာ အဋ္ဌသု သမာပတ္တီသု စုဒ္ဒသဟာကာရေဟိ စိဏ္ဏဝသီဘာဝံ ဝိနာ ဥပရိ အဘိညာဓိဂမော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ နာ အရူပဈာနလာဘီတိ နာ ဝေဒိတဗ္ဗော။

"(က+ခ)ဝါကျတို့၌ ဋီသစ်နှင့်တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု ယထာပါဌမေဝ ဝိနိစ္ဆယော ဝတ္တဗ္ဗော။ (ဋီသစ်)
(တစ်နည်း) နနု ပါဠိယံ ရူပဈာနာနိယေဝ အာဂတာနိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဧတ္တာဝတာ ဧသ ရူပဈာနလာဘီယေဝ နာ အရူပဈာနလာဘီတိ နာ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု နာ အဋ္ဌသု သမာပတ္တီသု စုဒ္ဒသဟာကာရေဟိ စိဏ္ဏဝသီဘာဝံ ဝိနာ ဥပရိ အဘိညာဓိဂမော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ဧတ္တာဝတာ ဧသ ရူပဈာနလာဘီယေဝ နာ အရူပဈာနလာဘီတိ နာ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ။

"(က+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ဧတ္တာဝတာ ဧသ ရူပဈာနလာဘီယေဝ နာ အရူပဈာနလာဘီတိ နာ ဝေဒိတဗ္ဗော။
(၂) အထ ကသ္မာ ပါဠိယံ ရူပဈာနာနိယေဝ အာဂတာနိ။
(၃) သဗ္ဗာဘိညာနံ ဝိသေသတော ရူပါဝစရစတုတ္ထဈာနပါဒကတ္တာ။ (ဋီသစ်)
(၄) ပါဠိယံ ရူပဈာနာနိယေဝ အာဂတာနိ။

http://www.dhammadownload.com

"(က+ဂ+ဃ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ယထာပါဠိမေဝ ဝိနိစ္ဆယော ဝတ္တဗ္ဗော။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ ဧတ္တာဝတာ ဧသ ရူပဈာနလာဘီယေဝ နု အရူပဈာနလာဘီတိ နု ဝေဒိတဗ္ဗော။

(၃) နနု ပါဠိယံ ရူပဈာနာနိယေဝ အာဂတာနိ၊ အရူပဈာနာနိ အာဟရိတွာ ကထေတဗ္ဗာနိ။

(၄) တသ္မာ ဧတ္တာဝတာ ဧသ ရူပဈာနလာဘီယေဝ နု အရူပဈာနလာဘီတိ နု ဝေဒိတဗ္ဗော။

"(ခ+ဂ+ဃ) ဝါကျတို့၌ အဋ္ဌကထာသင်္ကန်း စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ ရူပဈာနာနိယေဝ အာဂတာနိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အရူပဈာနာနိ အာဟရိတွာ ကထေတဗ္ဗာနီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု နု အဋ္ဌသု သမာပတ္တီသု စုဒ္ဒသဟာကာရေဟိ စိဏ္ဏဝသီဘာဝံ ဝိနာ ဥပရိ အဘိညာဓိဂမော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ အရူပဈာနာနိ အာဟရိတွာ ကထေတဗ္ဗာနီတိ ဝုတ္တံ။

"(ဂ+ဃ) စတုက္က"

(၁) နနု ယထာပါဠိမေဝ ဝိနိစ္ဆယော ဝတ္တဗ္ဗော။ (ဋီသစ်)

(တစ်နည်း) နနု ပါဠိယံ ရူပဈာနာနိယေဝ အာဂတာနိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အရူပဈာနာနိ အာဟရိတွာ ကထေတဗ္ဗာနီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု သာဝသေသပါဠိဘာဝတော နိဟရိတွာ ဧသ ဝိနိစ္ဆယော ဝတ္တဗ္ဗော။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ အရူပဈာနာနိ အာဟရိတွာ ကထေတဗ္ဗာနီတိ ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၁၉၆+၁၉၇-လာ စတုက္က)

သော ဧဝံ သမာဟိတော စိတ္တေ ။ပ။ **အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ**တိ သော စုဒ္ဒသဟာကာရေဟိ အဋ္ဌသု သမာပတ္တီသု စိဏ္ဏ-ဝသီဘာဝေါ ဘိက္ခုတိ ဒဿေတိ။

(၁) နနု "ပုန စပရံ မဟာရာဇ ဘိက္ခု"တိ ဝုတ္တံ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကိမတ္ထံ "သော"တိပဒံ ပုံန ဝုတ္တံ။ (ဋီသစ်)

(၃) နနု သော စုဒ္ဒသဟာကာရေဟိ အဋ္ဌသု သမာပတ္တီသု စိဏ္ဏဝသီဘာဝေါ ဘိက္ခုတိ ဒဿေတိ။

(၄) တဒတ္ထံ "သော"တိပဒံ ပုန ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၁၉၇-လာ စတုက္က)

(က) **ဉာဏဒဿနာယ စိတ္တံ့ အဘိနီဟရတီ**တိ ဧတ္ထ **ဉာဏဒဿန**န္တိ မဂ္ဂဉာဏံ ဝုစ္စတိ ဖလဉာဏမ္ပိ, သဗ္ဗညုတ-ညာဏမ္ပိ, ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏမ္ပိ, ဝိပဿနာဉာဏမ္ပိ။

(ခ) "ကိံ ။ပ။ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ"။

(ဂ) ဣဓ ပန "ဉာဏဒဿနာယ စိတ္တ"န္တိ ဣဒံ ဝိပဿနာဉာဏံ "ဉာဏဒဿန"န္တိ ဝုတ္တံ။

"(က+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ဉာဏဒဿနန္တိ မဂ္ဂဉာဏံ ဝုစ္စတိ ဖလဉာဏမ္ပိ, သဗ္ဗညုတညာဏမ္ပိ, ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏမ္ပိ, ဝိပဿနာ-ဉာဏမ္ပိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဣဓ "ဉာဏဒဿနာယ စိတ္တ"န္တိ ဣဒံ ဝိပဿနာဉာဏံ "ဉာဏဒဿန"န္တိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) နနု ဝိပဿနာဉာဏ် ဥ ယျသခ်ါတေ တေဘူမကသခ်ါရေ အနိစ္စာဒိတော ဇာနာတိ၊ ဘင်္ဂါနုပဿနတော စ ပဋ္ဌာယ ပစ္စက္ခတော တေ ပဿတိ၊ တသ္မာ ယထာဝုတ္တဥ္စေန ဉာဏဒဿနံ နာမ ဇာတံ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ က္ကဓ "ဉာဏဒဿနာယ စိတ္တ"န္တိ က္ကဒံ ဝိပဿနာဉာဏ် "ဉာဏဒဿန"န္တိ ဝုတ္တံ။

ဇဝံ ပရိဟရိတောပိ ဘေဒနဝိဒ္ဓံသနဓမ္မော ဘိဇ္ဇတိ စေဝ ဝိကိရတိ စ။

(၁) နနု (အယံ ကာယော) ဇဝံ ပရိဟရိတော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ (အယံ ကာယော) ဘိဇ္ဇတိ စေဝ ဝိကိရတိ စ။

(၃) နနု ဘေဒနဝိဒ္ဓံသနဓမ္မော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ (အယံ ကာယော) ဘိဇ္ဇတိ စေဝ ဝိကိရတိ စ။

အမှာ။ ဘေဒနဝိဒ္ဓံသန၏ နောက်၌ ဟုတွာထည့်၍ အနက်ပေးသော ဘာဋီကို ရှု၍ စတုက္ကထုတ်သည်။

တတြိဒံ သုတ္တံ အာဝုတံ နီလံ ဝါ ပီတံ ဝါ လောဟိတံ ဝါ ဩဒါတံ ဝါ ပဏ္ဍုသုတ္တံ ဝါ"တိ။ (ပါဠိတော်)

(က) **နီလ**န္တိအာဒီဟိ ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိံ ဒဿေတိ။

(ခ) တာဒိသဉ္စိ အာဝုတံ ပါကဋံ ဟောတိ။

"(က) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ သုတ္တပဒမေဝ ဒေသေတဗ္ဗံ။

(၂) အထ ကသ္မာ နီလန္တိအာဒီနိ ပဉ္စ ပဒါနိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တာနိ။

(၃) နနု နီလန္တိအာဒီဟိ သုတ္တဿ ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိံ ဒဿေတိ။

(၄) တသ္မာ နီလန္တိအာဒီနိ ပဉ္စ ပဒါနိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တာနိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဥပမာကရဏမတ္တမေဝိဒံ။ (ဋီသစ်)
(တစ်နည်း) နနု ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိံ အဒဿေန္တောပိ သိဒ္ဓေါ။ (ဂဏ္ဌိ)

(၂) အထ ကသ္မာ နီလန္တိအာဒီဟိ ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိံ ဒဿေတီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု တာဒိသံ အာဝုတံ ပါကဋံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ နီလန္တိအာဒီဟိ ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိံ ဒဿေတီတိ ဝုတ္တံ။

ဘုန်းကြီးနှစ်ပါး ကျောင်းလုတယ်။ ဘာနဲ့ တူလဲ?
လူ မလိုချင်လို့ စွန့်ပစ်လိုက်တဲ့ မစင် (ကျင်ကြီး)ကို
ခွေးနှစ်ကောင် မာန်ဆောင်လို့ လုနေတာနဲ့ တူတယ်ဗျ။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၁၉၈-လာ စတုက္ကာ)

(က) ကျဒဉ္စ ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ္ဂဉာဏာနန္တရံ။ ဧဝံ သန္တေပိ ယသ္မာ အဘိညာဝါရေ အာရဒ္ဓေ ဧတဿ အန္တရာ-ဝါရော နတ္ထိ၊ တသ္မာ ကျဓေဝ ဒဿိတံ။

(ခ) ယသ္မာ စ အနိစ္စာဒိဝသေန အကတသမ္မသနသ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဘေရဝံ သဒ္ဒံ သုဏတော, ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိယာ ဘေရဝေ ခန္ဓေ အနုဿရတော, ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဘေရဝမွိ ရူပံ ပဿတော ဘယံ သန္တာသော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နု အနိစ္စာဒိဝသေန ကတသမ္မသနသ။ တသ္မာ အဘိညံ ပတ္တဿ ဘယ-ဝိနောဒနဟေတုသမ္ပာဒနတ္ထမွိ ကျဒံ ကျဓေဝ ဒဿိတံ။

(ဂ) အပိ စ ယသ္မာ ဝိပဿနာသုခံ နာမေတံ မဂ္ဂဖလသုခသမ္ပာဒကံ ပါဋိယေက္ကံ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ။ တသ္မာပိ အာဒိတောဝ ကျဒံ ကျဓ ဒဿိတန္တိ။

"(က) စတုက္ကာ"

(၁) နနု ကျဒံ ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ္ဂဉာဏာနန္တရံ ဟောတိ။ (၄)

(ဝါ) နနု ဉာဏာနုပုဗ္ဗိယာ မဂ္ဂဉာဏသ အနန္တရတာယ ဥပကာရံ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ (ကျဒံ) ကျဓေဝ ဒဿိတံ။

(၃) နနု အဘိညာဝါရေ အာရဒ္ဓေ ဧတဿ အန္တရာဝါရော နတ္ထိ။

(၄) တသ္မာ (ကျဒံ) ကျဓေဝ ဒဿိတံ။

ပိသဒ္ဒါ ထားရခြင်း

ပါဋိတော်၌ ဝိပဿနာဉာဏ်သည် မဂ်ဉာဏ်၏ အနန္တရပစ္စည်းဖြစ်၍ လောကီအဘိညာဉ်တို့၏နောက် ခြောက်ခုမြောက် အဘိညာဉ်၏ ရှေ့၌ ပြဆိုသင့်လျက် မပြဘဲ စတုတ္ထစျာန်၏ အခြားမဲ့၌သာ ပြရကား ယင်းပါဋိတော် သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (က)ဝါကျဝယ် ဧဝံ သန္တေပိ၌ လက္ခဏာရုစိ ပိသဒ္ဒါကို ထားသည်။ (အောင်ပန်း)

(တစ်နည်း) "ကျဒံ ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ္ဂဉာဏာနန္တရံ"ဟူသော အဋ္ဌကထာဆရာ၏ ဖွင့်ဆိုသော အနက်ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ဧဝံ သန္တေပိ၌ ပိသဒ္ဒါကို ထားသည်။ (ဘာဋီညွှန်းသော-စာစဉ်)

"(ခ)ပဓာနစကားရပ်၌ စတုက္ကာ"

(၁) နနု ကျဒံ ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ္ဂဉာဏာနန္တရံ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ကျဒံ ကျဓေဝ ဒဿိတံ။

(၃) နနု အဘိညံ ပတ္တဿ ဘယဝိနောဒနဟေတုသမ္ပာဒနတ္ထံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ကျဒံ ကျဓေဝ ဒဿိတံ။

အမှာ။ အနိယမဝါကျသည် အပဓာန၊ နိယမဝါကျသည် ပဓာန ဖြစ်၏။

"(ဂ) စတုက္ကာ"

(၁) နနု ကျဒံ ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ္ဂဉာဏာနန္တရံ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အာဒိတောဝ ကျဒံ ကျဓ ဒဿိတံ။

(၃) နနု ဝိပဿနာသုခံ နာမေတံ မဂ္ဂဖလသုခသမ္ပာဒကံ ပါဋိယေက္ကံ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ အာဒိတောဝ ကျဒံ ကျဓ ဒဿိတံ။

http://www.dhammadownload.com

(က) **အဟီနိန္ဒြိယန္တိ** သဏ္ဌာနဝသေန အဝိကလိန္ဒြိယံ။
(ခ) ဣဒ္ဓိမတာ နိမ္မိတရူပဉ္စိ သစေ ဣဒ္ဓိမာ ဩဒါတော၊ တမွိ ဩဒါတံ။ သစေ အဝိဒ္ဓကဏ္ဏော၊ တမွိ အဝိဒ္ဓ-
ကဏ္ဏန္တိ ဧဝံ သဗ္ဗာကာရေဟိ တေန သဒိသမေဝ ဟောတိ။

"(က) စတုက္က"

(၁) နနု နိမ္မိတရူပေ ပသာဒေါ နာမ နတ္ထိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပါဠိယံ အဟီနိန္ဒြိယန္တိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု နိမ္မိတရူပေ သဏ္ဌာနဝသေန အဝိကလိန္ဒြိယံ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ပါဠိယံ အဟီနိန္ဒြိယန္တိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။

"(က) တစ်နည်း-စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ အဟီနိန္ဒြိယန္တိ သာမညေန ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ သဏ္ဌာနဝသေန အဝိကလိန္ဒြိယန္တိ တယာ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု နိမ္မိတရူပေ ပသာဒေါ နာမ နတ္ထိ။
(၄) တသ္မာ သဏ္ဌာနဝသေန အဝိကလိန္ဒြိယန္တိ တယာ ဝုတ္တံ။
အမှာ။ ပဌမနည်းသည် = ဦသစ်မှီး ဝါကျဥယျာဉ်နည်း။ ဒုတိယနည်းသည် = ဦသစ်မှီး အောင်ပန်းနည်း ဖြစ်၏။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု အဟီနိန္ဒြိယန္တိ ပသာဒါဒိဣန္ဒြိယဝသေန အဝိကလိန္ဒြိယန္တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ (ဂဏ္ဌိ)
(၂) အထ ကသ္မာ အဟီနိန္ဒြိယန္တိ သဏ္ဌာနဝသေန အဝိကလိန္ဒြိယန္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ဣဒ္ဓိမတာ နိမ္မိတရူပံ သစေ ဣဒ္ဓိမာ ဩဒါတော၊ တမွိ ဩဒါတံ။ သစေ အဝိဒ္ဓကဏ္ဏော၊ တမွိ အဝိဒ္ဓ-
ကဏ္ဏန္တိ ဧဝံ သဗ္ဗာကာရေဟိ တေန သဒိသမေဝ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ အဟီနိန္ဒြိယန္တိ သဏ္ဌာနဝသေန အဝိကလိန္ဒြိယန္တိ ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၁၉၈+၁၉၉-လာ စတုက္က)

(က) **ကရဏ္ဍာတိ** ဣဒမွိ အဟိကဉ္စုကဿ နာမံ၊ န ဝိလီဝကရဏ္ဍကဿ။
(ခ) အဟိကဉ္စုကော ဟိ အဟိနာ သဒိသော၀ ဟောတိ။
(ဂ) တတ္ထ ကိဉ္စာပိ "ပုရိသော အဟိ' ကရဏ္ဍာ ဥဒ္ဓရေယျာ"တိ ဟတ္ထေန ဥဒ္ဓရမာနော ဝိယ ဒဿိတော။
(ဃ) အထ ခေါ စိတ္တေနေ၀သ္သ ဥဒ္ဓရဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
(င) အယဉ္စိ အဟိ နာမ သဇာတိယံ ဌိတော, ကဋ္ဌန္တရံ ဝါ ရုက္ခန္တရံ ဝါ နိဿာယ, တစတော သရီရ နိက္ကမုန-
ပ္ပယောဂသခ်ိတေန ထာမေန, သရီရံ ခါဒယမာနံ ဝိယ ပုရာဏတစ် ဖဂုစ္ဆန္တော်တိ ဣမေဟိ စတူဟိ
ကာရဏေဟိ သယမေ၀ ကဉ္စုကံ ပဇဟတိ၊ န သက္ကာ တတော အညေန ဥဒ္ဓရိတုံ။

"(က+ခ+ဂ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ "ပုရိသော အဟိ' ကရဏ္ဍာ ဥဒ္ဓရေယျာ"တိ ဟတ္ထေန ဥဒ္ဓရမာနော ဝိယ ဒဿိတော။
(၂) အထ ကသ္မာ ကရဏ္ဍာတိ ဣဒမွိ အဟိကဉ္စုကဿ နာမံ၊ န ဝိလီဝကရဏ္ဍကဿ။
(၃) နနု အဟိကဉ္စုကော အဟိနာ သဒိသော၀ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ကရဏ္ဍာတိ ဣဒမွိ အဟိကဉ္စုကဿ နာမံ၊ န ဝိလီဝကရဏ္ဍကဿ။

http://www.dhammadownload.com

"က+ဂ+ဃ (ဝါ) ဂ+ဃ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ "ပုရိသော အဟိ ကရဏ္ဍာ ဥဒ္ဓရေယျာ"တိ ဟတ္ထေန ဥဒ္ဓရမာနော ဝိယ ဒဿိတော။

(၂) အထ ကသ္မာ ကရဏ္ဍာတိ ဣဒံ အဟိကဉ္စုကဿ နာမံ၊ န ဝိလီဝကရဏ္ဍကဿာတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု စိတ္တေနေဝဿ ဥဒ္ဓရဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

(၄) တသ္မာ ကရဏ္ဍာတိ ဣဒံ အဟိကဉ္စုကဿ နာမံ၊ န ဝိလီဝကရဏ္ဍကဿာတိ ဝုတ္တံ။

အမှာ။ ဤစတုက္ကကို ရှု၍ (ဂ+ဃ)ဝါကျကို ကျမ်းတက်လိုလျှင် (က)ဝါကျကို ဌပနာထားပါ။ ကိစ္စာပိ ဝါကျကို အာဘော် ထားပါ။ အထ ခေါ ဝါကျကို အဓိပ္ပါယ် ပြန်ပါ။

"(ဂ+ဃ+င) စတုက္က"

(၁) နနု "ပုရိသော အဟိ ကရဏ္ဍာ ဥဒ္ဓရေယျာ"တိ ဟတ္ထေန ဥဒ္ဓရမာနော ဝိယ ဒဿိတော။

(၂) အထ ကသ္မာ စိတ္တေနေဝဿ ဥဒ္ဓရဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

(၃) နနု အယံ အဟိ နာမ သဇာတိယံ ဌိတော, ကဋ္ဌန္တရံ ဝါ ရုက္ခန္တရံ ဝါ နိဿာယ, တစတော သရီရနိက္ကမုန-ပ္ပယောဂသခ်ါတေန ထာမေန, သရီရံ ခါဒယမာနံ ဝိယ ပုရာဏတစံ ဇိဂုစ္ဆန္တော်တိ ဣမေဟိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ သယမေဝ ကဉ္စုကံ ပဇဟတိ၊ န သက္ကာ တတော အညေန ဥဒ္ဓရိတုံ။

(၄) တသ္မာ စိတ္တေနေဝဿ ဥဒ္ဓရဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အမှာ။ (ဂ)တစ်ဝါကျတည်းကိုသာ စတုက္ကထုတ်သော် စောဒကာဘောဂနှင့် ပရိဟာရာဘောဂတို့ကို အထက်ပါ အတိုင်း ထုတ်ပါ။ (ဂ)ဝါကျလာ စိတ္တေန ဥဒ္ဓရဏံ သန္ဓာယ ဣဒံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံကို စောဒနာနှင့် ပရိဟာရ အဖြစ်ထုတ်ပါ။

ကိစ္စာပိ ထားရခြင်း

ကရဏ္ဍာဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်၏ အဖွင့်ဖြစ်သည့် "အဟိကဉ္စုကဿ နာမံ"ဟူသော သံဝဏ္ဏနာအနက်ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ဂ)ဝါကျ၌ ကိစ္စာပိသဒ္ဒါကို ထားသည်။

(တစ်နည်း)

မြွေကို မြွေရေမှ ထုတ်ဆောင်သကဲ့သို့ ဟောထားတော်မူသော "ပုရိသော အဟိ ကရဏ္ဍာ ဥဒ္ဓရေယျ"ဟူသော (ဥပမာစကားရပ်) ပါဠိတော်သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ဂ)ဝါကျ၌ ကိစ္စာပိသဒ္ဒါကို ထားသည်။

အမှာ။ ပဌမနည်းသည် = မစိုးရိမ်သီလကွန်နည်း ဖြစ်၏။ (က+ခ+ဂ)စတုက္က ထုတ်နည်းကိုလည်းကောင်း၊ (က+ဂ+ဃ)စတုက္က ထုတ်နည်းကိုလည်းကောင်း ရည်ရွယ်၍ ရေး၏။ ဒုတိယနည်းသည် = သီလကွန် အောင်ပန်းနည်း ဖြစ်၏။ (ဂ+ဃ+င) စတုက္က ထုတ်နည်းကို ရည်ရွယ်၍ ရေး၏။

(ဌာ နှာ ၁၉၉-ဃာ စတုက္က)

ယသ္မာ ကန္တာရဋ္ဌါနမဂ္ဂေါ သာသင်္ကော် ဟောတိ သပ္ပဋိဘယော။ တတ္ထ ဥဿင်္ကိတပရိသင်္ကိတေန အယံ ဘေရိသဒ္ဒေါ, အယံ မုဒင်္ဂသဒ္ဒေါတိ နု သက္ကာ ဝဝတ္ထပေတုံ၊ တသ္မာ ကန္တာရဂ္ဂဟဏံ အကတ္ဝာ ခေမမဂ္ဂံ ဒဿေန္တော **"အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော"**တိ အာဟ။

"တစ်ဝါကျလုံးကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ဥပမာမတ္တဒဿနမေတံ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ ကန္တာရဂ္ဂဟဏံ အကတ္ဝာ "အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော"တိ အာဟ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) နနု ကန္တာရဒ္ဓါနမဂ္ဂေါ သာသင်္ကော ဟောတိ သပ္ပဋိဘယော။ တတ္ထ ဥဿင်္ကိတပရိသင်္ကိတေန အယံ ဘေရိသဒ္ဒေါ, အယံ မုဒိင်္ဂသဒ္ဒေါတိ နု သင်္ကာ စေဝ ဝဝတ္ထပေတုံ၊ ခေမမဂ္ဂံ ဒသေန္တော စ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နောတိ အာဟ။

ယသ္မာ ။ပ။ ကန္တာရဂ္ဂဟဏံ အကတ္တာ ဟူသော ရှေ့ပိုင်းဝါကျ ရှု၍ ဖြစ်သင့်သော "စတုက္က"

(၁) နနု ဥပမာမတ္တဒဿနမေတံ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ ကန္တာရဂ္ဂဟဏံ နု ကရောတိ။

(၃) နနု ကန္တာရဒ္ဓါနမဂ္ဂေါ သာသင်္ကော ဟောတိ သပ္ပဋိဘယော။ တတ္ထ ဥဿင်္ကိတပရိသင်္ကိတေန အယံ ဘေရိသဒ္ဒေါ, အယံ မုဒိင်္ဂသဒ္ဒေါတိ နု သင်္ကာ ဝဝတ္ထပေတုံ။

(၄) တသ္မာ ကန္တာရဂ္ဂဟဏံ နု ကရောတိ။

ခေမမဂ္ဂံ ။ပ။ အာဟ ဟူသော နောက်ပိုင်းဝါကျ ရှု၍ ဖြစ်သင့်သော "စတုက္က"

(၁) နနု ဥပမာမတ္တဒဿနမေတံ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နောတိ အာဟ။

(၃) နနု ခေမမဂ္ဂံ ဒသေတိ။

(၄) တသ္မာ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နောတိ အာဟ။

(က) ခေမမဂ္ဂံ ဒသေန္တော "**အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော**"တိ အာဟ။

(ခ) အပ္ပဋိဘယဥ္စိ ခေမမဂ္ဂံ သီသေ သာဋကံ ကတ္တာ သဏိကံ ပဋိပန္နော ဝုတ္တပ္ပကာရေ သဒ္ဒေ သုခံ ဝဝတ္ထပေတိ။

"(က) စတုက္က"

(၁) နနု ဥပမာဒဿနမတ္တမေတံ။

(၂) အထ ကသ္မာ "အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော"တိ အာဟ။

(၃) နနု ခေမမဂ္ဂံ ဒသေတိ။

(၄) တသ္မာ "အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော"တိ အာဟ။

"(ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ "အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော"တွေဝ သာမညေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ခေမမဂ္ဂံ ဒသေန္တောတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု အပ္ပဋိဘယံ ခေမမဂ္ဂံ သီသေ သာဋကံ ကတ္တာ သဏိကံ ပဋိပန္နော ဝုတ္တပ္ပကာရေ သဒ္ဒေ သုခံ ဝဝတ္ထပေတိ။

(၄) တသ္မာ ခေမမဂ္ဂံ ဒသေန္တောတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

"အခက်အခဲ"
ခက်ရင် ခဲလိုက်၊ လွယ်သွားမယ်။

http://www.dhammadownload.com

(က) **ဒဟရော**တိ တရဏော။
(ခ) ယုဝါတိ ယောဇ္ဈနေန သမန္နာဂတော။
(ဂ) **မဏ္ဍနကဇာတိကော**တိ ယုဝါပိ သမာနော နာ အာလသိယော နာ ကိလိဋ္ဌဝတ္ထသရီရော၊ အထ ခေါ မဏ္ဍန-ပကတိကော။

"(က)ဝါကျ ဦးသစ်နှင့်တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု မန္ဒော ဥတ္တာနသေယျကဒါရကောပိ ဒဟရောတိ ဝုစ္စတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ (အထ ကိမတ္ထံ) တရဏောတိ တယာ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု တတော ဝိသေသနတ္ထံ "ယုဝါ"တိ ဝုတ္တန္တိ မန္ဒာ ယုဝသဒ္ဒေန ဝိသေသိတဗ္ဗမေဝ ဒဟရသဒ္ဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတုံ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ (တဒတ္ထံ) တရဏောတိ မယာ ဝုတ္တံ။

"(ခ)ဝါကျ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်ကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ဒဟရောတိ ဝစနေနေဝ ဣစ္ဆိတတ္ထော သိဒ္ဓေါ။ (ကိုင်းကုန်း)
(၂) အထ ကိမတ္ထံ ယုဝါတိ ဝုတ္တံ။
(၃) မန္ဒော ဥတ္တာနသေယျကဒါရကောပိ ဒဟရောတိ ဝုစ္စတိတိ တတော ဝိသေသနတ္ထံ။ (ဦးသစ်)
(၄) ယုဝါတိ ဝုတ္တံ။

"(ခ) တစ်ဝါကျလုံးကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု အမဏ္ဍနဇာတိကောပိ ယုဝါတိ ဝုစ္စတိ။ (ဝါ) နနု ပါဠိယံ ယုဝါတိ သာမညေန ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ယုဝါတိ ယောဇ္ဈနေန သမန္နာဂတောတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။
(၃) နနု (တတော ဝိသေသနတ္ထံ "မဏ္ဍနဇာတိကော"တိအာဒိ ဝုတ္တန္တိ မန္ဒာ) မဏ္ဍနဇာတိကာဒိသဒ္ဒေန ဝိသေသိ-တဗ္ဗမေဝ ယုဝသဒ္ဒဿ အတ္ထံ ဒဿေတုံ ဟောတိ။ (ဦးသစ်)
(၄) တသ္မာ ယုဝါတိ ယောဇ္ဈနေန သမန္နာဂတောတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု မန္ဒော ဥတ္တာနသေယျကဒါရကောပိ "ဒဟရော"တိ ဝုစ္စတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဒဟရောတိ တရဏောတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။
(၃) နနု ပါဠိယံ ယုဝါတိ ပဒံ ပစ္ဆာ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။
(၄) တသ္မာ ဒဟရောတိ တရဏောတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ယုဝါတိ ပဒံ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ မဏ္ဍနကဇာတိကောတိ ပဒံ ပုန ဝုတ္တံ။
(၃) နနု နာ အာလသိယော နာ ကိလိဋ္ဌဝတ္ထသရီရော၊ အထ ခေါ မဏ္ဍနပကတိကော ဣစ္ဆိတ္ဗေတော။
(၄) တသ္မာ မဏ္ဍနကဇာတိကောတိ ပဒံ ပုန ဝုတ္တံ။

"(ဂ)ဝါကျ ၊ဝါ– ယုဝါပိဋ္ဌ အပိကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ယုဝါ သမာနော ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ နာ အာလသိယော နာ ကိလိဋ္ဌဝတ္ထသရီရော။
(၃) နနု မဏ္ဍနပကတိကော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ နာ အာလသိယော နာ ကိလိဋ္ဌဝတ္ထသရီရော။

http://www.dhammadownload.com

အပိသဒ္ဒါ၏ အနက်

ယုဝါပိဒ္ဒ အပိသဒ္ဒါသည် = သမ္ဘာဝနာ အနက်ကို ဟော၏။

(ဌ၊ နှာ ၂၀၀-လာ စတုက္က)

(က) တံ ဒိဝသံ ကတကိရိယာ ပါကဋာ ဟောတိတိ။

(ခ) တံ ဒိဝသံ ဂတဂါမတ္တယမေဝ ဂဟိတံ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု တတော ဂါမတ္တယတော ဥတ္တရိပိ ဂဟိတာ။ (ကိုင်းကုန်း)

(၂) အထ ကသ္မာ တံ ဒိဝသံ ဂတဂါမတ္တယမေဝ (ပါဠိယံ ဥပမာနဘာဝေန) ဂဟိတံ။

(၃) နနု တံ ဒိဝသံ ကတကိရိယာ ပါကဋာ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ တံ ဒိဝသံ ဂတဂါမတ္တယမေဝ (ပါဠိယံ ဥပမာနဘာဝေန) ဂဟိတံ။

ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ။ (ပါဠိတော်)

(က) ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရိတွာ နိသိန္နဿ ဘိက္ခုနော တီသု ဘဝေသု နိဗ္ဗတ္တသတ္တာနံ အာဝဋ္ဋတ-ကာလော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

(ခ) ဣဒဉ္စ ဒေသနာသုခတ္ထမေဝ ဝုတ္တံ။

(ဂ) အာရုပ္ပေ ပန ဒိဗ္ဗစက္ခုဿ ဂေါစရော နတ္ထိတိ။

"(ခ)ဝါကျ ဦးသစ်နှင့်တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု အယံ ဒိဗ္ဗစက္ခုကထာ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ "တီသု ဘဝေသူ"တိ စတုဝေါကာရဘဝဿာပိ သင်္ဂဟော ကတော။ (ဦးသစ်)

(တစ်နည်း) အထ ကသ္မာ "ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ"တိ အာဒိနာ အဝိသေသတော စတုဝေါကာရဘူပဂတဿာပိ သင်္ဂဟော ကတော။ (ဦးသစ်)

(၃) နနု ဣဒံ ဒေသနာသုခတ္ထမေဝ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ "တီသု ဘဝေသူ"တိ စတုဝေါကာရဘဝဿာပိ သင်္ဂဟော ကတော။

(တစ်နည်း) တသ္မာ "ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ"တိ အာဒိနာ အဝိသေသတော စတုဝေါကာရဘူပဂတဿာပိ သင်္ဂဟော ကတော။

ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်း

တီသု ဘဝေသုဟု စတုဝေါကာရ ဘဝကိုလည်း သိမ်းယူခြင်းဟူသော အကျိုးကို (တစ်နည်း) ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေဟု သာမညအားဖြင့် စတုဝေါ ကာရ ဘဝသို့ ကပ်ရောက်သော သတ္တဝါကိုလည်း သိမ်းယူခြင်းဟူသော ပါဠိတော်သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ဂ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါ ထားသည်။

အမှာ။ (ခ)ဝါကျ၌ စောဒနာနှင့် ပရိဟာရတို့ကို ဦးကာမဖက် အဋ္ဌကထာသက်သက် ရှု၍ ထုတ်သော် = အထ ကသ္မာ ဣဒံ တီသု ဘဝေသု နိဗ္ဗတ္တသတ္တာနန္တိ ဝစနံ ဝုတ္တံဟုလည်းကောင်း၊ ဦးကာမဖက် ပါဠိတော် သက်သက် ရှု၍ ထုတ်သော် = အထ ကသ္မာ ဣဒံ "ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ"တိ အာဒိဝစနံ ဝုတ္တံဟုလည်းကောင်း ထုတ်ရမည်။

http://www.dhammadownload.com

"(ခ+ဂ)ဝါကျတို့၌ ဋီသစ်နှင့်အညီ စတုက္က"

(၁) နနု တီသု ဘဝေသု နိဗ္ဗတ္တသတ္တာနန္တိ အဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ။

(ဝါ) နနု ပါဠိယံ ဣဒံ သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေတိ အာဒိဝစနံ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဒေသနာသုခတ္ထမေဝါတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု အာရဗ္ဘ ဒိဗ္ဗစက္ခုဿ ဂေါစရော နတ္ထိ။

(၄) တသ္မာ ဒေသနာသုခတ္ထမေဝါတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

"(ခ+ဂ)ဝါကျတို့၌ ဋီဟောင်းနှင့်အညီ စတုက္က"

(၁) နနု အာရဗ္ဘ ဒိဗ္ဗစက္ခုဿ ဂေါစရော နတ္ထိ။

(၂) အထ ကိမတ္ထံ အဋ္ဌကထာယံ တီသု ဘဝေသု နိဗ္ဗတ္တသတ္တာနန္တိ ဣဒံ ဝုတ္တံ။

(ဝါ) အထ ကိမတ္ထံ ပါဠိယံ ဣဒံ သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေတိ အာဒိဝစနံ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။

(၃) ဒေသနာသုခတ္ထံ။

(၄) အဋ္ဌကထာယံ တီသု ဘဝေသု နိဗ္ဗတ္တသတ္တာနန္တိ ဣဒံ ဝုတ္တံ။

(ဝါ) ပါဠိယံ ဣဒံ သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေတိ အာဒိဝစနံ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။

ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်း

တီသု ဘဝေသုဟု စတုဝေါကာရ ဘဝကိုလည်း သိမ်းယူခြင်းဟူသော အကျိုးကို (တစ်နည်း) သတ္တေ ပဿတိဟု သာမညအားဖြင့် စတုဝေါကာရ ဘဝသို့ ကပ်ရောက်သော သတ္တဝါကိုလည်း သိမ်းယူခြင်းဟူသော ပါဠိတော်သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ဂ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါ ထားသည်။

(ဌ၊ နှာ ၂၀၀+၂၀၀၁-လာ စတုက္က)

(က) **အာသဝါနံ ခယော** နာမ မဂ္ဂေါပိ ဖလမ္ပိ နိဗ္ဗာနမ္ပိ ဘဂဝါပိ ဝုစ္စတိ။

(ခ) "ခယေ ဉာဏံ ။ပ။ ဘဂဝါ။

(ဂ) ဣဓ ပန နိဗ္ဗာနံ အဓိပ္ပေတံ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေါပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

"က+ဂ (ဝါ) ဂ-ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု အာသဝါနံ ခယော နာမ မဂ္ဂေါပိ ဖလမ္ပိ နိဗ္ဗာနမ္ပိ ဘဂဝါပိ ဝုစ္စတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဣဓ နိဗ္ဗာနံ အဓိပ္ပေတံ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေါပိ ဝဋ္ဋတိယေဝါ ဝုတ္တံ။

(၃) ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသေန ဝုတ္တတ္တာ, နိဗ္ဗာနမ္ပိ မဂ္ဂေါပိ အဝိနာဘာဝတော စ။
(တစ်နည်း) တဒညေသမသမ္ဘဝတော။

(၄) ဣဓ နိဗ္ဗာနံ အဓိပ္ပေတံ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေါပိ ဝဋ္ဋတိယေဝါ ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၂၀၁-လာ စတုက္က)

စိတ္တံ အဘိနိဟရတီတိ ဝိပဿနာစိတ္တံ။

"စိတ္တံ ပုဒ်ကို သာမညနည်း, ဝိသေသနည်းတို့ဖြင့် စတုက္က"

(၁) နနု စိတ္တသဒ္ဒေါ ပညတ္တိ စိတ္တမာသာဒီသုပိ ဝတ္တတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဝိညာဏဋ္ဌဿ ဂဟဏဝသေန ဝိပဿနာစိတ္တန္တိ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု တဒညေသံ အဝိသယော ဟောတိ။

http://www.dhammadownload.com

(၄) တသ္မာ ဝိညာဏတ္ထဿ ဂဟဏဝသေန ဝိပဿနာစိတ္တန္တိ သံဝဏ္ဏိတံ။

"တစ်နည်း"

(၁) နနု စိတ္တံ ဧကုနနဝုတိဝိဓံ ဟောတိ။ (ဝါ) နနု ပါဠိယံ စိတ္တံ အဘိနိဟရတီတိ သာမညေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဣဓ ဝိပဿနာစိတ္တန္တိ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု အာသဝါနံ ခယဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတီတိ သဒ္ဒန္တရံ ဥပနိဓာယ ဝိပဿနာစိတ္တမေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

(၄) တသ္မာ ဣဓ ဝိပဿနာစိတ္တန္တိ သံဝဏ္ဏိတံ။

သတိ။ အာသဝါနံ ခယဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ ဟူသော ပါဠိတော်နှင့် တွဲ၍ ရှုပါ။

ဧဝံ သရူပတော သစ္စာနိ ဒဿေတွာ ပုန ကိလေသဝသေန ပရိယာယတော ဒဿေန္တော **"ဣမေ အာသဝါ"**တိ အာဒိမာဟ။

(၁) နနု ဧဝံ သရူပတော သစ္စာနိ ဒဿေတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "ဣမေ အာသဝါ"တိ အာဒိမာဟ။

(၃) နနု ကိလေသဝသေန ပရိယာယတော ဒဿေတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "ဣမေ အာသဝါ"တိ အာဒိမာဟ။

ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ (ပါဠိတော်)

(က) **ဝိမုတ္တသ္မိန္တိ** ဣမိနာ ဖလက္ခဏံ။ **ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ**တိ ဣမိနာ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ။

(ခ) **ခီဏာ ဇာတီ**တိအာဒီဟိ တဿ ဘူမိံ။

(ဂ) တေန ဟိ ဉာဏေန ခီဏာသဝေါ ပစ္စဝေက္ခန္တော "ခီဏာ ဇာတီ"တိအာဒိနိ ပဇာနာတိ။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု "ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တ"န္တိအာဒီဟိ တဿ ဖလမေဝ အာရမ္မဏသင်္ခါတာ ဘူမိ ဝုတ္တာ။

(၂) အထ ကသ္မာ ခီဏာ ဇာတီတိအာဒီဟိ တဿ ဘူမိ ဒဿေတိ။

(၃) နနု တေန ဉာဏေန ခီဏာသဝေါ ပစ္စဝေက္ခန္တော "ခီဏာ ဇာတီ"တိအာဒိနိ ပဇာနာတိ။

(၄) တသ္မာ ခီဏာ ဇာတီတိအာဒီဟိ တဿ ဘူမိ ဒဿေတိ။

ခီဏာ ဇာတိ။ (ပါဠိတော်)

နာ တာဝဿ အတီတာ ဇာတိ ခီဏာ၊ ပဗ္ဗေဝ ခီဏာတ္တာ။ နာ အနာဂတာ၊ အနာဂတေ ဝါယာမာဘာဝတော။ နာ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ။

(၁) နနု, ပါဠိယံ "ခီဏာ ဇာတိ"တိ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ နာ တာဝဿ အတီတာ ဇာတိ ခီဏာ၊ နာ အနာဂတာ၊ နာ ပစ္စုပ္ပန္နာ။

(၃) နနု ပုဗ္ဗေဝ ခီဏတ္တာ၊ အနာဂတေ ဝါယာမာဘာဝတော၊ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ။

(၄) တသ္မာ နာ တာဝဿ အတီတာ ဇာတိ ခီဏာ၊ နာ အနာဂတာ၊ နာ ပစ္စုပ္ပန္နာ။

http://www.dhammadownload.com

ကိလေသာဘာဝေ ဝိဇ္ဇမာနမွိ ကမ္မံ အာယတိ အပွဋိသန္ဓိကံဝ ဟောတိ။

(၁) နနု ကမ္မံ ဝိဇ္ဇမာနံ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ကမ္မံ အာယတိ အပွဋိသန္ဓိကံဝ ဟောတိ။

(၃) နနု ကိလေသာဘာဝေါ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ကမ္မံ အာယတိ အပွဋိသန္ဓိကံဝ ဟောတိ။

ပိသဒ္ဒါ၏ အနက်

ဝိဇ္ဇမာနမွိဒ္ဓ ပိသဒ္ဒါသည် = သမ္ဘာဝနာ အနက်ကို ဟော၏။

(က) **ဥသိတ**ဿွိ ဝုတ္ထံ ပရိဝုတ္ထံ။ **ဖြဟ္မစရိယ**ဿွိ မဂ္ဂဖြဟ္မစရိယံ။

(ခ) ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကေန ဟိ သဒ္ဒိ သတ္တ သေက္ခာ ဖြဟ္မစရိယဝါသံ ဝသန္တိ နာမ၊ ခီဏာသဝေါ ဝုတ္ထဝါသော။

"(ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ ဝဿာမိ ဖြဟ္မစရိယန္တိ ပစ္စုပ္ပန္နကာလဝသေန ဝတ္တဗ္ဗံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဝုသိတံ ဖြဟ္မစရိယန္တိ အတီတကာလဝသေန ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကေန သဒ္ဒိ သတ္တ သေက္ခာ ဖြဟ္မစရိယဝါသံ ဝသန္တိ နာမ၊ ခီဏာသဝေါ ဝုတ္ထဝါသော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဝုသိတံ ဖြဟ္မစရိယန္တိ အတီတကာလဝသေန ဝုတ္တံ။

(က) **ဥသိတ**ဿွိ ဝုတ္ထံ ပရိဝုတ္ထံ။ **ဖြဟ္မစရိယ**ဿွိ မဂ္ဂဖြဟ္မစရိယံ။

(ခ) ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကေန ဟိ သဒ္ဒိ သတ္တ သေက္ခာ ဖြဟ္မစရိယဝါသံ ဝသန္တိ နာမ၊ ခီဏာသဝေါ ဝုတ္ထဝါသော။

(ဂ) တသ္မာ သော အတ္တနော ဖြဟ္မစရိယဝါသံ ပစ္စဝေက္ခန္တော "ဝုသိတံ ဖြဟ္မစရိယ"န္တိ ပဇာနာတိ။

"(ခ+ဂ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ "ဝဿာမိ ဖြဟ္မစရိယ"န္တိ ပစ္စုပ္ပန္နကာလဝသေန ဝတ္တဗ္ဗံ။

(၂) အထ ကသ္မာ သော အတ္တနော ဖြဟ္မစရိယဝါသံ ပစ္စဝေက္ခန္တော "ဝုသိတံ ဖြဟ္မစရိယ"န္တိ ပဇာနာတိတိ အတီတကာလဝသေန ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကေန သဒ္ဒိ သတ္တ သေက္ခာ ဖြဟ္မစရိယဝါသံ ဝသန္တိ နာမ၊ ခီဏာသဝေါ ဝုတ္ထဝါသော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ သော အတ္တနော ဖြဟ္မစရိယဝါသံ ပစ္စဝေက္ခန္တော "ဝုသိတံ ဖြဟ္မစရိယ"န္တိ ပဇာနာတိတိ အတီတကာလဝသေန ဝုတ္တံ။

"(တစ်နည်း)"

(၁) နနု ပါဠိယံ "ဝဿာမိ ဖြဟ္မစရိယ"န္တိ ပစ္စုပ္ပန္နကာလဝသေန ဝတ္တဗ္ဗံ။

(၂) အထ ကသ္မာ "ဝုသိတံ ဖြဟ္မစရိယ"န္တိ အတီတကာလဝသေန ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကေန သဒ္ဒိ သတ္တ သေက္ခာ ဖြဟ္မစရိယဝါသံ ဝသန္တိ နာမ၊ ခီဏာသဝေါ ဝုတ္ထဝါသော၊ တသ္မာ သော အတ္တနော ဖြဟ္မစရိယဝါသံ ပစ္စဝေက္ခန္တော "ဝုသိတံ ဖြဟ္မစရိယ"န္တိ ပဇာနာတိ။

(၄) တသ္မာ "ဝုသိတံ ဖြဟ္မစရိယ"န္တိ အတီတကာလဝသေန ဝုတ္တံ။

အမှာ။ ပထမနည်းသည် = ကိုင်းကုန်းနည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် = ဥယျာဉ်နည်း ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၂၀၁+၂၀၂-လာ စတုက္က)

သော ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ၊ အယံ ဒုက္ခသမုဒယောတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ၊ အယံ ဒုက္ခနိရောဓောတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ၊ အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ။ (ပါဋိတော်)

ကတံ ကရဏီယန္တိ စတူသု သစ္စေသု စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ ပရိညာပဟာနသစ္ဆိကိရိယာဘာဝနာဝသေန သောဋ္ဌသဝိဓံ ကိစ္စံ နိဋ္ဌာပိတံ။

"ဋီသစ်နှင့်တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု သော ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတီတိအာဒိနာ ပါဋိယံ သမ္မာဒိဋ္ဌိယေဝ ဝုတ္တာ၊ န သမ္မာ-သင်္ကပ္ပါဒယော။

(၂) အထ ကသ္မာ စတူသု သစ္စေသု စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ ပရိညာပဟာနသစ္ဆိကိရိယာဘာဝနာဝသေန သောဋ္ဌသဝိဓံ ကိစ္စံ နိဋ္ဌာပိတန္တိ (အဋ္ဌင်္ဂိကဿ မဂ္ဂဿ သာဓာရဏတော) ဝုတ္တံ။

(၃) သမ္မာသင်္ကပ္ပါဒီနမ္ပိ စတုကိစ္စသာဓနဝသေန ပဝတ္တိတော။ (ဋီသစ်)

(၄) စတူသု သစ္စေသု စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ ပရိညာပဟာနသစ္ဆိကိရိယာဘာဝနာဝသေန သောဋ္ဌသဝိဓံ ကိစ္စံ နိဋ္ဌာပိ-တန္တိ (အဋ္ဌင်္ဂိကဿ မဂ္ဂဿ သာဓာရဏတော) ဝုတ္တံ။

(၄၊ နှာ ၂၀၂-လာ စတုက္က)

(က) ပုထုဇ္ဇကလျာဏကာဒယော ဟိ တံ ကိစ္စံ ကရောန္တိ၊ ခီဏာသဝေါ ကတကရဏီယော။

(ခ) တသ္မာ သော အတ္တနော ကရဏီယံ ပစ္စဝေက္ခန္တော "ကတံ ကရဏီယ"န္တိ ပဇာနာတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု "ကရောမိ ကရဏီယ"န္တိ ပစ္စုပ္ပန္နကာလဝသေန ဝတ္တဗ္ဗံ။

(၂) အထ ကသ္မာ သော အတ္တနော ကရဏီယံ ပစ္စဝေက္ခန္တော "ကတံ ကရဏီယ"န္တိ ပဇာနာတီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ပုထုဇ္ဇကလျာဏကာဒယော တံ ကိစ္စံ ကရောန္တိ၊ ခီဏာသဝေါ ကတကရဏီယော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ သော အတ္တနော ကရဏီယံ ပစ္စဝေက္ခန္တော "ကတံ ကရဏီယ"န္တိ ပဇာနာတီတိ ဝုတ္တံ။

အနုပါဒါနော ဝိယ ဇာတဝေဒေါ နိဗ္ဗာယိဿန္တိ-၌ "ဥပမာန စကားရပ်၌ စတုက္က"

(၁) နနု အာဒိတ္တော သမ္ပဇ္ဇလိတော သဇောတိဘူတော ဇာတဝေဒေါ သံဝိဇ္ဇတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဇာတဝေဒေါ နိဗ္ဗာယိဿန္တီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု အနုပါဒါနော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဇာတဝေဒေါ နိဗ္ဗာယိဿန္တီတိ ဝုတ္တံ။

(နိယံ) ဝိသေသျ စပ်ရာ၊ ကြိယာ၌၊ ဟိတ်လည်း ဆိုက်မူ၊ ဟေတုမန္တ၊ ဝိသေသန၊ ဆိုစကြ၏။

အသက်ကြီး၍ အသိမကြီးလျှင် လူအို။
အသက်မကြီးသော်လည်း အသိကြီးလျှင် လူကြီး။

http://www.dhammadownload.com

အန္တရန္တရာ ဌိတာသုပိ နိသိန္နာသုပိ ဝိဖ္ဖမာနာသုပိ "ဧတာ ဂါဝေါ စရန္တီ"တိ စရန္တီယော ဥပါဒါယ ဣတရာပိ စရန္တီတိ ဝုစ္စန္တိ။

(၁) နနု အန္တရန္တရာ ဌိတာပိ နိသိန္နာပိ ဝိဖ္ဖန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ "ဧတာ ဂါဝေါ စရန္တီ"တိ ဣတရာပိ စရန္တီတိ ဝုစ္စန္တိ။
(၃) နနု "ဧတာ ဂါဝေါ စရန္တီ"တိ စရန္တီယော ဥပါဒါယ ဝုတ္တံ။ (၄)
နနု သဟစရဏာနယေန ဝုတ္တံ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ "ဧတာ ဂါဝေါ စရန္တီ"တိ ဣတရာပိ စရန္တီတိ ဝုစ္စန္တိ။

ပသေယျ သိပ္ပိကသမ္မုကမ္ပိ သက္ခရကထလမ္ပိ မဏ္ဍူကမ္မမ္ပိ စရန္တမ္ပိ တိဋ္ဌန္တမ္ပိ။ (ပါဠိတော်)
တိဋ္ဌန္တမေဝ သက္ခရကထလံ ဥပါဒါယ ဣတရမ္ပိ ဒွယံ တိဋ္ဌန္တန္တိ ဝုတ္တံ။
(၁) နနု သိပ္ပိကသမ္မုကမ္ပိ သက္ခရကထလမ္ပိ မဏ္ဍူကမ္မမ္ပိ စရန္တမ္ပိ တိဋ္ဌန္တမ္ပိ ပသေယျာတိ ဝုတ္တံ။ (ပါဠိတော်)
(၂) အထ ကသ္မာ ဣတရမ္ပိ ဒွယံ တိဋ္ဌန္တန္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု တိဋ္ဌန္တမေဝ သက္ခရကထလံ ဥပါဒါယ ဝုတ္တံ။ (၄)
(အထ ဝါ) နနု သဟစရဏာနယေန ဝုတ္တံ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ ဣတရမ္ပိ ဒွယံ တိဋ္ဌန္တန္တိ ဝုတ္တံ။

ဣတရဉ္စ ဒွယံ စရန္တံ ဥပါဒါယ သက္ခရကထလမ္ပိ စရန္တန္တိ ဝုတ္တံ။
(၁) နနု သက္ခရကထလံ အဝိညာဏကဘာဝတော တိဋ္ဌတိယေဝ။
(၂) အထ ကသ္မာ သက္ခရကထလမ္ပိ စရန္တန္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ဣတရဉ္စ ဒွယံ စရန္တံ ဥပါဒါယ ဝုတ္တံ။ (၄)
(အထ ဝါ) နနု သဟစရဏာနယေန ဝုတ္တံ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ သက္ခရကထလမ္ပိ စရန္တန္တိ ဝုတ္တံ။

(က) အယံ **အဘိက္ကန္တသဒ္ဒေါ** ခယသုန္ဒရာဘိရူပအဿနုမောဒနေသု ဒိဿတိ။
(ခ) "အဘိက္ကန္တာ ဘန္တေ ။ပ။ အဿနုမောဒနေ။
(ဂ) ဣဓာပိ အဿနုမောဒနေယေဝ။

"(က+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု အယံ အဘိက္ကန္တသဒ္ဒေါ ခယသုန္ဒရာဘိရူပအဿနုမောဒနေသု ဒိဿတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဣဓာပိ အဿနုမောဒနေယေဝ ဒိဿတိ။
(၃) နနု တဒညတ္ထာ န သမ္ဘဝန္တိ။
(၄) တသ္မာ ဣဓာပိ အဿနုမောဒနေယေဝ ဒိဿတိ။

(ဌ၊ နှာ ၂၀၄-ဃာ စတုက္က)

အဘိက္ကန္တံ ဘန္တေ အဘိက္ကန္တံ ဘန္တေ။ (ပါဠိတော်)
ဣဓ ပသာဒဝသေန, ပသံသာဝသေန စာယံ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ ဝုတ္တော။

http://www.dhammadownload.com

(၁) နနဲ့ သကိမေဝ ဝတ္တာဗ္ဗံ။
(၂) အထ ကသ္မာ အယံ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ ဝုတ္တော။
(၃) နနဲ့ ဣမ ပသာဒဝသော, ပသံသာဝသော စ အတ္ထိ။
(၄) တသ္မာ အယံ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ ဝုတ္တော။

ဧဝံ ဒေသနံ ထောမေတွာ ဣမာယ ဒေသနာယ ရတနတ္တယေ ပသန္နစိတ္တော ပသန္နာကာရံ ကရောန္တော "**သောဟ**"န္တိ အာဒိမာဟ။

(၁) နနဲ့ ဧဝံ ဒေသနံ ထောမေတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "ဧသောဟ"န္တိ အာဒိမာဟ။
(၃) နနဲ့ ဣမာယ ဒေသနာယ ရတနတ္တယေ ပသန္နစိတ္တော ပသန္နာကာရံ ကရောတိ။
(၄) တသ္မာ ပုန "ဧသောဟ"န္တိ အာဒိမာဟ။

(ဌ၊ နှာ ၂၀၅-ဃာ စတုက္က)

သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။ (ပါဠိတော်)

(က) ဘဂဝန္တံ ဂစ္ဆာမိ ဘဇာမိ သေဝါမိ ပယိရုပါသာမိ။
(ခ) ဧဝံ ဝါ ဇာနာမိ ဗုဇ္ဈာမိတိ။
(ဂ) ယေသဉ္စိ ဓာတူနံ ဂတိအတ္ထော၊ ဗုဒ္ဓိပိ တေသံ အတ္ထော။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနဲ့ ဂမုဓာတု ဂတိအတ္ထောဧဝ သိယာ။ (ပခုက္ကုနိသျ)
(တစ်နည်း) နနဲ့ ဂမု သပ္ပဂတိမှိတိ ဓာတွတ္ထဒီပနိယံ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဂစ္ဆာမီတိ ပဒဿ ဇာနာမိ ဗုဇ္ဈာမီတိ အတ္ထော တယာ ဝုတ္တော။
(၃) နနဲ့ ယေသံ ဓာတူနံ ဂတိအတ္ထော၊ ဗုဒ္ဓိပိ တေသံ အတ္ထော သမ္ဘဝတိ။
(၄) တသ္မာ ဂစ္ဆာမီတိ ပဒဿ ဇာနာမိ ဗုဇ္ဈာမီတိ အတ္ထော မယာ ဝုတ္တော။

(က) ဓာရေတီတိ ဓမ္မော။
(ခ) သော အတ္တတော အရိယမဂ္ဂေါ စဝေ နိဗ္ဗာနဉ္စ။
(ဂ) ဝုတ္တဉ္စေတံ "ယာဝတာ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သခ်ံတာ၊ အရိယော အင္ဂ်ီကော မဂ္ဂေါ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတီ"တိ ဝိတ္ထာရော။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနဲ့ ဓမ္မော ဒသဝိဓော ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ သော အတ္တတော အရိယမဂ္ဂေါ စဝေ နိဗ္ဗာနဉ္စာတိ ဝုတ္တော။
(၃) နနဲ့ ဝုတ္တဉ္စေတံ "ယာဝတာ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သခ်ံတာ၊ အရိယော အင္ဂ်ီကော မဂ္ဂေါ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတီ" တိ ဝိတ္ထာရော။
(၄) တသ္မာ သော အတ္ထတော အရိယမဂ္ဂေါ စဝေ နိဗ္ဗာနဉ္စာတိ ဝုတ္တော။

http://www.dhammadownload.com

(က) နှ ကေဝလဉ္စ အရိယမဂ္ဂေါ စေဝ နိဗ္ဗာနဉ္စ။ အပိ စ ခေါ အရိယဖလေဟိ သဒ္ဒိ ပရိယတ္တိမ္မောပိ။

(ခ) ဝုတ္တဥ္ဥေတံ ဆတ္တမာဏဝကဝိမာနေ ---

"ရာဂဝိရာဂမနေဇမသောကံ၊ ဓမ္မမသင်္ခံတမပ္ပဋိကူလံ။
မဒုရမိမံ ပဂုဏံ သုဝိဘတ္တံ၊ ဓမ္မမိမံ သရဏတ္ထမုပေဟိ"တိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဓမ္မော မုချတ္ထတော အရိယမဂ္ဂေါ စေဝ နိဗ္ဗာနဉ္စ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ နှ ကေဝလဉ္စ အရိယမဂ္ဂေါ စေဝ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ အပိ စ ခေါ အရိယဖလေဟိ သဒ္ဒိ ပရိယတ္တိမ္မောပိ ဓမ္မော နာမာတိ တယာ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဝုတ္တဥ္ဥေတံ ဆတ္တမာဏဝကဝိမာနေ ---
"ရာဂဝိရာဂမနေဇမသောကံ၊ ဓမ္မမသင်္ခံတမပ္ပဋိကူလံ။ မဒုရမိမံ ပဂုဏံ သုဝိဘတ္တံ၊ ဓမ္မမိမံ သရဏတ္ထ-မုပေဟိ"တိ။

(၄) တသ္မာ နှ ကေဝလဉ္စ အရိယမဂ္ဂေါ စေဝ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ အပိ စ ခေါ အရိယဖလေဟိ သဒ္ဒိ ပရိယတ္တိမ္မောပိ ဓမ္မော နာမာတိ မယာ ဝုတ္တံ။

ဣဒါနိ တေသု သရဏဂမနေသု ကောသလ္လတ္ထံ သရဏံ, သရဏဂမနံ, ယော စ သရဏံ ဂစ္ဆတိ, သရဏ-ဂမနပ္ပဘေဒေါ, သရဏဂမနဖလံ, သံကိလေသော, ဘေဒေါတိ အယံ ဝိဓိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

(၁) နနု ဧဝံ သရဏသဒ္ဒဿ ပဒတ္ထံ ဝိဒတိ။ (သျှသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ သရဏံ, သရဏဂမနံ, ယော စ သရဏံ ဂစ္ဆတိ, သရဏဂမနပ္ပဘေဒေါ, သရဏဂမနဖလံ, သံကိလေသော, ဘေဒေါတိ အယံ ဝိဓိ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဣဒါနိ တေသု သရဏဂမနေသု ကောသလ္လတ္ထံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ သရဏံ, သရဏဂမနံ, ယော စ သရဏံ ဂစ္ဆတိ, သရဏဂမနပ္ပဘေဒေါ, သရဏဂမနဖလံ, သံကိလေသော, ဘေဒေါတိ အယံ ဝိဓိ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ။

(က) ဟိ'သတိတိ **သရဏံ**။

(ခ) သရဏဂတာနံ ။ပ။ အတ္ထော။

(ဂ) ရတနတ္တယသ္သေဝေတံ အဓိဝစနံ။

"(ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ဟိ'သတိတိ သရဏန္တိ သာမညဝသေန ဝစနတ္ထော ကတော။ (၀၂) နနု ဟိ'သတိတိ သရဏန္တိ သာမညဝသေန ဝစနတ္ထသ္သ ဝုတ္တတ္တာ ကုသလစိတ္တုပ္ပါဒေါပိ သရဏံ နာမ သိယာ။

(၂) အထ ကသ္မာ ရတနတ္တယသ္သေဝေတံ အဓိဝစနန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု သရဏန္တိပဒံ ရုဋ္ဌိပဒံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ရတနတ္တယသ္သေဝေတံ အဓိဝစနန္တိ ဝုတ္တံ။

(နိယ်) အဓိဝစနံ၊ နာမံ ရှိရာ၊ ဥပစာ၊ အထင် ရုဋ္ဌိသာ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၀၇-လာ စတုက္က)

(က) သော ပနေသ ဉတိဘယာစရိယဒက္ခိဏေယျပဿေန စတုဗ္ဗိဓော ဟောတိ။
(ခ) တတ္ထ ဒက္ခိဏေယျပဏိပါတေန သရဏဂမနံ ဟောတိ၊ နံ ဣတရေဟိ။
(ဂ) သေဋ္ဌဝသေနေဝ ဟိ သရဏံ ဂဏှာတိ၊ သေဋ္ဌဝသေန စ ဘိဇ္ဇတိ။

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု သော ဧသ ဉတိဘယာစရိယဒက္ခိဏေယျပဿေန စတုဗ္ဗိဓော ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ တတ္ထ ဒက္ခိဏေယျပဏိပါတေန သရဏဂမနံ ဟောတိ၊ နံ ဣတရေဟိ။
(၃) နနု သေဋ္ဌဝသေနေဝ သရဏံ ဂဏှာတိ၊ သေဋ္ဌဝသေန စ ဘိဇ္ဇတိ။
(၄) တသ္မာ တတ္ထ ဒက္ခိဏေယျပဏိပါတေန သရဏဂမနံ ဟောတိ၊ နံ ဣတရေဟိ။

(က) တသ္မာ ယော သာကိယော ဝါ ကောလိယော ဝါ "ဗုဒ္ဓေါ အမှာကံ ဉတကောော"တိ ဝန္ဒတိ။
(ခ) အဂ္ဂဟိတမေဝ ဟောတိ သရဏံ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ယော သာကိယော ဝါ ကောလိယော ဝါ "ဗုဒ္ဓေါ အမှာကံ ဉတကောော"တိ ဝန္ဒတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ အဂ္ဂဟိတမေဝ ဟောတိ သရဏံ။
(၃) သေဋ္ဌဝသေန အဝန္ဒိတတ္တာ။ (ဋီသစ်)
(၄) အဂ္ဂဟိတမေဝ ဟောတိ သရဏံ။

(ဌ၊ နှာ ၂၀၇+၂၀၈-လာ စတုက္က)

(က) ဧဝံ ဂဟိတသရဏသ္သ စ ဥပါသကသ္သ ဝါ ဥပါသိကာယ ဝါ အညတိတ္ထိယေသု ပဗ္ဗဇိတမ္ပိ ဉတိံ "ဉတကောော မေ အယ"န္တိ ဝန္ဒတောော သရဏဂမနံ နံ ဘိဇ္ဇတိ။
(ခ) ပဂေဝ အပဗ္ဗဇိတံ။
(ဂ) တထာ ရာဇာနံ ဘယဝသေန ဝန္ဒတောော။
(ဃ) သော ဟိ ရဋ္ဌပ္ပဓိတတ္တာ အဝန္ဒိယမာနော အနတ္ထမ္ပိ ကရေယျာတိ။
(င) တထာ ယံ ကိဉ္စိ သိပ္ပံ သိက္ခာပကံ တိတ္ထိယမ္ပိ "အာစရိယော မေ အယ"န္တိ ဝန္ဒတောပိ နံ ဘိဇ္ဇတိ။

"(က)ဝါကျ အဋ္ဌကထာသက်သက် စတုက္က"

(၁) နနု ဧဝံ ဂဟိတသရဏသ္သ ဥပါသကသ္သ ဝါ ဥပါသိကာယ ဝါ အညတိတ္ထိယေသု ပဗ္ဗဇိတမ္ပိ ဉတိံ ဝန္ဒတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ သရဏဂမနံ နံ ဘိဇ္ဇတီတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု "ဉတကောော မေ အယ"န္တိ (ဉတိဝသေန) ဝန္ဒတိ။
(၄) တသ္မာ သရဏဂမနံ နံ ဘိဇ္ဇတီတိ ဝုတ္တံ။

"(က)ဝါကျ ဋီသစ်နှင့်တွဲ၍ တစ်နည်း-စတုက္က"

(၁) နနု ဧဝံ ဂဟိတသရဏသ္သ စ ဥပါသကသ္သ ဝါ ဥပါသိကာယ ဝါ အညတိတ္ထိယေသု ပဗ္ဗဇိတမ္ပိ ဉတိံ "ဉတကောော မေ အယ"န္တိ ဝန္ဒတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ သရဏဂမနံ နံ ဘိဇ္ဇတီတိ ဝုတ္တံ။
(၃) သေဋ္ဌဝသေန အဝန္ဒိတတ္တာ။ (ဋီသစ်)

http://www.dhammadownload.com

(၄) သရဏဂမန် နာ ဘိဇ္ဇတီတိ ဝုတ္တံ။

"(ဂ)ဝါကျ အဋ္ဌကထာသက်သက် စတုက္က"

(၁) နနု ရာဇာနံ ဝန္ဒတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ တထာ (သရဏဂမန် နာ ဘိဇ္ဇတီ)တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ရာဇာနံ ဘယဝသေန ဝန္ဒတိ။

(၄) တသ္မာ တထာ (သရဏဂမန် နာ ဘိဇ္ဇတီ)တိ ဝုတ္တံ။

"(ဂ)ဝါကျ ဋီသစ်နှင့်တွဲ၍ တစ်နည်း-စတုက္က"

(၁) နနု ရာဇာနံ ဘယဝသေန ဝန္ဒတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ တထာ (သရဏဂမန် နာ ဘိဇ္ဇတီ)တိ ဝုတ္တံ။

(၃) သေဋ္ဌဝသေန အဝန္ဒိတတ္တာ။ (ဋီသစ်)

(၄) တထာ (သရဏဂမန် နာ ဘိဇ္ဇတီ)တိ ဝုတ္တံ။

"(ဃ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ရာဇာပိ မနုဿော, ရဋ္ဌိကဇနောပိ မနုဿော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဘယဝသေန ဝန္ဒတီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု သော ရဋ္ဌပူဇိတတ္တာ အဝန္ဒိယမာနော အနတ္ထမွိ ကရေယျ။

(၄) တသ္မာ ဘယဝသေန ဝန္ဒတီတိ ဝုတ္တံ။

"(င)ဝါကျ အဋ္ဌကထာသက်သက် စတုက္က"

(၁) နနု ယံ ကိဉ္စိ သိပ္ပံ သိက္ခာပကံ တိတ္ထိယမွိ ဝန္ဒတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ တထာ (သရဏဂမန်) နာ ဘိဇ္ဇတီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု "အာစရိယော မေ အယ"န္တိ (အာစရိယဝသေန) ဝန္ဒတိ။

(၄) တသ္မာ တထာ (သရဏဂမန်) နာ ဘိဇ္ဇတီတိ ဝုတ္တံ။

"(င)ဝါကျ ဋီသစ်နှင့်တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု ယံ ကိဉ္စိ သိပ္ပံ သိက္ခာပကံ တိတ္ထိယမွိ "အာစရိယော မေ အယ"န္တိ ဝန္ဒတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ တထာ (သရဏဂမန်) နာ ဘိဇ္ဇတီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) သေဋ္ဌဝသေန အဝန္ဒိတတ္တာ။ (ဋီသစ်)

(၄) တထာ (သရဏဂမန်) နာ ဘိဇ္ဇတီတိ ဝုတ္တံ။

(က)ဝါကျလာ ပဗ္ဗဇိတမွိဒ္ဓ ပိသဒ္ဒါ

ပဗ္ဗဇိတမွိဒ္ဓ ပိသဒ္ဒါသည် = အမြတ်ဟော ပုဒ်နောင် ထိုင်သောကြောင့် သမ္ဘာဝနာ ပိသဒ္ဒါ ဖြစ်၏။
ပဂေဝ အပဗ္ဗဇိတံဒ္ဓ အပဗ္ဗဇိတံ ဟူသော ဂရဟာ အနက်ကို ပေါင်းဆည်းယူသည်။ (ဋီသစ်)

(င)ဝါကျလာ တိတ္ထိယမွိဒ္ဓ ပိသဒ္ဒါ

တိတ္ထိယမွိဒ္ဓ ပိသဒ္ဒါသည် = အယုတ်ဟော ပုဒ်နောင် ထိုင်သောကြောင့် ဂရဟာ ပိသဒ္ဒါ ဖြစ်၏။
တိတ္ထိပုဂ္ဂိုလ်ထက် မြတ်သော သမ္မာဝါဒ အယူရှိသူဟူသော သမ္ဘာဝနာ အနက်ကို ဆည်းသည်။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၀၉-လာ စတုက္က)

(က) လောကုတ္တရဿ ပန နေဝတ္ထိ ဘေဒေါ။

(ခ) ဘဝန္တရေပိ ဟိ အရိယသာဝကော အညံ သတ္ထာရံ နာ ဥဒ္ဒိသတီတိ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ဘဝန္တရဂတေ သတိ လောကုတ္တရဿ သရဏဂမနဿ ဘေဒေါ သိယာ။ (ကိုင်းကုန်း)
(တစ်နည်း) နနု လောကုတ္တရဿ ကာလကိရိယာယ ဘေဒေါ ဟောတိ။ (ဥယျာဉ်)

(၂) အထ ကသ္မာ လောကုတ္တရဿ နေဝတ္ထိ ဘေဒေါ။

(၃) နနု ဘဝန္တရေပိ အရိယသာဝကော အညံ သတ္ထာရံ နာ ဥဒ္ဒိသတိ။

(၄) တသ္မာ လောကုတ္တရဿ နေဝတ္ထိ ဘေဒေါ။

(ဌ၊ နှာ ၂၁၀-လာ စတုက္က)

(က) **အဇ္ဇ**သဒ္ဒေါ အာဒိကောဋိကောဋ္ဌာသသေဋ္ဌေသု ဒိဿတိ။

(ခ) "အဇ္ဇတဂ္ဂေ ။ပ။ သေဋ္ဌေ။

(ဂ) ဣဓ ပနာယံ အာဒိမှိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

"(က+ဂ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု အဂ္ဂသဒ္ဒေါ အာဒိကောဋိကောဋ္ဌာသသေဋ္ဌေသု ဒိဿတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဣဓ အယံ အာဒိမှိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

(၃) နနု တဒညတ္ထာ နာ သမ္ဘဝန္တိ။

(၄) တသ္မာ ဣဓ အယံ အာဒိမှိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

(ဌ၊ နှာ ၂၁၁-လာ စတုက္က)

အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတံ။ (ပါဠိတော်)

(က) **ပါဏုပေတန္တိ** ပါဏေဟိ ဥပေတံ။

(ခ) ယာဝ မေ ဇီဝိတံ ပဝတ္တတိ၊ တာဝ ဥပေတံ။

(ဂ) အနညသတ္ထုကံ တီဟိ သရဏဂမနေဟိ သရဏံ ဂတံ ဥပါသကံ ကပ္ပိယကာရကံ မံ ဘဂဝါ ဓာရေတု ဇာနာတု။

(ဃ) အဟဉ္ဥ သစေပိ မေ တိခိဏေန အသိနာ သီသံ ဆိန္နေယျ၊ နေဝ ဗုဒ္ဓံ "နာ ဗုဒ္ဓေါ"တိ ဝါ, ဓမ္မံ "နာ ဓမ္မော"တိ ဝါ, သံဃံ "နာ သံဃော"တိ ဝါ ဝဒေယျန္တိ။

"(ခ+ဂ+ဃ)ဝါကျတို့၌ ဋီသစ်နှင့်အညီ စတုက္က"

(၁) နနု မေ တိခိဏေန အသိနာ သီသံ ဆိန္နေယျ။

(၂) အထ ကသ္မာ ယာဝ မေ ဇီဝိတံ ပဝတ္တတိ၊ တာဝ ဥပေတံ၊ အနညသတ္ထုကံ တီဟိ သရဏဂမနေဟိ သရဏံ ဂတံ ဥပါသကံ ကပ္ပိယကာရကံ မံ ဘဂဝါ ဓာရေတု ဇာနာတူ (တိ အယမတ္ထော ပကာသိတော)

(၃) နနု အဟံ နေဝ ဗုဒ္ဓံ "နာ ဗုဒ္ဓေါ"တိ ဝါ, ဓမ္မံ "နာ ဓမ္မော"တိ ဝါ, သံဃံ "နာ သံဃော"တိ ဝါ ဝဒေယျံ။

(၄) တသ္မာ ယာဝ မေ ဇီဝိတံ ပဝတ္တတိ၊ တာဝ ဥပေတံ၊ အနညသတ္ထုကံ တီဟိ သရဏဂမနေဟိ သရဏံ ဂတံ ဥပါသကံ ကပ္ပိယကာရကံ မံ ဘဂဝါ ဓာရေတု ဇာနာတူ (တိ အယမတ္ထော ပကာသိတော။)

http://www.dhammadownload.com

အမှာ။ ဤကား မအူနိသျ, ဘာသာဋီကာ, ဋီသစ်တို့နှင့်အညီ ထုတ်သော စတုက္ကတည်း။
(ဂ+ဃ)ဝါကျတို့၌ ဋီသစ်နှင့်အညီ စတုက္ကထုတ်ပါဟု မေးသော် စောဒနာနှင့် ပရိဟာရတို့ကို = အနည-သတ္ထုက် တီဟိ သရဏဂမနေဟိ သရဏံ ဂတံ ဥပါသကံ ကပ္ပိယကာရကံ မံ ဘဂဝါ ဓာရေတု ဇာနာတူတိ အယမတ္ထော ပကာသိတောဟု ထုတ်ပါ။ စော+ဘော၊ ပရိ+ဘောတို့ကား တူပြီ။

"(ခ+ဂ+ဃ)ဝါကျတို့၌ အဋ္ဌကထာသက်သက် တစ်နည်း-စတုက္က"

(၁) နနု မေ တိခိဏေန အသိနာ သီသံ ဆိန္ဒေယျ။
(၂) အထ ကသ္မာ အဟံ နေဝ ဗုဒ္ဓံ "နဗုဒ္ဓေါ"တိ ဝါ, ဓမ္မံ "နဓမ္မော"တိ ဝါ, သံဃံ "နသံဃော"တိ ဝါ ဝဒေယျံ။
(၃) နနု ယာဝ မေ ဇီဝိတံ ပဝတ္တတိ၊ တာဝ ဥပေတံ၊ အနညသတ္ထုက် တီဟိ သရဏဂမနေဟိ သရဏံ ဂတံ ဥပါသကံ ကပ္ပိယကာရကံ မံ ဘဂဝါ ဓာရေတု ဇာနာတူ(တိ အယမတ္ထော ပကာသိတော)။
(၄) တသ္မာ အဟံ နေဝ ဗုဒ္ဓံ "နဗုဒ္ဓေါ"တိ ဝါ, ဓမ္မံ "နဓမ္မော"တိ ဝါ, သံဃံ "နသံဃော"တိ ဝါ ဝဒေယျံ။

အမှာ။ (ဂ+ဃ)ဝါကျတို့၌ အဋ္ဌကထာသက်သက်ကို ရှု၍ စတုက္ကထုတ်ပါဟု မေးသော် ပရိဟာရဘောဂကို = အနညသတ္ထုက် တီဟိ သရဏဂမနေဟိ သရဏံ ဂတံ ဥပါသကံ ကပ္ပိယကာရကံ မံ ဘဂဝါ ဓာရေတု ဇာနာတူတိ အယမတ္ထော ပကာသိတောဟု ထုတ်ပါ။ စော+ဘော၊ စောဒနာနှင့် ပရိဟာရတို့ကား တူပြီ။

"(ဃ) သာရတ္ထ+ဋီသစ်တို့နှင့်အညီ စတုက္က"

(၁) နနု မေ တိခိဏေန အသိနာ သီသံ ဆိန္ဒေယျ။
(၂) အထ ကသ္မာ အဟံ နေဝ ဗုဒ္ဓံ "နဗုဒ္ဓေါ"တိ ဝါ, ဓမ္မံ "နဓမ္မော"တိ ဝါ, သံဃံ "နသံဃော"တိ ဝါ ဝဒေယျံ။
(၃) နနု ယာဝ မေ ဇီဝိတံ ပဝတ္တတိ၊ တာဝ ဥပေတန္တိ အာပါဏကောဋိကဘာဝေန သရဏံ ဂတော။
(တစ်နည်း) နနု ဧသ ရာဇာ "ဇီဝိတေန သဟ ဝတ္ထုတ္တယံ ပဋိပူဇေန္တော သရဏဂမနံ ရက္ခာမီ"တိ အဓိပ္ပါယံ ဝဒတိ။
(၄) တသ္မာ အဟံ နေဝ ဗုဒ္ဓံ "နဗုဒ္ဓေါ"တိ ဝါ ဓမ္မံ "နဓမ္မော"တိ ဝါ, သံဃံ "နသံဃော"တိ ဝါ ဝဒေယျံ။

အမှာ။ ပရိ+ဘောကို နှစ်နည်းထုတ်ရာ၌ ပဋမနည်းသည် ဥယျာဉ်နည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် စာစဉ်နည်း ဖြစ်၏။

ဧဝံ အတ္တသန္နိယျာတနေန သရဏံ ဂန္ဓာ အတ္တနာ ကတံ အပရာဓံ ပကာသေန္တော "**အစ္စယော မံ ဘန္တေ**"တိ အာဒိမာဟ။

(၁) နနု ဧဝံ အတ္တသန္နိယျာတနေန သရဏံ ဂတော။
(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "အစ္စယော မံ ဘန္တေ"တိ အာဒိမာဟ။
(၃) နနု အတ္တနာ ကတံ အပရာဓံ ပကာသေန္တော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ပုန "အစ္စယော မံ ဘန္တေ"တိ အာဒိမာဟ။

ယော အစ္စယံ အစ္စယတော ဒိသွာ ယထာဓမ္မံ ပဋိကရောတိ၊ အာယတိံ သံဝရံ အာပဇ္ဇတီတိ။ (ပါဋိတော်)

(က) **ဝုဒ္ဓိဟေသာ မဟာရာဇ အရိယသ ဝိနယေ**တိ ဧသာ မဟာရာဇ အရိယသ ဝိနယေ ဗုဒ္ဓသ ဘဂဝတော သာသနေ ဝုဒ္ဓိ နာမ။
(ခ) ကတမာ? ယာယံ အစ္စယံ အစ္စယတော ဒိသွာ ယထာဓမ္မံ ပဋိကရိတွာ အာယတိံ သံဝရာပဇ္ဇနာ။

http://www.dhammadownload.com

(၈) ဒေသနံ ပန ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနံ ကရောန္တော "ယော အစ္စယံ အစ္စယတော ဒိသွာ ယထာဓမ္မံ ပဋိကရောတိ၊ အာယတိံ သံဝရံ အာပဇ္ဇတီ"တိ အာဟ။

"(က+၈) ဝါကျတို့၌ ဋီသစ်နှင့်အညီ စတုက္က"

(၁) နနု ဝုဒ္ဓိဟေသာတိအာဒိနာ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနဒေသနာ အာရဒ္ဓါ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနံ ကရောန္တေန "ယော အစ္စယံ အစ္စယတော ဒိသွာ ယထာဓမ္မံ ပဋိကရောတိ၊ အာယတိံ သံဝရံ အာပဇ္ဇတီ"တိ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနဒေသနာ အာရဒ္ဓါ။

(၃) နနု ဒေသနာဝိလာသဝသေန, ဝေနေယျဇ္ဈာသယဝသေန စ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ပုန ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနံ ကရောန္တေန "ယော အစ္စယံ အစ္စယတော ဒိသွာ ယထာဓမ္မံ ပဋိကရောတိ၊ အာယတိံ သံဝရံ အာပဇ္ဇတီ"တိ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနဒေသနာ အာရဒ္ဓါ။

"(က+၈) ဝါကျတို့၌ အဂ်ုတ္တရဋီကာနှင့်အညီ တစ်နည်း-စတုက္က"

(၁) နနု ဝုဒ္ဓိဟေသာတိအာဒိနာ ဓမ္မနိဒ္ဒေသော ပဒေ့ ကတော။

(၂) အထ ကသ္မာ "ယော အစ္စယံ အစ္စယတော ဒိသွာ ယထာဓမ္မံ ပဋိကရောတိ၊ အာယတိံ သံဝရံ အာပဇ္ဇတီ"တိ ပုဂ္ဂလနိဒ္ဒေသေန အာဟ။

(၃) နနု ဒေသနံ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနံ ကရောတိ။

(၄) တသ္မာ "ယော အစ္စယံ အစ္စယတော ဒိသွာ ယထာဓမ္မံ ပဋိကရောတိ၊ အာယတိံ သံဝရံ အာပဇ္ဇတီ"တိ ပုဂ္ဂလနိဒ္ဒေသေန အာဟ။

"(ခ+၈)ဝါကျတို့၌ ဋီသစ်နှင့်အညီ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ "ယော အစ္စယ"န္တိ အာဒိနာ ပုဂ္ဂလနိဒ္ဒေသော ကတော။

(၂) အထ ကသ္မာ "ယာယံ အစ္စယံ အစ္စယတော ဒိသွာ ယထာဓမ္မံ ပဋိကရိတ္ထာ အာယတိံ သံဝရာပဇ္ဇနာ"တိ ဓမ္မနိဒ္ဒေသော ဒဿိတော။

(၃) နနု ဒေသနံ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနံ ကရောန္တော "ယော အစ္စယံ အစ္စယတော ဒိသွာ ယထာဓမ္မံ ပဋိကရောတိ၊ အာယတိံ သံဝရံ အာပဇ္ဇတီ"တိ အာဟ။

(၄) တသ္မာ "ယာယံ အစ္စယံ အစ္စယတော ဒိသွာ ယထာဓမ္မံ ပဋိကရိတ္ထာ အာယတိံ သံဝရာပဇ္ဇနာ"တိ ဓမ္မနိဒ္ဒေသော ဒဿိတော။

"(ခ+၈)ဝါကျတို့၌ အဋ္ဌကထာသက်သက် တစ်နည်း-စတုက္က"

(၁) နနု ယာယံ အစ္စယံ အစ္စယတော ဒိသွာ ယထာဓမ္မံ ပဋိကရိတ္ထာ အာယတိံ သံဝရာပဇ္ဇနာ၊ ဧသော ဝုဒ္ဓိ နာမ။

(၂) အထ ကသ္မာ "ယော အစ္စယံ အစ္စယတော ဒိသွာ ယထာဓမ္မံ ပဋိကရောတိ၊ အာယတိံ သံဝရံ အာပဇ္ဇတီ"တိ အာဟ။

(၃) နနု ဒေသနံ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနံ ကရောန္တော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ "ယော အစ္စယံ အစ္စယတော ဒိသွာ ယထာဓမ္မံ ပဋိကရောတိ၊ အာယတိံ သံဝရံ အာပဇ္ဇတီ"တိ အာဟ။

ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်း

"ယော အစ္စယံ"အစရှိသော ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနပြ ပါဠိတော်သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (၈)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါကို ထားသည်။ (ကိုင်းကုန်း)

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) "ဝုဒ္ဓိဟေသာ"ဟု ပဋိကာရ ကြိယာ, စောင့်စည်းခြင်း ကြိယာကို အရကောက်ရသော ပါဋိတော်လာ ဓမ္မာဓိဌာန ဒေသနာကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ဂ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါကို ထားသည်။ (ဘာဋီ)

(က) **ဟန္ဒ စ ဒါနိ မယံ ဘဒန္တေ**တိ ဧတ္ထ **ဟန္ဒ**တိ ဝဝဿဂ္ဂတ္ထေ နိပါတော။
(ခ) သော ဟိ ဂမနဝစသာယံ ကတ္တာ ဧဝမာဟ။

"(က) စတုက္က"

(၁) နနု ဟန္ဒသဒ္ဒေါ "ဟန္ဒ ဒါနိ ဘိက္ခဝေ အာမန္တယာမိ"တိအာဒီသု စောဒနတ္ထေ ဝတ္တတိ။ (ဋီသစ်မှီး ကိုင်းကုန်း)
(၂) အထ ကသ္မာ ဟန္ဒ စ ဒါနိ မယံ ဘန္တေတိ ဧတ္ထ ဟန္ဒာတိ ဝဝဿဂ္ဂတ္ထေ နိပါတောတိ ဝုတ္တော။
(၃) နနု သော ဂမနဝစသာယံ ကတ္တာ ဧဝမာဟ။
(၄) တသ္မာ ဟန္ဒ စ ဒါနိ မယံ ဘန္တေတိ ဧတ္ထ ဟန္ဒာတိ ဝဝဿဂ္ဂတ္ထေ နိပါတောတိ ဝုတ္တော။

(ဌ၊ နှာ ၂၁-ဃာ စတုက္က)

ဝိရဇန္တိ ရာဂရဇောဒိဝိရဟိတံ။
(၁) နနု ရေဏု ရဇောတိ ဝုစ္စတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ "ဝိရဇန္တိ ရာဂရဇောဒိဝိရဟိတ"န္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ရာဂေါ ရဇော နာ စ ပန ရေဏု ဝုစ္စတီတိ အာဒိဝစနတော ရာဂဒေါသမောဟာဝ ဣမ ရဇော နာမာတိ ဝုတ္တံ။
(၄) တသ္မာ "ဝိရဇန္တိ ရာဂရဇောဒိဝိရဟိတ"န္တိ ဝုတ္တံ။

(က) **ဓမ္မစက္ခုန္တိ** ဓမ္မေသု ဝါ စက္ခုံ, ဓမ္မမယံ ဝါ စက္ခုံ။
(ခ) အညေသု ဌာနေသု တိဏ္ဏံ မဂ္ဂါနမေတံ အဓိဝစနံ။
(ဂ) ဣမ ပန သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿေဝ။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု အညေသု ဌာနေသု တိဏ္ဏံ မဂ္ဂါနမေတံ အဓိဝစနံ ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဣမ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿေဝ အဓိဝစနံ ဟောတိ။
(၃) တသ္မိမ္ပိ အနဓိဂတေ အညေသံ ဝတ္တုဗ္ဗတာယေဝ အဘာဝတော။ (ဋီသစ်)
(၄) ဣမ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿေဝ အဓိဝစနံ ဟောတိ။

ဣဒါနိ ဣဓေဝါသနေ နိသိန္နော သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ပတ္တော အဘဝိဿ၊ ပါပမိတ္တသံသဂ္ဂေန ပနဿ အန္တရာယော ဇာတော။
(၁) နနု ဣဒါနိ ဣဓေဝါသနေ နိသိန္နော သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ပတ္တော အဘဝိဿ။
(၂) အထ ကသ္မာ အဿ အန္တရာယော ဇာတော။
(၃) နနု ပါပမိတ္တသံသဂ္ဂေါ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ အဿ အန္တရာယော ဇာတော။

http://www.dhammadownload.com

(က) ကျဒမွိ ကိရ ဘဂဝတာ ဝုတ္ထမေဝ။
(ခ) ပါဠိယံ ပန နာ အာရုဠ္ဟ။

"(ခ)ဝါကျ၌ ပနကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ကျဒမွိ ဘဂဝတာ ဝုတ္ထမေဝ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပါဠိယံ နာ အာရုဠ္ဟ။
(၃) နနု ပကိဏ္ဏကဒေသနာ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ပါဠိယံ နာ အာရုဠ္ဟ။

ပနသဒ္ဒါ ထားခြင်းအကြောင်း

ပါဠိတော်၌ မတင်ခြင်းဟူသော အကျိုးကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ခ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါကို ထားသည်။

(က) မဟာအာနိသံသာသော လဒ္ဓေါ။
(ခ) အယဉ္စိ ပိတု မာရိတကာလတော ပဋ္ဌာယ နေဝ ရတ္တိံ နာ ဒိဝါ နိဒ္ဒံ လဘတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု အနန္တရေ အတ္တဘာဝေ နရကေ ပစ္စတိ။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ မဟာအာနိသံသာသော လဒ္ဓေါ။
(၃) နနု အယံ ပိတု မာရိတကာလတော ပဋ္ဌာယ နေဝ ရတ္တိံ နာ ဒိဝါ နိဒ္ဒံ လဘတိ။
(၄) တသ္မာ မဟာအာနိသံသာသော လဒ္ဓေါ။

(က) မဟာအာနိသံသာသော လဒ္ဓေါ။
(ခ) အယဉ္စိ ပိတု မာရိတကာလတော ပဋ္ဌာယ နေဝ ရတ္တိံ နာ ဒိဝါ နိဒ္ဒံ လဘတိ၊ သတ္ထာရံ ပန ဥပသင်္ကမိတွာ ကျမာယ မဒုရာယ သြဇဝန္တိယာ ဓမ္မဒေသနာယ သုတကာလတော ပဋ္ဌာယ နိဒ္ဒံ လဘိ။ တိဏ္ဏံ ရတနာနံ မဟာသက္ကာရံ အကာသိ။ ပေါထုဇ္ဇနိကာယ သဒ္ဓါယ သမန္နာဂတော နာမ ကျမိနာ ရညာ သဒိသော နာဟောသိ။ အနာဂတေ ပန **ဝိဇိတာဝီ နာမ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ** ဟုတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတီတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု အနန္တရေ အတ္တဘာဝေ နရကေ ပစ္စတိ။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ မဟာအာနိသံသာသော လဒ္ဓေါ။
(၃) နနု အယံ ပိတု မာရိတကာလတော ပဋ္ဌာယ နေဝ ရတ္တိံ နာ ဒိဝါ နိဒ္ဒံ လဘတိ၊ သတ္ထာရံ ပန ဥပသင်္ကမိတွာ ကျမာယ မဒုရာယ သြဇဝန္တိယာ ဓမ္မဒေသနာယ သုတကာလတော ပဋ္ဌာယ နိဒ္ဒံ လဘိ။ တိဏ္ဏံ ရတနာနံ မဟာသက္ကာရံ အကာသိ။ ပေါထုဇ္ဇနိကာယ သဒ္ဓါယ သမန္နာဂတော နာမ ကျမိနာ ရညာ သဒိသော နာဟောသိ။ အနာဂတေ ပန ဝိဇိတာဝီ နာမ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ။
(၄) တသ္မာ မဟာအာနိသံသာသော လဒ္ဓေါ။

==========

http://www.dhammadownload.com

အမှုဋ္ဌသုတ်

(ဌ၊ နှာ ၂၁၃-လာ စတုက္က)

တေသံ နိဝါသော ဧကောပိ ဧနပဒေါ ရူဋ္ဌိသဒ္ဒေန **"ကောသလာ"**တိ ဝုစ္စတိ။

(၁) နနု တေသံ နိဝါသော ဧကော ဧနပဒေါ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ "ကောသလာ"တိ ဗဟုဝစနေန ဝုစ္စတိ။

(၃) နနု ကောသလသဒ္ဒေါ ရူဋ္ဌိသဒ္ဒေါ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ "ကောသလာ"တိ ဗဟုဝစနေန ဝုစ္စတိ။

အပိသဒ္ဒါ၏ အနက်နှင့်အဓိပ္ပါယ်

ဧကောပိ၌ အပိကား = အနုဂ္ဂဟ (သမ္ဘာဝနာ) အနက်ရှိ၏။

ယင်းအပိဖြင့် ကောသလ မင်းသားတို့၏ နေရာဧနပုဒ်သည် တစ်ခုတည်းသာ ဖြစ်သော်လည်း ရူဋ္ဌိသဒ္ဒါ ဖြစ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုနိုင်ပါသေး၏။ ဧနပုဒ် အများကို ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုရာ၌ကား အဘယ်မှာ ဆိုဘွယ်ရာ ရှိပါအံ့တော့နည်းဟု ခြိုးမြှောက်သောကြောင့် ဧကောပိ၌ အပိသဒ္ဒါသည် သမ္ဘာဝနာအနက် ရှိ၏။ (ဋီသစ်)

(နိယံ) အနည်း,အယုတ်၊ ပုဒ်နောင် ထုတ်၍၊ ပိ-ပုဒ် ဂရဟာ၊ ဖြစ်တုံပါလည်း၊

စပ်(ဆည်း)ရာပုဒ်မှာ၊ များ,မြတ် ပါမူ၊ သမ္ဘာဝနာယူ။

ဝါဒန္တရ

ဘာသာဋီကာ ဆရာတော်က ဧကောပိ၌ ပိ(အပိ)သည် ဂရဟာဧောတက, သမ္ဘာဝနာသမုစ္စည်း အနက် ရှိ၏ဟု မိန့်သည်။ ယင်းအလို ပိ(အပိ)သဒ္ဒါဖြင့် ကောသလ ဧနပုဒ်သာ ကောသလမည်သည် မဟုတ်သေး၊ မင်းသား များလည်း ကောသလမည်၏ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို ပြသည်။

(နိယံ) အပွ,ဟီန၊ ဝါစက နောက်၊ ရောက်သည့် ဂရဟာ၊ ပိသဒ္ဒါကား၊ သမ္ဘာဝနာကို၊ ပေါင်းဆည်းထွန်းမြဲ။

အမှာ။ စာဖြေရာ၌ ဋီသစ်ဝါဒကိုသာ ဖြေပါ။

မနုဿာ သာတိရေကာနိ သတ္တ ဝဿာနိ နာနာကီဠာယော ဒဿေတွာပိ တံ ဟသာပေတုံ နာသက္ခိံသု။

(၁) နနု မနုဿာ သာတိရေကာနိ သတ္တ ဝဿာနိ နာနာကီဠာယော ဒဿေန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ မနုဿာ တံ ဟသာပေတုံ နာသက္ခိံသု။

(၃) နနု တဿ ဒိဗ္ဗနာဋကာနံ အနန္တရာဝေယေဝ ဒိဋ္ဌတ္တာ မနုဿနာဋကာနံ နစ္စံ အမနုညံ အဟောသိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ မနုဿာ တံ ဟသာပေတုံ နာသက္ခိံသု။

စာရိကံ စရမာနောတိ အဒ္ဓါနဂမနံ ဂစ္ဆန္တော။

(၁) နနု ပါဋိယံ စာရိကံ စရမာနောတိ အဝိသေသေန ဒေသိတံ။

(၂) အထ ကသ္မာ အဒ္ဓါနဂမနံ ဂစ္ဆန္တောတိ ဝိသေသေန သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု တယိဒံ မဂ္ဂါဂမနမေဝ ဣဓာဓိပ္ပေတံ၊ န စုဏ္ဏိယဂမနမတ္တန္တိ ဒဿေန္တော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ အဒ္ဓါနဂမနံ ဂစ္ဆန္တောတိ ဝိသေသေန သံဝဏ္ဏိတံ။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၂၁၄-လာ စတုက္က)

ဘဂဝါ ကိရ သဒေဝကဿ လောကဿ မဂ္ဂဒေသကောပိ သမာနော "သကလေ တိဂါဝုတေ မဂ္ဂေ သာမဏေရံ ဒဋ္ဌုံ လစ္ဆာမီ"တိ တံ မဂ္ဂဒေသကံ အကာသိ။

(၁) နနု ဘဂဝါ သဒေဝကဿ လောကဿ မဂ္ဂဒေသကော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဘဂဝါ တံ မဂ္ဂဒေသကံ အကာသိ။

(၃) နနု ဘဂဝါ "သကလေ တိဂါဝုတေ မဂ္ဂေ သာမဏေရံ ဒဋ္ဌုံ လစ္ဆာမီ"တိ မနသိကရောတိ။

(၄) တသ္မာ ဘဂဝါ တံ မဂ္ဂဒေသကံ အကာသိ။

အပိသဒ္ဒါ၏ အနက်

မဂ္ဂဒေသကောပိ၌ အပိသဒ္ဒါသည် = မြတ်စွာဘုရား၏ မဟာကရုဏာတော်ကို ခြီးမွမ်းသောကြောင့် သမ္ဘာဝနာအနက် ရှိ၏။

(၄၊ နှာ ၂၁၅-လာ စတုက္က)

သစေ ပန စတုမာသံ ဝုတ္ထဝဿဿာပိ ဘဂဝတော ဝေနေယျသတ္တာ အပရိပက္ကိန္ဒြိယာ ဟောန္တိ။ တေသံ ဣန္ဒြိယပရိပါကံ အာဂမယမာနော အပရမ္ပိ ဧကမာသံ ဝါ ဒွိတိစတုမာသံ ဝါ တတ္ထေဝ ဝသိတွာ။

(၁) နနု ဘဂဝါ စတုမာသံ ဝုတ္ထဝဿော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အပရမ္ပိ ဧကမာသံ ဝါ ဒွိတိစတုမာသံ ဝါ တတ္ထေဝ ဝသတိ။

(၃) နနု ဘဂဝတော ဝေနေယျသတ္တာ အပရိပက္ကိန္ဒြိယာ ဟောန္တိ၊ တေသံ ဣန္ဒြိယပရိပါကံ အာဂမယမာနော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ အပရမ္ပိ ဧကမာသံ ဝါ ဒွိတိစတုမာသံ ဝါ တတ္ထေဝ ဝသတိ။

ယေ ဒုဂ္ဂတဗာဋ္ဌဇိဏ္ဏဗျာဓိတာ၊ တေ ကဒါ တထာဂတံ အာဂန္ဓာ ပဿိဿန္တိ။ မယိ ပန စာရိကံ စရန္တေ မဟာဇနော တထာဂတဿ ဒဿနံ လဘိဿတိ။

(၁) နနု ယေ ဇနော ဒုဂ္ဂတဗာဋ္ဌဇိဏ္ဏဗျာဓိတာ၊ တေ ကဒါ တထာဂတံ အာဂန္ဓာ ပဿိဿန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ မဟာဇနော တထာဂတဿ ဒဿနံ လဘိဿတိ။

(၃) နနု အဟံ စာရိကံ စရာမိ။ (၄ လာ-မယိ စာရိကံ စရန္တေကို ပြင်၍ ထုတ်သည်)

(၄) တသ္မာ မဟာဇနော တထာဂတဿ ဒဿနံ လဘိဿတိ။

(၄၊ နှာ ၂၁၇-လာ စတုက္က)

(က) **ယေန ဣစ္ဆာနင်္ဂလန္တိ** ယေန ဒိသာဘာဂေန ဣစ္ဆာနင်္ဂလံ အဝသရိတဗ္ဗံ။

(ခ) ယသ္မိံ ဝါ ပဒေသေ ဣစ္ဆာနင်္ဂလံ။

(ဂ) **ဣစ္ဆာနင်္ဂလန္တိပိ** ပါဌော။

"(ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ "ယေနာ"တိ ကရဏဝစနေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ "ယသ္မိံ ပဒေသေ"တိ ဘုမ္မဝစနေန တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု ယေနာတိ ပဒံ ဘုမ္မတ္ထေ ကရဏဝစနံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ "ယသ္မိံ ပဒေသေ"တိ ဘုမ္မဝစနေန မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

http://www.dhammadownload.com

"(ဂ)ဝါကျကို ရှုဍ် စတုက္ကာ"

(၁) နနု ဣစ္ဆာနင်္ဂလန္တိ တဿ ဂါမဿ နာမမတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဣဇ္ဈာနင်္ဂလန္တိပိ ပါဌော ဝုတ္တော။
(၃) နနု ကိမေတ္ထ အတ္ထပရိယေသနာယာတိ ဝုတ္တံ။
(၄) တသ္မာ ဣဇ္ဈာနင်္ဂလန္တိပိ ပါဌော ဝုတ္တော။

"တစ်နည်း"

(၁) နနု ပါဌန္တရေပိ အတ္ထပရိယေသနာ ကာတဗ္ဗာ။
(၂) အထ ကသ္မာ အတ္ထပရိယေသနံ အကတွာ ဣဇ္ဈာနင်္ဂလန္တိပိ ပါဌော ဝုတ္တော။
(၃) နနု တဿ ဂါမဿ ဣဒံ နာမမတ္တံ၊ ကိမေတ္ထ အတ္ထပရိယေသနာယ။
(၄) တသ္မာ အတ္ထပရိယေသနံ အကတွာ ဣဇ္ဈာနင်္ဂလန္တိပိ ပါဌော ဝုတ္တော။

တဒဝသရီတိ တေန အဝသရိ။

(၁) နနု ပါဠိယံ "တဒဝသရီ"တိ ဥပယောဂဝစနေန ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ "တေန အဝသရီ"တိ ကရဏဝစနေန တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။
(၃) နနု "ယေန ဒိသာဘာဂေနာ"တိ ကရဏနိဒ္ဒေသာနုရူပံ ကရဏတ္ထေ ဥပယောဂဝစနန္တိ ဒဿေတိ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ "တေန အဝသရီ"တိ ကရဏဝစနေန မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

တေန သမယေန၊ တသ္မိံ သမယေတိ အယမတ္ထော။

(၁) နနု "တေန သမယေနာ"တိ ကရဏဝစနေန ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ "တသ္မိံ သမယေ"တိ အယမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။
(၃) နနု ဧတံ ဘုမ္မတ္ထေ ကရဏဝစနံ ဟောတိ။ (ကိုင်းကုန်း)
(၄) တသ္မာ "တသ္မိံ သမယေ"တိ အယမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

(က) ဗြဟ္မံ အဏတီတိ **ဗြာဟ္မဏော**။
(ခ) မန္တေ သဇ္ဈာယတီတိ အတ္ထော။
(ဂ) ဣဒမေဝ ဟိ ဇာတိဗြာဟ္မဏာနံ နိရုတ္တိဝစနံ။
(ဃ) အရိယာ ပန ဗာဟိတပါပတ္တာ ဗြာဟ္မဏာတိ ဝုစ္စန္တိ။

"(က+ဂ) စတုက္ကာ"

(၁) နနု လောကိယာ ဝဒန္တိ "ဗြဟ္မုနော အပစ္စံ ဗြာဟ္မဏော, ဗြဟ္မတော ဇာတော ဗြာဟ္မဏော"တိအာဒိနာ ဗြာဟ္မဏသဒ္ဒဿ နိရုတ္တိဝစနာနိ။ (ဋီသစ်+သာရတ္ထ)
(၂) အထ ကသ္မာ "ဗြဟ္မံ အဏတီတိ ဗြာဟ္မဏော"တိ အယမေဝ ဝစနတ္ထော ဝုတ္တော။
(၃) နနု ဣဒမေဝ ဇာတိဗြာဟ္မဏာနံ နိရုတ္တိဝစနံ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ "ဗြဟ္မံ အဏတီတိ ဗြာဟ္မဏော"တိ အယမေဝ ဝစနတ္ထော ဝုတ္တော။

"(ဃ) စတုက္ကာ"

(၁) နနု အရိယာ မန္တေ (ဗြဟ္မေ-ဝါ) နု သဇ္ဈာယန္တိ။

http://www.dhammadownload.com

(၂) အထ ကသ္မာ အရိယာ ဗြာဟ္မဏာတိ ဝုစ္စန္တိ။
(၃) နနု အရိယာ ဗာဟိတပါပါ ဟောန္တိ။
(၄) တသ္မာ အရိယာ ဗြာဟ္မဏာတိ ဝုစ္စန္တိ။

(၄၊ နှာ ၂၁၈-လာ စတုက္က)

(က) **ဥက္ကဋ္ဌ အဇ္ဈာဝသတီ**တိ ဥက္ကဋ္ဌနာမကေ နဂရေ ဝသတိ။
(ခ) အဘိဘဝိတွာ ။ပ။ သောယေဝတ္ထော။
(ဂ) ဥပသဂ္ဂဝသေန ပနေတ္ထ ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
(ဃ) တဿ အနုပယောဂတ္တာ စ သေသပဒေသု။

"(က) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဋိယံ ဥက္ကဋ္ဌန္တိ ဥပယောဂဝစနေန ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဥက္ကဋ္ဌနာမကေ နဂရေတိ ဘုမ္မဝစနေန တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။
(၃) နနု ဥက္ကဋ္ဌန္တိ ဣဒံ ကမ္မပ္ပဝစနီယယောဂေန ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနန္တိ ဒဿေတိ။
(၄) တသ္မာ ဥက္ကဋ္ဌနာမကေ နဂရေတိ ဘုမ္မဝစနေန မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

"(တစ်နည်း)"

(၁) နနု ကစ္စာယနေ "ကမ္မတ္ထေ ဒုတိယာ"တိ သုတ္တံ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု အဇ္ဈာဝသတီတိဧတ္ထ ဝသတီတိ ကြိယာပဒံ အဓိ,အာ-ဥပသဂ္ဂေဟိ ယုတ္တံ။
(၄) တသ္မာ ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ။
အမှာ။ ပထမနည်းသည် = ကိုင်းကုန်းနည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် = အဖြေသစ်နည်း ဖြစ်၏။

"(က+ဂ) ဝါကျတို့၌ ဋီသစ်နှင့်အညီ စတုက္က"

(၁) နနု ကစ္စာယနေ "ကမ္မတ္ထေ ဒုတိယာ"တိ သုတ္တံ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဥက္ကဋ္ဌံ အဇ္ဈာဝသတီတိ ဥက္ကဋ္ဌနာမကေ နဂရေ ဝသတီတိ ဘုမ္မဝစနေန ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ဥပသဂ္ဂဝသေန ဧတ္ထ ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
(၄) တသ္မာ ဥက္ကဋ္ဌံ အဇ္ဈာဝသတီတိ ဥက္ကဋ္ဌနာမကေ နဂရေ ဝသတီတိ ဘုမ္မဝစနေန ဝုတ္တံ။

"(ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဋိယံ ဥက္ကဋ္ဌန္တိ ဝုတ္တတ္တာ ကမ္မတ္ထေယေဝ ဥပယောဂဝစနံ သိယာ။
(တစ်နည်း) နနု ဥက္ကဋ္ဌန္တိ ဥပယောဂဝစနေန ယုတ္တတ္တာ ကမ္မတ္ထေယေဝ ဥပယောဂဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
(တစ်နည်း) နနု "ဥက္ကဋ္ဌနာမကေ နဂရေ ဝသတီ"တိ အတ္ထာနုရူပံ ဘုမ္မဝစနံ ဘဝတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဧတ္ထ ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု အဇ္ဈာဝသတီတိ ဧတ္ထ အဓိ,အာ-တိ ဥပသဂ္ဂဝသော အတ္ထိ။
(၄) တသ္မာ ဧတ္ထ ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ။

(တစ်နည်း)

(၁) နနု ပါဋိယံ ဝသတီတိ ပဒံ အပေက္ခိတွာ (ဥပနိဓာယ) "ဥက္ကဋ္ဌေ"တိ ဘုမ္မဝစနေန ဝတ္တဗ္ဗော။
(၂) အထ ကသ္မာ ဥက္ကဋ္ဌံ အဇ္ဈာဝသတီတိ ဥပယောဂဝစနေန ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) နနု ဥပသဂ္ဂဝသေန ဧတ္ထ ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
(၄) တသ္မာ ဥက္ကဋ္ဌံ အဇ္ဈာဝသတီတိ ဥပယောဂဝစနေန ဝုတ္တံ။
အမှာ။ ပဌမနည်းသည် ဋီသစ်ကို ရှု၍ ထုတ်၏။ ဒုတိယနည်းသည် ဂဏ္ဌိကို ရှု၍ ထုတ်၏။

"(ဃ) စတုက္က"

(၁) နနု သေသပဒါနိ ဥပသဂ္ဂေဟိ နယုဇ္ဇန္တိ။
(တစ်နည်း) နနု ဥက္ကဋ္ဌန္တိပဒေယေဝ ဥပယောဂဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
(တစ်နည်း) နနု ကစ္စာယနေ "ကမ္မတ္ထေ ဒုတိယာ"တိ သုတ္တံ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ သေသပဒေသု ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
(၃) တဿ (ဝိသေသနဘာဝေန) အနုပယောဂတ္တာ။
(၄) သေသပဒေသု ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
သတိ။ ဥက္ကဋ္ဌံ အဇ္ဈာဝသတိ သတ္တုဿဒံ, သတိဏကဋ္ဌောဒကံ, သဓည်, ရာဇဘောဂ္ဂံ, ရညာ ပသေနဒိနာ ကောသလေန ဒိန္နံ, ရာဇဒါယံ, ဗြဟ္မဒေယျံ ဟူသော ပါဋိတော်ကို ထောက်၍ သေသပဒ အရ = (၇)ပုဒ် ရသည်ကို သတိပြုပါ။

(က) တဿ ကိရ နဂရဿ ဝတ္ထုံ ဥက္ကာ ဌပေတွာ ဥက္ကာသု ဇလမာနာသု အဂ္ဂဟေသုံ။
(ခ) တသ္မာ တံ **ဥက္ကဋ္ဌန္တိ** ဝုစ္စတိ။

"(က) စတုက္က"

(၁) နနု တဿ နဂရဿ ဥက္ကဋ္ဌဘာဝေါ နတ္ထိ။
(၂) အထ ကသ္မာ တံ ဥက္ကဋ္ဌန္တိ ဝုစ္စတိ။
(၃) နနု တဿ နဂရဿ ဝတ္ထုံ ဥက္ကာ ဌပေတွာ ဥက္ကာသု ဇလမာနာသု အဂ္ဂဟေသုံ။
(၄) တသ္မာ တံ ဥက္ကဋ္ဌန္တိ ဝုစ္စတိ။

(က) ယသ္မာ ပနေတံ နဂရံ ဗဟိ အာဝိဇ္ဈိတွာ ဇာတေန ဟတ္ထိအဿာဒီနံ ဃာသတိဏေန စေဝ ဂေဟစ္ဆာဒန-တိဏေန စ သမ္ပန္နံ။
(ခ) တထာ ဒါရုကဋ္ဌေဟိ စေဝ ဂေဟသမ္ဘာရကဋ္ဌေဟိ စ။
(ဂ) ယသ္မာ စဿဗ္ဘန္တရေ ဝဋ္ဌစတုရဿာဒိသဏ္ဌာနာ ဗဟူ ပေါက္ခရဏိယော, ဇလဇကုသုမဝိစိတ္တာနိ စ ဗဟူနိ အနေကာနိ တဋ္ဌာကာနိ ဥဒကဿ နိစ္စဘရိတာနေဝ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ "**သတိဏကဋ္ဌောဒက**"န္တိ ဝုတ္တံ။

"(က)ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု အန္တော ဥက္ကဋ္ဌနဂရေ တိဏာနိ နဇာတာနိ။ (ဝါ) နနု နဂရေ နဂရေ တိဏာနိ သန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဧတံ နဂရံ "သတိဏ"န္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ဧတံ နဂရံ ဗဟိ အာဝိဇ္ဈိတွာ ဇာတေန ဟတ္ထိအဿာဒီနံ ဃာသတိဏေန စေဝ ဂေဟစ္ဆာဒနတိဏေန စ သမ္ပန္နံ။
(၄) တသ္မာ ဧတံ နဂရံ "သတိဏ"န္တိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

"(ခ)ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု အန္တော ဥက္ကဋ္ဌနဂရေ ကဋ္ဌာနိ နု ဇာတာနိ။ (ဝါ) နနု နဂရေ နဂရေ ကဋ္ဌာနိ သန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဧတံ နဂရံ "သကဋ္ဌ"န္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဧတံ နဂရံ ဗဟိ အာဝိဈိတ္ဝာ ဇာတေဟိ ဒါရုကဋ္ဌေဟိ စေဝ ဂေဟသမ္ဘာရကဋ္ဌေဟိ စ သမ္ပန္နံ။

(၄) တသ္မာ ဧတံ နဂရံ "သကဋ္ဌ"န္တိ ဝုတ္တံ။

"(ဂ)ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု အန္တော နဂရေ နဒီကုန္နဒီယော နု ဟောန္တိ။ (ဝါ) နနု ဗဟိ ဥက္ကဋ္ဌနဂရေ ဥဒကာနိ နု သန္တိ။
(ဝါ) နနု နဂရေ နဂရေ ဥဒကာနိ သန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဧတံ နဂရံ "သဥဒက"န္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု အဿ အဗ္ဘန္တရေ ဝဠဗတုရဿာဒိသဏ္ဌာနာ ဗဟူ ပေါက္ခရဏိယော, ဧလဧကုသုမဝိစိတ္တာနိ စ ဗဟူနိ အနေကာနိ တဋ္ဌာကာနိ ဥဒကဿ နိစ္စဘရိတာနေဝ ဟောန္တိ။

(၄) တသ္မာ ဧတံ နဂရံ "သဥဒက"န္တိ ဝုတ္တံ။

"(က+ခ+ဂ)ဝါကျတို့ကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု အန္တော ဥက္ကဋ္ဌနဂရေ သတိဏာကဋ္ဌောဒကာနိ နု သန္တိ။
(တစ်နည်း) နနု နဂရေ နဂရေ သတိဏာကဋ္ဌောဒကာနိ သန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဧတံ နဂရံ "သတိဏာကဋ္ဌောဒက"န္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဧတံ နဂရံ ဗဟိ အာဝိဈိတ္ဝာ ဇာတေန ဟတ္ထိအဿာဒိနံ် ဃာသတိဏေန စေဝ ဂေဟဆ္ဆာဒနတိဏေန စ သမ္ပန္နံ၊ တထာ ဒါရုကဋ္ဌေဟိ စေဝ ဂေဟသမ္ဘာရကဋ္ဌေဟိ စ၊ စသဒ္ဓန္တရေ ဝဠဗတုရဿာဒိသဏ္ဌာနာ ဗဟူ ပေါက္ခရဏိယော, ဧလဧကုသုမဝိစိတ္တာနိ စ ဗဟူနိ အနေကာနိ တဋ္ဌာကာနိ ဥဒကဿ နိစ္စဘရိတာနေဝ ဟောန္တိ။

(၄) တသ္မာ ဧတံ နဂရံ "သတိဏာကဋ္ဌောဒက"န္တိ ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၂၁၉-လာ စတုက္က)

ရာဇဘောဂ္ဂံ ရညာ ပသေနဒိနာ ကောသလေန ဒိန္နံ။ (ပါဠိတော်)

(က) ရာဇတော လဒ္ဓံ ဘောဂ္ဂံ **ရာဇဘောဂ္ဂံ**။

(ခ) ကေန ဒိန္နန္တိ စေ? ရညာ ပသေနဒိနာ ကောသလေန ဒိန္နံ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ရာဇဘောဂ္ဂန္တိ ပဒေနေဝ ရညာ ဒိန္နဘာဝေါ သိဒ္ဓေါ။

(၂) အထ ကသ္မာ (ပါဠိယံ) ရညာ ပသေနဒိနာ ကောသလေန ဒိန္နန္တိ ပုန ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဒါယကရာဇဒိပနတ္ထံ ဟောတိ။ (၄)
(ဝါ) နနု ရာဇဘောဂ္ဂန္တိ ဝုတ္တေ ကေန ဒိန္နန္တိ အဝဿံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ (ပါဠိယံ) ရညာ ပသေနဒိနာ ကောသလေန ဒိန္နန္တိ ပုန ဝုတ္တံ။

အသံတိတ် စာချခြင်းဟူသည် ... ကျမ်းပြုခြင်းပင် ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

(က) တံ နဂရံ ရညာ ဒိန္နတ္တာ **ရာဇဒါယံ**။
(ခ) ဒါယကရာဇဒီပနတ္ထံ ပနဿ **"ရညာ ပသေနဒိနာ ကောသလေန ဒိန္နံ"**န္တိ ဣဒံ ဝုတ္တံ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု "ရာဇဒါယ"န္တိ ဣမိနာဝ ရညာ ဒိန္နဘာဝေါ သိဒ္ဓေါ။ (ဋီသစ်)
(တစ်နည်း) နနု တံ နဂရံ ရညာ ဒိန္နတ္တာ ရာဇဒါယံ ဟောတိ။ (ဌ+ပခုက္ကနိသျ)
(၂) အထ ကိမတ္ထံ ပုန "ရညာ ပသေနဒိနာ ကောသလေန ဒိန္နံ"န္တိ ဣဒံ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု "ရညာ ပသေနဒိနာ ကောသလေန ဒိန္နံ"န္တိ ဣမိနာ အဿ (နဂရဿ) ဒါယကရာဇဒီပနတ္ထံ ဟောတိ။
(၄) တဒတ္ထံ ပုန "ရညာ ပသေနဒိနာ ကောသလေန ဒိန္နံ"န္တိ ဣဒံ ဝုတ္တံ။

ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်း

"ရာဇဒါယံ" ပုဒ်ဖြင့်ပင် မင်းပေးသည်၏ အဖြစ်သည် ပြီးစီးနေပါလျက် "ရညာ ပသေနဒိနာ ကောသလေန ဒိန္နံ" ဟု တစ်ဖန်ထပ်၍ ဟောသော ပါဠိတော်သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ခ) ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါကို ထားသည်။

(က) **အဿောသီ**တိ သုဏိ ဥပလဘိ၊ သောတဒွါရသမ္ပတ္တဝစနနိဂ္ဃောသာနုသာရေန အညာသိ။
(ခ) **ဓေါ**တိ အဝဓာရဏတ္ထေ, ပဒပူရဏမတ္တေ ဝါ နိပါတော။
(ဂ) တတ္ထ အဝဓာရဏတ္ထေန အဿောသိ ဧဝ၊ နာဿ ကောစိ သဝနန္တရာယော အဟောသီတိ အယမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

"(ဂ)ဝါကျ ဋီသစ်နှင့်တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ အဿောသီတိ အဝိသေသေန ဝုတ္တံ။ (ဝါ) နနု ပါဠိယံ အဿောသိပဒေ ဧဝသဒ္ဒေါ နဒိဿတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ အဝဓာရဏတ္ထေန အဿောသိ ဧဝ၊ နာဿ ကောစိ သဝနန္တရာယော အဟောသီတိ အယမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု အဝဓာရဏဖလတ္တာ သဒ္ဒပယောဂဿ သဗ္ဗမိ ဝါကျံ အန္တောဂဓာဝဓာရဏံ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ အဝဓာရဏတ္ထေန အဿောသိ ဧဝ၊ နာဿ ကောစိ သဝနန္တရာယော အဟောသီတိ အယ်မတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ။

အဿောသိ ဓေါ ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ "သမဏော ခလု ဘော ဂေါတမော။ (ပါဠိတော်)
ဣဒါနိ ယမတ္ထံ ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ အဿောသိ။ တံ ပကာသေန္တော **"သမဏော ခလု ဘော ဂေါတမော"**တိ အာဒိမာဟ။

(၁) နနု ဧဝံ "အဿောသိ ဓေါ"တိ ဣမိနာ သဝနံ ပကာသေတိ။ (ပခုက္က)
(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "သမဏော ခလု ဘော ဂေါတမော"တိ အာဒိမာဟ။
(၃) နနု ဣဒါနိ ယမတ္ထံ ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ အဿောသိ၊ တံ ပကာသေန္တော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ပုန "သမဏော ခလု ဘော ဂေါတမော"တိ အာဒိမာဟ။

http://www.dhammadownload.com

(က) တတ္ထ သမိတပါပတ္တာ **သမဏော**တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။
(ခ) ဝုတ္တဉ္စေတံ "သမိတာဿ ဟောန္တိ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ"တိအာဒိ။
(ဂ) ဘဂဝါ စ အနုတ္တရေန အရိယမဂ္ဂေန သမိတပါပေါ။

"(က)ဝါက္ျ စတုက္က"

(၁) နနု အညေပိ ဗာဟိရကဒိတရာဂသေက္ခာသေက္ခပုဂ္ဂလာပိ ပါပေ သမေန္တိ။
(တစ်နည်း) နနု ဘဂဝါ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မာဒိဝသေန နု ပဗ္ဗဇိတော။
(၂) အထ ကသ္မာ ဘဂဝါယေဝ သမဏောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။
(၃) သမိတပါပတ္တာ။ (၌)
(တစ်နည်း) အစ္ဆန္တံ အနဝသေသတော သဝါသနံ သမိတပါပတ္တာ။ (ဋီသစ်)
(၄) ဘဂဝါယေဝ သမဏောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ "သမဏော"တိ သာမညဝသေန ဝုတ္တံ။
(ဝါ) နနု ပဗ္ဗဇ္ဇူပဂတဘာဝေနာပိ သမ္မုတိသမဏာ သန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ သမိတပါပတ္တာ သမဏောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။
(၃) နနု ဝုတ္တံ ဧတံ "သမိတာဿ ဟောန္တိ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ"တိအာဒိ။
(၄) တသ္မာ သမိတပါပတ္တာ သမဏောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။
အမှာ။ နိဿသစ်လာ ဟိ ယသ္မာကို ရှု၍ ကာရဏဝါက္ျ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

"(က+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ပဗ္ဗဇ္ဇူပဂတဘာဝေနာပိ သမ္မုတိသမဏာ သန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ သမိတပါပတ္တာ သမဏောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။
(၃) နနု ဘဂဝါ အနုတ္တရေန အရိယမဂ္ဂေန သမိတပါပေါ။
(၄) တသ္မာ သမိတပါပတ္တာ သမဏောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ခလူတိ အနုဿဝနတ္ထေ နိပါတော။
(၁) နနု နိပါတာ အနေကတ္ထာ ဟောန္တိ။ (ဋီသစ်)
(တစ်နည်း) နနု "နိသေဓ ဝါကျာလင်္ကာရာ–ဝဓာရဏာပွသိဒ္ဓိသု" ခလုသဒ္ဒေါ ဝတ္တတိ။ (ဓာန်)
(တစ်နည်း) နနု အနုဿဝနေ ဧကံသေ နိသေဓနေ ပသိဒ္ဓိယံ ဝါကျဘူသာယံ အဝဓာရဏေ စ ခလုသဒ္ဒေါ ဣစ္ဆိတော။ (တိပိ၊ ပါဋိ+မြန်မာ–ဓာန်)
(၂) အထ ကသ္မာ "ခလူတိ အနုဿဝနတ္ထေ နိပါတော"တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု အနုဿဝနတ္ထာယေဝ ဣဓမိပ္ပေတော။ (ဋီသစ်)
(တစ်နည်း) နနု ဣဓ အနုဿဝနတ္ထတော အညေသံ အတ္ထာနံ အသမ္ဘဝေါ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ "ခလူတိ အနုဿဝနတ္ထေ နိပါတော"တိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

(က) **ဘော**တိ ဗြာဟ္မဏဇာတိသမုဒါဂတံ အာလပနမတ္တံ။
(ခ) ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ "ဘောဝါဒိ နာမ သော ဟောတိ၊ သစေ ဟောတိ သကိဉ္စနော"တိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဘောတိ ဣဒံ ပဒံ အာလပနတော ဥတ္တရိအတ္ထပရိဒီပနံ။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ "ဘောတိ ဗြာဟ္မဏဇာတိသမုဒါဂတံ အာလပနမတ္တ"န္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ "ဘောဝါဒိ နာမ သော ဟောတိ၊ သစေ ဟောတိ သကိဉ္စနော"တိ ဓမ္မပဒေ ဝါ သုတ္တ-နိပါတေ ဝါ။
(၄) တသ္မာ "ဘောတိ ဗြာဟ္မဏဇာတိသမုဒါဂတံ အာလပနမတ္တ"န္တိ ဝုတ္တံ။

(က) **ဂေါတမော**တိ ဘဂဝန္တံ ဂေါတ္တဝသေန ပရိကိတ္တေတိ။
(ခ) တသ္မာ **သမဏော ခလု ဘော ဂေါတမော**တိ ဇတ္ထ သမဏော ကိရ ဘော ဂေါတမဂေါတ္တောတိ ဇဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ ဂေါတမောတိ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဂေါတမဂေါတ္တောတိ ဇဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။
(၃) နနု ဂေါတမောတိ ဘဂဝန္တံ ဂေါတ္တဝသေန ပရိကိတ္တေတိ။
(၄) တသ္မာ ဂေါတမဂေါတ္တောတိ ဇဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

(ဌ၊ နှာ ၂၁၉+၂၂၀-လာ စတုက္က)

(က) **သက္ယပုတ္တော**တိ ဣဒံ ပန ဘဂဝတော ဥစ္စာကုလပရိဒီပနံ။
(ခ) **သက္ယကုလာ ပဗ္ဗဇိတော**တိ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတဘာဝပရိဒီပနံ။
(ဂ) ကေနစိ ပါရိဇုညေန အနဘိဘူတော အပရိက္ခီဏယော တံ ကုလံ ပဟာယ သဒ္ဓါယ ပဗ္ဗဇိတော။

"(ခ+ဂ)ဝါကျ ဋီသစ်နှင့်တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု သက္ယကုလာ ပဗ္ဗဇိတောတိ ဣဒံ ဥစ္စာကုလာ ပဗ္ဗဇိတဘာဝပရိဒီပနမေဝ သိယာ (တဒတ္ထဿေဝ ဝိညာယမာနတ္တာ)၊ န သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတဘာဝပရိဒီပနံ (တဒတ္ထဿ အဝိညာယမာနတ္တာ)။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ သက္ယကုလာ ပဗ္ဗဇိတောတိ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတဘာဝပရိဒီပနန္တိ တယာ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ကေနစိ ပါရိဇုညေန အနဘိဘူတော အပရိက္ခီဏယော တံ ကုလံ ပဟာယ သဒ္ဓါယ ပဗ္ဗဇိတော (ဟောတိ)။
(ဝါ) နနု မဟန္တံ ဉာတိပရိဝဋ္ဋံ, မဟန္တဉ္စ ဘောဂက္ခန္ဓံ ပဟာယ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတဘာဝဿ အတ္ထတော သိဒ္ဓေါ။
(၄) တသ္မာ သက္ယကုလာ ပဗ္ဗဇိတောတိ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတဘာဝပရိဒီပနန္တိ မယာ ဝုတ္တံ။

အမှာ။ ပရိ+ဘောကို နှစ်နည်းထုတ်ရာ၌ ပဌမနည်းသည် အဋ္ဌကထာနည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် ဋီသစ်နည်း ဖြစ်၏။

ဒုစရိုက်ကိုဘဲ မုန်း၊ လူကို မမုန်းနဲ့။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၂၂၀-လာ စတုက္က)

သာဓု ခေါ ပနာတိ သုန္ဒရံ ခေါ ပန။

(၁) နနု "သုန္ဒရေ ဒဋ္ဌီကမ္မေ စာ-ယာစနေ သမ္ပဋိစ္ဆနေ။ သဇ္ဇနေ သမ္ပဟံသာယံ၊ သာဓွာ'ဘိဓေယျလိင်ဂိက"န္တိ အဘိဓာနပ္ပဒီပိကာယံ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ သာဓု ခေါ ပနာတိ သုန္ဒရံ ခေါ ပနာတိ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု တဒညတ္ထာ နသမ္ဘဝန္တိ။ (ဝါ) နနု တဒညေသံ အဝိသယာ ဟောန္တိ။

(၄) တသ္မာ သာဓု ခေါ ပနာတိ သုန္ဒရံ ခေါ ပနာတိ သံဝဏ္ဏိတံ။

အက္ခီနိ ဥမ္မီလေတွာ ဒဿနမ္ပိ ဟောတိ၌ ပိ (ဝါ) အပိ၏ အနက်

ဒဿနမတ္တမ္ပိ၌ ပိ (ဝါ) အပိသည် အနည်းနောင် ထိုင်သောကြောင့် ဂရဟာဇောတက ဖြစ်၏။

သမုစ္စေတဗ္ဗတ္ထ

ဖူးမြင်ရခြင်း သာမန်ကိစ္စလေးမျှပင် ကောင်း၏။ ထို့ထက်အလွန် ပြဿနာမေးခြင်း, တရားနာခြင်း စသော အထက်ကိစ္စများမှာမူ ဆိုဘွယ်ရာ မရှိဟူသော သမ္ဘာဝနာအနက်ကို ဆည်း၏။ (ဋီသစ်၊ ပါ-ဘာဋီ)

(က) **အဇ္ဇာယကောတိ** ဣဒံ "နဒါနိမေ ဈာယန္တိ နဒါနိမေ ဈာယန္တီတိ ခေါ ဝါသေဋ္ဌ 'အဇ္ဇာယကာ အဇ္ဇာယကာ'-တွေဝ တတိယံ အက္ခရံ ဥပနိဗ္ဗတ္တ"န္တိ ဧဝံ ပဌမကပ္ပိကကာလေ ဈာနဝိရဟိတာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဂရဟဝစနံ။

(ခ) ဣဒါနိ ပန တံ အဇ္ဇာယတီတိ **အဇ္ဇာယကော**။ မန္တေ ပရိဝတ္တေတီတိ ဣမိနာ အတ္ထေန ပသံသာဝစနံ ကတွာ ဝေါဟရန္တိ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု အဇ္ဇာယကောတိ ဣဒံ "နဒါနိမေ ဈာယန္တိ နဒါနိမေ ဈာယန္တီတိ ခေါ ဝါသေဋ္ဌ 'အဇ္ဇာယကာ အဇ္ဇာယကာ'တွေဝ တတိယံ အက္ခရံ ဥပနိဗ္ဗတ္တ"န္တိ ဧဝံ ပဌမကပ္ပိကကာလေ ဈာနဝိရဟိတာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဂရဟဝစနံ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဣဒါနိ တံ ပသံသာဝစနံ ကတွာ ဝေါဟရန္တိ။

(၃) နနု အဇ္ဇာယတီတိ အဇ္ဇာယကော၊ မန္တေ ပရိဝတ္တေတီတိ အယံ အတ္ထော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဣဒါနိ တံ ပသံသာဝစနံ ကတွာ ဝေါဟရန္တိ။

ပနသဒ္ဒါ ထားခြင်းအကြောင်း

ယခုအခါ၌ ထိုအဇ္ဇာယကောဟူသော စကားကို ပုဏ္ဏားတို့အား ခြီးမွမ်းကြောင်းဖြစ်သော စကားကို ပြု၍ ပြောဆိုခြင်းဟူသော အကျိုးကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ခ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါကို ထားသည်။

ဩဋ္ဌပဟတကရဏဝသေန ပါရံ ဂတောတိ **ပါရဂူ**။

(၁) နနု နအတ္ထဝိဘာဝနဝသေန ပါရံ ဂတော။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ ပါရံ ဂတောတိ ပါရဂူတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဩဋ္ဌပဟတကရဏဝသော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ပါရံ ဂတောတိ ပါရဂူတိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၂၁-လာ စတုက္က)

တံ ခေါ ပန ဘဂဝန္တံ ဂေါတမံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော။ (ပါဠိတော်)

(က) ဧသ ကိရ ဗြာဟ္မဏော စိန္တေသိ "ဣမသ္မိံ လောကေ 'အဟံ ဗုဒ္ဓေါ, အဟံ ဗုဒ္ဓေါ'တိ ဥဂ္ဂတသဒ္ဒေါ နာမ ဂဟေတွာ ဗဟူ ဧနာ ဝိစရန္တိ။

(ခ) တသ္မာ နံ မေ အနုဿဝမတ္တေနေဝ ဥပသင်္ကမိတုံ ယုတ္တံ။

(ဂ) ဧကစ္စဉ္စိ ဥပသင်္ကမန္တသ္သ အပဏ္ဏကမနုဗ္ဗိ ဂရု ဟောတိ၊ အနတ္ထောပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

(ဃ) ယံနူနာဟံ မမ အန္တေဝါသိကံ ပေသေတွာ 'ဗုဒ္ဓေါ ဝါ နော ဝါ'တိ ဇာနိတွာဝ ဥပသင်္ကမေယ္ယ"န္တိ။

(င) တသ္မာ မာဏဝံ အာမန္တေတွာ "**အယံ တာတာ**"တိအာဒိမာဟ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု အဿောသိ ခေါ ပေါက္ခရသာတိ တံ ခေါ ပန ဘဂဝန္တံ ဂေါတမံ ဧဝံ ကလျာဏံ ကိတ္တိသဒ္ဒံ အဗ္ဘုဂ္ဂတံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဧသ ဗြာဟ္မဏော စိန္တေသိ "နံ မေ အနုဿဝမတ္တေနေဝ ဥပသင်္ကမိတုံ ယုတ္တ"န္တိ။

(၃) နနု ဣမသ္မိံ လောကေ 'အဟံ ဗုဒ္ဓေါ, အဟံ ဗုဒ္ဓေါ'တိ ဥဂ္ဂတသဒ္ဒေါ နာမ ဂဟေတွာ ဗဟူ ဧနာ ဝိစရန္တိ။

(၄) တသ္မာ ဧသ ဗြာဟ္မဏော စိန္တေသိ "နံ မေ အနုဿဝမတ္တေနေဝ ဥပသင်္ကမိတုံ ယုတ္တ"န္တိ။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု အဿောသိ ခေါ ပေါက္ခရသာတိ တံ ခေါ ပန ဘဂဝန္တံ ဂေါတမံ ဧဝံ ကလျာဏံ ကိတ္တိသဒ္ဒံ အဗ္ဘုဂ္ဂတံ။

(၂) အထ ကသ္မာ နံ မေ အနုဿဝမတ္တေနေဝ ဥပသင်္ကမိတုံ ယုတ္တန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဧကစ္စံ ဥပသင်္ကမန္တသ္သ အပဏ္ဏကမနုဗ္ဗိ ဂရု ဟောတိ၊ အနတ္ထောပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

(၄) တသ္မာ နံ မေ အနုဿဝမတ္တေနေဝ ဥပသင်္ကမိတုံ ယုတ္တန္တိ ဝုတ္တံ။

"(က) စသော ဝါကျတို့၌ ဖြစ်သင့်သော စတုက္က"

(၁) နနု ပေါက္ခရသာတိနာ ဗြာဟ္မဏေန သဃံ ဂန္တ္ဝါ ယုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ (အမ္ဗဋ္ဌံ) မာဏဝံ အာမန္တေတွာ "အယံ တာတာ"တိအာဒိမာဟ။

(၃) နနု ဧသ ဗြာဟ္မဏော စိန္တေသိ "ဣမသ္မိံ လောကေ 'အဟံ ဗုဒ္ဓေါ, အဟံ ဗုဒ္ဓေါ'တိ ဥဂ္ဂတသဒ္ဒေါ နာမ ဂဟေတွာ ဗဟူ ဧနာ ဝိစရန္တိ၊ တသ္မာ နံ မေ အနုဿဝမတ္တေနေဝ ဥပသင်္ကမိတုံ ယုတ္တံ၊ ဧကစ္စဉ္စိ ဥပသင်္ကမန္တသ္သ အပဏ္ဏကမနုဗ္ဗိ ဂရု ဟောတိ၊ အနတ္ထောပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ယံနူနာဟံ မမ အန္တေဝါသိကံ ပေသေတွာ 'ဗုဒ္ဓေါ ဝါ နော ဝါ'တိ ဇာနိတွာဝ ဥပသင်္ကမေယ္ယ"န္တိ။

(၄) တသ္မာ (အမ္ဗဋ္ဌံ) မာဏဝံ အာမန္တေတွာ "အယံ တာတာ"တိအာဒိမာဟ။

(က) **တံ ဘဂဝန္တ**န္တိ တသ္မ ဘောတော ဂေါတမသ္သ။

(ခ) **တထာ သန္တံယေဝါ**တိ တထာ သတောယေဝ။

(ဂ) ဣဓာပိ ဟိ ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထဝသေနေဝ ဥပယောဂဝစနံ။

"(ဂ)ဝါကျ ဦကာမဖက် စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ တံ ဘဂဝန္တံ၊ တထာ သန္တံယေဝါတိ ဥပယောဂဝစနံ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ တသ္မ ဘောတော ဂေါတမသ္သ၊ တထာ သတောယေဝါတိ သာမိဝစနံ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဣဓာပိ ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထဝသေနေဝ ဥပယောဂဝစနံ ဟောတိ။

http://www.dhammadownload.com

(၄) တသ္မာ တဿ ဘောတော ဂေါတမဿ၊ တထာ သတောယေဝါတိ သာမိဝစနံ ဝုတ္တံ။

"(ဂ)ဝါက္ယ ဋီသစ်နှင့်တွဲ၍ တစ်နည်း-စတုက္က"

(၁) နနု ဂေါတမန္တိပဒေယေဝ ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထဝသေန ဥပယောဂဝစနံ သိယာ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဣဓပိ ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထဝသေနေဝ ဥပယောဂဝစနံ ဟောတိ။

(၃) တဿ အနုပယောဂတ္တာ, ဝိစ္ဆိန္နဒိတ္တာ သမ္ဗန္ဓဝိသေသဘာဝေန ယောဇေတဗ္ဗတ္တာ ဝါ။ (ဋီသစ်)

(၄) ဣဓပိ ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထဝသေနေဝ ဥပယောဂဝစနံ ဟောတိ။

(က) **ယထာ**တိ ဝါ နိပါတမတ္တမေဝေတံ။

(ခ) **ကထ**န္တိ အယံ အာကာရပုစ္ဆာ။

"(ခ)ဝါက္ယ စတုက္က"

(၁) နနု ပုရိမနယေ ကထန္တိ ပုစ္ဆာမတ္တံ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ကထန္တိ အယံ အာကာရပုစ္ဆာတိ ဝုတ္တံ။

(၃) အာကာရတ္ထဇောတနယထာသဒ္ဒေန အယောဂျတော။ (ဋီသစ်)

(၄) ကထန္တိ အယံ အာကာရပုစ္ဆာတိ ဝုတ္တံ။

မန္တေသ္ဥတိ ဝေဒေသု။

(၁) နနု မန္တော ဗြဟ္မံ ကပ္ပေါတိ တိဗ္ဗဓော ဝေဒေါ။

(၂) အထ ကသ္မာ မန္တောတ္တေဝ ပါဋိယံ ဝုတ္တော။

(၃) နနု မန္တသေဝ ပဓာနဘာဝတော ဣတရေသဥ္စ တံ နိဿယေနေဝ ဇာတတ္တာ မန္တဂ္ဂဟဏေနေဝ ဗြဟ္မကပ္ပါနံ ဂဟဏံ သိဒ္ဓမေဝ။ (ဋီသစ်)

(ဝါ) နနု တိဗ္ဗဓသာဓာရဏေန ဝေဒေါတိ နာမေန မန္တသဒ္ဒေါ သံဝဏ္ဏိတော။ (ဋီသစ်)

(ဝါ) နနု "မန္တေသ္ဥတိ ဝေဒေသ္ဥ"တိ အဋ္ဌကထာယံ သံဝဏ္ဏိတော။ (ဌ)

(၄) တသ္မာ မန္တောတ္တေဝ ပါဋိယံ ဝုတ္တော။

(ဌ၊ ဏာ ၂၂၁+၂၂၂-လာ စတုက္က)

(က) ပုဗ္ဗေ ဝေဒေသု မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ အာဂစ္ဆန္တိ။

(ခ) ပရိနိဗ္ဗုတေ ပန တထာဂတေ အနုက္ကမေန အန္တရဓာယန္တိ။ တေနေတရဟိ နတ္ထိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ပုဗ္ဗေ ဝေဒေသု မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ အာဂစ္ဆန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဧတရဟိ နတ္ထိ။

(၃) နနု ပရိနိဗ္ဗုတေ တထာဂတေ အနုက္ကမေန အန္တရဓာယန္တိ။

(၄) တသ္မာ (ဝါ) တေန ဧတရဟိ နတ္ထိ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၂၂-လာ စတုက္က)

(က) ကာမဠာယံ ဇာတိသဒ္ဒေါ "ပဌ ခေါ ဣမာ သာရိပုတ္တ ဂတိယော"တိအာဒီသု ဘဝဘေဒေ ဝတ္တတိ။ "ဂတိ မိဂါနံ ပဝန"န္တိအာဒီသု နိဝါသဋ္ဌာနေ။ "ဧဝံ အဓိမတ္တာဂတိမန္တော"တိအာဒီသု ပညာယံ။ "ဂတိဂတ"န္တိအာဒီသု ဝိသဋ္ဌဘာဝေ။

(ခ) ဣမ ပန နိဋ္ဌာယံ ဝတ္တတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု အယံ ဂတိသဒ္ဒေါ "ပဌ ခေါ ဣမာ သာရိပုတ္တ ဂတိယော"တိအာဒီသု ဘဝဘေဒေ ဝတ္တတိ၊ "ဂတိ မိဂါနံ ပဝန"န္တိအာဒီသု နိဝါသဋ္ဌာနေ၊ "ဧဝံ အဓိမတ္တာဂတိမန္တော"တိအာဒီသု ပညာယံ၊ "ဂတိဂတ"န္တိအာဒီသု ဝိသဋ္ဌဘာဝေ ဝတ္တတိ။ (၌)

(ဝါ) နန္ဒာယံ ဂတိသဒ္ဒေါ အနေကတ္ထော ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ ဣမ နိဋ္ဌာယံ ဝတ္တတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

(၃) တဒညေသမဝိသယတ္တာ။

(၄) ဣမ နိဋ္ဌာယံ ဝတ္တတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အမှာ။ "နနု အယံ ဂတိသဒ္ဒေါ ဘဝဘေဒနိဝါသဋ္ဌာနပညာဝိသဋ္ဌဘာဝေသု ဝတ္တတိ"ဟု စောဒကာဘောဂ ပြုလုပ်လည်း မှန်သည်သာတည်း။

ကာမဠသဒ္ဒါ ထားရခြင်း

ဂတိသဒ္ဒါသည် အနက်များစွာ ဟောနိုင်ပါလျက် ဂတိယောကို နိဋ္ဌာဟု ဖွင့်သော အနက်ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ကာမဠ ထားသည်။

ယေဟိ သမန္နာဂတာသ မဟာပုရိသာသ ဒွေယေဝ ဂတိယော ဘဝန္တိ။ (ပါဠိတော်)

ကိဠာပိ ယေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ ဟောတိ၊ န တေဟေဝ ဗုဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ ဇာတိသာမညတော ပန တာနိယေဝ တာနီတိ ဝုစ္စန္တိ။

"အဋ္ဌကထာသက်သက် စတုက္က"

(၁) နနု ယေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ ဟောတိ၊ န တေဟေဝ ဗုဒ္ဓေါ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ တာနိယေဝ တာနီတိ ဝုစ္စန္တိ။

(၃) ဇာတိသာမညတော။

(၄) တာနိယေဝ တာနီတိ ဝုစ္စန္တိ။

"(တစ်နည်း) ဋီသစ်ကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ဒွိန္နံ နိပ္ပတ္တိနံ နိမိတ္တဘူတာနိ လက္ခဏာနိ ဝိသဒိသာနေဝ။

(၂) အထ ကသ္မာ ယေဟိ သမန္နာဂတာသာတိအာဒိနာ တေသံ သဒိသဘာဝေါ ဝုတ္တော။

(၃) ဇာတိသာမညတော။

(၄) ယေဟိ သမန္နာဂတာသာတိအာဒိနာ တေသံ သဒိသဘာဝေါ ဝုတ္တော။

http://www.dhammadownload.com

ကိင်္စာပိသဒ္ဒါ ထားခြင်းအကြောင်း

ပါဠိတော်၌ စကြာမင်း၏ လက္ခဏာနှင့် ဘုရားရှင်၏ လက္ခဏာတို့ကို အတူပြု၍ ဟောထားသော "ယေဟိ သမန္နာဂတာသ"စသည့် ပါဠိတော်သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ကိင်္စာပိသဒ္ဒါကို ထားသည်။

သတိ။ ယေဟိ သမန္နာဂတာသ မဟာပုရိသာသ ဒွေယေဝ ဂတိယော ဘဝန္တိ ပါဠိတော်နှင့် ဋီသစ်ကို ရှု၍ ထုတ်သော စတုက္ကကို သတိပြုပါ။ ဤနေရာ၌ ကိင်္စာပိကား = အနုဂ္ဂဟ၊ ပနကား = ဂရုဟာတည်း။

ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ လဘိတွာ ရာဇာ ဇာတောတိ **ဓမ္မရာဇာ** ဝါကျ၌ "ဋီသစ်နှင့်တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု အဓမ္မေန ပရူပဃာတာဒိနာ ရဇ္ဇံ အဓိဂစ္ဆတိ။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ ပါဠိယံ ဓမ္မရာဇာတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု စက္ကဝတ္တိရာဇာ ဓမ္မေနေဝ ရဇ္ဇံ လဘိတွာ ရာဇာ ဇာတော။
(၄) တသ္မာ ပါဠိယံ ဓမ္မရာဇာတိ ဝုတ္တံ။

ဝိဇေတိတိ **ဒိဇိတာဒိ**။

(၁) နနု ကစ္စာယနေ "အတီတေ တတဝန္တုတာဒိ"တိ တာဒိပစ္စယသ အတီတကာလတ္တံ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဝိဇေတိတိ ဝိဇိတာဒိတိ ပစ္စုပ္ပန္နကာလေန တယာ သံဝဏ္ဏိတော။
(၃) နနု ဝိဇေတိတိဇတ္ထ တံ ကာလာပေက္ခာယ ဝတ္တမာနဝစနံ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ ဝိဇေတိတိ ဝိဇိတာဒိတိ ပစ္စုပ္ပန္နကာလေန မယာ သံဝဏ္ဏိတော။

(ဌ၊ နှာ ၂၂၃-လာ စတုက္က)

(က) **ဒီရ၎ံရူပါ**တိ ဒေဝပုတ္တသဒိသကာယော။
(ခ) ဇဝံ တာဝ ဇကေ ဝဏ္ဏယန္တိ။
(ဂ) အယံ ပနေတ္ထ သဘာဝေါ။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ဇဝံ တာဝ ဇကေ ဝဏ္ဏယန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ အယံ ဇတ္ထ သဘာဝေါတိ တယာ ဝုတ္တော။
(၃) တဒက္ခမန္တော။ (ဋီသစ်)
(၄) အယံ ဇတ္ထ သဘာဝေါတိ မယာ ဝုတ္တော။

(က) ဒီရ၎ံ ရူပံ ဇတေသန္တိ **ဒီရ၎ံရူပါ**။
(ခ) ဒီရိယမယသရိရာ ဝိယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဒီရိယံ ပန နာ ဇကန္တရူပံ။ (ဋီသစ်အလို = မယ–သကတ္ထကြံခိုက်)
နနု ဒီရိယတော ရူပံ နာ ဇကန္တံ နိဗ္ဗတ္တံ။ (ဋီသစ်အလို = မယ–နိဗ္ဗတ္တနတ္ထကြံခိုက်)
(၂) အထ ကသ္မာ ဒီရ၎ံ ရူပံ ဇတေသန္တိ ဒီရိ၎ံရူပါတိဇတ္ထ 'ဒီရ၎ံ ရူပ'န္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ဒီရိယမယသရိရာ ဝိယာတိ ဥပရိကျာဝါစကေန ဝိယသဒ္ဒေန ဝုတ္တံ။
(၄) တသ္မာ ဒီရ၎ံ ရူပံ ဇတေသန္တိ ဒီရိ၎ံရူပါတိဇတ္ထ 'ဒီရ၎ံ ရူပ'န္တိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

ပရသေနပွမဒ္ဒနာတိ သစေ ပဋိမုခံ တိဋ္ဌေယျ ပရသေနာ၊ တံ ပရိမဒ္ဒိတုံ သမတ္ထာ။

(၁) နနု ရညော စက္ကဝတ္တိဿ ပဋိသေနာ နာမ နတ္ထိ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ ပရသေနပွမဒ္ဒနာတိ ပါဋိယံ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု သစေ ပဋိမုခံ တိဋ္ဌေယျ ပရသေနာ၊ တံ ပရိမဒ္ဒိတုံ သမတ္ထာ။

(၄) တသ္မာ ပရသေနပွမဒ္ဒနာတိ ပါဋိယံ ဝုတ္တံ။

လောကေ ဝိဝဋ္ဌစ္ဆဒေါတိ ဧတ္ထ ရာဂဒေါသမောဟမာနဒိဋ္ဌိအဝိဇ္ဇာဒုစ္စရိတဆဒနေဟိ သတ္တဟိ ပဋိစ္ဆန္နေ ကိလေသန္ဓကာရေ လောကေ။

(၁) နနု ပါဋိယံ လောကေတိ သာမညေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ကိလေသန္ဓကာရေ လောကေတိ ဝိသေသေန သံဝဏ္ဏနာ ကတာ။

(၃) ရာဂဒေါသမောဟမာနဒိဋ္ဌိအဝိဇ္ဇာဒုစ္စရိတဆဒနေဟိ သတ္တဟိ ပဋိစ္ဆန္နတ္တာ။

(၄) ကိလေသန္ဓကာရေ လောကေတိ ဝိသေသေန သံဝဏ္ဏနာ ကတာ။

(၄၊ နှာ ၂၂၄-လာ စတုက္က)

သမ္ဗဟုလေဟိ မာဏဝကေဟိ သဒ္ဓိံ ယေန ဣစ္ဆာနင်္ဂလဝနသဏ္ဍော တေန ပါယာသိ။ (ပါဋိတော်)

(က) ဗြာဟ္မဏော ကိရ ယေန ရထေန သယံ ဝိစရတိ၊ တမေဝ ရထံ ဒတွာ မာဏဝံ ပေသေသိ။

(ခ) မာဏဝါပိ ပေါက္ခရသာတိဿေဝ အန္တေဝါသိကာ။

(ဂ) သော ကိရ တေသံ "အမ္ဗဋ္ဌေန သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆထာ"တိ သည် အဒါသိ။

"(က+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ဗြာဟ္မဏော ယေန ရထေန သယံ ဝိစရတိ၊ တမေဝ ရထံ ဒတွာ မာဏဝံ ပေသေသိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပါဋိယံ "သမ္ဗဟုလေဟိ မာဏဝကေဟိ သဒ္ဓိံ ပါယာသီ"တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု သော တေသံ "အမ္ဗဋ္ဌေန သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆထာ"တိ သည် အဒါသိ။

(၄) တသ္မာ ပါဋိယံ "သမ္ဗဟုလေဟိ မာဏဝကေဟိ သဒ္ဓိံ ပါယာသီ"တိ ဝုတ္တံ။

တေန ခေါ ပန သမယေန သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ အဗ္ဘောကာသေ စင်္ကမန္တိ။ (ပါဋိတော်)

(က) **တေန ခေါ ပန သမယေနာ**တိ ယသ္မိံ သမယေ အမ္ဗဋ္ဌော အာရာမံ ပါဝိသိ။ တသ္မိံ ပန သမယေ။

(ခ) ဌိတမဇ္ဇန္ဒိကသမယေ။

"(ခ)ဝါကျ ရှုရှ် စတုက္က"

(၁) နနု ပါဋိယံ တေန ခေါ ပန သမယေနာတိ အဝိသေသေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဌိတမဇ္ဇန္ဒိကသမယေတိ ဝိသေသေန သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု အဝိသေသေန ဝုတ္တဿပိ ဝစနဿ အတ္ထော အဋ္ဌကထာပမာဏတော ဝိသေသေန ဂဟေတဗ္ဗော။ (ဋီ)

(၄) တသ္မာ ဌိတမဇ္ဇန္ဒိကသမယေတိ ဝိသေသေန သံဝဏ္ဏိတံ။

http://www.dhammadownload.com

တေန ခေါ ပန သမယေန သမ္မဟုလာ ဘိက္ခူ အဇ္ဈောကာသေ စင်္ကမန္တိ။ (ပါဠိတော်)

(က) ကသ္မာ ပန တသ္မိံ သမယေ စင်္ကမန္တီတိ? ပဏီတဘောဇနပစ္စယသဿ ထိနမိဒ္ဓဿ ဝိနောဒနတ္ထံ။

(ခ) ဒိဝါပဓာနိကာ ဝါ တေ။

(ဂ) တာဒိသာနဉ္စိ ပစ္ဆာဘတ္တံ စင်္ကမိတွာ နာယိတွာ သရီရံ ဥတုံ ဂါဟာပေတွာ နိသဇ္ဇ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တာနံ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ဟောတိ။

"(က) စတုက္က"

(၁) နနု ဌိတမဇ္ဈန္ဟိကသမယော ဟောတိ။ (ကိုင်းကုန်း)

(တစ်နည်း) နနု သမ္မဟုလာ ဘိက္ခူ ဌာတုံ ဝါ နိသီဒိတုံ ဝါ သယိတုံ ဝါ ယုတ္တာ။ (အောင်ပန်း)

(၂) အထ ကသ္မာ တသ္မိံ သမယေ စင်္ကမန္တိ။

(၃) နနု ပဏီတဘောဇနပစ္စယသဿ ထိနမိဒ္ဓဿ ဝိနောဒနတ္ထံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ တသ္မိံ သမယေ စင်္ကမန္တိ။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ "သမ္မဟုလာ ဘိက္ခူ အဇ္ဈောကာသေ စင်္ကမန္တီ"တိ သာမညေန ဝုတ္တံ။

(တစ်နည်း) နနု ပဏီတဘောဇနပစ္စယေန ထိနမိဒ္ဓေန အဘိဘူတော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ "ဒိဝါပဓာနိကာ တေ"တိ ဝိသေသေန ဝုတ္တံ။

(၃) နနု တာဒိသာနံ ပစ္ဆာဘတ္တံ စင်္ကမိတွာ နာယိတွာ သရီရံ ဥတုံ ဂါဟာပေတွာ နိသဇ္ဇ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တာနံ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ "ဒိဝါပဓာနိကာ တေ"တိ ဝိသေသေန ဝုတ္တံ။

"(ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ပဏီတဘောဇနပစ္စယေန ထိနမိဒ္ဓေန အဘိဘူတော ဟောတိ။

(တစ်နည်း) နနု ပါဠိယံ "သမ္မဟုလာ ဘိက္ခူ အဇ္ဈောကာသေ စင်္ကမန္တီ"တိ သာမညေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ဟောတီတိ ဝိသေသေန ဝုတ္တံ။

(၃) နနု တာဒိသာနံ ပစ္ဆာဘတ္တံ စင်္ကမိတွာ နာယိတွာ သရီရံ ဥတုံ ဂါဟာပေတွာ နိသဇ္ဇ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တိ။

(၄) တသ္မာ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ဟောတီတိ ဝိသေသေန ဝုတ္တံ။

(က) **ယေန ဧတေ ဘိက္ခူ**တိ သော ကိရ "ကုဟိံ သမဏော ဂေါတမော"တိ ပရိဝေဏတော ပရိဝေဏံ အနာဂန္တွာ "ပုစ္ဆိတွာဝ ပဝိသိဿာမီ"တိ ဝိလောကေန္တော အရညဟတ္ထိ ဝိယ မဟာစင်္ကမေ စင်္ကမမာနေ ပံသုကူလိကေ ဘိက္ခူ ဒိသွာ တေသံ သန္တိကံ အဂမာသိ။

(ခ) တံ သန္ဓာယ "ယေန တေ ဘိက္ခူ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

"သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗရူ၍ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ "ယေန တေ ဘိက္ခူ"တိ အဝိသေသတော ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ အရညဟတ္ထိ ဝိယ မဟာစင်္ကမေ စင်္ကမမာနေ ပံသုကူလိကေ ဘိက္ခူတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု တံ သန္ဓာယ "ယေန တေ ဘိက္ခူ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

(၄) တသ္မာ အရညဟတ္ထိ ဝိယ မဟာစင်္ကမေ စင်္ကမမာနေ ပံသုကူလိကေ ဘိက္ခူတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

http://www.dhammadownload.com

(က) **အဘိညာတကောလညောတိ** ပါကဋ္ဌကုလဇော။
(ခ) တဒါ ကိရ ဇမ္ဗုဒီပေ အမ္ဗဋ္ဌကုလံ နာမ ပါကဋ္ဌကုလမဟောသိ။

"(က+ခ)ဝါကျ ဋီသစ်နှင့်တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု ဝက္ခမာနနယေန ပုဗ္ဗေ အမ္ဗဋ္ဌကုလံ အပညာတံ။ (ဋီသစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ ပါဋိယံ အဘိညာတကောလညောတိ ပါကဋ္ဌကုလဇောတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု တဒါ ဇမ္ဗုဒီပေ အမ္ဗဋ္ဌကုလံ နာမ ပါကဋ္ဌကုလမဟောသိ။
(၄) တသ္မာ ပါဋိယံ အဘိညာတကောလညောတိ ပါကဋ္ဌကုလဇောတိ ဝုတ္တံ။

(၄၊ နှာ ၂၂၄+၂၂၅-လာ စတုက္က)

(က) ယော ဟိ အမ္ဗဋ္ဌံ ဉာပေတုံ နဿ သက္ကုဏေယျ၊ တဿ တေန သဒ္ဓိံ ကထာသလ္လာပေါ ဂရု ဘဝေယျ။
(ခ) ဘဂဝတော ပန တာဒိသာနံ မာဏဝါနံ သတေနာပိ သဟဿေနာပိ ပဉ်ံ ပုဋ္ဌဿ ဝိဿဇ္ဇနေ ဒန္ဓာယိတတ္တံ နတ္ထီတိ မညမာနာ "အဂရု ခေါ ပနာ"တိ စိန္တယိံသု။

"ပနသဒ္ဒါ အရုစျတ္ထ ကြံ၍ (ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ယော အမ္ဗဋ္ဌံ ဉာပေတုံ နဿ သက္ကုဏေယျ၊ တဿ တေန သဒ္ဓိံ ကထာသလ္လာပေါ ဂရု ဘဝေယျ။
(၂) အထ ကသ္မာ "အဂရု ခေါ ပနာ"တိ စိန္တယိံသု။
(၃) နနု ဘဂဝတော တာဒိသာနံ မာဏဝါနံ သတေနာပိ သဟဿေနာပိ ပဉ်ံ ပုဋ္ဌဿ ဝိဿဇ္ဇနေ ဒန္ဓာယိတတ္တံ နတ္ထီတိ မညမာနာ ဟောန္တိ။
(၄) တသ္မာ "အဂရု ခေါ ပနာ"တိ စိန္တယိံသု။

ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်း

အဂရု ခေါ ပန စသော ပါဋိတော် သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ပနသဒ္ဒါ ထားသည်။

(၄၊ နှာ ၂၂၅-လာ စတုက္က)

ဝိဟာရောတိ ဂန္ဓကုဋ္ဌိံ သန္ဓာယ အာဟံသု။
(၁) နနု ပါဋိယံ ဝိဟာရောတိ အဝိသေသေန ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဂန္ဓကုဋ္ဌိန္တိ ဝိသေသေန တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။
(၃) နနု ဝိဟာရောတိ ဂန္ဓကုဋ္ဌိံ သန္ဓာယ အာဟံသု။
(၄) တသ္မာ ဂန္ဓကုဋ္ဌိန္တိ ဝိသေသေန မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(က) **အဂ္ဂဋ္ဌန္တိ** ဒွါရကဝါဋ်။
(ခ) **အာကောဋ္ဌေဟီတိ** အဂ္ဂနခေဟိ သဏိကံ ကုဋ္ဌိကစ္ဆိဒ္ဒသမီပေ အာကောဋ္ဌေဟီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
(ဂ) ဒွါရံ ကိရ အတိဥပရိ အမနုဿာ, အတိဟေဋ္ဌာ ဒီဃဇာတိကာ ကောဋ္ဌေန္တိ၊ တထာ အနာကောဋ္ဌေတွာ မဇ္ဈေ ဆိဒ္ဒသမီပေ ကောဋ္ဌေတဗ္ဗန္တိ ဣဒံ ဒွါရာကောဋ္ဌနဝတ္တန္တိ ဒီပေန္တာ ဝဒန္တိ။

"(ခ+ဂ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဋိယံ အဂ္ဂဋ္ဌံ အာကောဋ္ဌေဟီတိ အဝိသေသေန ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ကုဋ္ဌိကစ္ဆိဒ္ဒသမီပေ အာကောဋ္ဌေဟီတိ ဝိသေသေန သံဝဏ္ဏိတံ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) နနု ဒွါရံ အတိဥပရိ အမနုဿာ, အတိဟေဌာ ဒီဃဇာတိကာ ကောဋ္ဌေန္တိ၊ တထာ အနာကောဋ္ဌေတ္တာ မဇ္ဈေ ဆိဒ္ဒသမီပေ ကောဋ္ဌေတဗ္ဗန္တိ ဣဒံ ဒွါရာကောဋ္ဌနဝတ္တန္တိ ဒီပေန္တာ ဝဒန္တိ။

(၄) တသ္မာ ကုဋ္ဌကစ္ဆိဒ္ဒသမီပေ အာကောဋ္ဌေဟီတိ ဝိသေသေန သံဝဏ္ဏိတံ။

(က) **ဝိဝရိ ဘဂဝါ ဒွါရန္တိ** နာ ဘဂဝါ ဥဋ္ဌာယ ဒွါရံ ဝိဝရိ။

(ခ) "ဝိဝရတူ"တိ ပန ဟတ္ထံ ပသာရေသိ။

(ဂ) တတော "ဘဂဝါ တုမှေဟိ အနေကာသု ကပ္ပကောဋီသု ဒါနံ ဒဒမာနေဟိ နာ သဟတ္ထာ ဒွါရဝိဝရဏကမ္မံ ကတ"န္တိ။

(ဃ) သယမေဝ ဒွါရံ ဝိဝဠံ။

(င) တံ ပန ယသ္မာ ဘဂဝတော မနေန ဝိဝဠံ၊ တသ္မာ "ဝိဝရိ ဘဂဝါ ဒွါရ"န္တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။

"ဝါကျအားလုံး ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု နာ ဘဂဝါ ဥဋ္ဌာယ ဒွါရံ ဝိဝရိ၊ သယမေဝ ဒွါရံ ဝိဝဠံ။

(၂) အထ ကသ္မာ "ဝိဝရိ ဘဂဝါ ဒွါရ"န္တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။

(၃) နနု တံ ဘဂဝတော မနေန ဝိဝဠံ။

(၄) တသ္မာ "ဝိဝရိ ဘဂဝါ ဒွါရ"န္တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။

"ခ-ဝါကျ ပနကို ရှု၍ (ဝါ) က+ခ စတုက္က"

(၁) နနု နာ ဘဂဝါ ဥဋ္ဌာယ ဒွါရံ ဝိဝရိ။

(၂) အထ ကသ္မာ "ဝိဝရိ ဘဂဝါ ဒွါရ"န္တိ ပါဠိယံ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု "ဝိဝရတူ"တိ ဟတ္ထံ ပသာရေသိ။

(၄) တသ္မာ "ဝိဝရိ ဘဂဝါ ဒွါရ"န္တိ ပါဠိယံ ဝုတ္တံ။

ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်း

မြတ်စွာဘုရား ထ၍ တံခါးဖွင့်တော် မမူပါဘဲလျက် "ဝိဝရိ ဘဂဝါ ဒွါရံ"ဟု ဟောတော်မူသော ပါဠိတော်သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ခ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါ ထားသည်။

"(က+ခ+ဃ) စတုက္က"

(၁) နနု နာ ဘဂဝါ ဥဋ္ဌာယ ဒွါရံ ဝိဝရိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သယမေဝ ဒွါရံ ဝိဝဠံ။

(၃) နနု "ဝိဝရတူ"တိ ဟတ္ထံ ပသာရေသိ။

(၄) တသ္မာ သယမေဝ ဒွါရံ ဝိဝဠံ။

"(က+င) စတုက္က"

(၁) နနု နာ ဘဂဝါ ဥဋ္ဌာယ ဒွါရံ ဝိဝရိ၊ (ဗျ-စောဘော)

(၂) အထ ကသ္မာ "ဝိဝရိ ဘဂဝါ ဒွါရ"န္တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။

(၃) နနု တံ ဘဂဝတော မနေန ဝိဝဠံ။

(၄) တသ္မာ "ဝိဝရိ ဘဂဝါ ဒွါရ"န္တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။

http://www.dhammadownload.com

"(ဃ+င) စတုက္က"

(၁) နနု သယမေဝ ဒွါရံ ဝိဝဋ္ဌံ။ (နွ-စောဘော)

(၂) အထ ကသ္မာ "ဝိဝရိ ဘဂဝါ ဒွါရ"နွှိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဌတိ။

(၃) နနု တံ ဘဂဝတော မနေန ဝိဝဋ္ဌံ။

(၄) တသ္မာ "ဝိဝရိ ဘဂဝါ ဒွါရ"နွှိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဌတိ။

"င-ဝါကျ ပနကို ရှု၍ (ဝါ) ဂ+ဃ+င စတုက္က"

(၁) နနု တတော "ဘဂဝါ တုမှေဟိ အနေကာသု ကပ္ပကောဋ္ဌီသု ဒါနံ ဒဒမာနေဟိ နဲ သဟတ္ထာ ဒွါရဝိဝရဏကမ္မံ ကတ"နွှိ သယမေဝ ဒွါရံ ဝိဝဋ္ဌံ။

(၂) အထ ကသ္မာ "ဝိဝရိ ဘဂဝါ ဒွါရ"နွှိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဌတီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု တံ ဘဂဝတော မနေန ဝိဝဋ္ဌံ။

(၄) တသ္မာ "ဝိဝရိ ဘဂဝါ ဒွါရ"နွှိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဌတီတိ ဝုတ္တံ။

ပနသဒ္ဒါ၏ အနက်

(ခ+င) ဝါကျ၌ ရှိသော ပနသဒ္ဒါတို့သည် = သမ္ဘာဝနတ္ထဇောတက နိပါတ်ပုဒ်တို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။

(၄၊ နှာ ၂၂၆-လာ စတုက္က)

ကစ္စိ ဘိက္ခာဟာရေန နဲ ကိလမသိ၊ အကိလမထာကာရောယေဝ ပန တေ ပညာယတိ၊ ထူလာနိ ဟိ တေ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနိ။

"ပနကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ကစ္စိ ဘိက္ခာဟာရေန နဲ ကိလမသီတိ ပုစ္ဆတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အကိလမထာကာရောယေဝ တေ ပညာယတီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ထူလာနိ တေ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနိ။

(၄) တသ္မာ အကိလမထာကာရောယေဝ တေ ပညာယတီတိ ဝုတ္တံ။

(က) **ဂစ္ဆန္တော ဝါ**တိ ဧတ္ထ ကာမံ တီသု ဣရိယာပထေသု ဗြာဟ္မဏော အာစရိယဗြာဟ္မဏေန သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုမရဟတိ။

(ခ) အယံ ပန မာဏဝေါ မာနထဒ္ဓတာယ ကထာပဋ္ဌာယံ ကရောန္တော စတ္တာရောပိ ဣရိယာပထေ ယောဇေသာမီတိ "**သယာနော ဝါ ဟိ ဘော ဂေါတမ သယာနေနာ**"တိ အာဟ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု တီသု ဣရိယာပထေသု ဗြာဟ္မဏော အာစရိယဗြာဟ္မဏေန သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုမရဟတိ။ (၄) (တစ်နည်း) နနု "သယာနော ဝါ"တိ အာဒိဝစနံ နဲ ဝတ္တဗ္ဗံ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ "သယာနော ဝါ ဟိ ဘော ဂေါတမ သယာနေနာ"တိ အာဟ။

(၃) နနု အယံ မာဏဝေါ မာနထဒ္ဓတာယ ကထာပဋ္ဌာသံ ကရောန္တော စတ္တာရောပိ ဣရိယာပထေ ယောဇေသာမီတိ မနသိ ကရောတိ။

(၄) တသ္မာ "သယာနော ဝါ ဟိ ဘော ဂေါတမ သယာနေနာ"တိ အာဟ။

အမှာ။ ကိဉ္စာပိ, ကာမဉ္စဝါကျ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

(က)ဝါကျ၌ ကာမံသဒ္ဒါ ထားရခြင်း

ရပ်,ထိုင်,သွား ကျရိယာပုထ် သုံးပါးတို့၌သာ ဆရာနှင့်တပည့် အတူ စကားပြောသင့်ပါလျက် အိပ်သော ဆရာ,တပည့် အချင်းချင်း စကားပြောဆိုပုံကို ထည့်၍ အမှုဋ္ဌ လျှောက်ဆိုသော "သယာနော ဝါ ဟိ ဘော ဂေါတမ သယာနေန"ဟူသော ပါဠိတော်သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ကာမံသဒ္ဒါ ထားသည်။

အမှာ။ (ခ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်း အကြောင်းသည် ကာမံသဒ္ဒါ ထားရခြင်း အကြောင်းနှင့် မထူးပြီ။

သတိ။ ဤနေရာ၌ ကာမံသဒ္ဒါကား = အနုဂ္ဂဟတ္ထ၊ ပနသဒ္ဒါကား = အရုစျတ္ထတည်း။

(ဌ၊ နှာ ၂၂၇-ဏ စတုက္က)

မုဏ္ဍေ "မုဏ္ဍာ"တိ, သမဏော စ "သမဏာ"တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋေယျ၊ အယံ ပန ဟိဋ္ဌေန္တော "မုဏ္ဍကာ သမဏကာ" တိ အာဟ။

(၁) နနု မုဏ္ဍေ "မုဏ္ဍာ"တိ, သမဏော စ "သမဏာ"တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋေယျ။

(ဝါ) နနု "မုဏ္ဍာ သမဏာ"တိ ဝုတ္တေ ဣဓာဓိပ္ပေတတ္ထော သိဒ္ဓေါ။

(၂) အထ ကသ္မာ အယံ အမ္ဗဋ္ဌော ဂရုဟတ္ထေန က-သဒ္ဒေန ပဒံ ဝမောတွာ "မုဏ္ဍကာ သမဏကာ"တိ အာဟ။

(၃) နနု အယံ အမ္ဗဋ္ဌော ဟိဋ္ဌေန္တော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ အယံ အမ္ဗဋ္ဌော ဂရုဟတ္ထေန ကသဒ္ဒေန ပဒံ ဝမောတွာ "မုဏ္ဍကာ သမဏကာ"တိ အာဟ။ (ဋီသစ်)

ကသဒ္ဒါ၏ အနက်

မုဏ္ဍကာ သမဏကာဒ၌ ကသဒ္ဒါကား ဂရုဟတ္ထတည်း။

ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်း

ဦးပြည်းခေါင်းတုံးကို မုဏ္ဍ, ရဟန်းကို သမဏဟု ခေါ်သင့်လျက် က-သဒ္ဒါ ထည့်စွက်လျက် အမှုဋ္ဌ ပြောဆိုသည့် "မုဏ္ဍကာ သမဏကာ"ဟူသော ပါဠိတော်သဒ္ဒါတို့ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ပနသဒ္ဒါ ထားသည်။

(က) **ဗန္ဓုပါဒါပစ္စာ**တိ ဇတ္ထ ဗန္ဓူတိ ဗြဟ္မာ အဓိပ္ပေတော။

(ခ) တဉ္စိ ဗြာဟ္မဏာ "ပိတာမဟော"တိ ဝေါဟရန္တိ။

(ဂ) ပါဒါနံ ။ပ။ ပိဋ္ဌိပါဒတောတိ။

(ဃ) ဧဝံ ကထေန္တော စ ပနေသ ကိဉ္စာပိ အနိယမေတွာ ကထေတိ၊ အထ ခေါ ဘဂဝန္တမေဝ ဝဒါမီတိ ကထေတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဗန္ဓုသဒ္ဒေါ ဉာတိပရိယာယော ဟောတိ။

(တစ်နည်း) နနု ဉာတိဇဝ ဗန္ဓူတိ အဓိပ္ပေတော။

(တစ်နည်း) နနု ဗြာဟ္မဏာ ဗြဟ္မုနော ဉာတိသာလောဟိတဘာဝေန အသမ္ဘန္ဓာ ဟောန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဗန္ဓုပါဒါပစ္စာတိ ဇတ္ထ ဗန္ဓူတိ ဗြဟ္မာ အဓိပ္ပေတော။

(၃) နနု တံ ဗြာဟ္မဏာ "ပိတာမဟော"တိ ဝေါဟရန္တိ။

(၄) တသ္မာ ဗန္ဓုပါဒါပစ္စာတိ ဇတ္ထ ဗန္ဓူတိ ဗြဟ္မာ အဓိပ္ပေတော။

သတိ။ (ခ)ဝါကျ၌ ဟိသဒ္ဒါကို ပခုက္ကုနိသျ၌ ဒဋ္ဌ+ကာရဏ နှစ်မျိုး ကြံထားသည်ကို သတိပြု။

"(ဃ) စတုက္က"

(၁) နနု ဧဝံ ကထေန္တော စ ဧသ အနိယမေတွာ ကထေတိ။

http://www.dhammadownload.com

(၂) အထ ကသ္မာ ဗန္ဓုပါဒါပစ္စာတိ ပဒဿ အတ္ထော ဘဂဝါတိ ဉာယတိ။
(၃) နနု ဘဂဝန္တမေဝ သန္ဓာယ ဝဒါမီတိ ကထေတိ။
(၄) တသ္မာ ဗန္ဓုပါဒါပစ္စာတိ ပဒဿ အတ္ထော ဘဂဝါတိ ဉာယတိ။

(က) တတ္ထ အာဂန္ဒာ ကတ္တုဗ္ဗကိစ္စသခ်ါတော အတ္ထော ဧတဿ အတ္ထီတိ **အတ္ထိကံ**။
(ခ) တဿ မာဏဝဿ စိတ္တံ။

"(ခ)ဝါကျ ဋီသစ်နှင့်တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု အတ္ထိကသဒ္ဒေါ ပုဂ္ဂလဓိစကော ယထာ ဒဏ္ဍိကော။
(၂) အထ ကသ္မာ တဿ မာဏဝဿ စိတ္တန္တိ စိတ္တမေဝ ဝိညာယတိ။
(၃) ဒုတိယသ္မာပိ ပုဂ္ဂလဝါစကဿ တဒဿတ္ထိပစ္စယဿ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ။
(၄) တဿ မာဏဝဿ စိတ္တန္တိ စိတ္တမေဝ ဝိညာယတိ။

ယာယေဝ ခေါ ပနတ္ထာယ အာဂစ္ဆေယျာထ၊ တမေဝ အတ္ထံ သာဓုကံ မနသိ ကရေယျာထ။ (ပါဠိတော်)
ယာယေဝ ခေါ ပနတ္ထာယာတိ ယေနေဝ ခေါ ပနတ္ထေန။
(၁) နနု ယာယေဝ ခေါ ပနတ္ထာယာတိ ဣတ္ထိလိင်္ဂဝသေန ပါဠိယံ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ယေနေဝ ခေါ ပနတ္ထေနာတိ ပုလ္လိင်္ဂဝသေန သံဝဏ္ဏနာ ကတာ။
(၃) နနု ယာယေဝ ခေါ ပနတ္ထာယာတိ လိင်္ဂဝိပလ္လာသဝသေန ဝုတ္တံ။ (ကိုင်းကုန်း)
(တစ်နည်း) နနု တမေဝ အတ္ထန္တိ ဣဒံ ပုလ္လိင်္ဂဝသေန ဝုတ္တံ။ (စာစဉ်)
(၄) တသ္မာ ယေနေဝ ခေါ ပနတ္ထေနာတိ ပုလ္လိင်္ဂဝသေန သံဝဏ္ဏနာ ကတာ။

ဧဝမဿ အညေသံ သန္တိကံ အာဂတာနံ ဝတ္တံ ဒဿေတွာ မာနနိဂ္ဂဏှနတ္ထံ **"အဝုသိတဝါယေဝ ခေါ ပနာ"**တိ အာဒိမာဟ။
(၁) နနု ဧဝမဿ အညေသံ သန္တိကံ အာဂတာနံ ဝတ္တံ ဒဿေတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "အဝုသိတဝါယေဝ ခေါ ပနာ"တိအာဒိမာဟ။
(၃) နနု မာနနိဂ္ဂဏှနတ္ထံ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ပုန "အဝုသိတဝါယေဝ ခေါ ပနာ"တိအာဒိမာဟ။
အမှာ။ အနုသန္ဓေဝါကျ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

(ဌာ နှာ ၂၂၈-လာ စတုက္က)

(က) **ဝုသိတမာနီ**တိ "အဟံ ဝုသိတဝါ သိက္ခိတော ဗဟုဿုတော"တိ အတ္တာနံ မညတိ။
(ခ) ဧတဿ ဟိ ဧဝံ ဖရုသဝစနသမုဒါစာရေ ကာရဏာ ကိမညတြ အဝုသိတတ္တာတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု အမ္ဗဋ္ဌော အဝုသိတဝါ အသိက္ခိတော အပ္ပဿုတော သမာနော ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဝုသိတမာနီတိ "အဟံ ဝုသိတဝါ သိက္ခိတော ဗဟုဿုတော"တိ အတ္တာနံ မညတီတိ ဝိညာယတိ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) နနဲ့ ဧတဿ ဧဝံ ဖရုသဝစနသမုဒါစာရေ ကာရဏံ ကိမညတြ အဝုသိတတ္တာတိ (ဘဂဝါ အဝေါစ)။
(၄) တသ္မာ ဝုသိတမာနိတိ "အဟံ ဝုသိတဝါ သိက္ခိတော ဗဟုဿုတော"တိ အတ္တာနံ မညတီတိ ဝိညာယတိ။

(က) ကိံ ပန ဘဂဝါ တဿ ကုဇ္ဈနဘာဝံ ဉတ္ဝာ ဧဝမာဟ ဉဒါဟု အဉတ္ဝာတိ? ဉတ္ဝာ အာဟာတိ။
(ခ) ကသ္မာ ဉတ္ဝာ အာဟာတိ? တဿ မာနနိမ္မဒနတ္ထံ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနဲ့ ဘဂဝါ တဿ(အမ္မဋ္ဌဿ) ကုဇ္ဈနဘာဝံ ဇာနာတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ (ဝါ) အထ ကိမတ္ထံ (ကိမညတြ အဝုသိတတ္တာတိ) ဧဝမာဟ။
(၃) နနဲ့ တဿ(အမ္မဋ္ဌဿ) မာနနိမ္မဒနတ္ထံ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ (ဝါ) တဒတ္ထံ (ကိမညတြ အဝုသိတတ္တာတိ) ဧဝမာဟ။

(က) **စဏ္ဍာ**တိ မာနနိဿိတကောဓယုတ္တာ။ **ဖရုသာ**တိ ခရာ။
(ခ) **လဟုသာ**တိ လဟုကာ။ အပ္ပကေနေဝ တုဿန္တိ ဝါ ဒုဿန္တိ ဝါ၊ ဉဒကပိဋ္ဌေ အလာဗုကဋ္ဌာဟံ ဝိယ အပ္ပ-
ကေနေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

"(ခ)ဝါကျ ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနဲ့ စဏ္ဍာ ဖရုသာတိ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပုန လဟုသာတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနဲ့ အပ္ပကေနေဝ တုဿန္တိ ဝါ ဒုဿန္တိ ဝါ၊ ဉဒကပိဋ္ဌေ အလာဗုကဋ္ဌာဟံ ဝိယ အပ္ပကေနေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။
(၄) တသ္မာ ပုန လဟုသာတိ ဝုတ္တံ။

(က) **ဘဿာ**တိ ဗဟုဘာဏိနော။
(ခ) သကျာနံ မုခေ ဝိဝဋ္ဋေ အညဿ ဝစနောကာသော နတ္ထိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနဲ့ အညေပိ မနုဿာ ဘဿာ ဟောန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ အမ္မဋ္ဌော ဘဿာတိ ဣဒံ ဝစနံ ဝဒတိ။
(၃) နနဲ့ သကျာနံ မုခေ ဝိဝဋ္ဋေ အညဿ ဝစနောကာသော နတ္ထိ။
(၄) တသ္မာ အမ္မဋ္ဌော ဘဿာတိ ဣဒံ ဝစနံ ဝဒတိ။

"(ခ)ဝါကျသက်သက် စတုက္က"

(၁) နနဲ့ အညေသမွိ မုခဿ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ ဝစနောကာသော အတ္ထိယေဝ။
(၂) အထ ကသ္မာ အညဿ ဝစနောကာသော နတ္ထီတိ အာဟ။
(၃) နနဲ့ သကျာနံ မုခံ ဝိဝဋ္ဋံ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ အညဿ ဝစနောကာသော နတ္ထီတိ အာဟ။
အမှာ။ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်ကို ရှု၍ (ခ)ဝါကျကို စတုက္ကထုတ်ပါဟု မေးသော် = (က+ခ) စတုက္ကကိုသာ ဖြေပါ။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၂၂၈+၂၂၉-လာ စတုက္က)

သကျာတိ အဘိသိတ္တရာဇာနော "ဋီသစ်နှင့်တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု သကျရာဇကုလေ ယော သဗ္ဗေသံ ဝုဒ္ဓတရော, သမတ္ထော စ၊ သော ဇဝ အဘိသေကံ လဘတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ "သကျာတိ အဘိသိတ္တရာဇာနော"တိ ဗဟုဝစနေန ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ပရမ္ပရာ နိယျာတနဝသေန တဒါ ဗဟူ အဘိသိတ္တပုဗ္ဗာ သကျရာဇာနော ဟောန္တိ။
(တစ်နည်း) နနု တဒါ အဘိသိတ္တသကျရာဇူနမွိ ဗဟုတံ သန္ဓာယာဟ။

(၄) တသ္မာ "သကျာတိ အဘိသိတ္တရာဇာနော"တိ ဗဟုဝစနေန ဝုတ္တံ။

အမှာ။ (၈)နံပါတ် အဓိပ္ပါယ်နှင့် တွဲ၍ ကြည့်လျှင် ဤစတုက္ကကို လွယ်ကူစွာ သဘောပေါက်မည်။

(၄၊ နှာ ၂၂၉-လာ စတုက္က)

သကျာ စေဝ သကျကုမာရာ စ သန္ဓာဂါရေ ဥစ္စေသု အာသနေသု နိသိန္နာ ဟောန္တိ အညမညံ အဂုံလိ-ပတောဒကေဟိ သဉ္ဇဿန္တာ သံကီဠန္တာ။ (ပါဠိတော်)

ကသ္မာ ပန တေ ဇဝမကံသူတိ? တေ ကိရ အမ္မဒ္ဒဿ ကုလဝံသံ ဇာနန္တိ။

(၁) နနု အမ္မဒ္ဒော အဘိညာတကုလေ ဇာတော။

(၂) အထ ကသ္မာ တေ ဇဝမကံသု။

(၃) နနု တေ အမ္မဒ္ဒဿ ကုလဝံသံ ဇာနန္တိ။

(၄) တသ္မာ တေ ဇဝမကံသု။

သကျာ စေဝ ။ပ။ သံကီဠန္တာ၊ အညဒတ္ထု မမညော မညေ အနဇ္ဈန္တာ။ (ပါဠိတော်)

သောပိ အတ္တာနော ကုလဝံသံ ဇာနာတိ။ တသ္မာ "မမညော မညေ"တိ တက္ကယိတ္ထ။

(၁) နနု သကျာ စေဝ သကျကုမာရာ စ အနိယမေတွာ သဉ္ဇဿန္တိ သံကီဠန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အမ္မဒ္ဒော "မမညော မညေ"တိ တက္ကယိတ္ထ။

(၃) နနု သောပိ အတ္တာနော ကုလဝံသံ ဇာနာတိ။

(၄) တသ္မာ "မမညော မညေ"တိ တက္ကယိတ္ထ။

(၄၊ နှာ ၂၂၉+၂၃၀-လာ စတုက္က)

(က) "ကဏ္ဍာယနောဟမသ္မိ ဘော ဂေါတမာ"တိ ဣဒံ ကိရ ဝစနံ အမ္မဒ္ဒော တိက္ခတ္တုံ မဟာသဒ္ဒေန အဝေါစ။

(ခ) ကသ္မာ အဝေါစ? ကိံ အသုဒ္ဓဘာဝံ နု ဇာနာတီတိ။ အာမ ဇာနာတိ။ ဇာနန္တောပိ ဘဝပဋိစ္ဆန္နမေတံ ကာရဏံ၊ တံ အနေန နု ဒိဋ္ဌံ၊ အပဿန္တော မဟာသမဏော ကိံ ဝက္ခတီတိ မညမာနော မာနထဒ္ဓတာယ အဝေါစ။

"(က)ဝါကျ ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု သကိံ ပကတိသဒ္ဒေန ဝတ္တုံ သက္ကာ။

(၂) အထ ကသ္မာ တိက္ခတ္တုံ မဟာသဒ္ဒေန အဝေါစ။

(၃) ပါကဋံ ကာတုကမျတာယ။

(၄) တိက္ခတ္တုံ မဟာသဒ္ဒေန အဝေါစ။

http://www.dhammadownload.com

"(ခ) စတုက္က"

(၁) နနု အမွဒ္ဓေါ ကဏ္ဍာယနဂေါတ္တသ အသုဒ္ဓဘာဝံ ဇာနာတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ "ကဏ္ဍာယနောဟမသ္မိ ဘော ဂေါတမာ"တိ ဣဒံ ဝစနံ အမွဒ္ဓေါ တိက္ခတ္တုံ မဟာသဒ္ဒေန အဝေါစ။

(၃) နနု ဘဝပဋိစ္ဆန္နမေတံ ကာရဏံ၊ တံ အနေန န ဒိဋ္ဌံ၊ အပဿန္တော မဟာသမဏော ကိံ ဝက္ခတီတိ မညမာနော မာနထဒ္ဓတာ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ "ကဏ္ဍာယနောဟမသ္မိ ဘော ဂေါတမာ"တိ ဣဒံ ဝစနံ တိက္ခတ္တုံ မဟာသဒ္ဒေန အဝေါစ။

အဝိသဒ္ဒါ ထားရခြင်းအကြောင်း

"အာမ ဇာနာမိ"ဟူသော စကားကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ခ)ဝါကျဝယ် ဇာနန္တောပိဠ္ဍ အဝိသဒ္ဒါကို ထားသည်။ (စာစဉ်)

သတိ။ ဇာနန္တောပိဠ္ဍ အဝိသဒ္ဒါသည် = ဂရဟာ အနက်ကို ထွန်းပြ၏။ (ကိုင်းကုန်း)

(ဌ၊ နှာ ၂၃၀-လာ စတုက္က)

အနုဿရတောတိ အနုဿရန္တသ ကုလကောဋိ့ သောဓေန္တသ။

(၁) နနု အနုဿရန္တသာတိ ဝုတ္တေ ဣစ္ဆိတတ္ထော သိဒ္ဓတိ။ (ကိုင်းကုန်း)

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန ကုလကောဋိ့ သောဓေန္တသာတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု အနုဿရတောတိ ဇတ္ထ န ကေဝလံ အနုဿရဏမတ္တံ အဓိပ္ပေတံ၊ အထ ခေါ ကုလသုဒ္ဓိ ဝိမံသန-ဝသေနေဝ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ပုန ကုလကောဋိ့ သောဓေန္တသာတိ ဝုတ္တံ။

အယျပုတ္တာတိ သာမိနော ပုတ္တာ။

(၁) နနု ပါဋိယံ အယျပုတ္တာတိ အဝိသေသတော ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ သာမိနော ပုတ္တာတိ ဝိသေသတော တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု အယျပုတ္တာတိ ဇတ္ထ အယျသဒ္ဒေါ အယျိရကေ ဝတ္တတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ သာမိနော ပုတ္တာတိ ဝိသေသတော မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

ဣတော ပရံ တသ ဒါသဘာဝံ, သက္ကာနဉ္စ သာမိဘာဝံ ပကာသေတွာ အတ္တနော စ အမွဒ္ဓသ စ ကုလဝံသံ အာဟရန္တော **"သက္ကာ ခေါ ပနာ"**တိအာဒိမာဟ။

(၁) နနု တသ ဒါသဘာဝံ, သက္ကာနဉ္စ သာမိဘာဝံ ပကာသိတံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "သက္ကာ ခေါ ပနာ"တိအာဒိမာဟ။

(၃) နနု ဣတော ပရံ အတ္တနော စ အမွဒ္ဓသ စ ကုလဝံသံ အာဟရန္တော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "သက္ကာ ခေါ ပနာ"တိအာဒိမာဟ။

http://www.dhammadownload.com

ဣဒါနိ တေ နာမဝသေန ဒသေန္တော "**ဩက္ကာမုခ**"နွှိအာဒိမာဟ။

(၁) နနု ဧဝံ တေသံ ဇေဋ္ဌကုမာရာနံ ပဗ္ဗာဇနံ ဒသိတံ။ (ကိုင်းကုန်း)

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "ဩက္ကာမုခ"နွှိအာဒိမာဟ။

(၃) နနု ဣဒါနိ တေ နာမဝသေန ဒသေန္တော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "ဩက္ကာမုခ"နွှိအာဒိမာဟ။

(၄၊ နှာ ၂၃၂-လာ စတုက္က)

ဣမသ္မိဉ် ဩကာသေ ဌတွာ စဏ္ဍာလပုတ္တောပိ စက္ကဝတ္တိဗလေန အတိသေယျော"တိ။

(၁) နနု စဏ္ဍာလပုတ္တော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ စက္ကဝတ္တိဗလေန အတိသေယျောတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု (အဂ္ဂပဒေသဘူတေ ကပိလဣသိနော ပဏ္ဍသာလဌာနေ) ဣမသ္မိံ ဩကာသေ စဏ္ဍာလပုတ္တော တိဌတိ။

(၄) တသ္မာ စက္ကဝတ္တိဗလေန အတိသေယျောတိ ဝုတ္တံ။

(၄၊ နှာ ၂၃၄-လာ စတုက္က)

တတ္ထ ဘဂဝါ သကျဝံသံ ဒသေတုံ "တေ ရဋ္ဌသ္မာ ပဗ္ဗာဇိတာ ဟိမဝန္တပသေ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ"တိ အာဒိမာဟ။

(၁) နနု ဧဝံ တေ ဇေဋ္ဌကုမာရေ နာမဝသေန ပကာသေသိ။ (ကိုင်းကုန်း)

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "တေ ရဋ္ဌသ္မာ ပဗ္ဗာဇိတာ ဟိမဝန္တပသေ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ"တိ အာဒိမာဟ။

(၃) နနု တတ္ထ ဘဂဝါ သကျဝံသံ ဒသေတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "တေ ရဋ္ဌသ္မာ ပဗ္ဗာဇိတာ ဟိမဝန္တပသေ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ"တိ အာဒိမာဟ။

တေ ဇာတိသမ္ဘေဒဘယာ သကာဟိ ဘဂိနီဟိ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ ကပ္ပေနွှိတိ။ ရာဇာ ဩက္ကာကော ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ "သကျာ ဝတ ဘော ကုမာရာ ပရမသကျာ ဝတ ဘော ကုမာရာ"တိ။ (ပါဋိတော်)

ရဋ္ဌသ္မာ ပဗ္ဗာဇိတာ အရညေ ဝသန္တာပိ ဇာတိသမ္ဘေဒမကတွာ ကုလဝံသံ အနုရက္ခိတုံ သကျာ သမတ္ထာ၊ ပဋိဗလာ။

(၁) နနု ရဋ္ဌသ္မာ ပဗ္ဗာဇိတာ အရညေ ဝသန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဇာတိသမ္ဘေဒမကတွာ ကုလဝံသံ အနုရက္ခိတုံ သကျာ သမတ္ထာ၊ ပဋိဗလာ။

(၃) နနု တေ ဇာတိသမ္ဘေဒဘယာ ဟောန္တိ။ (ပါဋိတော်)

(၄) တသ္မာ ဇာတိသမ္ဘေဒမကတွာ ကုလဝံသံ အနုရက္ခိတုံ သကျာ သမတ္ထာ၊ ပဋိဗလာ။

"(တစ်နည်း)"

(၁) နနု ရဋ္ဌသ္မာ ပဗ္ဗာဇိတာ အရညေ ဝသန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ရာဇာ ဩက္ကာကော ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ "သကျာ ဝတ ဘော ကုမာရာ ပရမသကျာ ဝတ ဘော ကုမာရာ"တိ။ (ပါဋိတော်)

(၃) နနု ဇာတိသမ္ဘေဒမကတွာ ကုလဝံသံ အနုရက္ခိတုံ သကျာ သမတ္ထာ၊ ပဋိဗလာ။

(၄) တသ္မာ ရာဇာ ဩက္ကာကော ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ "သကျာ ဝတ ဘော ကုမာရာ ပရမသကျာ ဝတ ဘော ကုမာရာ"တိ။ (ပါဋိတော်)

http://www.dhammadownload.com

ပိသဒ္ဒါ၏ အနက်

ဝသန္တာပိ၌ ပိသဒ္ဒါသည် = မင်းသားတို့ကို ခြီးမြှောက်သောကြောင့် သမ္ဘာဝနာ အနက်ကို ဟော၏။

ဧဝံ သကျဝံသံ ပကာသေတွာ ဣဒါနိ အမ္ဗဋ္ဌဝံသံ ပကာသေန္တော **"ရညော ခေါ ပနာ"**တိအာဒိမာဟ။

(၁) နနု ဧဝံ သကျဝံသံ ပကာသိတံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "ရညော ခေါ ပနာ"တိအာဒိမာဟ။

(၃) နနု ဣဒါနိ အမ္ဗဋ္ဌဝံသံ ပကာသေန္တော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "ရညော ခေါ ပနာ"တိအာဒိမာဟ။

အမှာ။ အနုသန္ဓေဝါကျ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

(က) **ကဏ္ဍံ နာမ ဇနေသိ**တိ ကာဋ္ဌဝဏ္ဏံ အန္တောကုစ္ဆိယံယေဝ သဉ္ဇာတဒန္တံ ပရူဋ္ဌမသုဒါဋ္ဌိကံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။

(ခ) **ပဗျာဟာသိ**တိ "ယက္ခော ဇာတော ပိသာစော ဇာတော"တိ ဘယေန ပလာယိတွာ ဒွါရံ ပိဓာယ ဋ္ဌိတေသု ဃရမာနုသကေသု ဣတော စိတော စ ဝိစရန္တော "ဓောဝထ မ"န္တိအာဒီနိ ဝဒန္တော ဥစ္စာသဒ္ဒမကာသိ။

"(ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ကဏ္ဍော ဇာတမတ္တောဝ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဣတော စိတော စ ဝိစရန္တော "ဓောဝထ မ"န္တိအာဒီနိ ဝဒန္တော ဥစ္စာသဒ္ဒမကာသိ။

(၃) နနု "ယက္ခော ဇာတော ပိသာစော ဇာတော"တိ ဘယေန ပလာယိတွာ ဒွါရံ ပိဓာယ ဃရမာနုသကာ ဋ္ဌိတာ။

(၄) တသ္မာ ဣတော စိတော စ ဝိစရန္တော "ဓောဝထမ"န္တိ အာဒီနိ ဝဒန္တော ဥစ္စာသဒ္ဒမကာသိ။

(နိယံ) လက္ခဏမှာ၊ ရံတစ်ခါ၊ ဟေတွာဓိပ္ပါယ။

လက္ခဏမှာတည့်၊ ပိမရှိမူ၊ ပရိဟာရ၊ စရိယ၏၊ ပြင်ကြဟေတု အာဘော်တည်း။

"အိပ်မက်လှလှ မက်တတ်စေ"

ခုံးပုံတွေ, လေယာဉ်ပုံတွေ, ဂြိုဟ်တုတွေရဲ့ အစဟာ စိတ်ကူးယဉ် အိပ်မက်ပါ။

လက်တွေ့ ဟူသမျှ စိတ်ကူးယဉ် အိပ်မက်က စခဲ့တာ။

ဒါကြောင့် ... ကြီးမားတဲ့ စိတ်ကူးယဉ် အိပ်မက်လှလှလေးတွေ များများမက်ပေးပါ။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၂၃၅-လာ စတုက္က)

(က) **တေ မာဏဝကာ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစုန္တိ** အတ္တနော ဥပါရမ္ဘမောစနတ္ထာယ ဧတံ "မာ ဘဝ"နွှိအာဒိဝစနံ အဝေါစုံ။

(ခ) တေသံ ကိရ ဧတဒဟောသိ "အမ္ဗဋ္ဌော အမှာကံ အာစရိယဿ ဇေဋ္ဌန္တေဝါသီ၊ သစေ မယံ ဧဝရူပေ ဌာနေ ဧကဒွေဝစနမတ္တမ္ပိ နဝက္ခာမ၊ အယံ နော အာစရိယဿ သန္တိကေ အမှေ ပရိဘိန္ဒိဿတီ"တိ ဥပါရမ္ဘ-မောစနတ္ထံ ဧဝံ အဝေါစုံ။

(ဂ) စိတ္တေန ပနဿ နိမ္မဒဘာဝံ အာကခ်န္တိ။

(ဃ) အယံ ကိရ မာနနိဿိတတ္တာ တေသမ္ပိ အပ္ပိယောဝ။

"(က+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု (တေ မာဏဝကာ) စိတ္တေန အဿ နိမ္မဒဘာဝံ အာကခ်န္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ (ဝါ) အထ ကိမတ္ထံ ဧတံ "မာ ဘဝ"နွှိအာဒိဝစနံ အဝေါစုံ။

(၃) နနု (တေ မာဏဝကာ) အတ္တနော ဥပါရမ္ဘမောစနတ္ထာ ဟောန္တိ။

(၄) တသ္မာ (ဝါ) တဒတ္ထံ ဧတံ "မာ ဘဝ"နွှိအာဒိဝစနံ အဝေါစုံ။

"(က+ဃ) စတုက္က"

(၁) နနု အယံ မာနနိဿိတတ္တာ တေသမ္ပိ အပ္ပိယောဝ။

(၂) အထ ကသ္မာ (ဝါ) အထ ကိမတ္ထံ ဧတံ "မာ ဘဝ"နွှိအာဒိဝစနံ အဝေါစုံ။

(၃) နနု တေ မာဏဝကာ အတ္တနော ဥပါရမ္ဘမောစနတ္ထာ ဟောန္တိ။

(၄) တသ္မာ (ဝါ) တဒတ္ထံ ဧတံ "မာ ဘဝ"နွှိအာဒိဝစနံ အဝေါစုံ။

"(က+ဂ+ဃ) စတုက္က"

(၁) နနု (တေ မာဏဝကာ) စိတ္တေန အဿ နိမ္မဒဘာဝံ အာကခ်န္တိ။
(တစ်နည်း) နနု အယံ မာနနိဿိတတ္တာ တေသမ္ပိ အပ္ပိယောဝ။

(၂) အထ ကသ္မာ (ဝါ) အထ ကိမတ္ထံ ဧတံ "မာ ဘဝ"နွှိအာဒိဝစနံ အဝေါစုံ။

(၃) နနု တေ မာဏဝကာ အတ္တနော ဥပါရမ္ဘမောစနတ္ထာ ဟောန္တိ။

(၄) တသ္မာ (ဝါ) တဒတ္ထံ ဧတံ "မာ ဘဝ"နွှိအာဒိဝစနံ အဝေါစုံ။

"(ခ+ဂ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု စိတ္တေန အဿ နိမ္မဒဘာဝံ အာကခ်န္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဧဝံ အဝေါစုံ။

(၃) နနု တေသံ ဧတဒဟောသိ "အမ္ဗဋ္ဌော အမှာကံ အာစရိယဿ ဇေဋ္ဌန္တေဝါသီ၊ သစေ မယံ ဧဝရူပေ ဌာနေ ဧကဒွေဝစနမတ္တမ္ပိ နဝက္ခာမ၊ အယံ နော အာစရိယဿ သန္တိကေ အမှေ ပရိဘိန္ဒိဿတီ"တိ ဥပါရမ္ဘ-မောစနတ္ထာ ဟောန္တိ။

(၄) တသ္မာ ဧဝံ အဝေါစုံ။

"(ခ+ဃ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု အယံ မာနနိဿိတတ္တာ တေသမ္ပိ အပ္ပိယောဝ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဧဝံ အဝေါစုံ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) နနု တေသံ ဧတဒဟောသိ "အမ္မဒ္ဒော အမှာကံ အာစရိယဿ ဧဒ္ဒိန္တေဝါသီ၊ သစေ မယံ ဧဝရူပေ ဌာနေ ဧကဒ္ဒေဝစနမတ္တမ္ပိ နာ ဝက္ခာမ၊ အယံ နော အာစရိယဿ သန္တိကေ အမှေ ပရိဘိန္ဒိဿတီ"တိ ဥပါရမ္ဘ-မောစနတ္ထာ ဟောန္တိ။

(၄) တသ္မာ ဧဝံ အဝေါစုံ။

"(ဂ+ဃ) စတုက္က"

(၁) နနု တေ မာဏဝကာ ဧတံ "မာ ဘဝ"န္တိအာဒိဝစနံ အဝေါစုံ။

(၂) အထ ကသ္မာ စိတ္တေန အဿ နိမ္မဒဘာဝံ အာကခ်ိန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု အယံ မာနနိဿိတတ္တာ တေသမ္ပိ အပ္ပိယောဝ။

(၄) တသ္မာ စိတ္တေန အဿ နိမ္မဒဘာဝံ အာကခ်ိန္တိ ဝုတ္တံ။

သဟဓမ္မိကော ပဥ္ဟော အာဂစ္ဆတိ၊ အကာမာ ဗျာကာတဗ္ဗော။ (ပါဠိတော်)

ဧတ္ထဝဿ သတ္တဓာ မုဒ္ဓါ ဖလိဿတိ။ (ပါဠိတော်)

(က) **သဟဓမ္မိကော**တိ သဟေတုကော သကာရဏော။

(ခ) **အကာမာ ဗျာကာတဗ္ဗော**တိ အတ္တနာ အနိစ္ဆန္တေနပိ ဗျာကရိတဗ္ဗော။

"(ခ)ဝါက္ယ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ၌ စတုက္က"

(၁) နနု အကာမာ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဗျာကာတဗ္ဗော။

(၃) နနု သဟဓမ္မိကော ပဥ္ဟော အာဂစ္ဆတိ။ (အောင်ပန်း)

(တစ်နည်း) နနု ဧတ္ထဝဿ သတ္တဓာ မုဒ္ဓါ ဖလိဿတိ။ (ကိုင်းကုန်း)

(၄) တသ္မာ ဗျာကာတဗ္ဗော။

"(ခ)ဝါက္ယ သံဝဏ္ဏနာ၌ စတုက္က"

(၁) နနု အတ္တာ (ဗျာကရိတုံ) အနိစ္ဆန္တော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အတ္တနာ ဗျာကရိတဗ္ဗော။

(၃) နနု သဟဓမ္မိကော ပဥ္ဟော အာဂစ္ဆတိ။ (အောင်ပန်း)

(တစ်နည်း) နနု ဧတ္ထဝဿ သတ္တဓာ မုဒ္ဓါ ဖလိဿတိ။ (ကိုင်းကုန်း)

(၄) တသ္မာ အတ္တနာ ဗျာကရိတဗ္ဗော။

ပဏ္ဍိဿသီ ဝါတိ ပုစ္ဆိတံ ပဉ္ဟံ ဇာနန္တော၀ အကထေတုကာမတာယ ဥဒ္ဒာယာသနာ ပဏ္ဍိဿသီ ဝါ။

"သံဝဏ္ဏနာ၌ စတုက္က"

(၁) နနု ပုစ္ဆိတံ ပဉ္ဟံ ဇာနန္တော၀ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဥဒ္ဒာယာသနာ ပဏ္ဍိဿသီ။

(၃) အကထေတုကာမတာယ။

(၄) ဥဒ္ဒာယာသနာ ပဏ္ဍိဿသီ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၃၆-လာ စတုက္က)

ယက္ခောတိ နာ ယော ဝါ သော ဝါ ယက္ခော၊ သက္ကော ဒေဝရာဇာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

(၁) နာနု ပါဠိယံ ယက္ခောတိ အဝိသေသတော ဝုတ္တော။

(၂) အထ ကသ္မာ နာ ယော ဝါ သော ဝါ ယက္ခော၊ သက္ကော ဒေဝရာဇာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

(၃) နာနု ပူဇိတဗ္ဗတော သက္ကော ဒေဝရာဇာ ယက္ခော နာမ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ နာ ယော ဝါ သော ဝါ ယက္ခော၊ သက္ကော ဒေဝရာဇာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

(က) ယဒိ ဟိ တံ အညေပိ ပသေယျုံ၊ တံ ကာရဏံ အဂရု အဿ၊ "အယံ သမဏော ဂေါတမော အမ္ဗဋ္ဌံ အတ္တနော ဝါဒေ အနောတရန္တံ ဥတ္တာ ယက္ခံ အာဝါဟေတ္တာ ဒဿေသိ၊ တတော အမ္ဗဋ္ဌော ဘယေန ကထေသီ"တိ ဝဒေယျုံ။

(ခ) တသ္မာ ဘဂဝါ စေဝ ပဿတိ အမ္ဗဋ္ဌော စ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နာနု ယက္ခော အညေဟိပိ မာဏဝေဟိ ပဿိတဗ္ဗော။ (ကိုင်းကုန်း)

(၂) အထ ကသ္မာ ဘဂဝါ စေဝ ပဿတိ အမ္ဗဋ္ဌော စ။

(၃) နာနု ယဒိ တံ အညေပိ ပသေယျုံ၊ တံ ကာရဏံ အဂရု အဿ၊ "အယံ သမဏော ဂေါတမော အမ္ဗဋ္ဌံ အတ္တနော ဝါဒေ အနောတရန္တံ ဥတ္တာ ယက္ခံ အာဝါဟေတ္တာ ဒဿေသိ၊ တတော အမ္ဗဋ္ဌော ဘယေန ကထေသီ"တိ ဝဒေယျုံ။

(၄) တသ္မာ ဘဂဝါ စေဝ ပဿတိ အမ္ဗဋ္ဌော စ။

(ဌ၊ နှာ ၂၃၇-လာ စတုက္က)

ဖြဗ္ဗမန္တေတိ အာနုဘာဝသမ္ပန္နတာယ သေဋ္ဌမန္တေ။

(၁) နာနု မန္တာ သံကိလေသသဟိတာ ဟောန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သေဋ္ဌမန္တေတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နာနု အာနုဘာဝသမ္ပန္နတာ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ သေဋ္ဌမန္တေတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

သော ရာဇာ တံ မာရေတုကာမတာယ သန္နဟိတံ သရံ တသာ မန္တာနုဘာဝေန နေဝ ခိပိတုံ နာ အပနေတုံ သက္ခိ။

(၁) နာနု တေန ရညာ သော မာရေတုကာမတာယ သရော သန္နဟိတော။

(၂) အထ ကသ္မာ သရံ နေဝ ခိပိတုံ နာ အပနေတုံ သက္ခိ။

(၃) နာနု တသာ မန္တာနုဘာဝေါ အတ္ထိ။

(၄) တသ္မာ သရံ နေဝ ခိပိတုံ နာ အပနေတုံ သက္ခိ။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၂၃၇+၂၃၈-လာ စတုက္က)

"ဒဏ္ဍကီရညော ကိသဝစ္ဆတာပသေ အပရဒ္ဓသ အာဝုဓဝုဋ္ဌိယာ သကလရဋ္ဌံ ဝိနဋ္ဌံ၊ နာဋ္ဌိကေရော ပဉ္စသု တာပသသတေသု အဇ္ဇုနော စ အင်္ဂီရသေ အပရဒ္ဓေါ ပထဝိံ ဘိန္ဒိတွာ နိရယံ ပဝိဋ္ဌော"တိ စိန္တယန္တာ ဘယေန ဧတံ "**သောတ္ထိ ဘဒ္ဒန္တေ**"တိအာဒိဝစနံ အဝေါစုံ။

(၁) နနု မန္တာနုဘာဝေန ရညော ဗဟုက္ခမ္ဘမတ္တံ ဇာတံ။ (ကိုင်းကုန်း)

(၂) အထ ကသ္မာ ဧတံ "သောတ္ထိ ဘဒ္ဒန္တေ"တိအာဒိဝစနံ အဝေါစုံ။

(၃) နနု "ဒဏ္ဍကီရညော ကိသဝစ္ဆတာပသေ အပရဒ္ဓသ အာဝုဓဝုဋ္ဌိယာ သကလရဋ္ဌံ ဝိနဋ္ဌံ၊ နာဋ္ဌိကေရော ပဉ္စသု တာပသသတေသု အဇ္ဇုနော စ အင်္ဂီရသေ အပရဒ္ဓေါ ပထဝိံ ဘိန္ဒိတွာ နိရယံ ပဝိဋ္ဌော"တိ စိန္တယန္တာ ဘာယန္တိ။

(၄) တသ္မာ ဧတံ "သောတ္ထိ ဘဒ္ဒန္တေ"တိအာဒိဝစနံ အဝေါစုံ။

(၄၊ နှာ ၂၃၈-လာ စတုက္က)

ဧတ္တာဝတာ ပထဝီ ဥန္ဒြိယိဿတီတိ။ (ပါဋ္ဌိတော်)

(က) **ဥန္ဒြိယိဿတီ**တိ ဘိဇ္ဇိဿတိ။

(ခ) ထုသမုဋ္ဌိ ဝိယ ဝိပ္ပကိရိယိဿတီတိ ဣဒံ သော "ဇနံ တာသေဿာမီ"တိ မုသာ ဘဏတိ။

(ဂ) သရသန္ဆမ္ဘနမတ္တေယေဝ ဟိဿ ဝိဇ္ဇာယ အာနုဘာဝေါ၊ နအညတြ။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု (ပါဋ္ဌိယံ) သော ကဏ္ဍော ပထဝီ ဥန္ဒြိယိဿတီတိ သစ္စမေဝ ဘဏတိ။ (စာစဉ်)

(တစ်နည်း) နနု သန္ဓဟိတံ သရံ တဿ မန္တာနုဘာဝေန နေဝ ခိပိတုံ နအပနေတုံ သက္ခိ။ (ကိုင်းကုန်း)

(၂) အထ ကသ္မာ ထုသမုဋ္ဌိ ဝိယ ဝိပ္ပကိရိယိဿတီတိ ဣဒံ သော "ဇနံ တာသေဿာမီ"တိ မုသာ ဘဏတီတိ ဝိညာယတိ။

(၃) နနု သရသန္ဆမ္ဘနမတ္တေယေဝ အဿ ဝိဇ္ဇာယ အာနုဘာဝေါ၊ နအညတြ။

(၄) တသ္မာ ထုသမုဋ္ဌိ ဝိယ ဝိပ္ပကိရိယိဿတီတိ ဣဒံ သော "ဇနံ တာသေဿာမီ"တိ မုသာ ဘဏတီတိ ဝိညာယတိ။

ပလ္လောမောတိ ပန္ဓလောမော။

(၁) နနု ပါဋ္ဌိယံ ပလ္လောမောတိ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပန္ဓလောမောတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု ပန္ဓလောမောတိ ဝတ္တဗ္ဗေ နှ-ကာရဿ လ-ကာရံ ကတွာ ပလ္လောမောတိ ပဒသိဒ္ဓိံ ဒဿေတိ။

(၄) တသ္မာ ပန္ဓလောမောတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

မာ ခေါ တုမှေ မာဏဝကာတိ ဣဒံ ပန ဘဂဝါ "ဧကေန ပက္ခေန အမ္ဗဋ္ဌော သကျာနံ ဥတိ ဟောတီ"တိ ပကာသေန္တော တဿ သမဿာသနတ္ထံ အာဟ။

(၁) နနု ဘဂဝတာ ဟေဋ္ဌာ အမ္ဗဋ္ဌဿ သကျာနံ ဒါသိပုတ္တဘာဝေါ ဝုတ္တော။ (ကိုင်းကုန်း)

(၂) အထ ကသ္မာ "မာ ခေါ တုမှေ မာဏဝကာ"တိ ဣဒံ ဘဂဝါ အာဟ။

(၃) နနု "ဧကေန ပက္ခေန အမ္ဗဋ္ဌော သကျာနံ ဥတိ ဟောတီ"တိ ပကာသေန္တော တံ သမဿာသေတိ။

(၄) တသ္မာ "မာ ခေါ တုမှေ မာဏဝကာ"တိ ဣဒံ ဘဂဝါ အာဟ။

http://www.dhammadownload.com

အထ ခေါ ဘဂဝါ "အယ် အမွှဋ္ဌော ခတ္တိယောသ္မီ"တိ သည် ကရောတိ၊ အတ္တနော အခတ္တိယဘာဝံ နဇာနာတိ၊ ဟန္ဒ နံ ဇာနာပေဿာမီတိ ခတ္တိယဝံသဲ့ ဒဿေတုံ ဥတ္တရိ ဒေသနံ ဝမောက္ကော **"တံ ကိံ မညသိ အမွှဋ္ဌာ"**တိ အာဒိမာဟ။

(၁) နနု ဧဝံ အမွှဋ္ဌဿ သက္ကာနံ ဉာတိဘာဝေါ ဒဿိတော။ (ကိုင်းကုန်း)

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "တံ ကိံ မညသိ အမွှဋ္ဌာ"တိ အာဒိမာဟ။

(၃) နနု အထ ခေါ ဘဂဝါ "အယ် အမွှဋ္ဌော ခတ္တိယောသ္မီ"တိ သည် ကရောတိ၊ အတ္တနော အခတ္တိယဘာဝံ နဇာနာတိ၊ ဟန္ဒ နံ ဇာနာပေဿာမီတိ ခတ္တိယဝံသဲ့ ဒဿေတုံ ဥတ္တရိ ဒေသနံ ဝမောက္ကော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "တံ ကိံ မညသိ အမွှဋ္ဌာ"တိ အာဒိမာဟ။

(ဌ၊ နှာ ၂၃၃-လာ စတုက္က)

တတော အမွှဋ္ဌော "ယတ္ထ ဒါနိ မယံ လဂ္ဂိဿာမာတိ စိန္တယိမ္ဟ၊ တတော နော သမဏော ဂေါတမော မဟာဝါတေ ထုသံ ဓုနန္တော ဝိယ ဒူရမေဝ အဝက္ခိပိ။ ယတ္ထ ပန မယံ နံ လဂ္ဂါမ၊ တတ္ထ နော နိယောဇေသိ။ အယံ နော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒါ ဉာတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ စိန္တေတွာ ပုန ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒံ ပုစ္ဆိ။

(၁) နနု ပုဗ္ဗေ ဝိဇ္ဇာစရဏံ ပုဋ္ဌံ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒံ ပုစ္ဆိ။

(၃) နနု တတော အမွှဋ္ဌော "ယတ္ထ ဒါနိ မယံ လဂ္ဂိဿာမာတိ စိန္တယိမ္ဟ၊ တတော နော သမဏော ဂေါတမော မဟာဝါတေ ထုသံ ဓုနန္တော ဝိယ ဒူရမေဝ အဝက္ခိပိ။ ယတ္ထ ပန မယံ နံ လဂ္ဂါမ၊ တတ္ထ နော နိယောဇေသိ။ အယံ နော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒါ ဉာတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ စိန္တေသိ။

(၄) တသ္မာ ပုန ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒံ ပုစ္ဆိ။

(ဌ၊ နှာ ၂၄၀-လာ စတုက္က)

(က) ဘဂဝါ စရဏပရိယာပန္နမ္ပိ တိဝိဓံ သီလံ ဝိဘဇန္တော "ဣဒမသ္မ ဟောတိ စရဏသ္မိ"န္တိ အနိယျာတေတွာ "ဣဒမ္ပိသ္မ ဟောတိ သီလသ္မိ"န္တိ သီလဝသေနေဝ နိယျာတေသိ။

(ခ) ကသ္မာ? တဿပိ ဟိ ကိဉ္စိ ကိဉ္စိ သီလံ အတ္ထိ၊ တသ္မာ စရဏဝသေန နိယျာတိယမာနေ "မယမ္ပိ စရဏ-သမ္ပန္နာ"တိ တတ္ထ တတ္ထေဝ လဂ္ဂေယျ။

"(က) စတုက္က"

(၁) နနု စရဏပရိပန္နတ္တာ စရဏဝသေန နိယျာတေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ "ဣဒမသ္မ ဟောတိ စရဏသ္မိ"န္တိ အနိယျာတေတွာ "ဣဒမ္ပိသ္မ ဟောတိ သီလသ္မိ"န္တိ သီလဝသေနေဝ နိယျာတေသိ။

(၃) နနု အမွှဋ္ဌဿ အသမပထဂမနံ နိဝါရေန္တော တိဝိဓံ သီလံ ဝိဘဇန္တော စ ဟောတိ။ (ဌ+ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ "ဣဒမသ္မ ဟောတိ စရဏသ္မိ"န္တိ အနိယျာတေတွာ "ဣဒမ္ပိသ္မ ဟောတိ သီလသ္မိ"န္တိ သီလဝသေနေဝ နိယျာတေသိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု တိဝိဓံ သီလံ စရဏပရိယာပန္နံ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ "ဣဒမသ္မ ဟောတိ စရဏသ္မိ"န္တိ အနိယျာတေတွာ "ဣဒမ္ပိသ္မ ဟောတိ သီလသ္မိ"န္တိ သီလဝသေနေဝ နိယျာတေသိ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) နနု တဿပိ ကိဉ္စိ ကိဉ္စိ သီလံ အတ္ထိ၊ တသ္မာ စရဏဝသေန နိယျာတိယမာနေ "မယမ္ပိ စရဏသမ္ပန္နာ"တိ တတ္ထ တတ္ထေဝ လဂ္ဂေယျ။

(၄) တသ္မာ "ဣဒမဿ ဟောတိ စရဏသ္မိ"န္တိ အနိယျာတေတ္ဝာ "ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ သီလသ္မိ"န္တိ သီလဝသေနေဝ နိယျာတေသိ။

ခါရီတိ အရဏီ ကမဏ္ဍလု သုဇာစာမရာဒယော တာပသပရိက္ခာရာ။

(၁) နနု ခါရီသဒ္ဒေါ ခါရိယံ ဝါ ကာဇေ ဝါ တာပသပရိက္ခာရေ ဝါ ဝတ္တတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ခါရီတိ အရဏီ ကမဏ္ဍလု သုဇာစာမရာဒယော တာပသပရိက္ခာရာတိ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု (တေသံ မတိယာ) တဒညေသံ အသမ္ဘဝေါ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ခါရီတိ အရဏီ ကမဏ္ဍလု သုဇာစာမရာဒယော တာပသပရိက္ခာရာတိ သံဝဏ္ဏိတံ။

ဝိဇောတိ ကာဇော။

(၁) နနု "အထော မာနေ ပကာရေ စ၊ ကောဋ္ဌာသေ စ ဝိဇော ဒ္ဝိသူ"တိ ဝုတ္တံ။ (ဓာန်)

(၂) အထ ကသ္မာ ဝိဇောတိ ကာဇောတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု တဒညေသံ အသမ္ဘဝေါ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဝိဇောတိ ကာဇောတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

တေ "**ခါရီ**တိ ကာဇဿ နာမံ။

(၁) နနု ခါရီသဒ္ဒေါ ခါရိယံ ဝါ ကာဇေ ဝါ တာပသပရိက္ခာရေ ဝါ ဝတ္တတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ တေ "ခါရီတိ ကာဇဿ နာမ"န္တိ ဝဏ္ဏယန္တိ။

(၃) နနု (တေသံ မတိယာ) တဒညေသံ အသမ္ဘဝေါ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ တေ "ခါရီတိ ကာဇဿ နာမ"န္တိ ဝဏ္ဏယန္တိ။

သော အညဒတ္ထု ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဿေဝ ပရိစာရကော သမ္ဗဇ္ဈတိ။ (ပါဠိတော်)

(က) ကာမဉ္စ ဂုဏာဓိကောပိ ခီဏာသဝသာမဏ္ဏေရော ပုထုဇ္ဇနဘိက္ခုနော ဝုတ္တနယေန ပရိစာရကော ဟောတိ။

(ခ) အယံ ပန နာဒိသော ဂုဏဝသေနပိ ဝေယျာဝစ္စကရဏဝသေနပိ လာမကောယေဝ။

"(က)ဝါက္ယ ပိကို အရ္ထတ္ထ ကြဲ၍ ဋီသစ်နှင့် တွဲဖက်လျက် စတုက္က"

(၁) နနု ဂုဏာဓိကော ခီဏာသဝသာမဏ္ဏေရော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပုထုဇ္ဇနဘိက္ခုနော ဝုတ္တနယေန ပရိစာရကော ဟောတိ။

(၃) အနေကသတသဟဿသံဝရဝိနယသမာဒါနဝသေန ဥပသမ္ပန္နဘာဝဿ ဝိသိဋ္ဌဘာဝတော။ (ဋီသစ်)

(၄) ပုထုဇ္ဇနဘိက္ခုနော ဝုတ္တနယေန ပရိစာရကော ဟောတိ။

"က+ခ–ဝါက္ယ (ဝါ) ပါဠိတော် ရှု၍ (ဝါ) ကာမဉ္စသဒ္ဒါ ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ဂုဏာဓိကောပိ ခီဏာသဝသာမဏ္ဏေရော ပုထုဇ္ဇနဘိက္ခုနော ဝုတ္တနယေန ပရိစာရကော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သော အညဒတ္ထု ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဿေဝ ပရိစာရကော သမ္ဗဇ္ဈတီတိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု အယံ နာဒိသော ဂုဏဝသေနပိ ဝေယျာဝစ္စကရဏဝသေနပိ လာမကောယေဝ ဟောတိ။

http://www.dhammadownload.com

(၄) တသ္မာ သော အညဒတ္ထု ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နသ္မေ ပရိစာရကော သမ္မဒေတိတိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။

ကာမဥ္စသဒ္ဒါ ထားရခြင်းအကြောင်း

ခီဏာသဝ သာမဏေပင် ဖြစ်စေကာမူ ပုထုဇဉ်ရဟန်း၏ ဝတ်ကြီး,ဝတ်ငယ်ကို ပြုစုရသောကြောင့် ပရိစာရက အမည်ရသည် ဖြစ်ပါလျက် ရသေ့ကိုမှ ပရိစာရကဟု အထူးမိန့်တော်မူထားသော "သော အညဒတ္ထု ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နသ္မေ ပရိစာရကော သမ္မဒေတိ"ဟူသော ပါဠိတော်သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ကာမဥ္စသဒ္ဒါကို ထားသည်။ (ဘာဋ္ဌီ)

(တစ်နည်း) ရသေ့တို့၏ အကျင့်သည် ဝိဇ္ဇာစရဏနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းတို့၏ အလုပ်အကျွေးမျှသာ တည်းဟူသော အနက်ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ကာမဥ္စသဒ္ဒါကို ထားသည်။ (အဖြေသစ်)

အမှာ။ ဂုဏာဓိကောပိ၌ ပိသဒ္ဒါသည် = ဂရဟာ အနက်ကို ထွန်းပြ၏။ (ကိုင်းကုန်း)

(က) ကသ္မာ ပန တာပသပဗ္ဗဇ္ဇာ သာသနဿ ဝိနာသမုခန္တိ ဝုတ္တာတိ?။

(ခ) ယသ္မာ ဂဒ္ဓဗ္ဗံ ဂဒ္ဓဗ္ဗံ သာသနံ တာပသပဗ္ဗဇ္ဇာဝသေန သြသက္ကိသတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု တာပသော ကမ္မဝါဒိကိရိယဝါဒိနော၊ န သာသနဿ ပဋ္ဌာဏီဘူတာ။ (ဋီသစ်ညွှန်း ကိုင်းကုန်း)

(၂) အထ ကသ္မာ တာပသပဗ္ဗဇ္ဇာ သာသနဿ ဝိနာသမုခန္တိ ဝုတ္တာ။

(၃) နနု ဂဒ္ဓဗ္ဗံ ဂဒ္ဓဗ္ဗံ သာသနံ တာပသပဗ္ဗဇ္ဇာဝသေန သြသက္ကိသတိ။

(၄) တသ္မာ တာပသပဗ္ဗဇ္ဇာ သာသနဿ ဝိနာသမုခန္တိ ဝုတ္တာ။

(၎၊ နှာ ၂၄၃-လာ စတုက္က)

ကွဒါနိ ဘဂဝါ သာစရိယကဿ အမ္ဗဋ္ဌဿ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒါယ အပါယမုခမိွ အပ္ပတ္တဘာဝံ ဒဿေတုံ **"တံ ကိံ မညသိ အမ္ဗဋ္ဌ"**တိအာဒိမာဟ။

(၁) နနု ဧဝံ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒါယ စတ္တာရိ အပါယမုခါနိ ဒဿိတာနိ။ (ပခုက္က၂)

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "တံ ကိံ မညသိ အမ္ဗဋ္ဌ"တိအာဒိမာဟ။

(၃) နနု ကွဒါနိ ဘဂဝါ သာစရိယကဿ အမ္ဗဋ္ဌဿ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒါယ အပါယမုခမိွ အပ္ပတ္တဘာဝံ ဒဿေတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "တံ ကိံ မညသိ အမ္ဗဋ္ဌ"တိအာဒိမာဟ။

အတ္ထနာ အာပါယိကောပိ အပရိပ္ပူရမာနောတိ အတ္တနာ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒါယ အာပါယိကေနာပိ အပရိပ္ပူရမာနေန။

(၁) နနု ပါဠိယံ အာပါယိကောပိ အပရိပ္ပူရမာနောတိ ပစ္စတ္တဝစနေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ အာပါယိကေနာပိ အပရိပ္ပူရမာနေနာတိ ကရဏဝစနေန တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု အတ္တနာ အာပါယိကေန ဟောန္တေနာပိ တဿံ အပရိပ္ပူရမာနေန ပေါက္ခရသာတိနာ ဧသော ဝါစာ ဘာသိတာတိ အတ္ထတော သမ္ဗန္ဓတ္တာ ကတ္တုတ္ထေ ဧတံ ပစ္စတ္တဝစနံ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ အာပါယိကေနာပိ အပရိပ္ပူရမာနေနာတိ ကရဏဝစနေန မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

http://www.dhammadownload.com

ဗြာဟ္မဏော ခေါ ပန အမ္မဠ ပေါက္ခရသာတိ ရညော ပသေနဒိသ ကောသလသ ဒတ္တိကံ ဘုဥ္ဇတိ။
(ပါဠိတော်)

(က) **သမ္မုခီဘာဝမ်ိ နု ခေါတီ**တိ ကသ္မာ နု ဒဒါတိ။
(ခ) သော ကိရ သမ္မုခါဝဠ္ဍနိံ နာမ ဝိဇ်ံ ဇာနာတိ။
(ဂ) တသ္မာ ရာဇာ နာမေ ဂဟိတေ "နု ဒေမိ"တိ ဝတ္တုံ နု သက္ကောတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ ရညော ပသေနဒိသ ကောသလသ ဒတ္တိကံ ဘုဥ္ဇတိ။ (ကိုင်းကုန်း)
(တစ်နည်း) နနု ပေါက္ခရသာတိ ဗြာဟ္မဏော ပဏ္ဍိတော ခတ္တဝိဇ္ဇာယ ကုသလော၊ တေန သဟ မန္တေတွာ ကတကမ္မံ နာမ နု ဝိရဇ္ဈတိ။ (ဥယျာဉ်)
(တစ်နည်း) နနု သမ္မုခီဘာဝမတ္တမ်ိ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ (စာစဉ်)
(၂) အထ ကသ္မာ သမ္မုခီဘာဝမ်ိ နု ဒဒါတိ။
(၃) နနု သော သမ္မုခါဝဠ္ဍနိံ နာမ ဝိဇ်ံ ဇာနာတိ။
(၄) တသ္မာ သမ္မုခီဘာဝမ်ိ နု ဒဒါတိ။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု အဒါတုကာမော ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ "နု ဒေမိ"တိ ဝတ္တုံ နု သက္ကောတိ။
(၃) နနု သော သမ္မုခါဝဠ္ဍနိံ နာမ ဝိဇ်ံ ဇာနာတိ။
(၄) တသ္မာ "နု ဒေမိ"တိ ဝတ္တုံ နု သက္ကောတိ။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု နာမမတ္တမေဝ ဂဟိတံ။
(၂) အထ ကသ္မာ တသ္မာ ဗြာဟ္မဏသ္မာ ဒိန္နော။
(၃) နနု ရာဇာ "နု ဒေမိ"တိ ဝတ္တုံ နု သက္ကောတိ။
(၄) တသ္မာ တသ္မာ ဗြာဟ္မဏသ္မာ ဒိန္နော။

တသ္မာ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော သမ္မုခီဘာဝံပိ နု ဒဒါတိ။ ယဒါပိ တေန မန္တေတိ၊ တိရောဒုဿန္တေန မန္တေတိ။ (ပါဠိတော်)

(က) တတော ပဋ္ဌာယ တသ္မာ ရာဇာ သမ္မုခီဘာဝံ နု ဒဒါတိ။
(ခ) ယသ္မာ ပန သော ဗြာဟ္မဏော ပဏ္ဍိတော ခတ္တဝိဇ္ဇာယ ကုသလော၊ တေန သဟ မန္တေတွာ ကတကမ္မံ နာမ နု ဝိရဇ္ဈတိ။ တသ္မာ သာဏိပါကာရဿ အန္တော ဌတွာ ဗဟိ ဌိတေန တေန သဒ္ဒိံ မန္တေတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု တတော ပဋ္ဌာယ တသ္မာ ရာဇာ သမ္မုခီဘာဝံ နု ဒဒါတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ သာဏိပါကာရဿ အန္တော ဌတွာ ဗဟိ ဌိတေန တေန သဒ္ဒိံ မန္တေတိ။
(၃) နနု သော ဗြာဟ္မဏော ပဏ္ဍိတော ခတ္တဝိဇ္ဇာယ ကုသလော၊ တေန သဟ မန္တေတွာ ကတကမ္မံ နာမ နု ဝိရဇ္ဈတိ။

http://www.dhammadownload.com

(၄) တသွာ သာဏိပါကာရဿ အန္တော ဌတွာ ဗဟိ ဋ္ဌိတေန တေန သဒ္ဒိ့ မန္တေတိ။

"(ခ)ဝါကျသက်သက် စတုက္က"

(၁) နနု ဒုဝိဓေနပိ ကာရဏေန ရာဇာ ဗြာဟ္မဏာဿ သမ္မုခါဘာဝံ နာ ဒေတိ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသွာ သာဏိပါကာရဿ အန္တော ဌတွာ ဗဟိ ဋ္ဌိတေန တေန သဒ္ဒိ့ မန္တေတိ။ (၄)

(ဝါ) အထ ကသွာ တဒုပသင်္ကမနံ နာ ပဋိက္ခိတ္တံ။ (ဋီသစ်)

(၃) နနု သော ဗြာဟ္မဏော ပဏ္ဍိတော ခတ္တဝိဇ္ဇာယ ကုသလော၊ တေန သဟ မန္တေတွာ ကတကမ္မံ နာမ နာ ဝိရုဇ္ဈတိ။

(၄) တသွာ သာဏိပါကာရဿ အန္တော ဌတွာ ဗဟိ ဋ္ဌိတေန တေန သဒ္ဒိ့ မန္တေတိ။ (၄)

(ဝါ) တသွာ တဒုပသင်္ကမနံ နာ ပဋိက္ခိတ္တံ။ (ဋီသစ်)

အမှာ။ အချို့သော ဆရာမြတ်တို့က = ယဒါပိ တေန မန္တေတိ၊ တိရောဒုဿန္တေန မန္တေတိ ဟူသော ပါဠိတော်ကို စောဒနာ+ပရိဟာရ အဖြစ်ဖြင့်လည်း ထုတ်ကြသေး၏။

ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်း

"သမ္မုခီဘာဝံ နာ ဒဒါတိ"ဟူသော ပါဠိတော်သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ခ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါထားသည်။

(က) ယဿ ရညော ဗြာဟ္မဏော ဉာဒိသံ ဘိက္ခံ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ။

(ခ) ကထံ တဿ ဗြာဟ္မဏဿ သော ရာဇာ သမ္မုခီဘာဝမွိ နာ ဒဒေယျ။

(ဂ) အယံ ပန အဒိန္နကံ မာယာယ ဂဏှာတိ။

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ယဿ ရညော ဗြာဟ္မဏော ဉာဒိသံ ဘိက္ခံ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ။

(၂) အထ ကသွာ တဿ ဗြာဟ္မဏဿ သော ရာဇာ သမ္မုခီဘာဝမွိ နာ ဒဒေယျ။

(၃) နနု အယံ အဒိန္နကံ မာယာယ ဂဏှာတိ။

(၄) တသွာ တဿ ဗြာဟ္မဏဿ သော ရာဇာ သမ္မုခီဘာဝမွိ နာ ဒဒေယျ။

တဒေတံ ဧဝံ ရဟာဿမွိ ပဋိစ္ဆန္နမွိ 'အဒ္ဓါ သဗ္ဗညူ သမဏော ဂေါတမော'တိ နိဋ္ဌံ ဂမိဿတီ"တိ ဘဂဝါ ပကာသေသိ။

(၁) နနု တဒေတံ ဧဝံ ရဟာဿံ ပဋိစ္ဆန္နံ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသွာ ဘဂဝါ ပကာသေသိ။

(၃) နနု 'အဒ္ဓါ သဗ္ဗညူ သမဏော ဂေါတမော'တိ နိဋ္ဌံ ဂမိဿတိ။

(၄) တသွာ ဘဂဝါ ပကာသေသိ။

ခြင်များလျှင် လူသေတတ်သည်။
ချင်များလျှင် ဘဝသေတတ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၂၄၄-လာ စတုက္က)

ဣဒါနိ အယဉ္စ အမ္ဗဋ္ဌော, အာစရိယော စဿ မန္တေ နိဿာယ အတိမာနိနော။ တေန တေသံ မန္တနိဿိတ-မာနနိမ္မဒနတ္ထံ ဥတ္တရိ ဒေသနံ ဝမ္ဗေန္တော "**တံ ကိံ မညသိ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဣဓ ရာဇာ**"တိအာဒိမာဟ။

(၁) နနု ရဟဿမ္ပိ ပဋိစ္ဆန္နမ္ပိ ကာရဏံ ပကာသိတံ။ (ပခုက္ကူ)

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "တံ ကိံ မညသိ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဣဓ ရာဇာ"တိအာဒိမာဟ။

(၃) နနု ဣဒါနိ အယဉ္စ အမ္ဗဋ္ဌော, အာစရိယော စဿ မန္တေ နိဿာယ အတိမာနိနော။ တေန တေသံ မန္တနိဿိတ-မာနနိမ္မဒနတ္ထံ ဥတ္တရိ ဒေသနံ ဝမ္ဗေန္တော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ပုန "တံ ကိံ မညသိ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဣဓ ရာဇာ"တိအာဒိမာဟ။

(က) တေ ကိရ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဩလောကေတွာ ပရူပဃာတံ အကတွာ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ပါဝစနေန သဟ သံသန္ဒိတွာ မန္တေ ဂန္ထိံသု။

(ခ) အပရာ ပရေ ပန ဗြာဟ္မဏာ ပါဏာတိပါတာဒီနိ ပက္ခိပိတွာ တယော ဝေဒေ ဘိန္ဒိတွာ ဗုဒ္ဓဝစနေန သဒ္ဓိံ ဝိရုဒ္ဓေ အကံသု။

"(ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု တေ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဩလောကေတွာ ပရူပဃာတံ အကတွာ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ပါဝစနေန သဟ သံသန္ဒိတွာ မန္တေ ဂန္ထိံသု။

(၂) အထ ကသ္မာ အပရာ ပရေ ဗြာဟ္မဏာ ပါဏာတိပါတာဒီနိ ပက္ခိပိတွာ တယော ဝေဒေ ဘိန္ဒိတွာ ဗုဒ္ဓဝစနေန သဒ္ဓိံ ဝိရုဒ္ဓေ အကံသု။

(၃) နနု ဓနံ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ, နသက္ကာ ဓနရဟိတေဟိ အယံ သမ္ပတ္တိ ပါပုဏိတုန္တိ စိန္တေန္တိ။ (သုတ္တနိ၊ ၄)

(၄) တသ္မာ အပရာ ပရေ ဗြာဟ္မဏာ ပါဏာတိပါတာဒီနိ ပက္ခိပိတွာ တယော ဝေဒေ ဘိန္ဒိတွာ ဗုဒ္ဓဝစနေန သဒ္ဓိံ ဝိရုဒ္ဓေ အကံသု။

ဣဓ ဘဂဝါ ယသ္မာ "ဧသ ပုစ္ဆိယမာနောပိ အတ္တနော အဝတ္ထရဏဘာဝံ ဥတွာ ပဋိဝစနံ နဒဿတီ"တိ ဇာနာတိ၊ တသ္မာ ပဋိညံ အဂဟေတွာဝ တံ ဣသိဘာဝံ ပဋိက္ခိပိ။

(၁) နနု ယထာ ဟေဋ္ဌာ ပဋိညာ ဂဟိတာ၊ တထာ ဣဓာပိ ပဋိညံ ဂဟေတွာဝ ဒေသနံ ကာတဗ္ဗံ။ (ကိုင်းကုန်း) (တစ်နည်း) နနု ပဋိဘာဂဂဟဏဝသေန ဒေသနာ သောတာပတိတံ ကရောတိ။ (မန်း-မိုးကောင်း)

(၂) အထ ကသ္မာ ဣဓ ဘဂဝါ ပဋိညံ အဂဟေတွာဝ တံ ဣသိဘာဝံ ပဋိက္ခိပိ။

(၃) နနု ဘဂဝါ "ဧသ ပုစ္ဆိယမာနောပိ အတ္တနော အဝတ္ထရဏဘာဝံ ဥတွာ ပဋိဝစနံ နဒဿတီ"တိ ဇာနာတိ။

(၄) တသ္မာ ဣဓ ဘဂဝါ ပဋိညံ အဂဟေတွာဝ တံ ဣသိဘာဝံ ပဋိက္ခိပိ။

ဧသ ပုစ္ဆိယမာနောပိ အတ္တနော အဝတ္ထရဏဘာဝံ ဥတွာ ပဋိဝစနံ နဒဿတိ။

(၁) နနု ဧသ ပုစ္ဆိယမာနော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အမ္ဗဋ္ဌော ပဋိဝစနံ နဒဿတိ။

(၃) နနု အတ္တနော အဝတ္ထရဏဘာဝံ ဇာနာတိ။

(၄) တသ္မာ အမ္ဗဋ္ဌော ပဋိဝစနံ နဒဿတိ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၄၅-လာ စတုက္က)

(က) ဝဠဝါနံယေဝ ဝါလာ ကပ်ိတာ၊ နံ ရထာနံ။
(ခ) ဝဠဝပယုတ္တတ္တာ ပနံ ရထာပိ "ကုတ္တဝါလာ"တိ ဝုတ္တာ။

"က+ခ (ဝါ) ခ စတုက္က"

(၁) နနု ဝဠဝါနံယေဝ ဝါလာ ကပ်ိတာ၊ နံ ရထာနံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ရထာပိ "ကုတ္တဝါလာ"တိ ဝုတ္တာ။
(၃) ရထာ ဝဠဝပယုတ္တတ္တာ။
(၄) ရထာပိ "ကုတ္တဝါလာ"တိ ဝုတ္တာ။

ပနသဒ္ဒါ ထားရခြင်းအကြောင်း

ကုတ္တဝါလေဟိ ဟူသော ပါဠိတော်သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (ခ)ဝါကျ၌ ပနသဒ္ဒါကို ထားသည်။

(က) **ဥပကာရိကာ**တိ ပရေသံ အာရောဟနိဝါရဏတ္ထံ သမန္တာနဂဏံ ပါကာရဿ အဓေဘာဂေ ကတသုဓာကမ္မံ ဝုစ္စတိ။
(ခ) ဣဓ ပန တာဟိ ဥပကာရိကာဟိ ယုတ္တာနိ နဂရာနေဝ "နဂရူပကာရိကာယော"တိ အဓိပ္ပေတာနိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဥပကာရိကာတိ ပရေသံ အာရောဟနိဝါရဏတ္ထံ သမန္တာနဂဏံ ပါကာရဿ အဓေဘာဂေ ကတသုဓာကမ္မံ ဝုစ္စတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဣဓ နဂရာနေဝ "နဂရူပကာရိကာယော"တိ အဓိပ္ပေတာနိ။
(၃) နနု တာဟိ ဥပကာရိကာဟိ ယုတ္တာနိ။
(၄) တသ္မာ ဣဓ နဂရာနေဝ "နဂရူပကာရိကာယော"တိ အဓိပ္ပေတာနိ။

"တစ်နည်း"

(၁) နနု ဥပကာရိကာတိ ပရေသံ အာရောဟနိဝါရဏတ္ထံ သမန္တာနဂဏံ ပါကာရဿ အဓေဘာဂေ ကတသုဓာကမ္မံ ဝုစ္စတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဣဓ တာဟိ ဥပကာရိကာဟိ ယုတ္တာနိ နဂရာနေဝ "နဂရူပကာရိကာယော"တိ အဓိပ္ပေတာနိ။
(၃) တဒညဿ အသမ္ဘဝတော။
(၄) ဣဓ တာဟိ ဥပကာရိကာဟိ ယုတ္တာနိ နဂရာနေဝ "နဂရူပကာရိကာယော"တိ အဓိပ္ပေတာနိ။
အမှာ။ ပဌမနည်းသည် = စာစဉ်နည်း+ကိုင်းကုန်းနည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် = ပခုက္ကူ နိသျည္ဆန်းသော အောင်ပန်းနည်း ဖြစ်၏။

ရက္ခာမေန္တိတိ တာဒိသေသု နဂရေသု ဝသန္တာပိ အတ္တာနံ ရက္ခာပေန္တိ။
(၁) နနု တာဒိသေသု နဂရေသု ဝသန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ အတ္တာနံ ရက္ခာပေန္တိ။
(၃) နနု သံသယမာပန္နာ ဟောန္တိ။ (အောင်ပန်း+ကိုင်းကုန်း)
(တစ်နည်း) နနု သတ္တာ အတ္တာနံ ပိယန္တိ။ (စာစဉ်)

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) နနု မနုဿာ ဘယတဇ္ဈိတာ ဟောန္တိ။ (စာစဉ်)

(၄) တသ္မာ အတ္တာနံ ရက္ခာပေန္တိ။

ဝိသဒ္ဒါ၏ အနက်

ဝသန္တာပိဠ္ဍ ပိသဒ္ဒါသည် = သမ္ဘာဝနာ အနက်ကို ထွန်းပြ၏။

(က) ယသ္မာ ဗုဒ္ဓါနံ နိသိန္နာနံ ဝါ နိပန္နာနံ ဝါ ကောစိ လက္ခဏံ ပရိယေသိတုံ နာ သက္ကောတိ။

(ခ) ဌိတာနံ ပန စင်္ကမန္တာနံ ဝါ သက္ကောတိ။

(ဂ) အာစိဏ္ဏဝေါတိ ဗုဒ္ဓါနံ လက္ခဏပရိယေသနတ္ထံ အာဂတဘာဝံ ဥတ္တာ ဥဒ္ဒါယာသနာ စင်္ကမာဓိဋ္ဌာနံ နာမ။

(ဃ) တေန ဘဂဝါ ဥဒ္ဒါယာသနာ ဗဟိ နိက္ခန္တော။

"(က+ဂ+ဃ) စတုက္က"

(၁) နနု ဗုဒ္ဓေါ နိသိန္နော ဝါ နိပန္နော ဝါ ဝသတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဘဂဝါ ဥဒ္ဒါယာသနာ ဗဟိ နိက္ခန္တော။

(၃) နနု အာစိဏ္ဏဝေါတိ ဗုဒ္ဓါနံ လက္ခဏပရိယေသနတ္ထံ အာဂတဘာဝံ ဥတ္တာ ဥဒ္ဒါယာသနာ စင်္ကမာဓိဋ္ဌာနံ နာမ။

(၄) တသ္မာ ဘဂဝါ ဥဒ္ဒါယာသနာ ဗဟိ နိက္ခန္တော။

"(ခ+ဂ+ဃ) စတုက္က"

(၁) နနု ဗုဒ္ဓါနံ ဌိတာနံ လက္ခဏံ ပရိယေသိတုံ သက္ကောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဘဂဝါ ဥဒ္ဒါယာသနာ ဗဟိ နိက္ခန္တော။

(၃) နနု အာစိဏ္ဏဝေါတိ ဗုဒ္ဓါနံ လက္ခဏပရိယေသနတ္ထံ အာဂတဘာဝံ ဥတ္တာ ဥဒ္ဒါယာသနာ စင်္ကမာဓိဋ္ဌာနံ နာမ။

(၄) တသ္မာ ဘဂဝါ ဥဒ္ဒါယာသနာ ဗဟိ နိက္ခန္တော။

(ဌာ နှာ ၂၄၆-လာ စတုက္က)

အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဘဂဝန္တံ စင်္ကမန္တံ အနုစင်္ကမမာနော ဘဂဝတော ကာယေ ဒွတ္တိံသမဟာ ပုရိသလက္ခ-ဏာနိ သမန္နေသိ ။ပ။ ဒ္ဝီသု မဟာပုရိသလက္ခဏေသု ကဠံတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာဓိမုစ္စတိ နာ သမ္မသီဒတိ၊ ကောသောဟိတေ စ ဝတ္ထဂုယ္ဟေ ပဟူတဇိဝှတာယ စ။ (ပါဠိတော်)

(က) ဘဂဝတော ဟိ ဝရဝါရဏသေဝ ကောသောဟိတံ ဝတ္ထဂုယှံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ပဒုမဂဗ္ဘသမာနံ။

(ခ) တံ သော ဝတ္ထပဋိစ္ဆန္နတ္တာ အပသဒ္ဒော, အန္တောမုခဂတာယ စ ဇိဝှါယ ပဟူတဘာဝံ အသလ္လက္ခေန္တော တေသု ဒ္ဝီသု လက္ခဏေသု ကင်္ခီ အဟောသိ ဝိစိကိစ္ဆိ။

"(ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ဘဂဝတော ကာယေ ကောသောဟိတဝတ္ထဂုယှပဟူတဇိဝှတာသင်္ခါတာနိ ဒွေ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ သန္တိ။ (ဥယျောဉ်)

(တစ်နည်း) နနု အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဘဂဝတော လက္ခဏာနိ သမန္နေသိ။ (စာစဉ်)

(တစ်နည်း) နနု အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဘဂဝန္တံ ပဿတိ။ (စာစဉ်)

(၂) အထ ကသ္မာ သော (အမ္ဗဋ္ဌော) တေသု ဒ္ဝီသု လက္ခဏေသု ကင်္ခီ အဟောသိ ဝိစိကိစ္ဆိ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) နနု တံ သော ဝတ္ထုပဋိစ္ဆန္နတ္တာ အပသဿန္တော, အန္တောမုခဂတာယ စ ဓိဂ္ဂါယ ပဟူတဘာဝံ အသလ္လက္ခေ-န္တော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ သော (အမ္ဗဋ္ဌော) တေသု ဒ္ဝီသု လက္ခဏေသု ကံဓီ အဟောသိ ဝိစိကိစ္ဆီ။

တံ သော ဝတ္ထုပဋိစ္ဆန္နတ္တာ အပသဿန္တော၌ "စတုက္က"

(၁) နနု ဘဂဝတော ဝရဝါရဏသ္မေဝ ကောသောဟိတံ ဝတ္ထုဂုယ္ဟံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ပဒုမဂဗ္ဘသမာနံ သံဝိဇ္ဇတိ။
(တစ်နည်း) နနု အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဘဂဝတော လက္ခဏာနိ သမန္နေသိ။
(တစ်နည်း) နနု အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဘဂဝန္တံ ပဿတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ တံ သော (အမ္ဗဋ္ဌော) နု ပဿတိ။

(၃) နနု တံ ဝတ္ထုပဋိစ္ဆန္နံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ တံ သော (အမ္ဗဋ္ဌော) နု ပဿတိ။

အမှာ။ စော+ဘောကို သုံးနည်းထုတ်ရာ၌ ပဌမနည်းသည် ဥယျာဉ်နည်း၊ နောက်နှစ်နည်းသည် စာစဉ်နည်း ဖြစ်၏။

အန္တောမုခဂတာယ စ ဓိဂ္ဂါယ ပဟူတဘာဝံ အသလ္လက္ခေန္တော၌ "စတုက္က"

(၁) နနု ဘဂဝတော ပဟူတဓိဂ္ဂါလက္ခဏံ သံဝိဇ္ဇတိ။ (ဥယျာဉ်)
(တစ်နည်း) နနု အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဘဂဝတော လက္ခဏာနိ သမန္နေသိ။ (စာစဉ်)
(တစ်နည်း) နနု အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဘဂဝန္တံ ပဿတိ။ (စာစဉ်)

(၂) အထ ကသ္မာ (အမ္ဗဋ္ဌော) ဓိဂ္ဂါယ ပဟူတဘာဝံ နု သလ္လက္ခေတိ။

(၃) နနု ဓိဂ္ဂါ အန္တောမုခဂတာ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ (အမ္ဗဋ္ဌော) ဓိဂ္ဂါယ ပဟူတဘာဝံ နု သလ္လက္ခေတိ။

(ဌ၊ နှာ ၂၄၇-လာ စတုက္က)

ပဏ္ဍိတကာတိ တမေဝ ဓိဂုစ္ဆန္တော အာဟ။

(၁) နနု ပဏ္ဍိတံ ပဏ္ဍိတာတိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ (ကိုင်းကုန်း)

(၂) အထ ကသ္မာ က-သဒ္ဒေန ဝမ္ဗေတွာ ပဏ္ဍိတကာတိ အာဟ။

(၃) နနု တမေဝ ဓိဂုစ္ဆန္တော အာဟ။

(၄) တသ္မာ က-သဒ္ဒေန ဝမ္ဗေတွာ ပဏ္ဍိတကာတိ အာဟ။

(က) ယဉ္စ သော ပုဗ္ဗေ အာစရိယေန သဒ္ဓိ ရထံ အာရုဟိတွာ သာရထိ ဟုတွာ အဂမာသိ။

(ခ) တမ္ပိသ္မာ ဌာနာ အစ္ဆိန္နဒိတွာ ရထသ္မာ ပုရတော ပဒသာယေဝသ္မာ ဂမနံ အကာသိ။

"(က) စတုက္က"

(၁) နနု ယံ သော ပုဗ္ဗေ အာစရိယေန သဒ္ဓိ ရထံ အာရုဟိတွာ သာရထိ ဟုတွာ အဂမာသိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ရထသ္မာ ပုရတော ပဒသာယေဝသ္မာ ဂမနံ အကာသိ။

(၃) နနု တမ္ပိသ္မာ ဌာနာ အစ္ဆိန္နတိ။

(၄) တသ္မာ ရထသ္မာ ပုရတော ပဒသာယေဝသ္မာ ဂမနံ အကာသိ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၄၈-လာ စတုက္က)

ဓမ္မစက္ခုန္တိ ဇတ္ထ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ အဓိပ္ပေတော။

(၁) နနု ဗြဟ္မာယုသုတ္တေ ဟေဋ္ဌိမာ တယော မဂ္ဂါ, စူဠရာဟုလောဝါဒသုတ္တေ စ အာသဝက္ခယော "ဓမ္မစက္ခု"န္တိ ဝုတ္တော။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ ဓမ္မစက္ခုန္တိ ဇတ္ထ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ အဓိပ္ပေတော။

(၃) နနု တဒညေသံ ဣဓ အသမ္ဘဝေါ ဟောတိ။

(၀ါ) ပေါက္ခရသာတိဗြာဟ္မဏာဿ သန္တာနေ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

(၄) တသ္မာ ဓမ္မစက္ခုန္တိ ဇတ္ထ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ အဓိပ္ပေတော။

ဓမ္မစက္ခုံ ဥဒပါဒိ "ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ"န္တိ။ (ပါဠိတော်)

(က) တဿ ဥပ္ပတ္တိအာကာရဒဿနတ္ထံ "**ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ**"န္တိ အာဟ။

(ခ) တဉ္စိ နိရောဓံ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ကိစ္စဝသေန ဧဝံ သဗ္ဗသဒ္ဒံတံ ပဋိဝိဇ္ဈန္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

"(က)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု "ဓမ္မစက္ခုံ ဥဒပါဒိ"တိ ဝစနေန ဗြာဟ္မဏာဿ ပေါက္ခရသာတိဿ ဓမ္မစက္ခုဿ ဥပ္ပန္နဘာဝေါ ဒဿိတော။

(၂) အထ ကိမတ္ထံ "ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ"န္တိ အာဟ။

(၃) တဿ ဥပ္ပတ္တိအာကာရဒဿနတ္ထံ။

(၄) "ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ"န္တိ အာဟ။

"(ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု မဂ္ဂဉာဏံ အသင်္ခတဓမ္မာရမ္မဏမေဝ၊ န သင်္ခတဓမ္မာရမ္မဏံ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ တဿ ဥပ္ပတ္တိအာကာရဒဿနတ္ထန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု တံ နိရောဓံ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ကိစ္စဝသေန ဧဝံ သဗ္ဗသဒ္ဒံတံ ပဋိဝိဇ္ဈန္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

(၄) တသ္မာ တဿ ဥပ္ပတ္တိအာကာရဒဿနတ္ထန္တိ ဝုတ္တံ။

သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဝုတ္တနယတ္တာ ဥတ္တာနတ္ထတ္တာ စ ပါကဋမေဝါတိ။

(၁) နနု သေသမ္ပိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

(၂) အထ ကသ္မာ သေသံ ပါကဋမေဝါတိ ဝုတ္တံ။

(၃) သဗ္ဗတ္ထ ဝုတ္တနယတ္တာ ဥတ္တာနတ္ထတ္တာ စ။

(၄) သေသံ ပါကဋမေဝါတိ ဝုတ္တံ။

==========

အရောအားလုံးကို သင်မေ့တာ ပြဿနာ မဟုတ်၊
ဘုရားကို မေ့လျှင်တော့ သင်မှားမည်။

http://www.dhammadownload.com

သောဏဒဏ္ဍသုတ်

(ဌ၊ နှာ ၂၄၉-လာ စတုက္က)

တေသံ နိဝါသော ဧကောပိ ဇနပဒေါ ရူဠ္ဍသဒ္ဒေန အဂ်ါတိ ဝုစ္စတိ။

(၁) နနု တေသံ နိဝါသော ဧကော ဇနပဒေါ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အဂ်ါတိ ဗဟုဝစနေန ဝုစ္စတိ။

(၃) နနု ရူဠ္ဍသဒ္ဒေါ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ အဂ်ါတိ ဗဟုဝစနေန ဝုစ္စတိ။

(နိယံ) လက္ခဏကို၊ ပိဖြင့်ဆိုမူ၊ ထိုလက္ခဏာ၊ စောဒကဏ်၊ ပြင်ကြဟေတု အာဘော်တည်း။

အပိသဒ္ဒါ၏ အနက်နှင့် အဓိပ္ပါယ်

ဧကောပိဠ္ဍ အပိကား = အနုဂ္ဂဟ (သမ္ဘာဝနာ)အနက် ရှိ၏။

ယင်းအပိသဒ္ဒါဖြင့် အဂ်ါမင်းသားတို့၏ နေရာဇနပုဒ်သည် တစ်ခုတည်းသာ ဖြစ်သော်လည်း ရူဠ္ဍိသဒ္ဒါ ဖြစ်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုနိုင်ပါသေး၏။ ဇနပုဒ်အများကို ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုရာ၌ကား အဘယ်မှာ ဆိုဘွယ်ရာ ရှိပါတော့အံ့နည်းဟု ခြီးမြှောက်သောကြောင့် ဧကောပိဠ္ဍ အပိသဒ္ဒါသည် သမ္ဘာဝနာအနက် ရှိ၏။ (ဋီ)

ဘဂဝါ စမ္မာယံ ဝိဟရတိ ဂဂ္ဂရာယ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ။ (ပါဠိတော်)

(က) တသ္မိံ ဘဂဝါ ကုသုမဂန္ဓသုဂန္ဓေ စမ္မကဝနေ ဝိဟရတိ။

(ခ) တံ သန္ဓာယ "ဂဂ္ဂရာယ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ"တိ ဝုတ္တံ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ "ဂဂ္ဂရာယ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ"တိ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ တသ္မိံ ဘဂဝါ ကုသုမဂန္ဓသုဂန္ဓေ စမ္မကဝနေ ဝိဟရတီတိ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု တံ (စမ္မကဝနံ) သန္ဓာယ "ဂဂ္ဂရာယ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ"တိ ဝုတ္တံ။

(၄) တသ္မာ တသ္မိံ ဘဂဝါ ကုသုမဂန္ဓသုဂန္ဓေ စမ္မကဝနေ ဝိဟရတီတိ သံဝဏ္ဏိတံ။

"(တစ်နည်း)"

(၁) နနု တသ္မိံ ဘဂဝါ ကုသုမဂန္ဓသုဂန္ဓေ စမ္မကဝနေ ဝိဟရတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပါဠိယံ "ဂဂ္ဂရာယ ပေါက္ခရဏိယာ"တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု တံ (စမ္မကဝနံ) သန္ဓာယ "ဂဂ္ဂရာယ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ"တိ ဝုတ္တံ။

(၄) တသ္မာ ပါဠိယံ "ဂဂ္ဂရာယ ပေါက္ခရဏိယာ"တိ ဝုတ္တံ။

မဟတိယာ သေနာယ သမန္နာဂတတ္တာ **သေနိယော**။

(၁) နနု အညေသမ္ပိ ရာဇူနံ သေနာယော သန္တိ။ (ကိုင်းကုန်း)

(၂) အထ ကသ္မာ သေဝ ရာဇာ သေနိယောတိ ဝုတ္တံ။

(၃) မဟတိယာ သေနာယ သမန္နာဂတတ္တာ။

(၄) သေဝ ရာဇာ သေနိယောတိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

သံဃော ဧတေသံ အတ္ထိတိ **သဃီ**။

(၁) နနု ပါဠိယံ "သဃီ"တိ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ "ဧတေသ"န္တိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု ပါဠိယံ ဗြာဟ္မဏာဂဟပတိကာနမဓမ္မေတတ္တာ "သံဃိနော"တိ ဝတ္တဗ္ဗေ "သဃီ"တိ ပုထုတ္တေ ဧကဝစနံ ဝုတ္တန္တိ ဒဿေတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ "ဧတေသ"န္တိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

ပုဗ္ဗေ နဂရဿ အန္တော အဂဏာ ဗဟိ နိက္ခမိတ္တာ ဂဏာတံ ပတ္တာတိ **ဂဏီဘူတာ**။

(၁) နနု ပုဗ္ဗေ နဂရဿ အန္တော အဂဏာ ဘဝန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဂဏီဘူတာတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဗဟိ နိက္ခမိတ္တာ ဂဏာတံ ပတ္တာ။

(၄) တသ္မာ ဂဏီဘူတာတိ ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၂၅၀-လာ စတုက္က)

(က) တဒါ စ တသ္မိံ နဂရေ ယညော နတ္ထိ။ သောဏဒဏ္ဍသ ပန သန္တိကေ မန္တသဏ္ဌာယနတ္ထံ ဧတေ သန္နိပတိတာ။

(ခ) တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေနာ"တိ။

"(က)ဝါကျသက်သက် စတုက္က"

(၁) နနု တဒါ တသ္မိံ နဂရေ ယညော နတ္ထိ။

(၂) အထ ကသ္မာ (ဝါ) အထ ကိမတ္ထံ ဧတေ (ဗြာဟ္မဏာ) သန္နိပတိတာ။

(၃) နနု သောဏဒဏ္ဍသ သန္တိကေ မန္တသဏ္ဌာယနတ္ထာ ဟောန္တိ။

(၄) တသ္မာ (ဝါ) တဒတ္ထံ ဧတေ (ဗြာဟ္မဏာ) သန္နိပတိတာ။

"(ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ "ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေနာ"တိ သာမညဝသေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ တံ (မန္တသဏ္ဌာယနတ္ထာယ သန္နိပတနံ) သန္ဓာယ "ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေနာ"တိ ဝုတ္တန္တိ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု သောဏဒဏ္ဍသ သန္တိကေ မန္တသဏ္ဌာယနတ္ထံ ဧတေ သန္နိပတိတာ။

(၄) တသ္မာ တံ (မန္တသဏ္ဌာယနတ္ထာယ သန္နိပတနံ) သန္ဓာယ "ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေနာ"တိ ဝုတ္တန္တိ သံဝဏ္ဏိတံ။

ဧဝံ ဧတံ ကာရဏံ ဝတ္တွာ ပုန "အတ္တနော ဝဏ္ဏေ ဘညမာနေ အတုဿနကသတ္တော နာမ နတ္ထိ။ ဟန္ဒဿ ဝဏ္ဏံ ဘဏာနေန ဂမနံ နိဝါရေဿာမာ"တိ စိန္တေတွာ "**ဘဝံ ဟိ သောဏဒဏ္ဍော ဉာတော သုဇာတော**"တိအာဒိနိ ကာရဏာနိ အာဟံသု။'

(၁) နနု ဧဝံ ဧတံ ကာရဏံ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "ဘဝံ ဟိ သောဏဒဏ္ဍော ဉာတော သုဇာတော"တိအာဒိနိ ကာရဏာနိ အာဟံသု။

(၃) နနု "အတ္တနော ဝဏ္ဏေ ဘညမာနေ အတုဿနကသတ္တော နာမ နတ္ထိ၊ ဟန္ဒဿ ဝဏ္ဏံ ဘဏာနေန ဂမနံ နိဝါရေဿာမာ"တိ စိန္တေသုံ။

(၄) တသ္မာ ပုန "ဘဝံ ဟိ သောဏဒဏ္ဍော ဉာတော သုဇာတော"တိအာဒိနိ ကာရဏာနိ အာဟံသု။

http://www.dhammadownload.com

(က) **သံသုဒ္ဓဂဟဏီကောတိ** သံသုဒ္ဓါ တေ မာတုဂဟဏီ။
(ခ) ကုစ္ဆိတိ အတ္ထော။
(ဂ) **သမဓေါပါကိနိယာ ဂဟဏီယာတိဓတ္ထ** ပန ကမ္မဓတေဖောဓာတု "ဂဟဏီ"တိ ဝုစ္စတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ ဂဟဏီသဒ္ဒါ သာမညဝသေန ဝုတ္တော။
(၂) အထ ကသ္မာ ဂဟဏီသဒ္ဒသ္သ ကုစ္ဆိတိ အတ္ထော တယာ သံဝဏ္ဏိတော။
(၃) နနု သံသုဒ္ဓါတိပဒံ ဥပနိဓာယ သံသုဒ္ဓဂဟဏီကောတိဓတ္ထ ဂဟဏီသဒ္ဒသ္သ ကုစ္ဆိတိ အတ္ထောယေဝ သမ္ဘဝတိ။ (အနွယ)
နနု ဣဓ ကမ္မဓတေဖောဓာတူတိ အတ္ထော န သမ္ဘဝတိ။ (ဗျတိရေက)
(၄) တသ္မာ ဂဟဏီသဒ္ဒသ္သ ကုစ္ဆိတိ အတ္ထော မယာ သံဝဏ္ဏိတော။

"(ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ဂဟဏီသဒ္ဒတ္ထော ကုစ္ဆိတိ အတ္ထော သမ္ဘဝတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ကမ္မဓတေဖောဓာတု "ဂဟဏီ"တိ ဝုစ္စတိ။
(၃) နနု သမဓေါပါကိနိယာတိ ဝိသေသနပဒံ ဥပနိဓာယ သမဓေါပါကိနိယာ ဂဟဏီယာတိဓတ္ထ ဂဟဏီသဒ္ဒသ္သ ကမ္မဓတေဖောဓာတူတိ အတ္ထောယေဝ သမ္ဘဝတိ။ (အနွယ)
နနု သမဓေါပါကိနိယာ ဂဟဏီယာတိဓတ္ထ ကုစ္ဆိတိ အတ္ထော န သမ္ဘဝတိ။ (ဗျတိရေက)
(၄) တသ္မာ ကမ္မဓတေဖောဓာတု ဂဟဏီတိ ဝုစ္စတိ။

ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ။ (ပါဠိတော်)
(က) **ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါတိ** ဓတ္ထ ပိတုပိတာ ပိတာမဟော၊ ပိတာမဟဿ ယုဂံ ပိတာမဟယုဂံ။
(ခ) **ယုဂန္တိ** အာယုပ္ပမာဏံ ဝုစ္စတိ။
(ဂ) အဘိလာပမတ္တမေဝ ဓေတံ။
(ဃ) အတ္ထတော ပန ပိတာမဟောယေဝ ပိတာမဟယုဂံ။
(င) တတော ဥဒ္ဓံ သဗ္ဗေပိ ပုဗ္ဗပုရိသာ ပိတာမဟဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟိတာ။

"(ခ)ဝါကျသက်သက် စတုက္က"

(၁) နနု ယုဂသဒ္ဒေါ ရထာဒျင်္ဂကပ္ပယုဂလေသု အတ္ထေသု ဒိဿတိ။ (ဓာန်)
(၂) အထ ကသ္မာ ယုဂန္တိ အာယုပ္ပမာဏံ ဝုစ္စတီတိ ဝုတ္တံ။
(၃) တဒညတ္ထာနံ အသမ္ဘဝတော။
(၄) ယုဂန္တိ အာယုပ္ပမာဏံ ဝုစ္စတီတိ ဝုတ္တံ။

"(က+ဂ+ဃ) စတုက္က"

(၁) နနု ပိတာမဟဿ ယုဂံ ပိတာမဟယုဂံ နာမ ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ အတ္ထတော ပိတာမဟောယေဝ ပိတာမဟယုဂန္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု အဘိလာပမတ္တမေဝ ဓတံ။ (အဋ္ဌကထာ)
(တစ်နည်း) နနု သောဝ ပဓာနဘာဝေန အဓိပ္ပေတော။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ အတ္ထတော ပိတာမဟောယေဝ ပိတာမဟယုဂန္တိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

"(ခ+ဂ+ဃ) စတုက္က"

(၁) နနု ယုဂန္တိ အာယုပ္ပမာဏံ ဝုစ္စတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ အတ္ထတော ပိတာမဟောယေဝ ပိတာမဟာယုဂန္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု အဘိလာပမတ္တမေဝ ဧတံ။ (အဋ္ဌကထာ)
(တစ်နည်း) နနု သောဝ ပဓာနဘာဝေန အဓိပ္ပေတော။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ အတ္ထတော ပိတာမဟောယေဝ ပိတာမဟာယုဂန္တိ ဝုတ္တံ။

"တစ်နည်း"

(၁) နနု ယုဂန္တိ အာယုပ္ပမာဏံ ဝုစ္စတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ အဘိလာပမတ္တမေဝ ဧတံ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု အတ္ထတော ပိတာမဟောယေဝ ပိတာမဟာယုဂံ။
(၄) တသ္မာ အဘိလာပမတ္တမေဝ ဧတံ ဝုတ္တံ။
အမှာ။ ပဌမနည်းသည် အဖြေသစ်နှင့် ဥယျာဉ်တို့၏နည်း ဖြစ်သည်။ ဒုတိယနည်းသည် စာစဉ်နည်း ဖြစ်သည်။

"(ဃ+င) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟာယုဂါတိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ အတ္ထတော ပိတာမဟောယေဝ ပိတာမဟာယုဂန္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု တတော ဥဒ္ဓံ သဗ္ဗေပိ ပုဗ္ဗပုရိသာ ပိတာမဟာဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟိတာ။
(၄) တသ္မာ အတ္ထတော ပိတာမဟောယေဝ ပိတာမဟာယုဂန္တိ ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၂၅၁-လာ စတုက္က)

ဧဝံ ယံ ယံ ဂုဏံ ဝဒန္တိ၊ တသ တသ ပဋိပက္ခဝသေန ဘဂဝတော အဂုဏယေဝ ဒဿေတိ မညမာနာ ဝဒန္တိ။
(၁) နနု ဗြာဟ္မဏာ ဘဂဝတော အဂုဏံ နု ဝဒန္တိ။ (ကိုင်းကုန်း)
(၂) အထ ကသ္မာ ဘဂဝတော အဂုဏယေဝ ဒဿေတိ မညမာနာ ဝဒန္တိတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု ဧဝံ ယံ ယံ ဂုဏံ ဝဒန္တိ၊ တသ တသ ပဋိပက္ခဝသော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ဘဂဝတော အဂုဏယေဝ ဒဿေတိ မညမာနာ ဝဒန္တိတိ ဝုတ္တံ။

ပေါက္ခရတာ ဝုစ္စတိ သုန္ဒရဘာဝေါ။
(၁) နနု "ပေါက္ခရံ ပဒုမေ ဒေဟေ၊ ဝဇ္ဇာဏ္ဍမုခေပိ စ။ သုန္ဒရတ္တေ စ သလိလေ၊ မာတင်္ကရကောဋ္ဌိယ"န္တိ အဘိဓာနပ္ပဒီပိကာယံ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ ပေါက္ခရတာ ဝုစ္စတိ သုန္ဒရဘာဝေါတိ သံဝဏ္ဏနာ ကတာ။
(၃) နနု တဒညေသံ အသမ္ဘဝေါ ဟောတိ။ (ဗျတိရေက)
နနု သုန္ဒရတ္ထသေဝ သမ္ဘဝေါ ဟောတိ။ (အနွယ)
(၄) တသ္မာ ပေါက္ခရတာ ဝုစ္စတိ သုန္ဒရဘာဝေါတိ သံဝဏ္ဏနာ ကတာ။

http://www.dhammadownload.com

"**ပေါက္ခရန္တိ** သရီရံ ဝဒန္တိ။

(၁) နနု "ပေါက္ခရံ ပဒုမေ ဒေဟေ၊ ဝဇ္ဇဘဏ္ဍမုခေပိ စ။ သုန္ဒရတ္တေ စ သလိလေ၊ မာတင်္ဂကရကောဋ္ဌိယ"န္တိ အဘိဓာနပ္ပဒီပိကာယံ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပေါက္ခရန္တိ သရီရန္တိ ဝဒန္တိ။

(၃) နနု တဒညေသံ အသမ္ဘဝေါ ဟောတိ။ (ဗျတိရေက)

နနု သရီရတ္ထသေဝ သမ္ဘဝေါ ဟောတိ။ (အန္ဝယ)

(၄) တသ္မာ ပေါက္ခရန္တိ သရီရန္တိ ဝဒန္တိ။

ဗြဟ္မဝဏ္ဏီတိ သေဋ္ဌဝဏ္ဏီ၌ "ဗြဟ္မသဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဓါရကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု "ပိတာမဟေ ဇိနေ သေဋ္ဌေ၊ ဗြာဟ္မဏေ စ ပိတူသွပိ။ ဗြဟ္မာ ဝုတ္တော တထာ ဗြဟ္မံ၊ ဝေဒေ တပသိ ဝုစ္စတေ"တိ အဘိဓာနပ္ပဒီပိကာယံ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဗြဟ္မဝဏ္ဏီတိ သေဋ္ဌဝဏ္ဏီတိ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု တဒညေသံ အသမ္ဘဝေါ ဟောတိ။ (ဗျတိရေက)

နနု သေဋ္ဌတ္ထသေဝ သမ္ဘဝေါ ဟောတိ။ (အန္ဝယ)

(၄) တသ္မာ ဗြဟ္မဝဏ္ဏီတိ သေဋ္ဌဝဏ္ဏီတိ သံဝဏ္ဏိတံ။

သီလဝါ ဝုဒ္ဓသီလီ ဝုဒ္ဓသီလေန သမန္နာဂတော။ (ပါဋိတော်)

သဗ္ဗမေတံ ပဉ္စသီလမတ္တမေဝ သန္ဓာယ ဝဒန္တိ။

(၁) နနု ပါဋိယံ သီလဝါ ဝုဒ္ဓသီလီ ဝုဒ္ဓသီလေန သမန္နာဂတောတိ သီလသာမညွဝသေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ သဗ္ဗမေတံ ပဉ္စသီလမတ္တမေဝ သန္ဓာယ ဝဒန္တီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ပဉ္စသီလတော ပရံ တတ္ထ သီလဿ အဘာဝေါ စေဝ, တေသမဇာနနဥ္စ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ သဗ္ဗမေတံ ပဉ္စသီလမတ္တမေဝ သန္ဓာယ ဝဒန္တီတိ ဝုတ္တံ။

(၄၊ နှာ ၂၅၂-လာ စတုက္က)

ဝါက္ကရဏန္တိ ဥဒါဟရဏဃောသော "ဋီသစ်နှင့်အညီ စတုက္က"

(၁) နနု ဝါစာ နာမ နိဗျာပါရော။

(၂) အထ ကသ္မာ ဥဒါဟရဏဃောသောတိ ဝါစာသဒ္ဒကရဏသဒ္ဒါနံ တုလျာဓိကရဏဘာဝေန ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဝါစာ အတ္ထဝိညာပနေ သာဓေတိ။

(၄) တသ္မာ ဥဒါဟရဏဃောသောတိ ဝါစာသဒ္ဒကရဏသဒ္ဒါနံ တုလျာဓိကရဏဘာဝေန ဝုတ္တံ။

(က) **ဝုဒ္ဓေါ**တိ သီလာစာရာဒိဂုဏဝုဒ္ဓိယာ ယုတ္တော။

(ခ) **မဟလ္လကော**တိ ဝိဘဝမဟန္တတာယ သမန္နာဂတော။

(ဂ) **အဒ္ဓ** ။ပ။ စရဏသီလော။

(ဃ) **ဝယောအနုပ္ပတ္တော**တိ ဇာတိဝုဒ္ဓဘာဝမ္ပိ အန္တိမဝယံ အနုပ္ပတ္တော။

http://www.dhammadownload.com

"(က) စတုက္က"

(၁) နနု ဇာတိဝုဒ္ဓေါပိ ဝုဒ္ဓေါ နာမ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဝုဒ္ဓေါတိ သီလာစာရာဒိဂုဏဝုဒ္ဓိယာ ယုတ္တောတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဝယောအနုပ္ပတ္တောတိ ဣမိနာ ဇာတိဝုဒ္ဓဘာဝမ္ပိ အန္တိမဝယံ အနုပ္ပတ္တောတိ ဝက္ခတိ။ (၄)
နနု ဝယောအနုပ္ပတ္တောတိ ဣမိနာ ဇာတိဝုဒ္ဓိ ဝက္ခမာနာ စေဝ ဂုဏဝုဒ္ဓိ စ တတော သာတိသယာ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ဝုဒ္ဓေါတိ သီလာစာရာဒိဂုဏဝုဒ္ဓိယာ ယုတ္တောတိ ဝုတ္တံ။

"(ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဇာတိမဟလ္လကတာပိ မဟလ္လကော နာမ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ မဟလ္လကောတိ ဝိဘဝမဟန္တတာယ သမန္နာဂတောတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဝယောအနုပ္ပတ္တောတိ ဣမိနာ ဇာတိဝုဒ္ဓဘာဝမ္ပိ အန္တိမဝယံ အနုပ္ပတ္တောတိ ဝက္ခတိ။ (၄)
(တစ်နည်း) နနု ဝယောအနုပ္ပတ္တောတိ ဣမိနာဝ ပဒေန ဇာတိမဟလ္လကဘာဝေါ ဝက္ခမာနော စေဝ ဝိဘဝမဟတ္တတာယ အနဝသေသိတဘာဝေါ စ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ မဟလ္လကောတိ ဝိဘဝမဟန္တတာယ သမန္နာဂတောတိ ဝုတ္တံ။

(က) **အဒ္ဓဂတော**တိ အဒ္ဓါနံ ဂတော။

(ခ) ဒွေ တယော ရာဇပေရိဝဋ္ဋေ အတီတောတိ အဓိပ္ပါယော။

(ဂ) **ဝယောအနုပ္ပတ္တော**တိ ပစ္ဆိမဝယံ အနုပ္ပတ္တော။

(ဃ) ဣဒံ ဥဘယမ္ပိ "ဒဟရဿ ကထာ သြကပ္ပနိယာ နု ဟောတီ"တိ ဧတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

"က+ခ+ဂ (ဝါ) ဂ-ဝါကျ၌ အဋ္ဌကထာသက်သက် ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ ဝယောအနုပ္ပတ္တောတိ သဗ္ဗဝယသာဓာရဏေန သာမညေန ဝုတ္တံ။
(တစ်နည်း) နနု ဝယသဒ္ဒေါ သာမညဝါစကော။

(၂) အထ ကသ္မာ ဝယောအနုပ္ပတ္တောတိ ပစ္ဆိမဝယံ အနုပ္ပတ္တောတိ ဝိသေသေန သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) အဒ္ဓဂတောတိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တတ္တာ။

(၄) ဝယောအနုပ္ပတ္တောတိ ပစ္ဆိမဝယံ အနုပ္ပတ္တောတိ သံဝဏ္ဏိတံ။

"က+ခ+ဂ (ဝါ) ဂ-ဝါကျ၌ ဋီသစ်ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု အဒ္ဓဂတောတိ ဝုတ္တော။
(တစ်နည်း) နနု ပါဠိယံ ဝယောအနုပ္ပတ္တောတိ သဗ္ဗဝယသာဓာရဏေန သာမညေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဝယောအနုပ္ပတ္တောတိ ပစ္ဆိမဝယံ သမ္ပတ္တောတိ ဝိသေသေန တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု အဒ္ဓဂတောတိ ဝတ္ဝာပိ ပုန ကတံ ဝယောဂဟဏံ သြသာနဝယာပေက္ခံ, ပဒဒွယဿ အတ္ထသမ္ဘဝေါ ဝါ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဝယောအနုပ္ပတ္တောတိ ပစ္ဆိမဝယံ သမ္ပတ္တောတိ ဝိသေသေန မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၅၃-လာ စတုက္က)

ဂေါတမော အကာမကာနံ မာတာပိတူနံ ။ပ။ ပဗ္ဗဇိတော။ (ပါဠိတော်)

(က) **အကာမကာနန္တိ** အနိစ္ဆမာနာနံ။

(ခ) အနာဒရတ္ထေ သာမိဝစနံ။

"(ခ) စတုက္က"

(၁) နနု အကာမကာနန္တိ အနိစ္ဆမာနာနန္တိ ဇတ္ထ ဆဋ္ဌီဝစနံ သာမိသ္မိ, နိဒ္ဓါရဏေ ဝါ ဘဝိတဗ္ဗံ။

(၂) အထ ကသ္မာ အနာဒရတ္ထေ သာမိဝစနန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု မာတာပိတူနံ အနိစ္ဆာယ ပဗ္ဗဇ္ဇာဝ အနာဒရော၊ တေန ယုတ္တေ အတ္ထေ သာမိဝစနံ ဘဝိတဗ္ဗံ။

(၄) တသ္မာ အနာဒရတ္ထေ သာမိဝစနန္တိ ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၂၅၄-လာ စတုက္က)

"ဠိတကော နာမ နိစောပိ ဥစ္စော ဝိယ ပညာယတိ။

(၁) နနု နိစော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဥစ္စော ဝိယ ပညာယတီတိ အာဟ။

(၃) နနု ဠိတကော နာမ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဥစ္စော ဝိယ ပညာယတီတိ အာဟ။

(ဌ၊ နှာ ၂၅၅-လာ စတုက္က)

(က) စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလေန **သီလဝါ**။

(ခ) တံ ပန သီလံ အရိယံ ဥတ္တမံ ပရိသုဒ္ဓံ။ တေနာဟ "**အရိယသီလီ**"တိ။

(၁) နနု သီလဝါတိ ဝုတ္တေ အဓိပ္ပေတတ္ထော သိဒ္ဓေါ။

(၂) အထ ကသ္မာ "အရိယသီလီ"တိ ပုန အာဟ။

(၃) နနု တံ သီလံ အရိယံ ဥတ္တမံ ပရိသုဒ္ဓံ။

(၄) တသ္မာ "အရိယသီလီ"တိ ပုန အာဟ။

အမှာ။ ဤကား "သီလဝါဟု ဆိုလျှင် ပြီးကောင်းပါလျက် အရိယသီလီဟု အဘယ်ကြောင့် ဆိုသနည်းဟု စုဒ်ရှိရကား တံ ပန စသည်ကို မိန့်."ဟူသော ဂဏ္ဌိကျမ်းတက်နှင့်အညီ ထုတ်သော စတုက္ကတည်း။

(က) တဒေတံ အနဝဇ္ဇေန ကုသလံ။ တေနာဟ "**ကုသလသီလီ**"တိ။

(ခ) **ကုသလသီလေနာ**တိ ဣဒမဿ ဝေဝစနံ။

(၁) နနု ကုသလသီလီတိ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ကုသလသီလေနာတိ ပုန ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဣဒမဿ ဝေဝစနံ။

(၄) တသ္မာ ကုသလသီလေနာတိ ပုန ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

(က) **ခီဏာသဝေါ**တိ ဧတ္ထ ကာမံ ဘဂဝတော သဗ္ဗေပိ ကိလေသာ ခီဏာ။

(ခ) ဗြာဟ္မဏော ပန တေ နံ ဇာနာတိ။ အတ္တနော ဇာနနဋ္ဌာနေယေဝ ဂုဏံ ကထေတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဘဂဝတော သဗ္ဗေပိ ကိလေသာ ခီဏာ။

(၂) အထ ကသ္မာ ခီဏာသဝေါတိ အာဟ။

(၃) နနု ဗြာဟ္မဏော တေ နံ ဇာနာတိ၊ အတ္တနော ဇာနနဋ္ဌာနေယေဝ ဂုဏံ ကထေတိ။

(၄) တသ္မာ ခီဏာသဝေါတိ အာဟ။

"တစ်နည်း"

(၁) နနု ဘဂဝတော သဗ္ဗေပိ ကိလေသာ ခီဏာ။

(၂) အထ ကသ္မာ အတ္တနော ဇာနနဋ္ဌာနေယေဝ ဂုဏံ ကထေတိ။

(၃) နနု ဗြာဟ္မဏော တေ နံ ဇာနာတိ။

(၄) တသ္မာ အတ္တနော ဇာနနဋ္ဌာနေယေဝ ဂုဏံ ကထေတိ။

အမှာ။ စတုက္က နှစ်နည်းထုတ်ရာ၌ ပဌမနည်းသည် ပါဠိတော်ကို ရှု၍ ထုတ်ခြင်းဖြစ်၏၊ အသုံးများ၏။ ဒုတိယနည်းသည် "ဗြာဟ္မဏော ပန တေ နံ ဇာနာတိ"ကို ကာရဏကြောသော "ဘာဋီ"ကို ရှု၍ ထုတ်ခြင်းဖြစ်၏၊ အသုံးနည်း၏။

ကာမံသဒ္ဒါ ထားရခြင်း

မြတ်စွာဘုရား၌ ကိလေသာအားလုံး ကုန်ပြီးသည် ဖြစ်ပါလျက် ကာမရာဂသာ ကုန်သကဲ့သို့ သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏား ပြောဆိုသော "ခီဏာသဝေါ"ဟူသော ပါဠိတော်သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ကာမံသဒ္ဒါကို ထား၏။

အမှာ။ ပထမနည်းကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုခြင်းဖြစ်၏။

ဗြဟ္မညာယ ပဇာယာတိ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနမဟာကဿပါဒိဘေဒါယ ဗြာဟ္မဏပဇာယ။

(၁) နနု ဗြဟ္မညသဒ္ဒေါ ဇာတိဗြာဟ္မဏေ, ဝိသုဒ္ဓိဗြာဟ္မဏေ ဝါ ပဝတ္တော။

(တစ်နည်း) နနု ဗြဟ္မညသဒ္ဒေါ သဗ္ဗဗြာဟ္မဏေဟိ သာဓာရဏော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဗြဟ္မညာယ ပဇာယာတိ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနမဟာကဿပါဒိဘေဒါယ ဗြာဟ္မဏပဇာ-ယာတိ ဝိသုဒ္ဓိဗြာဟ္မဏဝသေန တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု ဇာတိဗြာဟ္မဏာသ ဣဓ အသမ္ဘဝေါ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဗြဟ္မညာယ ပဇာယာတိ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနမဟာကဿပါဒိဘေဒါယ ဗြာဟ္မဏပဇာယာတိ ဝိသုဒ္ဓိဗြာဟ္မဏဝသေန မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

"အရှုံး/အနိုင်"
ရှုံးလိမ့်မည်ဟု ကြောက်ရွံ့စိုးရိမ်သူသည်
ဇောနံရှုံးမည်သူသာ ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

(က) **ဗြဟ္မညာယ ပဇာယာ**တိ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနမဟာကဿပါဒိဘေဒါယ ဗြာဟ္မဏပဇာယ။
(ခ) ဧတိဿာယ စ ပဇာယ ပုရေက္ခာရော။
(ဂ) အယဉ္ဍိ ပဇာ သမဏံ ဂေါတမံ ပုရက္ခတွာ စရတီတိ အတ္ထော။

"(က+ဂ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ဗြဟ္မညသဒ္ဒေါ ဇာတိဗြာဟ္မဏေ, ဝိသုဒ္ဓိဗြာဟ္မဏေ ဝါ ပဝတ္တော။
(ဝါ) နနု ဗြဟ္မညသဒ္ဒေါ သဗ္ဗဗြာဟ္မဏေဟိ သာဓာရဏော ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဗြဟ္မညာယ ပဇာယာတိ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနမဟာကဿပါဒိဘေဒါယ ဗြာဟ္မဏပဇာ-ယာတိ ဝိသုဒ္ဓိဗြာဟ္မဏဝသေန ဝုတ္တံ။
(၃) နနု အယံ ပဇာ သမဏံ ဂေါတမံ ပုရက္ခတွာ စရတိ။
(၄) တသ္မာ ဗြဟ္မညာယ ပဇာယာတိ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနမဟာကဿပါဒိဘေဒါယ ဗြာဟ္မဏပဇာယာတိ ဝိသုဒ္ဓိဗြာဟ္မဏဝသေန ဝုတ္တံ။

အမှာ။ (ဂ)ဝါကျ၌ ဟိကို "ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏"ဟု ဒဋ္ဌိကြံသော ဘာသာဋီကာနှင့်အညီ ထုတ်သည်။

အပါပပုရေက္ခာရော ဗြဟ္မညာယ ပဇာယ။ (ပါဋိတော်)
အတ္တနာ သဒ္ဓိံ ပဋိဝိရုဒ္ဓါယပိ ဗြာဟ္မဏပဇာယ အဝိရုဒ္ဓေါ ဟိတသုခတ္ထိကောယေဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
(၁) နနု အတ္တနာ သဒ္ဓိံ ဗြာဟ္မဏပဇာ ပဋိဝိရုဒ္ဓါ ဟောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ အဝိရုဒ္ဓေါ ဟိတသုခတ္ထိကောယေဝါတိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု အပါပပုရေက္ခာရော ဗြဟ္မညာယ ပဇာယ။
(၄) တသ္မာ အဝိရုဒ္ဓေါ ဟိတသုခတ္ထိကောယေဝါတိ ဝုတ္တံ။

(၄၊ နှာ ၂၅၅+၂၅၆-လာ စတုက္က)

(က) ခတ္တိယပဏ္ဍိတာဒယော စေဝ ဒေဝဗြဟ္မနာဂဂန္ဓဗ္ဗာဒယော စ "ပဉ္ဍေ အဘိသခ်ရိတွာ ပုစ္ဆိဿာမာ"တိ အာဂစ္ဆန္တိ။
(ခ) တတ္ထ ကေစိ ပုစ္ဆာယ ဝါ ဒေါသံ, ဝိဿဇ္ဇနသမ္ပဋိစ္ဆနေ ဝါ အသမတ္ထတံ သလ္လက္ခေတွာ အပုစ္ဆိတွာဝ တုဏ္ဍီ နိသီဒန္တိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ခတ္တိယပဏ္ဍိတာဒယော စေဝ ဒေဝဗြဟ္မနာဂဂန္ဓဗ္ဗာဒယော စ "ပဉ္ဍေ အဘိသခ်ရိတွာ ပုစ္ဆိဿာမာ"တိ အာဂစ္ဆန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ အပုစ္ဆိတွာဝ တုဏ္ဍီ နိသီဒန္တိ။
(၃) နနု တတ္ထ ကေစိ ပုစ္ဆာယ ဝါ ဒေါသံ, ဝိဿဇ္ဇနသမ္ပဋိစ္ဆနေ ဝါ အသမတ္ထတံ သလ္လက္ခေန္တိ။
(၄) တသ္မာ အပုစ္ဆိတွာဝ တုဏ္ဍီ နိသီဒန္တိ။

(၄၊ နှာ ၂၅၆-လာ စတုက္က)

(က) **န တသ္မိံ ဂါမေ ဝါ**တိ ယတ္ထ ကိရ ဘဂဝါ ပဋိဝသတိ၊ တတ္ထ မဟေသက္ခာ ဒေဝတာ အာရက္ခံ ဂဏ္ဍန္တိ။
(ခ) တံ နိဿာယ မနုဿာနံ ဥပဒ္ဒဝေါ န ဟောတိ။
(ဂ) ပံသုပိသာစကာဒယော ဧဝ ဟိ မနုဿေ ဝိဟေဌေန္တိ၊ တေ တာသံ အာနုဘာဝေန ဒူရံ အပက္ကမန္တိ။
(ဃ) အပိ စ ဘဂဝတော မေတ္တာဗလေနပိ န အမနုဿာ မနုဿေ ဝိဟေဌေန္တိ။

http://www.dhammadownload.com

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနဲ့ ဘဂဝတာ အဓိဝုတ္ထပဒေသေ နာ ဒေဝတာနုဘာဝေန မနုဿာနံ့ အနုပဒ္ဒဝတာ ဟောတိ၊ အထ ခေါ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန မနုဿာနံ့ အနုပဒ္ဒဝတာ ဟောတိ။

(၂) အထ ကဿ၁ တံ့ နိဿာယ မနုဿာနံ့ ဥပဒ္ဒဝေါ နာ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ့။

(၃) နနဲ့ ယတ္ထ ဘဂဝါ ပဋိဝသတိ၊ တတ္ထ မဟေသက္ခာ ဒေဝတာ (ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန) အာရက္ခံ့ ဂဏှန္တိ။

(၄) တသ္မာ တံ့ နိဿာယ မနုဿာနံ့ ဥပဒ္ဒဝေါ နာ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ့။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနဲ့ ပဲသုပိသာစကာဒယော ဇဝ မနုဿေ ဝိဟေဌေန္တိ။

(၂) အထ ကဿ၁ တံ့ နိဿာယ မနုဿာနံ့ ဥပဒ္ဒဝေါ နာ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ့။

(၃) နနဲ့ တေ တာသံ့ အာနုဘာဝေန ဒူရံ့ အပက္ကမန္တိ။

(၄) တသ္မာ တံ့ နိဿာယ မနုဿာနံ့ ဥပဒ္ဒဝေါ နာ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ့။

"တစ်နည်း"

(၁) နနဲ့ ဒေဝတာနုဘာဝေန မနုဿာနံ့ ဥပဒ္ဒဝေါ နာ ဟောတိ။ (အောင်ပန်း)
(တစ်နည်း) နနဲ့ မနုဿာနုဘာဝေန မနုဿာနံ့ ဥပဒ္ဒဝေါ နာ ဟောတိ။ (အတ္တနောမတိ)

(၂) အထ ကဿ၁ တံ့ နိဿာယ မနုဿာနံ့ ဥပဒ္ဒဝေါ နာ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ့။

(၃) နနဲ့ ပဲသုပိသာစကာဒယော ဇဝ မနုဿေ ဝိဟေဌေန္တိ၊ တေ တာသံ့ အာနုဘာဝေန ဒူရံ့ အပက္ကမန္တိ။

(၄) တသ္မာ တံ့ နိဿာယ မနုဿာနံ့ ဥပဒ္ဒဝေါ နာ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ့။

အမှာ။ စတုက္ကနှစ်နည်း ထုတ်ရ၌ = ပဌမနည်းသည် သဘာဝနည်းအားဖြင့် ထုတ်ခြင်းဖြစ်၏။ ဒုတိယနည်းသည် ဒဋ္ဌကရဏဝါကျ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းဖြင့် ထုတ်ခြင်းဖြစ်၏။ ပဌမနည်းကို ပိုသဘောကျမိ၏။

"(ဂ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနဲ့ ပိသုပိသာစကာဒယော ဇဝ မနုဿေ ဝိဟေဌေန္တိ။

(၂) အထ ကဿ၁ မနုဿာနံ့ ဥပဒ္ဒဝေါ နာ ဟောတိ။

(၃) နနဲ့ တေ တာသံ့ အာနုဘာဝေန ဒူရံ့ အပက္ကမန္တိ။

(၄) တသ္မာ မနုဿာနံ့ ဥပဒ္ဒဝေါ နာ ဟောတိ။

"(ဃ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနဲ့ ပဲသုပိသာစကာဒယော ဇဝ မနုဿေ ဝိဟေဌေန္တိ။

(၂) အထ ကဿ၁ နာ အမနုဿာ မနုဿေ ဝိဟေဌေန္တိ။

(၃) ဘဂဝတော မေတ္တာဗလေန။

(၄) နာ အမနုဿာ မနုဿေ ဝိဟေဌေန္တိ။

"(ဂ+ဃ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနဲ့ ပဲသုပိသာစကာဒယော ဇဝ မနုဿေ ဝိဟေဌေန္တိ။

(၂) အထ ကဿ၁ နာ အမနုဿာ မနုဿေ ဝိဟေဌေန္တိတိ ဝုတ္တံ့။

(၃) နနဲ့ တေ တာသံ့ အာနုဘာဝေန ဒူရံ့ အပက္ကမန္တိ၊ အပိ စ ဘဂဝတော မေတ္တာဗလမိဖွ အတ္ထိ။

(၄) တသ္မာ နာ အမနုဿာ မနုဿေ ဝိဟေဌေန္တိတိ ဝုတ္တံ့။

http://www.dhammadownload.com

"ဝါကျအားလုံးကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ပံသုပိသာစကာဒယော ဧဝ မနုဿေ ဝိဟေဌေန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ တံ နိဿာယ မနုဿာနံ ဥပဒ္ဒဝေါ န ဟောတိ၊ နနု အမနုဿာ မနုဿေ ဝိဟေဌေန္တိတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု တေ တာသံ အာနုဘာဝေန ဒူရံ အပက္ကမန္တိ၊ အပိ စ ဘဂဝတော မေတ္တာဗလေနပိ တာ မဟေသက္ခာ ဒေဝတာ အာရက္ခံ ဂဏှန္တိ။

(၄) တသ္မာ တံ နိဿာယ မနုဿာနံ ဥပဒ္ဒဝေါ န ဟောတိ၊ နနု အမနုဿာ မနုဿေ ဝိဟေဌေန္တိတိ ဝုတ္တံ။

ကိရဿဒ္ဓါ ထားရခြင်းအကြောင်း

ဘုရားရှင် သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူရာ အရပ်၌ မဟေသက္ခ နတ်များက စောင့်ရှောက်မှုကို တာဝန်ယူ ထားသောကြောင့် လူတို့အား ဘေးရန်ကင်းသည်ဟု ဆိုသော စကားကို နှစ်သက်မှု မရှိသောကြောင့် (က)ဝါကျ၌ ကိရဿဒ္ဓါ ထားသည်။

(ဌ၊ နှာ ၂၅၇-လာ စတုက္က)

အလမေဝါတိ ယုတ္တမေဝ။

(၁) နနု အလံသဒ္ဒေါ ဘူသနဝါရဏာပရိယတ္တိအရဟတ္ထေသု ဝတ္တတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အလမေဝါတိ ယုတ္တမေဝါတိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု တဒညေသံ ဣဓ အသမ္ဘဝေါ ဟောတိ။ (ဗျတိရေက)
နနု ဣဓ အရဟတ္ထော သမ္ဘဝတိ။ (အနွယ)

(၄) တသ္မာ အလမေဝါတိ ယုတ္တမေဝါတိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(က) **အပိ ပုဒ္ဓေါသေနာ**တိ **ပုဒ္ဓေါသံ** ဝုစ္စတိ ပါထေယျံ၊ တံ ဂဟေတွာပိ ဥပသင်္ကမိတုံ ယုတ္တမေဝါတိ အတ္ထော။

(ခ) **ပုဒ္ဓံသေနာ**တိပိ ပါဌော၊ တသ္မတ္ထော၊ ပုဒ္ဓော အံသေ အသ္မာတိ **ပုဒ္ဓံသော**၊ တေန ပုဒ္ဓံသေန။

(၁) နနု ပါဠိယံ ပုဒ္ဓောသေနာတိ ပါဌော ဝုတ္တော။

(၂) အထ ကသ္မာ ပုဒ္ဓံသေနာတိ ပါဌော ဝုတ္တော။

(၃) နနု ပုဒ္ဓော အံသော အသ္မာတိ ပုဒ္ဓံသော၊ တေန ပုဒ္ဓံသေနာတိ တသ္မတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

(၄) တသ္မာ ပုဒ္ဓံသေနာတိ ပါဌော ဝုတ္တော။

(ဌ၊ နှာ ၂၅၈-လာ စတုက္က)

(က) ဣတိ ဗြာဟ္မဏော သကသမယဝသေန သမ္မဒေဝ ပဉ္ဉံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။

(ခ) ဘဂဝါ ပန ဝိသေသတော ဥတ္တမဗြာဟ္မဏဿ ဒဿနတ္ထံ "**ဣမေသံ ပနာ**"တိအာဒိမာဟ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ဣတိ ဗြာဟ္မဏော သကသမယဝသေန သမ္မဒေဝ ပဉ္ဉံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဘဂဝါ "ဣမေသံ ပနာ"တိအာဒိမာဟ။

(၃) နနု ဘဂဝါ ဝိသေသတော ဥတ္တမဗြာဟ္မဏဿ ဒဿနတ္ထံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဘဂဝါ "ဣမေသံ ပနာ"တိအာဒိမာဟ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၇၀-လာ စတုက္က)

(က) **အဘိဇာနာတိ ပန ဘဝံ ဂေါတမောတိ** ဣဒံ ဗြာဟ္မဏော ပရိဟာရေန ပုစ္ဆန္တော အာဟ။

(ခ) ဣတရထာ ဟိ "ကိံ ပန တွံ ဘော ဂေါတမ တဒါ ရာဇာ အဟောသိ, ဥဒါဟု ပုရောဟိတော ဗြာဟ္မဏော"တိ ဧဝံ ဥဒ္ဒကမေဝ ပုစ္ဆယမာနော အဂါရဝေါ ဝိယ ဟောတိ။

"(က)ဝါကျသင်္သင် စတုက္က"

(၁) နနု ဥဒ္ဒကမေဝ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။

(၂) အထ ကသ္မာ "အဘိဇာနာတိ ပန ဘဝံ ဂေါတမော"တိ ဝင်္ကံဝုတ္တိယာဝ ပုစ္ဆတိ။

(၃) နနု ဗြာဟ္မဏော ပရိဟာရေန ပုစ္ဆန္တော အာဟ။

(၄) တသ္မာ "အဘိဇာနာတိ ပန ဘဝံ ဂေါတမော"တိ ဝင်္ကံဝုတ္တိယာဝ ပုစ္ဆတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု အဘိဇာနာတိ ပန ဘဝံ ဂေါတမောတိ သာမညဝေသေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ အဘိဇာနာတိ ပန ဘဝံ ဂေါတမောတိ ဣဒံ ဗြာဟ္မဏော ပရိဟာရေန ပုစ္ဆန္တော အာဟာတိ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု ဣတရထာ "ကိံ ပန တွံ ဘော ဂေါတမ တဒါ ရာဇာ အဟောသိ, ဥဒါဟု ပုရောဟိတော ဗြာဟ္မဏော"တိ ဧဝံ ဥဒ္ဒကမေဝ ပုစ္ဆယမာနော အဂါရဝေါ ဝိယ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ အဘိဇာနာတိ ပန ဘဝံ ဂေါတမောတိ ဣဒံ ဗြာဟ္မဏော ပရိဟာရေန ပုစ္ဆန္တော အာဟာတိ သံဝဏ္ဏိတံ။

"(တစ်နည်း)"

(၁) နနု ဗြာဟ္မဏေန ဘဂဝါ ဥဒ္ဒကမေဝ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။

(၂) အထ ကသ္မာ အဘိဇာနာတိ ပန ဘဝံ ဂေါတမောတိ ဣဒံ ဗြာဟ္မဏော ပရိဟာရေန ပုစ္ဆန္တော အာဟ။

(၃) နနု ဣတရထာ "ကိံ ပန တွံ ဘော ဂေါတမ တဒါ ရာဇာ အဟောသိ, ဥဒါဟု ပုရောဟိတော ဗြာဟ္မဏော"တိ ဧဝံ ဥဒ္ဒကမေဝ ပုစ္ဆယမာနော အဂါရဝေါ ဝိယ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ အဘိဇာနာတိ ပန ဘဝံ ဂေါတမောတိ ဣဒံ ဗြာဟ္မဏော ပရိဟာရေန ပုစ္ဆန္တော အာဟ။

(က) "အမှာကံ ပိတုပိတာမဟာဒီဟိ ပဝတ္တိတာနီ"တိ ကတွာ ပစ္စာ ဒုဂ္ဂတပုရိသေဟိပိ ဝံသဝဂ္ဂမရာယ ပဝတ္တေ-တဗ္ဗာနိ ယာဂါနိ။

(ခ) ဧဝရူပါနိ ကိရ သီလဝန္တေ ဥဒ္ဒိဿ နိဗ္ဗတ္တဒါနာနိ တသ္မိံ ကုလေ ဒလိဒ္ဒါပိ နု ဥပစ္ဆိန္နန္တိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု တသ္မိံ ကုလေ ဒလိဒ္ဒါ ဟောန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဧဝရူပါနိ သီလဝန္တေ ဥဒ္ဒိဿ နိဗ္ဗတ္တဒါနာနိ နု ဥပစ္ဆိန္နန္တိ။

(၃) နနု "အမှာကံ ပိတုပိတာမဟာဒီဟိ ပဝတ္တိတာနီ"တိ မနသိ ကရောန္တိ။

(၄) တသ္မာ ဧဝရူပါနိ သီလဝန္တေ ဥဒ္ဒိဿ နိဗ္ဗတ္တဒါနာနိ နု ဥပစ္ဆိန္နန္တိ။

အပိသဒ္ဒါ၏ အနက်

ဒလိဒ္ဒါပိဠ္ဍ အပိသဒ္ဒါသည် = ဆင်းရဲသော အမျိုးကို ဦးမှမ်းရာ ရောက်သောကြောင့် သမ္ဘာဝနာ အနက်ကို ဟော၏။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၇၁-လာ စတုက္က)

(က) ယသ္မာ ပန ဆဋ္ဌဴသမန္နာဂတာယ ဒက္ခိဏာယ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကသ္မေ၀ နု သုကရံ ပုညာဘိသန္ဒသ ပမာဏံ ကာတုံ။

(ခ) ကဒ္ဓ တထာဝိဓံ။

(ဂ) တသ္မာ တံ မဟပ္ဖလတရ္ဟ မဟာနိသံသတရ္ဟာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(ဃ) နနု ဆဋ္ဌဴသမန္နာဂတာယ ဒက္ခိဏာယ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကသ္မေ၀ ပုညာဘိသန္ဒသ ပမာဏံ ကာတုံ အသုကရတ္တာ တမေ၀ ဒက္ခိဏံ မဟပ္ဖလတရ္ဟ မဟာနိသံသတရ္ဟာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

(င) အထ ကသ္မာ တံ သလာကဘတ္တံ မဟပ္ဖလတရ္ဟ မဟာနိသံသတရ္ဟာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

(စ) နနု ကဒ္ဓံ သလာကဘတ္တံ တထာဝိဓံ။

(ဆ) တသ္မာ တံ သလာကဘတ္တံ မဟပ္ဖလတရ္ဟ မဟာနိသံသတရ္ဟာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

(ဌ၊ နှာ ၂၇၃-လာ စတုက္က)

(က) သေတုဃာတဝိရတိယာ ပန ဘေဒေါ နာမ နတ္ထိ။

(ခ) ဘ၀င်္ဂရေပိ ဟိ အရိယသာ၀ကော ဇီ၀ိတဟေတုပိ နေ၀ ပါဏံ ဟနတိ နု သုရံ ပိ၀တိ။

(ဂ) သစေ ပိဿ သုရ္ဟ ခီရ္ဟ မိဿေတ္တာ မုခေ ပက္ခိပန်္တိ၊ ခီရမေ၀ ပ၀ိသတိ၊ နု သုရာ။

(ဃ) ယထာ ကိံ? ကောဋ္ဌသကုဏာနံ ခီရမိဿကေ ဥဒကေ ခီရမေ၀ ပ၀ိသတိ၊ နု ဥဒကံ။

(င) ကဒ္ဓံ ယောနိသိဒ္ဓန်္တိ စေ? ကဒ္ဓံ ဓမ္မတာသိဒ္ဓန်္တိ စ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(စ) နနု ဘ၀င်္ဂရေ ၀ါ အရိယသာ၀ကော ဇီ၀ိတဟေတုပိ ပါဏံ ဟနေယျ သုရံ ပိ၀ေယျ။

(ဆ) အထ ကသ္မာ သေတုဃာတဝိရတိယာ ဘေဒေါ နာမ နတ္ထိတိ ဝုတ္တံ။

(ဌ) နနု ဘ၀င်္ဂရေပိ အရိယသာ၀ကော ဇီ၀ိတဟေတုပိ နေ၀ ပါဏံ ဟနတိ နု သုရံ ပိ၀တိ။ (ဋ္ဌ) နနု ပဋိပက္ခသမုစ္ဆိန္နနေန အကုပ္ပသဘာ၀ေါ ဟောတိ။ (ဋ္ဌိသစ်)

(ဍ) တသ္မာ သေတုဃာတဝိရတိယာ ဘေဒေါ နာမ နတ္ထိတိ ဝုတ္တံ။

"(တစ်နည်း)"

(စ) နနု ဇီ၀ိတဟေတု အတ္ထိ။

(ဆ) အထ ကသ္မာ ဘ၀င်္ဂရေပိ အရိယသာ၀ကော ဇီ၀ိတဟေတုပိ နေ၀ ပါဏံ ဟနတိ နု သုရံ ပိ၀တိ။

(ဌ) နနု သေတုဃာတဝိရတိယာ ဘေဒေါ နာမ နတ္ထိ။

(ဍ) တသ္မာ ဘ၀င်္ဂရေပိ အရိယသာ၀ကော ဇီ၀ိတဟေတုပိ နေ၀ ပါဏံ ဟနတိ နု သုရံ ပိ၀တိ။

အမှာ။ ပထမနည်းသည် = အဖြေသစ်နည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် = ကိုင်းကုန်းနည်း ဖြစ်၏။

ပိ(၀ါ)အပိ သဒ္ဒါ၏ အနက်

(ခ)၀ါကျလာ ဇီ၀ိတဟေတုပိဠ် ပိ(၀ါ)အပိ သဒ္ဒါသည် သမ္ဘာ၀နာဓောတက ဖြစ်၏။

အသက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်သော်မှလည်း သူ့အသက်ကို မသတ်, သေရည်ကို မသောက်ရကား အခြား အကြောင်းများကြောင့် သူ့အသက်ကို မသတ်ခြင်း, သေရည်ကို မသောက်ခြင်း ဟူရာ၌ကား ပြောဆိုဘွယ်ရာ မရှိဟူသော ဂရုဟာအနက်ကို ဆည်း၏။

http://www.dhammadownload.com

"(ဂ)နှင့်(င) နောက်ပိုင်းရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု အဿ (အရိယသာဝကဿ) သုရဥ္ဆ ခီရဥ္ဆ မိဿေတွာ မုခေ ပက္ခိပန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ခီရမေဝ ပဝိသတိ၊ နသုရာ။

(၃) နနု ဣဒံ ဓမ္မတာသိဒ္ဓံ။

(၄) တသ္မာ ခီရမေဝ ပဝိသတိ၊ နသုရာ။

သစေ ပိသဒ္ဒါ ထားရခြင်းအကြောင်း

နို့ရည်သာ ဝင်၍ သေရည် မဝင်ဟူသော အကျိုးကို မနှစ်သက်သောကြောင့် "သစေ ပိဿ သုရဥ္ဆ"၌ သစေ ပိသဒ္ဒါကို ထားသည်။

"(ဃ)နှင့်(င) ရှေ့ပိုင်းရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ကောဥ္ဆသကုဏာနံ မုခေ ခီရမိဿကေ ဥဒကေ ပက္ခိပန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ခီရမေဝ ပဝိသတိ၊ နဥဒကံ။

(၃) နနု ဣဒံ ယောနိသိဒ္ဓံ။

(၄) တသ္မာ ခီရမေဝ ပဝိသတိ၊ နဥဒကံ။

(၄၊ နှာ ၂၇၃+၂၇၄-လာ စတုက္က)

အယံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ယညော ဣမာယ စ တိဝိဓာယ ယညသမ္ပဒါယ သောဠသပရိက္ခာရာယ ဣမိနာ စ နိစ္စဒါနေန အနုကုလယညေန ဣမိနာ စ ဝိဟာရဒါနေန ဣမေဟိ စ သရဏဂမနေဟိ အပ္ပဋ္ဌတရော စ အပ္ပသမာရမ္ဘ-တရော စ မဟပ္ဖလတရော စ မဟာနိသံသတရော စာတိ။ (ပါဋိတော်)

ကိဥ္ဆာပိ ပဥ္ဆသီလတော သရဏဂမနမေဝ ဇေဋ္ဌကံ၊ ဣဒံ ပန သရဏဂမနေယေဝ ပတိဋ္ဌာယ ရက္ခိတ-သီလဝသေန မဟပ္ဖလန္တိ ဝုတ္တံ။

(၁) နနု ပဥ္ဆသီလတော သရဏဂမနမေဝ ဇေဋ္ဌကံ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အယံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ယညော ဣမေဟိ သရဏဂမနေဟိ မဟပ္ဖလတရောတိ ဝုတ္တံ။ (ပါဋိ)
(အထ ဝါ) အထ ကသ္မာ ဣဒံ (ပဥ္ဆသီလံ သရဏဂမနတော) မဟပ္ဖလန္တိ ဝုတ္တံ။ (၄)

(၃) နနု ဣဒံ သရဏဂမနေယေဝ ပတိဋ္ဌာယ ရက္ခိတသီလံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ အယံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ယညော ဣမေဟိ သရဏဂမနေဟိ မဟပ္ဖလတရောတိ ဝုတ္တံ။ (ပါဋိတော်)
(အထ ဝါ) တသ္မာ ဣဒံ (ပဥ္ဆသီလံ သရဏဂမနတော) မဟပ္ဖလန္တိ ဝုတ္တံ။ (၄)

ကိဥ္ဆာပိ ထားရခြင်းအကြောင်း

သရဏဂုံသည် ဘုရားပွင့်ခြင်းလျှင် အရင်းခံရှိ၏။ အရဟတ္တဖိုလ်၏ ဧကန်အကြောင်းလည်း ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ပါလျက် အဘယ်နည်းဖြင့် သရဏဂုံထက် ငါးပါးသီလက မဟပ္ဖလ, မဟာနိသံသ ဖြစ်ရလေသနည်းဟု စောဒနာ ဘွယ် ရှိရာကား "မဟပ္ဖလတရော, မဟာနိသံသတရော" ဟူသော ပါဋိတော်ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ကိဥ္ဆာပိသဒ္ဒါ ထားသည်။ (ဋီသစ်)

(တစ်နည်း) ငါးပါးသီလသည် များသော အကျိုးရှိ၏ဟု ဆိုထားသည့် အကျိုးကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ကိဥ္ဆာပိသဒ္ဒါ ထားသည်။ (ကိုင်းကုန်း)

အမှာ။ ဤနေရာ၌ ကိဥ္ဆာပိကား = ဂရဟာ၊ ပနကား = သမ္ဘာဝနာ အနက်ကို ထွန်းပြ၏။ (ကိုင်းကုန်း)

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၂၇၄-လာ စတုက္ကာ)

တိဝိဓသီလပါရိပူရိယံ ဌိတဿ ပဌမဇ္ဈာနာဒီနံ ယညာနံ အပ္ပဋ္ဌတရဉ္စ မဟပ္ဖလတရဉ္စ ဒဿေတုကာမော ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒတော ပဋ္ဌာယ ဒေသနံ အာရဘန္တော "**ဣဓ ဗြာဟ္မဏာ**"တိအာဒိမာဟ။

(၁) နနု ပဌမဇ္ဈာနာဒိ ယညာယေဝ ဒေသေတဗ္ဗာ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒတော ပဋ္ဌာယ ဒေသနံ အာရဘန္တော "ဣဓ ဗြာဟ္မဏာ"တိအာဒိမာဟ။

(၃) နနု တိဝိဓသီလပါရိပူရိယံ ဌိတဿ ပဌမဇ္ဈာနာဒီနံ ယညာနံ အပ္ပဋ္ဌတရဉ္စ မဟပ္ဖလတရဉ္စ ဒဿေတုကာမော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒတော ပဋ္ဌာယ ဒေသနံ အာရဘန္တော "ဣဓ ဗြာဟ္မဏာ"တိအာဒိမာဟ။

==========

မဟာလိသုတ္တာဒိ

(၄၊ နှာ ၂၇၆-လာ စတုက္ကာ)

(က) **ကရဏီယေနာ**တိ အဝဿံ ကတ္တဗ္ဗကမ္မေန။

(ခ) ယဉ္ဧ အကာတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ တံ ကိစ္စန္တိ ဝုစ္စတိ။ ယံ အဝဿံ ကာတဗ္ဗမေဝ၊ တံ **ကရဏီယံ** နာမ။

"(က+ခ) စတုက္ကာ"

(၁) နနု ပါဋ္ဌိယံ ကရဏီယေနာတိ ဝုတ္တတ္တာ ကိစ္စသာမညမေဝ ကရဏီယံ နာမ။

(ဝါ) နနု ပါဋ္ဌိယံ ကရဏီယေနာတိ သာမညေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ကရဏီယေနာတိ အဝဿံ ကတ္တဗ္ဗကမ္မေနာတိ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု ယံ အကာတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ တံ ကိစ္စန္တိ ဝုစ္စတိ။ ယံ အဝဿံ ကာတဗ္ဗမေဝ၊ တံ ကရဏီယံ နာမ။

(၄) တသ္မာ ကရဏီယေနာတိ အဝဿံ ကတ္တဗ္ဗကမ္မေနာတိ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၄၊ နှာ ၂၇၇-လာ စတုက္ကာ)

အယဉ္ဧ ထေရော ထူလသရီရော၊ တေနဿ သရီရဂရုတာယ ဥဋ္ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု အာလသိယဘာဝေါ ဤသကံ အပ္ပဟီနော ဝိယ ဟောတိ။

(၁) နနု ထေရဿ ခီဏာသဝဘာဝတော "အာလသိယဘာဝေါ အပ္ပဟီနော"တိ နဝတ္တဗ္ဗော။ (ဋီသစ်)

(ဝါ) နနု ထေရဿ ခီဏာသဝဘာဝတော အာလသိယဘာဝေါ ပဟီနော။

(၂) အထ ကသ္မာ ဥဋ္ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု အာလသိယဘာဝေါ ဤသကံ အပ္ပဟီနော ဝိယ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု အယံ ထေရော ထူလသရီရော၊ အဿ သရီရဂရု ဟောတိ။ (၄)

(ဝါ) နနု ဝါသနာလေသံ ဥပါဒါယ ဝတ္တဗ္ဗံ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ဥဋ္ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု အာလသိယဘာဝေါ ဤသကံ အပ္ပဟီနော ဝိယ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

(က) **ဝိဟာရပစ္စာယာယန္တိ** ဝိဟာရဆာယာယ၊ ကူဋာဂါရမဟာဂေဟစ္ဆာယာယ ဖရိတောကာသေတိ အတ္ထော။
(ခ) သာ ကိရ ကူဋာဂါရသာလာ ဒက္ခိဏာတ္တရတော ဒီဃာ ပါစီနမုခါ၊ တေနသာ ပုရတော မဟတီ ဆာယာ ပတ္တဋ္ဌာ ဟောတိ။

"(ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ကူဋာဂါရမဟာဂေဟစ္ဆာယာယ ဖရိတောကာသာ ပစ္ဆိမဒက္ခိဏာတ္တရဝသေန တယော ဟောန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ အဿာ ကူဋာဂါရသာလာယ ပုရတော မဟတီ ဆာယာ ပတ္တဋ္ဌာ ဟောတိ။
(၃) နနု သာ ကူဋာဂါရသာလာ ဒက္ခိဏာတ္တရတော ဒီဃာ ပါစီနမုခါ။
(၄) တသ္မာ အဿာ ကူဋာဂါရသာလာယ ပုရတော မဟတီ ဆာယာ ပတ္တဋ္ဌာ ဟောတိ။

(ဌ၊ နှာ ၂၇၈-လာ စတုက္က)

(က) **ပုရိမာနိ ဘန္တေ ဒိဝသာနိ ပုရိမတရာနိ**တိ ဧတ္ထ ဟိယ္ယော ဒိဝသံ ပုရိမံ နာမ။
(ခ) တတော ပရံ ပုရိမတရံ။
(ဂ) တတော ပဋ္ဌာယ ပန သဗ္ဗာနိ ပုရိမာနိ စေဝ ပုရိမတရာနိ စ ဟောန္တိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ပုရိမာနိ ဘန္တေ ဒိဝသာနိ ပုရိမတရာနိတိ ဧတ္ထ ဟိယ္ယော ဒိဝသံ ပုရိမံ နာမ။
(၂) အထ ကသ္မာ တတော ပရံ ပုရိမတရံ။
(၃) အတိသယေန ပုရိမတ္တာ။ (ဋီသစ်)
(၄) တတော ပရံ ပုရိမတရံ။

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ပုရိမာနိ ဘန္တေ ဒိဝသာနိ ပုရိမတရာနိတိ ဧတ္ထ ဟိယ္ယော ဒိဝသံ ပုရိမံ နာမ၊ တတော ပရံ ပုရိမတရံ။
(၂) အထ ကသ္မာ တတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗာနိ ပုရိမာနိ စေဝ ပုရိမတရာနိ စ ဟောန္တိ။
(၃) နနု တတော ပဘုတိ ယံ ယံ ဩရံ၊ တံ တံ ပုရိမံ။ ယံ ယံ ပရံ၊ တံ တံ ပုရိမတရန္တိ ဒဿေတိ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ တတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗာနိ ပုရိမာနိ စေဝ ပုရိမတရာနိ စ ဟောန္တိ။

'ယဒဂ္ဂေ အဟံ မဟာလိ ဘဂဝန္တံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရာမိ၊ နာ စိရံ တီဏိ ဝဿာနိ။ (ပါဠိတော်)
ဣဒါနိ တဿ ပရိမာဏံ ဒဿေန္တော **"နာ စိရံ တီဏိ ဝဿာနိ"**တိ အာဟ။
(၁) နနု သုနက္ခတ္တော "ယဒဂ္ဂေ အဟံ မဟာလိ ဘဂဝန္တံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရာမိ"တိ ဣမိနာ ဘဂဝန္တံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရဏာဒိဝသံ ဝဒတိ။ (ပါဠိတော်+နိဿဿစ်)
(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "နာ စိရံ တီဏိ ဝဿာနိ"တိ အာဟ။
(၃) နနု တဿ ပရိမာဏံ ဒဿေန္တော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ပုန "နာ စိရံ တီဏိ ဝဿာနိ"တိ အာဟ။

ဆင်ပြောင်ကို ယင်ကောင်နှားတာ အားသာလို့ မဟုတ်။

http://www.dhammadownload.com

အယဉ္စ အတီတေ ဧကံ သီလဝန္တံ ဘိက္ခုံ ကဏ္ဍသက္ခလိယံ ပဟရိတွာ ဗဓိရမကာသိ။ တသ္မာ ပရိကမ္မံ ကရောန္တောပိ အဘဗ္ဗော ဒိဗ္ဗသောတာဓိဂမာယ။

"ကရောန္တောပိ၌ ပိသဒ္ဒါကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု အယံ သုနက္ခတ္တော ပရိကမ္မံ ကရောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အဘဗ္ဗော ဒိဗ္ဗသောတာဓိဂမာယ။

(၃) နနု အယံ အတီတေ ဧကံ သီလဝန္တံ ဘိက္ခုံ ကဏ္ဍသက္ခလိယံ ပဟရိတွာ ဗဓိရမကာသိ။

(၄) တသ္မာ အဘဗ္ဗော ဒိဗ္ဗသောတာဓိဂမာယ။

ပိသဒ္ဒါ၏ အနက်

ကရောန္တောပိ၌ ပိသဒ္ဒါသည် = ဂရဟာ အနက်ကို ဟော၏။

(ဌာ၊ နှာ ၂၇၃-လာ စတုက္က)

(က) **တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနန္တိ** သက္ကာယဒိဋ္ဌိအာဒီနံ တိဏ္ဏံ ဗန္ဓနာနံ။

(ခ) တာနိ ဟိ ဝဋ္ဋဒုက္ခဘယေ ရထေ သတ္တေ သံယောဇေန္တိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု သံယောဇနသဒ္ဒေါ ပယောဇနတ္ထေပိ ဝတ္တတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနန္တိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအာဒီနံ တိဏ္ဏံ ဗန္ဓနာနန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု တာနိ ဝဋ္ဋဒုက္ခဘယေ ရထေ သတ္တေ သံယောဇေန္တိ ဗန္ဓန္တိ။

(၄) တသ္မာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနန္တိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအာဒီနံ တိဏ္ဏံ ဗန္ဓနာနန္တိ ဝုတ္တံ။

(ဌာ၊ နှာ ၂၈၂-လာ စတုက္က)

(က) အယံ ကိရ ရာဇာ "ရူပံ အတ္တာ"တိ ဧဝံလဒ္ဓိကော၊ တေနဿ ဒေသနာယ စိတ္တံ နာဓိမုစ္စတိ။

(ခ) အထ ဘဂဝတာ တဿ လဒ္ဓိယာ အာဝိကရဏတ္ထံ ဧကံ ကာရဏံ အာဟရိတုံ ဣဒမာရဒ္ဓံ။

"(က) စတုက္က"

(၁) နနု အယံ ရာဇာ "ရူပံ အတ္တာ"တိ ဧဝံလဒ္ဓိကော၊ တေနဿ ဒေသနာယ စိတ္တံ နာဓိမုစ္စတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဘဂဝတော ဣဒမာရဒ္ဓံ။

(၃) နနု တဿ လဒ္ဓိယာ အာဝိကရဏတ္ထံ ဧကံ ကာရဏံ အာဟရတိ။

(၄) တသ္မာ ဘဂဝတော ဣဒမာရဒ္ဓံ။

တေ မမ ဝစနံ သုတွာ အတ္တမနာ အဟေသုံ။

(၁) နနု "အတ္တမနာ အဟေသု"န္တိ ပါဋိယံ နာ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ တေ မမ ဝစနံ သုတွာ အတ္တမနာ အဟေသုန္တိ တယာ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု "နာ ကလ္လ"န္တိ အာဒိနာ ဝိဿဇ္ဇနာဝစနေနေဝ တေသံ အတ္တမနတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ တေ မမ ဝစနံ သုတွာ အတ္တမနာ အဟေသုန္တိ မယာ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၈၅-လာ စတုက္က)

တေန ခေါ် ပန သမယေန ဒွေ ပဗ္ဗဇိတာ မုဏ္ဍိယော စ ပရိဗ္ဗာဇကော ဇာလိယော စ ဒါရုပတ္တိကန္တေဝါသီ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု။ (ပါဠိတော်)

(က) **မုဏ္ဍိယော**တိ ဣဒံ တဿ နာမံ။ **ဇာလိယော**တိ ဣဒမ်ပိ ဣတရဿ နာမမေဝ။

(ခ) ယသ္မာ ပနဿ ဥပစ္ဈာယော ဒါရုမယေန ပတ္တေန ပိဏ္ဍာယ စရတိ၊ တသ္မာ ဒါရုပတ္တိကန္တေဝါသီတိ ဝုစ္စတိ။

"(ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဇာလိယောတိ ဣဒမ်ပိ ဣတရဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ နာမကတ္တာ ဇာလိယော စ ပရိဗ္ဗာဇကောတိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ (မုဏ္ဍိယော စ ပရိဗ္ဗာဇကောတိ ဧတ္ထ ဝိယ)။

(၂) အထ ကသ္မာ ဇာလိယော စ ဒါရုပတ္တိကန္တေဝါသီတိ ဝုစ္စတိ။

(၃) နနု သ ဥပစ္ဈာယော ဒါရုမယေန ပတ္တေန ပိဏ္ဍာယ စရတိ။

(၄) တသ္မာ ဇာလိယော စ ဒါရုပတ္တိကန္တေဝါသီတိ ဝုစ္စတိ။

(ဌ၊ နှာ ၂၈၉-လာ စတုက္က)

ဧဝံ ပရေသံ ဝါဒေန သဟ အတ္တနော ဝါဒဿ သမာနာသမာနတံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အတ္တနော ဝါဒေန သဟ ပရေသံ ဝါဒဿ သမာနာသမာနတံ ဒဿေန္တော **"ယံ မယ"**န္တိအာဒိမာဟ။

(၁) နနု ဧဝံ ပရေသံ ဝါဒေန သဟ အတ္တနော ဝါဒဿ သမာနာသမာနတံ ဒဿေတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ "ယံ မယ"န္တိအာဒိမာဟ။

(၃) နနု ဣဒါနိ အတ္တနော ဝါဒေန သဟ ပရေသံ ဝါဒဿ သမာနာသမာနတံ ဒဿေတိ။

(၄) တသ္မာ "ယံ မယ"န္တိအာဒိမာဟ။

အမှာ။ အနုသန္ဓေဝါကျ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

(ဌ၊ နှာ ၂၉၀-လာ စတုက္က)

(က) **အမှေ၀ တတ္ထ ယေဘုယ္ယေန ပသံသေယျန္တိ** ဣဒံ ဘဂဝါ သတ္ထာရာ သတ္ထာရံ သမနုယုဉ္ဇနေပိ အာဟ၊ သံယေန သံယံ သမနုယုဉ္ဇနေပိ။

(ခ) ကသ္မာ? သံယပသံသာယပိ သတ္ထုယေ၀ ပသံသာသိဒ္ဓိတော။

(ဂ) ပသီဒမာနာပိ ဟိ ဗုဒ္ဓသမ္မတ္တိယာ သံယေ၊ သံယသမ္မတ္တိယာ စ ဗုဒ္ဓေ ပသီဒန္တိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု အမှေ၀ တတ္ထ ယေဘုယ္ယေန ပသံသေယျန္တိ ဣဒံ ဘဂဝတာ သတ္ထာရာ သတ္ထာရံ သမနုယုဉ္ဇနေယေ၀ ဝတ္တဗ္ဗံ။

(၂) အထ ကသ္မာ သံယေန သံယံ သမနုယုဉ္ဇနေပိ အာဟ။

(၃) နနု သံယပသံသာယပိ သတ္ထုယေ၀ ပသံသာ သိဒ္ဓါတိ။

(၄) တသ္မာ သံယေန သံယံ သမနုယုဉ္ဇနေပိ အာဟ။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု သံယပသံသာယပိ သံယသ္မေ၀ ပသံသာ သိဒ္ဓါတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သံယပသံသာယပိ သတ္ထုယေ၀ ပသံသာ သိဒ္ဓါတိ။

(၃) နနု ပသီဒမာနာပိ ဗုဒ္ဓသမ္မတ္တိယာ သံယေ၊ သံယသမ္မတ္တိယာ စ ဗုဒ္ဓေ ပသီဒန္တိ။

(၄) တသ္မာ သံယပသံသာယပိ သတ္ထုယေ၀ ပသံသာ သိဒ္ဓါတိ။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၂၉၃-လာ စတုက္က)

နဂ ထုသောဒကံ ပိဝတိ။ (ပါဋိတော်)

(က) **ထုသောဒကန္တိ** သဗ္ဗသဿသမ္ဘာရေဟိ ကတံ သောဝီရကံ။

(ခ) ဧတ္ထ စ သုရာပါနမေဝ သာဝဇ္ဇံ။

(ဂ) အယံ ပန သဗ္ဗေသုပိ သာဝဇ္ဇသညီ။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု သုရာပါနမေဝ သာဝဇ္ဇံ။

(၂) အထ ကသ္မာ အစေလကော နဂ ထုသောဒကံ ပိဝတီတိ အာဟ။

(၃) နနု အယံ သဗ္ဗေသုပိ သာဝဇ္ဇသညီ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ အစေလကော နဂ ထုသောဒကံ ပိဝတီတိ အာဟ။

(၄၊ နှာ ၂၉၈-လာ စတုက္က)

အာကခ်ံတိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ အာကခ်ံတိ ဥပသမ္ပဒံ။ (ပါဋိတော်)

(က) **ပဗ္ဗဇ္ဇန္တိ** ဝစနသိလိဋ္ဌတာဝသေနေဝ ဝုတ္တံ။

(ခ) အပရိဝသိတွာယေဝ ဟိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ လဘတိ။

"(က)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု အပရိဝသိတွာယေဝ ပဗ္ဗဇ္ဇံ လဘတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အာကခ်ံတိ ပဗ္ဗဇ္ဇန္တိ ပါဋိယံ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ပဗ္ဗဇ္ဇန္တိ ဝစနသိလိဋ္ဌတာဝသေနေဝ ဝုတ္တံ။

(၄) တသ္မာ အာကခ်ံတိ ပဗ္ဗဇ္ဇန္တိ ပါဋိယံ ဝုတ္တံ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဋိယံ အာကခ်ံတိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ အာကခ်ံတိ ဥပသမ္ပဒန္တိ သာမညေန ဝုတ္တံ။

(ဝါ) နနု ဘဂဝါ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ပကာသေတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပဗ္ဗဇ္ဇန္တိက္ကဒံ ဝစနသိလိဋ္ဌတာဝသေနေဝ ဝုတ္တန္တိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု အပရိဝသိတွာယေဝ ပဗ္ဗဇ္ဇံ လဘတိ။

(၄) တသ္မာ ပဗ္ဗဇ္ဇန္တိက္ကဒံ ဝစနသိလိဋ္ဌတာဝသေနေဝ ဝုတ္တန္တိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

သတိ။ (ခ)ဝါကျ 'ဟိ'ကို ပခုက္ကူ၌ ကာရဏ ကြံ၏။ ဘာဋီ၌ ဒဋ္ဌီ ကြံ၏။

အမှာ။ မစိုးရိမ်သီလကွန်အဖြေနှင့် မစိုးရိမ်သီလကွန်အဖြေသစ်တို့၌ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော "(က)ဝါကျ" စတုက္က ထုတ်နည်းကို "(က+ခ)ဝါကျ စတုက္ကထုတ်နည်း အဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ပြကြသေး၏။

(၄၊ နှာ ၂၉၉-လာ စတုက္က)

(က) **ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနန္တိ** မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဿ ပရိယောသာနဘူတံ အရဟတ္တဖလံ။

(ခ) တဿ ဟိ အတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ ပဗ္ဗဇန္တိ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၇၀-လာ စတုက္က)

(က) **အဘိဇာနာတိ ပန ဘဝံ ဂေါတမောတိ** ဣဒံ ဗြာဟ္မဏော ပရိဟာရေန ပုစ္ဆန္တော အာဟ။

(ခ) ဣတရထာ ဟိ "ကိံ ပန တွံ ဘော ဂေါတမ တဒါ ရာဇာ အဟောသိ, ဥဒါဟု ပုရောဟိတော ဗြာဟ္မဏော"တိ ဧဝံ ဥဇုကမေဝ ပုစ္ဆယမာနော အဂါရဝေါ ဝိယ ဟောတိ။

"(က)ဝါကျသက်သက် စတုက္က"

(၁) နနု ဥဇုကမေဝ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။

(၂) အထ ကသ္မာ "အဘိဇာနာတိ ပန ဘဝံ ဂေါတမော"တိ ဝက်ဝုတ္တိယာဝ ပုစ္ဆတိ။

(၃) နနု ဗြာဟ္မဏော ပရိဟာရေန ပုစ္ဆန္တော အာဟ။

(၄) တသ္မာ "အဘိဇာနာတိ ပန ဘဝံ ဂေါတမော"တိ ဝက်ဝုတ္တိယာဝ ပုစ္ဆတိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု အဘိဇာနာတိ ပန ဘဝံ ဂေါတမောတိ သာမညဝသေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ အဘိဇာနာတိ ပန ဘဝံ ဂေါတမောတိ ဣဒံ ဗြာဟ္မဏော ပရိဟာရေန ပုစ္ဆန္တော အာဟာတိ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု ဣတရထာ "ကိံ ပန တွံ ဘော ဂေါတမ တဒါ ရာဇာ အဟောသိ, ဥဒါဟု ပုရောဟိတော ဗြာဟ္မဏော"တိ ဧဝံ ဥဇုကမေဝ ပုစ္ဆယမာနော အဂါရဝေါ ဝိယ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ အဘိဇာနာတိ ပန ဘဝံ ဂေါတမောတိ ဣဒံ ဗြာဟ္မဏော ပရိဟာရေန ပုစ္ဆန္တော အာဟာတိ သံဝဏ္ဏိတံ။

"(တစ်နည်း)"

(၁) နနု ဗြာဟ္မဏေန ဘဂဝါ ဥဇုကမေဝ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။

(၂) အထ ကသ္မာ အဘိဇာနာတိ ပန ဘဝံ ဂေါတမောတိ ဣဒံ ဗြာဟ္မဏော ပရိဟာရေန ပုစ္ဆန္တော အာဟ။

(၃) နနု ဣတရထာ "ကိံ ပန တွံ ဘော ဂေါတမ တဒါ ရာဇာ အဟောသိ, ဥဒါဟု ပုရောဟိတော ဗြာဟ္မဏော"တိ ဧဝံ ဥဇုကမေဝ ပုစ္ဆယမာနော အဂါရဝေါ ဝိယ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ အဘိဇာနာတိ ပန ဘဝံ ဂေါတမောတိ ဣဒံ ဗြာဟ္မဏော ပရိဟာရေန ပုစ္ဆန္တော အာဟ။

(က) "အမှာကံ ပိတုပိတာမဟာဒီဟိ ပဝတ္တိတာနီ"တိ ကတွာ ပစ္ဆာ ဒုဂ္ဂတပုရိသေဟိပိ ဝံသဝဂ္ဂမရာယ ပဝတ္တေ-တဗ္ဗာနိ ယာဂါနိ။

(ခ) ဧဝရူပါနိ ကိရ သီလဝန္တေ ဥဒ္ဒိဿ နိဗ္ဗတ္တဒါနာနိ တသ္မိံ ကုလေ ဒလိဒ္ဒါပိ နု ဥပစ္ဆိန္နန္တိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု တသ္မိံ ကုလေ ဒလိဒ္ဒါ ဟောန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဧဝရူပါနိ သီလဝန္တေ ဥဒ္ဒိဿ နိဗ္ဗတ္တဒါနာနိ နု ဥပစ္ဆိန္နန္တိ။

(၃) နနု "အမှာကံ ပိတုပိတာမဟာဒီဟိ ပဝတ္တိတာနီ"တိ မနသိ ကရောန္တိ။

(၄) တသ္မာ ဧဝရူပါနိ သီလဝန္တေ ဥဒ္ဒိဿ နိဗ္ဗတ္တဒါနာနိ နု ဥပစ္ဆိန္နန္တိ။

အဝိသဒ္ဒါ၏ အနက်

ဒလိဒ္ဒါပိဠ္ဍ အဝိသဒ္ဒါသည် = ဆင်းရဲသော အမျိုးကို ခြိုးမွမ်းရာ ရောက်သောကြောင့် သမ္ဘာဝနာ အနက်ကို ဟော၏။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၇၁-လာ စတုက္က)

(က) ယသ္မာ ပန ဆဋ္ဌင်္သမန္နာဂတာယ ဒက္ခိဏာယ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကသေ်ဝ နု သုကရံ ပုညာဘိသန္ဒသ ပမာဏံ ကာတုံ။

(ခ) ဣဒဉ္စ တထာဝိဓံ။

(ဂ) တသ္မာ တံ မဟပ္ဖလတရဉ္စ မဟာနိသံသတရဉ္စာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(ဃ) နနု ဆဋ္ဌင်္သမန္နာဂတာယ ဒက္ခိဏာယ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကသေ်ဝ ပုညာဘိသန္ဒသ ပမာဏံ ကာတုံ အသုကရတ္တာ တမေဝ ဒက္ခိဏံ မဟပ္ဖလတရဉ္စ မဟာနိသံသတရဉ္စာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

(ငျ) အထ ကသ္မာ တံ သလာကဘတ္တံ မဟပ္ဖလတရဉ္စ မဟာနိသံသတရဉ္စာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

(စ) နနု ဣဒံ သလာကဘတ္တံ တထာဝိဓံ။

(ဆ) တသ္မာ တံ သလာကဘတ္တံ မဟပ္ဖလတရဉ္စ မဟာနိသံသတရဉ္စာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

(ဌ၊ နှာ ၂၇၃-လာ စတုက္က)

(က) သေတုဃာတဝိရတိယာ ပန ဘေဒေါ နာမ နတ္ထိ။

(ခ) ဘဝင်္ဂရေပိ ဟိ အရိယသာဝကော ဧဝိတဟေတုပိ နေဝ ပါဏံ ဟနတိ န သုရံ ပိဝတိ။

(ဂ) သစေ ပိသေ သုရဉ္စ ဓိရဉ္စ မိသ္သေတွာ မုခေ ပက္ခိပင်္ဂါ၊ ဓိရမေဝ ပဝိသတိ၊ န သုရာ။

(ဃ) ယထာ ကိ? ကောဉ္စသကုဏာနံ ဓိရမိသကေ ဥဒကေ ဓိရမေဝ ပဝိသတိ၊ န ဥဒကံ။

(ဇ) ဣဒံ ယောနိသိဒ္ဓန္တိ စေ? ဣဒံ ဓမ္မတာသိဒ္ဓန္တိ စ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(ငျ) နနု ဘဝင်္ဂရေ ဝါ အရိယသာဝကော ဧဝိတဟေတုပိ ပါဏံ ဟနေယျ သုရံ ပိဝေယျ။

(စ) အထ ကသ္မာ သေတုဃာတဝိရတိယာ ဘေဒေါ နာမ နတ္ထိတိ ဝုတ္တံ။

(ဆ) နနု ဘဝင်္ဂရေပိ အရိယသာဝကော ဧဝိတဟေတုပိ နေဝ ပါဏံ ဟနတိ န သုရံ ပိဝတိ။ (ဌ) နနု ပဋိပက္ခသမုစ္ဆိန္နနေန အကုပ္ပသဘာဝေါ ဟောတိ။ (ဋ္ဌသစ်)

(ဇ) တသ္မာ သေတုဃာတဝိရတိယာ ဘေဒေါ နာမ နတ္ထိတိ ဝုတ္တံ။

"(တစ်နည်း)"

(ဂ) နနု ဧဝိတဟေတု အတ္ထိ။

(ငျ) အထ ကသ္မာ ဘဝင်္ဂရေပိ အရိယသာဝကော ဧဝိတဟေတုပိ နေဝ ပါဏံ ဟနတိ န သုရံ ပိဝတိ။

(ဃ) နနု သေတုဃာတဝိရတိယာ ဘေဒေါ နာမ နတ္ထိ။

(ဇ) တသ္မာ ဘဝင်္ဂရေပိ အရိယသာဝကော ဧဝိတဟေတုပိ နေဝ ပါဏံ ဟနတိ န သုရံ ပိဝတိ။

အမှာ။ ပထမနည်းသည် = အဖြေသစ်နည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် = ကိုင်းကုန်းနည်း ဖြစ်၏။

ပိ(ဝါ)အပိ သဒ္ဒါ၏ အနက်

(ခ)ဝါကျလာ ဧဝိတဟေတုပိဠ် ပိ(ဝါ)အပိ သဒ္ဒါသည် သမ္ဘာဝနာဓောတက ဖြစ်၏။

အသက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်သော်မှလည်း သူ့အသက်ကို မသတ်, သေရည်ကို မသောက်ရကား အခြား အကြောင်းများကြောင့် သူ့အသက်ကို မသတ်ခြင်း, သေရည်ကို မသောက်ခြင်း ဟူရာ၌ကား ပြောဆိုဘွယ်ရာ မရှိဟူသော ဂရဟာအနက်ကို ဆည်း၏။

http://www.dhammadownload.com

"(ဂ)နှင့်(ငါ) နောက်ပိုင်းရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု အဿ (အရိယသာဝကဿ) သုရဗ္ဗ ခီရဗ္ဗ မိဿေတွာ မုခေ ပက္ခိပန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ခီရမေဝ ပဝိသတိ၊ နု သုရာ။

(၃) နနု က္ကဒံ ဓမ္မတာသိဒ္ဓံ။

(၄) တသ္မာ ခီရမေဝ ပဝိသတိ၊ နု သုရာ။

သဓေ ပိသဒ္ဒါ ထားရခြင်းအကြောင်း

နို့ရည်သာ ဝင်၍ သေရည် မဝင်ဟူသော အကျိုးကို မနှစ်သက်သောကြောင့် "သဓေ ပိဿ သုရဗ္ဗ"၌ သဓေ ပိသဒ္ဒါကို ထားသည်။

"(ဃ)နှင့်(ငါ) ရှေ့ပိုင်းရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ကောဗ္ဗသကုဏာနံ မုခေ ခီရမိဿကေ ဥဒကေ ပက္ခိပန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ခီရမေဝ ပဝိသတိ၊ နု ဥဒကံ။

(၃) နနု က္ကဒံ ယောနိသိဒ္ဓံ။

(၄) တသ္မာ ခီရမေဝ ပဝိသတိ၊ နု ဥဒကံ။

(ဌ၊ နှာ ၂၇၃+၂၇၄-လာ စတုက္က)

အယံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ယညော က္ကမာယ စ တိဝိဓာယ ယညသမ္ပဒါယ သောဠသပရိက္ခာရာယ က္ကမိနာ စ နိစ္စဒါနေန အနုကုလယညေန က္ကမိနာ စ ဝိဟာရဒါနေန က္ကမေဟိ စ သရဏဂမနေဟိ အပ္ပဋ္ဌတရော စ အပ္ပသမာရမ္ဘ-တရော စ မဟပ္ဖလတရော စ မဟာနိသံသတရော စာတိ။ (ပါဠိတော်)

ကိဉ္စာပိ ပဉ္စသီလတော သရဏဂမနမေဝ ဇေဋ္ဌကံ၊ က္ကဒံ ပန သရဏဂမနေယေဝ ပတိဋ္ဌာယ ရက္ခိတ-သီလဝသေန မဟပ္ဖလန္တိ ဝုတ္တံ။

(၁) နနု ပဉ္စသီလတော သရဏဂမနမေဝ ဇေဋ္ဌကံ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အယံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ယညော က္ကမေဟိ သရဏဂမနေဟိ မဟပ္ဖလတရောတိ ဝုတ္တံ။ (ပါဠိ)
(အထ ဝါ) အထ ကသ္မာ က္ကဒံ (ပဉ္စသီလ သရဏဂမနတော) မဟပ္ဖလန္တိ ဝုတ္တံ။ (ဋ္ဌ)

(၃) နနု က္ကဒံ သရဏဂမနေယေဝ ပတိဋ္ဌာယ ရက္ခိတသီလ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ အယံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ယညော က္ကမေဟိ သရဏဂမနေဟိ မဟပ္ဖလတရောတိ ဝုတ္တံ။ (ပါဠိတော်)
(အထ ဝါ) တသ္မာ က္ကဒံ (ပဉ္စသီလ သရဏဂမနတော) မဟပ္ဖလန္တိ ဝုတ္တံ။ (ဋ္ဌ)

ကိဉ္စာပိ ထားရခြင်းအကြောင်း

သရဏဂုံသည် ဘုရားပွင့်ခြင်းလျှင် အရင်းခံရှိ၏။ အရဟတ္တဖိုလ်၏ ဧကန်အကြောင်းလည်း ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ပါလျက် အဘယ်နည်းဖြင့် သရဏဂုံထက် ငါးပါးသီလက မဟပ္ဖလ, မဟာနိသံသ ဖြစ်ရလေသနည်းဟု စောဒနာ ဘွယ် ရှိရာကား "မဟပ္ဖလတရော, မဟာနိသံသတရော" ဟူသော ပါဠိတော်ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ကိဉ္စာပိသဒ္ဒါ ထားသည်။ (ဋီသစ်)

(တစ်နည်း) ငါးပါးသီလသည် များသော အကျိုးရှိ၏ဟု ဆိုထားသည့် အကျိုးကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ကိဉ္စာပိသဒ္ဒါ ထားသည်။ (ကိုင်းကုန်း)

အမှာ။ ဤနေရာ၌ ကိဉ္စာပိကား = ဂရဟာ၊ ပနကား = သမ္ဘာဝနာ အနက်ကို ထွန်းပြ၏။ (ကိုင်းကုန်း)

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၂၇၄-လာ စတုက္က)

တိဝိဓသီလပါရိပူရိယံ ဌိတဿ ပဌမဇ္ဈာနာဒီနံ ယညာနံ အပ္ပဌတရဉ္စ မဟပ္ပလတရဉ္စ ဒဿေတုကာမော ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒတော ပဋ္ဌာယ ဒေသနံ အာရဘန္တော "**ဣဓ ဗြာဟ္မဏာ**"တိအာဒိမာဟ။

(၁) နနု ပဌမဇ္ဈာနာဒိ ယညာယေဝ ဒေသေတဗ္ဗာ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒတော ပဋ္ဌာယ ဒေသနံ အာရဘန္တော "ဣဓ ဗြာဟ္မဏာ"တိအာဒိမာဟ။

(၃) နနု တိဝိဓသီလပါရိပူရိယံ ဌိတဿ ပဌမဇ္ဈာနာဒီနံ ယညာနံ အပ္ပဌတရဉ္စ မဟပ္ပလတရဉ္စ ဒဿေတုကာမော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒတော ပဋ္ဌာယ ဒေသနံ အာရဘန္တော "ဣဓ ဗြာဟ္မဏာ"တိအာဒိမာဟ။

==========

မဟာလိသုတ္တာဒိ

(၄၊ နှာ ၂၇၆-လာ စတုက္က)

(က) **ကရဏီယေနာ**တိ အဝဿံ ကတ္တဗ္ဗကမ္မေန။

(ခ) ယဉ္ဍိ အကာတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ တံ ကိစ္စန္တိ ဝုစ္စတိ။ ယံ အဝဿံ ကာတဗ္ဗမေဝ၊ တံ **ကရဏီယံ** နာမ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ပါဋိယံ ကရဏီယေနာတိ ဝုတ္တတ္တာ ကိစ္စသာမညမေဝ ကရဏီယံ နာမ။

(ဝါ) နနု ပါဋိယံ ကရဏီယေနာတိ သာမညေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ကရဏီယေနာတိ အဝဿံ ကတ္တဗ္ဗကမ္မေနာတိ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု ယံ အကာတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ တံ ကိစ္စန္တိ ဝုစ္စတိ။ ယံ အဝဿံ ကာတဗ္ဗမေဝ၊ တံ ကရဏီယံ နာမ။

(၄) တသ္မာ ကရဏီယေနာတိ အဝဿံ ကတ္တဗ္ဗကမ္မေနာတိ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၄၊ နှာ ၂၇၇-လာ စတုက္က)

အယဉ္ဍိ ထေရော ထူလသရီရော၊ တေနဿ သရီရဂရုတာယ ဥဋ္ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု အာလသိယဘာဝေါ ဤသကံ အပ္ပဟီနော ဝိယ ဟောတိ။

(၁) နနု ထေရဿ ခီဏာသဝဘာဝတော "အာလသိယဘာဝေါ အပ္ပဟီနော"တိ နဝတ္တဗ္ဗော။ (ဋီသစ်)

(ဝါ) နနု ထေရဿ ခီဏာသဝဘာဝတော အာလသိယဘာဝေါ ပဟီနော။

(၂) အထ ကသ္မာ ဥဋ္ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု အာလသိယဘာဝေါ ဤသကံ အပ္ပဟီနော ဝိယ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု အယံ ထေရော ထူလသရီရော၊ အဿ သရီရဂရု ဟောတိ။ (ဌ)

(ဝါ) နနု ဝါသနာလေသံ ဥပါဒါယ ဝတ္တဗ္ဗံ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ဥဋ္ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု အာလသိယဘာဝေါ ဤသကံ အပ္ပဟီနော ဝိယ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

(က) **ဝိဟာရပစ္စာယာယန္တိ** ဝိဟာရဆာယာယ်၊ ကူဋာဂါရမဟာဂေဟစ္ဆာယာယ ဖရိတောကာသေတိ အတ္ထော။
(ခ) သာ ကိရ ကူဋာဂါရသာလာ ဒက္ခိဏာတ္တရတော ဒီဃာ ပါစီနမုခါ၊ တေနဿာ ပုရတော မဟတီ ဆာယာ ပတ္တဋ္ဌာ ဟောတိ။

"(ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ကူဋာဂါရမဟာဂေဟစ္ဆာယာယ ဖရိတောကာသာ ပစ္ဆိမဒက္ခိဏာတ္တရဝသေန တယော ဟောန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ အဿာ ကူဋာဂါရသာလာယ ပုရတော မဟတီ ဆာယာ ပတ္တဋ္ဌာ ဟောတိ။
(၃) နနု သာ ကူဋာဂါရသာလာ ဒက္ခိဏာတ္တရတော ဒီဃာ ပါစီနမုခါ။
(၄) တသ္မာ အဿာ ကူဋာဂါရသာလာယ ပုရတော မဟတီ ဆာယာ ပတ္တဋ္ဌာ ဟောတိ။

(ဌ၊ နှာ ၂၇၈-လာ စတုက္က)

(က) **ပုရိမာနိ ဘန္တေ ဒိဝသာနိ ပုရိမတရာနိ**တိ ဧတ္ထ ဟိယ္ယော ဒိဝသံ ပုရိမံ နာမ။
(ခ) တတော ပရံ ပုရိမတရံ။
(ဂ) တတော ပဋ္ဌာယ ပန သဗ္ဗာနိ ပုရိမာနိ စေဝ ပုရိမတရာနိ စ ဟောန္တိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ပုရိမာနိ ဘန္တေ ဒိဝသာနိ ပုရိမတရာနိတိ ဧတ္ထ ဟိယ္ယော ဒိဝသံ ပုရိမံ နာမ။
(၂) အထ ကသ္မာ တတော ပရံ ပုရိမတရံ။
(၃) အတိသယေန ပုရိမတ္တာ။ (ဋီသစ်)
(၄) တတော ပရံ ပုရိမတရံ။

"(က+ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ပုရိမာနိ ဘန္တေ ဒိဝသာနိ ပုရိမတရာနိတိ ဧတ္ထ ဟိယ္ယော ဒိဝသံ ပုရိမံ နာမ၊ တတော ပရံ ပုရိမတရံ။
(၂) အထ ကသ္မာ တတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗာနိ ပုရိမာနိ စေဝ ပုရိမတရာနိ စ ဟောန္တိ။
(၃) နနု တတော ပဘုတိ ယံ ယံ ဩရံ၊ တံ တံ ပုရိမံ။ ယံ ယံ ပရံ၊ တံ တံ ပုရိမတရန္တိ ဒဿေတိ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ တတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗာနိ ပုရိမာနိ စေဝ ပုရိမတရာနိ စ ဟောန္တိ။

'ယဒဂ္ဂေ အဟံ မဟာလိ ဘဂဝန္တံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရာမိ၊ နာ စိရံ တီဏိ ဝဿာနိ။ (ပါဠိတော်)
ဣဒါနိ တဿ ပရိမာဏံ ဒဿေန္တော **"နာ စိရံ တီဏိ ဝဿာနိ"**တိ အာဟ။
(၁) နနု သုနက္ခတ္တော "ယဒဂ္ဂေ အဟံ မဟာလိ ဘဂဝန္တံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရာမိ"တိ ဣမိနာ ဘဂဝန္တံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရဏာဒိဝသံ ဝဒတိ။ (ပါဠိတော်+နိဿယ)
(၂) အထ ကသ္မာ ပုန "နာ စိရံ တီဏိ ဝဿာနိ"တိ အာဟ။
(၃) နနု တဿ ပရိမာဏံ ဒဿေန္တော ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ပုန "နာ စိရံ တီဏိ ဝဿာနိ"တိ အာဟ။

ဆင်ပြောင်ကို ယံင်ကောင်နားတာ အားသာလို့ မဟုတ်။

http://www.dhammadownload.com

အယူဆ အတိတေ ဧကံ သီလဝန္တံ ဘိက္ခုံ ကဏ္ဍသက္ခလိယံ ပဟရိတွာ ဗဓိရမကာသိ။ တသ္မာ ပရိကမ္မံ ကရောန္တောပိ အဘဗ္ဗော ဒိဗ္ဗသောတာဓိဂမာယ။

"ကရောန္တောပိ၌ ပိသဒ္ဒါကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု အယံ သုနက္ခတ္တော ပရိကမ္မံ ကရောတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ အဘဗ္ဗော ဒိဗ္ဗသောတာဓိဂမာယ။
(၃) နနု အယံ အတိတေ ဧကံ သီလဝန္တံ ဘိက္ခုံ ကဏ္ဍသက္ခလိယံ ပဟရိတွာ ဗဓိရမကာသိ။
(၄) တသ္မာ အဘဗ္ဗော ဒိဗ္ဗသောတာဓိဂမာယ။

ပိသဒ္ဒါ၏ အနက်

ကရောန္တောပိ၌ ပိသဒ္ဒါသည် = ဂရဟာ အနက်ကို ဟော၏။

(ဋ၊ နှာ ၂၇၃-လာ စတုက္က)

(က) **တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနန္တိ** သက္ကာယဒိဋ္ဌိအာဒီနံ တိဏ္ဏံ ဗန္ဓနာနံ။
(ခ) တာနိ ဟိ ဝဋ္ဋဒုက္ခဘယေ ရထေ သတ္တေ သံယောဇေန္တိ။

"(က+ခ) စတုံက္က"

(၁) နနု သံယောဇနသဒ္ဒေါ ပယောဇနတ္ထေပိ ဝတ္တတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနန္တိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအာဒီနံ တိဏ္ဏံ ဗန္ဓနာနန္တိ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု တာနိ ဝဋ္ဋဒုက္ခဘယေ ရထေ သတ္တေ သံယောဇေန္တိ ဗန္ဓန္တိ။
(၄) တသ္မာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနန္တိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအာဒီနံ တိဏ္ဏံ ဗန္ဓနာနန္တိ ဝုတ္တံ။

(ဋ၊ နှာ ၂၈၂-လာ စတုက္က)

(က) အယံ ကိရ ရာဇာ "ရူပံ အတ္တာ"တိ ဧဝံလဒ္ဓိကော၊ တေနဿ ဒေသနာယ စိတ္တံ နာဓိမုစ္စတိ။
(ခ) အထ ဘဂဝတာ တဿ လဒ္ဓိယာ အာဝိကရဏတ္ထံ ဧကံ ကာရဏံ အာဟရိတုံ ကဒါမာရဏ္ဍံ။

"(က) စတုက္က"

(၁) နနု အယံ ရာဇာ "ရူပံ အတ္တာ"တိ ဧဝံလဒ္ဓိကော၊ တေနဿ ဒေသနာယ စိတ္တံ နာဓိမုစ္စတိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဘဂဝတော ကဒါမာရဏ္ဍံ။
(၃) နနု တဿ လဒ္ဓိယာ အာဝိကရဏတ္ထံ ဧကံ ကာရဏံ အာဟရတိ။
(၄) တသ္မာ ဘဂဝတော ကဒါမာရဏ္ဍံ။

တေ မမ ဝစနံ သုတွာ အတ္တမနာ အဟေသုံ။

(၁) နနု "အတ္တမနာ အဟေသု"န္တိ ပါဠိယံ နု ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ တေ မမ ဝစနံ သုတွာ အတ္တမနာ အဟေသုန္တိ တယာ ဝုတ္တံ။
(၃) နနု "နု ကလ္လ"န္တိ အာဒိနာ ဝိဿဇ္ဇနာဝစနေနေဝ တေသံ အတ္တမနတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ (ဋီသစ်)
(၄) တသ္မာ တေ မမ ဝစနံ သုတွာ အတ္တမနာ အဟေသုန္တိ မယာ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

(ဋ္ဌ နှာ ၂၈၅-လာ စတုက္က)

တေန ခေါ ပန သမယေန ဒွေ ပဗ္ဗဇိတာ မုဏ္ဍိယော စ ပရိဗ္ဗာဇကော ဇာလိယော စ ဒါရုပတ္တိကန္တေဝါသီ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု။ (ပါဠိတော်)

(က) **မုဏ္ဍိယော**တိ ဣဒံ တဿ နာမံ။ **ဇာလိယော**တိ ဣဒမဿ ဣတရဿ နာမမေဝ။

(ခ) ယသ္မာ ပနဿ ဥပဇ္ဈာယော ဒါရုမယေန ပတ္တေန ပိဏ္ဍာယ စရတိ၊ တသ္မာ ဒါရုပတ္တိကန္တေဝါသီတိ ဝုစ္စတိ။

"(ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဇာလိယောတိ ဣဒမဿ ဣတရဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ နာမကတ္တာ ဇာလိယော စ ပရိဗ္ဗာဇကောတိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ (မုဏ္ဍိယော စ ပရိဗ္ဗာဇကောတိ ဧတ္ထ ဝိယ)။

(၂) အထ ကသ္မာ ဇာလိယော စ ဒါရုပတ္တိကန္တေဝါသီတိ ဝုစ္စတိ။

(၃) နနု သ ဉပဇ္ဈာယော ဒါရုမယေန ပတ္တေန ပိဏ္ဍာယ စရတိ။

(၄) တသ္မာ ဇာလိယော စ ဒါရုပတ္တိကန္တေဝါသီတိ ဝုစ္စတိ။

(ဋ္ဌ နှာ ၂၈၉-လာ စတုက္က)

ဧဝံ ပရေသံ ဝါဒေန သဟ အတ္တနော ဝါဒဿ သမာနာသမာနတံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အတ္တနော ဝါဒေန သဟ ပရေသံ ဝါဒဿ သမာနာသမာနတံ ဒဿေန္တော **"ယံ မယ"**န္တိအာဒိမာဟ။

(၁) နနု ဧဝံ ပရေသံ ဝါဒေန သဟ အတ္တနော ဝါဒဿ သမာနာသမာနတံ ဒဿေတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ "ယံ မယ"န္တိအာဒိမာဟ။

(၃) နနု ဣဒါနိ အတ္တနော ဝါဒေန သဟ ပရေသံ ဝါဒဿ သမာနာသမာနတံ ဒဿေတိ။

(၄) တသ္မာ "ယံ မယ"န္တိအာဒိမာဟ။

အမှာ။ အနုသန္ဓေဝါကျ စတုက္က ပုံသေထုတ်နည်းအတိုင်း ထုတ်သည်။

(ဋ္ဌ နှာ ၂၉၀-လာ စတုက္က)

(က) **အမှေဝ တတ္ထ ယေဘုယ္ယေန ပသံသေယျန္တိ** ဣဒံ ဘဂဝါ သတ္ထာရာ သတ္ထာရံ သမနုယုဉ္ဇနေပိ အာဟ၊ သံယေန သံယံ သမနုယုဉ္ဇနေပိ။

(ခ) ကသ္မာ? သံယပသံသာယပိ သတ္ထုယေဝ ပသံသာသိဒ္ဓိတော။

(ဂ) ပသီဒမာနာပိ ဟိ ဗုဒ္ဓသမ္မတ္တိယာ သံယေ၊ သံယသမ္မတ္တိယာ စ ဗုဒ္ဓေ ပသီဒန္တိ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု အမှေဝ တတ္ထ ယေဘုယ္ယေန ပသံသေယျန္တိ ဣဒံ ဘဂဝတာ သတ္ထာရာ သတ္ထာရံ သမနုယုဉ္ဇနေယေဝ ဝတ္တဗ္ဗံ။

(၂) အထ ကသ္မာ သံယေန သံယံ သမနုယုဉ္ဇနေပိ အာဟ။

(၃) နနု သံယပသံသာယပိ သတ္ထုယေဝ ပသံသာ သိဒ္ဓါတိ။

(၄) တသ္မာ သံယေန သံယံ သမနုယုဉ္ဇနေပိ အာဟ။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု သံယပသံသာယပိ သံယသ္သေဝ ပသံသာ သိဒ္ဓါတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သံယပသံသာယပိ သတ္ထုယေဝ ပသံသာ သိဒ္ဓါတိ။

(၃) နနု ပသီဒမာနာပိ ဗုဒ္ဓသမ္မတ္တိယာ သံယေ၊ သံယသမ္မတ္တိယာ စ ဗုဒ္ဓေ ပသီဒန္တိ။

(၄) တသ္မာ သံယပသံသာယပိ သတ္ထုယေဝ ပသံသာ သိဒ္ဓါတိ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၉၃-လာ စတုက္က)

နှ ထုသောဒကံ ပိဝတိ။ (ပါဠိတော်)

(က) **ထုသောဒကန္တိ** သဗ္ဗသဿသမ္ဘာရေဟိ ကတံ သောဝီရကံ။

(ခ) ဧတ္ထ စ သုရာပါနမေဝ သာဝဇ္ဇံ။

(ဂ) အယံ ပန သဗ္ဗေသုပိ သာဝဇ္ဇသညီ။

"(ခ+ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု သုရာပါနမေဝ သာဝဇ္ဇံ။

(၂) အထ ကသ္မာ အစေလကော နှ ထုသောဒကံ ပိဝတီတိ အာဟ။

(၃) နနု အယံ သဗ္ဗေသုပိ သာဝဇ္ဇသညီ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ အစေလကော နှ ထုသောဒကံ ပိဝတီတိ အာဟ။

(ဌ၊ နှာ ၂၉၈-လာ စတုက္က)

အာကဒ်တိ ပဗ္ဗဇ်၊ အာကဒ်တိ ဥပသမ္ပဒံ။ (ပါဠိတော်)

(က) **ပဗ္ဗဇ္ဇန္တိ** ဝစနသိလိဋ္ဌတာဝသေနေဝ ဝုတ္တံ။

(ခ) အပရိဝသိတွာယေဝ ဟိ ပဗ္ဗဇ်ံ လဘတိ။

"(က)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု အပရိဝသိတွာယေဝ ပဗ္ဗဇ်ံ လဘတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အာကဒ်တိ ပဗ္ဗဇ္ဇန္တိ ပါဠိယံ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ပဗ္ဗဇ္ဇန္တိ ဝစနသိလိဋ္ဌတာဝသေနေဝ ဝုတ္တံ။

(၄) တသ္မာ အာကဒ်တိ ပဗ္ဗဇ္ဇန္တိ ပါဠိယံ ဝုတ္တံ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ပါဠိယံ အာကဒ်တိ ပဗ္ဗဇ်ံ၊ အာကဒ်တိ ဥပသမ္ပဒန္တိ သာမညေန ဝုတ္တံ။
(ဝါ) နနု ဘဂဝါ သာတ္ထံ သဗ္ဗညူနံ ပကာသေတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ပဗ္ဗဇ္ဇန္တိက္ကဒံ ဝစနသိလိဋ္ဌတာဝသေနေဝ ဝုတ္တန္တိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု အပရိဝသိတွာယေဝ ပဗ္ဗဇ်ံ လဘတိ။

(၄) တသ္မာ ပဗ္ဗဇ္ဇန္တိက္ကဒံ ဝစနသိလိဋ္ဌတာဝသေနေဝ ဝုတ္တန္တိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

သတိ။ (ခ)ဝါကျ 'ဟိ'ကို ပခုက္ကျဉ် ကာရဏာ ကြံ၏။ ဘာဋီဉ် ဒဋ္ဌိ ကြံ၏။

အမှာ။ မစိုးရိမ်သီလကွန်အဖြေနှင့် မစိုးရိမ်သီလကွန်အဖြေသစ်တို့၌ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော "(က)ဝါကျ" စတုက္က ထုတ်နည်းကို "(က+ခ)ဝါကျ စတုက္ကထုတ်နည်း အဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ပြကြသေး၏။

(ဌ၊ နှာ ၂၉၉-လာ စတုက္က)

(က) **ဖြဟ္မစရိယပရိယောသာနန္တိ** မဂ္ဂဖြဟ္မစရိယဿ ပရိယောသာနဘူတံ အရဟတ္တဖလံ။

(ခ) တဿ ဟိ အတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ ပဗ္ဗဇန္တိ။

http://www.dhammadownload.com

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဋိယံ "ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာန"န္တိ သာမညေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယသ ပရိယောသာနဘူတံ အရဟတ္တဖလန္တိ တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု တသ အတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ ပဗ္ဗဇန္တိ။

(၄) တသ္မာ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယသ ပရိယောသာနဘူတံ အရဟတ္တဖလန္တိ မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

သတိ။ (ခ)ဝါကျ 'ဟိ'ကို ပခုက္ကူ၌ ကာရဏ,ဒဋ္ဌီ နှစ်မျိုး ကြံ၏။

(၄၊ နှာ ၃၀၀-လာ စတုက္က)

ယသ္မာ ပနေတ္ထ ပဌမံ ဧကာဝ သာလာ အဟောသိ၊ ပစ္ဆာ မဟာပုညံ ပရိဗ္ဗာဇကံ နိဿာယ ဗဟူ သာလာ ကတာ။ တသ္မာ တမေဝ ဧကံ သာလံ ဥပါဒါယ လဒ္ဓနာမဝသေန **ကေသာလကောတိ** ဝုစ္စတိ။

(၁) နနု ပစ္ဆာ မဟာပုညံ ပရိဗ္ဗာဇကံ နိဿာယ ဗဟူ သာလာ ကတာ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဧကသာလကောတိ ဝုစ္စတိ။

(၃) နနု ဧတ္ထ ပဌမံ ဧကာဝ သာလာ အဟောသိ။

(၄) တသ္မာ ဧကသာလကောတိ ဝုစ္စတိ။

အမှာ။ အချို့ဆရာတို့က ပရိဟာရာဘောဂကို "နနု ဧတ္ထ ပဌမံ ဧကာဝ သာလာ အဟောသိ၊ တမေဝ ဧကံ သာလံ ဥပါဒါယ လဒ္ဓနာမဝသော ဟောတိ"ဟူ၍လည်း ထုတ်ကြသေး၏။

(၄၊ နှာ ၃၀၁-လာ စတုက္က)

(က) **ယံနူနာဟန္တိ** သံသယပရိဒီပနော ဝိယ နိပါတော။

(ခ) ဗုဒ္ဓါနဥ္စ သံသယော နာမ နတ္ထိ။

(ဂ) "ဣဒံ ကရိဿာမ, ဣဒံ နု ကရိဿာမ, ဣမသ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမ, ဣမသ နု ဒေသေဿာမာ"တိ ဧဝံ ပရိဝိတက္ကပုဗ္ဗဘာဂေါ ပနေသ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ လဗ္ဘတိ။ တေနာဟ "ယံနူနာဟ"န္တိ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ယံနူနာတိ ဧသနိပါတော အညတ္ထ သံသယပရိဒီပနော။ (ဋီသစ်)

(ဝါ) နနု ပါဋိယံ ယံနူနာဟန္တိ သာမညေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ယံနူနာဟန္တိ သံသယပရိဒီပနော ဝိယ နိပါတောတိ သံသယတ္ထပတိရူပကပရိဒီပနနိပါတ-ဝသေန တယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု ဗုဒ္ဓါနံ သံသယော နာမ နတ္ထိ။

(၄) တသ္မာ ယံနူနာဟန္တိ သံသယပရိဒီပနော ဝိယ နိပါတောတိ သံသယတ္ထပတိရူပကပရိဒီပနနိပါတဝသေန မယာ သံဝဏ္ဏိတံ။

"(ခ+ဂ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ဗုဒ္ဓါနံ သံသယော နာမ နတ္ထိ။

(၂) အထ ကသ္မာ "ယံနူနာဟ"န္တိ အာဟ။

(၃) နနု "ဣဒံ ကရိဿာမ, ဣဒံ နု ကရိဿာမ, ဣမသ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမ, ဣမသ နု ဒေသေဿာမာ"တိ ဧဝံ ပရိဝိတက္ကပုဗ္ဗဘာဂေါ ပနေသ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ လဗ္ဘတိ။

(၄) တသ္မာ "ယံနူနာဟ"န္တိ အာဟ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၃၀၂+၃၀၃-လာ စတုက္က)

(က) **စိရသဲ့ ခေါ ဘန္တေ**တိ ကသ္မာ အာဟ? ကိ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗေပိ တတ္ထ ဂတပုဗ္ဗောတိ။

(ခ) နှ ဂတပုဗ္ဗော။

(ဂ) မနုဿာနံ ပန "ကုဟိ ဂစ္ဆန္တာ, ကုတော အာဂတတ္ထ, ကိ မဂ္ဂမူဠ္ဟတ္ထ, စိရသဲ့ အာဂတတ္ထာ"တိ ဧဝမာဒယော ပိယသမုဒါစာရာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။

"(ခ+ဂ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ဘဂဝါ ပုဗ္ဗေပိ တတ္ထ နှ ဂတပုဗ္ဗော။

(၂) အထ ကသ္မာ ပေါဋ္ဌပါဒေါ စိရသဲ့ ခေါ ဘန္တေတိ ဧဝမာဟ။

(၃) နနု မနုဿာနံ "ကုဟိ ဂစ္ဆန္တာ, ကုတော အာဂတတ္ထ, ကိ မဂ္ဂမူဠ္ဟတ္ထ, စိရသဲ့ အာဂတတ္ထာ"တိ ဧဝမာဒယော ပိယသမုဒါစာရာ ဟောန္တိ။

(၄) တသ္မာ ပေါဋ္ဌပါဒေါ စိရသဲ့ ခေါ ဘန္တေတိ ဧဝမာဟ။

(ဌ၊ နှာ ၃၀၃-လာ စတုက္က)

(က) **ကောတူဟလသာလာယန္တိ** ကောတူဟလသာလာ နာမ ပစ္စေကသာလာ နတ္ထိ။

(ခ) ယတ္ထ ပန နာနာတိတ္ထိယာ သမဏဗြာဟ္မဏာ နာနာဝိဓံ ကထံ ပဝတ္တေန္တိ၊ သာ ဗဟူနံ "အယံ ကိ ဝဒတိ, အယံ ကိ ဝဒတီ"တိ ကောတူဟလုပ္ပတ္တိဋ္ဌာနတော ကောတူဟလသာလာတိ ဝုစ္စတိ။

"(က+ခ)ဝါကျ စတုက္က"

(၁) နနု ကောတူဟလသာလာ နာမ ပစ္စေကသာလာ နတ္ထိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ကောတူဟလသာလာယန္တိ ဝုတ္တံ။

(၃) ယတ္ထ နာနာတိတ္ထိယာ သမဏဗြာဟ္မဏာ နာနာဝိဓံ ကထံ ပဝတ္တေန္တိ၊ သာ ဗဟူနံ "အယံ ကိ ဝဒတိ, အယံ ကိ ဝဒတီ"တိ ကောတူဟလုပ္ပတ္တိဋ္ဌာနတော။

(၄) ကောတူဟလသာလာယန္တိ ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၃၀၅+၃၀၆-လာ စတုက္က)

(က) အထ ယသ္မာ အဓိသီလသိက္ခာ အဓိစိတ္တသိက္ခာ အဓိပညာသိက္ခာတိ တိဿော သိက္ခာ ဟောန္တိ တသ္မာ တာ ဒဿေန္တော ဘဂဝါ သညာယ သဟေတုကံ ဥပ္ပါဒနိရောဓံ ဒီပေတုံ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒတော ပဘုတိ တန္တိမဗ္ဗံ ဌပေန္တော "**ဣဓ ပေါဋ္ဌပါဒ တထာဂတော လောကေ**"တိအာဒိမာဟ။

(ခ) တတ္ထ အဓိသီလသိက္ခာ အဓိစိတ္တသိက္ခာတိ ဒွေ ဧဝ သိက္ခာ သရူပေန အာဂတာ။

(ဂ) တတိယာ ပန "အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ ခေါ ပေါဋ္ဌပါဒ မယာ ဧကံသိကော ဓမ္မော ဒေသိတော"တိ ဧတ္ထ သမ္မာဒိဋ္ဌိသမ္မာသင်္ကပ္ပဝသေန ပရိယာပန္နတ္တာ အာဂတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

"စတုက္က"

(၁) နနု အဓိသီလသိက္ခာ အဓိစိတ္တသိက္ခာတိ ဒွေ ဧဝ သိက္ခာ သရူပေန အာဂတာ။

(၂) အထ ကသ္မာ အဓိသီလသိက္ခာ အဓိစိတ္တသိက္ခာ အဓိပညာသိက္ခာတိ တိဿော သိက္ခာ ဟောန္တိတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု တတိယာ "အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ ခေါ ပေါဋ္ဌပါဒ မယာ ဧကံသိကော ဓမ္မော ဒေသိတော"တိ ဧတ္ထ သမ္မာဒိဋ္ဌိသမ္မာသင်္ကပ္ပဝသေန ပရိယာပန္နာ။

(၄) တသ္မာ အဓိသီလသိက္ခာ အဓိစိတ္တသိက္ခာ အဓိပညာသိက္ခာတိ တိဿော သိက္ခာ ဟောန္တိတိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၃၀၇-လာ စတုက္က)

(က) **သညဉ္ဇန္တိ** အာကိဉ္စညာယတနံ ဝုစ္စတိ။

(ခ) ကသ္မာ? လောကိယာနံ ကိစ္စကာရကသမာပတ္တိနံ် အဂ္ဂတ္တာ။

(ဂ) အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ္တိယဉ္စိ ဌတွာ နေဝသညာနာသညာယတနမွိ နိရောဓမွိ သမာပဇ္ဇန္တိ။

"(က+ခ)ဝါက္ျ စတုက္က"

(၁) နနု သမာပတ္တိနံ် အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိ အဂ္ဂါ ဟောတိ။

(တစ်နည်း) နနု လောကိယသမာပတ္တိနံ် နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိ အဂ္ဂါ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သညဂ္ဂန္တိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဝုစ္စတိ။

(၃) နနု လောကိယာနံ ကိစ္စကာရကသမာပတ္တိနံ် (အာကိဉ္စညာယတနံ) အဂ္ဂံ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ သညဂ္ဂန္တိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဝုစ္စတိ။

(ဌ၊ နှာ ၃၁၀-လာ စတုက္က)

စတုန္နဉ္စ ခန္ဓာနံ ဧကုပ္ပါဒေကနိရောဓတ္တာ ကိဉ္စာပိ ယာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သာဝ နိရုဇ္ဈတိ။ အပရာပရံ ဥပါဒါယ ပန "အညာ စ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အညာ စ သညာ နိရုဇ္ဈန္တိ"တိ ဝုတ္တံ။

(၁) နနု ဥပ္ပါဒပုဗ္ဗကော နိရောဓော၊ နု စ ဥပ္ပန္နံ အနိရုဇ္ဈကံ် နာမ အတ္ထိ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ "အညာ စ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အညာ စ သညာ နိရုဇ္ဈန္တိ"တိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု စတုန္နံ် ခန္ဓာနံ် ဧကုပ္ပါဒေကနိရောဓတ္တာ ကိဉ္စာပိ ယာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သာဝ နိရုဇ္ဈတိ။ အပရာပရံ် ဥပါဒါ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ "အညာ စ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အညာ စ သညာ နိရုဇ္ဈန္တိ"တိ ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၃၁၂-လာ စတုက္က)

ဝါစာ ။ပ။ ဓမ္မဋ္ဌိတတံ် ဓမ္မနိယာမတံ်။ (ပါဠိတော်)

(က) **ဓမ္မနိယာမတန္တိ** လောကုတ္တရဓမ္မနိယာမနိယတံ်။

(ခ) ဗုဒ္ဓါနဉ္စိ စတုသစ္စဝိနိမုတ္တာ ကထာ နာမ နတ္ထိ။ တသ္မာ သာ ဧဒိသာ ဟောတိ။

"(ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဗုဒ္ဓါနံ် စတုသစ္စဝိနိမုတ္တာ ကထာ နာမ ကထေယျ။

(၂) အထ ကသ္မာ သာ ဧဒိသာ ဟောတိ။

(၃) နနု ဗုဒ္ဓါနံ် စတုသစ္စဝိနိမုတ္တာ ကထာ နာမ နတ္ထိ။

(၄) တသ္မာ သာ ဧဒိသာ ဟောတိ။

(ဌ၊ နှာ ၃၁၃-လာ စတုက္က)

တေ မယာ ဧကံသိကာ ဓမ္မာ ဒေသိတာ ပညတ္တာ။ သန္တိ ပေါဋ္ဌပါဒ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော။ (ပါဠိတော်)

သန္တိ ပေါဋ္ဌပါဒါတိ ဣဒံ ဘဂဝါ ကသ္မာ အာရဘိ၊ ဗာဟိရကေဟိ ပညာပိတနိဋ္ဌာယ အနိယျာနိကဘာဝ-ဒဿနတ္ထံ။

http://www.dhammadownload.com

(၁) နနု ပါဠိယံ ဧကံသိကာတိအာဒိဝစနံ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။
(၂) အထ ကသ္မာ သန္တိ ပေါဋ္ဌပါဒါတိ ဣဒံ ဘဂဝါ ပုန အာရဒ္ဓိ။
(၃) နနု သန္တိ ပေါဋ္ဌပါဒါတိ ဣဒံ ဘဂဝါ ဗာဟိရကေဟိ ပညာပိတနိဋ္ဌာယ အနိယျာကဘာဝဒဿနတ္ထံ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ သန္တိ ပေါဋ္ဌပါဒါတိ ဣဒံ ဘဂဝါ ပုန အာရဒ္ဓိ။

(ဌ၊ နှာ ၃၁၅-လာ စတုက္က)

(က) ဧဝံ ဘဂဝါ ဟေဋ္ဌာ တယော အတ္တပဋိလာဘေ ကထေတွာ ဣဒါနိ သဗ္ဗမေတံ ဝေါဟာရမတ္တကန္တိ ဝဒတိ။
(ခ) ကသ္မာ? ယသ္မာ ပရမတ္ထတော သတ္တော နာမ နတ္ထိ၊ သုညော တုစ္ဆော ဧသ လောကော။
(ဂ) ဗုဒ္ဓါနံ ပန ဒွေ ကထာ သမ္မုတိကထာ စ ပရမတ္ထကထာ စ။

"(ဂ)ဝါကျ ဋီသစ်နှင့်တွဲ၍ စတုက္က"

(၁) နနု ပရမတ္ထတော သတ္တော နာမ နတ္ထိ။
(၂) အထ ကသ္မာ ဧသာ ဗုဒ္ဓေဟိပိ ဝုစ္စတိ။ (ဋီသစ်)
(၃) နနု ဗုဒ္ဓါနံ ဒွေ ကထာ သမ္မုတိကထာ စ ပရမတ္ထကထာ စ ဟောတိ။
(၄) တသ္မာ ဧသာ ဗုဒ္ဓေဟိပိ ဝုစ္စတိ။ (ဋီသစ်)

(ဌ၊ နှာ ၃၁၆-လာ စတုက္က)

(က) သမ္မုတိကထံ ကထေန္တာပိ သစ္စမေဝ သဘာဝမေဝ အမုသာဝ ကထေန္တိ။
(ခ) ပရမတ္ထကထံ ကထေန္တာပိ သစ္စမေဝ သဘာဝမေဝ အမုသာဝ ကထေန္တိ။
(ဂ) ဒုဝေ သစ္စာနိ အက္ခာသိ၊ သမ္မုဒ္ဒေါ ဝဒတံ ဝရော။ သမ္မုတိ ပရမတ္ထဉ္စ၊ တတိယံ နုပလဗ္ဘတိ။
(ဃ) သင်္ကေတဝစနံ သစ္စံ၊ လောကသမ္မုတိကာရဏာ။ ပရမတ္ထဝစနံ သစ္စံ၊ ဓမ္မာနံ ဘူတလက္ခဏတ္တိ။

"(က+ဂ)ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု သမ္မုတိကထံ ကထေန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ သစ္စမေဝ သဘာဝမေဝ အမုသာဝ ကထေန္တိ။
(၃) နနု ဒုဝေ သစ္စာနိ အက္ခာသိ၊ သမ္မုဒ္ဒေါ ဝဒတံ ဝရော။ သမ္မုတိ ပရမတ္ထဉ္စ၊ တတိယံ နုပလဗ္ဘတိ။
(၄) တသ္မာ သစ္စမေဝ သဘာဝမေဝ အမုသာဝ ကထေန္တိ။

"(က)နှင့်(ဃ) ပုဗ္ဗမုကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု သမ္မုတိကထံ ကထေန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ သစ္စမေဝ သဘာဝမေဝ အမုသာဝ ကထေန္တိ။
(၃) နနု သင်္ကေတဝစနံ သစ္စံ၊ လောကသမ္မုတိကာရဏာ။
(၄) တသ္မာ သစ္စမေဝ သဘာဝမေဝ အမုသာဝ ကထေန္တိ။

(ခ+ဂ) ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ပရမတ္ထကထံ ကထေန္တိ။
(၂) အထ ကသ္မာ သစ္စမေဝ သဘာဝမေဝ အမုသာဝ ကထေန္တိ။
(၃) နနု ဒုဝေ သစ္စာနိ အက္ခာသိ၊ သမ္မုဒ္ဒေါ ဝဒတံ ဝရော။ သမ္မုတိ ပရမတ္ထဉ္စ၊ တတိယံ နုပလဗ္ဘတိ။
(၄) တသ္မာ သစ္စမေဝ သဘာဝမေဝ အမုသာဝ ကထေန္တိ။

http://www.dhammadownload.com

"(ခ)နှင့်(ဃ) အပရမ္ပုကို ရှု၍ စတုက္က"

(၁) နနု ပရမတ္ထကထံ ကထေန္တိ။

(၂) အထ ကသ္မာ သစ္စမေဝ သဘာဝမေဝ အမုသာဝ ကထေန္တိ။

(၃) နနု ပရမတ္ထဝစနံ သစ္စံ၊ ဓမ္မာနံ ဘူတလက္ခဏန္တိ။

(၄) တသ္မာ သစ္စမေဝ သဘာဝမေဝ အမုသာဝ ကထေန္တိ။

(ဌ၊ နှာ ၃၁၃-လာ စတုက္က)

မဟဒ္ဓနော ပန ဟောတိ ပဉ္စစတ္တာလီသကောဋိဝိဘဝေါ ပရမမဿရီ၊ "ဒဒတော ဘောဂါနံ အပရိက္ခယော နာမ နတ္ထိ"တိ စိန္တေတွာ ကဿစိ ကိဉ္စိ နာ ဒေတိ။

(၁) နနု တောဒေယျော ဗြာဟ္မဏော မဟဒ္ဓနော ပဉ္စစတ္တာလီသကောဋိဝိဘဝေါ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ ကဿစိ ကိဉ္စိ နာ ဒေတိ။

(၃) နနု (သော ဗြာဟ္မဏော) ပရမမဿရီ (ဟောတိ)၊ "ဒဒတော ဘောဂါနံ အပရိက္ခယော နာမ နတ္ထိ"တိ စိန္တေသိ။

(၄) တသ္မာ ကဿစိ ကိဉ္စိ နာ ဒေတိ။

(ဌ၊ နှာ ၃၂၀-လာ စတုက္က)

ဧတ္ထ စ ရူပဿာနာနေဝ အာဂတာနိ၊ နာ အရူပဿာနာနိ၊ အာနေတွာ ပန ဒီပေတဗ္ဗာနိ။ စတုတ္ထဿာနေန ဟိ အသင်္ခါတာ အရူပသမာပတ္တိ နာမ နတ္ထိယေဝ။

(၁) နနု ရူပဿာနာနေဝ အာဂတာနိ၊ နာ အရူပဿာနာနိ။

(၂) အထ ကသ္မာ အာနေတွာ ဒီပေတဗ္ဗာနီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု စတုတ္ထဿာနေန အသင်္ခါတာ အရူပသမာပတ္တိ နာမ နတ္ထိယေဝ။

(၄) တသ္မာ အာနေတွာ ဒီပေတဗ္ဗာနီတိ ဝုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၃၂၂-လာ စတုက္က)

စေတသိကန္တိ သောမနဿဒေါမနဿံ အဓိပ္ပေတံ။

(၁) နနု ပါဠိယံ စေတသိကန္တိ သာမညေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ စေတသိကန္တိ သောမနဿဒေါမနဿံ အဓိပ္ပေတန္တိ တယာ သံ့ဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု တဒညေသံ အသမ္ဘဝေါ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ စေတသိကန္တိ သောမနဿဒေါမနဿံ အဓိပ္ပေတန္တိ မယာ သံ့ဝဏ္ဏိတံ။

(က) **ဏ္ဍတီပီ တေ စိတ္တန္တိ** ဏ္ဍတိ တဝ စိတ္တံ။

(ခ) ဏ္ဍဝ္ဘ ဏ္ဍဝ္ဘ အတ္ထံ။

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဏ္ဍတိ ဟေတုပကာရေသု၊ အာဒိမှိ စာဝဓာရဏော။ နိဒဿနေ ပဒတ္ထဿ၊ ဝိပလ္လာသေ သမာပနေတိ အဘိဓာနပ္ပဒီပိကာယံ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဏ္ဍတိ တဝ စိတ္တန္တိ ဧတ္ထ ဏ္ဍတိသဒ္ဒဿ နိဒဿနတ္ထော ဝုတ္တော။

(၃) နနု တဒညေသံ အသမ္ဘဝေါ ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဏ္ဍတိ တဝ စိတ္တန္တိ ဧတ္ထ ဏ္ဍတိသဒ္ဒဿ နိဒဿနတ္ထော ဝုတ္တော။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၃၂၃-လာ စတုက္က)

သော ကေဝဋ္ဋ ဘိက္ခု ယေန စာတုမဟာရာဇိကာ ဒေဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ (ပါဋိတော်)

ယေန စာတုမဟာရာဇိကာတိ သမီပေ ဌိတမိ ဘဂဝန္တံ အပုစ္ဆိတွာ ဓမ္မတာယ စောဒိတော ဒေဝတာ မဟာနုဘာဝါတိ မညမာနော ဥပသင်္ကမိ။

(၁) နနု သမီပေ ဌိတော ဘဂဝါ။

(၂) အထ ကသ္မာ သော ဘိက္ခု (ဘဂဝန္တံ အပုစ္ဆိတွာ) ယေန စာတုမဟာရာဇိကာ ဒေဝါ တေနုပသင်္ကမိ။

(၃) နနု ဓမ္မတာယ စောဒိတော ဒေဝတာ မဟာနုဘာဝါတိ မညမာနော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ သော ဘိက္ခု (ဘဂဝန္တံ အပုစ္ဆိတွာ) ယေန စာတုမဟာရာဇိကာ ဒေဝါ တေနုပသင်္ကမိ။

ပိ(ဝါ)အပိသဒ္ဒါ ထားရခြင်း

အနီးအနား၌ မြတ်စွာဘုရား ရှိနေပါလျက် ဘုရားရှင်ထံ မချဉ်းကပ်, မမေးမြန်းဘဲ စာတုမဟာရာဇ် နတ်တို့ထံ ချဉ်းကပ်, မေးမြန်း၏ဟု ဟောကြားထားသော "ယေန စာတုမဟာရာဇိကာ ဒေဝါ တေနုပသင်္ကမိ"ဟူသော ပါဋိတော် သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ဌိတမိ၌ ပိ(ဝါ)အပိသဒ္ဒါ ထားသည်။

(၄၊ နှာ ၃၂၈-လာ စတုက္က)

တံ ကိံ မညသိ လောဟိစ္စ နနု တွံ သာလဝတိကံ အဇ္ဈာဝသသီတိ ။ပ။ တံ ကိံ မညသိ လောဟိစ္စ နနု ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော ကာသိကောသလံ အဇ္ဈာဝသတီတိ။ (ပါဋိတော်)

ဣဒါနိ ယသ္မာ ယထာ အတ္တနော လာဘန္တရာယေန သတ္တာ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ နတထာ ပရေသံ၊ တသ္မာ သုဌုတရံ ဗြာဟ္မဏံ ပဝေစေတုကာမော "**တံ ကိံ မညသိ**"တိ ဒုတိယံ ဥပပတ္တိမာဟ။

(၁) နနု "တံ ကိံ မညသိ လောဟိစ္စ နနု တွံ သာလဝတိကံ အဇ္ဈာဝသသီ"တိ ပဌမံ ဥပပတ္တိမာဟ။

(၂) အထ ကသ္မာ "တံ ကိံ မညသီ"တိ ဒုတိယံ ဥပပတ္တိမာဟ။

(၃) နနု ယသ္မာ ယထာ အတ္တနော လာဘန္တရာယေန သတ္တာ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ နတထာ ပရေသံ၊ တသ္မာ သုဌုတရံ ဗြာဟ္မဏံ ပဝေစေတုကာမော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ "တံ ကိံ မညသီ"တိ ဒုတိယံ ဥပပတ္တိမာဟ။

ဒိဗ္ဗာ ဂဗ္ဘာတိ ဥပယောဂတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနံ၊ ဒိဗ္ဗေ ဂဗ္ဘေတိ အတ္ထော။

(၁) နနု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဋိယံ ဒိဗ္ဗာ ဂဗ္ဘာတိ သာမညေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဥပယောဂတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနန္တိ တယာ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု ဒိဗ္ဗေ ဂဗ္ဘေတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ ဥပယောဂတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနန္တိ မယာ ဝုတ္တံ။

(က) ဒိဗ္ဗာ, ဂဗ္ဘာတိ စ ဆန္နံ ဒေဝလောကာနမေတံ အဓိဝစနံ။

(ခ) **ပရိပါစေန္တိ**တိ ဒေဝလောကဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပူရယမာနာ, ဒါနံ ဒဒမာနာ, သီလံ ရက္ခမာနာ, ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇံ ကုရုမာနာ, ဘာဝနံ ဘာဝယမာနာ ပါစေန္တိ ဝိပါစေန္တိ ပရိပါစေန္တိ ပရိဏာမံ ဂမေန္တိ။

http://www.dhammadownload.com

"(က+ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဒိဗ္ဗာ, ဂဗ္ဘာတိ စ ဆန္နံ ဒေဝလောကာနမေတံ အဓိဝစနန္တိ ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဒေဝလောကဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပူရယမာနာတိ ဝတ္တွာ ဒါနံ ဒဒမာနာ, သီလံ ရက္ခမာနာ, ဂန္ဓ-မာလာဒီဟိ ပူဇံ ကုရုမာနာ, ဘာဝနံ ဘာဝယမာနာတိ တာယ ပဋိပဒါယ သရူပံ ဒဿေတိ။

(၃) နနု "ဆန္နံ ဒေဝလောကာန"န္တိ နိဒဿနဝစနမေတံ။ (ဋီသစ်)

(၄) တသ္မာ ဒေဝလောကဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပူရယမာနာတိ ဝတ္တွာ ဒါနံ ဒဒမာနာ, သီလံ ရက္ခမာနာ, ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇံ ကုရုမာနာ, ဘာဝနံ ဘာဝယမာနာတိ တာယ ပဋိပဒါယ သရူပံ ဒဿေတိ။

အမှာ။ အထ ကသ္မာ/တသ္မာ ပဋိပဒါသရူပဒဿနေ "ဘာဝနံ ဘာဝယမာနာ"တိ ဝုတ္တံကို စောဒနာ/ ပရိဟာရ ထုတ်လည်း ရသည်သာတည်း။

(၅၊ နှာ ၃၃၆-လာ စတုက္က)

(က) **ဇာတသံဝေါ**တိ ဇာတော စ ဝယိတော စ။

(ခ) ယော ဟိ ကေဝလံ တတ္ထ ဇာတောဝ ဟောတိ၊ အညတ္ထ ဝယိတော၊ တဿ သမန္တာ ဂါမဂ္ဂါ နု သဗ္ဗသော ပစ္စက္ခာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဇာတသံဝေါတိ အာဟ။

(ဂ) ဇာတသံဝေါပိ ယော စိရနိက္ခန္တော၊ တဿ နု သဗ္ဗသော ပစ္စက္ခာ ဟောန္တိ။

(ဃ) တသ္မာ "**တာဝဒေဝ အဝသဒ္ဒ**"န္တိ အာဟ။

"(ခ) စတုက္က"

(၁) နနု ဇာတသဒ္ဒေနေဝ အယမတ္ထော သိဒ္ဓေါ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ ဇာတသံဝေါတိ အာဟ။

(၃) နနု ယော ကေဝလံ တတ္ထ ဇာတောဝ ဟောတိ၊ အညတ္ထ ဝယိတော၊ တဿ သမန္တာ ဂါမဂ္ဂါ နု သဗ္ဗသော ပစ္စက္ခာ ဟောန္တိ။

(၄) တသ္မာ ဇာတသံဝေါတိ အာဟ။

"(ဂ) စတုက္က"

(၁) နနု ဇာတသံဝေါ ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ တဿ နု သဗ္ဗသော ပစ္စက္ခာ ဟောန္တိ။

(၃) နနု ယော စိရနိက္ခန္တော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ တဿ နု သဗ္ဗသော ပစ္စက္ခာ ဟောန္တိ။

(နိယံ) လက္ခဏကို၊ ပိဖြင့်ဆိုမူ၊ ထိုလက္ခဏ၊ စောဒက၏၊ ပြင်ရဟေတု အာဘော်တည်း။

"ဃ (၀ါ) ဂ+ဃ စတုက္က"

(၁) နနု ဇာတသံဝေါတိ ပဒဒွယေန အတ္ထသ ပရိပုဏ္ဏဘာဝေါ ဟောတိ။ (ဋီသစ်)

(၂) အထ ကသ္မာ "တာဝဒေဝ အဝသဒ္ဒ"န္တိ (ပုန) အာဟ။

(၃) နနု ဇာတသံဝေါပိ ယော စိရနိက္ခန္တော၊ တဿ နု သဗ္ဗသော ပစ္စက္ခာ ဟောန္တိ။ (၄)
(၀ါ) နနု ဇာတသံဝေါတိ ပဒဒွယေန အတ္ထသ ပရိပုဏ္ဏာဘာဝေါ ဟောတိ။ (ဋီ)

(၄) တသ္မာ "တာဝဒေဝ အဝသဒ္ဒ"န္တိ (ပုန) အာဟ။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၃၃၆+၃၃၇-လာ စတုက္ကာ)

(က) **နဲ တွေဝါတိ** ဣမိနာ သဗ္ဗညုတညာဏသ အပ္ပဋိဟတဘာဝံ ဒသေတိ။

(ခ) တသ ဟိ ပုရိသသ မာရာဝဋ္ဋနာဒိဝသေန သိယာ ဉာဏသ ပဋိဃာတော။ တေန သော ဒန္ဓာယေယျ ဝါ ဝိတ္ထာယေယျ ဝါ။ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပန အပ္ပဋိဟတံ၊ နဲ သက္ကာ တသ ကေနစိ အန္တရာယော ကာတုန္တိ ဒီပေတိ။

"(က+ခ) စတုက္ကာ"

(၁) နနု ဧတံ (သဗ္ဗညုတညာဏံ) အန္တရာယ ပဋိဟတာ သိယာ။

(၂) အထ ကသ္မာ နဲ တွေဝါတိ ဣမိနာ သဗ္ဗညုတညာဏသ အပ္ပဋိဟတဘာဝံ ဒသေတီတိ ဝုတ္တံ။

(၃) နနု တသ ပုရိသသ မာရာဝဋ္ဋနာဒိဝသေန သိယာ ဉာဏသ ပဋိဃာတော၊ တေန သော ဒန္ဓာယေယျ ဝါ ဝိတ္ထာယေယျ ဝါ၊ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပန အပ္ပဋိဟတံ၊ နဲ သက္ကာ တသ ကေနစိ အန္တရာယော ကာတုန္တိ ဒီပေတိ။

(၄) တသ္မာ နဲ တွေဝါတိ ဣမိနာ သဗ္ဗညုတညာဏသ အပ္ပဋိဟတဘာဝံ ဒသေတီတိ ဝုတ္တံ။

(၄၊ နှာ ၃၃၇-လာ စတုက္ကာ)

ဒုဗ္ဗလော ဟိ သခ်ဓမော သခ်ံ ဓမန္တောပိ နဲ သက္ကောတိ စတသော ဒိသာ သရေန ဝိညာပေတုံ၊ နာသ သခ်သဒ္ဒေါ သဗ္ဗတော ဖရတိ။ ဗလဝတော ပန ဝိပ္ပါရိကော ဟောတိ၊ တသ္မာ "ဗလဝါ"တိ အာဒိမာဟ။

(၁) နနု ဒုဗ္ဗလော သခ်ဓမော သခ်ံ ဓမန္တော ဟောတိ။

(၂) အထ ကသ္မာ "ဗလဝါ"တိ အာဒိမာဟ။

(၃) နနု ဒုဗ္ဗလော သခ်ဓမော နဲ သက္ကောတိ စတသော ဒိသာ သရေန ဝိညာပေတုံ၊ နာသ သခ်သဒ္ဒေါ သဗ္ဗတော ဖရတိ။ ဗလဝတော ဝိပ္ပါရိကော ဟောတိ။

(၄) တသ္မာ "ဗလဝါ"တိ အာဒိမာဟ။

(၄၊ နှာ ၃၃၈-လာ စတုက္ကာ)

ဧတေ မယံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမ။ (ပါဋိတော်)

(က) **ဧတေ မယံ ဘဝန္တံ ဂေါတမန္တိ** ဣဒံ တေသံ ဒုတိယံ သရဏဂမနံ။

(ခ) ပဌမမေဝ ဟေတေ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသကေ **ဝါသေဋ္ဌသုတ္တံ** သုတွာ သရဏံ ဂတာ။

"(က+ခ) စတုက္ကာ"

(၁) နနု ဧတေ မယံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမာတိ ပါဋိယံ အဝိသေသေန ဝုတ္တံ။

(၂) အထ ကသ္မာ ဣဒံ တေသံ ဒုတိယံ သရဏဂမနန္တိ ဝိသေသေန သံဝဏ္ဏိတံ။

(၃) နနု ပဌမမေဝ ဧတေ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသကေ ဝါသေဋ္ဌသုတ္တံ သုတွာ သရဏံ ဂတာ။

(၄) တသ္မာ ဣဒံ တေသံ ဒုတိယံ သရဏဂမနန္တိ ဝိသေသေန သံဝဏ္ဏိတံ။

စတုက္ကာ (၁၀၀၀) ပြီးပါပြီ။

http://www.dhammadownload.com

(၅)နံပါတ် သမ္မန် (၁၀၀၀)

နိဒါနုကထာ

(ဌ၊ နှာ ၁-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ကရဏာသီတလဟဒယံ၊ ပညာပဇ္ဇောတဝိဟတမောဟတမံ။
သနရာမရလောကဂရုံ၊ ဝန္ဒေ **သုဂတံ** ဂတိဝိမုတ္တံ။

ဟိတ်။ ကရဏာသီတလဟဒယံ-ကို ကရဏာသီတလဟဒယတ္တာ၊ ဂတိဝိမုတ္တံ-ကို ဂတိဝိမုတ္တတ္တာ-ဟု အသီးအသီး ဟိတ်ပြင်ပါ။ သမ္မန်။ သုဂတသဿ။ (ပစ္စယတ္ထ) ကတ္တုတ္ထ။
(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။
ဟိတ်။ ဝန္ဒေ-ကို ဝန္ဒနတ္တာ-ဟု ဟိတ်ပြင်ပါ။ သမ္မန်။ မမ။ (ပစ္စယတ္ထ) ကတ္တုတ္ထ။
အမှာ။ ပါဠိသဲသ "အဟံ"ဟူသော ကတ္တားပုဒ်ကို မမဟု ပြင်၍ သမ္မန်ခံသည်။
(နိယံ) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ။

ဗုဒ္ဓေါပိ ဗုဒ္ဓဘာဝံ၊ ဘာဝေတ္ဝာ စေဝ သစ္ဆိကတ္ဝာ စ။
ယံ ဥပဂတော ဂတမလံ၊ ဝန္ဒေ တမနုတ္တရံ **မုနိ**။

ဟိတ်။ ဘာဝေတ္ဝာ-ကို ဘာဝနာတ္တာ၊ သစ္ဆိကတ္ဝာ-ကို သစ္ဆိကရောနာတ္တာ-ဟု အသီးသီး ဟိတ်ပြင်ပါ။
သမ္မန်။ ဗုဒ္ဓသ။ (ပစ္စယတ္ထ) ကတ္တုတ္ထ။
ဟိတ်။ ဥပဂတော-ကို ဥပဂတတ္တာ-ဟု ဟိတ်ပြင်ပါ။ သမ္မန်။ ဗုဒ္ဓသာပိ။ (ပစ္စယတ္ထ) ကတ္တုတ္ထ။

(ဌ၊ နှာ ၂-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တတ္ထ **ဒီဃာဂမော နာမ** သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂေါ မဟာဝဂ္ဂေါ ပါထိကဝဂ္ဂေါတိ ဝဂ္ဂတော တိဝဂ္ဂေါ ဟောတိ။
ဟိတ်။ တိဝဂ္ဂေါ-ကို တိဝဂ္ဂတ္တာ-ဟု ဟိတ်ပြင်ပါ။ သမ္မန်။ ဒီဃာဂမသဿ နာမသဿ။ (ပစ္စယတ္ထ) ကတ္တုတ္ထ။
(နိယံ) ဝိကတိ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ပကတိကြံ။
ဟိတ်။ ဟောတိ-ကို ဟောနတ္တာ-ဟု ဟိတ်ပြင်ပါ။ သမ္မန်။ ဒီဃာဂမသဿ နာမသဿ။ (ပစ္စယတ္ထ) ကတ္တုတ္ထ။
(နိယံ) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ။

(ဌ၊ နှာ ၂+၃-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဇြဟ္မာလသာပိ "ဧဝံ မေ သုတ"န္တိအာဒိကံ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန ပဌမမဟာသင်္ဂီတိကာလေ ဝုတ္တံ နိဒါနမာဒိ။
ဟိတ်။ ဝုတ္တံ-ကို ဝုတ္တတ္တာ-ဟု ဟိတ်ပြင်ပါ။ သမ္မန်။ နိဒါနသ။ (ပစ္စယတ္ထ) ကမ္မတ္ထ။
(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

(ဌ၊ နှာ ၃-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ပဌမမဟာသင်္ဂီတိ နာမ စေသာ ကိဠာပိ ဝိနယပိဋကေ တန္တိမာရုဠှာ၊ နိဒါနကောသလ္လတ္ထံ ပန ဣဓာပိ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ။
ဟိတ်။ အာရုဠှာ-ကို အာရုဠှတ္တာ-ဟု ပြင်။ သမ္မန်။ ဧတာယ ပဌမမဟာသင်္ဂီတိယာ နာမ။ (ပစ္စယတ္ထ) ကမ္မတ္ထ။
(နိယံ) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ။ (တစ်နည်း) ဝိကတိ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ပကတိကြံ။

http://www.dhammadownload.com

ဟိတ်။ နိဒါနကောသလ္လတ္ထံ (ဝါ) နိဒါနကောသလ္လတ္ထံ–ကို နိဒါနကောသလ္လတ္ထဘာဝတော–ဟု ဟိတ်ပြင်ပါ။
သမ္မန်။ သောတူနံ။ (ပစ္စယတ္ထ) ကတ္တုတ္ထ။
အမှာ။ အချို့ဆရာတို့က သမ္မန်ကို "ဧတာယ ပဌမမဟာသင်္ဂီတိယာ"ဟု ခံကြသေး၏။ သင့်မည် မထင်ပါ။
ဟိတ်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ–ကို ဝေဒိတဗ္ဗတ္တာ–ဟု ပြင်။ သမ္မန်။ ဧတာယ ပဌမမဟာသင်္ဂီတိယာ နာမ။ (ပစ္စယတ္ထ) ကမ္မတ္ထ။
(နိယံ) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ့။

အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ လောကနာထေ။
ဟိတ်။ ပရိနိဗ္ဗုတေ–ကို ပရိနိဗ္ဗုတတ္တာ–ဟု ပြင်။ သမ္မန်။ လောကနာထဿ ဘဂဝတော။ (ပစ္စယတ္ထ) ကတ္တုတ္ထ။
(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

'ယော ဝေါ အာနန္ဒ မယာ ဓမ္မော စ ဝိနယော စ ဒေသိတော ပညတ္တော၊ သော ဝေါ မမစ္စယေန သတ္ထာ'တိ။
ဟိတ်။ ဒေသိတော–ကို ဒေသိတတ္တာ–ဟု ပြင်။ သမ္မန်။ ဓမ္မဿ စ ဝိနယဿ စ။ (ပစ္စယတ္ထ) ကမ္မတ္ထ။
(နိယံ) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ့။

ယန္နူနာဟံ ဓမ္မဉ္စ ဝိနယဉ္စ သင်္ဂါယေယျံ ယထယိဒံ သာသနံ အဒ္ဓနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ။
ဟိတ်။ အဒ္ဓနိယံ–ကို အဒ္ဓနိယတ္တာ–ဟု ပြင်။ သမ္မန်။ ဣမဿ သာသနဿ။ (ပစ္စယတ္ထ) ကတ္တုတ္ထ။
(နိယံ) ဝိကတိ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ပကတိကြံ့။

'ဓာရေဿသိ ပန မေ တွံ ကဿပ သာဏာနိ ပံသုကူလာနိ နိဗ္ဗိသနာနိ'တိ။
ဟိတ်။ သာဏာနိ–ကို သာဏတ္တာ–ဟု ပြင်။ သမ္မန်။ ပံသုကူလာနံ။ (ပစ္စယတ္ထ) ကမ္မတ္ထ။
(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

(ဌ၊ နှာ ၄–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဧဝမာဒိနာ နယေန နဝါနုပုဗ္ဗဝိဟာရဆဋ္ဌဘိညာပဘေဒေ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေ အတ္တနာ, သမသမဋ္ဌပနေန စ အနုဂ္ဂဟိတော။
ဟိတ်။ အနုဂ္ဂဟိတော–ကို အနုဂ္ဂဟိတတ္တာ–ဟု ပြင်။ သမ္မန်။ မမ။ (ပစ္စယတ္ထ) ကမ္မတ္ထ။
အမှာ။ ပါဠိသေသ "အဟံ"ဟူသော ကတ္တားပုဒ်ကို မမဟု ပြင်၍ သမ္မန်ခံသည်။
(နိယံ) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ့။

တထာ အာကာသေ ပါဏိ စာလေတွာ အလဂ္ဂစိတ္တာယ စေဝ စန္ဒောပမပဋိပဒါယ စ ပသံသိတော။
ဟိတ်။ အလဂ္ဂစိတ္တာယ။ သမ္မန်။ မမ အာယသ္မတော ကဿပတ္ထေရဿ။ (ပစ္စယတ္ထ) ကတ္တုတ္ထ။
(နိယံ) ဗဟုဗ္ဗီ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ အညကြံ့။
သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၅-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ကိဿ ပန ထေရော ဧကေနူနမကာသီတိ? အာယသ္မတော အာနန္ဒတ္ထေရဿ ဩကာသကရဏတ္ထံ။
ဟိတ်။ ဩကာသကရဏတ္ထံ (ဝါ) ဩကာသကရဏတ္ထတော။ သမ္မန်။ ထေရဿ။ (ပစ္စယတ္ထ) ကတ္ဝတ္ထ။
(နိယံ) တဗ္ဗ မနော၊ တော ဆုံးပြော၊ ခံဟော "ကတ္တား"ကြံ။
အမှာ။ ဩကာသကရဏတ္ထံ ပုဒ်ကို "ဩကာသကရဏတ္ထံ-အခွင့်ကို ပြုလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်"ဟု ဘာဝပွဓာန+ဘာဝလောပ ကြံသည်။ အကာသိ ကြိယာ၏ ကတ္တားဖြစ်သော ထေရော ပုဒ်ကို ဘာဝယောဂပုဒ်နှင့် အရတူသောကြောင့် ထေရဿဟု ပြင်၍ သမ္မန်ခံရသည်။ အာယသ္မတော အာနန္ဒတ္ထေရဿကား "အလွတ်သမ္မန်"သာ ဖြစ်၏။

သော ဟာယသ္မာ သေက္ခော သကရဏီယော၊ တသ္မာ သဟာပိ န သက္ကာ။
ဟိတ်။ သေက္ခော-ကို သေက္ခတ္တာ၊ သကရဏီယော-ကို သကရဏီယတ္တာ-ဟု အသီးသီးဟိတ်ပြင်ပါ။
သမ္မန်။ တဿ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ။ (ပစ္စယတ္ထ) ကတ္ဝတ္ထ။
(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြံ။ (တစ်နည်း) ဝိကတိ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ပကတိကြံ။
ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို အစွဲနှင့်တကွ = တသ္မာ သေက္ခတ္တာ သကရဏီယတ္တာ-ဟု ပြင်။
သမ္မန်။ တဿ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ။ (ပစ္စယတ္ထ) ကတ္ဝတ္ထ။
(နိယံ) တသ္မာ နောင်၊ ဟိတ်ကိုဆောင်၊ ဟိတ်ကောင် ကတ်,ကံ၊ ခံ သမ္မန်။
အမှာ။ သော အာယသ္မာကို အစွဲနှင့်တကွ = တဿ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿဟု သမ္မန်ခံသည်။

ယသ္မာ ပနဿ ကိဉ္စိ ဒဿဇလဒေသိတံ သုတ္တဂေယျာဒိကံ အပ္ပစ္စက္ခံ နာမ နတ္ထိ။
ဟိတ်။ ဒဿဇလဒေသိတံ-ကို ဒဿဇလဒေသိတတ္တာ။ သမ္မန်။ သုတ္တဂေယျာဒိကဿ။ (ပစ္စယတ္ထ) ကမ္မတ္ထ။
(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

ယသ္မာ ပနဿ ကိဉ္စိ ဒဿဇလဒေသိတံ သုတ္တဂေယျာဒိကံ အပ္ပစ္စက္ခံ နာမ နတ္ထိ။
ယထာဟ ---
"ဒွါသီတိ ဗုဒ္ဓတော ဂဏှိ၊ ဒွေ သဟဿာနိ ဘိက္ခုတော။
စတုရာသီတိသဟဿာနိ၊ ယေ မေ ဓမ္မာ ပဝတ္တိနော"တိ။
တသ္မာ ဝိနာပိ န သက္ကာ။
ဟိတ်။ အာဟ-ကို ဗြူဝန္တတ္တာ-ဟု ပြင်။ သမ္မန်။ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ။ (ပစ္စယတ္ထ) ကတ္ဝတ္ထ။
ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို အစွဲနှင့်တကွ = တသ္မာ နတ္ထိတာယ။ သမ္မန်။ အဿ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ။ (ကတ္ဝတ္ထ)
အမှာ။ တသ္မာ နတ္ထိတာယ-ထိုသို့ မျက်မှောက်မဟုတ်သော တစုံတစ်ခုသော တရား၏ မရှိခြင်းကြောင့်ဟု အနက်ပြန်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ယဒိ ဧဝံ သေက္ခောပိ သမာနော ဓမ္မသဏ်ဌိတိယာ ဗဟုကာရတ္တာ ထေရေန ဥစ္စိနိတဗ္ဗော အဿ။
ဟိတ်။ သမာနော–ကို သမာနတ္တာ–ဟု ဟိတ်ပြင်ပါ။ သမ္မန်။ သေက္ခဿ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယ်) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန်တွ ခံ။
ဟိတ်။ ဗဟုကာရတ္တာ။ သမ္မန်။ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယ်) ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား, ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း။ (ယေဘုယျ)
သတိ။ ဗဟုဗ္ဘီဟိ၊ အဿထ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။
အမှာ။ ဓမ္မသဏ်ဌိတိယာကား "အလွတ်သမ္မန်"တည်း။

အထ ကသ္မာ န ဥစ္စိနိတောတိ? ပရူပဝါဒဝိဝဇ္ဇနတော။
ဟိတ်။ ပရူပဝါဒဝိဝဇ္ဇနတော။ သမ္မန်။ မဟာကဿပတ္ထေရဿ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယ်) တဗ္ဗ မနော၊ တော ဆုံးပြော၊ ခံဟော "ကတ္တား"ကြ်။

ထေရော ဟိ အာယသ္မန္တေ အာနန္ဒေ အတိဝိယ ဝိဿတ္ထော အဟောသိ။
ဟိတ်။ ထေရော–ကို ထေရတ္တာ–ဟု ပြင်။ သမ္မန်။ ဝုမှဿ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယ်) ဝိသေသျ၊ လက်ဝန်တွနှင့် (လက္ခဏဝန်တွ)၊ နာဒရိဝန်တွ၊ တုလျာ, ပကတိ၊ ဟိတ်ပြင်မိ၊ ခံဘိ ဝေဝုစ်ကြ်။
ဟိတ်။ ဝိဿတ္ထော–ကို ဝိဿတ္ထတ္တာ–ဟု ပြင်။ သမ္မန်။ ထေရဿ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယ်) ဝိကတိ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ပကတိကြ်။

သကျကုလပွသုတော စာယသ္မာ တထာဂတဿ ဘာတာ စူဠပိတုပုတ္တော။
ဟိတ်။ သကျကုလပွသုတော–ကို သကျကုလပွသုတတ္တာ။ သမ္မန်။ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ။ (ကတွတ္ထ)

နံ သိရသ္မိံ ပလိတေသု ဏာတေသုပိ "နဝါယံ ကုမာရကော မတ္တမညာသီ"တိ ကုမာရကဝါဒေန ဩဝဒတိ။
ဟိတ်။ ဏာတေသု–ကို ဏာတတ္တာ–ဟု ပြင်။ သမ္မန်။ ပလိတာနံ။ ကတွတ္ထ။
(နိယ်) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန်တွ ခံ။

ဗဟု စာနေန ဘဂဝတော သန္တိကေ ဓမ္မော စ ဝိနယော စ ပရိယတ္တော။
ဟိတ်။ ပရိယတ္တော–ကို ပရိယတ္တတ္တာ–ဟု ပြင်။ သမ္မန်။ ဓမ္မဿ စ (ဝိနယဿ စ)။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယ်) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြ်။

(ဌ၊ နှာ ဂ-လာ ဟိတ်, သမ္ဗန်)

ဧတသ္မိံ ဓာတုဘာဇနဒိဝသေ သန္နိပတိတဿ မဟာဘိက္ခုသံဃဿ သုဘဒ္ဒေန ဝုမှုပဗ္ဗဇိတေန ကတံ အနာစာရံ အာရောစေတွာ, ဝုတ္တနယေနေဝ စ ဘိက္ခူ ဥစ္စိနိတွာ အယံ ကမ္မဝါစာ ကတာ။
ဟိတ်။ သန္နိပတိတဿ–ကို သန္နိပတိတတ္တာ–ဟု ပြင်။ သမ္မန်။ ဘိက္ခုသံဃဿ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။
ဟိတ်။ ဝုမှုပဗ္ဗဇိတေန–ကို ဝုမှုပဗ္ဗဇိတတ္တာ–ဟု ပြင်။ သမ္မန်။ သုဘဒ္ဒဿ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

http://www.dhammadownload.com

ဧဝဉ္စ ပန ဝတ္တာ ထေရော အတ္တနော ပဉ္စသတာယ ပရိသာယ ပရိဂုတော ရာဇဂဟံ ဂတော။
ဟိတ်။ ဂတော–ကို ဂတတ္တာ–ဟု ပြင်။ သမ္မန်။ ထေရသ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြ်ံ။

(ဌ၊ နှာ ၈–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

သော တသာ ဝစနေန သံဝိဂ္ဂဟဒယော သန္ဆဇ္ဈိတ္တာ တထာဂတသ ပရိနိဗ္ဗာနတော ပဘုတိ ဌာနနိသဇ္ဇ–ဗဟုလတ္တာ ဥဿန္နဓာတုကံ ကာယံ သမဿာသေတုံ ဒုတိယဒိဝသေ ခီရဝိရေစနံ ပိဝိတ္တာ ဝိဟာရေယေဝ နိသီဒိ။
ဟိတ်။ ဌာနနိသဇ္ဇဗဟုလတ္တာ။ သမ္မန်။ တသ အာယသ္မတော အာနန္ဒတ္ထေရသ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အကာလော ခေါ မာဏဝက၊ အတ္ထိ မေ အဇ္ဇ ဘေသဇ္ဇမတ္တာ ပိတာ၊ အပ္ပေဝ နာမ သ္ဝေပိ ဥပသင်္ကမေယျ။
ဟိတ်။ ပိတာ–ကို ပိတတ္တာ–ဟု ပြင်။ သမ္မန်။ ဘေသဇ္ဇမတ္တာယ။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

(ဌ၊ နှာ ၈+၉–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အထ အာနန္ဒတ္ထေရော ဇေတဝနမဟာဝိဟာရေ ခဏ္ဍုဖုလ္လပ္ပဋိသင်္ခရဏံ ကာရာပေတွာ ဥပကဋ္ဌာယ ဝဿူ–ပနာယိကာယ ဘိက္ခုသံဃံ သြဟာယ ရာဇဂဟံ ဂတော။
ဟိတ်။ ဥပကဋ္ဌာယ–ကို ဥပကဋ္ဌတ္တာ (ဝါ) ဥပကဋ္ဌတာယ။ သမ္မန်။ ဝဿူပနာယိကာယ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ပုဒ် လက်ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက်ခဏဝန်တ ခံ။
ဟိတ်။ သြဟာယ–ကို သြဟာယတ္တာ (ဝါ) သြဟာယန်တတ္တာ။ သမ္မန်။ အာနန္ဒတ္ထေရသ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြ်ံ။

(ဌ၊ နှာ ၉–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

"သမဏသ ဂေါတမသ သာဝကာ သတ္ထရိ ဌိတေယေဝ ဝိဟာရေ ပဋိဇဂ်ိသု။
ဟိတ်။ ဌိတေ–ကို ဌိတတ္တာ။ သမ္မန်။ သတ္ထုနော။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ပုဒ် နာဒရိယ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ နာဒရိယဝန်တ ခံ။

ရာဇာ ဟတ္ထကမ္မကာရကေ မနုဿေ အဒါသိ။
ဟိတ်။ ဟတ္ထကမ္မကာရကေ–ကို ဟတ္ထကမ္မကာရကတ္တာ။ သမ္မန်။ မနုဿာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

(ဌ၊ နှာ ၁၀–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တသ္မိဉ္စ ပန ဒိဝသေ ဧကစ္စေ ဘိက္ခူ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ သန္ဓာယ ဧဝမာဟံသု "ဣမသ္မိံ ဘိက္ခုသံဃေ ဧကော ဘိက္ခု ဝိဿဂန္ဓံ ဝါယန္တော ဝိစရတီ"တိ။
ဟိတ်။ ဝါယန္တော–ကို ဝါယန်တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧကဿ ဘိက္ခုနော။ (ကတ္တုတ္ထ)

ထေရော တံ သုတွာ "ဣမသ္မိံ ဘိက္ခုသံဃေ အညော ဝိဿဂန္ဓံ ဝါယန္တော ဝိစရဏကဘိက္ခု နာမ နတ္ထိ၊ အဒ္ဓါ ဧတေ မံ သန္ဓာယ ဝဒန္တီ"တိ သံဝေဂံ အာပဇ္ဇိ။
ဟိတ်။ သံဝေဂံ–ကို သံဝေဂတ္တာ။ သမ္မန်။ ထေရသ။ (ကတ္တုတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

ဧတသ္မိံ အန္တရေ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိ။
ဟိတ်။ အနုပါဒါယ-ကို အနုပါဒန္တိတ္တာ၊ ဝိမုစ္စိ-ကို ဝိမုတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ စိတ္တသဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အယဉ္စိ အာယသ္မာ စက််မေန ဗဟိ ဝိတိနာမေတွာ ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ အသက္ကောန္တော စိန္တေသိ "နနု မံ ဘဂဝါ ဧတဒဂေါစ 'ကတပုညောသိ တွံ အာနန္ဒ၊ ပဓာနမနုယုဉ္ဇ။
ဟိတ်။ ကတပုညော-ကို ကတပုညတ္တာ။ သမ္မန်။ တဝ အာနန္ဒဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
အမှာ။ တွံ-ကို အစ္ဆဲနှင့်တကွ တဝ အာနန္ဒဿဟု သမ္မန်ခံသည်။
(နိယ်) ဗဟုဗ္ဗီ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ အညကြံ။
သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

ဗုဒ္ဓါနဉ္စ ကထာဒေါသော နာမ နတ္ထိ။
ဟိတ်။ နတ္ထိ-ကို နတ္ထိတာယ။ သမ္မန်။ ကထာဒေါသဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ။

(၄၊ ၏ ၁၁-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဧဝံ အာဂတေ ပန တသ္မိံ အာယသ္မန္တေ အာနန္ဒေ မဟာကဿပတ္ထေရော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ။
ဟိတ်။ အာဂတေ-ကို အာဂတတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

(၄၊ ၏ ၁၂-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

"ဘန္တေ မဟာကဿပ ဝိနယော နာမ ဗုဒ္ဓသာသနဿ အာယု၊ ဝိနယေ ဋ္ဌိတေ သာသနံ ဋ္ဌိတံ ဟောတိ၊ တသ္မာ ပဌမံ ဝိနယံ သင်္ဂါယာမ"
ဟိတ်။ ဋ္ဌိတေ-ကို ဋ္ဌိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝိနယဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။
ဟိတ်။ ဋ္ဌိတံ-ကို ဋ္ဌိတတ္တာ။ သမ္မန်။ သာသနဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ဝိကတိ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ပကတိကြံ။
ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို တသ္မာ အာယုသရိက္ခတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝိနယဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) တသ္မာ နောင်၊ ဟိတ်ကိုဆောင်၊ ဟိတ်ကောင် ကတ်,ကံ၊ ခံ သမ္မန်။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဧရမာနောယေဝ ဝိနယပရိယတ္တိံ နိဿာယ အာယသ္မန္တံ ဥပါလိံ ဧတဒဂ္ဂေ ဌပေသိ။
ဟိတ်။ ဧရမာနော-ကို ဧရမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ပုဒ် နာဒရိယ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ နာဒရိယဝန္တ ခံ။
ဟိတ်။ နိဿာယ-ကို နိဿိတတ္တာ။ သမ္မန်။ အာယသ္မတော ဥပါလိတ္ထေရဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ။
ဟိတ်။ ဌပေသိ-ကို ဌပနတ္တာ။ သမ္မန်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ။

http://www.dhammadownload.com

သမ္မာသမ္မဒ္ဒေါ ဓရမာနောယေဝ ဝိနယပရိယတ္တိ နိဿာယ အာယသ္မန္တံ ဥပါလိ ဧတဒဂ္ဂေ ဌပေသိ "ဧတဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝကာနံ ဘိက္ခူနံ ဝိနယဓရာနံ ယဒိဒံ ဥပါလီ"တိ။ တသ္မာ ဥပါလိတ္ထေရံ ပုစ္ဆိတွာ ဝိနယံ သင်္ဂါယာမာတိ။

ဟိတ်။ တသ္မာ–ကို တသ္မာ ဌပနတ္ထာ။ သမ္မန်။ သမ္မာသမ္မဒ္ဒဿ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ အတွင်းနေ အတွင်းစပ်၊ အပြင်နေ အပြင်စပ်။

ဗုဒ္ဓဿ ဟိ ဘဂဝတော ဘာသိတေ အပနေတဗ္ဗံ နာမ နတ္ထိ။

ဟိတ်။ နတ္ထိ–ကို နတ္ထိတာယ။ သမ္မန်။ အပနေတဗ္ဗဿ။ (ကတွတ္ထ)

နု ဟိ တထာဂတာ ဧကဗျဉ္ဇနမ္ပိ နိရတ္ထကံ ဝဒန္တိ။

ဟိတ်။ နိရတ္ထကံ–ကို နိရတ္ထကတ္ထာ။ သမ္မန်။ ဧကဗျဉ္ဇနဿပိ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

(ဌ၊ နှာ ၁၃–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ပက္ခိတဗ္ဗံ ပန သဗ္ဗတ္ထာပိ အတ္ထိ၊ တသ္မာ ယံ ယတ္ထ ပက္ခိပိတုံ ယုတ္တံ။

ဟိတ်။ တသ္မာ–ကို အစွဲနှင့်တကွ = တသ္မာ အတ္ထိတာယ။ သမ္မန်။ ပက္ခိပိတဗ္ဗဿ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယ်) တသ္မာ နောင်၊ ဟိတ်ကိုဆောင်၊ ဟိတ်ကောင် ကတ်,က်၊ ခံ သမ္မန်။

(တစ်နည်း) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ။

(ဌ၊ နှာ ၁၆–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

(က) ကထံ **ဓမ္မဒိနယဝေသေန** ဒုဝိဓံ? သဗ္ဗမေဝ စေတံ ဓမ္မော စေဝ ဝိနယော စာတိ သဒ္ဒါ ဂစ္ဆတိ။

(ခ) တတ္ထ ဝိနယပိဋကံ **ဝိနယော**၊ အဝသေသံ ဗုဒ္ဓဝစနံ **ဓမ္မော**။

(ဂ) တေနေဝါဟ "ယန္နူန မယံ ဓမ္မဉ္စ ဝိနယဉ္စ သင်္ဂါယေယျာမာ"တိ။ "အဟံ ဥပါလိ ဝိနယံ ပုစ္ဆေယျံ၊ အာနန္ဒံ ဓမ္မံ ပုစ္ဆေယျ"န္တိ စ။

(ဃ) ဧဝံ ဓမ္မဝိနယဝသေန ဒုဝိဓံ။

ဟိတ်။ ခ–ဝါကျ၌ အဝသေသံ–ကို အဝသေသတ္ထာ။ သမ္မန်။ ဗုဒ္ဓဝစနဿ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

ဟိတ်။ က–ဝါကျ၌ ဂစ္ဆတိ–ကို ဂစ္ဆန္တတ္ထာ။ သမ္မန်။ ဧတဿ ဗုဒ္ဓဝစနဿ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယ်) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ။

ဟိတ်။ ဂ–ဝါကျ၌ အာဟ–ကို ဗြူဝန္တတ္ထာ။ သမ္မန်။ မဟာကဿပတ္ထေရဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ဃ–ဝါကျ၌ ဒုဝိဓံ–ကို ဒုဝိဓတ္ထာ။ သမ္မန်။ သဗ္ဗဿေဝ ဧတဿ ဗုဒ္ဓဝစနဿ။ (ကတွတ္ထ)

သဗ္ဗာ တေ ဖာသုကာ ဘဂ္ဂါ၊ ဂဟကူဋံ့ ဝိသဒံတံ။

ဝိသဒ်ါရဂတံ စိတ္တံ၊ တဏှာနံ ခယမဈ္ဈဂါ။

ဟိတ်။ ဝိသဒံတံ–ကို ဝိသဒံတတ္ထာ (ဝါ) ဝိသဒံရိတတ္ထာ။ သမ္မန်။ ဂဟကူဋဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၇-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဝိဝိဓဝိသေသနယတ္တာ၊ ဝိနယနတော စေဝ ကာယဝါစာနံ။
ဝိနယတ္ထဝိဒူဟိ အယံ၊ ဝိနယော "ဝိနယော"တိ အက္ခာတော။
ဟိတ်။ ဝိဝိဓဝိသေသနယတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမဿ ဝိနယဿ။ (ကတွတ္ထ)
သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။
ဟိတ်။ ဝိနယနတော။ သမ္မန်။ ဣမဿ ဝိနယဿ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) တဗ္ဗ မနော၊ တော ဆုံးပြော၊ ခံဟော "ကတ္တား"ကြံ့။
ဟိတ်။ အက္ခာတော-ကို အက္ခာတတ္တာ-ဟု ပြင်။ သမ္မန်။ ဣမဿ ဝိနယဿ။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယံ) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ့။

ကာယိကဝါစသိကအဇ္ဈာစာရနိသေဓနတော စေသ ကာယံ ဝါစဉ္စ ဝိနေတိ။
ဟိတ်။ ကာယိကဝါစသိကအဇ္ဈာစာရနိသေဓနတော။ သမ္မန်။ ဧတဿ ဝိနယဿ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) တဗ္ဗ မနော၊ တော ဆုံးပြော၊ ခံဟော "ကတ္တား"ကြံ့။
(တစ်နည်း) ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား, ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း။

ဝိဝိဓနယတ္တာ, ဝိသေသနယတ္တာ, ကာယဝါစာနံ ဝိနယနတော စေဝ "ဝိနယော"တိ အက္ခာတော။
ဟိတ်။ ဝိဝိဓနယတ္တာ, ဝိသေသနယတ္တာ, ဝိနယနတော။ သမ္မန်။ ဣမဿ ဝိနယဿ။ (ကတွတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၁၈-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဣတရံ ပန ---
အတ္ထာနံ သူစနတော၊ သုဝုတ္တတော သဝနတောထ သူဒနတော။
သုတ္တာဏာ သုတ္တသဘာ-ဂတော စ "သုတ္တ"န္တိ အက္ခာတံ။
ဟိတ်။ သူစနတော၊ သုဝုတ္တတော၊ သဝနတော၊ သူဒနတော၊ သုတ္တာဏာ၊ သုတ္တသဘာဂတော။
သမ္မန်။ ဣတရဿ သုတ္တဿ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) တဗ္ဗ မနော၊ တော ဆုံးပြော၊ ခံဟော "ကတ္တား"ကြံ့။

တဉ္စိ အတ္တတ္ထပရတ္ထာဒိဘေဒေ အတ္ထေ သူစေတိ။
ဟိတ်။ သူစေတိ-ကို သူစနတ္တာ (ဝါ) သူစနတော။ သမ္မန်။ တဿ သုတ္တဿ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ့။

သုဝုတ္တာ စေတ္ထ အတ္ထာ ဝေနေယျဇ္ဈာသယာနုလောမေန ဝုတ္တတ္တာ။
ဟိတ်။ သုဝုတ္တာ-ကို သုဝုတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အတ္ထာနံ။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယံ) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ့။
ဟိတ်။ ဝုတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အတ္ထာနံ (ဝါ) ဣမဿ သုတ္တဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

ကြတရော ပန ---
ယံ ဇတ္ထ ဝုမိုမန္တော၊ သလက္ခဏာ ပူဇိတာ ပရိစ္ဆိန္နာ။
ဝုတ္တာဓိကာ စ ဓမ္မာ၊ အဘိဓမ္မာ တေန အက္ခာတော။
ဟိတ်။ ဝုမိုမန္တော-ကို ဝုမိုမန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဓမ္မာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)
ဟိတ်။ အက္ခာတော-ကို အက္ခာတတ္တာ။ သမ္မန်။ ကြတရဿ အဘိဓမ္မဿ။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယံ) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ။

အယဉ္စိ အဘိသဒ္ဒါ ဝုမိုလက္ခဏာပူဇိတပရိစ္ဆိန္နာဓိကေသု ဒိဿတိ။
ဟိတ်။ ဒိဿတိ-ကို ကတ္တုရုပ် ကြံသော် = ဒိဿန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ကြမဿ အဘိသဒ္ဒဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(ဝါ) ဒိဿတိ-ကို ကမ္မရုပ် ကြံသော် = ဒဿိယမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ ကြမဿ အဘိသဒ္ဒဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၁၈+၁၉-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

"ရူပါရမ္မဏံ ဝါ သဒ္ဒါရမ္မဏံ ဝါ"တိအာဒိနာ နယေန အာရမ္မဏာဒီဟိ လက္ခဏီယတ္တာ သလက္ခဏာပိ။
ဟိတ်။ လက္ခဏီယတ္တာ။ သမ္မန်။ သလက္ခဏာနံ ဓမ္မာနံ။ (ကမ္မတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၁၉-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

"ဖဿော ဟောတိ၊ ဝေဒနာ ဟောတီ"တိအာဒိနာ နယေန သဘာဝပရိစ္ဆိန္နတ္တာ ပရိစ္ဆိန္နာပိ။
ဟိတ်။ သဘာဝပရိစ္ဆိန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ ဓမ္မာနံ။ (ကမ္မတ္ထ)

ယံ ပနေတ္ထ အဝိသိဋ္ဌံ၊ တံ ---
ပိဋ္ဌံ ပိဋ္ဌကတ္ထဝိဒူ၊ ပရိယတ္တိဗ္ဘာဇနတ္ထတော အာဟု။
တေန သမောဓာနေတွာ၊ တယောပိ ဝိနယာဒယော ဥဿာ။
ဟိတ်။ အဝိသိဋ္ဌံ-ကို အဝိသိဋ္ဌတ္တာ။ သမ္မန်။ ယဿ ပိဋ္ဌကဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယံ) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ။
ဟိတ်။ ပရိယတ္တိဗ္ဘာဇနတ္ထတော။ သမ္မန်။ ပိဋ္ဌကဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယံ) တဗ္ဗ မနော၊ တော ဆုံးပြော၊ ခံဟော "ကတ္တား"ကြံ။

ကြဒါနိ **တေန သမောဓာနေတွာ တယောပိ ဝိနယာဒယော ဥဿာ**တိ တေန ဇဝံ ဒုဝိဓတ္ထေန ပိဋ္ဌကသဒ္ဒေန သဟ သမာသံ ကတွာ ဝိနယော စ သော ပိဋ္ဌကဉ္စ ပရိယတ္တိဘာဝတော, တဿ တဿ အတ္ထဿ ဘာဇနတော စာတိ ဝိနယပိဋ္ဌကံ။
ဟိတ်။ ပရိယတ္တိဘာဝတော။ သမ္မန်။ သော-ကို တဿ-ဟု ပြင်၍ခံ။ (ကတ္တုတ္ထ)
ဟိတ်။ ဘာဇနတော။ သမ္မန်။ သော-ကို တဿ-ဟု ပြင်၍ခံ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယံ) တဗ္ဗ မနော၊ တော ဆုံးပြော၊ ခံဟော "ကတ္တား"ကြံ။
အမှာ။ တဿ တဿ အတ္ထဿကား = အလွတ်သမ္မန်သာ ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၀-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဝိနယပိဋကံ အာဏာရဟေန ဘဂဝတာ အာဏာဇာဟုလ္လတော ဒေသိတတ္တာ **အာဏာဒေသနာ**(တိ ဝုစ္စတိ)
ဟိတ်။ ဒေသိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝိနယပိဋကဿ။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယ်) ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား, ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း။ (ယေဘုယျ)

သုတ္တန္တပိဋကံ ဝေါဟာရကုသလေန ဘဂဝတာ ဝေါဟာရဇာဟုလ္လတော ဒေသိတတ္တာ **ဝေါဟာရ ဒေသနာ**။
ဟိတ်။ ဒေသိတတ္တာ။ သမ္မန်။ သုတ္တန္တပိဋကဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

အဘိဓမ္မပိဋကံ ပရမတ္ထကုသလေန ဘဂဝတာ ပရမတ္ထဇာဟုလ္လတော ဒေသိတတ္တာ **ပရမတ္ထဒေသနာ**တိ ဝုစ္စတိ။
ဟိတ်။ ဒေသိတတ္တာ။ သမ္မန်။ အဘိဓမ္မပိဋကဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

တထာ ပဌမံ ယေ တေ ပစုရာပရာဓာ သတ္တာ၊ တေ ယထာပရာဓံ ဇတ္ထ သာသိတာတိ **ယထာပရာဓ သာသနံ**။
ဟိတ်။ သာသိတာတိ–၌ ဣတိ–ကို အစွဲနှင့်တကွ = ဣတိ တသ္မာ ယထာပရာဓသာသနတ္တာ။
သမ္မန်။ ပဌမဿ ဝိနယဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

တထာ ပဌမံ အဏ္ဏာစာရပဋိပက္ခဘူတော သံဝရာသံဝရော ဇတ္ထ ကထိတောတိ **သံဝရာသံဝရကထာ**။
ဟိတ်။ ကထိတော–ကို ကထိတတ္တာ။ သမ္မန်။ အဏ္ဏာစာရပဋိပက္ခဘူတဿ သံဝရာသံဝရဿ။ (ကမ္မတ္ထ)
အမှာ။ အချို့ဆရာတို့က = ပဌမဿ (ဝိနယပိဋကဿ)ဟု သမ္မန်ခံကြသေး၏။ သင့်မည် မထင်ပါ။

ဝိနယပိဋကေ စ **ဝီတိက္ကမပ္ပဟာနံ** ကိလေသာနံ ဝီတိက္ကမပဋိပက္ခတ္တာ သီလဿ။
ဟိတ်။ ဝီတိက္ကမပဋိပက္ခတ္တာ။ သမ္မန်။ သီလဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
အမှာ။ ကိလေသာနံကား အလွတ်သမ္မန်သာ ဖြစ်၏။ ယင်းအလွတ်သမ္မန်ကို "ဝီတိက္ကမပဋိပက္ခ"ဟူသော ဘာဝ-
ယောဂပုဒ်၌သာ စာစပ်ရမည်။ တ္တပစ္စည်း၌ မစပ်ရ။
(နိယ်) အလွတ်သမ္မန်၊ စပ်ရန်မူချ၊ ရှာဖွေကြမူ၊ ဘာဝယောဂ၊ သမ္မန္ဓ၏၊ အန္တတ္ထတွင် စပ်ရမြဲ။ (ဘုရားကြီး)

သုတ္တန္တပိဋကေ **ပရိယုဋ္ဌာနပ္ပဟာနံ** ပရိယုဋ္ဌာနပဋိပက္ခတ္တာ သမာဓိဿ။
ဟိတ်။ ပရိယုဋ္ဌာနပဋိပက္ခတ္တာ။ သမ္မန်။ သမာဓိဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အဘိဓမ္မပိဋကေ **အနုသယပ္ပဟာနံ** အနုသယပဋိပက္ခတ္တာ ပညာယ။
ဟိတ်။ အနုသယပဋိပက္ခတ္တာ။ သမ္မန်။ ပညာယ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၂၀+၂၁-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တီသုပိ စေတေသု ဇတေ ဓမ္မတ္ထဒေသနာပဋိဝေဓာ ယသ္မာ သသာဒီဟိ ဝိယ မဟာသမုဒ္ဒေါ မန္ဒဗုဒ္ဓီဟိ
ဒုက္ခောဂါဠှာ, အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌာ စ၊ တသ္မာ ဂမ္ဘီရာ။
ဟိတ်။ ဒုက္ခောဂါဠှာ–ကို ဒုက္ခောဂါဠှတ္တာ၊ အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌာ–ကို အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌတ္တာ။

http://www.dhammadownload.com

သမ္မန်။ ဥပမေယျဘက်ကို ရှုထုတ်လျှင် = ဧတေသံ ဓမ္မတ္ထဒေသနာပဋိဝေဓာနံ။ (ကတွတ္ထ)
ဥပမာနဘက်ကို ရှုထုတ်လျှင် = မဟာသမုဒ္ဒဿ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ သာမညမေးရာ၌ "ပမာ, ပမေ၊ ဤနှစ်ထွေ၊ ပမေ ပဓာန" နိယံနှင့်အညီ ဥပမေယျသည် ပဓာနသာ ဖြစ်သော ကြောင့် ဥပမေယျဘက်ကို ရှုထုတ်သော = ဧတေသံ ဓမ္မတ္ထဒေသနာပဋိဝေဓာနံကိုသာ သမ္မန်ခံပါ။ ပစ္စယတ္ထကား ဒုက္ခောဂါဋ္ဌာ ပုဒ်ကို ကံဟောဟု ကြံလျှင် ကမ္မတ္ထ (တစ်နည်း) ဗဟုဗ္ဗီဟိဟု ကြံလျှင် ကတွတ္ထ၊ အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌာ ပုဒ်၌ကား ကတ္တားဟောဟု ကြံလျှင်လည်းကောင်း, ဗဟုဗ္ဗီဟိဟု ကြံလျှင်လည်းကောင်း ကတွတ္ထချည်းသာ ဖြစ်၏။

သတိ။ တသ္မာကို ဟိတ်ပြင်လျှင်လည်း = တသ္မာ ဒုက္ခောဂါဋ္ဌတ္တာ အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌတ္တာဟု ဟိတ်ပြင်၍ ဖော်ပြပါအတိုင်း သမ္မန်ခံပါ။

(၄၊ နှာ ၂၁-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အတ္ထောတိ ဟေတုဖလံ၊ ဝုတ္တဉေတံ "ဟေတုဖလေ ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ"တိ။

ဟိတ်။ ဝုတ္တဉေတံ-၌ ဝုတ္တံ-ကို ဝုတ္တတ္တာ။

သမ္မန်။ "ဟေတုဖလေ ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ"တိ ဧတဿ ဝစနဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဒေသနာတိ ပညတ္တိ၊ ယထာဓမ္မံ ဓမ္မာဘိလာပေါတိ အဓိပ္ပါယော။

ဟိတ်။ ဓမ္မာဘိလာပေါ-ကို ဓမ္မာဘိလာပတ္တာ။ သမ္မန်။ ပရမတ္ထသဒ္ဒပ္ပဗန္ဓဿ။ (ကတွတ္ထ) ဋီသစ်

ပဋိဝေဓောတိ အဘိသမယော၊ သော စ လောကိယလောကုတ္တရော ဝိသယတော, အသမ္မောဟတော စ အတ္ထာနုရူပံ ဓမ္မေသု, ဓမ္မာနုရူပံ အတ္ထေသု, ပညတ္တိပထာနုရူပံ ပညတ္တီသု အဝဗောဓော။

ဟိတ်။ လောကိယလောကုတ္တရော-ကို လောကိယလောကုတ္တရတ္တာ။ သမ္မန်။ အဝဗောဓဿ။ (ကတွတ္ထ) ပခုက္ကူ (တစ်နည်း) သမ္မန်။ တဿ အဘိသမယဿ။ နေရင်း (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

ဟိတ်။ အဝဗောဓော-ကို အဝဗောဓတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ အဘိသမယဿ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြံ။

သတိပြုဘွယ်

သော-ကို အစွဲနှင့်တကွ ပြင်၍ သမ္မန်ခံသည်။ သောကား အဝဗောဓော၌ တုလျတ်+လိင်္ဂတ်စပ်။ ပခုက္ကူ အလို လောကိယလောကုတ္တရောကား အဝဗောဓော၌ ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်။ အဝဗောဓော ဟူသော လိင်္ဂတ်ပုဒ် (ဝါ) ဝိသေသျပုဒ်ကို ဟိတ်ပြင်ရာ၌ သော ဟူသော တုလျတ်ပုဒ်ကို သမ္မန်ခံရမည်လော? လောကိယလောကုတ္တရော ဟူသော ဝိသေသနပုဒ်ကို သမ္မန်ခံရမည်လော?ဟု ဒွိဟဖြစ်ရ၏။ တုလျတ်ပုဒ်ကိုသာ ဦးစားပေး၍ သမ္မန်ခံရမည်။ ထို့ကြောင့်လည်း အဋ္ဌကထာပါဋိ၌ သော ဟူသော တုလျတ်ပုဒ်နှင့် လောကိယလောကုတ္တရော ဟူသော ဝိသေသနပုဒ် နှစ်မျိုးတို့တွင် သော ဟူသော တုလျတ်ပုဒ်ကို ရှေးဦးစွာ ရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရမည်။

(၄၊ နှာ ၂၂-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တံ ကိဿ ဟေတု? ဒုဂ္ဂဟိတတ္တာ ဘိက္ခဝေ အလဂဒ္ဒဿ။

ဟိတ်။ ဒုဂ္ဂဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝါကျ၌ တိုက်ရိုက်ပါသော = အလဂဒ္ဒဿ ဖြစ်၏။ (ကမ္မတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

တံ ကိဿ ဟေတု? ဒုဂ္ဂဟိတတ္တာ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာန"န္တိ။
ဟိတ်။ ဒုဂ္ဂဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝါကျ၌ တိုက်ရိုက်ပါသော = ဓမ္မာနံ ဖြစ်၏။ (ကမ္မတ္ထ)

ဝိနယေ ပန သုပ္ပဋိပန္နော ဘိက္ခု သီလသမ္ပဒံ နိဿာယ တိဿော ဝိဇ္ဇာ ပါပုဏာတိ။
ဟိတ်။ သုပ္ပဋိပန္နော-ကို သုပ္ပဋိပန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘိက္ခုဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။
ဟိတ်။ နိဿာယ-ကို နိဿိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝိနယေ သုပ္ပဋိပန္နဿ ဘိက္ခုဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ့။

တာသံယေဝ စ တတ္ထ ပဘေဒဝစနတော။
ဟိတ်။ ပဘေဒဝစနတော။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတ္တုတ္ထ)
အမှာ။ ဖော်ပြခဲ့သော ပုံစံကို မှီး၍ ၌၊ နှာ ၂၂-၌ ပြထားသေးသည့် = တာသံယေဝ စ တတ္ထ ပဘေဒဝစနတော၊ တာသဉ္စ တတ္ထေဝ ပဘေဒဝစနတော ဝါကျတို့၏ ဟိတ်+သမ္မန်ကိုလည်း သိတော်မူပါ။

အဘိဓမ္မေ သုပ္ပဋိပန္နော ပညာသမ္ပဒံ နိဿာယ စတဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ ပါပုဏာတိ။
ဟိတ်။ နိဿာယ-ကို နိဿိတတ္တာ။ သမ္မန်။ အဘိဓမ္မေ သုပ္ပဋိပန္နဿ ဘိက္ခုဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(၅၊ နှာ ၂၃-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

သဗ္ဗမေဝ စေတံ ဒီဃနိကာယော မဇ္ဈိမနိကာယော သံယုတ္တနိကာယော အင်္ဂုတ္တရနိကာယော ခုဒ္ဒက-နိကာယောတိ ပဉ္စပွဘေဒံ ဟောတိ။
ဟိတ်။ ပဉ္စပွဘေဒံ-ကို ပဉ္စပွဘေဒတ္တာ။ သမ္မန်။ သဗ္ဗဿေဝ စတဿ ဗုဒ္ဓဝစနဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ဝိကတိ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ပကတိကြံ့။

ကသ္မာ ပနေသ ဒီဃနိကာယောတိ ဝုစ္စတိ? ဒီဃပွမာဏာနံ သုတ္တာနံ သမူဟတော, နိဝါသတော စ။
ဟိတ်။ သမူဟတော, နိဝါသတော။ သမ္မန်။ စတဿ နိကာယဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) တဗ္ဗ မနှော၊ တော ဆုံးပြော၊ ခံဟော "ကတ္တား"ကြံ့။
အမှာ။ စတဿ နိကာယဿကာ: = ဟေတုသမ္မန် (ဝါ) လာသမ္မန်တည်း။ သုတ္တာနံကာ: = အလွတ်သမ္မန်သာ ဖြစ်၏။ ယင်းအလွတ်သမ္မန်ကို သမူဟတော, နိဝါသတောဝယ် သမူဟ, နိဝါသ ဟူသော ဘာဝယောဂ ပုဒ်တို့၌သာ စာစပ်ရမည်။ ကျေလေပြီးသော ဘာဝ (ဝါ) တ္တ-၌ မစပ်ရ။
သတိ။ "သုတ္တာနံ+သမူဟ=သုတ်တို့၏+အပေါင်း"ဟု စာစပ်ပုံကို သတိပြုပါ။
(နိယ်) အလွတ်သမ္မန်၊ စပ်ရန် မုချ၊ ရှာဖွေကြမူ၊ ဘာဝယောဂ၊ သမ္မန္ဓ၏၊ အန္တတ္ထတွင် စပ်ရမြဲ။ (ဘုရားကြီး)

သမူဟနိဝါသာ ဟိ နိကာယောတိ ဝုစ္စန္တိ။
ဟိတ်။ နိကာယော-ကို နိကာယတ္တာ။ သမ္မန်။ သမူဟနိဝါသာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

"နာဟံ ဘိက္ခဝေ အညံ ဧကနိကာယမ္ပိ သမနုပဿာမိ ဧဝံ စိတ္တံ။
ဟိတ်။ နဲ သမနုပဿာမိ-ကို နဲ သမနုပဿန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ မမ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ။

(၄၊ နှာ ၂၆-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ယာ လောကေ ---
သတေဟိ ပဥ္စဟိ ကတာ၊ တေန "ပဥ္စသတာ"တိ စ။
ထေရေဟေဝ ကတတ္တာ စ၊ "ထေရိကာ"တိ ပဝုစ္စတီတိ။
ဟိတ်။ ကတတ္တာ။ သမ္မန်။ ယာယ ပဌမမဟာသင်္ဂီတိယာ။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယံ) ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား, ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း။ (ယေဘုယျ)

==========

ဗြဟ္မဇာလသုတ်

(၄၊ နှာ ၂၈-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

သဗ္ဗထာမေန ပန သောတုကာမတံ ဇနေတွာပိ ဧဝံ မေ သုတံ။
ဟိတ်။ သောတုကာမတံ။ သမ္မန်။ မမ။ (ကတွတ္ထ)

မေသဒ္ဒေါ တီသု အတ္ထေသု ဒိဿတိ။
ဟိတ်။ ဒိဿတိ-ကို ကတ္တုရုပ် ကြံသော် = ဒိဿန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ မေ သဒ္ဒဿ။ (ကတွတ္ထ)
(ဝါ) ဒိဿတိ-ကို ကမ္မရုပ် ကြံသော် = ဒဿိယမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ မေ သဒ္ဒဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၂၈+၂၉-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

"ဓမ္မဒါယာဒါ မေ ဘိက္ခဝေ ဘဝထာ"တိအာဒီသု မမာတိ အတ္ထော။
ဟိတ်။ ဓမ္မဒါယာဒါ-ကို ဓမ္မဒါယာဒတ္တာ။ သမ္မန်။ တုမှာကံ။ (ကတွတ္ထ)
သတိ။ ဘဝထ ဟူသော ကတ္တားဟော ကြိယာ၏ ပကတိ ကတ္တားကား ပါဌသေသ "တုမှေ" ဖြစ်သည်ကိုလည်း ကောင်း၊ မေကား "အလွတ်သမ္မန်"သာ ဖြစ်သည်ကိုလည်းကောင်း သတိပြု။
(နိယံ) ဝိကတိ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ပကတိကြံ။

(၄၊ နှာ ၂၉-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

သုတန္တိ အယံ **သုတ**သဒ္ဒေါ သဥပသဂ္ဂေါ စ အနုပသဂ္ဂေါ စ ဂမနဝိသုတကိလိန္နဥပစိတာနုယောဂသောတ-ဝိညေယျသောတဒွါရာနုသာရဝိညာတာဒိ အနေကတ္ထပ္ပဘေဒေါ။
ဟိတ်။ အနေကတ္ထပ္ပဘေဒေါ-ကို အနေကတ္ထပ္ပဘေဒတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမဿ သုတသဒ္ဒဿ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြံ။
သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

http://www.dhammadownload.com

ဣမ ပန "မယာ သုတ"န္တိ စ "မမ သုတ"န္တိ စ အတ္ထဒွယေ ယုဇ္ဇတိ။
ဟိတ်။ သုတံ-ကို သုတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမဿ သုတ္တဿ။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယံ) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ။
ဟိတ်။ ယုဇ္ဇတိ-ကို ယုတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ မေသဒ္ဒဿ။ (ကတွတ္ထ)

မမာတိ အတ္ထေ သတိ "ဧဝံ မမ သုတံ သောတဒ္ဓါရာနုသာရေန ဥပဓာရဏ"န္တိ ယုဇ္ဇတိ။
ဟိတ်။ သတိ-ကို သန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ မယာတိ အတ္ထဿ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

သုတန္တိ အဿဝနဘာဝပဋိက္ခေပတော အနုနာဓိကာဝိပရီတဂ္ဂဟဏနိဒဿနံ။
ဟိတ်။ အဿဝနဘာဝပဋိက္ခေပတော။ သမ္မန်။ သုတန္တိ ဣမဿ။ (ကတွတ္ထ)

(၎၊ နှာ ၃၀-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

(က) တထာ **ဧဝန္တိ** စ **မေတိ** စ တံ တံ ဥပါဒါယ ဝတ္တဗ္ဗတော ဥပါဒါပညတ္တိ။
(ခ) **သုတန္တိ** ဒိဋ္ဌာဒီနိ ဥပနိဓာယ ဝတ္တဗ္ဗတော ဥပါနိဓာပညတ္တိ။
ဟိတ်။ က-ဝါကျလာ ဝတ္တဗ္ဗတော။ (ဝါ) ယင်း ဝတ္တဗ္ဗတော-ကို ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ။
သမ္မန်။ ဧဝန္တိ စ မေတိ စ ဣမာယ ပညတ္တိယာ။ (ကမ္မတ္ထ)
ဟိတ်။ ခ-ဝါကျလာ ဝတ္တဗ္ဗတော။ (ဝါ) ယင်း ဝတ္တဗ္ဗတော-ကို ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ။
သမ္မန်။ သုတန္တိ ဣမာယ ပညတ္တိယာ။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယံ) ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား, ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း။ (ယေဘုယျ)
(တစ်နည်း) ပုဒ် တဗ္ဗတော၊ အဆုံးပြော၊ ခံဟော "ကမ္မ"ကြံ။

တတ္ထ ပညာပုဗ္ဗင်္ဂမာယ သတိယာ ဗျဥ္ဇနာဝဓာရဏသမတ္ထတာ၊ သတိပုဗ္ဗင်္ဂမာယ ပညာယ အတ္ထပဋိဝေဓ-သမတ္ထတာ။ တဒုဘယသမတ္ထတာယောဂေန အတ္ထဗျဥ္ဇနသမ္ပန္နဿ ဓမ္မကောသဿ အနုပါလနသမတ္ထတော ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကတ္တသိဒ္ဓိ။
ဟိတ်။ သမတ္ထတာ၊ သမတ္ထတာ၊ အနုပါလနသမတ္ထတော။
သမ္မန်။ အာယသ္မတော အာနန္ဒတ္ထေရဿ။ (ကတွတ္ထ)

အယောနိသော မနသိကရောတော ဟိ နာနပ္ပကာရပဋိဝေဓာဘာဝတော။
ဟိတ်။ နာနပ္ပကာရပဋိဝေဓာဘာဝတော။ သမ္မန်။ နာနပ္ပကာရပဋိဝေဓဿ။ (ကတွတ္ထ) ကိုင်းကုန်း

သုတန္တိ ဝစနေန အဝိုက္ခေပံ ဒီပေတိ၊ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တဿ သဝနာဘာဝတော။
ဟိတ်။ ဒီပေတိ-ကို ဒီပေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ။
ဟိတ်။ သဝနာဘာဝတော။ သမ္မန်။ သဝနဿ။ (ကတွတ္ထ) ကိုင်းကုန်း

http://www.dhammadownload.com

ဝိကၠိတ္တစိတ္တဿ သဝနာဘာဝတော။ တဏာ ဟိ ဝိကၠိတ္တစိတ္တော ပုဂ္ဂလော သဗ္ဗသမ္မတ္တိယာ ဝုစ္စမာနောပိ "နမယာ သုတံ၊ ပုန ဘဏာထာ"တိ ဘဏတိ။

ဟိတ်။ ဝိကၠိတ္တစိတ္တော-ကို ဝိကၠိတ္တစိတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ပုဂ္ဂလဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

အမှာ။ ပုဂ္ဂလော-ဝိသေသျပုဒ်သည် ဘဏတိ ဟူသော ကြိယာ၌ စပ်၏။ ပုဂ္ဂလော၏ ဝိသေသန "ဝိကၠိတ္တစိတ္တော" ပုဒ်ကို ဝိကၠိတ္တစိတ္တတ္တာဟု ဟိတ်ပြင်သော် ယင်းဟိတ်သည်လည်း ဘဏတိ ဟူသော ကြိယာ၌ပင် စပ်၏။ "ဝိသေသျ စပ်ရာ၊ ကြိယာ၌၊ ဟိတ်လည်း ဆိုက်မူ၊ ဟေတုမန္တ၊ ဝိသေသန၊ ဆိုစကြ၏" နိယ်အရ "ဝိကၠိတ္တစိတ္တော"ပုဒ်ကို ဟေတုမန္တဝိသေသနပုဒ်ဟု ဇကန်မှတ်ပါ။ ယင်းဟေတုမန္တဝိသေသနပုဒ်ကို ဟိတ်ပြင်သော် "ဟေတုမန္တ၊ ဝိသေသနပုဒ်၊ ဟိတ်ပြင်ထုတ်သော်၊ မယုတ်မှန်လှ၊ ဝိသေသျ၊ မုချသမ္မန် ခံမြဲတည်း"နိယ်အရ ပုဂ္ဂလော ဟူသော ဝိသေသျပုဒ်ကိုသာ မုချသမ္မန် ခံရမည်။

ဟိတ်။ ဝုစ္စမာနော-ကို ဝုစ္စမာနတ္တာ။ (သမ္မန်) ဝိကၠိတ္တစိတ္တဿ ပုဂ္ဂလဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ။

ဟိတ်။ ဘဏတိ-ကို ဘဏန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝိကၠိတ္တစိတ္တဿ ပုဂ္ဂလဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ။

ယောနိသော မနသိကာရေန စေတ္ထ အတ္တသမ္မာပဏိဓိ, ပုဗ္ဗေ စ ကတပုညတံ သာဓေတိ သမ္မာ အပ္ပဏိဟိတတ္တဿ, ပုဗ္ဗေ အကတပုညဿ ဝါ တဒဘာဝတော။

ဟိတ်။ ကတပုညတံ (ဝါ) ကတပုညတာ။ သမ္မန်။ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ သာဓေတိ-ကို သာဓေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ တဒဘာဝတော။ သမ္မန်။ တဿ ယောနိသောမနသိကာရဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အမှာ။ တဒဘာဝတော ဟူသော ဟိတ်ပုဒ်ထဲ၌ ရှိသည့် တ-ကိုပင် အစွဲနှင့်တကွ သမ္မန်ခံသည်။ (ကိုင်းကုန်း)

ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ စ ယော အတ္ထော၊ ယော စတ္ထော သမ္ပရာယိကော။
အတ္ထာဘိသမယာ ဓီရော၊ 'ပဏ္ဍိတော'တိ ပဝုစ္စတိ။

ဟိတ်။ ပဝုစ္စတိ-ကို ပဝုစ္စမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဓီရဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယ်) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ။

အတ္ထဗျူနပရိပုဏ္ဏဉ္စိ ဓမ္မံ အာဒရေန အဿုဏန္တော မဟတာ ဟိတာ ပရိဟာယတိ ဟောတိတိ တသ္မာ အာဒရံ ဇနေတွာ သက္ကစ္စံ အယံ ဓမ္မော သောတဗ္ဗောတိ။

ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို အစွဲနှင့်တကွ = တသ္မာ ပရိဟာယိရတ္တာ။ သမ္မန်။ အဿုဏန္တဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) တသ္မာ နောင်၊ ဟိတ်ကိုဆောင်၊ ဟိတ်ကောင် ကတ်,ကံ၊ ခံ သမ္မန်။

(တစ်နည်း) ဝိကတိ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ပကတိကြံ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၃၃-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တတ္ထ ကိဉ္စာပိ ဧတေသု သံဝစ္ဆရာဒီသု သမယေသု ယံ ယံ သုတ္တံ ယသ္မိံ ယသ္မိံ သံဝစ္ဆရေ ဥတုမှိ မာသေ ပက္ခေ ရတ္တိဘာဂေ ဝါ ဒိဝသဘာဂေ ဝါ ဝုတ္တံ၊ သဗ္ဗံ တံ ထေရဿ သုဝိဒိတံ သုဝဝတ္ထာပိတံ ပညာယ။

ဟိတ်။ သုဝိဒိတံ–ကို သုဝိဒိတတ္တာ၊ သုဝဝတ္ထာပိတံ–ကို သုဝဝတ္ထာပိတတ္တာ။ သမ္မန်။ သဗ္ဗဿ တဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ့။

ဧကေနေဝ ပဒေန တမတ္ထံ သမောဓာနေတွာ "ဧကံ သမယ"န္တိ အာဟ။

ဟိတ်။ သမောဓာနေတွာ–ကို သမောဓာနတော၊ အာဟ–ကို ဗြူဝန္တတ္တာ–ဟု အသီးသီး ဟိတ်ပြင်ပါ။

သမ္မန်။ အာယသ္မတော အာနန္ဒတ္ထေရဿ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ သမောဓာနေတွာကား ပုဗ္ဗကာလ ကြိယာဝိသေသန၊ အာဟကား အပရကာလ ကြိယာဝိသေသျ ဖြစ်၏။ ယင်းကြိယာနှစ်ခုတို့၏ ကတ္တားသည် ပုံသေ တစ်ခုတည်းသာ ဖြစ်၏။ (ဝါ) ကတ္တား တူ၏။ ဘုမ္မဝစနနိဒ္ဒေသော ကတော။

ဟိတ်။ ကတော–ကို ကတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘုမ္မဝစနနိဒ္ဒေသဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ့။

ကသ္မာ ပနေတ္ထ ယထာ အဘိဓမ္မေ "ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရ"န္တိ စ ဣတော အညေသု စ သုတ္တပဒေသု "ယသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ"တိ စ ဘုမ္မဝစနနိဒ္ဒေသော ဂတော၊ ဝိနယေ စ "တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ"တိ ကရဏဝစနေန၊ တထာ အကတ္တာ "ဧကံ သမယ"န္တိ ဥပယောဂဝစနနိဒ္ဒေသော ကတော။

ဟိတ်။ ပဓာနဝါကျဋ္ဌ ပဓာနကြိယာ ကတော–ကို ကတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဥပယောဂဝစနနိဒ္ဒေသဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

အမှာ။ ယထာမှ စ၍ ကရဏဝစနေန အထိသည် အနိယမဝါကျ ဖြစ်၏။ တထာမှ စ၍ ကတော အထိသည် နိယမဝါကျ ဖြစ်၏။ အနိယမဝါကျသည် အပုဓာနဝါကျ၊ နိယမဝါကျသည် ပဓာနဝါကျ ဖြစ်၏။ နိယမဝါကျဋ္ဌလည်း အကတ္တာ ဟူသော ကြိယာတစ်ခု၊ ကတော ဟူသော ကြိယာတစ်ခုဟု ကြိယာနှစ်ခု ပါရှိ၏။ ရှေ့ကြိယာသည် အပုဓာနကြိယာ၊ နောက်ကြိယာသည် ပဓာနကြိယာ ဖြစ်၏ဟု ပုံသေမှတ်ပါ။

(ဌ၊ နှာ ၃၃+၃၄-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တတ္ထ တထာ, ဣဓ စ အညထာ အတ္ထသမ္ဘဝတော။

ဟိတ်။ အတ္ထသမ္ဘဝတော။ သမ္မန်။ အတ္ထဿ။ (ကတွတ္ထ) ကိုင်းကုန်း

(တစ်နည်း) သမ္မန်။ ဧကံ သမယန္တိ ပဒဿ။ (ကတွတ္ထ) အောင်ပန်း

(နိယံ) တဗ္ဗ မနော၊ တော ဆုံးပြော၊ ခံဟော "ကတ္တား"ကြံ့။

(ဌ၊ နှာ ၃၄-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တတ္ထ ဟိ အဘိဓမ္မေ, ဣတော အညေသု သုတ္တပဒေသု စ အဓိကရဏတ္ထော, ဘာဝေန ဘာဝလက္ခဏတ္ထော စ သမ္ဘဝတိ။ အဓိကရဏဉ္ဇိ ကာလတ္ထော, သမူဟတ္ထော စ သမယော၊ တတ္ထ တတ္ထ ဝုတ္တာနံ ဖဿာဒိဓမ္မာနံ ခဏ–သမဝါယဟေတုသခ်ါတဿ စ သမယဿ ဘာဝေန တေသံ ဘာဝေါ လက္ခီယတိ၊ တသ္မာ တဒတ္ထဇောတနတ္ထံ တတ္ထ ဘုမ္မဝစနနိဒ္ဒေသော ကတော။

http://www.dhammadownload.com

ဟိတ်။ ကာလတ္ထော–ကို ကာလတ္ထတ္တာ။ သမ္မန်။ သမယသ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။
သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အသတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။
ဟိတ်။ တသ္မာ–ကို အစွဲနှင့်တကွ = တသ္မာ သမ္ဘဝန္တတ္တာ။
သမ္မန်။ အဓိကရဏတ္ထသ, (ဘာဝေန) ဘာဝလက္ခဏတ္ထသ စ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယ်) တသ္မာ နောင်၊ ဟိတ်ကိုဆောင်၊ ဟိတ်ကောင် ကတ်,ကံ၊ ခံ သမ္မန်။

ဝိနယေ စ ဟေတုအတ္ထော, ကရဏတ္ထော စ သမ္ဘဝတိ။ ယော ဟိ သော သိက္ခာပဒပညတ္တိသမယော သာရိပုတ္တာဒီဟိပိ ဒုဗ္ဗိညေယျော၊ တေန သမယေန ဟေတုဘူတေန, ကရဏဘူတေန စ သိက္ခာပဒါနိ ပညာပယန္တော, သိက္ခာပဒပညတ္တိဟေတုဉ္စ အပေက္ခမာနော ဘဂဝါ တတ္ထ တတ္ထ ဝိဟာသိ၊ တသ္မာ တဒတ္ထဇောတနတ္ထံ ကရဏဝစနေန နိဒ္ဒေသော ကတော။
ဟိတ်။ ပညာပယန္တော–ကို ပညာပယန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ တသ္မာ–ကို အစွဲနှင့်တကွ = တတော သမ္ဘဝတော (ဝါ) တသ္မာ သမ္ဘဝန္တတ္တာ။
သမ္မန်။ ဟေတုအတ္ထသ, ကရဏတ္ထသ စ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယ်) တသ္မာ နောင်၊ ဟိတ်ကိုဆောင်၊ ဟိတ်ကောင် ကတ်,ကံ၊ ခံ သမ္မန်။

ဣဓ, ပန အညသ္မိဉ္စ ဧဝံ ဇာတိကေ အစ္ဆန္တသံယောဂတ္ထော သမ္ဘဝတိ။ ယဉ္ဧိ သမယံ ဘဂဝါ ဣမံ, အညံ ဝါ သုတ္တန္တံ ဒေသေသိ၊ အစ္ဆန္တမေဝ တံ သမယံ ကရုဏာဝိဟာရေန ဝိဟာသိ၊ တသ္မာ တဒတ္ထဇောတနတ္ထံ ဣဓ ဥပယောဂဝစနနိဒ္ဒေသော ကတော။
ဟိတ်။ သမ္ဘဝတိ–ကို သမ္ဘဝန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အစ္ဆန္တသံယောဂတ္ထသ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယ်) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ့။
ဟိတ်။ တသ္မာ–ကို အစွဲနှင့်တကွ = တသ္မာ သမ္ဘဝန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အစ္ဆန္တသံယောဂတ္ထသ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယ်) တသ္မာ နောင်၊ ဟိတ်ကိုဆောင်၊ ဟိတ်ကောင် ကတ်,ကံ၊ ခံ သမ္မန်။
(တစ်နည်း) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ့။

ပေါရာဏာ ပန ဝဏ္ဏယန္တိ "တသ္မိံ သမယေ'တိ ဝါ 'တေန သမယေနာ'တိ ဝါ ဧကံ သမယန္တိ ဝါ အဘိလာပ–မတ္တဘေဒေါ ဧသ၊ သဗ္ဗထာ ဘုမ္မမေဝတ္ထော"တိ။ တသ္မာ "ဧကံ သမယ"န္တိ ဝုတ္တေပိ "ဧကသ္မိံ သမယေ"တိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။
ဟိတ်။ တသ္မာ–ကို အစွဲနှင့်တကွ = တသ္မာ ဝဏ္ဏယန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ပေါရာဏာနံ အဋ္ဌကထာစရိယာနံ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယ်) တသ္မာ နောင်၊ ဟိတ်ကိုဆောင်၊ ဟိတ်ကောင် ကတ်,ကံ၊ ခံ သမ္မန်။
(တစ်နည်း) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ့။

http://www.dhammadownload.com

အယဉ္စ သဗ္ဗဂုဏာဝိသိဋ္ဌတာယ သဗ္ဗသတ္တာနံ ဂရု၊ တသ္မာ "ဘဂဝါ"တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။
ဟိတ်။ သဗ္ဗဂုဏာဝိသိဋ္ဌတာယ။ သမ္ဗန်။ ဣမသ္မ ဘဂဝတော (ဝါ) ဣမသ္မ ဗုဒ္ဓဿ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား, ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္ဗန် ခံမြဲတည်း။ (ယေဘုယျ)

"ဘဂဝါ'တိ ဝစနံ သေဋ္ဌံ၊ 'ဘဂဝါ'တိ ဝစနမုတ္တမံ။
ဂရု ဂါရဝယုတ္တော သော၊ ဘဂဝါ တေန ဝုစ္စတီ"တိ။
ဟိတ်။ သေဋ္ဌ–ကို သေဋ္ဌတ္တာ၊ ဥတ္တမံ–ကို ဥတ္တမတ္တာ။ သမ္ဗန်။ ဘဂဝါတိ ဝစနဿ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြဲ။
ဟိတ်။ ဝုစ္စတိ–ကို ဝုစ္စမာနတ္တာ။ သမ္ဗန်။ တဿ တထာဂတဿ။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယံ) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြဲ။

(ဌ၊ နှာ ၃၅–လာ ဟိတ်, သမ္ဗန်)

ဧတ္တာဝတာ စေတ္ထ "ဧဝံ ဓမ သုတ"န္တိဝစနေန ယထာသုတံ ဓမ္မံ ဒဿေန္တော ဘဂဝတော ဓမ္မကာယံ ပစ္စက္ခံ ကရောတိ။ တေန "နယိဒံ အတိက္ကန္တသတ္ထုကံ ပါဝစနံ၊ အယံ ဝေါ သတ္ထာ"တိ သတ္ထု အဒဿနေန ဥက္ကဏ္ဌိတံ ဇနံ သမဿာသေတိ။
ဟိတ်။ တေန–ကို တာဒိသတ္တာ ပစ္စက္ခကရဏတ္တာ။ သမ္ဗန်။ အာယသ္မတော အာနန္ဒတ္ထေရဿ။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ နံ အတိက္ကန္တသတ္ထုကံ–ကို နံ အတိက္ကန္တသတ္ထုကတ္တာ။ သမ္ဗန်။ ဣမသ္မ ပါဝစနဿ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြဲ။

သွာယမိဓ ဝိဝရေ ဝတ္တတိ၊ တသ္မာ ရာဇဂဟဿ စ နာဠန္ဒာယ စ ဝိဝရေတိ ဧဝမေတ္ထတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။
ဟိတ်။ တသ္မာ–ကို အစွဲနှင့်တကွ = တသ္မာ ဝတ္တန္တတ္တာ–ဟု ပြင်။
သမ္ဗန်။ တဿ ဣမသ္မ အန္တရာသဒ္ဒဿ။ (ကတွတ္ထ)
အမှာ။ သွာယံ–ကို အစွဲနှင့်တကွ ပြင်၍ သမ္ဗန်ခံသည်။

ရာဇဂဟဿ စ နာဠန္ဒာယ စ ဝိဝရေတိ ဧဝမေတ္ထတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အန္တရာသဒ္ဒေန ပန ယုတ္တတ္တာ ဥပယောဂဝစနံ ကတံ။
ဟိတ်။ ယုတ္တတ္တာ။ သမ္ဗန်။ ရာဇဂဟံ နာဠန္ဒန္တိ ပဒါနံ (ဝါ) ရာဇဂဟံ နာဠန္ဒန္တိ သဒ္ဒါနံ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား, ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္ဗန် ခံမြဲတည်း။ (ယေဘုယျ)
သတိ။ "အန္တရာ စ ရာဇဂဟံ အန္တရာ စ နာဠန္ဒံ"ဟူသော ပါဠိတော်ကိုလည်း သတိပြု။
အမှာ။ အချို့ဆရာတို့က = ဥပယောဂဝစနဿဟု သမ္ဗန် ခံကြသေး၏။ သင့်မည် မထင်ပါ။

သော ဒုတိယပဒေနပိ ယောဇေတဗ္ဗော ဟောတိ။ အယောဇိယမာနေ ဥပယောဂဝစနံ နု ပါပုဏာတိ။
ဟိတ်။ အယောဇိယမာနေ–ကို အယောဇိယမာနတ္တာ။ သမ္ဗန်။ တဿ အန္တရာသဒ္ဒဿ။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။
သတိ။ အယောဇိယမာနေ ဟူသော လက္ခဏကြိယာ၏ လက္ခဏဝန္တပုဒ်ကို "တသ္မိံ အန္တရာသဒ္ဒေ–ထိုအန္တရာသဒ္ဒါကို"ဟု ဘာသာဋီကာ၌ ထည့်ထားသည်ကို သတိပြုပါ။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၃၆-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော ဟောတိတိ အဒ္ဓါနသင်္ခါတံ မဂ္ဂံ ပဋိပ္ပန္နော ဟောတိ၊ "ဒီဃမဂ္ဂ"န္တိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ အဒ္ဓါနသင်္ခါတံ-ကို အဒ္ဓါနသင်္ခါတတ္တာ။ သမ္မန်။ မဂ္ဂဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

ဟိတ်။ ပဋိပ္ပန္နော-ကို ပဋိပ္ပန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ။

သတိ။ "ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ အန္တရာ စ ရာဇဂဟံ အန္တရာ စ နာဋ္ဌန္ဒံ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော ဟောတိ"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

ဟိတ်။ အတ္ထော-ကို အတ္ထတ္တာ။ သမ္မန်။ အဒ္ဓါနမဂ္ဂန္တိ ပဒဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) အတ္ထော ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ဝဏ္ဏေကြံ။

အဒ္ဓါနဂမနသမယဿ ဟိ ဝိဘင်္ဂေ "အမုယောဇနံ ဂစ္ဆိဿာမီတိ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗ"န္တိ အာဒိဝစနတော အမုယောဇနမ္ပိ အဒ္ဓါနမဂ္ဂေါ ဟောတိ။

ဟိတ်။ အာဒိဝစနတော။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) တဗ္ဗ မနှော၊ တော ဆုံးပြော၊ ခံဟော "ကတ္တား"ကြံ။

မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိန္တိ မဟတာတိ ဂုဏမဟတ္တေနပိ မဟတာ၊ သင်္ချာမဟတ္တေနပိ မဟတာ။

ဟိတ်။ ဂုဏမဟတ္တေန သင်္ချာမဟတ္တေန (ဝါ) ဂုဏမဟတ္တာ သင်္ချာမဟတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘိက္ခုသံဃဿ။ (ကတွတ္ထ)

သော ဟိ ဘိက္ခုသံဃော ဂုဏေဟိပိ မဟာ အဟောသိ အပ္ပိစ္ဆတာဒိဂုဏသမန္နာဂတတ္တာ၊ သင်္ချာယပိ မဟာ ပဉ္စသတသင်္ချတ္တာ။

ဟိတ်။ အပ္ပိစ္ဆတာဒိဂုဏသမန္နာဂတတ္တာ၊ ပဉ္စသတသင်္ချတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ ဘိက္ခုသံဃဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဒိဋ္ဌိသီလသာမညသင်္ဃာတသင်္ခါတေန သမဏဂဏေနာတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ ဒိဋ္ဌိသီလသာမညသင်္ဃာတသင်္ခါတေန-ကို ဒိဋ္ဌိသီလသာမညသင်္ဃာတသင်္ခါတတ္တာ။

သမ္မန်။ သမဏဂဏဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

ဧဝမိဓာပိ "တေသံ ဘိက္ခုသတာနံ ပဉ္စမတ္တာ ပဉ္စပမာဏ"န္တိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဟိတ်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-ကို ဒဋ္ဌဗ္ဗတ္တာ။ သမ္မန်။ အတ္ထဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ။

http://www.dhammadownload.com

သုပ္ပိယောပိ ခေါ ပရိဗ္ဗာဇကောတိ သုပ္ပိယောတိ တဿ နာမံ။ ပိကာရော မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နသဘာဂတာယ ပုဂ္ဂလ-သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော။

ဟိတ်။ မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နသဘာဂတာယ။ သမ္မန်။ တဿ သုပ္ပိယဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ။ (ကတွတ္ထ) ဂဏ္ဍိ+ဘာဋီ (တစ်နည်း) သမ္မန်။ မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နာနံ။ (ကတွတ္ထ) ကိုင်းကုန်း

ဟိတ်။ သဘာဂတာယ။ သမ္မန်။ မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နာနံ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ပုဂ္ဂလသမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော-ကို ပုဂ္ဂလသမ္ပိဏ္ဍနတ္ထတ္တာ။ သမ္မန်။ ပိကာရဿ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြံ။

သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

ခေါကာရော ပဒသန္ဓိကရော ဗျဥ္ဇနသိလိဋ္ဌတာဝသေန ဝုတ္တော။

ဟိတ်။ ပဒသန္ဓိကရော-ကို ပဒသန္ဓိကရတ္တာ။ သမ္မန်။ ခေါကာရဿ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြံ။

ဟိတ်။ သိလိဋ္ဌတာ (ဝါ) ဗျဥ္ဇနသိလိဋ္ဌတာ။ သမ္မန်။ ဗျဥ္ဇနာနံ။ (ကတွတ္ထ)

အတီတကာလတ္ထော ဟေတ္ထ **ဟောတိ**သဒ္ဒေါ။

ဟိတ်။ အတီတကာလတ္ထော-ကို အတီတကာလတ္ထတ္တာ။ သမ္မန်။ ဟောတိသဒ္ဒဿ။ (ကတွတ္ထ)

အန္တေ ဝသတီတိ **အန္တေဝါသီ**၊ သမီပစာရော သန္တိကာဝစရော သိဿောတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ သမီပစာရော-ကို သမီပစာရတ္တာ။ သမ္မန်။ သိဿဿ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

ဟိတ်။ အတ္ထော-ကို အတ္ထတ္တာ။

သမ္မန်။ အန္တေ ဝသတီတိ ပဒါနံ (ဝါ) အန္တေ ဝသတီတိ ဝါကျဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၃၆+၃၇-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

"စောဒိတာ ဒေဝဒူတေဟိ၊ ယေ ပမဇ္ဇန္တိ မာဏဝါ။
တေ ဒီဃရတ္တံ သောစန္တိ၊ ဟီနကာယူပဂါ နရာ"တိ။

ဟိတ်။ စောဒိတာ-ကို စောဒိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ယေသံ မာဏဝါနံ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ။

ဟိတ်။ ဟီနကာယူပဂါ-ကို ဟီနကာယူပဂတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ နရာနံ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

(၄၊ နှာ ၃၇-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

"အမ္မဋ္ဌော မာဏဝေါ အင်္ဂကော မာဏဝေါ"တိအာဒီသု တရုဏော "မာဏဝေါ"တိ ဝုတ္တော။

ဟိတ်။ အမ္မဋ္ဌော မာဏဝေါ-၌ မာဏဝေါ-ကို မာဏဝတ္တာ။ သမ္မန်။ အမ္မဋ္ဌဿ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြံ။

http://www.dhammadownload.com

သုဒန္တိ နိပါတမတ္တံ။
ဟိတ်။ နိပါတမတ္တံ-ကို နိပါတမတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ သုဒန္တိ ဣမဿ ပဒဿ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြံ။

အနေကပရိယာယေနာတိ ပရိယာယသဒ္ဒေါ တာဝ ဝါရဒေသနာကာရဏေသုဝတ္တတိ။ "ကဿ နု ခေါ အာနန္ဒ အဇ္ဇ ပရိယာယော ဘိက္ခုနိယော ဩဝဒိတု"နွှိအာဒီသု ဟိ ဝါရေ ပရိယာယသဒ္ဒေါ ဝတ္တတိ။ "မဓုပိဏ္ဍိကပရိယာ-ယောတွေဝ နံ ဓာရေဟီ"တိအာဒီသု ဒေသနာယံ။ "ဣမိနာပိ ခေါ တေ ရာဇည ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတူ"တိအာဒီသု ကာရဏေ။ သွာယမိဓာပိ ကာရဏေ ဝတ္တတိ။ တသ္မာ အယမေတ္ထ အတ္ထော "အနေကဝိဓေန ကာရဏေနာ"တိ။
ဟိတ်။ တသ္မာနောင် ဖြစ်သင့်သော ဟိတ်ကား = တတော ဝတ္တနတော (ဝါ) တသ္မာ ဝတ္တန္တတ္တာ။
သမ္မန်။ တဿ ဣမဿ ပရိယာယသဒ္ဒဿ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) တသ္မာ နောင်၊ ဟိတ်ကိုဆောင်၊ ဟိတ်ကောင် ကတ်,ကံ၊ ခံ သမ္မန်။

(၄၊ နှာ ၃၉-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အယံ ကိရ တံ တံ ဘူတမေဝ ကာရဏံ အပဒိသန္တော အနေကပရိယာယေန ရတနတ္တယဿ ဂုဏူပသဉိတံ ပသံသံ အဘာသိ။
ဟိတ်။ အပဒိသန္တော-ကို အပဒိသန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမဿ (ဗြဟ္မဒတ္တဿ မာဏဝဿ)။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ။

ပဟောန္တေန ပန ဓမ္မကထိကေန ပဥ္စနိကာယေ နဝင်္ဂံ သတ္ထုသာသနံ စတုရာသီတိဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿာနိ ဩဂါဟိတွာ ဗုဒ္ဓါဒီနံ ဝဏ္ဏော ပကာသေတဗ္ဗော။
ဟိတ်။ ပဟောန္တေန-ကို ပဟောန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဓမ္မကထိကဿ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

ဣမသ္မိံ ဟိ ဌာနေ ဗုဒ္ဓါဒီနံ ဂုဏေ ပကာသေန္တော အတိတ္ထေန ပက္ခန္ဒော ဓမ္မကထိကောတိ နသက္ကာ ဝတ္တုံ။
ဟိတ်။ ပကာသေန္တော-ကို ပကာသေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဓမ္မကထိကဿ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။
အမှာ။ ဤသမ္မန်သည် နေရင်းအလို ဖြစ်၏။ ဘာဋီအလို = ယဿ ကဿစိ ပုဂ္ဂလဿ ပုဒ်ကို သမ္မန်ခံရမည်။

ဣတိဟ တေ ဥဘော အာစရိယန္တေဝါသီတိဧဝံ တေ ဒွေ အာစရိယန္တေဝါသိကာ။ **အညမညဿာ**တိ အညော-အညဿ။ **ဥဇုဝိပစ္စနီကဝါဒါ**တိ ဤသကမ္မိ အပရိဟရိတွာ ဥဇုမေဝ ဝိဝိဓပစ္စနီကဝါဒါ။
ဟိတ်။ ဝိဝိဓပစ္စနီကဝါဒါ-ကို ဝိဝိဓပစ္စနီကဝါဒတ္တာ။
သမ္မန်။ တေသံ ဥဘိန္နံ အာစရိယန္တေဝါသီနံ (ဝါ) တေသံ ဒွိန္နံ အာစရိယန္တေဝါသိကာနံ။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

အာစရိယေန ဟိ ရတနတ္တယဿ အဝဏ္ဏေ ဘာသိတေ အန္တေဝါသီ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။
ဟိတ်။ ဘာသိတေ-ကို ဘာသိတတ္တာ။ သမ္မန်။ အဝဏ္ဏဿ။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန်တ ခံ။
ဟိတ်။ ဘာသတိ-ကို ဘာသန်တတ္တာ။ သမ္မန်။ အန္တေဝါသိနော။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယံ) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြ်။

ဣရိယာပထာနုဗန္ဓနေန အနုဗန္ဓာ ဟောန္တိ၊ သီသာနုလောကိနော ဟုတွာ အနုဂတာ ဟောန္တီတိ အတ္ထော။
ဟိတ်။ အနုဂတာ-ကို အနုဂတတ္တာ။ သမ္မန်။ သီသာနုလောကီနံ (ဥဘိန်း အာစရိယန္တေဝါသီနံ)။ (ကတ္တုတ္ထ)

(၄၊ ၏၁ ၄၀-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

သောပိ တံ ဒိဝသံ ပရိဗ္ဗာဇကပရိသာယ သုလဘဘိက္ခံ ကတွာ ဘုတ္တပါတရာသော ပရိဗ္ဗာဇကေ ပရိဗ္ဗာဇက ပရိက္ခာရံ ဂါဟာပေတွာ "နာဠန္ဒံ ဂမိဿာမိ"စ္စေဝ ဘဂဝတော တံ မဂ္ဂံ ပဋိပန္နဘာဝံ အဇာနန္တော အနုဗန္ဓော။
ဟိတ်။ အဇာနန္တော-ကို အဇာနန္တတ္တာဝ။ သမ္မန်။ တဿပိ သုပ္ပိယပရိဗ္ဗာဇကဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယံ) ဝိကတိ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ပကတိကြ်။ (ဝါ) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြ်။

(၄၊ ၏၁ ၄၂-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ယသ္မာ ပနေသ လာဘသက္ကာရဟာနိယာ စေဝ ပက္ခဟာနိယာ စ နိစ္စမ္မိ ဘဂဝန်တ ဥသူယတိ။
ဟိတ်။ လာဘသက္ကာရဟာနိယာ ပက္ခဟာနိယာ (ဝါ) လာဘသက္ကာရဟာနိဘာဝတော ပက္ခဟာနိဘာဝတော။
သမ္မန်။ ဇတဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယံ) ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား, ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း။ (ယေဘုယျ)

အညတိတ္ထိယာနဉ္စိ ယာဝ ဗုဒ္ဓေါ လောကေ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ တာဝဒေဝ လာဘသက္ကာရာ နိဗ္ဗတ္တန်တိ။ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒတော ပန ပဋ္ဌာယ ပရိဟီနလာသက္ကာရာ ဟောန္တိ၊ သူရိယုဂ္ဂမနေ ခဇ္ဇောပနကာ ဝိယ နိဿိရီကတံ အာပဇ္ဇန်တိ။
ဟိတ်။ ဟောန်တိ-ကို ဟောန်တတ္တာ။ သမ္မန်။ အညတိတ္ထိယာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယံ) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြ်။
အမှာ။ ပါဠိသေသ ပကတိ ကတ္တားကို ခံသည်။
ဟိတ်။ နိဿိရီကတံ (ဝါ) နိဿိရီကတာယ။
သမ္မန်။ ဥပမေယျ ရှုလျှင် = အညတိတ္ထိယာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ) ဥပမာန ရှုလျှင် = ခဇ္ဇောပနကာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)
အမှာ။ သာမညမေးသော် = ဥပမေယျဘက်ကို ရှုသော အညတိတ္ထိယာနံဟုသာ ခံပါ။
သတိ။ ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

ဣတိ ဣမေဟိ ဒ္ဝီဟိ ကာရဏေဟိ အယံ ပရိဗ္ဗာဇကော ယသ္မာ နိစ္စမ္မိ ဘဂဝန်တ ဥသူယတိ။ တသ္မာ တံ ဥသူယဝိသုဂ္ဂါရံ ဥဂ္ဂိရန္တော ရတနတ္တယဿ အဝဏ္ဏမေဝ ဘာသတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။
ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို တသ္မာ ဥသူယတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယံ) တသ္မာ နောင်၊ ဟိတ်ကိုဆောင်၊ ဟိတ်ကောင် ကတ်,ကံ၊ ခံ သမ္မန်။

တတ္ထ **အမ္မလဋ္ဌိကာ**တိ ရညော ဥယျာနံ။ တဿ ကိရ ဒွါရသမီပေ တရုဏအမ္ဗရုက္ခော အတ္ထိ၊ တံ "အမ္ဗ-လဋ္ဌိကာ"တိ ဝဒန္တိ။ တဿ အဝိဒူရေ ဘဝတ္တာ ဥယျာနမ္ပိ "အမ္ဗလဋ္ဌိကာ"တေဝ သင်္ခံ ဂတံ။

http://www.dhammadownload.com

ဟိတ်။ ဝဒန္တိ–ကို ဝဒန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ မနုဿာနံ။ (ကတ္တုထ္ထ)
(နိယံ) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ့။
ဟိတ်။ ဘဝတ္တာ။ သမ္မန်။ ဥယျာနသဿပိ။ (ကတ္တုထ္ထ)
(နိယံ) ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား, ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း။ (ယေဘုယျ)
အမှာ။ တဿကား "အလွတ်သမ္မန်"သာ ဖြစ်၏။

တံ ဆာယူဒကသမ္ဘန္နံ ပါကာရပရိက္ခိတ္တံ သုယောဓိတဒ္ဓါရံ မဠူသာ ဝိယ သုဂုတ္တံ။
ဟိတ်။ ဆာယူဒကသမ္ဘန္နံ–ကို ဆာယူဒကသမ္ဘန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ အမွလဒ္ဓိကာဥယျာနဿ။ (ကတ္တုထ္ထ)
(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြံ့။

"အကာလော ဒါနိ ဂန္တုံ၊ ဗဟူ ခုဒ္ဒကမဟလ္လကာ ပရိဗ္ဗာဇကာ၊ ဗဟုပရိဿယော စာယံ မဂ္ဂေါ စောရေဟိပိ ဝါဠဗ္ဘယက္ခေဟိပိ ဝါဠမိဂေဟိပိ။
ဟိတ်။ ခုဒ္ဒကမဟလ္လကာ–ကို ခုဒ္ဒကမဟလ္လကတ္တာ။ သမ္မန်။ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ။ (ကတ္တုထ္ထ)
(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။
ဟိတ်။ ဗဟုပရိဿယော–ကို ဗဟုပရိဿယတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမဿ မဂ္ဂဿ။ (ကတ္တုထ္ထ)
(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြံ့။ (တစ်နည်း) ဗဟုဇ္မီ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ အညကြံ့။

(၅၊ နှာ ၄၃–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ပရိဗ္ဗာဇကောပိ ဥယျာနဿ ဧကပဿေ ပရိဗ္ဗာဇကပရိက္ခာရေ ဩတာရေတွာ ဝါသံ ဥပဂစ္ဆိ သဒ္ဒိံ အတ္တနော ပရိသာယ။
ဟိတ်။ ဩတာရေတွာ–ကို ဩတာရေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ပရိဗ္ဗာဇကဿပိ။ (ကတ္တုထ္ထ)
(နိယံ) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ့။
ဟိတ်။ ဥပဂစ္ဆ–ကို ဥပဂစ္ဆန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ပရိဗ္ဗာဇကဿပိ။ (ကတ္တုထ္ထ)
(နိယံ) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ့။

ပါဠိယမာရုဠ္ဟဝသေနေဝ ပန "သဒ္ဒိံ အတ္တနော အန္တေဝါသိနာ ဗြဟ္မဒတ္တေန မာဏဝေနာ"တိ ဝုတ္တံ။
ဟိတ်။ ပါဠိယမာရုဠ္ဟဝသေနေဝ–ဠ္ဟ အာရုဠ္ဟ–ကို အာရုဠ္ဟတ္တာ။ သမ္မန်။ ဗြဟ္မဒတ္တဿ မာဏဝဿ။ (ကမ္မထ္ထ)

သာ ဟိ ပရိသာ အတ္တနော စ သိက္ခိတသိက္ခတာယ, သတ္ထရိ စ ဂါရဝေနာတိ ဒ္ဝီဟိ ကာရဏေဟိ နိဝါတေ ပဒီပသိခါ ဝိယ နိစ္စလာ သန္နိသိန္နာဝ အဟောသိ။
ဟိတ်။ သိက္ခိတသိက္ခတာယ။ သမ္မန်။ တဿာ ပရိသာယ။ (ကတ္တုထ္ထ)
(နိယံ) ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား, ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း။ (ယေဘုယျ)
အမှာ။ အတ္တနောကား "အလွတ်သမ္မန်"သာ ဖြစ်၏။
ဟိတ်။ နိစ္စလာ–ကို နိစ္စလတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿာ ပရိသာယ။ (ကတ္တုထ္ထ)
သတိ။ ဗဟုဇ္မီဟိ၊ အဿထ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

http://www.dhammadownload.com

တတ္ထ ကေစိ ဟတ္ထံ ခိပန္တိ၊ ကေစိ ပါဒံ၊ ကေစိ ဝိပ္ပလပန္တိ၊ ကေစိ နိလ္လာလိတဇိဝှာ ပဋ္ဌရိတခေဋ္ဌာ ဒန္တေ ခါဒန္တာ ကာကစ္ဆမာနာ ဃရုဃရုပဿာသိနော သယန္တိ။

ဟိတ်။ နိလ္လာလိတဇိဝှာ-ကို နိလ္လာလိတဇိဝှတ္တာ။ သမ္မန်။ ကေသဉ္စိ ပရိဗ္ဘာဇကာနံ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယ်) ဝိကတိ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ပကတိကြ်။

သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

သော ရတနတ္တယဿ ဂုဏာဝဏ္ဏေ ဝတ္တမ္ပေပိ ဣဿာဝသေန ပုန အဝဏ္ဏမေဝ အာရဘိ။

ဟိတ်။ ဝတ္တမ္ပေ-ကို ဝတ္တုတ္တာ။ သမ္မန်။ ဂုဏာဝဏ္ဏဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယ်) ပုဒ် လက်ခဏာ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက်ခဏာဝန္တ ခံ။

ဧဝံ ဝါသံ ဥပဂတော ပန သော ပရိဗ္ဘာဇကော ရတ္တိဘာဂေ ဒဿဇလံ ဩလောကေသိ။

ဟိတ်။ ဥပဂတော-ကို ဥပဂတတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ ပရိဗ္ဘာဇကဿ။ (ကတွတ္ထ)

သမ္မဟုလာနန္တိ ဗဟုကာနံ။

ဟိတ်။ ဗဟုကာနံ-ကို ဗဟုကတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘိက္ခူနံ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "သမ္မဟုလာနံ ဘိက္ခူနံ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

တတ္ထ ဝိနယပရိယာယေန တယော ဇနာ "သမ္မဟုလာ"တိ ဝုစ္စန္တိ၊ တတော ပရံ သံယော။

ဟိတ်။ သမ္မဟုလာ-ကို သမ္မဟုလတ္တာ။ သမ္မန်။ တိဏ္ဏံ ဇနာနံ။ (ကတွတ္ထ)

သုတ္တန္တပရိယာယေန ပန တယော တယောဝ၊ တတော ပဋ္ဌာယ သမ္မဟုလာ။

ဟိတ်။ သမ္မဟုလာ-ကို သမ္မဟုလတ္တာ။ သမ္မန်။ စတုပဉ္စဇနာဒိကာနံ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ ဦးသစ်၌ "တတော ပဋ္ဌာယ ဥတ္တရိ စတုပဉ္စဇနာဒိကာ သမ္မဟုလာတိ အတ္ထော"ဟု ဖွင့်ထားသည်။

မဏ္ဍလမာဠေတိ ကတ္ထစိ ဒွေ ကဏ္ဏိကာ ဂဟေတွာ ဟံသဝဋ္ဋကစ္ဆန္နေန ကတာ ကူဋာဂါရသာလာပိ "မဏ္ဍလမာဠော"တိ ဝုစ္စတိ။

ဟိတ်။ ကတာ-ကို ကတတ္တာ။ သမ္မန်။ ကူဋာဂါရသာလာယ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

ဟိတ်။ မဏ္ဍလမာဠော-ကို မဏ္ဍလမာဠတ္တာ။ သမ္မန်။ ကူဋာဂါရသာလာယ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဧကံ ကဏ္ဏိကံ ဂဟေတွာ ထမ္ဘပန္တိ ပရိက္ခိပိတွာ ကတာ ဥပဋ္ဌာနသာလာပိ "မဏ္ဍလမာဠော"တိ ဝုစ္စတိ။

ဟိတ်။ ကတာ-ကို ကတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဥပဋ္ဌာနသာလာယ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၄၃+၄၄-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အယံ သင်္ခိယဓမ္မောတိ သင်္ခိယာ ဝုစ္စတိ ကထာ၊ ကထာဓမ္မောတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ သင်္ခိယာ-ကို သင်္ခိယတ္တာ။ သမ္မန်။ ကထာယ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ အတ္ထော-ကို အတ္ထတ္တာ။ သမ္မန်။ အယံ သင်္ခိယဓမ္မောတိ ပဒဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) အတ္ထော ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ဝဏ္ဏေကြံ။

(၄၊ နှာ ၄၄-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အစ္ဆရာယောဂ္ဂန္တိ **အစ္ဆရိယံ**။ အစ္ဆရံ ပဟရိတုံ ယုတ္တန္တိ အတ္ထော။ အဘူတပုဗ္ဗံ ဘူတန္တိ **အဗ္ဘုတံ**။ ဥဘယမ္ပေတံ ဝိမှယဿေဝါဓိဝစနံ။

ဟိတ်။ အတ္ထော-ကို အတ္ထတ္တာ။ သမ္မန်။ အစ္ဆရာယောဂ္ဂန္တိ ပဒဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) အတ္ထော ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ဝဏ္ဏေကြံ။

ဟိတ်။ အဓိဝစနံ-ကို အဓိဝစနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတဿ ဥဘယဿ။ (ကတွတ္ထ)

ယာဝဋ္ဌိဒန္တိ ယာဝ စ ဣဒံ။ တေန သုပ္ပဋိဝိဒိတတာယ အပ္ပမေယျတံ ဒဿေတိ။

ဟိတ်။ သုပ္ပဋိဝိဒိတတာယ။ သမ္မန်။ နာနာဓိမုတ္တိကတာယ (နာနဇ္ဈာသယတာယ)။ (ကမ္မတ္ထ)

သတိ။ "ယာဝဋ္ဌိဒံ တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန သတ္တာနံ နာနာဓိမုတ္တိကတာ သုပ္ပဋိဝိဒိတာ"ဟူသော ပါဋိတော်ကိုလည်းကောင်း၊ ပခုက္ကူနိဿယ၌လည်း "သုပ္ပဋိဝိဒိတတာယ-ပြီးသော၊ နာနာဓိမုတ္တိကတာယ-၏"ဟု အနက်ယောဇနာ ထားသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဋီသစ်၌လည်း "ဣဒံ အယံ နာနာဓိမုတ္တိကတာ နာနဇ္ဈာသယတာ သုပ္ပဋိဝိဒိတာ"ဟု ဖွင့်ထားသည်ကိုလည်းကောင်း သတိပြုပါ။

ဟိတ်။ အပ္ပမေယျတံ-ကို အပ္ပမေယျတာ။ သမ္မန်။ နာနာဓိမုတ္တိကာနံ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ဒဿေတိ-ကို ဒဿေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘိက္ခုသံဃဿ။ (ကတွတ္ထ)

ယော သော ဘဂဝါ သမတိံသ ပါရမိယော ပူရေတွာ သဗ္ဗကိလေသေ ဘဋ္ဌိတွာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။

ဟိတ်။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ-ကို အဘိသမ္ဗုဒ္ဓတ္တာ။ သမ္မန်။ ယဿ တဿ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြံ။

အရီနံ ဟတတ္တာ, ပစ္စယာဒီနဉ္စ အရဟတ္တာ **အရဟတာ**။ သမ္မာ သာမဉ္စ သဗ္ဗဓမ္မာနံ ဗုဒ္ဓတ္တာ **သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန**။

ဟိတ်။ ဟတတ္တာ။ သမ္မန်။ အရီနံ။ (ကမ္မတ္ထ)

(တစ်နည်း) သမ္မန်။ တဿ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ ပနည်းကား = အရတူကို ရှု၍ ခံခြင်းဖြစ်၏။ ဒုနည်းကား = ဟိတ်ဆိုက်နိယံကို ရှု၍ ခံခြင်းဖြစ်၏။ ဤနေရာ၌ အာစရိယပါစရိယတို့ ဝါဒကွဲကြ၏။ စာရေးသူကမူ = ပနည်းကိုသာ နှစ်သက်၏။

ဟိတ်။ အရဟတ္တာ၊ ဗုဒ္ဓတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

ဧဝံ စတုဝေသာရဇ္ဇဝသေန စတူဟာကာရေဟိ ထောမိတေန သတ္တာနံ နာနာဓိမုတ္တိကတာ နာနဇ္ဈာသယတာ။

ဟိတ်။ နာနာဓိမုတ္တိကတာ၊ နာနဇ္ဈာသယတာ။ သမ္မန်။ သတ္တာနံ။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

ဣဒါနိသ သုပ္ပဋိဝိဒိတဘာဝံ ဒသေတုံ "**အယံ ဟိ**"တိအာဒိမာဟ။

ဟိတ်။ သုပ္ပဋိဝိဒိတဘာဝံ-ကို သုပ္ပဋိဝိဒိတတ္တာ။ သမ္မန်။ နာနာဓိမုတ္တိကတာယ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ အာဟ-ကို ဗြူဝန္တတ္တာ။ (သမ္မန်) ဘိက္ခုသံဃသ။ (ကတွတ္ထ) ပခုက္ကူ

(တစ်နည်း) သမ္မန်။ အာယသ္မတော အာနန္ဒတ္ထေရသ (ဝါ) သင်္ဂီတိကာရကသ။ (ကတွတ္ထ) ဘာဋီ

(၄၊ နှာ ၄၅-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဝိဒိတွာတိ သဗ္ဗညုတညာဏေန ဇာနိတွာ။

ဟိတ်။ ဇာနိတွာ-ကို ဇာနန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၄၈-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဘဂဝါ တေသံ အဓိပ္ပါယံ သမ္ပာဒေန္တော ပုရိမယာမံ ဝီတိနာမေတိ။ ဣဒံ **ပုရိမယာမကိစ္စံ**။

ဟိတ်။ သမ္ပာဒေန္တော-ကို သမ္ပာဒေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ။

ပုရိမယာမကိစ္စပရိယောသာနေ ပန ဘိက္ခူသု ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ ပက္ကန္တေသု သကလဒသသဟသိလောက-ဓာတုဒေဝတာယော ဩကာသံ လဘမာနာ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဉ်ဉ် ပုစ္ဆန္တိ ယထာဘိသခ်ံတံ။

ဟိတ်။ ပက္ကန္တေသု-ကို ပက္ကန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘိက္ခူနံ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

(၄၊ နှာ ၄၉-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ယေနာတိ ယေန ဒိသာဘာဂေန သော ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော။ ဘုမ္မတ္ထေ ဝါ ဧတံ ကရဏဝစနံ။

ဟိတ်။ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော-ကို ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗတ္တာ။ သမ္မန်။ တသ (မဏ္ဍလမာဋ္ဌသ)။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ ကရဏဝစနံ-ကို ကရဏဝစနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတသ (ယေန တေနာတိ ပဒဒွယသ)။ (ကတွတ္ထ)

(တစ်နည်း) သမ္မန်။ ဧတသ (ဝစနသ)။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပုဒ်မှန်၊ ဟိတ်ပြင်ပြန်၊ သမ္မန် တုလျတ်။

အမှာ။ "ဧတံ မလွဲ၊ ဝိဘတ်စွဲမူ၊ ထင်အောင် ဝိဘတ်၊ မှတ်၍ ပေးမြဲ။ ပုဒ်စွဲ ရှိက၊ အသတ္ထိ အနက်၊ ထွက်အောင် သမ္မန်မြဲ"နိယံနှင့်အညီ သမ္မန်ကို နှစ်နည်းခံသည်။

ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒီတိ ဗုဒ္ဓကာလေ ကိရ ယတ္ထ ယတ္ထ ဧကောပိ ဘိက္ခု ဝိဟရတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ ဗုဒ္ဓါသနံ ပညတ္တမေဝ ဟောတိ။

ဟိတ်။ ပညတ္တေ-ကို ပညတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အာသနသ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

ဟိတ်။ ပညတ္တံ-ကို ပညတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဗုဒ္ဓါသနသ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ။

အမှာ။ ပထမနည်းသည် ပါဋိတော်နည်း ဖြစ်၏။ ဒုတိယနည်းသည် အဋ္ဌကထာနည်း ဖြစ်၏။

တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒီ"တိ။

ဟိတ်။ သန္ဓာယ-ကို သန္ဓာတတ္တာ။ သမ္မန်။ အာယသ္မတော အာနန္ဒသ (ဝါ) သင်္ဂီတိကာရကာနံ။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

ဧဝံ နိသိန္နော ပန ဇာနန္တောယေဝ ကထာသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ ဘိက္ခူ ပုစ္ဆိ။
ဟိတ်။ နိသိန္နော-ကို နိသိန္နတ္တာ၊ ဇာနန္တော-ကို ဇာနန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ ကထာသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ-ကို ကထာသမုဋ္ဌာပနတ္တာ။ သမ္မန်။ နိသိန္နသ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)
အမှာ။ ဘာဝသမ္မန်ကား = ကထာသမုဋ္ဌာပနသ ဖြစ်သည်။

ကာယ နုတ္ထာတိ ကတမာယ နု ကထာယ သန္နိသိန္နာ ဘဝထာတ် အတ္ထော။ **ကာယ နေတ္ထာ**တိပိ ပါဋိ တသာ ကတမာယ နု ဧတ္ထာတိ အတ္ထော။ **ကာယ နောတ္ထာ**တိပိ ပါဋိ၊ တသာပိ ပုရိမောယေဝ အတ္ထော။
ဟိတ်။ ပုရိမော-ကို ပုရိမတ္တာ။ သမ္မန်။ အတ္ထသ။ (ကမ္မတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၅၀-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ကာ စ ပန ဝေါ အန္တရာကထာ ဝိပ္ပကတာ"တိ။ (ပါဋိတော်)

အန္တရာကထာတိ ကမ္မဋ္ဌာနမနသိကာရဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒီနံ အန္တရာ အညာ ဧကာ ကထာ။ **ဝိပ္ပကတာ**တိ မမ အာဂမနပစ္စယာ အပရိနိဋ္ဌိတာ သိခံ အပ္ပတ္တာ။
ဟိတ်။ ဝိပ္ပကတာ-ကို ဝိပ္ပကတာယ၊ အပရိနိဋ္ဌိတာ-ကို အပရိနိဋ္ဌိတာယ။ သမ္မန်။ အန္တရာကထာယ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။
(တစ်နည်း) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြံ။

အဟံ ပန သဗ္ဗညုတာယ တုမှာကံ ကထံ နိဋ္ဌာပေတွာ မတ္ထကပ္ပတ္တံ ကတွာ ဒသာမီတိ အာဂတော။
ဟိတ်။ သဗ္ဗညုတာယ။ သမ္မန်။ မမ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား, ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း။ (ယေဘုယျ)

သာ ပနေသာ သုတ္တဝဏ္ဏနာ ယသ္မာ သုတ္တနိက္ခေပံ ဝိစာရေတွာ ဝုစ္စမာနာ ပါကဋ္ဌာ ဟောတိ၊ တသ္မာ သုတ္တနိက္ခေပံ တာဝ ဝိစာရယိဿာမ။
ဟိတ်။ ဝုစ္စမာနာ-ကို ဝုစ္စမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ တာယ ဧတာယ သုတ္တဝဏ္ဏနာယ။ (ကမ္မတ္ထ)
ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို တသ္မာ ပါကဋ္ဌတ္တာ။ သမ္မန်။ တာယ ဧတာယ သုတ္တဝဏ္ဏနာယ။ (ကတွတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၅၁-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယာ ဟိ ဣဒံ ဘဂဝတာ နိက္ခိတ္တံ။ ကတရာယ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယာ? ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏေ။
ဟိတ်။ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယာ ဟိ-၌ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယာ-ကို အဋ္ဌုပ္ပတ္တိတာယ။ သမ္မန်။ ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏသ။ (ကတွတ္ထ)
အမှာ။ အချို့ဆရာတို့က = ဣမသ သုတ္တသဟု သမ္မန် ခံကြသေး၏။ သင့်မည် မထင်ပါ။
ဟိတ်။ နိက္ခိတ္တံ-ကို နိက္ခိတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမသ သုတ္တသ။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယံ) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ။

ဣတိ ဣမံ ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိံ ကတွာ ဒေသနာကုသလော ဘဂဝါ "မမံ ဝါ ဘိက္ခဝေ ပရေ အဝဏ္ဏံ ဘာသေယျု"န္တိ ဒေသနံ အာရဘိ။
ဟိတ်။ ဒေသနာကုသလော-ကို ဒေသနာကုသလတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၅၂-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

"**နဲ အာဃာတော**"တိအာဒီဟိ ကိဉ္စာပိ တေသံ ဘိက္ခူနံ အာဃာတောယေဝ နတ္ထိ၊ အထ ခေါ အာယတိံ ကုလပုတ္တာနံ ဤဒိသေသုပိ ဌာနေသု အကုသလုပ္ပတ္တိံ ပဋိသေဓေန္တော ဓမ္မနေတ္တိံ ဌပေတိ။

ဟိတ်။ နတ္ထိ-ကို နတ္ထိတာယ။ သမ္မန်။ အာဃာတဿယေဝ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ပဋိသေဓေန္တော-ကို ပဋိသေဓေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ။

တတ္ထ အာဟနတိ စိတ္တန္တိ **အာဃာတော**။ ကောပဿေတံ အဓိဝစနံ။

ဟိတ်။ အဓိဝစနံ-ကို အဓိဝစနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတဿ အာဃာတသဒ္ဒဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဧဝမေတ္ထ ဒွီဟိ ပဒေဟိ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ ဧကေန ဝေဒနာက္ခန္ဓောတိ ဒွေ ခန္ဓာ ဝုတ္တာ။

ဟိတ်။ ဝုတ္တာ-ကို ဝုတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဒွိန္နံ ခန္ဓာနံ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ။

တေသံ ဝသေန သေသာနမ္ပိ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ ကာရဏံ ပဋိက္ခိတ္တမေဝ။

ဟိတ်။ ပဋိက္ခိတ္တံ-ကို ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ကာရဏဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ။

တတ္ထ **တတြ စေ တုမှေ အဿထာ**တိ တေသု အဝဏ္ဏဘာသကေသု၊ တသ္မိံ ဝါ အဝဏ္ဏေ တုမှေ ဘဝေယျာထ စေ၊ ယဒိ ဘဝေယျာထာတိ အတ္ထော။ **ကုပိတာ** ကောပေန, **အနတ္တမနာ** ဒေါမနဿေန။

ဟိတ်။ ကုပိတာ-ကို ကုပိတတ္တာ၊ အနတ္တမနာ-ကို အနတ္တမနတ္တာ။ သမ္မန်။ တုမှာကံ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "တုမှေ အဿထ ကုပိတာ ဝါ အနတ္တမနာ ဝါ"ဟူသော ပါဋိတော်၌ တုမှေ ကတ္တားကို သတိပြု။

အမှာ။ ဖော်ပြပါ ဝါကျတို့တွင် တသ္မိံ ဝါ အဝဏ္ဏေ တုမှေ ဘဝေယျာထ စေ ဟူသော ဝါကျ၌ ပါဌသေသ "သတိ"ပုဒ်ကို သန္တတ္တာဟု ဟိတ်ပြင်သော် သမ္မန်ကို "တဿ အဝဏ္ဏဿ"ဟု ခံပြီး ပစ္စယတ္ထကိုကား "ကတွတ္ထ"ယူရမည်ဟု စာစဉ်၌ ဖော်ပြထားသေး၏။ ယင်းအလို "တသ္မိံ အဝဏ္ဏေ-ထိုအပြစ်ပြောခြင်းသည်၊ သတိ-ရှိလသော်"ဟု လက္ခဏ+လက္ခဏဝန္တ ပေါ်လွင်အောင် အနက်ပေးရမည်။

တုမှံယေဝဿ တေန အန္တရာယောတိ တုမှာကံယေဝ တေန ကောပေန, တာယ စ အနတ္တမနတာယ ပဌမ-ဇ္ဈာနာဒီနံ အန္တရာယော ဘဝေယျ။

ဟိတ်။ တာယ အနတ္တမနတာယ။ သမ္မန်။ တုမှာကံ။ (ကတွတ္ထ)

ဧဝံ ဒုတိယေန နယေန အာဒီနဝံ ဒဿေတွာ တတိယေန နယေန ဝစနတ္ထသလ္လက္ခဏမတ္တေပိ အသမတ္ထတံ ဒဿေန္တော "**အပိ နု တုမှေ ပရေသ**"န္တိအာဒိမာဟ။

ဟိတ်။ အသမတ္ထတံ-ကို အသမတ္ထတာ။ သမ္မန်။ ကုဒ္ဓါနံ တုမှာကံ။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

သတိ။ "အပိ နု တုမှေ ပရေသံ သုဘာသိတံ ဒုဗ္ဘာသိတံ အာဇာနေယျာထ"ဟူသော ပါဠိတော်၌ တုမှေ ကတ္တားကို သတိပြု။

ဟိတ်။ ဒဿေန္တော-ကို ဒဿေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ အာဟ-ကို ဗြူဝန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

ယထာဟ ---

"ကုဒ္ဓေါ အတ္ထံ နဇာနာတိ၊ ကုဒ္ဓေါ ဓမ္မံ နပဿတိ။
အန္ဓံတမံ တဒါ ဟောတိ၊ ယံ ကောဓော သဟတေ နရံ။
အနတ္ထဇနနော ကောဓော၊ ကောဓော စိတ္တပ္ပကောပနော။
ဘယမန္တရတော ဇာတံ၊ တံ ဇနော နာဝဗုဇ္ဈတီ"တိ။

ဟိတ်။ အာဟ-ကို ဗြူဝန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၅၃-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တတြ တုမှေဟိတိ တသ္မိံ အဝဏ္ဏေ တုမှေဟိ။ **အဘူတံ အဘူတတော နိဗ္ဗေဌေတဗ္ဗန္တိ** ယံ အဘူတံ၊ တံ အဘူတ-ဘာဝေနေဝ အပနေတဗ္ဗံ။

ဟိတ်။ အဘူတတော။ သမ္မန်။ တဿ ဝုတ္တအဝဏ္ဏဝစနဿ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) တဗ္ဗ မနှော၊ တော ဆုံးပြော၊ ခံဟော "ကတ္တား"ကြံ။

"တုမှာကံ သတ္ထာ နသဗ္ဗညူ၊ ဓမ္မော ဒုရက္ခာတော၊ သံဃော ဒုပ္ပဋိပန္နော"။

ဟိတ်။ သဗ္ဗညူ-ကို သဗ္ဗညုတာယ။ သမ္မန်။ သတ္ထုနော။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ဒုပ္ပဋိပန္နော-ကို ဒုပ္ပဋိပန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ သံဃဿ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြံ။

သဗ္ဗညူယေဝ အမှာကံ သတ္ထာ။

ဟိတ်။ သဗ္ဗညူယေဝ-၌ သဗ္ဗညူ-ကို သဗ္ဗညုတာယ။ သမ္မန်။ သတ္ထုနော။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြံ။

ဧတ္ထ စ ဒုတိယံ ပဒံ ပဌမဿ, စတုတ္ထဥ္စ တတိယဿ ဝေဝစနန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဟိတ်။ ဝေဝစနံ-ကို ဝေဝစနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဒုတိယဿ ပဒဿ, စတုတ္ထဿ စ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြံ။

တတ္ထ **ပရေ**တိ ယေ ကေစိ ပသန္နာ ဒေဝမနုဿာ။

ဟိတ်။ ပသန္နာ-ကို ပသန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ ဒေဝမနုဿာနံ။ (ကတွတ္ထ)

ဥပ္ပိလာဝိနော ဘာဝေါ **ဥပ္ပိလာဝိတတ္တံ**။ ကဿ ဥပ္ပိလာဝိတတ္တန္တိ? **စေတသော**တိ။

ဟိတ်။ ဥပ္ပိလာဝိတတ္တံ-ကို ဥပ္ပိလာဝိတတ္တာ။ သမ္မန်။ စေတသော။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "နစေတသော ဥပ္ပိလာဝိတတ္တံ ကရဏီယံ"ဟူသော ပါဠိတော်ကိုလည်း သတိပြုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဥဒ္ဒစ္စဝဟာယ ဥပ္ပိလာပနပိတိယာ ဧတံ အဓိဝစနံ။
ဟိတ်။ ဥဒ္ဒစ္စဝဟာယ–ကို ဥဒ္ဒစ္စဝဟတာယ။ သမ္မန်။ ဥပ္ပိလာပနပိတိယာ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

ဧဝံ ပဌမနယေန ဥပ္ပိလာဝိတတ္တံ နိဝါရေတွာ ဒုတိယေန တတ္ထ အာဒီနဝံ ဒဿေန္တော **"တတြ ဧဝ တုမ္ဟေ အဿထာ"**တိအာဒိမာဟ။
ဟိတ်။ ဥပ္ပိလာဝိတတ္တံ–ကို ဥပ္ပိလာဝိတတ္တာ။ သမ္မန်။ စေတသော။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ ဒဿေန္တော–ကို ဒဿေန္တတ္တာ၊ အာဟ–ကို ဗြူဝန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၅၃+၅၄–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တုမ္ဟံယေဝဿ ဧတေန အန္တရာယောတိ တေန ဥပ္ပိလာဝိတတ္တေန တုမှာကံယေဝ ပဌမဈာနာဒီနံ အန္တရာယော ဘဝေယျာတိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။
ဟိတ်။ ဥပ္ပိလာဝိတတ္တေန (ဝါ) ဥပ္ပိလာဝိတတ္တာ။ သမ္မန်။ စေတသော။ (ကတွတ္ထ)
အမှာ။ ပခုက္ကျအလို = ပိတိသမ္မယုတ္တစိတ္တသမင်္ဂီနော ပုဂ္ဂလဿဟု သမ္မန်ခံရမည်။

(ဌ၊ နှာ ၅၄–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဣဓ "အမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ၊ အမှာကံ ဓမ္မော"တိအာဒိနာ နယေန အာယသ္မတော ဆန္နဿ ဥပ္ပန္နသဒိသံ ဂေဟ–သိတံ ပိတိသောမနဿံ အဓိပ္ပေတံ။
ဟိတ်။ ဂေဟသိတံ–ကို ဂေဟသိတတ္တာ၊ အဓိပ္ပေတံ–ကို အဓိပ္ပေတတ္တာ။
သမ္မန်။ (အာယသ္မတော ဆန္နဿ ဥပ္ပန္နသဒိသဿ ဂေဟသိတဿ) ပိတိသောမနဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ ပညတ္တေန ပန ဗြဟ္မဒဏ္ဍေန တဇ္ဇိတော တံ ပိတိသောမနဿံ ပဟာယ ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေသိ။ တသ္မာ အန္တရာယကရံယေဝ သန္ဓာယ ဣဒံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
ဟိတ်။ ပညတ္တေန–ကို ပညတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဗြဟ္မဒဏ္ဍဿ။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။
ဟိတ်။ တဇ္ဇိတော–ကို တဇ္ဇိတတ္တာ။ သမ္မန်။ အာယသ္မတော ဆန္နဿ။ (ကမ္မတ္ထ)
ဟိတ်။ တသ္မာ–ကို တသ္မာ နိဗ္ဗတ္တေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အာယသ္မတော ဆန္နဿ။ (ကတွတ္ထ)
အမှာ။ အချို့ဆရာတို့ကား = တသ္မာကို "တတော အန္တရာယကရတ္တာ"ဟု ဟိတ်ပြင်၍ သမ္မန်ကို "ဣမဿ ပိတိသောမနဿ"ဟု ခံကြသေး၏။ သင့်မည် မထင်ပါ။

အယဉ္စိ လောဘသဟဂတာ ပီတိ။
ဟိတ်။ လောဘသဟဂတာ–ကို လောဘသဟဂတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမိဿာ ပီတိယာ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

လောဘော စ ကောဓသဒိသော၀။
ဟိတ်။ ကောဓသဒိသော–ကို ကောဓသဒိသတ္တာ။ သမ္မန်။ လောဘဿ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယ်) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြဲ။

http://www.dhammadownload.com

တတိယဝါရော ပန ဣမ အနာဂတောပိ အတ္ထတော အာဂတောယေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။
ဟိတ်။ အနာဂတော–ကို အနာဂတတ္တာ။ သမ္မန်။ တတိယဝါရသ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယ်) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

(ဌ၊ နှာ ၅၅–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဧဝဉ္ဉိ ပါပိစ္ဆတာ စေဝ ပရိဝဇ္ဇိတာ ဟောတိ။
ဟိတ်။ ပါပိစ္ဆတာ။ သမ္မန်။ တုမှာက်။ (ကတွတ္ထ) ကိုင်းကုန်း
ဟိတ်။ ပရိဝဇ္ဇိတာ–ကို ပရိဝဇ္ဇိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ပါပိစ္ဆတာယ။ (ကမ္မတ္ထ)

အပ္ပမတ္တက် ခေါ ပနေတံ ဘိက္ခဝေတိ ကော အနုသန္ဓိ? ဣဒံ သုတ္တံ ဒွီဟိ ပဒေဟိ အာဗဒ္ဓံ ဝဏ္ဏေန စ အဝဏ္ဏေန စ။
ဟိတ်။ အပ္ပမတ္တက်–ကို အပ္ပမတ္တကတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတသ (ပါဏာတိပါတဝိရမဏာဒိသီလသ)။ (ကတွတ္ထ)
(နိယ်) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြဲ။
အမှာ။ အချို့ဆရာတို့ကား = ဧတသ (ဝဏ္ဏသ)ဟု သမ္မန် ခံကြသေး၏။ သင့်မည် မထင်ပါ။
ဟိတ်။ အာဗဒ္ဓံ–ကို အာဗဒ္ဓတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမသ သုတ္တသ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယ်) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြဲ။

အပ္ပမတ္တက် ခေါ ပနေတံ ဘိက္ခဝေ ဩရမတ္တက် သီလမတ္တက် နာမ၊ ယေန "တထာဂတသ ဝဏ္ဏံ ဝဒါမီ"တိ ဥဿာဟံ ကတွာပိ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ပုထုဇ္ဇနော ဝဒေယျာတိ။
ဟိတ်။ ကတွာ–ကို ကရောန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ပုထုဇ္ဇနသ။ (ကတွတ္ထ)

"တွာဒိပစ္စယန္တ သမ္မန်"

ကတွာပိ ဟူသော ရှေ့ကြိယာနှင့် ဝဒေယျ ဟူသော နောက်ကြိယာတို့၏ ကတ္တားသည် ပုထုဇ္ဇနော တစ်ခု တည်းပင် ဖြစ်ရကား ဧကကတ္တုက ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် တွာပစ္စယန္တ ဖြစ်သော ကတွာပိ ဟူသော ပုဗ္ဗကာလ ကြိယာနှင့် ဝဒေယျ ဟူသော အပရကာလ ကြိယာတို့၏ သမ္မန်မှာ အတူတူပင် ဖြစ်တော့၏။ ထို့ကြောင့် ဝဒေယျ ဟူသော ကြိယာကို ဟိတ်ပြင်လျှင်လည်း သမ္မန်ကို "ပုထုဇ္ဇနော"ပင် ခံရမည်။

ဣမ ပန ဗြဟ္မဒတ္တော့နေ ဝုတ္တဝဏ္ဏသ အနုသန္ဓိ ဒသေတုံ "အပ္ပမတ္တက် ခေါ ပနေတံ ဘိက္ခဝေ"တိ ဒေသနာ အာရဒ္ဓါ။
ဟိတ်။ အာရဒ္ဓါ–ကို အာရဒ္ဓတ္တာ။ သမ္မန်။ ဒေသနာယ။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယ်) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြဲ။

ယေန "တထာဂတသ ဝဏ္ဏံ ဝဒါမီ"တိ ဥဿာဟံ ကတွာပိ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ပုထုဇ္ဇနော ဝဒေယျာတိ။ တတ္ထ သိယာ၊ နနု ဣဒံ သီလံ နာမ ယောဂိနော အဂ္ဂဝိဘူသနံ။
ဟိတ်။ ဝဒမာနော–ကို ဝဒမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ ပုထုဇ္ဇနသ။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ အဂ္ဂဝိဘူသနံ–ကို အဂ္ဂဝိဘူသနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမသ သီလသ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယ်) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြဲ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၅၇-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဗုဒ္ဓါနံ ပန ဘဂဝန္တာနံ ဘဝင်္ဂပရိဝါသဿ လဟုကတာယ, ပဋ္ဌာကာရေဟိ အာစိဏ္ဏဝသိတာယ စ တာ ဧကကွဏော ဝိယ ပဝတ္တန္တိ။

ဟိတ်။ လဟုကတာယ။ သမ္မန်။ ဘဝင်္ဂပရိဝါသဿ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ အချို့ဆရာတို့က = ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံဟု သမ္မန် ခံကြသေး၏။ သင့်မည် မထင်ပါ။

ဟိတ်။ အာစိဏ္ဏဝသိတာယ။ သမ္မန်။ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ "ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား, ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း"ဟူသော နိယံအရ လဟုကတာယ, အာစိဏ္ဏဝသိတာယ ဟူသော ဟိတ်ပုဒ်တို့၏ ဆိုက်ရာ,စပ်ရာ ကြိယာသည် ပဝတ္တန္တိ ဖြစ်၏။ ယင်း ကြိယာ၏ ကတ္တားဖြစ်သည့် "တာ"ကို တာသံဟု မှား၍ သမ္မန် ခံတတ်သည်။ ယင်း"တာ"သည် လဟုက ဟူသော ဘာဝယောဂပုဒ်, အာစိဏ္ဏဝသီ ဟူသော ဘာဝယောဂ ပုဒ်တို့နှင့် အရမတူသောကြောင့် ယင်း"တာ"ကို သမ္မန်မခံရ။ ထို့ကြောင့် ယင်းနိယံကို ယေဘုယျနည်းပြ နိယံဟုသာ မှတ်ပါ။

(ဌ၊ နှာ ၅၉-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဒုဝိဓောပိ ပနေသ ---

ပုထူနံ ဇနနာဒီဟိ၊ ကာရဏော်ဟိ ပုထုဇ္ဇနော။

ပုထုဇ္ဇနန္တောဂဓတ္တာ၊ ပုထုဝါယံ ဇနော ဂ္ဂတိ။

ဟိတ်။ ပုထုဇ္ဇနန္တောဂဓတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတဿ ပုထုဇ္ဇနဿ။ (ကတွတ္ထ)

ပုထူနံ ဝါ ဂဏနပထမတီတာနံ အရိယဓမ္မပရမ္မုခါနံ နိစဓမ္မသမာစာရာနံ ဇနာနံ အန္တောဂဓတ္တာတိ **ပုထုဇ္ဇနော**။

ဟိတ်။ အန္တောဂဓတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတဿ ပုထုဇ္ဇနဿ။ (ကတွတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၆၄-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တထဓမ္မော နာမ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ။

ဟိတ်။ တထဓမ္မော နာမ-ကို တထဓမ္မနာမတ္တာ။ သမ္မန်။ စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြဲ။

အမှာ။ လိင်္ဂတ်ပုဒ်ကို ဟိတ်ပြင်သော် တုလျတ်ပုဒ်ကို မုချ သမ္မန်ခံရမည်။ လိင်္ဂတ်ပုဒ်နှင့် တုလျတ်ပုဒ်တို့ လိင် တူခြင်း/မတူခြင်းကို ဂရုပြုဘွယ်ရာ မလိုပါ။

စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ တထာနိ အဝိတထာနိ အနညထာနိ။

ဟိတ်။ တထာနိ-ကို တထတ္တာ။ သမ္မန်။ ဂ္ဂမေသံ စတုန္နံ (သစ္စာနံ)။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

တာနိ စ ဘဂဝါ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ တသ္မာ တထာနံ ဓမ္မာနံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓတ္တာ တထာဂတောတိ ဝုစ္စတိ။ အဘိ သမ္ဗုဒ္ဓတ္ထော ဟေတ္ထ ဂတသဒ္ဒေါ။

ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို တသ္မာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတောဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတောဿ။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

ဟိတ်။ ဝုစ္စတိ–ကို ဝုစ္စမာနတ္ထာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကမ္မတ္ထ)
ဟိတ်။ အဘိသမ္မုဒ္ဓတ္ထော–ကို အဘိသမ္မုဒ္ဓတ္ထတ္ထာ။ သမ္မန်။ ဂတသဒ္ဒသ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြဲ။ (တစ်နည်း) ဗဟုဗ္ဗီ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ အညကြဲ။

(ဌ၊ နှာ ၆၅–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဇဝံ တထဒုဿိတာယ တထာဂတော။
ဟိတ်။ တထဒဿိတာယ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဂဒတ္ထော ဟေတ္ထ ဂတသဒ္ဒေါ။ ဇဝံ တထဝါဒိတာယ တထာဂတော။
ဟိတ်။ တထဝါဒိတာယ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတ္တုတ္ထ)
အမှာ။ ဘဂဝါ ဟူသော ပါဠသေသ ပကတိကတ္တားပုဒ်ကို သမ္မန်ခံသည်။

(ဌ၊ နှာ ၆၆–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဇဝံ တထာဂာရိတာယ တထာဂတော။
ဟိတ်။ တထာဂာရိတာယ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတ္တုတ္ထ)

တေန ဟေသ မဟာနုဘာဝေါ ဘိသက္ကော ဒိဗ္ဗာဂဒေန သပ္ပေ ဝိယ သဗ္ဗပရပ္ပဝါဒိနော သဒေဝကဉ္စ လောကံ အဘိဘဝတိ။
ဟိတ်။ မဟာနုဘာဝေါ–ကို မဟာနုဘာဝတ္ထာ။
သမ္မန်။ ဥပမေယျဘက်ကို ရှုလျှင် = ဇသ–ကို အစွဲနှင့်တကွ ဇတသ ဘဂဝတော။ (ကတ္တုတ္ထ)
ဥပမာနဘက်ကို ရှုလျှင် = ဘိသက္ကသ။ (ကတ္တုတ္ထ)
ဟိတ်။ အဘိဘဝတိ–ကို အဘိဘဝန္တတ္ထာ။
သမ္မန်။ ဥပမေယျဘက်ကို ရှုလျှင် = ဇသ–ကို အစွဲနှင့်တကွ ဇတသ ဘဂဝတော။ (ကတ္တုတ္ထ)
ဥပမာနဘက်ကို ရှုလျှင် = မဟာနုဘာဝသ ဘိသက္ကသ။ (ကတ္တုတ္ထ)
သတိ။ ပမာ, ပမေ၊ ဤနှစ်ထွေ၊ ပမေ ပမာန။

(ဌ၊ နှာ ၆၈–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဣဒါနိ တံ ကထေတုကမျတာယ ပုစ္ဆာယ ပုစ္ဆိတမတ္ထံ ကထေတုံ **"ပါဏာတိပါတံ ပဟာယာ"**တိ အာဒိမာဟ။
ဟိတ်။ ကထေတုကမျတာယ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား:, ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း။ (ယေဘုယျ)

တသ္မိံ ပန ပါဏေ ပါဏသညိနော ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒကဉပက္ကမသမုဋ္ဌာပိကာ ကာယဝစီဒွါရာနံ အညတရဒွါရပ္ပဝတ္တာ ဝဓကစေတနာ ပါဏာတိပါတော။
ဟိတ်။ ပါဏသညိနော–ကို ပါဏသညိတ္တာ၊
ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒကဉပက္ကမသမုဋ္ဌာပိကာ–ကို ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒကဉပက္ကမသမုဋ္ဌာပိကတာယ။
သမ္မန်။ အညတရဒွါရပ္ပဝတ္တာယ ဝဓကစေတနာယ။ (ကတ္တုတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

သော ဂုဏာဝိရဟိတေသု တိရစ္ဆာနဂတာဒီသု ပါဏေသု ခုဒ္ဒကေ ပါဏေ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ မဟာသရီရေ မဟာသာဝဇ္ဇော။ ကသ္မာ? ပယောဂမဟန္တတာယ။ ပယောဂသမတ္တေပိ ဝတ္ထုမဟန္တတာယ။

ဟိတ်။ အပ္ပသာဝဇ္ဇော-ကို အပ္ပသာဝဇ္ဇတ္တာ၊ မဟာသာဝဇ္ဇော-ကို မဟာသာဝဇ္ဇတ္တာ။

သမ္မန်။ သော-ကို အစွဲနှင့်တကွ = တဿ ပါဏာတိပါတဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ပယောဂမဟန္တတာယ၊ ဝတ္ထုမဟန္တတာယ။

သမ္မန်။ သော-ကို အစွဲနှင့်တကွ = တဿ ပါဏာတိပါတဿ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယ်) ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား, ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း။ (ယေဘုယျ)

အမှာ။ ကိုင်းကုန်းဆရာမြတ်ကမူ = ပယောဂမဟန္တတာယ ဟူသော ဟိတ်ပုဒ်၏ သမ္မန်ကို ပယောဂဿ ဟုလည်း ကောင်း၊ ဝတ္ထုမဟန္တတာယ ဟူသော ဟိတ်ပုဒ်၏ သမ္မန်ကို ဝတ္ထုနော ဟုလည်းကောင်း အသီးသီးခံ၍ ပစ္စယတ္ထကိုကား ကတွတ္ထသာ ဖြစ်၏ဟု မိန့်တော်မူသေး၏။

(ဌ၊ နှာ ဖ၈+ဖ၉-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

သရီရဂုဏာနံ ပန သမဘာဝေ သတိ ကိလေသာနံ, ဥပက္ကမာနဉ္စ မုဒုတာယ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ တိဗ္ဗတာယ မဟာသာဝဇ္ဇောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဟိတ်။ မုဒုတာယ၊ တိဗ္ဗတာယ။ သမ္မန်။ ကိလေသာနံ, ဥပက္ကမာနဉ္စ။ (ကတွတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ဖ၉-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တဿ ပဉ္စ သမ္ဘာရာ ဟောန္တိ --- ပါဏော, ပါဏသညိတာ, ဝဓကစိတ္တံ, ဥပက္ကမော, တေန မရဏန္တိ။

ဟိတ်။ ပါဏသညိတာ။ သမ္မန်။ ဝဓကဿ (ဝါ) ဃာတကဿ။ (ကတွတ္ထ)

မဒ္ဒိဝိရတောတိ ပဟီနကာလတော ပဋ္ဌာယ တတော ဒုဿီလျတော ဩရတော ဝိရတောဝ။

ဟိတ်။ ပဋိဝိရတော-ကို ပဋိဝိရတတ္တာ။ သမ္မန်။ သမဏဿ ဂေါတမဿ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယ်) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြဲ။

သတိ။ "ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

သမဏောတိ ဘဂဝါ သမိတပါပတာယ လဒ္ဓဝေါဟာရော။

ဟိတ်။ သမိတပါပတာယ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

(နိယ်) ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား, ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း။ (ယေဘုယျ)

သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

နာ ကေဝလဉ္စ ဘဂဝါ ယေဝ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော၊ ဘိက္ခုသံဃောပိ ပဋိဝိရတော။

ဟိတ်။ ဘိက္ခုသံဃောပိ ပဋိဝိရတော-၌ ပဋိဝိရတော-ကို ပဋိဝိရတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘိက္ခုသံဃဿပိ။ (ကတွတ္ထ)

နိဟီတဒဏ္ဍော နိဟီတသတ္ထောတိ ပရူပဃာတတ္ထာယ ဒဏ္ဍံ ဝါ သတ္ထံ ဝါ အာဒါယ အဝတ္တနတော နိက္ခိတ္တ-ဒဏ္ဍော စေဝ နိက္ခိတ္တသတ္ထော စာတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ အဝတ္တနတော။ သမ္မန်။ သမဏဿ ဂေါတမဿ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယ်) တဗ္ဗ မနော၊ တော ဆုံးပြော၊ ခံဟော "ကတ္တား"ကြဲ။

http://www.dhammadownload.com

ဟိတ်။ အတ္ထော–ကို အတ္ထတ္တာ။ သမ္မန်။ နိဟိတဒဏ္ဍော နိဟိတသတ္ထောတိ ပဒဿ။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယ်) အတ္ထော ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ဝဏ္ဏကြံ့။

ဇတ္ထ စ ဌပေတွာ ဒဏ္ဍံ သဗ္ဗမွိ အဝသေသံ ဥပကရဏံ သတ္တာနံ ဝိဟေဌနဘာဝတော **သတ္ထန္တိ** ဝေဒိတဗ္ဗံ။
ဟိတ်။ ဝိဟေဌနဘာဝတော။ သမ္မန်။ သဗ္ဗသပိ အဝသေသဿ ဥပကရဏဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) တဗ္ဗ မနော၊ တော ဆုံးပြော၊ ခံဟော "ကတ္တား"ကြံ့။

ဒယာပန္နောတိ ဒယံ မေတ္တာစိတ္တတံ အာပန္နော။ **သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ**တိ သဗ္ဗေ ပါဏဘူတေ ဟိတေန အနုကမ္ပကော၊ တာယ ဒယာပန္နတာယ သဗ္ဗေသံ ပါဏဘူတာနံ ဟိတစိတ္တကောတိ အတ္ထော။ **ဒိဟရတီ**တိ ရိယတိ ယပေတိ ယာပေတိ။
ဟိတ်။ မေတ္တာစိတ္တတံ (ဝါ) မေတ္တာစိတ္တတာ။ သမ္မန်။ ဒယာပန္နဿ သမဏဿ ဂေါတမဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
ဟိတ်။ အာပန္နော–ကို အာပန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ သမဏဿ ဂေါတမဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
ဟိတ်။ တာယ ဒယာပန္နတာယ။ သမ္မန်။ သမဏဿ ဂေါတမဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
သတိ။ "သမဏော ဂေါတမော နိဟိတဒဏ္ဍော နိဟိတသတ္ထော လဒ္ဓိ ဒယာပန္နော သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ ဝိဟရတိ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြုပါ။

(ဌ၊ နှာ ဂု–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ယတ္ထ ပရော ယထာကာမကာရိတံ အာပဇ္ဇန္တော အဒဏ္ဍာရဟော, အနုပဝဒ္ဇော စ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ပရုပရိဂ္ဂဟိတေ ပရုပရိဂ္ဂဟိတသညိနော တဒါဒါယကဥပက္ကမသမုဋ္ဌာပိကာ ထေယ္ယစေတနာ အဒိန္နာဒါနံ။
ဟိတ်။ အဒဏ္ဍာရဟော–ကို အဒဏ္ဍာရဟတ္တာ။ သမ္မန်။ ပရဿ (ဓနိကဿ)။ (ကတ္တုတ္ထ)
အမှာ။ ယထာကာမကာရိတံ, အာပဇ္ဇန္တော, အနုပဝဒ္ဇော ပုဒ်တို့ကို ဟိတ်ပြင်လျှင်လည်း ပရောကို ပရဿဟု ပြင်၍ သမ္မန် ခံ၍ ပစ္စယတ္ထကိုလည်း ကတ္တုတ္ထဟုသာ ဖြေတော်မူပါ။
ဟိတ်။ အဒိန္နာဒါနံ–ကို အဒိန္နာဒါနတ္တာ။ သမ္မန်။ ထေယ္ယစေတနာယ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြံ့။

တံ ဟိနေ ပရသန္တကေ အပ္ပသာဝဇ္ဇံ၊ ပဏီတေ မဟာသာဝဇ္ဇံ၊ ကသ္မာ? ဝတ္ထုပဏီတတာယ။
ဟိတ်။ ဟိနေ–ကို ဟိနတ္တာ။ သမ္မန်။ ပရသန္တကဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။
ဟိတ်။ ဝတ္ထုပဏီတတာယ။ သမ္မန်။ တဿ (အဒိန္နာဒါနဿ)။ (ကတ္တုတ္ထ) ဝါကျဥယျာဉ်
အမှာ။ ကိုင်းကုန်းဆရာမြတ်ကမူ = ဤနေရာ၌ ဝတ္ထုနောဟု သမ္မန်ခံ၍ ပစ္စယတ္ထကိုကား ကတ္တုတ္ထဟုသာ ပြဆိုတော်မူ၏။

(ဌ၊ နှာ ဂု–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အထေနတ္တာယေဝ **သုစီဘူတေန**။
ဟိတ်။ အထေနတ္တာ။ (သမ္မန်) သမဏဿ ဂေါတမဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

အတ္ထနာတိ အတ္တဘာဝေန၊ အထေန် သုစိဘူတံ် အတ္တာန် ကတ္တာ ဝိဟရတီတိ ဝုတ္တံ် ဟောတိ။

ဟိတ်။ အထေန်–ကို အထေနတ္တာ၊ သုစိဘူတံ်–ကို သုစိဘူတတ္တာ။

သမ္မန်။ သမဏာသ ဂေါတမဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အမှာ။ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော သမ္မန်သည် = အရတူကို ရှု၍ ခံခြင်းဖြစ်၏။ အချို့ဆရာတို့က "ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျခံ" နိယံကို ရှု၍ အတ္တာသဟုလည်း သမ္မန် ခံကြသေး၏။

မေထုနာတိ ရာဂပရိယုဋ္ဌာနဝသေန သဒိသတ္တာ "မေထုနကာ"တိ လဒ္ဓဝေါဟာရေဟိ ပဋိသေဝိတဗ္ဗတော မေထုနာတိ သင်္ချာ ဂတာ အသဒ္ဓမ္မာ။

ဟိတ်။ သဒိသတ္တာ။ သမ္မန်။ ရာဂပရိယုဋ္ဌာနံ် ဥဘိန္နံ် ကတ္တိပုရိသယုဂဋ္ဌာနံ်။ (ကတ္တုတ္ထ)

အမှာ။ အချို့ဆရာတို့က = ဥဘိန္နံ် မိထုနာနံ်ဟု သမ္မန် ခံကြသေး၏။

ဟိတ်။ ပဋိသေဝိတဗ္ဗတော။ သမ္မန်။ မေထုနဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ်) ပုဒ် တဗ္ဗတော၊ အဆုံးပြော၊ ခံဟော "ကမ္မ"ကြံ့။

အမှာ။ ဤနေရာ၌ အချို့သော ဆရာတို့ကား = အသဒ္ဓမ္မာနံ်–ဟု သမ္မန်ခံကြသေး၏။ သင့်မည် မထင်။

မုသာဝါဒံ ပဟာယာတိ ဧတ္ထ **မုသာ**တိ ဝိသံ်ဝါဒနပုရေက္ခာရဿ အတ္ထဘဉ္ဇနကော ဝစီပယောဂေါ, ကာယ–ပယောဂေါ ဝါ။

ဟိတ်။ အတ္ထဘဉ္ဇနကော–ကို အတ္ထဘဉ္ဇနကတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝစီပယောဂဿ, ကာယပံယောဂဿ ဝါ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယံ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

စေတနာ မုသာဝါဒေါ။ သော ယမတ္ထံ် ဘဉ္ဇတိ၊ တဿ အပွတာယ အပွသာဝဇ္ဇော၊ မဟန္တတာယ မဟာ–သာဝဇ္ဇော။

ဟိတ်။ အပွသာဝဇ္ဇော–ကို အပွသာဝဇ္ဇတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ မုသာဝါဒဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယံ်) ဗဟုဗ္ဗီ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ အညကြံ့။

ဟိတ်။ အပွတာယ၊ မဟန္တတာယ။ သမ္မန်။ တဿ အတ္ထဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အပိ စ ဂဟဋ္ဌာနံ် အတ္တနော သန္တကံ် အဒါတုကာမတာယ နတ္ထိတိအာဒိနယပွဝတ္တော အပွသာဝဇ္ဇော။

ဟိတ်။ အဒါတုကာမတာယ။ သမ္မန်။ ဝါကျ၌ တိုက်ရိုက်လာသော = ဂဟဋ္ဌာနံ်။ (ကတ္တုတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ဂျ–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ယသ္မာ ပန ယထာ ကာယကာယပဋိဗဒ္ဓဝါစာဟိ ပရံ် ဝိသံ်ဝါဒေတိ၊ တထာ "ဣဒမဿ ဘဏာဟိ"တိ အာဏာပေန္တော်ပိ, ပဏ္ဏံ် လိခိတ္တာ ပုရတော နိဿဇ္ဇန္တော်ပိ, "အယမတ္ထော ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗော"တိ ကုဋ္ဌာဒီသု လိခိတ္တာ ဌပေန္တော်ပိ၊ တသ္မာ ဧတ္ထ အာဏာတ္တိကနိဿဂ္ဂိယထာဝရာပိ ပယောဂါ ယုဇ္ဇန္တိ၊ အဋ္ဌကထာသု ပန အနာဂတတ္တာ ဝိမံသိတွာ ဂဟေတဗ္ဗာ။

ဟိတ်။ တသ္မာ–ကို တသ္မာ ဝိသံ်ဝါဒကတ္တာ။ သမ္မန်။ အာဏာပေန္တသ, နိဿဇ္ဇန္တသ, ဌပေန္တသ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယံ်) တသ္မာ နောင်၊ ဟိတ်ကိုဆောင်၊ ဟိတ်ကောင် ကတ်,ကံ၊ ခံ သမ္မန်။

ဟိတ်။ အနာဂတတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ် အာဏာတ္တိကနိဿဂ္ဂိယထာဝရာနမွိ ပယောဂါနံ်။ (ကတ္တုတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

သစ္စံ ဝဒတီတိ **သစ္စဝါဒီ**။

ဟိတ်။ သစ္စဝါဒီ-ကို သစ္စဝါဒိတာယ။ သမ္မန်။ သမဏသ ဂေါတမသ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "သမဏော ဂေါတမော သစ္စဝါဒီ သစ္စသန္ဓော ထေတော ပစ္စယိကော အဝိသံဝါဒကော လောကသ"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

ယော ဟိ ပုရိသော ကဒါစိ မုသာ ဝဒတိ။

ဟိတ်။ ဝဒတိ-ကို ဝဒန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ယသ ပုရိသသ။ (ကတွတ္ထ)

တသ မုသာဝါဒေန အန္တရိတတ္တာ သစ္စံ သစ္စေန နဃဋီယတိ၊ တသ္မာ သော နသစ္စသန္ဓော။

ဟိတ်။ အန္တရိတတ္တာ။ သမ္မန်။ သစ္စသ။ (ကမ္မတ္ထ)

အမှာ။ အချို့ဆရာတို့က = ပစ္စယတ္ထကို "ကတွတ္ထ"ဟုလည်း ယူကြသေး၏။

ထေတောတိ ထိရော၊ ထိရကထောတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ ထိရော-ကို ထိရတ္တာ၊ ထိရကထော-ကို ထိရကထတ္တာ။ သမ္မန်။ သမဏသ ဂေါတမသ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "သမဏော ဂေါတမော သစ္စဝါဒီ သစ္စသန္ဓော ထေတော"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

(နိယံ) ဗဟုဗ္ဗီ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ အညကြံ။

ဧကော ပါသာဏလေခါ ဝိယ, ဣန္ဒခီလော ဝိယ စ ထိရကထော ဟောတိ။ အသိနာ သီသံ ဆိန္ဒန္တေပိ ဒွေ ကထာ နကထေတိ။

ဟိတ်။ ထိရကထော-ကို ထိရကထတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧကသ ပုဂ္ဂလသ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ဗဟုဗ္ဗီ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ အညကြံ။ (တစ်နည်း) ဝိကတိ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ပကတိကြံ။

ဟိတ်။ ဆိန္ဒန္တေ-ကို ဆိန္ဒန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ (ထိရကထသ) ဧကသ ပုဂ္ဂလသ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ ဆရာမြတ် အချို့က = အညသ ပုဂ္ဂလသဟုလည်း သမ္မန် ခံကြသေး၏။ "ဧကသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ (ဝါ) အညသ္မိံ"ဟူသော ပါဌသေသ လက္ခဏဝန္တ ကတ္တားပုဒ်ကို သမ္မန်ခံခြင်း ဖြစ်၏။

ပစ္စယိကောတိ ပတ္တိယာယိတဗ္ဗကော၊ သဒ္ဓါယိတဗ္ဗကောတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ အတ္ထော-ကို အတ္ထတ္တာ။ သမ္မန်။ ပတ္တိယာယိတဗ္ဗကောတိ ပဒသ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) အတ္ထော ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ဝဏ္ဏေကြံ။

"ဣဒံ ကေန ဝုတ္တံ၊ အသုကေနာ"တိ ဝုတ္တေ "မာ တသ ဝစနံ သဒ္ဒဟထာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ အာပဇ္ဇတိ။ဧကော ပစ္စယိကော ဟောတိ။

ဟိတ်။ ဝုတ္တေ-ကို ဝုတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမသ ဝစနသ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ ဝတ္တဗ္ဗတံ (ဝါ) ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ။ သမ္မန်။ အပစ္စယိကသ။ (ကမ္မတ္ထ)

အမှာ။ "အပစ္စယိကော"ဟူသော ပါဌသေသ ကံပုဒ်ကို သမ္မန်ခံသည်။

ဟိတ်။ ပစ္စယိကော-ကို ပစ္စယိကတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧကသ ပုဂ္ဂလသ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အသတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

http://www.dhammadownload.com

အဝိသံဝါဒကော လောကဿာတိ တာယ သစ္စဝါဒိတာယ လောကံ နဝိသံဝါဒေတီတိ အတ္ထော။
ဟိတ်။ (တာယ) သစ္စဝါဒိတာယ။
သမ္မန်။ (အဝိသံဝါဒကဿ) သမဏဿ ဂေါတမဿ။ (ကတွတ္ထ)
သတိ။ "သမဏော ဂေါတမော သစ္စဝါဒီ သစ္စသန္ဓော ထေတော ပစ္စယိကော အဝိသံဝါဒကော လောကဿ" ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

ယာ ဝါစာ သယမ္ပိ ဖရုသာ၊ နေဝ ကဏ္ဏသုခါ နဟဒယင်္ဂမာ၊ အယံ **ဖရုသာ ဝါစာ**။
ဟိတ်။ နဟဒယင်္ဂမာ-ကို အဟဒယင်္ဂမတ္တာ။ သမ္မန်။ ယာယ ဝါစာယ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြံ။

(၄၊ နှာ ၇၃-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ယေန သမ္ဖံ ပလပတိ နိရတ္ထကံ၊ သော သမ္ဖပ္ပလာပေါ။
ဟိတ်။ နိရတ္ထကံ-ကို နိရတ္ထကတ္တာ။ သမ္မန်။ သမ္ဖဿ။ (ကတွတ္ထ)
သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။
အမှာ။ ဝါကျ တစ်ဝါကျတည်း၌ အနက်တူ, အဓိပ္ပါယ်တူ, အရကောက်တူ ပရိယာယ်ပုဒ် နှစ်ပုဒ်ရှိခဲ့သော် = တစ်ပုဒ်သည် ဟိတ်ဖြစ်ခိုက် တစ်ပုဒ်သည် သမ္မန် ဖြစ်ရမည်။ (စာစဉ်)

တေသံ မူလဘူတာ စေတနာပိ ပိသုဏဝါစာဒိနာမမေဝ လဘတိ၊ သာ ဧဝ စ ဣဓာဓိပ္ပေတာတိ။
ဟိတ်။ မူလဘူတာ-ကို မူလဘူတတ္တာ။ သမ္မန်။ စေတနာယ။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ အဓိပ္ပေတာ-ကို အဓိပ္ပေတတ္တာ။ သမ္မန်။ တာယ စေတနာယ။ (ကမ္မတ္ထ)

အနုပ္ပဒါတာတိ သန္ဓာနာနုပ္ပဒါတာ။ ဒွေ ဇနေ သမဂ္ဂေ ဒိသွာ "တုမှာကံ ဧဝရူပေ ကုလေ ဇာတာနံ ဧဝရူပေဟိ ဂုဏေဟိ သမန္နာဂတာနံ အနုစ္ဆဝိကမေတ"န္တိ အာဒီနိ ဝတွာ ဒဋ္ဌီကမ္မံ ကတ္တာတိ အတ္ထော။
ဟိတ်။ အနုပ္ပဒါတာ-ကို အနုပ္ပဒါတတ္တာ၊ ကတ္တာ-ကို ကတတ္တာ။ သမ္မန်။ သမဏဿ ဂေါတမဿ။ (ကတွတ္ထ)
သတိ။ "သမဏော ဂေါတမော ။ပ။ သဟိတာနံ ဝါ အနုပ္ပဒါတာ၊ သမဂ္ဂါရာမော"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။
ဟိတ်။ အနုစ္ဆဝိကံ-ကို အနုစ္ဆဝိကတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတဿ သမဂ္ဂဿ (ဝါ) ဧတဿ အဘိဇ္ဇနဿ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြံ။

သမဂ္ဂေါ အာရာမော အဿာတိ **သမဂ္ဂါရာမော**။ ယတ္ထ သမဂ္ဂါ နတ္ထိ၊ တတ္ထ ဝသိတုမ္ပိ နဣစ္ဆတီတိ အတ္ထော။
ဟိတ်။ နတ္ထိ-ကို နတ္ထိတာယ။ သမ္မန်။ သမဂ္ဂါနံ။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ နဣစ္ဆတိ-ကို နဣစ္ဆန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ သမဏဿ ဂေါတမဿ (ဝါ) ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)
အမှာ။ ပဌမနည်းသည် ပါဋိတော်နည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် ပခုက္ကူနည်း ဖြစ်၏။
ဟိတ်။ အတ္ထော-ကို အတ္ထတ္တာ။ သမ္မန်။ သမဂ္ဂါရာမောတိ ပဒဿ။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယံ) အတ္ထော ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ဝဏ္ဏေကြံ။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၇၃+၇၄-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တံ မာတာ နိဝတ္တေတုမသက္ကောန္တီ "စဏ္ဍာ တံ မဟိံသီ အနုဗန္ဓတူ"တိ အက္ကောသိ ။ပ။ ဧဝံ မမ္မစ္ဆေဒကောပိ ပယောဂေါ စိတ္တသဏ္ဌာတာယ နဖရုသာ ဝါစာ ဟောတိ။

ဟိတ်။ စိတ္တသဏ္ဌာတာယ။ သမ္မန်။ မာတုယာ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ အချို့ဆရာတို့က = မမ္မစ္ဆေဒကဿပိ ဝစီပယောဂဿဟုလည်းကောင်း၊ ဝါစာယဟုလည်းကောင်း သမ္မန် ခံကြသေး၏။ ဘာဝယောဂပုဒ်နှင့် အရမတူသောကြောင့် သင့်မည် မထင်ပါ။

(၄၊ နှာ ၇၄-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

မာတာပိတရော ဟိ ကဒါစိ ပုတ္တကေ ဧဝံ ဝဒန္တိ "စောရာ ဝေါ ခဏ္ဍာခဏ္ဍံ ကရောန္တူ"တိ ဥပ္ပလပတ္တမ္ပိ စ နေသံ ဥပရိပတန္တံ နဂ္ဂစ္ဆန္တိ။ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ စ ကဒါစိ နိဿိတကေ ဧဝံ ဝဒန္တိ "ကိံ ဂ္ဂမေ အဟိရီကာ အနောတ္တပ္ပိနော စရန္တိ၊ နိဒ္ဓမထ နေ"တိ၊ အထ စ နေသံ အာဂမာဓိဂမသမ္ပတ္တိံ ဂ္ဂစ္ဆန္တိ။ ယထာ စ စိတ္တသဏ္ဌာတာယ ဖရုသာ ဝါစာ နဟောတိ။

ဟိတ်။ အဟိရီကာ-ကို အဟိရီကတ္တာ။ သမ္မန်။ ဂ္ဂမေသံ နိဿိတကာနံ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ စိတ္တသဏ္ဌာတာယ။ သမ္မန်။ မာတာပိတူနဥ္စေဝ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနဥ္စ။ (ကတွတ္ထ)

ဧဝံ ဝစနသဏ္ဌာတာယ အဖရုသာ ဝါစာ နဟောတိ။ နဟိ မာရာပေတုကာမဿ "ဂ္ဂမံ သုခံ သယာပေထာ" တိ ဝစနံ အဖရုသာ ဝါစာ ဟောတိ၊ စိတ္တဖရုသတာယ ပနေသာ ဖရုသာ ဝါစာဝ။

ဟိတ်။ ဝစနသဏ္ဌာတာယ၊ စိတ္တဖရုသတာယ။ သမ္မန်။ မာရာပေတုကာမဿ (ရညော)။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ ဧသာ ဖရုသာ ဝါစာကို ဘာဝယောဂပုဒ်နှင့် အရမတူ၍ သမ္မန် မခံရ။

သာ ယံ သန္ဓာယ ပဝတ္တိတာ၊ တဿ အပ္ပဂုဏတာယ အပ္ပသာဝဇ္ဇာ၊ မဟာဂုဏတာယ မဟာသာဝဇ္ဇာ။

ဟိတ်။ အပ္ပဂုဏတာယ၊ မဟာဂုဏတာယ။ သမ္မန်။ တဿ (ပုဂ္ဂလဿ)။ (ကတွတ္ထ)

ကဏ္ဏသုခါတိ ဗျဉ္ဇနမဓုရတာယ ကဏ္ဏာနံ သုခါ၊ သူစိဝိဇ္ဈနံ ဝိယ ကဏ္ဏသူလံ နဇနေတိ။ အတ္ထမဓုရတာယ သကလသရီရေ ကောပံ အဇနေတွာ ပေမံ ဇနေတီတိ ပေမနီယာ။

ဟိတ်။ ဗျဉ္ဇနမဓုရတာယ, အတ္ထမဓုရတာယ။ သမ္မန်။ ယာယ တာယ ဝါစာယ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ယာ သာ ဝါစာ နေလာ ကဏ္ဏသုခါ ပေမနီယာ ဟဒယင်္ဂမာ ပေါရီ"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

ဂုဏပရိပုဏ္ဏတာယ ပုရေ ဘဝါတိ **ပေါရီ**။

ဟိတ်။ ဂုဏပရိပုဏ္ဏတာယ။ သမ္မန်။ ယာယ တာယ ဝါစာယ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ယာ သာ ဝါစာ နေလာ ကဏ္ဏသုခါ ပေမနီယာ ဟဒယင်္ဂမာ ပေါရီ"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

ဧဝရူပီ ကထာ ဗဟုနော ဇနဿ ကန္တာ ဟောတီတိ **ဗဟုဇနကန္တာ**။

ဟိတ်။ ကန္တာ-ကို ကန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧဝရူပိယာ ကထာယ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ဝိကတိ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ပကတိကြံ။

http://www.dhammadownload.com

အကုသလစေတနာ သမ္မပ္ပလာပေါ။ သော အာသေဝနမန္ဒတာယ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ အာသေဝနမဟန္တတာယ မဟာသာဝဇ္ဇော။

ဟိတ်။ အာသေဝနမန္ဒတာယ၊ အာသေဝနမဟန္တတာယ။ သမ္မန်။ တဿ သမ္မပ္ပလာပဿ။ (ကတွတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၇၅-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဟဒယေ နိဓာတဗ္ဗယုတ္တံ ဝါစာ ဘာသိတာတိ အတ္ထော။ **ကာလေနာ**တိ ဧဝရူပိံ ဘာသမာနောပိ စ "အဟံ နိဓာနဝတိံ ဝါစံ ဘာသိဿာမီ"တိ နဲ အကာလေန ဘာသတိ။

ဟိတ်။ ဘာသိတာ-ကို ဘာသိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝါစာယ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ ဘာသမာနော-ကို ဘာသမာနတ္တာ၊ နဲ ဘာသတိ-ကို နဲ ဘာသန္တတ္တာ။

သမ္မန်။ သမဏဿ ဂေါတမဿ။ (ကတွတ္ထ)

သာပဒေသန္တိ သဥပမံ၊ သကာရဏန္တိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ သဥပမံ-ကို သဥပမတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝါစာယ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ဗဟုဗ္ဗီ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ အညကြံ။

သတိ။ "နိဓာနဝတိံ ဝါစံ ဘာသိတာ ကာလေန သာပဒေသံ ပရိယန္တဝတိံ အတ္ထသံဟိတံ"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

အတ္ထသံဟိတန္တိ အနေကေဟိပိ နယေဟိ ဝိဘဇန္တေန ပရိယာဒါတုံ အသက္ကုဏေယျတာယ အတ္ထသမ္မန်ုံ ဘာသတိ။

ဟိတ်။ အသက္ကုဏေယျတာယ။ သမ္မန်။ အတ္ထဿ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ "တတောယေဝ ဘဂဝတော ဝစနံ ။ပ။ ပရိယာဒါတုံ အသက္ကုဏေယျံ အတ္ထံ အာဝဟတီတိ"ဟူ၍ ဋီသစ်၌ "အသက္ကုဏေယျံ အတ္ထံ"ဟု ဝိသေသန+ဝိသေသျ ဖွင့်ထားသည်။

ယံ ဝါ သော အတ္ထဝါဒီ အတ္ထံ ဝဒတိ တေန အတ္ထေန သဟိတတ္တာ အတ္ထသံဟိတံ ဝါစံ ဘာသတိ၊ နဲ အညံ နိက္ခိပိတွာ အညံ ဘာသတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဟိတ်။ သဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝါစာယ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ဝါစံ ဘာသိတာ ကာလေန သာပဒေသံ ပရိယန္တဝတိံ အတ္ထသံဟိတံ"ဟူသော ပါဋိတော်ကိုလည်းကောင်း၊ အတ္ထသံဟိတံ ဝါစံ-ဟု ဝိသေသန+ဝိသေသျ ဖွင့်ထားသည်ကိုလည်းကောင်း သတိပြု။

ဧကဘတ္တိကောတိ ပါတရာသဘတ္တံ, သာယမာသဘတ္တန္တိ ဒွေ ဘတ္တာနိ။

ဟိတ်။ ဧကဘတ္တိကော-ကို ဧကဘတ္တိကတ္တာ။ သမ္မန်။ သမဏဿ ဂေါတမဿ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ဧကဘတ္တိကော သမဏော ဂေါတမော ရတ္တူပရတော"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

တေသု ပါတရာသဘတ္တံ အန္တောမဇ္ဇန်ကေန ပရိစ္ဆိန်ုံ၊ ဣတရံ မဇ္ဇန်ကတော ဥဒ္ဓံ အန္တောအရုဏေန။ တသ္မာ အန္တောမဇ္ဇန်ကေ ဒသက္ခတ္တုံ ဘုဥ္ဇမာနောပိ ဧကဘတ္တိကောဝ ဟောတိ။

http://www.dhammadownload.com

ဟိတ်။ ပရိစ္ဆိန္နံ-ကို ပရိစ္ဆိန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ ပါတရာသဘတ္တာသ။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယ်) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ့။
ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို တသ္မာ ပရိစ္ဆိန္နတ္တာ။
သမ္မန်။ ပါတရာသဘတ္တာသ (ဝါ) ဣတရဿ သာယမာသဘတ္တာသ။ (ကမ္မတ္ထ)
ဟိတ်။ ဘုဥ္ဇမာနော-ကို ဘုဥ္ဇမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ သမဏဿ ဂေါတမဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ရတ္တိယာ ဘောဇနံ ရတ္တိ၊ တတော ဥပရတောတိ **ရတ္တူပရတော**။
ဟိတ်။ ရတ္တူပရတော-ကို ရတ္တူပရတတ္တာ။ သမ္မန်။ သမဏဿ ဂေါတမဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
သတိ။ "သမဏော ဂေါတမော ရတ္တူပရတော"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ဝိကာလဘောဇနံ နာမ၊ တတော ဝိရတတ္တာ **ဝိရတော ဝိကာလဘောဇနာ**။ ကဒါ ဝိရတော၊ အနောမာန နဒီတီရေ ပဗ္ဗဇိတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ။
ဟိတ်။ ဝိရတတ္တာ။ သမ္မန်။ သမဏဿ ဂေါတမဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
သတိ။ "သမဏော ဂေါတမော ရတ္တူပရတော ဝိရတော ဝိကာလဘောဇနာ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

သာသနဿ အနနုလောမတ္တာ ဝိသူကံ ပဋ္ဌာဏီဘူတံ ဒဿနန္တိ **ဒိဋ္ဌကဒဿနံ**။
ဟိတ်။ အနနုလောမတ္တာ။ သမ္မန်။ နစ္စာဒိနံ ဒဿနဿ။ (ကတ္တုတ္ထ) ဋီသစ်
(တစ်နည်း) သမ္မန်။ နစ္စဂီတဝါဒိတဝိသူကဒဿနဿ။ (ကတ္တုတ္ထ) အာစရိယဝါဒ
သတိ။ နစ္စာဒိနံ ဒဿနံ နာနုလောမေတီတိ အာဟ "သာသနဿ အနနုလောမတ္တာ"တိ ဟူသော ဋီသစ်အဖွင့်ကို သတိပြု။

(ဌ၊ နှာ ဂဖ်-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဌာနံ ဝုစ္စတိ ကာရဏံ၊ တသ္မာ ယာယ ဒုဿီလျစေတနာယ တာနိ မာလာဓာရဏာဒီနိ မဟာဇနော ကရောတိ။
ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို တသ္မာ ဝုစ္စမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ ကာရဏဿ။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယ်) တသ္မာ နောင်၊ ဟိတ်ကိုဆောင်၊ ဟိတ်ကောင် ကတ်,ကံ၊ ခံ သမ္မန်။
ဟိတ်။ ဒုဿီလျစေတနာယ-၌ ဒုဿီလျ-ကို ဒုဿီလျာ (ဝါ) ဒုဿီလတ္တာ။ (သမ္မန်) မဟာဇနဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဥစ္စာသယနံ ဝုစ္စတိ ပမာဏာတိက္ကန္တံ။ **မဟာသယနန္တိ** အကပ်ိယပစ္စတ္ထရဏံ၊ တတော ပဋိဝိရတောတိ အတ္ထော။
ဟိတ်။ ပဋိဝိရတော-ကို ပဋိဝိရတတ္တာ။ သမ္မန်။ သမဏဿ ဂေါတမဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
သတိ။ "ဥစ္စာသယနမဟာသယနာ ပဋိဝိရတော သမဏော ဂေါတမော"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ဣတ္ထိကုမာရိကပဋိဂ္ဂဟဏာတိ ဧတ္ထ **ဣတ္ထိ**တိ ပုရိသန္တရဂတာ၊ ဣတရာ ကုမာရိကာ နာမ။
ဟိတ်။ ပုရိသန္တရဂတာ-ကို ပုရိသန္တရဂတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣတ္ထိယာ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဓေတ္တံ နာမ ယသ္မိံ ပုဗ္ဗဏ္ဏံ ရုဟတိ။ **ဝတ္ထု** နာမ ယသ္မိံ အပရဏ္ဏံ ရုဟတိ။
ဟိတ်။ ပုဗ္ဗဏ္ဏံ ရုဟတိ-၌ ရုဟတိ-ကို ရုဟန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ပုဗ္ဗဏ္ဏသ။ (ကတ္တုတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၇၇-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တဒတ္ထာယ အကတဘူမိဘာဂေါ **ဝတ္ထု**။

ဟိတ်။ အကတဘူမိဘာဂေါ-ကို အကတဘူမိဘာဂတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝတ္ထုနော။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ တုလျတ်ပုဒ်ကို ဟိတ်ပြင်ရာ၌ ဝေဝုစ်ပရိယာယ်ကို ရှာ၍ ခံပါဟု ဆိုသောနည်းသည် ယေဘုယျနည်းသာ ဖြစ်၏။ အကြောင်းကား ဖော်ပြပြီးသော ပုံစံ၌ အကတဘူမိဘာဂေါ ဟူသော တုလျတ်ပုဒ်ကို ဟိတ်ပြင်သော် ယင်း ပုဒ်၏ ဝေဝုစ်ပရိယာယ်ကို သမ္မန်မခံဘဲ အကတဘူမိဘာဂေါ ဟူသော ပုဒ်နှင့် အရတူသော, အကတဘူမိဘာဂေါ ဟူသော တုလျတ်ပုဒ်၏ လိင်္ဂတ်ဖြစ်သော ဝတ္ထု ပုဒ်ကို "ဝတ္ထုနော"ဟု သမ္မန်ခံရသောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် သမ္မန်ခံရာ၌ အရတူပုဒ်ကို သမ္မန်ခံသောနည်းသည်သာ အကောင်းဆုံးသောနည်း ဖြစ်၏။

ခေတ္တဝတ္ထုသီသေန စေတ္ထ ဝါပိတဋ္ဌာကာဒီနိပိ သင်္ဂဟိတာနေဝ။

ဟိတ်။ သင်္ဂဟိတာ-ကို သင်္ဂဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝါပိတဋ္ဌာကာဒီနံ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဒူတေယျံ ဝုစ္စတိ ဒူတကမ္မံ၊ ဂိဟီနံ ပဟိတံ ပဏ္ဏံ ဝါ သာသနံ ဝါ ဂဟေတွာ တတ္ထ တတ္ထ ဂမနံ။

ဟိတ်။ ပဟိတံ-ကို ပဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ပဏ္ဏသ ဝါ သာသန ဝါ။ (ကမ္မတ္ထ)

ပဟိဏဂမနံ ဝုစ္စတိ ဃရာ ဃရံ ပေသိတသ ခုဒ္ဒကဂမနံ။

ဟိတ်။ ပေသိတသ-ကို ပေသိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ပဟိဏသ ကသစိ ဘိက္ခုသ။ (ကမ္မတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၇၈-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ရဇ္ဇုဘေဒေါ ခေတ္တဝတ္ထုမိနနကာလေ လဗ္ဘတိ။ လဉ္ဇံ အလဘန္တာ ဟိ ခေတ္တံ အမဟန္တမ္ပိ မဟန္တံ ကတွာ မိနန္တိ။

ဟိတ်။ အလဘန္တာ-ကို အလဘန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ခေတ္တမိနကမနသာနံ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ ဆရာမြတ်တို့ကမူ သမ္မန်ကို = အဗ္ဘုတကာရီနံဟုလည်း တစ်နည်းခံကြသေး၏။

သာစိယောဂေါတိ ကုဋ္ဌိလယောဂေါ၊ ဧတေသံယေဝ ဥက္ကောဋ္ဌနာဒီနမေတံ နာမံ။ တသ္မာ ဥက္ကောဋ္ဌနသာစိ-ယောဂေါ ဝဉ္စနသာစိယောဂေါ နိကတိသာစိယောဂေါတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို တသ္မာ နာမတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတသ သာစိယောဂသ။ (ကတွတ္ထ)

ကေစိ အည် ဒသေတွာ အညသ ပရိဝတ္တနံ သာစိယောဂေါတိ ဝဒန္တိ၊ တံ ပန ဝဉ္စနေနေဝ သင်္ဂဟိတံ။

ဟိတ်။ သင်္ဂဟိတံ-ကို သင်္ဂဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ တံ-ကို = တသ (အညသ ပရိဝတ္တနသ)။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ကံဟော၊ ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ။

(၄၊ နှာ ၇၉-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဣဒါနိ မဇ္ဈိမသီလံ ဝိတ္ထာရေန္တော "**ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော**"တိအာဒိမာဟ။

ဟိတ်။ ဝိတ္ထာရေန္တော-ကို ဝိတ္ထာရေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော (ဝါ) အာယသ္မတော အာနန္ဒသ။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

သဒ္ဒါဒေယျာနိတိ ကမ္မဋ္ဌ ဖလဋ္ဌ ဣလောကဋ္ဌ ပရလောကဋ္ဌ သဒ္ဒဟိတွာ ဒိန္နာနိ။
ဟိတ်။ ဒိန္နာနိ–ကို ဒိန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘောဇနာနံ။ (ကမ္မတ္ထ)
သတိ။ "သဒ္ဓါဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ်္ဇိတွာ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ဘောဇနာနိတိ ဒေသနာသီသမတ္တမေတံ၊ အတ္ထတော ပန သဒ္ဓါဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ်္ဇိတွာ စီဝရာနိ ပါရုပိတွာ သေနာသနာနိ သေဝမာနာ။
ဟိတ်။ ဒေသနာသီသမတ္တံ–ကို ဒေသနာသီသမတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘောဇနာနိတိ ဧတဿ သဒ္ဒဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
ဟိတ်။ သဒ္ဓါဒေယျာနိ–ကို သဒ္ဓါဒေယျတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘောဇနာနံ။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။
ဟိတ်။ ဘုဉ်္ဇိတွာ–ကို ဘုဉ်္ဇန်တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧကေသံ ဘဝန်္တာနံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)
သတိ။ "ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓါဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ်္ဇိတွာ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

တတော တံ ဒဿေန္တော **မူလဗီဇန္တိ**အာဒိမာဟ။
ဟိတ်။ ဒဿေန္တော–ကို ဒဿေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဝိနယဝသေန တာဝ ယံ ကိဉ္စိ အန္ဓံ အဇ္ဇ ပဋိဂ္ဂဟိတံ အပရဇ္ဇု သန္နိဓိကာရကံ ဟောတိ။
ဟိတ်။ ပဋိဂ္ဂဟိတံ–ကို ပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ယဿ ကဿစိ အန္နဿ။ (ကမ္မတ္ထ)
ဟိတ်။ သန္နိဓိကာရကံ–ကို သန္နိဓိကာရကတ္တာ။ သမ္မန်။ အန္နဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

(ဌ၊ နှာ ၈၀–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဥပါဟနာ ပန ပဗ္ဗဇိတဿ ယာနံယေဝ။
ဟိတ်။ ယာနံယေဝ–ကို ယာနတ္တာယေဝ။ သမ္မန်။ ဥပါဟနာယ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြဲ။

ဒွေ ဥပါဟနသဃ်ာဋ္ဌာ ဝဋ္ဋန္တိ၊ တတိယံ လဘိတွာ အညဿ ဒါတဗ္ဗော။ "ဣမသ္မိံ ဇိဏ္ဏေ အညံ ကုတော လဘိဿာမိ"တိ ဟိ ဌပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။
ဟိတ်။ ဇိဏ္ဏေ–ကို ဇိဏ္ဏတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမဿ ဥပါဟနသဃ်ာဋ္ဌဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

သယနသန္နိဓိမှိ သယနန္တိ မဥ္ဆော။
ဟိတ်။ သယနန္တိ–ဠ် သယနံ–ကို သယနတ္တာ။ သမ္မန်။ မဉ္ဆဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

တေ ဂန္ဓေ အာဟရာပေတွာ တသ္မိံ ရောဂေ ဥပသန္တေ အညေသံ ဝါ အာဗာဓိကာနံ ဒါတဗ္ဗော။
ဟိတ်။ ဥပသန္တေ–ကို ဥပသန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ ရောဂဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၈၁-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဧကာ တဏ္ဍုလနာဠိ, ဧကော ဂုဋ္ဌပိဏ္ဍော, စတုဘာဂမတ္တံ သပ္ပီတိ ဧတ္တကံ နိဓေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အကာလေ သမ္ပတ္တစောရာနံ အတ္ထာယ။ တေ ဟိ ဧတ္တကမ္ပိ အာမိသပဋိသန္ထာရံ အလဘန္တာ ဇီဝိတာပိ ဝေါရောပေယျုံ၊ တသ္မာ သစေ ဧတ္တကံ နတ္ထိ၊ အာဟရာပေတွာပိ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဟိတ်။ အလဘန္တာ-ကို အလဘန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ စောရာနံ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို တသ္မာ ဝေါရောပေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ သမ္ပတ္တစောရာနံ။ (ကတွတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၈၃-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အာသန္ဒိန္တိ ပမာဏာတိက္ကန္တာသနံ။ "အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တီ"တိ ဣဒံ အပေက္ခိတွာ ပန သဗ္ဗပဒေသု ဥပယောဂ-ဝစနံ ကတံ။

ဟိတ်။ အနုယုတ္တာ-ကို အနုယုတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧကေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ။ပ။ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

(၄၊ နှာ ၈၄-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္ထရဏန္တိ ကဒလိမိဂစမ္မံ နာမ အတ္ထိ၊ တေန ကတံ ပဝရပစ္စတ္ထရဏံ၊ ဥတ္တမပစ္စတ္ထရဏန္တိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ အတ္ထော-ကို အတ္ထတ္တာ။ သမ္မန်။ ပဝရပစ္စတ္ထရဏသ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) အတ္ထော ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ဝဏ္ဏေကြံ။

ယံ ပန ဧကမေဝ ဥပဓာနံ ဥဘောသု ပဿေသု ရတ္တံ ဝါ ဟောတိ ပဒုမဝဏ္ဏံ ဝါ ဝိစိတြံ ဝါ၊ သစေ ပမာဏ ယုတ္တံ ဝဋ္ဋတိ။

ဟိတ်။ ပမာဏယုတ္တံ-ကို ပမာဏယုတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တသ ဥပဓာနသ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ ဝိကတိကတ္တားပုဒ်ကို ဟိတ်ပြင်သောကြောင့် ပါဌသေသ ပကတိကတ္တားပုဒ်ကို သမ္မန်ခံသည်။

သဥတ္တရစ္ဆဒန္တိ သဟ ဥတ္တရစ္ဆဒေန၊ ဥပရိဗဒ္ဓေန ရတ္တဝိတာနေန သဒ္ဓိန္တိ အတ္ထော။ သေတဝိတာနမ္ပိ ဟေဌာ အကပ္ပိယပစ္စတ္ထရဏေ သတိ န ဝဋ္ဋတိ၊ အသတိ ပန ဝဋ္ဋတိ။

ဟိတ်။ သဥတ္တရစ္ဆဒံ-ကို သဥတ္တရစ္ဆဒတ္တာ။ သမ္မန်။ ပစ္စတ္ထရဏသ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ဗဟုဗ္ဗီ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ အညကြံ။

သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အသတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

ဟိတ်။ အသတိ-ကို အသန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အကပ္ပိယပစ္စတ္ထရဏသ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

မုခစုဏ္ဏံ မုခလေပနန္တိ မုခေ ကာဋ္ဌပီဋ္ဌကာဒီနံ ဟရဏတ္ထာယ မတ္တိကကက္ကံ ဒေန္တိ၊ တေန လောဟိတေ စလိတေ သာသပကက္ကံ ဒေန္တိ၊ တေန ဒေါသေ ခါဒိတေ တိလကက္ကံ ဒေန္တိ။

ဟိတ်။ စလိတေ-ကို စလိတတ္တာ။ သမ္မန်။ လောဟိတသ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ခါဒိတေ-ကို ခါဒိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဒေါသသ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၈၅-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အနိယျာနိကတ္တာ သဂ္ဂမောက္ခမဂ္ဂါနံ တိရစ္ဆာနဘူတာ ကထာတိ **တိရစ္ဆာနကထာ**။

ဟိတ်။ အနိယျာနိကတ္တာ။ သမ္မန်။ တိရစ္ဆာနကထာယ။ (ကတွတ္ထ) ၄

(တစ်နည်း) သမ္မန်။ သမ္ဖပ္ပလာပသ။ (ကတွတ္ထ) ဋီသစ်

(၄၊ နှာ ၈၆-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ကာကော သေတော အဌီနံ သေတတ္တာ။

ဟိတ်။ သေတော-ကို သေတတ္တာ။ သမ္မန်။ ကာကသ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ သေတတ္တာ။ သမ္မန်။ အဌီနံ။ (ကတွတ္ထ)

ဗလာကာ ရတ္တာ လောဟိတသ ရတ္တတ္တာ။

ဟိတ်။ ရတ္တာ-ကို ရတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဗလာကာနံ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ရတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ လောဟိတသ။ (ကတွတ္ထ)

'ခတော မေ'တိ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ သယံ နိဝေဒိတတ္တာ သမုဒ္ဒေါ"တိဧဝမာဒိကာ နိရတ္ထကာ သမုဒ္ဒက္ခာ-ယနကထာ။

ဟိတ်။ နိဝေဒိတတ္တာ။ သမ္မန်။ သမုဒ္ဒသ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား, ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း။ (ယေဘုယျ)

(၄၊ နှာ ၈၈-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

မူသိကစ္ဆိန္နန္တိ ဥန္ဒူရခါယိတံ။ တေနာပိ ဟိ အဟတေ ဝါ ဝတ္ထေ, အနဟတေ ဝါ ဝတ္ထေ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဧဝံ ဆိန္နေ ဣဒံ နာမ ဟောတီတိ အာဒိသန္တိ။

ဟိတ်။ ဆိန္နေ-ကို ဆိန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝတ္ထသ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

အဂ္ဂိဟောမန္တိ ဧဝရူပေန ဒါရုနာ ဧဝံ ဟုတေ ဣဒံ နာမ ဟောတီတိ အဂ္ဂိဇုဟနံ။

ဟိတ်။ ဟုတေ-ကို ဟုတတ္တာ။ သမ္မန်။ အဂ္ဂိနော။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

အမှာ။ ဟုတေ ဟူသော လက္ခဏပုဒ်၏ လက္ခဏဝန္တ ကံပုဒ်ကို အဂ္ဂိမှိဟု ထည့်၍ အနက်ယောဇနာပါ။

ဒဗ္ဗိဟောမာဒီနိပိ အဂ္ဂိဟောမာနေဝ၊ ဧဝရူပါယ ဒဗ္ဗိယာ ဤဒိသေဟိ ကဏာဒီဟိ ဟုတေ ဣဒံ နာမ ဟောတီတိ ဧဝံ ပဝတ္တိဝသေန ပန ဝိသုံ ဝုတ္တာနိ။

ဟိတ်။ ဝုတ္တာနိ-ကို ဝုတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတေသံ ဒဗ္ဗိဟောမာဒီနံ ပဒါနမွိ။ (ကမ္မတ္ထ) နေရင်း

ဟိတ်။ ဟုတေ-ကို ဟုတတ္တာ။ သမ္မန်။ အဂ္ဂိနော။ (ကမ္မတ္ထ)

အမှာ။ "ဒဗ္ဗိယာ-ယောက်မဖြင့်၊ အဂ္ဂိမှိ-မီးကို၊ ဟုတေ-ပူဇော်အပ်သည်ရှိသော်"ဟု အဂ္ဂိမှိ ဟူသော လက္ခဏဝန္တ ကံပုဒ်ကို ထည့်၍ အနက်ပေးကြည့်ပါလေ။

(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

http://www.dhammadownload.com

ဝဏ္ဏဝိဇ္ဇာတို့ ဃရဝတ္ထုအာရာမဝတ္ထာဒီနံ ဂုဏဒေါသသလ္လက္ခဏဝိဇ္ဇာ။ မတ္တိကာဒိဝိသေသဲ ဒိသွာပိ ဟိ ဝိဇ္ဇံ ပရိဇပ္ပိတွာ ဟေဋ္ဌာ ပထဝိယံ တိဏရတနမတ္တေ, အာကာသေ စ အသီတိရတနမတ္တေ ပဒေသေ ဂုဏဒေါသံ ပဿန္တိ။

ဟိတ်။ ဒိသွာ–ကို ပဿန္တတ္တာ၊ ပရိဇပ္ပိတွာ–ကို ပရိဇပ္ပေန္တတ္တာ။

သမ္မန်။ ဇကေသံ ဘဝန္တာနံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ့။

သတိ။ "ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ ။ပ။ အင်္ဂံဝိဇ္ဇာ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

(ဌ၊ နှာ ၈၉–လာ ဟိတ်, သမ္ဗန်)

ဝါယသဝိဇ္ဇာတို့ ကာကရုတဉ္ဉာဏံ။ တံ ဝိသုညေဝ သတ္ထံ၊ တသ္မာ ဝိသုံ ဝုတ္တံ။

ဟိတ်။ သတ္ထံ–ကို သတ္ထတ္တာ။ သမ္ဗန်။ တဿ ကာကရုတဉ္ဉာဏဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ တသ္မာ–ကို တသ္မာ ဝိသုံ (သတ္ထ)ဘာဝတော။ သမ္ဗန်။ တဿာ ဝါယသဝိဇ္ဇာယ။ (ကတွတ္ထ) ပခုက္ကု

အမှာ။ တသ္မာကို တတော ဝိသုံဘာဝတောဟုလည်းကောင်း၊ တသ္မာ ဝိသုံပဒတ္တာဟုလည်းကောင်း ဟိတ်ပြင်၍ သမ္ဗန်ကို = တဿ ဝါယသဝိဇ္ဇာတိ သတ္ထဿဟုလည်းကောင်း၊ တဿ ဝါယသဝိဇ္ဇာတိ ပဒဿဟုလည်းကောင်း သမ္ဗန်ခံလျှင်လည်း သင့်တန်ရာ၏

ဟိတ်။ ဝုတ္တံ–ကို ဝုတ္တတ္တာ။

သမ္ဗန်။ တဿ ဝါယသဝိဇ္ဇာတိ သတ္ထဿ (ဝါ) တဿ ကာကရုတဉ္ဉာဏဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၉၀–လာ ဟိတ်, သမ္ဗန်)

သံကိလေသန္တိ အဝိသုဒ္ဓတာ။ **ဝေါဒါနန္တိ** ဝိသုဒ္ဓတာ။

ဟိတ်။ အဝိသုဒ္ဓတာ, ဝိသုဒ္ဓတာ။ သမ္ဗန်။ စန္ဒိမသူရိယနက္ခတ္တာနံ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "စန္ဒိမသူရိယနက္ခတ္တာနံ ဥဂ္ဂမနံ သြဂမနံ သံကိလေသံ ဝေါဒါနံ ဘဝိဿတိ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

(ဌ၊ နှာ ၉၁–လာ ဟိတ်, သမ္ဗန်)

ဂင်္ဂော ဟိ ဝါတေန ပါဏကေဟိ ကမ္မုနာ စာတိ တီဟိ ကာရဏေဟိ ဝိနဿတိ။ တတ္ထ ဝါတေန ဝိနဿန္တေ နိဗ္ဗာပနီယံ သီတလံ ဘောဇ္ဈံ ဒေတိ၊ ပါဏကေဟိ ဝိနဿန္တေ ပါဏကာနံ ပဋိကမ္မံ ကရောတိ၊ ကမ္မုနာ ဝိနဿန္တေ ပန ဗုဒ္ဓါဝိ ပဋိဗာဟိတုံ န သက္ကောန္တိ။

ဟိတ်။ ဝိနဿန္တေ–သုံးပုဒ်လုံးကို ဝိနဿန္တတ္တာ။ သမ္ဗန်။ ဂင်္ဂဿ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

ဟိတ်။ နိဗ္ဗာပနီယံ–ကို နိဗ္ဗာပနီယတ္တာ။ သမ္ဗန်။ သီတလဿ ဘောဇ္ဈဿ။ (ကတွတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၉၂–လာ ဟိတ်, သမ္ဗန်)

"န ဟိ ဓမ္မော အဓမ္မော စ၊ ဥဘော သမဝိပါကိနော။

အဓမ္မော နိရယံ နေတိ၊ ဓမ္မော ပါပေတိ သုဂ္ဂတိ"န္တိ။

ဟိတ်။ သမဝိပါကိနော–ကို သမဝိပါကိတ္တာ (ဝါ) သမဝိပါကိတတ္တာ။ သမ္ဗန်။ ဥဘိန္နံ ဓမ္မာနံ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ဝိကတိ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ပကတိကြံ့။

(ဌ၊ နှာ ၉၂+၉၃–လာ ဟိတ်, သမ္ဗန်)

ဓမ္မောတို့ ဂုဏော ဒေသနာယံ ပရိယတ္တိယံ နိဿတ္တေတိဓဝမာဒီသု ဓမ္မသဒ္ဒေါ ဝတ္တတိ ။ပ။ ဣဓ ပန ဂုဏော ဝတ္တတိ။ တသ္မာ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အညေဝ တထာဂတဿ ဂုဏာတိ ဇဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဟိတ်။ တသ္မာ–ကို တသ္မာ ဂုဏဝတ္တန္တတ္တာ။ သမ္ဗန်။ ဓမ္မသဒ္ဒဿ။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၉၃-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဂမ္ဘီရာတိ မဟာသမုဒ္ဒေါ ဝိယ မကသတုဏ္ဍသူစိယာ အညတြ တထာဂတာ အညေသံ ဉာဏေန အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌာ။

ဟိတ်။ ဂမ္ဘီရာ-ကို ဂမ္ဘီရတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ ဓမ္မာနံ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အညေဝ ဓမ္မာ ဂမ္ဘီရာ ဒုဒ္ဒသာ"စသည်ဖြင့် ပါဋိတော်၌လာသော ဂမ္ဘီရာ, ဒုဒ္ဒသာ စသော ပုဒ်တို့သည် "ဓမ္မာ"ပုဒ်နှင့် ဝိသေသန+ဝိသေသျ အဖြစ်ဖြင့် စပ်နေသည်ကို သတိပြုပါ။ ဓမ္မာ ဟူသော ပုဒ်၏ အရသည် သဗ္ဗညုတညာဏ်သာ ဖြစ်၍ သမ္မန်ကို "သဗ္ဗညုတညာဏာနံ"ဟု ခံလည်း သင့်တန်ရာ၏။

(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

ဂမ္ဘီရတ္တာယေဝ **ဒုဒ္ဒသာ**၊ ဒုဒ္ဒသတ္တာယေဝ **ဒုရနုဗောဓာ**။ နိဗ္ဗုတသဗ္ဗပရိဋ္ဌာဟတ္တာ **သန္တာ**၊ သန္တာရမ္မဏေသု ပဝတ္တနတောပိ သန္တာ။ အတိတ္တိကရဏဋ္ဌေန **ပဏီတာ** သာဒုရသဘောဇနံ ဝိယ။ ဥတ္တမဉာဏဝိသယတ္တာ နတက္ကေန အဝစရိတဗ္ဗာတိ **အတက္ကာဝစရာ**။ **နိပုဏာ**တိ သဏှသုခုမသဘာဝတ္တာ။ ဗာလာနံ အဝိသယတ္တာ ပဏ္ဍိတေဟိယေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ **ပဏ္ဍိတဝေဒနီယာ**။

ဟိတ်။ ဂမ္ဘီရတ္တာ၊ ဒုဒ္ဒသတ္တာ၊ နိဗ္ဗုတသဗ္ဗပရိဋ္ဌာဟတ္တာ၊ ပဝတ္တနတော၊ အတိတ္တိကရဏဋ္ဌေန၊ ဥတ္တမဉာဏဝိသယတ္တာ၊ သဏှသုခုမသဘာဝတ္တာ၊ အဝိသယတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ ဓမ္မာနံ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ ဖော်ပြခဲ့သော အမှာကို သတိပြုပါ။

ယေ တထာဂတော သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိတိ ယေ ဓမ္မေ တထာဂတော အနညနေယျော ဟုတွာ သယမေဝ အဘိဝိသိဋ္ဌေန ဉာဏေန ပစ္စက္ခံ ကတွာ ပဝေဒေတိ။

ဟိတ်။ အနညနေယျော-ကို အနညနေယျတ္တာ။ သမ္မန်။ တထာဂတဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

ကတမေ စ ပန တေ ဓမ္မာ ဘဂဝတာ ဧဝံ ထောမိတာတိ? သဗ္ဗညုတညာဏံ။ ယဒိ ဧဝံ ကသ္မာ ဗဟုဝစန-နိဒ္ဒေသော ကတောတိ? ပုထုစိတ္တသမာယောဂတော စေဝ ပုထုအာရမ္မဏတော စ။

ဟိတ်။ ထောမိတာ-ကို ထောမိတတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ ဓမ္မာနံ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

ဟိတ်။ ပုထုစိတ္တသမာယောဂတော၊ ပုထုအာရမ္မဏတော။ သမ္မန်။ သဗ္ဗညုတညာဏဿ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) တဗ္ဗ မနှော၊ တော ဆုံးပြော၊ ခံဟော "ကတ္တား"ကြံ။

"**အညေဝါ**"တိ ဣဒံ ပနေတ္ထ ဝဝတ္ထာပနဝစနံ၊ "အညေဝ၊ နပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိအာဒယော။ ဂမ္ဘီရာဝ၊ နဥတ္တာနာ"တိဧဝံ သဗ္ဗပဒေဟိ ယောဇေတဗ္ဗံ။

ဟိတ်။ ဝဝတ္ထာပနဝစနံ-ကို ဝဝတ္ထာပနဝစနတ္တာ။ သမ္မန်။ အညေဝါတိ ဣမဿ ပဒဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ယောဇေတဗ္ဗံ-ကို ယောဇေတဗ္ဗတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧဝါတိ ပဒဿ။ (ကမ္မတ္ထ) နေရင်း

(နိယံ) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ။

အမှာ။ ပခုက္ကူ+ဘာဋ္ဌီတို့ အလို "အညေဝါတိ ဣမဿ ဝဝတ္ထာပနဝစနဿ"ဟု သမ္မန်ခံ၍ ပစ္စယတ္ထကို "ကမ္မတ္ထ"ဟု ဖြေရမည်။

http://www.dhammadownload.com

သဗ္ဗညုတညာဏဉ္စ တတောပိ ဂမ္ဘီရတရန္တိ တတ္ထာပိ ဝဝတ္ထာနံ နတ္ထိ။ ဣတော ပနညံ ဂမ္ဘီရတရံ နတ္ထိ။ တသ္မာ ဂမ္ဘီရာဝါတိ ဝဝတ္ထာနံ လဒ္ဓတိ။

ဟိတ်။ ဂမ္ဘီရတရန္တိ-၌ ဣတိ-ကို ဣတိ တသ္မာ ဂမ္ဘီရတရတ္တာ။ သမ္မန်။ သဗ္ဗညုတညာဏသ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ဂမ္ဘီရတရန္တိ-၌ ဂမ္ဘီရတရံ-ကို ဂမ္ဘီရတရတ္တာ။ သမ္မန်။ သဗ္ဗညုတညာဏသ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို တသ္မာ အဘာဝတ္တာ (ဝါ) တသ္မာ ဂမ္ဘီရတရတ္တာ။ သမ္မန်။ သဗ္ဗညုတညာဏသ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ တသ္မာ နတ္ထိဘာဝတောဟု ဟိတ်ပြင်၍ သမ္မန်ကို "သဗ္ဗညုတညာဏသ"ဟု ခံလျှင်လည်း သင့်တန်ရာ၏။

(ဌ၊ နှာ ၉၅-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

သတ္တ ဥဿဒဝါဒါ၊ ပဉ္စ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိဗ္ဘာနဝါဒါ နာမ၊ တေ ဣဒံ နိဿာယ ဣဒံ ဂဏှန္တီတိ။

ဟိတ်။ နိဿာယ-ကို နိဿိတတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ ဇနာနံ (ဝါ) တေသံ သတ္တာနံ။ (ကတွတ္ထ)

တတ္ထ **သန္တိ**တိ အတ္ထိ သံဝိဇ္ဇန္တိ ဥပလဗ္ဘန္တိ။

ဟိတ်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ-ကို သံဝိဇ္ဇမာနတ္တာ၊ ဥပလဗ္ဘန္တိ-ကို ဥပလဗ္ဘမာနတ္တာ။

သမ္မန်။ ဇကေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယ်) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ့။

သတိ။ သန္တိ ဘိက္ခဝေ ဇကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သဿတဝါဒါ ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

(ဌ၊ နှာ ၉၅+၉၆-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ပုဗ္ဗန္တံ ကပ္ပေတွာ ဝိကပ္ပေတွာ ဂဏှန္တိတိ **ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ**၊ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပေါ ဝါ ဇတေသံ အတ္ထိတိ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ။

ဟိတ်။ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ-ပုဒ်တို့ကို ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကတ္တာ။ သမ္မန်။ ဇကေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "သန္တိ ဘိက္ခဝေ ဇကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

(ဌ၊ နှာ ၉၆-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

"စရန္တိ လောကေ ပရိဝါရဆန္နာ၊ အန္တော အသုဒ္ဓါ ဗဟိ သောဘမာနာ"။

ဟိတ်။ ပရိဝါရဆန္နာ-ကို ပရိဝါရဆန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ ဇကေသံ ပုဂ္ဂလာနံ။ (ကမ္မတ္ထ)

အမှာ။ "အသုဒ္ဓါ,သောဘမာနာ"ပုဒ်တို့ကို ဟိတ်ပြင်သော် သမ္မန်ကို "ဇကေသံ ပုဂ္ဂလာနံ"ဟုပင် ခံပါ။ (ပခုက္ကု)

အန္တမိဒံ ဘိက္ခဝေ ဇိဝိကာနံ ယဒိဒံ ပိဏ္ဍောလျံ။

ဟိတ်။ ပိဏ္ဍောလျံ-ကို ပိဏ္ဍောလျာ (ဝါ) ပိဏ္ဍောလတ္တာ။ သမ္မန်။ ပိဏ္ဍစာရိကဿ။ (ကတွတ္ထ) ဋီသစ်

ကမ္မသဒ္ဒေါပိ ။ပ။ သမ္မဟုလေသု အတ္ထေသု ဝတ္တတိ။ ဣဓ တဏှာဒိဋ္ဌိသု ဝတ္တတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ "ကပ္ပါတိ ဒွေ ကပ္ပါ တဏှာကပ္ပေါ စ ဒိဋ္ဌိကပ္ပေါ စာ"တိ။ တသ္မာ တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေန အတီတံ ခန္ဓကောဋ္ဌာသံ ကပ္ပေတွာ ပကပ္ပေတွာ ဋ္ဌိတာတိ **ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ**တိ ဇဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို တသ္မာ ဝတ္တန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ကပ္ပသဒ္ဒဿပိ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ အတီတံ-ကို အတီတတ္တာ။ သမ္မန်။ ခန္ဓကောဋ္ဌာသဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ-ကို ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကတ္တာ။ သမ္မန်။ ဇကေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "သန္တိ ဘိက္ခဝေ ဇကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိနော"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

http://www.dhammadownload.com

တေသံ ဧဝံ ပုဗ္ဗင်္ဂံ ကပ္ပေတွာ ဋ္ဌိတာနံ ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပဇ္ဇနဝသေန ပုဗ္ဗင်္ဂမေဝ အနုဂတာ ဒိဋ္ဌိတိ **ပုဗ္ဗင်္ဂာနုဒိဋ္ဌိနော**။
ဟိတ်။ အနုဂတာ–ကို အနုဂတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဒိဋ္ဌိယာ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

အထ ဝါ ဘူတံ အတ္ထံ အဘိဘဝိတွာ ယထာသဘာဝတော အဂ္ဂဟေတွာ ပဝတ္တနတော **အဓိဝုတ္တိယော**တိ ဒိဋ္ဌိယော ဝုစ္စန္တိ။
ဟိတ်။ ပဝတ္တနတော။ သမ္မန်။ ဒိဋ္ဌိနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၉၇–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဣဒါနိ ယေဟိ အဋ္ဌာရသဟိ ဝတ္ထူဟိ အဘိဝဒန္တိ၊ တေသံ ကထေတုကမျတာယ ပုစ္ဆာယ "တေ စ ဘောန္တော" တိအာဒိနာ နယေန ပုစ္ဆိတွာ တာနိ ဝတ္ထူနိ ဝိဘဇိတွာ ဒဿေတုံ "သန္တိ ဘိက္ခဝေ"တိအာဒိမာဟ။
ဟိတ်။ ကထေတုကမျတာယ။ သမ္မန်။ တထာဂတဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
အမှာ။ ကထေတုကမျတာယ ပုစ္ဆာယ၌ ပုစ္ဆာယ ဟူသောပုဒ် မပါသင့်ပါ။ (ဋီသစ်)

အာတပ္ပမနွာယောတိအာဒိသု ဝီရိယံ ကိလေသာနံ အာတာပနဘာဝေန အာတပ္ပန္တိ ဝုတ္တံ။
ဟိတ်။ အာတာပနဘာဝေန–၌ အာတာပန–ကို အာတာပနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝီရိယဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အယံ ဣမသ္မိံ ဌာနေ "မနသိကာရော"တိ အဓိပ္ပေတော။ တသ္မာ ဝီရိယဉ္စ သတိဉ္စ ဉာဏဉ္စ အာဂမ္မာတိ အယမေတ္ထ သင်္ခေပတ္ထော။
ဟိတ်။ တသ္မာ–ကို တသ္မာ တတော အဓိပ္ပေတတ္တာ။
သမ္မန်။ ဣမဿ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏယုတ္တဿ မနသိကာရဿ။ (ကမ္မတ္ထ)
အမှာ။ "အယံ မနသိကာရော–ဤပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်နှင့် ယှဉ်သော မနသိကာရကို"ဟု အနက်ယောဇနာသော နေရင်းနိသျကို သတိပြုပါ။

သော ဧဝမာဟာတိ သော ဧဝံ ဗျာနာနုဘာဝသမ္ပန္နော ဟုတွာ ဒိဋ္ဌဂတိကော ဧဝံ ဝဒတိ။
ဟိတ်။ ဒိဋ္ဌဂတိကော–ကို ဒိဋ္ဌဂတိကတ္တာ။
သမ္မန်။ သော–ကို အစ္ဆဲနှင့်တကွ = တဿ ဧကစ္ဆဿ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ။ (ကတ္တုတ္ထ)
သတိ။ "သော ဧဝမာဟ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ဝဏ္ဏောတိ ဝဏ္ဏပသုဝဏ္ဏတာလာဒယော ဝိယ အဖလော ကဿစိ အဇနကောတိ။ ဧတေန "အတ္တာ"တိ စ "လောကော"တိ စ ဂဟိတာနံ ဗျာနာဒီနံ ရူပါဒိဇနကဘာဝံ ပဋိက္ခိပတိ။
ဟိတ်။ ဝဏ္ဏော–ကို ဝဏ္ဏတ္တာ။ သမ္မန်။ အတ္တဿ စ လောကဿ စ။ (ကတ္တုတ္ထ)
သတိ။ "သဿတော အတ္တာ စ လောကော စ ဝဏ္ဏော ကူဋဋ္ဌော ဧသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတော"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။
ဟိတ်။ ပဋိက္ခိပတိ–ကို ပဋိက္ခိပန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
သတိ။ ပဋိက္ခိပတိ–၏ ကတ္တားကို နေရင်းနိသျ၌ "မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော"ဟု ထည့်၍ ပေးထားသည်ကို သတိပြု။

http://www.dhammadownload.com

ပဗ္ဗတကူဋ္ဌံ ဝိယ ဌိတောတိ **ကူဋ္ဌဋ္ဌော**။

ဟိတ်။ ဌိတော–ကို ဌိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ယသ လောကသ။ (ကတွတ္ထ)

သုနိခါတော ဧသိကတ္ထမ္ဘော နိစ္စလော တိဋ္ဌတိ။

ဟိတ်။ သုနိခါတော–ကို သုနိခါတတ္တာ၊ နိစ္စလော–ကို နိစ္စလတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧသိကတ္ထမ္ဘသ။ (ကတွတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၉၇+၉၈–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ကေစိ ပန "**ဤသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတောတိ** ပါဋိံ ဝတွာ မုဋ္ဌေ ဤသိကာ ဝိယ ဌိတော"တိ ဝဒန္တိ၊ တတြာယ–မဓိပ္ပါယော။

ဟိတ်။ အဓိပ္ပါယော–ကို အဓိပ္ပါယတ္တာ။ သမ္မန်။ ကေသဉ္စိ အာစရိယာနံ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) အဓိပ္ပါယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ဝဏ္ဏေ၊ ပုဂ္ဂလေ။

(၄၊ နှာ ၉၈–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

သံသရန္တိတိ အပရာပရံ သဉ္စရန္တိ။ **စဝန္တိ**တိ ဧဝံ သခ်ုံ ဂစ္ဆန္တိ။ တထာ **ဥပပဇ္ဇန္တိ**တိ။

ဟိတ်။ စဝန္တိ–ကို စဝန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ သတ္တာနံ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "တေ စ သတ္တာ သံသရန္တိ စဝန္တိ ဥပပဇ္ဇန္တိ"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

အဋ္ဌကထာယံ ပန ပုဗ္ဗေ "သဿတော အတ္တာ စ လောကော စာ"တိ ဝတွာ ဣဒါနိ "တေ စ သတ္တာ သန္ဓာဝန္တိ"တိအာဒိနာဝစနေန အယံ ဒိဋ္ဌိဂတိကော အတ္တနာယေဝ အတ္တနော ဝါဒံ ဘိန္ဒတိ။

ဟိတ်။ သဿတော–ကို သဿတတ္တာ (ဝါ) သဿတတာယ။ သမ္မန်။ အတ္တသ စ လောကသ စ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ဘိန္ဒတိ–ကို ဘိန္ဒန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမသ ဒိဋ္ဌိဂတိကသ။ (ကတွတ္ထ)

ဒိဋ္ဌိဂတိကသ ဒဿနံ နာမ န နိဗဒ္ဓံ၊ ထုသရာသိမှိ နိခါတခါဏု ဝိယ စဉ္စလံ၊ ဥမ္မတ္တကပစ္ဆိယံ ပူဝခဏ္ဍ–ဂူထဂေါမယာဒီနိ ဝိယ စေတ္ထ သုန္ဒရမ္ပိ အသုန္ဒရမ္ပိ ဟောတိယေဝါတိ ဝုတ္တံ။

ဟိတ်။ စဉ္စလံ–ကို စဉ္စလတ္တာ၊ သုန္ဒရံ–ကို သုန္ဒရတ္တာ။ သမ္မန်။ ဒဿနသ နာမသ။ (ကတွတ္ထ)

အတ္ထိတွေဝ သဿတိသမန္တိ ဧတ္ထ **သဿတိ**တိ နိစ္စံ ဝိဇ္ဇမာနတာယ မဟာပထဝိံဝ မညတိ၊ တထာ သိနေရု–ပဗ္ဗတစန္ဒိမသူရိယေ။

ဟိတ်။ ဝိဇ္ဇမာနတာယ။

သမ္မန်။ ဥပမေယျဘက်ကို ရှုလျှင် (ဝါ) မဟာပထဝိံဝ၌ ဣဝကို အနက်ရှိကြံလျှင် = အတ္တလောကသ၊
ဥပမာနဘက်ကို ရှုလျှင် (ဝါ) မဟာပထဝိံဝ၌ ဣဝကို အနက်မဲ့ကြံလျှင် = မဟာပထဝိယာ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ ပမာ+ပမေ၊ ဤနှစ်ထွေ၊ ပမေ ပဓာန။

အမှာ။ တထာ သိနေရုပဗ္ဗတစန္ဒိမသူရိယေ ဝါကျသို့ လိုက်သော ဝိဇ္ဇမာနတာယ ဟိတ်၏ သမ္မန်ကား ဥပမေယျဘက်ကို ရှုလျှင် = အတ္တလောကသ၊ ဥပမာနဘက်ကို ရှုလျှင် = သိနေရုပဗ္ဗတစန္ဒိမသူရိယာနံ။ ပစ္စယတ္ထကား ကတွတ္ထချည်းသာတည်း။ (ပခုက္ကူ)

http://www.dhammadownload.com

ဣဒါနိ "**သဿတော အတ္တာ စ လောကော စာ**"တိအာဒိကာယ ပဋိညာယ သာဓနတ္ထံ ဟေတုံ ဒဿေန္တော "တံ ကိဿ ဟေတု? အဟံ ဟိ အာတပ္ပမန္ဓာယာ"တိအာဒိမာဟ။

ဟိတ်။ ဒဿေန္တော-ကို ဒဿေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဒိဋ္ဌိဂတိကဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ အာဟ-ကို ဗြူဝန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဒိဋ္ဌိဂတိကဿ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ ပခုက္ကူနိသျဉ် အာဟ၏ ကတ္တားကို "ဒိဋ္ဌိဂတိကော-မိစ္ဆာအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်"ဟု ထည့်ထားသည်ကို သတိပြု။

မကာရော ပနေတ္ထ ပဒသန္ဓိကရဏတ္ထံ ဝုတ္တော။

ဟိတ်။ ဝုတ္တော-ကို ဝုတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ မကာရဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ။

မန္ဒပညော ဟိ တိတ္ထိယော အနေကဇာတိသတသဟဿမတ္တံ အနုဿရတိ။

ဟိတ်။ မန္ဒပညော-ကို မန္ဒပညတ္တာ။ သမ္မန်။ တိတ္ထိယဿ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

အမှာ။ မဇ္ဈိမပညော ဟိ ဒသသံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပါနိ၊ တိက္ခပညော စတ္တာလီသံ၊ နတတော ဥဒ္ဓံ ဝါကျတို့၌ လာသော မဇ္ဈိမပညော, တိက္ခပညော ပုဒ်တို့ကို မဇ္ဈိမပညတ္တာ, တိက္ခပညတ္တာဟု ဟိတ်ပြင်သော် ယင်းတို့၏ သမ္မန်ကိုလည်း "တိတ္ထိယဿ"ဟုပင် ခံပါ။

တက္ကယတီတိ **တက္ကီ**၊ တက္ကော ဝါ အဿ အတ္ထီတိ **တက္ကီ**။

ဟိတ်။ တက္ကီ-ကို တက္ကိတာယ။ သမ္မန်။ ဧကစ္စဿ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ တက္ကီ ဟောတိ"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

(၄၊ နှာ ၉၉-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ယော ပန လာဘိတာယ "ယထာ မေ ဣဒါနိ အတ္တာ သုခီ ဟောတိ၊ အတီတေပိ ဧဝံ အဟောသိ၊ အနာဂတေပိ ဘဝိဿတီ"တိ တက္ကယိတွာ ဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာတိ၊ အယံ **လာဘီတက္ကီကော** နာမ။

ဟိတ်။ လာဘိတာယ။ သမ္မန်။ ယဿ လာဘီတက္ကိကဿ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား, ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း။ (ယေဘုယျ)

(၄၊ နှာ ၁၀၀-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဧဝံ ပရာမဋ္ဌာတိ နိရာသင်္ကစိတ္တတာယ ပုနပ္ပုနံ အာမဋ္ဌာ ပရာမဋ္ဌာ ။ပ။ အနာဒီနဝဒဿိတာယ ပုနပ္ပုနံ ဂဟဏဝသေန **ပရာမဋ္ဌာ**။

ဟိတ်။ ဧဝံ ပရာမဋ္ဌာ-ကို ဧဝံ ပရာမဋ္ဌတ္တာ၊ အနာဒီနဝဒဿိတာယ။

သမ္မန်။ သဿတဝါဒါနံ တေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ ဟိတ်ပုဒ်စပ်ရာ ပရာမဋ္ဌာ ကြိယာ၏ ကတ္တားဖြစ်သော "တေ ဘိက္ခဝေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သဿတဝါဒါ" ဟူသော ပါဋိတော်လာ ကတ္တားပုဒ်တို့ကို ပြင်၍ ခံသည်။

ဟိတ်။ နိရာသင်္ကစိတ္တတာယ။ သမ္မန်။ တေသံ သဿတဝါဒါနံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ အနာဒီနဝဒဿိတာယ။ သမ္မန်။ တေသံ သဿတဝါဒါနံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

တဋ္ဌ ပဇာနံ နာ ပရာမသတီတို့ တဋ္ဌ ဧဝံဝိဓံ အနုတ္တရံ ဝိသေသံ ပဇာနန္တောပိ "အဟံ ပဇာနာမီ"တို့ တဏှာဒိဋ္ဌိ-ပရာမာသဝသေန တဋ္ဌ နာ ပရာမသတိ။

ဟိတ်။ အနုတ္တရံ-ကို အနုတ္တရတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝိသေသသဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အသာတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

ဟိတ်။ ပဇာနန္တော-ကို ပဇာနန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တထာဂတဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အပရာမသတော စဿ ပန္နတ္တည္ဉေ နိဗ္ဗုတိ ဝိဒိတာတို့ ဧဝံ အပရာမသတော စဿ ပရာမာသပန္နယာ သယမေဝ အတ္တနာယေဝ တေသံ ပရာမာသကိလေသာနံ နိဗ္ဗုတိ ဝိဒိတာ။

ဟိတ်။ ဝိဒိတာ-ကို ဝိဒိတတ္တာ။ သမ္မန်။ နိဗ္ဗုတိယာ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ့။

(ဌ၊ နှာ ၁၀၁-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဝိဂတဆန္ဒရာဂတာယ အနုပါဒါနော **အနုပါဒါဝိမုတ္တော ဘိက္ခဝေ တထာဂတော** ယသ္မိ ဥပါဒါနေ သတိ ကိဉ္စိ ဥပါဒိယေယျ၊ ဥပါဒိန္နတ္တာ စ ခန္ဓော ဘဝေယျ။

ဟိတ်။ ဝိဂတဆန္ဒရာဂတာယ။ သမ္မန်။ တထာဂတဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ ဥပါဒိန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ ကဿစိ ဓမ္မဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

အမှာ။ ကဿစိ အာရမ္မဏဿဟု သမ္မန်ခံလျှင်လည်း သင့်တန်ရာ၏။

(ဌ၊ နှာ ၁၀၂-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ယေဘုယျေနာတို့ ယေ ဥပရိဗြဟ္မလောကေသု ဝါ အရူပေသု ဝါ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ တဒဝသေသေ သန္ဓာယ ဝုတ်။ ဈာနမနေန နိဗ္ဗတ္တတ္တာ **မနောမယာ**။ ပီတိ တေသံ ဘက္ခာ အာဟာရောတိ **ပီတိဘက္ခာ**။

ဟိတ်။ ဝုတ်-ကို ဝုတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ယေဘုယျေနာတိ ဣမဿ ဝစနဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ အာဘဿရသံဝတ္တနိကာနံ သတ္တာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ) ပခုက္က။

သတိ။ "သံဝဋ္ဋမာနေ လောကေ ယေဘုယျေန သတ္တာ အာဘဿရသံဝတ္တနိကာ ဟောန္တိ၊ တေ တတ္ထ ဟောန္တိ မနောမယာ ပီတိဘက္ခာ"ဟူသော ပါဠိတော်ကိုလည်း သတိပြုပါ။

ဒိဝဋ္ဋတီတို့ သဏ္ဌာတိ။ **သုညံ ဗြဟ္မဝိမာနန္တိ** ပကတိယာ နိဗ္ဗတ္တသတ္တာနံ နတ္ထိတာယ သုညံ၊ ဗြဟ္မကာယိကဘူမိ နိဗ္ဗတ္တတီတို့ အတ္ထော။

ဟိတ်။ နတ္ထိတာယ။ သမ္မန်။ ဝါကျ၌ တိုက်ရိုက်လာသော = နိဗ္ဗတ္တသတ္တာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ အတ္ထော-ကို အတ္ထတ္တာ။ သမ္မန်။ ဗြဟ္မဝိမာနန္တိ ပဒဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) အတ္ထော ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ဝဏ္ဏကြံ့။

အထ သတ္တာနံ ပကတိယာ ဝသိတဋ္ဌာနေ နိကန္တိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တေ ပဋမဈာနံ ဘာဝေတွာ တတော ဩတရန္တိ၊ တသ္မာ **"အထ ခေါ အညတရော သတ္တော"**တို့ အာဒိမာဟ။

ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို တသ္မာ ဩတရန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ သတ္တာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

ယေ ဥဋ္ဌာရံ ပုညကမ္မံ ကတွာ ယတ္ထ ကတ္ထစိ အပ္ပါယုကေ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။
ဟိတ်။ အပ္ပါယုကေ-ကို အပ္ပါယုကတ္တာ။ သမ္မန်။ ဒေဝလောကဿ။ (ကတွတ္ထ)
သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။
ဟိတ်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ-ကို နိဗ္ဗတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ယေသံ သတ္တာနံ။ (ကတွတ္ထ)

တေ အတ္တနော ပုညဗလေန ဌာတုံ နသက္ကောန္တိ၊ တဿ ပန ဒေဝလောကဿ အာယုပ္ပမာဏေနေဝ စဝန္တီတိ အာယုက္ခယာ စဝန္တီတိ ဝုစ္စန္တိ။
ဟိတ်။ စဝန္တိ-ကို စဝန္တတ္တာ။
သမ္မန်။ ပခုက္ကူ+ဘာဋ္ဌီ အလို = တေသံ သတ္တာနံ။ နေရင်းအလို = တေသံ ဗြဟ္မူနံ။ (ကတွတ္ထ)
အမှာ။ ဝုစ္စန္တိကို ဟိတ်ပြင်က ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ပုဒ်ကိုသာ သမ္မန်ခံ၍ ပစ္စယတ္ထကိုကား "ကမ္မတ္ထ"ဟု ဖြေရမည်။

ယာ ပန ပဋိဃသမ္ပယုတ္တာ ဥက္ကဏ္ဌိတာ၊ သာ ဗြဟ္မလောကေ နတ္ထိ။
ဟိတ်။ ပဋိဃသမ္ပယုတ္တာ-ကို ပဋိဃသမ္ပယုတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ယာယ ဥက္ကဏ္ဌိတာယ။ (ကတွတ္ထ)

ပရိတဿနာတိ ဥဗ္ဗိဇ္ဇနာ ဖန္ဒနာ၊ သာ ပနေသာ တာသတဿနာ တဏ္ဍာတဿနာ ဒိဋ္ဌိတဿနာ ဉာဏ-တဿနာတိ စတုဗ္ဗိဓာ ဟောတိ။
ဟိတ်။ စတုဗ္ဗိဓာ-ကို စတုဗ္ဗိဓတ္တာ။ သမ္မန်။ တာယ ဧတာယ ပရိတဿနာယ။ (ကတွတ္ထ)
သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

(၄၊ နှာ ၁၀၃-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဗြဟ္မဝိမာနနွှိ ဣဓ ပန ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တဿ အတ္ထိတာယ သုညန္တိ နဝုတ္တံ။
ဟိတ်။ အတ္ထိတာယ။ သမ္မန်။ ဝါကျဉ် တိုက်ရိုက်လာသော = ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဝသီ ပိတာ ဘူတဘဗျာနနွှိ အဟမသ္မိ စိဏ္ဏဝသိတာယ ဝသီ။
ဟိတ်။ စိဏ္ဏဝသိတာယ။ သမ္မန်။ မမ (မဟာဗြဟ္မုနော)။ (ကတွတ္ထ)

ဝဏ္ဏဝန္တတရော စာတိ ဝဏ္ဏဝန္တတရော၊ အဘိရူပေါ ပါသာဒိကောတိ အတ္ထော။
ဟိတ်။ ဝဏ္ဏဝန္တတရော-ကို ဝဏ္ဏဝန္တတရတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ သတ္တဿ။ (ကတွတ္ထ)
သတိ။ "သော ဒီဃာယုကတရော စ ဟောတိ ဝဏ္ဏဝန္တတရော စ"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

ဣမိနာ မယနွှိ အတ္တနော ကမ္မဝသေန စုတာပိ ဥပပန္နာပိ စ ကေဝလံ မညနာမတ္တေနေဝ "ဣမိနာ မယံ နိမ္မိတာ"တိ မညမာနာ ဝင်္ဆိဒ္ဒေန ဝင်္ဆအာဏီ ဝိယ ဩနမိတွာ တဿေဝ ပါဒမူလံ ဂစ္ဆန္တီတိ။
ဟိတ်။ မညမာနာ-ကို မညမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ ပစ္ဆာ ဥပပန္နာနံ သတ္တာနံ။ (ကတွတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၁၀၄-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဟိ ယသ္မာ အဂါရဿ ဟိတံ ကသိဂေါရက္ခာဒိကမ္မံ တတ္ထ နတ္ထိ၊ တသ္မာ အနဂါရိယန္တိ ဝုစ္စတိ။
ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို တသ္မာ နတ္ထိတာယ။ သမ္မန်။ ဟိတဿ ကသိဂေါရက္ခာဒိကမ္မဿ။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ ဝုစ္စတိ-ကို ဝုတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ။ (ကမ္မတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

တတော ပရံ နာနုဿရတီတိ တတော ပုဗ္ဗေနိဝါသာ ပရံ နု သရတိ၊ သရိတုံ အသက္ကောန္တော တတ္ထ ဌတွာ ဒိဋ္ဌံ ဂဏှာတိ။

ဟိတ်။ အသက္ကောန္တော-ကို အသက္ကောန္တတ္တာ။

သမ္မန်။ ပါဠိတော်အလို = အညတရဿ သတ္တဿ။ အဋ္ဌကထာအလို = တဿ ပုဂ္ဂလဿ။ (ကတွတ္ထ)

နိစ္ဆာတိအာဒီသု တဿ ဥပပတ္တိံ အပဿန္တော "နိစ္ဆော"တိ ဝဒတိ၊ မရဏံ အပဿန္တော "ခုဝေါ"တိ၊ သဒါဘာဝတော "သဿတော"တိ၊ ဧရာဝသေနာပိ ဝိပရိဏာမဿ အဘာဝတော "အဝိပရိဏာမဓမ္မော"တိ။

ဟိတ်။ အပဿသန္တော-ပုဒ်တို့ကို အပဿန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ ဗြဟ္မုနော။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ သဒါဘာဝတော၊ အဘာဝတော။ သမ္မန်။ တဿ ဗြဟ္မုနော။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ သော နိစ္ဆော ခုဝေါ သဿတော အဝိပရိဏာမဓမ္မော ဟူသော ပါဠိတော်၌ လာသည့် "သော"ဟူသော တုလျတ်ပုဒ်ကို အစွဲနှင့်တကွ သမ္မန်ခံသည်။

ခိဋ္ဌာယ ပဒုဿန္တိ ဝိနဿန္တိတိ **ခိဋ္ဌာပဒေါသိကာ**။

ဟိတ်။ ခိဋ္ဌာပဒေါသိကာ-ကို ခိဋ္ဌာပဒေါသိကတ္တာ။ သမ္မန်။ ဒေဝါနံ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "သန္တိ ဘိက္ခဝေ ခိဋ္ဌာပဒေါသိကာ နာမ ဒေဝါ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ဟဿခိဋ္ဌာရတီဓမ္မသမာပန္နာတိ ဟဿရတိဓမ္မဥ္စေဝ ခိဋ္ဌာရတိဓမ္မဉ္စ သမာပန္နာ အနုယုတ္တာ။

ဟိတ်။ သမာပန္နာ-ကို သမာပန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ (တေသံ) ခိဋ္ဌာပဒေါသိကာနံ ဒေဝါနံ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ခိဋ္ဌာပဒေါသိကာ နာမ ဒေဝါ၊ တေ အတိဝေလံ ဟဿခိဋ္ဌာရတိဓမ္မသမာပန္နာ ဝိဟရန္တီ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

သတိ သမ္မုဿတီတိ ခါဒနီယဘောဇနီယေသု သတိ သမ္မုဿတိ။ တေ ကိရ ပုညဝိသေသာဓိဂတေန မဟန္တေန အတ္တနော သိရိဝိဘဝေန နက္ခတ္တံ ကီဠန္တာ တာယ သမ္ဗတ္တိမဟန္တတာယ "အာဟာရံ ပရိဘုဉ္ဇိမ့, နော ပရိဘုဉ္ဇိမာ"တိပိ နဇာနန္တိ။

ဟိတ်။ တာယ သမ္ဗတ္တိမဟန္တတာယ။ သမ္မန်။ တေသံ ဒေဝါနံ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ တာယ သမ္ဗတ္တိမဟန္တတာယ-၌ မဟန္တတာယ။ သမ္မန်။ တာယ သမ္ဗတ္တိယာ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ တာယ သမ္ဗတ္တိမဟန္တတာယ ဟူသော တစ်ပုဒ်တည်း၌ တာသမ္မန်, ဘာဝသမ္မန်တို့ ရောလျက်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် တာယ သမ္ဗတ္တိမဟန္တတာယ ပုဒ်ကို မူရင်းပုဒ်အနေဖြင့် ပြထားသည့်အတိုင်း တာယ သမ္ဗတ္တိယာ မဟန္တတာယဟု ထားကြည့်ပါ။ တာယ သမ္ဗတ္တိယာသည် တာသမ္မန်၊ မဟန္တသည် ဘာဝသမ္မန် အဖြစ်ဖြင့် တည်ရှိပုံကို ထင်ရှားစွာ တွေ့မြင်ရမည်။ (အဖြေသစ်)

အထ ဧကာဟာရာတိက္ကမနတော ပဌာယ နိရန္တရံ ခါဒန္တာပိ ပိဝန္တာပိ စဝန္တိယေဝ၊ နော တိဋ္ဌန္တိ။ ကသ္မာ? ကမ္မဇတေဇေသ ဗလဝတာယ, ကရဇကာယသ မန္ဒတာယ။

ဟိတ်။ စဝန္တိ-ကို စဝန္တတ္တာ၊ နော တိဋ္ဌန္တိ-ကို အတိဋ္ဌန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ ဒေဝါနံ။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

ဟိတ်။ ဗလဝတာယ။ သမ္မန်။ ဝါကျ၌ တိုက်ရိုက်လာသော = ကမ္မဇတေဇသ။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ မန္ဒတာယ။ သမ္မန်။ ဝါကျ၌ တိုက်ရိုက်လာသော = ကရဇကာယသ။ (ကတွတ္ထ)
အမှာ။ ဆရာအချို့ကား ဗလဝတာယနှင့် မန္ဒတာယ ဟိတ်တို့၏ သမ္မန်ကို "ယေသံ ဒေဝါနံ"ဟု ခံကြသေး၏။ သင့်မည် မထင်ပါ။

ဒေဝါနံ ပန တေဇော ဗလဝါ ဟောတိ၊ ကရဇံ မန္ဒံ။
ဟိတ်။ တေဇော-ကို တေဇတ္တာ။ သမ္မန်။ ကမ္မဇတေဇသ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) ဝိသေသျ၊ လက်ဝန္တနှင့် (လက္ခဏဝန္တ)၊ နာဒရိဝန္တာ၊ တုလျာ, ပကတိ၊ ဟိတ်ပြင်မိ၊ ခံဘိ ဝေဝုစ်ကြံ။
အမှာ။ တေဇော ဟူသော ပုဒ်သည် ပကတိကတ္တားပုဒ် ဖြစ်၏။

(၄၊ နှာ ၁၀၅-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

"ဒေဝါနံ ကမ္မဇတေဇော ဗလဝါ ဟောတိ၊ ကရဇံ မန္ဒ"နှိ အဝိသေသေန ဝုတ္တတ္တာ ပန ဃေ ကေစိ ကဗဋ္ဌိ-ကာရာဟာရူပဇီဝိနော ဒေဝါ ဧဝံ ကရောန္တိ။
ဟိတ်။ ဝုတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ "ဒေဝါနံ ကမ္မဇတေဇော ဗလဝါ ဟောတိ၊ ကရဇံ မန္ဒ"နှိ ဝစနသ။ (ကမ္မတ္ထ)
အမှာ။ "ကံ, အာကာရ၊ ကရဏတို့၊ အရမပြား၊ ဤသုံးပါး၊ မမှား တူလေမြဲ"နိယံနှင့်အညီ ဤဝါကျ၌ ဝုတ္တတ္တာ၏ ကံပုဒ် မရှိ၍ ကံပုဒ်နှင့် အရတူသော အာကာရပါဠိကို သမ္မန်ခံသည်။

ကောဓော ဣတရသ ပစ္စယော ဟောတိ။
ဟိတ်။ ကောဓော-ကို ကောဓတ္တာ။ သမ္မန်။ ဒေါသသ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) ဝိသေသျ၊ လက်ဝန္တနှင့် (လက္ခဏဝန္တ)၊ နာဒရိဝန္တာ၊ တုလျာ, ပကတိ၊ ဟိတ်ပြင်မိ၊ ခံဘိ ဝေဝုစ်ကြံ။
အမှာ။ ကောဓော ပုဒ်သည် ပကတိကတ္တားပုဒ် ဖြစ်၏။ ကောဓော ဟူသော ပကတိပုဒ်ကို ဟိတ်ပြင်သော် ယင်းပကတိပုဒ်၏ ဝေဝုစ်ပရိယာယ်ဖြစ်သော ဒေါသော ပုဒ်ကို သမ္မန်ခံရမည် ဖြစ်၏။

စက္ခာဒီနံ ဘေဒတော ဗလဝတရမ္ပိ စိတ္တသ ဘေဒံ နပသတိ။ သော တံ အပသန္တော ယထာ နာမ သကုဏော ဧကံ ရုက္ခံ ဇဟိတွာ အညသ္မိံ နိလီယတိ၊ ဧဝမေဝ ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ဘိန္နေ စိတ္တံ အညတြ ဂစ္ဆတီတိ ဂဟေတွာ ဧဝမာဟ။
ဟိတ်။ ဗလဝတရံ-ကို ဗလဝတရတ္တာ။ သမ္မန်။ (စိတ္တသ) ဘေဒသ။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ နပသတိ-ကို အပသန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ စိတ္တသ ဘေဒသ။ (ကမ္မတ္ထ)
ဟိတ်။ အပသန္တော-ကို အပသန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တသ (တက္ကီပုဂ္ဂလသ)။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ ဘိန္နေ-ကို ဘိန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမသ အတ္တဘာဝသ။ (ကတွတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၁၀၆-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

နမရတီတိ **အမရာ**။ ကာ သာ? "ဧဝန္တိပိ မေ နော"တိအာဒိနာ နယေန ပရိယန္တရဟိ ၊ ဒိဋ္ဌိဂတိကသ ဒိဋ္ဌိ စေဝ ဝါစာ စ။
ဟိတ်။ ပရိယန္တရဟိတာ-ကို ပရိယန္တရဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဒိဋ္ဌိယာ စေဝ ဝါစာယ စ။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

အမရာ နာမ ဧကာ မစ္ဆဇာတိ၊ သာ ဥမ္မုဇ္ဇနနိမုဇ္ဇနာဒိဝသေန ဥဒကေ သန္ဓာဝမာနာ ဂဟေတုံ နသက္ကောတိ၊ ဧဝမေဝ အယမ္ပိ ဝါဒေါ ဣတောစိတော စ သန္ဓာဝတိ။

ဟိတ်။ သန္ဓာဝမာနာ-ကို သန္ဓာဝမာနတ္တာ။

သမ္မန်။ သာ-ကို အစွဲနှင့်တကွ = တာယ (အမရာယ နာမ) ဧကာယ မစ္ဆဇာတိယာ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ သန္ဓာဝတိ-ကို သန္ဓာဝမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမဿ ဝါဒဿ။ (ကတွတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၁၀၇-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဒဋ္ဌဂ္ဂဟဏဝသေန ဥပါဒါနံ၊ ဝိဟနနဝသေန ဝိဃာတော။ ရာဂေါ ဟိ အမုဉ္စိတုကာမတာယ အာရမ္မဏံ ဂဏှာတိ ဇလူကာ ဝိယ။ ဒေါသော ဝိနာသေတုကာမတာယ အာသီဝိသော ဝိယ။ ဥဘောပိ စေတေ သန္တာပကဋ္ဌေန ဝိဟနန္တိယေဝါတိ "ဥပါဒါန"န္တိ စ "ဝိဃာတော"တိ စ ဝုတ္တာ။

ဟိတ်။ အမုဉ္စိတုကာမတာယ။ သမ္မန်။ ရာဂဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ဝိနာသေတုကာမတာယ။ သမ္မန်။ ဒေါသဿ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ ဖော်ပြပြီးသော သမ္မန်များသည် ဥပမေယျပက္ခကို ရှု၍ ခံခြင်းဖြစ်၏။ ဥပမာနပက္ခကို ရှု၍ ခံသော် အမုဉ္စိတုကာမတာယ ဟိတ်၏ သမ္မန်ကို ဇလူကာယဟုလည်းကောင်း၊ ဝိနာသေတုကာမတာယ ဟိတ်၏ သမ္မန်ကို အာသီဝိသဿဟုလည်းကောင်း ခံရမည်။ သာမညမေးသော် "ပမာ, ပမေ၊ ဤနှစ်ထွေ၊ ပမေ ပဓာန"နိယံနှင့်အညီ ဥပမေယျပက္ခကို ရှု၍ ခံသော နည်းကိုသာ ဖြေပါ။

ဟိတ်။ ဝိဟနန္တိယေဝါတိ-၌ ဣတိကို အစွဲနှင့်တကွ = ဣတိ တတော ဂဟဏဝိဟနနတော။

သမ္မန်။ ဥဘိန္နံ ဧတေသံ ရာဂဒေါသာနံ။ (ကမ္မတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၁၀၈-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

နသမ္ပာယေယျန္တိ နသမ္ပာဒေယျံ၊ သမ္ပာဒေတွာ ကထေတုံ နသက္ကုဏေယျန္တိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ နသမ္ပာယေယျံ-ကို အသမ္ပာယန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ မမ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "တေသာဟံ နသမ္ပာယေယျံ"ဟူသော ပါဋ္ဌိတော်ကို သတိပြု။

မန္ဒောတိ မန္ဒပညော၊ အပညဿေဝေတံ နာမံ။ **မောမူဟောတိ** အတိသမ္မူဋ္ဌော။

ဟိတ်။ မန္ဒော-ကို မန္ဒတ္တာ၊ မောမူဟော-ကို မောမူဟတ္တာ။

သမ္မန်။ တဿ ဧကစ္စဿ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ မန္ဒော ဟောတိ မောမူဟော၊ သော မန္ဒတ္တာ မောမူဟတ္တာ"ဟူသော ပါဋ္ဌိတော်ကို သတိပြု။

အသညသတ္တာဟိ ဒေသနာသီသမေတံ၊ အစိတ္တုပ္ပါဒါ ရူပမတ္တကအတ္တဘာဝါတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ ဒေသနာသီသံ-ကို ဒေသနာသီသတ္တာ။ သမ္မန်။ အသညသတ္တာတိ ဧတဿ ဝစနဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ အစိတ္တုပ္ပါဒါ-ကို အစိတ္တုပ္ပါဒတ္တာ။ သမ္မန်။ (အသညသတ္တာနံ) ဒေဝါနံ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "သန္တိ ဘိက္ခဝေ အသညသတ္တာ နာမ ဒေဝါ"ဟူသော ပါဋ္ဌိတော်ကို သတိပြု။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၀၉-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဧကစ္စော ဟိ တိတ္ထာယတနေ ပဗ္ဗဇိတ္တာ ဝါယောကသိဏေ ပရိကမ္မံ ကတ္တာ စတုတ္ထဈ္ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတ္တာ ဈာနာ ဝုဋ္ဌာယ "စိတ္တေ ဒေါသံ ပဿတိ၊ စိတ္တေ သတိ ဟတ္ထစ္ဆေဒါဒိဒုက္ခဋ္ဌေ သဗ္ဗဘယာနိ စ ဟောန္တိ၊ အလံ ဣမိနာ စိတ္တေန၊ အစိတ္တကဘာဝေါ သန္တော"တိ ဧဝံ စိတ္တေ ဒေါသံ ပဿိတ္တာ အပရိဟီနဈ္ဈာနော ကာလံ ကတ္တာ အသညသတ္တေသု နိဗ္ဗတ္တတိ။

ဟိတ်။ အပရိဟီနဈ္ဈာနော–ကို အပရိဟီနဈ္ဈာနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧကစ္စဿ ပုဂ္ဂလဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

သန္တတာယာတိ သန္တဘာဝါယ။

ဟိတ်။ သန္တတာယ။ သမ္မန်။ တဿ (မမ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကဿ)။ (ကတ္တုတ္ထ)

အမှာ။ "သောမှိ ဧတရဟိ အဟုတ္တာ သန္တတာယ ပရိဏတော"ဟူသော ပါဠိတော်၌ လာသည့် "သော"ဟူသော ကတ္တားပုဒ်ကို အစွဲနှင့်တကွ သမ္မန်ခံသည်။

အနာဂတကောဋ္ဌာသသခ်ါတံ အပရန္တံ ကပ္ပေတ္တာ ဂဏှန္တိတိ **အပရန္တကပ္ပိကာ**။

ဟိတ်။ ဂဏှန္တိ–ကို ဂဏှန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ (ယေသံ) ဧကေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

သတိ။ "သန္တိ ဘိက္ခဝေ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အပရန္တကပ္ပိကာ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

(ဌ၊ နှာ ၁၁၀-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တတ္ထ "သညီ အတ္တာ"တိ ဂဏှန္တာနံ တာ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဣဓ "**အသညီ**"တိ စ "**နေဝသညီ နာသညီ**"တိ စ။

ဟိတ်။ သညီ–ကို သညိတ္တာ၊ အသညီ–ကို အသညိတ္တာ၊ နေဝသညီ–ကို နေဝသညိတ္တာ၊ နာသညီ–ကို နာသညိတ္တာ။

သမ္မန်။ အတ္တာသ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယံ) ဝိကတိ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ပကတိကြဲ့။

ဒိဋ္ဌိဂတိကဿ ဟိ ဂါဟော ဥမ္မတ္တကပစ္ဆိသဒိသောတိ ဝုတ္တမေတံ။

ဟိတ်။ ဥမ္မတ္တကပစ္ဆိသဒိသော–ကို ဥမ္မတ္တကပစ္ဆိသဒိသတ္တာ။ သမ္မန်။ ဂါဟဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဥစ္ဆေဒန္တိ ဥပစ္ဆေဒံ။ **ဝိနာသန္တိ** အဒဿနံ။ **ဝိဘဝန္တိ** ဘာဝဝိဂမံ။ သဗ္ဗာနေတာနိ အညမညဝေဝစနာနေဝ။

ဟိတ်။ အညမညဝေဝစနာနိ–ကို အညမညဝေဝစနတ္တာ။ သမ္မန်။ သဗ္ဗေသံ ဧတေသံ ဥစ္ဆေဒါဒိပဒါနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယံ) ဝိကတိ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ပကတိကြဲ့။

လာဘီ အရဟာတော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ စုတိံ ဒိသွာ ဥပပတ္တိံ အပဿန္တော။

ဟိတ်။ အပဿန္တော–ကို အပဿန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ လာဘိနော။ (ကတ္တုတ္ထ)

အလာဘီ စ "ကော ပရလောကံ နု ဇာနာတီ"တိ ကာမသုခဂိဒ္ဓတာယ ဝါ။

ဟိတ်။ ကာမသုခဂိဒ္ဓတာယ။ သမ္မန်။ အလာဘိနော။ (ကတ္တုတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

မာတာပိတူနံ ဧတန္တိ **မာတာပေတ္တိကံ**။

ဟိတ်။ ဧတံ-ကို ဧတတ္တာ။ သမ္မန်။ (သုက္ကသောဏိတသ) ဝတ္ထုသ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြံ။

(၄၊ နှာ ၁၁၁-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

မာတာပေတ္တိကေ သမ္ဘူတော ဇာတောတိ **မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝေါ**။ ဣတိ ရူပကာယသီသေန မနုဿတ္တဘာဝံ "အတ္တာ"တိ ဝဒတိ။

ဟိတ်။ သမ္ဘူတော-ကို သမ္ဘူတတ္တာ၊ ဇာတော-ကို ဇာတတ္တာ။

သမ္မန်။ (မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝသ) ဣမသ အတ္တနော။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "အယံ အတ္တာ ရူပီ စာတုမဟာဘူတိကော မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝေါ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ဟိတ်။ မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝေါ-ကို မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမသ အတ္တသ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

အမှာ။ ရူပီ, စာတုမဟာဘူတိကော ပုဒ်တို့ကို ဟိတ်ပြင်လျှင်လည်း သမ္မန်ကို "ဣမသ အတ္တသ"ဟုသာ ခံရမည်။

မနောမယောတိ ဈာနမနေန နိဗ္ဗတ္တော။ **သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂီ**တိ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂယုတ္တော။ **အဟီနိန္ဒြိယော**တိ ပရိပုဏ္ဏိန္ဒြိယော။

ဟိတ်။ နိဗ္ဗတ္တော-ကို နိဗ္ဗတ္တတ္တာ၊ ပရိပုဏ္ဏိန္ဒြိယော-ကို ပရိပုဏ္ဏိန္ဒြိယတ္တာ။

သမ္မန်။ (အညသ) အတ္တသ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "အတ္ထိ ခေါ ဘော အညော အတ္တာ ဒိဗ္ဗော ရူပီ မနောမယော သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂီ အဟီနိန္ဒြိယော"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

အမှာ။ "မနောမယော သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂီ အဟီနိန္ဒြိယော"ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗများနှင့် "နိဗ္ဗတ္တော သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂယုတ္တော ပရိပုဏ္ဏိန္ဒြိယော"ဟူသော သံဝဏ္ဏနာတို့ကို ဟိတ်ပြင်သော် "(အညသ) အတ္တသ"ချည်းသာ ခံပါ။

အဟီနိန္ဒြိယောတိ ပရိပုဏ္ဏိန္ဒြိယော။ ယာနိ ဗြဟ္မလောကေ အတ္ထိ၊ တေသံ ဝသေန, ဣတရေသဉ္စ သဏ္ဌာန-ဝသေနေတံ ဝုတ္တံ။

ဟိတ်။ ဝုတ္တံ-ကို ဝုတ္တတ္တာ။

သမ္မန်။ ဧတသ အဟီနိန္ဒြိယောတိ ဝစနသ။ (ဝါ) ဧတသ အဟီနိန္ဒြိယောတိ ပဒသ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဒိဋ္ဌမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒေ "**ဒိဋ္ဌမ္မေ**"တိ ပစ္စက္ခမ္မေ ဝုစ္စတိ။ တတ္ထ တတ္ထ ပဋိလဒ္ဓတ္တဘာဝသေတံ အဓိဝစနံ။

ဟိတ်။ အဓိဝစနံ-ကို အဓိဝစနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတသ ဒိဋ္ဌမ္မောတိသဒ္ဒသ။ (ကတွတ္ထ)

ဒိဋ္ဌမ္မေ နိဗ္ဗာနံ **ဒိဋ္ဌမ္မနိဗ္ဗာနံ**။ ဣမသိမ်ယေဝ အတ္တဘာဝေ ဒုက္ခဂူပသမနန္တိ အတ္ထော။ တံ ဝဒန္တိတိ **ဒိဋ္ဌမ္မ-နိဗ္ဗာနဝါဒါ**။

ဟိတ်။ ဒိဋ္ဌမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ-ကို ဒိဋ္ဌမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ ဧကေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "သန္တိ ဘိက္ခဝေ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဒိဋ္ဌမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ"ဟူသော ပါဠိတော်ကိုလည်း သတိပြု။

http://www.dhammadownload.com

ပရမဒိဋ္ဌမမ္မနိဗ္ဗာနန္တိ ပရမံ ဒိဋ္ဌမမ္မနိဗ္ဗာန်၊ ဥတ္တမန္တိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ ပရမံ–ကို ပရမတ္တာ၊ ဥတ္တမံ–ကို ဥတ္တမတ္တာ။ သမ္မန်။ ဒိဋ္ဌမမ္မနိဗ္ဗာနသာ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

ဟိတ်။ အတ္ထော–ကို အတ္ထတ္တာ။ သမ္မန်။ ပရမန္တိ ပဒသာ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဧတ္ထ စ ဒုဝိဓာ ကာမဂုဏာ မာနုသကာ စေဝ ဒိဗ္ဗာ စ။

ဟိတ်။ ဒုဝိဓာ–ကို ဒုဝိဓတ္တာ။ သမ္မန်။ ကာမဂုဏာန်။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြဲ။

(ဌ၊ နှာ ၁၁၅–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ကမ္မောဇော အသာနံ အာယတနံ။

ဟိတ်။ အာယတနံ–ကို အာယတနတ္တာ။ သမ္မန်။ ကမ္မောဇသာ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အမှာ။ အသာနံကား "အလွတ်သမ္မန်"သာတည်း။ ယင်းအလွတ်သမ္မန်ကို အာယတနတ္တာဝယ် အာယတန ဟူသော ဘာဝယောဂပုဒ်၌သာ စာစပ်ရမည်။ တ္တပစ္စည်း၌ မစပ်ရ။

(နိယ်) အလွတ်သမ္မန်၊ စပ်ရန် မုချ၊ ရှာဖွေကြမူ၊ ဘာဝယောဂ၊ သမ္မန္ဓ၏၊ အန္တတ္ထတွင် စပ်ရမြဲ။ (ဘုရားကြီး)

အမှာ။ လိင်္ဂတ်ပုဒ်ကို ဟိတ်ပြင်သော် တုလျတ်ပုဒ်ကို မုချ သမ္မန်ခံရမည်။ လိင်္ဂတ်ပုဒ်နှင့် တုလျတ်ပုဒ်တို့ လိင်တူ ခြင်း/မတူခြင်းကို ဂရုပြုဘွယ် မလိုပါ။

(နိယ်) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြဲ။

စက္ခာဒီသု ဟိ ဖဿပဉ္စမကာ ဓမ္မာ သဉ္ဉာယန္တိ သမောသရန္တိ၊ တာနိ စ တေသံ ကာရဏာန္တိ အာယတနာနိ။

ဟိတ်။ အာယတနာနိ–ကို အာယတနတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ စက္ခာဒီနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြဲ။

ပုဿ ပုဿ ပဋိသံဓေဒန္တိတိ ဖုသိတွာ ဖုသိတွာ ပဋိသံဓေဒေန္တိ။ ဧတ္ထ စ ကိဉ္စာပိ အာယတနာနံ ဖုသနကိစ္စံ ဝိယ ဝုတ္တံ၊ တထာပိ နံ တေသံ ဖုသနကိစ္စတာ ဓေဒိတဗ္ဗာ။

ဟိတ်။ ဖုသနကိစ္စတာ။

သမ္မန်။ ဝါကျ၌ တိုက်ရိုက်လာသော တေသံ–ကို အစွဲနှင့်တကွ = တေသံ အာယတနာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အသတ္ထိ၊ တ္ဂုဘိ ကတ္တားနေ။

နံ ဟိ အာယတနာနိ ဖုသန္တိ၊ ဖဿော တံ တံ အာရမ္မဏံ ဖုသတိ၊ အာယတနာနိ ပန ဖဿေ ဥပနိက္ခိပိတွာ ဒဿိတာနိ၊ တသ္မာ သဗ္ဗေ တေ ဆ ဖဿာယတနသမ္ဘဝေန ဖဿေန ရူပါဒီနိ အာရမ္မဏာနိ ဖုသိတွာ တံ ဒိဋ္ဌဝေဒနံ ပဋိသံဓေဒယန္တိတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဓေဒိတဗ္ဗော။

ဟိတ်။ ဒဿိတာနိ–ကို ဒဿိတတ္တာ။ သမ္မန်။ အာယတနာနံ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ တသ္မာ–ကို တတော ဖုသနတော။ သမ္မန်။ ဖဿသာ။ (ကတ္တုတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၁၆-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အယံ ပန ဒိဋ္ဌဉ္စ ဒိဋ္ဌံတော စ ဥတ္တရိတရံ သီလသမာဓိပညာဝိမုတ္တိန္တိ ယာဝ အရဟတ္တာ ဇာနာတိ။ ကော ဧဝံ ဇာနာတီတိ? ခီဏာသဝေါ ဇာနာတိ၊ အနာဂါမီ, သကဒါဂါမီ, သောတာပန္နော, ဗဟုဿုတော, ဂန္ထဓရော ဘိက္ခု ဇာနာတိ၊ အာရဒ္ဓဝိပဿကော ဇာနာတိ။

ဟိတ်။ ခီဏာသဝေါ-ကို ခီဏာသဝတ္တာ၊ အာရဒ္ဓဝိပဿကော-ကို အာရဒ္ဓဝိပဿကတ္တာ။

သမ္မန်။ ဣမဿ ဘိက္ခုနော။ (ကတွတ္ထ)

ဒေသနာ ပန အရဟတ္တနိကူဠေနေဝ နိဋ္ဌာပိတာတိ။

ဟိတ်။ နိဋ္ဌာပိတာ-ကို နိဋ္ဌာပိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဒေသနာယ။ (ကမ္မတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၁၁၇-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဧဝံ ဣမာဟိ ဒွါသဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌီဟိ သဗ္ဗဒိဋ္ဌိန် သင်္ဂဟိတတ္တာ သဗ္ဗေသံ ဒိဋ္ဌဂတိကာနံ ဧတသ္မိံ ဒေသနာဇာလေ ပရိယာပန္နဘာဝံ ဒဿေတွာ။

ဟိတ်။ သင်္ဂဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝါကျ၌ တိုက်ရိုက်ပါသော = သဗ္ဗဒိဋ္ဌိန်။ (ကမ္မတ္ထ)

နယန္တိ ဧတာယာတိ **နေတ္တီ**။ **နယန္တီ**တိ ဂိဝါယ ဗန္ဓိတွာ အာကဗ္ဗန္တိ၊ ရဇ္ဇုယာ ဧတံ နာမံ။

ဟိတ်။ နေတ္တိ-ကို နယန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ရဇ္ဇုယာ။ (ကတွတ္ထ)

ဣဓ ပန နေတ္တိသဒိသတာယ ဘဝတဏှာ **နေတ္တီ**တိ အဓိပ္ပေတာ။

ဟိတ်။ နေတ္တိသဒိသတာယ။ သမ္မန်။ ဘဝတဏှာယ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ အဓိပ္ပေတာ-ကို အဓိပ္ပေတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဝတဏှာယ။ (ကမ္မတ္ထ)

အရဟတ္တမဂ္ဂသတ္ထေန ဥစ္ဆိန္နာ ဘဝနေတ္တိ အဿာတိ **ဥစ္ဆိန္နဘဝနေတ္တိကော**။

ဟိတ်။ ဥစ္ဆိန္နာ-ကို ဥစ္ဆိန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဝနေတ္တိယာ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ ဥစ္ဆိန္နဘဝနေတ္တိကော-ကို ဥစ္ဆိန္နဘဝနေတ္တိကတ္တာ။ သမ္မန်။ အဿ တထာဂတဿ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ ဗဟုဇ္ဇီဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

ဒိဒိတပရိယာဒါနာတိ ဒိဝိတဿ သဗ္ဗသော ပရိယာဒိန္နတ္တာ ပရိက္ခီဏတ္တာ။

ဟိတ်။ ပရိယာဒိန္နတ္တာ၊ ပရိက္ခီဏတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝါကျ၌ တိုက်ရိုက်ပါသော = ဒိဝိတဿ။ (ကတွတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၁၁၉-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

"စိရပ္ပဝါသိ' ပုရိသံ၊ ဒူရတော သောတ္ထိမာဂတံ။
ဉာတိမိတ္တာ သုဟဒ္ဒာ စ၊ အဘိနန္ဒန္တိ အာဂတ"န္တိ။

ဟိတ်။ အာဂတံ-ကို အာဂတတ္တာ။ သမ္မန်။ ပုရိသဿ။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

သွာယမိဓ အနုမောဒနသမ္ပဋ္ဌိစ္ဆနေသု ယုဇ္ဇတိ။
ဟိတ်။ ယုဇ္ဇတိ-ကို ယုဇ္ဇန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ ဣမဿ (အဘိနန္ဒသဒ္ဒဿ)။ (ကတွတ္ထ)

ဣမသ္မိဥ္စ ပန ဝေယျာကရဏသ္မိန္တိ ဣမသ္မိံ နိဂ္ဂါထကသုတ္တေ။ နိဂ္ဂါထကတ္တာ ဟိ ဣဒံ "ဝေယျာကရဏ"နွှိ ဝုတ္တံ။ **ဒသသဟဿီ လောကဓာတူ**တိ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠပရိမာဏာ လောကဓာတု။ **အကမ္ပိတ္ထာ**တိ နသုတ္တပရိ-ယောသာနေယေဝ အကမ္ပိတ္ထာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ "ဘညမာနေ"တိ ဟိ ဝုတ္တံ။
ဟိတ်။ နိဂ္ဂါထကတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမဿ ဗြဟ္မဇာလသုတ္တဿ။ (ကတွတ္ထ)
သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။
ဟိတ်။ ဝုတ္တံ-ကို ဝုတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမဿ သုတ္တဿ။ (ကမ္မတ္ထ)
ဟိတ်။ ဘညမာနေ-ကို ဘညမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမဿ ဝေယျာကရဏဿ။ (ကမ္မတ္ထ)
သတိ။ "ဣမသ္မိံ စ ပန ဝေယျာကရဏသ္မိံ ဘညမာနေ ဒသသဟဿီ လောကဓာတု အကမ္ပိတ္ထာတိ"ဟူသော ပါဠိတော်၌ ဘညမာနေ ဟူသော လက္ခဏဝန္တ ကံပုဒ်ကား ဣမသ္မိံ ဝေယျာကရဏသ္မိံ ဖြစ်သည်ကို သတိပြု။
(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

==========

သာမညဖလသုတ်

(၄၊ နှာ ၁၂၂-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ရာဇဂဟေတိ ဧဝံနာမကေ နဂရေ။ တဉ္ဍိ မန္ဓာတုမဟာဂေါဝိန္ဒာဒီဟိ ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ ရာဇဂဟန္တိ ဝုစ္စတိ။ အညေပေတ္ထ ပကာရေ ဝဏ္ဏယန္တိ၊ ကိံ တေဟိ၊ နာမမတ္တမေတံ တဿ နဂရဿ။
ဟိတ်။ ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ နဂရဿ။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယံ) ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား, ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း။ (ယေဘုယျ)
ဟိတ်။ ဝဏ္ဏယန္တိ-ကို ဝဏ္ဏယန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အာစရိယာနံ။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ နာမမတ္တံ-ကို နာမမတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတဿ ရာဇဂဟန္တိ ဝစနဿ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြံ။

တံ ပနေတံ ဗုဒ္ဓကာလေ စ စက္ကဝတ္တိကာလေ စ နဂရံ ဟောတိ၊ သေသကာလေ သုညံ ဟောတိ ယက္ခပရိ-ဂ္ဂဟိတံ၊ တေသံ ဝသနဝနံ ဟုတွာ တိဋ္ဌတိ။
ဟိတ်။ သုညံ-ကို သုညတ္တာ၊ ယက္ခပရိဂ္ဂဟိတံ-ကို ယက္ခပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ။
သမ္မန်။ တဿ ဧတဿ နဂရဿ။ (ကတွတ္ထ+ကမ္မတ္ထ)
အမှာ။ ပစ္စယတ္ထကား = သုညတ္တာ၌ ကတွတ္ထ၊ ယက္ခပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ၌ ကမ္မတ္ထဟု မှတ်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဌိတောပိ ဂစ္ဆန္တောပိ နိသိန္နောပိ သယာနောပိ ဘဂဝါ ဝိဟရတိစ္စေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။
ဟိတ်။ ဌိတော-ကို ဌိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)
အမှာ။ ဂစ္ဆန္တော, နိသိန္နော, သယာနောတို့ကို ဟိတ်ပြင်လျှင်လည်း "ဘဂဝတော"ဟုပင် သမ္မန်ခံပါ။
(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။
(တစ်နည်း) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

သော ဟိ ဧကံ ဣရိယာပထဗာဓနံ အညေန ဣရိယာပထေန ဝိစ္ဆိန္ဒိတွာ အပရိပတန္တံ အတ္တဘာဝံ ဟရတိ ပဝတ္တေတိ၊ တသ္မာ ဝိဟရတီတိ ဝုစ္စတိ။
ဟိတ်။ ပဝတ္တေတိ-ကို ပဝတ္တေန္တတ္တာ (ဝါ) ပဝတ္တာပနတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ။
ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို တသ္မာ ဟရဏတ္တာ (ဝါ) တသ္မာ ဟရတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) တသ္မာ နောင်၊ ဟိတ်ကိုဆောင်၊ ဟိတ်ကောင် ကတ်,ကံ၊ ခံ သမ္မန်။
(တစ်နည်း) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ။

ဇီဝကဿ ကောမာရဘစ္စဿ အမ္မဝနေတိ ဣဒမဿ ယံ ဂေါစရဂါမံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ၊ တဿ သမီပ-နိဝါသနဌာနပရိဒီပနံ။ တသ္မာ **ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဇီဝကဿ ကောမာရဘစ္စဿ အမ္မဝနေ**တိ ရာဇဂဟသမီပေ ဇီဝကဿ ကောမာရဘစ္စဿ အမ္မဝနေ ဝိဟရတီတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သမီပတ္ထေ ဟေတံ ဘုမ္မဝစနံ။
ဟိတ်။ ဝိဟရတိ-ကို ဝိဟရန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)
သတိ။ "ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဇီဝကဿ ကောမာရဘစ္စဿ အမ္မဝနေ"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။
ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို တသ္မာ သမီပနိဝါသနဌာနပရိဒီပနတ္တာ။
သမ္မန်။ ဇီဝကဿ ကောမာရဘစ္စဿ အမ္မဝနေတိ ဣမဿ ဝစနဿ။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ ရာဇဂဟသမီပေ-ကို ရာဇဂဟသမီပတ္တာ။ သမ္မန်။ အမ္မဝနဿ။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ ဘုမ္မဝစနံကို ဘုမ္မဝစနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတဿ ရာဇဂဟေတိ သဒ္ဒဿ (ဝါ) ဧတဿ ဝစနဿ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြံ။
အမှာ။ "ဧတံ မလွဲ၊ ဝိဘတ်စွဲမူ၊ ထင်အောင် ဝိဘတ်၊ မှတ်၍ ပေးမြဲ။ ပုဒ်စွဲရှိက၊ အဿတ္ထိ အနက်၊ ထွက်အောင် သမ္မန်မြဲ" နိယံနှင့်အညီ သမ္မန်ကို နှစ်နည်းခံသည်။

ကုမာရေန ဘတောတိ **ကောမာရဘစ္စော**။
ဟိတ်။ ဘတော-ကို ဘတတ္တာ။ သမ္မန်။ ယဿ ဇီဝကဿ။ (ကမ္မတ္ထ)
အမှာ။ "ယော ဇီဝကော"ဟူသော ပါဌသေသ ဝုတ္တကံပုဒ်ကို သမ္မန်ခံသည်။

(၄၊ နှာ ၁၂၃-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ရာဇာတိအာဒီသု ရာဇတိ အတ္တနော ဣဿရိယသမ္ပတ္တိယာ စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ မဟာဇနံ ရဉ္ဇေတိ ဝမ္ဗေတီတိ **ရာဇာ**။ မဂဓာနံ ဣဿရောတိ **မာဂဓော**။
ဟိတ်။ ဣဿရော-ကို ဣဿရတ္တာ။ သမ္မန်။ ရညော။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

"အဇာတောယေဝ ရညော သတ္တု ဘဝိဿတီ"တိ နေမိတ္တကေဟိ နိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ **အဇာတသတ္တု**။

ဟိတ်။ ဘဝိဿတိ-ကို ဘဝိဿန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ရာဇကုမာရဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌော-ကို နိဒ္ဒိဋ္ဌတ္တာ။ သမ္မန်။ ယဿ မာဂဓဿ ရညော။ (ကမ္မတ္ထ) နေရင်း

အမှာ။ "ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော"ဟူသော ပါဋိတော်ကို ရှု၍ = မာဂဓော, အဇာတသတ္တု, ဝေဒေဟိပုတ္တော ပုဒ်တို့ကို ဟိတ်ပြင်ခဲ့သော် ယင်းပုဒ်တို့၏ ဝိသေသျဖြစ်သော ရာဇာကို ရညောဟု ပြင်၍ သမ္မန်ခံပါ။

တသ္မိံ ကိရ ကုစ္ဆိဂတေ ဒေဝိယာ ဧဝရူပေါ ဒေါဟဋ္ဌော ဥပ္ပဇ္ဇိ "အဟော ဝတာဟံ ရညော ဒက္ခိဏဗာဟု-လောဟိတံ ပိဝေယျ"နွှိ။

ဟိတ်။ ကုစ္ဆိဂတေ-ကို ကုစ္ဆိဂတတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ ရညော။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

ဟိတ်။ ဥပ္ပဇ္ဇိ-ကို ဥပ္ပန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ ဒေါဟဋ္ဌဿ။ (ကတွတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၁၂၇-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဝိတ္ထာရကထာနယော **ခန္ဓကေ** အာဂတော၊ အာဂတတ္တာ ပန သဗ္ဗံ နဝုတ္တန္တိ။

ဟိတ်။ အာဂတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝိတ္ထာရကထာနယဿ။ (ကတွတ္ထ) ပခုက္ကူ

ဘဂဝတော ဒဿနာရဟဿ ကမ္မဿ အကတတ္တာ ဇေတဝနေ ပေါက္ခရဏီသမီပေယေဝ ဒွေဓာ ဘိန္နံ ပထဝိံ ပဝိသိတွာ မဟာနိရယေ ပတိဋ္ဌိတော။

ဟိတ်။ အကတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဒဿနာရဟဿ ကမ္မဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဝေဒေဟီတိ ပန ပဏ္ဍိတာဓိဝစနမေတံ။

ဟိတ်။ ပဏ္ဍိတာဓိဝစနံ-ကို ပဏ္ဍိတာဓိဝစနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝေဒေဟီတိ ဧတဿ ဝစနဿ။ (ကတွတ္ထ)

"ဝေဒေဟိကာ ဂဟပတာနီ, အယျော အာနန္ဒော ဝေဒေဟမုနီ"တိ။

ဟိတ်။ ဝေဒေဟိကာ-ကို ဝေဒေဟိကတ္တာ။ သမ္မန်။ ဂဟပတာနိယာ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

ဝိဒန္တိ ဧတေနာတိ **ဝေဒေါ**၊ ဉာဏဿေတံ အဓိဝစနံ။

ဟိတ်။ ဝိဒန္တိ-ကို ဝိဒန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဉာဏသမ်ဂီနံ ပုဂ္ဂလာနံ။ (ကတွတ္ထ) ပခုက္ကူ

ဟိတ်။ အဓိဝစနံ-ကို အဓိဝစနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝေဒေါတိ ဧတဿ ဝစနဿ။ (ကတွတ္ထ)

ကျရှုံးခြင်းလား? လှေကားထစ်လား? စဉ်းစား။

http://www.dhammadownload.com

ဝေဒေဟိယာ ပုတ္တော **ဝေဒေဟီပုတ္တော**။

ဟိတ်။ ပုတ္တော-ကို ပုတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အဇာတသတ္တုရညော။ (ကတ္တုတ္ထ)

အမှာ။ ဝေဒေဟိယာ ပုဒ်ကား ပုတ္တ ဟူသော ဘာဝယောဂပုဒ်၌သာ စာစပ်ရ၍ တ္တပစ္စည်း၌ မစပ်ရသဖြင့် အသား လွတ်ဝင်လာသော သမ္မန်ပုဒ်သာ ဖြစ်သောကြောင့် "အလွတ်သမ္မန်"သာ ဖြစ်၏။

(နိယ်) အလွတ်သမ္မန်၊ စပ်ရန် မူချ၊ ရှာဖွေကြမူ၊ ဘာဝယောဂ၊ သမ္မန္နဓ၏၊ အန္တတ္ထတွင် စပ်ရမြဲ။ (ဘုရားကြီး)

(၎၊ နှာ ၁၂၇+၁၂၈-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဥပဝသန္တိ ဇတ္ထာတိ **ဥပေါသထော**။ **ဥပဝသန္တီ**တိ သီလေန ဝါ အနသနေန ဝါ ဥပေတာ ဟုတ္တွာ ဝသန္တီတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ ဥပေတာ-ကို ဥပေတတ္တာ။ သမ္မန်။ သပ္ပုရိသာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထုဒ္ဒါရော --- "အာယာမာဝုသော ။ပ။ ဥပဝသိတဗ္ဗဒိဝသော။ ကျဓပိ သောဇဝ အဓိပ္ပေတော။

ဟိတ်။ အတ္ထုဒ္ဒါရော-ကို အတ္ထုဒ္ဒါရတ္တာ။ သမ္မန်။ ကျမဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) လိင်္ဂတ် ပုဒ်မှန်၊ ဟိတ်ပြင်ပြန်၊ သမ္မန် တုလျတ်။

ဟိတ်။ အဓိပ္ပေတော-ကို အဓိပ္ပေတတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿေဝ ဥပဝသိတဗ္ဗဒိဝသဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(၎၊ နှာ ၁၂၈-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

သော ပနေသ အဋ္ဌမီ စာတုဒ္ဒသီ ပန္နရသီဘေဒေန တိဝိဓော။ တသ္မာ သေသဒွယနိဝါရဏတ္ထံ "ပန္နရသေ"တိ ဝုတ္တံ။

ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို အစွဲနှင့်တကွ = တသ္မာ တိဝိဓတ္တာ။

သမ္မန်။ တဿ ဇတဿ ဥပေါသထ ဒိဝသဿ (ဝါ) တဿ ဇတဿ ဥပဝသိတဗ္ဗဒိဝသဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) တသ္မာ နောင်၊ ဟိတ်ကိုဆောင်၊ ဟိတ်ကောင် ကတ်,ကံ၊ ခံ သမ္မန်။

ကောမုဒီယာတိ ကုမုဒဝတီယာ။ တဒါ ကိရ ကုမုဒါနိ သုပုပ္ဖိတာနိ ဟောန္တိ၊ တာနိ ဇတ္ထ သန္တီတိ **ကောမုဒီ**။

ဟိတ်။ သုပုပ္ဖိတာနိ-ကို သုပုပ္ဖိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ကုမုဒါနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) ဝိကတိ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ပကတိကြဲ။

စာတုမာသိနီယာတိ စာတုမာသိယာ။ သာ ဟိ စတုန္နံ မာသာနံ ပရိယောသာနဘူတာတိ **စာတုမာသီ**။

ဟိတ်။ ပရိယောသာနဘူတာ-ကို ပရိယောသာနဘူတတ္တာ။ သမ္မန်။ တာယ ရတ္တိယာ။ (ကတ္တုတ္ထ)

မာသပုဏ္ဏတာယ, ဥတုပုဏ္ဏတာယ, သံဝစ္ဆရပုဏ္ဏတာယ ပုဏ္ဏာ သမ္မဏ္ဏာတိ **ပုဏ္ဏာ**။

ဟိတ်။ မာသပုဏ္ဏတာယ, ဥတုပုဏ္ဏတာယ, သံဝစ္ဆရပုဏ္ဏတာယ။

သမ္မန်။ ပခုဏ္ဏူအလို = ရတ္တိယာ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အမှာ။ နေရင်းနိသျကို ရှုံ့ ပုဏ္ဏမိယာဟုလည်း ဆရာတို့ သမ္မန် ခံကြသေး၏။

http://www.dhammadownload.com

ရာဇာမစ္စပရိဝုတောဘုတိ ။ပ။ ရာဇာမစ္စေဟိ ပရိဝုတောတိ အတ္ထော။
ဟိတ်။ ပရိဝုတော–ကို ပရိဝုတတ္တာ။ သမ္မန်။ ရညော မာဂဓဿ အဇာတသတ္တုဿ ဝေဒေဟိပုတ္တဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
သတိ။ "ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ။ပ။ ရာဇာမစ္စပရိဝုတော"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ဥပရိပါသာဒဝရဂတောဘုတိ ပါသာဒဝရဿ ဥပရိဂတော။ မဟာရဟေ သမုဿိတသေတစ္ဆတ္တေ ကဉ္စနာသနေ နိသိန္နော ဟောတိ။
ဟိတ်။ မဟာရဟေ–ကို မဟာရဟတ္တာ၊ သမုဿိတသေတစ္ဆတ္တေ–ကို သမုဿိတသေတစ္ဆတ္တတ္တာ။
သမ္မန်။ ကဉ္စနာသနဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။
သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

ကသ္မာ နိသိန္နော? နိဒ္ဒါဝိနောဒနတ္ထံ။
ဟိတ်။ နိဒ္ဒါဝိနောဒနတ္ထံ–ကို နိဒ္ဒါဝိနောဒနတ္တာ။ သမ္မန်။ အဇာတသတ္တုနော ရညော။ (ကတ္တုတ္ထ)

အယဉ္ဟိ ရာဇာ ပိတရိ ဥပက္ကန္တဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ "နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိဿာမီ"တိ နိမိလိတမတ္တေသု ယေဝ အင်္ဂီသု သတ္တိသတအဗ္ဘာဟတော ဝိယ ကန္ဒမာနောယေဝ ပဗုဇ္ဈိ။
ဟိတ်။ နိမိလိတမတ္တေသု–ကို နိမိလိတမတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အင်္ဂီနံ။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယ်) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

တေနဿ အမနာပါ နိဒ္ဒါ၊ ဣတိ နိဒ္ဒါဝိနောဒနတ္ထံ နိသိန္နော။
ဟိတ်။ အမနာပါ–ကို အမနာပတ္တာ။ သမ္မန်။ နိဒ္ဒါယ။ (ကမ္မတ္ထ)
ဟိတ်။ ဣတိ–ကို အစ္ဆဲနှင့်တကွ = ဣတိ ဘသ္မာ အမနာပတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမဿ ရညော။ (ကတ္တုတ္ထ) ဘာဋီ

တသ္မိံ ဒိဝသေ နက္ခတ္တံ သဃ်ုဋ္ဌံ ဟောတိ ။ပ။ နက္ခတ္တကီဠံ အနုဘဝမာနေန မဟာဇနေန သမာကိဏ္ဏံ ဟောတိ ဣတိ နက္ခတ္တဒိဝသတာယပိ နိသိန္နောတိ ဝဒန္တိ။
ဟိတ်။ နက္ခတ္တဒိဝသတာယ။ သမ္မန်။ တဿ ဒိဝသဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
အမှာ။ အချို့ဆရာတို့က = ရတ္တိယာဟုလည်း သမ္မန် ခံကြသေး၏။

(ဌ၊ နှာ ၁၂၉–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဥဒါနံ ဥဒါနေသီတိ ဥဒါဟာရံ ဥဒါဟရိ။ ယထာ ဟိ ယံ တေလံ မာနံ ဂဟေတုံ နာ သက္ကောတိ, ဝိဿန္ဒိတွာ ဂစ္ဆတိ၊ တံ "အဝသေကော"တိ ဝုစ္စတိ။
ဟိတ်။ ဂစ္ဆတိ–ကို ဂစ္ဆန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ယဿ တေလဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ။
ဟိတ်။ အဝသေကော–ကို အဝသေကတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ တေလဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

ယဉ္စ ဇလံ တဠာကံ ဂဟေတုံ နာ သက္ကောတိ, အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ ဂစ္ဆတိ၊ တံ "သြဃော"တိ ဝုစ္စတိ။
ဟိတ်။ ဂစ္ဆတိ-ကို ဂစ္ဆန္တွတ္တာ။ သမ္မန်။ ယသ ဇလသ။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ သြဃော-ကို သြဃတ္တာ။ သမ္မန်။ တသ ဇလသ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဇဝမေဝ ယံ ပိတိဝစနံ ဟဒယံ ဂဟေတုံ နာ သက္ကောတိ, အဓိကံ ဟုတွာ အန္တော အသဏ္ဌာဟိတွာ ဗဟိ နိက္ခမတိ၊ တံ "**ဥဒါန**"န္တိ ဝုစ္စတိ။
ဟိတ်။ နိက္ခမတိ-ကို နိက္ခန္တွတ္တာ။ သမ္မန်။ ယသ ပိတိဝစနသ။ (ကတွတ္ထ)

ဇဝရူပံ ပိတိမယံ ဝစနံ နိစ္ဆာရေသီတိ အတ္ထော။
ဟိတ်။ ပိတိမယံ-ကို ပိတိမယတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝစနသ။ (ကတွတ္ထ)

ဒေါသိနာတိ ဒေါသာပဂတာ။ အဇ္ဈာ, မဟိကာ, ရူမော, ရဇော, ရာဟူတိ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ ဝိရဟိတာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
ဟိတ်။ ဒေါသာပဂတာ-ကို ဒေါသာပဂတတ္တာ၊ ဝိရဟိတာ-ကို ဝိရဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ရတ္တိယာ။ (ကတွတ္ထ)
အမှာ။ "ရမဏီယာ ဝတ အဘိရူပါ ဝတ ဒဿနီယာ ဝတ ပါသာဒိကာ ဝတ လက္ခညာ ဝတ ဘော ဒေါသိနာ ရတ္တိ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို ရှု၍ = ရမဏီယာ, အဘိရူပါ, ဒဿနီယာ, ပါသာဒိကာ, လက္ခညာ, ဒေါသိနာ ပုဒ်တို့ကို ဟိတ်ပြင်ခဲ့သော် သမ္မန်ကို "ရတ္တိယာ"ဟုသာ ခံပါ။

သာ ဟိ မဟာဇနဿ မနံ ရမယတီတိ **ရမဏီယာ**။ ဝုတ္တဒေါသဝိမုတ္တာယ စန္ဒပ္ပဘာယ သြဘာသိတတ္တာ အတိ ဝိယ သုရူပါတိ **အဘိရူပါ**။ ဒဿိတုံ ယုတ္တာတိ **ဒဿနီယာ**။
ဟိတ်။ သြဘာသိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ယာယ ရတ္တိယာ။ (ကတွတ္ထ ၊ဝါ- ကမ္မတ္ထ)
အမှာ။ သြဘာသိတတ္တာ ဟိတ်ပုဒ်ကို သုရူပါ၌ စပ်ခိုက် ပစ္စယတ္ထသည် ကတွတ္ထ ဖြစ်၏။ ဒဿိတုံ ယုတ္တာ၌ စပ်မူကား ပစ္စယတ္ထသည် ကမ္မတ္ထ ဖြစ်၏။

သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါတိ သမိတပါပတာယ သမဏော၊ ဗာဟိတပါပတာယ ဗြာဟ္မဏော။
ဟိတ်။ သမိတပါပတာ်ယ။ သမ္မန်။ အရိယသမဏသ (ဝါ) ပရမတ္ထသမဏသ။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ ဗာဟိတပါပတာယ။ သမ္မန်။ အရိယဗြာဟ္မဏသ။ (ကတွတ္ထ)
သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အသတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

ယံ နော ပယိရုပါသတောတိ ဝစနဗျတ္တယော ဇသ။
ဟိတ်။ ဝစနဗျတ္တယော-ကို ဝစနဗျတ္တယတ္တာ။ သမ္မန်။ ပယိရုပါသတောတိ ဇတသ သဒ္ဒသ။ (ကတွတ္ထ)

သယံ ဒဿနာယ ဥပဂန္တုံ နာ သက္ကောတီတိ? အာမ နာ သက္ကောတိ။ ကသ္မာ? မဟာပရာဓတာယ။
ဟိတ်။ မဟာပရာဓတာယ။ သမ္မန်။ အသ အဇာတသတ္တုသ ဝေဒေဟိပုတ္တသ ရညော။ (ကတွတ္ထ) ပခုက္ကု

http://www.dhammadownload.com

တေန ဟိ ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာကော အံရိယသာဝကော အတ္တနော ပိတာ မာရိတော။
ဟိတ်။ မာရိတော–ကို မာရိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ပိတုနော။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယ်) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ့။

အထ ကသ္မာ တုဏှီ အဟောသီတိ? ဝိက္ခေပပစ္ဆေဒနတ္ထံ။
ဟိတ်။ ဝိက္ခေပပစ္ဆေဒနတ္ထံ–ကို ဝိက္ခေပပစ္ဆေဒနတ္ထာ။ သမ္မန်။ ဇဝကဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၁၃၀–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တတ္ထ **ပူရဏော**တိ တဿ သတ္ထုပဋိညဿ နာမံ။ **ကဿပေါ**တိ ဂေါတ္တံ။ သော ကိရ အညတရဿ ကုလဿ ဧကူနဒါသသတံ ပူရယမာနော ဇာတော။
ဟိတ်။ ပူရယမာနော–ကို ပူရယမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ ပူရဏကဿပဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

မင်္ဂလဒါသတ္တာ စဿ "ဒုက္ကဋ"န္တိ ဝတ္တာ နတ္ထိ, "အကတံ ဝါ န ကတ"န္တိ။
ဟိတ်။ မင်္ဂလဒါသတ္တာ။ သမ္မန်။ အဿ ပူရဏကဿပဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
အမှာ။ မင်္ဂလဒါသတ္တာ ဟိတ်၏ ဆိုက်ရာ ကြိယာကား နတ္ထိတည်း။ ယင်းနတ္ထိကြိယာ၏ ကတ္တားကား = ဝတ္တာတည်း။ "ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား,,ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း" နိယ်အရ ဝတ္တာကို ဝတ္တာနံဟု သမ္မန်ခံရလိမ့်မည်။ ယင်းသို့ခံက ဘာဝယောဂပုဒ်နှင့် သမ္မန်ခံထားသော ပုဒ်တို့သည် အရကွဲနေ၍ မှန်ကန်မှု မရှိ။ ထို့ကြောင့် ဝတ္တာကို သမ္မန်မခံရ။ ဘာဝယောဂပုဒ်နှင့် အရတူသော ဝါကျ၌ တိုက်ရိုက်ရှိသော "အဿ"ကိုသာ အစွဲနှင့်တကွ သမ္မန်ခံရမည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းနိယ်ကို "ယေဘုယျနိယ်" ဟုသာ မှတ်ပါ။
ဟိတ်။ နတ္ထိ–ကို နတ္ထိတာယ။ သမ္မန်။ ဝဒန္တာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အာစာရသိက္ခာပနဝသေန တဿ ဂဏ္ဌဿ အာစရိယောတိ **ဂဏာစရိယော**။ **ဉာတော**တိ ပညာတော ပါကဋော။
ဟိတ်။ အာစရိယော–ကို အာစရိယတ္တာ၊ ပါကဋော–ကို ပါကဋတ္တာ။
သမ္မန်။ ဣမဿ ပူရဏဿ ကဿပဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
အမှာ။ "အယံ ဒေဝ ပူရဏော ကဿပေါ သင်္ဃီ စေဝ ဂဏီ စ ဂဏာစရိယော စ ဉာတော"ဟူသော ပါဠိတော်ကို ရှု၍ = သင်္ဃီ, ဂဏီ, ဂဏာစရိယော, ဉာတော ပုဒ်တို့သည် လိင်္ဂတ်ပုဒ်များ ဖြစ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် ယင်းပုဒ် တို့ကို ဟိတ်ပြင်ခဲ့သော် ယင်းပုဒ်တို့၏ တုလျတ်ပုဒ်များ ဖြစ်ကုန်သော အယံ ပူရဏော ကဿပေါကို "ဣမဿ ပူရဏဿ ကဿပဿ"ဟု သမ္မန်ခံပါ။ ပစ္စယတ္ထကိုကား "ကတ္တုတ္ထ"ဟု ဖြေပါ။

(ဌ၊ နှာ ၁၃၀+၁၃၁–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

"အပ္ပိစ္ဆတာယ ဝတ္ထမ္မိ နာ နိဝါသေတီ"တိ ဧဝံ သမုဂ္ဂတော ယသော အဿ အတ္ထီတိ **ယသဿီ**။
ဟိတ်။ အပ္ပိစ္ဆတာယ။ သမ္မန်။ (ယသဿီနော ဣမဿ) ပူရဏဿ ကဿပဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား,, ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း။ (ယေဘုယျ)

http://www.dhammadownload.com

(၅၊ ၌ ၁၃၁-လာ ဟိတ်, သမ္မုန်)

ဗဟုဇနသဿတိ အသုတဝတော အန္ဓဗာလပုထုဇ္ဇနဿ။ ပဗ္ဗဇိတတော ပဋ္ဌာယ အတိက္ကန္တာ ဗဟူ ရတ္တိယော ဇာနာတီတိ **ဝဇ္ဇည်**။

ဟိတ်။ အသုတဝတော-ကို အသုတဝန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အန္ဓဗာလပုထုဇ္ဇနဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

အစိရပဗ္ဗဇိတဿ ဟိ ကထာ သြကပ္ပနီယာ နာ ဟောတိ၊ တေနာဟ "စိရပဗ္ဗဇိတော"တိ။
ဟိတ်။ သြကပ္ပနီယာ-ကို သြကပ္ပနီယတ္တာ။ သမ္မန်။ ကထာယ။ (ကမ္မတ္ထ)
ဟိတ်။ အာဟ-ကို ဗြူဝန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အမစ္စဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဝယောအနုပ္ပတ္တောတိ ပစ္ဆိမဝယံ အနုပ္ပတ္တော။ ဣဒံ ဥဘယမ္ပိ "ဒဟရဿ ကထာ သြကပ္ပနီယာ နာ ဟောတီ"တိ ဧတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။
ဟိတ်။ အနုပ္ပတ္တော-ကို အနုပ္ပတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ပူရဏဿ ကဿပဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
ဟိတ်။ သြကပ္ပနီယာ-ကို သြကပ္ပနီယတ္တာ။ သမ္မန်။ ကထာယ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဧတ္ထ ပန **မဂ္ဂလီ**တိ တဿ နာမံ။ ဂေါသာလာယ ဇာတတ္တာ **ဂေါသာလော**တိ ဒုတိယံ နာမံ။
ဟိတ်။ ဇာတတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ မဂ္ဂလိနော။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား, ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း။ (ယေဘုယျ)

(၅၊ ၌ ၁၃၂-လာ ဟိတ်, သမ္မုန်)

တတ္ထ **ကေသကမ္မလော နာမ** မနုဿကေသေဟိ ကတကမ္မလော။ တတော ပဋိကိဋ္ဌတရံ ဝတ္ထုံ နာမ နတ္ထိ။
ဟိတ်။ ပဋိကိဋ္ဌတရံ-ကို ပဋိကိဋ္ဌတ္တာ။ သမ္မန်။ ကေသကမ္မလဿ။ (ကမ္မတ္ထ)
ဟိတ်။ နတ္ထိ-ကို နတ္ထိတာယ။ သမ္မန်။ ဝတ္ထုဿ နာမ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ပကုဓောတိ တဿ နာမံ။ **ကစ္စာယနော**တိ ဂေါတ္တံ။ ဣတိ နာမဂေါတ္တံ သံသန္ဒိတွာ "ပကုဓော ကစ္စာယနော"တိ ဝုစ္စတိ။ သီတုဒကပဋိက္ခိတ္တကော ဇသ၊ ဝစ္စံ ကတွာပိ ဥဒကကိစ္စံ နာ ကရောတိ၊ ဥဏ္ဟောဒကံ ဝါ ကဋ္ဌိယံ ဝါ လဘိတွာ ကရောတိ၊ နဒိံ ဝါ မဂ္ဂေါဒကံ ဝါ အတိက္ကမ္မ "သီလံ မေ ဘိန္နံ"ဣတိ ဝါလိကာထူပံ ကတွာ သီလံ အဓိဋ္ဌာယ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝရူပေါ နိသိရိကလဒ္ဓိကော ဇသ။
ဟိတ်။ သီတုဒကပဋိက္ခိတ္တကော-ကို သီတုဒကပဋိက္ခိတ္တကတ္တာ၊ ကတွာ-တို့ကို ကတတ္တာ၊ နိသိရိကလဒ္ဓိကော-ကို နိသိရိကလဒ္ဓိကတ္တာ။ သမ္မန်။ ဇသကို အစ္ဆဲနှင့်တကွ = ဇတဿ ပကုဿ ကစ္စာယနဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အမှာကံ ဂဏ္ဟနကိလေသော ပလိဗုန္ဓနကိလေသော နတ္ထိ၊ ကိလေသဂဏ္ဟရဟိတာ မယန္တိ ဧဝံဝါဒိတာယ လဒ္ဓနာမဝသေန **နိဂဏ္ဌော**။ နာဋ္ဌဿ ပုတ္တော **နာဋပုတ္တော**။
ဟိတ်။ နတ္ထိ-ကို နတ္ထိတာယ။ သမ္မန်။ ဂဏ္ဟနကိလေသဿ ပလိဗုန္ဓနကိလေသဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
ဟိတ်။ ကိလေသဂဏ္ဟရဟိတာ-ကို ကိလေသဂဏ္ဟရဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ အမှာကံ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ဝိကတိ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ပကတိကြ်။
ဟိတ်။ ဧဝံဝါဒိတာယ။ သမ္မန်။ နိဂဏ္ဌဿ နာဋပုတ္တဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

ဧသ နာဂဝသံ ပိဝိတွာ ဠိတော သုပဏ္ဏော ဝိယ တုဏ္ဍိဘူတော။
ဟိတ်။ ဠိတော-ကို ဠိတတ္တာ။ သမ္မန်။ သုပဏ္ဏသ။ (ကတ္တုတ္ထ)
ဟိတ်။ တုဏ္ဍိဘူတော-ကို တုဏ္ဍိဘူတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတသ ဇိဝကသ။ (ကတ္တုတ္ထ)
အမှာ။ ဤ ဧတသ ဇိဝကသကား ဥပမေယျပက္ခကို ရှု၍ ခံခြင်းဖြစ်၏။ ဥပမာနပက္ခကို ရှု၍ သမ္မန်ခံပါဟု မေးသော် "သုပဏ္ဏသ"ဟု ဖြေပါ။
သတိ။ ပမာ, ပမေ၊ ဤနှစ်ထွေ၊ ပမေ ပမာန။

(၎၊ နှာ ၁၃၃-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ကလျာဏောတိ ကလျာဏဂုဏသမန္နာဂတော၊ သေဋ္ဌောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ကိတ္တိသဒ္ဒေါ**တိ ကိတ္တိယေဝ၊ ထုတိယောသော ဝါ။ **အဇ္ဈုဂ္ဂတော**တိ သဒေဝကံ လောကံ အဗ္ဘောတ္ထရိတွာ ဥဂ္ဂတော။
ဟိတ်။ ကလျာဏဂုဏသမန္နာဂတော-ကို ကလျာဏဂုဏသမန္နာဂတတ္တာ။ သမ္မန်။ ကိတ္တိသဒ္ဒသ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။
ဟိတ်။ အဇ္ဈုဂ္ဂတော-ကို အဇ္ဈုဂ္ဂတတ္တာ၊ ဥဂ္ဂတော-ကို ဥဂ္ဂတတ္တာ။ သမ္မန်။ ကလျာဏသ ကိတ္တိသဒ္ဒသ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ။
သတိ။ "ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဇ္ဈုဂ္ဂတော"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

တတ္ထ အာရကတ္တာ၊ အရီနံ, အရာနဉ္စ ဟတတ္တာ၊ ပစ္စယာဒီနံ အရဟတ္တာ၊ ပါပကရဏေ ရဟာဘာဝါတိ ကမေဟိ တာဝ ကာရဏေဟိ သော ဘဂဝါ အရဟန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။
ဟိတ်။ အာရကတ္တာ, အရဟတ္တာ။ သမ္မန်။ တသ ဘဂဝတော။ (ကတ္တုတ္ထ)
ဟိတ်။ ဟတတ္တာ။ အရီနံ, အရာနံ။ (ကမ္မတ္ထ) ဋီသစ်၊ နေရင်း၊ ပခုက္ကု၊ ဘာဋီ (တစ်နည်း) သမ္မန်။ တသ ဘဂဝတော။ (ကတ္တုတ္ထ) သီ၊ ဂဏ္ဌိ
အမှာ။ ဤနေရာ၌ အာစရိယပါစရိယတို့ ဝါဒကွဲကြ၏။ စာရေးသူကတော့ = ပနည်းကိုသာ ကြိုက်နှစ်သက်၏။

(၎၊ နှာ ၁၃၄-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ရညောပိ ဘဂဝတော ဂုဏကထံ သုဏန္တသ သကလသရီရံ ပဗ္ဗဝဏ္ဏာယ ပီတိယာ နိရန္တရံ ဖုဋ္ဌံ အဟောသိ။ သော တခ်ဏညေဝ ဂန္ဓကာမော။
ဟိတ်။ ဖုဋ္ဌံ-ကို ဖုဋ္ဌတ္တာ။ သမ္မန်။ သကလသရီရသ။ (ကမ္မတ္ထ)
ဟိတ်။ ဂန္ဓကာမော-ကို ဂန္ဓကာမတ္တာ။ သမ္မန်။ တသ အဇောတသတ္တုသ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟတ္ထိယာနာနိတိ အနေကေသု အသရထာဒီသု ယာနေသု ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ ဟတ္ထိယာနံ ဥတ္တမံ၊ ဥတ္တမသသန္တိကံ ဥတ္တမယာနေနေဝ ဂန္တုဇ္ဇန္တိ စ။
ဟိတ်။ အနေကေသု-ကို အနေကတ္တာ။ သမ္မန်။ အသရထာဒီနံ ယာနာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။
ဟိတ်။ ဝိဇ္ဇမာနေသု-ကို ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ အနေကေသံ အသရထာဒီနံ ယာနာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။
ဟိတ်။ ဥတ္တမံ-ကို ဥတ္တမတ္တာ။ သမ္မန်။ ဟတ္ထိယာနသ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြံ။

http://www.dhammadownload.com

နိဗ္ဗုတေဟေဝ ယာနေဟိ ဂန္တဗ္ဗန္တိ စ စိန္တယိတွာ "ဟတ္ထိယာနာနီ"တိ အာဟ။
ဟိတ်။ အာဟ-ကို ဗြူဝန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အဇာတသတ္တုရညော။ (ကတွတ္ထ)

အာရောဟဏီယန္တိ အာရောဟဏယောဂ္ဂံ၊ ဩပဂုယ္ဟန္တိ အတ္ထော။
ဟိတ်။ အာရောဟဏီယံ-ကို အာရောဟဏီယတ္တာ။ သမ္မန်။ နာဂသ။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။
သတိ။ "ရညော စ အာရောဟဏီယံ နာဂံ"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

ကိံ ပနေသ ရညာ ဝုတ္တံ အကာသိ, အဝုတ္တန္တိ? အဝုတ္တံ။ ကသ္မာ? ပဏ္ဍိတတာယ။
ဟိတ်။ ပဏ္ဍိတတာယ။ သမ္မန်။ ဧသ-ကို အစွဲနှင့်တကွ = ဧတသ ဇီဝကသ။ (ကတွတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၁၃၅-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဥက္ကာသု ဓာရိယမာနာသုတိ ဒဏ္ဍဒီပိကာသု ဓာရိယမာနာသု။
ဟိတ်။ (သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ) ဓာရိယမာနာသု-ကို ဓာရိယမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဥက္ကာနံ။ (ကမ္မတ္ထ)
ဟိတ်။ (သံဝဏ္ဏနာ) ဓာရိယမာနာသု-ကို ဓာရိယမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဒဏ္ဍဒီပိကာနံ။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

မဟဥ္စ ရာဇာနုဘာဝေနာတိ မဟတာ စ ရာဇာနုဘာဝေန။ **မဟစ္စာ**တိပိ ပါဋိ၊ မဟတိယာတိ အတ္ထော၊ လိင်္ဂ-ဝိပရိယာယော ဧသ။
ဟိတ်။ လိင်္ဂဝိပရိယာယော-ကို လိင်္ဂဝိပရိယာယတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတသ မဟစ္စာတိ သဒ္ဒသ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြံ။
အမှာ။ မူတင်ပါဋိ၌ လိင်္ဂဝိပရိယာသောဟု ရှိ၏။ မူချပါဋိ၌ကား လိင်္ဂဝိပရိယာယောဟုသာ ရှိ၏။ နိသျတို့၌ မူချပါဋိဖြင့်သာ ပြဆိုထား၏။ ထို့ကြောင့် ဤကျမ်း၌လည်း မူချပါဋိဖြင့်သာ ပြဆိုပါ၏။

ရာဇာနုဘာဝေါ ဝုစ္စတိ ရာဇိဒ္ဓိ။ ကာ ပနသ ရာဇိဒ္ဓိ?။
ဟိတ်။ ရာဇာနုဘာဝေါ-ကို ရာဇာနုဘာဝတ္တာ။ သမ္မန်။ ရာဇိဒ္ဓိယာ။ (ကမ္မတ္ထ)
ဟိတ်။ ရာဇာနုဘာဝေါ-၌ အာနုဘာဝေါ-ကို အာနုဘာဝတ္တာ။ သမ္မန်။ (တသ) ရညော။ (ကတွတ္ထ)

တသ ဟိ "အသုကဒိဝသံ ရာဇာ တထာဂတံ ဥပသင်္ကမိဿတီ"တိ ပဌမတရံ သံဝိဒဟနေ အသတိပိ တခ်ဏညေဝ ပဥ္စ ဣတ္ထိသတာနိ ပုရိသဝေသံ ဂဟေတွာ ပဋိမုက္ကဝေဌနာနိ အံသေ အာသတ္တခဂ္ဂါနိ မဏိဒဏ္ဍ-တောမရေ ဂဟေတွာ နိက္ခမိံသု။
ဟိတ်။ အသတိ-ကို အသန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ သံဝိဒဟနသ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။
ဟိတ်။ ပဋိမုက္ကဝေဌနာနိ-ကို ပဋိမုက္ကဝေဌနတ္တာ၊ အာသတ္တခဂ္ဂါနိ-ကို အာသတ္တခဂ္ဂတ္တာ။
သမ္မန်။ ပဥ္စန္နံ ဣတ္ထိသတာနံ။ (ကမ္မတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၃၆-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အဟုဒေဝ ဘယန္တိ ဧတ္ထ စိတ္တုတ္ကြာသဘယံ, ဉာဏဘယံ, အာရမ္မဏဘယံ, ဩတ္တပ္ပဘယန္တိ စတုဗ္ဗိဓံ ဘယံ။

ဟိတ်။ စတုဗ္ဗိဓံ-ကို စတုဗ္ဗိဓတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘယသဲ။ (ကတ္တုတ္ထ)

သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အသဲတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

"တေပိ တထာဂတဿ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ယေဘုယျေန ဘယံ သံဝေဂံ သန္တာသံ အာပဇ္ဇန္တိ"။

ဟိတ်။ သုတွာ-ကို သုဏန္တတ္တာ (ဝါ) ဝိသုဏန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ (ဒီဃာယုကာနံ ဒေဝါနံ)။ (ကတ္တုတ္ထ)

အမှာ။ ဋီသစ်၌ "တေပိတိ ဒီဃာယုကာ ဒေဝါ"ဟု ဖွင့်ထားသည်။

တေသု ဣဓ စိတ္တုတ္ကြာသဘယံ၊ အဟု အဟောသိတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ အဟု-ကို ဟောန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ စိတ္တုတ္ကြာသဘယသဲ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ အတ္ထော-ကို အတ္ထတ္တာ။ သမ္မန်။ အဟူတိ ပဒဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဆမ္ဘိတတ္တန္တိ ဆမ္ဘိတဿ ဘာဝေါ။ သကလသရီရစလနန္တိ အတ္ထော။ **လောမဟံသော**တိ လောမဟံသနံ၊ ဥဒ္ဓဂ္ဂတလောမတာတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ ဆမ္ဘိတတ္တံ (ဝါ) ဆမ္ဘိတတ္တာ။ သမ္မန်။ အဇာတသတ္တုနော ရညော။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ ဥဒ္ဓဂ္ဂလောမတာ။ သမ္မန်။ သကလသရီရသဲ။ (ကတ္တုတ္ထ) စာစဉ်+အောင်ပန်း+ဥယျာဉ် (တစ်နည်း) သမ္မန်။ အဇာတသတ္တုနော ရညော။ (ကတ္တုတ္ထ) ကိုင်းကုန်း

သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အသဲတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

(ဌ၊ နှာ ၁၃၇-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဣဓ ဘယလောမဟံသောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဟိတ်။ ဝေဒိတဗ္ဗော-ကို ဝေဒိတဗ္ဗတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘယလောမဟံသောတိ အတ္ထသဲ။ (ကမ္မတ္ထ)

တတ္ထ ပဗ္ဗတကူဋေန စန္ဒော ဆာဒိတော၊ ပဗ္ဗတစ္ဆာယာယ စ ရုက္ခစ္ဆာယာယ စ အန္ဓကာရံ အဟောသိတိ၊ တမ္မိ အကာရဏံ။ တဒါ ဟိ ဥက္ကာနံ သတသဟဿာနမ္ပိ ပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ။

ဟိတ်။ ဆာဒိတော-ကို ဆာဒိတတ္တာ။ သမ္မန်။ စန္ဒသဲ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယ်) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ။

ဟိတ်။ အကာရဏံ-ကို အကာရဏတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿပိ ဝစနဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) လိင်္ဂတ် ပုဒ်မှန်၊ ဟိတ်ပြင်ပြန်၊ သမ္မန် တုလျတ်။

အယံ ပန အပ္ပသဒ္ဒတံ နိဿာယ ဇီဝကေ အာသင်္ကာယ ဘီတော။

ဟိတ်။ အပ္ပသဒ္ဒတံ (ဝါ) အပ္ပသဒ္ဒတာ။ သမ္မန်။ အမ္ဗဝနဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) ဗဟုဗ္ဗီ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ အညကြံ။

ဟိတ်။ ဘီတော-ကို ဘီတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမဿ အဇာတသတ္တုနော ရညော။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ အာသင်္ကာယ။ သမ္မန်။ ဣမဿ အဇာတသတ္တုနော ရညော။ ကတ္တုတ္ထ။

(နိယ်) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ။

http://www.dhammadownload.com

ဇီဝကော ကိရဿ ဥပရိပါသာဒေ ယေဝ အာရောစေသိ "မဟာရာဇ အပ္ပသဒ္ဒကာမော ဘဂဝါ၊ အပ္ပသဒ္ဒေနေဝ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော"တိ။ တသ္မာ ရာဇာ တူရိယသဒ္ဒံ နိဝါရေသိ။

ဟိတ်။ အပ္ပသဒ္ဒကာမော–ကို အပ္ပသဒ္ဒကာမတာယ။ သမ္ဗန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

(နိယ်) လိင်္ဂ်တ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြ်ဲ။

ဟိတ်။ တသ္မာ–ကို တသ္မာ အာရောစိတတ္တာ။ သမ္ဗန်။ ဇီဝကဿ။ (ကတွတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၁၃၇+၁၃၈–လာ ဟိတ်, သမ္ဗန်)

မာ ဘာယိ မဟာရာဇာတိ ဇီဝကော "အယံ ရာဇာ မံ နံ ဇာနာတိ 'နာယံ ပရံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတီ'တိ၊ သစေ ခေါ ပန နံ နံ အဿာသေဿာမိ၊ ဝိနဿေယျာ"တိ စိန္တယိတွာ ဒဋ္ဌံ ကတွာ သမဿာသေန္တော **"မာ ဘာယိ မဟာရာဇာ"**တိ ဝတွာ **"နံ တံ ဒေဝါ"**တိအာဒိမာဟ။

ဟိတ်။ သမဿာသေန္တော–ကို သမဿာသေန္တတ္တာ။ သမ္ဗန်။ ဇီဝကဿ။ (ကတွတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၁၃၈–လာ ဟိတ်, သမ္ဗန်)

အဘိက္ကမာတိ အဘိမုခေါ ကမဂ္ဂ၊ ပဝိသာတိ အတ္ထော။ သကိ် ဝုတ္တေ ပန ဒဋ္ဌံ နံ ဟောတီတိ တရမာနောဝ ဒွိက္ခတ္တုံ အာဟ။

ဟိတ်။ ဝုတ္တေ–ကို ဝုတ္တတ္တာ။ သမ္ဗန်။ အဘိက္ကမ မဟာရာဇာတိ ဝစနဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

အမှာ။ အဘိက္ကမ မဟာရာဇာတိ ပဒဿဟု သမ္ဗန်ခံလည်း မှန်သည်သာတည်း။

(နိယ်) ပုဒ် လက္ခဏာ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏာဝန်တ ခံ။

ဧတေ မဏ္ဍလမာဠေ ဒီပါ ဈာယန္တီတိ မဟာရာဇ စောရဗလံ နာမ နံ ဒီပေ ဇာလေတွာ တိဋ္ဌတိ၊ ဧတေ စ မဏ္ဍလမာဠေ ဒီပါ ဧလန်တိ။

ဟိတ်။ ဧလန်တိ–ကို ဧလန္တတ္တာ။ သမ္ဗန်။ ဒီပါနံ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယ်) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြ်ဲ။

အထသ တာဝဒေဝ သကလသရီရတော သေဒါ မုစ္စိံသု၊ သာဋကာ ပီဠေတွာ အပနေတဗ္ဗာဝိယ အဟေသုံ။

ဟိတ်။ အပနေတဗ္ဗာ–ကို အပနေတဗ္ဗတ္တာ။ သမ္ဗန်။ ဥပမေယျပက္ခကို ရှသော် = သေဒါနံ။ (ကမ္မတ္ထ)
(တစ်နည်း) သမ္ဗန်။ ဥပမာနပက္ခကို ရှသော် = သာဋကာနံ။ (ကမ္မတ္ထ)

အမှာ။ ဥပမာနပက္ခကို ရှ၍ သမ္ဗန်ခံရာ၌ ဆရာတို့က = သာဋကာနံဟုသာ သမ္ဗန်ခံကြ၏။ စာရေးသူကမူ = ဥဒကာနံဟုသာ သမ္ဗန် ခံလို၏။ (ဝိမံသိတွာ ဂဟေတဗ္ဗာ)

သတိ။ ပမာ, ပမေ၊ ဤနှစ်ထွေ၊ ပမေ ပဓာန။

အတ္တနော အပရာဓံ သရိတွာ မဟာဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။

ဟိတ်။ သရိတွာ–ကို သရန္တတ္တာ။ သမ္ဗန်။ ရညော။ (ကတွတ္ထ)

သော ဥဇုကံ ဘဂဝတော သန္တိကံ ဂန္တ္ဝါ အသက္ကောန္တော ဇီဝကံ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ အာရာမစာရိကံ စရမာနော ဝိယ "ဣဒံ တေ သမ္မ ဇီဝက ဃုဋ္ဌု ကာရိတံ၊ ဣဒံ သုဋ္ဌု ကာရိတ"န္တိ ဝိဟာရဿ ဝဏ္ဏံ ဘဏမာနော အနုက္ကမေန **ယေန မဏ္ဍလမာဠဿ ဒ္ဝါရံ တေနုပသင်္ကမိ**။

ဟိတ်။ ဘဏမာနော–ကို ဘဏမာနတ္တာ။ သမ္ဗန်။ တဿ (ရညော)။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

"ကဟံ ပန သမ္မာ"တိ ကသ္မာ ပုစ္ဆိတိ။ ဧကေ တာဝ "အဇာနန္တော"တိ ဝဒန္တိ။
ဟိတ်။ အဇာနန္တော–ကို အဇာနန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမသ္မာ အဇာတသတ္တုရညော။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဘဂဝါ ဟိ အာကိဉ္စဂ်ဝရလက္ခဏော အနုဗျဉ္ဇနပဋိမဏ္ဍိတော ဆဗ္ဗဏ္ဏာဟိ ရသ္မီဟိ သကလံ အာရာမံ ဩဘာသေတွာ တာရာဂဏပရိဝုတော ဝိယ ပုဏ္ဏစန္ဒော ဘိက္ခုဂဏပရိဝုတော မဏ္ဍလမာဠမဗ္ဗေ နိသိန္နော။
ဟိတ်။ အာကိဉ္စဂ်ဝရလက္ခဏော–ကို အာကိဉ္စဂ်ဝရလက္ခဏတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတ္တုတ္ထ)

အယံ ပန အတ္တနော ဣဿရိယလီဠာယ ပုစ္ဆတိ။ ပကတိ ဟေသာ ရာဇကုလာနံ၊ ယံ ဇာနန္တာပိ အဇာနန္တာ ဝိယ ပုစ္ဆန္တိ။
ဟိတ်။ ဇာနန္တာ–ကို ဇာနန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ရာဇကုလာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(ဌ၊ ဈာ ၁၃၉–ဃာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမီတိ ယတ္ထ ဘဂဝါ တတ္ထ ဂတော၊ ဘဂဝတော သန္တိကံ ဥပဂတောတိ အတ္ထော။
ဟိတ်။ ဥပဂတော–ကို ဥပဂတတ္တာ။ သမ္မန်။ ရညော မာဂဓဿ အဇာတသတ္တုဿ ဝေဒေဟိပုတ္တဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
သတိ။ "အထ ခေါ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိတိ ဘဂဝန္တံ ဝါ ဘိက္ခုသံဃံ ဝါ အသဃ်ဋ္ဌယမာနော အတ္တနော ဌာတုံ အနုစ္ဆဝိကေ ဧကသ္မိံ ပဒေသေ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကောဝ အဋ္ဌာသိ။
ဟိတ်။ အသဃ်ဋ္ဌယမာနော–ကို အသဃ်ဋ္ဌယမာနတ္တာ။
သမ္မန်။ ရညော မာဂဓဿ အဇာတသတ္တုဿ ဝေဒေဟိပုတ္တဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတံ နာဋကပရိဝါရံ ဘဂဝတော အဘိမုခေ ဌိတံ ရာဇာနံ ဝါ ရာဇမရိသံ ဝါ ဧကဘိက္ခုပိ န ဩလောကေသိ။ သဗ္ဗေ ဘဂဝန္တံယေဝ ဩလောကယမာနာ နိသီဒိံသု။
ဟိတ်။ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတံ–ကို သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတတ္တာ၊ နာဋကပရိဝါရံ–ကို နာဋကပရိဝါရတ္တာ။
သမ္မန်။ ရညော ဝါ ရာဇမရိသာဃ ဝါ။ (ကမ္မတ္ထ)
ဟိတ်။ ဩလောကယမာနာ–ကို ဩလောကယမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ သဗ္ဗေသံ ဘိက္ခူနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ရာဇာ တေသံ ဥပသမေ ပသီဒိတွာ ဝိဂတပက်ံတာယ ဝိပ္ပသန္နရဟဒမိဝ ဥပသန္တိန္ဒြိယံ ဘိက္ခုသံဃံ ပုနပ္ပုနံ အနုဝိလောကေတွာ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။
ဟိတ်။ ဝိဂတပက်ံတာယ။ သမ္မန်။ ဝိပ္ပသန္နရဟဒဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အဟော ဝတ မေ ပုတ္တော ပဗ္ဗဇိတွာ ဣမေ ဘိက္ခူ ဝိယ ဥပသန္တော ဘဝေယျ။
ဟိတ်။ ဥပသန္တော–ကို ဥပသန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ပုတ္တဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
(နိယ်) ဝိကတိ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ပကတိကြ်။

http://www.dhammadownload.com

အယံ ပန ဘိက္ခုသံဃံ ဒိသွာ ပသန္နော ပုတ္တံ အနုဿရိ။
ဟိတ်။ ပသန္နော-ကို ပသန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမဿ ရညော။ (ကတွတ္ထ)

ဘိက္ခုသံဃံ ဒိသွာ ပုတ္တံ အနုဿရမာနော ဧသ ဧဝမာဟ။
ဟိတ်။ အနုဿရမာနော-ကို အနုဿရမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတဿ ရညော။ (ကတွတ္ထ)

အပိ စ ပုတ္တေ အာသင်္ကာယ တဿ ဥပသမံ ဣစ္ဆမာနောပေသ ဧဝမာဟ။
ဟိတ်။ အာသင်္ကာယ။ သမ္မန်။ ဧတဿ အဇာတသတ္တုနော ရညော။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ ဣစ္ဆမာနော-ကို ဣစ္ဆမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတဿ (အဇာတသတ္တုနော ရညော)။ (ကတွတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၁၄၀-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဘဂဝါ ကိရ ရညော ဝစီဘေဒေ အကတေယေဝ စိန္တေသိ "အယံ ရာဇာ အာဂန္ဓာ တုဏ္ဍီ နိရဝေါ ဌိတော ကိံနု ခေါ စိန္တေသီ"တိ။
ဟိတ်။ အကတေယေဝ-ကို အကတတ္တာယေဝ။ သမ္မန်။ ဝစီဘေဒဿ။ (ကမ္မတ္ထ)
ဟိတ်။ နိရဝေါ-ကို နိရဝတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမဿ ရညော။ (ကတွတ္ထ)
သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

အထဿ စိတ္တံ ဥတွာ "အယံ မယာ သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုံ အသက္ကောန္တော ဘိက္ခုသံဃံ အနုဝိလောကေတွာ ပုတ္တံ အနုဿရိ၊ နခေါ ပနာယံ မယိ အနာလပန္တေ ကိဉ္စိ ကထေတုံ သက္ခိဿတိ၊ ကရောမိ တေန သဒ္ဓိံ ကထာသလ္လာပ"န္တိ။
ဟိတ်။ အသက္ကောန္တော-ကို အသက္ကောန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမဿ အဇာတသတ္တုနော ရညော။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ အနာလပန္တေ-ကို အနာလပန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ မယိ-ကို မမ-ဟု ပြင်၍ခံပါ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

ဘဂဝါ ကိရ ရညော ဝစီဘေဒေ အကတေယေဝ စိန္တေသိ "အယံ ရာဇာ အာဂန္ဓာ တုဏ္ဍီ နိရဝေါ ဌိတော ကိံနု ခေါ စိန္တေသီ"တိ။ အထဿ စိတ္တံ ဥတွာ "အယံ မယာ သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုံ အသက္ကောန္တော ဘိက္ခုသံဃံ အနုဝိ-လောကေတွာ ပုတ္တံ အနုဿရိ၊ နခေါ ပနာယံ မယိ အနာလပန္တေ ကိဉ္စိ ကထေတုံ သက္ခိဿတိ၊ ကရောမိ တေန သဒ္ဓိံ ကထာသလ္လာပ"န္တိ။ တသ္မာ ရညော ဝစနာနန္တရံ "**အဂမာ ခေါ တွံ မဟာရာဇ ယထာပေမ**"န္တိ အာဟ။
ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို တသ္မာ စိန္တနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)
သတိ။ တသ္မာ ပုဒ်သည် အာကာရဝါကျ၏ အပြင်ဘက်၌ ရှိ၏။ "အတွင်းနေ အတွင်းစပ်၊ အပြင်နေ အပြင်စပ်" ဟူသော ဆိုရိုးစကားအရ အာကာရဝါကျ၏ အပြင်ဘက်၌ရှိသော တသ္မာ ပုဒ်ကို အာကာရဝါကျ၏ အပြင်ဘက်၌ရှိသော ပုဒ်တို့နှင့်သာ တွဲစပ်ရမည်ကို သတိပြု။
ဟိတ်။ အာဟ-ကို ဗြူဝန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

ဘိက္ခုသံဃဿ အဒ္ဓလိ ပဏာမေတ္ဝာတိ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ "ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ ဣတော စိတော စ ဂန္ဟာ ဘိက္ခုသံဃံ ဝန္ဒန္တေန စ ဘဂဝါ ပိဋ္ဌိတော ကာတဗ္ဗော ဟောတိ၊ ဂရုကာရောပိ စေသ နု ဟောတိ။

ဟိတ်။ ကာတဗ္ဗော–ကို ကာတဗ္ဗတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ့။

ဟိတ်။ ဂရုကာရော–ကို ဂရုကာရတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတဿ အဇာတသတ္တုဿ ရညော။ (ကတ္တုတ္ထ)

အမှာ။ အချို့ဆရာတို့က = အဿ ဘဂဝတောဟု သမ္မန်ခံ၍ ပစ္စယတ္ထကိုကား ကမ္မတ္ထဟု ကြံကြ၏။

(ဌ၊ နှာ ၁၄၁–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

"ပုစ္ဆ ယဒိ အာကင်္ခသိ၊ နု မေ ပဉ္စဝိဿဇ္ဇနေ ဘာရော အတ္ထိ"။

ဟိတ်။ ပုစ္ဆ–ကို ပုစ္ဆန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တဝ။ (ကတ္တုတ္ထ)

သဗ္ဗညုပဝါရဏံ ပဝါရေသိ အသာဓာရဏံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓအဂ္ဂသာဝကမဟာသာဝကေဟိ။

ဟိတ်။ အသာဓာရဏံ–ကို အသာဓာရဏတ္တာ။ သမ္မန်။ သဗ္ဗညုပဝါရဏာဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

တေ ဟိ "ယဒါကင်္ခသိ"တိ နု ဝဒန္တိ၊ "သုတ္တာ ဝေဒိဿာမာ"တိ ဝဒန္တိ။

ဟိတ်။ သုတ္တာ–ကို သုဏန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အမှာကံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အမှာ။ "ဝေဒိဿာမ"ဟူသော ကြိယာကို ရှု၍ ခံသည်။

(ဌ၊ နှာ ၁၄၂–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဧဝံ ဘဂဝတာ သဗ္ဗညုပဝါရဏာယ ပဝါရိတာယ အတ္တမနော ရာဇာ ပဉ္စံ ပုစ္ဆန္တော "ယထာ နု ခေါ ဣမာနိ ဘန္တေ"တိအာဒိမာဟ။

ဟိတ်။ ပုစ္ဆန္တော–ကို ပုစ္ဆန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အတ္တမနဿ ရညော။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ အတ္တမနော–ကို အတ္တမနတ္တာ။ သမ္မန်။ ရညော။ (ကတ္တုတ္ထ) နေရင်း

အမှာ။ အချို့ဆရာတို့က = သိပ္ပဖလဿ ဝါ, သာမညဖလဿ ဝါ–ဟုလည်း သမ္မန် ခံကြသေး၏။ မသင့်တန်ရာ။

သေယျထိဒံ။

ဟိတ်။ သေယျထာ–ကို သေယျထာတာယ။ သမ္မန်။ ဣမေသံ (သိပ္ပါနံ)။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြံ့။

တတ္ထ **ဟဒ္ဓုရောဟာ**တိ သဗ္ဗေပိ ဟတ္ထာစရိယဟတ္ထိဝေဒ္ဓဟတ္ထိမေဏ္ဍာဒယော ဒဿေတိ။

ဟိတ်။ ဒဿေတိ–ကို ဒဿေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ရညော။ (ကတ္တုတ္ထ)

ကုလားထိုင်နှစ်လုံး ထိုင်ဖို့ ကြိုးစားရင် ကြားထဲ လိမ်ကျလိမ့်မယ်။
တစ်လုံးကိုဘဲ ပြတ်ပြတ်သားသား ရွေး။

http://www.dhammadownload.com

အယဉ်ဿာဓိပ္ပါယော --- "ယထာ ဣမေသံ သိပ္ပူပဇီဝီနံ တံ တံ သိပ္ပံ နိဿာယ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သိပ္ပဖလံ ပညာယတိ၊ သက္ကာ နု ခေါ ဧဝံ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပညာပေတု"န္တိ။

ဟိတ်။ ပထမ = သန္ဒိဋ္ဌိကံ-ကို သန္ဒိဋ္ဌိကတ္တာ။ သမ္မန်။ သိပ္ပဖလဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ ဒုတိယ = သန္ဒိဋ္ဌိကံ-ကို သန္ဒိဋ္ဌိကတ္တာ။ သမ္မန်။ သာမညဖလဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

အမှာ။ သန္ဒိဋ္ဌိကံကို ဟိတ်ပြင်၍ သမ္မန်ခံခဲ့ပါဟု သာမညမေးသော် = သန္ဒိဋ္ဌိကတ္တာဟု ဟိတ်ပြင်ပြီး သမ္မန်ကို "သိပ္ပဖလဿ သာမညဖလဿ"ဟု ပေါင်း၍ ခံပါ။

(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

ပိဏ္ဍဒါယကာတိ သာဟသိကမဟာယောဓာ။ တေ ကိရ ပရသေနံ ပဝိသိတွာ ပရသီသံ ပိဏ္ဍမိဝ ဆေတွာ ဆေတွာ ဒယန္တိ၊ ဥပ္ပတိတွာ ဥပ္ပတိတွာ နိဂ္ဂစ္ဆန္တီတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ ဒယန္တိ-ကို ဒယန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ သာဟသိကမဟာယောဓာနံ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ။

(၄၊ နှာ ၁၄၃-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဥဒ္ဓဂ္ဂိကာဒီသု ဥပရိ ဖလနိဗ္ဗတ္တနတော ဥဒ္ဓံ အဂ္ဂမဿာ အတ္ထီတိ **ဥဒ္ဓဂ္ဂိကာ**။

ဟိတ်။ ဖလနိဗ္ဗတ္တနတော။ သမ္မန်။ အဿာ ဒက္ခိဏာယ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) တဗ္ဗ မနှော၊ တော ဆုံးပြော၊ ခံဟော "ကတ္တား"ကြံ။

သဂ္ဂသံဝတ္တနိကာ၊ တံ ဧဝရူပံ ဒက္ခိဏံ ဒါနံ ပတိဋ္ဌပေန္တီတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ ပတိဋ္ဌပေန္တိ-ကို ပတိဋ္ဌပေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ သိပ္ပိကာနံ။ (ကတွတ္ထ)

သာမညဖလန္တိ ဧတ္ထ ပရမတ္ထတော မဂ္ဂေါ သာမညံ၊ အရိယဖလံ သာမညဖလံ။

ဟိတ်။ သာမညံ-ကို သာမညတ္တာ။ သမ္မန်။ မဂ္ဂဿ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြံ။

ယထာဟ "ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ သာမညံ၊ အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ။ သေယျထိဒံ? သမ္မာ-ဒိဋ္ဌိ ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သာမညံ။ ကတမာနိ စ ဘိက္ခဝေ သာမညဖလာနိ? သောတာပတ္တိဖလံ ။ပ။ အရဟတ္တဖလ"န္တိ။

ဟိတ်။ အရိယော-ကို အရိယတ္တာ။ သမ္မန်။ အဋ္ဌင်္ဂိဿ မဂ္ဂဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ အဋ္ဌင်္ဂိကော-ကို အဋ္ဌင်္ဂိကတ္တာ။ သမ္မန်။ မဂ္ဂဿ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

(၄၊ နှာ ၁၄၄-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ရညာ ပန ကထိယမာနေ ဥဇ္ဈာယိတုံ န သက္ခိဿန္တိ၊ ရာဇာနမေဝ အနုဝတ္တိဿန္တိ။ ဣဿရာနုဝတ္တကော ဟိ လောကော။

ဟိတ်။ န သက္ခိဿန္တိ-ကို အသက္ခိဿန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ အညတိတ္ထိယသာဝကာနံ ရာဇမစ္စာနံ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ဣဿရာနုဝတ္တကော-ကို ဣဿရာနုဝတ္တကတ္တာ။ သမ္မန်။ လောကဿ။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

ဣဒဉ္စိ ဝုတ္တံ ဟောတိ "မဟာရာဇ တွံ ဣမံ ပဉ်ဲ အညေ သမဏဗြာဟ္မဏေ ပုစ္ဆိတာ နု၊ အဘိဇာနာသိ စ နံ ပုဋ္ဌဘာဝံ၊ နု တေ သမ္မုဋ္ဌ"နွှိ။

ဟိတ်။ ဝုတ္တံ-ကို ဝုတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမသ (ပိဏ္ဍတ္ထဇာတသ)။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ "ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ"ဝါကျ၌ အနက် နှစ်နည်းပေးသည်ကို ရှုသော် = ပစ္စယတ္ထကို ကတွတ္ထ+ကမ္မတ္ထဟု နှစ်နည်းလုံး ဖြေလည်းသင့်၏။

ဟိတ်။ ပုစ္ဆိတာ-ကို ပုစ္ဆိတတ္တာ။ သမ္မန်။ တဝ (မဟာရာဇသ)။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ အချို့ဆရာတို့က = အညေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံဟုလည်း သမ္မန် ခံကြသေး၏။ ပုစ္ဆိတာကား ပုစ္ဆ ဓာတ်+ကတ္တားဟော တုပစ္စည်း ဖြစ်၍ သင့်မည်မထင်ပါ။

ဧကန္တပဏ္ဍိတာ ပန ကထံ သုတွာ သုကထိတံ ပသံသန္တိ၊ ဒုက္ကထိတေသု ပါဋိပဒအတ္ထဗျဉ္ဇနေသု ယံ ယံ ဝိရုဇ္ဈတိ၊ တံ တံ ဥဇုကံ ကတွာ ဒေန္တိ။

ဟိတ်။ သုတွာ-ကို သုဏန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧကန္တပဏ္ဍိတာနံ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ သုကထိတံ-ကို သုကထိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ကထာယ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ ဒုက္ကထိတေသု-ကို ဒုက္ကထိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ပါဋိပဒအတ္ထဗျဉ္ဇနာနံ။ (ကမ္မတ္ထ)

အမှာ။ ဤဝါကျ၌ စာစဉ်ကား = ဧကန္တပဏ္ဍိတောကို ဧကန္တပဏ္ဍိတတ္တာဟု ဟိတ်ပြင်၍ သမ္မန်ကို "ဘဂဝတော" ပစ္စယတ္ထကိုကား "ကတွတ္ထ"ဟု ကြံပြထားသေး၏။

နု ခေါ မေ ဘန္တေ ဂရု၊ ယတ္ထသ ဘဂဝါ နိသိန္နော, ဘဂဝန္တရူပေါ ဝါ။

ဟိတ်။ ဘဂဝန္တရူပေါ-ကို ဘဂဝန္တရူပတ္တာ။ သမ္မန်။ အသ ဧကန္တပဏ္ဍိတသ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အသတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

(ဌ၊ နှာ ၁၄၅-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ပရိပန္ဆေတိ အာဂတာဂတာနံ အစ္ဆိန္ဒနတ္ထံ မဂ္ဂေ တိဋ္ဌတော။

ဟိတ်။ တိဋ္ဌတော-ကို တိဋ္ဌန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ပါပံ ကရောန္တသ ယသ ကသစိ ဇနသ။ (ကတွတ္ထ)

သတ္တာ ပန "ပါပံ ကရောမာ"တိ ဧဝံသညိနော ဟောန္တီတိ ဒီပေတိ။

ဟိတ်။ ဧဝံသညိနော-ကို ဧဝံသညိတ္တာ (ဝါ) ဧဝံသညိတာယ။ သမ္မန်။ သတ္တာနံ။ (ကတွတ္ထ)

ဒက္ခိဏာနွှိ ဒက္ခိဏာတီရေ မနုသာ ကက္ခဋ္ဌာ ဒါရုဏာ၊ တေ သန္ဓာယ "ဟနန္တော"တိ အာဒိမာဟ။

ဟိတ်။ ကက္ခဋ္ဌာ-ကို ကက္ခဋ္ဌတ္တာ။ သမ္မန်။ မနုသာနံ။ (ကတွတ္ထ)

ခုရပရိယန္တေနာတိ ခုရနေမိနာ၊ ခုရဓာရသဒိသပရိယန္တေန ဝါ။

ဟိတ်။ ခုရဓာရသဒိသပရိယန္တေန-ကို ခုရဓာရသဒိသပရိယန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ စက္ကသ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ခုရပရိယန္တေန စေပိ စက္ကေန"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

http://www.dhammadownload.com

အနိက္ကုဇ္ဇန္တောတိ သာရဝသေနေဝ ဣဒံ နိဿရဏံ, အယံ ပရမတ္ထောတိ ဟဒယေ အဌပေန္တော။ ဗျဉ္ဇနံ ပန တေန ဥဂ္ဂဟိတဥ္စေဝ နိက္ကုဇ္ဇိတဥ္စ။

ဟိတ်။ နိဿရဏံ-ကို နိဿရဏတ္တာ၊ ပရမတ္ထော-ကို ပရမတ္ထတ္တာ။

သမ္မန်။ ဣဒံနှင့် အယံကို အစွဲနှင့်တကွ = ဣမသ ပူရဏကဿပဘာသိတဝစနသ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြံ။

ဟိတ်။ အဌပေန္တော-ကို အဌပေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ပါဋိတော်လာ သော အဟံ-ကို = တသ မေ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "သော ခေါ အဟံ ဘန္တေ ပူရဏသ ကဿပသ ဘာသိတံ ။ပ။ ဝါစံ အနုဂ္ဂဏှန္တော အနိက္ကုဇ္ဇန္တော ဥဌာယာသနာ ပက္ကမိ"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

ဟိတ်။ ဥဂ္ဂဟိတံ-ကို ဥဂ္ဂဟိတတ္တာ၊ နိက္ကုဇ္ဇိတံ-ကို နိက္ကုဇ္ဇိတတ္တာ။ (သမ္မန်) ဗျဉ္ဇနသ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ။

(၄၊ နှာ ၁၄၆-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

နတ္ထိ ပုရိသကာရေတိ ယေန ပုရိသကာရေန သတ္တာ ဝုတ္တပွကာရာ သမ္ပတ္တိယော ပါပုဏန္တိ။

ဟိတ်။ ပါပုဏန္တိ-ကို ပါပုဏန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ သတ္တာနံ။ (ကတွတ္ထ)

နတ္ထိ ဝီရိယန္တိအာဒီနိ သဗ္ဗာနိ ပုရိသကာရဝေဝစနာနေဝ။ "ဣဒံ နော ဝီရိယေန, ဣဒံ ပုရိသထာမေန, ဣဒံ ပုရိသပရက္ကမေန ပဝတ္တ"နွိ ဧဝံ ပဝတ္တဝစနပဋိကွေပကရဏဝသေန ပနေတာနိ ဝိသုံ အာဒီယန္တိ။

ဟိတ်။ ပဝတ္တံ-ကို ပဝတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမသ ဖလသ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ အာဒီယန္တိ-ကို အာဒိယမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတေသံ (နတ္ထိ ဝီရိယန္တိအာဒီနံ)။ (ကမ္မတ္ထ)

သဗ္ဗေ ဇီဝါတိ သာလိယဝဂေါရူမာဒယော သန္ဓာယ ဝဒတိ။ တေသု ဟိ သော ဝိရူဟနဘာဝေန ဇီဝသညီ။

ဟိတ်။ ဝိရူဟနဘာဝေန-ကို ဝိရူဟနဘာဝတော။ သမ္မန်။ တေသံ သာလိယဝဂေါရူမာဒီနံ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ဇီဝသညီ-ကို ဇီဝသညိတ္တာ။ သမ္မန်။ တသ မက္ခလိဂေါသာလသ။ (ကတွတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၁၄၇-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဒွဋ္ဌန္တရကပ္ပါတိ ဧကသ္မိံ ကပ္ပေ စတုသဋ္ဌိ အန္တရကပ္ပါ နာမ ဟောန္တိ။ အယံ ပန အညေ ဒွေ အဇာနန္တော ဧဝမာဟ။

ဟိတ်။ အဇာနန္တော-ကို အဇာနန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမသ မက္ခလိဂေါသာလသ။ (ကတွတ္ထ)

တတ္ထ ဇာတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ သတ္တ ဒိဝသေ သမ္မာဓဋ္ဌာနတော နိက္ခန္တတ္တာ သတ္တာ မန္ဒာ ဟောန္တိ မောမူဟာ။

ဟိတ်။ နိက္ခန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ သတ္တာနံ။ (ကတွတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၁၄၉-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဣဒါနိ တမတ္ထံ ဥပမာယ သာဓေန္တော "သေယျထာပိ နာမာ"တိ အာဒိမာဟ။

ဟိတ်။ သာဓေန္တော-ကို သာဓေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ မက္ခလိဂေါသာလသ။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

ပဗ္ဗတေ ဝါ ရုက္ခဂ္ဂေ ဝါ ဌတွာ စိတ္တံ သုတ္တပပမာဏေန နိဗ္ဗေဋိယမာနမေဝ ဂစ္ဆတိ၊ သုတ္တေ ခီဏော တတ္ထေဝ တိဋ္ဌတိ နာ ဂစ္ဆတိ။

ဟိတ်။ ခီဏော-ကို ခီဏာတ္တာ။ သမ္မန်။ သုတ္တသ။ (ကတွတ္ထ)

အဇိတဝါဒေ **နတ္ထိ ဒိန္နန္တိ** ဒိန္နဖလာဘာဝံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **ယိဋ္ဌံ** ဝုစ္စတိ မဟာယာဂေါ။ **ဟုတ**န္တိ ပါဟုနက-သက္ကာရော အဓိပ္ပေတော။ တမ္မိ ဥဘယံ ဖလာဘာဝမေဝ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။

ဟိတ်။ ဒိန္နဖလာဘာဝံ-၌ ဖလ-ကို ဖလတ္တာ။ သမ္မန်။ ဒိန္နသ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ ဋီသစ်၌ "ဒိန္နသ ဖလာဘာဝံ"ဟု ဖွင့်ထားသည်။

ဟိတ်။ ဖလာဘာဝမေဝ-၌ ဖလ-ကို ဖလတ္တာ။ သမ္မန်။ တသ ဥဘယသ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ပဋိက္ခိပတိ-ကို ပဋိက္ခိပန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ကေသကမ္မလသ အဇိတသ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယ်) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ့။

(ဌ၊ နှာ ၁၅၀-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ပဓါနံတိ "အယံ ဧဝံ သီလဝါ အဟောသိ၊ ဧဝံ ဒုသီလော"တိ အာဒိနာ နယေန ပဝတ္တာနိ ဂုဏာ ဂုဏပဒါနိ။

ဟိတ်။ ပဝတ္တာနိ-ကို ပဝတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဂုဏာဂုဏပဒါနံ့။ (ကတွတ္ထ)

(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

ကာပေါတကာနံတိ ကပေါတဝဏ္ဏာနိ၊ ပါရာဝတပက္ခိဝဏ္ဏာနိတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ ကပေါတဝဏ္ဏာနိ-ကို ကပေါတဝဏ္ဏတ္တာ။ သမ္မန်။ အဋ္ဌံ့။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ကာပေါတကာနိ အဋ္ဌိနိ ဘဝန္တိ"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

ဒတ္တုပညတ္တန္တိ ဒတ္တုဟိ ဗာလမနုဿေဟိ ပညတ္တံ။

ဟိတ်။ ပညတ္တံ-ကို ပညတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ယသ ဣမသ ဒါနသ။ (ကမ္မတ္ထ)

သတိ။ "ဒတ္တုပညတ္တံ ယဒိဒံ ဒါနံ့"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

တတ္ထ ပူရဏော "ကရောတော နာ ကရီယတိ ပါပ"န္တိ ဝဒန္တော ကမ္မံ ပဋိဗာဟတိ။ အဇိတော "ကာယဿ ဘေဒါ ဥစ္ဆိဇ္ဇတီ"တိ ဝဒန္တော ဝိပါကံ ပဋိဗာဟတိ။ မက္ခလိ "နတ္ထိ ဟေတူ"တိ ဝဒန္တော ဥဘယံ ပဋိဗာဟတိ။ တတ္ထ ကမ္မံ ပဋိဗာဟန္တေနာပိ ဝိပါကော ပဋိဗာဟိတော ဟောတိ၊ ဝိပါကံ ပဋိဗာဟန္တေနာပိ ကမ္မံ ပဋိဗာဟိတံ ဟောတိ။ ဣတိ သဗ္ဗေပေတေ အတ္ထတော ဥဘယပွဋိဗာဟကာ အဟေတုကဝါဒါ စေဝ အကိရိယဝါဒါ စ နတ္ထိကဝါဒါ စ ဟောန္တိ။

ဟိတ်။ ကမ္မံ ပဋိဗာဟန္တေနာပိ-၌ ပဋိဗာဟန္တေန-ကို ပဋိဗာဟန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ပူရဏသ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ပဋိဗာဟိတော-ကို ပဋိဗာဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝိပါကသ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ ဝိပါကံ ပဋိဗာဟန္တေနာပိ-၌ ပဋိဗာဟန္တေန-ကို ပဋိဗာဟန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အဇိတသ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ပဋိဗာဟိတံ-ကို ပဋိဗာဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ကမ္မသ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ ဥဘယပွဋိဗာဟကာ-ကို ဥဘယပွဋိဗာဟကတ္တာ။

သမ္မန်။ သဗ္ဗေသံ ဧတေသံ (ပူရဏအဇိတမက္ခလိဂေါသာလာနံ့)။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

ဝဋ္ဌခါဏု နာမေသ သတ္တော ပထဝိဂေါပကော၊ ယေဘုယျေန ဧဝရူပဿ ဘဂဝတော ဝုဋ္ဌာနံ နာမ နတ္ထိ။
တသ္မာ အကလျာဏဇနံ၊ အာသီဝိသမိဝေါရဂံ။
အာရကာ ပရိဝဇ္ဇေယျ၊ ဘူတိကာမော ဝိစက္ခဏောတိ။

ဟိတ်။ ပထဝိဂေါပကော–ကို ပထဝိဂေါပကတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတဿ သတ္တဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ တသ္မာ–ကို တာယ နတ္ထိတာယ။ သမ္မန်။ ဧဝရူပဿ ဝဋ္ဌခါဏုသတ္တဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ပရိဝဇ္ဇေယျ–ကို ပရိဝဇ္ဇန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘူတိကာမဿ ဝိစက္ခဏဿ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ ဥပမာနပက္ခကို ရှု၍ ခံသော် "ဇီဝိတုကာမဿ ပုဂ္ဂလဿ"ဟု ခံပါ။

(၄၊ နှာ ၁၅၁–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ပကုဓဝါဒေ **အကဋ္ဌာ**တိ အကတာ။ **အကဋ္ဌဝိဓာ**တိ အကတဝိဓာနာ။

ဟိတ်။ အကတဝိဓာနာ–ကို အကတဝိဓာနတ္တာ။ သမ္မန်။ သတ္တန္နံ ဣမေသံ ကာယာနံ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "သတ္တိမေ မဟာရာဇ ကာယာ အကဋ္ဌာ အကဋ္ဌဝိဓာ အနိမ္မိတာ အနိမ္မာတာ ဝဉ္ဇာ ကူဋ္ဌဋ္ဌာ ဧသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတာ၊ တေ နဲ ဣဋ္ဌန္တိ"ဟူသော ပါဋ္ဌိတော်ကို သတိပြု။

(နိယံ) ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

နဲ ဣဋ္ဌန္တိတိ ဧသိကတ္ထမ္ဘော ဝိယ ဋ္ဌိတတ္တာ နဲ စလန္တိ။

ဟိတ်။ ဋ္ဌိတတ္တာ။

သမ္မန်။ ဥပမေယျပက္ခကို ရှုလျှင် = တေသံ သတ္တန္နံ ကာယာနံ။ (ကတွတ္ထ)
(တစ်နည်း) သမ္မန်။ ဥပမာနပက္ခကို ရှုလျှင် = ဧသိကတ္ထမ္ဘဿ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ သာမညမေးရာ၌ ဥပမေယျပက္ခကို ရှုသော သမ္မန်ကိုသာ ဖြေပါ။

(နိယံ) ပမာ, ပမေ၊ ဤနှစ်ထွေ၊ ပမေ ပဓာန။

ဝဉ္ဇာဒိပဒတ္တယံ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။

ဟိတ်။ ဝုတ္တတ္ထံ–ကို ဝုတ္တတ္ထတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝဉ္ဇာဒိပဒတ္တယဿ။ (ကတွတ္ထ)

သဗ္ဗဝါရိဝါရိတော စာတိ ဝါရိတသဗ္ဗဥဒကော။

ဟိတ်။ ဝါရိတသဗ္ဗဥဒကော–ကို ဝါရိတသဗ္ဗဥဒကတ္တာ။ သမ္မန်။ နိဂဏ္ဌဿ နာဋ္ဌပုတ္တဿ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "နိဂဏ္ဌော စာတုယာမသံဝရသံဝုတော သဗ္ဗဝါရိဝါရိတော စ သဗ္ဗဝါရိယုတ္တော စ သဗ္ဗဝါရိဓုတော စ သဗ္ဗဝါရိဖုဋ္ဌော စ"ဟူသော ပါဋ္ဌိတော်ကို သတိပြု။

သော ကိရ သီတောဒကေ သတ္တသညီ ဟောတိ၊ တသ္မာ နဲ တံ ဝဋ္ဌဥ္ဇေတိ။

ဟိတ်။ တသ္မာ–ကို တသ္မာ သတ္တသညိတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ နိဂဏ္ဌဿ နာဋ္ဌပုတ္တဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဂတတ္တောတိ ကောဋ္ဌိပ္ပတ္တစိတ္တော။ **ယတတ္တော**တိ သံယတစိတ္တော။ **ဋ္ဌိတတ္တော**တိ သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တော။

ဟိတ်။ ကောဋ္ဌိပ္ပတ္တစိတ္တော–ကို ကောဋ္ဌိပ္ပတ္တစိတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမဿ နိဂဏ္ဌဿ။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

အမှာ။ "ဂတတ္တော ယတတ္တော ဌိတတ္တော"ဟူသော သံဝဏ္ဏေတမ္မ သုံးပုဒ်နှင့် "သံယတစိတ္တော သုပ္ပတိဋ္ဌိတ-စိတ္တော"ဟူသော သံဝဏ္ဏနာတို့ကို ဟိတ်ပြင်လျှင်လည်း "ဣမဿ နိဂဏ္ဌဿ"ချည်းသာ သမ္မန်ခံရမည်။

သတိ။ "အယံ ဝုစ္စတိ မဟာရာဇ နိဂဏ္ဌော ဂတတ္တော စ ယတတ္တော စ ဌိတတ္တော စ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ဧတဿ ဝါဒေ ကိဉ္စိ သာသနာနုလောမမ္မိ အတ္ထိ၊ အသုဒ္ဓလဒ္ဓိတာယ ပန သဗ္ဗာ ဒိဋ္ဌယော ဇာတာ။

ဟိတ်။ အသုဒ္ဓလဒ္ဓိတာယ။ သမ္မန်။ ဧတဿ နိဂဏ္ဌဿ နာဋပုတ္တဿ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "အယံ ဝုစ္စတိ နိဂဏ္ဌော ဂတတ္တော စ ယတတ္တော စ ဌိတတ္တော စ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို ရှု၍ ဣမဿ နိဂဏ္ဌဿဟုလည်း သမ္မန်ခံနိုင်၏။

အမှာ။ "ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား,ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း" နိယံအရ အသုဒ္ဓ-လဒ္ဓိတာယ ဟိတ်၏ သမ္မန်ကို သဗ္ဗာ ဒိဋ္ဌယော ဟူသော ကတ္တားပုဒ်အား မှား၍ သမ္မန်ခံမိတတ်သည်။ အသုဒ္ဓလဒ္ဓိ ဟူသော ဘာဝယောဂပုဒ်၏ အရသည် အယူဝါဒ မဟုတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သာ ဖြစ်သောကြောင့် ယင်း ဘာဝယောဂပုဒ်နှင့် အရတူသော ဧတဿကိုသာ အစွဲနှင့်တကွ သမ္မန်ခံမှ မှန်သည်။

(ဌ၊ နှာ ၁၅၂-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

သောဟံ ဘန္တေတိ သော အဟံ ဘန္တေ၊ ဝါလုကံ ပိဋ္ဌေတွာ တေလံ အလဘမာနော ဝိယ တိတ္ထိယဝါဒေသု သာရံ အလဘန္တော ဘဂဝန္တံ ပုစ္ဆာမိ။

ဟိတ်။ အလဘန္တော-ကို အလဘန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ မမ။ (ကတွတ္ထ)

ယံ ရာဇာ ဧကဒိဝသံ ဧဒေတိ။

ဟိတ်။ ဧဒေတိ-ကို ဒဒန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ရညော။ (ကတွတ္ထ)

ကာယေန သံဝုတောတိ ကာယေန ပိဟိတော ဟုတွာ။

ဟိတ်။ ပိဟိတော-ကို ပိဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတဿ (သမာနဿ)။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ကာယေန သံဝုတော ဝိဟရေယျ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ဧသေဝ နယော။

ဟိတ်။ နယော-ကို နယတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတသေဝ (တစ်နည်း) ဧတဿ ဣဝ။ (ကမ္မတ္ထ)

အမှာ။ "ဧသေဝ နယော၊ ပုဒ်သဘောမှာ၊ ထင်စွာ ဧဝ၊ ဣဝ အနက်၊ နှစ်ချက်ခွဲ၍ သမ္မန်မြဲ" နိယံအရ သမ္မန်ကို နှစ်နည်းခံသည်။

ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဃာသစ္ဆာဒနေန ပရမတာယ ဥတ္တမတာယ။

ဟိတ်။ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယ, ပရမတာယ, ဥတ္တမတာယ။

သမ္မန်။ ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတဿ သမာနဿ တဿ ဒါသဘိက္ခုဿ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ။ပ။ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယ သန္တုဋ္ဌော"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

http://www.dhammadownload.com

"ကာယဝိဝေကော စ ဝိဝေကဋ္ဌကာယာနံ, စိတ္တဝိဝေကော စ နေက္ခမ္မာဘိရတာနံ ပရမဝေါဒါနပ္ပတ္တာနံ, ဥပဓိဝိဝေကော စ နိရုပဓီနံ ပုဂ္ဂလာနံ ဝိသခ်ါရဂတာန "န္တိ ဧဝံ ဝုတ္တေ တိဝိဓေပိ ဝိဝေကေ ရတော။

ဟိတ်။ နေက္ခမ္မာဘိရတာနံ–ကို နေက္ခမ္မာဘိရတတ္တာ။ သမ္မန်။ ပရမဝေါဒါနပ္ပတ္တာနံ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

(ဌ၊ န္နာ ၁၅၃–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အဘိနိမန္တေယျာမပိ နန္တိ အဘိဟရိတွာပိ နံ နိမန္တေယျာမ။

ဟိတ်။ အဘိဟရိတွာ–ကို အဘိဟရန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အမှာက်။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "အထ ခေါ နံ မယမေဝ အဘိဝါဒေယျာမပိ ။ပ။ အဘိနိမန္တေယျာမပိ နံ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

"တုမှာကံ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ အမှာကံ စီဝရာဒီဟိ ဝဒေယျာထ၊ ယေနတ္ထော"တိ။

ဟိတ်။ ဝဒေယျာထ–ကို ဝဒန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တုမှာကံ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ။

ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိန္တိ ရက္ခာသခ်ါတဉ္စေဝ အာဝရဏသခ်ါတဉ္စ ဂုတ္တိ'။ သာ ပနေသာ နာ အာဂုဓဟတ္ထေ ပုရိသေ ဌပေန္တေန ဓမ္မိကာ နာမ သံဝိဒဟိတာ ဟောတိ။

ဟိတ်။ အာဂုဓဟတ္ထေ–ကို အာဂုဓဟတ္ထတ္တာ။ သမ္မန်။ ပုရိသာနံ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

ဟိတ်။ သံဝိဒဟိတာ–ကို သံဝိဒဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ တာယ ဧတာယ ဓမ္မိကာယ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိယာ။ (ကမ္မတ္ထ)

ယထာ ပန အဝေလာယ ကဋ္ဌဟာရိကပဏ္ဏဟာရိကာဒယော ဝိဟာရံ နာ ပဝိသန္တိ၊ မိဂလုဒ္ဒကာဒယော ဝိဟာရဿီမာယ မိဂေ ဝါ မဆ္ဆေ ဝါ နာ ဂဏှန္တိ၊ ဧဝံ သံဝိဒဟန္တေန ဓမ္မိကာ နာမ ရက္ခာ သံဝိဟိတာ ဟောတိ၊ တံ သန္ဓာယာဟ "ဓမ္မိက"န္တိ။

ဟိတ်။ သံဝိဟိတာ–ကို သံဝိဒဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဓမ္မိကာယ ရက္ခာယ။ (ကမ္မတ္ထ)

အမှာ။ အချို့ဆရာတို့က = တာယ ဧတာယ (ဂုတ္တိယာ)ဟုလည်း သမ္မန် ခံကြသေး၏။

(ဌ၊ န္နာ ၁၅၄–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဒါသဝါရေ ပန ယသ္မာ ဒါသော အတ္တနောပိ အနိဿရော၊ ပဂေဝ ဘောဂါနံ။ ယဉ္စိ တဿ ဓနံ၊ တံ သာမိကာနညေဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဘောဂဂ္ဂဟဏံ နာ ကတံ။

ဟိတ်။ အနိဿရော–ကို အနိဿရတ္တာ။ သမ္မန်။ ဒါသဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ တံ သာမိကာနညေဝ ဟောတိ–၌ ပါဌသေသ "သန္တက်"ပုဒ်ကို သန္တကတ္တာ။

သမ္မန်။ တဿ ဓနဿ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ သာမိကာနံကား "အလွတ်သမ္မန်"ပုဒ်သာ ဖြစ်၏။

ဟိတ်။ တသ္မာ–ကို တသ္မာ အနိဿရတ္တာ။ သမ္မန်။ ဒါသဿ။ (ကတွတ္ထ) ပခုက္ကု

http://www.dhammadownload.com

အမှာ။ ဖော်ပြပါ ဝါကျ၌ လိုရင်းကား "ယသ္မာ ဒါသော အတ္တနောပိ အနိဿရော၊ တသ္မာ ဘောဂဂ္ဂဟဏံ နကတံ"ပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် တသ္မာကို တသ္မာ အနိဿရတ္တာဟု ဟိတ်ပြင်ရသည်။

ဟိတ်။ နကတံ–ကို အကတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘောဂဂ္ဂဟဏာဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ။

"ဧဝမေဝါ"တိ ဟိ ဝုစ္စမာနေ ပဟောတိ ဘဂဝါ သကလမ္မိ ရတ္တိန္ဒိဝံ တတော ဝါ ဘိယျောပိ ဧဝရူပါဟိ ဥပမာဟိ သာမညဖလံ ဒီပေတုံ။

ဟိတ်။ ဝုစ္စမာနေ–ကို ဝုစ္စမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧဝမေဝါတိ ဝစနဿ (ဝါ) ဧဝမေဝါတိ ပဒဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

တထာပိ အတ္ထော တာဒိသောယေဝ ဘဝိဿတီတိ စိန္တေတွာ ဥပရိ ဝိသေသံ ပုစ္ဆန္တော "ဧဝမေဝါ"တိ အဝတွာ "**အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စာ**"တိ အာဟ။

ဟိတ်။ ပုစ္ဆန္တော–ကို ပုစ္ဆန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ရညော။ (ကတ္တုတ္ထ)

တတ္ထ **အဘိက္ကန္တတရန္တိ** အဘိမနာပတရံ၊ အတိသေဋ္ဌတရန္တိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ အဘိမနာပတရံ–ကို အဘိမနာပတရတ္တာ။ သမ္မန်။ သာမညဖလဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

သတိ။ "သက္ကာ ပန ဘန္တေ အညမ္ပိ ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပညပေတုံ ဣမေဟိ သန္ဒိဋ္ဌိကေဟိ သာမညဖလေဟိ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ"ဟူသော ပါဠိတော်၌ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပုဒ်သည် သာမညဖလံ ပုဒ်၌ ဝိသေသန+ဝိသေသျ စပ်သည်ကို သတိပြု။

(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

တေန ဟီတိ ဥယျောဇနတ္ထေ နိပါတော။ သဝနေ ဥယျောဇနေန္တော ဟိ နံ ဧဝမာဟ။

ဟိတ်။ နိပါတော–ကို နိပါတတ္တာ။ သမ္မန်။ တေန ဟီတိ ဣမဿ သဒ္ဒဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ ဥယျောဇေန္တော–ကို ဥယျောဇေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတ္တုတ္ထ)

သာဓုကံ မနသိကရောဟိ။

ဟိတ်။ ကရောဟိ–ကို ကရောန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တဝ (အဇာတသတ္တုရညော)။ (ကတ္တုတ္ထ)

သာဓုကံ မနသိ ကရောဟိတိ ဧတ္ထ သာဓုကံ သာဓူတိ ဧကတ္ထမေတံ။

ဟိတ်။ ဧကတ္ထံ–ကို ဧကတ္ထတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတဿ သာဓုကံ သာဓူတိ ပဒဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ခတ်ကျွဲမှန်ရင် ချိုချက် မကင်းဘူး။
သူရဲကောင်းမှန်ရင် ဒဏ်ရာဒဏ်ချက် မကင်းဘူး။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၅၅-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

မနုသိ ကရောဟီတိ အာဝဇ္ဇ၊ သမန္နာဟရာတိ အတ္ထော၊ အဝိက္ခိတ္တစိတ္တော ဟုတွာ နိသာမေဟိ စိတ္တေ ကရောဟီတိ အဓိပ္ပါယော။

ဟိတ်။ အတ္ထော-ကို အတ္ထတ္တာ။ သမ္မန်။ မနသိ ကရောဟီတိ ပဒဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ အဝိက္ခိတ္တစိတ္တော-ကို အဝိက္ခိတ္တစိတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ပါဌသေသကတ္တား တွဲ-ကို = "တဝ"ဟု ခံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ အဓိပ္ပါယော-ကို အဓိပ္ပါယတ္တာ။ သမ္မန်။ မနသိ ကရောဟီတိ ပဒဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(တစ်နည်း) သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) အဓိပ္ပါယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ဝဏ္ဏော၊ ပုဂ္ဂလေ။

(ဌ၊ နှာ ၁၅၅+၁၅၆-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဣဓာတိ ဒေသောပဒေသေ နိပါတော၊ သွာယံ ကတ္ထစိ လောကံ ဥပါဒါယ ဝုစ္စတိ ။ပ။ ဣဓ ပန လောကံ ဥပါဒါယ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတမ္မော။

ဟိတ်။ ဝုတ္တော-ကို ဝုတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣဓသဒ္ဒဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၁၅၆-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ယထာဟ ---

"ဣဓေဝ တိဋ္ဌမာနဿ၊ ဒေဝဘူတဿ မေ သတော။

ပုနရာယု စ မေ လဒ္ဓေါ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ မာရိသာ"တိ။

ဟိတ်။ အာဟ-ကို ဗြူဝန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ လဒ္ဓေါ-ကို လဒ္ဓတ္တာ။ သမ္မန်။ အာယုနော။ (ကမ္မတ္ထ)

လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီတိ ဧတ္ထ ပန **လောကော**တိ သြကာသလောကော သတ္တလောကော သင်္ခါရလော-ကောတိ တိဝိဓော။ ဣဓ ပန သတ္တလောကော အဓိပ္ပေတော။

ဟိတ်။ တိဝိဓော-ကို တိဝိဓတ္တာ။ သမ္မန်။ လောကဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ အဓိပ္ပေတော-ကို အဓိပ္ပေတတ္တာ။ သမ္မန်။ သတ္တလောကဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယ်) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ့။

သတ္တလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနောပိ စ တထာဂတော နာ ဒေဝလောကေ နာ ဗြဟ္မလောကေ၊ မနုဿလောကေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ မနုဿလောကေပိ နာ အညသ္မိံ စက္ကဝါဠေ၊ ဣမသ္မိံ ယေဝ စက္ကဝါဠေ။

ဟိတ်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော-ကို ဥပ္ပဇ္ဇမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ တထာဂတဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၁၅၇-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပန္နော ဟောတီတိ အယမ္ပေတ္ထ အတ္ထော။

ဟိတ်။ ဥပ္ပန္နော-ကို ဥပ္ပန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ တထာဂတဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) ဝိကတိ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ပကတိကြံ့။

သော ဣမံ လောကန္တိ သော ဘဂဝါ ဣမံ လောကံ။ ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗံ နိဒဿေတိ။

ဟိတ်။ နိဒဿေတိ-ကို နိဒဿေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အာနန္ဒတ္ထေရဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

ပဇာတတ္တာ ပဇာ၊ တံ **ပဇံ**။

ဟိတ်။ ပဇာတတ္တာ။ သမ္မန်။ သတ္တသ (ဝါ) ပဇာယ။ (ကမ္မတ္ထ)

အမှာ။ ပဇာ ပုဒ်ကို ကမ္မကိလေသသခ်ါတေဟိ ပကာရေဟိ ဇနီယတီတိ ပဇာဟု ဟေတုကမ္မသာဓန ဝိဂ္ဂဟ ပြုသော် ပစ္စယတ္ထကား = ကမ္မတ္ထ။ ပကာရေန ဇာယတီတိ ပဇာဟု ကိတန္တ ကတ္တုသာဓန တတိယာ တပ္ပုရိသ် ဝိဂ္ဂဟပြုသော် ပစ္စယတ္ထကား = ကတ္တုတ္ထ ဖြစ်၏။

(က) အပရော နယော၊ သဒ္ဒေကဂ္ဂဟဏေန အရူပါဝစရဒေဝလောကော ဂဟိတော။

(ခ) သမာရကဂ္ဂဟဏေန ဆကာမာဝစရဒေဝလောကော။

(ဂ) သဗြဟ္မကဂ္ဂဟဏေန ရူပီ ဗြဟ္မလောကော။

ဟိတ်။ (က)ဝါကျ၌ ဂဟိတော–ကို ဂဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ အရူပါဝစရဒေဝလောကသ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ (က)ဝါကျမှ ဂဟိတော–ကို (ဂ)ဝါကျ၌ ပဓာနကြိယာ အဖြစ်ဖြင့် ယူ၍ (ဂ)ဝါကျ၌ ယင်းဂဟိတော–ကို ဂဟိတတ္တာ–ဟု ဟိတ်ပြင်ပါ။ သမ္မန်။ ရူပီနော ဗြဟ္မလောကသ။ (ကမ္မတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၁၅၈–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

၉၀ သမ္မေပိ တိဘဂူပဂေ သတ္တေ တီဟာကာရေဟိ တီသု ပဒေသု ပက္ခိပိတွာ ပုန ဒွိဟိ ပဒေဟိ ပရိ–ယာဒိယန္တော **"သဿမဏဗြာဟ္မဏိ' ပဇံ သဒေဝမနုဿ"**န္တိ အာဟ။

ဟိတ်။ ပရိယာဒိယန္တော–ကို ပရိယာဒိယန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ တထာဂတဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

သတိ။ "သော ဣမံ လောကံ သဒေဝကံ သမာရကံ သဗြဟ္မကံ သဿမဏဗြာဟ္မဏိ' ပဇံ သဒေဝမနုဿံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ဟိတ်။ အာဟ–ကို ဗြူဝန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတ္တုတ္ထ)

သတိ။ "ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ ။ပ။ သဿသမဏဗြာဟ္မဏိ' ပဇံ သဒေဝမနုဿံ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိတိ ဧတ္ထ ပန **သယန္တိ** သာမံ အပရနေယျော ဟုတွာ။

ဟိတ်။ အပရနေယျော–ကို အပရနေယျတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ တထာဂတဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

သတိ။ "သော ဣမံ လောကံ သဒေဝကံ သမာရကံ သဗြဟ္မကံ သဿမဏဗြာဟ္မဏိ' ပဇံ သဒေဝမနုဿံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ဧသော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ ။ပ။ ပရိယောသာနကလျာဏန္တိ သော ဘဂဝါ သတ္တေသု ကာရုညတံ ပဋိစ္စ ဟိတွာပိ အနုတ္တရံ ဝိဝေကသုခံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။

ဟိတ်။ ကာရုညတံ–ကို ကာရုညတာယ။ သမ္မန်။ တဿ ဘဂဝတော။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ အနုတ္တရံ–ကို အနုတ္တရတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝိဝေကသုခဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

သတိ။ ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၆၀-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ပရိသုဒ္ဓန္တိ နိရုပက္ကိလေသံ။ ယော ဟိ "ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ နိဿာယ လာဘံ ဝါ သက္ကာရံ ဝါ လဘိဿာမိ"တိ ဒေသေတိ၊ တဿ အပရိသုဒ္ဓါ ဒေသနာ ဟောတိ၊ ဘဂဝါ ပန လောကာမိသနိရပေက္ခော ဟိတဖရဏေန မေတ္တာ-ဘာဝနာယ မုဒုဟဒယော ဥလ္လုမ္ပနသဘာဝသဏ္ဌိတေန စိတ္တေန ဒေသေတိ။ တသ္မာ ပရိသုဒ္ဓံ ဓမ္မံ ဒေသေတီတိ ဝုစ္စတိ။

ဟိတ်။ ပရိသုဒ္ဓံ-ကို ပရိသုဒ္ဓတ္တာ၊ နိရုပက္ကိလေသံ-ကို နိရုပက္ကိလေသတ္တာ သမ္မန်။ ဓမ္မသ။ (ကတ္တုတ္ထ)

သတိ။ "သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလ္လာဏံ မဇ္ဈေကလ္လာဏံ ပရိယောသာနကလ္လာဏံ သာတ္ထံ သဗ္ယဉ္ဉနံ ကေဝလ ပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ဟိတ်။ လောကာမိသနိရပေက္ခော-ကို လောကာမိသနိရပေက္ခတ္တာ၊ မုဒုဟဒယော-ကို မုဒုဟဒယတ္တာ။

သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို တသ္မာ ဒေသကတ္တာ (ဝါ) တသ္မာ ဒေသေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) တသ္မာ နောင်၊ ဟိတ်ကိုဆောင်၊ ဟိတ်ကောင် ကတ်,ကံ၊ ခံ သမ္မန်။

သကလသာသနံ "ဗြဟ္မစရိယ"န္တိ ဝုတ္တံ။ ဣမသ္မိမ္ပိ ဌာနေ ဣဒမေဝ "ဗြဟ္မစရိယ"န္တိ အဓိပ္ပေတံ။ တသ္မာ **ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတီ**တိ သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ။

ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို တသ္မာ အဓိပ္ပေတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမသ္မေဝ သကလသာသနသ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ ဒေသေတိ-ကို ဒေသေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တသ။ တထာဂတသ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၁၆၂-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

သုဏာတီ ဂဟပတိ ဓါတိ ကသ္မာ ပဌမံ ဂဟပတိံ နိဒ္ဒိသတိ? နိဟတမာနတ္တာ, ဥဿန္နတ္တာ စ။

ဟိတ်။ နိဟတမာနတ္တာ, ဥဿန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ ဂဟပတိသ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟီနဇစ္စကုလာ ပဗ္ဗဇိတာ အတ္တနော အတ္တနော ဝိဇာတိတာယ ပတိဋ္ဌာတုံ န သက္ကောန္တိ။

ဟိတ်။ ဝိဇာတိတာ။ သမ္မန်။ ဟီနဇစ္စကုလာနံ ပဗ္ဗဇိတာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

တထာဂတေ သဒ္ဓံ ပဋိလဘတီတိ ပရိသုဒ္ဓံ ဓမ္မံ သုတ္တာ ဓမ္မဿာမိမှိ တထာဂတေ "သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝတ သော ဘဂဝါ"တိ သဒ္ဓံ ပဋိလဘတိ။

ဟိတ်။ ဓမ္မဿာမိမှိ-ကို ဓမ္မဿာမိတ္တာ။ သမ္မန်။ တထာဂတသ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

သမ္မာဓော ဃရာဝါသောတိ သစေပိ သဋ္ဌိဟတ္ထေ ဃရေ ယောဇနသတန္တရေပိ ဝါ ဒွေ ဇာယမ္ပတိကာ ဝသန္တိ၊ တထာပိ နေသံ သကိဉ္စနသပလိဗောဓဋ္ဌေန ဃရာဝါသော သမ္မာဓောယေဝ။

ဟိတ်။ သကိဉ္စနသပလိဗောဓဋ္ဌေန-ကို သကိဉ္စနသပလိဗောဓဋ္ဌတ္တာ၊ သမ္မာဓော-ကို သမ္မာဓတ္တာ။

သမ္မန်။ ဃရာဝါသသ။ (ကတ္တုတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

အလဂ္ဂနဌေန အဇ္ဈောကာသော ဝိယာတိ **အဇ္ဈောကာသော**။
ဟိတ်။ အလဂ္ဂနဌေန–ကို အလဂ္ဂနတ္တာ။ သမ္မန်။ ပဇ္ဇန်ာယ။ (ကတွတ္ထ) ပါဠိတော်+ပခုက္ကူနိသျ
သတိ။ "အဇ္ဈောကာသော ပဇ္ဇန်ာ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြုပါ။
အမှာ။ "ယော ပဇ္ဇဒိတော"ဟု ကတ္တားထည့်၍ ယောဇနာသော နေရင်းအလို "ပဇ္ဇဒိတဿ"ဟု သမ္မန်ခံရမည်။

ပဇ္ဇဒိတော ဟိ ကူဋာဂါရရတနပါသာဒဒေဝိမာနာဒီသု ပိဟိတဒွါရဝါတပါနေသု ပဋိစ္ဆန္နေသု ဝသန္တော်ပိ နေဝ လဂ္ဂတိ။
ဟိတ်။ ပဋိစ္ဆန္နေသု–ကို ပဋိစ္ဆန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ ကူဋာဂါရရတနပါသာဒဒေဝိမာနာဒီနံ (ဝါ) ဝိဟာရာနံ။ (ကမ္မတ္ထ)
အမှာ။ ပထမနည်းကား = နိသျသစ်နှင့် ဂဏ္ဌိအလို ဖြစ်၏။ ဒုတိယနည်းကား = နိသျဟောင်းအလို ဖြစ်၏။
ဟိတ်။ ဝသန္တော–ကို ဝသန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ပဇ္ဇဒိတဿ။ (ကတွတ္ထ)

အပိ စ **သမ္မာဒေါ ဃရာဝါသော** ကုသလကိရိယာယ သြကာသာဘာဝတော။ **ရဇောပဓော** အသံဝုတသင်္ကာရဋ္ဌာနံ ဝိယ ရဇာနံ ကိလေသရဇာနံ သန္နိပါတဋ္ဌာနတော။
ဟိတ်။ ရဇောပထော–ကို ရဇောပထတ္တာ။ သမ္မန်။ ဃရာဝါသဿ။ (ကတွတ္ထ)
အမှာ။ သြကာသာဘာဝတော, သန္နိပါတဋ္ဌာနတော ဟူသော ဟိတ်ပုဒ်တို့၏ သမ္မန်ကိုလည်း = ဃရာဝါသဿ ဟုသာ ခံ၍ ပစ္စယတ္ထကိုလည်း ကတွတ္ထချည်းသာ ဖြစ်၏ဟု မှတ်တော်မူပါ။

အဇ္ဈောကာသော ပဇ္ဇန်ာ ကုသလကိရိယာယ ယထာသုခံ သြကာသသဇ္ဇာဝတော။
ဟိတ်။ အဇ္ဈောကာသော–ကို အဇ္ဈောကာသတ္တာ။ သမ္မန်။ ပဇ္ဇန်ာယ။ (ကတွတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၁၆၃–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ယဒေတံ သိက္ခတ္တယပြဟ္မစရိယံ ဧကမ္မိ ဒိဝသံ အခဏ္ဍံ ကတွာ စရိမကစိတ္တံ ပါပေတဗ္ဗတာယ ဧကန္တပရိပုဏ္ဏံ စရိတဗ္ဗံ၊ ဧကဒိဝသမ္မိ စ ကိလေသမလေန အမလီနံ ကတွာ စရိမကစိတ္တံ ပါပေတဗ္ဗတာယ ဧကန္တပရိသုဒ္ဓံ။
ဟိတ်။ ပါပေတဗ္ဗတာယ၊ ပါပေတဗ္ဗတာယ။
သမ္မန်။ ယဿ ဧတဿ သိက္ခတ္တယပြဟ္မစရိယဿ။ (ကတွတ္ထ) ကိုင်းကုန်း
အမှာ။ စာရေးသူကမူ ဤနေရာမျိုးဌ် ပစ္စယတ္ထကို = ကမ္မတ္ထဟုသာ ယူလိုပါ၏။

ယံနူနာဟံ ကေသေ စ မသ္မဉ္စ သြဟာရေတွာ ကသာယရသပီတတာယ **ကာသာယာနိ** ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တာနံ အနုစ္ဆဝိကာနိ ဝတ္ထာနိ။
ဟိတ်။ ကသာယရသပီတတာယ။ သမ္မန်။ (ကာသာယာနံ) ဝတ္ထာနံ။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ အနုစ္ဆဝိကာနိ–ကို အနုစ္ဆဝိကတ္တာ။ သမ္မန်။ ကာသာယာနံ ဝတ္ထာနံ။ (ကတွတ္ထ)

သူများပါးစပ်နဲ့ လမ်းမဆုံးသင့်။

http://www.dhammadownload.com

ဇတ္ထ စ ယသ္မာ အဂါရဿ ဟိတံ ကသိဝါဏိဇ္ဇာဒိကမ္မံ **အဂါရိယန္တိ** ဝုစ္စတိ၊ တဉ္စ ပဇ္ဇာယ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ပဇ္ဇာ အနဂါရိယာတိ ဉာတဗ္ဗာ၊ တံ **အနဂါရိယံ**။

ဟိတ်။ တသ္မာ–ကို တသ္မာ နတ္ထိတာယ။

သမ္မန်။ တဿ ကသိဝါဏိဇ္ဇာဒိကမ္မဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အမှာ။ အချို့ဆရာတို့က = တဿ အဂါရိယဿဟုလည်း သမ္မန် ခံကြသေး၏။

ကာယကမ္မဝစီကမ္မမနေ သမန္နာဂတော ကုသလေန ပရိသုဒ္ဓါဇီဝေါတိ ဇတ္ထ အာစာရဂေါစရဂ္ဂဟဏေနေဝ စ ကုသလေ ကာယကမ္မဝစီကမ္မေ ဂဟိတေပိ ယသ္မာ ဣဒံ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလံ နာမ နာကာသေ ဝါ ရုက္ခဂ္ဂါဒီသု ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ကာယဝစီဒ္ဒါရေသုယေဝ ပန ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ တဿ ဥပ္ပတ္တိဒ္ဒါရဒဿနတ္ထံ "ကာယကမ္မဝစီကမ္မေန သမန္နာဂတော ကုသလေနာ"တိ ဝုတ္တံ။

ဟိတ်။ ဂဟိတေ–ကို ဂဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ကုသလဿ ကာယကမ္မဝစီကမ္မဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယ်) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

ဟိတ်။ တသ္မာ–ကို တသ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမဿ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) တသ္မာ နောင်၊ ဟိတ်ကိုဆောင်၊ ဟိတ်ကောင် ကတ်,ကံ၊ ခံ သမ္မန်။

ယသ္မာ ပန တေန သမန္နာဂတော၊ တသ္မာ ပရိသုဒ္ဓါဇီဝေါ။

ဟိတ်။ သမန္နာဂတော–ကို သမန္နာဂတတ္တာ။

သမ္မန်။ ဧဝံ ပဇ္ဈဇိတဿ သမာနဿ တဿ ကုလပုတ္တဿ။ (ကတ္တုတ္ထ) ပါဠိတော်ရှု
(တစ်နည်း) သမ္မန်။ ယဿ ဘိက္ခုနော။ (ကတ္တုတ္ထ) နေရင်းရှု

ဟိတ်။ တသ္မာ–ကို တသ္မာ သမန္နာဂတတ္တာ။

သမ္မန်။ တဿ (ကုလပုတ္တဿ) ဧဝံ ပဇ္ဈဇိတဿ သမာနဿ။ (ကတ္တုတ္ထ) ပါဠိတော်
(တစ်နည်း) သမ္မန်။ ဘိက္ခုနော။ (ကတ္တုတ္ထ) နေရင်း

ဟိတ်။ ပရိသုဒ္ဓါဇီဝေါ–ကို ပရိသုဒ္ဓါဇီဝတ္တာ။

သမ္မန်။ ဧဝံ ပဇ္ဈဇိတဿ သမာနဿ တဿ ကုလပုတ္တဿ။ (ကတ္တုတ္ထ) ပါဠိတော်ရှု
(တစ်နည်း) သမ္မန်။ တဿ ဘိက္ခုနော။ (ကတ္တုတ္ထ) နေရင်းရှု

အမှာ။ သမ္မန် နှစ်နည်းခံရာ၌ ပထမနည်းသည် "သော ဧဝံ ပဇ္ဈဇိတော သမာနော ။ပ။ ကာယကမ္မဝစီကမ္မေန သမန္နာဂတော ကုသလေန၊ ပရိသုဒ္ဓါဇီဝေါ သီလသမ္မန္နော"ဟူသော ပါဠိတော်ကို ရှု၍ ခံ၏။ ဒုတိယနည်းသည် "ယော ဘိက္ခု၊ သော ဘိက္ခု"ဟု ကတ္တားပုဒ် ထည့်၍ အနက်ပေးသော နေရင်းနိသျကို ရှု၍ ခံ၏။ နှစ်နည်းလုံး သင့်၏။

(ဌာ၊ နှာ ၁၆၄–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အာဇီဝပရိသုဒ္ဓမိ ခေါ အဟံ ထပတိ သီလသ္မိံ ဝဒါမိ။

ဟိတ်။ ဝဒါမိ–ကို ဝဒန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ မမ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြဲ။

http://www.dhammadownload.com

ဧဝံ မာတိကံ နိက္ခိပိတ္တာ အနုပုဗ္ဗေန ဘာဇေန္တော **"ကထဉ္စ မဟာရာဇ ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော ဖောတိ"**တိအာဒိမာဟ။

ဟိတ်။ ဘာဇေန္တော-ကို ဘာဇေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဣဒမ္မိဿ ဖောတိ သီလသ္မိန္တိ ဣဒမ္မိ အဿ ဘိက္ခုနော ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ သီလသ္မိ' ဧကံ သီလံ ဟောတီတိ အတ္ထော။ ပစ္စတ္တဝစနတ္ထေ ဝါ ဧတံ ဘုမ္ဗံ။

ဟိတ်။ အတ္ထော-ကို အတ္ထတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣဒမ္မိဿ ဟောတိ သီလသ္မိန္တိ ပဒဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ ဘုမ္ဗံ-ကို ဘုမ္မတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတဿ သီလသ္မိန္တိ သဒ္ဒဿ (ဝါ) ဧတဿ ဝစနဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အမှာ။ "ဧတံ မလွဲ၊ ဝိဘတ် စွဲမူ"စသော နိယံနှင့်အညီ သမ္မန်ကို နှစ်နည်းခံထားသည်။
တေသု ယံ ဣဒံ ဘယံ သီလသံဝရတော ဘဝေယျ။

ဟိတ်။ သီလသံဝရတော။ သမ္မန်။ ဘိက္ခုဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယံ) တဗ္ဗ မနော၊ တော ဆုံးပြော၊ ခံဟော "ကတ္တား"ကြဲ။

မုဒ္ဓါဘိသိတ္တောတိ ယထာဝိဓာနဝိဟိတေန ခတ္တိယာဘိသေကေန မုဒ္ဓနိ အဝသိတ္တော။ **ယဒိဒံ ပစ္စတ္ထိကတောတိ** ယံ ကုတောစိ ဧကပစ္စတ္ထိကတောပိ ဘယံ ဘဝေယျ၊ တံ နု သမနုပဿတိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ နိဟတပစ္စာမိတ္တော။

ဟိတ်။ နိဟတပစ္စာမိတ္တော-ကို နိဟတပစ္စာမိတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ ရညော ခတ္တိယဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

အမှာ။ "သော ရာဇာ"ဟု ကတ္တားထည့်သော နေရင်းနိသျနှင့် "သေယျထာပိ မဟာရာဇ ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဘိ-သိတ္တော နိဟတပစ္စာမိတ္တော နု ကုတောစိ ဘယံ သမနုပဿတိ" ဟူသော ပါဠိတော်၌ လာသည့် "ရာဇာ ခတ္တိယော"ပုဒ်တို့ကို သတိပြုပါ။

(ဌ၊ နှာ ၁၆၅-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အဗျာသေကသုခန္တိ ကိလေသဗျာသေကဝိရဟိတတ္တာ အဗျာသေက် အသမ္မိဿံ ပရိသုဒ္ဓံ အဓိစိတ္တသုခံ ပဋိသံဝေဒေတီတိ။

ဟိတ်။ ကိလေသဗျာသေကဝိရဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣန္ဒြိယသံဝရေန သမန္နာဂတဿ ဘိက္ခုဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယံ) ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား, က၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း။ (ယေဘုယျ)

ဟိတ်။ အဗျာသေက်-ကို အဗျာသေကတ္တာ။ သမ္မန်။ အဓိစိတ္တသုခဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

အဘိဏှန္တေ ပဋိဏှန္တေတိ ဧတ္ထ တာဝ အဘိဏှန္တံ ဝုစ္စတိ ဂမနံ၊ ပဋိဏှန္တံ နိပဇ္ဇနံ၊ တဒုဘယမ္ပိ စတူသု ဣရိယာပထေသု လဗ္ဘတိ၊ ဂမနေ တာဝ ပုရတော ကာယံ အဘိဟရန္တော အဘိဏှမတိ နာမ၊ ပဋိနိဝတ္တေန္တော ပဋိဏှမတိ နာမ။

ဟိတ်။ အဘိဟရန္တော-ကို အဘိဟရန္တတ္တာ၊ ပဋိနိဝတ္တေန္တော-ကို ပဋိနိဝတ္တေန္တတ္တာ။

သမ္မန်။ တဿ ဘိက္ခုနော။ (ကတ္တုတ္ထ)

သတိ။ "ဣဓ မဟာရာဇ ဘိက္ခု အဘိဏှန္တေ ပဋိဏှန္တေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

http://www.dhammadownload.com

သော ဟိ အဘိက္ကန္တာဒီသု သမ္မဇ္ဇည် ကရောတေဝ၊ နု ကတ္ထစိ သမ္မဇ္ဇေဝိရဟိတော ဟောတိ။

ဟိတ်။ သမ္မဇ္ဇေဝိရဟိတော–ကို သမ္မဇ္ဇေဝိရဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ ဘိက္ခုနော။ (ကတ္တုတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၁၆၆–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

သံဃဒဿနမ္ပိ သာတ္ထံ။ သစေ ပန အန္တောဂါမေ မဟာမဏ္ဍပံ ကာရေတွာ သတ္ထုရတ္တိ ဓမ္မဿဝနံ ကရောန္တေသု မနုဿေသု ဝုတ္တပ္ပကာရေနေဝ ဇနသန္နိပါတော စေဝ အန္တရာယော စ ဟောတိ။

ဟိတ်။ ကရောန္တေသု–ကို ကရောန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ မနုဿာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

(ဌ၊ နှာ ၁၆၇–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဧဝံ ဧကံ အသုဘံ ဒ္ဝိန္နံ ဇနာနံ အတ္ထာယ ဇာတံ။

ဟိတ်။ ဇာတံ–ကို ဇာတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧကဿ အသုဘဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၁၆၈–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

(က) သစေပိ နု ကထာပေန္တိ၊ ဇနသင်္ဃတ္ထံ ဓမ္မကထာ နာမ ကာတဗ္ဗာယေဝါတိ အဋ္ဌကထာစရိယာ ဝဒန္တိ။

(ခ) ဓမ္မကထာ ဟိ ကမ္မဋ္ဌာနဝိနိမုတ္တာ နာမ နတ္ထိ။

(ဂ) တသ္မာ ကမ္မဋ္ဌာနသီသေနေဝ ဓမ္မကထံ ကထေတွာ ကမ္မဋ္ဌာနသီသေနေဝ အာဟာရံ ပရိဘုဉ္ဇတွာ အနုမောဒနံ ကတွာ နိဝတ္တိယမာနေဟိပိ မနုဿေဟိ အနုဂတောဝ ဂါမတော နိက္ခမိတွာ တတ္ထ တေ နိဝတ္တေတွာ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇတိ။

ဟိတ်။ နု ကထာပေန္တိ–ကို နု ကထာပေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ မနုဿာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ ကာတဗ္ဗာ–ကို ကာတဗ္ဗတ္တာ။ သမ္မန်။ ဓမ္မကထာယ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ။

ဟိတ်။ ဝဒန္တိ–ကို ဝဒန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အဋ္ဌကထာစရိယာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ နတ္ထိ–ကို နတ္ထိတာယ။ သမ္မန်။ ဓမ္မကထာယ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ (ဂ)ဝါကျ၌ လာသည့် တသ္မာ–ကို (က)ဝါကျ၌ လာသည့် ဝဒန္တိကြိယာနှင့် တွဲဖက်၍ ...
တသ္မာ ဝဒန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အဋ္ဌကထာစရိယာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ (ဂ)ဝါကျ၌ လာသည့် တသ္မာ–ကို (ခ)ဝါကျ၌ လာသည့် နတ္ထိကြိယာနှင့် တွဲဖက်၍ ...
တသ္မာ နတ္ထိတာယ။ သမ္မန်။ ဓမ္မကထာယ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အမှာ။ ဋီသစ်အဖွင့်ကို ရှု၍ တသ္မာ ပုဒ်ကို ဟိတ်နှစ်နည်း ပြင်ရသောကြောင့် သမ္မန်ကို နှစ်နည်း ခံရမည်။

(ဌ၊ နှာ ၁၇၃–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အညံ ဥပဓုတေ စိတ္တံ၊ အညံ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈတိ။
အဝီစိမနသမ္မန္နော၊ နဒီသောတောဝ ဝတ္တတိ။

ဟိတ်။ အနုသမ္မန္နော–ကို အနုသမ္မန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ စိတ္တသန္တာနဿ ရူပသန္တာနဿ စ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အမှာ။ "အနု အနု သမ္မန္နော အနုသမ္မန္နော၊ စိတ္တသန္တာနော ရူပသန္တာနော"ဟု ဋီသစ်၌ ဖွင့်ထားသည်။

http://www.dhammadownload.com

အာလောကိတံ နာမ ပုရတော ပေက္ခနံ။ **ဝိလောကိတံ** နာမ အနုဒိသာပေက္ခနံ။ အညာနိပိ ဟေဋ္ဌာ ဥပရိ ပစ္ဆတော ပေက္ခနဝသေန ဩလောကိတဥလ္လောကိတာပလောကိတာနိ နာမ ဟောန္တိ၊ တာနိ ဣဓ နာဟိတာနိ။ သာရုပ္ပဝသေန ပန ဣမာနေဝ ဒွေ ဂဟိတာနိ၊ ဣမိနာ ဝါ မုခေန သဗ္ဗာနိပိ တာနိ ဂဟိတာနေဝါတိ။

ဟိတ်။ ဝိလောကိတံ-ကို ဝိလောကိတတ္တာ။ သမ္မန်။ အနုဒိသာပေက္ခနဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြဲ။

ဟိတ်။ သာရုပ္ပဝသေန-၌ သာရုပ္ပ-ကို သာရုပ္ပတာယ၊ ဒွေ ဂဟိတာနိ-၌ ဂဟိတာနိ-ကို ဂဟိတတ္တာ။

သမ္မန်။ ဣမေသံ ဒွိန္နံ (အာလောကိတဝိလောကိတာနံ)။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ ယေဝ ဂဟိတာနေဝ-၌ ဂဟိတာနိ-ကို ဂဟိတတ္တာ။

သမ္မန်။ သဗ္ဗေသမ္ပိ တေသံ (ဩလောကိတဥလ္လောကိတာပလောကိတာနံ)။ (ကမ္မတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၁၆၇-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဥဏ္ဏာပကတိကဿ, ပန ဒုဗ္ဘလဿ စ စီဝရံ သုခုမံ သပ္ပါယံ၊ သီတာလုကဿ ဃနံ ဒုပဋ္ဋံ။ဝိပရီတံ အသပ္ပါယံ။ ယဿ ကဿစိ ဓိဏ္ဏံ အသပ္ပါယမေဝ။ အဂ္ဂဋ္ဌာဒိဒါနေန ဟိဿ တံ ပလိဗောဓကရံ ဟောတိ။

ဟိတ်။ သုခုမံ-ကို သုခုမတ္တာ။ သမ္မန်။ စီဝရဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

ဟိတ်။ သပ္ပါယံ-ကို သပ္ပါယတ္တာ။ သမ္မန်။ စီဝရဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြဲ။

ဟိတ်။ ဃနံ-ကို ဃနတ္တာ၊ ဒုပဋ္ဋံ-ကို ဒုပဋ္ဋတ္တာ သမ္မန်။ စီဝရဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ ပလိဗောဓကရံ-ကို ပလိဗောဓကရတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ ဓိဏ္ဏစီဝရဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၁၆၈-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ကိသဒုဗ္ဘလသရီရဿ ပန ဂရုပတ္တော အသပ္ပါယော၊ ယဿ ကဿစိ စတုပဉ္စဂဏ္ဍိကာဟတော ဒုဗ္ဗိ-သောဓနီယော အသပ္ပါယောဝ။

ဟိတ်။ စတုပဉ္စဂဏ္ဍိကာဟတော-ကို စတုပဉ္စဂဏ္ဍိကာဟတတ္တာ။

သမ္မန်။ ဒုဗ္ဗိသောဓနီယဿ (ပတ္တဿ)။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

အမှာ။ စတုပဉ္စဂဏ္ဍိကာဟတော ပုဒ်ကို ဗဟုဗ္ဗီဟိ ကြံ၍ ပစ္စယတ္ထကို "ကတ္တုတ္ထ"ဟု ဖြေ၏။ တတိယာ တပ္ပုရိသ်ကြံမူကား: "ကမ္မတ္ထ"ဟု ဖြေရမည်။

မဏိဝဏ္ဏပတ္တော ပန လောဘနီယော စီဝရေ ဝုတ္တနယေနေဝ အသပ္ပါယော။

ဟိတ်။ လောဘနီယော-ကို လောဘနီယတ္တာ။ သမ္မန်။ မဏိဝဏ္ဏပတ္တဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အပိ စ ယထာ ဆိန္နဟတ္ထပါဒေ ဝဏမုခေဟိ ပဂ္ဃရိတပုဗ္ဗလောဟိတကိမိကုလေ နီလမက္ခိကသမ္ပရိ ကိဏ္ဏေ အနာထသာလာယံ နိပန္နေ အနာထမနုဿေ ဒိသွာ, ယေ ဒယာလုကာ ပုရိသာ။

ဟိတ်။ နိပန္နေ-ကို နိပန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ အနာထမနုဿာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၈၂-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တယိဒံ **မဟာသိဝေတ္ထေရေန** ဝုတ္တံ အသမ္မောဟဓုရံ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တေ အဓိပ္ပေတံ။

ဟိတ်။ အသမ္မောဟဓုရံ-ကို အသမ္မောဟဓုရတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ ဣမဿ ဝစနဿ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ တယိဒံ-ဝိသေသျပုဒ်သည် (မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တေ) အဓိပ္ပေတံ ဟူသော ကြိယာဌ် စပ်၏။ တယိဒံ၏ ဝိသေသန "အသမ္မောဟဓုရံ"ပုဒ်ကို အသမ္မောဟဓုရတ္တာဟု ဟိတ်ပြင်သော် ယင်းဟိတ်သည်လည်း (မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တေ) အဓိပ္ပေတံ ဟူသော ကြိယာဌ်ပင် စပ်၏။ "ဝိသေသျ စပ်ရာ၊ ကြိယာဌ်၊ ဟိတ်လည်း ဆိုက်မူ၊ ဟေတုမန္တ၊ ဝိသေသန၊ ဆိုစကြ၏ "နိယ်အရ "အသမ္မောဟဓုရံ"ပုဒ်ကို ဟေတုမန္တဝိသေသနပုဒ်ဟု ဇကန်မှတ်ပါ။ ယင်းဟေတုမန္တဝိသေသနကို ဟိတ်ပြင်သော် "ဟေတုမန္တ၊ ဝိသေသနပုဒ်၊ ဟိတ်ပြင်ထုတ်သော်၊ မယုတ်မှန်လှ၊ ဝိသေသျ၊ မုချ သမ္မန်ခံမြဲတည်း"နိယ်အရ တယိဒံ ဟူသော ဝိသေသျပုဒ်ကိုသာ မုချ သမ္မန်ခံရမည်။

(နိယ်) ဝိသေသျ စပ်ရာ၊ ကြိယာဌ်၊ ဟိတ်လည်းဆိုက်မူ၊ ဟေတုမန္တ၊ ဝိသေသန၊ ဆိုစကြ၏။
ဟေတုမန္တ၊ ဝိသေသနပုဒ်၊ ဟိတ်ပြင်ထုတ်သော်၊ မယုတ်မှန်လှ၊ ဝိသေသျ၊ မုချ သမ္မန်ခံမြဲတည်း။
ဝိသေသန များးစွာ၊ ဆင့်လျက်ပါသော်၊ မှန်စွာ မယုတ်၊ ရှေးရှေးပုဒ်သည်၊ နောက်နောက်ပုဒ်၏ ဟိတ်ဖြစ်မြဲ။

သတိ။ "အသမ္မောဟဓုရံ"ဟူသော စကားသည် မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်၌ အလိုရှိအပ်ခြင်း၏ အကြောင်းပြလည်း ဖြစ်သောကြောင့် အတွင်း၌ ဟိတ်အနက်ရှိသော ဟေတုဂဗ္ဘ (ဟေတုမန္တ) ဝိသေသနဟု ဋီကာသစ်၌လည်း ဆို၏။

ဣမသ္မိံ ပန သာမညဖလေ သဗ္ဗမွိ စတုဗ္ဗိဓံ သမ္ပဇညံ လဗ္ဘတိ။ တသ္မာ ဝုတ္တနယေနေဝ စေတ္ထ စတုန္နံ သမ္ပဇညာနံ ဝသေန သမ္ပဇာနကာရိတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို တသ္မာ လဘမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ သဗ္ဗသ်ပိ စတုဗ္ဗိဓသ် သမ္ပဇညသ်။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ သမ္ပဇာနကာရိတာ။ သမ္မန်။ သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတသ် ဘိက္ခုနော။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ဘိက္ခု သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ ဣဓ မဟာရာဇ ဘိက္ခု အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

သမ္ပဇာနကာရီတိ စ သဗ္ဗပဒေသု သတိသမ္ပယုတ္တဿေဝ သမ္ပဇညသ် ဝသေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ "သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတော"တိ ဇတသ် ဟိ ပဒဿ အယံ ဝိတ္ထာရော။

ဟိတ်။ သမန္နာဂတော-ကို သမန္နာဂတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘိက္ခုနော။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ဘိက္ခု သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတော ဟောတိ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ဟိတ်။ ဝိတ္ထာရော-ကို ဝိတ္ထာရတ္တာ။

သမ္မန်။ အယံ-ကို အစွဲနှင့်တကွ = ဣမဿ သမ္ပဇာနကာရီတိ ပဒဿ။ (ကတွတ္ထ) နေရင်း

အမှာ။ ဋီသစ်အလို = ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ အတ္ထဿဟု သမ္မန် ခံရမည်။

(ဌ၊ နှာ ၁၈၅-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အဋ္ဌပရိက္ခာရိကဿ ဝသေန ကထေသိ။ သော ဟိ ခုဒ္ဒကဝါသိဋ္ဌ သူစိဋ္ဌ ပရိဿာဝနေ ပက္ခိပိတွာ ပတ္တဿ အန္တော ဌပေတွာ ပတ္တံ အံ: ၂ကူဠေ လဂ္ဂေတွာ တိစီဝရံ ကာယပဋိဗဒ္ဓံ ကတွာ ယေနိစ္ဆကံ သုခံ ပက္ကမတိ။ ပဋိနိဝတ္တေတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ နာမဿ နာ ဟောတိ။

http://www.dhammadownload.com

ဟိတ်။ ကတွာ-ကို ကရောန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ သော-ကို အစွဲနှင့်တကွ = တသ အဋ္ဌပရိက္ခာရိကသ။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ ဂဟေတဗ္ဗ-ကို ဂဟေတဗ္ဗတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဏ္ဍသ (ဝတ္ထုသ)။ (ကမ္မတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၁၈၆-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

သော ဇိယာ မုတ္တော သရော ဝိယ, ယူထာ အပက္ကန္တော မဒဟတ္ထိ ဝိယ စ ကျစ္ဆိတိစ္ဆိတံ သေနာသနံ ဝန-သဏ္ဍံ ရုက္ခမူလံ ဝနပတ္ထာရံ ပရိဘုဉ္ဇန္တော ဧကောဝ တိဋ္ဌတိ၊ ဧကောဝ နိသီဒတိ။
ဟိတ်။ ပရိဘုဉ္ဇန္တော-ကို ပရိဘုဉ္ဇန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တသ ဘိက္ခုနော။ (ကတွတ္ထ)

ကဒါနိ တမတ္ထံ ဥပမာယ သာဓေန္တော "သေယျထာပိ"တိအာဒိမာဟ။
ဟိတ်။ သာဓေန္တော-ကို သာဓေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

သကုဏာ နာမ "အသုကသ္မိံ ပဒေသေ ရုက္ခော ပရိပက္ကဖလော"တိ ဥတ္တာ နာနာဒိသာဟိ အာဂန္ဒှာ နခပတ္တ-တုဏ္ဍာဒီဟိ တသ ဖလာနိ ဝိဖ္ဖန္ဒာ ဝိဓုနန္တာ ခါဒန္တိ။
ဟိတ်။ ပရိပက္ကဖလော-ကို ပရိပက္ကဖလတ္တာ။ သမ္မန်။ ရုက္ခသ။ (ကတွတ္ထ)

ဖလေ ပန ခီဏော နေဝ ရုက္ခသ အာရက္ခံ ဋ္ဌပေန္တိ။
ဟိတ်။ ခီဏော-ကို ခီဏတ္တာ။ သမ္မန်။ ဖလသ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

(ဌ၊ နှာ ၁၈၇-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ယသ ဟိ ကျမေ စတ္တာရော ပစ္စယာ နတ္ထိ၊ တသ အရညဝါသော နာ ကျဿတိ။ တိရစ္ဆာနဂတေဟိ ဝါ ဝနစရကေဟိ ဝါ သဒ္ဒိံ ဝတ္တဗ္ဗတံ အာပဇ္ဇတိ။
ဟိတ်။ ဝတ္တဗ္ဗတံ (ဝါ) ဝတ္တဗ္ဗတ္တာ။ သမ္မန်။ တသ ဘိက္ခုနော။ (ကမ္မတ္ထ)

တတ္ထ **ဒီဓိဇ္ဇန္တိ** သုညံ၊ အပ္ပသဒ္ဒံ အပ္ပနိဂ္ဃောသန္တိ အတ္ထော။
ဟိတ်။ ဝိဝိတ္တံ-ကို ဝိဝိတ္တတ္တာ၊ အပ္ပသဒ္ဒံ-ကို အပ္ပသဒ္ဒတ္တာ။ သမ္မန်။ သေနာသနသ။ (ကတွတ္ထ)
အမှာ။ "ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ"ဟူသော ပါဠိတော်၌လာသည့် သေနာသန ဟူသော ဝိသေသျပုဒ်ကို သမ္မန်ခံသည်။ သုညံ, အပ္ပနိဂ္ဃောသံ ပုဒ်တို့ကို ဟိတ်ပြင်လျှင်လည်း ယင်းပုဒ်တို့၏ ဝိသေသျပုဒ် ဖြစ်သည့် သေနာသနံ ပုဒ်ကို "သေနာသနသ"ဟုသာ သမ္မန်ပြင်၍ ခံရမည်။

ဧတဒေဝ ဟိ သန္ဓာယ ဝိဘင်္ဂေ "ဝိဝိတ္တန္တိ သန္တိကေ စေပိ သေနာသနံ ဟောတိ၊ တဉ္စ အနာကိဏ္ဏံ ဂဟဋ္ဌေဟိ ပဗ္ဗဇိတေဟိ။ တေန တံ ဝိဝိတ္တ"န္တိ ဝုတ္တံ။
ဟိတ်။ အနာကိဏ္ဏံ-ကို အနာကိဏ္ဏတ္တာ။ သမ္မန်။ တသ စ သေနာသနသ။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ ဝုတ္တံ-ကို ဝုတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ "ဝိဝိတ္တန္တိ သန္တိကေ စေပိ သေနာသနံ ဟောတိ၊ တဉ္စ အနာကိဏ္ဏံ ဂဟဋ္ဌေဟိ ပဗ္ဗဇိတေဟိ။ တေန တံ ဝိဝိတ္တ"န္တိ ကျမသ သုတ္တသ။ (ကမ္မတ္ထ)
အမှာ။ "ကံ, အာကာရ၊ ကရဏတို့၊ အရမပြား၊ ဤသုံးပါးကား၊ မမှား တူလေမြဲ"နိယံနှင့်အညီ ကံပုဒ်၏ အရနှင့် အာကာရပုဒ်၏ အရတို့သည် တူ၏။

http://www.dhammadownload.com

ဣမ ပနဿ သကုဏသဒိသဿ စာတုဒ္ဒိသဿ ဘိက္ခုနော အနုစ္ဆဝိကံ သေနာသနံ ဒဿေန္တော **"အရညံ ဂဂ္ဂမူလ"**န္တိအာဒိမာဟ။

ဟိတ်။ အနုစ္ဆဝိကံ-ကို အနုစ္ဆဝိကတ္တာ။ သမ္ဗန်။ သေနာသနဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ ဒဿေန္တော-ကို ဒဿေန္တတ္တာ။ သမ္ဗန်။ ဘဂဝတော။ (ကတ္တုတ္ထ)

(ဌ၊ ဈာ ၁၈၈-လာ ဟိတ်, သမ္ဗန်)

"အာရညကံ နာမ သေနာသနံ ပဋ္ဌဓနုသတိကံ ပစ္ဆိမ"န္တိ ဣဒံ ပန ဣမဿ ဘိက္ခုနော အနုရူပံ။

ဟိတ်။ အနုရူပံ-ကို အနုရူပတ္တာ။

သမ္ဗန်။ "အာရညကံ နာမ သေနာသနံ ပဋ္ဌဓနုသတိကံ ပစ္ဆိမ"န္တိ ဣမဿ (သေနာသနဿ)။ (ကတ္တုတ္ထ)

တတ္ထ ဟိ ရဇတပဋ္ဋသဒိသာ ဝါလိကာ ဟောတိ၊ မတ္ထကေ မဏိဝိတာနံ ဝိယ ဝနဂဟနံ မဏိခန္ဓ-သဒိသံ ဥဒကံ သန္ဒတိ။

ဟိတ်။ မဏိခန္ဓသဒိသံ-ကို မဏိခန္ဓသဒိသတ္တာ။ သမ္ဗန်။ ဥဒကဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဇဝရူပံ ကန္ဒရံ ဩရုယှ ပါနီယံ ပိဝိတွာ ဂတ္တာနိ သီတာနိ ကတွာ ဝါလိကံ ဥဿာပေတွာ ပံသုကူလ စီဝရံ ပညပေတွာ နိသိန္နဿ သမဏဓမ္မံ ကရောတော စိတ္တံ ဇကဋ္ဌံ ဟောတိ။

ဟိတ်။ ဇကဋ္ဌံ-ကို ဇကဋ္ဌတ္တာ။ သမ္ဗန်။ စိတ္တဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) ဝိကတိ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ပကတိကြဲ့။

အဇ္ဈာကာသန္တိ အစ္ဆန်း။ အာကခ်ံမာနော ပနေတ္ထ စီဝရကုဋိံ ကတွာ ဝသတိ။

ဟိတ်။ အာကခ်ံမာနော-ကို အာကခ်ံမာနတ္တာ။ သမ္ဗန်။ ဘိက္ခုဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ ဝသတိ-ကို ဝသန္တတ္တာ။ သမ္ဗန်။ အာကခ်ံမာနဿ (ဘိက္ခုဿ)။ (ကတ္တုတ္ထ)

ပလာလပုဉ္ဇန္တိ ပလာလရာသိ။ မဟာပလာလပုဉ္ဇတော ဟိ ပလာလံ နိက္ကမိတွာ ပဗ္ဘာရလေဏသဒိသေ အာလယေ ကရောန္တိ ။ပ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

ဟိတ်။ ပဗ္ဘာရလေဏသဒိသေ-ကို ပဗ္ဘာရလေဏသဒိသတ္တာ။ သမ္ဗန်။ အာလယာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ ဝုတ္တံ-ကို ဝုတ္တတ္တာ။ သမ္ဗန်။ ဇတဿ (ပလာလပုဉ္ဇဝစနဿ)။ (ကမ္မတ္ထ)

အမှာ။ တံ-ကား သန္ဓာယ-၏ ကံပုဒ်သာ ဖြစ်၏။

သတိ။ သန္ဓာယ, ဝုတ္တံ၊ ပုဒ်နှစ်တန်၏၊ ကံမူ ကွဲပြား၊ အထူးအားဖြင့်၊ သန္ဓာယ ကံကား၊ အဝုတ္တ၊ ဝုတ္တ ကံကား၊ ဝုတ္တ၊ သန္ဓာယ ကံကား၊ ဝိသေသ၊ ဝုတ္တ ကံကား၊ သာမည။

ဥဒုံ ကာယံ ပက္ခိဓာယာတိ ဥပရိမံ သရီရံ ဥဒုံ ဌပေတွာ အဋ္ဌာရသ ပိဋ္ဌိကဏ္ဏကေ ကောဋိယာ ကောဋိံ ပဋိပါဒေတွာ။

ဟိတ်။ ဌပေတွာ-ကို ဌပေန္တတ္တာ။ သမ္ဗန်။ တဿ ဘိက္ခုနော။ (ကတ္တုတ္ထ)

အမှာ။ ပါဋိတော်ကို ရှု၍ ခံသည်။

http://www.dhammadownload.com

အထဿ ယာ တေသံ ပဏာမနပစ္စယာ ခဏော ခဏော ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ၊ တာ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တာသု အနုပ္ပဇ္ဇမာနာသု စိတ္တံ ဇကဂ္ဂံ ဟောတိ။

ဟိတ်။ အနုပ္ပဇ္ဇမာနာသု–ကို အနုပ္ပဇ္ဇမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ တာသံ ဝေဒနာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

(ဌ၊ နှာ ၁၈၉–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ပရီတိ ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌော။ **မုခ**န္တိ နိယျာနဋ္ဌော။ **သတီ**တိ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌော။

ဟိတ်။ ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌော–ကို ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌတ္တာ။ သမ္မန်။ ပရီတိ သဒ္ဒဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ နိယျာနဋ္ဌော–ကို နိယျာနဋ္ဌတ္တာ။ သမ္မန်။ မုခန္တိ သဒ္ဒဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌော–ကို ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌတ္တာ။ သမ္မန်။ သတီတိ သဒ္ဒဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အဘိ၌ လောကေတိ ဇတ္ထ လုဒ္ဓနပလုဒ္ဓနဋ္ဌေန ပဘူပါဒါနက္ခန္ဓာ လောကော၊ တသ္မာ ပဘူသု ဥပါဒါ နက္ခန္ဓေသု ရာဂံ ပဟာယ ကာမဆ္ဆန္ဒံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာတိ အယမေတ္ထတ္ထော။

ဟိတ်။ တသ္မာ–ကို တသ္မာ လောကတ္တာ။ သမ္မန်။ ပဘူပါဒါနက္ခန္ဓာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ ပဟာယ–ကို ပဟီနတ္တာ (ဝါ) ပဟန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ ဘိက္ခုနော။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဝိဂတာဘိဇ္ဈောတိ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန ပဟီနတ္တာ ဝိဂတာဘိဇ္ဈော။

ဟိတ်။ ပဟီနတ္တာ။ သမ္မန်။ အဘိဇ္ဈာယ။ (ကမ္မတ္ထ)

သတော သမ္ပဇာနောတိ သတိယာ စ ဉာဏေန စ သမန္နာဂတော။ ဣဒံ ဥဘယံ အာလောကသညာယ ဥပကာရတ္တာ ဝုတ္တံ။

ဟိတ်။ သမန္နာဂတော–ကို သမန္နာဂတတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ ဘိက္ခုဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အမှာ။ ပါဠိတော်ကို ရှု၍ ခံသည်။

ဟိတ်။ ဥပကာရတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမဿ ဥဘယဿ (သတိဉာဏဿ)။ (ကတ္တုတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၁၉၀–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တတောနိဒါနန္တိ အာဏာဏျနိဒါနံ။ သော ဟိ "အဏာဏောမှိ"တိ အာဝဇ္ဇန္တော ဗလဝပါမောဇ္ဇံ လဘတိ။

ဟိတ်။ အာဝဇ္ဇန္တော–ကို အာဝဇ္ဇန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ (ဣဏမုတ္တဿ) ပုရိသဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဝိသဘာဂဝေဒနုပ္ပတ္တိယာ ကကစေနေဝ စတုဣရိယာပထံ ဆိန္ဒန္တော အာဗာဓေတိတိ **အာဗာဓော**။

ဟိတ်။ အာဗာဓော–ကို အာဗာဓတ္တာ။ သမ္မန်။ ရောဂဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အဓိမတ္တဂိလာနောတိ ဗာဠှဂိလာနော။ **နစ္ဆာဒေယျာ**တိ အဓိမတ္တဗျာဓိပရေတတာယ နု ရုစ္စေယျ။

ဟိတ်။ အဓိမတ္တဗျာဓိပရေတတာယ။

သမ္မန်။ အဿ အဓိမတ္တဂိလာနပုရိသဿ (ဝါ) အဿ ဗာဠှဂိလာနပုရိသဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

သတိ။ "ဗာဠှဂိလာနော၊ ဘတ္တဉ္စဿ နစ္ဆာဒေယျ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

http://www.dhammadownload.com

အနတ္တာဓီနောတိ နအတ္တနိ အဓီနော၊ အတ္တနော ရုစိယာ ကိဉ္စိ ကာတုံ နလဘတိ။ **ပရာဓီနော**တိ ပရေသု အဓီနော ပရသေဝ ရုစိယာ ဝတ္တတိ။

ဟိတ်။ အနတ္တာဓီနော-ကို အနတ္တာဓီနတ္တာ၊ ပရာဓီနော-ကို ပရာဓီနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဒါသဿ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ပုဗ္ဗေ ဒါသော အဟောသိံ အနတ္တာဓီနော ပရာဓီနော နယေနကာမံဂမော"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

(၄၊ နှာ ၁၉၁-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ယော ယမှိ ကာမစ္ဆန္ဒေန ရဇ္ဇတိ၊ တဏ္ဍာသဟဂတေန တံ ဝတ္ထုံ ဂဏ္ဍာတိ၊ သော တေန ဖရုသံ ဝုစ္စမာနောပိ ဗဇ္ဈမာနောပိ ဝဓိယမာနောပိ သဗ္ဗံ တိတိက္ခတိ။

ဟိတ်။ ဝုစ္စမာနော-ကို ဝုစ္စမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ (ပုဂ္ဂလဿ)။ (ကမ္မတ္ထ)

ယထာ ပန ပိတ္တရောဂါတုရော မဓုသက္ကရာဒီသုပိ ဒိန္နေသု ပိတ္တရောဂါတုရတာယ တေသံ ရသံ နဝိန္ဒတိ၊ "တိတ္တကံ တိတ္တက"န္တိ ဥဂ္ဂိရတိယေဝ။

ဟိတ်။ ပိတ္တရောဂါတုရတာယ။ သမ္မန်။ ပိတ္တရောဂါတုရဿ ပုရိသဿ။ (ကမ္မတ္ထ) နိသျဟောင်း

အမှာ။ နိသျသစ်အလို ပစ္စယတ္ထကား = ကတွတ္ထ ဖြစ်၏။ ကမ္မတ္ထ ဝါဒကိုသာ အကြိုက်များ၏။

ဧဝမေဝ ဗျာပန္နစိတ္တော ဟိတကာမေဟိ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ဩဝဒိယမာနော ဩဝါဒံ နဂဏ္ဍာတိ။ "အတိ ဝိယ မေ တုမှေ ဥပဒ္ဒဝေထာ"တိ အာဒီနိ ဝတွာ ဝိဗ္ဗမတိ။ ပိတ္တရောဂါတုရတာယ သော ပုရိသော မဓုသက္ကရာဒီနံ ဝိယ ကောဓာတုရတာယ ဈာနသုခါဒိဘေဒံ သာသနရသံ နဝိန္ဒတီတိ။

ဟိတ်။ ပိတ္တရောဂါတုရတာယ။ သမ္မန်။ (ပိတ္တရောဂါတုရဿ) တဿ ပုရိသဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ ကောဓာတုရတာယ။ သမ္မန်။ ဗျာပန္နစိတ္တဿ (ဘိက္ခုနော)။ (ကမ္မတ္ထ) နိသျဟောင်း

အမှာ။ နိသျသစ်အလို ပစ္စယတ္ထကား = ကတွတ္ထ ဖြစ်၏။ ကမ္မတ္ထ ဝါဒကိုသာ အကြိုက်များ၏။

သော ဒုတိယဒိဝသေ မုတ္တော "အဟော ဟိယျော နက္ခတ္တံ မနာပံ, အဟော နစ္စံ, အဟော ဂီတ"န္တိ အာဒီနိ သုတွာပိ ပဋိဝစနံ နဒေတိ။ ကိံ ကာရဏာ? နက္ခတ္တဿ အနနုဘူတတ္တာ။

ဟိတ်။ အနနုဘူတတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ ပုရိသဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

နက္ခတ္တဿ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ အနုဘဝိတုံ နလဘတိ၊ ကသ္မာ? ပရာဓီနတာယ။

ဟိတ်။ ပရာဓီနတာယ။ သမ္မန်။ (နက္ခတ္တကီဋ္ဌန္တဿ) ဒါသဿ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ အဋ္ဌကထာ၌ ပြထားသည့် "ယထာ ပန နက္ခတ္တံ ကီဋ္ဌန္တောပိ ဒါသော"ဟူသော ရှေ့ဝါကျမှ ကတ္တားကို ပြင်၍ သမ္မန်ခံသည်။

(၄၊ နှာ ၁၉၂-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဝိဝေကသုခံ အနုဘဝိတုံ နလဘတိ။ ကသ္မာ? ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စာဘိဘူတတာယ။

ဟိတ်။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စာဘိဘူတတာယ။ သမ္မန်။ တဿ ဘိက္ခုနော။ (ကမ္မတ္ထ) နိသျဟောင်း

အမှာ။ နိသျသစ်အလို ပစ္စယတ္ထကား = ကတွတ္ထ ဖြစ်၏။ ကမ္မတ္ထဝါဒကိုသာ အကြိုက်များ၏။

http://www.dhammadownload.com

သော ဣဏသာမိကေ ဒိသွာပိ သစေ ဣစ္ဆတိ, အာသနာ ဝုဋ္ဌဟတိ၊ နော စေ, နဉ္ဌဟတိ။ ကသ္မာ? တေဟိ သဒ္ဓိံ နိလ္လေပတာယ အလဂ္ဂတာယ။

ဟိတ်။ နိလ္လေပတာယ၊ အလဂ္ဂတာယ။ သမ္မန်။ တဿ (ဣဏမုတ္တ) ပုရိသဿ။ (ကတွတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၁၉၄-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

သော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ။ပ။ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိတိအာဒိ ပန ဥပစာရသမာဓိနာ သမာဟိတေ စိတ္တေ ဥပရိဝိသေသဒဿနတ္ထံ အပ္ပနာသမာဓိနာ သမာဟိတေ စိတ္တေ တဿ သမာဓိနော ပဘေဒဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဟိတ်။ ရှေ့, သမာဟိတေ-ကို သမာဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဥပစာရသမာဓိနာ သမာဟိတဿ စိတ္တဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ နောက်, သမာဟိတေ-ကို သမာဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ အပ္ပနာသမာဓိနာ သမာဟိတဿ စိတ္တဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ သမာဟိတေ-ကို သမာဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဥပစာရသမာဓိနာ အပ္ပနာသမာဓိနာ စိတ္တဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

အမှာ။ ပစ္စယတ္ထကို ကမ္မတ္ထဟု ယူသည်ကား "စိတ္တေ-စိတ်ကို၊ သမာဟိတေ-ကောင်းစွာ အာရုံ၌ ထားအပ်ပြီးသည် ရှိသော်"ဟု အနက်ပေးသော နိသျတို့အလိုတည်း။ "စိတ္တေ-သည်၊ သမာဟိတေ-တည်ကြည်သည် ရှိသော်" ဟု အနက်ပေးသော နိသျတို့ အလိုကား = ပစ္စယတ္ထကို ကတွတ္ထဟု ယူရမည်။ ယင်းဝါဒ နှစ်ရပ်တို့တွင် ကမ္မတ္ထ ဝါဒသည်သာ သဒ္ဒတ္ထကျ၏ဟု မစိုးရိမ်သီလက္ခန်၌ အမှာထားရှိ၏။

(၄၊ နှာ ၁၉၅-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဒက္ခောတိ ဆေကော ပဋိဗလော နှာနီယစုဏ္ဏာနိ ကာတုဥ္စေဝ ပယောဇေတုဥ္စ သန္ဒေတုဥ္စ။

ဟိတ်။ ဆေကော-ကို ဆေကတ္တာ၊ ပဋိဗလော-ကို ပဋိဗလတ္တာ။

သမ္မန်။ နှာပကဿ ဝါ နှာပကန္တေဝါသိနော ဝါ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ဒက္ခော နှာပကော ဝါ နှာပကန္တေဝါသီ ဝါ"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

မတ္တိကဘာဇနံ ပန ထိရံ နဟောတိ၊ သန္ဒေန္တဿ ဘိဇ္ဇတိ။ တသ္မာ တံ နဒဿေတိ။

ဟိတ်။ သန္ဒေန္တဿ-ကို သန္ဒေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ နှာပကဿ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ပုဒ် နာဒရိယ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ နာဒရိယဝန္တ ခံ။

ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို တသ္မာ အထိရတ္တာ, ဘိဇ္ဇနတ္တာ။ သမ္မန်။ မတ္တိကဘာဇနဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ နဒဿေတိ-ကို အဒဿေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

ဥဗ္ဘိဒေါဒကောတိ ဥဗ္ဘိန္နဥဒကော။

ဟိတ်။ ဥဗ္ဘိန္နဥဒကော-ကို ဥဗ္ဘိန္နဥဒကတ္တာ။ သမ္မန်။ ဥဒကရဟဒဿ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ဥဒကရဟဒေါ ဂမ္ဘီရော ဥဗ္ဘိန္နဥဒကော"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

ဓာရန္တိ ဝုဋ္ဌိံ။ **နဒ အနုပ္ပဝေစ္ဆေယျာတိ** နစ ပဝေသေယျ၊ နဝဿေယျာတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ အနုပ္ပဝေစ္ဆေယျ-ကို အနုပ္ပဝဿိယမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဓာရာယ။ (ကမ္မတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

သီတာ ဝါရိဓာရာ ဥဒ္ဒိဒ္ဒိဒ္ဓေတွေတိ သီတာ ဝါရိဓာရာ တံ် ရဟဒံ ပူရယမာနာ ဥဒ္ဒိဒ္ဓိတွာ ဟေဋ္ဌာ ဥဂ္ဂစ္ဆန ဥဒကဋ္ဌိ ဥဂ္ဂန္ဟာ ဥဂ္ဂန္ဟာ ဘိဇ္ဇန္တိ ဥဒကံ ခေါဘေတိ။

ဟိတ်။ ပူရယမာနာ-ကို ပူရယမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ သီတာယ ဝါရိဓာရာယ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ဘိဇ္ဇန္တိ-ကို ဘိဇ္ဇန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဟေဋ္ဌာ ဥဂ္ဂစ္ဆနဥဒကဿ။ (ကတွတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၁၉၆-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ယံ် ကိဉ္စိ ဥပ္ပလံ ဥပ္ပလမေဝ၊ ဥနကသတပတ္တံ် ပုဏ္ဍရီကံ်၊ သတပတ္တံ် ပဒုမံ်။ ပတ္တနိယမံ် ဝါ ဝိနာပိ သေတံ် ပဒုမံ်၊ ရတ္တံ် ပုဏ္ဍရီကန္တိ် အယမေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော။ **ဥဒကာနုဂ္ဂတာနီ**တိ ဥဒကတော နု ဥဂ္ဂတာနိ။

ဟိတ်။ နု ဥဂ္ဂတာနိ-ကို အနုဂ္ဂတတ္တာ။ သမ္မန်။ အပ္ပေကစ္စာနံ် ဥပ္ပလာနံ် ဝါ ပဒုမာနံ် ဝါ ပုဏ္ဍရီကာနံ် ဝါ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "အပ္ပေကစ္စာနိ ဥပ္ပလာနိ ဝါ ပဒုမာနိ ဝါ ပုဏ္ဍရီကာနိ ဝါ ဥဒကေ ဇာတာနိ ဥဒကေ သံ်ဝဍ္ဎာနိ ဥဒကာ-နုဂ္ဂတာနိ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

(နိယံ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ်။

ဟိတ်။ ရတ္တံ်-ကို ရတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ပုဏ္ဍရီကဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဩဒါတေန ဝတ္ထေနတိ ဣဒံ် ဥတုဖရဏတ္ထံ် ဝုတ္တံ်။ ကိလိဋ္ဌဝတ္ထေန ဟိ ဥတုဖရဏံ် နဟောတိ၊ တန််ဏဓောတပရိသုဒ္ဓေန ဥတုဖရဏံ် ဗလဝံ် ဟောတိ။

ဟိတ်။ တန််ဏဓောတပရိသုဒ္ဓေန-ကို တန််ဏဓောတပရိသုဒ္ဓတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝတ္ထဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ဗလဝံ်-ကို ဗလဝတ္တာ။ သမ္မန်။ ဥတုဖရဏဿ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

သုနှာတဿ ပုရိသဿ ပရိသုဒ္ဓံ် ဝတ္ထံ် သသီသံ် ပါရုပိတွာ နိသိန္နဿ သရီရတော ဥတု သဗ္ဗမေဝ ဝတ္ထံ် ဖရတိ၊ နု ကောစိ ဝတ္ထဿ အဖုဋ္ဌောကာသော ဟောတိ။

ဟိတ်။ နိသိန္နဿ-ကို နိသိန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝါကျဒဲ့ တိုက်ရိုက်လာသော = သုနှာတဿ ပုရိသဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဇတ္တာဝတာ စေဝ ရူပဇ္ဈာနလာဘီယေဝ နု အရူပဇ္ဈာနလာဘီတိ နု ဝေဒိတဗ္ဗော။ နု ဟိ အဋ္ဌသု သမာပတ္တီသု စုဒ္ဒသဟာကာရေဟိ စိဏ္ဏဝသီဘာဝံ ဝိနာ ဥပရိ အဘိညာဓိဂမော ဟောတိ။

ဟိတ်။ အဘိညာဓိဂမော-ကို အဘိညာဓိဂမတ္တာ။ သမ္မန်။ ဇတဿ ဘိက္ခုနော။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ နု ဝေဒိတဗ္ဗော-ကို အဝေဒိတဗ္ဗတ္တာ။ သမ္မန်။ ဇတဿ ဘိက္ခုနော။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ်) ကံ်ဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံ်ပါ ကမ္မကြံ်။

ပါဠိယံ် ပန ရူပဇ္ဈာနာနိယေဝ အာဂတာနိ၊ အရူပဇ္ဈာနာနိ အာဟရိတွာ ကထေတဗ္ဗာနိ။

ဟိတ်။ အာဂတာနိ-ကို အာဂတတ္တာ။ သမ္မန်။ ရူပဇ္ဈာနာနံ်။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ကထေတဗ္ဗာနိ-ကို ကထေတဗ္ဗတ္တာ။ သမ္မန်။ အရူပဇ္ဈာနာနံ်။ (ကမ္မတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၉၇-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

သုဘောတိ သုန္ဒရော။ **ဇာတိမာ**တိ ပရိသုဒ္ဓါကရသမုဋ္ဌိတော။ **သုပရိကမ္မကတော**တိ သုဋ္ဌု ကတပရိကမ္မော အပနီတပါသာဏသက္ခရော။ **အစ္ဆော**တိ တနုစ္ဆဝိ။ **ဝိပ္ပသန္နော**တိ သုဋ္ဌု ပသန္နော။

ဟိတ်။ ပရိသုဒ္ဓါကရသမုဋ္ဌိတော-ကို ပရိသုဒ္ဓါကရသမုဋ္ဌိတတ္တာ။ သမ္မန်။ မဏိဝေဠုရိယသ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ ပသန္နော-ကို ပသန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ မဏိဝေဠုရိယသ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အမှာ။ ဖော်ပြခဲ့သော "သုဘော ဇာတိမာ သုပရိကမ္မကတော အစ္ဆော ဝိပ္ပသန္နော"ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ ပါဠိတော်များနှင့် "သုန္ဒရော ပရိသုဒ္ဓါကရသမုဋ္ဌိတော ကတပရိကမ္မော အပနီတပါသာဏသက္ခရော တနုစ္ဆဝိ ပသန္နော"ဟူသော သံဝဏ္ဏနာများကို ဟိတ်ပြင်ခဲ့သော် "မဏိဝေဠုရိယသ"ချည်းသာ သမ္မန်ခံပါ။

သတိ။ "မဏိဝေဠုရိယော သုဘော ဇာတိမာ အဋ္ဌသော သုပရိကမ္မကတော အစ္ဆော ဝိပ္ပသန္နော"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

နိလဏ္ဍိအာဒီဟိ ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိ' ဒသေတိ။ တာဒိသဥ္စိ အာဝုတံ ပါကဋံ ဟောတိ။

ဟိတ်။ အာဝုတံ-ကို အာဝုတတ္တာ၊ ပါကဋံ-ကို ပါကဋတ္တာ။ သမ္မန်။ တာဒိသဿ သုတ္တသ။ (ကမ္မတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၁၉၈-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဣဒဉ္စ ဝိပဿနာဉာဏံ မဂ္ဂဉာဏာနန္တရံ။ ဧဝံ သန္တေပိ ယသ္မာ အဘိညာဝါရေ အာရဒ္ဓေ ဧတဿ အနန္တရာဝါရော နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဣဓေဝ ဒဿိတံ။

ဟိတ်။ အာရဒ္ဓေ-ကို အာရဒ္ဓတ္တာ။ သမ္မန်။ အဘိညာဝါရဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ မဂ္ဂဉာဏာနန္တရံ-ကို မဂ္ဂဉာဏာနန္တရတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမဿ ဝိပဿနာဉာဏဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို တသ္မာ နတ္ထိတာယ။ သမ္မန်။ အနန္တရာဝါရဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ ဒဿိတံ-ကို ဒဿိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမဿ ဝိပဿနာဉာဏဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

ယသ္မာ စ အနိစ္စာဒိဝသေန အကတသမ္မသနဿ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဘေရဝံ သဒ္ဒံ သုဏာတော, ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိယာ ဘေရဝေ ခန္ဓေ အနုဿရတော, ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဘေရဝမိဂ ရူပံ ပဿတော ဘယံ သန္တာသော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ န အနိစ္စာဒိဝသေန ကတသမ္မသနဿ။

ဟိတ်။ အကတသမ္မသနဿ-ကို အကတသမ္မသနတ္တာ၊ ကတသမ္မသနဿ-ကို ကတသမ္မသနတ္တာ။

သမ္မန်။ သုဏန္တဿ, အနုဿရန္တဿ, ပဿန္တဿ - အဘိညာပတ္တဿ ယောဂိနော ပဂ္ဂလဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အမှာ။ "ယောဂိနော ပဂ္ဂလဿ-ပြုအပ်ပြီးသော သမ္မသနဉာဏ် မရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏"ဟု ဆိုသော ဘာဋ္ဌနှင့် "အကတသမ္မသနဿာတိ ဟေတုဂဗ္ဘပဒံ။ တထာ ကတသမ္မသနဿ"ဟူသော ဋီသစ်အဖွင့်တို့ကို ရှု၍ ခံသည်။

"မောဃပုရိဿ"
ကိစ္စများသူ စ ပျင်းရိသူ၊ ရောဂါများသူ ဣမေ တယော။
ပရိယတ္တိ သိက္ခန္တာပိ၊ မတတ်ဘူးဣတိ မှတ်ကြလော။

http://www.dhammadownload.com

မနောမယန္တိ မနေန နိဗ္ဗတ္တိတံ။ **သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂိန္တိ** သဗ္ဗေဟိ အင်္ဂေဟိ စ ပစ္စင်္ဂေဟိ စ သမန္နာဂတံ။ **အဟီနိန္ဒြိယန္တိ** သဏ္ဌာနဝသေန အဝိကလိန္ဒြိယံ။

ဟိတ်။ နိဗ္ဗတ္တိတံ-ကို နိဗ္ဗတ္တိတတ္တာ၊ သမန္နာဂတံ-ကို သမန္နာဂတတ္တာ၊ အဟီနိန္ဒြိယံ-ကို အဟီနိန္ဒြိယတ္တာ၊ အဝိကလိန္ဒြိယံ-ကို အဝိကလိန္ဒြိယတ္တာ။

သမ္ဗန်။ အည် ကာယံ-ကို = အညဿ ကာယဿ။ (ကတွတ္ထ) ပါဋိတော်နည်း

(တစ်နည်း) သမ္ဗန်။ နိမ္မိတရူပဿ။ (ကတွတ္ထ) ဋီသစ်နည်း

သတိ။ "သော ဣမမှာ ကာယာ အည် ကာယံ အဘိနိမ္မိနာတိ ရူပိံ မနောမယံ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂိံ အဟီနိန္ဒြိယံ" ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

ဣဒ္ဓိမတာ နိမ္မိတရူပဉ္စိ သစေ ဣဒ္ဓိမာ ဩဒါတော၊ တမ္ပိ ဩဒါတံ။ သစေ အဝိဒ္ဓကဏ္ဏော၊ တမ္ပိ အဝိဒ္ဓကဏ္ဏန္တိ ဧဝံ သဗ္ဗာကာရေဟိ တေန သဒိသမေဝ ဟောတိ။

ဟိတ်။ ဩဒါတော-ကို ဩဒါတတ္တာ။ သမ္ဗန်။ ဣဒ္ဓိမန္တဿ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ဝိကတိ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ပကတိကြံ။

ဟိတ်။ ဩဒါတံ-ကို ဩဒါတတ္တာ။ သမ္ဗန်။ တဿပိ နိမ္မိတရူပဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ သဒိသံ-ကို သဒိသတ္တာ။ သမ္ဗန်။ နိမ္မိတရူပဿ။ (ကတွတ္ထ)

ကရဏ္ဍာတိ ဣဒမ္ပိ အဟိကဥ္စုကဿ နာမံ၊ န ဝိလီဝကရဏ္ဍကဿ။ အဟိကဥ္စုကော ဟိ အဟိနာ သဒိသောဝ ဟောတိ။

ဟိတ်။ သဒိသော-ကို သဒိသတ္တာ။ သမ္ဗန်။ အဟိကဥ္စုကဿ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ ဗဟိုစံပြ အဖြေ၌ ပစ္စယတ္ထကို ကမ္မတ္ထဟု ဖော်ပြထား၏။ သင့်မည် မထင်။

(၄၊ နှာ ၁၉၈+၁၉၉-လာ ဟိတ်, သမ္ဗန်)

အယဉ္စိ အဟိ နာမ သဇာတိယံ ဌိတော, ကဋ္ဌန္တရံ ဝါ ရုက္ခန္တရံ ဝါ နိဿာယ, တစတော သရီရနိက္ကမုန-ပွယောဂသင်္ခါတေန ထာမေန, သရီရံ ခါဒယမာနံ ဝိယ ပုရာဏတစံ ဇိဂုစ္ဆန္တောတိ ဣမေဟိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ သယမေဝ ကဥ္စုကံ ပဇဟတိ၊ န သက္ကာ တတော အညေန ဥဒ္ဓရိတုံ။

ဟိတ်။ ဌိတော-ကို ဌိတတ္တာ၊ ဇိဂုစ္ဆန္တော-ကို ဇိဂုစ္ဆန္တတ္တာ။ သမ္ဗန်။ ဣမဿ အဟိနော။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ နိဿာယ-ကို နိဿိတတ္တာ။ သမ္ဗန်။ ဣမဿ အဟိနော။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ န သက္ကာ-ကို အသက္ကောန္တတ္တာ။ သမ္ဗန်။ အညဿ။ (ကတွတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၁၉၉-လာ ဟိတ်, သမ္ဗန်)

ကန္တာရဒ္ဓါနမဂ္ဂေါ သာသင်္ကော ဟောတိ သပ္ပဋိဘယော။

ဟိတ်။ သာသင်္ကော-ကို သာသင်္ကတ္တာ၊ သပ္ပဋိဘယော-ကို သပ္ပဋိဘယတ္တာ။

သမ္ဗန်။ ကန္တာရဒ္ဓါနမဂ္ဂဿ။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

ကန္တာရဂ္ဂဟဏံ အကတွာ ခေမမဂ္ဂံ ဒသေန္တော **"အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော"**တိ အာဟ။ အပ္ပဋိဘယဋ္ဌေ ခေမမဂ္ဂံ သီသေ သာဋကံ ကတွာ သဏိကံ ပဋိပန္နော ဝုတ္တပ္ပကာရေ သဒ္ဒေ သုခံ ဝဝတ္ထပေတိ။

ဟိတ်။ ပဋိပန္နော–ကို ပဋိပန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ ပုရိသဿ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "သေယျထာပိ မဟာရာဇ ပုရိသော အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ဒဟရောတိ တရုဏော။ **ယုဝါ**တိ ယောဗ္ဗနေန သမန္နာဂတော။ **မဏ္ဍနကဇာတိကော**တိ ယုဝါပိ သမာနော နအာလသိယော နကိလိဋ္ဌဝတ္ထသရီရော၊ အထ ခေါ မဏ္ဍနပကတိကော။ ဒိဝသဿ ဒွေ တယော ဝါရေ နှာယိတွာ သုဒ္ဓဝတ္ထပရိဒဟနအလင်္ကာရကရဏသီလောတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ မဏ္ဍနကဇာတိကော–ကို မဏ္ဍနကဇာတိကတ္တာ၊ မဏ္ဍနပကတိကော–ကို မဏ္ဍနပကတိကတ္တာ။

သမ္မန်။ ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသဿ ဝါ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "သေယျထာပိ မဟာရာဇ ဣတ္ထီ ဝါ ပုရိသော ဝါ ဒဟရော ယုဝါ မဏ္ဍနဇာတိကော"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

အမှာ။ မဏ္ဍနကဇာတိကော, မဏ္ဍနပကတိကော ပုဒ်တို့သည် ပဓာနနည်းအားဖြင့် ယောဂျဘေဒကို ဟောသော်လည်း ဝိသေသနပုဒ်၏ စပ်ရာ ဝိသေသျပုဒ်ကို ပါဠိတော်၌ "ဣတ္ထီ ဝါ ပုရိသော ဝါ"ဟု နှစ်ပုဒ်ပြထားသောကြောင့် နှစ်ပုဒ်လုံးကို သမ္မန်ခံမှသာ ပြည့်စုံမည်။ ဒဟရော, တရုဏော, ယုဝါ ပုဒ်တို့ကို ဟိတ်ပြင်လျှင်လည်း ယင်းပုဒ်တို့၌ ဝိသေသျဖြစ်သော "ဣတ္ထီ ဝါ ပုရိသော ဝါ" ပုဒ်တို့ကို သမ္မန်ပြင်၍ ခံပါ။

ဟိတ်။ အတ္ထော–ကို အတ္ထတ္တာ။ သမ္မန်။ မဏ္ဍနပကတိကောတိ ပဒဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

သကဏိကန္တိ ကာဠတိလကဝင်္ကံမုခဒူသိပိဋ္ဌကာဒီနံ အညတရေန သဒေါသံ။

ဟိတ်။ သဒေါသံ–ကို သဒေါသတ္တာ။ သမ္မန်။ သကဿ မုခနိမိတ္တဿ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ဥဒကပတ္တေ သကံ မုခနိမိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခမာနော သကဏိကံ ဝါ 'သကဏိက'န္တိ ဇာနေယျ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

(ဋ၊ နှာ ၂၀၀–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဝိဃိ သဒ္ဒရန္တေတိ အပရာပရံ သဒ္ဒရန္တေ။

ဟိတ်။ သဒ္ဒရန္တေ–ကို သဒ္ဒရန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ မနုဿာနံ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "မနုဿေ ဂေဟံ ပဝိသန္တေပိ နိက္ခမန္တေပိ ရထိကာယပိ ဝိဃိံ သဒ္ဒရန္တေ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေတိ ဣဓ ဝိပဿနာပါဒကံ စတုတ္ထဈာနစိတ္တံ ဥဒိတဗ္ဗံ။

ဟိတ်။ သမာဟိတေ–ကို သမာဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ စိတ္တဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

အမှာ။ ပစ္စယတ္ထကို ကတွတ္ထဟု ယူသော ဝါဒလည်း ရှိသေး၏။

ဟိတ်။ ဝိပဿနာပါဒကံ–ကို ဝိပဿနာပါဒကတ္တာ။ သမ္မန်။ စတုတ္ထဈာနစိတ္တဿ။ (ကတွတ္ထ)

ပါသာဒတလေ ဌိတပုရိသဿ တေသံ မနုဿာနံ အာဝိဘူတကာလော ဝိယ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏဿ စိတ္တံ အဘိနီဟရိတွာ နိသိန္နဿ ဘိက္ခုနော တီသု ဘဝေသု နိဗ္ဗတ္တသတ္တာနံ အာဝိဘူတကာလော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဟိတ်။ အဘိနီဟရိတွာ–ကို အဘိနီဟရန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘိက္ခုနော။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

"ပရဝဇ္ဇာနုပဿိသ၊ နိစ္စံ ဥဒ္ဗာနသညိနော။
အာသဝါ တဿ ဝမ္ဗန္တိ၊ အာရာ သော အာသဝက္ခယာ"တိ။
ဟိတ်။ ဥဒ္ဗာနသညိနော–ကို ဥဒ္ဗာနသညိတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ ပဂ္ဂလဿ။ (ကတွတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၂၀၁–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဣဓ ပန နိဗ္ဗာနံ အဓိပ္ပေတံ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေါပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ။
ဟိတ်။ အဓိပ္ပေတံ–ကို အဓိပ္ပေတတ္တာ။ သမ္မန်။ နိဗ္ဗာနဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

တဿ စ သမ္မာပကံ အရိယမဂ္ဂံ "အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ"တိ သရသလက္ခဏပဋိဝေဓေန ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။
ဟိတ်။ သမ္မာပကံ–ကို သမ္မာပကတ္တာ။ သမ္မန်။ အရိယမဂ္ဂဿ။ (ကတွတ္ထ)

တဿ ဇဝံ ဇာနတော ဇဝံ ပဿတောတိ တဿ ဘိက္ခုနော ဇဝံ ဇာနန္တဿ ဇဝံ ပဿန္တဿ။
ဟိတ်။ ဇာနတော–ကို ဇာနန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ ဘိက္ခုနော။ (ကတွတ္ထ)
(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

နံ တာဝဿ အတီတာ ဇာတိ ခီဏာ၊ ပုဗ္ဗေဝ ခီဏတ္တာ။ နံ အနာဂတာ၊ အနာဂတေ ဝါယာမာဘာဝတော။ နံ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ။
ဟိတ်။ ခီဏတ္တာ။ သမ္မန်။ အတီတာယ ဇာတိယာ။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ ဝါယာမာဘာဝတော။ သမ္မန်။ အနာဂတာယ ဇာတိယာ။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ ပစ္စုပ္ပန္နာယ ဇာတိယာ။ (ကတွတ္ထ) ပခုက္ကု

သာ မဂ္ဂဿ ဘာဝိတတ္တာ အာယတိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မတံ အာပဇ္ဇနေန ခီဏာ။
ဟိတ်။ ဘာဝိတတ္တာ။ သမ္မန်။ မဂ္ဂဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဒုသီတာနန္တိ ဝုတ္ထံ ပရိဝုတ္ထံ။ **ဗြဟ္မစရိယ**နန္တိ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယံ။ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကေန ဟိ သဒ္ဒိံ သတ္တ သေက္ခာ ဗြဟ္မစရိယဝါသံ ဝသန္တိ နာမ၊ ခီဏာသဝေါ ဝုတ္ထဝါသော။ တသ္မာ သော အတ္တနော ဗြဟ္မစရိယဝါသံ ပစ္စဝေက္ခန္တော "ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယ"န္တိ ပဇာနာတိ။
ဟိတ်။ တသ္မာ–ကို တသ္မာ ဝုတ္ထဝါသတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ ခီဏာသဝဿ။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ ဝုသိတံ–ကို ဝုသိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဗြဟ္မစရိယဿ။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယ်) ကံဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကမ္မကြံ။

(ဌ၊ နှာ ၂၀၂–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကာဒယော ဟိ တံ ကိစ္စံ ကရောန္တိ၊ ခီဏာသဝေါ ကတကရဏီယော။ တသ္မာ သော အတ္တနော ကရဏီယံ ပစ္စဝေက္ခန္တော "ကတံ ကရဏီယ"န္တိ ပဇာနာတိ။
ဟိတ်။ တသ္မာ–ကို တသ္မာ ကတကရဏီယတ္တာ။ သမ္မန်။ ခီဏာသဝဿ။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

ကျမေ ပန ပဋ္ဌန္ဓာ ပရိညာတာ တိဋ္ဌန္တိ ဆိန္နမူလကာ ရုက္ခာ ဝိယ။
ဟိတ်။ ပရိညာတာ-ကို ပရိညာတတ္တာ။ သမ္မန်။ ကျမေသံ ပဋ္ဌန္ဓာနံ။ (ကမ္မတ္ထ)
အမှာ။ အဖြေသစ်၌ ပစ္စယတ္ထကို = ကတွတ္ထဟု ဆို၏။ စာရေးသူကမူ = ကမ္မတ္ထဝါဒကိုသာ နှစ်သက်၏။

ပဗ္ဗတသခ်ံပေတိ ပဗ္ဗတမတ္ထကေ။ **အနာဝိလော**တိ နိက္ကဒ္ဒမော။
ဟိတ်။ အနာဝိလော-ကို အနာဝိလတ္တာ။ သမ္မန်။ ဥဒကရဟဒဿ။ (ကတွတ္ထ)
သတိ။ "ပဗ္ဗတသခ်ေပ ဥဒကရဟဒေါ အစ္ဆော ဝိပ္ပသန္နော အနာဝိလော"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

(ဌ၊ နှာ ၂၀၄-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဘဂဝတော ဝစနံ အဘိက္ကန္တံ ဒေါသနာသနတော, အဘိက္ကန္တံ ဂုဏာဓိဂမနတော။
ဟိတ်။ ဒေါသနာသနတော၊ ဂုဏာဓိဂမနတော။ သမ္မန်။ ဝစနဿ။ (ကတွတ္ထ)

၎င်း မောဟန္ဓကာရနိမုဂ္ဂဿ မေ ဗုဒ္ဓါဒိရတနရူပါနိ အပဿတော တပ္ပဋိစ္ဆာဒကမောဟန္ဓကာရဝိဒ္ဓံသက-ဒေသနာပဒ္ဒေါတဓရကေန မယှံ ဘဂဝတာ ၎တေဟိ ပရိယာယေဟိ ပကာသိတတ္တာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတောတိ။
ဟိတ်။ ပကာသိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဓမ္မဿ။ (ကမ္မတ္ထ) ဟသ်ံတ-မိုးကောင်း

၎င်း ဒေသနံ ထောမေတွာ ကျမာယ ဒေသနာယ ရတနတ္တယေ ပသန္နစိတ္တော ပသန္နာကာရံ ကရောန္တော **"သောဟ"**န္တိအာဒိမာဟ။
ဟိတ်။ ပသန္နစိတ္တော-ကို ပသန္နစိတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အဇာတသတ္တုနော ရညော။ (ကတွတ္ထ)
သတိ။ ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

(ဌ၊ နှာ ၂၀၅-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိတိ ဘဂဝါ မေ သရဏံ ပရာယနံ အဃဿ တာတာ, ဟိတဿ စ ဝိဓာတာတိ ကျမိနာ အဓိပ္ပါယေန ဘဂဝန္တံ ဂစ္ဆာမိ ဘဇာမိ သေဝါမိ ပယိရုပါသာမိ။
ဟိတ်။ တာတာ-ကို တာတတ္တာ၊ ဝိဓာတာ-ကို ဝိဓာတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

ဝုတ္တဉ္စေတံ ဆတ္တမာဏဝကဝိမာနေ ---
"ရာဂဝိရာဂမနေဇမသောကံ၊ ဓမ္မမသခ်ံတမပ္ပဋိကူလံ။
မဓုရမိမံ ပဂုဏံ သုဝိဘတ္တံ၊ ဓမ္မမိမံ သရဏတ္ထမုပေဟိ"တိ။
၎င်းတွင် ဟိ **ရာဂဝိရာဂေ**တိ မဂ္ဂေါ ကထိတော။ **အနေဇမသောကန္တိ** ဖလံ။ **ဓမ္မမသခ်ံတန္တိ** နိဗ္ဗာနံ။ **အပ္ပဋိကူလံ မဓုရမိမံ ပဂုဏံ သုဝိဘတ္တန္တိ** ပိဋကတ္တယေန ဝိဘတ္တာ ဓမ္မက္ခန္ဓာတိ။
ဟိတ်။ ဝုတ္တံ-ကို ဝုတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဇတဿ ဂါထာဗန္ဓဿ။ (ကမ္မတ္ထ)
ဟိတ်။ ဂါထာ၌ ရှိသော ရာဂဝိရာဂံ-ကို ရာဂဝိရာဂတ္တာ။ သမ္မန်။ ကျမဿ ဓမ္မဿ (မဂ္ဂဿ)။
ဟိတ်။ ဂါထာ၌ ရှိသော အသခ်ံတံ-ကို အသခ်ံတတ္တာ။ သမ္မန်။ ကျမဿ ဓမ္မဿ (နိဗ္ဗာနဿ)။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

http://www.dhammadownload.com

သေယျထိဒံ? သရဏာတ္ထတော တာဝ ဟိသ်တီတိ **သရဏံ**။ သရဏဂတာနံ တေနေဝ သရဏဂမနေန ဘယံ သန္တာသံ ဒုက္ခံ ဒုဂ္ဂတိပရိကိလေသံ ဟနတိ ဝိနာသေတီတိ အတ္ထော၊ ရတနတ္တယသေဝေတံ အဓိဝစနံ။

ဟိတ်။ သေယျထာ–ကို သေယျထာတာယ။ သမ္မန်။ ဣမသ (ဝိဓိနော)။ (ကတွတ္ထ) ပခုက္ကု။

ဟိတ်။ သရဏဂတာနံ–ကို သရဏဂတတ္တာ။ သမ္မန်။ သရဏန္တိ ဂတာနံ ယေသံ ကေသဉ္စိ သတ္တာနံ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ဟနတိ–ကို ဟနန္တတ္တာ၊ ဝိနာသေတိ–ကို ဝိနာသေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ရတနတ္တယသ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ အတ္ထော–ကို အတ္ထတ္တာ။ သမ္မန်။ ဟိသ်တီတိ ပဒသ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) အတ္ထော ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ဝဏ္ဏကြံ့။

(ဌ၊ နှာ ၂၀၆–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တပ္ပသာဒတဂ္ဂရုတာဟိ ဝိဂတကိလေသော တပ္ပရာယဏတာကာရပ္ပဝတ္တော စိတ္တုပ္ပါဒေါ **သရဏဂမနံ**။

ဟိတ်။ တပ္ပရာယဏတာ။ သမ္မန်။ တပ္ပရာယဏာသ ကာသစိ သတ္တာသ။ (ကတွတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၂၀၇–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဧဝမ်ိ **ပဏိပါတော** ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သော ပနေသ ဉာတိဘယာစရိယဒက္ခိဏေယျဝသေန စတုဗ္ဗိဓော ဟောတိ။

ဟိတ်။ စတုဗ္ဗိဓော–ကို စတုဗ္ဗိဓတ္တာ။ သမ္မန်။ တသ ဧတသ ပဏိပါတသ။ (ကတွတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၂၀၈–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တထာ ရာဇာနံ ဘယဝသေန ဝန္ဒတော။ သော ဟိ ရဋ္ဌပူဇိတတ္တာ အဝန္ဒိယမာနော အနတ္ထမ်ိ ကရေယျ။

ဟိတ်။ ရဋ္ဌပူဇိတတ္တာ။ သမ္မန်။ တသ (ရညော)။ (ကမ္မတ္ထ)

အမှာ။ အဖြေသစ်၌ ပစ္စယတ္ထကို "ကတွတ္ထ"ဟု ဖော်ပြထား၏။ စာရေးသူကမူ = ကမ္မတ္ထဝါဒကိုသာ နှစ်သက်၏။

ယော စ ဗုဒ္ဓဉ္စ ဓမ္မဉ္စ၊ သံဃဉ္စ သရဏံ ဂတော။
စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ၊ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ။

ဟိတ်။ သရဏံ ဂတော–၌ ဂတော–ကို ဂတတ္တာ။ သမ္မန်။ တသ ပုဂ္ဂလသ။ (ကတွတ္ထ) ဘာဋီ
(တစ်နည်း) သမ္မန်။ တသ ဇနသ။ (ကတွတ္ထ) နေရင်း

လောကိယသ စ သရဏဂမနသ ဒုဝိဓော ဘေဒေါ သာဝဇ္ဇော စ အနဝဇ္ဇော စ။ တတ္ထ သာဝဇ္ဇော အညသတ္ထာရာဒီသု အတ္တသန္နိယျာတနာဒီဟိ ဟောတိ၊ သော စ အနိဋ္ဌဖလော ဟောတိ။ အနဝဇ္ဇော ကာလကိရိယာယ ဟောတိ၊ သော အဝိပါကတ္တာ အဖလော။

ဟိတ်။ အဝိပါကတ္တာ။ သမ္မန်။ တသ အနဝဇ္ဇသ သရဏဂမနဘေဒသ။ (ကတွတ္ထ)
(တစ်နည်း) သမ္မန်။ တသ အနဝဇ္ဇဝသေန ဘေဒသ လောကိယသရဏဂမနသ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ ဋီသစ်၌ "သောတိ အနဝဇ္ဇော သရဏဂမနဘေဒေါ"ဟု ဖွင့်ထားသည်။

လောကိယသ စ သရဏဂမနသ ဒုဝိဓော ဘေဒေါ သာဝဇ္ဇော စ အနဝဇ္ဇော စ။ တတ္ထ သာဝဇ္ဇော အညသတ္ထာရာဒီသု အတ္တသန္နိယျာတနာဒီဟိ ဟောတိ၊ သော စ အနိဋ္ဌဖလော ဟောတိ။ အနဝဇ္ဇော ကာလကိရိယာယ ဟောတိ၊ သော အဝိပါကတ္တာ အဖလော။

ဟိတ်။ အဝိပါကတ္တာ။ သမ္မန်။ တသ အနဝဇ္ဇဘေဒသ။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

ကသ္မာ ဥပါသကောာတိ ရတနတ္တယဿ ဥပါသနတော။
ဟိတ်။ ဥပါသနတော။ သမ္မန်။ ယဿ ကဿစိ သရဏဂတဿ ဂဟဋ္ဌဿ။ (ကတွတ္ထ)
အမှာ။ **ကောာ ဥပါသကောာ**တိ ယော ကောစိ သရဏဂတော ဂဟဋ္ဌော ဟူသော အဋ္ဌကထာလာ ရှေ့ဝါကျမှ "ယော ကောစိ သရဏဂတော ဂဟဋ္ဌော"ဟူသော ကတ္တားပုဒ်ကို ပြင်၍ သမ္မန်ခံသည်။

(၅၊ နှာ ၂၁၁-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အဇ္ဇဒဂ္ဂေတိ ဝါ ပါဋ္ဌော၊ ဒကာရော ပဒသန္ဓိကရော။ အဇ္ဇ အဂ္ဂံ ကတွာတိ အတ္ထော။
ဟိတ်။ ပဒသန္ဓိကရော-ကို ပဒသန္ဓိကရတ္တာ။ သမ္မန်။ ဒကာရဿ။ (ကတွတ္ထ)

ပါဏုပေတန္တိ ပါဏောဟိ ဥပေတံ။ ယာဝ မေ ဇီဝိတံ ပဝတ္တတိ၊ တာဝ ဥပေတံ အနညသတ္ထုကံ တီဟိ သရဏဂမနေဟိ သရဏံ ဂတံ ဥပါသကံ ကပ္ပိယကာရကံ မံ ဘဂဝါ ဓာရေတု ဇာနာတု။
ဟိတ်။ ဥပေတံ-ကို ဥပေတတ္တာ။ သမ္မန်။ မမ။
အမှာ။ မအူနိသျဉ် "ဥပေတံ-ကား မံ-၏ ဝိသေသနတည်း"ဟု အမှာထားရှိသည်။
(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။
ဟိတ်။ အနညသတ္ထုကံ-ကို အနညသတ္ထုကတ္တာ။
သမ္မန်။ ဥပါသကဿ ကပ္ပိယကာရကဿ မမ (အဇာတသတ္တုနော)။ (ကတွတ္ထ)
(နိယ်) ဗဟုဗ္ဗီ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ အညကြံ။

အဟဉ္စိ သစေပိ မေ တိခိဏောန အသိနာ သီသံ ဆိန္နေယျ၊ နေဝ ဗုဒ္ဓံ "န ဗုဒ္ဓေါ"တိ ဝါ, ဓမ္မံ "န ဓမ္မော"တိ ဝါ, သံဃံ "န သံဃော"တိ ဝါ ဝဒေယျန္တိ။
ဟိတ်။ နေဝ ဝဒေယျံ-ကို အဝဒန္တတ္တာယေဝ။ သမ္မန်။ မမ။ (ကတွတ္ထ)

ဧဝံ အတ္တသန္နိယျာတနေန သရဏံ ဂန္ဒှာ အတ္တနာ ကတံ အပရာဓံ ပကာသေန္တော "**အစ္ဆယော မံ ဘန္တေ**"တိအာဒိမာဟ။
ဟိတ်။ ပကာသေန္တော-ကို ပကာသေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အဇာတသတ္တုနော ရညော။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ အာဟ-ကို ဗြူဝန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အဇာတသတ္တုနော ရညော။ (ကတွတ္ထ)

ဝုဒ္ဓိဟေသာ မဟာရာဇ အရိယဿ ဝိနယေတိ ဧသော မဟာရာဇ အရိယဿ ဝိနယေ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော သာသနေ ဝုဒ္ဓိ နာမ။ ကတမာ? ယာယံ အစ္စယံ အစ္စယတော ဒိသွာ ယထာဓမ္မံ ပဋိကရိတ္တာ အာယတိံ သံဝရာပဇ္ဇနာ၊ ဒေသနံ ပန ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနံ ကရောန္တော "ယော အစ္စယံ အစ္စယတော ဒိသွာ ယထာဓမ္မံ ပဋိကရောတိ၊ အာယတိံ သံဝရံ အာပဇ္ဇတီ"တိ အာဟ။
ဟိတ်။ ဝုဒ္ဓိ-ကို ဝုဒ္ဓိတာယ။ သမ္မန်။ ဇောယ သံဝရာပဇ္ဇနာယ, ဇောယ ပဋိကိရိယာယ။ (ကတွတ္ထ)
အမှာ။ "ဧသောတိ ယထာဓမ္မံ ပဋိကိရိယာ, အာယတိံ သံဝရာပဇ္ဇနာ စ"ဟု ဋီသစ်၌ ဖွင့်ထားသည်။
ဟိတ်။ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနံ-ကို ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဒေသနာယ။ (ကမ္မတ္ထ)
ဟိတ်။ အရိယဿ-ကို အရိယတ္တာ။ သမ္မန်။ ဌ = ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော (ဝါ) ဋီသစ် = တထာဂတဿ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ ကရောန္တော-ကို ကရောန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၂၁၂-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ခတာယံ ဘိက္ခဝေ ရာဇာတိ ခတော အယံ ဘိက္ခဝေ ရာဇာ။ **ဥပဟတာယ**နွှိ ဥပဟတော အယံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ --- အယံ ဘိက္ခဝေ ရာဇာ ခတော ဥပဟတော ဘိန္နပတိဋ္ဌော ဇာတော။

ဟိတ်။ ခတော-ကို ခတတ္တာ၊ ဥပဟတော-ကို ဥပဟတတ္တာ၊ ဘိန္နပတိဋ္ဌော-ကို ဘိန္နပတိဋ္ဌတ္တာ။

သမ္မန်။ ဣမသ ရညော။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ဝုတ္တံ-ကို ဝုတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမသ ပိဏ္ဍတ္ထဇာတသ။ ကမ္မတ္ထ (ဝါ) ကတွတ္ထ။

ရာဂမလာဒီနံယေဝ ဝိဂတတ္တာ **ဝီတမလံ**။

ဟိတ်။ ဝိဂတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဓမ္မစက္ခုသ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ဣမသ္မိံယေဝ အာသနေ ဝိရဇံ ဝီတမလံ ဓမ္မစက္ခုံ ဥပ္ပဇ္ဇိသထ"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

တသ္မာ မမ စ သာသနမဟန္တတာယ ယထာ နာမ ကောစိ ကဿစိ ဝဓံ ကတွာ ပုပ္ပမုဋ္ဌိမတ္တေန ဒဏ္ဍေန မုစ္စေယျ။

ဟိတ်။ သာသနမဟန္တတာယ။ သမ္မန်။ သာသနသ။ (ကတွတ္ထ) ကိုင်းကုန်း

အယဉ္ဂိ ပိတု မာရိတကာလတော ပဋ္ဌာယ နေဝ ရတ္တိံ နဒိဝါ နိဒ္ဒံ လဘတိ။

ဟိတ်။ မာရိတကာလတော-၌ မာရိတ-ကို မာရိတတ္တာ။

သမ္မန်။ ဣမသ အဇာတသတ္တုသ ရညော။ (ကတွတ္ထ)

(တစ်နည်း) သမ္မန်။ ပိတုနော (ဗိမ္မိသာရသ)။ (ကမ္မတ္ထ)

အမှာ။ ဤနေရာ၌ အာစရိယပါစရိယတို့ ဝါဒကွဲကြ၏။ စာရေးသူကမူ = ပထမနည်းကိုသာ နှစ်သက်၏။

==========

အဓိဝမ်းမှ မွေးဖွားရုံမျှဖြင့်
မနုဿတ္တဘာဝ ဒုလ္လဘအစစ် ဧကန်ဖြစ်သည်ကား မဟုတ်။
ဗုဒ္ဓ၏ မွေဖြင့် တစ်ဖန် မွေးဖွားမှသာလျှင်
မနုဿတ္တဘာဝ ဒုလ္လဘအစစ် ဧကန်ဖြစ်တော့၏။

http://www.dhammadownload.com

အမ္မဋ္ဌသုတ်

(၄၊ နှာ ၂၁၃-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဧဝံ မေ သုတံ ။ပ။ ကောသလေသူတိ အမ္မဋ္ဌသုတ္တံ။

ဟိတ်။ အမ္မဋ္ဌသုတ္တံ-ကို အမ္မဋ္ဌသုတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧဝံ မေ သုတံ ။ပ။ ကောသလေသူတိ အာဒိဝစနဿ။ (ကတွတ္ထ)
(တစ်နည်း) သမ္မန်။ ဧဝံ မေ သုတံ ။ပ။ ကောသလေသူတိ သုတ္တဿ။ (ကတွတ္ထ)

ကောသလေသူတိ ကောသလာ နာမ ဇနပဒိနော ရာဇကုမာရာ။ တေသံ နိဝါသော ဧကောပိ ဇနပဒေါ ရူဋ္ဌိသဒ္ဒေန "**ကောသလာ**"တိ ဝုစ္စတိ။

ဟိတ်။ ရူဋ္ဌိသဒ္ဒေန-ကို ရူဋ္ဌိသဒ္ဒတ္တာ။

သမ္မန်။ တေသံ နိဝါသဿ ဧကဿပိ ဇနပဒဿ။ (ကတွတ္ထ) မစိုးရိမ် သီလက္ခန်
(တစ်နည်း) သမ္မန်။ ကောသလသဒ္ဒဿ။ (ကတွတ္ထ) မစိုးရိမ် သီလက္ခန် အဖြေသစ်

အထ တေ မနုဿာ အတ္တနော အတ္တနော ဝသနောကာသာဘိမုခါ ပက္ကမိံသု။ တေ ပဋိပထေ မိတ္တသုဟဇ္ဇာ-ဒယော ဒိသွာ ပဋိသန္ထာရံ ကရောန္တာ "ကစ္စိ ဘော ကုသလံ၊ ကစ္စိ ဘော ကုသလ"န္တိ အာဟံသု။ တသ္မာ တံ "**ကုသလ**"န္တိ ဝစနံ ဥပါဒါယ သော ပဒေသော "**ကောသလာ**"တိ ဝုစ္စတီတိ။

ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို တသ္မာ ဗြူဝန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ မနုဿာနံ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ အချို့ဆရာတို့က = တသ္မာကို တထာ ဝစနတ္တာဟု ဟိတ်ပြင်၍ သမ္မန်ကို "တဿ ပဒေသဿ"ဟု ခံကြသေး၏။ မသင့်တန်ရာ။

စာရိကံ စရမာနောတိ အဒ္ဓါနဂမနံ ဂစ္ဆန္တော။ စာရိကာ စ နာမေသာ ဘဂဝတော ဒုဝိဓာ ဟောတိ တုရိတစာရိကာ စ, အတုရိတစာရိကာ စ။

ဟိတ်။ စရမာနော-ကို စရမာနတ္တာ၊ ဂစ္ဆန္တော-ကို ဂစ္ဆန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ဒုဝိဓာ-ကို ဒုဝိဓတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတာယ စာရိကာယ။ (ကတွတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၂၁၄-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဘဂဝါ ကိရ သဒေဝကဿ လောကဿ မဂ္ဂဒေသကောပိ သမာနော "သကလေ တိဂါဝုတေ မဂ္ဂေ သာမဏေရံ ဒဋ္ဌုံ လစ္ဆာမီ"တိ တံ မဂ္ဂဒေသကံ အကာသိ။

ဟိတ်။ သမာနော-ကို သမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ မဂ္ဂဒေသကဿ (ဘဂဝတော)။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

(၄၊ နှာ ၂၁၇-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ယေန ဣစ္ဆာနင်္ဂလန္တိ ယေန ဒိသာဘာဂေန ဣစ္ဆာနင်္ဂလံ အဝသရိတဗ္ဗံ။

ဟိတ်။ ဣစ္ဆာနင်္ဂလံ-ကို ဣစ္ဆာနင်္ဂလတ္တာ။ သမ္မန်။ ဗြာဟ္မဏဂါမဿ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ယေန ဣစ္ဆာနင်္ဂလံ နာမ ကောသလာနံ ဗြာဟ္မဏဂါမော တဒဝသရိ"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

ဟိတ်။ အဝသရိတဗ္ဗံ-ကို အဝသရိတဗ္ဗတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣစ္ဆာနင်္ဂလဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

တဒဝသရီတို့ တေန အဝသရိ၊ တံ ဝါ အဝသရိ၊ တေန ဒိသာဘာဂေန ဂတော၊ တံ ဝါ ပဒေသံ ဂတောတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ ဂတော–ကို ဂတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယံ) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ့။

ကျွန်ုပ်နဂိုလ် ဥပနိဿာယ ကျွန်ုပ်နဂိုလဝနသဏ္ဍော သီလခန္ဓာဝါရံ ဗန္ဓိတွာ သမာဓိကောန္တံ ဥဿာပေတွာ သဗ္ဗညုတညာဏသရံ ပရိဝတ္တယမာနော ဓမ္မရာဇာ ယထာဘိရုစိတေန ဝိဟာရေန ဝိဟရတိ။

ဟိတ်။ ပရိဝတ္တယမာနော–ကို ပရိဝတ္တယမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတ္တုတ္ထ)

အရိယာ ပန ဗာဟိတပါပတ္တာ ဗြာဟ္မဏာတိ ဝုစ္စန္တိ။

ဟိတ်။ ဗာဟိတပါပတ္တာ။ သမ္မန်။ အရိယာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယံ) ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား, ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း။ (ယေဘုယျ)

သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

ဗြဟ္မံ အဏတီတိ **ဗြာဟ္မဏော**၊ မန္တေ သဇ္ဈာယတီတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ အတ္ထော–ကို အတ္ထတ္တာ။ သမ္မန်။ ဗြဟ္မံ အဏတီတိ ပဒါနံ။ (ကမ္မတ္ထ)

အမှာ။ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ နှစ်ဆင့်ရှိရာ၌ = ဒုတိယ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်ကို သမ္မန်ခံရမည်။

တဿ ကိရ ကာယော သေတပေါက္ခရသဒိသော, ။ပ။ သဿိရိကော။ ကျွတိ နံ ပေါက္ခရသဒိသတ္တာ **ပေါက္ခရသာတီ**တိ သဉ္ဉာနန္တိ။

ဟိတ်။ သေတပေါက္ခရသဒိသော–ကို သေတပေါက္ခရသဒိသတ္တာ။ သမ္မန်။ ကာယဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ ပေါက္ခရသဒိသတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ ဗြာဟ္မဏဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၂၁၈–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ကျွတိ နံ ပေါက္ခရေ သယိတတ္တာ **ပေါက္ခရသာတီ**တိ သဉ္ဉာနန္တိ။

ဟိတ်။ ပေါက္ခရေ သယိတတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ ဗြာဟ္မဏဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အမှာ။ ဆရာမြတ်တို့က = တဿ ဒါရကဿဟုလည်း သမ္မန် ခံကြသေး၏။

ဥက္ကဋ္ဌ အဇ္ဈာဝသတီတို့ ဥက္ကဋ္ဌနာမကေ နဂရေ ဝသတိ၊ အဘိဘဝိတွာ ဝါ အာဝသတိ။ တဿ နဂရဿ သာမိကော ဟုတွာ ယာဝ မရိယာဒါယ တတ္ထ ဝသိတဗ္ဗံ၊ တာဝ မရိယာဒါယ ဝသိ။

ဟိတ်။ အဇ္ဈာဝသတိ–ကို အဇ္ဈာဝသန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ပေါက္ခရသာတီဗြာဟ္မဏဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ ဟုတွာ–ကို ဟောန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ သာမိကဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

တဿ ကိရ နဂရဿ ဝတ္ထုံ ဥက္ကာ ဌပေတွာ ဥက္ကာသု ဇလမာနာသု အဂ္ဂဟေသုံ။ တသ္မာ တံ **ဥက္ကဋ္ဌိ** ဝုစ္စတိ။

ဟိတ်။ ဇလမာနာသု-ကို ဇလမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဥက္ကာနံ။ (ကတ္တုထ္ထ)

(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

ဟိတ်။ အဂ္ဂဟေသုံ-ကို ဂဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ပဏ္ဍိတပုဂ္ဂလာနံ။ (ကတ္တုထ္ထ)

အမှာ။ ဆရာအချို့က = ဂဟိတတ္တာဟု ဟိတ်ပြင်၍ သမ္မန်ကို "ဝတ္ထုဿ"ဟု ခံကြသေး၏။ သင့်မည် မထင်ပါ။

ဥပသဂ္ဂဝသေန ပနေတ္ထ ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တဿ အနုပယောဂတ္တာ စ သေသပဒေသု။

ဟိတ်။ အနုပယောဂတ္တာ။ သမ္မန်။ သေသပဒါနံ။ (ကတ္တုထ္ထ) နေရင်း

အမှာ။ အချို့ဆရာတို့က = ဥပယောဂဝစနဿဟု ခံကြသေး၏။ မစိုးရိမ်သီလကွန်၌ မသင့်ဟု ဆိုထား၏။ အချို့ဆရာတို့ကလည်း = တဿ ဥက္ကဋ္ဌပဒဿဟု သမ္မန် ခံကြသေး၏။ "တဿ"ကား အလွတ်သမ္မန်သာ ဖြစ်၍ ယင်းဝါဒသည်လည်း သင့်မည် မထင်တော့ပါ။

ယသ္မာ ပနေတံ နဂရံ ဗဟိ အာဝိဈိတွာ ဇာတေန ဟတ္ထိအဿာဒီနံ ဃာသတိဏေန စေဝ ဂေဟဈာဒန-တိဏေန စ သမ္မန္နံ။

ဟိတ်။ သမ္မန္နံ-ကို သမ္မန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ ဇတဿ နဂရဿ။ (ကတ္တုထ္ထ)

(ဌ၊ ဈာ ၂၁၉-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ရာဇတော လဒ္ဓံ ဘောဂ်ံ **ရာဇဘောဇ်ံ**။ ကေန ဒိန္နန္တိ စေ? ရညာ ပသေနဒိနာ ကောသလေန ဒိန္နံ။

ဟိတ်။ လဒ္ဓံ-ကို လဒ္ဓတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘောဂ်ဿ (ဥက္ကဋ္ဌနဂရဿ)။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ ရာဇဘောဂ်ံ-ကို ရာဇဘောဂ်တ္တာ။ သမ္မန်။ ဥက္ကဋ္ဌာယ။ (ကမ္မတ္ထ)

အမှာ။ "သတ္တုဿဒံ သတိဏကဋ္ဌောဒကံ သဓညံ ရာဇဘောဂ်ံ ဒိန္နံ ရာဇဒါယံ ဗြဟ္မဒေယျံ"ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ ပုဒ်တို့ကို ဟိတ်ပြင်လျှင်လည်း ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်လာသော "ဥက္ကဋ္ဌံ"ဟူသော ဝိသေသျပုဒ်ကိုပင် ပြင်၍ သမ္မန်ခံရမည်။

သတိ။ "ဥက္ကဋ္ဌံ အဈာဝသတိ သတ္တုဿဒံ သတိဏကဋ္ဌောဒကံ သဓညံ ရာဇဘောဂ်ံ ရညာ ပသေနဒိနာ ကောသ-လေန ဒိန္နံ ရာဇဒါယံ ဗြဟ္မဒေယျံ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ဟိတ်။ ဒိန္နံ-ကို ဒိန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ ဥက္ကဋ္ဌာယ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

ရညာ ပသေနဒိနာ ကောသလေန ဒိန္နံ ရာဇဒါယန္တိ ဇတ္ထ တံ နဂရံ ရညာ ဒိန္နတ္တာ **ရာဇဒါယံ**။

ဟိတ်။ ဒိန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ နဂရဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဗြဟ္မဒေယျန္တိ သေဋ္ဌဒေယျံ။ ယထာ ဒိန္နံ နု ပုန ဂဟေတဗ္ဗံ ဟောတိ နိဿဋ္ဌပရိစ္စတ္တံ။

ဟိတ်။ နိဿဋ္ဌပရိစ္စတ္တံ-ကို နိဿဋ္ဌပရိစ္စတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ နဂရဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

အထ ဝါ **ရာဇဘောဂွန္တိ** သဗ္ဗံ ဆေဇ္ဇဘေဇ္ဇံ အနုသာသန္တေန နဒီတိတ္ထပဗ္ဗတာဒီသု သုဏ်ံ ဂဏ္ဍန္တေန သေတစ္ဆတ္တံ ဥဿာပေတွာ ရညာ ဟုတွာ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။

ဟိတ်။ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-ကို ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတ္တာ။ သမ္ဗန်။ ဥက္ကဋ္ဌနဂရဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

ခေါတိ အဝဓာရဏတ္ထေ, ပဒပူရဏမတ္တေ ဝါ နိပါတော။

ဟိတ်။ နိပါတော-ကို နိပါတတ္တာ။ သမ္ဗန်။ ခေါတိ ဣမဿ သဒ္ဒဿ။ (ကတွတ္ထ)

(က) ဣဒါနိ ယမတ္ထံ ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတီ အသောသိ။ တံ ပကာသေန္တော "**သမဏော ခလု ဘော ဂေါတမော**"တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ သမိတပါပတ္တာ **သမဏော**တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

(ခ) ဘဂဝါ စ အနုတ္တရေန အရိယမဂ္ဂေန သမိတပါပေါ။

ဟိတ်။ (က)ဝါကျ သမိတပါပတ္တာ။ သမ္ဗန်။ သမဏဿ ဂေါတမဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ (ခ)ဝါကျ သမိတပါပေါ-ကို သမိတပါပတ္တာ။ သမ္ဗန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ "ဘောဝါဒိ နာမ သော ဟောတိ၊ သစေ ဟောတိ သကိဥ္စနော"တိ။

ဟိတ်။ သကိဥ္စနော-ကို သကိဥ္စနတ္တာ။ သမ္ဗန်။ ယဿ ကဿစိ (ဗြာဟ္မဏဿ)။ (ကတွတ္ထ) နေရင်း (တစ်နည်း) သမ္ဗန်။ ယဿ ကဿစိ (ပုဂ္ဂလဿ)။ (ကတွတ္ထ) ဘာဋ္ဌီ

အမှာ။ နှစ်နည်းလုံး ပါဌသေသ "ယော ကောစိ"ဟူသော ကတ္တားကို ပြင်၍ ခံကြသည်။

(၄၊ နှာ ၂၁၉+၂၂၀-လာ ဟိတ်, သမ္ဗန်)

သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတောတိ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတဘာဝပရိဒီပနံ။ ကေနစိ ပါရိဇုညေန အနဘိဘူတော အပရိက္ခီဏံ-ယေဝ တံ ကုလံ ပဟာယ သဒ္ဓါယ ပဗ္ဗဇိတောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဟိတ်။ အနဘိဘူတော-ကို အနဘိဘူတတ္တာ။ သမ္ဗန်။ သမဏဿ ဂေါတမဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

သတိ။ "သမဏော ခလု ဘော ဂေါတမော သကျပုတ္တော သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတော"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

ဟိတ်။ ပဗ္ဗဇိတော-ကို ပဗ္ဗဇိတတ္တာ။ သမ္ဗန်။ သမဏဿ ဂေါတမဿ။ (ကတွတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၂၂၀-လာ ဟိတ်, သမ္ဗန်)

တထာရူပါနံ အရဟတန္တိ ယထာရူပေါ သော ဘဝံ ဂေါတမော။

ဟိတ်။ ယထာရူပေါ-ကို ယထာရူပတ္တာ။ သမ္ဗန်။ တဿ ဘောတော ဂေါတမဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဒဿနံ ဟောတီတိ ပသာဒသောမ္မာနိ အက္ခီနိ ဥမ္မီလေတွာ ဒဿနမတ္တမ္ပိ သာဓု ဟောတိ။

ဟိတ်။ ပသာဒသောမ္မာနိ-ကို ပသာဒသောမ္မတ္တာ။ သမ္ဗန်။ အက္ခီနံ။ (ကတွတ္ထ)

အဇ္ဇာယကောတိ ဣဒံ "နဒါနိမေ ဈာယန္တိ နဒါနိမေ ဈာယန္တီတိ ခေါ ဝါသေဋ္ဌ 'အဇ္ဇာယကာ အဇ္ဇာယကာ' တွေဝ တတိယံ အက္ခရံ ဥပနိဗ္ဗတ္တ"န္တိ ဧဝံ ပဋမကပ္ပိကကာလေ ဈာနဝိရဟိတာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဂရဟဝစနံ။

ဟိတ်။ ဈာနဝိရဟိတာနံ-ကို ဈာနဝိရဟိတတ္တာ။ သမ္ဗန်။ ဗြာဟ္မဏာနံ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

ဟိတ်။ ဂရဟဝစနံ-ကို ဂရဟဝစနတ္တာ။ သမ္ဗန်။ အဇ္ဇာယကောတိ ဣမဿ ဝစနဿ။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

ဣဒါနိ ပန တံ အဇ္ဈာယတီတိ **အဇ္ဈာယကော**၊ မန္တေ ပရိဝတ္တေတီတိ ဣမိနာ အတ္ထေန ပသံသာဝစနံ ကတွာ ဝေါဟရန္တိ။

ဟိတ်။ ပသံသာဝစနံ-ကို ပသံသာဝစနတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ အဇ္ဈာယကောတိ ဝစနဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ဝေါဟရန္တိ-ကို ဝေါဟရန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ မနုဿာနံ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ နေရင်းနိသျဉ် ပါဌသေသ ကတ္တားပုဒ်ကို "မနုဿာ"ဟု ထည့်ထားသည်ကို သတိပြု။

ဩဋ္ဌပဟတကရဏဝသေန ပါရံ ဂတောတိ **ပါရဂူ**။

ဟိတ်။ ဂတော-ကို ဂတတ္တာ။ သမ္မန်။ အမ္မဋ္ဌဿ နာမ မာဏဝဿ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ အမ္မဋ္ဌော နာမ မာဏဝေါ အန္တေဝါသီ ဟောတိ အဇ္ဈာယကော မန္တဓရော တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ ပါရဂူ ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

(၄၊ နှာ ၂၂၁-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အနုညာတပဋိညာတောတိ အနုညာတော စေဝ ပဋိညာတော စ။ အာစရိယေန'ဿ "ယံ အဟံ ဇာနာမိ၊ တံ တွံ ဇာနာသီ"တိ အာဒိနာ အနုညာတော။ "အာမ အာစရိယာ"တိ အတ္တနော တဿ ပဋိဝစနဒါနပဋိညာယ ပဋိညာတောတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ အနုညာတောကို အနုညာတတ္တာ။ သမ္မန်။ အန္တေဝါသိနော အမ္မဋ္ဌဿ နာမ (အဿ) မာဏဝဿ။(ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ ပဋိညာတောကို ပဋိညာတတ္တာ။ သမ္မန်။ အန္တေဝါသိနော အမ္မဋ္ဌဿ နာမ (အဿ) မာဏဝဿ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "အမ္မဋ္ဌော နာမ မာဏဝေါ အန္တေဝါသီ ဟောတိ အဇ္ဈာယကော မန္တဓရော ။ပ။ အနဝယော အနုညာတ-ပဋိညာတော"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

ဟိတ်။ အတ္ထော-ကို အတ္ထတ္တာ။ သမ္မန်။ အနုညာတပဋိညာတောတိ ပဒဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဧသ ကိရ ဗြာဟ္မဏော စိန္တေသိ "ဣမသ္မိံ လောကေ 'အဟံ ဗုဒ္ဓေါ, အဟံ ဗုဒ္ဓေါ'တိ ဥဂ္ဂတဿ နာမံ ဂဟေတွာ ဗဟူ ဇနာ ဝိစရန္တိ၊ တသ္မာ နမေ အနုဿဝမတ္တေနေဝ ဥပသင်္ကမိတုံ ယုတ္တံ။ ဧကစ္စဉ် ဥပသင်္ကမန္တဿ အပဣမနမ္ပိ ဂရု ဟောတိ၊ အနတ္ထောပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယံနူနာဟံ မမ အန္တေဝါသိကံ ပေသေတွာ 'ဗုဒ္ဓေါ ဝါ နော ဝါ'တိ ဇာနိတွာဝ ဥပသင်္ကမေယျ"နွိ။ တသ္မာ မာဏဝံ အာမန္တေတွာ "**အယံ တာတာ**"တိ အာဒိမာဟ။

ဟိတ်။ ဇာနိတွာ-ကို ဇာနန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အဟံ-ကို မမ-ဟု ပြင်၍ ခံပါ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ အာကာရဝါကျ အတွင်းဉ်ရှိသော တသ္မာ-ကို တသ္မာ ဝိစရန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဗဟူနံ ဇနာနံ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ အာကာရဝါကျ ပြင်ပဉ်ရှိသော တသ္မာ-ကို တသ္မာ စိန္တေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတဿ ဗြာဟ္မဏဿ။ (ကတွတ္ထ)

ယထာ ကထံ ပနာဟံ ဘော တန္တိ ဧတ္ထ ကထံ ပနာဟံ ဘော တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဇာနိဿာမိ၊ ယထာ သက္ကာ သော ဥတုံ၊ တထာ မေ အာစိက္ခာဟီတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ ယထာ၏ စပ်ပုဒ် ပါဌသေသ အာစိက္ခိယမာနေ-ကို အာစိက္ခိယမာနတ္တာ။

သမ္မန်။ သော-ကို အစွဲနှင့်တကွ = တဿ ဘဂဝတော ဟုခံပါ။ (ကမ္မတ္ထ)

အမှာ။ ဤကား "ယထာ-ဖြင့်၊ (အာစိက္ခိယမာနေ-စိတ်သောမန, သဘောကျအောင် ပြောပြအပ်သည်ရှိသော်၊) သော-ထိုအရှင်ဂေါတမကို၊ (မယာ-အကျွန်ုပ်သည်၊) တထာ-ထိုကျွန်ုပ်သိခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်လောက်အောင် သော အခြင်းအရာအားဖြင့်"ဟု အနက်ယောဇနာသော စာစဉ်ဆရာတော်၏ အလိုတည်း။

http://www.dhammadownload.com

ယထာတိ ဝါ နိပါတမတ္တမေဝေတံ။
ဟိတ်။ နိပါတမတ္တံ-ကို နိပါတမတ္တတ္တာ။
သမ္မန်။ ယထာတိ ဧတဿ ပဒဿ (ဝါ) ဧတဿ ယထာတိ ပဒဿ။ (ကတွတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၂၂၂-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ အာဂစ္ဆန္တိ။ ပရိနိဗ္ဗုတေ ပန တထာဂတေ အနုက္ကမေန အန္တရဓာယန္တိ။ တေနေတရဟိ နတ္ထိတိ။
ဟိတ်။ ပရိနိဗ္ဗုတေ-ကို ပရိနိဗ္ဗုတတ္တာ။ သမ္မန်။ တထာဂတဿ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယ်) ပုဒ် လက္ခဏာ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏာဝန္တ ခံ။
ဟိတ်။ တေနေတရဟိ-၌ တေန-ကို တသ္မာ အန္တရဓာယန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ မဟာပုရိသလက္ခဏာနံ။ (ကတွတ္ထ)
အမှာ။ ဗဟိုစ်ပြ အဖြေမှန်၌ ဟိတ်ကို = တသ္မာ အန္တရဓာနတ္တာဟု ပြင်ပြထား၏။ သင့်သည်သာပင်။

ကာမဉ္စာယံ **ဇာတိ**သဒ္ဒေါ "ပဉ္စ ခေါ ဣမာ သာရိပုတ္တ ဂတိယော"တိအာဒီသု ဘဝဘေဒေ ဝတ္တတိ။ "ဂတိ မိဂါနံ ပဝန"န္တိအာဒီသု နိဝါသဋ္ဌာနေ။ "ဧဝံ အဓိမတ္တဂတိမန္တော"တိအာဒီသု ပညာယံ။"ဂတိဂတ"န္တိ အာဒီသု ဝိသဋ္ဌဘာဝေ။ ဣဓ ပန နိဋ္ဌာယံ ဝတ္တတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။
ဟိတ်။ "ဂတိ မိဂါနံ ပဝနံ"၌ ဂတိ-ကို ဂတိတ္တာ (ဝါ) ဂတိတာယ။ သမ္မန်။ ပဝနဿ။ (ကတွတ္ထ)
အမှာ။ မိဂါနံကား "အလုတ်သမ္မန်"သာ ဖြစ်၏။
ဟိတ်။ အဓိမတ္တဂတိမန္တော-ကို အဓိမတ္တဂတိမန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ သာဝကာနံ။ (ကတွတ္ထ) စာစဉ်
ဟိတ်။ ဝတ္တတိ-ကို ဝတ္တန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမဿ ဂတိသဒ္ဒဿ။ (ကတွတ္ထ)

တတ္ထ ကိဉ္စာပိ ယေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ ဟောတိ၊ န တေဟေဝ ဗုဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ ဇာတိသာမညတော ပန တာနိယေဝ တာနိတိ ဝုစ္စန္တိ။
ဟိတ်။ ဇာတိသာမညတော။ သမ္မန်။ တေသံယေဝ လက္ခဏာနံ။ (ကတွတ္ထ)

စတူဟိ အစ္ဆရိယဓမ္မေဟိ, သင်္ဃဟဝတ္ထူဟိ စ လောကံ ရဉ္ဇနတော **ရာဇာ**။
ဟိတ်။ စက္ကဝတ္တီ-ကို စက္ကဝတ္တိတာယ။ သမ္မန်။ ရညော။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ ရဉ္ဇနတော။ သမ္မန်။ စက္ကဝတ္တိနော ရညော။ (ကတွတ္ထ)
(နိယ်) တဗ္ဗ မနော၊ တော ဆုံးပြော၊ ခံဟော "ကတ္တား"ကြဲ။

စတုရန္တာယ ဣဿရောတိ **စာတုရန္တော**၊ စတုသမုဒ္ဒအန္တာယ, စတုဗ္ဗိဓဒီပဝိဘူသိတာယ စ ပထဝိယာ ဣဿရောတိ အတ္ထော။ အဏ္ဏတ္တံ ကောပါဒိပစ္စတ္ထိကေ, ဗဟိဒ္ဓါ စ သဗ္ဗရာဇာနော ဝိဇေတီတိ **ဝိဇိတာဝီ**။ **ဇနပဒတ္ထာ-ဝရိယမ္ဗတ္ထော**တိ ဇနပဒေ ဓုဝဘာဝံ ထာဝရဘာဝံ ပတ္တော။
ဟိတ်။ ဣဿရော-ကို ဣဿရတ္တာ။ သမ္မန်။ စက္ကဝတ္တိနော ရညော။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ စတုဗ္ဗိဓဒီပဝိဘူသိတာယ-ကို စတုဗ္ဗိဓဒီပဝိဘူသိတတ္တာ။
သမ္မန်။ ယင်း၏ ဝိသေသျဖြစ်သော ပထဝိယာ-ကို ခံပါ။ (ကမ္မတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

ဟိတ်။ စာတုရန္တော-ကို စာတုရန္တတ္တာ၊ ဝိဇိတာဝီ-ကို ဝိဇိတတ္တာ၊ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော-ကို ဇနပဒတ္ထာဝရိယ-ပ္ပတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ စက္ကဝတ္တိနော ရညော။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တ-ရတနသမန္နာဂတော"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

(၄၊ နှာ ၂၂၃-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဝီရာတိ ဥတ္တမသူရာ ဝုစ္စန္တိ၊ ဝီရာနံ အင်္ဂံ **ဝီရင်္ဂံ**၊ ဝီရကာရဏံ ဝီရိယန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဟိတ်။ ဝီရင်္ဂံ-ကို ဝီရင်္ဂတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝီရိယဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဝီရင်္ဂံ ရူပံ ဧတေသန္တိ **ဝီရင်္ဂရူပါ**၊ ဝီရိယမယသရီရာ ဝိယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ**တိ သစေ ပဋိမုခံ တိဋ္ဌေယျ ပရသေနာ၊ တံ ပရိမဒ္ဒိတုံ သမတ္ထာတိ အဓိပ္ပါယော။

ဟိတ်။ ဝီရင်္ဂရူပါ-ကို ဝီရင်္ဂရူပတ္တာ။ သမ္မန်။ ပုတ္တာနံ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ-ကို ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနတ္တာ။ သမ္မန်။ ပုတ္တာနံ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ပရောသဟဿံ ခေါ ပနဿ ပုတ္တာ ဘဝန္တိ သူရာ ဝီရင်္ဂရူပါ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ"ဟူသော ပါဠိတော်ဝယ် ဝီရင်္ဂရူပါ, ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ ဟူသော ပုဒ်တို့သည် ပုတ္တာ ပုဒ်နှင့် ဝိသေသန+ဝိသေသျ စပ်နေသည်ကို သတိပြု။

(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

ဟိတ်။ သမတ္ထာ-ကို သမတ္ထတ္တာ။ သမ္မန်။ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာနံ ပုတ္တာနံ။ (ကတွတ္ထ)

အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဝဋ္ဌစ္ဆဒေါတိ ဧတ္ထ ရာဂဒေါသမောဟမာနဒိဋ္ဌိအဝိဇ္ဇာဒုစ္စရိတ-ဆဒနေဟိ သတ္တဟိ ပဋိစ္ဆန္နေ ကိလေသန္ဓကာရေ လောကေ တံ ဆဒနံ ဝိဝဋ္ဌေတွာ သမန္တတော သဉ္ဇာတာလောကော ဟုတွာ ဋ္ဌိတောတိ ဝိဝဋ္ဌစ္ဆဒေါ။

ဟိတ်။ ပဋိစ္ဆန္နေ-ကို ပဋိစ္ဆန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ ကိလေသန္ဓကာရဿ လောကဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

တတ္ထ ပဌမေန ပဒေန ပူဇာရဟတာ၊ ဒုတိယေန တဿာ ဟေတု၊ ယသ္မာ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါတိ၊ တတိယေန ဗုဒ္ဓတ္တဟေတုဘူတာ ဝိဝဋ္ဌစ္ဆဒတာ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဟိတ်။ ပူဇာရဟတာ, ဝိဝဋ္ဌစ္ဆဒတာ။ သမ္မန်။ အရဟတော သမ္မာသမ္မုဒ္ဓဿ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ ဘာဝယောဂပုဒ်နှင့် အရတူသော ပါဠိတော်၌ လာသည့် အရဟံ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါကို ပြင်၍ ခံသည်။

(၄၊ နှာ ၂၂၄-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဝဋ္ဌဝါရထမာရုယှာတိ ဝဋ္ဌဝါယုတ္တံ ရထံ အဘိရုဟိတွာ။

ဟိတ်။ ဝဋ္ဌဝါယုတ္တံ-ကို ဝဋ္ဌဝါယုတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ရထဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

မာဏဝါပိ ပေါက္ခရသာတိဿေဝ အန္တေဝါသိကာ။

ဟိတ်။ အန္တေဝါသိကာ-ကို အန္တေဝါသိကတ္တာ။ သမ္မန်။ မာဏဝါနံ။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

ကသွာ ပန တသွိုံ သမယေ စက်မန္တိတိ? ပဏီတဘောဇနပစ္စယသ ထိနမိဒ္ဓသ ဝိနောဒနတ္ထံ၊ ဒိဝါပဓာနိကာ ဝါ တေ။ တာဒိသာနဉ္ဍိ ပစ္ဆာဘတ္တံ စက်မိတွာ နှာယိတွာ သရီရံ ဥတုံ ဂါဟာပေတွာ နိသဇ္ဇ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တာနံ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ဟောတိ။

ဟိတ်။ စက်မန္တိ-ကို စက်မန္တတ္တာ၊ ဝိနောဒနတ္ထံ-ကို ဝိနောဒနတ္တာ၊ ဒိဝါပဓာနိကာ-ကို ဒိဝါပဓာနိကတ္တာ။

သမ္မန်။ တေသံ သမ္မဟုလာနံ ဘိက္ခူနံ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) လိင်္ဂတ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြံ။

သတိ။ "တေန ခေါ ပန သမယေန သမ္မဟုလာ ဘိက္ခူ အဗ္ဘောကာသေ စက်မန္တိ"ဟူသော ပါဠိတော်ကိုလည်း သတိပြုပါ။

ဟိတ်။ ကရောန္တာနံ-ကို ကရောန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တာဒိသာနံ ဒိဝါပဓာနိကာနံ ဘိက္ခူနံ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

(တစ်နည်း) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

ဟိတ်။ ဧကဂ္ဂံ-ကို ဧကဂ္ဂတ္တာ။ သမ္မန်။ စိတ္တသ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ဝိကတိ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ပကတိကြံ။

အဘိညာတကောလညောတိ ပါကဋကုလဇော။ တဒါ ကိရ ဇမ္မဒီပေ အမ္မဋ္ဌကုလံ နာမ ပါကဋကုလမဟောသိ။ **အဘိညာတသာ**တိ ရူပဇာတိမန္တကုလာပဒေသေဟိ ပါကဋသ။

ဟိတ်။ အဘိညာတကောလညော-ကို အဘိညာတကောလညတ္တာ။ သမ္မန်။ အမ္မဋ္ဌသ မာဏဝသ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ အဘိညာတသ-ကို အဘိညာတတ္တာ။ သမ္မန်။ ပေါက္ခရသာတိသ ဗြာဟ္မဏသ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "အယံ ခေါ အမ္မဋ္ဌော မာဏဝေါ အဘိညာတကောလညော စေဝ အဘိညာတသ စ ဗြာဟ္မဏသ ပေါက္ခရ-သာတိသ အန္တေဝါသီ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

အဂရုတိ အဘာရိကော။

ဟိတ်။ အဂရု-ကို အဂရုတာယ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "အဂရု ခေါ ပန ဘဂဝတော ဧဝရူပေဟိ ကုလပုတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ ကထာသလ္လာပေါ ဟောတိ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

(၄၊ နှာ ၂၂၅-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ပဉ်ံ ပုဋ္ဌသ ဝိဿဇ္ဇနေ ဒန္ဓာယိတတ္တံ နတ္ထိတိ မညမာနာ "အဂရု ခေါ ပနာ"တိ စိန္တယိံသု။

ဟိတ်။ ဒန္ဓာယိတတ္တံ (ဝါ) ဒန္ဓာယိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ မညမာနာ-ကို မညမာနတ္တာ၊ စိန္တယိံသု-ကို စိန္တိတတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ ဘိက္ခူနံ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ ပခုက္ကူနိသျဉ် ပါဌသေသ ကတ္တားကို "တေ ဘိက္ခူ"ဟု ထည့်ထားသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဋီသစ်၌လည်း "ယေန တေ ဘိက္ခူ စိန္တယိံသု"ဟု ဖွင့်ထားသည်ကိုလည်းကောင်း သတိပြု။

အာကောဋေဟီတိ အဂ္ဂနခေဟိ သဏိကံ ကုဋ္ဌိကစ္ဆိဒ္ဒသမီပေ အာကောဋေဟီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဒွါရံ ကိရ အတိဥပရိ အမနုဿာ, အတိဟေဋ္ဌာ ဒီဃဇာတိကာ ကောဋေန္တိ၊ တထာ အနာကောဋေတွာ မဇ္ဈေ ဆိဒ္ဒသမီပေ ကောဋေတဗ္ဗန္တိ ဣဒံ ဒွါရာကောဋနဝတ္တန္တိ ဒီပေန္တာ ဝဒန္တိ။

http://www.dhammadownload.com

ဟိတ်။ ဒွါရာကောဋ္ဌနဝတ္တံ–ကို ဒွါရာကောဋ္ဌနဝတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမဿ အာကောဋ္ဌနဿ။ (ကတွထ္ထ)
ဟိတ်။ ဒီပေန္တာ–ကို ဒီပေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ ဘိက္ခူနံ။ (ကတွထ္ထ)
အမှာ။ "အာကောဋ္ဌေဟိ"ဟူသော ကြိယာ၏ ကတ္တားကား = ရဟန်းတော်များ ဖြစ်၏။ (ပါဠိတော်ရှု)

"ဘဂဝါ တုမှေဟိ အနေကာသု ကပ္ပကောဋီသု ဒါနံ ဒဒမာနေဟိ နု သဟတ္ထာ ဒွါရဝိဝရဏကမ္မံ ကတ"န္တိ သယမေဝ ဒွါရံ ဝိဝဋံ။ တံ ပန ယသ္မာ ဘဂဝတော မနေန ဝိဝဋံ၊ တသ္မာ "ဝိဝရိ ဘဂဝါ ဒွါရ"န္တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။
ဟိတ်။ ဒဒမာနေဟိ–ကို ဒဒမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ တုမှေဟိ–ကို တုမှာက်–ဟု ပြင်၍ ခံပါ။ (ကတွထ္ထ)
ဟိတ်။ တသ္မာ–ကို တသ္မာ ဝိဝဋတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ ဒွါရဿ။ (ကတွထ္ထ)
အမှာ။ တံ (ဒွါရံ)ပုဒ်သည် "ကုသူလော သယံ ဘိဇ္ဇတေ" ဝါကျ၌ကဲ့သို့ သယံကတ္တား ဖြစ်၏။

ဘဂဝတော သဒ္ဒိံ သမ္မောဒိံသူတိ ယထာ ခမနီယာဒီနိ ပုစ္ဆန္တော ဘဂဝါ တေဟိ, ဇဝံ တေပိ ဘဂဝတာ သဒ္ဒိံ သမပ္ပဝတ္တမောဒါ အဟေသုံ။ သီတောဒကံ ဝိယ ဥဏ္ဍောဒကေန သမ္မောဒိတံ ဧကီဘာဝံ အဂမံသု။
ဟိတ်။ ပုစ္ဆန္တော–ကို ပုစ္ဆန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွထ္ထ)
ဟိတ်။ သမပ္ပဝတ္တမောဒါ–ကို သမပ္ပဝတ္တမောဒတ္တာ။ (သမ္မန်) တေသံ မာဏဝကာနံ။ (ကတွထ္ထ)
ဟိတ်။ သမ္မောဒိတံ–ကို သမ္မောဒိတတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ မာဏဝါနံ။ (ကတွထ္ထ)
အမှာ။ ဤကား ဥပမေယျပက္ခကို ရှု၍ ဟိတ်ပြင်+သမ္မန်ခံသော အောင်ပန်းနည်းတည်း။

တံ ပိတိပါမောဇ္ဇသခ်ါတသမ္မောဒနနတော, သမ္မောဒိတုံ ယုတ္တဘာဝတော စ **သမ္မောဒနီယံ**။
ဟိတ်။ ပိတိပါမောဇ္ဇသခ်ါတသမ္မောဒနနတော, သမ္မောဒိတုံ ယုတ္တဘာဝတော။
သမ္မန်။ တာယ ကထာယ။ (ကတွထ္ထ)
အမှာ။ ဖော်ပြခဲ့သော သမ္မန်သည် ဗဟိုစံပြ အဖြေမှန် သမ္မန်ပင် ဖြစ်ပါ၏။ ယင်းသမ္မန်အစား အဋ္ဌကထာဝါကျ၌ ပါသော "တံ"ကို အစွဲနှင့်တကွ ပြင်၍ တဿ သမ္မောဒနီယဝစနဿ–ဟု သမ္မန်ခံသော်လည်းကောင်း၊ "သမ္မောဒနီယံ ကထံ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို ရှု၍ သမ္မောဒနီယကထာယ–ဟု သမ္မန်ခံသော်လည်းကောင်း သင့်တန်ရာ၏။

အတ္ထဗျဉ္ဇနမဓုရတာယ သုစိရမ္မိ ကာလံ သာရေတုံ နိရန္တရံ ပဝတ္တေတုံ အရဟဘာဝတော, သရိတဗ္ဗဘာဝတော စ **သာရဏီယံ**။
ဟိတ်။ အတ္ထဗျဉ္ဇနမဓုရတာယ၊ အရဟဘာဝတော၊ သရိတဗ္ဗဘာဝတော။ သမ္မန်။ တာယ ကထာယ။ (ကတွထ္ထ)
သတိ။ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော အမှာကိုလည်း သတိပြုတော်မူပါဦး။

(ဌ၊ နှာ ၂၂၆–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အယံ ပန မာဏဝေါ မာနထဒ္ဓတာယ ကထာပဋ္ဌာသံ ကရောန္တော စတ္တာရောပိ ဣရိယာပထေ ယောဇေသောမိတိ **"သယာနော ဓါ ဟိ ဧဘာ ဧဂါတမ သယာနနာ"**တိ အာဟ။
ဟိတ်။ မာနထဒ္ဓတာယ။ သမ္မန်။ ဣမဿ မာဏဝဿ။ (ကတွထ္ထ)
(နိယ်) ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား, ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း။ (ယေဘုယျ)

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၂၇-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အယ် ပန ဟီဠွန္တော "မုဏ္ဍကာ သမဏကာ"တိ အာဟ။ **ဏ္ဍ**ဇ္ဈာတိ ဂဟပတိကာ။ **ကဏ္ဍာ**တိ ကဏ္ဍာ၊ ကာဠကာတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ ဟီဠွန္တော-ကို ဟီဠွန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဏ္ဍမဿ အမ္မဠဿ မာဏဝဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ ကဏ္ဍာ-ကို ကဏ္ဍတ္တာ။ သမ္မန်။ ယေသံ တေသံ သမဏကာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

သတိ။ "ယေ စ ခေါ တေ ဘော ဂေါတမ မုဏ္ဍကာ သမဏကာ ဏ္ဍဇ္ဈာ ကဏ္ဍာ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

သမဏာ ပိဠိပါဒတောတိ။ ဧဝံ ကထေန္တော စ ပနေသ ကိဉ္စာပိ အနိယမေတွာ ကထေတိ၊ အထ ခေါ ဘဂဝန္တမေဝ ဝဒါမီတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ ကထေန္တော-ကို ကထေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတဿ (အမ္မဠဿ)။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

တတ္ထ အာဂန္ဒာ ကတ္တုဗ္ဗကိစ္စသင်္ခါတော အတ္ထော ဧတဿ အတ္ထိတိ **အတ္ထိကံ**၊ တဿ မာဏဝဿ စိတ္တံ၊ အတ္ထိကမဿ အတ္ထိတိ **အတ္ထိကဝါ**။

ဟိတ်။ ကတ္တုဗ္ဗကိစ္စသင်္ခါတော-ကို ကတ္တုဗ္ဗကိစ္စသင်္ခါတတ္တာ။ သမ္မန်။ အတ္ထဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ အတ္ထိကံ-ကို အတ္ထိကတ္တာ။ သမ္မန်။ စိတ္တဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ အတ္ထိကဝါ-ကို အတ္ထိကဝန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အမ္မဠဿ မာဏဝဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ခေါ ပနာတိ နိပါတမတ္တံ။ **ယာယေဝ ခေါ ပနတ္ထာယာ**တိ ယေနေဝ ခေါ ပနတ္ထေန။

ဟိတ်။ နိပါတမတ္တံ-ကို နိပါတမတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ခေါ ပနာတိ ပဒဒွယဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

တွံ အာစရိယေန အတ္တနော ကရဏီယေန ပေသိတော၊ န အမှာကံ ပရိဘဝနတ္ထာယ၊ တသ္မာ တမေဝ ကိစ္စံ မနသိ ကရောဟိတိ။

ဟိတ်။ ပေသိတော-ကို ပေသိတတ္တာ။ သမ္မန်။ တွံ-ကို တဝ-ဟု ပြင်၍ ခံပါ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဧဝမဿ အညေသံ သန္တိကံ အာဂတာနံ ဝတ္တံ ဒသ္သေတွာ မာနနိဂ္ဂဏှနတ္ထံ "**အဝသိတဝါယေဝ ခေါ ပနာ**"တိ အာဒိမာဟ။

ဟိတ်။ မာနနိဂ္ဂဏှနတ္ထံ-ကို မာနနိဂ္ဂဏှနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတ္တုတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၂၂၇+၂၂၈-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ပဿထ ဘော အယံ အမ္မဠော မာဏဝေါ အာစရိယကုလေ အဝုတဝါ အသိက္ခိတော အပ္ပဿုတောဝ သမာနော။

ဟိတ်။ အသိက္ခိတော-ကို အသိက္ခိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဏ္ဍမဿ အမ္မဠဿ မာဏဝဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၂၂၈-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ကသ္မာ ဥတွာ အာဟာတိ? တဿ မာနနိဂ္ဂဏှနတ္ထံ။

ဟိတ်။ မာနနိဂ္ဂဏှနတ္ထံ-ကို မာနနိဂ္ဂဏှနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

ဝုသိတမာနီတိ "အဟံ ဝုသိတဝါ သိက္ခိတော ဗဟုဿုတော"တိ အတ္တာနံ မညတိ။ ဧတဿ ဟိ ဧဝံ ဖရုသဝစနသမုဒါစာရေ ကာရဏံ ကိမညတြ အဝုသိတတ္တာတိ။

ဟိတ်။ အဝုသိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမဿ အမ္မဋ္ဌဿ မာဏဝဿ။ (ကတွတ္ထ) ပါဋိတော်

(တစ်နည်း) သမ္မန်။ ဧတဿ အမ္မဋ္ဌဿ မာဏဝဿ။ (ကတွတ္ထ) အဋ္ဌကထာ

သတိ။ "အဝုသိတဝါယေဝ ခေါ ပန ဘော အယံ အမ္မဋ္ဌော မာဏဝေါ ဝုသိတမာနီ ကိမညတြ အဝုသိတတ္တာ" ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

ဘဂဝါ ဟိ အညာသိ "အယံ မယာ ဧဝံ ဝုတ္တေ ကုဇ္ဈိတွာ မမ ဉာတကေ အက္ကောသိဿတိ၊ အထဿာဟံ ယထာ နာမ ကုသလော ဘိသက္ကော ဒေါသံ ဥဂ္ဂိလေတွာ နီဟရတိ၊ ဧဝမေဝ ဂေါတ္တေန ဂေါတ္တံ ကုလာပဒေသေန ကုလာပဒေသံ ဥဋ္ဌာပေတွာ ဘဝဂ္ဂပ္ပမာဏေန ဝိယ ဥဋ္ဌိတံ မာနဒ္ဓဇံ မူလေ ဆေတွာ နိပါတေဿာမီ"တိ။

ဟိတ်။ ဝုတ္တေ-ကို ဝုတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အယံ-ကို ဣမဿ မာဏဝဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

ဟိတ်။ ကုဇ္ဈိတွာ-ကို ကုဇ္ဈိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမဿ မာဏဝဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ကုသလော-ကို ကုသလတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘိသက္ကဿ။ (ကတွတ္ထ)

စဏ္ဍာတိ မာနနိဿိတကောဓယုတ္တာ။ **ဖရုသာ**တိ ခရာ။ **လဟုသာ**တိ လဟုကာ။

ဟိတ်။ စဏ္ဍာ-ကို စဏ္ဍတ္တာ၊ ဖရုသာ-ကို ဖရုသတ္တာ၊ လဟုသာ-ကို လဟုသတ္တာ။

သမ္မန်။ သကျဇာတိယာ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "စဏ္ဍာ ဘော ဂေါတမ သကျဇာတိ၊ ဖရုသာ ဘော ဂေါတမ သကျဇာတိ၊ လဟုသာ ဘော ဂေါတမ သကျဇာတိ"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

သကျာနံ မုခေ ဝိဝဋ္ဌေ အညဿ ဝစနောကာသော နတ္ထီတိ အဓိပ္ပါယေနေဝ ဝဒတိ။

ဟိတ်။ ဝိဝဋ္ဌေ-ကို ဝိဝဋ္ဌတ္တာ။ သမ္မန်။ မုခဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

ဟိတ်။ ဝဒတိ-ကို ဝဒန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အမ္မဋ္ဌဿ။ (ကတွတ္ထ) နေရင်း

အပရဒ္ဓုန္တိ အပရဇ္ဈိံသု။

ဟိတ်။ အပရဒ္ဓုံ-ကို အပရဒ္ဓတ္တာ။ သမ္မန်။ သကျာနံ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ကိံ ပန တေ အမ္မဋ္ဌ သကျာ အပရဒ္ဓုန္တိ"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၂၉-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

မမညေဝ မညေတိ ဧဝမဟံ မညာမိ မမညေဝ အနုဟသန္တိ, န အညန္တိ။

ဟိတ်။ အနုဟသန္တိ-ကို အနုဟသန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ ရာဇကုမာရာနံ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယ်) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြ်ံ။

သတိ။ "တေန ခေါ ပန သမယေန သမ္မဟုလာ သကျာ စေဝ သကျကုမာရာ စ သန္နာဂါရေ ဥစ္စေသု အာသနေသု နိသိန္နာ ဟောန္တိ အညမညံ အဂုံလိပတောဒကေဟိ သဉ္ဇ္ဈန္တာ သံကီဠန္တာ၊ အညဒတ္ထု မမညေဝ မညေ အနုဇ္ဈန္တာ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ကသ္မာ ပန တေ ဧဝမကံသူတိ? တေ ကိရ အမ္ဗဋ္ဌသ ကုလဝံသံ ဇာနန္တိ။ အထဉ္စ တသ္မိံ သမယေ ယာဝ ပါဒန္တာ သြလမ္ဗေတွာ နိဝတ္ထသာဋကသ ဧကေန ဟတ္ထေန ဒုဿကဏ္ဏံ ဂဟေတွာ ခန္ဓဋ္ဌိကံ နာမေတွာ မာနမဒေန မတ္တော ဝိယ အာဂစ္ဆတိ။ တတော "ပဿထ ဘော အမှာကံ ဒါသဿ ကဏှာယနဂေါတ္တဿ အမ္ဗဋ္ဌဿ အာဂမန-ကာရဏ"တိ ဝဒန္တိ ဧဝမကံသု။

ဟိတ်။ ဇာနန္တိ-ကို ဇာနန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ သကျာနံ သကျကုမာရာနံ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ တတော-ကို = တသ္မာ ဇာနန္တတ္တာ-ဟု ဟိတ်ပြင်သော် . . .

သမ္မန်။ တေ-ကို တေသံ သကျာနံ သကျကုမာရာနံ-ဟု ပြင်၍ ခံပါ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ တတော-ကို = တသ္မာ အာဂစ္ဆန္တတ္တာ-ဟု ဟိတ်ပြင်သော် . . .

သမ္မန်။ အယံ-ကို ဣမဿ အမ္ဗဋ္ဌဿ မာဏဝဿ-ဟု ပြင်၍ ခံပါ။ (ကတွတ္ထ)

သောပိ အတ္တနော ကုလဝံသံ ဇာနာတိ။ တသ္မာ "မမညေဝ မညေ"တိ တက္ကယိတ္ထ။

ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို အစ္ဆဲနှင့်တကွ = တသ္မာ ဇာနန္တတ္တာ။

သမ္မန်။ သော-ကို တဿ အမ္ဗဋ္ဌဿ မာဏဝဿ။ (ကတွတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၂၂၉+၂၃၀-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

"ကဏှာယနောဟမသ္မိ ဘော ဂေါတမာ"တိ ဣဒံ ကိရ ဝစနံ အမ္ဗဋ္ဌော တိက္ခတ္တုံ မဟာသဒ္ဒေန အဝေါစ။ ကသ္မာ အဝေါစ? ကိံ အသုဒ္ဓဘာဝံ နု ဇာနာတိတိ။ အာမ ဇာနာတိ။ ဇာနန္တောပိ ဘဝပဋ္ဋစ္ဆန္နမေတံ ကာရဏံ၊ တံ အနေန နု ဒိဋ္ဌံ။ အပဿန္တော မဟာသမဏော ကိံ ဝက္ခတီတိ မညမာနော မာနထဒ္ဓတာယ အဝေါစ။

ဟိတ်။ အသုဒ္ဓဘာဝံ-ကို အသုဒ္ဓဘာဝတ္တာ။ သမ္မန်။ ဂေါတ္တဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ဘဝပဋ္ဋစ္ဆန္နံ-ကို ဘဝပဋ္ဋစ္ဆန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ ဇာတဿ ကာရဏဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ မာနထဒ္ဓတာယ။ သမ္မန်။ အမ္ဗဋ္ဌဿ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယ်) ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား, ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း။ (ယေဘုယျ)

(ဌ၊ နှာ ၂၃၀-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အပဿန္တော မဟာသမဏော ကိံ ဝက္ခတီတိ မညမာနော မာနထဒ္ဓတာယ အဝေါစ။

ဟိတ်။ မာနထဒ္ဓတာယ။ သမ္မန်။ အမ္ဗဋ္ဌဿ။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

မာတာပေတ္တိကန္တိ မာတာပိတူနံ သန္တကံ။ **နာမဂေါတ္တန္တိ** ပဏ္ဏတ္တိဝသေန နာမံ။
ဟိတ်။ သန္တကံ-ကို သန္တကတ္တာ။ သမ္မန်။ နာမဂေါတ္တဿ။ (ကတွတ္ထ)
အမှာ။ မာတာပိတူနံကား "အလွတ်သမ္မန်"သာ ဖြစ်၏။

ဣတော ပရံ တဿ ဒါသဘာဝံ, သကျာနဥ္စ သာမိဘာဝံ ပကာသေတွာ အတ္တနော စ အမ္မဋ္ဌဿ စ ကုလဝံသံ အာဟရန္တော "**သကျာ ခေါ ပနာ**"တိအာဒိမာဟ။
ဟိတ်။ အာဟရန္တော-ကို အာဟရန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

ရညော ကထနကာလေ ဥက္ကာ ဝိယ မုခတော ပဘာ နိစ္ဆရတိ၊ တသ္မာ တံ "**ဩက္ကာကော**"တိ သဥ္ဇာနိံသူတိ။
ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို တသ္မာ နိစ္ဆရန္တတ္တာ (ဝါ) တသ္မာ နိစ္ဆရတ္တာ။ သမ္မန်။ ပဘာယ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) တသ္မာ နောင်၊ ဟိတ်ကိုဆောင်၊ ဟိတ်ကောင် ကတ်,ကံ၊ ခံ သမ္မန်။
ဟိတ်။ သဥ္ဇာနိံသု-ကို သဥ္ဇာနန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ မနုဿာနံ။ (ကတွတ္ထ)
သတိ။ ပခုက္ကူနိသျဉ် ပါဌသေသ ကတ္တားကို "မနုဿာ"ဟု ထည့်ထားသည်ကို သတိပြု။

ဣဒါနိ တေ နာမဝသေန ဒဿေန္တော "**ဩက္ကာမုခ**"နွှိအာဒိမာဟ။
ဟိတ်။ ဒဿေန္တော-ကို ဒဿေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၂၃၄-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

သော တထာ ကတွာ တဿ နဂရဿ ကောလရုက္ခံ အပနေတွာ ကတတ္တာ **ကောလနဂရန္တိ** စ ဗျဂ္ဃပထေ ကတတ္တာ **ဗျဂ္ဃပထန္တိ** စာတိ ဒွေ နာမာနိ အာရောပေတွာ ပိတရံ ဝန္ဒိတွာ အတ္တနော နဂရံ အဂမာသိ။
ဟိတ်။ ကတတ္တာ၊ ကတတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ နဂရဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

သကျာ ဝတ ဘောတိ ရဋ္ဌသ္မာ ပဗ္ဗာဇိတာ အရညေ ဝသန္တာပိ ဇာတိသမ္ဘေဒမကတွာ ကုလဝံသံ အနုရက္ခိတုံ သကျာ သမတ္ထာ၊ ပဋိဗလာတိ အတ္ထော။
ဟိတ်။ ပဗ္ဗာဇိတာ-ကို ပဗ္ဗာဇိတတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ ကုမာရာနံ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။
သတိ။ "တေ ရဋ္ဌသ္မာ ပဗ္ဗာဇိတာ ။ပ။ ဝါသံ ကပ္ပေသုံ"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။
ဟိတ်။ ဝသန္တာ-ကို ဝသန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ပဗ္ဗာဇိတာနံ (တေသံ) ကုမာရာနံ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။
ဟိတ်။ သမတ္ထာ-ကို သမတ္ထတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ ကုမာရာနံ။ (ကတွတ္ထ)

ပဗျာဟာသီတိ "ယက္ခော ဇာတော ပိသာစော ဇာတော"တိ ဘယေန ပလာယိတွာ ဒွါရံ ပိဓာယ ဌိတေသု ဃရမာနုသကေသု ဣတော စိတော စ ဝိစရန္တော "ဓောဝထ မ"နွှိအာဒီနိ ဝဒန္တော ဥစ္စာသဒ္ဒမကာသိ။
ဟိတ်။ ဌိတေသု-ကို ဌိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဃရမာနုသကာနံ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။
ဟိတ်။ ဝိစရန္တော-ကို ဝိစရန္တတ္တာ၊ ဝဒန္တော-ကို ဝဒန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဇာတဿ ကဏ္ဌဿ။ (ကတွတ္ထ)
သတိ။ "ဇာတော ကဏ္ဌော ပဗျာဟာပိ"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၃၅-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အယံ ကိရ မာနနိသိတတ္တာ တေသမ္မိ အပ္ပိယောဝ။

ဟိတ်။ မာနနိသိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမသ္မာ အမ္မဋ္ဌသ္မာ မာဏဝသ္မာ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ အပ္ပိယော-ကို အပ္ပိယတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမသ္မာ အမ္မဋ္ဌသ္မာ မာဏဝသ္မာ။ (ကမ္မတ္ထ)

သဟမ္မိကောတိ သဟေတုကော သကာရဏော။

ဟိတ်။ သဟမ္မိကော-ကို သဟမ္မိကတ္တာ။ သဟေတုကော-ကို သဟေတုကတ္တာ၊ သကာရဏော-ကို သကာ-ရဏတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမသ္မာ ပဥ္စသ္မာ။ (ကတ္တုတ္ထ)

သတိ။ "အယံ ခေါ ပန တေ အမ္မဋ္ဌ သဟမ္မိကော ပညော အာဂစ္ဆတိ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ပက္ကမိဿသိ ဝါတိ ပုစ္ဆိတံ ပဠဲ ဇာနန္တောဝ အကထေတုကာမတာယ ဥဒ္ဒါယာသနာ ပက္ကမိဿသိဝါ။

ဟိတ်။ အကထေတုကာမတာယ။ သမ္မန်။ တဝ အမ္မဋ္ဌသ္မာ။ (ကတ္တုတ္ထ)

သတိ။ "သစေ တွံ နံ ဗျာကရိဿသိ၊ အညေန ဝါ အညံ ပဋိစရိဿသိ၊ တုဏှီ ဝါ ဘဝိဿသိ၊ ပက္ကမိဿသိ ဝါ"ဟူသော ပါဠိတော်၌ တွံ ဟူသော ကတ္တားပုဒ်ကို သတိပြု။

(ဌ၊ နှာ ၂၃၆-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ကသ္မာ ပနေသ အာဂတောတိ? ဒိဋ္ဌိဝိသဇ္ဇာပနတ္ထံ။

ဟိတ်။ ဒိဋ္ဌိဝိသဇ္ဇာပနတ္ထံ-ကို ဒိဋ္ဌိဝိသဇ္ဇာပနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဇတသ္မာ ယက္ခသ္မာ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၂၃၇-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဗြဟ္မမန္တေတိ အာနုဘာဝသမ္ပန္နတာယ သေဋ္ဌမန္တေ။

ဟိတ်။ အာနုဘာဝသမ္ပန္နတာယ။ သမ္မန်။ ဗြဟ္မမန္တာနံ (ဝါ) သေဋ္ဌမန္တာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

သော တံ ခုဇ္ဈန္တိ သော ရာဇာ တံ မာရေတုကာမတာယ သန္နဟိတံ သရံ တဿ မန္တာနုဘာဝေန နေဝ ခိပိတုံ နံ အပနေတုံ သက္ခိ။

ဟိတ်။ မာရေတုကာမတာယ။ သမ္မန်။ တဿ ရညော။ (ကတ္တုတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၂၃၈-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ပလ္လောမောတိ ပန္နလောမော။ လောမဟံသနမတ္တမ္ပိဿ နံ ဘဝိဿတိ။

ဟိတ်။ ပလ္လောမော-ကို ပလ္လောမတ္တာ။ သမ္မန်။ ကုမာရဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

သတိ။ "ကုမာရော ပလ္လောမော ဘဝိဿတိ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

(ဌ၊ နှာ ၂၃၉-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဇာတိဝါဒဝိနိဗဒ္ဓါတိ ဇာတိဝါဒေ ဝိနိဗဒ္ဓါ။

ဟိတ်။ ဇာတိဝါဒဝိနိဗဒ္ဓါ-ကို ဇာတိဝါဒဝိနိဗဒ္ဓတ္တာ။ သမ္မန်။ ယေသံ ကေသဉ္စိ (မနုဿာနံ)။ (ကတ္တုတ္ထ)

သတိ။ "ယေ ဟိ ကေစိ အမ္မဋ္ဌ ဇာတိဝါဒဝိနိဗဒ္ဓါ ဝါ ဝါဒဝိနိဗဒ္ဓါ ဝါ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၄၀-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဇတ္ထ စ ဘဂဝါ စရဏပရိယာပန္နမ္ပိ တိဝိဓံ သီလံ ဝိဘဇန္တော "ဣဒမသ္သ ဟောတိ စရဏသ္မိ"န္တိ အနိ-ယျာတေတွာ "ဣဒမ္ပိသ္သ ဟောတိ သီလသ္မိ"န္တိ သီလဝသေနေဝ နိယျာတေသိ။ ကသ္မာ? တဿပိ ဟိ ကိဉ္စိ ကိဉ္စိ သီလံ အတ္ထိ၊ တသ္မာ စရဏဝသေန နိယျာတိယမာနေ "မယမ္ပိ စရဏသမ္ပန္နာ"တိ တတ္ထ တတ္ထေဝ လဂ္ဂေယျု။

ဟိတ်။ နိယျာတေသိ-ကို နိယျာတေန္တိတွာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို တသ္မာ အတ္ထိတာယ။ သမ္မန်။ ကဿစိ ကဿစိ သီလဿ။ (ကတွတ္ထ)

အနဘိသမ္ဘုဏာမာနောတိ အသမ္ဘာပုဏန္တော၊ အဝိသဟမာနော ဝါ။

ဟိတ်။ အသမ္ဘာပုဏန္တော-ကို အသမ္ဘာပုဏန္တိတွာ။ သမ္မန်။ ဧကစ္စဿ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ဣဓ အမ္ဟဲ့ ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဣမညေဝ အနုတ္တရံ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒံ အနဘိ-သမ္ဘုဏမာနော ခါရိဝိမာဒါယ အရညာယတနံ အဇ္ဈောဂါဟတိ 'ပဝတ္တဖလဘောဇနော ဘဝိဿာမီ'တိ" ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ခါရိဝိမောဒါယာတိ ဇတ္ထ **ခါရီ**တိ အရဏီ ကမဏ္ဍလု သုဇာစာမရာဒယော တာပသပရိက္ခာရာ။ **ဝိမောဒေ**တိ ကာဇေ။ တသ္မာ ခါရိဘရိတံ ကာဇမာဒါယာတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ အာဒါယ-ကို အာဒဒန္တိတွာ (ဝါ) အာဒဒတ္တာ။

သမ္မန်။ ဧကစ္စဿ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ပါဠိတော်ကို သတိပြုပါ။

ဟိတ်။ ခါရိဘရိတံ-ကို ခါရိဘရိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ကာဇေဿ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ ခါရိဘရိတံ-ကို ဟေတုမန္တ ဝိသေသနအဖြစ် ကြံနိုင်၏။

(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

ပဝတ္တဖလဘောဇနောတိ ပတိတဖလဘောဇနော။

ဟိတ်။ ပတိတဖလဘောဇနော-ကို ပတိတဖလဘောဇနတ္တာ။

သမ္မန်။ ဧကစ္စဿ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ပါဠိတော်ကို သတိပြုပါ။

ပရိစာရကောတိ ကပ္ပိယကရဏပတ္တပဋိဂ္ဂဟဏပါဒမောဝနာဒိဝတ္တကရဏဝသေန ပရိစာရကော။

ဟိတ်။ ပရိစာရကော-ကို ပရိစာရကတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ (တာပသဿ)။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "သော အညဒတ္ထု ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဿေဝ ပရိစာရကော သမ္ဗဒ္ဓတိ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ကာမဉ္စ ဂုဏာဓိကောပိ ခီဏာသဝသာမဏေရော ပုထုဇ္ဇနဘိက္ခုနော ဝုတ္တနယေန ပရိစာရကော ဟောတိ၊ အယံ ပန နာဒိသော ဂုဏဝသေနပိ ဝေယျာဝစ္စကရဏဝသေနပိ လာမကောယေဝ။

ဟိတ်။ ပရိစာရကော-ကို ပရိစာရကတ္တာ။ သမ္မန်။ ဂုဏာဓိကဿ ခီဏာသဝသာမဏေရဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ လာမကော-ကို လာမကတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမဿ (တာပသဿ)။ (ကတွတ္ထ)

(နိယ်) ဝိကတိ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ပကတိကြံ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၄၃-လာ ဟိတ်, သမ္မုန်)

ယဒါ ရာဇာ မဟာရဟေန အလင်္ကာရေန အလင်္ကတော ဟောတိ၊ တဒါ ရညော သမီပေ ဌတွာ တဿ အလင်္ကာရဿ နာမံ ဂဏှာတိ။ တဿ ရာဇာ နာမေ ဂဟိတေ "န ဒေမိ"တိ ဝတ္တုံ န သက္ကောတိ။

ဟိတ်။ အလင်္ကတော-ကို အလင်္ကတတ္တာ။ သမ္မန်။ ရညော။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ ဂဟိတေ-ကို ဂဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ နာမဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

ယသ္မာ ပန သော ဗြာဟ္မဏော ပဏ္ဍိတော ခတ္တဝိဇ္ဇာယ ကုသလော၊ တေန သဟ မန္တေတွာ ကတကမ္မံ နာမ န ဝိရုဈတိ။ တသ္မာ သာဏိပါကာရဿ အန္တော ဌတွာ ဗဟိ ဌိတေန တေန သဒ္ဓိံ မန္တေတိ။

ဟိတ်။ ကုသလော-ကို ကုသလတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ ဗြာဟ္မဏဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို တသ္မာ အဝိရုဈနတ္တာ (ဝါ) တသ္မာ အဝိရုဈန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ကတကမ္မဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၂၄၄-လာ ဟိတ်, သမ္မုန်)

အဋ္ဌကောတိအာဒီနိ တေသံ နာမာနိ။ တေ ကိရ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ သြလောကေတွာ ပရူပဃာတံ အကတွာ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ပါဝစနေန သဟ သံသန္ဒိတွာ မန္တေ ဂဏ္ဍိသု။

ဟိတ်။ အကတွာ-ကို အကရောန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ (ကျသီနံ)။ (ကတ္တုတ္ထ)

နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီတိ ယေန တွံ ကျသိ ဘဝေယျာသိ၊ ဧတံ ကာရဏံ န ဝိဇ္ဇတိ။

ဟိတ်။ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ = ဝိဇ္ဇတိ-ကို ဝိဇ္ဇန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတဿ ဌာနဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ သံဝဏ္ဏနာ = ဝိဇ္ဇတိ-ကို ဝိဇ္ဇန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတဿ ကာရဏဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၂၄၅-လာ ဟိတ်, သမ္မုန်)

ဝဋ္ဋဝပယုတ္တတ္တာ ပန ရထာပိ "ကုတ္တဝါလာ"တိ ဝုတ္တာ။

ဟိတ်။ ဝဋ္ဋဝပယုတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ရထာနံ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား, က၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း။ (ယေဘုယျ)

ကျဓ ပန တာဟိ ဥပကာရိကာဟိ ယုတ္တာနိ နဂရာနေဝ "နဂရူပကာရိကာယော"တိ အဓိပ္ပေတာနိ။

ဟိတ်။ ယုတ္တာနိ-ကို ယုတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ နဂရာနံ။ (ကမ္မတ္ထ)

ရက္ခာပေန္တီတိ တာဒိသေသု နဂရေသု ဝသန္တာပိ အတ္တာနံ ရက္ခာပေန္တိ။

ဟိတ်။ ဝသန္တာ-ကို ဝသန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ ပုဗ္ဗကာနံ ကျသီနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

သတိ။ "တေ အဟေသုံ ဗြာဟ္မဏာနံ ပုဗ္ဗကာ ကျသယော ။ပ။ ဧဝံ သု တေ ဥက္ကိဏ္ဏပရိခါသု သြက္ခိတ္တပလိဃာသု နဂရူပကာရိကာသု ဒီဃာသိဝုဓေဟိ ပုရိသေဟိ ရက္ခာပေန္တီ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

(က) ဧဝံ ဝတ္တာ ပန ယသ္မာ ဗုဒ္ဓါနံ နိသိန္နာနံ ဝါ နိပန္နာနံ ဝါ ကောစိ လက္ခဏံ ပရိယေသိတုံ န သက္ကောတိ။

(ခ) ဌိတာနံ ပန စင်္ကမန္တာနံ ဝါ သက္ကောတိ။

(ဂ) အာစိဏ္ဏဥ္စေတံ ဗုဒ္ဓါနံ လက္ခဏပရိယေသနတ္ထံ အာဂတဘာဝံ ဥတ္တာ ဥဒ္ဒါယာသနာ စင်္ကမာဓိဌာနံ နာမ။

http://www.dhammadownload.com

(ဃ) တေန ဘဂဝါ ဥဒ္ဒါယာသနာ ဗဟိ နိက္ခန္တော။
(င) တသ္မာ "**အထ ခေါ ဘဂဝါ**"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။
ဟိတ်။ (က)ဝါကျကို ရှု၍ တေန-ကို တသ္မာ အသက္ကုဏန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ကဿစိ ပုဂ္ဂလဿ။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ (ခ)ဝါကျကို ရှု၍ တေန-ကို တသ္မာ သက္ကုဏန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ကဿစိ ပုဂ္ဂလဿ။ (ကတွတ္ထ)
အမှာ။ အချို့ဆရာတို့က = အမ္ဘဿဟုလည်း သမ္မန် ခံကြသေး၏။
ဟိတ်။ (ဂ)ဝါကျကို ရှု၍ တေန-ကို တသ္မာ အာစိဏ္ဏတ္တာ။ သမ္မန်။ ဇေဿ စက်မာဓိဋ္ဌာနဿ။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ (ဃ)ဝါကျ၌ တသ္မာ-ကို တသ္မာ နိက္ခန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၂၄၆-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဇဏ္ဍုဇယ္ဘေတိ အဂ်ဇာတေ။ ဘဂဝတော ဟိ ဝရဝါရဏသေဝ ကောသောဟိတံ ဝတ္ထဂုယှံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ပဒုမဂဗ္ဘသမာနံ။ တံ သော ဝတ္ထပဋိစ္ဆန္နတ္တာ အပသဿန္တော, အန္တောမုခဂတာယ စ ဇိဂှါယ ပဟူတဘာဝံ အသလ္လက္ခေန္တော တေသု ဒွိသု လက္ခဏေသု ကဉ်ဓိ အဟောသိ ဝိစိကိစ္ဆိ။
ဟိတ်။ ဝတ္ထပဋိစ္ဆန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ ဝတ္ထဂုယှဿ။ (ကမ္မတ္ထ)
အမှာ။ အချို့ဆရာတို့က = တဿ အဂ်ဇာတဿဟုလည်း သမ္မန် ခံကြသေး၏။ သင့်တန်ရာ၏။
သတိ။ ဤပုံစံကို ရှု၍လည်း "ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား, ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း" နိယံ၏ ယေဘုယျနိယံ ဖြစ်ကြောင်းကို သတိပြု။
ဟိတ်။ အပသဿန္တော-ကို အပသဿန္တတ္တာ၊ အသလ္လက္ခေန္တော-ကို အသလ္လက္ခေန္တတ္တာ။
သမ္မန်။ တဿ အမ္ဘဿ။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ အန္တောမုခဂတာယ။ သမ္မန်။ ဇိဂှာယ။ (ကတွတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၂၄၈-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဘုဉ္ဇာဓိန် ဘုတ္တဝန်တံ။ **သြနီတမဉ္ဇမပါဏီန်** ပတ္တတော သြနီတပါဏီ၊ အပနီတဟတ္ထန်တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
ဟိတ်။ အပနီတဟတ္ထံ-ကို အပနီတဟတ္ထတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)
သတိ။ "ဘဂဝန်တံ ဘုတ္တာဝိ' သြနီတပတ္တပါဏိ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ဟတ္ထေ စ ပတ္တဉ္စ ဓောဝိတွာ ဇကမန္တေ ပတ္တံ နိက္ခိပိတွာ နိသိန္နန်တိ အတ္ထော။
ဟိတ်။ နိသိန္နန်တိ-၌ နိသိန္နံ-ကို နိသိန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

သြကာရန်တိ အဝကာရံ လာမကဘာဝံ။ **သာမုက္ကံသိကာ**တိ သာမံ ဥက္ကံသိကာ, အတ္တနာယေဝ ဥဒ္ဓရိတွာ ဂဟိတာ၊ သယမ္ဘုဉာဏေန ဒိဋ္ဌာ အသာဓာရဏာ အညေသန်တိ အတ္ထော။ ကာ ပန သာတိ? အရိယသစ္စဒေသနာ။
ဟိတ်။ လာမကဘာဝံ (ဝါ) လာမကတ္တာ။ သမ္မန်။ ကာမာနံ။ (ကတွတ္ထ)
သတိ။ "ကာမာနံ အာဒီနဝံ သြကာရံ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။
ဟိတ်။ သာမုက္ကံသိကာ-ကို သာမုက္ကံသိကတ္တာ၊ အသာဓာရဏာ-ကို အသာဓာရဏာတ္တာ။
သမ္မန်။ ယာယ ဓမ္မဒေသနာယ။ (ကမ္မတ္ထ) ပါဠိတော်
(တစ်နည်း) သမ္မန်။ တာယ အရိယသစ္စဒေသနာယ။ (ကမ္မတ္ထ) အဋ္ဌကထာ
သတိ။ "အထ ယာ ဗုဒ္ဓါနံ သာမုက္ကံသိကာ ဓမ္မဒေသနာ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

http://www.dhammadownload.com

သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဝုတ္တနယတ္တာ ဥတ္တာနတ္ထတ္တာ စ ပါကဋမေဝါတိ။
ဟိတ်။ ဝုတ္တနယတ္တာ၊ ဥတ္တာနတ္ထတ္တာ။ သမ္မန်။ သေသဿ ပဒဿ။ (ကတွတ္ထ)
သတိ။ ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

==========

သောဏဒဏ္ဍသုတ်

(ဌ၊ နှာ ၂၄၉-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အဓီသူတိ အဂ်ါ နာမ အဂ်ံပါသာဒိကတာယ ဧဝံ လဒ္ဓဝေါဟာရာ ဇနပဒိနော ရာဇကုမာရာ။
ဟိတ်။ အဂ်ံပါသာဒိကတာယ။ သမ္မန်။ (အဂ်ံနာမကာနံ လဒ္ဓဝေါဟာရာနံ ဇနပဒီနံ) ရာဇကုမာရာနံ။ (ကတွတ္ထ)

တေသံ နိဝါသော ဧကောပိ ဇနပဒေါ ရူဠ္ဍိသဒ္ဒေန အဂ်ါတိ ဝုစ္စတိ။
ဟိတ်။ ရူဠ္ဍိသဒ္ဒေန-ကို ရူဠ္ဍိသဒ္ဒတ္တာ။ သမ္မန်။ အဂ်ါတိ သဒ္ဒဿ။ (ကတွတ္ထ) အဖြေသစ်
(တစ်နည်း) သမ္မန်။ တေသံ နိဝါသဿ ဧကဿပိ ဇနပဒဿ။ (ကတွတ္ထ) အညေဝါဒ

ဂဂ္ဃရာယ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေတိ တဿ စမ္ပာနဂရဿ အဝိဒူရေ ဂဂ္ဃရာယ နာမ ရာဇဂေ္ဂမဟောသိယာ ခဏိတတ္တာ ဂဂ္ဃရာတိ လဒ္ဓဝေါဟာရာ ပေါက္ခရဏီ အတ္ထိ။
ဟိတ်။ ခဏိတတ္တာ။ သမ္မန်။ (ဂဂ္ဃရာတိ လဒ္ဓဝေါဟာရာယ) ပေါက္ခရဏိယာ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဂဂ္ဃရာတိ လဒ္ဓဝေါဟာရာ ပေါက္ခရဏီ အတ္ထိ။ တဿာ တီရေ သမန္တတော နီလာဒိပဉ္စဝဏ္ဏကုသုမပဋိမဏ္ဍိတံ မဟန္တံ ဓမ္မကဝနံ။ တသ္မိံ ဘဂဝါ ကုသုမဂန္ဓသုဂန္ဓေ စမ္မကဝနေ ဝိဟရတိ။
ဟိတ်။ နီလာဒိပဉ္စဝဏ္ဏကုသုမပဋိမဏ္ဍိတံ-ကို နီလာဒိပဉ္စဝဏ္ဏကုသုမပဋိမဏ္ဍိတတ္တာ။
သမ္မန်။ မဟတော စမ္မကဝနဿ။ (ကတွတ္ထ)
ဟိတ်။ ကုသုမဂန္ဓသုဂန္ဓေ-ကို ကုသုမဂန္ဓသုဂန္ဓတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ စမ္မကဝနဿ။ (ကတွတ္ထ)
(နိယဲ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။
သတိ။ ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ အဿတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

မာဂဓေန သေနိယေန ဗိမ္ဗိသာရေနာတိ ဧတ္ထ သော ရာဇာ မဂဓာနံ ဣဿရတ္တာ **မာဂဓော**။ မဟတိယာ သေနာယ သမန္နာဂတတ္တာ **သေနိယော**။ **ဗိမ္ဗိ**တိ သုဝဏ္ဏံ၊ တသ္မာ သာရသုဝဏ္ဏသဒိသတာယ ဗိမ္ဗိသာရောတိ ဝုစ္စတိ။
ဟိတ်။ ဣဿရတ္တာ၊ သမန္နာဂတတ္တာ၊ သာရသုဝဏ္ဏသဒိသတာယ။ သမ္မန်။ တဿ ရညော။ (ကတွတ္ထ)
အမှာ။ သော ရာဇာကို = တဿ မာဂဓဿ သေနိယဿ ဗိမ္ဗိသာရဿ ရညောဟု အဘိဓေယျတ္ထ ဖော်၍ သမ္မန် ခံနိုင်လျှင် ပို၍ ကောင်း၏။

http://www.dhammadownload.com

ဗဟူ ဗဟူ ဟုတွာ သံဟတာတိ သံဃာ၊ ဧကေကိဿာယ ဒိသာယ သံဃော ဧတေသံ အတ္ထီတိ **သမ်္ဃီ**။
ဟိတ်။ သံဟတာကို သံဟတတ္တာ။ သမ္မန်။ ယေသံ စမ္မေယျကာနံ ဗြာဟ္မဏာဂဟပတိကာနံ။ (ကမ္မတ္ထ) ပါဠိတော်(တစ်နည်း) သမ္မန်။ ယေသံ ဧနာနံ။ (ကမ္မတ္ထ) နေရင်း
သတိ။ "စမ္မေယျကာ ဗြာဟ္မဏာဂဟပတိကာ စမ္မာယ နိက္ခမိတွာ သဃံသယိံ ဂဏိဘူတာ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ပုဗ္ဗေ နဂရဿ အန္တော အဂဏာ ဗဟိ နိက္ခမိတွာ ဂဏတံ ပတ္တာတိ **ဂဏိဘူတာ**။
ဟိတ်။ ဂဏိဘူတာ–ကို ဂဏိဘူတတ္တာ။ သမ္မန်။ ယေသံ စမ္မေယျကာနံ ဗြာဟ္မဏာဂဟပတိကာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)
သတိ။ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

(ဌ၊ နှာ ၂၅၀–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

နာနာဝေရဇ္ဇကာနန္တိ နာနာဝိဓေသု ရဇ္ဇေသု အညေသု အညေသု ကာသိကောသလာဒီသု ရဇ္ဇေသု ဇာတာ၊ တာနိ ဝါ တေသံ နိဝါသာ၊ တတော ဝါ အာဂတာတိ နာနာဝေရဇ္ဇကာ၊ တေသံ နာနာဝေရဇ္ဇကာနံ။
ဟိတ်။ နာနာဝေရဇ္ဇကာနံ–ကို နာနာဝေရဇ္ဇကတ္တာ။ သမ္မန်။ ဗြာဟ္မဏာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)
သတိ။ "နာနာဝေရဇ္ဇကာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။
ဟိတ်။ ဇာတာ–ကို ဇာတတ္တာ၊ နိဝါသာ–ကို နိဝါသတ္တာ၊ အာဂတာ–ကို အာဂတတ္တာ။
သမ္မန်။ နာနာဝေရဇ္ဇကာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

တံ သန္ဓာယ "အထ ခေါ တေ ဗြာဟ္မဏာ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဣမိနာပဓိနာ**တိ ဣမိနာပိ ကာရဏေန။ ဧဝံ ဧတံ ကာရဏံ ဝတွာ ပုန "အတ္တနော ဝဏ္ဏေ ဘညမာနေ အတုဿနကသတ္တော နာမ နတ္ထိ၊ ဟန္ဒဿ ဝဏ္ဏံ ဘဏာနေန ဂမနံ နိဝါရေဿာမာ"တိ စိန္တေတွာ "**ဘဝံ ဟိ သောဏဒဏ္ဍော ဥဘတော သုဇာတော**"တိအာဒိနိ ကာရဏာနိ အာဟံသု။
ဟိတ်။ ဘညမာနေ–ကို ဘညမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝဏ္ဏဿ။ (ကမ္မတ္ထ)
(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။
ဟိတ်။ နတ္ထိ–ကို နတ္ထိတာယ။ သမ္မန်။ အတုဿနကသတ္တဿ နာမ။ (ကတ္တုတ္ထ)
ဟိတ်။ စိန္တေတွာ–ကို စိန္တနတ္တာ (ဝါ) စိန္တေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ ဗြာဟ္မဏာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

သံသုဒ္ဓဂဟဏိကောတိ သံသုဒ္ဓါ တေ မာတုဂဟဏီ၊ ကုစ္ဆိတိ အတ္ထော။
ဟိတ်။ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော–ကို သံသုဒ္ဓဂဟဏိကတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘောတော သောဏဒဏ္ဍဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)
သတိ။ "ဘဝံ ဟိ သောဏဒဏ္ဍော ဥဘတော သုဇာတော မာတိတော စ ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော" ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။
ဟိတ်။ သံသုဒ္ဓါ–ကို သံသုဒ္ဓတ္တာ။ သမ္မန်။ မာတုဂဟဏိယာ။ (ကတ္တုတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါတိ ဧတ္ထ ပိတုပိတာ ပိတာမဟော၊ ပိတာမဟသ ယုဂံ ပိတာမဟယုဂံ။ **ယုဂန္တိ** အာယုပ္ပမာဏံ ဝုစ္စတိ။ အဘိလာပမတ္တမေဝ စေတံ။ အတ္ထတော ပန ပိတာမဟောယေဝ ပိတာမဟယုဂံ။ တတော ဥဒ္ဓံ သဗ္ဗေပိ ပုဗ္ဗပုရိသာ ပိတာမဟဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟိတာ။

ဟိတ်။ အဘိလာပမတ္တံ-ကို အဘိလာပမတ္တတ္တာ။ သမ္ဗန်။ ပိတာမဟယုဂန္တိ ဧတသ သဒ္ဒသ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ဂဟိတာ-ကို ဂဟိတတ္တာ။ သမ္ဗန်။ သဗ္ဗေသမ္ပိ ပုဗ္ဗပုရိသာနံ။ (ကမ္မတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၂၅၁-လာ ဟိတ်, သမ္ဗန်)

ဒဿနီယောတိ ဒိဝသမ္ပိ ပဿန္တာနံ အတိတ္တိကရဏတော ဒဿနယောဂ္ဂေါ။

ဟိတ်။ အတိတ္တိကရဏတော။ သမ္ဗန်။ ဘဝတော သောဏဒဏ္ဍသ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) တဗ္ဗ မနှော၊ တော-ဆုံးပြော၊ ခံဟော "ကတ္တား"ကြံ။

ဒဿနေနေဝ စိတ္တပသာဒဇနနတော **ပါသာဒိကော**။

ဟိတ်။ စိတ္တပသာဒဇနနတော။ သမ္ဗန်။ ဘောတော သောဏဒဏ္ဍသ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) တဗ္ဗ မနှော၊ တော ဆုံးပြော၊ ခံဟော "ကတ္တား"ကြံ။

သတိ။ "ဘဝံ ဟိ သောဏဒဏ္ဍော အဘိရူပေါ ဒဿနီယော ပါသာဒိကော"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

(က) ပေါက္ခရတာ ဝုစ္စတိ သုန္ဒရဘာဝေါ၊ ဝဏ္ဏသ ပေါက္ခရတာ **ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာ**၊ တာယ ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိယာ ယုတ္တောတိ အတ္ထော။

(ခ) ပေါရာဏာ ပနာဟု "ပေါက္ခရန္တိ သရီရံ ဝဒန္တိ၊ ဝဏ္ဏံ ဝဏ္ဏမေဝါ"တိ။ တေသံ မတေန ဝဏ္ဏော စ ပေါက္ခရဉ္စ ဝဏ္ဏပေါက္ခရာနိ။ တေသံ ဘာဝေါ **ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာ**။ ဣတိ **ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယာ**တိ ဥတ္တမေန ပရိသုဒ္ဓေန ဝဏ္ဏေန စေဝ သရီရသဏ္ဌာနသမ္ပတ္တိယာ စာတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာ။

သမ္ဗန်။ (က)ဝါကျအလို = ဘောတော သောဏဒဏ္ဍသ။ (ခ)ဝါကျအလို = ရူပသရီရသ။ (ကတွတ္ထ)

ဗြဟ္မဝဏ္ဏီတိ သေဋ္ဌဝဏ္ဏီ။ ပရိသုဒ္ဓဝဏ္ဏေသုပိ သေဋ္ဌေန သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏေန သမန္နာဂတောတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ သမန္နာဂတော-ကို သမန္နာဂတတ္တာ။ သမ္ဗန်။ ဘောတော သောဏဒဏ္ဍသ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ဘဝံ ဟိ သောဏဒဏ္ဍော အဘိရူပေါ ဒဿနီယော ပါသာဒိကော ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္နာ-ဂတော ဗြဟ္မဝဏ္ဏီ"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

ဝုဒ္ဓသီလေနာတိ ဝုဒ္ဓေန ဝဒ္ဓိတေန သီလေန။ **သမန္နာဂတော**တိ ယုတ္တော။

ဟိတ်။ သမန္နာဂတော-ကို သမန္နာဂတတ္တာ၊ ယုတ္တော-ကို ယုတ္တတ္တာ။

သမ္ဗန်။ ဘဝတော သောဏဒဏ္ဍသ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ဘဝံ ဟိ သောဏဒဏ္ဍော သီလဝါ ဝုဒ္ဓသီလီ ဝုဒ္ဓသီလေန သမန္နာဂတော"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၂၅၂-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

(က) ဂုဏပရိပုဏ္ဏဘာဝေန ပုရေ ဘဝါတိ **ပေါရီ**။

(ခ) ပုရေ ဝါ ဘဝတ္တာ **ပေါရီ**။

(ဂ) ပေါရိယာ နာဂရိတိတ္ထိယာ သုခုမာလတ္တနေန သဒိသာတိပိ **ပေါရီ**။

ဟိတ်။ (က)ဝါကျလာ ဂုဏပရိပုဏ္ဏဘာဝေန-ကို ဂုဏပရိပုဏ္ဏဘာဝတော။

သမ္မန်။ တဿ ဗြာဟ္မဏဿ, တေန ဝါ ဘာသိတဗ္ဗဿ အတ္ထဿ။ (ကတွတ္ထ) ဋီသစ်
(တစ်နည်း) သမ္မန်။ ဝါစာယ။ (ကတွတ္ထ) နိယံ

အမှာ။ ပဌမနည်းကား "တဿ ဗြာဟ္မဏဿ, တေန ဝါ ဘာသိတဗ္ဗဿ အတ္ထဿ ဂုဏပရိပုဏ္ဏဘာဝေန" ဟူသော ဋီသစ်အဖွင့်ကို ရှု၍ ခံခြင်းဖြစ်၏။ ဒုတိယနည်းကား "ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား, ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း"ဟူသော နိယံနှင့်အညီ ခံခြင်းဖြစ်၏။ နှစ်နည်းလုံး သင့်၏။

ဟိတ်။ (က)ဝါကျ၌ ပုရေ-ကို ပုရတ္တာ။ သမ္မန်။ ယာယ ဝါစာယ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ (ခ)ဝါကျ၌ ဘဝတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝါစာယ။ (ကတွတ္ထ) ဟင်္သာတမိုးကောင်း+ကိုင်းကုန်း
(တစ်နည်း) သမ္မန်။ နာဂရိတိတ္ထိယာ။ (ကတွတ္ထ) ပခုက္ကူ

ဇိဏ္ဏောတိ ဇရာဇိဏ္ဏတာယ ဇိဏ္ဏော။ **မဟလ္လကော**တိ ဇာတိမဟလ္လကတာယ သမန္နာဂတော။ စိရကာလ-ပွသုတောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဟိတ်။ ဇရာဇိဏ္ဏတာယ၊ ဇာတိမဟလ္လကတာယ။ သမ္မန်။ ဘဝတော သောဏဒဏ္ဍဿ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ဘဝံ ဟိ သောဏဒဏ္ဍော ဇိဏ္ဏော ဝုဒ္ဓေါ မဟလ္လကော အဒ္ဓဂတော ဝယောနုပ္ပတ္တော"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

မဟလ္လကောတိ ဝိဘဝမဟန္တတာယ သမန္နာဂတော။

ဟိတ်။ ဝိဘဝမဟန္တတာယ။ သမ္မန်။ ဘဝတော သောဏဒဏ္ဍဿ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

(၄၊ နှာ ၂၅၃-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

မယမေဝ အရဟာမာတိ ဧဝံ နိယာမေန္တောဝေတ္ထ ဣဒံ ဒီပေတိ "ယဒိ ဂုဏမဟန္တတာယ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော နာမ ဟောတိ ။ပ။ တသ္မာ မယမေဝ အရဟာမ တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတု"န္တိ။

ဟိတ်။ ဂုဏမဟန္တတာယ။ သမ္မန်။ သမဏဿ ဂေါတမဿ။ (ကတွတ္ထ)

အကာမကာနန္တိ အနိစ္ဆမာနာနံ။ အနာဒရတ္ထေ သာမိဝစနံ။

ဟိတ်။ အကာမကာနံ-ကို အကာမကတ္တာ။ သမ္မန်။ မာတာပိတူနံ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "သမဏော ခလု ဘော ဂေါတမော အကာမကာနံ မာတာပိတူနံ အသုမုခါနံ ရုဒန္တာနံ ။ပ။ ပဗ္ဗဇိတော" ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၂၅၅-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလေန **သီလဝါ**၊ တံ ပန သီလံ အရိယံ ဥတ္တမံ ပရိသုဒ္ဓံ။ တေနာဟ **"အရိယသီလီ"**တိ။

ဟိတ်။ သီလဝါ-ကို သီလဝန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ သမဏသ ဂေါတမသ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "သမဏော ခလု ဘော ဂေါတမော သီလဝါ အရိယသီလီ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ခီဏကာမရာဂေါတိ ဧတ္ထ ကာမံ ဘဂဝတော သဗ္ဗေပိ ကိလေသာ ခီဏာ၊ ဗြာဟ္မဏော ပန တေ န ဇာနာတိ။ အတ္တနော ဇာနနဋ္ဌာနေယေဝ ဂုဏံ ကထေတိ။

ဟိတ်။ ခီဏကာမရာဂေါ-ကို ခီဏကာမရာဂတ္တာ။ သမ္မန်။ သမဏသ ဂေါတမသ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "သမဏော ခလု ဘော ဂေါတမော ခီဏကာမရာဂေါ ဝိဂတစာပလ္လော"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ဟိတ်။ သဗ္ဗေပိ ကိလေသာ ခီဏာ-၌ ခီဏာ-ကို ခီဏတ္တာ။ သမ္မန်။ သဗ္ဗေသမ္ပိ ကိလေသာနံ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ န ဇာနာတိ-ကို အဇာနန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဗြာဟ္မဏသ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ကထေတိ-ကို ကထနတ္တာ (ဝါ) ကထေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဗြာဟ္မဏသ။ (ကတွတ္ထ)

ဝိဂတစာပလ္လောတိ "ပတ္တမဏ္ဍနာ စီဝရမဏ္ဍနာ သေနာသနမဏ္ဍနာ ဣမသ ဝါ ပူတိကာယသ ။ပ။ ကေဋ္ဌနာ ပဋိကေဋ္ဌနာ"တိ ဧဝံ ဝုတ္တစာပလ္လာ ဝိရဟိတော။

ဟိတ်။ ဝိဂတစာပလ္လော-ကို ဝိဂတစာပလ္လတ္တာ။ သမ္မန်။ သမဏသ ဂေါတမသ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "သမဏော ခလု ဘော ဂေါတမော ခီဏကာမရာဂေါ ဝိဂတစာပလ္လော"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ဟိတ်။ ဝိရဟိတော-ကို ဝိရဟိတတ္တာ။ သမ္မန်။ သမဏသ ဂေါတမသ။ (ကတွတ္ထ)

အပါပပုရေက္ခာရောတိ အပါပေ နဝ လောကုတ္တရဓမ္မေ ပုရတော ကတွာ ဝိစရတိ။

ဟိတ်။ အပါပပုရေက္ခာရော-ကို အပါပပုရေက္ခာရတ္တာ။ သမ္မန်။ သမဏသ ဂေါတမသ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "သမဏော ခလု ဘော ဂေါတမော ကမ္မဝါဒီ ကိရိယဝါဒီ အပါပပုရေက္ခာရော ဗြဟ္မညာယ ပဇာယ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ဟိတ်။ ဝိစရတိ-ကို ဝိစရန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ သမဏသ ဂေါတမသ။ (ကတွတ္ထ)

ဗြဟ္မညာယ ပဇာယာတိ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနမဟာကဿပါဒိဘေဒါယ ဗြာဟ္မဏပဇာယ၊ ဧတိသာယ စ ပဇာယ ပုရေက္ခာရော။ အယဉ္ဍိ ပဇာ သမဏံ ဂေါတမံ ပုရက္ခတွာ စရတီတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ ပုရေက္ခာရော-ကို ပုရေက္ခာရတ္တာ။ သမ္မန်။ သမဏသ ဂေါတမသ။ (ကမ္မတ္ထ)

သတိ။ "သမဏော ခလု ဘော ဂေါတမော ကမ္မဝါဒီ ကိရိယဝါဒီ အပါပပုရေက္ခာရော ဗြဟ္မညာယ ပဇာယ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ဟိတ်။ စရတိ-ကို စရန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမိသာယ ပဇာယ။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

အပိ စ **အပါပပုရေက္ခာရော**တိ နာ ပါပံ ပုရေက္ခာရော နာ ပါပံ ပုရတော ကတွာ စရတိ၊ နာ ပါပံ ဣစ္ဆတီတိ အတ္ထော။ ကဿ ဇြဟ္မညာယ ပဇာယ။ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ ပဋိဝိရုဒ္ဓါယပိ ဇြာဟ္မဏပဇာယ အဝိရုဒ္ဓေါ ဟိတသုခ-တ္ထိကောယေဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဟိတ်။ ပဋိဝိရုဒ္ဓါယ-ကို ပဋိဝိရုဒ္ဓတ္တာ။ သမ္မန်။ ဇြာဟ္မဏပဇာယ။ (ကတွတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၂၅၆-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တတ္ထ ကေစိ ပုစ္ဆာယ ဝါ ဒေါသံ, ဝိဿဇ္ဇနသမ္ပဋိစ္ဆနေ ဝါ အသမတ္ထတံ သလ္လက္ခေတွာ အပုစ္ဆိတွာဝ တုဏ္ဍီ နိသီဒန္တီ။

ဟိတ်။ အသမတ္ထတံ။ သမ္မန်။ ကေသဉ္စိ။ (ကတွတ္ထ)

နာ တသ္မိံ ဂါမေ ဓါတိ ယတ္ထ ကိရ ဘဂဝါ ပဋိဝသတိ၊ တတ္ထ မဟေသက္ခာ ဒေဝတာ အာရက္ခံ ဂဏှန္တိ၊ တံ နိဿာယ မနုဿာနံ ဥပဒ္ဒဝေါ နာ ဟောတိ၊ ပံသုပိသာစကာဒယော ဧဝ ဟိ မနုဿေ ဝိဟေဌေန္တိ၊ တေ တာသံ အာနုဘာဝေန ဒူရံ အပက္ကမန္တိ။

ဟိတ်။ မဟေသက္ခာ-ကို မဟေသက္ခတ္တာ (ဝါ) မဟေသက္ခတာယ။ သမ္မန်။ ဒေဝတာနံ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ အာနုဘာဝေန-ကို အာနုဘာဝတ္တာ။ သမ္မန်။ တာသံ မဟေသက္ခဒေဝတာနံ။

ဟိတ်။ အပက္ကမန္တိ-ကို အပက္ကမန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တေ-ကို = တေသံ (ပံသုပိသာစကာဒီနံ)ဟု ခံပါ။ (ကတွတ္ထ)

သဿီတိအာဒီသု အနုသာသိတဗ္ဗော, သဃံ ဝါ ဥပ္ပါဒိတော သံဃော အဿ အတ္ထီတိ **သဿီ**။

ဟိတ်။ အနုသာသိတဗ္ဗော-ကို အနုသာသိတဗ္ဗတ္တာ၊ ဥပ္ပါဒိတော-ကို ဥပ္ပါဒိတတ္တာ။ သမ္မန်။ သံဃဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၂၅၇-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အတိဆိ ဧနာ တေ ဟောန္တီတိ တေ အမှာကံ အာဂန္တုကာ နဝကာ၊ ပါဟုနကာ ဟောန္တီတိ အတ္ထော။ **ပရိယာ-ပုဏာမီ**တိ ဇာနာမိ။

ဟိတ်။ ဇာနာမိ-ကို ဇာနန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ မမ (သောဏဒဏ္ဍဿ ဇြာဟ္မဏဿ)။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ "ဧတ္တကေ ခေါ အဟံ ဘော တဿ ဘောတော ဂေါတမဿ ဝဏ္ဏေ ပရိယာပုဏာမ"ဟူသော ပါဠိတော်၌ လာသည့် "အဟံ"ကို အစွဲနှင့်တကွ ပြင်၍ခံသည်။

အပိ ပုဋ္ဌောသေနာတိ **ပုဋ္ဌောသံ** ဝုစ္စတိ ပါထေယျံ၊ တံ ဂဟေတွာပိ ဥပသင်္ကမိတုံ ယုတ္တမေဝါတိ အတ္ထော။ **ပုဋ္ဌံသေနာ**တိပိ ပါဌော၊ တဿတ္ထော၊ ပုဋ္ဌော အံသေ အဿာတိ **ပုဋ္ဌံသော**၊ တေန ပုဋ္ဌံသေန၊ အံသေန ဟိ ပါထေယျပုဋ္ဌံ ဝဟန္တေနာပိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဟိတ်။ ပုဋ္ဌောသံ-ကို ပုဋ္ဌောသတ္တာ။ သမ္မန်။ ပါထေယျဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ ပုဋ္ဌံသော-ကို ပုဋ္ဌံသတ္တာ။ သမ္မန်။ အဿ သဒ္ဒဿ ကုလပုတ္တဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ ဝဟန္တေန-ကို ဝဟန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ သဒ္ဒဿ ကုလပုတ္တဿ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ဘဝံ ဂေါတမော ယောဇနသတေ ဝိဟရတိ၊ အလမေဝ သဒ္ဓေန ကုလပုတ္တေန ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ အပိ ပုဋ္ဌောသေန"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၂၅၈-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အန္ဓဗာလာ အညာဏတာယေဝ အဝက္ခိတ္တမတ္တိကာပိဏ္ဍော ဝိယ ယတ္ထ ကတ္ထစိ တုဏ္ဍီဘူတာ နိသီဒန္တိ။

ဟိတ်။ အညာဏတာ။ သမ္မန်။ အန္ဓဗာလာနံ။ (ကတွတ္ထ)

သုဇံ ပဂ္ဂဏ္ဏန္တာနန္တိ ယညယဇနတ္ထာယ သုဇံ ဂဏ္ဏန္တေသု ဗြာဟ္မဏေသု ပဌမော ဝါ ဒုတိယော ဝါတိ အတ္ထော။ သုဇာယ ဒိယျမာနံ မဟာယာဂံ ပဋိဂ္ဂဏ္ဏန္တာနန္တိ ပေါရာဏာ။

ဟိတ်။ ဂဏ္ဏန္တေသု-ကို ဂဏ္ဏန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဗြာဟ္မဏာနံ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

ဟိတ်။ ဒိယျမာနံ-ကို ဒိယျမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ မဟာယာဂဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ ပဋိဂ္ဂဏ္ဏန္တာနံ-ကို ပဋိဂ္ဂဏ္ဏန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဗြာဟ္မဏာနံ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ ပါဌသေသ ဝိသေသျပုဒ်ကို သမ္မန်ခံသည်။

(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

ဘဂဝါ ပန ဝိသေသတော ဥတ္တမဗြာဟ္မဏဿ ဒဿနတ္ထံ "**ဏ္ဍမေသံ ပနာ**"တိအာဒိမာဟ။

ဟိတ်။ ဒဿနတ္ထံ-ကို ဒဿနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၂၅၉-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ကိံ ဝဏ္ဏော ကရိဿတီတိ အဗ္ဘန္တရေ ဂုဏေ အသတိ ကိံ ကရိဿတိ၊ ကိမဿ ဗြာဟ္မဏဘာဝံ ရက္ခိတုံ သက္ခိဿတီတိ အတ္ထော။ အထာပိ သိယာ ပုန "ပကတိသီလေ ဌိတဿ ဗြာဟ္မဏဘာဝံ သာဓေတီ"တိ ဧဝမ္ပိ သီလမေဝ သာဓေဿတိ၊ တသ္မိဉိဿ အသတိ ဗြာဟ္မဏဘာဝေါ နာဟောသီတိ သမ္မောဟမတ္တံ ဝဏ္ဏာဒယော။

ဟိတ်။ သမ္မောဟမတ္တံ-ကို သမ္မောဟမတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတဿ မညနဿ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ ဧတံ မညနံကား တုလျတ်, သမ္မောဟမတ္တံကား လိင်္ဂတ်ပုဒ် ဖြစ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဋီသစ်၌လည်း "သမ္မောဟမတ္တံ ဝဏ္ဏာဒယောတိ ဝဏ္ဏမန္တဇာတိယော ဗြာဟ္မဏဘာဝဿ အင်္ဂန္တိ အသမ္မောဟမတ္တမေတံ၊ အသမဝေက္ခိတွာ ကထိတမိဒံ"ဟု ဖွင့်ထားသည်ကိုလည်းကောင်း သတိပြု။

(၄၊ နှာ ၂၅၉+၂၆၀-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ပညာဏန္တိ ပညာယေဝ။ "ဧဝမေတံ ဗြာဟ္မဏာ"တိ ဘဂဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝစနံ အနုဇာနန္တော အာဟ။

ဟိတ်။ အနုဇာနန္တော-ကို အနုဇာနန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

ဥဂ္ဃဋိတညုတာယ ပန စတုပ္ပဒိကဂါထာပရိယောသာနေ ပညာယ သီလံ ဓောဝိတွာ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ။

ဟိတ်။ ဥဂ္ဃဋိတညုတာယ။ သမ္မန်။ ယဿ ပုထုဇ္ဇနဿ။ (ကတွတ္ထ) ပခုက္ကူ

(၄၊ နှာ ၂၆၂-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဗြာဟ္မဏော ပန အတ္တနော ကုဟကတာယ ဧဝမ္ပိ ဘဂဝတိ ဓမ္မဝဿံ ဝဿိတေ ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ နာသက္ခိ။

ဟိတ်။ ကုဟကတာယ။ သမ္မန်။ ဗြာဟ္မဏဿ။ (ကတွတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

အမှာ။ အချို့ဆရာတို့က = အတ္တနောဟုလည်း သမ္မန် ခံကြသေး၏။ မသင့်။
(နိယ်) ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား, က်၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း။ (ယေဘုယျ)
ဟိတ်။ ဝဿတေ–ကို ဝဿိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)
(နိယ်) ပုဒ် လက္ခဏာ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏာဝန္တ ခံ။

==========

ကူဋဒန္တသုတ်

(၄၊ နှာ ၂၆၃–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တသ္မိံ မဂဓေသု ဧနပဒေ။ ဣတော ပရံ ပုရိမသုတ္တဒွယေ ဝုတ္တနယမေဝ။ အမ္မလဋ္ဌိကာ ဇြဟ္မဇာလေ ဝုတ္တသဒိသာဝ။

ဟိတ်။ ဝုတ္တနယံ–ကို ဝုတ္တနယတ္တာ။ သမ္မန်။ ပရဿ စာရိကံ် စရမာနောတိ အာဒိဝစနဿ။ (ကတွတ္ထ)
အမှာ။ ဦသစ်အဖွင့်ကို ရှု၍ ပရံ ပုဒ်ကို "ပရံ–နောက်ဖြစ်သော စာရိကံ် စရမာနော စသော ပုဒ်အပေါင်းသည်"ဟု အနက်ပေးပါ။

သဗ္ဗသတ္တသတိကယာဂံ် ကိရေသ ယဇိတုကာမော ဟောတိ။

ဟိတ်။ ယဇိတုကာမော–ကို ယဇိတုကာမတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတဿ ကူဋဒန္တဿ ဗြာဟ္မဏဿ။ (ကတွတ္ထ)

ပိဏ္ဍပိဏ္ဍဝသေန စေဝ သုဝဏ္ဏမာသကရဇတမာသကာဒိဝသေန စ ဇာတရူပရဇတဿ ပဟူတတာယ **ပဟူတဇာတရူပရဇတော**။

ဟိတ်။ ပဟူတတာယ။ သမ္မန်။ ဇာတရူပရဇတဿ။ (ကတွတ္ထ)
အမှာ။ အချို့ဆရာတို့က = ကူဋဒန္တဗြာဟ္မဏဿဟုလည်း သမ္မန် ခံကြသေး၏။ မသင့်တန်ရာ။

(၄၊ နှာ ၂၆၄–လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ပရိပုဏ္ဏကောသကောဋ္ဌာဂါရောတိ **ကောသော** ဝုစ္စတိ ဘဏ္ဍာဂါရံ၊ နိဒဟိတွာ ဌပိတေန ဓနေန ပရိပုဏ္ဏ ကောသော, ဓညေန ပရိပုဏ္ဏကောဋ္ဌာဂါရော စာတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ စတုဒ္ဒိဓော **ကောသော** ဟတ္ထီ အဿာ ရထာ ပတ္တိတိ။ **ကောဋ္ဌာဂါရံ**၏ တိဝိဓံ ဓနကောဋ္ဌာဂါရံ၊ ဝတ္ထကောဋ္ဌာဂါရံ၊ ဓညကောဋ္ဌာဂါရန္တိ၊ တံ သဗ္ဗမိဒံ ပရိပုဏ္ဏမဿာတိ ပရိပုဏ္ဏကောသကောဋ္ဌာဂါရော။

ဟိတ်။ ပရိပုဏ္ဏကောသကောဋ္ဌာဂါရော–ကို ပရိပုဏ္ဏကောသကောဋ္ဌာဂါရတ္တာ။
သမ္မန်။ ရညော မဟာဝိဓိတဿ။ (ကတွတ္ထ)
သတိ။ "ရာဇာ မဟာဝိဓိတော နာမ အဟောသိ အဓော မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေါ ပဟူတဇာတရူပရဇတော ပဟူတဝိတ္တူပကရဏော ပဟူတဓနဓညော ပရိပုဏ္ဏကောသကောဋ္ဌာဂါရော"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၆၅-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အနုပ္ပဒေတူတိ ဒိန္နေ အပ္ပဟောန္တေ ပုန အညမ်ိဳ ဗီဇဉ္စ ဘတ္တဉ္စ ကသိဉ္စပကရဏဘဏ္ဍဉ္စ သဗ္ဗံ ဒေတူတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ အပ္ပဟောန္တေ-ကို အပ္ပဟောန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဒိန္နသ (ဗီဇဘတ္တသ)။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

"အပ္ပကေနပိ မေဓာဝီ၊ ပါဘတေန ဝိစက္ခဏော။
သမုဋ္ဌာပေတိ အတ္တာနံ၊ အဏုံ အဂ္ဂိံဝ သန္ဓမ"န္တိ။

ဟိတ်။ သန္ဓမံ-ကို သန္ဓမတ္တာ။ သမ္မန်။ မေဓာဝိယာ။ (ကတ္တုတ္ထ) အဋ္ဌကထာ (တစ်နည်း) သမ္မန်။ ပဏ္ဍိတပုရိသသ။ (ကတ္တုတ္ထ) ဋီသစ်

အမှာ။ ဋီသစ်၌ "ယထာ ပဏ္ဍိတပုရိသော ပရိတ္တံ အဂ္ဂိံ ။ပ။ ဓမန္တော"ဟု ဖွင့်ထားသည်။

တေန ဟိ ဘဝံ ရာဇာတိ ဗြာဟ္မဏော ကိရ စိန္တေသိ "အယံ ရာဇာ မဟာဒါနံ ဒါတုံ အတိဝိယ ဥဿာဟဇာတော။ သစေ ပန အတ္တာနော အာနုယန္တေ ခတ္တိယာဒယော အနာမန္တေတွာ ဒဿတိ၊ နာဿ တေ အတ္တမနာ ဘဝိဿန္တိ၊ ယထာ ဒါနေ တေ အတ္တမနာ ဟောန္တိ၊ တထာ ကရိဿာမီ"တိ။ တသ္မာ **"တေန ဟိ ဘဝ"**န္တိအာဒိမာဟ။

ဟိတ်။ ဥဿာဟဇာတော-ကို ဥဿာဟဇာတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမသ ရညော။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဟိတ်။ အာနုယန္တေ-ကို အာနုယန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ခတ္တိယာဒီနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယ်) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို တသ္မာ စိန္တေန္တတ္တာ (ဝါ) တသ္မာ စိန္တနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဗြာဟ္မဏသ။ (ကတ္တုတ္ထ)

သတိ။ တသ္မာ ပုဒ်သည် အာကာရဝါကျ၏ အပြင်ဘက်၌ ရှိ၏။ "အတွင်းနေ အတွင်းစပ်၊ အပြင်နေ အပြင်စပ်" ဟူသော ဆိုရိုးစကားအရ အာကာရဝါကျ၏ အပြင်ဘက်၌ရှိသော တသ္မာ ပုဒ်ကို အာကာရဝါကျ၏ အပြင်ဘက်၌ရှိသော ပုဒ်တို့နှင့်သာ တွဲစပ်ရမည်ကို သတိပြု။

(ဌ၊ နှာ ၂၆၆-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အနာမန္တိတေ ပနဿ ယညဋ္ဌာနံ ဒဿနာယပိ နာ ဂစ္ဆေယျုံ။

ဟိတ်။ အနာမန္တိတေ-ကို အနာမန္တိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ခတ္တိယာဒီနံ။ (ကမ္မတ္ထ)

အမှာ။ ဌ၊ နှာ ၂၆၅-၌ "ခတ္တိယာဒယော အနာမန္တေတွာ"ဟု ဆိုထားသည်ကိုလည်းကောင်း၊ နေရင်းနီသျှံလည်း "အနာမန္တိတေ-မင်းမျိုး အစရှိသော သူတို့ကို မသိအပ်သည် ရှိသော်ကား"ဟု အနက်ယောဇနာထားသည်ကိုလည်းကောင်း သတိပြုပါ။ အချို့ဆရာတို့က = မဟာယညဿဟု သမ္မန် ခံကြသေး၏။ မသင့်။

ဒါယကောတိ ဒါနသူရော။ နံ သဒ္ဓါမတ္တကေနေဝ တိဋ္ဌတိ၊ ပရိစ္စဇိတုမ်ိဳ သက္ကောတိတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ ဒါယကော-ကို ဒါယကတ္တာ၊ ဒါနသူရော-ကို ဒါနသူရတ္တာ။ သမ္မန်။ ရညော မဟာဝိဇိတသ။ (ကတ္တုတ္ထ)

သတိ။ "ရာဇာ မဟာဝိဇိတော ။ပ။ သဒ္ဓါ ဒါယကော"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

ဟိတ်။ သက္ကောတိ-ကို သက္ကောန္တတ္တာ (ဝါ) သက္ကတ္တာ။ သမ္မန်။ ရညော မဟာဝိဇိတသ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အမှာ။ သက္ကောတိ ကြိယာ၏ ကတ္တားကို ခံသည်။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၂၆၇-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

သုဇံ ပဂ္ဂဏ္ဍန္တာနန္တိ မဟာယာဂပဋိဂ္ဂဏ္ဍနဌာနေ ဒါနကဋ္ဌစ္ဆုံ ပဂ္ဂဏ္ဍန္တာနံ။ **ဣမေဟိ စတူဟိ**တိ ဧတေဟိ သုဇာတတာဒီဟိ။ ဧတေသု ဟိ အသတိ "ဧဝံ ဒုဇ္ဇာတဿ သံဝိဓာနေန ပဝတ္တဒါနံ ကိတ္တကံ ကာလံ ပဝတ္တိဿတီ" တိအာဒီနိ ဝတွာ ဥပသင်္ကမိတာရော နဟောန္တိ။ ဂရဟိတဗ္ဗာဘာဝတော ပန ဥပသင်္ကမန္တိ ယေဝ။ တသ္မာ ဣမာနိပိ ပရိက္ခာရာ ဘဝန္တီတိ ဝုတ္တာနိ။

ဟိတ်။ ဂရဟိတဗ္ဗာဘာဝတော။ သမ္မန်။ ဒါနဿ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ တဗ္ဗနောင် "တော"တိုက်ရိုက် မဝင်ဘဲ ဘာဝသဒ္ဒါ ပါလာသည့် တဗ္ဗဘာဝတော, တဗ္ဗာဘာဝတော ပုဒ်မျိုး တို့၌ကား ကတ္တားကို သမ္မန်ခံရသည်။

ဟိတ်။ ဥပသင်္ကမိတာရော-ကို ဥပသင်္ကမိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဇနာနံ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို တဒုဘယကာရဏတော။ သမ္မန်။ ဣမေသံ သုဇာတတာဒီနံ။ (ကတွတ္ထ)

ဝိပ္ပဋိသာရော နကရဏီယောတိ "ဘောဂါနံ ဝိဂမဟေတုကော ပစ္ဆာနုတာပေါ နကတ္တဗ္ဗော၊ ပုဗ္ဗစေတနာ ပန အစလာ ပတိဋ္ဌပေတဗ္ဗာ၊ ဧဝဉိ ဒါနံ မဟပ္ဖလံ ဟောတီ"တိ ဒဿေတိ။

ဟိတ်။ ဝိဂမဟေတုကော-ကို ဝိဂမဟေတုကတ္တာ။ သမ္မန်။ ပစ္ဆာနုတာပဿ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ ဘောဂါနံကား "အလွတ်သမ္မန်"သာ ဖြစ်၏။ ဝိဂမ ဟူသော ဘာဝယောဂ ပုဒ်တစ်စိတ်၌ သမ္မန္ဓ+သမ္မန္ဓီ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ပါ။

ဟိတ်။ အစလာ-ကို အစလတ္တာ။ သမ္မန်။ ပုဗ္ဗစေတနာယ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ အစလာ ပုဒ်ကို ဗဟုဗ္ဗီဟိ ကြံ၍ ပစ္စယတ္ထကို ကတွတ္ထဟု ဖြေခြင်း ဖြစ်၏။ မိဿကတပ္ပုရိသ် ကြံမူကား ပစ္စယတ္ထကို ကမ္မတ္ထဟု ဖြေရာ၏။

ဟိတ်။ မဟပ္ဖလံ-ကို မဟပ္ဖလတ္တာ။ သမ္မန်။ ဒါနဿ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ဝိကတိ ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ပကတိကြံ။

(၄၊ နှာ ၂၆၈-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တေသံယေဝ တေနာတိ တေသံယေဝ တေန ပါပေန အနိဋ္ဌော ဝိပါကော ဘဝိဿတိ၊ န အညေသန္တိ ဒဿေတိ။

ဟိတ်။ ဝိပါကော-ကို ဝိပါကတ္တာ။ သမ္မန်။ အနိဋ္ဌဿ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ဝိသေသန၊ ဟိတ်ပြင်က၊ ဝိသေသျ ခံ။

(၄၊ နှာ ၂၇၀-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တုဏ္ဍီဘူတောဝ နိသိန္နော ဟောတီတိ ဥပရိ ဝတ္တဗ္ဗမတ္ထံ စိန္တယမာနော နိဿဒ္ဒေါဝ နိသိန္နော ဟောတိ။

ဟိတ်။ နိဿဒ္ဒေါ-ကို နိဿဒ္ဒတ္တာ၊ နိသိန္နော-ကို နိသိန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ ကူဋဒန္တဿ ဗြာဟ္မဏဿ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ကူဋဒန္တော ပန ဗြာဟ္မဏော တုဏ္ဍီဘူတောဝ နိသိန္နော ဟောတိ"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

အဘိဇာနာတိ ပန ဘဝံ ဂေါတမောတိ ဣဒံ ဗြာဟ္မဏော ပရိဟာရေန ပုစ္ဆန္တော အာဟ။ ဣတရထာ ဟိ "ကိံ ပန တွံ ဘော ဂေါတမ တဒါ ရာဇာ အဟောသိ, ဥဒါဟု ပုရောဟိတော ဗြာဟ္မဏော"တိ ဧဝံ ဥဇုကမေဝ ပုစ္ဆယမာနော အဂါရဝေါ ဝိယ ဟောတိ။

ဟိတ်။ ပုစ္ဆယမာနော-ကို ပုစ္ဆယမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကမ္မတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၂၇၁-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အယံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ဟောတု ။ပ။ မဟာနိသံသတရဉ္စာတိ ဧတ္ထ ယသ္မာ မဟာယညေ ဝိယ ဣမသ္မိံ သလာကဘတ္တေ နဗဟူဟိ ဝေယျာဝစ္စကရေဟိ ဝါ ဥပကရဏေဟိ ဝါ အတ္ထော အတ္ထိ၊ တသ္မာ ဧတံ အပ္ပဋ္ဌတရံ။ ယသ္မာ စေတ္ထ နဗဟူနံ ကမ္မစ္ဆေဒဝသေန ပီဋ္ဌာသခ်ါတေ သမာရမ္ဘော အတ္ထိ တသ္မာ အပ္ပသမာရမ္ဘတရံ။

ဟိတ်။ အပ္ပသမာရမ္ဘတရံ-ကို အပ္ပသမာရမ္ဘတရတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတဿ သလာကဘတ္တဿ။ (ကတွတ္ထ)

သတ္တရသာနိသံသာ ဝုတ္တာ။ တသ္မာ ဧတံ သလာကဘတ္တတော မဟပ္ဖလတရဉ္စ မဟာနိသံသတရဉ္စာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သံဃဿ ပန ပရိစ္စတ္တတ္တာဝ "ယညော"တိ ဝုစ္စတိ။

ဟိတ်။ ပရိစ္စတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဝိဟာရဒါနဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၂၇၃-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဘဝန္တရေပိ ဟိ အရိယသာဝကော ဇီဝိတဟေတုပိ နေဝ ပါဏံ ဟနတိ န သုရံ ပိဝတိ။ သစေ ပိဿ သုရဉ္စ ခီရဉ္စ မိဿေတွာ မုခေ ပက္ခိပန္တိ၊ ခီရမေဝ ပဝိသတိ၊ န သုရာ။ ယထာ ကိံ? ကောဉ္စသကုဏာနံ ခီရမိဿကေ ဥဒကေ ခီရမေဝ ပဝိသတိ၊ န ဥဒကံ။ ဣဒံ ယောနိသိဒ္ဓန္တိ စေ? ဣဒံ ဓမ္မတာသိဒ္ဓန္တိ စ ဝေဒိ တဗ္ဗံ။

ဟိတ်။ ဓမ္မတာသိဒ္ဓံ-ကို ဓမ္မတာသိဒ္ဓတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣဒံ-ကို ဣမဿ အပဝိသနဿ။ (ကတွတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၂၇၃+၂၇၄-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဣဒဉ္စ ပန သီလပဉ္စကံ "အတ္တသိနေဟဉ္စ ဇီဝိတသိနေဟဉ္စ ပရိစ္စဇိတွာ ရက္ခိဿာမီ"တိ သမာဒိန္နတာယ "ယညော"တိ ဝုစ္စတိ။

ဟိတ်။ သမာဒိန္နတာယ။ သမ္မန်။ ဣမဿ သီလပဉ္စကဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(နိယံ) ဟိတ်ဆိုက်လေရာ၊ ကြိယာ၏၊ ပကတိမှန်၊ ကတ္တား, ကံ၊ ဟိတ်၏သမ္မန် ခံမြဲတည်း။ (ယေဘုယျ)

(၄၊ နှာ ၂၇၄-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

နိဝရဏာဒီနံ ပန ပစ္စနီကာနံ ဓမ္မာနံ ပရိစ္စတ္တတ္တာ တံ "ယည"န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဟိတ်။ ပရိစ္စတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ နိဝရဏာဒီနံ ပစ္စနီကာနံ။ (ကမ္မတ္ထ)

==========

"လုံ့လအကျိုး"

လုံ့လမမူ၊ နတ်မကူဘူး၊

လူလည်းလုံ့လ၊ နတ်လည်းမရှင်။

http://www.dhammadownload.com

မဟာလိသုတ္တာဒီ

(၄၊ နှာ ၂၇၆-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ပဋိသလ္လီနော ဘဂဝါတိ နာနာရမ္မဏစာရတော ပဋိက္ကမ္မ သလ္လီနော နိလီနော၊ ဧကီဘာဝံ ဥပဂမ္မ ဧကတ္တာ-ရမ္မဏေ ဈာနရတိံ အနုဘဝတီတိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ ဧကတ္တာရမ္မဏေ-၌ ဧကတ္တ-ကို ဧကတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အာရမ္မဏသ။ (ကတွတ္ထ)

ဩဋ္ဌဒ္ဓေါတိ အဒ္ဓေါဋ္ဌတာယ ဧဝံလဒ္ဓနာမော။

ဟိတ်။ အဒ္ဓေါဋ္ဌတာယ။ သမ္မန်။ လိစ္ဆဝိနော။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ဩဋ္ဌဒ္ဓေါပိ လိစ္ဆဝီ ။ပ။ တေနုပသင်္ကမိ"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

(၄၊ နှာ ၂၇၇-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တွညေဝ ဘဂဝတော အာရောစေဟီတိ သီဟော ကိရ ဘဂဝတော ဝိဿာသိကော၊ အယဉ္ဇိ ထေရော ထူလသရီရော၊ တေနသ သရီရဂရုတာယ ဥဋ္ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု အာလသိယဘာဝေါ ဤသကံ အပ္ပဟီနော ဝိယ ဟောတိ။

ဟိတ်။ သရီရဂရုတာယ။ သမ္မန်။ တေနသ-၌ = အသ။ (ကတွတ္ထ)

ဝိဟာရပစ္ဆာယာယနွှိ ဝိဟာရဆာယာယံ၊ ကူဋ္ဌာဂါရမဟာဂေဟစ္ဆာယာယ ဖရိတောကာသေတိ အတ္ထော။ သာ ကိရ ကူဋ္ဌာဂါရသာလာ ဒက္ခိဏုတ္တရတော ဒီဃာ ပါစီနမုခါ၊ တေနသာ ပုရတော မဟတီ ဆာယာ ပတ္ထဋ္ဌာ ဟောတိ။

ဟိတ်။ ဒီဃာ-ကို ဒီဃတ္တာ။ သမ္မန်။ တသာ ကူဋ္ဌာဂါရသာလာယ။ (ကတွတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၂၇၈-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဣဒါနိ တသ ပရိမာဏံ ဒသေနွှော "**နစိရံ တီဏိ ဝဿာနီ**"တိ အာဟ။

ဟိတ်။ ဒသေနွှော-ကို ဒသေနွှတ္တာ။ သမ္မန်။ သုနက္ခတ္တသ လိစ္ဆဝိပုတ္တသ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ မံ ဧတဒဝေါစ 'ယဒဂ္ဂေ အဟံ မဟာလိ ဘဂဝန္တံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရာမိ၊ နစိရံ တီဏိ ဝဿာနိ ။ပ။ ရဇနီယာနီ'တိ"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

(၄၊ နှာ ၂၇၉-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနနွှိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအာဒီနံ တိဏ္ဏံ ဗန္ဓနာနံ။ တာနိ ဟိ ဝဋ္ဌဒုက္ခဘယေ ရထေ သတ္တေ သံယောဇေန္တိ၊ တသ္မာ သံယောဇနာနီတိ ဝုစ္စန္တိ။

ဟိတ်။ သံယောဇေန္တိ-ကို သံယောဇနတ္တာ။ သမ္မန်။ တာနိ-ကို တာသံ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအာဒီနံ။ (ကတွတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၂၈၅-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

မုဏ္ဍိယောတိ ဣဒံ တသ နာမံ။ **ဇာလိယော**တိ ဣဒမ္ပိ ဣတရသ နာမမေဝ။ ယသ္မာ ပနသ ဥပဇ္ဈာယော ဒါရုမယေန ပတ္တေန ပိဏ္ဍာယ စရတိ၊ တသ္မာ ဒါရုပတ္တိကန္တေဝါသီတိ ဝုစ္စတိ။ **တေဒဝေါစု**နွှိ ဥပါရမ္ဘာဓိပ္ပါယေန ဝါဒံ အာရောပေတုကာမာ ဟုတွာ ဧတဒဝေါစုံ။

ဟိတ်။ အာရောပေတုကာမာ-ကို အာရောပေတုကာမတ္တာ။ သမ္မန်။ ဒွိန္နံ ပဗ္ဗဇိတာနံ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ဒွေ ပဗ္ဗဇိတာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ"ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၈၃-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ကဏ္ဏကတ္ထလေ မိဂဒါယေတိ တဿ နဂရဿ အဝိဒူရေ ကဏ္ဏကတ္ထလံ နာမ ဧကော ရုက္ခဝီယော ဘူမိဘာဂေါ အတ္ထိ။ သော မိဂါနံ အဘယတ္ထာယ ဒိန္နတ္တာ **"မိဂဒါယော"**တိ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မိံ ကဏ္ဏကတ္ထလေ မိဂဒါယေ။

ဟိတ်။ ဒိန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ သော-ကို အစွဲနှင့်တကွ = တဿ ကဏ္ဏကတ္ထလဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၂၉၀-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အမ့ေဝ တတ္ထ ယေဘုယ္ယေန ပသံသေယျုန္တိ ဣဒံ ဘဂဝါ သတ္ထာရာ သတ္ထာရံ် သမနုယုဉ္ဇနေပိ အာဟ၊ သံယေန သံယံ သမနုယုဉ္ဇနေပိ။ ကသ္မာ? သံယပသံသာယပိ သတ္ထုယေဝ ပသံသာသိဒ္ဓိတော။

ဟိတ်။ သိဒ္ဓိတော။ (တစ်နည်း) သိဒ္ဓိတော-ကို သိဒ္ဓနတ္တာ။ သမ္မန်။ ပသံသာယ။ (ကတ္တုတ္ထ)

ဘဂဝတော သရီရသမ္ပတ္တိံ ဒိသွာ, ဓမ္မဒေသနံ ဝါ သုတွာ ဘဝန္တိ ဝတ္တာရော "လာဘာ ဝတ ဘော သာဝကာနံ ယေ ဧဝရူပဿ သတ္ထု သန္တိကာဝစရာ"တိ။

ဟိတ်။ ဝတ္တာရော-ကို ဝတ္တုတ္တာ။

သမ္မန်။ ရူပပွမာဏာနံ သတ္တာနံ, ယောသပွမာဏာနံ သတ္တာနံ, ဓမ္မပွမာဏာနံ သတ္တာနံ။ (ကတ္တုတ္ထ)

အမှာ။ ပါဠိသေသဖြစ်သော "ရူပပွမာဏာ သတ္တာ, ယောသပွမာဏာ သတ္တာ, ဓမ္မပွမာဏာ သတ္တာ"ဟူသော ပကတိ ကတ္တားပုဒ်တို့ကို သမ္မန်ခံသည်။

သတိ။ "ဣတိဟ ကဿပ ဝိညူ သမနုယုဉ္ဇန္တာ သမနုဂါဟန္တာ သမနုဘာသန္တာ အမ့ေဝ တတ္ထ ယေဘုယ္ယေန ပသံသေယျုံ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

(ဌ၊ နှာ ၂၉၃-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ထုသောဒကန္တိ သဗ္ဗသဿသမ္ဘာရေဟိ ကတံ သောဝိရကံ်။ ဧတ္ထ စ သုရာပါနမေဝ သာဝဇ္ဇံ၊ အယံ ပန သဗ္ဗေသုပိ သာဝဇ္ဇသညီ။

ဟိတ်။ သာဝဇ္ဇသညီ-ကို သာဝဇ္ဇသညိတ္တာ။ သမ္မန်။ ဣမဿ အစေလကဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယံ) လိင်္ဂ်တ် ပဒါ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ တုလျတ်ကြဲ။

သတိ။ "အစေလကော ။ပ။ နု ထုသောဒကံ ပိဝတီ"ဟူသော ပါဠိတော်ကိုလည်း သတိပြု။

ကောဂါရိကောတိ ယော ဧကသ္မိံယေဝ ဂေဟေ ဘိက္ခံ် လဘိတွာ နိဝတ္တတိ။ **ကောလောပိကော**တိ ယော ဧကေနေဝ အာလောပေန ယာပေတိ။

ဟိတ်။ ဧကာဂါရိကော-ကို ဧကာဂါရိကတ္တာ။ သမ္မန်။ တဿ (အစေလကဿ)။ (ကတ္တုတ္ထ)

သတိ။ "သော ဧကာဂါရိကော ဝါ ဟောတိ ဧကာလောပိကော"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

(ဌ၊ နှာ ၂၉၈-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ပဗ္ဗဇ္ဇန္တိ ဝစနသိလိဋ္ဌတာဝသေနေဝ ဝုတ္တံ။

ဟိတ်။ ဝစနသိလိဋ္ဌတာ။ သမ္မန်။ ပဗ္ဗဇ္ဇန္တိ ဣမဿ (ဝစနဿ)။ (ကမ္မတ္ထ)

အာရဒ္ဓစိတ္တာတိ အဋ္ဌဝတ္ထုပူရဏေန တုဋ္ဌစိတ္တာ။

ဟိတ်။ တုဋ္ဌစိတ္တာ-ကို တုဋ္ဌစိတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘိက္ခူနံ်။ (ကတ္တုတ္ထ)

သတိ။ "အာရဒ္ဓစိတ္တာ ဘိက္ခူ ပဗ္ဗာဇေန္တိ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၉၉-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနန္တိ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဿ ပရိယောသာနဘူတံ အရဟတ္တဖလံ။ တဿ ဟိ အတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ ပဗ္ဗဇန္တိ။

ဟိတ်။ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ-ကို ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနတ္တာ။

သမ္မန်။ တဿ အရဟတ္တဖလဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

သတိ။ "တဒနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္တာ ဥပသမ္ပဒ္မ ဝိဟာသိ"ဟူသော ပါဠိတော်ကိုလည်း သတိပြု။

သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္တာတိ အတ္တနာယေဝ ပညာယ ပစ္စက္ခံ ကတွာ၊ အပရပ္ပစ္စယံ ကတွာတိ အတ္ထော။ **ဥပသမ္ပဒ္မ ဝိဟာသိ**တိ ပါပုဏိတွာ သမ္ပာဒေတွာ ဝိဟာသိ။

ဟိတ်။ အပရပ္ပစ္စယံ-ကို အပရပ္ပစ္စယတ္တာ။ သမ္မန်။ အစိရူပသမ္ပန္နဿ အာယသ္မတော ကဿပဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

သတိ။ "အစိရူပသမ္ပန္နေ ခေါ ပနာယသ္မာ ကဿပေါ ။ပ။ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္တာ ဥပသမ္ပဒ္မ ဝိဟာသိ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

(ဌ၊ နှာ ၃၀၀-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

သော အာရာမော **သမယပ္ပဝါဒကော**တိ ဝုစ္စတိ။ သေ့ စ တိန္ဒုကာစိရသဒ်ါတာယ တိမ္မရုက္ခပန္တိယာ ပရိက္ခိတ္တတ္တာ **တိန္ဒုကာစိရော**။

ဟိတ်။ ပရိက္ခိတ္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တသ္သေဝ အာရာမဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

ယသ္မာ ပနေတ္ထ ပဌမံ ဇကာဝ သာလာ အဟောသိ၊ ပစ္ဆာ မဟာပုညံ ပရိဗ္ဘာဇကံ နိဿာယ ဗဟူ သာလာ ကတာ။ တသ္မာ တမေဝ ဇကံ သာလံ ဥပါဒါယ လဒ္ဓနာမဝသေန **ကေသာလကော**တိ ဝုစ္စတိ။

ဟိတ်။ တသ္မာ-ကို တသ္မာ ကတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဗဟူနံ သာလာနံ။ (ကမ္မတ္ထ)

(ဌ၊ နှာ ၃၀၁-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ယံနူနာဟန္တိ သံသယပရိဒီပနော ဝိယ နိပါတော၊ ဗုဒ္ဓါနဉ္စ သံသယော နာမ နတ္ထိ။

ဟိတ်။ နတ္ထိ-ကို နတ္ထိတာယ။ သမ္မန်။ သံသယဿ။ (ကတ္တုတ္ထ)

(နိယံ) ကတ္တားဟော ကြိယာ၊ ဟိတ်ပြင်လာ၊ ခံပါ ကတ္တုကြံ့။

ဥန္နာဒိနိယာတိ ဥစ္စံ နဒမာနာယ။

ဟိတ်။ နဒမာနာယ-ကို နဒမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ မဟတိယာ ပရိဗ္ဘာဇကေပရိသာယ။ (ကတ္တုတ္ထ)

သတိ။ "မဟတိယာ ပရိဗ္ဘာဇကပရိသာယ သဒ္ဒိ နိသိန္နော ဟောတိ ဥန္နာဒိနိယာ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို သတိပြု။

(ဌ၊ နှာ ၃၀၃-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဘဂဝန္တံဥိ ဥပဂတံ ဒိသွာ အာသနေန အနိမန္တေန္တော ဝါ အပစိတိံ အကရောန္တော ဝါ ဒုလ္လဘော။ ကသ္မာ? ဥစ္စာကုလိနတာယ။

ဟိတ်။ ဥစ္စာကုလိနတာယ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတ္တုတ္ထ)

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၃၀၆-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တတိယာ ပန "အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ ခေါ ပေါဋ္ဌပါဒ မယာ ဧကံသိကော ဓမ္မော ပကာ-သိတော"တိ ဧတ္ထ သမ္မာဒိဋ္ဌိသမ္မာသင်္ကပ္ပဝသေန ပရိယာပန္နတ္တာ အာဂတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဟိတ်။ ပရိယာပန္နတ္တာ။ သမ္မန်။ တတိယာယ။ (ကတွတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၃၀၇-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

(က) **သညဂ္ဂန္တိ** အာကိဉ္စညာယတနံ ဝုစ္စတိ။ ကသ္မာ? လောကိယာနံ ကိစ္စကာရကသမာပတ္တီနံ အဂ္ဂတ္တာ။

(ခ) အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ္တိယဉ္ဧ ဌတွာ နေဝသညာနာသညာယတနမ္ပိ နိရောဓမ္ပိ သမာပဇ္ဇန္တိ။

(ဂ) ဣတိ သာ လောကိယာနံ ကိစ္စကာရကသမာပတ္တီနံ အဂ္ဂတ္တာ သညဂ္ဂန္တိ ဝုစ္စတိ။

ဟိတ်။ (က)ဝါကျ၌ အဂ္ဂတ္တာ။ သမ္မန်။ အာကိဉ္စညာယတနသ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ (ခ)ဝါကျ၌ သမာပဇ္ဇန္တိ-ကို သမာပဇ္ဇန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ သမာပတ္တိလာဘီနံ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ ပခုက္ကူနိသျ၌ ပါဌသေသ ကတ္တားကို "သမာပတ္တိလာဘိနော-သမာပတ်ကို ရခြင်းအလေ့ရှိကုန်သော အနာဂါမ်, ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်"ဟု ထည့်၍ အနက်ယောဇနာထားသည်။

ဟိတ်။ (ဂ)ဝါကျ၌ အဂ္ဂတ္တာ။ သမ္မန်။ တာယ (အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ္တိယာ)။ (ကတွတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၃၁၁-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဝါစာသန္နိတောဒကေနာတိ ဝစနပတောဒေန။ **သဉ္ဇုဗ္ဘရိမကံသူ**တိ သဉ္ဇုဗ္ဘရိတံ နိရန္တရံ ဖုဋ္ဌံ အကံသု၊ ဥပရိ ဝိဇ္ဇိံသူတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဟိတ်။ ဝိဇ္ဇိံသု-ကို ဝိဇ္ဇန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တေသံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "တေ ပရိဗ္ဗာဇကာ အစိရပက္ကန္တသ ဘဂဝတော သမန္တတော ဝါစာသန္နိတောဒကေန သဉ္ဇုဗ္ဘရိမကံသု" ဟူသော ပါဋိတော်ကို သတိပြု။

အမှာ။ ဝိဇ္ဇိံသု ကြိယာသည် အကံသု ကြိယာ၏ အဖွင့်ဖြစ်ရကား အကံသု ကြိယာ၏ ကတ္တားဖြစ်သော ပါဋိတော်လာ "တေ ပရိဗ္ဗာဇကာ"ကို သမ္မန်ခံရသည်။

(၄၊ နှာ ၃၁၃-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

သဗ္ဗေ ဟိ တိတ္ထိယာ ယထာ ဘဂဝါ အမတံ နိဗ္ဗာနံ၊ ဧဝံ အတ္တနော အတ္တနော သမယေ လောက ထူပိကာဒိဝသေန နိဋ္ဌံ ပညပေန္တိ၊ သာ စ နနိယျာနိကာ။

ဟိတ်။ ပညပေန္တိ-ကို ပညပေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ သဗ္ဗေသံ တိတ္ထိယာနံ။ (ကတွတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၃၁၆-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဗုဒ္ဓါ ပဌမံ သမ္မုတိကထံ ကထေတွာ ပစ္ဆာ ပရမတ္ထကထံ ကထေန္တိ။ သမ္မုတိကထံ ကထေန္တာပိ သစ္စမေဝ သဘာဝမေဝ အမုသာဝ ကထေန္တိ။

ဟိတ်။ ကထေန္တာပိ-၌ ကထေန္တာ-ကို ကထေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဗုဒ္ဓါနံ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

(၄၊ နှာ ၃၁၇-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တောဒေယျပုတ္တောတိ တောဒေယျဗြာဟ္မဏသ ပုတ္တော၊ သော ကိရ သာဝတ္ထိယာ အဝိဒူရေ တုဒိဂါမော နာမ အတ္ထိ၊ တသ အဓိပတိတ္တာ **တောဒေယျော**တိ သချံ ဂတော။

ဟိတ်။ အဓိပတိတ္တာ။ သမ္မန်။ သော-ကို အစွဲနှင့်တကွ = တသ တောဒေယျဗြာဟ္မဏသ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ "တသ" (ထိုတုဒိရွာ၏)ကား = အလွတ်သမ္မန်တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ပုတ္တမ္ပိ အာဟ ---

"အဥ္ဇနာနံ ခယံ ဒိသွာ၊ ဝမ္မိကာနဥ္စ သဥ္စယံ။

မရူနဥ္စ သမာဟာရံ၊ ပဏ္ဍိတော ဃရမာဝသေ"တိ။

ဟိတ်။ အာဟ-ကို ဗြူဝန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ တောဒေယျဗြာဟ္မဏသ။ (ကတွတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၃၂၀-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

အတ္ထိ စေဝေတ္ထ ဥတ္တရိကရဏီယန္တိ ဧတ္ထ ဘဂဝတော သာသနေ နစိတ္တေကဂ္ဂတာမတ္တကေနေဝ ပရိယော-သာနပ္ပတ္တိ နာမ အတ္ထိ၊ ဣတောပိ ဥတ္တရိ ပန အညံ ကတ္တဗ္ဗံ အတ္ထိယေဝါတိ ဒသေတိ။

ဟိတ်။ ဒသေတိ-ကို ဒသေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ အာယသ္မတော အာနန္ဒတ္ထေရသ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ ပခုက္ကူနိသျဉ် ဒသေတိ၏ ကတ္တားကို "အာယသ္မာ အာနန္ဒတ္ထေရော"ဟု ထည့်ထားသည်။

(၄၊ နှာ ၃၂၁-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဣဒ္ဓါတိ သမိဒ္ဓါ။ **ဖီတာတိ** နာနာဘဏ္ဍဥသန္နတာယ ဝုဒ္ဓိပ္ပတ္တာ။ **အာကိဏ္ဏမနုဿာတိ** အံသကူဋ္ဌေန အံသကူဋ္ဌံ ပဟရိတွာ ဝိယ ဝိစရန္တေဟိ မနုသေဟိ အာကိဏ္ဏာ။

ဟိတ်။ နာနာဘဏ္ဍဥသန္နတာယ။ သမ္မန်။ ဣမိဿာယ နာဋ္ဌန္ဒာယ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "အယံ ဘန္တေ နာဋ္ဌန္ဒာ ဣဒ္ဓါ စေဝ ဖီတာ စ"ဟူသော ပါဋ္ဌိတော်ကို သတိပြု။

(၄၊ နှာ ၃၂၂-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

စေတသိကန္တိ သောမနဿဒေါမနဿံ အဓိပ္ပေတံ။

ဟိတ်။ အဓိပ္ပေတံ-ကို အဓိပ္ပေတတ္တာ။ သမ္မန်။ သောမနဿဒေါမနဿန္တိ အတ္ထသ။ (ကမ္မတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၃၂၃-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

တေန ဟေသ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေန္တော ဒေဝလောကံ ယာတိ။

ဟိတ်။ ဝတ္တေန္တော-ကို ဝတ္တေန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတသ ဘိက္ခုနော။ (ကတွတ္ထ)

ယေန စာတုမဟာရာဇိကာတိ သမီပေ ဌိတမ္ပိ ဘဂဝန္တံ အပုစ္ဆိတွာ ဓမ္မတာယ စောဒိတော ဒေဝတာ မဟာ-နုဘာဝါတိ မညမာနော ဥပသင်္ကမိ။

ဟိတ်။ ဌိတံ-ကို ဌိတတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ စောဒိတော-ကို စောဒိတတ္တာ။ သမ္မန်။ တသ ဘိက္ခုနော။ (ကမ္မတ္ထ)

ဟိတ်။ မညမာနော-ကို မညမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ တသ ဘိက္ခုနော။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "အထ ခေါ သော ကေဝဋ္ဌ ဘိက္ခု ယေန စာတုမဟာရာဇိကာ ဒေဝါ တေနုပသင်္ကမိ" ပါဋ္ဌိတော်ကို သတိပြု။

(၄၊ နှာ ၃၂၅-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

သဗ္ဗတော ပဘမဿာတိ **သဗ္ဗတောပဘံ**။ နိဗ္ဗာနသ ကိရ ယထာ မဟာသမုဒ္ဒသ ယတော ယတော ဩတရိတုကာမာ ဟောန္တိ၊ တံ တဒေဝ တိတ္ထံ၊ အတိတ္ထံ နာမ နတ္ထိ။ ဧဝမေဝ အဌတိသာယ ကမ္မဋ္ဌာနေသု ယေန ယေန မုခေန နိဗ္ဗာနံ ဩတရိတုကာမာ ဟောန္တိ၊ တံ တဒေဝ တိတ္ထံ၊ နိဗ္ဗာနသ အတိတ္ထံ နာမ ကမ္မဋ္ဌာနံ နတ္ထိ။ တေန ဝုတ္တံ "သဗ္ဗတောပဘ"န္တိ။

ဟိတ်။ သဗ္ဗတောပဘံ-ကို သဗ္ဗတောပဘတ္တာ။ သမ္မန်။ ယသ နိဗ္ဗာနသ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အသတ္ထိ၊ တူဘိ ကတ္တားနေ။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၃၂၈-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဣဒါနိ ယသ္မာ ယထာ အတ္တနော လာဘန္တရာယေန သတ္တာ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ နတထာ ပရေသံ၊ တသ္မာ သုဋ္ဌုတရံ ဗြာဟ္မဏံ ပဝေစေတုကာမော "**တံ ကိံ မညသီ**"တိ ဒုတိယံ ဥပပတ္တိမာဟ။

ဟိတ်။ အာဟ-ကို ဗြူဝန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ ပါဋ္ဌိတော်ကို ရှု၍ ခံသည်။

ပရိပါစေန္တိတိ ဒေဝလောကဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပူရယမာနာ, ဒါနံ ဒဒမာနာ, သီလံ ရက္ခမာနာ, ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇံ ကုရုမာနာ, ဘာဝနံ ဘာဝယမာနာ ပါစေန္တိ ဝိပါစေန္တိ ပရိပါစေန္တိ ပရိဏာမံ ဂမေန္တိ။

ဟိတ်။ ပူရယမာနာ-ကို ပူရယမာနတ္တာ။ သမ္မန်။ ယေသံ ဣမေသံ ပုဂ္ဂလာနံ။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ "ယေ စိမေ ဒိဗ္ဗာ ဂဗ္ဘာ ပရိပါစေန္တိ ဒိဗ္ဗာနံ ဘဝါနံ အဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ"ဟူသော ပါဋ္ဌိတော်၌ လာသည့် "ယေ ဣမေ"ဟူသော ကတ္တားပုဒ်ကို အစွဲနှင့်တကွ ပြင်၍ ခံသည်။

(၄၊ နှာ ၃၃၆-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဇာတသံဝမ္ဗောတိ အာဟ။ ဇာတသံဝမ္ဗောပိ ယော စိရနိက္ခန္တော၊ တဿ နသဗ္ဗသော ပစ္စက္ခာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ "**တာဝဒေဝ အဝသဋ္ဌ**"န္တိ အာဟ၊ တဒ်ဏမေဝ နိက္ခန္တန္တိ အတ္ထော။

ဟိတ်။ အာဟ-ကို ဗြူဝန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဘဂဝတော။ (ကတွတ္ထ)

အမှာ။ ပါဋ္ဌိတော်ကို ရှု၍ ခံသည်။

ဟိတ်။ စိရနိက္ခန္တော-ကို စိရနိက္ခန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ယဿ ပုရိသဿ။ (ကတွတ္ထ)

ဟိတ်။ အတ္ထော-ကို အတ္ထတ္တာ။ သမ္မန်။ တာဝဒေဝ အဝသဋ္ဌန္တိ ပဒဿ။ (ကမ္မတ္ထ)

(၄၊ နှာ ၃၃၇-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ဒုဗ္ဗလော ဟိ သဒ်ဓမော သံ်ခံ ဓမန္တောပိ နသက္ကောတိ စတဿော ဒိသာ သရေန ဝိညာပေတုံ။

ဟိတ်။ ဓမန္တော-ကို ဓမန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ သဒ်ဓမဿ။ (ကတွတ္ထ)

(နိယံ) ပုဒ် လက္ခဏ၊ ဟိတ်ပြင်က၊ လက္ခဏဝန္တ ခံ။

(၄၊ နှာ ၃၃၈-လာ ဟိတ်, သမ္မန်)

ပဌမမေဝ ဟေတေ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသကေ **ဝါသေဋ္ဌသုတ္တံ** သုတွာ သရဏံ ဂတာ။

ဟိတ်။ သုတွာ-ကို သုဏန္တတ္တာ။ သမ္မန်။ ဧတေသံ ဝါသေဋ္ဌ ဘာရဒ္ဒါဇာနံ။ (ကတွတ္ထ)

သတိ။ "ဝါသေဋ္ဌ ဘာရဒ္ဒါဇာ မာဏဝါ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ"ဟူသော ပါဋ္ဌိတော်ကို သတိပြု။

သမ္မန် (၁၀၀၀) ပြီးပါပြီ။

ဆင်စွယ်မှန်လျှင် ပိုးမစားပါ။

http://www.dhammadownload.com

(၇)နံပါတ် နိရုတ္တိ (၁၀၀၀)

နိဒါနုကထာ

(၄၊ နှာ ၁-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ကရုဏာ ကိရ ဓာတ် + ဥနာ ပစ္စည်း။ ကိရုနာ ဟူလိုလျက် ကိ၏ ဣ ကို အ ပြု၊ နကို ဏ ပြု။

(တစ်နည်း) ကိ ဓာတ် + ဥနာ ပစ္စည်း။ ကိဥနာ ဟူလိုလျက် ကိ၏ ဣ ကို အ ပြု၊ ရ လာ၊ နကို ဏ ပြု။

(တစ်နည်း) က သဒ္ဒူပပဒ၊ ရုဓိ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ဓိ၏ ဓ နှင့် ဣ တို့ကိုချေ၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏ အ တို့ကိုချေ၊ နကို ဏ ပြု။

(တစ်နည်း) ကရ ဓာတ် + နာ ပစ္စည်း။ ကရုနာ ဟူလိုလျက် နကို ဏ ပြု။

အမှာ။ ဤကား ၁၃၅၇ (၁၉၉၆) ခုနှစ်၊ နိုင်ငံတော် အစိုးရဓမ္မာစရိယ စာမေးပွဲကြီး၏ ဗဟိုစံပြ အဖြေမှန်ပင်ဖြစ်၏။ တစ်ပါးသော အာစရိယပါစရိယတို့၏ ပုဒ်ပြီးပုံကို အလိုရှိသော် ဆက်၍ ရှုတော်မူပါ။

(တစ်နည်း) က သဒ္ဒူပပဒ၊ ရုဓိ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ကရုဓာ ဟူလိုလျက် ဓ ကို ဏ ပြု၍ ပြီး၏။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) ကရ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ရ၏ အ ကိုချေ၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏ အစ အ ကို ဥ ပြု၊ နဏ၏ အ ကိုချေ၊ နကို ဏ ပြု။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) ကိ ဓာတ် + ရုဏ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ကိရုဏာ ဟူလိုလျက် ကိ၏ ဣ ကို အ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ကိရ ဓာတ် + ဥဏ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ကိရုဏာ ဟူလိုလျက် ကိ၏ ဣ ကို အ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ကရ ဓာတ် + ဥဏ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ရ၏ အ နှင့် ဏ၏ အ တို့ကိုချေ။***သူစိ***

မှတ်ချက်။ ဓာန်ဋ္ဌီအလို = က သဒ္ဒူပပဒ၊ ရုဓိ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးရာ၌ ပခုက္ကူနိသျကား = ကံ သဒ္ဒူပပဒ၊ ရုဓိ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ စာစဉ်ကား = က သဒ္ဒူပပဒ၊ ရုဓိ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်းဖြင့်လည်းကောင်း ပြီး၏။

သူစိအလို = ကိ ဓာတ် + ရုဏ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးရာ၌ စာစဉ်ကား = ကီ ဓာတ် + ဥန ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။ သူစိအလို = ဥဏ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးရာ၌ ဋ္ဌီသစ်, ဏီယောဇနာ, မောဂ္ဂလ္လာန်တို့က = ဥန (ဝါ) ရုဏ (ဝါ) ကုန ပစ္စည်းတို့ဖြင့် ပြီး၏။

ဝန္ဒေ ဝန္ဒ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + မိ ဝိဘတ်။ ဝန္ဒာမိ ဟူလိုလျက် အာ ကိုချေ၊ မိ ကို ဧ ပြု။ ***သဒ္ဒဝိဒူ***

သုဂတ သု ပုဗ္ဗ၊ ဂဒ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ သုဂဒ ဟူလိုလျက် ဒ ကို တ ပြု။ ***ဋ္ဌီသစ်***

ဂတမလံ ဝိဂတမလံ ဟူလိုလျက် ဝိ ကိုချေ။ ***ဋ္ဌီဟောင်း***

ဩရသ ဥရ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ၊ သ် လာ။ ***ဋ္ဌီသစ်+ရူ***

(တစ်နည်း) ဩရသ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ သ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

မာရသေနမထနာနံ – မာရ မာရသေနမထနာနံ ဟူလိုလျက် မာရ တစ်ပုဒ်ကိုချေ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

သီဟဋ္ဌ သီဟ သဒ္ဒူပပဒ၊ လာဓာတ် + အ ပစ္စည်း၊ သီဟလ ဟူလိုလျက် လ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***ဋ္ဌီသစ်+သူစိ***

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၃-လာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

အာယသ္မတာ အာယု ပုဒ် + မန္တ္ပ ပစ္စည်း + နာ ဝိဘတ်။ ယု၏ ဥ ကို အသ် ပြု၊ န္တ္ပ ကို နာ ဝိဘတ်နှင့်တကွ တာ ပြု။ ***ကစ္စည်း***

ပဌမ ပဌ ဓာတ် + အမ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ ကိုချေ။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) ပထ ဓာတ် + အမ ပစ္စည်း။ ပထမ ဟူလိုလျက် ထ ကို ဌ ပြု။ ***သူစိ***

မှတ်ချက်။ ပထမ ဟုရှိသော် = ပုထ နိပါတ်ပုဒ် + အမ ပစ္စည်း။ ပုထ ကို ပထ ပြု၍လည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) ပထ ဓာတ် + အမ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ ကို ချေ၍လည်းကောင်း ပြီး၏။ ***ကစ္စည်း၊ဓာန်ဋ္ဌိ***

သဂီတိ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဂေ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဂ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဂ လာ၊ ဂေ ကို ဂီ ပြု။ ***နီတိ+ကစ္စည်း သဗ္ဗတ္ထဂေဂီ***

တန္တိ တနု ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ နု၏ ဥ ကိုချေ။ ***သူစိ+ဋ္ဌိသစ်***

(တစ်နည်း) တရ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ရ ကို န ပြု။ ***ဋ္ဌိသစ်***

အာရုဋ္ဌ အာ ပုဗ္ဗ၊ ရုဟ ဓာတ် + တပစ္စည်း။ တ ကို ဟ ပြု၊ ဓာတွန် ဟ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***ရူ***

နိဒါန နိ ပုဗ္ဗ၊ ဒါ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***ဋ္ဌိသစ်+သူစိ***

ကုသိနာရာ ကုသနရ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဧတကအာ ပစ္စည်း။ သ၏ အ ကို ဣ ပြု၊ န၏ အ ကို အာ ပြု၊ ရ၏ အ နှင့် ဏ တို့ကိုချေ။ ***သူစိမှိုး မန်းမိုးကောင်း***

(တစ်နည်း) ကုသီ ပုဒ် + နရ ပုဒ် + အာ ပစ္စည်း။ ကုသီနရာ ဟူလိုလျက် ဤ ကို ဣ ပြု၊ န၏ အ ကို အာ ပြု။ ***အောင်ပန်း***

ဥပစတ္တန ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ဝတ္တ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ တ ဒွေဘော်လာ၊ တ္တ၏ ဥ ကိုချေ၊ ယု ကို အန ပြု။ ***ပန်းကုံး***

ပစ္စူသ ပတိ ပုဗ္ဗ၊ ဥသ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ တိ ကို စ ပြု၊ စ လာ၊ ဥ ကို ဦ ပြု၊ သ၏ အ ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋ္ဌိ***

(တစ်နည်း) ပတိ ပုဗ္ဗ၊ ဦသ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ တိ ကို စ ပြု၊ စ လာ၊ သ၏ အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

ဝုမှ ဝမှ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ ကို ဥ ပြု၊ ဒု ချေ၊ တ ကို ဗ ပြု၊ ဓာတွန် ဗ ကို ဒု ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဝမှ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ ကို ဥ ပြု၊ တ ကို ဗ ပြု၊ မှ ကို ဒု ပြု။ ***သူစိ***

ပါဝစနံ ပ ပုဒ် + ဝစန ပုဒ်။ ပဝစနံ ဟူလိုလျက် ပ၏ အ ကို အာ ပြု။ ***ရူ၊ဋ္ဌိသစ်***

ဒေသိတ ဒိသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဒိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ သ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ လာ။ ***ကစ္စည်း***

(တစ်နည်း) ဒိသီ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဒိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ သီ၏ ဤ ကိုချေ၊ ဣ လာ။ ***ရူ***

သာသန သာသ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ ကိုချေ၊ ယု ကို အန ပြု။ ***ပန်းကုံး***

ပံသုကူလ ပံသု သဒ္ဒါပဒဒ၊ ကု ပုဗ္ဗ၊ ဥလ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ကု၏ ဥ ကိုချေ၊ ဥလ၏ ဥ ကို ဦ ပြု၊ ဓာတွန် အ ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

(ဌ၊ နှာ ၅-လာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

အာယသ္မာ အာယု ပုဒ် + မန္တ္ပ ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ယု၏ ဥ ကို အသ် ပြု၊ န္တ္ပ ကို သိ ဝိဘတ်နှင့်တကွ အာ ပြု။ ***ကစ္စည်း***

ထေရ ဓာ ဓာတ် + ဣရ ပစ္စည်း။ အာ ချေ၊ ဓ ကို ထ ပြု၊ ဣ ကို ဧ ပြု။ ***ဓာန်ဋ္ဌိ***

(တစ်နည်း) ဌာ ဓာတ် + ဣရ ပစ္စည်း။ ဌာ ကို ထ ပြု၊ ထ၏ အ ကို ဧ ပြု၊ ဣ ကိုချေ။ ***သူစိ***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ထိရ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ရ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဓာတွတ္ထသင်္ဂဟ***

(တစ်နည်း) ထိ ပုဒ် + ရ ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု။ ***မဏိမဉ္ဇူ***

ဥိန ဥိဟ ဓာတ် + နု ပစ္စည်း။ ဟ ချေ။ (ဧကေနူနဒ္ဒ ဥိန) ***မောဂ်***

သေက္ခ သဟ ပုဒ် + ဣက္ခ ပုဒ်။ သဟဣက္ခ ဟူလိုလျက် သဟ ကို သ ပြု၊ ဣ ကို ဧ ပြု။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) သိက္ခ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

သကရဏီယ သဟ ပုဒ် + ကရဏီယ ပုဒ်။ သဟကရဏီယ ဟူလိုလျက် သဟ ကို သ ပြု။ ***ဋီသစ်***

ကရဏီယ ကရ ဓာတ် + အနီယ ပစ္စည်း။ ကရနီယ ဟူလိုလျက် နု ကို ဏ ပြု။ ***ကစ္စည်း***

ဂေယျ ဂါ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အာ နှင့်တကွ ဏျ ပစ္စည်းကို ဧယျ ပြု။ ***ရူ ဒေယျမ်ိုး***

(တစ်နည်း) ဂါ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ အာ ကို ဧ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ၊ ယ လာ။ ***လယ်တီ***

ပစ္စက္ခ အက္ခ ပုဒ် + ပတိ ပုဒ်။ အက္ခပတိ ဟူလိုလျက် အက္ခ နှင့် ပတိ ကို ရှေ့နောက်ပြန်၊ တိ ကို စ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် စ လာ။ ***သူစိမ်ိုး***

(တစ်နည်း) ပတိ ပုဒ် + အက္ခ ပုဒ်။ ပတိအက္ခ ဟူလိုလျက် တိ ကို စ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် စ လာ။ ***သူစိမ်ိုး***

ဗဟု ဗဟ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ ဟ၏ အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

ဝိဿတ္ထ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ သဿ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ရှေ့ သ၏ အ ကိုချေ၊ တ ကို ထ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ သဿ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာတ်၏အစ၌ သဒိသဒ္ဒေဘော် သ လာ၊ ဓာတွန် သရကိုချေ၊ သ္တ ကို တ္ထ ပြု။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ သဿ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာတ်၏အစ၌ သဒိသဒ္ဒေဘော် သ လာ၊ ဓာတွန် သ နှင့်တကွ တ ကို ဥတ္ထ ပြု၊ ဥ ကိုချေ။ ***ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ***

သိရ သိ ဓာတ် + ရက် ပစ္စည်း။ က် အနုဗန်ကိုချေ။ ***မောဂ်***

ပလိတ ပစ ဓာတ် + ဏ္ဍတ ပစ္စည်း။ ပစိတ ဟူလိုလျက် စ ကို လ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ပါလ ဓာတ် + ဏ္ဍတ ပစ္စည်း။ ပါလိတ ဟူလိုလျက် အာ ကို အ ပြု။ ***သူစိ***

နဝါယ် နဝေ + အယ် ဟုပုဒ်ဖြတ်။ ဝေ၏ ဧ ကိုချေ၊ အယ်၏အစ အ ကို အာ ပြု။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) နဝါ + အယ် ဟုပုဒ်ဖြတ်။ ဝါ၏ အာ ကိုချေ၊ အယ်၏အစ အ ကို အာ ပြု။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) နု + အယ် ဟုပုဒ်ဖြတ်။ အယ်၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဝ လာ။ ***သံယုတ်အဋ္ဌကထာ***

ကုမာရ ကမု ဓာတ် + အာရ ပစ္စည်း။ ကမာရ ဟူလိုလျက် က၏ အ ကို ဥ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ကု သဒ္ဒါပဒ၊ မရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ မ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ကု သဒ္ဒါပဒ၊ ရမု ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ကုရာမ ဟူလိုလျက် ရ နှင့် မ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ ***သူစိ***

မှတ်ချက်။ သူစိဒ္ဒ = ကု သဒ္ဒါပဒဟု ဆို၏။ ကု ပုဗ္ဗဟု ဆိုလည်း သင့်ရာ၏။

သက္က သက ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ၊ က္က၏ အ ကိုချေ၊ သံယုဂ်၏အဆုံး က ကို ယ ပြု။ ***ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) သက ဓာတ် + က ပစ္စည်း။ က ပစ္စည်းကို ယ ပြု။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) သက ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ က၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဋီသစ်မ်ိုး ဥိးဧယ၊ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) သာက ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ သာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ က၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) သာကိယ ဟူလိုလျက် အာ ကို အ ပြု၊ ဣ ကိုချေ။ **စာစဉ်**

ဆန္ဒာ ဆန္ဒေန–ဟု တတိယာ နာဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ ဆန္ဒာ–ဟု ပဥ္စမီ သွာဝိဘတ်သို့ ပြန်သော ဝိဘတ္တိ ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။ (ဆန္ဒာဂမနံ၌ ဆန္ဒာ) **ဋီသစ်**

အနုမတိ အနု ပုဗ္ဗ၊ မန ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ နု ချေ။ **သူစိ မတိမှီး**

ပရိယတ္တ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ အာပ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ယ လာ၊ အာ ကို အ ပြု၊ ပ ချေ၊ တ ဒွေဘော်လာ။ **ဓာန်ဋီ**

(တစ်နည်း) ပရိ ပုဗ္ဗ၊ အပ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ယ လာ၊ ပ ချေ၊ တ ဒွေဘော်လာ။ **သူစိ**

(၄၊ နှာ ၈–လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

မာဏဝ မနု ပုဒ် + ဏဝ ပစ္စည်း။ မ၏ အ ကို အာ ပြု၊ နု၏ ဥ ကိုချေ၊ နှ် ကို ဏ် ပြု၊ ဏ် ချေ။ **သူစိ**

မာဏဝက မာနဝက ဟူလိုလျက် နှ ကို ဏ ပြု။ **ဇာတ်ဋီကာသစ်**

အပွေဝ အပိ + ဧဝ ဟုပုဒ်ဖြတ်။ ပိ၏ ဣ ကို ယ ပြု၊ ပျ ကို ပ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ပ လာ။ **ဦးထွန်းဦး**

မှတ်ချက်။ အပွေဝ ပုဒ်သည် နိပါတ်ပုဒ်သာ ဖြစ်၏ဟု ဆုံးဖြတ်သော ရူနှင့် ဓာန်ဋီတို့အလို = နိရုတ္တိနည်း မရ။

(၄၊ နှာ ၉–လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဥက္လာပ ဥ ပုဒ် + ကလာပ ပုဒ်။ ဥကလာပ ဟူလိုလျက် က၏ အ ကိုချေ။ **သူစိ၊ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) အဝ ပုဗ္ဗ၊ ကုထိ ဓာတ် + ပ ပစ္စည်း။ အဝ ကို ဩ၏ဝိပရိတ် ဥ ပြု၊ ကု၏ ဥ ကိုချေ၊ ထိ၏ ဣ ကို အာ ပြု၊ ထ ကို လ ပြု။ **ဋီသစ်+မန်းမိုးကောင်း**

(တစ်နည်း) အဝ ပုဗ္ဗ၊ ကုထိ ဓာတ် + အပ ပစ္စည်း။ အဝ ကို ဩ၏ဝိပရိတ် ဥ ပြု၊ ကု၏ ဥ နှင့် ထိ၏ ဣ တို့ကို ချေ၊ ထ ကို လ ပြု၊ အပ၏အစ အ ကို အာ ပြု။ **ဋီသစ်+နတ်ညွှန်း**

(တစ်နည်း) အဝ ပုဗ္ဗ၊ ကုထ ဓာတ် + ပ ပစ္စည်း။ အဝကို ဩ၏ဝိပရိတ် ဥ ပြု၊ ကု၏ ဥ ကိုချေ၊ ထ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ထ ကို လ ပြု။ **ပန်းကုံး**

(၄၊ နှာ ၁၀–လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဝိမာန ဝိ ပုဗ္ဗ၊ မာ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ **သူစိ**

ဝိဿ ဝိသ ဓာတ် + သ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ ကိုချေ။ (ဝိဿ ဂန္ဓံ၌ ဝိဿ) **ပန်းကုံး**

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ သု ဓာတ် + ရ ပစ္စည်း။ သု၏ ဥ ကိုချေ၊ ရ ကို သ ပြု။ **ပန်းကုံး**

သံဝေဂ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဝိဇီ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဇီ၏ ဤ ကိုချေ၊ ဇ ကို ဂ ပြု။ **ပန်းကုံး**

သန္ဓိပါတ သံ ပုဗ္ဗ၊ နိ ပုဗ္ဗ၊ ပတ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို နှ ပြု၊ ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ ကိုချေ။ **ပန်းကုံး**

ဗိမွောဟန ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဝဟ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဝ နှင့် ဝဟ၏ ဝ တို့ကို ဗ အသီးသီးပြု၊ ဗိ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ မွ၏ အ ကို ဩ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ **သူစိ**

ပုည ပုဇ္ဇဘဝဖလနိဗ္ဗတ္တန ဟူလိုလျက် ဇ္ဇ ကို ည ပြု၊ ဘဝဖလနိဗ္ဗတ္တန ပုဒ်တို့ကိုချေ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ပုဇ္ဇဘာဝ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဇန ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဇ္ဇဘာဝ တို့ကိုချေ၊ ဇန ကို နှ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ၊ ပုနျ ဟူလိုလျက် နျ ကို ဥ ပြု၊ ဥ ဒွေဘော်လာ။ **ဋီသစ်+သူစိ**

(တစ်နည်း) ပု ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ၊ ပု နောင် နှ် လာ၊ နျ ကို ဥ ပြု၊ ဥဒွေဘော်လာ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ပု ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဏျ ကို ဥ ပြု၊ ဥဒွေဘော်လာ။ **သူစိ**

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ပူဇိတ သဒ္ဒူပပဒ၊ နိ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ပူ၏ ဥ ကို ဥ ပြု၊ ဇိတ, နိ၏ ဤ နှင့် ဏ် အနုဗန္ဓတို့ကိုချေ၊ ရှ ကို ဥ ပြု၊ ဥ ဒွေဘော်လာ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ပုန ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန္ဓတို့ကိုချေ၊ ရှ ကို ဥ ပြု၊ ဥ လာ။ **သူစိ**

မှတ်ချက်။ ကစ္စည်းနှင့် ရူကျမ်းတို့က = ရှ (ဝါ) ဏျ ကို ဥ ပြု၊ ဥ လာဟု စီရင်သည့် ဌာနတိုင်း၌ သဒ္ဒနီတိ ဆရာက = ရှ (ဝါ) ဏျ ကို ဥ ပြုဟု စီရင်ပါသေး၏။

အနာသဝ နာ ပုဒ် + အာသဝ ပုဒ်။ နအာသဝ ဟူလိုလျက် နာ ကို အန် ပြု။ **ရူ**

ဥဒ္ဓတ ဥ ပုဗ္ဗ၊ ဟန ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဟန ကို ဓ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် ဒ လာ။ (ဥဒ္ဓစ္စ၌ ဥဒ္ဓတ) **သူစိ**

(ဌ၊ နှာ ၁၁-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

အရဟတ္တ အရဟန္တ ပုဒ် + တ္တ ပစ္စည်း။ န္တ ချေ။ **သူစိ**

(ဌ၊ နှာ ၁၂-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဧတဒဂ္ဂ ဧသော အဂ္ဂေါ-ဟု ပုလ္လိင်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ ဧတံ အဂ္ဂ-ဟု နပုလ္လိင်သို့ ပြန်သော လိင်္ဂ ဝိပလ္လာသနည်း၊ တ အထက်၌ ရှိသော နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဒ ပြုသော ဝဏ္ဏဝိကာရ နိရုတ္တိနည်းတို့ဖြင့် ပြီး၏။ (ဧတဒဂ္ဂ ဘိက္ခဝေ ။ပ။ ယဒိဒံ ဥပါလိ၌ ဧတဒဂ္ဂ) **ဠီသစ်**

ယဒိဒံ ဥပါလိ = ယော အယံ ဥပါလိ-ဟု ပုလ္လိင်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ ယဒိဒံ ဥပါလိ-ဟု နပုလ္လိင်သို့ ပြန်သော လိင်္ဂ ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***ဥပါလိ ရူ၍ကြွ***

(ဌ၊ နှာ ၁၄-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဒွါသဋ္ဌိ ဒွိ သဒ္ဒါ + ဆယ်ခု ခြောက်လီကို ဟောသည့် ဧကသိသ် ပြုအပ်ပြီးသော ဒသ သဒ္ဒါ + ယော ဝိဘတ်။ (ဒွိ+ဒသ+ယော)၊ ဒွိ၏ ဣ ကို အာ ပြု၊ ဒသ သဒ္ဒါကို ဆ ပြု၊ ဆ ကို သ ပြု၊ ယော ဝိဘတ်ကို ဋ္ဌ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် ဋ္ဌ လာ။ **ရူ**

(ဌ၊ နှာ ၁၆-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဝိဋ္ဌက ဝိဋ္ဌ ဓာတ် + ဏ္ဍု ပစ္စည်း။ ဏ္ဍု ကို အက ပြု၊ အက၏အစ အ ကိုချေ။ **သူစိ**

ဝိနယ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ နီ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အယ ပြု။ ***ကစ္စည်း***

မှတ်ချက်။ နယ ပုဒ်ကား = နီ ဓာတ် + အ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***ပန်းကုံး***

ဒုဝိဓ ဒွိ ပုဒ် + ဝိဓ ပုဒ်။ ဒွိဝိဓ ဟူလိုလျက် ဒွိ ကို ဒု ပြု။ ***ကစ္စည်း ဒုရတ္တံပုဒ်မှိ***

ဝိမုတ္တိ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ မုစ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ စ ချေ၊ သဒိသဒွေဘော် တ လာ။ **ရူ**

သန္ဒာဝိဿံ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဓာဝု ဓာတ် + အန္ဒတနီ ဣံ ဝိဘတ်။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို နှ ပြု၊ ဝု၏ ဥ ကိုချေ၊ ဣံ ကို ဣဿံ ပြု။ ***ဠီသစ်လာ သမာနဝါဒ***

(တစ်နည်း) သံ ပုဗ္ဗ၊ ဓာဝု ဓာတ် + ဘဝိဿန္တီ သံ ဝိဘတ်။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို နှ ပြု၊ ဝု၏ ဥ ကိုချေ၊ ဣ လာ။ ***ဠီသစ်လာ ကေစိဝါဒ***

ဂဟကာရ ဂေဟ ပုဒ် + ကာရ ပုဒ်။ ဂေဟကာရ ဟူလိုလျက် ဂေဟ သဒ္ဒါ၏ ဧ ကို အ ပြု။ ***သဒ္ဒနီတိမှိ***

(တစ်နည်း) ဂဟ သဒ္ဒူပပဒ၊ ကရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ က၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် ရ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန္ဓတို့ကိုချေ။ ***ကစ္စည်း ကုမ္ဘကာရမှိ***

မှတ်ချက်။ ဂဟကာရက ကား = ဂဟ သဒ္ဒူပပဒ၊ ကရ ဓာတ် + ဏ္ဍု ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

ကာဟသိ ကရ ဓာတ် + ဩ ပစ္စည်း + ဿသိ ဝိဘတ်။ ဩ ပစ္စည်းနှင့်တကွ ကရ ဓာတ်ကို ကာဟ ပြု၊ ဿ ချေ။ **ရူ**

ဖာသုက ပါ ဓာတ် + သု ပစ္စည်း + သကတ္ထ က ပစ္စည်း။ ပ ကို ဖ ပြု။ ***ဠီသစ်+ဓာန်ဠီ+ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) ဖုသ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း + သကတ္ထ က ပစ္စည်း။ ဖုသုက ဟူလိုလျက် ဖု၏ ဥ ကို အာ ပြု။ ***ဠီသစ်+ဓာန်ဠီ+ပန်းကုံး***

ဂဟကူဋ္ဌ ဂေဟ ပုဒ် + ကူဋ္ဌ ပုဒ်။ ဂေဟကူဋ္ဌ ဟူလိုလျက် ဂေဟ သဒ္ဒါ၏ ဧ ကို အ ပြု။ **နီတိ**

မှတ်ချက်။ ဤနည်းကို မှီး၍ ဂဟဋ္ဌ, ဂဟပတိ ပုဒ်များ၌လည်း ပုဒ်ဖြိုးပုံကို သိတော်မူပါ။

ကူဋ္ဌ ကုဋ္ဌ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ကု၏ ဥ ကို ဦ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

မှတ်ချက်။ ကူဋ္ဌ ဓာတ်ဖြင့် ပုဒ်ဖြိုးသော ကူဋ္ဌ သဒ္ဒါကား = အထွတ်, စဉ်းလဲခြင်း, သံတူ အနက်တို့ကို ဟော၏။ စဉ်းလဲခြင်း အနက်ကိုသာ ဟောသည့် ၌၊ နှာ ၇၇-လာ ကူဋ္ဌကား = ကုဋ္ဌ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ကု၏ ဥ ကို ဦ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၍လည်းကောင်း။ (တစ်နည်း) ကု ပုဗ္ဗ၊ အဋ္ဌ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ကုဋ္ဌ ဟူလိုလျက် ကု၏ ဥ ကို ဦ ပြု၍လည်းကောင်း ပြီးသည်။ ***သူစိ+ပန်းကုံး***

အဏ္ဏဂါ အ ဓိ ပုဗ္ဗ၊ ဂမု ဓာတ် + အဇ္ဇတနီ ဏ္ဂံ (ဝါ) ပရောက္ခာ အံ ဝိဘတ်။ အဓိ ကို အဏ္ဏ ပြု၊ ဂမု ကို ဂါ ပြု၊ ဂါ၏ အာ ကိုချေ၊ ဏ္ဂံ (ဝါ) အံ ဝိဘတ်ကို အာ ပြု။ ***ဠီသစ်+ရူ***

မှတ်ချက်။ ဤကား အဟံ ဟူသော ပါဠိသေသ ကတ္တားနှင့်အညီ အဏ္ဏဂါ ကြိယာ၏ ရုပ်ပြီးပုံ ဖြစ်၏။ ပါဠိသေသ ကတ္တားကို စိတ္တံ-ဟု ထည့်သော် = အဓိ ပုဗ္ဗ၊ ဂမု ဓာတ် + အဇ္ဇတနီ ဤ ဝိဘတ် (ဝါ) ပရောက္ခာ အ ဝိဘတ်ဖြင့် ရုပ်ပြီးရမည်။ ***ဠီသစ်၊ဘုန်းတော်ကြီးဦးဇဃ***

(၅၊ နှာ ၁၇-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

သမောဓာနေတွာ – သမောဓာန ဟူသော နာမဓာတ် + တွာ ပစ္စည်း။ နု၏ အ ကိုချေ၊ ဂ္ဂ လာ၊ ဂ္ဂ ကို ဓ ပြု။ ***ပန်းကုံး+နတ်ညွှန်း***

ဝိနယော ဝိဝိဓနယတ္တာ ဝိသေသနယတ္တာ ဝိနယနတော ဟူသော သဲဝဏ္ဏနာ ဟိတ်သုံးမျိုး ရှိသည့်အားလျော်စွာ ဝိနယော ဝိနယော ဝိနယော-ဟု သုံးပုဒ် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ ဝိနယော နှစ်ပုဒ်ကို ချေ၍ ဝိနယော တစ်ပုဒ်တည်းကိုသာ အကြွင်းပြုသော ဝဏ္ဏလောပ နိရုတ္တိနည်း, ဧကသေသနည်း, သာမညနိဒ္ဒေသ နည်းအားဖြင့် ပြီး၏။ (အယံ ဝိနယော "ဝိနယော"တိ အက္ခာတောဒ္ဒ် ဝိနယော) ***နတ်ညွှန်း***

အက္ခာတ အာ ပုဗ္ဗ၊ ခါ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပုဒ်၏အစ အာ ကို အ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ။ ***ပန်းကုံး***

သိထိလ သဟ ဓာတ် + ကိလ ပစ္စည်း။ သဟိလ ဟူလိုလျက် သဟ ကို သိထ ပြု။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) သထ ဓာတ် + ဏ္ဍလ ပစ္စည်း။ သထိလ ဟူလိုလျက် သ၏ အ ကို ဏ္ဍ ပြု။ ***ပန်းကုံး***

ပညတ္တိ ပ ပုဗ္ဗ၊ ဉာ ဓာတ် + ဏော ပစ္စည်း + တိ ပစ္စည်း။ ပဉာတိ ဟူလိုလျက် အာ ကို အ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဥ လာ၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ (အနုပညတ္တိဒ္ဒ် ပညတ္တိ) ***ပန်းကုံး+နတ်ညွှန်း***

မှတ်ချက်။ ဤ ပညတ္တိကား "သိစေခြင်း" အနက်ကို ဟော၏။ "နေရာခင်းခြင်း" အနက်ကို ဟောသော ပညတ္တိ ကား = ပ ပုဗ္ဗ၊ ဥပ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ဥ ဒွေဘော်လာ၊ ပ ကို တ ပြု၍ ပြီး၏။ ***သူစိ၊ပန်းကုံး***

အဏ္ဏာစာရ အဓိ ပုဒ် + အာစာရ ပုဒ်။ အဓိအာစာရ ဟူလိုလျက် အဓိ ကို အဏ္ဏ ပြု၊ ဏ္ဍ၏ အ ကိုချေ။ ***ဠီသစ်***

ကောသလ္လ ကုသလ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ကု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ လ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ လျ ကို လ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် လ လာ။ ***ကစ္စည်း***

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၁၈-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

သုတ္တ သူစ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သူ၏ ဦ ကို ဥ ပြု၊ စ ကို တ ပြု။ ***သူစနတော ဟိတ်ရှု၍***

(တစ်နည်း) သူစ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သူ၏ ဦ ကို ဥ ပြု၊ စ ချေ၊ တ ဒွေဘော်လာ။ ***သူစနတော ဟိတ်ရှု၍***

(တစ်နည်း) သု ပုဗ္ဗ၊ ဥစ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သု၏ ဥ ကိုချေ၊ စ ကို တ ပြု။ ***သုဝုတ္တတော ဟိတ်ရှု၍***

(တစ်နည်း) သု ပုဗ္ဗ၊ ဥစ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သု၏ ဥ ကိုချေ၊ စ ချေ၊ တ ဒွေဘော်လာ။ ***သုဝုတ္တတော ဟိတ်ရှု၍***

(တစ်နည်း) သု ပုဗ္ဗ၊ ဝစ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သု၏ ဥ ကိုချေ၊ ဝစ၏ ဝ ကို ဥ ပြု၊ စ ကို တ ပြု။ ***သုဝုတ္တတော ဟိတ်ရှု၍***

(တစ်နည်း) သု ပုဗ္ဗ၊ ဝစ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သု၏ ဥ ကိုချေ၊ ဝစ၏ ဝ ကို ဥ ပြု၊ စ ချေ၊ တ ဒွေဘော်လာ။ ***သုဝုတ္တတော ဟိတ်ရှု၍***

(တစ်နည်း) သုဝုတ္တ ဟူလိုလျက် ဝု ချေ။ ***၄-သုဝုတ္တာ စေတ္ထ အဖွင့်ရှု၍***

(တစ်နည်း) သု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တ ဒွေဘော်လာ။ ***သဝနတော ဟိတ်ရှု၍***

(တစ်နည်း) သူဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သူ၏ ဦ ကို ဥ ပြု၊ ဒ ကို တ ပြု။ ***သူဒနတော ဟိတ်ရှု၍***

(တစ်နည်း) သူဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သူ၏ ဦ ကို ဥ ပြု၊ ဒ ချေ၊ တ လာ။ ***သူဒနတော ဟိတ်ရှု၍***

(တစ်နည်း) သု ပုဗ္ဗ၊ တာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တာ၏ အာ ကိုချေ။ ***သုတ္တာဏာ ဟိတ်ရှု၍***

(တစ်နည်း) သုတ္တာဏ ဟူလိုလျက် အာ ကို အ ပြု၊ ဏ ချေ။ ***သုတ္တာဏာ ဟိတ်ရှု၍***

(တစ်နည်း) သုတ္တ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ တ္တ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သုတ္တသဘာဂတော ဟိတ်ရှု၍***

(တစ်နည်း) သုတ္တ ပုဒ် + သဘာဂ ပုဒ်။ သုတ္တသဘာဂ ဟူလိုလျက် သဘာဂ ပုဒ်ကိုချေ။ ***သုတ္တသဘာဂတော ဟိတ်အဖွင့်ရှု၍***

(တစ်နည်း) သုတ္တ ပုဒ် + သုတ္တ ပုဒ်။ သုတ္တ တစ်ပုဒ်ကိုချေ။ ***သုတ္တသဘာဂတော ဟိတ်အဖွင့်ရှု၍***

ဝေနေယျ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ နီ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဝိနယ ဟူလိုလျက် ဝိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ နဏ် အ ကို ဧ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ယ လာ။ ***မစိုးရိမ် အလယ်တိုက်ကျောင်း ဘုန်းတော်ကြီးဦးဇယ***

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ နီ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ နီ၏ ဤ ကို ဧ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ၊ သဒိသဒွေဘော် ယ လာ။ ***စာစဉ်***

(တစ်နည်း) ဝိနယ ဓာတ် + ဏေယျ ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ နဏ် အ, ယ နှင့် ဏ် တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

အဇ္ဈာသယ အဓိ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ သိ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ အဓိ ကို အဇ္ဈ ပြု၊ သိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အယ ပြု။ ***သူစိ***

သဿ သသ ဓာတ် + သ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ ကိုချေ။ ***မောဂ်***

ဓေနု ဓာ ဓာတ် + နု (ဝါ) နုက် ပစ္စည်း။ ဓာနု ဟူလိုလျက် ဓာ၏ အာ ကို ဧ ပြု။ ***သူစိ၊မောဂ်***

ခီရ ခီ ဓာတ် + ရက် ပစ္စည်း။ က် အနုဗန်ကိုချေ။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) ခိ ဓာတ် + ဤရ ပစ္စည်း။ ခိ၏ ဣ ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ခီ ဓာတ် + ဤရ ပစ္စည်း။ ခီ၏ ဤ ကိုချေ။ ***သူစိ***

သဘာဂ သမာန ပုဒ် + ဘာဂ ပုဒ်။ သမာနဘာဂ ဟူလိုလျက် သမာန ကို သ ပြု။ ***ဋီသစ်+ရှု***

တစ္ဆက တစ္ဆ ဓာတ် + ဏွု ပစ္စည်း။ ဏွု ကို အက ပြု၊ အက၏အစ အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

http://www.dhammadownload.com

သလက္ခဏာ သက ပုဒ် + လက္ခဏ ပုဒ် + ပထမာ ယော ဝိဘတ်။ သကလက္ခဏာ ဟူလိုလျက် သက ကို သ ပြု။ ***ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ***

(တစ်နည်း) သဟ ပုဒ် + လက္ခဏ ပုဒ် + ပထမာ ယော ဝိဘတ်။ သဟလက္ခဏာ ဟူလိုလျက် သဟ ကို သ ပြု။ ***မန်းမိုးကောင်း***

ဗာဠ ဗဟ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဗ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဟ ကို ဠ ပြု၊ တ ကို ဟ ပြု။ **ရူ**

(တစ်နည်း) ဗဟ ဓာတ် + လ ပစ္စည်း။ ဗ၏ အ ကို အာ ပြု၊ လ ကို ဠ ပြု၊ ဟ နှင့် ဠ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဗဟု သဒ္ဒူပပဒ၊ လာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဗ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဟု၏ ဥ ကိုချေ၊ လာ၏ အာ ကိုချေ၊ လ ကို ဠ ပြု၊ ဟ နှင့် ဠ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ **သူစိ**

ပဋိက္ကမန္တိ ပတိ ပုဗ္ဗ၊ ကမု ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + အန္တိ ဝိဘတ်။ ပတိကမန္တိ ဟူလိုလျက် ပတိ ကို ပဋိ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ။ ***ပန်းကုံး***

အဘိညာတာ အဘိ ပုဗ္ဗ၊ ဉာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း + ဏ္ဍတ္ထဓောတက အာ ပစ္စည်း။ အဘိဉာတာ ဟူလိုလျက် သဒိသ ဒ္ဒေဘော် ဉ လာ။ **သူစိ**

အညမညံ အည လိင် + သိ ဝိဘတ်။ ည၏ အ ကိုချေ၊ သိ ကို အံ ပြု၊ (အည် ဖြစ်၏)၊ အည် အည်–ဟု ဒွိရုပ်ပြု၊ ရှေ့ အည်၏ နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၊ မ လာ။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) အည လိင် + သိ ဝိဘတ်။ ည၏ အ ကိုချေ၊ သိ ကို အံ ပြု၊ (အည် ဖြစ်၏)၊ အည် အည်–ဟု ဒွိရုပ်ပြု၊ ရှေ့ အည်၏ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု။ ***ကစ္စည်းနည်း***

(၅၊ နှာ ၁၉–လာ နိုဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

အဝိသိဋ္ဌ နာ ပုဗ္ဗ၊ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ သိသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နာ ကို အ ပြု၊ ဓာတွန် သ နှင့်တကွ တ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***သူစိ ဝိသိဋ္ဌ+ဓာတုပစ္စယ အဝသိဋ္ဌပုဒ်တို့မှီး***

ဝိဒူ ဝိဒ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ ကိုချေ၊ ဓာတ်၏အဆုံးဋ္ဌ ဦ လာ၊ ကွိ ချေ။ ***ကစ္စည်း***

(တစ်နည်း) ဝိဒ ဓာတ် + ကူ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ နှင့် က် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***မောဂ်***

ပရိယတ္တိ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ အာပ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ယ လာ၊ အာ ကို အ ပြု၊ ဓာတွန် ပ ကိုချေ၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ ***ဓာန်ဋီ ပရိယတ္တပုဒ်မှီး***

(တစ်နည်း) ပရိ ပုဗ္ဗ၊ အာပ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ယ လာ၊ အာ ကို အ ပြု၊ ပ ကို ပရရုပ် တ ပြု။ ***မောဂ်နည်း***

(တစ်နည်း) ပရိ ပုဗ္ဗ၊ အပ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ယ လာ၊ ဓာတွန် ပ ကိုချေ၊ တ လာ။ ***သူစိ ပရိယတ္တမှီး***

(တစ်နည်း) ပရိ ပုဗ္ဗ၊ အပ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ယ လာ၊ ပ ကို ပရရုပ် တ ပြု။ ***မောဂ်နည်း***

ဥယျ ဉ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဏျ ပစ္စည်းကို ဓာတွန် အာ သရနှင့်တကွ ဧယျ ပြု။ ***ကစ္စည်း+ရူ***

သမ္မဒါန သံ ပုဗ္ဗ၊ ပ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဒါ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ မွ၏ အ ကိုချေ၊ အာ ဥပသာရပုဒ်ကို အ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***သာရတ္ထ၊ပါ–ဂဏ္ဌိသစ်***

ဝုစ္စတိ ဝစ ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း + တေ ဝိဘတ်။ ဝ၏ အ ကို ဥ ပြု၊ စ ကို ယ ပစ္စည်းနှင့်တကွ စ ပြု၊ သဒိသ ဒ္ဒေဘော် စ လာ၊ အတ္တနောပုဒ် တေ ဝိဘတ်ကို ပရဿပုဒ် တိ ဝိဘတ်သို့ ပြန်၍ ပြုခြင်း (ဝိဘတ္တိ ဝိပလ္လာသနည်း, ဝဏ္ဏဝိကာရ နိရုတ္တိနည်း)တို့ဖြင့် ပြီး၏။ **ရူ**

မှတ်ချက်။ ဝုစ္စန္တိ ပုဒ်ကား = ဝစ ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း + အန္တိ ဝိဘတ်ဖြင့် ပြီးရုံသာတည်း။

http://www.dhammadownload.com

ကုဒါလ ကု ပုဗ္ဗ၊ ဒလ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဒ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ ကိုချေ။ ***ပါ–ဂဏ္ဌိသစ်***

ဝေါဟာရ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ အဝ ပုဗ္ဗ၊ ဟရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဣ ကိုချေ၊ အဝ ကို ဩ ပြု၊ ဟ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ+ဓာတုပစ္စယ***

(ဌ၊ နှာ ၂၀–ဃာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

အာဏာရဟ အာဏ သဒ္ဒါပဒ၊ အရဟ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဏ၏ အ ကိုချေ၊ အရဟ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဟ၏ အ ကိုချေ။ ***ပါရာဇိကဏ်ဂဏ္ဌိသစ်***

ဗာဟုလ္လ ဗဟုလ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဗ၏ အ ကို အာ ပြု၊ လ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ လျ ကို လ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် လ လာ။ ***ပါရာဇိကဏ်ဂဏ္ဌိသစ်***

ပစုရ ပစိ ဓာတ် + ဥရ ပစ္စည်း။ ဣ ချေ။ ***သူစိ***

အနုသယ အနု ပုဗ္ဗ၊ သိ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အယ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

သံဝရာသံဝရ သံဝရ ပုဒ် + အသံဝရ ပုဒ်။ သံဝရအသံဝရ ဟူလိုလျက် ရှေ့ ရ၏ အ ကိုချေ၊ အသံဝရ၏အစ အ ကို အာ ပြု။ ***ဠီသစ်***

နာမရူပ နာမ ပုဒ် + ရူပ ပုဒ် + နာမရူပ ပုဒ်။ နာမရူပနာမရူပ ဟူလိုလျက် နာမရူပ တစ်ခုကိုချေ။ ***ဠီကာကျော်***

စတုဗ္ဗိဓ စတု ပုဒ် + ဝိဓ ပုဒ်။ စတုဝိဓ ဟူလိုလျက် သဒိသဒ္ဒေဘော် ဝ လာ၊ ဝ ကို ဗ္ဗ ပြု။ ***ဇူ+ရူ***

ဂမ္ဘီရ ဂမု ဓာတ် + ဤရ (ဝါ) ကီရ ပစ္စည်း။ ဂမီရ ဟူလိုလျက် ဘ လာ။ ***ဓာန်ဠီ+မောဂ်***

(တစ်နည်း) ဂံ သဒ္ဒါပဒ၊ ဂမု ဓာတ် + ဤရ (ဝါ) ကီရ ပစ္စည်း။ ဂမု ကို ဘ ပြု၊ ဂံဘီရ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု။ ***သူစိ+မောဂ်***

(တစ်နည်း) ဂမု သဒ္ဒါပဒ၊ ဘီ ဓာတ် + ဤရ ပစ္စည်း။ မု၏ ဥ နှင့် ဘီ၏ ဤ တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဠီ+ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) ဂဆ္ဆန္တ သဒ္ဒါပဒ၊ ဘီ ဓာတ် + ဤရ ပစ္စည်း။ ဂဆ္ဆန္တဘီရ ဟူလိုလျက် ဆ္ဆန္တ ကိုချေ၊ ဂ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု။ ***ဓာန်ဠီ+နတ်ညွှန်း***

ကိလေသ ကိလိသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ လိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) ကမ္မကိလေသ ဟူလိုလျက် ကမ္မ ပုဒ်ကိုချေ။ ***စာစဉ်***

တဒင်္ဂ တ ပုဒ် + တ ပုဒ် + အင်္ဂ ပုဒ်။ တတအင်္ဂ ဟူလိုလျက် တ တစ်လုံးကိုချေ၊ တ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဒ ပြု။ ***ဠီသစ်+နတ်ညွှန်း***

ဧကမေကသ္မိံ ဧက ပုဒ် + သ္မိံ ဝိဘတ်။ ဧကသ္မိံ ဟူလိုလျက် ဧကသ္မိံ တစ်ပုဒ်ကို ဧကသ္မိံ ဧကသ္မိံ–ဟု နှစ်ပုဒ် ဒွေ ဘော်ပြု၊ ရှေ့ သ္မိံ ဝိဘတ်ကိုချေ၊ မ လာ။ ***မောဂ်***

ဝေဒိတဗ္ဗ ဝိဒ ဓာတ် + တဗ္ဗ ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဒ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ လာ။ ***မန်းမိုးကောင်း***

ဝဝတ္ထာပိတ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ အဝ ပုဗ္ဗ၊ ထပ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဣ ကိုချေ၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ၊ ထ္ထ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတ်၏အဆုံး၌ ဣ လာ၊ ပ၏ အ ကိုချေ။ ***အောင်ပန်း***

(ဌ၊ နှာ ၂၁–ဃာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

ဗုဒ္ဓိ ဗုဓ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ တ ကို ဓ ပြု၊ ဓာတွန် ဓ ကို ဒ ပြု။ ***ရူ***

ဩဂါဠ္ဍ အဝ ပုဗ္ဗ၊ ဂါဟ ဓာတ် + ဟ ပစ္စည်း။ အဝ ကို ဩ ပြု၊ ဓာတွန် ဟ၏ အ ကိုချေ၊ ဓာတွန် ဟ် ကို ဠ် ပြု။ ***မောဂ် ဂါဠ္ဍမိုး***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) အဝ ပုဗ္ဗ၊ ဂါဟု ဓာတ် + တဲ ပစ္စည်း။ အဝ ကို ဩ ပြု၊ ဥ ချေ၊ တ ကို ဟ ပြု၊ ဓာတွန် ဟ် ကို ဠ် ပြု။ **ရူ ဂါဠမှိး**

လဗ္ဘန လဘ ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း + ယု ပစ္စည်း။ ယ ပစ္စည်းကို ပုဗ္ဗရုပ် ဘ ပြု၊ ဓာတွန် ဘ ကို ဗ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ **ဋီသစ်**

လဗ္ဘနေယျ လဘ ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း + အနီယ ပစ္စည်း။ ယ ပစ္စည်းကို ပုဗ္ဗရုပ် ဘ ပြု၊ ဓာတွန် ဘ ကို ဗ ပြု၊ ဗ္ဘ၏ အ ကိုချေ၊ ဤ ကို ဧ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ယ လာ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) လဗ္ဘန ပုဒ် + ဏေယျ ပစ္စည်း။ နဓ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ဋီသစ်**

အလဗ္ဘနီယ န ပုဗ္ဗ၊ လဘ ဓာတ် + အနီယ ပစ္စည်း။ န ကို အ ပြု၊ ဘ၏ အ ကိုချေ၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဗ လာ။ (အလဗ္ဘနေယျ၌ အလဗ္ဘနီယ) **ဋီသစ်**

အလဗ္ဘနေယျ အလဗ္ဘနီယ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဤ ကို ဧ ပြု၊ ယ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) န ပုဒ် + လဗ္ဘန ပုဒ် + ဏေယျ ပစ္စည်း။ န ကို အ ပြု၊ နဓ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ဋီသစ်**

ပတိဋ္ဌ ပတိ ပုဗ္ဗ၊ ဌာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ပတိဋ္ဌ ဟူလိုလျက် အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဋ္ဌ လာ။ **ဋီသစ်**

ဓမ္မ ဒဟ ဓာတ် + ရမ္မ ပစ္စည်း။ ဒ ကို ဓ ပြု၊ ဟ နှင့် ရ တို့ကိုချေ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ဓရ ဓာတ် + ရမ္မ ပစ္စည်း။ ရ တို့ကိုချေ။ **ကစ္စည်း**

(တစ်နည်း) ဓာ ဓာတ် + ရမ္မ ပစ္စည်း။ ဓာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ရ ချေ။ **ဂဏ္ဌိသစ်**

ပဋိသမ္ဘိဒါ ပတိ ပုဗ္ဗ၊ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဘိဒ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဓောတက အာ ပစ္စည်း။ ပတိ ကို ပဋိ ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ဒ၏ အ နှင့် အ ပစ္စည်းတို့ကိုချေ။ **လယ်တီ**

မှတ်ချက်။ ဆရာမြတ်တို့ကား = ပဋိ ပုဗ္ဗဟုသာ မိန့်တော်မူကြ၏။

ဒေသနာ ဒိသီ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဓောတက အာ ပစ္စည်း။ ဒိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ သီ၏ ဤ ကိုချေ၊ ယု ကို အန ပြု၊ နဓ၏ အ ကိုချေ။ **ရူ**

မှတ်ချက်။ ဒိသ ဓာတ်ဖြင့်လည်း ပြီးနိုင်၏။ **သဒ္ဒဝိဒူ**

အဘိလာပ အဘိ ပုဗ္ဗ၊ လပ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ လ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ဋီသစ်၊သူစိ အာလာပမှိး**

အဓိပ္ပါယ အဓိ ပုဗ္ဗ၊ ပယ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် ပ လာ၊ ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) အဓိ ပုဗ္ဗ၊ အပိ ပုဗ္ဗ၊ ဣ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ အပိ၏ အ ကိုချေ၊ ပိ၏ ဣ ကို ယ ပြု၊ ပျ ကို ပ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ပ လာ၊ ဣ ဓာတ်ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အယ ပြု၊ အယ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ **ဓာတုပစ္စယ**

ဝိတ္ထာရ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ထရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ထ၏ အ ကို အာ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

ပဋိဝေဓ ပတိ ပုဗ္ဗ၊ ဝိဓ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ပတိ ကို ပဋိ ပြု၊ ဝိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ပန်းကုံး သမ္မာပဋိဝေဓမှိး**

ဝိသယ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ သိ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ သိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အယ ပြု၊ ဏ် ချေ။ **ဓာတုပစ္စယ**

http://www.dhammadownload.com

ပဋိဝိဈိတဗ္ဗော – ပတိ ပုဗ္ဓ၊ ဝိဓ ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း + တဗ္ဗ ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ပတိဝိဓျတဗ္ဗော ဟူလိုလျက် ပတိ ကို ပဋိ ပြု၊ ဓျ ကို ဈ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဇ လာ၊ ဏ္ဍ လာ။ ***နတ်ညွှန်း***

သဘာဝ သန္တ ပုဒ် + ဘာဝ ပုဒ်။ သန္တဘာဝ ဟူလိုလျက် သန္တ ကို သ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) အတ္တ ပုဒ် + ဘာဝ ပုဒ်။ အတ္တဘာဝ ဟူလိုလျက် အတ္တ ကို သ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

ဏ္ဍဒါနိ ဏ္ဍမ ပုဒ် + ဒါနိ ပစ္စည်း။ ဏ္ဍမ ကို ဏ္ဍ ပြု။ ***ကစ္စည်း***

တဒတ္ထ တ ပုဒ် + အတ္ထ ပုဒ်။ တအတ္ထ ဟူလိုလျက် တ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဒ ပြု။ ***အနုဋီ***

(တစ်နည်း) တ ပုဒ် + တ ပုဒ် + အတ္ထ ပုဒ်။ တတအတ္ထ ဟူလိုလျက် တ တစ်လုံးကိုချေ၊ တ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဒ ပြု။ ***နတ်ညွှန်း***

အလဂဒ္ဒ အလံ ပုဒ် + ဂဒ ပုဒ်။ အလံဂဒ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၊ ဒ လာ။ ***ဋီသစ်၊သူစိ***

(တစ်နည်း) အရ သဒ္ဒူပဝဒ၊ ဂမု ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ရ ကို လ ပြု၊ မု၏ ဥ ကိုချေ၊ မ ကို ဒ ပြု၊ ဒ လာ။ ***သူစိ***

အလဂဒ္ဒူပမာ – အလဂဒ္ဒဂ္ဂဟဏူပမာ ဟူလိုလျက် ဂ္ဂဟဏ ပုဒ်ကိုချေ၊ ဒ္ဒ၏ အ ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) အလဂဒ္ဒဂဟဏူပမာ ဟူလိုလျက် ဂဟဏ ပုဒ်ကိုချေ၊ ဒ္ဒ၏ အ ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

နိဿရဏ နိ ပုဗ္ဓ၊ သရ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် သ လာ၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ၊ န ကို ဏ ပြု။ ***သူစိ***

ပရိယာပုဋ ပရိ ပုဗ္ဓ၊ အာပ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ယ လာ၊ ပ၏ အ ကို ဥ ပြု၊ တ ကို ဋ ပြု။ ***နတ်ညွှန်း***

(တစ်နည်း) ပရိ ပုဗ္ဓ၊ အပ ပုဗ္ဓ၊ ဏု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ အပ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ယ လာ၊ ပ၏ အ နှင့် ဏ် တို့ကိုချေ၊ တ ကို ဋ ပြု။ ***အောင်ပန်း***

(ဌ၊ ဏ္ဍ ၂၂-လာ နိုဂုတ္တိ ဗုဒ်မျှား)

နဂ်ိဋ္ဌ နု ပုဗ္ဓ၊ အဂ် ဓာတ် + ဋ္ဌ ပစ္စည်း။ နဂ်ိဋ္ဌ ဟူလိုလျက် ဂ်၏ အ ကို ဥ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) နု ပုဗ္ဓ၊ အဂ် ဓာတ် + ဋ္ဌ ပစ္စည်း။ နဂ်ိဋ္ဌ ဟူလိုလျက် ဂ်၏ အ ကို ဥ ပြု၊ ဋ္ဌ လာ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) နု ပုဗ္ဓ၊ ဂမု ဓာတ် + ဋ္ဌ ပစ္စည်း။ နု အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဂ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဂ လာ၊ ဂ်၏ အ နှင့် ဓာတွန် မ တို့ကိုချေ၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဋ္ဌ လာ။ ***ဇာတ်ဋီကာသစ်***

မောဃ မုဟ ဓာတ် + ဃ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဟ ချေ။ ***မောဂ်၊သူစိ***

(တစ်နည်း) မုဟ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဟ ကို ဃ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) မူဟ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဦ ကို ဩ ပြု၊ ဟ ကို ဃ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

နိဈာန နိ ပုဗ္ဓ၊ ဈေ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဈေ၏ ဧ ကို အာ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဇ လာ၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***ဋီသစ်+ပန်းကုံး***

ဒီဃရတ္တံ ဒီဃဒိဝါရတ္တံ ဟူလိုလျက် ဒိဝါ ကိုချေ။ ***နတ်ညွှန်း***

သုပဗ္ဓိပန္နံ သု ပုဗ္ဓ၊ ပတိ ပုဗ္ဓ၊ ပဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပတိ ကို ပဋိ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ပ လာ၊ တ ပစ္စည်းကို အန္နံ ပြု၊ ပဒ၌ ပ၏ အ နှင့် ဒ တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) သု ပုဗ္ဓ၊ ပဋိ ပုဗ္ဓ၊ ပဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် ပ လာ၊ တ ပစ္စည်းကို အန္နံ ပြု၊ ပဒ၌ ပ၏ အ နှင့် ဒ တို့ကိုချေ။ ***စာစဉ်***

နိဿာယ နိ ပုဗ္ဓ၊ သိ ဓာတ် + တွာ ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် သ လာ၊ ဏ္ဍ ကို အာ ပြု၊ တွာ ကို ယ ပြု။ ***ရူ***

ဆဠဘိညာ ဆ ပုဒ် + အဘိညာ ပုဒ်။ ဆအဘိညာ ဟူလိုလျက် ဠ လာ။ ***ကစ္စည်း***

http://www.dhammadownload.com

အတ္ထရဏ အာ ပုဗ္ဗ၊ ထရ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ အာ ကို အ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ၊ န ကို ဏ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

ပါဝုရဏ ပ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ (ဝါ) ပါ သဒ္ဒါပပဒ၊ ရုပ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ပါရုပဏ ဟူလိုလျက် နောက် ပ ကို ဝ ပြု၊ ရ နှင့် ဝ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ ***မဟာနိဒ္ဒေသဋ္ဌကထာ+ကခ်ါယောဇနာ***

(တစ်နည်း) ပ ပုဗ္ဗ၊ ပုရ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ပပုရဏ ဟူလိုလျက် ရှေ့ ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ နောက် ပ ကို ဝ ပြု။ ***နတ်ညွန်း***

(တစ်နည်း) ပါ သဒ္ဒါပပဒ၊ ဝရ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ပါဝရဏ ဟူလိုလျက် ဝ၏ အ ကို ဥ ပြု။ ***နတ်ညွန်း***

(ဌ၊ နှာ ၂၃-လာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

ယထာကမ ယထာ ပုဒ် + ကမ ပုဒ်။ ယထာကမ ဟူလိုလျက် သဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ။ ***ရူ***

ကထံ ကိ ပုဒ် + ထံ ပစ္စည်း။ ကိ ကို က ပြု။ ***ကစ္စည်း***

နိကာယ နိ ပုဗ္ဗ၊ စိ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ စိ၏ ဏ္ဍ ကို ဓ ပြု၊ ဓ ကို အယ ပြု၊ အယ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ စ ကို က ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) နိ ပုဗ္ဗ၊ စိ ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း။ စိ ကို ကာ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) နိ ပုဗ္ဗ၊ ကီ ဓာတ် + ဏ္ဍ ပစ္စည်း။ ဤ ကို အာ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***ဏီယောဇနာညွန်း သူစိ***

(တစ်နည်း) နိ ပုဗ္ဗ၊ ကိ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ကိ၏ ဏ္ဍ ကို ဓ ပြု၊ ဓ ကို အယ ပြု၊ အယ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***ဏီယောဇနာညွန်း ဘုန်းကြီးဦးကော***

(တစ်နည်း) နိကာယ သဒ္ဒါသည် သမူဟ+နိဝါသ နှစ်နက်လုံးကို ဟောသည်ဖြစ်၍ နိကာယ နိကာယ–ဟု နှစ်ပုဒ် ဆိုလိုလျက် နိကာယ တစ်ပုဒ်ကို ချေ၍ ပြီး၏။ ***၌–အဖွင့်ရှု၍ ကြံသည့် နတ်ညွန်း***

ဒီဃ ဒိ ဓာတ် + ဃ ပစ္စည်း။ ဒိ၏ ဏ္ဍ ကို ဤ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဒု ဓာတ် + ဃ ပစ္စည်း။ ဒု၏ ဥ ကို ဤ ပြု။ ***တိဝိ***

တိဝင်္ဂါသင်္ဂဟော – တိဝင်္ဂသင်္ဂဟော ဟူလိုလျက် ဂ္ဂ၏ အ ကို ဩ ပြု။ (ဝါ) ဂ္ဂ၏ အ ကိုချေ၊ ဩ လာ။ (ဒုတိယဂါထာ = တိဝင်္ဂေါ ယဿ သင်္ဂဟော၌ တိဝင်္ဂေါသင်္ဂဟော) ***ဋီသစ်***

သမူဟ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဥဟ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။

(တစ်နည်း) သမံ ပုဗ္ဗ၊ ဥဟ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ မံ၏ အံ ကိုချေ၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***နှစ်နည်းလုံး သူစိ***

နိဝါသ နိ ပုဗ္ဗ၊ ဝသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး ဝါသမှီး***

ယထယိဒံ ယထာ + ဣဒံ ဟုပုဒ်ဖြတ်။ ထာ၏ အာ ကို အ ရဿပြု၊ ယ လာ။ ***ကစ္စည်း***

ဣဒံ ပါဏာ ဟူသော ဝိသေသျပုဒ်သို့ လိုက်၍ ဣမေ–ဟု ပုလ္လိင်, ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ ဣဒံ–ဟု နပုလ္လိင်, ဧကဝုစ်သို့ ပြန်သော လိင် ဝိပလ္လာသနည်း, ဝစန ဝိပလ္လာသနည်းတို့ဖြင့် ပြီး၏။ (ယထယိဒံ၌ ဣဒံ) ***ဋီသစ်***

(ဌ၊ နှာ ၂၄-လာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

တိရစ္ဆာန တိရိယ သဒ္ဒါပပဒ၊ အဥ္ဆ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ တိရိယ ကို တိရ ပြု၊ အဥ္ဆ ကို စ္ဆ ပြု၊ စ္ဆ၏ အ ကိုချေ၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကို အာ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) တိရိယ သဒ္ဒူပပဒ၊ အဥ္ဆ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ တိရိယ ကို တိရ ပြု၊ အဥ္ဆ ကို ဆ ပြု၊ ဆ၏ အ ကိုချေ၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကို အာ ပြု။ **သူစိ**

မှတ်ချက်။ တိရဆ ပုဒ်၌ကား = တိရိယ သဒ္ဒူပပဒ၊ အဥ္ဆ (ဝါ) အဥ္ဆ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးရုံသာတည်း။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

(ဌ၊ နှာ ၂၅-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

စတုရာသီတိ – စတု သဒ္ဒါ + ဆယ်ခု ရှစ်လီကို ဟောသည့် ဧကသိသ် ပြုထားသော ဒသ သဒ္ဒါ + ယော ဝိဘတ်။ (စတု+ဒသ+ယော)၊ ဒသ ကို အသ ပြု၊ ရ လာ၊ အသ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ သ၏ အ ကိုချေ၊ ယော ဝိဘတ်ကို ဤတိ ပြု။ **ရူ**

(ဌ၊ နှာ ၂၆-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ပါတုရဟေသုံ – ပါတု + အဟေသုံ ဟုပုဒ်ဖြတ်။ ရ လာ။ **ရူ**

==========

ဗြဟ္မဇာလသုတ်

(ဌ၊ နှာ ၂၇-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ပဋိ ပတိ ဟူလိုလျက် ပတိ ကို ပဋိ ပြု။ ***ဋီသစ်***

မစ္ဆ မရ ဓာတ် + စ ပစ္စည်း။ ရ ချေ၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် စ လာ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) မရ ဓာတ် + တျ ပစ္စည်း။ ရ ချေ၊ တျ ကို စ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် စ လာ။ **သူစိ**

ဧဝံဗျာခေါ ဧဝံဝိယ + ခေါ ဟုပုဒ်ဖြတ်။ ဝိယ ကို ဗျာ ပြု။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ဧဝံဝိယ + ခေါ ဟုပုဒ်ဖြတ်။ ဝိ၏ ဝ ကို ဗ ပြု၊ ဣ ကိုချေ၊ ယ၏ အ ကို အာ ပြု။ ***ဋီသစ်***

(ဌ၊ နှာ ၂၈-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

သမတ္တ သံ ပုဗ္ဗ၊ အသု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ သု၏ ဥ ကိုချေ၊ သ ကို တ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) သမ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) သံ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဒါ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ရှေ့ အာ ကို အ ပြု၊ ဒါ၏ အာ ကိုချေ၊ ဒ ကို တ ပြု။ ***ဘာဋီ***

မှတ်ချက်။ ဤ သမတ္တသည် "အလုံးစုံ" အနက်ကို ဟော၏။ "ပြီးဆုံးခြင်း၊ ပြည့်စုံခြင်း" အနက်ဟော သမတ္တ သဒ္ဒါကား = သံ ပုဗ္ဗ, အာပ ဓာတ် + တ ပစ္စည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သံ ပုဗ္ဗ, အာ ပုဗ္ဗ, ဒါ ဓာတ် + တ ပစ္စည်းဖြင့်လည်းကောင်း ပြီး၏။ ***ဓာန်ဋီ+သူစိ+ပန်းကုံး***

သမာဒိန္နံ သံ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဒါ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ဒါ၏ အာ ကိုချေ၊ တ ကို ဏ္ဏန္နံ ပြု။ ***ဘာဋီ***

ဓိတိ ဓာ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ဓာ၏ အာ ကို ဣ ပြု။ ***ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) ဌာ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ဌာ၏ အာ ကို ဣ ပြု၊ ဌ ကို ဓ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

http://www.dhammadownload.com

ဂါထာ ဂေ ဓာတ် + ထ ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဧကတ အာ ပစ္စည်း။ ဂေထာ ဟူလိုလျက် ဧ ကို အာ ပြု။ ***ထေရအဋ္ဌကထာညွှန်းသော ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) ဂန္ဓ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဧကတ အာ ပစ္စည်း။ ဂန္ဓာ ဟူလိုလျက် ဂ၏ အ ကို အာ ပြု၊ န ကိုချေ၊ ဓ ကို ထ ပြု။ **ဂူ**

(တစ်နည်း) ဂ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဌာ ဓာတ် + ဣ ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဧကတ အာ ပစ္စည်း။ ဂဌာ ဟူလိုလျက် ဂ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဌ ကို ထ ပြု။ ***ဆရာတော် ဦးဗုဓ်ညွှန်းသော ဘုန်းတော်ကြီးဦးဇဃ***

ဂိတ ဂေ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဂေ ကို ဂိ ပြု။ **ဂူ**

ဘောဇနေယျ ဘုဇ ဓာတ် + အနီယ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဓာတွန် အ ကိုချေ၊ ဤ ကို ဧ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ယ လာ။ ***သံယုတ်အဋ္ဌကထာ၊ဦးသစ်***

(တစ်နည်း) ဘောဇန ပုဒ် + ဏေယျ ပစ္စည်း။ နဓ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ဦးသစ်**

အဘောဇနေယျ – န ပုဗ္ဗ၊ ဘုဇ ဓာတ် + အနီယ ပစ္စည်း။ န ကို အ ပြု၊ ဘုဓ၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဓာတွန် အ ကိုချေ၊ နီဓ၏ ဤ ကို ဧ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ယ လာ။ **ဦးသစ်**

သံခိတ္တ သံ ပုဗ္ဗ၊ ခိပ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပ ကို ပရရုပ် တ ပြု။ **လယ်တီ**

(တစ်နည်း) သံ ပုဗ္ဗ၊ ခိပ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပ ချေ၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ **သဒ္ဒဝိဒူ**

မှတ်ချက်။ ဝိကို့တ္ထ ပုဒ်ပြီးပုံသည်လည်း သံခိတ္တပုဒ်နှင့် မထူးပြီ။ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ခိပ ဓာတ် + တ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးရုံသာ။

ဒါယာဒ ဒါယ သဒ္ဒူပပဒ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဒါ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ယ၏ အ နှင့် ဒါ၏ အာတို့ကိုချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

ဒါယ ဒါ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ အာ ကို အာယ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ **ဂူ**

(ဌ၊ နှာ ၂၉-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

ယုဇ္ဇတိ ယုဇ ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း + တေ ဝိဘတ်။ ဓာတွန် ဇ နှင့်တကွ ယ ပစ္စည်းကို ဇ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဇ လာ၊ အတ္တနောပုဒ် တေ ဝိဘတ်ကို ပရဿပုဒ် တိ ဝိဘတ်သို့ ပြန်၍ ပြုခြင်း (ဝိဘတ္တိ ဝိပလ္လာသနည်း, ဝဏ္ဏဝိကာရ နိဂုဏ္ဍိနည်း)တို့ဖြင့် ပြီး၏။ **ဂူ**

ဝိညေယျ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဉ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဉ လာ၊ ဓာတွန် အာ သရကို ဏျ ပစ္စည်းနှင့်တကွ ဧယျ ပြု။ **ဂူ**

(ဌ၊ နှာ ၃၀-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

ကတ ကရ + တ ပစ္စည်း။ ရ ချေ။ **ဂူ**

ပဂ္ဂ ပူရ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဂမု ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ ပူရဂ ဟူလိုလျက် ဦ ကို ဥ ပြု၊ ရ ကို ဂ ပြု။ (ပဂ္ဂလ၌ ပဂ္ဂ) ***ဓာန်ဦ***

ပုဂ္ဂလ ပူတိ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဂိလ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ပူတိဂိလ ဟူလိုလျက် ပူ၏ ဦ ကို ဥ ပြု၊ တိ ကိုချေ၊ ဂိ၏ ဣ ကို အ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဂ လာ။ ***ဓာန်ဦ***

(တစ်နည်း) ပူတိ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဂလ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ပူတိဂလ ဟူလိုလျက် ပူ၏ ဦ ကို ဥ ပြု၊ တိ ကိုချေ၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဂ လာ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ပူဂ သဒ္ဒူပပဒ၊ လာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ပူဂလ ဟူလိုလျက် ပူ၏ ဦ ကို ဥ ပြု၊ ဂ လာ။ **သူစိ**

မှတ်ချက်။ နန်းကျောင်းဆရာတော်က = ပုံ (ဝါ) ပု သဒ္ဒူပပဒ၊ ဂလ ဓာတ် + အ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသေး၏။

http://www.dhammadownload.com

သစ္စိကဋ္ဌ သစ္စိက ပုဒ် + အတ္ထ ပုဒ်။ သစ္စိကတ္ထဟူလိုလျက် တ္ထ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***ဋီသစ် (၀၊) အနက်ရှုကြံ***

ဝိဇ္ဇမာန ဝိဒ ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း + မာန ပစ္စည်း။ ဒ၏ အ ကိုချေ၊ ဓာတွန် ဒ် ကို ယ နှင့်တကွ ဇ ပြု၊ သဒိသ ဒွေဘော် ဇ လာ။ ***ပန်းကုံး***

ဥပါဒါပညတ္တိ – ဥပါဒါယပညတ္တိ ဟူလိုလျက် ယ ချေ။ ***ဋ–ဥပါဒါယ ဝတ္တဗ္ဗတော ဥပါဒါပညတ္တိ ရှု***

ဥပနိဓာပညတ္တိ – ဥပနိဓာယပညတ္တိ ဟူလိုလျက် ယ ချေ။ ***ဋ–ဥပနိဓာယ ဝတ္တဗ္ဗတော ဥပနိဓာပညတ္တိ ရှု***

သမ္မုဋ္ဌ သံ ပုဗ္ဗ၊ မုသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ဓာတွန် သ နှင့်တကွ တ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***ကစ္စည်းနည်း***

(တစ်နည်း) သံ ပုဗ္ဗ၊ မုသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ တ ကို ဋ္ဌ ပြု၊ သ ကို ပရရုပ် ဋ္ဌ ပြု၊ သံယော ဂါဒိ ဋ္ဌ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***လယ်တီ***

ဝိကွေပ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ခိပ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ခိ၏ ဏ္ဍ ကို ဧ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် က လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

ဝိကွိတ္တ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ခိပ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ အသဒိသဒွေဘော် က လာ၊ ပ ချေ၊ တ လာ။ ***သူစိ ခိတ္တမှီး***

သမ္ပတ္တိ သံ ပုဗ္ဗ၊ ပဒ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ဒ ချေ၊ သဒိသဒွေဘော် တ လာ။ ***ရှု***

ပဏိဟိတ ပ ပုဗ္ဗ၊ နိ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နဲ ကို ဏ ပြု၊ ဓ ကို ဟ ပြု၊ အာ ကို ဏ္ဍ ပြု။ ***လယ်တီ***

မှတ်ချက်။ ဓာ ကို ဟိ ပြု၍လည်း ပြီးနိုင်သေး၏။ ***မောက်***

သပ္ပုရိသ သန္တ ပုဒ် + ပုရိသ ပုဒ်။ သန္တပုရိသ ဟူလိုလျက် သန္တ ကို သ ပြု၊ ပ ဒွေဘော်လာ။ ***ရှု၊ဧကွရကောသ***

(၄၊ နှာ ၃၁-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

အဒဟန္တ နဲ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + အန္တ ပစ္စည်း။ နဲ ကို အ ပြု၊ ဓာ၏ ဒွေဘော် ဓာ လာ၊ ရှေ့ ဓာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ရှေ့ ဓ ကို ဒ ပြု၊ နောက် ဓာ၏ အာ ကိုချေ၊ နောက် ဓ် ကို ဟ် ပြု။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) နဲ ပုဗ္ဗ၊ ဒဓ ဓာတ် + အန္တ ပစ္စည်း။ နဲ ကို အ ပြု၊ ဓာတွန် အ ကိုချေ၊ နောက် ဓ် ကို ဟ် ပြု။ ***ပန်းကုံး***

သက္ကစ္စ သံ ပုဗ္ဗ၊ ကရ ဓာတ် + တွာ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို က ပြု၊ တွာ ကို ရစ္စ ပြု၊ ရ နှစ်လုံးချေ။ ***ပန်းကုံး***

မှတ်ချက်။ အဆုံး၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာသော် သက္ကစ္စံ ဖြစ်၏။

(၄၊ နှာ ၃၂-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

သမယ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဏ္ဍ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ဏ္ဍ ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အယ ပြု၊ ဏ် အနုဗန် ကိုချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) သံ ပုဗ္ဗ၊ အယ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ သံအယ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု။ ***ပန်းကုံး***

သမ္ပရာယ သံ ပုဗ္ဗ၊ ပရာ ပုဗ္ဗ၊ ဏ္ဍ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ဏ္ဍ ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အယ ပြု၊ အယ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဋီသစ်မှီးသည့် အောင်ပန်း***

(တစ်နည်း) သံ ပုဗ္ဗ၊ ပရ ပုဗ္ဗ၊ ဏ္ဍ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ရ၏ အ ကိုချေ၊ ဏ္ဍ ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အာယ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ+ဦးထွန်းဦး***

(တစ်နည်း) သံ ပုဗ္ဗ၊ ပရေ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ဧ ကို အာယ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***ဋီသစ်မှီးသည့် မစိုးရိမ်, အလယ်တိုက်ကြီး, ဘုန်းတော်ကြီးဦးဇယ***

မှတ်ချက်။ ပန်းကုံး၌ကား = သံ ပုဗ္ဗ၊ ပရာ ပုဗ္ဗ၊ ဏ္ဍ (၀၊) ဧ ဓာတ် + အ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

အတ္ထာဘိသမယာ – တဒတ္ထာဘိသမယာ ဟူလိုလျက် တ နှင့် ဒ ဗျည်းတို့ကိုချေ။ ***ပါရာဓိကဏ်ဂဏ္ဌိသစ်***

ဓီရ မာ မာတ် + ရ (ဝါ) ရက် ပစ္စည်း။ မာရ ဟူလိုလျက် အလယ်၌ ဤ လာ၊ မာ၏ အာ ကိုချေ။ ***သူစိ၊မောဂ်***

(တစ်နည်း) ဌာ မာတ် + ဤရ ပစ္စည်း။ ဌီရ ဟူလိုလျက် ဌ ကို ဓ ပြု။ ***ဋီသစ်မှီး ဘုန်းတော်ကြီးဦးဇဃ***

(ဌ၊ ဏ ၃၃-ဃာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

ပီဋနဒ္ဓ ပီဋန ပုဒ် + အတ္ထ ပုဒ်။ ပီဋနတ္ထ ဟူလိုလျက် တ္ထ ကို ဒ္ဓ ပြု။ ***ဋီသစ် (ဝါ) အနက်ရှုကြွဲ***

မှတ်ချက်။ သခ်ံတဒ္ဓ, သန္တာပဒ္ဓ, ဝိပရိဏာမဒ္ဓ, အဘိသမယဒ္ဓ ပုဒ်တို့၌လည်း နည်းတူမှတ်။

သံဝဒ္ဓရ သံပုဗ္ဗ၊ ဝသ မာတ် + ဆရ ပစ္စည်း။ မာတွန် သ ကို စ ပြု။ ***သူစိ***

ဥတု ဣ မာတ် + တု ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဥ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) အရ မာတ် + တု ပစ္စည်း။ အရ ကို ဥ ပြု။ ***မောဂ်***

မှတ်ချက်။ ဤ ဥတုသည် ဟေမန္တ စသော ဥတု ဖြစ်၏။ "ရာသီသွေး"ဟော ဥတုကား = အရ မာတ် + တု ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။

မာသ မသိ မာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ မ၏ အ ကို အာ ပြု၊ မာတွန် ဣ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) မာ သဒ္ဒူပဝဒ၊ သော မာတ် + အ ပစ္စည်း။ သြ ချေ။ ***နီတိ***

ပက္ခ ပတ မာတ် + ခ ပစ္စည်း။ တ ကို က ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ပစ မာတ် + တ ပစ္စည်း။ တ ကို က္ခ ပြု၊ စ ချေ။ ***ကစ္စည်း သုသပစသကတောသုတ်မှီး***

နိဒ္ဒေသ နိ ပုဗ္ဗ၊ ဒိသ မာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဒိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဒ လာ၊ မာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

ကရဏ ကရ မာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ၊ န ကို ဏ ပြု။ ***ကစ္စည်း***

ဥပယောဂ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ယုဇ မာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ယု၏ ဥ ကို သြ ပြု၊ ဇ ကို ဂ ပြု၊ မာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ရူ ယောဂမှီး***

(ဌ၊ ဏ ၃၄-ဃာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

ဘာဝ ဘူ မာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဦ ကို သြ ပြု၊ သြ ကို အဝ ပြု၊ အဝ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***ကစ္စည်း***

လက္ခဏ လက္ခ မာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ၊ န ကို ဏ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

ဒုဗ္ဗိညေယျ ဒု ပုဗ္ဗ၊ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဉာ မာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဝ လာ၊ ဂ္ဂ ကို ဗ္ဗ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဉ လာ၊ ဏျ ပစ္စည်းကို မာတွန် အာ သရနှင့်တကွ ဧယျ ပြု။ ***ရူ ဥေယျ်မှီး***

ဝိဟာသိ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဟရ မာတ် + ဤ ဝိဘတ်။ ဟရ မာတ်ကို ဟာ ပြု၊ ဤ ကို ဣ ပြု၊ သ လာ။ ***မန်းမိုးကောင်း***

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဟရ မာတ် + ဤ ဝိဘတ်။ ဟ၏ အ ကိုချေ၊ ရ ကို အာ ပြု၊ ဤ ကို သိ ပြု။ ***မောဂ်၊လယ်တီ***

အစ္ဆန္တ အစ္ဆ ပုဒ် + အတိ ပုဒ်။ အစ္ဆအတိ ဟူလိုလျက် အစ္ဆ နှင့် အတိ ကို ရှေ့နောက်ပြန်၊ တိ ကို စ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် စ လာ။ ***ရူ***

ဧကံ သမယံ ဧကသ္မိံ သမယေ–ဟု သတ္တမီ, ဧကဝုစ် သ္မိံ ဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ ဧကံ သမယံ–ဟု ဒုတိယာ, ဧကဝုစ် အံ ဝိဘတ်သို့ ပြန်သော ဝိဘတ္တိ ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***ဌ+ဋီသစ်***

သတိ။ တေန သမယေန ပုဒ်၌လည်း = ဝိဘတ္တိ ဝိပလ္လာသနည်း ရသေးသည်ကို သတိပြုတော်မူ။

http://www.dhammadownload.com

ဘဂဝါ ဘဝေသုဝန္တဂမနော ဟူလိုလျက် ဘဝေသု၌ ဝေသု ကိုချေ၊ ဝန္တ၌ နွှ ကိုချေ၊ ဂမနော၌ မနော ကိုချေ၊ (ဘဝဂ–ဖြစ်)၊ ဝ နှင့် ဂ ကို ရှေ့နောက်ပြန်၊ ဝ၏ အ ကို အာ ပြု။

(ဝန္တဂမနော ဘဝေသု ရှု၍ သမာသ်နိရုတ္တိ)

(တစ်နည်း) ဘာဂျ ပုဒ် + ဝန္တု ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ဘာဂျဝါ ဟူလိုလျက် ဘာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ဂျ၏ ယ် ကိုချေ။ (ဘာဂျဝါ ရှု၍ တဒ္ဓိတ်နိရုတ္တိ)

(တစ်နည်း) ဘဂ ပုဒ် + ဝန္တု ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ဝ၏ အ ကိုချေ၊ နွှ ကို သိ ဝိဘတ်နှင့်တကွ အာ ပြု။

(ယုတ္တော ဘဂေဟိ ရှု၍ တဒ္ဓိတ်နိရုတ္တိ)

(တစ်နည်း) ဘန္ဓ ဓာတ် + တဝန္တု ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ဘဂ္ဂဝါ ဟူလိုလျက် ဂ် တစ်လုံးကိုချေ။

(ဘဂ္ဂဝါ ရှု၍ ကိတ်နိရုတ္တိ)

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဘဇ ဓာတ် + တဝန္တု ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ဝိဘတ္တဝါ ဟူလိုလျက် ဝိ ကိုချေ၊ တ် တစ်လုံးကိုချေ၊ တ တစ်လုံးကို ဂ ပြု။ (ဝိဘတ္တဝါ ရှု၍ ကိတ်နိရုတ္တိ)

(တစ်နည်း) ဘတ္တဝါ ဟူလိုလျက် တ် တစ်လုံးကိုချေ၊ တ တစ်လုံးကို ဂ ပြု။ (ဘတ္တဝါ ရှု၍ ကိတ်နိရုတ္တိ)

အားလုံး ဋီသစ်

ဂရု ဂိရ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ ဂိရု ဟူလိုလျက် ဂိ၏ ဣ ကို အ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဂရ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် ရ၏ အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဂရ ဓာတ် + ရု ပစ္စည်း။ ဓာတွန် ရ၏ အ နှင့် ရ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဂမု ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ ဥ ချေ၊ မ ကို ရ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဂရုကာရ ဟူလိုလျက် ကာရ သဒ္ဒါကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

ဝိသိဋ္ဌ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ သိသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တ ကို ဋ္ဌ ပြု၊ ဓာတွန် သ ကို ပရရုပ် ဋ္ဌ ပြု၊ သံယောဂါဒိ ဋ္ဌ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***လယ်တီ***

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ သိသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် သ ကို တ နှင့်တကွ ဋ္ဌ ပြု။ ***ကစ္စည်းနည်း***

(၄၊ နှာ ၃၅–လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဝိသုဒ္ဓိ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ သုဓ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ တ ကို ဓ ပြု၊ ဓာတွန် ဓ ကို ဒ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

နာဋန္ဒ နာလံဒ ဟူလိုလျက် လ ကို ဋ္ဌ ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို နဲ ပြု။ ***တိပိ***

(တစ်နည်း) ဏာလံဒ ဟူလိုလျက် ဏ ကို နဲ ပြု၊ လ ကို ဋ္ဌ ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို နဲ ပြု။ ***တိပိ***

(တစ်နည်း) နာလန္ဒ ဟူလိုလျက် လ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***စာစဉ်***

အန္တရ အန္တရာ ဟူလိုလျက် အာ ကို အ ပြု။ (ယဿန္တရတောဌ် အန္တရ) ***ဋီသစ်***

တပေါဒ တပ ပုဒ် + ဥဒက ပုဒ်။ ပ၏ အ ကိုချေ၊ ဥဒက ကို ဥဒ ပြု၊ ဥ ကို ဩ ပြု။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) တပ ပုဒ် + ဥဒက ပုဒ်။ ပ၏ အ ကိုချေ၊ ဥ ကို ဩ ပြု၊ က ချေ။ ***နီတိ***

နိရယ နိ ပုဒ် + အယ ပုဒ်။ နိအယ ဟူလိုလျက် ရ လာ။ ***ရူ***

အယ ဣ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အယ ပြု။ (နိရယ၌ အယ) ***နီတိ+ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) ဣ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အယ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***ဦးဇယ***

ဤဒိသ ဣမ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဒိသ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ ဣမ၏ မ ကိုချေ၊ ဣ ကို ဤ ပြု၊ ဓာတွန် သ ကို သ ထပ်ပြု၊ ကွိ ချေ။ ***ရူ***

http://www.dhammadownload.com

အကွရစိန္တက အကွရ သဒ္ဒူပပဒ၊ စိန္တ ဓာတ် + ဏွု ပစ္စည်း။ ဏွု ကို အက ပြု၊ အက၏အစ အ ကိုချေ။
သူစိ စိန္တာမှီး

(၄၊ နှာ ၃၆-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဟောတိ အဟောသိ-ဟု အတိတ်ကာလဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ ဟောတိ-ဟု ပစ္စုပ္ပန်ကာလသို့ ပြန်သော ကာလ ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။ (အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော ဟောတိ၌ ဟောတိ)
အဟောသီ"တိ၊ အတီတကာလတ္ထော ဟေတ္ထ ဟောတိသဒ္ဒေါ ဟူသော ၄-အဖွင့်၇

အဒ္ဓါန အဒ္ဓါ ပုဒ် + အယန ပုဒ်။ အဒ္ဓါယန ဟူလိုလျက် ယ ချေ။ ***သူစိ***

သဒ်ါတ သံ ပုဗ္ဗ၊ ခါ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ၈ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ၈ လာ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

ပဋိပန္ဒ ပတိ ပုဗ္ဗ၊ ပဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပတိ ကို ပဋိ ပြု၊ ပဒ၌ ပ၏ အ နှင့် ဒ တို့ကိုချေ၊ တ ကို အန္ဒ ပြု။ ***ပန်းကုံး***

ယောဇန ယုဇ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဓာတ်၏အစ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

ဘိက္ခု ဘယ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဣက္ခ ဓာတ် + ရူ ပစ္စည်း။ ဘ၏ အ နှင့် ယ တို့ကိုချေ၊ ဓာတွန် အ နှင့် ရ် အနုဗန် တို့ကိုချေ၊ ဦ ကို ဥ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဘိက္ခ ဓာတ် + ရူ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ နှင့် ရ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ ဦ ကို ဥ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဘက္ခ ဓာတ် + ရူ ပစ္စည်း။ ဘ၏ အ ကို ဣ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ရ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ ဦ ကို ဥ ပြု။
ဓာတုပစ္စယ

(တစ်နည်း) ဘိဒ ဓာတ် + ရူ ပစ္စည်း။ ဒ ကို ခ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် က လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် ရ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ ဦ ကို ဥ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဘိဒိ ဓာတ် + ရူ ပစ္စည်း။ ဘိန္ဒူ ဟူလိုလျက် နှ ကို က္ခ ပြု၊ ဦ ကို ဥ ပြု။ ***နီတိ***

(တစ်နည်း) ဆိန္ဒဘိန္ဒပဋ္ဌဓရ ဟူလိုလျက် ဆိန္ဒပဋ္ဌဓရ တို့ကိုချေ၊ ဘိန္ဒ ကို ဘိက္ခု ပြု။ ***သူစိ***

သံဃ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဟန ဓာတ် + ရ ပစ္စည်း။ ဟန ကို ဃ ပြု၊ ရ် အနုဗန်နှင့်တကွ ဃ၏ အ ကိုချေ။ ***ကစ္စည်း***

ဂုဏ ဂဏ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဂဏ ဟူလိုလျက် ဂ၏ အ ကို ဥ ပြု။ ***သူစိ***

အပ္ပ အလ ဓာတ် + ပ ပစ္စည်း။ လ ကို ပ ပြု။ (အပ္ပိစ္ဆတ၌ အပ္ပ) ***သူစိ***

သာမည သမာန ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ သမာနျ ဟူလိုလျက် သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ မာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ နျ ကို ဥ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ဥ လာ။ ***သူစိ***

မှတ်ချက်။ ဤ သာမညသဒ္ဒါသည် "တူမျှသည်၏ အဖြစ်" အနက်ကို ဟော၏။ "ရဟန်း၏ အဖြစ်" အနက်ဟော သာမညဖလသုတ်၌ လာသော သာမညသဒ္ဒါကား = သမဏ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ သမဏျ ဟူလိုလျက် သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဏျ ကို ဥ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ဥ လာ၍ ပြီး၏။ ***ရူ***

သဃ်ာတ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဟန ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဟန ကို ဃာတ ပြု၊ သ အထက်၌ရှိသော နိဂ္ဂဟိတ်ကို ၈ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ၈ လာ၊ တ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

ပရိဗ္ဗာဇက ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ဝဇ ဓာတ် + ဏွု ပစ္စည်း။ သဒိသဒွေဘော် ဝ လာ၊ ဝွ ကို ဗ္ဗ ပြု၊ ဗ္ဗ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဏွု ကို အက ပြု၊ အက၏အစ အ ကိုချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

ပိကာရ ပိ ပုဗ္ဗ၊ ကရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ က၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။
လယ်တီ ကာရောမှီး

http://www.dhammadownload.com

သမ္ပိဏ္ဍန သံ ပုဗ္ဗ၊ ပိဉိ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ မ္ပိ၏ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ ယင်း နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု၊ ဏ္ဍိ၏ ဏ္ဍ ကိုချေ၊ ယု ကို အန ပြု။ ***ပန်းကုံး***

ဆန္ဒ ဆဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တ ကို အန္ဒ ပြု၊ ဆ၏ အ နှင့် ဒ တို့ကိုချေ။ ***ရူ***

(တစ်နည်း) ဆဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် ဒ နှင့်တကွ တ ကို အန္ဒ ပြု၊ ဆ၏ အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

အန္တ အမ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ မ ချေ၊ တ ကို နွ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) အမ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ မ ကို နဲ ပြု။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) အမ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် မ ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို နဲ ပြု။ ***နတ်ညွှန်း***

ဗြဟ္မဒတ္တ ဗြဟ္မ ပုဒ် + ဒိန္ဒ ပုဒ်။ ဗြဟ္မဒိန္ဒ ဟူလိုလျက် သမာသ်အရာ၌ ဒိန္ဒ ကို ဒတ္တ ပြု။ ***နီတိ***

မှတ်ချက်။ ဒေဝဒတ္တ, ယညဒတ္တ ပုဒ်တို့၌လည်း နည်းတူမှတ်။

သမီပ သံ ပုဒ် + အာပ ပုဒ်။ သံအာပ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ အာ ကို ဤ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

သမီပစာရ သမီပ သဒ္ဒူပပဒ၊ စရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ စ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ကစ္စည်း စာရောမှီး***

သိဿ သု ဓာတ် + သ ပစ္စည်း။ သု၏ ဥ ကို ဏ္ဍ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် သ လာ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) သု ဓာတ် + ဏ္ဍဿ ပစ္စည်း။ သု၏ ဥ ကိုချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) သာ သဒ္ဒူပပဒ၊ သာသ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် သ နှင့် ကွိ တို့ကိုချေ၊ ရှေ့ သာ၏ အာ ကို ဏ္ဍ ပြု၊ နောက် သာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် သ လာ။ ***သူစိ***

တရုဏ တရ ဓာတ် + ကုန ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ နဲ ကို ဏ ပြု။ ***မောဂ်***

ဟီနကာယူပဂ – ဟီနကာယ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ဂမု ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ ယ၏ အ ကိုချေ၊ ဥပ၏ ဥ ကို ဦ ပြု၊ မု နှင့် ကွိ တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး ဥပဂမှီး***

နရ နီ ဓာတ် + အရ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် ဤ သရကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

(၄၊ နှာ ၃၇-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ပရိယာယ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ အယ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ အယ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ယ လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ပရိ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဏ္ဍ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ အာ ကိုချေ၊ ဏ္ဍ ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အယ ပြု၊ အယ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ယ လာ၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီညွှန်း ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ဧ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဧ ကို အယ ပြု၊ အယ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ယ လာ၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***လယ်တီညွှန်း ပန်းကုံး***

ရာဇည ပါယာသိရာဇည ဟူလိုလျက် ပါယာသိ ပုဒ်ကိုချေ။ ***စာစဉ်***

(တစ်နည်း) ရာဇ ပုဒ် + ဥ ပစ္စည်း။ သဒိသဒွေဘော် ဥ လာ။ ***သူစိ၊လယ်တီ***

ကာရဏေန ကာရဏပတိရူပကေန ဟူလိုလျက် ပတိရူပက ပုဒ်ကိုချေ၊ ဏ၏ အ ကိုချေ။

(အနေကဝိဓေန ကာရဏေန၌ ကာရဏေန) ***ဋီသစ်***

ကာရဏ ကရ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ က၏ အ ကို အာ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ၊ နဲ ကို ဏ ပြု။ ***သူစိ***

http://www.dhammadownload.com

နိယျာနိက နိ ပုဗ္ဗ၊ ယာ ဓာတ် + အနီယ ပစ္စည်း။ နိယာနီယ ဟူလိုလျက် ရှေ့ ယ၏ သဒိသဒွေဘော် ယ လာ၊ ဤ ကို ဣ ပြု၊ နောက် ယ ကို က ပြု။ ***ဋီသစ်***

နိယျာန နိ ပုဗ္ဗ၊ ယာ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ နိယာန ဟူလိုလျက် သဒိသဒွေဘော် ယ လာ။ ***ဋီသစ်+သူစိ***

(၄၊ နှာ ၃၈-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဟလာဟလ ဟနဟန ဟူလိုလျက် န နှစ်လုံးကို လ နှစ်လုံး အသီးသီးပြု၊ (ဟလ ဟလ-ဖြစ်)၊ အလယ် လ၏ အ ကို အာ ဒီဃပြု။ ***ဋီသစ်***

(၄၊ နှာ ၃၉-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဥပသဉိတ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဥ ပြု၊ ဓ ကို ဟ ပြု၊ အာ ကို ဣ ပြု။ (ဂုဏူပသဉိတံ၌ ဥပသဉိတ) **ရူ**

(တစ်နည်း) ဥပ ပုဗ္ဗ၊ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဥ ပြု၊ ဓာ ကို ဟိ ပြု။ ***မောဂ်+ပန်းကုံး***

အာစရိယ အာ ပုဗ္ဗ၊ စရ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ ကိုချေ၊ ဣ လာ၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) အာ ပုဗ္ဗ၊ စရ ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ ကိုချေ၊ ဣ လာ။ ***သူစိ***

အညမညဿ အည လိင် + သ ဝိဘတ်။ သဒိသဒွေဘော် သ လာ၊ (အညဿ ဖြစ်၏)၊ အညဿ အညဿ-ဟု ဒွိရုပ်ပြု၊ ရှေ့ ဿ ကိုချေ၊ မ လာ။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) အည လိင် + သ ဝိဘတ်။ သဒိသဒွေဘော် သ လာ၊ (အညဿ ဖြစ်၏)၊ အညဿ အညဿ-ဟု ဒွိရုပ်ပြု၊ ရှေ့ ဿ ကိုချေ၊ ရှေ့ ည အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု။ ***ဘာဋီ***

အညောအညဿ - အည လိင် + သ ဝိဘတ်။ သ လာ၊ (အညဿ ဖြစ်၏)၊ အညဿ အညဿ-ဟု ဒွိရုပ်ပြု၊ ရှေ့ ည၏ အ ကို ဩ ပြု၊ ရှေ့ ဿ ကိုချေ။ ***မောဂ်***

မှတ်ချက်။ အညောညဿ ပုဒ်ကား = နောက် အညဿ၏အစ အ ကိုချေ၍ ပြီးရမည်။

ဥဇု အဇ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ အဇု ဟူလိုလျက် အ ကို ဥ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) အရ ဓာတ် + ဇု ပစ္စည်း။ အရ ကို ဥ ပြု။ ***မောဂ်၊သူစိ***

ပစ္စနီက ပဋိ ပုဒ် + အနီတ ပုဒ်။ ပဋိအနီတ ဟူလိုလျက် ဋိ ကို စ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် စ လာ၊ ပစ္စနီတ ဟူလိုလျက် တ ကို က ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ပတိ ပုဒ် + အနီတ ပုဒ်။ ပတိအနီတ ဟူလိုလျက် တိ ကို စ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် စ လာ၊ ပစ္စနီတ ဟူလိုလျက် တ ကို က ပြု။ ***နတ်ညွှန်း***

အနီတ န ပုဒ် + ဤတိ ပုဒ်။ နဤတိ ဟူလိုလျက် န ကို အန် ပြု၊ တိ၏ ဣ ကို အ ပြု။ (ပစ္စနီက၌ အနီတ) ***လယ်တီ အနီတိမှီး***

အာဏိ အဏ ဓာတ် + ဏိ ပစ္စည်း။ အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) အန ဓာတ် + ဏိ ပစ္စည်း။ အစ အ ကို အာ ပြု၊ န ကို ဏ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

(၄၊ နှာ ၄၀-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

အနုဗန္ဓ အနု ပုဗ္ဗ၊ ဗဓ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ အနုဗဓ ဟူလိုလျက် ဗ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို န ပြု။ ***သူစိ***

http://www.dhammadownload.com

သီသ သီ ဓာတ် + သ ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဤ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) သီ ဓာတ် + သက် ပစ္စည်း။ က် အနုဗန်ကိုချေ။ **မောဂ်**

ဇင်္မ ဂမု ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဂ ဂ-ဟု ဒွေဘော်ပြု၊ ရှေ့ ဂ ကို ဇ ပြု၊ ဇ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို င ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် င လာ (ဝါ) သဒိသဒွေဘော် င ပြု၊ ဓာတွန် ဥ ကိုချေ။ **သူစိ**

ဝိပ္ပုရိတ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဖရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ အသဒိသဒွေဘော် ပ လာ၊ ပ္ပ၏ အ ကို ဥ ပြု၊ ရ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ လာ။ **ဘာဋ္ဌိ**

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဖုရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ အသဒိသဒွေဘော် ပ လာ၊ ရ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ လာ။ **ပန်းကုံး**

(ဌ၊ နှာ ၄၁-လာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

သဗ္ဗပါလိဖုလ္လ – သဗ္ဗ သဒ္ဒူပပဒ၊ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ဖုလ္လ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ သဗ္ဗပရိဖုလ္လ ဟူလိုလျက် ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ရ ကို လ ပြု။ **ဋီသစ်**

လီဋ္ဌာ လလ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဓောတက အာ ပစ္စည်း။ လလာ ဟူလိုလျက် ရှေ့ လ၏ အ ကို ဤ ပြု၊ နောက် လ ကို ဋ ပြု။ **သူစိ လီလာမိုး**

(ဌ၊ နှာ ၄၂-လာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

ကုဏ္ဍိကာ ကုဍိ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + သကတ္ထ က ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဓောတက အာ ပစ္စည်း။ ကုဍိကာ ဟူလိုလျက် ကု အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု။ **သူစိ+ပန်းကုံး**

(တစ်နည်း) က သဒ္ဒူပပဒ၊ ဥဒိ ဓာတ် + ဏ္ဍု ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဓောတက အာ ပစ္စည်း။ က၏ အ ကိုချေ၊ ဒ ကို ဍ ပြု၊ ကုဍိကာ ဟူလိုလျက် ကု အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု။ **စာစဉ်**

(တစ်နည်း) က သဒ္ဒူပပဒ၊ ဥဒိ ဓာတ် + ဏ္ဍု ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဓောတက အာ ပစ္စည်း။ က၏ အ ကိုချေ၊ ကုဒိကာ ဟူလိုလျက် ကု အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို န ပြု၊ န္ဒ ကို ဏ္ဍ ပြု။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ကုန္ဒီကာ ဟူလိုလျက် န္ဒ ကို ဏ္ဍ ပြု၊ ဤ ကို ဣ ပြု။ **တိဝိ**

လာဘ လဘ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ လ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ရူ**

သက္ကာရ သံ ပုဗ္ဗ၊ ကရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို က ပြု၊ ဣ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **လယ်တီ၊ဘာဋ္ဌိ**

ဟာနိ ဟာ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ တိ ကို နိ ပြု။ **မောဂ်+ရူ**

သူရိယ သရ ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း။ သရ ကို သူရိ ပြု။

(တစ်နည်း) သုရ ပုဒ် + ဣယ ပစ္စည်း။ သုရိယ ဟူလိုလျက် သု၏ ဥ ကို ဦ ပြု။

(တစ်နည်း) သု ဓာတ် + ဣယ ပစ္စည်း။ သု၏ ဥ ကို ဦ ပြု၊ ရ လာ။

(တစ်နည်း) သု ဓာတ် + ဣသ ပစ္စည်း။ သု၏ ဥ ကို ဦ ပြု၊ ရ လာ၊ သ ကို ယ ပြု။ **အားလုံး သူစိ**

ခဇ္ဇောပနက ခ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဇုတ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း + သကတ္ထ က ပစ္စည်း။ ဇု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ဇ လာ၊ တ ကို ပ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ခ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဇုတ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း + သကတ္ထ က ပစ္စည်း။ ဇု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ တ ကို ပုဗ္ဗရုပ် ဇ ပြု၊ ပ လာ၊ ယု ကို အန ပြု။ **ဋီသစ်မိုး စာစဉ်**

သိရီ သိ ဓာတ် + ရ ပစ္စည်း + နဒါဒိ ဤ ပစ္စည်း။ ရ၏ အ ကိုချေ။ **သူစိ**

http://www.dhammadownload.com

တိဿ တုသ ဓာတ် + သ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဣ ပြု၊ ဓာတွန် အ ကိုချေ။ ***သူစိ ဥပတိဿမှီး***

ကောလိတ ကုလ ဓာတ် + ဣတ ပစ္စည်း။ ကုလိတ ဟူလိုလျက် ဥ ကို ဩ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ကုလ ပုဒ် + ဏိက ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ကောလိက ဟူလိုလျက် နောက် က ကို တ ပြု။ ***သူစိ***

ဥသူယ ဥသူယ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

ဥဂ္ဂါရ ဥ ပုဗ္ဗ၊ ဂိရ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဥဂိရ ဟူလိုလျက် ဂိ၏ ဣ ကို အာ ပြု၊ ဂ လာ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဥ ပုဗ္ဗ၊ ဂု ဓာတ် + အရ ပစ္စည်း။ ဂု၏ ဥ ကိုချေ၊ အရ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ဂ လာ။ (ဥသူယ ဝိသုဂ္ဂါရံ၌ ဥဂ္ဂါရ) ***သူစိ+ဓာတုပစ္စယ***

အမ္မလဋ္ဌိကာ လဋ္ဌိကာ ပုဒ် + အမ္မ ပုဒ်။ လဋ္ဌိကာအမ္မ ဟူလိုလျက် လဋ္ဌိကာ နှင့် အမ္မ ကို ရှေ့နောက်ပြန်၍ ပြီးသည်။ ***ဌ–အဖွင့်ရှု***

လဋ္ဌိကာ ယဇ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း + က ပစ္စည်း + အာ ပစ္စည်း။ ယဇတိကာ ဟူလိုလျက် ယ ကို လ ပြု၊ ဓာတွန် ဇ ကို တ နှင့်တကွ ဌ ပြု။ ***ထောမနိဓိ***

ဥယျာန ဥ ပုဗ္ဗ၊ ယာ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဥယာန ဟူလိုလျက် သဒိသဒွေဘော် ယ လာ။ ***သူစိ***

ဘဝ ဘူ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဦ ကို ဩ ပြု၊ ဩ ကို အဝ ပြု။ ***ရှု***

မှတ်ချက်။ ပန်းကုံး၌ = ဘူ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။

မဥ္ဇုသာ မန ဓာတ် + သ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ဓာတ်နှင့် ပစ္စည်းတို့၏ အလယ်၌ ဇု လာ၊ နကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဥ ပြု၊ သ၏ အ ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) မန ဓာတ် + သက် ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ဓာတ်နှင့် ပစ္စည်းတို့၏ အလယ်၌ ဇု လာ၊ နကို ဥ ပြု၊ သ၏ အ နှင့် က် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***မောဂ်+စာစဉ်***

ခုဒ္ဒက ခုဒ ဓာတ် + ဏ္ဍု ပစ္စည်း။ ဒ ဒွေဘော်လာ၊ ဏ္ဍု ကို အက ပြု၊ အက၏အစ အ ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) ခုဒ္ဒ သဒ္ဒူပပဒ၊ ကရ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ ရ နှင့် ကွိ တို့ကိုချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) ကုဒ္ဒက ဟူလိုလျက် က ကို ခ ပြု။ ***နတ်ညွှန်း***

(တစ်နည်း) ခုဒ ဓာတ် + ဒ ပစ္စည်း + သွတ္ထ က ပစ္စည်း။ ဓာတွန် ဒ၏ အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

ဝါဋ္ဌ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ လာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဣ ကိုချေ၊ လာ၏ အာ ကိုချေ၊ လ ကို ဋ္ဌ ပြု။

(တစ်နည်း) ဝလ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ ကို အာ ပြု၊ လ ကို ဋ္ဌ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။

မှတ်ချက်။ ဖော်ပြခဲ့သော ပုဒ်ပြီးနည်း နှစ်နည်းလုံးသည် သူစိ၌ လာ၏။ ပဌမနည်းလာ ဝါဋ္ဌသဒ္ဒါသည် "သားရဲ" အနက်ကိုသာ ဟော၏။ ဒုတိယနည်းလာ ဝါဋ္ဌသဒ္ဒါကား "မြွေနှင့် သားရဲ" နှစ်နက်တို့ကို ဟော၏။

(၄၊ နှာ ၄၃–လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ပဿ ဒိသ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဒိသ ကို ပဿ ပြု၊ ဿ၏ အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

သန္နိသိန္နေ သံ ပုဗ္ဗ၊ နိ ပုဗ္ဗ၊ သဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို နပြု၊ သ၏ အ ကိုချေ၊ တ ပစ္စည်းကို ဣန္နေ ပြု၊ ဒ ကိုချေ။ ***ကစ္စည်း နိသိန္နမှီး***

ဝိဘူတိ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဘူသ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် သ ကိုချေ။ ***စာစဉ်***

မှတ်ချက်။ သဒ္ဒနီတိ၌ကား = ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဘူ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်းဟု ဆို၏။ ဤအလို နိရုတ္တိနည်း မရ။

http://www.dhammadownload.com

ခေဋ္ဌ ခလ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ခ၏ အ ကို ဧ ပြု၊ လ ကို ဋ္ဌ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။
(တစ်နည်း) ခ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဣလ ဓာတ် + ဏ (၀ါ) အ ပစ္စည်း။ ခိလ ဟူလိုလျက် ခိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ လ ကို ဋ္ဌ ပြု။
(တစ်နည်း) ခီ ဓာတ် + ဋ္ဌ ပစ္စည်း။ ခီ၏ ဤ ကို ဧ ပြု။ ***သုံးနည်းလုံး သူစိ***
ရတန ရတ သဒ္ဒူပပဒ၊ နီ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ရတနယ ဟူလိုလျက် ယ ချေ။ ***ဋ္ဌီသစ်***
(တစ်နည်း) ရတိ သဒ္ဒူပပဒ၊ နီ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ တိ၏ ဣ ကို အ ပြု၊ နီ၏ ဤ ကိုချေ။ ***ဋ္ဌီသစ်***
(တစ်နည်း) ရတ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဇန ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ရတဇန ဟူလိုလျက် ဇ ချေ။ ***ဋ္ဌီသစ်***
(တစ်နည်း) ရတိ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဇန ဓာတ် + အ (၀ါ) ဏ ပစ္စည်း။ ရတိဇန ဟူလိုလျက် တိ၏ ဣ ကို အ ပြု၊ ဇ ချေ။ ***ဋ္ဌီသစ်***
(တစ်နည်း) ရတိ သဒ္ဒူပပဒ၊ တနု ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဏ် ချေ၊ ရတိတန ဟူလိုလျက် တိ ကိုချေ။ ***သူစိ***
(တစ်နည်း) ရမု (၀ါ) ရမ ဓာတ် + တန (၀ါ) တနက် ပစ္စည်း။ ရမတန ဟူလိုလျက် မ ချေ။ ***သူစိ၊မောဂ်***
သမ္မဟုလ သံ ပုဗ္ဗ၊ ပ ပုဗ္ဗ၊ ဟု ဓာတ် + လ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ပ ကို ဗ ပြု။ ***သူစိ***
(တစ်နည်း) သံ ပုဗ္ဗ၊ ပဟ ဓာတ် + လ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ပ ကို ဗ ပြု၊ ဟ၏ အ ကို ဥ ပြု။ ***ဓာတွတ္ထသင်္ဂဟ***
မှတ်ချက်။ အဌကထာ၌ သမ္မဟုလ၊ ဋ္ဌီကာသစ်၌ သမ္ပဟုလ–ဟု ရှိ၏။ သမ္ပဟုလ ပုဒ်ပြီးပုံကို မေးသော် = ဖော်ပြခဲ့သော နည်းများ၌ ပ ကို ဗ မပြုရုံသာတည်း။
မဏ္ဍလ မဥိ ဓာတ် + အလ ပစ္စည်း။ မ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု၊ ဣ ချေ။ ***သူစိ***
ထမ္ဘ ဓရ ဓာတ် + ရမ္ဘ ပစ္စည်း။ ဓ ကို ထ ပြု၊ ရ နှစ်လုံးတို့ကိုချေ။ ***သူစိ***
နိသဇ္ဇ နိ ပုဗ္ဗ၊ သဒ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဒ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ ဒျ ကို ဇ္ဇ ပြု။ ***ရူ***
သမောဓာန သံ ပုဗ္ဗ၊ အဝ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ အဝ ကို ဩ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***ဋ္ဌီသစ်***
သခ်ိယ သံ ပုဗ္ဗ၊ ခိ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ငပြု၊ ငလာ၊ ခ်ိ၏ ဣ ကို ဣယ ပြု။ ***ဦးဇယ***
(တစ်နည်း) သံ ပုဗ္ဗ၊ ခိ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ငပြု၊ ငလာ၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***ဦးကော***
(တစ်နည်း) သံ ပုဗ္ဗ၊ ခါ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ငပြု၊ ငလာ၊ ခ်ါ၏ အာ ကို ဣ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***ဘာဋ္ဌီ၊ပန်းကုံး၊နတ်ညွှန်း***
မှတ်ချက်။ သံခိယ–ဟု ရှိသော် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ငပြုဘွယ် မလို။

(၄၊ နှာ ၄၄–လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဥဒပါဒိ ဥ ပုဗ္ဗ၊ ပဒ ဓာတ် + ဒိဝါဒိ ယ ပစ္စည်း + အဇ္ဇတနီ ဤ ဝိဘတ်။ အဇ္ဇတနီ ဤ ဝိဘတ်ကြောင့် ဓာတ်၏အစ၌ အ လာ၊ ဒ လာ၊ ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ယ ပစ္စည်းတို့ကိုချေ၊ ဤ ကို ဣ ပြု။ ***၄–ဥပွန္နော အဖွင့်နှင့် လယ်တီ+ရူ***
အစ္ဆရိယ အစ္ဆရာယောဂ္ဂ ဟူလိုလျက် ယောဂ္ဂ ချေ၊ အစ္ဆရာ ကို အစ္ဆရိယ ပြု။ ***ဋ္ဌီသစ်***
(တစ်နည်း) အစ္ဆရာယောဂ္ဂ ဟူလိုလျက် ယောဂ္ဂ ချေ၊ အာ ကို ဣ ပြု၊ ယ လာ။ ***ဘာဋ္ဌီ***
(တစ်နည်း) အစ္ဆရာ ပုဒ် + ဏိယ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အာ သရနှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဋ္ဌီသစ်***
(တစ်နည်း) အာ ပုဗ္ဗ၊ စရ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ အာ ကို အ ပြု၊ စရ ကို စ္ဆရိယ ပြု၊ ကွိ ချေ။ ***သူစိ***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) အစ္ဆရ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ရ၏ အ ကို ဣ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ **သူစိ**

မှတ်ချက်။ သူစိ၌ပင် = အစ္ဆရ ပုဒ် + ဣယ ပစ္စည်းဟုလည်း ဆိုသေး၏။ ယင်းအလို = နိရုတ္တိနည်း မရ။

အဗ္ဗုတ အဘူတဘူတ ဟူလိုလျက် နောက် ဘူတ ပုဒ်ကိုချေ၊ အသဒိသဒွေဘော် ဗ လာ၊ ဗ္ဗူ၏ ဦ ကို ဥ ပြု။ **ဋ္ဌီသစ်+နေရင်း**

ဝိမှယ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ မဟ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ မ၏ အ ကိုချေ၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ **ဓာန်ဋ္ဌီ+သူစိ**

မှတ်ချက်။ ပန်းကုံး၌ကား = ဝိ ပုဗ္ဗ၊ မဟ ဓာတ် + ဘူဝါဒိ အ ပစ္စည်း + ဏျ ပစ္စည်းဟု ဆိုသေး၏။

ယာဝဋ္ဌိဒံ ယာဝ + စ + ဣဒံ ဟုပုဒ်ဖြတ်။ ဝ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဥ ပြု၊ ဋ္ဌ၏ အ ကိုချေ။ **ဋ္ဌီသစ်**

ပမေယျ ပ ပုဗ္ဗ၊ မာ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ မာ၏ အာ ကို ဏျ ပစ္စည်းနှင့်တကွ ဧယျ ပြု။ **ကစ္စည်းနည်း**

(တစ်နည်း) ပ ပုဗ္ဗ၊ မာ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ အာ ကို ဧ ပြု၊ ဏ် ချေ၊ ယ ဒွေဘော်လာ။ **လယ်တီ+ပန်းကုံး**

အရဟတာ အရိ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဟန ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း + နာ ဝိဘတ်။ ဓာတွန် နှ နှင့် ကွိ တို့ကိုချေ၊ (အရိဟနာ–ဖြစ်)၊ ရိ၏ ဣ ကို အ ပြု၊ နာ ကို တာ ပြု။ **ဋ္ဌီသစ်**

(တစ်နည်း) အရိ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဟန ဓာတ် + အန္တ ပစ္စည်း + နာ ဝိဘတ်။ ဟ၏ အ နှင့် ဓာတွန် နှ တို့ကိုချေ၊ (အရိဟန္တနာ–ဖြစ်)၊ ရိ၏ ဣ ကို အ ပြု၊ နွ ကို နွှ ကဲ့သို့ငဲ့၊ နာ နှင့်တကွ နွှ ကို တာ ပြု။ **ဋ္ဌီသစ်**

(တစ်နည်း) အရိ ပုဒ် + ဟတ ပုဒ် + နာ ဝိဘတ်။ အရိဟတနာ ဟူလိုလျက် ဣ ကို အ ပြု၊ တ ကိုချေ၊ နာ ကို တာ ပြု။ **မန်းမိုးကောင်း**

မှတ်ချက်။ အရဟာ ပုဒ်၌ကား = နာ ဝိဘတ်အစား သိ ဝိဘတ်ဟု ပြောင်း၍ ဖြေရုံသာတည်း။

(၄၊ နှာ ၄၅–လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဒုလ္လဘ ဒု ပုဗ္ဗ၊ လဘ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဒုလဘ ဟူလိုလျက် သဒိသဒွေဘော် လ လာ။ **လယ်တီ**

ဣတိဟမေ ဣတိ + ဟ + ဣမေ ဟုပုဒ်ဖြတ်။ ဣမေ၏ ဣ ကိုချေ။ **ဋ္ဌီသစ်**

(တစ်နည်း) ဣတိ + ဣမေ ဟုပုဒ်ဖြတ်။ ဣမေ၏ ဣ ကို အ ပြု၊ ဟ လာ။ **ဋ္ဌီသစ်**

(၄၊ နှာ ၄၉–လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ပညတ္တ ပ ပုဗ္ဗ၊ ဥပ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သဒိသဒွေဘော် ဥ လာ၊ ပ ကို တ ပြု။ **တိပိ+ပန်းကုံး**

မှတ်ချက်။ ဤ ပညတ္တ ပုဒ်ကား "နေရာခင်းခြင်း" အနက်ကို ဟော၏။ "သိစေခြင်း" အနက်ကို ဟောသော ပညတ္တ ပုဒ်ကား = ပ ပုဗ္ဗ၊ ဉာ ဓာတ် + ဏေ ပစ္စည်း + တ ပစ္စည်း။ ပဉာတ ဟူလိုလျက် အာ ကို အ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ဥ လာ၊ သဒိသဒွေဘော် တ လာ၍ ပြီး၏။ **ပန်းကုံး+နတ်ညွှန်း**

သန္ဓာယ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တွာ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို နှ ပြု၊ တွာ ကို ယ ပြု။ **သဒ္ဒါနည်း**

ကာယနောတ္ထ ကာယ + နု + အတ္ထ ဟုပုဒ်ဖြတ်။ အတ္ထ၏အစ အ သရကိုချေ၊ ဥ ကို ဩ ပြု။ **ဋ္ဌီသစ်**

(၄၊ နှာ ၅၀–လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဝိပ္ပကတ ဝိ ပုဒ် + ပကတ ပုဒ်။ ဝိပကတ ဟူလိုလျက် သဒိသဒွေဘော် ပ လာ။ **ဋ္ဌီသစ်**

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ပ ပုဗ္ဗ၊ ကရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သဒိသဒွေဘော် ပ လာ၊ ရ ချေ။ **ဘုန်တော်ကြီးဦးဇယ**

ဘင်္ဂ ဘန္ဓ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဇ ကို ဂ ပြု၊ နှ ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို င ပြု၊ င လာ။ **ရူ**

နိက္ခိတ္တ နိ ပုဗ္ဗ၊ ခိပ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ အသဒိသဒွေဘော် က လာ၊ ပ ချေ၊ တ လာ။ **ဓာတုပစ္စယ**

http://www.dhammadownload.com

နိက္ခေပ နိ ပုဗ္ဗ၊ ခိပ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ ခိ၏ က္ကို ဧ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ၊ ကွိ ချေ။
ဓာတုပစ္စယ

ပါကဋ္ဌ ပ ပုဗ္ဗ၊ ကဋ္ဌ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ပကဋ္ဌ ဟူလိုလျက် ပ၏ အ ကို အာ ပြု။ **သူစိ**

အဋ္ဌပ္ပတ္တိ အတ္ထ ပုဒ် + ဥပ္ပတ္တိ ပုဒ်။ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ဟူလိုလျက် တ္ထ ကို ဋ္ဌ ပြု။ **ဋီသစ်**

(ဌ၊ နှာ ၅၁-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဗောဓျင်္ဂ ဗောဓိ ပုဒ် + အင်္ဂ ပုဒ်။ ဗောဓိအင်္ဂ ဟူလိုလျက် ဓိ၏ က္ကို ယ ပြု၊ ဓျ ကို ဗ္ဘ ပြု၊ ဇ လာ။ **ရူ**

ဝိတ္တ ဝိဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဒ ကို တ ပြု။ **သူစိ**

ပုစ္ဆာဝသိကော = ပုစ္ဆာဝသိက်-ဟု နပုလ္လိင်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ နိက္ခေပသဒ္ဒါကို ငဲ့၍ ပုစ္ဆာဝသိကော-ဟု ပုလ္လိင်သို့ ပြန်သော လိင် ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။ **ဋီသစ်**

(ဌ၊ နှာ ၅၂-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

သတ္တ သန္ဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ န္ဒ ကိုချေ၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ **ရူ**

(တစ်နည်း) သဋ္ဌ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဋ္ဌ ကိုချေ၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ **သူစိ**

အာဃာတ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဟန ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ ကိုချေ၊ ဟန် ကို ဃာတ် ပြု၊ ဏ် ချေ။ ***ကစ္စည်း***

ပဋိသေဓေန္တော – ပတိ ပုဗ္ဗ၊ သိဓ ဓာတ် + (ဏော ပစ္စည်း+) အန္တ ပစ္စည်း။ ပတိသေဓေန္တော ဟူလိုလျက် ပတိ ကို ပဋိ ပြု။ ***လယ်တီ ပဋိသေဓေမှီးသော နတ်ညွှန်း***

နေတ္တိ နိ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ဉ္ဂါ ကို ဧ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ ***နိတိ***

ကောပ ကုပ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

အပ္ပတိတ န ပုဗ္ဗ၊ ပတိ ပုဗ္ဗ၊ က္က ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ န ကို အ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ပ လာ၊ တိ၏ က္က ကိုချေ၊ က္က ကို ဉ္ဂါ ပြု။ ***သူစိ ပတိတမှိး***

တုဋ္ဌ တုဿ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် သ နှင့်တကွ တ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***ကစ္စည်း***

ပစ္စယ ပတိ ပုဗ္ဗ၊ က္က ဓာတ် + အ (ဝါ) ဏ ပစ္စည်း။ က္က ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အယ ပြု၊ ပတိအယ ဟူလိုလျက် တိ ကို စ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် စ လာ။ ***ရူ+ပန်းကုံး+သူစိ***

ဒေါမနဿ ဒုမန ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဒုဓ၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဏ် ချေ၊ သ လာ၊ သျ ကို သ ပြု၊ သ လာ။ **ရူ**

ရဒ္ဓိ ရာဓ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ရာဓ၏ အာ ကို အ ပြု၊ တ ကို ဓ ပြု၊ ဓာတွန် ဓ ကို ဒ ပြု။
ဌ–အဘိရာဓယတိ အဖွင့်ရူ

သခ်ါရ သံ ပုဗ္ဗ၊ ကရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ကရ ကို ခရ ပြု၊ ခ၏ အ ကို အာ ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဂ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဂ လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဦ***

ခန္ဓ ခါဒ ဓာတ် + က ပစ္စည်း။ ခါဒ ကို ခန္ဓ ပြု၊ န္ဓ၏ အ နှင့် က် အနုဗန်ကိုချေ။
(ခန္ဓာကိုယ်, အပေါင်း, ပင်စည်-ဟော) **ရူ**

(တစ်နည်း) ခါဒ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ခါဒ ကို ခန္ဓ ပြု၊ န္ဓ၏ အ ကိုချေ။
(ခန္ဓာကိုယ်, အပေါင်း-အနက်ဟော) **သူစိ**

(တစ်နည်း) ခံ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဓာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို န ပြု၊ နွာ၏ အာ ကိုချေ။
(ခန္ဓာကိုယ်, အပေါင်း-အနက်ဟော) **ဓာန်ဦ**

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း်) ခနု ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း်။ ခန ဟူလိုလျက် ဓ လာ။ ***နိတိ***

မှတ်ချက်။ "ပုခုံး်" အနက်ဟော ခန္ဓကား် = ခမု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း်။ ဓာတွန် ဥ ကိုချေ၊ မ ကို နု ပြု၊ တ ကို ဓ ပြု၍လည်းကောင်း်။ (တစ်နည်း်) ခမု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း်။ ဓာတွန် ဥ ကိုချေ၊ မ ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို နု ပြု၊ တ ကို ဓ ပြု၍လည်းကောင်း်။ (တစ်နည်း်) ကန္ဓ ဟူလိုလျက် က ကို ခ ပြု၍ လည်းကောင်း် ပြီး၏။ ***အားလုံး် ဓာန်ဋီ***

အာဒီနဝ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဒီန သဒ္ဒါပပဒ၊ ဝါ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း်။ ဝါ၏ အာ ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

မှတ်ချက်။ သဒ္ဒနီတိ၌ = အာဒီန သဒ္ဒါပပဒ၊ ဝါ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း်ဖြင့်လည်းကောင်း်။ ဓာန်ဋီ ဒုတိယနည်း်၌= အာ ပုဗ္ဗ၊ ဒီန သဒ္ဒါပပဒ၊ ဝီ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း်ဖြင့်လည်းကောင်း် ပြီးသေး၏။

တေန တာယ-ဟု ကွတ္ထိလိင်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ တေန-ဟု ပုလ္လိင်သို့ ပြန်သော လိင် ဝိပလ္လာသနည်း် ဖြင့် ပြီး၏။ (တေန အန္တရာယောဒ္ဓ တေန) ***ဋီသစ်***

အန္တရာယ အန္တရ ပုဗ္ဗ, အာ ပုဗ္ဗ (ဝါ) အန္တရာ ပုဗ္ဗ၊ ကွ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း်။ ရာ၏ အာ ကိုချေ၊ ကွ ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အယ ပြု၊ အယ၏အစ အ ကို အာ ပြု။ ***ပန်းကုံး်သူစိ***

အဿထ အသ ဓာတ် + ဧယျာထ ဝိဘတ်။ ဓာတွန် သ နှင့်တကွ ဧယျာထ ဝိဘတ်ကို ဿထ ပြု။

ဌ-ဘဝေယျာထ အဖွင့်ရှု

မှတ်ချက်။ တုမှံယေဝဿဒ္ဓ အဿ ကြိယာကား် = အသ ဓာတ် + ဧယျ ဝိဘတ်ဖြင့် ပြီး၏။ ***ဌ-အဖွင့်ရှု***

အာဟ ဗြူ ဓာတ် + တိ ဝိဘတ်။ ဗြူ ကို အာဟ် ပြု၊ တိ ကို အ ပြု။ ***ရှု***

မှတ်ချက်။ ဤ အာဟကား် = ပစ္စုပ္ပန်ကာလ ဟော၏။ အတိတ်ကာလဟော အာဟကား် = ဗြူ ဓာတ် + အ ဝိဘတ်။ ဗြူ ကို အာဟ် ပြု၍ ပြီး၏။ ***ကစ္စည်း***

ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ပတိဧကဗုဒ္ဓ ဟူလိုလျက် တိ ကို စ ပြု၊ စ ဒွေဟော်လာ၊ စ္စ၏ အ ကိုချေ။ ***အပါဒါန်အဋ္ဌကထာ***

(တစ်နည်း်) ပစ္စေက သဒ္ဒါပပဒ၊ ဗုဓ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း်။ တ ကို ဓ ပြု၊ ဓာတွန် ဓ ကို ဒ ပြု။ ***ဋီသစ်***

အန္ခံ အန္ခကရံ ဟူလိုလျက် န္ခ၏ အ နှင့် ကရ တို့ကိုချေ။ ***ဘာဋီ***

အန္ခ အမ ဓာတ် + က ပစ္စည်း်။ အမ ကို အန္ခ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် က် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ကစ္စည်း***

(ဌ၊ နှာ ၅၃-လာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

မနောပဒေါသ - မန ပုဒ် + ပဒေါသ ပုဒ်။ မနပဒေါသ ဟူလိုလျက် အလယ်၌ ဩ လာ၊ နဿ၏ အ ကိုချေ။

ကစ္စည်း် မနောမယမှိ်း

နိဗ္ဗေဌေတဗ္ဗ နိ ပုဗ္ဗ၊ ဝေဌ ဓာတ် + တဗ္ဗ ပစ္စည်း်။ သဒိသဒွေဘော် ဝ လာ၊ ဝ ကို ဗ္ဗ ပြု၊ ဌ၏ အ ကိုချေ၊ ဌ အထက်၌ ကွ လာ၊ ကွ ကို ဧ ပြု။ ***မစိုး်ရိမ်, ပိဋ္ဌကနယူပဒေသကျောင်း် ဘုန်းတော်ကြီး်ဦး်ကော***

မှတ်ချက်။ ဆရာဦးထွန်းဦးကမူ = ဌ၏ အ ကို ဧ ပြု၍ ပြီး၏။

ဩဋ္ဌ ဥသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း်။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဓာတွန် သ နှင့်တကွ တ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း်) ဥသ ဓာတ် + ဌ ပစ္စည်း်။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ သ ကို ပရရုပ် ဌ ပြု၊ သံယောဂါဒိ ဌ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း်) ဥဋ္ဌ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း်။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဓာတ္ထု***

မှတ်ချက်။ ဤ ဩဋ္ဌကား် "နှုတ်ခမ်း်+ကုလားအုတ်" အနက်နှစ်မျိုး် ဟော၏။ "ကုလားအုတ်" အနက်ကိုသာ ဟောသော် ဌ၊ နှာ ၂၂၀-လာ ဩဋ္ဌကား် = ဝသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း်။ ဝ ကို ဩ ပြု၊ ဓာတွန် သ နှင့်တကွ တ ကို ဋ္ဌ ပြု၍လည်း ပြီးသေး၏။ ***သူစိ***

http://www.dhammadownload.com

ဂေါဏ ဂမု ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ယု ကို အန ပြု၊ ဂမန ဟူလိုလျက် ဂ၏ အ ကို ဩ ပြု၊ မ ချေ၊ န ကို ဏ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဂမ ဓာတ် + ဏက် ပစ္စည်း။ ဂမဏ ဟူလိုလျက် ဂမ ဓာတ်၏ မ ကို ဩ ပြု၊ ဂ၏ အ ကိုချေ။

မောဂ်ဿွန်း ပန်းကုံး

အက္ကောသ အာ ပုဗ္ဗ၊ ကုသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ အာ ကို အ ပြု၊ ကု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

တာဒိ တ သဒ္ဒါပ္ပဒ၊ ဒိသ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ တ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဒိ၏ ကွ ကိုချေ၊ ဓာတွန် သ ကို ဉ ပြု၊ ကွိ ချေ။ **ရူ**

မှတ်ချက်။ သဒ္ဒနီတိ၌ = တ သဒ္ဒါပ္ပဒ၊ ဒိသီ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ မောဂ္ဂလ္လာန်၌ = တ သဒ္ဒါပ္ပဒ၊ ဒိသ ဓာတ် + ရီ ပစ္စည်းတို့ဖြင့်လည်း ပြီးသေး၏။

ပသန္နေ ပ ပုဗ္ဗ၊ သဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တ ကို အန္နေ ပြု၊ သ၏ အ နှင့် ဒ တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

သောမနဿ သုမန ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ သု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဏ် ချေ၊ သ လာ၊ သျ ကို သ ပြု၊ သ လာ။ **ရူ**

စေတ စိတ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ကွ ကို ဧ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ (စေတသိကဥ် စေတ)

ပန်းကုံး

ဥပ္ပိလ ဥ ပုဗ္ဗ၊ ပလု ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကို ကွ ပြု၊ ပ ဒွေဘော်လာ၊ လု၏ ဥ ကိုချေ။ **ဋီသစ်**

ဥပ္ပိလာဝိတ ဥ ပုဗ္ဗ၊ ပလု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကို ကွ ပြု၊ ပ ဒွေဘော်လာ၊ လု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဩ ကို အဝ ပြု၊ အဝ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဝ၏ အ ကို ကွ ပြု။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ဥ ပုဗ္ဗ၊ ပလဝ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကို ကွ ပြု၊ ပ ဒွေဘော်လာ၊ လ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဝ၏ အ ကိုချေ၊ ကွ လာ။ ***ဥယျာဥ်+အောင်ပန်း***

မှတ်ချက်။ ပန်းကုံး၌ကား = ပိလု ဓာတ်ဖြင့် ပြီးသေး၏။

ဥပ္ပိလာပန ဥ ပုဗ္ဗ၊ ပလု ဓာတ် + ဏာပေ ပစ္စည်း + ယု ပစ္စည်း။ ဓာတ်အစ ပ၏ အ ကို ကွ ပြု၊ ပ ဒွေဘော်လာ၊ လု၏ ဥ, ဏ် အနုဗန်နှင့် ပေ၏ ဧ တို့ကိုချေ၊ ယု ကို အန ပြု။ **ဋီသစ်**

ဥဒ္ဓစ္စ ဥဒ္ဓတ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ တ၏ အ နှင့် ဏ် တို့ကိုချေ၊ တျ ကို စ ပြု၊ စ ဒွေဘော်လာ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဥ ပုဗ္ဗ၊ ဓု ဓာတ် + တျ ပစ္စည်း။ ဓု၏ ဥ ကို အ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဒ လာ၊ တျ ကို စ ပြု၊ စ ဒွေဘော်လာ။ ***ကစ္စည်း***

မှတ်ချက်။ ဥဒ္ဓစ္စ၌ ဥဒ္ဓတ ပုဒ်ကား = ဥ ပုဗ္ဗ၊ ဟန ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဟန ကို ဓ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဒ လာ၍ ပြီး၏။ **သူစိ**

(ဌ၊ နှာ ၅၄-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ကသိဏ ကသ ဓာတ် + ကွန ပစ္စည်း။ သ၏ အ ကိုချေ၊ န ကို ဏ ပြု။ **ဓာန်ဋီ**

အာဒိ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဒါ ဓာတ် + ကွ ပစ္စည်း။ ဒါ၏ အာ ကိုချေ။ **သူစိ**

သစ္စ သတ ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း။ သတျ ဟူလိုလျက် တျ ကို စ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် စ လာ။ **ရူ**

(တစ်နည်း) သရ ဓာတ် + စ ပစ္စည်း။ ရ ကို စ ပြု။ **မောဂ်**

(တစ်နည်း) သန္တ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ သန္တ ဟူလိုလျက် နွ ချေ၊ တျ ကို စ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် စ လာ။ **ဓာန်ဋီ**

http://www.dhammadownload.com

မှတ်ချက်။ ဤ သစ္ဆသဒ္ဒါသည် "မှန်ကန်ခြင်း" အနက်ကို ဟော၏။ ၌၊နှာ ၉၂-မူချပါဠိ သစ္ဆဉ္ဆနံ ပါဠိ၌ ပါသော "အေးမြခြင်း" အနက်ဟော သစ္ဆကား = သီတ ပုဒ် + သကတ္ထ ဏျ ပစ္စည်း။ သီတျ ဟူလိုလျက် ဤ ကို အ ပြု၊ တျ ကို စ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် စ လာ၍ ပြီး၏။ **ဋီသစ်**

နေကွမ္မ နိ ပုဗ္ဗ၊ ကမု ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + သွတ္ထ ဏျ ပစ္စည်း။ နိ၏ ဣ ကို ေ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ၊ သံယုဂ်အဆုံး က ကို ခ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ချေ၊ နေကွမျ ဟူလိုလျက် မျ ကို မ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် မ လာ။ ***သူစိ+ဓာတုပစ္စယ+လယ်တိ***

ပရိနိဗ္ဗာယိ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ နိ ပုဗ္ဗ၊ ဝါ ဓာတ် + ဒိဝါဒိ ယ ပစ္စည်း + အဒ္ဓတနီ ဤ ဝိဘတ်။ ပရိနိဝါယီ ဟူလိုလျက် သဒိသဒ္ဒေဘော် ဝ လာ၊ ဝ ကို ဗ္ဗ ပြု၊ ဤ ကို ဣ ပြု။ ***လယ်တိ+မန်းမိုးကောင်း***

အသက္ခိ သက ဓာတ် + ဤ ဝိဘတ်။ ဓာတ်၏အစ၌ အ လာ၊ အသကီ ဟူလိုလျက် သဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ၊ သံယုဂ်အဆုံး က ကို ခ ပြု၊ ဤ ကို ဣ ပြု။ ***နီတိ+ရူ***

လုဒ္ဓ လုဘ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တ ကို ဓ ပြု၊ ဘ ကို ဒ ပြု။ **သူစိ**

(၌၊ နှာ ၅၅-လာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

အမောဃ နု ပုဗ္ဗ၊ မုဟ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ နု ကို အ ပြု၊ မု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဓာတွန် အ ကိုချေ၊ ဟ် ကို ဃ် ပြု။

(တစ်နည်း) နု ပုဗ္ဗ၊ မုဟ ဓာတ် + ဃ ပစ္စည်း။ နု ကို အ ပြု၊ မု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဟ ချေ။

မှတ်ချက်။ နှစ်နည်းလုံး သူစိ-မောဃ ပုဒ်ကို မှီး၍ ပြီးသည်။ ဓာန်ဦး၌ကား = မူဟ ဓာတ်ဖြင့် ပြီးသေး၏။

ပရိတ္တ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ဒါ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဒါ၏ အာ ကိုချေ၊ ဒ ကို တ ပြု။ **သူစိ**

ဩရ အဝရ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ အဝ ကို ဩ ပြု၊ ရ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဦး***

(တစ်နည်း) အဝ သဒ္ဒူပဝဒ၊ ရာ ဓာတ် + က ပစ္စည်း။ အဝရ ဟူလိုလျက် အဝ ကို ဩ ပြု။ ***ပန်းကုံး***

ဝေဝစန ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဝစ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဣ ကို ေ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ **သူစိ**

မတ္တ မာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ မာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ **သူစိ**

ပမာဏ ပ ပုဗ္ဗ၊ မာ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ၊ နှ ကို ဏ ပြု။ **သူစိ**

ဥဿာဟ ဥ ပုဗ္ဗ၊ သဟ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် သ လာ၊ သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

သီလ သိ ဓာတ် + လ ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဤ ပြု။ ***ဓာန်ဦး***

ယောဂ ယုဇ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဇ ကို ဂ ပြု၊ ဂ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ကစ္စည်း***

ယောဂီ ယုဇ ဓာတ် + ဏီ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဇ ကို ဂ ပြု၊ ဂ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

ဝိဘူသန ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဘူသ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***ဓာန်ဦး***

ပေါရာဏ ပုရ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ ပု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ရ၏ အ ကို အာ ပြု။ ***လယ်တိ***

(တစ်နည်း) ပုရာဏ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ ပု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ပုဒ်အဆုံး အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဍု***

မဏ္ဍနေ မဏ္ဍနေသု-ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ မဏ္ဍနေ-ဟု ဧကဝုစ်သို့ ပြန်သော ဝစန ဝိပလ္လာသ နည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***အနက်ရူ ကြံ***

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၅၇-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ရသို ရသ ဓာတ် + မိ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

စက္ကဝါဋ စက္က ပုဒ် + အာဝါဋ ပုဒ်။ စက္ကာဝါဋ ဟူလိုလျက် က္ကာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ဋ ကို ဋ ပြု။ ***ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ+ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) စက္က သဒ္ဒူပပဒ၊ ဝဋ ဓာတ် + အ (ဝါ) ဏ ပစ္စည်း။ စက္ကဝဋ ဟူလိုလျက် ဝ၏ အ ကို အာ ပြု။ ***ဓာတုပစ္စယ***

အာဝါဋ အဝ ဓာတ် + အာဋ (ဝါ) အာဋဏ် ပစ္စည်း။ အဝါဋ ဟူလိုလျက် ဓာတ်၏အစ အ ကို အာ ပြု။ (စက္ကာဝါဋ၌ အာဝါဋ) ***သူစိ၊မောဂ်***

ပရိဝါသ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ဝသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ ကို အာ ပြု၊ သ၏ အ နှင့် ဏ် တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

အာစိဏ္ဏ အာ ပုဗ္ဗ၊ စရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ စ၏ အ နှင့် ရ တို့ကိုချေ၊ တ ကို ဏ္ဏဏ္ဏ ပြု။ ***ကစ္စည်း+ရူ***

(၄၊ နှာ ၅၈-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

အာဒိစ္စ အဒိတိ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ပုဒ်၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ တိ၏ ဏ္ဍ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ တျ ကို စ ပြု၊ စ ဒွေဘော်လာ။ ***ရူ***

(တစ်နည်း) အာ ပုဗ္ဗ၊ ဒိပ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ အာဒိပ ဟူလိုလျက် ပ ကို စ ပြု၊ စ ဒွေဘော်လာ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) အာဒိကပ္ပိကဏ္ဍစ္စ ဟူလိုလျက် ကပ္ပိက နှင့် ဏ္ဍစ္စ၏ ဏ္ဍ တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

(၄၊ နှာ ၅၉-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ပုထု ပထ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကို ဥ ပြု၊ ထ၏ အ ကိုချေ။ (ပုထုဇ္ဇနာ၌ ပုထု) ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ပုထ ဓာတ် + ဏု (ဝါ) ကု ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ နှင့် အနုဗန် ဏ် (ဝါ) က် တို့ကိုချေ။ ***သူစိ၊မောဂ်***

(တစ်နည်း) ပုထူနိ ဟူလိုလျက် နိ ကိုချေ၊ ဦ ကို ဥ ပြု။ ***နတ်ညွှန်း***

(တစ်နည်း) ပုထူနိ-ဟု နပုလ္လိင်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ ပုထု-ဟု ပုလ္လိင်သို့ ပြန်သော လိင်္ဂ ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***နတ်ညွှန်း***

ပုထုဇ္ဇန ပုထု ပုဒ် + ဇန ပုဒ်။ (ဝါ) ပုထု သဒ္ဒူပပဒ၊ ဇန ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ပုထုဇန ဟူလိုလျက် သဒိသ ဒွေဘော် ဇ လာ။ ***၄-အဖွင့် ရှု၍ကြ***

(တစ်နည်း) ပုထ + ဇန ဟုပုဒ်ဖြတ်။ ထ၏ အ ကို ဥ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ဇ လာ။ ***ကစ္စည်း***

အန္တောဂဓ အန္တော ပုဗ္ဗ၊ အဝ ပုဗ္ဗ၊ ဂါဓ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ အန္တောဂါဓ ဟူလိုလျက် အာ ကို အ ပြု။ ***သူစိ***

ပရိဋ္ဌာဟ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ဒဟ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဒ ကို ဋ ပြု၊ ဋ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန် တို့ကိုချေ။ ***ရူ၊လယ်တီ***

(တစ်နည်း) ပရိဋ္ဌာဟ ဟူလိုလျက် ဋ ကို ဋ ပြု။ ***ရူဋီ***

ပလိဗုဒ္ဓ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ဗုဓိ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ရ ကို လ ပြု၊ ဓိ၏ ဏ္ဍ ကိုချေ၊ တ ကို ဓ ပြု၊ ဓာတွန် ဓ ကို ဒ ပြု။ ***လယ်တီ+ဋီသစ် ပါလိဖုလ္လမှီး***

အာဝုဋ္ဌာ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဝု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း + ယော ဝိဘတ်။ အာဝုတာ ဟူလိုလျက် တ ကို ဋ ပြု။ ***ကစ္စည်း ဒုက္ကဋမှီး***

http://www.dhammadownload.com

နိဝုဋ္ဌာ နိ ပုဗ္ဗ၊ ဝု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း + ယော ဝိဘတ်။ နိဝုတာ ဟူလိုလျက် တ ကို ဋ္ဌ ပြု။
ကစ္စည်း ဒုက္ကဋ္ဌမှိုး

သြဝုဋ္ဌာ အဝ ပုဗ္ဗ၊ ဝု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း + ယော ဝိဘတ်။ အဝ ကို သြ ပြု၊ သြဝုတာ ဟူလိုလျက် တ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***ကစ္စည်း ဒုက္ကဋ္ဌမှိုး***

မှတ်ချက်။ အထူးထုတ် စာအုပ်များ၌ = အာဝုဋ္ဌာ နိဝုဋ္ဌာ သြဝုဋ္ဌာ–ဟုသာ ရှိကြ၏။ အဋ္ဌကထာ၌ကား = အာဝုတာ နိဝုတာ သြဝုတာ–ဟုသာ ရှိကုန်၏။ အဋ္ဌကထာအလို ပုဒ်ပြီးသော် = ဖော်ပြခဲ့သော ပုဒ်များ၌ တ ကို ဋ္ဌ မပြုရုံသာတည်း။

နိစ နိ ပုဗ္ဗ၊ အဋ္ဌ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ နိ၏ ဏ္ဍ ကို ဉ္ဇ ပြု၊ အ, ဥ, ဏ် တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***
(တစ်နည်း) နိ ပုဗ္ဗ၊ စိ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ နိစ ဟူလိုလျက် နိ၏ ဏ္ဍ ကို ဉ္ဇ ပြု။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ+ဓာတုပစ္စယ***

(ဌ၊ နှာ ၆၀-လာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

ပါရမီ ပါရ သဒ္ဒူပပဒ၊ မု ဓာတ် + ဣ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် ဥ ကိုချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ***
(တစ်နည်း) ပါရ သဒ္ဒူပပဒ၊ မိ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဣ ပစ္စည်း။ ဏ္ဍ နှင့် အ ပစ္စည်းတို့ကိုချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ***
(တစ်နည်း) ပါရ သဒ္ဒူပပဒ၊ မဇ ဓာတ် + ဣ ပစ္စည်း။ မ၏ အ နှင့် ဇ တို့ကိုချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ***
(တစ်နည်း) ပါရ သဒ္ဒူပပဒ၊ မယ ဓာတ် + ဣ ပစ္စည်း။ မ၏ အ နှင့် ယ တို့ကိုချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ***
(တစ်နည်း) ပါရ သဒ္ဒူပပဒ၊ မဝ ဓာတ် + ဣ ပစ္စည်း။ မ၏ အ နှင့် ဝ တို့ကိုချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ***
(တစ်နည်း) ပရမ ဓာတ် + ဏီ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ မ၏ အ နှင့် ဏ် တို့ကိုချေ။ ***ဓာတွတ္ထ***

(ဌ၊ နှာ ၆၄-လာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

ယာထာဝ ယထာဝ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ ယ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဝ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

သမ္မဒ္ဒ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဗုဓ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ တ ပစ္စည်းကို ဓ ပြု၊ ဓာတွန် ဓ ကို ဒ ပြု။
ကစ္စည်း ဗုဒ္ဓမှိုး

တထာဂတော – ဂမု ဓာတ်၏ ဂမနတ္ထ ဟူသော ဟောမြဲအနက်မှတစ်ပါး ဗုဇ္ဈနတ္ထ ဟူသော လွန်သော အနက်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် ဓာတူနမတ္ထာတိသယနည်းကို ရ၏။ ***၌–အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ, အဘိသမ္ဗုဒ္ဓတ္တာရှ***

(တစ်နည်း) အာ ပုဗ္ဗ၊ ဂမု ဓာတ်၏ ဂမနတ္ထ ဟူသော ဟောမြဲအနက်မှတစ်ပါး ဒဿနတ္ထ ဟူသော လွန်သော အနက်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် ဓာတူနမတ္ထာတိသယနည်းကို ရ၏။ ***တထဒဿိတာယ ဟိတ်ရှကြွ***

(တစ်နည်း) တထဒဿီ ဟူလိုလျက် ထ၏ အ နှင့် ဒဿီ ပုဒ်တို့ကိုချေ၊ အာဂတ သဒ္ဒါလာ။
တထဒဿိတာယ ဟိတ်ရှသော ဋ္ဌီသစ်

မှတ်ချက်။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓတ္တာ, တထဒဿိတာယ ဟိတ်ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ရှု၍ တထာဂတော ပုဒ်၌ ဓာတူနမတ္ထာတိသယ နည်းကို ရသကဲ့သို့ = တထဝါဒိတာယ, တထာကာရိတာယ, အဘိဘဝနဋ္ဌေန စသော ဟိတ်ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်များကို ရှု၍လည်း တထာဂတော ပုဒ်၌ ဓာတူနမတ္ထာတိသယနည်းကို ရနိုင်ပါသေး၏။

(ဌ၊ နှာ ၆၅-လာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

တထာဂတော – တထ ပုဒ် + ဂဒ ပုဒ်။ တထဂဒေါ ဟူလိုလျက် ဒ ကို တ ပြု၊ တထ နှင့် ဂတ တို့၏ အလယ်၌ အာ လာ၊ ထ၏ အ ကိုချေ။ ***တထဝါဒိတာယ ဟိတ်ရှသော ဋ္ဌီသစ်နည်း***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) တထ သဒ္ဒါပပဒ၊ ဂဒ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ တထဂဒေါ ဟူလိုလျက် ဒ ကို တ ပြု၊ တထ နှင့် ဂတ တို့၏ အလယ်၌ အာ လာ၊ ထ၏ အ ကိုချေ။

တထဝါဒိတာယ ဟိတ်ရှသော ဋီသစ်နည်း

(တစ်နည်း) တထ သဒ္ဒါပပဒ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဂဒ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ တထာဂဒေါ ဟူလိုလျက် ဒ ကို တ ပြု။ ***တထဝါဒိတာယ ဟိတ်ရှသော ဋီသစ်ဒုတိယနည်း***

(တစ်နည်း) တထ ပုဒ် + အာဂဒ ပုဒ်။ တထာဂဒေါ ဟူလိုလျက် ဒ ကို တ ပြု။

တထဝါဒိတာယ ဟိတ်ရှသော ဌနည်း

(တစ်နည်း) တထ ပုဒ် + အဂဒ ပုဒ်။ တထာဂဒေါ ဟူလိုလျက် ဒ ကို တ ပြု။

ဌ၊နှာ ၆၆-လာ အဘိဘဝနဌေန ဟိတ်ရှသော ဌနည်း

မဏ္ဍ မဍိ ဓာတ် + က ပစ္စည်း။ မ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု၊ ဏ္ဍိ၏ ဏ္ဍ နှင့် က် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ရှ**

(တစ်နည်း) မန ဓာတ် + ဍ ပစ္စည်း။ န ကို ဏ ပြု။ ***မောဂ်***

မှတ်ချက်။ ဌ၊ နှာ ၁၆၆-လာ မဏ္ဍပ၌ မဏ္ဍကား = မံ သဒ္ဒါပပဒ၊ ဍီ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု၊ ဏ္ဍီ၏ ဏ္ဍ ကိုချေ၍ ပြီး၏။ ***ပန်းကုံး***

(ဌ၊ နှာ ၆၆-လာ နိဂုတ္တိ ပုဒ်များ)

အနုလောမေတိ – အနုလောမ နာမ်ပုဒ် + ဏ္ဍ ပစ္စည်း + တိ ဝိဘတ်။ မ၏ အ ကိုချေ၊ ဏ္ဍ ကို ဇ ပြု။ ***ဘာဋီ***

အဘိဘဝနဌ အဘိဘဝန ပုဒ် + အတ္ထ ပုဒ်။ အဘိဘဝနတ္ထ ဟူလိုလျက် တ္ထ ကို ဌ ပြု။ ***ဋီသစ် ဝိဋ္ဌနဌမှီး***

ဝိလာသ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ လသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ လ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

ပုညဿယ ဉဿယ ပုဒ် + ပုည ပုဒ်။ ဉဿယပုည ဟူလိုလျက် ဉဿယ နှင့် ပုည ကို ရှေ့နောက်ပြန်၊ ည၏ အ ကိုချေ။ **ဋီသစ်**

ဘိသက္က ဘိသဇ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဘိသဇ ဟူလိုလျက် ဇ ကို က ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ။ **ဓာန်ဋီ**

အဂဒ အဂ သဒ္ဒါပပဒ၊ ဒါ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဒါ၏ အာ ကိုချေ။ (ဒိဗ္ဗာဂဒေ၌ အဂဒ) **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) နု ပုဒ် + ဂဒ ပုဒ်။ နဂဒ ဟူလိုလျက် နု ကို အ ပြု။ **ဋီသစ်**

ဂတောဿ ဂမု ဓာတ်၏ ဂမနတ္ထ ဟူသော ဟောမြဲအနက်မှတစ်ပါး အဝဂမနတ္ထ, အတီတတ္ထ, ပတ္တတ္ထ, ပဋိပန္နတ္ထ ဟူသော လွန်သော အနက်တို့နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် ဓာတူနမတ္ထာတိသယနည်းကို ရ၏။

ဂတောတိ အဝဂတော အတီတော ပတ္တော ပဋိပန္နောတိ အတ္ထော အဖွင့်ရှ နတ်ညွှန်း

(ဌ၊ နှာ ၆ရ-လာ နိဂုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဒွေဋ္ဌက ဒွိ သဒ္ဒါပပဒ၊ ဏ္ဌလ ဓာတ် + ဟ ပစ္စည်း + သကတ္ထ က ပစ္စည်း။ ဒွိ၏ ဏ္ဌ ကို ဇ ပြု၊ ဏ္ဌလ၏ ဏ္ဌ ကိုချေ၊ လ ကို ဋ ပြု။ **သူစိ**

အတိပါတ အတိ ပုဗ္ဗ၊ ပတ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။

ဋီသစ်၊ပန်းကုံး

ဇိဝိတ ဇိဝ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ ကိုချေ၊ ဏ္ဍ လာ။ **သူစိ**

မှတ်ချက်။ ဝ၏ အ ကို ဏ္ဍ ပြု၍လည်း ပြီးနိုင်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဣန္ဒြိယ ဣန္ဒ ဓာတ် (ဝါ) ဣန္ဒ ပုဒ် + ဏိယ (ဝါ) ဣယ ပစ္စည်း။ ဣန္ဒိယ ဟူလိုလျက် ဒ ကို ဒြ ပြု။ ***နီတိ+ဓာန်ဋီ+သူစိ+ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) ဣန္ဒ ပုဒ် + ဣယ ပစ္စည်း။ ဣန္ဒိယ ဟူလိုလျက် နှ၏ အ ကို ရ ပြု။ ***ဏီယောဇနာ***

(တစ်နည်း) ဣဒိ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဣ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို နပြု၊ ဒ ကို ဒြ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

(၄၊ နှာ ၆၉-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

တိဗ္ဗ တိဇ ဓာတ် + ဝ ပစ္စည်း။ ဇ ကို ဝ ပြု၊ ဝ္ဝ ကို ဗ္ဗ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) တိဇ ဓာတ် + ဗ ပစ္စည်း။ ဇ ကို ဝ ပြု၊ ဝ ကို ဗ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) တရ ဓာတ် + ဝ ပစ္စည်း။ တ၏ အ ကို ဣ ပြု၊ ရ ကို ဝ ပြု၊ ဝ္ဝ ကို ဗ္ဗ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) တရ ဓာတ် + ဗ ပစ္စည်း။ တ၏ အ ကို ဣ ပြု၊ ရ ကို ဗ ပြု။ ***သူစိ***

သမ္ဘာရ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဘရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ မ္ဘ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

သညာ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဉာ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဥ ပြု၊ ကွိ ချေ။ (ပါဏသညိတာ၌ သညာ) ***သူစိ***

ထာဝရ ဌာ ဓာတ် + ဝရ ပစ္စည်း။ ဌ ကို ထ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ထာဝရပယောဂ ဟူလိုလျက် ပယောဂ ပုဒ်ကိုချေ။ ***ဣဓာဓိပ္ပေတတ္ထနည်း***

ပဇဟိတွာ ပ ပုဗ္ဗ၊ ဟာ ဓာတ် + တွာ ပစ္စည်း။ ဟာ ဟာ-ဟု ဒွေဘော်လာ၊ ရှေ့ ဟာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ရှေ့ ဟ ကို ဇ ပြု၊ နောက် ဟာ၏ အာ ကိုချေ၊ ဣ လာ။ ***စာစဉ်***

ပဋိဝိရတော ပတိ ပုဗ္ဗ၊ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ရမု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ပတိ ကို ပဋိ ပြု၊ ပဋိဝိရမတော ဟူလိုလျက် မ ချေ။ ***လယ်တီ***

မှတ်ချက်။ ဆရာမြတ်တို့ကား = ပဋိ ပုဗ္ဗဟုလည်း မိန့်တော်မူကြသေး၏။

ပဟီန ပ ပုဗ္ဗ၊ ဟာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဟာ၏ အာ ကိုချေ၊ တ ကို ဤဏ ပြု၊ ဏ ကို နပြု။ ***ရူ***

(တစ်နည်း) ပ ပုဗ္ဗ၊ ဟာ ဓာတ် + ဣန ပစ္စည်း။ ဟာ၏ အာ ကိုချေ၊ ဣ ကို ဤ ပြု။ ***သူစိ ဟီနမှီး***

ဩရတ အဝ ပုဗ္ဗ၊ ရမု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ အဝ ကို ဩ ပြု၊ ဓာတွန် မ နှင့် ဥ တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

ကေဝလ ကေဝ ဓာတ် + အလ ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ ကိုချေ။ ***မောဂ်***

နိဟိတ နိ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာ ကို ဟိ ပြု။ ***ရူ***

(တစ်နည်း) နိ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓ ကို ဟ ပြု၊ အာ ကို ဣ ပြု။ ***သဒ္ဒဝိဒူ***

ဒဏ္ဍ ဒဋိ ဓာတ် + က ပစ္စည်း။ ဒ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု၊ ဓာတွန် ဣ နှင့် က် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ကစ္စည်း***

(တစ်နည်း) ဒမု ဓာတ် + ဋ ပစ္စည်း။ ဒမဋ ဟူလိုလျက် မ ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု။ ***သူစိ***

ကတ္တရဒဏ္ဍ ကတ္တရ ပုဒ် + အာလမ္ဗိတ ပုဒ် + ဒဏ္ဍ ပုဒ်။ ကတ္တရအာလမ္ဗိတဒဏ္ဍ ဟူလိုလျက် အာလမ္ဗိတ ပုဒ်ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

ဒန္တ ဒါ ဓာတ် + အန္တ ပစ္စည်း။ ဒါ၏ အာ ကိုချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဒသ ဓာတ် + အန္တ ပစ္စည်း။ ဒသန္တ ဟူလိုလျက် သ ချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ဒမု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် ဥ နှင့် မ် တို့ကိုချေ၊ တ ကို န္တ ပြု။ **ဓာန်ဋီ**

မှတ်ချက်။ ယဉ်ကျေးခြင်း, ဆုံးမအပ်ခြင်း အနက်ဟော ဒန္တကား = ဒမု ဓာတ် + တ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။ **သူစိ**

ဒန္တကဋ္ဌ ဒန္တသောဓနကဋ္ဌ ဟူလိုလျက် သောဓန ပုဒ်ကိုချေ။ **သူစိ**

ဒန္တကဋ္ဌဝါသိ ဒန္တကဋ္ဌစ္ဆေဒနကဝါသိ ဟူလိုလျက် စ္ဆေဒနက ပုဒ်ကိုချေ။ (မူချပါဠိ) **ဋီသစ်**

ပိပ္ပလိက ပိယ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဖလ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဏိက ပစ္စည်း။ ပိယဖလိက ဟူလိုလျက် ယ ချေ၊ အသဒိသဒွေဘော် ပ လာ။ ***ဓာန်ဋီ+သူစိမှီး ဘုန်းကြီးဦးကော***

(တစ်နည်း) ပိယ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဖလ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း + ဏိက ပစ္စည်း။ ပိယဖလိက ဟူလိုလျက် ယ ကို ပ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ+သူစိမှီး ဘုန်းကြီးဦးဇယ***

ဇိဂုစ္ဆန ဂုပ ဓာတ် + ဆ ပစ္စည်း + ယု ပစ္စည်း။ ဂု၏ ဒွေဘော် ဂု လာ၊ ရှေ့ ဂု၏ ဥ ကို ဣ ပြု၊ ရှေ့ ဂ ကို ဇ ပြု၊ ပ ကို စ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။

သူစိ ဇိဂုစ္ဆာပုဒ်ကို မှီး၍ ကစ္စည်းနည်းဖြင့် ပြီး၏။

(တစ်နည်း) ဂုပ ဓာတ် + ဆ ပစ္စည်း + ယု ပစ္စည်း။ ဂု၏ ဒွေဘော် ဂု လာ၊ ရှေ့ ဂု၏ ဥ ကို ဣ ပြု၊ ရှေ့ ဂ ကို ဇ ပြု၊ ပ ကို ပရရုပ် ဆ ပြု၊ သံယောဂါဒိ ဆ ကို စ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။

လယ်တီ ဇိဂုစ္ဆတိမှီး

လဇ္ဇာ လဇိ ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း + အ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ဇိ၏ ဣ ကိုချေ၊ ဓာတွန် ဇ် နှင့်တကွ ယ ကို ဇ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ဇ လာ၊ ဇ္ဇ၏ အ နှင့် အ ပစ္စည်းတို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

မေတ္တ မေတ္တာ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ တ္တာ၏ အာ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ဋီသစ်**

မှတ်ချက်။ ဤ မေတ္တကား = မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ကို ရ၏။ မေတ္တာ စေတသိက်ကို အရကောက်သော မေတ္တာကား = မိဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ မိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဒ ကို တ ပြု၊ တ္တ၏ အ ကိုချေ၍ ပြီး၏။ **သူစိ**

အာပန္ဒ အာ ပုဗ္ဗ၊ ပဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တ ကို အန္ဒ ပြု၊ ပ၏ အ နှင့် ဒ တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

(၄၊ နှာ ရဝ-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ထေယျ ထေန ပုဒ် + ဏေယျ ပစ္စည်း။ ထေနေယျ ဟူလိုလျက် ထေ၏ ဧ နှင့် နဝ် တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ထေန ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ထေနျ ဟူလိုလျက် နဝ် ကို ယ ပြု။ **လယ်တီ+ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ထေန ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း။ နဝ် ကို ပရရုပ် ယ ပြု။ **လယ်တီ**

ဥပဝဇ္ဇ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ဝဒ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် ဒ နှင့်တကွ ဏျ ကို ဇ္ဇ ပြု။ **ရူ ဝဇ္ဇမှီး**

ယထာကာမကာရီ – ယထာကာမ သဒ္ဒူပပဒ၊ ကရ ဓာတ် + ဏီ ပစ္စည်း။ ဓာတ်အစ က၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ကစ္စည်း ကာရီမှီး***

ဟီန ဟာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဟာ၏ အာ ကိုချေ၊ တ ကို ဤဏ ပြု၊ ဏ ကို နဝ် ပြု။ **ရူ ပဟီနမှီး**

(တစ်နည်း) ဟိ ဓာတ် + နဝ် ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဤ ပြု။ **မောဂ်**

(တစ်နည်း) ဟာ ဓာတ် + ဣန ပစ္စည်း။ ဟာ၏ အာ ကိုချေ၊ ဣ ကို ဤ ပြု။ **သူစိ**

ပဏီတာ ပ ပုဗ္ဗ၊ နီ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပနီတာ ဟူလိုလျက် နဝ် ကို ဏ ပြု။ **သူစိ**

ပဟာယ ပ ပုဗ္ဗ၊ ဟာ ဓာတ် + တွာ ပစ္စည်း။ တွာ ကို ယ ပြု။ **လယ်တီ**

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ဂျ-လာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

ထေန ဌာ ဓာတ် + နု ပစ္စည်း။ ဌာ ကို ထေ ပြု။ ***မောက်***

မှတ်ချက်။ သူစိဋ္ဌ = ထေန ဓာတ် + အ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။ ဤအလို = နိဂ္ဂဟိတ်နည်း မရ။

သုစိ သုစ ဓာတ် + ဣ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

သုစိဘူတော သုစိ ဟုတွာ ဘူတော ဟူလိုလျက် ဟုတွာ ပုဒ်ကိုချေ။ ***နတ်ညွှန်း***

အတ္တ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ရှေ့ အာ ကို အ ပြု၊ ဓာ၏ အာ ကိုချေ၊ ဓ ကို တ ပြု။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) အာဟိတ ဟူလိုလျက် အာ ကို အ ပြု၊ ဟ ကို တ ပြု၊ ဣ ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) အဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဒ ကို တ ပြု။ ***ကစ္စည်း***

(တစ်နည်း) အဒ ဓာတ် + မန် ပစ္စည်း။ ဒ ကို တ ပြု၊ မ ကို တ ပြု၊ နှ် ချေ။ ***ကစ္စည်း***

(တစ်နည်း) အသု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ အသတ ဟူလိုလျက် သ ချေ၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ ***သူစိ***

မှတ်ချက်။ ပရိတ္တဋ္ဌ အတ္တကား = အာ ပုဗ္ဗ၊ ဒါ ဓာတ် + တ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***ဘာဋ္ဌီ***

ဗြဟ္မ ဗြူဟ ဓာတ် + မ ပစ္စည်း။ ဗြူ၏ ဦ ကို အ ပြု၊ ဟ၏ အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဗဟ ဓာတ် + မ ပစ္စည်း။ ဗ ကို ဗြ ပြု၊ ဟ၏ အ ကိုချေ။ ***ရူ***

စရိယ စရ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ရ၏ အ ကိုချေ၊ ဏ် လာ၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***သူစိ***

ဒူရစာရီ ဒူရ သဒ္ဒူပပဒ၊ စရ ဓာတ် + ဏီ ပစ္စည်း။ စ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဋီသစ်ဝိဂ္ဂဟ+ကစ္စည်း ကာရီမှိ:***

မေထုန မိထုန ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ မိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ နှ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ+သူစိ***

ပရိယုဋ္ဌာန ပရိ ပုဒ် + ဥဋ္ဌာန ပုဒ်။ ပရိဥဋ္ဌာန ဟူလိုလျက် ယ လာ။ ***ဝိမတိ+ရူ***

သဒ္ဒမ္မ သန္တ ပုဒ် + ဓမ္မ ပုဒ်။ သန္တဓမ္မ ဟူလိုလျက် သန္တ ကို သ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဒ လာ။ ***ဋီသစ်+ရူ***

တစ္ဆ တထ ပုဒ် + ယ ပစ္စည်း။ ထ၏ အ ကိုချေ၊ ထျ ကို ဆ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် စ လာ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) တထ ဓာတ် + ဆ ပစ္စည်း။ ထ ကို စ ပြု။ ***နီတိ***

ဝိညတ္တိ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဉာ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဉ လာ၊ ညာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ ***သူစိ***

သက္ခိ သဟ ပုဒ် + အက္ခိ ပုဒ်။ သဟက္ခိ ဟူလိုလျက် သဟ ကို သ ပြု။ ***လယ်တီ+စာစဉ်***

(ဌ၊ နှာ ဂျ-လာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

ပဏ္ဍ ပူရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပူ၏ ဦ ကို အ ပြု၊ တ ကို ဏ္ဍ ပြု၊ ဓာတွန် ရ နှင့် ဏ တို့ကိုချေ။ ***သူစိ+ကစ္စည်း တရာဒီဟိ ဏ္ဍော***

(တစ်နည်း) ပဏ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ပဏ ဟူလိုလျက် ဏ ဒွေဘော်လာ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ပတ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ပတ ဟူလိုလျက် တ ကို ဏ ပြု၊ ဏ ဒွေဘော်လာ။ ***ဓာန်ဋီ+ဥဒေယ***

(တစ်နည်း) ပတ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ပတ ဟူလိုလျက် ပတ ကို ပဏ္ဍ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ+မန်းမိုးကောင်း***

(တစ်နည်း) ပရ ဓာတ် + နု ပစ္စည်း။ ရ ကို ပရရုပ် နု ပြု၊ နု ကို ဏ္ဍ ပြု။ ***ပန်းကုံး***

ကုဋ္ဌ ကုဋ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ကုဋ ဟူလိုလျက် သဒိသဒ္ဒေဘော် ဋ္ဌ လာ။ (မူချပါဋ္ဌိ) ***ဓာန်ဋီ+သူစိ***

ဂဟေတဗ္ဗ ဂဟ ဓာတ် + တဗ္ဗ ပစ္စည်း။ ဟ၏ အ ကိုချေ၊ ဏ္ဍ လာ၊ ဏ္ဍ ကို ဧ ပြု။ ***ရူ***

http://www.dhammadownload.com

သန္ဒဟတိ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + တိ ဝိဘတ်။ ဓာ၏ ဒွေဘော် ဓာ လာ၊ ဓာ နှစ်ခုတို့၏ အာ တို့ကို အ အသီးသီးပြု၊ ရှေ့ ဓ ကို ဒ ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို နပြု၊ နောက် ဓ၏ အ ကိုချေ၊ နောက် ဓ ကို ဟ ပြု။ ***ဋီသစ်လာ သဒ္ဒဝိဒူနည်း***

အန္တရိတ အတိ ပုဗ္ဗ၊ အရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပုဒ်၏အစ အ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို နပြု၊ နွှိ၏ ဣ ကိုချေ၊ ရ၏ အ ကို ဣ ပြု။ ***ပန်းကုံး အန္တရမှီး***

(တစ်နည်း) အန္တ သဒ္ဒူပပဒ၊ ရာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ရာ၏ အာ ကို ဣ ပြု။ ***ပန်းကုံး အန္တရမှီး***

တာဒိသ တ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဒိသ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ တ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ကွိ ချေ။ ***ရူ***

ဟေတု ဟိ ဓာတ် + တု ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု။ ***သူစိ***

ထေတ ထာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ အာ ချေ၊ ဣ လာ၊ ဣ ကို ဧ ပြု။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) ထာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ အာ ကို ဧ ပြု။ ***ပန်းကုံး ထိတ့မှီး***

(တစ်နည်း) ထိတ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု၊ တ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***အောင်ပန်း***

(တစ်နည်း) ထေတ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ တ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

ထိရ ဌာ ဓာတ် + ရ ပစ္စည်း။ ဌာ၏ အာ ကို ဣ ပြု၊ ဌ ကို ထ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဌာ ဓာတ် + ကိရ (ဝါ) ဣရ ပစ္စည်း။ ဌိရ ဟူလိုလျက် ဌ ကို ထ ပြု။ ***မောဂ်၊ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) ထု ဓာတ် + ဣရ ပစ္စည်း။ ထု၏ ဥ ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ထု ဓာတ် + ရ ပစ္စည်း။ ထု၏ ဥ ကို ဣ ပြု။ ***သူစိ***

ဟလိဒ္ဒိ ဟရိတ သဒ္ဒူပပဒ၊ ရာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဤ ပစ္စည်း။ ဟရိတရီ (တြီ) ဟူလိုလျက် ရှေ့ ရ ကို လ ပြု၊ တရ (တြ) ကို ဒ္ဒ ပြု၊ ဤ ကို ဣ ပြု။ ***တိပိ***

(တစ်နည်း) ဟရိ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဒု ဓာတ် + ဣ ပစ္စည်း။ ဟရိဒိ ဟူလိုလျက် ရ ကို လ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ဒ လာ။ ***ထောမနိဓိမှီးသော ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) ဟရိ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဒု ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း + ဤ ပစ္စည်း။ ရ လာ၊ ဟရိဒြီ ဟူလိုလျက် ရိ၏ ရ ကို လ ပြု၊ ဒြီ၏ ရ ကို ဒ ပြု၊ ဤ ကို ဣ ပြု။ ***ထောမနိဓိမှီးသော ဥယျာဉ်***

နိခါတ နိ ပုဗ္ဗ၊ ခဏု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိခဏတ ဟူလိုလျက် ခ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဏ ချေ။ ***ဦးဇယ***

ခါဏု ခနု ဓာတ် + ဏု ပစ္စည်း။ ခ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် နနှင့် ဥ တို့ကိုချေ။ ***ကစ္စည်း၊ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ခဏ ဓာတ် + ဏု ပစ္စည်း။ ခ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***မောဂ်***

မှတ်ချက်။ သူစိ၌ = ခဏု ဓာတ် + ဏု ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။

ပိဋ္ဌ ပိဋ္ဌ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဋ္ဌ၏ အ ကိုချေ၊ တ ကို ဌ ပြု။ ***သူစိ***

ကုမ္ဘဏ္ဍ ကုမ္ဘ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဍိ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ကုမ္ဘဍု ဟူလိုလျက် မ္ဘ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ+ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) ကုသ ဓာတ် + အဏ္ဍ ပစ္စည်း။ သ ကို ဘ ပြု၊ ကု အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ မ္ဘ၏ အ ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) က သဒ္ဒူပပဒ၊ ဥဘိ (ဝါ) ဥဘ ဓာတ် + အဏ္ဍ ပစ္စည်း။ ကုဘဏ္ဍ ဟူလိုလျက် ကု အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

http://www.dhammadownload.com

ပါသာဏ ပသဏ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ပသ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ၊ နကို ဏ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ပဿ သဒ္ဒူပပဒ၊ သန ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ပဿ ကို ပါ ပြု၊ သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ နကို ဏ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ပ ပုဗ္ဗ၊ သန ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ပသန ဟူလိုလျက် ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ နကို ဏ ပြု။ ***ဓာန်ဋီညွန်း ပန်းကုံး***

ဣန္ဒခီလ ဣန္ဒ သဒ္ဒူပပဒ၊ ခိပ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဣန္ဒခိပ ဟူလိုလျက် ခိ၏ ဣ ကို ဤ ပြု၊ ပ ကို လ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဣန္ဒဌပိတခီလ ဟူလိုလျက် ဌပိတ ပုဒ်ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

ပစ္စယိက ပတ္တိ သဒ္ဒူပပဒ၊ အယ ဓာတ် + ဏိက ပစ္စည်း။ တ္တိ ကို စ္စ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဋီသစ်မှီး***

(တစ်နည်း) ပတ္တိ သဒ္ဒူပပဒ၊ အယ ဓာတ် + ဏိက ပစ္စည်း။ တ္တိ၏ တ တစ်လုံးကိုချေ၊ တိ၏ ဣ ကို ယ ပြု၊ တျ ကို စ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် စ လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဋီသစ်မှီး***

ပတ္တိယာယိတဗ္ဗ – ပတ္တိ သဒ္ဒူပပဒ၊ အယ ဓာတ် + တဗ္ဗ ပစ္စည်း။ ဣ လာ၊ ပတ္တိအယိတဗ္ဗ ဟူလိုလျက် ယ လာ၊ ယ၏ အ ကို အာ ပြု။ ***ဋီသစ်***

သဒ္ဓါယိတဗ္ဗ သဒ္ဓါ သဒ္ဒူပပဒ၊ အယ ဓာတ် + တဗ္ဗ ပစ္စည်း။ ဒ္ဓါ၏ အာ ကိုချေ၊ အယ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ယ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ လာ။ ***ဋီသစ်***

မှတ်ချက်။ ယ၏ အ ကို ဣ ပြု၍လည်း ပြီးနိုင်၏။

သဒ္ဒဟထ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ထ ဝိဘတ်။ နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၊ ဓာ၏ ဒွေဘော် ဓာ လာ၊ ရှေ့ ဓာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ရှေ့ ဓ ကို ဒ ပြု၊ ဒ ဒွေဘော်လာ၊ နောက် ဓာ ကို ဟ ပြု။ ***လယ်တီ သဒ္ဒဟိတွာမှီး***

မှတ်ချက်။ နောက် ဓာ၏ အာ ကိုချေ၊ ဓ ကို ဟ ပြု–ဟူသော ကစ္စည်းနည်းဖြင့်လည်း ပြီးနိုင်၏။

လောကဿ လောကံ–ဟု ဒုတိယာ, ဧကဝုစ် အံ ဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ လောကဿ–ဟု ဆဋ္ဌီ, ဧကဝုစ် သ ဝိဘတ်သို့ ပြန်သော ဝိဘတ္တိ ဝိပလ္လာသနည်း၊ သဒိသဒွေဘော် သ လာသော ဝဏ္ဏာဂမ နိရုတ္တိနည်းတို့ဖြင့် ပြီး၏။ ***၄–လောကံ နဝိသံဝါဒေတီတိ အတ္ထော ဟူသော အဖွင့်ရှု***

ပိသုဏ ပိယသုည သဒ္ဒူပပဒ၊ ကရ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ၊ နကို ဏ ပြု၊ ပိယသုညကရဏ ဟူလိုလျက် ပိယမှ ယ, သုညမှ ည, ကရဏမှ ကရ တို့ကိုချေ။ ***သူစိ+ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ပိသ (ဝါ) ပိသိ ဓာတ် + ဥန ပစ္စည်း။ ပိသုန ဟူလိုလျက် နကို ဏ ပြု။ ***သူစိ+ဋီသစ်***

ဖရုသာ ဖရုသကရဏာ ဟူလိုလျက် သ၏ အ နှင့် ကရဏ ပုဒ်တို့ကိုချေ။

ဖရုသံ ကရောတိ ၄–အဖွင့်ရှု၍ ကြံသော စာစဉ်နည်း

(၄၊ နှာ ၇၃–လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

သမ္ဖ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဖာ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ မ္ဖာ၏ အာ နှင့် ဏ် တို့ကိုချေ။

(သမ္ဖပ္ပလာပ၌ သမ္ဖ) ***ဧကက္ခရကောသ***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) သံ ပုဗ္ဗ၊ ဖလ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ လ နှင့် ကွိ တို့ကိုချေ။ **ဋီသစ်**

ဝါစာ ဝစ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဧကတ အာ ပစ္စည်း။ ဝစာ ဟူလိုလျက် ဝ၏ အ ကို အာ ပြု။ **သူစိ**

သမဂ္ဂ သံ ပုဗ္ဗ၊ အဂ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ သမဂ္ဂ ဟူလိုလျက် ဂ္ဂ ကို ဂ္ဂ ပြု။ **ဓာတုပစ္စယ**

(တစ်နည်း) သမ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဂဟ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ သမဂဟ ဟူလိုလျက် ဂ၏ အ ကိုချေ၊ ဟ ကို ဂ ပြု။ **ကောတ္ထုဘ**

(တစ်နည်း) သမံ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဂဟ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၊ သမဂဟ ဟူလိုလျက် ဂ၏ အ ကိုချေ၊ ဟ ကို ဂ ပြု။ **ဘာဋီ**

(တစ်နည်း) သံ ပုဗ္ဗ၊ အဂ ဓာတ် + ဂက် ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ဇ ကို ပရရုပ် ဂ ပြု၊ က် ချေ။ **ပန်းကုံး**

(တစ်နည်း) သံ ပုဒ် + အဂ္ဂ ပုဒ်။ သံအဂ္ဂ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု။ **သူစိ**

အာရာမ အာ ပုဗ္ဗ + ရမု ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ အာရမ ဟူလိုလျက် ရ၏ အ ကို အာ ပြု။ **သူစိ**

ပါဠိ ပ ပုဒ် + အာဠိ ပုဒ်။ ပအာဠိ ဟူလိုလျက် ပ၏ အ ကိုချေ။ **ဋီသစ်**

အာဠိ အာ ပုဗ္ဗ၊ အလ ဓာတ် + ဏ္ဍ ပစ္စည်း။ အ တို့ကိုချေ၊ လ ကို ဠ ပြု။ (ပါဠိဠ္ဍ အာဠိ) **သူစိ**

ရတ ရမု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် ဥ နှင့် မ် တို့ကိုချေ။ **ရူ**

မမ္မ မရ ဓာတ် + မ ပစ္စည်း။ ရ ကို မ ပြု။ **မောဂ်**

(တစ်နည်း) မရ ဓာတ် + ရမ္မ ပစ္စည်း။ ရ နှစ်လုံးကိုချေ။ **ကစ္စည်း ကမ္မမိုး**

ဆေဒက ဆိဒိ ဓာတ် + ဏွု ပစ္စည်း။ ဆိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဒိ၏ ဣ ကိုချေ၊ ဏွု ကို အက ပြု။ **သဒ္ဒဝိဒူ**

(တစ်နည်း) ဆိဒိ ဓာတ် + အက ပစ္စည်း။ ဆိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဒိ၏ ဣ ကိုချေ။ **လယ်တီ**

မမ္မဆ္ဆေဒက မမ္မ ပုဒ် + ဆေဒက ပုဒ်။ မမ္မဆေဒက ဟူလိုလျက် အသဒိသဒ္ဒေဘော် စ လာ။ **သဒ္ဒဝိဒူ**

ဖရုသ ပရ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဥသ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ပရုသ ဟူလိုလျက် ပ ကို ဖ ပြု။ **ဓာန်ဋီ**

(ဌ၊ ဈ ဂဋ-ဃ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

သဏ္ဌ သဘ ဓာတ် + ဏ္ဌ ပစ္စည်း။ သဘ၏ အာ ကို အ ပြု။ **သူစိ**

ဧလ ဣလ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဣလ ဟူလိုလျက် ဣ ကို ဧ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဣ ဓာတ် + လ ပစ္စည်း။ ဣလ ဟူလိုလျက် ဣ ကို ဧ ပြု။ **သူစိ**

ဗျဉ္ဇနမဓုရတာယ – မဓုရဗျဉ္ဇနတာယ ဟူလိုလျက် မဓုရ သဒ္ဒါနှင့် ဗျဉ္ဇန သဒ္ဒါတို့ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ **စာစဉ်**

ဝိဗ္ဘန ဝိဓ ဓာတ် + ဒိဝါဒိ ယ ပစ္စည်း + ယု ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ ကိုချေ၊ ဗ ကို ဘ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဧ လာ၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ **စာစဉ်**

ပေမနိယာ ပေမ ပုဒ် + ဣယ ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဧကတ အာ ပစ္စည်း။ ပေမဣယာ ဟူလိုလျက် န လာ၊ ဣ ကို ဤ ပြု။ **ဠ–အဖွင့်+ဘာဋီ**

ပေါရိ ပုရ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဧကတ ဤ ပစ္စည်း။ ပု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ရ၏ အ နှင့် ဏ တို့ကိုချေ။ **ဠ–အဖွင့်ရူ**

မှတ်ချက်။ ဠ–ဂုဏပရိပုဏ္ဏတာယ ဟိတ်ကို ရူ၍ = ပူရ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဧကတ ဤ ပစ္စည်းဖြင့် လည်း ပြီးနိုင်သေး၏။

http://www.dhammadownload.com

နာရီ နရ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက ဤ ပစ္စည်း။ နဏ် အ ကို အာ ပြု၊ ရဏ် အ နှင့် ဏ တို့ကို ချေ။ **သူစိ**

နဂ နဂ ပုဗ္ဗ၊ ဂမု ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် ဥ, မ် နှင့် ကွိ တို့ကိုချေ။ **ဓာတုပစ္စယ**

နဂရ နဂ ပုဒ် + ဃရ ပုဒ်။ နဃရ ဟူလိုလျက် ဃ ကို ဂ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) နဂ ပုဗ္ဗ၊ ဂလ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ နဂလ ဟူလိုလျက် လ ကို ရ ပြု။ **လယ်တီ**

နဂရဝါသိနော – နဂရ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဝသ ဓာတ် + ဏီ ပစ္စည်း + ယော ဝိဘတ်။ ဝဏ် အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ ဤ ကို ဣ ပြု၊ ယော ကို နော ပြု။ **သဒ္ဒဝိဒူ**

ဘာတာ ဘာသ ဓာတ် + ရာတု ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ဘာဏ် အာ, သ နှင့် ရာဏ် ရ် တို့ကိုချေ၊ တုဏ် ဥ ကို အာ ပြု၊ သိ ချေ။ **ရူ**

ကန္တ ကမု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ကမတ ဟူလိုလျက် မ ချေ၊ တ ကို န္တ ပြု။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ကမု ဓာတ် + မာန ပစ္စည်း။ မုဏ် ဥ နှင့် ဓာတွန် မ တို့ကိုချေ၊ မာန ကို အန္တ ပြန်၊ အန္တဏ်အစ အ ကိုချေ။ **ဋီသစ်**

(၄၊ နှာ ၇၅-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ကာလ ကလ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ကဏ် အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ကရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ကဏ် အ ကို အာ ပြု၊ ရ ကို လ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ဓာန်ဋီ**

မှတ်ချက်။ "သေခြင်း" အနက်ဟော ၄၊ နှာ ၁၀၉-လာ ကာလံ ကတွာ ၌ "ကာလ"ကား = ကရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးဏ်။ **ဓာန်ဋီ**

နိဓာန နိ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ယု ကို အန ပြု၊ အနဏ်အစ အ ကိုချေ။ **ဋီသစ်**

သာပဒေသ သဟ ပုဒ် + အပဒေသ ပုဒ်။ သဟာပဒေသ ဟူလိုလျက် သဟ ကို သ ပြု။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) သဟ ပုဒ် + အပဒေသ ပုဒ်။ သဟအပဒေသ ဟူလိုလျက် ပုဒ်အစ သဏ် အ ကိုချေ၊ ဟ ချေ၊ အပဒေသဏ်အစ အ ကို အာ ဒီဃ ပြု။ **ဋီသစ်+ရူဋီ**

မှတ်ချက်။ သဥပမ, သကာရဏ ပုဒ်များ၌လည်း နည်းတူမှတ်။

အပဒေသ အပ ပုဗ္ဗ၊ ဒိသ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ အပဒိသ ဟူလိုလျက် ဣ ကို ဧ ပြု။ **ပန်းကုံး**

ပရိယန္တ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ အမ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ယ လာ၊ မ ကို နဲ ပြု။ **သူစိ**

သံဟိတ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာဏ် အာ ကို ဣ ပြု၊ ဓ ကို ဟ ပြု။ **ပန်းကုံး**

မှတ်ချက်။ ဓာ ကို ဟိ ပြု၍လည်း ပြီးနိုင်ဏ်။ **မောဂ်**

သမွန္ဒ သံ ပုဗ္ဗ၊ ပဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ တ ကို အန္ဒ ပြု၊ ပဏ် အ နှင့် ဒ တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

ဗီဇ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဇနိ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ ဝိဇ ဟူလိုလျက် ဝိဏ် ဣ ကို ဤ ပြု၊ ဝ ကို ဗ ပြု။ **ဋီသစ်+သူစိ**

မှတ်ချက်။ ဤ ဗီဇကား "မျိုးစေ့နှင့် အကြောင်း" အနက်တို့ကို ဟောဏ်။ "ဝှေးစေ့" အနက်ဟော ဗီဇကား = ဝဇ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဝဏ် အ ကို ဤ ပြု၊ ဝီဇ ဟူလိုလျက် ဝ ကို ဗ ပြု၍ ပြီးဏ်။ **သူစိ**

ဖဋ္ဌ ဖလ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ ဖလု ဟူလိုလျက် လ ကို ဋ္ဌ ပြု။ **ဓာန်ဋီ**

ဧက ဣ ဓာတ် + က ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု။ **မောဂ်**

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ဣ ဓာတ် + ဏွု ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဏွု ကို အက ပြု၊ အက၏အစ အ ကိုချေ။ **ဓာတုပစ္စယ**

ပါတရာသ ပါတ သဒ္ဒူပပဒ၊ အသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ အသ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ရ လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ပါတော ပုဗ္ဗ၊ အသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဩ ကို အ ပြု၊ အသ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ရ လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ဘာဋီ**

သာယမာသ သာယ သဒ္ဒူပပဒ၊ အသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ အသ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ မ လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ဋီသစ်**

မဇ္ဇနှ အဟ ပုဒ် + မဇ္ဇ ပုဒ်။ အဟမဇ္ဇ ဟူလိုလျက် အဟ နှင့် မဇ္ဇ ကို ရှေ့နောက်ပြန်၊ (မဇ္ဇ အဟ–ဖြစ်)၊ အဟ ကို အနှ ပြု၊ ဇ္ဇ၏ အ ကိုချေ။ **ရူ**

(တစ်နည်း) အဟ ပုဒ် + မဇ္ဇ ပုဒ်။ အဟမဇ္ဇ ဟူလိုလျက် အဟ နှင့် မဇ္ဇ ကို ရှေ့နောက်ပြန်၊ (မဇ္ဇ အဟ–ဖြစ်)၊ အဟ ကို နှ ပြု။ **ဓာန်ဋီ**

မှတ်ချက်။ မဇ္ဇနှိကပုဒ်၌ = ဏိက (ဝါ) ဣက ပစ္စည်း သက်ရုံသာ။
မဇ္ဇဏှ, မဇ္ဇဏှိက ပုဒ်တို့၌ကား = ဏှ (ဝါ) အဏှ ပြုပါ။ (တစ်နည်း) နှ ကို ဏ ပြုပါ။
ပုဗ္ဗနှ, ပုဗ္ဗဏှ၊ သာယနှ, သာယဏှ၊ အပရနှ, အပရဏှ ပုဒ်တို့၌လည်း နည်းတူမှတ်ပါ။

အရုဏ အရ ဓာတ် + ကုန ပစ္စည်း။ အရုန ဟူလိုလျက် နှ ကို ဏ ပြု။ **မောဂ်**

မှတ်ချက်။ ဝရုဏ, တရုဏ, ဒါရုဏ ပုဒ်တို့၏ ပုဒ်ပြီးပုံသည်လည်း အရုဏ ပုဒ်၏ ပုဒ်ပြီးပုံနှင့် မထူးပြီ။

ဘောဇန ဘုဇ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ **သူစိ၊သီ–၄**

(တစ်နည်း) ဘောဇန ပုဒ် + အဇ္ဇောဟရဏ ပုဒ်။ ဘောဇနအဇ္ဇောဟရဏ ဟူလိုလျက် အဇ္ဇောဟရဏ ဟူသော နောက်ပုဒ်ကိုချေ။ **ဋီသစ်**

ရတ္တူပရတော – ရတ္တိဘောဇနူပရတော ဟူလိုလျက် တ္တိ၏ ဣ ကိုချေ၊ ဘောဇန ပုဒ်ကိုချေ။ **ဋီသစ်**

ဝိသူက ဝိ ပုဗ္ဗ၊ သုစ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ သု၏ ဥ ကို ဦ ပြု၊ စ ကို က ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန် တို့ကိုချေ။ **ဋီသစ်**

ပဋာဏီ ပဋိ ပုဒ် + အာဏီ ပုဒ်။ ပဋိအာဏီ ဟူလိုလျက် ဋိ၏ ဣ ကိုချေ။ **အောင်ပန်း**

ဒဿန ဒဿနသဝန ဟူလိုလျက် သဝန ပုဒ်ကိုချေ။ **ဋီသစ်**

(၄၊ နှာ ၇၆–လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

မယူရ မယ ဓာတ် + ဦရ ပစ္စည်း။ ယ၏ အ ကိုချေ။ **ကစ္စည်း**

(တစ်နည်း) မဟီ သဒ္ဒူပပဒ၊ ရု ဓာတ် + ကွိ (ဝါ) အ ပစ္စည်း။ မဟီရု ဟူလိုလျက် ဤ ကို ဦ ပြု၊ ဟ ကို ယ ပြု၊ ရု၏ ဥ ကို အ ပြု။ **ရူ၊ဘာဋီ၊ဦးဇယ**

(တစ်နည်း) မဟီ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဟာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ မဟီယ ဟူလိုလျက် ဟီ ကိုချေ၊ မယနောင် ဦရ ပစ္စည်း သက်၊ ယ၏ အ ကိုချေ။ **ရူ**

(တစ်နည်း) မဟ သဒ္ဒူပပဒ၊ ယာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ မဟယ ဟူလိုလျက် ဟ ကိုချေ၊ မယနောင် ဦရ ပစ္စည်း သက်၊ ယ၏ အ ကိုချေ။ **နျာသ**

http://www.dhammadownload.com

မာလာ မလ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဓောတက အာ ပစ္စည်း။ မလာ ဟူလိုလျက် မ၏ အ ကို အာ ပြု။
(တစ်နည်း) မာ သဒ္ဒါပဒ၊ လသ ဓာတ် + ကို ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဓောတက အာ ပစ္စည်း။ လ၏ အ, သ နှင့် ကို တို့ကိုချေ။ ***နှစ်နည်းလုံး သူစိ***

ဒုသီလ ဒု ပုဒ် + သီလ ပုဒ်။ ဒုသီလ ဟူလိုလျက် သဒိသဒ္ဒေဘော် သ လာ။ **ရူ**

ဥစ္စာသယန ဥစ္စာသယနအာသနသယန ဟူလိုလျက် နောက့် အာသနသယန ပုဒ်ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

မဟာသယန မဟာသယနအာသနသယန ဟူလိုလျက် နောက် အာသနသယန ပုဒ်ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

ဥစ္စာသယနမဟာသယန – ဥစ္စာသယနအာသနသယန, မဟာသယနအာသနသယန ဟူလိုလျက် နောက် အာသနသယန ပုဒ်နှစ်ခုတို့ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

ကဟာပဏ ကရီသ ပုဒ် + ပဏ ပုဒ်။ ကရီသပဏ ဟူလိုလျက် ရီသ ကို ဟာ ပြု။ ***သူစိ***
(တစ်နည်း) ကရိသ ပုဒ် + ပဏ ပုဒ်။ ကရိသပဏ ဟူလိုလျက် ရိသ ကို ဟာ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

ဇတု ဇန ဓာတ် + တု ပစ္စည်း။ န ချေ။ ***သူစိ***

သာလိ သ သဒ္ဒါပဒ၊ လိ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ အ ပစ္စည်းကိုချေ။ ***သူစိ***

ဝိဟိ ဝဟ ဓာတ် + ဣ ပစ္စည်း။ ဝဟိ ဟူလိုလျက် ဝ၏ အ ကို ဤ ပြု။ ***သူစိ***
(တစ်နည်း) ဗြူဟ ဓာတ် + ဣ ပစ္စည်း။ ဗြူဟိ ဟူလိုလျက် ရ ချေ၊ ဗ ကို ဝ ပြု၊ ဦ ကို ဤ ပြု။ ***သူစိ***

ယဝ ယု ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ယု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဩ ကို အဝ ပြု။ ***သူစိ***

ဂေါရူမ ဂုဓ ဓာတ် + ဥမ ပစ္စည်း။ ဂု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဓ၏ အ ကိုချေ၊ ဥမ၏ ဥ ကို ဦ ပြု။ ***သူစိ***

ကဂိ က သဒ္ဒါပဒ၊ ဂမု ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ က အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဂ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဂ လာ၊ ဂ်၏ အ, ဓာတွန် ဥ နှင့် မ် တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***
(တစ်နည်း) ကမ ဓာတ် + ဂု ပစ္စည်း။ မ ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဂ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဂ လာ။ ***မောဂ်***
(တစ်နည်း) ကကိ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ ရှေ့ က အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဂ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဂ လာ၊ နောက် က ကို ဂ ပြု၊ ဣ ချေ။ ***ထောမနိဓိ***

ကုဒြူသက ကောရ သဒ္ဒါပဒ၊ ဒူသ (ဝါ) ဒုသ ဓာတ် + ဏွု ပစ္စည်း။ ကောရဒူသက ဟူလိုလျက် ကော၏ ဩ ကို ဥ ပြု၊ ရ နှင့် ဒ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ ***ဋီသစ်၊ဓာန်ဋီ+သူစိ***

ဣတ္ထိ ဣသု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း + နဒါဒိ ဤ ပစ္စည်း။ ဣသတိ ဟူလိုလျက် ဓာတွန် သ ကို ထ ပြု၊ ထ နှင့် တ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ ***သူစိ***
(တစ်နည်း) ဣသ ဓာတ် + ထိ ပစ္စည်း။ သ ကို တ ပြု။ ***မောဂ်***
(တစ်နည်း) ထိ ဟူလိုလျက် ထိ ကို ဣတ္ထိ ပြု။ ***နီတိ***
(တစ်နည်း) ထိ ဟူလိုလျက် အစ၌ ဣ လာ၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ ***နီတိ***

ကုမာရီကာ ကုမာရ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + နဒါဒိ ဤ ပစ္စည်း + သကတ္ထ က ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဓောတက အာ ပစ္စည်း။ ကုမာရီကာ ဟူလိုလျက် ဤ ကို ဣ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***
(တစ်နည်း) ကုမာရ ဓာတ် + ဏွု ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဓောတက အာ ပစ္စည်း။ ရ၏ အ ကို ဤ ပြု၊ ဏွု ကို အက ပြု၊ အက၏ အ တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

ဒါသီ ဒု ပုဗ္ဗ၊ အသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း + နဒါဒိ ဤ ပစ္စည်း။ ဒု၏ ဥ ကိုချေ၊ အသ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ သ၏ အ နှင့် ဏ တို့ကိုချေ။ (ဒါသိဒါသ၌ ဒါသီ) ***ပန်းကုံး***

http://www.dhammadownload.com

ခေတ္တ ခိပ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ပ ကို တ ပြု။ ***ဋီသစ်+သူစိ+ဓာတုပစ္စယ***
မှတ်ချက်။ ဓာတွန် ပ ကိုချေ၊ တ ဒွေဘော်လာ၍လည်း ပြီးနိုင်ပါသေး၏။
(တစ်နည်း) ခိတ္တ သဒ္ဒူပပဒ၊ တာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ခိတ္တတ္တ ဟူလိုလျက် ဣ ကို ဧ ပြု၊ တ္တ ကိုချေ။ ***သူစိ***
မှတ်ချက်။ ဓာန်ဋီ၌ = ခိ ဓာတ် + တ (ဝါ) တြဏ် ပစ္စည်းဖြင့်လည်း ပြထားသေး၏။
ပုဗ္ဗဏ္ဏ ပုဗ္ဗ ပုဒ် + ပဝတ္တ ပုဒ် + အန္နဲ ပုဒ်။ ပုဗ္ဗပဝတ္တအန္နဲ ဟူလိုလျက် ပုဗ္ဗ၏အဆုံး အ နှင့် အလယ်ဖြစ်သော ပဝတ္တ ပုဒ်တို့ကိုချေ၊ နွဲ ကို ဏ္ဏ ပြု။ ***ဋီသစ်***
အပရဏ္ဏ အပရ ပုဒ် + ပဝတ္တ ပုဒ် + အန္နဲ ပုဒ်။ အပရပဝတ္တအန္နဲ ဟူလိုလျက် အပရ၏အဆုံး အ နှင့် အလယ်ဖြစ်သော ပဝတ္တ ပုဒ်တို့ကိုချေ၊ နွဲ ကို ဏ္ဏ ပြု။ ***ဋီသစ်***

(၄၊ နှာ ၇၇-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဒူတ ဒု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဦ ပြု။ ***ဓာတွတ္ထသင်္ဂဟ***
ဂိဟိ ဂဟ ပုဒ် + အဿတ္ထိ ဤ ပစ္စည်း။ ဂဟီ ဟူလိုလျက် ဂ၏ အ ကို ဣ ပြု၊ ဤ ကို ဣ ပြု။ ***သူစိ***
(တစ်နည်း) ဂေဟ ပုဒ် + ဤ ပစ္စည်း။ ဂေဟီ ဟူလိုလျက် ဂေဟ၏ ဧ ကို ဣ ပြု၊ ဤ ကို ဣ ပြု။ ***နီတိ***
မှတ်ချက်။ ဤကား = ဂိဟီနံ ပုဒ်၌ ဂိဟိ ပုဒ်ပြီးပုံတည်း။ ဂိဟီ ပုဒ်ပြီးပုံကို မေးလျှင်လည်း ဖြေနိုင်စေ။
ပဟိဏ ပ ပုဗ္ဗ၊ ဟိ ဓာတ် + ဣန ပစ္စည်း။ ပဟိန ဟူလိုလျက် န ကို ဏ ပြု။ ***ဘုန်းတော်ကြီးဦးဇယ***
(တစ်နည်း) ပ ပုဗ္ဗ၊ ဟိ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တ ကို ဏ ပြု။ ***ဘာဋီ***

(၄၊ နှာ ၇၈-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဥက္ကောဋန ဥ ပုဗ္ဗ၊ ကုဋ္ဌ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ကု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် က လာ၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***
မာယာ မယ ပုဒ် (ဝါ) မယ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ မ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ယ၏ အ နှင့် ဏ တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ+သူစိ၊လယ်တီ***
သာစိ သစ ဓာတ် + ဣဏ် ပစ္စည်း။ သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် တို့ကိုချေ။ ***ဘာဋီ၊ပန်းကုံး***
(တစ်နည်း) သစ ဓာတ် + ဏိ ပစ္စည်း။ သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် တို့ကိုချေ။ ***အမရကောသ***
(တစ်နည်း) သာဝိ ဟူလိုလျက် ဝ ကို စ ပြု။ ***နတ်ညွန်း***
ဝိပရာမောသ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ မုသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ရိ၏ ဣ ကိုချေ၊ မု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဋီသစ်+ပန်းကုံး***
ဂုမ္ဗ ဂုပ ဓာတ် + ဗ ပစ္စည်း။ ပ ကို မ ပြု။ (ချုံ နှင့် အပေါင်း အနက်ဟော)
(တစ်နည်း) ဂုဟ ဓာတ် + ဗ ပစ္စည်း။ ဟ ကို မ ပြု။ (မြက်ဖုတ် အနက်ဟော) ***နှစ်နည်းလုံး ဓာန်ဋီ***
မှတ်ချက်။ ဤနေရာ၌ ဂုမ္ဗကား "မြက်ဖုတ်အနက်, ချုံဖုတ်အနက်"တို့ကို ဟော၏။ "ရေဆိပ်, ကုန်းဆိပ်"စသည့် အနက်ကို ဟောသော ဂုမ္ဗကား = ဂမု ဓာတ် + ဗ ပစ္စည်း။ ဂ၏ အ ကို ဥ ပြု၊ မု၏ ဥ ကို ချေ၍ ပြီး၏။ ***ဓာန်ဋီ***

(၄၊ နှာ ၇၉-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

သဒ္ဓါ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ သံဓာ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဒ ပြု။ ***သူစိ+ရူ***

http://www.dhammadownload.com

သဒ္ဒဟိတွာ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တွာ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၊ ဓာ၏ ဒွေဘော် ဓာ လာ၊ ရှေ့ ဓာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ရှေ့ ဓ ကို ဒ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ဒ လာ၊ နောက် ဓာ၏ အာ ကို ဣ ပြု၊ နောက် ဓ ကို ဟ ပြု။ **လယ်တီ**

မှတ်ချက်။ နောက် ဓာ ကို ဟိ ပြု၍လည်း ပြီးနိုင်၏။

မိတ္တ မိဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဒ ကို တ ပြု။

(တစ်နည်း) မိ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သဒိသဒွေဘော် တ လာ။ **နှစ်နည်းလုံး သူစိ**

ပါရုပိတွာ ပ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ရုဟ ဓာတ် + ဏာပေ ပစ္စည်း + တွာ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကိုချေ၊ ဟ, ဏာ နှင့် ပေ၏ ဧ တို့ကိုချေ၊ ဣ လာ။ **အောင်ပန်း**

(တစ်နည်း) ပ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ရုဟ ဓာတ် + ဏေ ပစ္စည်း + တွာ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကိုချေ၊ ဟ ကို ပ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ၊ ဧ ကို ဣ ပြု။ **ပန်းကုံး**

(တစ်နည်း) ပ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ရုဟ ဓာတ် + တွာ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကိုချေ၊ ဟ ကို ပ ပြု၊ ဣ လာ။ **နတ်ညွှန်း**

(တစ်နည်း) ပါရ ဓာတ် + တွာ ပစ္စည်း။ ရ၏ အ ကို ဥ ပြု၊ ဣ လာ၊ ပ လာ။ **နတ်ညွှန်း**

ဂိလာန ဂိလ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဂိလန ဟူလိုလျက် လ၏ အ ကို အာ ပြု။ **ဓာန်ဦ**

ဥသီရ ဝသ ဓာတ် + ဤရ ပစ္စည်း။ ဝ ကို ဥ ပြု၊ သ၏ အ ကိုချေ။ **သူစိ**

ကပိတ္ထန ကပိ ဓာတ် + (ဝါ) ကပိ ပုဒ် + ထန ပစ္စည်း။ ကပိထန ဟူလိုလျက် အသဒိသဒွေဘော် တ လာ။ **ဦသစ်**

သန္ဒိဓိ သံ ပုဗ္ဗ၊ နိ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + ဣ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို န ပြု၊ ဓာ၏ အာ ကိုချေ။ **သူစိ**

သန္ဒိဓိကာရပရိဘောဂံ – သန္ဒိဓိကာရံပရိဘောဂံ ဟူလိုလျက် ရ အထက်၌ရှိသော နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ။ **ဦသစ်**

ဝိနယဝသေန ဝိနယအာဂတာစာရဝသေန ဟူလိုလျက် အာဂတာစာရ ပုဒ်ကိုချေ။ **ဦသစ်**

သလ္လေခ သံ ပုဗ္ဗ၊ လိခ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို လ ပြု၊ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန် တို့ကိုချေ။ **ပန်းကုံး**

ဝိနိစ္ဆယ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ နိ ပုဗ္ဗ၊ စိ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ သဒိသဒွေဘော် စ လာ၊ သံယုဂ်အဆုံး စ ကို ဆ ပြု၊ စ္ဆိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အယ ပြု။ **လယ်တီ**

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ နိ ပုဗ္ဗ၊ စိ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ စ ကို ဆ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် စ လာ၊ စ္ဆိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အယ ပြု။ **ရူ**

မှတ်ချက်။ ဓာတုပစ္စယဒီပနီ၌ကား = ဆိ ဓာတ်ဖြင့် ပြီးသေး၏။

(၄၊ နှာ ၈၀-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဝယှ ဝဟ ဓာတ် + ယ (ဝါ) ယက် ပစ္စည်း။ ဝဟယ ဟူလိုလျက် ဟ နှင့် ယ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ **ကစ္စည်း၊ဓာတုပစ္စယ**

သန္ဒမာနိက သန္ဒ ဓာတ် + မာန ပစ္စည်း + က ပစ္စည်း။ န၏ အ ကိုချေ၊ ဣ လာ။ **ပန်းကုံး**

ပါဋ္ဌကီ ပတိ ပုဗ္ဗ၊ အကီ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ပတိ ကို ပဋိ ပြု၊ ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဋိ၏ ဣ နှင့် ဏ တို့ကိုချေ။ **စာစဉ်**

(တစ်နည်း) ပဋ ပုဒ် + အကီ ပုဒ်။ ပဋ္ဌကီ ဟူလိုလျက် ပ၏ အ ကို အာ ပြု။ **နတ်ညွှန်း**

http://www.dhammadownload.com

ဥပါဟန ဥပ ပုဗ္ဗ၊ နဟ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဥပနဟ ဟူလိုလျက် ပဓါ၏ အ ကို အာ ပြု၊ န နှင့် ဟ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ဟန ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဥပဟန ဟူလိုလျက် ပဓါ၏ အ ကို အာ ပြု။ **သူစိ**

ဥက္ကံသ ဥ ပုဗ္ဗ၊ ကသ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဥကသ ဟူလိုလျက် က အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ က လာ။ **သူစိ**

(ဌ၊ နှာ ဓာ-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

အာမိသ အာ ပုဗ္ဗ၊ မသ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ အာမသ ဟူလိုလျက် မ၏ အ ကို ဣ ပြု။ **ဠီသစ်**

တဏ္ဟာလ တမ ဓာတ် + ကုလ ပစ္စည်း။ တမနောင် ဥ လာ၊ မ ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု၊ က် အနုဗန်ကိုချေ။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) တမ ဓာတ် + ကုလ ပစ္စည်း။ မ ကို ဥ ပြု၊ တ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု၊ က် အနုဗန်ကိုချေ။ ***မောဂ်***

မှတ်ချက်။ ဓာတုပစ္စယဒီပနီ၌ကား = တမ ဓာတ် + ဥလ ပစ္စည်းဖြင့်လည်း ပြီးသေး၏။

နာဠိ နလ ဓာတ် + ဏ္ဍာ် (ဝါ) ဏ္ဍ ပစ္စည်း။ နလိ ဟူလိုလျက် နဓါ၏ အ ကို အာ ပြု၊ လ ကို ဠ ပြု။ ***ဓာန်ဠီ+သူစိ နာလိမှိး***

စတုဘာဂမတ္တံ – စတုတ္ထဘာဂမတ္တံ ဟူလိုလျက် တ္ထ ချေ။ ***ဘာဠီ***

ပဋိသန္ဓာရ ပတိ ပုဗ္ဗ၊ သံ ပုဗ္ဗ၊ ထရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ပတိ ကို ပဋိ ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို န ပြု၊ န္ထ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***လယ်တီ သန္ထတပုဒ် အဖွင့်မှိး***

ဖာသု ဖုသ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ ဖုသု ဟူလိုလျက် ဖု၏ ဥ ကို အာ ပြု။ ***ဠီသစ်+ဓာန်ဠီ***

(တစ်နည်း) ဖဿ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ ဖဿု ဟူလိုလျက် ဖ၏ အ ကို အာ ပြု၊ သ တစ်လုံးကိုချေ။ **သူစိ**

(ဌ၊ နှာ ဓ၂-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

နိဗ္ဗဒ္ဓ နိ ပုဒ် + ယုဒ္ဓ ပုဒ်။ နိယုဒ္ဓ ဟူလိုလျက် ယ ကို ဝ ပြု၊ ဝ ဒွေဘော်လာ၊ ဝ္ဓ ကို ဗ္ဗ ပြု။ ***ဘာဠီ+ဓာန်ဠီ***

(တစ်နည်း) နိ ပုဗ္ဗ၊ ဝေဓ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဝ ဒွေဘော်လာ၊ ဝ္ဓ ကို ဗ္ဗ ပြု၊ ဧ ကို ဥ ပြု၊ တ ကို ဓ ပြု၊ ဓာတွန် ဓ ကို ဒ ပြု။ ***ဓာန်ဠီ***

ဥယျောဓိက ဥ ပုဗ္ဗ၊ ယုဓ ဓာတ် + ဏ္ဍု ပစ္စည်း။ ယုဓ်၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ယ လာ၊ ဓ၏ အ ကိုချေ၊ ဏ္ဍ လာ၊ ဏ္ဍု ကို အက ပြု၊ အက၏အစ အ ကိုချေ။ ***ဝိ၂၄-၃***

ဗလဂ္ဂ ဗလဂ္ဂဓာနန ဟူလိုလျက် ဓာနန ပုဒ်ကိုချေ။ ***ဘာဠီ***

(တစ်နည်း) ဗလ သဒ္ဒါပပဒ၊ ဂဏ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ သဒိသဒွေဘော် ဂ လာ၊ ဏ နှင့် ကွိ တို့ကိုချေ။ ***ဘာဠီ***

ဗျူဟ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဦဟ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဏ္ဍ ကို ယ ပြု၊ ဝ ကို ဗ ပြု၊ ဓာတွန် အ ကိုချေ။ **သူစိ**

ဇူတ ဇု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဦ ပြု။ ***ဓာန်ဠီ***

(တစ်နည်း) ဇုတ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဇုတ ဟူလိုလျက် ဥ ကို ဦ ပြု။ ***ဓာန်ဠီ***

(တစ်နည်း) ဒိဝု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဒိ၏ ဏ္ဍ ကို ယ ပြု၊ ဝု၏ ဥ ကိုချေ၊ ဝ ကို ဦ ပြု၊ ဒျူတ ဟူလိုလျက် ဒျ ကို ဇ ပြု။ ***ဘာဠီ***

ဧကဈ ဧကဓာ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဓာ၏ အာ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ ဏျ ကို ဈ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် ဧ လာ။ ***ဠီသစ်မှိး မန်းမိုးကောင်း***

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ဈ၁-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

အာဋ္ဌက အရဟ ဓာတ် + ဏ္ဍု ပစ္စည်း။ ဓာတ်၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ရဟ ကို ဋ္ဌ ပြု၊ ဏ္ဍု ကို အက ပြု၊ အကဿအစ အ ကိုချေ။ (ပတ္တာဋ္ဌကံဠ် အာဋ္ဌက) ***သူစိ+နတ်ညွန်း***

မနေသိက မန သဒ္ဒါပပဒ၊ ဏ္ဍသ ဓာတ် + ဏိက ပစ္စည်း။ နဿ အ ကိုချေ၊ ဏ္ဍ ကို ဓ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဘုန်းကြီးဉီးကော***

အာသန္နီ အာ ပုဗ္ဗ၊ သဒ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဏ္ဍတ္ထိဇောတက ဤ ပစ္စည်း။ အာသဒီ ဟူလိုလျက် သ အထက် ဠ် နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို န ပြု။ **သူစိ**

ဂေါနက ဂု ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း + က ပစ္စည်း။ ဂုဿ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အနဿအစ အ ကိုချေ။ **သူစိ**

ကောဇဝ ကု သဒ္ဒါပပဒ၊ ဇု ဓာတ် (ဝါ) ကုဇု ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ကုဿ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဇုဿ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ယင်း ဩ ကို အဝ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***ဋ္ဌိသစ်၊ဓာန်ဋ္ဌိ***

ဥဒ္ဓလောမိ ဥဒိတ ပုဒ် + လောမိ ပုဒ်။ ဥဒိတလောမိ ဟူလိုလျက် ဒိဿ ဏ္ဍ ကို အ ပြု၊ ဒ လာ၊ တ ချေ။ ***ဋ္ဌိသစ်***

ကုတ္ထက ကရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း + သွတ္ထ က ပစ္စည်း။ ကရဠ် ကဿ အ ကို ဥ ပြု၊ ရ ချေ၊ တ လာ။ **သူစိ**

(ဌ၊ နှာ ဈ၄-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

စမ္မ စရ ဓာတ် + မန် ပစ္စည်း။ ရ ကို မ ပြု၊ နှ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋ္ဌိ***

(တစ်နည်း) စမု ဓာတ် + မန် ပစ္စည်း။ မုဿ ဥ ကိုချေ၊ နှ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋ္ဌိ***

မှတ်ချက်။ ဤ စမ္မကား "သားရေနယ်" အနက်ကို ဟောဿ။ "ကာလွှား" အနက်ဟော စမ္မကား = စရ ဓာတ် + မ ပစ္စည်း။ ရ ကို မ ပြု၍ ပြီးဿ။ (တစ်နည်း) စမု ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ မုဿ ဥ ကိုချေ၊ မ လာ၍ ပြီးဿ။ ***ဓာန်ဋ္ဌိ***

ဥတ္တရဏ္ဍဒ ဥတ္တရ သဒ္ဒါပပဒ၊ ဆဒ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဥတ္တရဆဒ ဟူလိုလျက် စ လာ။ ***ပန်းကုံး***

သဥတ္တရဏ္ဍဒ သဟ ပုဒ် + ဥတ္တရဏ္ဍဒ ပုဒ်။ သဟဥတ္တရဏ္ဍဒ ဟူလိုလျက် သဟ ကို သ ပြု။ ***ဌ–အဖွင့်ရှ***

ရတ္တ ရဉ္ဇ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဉ္ဇ ကိုချေ၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ **သူစိ**

ဝိတာန ဝိ ပုဗ္ဗ၊ တနု ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ တဿ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် ဥ နှင့် ဏ် တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

(ဌ၊ နှာ ဈ၅-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

ရူပ ရုပ ဓာတ် + ပက် ပစ္စည်း။ ရုဿ ဥ ကို ဦ ပြု၊ ဓာတွန် ပ နှင့် က် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***မောဂ်***

(ဌ၊ နှာ ဈ၆-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

သမုဒ္ဒ သဟ + မုဒ္ဒ ဟူလိုလျက် သဟ ကို သ ပြု၊ ဓ ကို ဒ ပြု။ ***ဋ္ဌိသစ်***

(တစ်နည်း) သဟ + မုဒ္ဒ ဟူလိုလျက် သဟ ကို သ ပြု။ ***ဘာဋ္ဌိ***

(တစ်နည်း) သံ ပုဗ္ဗ၊ ဥန္ဒ ဓာတ် + ဒက် ပစ္စည်း။ သမုန္ဒဒ ဟူလိုလျက် နှ ချေ။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) သမ ပုဒ် + ဥဒက ပုဒ်။ သမုဒက ဟူလိုလျက် သဒိသဒ္ဒေဘော် ဒ လာ၊ က ချေ။ ***သူစိ+နီတိ***

(တစ်နည်း) သမပုဒ် + ဥဒက ပုဒ်။ သမုဒက ဟူလိုလျက် ဥဒက ကို ဥဒ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဒ လာ။ ***သူစိ+ရူ***

(တစ်နည်း) သံ ပုဗ္ဗ၊ ဥဒိ ဓာတ် + ဒ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ဏ္ဍ ချေ။ ***အပါဒါနဋ္ဌကထာ+သူစိ***

သာဂရ သာ သဒ္ဒါပပဒ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ကရ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ သာကရ ဟူလိုလျက် က ကို ဂ ပြု။ **သူစိ**

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) သံဂ သဒ္ဒူပပဒ၊ ရာ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၊ သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ရာ၏ အာ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) သဂရ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ရ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ၊ဘာဋ္ဌီ***

မှတ်ချက်။ နေတ္တိဋ္ဌီကာ ညွှန်းသော ပန်းကုံး၌ = သံ ပုဗ္ဗ၊ ဂရ ဓာတ် + ဏေ ပစ္စည်း + အ ပစ္စည်းဖြင့်လည်းကောင်း။ (ဝါ) သံ ပုဗ္ဗ၊ ဂလ ဓာတ် + အ ပစ္စည်းဖြင့်လည်းကောင်း ပြီးသေး၏။

သဟိတ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၊ ဓာ ကို ဟိ ပြု။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) သံ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၊ ဓာ၏ အာ ကို ဣ ပြု၊ ဓ ကို ဟ ပြု။ ***သဒ္ဒဝိဒူ***

(၄၊ နှာ ၈၇-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

နိဇိဂီသိတာရော – နိ ပုဗ္ဗ၊ ဟရ ဓာတ် + သ ပစ္စည်း + တု ပစ္စည်း + ယော ဝိဘတ်။ ဟရ ကို ဂီ ပြု၊ ဂီ ဂီ-ဟု ဒွေဘော်ပြု၊ ရှေ့ ဂီ၏ ဂ ကို ဇ ပြု၊ ရှေ့ ဤ ကို ဣ ပြု၊ သ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ လာ၊ တု၏ ဥ ကို အာရ ပြု၊ ယော ကို ဩ ပြု။ ***ကစ္စည်း ဇိဂီသတိမှီး***

အင်္ဂ အင်္ဂသတ္ထံ ဟူလိုလျက် င်္ဂ၏ အ နှင့် သတ္ထ ပုဒ်တို့ကိုချေ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) အင်္ဂသဟစရိတံ ဟူလိုလျက် င်္ဂ၏ အ နှင့် သဟစရိတ ပုဒ်တို့ကိုချေ။ ***ဘုန်းတော်ကြီးဦးဇယ***

မှတ်ချက်။ ၄၊ နှာ ၈၇-လာ နိမိတ္တံ ပုဒ်၌လည်း နည်းတူမှတ်ပါ။

(၄၊ နှာ ၈၈-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဥပွါတ ဥ ပုဗ္ဗ၊ ပဒ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ သဒိသဒွေဘော် ပ လာ၊ ပွ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဒ ကို တ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

(တစ်နည်း) ဥ ပုဗ္ဗ၊ ပတ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ သဒိသဒွေဘော် ပ လာ၊ ပွ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

မူသိက မုသ ဓာတ် + ဏွု ပစ္စည်း။ မု၏ ဥ ကို ဦ ပြု၊ သ၏ အ ကို ဣ ပြု၊ ဏွု ကို အက ပြု၊ အက၏အစ အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) မုသ ဓာတ် + ဏိက ပစ္စည်း။ မု၏ ဥ ကို ဦ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

ဥန္ဒူရ ဥဒိ ဓာတ် + ဦရ ပစ္စည်း။ ဥ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို နှ ပြု၊ နှ္ဒိ၏ ဣ ချေ။ ***သူစိ***

ဒါရု ဒရ ဓာတ် + ဏု ပစ္စည်း။ ဒ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***မောဂ်***

ဒဗ္ဗိ ဒရ ဓာတ် + ဗိ ပစ္စည်း။ ရ ကို ဗ ပြု။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) ဒရ ဓာတ် + ဗိ ပစ္စည်း။ ရ ချေ၊ သဒိသဒွေဘော် ဗ လာ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဒု ဓာတ် + ဗ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက ဤ ပစ္စည်း။ ဒုဗီ ဟူလိုလျက် ဒု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဩ ကို အဝ ပြု၊ ဝ ကို ဗ ပြု၊ ဤ ကို ဣ ပြု။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) ဒု ဓာတ် + ဗ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက ဤ ပစ္စည်း။ သဒိသဒွေဘော် ဗ လာ၊ ဒုဗ္ဗီ ဟူလိုလျက် ဒု၏ ဥ ကို အ ပြု၊ ဤ ကို ဣ ပြု။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

တေလ တိလ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု၊ လ၏ အ နှင့် ဏ် တို့ကိုချေ။ ***၄-တိလတေလ အဖွင့်ရှု***

ခတ္တ ခဏ သဒ္ဒူပပဒ၊ တာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ခဏ ကို ခတ် ပြု၊ တာ၏ အာ ကိုချေ။

(ခတ္တဝိဇ္ဇာ၌ ခတ္တ) ***ဘာဋ္ဌီ***

http://www.dhammadownload.com

သိဝ သမ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ သမ ဟူလိုလျက် သ၏ အ ကို ဣ ပြု၊ မ ကို ဝ ပြု။ ***ဓာန်ဒို***

(တစ်နည်း) သမ (ဝါ) သမု ဓာတ် + ဣဝ ပစ္စည်း။ သမိဝ ဟူလိုလျက် သ၏ အ နှင့် မ တို့ကိုချေ။ ***သူစိ၊ဓာန်ဒို***

(တစ်နည်း) သမု ဓာတ် + ရိဝ ပစ္စည်း။ သမရိဝ ဟူလိုလျက် သ၏ အ, မ နှင့် ရ် တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) သိဝ ပုဒ် + ကရဏ ပုဒ်။ သိဝကရဏ ဟူလိုလျက် ကရဏ ပုဒ်ကိုချေ။ ***၌–သိဂ်္ဂါလကရဏေရှ***

(တစ်နည်း) သိဝ ပုဒ် + ရုတ ပုဒ်။ သိဝရုတ ဟူလိုလျက် ရုတ ပုဒ်ကိုချေ။ ***၌–သိဂ်္ဂါလရုတ အဖွင့်ရှ***

သိဝဝိဇ္ဇာ သိဝကရဏဝိဇ္ဇာ ဟူလိုလျက် ကရဏ ပုဒ်ကိုချေ။ ***၌–သန္တိကရဏဝိဇ္ဇာ အဖွင့်အာဘော်ရှ***

(တစ်နည်း) သိဝါဝိဇ္ဇာ ဟူလိုလျက် ဝါ၏ အာ ကို အ ပြု။ ***၌–သိဂ်္ဂါလရုတဝိဇ္ဇာ အဖွင့်အာဘော်ရှ***

သိဂ်္ဂါလ သရ ဓာတ် + အလ ပစ္စည်း။ သရ ကို သိဂ် ပြု၊ အလ၏အစ အ ကို အာ ပြု။ ***သူစိ***

ဝိသဝိဇ္ဇာ ဝိသရကဏ္ဏဝိဇ္ဇာ ဟူလိုလျက် ရကဏ္ဏ ပုဒ်ကိုချေ။ ***၌–ပုရာဏဝိသဲ ရကဏ္ဏိ အဖွင့်ရှသော ဘာဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) ဝိသကရဏဝိဇ္ဇာ ဟူလိုလျက် ကရဏ ပုဒ်ကိုချေ။ ***၌–နဝဝိသဲ ကရောန္တိ အဖွင့်ရှသော ဘာဋ္ဌီ***

(ဌ၊ ဈာ ဈ၉–လာ နိုဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

ဝိဇ္ဇာ ဝိဒ ဓာတ် + ဏျု (ဝါ) ယက် ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဧောတက အာ ပစ္စည်း။ ဝိဒျာ ဟူလိုလျက် ဒျ ကို ဇ ပြု၊ သဒိသဒ္ဓေဘော် ဇ လာ။ ***ဓာန်ဒို၊မောဂ်***

မှတ်ချက်။ သဒ္ဒနီတိ၌ = ဝိဒဓာတ်မှတစ်ပါး ဝိဓ, ဝိဒိ ဓာတ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပါရာဓိကဏ် ဂဏ္ဌိသစ်၌ = ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဒလ ဓာတ်ဖြင့်လည်းကောင်း ပြီးသေး၏။ အဝိဇ္ဇာ ပုဒ်၌ကား = န ပုဗ္ဗ၊ ဝိဒ ဓာတ် စသည်ဖြင့် ကြို၍ ဖြေရုံသာတည်း။

သကုဏ သက ဓာတ် + ကုန (ဝါ) ဥန ပစ္စည်း။ သကုန ဟူလိုလျက် န ကို ဏ ပြု။ ***မောဂ်၊သူစိ***

သကုဏဝိဇ္ဇာ သကုဏမိဂဝိဇ္ဇာ ဟူလိုလျက် မိဂ ပုဒ်ကိုချေ။ ***၌–သပက္ခက (ပ) စတုပ္ပဒါနံ အဖွင့်+ဒ္ဓီသစ်***

ဝါယသ ဝယ ဓာတ် + အသ ပစ္စည်း။ ဝယသ ဟူလိုလျက် ဝ၏ အ ကို အာ ပြု။ ***သူစိ***

မှတ်ချက်။ မောဂ္ဂလ္လာန် အလို = ဝယ ဓာတ် + အသက် ပစ္စည်းဖြင့်လည်း ပြီးနိုင်သေး၏။

မိဂ မရ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ မရ ဟူလိုလျက် မ၏ အ ကို ဣ ပြု၊ ရ ကို ဂ ပြု။ ***ဓာန်ဒို***

(တစ်နည်း) မဂ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ မဂ ဟူလိုလျက် မ၏ အ ကို ဣ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) မဂ္ဂ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ မဂ္ဂ ဟူလိုလျက် မ၏ အ ကို ဣ ပြု၊ ဂ ချေ။ ***အပါဒါနဋ္ဌကထာ***

(တစ်နည်း) မရ သဒ္ဒူပဒ၊ ဂမု ဓာတ် + ကို ပစ္စည်း။ မရဂ ဟူလိုလျက် မ၏ အ ကို ဣ ပြု၊ ရ ချေ။ ***ဓာတ္ဝတ္ထ***

ကဏ္ဌိကာ က သဒ္ဒူပဒ၊ နီ ဓာတ် + ဏ္ဍု ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဧောတက အာ ပစ္စည်း။ ကနီကာ ဟူလိုလျက် နီ၏ ဉ ကို ဣ ပြု၊ န ကို ဏ ပြု၊ သဒိသဒ္ဓေဘော် ဏ လာ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) က သဒ္ဒူပဒ၊ နယ ဓာတ် + ဏ္ဍု ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဧောတက အာ ပစ္စည်း။ န ကို ဏ ပြု၊ သဒိသဒ္ဓေဘော် ဏ လာ၊ ယ ချေ၊ ဏ္ဍု ကို အက ပြု၊ အက၏အစ အ ကို ဣ ပြု၊ က၏ အ ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

မှတ်ချက်။ **ကဏ္ဌိကာလက္ခဏ** ပိဋ္ဌနကဏ္ဌိကာယပိ ဂေဟကဏ္ဌိကာယပိ ဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗံ ဟူသော အဖွင့် အာဘော်ကို ရှု၍ ဖြေပြပါဟု မေးသော်ကား = ကဏ္ဌိကာ ကဏ္ဌိကာ ဟူလိုလျက် ကဏ္ဌိကာ တစ်ပုဒ်ကို ချေ၍ ပြီး၏ဟု ဖြေပါ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ဥ၀-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဝေါဒါန ဒါ ဓာတ်၏ ဒါနတ္ထ, အာဒါနတ္ထ, အဝခ္ခဏ္ဍနတ္ထ ဟူသော ဟောခြင်းအနက်မှတစ်ပါး: ဝိသုဒ္ဓတ္ထ ဟူသော လွန်သော အနက်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် ဓာတူနမတ္ထာတိသယနည်းကို ရ၏။ (ဤကား = ဝေါဒါနန္တိ ဝိသုဒ္ဓတာ ဟူသော ဌ-အဖွင့်ကို ရှု၍ ကြဲသည့် ဝိပလ္လာသနည်း) ***ကိုင်းကုန်း***

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ အဝ ပုဗ္ဗ၊ ဒါ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဣ ကိုချေ၊ အဝ ကို ဩ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏ အစ အ ကိုချေ။ (ဤကား = နိရုတ္တိနည်း) ***ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ***

အနုပ္ပဝေစ္ဆန အနု ပုဗ္ဗ၊ ပ ပုဗ္ဗ၊ ဝိသ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် ပ လာ၊ ဝိသ ကို ဝေစ္ဆ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု။ ***ဋီသစ် အနုပ္ပဝေစ္ဆေယျမှီး***

(တစ်နည်း) အနု ပုဗ္ဗ၊ ပ ပုဗ္ဗ၊ ဝိသ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် ပ လာ၊ ဝိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ သ ကို စ္ဆ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု။ ***ဘာဋီ အနုပ္ပဝေစ္ဆေယျမှီး***

အာဝါဟန အာဝါဟနကရဏ ဟူလိုလျက် ကရဏ ပုဒ်ကိုချေ။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) အာ ပုဗ္ဗ၊ ဝဟ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***မစိုးရိမ်, အလယ်တိုက်ကြီး ဘုန်းတော်ကြီးဦးဇဃ***

မှတ်ချက်။ ဝိဝါဟန, သံဝရဏ, ဝိဝရဏ ပုဒ်တို့၌လည်း = အာဝါဟန ပုဒ်၌ ဖော်ပြခဲ့သော နည်းတို့ကို မှီး၍ နှစ်နည်းစီ ပြီးနိုင်သေး၏။ ***မစိုးရိမ်, အလယ်တိုက်ကြီး ဘုန်းတော်ကြီးဦးဇဃ***

(ဌ၊ နှာ ဥ၁-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

သုဘဂကရဏ – သုဘဂကရဏ သုဘဂကရဏ ဟူလိုလျက် သုဘဂကရဏ တစ်ပုဒ်ကိုချေ။ ***ဌ-အဖွင့်ရှု***

ဝိရုဒ္ဓ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ရုဓ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ ကိုချေ၊ တ ကို ဓ ပြု၊ ဓာတွန် ဓ ကို ဒ ပြု။ ***ကစ္စည်း ဗုဒ္ဓမှီး***

ဂဿ ဂရ ဓာတ် + ဘ ပစ္စည်း။ ရ ကို ဗ ပြု။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) ဂု ဓာတ် + အဘ ပစ္စည်း။ ဂု၏ ဥ ကိုချေ၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဗ လာ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ဂဘ ဓာတ် + အဘ ပစ္စည်း။ ဂဘဘ ဟူလိုလျက် ဓာတွန် ဘ ကို ဗ ပြု။ ***သူစိ***

ဘေသဇ္ဇ ဘိသဇ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဘိသဇျ ဟူလိုလျက် ဘိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဇျ ကို ဇ ပြု၊ ဇ လာ။ ***သူစိ***

သီတလ သီတ သဒ္ဒါပပဒ၊ လာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ လာ၏ အာ ကိုချေ။ ***သူစိ***

သိရိဂ္ဂယန သိရီ ပုဒ် + အဂ္ဂယန ပုဒ်။ သိရီအဂ္ဂယန ဟုပုဒ်ဖြတ်၊ သန္ဓိ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဤ အက္ခရာမှ နောက်၌ဖြစ်သော အ အက္ခရာကိုချေ၊ ဤ ကို ဣ ပြု။ ***ဋီသစ်***

ဝဿ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ အသ ဓာတ် + ဏ (ဝါ) အ ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဣ ကိုချေ၊ ဝသ ဟူလိုလျက် သဒိသဒ္ဒေဘော် သ လာ။ ***ဋီသစ်မှီး မစိုးရိမ်***

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ အသ ဓာတ် + သ ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဣ နှင့် ဓာတွန် အ တို့ကိုချေ။ ***ဋီသစ်မှီး ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဒ် + အဿဝ ပုဒ်။ ဝိအဿဝ ဟူလိုလျက် ဝိ၏ ဣ နှင့် နောက် ဝ တို့ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

ဝေါဿ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ အဝ ပုဗ္ဗ၊ အသ ဓာတ် + ဏ (ဝါ) အ ပစ္စည်း။ ဝိအဝသ ဟူလိုလျက် ဝိ၏ ဣ ကိုချေ၊ အဝ ကို ဩ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် သ လာ။ ***ဋီသစ်မှီး မစိုးရိမ်***

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ အဝ ပုဗ္ဗ၊ အသ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဣ ကိုချေ၊ အဝ ကို ဩ ပြု၊ အသ၏ အ နှစ်လုံးနှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ သျ ကို သ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် သ လာ။ ***ဋီသစ်မှီး ပန်းကုံး***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဒ် + အဿဝ ပုဒ်။ ဝိအဿဝ ဟူလိုလျက် ဝိ၏ ကွ ကို ဩ ပြု၊ အဿဝ၏အစ အ နှင့် ဝ တို့ကိုချေ။ **ဋီသစ်**

(ဌ၊ နှာ ၉၂-ထာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

ဇုဟန ဟု ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဟု၏ ဒွေဘော် ဟု လာ၊ ရှေ့ ဟ ကို ဇ ပြု၊ နောက် ဟု၏ ဥ ကိုချေ၊ ယု ကို အန ပြု။ ***ပန်းကုံး+နတ်ညွှန်း***

သစ္စဥ္ဆန သီတ ပုဒ် + ကရဏ ပုဒ် + အဥ္ဆန ပုဒ်။ သီတကရဏဥ္ဆန ဟူလိုလျက် ကရဏ ပုဒ်ကိုချေ၊ သီတ ကို သစ္စ ပြု။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) သီတ ပုဒ် + အဥ္ဆန ပုဒ်။ သီတဥ္ဆန ဟူလိုလျက် သီတ ကို သစ္စ ပြု။ (မူချပါဠိ) ***နတ်ညွှန်း***

ခါရဥ္ဆန ခါရက ပုဒ် + အဥ္ဆန ပုဒ်။ ခါရကဥ္ဆန ဟူလိုလျက် က ချေ။ ***နတ်ညွှန်း***

အညေဝ ဓမ္မာ ဂမ္ဘီရာ ဒုဒ္ဒသာ – "သဗ္ဗညုတညာဏံ"ဟူသော အဘိဓေယျတ္ထကို ထောက်၍ အညောဝ ဓမ္မော ဂမ္ဘီရော ဒုဒ္ဒသော–ဟု ဧကဝုစ်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ အညေဝ ဓမ္မာ ဂမ္ဘီရာ ဒုဒ္ဒသာ–ဟု ဗဟုဝုစ်သို့ ပြန်သော ဝစန ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***ဌ၊နှာ ၉၃–အဖွင့်+ကိုင်းကွန်း***

သမဝိပါကိနော – သမ ပုဒ် + ဝိပါက ပုဒ်။ သမဝိပါက ဟူလိုလျက် သမာသ်ပုဒ်၏အဆုံး က၏ အ ကို ဣ ပြု၊ (ယော သက်)၊ ယော ကို နော ပြု။ **သဒ္ဒဝိဒူ**

(ဌ၊ နှာ ၉၃-ထာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

မကသ မသက ဟူလိုလျက် သ နှင့် က ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ **နီတိ**

တုဏ္ဍ တန ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ တ၏ အ ကို ဥ ပြု၊ န၏ ဥ ကိုချေ၊ န ကို ဏ ပြု။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) တန ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ တ၏ အ ကို ဥ ပြု၊ န၏ ဥ ကိုချေ၊ န ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု။ ***မောဂ်***

သူစိ သုစ ဓာတ် + ကျ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဦ ပြု၊ ဓာတွန် အ ကိုချေ။ **သူစိ**

ဒုဒ္ဒသ ဒု ပုဗ္ဗ၊ ဒိသ ဓာတ် + ခ ပစ္စည်း။ ဒိ၏ ကွ ကို အ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ဒ လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် ခ အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) ဒု ပုဗ္ဗ၊ ဒိသ ဓာတ် + က္ခ ပစ္စည်း။ ဒိ၏ ကွ ကို အ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ဒ လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် က္ခ တို့ကိုချေ။ **ရူ**

ယထာဘူစ္ဆ ယထာဘူတ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ယထာဘူတျ ဟူလိုလျက် ဦ ကို ဥ ပြု၊ တျ ကို စ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် စ လာ။ **ရူ**

(တစ်နည်း) ယထာဘူတ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ယထာဘူတျ ဟူလိုလျက် ဦ ကို ဥ ပြု၊ တျ ကို စ္ဆ ပြု။ **နီတိ**

ထောမိတ ထောမ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ ကိုချေ၊ ကွ လာ။ ***ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) ထောမ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ ကို ကွ ပြု။ **သဒ္ဒဝိဒူ**

အာရမ္မဏ အာ ပုဗ္ဗ၊ ရမ္မ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ မ္မ၏ ဥ ကိုချေ၊ သဒိသဒွေဘော် မ လာ၊ ယု ကို အန ပြု၊ န ကို ဏ ပြု။ **သူစိ**

ပုထုအာရမ္မဏတော – ပုထုအာရမ္မဏအာရမ္မဏတော ဟူလိုလျက် အာရမ္မဏ တစ်ပုဒ်ကိုချေ။ **ဋီသစ်**

ဝဝတ္ထာပန ဝိ ပုဗ္ဗ၊ အဝ ပုဗ္ဗ၊ ထပ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ကွ ကိုချေ၊ ထ၏ အ ကို အာ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် တ လာ၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***အောင်ပန်း***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ အဝ ပုဗ္ဗ၊ ထဝဲ ဓာတ် + ဏာပေ ပစ္စည်း + ယု ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဣ ကိုချေ၊ ထာ၏ အာ နှင့် ဏာ၏ ဏ တို့ကိုချေ၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ၊ ပေ၏ ဧ ကိုချေ၊ ယု ကို အန ပြု။ ***ဘာဋ္ဌိ***

ဥတ္ထာန ဥ ပုဒ် + တာန ပုဒ်။ ဥတာန ဟူလိုလျက် သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ ***သူစိ***

ဝဝတ္ထာန ဝိ ပုဗ္ဗ၊ အဝ ပုဗ္ဗ၊ ထပ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဣ ကိုချေ၊ ထ၏ အ ကို အာ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ၊ ယု ကို အန ပြု၊ ပ နှင့် အန၏အစ အ တို့ကိုချေ။ ***ဘုန်းကြီးဦးကော***

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ အဝ ပုဗ္ဗ၊ ထပ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဣ ကိုချေ၊ ဓာတွန် ပ ကို တ ပြု၊ ထ နှင့် တ ကို ရှေ့နောက်ပြန်၊ ထ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***ဦးဇဃ***

(ဌ၊ နှာ ၉၅-လာ နိဂုတ္တိ ပုဒ်များ)

ပဗ္ဗဇ္ဇ ပ ပုဗ္ဗ၊ ဝဇ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ပဝဇျ ဟူလိုလျက် သဒိသဒ္ဒေဘော် ဝ လာ၊ ဇ ကို ဗ္ဗ ပြု၊ ဏျ ကို ဧ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဧ လာ။ ***ကစ္စည်း***

သမ္မတ သံ ပုဗ္ဗ၊ မန ဓာတ် + တ္တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ န နှင့် က် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ကစ္စည်း***

မှတ်ချက်။ ကတ္တားဟော သမ္မတ ပုဒ်ကား = သံ ပုဗ္ဗ၊ မန ဓာတ် + တ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***ရူ***

ဘုရင်ဟော သမ္မတ ပုဒ်ကား = သံ ပုဗ္ဗ၊ မာ (ဝါ) မာန ဓာတ် + တ္တ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***ကစ္စည်း***

ကပ္ပိက ကပ္ပ ဓာတ် + ဏ္ဍု ပစ္စည်း။ ပ္ပ၏ အ ကိုချေ၊ က္ပ လာ၊ ဏ္ဍု ကို အက ပြု၊ အက၏အစ အ ကိုချေ။ ***ဌ-ကပ္ပေတွာ ဝိကပ္ပေတွာ ဂဏ္ဆန္တီ ရူသော ဘုန်းတော်ကြီးဦးဇဃ***

(တစ်နည်း) ကပ္ပ ဓာတ် + ဏ္ဍု ပစ္စည်း။ ပ္ပ၏ အ ကို က္ပ ပြု၊ ဏ္ဍု ကို အက ပြု၊ အက၏အစ အ ကိုချေ။ ***ဌ-ကပ္ပေတွာ ဝိကပ္ပေတွာ ဂဏ္ဆန္တီ ရူသော ဦးထွန်းဦး***

(ဌ၊ နှာ ၉၆-လာ နိဂုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဒိဿတိ ဒိသ ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း + တေ ဝိဘတ်။ ဒိသ ကို ဒိဿ ပြု၊ ယ ချေ၊ တေ ကို တိ ပြု။ (ကမ္မရုပ်) ***ကစ္စည်း***

(တစ်နည်း) ဒိသ ဓာတ် + ဒိဝါဒိ ယ ပစ္စည်း + တိ ဝိဘတ်။ ယ ကို ပုဗ္ဗရုပ် သ ပြု။ (ကတ္တုရုပ်) ***ကစ္စည်း***

ပန္ထ ပထိ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ထိ၏ ဣ ကိုချေ၊ နှ လာ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ပထိ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ပ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို နှ ပြု၊ န္ထ၏ ဣ ကိုချေ။ ***သဒ္ဒဝိဒူ***

ပိဏ္ဍောလ ပိဏ္ဍ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဥလ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဏ္ဍ၏ အ ကိုချေ၊ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဦသစ်***

ဝိဟိတ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာ ကို ဟိ ပြု။ ***ရူ***

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာ၏ အာ ကို ဣ ပြု၊ ဓ ကို ဟ ပြု။ ***သဒ္ဒဝိဒူ***

ဝုတ္တိ ဥစ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ဓာတ်၏အစ၌ ဝ လာ၊ ဓာတွန် စ ကို တ ပြု။ (အဓိဝုတ္တိ၌ ဝုတ္တိ) ***ဦသစ်***

မှတ်ချက်။ အဓိမုတ္တိ၌ မုတ္တိကား = ဥစ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ဓာတ်၏အစ၌ မ လာ၊ ဓာတွန် စ ကို တ ပြု၍ ပြီး၏။

(ဌ၊ နှာ ၉၇-လာ နိဂုတ္တိ ပုဒ်များ)

ကထေတုကမျ – ကထေတုကာမ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ကာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ မ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဏီယောဇနာ+အဘိ၊ဌ-ကေတုကမျမှိ:***

http://www.dhammadownload.com

သဿတ သဒါ သဒ္ဒျုပဒ၊ သရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သဒါ ကို သ ပြု၊ ရ ကို သ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) သရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ရ ကို သ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် သ လာ။ **ဦသစ် သဿတိမိုး**

သဿတဝါဒ သဿတ ပုဒ် + ဣတိ ပုဒ် + ဝါဒ ပုဒ်။ သဿတဣတိဝါဒ ဟူလိုလျက် ဣတိ ကိုချေ။ **ဦသစ်**

ဒိဋ္ဌ ဒိသ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ တိ ကို ရိဋ္ဌ ပြု၊ ဒိ၏ ဣ, သ နှင့် ရ တို့ကိုချေ။ **ရူ**

အန္တရာယ အန ပုဗ္ဗ၊ ဣ ဓာတ် + တုရာ ပစ္စည်း။ နု၏ ဥ ကို ဝ ပြု၊ ဣ ကို အာ ပြု၊ တုရာ ကို ယ ပြု။ **ဘာဦ**

ပဓာန ပ ပုဗ္ဗ၊ ဒဟ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဒဟ ကို ဓ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကို အာ ပြု။ **ဓာန်ဦ**

(တစ်နည်း) ပ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ **သူစိ**

အာဂမ္မ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဂမု ဓာတ် + တုရာ ပစ္စည်း။ ဥ ချေ၊ တုရာ ကို မ္မ ပြု၊ ဓာတွန် မ ကိုချေ။ **ကစ္စည်း**

(တစ်နည်း) အာ ပုဗ္ဗ၊ ဂမု ဓာတ် + တုရာ ပစ္စည်း။ ဥ ချေ၊ တုရာ ကို ယ ပြု၊ မျ ကို မ ပြု၊ မ ဒွေဘော်လာ။ **ဘာဦ**

ပဋိစ္စ ပတိ ပုဗ္ဗ၊ ဣ ဓာတ် + တုရာ ပစ္စည်း။ ပတိ ကို ပဋိ ပြု၊ တုရာ ကို ရစ္စ ပြု၊ ဋိ၏ ဣ နှင့် ရ တို့ကိုချေ။ **ရူ**

(တစ်နည်း) ပတိ ပုဗ္ဗ၊ ဣ ဓာတ် + တုရာ ပစ္စည်း။ ပတိ ကို ပဋိ ပြု၊ တုရာ ကို စ္စ ပြု၊ ဋိ၏ ဣ ကိုချေ။ **မောဂ်**

(တစ်နည်း) ပတိ ပုဗ္ဗ၊ ဣ ဓာတ် + ရိစ္စ ပစ္စည်း။ ပတိ ကို ပဋိ ပြု၊ ဋိ၏ ဣ, ရိ၏ ဣ နှင့် ရ တို့ကိုချေ။ **ရူ**

မှတ်ချက်။ ပဋိစ္စ ပုဒ်၌ ဆရာတို့ကား = ပဋိ ပုဗ္ဗဟုလည်း ကြံကြသေး၏။

သမ္မာမနသိကာရ – သမ္မာမနသိ သဒ္ဒျုပဒ၊ ကရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ က၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ဦသစ်**

ဥပါယ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ အယ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကိုချေ၊ အယ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ ကိုချေ။ **သူစိ**

အာဟိတ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓ ကို ဟ ပြု၊ အာ ကို ဣ ပြု။ **ကစ္စည်း**

(တစ်နည်း) အာ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာ ကို ဟိ ပြု။ **မောဂ်**

(တစ်နည်း) အာ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာ၏ အာ ကိုချေ၊ ဓ ကို ဟ ပြု၊ ဣ လာ။ **ဓာတုပစ္စယ**

ဝဏ္ဏ ဝန ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ န ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဥ ပြု။ **ဦသစ်**

(တစ်နည်း) ဟန ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ ကိုချေ၊ ဟန် ကို ဝဓ် ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ၊ ဏျ ကို ဏ္ဏ ပြု၊ ဝ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဥ ပြု။ **ဦသစ်**

(တစ်နည်း) ဟန ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ ကိုချေ၊ ဟန် ကို ဝဓ် ပြု၊ ဏျ ကို ဏ္ဏ ပြု၊ ဝ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဥ ပြု။ **ဦသစ်+ဂဏ္ဌိ**

(တစ်နည်း) ဝဓ ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ ကိုချေ၊ ဏျ ကို ဏ္ဏ ပြု၊ ဝ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဥ ပြု။ **ဦသစ်+စာစဉ်**

တာလ တလ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ တလ ဟူလိုလျက် တ၏ အ ကို အာ ပြု။ **သူစိ**

ဧသိက ဣသ (ဝါ) ဣသု ဓာတ် + ဏ္ဍက ပစ္စည်း။ ဓာတ်၏အစ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဓာတွန် သရကိုချေ။ **ဓာန်ဦ၊သူစိ**

(ဌ၊ ဏ ဣ၀-ဃာ နှိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

ပဏ္ဍိ ပဿ ဓာတ် + ဆိ ပစ္စည်း။ ပဿဆိ ဟူလိုလျက် သ ကို စ ပြု။ **သူစိ**

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ပသ ဓာတ် + ဆိက် ပစ္စည်း။ ပသဆိ ဟူလိုလျက် သ ကို ပရရုပ် ဆ ပြု၊ သံယောဂါဒိ ဆ ကို စ ပြု။ ***မောဂ်***

ပူဝ ပူ (ဝါ) ပု ဓာတ် + ပ ပစ္စည်း။ ပူပ ဟူလိုလျက် နောက် ပ ကို ဝ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ+သူစိ ပူပမှီး***

ခဏ္ဍ ခန ဓာတ် + ဍ ပစ္စည်း။ န ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) ခနု ဓာတ် + ဍ ပစ္စည်း။ ဥ ချေ၊ န ကို ဏ ပြု။ ***သူစိ***

ဂူထ ဂုပ ဓာတ် + ထ (ဝါ) ထက် ပစ္စည်း။ ဂုပထ ဟူလိုလျက် ဂု၏ ဥ ကို ဦ ပြု၊ ပ ချေ။ ***သူစိ+မောဂ်***

အတ္ထိတွေဝ အတ္ထိ + ဣတိ + ဧဝ ဟုပုဒ်ဖြတ်။ ဣတိ၏အစ ဣ ကိုချေ၊ ဧ အက္ခရာ နှောင်းသောကြောင့် တိ၏ ဣ ကို ဝ ပြု။ ***ဋီသစ်***

သဿတိသမံ သဿတိသမော-ဟု ပုလ္လိင်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ သဿတိသမံ-ဟု နပုလ္လိင်သို့ ပြန်သော လိင်္ဂ ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***ဋီသစ်***

သဿတိ သဒါ သဒ္ဒူပပဒ၊ သရ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ သဒါ ကို သ ပြု၊ ရ ကို သ ပြု။ ***သူစိ သဿတိမှီး***

(တစ်နည်း) သရ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ရ ကို သ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် သ လာ။ ***ဋီသစ်***

သိနေရု သိနာ ဓာတ် + ဧရု ပစ္စည်း။ နာ၏ အာ ကိုချေ။ ***မောဂ်***

အာတပ္ပ အာ ပုဗ္ဗ၊ တပ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ ပျ ကို ပ ပြု၊ သဒိသ ဒွေဘော် ပ လာ။ ***ပန်းကုံး***

ဝတ္ထု ဝသ ဓာတ် + တု ပစ္စည်း။ သ၏ အ ကိုချေ၊ သ္တ ကို တ္ထ ပြု။ ***ရူ***

မှတ်ချက်။ အိမ်ရာ စသော တည်ရာအနက်ဟော ဝတ္ထုကား = ဝသ ဓာတ် + ရတ္ထု ပစ္စည်း။ သ နှင့် ရ တို့ကို ချေ၍ ပြီး၏။ ***ဓာန်ဋီ***

သံဝဋ္ဌ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဝတု ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် ဥ ကိုချေ၊ တ ကို ဋ္ဌ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ဋ္ဌ လာ။ ***သူစိ***

မန္ဒ မန ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ မန ကို မန္ဒ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) မဒိ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ မ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို န ပြု၊ နွှိ၏ ဣ ကိုချေ။ ***သူစိ***

ပညာ ပ ပုဗ္ဗ၊ ဉာ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ သဒိသဒွေဘော် ဥ လာ၊ ကွိ ချေ။ ***သူစိ***

တိက္ခ တိဇ ဓာတ် + ခ ပစ္စည်း။ ဇ ကို က ပြု။ ***သူစိ တိဇနိသာနံတိက္ခတာမှီး***

ဝီမံသာ မာန ဓာတ် + သ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ မာ၏ ဒွေဘော် မာ လာ၊ ရှေ့ မာ၏ မ ကို ဝ ပြု၊ ရှေ့ အာ ကို ဤ ပြု၊ မာန ဓာတ်ကို မံ ပြု၊ သ၏ အ ကိုချေ။ ***သူစိ+ကစ္စည်း***

ပုရိသ ပူရ ဓာတ် + ဣသ ပစ္စည်း။ ဦ ကို ဥ ပြု၊ ရ၏ အ ကိုချေ။ ***ကစ္စည်း***

(တစ်နည်း) ပူရ ဓာတ် + ကိသ ပစ္စည်း။ ဦ ကို ဥ ပြု၊ ရ၏ အ နှင့် က် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***မောဂ်***

ယဋ္ဌိ ယဇ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ တိ၏ တ ကို ဌ ပြု၊ ဓာတွန် ဇ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***ပန်းကုံး***

မှတ်ချက်။ ဤ ယဋ္ဌိကား = ဒုတ်,တောင်ဝှေး အနက်ကို ဟော၏။ တစ်တာ (ဝါ) ခုနစ်တောင် အတိုင်းအတာ အနက်ကို ဟောသည့် ယဋ္ဌိကား = ယတ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ တိ၏ တ ကို ဌ ပြု၊ ဓာတွန် တ ကို ဋ္ဌ ပြု၍ ပြီး၏။ ***ဓာန်ဋီ+သူစိ***

အာဟ ဗြဝီတိ-ဟု ပစ္စုပ္ပန်ကာလဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ ပရောက္ခာ အ-ဝိဘတ်ဖြင့် အာဟ-ဟု အတိတ် ကာလသို့ ပြန်သော ကာလ ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။ (ဧဝမာဟာတိ၌ အာဟ)

ဧဝံ ဝဒတိ ဟူသော ၌-အဖွင့်ရှုသည့် ကိုင်းကုန်း

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၀၀-လာ နိဂုဏ္ဍီ ပုဒ်များ)

ပရာမဋ္ဌ ပရ သဒ္ဒါပုဒ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ မသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ရ၏ အ ကိုချေ၊ ဓာတွန် သ နှင့်တကွ တ ပစ္စည်းကို ဋ္ဌ ပြု။ ***ဋ္ဌိသစ် ပရာမသမ္မိုး***

(ဌ၊ နှာ ၁၀၁-လာ နိဂုဏ္ဍီ ပုဒ်များ)

အနုပါဒါဝိမုတ္တော – အနုပါဒါယဝိမုတ္တော ဟူလိုလျက် ယ ချေ။ ***ဋ္ဌိသစ်+လယ်တိ***

(ဌ၊ နှာ ၁၀၂-လာ နိဂုဏ္ဍီ ပုဒ်များ)

သံဝဋ္ဋတိ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဝတု ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + တိ ဝိဘတ်။ သံဝတတိ ဟူလိုလျက် ရှေ့ တ ကို ဋ္ဌ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဋ္ဌ လာ။ ***ဋ္ဌိသစ်***

နိဗ္ဗတ္တ နိ ပုဗ္ဗ၊ ဝတ္တ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ နိဝတ္တ ဟူလိုလျက် သဒိသဒ္ဒေဘော် ဝ လာ၊ ဂ္ဂ ကို ဗ္ဗ ပြု။ ***သ္ဟုစိ***

အန္တလိက္ခ အန္တရ သဒ္ဒါပုဒ၊ ကွက္ခ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ အန္တရိက္ခ ဟူလိုလျက် ရ ကို လ ပြု။

ဓာန်ဋ္ဌိ+ဓာတုပစ္စယ

သုည သုန ပုဒ် (ဝါ) သုန ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း။ သုဏ္ဏ ဟူလိုလျက် ဏ္ဏ ကို ည ပြု။ ***ဓာန်ဋ္ဌိ၊နိတိ***

မှတ်ချက်။ ဏ္ဏ ကို ဥ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဥ လာ၍ ပြိုးလျှင်လည်း မှန်သည်သာတည်း။ ***သဒ္ဒဝိဒူ***

ဝသိတ ဝသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သ၏ အ ကိုချေ၊ က္ခ လာ။ ***သဒ္ဒဝိဒူ***

နိကန္တိ နိ ပုဗ္ဗ၊ ကမု ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် ဥ နှင့် မ် တို့ကိုချေ၊ တိ ကို န္တိ ပြု။ ***သ္ဟုစိ***

ဥက္ကဏ္ဌိတ ဥဒ္ဓကဏ္ဌိတ ဟူလိုလျက် ဒ္ဓ ကိုချေ၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ။ ***ဋ္ဌိသစ်***

(တစ်နည်း) ဥကဏ္ဌ ပုဒ် + ဏ္ဌတ ပုဒ်။ ဥကဏ္ဌိတ ဟူလိုလျက် သဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ။ ***ဋ္ဌိသစ်၊သာရတ္ထ***

ကဏ္ဌ ကမ (ဝါ) ကမု ဓာတ် + ဋ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် သရကိုချေ၊ မ် ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု။

မောဂ်၊သ္ဟုစိ

(တစ်နည်း) က သဒ္ဒါပုဒ၊ ဌာ ဓာတ် + ကို ပစ္စည်း။ က အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု၊ ဏ္ဌာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ကို ချေ။ ***သ္ဟုစိ***

ဥက္ကဏ္ဌ ဥဒ္ဓ ပုဒ် + ကဏ္ဌ ပုဒ်။ ဥဒ္ဓကဏ္ဌ ဟူလိုလျက် ဒ္ဓ ချေ၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ။ ***ဋ္ဌိသစ်***

ဥဗ္ဗိဒ္ဓန ဥ ပုဗ္ဗ၊ ဝိဓိ (ဝါ) ဝိဓ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဥဝိဓန ဟူလိုလျက် သဒိသဒ္ဒေဘော် ဝ လာ၊ ဂ္ဂ ကို ဗ္ဗ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဓ လာ။ ***လယ်တိ ဥဗ္ဗိဂ္ဂမိုး***

တဏှာ တသ ဓာတ် + ဏှ ပစ္စည်း + ကွတ္ထဇောတက အာ ပစ္စည်း။ တသဏှာ ဟူလိုလျက် သ ကိုချေ။

(တစ်နည်း) တသ ဓာတ် + ဟ ပစ္စည်း + ကွတ္ထဇောတက အာ ပစ္စည်း။ တသဟာ ဟူလိုလျက် သ ကို ဏ ပြု။

နှစ်နည်းလုံး သ္ဟုစိ

(ဌ၊ နှာ ၁၀၃-လာ နိဂုဏ္ဍီ ပုဒ်များ)

နိမ္မိတ နိ ပုဗ္ဗ၊ မာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ မာ၏ အာ ကို က္က ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် မ လာ။ ***လယ်တိ***

ဧလာဗု ဧရာ ပုဗ္ဗ၊ က္က ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ ရ ကို လ ပြု၊ က္က ကို ဇ ပြု၊ ဇ ကို အယ ပြု၊ အယ၏အစ အ ကိုချေ၊ ယ ကို ဗ ပြု။ ***သ္ဟုစိ***

(တစ်နည်း) ဧရာ ပုဗ္ဗ၊ ယာ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ ဧရာယု ဟူလိုလျက် ရ ကို လ ပြု၊ ယ ကို ဗ ပြု။ ***နိတိ***

မှတ်ချက်။ သ္ဟုစိ၌ = ဧရာ ပုဗ္ဗဟု ဆို၏။ ဧရာ သဒ္ဒါပုဒဟု ဆိုလည်း သင့်တန်ရာ၏။

http://www.dhammadownload.com

ဘဗျ ဘူ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဘူ၏ ဦ ကို ဩ ပြု၊ ဩ ကို အော ပြု၊ အော ကို အ ပြု၊ ဝ ကို ဗ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***ဘာဒ္ဦ***

(တစ်နည်း) ဘူ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဘူ၏ ဦ ကို ဩ ပြု၊ ဩ ကို အဝ ပြု၊ ဝ ကို ဗ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***နတ်ညွှန်း***

စိတ္ထ စရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တ ကို ကျက္ထ ပြု၊ စ၏ အ နှင့် ရ တို့ကိုချေ။ **ရူ**

ဆိဒ္ဒ ဆိဒိ ဓာတ် + ဒ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် က္ခ ကိုချေ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဆိဒိ ဓာတ် + က္ခဒ္ဒ ပစ္စည်း။ ဒိ၏ က္ခ, က္ခဒ္ဒ၏ က္ခ နှင့် သံယောဂါဒိ ဒ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

ဝက် ဝံက ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဝံက ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကို င ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် င လာ။ **သူစိ**

အာဏီ အဏ ဓာတ် + ဏိ ပစ္စည်း + ကျတ္ထိဇောတက ဤ ပစ္စည်း။ အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ, အနုဗန် ဏ် နှင့် က္ခ တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဦ+သူစိ***

(တစ်နည်း) အန ဓာတ် + ဏိ ပစ္စည်း + ကျတ္ထိဇောတက ဤ ပစ္စည်း။ အစ အ ကို အာ ပြု၊ န ကို ဏ ပြု၊ ဓာတွန် အ, အနုဗန် ဏ် နှင့် က္ခ တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဦ***

မဟေသ မဟန္တ ပုဒ် + ဤသ ပုဒ်။ မဟန္တဤသ ဟူလိုလျက် မဟန္တ ကို မဟာ ပြု၊ ဟာ၏ အာ ကိုချေ၊ ဤ ကို ဧ ပြု။ ***ဦသစ်***

မဟေသက္ခ မဟေသ သဒ္ဒါပဒဒ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ခါ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ အာ နှစ်လုံးကိုချေ၊ ခ၏ အသဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ။ ***ဦသစ်***

(ဌ၊ နှာ ၁၀၄-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ခိဒ္ဓာ ခိဥ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ကျတ္ထိဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ခိဥာ ဟူလိုလျက် ဥ လာ။ ***ဓာန်ဦ***

(တစ်နည်း) ခိဥ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း + ကျတ္ထိဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ခိဥျာ ဟူလိုလျက် ဥျ ကို ဥ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဥ လာ။ ***ဘာဒ္ဦ***

မှတ်ချက်။ သူစိဋ္ဌကား = ခ ပုဒ် + ကျဒ္ဓာ ပုဒ်ဖြင့် တစ်နည်း ပြီးသေး၏။

ခိဒ္ဓာပဒေါသိကာ – ခိဒ္ဓာပဒေါသကာ ဟူလိုလျက် သ၏ အ ကိုချေ၊ က္ခ လာ။ ***ဌ+ဦသစ်***

မှတ်ချက်။ မနောပဒေါသိကာ စသော ပုဒ်တို့ဋ္ဌလည်း နည်းတူမှတ်ပါ။

အတိဝေလ ဝေလ ပုဒ် + အတိ ပုဒ်။ ဝေလအတိ ဟူလိုလျက် ဝေလ နှင့် အတိ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ **ရူ**

ဝိဘဝ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဘူ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဦ ကို ဩ ပြု၊ ဩ ကို အဝ ပြု။ **သူစိ**

ကာယ ကု ပုဒ် + အာယ ပုဒ်။ ကုအာယ ဟူလိုလျက် ဥ ချေ။ **သူစိ**

အာယ က္ခ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ က္ခ ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အယ ပြု၊ အယ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဏ် အနုဗန် ကိုချေ။ (ကာယဋ္ဌ အာယ) **ရူ**

(တစ်နည်း) အယ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ အစ အ ကို အာ ပြု၊ ယ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) အာ ပုဗ္ဗ၊ က္ခ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ အာ ကိုချေ၊ က္ခ ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အယ ပြု၊ အယ၏အစ အ ကို အာ ပြု။ ***ပန်းကုံး***

အာဟာရ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဟရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဟ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

ဗလဝါ ဗလ ပုဒ် + ဝန္တု ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ဝ၏ အ ကိုချေ၊ နွှ ကို သိ နှင့်တကွ အာ ပြု။ ***ကစ္စည်း***

ဥဏ္ဏ ဥသ ဓာတ် + ဏ္ဏ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် သ ကိုချေ။ ***ဓာန်ဦ***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ဥသ ဓာတ် + ဟ ပစ္စည်း။ သ ကို ဏ ပြု။ **နတ်ညွှန်း**

ဥဒက ဥဒိ ဓာတ် + ဏွု ပစ္စည်း။ ဒိ၏ ဣ ကိုချေ၊ ဏွု ကို အက ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဥဒ္ဒ ဓာတ် + က ပစ္စည်း။ သံယုဂ်၏အစ ဒ ကိုချေ၊ အ လာ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဥန္ဒ ဓာတ် + က ပစ္စည်း။ သံယုဂ်၏အစ န ကိုချေ၊ အ လာ။ **မောဂ်**

(တစ်နည်း) ဥန္ဒ ဓာတ် + အက် ပစ္စည်း။ ဥန္ဒက ဟူလိုလျက် သံယုဂ်၏အစ န ကိုချေ၊ အ လာ။ **မောဂ်**

ဂိမှ ဂိရ ဓာတ် + မ ပစ္စည်း။ ရ ကို ဟ ပြု၊ ဟ နှင့် မ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဂမု ဓာတ် + ဟ ပစ္စည်း။ ဂ၏ အ ကို ဣ ပြု၊ ဓာတွန် ဥ နှင့် မ် တို့ကိုချေ၊ ဂိ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု။ **သူစိ**

ဂိမှာန ဂိရ ဓာတ် + မာန ပစ္စည်း။ ရ ကို ဟ ပြု၊ ဟ နှင့် မ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ **သူစိ**

(ဌ၊ နှာ ၁၀၅-လာ နိုဂုတ္တိ ပုဒ်များ)

ကဗဋ္ဌိကာရာဟာရူပဇီဝိနော – ကဗဋ္ဌိကာရာဟာရ သဒ္ဒါပပဒ၊ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ဇီဝ ဓာတ် + ဏိ ပစ္စည်း + ယော ဝိဘတ်။ ရ၏ အ ကိုချေ၊ ဥ ကို ဦ ပြု၊ ဝ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ ဤ ကို ဏ္ဍ ပြု၊ ယော ကို နော ပြု။ **သဒ္ဒဝိဒူ**

ကဗဋ္ဌ ကု ဓာတ် + အလ ပစ္စည်း။ ကု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဩ ကို အဝ ပြု၊ ဝ ကို ဗ ပြု၊ လ ကို ဋ္ဌ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ကဗိ ဓာတ် + အလ ပစ္စည်း။ ဗိ၏ ဣ ကိုချေ၊ လ ကို ဋ္ဌ ပြု။ **ဓာန်ဋ္ဌိ**

(တစ်နည်း) က ပုဒ် + ဗလ ပုဒ်။ ကဗလ ဟူလိုလျက် လ ကို ဋ္ဌ ပြု။ **ဓာန်ဋ္ဌိ**

မနောဝဒေါသိကာ – မန သဒ္ဒါပပဒ၊ ပ ပုဗ္ဗ၊ ဒုသ ဓာတ် + ဏွု ပစ္စည်း။ မနနောင် ဩ လာ၊ နဓ၏ အ ကိုချေ၊ ဒုဓ၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ သ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ လာ၊ ဏွု ကို အက ပြု၊ အက၏အစ အ ကိုချေ။ **ဌအဖွင့်+ပန်းကုံး**

ကပဏ ကု ပုဒ် + ပဏ ပုဒ်။ ကုပဏ ဟူလိုလျက် ကု ကို ကာ ပြု၊ အာ ကို အ ရဿပြု။ **သူစိ**

အတ္တဘာဝ အတ္တ သဒ္ဒါပပဒ၊ ဘူ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဦ ကို ဩ ပြု၊ ဩ ကို အဝ ပြု၊ အဝ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ **သူစိ**

အန္တာနန္တိကာ အန္တ အနန္တ အန္တာနန္တ နေဝန္တာနာနန္တိကာ ဟူလိုလျက် ဧကသေသနည်း, သာမညနိဒ္ဒေသနည်း, ဝဏ္ဏလောပ နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် အန္တာနန္တိကာ–ဟု ပြီး၏။ **ဋ္ဌီသစ်**

(တစ်နည်း) အန္တာနန္တဝါဒိကာ ဟူလိုလျက် ဝါဒ ကိုချေ၊ နောက် န္တ၏ အ ကိုချေ။ **နေရင်း**

(ဌ၊ နှာ ၁၀၆-လာ နိုဂုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဂါဟ ဂါဟဘာဝ ဟူလိုလျက် ဘာဝ ပုဒ်ကိုချေ။ ***ဌ–ဂါဟ် နှ ဥပဂဒ္ဓတိ အဖွင့်ရှုသော စာစဉ်***

(တစ်နည်း) ဂဟ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဂ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

(ဌ၊ နှာ ၁၀၇-လာ နိုဂုတ္တိ ပုဒ်များ)

ပဋိဃ ပတိ ပုဗ္ဗ၊ ဟန ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ပတိ ကို ပဋိ ပြု၊ ဟန ကို ဃ ပြု၊ ဃ၏ အ ကိုချေ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ပတိ ပုဗ္ဗ၊ ဟန ဓာတ် + ရ ပစ္စည်း။ ပတိ ကို ပဋိ ပြု၊ ဟန ကို ဃ ပြု၊ ရ် အနုဗန်နှင့်တကွ ဃ၏ အ ကိုချေ။ **သဒ္ဒဝိဒူ**

မှတ်ချက်။ ဆရာမြတ်တို့ကား = ပဋိ ပုဗ္ဗဟုလည်း မိန့်တော်မူကြသေး၏။

ဝိဃာတ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဟန ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ ကိုချေ၊ ဟန် ကို ဃာတ် ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ **ရူ**

http://www.dhammadownload.com

ဒဋ္ဌ ဒဟ ဓာတ် + ဟ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် ဟ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) ဒဟ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဒဟ ဟူလိုလျက် ဟ ရှေ့၌ ဋ္ဌ လာ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) ဒလ ဓာတ် + ဟ ပစ္စည်း။ ဒလှ ဟူလိုလျက် လ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) ဒဟ သဒ္ဒူပပဒ၊ လာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဒဟလ ဟူလိုလျက် ဟ နှင့် လ ကို ရှေ့နောက်ပြန်၊ လ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

မှတ်ချက်။ ဒဋ္ဌီ ပုဒ်၌ကား = နဒါဒိ ဤ ပစ္စည်း သက်၍ ပြီးရုံသာတည်း။

ဇလူကာ ဇလ ပုဒ် + ဩက ပုဒ် + အာ ပစ္စည်း။ လ၏ အ ကိုချေ၊ ဩ ကို ဦ ပြု၊ က၏ အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

အာသီ အသ ဓာတ် + ဏီ ပစ္စည်း။ ဓာတ်၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) အာ ပုဗ္ဗ၊ သာသ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း + နဒါဒိ ဤ ပစ္စည်း။ သာ၏ အာ, ဓာတွန် သ နှင့် ကွိ တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

အာသီဝိသ အာသု ပုဒ် + ဝိသ ပုဒ်။ အာသုဝိသ ဟူလိုလျက် သု၏ ဥ ကို ဤ ပြု။ ***ဝိ၊၄–၁+ဇူ***

(တစ်နည်း) အာသိ ပုဒ် + ဝိသ ပုဒ်။ အာသိဝိသ ဟူလိုလျက် သိ၏ ဣ ကို ဤ ပြု။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) အသိ ပုဒ် + ဝိသ ပုဒ်။ အသိဝိသ ဟူလိုလျက် အစ အ ကို အာ ပြု၊ သိ၏ ဣ ကို ဤ ပြု။ ***သာရတ္ထ***

(တစ်နည်း) အသိတ ပုဒ် + ဝိသ ပုဒ်။ အသိတဝိသ ဟူလိုလျက် အစ အ ကို အာ ပြု၊ သိ၏ ဣ ကို ဤ ပြု၊ တ ချေ။ ***သာရတ္ထ***

(တစ်နည်း) အာသိတ္တ ပုဒ် + ဝိသ ပုဒ်။ အာသိတ္တဝိသ ဟူလိုလျက် သိ၏ ဣ ကို ဤ ပြု၊ တ္တ ချေ။ ***သာရတ္ထ***

(၄၊ နှာ ၁၀၈–လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ကတပရပ္ပဝါဒါ – ကတပရပ္ပဝါဒါ ကတပရပ္ပဝါဒါ ဟူလိုလျက် ကတပရပ္ပဝါဒါ တစ်ပုဒ်ကို ချေ၍ ကတပရပ္ပဝါဒါ တစ်ပုဒ်ကို အကြွင်းပြုသော ဧကသေသနည်း, သာမညနိဒ္ဒေသနည်း, ဝဏ္ဏလောပ နိရုတ္တိနည်းတို့ဖြင့် ပြီး၏။ ***၄–အဖွင့်ရှု၍ ကြံသည့် ဦးဇယ***

(တစ်နည်း) ကတကတပရပ္ပဝါဒါ ဟူလိုလျက် ရှေ့၌ရှိသော ကတ တစ်ပုဒ်ကိုချေ။ ***ဦးထွန်းဦး***

နသမ္ပာယေယျံ – နသမ္ပာဒေယျံ ဟူလိုလျက် ဒ ကို ယ ပြု။ ***ဋ္ဌီသစ်+၄အဖွင့်ရှု***

ပုနပ္ပုနံ ပုနံ ဟုတည်။ ပုနံ ပုနံ–ဟု ဒွိရုပ်ပြု၊ ရှေ့ နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၊ နောက် ပ၏ ဒွေဘော် ပ လာ။ ***မောဂ်မှီး***

ဂလ ဂိလ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဂိလ ဟူလိုလျက် ဣ ကို အ ပြု။ ***သူစိ***

မန္ဒ မန္ဒ ပုဒ် + ပညာ ပုဒ်။ မန္ဒပညာ ဟူလိုလျက် ပညာ ပုဒ်ကိုချေ။ ***၄–မန္ဒပညော အဖွင့်ရှု***

မူဟ မုဟ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဦ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး မောဟမှီး***

မောမူဟ မောဟ ပုဒ် + မူဟ ပုဒ်။ မောဟမူဟ ဟူလိုလျက် ရှေ့ ဟ ကိုချေ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

သမ္မူဋ္ဌ သံ ပုဗ္ဗ၊ မုဟ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ဥ ကို ဦ ပြု၊ တ ကို ဟ ပြု၊ ဓာတွန် ဟ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***ကစ္စည်း မူဋ္ဌမှီး***

(တစ်နည်း) သံ ပုဗ္ဗ၊ မူဟ ဓာတ် + လ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ လ ကို ဋ္ဌ ပြု၊ ဟ နှင့် ဋ္ဌ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ မူဋ္ဌမှီး***

(တစ်နည်း) သံ ပုဗ္ဗ၊ မုဟ ဓာတ် + ဋ္ဌ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ဥ ကို ဦ ပြု၊ ဟ နှင့် ဋ္ဌ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ ***သူစိ မူဋ္ဌမှီး***

(တစ်နည်း) သံ ပုဗ္ဗ၊ မုဟ ဓာတ် + ဟ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ဥ ကို ဦ ပြု၊ ဓာတွန် ဟ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***သူစိ မူဋ္ဌမှီး***

http://www.dhammadownload.com

ဓိစ္စ ဓရ ဓာတ် + ရိစ္စ ပစ္စည်း။ ဓ၏ အ, ဓာတွန် ရ နှင့် အနုဗန် ရ် တို့ကိုချေ။ **ရူ *ကိစ္စမှိုး***

အဓိစ္စ အဓိ ပုဗ္ဗ၊ ကွ ဓာတ် + တွာ ပစ္စည်း။ ဓိ၏ ကွ ကိုချေ၊ တွာ ကို စ္စ ပြု။ ***မောဂ်***

အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ – အဓိစ္စသမုပ္ပန္နဒဿန ဟူလိုလျက် ဒဿန ပုဒ်ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

သညာ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဉ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဏ္ဍတ္ထိဇောတက အာ ပစ္စည်း။ သံဉ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဉ ပြု။ ***ရူ၊မောန်ဋီ***

မှတ်ချက်။ သူစိဋ္ဌ = ကို ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသေး၏။

တိတ္ထ တရ ဓာတ် + ထ (ဝါ) ထက် ပစ္စည်း။ တရထ ဟူလိုလျက် တ၏ အ ကို ဏ္ဍ ပြု၊ ရ ကို တ ပြု။ ***သူစီ၊မောဂ်***

(တစ်နည်း) တရ ဓာတ် + ထ (ဝါ) ထက် ပစ္စည်း။ တရထ ဟူလိုလျက် တ၏ အ ကို ဏ္ဍ ပြု၊ ရ ချေ၊ အသဒိသ ဒွေဘော် တ လာ။ ***သူစီ၊မောဂ်***

(တစ်နည်း) တရ ဓာတ် + ထ (ဝါ) ထက် ပစ္စည်း။ တရထ ဟူလိုလျက် တ၏ အ ကို ဏ္ဍ ပြု၊ ရ ကို ပရရုပ် ထ ပြု၊ သံယောဂါဒိ ထ ကို တ ပြု။ ***သူစီ၊မောဂ်၊လယ်တီ***

(ဌ၊ နှာ ၁၀၉-လာ နိဂုဏ္ဍီ ပုဒ်များ)

ဓိယာ ဓရ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဏ္ဍတ္ထိဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ဓရာ ဟူလိုလျက် ဓရ ကို ဓိယ ပြု။ **သူစီ**

ဝေဂ ဝဓ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ ကို ဧ ပြု၊ ဓ ကို ဂ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

အာဃာတန အာ ပုဗ္ဗ၊ ဟန ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ ကိုချေ၊ ဟန် ကို ဃာတ် ပြု၊ ယု ကို အန ပြု။ **သူစီ**

ဥဒ္ဓမာဃာတန – ဥဒ္ဓမာဃာတနဝါဒ ဟူလိုလျက် ဝါဒ ပုဒ်ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ – ဥဒ္ဓမာဃာတနဝဒိကာ ဟူလိုလျက် နဓ၏ အ နှင့် ဝဒ ပုဒ်တို့ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

(ဌ၊ နှာ ၁၁၀-လာ နိဂုဏ္ဍီ ပုဒ်များ)

ဝေဟပ္ဖလ ဝိပုလ ပုဒ် + ဖလ ပုဒ်။ ဝိပုလဖလ ဟူလိုလျက် ဝိပုလ ကို ဝေဟ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် ပ လာ။ ***ဋီကာကျော်***

ဥမ္မတ္တ ဥ ပုဗ္ဗ၊ မဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သဒိသဒွေဘော် မ လာ၊ ဒ ကို တ ပြု။ **သူစီ**

မာတာ မာန ဓာတ် + ရာတု ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ မာ၏ အာ, န နှင့် ရ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ တု၏ ဥ ကို အာ ပြု၊ သိ ချေ။ **ရူ**

(တစ်နည်း) ပါ ဓာတ် + တု ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ပ ကို မ ပြု၊ တု၏ ဥ ကို အာ ပြု၊ သိ ချေ။ **သူစီ *မာတုမှိုး***

(တစ်နည်း) ပါ ဓာတ် + တု ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ပါ ကို မာ ပြု၊ တု၏ ဥ ကို အာ ပြု၊ သိ ချေ။ **သူစီ *မာတုမှိုး***

ပိတာ ပါ ဓာတ် + ရိတု ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ပါ၏ အာ နှင့် ရ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ တု၏ ဥ ကို အာ ပြု၊ သိ ချေ။ **ရူ**

(တစ်နည်း) ပိ ဓာတ် + ရိတု ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ပိ၏ ဤ နှင့် ရ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ တု၏ ဥ ကို အာ ပြု၊ သိ ချေ။ **သူစီ**

မာတာပေတ္တိက – မာတာပိတု ပုဒ် + ဏိက ပစ္စည်း။ ပိ၏ ဏ္ဍ ကို ဧ ပြု၊ တု၏ ဥ ကိုချေ၊ သဒိသဒွေဘော် တ လာ၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***ဘာဋီ***

http://www.dhammadownload.com

သုက္က သက ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သ၏ အ ကို ဥ ပြု၊ တ ကို က ပြု။
(တစ်နည်း) သုစ ဓာတ် + က ပစ္စည်း။ စ ကို က ပြု။ ***နှစ်နည်းလုံး ဓာန်ဋီ***
မှတ်ချက်။ ဤ သုက္ကသဒ္ဒါသည် "သုက်သွေး" အနက်ကို ဟော၏။ "ကောင်းမှုကုသိုလ်နှင့် အဖြူရောင်" အနက် ဟောရာ၌ = သုစ ဓာတ် + အ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***ဓာန်ဋီ***

(၄၊ နှာ ၁၁၁-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဒေဝ ဒိဝု ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဒိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဝု၏ ဥ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***
မှတ်ချက်။ နတ်, ကောင်းကင်, မိုးတိမ် အနက်တို့ကို ဟောသော ဒေဝသဒ္ဒါ၏ ပုဒ်ပြီးပုံ အားလုံးသည် ဖော်ပြခဲ့သော ဒေဝ ပုဒ်၏ ပုဒ်ပြီးပုံ အတိုင်းသာတည်း။ ***သူစိ***
ပစ္စင်္ဂ ပတိ ပုဒ် + အင်္ဂ ပုဒ်။ ပတိအင်္ဂ ဟူလိုလျက် တိ ကို စ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် စ လာ။ ***ဋီသစ်***
ပရိပုဏ္ဏ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ပူရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပူ၏ ဦ ကို ဥ ပြု၊ တ ကို ဣဏ္ဏ ပြု၊ ရ နှင့် ဣ တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ ပုဏ္ဏမှီး***
(တစ်နည်.) ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ပုရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တ ကို ဣဏ္ဏ ပြု၊ ရ နှင့် ဣ တို့ကိုချေ။ ***သူစိ ပုဏ္ဏမှီး***
သဏ္ဌာန သံ ပုဗ္ဗ၊ ဌာ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ***
အာကာသာနဥ္စ – အာကာသာနန္တ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ န္တ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ တျ ကို စ ပြု၊ န ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဥ ပြု။ ***ရူ***
ဒိဋ္ဌ ဒိသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တ ကို ရိဋ္ဌ ပြု၊ ဒိ၏ ဣ, ဓာတွန် သ နှင့် ရ တို့ကိုချေ။ ***ကစ္စည်း***
(တစ်နည်း) ဒိသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် သ နှင့်တကွ တ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***သူစိ***
ပရမ ပရ သဒ္ဒူပပဒ၊ မရ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ အနုဗန် ရ နှင့် ကွိ တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ ဝိဂ္ဂဟမှီး***
(တစ်နည်း) ပ ပုဗ္ဗ၊ ရမု ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ မု၏ ဥ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ***
(တစ်နည်း) ပူရ ဓာတ် + မ ပစ္စည်း။ ဦ ကို အ ပြု။ ***သူစိ***
(တစ်နည်း) ပရ သဒ္ဒူပပဒ၊ မာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ မာ၏ အာ ကိုချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ***
(တစ်နည်း) ပရ သဒ္ဒူပပဒ၊ မိ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဣ ကိုချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ၊စရိယာအဋ္ဌကထာ***
(တစ်နည်း) ပရ သဒ္ဒူပပဒ၊ မု ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဥ ကိုချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ၊စရိယာအဋ္ဌကထာ***
(တစ်နည်း) ပရ သဒ္ဒူပပဒ၊ မဇ္ဇ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ ဇ္ဇ နှင့် ကွိ တို့ကိုချေ။ ***စရိယာအဋ္ဌကထာ***
(တစ်နည်း) ပရ သဒ္ဒူပပဒ၊ မဇ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ ဇ နှင့် ကွိ တို့ကိုချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ***
(တစ်နည်း) ပရ သဒ္ဒူပပဒ၊ မယ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ ယ နှင့် ကွိ တို့ကိုချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ၊စရိယာအဋ္ဌကထာ***
(တစ်နည်း) ပရ သဒ္ဒူပပဒ၊ မဝ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ ဝ နှင့် ကွိ တို့ကိုချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ၊စရိယာအဋ္ဌကထာ***
(တစ်နည်း) ပရ သဒ္ဒူပပဒ၊ မုန ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ န နှင့် ကွိ တို့ကိုချေ၊ မု၏ ဥ ကို အ ပြု။ ***စရိယာအဋ္ဌကထာ***
ဥတ္တမ ဥဘ ပုဒ် + တမ ပစ္စည်း။ ဥဘတမ ဟူလိုလျက် ဘ ကို တ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***
(တစ်နည်း) ဥဂ္ဂတ ပုဒ် + တမ ပစ္စည်း။ ဥဂ္ဂတတမ ဟူလိုလျက် ဂ္ဂ နှင့် ရှေ့ တ၏ အ တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ***
(တစ်နည်း) ဥဂ္ဂတ ပုဒ် + တမ ပစ္စည်း။ ဥဂ္ဂတတမ ဟူလိုလျက် ဂ္ဂတ ကိုချေ၊ သဒိသဒွေဘော် တ လာ။ ***ဓာန်ဋီ***
မနာပိယ မန သဒ္ဒူပပဒ၊ အပ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ န၏ အ ကိုချေ၊ အပ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ပ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ လာ၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***ဦးထွန်းဦး***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) မန ပုဒ် + အာပိယ ပုဒ်။ မနအာပိယ ဟူလိုလျက် နဏ် အ ကိုချေ။ **မနေန အာပိယာ ဝိဂ္ဂဟရှ**

ကောဌာသ ကောဌ သဒ္ဒူပပဒ၊ သိ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ကောဌသ ဟူလိုလျက် ဌဏ် အ ကို အာ ပြု။ **ဓာန်ဋီ**

(တစ်နည်း) ကောဌံသ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၊ ဌဏ် အ ကို အာ ပြု။ **အဂ်ုတ္တရဋီကာ**

သမန္နာဂတ သံ ပုဗ္ဗ၊ အနု ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဂမု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ နုဏ် ဥ ကိုချေ၊ သဒိသ ဒွေဘော် နလာ၊ မုဏ် ဥ နှင့် မ် တို့ကိုချေ။ **ဘာဋီ**

(တစ်နည်း) သံ ပုဗ္ဗ၊ အနု ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဂမု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ နုဏ် ဥ ကို ဝ ပြု၊ ဝ ကို ပုဗ္ဗရုပ် နပြု၊ မုဏ် ဥ နှင့် မ် တို့ကိုချေ။ **ပန်းကုံး**

သမန္ဒာဂတ သံ ပုဗ္ဗ၊ အနု ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဂမု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ နုဏ် ဥ ကို ဝ ပြု၊ မုဏ် ဥ နှင့် မ် တို့ကိုချေ။ (မူကွဲပါဠိ) **ဘာဋီ**

မာနုသက မနုဿ ပုဒ် + ကဏ် ပစ္စည်း။ မဏ် အ ကို အာ ပြု၊ သ် နှင့် ဏ် တို့ကိုချေ။ **ရှု မာနုဿကမှီး**

ဒဌဗ္ဗ ဒိသ ဓာတ် + တဗ္ဗ ပစ္စည်း။ တဗ္ဗဏ် တ ကို ရဌ ပြု၊ ဒိဏ် ဣ, ဓာတွန် သ နှင့် ရ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ကစ္စည်း**

(တစ်နည်း) ဒိသ ဓာတ် + တဗ္ဗ ပစ္စည်း။ သ ချေ၊ တ ကို ရဌ ပြု၊ ရ နှင့်တကွ ဒိဏ် ဣ ကို အ ပြု။ **နီတိ**

(တစ်နည်း) ဒိသ ဓာတ် + တဗ္ဗ ပစ္စည်း။ ဒိသ ကို ဒသ် ပြု၊ တဗ္ဗဏ် တ ကို ဌ ပြု၊ ဒသ်ဏ် သ် ကို ပရရုပ် ဌ ပြု၊ သံယောဂါဒိ ဌ ကို ဋ ပြု။ **မောဂ်**

(၄၊ နှာ ၁၁၃-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဝိဒ္ဒါ ဝိဒ ဓာတ် + ကွာ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ နှင့် က် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **မောဂ်**

(တစ်နည်း) ဝိဒ ဓာတ် + ဝ ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ဒဏ် အ နှင့် ဝ ဏ် အ တို့ကိုချေ၊ သိ ကို အာ ပြု။ **ဓာန်ဋီ**

မှတ်ချက်။ သူစိဉ် = ဝိဒ ဓာတ် + ဏွာ ပစ္စည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဘာဋီဉ် = ဝိဒ ဓာတ် + ဝန္တု ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်ဖြင့်လည်းကောင်း ပြီးသေးဏ်။

ကကစ က သဒ္ဒူပပဒ၊ ကစ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ စဏ် အ ကိုချေ။ **ဓာန်ဋီ**

မှတ်ချက်။ ဤ ကကစ သဒ္ဒါကား "လွှ" အနက်ကို ဟောဏ်။ "အရိုးပင်" အနက်ဟော ကကစ သဒ္ဒါကား = ကစ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ကစ ဟူလိုလျက် က လာ၍ ပြီးဏ်။ **ဓာန်ဋီ**

(၄၊ နှာ ၁၁၅-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

အာယတန အာ ပုဗ္ဗ၊ ယတ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ယု ကို အန ပြု၊ အနဏ်အစ အ ကိုချေ။ **ဋီသစ်+ဓာတုပစ္စယ**

မှတ်ချက်။ ဤ အာယတန ပုဒ်၌ = အာယတ သဒ္ဒူပပဒ၊ နီ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ (တစ်နည်း) အာယ သဒ္ဒူပပဒ၊ တနု ဓာတ် + အ ပစ္စည်းတို့ဖြင့်လည်း ပြီးနိုင်သေးဏ်။ **ဋီကာကျော်+ဋီသစ်**

အရည အရ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ သဒိသဒွေဘော် ဥ လာ။ **သူစိ**

ဖဿ ဖုသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ အနုဗန်နှင့်တကွ ဏ ပစ္စည်းကိုချေ၊ ဖုသ ကို ဖဿ ပြု။ **ရှု**

ဖုဿ ဖုသ ဓာတ် + တွာ ပစ္စည်း။ တွာ ကို ယ ပြု၊ ဖုသျ ဟူလိုလျက် သျ ကို သ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် သ လာ။ **ရှု ဥဒ္ဒိဿမှီး**

(တစ်နည်း) ဖုသ ဓာတ် + တွာ ပစ္စည်း။ တွာ ကို ယ ပြု၊ ဖုသျ ဟူလိုလျက် သျ ကို ဿ ပြု။ **နီတိ**

(တစ်နည်း) ဖုသ ဓာတ် + တွာ ပစ္စည်း။ တွာ ကို ယ ပြု၊ ယ ကို ပုဗ္ဗရုပ် သ ပြု။ **လယ်တီ**

http://www.dhammadownload.com

ဖုဿ ဖုဿ ရှေ့နည်းအတိုင်း ဖုဿ–ဟု ပြီးပါ။ ယင်းနောက် ဖုဿ တစ်ပုဒ်ကို ဖုဿ ဖုဿ–ဟု နှစ်ပုဒ် ဒွေဘော်ပြု။ ***မောဂ်***

ဖုသိတ္တာ ဖုသ ဓာတ် + တ္တာ ပစ္စည်း။ သ၏ အ ကို က္က ပြု။ ***ရူ ဥဒ္ဒိသိတ္တာမှိ:***

ဖုသိတ္တာ ဖုသိတ္တာ = ရှေ့နည်းအတိုင်း: ဖုသိတ္တာ–ဟု ပြီးပါ။ ယင်းနောက် ဖုသိတ္တာ တစ်ပုဒ်ကို ဖုသိတ္တာ ဖုသိတ္တာ–ဟု နှစ်ပုဒ် ဒွေဘော်ပြု။ ***မောဂ်***

ကမ္မဒပွစ္စယ ကမ္မ ပုဒ် + ပစ္စယ ပုဒ်။ ကမ္မပစ္စယ ဟူလိုလျက် ကမ္မ ကို က္ကဒံ ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၊ သဒိသဒွေဘော် ပ လာ။ ***မောဂ်+ဋ္ဌိသစ်***

(တစ်နည်း:) က္ကဒံ ပုဒ် + ပစ္စယ ပုဒ်။ က္ကဒံပစ္စယ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၊ သဒိသဒွေဘော် ပ လာ။ ***လယ်တီ***

(ဌ၊ နှာ ၁၁၆–လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

သမာဓိ သံ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + က္တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ဓာ၏ အာ ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

သကဒါဂါမိ သကိ + အာဂါမိ ဟုပုဒ်ဖြတ်။ နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၊ က္တ ကို အ ပြု၊ ဒ လာ။ ***ရူ***

အာရဒ္ဓ အာ ပုဗ္ဗ၊ ရဓ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တ ကို ဓ ပြု၊ ဘ ကို ဒ ပြု။ ***ကစ္စည်း+ရူ***

(တစ်နည်း:) အာ ပုဗ္ဗ၊ ရာဓ်ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ရာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ တ ကို ဓ ပြု၊ ဓာတွန် ဓ ကို ပရရုပ် ဓ ပြု၊ သံယောဂါဒိ ဓ ကို ဒ ပြု။ ***လယ်တီ***

မှတ်ချက်။ အာရဒ္ဓေါ–အားထုတ်အပ်သည် ဖြစ်၍ (ဝါ) အားထုတ်၍ဟု "၍"အနက်ဆုံးသော အာရဒ္ဓ ပုဒ်ကား = အာ ပုဗ္ဗ၊ ရဓ ဓာတ် + တ္တာ ပစ္စည်း။ တ္တာ ကို ဒ္ဓ ပြု၊ ဘ ချေ၍ ပြီး၏။ ***ရူ***

ဝိပဿက ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဒိသ ဓာတ် + အက ပစ္စည်း။ ဒိသ ကို ပဿ ပြု၊ အက၏အစ အ ကိုချေ။ ***လယ်တီ***

(တစ်နည်း:) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဒိသ ဓာတ် + ဏ္ဍု ပစ္စည်း။ ဒိသ ကို ပဿ ပြု၊ ဏ္ဍု ကို အက ပြု၊ အက၏အစ အ ကိုချေ။ ***သဒ္ဒဝိဒူ***

အာရဒ္ဓဝိပဿက – အာရဒ္ဓ ပုဒ် + ဝိပဿနာ ပုဒ် + သမာသန္တ က ပစ္စည်း။ အာရဒ္ဓဝိပဿနက ဟူလိုလျက် နကိုချေ။ ***ဇူ***

(တစ်နည်း:) အာရဒ္ဓ ပုဒ် + ဝိပဿနာ ပုဒ်။ အာရဒ္ဓဝိပဿန ဟူလိုလျက် နကို က ပြု။ ***စာစဉ်***

(ဌ၊ နှာ ၁၁၇–လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

အန္တောဇလိကတာ – အန္တောဇလကတာ ဟူလိုလျက် လ၏ အ ကိုချေ၊ ဤ လာ။ ***ဋ္ဌိသစ်***

(တစ်နည်း:) အန္တောဇလကတာ ဟူလိုလျက် လ၏ အ ကို ဤ ပြု။ ***ဋ္ဌိသစ်***

ပရိယာပန္နေ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ပဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပရိနောင် ယ လာ၊ တ ကို အန္နေ ပြု၊ ပ၏ အ နှင့် ဒ တို့ကိုချေ။ ***သူစိ+မူလဋ္ဌိကာ***

ဥစ္ဆိန္နေ ဥ ပုဗ္ဗ၊ ဆိဒိ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ အသဒိသဒွေဘော် ဗ လာ၊ ဒိ၏ က္ခ ကိုချေ၊ တ ကို အန္နေ ပြု၊ ဓာတွန် ဒ နှင့် အန္နေ၏အစ အ တို့ကိုချေ။ ***ရူ***

ရဇ္ဇု ရဇ (ဝါ) ရဇိ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ ရဇဥ ဟူလိုလျက် ရ၏ ဥ ကို အ ပြု၊ ဓာတွန် ဇ ကို ပရရုပ် ဇ ပြု။ ***ဓာန်ဋ္ဌိ၊သူစိ၊မောဂ်***

ဂိဝါ ဂါ ဓာတ် + ဤဝ ပစ္စည်း + က္တတ္ထလိင် အာ ပစ္စည်း။ ဂါဝါ ဟူလိုလျက် ဂါ၏ အာ ကို ဤ ပြု။ ***သူစိ***

http://www.dhammadownload.com

သတ္ထ သသ (ဝါ) သသု ဓာတ် + ထ ပစ္စည်း။ သသထ ဟူလိုလျက် ဓာတွန် သ ကိုချေ၊ အသဒိသဒွေဘော် တ လာ။ ***ဓာန်ဋီ+သူစိ+ရူ***

(တစ်နည်း) သူ ဓာတ် + ထ ပစ္စည်း။ ဋီ ကို အတ် ပြု။ ***ကစ္စည်း+ရူ***

မှတ်ချက်။ ဤ သတ္ထကား = လက်နက်,သံ အနက်တို့ကို ဟော၏။ သတ္ထ သဒ္ဒါသည် . . .

- ကျမ်းဂန်ဟောသော် = သာသ ဓာတ် + ထ ပစ္စည်း။ သာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ဓာတွန် သ ကို တ ပြု။
- အပေါင်းအနက် ဟောသော် = သရ ဓာတ် + ထ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် ရ ကို တ ပြု။
- ကုန်သည် ဟောသော် = သဟ ပုဒ် + အတ္ထ ပုဒ်။ သဟတ္ထ ဟူလိုလျက် သဟ ကို သ ပြု။
- ကုန်သည်မှူး ဟောသော် = သတ္ထ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ တ္ထ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။
- ဆရာ ဟောသော် = သာသ ဓာတ် + ရတ္ထု ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ သာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ဓာတွန် သ နှင့် ရ တို့ကိုချေ၊ ဥ ကို အ ပြု၊ သိ ချေ။
- ဘုရား ဟောသော် = သာသ ဓာတ် + ရတ္ထု ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်ဖြင့် ဆရာဟောအတိုင်း ပြီးရုံသာ တည်း။ (တစ်နည်း) သဓ ဓာတ် + ထ ပစ္စည်း။ ဓ ကို တ ပြု။ (တစ်နည်း) သံသ ဓာတ် + ထ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၊ သ ကို တ ပြု။ (တစ်နည်း) သတ္ထော ပုဒ် + ဏ (ဝါ) အ ပစ္စည်း။ ဩ ကို အာ ပြု၊ ဏ (ဝါ) အ ချေ။ (သတ္ထာ ပြီး၏)

သတိ။ ဘုရားဟော သတ္ထာ ပုဒ်ကို ပြီးရာ၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဓာတ်တို့မှတစ်ပါး = သိစ (ဝါ) သုသ (ဝါ) သသု (ဝါ) သမု ဓာတ် + ရတ္ထု ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်တို့ဖြင့်လည်း ပြီးနိုင်၏။ ***ပန်းကုံး+နတ်ညွှန်း***

ဒက္ခဏ္ဍီ ဒိသ ဓာတ် + သဏ္ဍီ ဝိဘတ်။ ဒိသ ကို ဒက္ခ ပြု၊ သ ချေ။ ***မောဂ်***

ဒက္ခိဏ္ဍီ ဒိသ ဓာတ် + သဏ္ဍီ ဝိဘတ်။ ဒိသ ကို ဒက္ခ ပြု၊ က္ခ၏ အ နှင့် သ တို့ကိုချေ၊ ဏ္ဍ လာ။

(မူချပါဠိ) **ရူ**

(ဌ၊ ဏ ၁၁၉-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

မဠု မန ဓာတ် + ဇု ပစ္စည်း။ န ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဠ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) မန သဒ္ဒူပဝဒ၊ ရဠ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ မနရဠု ဟူလိုလျက် န နှင့် ရ တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

အန္နံ အဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တ ကို အန္နံ ပြု၊ ဒ နှင့် အန္နံ၏အစ အ တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

ပဝါသ ပ ပုဗ္ဗ၊ ဝသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ ဝါသမှိ:***

ဒူရ ဒု ပုဗ္ဗ၊ အရ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဒုရ ဟူလိုလျက် ဥ ကို ဦ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဒု ဓာတ် + ရက် ပစ္စည်း။ ဒုရ ဟူလိုလျက် ဥ ကို ဦ ပြု။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) ဒု ဓာတ် + ဦရ ပစ္စည်း။ ဒု၏ ဥ ကိုချေ။ **ရူ**

သုဟဒ သု ပုဒ် + ဟဒယ ပုဒ်။ သုဟဒယ ဟူလိုလျက် ယ ချေ။ **သူစိ**

သုဟဒ္ဒု သု ပုဒ် + ဟဒယ ပုဒ်။ သုဟဒယ ဟူလိုလျက် ဒ၏ အ ကိုချေ၊ ဒျ ကို ဒ္ဒ ပြု၊ (သုဟဒ္ဒ-ဖြစ်)၊ ယင်း သုဟဒ္ဒ ပုဒ်နောင် သွတ္ထ ဏျ ပစ္စည်းသက်၊ ဏ် ချေ၊ သုဟဒ္ဓ ဟူလိုလျက် ဓျ ကို ဒ္ဓ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ဒ္ဓ လာ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) သုဟဒ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ သုဟဒျ ဟူလိုလျက် ဒျ ကို ဒ္ဓ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ဒ္ဓ လာ။ ***ဓာန်ဋီ***

http://www.dhammadownload.com

သမ္မဒ္ဒီစ္ဆန သံ ပုဗ္ဗ၊ ပတိ ပုဗ္ဗ၊ ဣသု ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ပတိ ကို ပဒ္ဒီ ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ဒ္ဒီ၏ ဣ ကိုချေ၊ သု၏ ဥ ကိုချေ၊ သ ကို စ္ဆ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု။ ***လယ်တိ သမ္မဒ္ဒီစ္ဆတိမှိး***

မှတ်ချက်။ ဆရာမြတ်တို့ကား = ပဒ္ဒီ ပုဗ္ဗဟုလည်း မိန့်တော်မူကြသေး၏။

ဝေယျာကရဏ – ဝိ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ကရ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ အစဉ် ၈ လာ၊ ဝိ၏ ဣ ကို ယ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ယ လာ၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ၊ န ကို ဏ ပြု။ ***ဓာတုပစ္စယ+ရူ***

(တစ်နည်း) ဗျာကရဏ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဗျာကရဏ ဟူလိုလျက် အစဉ် ၈ လာ၊ ဗ ကို ဝ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ယ လာ။ ***လယ်တိ***

နိဂ္ဂါထက နိ ပုဒ် + ဂါထာ ပုဒ် + သမာသန္တ က ပစ္စည်း။ နိဂါထာက ဟူလိုလျက် သဒိသဒ္ဒေဘော် ဂ လာ၊ ထာ၏ အာ ကို အ ပြု။ ***သဒ္ဒဝိဒူ***

ဝုတ္တ ဝစ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ ကို ဥ ပြု၊ စ ချေ၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ ***ကစ္စည်း***

ဘညမာန ဘဏ ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း + မာန ပစ္စည်း။ ဏ ကို ဥ ပြု၊ ယ ကို ပုဗ္ဗရုပ် ဥ ပြု။ ***ပန်းကုံး***

==========

သာမညဖလသုတ်

(၅၊ နွာ-၁၂၂)

မန္ဒာတု မံ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဓရ ဓာတ် + တု ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို န ပြု၊ နွ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ရ ချေ။ ***ဂဏ္ဌိ***

(တစ်နည်း) မံ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဓာ ဓာတ် + တု ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို န ပြု။ ***ဓာတုပစ္စယ***

ဂေါဝိန္ဒ ဂေါ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဝိန္ဒ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

သေသ သိသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

ယက္ခ ယတ ဓာတ် + ခ ပစ္စည်း။ တ ကို က ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ယသ ဓာတ် + ခ ပစ္စည်း။ သ ကို က ပြု။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) ယဇ ဓာတ် + ခ ပစ္စည်း။ ဇ ကို က ပြု။ ***ဝိမာန–၄***

ဣရိယာ အရ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဓောတက အာ ပစ္စည်း။ အရ ကို ဣရ ပြု၊ ရ အထက်၌ ဣ လာ၊ ဏ ချေ။ ***ပါရာဇိကဏ်ဏ္ဍိသစ်***

ဒိဗ္ဗ ဒိဝ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဒိဝ ဟူလိုလျက် သဒိသဒ္ဒေဘော် ဝ လာ၊ ဝ ကို ဗ္ဗ ပြု။

(တစ်နည်း) ဒိဝ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ ဏျ ကို ဝ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဝ လာ၊ ဝ ကို ဗ္ဗ ပြု။

(တစ်နည်း) ဒိဝု ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဝု၏ ဥ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ ဏျ ကို ဝ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဝ လာ၊ ဝ ကို ဗ္ဗ ပြု။ ***သုံးနည်းလုံး ဋီသစ်***

မှတ်ချက်။ "နတ်" သာမညဟော ဒိဗ္ဗကား = ဒိဝ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဝသ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဒိဝဝသ ဟူလိုလျက် ရှေ့ ဝ၏ အ ကိုချေ၊ ဝ ကို ဗ္ဗ ပြု၊ သ ချေ၍ ပြီး၏။ (တစ်နည်း) ဒိဝု ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း။ ဝု၏ ဥ ကိုချေ၊ ဏျ ကို ဝ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဝ လာ၊ ဝ ကို ဗ္ဗ ပြု၍ ပြီး၏။ ***နှစ်နည်းလုံး သူစိ***

http://www.dhammadownload.com

သမင်္ဂ သံ ပုဒ် + အင်္ဂ ပုဒ်။ သံအင်္ဂ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) သံ ပုဗ္ဗ + အင်္ဂ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ သံအင်္ဂ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု။ **ပန်းကုံး**

(တစ်နည်း) သံ ပုဗ္ဗ + အဥ္ဇ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ သံအဥ္ဇ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ဇ ကို ဂ ပြု၊ ဥ ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို င ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် င လာ။ **ပန်ကုံး**

သယာနော သိ ဓာတ် + မာန ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ သိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အယ ပြု၊ မာန ကို အာန ပြု၊ နဏ် အ ကိုချေ၊ သိ ကို ဩ ပြု။ **ရှု**

ဘတ ဘရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ရ ချေ။ **ရှု**

ကောမာရဘစ္စ – ကုမာရဘတ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ကုမာရဘတျ ဟူလိုလျက် ကု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ တျ ကို စ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် စ လာ။

(တစ်နည်း) ကုမာရ ပုဒ် + ဘတ ပုဒ်။ ကုမာရဘတ ဟူလိုလျက် ကု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ တ ကို စ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် စ လာ။ **နှစ်နည်းလုံး ဋီသစ်**

ဘစ္စ ဘရ ဓာတ် + ရိစ္စ ပစ္စည်း။ ရ နှစ်လုံးနှင့် ဣ တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

(၄၊ နှာ ၁၂၃-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

သိဝေယျကံ သိဝထိကေယျကံ ဟူလိုလျက် ဝ၏ အ, ထိ နှင့် ကေ၏ က တို့ကိုချေ။ **ဘာဋီ**

အမှု အသု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သု၏ ဥ ကိုချေ၊ တ ကို ပ ပြု၊ သ ကို ဋ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) အသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တ ကို ပ ပြု၊ သ ကို ဋ ပြု။ **ဓာတုပစ္စယ**

အမှုတေဋ္ဌသ အမှု ပုဒ် + တေရသ ပုဒ်။ အမှုတေရသ ဟူလိုလျက် ရ ကို ဋ ပြု။ **ဋီသစ်**

ဣဿရိယ ဣဿရ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ရ၏ အ ကို ဣ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ **ရှု**

(တစ်နည်း) ဣဿရ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ရ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ လာ၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ **သဒ္ဒဝိဒူ**

သတ္တု သဒ ဓာတ် + တု ပစ္စည်း။ ဒ၏ အ ကိုချေ၊ ဓာတွန် ဒ ကို တ ပြု။ **ဓာန်ဋီ**

(တစ်နည်း) သသ ဓာတ် + တု ပစ္စည်း။ သ၏ အ ကိုချေ၊ ဓာတွန် သ ကို တ ပြု။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) သသု ဓာတ် + တု ပစ္စည်း။ သု၏ ဥ ကိုချေ၊ ဓာတွန် သ ကို တ ပြု။ **သူစိ**

နေမိတ္တိက နိမိတ္တ ပုဒ် + ဏိက ပစ္စည်း။ နိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ တ္တ၏ အ နှင့် ဏ် တို့ကိုချေ။ **ရှု**

ဒေါဟဋ္ဌ ဒေါဟ သဒ္ဒူပပဒ၊ လာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဒေါဟလ ဟူလိုလျက် လ ကို ဋ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဒွိ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဟလ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဒွိဟလ ဟူလိုလျက် ဒွိ ကို ဒေါ ပြု၊ လ ကို ဋ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဒု ပုဒ် + ဟဒယ ပုဒ်။ ဒုဟဒယ ဟူလိုလျက် ဒု ကို ဒေါ ပြု၊ ဟဒယ ကို ဟဋ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဒွိ ပုဒ် + ဟဒယ ပုဒ်။ ဒွိဟဒယ ဟူလိုလျက် ဒွိ ကို ဒေါ ပြု၊ ဟဒယ ကို ဟဋ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဒွိ ပုဒ် + ဟဒယ ပုဒ်။ ဒွိဟဒယ ဟူလိုလျက် ဒွိ ကို ဒေါ ပြု၊ ဒ ကို ဋ ပြု၊ ယ ချေ။ **ဓာန်ဋီ**

ဗာဟု ဝဟ ဓာတ် + ဏု (ဝါ) ကု ပစ္စည်း။ ဝါဟု ဟူလိုလျက် ဝ ကို ဗ ပြု။ **သူစိ၊မောဂ်**

(တစ်နည်း) ဗာဓ ဓာတ် + ဏု (ဝါ) ကု ပစ္စည်း။ ဗာဓု ဟူလိုလျက် ဓ ကို ဟ ပြု။ **သူစိ၊မောဂ်**

(တစ်နည်း) ဝရ ဓာတ် + ဏု ပစ္စည်း။ ဝါရု ဟူလိုလျက် ဝ ကို ဗ ပြု၊ ရ ကို ဟ ပြု။ **သူစိ**

လောဟိတ ရုဟ ဓာတ် + တ (ဝါ) ဣတ ပစ္စည်း။ ရုဟိတ ဟူလိုလျက် ဥ ကို ဩ ပြု၊ ရ ကို လ ပြု။ **သူစိ**

ဝေဇ္ဇ ဝိဒ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ ဒျ ကို ဇ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ဇ လာ။ **ဓာန်ဋီ**

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၂၄-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဝိသုံ ဝိသုံ ဝိသုံ ဟုတည်။ ဝိသုံ ဝိသုံ-ဟု ဒွိရုပ်ပြု။ ***မောဂ်ဓီး***

ဓုရ ဓုဇီ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဉ ကိုချေ၊ ဇ ကို ရ ပြု။ ***ဘာဒ္ဓီ***

မှတ်ချက်။ ဤ ဓုရသဒ္ဒါသည် "ဦးစီးခေါင်းဆောင်" အနက်ကို ဟောဏ်။ "လှည်းဦး" အနက်ဟော ဓုရကား = ဓရ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဓရ ဟူလိုလျက် ဓဏ် အ ကို ဥ ပြုရ ပြီးဏ်။ ***သူစိ***

သာယံပါတ သာယ ပုဒ် + ပါတ ပုဒ်။ သာယပါတ ဟူလိုလျက် ယ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ။ ***ဘာဒ္ဓီ***

(ဌ၊ နှာ ၁၂၅-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

မနောရထော မန ပုဒ် + အတ္ထ ပုဒ်။ မနအတ္ထော ဟူလိုလျက် သမာသ်အလယ်၌ ဩ လာ၊ နဏ် အ ကိုချေ၊ ရ လာ၊ တ် ချေ။ ***ဇီသစ်***

ဥစ္ဆင် ဥ ပုဗ္ဗ၊ သဒ္ဓ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ သ ကို ဆ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် စ လာ၊ ဓ ကို ဂ ပြု၊ ဥ ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဂ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဂ လာ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဥ ပုဗ္ဗ၊ သဓ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ သ ကို ဆ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် စ လာ၊ ဓ ကို ဂ ပြု၊ ဆ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဂ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဂ လာ။ ***ဓာန်ဇီ***

မှတ်ချက်။ ရူ-သင်္ဂေါ် ပုဒ်ကို မှီး၍ = ဥ ပုဗ္ဗ၊ သန္ဓ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်းဖြင့်လည်း ပြီးနိုင်ပါသေးဏ်။

(ဌ၊ နှာ ၁၂၆-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

သိနေဟ သိနိဟ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ နိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

(ဌ၊ နှာ ၁၂၇-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဓီတု ဓရ ဓာတ် + ရိတု ပစ္စည်း။ ဓ၏ အ, ဓာတွန် ရ နှင့် အနုဗန် ရ် တို့ကိုချေ၊ ဣ ကို ဤ ပြု။ ***ရူ***

(တစ်နည်း) ဓာ ဓာတ် + ရိတု ပစ္စည်း။ ဓာ၏ အာ နှင့် အနုဗန် ရ် တို့ကိုချေ၊ ဣ ကို ဤ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဓာ ဓာတ် + ရာတု ပစ္စည်း။ ဓာ၏ အာ နှင့် အနုဗန် ရ် တို့ကိုချေ၊ အာ ကို ဤ ပြု။
(ဓီတာယ၌ ဓီတု) ***ဓာန်ဇီ***

ပုတ္တ ပု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ ***ကစ္စည်း***

(တစ်နည်း) ပူ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဦ ကို ဥ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ ***ဓာန်ဇီ***

(တစ်နည်း) ပူရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဦ ကို ဥ ပြု၊ ရ ကို ပရရုပ် တ ပြု။ ***ဓာန်ဇီ***

(တစ်နည်း) ပုသ ဓာတ် + တက် ပစ္စည်း။ ပုသတ ဟူလိုလျက် သ ကို ပရရုပ် တ ပြု။ ***မောဂ်***

ပဏ္ဍ ပဍိ ဓာတ် + က ပစ္စည်း။ ပ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု၊ ဏ္ဍိ၏ ဏ္ဍ နှင့် က် အနုဗန် တို့ကိုချေ။ ***ဇီသစ်+ကစ္စည်း+သူစိမှတ်ချက်***

ပဏ္ဍိတ ပဍိ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု။ ***ဇီသစ်+သူစိ***

(တစ်နည်း) ပဏ္ဍာ ပုဒ် + ဏ္ဍက ပစ္စည်း။ ပဏ္ဍိက ဟူလိုလျက် က ကို တ ပြု။ ***ဦးကော+ဦးဧယ***

တဒဟု တ ပုဒ် + အဟ ပုဒ်။ တ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဒ ပြု၊ (တဒဟ-ဖြစ်)၊ သို့ ဝိဘတ် သက်၊ ဟ၏ အ ကိုချေ၊ သို့ ဝိဘတ်ကို ဥ ပြု။ ***ဇီသစ်***

(တစ်နည်း) တ ပုဒ် + အဟ ပုဒ်။ ဒ လာ၊ (တဒဟ-ဖြစ်)၊ သို့ ဝိဘတ်သက်၊ ဟ၏ အ ကိုချေ၊ သို့ ဝိဘတ်ကို ဥ ပြု။ ***ဇီသစ်***

http://www.dhammadownload.com

အဟ နာ ပုဗ္ဗ၊ ဟာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ နဟ ဟူလိုလျက် နာ ကို အ ပြု။ (တဒဟုဒ္ဓ အဟ) **သူစိ**

အဟု အဟ ပုဒ် + သို့ ဝိဘတ်။ ဟ၏ အ ကိုချေ၊ သို့ ဝိဘတ်ကို ဥ ပြု။ (တဒဟုဒ္ဓ အဟု) **ဋီသစ်**

ဥပေါသထ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ဝသ ဓာတ် + အထ (ဝါ) ထ ပစ္စည်း။ ဥပဝသထ ဟူလိုလျက် ပ၏ အ ချေ၊ ဝ ကို သြ ပြု။ ***မောဂ်၊သူစိ***

(တစ်နည်း) ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ဝသ ဓာတ် + ထ ပစ္စည်း။ ဥပဝသထ ဟူလိုလျက် ပ၏ အ ကိုချေ၊ ဝ၏ အ ကို သြ ပြု၊ ဝ် ကိုချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ဥသ ဓာတ် + ထ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကိုချေ၊ ဥသ၏ ဥ ကို သြ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

ဖဂ္ဂု ဖဂ္ဂုဏီ ဟူလိုလျက် ဏီ ကိုချေ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ဖဂ္ဂုဏီနကွတ္တ ဟူလိုလျက် ဏီနကွတ္တ တို့ကိုချေ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ဖလ သဒ္ဒါပပဒ၊ ဂဟ ဓာတ် + ဏု ပစ္စည်း။ ဖလဂု ဟူလိုလျက် လ ကို ပရရုပ် ဂ ပြု။ ***ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) ဖလ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ ဂ လာ၊ လ ကို ပရရုပ် ဂ ပြု။ ***ပန်းကုံး***

(ဌ၊ နှာ ၁၂၈-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

ဒိဝသ ဒိဝု ဓာတ် + သ ပစ္စည်း။ ဥ ကို အ ပြု။ **သူစိ**

ပန္နရသ ပဉ္စ ပုဒ် + ဒသ ပုဒ်။ ပဉ္စဒသ ဟူလိုလျက် ပဉ္စ ကို ပန္န ပြု၊ ဒ ကို ရ ပြု။ **ရူ**

ပန္နရသီ ပဉ္စဒသီ ဟူလိုလျက် ပဉ္စ ကို ပန္န ပြု၊ ဒ ကို ရ ပြု။ **ရူ**

ကောမုဒီယာ ကုမုဒ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း + နဒါဒိ ဤ ပစ္စည်း + သို့ ဝိဘတ်။ ကု၏ ဥ ကို သြ ပြု၊ ဒ၏ အ နှင့် ဏ တို့ကိုချေ၊ ဤ ကို ဣ ပြု၊ သို့ ဝိဘတ်ကို ယာ ပြု။ ***ဌ–ကုမုဒဝတီယာ အဖွင့်ရူ***

ပုဏ္ဏ ပူရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပူ၏ ဦ ကို ဥ ပြု၊ ရ၏ အ ကိုချေ၊ တ ကို ဏ္ဏ ပြု၊ ရ် နှင့် ဏ္ဏ၏ ဏ တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ပုရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ရ၏ အ ကိုချေ၊ တ ကို ဏ္ဏ ပြု၊ ရ် နှင့် ဏ္ဏ၏ ဏ တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

မာ မာ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ ကွိ ချေ။ **သူစိ**

မဟာရဟ မဟန္တ ပုဒ် + အရဟ ပုဒ်။ မဟန္တအရဟ ဟူလိုလျက် မဟန္တ ကို မဟ ပြု၊ ဟ၏ အ ကိုချေ၊ အရဟ၏အစ အ ကို အာ ပြု။ **သဒ္ဒဝိဒူ**

ဥသိတ ဥ ပုဗ္ဗ၊ သိ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် သ လာ။ **သူစိ**

နိဒ္ဒါ နိ ပုဗ္ဗ၊ ဒါ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ နိဒါ ဟူလိုလျက် သဒိသဒ္ဒေဘော် ဒ လာ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) နိန္ဒ ဓာတ် + ဒ (ဝါ) ဒက် ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ နိန္ဒဒါ ဟူလိုလျက် န္ဒ၏ န ကိုချေ။ ***သူစိ၊မောဂ်***

အတ္ထ အရ ဓာတ် + ထ ပစ္စည်း။ ရ ချေ၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ ***သူစိ၊ရူ***

(တစ်နည်း) အသ ဓာတ် + ထ ပစ္စည်း။ အသ ကို အတ် ပြု။ ***ကစ္စည်း***

သတ္တိ သသု ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် ဥ ကိုချေ၊ ဓာတွန် သ ကို တ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) သသု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း + နဒါဒိ ဤ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် ဥ ကိုချေ၊ ဓာတွန် သ ကို တ ပြု၊ တ္တ၏ အ ကိုချေ၊ ဤ ကို ဣ ပြု။ **သူစိ**

မှတ်ချက်။ ပန်းကုံး၌ = သက ဓာတ် + တိ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသေး၏။

http://www.dhammadownload.com

နက္ခတ္တ နု ပုဗ္ဗ၊ ခီ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဉ္ဂါ ကို အ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) နု ပုဗ္ဗ၊ ခီ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဉ္ဂါ ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အယ ပြု၊ ခယ ကို ခတ္တ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ။ **မောဂ်**

(တစ်နည်း) နု ပုံဗ္ဗ၊ ခရ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ခရ ကို ခတ္တ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ။ **မောဂ်**

(တစ်နည်း) နု ပုဗ္ဗ၊ ခရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ အသဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ၊ ရ ကို တ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) နက္ခ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) နက္ခ သဒ္ဒူပပဒ၊ တာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တာ၏ အာ ကိုချေ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) နက္ခ သဒ္ဒူပပဒ၊ တေ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တေ၏ ဧ ကိုချေ။ **ဓာတွတ္ထ**

သဃ်ုဋ္ဌ သဲ ပုဗ္ဗ၊ ဃုသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဂ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဂ လာ၊ ဓာတွန် သ နှင့်တကွ တ ကို ဋ္ဌ ပြု။ **ကစ္စည်းနည်း**

(တစ်နည်း) သဲ ပုဗ္ဗ၊ ဃုသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဂ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဂ လာ၊ တ ကို ဋ္ဌ ပြု၊ ဓာတွန် သ ကို ပရရုပ် ဋ္ဌ ပြု၊ သဲယောဂါဒိ ဋ္ဌ ကို ဋ္ဌ ပြု။ **လယ်တီ**

ဝါလုက ဝလ ဓာတ် + ဏ္ဍု ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ ကို အာ ပြု၊ လ၏ အ ကို ဥ ပြု၊ ဏ္ဍု ကို အက ပြု၊ အက၏ အစ အ ကိုချေ။ **သူစိ**

(ဌ၊ နှာ ၁၂၉-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဥဒါန ဥ ပုဗ္ဗ၊ အန ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ အန၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဒ လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **သက္ကဋမှီးသော ပန်းကုံး**

(တစ်နည်း) ဥဒ ဓာတ် + မာန ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ ကိုချေ၊ မာန ကို အာန ပြု။ **နီတိ**

ဥဒါနေသိ ဥဒါန ဟူသော နာမဓာတ် + ဏ္ဍ ပစ္စည်း + ဉ္ဂါ ဝိဘတ်။ (ဥဒါန+ဏ္ဍ+ဉ္ဂါ)၊ နဓ၏ အ ကိုချေ၊ ဏ္ဍ ကို ဧ ပြု၊ ဉ္ဂါ ကို ဏ္ဍ ပြု၊ သ လာ။ **ပန်းကုံး**

ဥဒါဟာရ ဥ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဟရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဒ လာ၊ ဟ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ပန်းကုံး ဥဒါဟရဏမှီး**

အဝသေက အဝ ပုဗ္ဗ၊ သိစ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဏ္ဍ ကို ဧ ပြု၊ စ' ကို က ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ပန်းကုံး**

တဠာက တလ ဓာတ် + အာက ပစ္စည်း။ တလာက ဟူလိုလျက် လ ကို ဠ ပြု။ **သူစိ**

အဒ္ဓေါတ္ထရိတွာ – အဓိ ပုဗ္ဗ၊ အဝ ပုဗ္ဗ၊ ထရ ဓာတ် + တွာ ပစ္စည်း။ အဓိ ကို အဒ္ဓ ပြု၊ အဝ ကို ဩ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ၊ ရ၏ အ ကို ဏ္ဍ ပြု။ **ပန်းကုံး အဒ္ဓေါထရတိမှီး**

ဩဃ အဝ ပုဗ္ဗ၊ ဟန ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ အဝဟန ဟူလိုလျက် အဝ ကို ဩ ပြု၊ ဟန ကို ဃ ပြု၊ ဃ၏ အ ကိုချေ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဩ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဟန ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ ဟန ကို ဃ ပြု၊ ကွိ ချေ။ **မောဂ်**

(တစ်နည်း) ဥစ ဓာတ် + ဃဉ် ပစ္စည်း။ ဥစဃ ဟူလိုလျက် ဥ ကို ဩ ပြု၊ စ ချေ။ **ကောတ္ထုဘ**

(တစ်နည်း) ဥစ ဓာတ် + ဃဉ် ပစ္စည်း။ ဥစ ဟူလိုလျက် ဥ ကို ဩ ပြု၊ စ ကို ဃ ပြု။ **စိန္တာမဏိဋီကာ**

ဟဒယ ဟရ ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း။ ရ ကို ဒ ပြု။ **သူစိ**

http://www.dhammadownload.com

အသဏ္ဍဟိတွာ – နဲ ပုဗ္ဗ၊ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဌာ ဓာတ် + တွာ ပစ္စည်း။ နဲ ကို အ ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု၊ ဌာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ဟ လာ၊ ဣ လာ။ ***ကစ္စည်းနည်း***

(တစ်နည်း) နဲ ပုဗ္ဗ၊ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဌာ ဓာတ် + တွာ ပစ္စည်း။ နဲ ကို အ ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု၊ ဌာ ကို ဌဟ ပြု၊ ဤ လာ၊ ဤ ကို ဣ ရဿပြု။ ***လယ်တီ သဏ္ဍဟိတွာမှီး***

နိစ္ဆာရေသိ နိ ပုဗ္ဗ၊ စရ ဓာတ် + ဏေ ပစ္စည်း + ဤ ဝိဘတ်။ စ၏ အ ကို အာ ပြု၊ စ ကို ဆ ပြု၊ အသဒိသ ဒွေဘော် စ လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ သ လာ၊ ဤ ကို ဣ ပြု။ ***ရူ နိစ္ဆရတိမှီး***

(တစ်နည်း) နိ ပုဗ္ဗ၊ သရ ဓာတ် + ဏေ ပစ္စည်း + ဤ ဝိဘတ်။ သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ သ ကို ဆ ပြု၊ အသဒိသ ဒွေဘော် စ လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ သ လာ၊ ဤ ကို ဣ ပြု။

လယ်တီ နိစ္ဆရန္တိမှီး

ဒေါသ ဒုသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ရူ***

ဒေါသိနာ ဒေါသ ပုဒ် + ဣတ ပုဒ် + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ (ဝါ) ဒေါသ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဣ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ဒေါသိတာ ဟူလိုလျက် တ ကို နဲ ပြု။ ***ဋီသစ်***

အဗ္ဘ အဝ ဓာတ် + ဘ ပစ္စည်း။ ဝ ကို ဗ ပြု။

(တစ်နည်း) အာပ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဘရ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ အာ ကို အ ပြု၊ ပ ကို ဗ ပြု၊ ရ နှင့် ကွိ တို့ကိုချေ။

နှစ်နည်းလုံး သူစိ

မဟိကာ မဟ ဓာတ် + ဏွု ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ မဟကာ ဟူလိုလျက် ဟ၏ အ ကို ဣ ပြု။ ***သူစိ***

မှတ်ချက်။ မောဂ္ဂလ္လာန်၌ = မဟ ဓာတ် + ကိက ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတကက အာ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။

ဓူမ ဓု ဓာတ် + မ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဦ ပြု။ ***ဧကက္ခရကောသဋီကာ***

မှတ်ချက်။ မောဂ္ဂလ္လာန်၌ = ဓူ ဓာတ် + မက် ပစ္စည်း။ ကစ္စည်း၌ = ဓူ ဓာတ် + မန် ပစ္စည်းတို့ဖြင့် ပြီးသေး၏။

ရာဟု ရဟ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ ရဟု ဟူလိုလျက် ရ၏ အ ကို အာ ပြု။ ***သူစိ***

ရမဏီယ ရမု ဓာတ် + အနီယ ပစ္စည်း။ ရမနီယ ဟူလိုလျက် နဲ ကို ဏ ပြု။ ***ရူ***

ဒဿနီယ ဒိသ ဓာတ် + အနီယ ပစ္စည်း။ ဒိသ ကို ဒဿ ပြု။ ***ရူ***

လက္ခညာ လက္ခ ဓာတ် + အနီယ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ လက္ခနီယာ ဟူလိုလျက် ဤ ချေ၊ နဲ ကို ဏ ပြု၊ ဏျ ကို ဥ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ဥ လာ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) လက္ခ ဓာတ် + အနီယ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ လက္ခနီယာ ဟူလိုလျက် ဤ ချေ၊ ဏျ ကို ည ပြု။ ***နီတိ***

(တစ်နည်း) လက္ခ ဓာတ် + အနီယ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ လက္ခနီယာ ဟူလိုလျက် ဤ ချေ၊ နဲ ကို ဏ ပြု၊ ဏ ကို ဥ ပြု၊ ယ ကို ပုဗ္ဗရုပ် ဥ ပြု။ ***မောဂ်***

ပယိရုပါသတော – ပရိ + ဥပါသတံ ဟုပုဒ်ဖြတ်။ ယ လာ၊ ပရိယုပါသတံ ဟူလိုလျက် ရ နှင့် ယ ကို ရှေ့နောက် ပြန်သော ဝဏ္ဏဝိပရိယာယ နိရုတ္တိနည်း၊ ဗဟုဝုစ်မှ ဧကဝုစ်သို့ ပြန်သော ဝစန ဝိပလ္လာသနည်းတို့ဖြင့် ပြီး၏။ ***ဋီသစ်***

ဗျတ္တယ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ အတိ ပုဗ္ဗ၊ အယ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဣ ကို ယ ပြု၊ ဝ ကို ဗ ပြု၊ တိ၏ ဣ ကိုချေ၊ သဒိသဒွေဘော် တ လာ၊ ဓာတွန် အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ အတိ ပုဗ္ဗ၊ ဣ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဣ ကို ယ ပြု၊ ဝ ကို ဗ ပြု၊ တိ၏ ဣ ကိုချေ၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ၊ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အယ ပြု။ **ဘာဠိ**

အပရာဓ အပ ပုဗ္ဗ၊ ရဓ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ အပရဓ ဟူလိုလျက် ရ၏ အ ကို အာ ပြု။ **နိတိ**

မှတ်ချက်။ သူစိဠိ = ရာဓ ဓာတ်ဖြင့် ပြီး၏။

ဥပဋ္ဌာက ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ဌာ ဓာတ် + ဏ္ဍု ပစ္စည်း။ အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဋ္ဌ လာ၊ ဏ္ဍု ကို အက ပြု၊ အက၏အစ အ ကိုချေ။ **သဒ္ဒဝိဠ**

သာဝက သု ဓာတ် + ဏ္ဍု ပစ္စည်း။ သု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဩ ကို အာဝ ပြု၊ ဏ္ဍု ကို အက ပြု။ **ဂ္ဃ**

မာရ မရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ မ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **သူစိ မာရဏ,မာရမိုး**

(ဌ၊ နှာ ၁၃၀-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ကုလူပက ကုလ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ဂမု ဓာတ် + ကွဲ ပစ္စည်း။ ကုလူပဂ ဟူလိုလျက် ဂ ကို က ပြု။ **ဓာတုပစ္စယ**

ပဋိညာ ပတိ ပုဗ္ဗ၊ ဉာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဧတာတက အာ ပစ္စည်း။ ပတိဉာ ဟူလိုလျက် ပတိ ကို ပဋိ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဉ လာ။ **သူစိ၊ပန်းကုံး**

ဒါသ ဒၟ ပုဗ္ဗ၊ အသ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဒၟ၏ ဥ ကိုချေ၊ အသ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ သရ ကိုချေ။ **ဓာတုပစ္စယ**

ဧတ ဧန ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဧ၏ အ ကိုချေ၊ န ကို အာ ပြု။ **ဂ္ဃ**

မင်္လ မဂိ ဓာတ် + အလ ပစ္စည်း။ မဂလ ဟူလိုလျက် မ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို င ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဂ လာ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) မင်္ဂ် သဒ္ဒူပပဒ၊ လု ဓာတ် + ကွဲ ပစ္စည်း။ လု၏ ဥ ကို အ ပြု၊ ကွဲ ချေ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) မဟန္တ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဂလ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ မဟန္တဂလ ဟူလိုလျက် မဟန္တ ကို မ ပြု (ဝါ) ဟန္တ ကိုချေ၊ မ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဂ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဂ လာ။ **ဓာတုပစ္စယ**

ဒုက္ကဋ ဒု ပုဗ္ဗ၊ ကရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ၊ ရ ချေ၊ တ ကို ဋ္ဌ ပြု။ **ဓာတုပစ္စယ**

(တစ်နည်း) ဒု ပုဒ် + ကတ ပုဒ်။ ဒုကတ ဟူလိုလျက် သဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ၊ တ ကို ဋ္ဌ ပြု။ **ဂ္ဃ**

ဉာတော ဉာ ဓာတ်၏ ဇာနနတ္ထ ဟူသော ဟောမြဲအနက်မှတစ်ပါး ပညာတတ္ထ ဟူသော လွန်သော အနက်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် ဓာတူနမတ္ထာတိသယနည်းကို ရ၏။ **ဌ-ဉာတောတိ ပညာတော အဖွင့်ဂ္ဃ**

(ဌ၊ နှာ ၁၃၁-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဝတ္ထ ဝသ ဓာတ် + ထ ပစ္စည်း။ သ ချေ၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ **သူစိ+ဂ္ဃ**

(တစ်နည်း) ဝသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် သ ကို တ နှင့်တကွ ဋ္ဌ ပြု။ **ဂ္ဃ**

(တစ်နည်း) ဝု ဓာတ် + ထ ပစ္စည်း။ ဝု၏ ဥ ကို အတ် ပြု။ **သူစိ+ကစ္စည်း**

(တစ်နည်း) ဝသ ဓာတ် + ထ ပစ္စည်း။ သ ကို ပရရုပ် ထ ပြု၊ သံယောဂါဒိ ထ ကို တ ပြု။ **လယ်တီ**

ယသ ယဇ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ယဇ ဟူလိုလျက် ဇ ကို သ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ယာ ဓာတ် + သ ပစ္စည်း။ အာ ကို အ ပြု။ **သူစိ**

http://www.dhammadownload.com

သုနှရ သု ပုဗ္ဗ၊ ဒရ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ သုဒရ ဟူလိုလျက် နှ လာ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) သုဒိ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ သု အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို နှ ပြု၊ နှိ၏ ဣ ကို အ ပြု၊ ရ လာ။ ***ပန်းကုံး***

ရတ္တညူ ရတ္တိ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဥ ဓာတ် + ရူ ပစ္စည်း။ ရတ္တိဥူ ဟူလိုလျက် ဣ ကို အ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ဥ လာ။ ***၄-ရတ္တိယော ဇာနာတိ အဖွင့်ရှု***

ဩကပွနီယ အဝ ပုဗ္ဗ၊ ကပွ ဓာတ် + အနီယ ပစ္စည်း။ အဝကပွနီယ ဟူလိုလျက် အဝ ကို ဩ ပြု။ ***ပန်းကုံး ဩကပွတိမှီး***

အဒ္ဓ အသု (ဝါ) အသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ အသတ ဟူလိုလျက် တ ကို ဓ ပြု၊ သ ကို ဒ ပြု။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) အသု (ဝါ) အသ ဓာတ် + ဓ ပစ္စည်း။ အသဓ ဟူလိုလျက် သ ကို ဒ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) အရ ဓာတ် + ဓ ပစ္စည်း။ ရ ကို ဒ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) အရ ဓာတ် + ဓ ပစ္စည်း။ ရ ကို ပရရုပ် ဓ ပြု၊ သံယောဂါဒိ ဓ ကို ဒ ပြု။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) အတ ဓာတ် + ဓ ပစ္စည်း။ တ ကို ဒ ပြု။ ***အဂ်ုတ္တရဋ္ဌီကာ***

မက္ခလိ မာ သဒ္ဒူပပဒ၊ ခလ ဓာတ် + ဤ ဝိဘတ်။ ဤ ကို ဣ ပြု၊ မာခလိ ဟူလိုလျက် မာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် က လာ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

ကဒ္ဒမ ကဒ ဓာတ် + အမ ပစ္စည်း။ ကဒမ ဟူလိုလျက် သဒိသဒွေဘော် ဒ လာ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

သာမိက သံ ပုဒ် + အာမိ ပစ္စည်း + သကတ္ထ က ပစ္စည်း။ သံ၏ နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၊ သ၏ အ ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) သံ ပုဒ် + ဣ ပစ္စည်း + သကတ္ထ က ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ သ၏ အ ကို အာ ပြု။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

ကမ္ဗလ ကမု ဓာတ် + အလ ပစ္စည်း။ ဥ ချေ၊ ဓာတ်နှင့် ပစ္စည်းတို့၏ အလယ်၌ ဝ လာ၊ ဝ ကို ဗ ပြု။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) ကမု ဓာတ် + အလ ပစ္စည်း။ ဥ ချေ၊ ဓာတ်နှင့် ပစ္စည်းတို့၏ အလယ်၌ ဗ လာ။ ***သူစိ***

(၄၊ နှာ ၁၃၂-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ပဋ္ဌိကိဋ္ဌ ပတိ ပုဗ္ဗ၊ ကိသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပတိ ကို ပဋ္ဌိ ပြု၊ ဓာတွန် သ နှင့်တကွ တ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***ကစ္စည်းနည်း***

(တစ်နည်း) ပတိ ပုဗ္ဗ၊ ကိသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပတိ ကို ပဋ္ဌိ ပြု၊ တ ကို ဋ္ဌ ပြု၊ သ ကို ပရရုပ် ဋ္ဌ ပြု၊ သံယောဂါဒိ ဋ္ဌ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***လယ်တီ***

မှတ်ချက်။ ဆရာမြတ်တို့ကား = ပဋ္ဌိ ပုဗ္ဗဟုလည်း မိန့်တော်မူကြသေး၏။

သီတ သိ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဤ ပြု။ ***သူစိ***

ပဋ္ဌိကို့တ္တ ပတိ ပုဗ္ဗ၊ ခိပ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပတိ ကို ပဋ္ဌိ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် က လာ၊ ပ ကိုချေ၊ သဒိသဒွေဘော် တ လာ။ ***ပန်းကုံး+သူစိ ခိတ္တမှီး***

(တစ်နည်း) ပတိ ပုဗ္ဗ၊ ခိပ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပတိ ကို ပဋ္ဌိ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် က လာ၊ ပ ကို တ ပြု။ ***လယ်တီ သံခိတ္တမှီး***

မှတ်ချက်။ ဆရာမြတ်တို့ကား = ပဋ္ဌိ ပုဗ္ဗဟုလည်း မိန့်တော်မူကြသေး၏။

ဝစ္စ ဝရ ဓာတ် + စ ပစ္စည်း။ ရ ကို စ ပြု။ ***သူစိ***

ဝါလိကာ ဝလ ဓာတ် + ဏွု ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ ကို အာ ပြု၊ လ ၏ အ ကို ဣ ပြု၊ ဏွု ကို အက ပြု၊ အက၏ အ တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ ဝါလုကာမှီး***

http://www.dhammadownload.com

ထူပ ထု ဓာတ် + ပ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဦ ပြု။ **သူစိ**

ဂဏ္ဌန ဂန္ဆ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဂန္ဆန ဟူလိုလျက် န္ဆ ကို ဏ္ဌ ပြု။ **သူစိ *ဂဏ္ဌိပုဒ်မှိး***

ပလိဗုန္ဓန ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ဗုဓိ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဗု အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို န ပြု၊ ဏ္ဍ ကိုချေ၊ ယု ကို အန ပြု၊ ပရိဗုန္ဓန ဟူလိုလျက် ရ ကို လ ပြု။ ***ပန်းကုံး ပလိဗုန္ဓယတိ+ဋီသစ် ပလိဗုဒ္ဓမှိး***

(တစ်နည်း) ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ဗုန္ဓ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ယု ကို အန ပြု၊ ပရိဗုန္ဓန ဟူလိုလျက် ရ ကို လ ပြု။ ***ဥိးထွန်းဥိး***

နိဂဏ္ဌ နိဂန္ဆ ဟူလိုလျက် န္ဆ ကို ဏ္ဌ ပြု။ **သူစိ *ဂဏ္ဌိပုဒ်မှိး***

နာဠ နဠ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ နဏ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

ဒလိဒ္ဓ ဒလ ဓာတ် + ဏ္ဍဒ ပစ္စည်း။ ဒလိဒ ဟူလိုလျက် သဒိသဒွေဘော် ဒ လာ။ ***ဓာန်ဋီ***

(ဌ၊ ဋ္ဌာ ၁၃၃-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

အရဟံ အာရက ဟူလိုလျက် အာ ကို အ ပြု၊ က ကို ဟ ပြု၊ ဟ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ။

အာရကတ္တာ အရိန်ရှ

(တစ်နည်း) အရိ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဟန ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ န နှင့် ကွိ တို့ကိုချေ၊ ဏ္ဍ ကို အ ပြု၊ ဟ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ။ ***အရိန် ဟတတ္တာရှ***

(တစ်နည်း) အရ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဟန ဓာတ် + ကွိ (ဝါ) ဏ ပစ္စည်း။ အရဟန ဟူလိုလျက် န ကိုချေ (ဝါ) ဟန ဓာတ်ကို ဟ ပြု၊ ဟ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ။ ***အရာန် ဟတတ္တာရှ***

(တစ်နည်း) အရဟ ဓာတ် + အန္တ ပစ္စည်း။ အရဟန္တ ဟူလိုလျက် ဟ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ န္တ ချေ။

ပစ္စယာဒီန် အရဟတ္တာရှ

(တစ်နည်း) အရဟ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ အရဟ ဟူလိုလျက် ဟ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ။

ပါပကရဏော ရဟာဘာဝါရှ

(တစ်နည်း) န ပုဒ် + ရဟ ပုဒ်။ နရဟ ဟူလိုလျက် န ကို အ ပြု၊ ဟ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ။

ပါပကရဏော ရဟာဘာဝါရှ

(တစ်နည်း) အရဟော ဟူလိုလျက် ဩ ကို အ ပြု၊ ဟ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ။ **သူစိ**

ဏ္ဍတ္ထံ ဏ္ဍမ ပုဒ် + ထံ ပစ္စည်း။ ဏ္ဍမ ကို ဏ္ဍ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် တ လာ။ **ရှ**

ဏ္ဍတ္ထမ္ဘူတ ဏ္ဍတ္ထံ ပုဒ် + ဘူတ ပုဒ်။ ဏ္ဍတ္ထံဘူတ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု။ ***ပုဒ်စစ်***

ကလျာဏ ကလ ဓာတ် + ယာဏ ပစ္စည်း။ လ၏ အ ကိုချေ။ ***ကစ္စည်း***

(တစ်နည်း) ကလျ သဒ္ဒူပပဒ၊ အဏ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ လျ၏ အ ကိုချေ၊ အဏ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

ဃောသ ဃုသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

သမ္မန္ဓ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဗန္ဓ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ သံဗန္ဓ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု။ ***ဋီသစ်+ပန်းကုံး***

(ဌ၊ ဋ္ဌာ ၁၃၄-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဖုဋ္ဌ ဖရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဖ၏ အ ကို ဥ ပြု၊ ရ ချေ၊ တ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***လယ်တီ***

ယာန ယာ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ **သူစိ**

ရထ ရမု ဓာတ် + ထ ပစ္စည်း။ ရမထ ဟူလိုလျက် မ ချေ။

(တစ်နည်း) ရဟ ဓာတ် + ထ ပစ္စည်း။ ဟ ချေ။ ***နှစ်နည်းလုံး သူစိ***

http://www.dhammadownload.com

နိဗ္ဗုတ နိ ပုဗ္ဗ၊ ဝါ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ အာ ကို ဥ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဝ လာ၊ ဝ ကို ဗ ပြု။ ***လယ်တီ***

(တစ်နည်း) နိ ပုဗ္ဗ၊ ဝု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဝ လာ၊ ဝ ကို ဗ ပြု။ ***သူစိ နိဗ္ဗုတိမိုး***

ကရေဏု ကဏ ဓာတ် + ကျရ ပစ္စည်း။ ကဏိရ ဟူလိုလျက် ကျ ကို ဧ ပြု၊ ဏ နှင့် ရ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ ***ဋီသစ်+ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ကရ ဓာတ် + ကျဏု ပစ္စည်း။ ကရိဏု ဟူလိုလျက် ကျ ကို ဧ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ကရ ပုဒ် + ဏု ပစ္စည်း။ ရ၏ အ ကို ဧ ပြု။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ကရ ဓာတ် + ဧနု ပစ္စည်း။ ကရေနု ဟူလိုလျက် နု ကို ဏ ပြု။ ***ဘာဋီ***

အာရောဟဏီယ – အာ ပုဗ္ဗ၊ ရုဟ ဓာတ် + အနီယ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဓာတွန် အ ကိုချေ၊ နု ကို ဏ ပြု။ ***၄–အာရောဟဏယောဂ္ဂံ အဖွင့်ရှု***

(တစ်နည်း) အာရောဟဏ ပုဒ် + ဏိက ပစ္စည်း။ အာရောဟဏိက ဟူလိုလျက် ကျ ကို ဉ္ဇ ပြု၊ က ကို ယ ပြု။ ***၄–အာရောဟဏယောဂ္ဂံ အဖွင့်ရှု***

ဩပဂုယှ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ဂုဟ ဓာတ် + ယ (ဝါ) ယက် ပစ္စည်း။ ဥပဂုဟယ ဟူလိုလျက် ဥပ၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဟ နှင့် ယ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ ***ဓာန်ဋီ၊မောဂ် ဂုယှမိုး***

(တစ်နည်း) ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ဂုဟ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဥပ၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဓာတွန် သရကိုချေ၊ ဓာတွန် ဟ် နှင့်တကွ ဏျ ကို ယှ ပြု။ ***ရူ ဂယှမိုး***

(တစ်နည်း) ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ဂုဟ ဓာတ် + တွာ ပစ္စည်း။ ဥပ၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ တွာ ကို ယ ပြု၊ ဟ နှင့် ယ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ ***လယ်တီ ဩဂုယှမိုး***

(၅၊ နှာ ၁၃၅-ဃာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

ပစ္စေကာ ပါဋိဧက္ကာ ဟူလိုလျက် ပါ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ဋိ ကို စ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် စ လာ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ပတိဧကာ ဟူလိုလျက် တိ ကို စ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် စ လာ။ ***ဘာဋီ***

ပါဋိယေက္ကာ ပါဋိ ပုဒ် + ဧကာ ပုဒ်။ ပါဋိဧကာ ဟူလိုလျက် ပါဋိနောင် ယ လာ၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ။ ***ရူ+ဦးထွန်းဦး***

(တစ်နည်း) ပတိ ပုဒ် + ဧက ပုဒ် + သွတ္ထ ဏျ ပစ္စည်း + ယော ဝိဘတ်။ ပတိ ကို ပဋိ ပြု၊ ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ယ လာ၊ က၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ ဏျ ကို က ပြု၊ က လာ၊ ယော ကို အာ ပြု။ ***ဘာဋီ***

ဧကေကိသာ ဧက လိင် + သ ဝိဘတ် + ကျတ္ထိဇောတက အာ ပစ္စည်း။ က၏ အ ကို ကျ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် သ လာ၊ သ၏ အ ကိုချေ၊ (ဧကိသာ ဖြစ်၏)၊ ဧကိသာ တစ်ပုဒ်ကို ဧကိသာ ဧကိသာ–ဟု ဒွိရုပ်ပြု၊ ရှေ့ က၏ ကျ နှင့် သာ တို့ကိုချေ။ ***လယ်တီ ဧကေကံမိုး***

ဧကေကံ ဧက လိင် + သိ ဝိဘတ်။ က၏ အ ကိုချေ၊ သိ ကို အံ ပြု၊ (ဧကံ ဖြစ်၏)၊ ဧကံ ဧကံ–ဟု ဒွိရုပ်ပြု၊ ရှေ့ ကံ၏ အံ ကိုချေ။ ***လယ်တီ***

ဥက္ကာ ဥဃ ဓာတ် + က ပစ္စည်း + ကျတ္ထိဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ဥဃကာ ဟူလိုလျက် ဃ ကို ပရရုပ် က ပြု။ ***မောဂ်***

ဒီပိကာ ဒိပ ဓာတ် + ကျက ပစ္စည်း + ကျတ္ထိဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ဒိပိကာ ဟူလိုလျက် ဒိ၏ ကျ ကို ဉ္ဇ ပြု။ ***သူစိ***

http://www.dhammadownload.com

မဟဥ္ဆ ရာဇာနုဘာဝေန ဟူသော ဝိသေသျပုဒ်သို့ လိုက်၍ မဟတာ စ (ဝါ) မဟန္တေန စ-ဟု ပုလ္လိင်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ မဟဥ္ဆ-ဟု ဣတ္ထိလိင်သို့ ပြန်သော လိင်္ဂ ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***မန်းမိုး***

မဟစ္စ မဟန္တ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ နှ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ တျ ကို စ ပြု၊ စ ဒွေဘော်လာ။ (မူချပါဋ္ဌိ)

(ဤကား နိရုတ္တိနည်း) ***ဘာဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) ရာဇာနုဘာဝေန ဟူသော ဝိသေသျပုဒ်သို့ လိုက်၍ မဟတာ (ဝါ) မဟန္တေန-ဟု တတိယာဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ မဟစ္စ-ဟု ပထမာဝိဘတ်သို့ ပြန်သော ဝိဘတ္တိ ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။

(ဤကား ဝိပလ္လာသနည်း) ***မန်းမိုးကောင်း***

မဟစ္စာ မဟတိယာ ဟူလိုလျက် တိ၏ ဣ ကိုချေ၊ တျ ကို စ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် စ လာ။

(ဤကား နိရုတ္တိနည်း) ***ဋ္ဌီသစ်***

(တစ်နည်း) ရာဇာနုဘာဝေန ဟူသော ဝိသေသျပုဒ်သို့ လိုက်၍ မဟတာ (ဝါ) မဟန္တေန-ဟု ပုလ္လိင်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ မဟစ္စာ-ဟု ဣတ္ထိလိင်သို့ ပြန်သော လိင်္ဂ ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။

(ဤကား ဝိပလ္လာသနည်း) ***၌-လိင်္ဂဝိပရိယာယော အဖွင့်ရှု***

ဝိပရိယာယ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ အယ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ အယ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ယ လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ဣ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဣ ဓာတ်ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အယ ပြု၊ အယ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ယ လာ၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

ရဌ ရန္ဓ ဓာတ် + ဌ ပစ္စည်း။ န္ဓ ကိုချေ၊ အသဒိသဒွေဘော် ဋ္ဌ လာ။ ***ရှု***

(တစ်နည်း) ရဌ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တ ကို ဋ္ဌ ပြု၊ ဋ္ဌ နှင့် ဌ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

သံဝိဒဟန သံ ပုဗ္ဗ၊ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဓာ၏ ဒွေဘော် ဓာ လာ၊ ရှေ့ ဓာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ရှေ့ ဓ ကို ဒ ပြု၊ နောက် ဓာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ နောက် ဓ ကို ဟ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***သဒ္ဒဝိဒူ***

ပဋိမုက္က ပတိ ပုဗ္ဗ၊ မုစ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပတိ ကို ပဋိ ပြု၊ တ ကို က ပြု၊ စ ကို ပရရုပ် က ပြု။ ***လယ်တီ***

(တစ်နည်း) ပတိ ပုဗ္ဗ၊ မုစ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပတိ ကို ပဋိ ပြု၊ စ ချေ၊ တ ကို က္က ပြု။ ***သူစိ***

မှတ်ချက်။ ဆရာမြတ်တို့ကား = ပဋိ ပုဗ္ဗဟု မိန့်တော်မူကြသေး၏။

အံသ အန ဓာတ် + သ ပစ္စည်း။ နှ ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု။ ***သူစိ***

မှတ်ချက်။ ဤ အံသကား "ပုခုံး" အနက်ကို ဟော၏။ "အဖို့အစု" အနက်ဟော အံသကား = အန (ဝါ) အမ ဓာတ် + သ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***သူစိ***

မဏိ မန ဓာတ် + ဣ ပစ္စည်း။ မနိ ဟူလိုလျက် နှ ကို ဏ ပြု။ ***မောဂ်***

တောမရ တုဒ ဓာတ် + အရ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဒ ကို မ ပြု။ ***သူစိ***

ခုဇ္ဇ ကု ပုဗ္ဗ၊ ဝဇ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ က ကို ခ ပြု၊ ဝ ချေ၊ သဒိသဒွေဘော် ဇ လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

(၌၊ နှာ ၁၃၆-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဗာဟာ ဝဟ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ဝါဟာ ဟူလိုလျက် ဝ ကို ဗ ပြု။ ***သူစိ***

http://www.dhammadownload.com

အဟု ဟူ ဓာတ် + အဇ္ဇတနီ ဤ ဝိဘတ်။ ဓာတ်၏အစ၌ အ လာ၊ ဦ ကို ဥ ပြု၊ အဇ္ဈတနီ ဤ ဝိဘတ်ကို ချေ။ (အဟုဒေဝ ဘယံ၌ အဟု) **ရူ**

သတိ။ ဤ အဟုကား = အာချာတ်ပုဒ်။ ၌၊ နှာ ၁၂၇-၌ လာသော တဒဟု၌ အဟုကား = နာမ်ပုဒ်။

ဥတြာသ ဥတ္တာသ ဟူလိုလျက် တ္တ ကို တြ ပြု။ (စိတ္တုတြာသဘယံ၌ ဥတြာသ) ***လယ်တီ ဥတြာသီမှီး***

ဘယ ဘီ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဘီ၏ ဤ ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အယ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ **သူစိ**

ဘေရဝ ဘီရု ပုဒ် + (ကွဒံ တဒ္ဓိတ်) ဏ ပစ္စည်း။ ဘီ၏ ဤ ကို ဧ ပြု၊ ရု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဩ ကို အဝ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ **သဒ္ဒဝိဒူ**

ဆမ္ဘိတတ္တ ထမ္ဘိတတ္တ ဟူလိုလျက် ထ ကို ဆ ပြု။ **ဋီသစ်**

ဟံသ ဟံသ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ ကိုချေ။ ***ဓာတွတ္ထသင်္ဂဟ***

(တစ်နည်း) ဟသ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဟ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ ဓာတွန် အ ကိုချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

မှတ်ချက်။ ဤ ဟံသကား "ရွှင်ခြင်း" အနက်ကို ဟောဏ်။ "ဟသ်ဒဂ်" အနက်ဟော ၌၊ နှာ ၄၃-လာ ဟံသကား = ဟန ဓာတ် + သ ပစ္စည်း။ နှ ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၍ ပြီး၏။ **သူစိ**

(၌၊ နှာ ၁၃၇-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

ဂိဈ ဂိဓ ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း။ ဂိဈ ဟူလိုလျက် ဈ ကို ဈ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဓ လာ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ဂိဓ ဓာတ် + ဈ (ဝါ) ဈက် ပစ္စည်း။ ဂိဓဈ ဟူလိုလျက် ဓ ကို ဓ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ၊မောဂ်***

ဆာယာ ဆာ ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ယ၏ အ ကိုချေ။ **သူစိ**

စန္ဒ စဒိ ဓာတ် + က ပစ္စည်း။ စ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို နှ ပြု၊ နှိ၏ ဣ နှင့် က် အနုဗန် တို့ကိုချေ။ ***ကစ္စည်း***

အာဝုဓ အာ ပုဗ္ဗ၊ ယုဓ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ အာယုဓ ဟူလိုလျက် ယ ကို ဝ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

ဝယဿ ဝယသမာန ဟူလိုလျက် သမာန ကို သ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် သ လာ။ **ဋီသစ်**

ကစ္စိ ကိ သဒ္ဒါ + စိ ပစ္စည်း။ ကိ ကို က ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် စ လာ။ ***ဂဏ္ဌိ***

ပလမ္ဘေသိ ပ ပုဗ္ဗ၊ လဘိ ဓာတ် + ဧယျာသိ ဝိဘတ်။ လ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ မ္ဘိ၏ ဏ္ဍ ကိုချေ၊ ပလမ္ဘေယျာသိ ဟူလိုလျက် ယျာ ချေ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ပ ပုဗ္ဗ၊ လဘိ ဓာတ် + စုရာဒိ ဏော ပစ္စည်း + ဧယျာသိ ဝိဘတ်။ လ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ မ္ဘိ၏ ဏ္ဍ, ဏ် အနုဗန်နှင့် ဧယျာ တို့ကိုချေ။ ***ဘာဋီ***

(၌၊ နှာ ၁၃၈-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

အဘိရူဠှ အဘိ ပုဗ္ဗ၊ ရုဟ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဦ ပြု၊ တ ကို ဟ ပြု၊ ဟ ကို ဠှ ပြု။

လယ်တီ အာရူဠှမှီး

ပစ္စောရောဟိတ္ထာ – ပတိ ပုဗ္ဗ၊ အဝ ပုဗ္ဗ၊ ရုဟ ဓာတ် + တ္ထာ ပစ္စည်း။ တိ ကို စ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် စ လာ၊ အဝ ကို ဩ ပြု၊ ရု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဟ၏ အ ကိုချေ၊ ဏ္ဍ လာ။ ***ဌ-ဩရောဟိတ္ထာ အဖွင့်ရှု***

မှတ်ချက်။ ဟ၏ အ ကို ဏ္ဍ ပြု၍လည်း ပြီးနိုင်သေး၏။

ကောဋ္ဌက ကုဿ ဓာတ် + ဌက ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ သ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ ဒွါရကောဋ္ဌကပုဒ်ရှု***

(တစ်နည်း) ကုဿ ဓာတ် + ဌက ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ သ ချေ၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဋ္ဌ လာ။

ဓာန်ဋီ ဒွါရကောဋ္ဌကပုဒ်ရှု

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ကုသ ဓာတ် + က ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ သ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***သူစိ ဒွါရကောဋ္ဌကပုဒ်ရှု***

သေဒ သေ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တ ကို ဒ ပြု။ ***သူစိ***

နဘ နု ပုဗ္ဗ၊ ဘူ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဘူ၏ ဥ ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ+ဓာတုပစ္စယ+ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) နု ပုဗ္ဗ၊ ဘီ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဘီ၏ ဣ ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ+ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) နု ပုဒ် + ဘူမိ ပုဒ်။ နဘူမိ ဟူလိုလျက် ဘူမိ ကို ဘ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ+အောင်ပန်း***

(ဌ၊ နှာ ၁၃၉-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

ပုရက္ခတ ပုရ သဒ္ဒါပပဒ၊ ကရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ကရ ကို ခ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ။ ***ကစ္စည်း***

ယေန တေန ယတ္ထ တတ္ထ–ဟု သတ္တမီဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ ယေန တေန–ဟု တတိယာဝိဘတ်သို့ ပြန်သော ဝိဘတ္တိ ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။

၌–ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိတိ ယတ္ထ ဘဂဝါ တတ္ထ ဂတော ဟူသော အဖွင့်ရှု

ဧကမန္တံ ဧကမန္တသ္မိံ (ဝါ) ဧကမန္တေ–ဟု သတ္တမီဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ ဧကမန္တံ–ဟု ဒုတိယာဝိဘတ်သို့ ပြန်သော ဝိဘတ္တိ ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***၌–ဧကသ္မိံ ပဒေသေ ဟူသော အဖွင့်ရှု***

မှတ်ချက်။ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်၌ ရှိသော ဝိဘတ်ကို သံဝဏ္ဏနာ၌ တစ်ပါးသော ဝိဘတ်တို့ဖြင့် ဖွင့်ပြလျှင် ဝိဘတ္တိ ဝိပလ္လာသနည်းကို ရနိုင်သည်သာတည်း။

ကုက္ကုစ္စ ကုကတ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ကုကတ္တု ဟူလိုလျက် က၏ အ ကို ဥ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ၊ တ္တု ကို စ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် စ လာ။ ***ဋီကာကျော်***

(တစ်နည်း) ကုက္ကုတ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ကုက္ကုတ္တု ဟူလိုလျက် တ္တု ကို စ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် စ လာ။ ***ဓာန်ဋီ***

မှတ်ချက်။ ဓာတုပစ္စယဒီပနီ၌ = တ္တု ကို စ္စ ပြု၍ ပြီး၏။ လယ်တီဆရာတော်က = ကုက္ကုစ္စ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဏ ချေ၊ ယ ကို ပုဗ္ဗရုပ် စ ပြု၍ ပြီး၏။

ပရိသာ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ သိ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဧကတ အာ ပစ္စည်း။ သိ၏ ဣ နှင့် အ တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

ဥပသန္တ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ သမု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဥပသမတ ဟူလိုလျက် မ ချေ၊ တ ကို န္တ ပြု။ ***ရှု သန္တမိုး***

အယျက အရဟ ဓာတ် + ဏွု ပစ္စည်း။ ရဟ ကို ယ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ယ လာ၊ ဏွု ကို အက ပြု၊ အက၏ အစ အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) အယ ဓာတ် + ဏွု ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် ယ လာ၊ ဏွု ကို အက ပြု၊ အက၏ အစ အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

ဃာတိတ ဟန ဓာတ် + (ကာရိုက် ဏော ပစ္စည်း+) တ ပစ္စည်း။ ဟနိတ ဟူလိုလျက် ဟန ကို ဃာတ ပြု။ ***မန်းမိုးကောင်း***

(ဌ၊ နှာ ၁၄၀-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

အဂမာ အဂမော ဟူလိုလျက် တုမ္ဟယောဂ ဩ ဝိဘတ်ကို နာမယောဂ အာ ဝိဘတ်သို့ ပြန်သော ဝိဘတ္တိ ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***ဘာဋီ***

ရဝ ရု ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ရု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဩ ကို အဝ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ+ဓာတုပစ္စယ***

http://www.dhammadownload.com

မဟာရာဇ မဟန္တ ပုဒ် + ရာဇ ပုဒ်။ မဟန္တရာဇ ဟူလိုလျက် မဟန္တ ကို မဟာ ပြု။ ***စရိယာအဋ္ဌကထာ***
(တစ်နည်း) မဟီအရိအဇ ဟူလိုလျက် အရိ၏ အ နှင့် အဇ၏ အ တို့ကို အာ အသီးသီးပြု၊ ဟီ၏ ဤ နှင့် ရိ၏ ဣ တို့ကိုချေ။ ***မန်းမိုးကောင်း***

ဥန္ဒမ ဥ ပုဗ္ဗ၊ နမု ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် နှ လာ၊ ဓာတွန် ဥ ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ ဥန္ဒတမိုး***
မှတ်ချက်။ ဥဏ္ဍမ ပုဒ်ပြိုးပုံကို မေးသော် = ဥန္ဒမ ဟူလိုလျက် န္ဒ ကို ဏ္ဍ ပြု၍ ပြိုး၏ဟု ဖြေပါ။ ***လယ်တီ***
ဝုဋ္ဌ ဝသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ ကိုချေ၊ သ နှင့်တကွ တ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***ကစ္စည်း***
(တစ်နည်း) ဝသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ ကို ဥ ပြု၊ သ နှင့်တကွ တ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***ရူ***
ပေမ ပိ ဓာတ် + မန် ပစ္စည်း။ ပိ၏ ဤ ကို ဧ ပြု၊ နှ် ချေ။ ***ကစ္စည်း***
(တစ်နည်း) ပိ ဓာတ် + ဣမ ပစ္စည်း။ ဤ ကိုချေ၊ ဣ ကို ဧ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***
(တစ်နည်း) ပိယ ပုဒ် + ဣမ ပစ္စည်း။ ပိယ ကို ပ ပြု၊ ဣ ကို ဧ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***
(တစ်နည်း) ပိ ပုဒ် + ဣမ ပစ္စည်း။ ပိ၏ ဣ ကိုချေ၊ ဣမ၏ ဣ ကို ဧ ပြု။ ***သူစိ***
ပဏာမေတွာ ပ ပုဗ္ဗ၊ နမု ဓာတ် + တွာ ပစ္စည်း။ နမ၏ အ ကို အာ ပြု၊ နှ ကို ဏ ပြု၊ မု၏ ဥ ကိုချေ၊ ဣ လာ၊ ဣ ကို ဧ ပြု။ ***ရူ ပဏာမောမိုး***

(ဌ၊ နှာ ၁၄၁-လာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

သဗ္ဗညူ သဗ္ဗ သဒ္ဒါပပဒ၊ ဉာ ဓာတ် + ရူ ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဉ လာ၊ ဓာတွန် အာ သရနှင့် ရ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ရူ***
သဗ္ဗညုပဝါရဏာ – သဗ္ဗညုပဝါရဏာ ဟူလိုလျက် ဥ ကို ဥ ပြု။ ***လယ်တီ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေါမိုး***
သာဓာရဏာ သဟ ပုဒ် + ဓာရဏာ ပုဒ်။ သဟာဓာရဏာ ဟူလိုလျက် သဟ ကို သ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***
(တစ်နည်း) သမာန ပုဒ် + ဓာရဏာ ပုဒ်။ သမာနာဓာရဏာ ဟူလိုလျက် သမာန ကို သ ပြု။ ***ဋီသစ်***
(တစ်နည်း) သမ သဒ္ဒါပပဒ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ သမာဓာရဏာ ဟူလိုလျက် သမ ကို သ ပြု။ ***သူစိ***

အဂ္ဃ အဇ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ အဇ ဟူလိုလျက် ဇ ကို ဂ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဂ လာ။
(တစ်နည်း) အဇ ဓာတ် + ဂ ပစ္စည်း။ ဇ ကို ဂ ပြု။ ***နှစ်နည်းလုံး သူစိ***
ဝါသဝ ဝသု ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ ကို အာ ပြု၊ သု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဩ ကို အဝ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***သူစိ***
(တစ်နည်း) ဝါသ သဒ္ဒါပပဒ၊ ဝါ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ နောက် ဝါ၏ အာ ကိုချေ။ ***သူစိ***

(ဌ၊ နှာ ၁၄၂-လာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

သိပ္ပ သပ္ပ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ သပ္ပ ဟူလိုလျက် သ၏ အ ကို ဣ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***
(တစ်နည်း) သိ ဓာတ် + ပ ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် ပ လာ။ ***သူစိ***
(တစ်နည်း) သီ ဓာတ် + ပ ပစ္စည်း။ ဤ ကို ဣ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ပ လာ။ ***ဓာန်ဋီ***
(တစ်နည်း) သိက္ခ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ သိက္ခ ဟူလိုလျက် က္ခ ကို ပ္ပ ပြု။ ***ဋီသစ်၊ဥဒါနဋ္ဌကထာ***
(တစ်နည်း) သီလ ဓာတ် + ပ ပစ္စည်း။ ဤ ကို ဣ ပြု၊ လ ကို ပ ပြု။ ***ပါနိဏီ***
သန္ဒိဋ္ဌ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဒိသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို နှ ပြု၊ တ ကို ရိဋ္ဌ ပြု၊ နှိ၏ ဣ, ဓာတွန် သ နှင့် ရ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ကစ္စည်း ဒီဋ္ဌမိုး***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) သံ ပုဗ္ဗ၊ ဒိသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို နပြု၊ ဓာတွန် သ နှင့်တကွ တ ကို ဌ ပြု။ ***သူစိ ဒိဌမှီး***

(တစ်နည်း) သ ပုဒ် + ဒိဌ ပုဒ်။ သဒိဌ ဟူလိုလျက် သ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို နပြု။ ***သူစိ***

သန္ဒိဌိက သန္ဒိဌ ပုဒ် + ဏိက ပစ္စည်း။ ဌ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

သိပ္ပူပဇီဝိနော – သိပ္ပ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ဇီဝ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ယော ဝိဘတ်။ ပ္ပ၏ အ ကိုချေ၊ ဥ ကို ဦ ပြု၊ သိပ္ပူပဇီဝယော ဟူလိုလျက် ဝ၏ အ ကို ဣ ပြု၊ ယော ကို နော ပြု။ ***ဋီသစ်***

ဟတ္ထိမေဏ္ဍ ဟတ္ထီ သဒ္ဒူပပဒ၊ မဥိ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဤ ကို ဣ ပြု၊ မ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု၊ ဏ္ဍိ၏ ဣ ကိုချေ၊ မ၏ အ ကို ဧ ပြု။ ***ဋီသစ်+ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ဟတ္ထီ သဒ္ဒူပပဒ၊ မိ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ ဤ ကို ဣ ပြု၊ မိ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု၊ မိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု။ ***ဋီသစ်+ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ဟတ္ထီမဏ္ဍ ဟူလိုလျက် ဤ ကို ဣ ပြု၊ မ၏ အ ကို ဧ ပြု။ ***ဋီသစ်***

မှတ်ချက်။ ဆရာမြတ်တို့ကား = ဟတ္ထိ သဒ္ဒူပပဒဟု မိန့်တော်မူကြသေး၏။

အဿ အသ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ အသ ဟူလိုလျက် သဒိသဒွေဘော် သ လာ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) အသု ဓာတ် + သ ပစ္စည်း။ ဥ ချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) နပုဗ္ဗ၊ သိ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ နကို အ ပြု၊ ဣ ချေ၊ သဒိသဒွေဘော် သ လာ။ ***သူစိ***

သတိ။ ဤ အဿကား "မြင်း" အနက်ဟော နာမ်ပုဒ်။ ၌၊ နှာ ၅၂-၌ လာသော အဿကား = အာချာတ်ကြိယာပုဒ်။

ဣဿာသ ဥသု သဒ္ဒူပပဒ၊ အသ (ဝါ) အသု ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဥသုအသ ဟူလိုလျက် အစ ဥ ကို ဣ ပြု၊ သု၏ ဥ ကိုချေ၊ အစ သ၏ သဒိသဒွေဘော် သ လာ၊ အသ၏အစ အ ကို အာ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ+သူစိ+ဋီသစ်+ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) ဥသု သဒ္ဒူပပဒ၊ အသ (ဝါ) အသုဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဥသုအသ ဟူလိုလျက် အစ ဥ ကို ဣ ပြု၊ သု၏ ဥ ကို သ ပြု၊ အသ၏အစ အ ကို အာ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ+သူစိ+ဋီသစ်+ဘာဋီ***

သေနာ သိ ဓာတ် + နပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ သိနာ ဟူလိုလျက် ဣ ကို ဧ ပြု။ ***သူစိ***

ပိဏ္ဍဒါယက ပိဏ္ဍ သဒ္ဒူပပဒ၊ အယ ဓာတ် + ဏ္ဍု ပစ္စည်း။ အယ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဒ လာ၊ ဏ္ဍု ကို အက ပြု၊ အက၏အစ အ ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ပိဏ္ဍ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဒယ ဓာတ် + ဏ္ဍု ပစ္စည်း။ ဒ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဏ္ဍု ကို အက ပြု၊ အက၏အစ အ ကိုချေ။ ***ဋီသစ်မှီးသော နတ်ညွှန်း***

(တစ်နည်း) ပိဏ္ဍ သဒ္ဒူပပဒ၊ နီ ဓာတ် + ဏ္ဍု ပစ္စည်း။ နီ၏ ဤ ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အာယ ပြု၊ နကို ဒ ပြု၊ ဏ္ဍု ကို အက ပြု။ ***ဥပနယန္တိ ဟူသော ၌-မူချပါဋိကို ရှု၍ကြံ***

သာဟသိက သာဟသ ပုဒ် + ဏိက ပစ္စည်း။ သ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

ယောဓ ယုဓ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

ဘတ္တ ဘုဇ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဘု၏ ဥ ကို အ ပြု၊ ဇ ကိုချေ၊ သဒိသဒွေဘော် တ လာ။

(တစ်နည်း) ဘဇ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဇ ကိုချေ၊ သဒိသဒွေဘော် တ လာ။ ***နှစ်နည်းလုံး ဓာန်ဋီ***

မှတ်ချက်။ မောဂ္ဂလ္လာန် အလိုအားဖြင့် = ဇ ကို ပရရုပ် တ ပြု၍လည်း ပြီးနိုင်ပါသေး၏။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၄၃-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

သဂ္ဂ သု ပုဒ် + အဂ္ဂ ပုဒ်။ သုအဂ္ဂ ဟူလိုလျက် ဥ ချေ။ ***ဌ-သုဋ္ဌု အဂ္ဂေ အဖွင့်ရှု***

သောဝဂ္ဂိကာ သုအဂ္ဂ ပုဒ် + ဏိက ပစ္စည်း။ သုအဂ္ဂိကာ ဟူလိုလျက် သု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဝ လာ။ ***ဋ္ဌီသစ်+နီတိ***

(တစ်နည်း) သုအဂ္ဂ ပုဒ် + ဏိက ပစ္စည်း။ သုအဂ္ဂိကာ ဟူလိုလျက် ဩ လာ၊ သု၏ ဥ ကို ဝ ပြု။ ***ဋ္ဌီသစ်+ဘာဋ္ဌီ***

ဒက္ခိဏာ ဒက္ခ ဓာတ် + ဏ္ဍာ ပစ္စည်း + ဏ္ဍတ္ထိဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ နှင့် ဏာ အနုဗန်၏ အ တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

(ဌ၊ နှာ ၁၄၄-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

ဏ္ဍသရ ဤသ ဓာတ် + အရ ပစ္စည်း။ ဤသရ ဟူလိုလျက် ဤ ကို ဏ္ဍ ပြု၊ သ ဒွေဘော်လာ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

ပုစ္ဆိတာ ပုစ္ဆ ဓာတ် + တု ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ စ္ဆ၏ အ ကို ဏ္ဍ ပြု၊ တု၏ ဥ ကို အာ ပြု၊ သိ ချေ။ ***သဒ္ဒဝိဒူ***

ဘာရိယ ဘရ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဘ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ရ၏ အ ကို ဏ္ဍ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

ဥဇုက အဇ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း + က ပစ္စည်း။ အစ အ ကို ဥ ပြု၊ ဇ၏ အ ကိုချေ။

(တစ်နည်း) အရ ဓာတ် + ဇု ပစ္စည်း + က ပစ္စည်း။ အရ ကို ဥ ပြု။ ***နှစ်နည်းလုံး သူစိ***

ဘဂဝန္တ်ရူပ ဘဂဝန္တ်ရူပရူပ ဟူလိုလျက် နှ္တ်၏ ဥ ကို အ ပြု၊ ရှေ့ ရူပ တစ်ပုဒ်ကိုချေ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

သမ္မောဒနီယ သမ္မောဒန ပုဒ် + ဏ္ဍက (ဝါ) ဏိက ပစ္စည်း။ သမ္မောဒနိက ဟူလိုလျက် ဏ္ဍ ကို ဤ ပြု၊ က ကို ယ ပြု။ ***ဋ္ဌီသစ်***

(တစ်နည်း) သံ ပုဗ္ဗ၊ မုဒ ဓာတ် + အနီယ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဒ၏ အ ကိုချေ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

(တစ်နည်း) သမ္မောဒ ပုဒ် + ဏိက ပစ္စည်း။ ဏ ကို န ပြု၊ ဏ္ဍ ကို ဤ ပြု၊ က ကို ယ ပြု။ ***အံ-ဋ္ဌီ+ဘာဋ္ဌီ***

သာရဏီယ သရ ဓာတ် + အနီယ ပစ္စည်း။ သရနီယ ဟူလိုလျက် သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ န ကို ဏ ပြု။ ***ဋ္ဌီသစ်***

(တစ်နည်း) သရဏ ပုဒ် + ဏိက ပစ္စည်း။ သာရဏိက ဟူလိုလျက် ဏ္ဍ ကို ဤ ပြု၊ က ကို ယ ပြု။ ***ဋ္ဌီသစ်***

(ဌ၊ နှာ ၁၄၅-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

ခုရ ခုရ ပုဒ် + ဓာရ ပုဒ်။ ခုရဓာရ ဟူလိုလျက် ဓာရ ဟူသော နောက်ပုဒ်ကိုချေ။ ***ဌ-ခုရဓာရ အဖွင့်ရှု***

နေမိ နီ ဓာတ် + မိ ပစ္စည်း။ ဤ ကို ဧ ပြု။ ***မောဂ်***

မံသ မန ဓာတ် + သ ပစ္စည်း။ န ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု။ ***သူစိ***

ရာသိ ရသ ဓာတ် + ဏ္ဍာ် ပစ္စည်း။ ရ၏ အ ကို အာ ပြု၊ သ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***မောဂ်***

တတောနိဒါနံ – တ ပုဒ် + နိဒါန ပုဒ်။ သိ ဝိဘတ် နှစ်လုံးသက်၊ တနောင် သက်သော သိ ကို တော ပြု၊ နိဒါန နောင် သက်သော သိ ကို အံ ပြု၊ န၏ အ ကိုချေ။ ***ဋ္ဌီသစ်လာ အဋ္ဌကထာနည်း***

မှတ်ချက်။ တတော နိဒါနံ၌ တတော ပုဒ်ပြီးပုံကို မေးသော် ဖြေနိုင်စေ။

ကက္ခဋ ကက္ခ ဓာတ် + အလ ပစ္စည်း။ ကက္ခလ ဟူလိုလျက် လ ကို ဋ ပြု။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) ကရ ဓာတ် + ဋက် ပစ္စည်း။ ကရဋ ဟူလိုလျက် ကရ ဓာတ်မှ နောက်၌ ခ လာ၊ ရ ကို ပရရုပ် ခ ပြု၊ သံယောဂါဒိ ခ ကို က ပြု။ ***မောဂ်မှိုး ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) ကရ ဓာတ် + ဋက် ပစ္စည်း။ ကရဋ ဟူလိုလျက် ရ ကို ခ ပြု၊ က လာ။ ***မောဂ်မှိုး ဦးဇယ***

လဗုဇ လဗု သဒ္ဒါပဒဒ၊ ဇန ဓာတ် + ကို ပစ္စည်း။ န နှင့် ကို တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

http://www.dhammadownload.com

အနိက္ကုဇ္ဇန္တ နဲ ပုဗ္ဗ၊ နိ ပုဗ္ဗ၊ ကုဇ္ဇ ဓာတ် + အန္တ ပစ္စည်း။ နဲ ကို အ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် က လာ၊ ဓာတွန် အ ကိုချေ။ ***တိပိ နိက္ကုဇ္ဇန္တမှီး***

(၄၊ နှာ ၁၄၆-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

အတ္တကာရေ အတ္တကာရ ပုဒ် + (ပစ္စတ္တတ္ထ-ပဌမာအနက်) သိ ဝိဘတ်။ ရ၏ အ ကိုချေ၊ သိ ကို ဧ ပြု။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) အတ္တကာရ ပုဒ် + (ပစ္စတ္တတ္ထ-ပဌမာအနက်) သွိ ဝိဘတ်။ ရ၏ အ ကိုချေ၊ သွိ ကို ဧ ပြု။ ***ဋီသစ်***

မှတ်ချက်။ အတ္တကာရေ ပုဒ်ပြီးပုံကို မှီး၍ ပုရိသကာရေ စသော ပုဒ်တို့ကိုလည်း ပြီးနိုင်စေ။

ထာမ ဌာ ဓာတ် + မ ပစ္စည်း။ ဌ ကို ထ ပြု။ ***ရူ***

(တစ်နည်း) ဓာ ဓာတ် + မ ပစ္စည်း။ ဓ ကို ထ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

ပါဏ ပ ပုဗ္ဗ၊ အန ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကိုချေ၊ အန၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ နဲ ကို ဏ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

(၄၊ နှာ ၁၄၇-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဒွဋ္ဌိပဋိပဒါ ဒွါသဋ္ဌိပဋိပဒါ ဟူလိုလျက် ဒွါ၏ အာ ကို အ ပြု၊ သ ချေ။ ***ဋီသစ်***

ဒွဋ္ဌန္တရကပ္ပါ ဒွါသဋ္ဌိအန္တရကပ္ပါ ဟူလိုလျက် ဒွါ၏ အာ ကို အ ပြု၊ သ နှင့် ဋ္ဌိ၏ ဣ တို့ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

ဆဋ္ဌာဘိဇာတိယော - ဆအဘိဇာတိယော ဟူလိုလျက် အ ကို အာ ပြု၊ ဋ္ဌ လာ။ ***လယ်တီ ဆဋ္ဌာသီတိမှီး***

ကုရူရ ကန္တ ဓာတ် + ဦရ ပစ္စည်း။ ကန္တူရ ဟူလိုလျက် ကန္တ ကို ကုရ ပြု။

(တစ်နည်း) ကရ ဓာတ် + ဦရ ပစ္စည်း။ ကရူရ ဟူလိုလျက် က၏ အ ကို ဥ ပြု။ ***နှစ်နည်းလုံး သူစိ***

(၄၊ နှာ ၁၄၈-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ပရိဗ္ဗာဇကသတေ = ပရိဗ္ဗာဇကသတာနိ-ဟု နပုလ္လိင်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ ပရိဗ္ဗာဇကသတေ-ဟု ပုလ္လိင်သို့ ပြန်သော လိင်္ဂ ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***၄-ပရိဗ္ဗာဇကပဗ္ဗဇ္ဇာသတာနိ အဖွင့်ရှု***

မှတ်ချက်။ အာဇီဝကသတေ, နာဂါဝါသသတေ, ဝီသေ ဣန္ဒြိယသတေ, တိံသေ နိရယသတေ ပုဒ်တို့၌လည်း ၄၊ နှာ ၁၄၈-လာ အဖွင့်ကို ရှု၍ ဖော်ပြခဲ့သည့် နည်းအတိုင်း လိင်္ဂ ဝိပလ္လာသနည်း ကြံတော်မူပါ။

စုလ္လာသီတိ စတု ပုဒ် + ရှစ်ခု ဆယ်သောင်းလီကို ဟောသည့် ဧကသိသ် ပြုထားသော ဒသ သဒ္ဒါ + ယော ဝိဘတ်။ (စတု+ဒသ+ယော)၊ စ ကို စု ပြု၊ တု ချေ၊ ဒသ သဒ္ဒါကို အသ ပြု၊ အသ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ရ လာ၊ ရ ကို လ ပြု၊ လ ဒွေဘော်လာ၊ ယော ဝိဘတ်ကို ဤတိ ပြု။ (မူချပါဋိ) ***ရူ+ဘာဋီ***

(၄၊ နှာ ၁၄၉-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဗာလ ဒွိ သဒ္ဒူပပဒ၊ လာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဒွိ ကို ဗာ ပြု၊ လာ၏ အာ ကိုချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဒွိ သဒ္ဒူပပဒ၊ လု ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဒွိ ကို ဗာ ပြု၊ လု၏ ဥ ကိုချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဗလ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဗ၏ အ ကို အာ ပြု၊ လ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

ပလေတိ ပရ ဓာတ် + စုရာဒိ ဏေ ပစ္စည်း + တိ ဝိဘတ်။ ပရေတိ ဟူလိုလျက် ရ ကို လ ပြု။ ***ဋီသစ်***

ယိဋ္ဌ ယဇ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ယ၏ အ ကို ဣ ပြု၊ ဓာတွန် ဇ နှင့်တကွ တ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***ကစ္စည်း***

(၄၊ နှာ ၁၅၀-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

အာဋ္ဌာဟန အာ ပုဗ္ဗ၊ ဒဟ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ အာဒဟန ဟူလိုလျက် ဒ ကို ဋ္ဌ ပြု၊ ဋ္ဌ၏ အ ကို အာ ပြု။ (ယာဝါဋ္ဌာဟနာ၌ အာဋ္ဌာဟန) ***ဓာန်ဋီ***

http://www.dhammadownload.com

သုသာန ဆဝ ပုဒ် + သယန ပုဒ်။ ဆဝသယန ဟူလိုလျက် ဆဝ ကို သု ပြု၊ သယန ကို သာန ပြု။ **ဓာန်ဋီ**

(တစ်နည်း) ဆဝ ပုဒ် + သယန ပုဒ်။ ဆဝသယန ဟူလိုလျက် ဆဝ ကို သု ပြု၊ သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ယ ချေ။ **သဒ္ဒနီတိညွန်း သူစိ**

(တစ်နည်း) ဆဝ ပုဒ် + သာန ပုဒ်။ ဆဝသာန ဟူလိုလျက် ဆဝ ကို သု ပြု။ **ဓာန်ဋီ**

သာန သိ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဣ ကို အာ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ (သုသာန၌ သာန) **ဓာန်ဋီ**

ကပေါတ ကမ္ပ ဓာတ် + ဩတ ပစ္စည်း။ ကမ္ပောတ ဟူလိုလျက် မ ချေ။ **ဓာန်ဋီ**

ပါရာဝတ ပါရ သဒ္ဒူပပဒ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ပတ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ပါရာပတ ဟူလိုလျက် ပ ကို ဝ ပြု။ **ဓာန်ဋီ**

(တစ်နည်း) ပ ပုဗ္ဗ၊ ရ ဓာတ် + အတ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ရ၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဩ ကို အာဝ ပြု။ **ဓာန်ဋီ ပါရေဝဋမှီး**

ဆာရိကာ သရ ပုဒ် + ဏိက ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ သာရိကာ ဟူလိုလျက် သ ကို ဆ ပြု။ **ဓာန်ဋီ**

(တစ်နည်း) သရ ဓာတ် + ဏ္ဍု ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ သာရိကာ ဟူလိုလျက် သ ကို ဆ ပြု။ **ဘုန်းတော်ကြီးဦးဇယ**

ဒတ္တု ဒဗ္ဗ ဓာတ် + တု ပစ္စည်း။ ဗ္ဗ ချေ၊ သဒိသဒွေဘော် တ လာ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ဒါ ဓာတ် + တု ပစ္စည်း။ အာ ကို အ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် တ လာ။ **သူစိ**

(၄၊ နှာ ၁၅၁-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

အကဋာ န ပုဒ် + ကတ ပုဒ်။ အကတာ ဟူလိုလျက် တ ကို ဋ ပြု။ **ဋီသစ်**

မှတ်ချက်။ ကတ ကား = ကရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ရ ချေ၍ ပြီး၏။ **ရူ**

အကဋပိဓာ အကတပိဓာ ဟူလိုလျက် တ ကို ဋ ပြု။ **ဋီသစ်**

ဣဒ္ဓိ ဣဓ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ တ ကို ဓ ပြု၊ ဓာတွန် ဓ ကို ဒ ပြု။ **ပန်းကုံး+ကစ္စည်း ဇိနဗုဒ္ဓိမှီး**

မှတ်ချက်။ ဓာတုပစ္စယဒီပနီ၌ = ဣန္ဓ (ဝါ) ဣဓ ဓာတ် + ဣ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသေး၏။

ယာမ ယမု ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ယ၏ အ ကို အာ ပြု၊ မု၏ ဥ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ဓာန်ဋီ**

ဝါရိ ဝရ ဓာတ် + ဣဏ် (ဝါ) ဏိ ပစ္စည်း။ ဝရိ ဟူလိုလျက် ဝ၏ အ ကို အာ ပြု။ **မောဂ်၊သူစိ**

သံယတ သံ ပုဗ္ဗ၊ ယမု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သံယမတ ဟူလိုလျက် မ ချေ။ **သူစိ**

သုဒ္ဓ သုဓ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တ ကို ဓ ပြု၊ ဓာတွန် ဓ ကို ဒ ပြု။ **သူစိ**

လဒ္ဓိ လဘ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ တ ကို ဓ ပြု၊ ဘ ကို ဒ ပြု။ **သူစိ**

(၄၊ နှာ ၁၅၂-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ပိဟိတ အပိ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ အပိ၏ အ ကိုချေ၊ ဓာ၏ အာ ကို ဣ ပြု၊ ဓ ကို ဟ ပြု။ **လယ်တီ**

(တစ်နည်း) အပိ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ အပိ၏ အ ကိုချေ၊ ဓာ ကို ဟိ ပြု။ **မောဂ်**

မှတ်ချက်။ ပိ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်းဖြင့်လည်း ပြီးနိုင်သေး၏။ **လယ်တီ**

http://www.dhammadownload.com

ဒွါရ ဒွိ သဒ္ဒူပပဒ၊ အရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဒွိ ကို ဒု ပြု၊ ဥ ကို ဝ ပြု၊ အရ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ+သဒ္ဒါနည်း***

(တစ်နည်း) ဒွိ သဒ္ဒူပပဒ၊ အရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဒွိအရ ဟူလိုလျက် ဒွိ၏ ဣ ကိုချေ၊ အရ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ+သဒ္ဒါနည်း***

(တစ်နည်း) ဒု သဒ္ဒူပပဒ၊ ဝါရ ဓာတ် + ကို ပစ္စည်း။ ဒု၏ ဥ ကိုချေ၊ ကို ချေ။ ***ဓာန်ဋီ+ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) ဒု သဒ္ဒူပပဒ၊ ဝရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဒု၏ ဥ ကိုချေ၊ ဝ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ+ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) ဒွရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဒွ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***နိတိ***

အစ္ဆာဒန အာ ပုဗ္ဗ၊ ဆဒ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ အာ ကို အ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် စ လာ၊ စ္ဆ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

(ဌ၊ နှာ ၁၅၃-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဧဟ ဂဟ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဂဟ ဟူလိုလျက် ဂ၏ အ ကို ဧ ပြု၊ ***သူစိ***

စီဝရ စီ ဓာတ် + ဤဝရ ပစ္စည်း။ စီ၏ ဣ ကိုချေ။ ***ကစ္စည်း***

ဝေကလ္လ ဝိကလ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ လ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ လျ ကို လ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် လ လာ။ ***ဋီသစ်***

အာဝရဏ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဝရ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ၊ န ကို ဏ ပြု။ (ရကွာဝရဏဒ္ဒ် အာဝရဏ) ***ဓာတုပစ္စယ***

ဟတ္ထ ဟရ ဓာတ် + ထ ပစ္စည်း။ ရ ကို တ ပြု၊

(တစ်နည်း) ဟသ ဓာတ် + ထ ပစ္စည်း။ သ ကို တ ပြု။ ***နှစ်နည်းလုံး ဓာန်ဋီ***

မှတ်ချက်။ ဤ ဟတ္ထကား "လက်" အနက်ကို ဟောဏ်။ "အတောင်" အနက်ဟော ဟတ္ထကား = ဟသ ဓာတ် + ထ (ဝါ) တ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***သူစိ***

သံဝိဒဟိတ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာ၏ ဒွေဘော် ဓာ လာ၊ ရှေ့ ဓာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ရှေ့ ဓ ကို ဒ ပြု၊ နောက် ဓာ၏ အာ ကို ဣ ပြု၊ နောက် ဓ ကို ဟ ပြု။ ***လယ်တီ ဝိဒဟိတပုဒ်မှိုး***

မှတ်ချက်။ မောဂ္ဂလ္လာန် "ဓာသ ဟိ" သုတ်ဖြင့် ဓာ ဓာတ်ကို ဟိ ပြု၍လည်း ပြီးနိုင်သေး၏။

ဝေလာ ဝိနာသ သဒ္ဒူပပဒ၊ လာ ဓာတ် + ကို ပစ္စည်း။ ဝိနာသလာ ဟူလိုလျက် ဝိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ နာသ ချေ။ ***သူစိ***

မှတ်ချက်။ ဤ ဝေလာ သဒ္ဒါကား "အခါ" အနက်ကို ဟော၏။ "ကမ်း" အနက် ဟောရာ၌ = ဝိ ပုဒ် + ဣရာ ပုဒ်ဖြင့် ဝိရာ ဟူလိုလျက် ဣ ကို ဧ ပြု၊ ရ ကို လ ပြု၍ ပြီး၏။ ***သူစိ***

လုဒ္ဓက လုဓ ဓာတ် + ဒ ပစ္စည်း + သကတ္ထ က ပစ္စည်း။ ဓ ကို ဒ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) လူ ဓာတ် + ဒ ပစ္စည်း + သကတ္ထ က ပစ္စည်း။ ဦ ကို ဥ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဒ လာ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) လု ဓာတ် + ဒ ပစ္စည်း + သကတ္ထ က ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဒ လာ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ရုဒိ ဓာတ် + ဒ ပစ္စည်း + သကတ္ထ က ပစ္စည်း။ ရ ကို လ ပြု၊ ဒိ၏ ဣ ကိုချေ။ ***သူစိ***

သီမာ သိ ဓာတ် + မ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဧတကာ အာ ပစ္စည်း။ သိမာ ဟူလိုလျက် သိ၏ ဣ ကို ဤ ပြု။ ***ကစ္စည်း***

http://www.dhammadownload.com

မစ္ဆ မသ ဓာတ် + ဆ ပစ္စည်း။ သ ကို စ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) မရ ဓာတ် + ဆ ပစ္စည်း။ ရ ကို စ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) မဒ ဓာတ် + ဆ ပစ္စည်း။ ဒ ကို စ ပြု။ ***ကစ္စည်း***

ဂဟပတိ ဂေဟ ပုဒ် + ပတိ ပုဒ်။ ဂေဟပတိ ဟူလိုလျက် ဂေဟ သဒ္ဒါ၏ ဧ ကို အ ပြု။ ***နီတိ***

(၄၊ နှာ ၁၅၄-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

အန္တမသော အန္တ ပုဒ် + ဣမ ပစ္စည်း + နာ ဝိဘတ်။ နာ ကို သော ပြု၊ အန္တိမသော ဟူလိုလျက် ဣ ကို အ ပြု။ ***ကခ်ါယောဇနာမဟာဋီကာ***

ဘောဂ ဘုဇ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဇ ကို ဂ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ရူ***

ရတ္တိ ရာ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ရာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် တ လာ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ရဥ္ဇ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ဥ္ဇ ကိုချေ၊ သဒိသဒွေဘော် တ လာ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ရာ သဒ္ဒူပပဒ၊ တိရ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ ရာတိ ဟူလိုလျက် ရာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် တ လာ။ ***နီတိ***

(တစ်နည်း) ရန္ဇ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ နွ ချေ၊ သဒိသဒွေဘော် တ လာ။ ***ကစ္စည်း***

(တစ်နည်း) ရန္ဇ ဓာတ် + တ္တိ ပစ္စည်း။ နွ ချေ။ ***ကစ္စည်း***

ဒိဝ ဒီ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဤ ကို ဣ ပြု၊ ဝ လာ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) ဒိဝု ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဥ ချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

ဥပမာ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ မာ ဓာတ် + ကွိ (ဝါ) အ ပစ္စည်း။ ကွိ (ဝါ) အ ပစ္စည်းကိုချေ။ ***သူစိ***

အဘိက္ကန္တ အဘိ ပုဗ္ဗ၊ ကမု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ အဘိကမတ ဟူလိုလျက် သဒိသဒွေဘော် က လာ၊ မ ချေ၊ တ ကို နွ ပြု။ ***သူစိ***

မနာပ မန သဒ္ဒူပပဒ၊ အပ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ နဏ် အ ကိုချေ၊ အပဏ်အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

ဒဋ္ဌိကမ္မ ဒဋ္ဌကမ္မ ဟူလိုလျက် သမာသ်အလယ်၌ ဤ လာ၊ ဋ္ဌ၏ အ ကိုချေ။

(တစ်နည်း) ဒဋ္ဌကမ္မ ဟူလိုလျက် ဋ္ဌ၏ အ ကို ဤ ပြု။ ***နှစ်နည်းလုံး ဋီသစ် ဂဏီဘူတာမှီး***

အဒြုဗ္ဘော နဝုဗ္ဗ၊ ဒုသ ဓာတ် + ဘ ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ နဝ ကို အ ပြု၊ သ ကို ဗ ပြု၊ သိ ကို ဩ ပြု၊ အဒုဗ္ဘော ဟူလိုလျက် ဒ ကို ဒြ ပြု။ (မူချပါဋ္ဌိ) ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) အဒ္ဒုဗ္ဘော ဟူလိုလျက် ဒ တစ်လုံးကို ရ ပြု။ ***နတ်ညွှန်း***

(၄၊ နှာ ၁၅၅-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

သာဋ္ဌိကာ သလ ဓာတ် + ဏိက ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ လ၏ အ, ဏ် နှင့် က၏ အ တို့ကိုချေ၊ လ ကို ဋ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ၊ဇာတ်ဋီကာသစ်***

(တစ်နည်း) သဋ ဓာတ် + ဏွု ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဋ၏ အ ကို ဣ ပြု၊ ဏွု ကို အက ပြု၊ အက၏ အ တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

ဥဒီရယိ ဥ ပုဗ္ဗ၊ ဤရ ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း + ဤ ဝိဘတ်။ ဒ လာ၊ ယ၏ အ ကိုချေ၊ ဤ ကို ဣ ပြု။ ***သူစိ ဥဒီရိတမှီး***

http://www.dhammadownload.com

ဒေသောပဒေသ – ဒေသ ပုဒ် + ဥပဒေသ ပုဒ်။ ဒေသုပဒေသ ဟူလိုလျက် ဥ ကို သြ ပြု။ ***ဋီသစ်***

ဥပဒေသ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ဒိသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဒိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

လောက လုစ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဥ ကို သြ ပြု၊ စ ကို က ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) လုဧ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဥ ကို သြ ပြု၊ ဧ ကို က ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) လုဧ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဥ ကို သြ ပြု၊ ဧ ကို ဂ ပြု၊ ဂ ကို က ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ရာ ဓာတ် + ဝိကရဏ သြ ပစ္စည်း + ဏ္ဍု ပစ္စည်း။ ရောက ဟူလိုလျက် ရ ကို လ ပြု။ ***အောင်ပန်း+ဥယျာဉ်***

(တစ်နည်း) ရာ သဒ္ဒါပဒဒ၊ ဥစ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ရာ၏ အာ ကိုချေ၊ ရ ကို လ ပြု၊ ဥ ကို သြ ပြု၊ စ ကို က ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***အောင်ပန်း+ဥယျာဉ်***

(ဌ၊ နှာ ၁၅၆-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

အာယု ဣ ဓာတ် + ဏု ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အယ ပြု၊ အယ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) အယ ဓာတ် + ဏု ပစ္စည်း။ အယ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***မောဂ်၊ဓာန်ဋီ***

မာရိသ အမ္ဘ သဒ္ဒါပဒဒ၊ ဒိသ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ အမ္ဘ သဒ္ဒါကို မ ပြု၊ မ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဒ ကို ရ ပြု၊ ကွိ ချေ။ **ရူ**

(တစ်နည်း) မ သဒ္ဒါပဒဒ၊ ဒိသ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ မ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဒ ကို ရ ပြု၊ ကွိ ချေ။ **ရူ**

မနုဿ မန ပုဒ် + ဥဿန္ဆ ပုဒ်။ မနုဿန္ဆ ဟူလိုလျက် န္ဆ ချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) မနု ပုဒ် (ဝါ) မနု ဓာတ် + ဥဿ ပစ္စည်း။ နု၏ ဥ ကိုချေ။ **သူစိ**

မှတ်ချက်။ မန ဓာတ် + ဥဿ ပစ္စည်း-ဖြင့်လည်း ပြီးနိုင်သေး၏။ **ရူ**

သဗ္ဗ သရ ဓာတ် + ဝ ပစ္စည်း။ ရ ကို ဝ ပြု၊ ဝ ကို ဗ္ဗ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) သရ ဓာတ် + ဗ ပစ္စည်း။ ရ ကို ဗ ပြု။ **သူစိ**

(ဌ၊ နှာ ၁၅၇-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဥပ္ပန္ဆ ဥ ပုဗ္ဗ၊ ပဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တ ကို အန္ဆ ပြု၊ ပ၏ အ နှင့် ဒ တို့ကိုချေ။ **ရူ**

နိကၠမန နိ ပုဗ္ဗ၊ ကမု ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ၊ သံယုဂ်အဆုံး က ကို ခ ပြု၊ ဓာတွန် ဥ ကိုချေ၊ ယု ကို အန ပြု။ ***ဓာန်ဋီ နိကၠမနီယပုဒ်နှင့် ကစ္စည်း နိကၠမတိပုဒ်တို့ကိုမှီး***

သဒေဝကံ သဟ ပုဒ် + ဒေဝ ပုဒ် + သမာသန္တ က ပစ္စည်း။ သဟဒေဝကံ ဟူလိုလျက် သဟ ကို သ ပြု။ ***သဟ ဒေဝေဟိ သဒေဝကံ ဟူသော ဌ-အဖွင့်ရူ***

ပဇာ ပ ပုဗ္ဗ၊ ဇနိ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း + အာ ပစ္စည်း။ ဇ၏ အ, နိ နှင့် ကွိ တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ပ ပုဗ္ဗ၊ ဇန ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း + အာ ပစ္စည်း။ ဇ၏ အ, န နှင့် ကွိ တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

သမ္မုတိ သံ ပုဗ္ဗ၊ မန ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ မ္မ၏ အ ကို ဥ ပြု၊ န ချေ။ **သူစိ**

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၁၅၈-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

တိဘဝူပဂ တိဘဝ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ဂမု ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ ကိုချေ၊ ဥ ကို ဦ ပြု၊ ဓာတွန် ဥ, မ် နှင့် ကွိ တို့ကိုချေ။ ***ဘာဋ္ဌီ၊ပန်းကုံး ဥပဂမှီး***

တေဓာတုက တိဓာတုက ပုဒ် + သွတ္ထ ဏ ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု၊ က၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) တိဓာတု ပုဒ် + က ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု။ ***ပခုက္ကူမှီး***

အဘိညာ အဘိညာယ ဟူလိုလျက် ယ ချေ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

(တစ်နည်း) အဘိ ပုဗ္ဗ၊ ဥ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ သဒိသဒွေဘော် ဥ လာ၊ ကွိ ချေ။ ***သူစိ***

အပရနေယျော – အပရ သဒ္ဒူပပဒ၊ နီ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ အပရနီယော ဟူလိုလျက် နီ၏ ဤ ကို ဧ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ယ လာ။ ***ကစ္စည်း နေယျမှီး***

ကာရုည ကရုဏာ ပုဒ် + သကတ္ထ ဏျ ပစ္စည်း။ က၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဏာ၏ အာ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ ဏျ ကို ဥ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ဥ လာ။ ***သူစိ၊ရူ***

(၄၊ နှာ ၁၅၉-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဧတံ သာရံ ဧတ ပုဒ် + သာရ ပုဒ်။ ဧတသာရံ ဟူလိုလျက် တ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

(၄၊ နှာ ၁၆၀-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

အဓိက အဓိ ပုဗ္ဗ၊ ဣ ဓာတ် + က ပစ္စည်း။ ဓိ၏ ဣ ကိုချေ။ (အနူနာဓိက၌ အဓိက) ***သူစိ***

ဦနာဓိက ဦန ပုဒ် + အဓိက ပုဒ်။ ဦနအဓိက ဟူလိုလျက် နဏ် အ ကိုချေ၊ အဓိက၏အစ အ ကို အာ ပြု။ ***ဘာဋ္ဌီ***

အနူနာဓိက နဏ ပုဒ် + ဦနာဓိက ပုဒ်။ နဦနာဓိက ဟူလိုလျက် နဏ ကို အန် ပြု။ ***ဘာဋ္ဌီ***

သကလ သဟ ပုဒ် + ကလ ပုဒ်။ သဟကလ ဟူလိုလျက် သဟ ကို သ ပြု (ဝါ) ဟ ချေ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

နိရုပက္ကိလေသ – နိ ပုဒ် + ဥပက္ကိလေသ ပုဒ်။ နိဥပက္ကိလေသ ဟူလိုလျက် နိနောင် ရ လာ။ ***သဒ္ဒဝိဒူ***

နိရပေက္ခ နိ ပုဒ် + အပေက္ခ ပုဒ်။ နိအပေက္ခ ဟူလိုလျက် နိနောင် ရ လာ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

ဥလ္လုမ္ပန ဥ ပုဗ္ဗ၊ လုပ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ သဒိသဒွေဘော် လ လာ၊ လ္လု၏ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး ဥလ္လုမ္ပတိမှီး***

(၄၊ နှာ ၁၆၁-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ခတ္တိယ ခေတ္တ ပုဒ် + ဣယ ပစ္စည်း။ ခေတ္တိယ ဟူလိုလျက် ဧ ကို အ ပြု။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

ခတ္တ ခတ္တိယ သဒ္ဒူပပဒ၊ တာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ခတ္တိယတ္တ ဟူလိုလျက် တ္တိယ ကိုချေ။ (ခတ္တိယ၌ ခတ္တ) ***ဋ္ဌီသစ်***

ဣဒ္ဓ ဣဓ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တ ကို ဓ ပြု၊ ဓာတွန် ဓ ကို ဒ ပြု။ ***ပန်းကုံး***

(၄၊ နှာ ၁၆၂-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

သေဋ္ဌ ပသတ္ထ ပုဒ် + ဣဋ္ဌ ပစ္စည်း။ ပသတ္ထ ကို သ ပြု၊ သ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ ကို ဧ ပြု။ ***ရူ***

(တစ်နည်း) ဝုမှ ပုဒ် + ဣဋ္ဌ ပစ္စည်း။ ဝုမှ ကို သ ပြု၊ သ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ ကို ဧ ပြု။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

သေဋ္ဌဋ္ဌ သေဋ္ဌ ပုဒ် + အတ္ထ ပုဒ်။ သေဋ္ဌတ္ထ ဟူလိုလျက် တ္ထ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***ဋ္ဌီသစ် အဋ္ဌုပ္ပတ္တိမှီး***

http://www.dhammadownload.com

နိဟတ နိ ပုဗ္ဗ၊ ဟရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ရ ချေ။ ***လယ်တီ***

ဇစ္ဆ ဇာတိ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဇာ၏ အာ ကို အ ရဿပြု၊ တိ၏ ဣ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ တျ ကို စ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် စ လာ။ ***ရူ***

(တစ်နည်း) ဇာတိ ပုဒ် + ယ ပစ္စည်း။ ဇာ၏ အာ ကို အ ရဿပြု၊ တိ၏ ဣ ကို ယ ပြု၊ တျ ကို စ ပြု၊ ယ ကို ပုဗ္ဗရုပ် စ ပြု။ ***လယ်တီ***

ပစ္ဆာဇာတ ပတိ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဇန ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တိ ကို စ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် စ လာ၊ ဇ၏ အ ကိုချေ၊ န ကို အာ ပြု။ ***ပန်းကုံး+ရူ ဇာတောမိုး***

ဃရ ဂဟ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဂဟ ကို ဃရ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ရူ***

(တစ်နည်း) ဃရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

ကိဉ္စန ကိစိ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ကိ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဉ ပြု၊ ဉ၏ ဣ ကိုချေ၊ ယု ကို အန ပြု။ ***ပန်းကုံး***

သကိဉ္စန သဟ ပုဒ် + ကိဉ္စန ပုဒ်။ သဟကိဉ္စန ဟူလိုလျက် သဟ ကို သ ပြု။ ***မဏ္ဍိမဋီကာ***

ပလိဗောဓ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ဗုဓိ (ဝါ) ဗုဓ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ပရိဗောဓ ဟူလိုလျက် ရ ကို လ ပြု။ ***နီတိ+ပန်းကုံး၊ဓာတုပစ္စယ***

ရဇောပထော ရဇ ပုဒ် + ပထ ပုဒ်။ ရဇပထော ဟူလိုလျက် ဇ၏ အ ကို ဩ ပြု။ ***ရူ ရဇောလွှမိုး***

(တစ်နည်း) ရဇ ပုဒ် + ပထ ပုဒ်။ ရဇပထော ဟူလိုလျက် ဇ၏ အ ကိုချေ၊ သမာသ်အလယ်၌ ဩ လာ။ ***စာစဉ်***

ရဇ ရန္ဇ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ န ချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ရဉ္ဇ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဉ ချေ။ ***သူစိ***

မှတ်ချက်။ ရန္ဇ ဓာတ်ဖြင့် ပြီးသော ရဇကား = ရဇဂုဏ်, မြူမှုန်, မိန်းမတို့၏ ရာသီသွေး သုံးနက် ဟော၏။ ရဉ္ဇ ဓာတ်ဖြင့် ပြီးသော ရဇကား = ရဇဂုဏ်, ကပ်ငြိရာရာဂ နှစ်နက် ဟော၏။ ရာသီသွေးသက်သက် ဟောသော ရဇကား = ရတိ သဒ္ဒါပပဒ၊ ဇန ဓာတ် + ကို ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***ပန်းကုံး***

(ဌ၊ ဈာ ၁၆၃-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

အဂ နံ ပုဗ္ဗ၊ ဂမု ဓာတ် + ကို ပစ္စည်း။ နံ ကို အ ပြု၊ ဓာတွန် ဥ, မ် နှင့် ကို တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

အဂါရ အဂါရဝါသ ဟူလိုလျက် ဝါသ ပုဒ်ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

မှတ်ချက်။ ဤ အဂါရကား "အိမ်၌နေသူ လူအပေါင်း၏" အနက်ကို ဟောသည့် အဂါရဿ ဟိတံ၌ အဂါရ တည်း။ "အိမ်" အနက် သာမညကိုသာ ဟောသည့် အဂါရကား = အဂ သဒ္ဒါပပဒ၊ ရာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဂ၏ အ ကို ချေ၍ ပြီး၏။ ***ဓာန်ဋီ***

ကေသ က သဒ္ဒါပပဒ၊ သိ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ (က နောင် သို့ သက်)၊ သို့ ကို ဧ ပြု၊ က၏ အ နှင့် သိ၏ ဣ တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ+ပန်းကုံး***

မဿု မသ ဓာတ် + သု ပစ္စည်း။ သ၏ အ ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

ပရိဒဟိတ္တာ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ္တာ ပစ္စည်း။ ဓာ၏ ဒွေဘော် ဓာ လာ၊ ရှေ့ ဓာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ရှေ့ ဓ ကို ဒ ပြု၊ နောက် ဓာ၏ အာ ကို ဣ ပြု၊ နောက် ဓ ကို ဟ ပြု။ ***လယ်တီ***

(တစ်နည်း) ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ္တာ ပစ္စည်း။ ဓာ၏ ဒွေဘော် ဓာ လာ၊ ရှေ့ ဓာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ရှေ့ ဓ ကို ဒ ပြု၊ နောက် ဓာ ကို ဟိ ပြု။ ***မောင်***

http://www.dhammadownload.com

ဝါဏိဇ္ဇ ဝဏိဇ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဇ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ ဇျ ကို ဇ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ဇ လာ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

မှတ်ချက်။ သူစိနှင့် ရူတို့၌ကား = ဝါဏိဇ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။

အာစာရဂေါစရဂ္ဂဟဏေန – အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နဂ္ဂဟဏေန ဟူလိုလျက် သမ္ပန္န သဒ္ဒါကိုချေ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

အာကာသ န ပုဗ္ဗ၊ ကသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ န ကို အ ပြု၊ ယင်း အ နှင့် က၏ အ တို့ကို အာ အသီးသီးပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ၊ဓာတုပစ္စယ***

ရုက္ခ ရုဟ ဓာတ် + ခ ပစ္စည်း။ ဟ ကို က ပြု။ ***သူစိ***

ထပတိ ဌာ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ဌာ ကို ထ ပြု၊ ပ လာ။ ***သူစိ***

(၄၊ နှာ ၁၆၄-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဂုတ္တ ဂုပ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပ ချေ၊ သဒိသဒွေဘော် တ လာ။ ***သူစိ***

သီလသို့ သီလံ-ဟု ပထမာဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ သီလသို့-ဟု သတ္တမီဝိဘတ်သို့ ပြန်သော ဝိဘတ္တိ ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***၄-ပစ္စတ္တဝစနတ္ထေ ဝါ ဧတံ ဘုမ္မံ ရှု***

ပစ္စတ္တ အတ္တ ပုဒ် + ပတိ ပုဒ်။ အတ္တပတိ ဟူလိုလျက် အတ္တ နှင့် ပတိ ကို ရှေ့နောက်ပြန်၊ တိ ကို စ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် စ လာ။ ***ရူ၊ရူဋ္ဌီ***

ပစ္စတ္ထ ပတိ ပုဒ် + အတ္ထ ပုဒ်။ ပတိအတ္ထ ဟူလိုလျက် တိ ကို စ ပြု၊ စ ဒွေဘော်လာ။ ***သူစိ***

ပစ္စတ္ထိက ပတိ ပုဗ္ဗ၊ အတ္ထ ဓာတ် + ဣက ပစ္စည်း။ ပတိအတ္ထိက ဟူလိုလျက် တိ ကို စ ပြု၊ စ လာ။ ***သူစိ***

ပဿဒ္ဓိ ပ ပုဗ္ဗ၊ သိဓ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ သဒိသဒွေဘော် သ လာ၊ သိ၏ ဣ ကိုချေ၊ တ ကို ဓ ပြု၊ ဓာတွန် ဓ် ကို ဒ် ပြု။ ***လယ်တီ***

(တစ်နည်း) ပ ပုဗ္ဗ၊ သမ္ဘု ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ သဒိသဒွေဘော် သ လာ၊ မ နှင့် ဥ တို့ကိုချေ၊ တ ကို ဓ ပြု၊ ဘ် ကို ဒ် ပြု။ ***လယ်တီ***

ပစ္စာမိတ္တ ပတိ ပုဗ္ဗ၊ အမ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တိ ကို စ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် စ လာ၊ အမ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ မ၏ အ ကို ဣ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် တ လာ။ ***သူစိ***

(၄၊ နှာ ၁၆၅-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဗျာသေက ဝိ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ သိစ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဣ ကို ယ ပြု၊ ဝ ကို ဗ ပြု၊ သိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ စ ကို က ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

သမ္ပဇာန သံ ပုဗ္ဗ၊ ပ ပုဗ္ဗ၊ ဉာ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ဉာ ကို ဇာ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

သမ္ပဇည သံ ပုဗ္ဗ၊ ပ ပုဗ္ဗ၊ ဉာ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ဉာ ကို ဇာ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ၊ (သမ္ပဇာန-ဖြစ်)၊ သမ္ပဇာန ပုဒ်နောင် ဏျ ပစ္စည်းသက်၊ သမ္ပဇာနျ ဟူလိုလျက် ဇာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ နျ ကို ဥ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ဥ လာ။ ***သူစိ+ဋ္ဌီသစ်***

သာတ္ထက သဟ ပုဒ် + အတ္ထ ပုဒ် + သမာသန္တ က ပစ္စည်း။ သဟအတ္ထက ဟူလိုလျက် သဟ ကို သ ပြု၊ သ၏ အ ကိုချေ၊ အတ္ထက၏အစ အ ကို အာ ပြု။ ***ဋ္ဌီသစ်***

သပ္ပါယ သန္တ ပုဒ် + ပါယ ပုဒ်။ သန္တပါယ ဟူလိုလျက် သန္တ ကို သ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ပ လာ။ ***တိပိ***

(တစ်နည်း) သံ ပုဒ် + ပါယ ပုဒ်။ သံပါယ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ မ ကို ပ ပြု။ ***တိပိ***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) သံ ပုဗ္ဗ၊ ပ ပုဗ္ဗ၊ အယ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ပ ပြု၊ ပ၏ အ ကိုချေ၊ အယ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ဓာတုပစ္စယ**

(ဌ၊ နှာ ၁၆၆-လာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

မဏ္ဍပ မဏ္ဍ ဓာတ် + အပ ပစ္စည်း။ ဏ္ဍ၏ အ ကိုချေ။ **မောဂ်**

(တစ်နည်း) မဏ္ဍ သဒ္ဒူပဓ၊ ပါ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ပါ၏ အာ ကိုချေ။ **သူစီ**

(ဌ၊ နှာ ၁၆၇-လာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

ပရိဂ္ဂဟိတ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ဂဟ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဂ လာ၊ ဟ၏ အ ကိုချေ၊ ဏ္ဍ လာ။ **သဒ္ဒဝိဒူ**

မှတ်ချက်။ ဟ၏ အ ကို ဏ္ဍ ပြု၍လည်း တစ်နည်း ပြီးနိုင်သေး၏။

စိတ္တ စိန္တ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နှ ချေ။ **သူစီ**

(တစ်နည်း) စိ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ **သူစီ**

(ဌ၊ နှာ ၁၆၈-လာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

သင်္ဃ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဂဟ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဂ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဂ လာ၊ ဓာတွန် ဟ၏ အ ကိုချေ။ **ရူ**

အဋ္ဌကထာ အတ္ထကထာ ဟူလိုလျက် တ္ထ ကို ဋ္ဌ ပြု။ **ဋီသစ်**

ကမ္မဋ္ဌာန ကမ္မ ပုဒ် + ဌာန ပုဒ်။ ကမ္မဋ္ဌာန ဟူလိုလျက် အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဋ္ဌ လာ။ **ဝိဘင်းမူလဋီကာ**

မဂ္ဂ မဇ္ဇ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဇ္ဇ ကို ဂ္ဂ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **သူစီ**

မှတ်ချက်။ ဤ မဂ္ဂကား "လမ်းအနက်" သာမညကို ဟော၏။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂ စသည်၌ လာသော "အရိယာ မဂ်" အနက်ဟော မဂ္ဂကား = မာရေန္တဂ ဟူလိုလျက် မာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ရေန္တ ကိုချေ၊ ဂ လာ၍ ပြီး၏။ (တစ်နည်း) မဂ ဟူလိုလျက် ဂ လာ၍ ပြီး၏။ **သူစီ**

(ဌ၊ နှာ ၁၇၀-လာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

သဟမ္ပတိ သဘာ ပုဒ် + ပတိ ပုဒ်။ သဘာပတိ ဟူလိုလျက် သဘာ ကို သဟ ပြု၊ ဟ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု။ **ဓာတ်ဋီသစ်**

ကတိ ကရ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ရ ချေ။ **ရူ ကတမိုး**

(ဌ၊ နှာ ၁၇၁-လာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

ဥဒကသကဋ္ဌံ ဥဒကအာဟာရသကဋ္ဌံ ဟူလိုလျက် အာဟာရ ပုဒ်ကိုချေ။ **ဘာဋီ**

(ဌ၊ နှာ ၁၇၃-လာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

အဝီစိ နု ပုဒ် + ဝီစိ ပုဒ်။ နဝီစိ ဟူလိုလျက် နု ကို အ ပြု။ **သူစီ**

ဝီစိ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ စိ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဏ္ဍ ကို ဤ ပြု၊ ကွိ ချေ။ **သူစီ**

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ စိ ဓာတ် + ဏ္ဍ ပစ္စည်း။ ဝိစိ ဟူလိုလျက် ဝိ၏ ဏ္ဍ ကို ဤ ပြု။ **ပန်းကုံး**

ပေက္ခန ပ ပုဗ္ဗ၊ ဏ္ကက္ခ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကိုချေ၊ ဏ္ဍ ကို ဧ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ **သူစီ ဏ္ကက္ခဏမိုး**

ဩလောကိတ – အဝ ပုဗ္ဗ၊ လောက ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ အဝလောကိတ ဟူလိုလျက် အဝ ကို ဩ ပြု။ **လယ်တီ ဩလောကနမိုး**

http://www.dhammadownload.com

သာရုပ္ပ သရူပ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ သာရူပျ ဟူလိုလျက် ဦ ကို ဥ ပြု၊ ပျ ကို ပ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ပ လာ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

မုခ မုန ဓာတ် + ခ ပစ္စည်း။ န ချေ။ ***သူစိ+ဓာတုပစ္စယ***

(၄၊ နှာ ၁၇၄-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

အာဝဇ္ဇန အာ ပုဗ္ဗ၊ ဝဇ္ဇ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

သန္တီရဏ သံ ပုဗ္ဗ၊ တီရ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို န ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ၊ န ကို ဏ ပြု။ ***ပန်းကုံး***

ဝေါဌဗ္ဗန ဝိ ပုဗ္ဗ၊ အဝ ပုဗ္ဗ၊ ထပ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဣ ကိုချေ၊ အဝ ကို ဩ ပြု၊ ထ ကို ဌ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် ဌ လာ၊ ပ ကို ဝ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ဝ လာ၊ ဝွ ကို ဗ္ဗ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***နီတိ+ပန်းကုံး***

ဇဝန ဇု ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဇု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဩ ကို အဝ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု။ ***ကစ္စည်းနည်း***

(တစ်နည်း) ဇု ဓာတ် + အန ပစ္စည်း။ ဇု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဩ ကို အဝ ပြု။ ***လယ်တီ***

(၄၊ နှာ ၁၇၅-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

တုဏ္ဍီမာသိနေသု – တုဏ္ဍီ သဒ္ဒူပပဒ၊ အာသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း + သု ဝိဘတ်။ မ် လာ၊ သ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ လာ၊ တ ကို န ပြု၊ န၏ အ ကို ဧ ပြု။ ***ဘာဋ္ဌီ***

(၄၊ နှာ ၁၇၆-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

သမိဥ္ဇိတ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဣဥ္ဇ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ဥ္ဇ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ လာ။ ***ပန်းကုံး***

(၄၊ နှာ ၁၇၇-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဃန ဟန ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဟန ဟူလိုလျက် ဟ ကို ဃ ပြု။ ***သူစိ***

မှတ်ချက်။ ဤ ဃနကား "တခဲနက်, ထူထပ်ခြင်း" အနက်ကို ဟော၏။ "မိုးတိမ်နှင့် တူရိယာ" အနက်ဟော ဃနကား = ဟန ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဟန ကို ဃ ပြု၊ ဏ ကို န ပြု၍ ပြီး၏။ ***သူစိ***

အဂ္ဂဋ္ဌ အဇ္ဇ ဓာတ် + အလ ပစ္စည်း။ အဇ္ဇလ ဟူလိုလျက် ဇ္ဇ ကို ဂ္ဂ ပြု၊ လ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***တိပိ***

(တစ်နည်း) အဂ္ဂ သဒ္ဒူပပဒ၊ လာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ အဂ္ဂလ ဟူလိုလျက် လ ကို ဋ္ဌ ပြု။

ကခ်ါယောဇနာမဟာဋ္ဌီကာ

ဒုကူလ ဒုမ ပုဒ် + ကူလ ပုဒ်။ ဒုမကူလ ဟူလိုလျက် မ ချေ။ ***သူစိ***

(၄၊ နှာ ၁၇၈-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဂဏ္ဌိ ဂန္ထ ဓာတ် + ဣ ပစ္စည်း။ ဂန္ထိ ဟူလိုလျက် န္ထ ကို ဏ္ဌ ပြု။ ***သူစိ***

အာဟတ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဟရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ရ ချေ။ (ဂဏ္ဌိကာဟတော၌ အာဟတ) ***ဋ္ဌီသစ်***

ဆိန္ဒ ဆိဒိ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဆိ၏ ဣ, ဒိ၏ ဣ နှင့် ဒ တို့ကိုချေ၊ တ ကို ဣန္ဒ ပြု။ ***ရူ***

ပါဒ ပဒ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

ကိမိ က သဒ္ဒူပပဒ၊ အမ ဓာတ် + ဣ ပစ္စည်း။ ကမိ ဟူလိုလျက် က၏ အ ကို ဣ ပြု။ ***သူစိ***

ကပါလ ကပ္ပ ဓာတ် + ကာလ ပစ္စည်း။ သံယောဂါဒိ ပ နှင့် က် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***မောဂ်***

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၁၇၉-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ခါယိတ ခေ ဓာတ် + ဣ ပစ္စည်း။ ခေ၏ ဧ ကို အာယ ပြု၊ ဣ လာ၊ က် အနုဗန်ကိုချေ။ ***လယ်တီ***

(တစ်နည်း) ခေ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ခေ၏ ဧ ကို အာယ ပြု၊ ဣ လာ။ ***ဘုန်းကြီးဦးကော***

သာယိတ သေ ဓာတ် + ဣ ပစ္စည်း။ သေ၏ ဧ ကို အာယ ပြု၊ ဣ လာ၊ က် အနုဗန်ကိုချေ။ ***လယ်တီ***

(တစ်နည်း) သာ ဓာတ် + ဒိဝါဒိ ယ ပစ္စည်း + တ ပစ္စည်း။ ယ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ လာ။ ***ဘုန်းကြီးဦးကော***

ဥဒုက္ခလ ဥလူခလ ဟူလိုလျက် လူ၏ ဦ ကို ဥ ပြု၊ လ ကို ဒ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် က လာ။ ***တိပိ***

(တစ်နည်း) ဥဒူခလ ဟူလိုလျက် ဒူ၏ ဦ ကို ဥ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် က လာ။ ***ပါ-ဘာဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) ဥဒ္ဓံ ပုဒ် + ခ ပုဒ်။ ဥဒ္ဓံခ ဟူလိုလျက် ဥဒ္ဓံ ကို ဥဒု ပြု၊ ခ ကို ခလ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် က လာ။ ***မောဂ်+ယင်းပဋ္ဌိကာ***

(တစ်နည်း) ဥဒ္ဓ ပုဒ် + မုခ ပုဒ် + အလ ပစ္စည်း။ ဓ နှင့် မ တို့ကိုချေ၊ ဥဒုခလ ဟူလိုလျက် အသဒိသဒွေဘော် က လာ။ ***ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌီကာ+နတ်ညွှန်း***

(တစ်နည်း) ဥဒ္ဓံ သဒ္ဒူပပဒ၊ ခလ ဓာတ် + က ပစ္စည်း။ ဥဒ္ဓံ ကို ဥဒု ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် က လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် က် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

(၄၊ နှာ ၁၈၁-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

သုတ္တ သုပ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပ ကို ပရရုပ် တ ပြု။ (အိပ်ခြင်း အနက်ဟော-သုတ္တ) ***ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) သုပ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပ ချေ၊ သဒိသဒွေဘော် တ လာ။ ***သဒ္ဒဝိဒူ***

(၄၊ နှာ ၁၈၂-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

အဓိပွေတ အဓိ ပုဗ္ဗ၊ အပိ ပုဗ္ဗ၊ ဣ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သဒိသဒွေဘော် ပ လာ၊ အပွိ၏ အ နှင့် ဣ တို့ကိုချေ၊ ဣ ဓာတ်ကို ဧ ပြု။ ***ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) အဓိ ပုဗ္ဗ၊ ပယ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သဒိသဒွေဘော် ပ လာ၊ ပွ၏ အ ကို ဧ ပြု၊ ယ ချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

သန္တုဋ္ဌော သံ ပုဗ္ဗ၊ တုသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ သံတုသတော ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကို နှ ပြု၊ ဓာတွန် သ နှင့်တကွ တ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***ကစ္စည်း တုဋ္ဌောမှီး***

(၄၊ နှာ ၁၈၅-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဥစ္ဆု ဣသု ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ ဣသု ဟူလိုလျက် ဣ ကို ဥ ပြု၊ သ ကို ဆ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် စ လာ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဥသ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ ဥသု ဟူလိုလျက် သ ကို ဆ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် စ လာ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဥသ ဓာတ် + ဆုက် ပစ္စည်း။ ဥသဆု ဟူလိုလျက် သ ကို ပရရုပ် ဆ ပြု၊ သံယောဂါဒိ ဆ ကို စ ပြု။ ***မောဂ်***

ပရိဿာဝန ပရိ ပုဗ္ဗ၊ သု ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ သု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဩ ကို အာဝ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် သ လာ၊ ယု ကို အန ပြု။ ***သူစိ***

ပရိက္ခာရ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ကရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ကရ ဓာတ်ကို ခရ ပြု၊ ခ၏ အ ကို အာ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် က လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ+ရူ***

မှတ်ချက်။ အချို့သော ဆရာတို့ကား = က၏ အ ကို အာ ပြု၊ ခ လာ၊ ဏ ချေ၍လည်း ပြီးကြသေး၏။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၁၈၆-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ကာယပရိဟာရိက – ကာယ သဒ္ဒူပပဒ၊ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ဟရ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဟ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ရ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ လာ၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ၊ ယ ကို က ပြု။ ***ဘာဋ္ဌီ***

ယူထ ယု ဓာတ် + ထ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဦ ပြု။ ***သူစိ***

အဆမ္ဘီ အထမ္ဘီ ဟူလိုလျက် ထ ကို ဆ ပြု။ ***ပန်းကုံး+စာစဉ်***

ပရိပက္က ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ပစ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ စ ချေ၊ တ ကို က္က ပြု။ ***ကစ္စည်း ပက္ကမှီး***

အနပေက္ခ နပုဒ် + အပေက္ခ ပုဒ်။ နအပေက္ခ ဟူလိုလျက် နကို အန် ပြု။ ***ကစ္စည်း အနန္တမှီး***

အပေက္ခ အပ ပုဗ္ဗ၊ ဣက္ခ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ အပိက္ခ ဟူလိုလျက် ဣ ကို ဧ ပြု။ ***ပန်းကုံး***

သမာဒါယ သံ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဒါ ဓာတ် + တွာ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ တွာ ကို ယ ပြု။ ***ရူ အာဒါယမှီး***

သမာဒါယေဝ – ဒါ ဓာတ်၏ ဒါနတ္ထ ဟူသော ဟောမြဲအနက်မှတစ်ပါး ဂဟနတ္ထ ဟူသော လွန်သော အနက်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် ဓာတူနမတ္ထာတိသယနည်းကို ရ၏။ ***၄-ဂဟေတွာဝ အဖွင့်ရှုကြံ***

(၄၊ နှာ ၁၈၇-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဝိဝိတ္တ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဝိစ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ စ၏ အ ကိုချေ၊ စ ကို တ ပြု။ ***ရူ***

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဝိစိ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ စိ၏ ဣ ကိုချေ၊ စ ကို တ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဝိဇိ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဇိ၏ ဣ ကိုချေ၊ ဇ ကို တ ပြု။ ***သူစိ***

အာကိဏ္ဏ အာ ပုဗ္ဗ၊ ကိရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ကိ၏ ဣ, ရ၏ အ နှင့် ရ် တို့ကိုချေ၊ တ ကို ဣဏ္ဏ ပြု။ ***သူစိ***

မှတ်ချက်။ အာ ပုဗ္ဗ၊ ကရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်းဖြင့်လည်း ပြီးနိုင်သေး၏။ ***သူစိ***

အနာကိဏ္ဏ နပုဒ် + အာကိဏ္ဏ ပုဒ်။ နအာကိဏ္ဏ ဟူလိုလျက် နကို အန် ပြု။ ***သဒ္ဒဝိဒူ***

သေန သိ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

အာသန အာသ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

မဥ္စ မစိ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ မ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဥ ပြု၊ ဥ္စိ၏ ဣ ကိုချေ။ ***သူစိ***

မှတ်ချက်။ ပန်းကုံး၌ကား = မဥ္စ ဓာတ် + ဃဉ် ပစ္စည်းဖြင့်လည်း ပြီးပြထားသေး၏။

ဘိသိ ဗြူ သဒ္ဒူပပဒ၊ သဒ ဓာတ် + ဤ ပစ္စည်း။ ဗြူ ကို ဘိ ပြု၊ သဒ ကို သ ပြု၊ ဤ ကို ဣ ပြု။ ***နီတိ***

မှတ်ချက်။ သဒ္ဒနီတိ ဓာတုမာလာ၌ပင် = သီဒ ဓာတ်ဖြင့်လည်း တစ်နည်း ပြီးပြထားသေး၏။

ဟမ္မိယ ဟရ ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း။ ဓာတ်နှင့် ပစ္စည်းတို့၏ အလယ်၌ မိ လာ၊ ရ ကို မ ပြု။ ***သူစိ***

ဆဝိ ဆဒ ဓာတ် + ရဝိ ပစ္စည်း။ ဒ နှင့် ရ တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

(၄၊ နှာ ၁၈၈-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဓနု ဟန ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ ဟနု ဟူလိုလျက် ဟ ကို ဓ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဓန ဓာတ် + ဏု ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ရူ***

သန္ဒ သမု ဓာတ် + ဒ ပစ္စည်း။ သမဒ ဟူလိုလျက် ဓာတွန် မ ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို နပြု။ ***သူစိ***

သန္တ သမု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သမတ ဟူလိုလျက် မ ချေ၊ တ ကို န္တ ပြု။ (မူချပါဋ္ဌိ) ***ကစ္စည်း***

သေလ သိ ဓာတ် + လက် ပစ္စည်း။ သိလ ဟူလိုလျက် ဣ ကို ဧ ပြု။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) သိလ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု၊ လ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

http://www.dhammadownload.com

ကန္ဒရ က သဒ္ဒါပပဒ၊ ဒရ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ က အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ ကံဒရ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကို န ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ကံ သဒ္ဒါပပဒ၊ ဒရ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ကံဒရ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကို န ပြု။ ***ဓာန်ဋီ+ပန်းကုံး***

ကံ ကရ ဓာတ် + ကို ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ရ နှင့် ကို တို့ကိုချေ၊ သိ ကို အံ ပြု၊ က၏ အ ကိုချေ။ (ကန္ဒရ၌ ကံ) ***သူစိ***

မတ္ထက မသ ဓာတ် + က ပစ္စည်း။ ဓာတွန် သ ကို တ္ထ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) မသိ ဓာတ် + က ပစ္စည်း။ က္ကို အ ပြု၊ ဓာတွန် သ ကို တ္ထ ပြု။ ***သူစိ***

မှတ်ချက်။ ဓာန်ဋီအလို = မသ ဓာတ် + တ္ထ ပစ္စည်း + က ပစ္စည်း။ သ ချေ၍လည်းကောင်း။ (ဝါ) မသိ ဓာတ် + တ္ထ ပစ္စည်း + က ပစ္စည်း။ သိ ချေ၍လည်းကောင်း ပြီးနိုင်သေး၏။

ဂတ္တ ဂမု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဂမတ ဟူလိုလျက် မ ကို တ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဂဟ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဟ ကို တ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဂုပ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဂု၏ ဥ ကို အ ပြု၊ ပ ကို တ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဂုပ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဂု၏ ဥ ကို အ ပြု၊ ပ ချေ၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ ***သဒ္ဒဝိဒူ***

ပတ္ထ ပတိ ပုဗ္ဗ၊ ဌာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ တိ၏ က္က နှင့် ဌာ၏ အာ တို့ကိုချေ၊ ဌ ကို ထ ပြု။ ***သူစိ+ဓာတုပစ္စယ***

ပလာလ ပလ ဓာတ် + ကာလ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ နှင့် က် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) ပလ ဓာတ် + အလ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ ကိုချေ၊ အလ၏အစ အ ကို အာ ပြု။ ***သူစိ***

ပဿာရ ပဘာရ ဟူလိုလျက် အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဗ လာ။ ***တိပိ***

ဂဆ ဂမု ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဂမဏ ဟူလိုလျက် မ ကို ဆ ပြု၊ ဓာတွန် ဆ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

ပိဏ္ဍပါတ ပိဏ္ဍပါတ ပုဒ် + ပရိယေသန ပုဒ်။ ပိဏ္ဍပါတပရိယေသန ဟူလိုလျက် ပရိယေသန ဟူသော နောက်ပုဒ်ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

ပလ္လင်္ကံ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ အကိ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ပရိအက ဟူလိုလျက် ရိ၏ က္က ကိုချေ၊ ရ ကို လ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် လ လာ၊ လ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို င ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် င လာ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ပရိ ပုဗ္ဗ၊ အင်္ကံ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ပရိအင်္ကံ ဟူလိုလျက် ရိ၏ က္က ကိုချေ၊ ရ ကို လ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် လ လာ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ပလ္လ သဒ္ဒါပပဒ၊ ကရ ဓာတ် + ကို ပစ္စည်း။ လ္လ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို င ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် င လာ၊ ရ နှင့် ကို တို့ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

မှတ်ချက်။ ပ+ဒု နှစ်နည်းတို့သည် တင်ပလ္လင်ခွေ ဖွဲ့ထိုင်ခြင်းပလ္လင်နှင့် အောက်ခံ ထိုင်ရာပလ္လင် နှစ်မျိုးလုံးနှင့် ဆိုင်၏။ တတိယနည်းသည် အောက်ခံ ထိုင်ရာပလ္လင်နှင့်သာ ဆိုင်၏။ ဤနေရာ၌ ပလ္လင်္ကာ: = တင်ပလ္လင်ခွေ ဖွဲ့ထိုင်ခြင်းပလ္လင်သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤ၌ "ပ+ဒု" နှစ်နည်းတို့ကိုသာ ဖြေပါ။

ဥဋ္ဌ အရ ဓာတ် + ဥ (ဝါ) ကု ပစ္စည်း။ အရ ဟူလိုလျက် အ ကို ဥဋ် ပြု။ ***သူစိ+မောဂ်***

ပဏိဓာယ ပ ပုဗ္ဗ၊ နိ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တွာ ပစ္စည်း။ န ကို ဏ ပြု၊ တွာ ကို ယ ပြု။ ***ရူ ပဏိဓာနမှိ:***

(တစ်နည်း) ပ ပုဗ္ဗ၊ နိ ပုဗ္ဗ၊ ဌာ ဓာတ် + တွာ ပစ္စည်း။ န ကို ဏ ပြု၊ ဌ ကို ဓ ပြု၊ တွာ ကို ယ ပြု။ ***သူစိ ပဏိဓာနမှိ:***

http://www.dhammadownload.com

ဝိဋ္ဌိ ဝိဋ္ဌ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ဋ္ဌ၏ အ ကိုချေ၊ တ ကို ဋ္ဌ ပြု။ **သူစိ**

ဧဝံ ဧဝံ နိပါတ်ပုဒ် + နာ (ဝါ) သို့ ဝိဘတ်။ နာ (ဝါ) သို့ ဝိဘတ်ကိုချေ။ (ဧဝဥ်၌ ဧဝံ) **ဋီသစ်**

ဖာတိ ဖာယ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ယ ချေ။ **သူစိ**

ဋ္ဌပယိတ္ဝာ ဋ္ဌာ ဓာတ် + ဏာပယ ပစ္စည်း + တ္ဝာ ပစ္စည်း။ ဋ္ဌာ၏ အာ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ ဏာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ယ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ လာ။ ***ပန်းကုံး ဋ္ဌပယတိပုဒ်မှိုး***

(ဌ၊ နှာ ၁၈၉-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

အဘိဇ္ဈာ အဘိ ပုဗ္ဗ၊ ဈေ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဇောတက အာ ပစ္စည်း။ အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဇ လာ၊ ဈေ၏ ဇ နှင့် အ ပစ္စည်းတို့ကိုချေ။ **သူစိ**

ဝိဂတ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဂမု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ မု၏ ဥ နှင့် မ် တို့ကိုချေ။ ***ကစ္စည်း ဂတမှိုး***

ဗျာပါဒ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ပဒ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဣ ကို ယ ပြု၊ ဝ ကို ဗ ပြု၊ ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဒ၏ အ ကိုချေ။ **သူစိ**

ဣဏာ ဣ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ၊ န ကို ဏ ပြု။ **သူစိ**

(ဌ၊ နှာ ၁၉၀-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

အာဏာဏျ နု ပုဒ် + ဣဏာ ပုဒ်။ နဣဏာ ဟူလိုလျက် နု ကို အန် ပြု၊ န် ကို ဏ် ပြု၊ ဣ ကို အ ပြု၊ (အဏာဏ-ဖြစ်)၊ အဏာဏ ပုဒ်နောင် ဏျ ပစ္စည်းသက်၊ ပုဒ်၏ အစဉ်ရှိသော အ ကို အာ ပြု၊ ပုဒ်အဆုံး အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ဋီသစ်**

အဏာဏ နု ပုဒ် + ဣဏာ ပုဒ်။ နဣဏာ ဟူလိုလျက် နု ကို အန် ပြု၊ န် ကို ဏ် ပြု၊ ဣ ကို အ ပြု။ **ဋီသစ်**

ကာမံ ကာမ လိင် + အံ ဝိဘတ်။ မ၏ အ ကိုချေ။ **ဋီသစ်**

ကာမံဂမော ကာမဂမော ဟူလိုလျက် ရေ့ မ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ။ **ဋီသစ်**

ဣစ္ဆာ ဣသု ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဇောတက အာ ပစ္စည်း။ သု၏ ဥ နှင့် အ တို့ကိုချေ၊ သ ကို စ္ဆ ပြု။ **သူစိ**

နိရုဒက နိ ပုဒ် + ဥဒက ပုဒ်။ နိဥဒက ဟူလိုလျက် ရ လာ။ **လယ်တီ**

(ဌ၊ နှာ ၁၉၁-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

ဝဓိယမာနော ဝဓ ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း + မာန ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ဝဓယမာနော ဟူလိုလျက် ဓ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ လာ။ ***ရူ ဂစ္ဆိယမာနောမှိုး***

ဝိတ္တ အပိ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ အစ အ နှင့် ဓာ တို့ကိုချေ၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ **ဓာန်ဋီ**

(တစ်နည်း) အပိ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ အစ အ နှင့် ဓာ၏ အာ တို့ကိုချေ၊ ဓ ကို တ ပြု။ **သဒ္ဒဝိသူ**

ရောဂ ရုဓ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဓ ကို ဂ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ဓာန်ဋီ**

အာတုရ အတ ဓာတ် + ဥရ ပစ္စည်း။ အတုရ ဟူလိုလျက် အစ အ ကို အာ ပြု။

(ဝိတ္တရောဂါတုရော၌ အာတုရ) **သူစိ**

ဗျာပန္န ဝိ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ပဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဣ ကို ယ ပြု၊ ဝ ကို ဗ ပြု၊ ပ၏ အ, ဒ၏ အ နှင့် ဒ် တို့ကို ချေ၊ တ ကို အန္န ပြု။ ***ရူ သမာပန္နမှိုး***

ဥပဒ္ဒဝေထ ဥပဒ္ဒဝ ဓာတ် + ဣ ပစ္စည်း + ထ ဝိဘတ်။ ဝ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ ကို ဧ ပြု။ **ဋီသစ်**

http://www.dhammadownload.com

နက္ခတ္တံ နက္ခတ္တဆဏ် ဟူလိုလျက် တ္တ၏ အ နှင့် ဆဏ ပုဒ်တို့ကိုချေ။
(အဟော ဟိယျော နက္ခတ္တံ၌ နက္ခတ္တံ) **ဋအဖွင့်+ဋီသစ်**

အာယိက ဣ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အာယ ပြု၊ ဣ လာ၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ၊ ယ ကို က ပြု။ (အစ္စာယိကဿ အာယိက) **ဘာဋီ**

အစ္စာယိက အတိ ပုဒ် + အာယိက ပုဒ်။ အတိအာယိက ဟူလိုလျက် တိ ကို စ ပြု၊ စ ဒွေဘော်လာ။ **ဘာဋီ**

(တစ်နည်း) အတိ ပုဗ္ဗ၊ ဣ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ တိ ကို စ ပြု၊ စ ဒွေဘော်လာ၊ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အယ ပြု၊ အယ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဣ လာ၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ၊ ယ ကို က ပြု။ **ဦးထွန်းဦး**

(ဌ၊ နှာ ၁၉၂-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဝိစိကိစ္ဆာ ဝိစိန္တန္တ သဒ္ဒူပပဒ၊ ကိတ ဓာတ် + ဆ ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဧတကာ အာ ပစ္စည်း။ တ ကို စ ပြု၊ ဝိစိန္တန္တ ကိစ္ဆာ ဟူလိုလျက် နန္တ ကိုချေ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ကိတ ဓာတ် + ဆ ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဧတကာ အာ ပစ္စည်း။ ကိ ကိ–ဟု ဒွေဘော်ပြု၊ ရှေ့ ကိ၏ က ကို စ ပြု၊ တ ကို စ ပြု၊ စ္ဆ၏ အ ကိုချေ။ **ဓာန်ဦ**

(ဌ၊ နှာ ၁၉၄-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ပါမောဇ္ဇ ပမောဒ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ၊ ပါမောဒျ ဟူလိုလျက် ဒျ ကို ဇ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဇ လာ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ပ ပုဗ္ဗ၊ မုဒ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ မု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဓာတွန် ဒ နှင့်တကွ ဏျ ပစ္စည်းကို ဇ္ဇ ပြု။ **ရူ ဝဒမဒသုတ်မှီး**

(တစ်နည်း) ပ ပုဗ္ဗ၊ မုဒ ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ မု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဒ ကို ဇ ပြု၊ ယ ကို ပုဗ္ဗရုပ် ဇ ပြု။ **လယ်တီ**

ဝိဝိစ္ဆ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဝိစ ဓာတ် + တွာ ပစ္စည်း။ စ၏ အ ကိုချေ၊ တွာ ကို ရစ္ဆ ပြု၊ စ်, ရ၏ အ နှင့် ရ် အနုဗန် တို့ကိုချေ။ **ကစ္စည်း+ရူ**

မှတ်ချက်။ တွာ ပစ္စည်းအစား = တွာန ပစ္စည်း, တုန ပစ္စည်းတို့ဖြင့် ပုဒ်တည်လည်း မှန်သည်သာတည်း။

ဈာန ဈေ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဧ ကို အာ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။

(တစ်နည်း) ဈပ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဈပန ဟူလိုလျက် ဈ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ပ ချေ။ **နှစ်နည်းလုံး သူစိ**

သမာဟိတ သံ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ဓာ၏ အာ ကို ဣ ပြု၊ ဓ ကို ဟ ပြု။ **ဓာတုပစ္စယ**

မှတ်ချက်။ မောဂ္ဂလ္လာန် အလို = ဓာ ကို ဟိ ပြု၍လည်း ပြီးနိုင်ပါသေး၏။

ကရဇ ကရ ပုဒ် + ဇာတ ပုဒ်။ ကရဇာတ ဟူလိုလျက် အာ ကို အ ပြု၊ တ ချေ။ **ဋီသစ်**

(ဌ၊ နှာ ၁၉၅-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဒက္ခ ဒလ ဓာတ် + ခ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် လ ကို က ပြု။ **သူစိ**

ဆေက ဆိဒိ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဆိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဒိ၏ ဣ ကိုချေ၊ ဒ ကို က ပြု။ **သူစိ**

ကံသ ကန ဓာတ် + သ ပစ္စည်း။ န ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု။ **သူစိ**

လောဟ လူ ဓာတ် + ဟ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု။ **ဓာန်ဦ**

မှတ်ချက်။ သူစိ၌ = လု ဓာတ် + ဟ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

ဘာဇန ဘဇ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဘ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဘာဇ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

ပရိပ္ပေါသကံ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ဖုသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း + သွတ္ထ က ပစ္စည်း + အံ ဝိဘတ်။ ဖု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် ပ လာ၊ ဓာတွန် အ, အနုဗန် ဏ် နှင့် က၏ အ တို့ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

ပရိပ္ပေါသကံ ပရိပ္ပေါသကံ – ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ဖုသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း + သွတ္ထ က ပစ္စည်း + အံ ဝိဘတ်။ ဖု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် ပ လာ၊ ဓာတွန် အ, အနုဗန် ဏ် နှင့် က၏ အ တို့ကိုချေ၊ (ပရိပ္ပေါသကံ–ဖြစ်)၊ ပရိပ္ပေါသကံ ပရိပ္ပေါသကံ–ဟု ဒွိရုပ်ပြု။ ***မောဂ်***

သိဥ္ဆိတွာ သိစ ဓာတ် + တွာ ပစ္စည်း။ သိ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဥ ပြု၊ ဓာတွန် အ ကို ဣ ပြု။ ***လယ်တီ သိဥ္ဆတိ+ရူ ဘုဥ္ဆိတွာနှင့် ပန်းကုံးတို့ကိုမှီး***

သိဥ္ဆိတွာ သိဥ္ဆိတွာ – သိစ ဓာတ် + တွာ ပစ္စည်း။ သိ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဥ ပြု၊ ဓာတွန် အ ကို ဣ ပြု၊ (သိဥ္ဆိတွာ–ဖြစ်)၊ သိဥ္ဆိတွာ သိဥ္ဆိတွာ–ဟု ဒွိရုပ်ပြု။ ***မောဂ်***

သန္တရဗာဟိရာ – သဟ ပုဒ် + အန္တရဗာဟိရ ပုဒ်။ သဟန္တရဗာဟိရာ ဟူလိုလျက် သဟ ကို သ ပြု။ ***၄+ဋီသစ်***

ဥဗ္ဘိဒ ဥ ပုဗ္ဗ၊ ဘိဒ ဓာတ် + က ပစ္စည်း။ အသဒိသဒွေဘော် ဗ လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် က် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

ဥဗ္ဘိဒေါဒက ဥဗ္ဘိဒ ပုဒ် + ဥဒက ပုဒ်။ ဥဗ္ဘိဒဥဒက ဟူလိုလျက် ရှေ့ ဒ၏ အ ကိုချေ၊ နောက် ဥ ကို ဩ ပြု။ ***ဋီသစ်***

မေဃ မိဟ ဓာတ် + ဃ ပစ္စည်း။ မိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဟ ချေ။ ***သူစိ***

အဒ္ဓမာသ မာသ ပုဒ် + အဒ္ဓ ပုဒ်။ မာသအဒ္ဓ ဟူလိုလျက် မာသ နှင့် အဒ္ဓ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ ***ရူ***

အနုပ္ပဝေစ္ဆေယျ – အနု ပုဗ္ဗ၊ ပ ပုဗ္ဗ၊ ဝိသ ဓာတ် + ဧယျ ဝိဘတ်။ သဒိသဒွေဘော် ပ လာ၊ ဝိသ ကို ဝေစ္ဆ ပြု။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) အနု ပုဗ္ဗ၊ ပ ပုဗ္ဗ၊ ဝိသ ဓာတ် + ဧယျ ဝိဘတ်။ သဒိသဒွေဘော် ပ လာ၊ ဝိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ သ ကို စ္ဆ ပြု။ ***ဘာဋီ***

ဓာရာ ဓရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ဓ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ+ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) ဓာ ဓာတ် + အရ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ အရ၏ အ တို့ကိုချေ။ ***သူစိ+ဓာတုပစ္စယ***

သီတံ ဓာရံ သီတာ ဓာရာ–ဟု ဣတ္ထိလိင်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ သီတံ ဓာရံ–ဟု နပုလ္လိင်သို့ ပြန်သော လိင်္ဂ ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။ (မူချပါဠိ) ***နတ်ညွှန်း***

မှတ်ချက်။ ဖော်ပြခဲ့သော လိင်္ဂ ဝိပလ္လာသနည်းသည် = ဓာရ ပုဒ်ကို ဒွိလိင်ဟု ဆုံးဖြတ်ထားသော ဋီကာသစ် ဝါဒနှင့်ကား မညီညွတ်ချေ။

ရဟဒ ဟရ ဓာတ် + ဒ ပစ္စည်း။ ဟ နှင့် ရ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ရဟောဒ ဟူလိုလျက် ဩ ကို အ ပြု။ ***ဋီသစ်***

(၄၊ နှာ ၁၉၆–လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဥပ္ပလ ဥ ပုဗ္ဗ၊ ပါ ဓာတ် + အလ (ဝါ) ကလ ပစ္စည်း။ ဥပလ ဟူလိုလျက် ပ လာ။ ***သူစိ+ပန်းကုံး၊မောဂ်***

မှတ်ချက်။ ဓာတုပစ္စယဒီပနီ၌ကား = ဥ ပုဗ္ဗ၊ ပါ ဓာတ် + လ ပစ္စည်းဖြင့် ပြထားသေး၏။

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ဥဒက သဒ္ဒူပပဒ၊ ပ္လု ဓာတ် + အလ ပစ္စည်း။ ဥဒက ကို ဥ ပြု (ဝါ) ဒက ကိုချေ၊ ပ္လု၏ လ နှင့် ဥ တို့ကိုချေ၊ သဒိသဒွေဘော် ပ လာ။ ***သူစိ၊ပန်းကုံး***

မှတ်ချက်။ ဥဒက သဒ္ဒူပပဒ၊ ပလု (ဝါ) ပလဝ ဓာတ် + အ ပစ္စည်းဖြင့်လည်း ပြီးကြသေး၏။

ပုဏ္ဍရီက ပဏ္ဍရ ပုဒ် + ဣက ပစ္စည်း။ ပဏ္ဍရိက ဟူလိုလျက် ပ၏ အ ကို ဥ ပြု၊ ရိ၏ ဣ ကို ဤ ပြု။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) မုဋိ ဓာတ် + ဣက ပစ္စည်း။ မ ကို ပ ပြု၊ ပု အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု၊ ဏ္ဍိ၏ ဣ ကိုချေ၊ အရ လာ၊ ဣ ကို ဤ ပြု။ ***ဋီသစ်+ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ပုဋိ ဓာတ် + ဣက ပစ္စည်း။ ပု အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု၊ ဏ္ဍိ၏ ဣ ကိုချေ၊ အရ လာ၊ ဣ ကို ဤ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) မုဏ္ဍီ ဓာတ် + ဣက ပစ္စည်း။ မ ကို ပ ပြု၊ ဤ ချေ၊ အရ လာ၊ ဣ ကို ဤ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ပုဏ္ဍီ ဓာတ် + ဣက ပစ္စည်း။ ဤ ချေ၊ အရ လာ၊ ဣ ကို ဤ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ပု သဒ္ဒူပပဒ၊ ဒလ ဓာတ် + ဏ္ဍု ပစ္စည်း။ ပု အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု၊ ဒ ကို ဥ ပြု၊ (ဏ္ဍ ဖြစ်၏)၊ လ ကို ရ ပြု၊ ဏ္ဍု ကို အက ပြု၊ အက၏အစ အ ကို ဤ ပြု။ ***ပန်းကုံး***

ပဒုမ ပင်္ကံ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဒု ဓာတ် + မ ပစ္စည်း။ င်္ကံ ချေ။ ***ဋီသစ်၊သူစိ***

(တစ်နည်း) ပ ပုဗ္ဗ၊ ရမု ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ပရုမ ဟူလိုလျက် ရ ကို ဒ ပြု။ ***ဓာတုပစ္စယ***

မှတ်ချက်။ သူစိ+မောဂ္ဂလ္လာန်တို့၌ = ပဒ ဓာတ် + ဥမ (ဝါ) ကုမ ပစ္စည်းဖြင့်လည်း ပြထားသေး၏။

ပေါသီနိ ပူသ ဓာတ် + ဤ ပစ္စည်း + ယော ဝိဘတ်။ ပူ၏ ဦ ကို ဩ ပြု၊ သ၏ အ ကိုချေ၊ ယော ကို နိ ပြု။ ***ဘာဋီ***

ဥပဏ္ဍိလေသ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ကိလိသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ သဒိသဒွေဘော် က လာ၊ လိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ (နိရုပဏ္ဍိလေသ၌ ဥပဏ္ဍိလေသ) ***ပန်းကုံး***

ပဘဿရ ပဘာ ပုဒ် + သရ ပုဒ်။ ပဘာသရ ဟူလိုလျက် ဘာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ သ ဒွေဘော်လာ။ ***လယ်တီ***

ပဘဿရဌ ပဘဿရ ပုဒ် + အတ္ထ ပုဒ်။ ပဘဿရတ္ထ ဟူလိုလျက် တ္ထ ကို ဌ ပြု။ ***ဘုန်းတော်ကြီးဦးဇယ***

ဩဒါတ အဝ ပုဗ္ဗ၊ ဒါ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ အဝ ကို ဩ ပြု။ ***သူစိ***

ကိလိဌ ကိလိသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် သ နှင့်တကွ တ ကို ဌ ပြု။ ***သူစိ***

မှတ်ချက်။ သံကိလိဌ ပုဒ်၌လည်း နည်းတူမှတ်လေ။

သမာပတ္တိ သံ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ပဒ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ဒ ချေ၊ တ ဒွေဘော်လာ။ ***ရူ***

စုဒ္ဒသ စတု ပုဒ် + ဒသ ပုဒ်။ စတုဒသ ဟူလိုလျက် စ ကို စု ပြု၊ တု ချေ၊ ဒ ဒွေဘော်လာ။ ***ကစ္စည်း***

(၄၊ နှာ ၁၉၇-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဩဒန ဥဒိ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဥဒိ ကို ဩဒ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဥန္ဒ ဓာတ် + ယု (ဝါ) နဝ ပစ္စည်း။ ဥန္ဒန ဟူလိုလျက် ဥန္ဒ ကို ဩဒ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ၊မောဂ်***

ကုမ္မာသ ကုလ ဓာတ် + သက် ပစ္စည်း။ ကုလသ ဟူလိုလျက် လ ကို မ ပြု၊ မ၏ အ ကို အာ ပြု၊ သဒိသ ဒွေဘော် မ လာ။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) ကုလ ဓာတ် + အာသ ပစ္စည်း။ ကုလာသ ဟူလိုလျက် လ ကို မ ပြု၊ မ လာ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

အနိစ္စ နပုဒ် + နိစ္စ ပုဒ်။ နနိစ္စ ဟူလိုလျက် နကို အ ပြု။ ***ဘုန်းတော်ကြီးဦးဇယ***

http://www.dhammadownload.com

နိစ္စ နိတ (ဝါ) နိတိ ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် သရကိုချေ၊ တျ ကို စ ပြု၊ စ လာ။ ***ပန်းကုံး+ရူ***

(တစ်နည်း) နှ ပုဗ္ဗ၊ ဣ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နဏ် အ ကိုချေ၊ တ ကို စ ပြု၊ စ ဒွေဘော်လာ။ ***ပန်းကုံး+ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) နိ ပုဗ္ဗ၊ ဂမု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဂ ကို စ ပြု၊ မုဏ် ဥ နှင့် မ် တို့ကိုချေ၊ တ ကို စ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

မှတ်ချက်။ ဓာတုပစ္စယဒီပနီ၌ = နိ ပုဗ္ဗ၊ ဂမု ဓာတ် + ဏ (ဝါ) ယ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသေး၏။

သုဘ သု ပုဗ္ဗ၊ ဘာသ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ ဘာ၏ အာ, ဓာတွန် သ် နှင့် ကွိ တို့ကိုချေ။ ***ဋီသစ်+ပန်းကုံး***

ပရိကမ္မ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ကရ ဓာတ် + ရမ္မ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် ရ နှင့် အနုဗန် ရ တို့ကိုချေ။ ***ကစ္စည်း ကမ္မမှီး***

ပရိကမ္မကတ ကတ ပုဒ် + ပရိကမ္မ ပုဒ်။ ကတပရိကမ္မ ဟူလိုလျက် ကတ နှင့် ပရိကမ္မ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ ***၄–ကတပရိကမ္မော အဖွင့်ရှု***

အစ္ဆ နှ ပုဗ္ဗ၊ ဆော (ဝါ) ဆိ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ နဆ ဟူလိုလျက် နှ ကို အ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် စ လာ။ ***ဓာန်ဋီ၊ဘာဋီ***

တနုစ္ဆဝိ တနု ပုဒ် + ဆဝိ ပုဒ်။ တနုဆဝိ ဟူလိုလျက် အသဒိသဒွေဘော် စ လာ။ ***သဒ္ဒဝိဒူ***

(၄၊ နှာ ၁၉၈–လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဉာဏ ဉာ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ယု ကို အန ပြု၊ အနဏ်အစ အ ကိုချေ၊ နှ ကို ဏ ပြု။ ***သူစိ***

ဝိဒ္ဓ ဝိဓ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တ ကို ဓ ပြု၊ ဓာတွန် ဓ ကို ဒ ပြု။ ***သူစိ***

ကဏ္ဆ ကရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ရ ကို ဏ ပြု။ ***သူစိ***

ဤသိကာ ဣသု ဓာတ် + ဣက ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ဣသိကာ ဟူလိုလျက် အစ ဣ ကို ဤ ပြု။ ***စာစဉ်***

(တစ်နည်း) ဣသ ဓာတ် + ကီက ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ဣသိကာ ဟူလိုလျက် အစ ဣ ကို ဤ ပြု။ ***နတ်ညွှန်း***

အဟိ အံဟ ဓာတ် + ဣ ပစ္စည်း။ အံဟိ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) အာ ပုဗ္ဗ၊ ဟန ဓာတ် + ဣ ပစ္စည်း။ အာ ကို အ ပြု၊ ဟ၏ အ နှင့် နှ တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

ကဥ္ဆုက ကစ ဓာတ် + ဥက ပစ္စည်း။ ကစုက ဟူလိုလျက် က အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဥ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ကစိ ဓာတ် + ဥက ပစ္စည်း။ က အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဥ ပြု၊ ဥ္ဆိ၏ ဣ ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

ကရဏ္ဍ ကရဒို ဓာတ် + က ပစ္စည်း။ ရ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု၊ ဏ္ဍိ၏ ဣ နှင့် က် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ကစ္စည်း+ရူ***

(တစ်နည်း) ကရဒို ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ရ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု၊ ဏ္ဍိ၏ ဣ ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

ကရဏ္ဍက ကရဒို ဓာတ် + ဏ္ဍု ပစ္စည်း။ ရ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု၊ ဏ္ဍိ၏ ဣ ကိုချေ၊ ဏ္ဍု ကို အက ပြု။ ***ဋီသစ်***

ဝိလီဝ ဝေဋ္ဌု ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဇ ကို ဣ ပြု၊ ဋ္ဌ ကို လ ပြု၊ ဥ ကို ဤဝ ပြု၊ ဏ် ချေ။ ***စာစဉ်***

ကဌ ကာသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ကာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ သ ချေ၊ တ ကို ဌ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ကာသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ကာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ သ ကို ဋ္ဌ ပြု၊ တ ကို ဌ ပြု။ ***သူစိ***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ကာသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ကာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ဓာတွန် သ နှင့်တကွ တ ကို ဋ္ဌ ပြု။ **ရူနည်း**

(တစ်နည်း) ကာသ ဓာတ် + ဋ္ဌ ပစ္စည်း။ ကာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ သ ကို ပရရုပ် ဋ္ဌ ပြု၊ သံယောဂါဒိ ဋ္ဌ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***မောဂ်နည်း***

(တစ်နည်း) ကသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သ ချေ၊ တ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) ကသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သ ကို ဋ္ဌ ပြု၊ တ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ကသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် သ နှင့်တကွ တ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***ကစ္စည်းနည်း***

(တစ်နည်း) ကသ ဓာတ် + ဋ္ဌ ပစ္စည်း။ သ ကို ပရရုပ် ဋ္ဌ ပြု၊ သံယောဂါဒိ ဋ္ဌ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***မောဂ်နည်း***

(ဌ၊ နှာ ၁၉၉-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ကန္တာရ က သဒ္ဒါပပဒ၊ တရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ကတာရ ဟူလိုလျက် န လာ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ကတိ ဓာတ် + အရ (ဝါ) အာရ ပစ္စည်း။ ကတာရ ဟူလိုလျက် န လာ။ ***သူစိ+ဓာန်ဋ္ဌီ***

မှတ်ချက်။ သာရတ္တဋ္ဌ = ကံ သဒ္ဒါပပဒ၊ တရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသေး၏။

သဘသက် သဟ ပုဒ် + အာသက်ာ ပုဒ်။ သဟာသက် ဟူလိုလျက် သဟ ကို သ ပြု။ ***ထေရီအဋ္ဌကထာ***

သပ္ပဋိဘယ သဟ ပုဒ် + ပဋိဘယ ပုဒ်။ သဟပဋိဘယ ဟူလိုလျက် သဟ ကို သ ပြု၊ ပ လာ။ ***ဥယျာဉ်***

မုဒိင် မုဒ သဒ္ဒါပပဒ၊ ဣင် ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဒ၏ အ နှင့် ဣ၏ အ တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

ဝဝတ္ထပေတုံ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ အဝ ပုဗ္ဗ၊ ထပ ဓာတ် + ဏေ ပစ္စည်း + တုံ ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဣ ကိုချေ၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော်တ လာ၊ ပ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး ဝဝတ္ထပေတိပုဒ်မှိ:***

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ အဝ ပုဗ္ဗ၊ ထာ ဓာတ် + ဏာပေ ပစ္စည်း + တုံ ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဣ ကိုချေ၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော်တ လာ၊ ထ္ထာ၏ အာ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ ဏာ၏ အာ ကို အ ပြု။ ***စာစဉ်+အောင်ပန်:***

ခေမ ခီ ဓာတ် + မန် ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု၊ န် ချေ။ **ရူ**

ယုဝါ ယု ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ဥ ကို ဥဝ ပြု၊ ဝ၏ အ ကိုချေ၊ သိ ဝိဘတ်နှင့်တကွ အ ကို အာ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ယုဝ ပုဒ် + သိ ဝိဘတ်။ ယုဝ၏ ဥဝ ကို ဥဝ ပြု၊ သိ ဝိဘတ်နှင့်တကွ ဝ၏ အ ကို အာ ပြု။ **ရူ**

(တစ်နည်း) ယောဗ္ဗန္နေ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ယောဗ္ဗန္နာ ဟူလိုလျက် ယော၏ ဩ ကို ဥ ပြု၊ ဗ တစ်လုံးကိုချေ၊ ဗ တစ်လုံးကို ဝ ပြု၊ နှ ချေ။ ***ဦးထွန်းဦး***

ယောဗ္ဗန ယုဝ ပုဒ် + နဏ် ပစ္စည်း။ ယု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဝ ကို ဗ ပြု၊ ဗ လာ၊ ဏ် ချေ။ ***မောဂ်+လယ်တီ***

(တစ်နည်း) ယုဝ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ ယု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဝ ကို ဗ ပြု၊ ဗ လာ၊ ဏ် ချေ၊ နှ် လာ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ယု ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ယု၏ ဥ ကို ဥဝ ပြု၊ ဥဝ၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဝ ကို ဗ ပြု၊ ဗ လာ၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ **သူစိ**

မဏ္ဍန မဍိ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ မ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု၊ ဍ္ဍိ၏ ဍ္ဍ ကိုချေ၊ ယု ကို အန ပြု။ ***ကစ္စည်း***

ဝင် ဝိ ပုဒ် + အင် ပုဒ်။ ဝိအင် ဟူလိုလျက် ဍ္ဍ ချေ။ **ဦသစ်**

မုခေ ဒေါသော = မုခေ ဒေါသော, အမုခေ ဒေါသော-ဟု ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ အမုခေ ဒေါသော ပုဒ်ကို အကျေကြံ၍ မုခေ ဒေါသော ပုဒ်ကို အကြွင်းပြုသော ဝဏ္ဏလောပ နိရုတ္တိနည်း, ဧကသေသနည်း, သာမညနိဒ္ဒေသနည်းတို့ဖြင့် ပြီး၏။ ***အောင်ပန်း+နတ်ညွန်:***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) မုခေ ဒေါသောပိ ဟူလိုလျက် အပိ ကိုချေသော ဝဏ္ဏလောပ နိရုတ္တိနည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***အောင်ပန်း***

(ဌ၊ နှာ ၂၀၀-လာ နိုဂုတ္တိ ပုဒ်များ)

ပါသာဒ ပ ပုဗ္ဗ၊ သဒ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

အာသဝက္ခယ အာသဝ ပုဒ် + ခယ ပုဒ်။ အာသဝခယ ဟူလိုလျက် အသဒိသဒ္ဓေဘော် က လာ။ ***ဋီသစ်***

ခယ ခိ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အယ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ခီ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဤ ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အယ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***သူစိ***

နိဗ္ဗာန နိ ပုဗ္ဗ၊ ဝါ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဝ ကို ဗ ပြု၊ သဒိသဒ္ဓေဘော် ဗ လာ၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ဝါန ပုဒ် + နိ ပုဒ်။ ဝါန နှင့် နိ ကို ရှေ့နောက်ပြန်၊ ဝ ကို ဗ ပြု၊ သဒိသဒ္ဓေဘော် ဗ လာ။ **ရှု** မှတ်ချက်။ လယ်တီဋ္ဌကား = နိ ပုဗ္ဗ၊ ဝါ ဓာတ် + အန ပစ္စည်းဖြင့်လည်း ပြီးသေး၏။

ဝါန ဝိ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဏ္ဍ ကို အာ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***ဋီကာကျော်***

(တစ်နည်း) ဝါ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ (နိဗ္ဗာနဋ္ဌ ဝါန) ***သူစိ***

သမဏ သမု ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ မု၏ ဥ ကိုချေ၊ ယု ကို အန ပြု၊ န ကို ဏ ပြု။ ***သူစိ***

(ဌ၊ နှာ ၂၀၁-လာ နိုဂုတ္တိ ပုဒ်များ)

နိန္ဒ နိ ပုဗ္ဗ၊ မန ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ နိမန ဟူလိုလျက် မ ကို န ပြု။ (တန္ဒိန္ဒဋ္ဌ နိန္ဒ) ***သူစိ***

(တစ်နည်း) နိ ပုဗ္ဗ၊ နမု ဓာတ် + ကို ပစ္စည်း။ ဓာတွန်နှင့်တကွ ကို ကိုချေ၊ နိန ဟူလိုလျက် သဒိသဒ္ဓေဘော် န လာ။ ***ပါရာဇိကဏ်ဂဏ္ဌိသစ် အဘိနိန္နာမေသိမှိုး***

အပ္ပဝတ္တိ န ပုဒ် + ပဝတ္တိ ပုဒ်။ နပဝတ္တိ ဟူလိုလျက် န ကို အ ပြု၊ သဒိသဒ္ဓေဘော် ပ လာ။ ***ဋီသစ်***

ကာမ ကမု ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ က၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် ဥ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

ဝိမုတ္တ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ မုစ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ စ ကို တ ပြု။ ***သူစိ ဝိမုတ္တမှိုး***

ခီဏ ခီ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တ ကို ဏ္ဍီဏ ပြု၊ ခီ၏ ဤ ကိုချေ။ **ရှု**

ဧကစတုပဉ္စဝေါကာရ – ဧကဝေါကာရ စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ဟူလိုလျက် ဧက နှင့် စတုတို့၏ နောက်၌ ရှိသော ဝေါကာရ သဒ္ဒါတို့ကိုချေ။ ***နတ်ညွှန်း***

ဝုတ္ထ ဝသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ ကိုချေ၊ ဓာတွန် သ နှင့်တကွ တ ကို ဥတ္ထ ပြု။ ***ဓာတုပစ္စယ***

(ဌ၊ နှာ ၂၀၂-လာ နိုဂုတ္တိ ပုဒ်များ)

သန္ထိ သဟ ပုဒ် + အက္ခိ ပုဒ်။ သဟက္ခိ ဟူလိုလျက် သဟ ကို သ ပြု၊ က္ခ ကို န္ထ ပြု။ ***လယ်တီ***

သောဠသ ဆ ပုဒ် + ဒသ ပုဒ်။ ဆဒသ ဟူလိုလျက် ဆ ကို သော ပြု၊ ဒ ကို ဠ ပြု။ ***ကစ္စည်း***

ဣတ္ထတ္တာယ ဣတ္ထတ္တသ္မာ–ဟု ပဉ္စမီ, သ္မာဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ ဣတ္ထတ္တာယ–ဟု စတုတ္ထီ, သဝိဘတ်သို့ ပြန်သော ဝိဘတ္တိ ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***ဘုန်းတော်ကြီးဦးဇဃ***

ဥပါဒါန ဥပ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဒါ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကိုချေ၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ (အနုပါဒါနဋ္ဌ ဥပါဒါန) ***ဓာန်ဋီ+ပန်းကုံး***

အနုပါဒါန န ပုဒ် + ဥပါဒါန ပုဒ်။ နဥပါဒါန ဟူလိုလျက် န ကို အန် ပြု။ **ရှု *အနုတ္တရမှိုး***

http://www.dhammadownload.com

သခ်ံပ သံ ပုဗ္ဗ၊ ခ်ိပ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ငြ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ငြ လာ၊ ဏ္ဍ ကို ဗ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ၊ဋီသစ်***

သိပ္ပိ သပ ဓာတ် + ဏ္ဍ ပစ္စည်း။ သ၏ အ ကို ဏ္ဍ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ပ လာ၊ ပ္ပ၏ အ ကိုချေ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) သပ္ပ ဓာတ် + ဏ္ဍ ပစ္စည်း။ သ၏ အ ကို ဏ္ဍ ပြု၊ ပ္ပ၏ အ ကိုချေ။ ***မောဂ် သိပ္ပိကမိုး***

သိပ္ပိယော သပ္ပ ဓာတ် + ဏ္ဍက ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ သ၏ အ ကို ဏ္ဍ ပြု၊ သိပ္ပိကော ဟူလိုလျက် က ကို ယ ပြု။ ***ဋီသစ်+မောဂ် သိပ္ပိကမိုး***

သမ္မုက သမ္မ ဓာတ် + က ပစ္စည်း။ သမ္မက ဟူလိုလျက် မ္မ၏ အ ကိုချေ၊ ဥ လာ။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) သမ ဓာတ် + ဥက ပစ္စည်း။ သမုက ဟူလိုလျက် သမဓာတ်၏အဆုံး၌ ဗ လာ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) သဗိ ဓာတ် + က ပစ္စည်း။ သ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ မ်ိ၏ ဏ္ဍ ကိုချေ၊ ဥ လာ။ ***သူစိ***

သက္ခရ သရ ဓာတ် + ခရ ပစ္စည်း။ ရ ကို က ပြု။ ***ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) သဟ ပုဒ် + ခရ ပုဒ်။ သဟခရ ဟူလိုလျက် သဟ ကို သ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

(ဌ၊ နှာ ၂၀၃-လာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

အဘိက္ကန္တံ အဘိက္ကန္တာ-ဟု ဏ္ဍတ္ထလိင်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ အဘိက္ကန္တံ-ဟု နပုလ္လိင်သို့ ပြန်သော လိင် ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။ (အဘိက္ကန္တံ ဘန္တေ၌ အဘိက္ကန္တံ) **ဋီသစ်**

ပါဒါနိ ပါဒေ-ဟု ပုလ္လိင်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ ပါဒါနိ-ဟု နပုလ္လိင်သို့ ပြန်သော လိင် ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။ (ကော မေ ဝန္ဒတိ ပါဒါနိ၌ ပါဒါနိ) **ဋီသစ်**

(ဌ၊ နှာ ၂၀၅-လာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

သရဏာ သရ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ၊ န ကို ဏ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) သရဏာဂမန ဟူလိုလျက် ဂမန ပုဒ်ကိုချေ။ ***ဌ-သရဏာဂမနကထာ အဖွင့်ရှေ့သော ဘာဋီ***

ဂစ္ဆာမိ ဂမု ဓာတ်၏ ဂမနတ္ထ ဟူသော ဟောမြဲအနက်မှတစ်ပါး ဘဇနတ္ထ, သေဝနတ္ထ, ပယိရုပါသနတ္ထ, ဇာနနတ္ထ, ဗုဇ္ဈနတ္ထ ဟူသော လွန်သော အနက်တို့နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် ဓာတူနမတ္ထာတိသယနည်းကို ရ၏။ (ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၌ ဂစ္ဆာမိ) ***ဌ-အဖွင့် ရှေ့ကြ***

အဃ နှ ပုဗ္ဗ၊ ဟန ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ နှ ကို အ ပြု၊ ဟန ကို ဃ ပြု၊ ဃ၏ အ ကိုချေ။ **သူစိ**

တာတာ တာ ဓာတ် + တု ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ တု၏ ဥ ကို အာ ပြု၊ သိ ချေ။ **ဋီသစ်**

ဝိဓာတာ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တု ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ တု၏ ဥ ကို အာ ပြု၊ သိ ချေ။ **ဋီသစ်**

ပယိရုပါသာမိ – ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ အာသ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + မိ ဝိဘတ်။ ပရိဥပါသာမိ ဟူလိုလျက် ပရိနောင် ယ လာ၊ ရ နှင့် ယ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ ***လယ်တီ***

အဂ္ဂမဂ္ဓာယတိ – အဂ္ဂေါ + အဂ္ဓာယတိ ဟူလိုလျက် ဩ ကို အ ပြု၊ မ လာ။ **ဋီသစ်**

ဆတ္တမာဏဝကဝိမာန – ဆတ္တမာဏဝကဝိမာနဝတ္ထုကရဏ ဟူလိုလျက် ဝတ္ထုကရဏ ဟူသော နောက်ပုဒ်ကိုချေ။ (ဝုတ္တဥ္စေတံ ဆတ္တမာဏဝကဝိမာနေ၌ ဆတ္တမာဏဝကဝိမာန) ***နတ်ညွှန်း***

အနေဇ နှ ပုဒ် + ဧဇ ပုဒ်။ နဧဇ ဟူလိုလျက် နှ ကို အန် ပြု။ **ဋီသစ်**

မှတ်ချက်။ အသောက ပုဒ်၌လည်း နည်းတူမှတ်ပါ။ **ဋီသစ်**

http://www.dhammadownload.com

ဒိန္ဒ ဒိန္ဒံ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ။ (ဒုတိယဂါထာမှ ဒိန္ဒ) ***ဘုန်းတော်ကြီးဦးဇဃ***

ပုရိသ ပုရိသ ဟူလိုလျက် ဣ ကို ဤ ပြု။ (ဒုတိယဂါထာမှ ပုရိသ) ***ဋီသစ်***

ပုဂ္ဂလ ပုဂ္ဂလာ ဟူလိုလျက် အာ ကို အ ပြု။ (ဒုတိယဂါထာမှ ပုဂ္ဂလ) ***ဋီသစ်***

ဒုက္ခ ဒု ပုဗ္ဗ၊ ခါဒ ဓာတ် + ကို ပစ္စည်း။ ခါ၏ အာ ကို အ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ၊ ဓာတွန် ဒ နှင့် ကို တို့ကိုချေ။ ***နီတိ***

(တစ်နည်း) ဒု ပုဗ္ဗ၊ ခနု ဓာတ် + ကို ပစ္စည်း။ ဓာတွန် နု နှင့် ကို တို့ကိုချေ၊ ဒုခ ဟူလိုလျက် အသဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ။ ***နီတိ***

(တစ်နည်း) ဒု ပုဒ် + ခမန ပုဒ်။ ဒုခမန ဟူလိုလျက် အသဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ၊ မ နှင့် နု တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ဒု ပုဒ် + ခ ပုဒ်။ ဒုခ ဟူလိုလျက် အသဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ။ ***ဓာန်ဋီ***

မှတ်ချက်။ သုခ ပုဒ်၏ ရုပ်ပြီးပုံသည် ဒုက္ခ ပုဒ်နှင့် မထူးပြီ။

ပရိကိလေသ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ကိလိသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ လိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး ကိလေသမှိုး***

(ဌ၊ နှာ ၂၀၆-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

အတ္တာသန္နိယျာတန – အတ္တာ သဒ္ဒူပပဒ၊ သဒ် ပုဗ္ဗ၊ နိ ပုဗ္ဗ၊ ယတ ဓာတ် + ဏော ပစ္စည်း + ယု ပစ္စည်း။ အတ္တာသဒ်နိယတန ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကို န ပြု၊ ယ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ယ ဒ္ဒေဘော်လာ။ ***ဋီသစ်+ဘာဋီ+ပန်းကုံး***

တပ္ပရာယဏာ တ ပုဒ် + ပရာယဏာ ပုဒ်။ တပရာယဏာ ဟူလိုလျက် ပ ဒ္ဒေဘော်လာ။ ***ဘုန်းတော်ကြီးဦးဇဃ***

ပရာယဏာ ပရ သဒ္ဒူပပဒ၊ အယ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ပရအယန ဟူလိုလျက် ရ၏ အ ကိုချေ၊ အယန၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ နှ ကို ဏာ ပြု။ ***သူစိ+ဓာတုပစ္စယ***

ပဏိပါတ ပ ပုဗ္ဗ၊ နိ ပုဗ္ဗ၊ ပတ ဓာတ် + ဏာ ပစ္စည်း။ နှ ကို ဏာ ပြု၊ ပတဓာတ်အစ ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ရူ***

အဘိဝါဒန အဘိ ပုဗ္ဗ၊ ဝန္ဒ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ ကို အာ ပြု၊ နှ် ချေ၊ ယု ကို အန ပြု၊ အနန၏အစ အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) အဘိ ပုဗ္ဗ၊ ဝဒ (ဝါ) ဝဒီ ဓာတ် + ကာရိုက် ဏော ပစ္စည်း + ယု ပစ္စည်း။ ယု ကို အန ပြု၊ အဘိဝဒန ဟူလိုလျက် ဝ၏ အ ကို အာ ပြု။ ***ပန်းကုံး***

(ဌ၊ နှာ ၂၀၇-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

ဥပါသက ဥပ ပုဗ္ဗ၊ အာသ ဓာတ် + ဏ္ဍု ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကိုချေ၊ ဏ္ဍု ကို အက ပြု၊ အက၏အစ အ ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

(ဌ၊ နှာ ၂၁၀-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

အဇ္ဇတဂ္ဂေ အဇ္ဇတံ အဂ္ဂံ ဟူလိုလျက် တံ၏ အံ ကို ချေခြင်းတည်းဟူသော ဝဏ္ဏလောပ နိဂုဏ္ဍိနည်း၊ ဂ္ဂံ၏ ဒုတိယာ, ဧကဝုစ် အံ ဝိဘတ်ကို ဂ္ဂေ-ဟု ဒုတိယာ, ဗဟုဝုစ် ယော ဝိဘတ်၏ ကာရိယ ဧ သို့ ပြန်သော ဝစန ဝိပလ္လာသနည်းတို့ဖြင့် ပြီး၏။

(တစ်နည်း) အဇ္ဇတံ အဂ္ဂံ ဟူလိုလျက် တံ၏ အံ ကို ချေခြင်းတည်းဟူသော ဝဏ္ဏလောပ နိဂုဏ္ဍိနည်း၊ ဂ္ဂံ၏ ဒုတိယာ, အံ ဝိဘတ်ကို ဂ္ဂေ-ဟု သတ္တမီ, သို့ ဝိဘတ်၏ ကာရိယ ဧ သို့ ပြန်သော ဝိဘတ္တိ ဝိပလ္လာသ နည်းတို့ဖြင့် ပြီး၏။ ***နှစ်နည်းလုံး ဋီသစ်***

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၂၁၁-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

အဇ္ဇ ဣမ ပုဒ် + ဇ္ဇ ပစ္စည်း။ ဣမဇ္ဇ ဟူလိုလျက် ဣမ ကို အ ပြု။ ***ကစ္စည်း***

အဇ္ဇဒဂ္ဂေ အဇ္ဇအဂ္ဂေ ဟူလိုလျက် ဒ လာ။ ***၄-အဖွင့်ရှု***

ဥပေတ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ဣ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ ကို ဧ ပြု။ ***ပန်းကုံး***

အနညသတ္ထုက – န ပုဒ် + အည ပုဒ် + သတ္ထု ပုဒ် + က ပစ္စည်း။ (တစ်နည်း) န ပုဒ် + အညသတ္ထု ပုဒ် + က ပစ္စည်း။ နအညသတ္ထုက ဟူလိုလျက် န ကို အန် ပြု။ ***မအူ၊ဘာဋ္ဌီ***

အညသတ္ထာ အည ပုဒ် + သတ္ထု ပုဒ် + သိ ဝိဘတ်။ သတ္ထု၏ ဥ ကို အာ ပြု၊ သိ ချေ။
(အနညသတ္ထုက၌ အညသတ္ထာ) ***ကစ္စည်း သတ္ထာမှီး***

တိခိဏ တိဇ ဓာတ် + ကိဏ ပစ္စည်း။ က ချေ၊ တိဇိဏ ဟူလိုလျက် ဇ ကို ခ ပြု။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) တိဇ ဓာတ် + ဣန ပစ္စည်း။ တိဇိန ဟူလိုလျက် ဇ ကို ခ ပြု၊ န ကို ဏ ပြု။ ***သူစိ***

အသိ အသု ဓာတ် + ဣ ပစ္စည်း။ ဥ ချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) အာ ပုဗ္ဗ၊ သီ ဓာတ် + ဣ ပစ္စည်း။ အာ ကို အ ပြု၊ ဓာတွန် ဤ သရကိုချေ။ ***သူစိ၊ဓာတုပစ္စယ***

အစ္စယ အတိ ပုဗ္ဗ၊ ဣ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ အတိအယ ဟူလိုလျက် တိ၏ ဣ ကို ယ ပြု၊ တျ ကို စ ပြု၊ စ ဒွေဘော်လာ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) အတိ ပုဗ္ဗ၊ ဣ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ အတိအယ ဟူလိုလျက် တိ ကို စ ပြု၊ စ ဒွေဘော်လာ။ ***သူစိ***

ဝေါရောပေသိ – ဝိ ပုဗ္ဗ၊ အဝ ပုဗ္ဗ၊ ရုဟ ဓာတ် + ဏာပေ ပစ္စည်း + အဇ္ဇတနီ ဣံ ဝိဘတ်။ ဝိ၏ ဣ ကိုချေ၊ အဝ ကို ဩ ပြု၊ ရု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဟ နှင့် ဏာ တို့ကိုချေ၊ သ လာ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

မှတ်ချက်။ ဝေါရောပေသိ ပုဒ်ကား = အဇ္ဇတနီ ဤ ဝိဘတ်ဖြင့် ပြီးရုံသာတည်း။

ဝုဒ္ဓိ ဝဒ္ဓ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ ကို ဥ ပြု၊ ဒ ချေ၊ တ ကို ဓ ပြု၊ ဓာတွန် ဓ ကို ဒ ပြု။ ***သူစိ***

သာယ သာ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ သာ၏ အာ ကို အာယ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။
(မူချပါဋ္ဌိ-ဝစသာယတ္ထေ၌ သာယ) ***ဋ္ဌီသစ်***

(၄၊ နှာ ၂၁၂-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ခတ ခနု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ခနတ ဟူလိုလျက် န ချေ။ ***ကစ္စည်း***

ဥပဟတ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ဟန ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ န ချေ။ ***ကစ္စည်း***

ဘိန္ဒ ဘိဒိ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဘိ၏ ဣ, ဒိ၏ ဣ နှင့် ဒ် တို့ကိုချေ၊ တ ကို ဣန္ဒ ပြု။ ***ကစ္စည်း***

(တစ်နည်း) ဘိဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဘိ၏ ဣ, အ နှင့် ဒ် တို့ကိုချေ၊ တ ကို ဣန္ဒ ပြု။ ***သူစိ***

ဓမ္မစက္ခုံ ဓမ္မစက္ခု ဟူလိုလျက် က္ခု အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ။ ***ဘုန်းတော်ကြီးဦးဇယ***

သောတ သု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) သောတ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ တ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဇူ***

မှတ်ချက်။ သောတ ပုဒ်ကို သူစိ၌ပင် = သုသ၊ သဇ၊ သရ၊ သုဘ ဓာတ် + တ ပစ္စည်းတို့ဖြင့်လည်း ပြီးပြသေး၏။

အာပတ္တိ အာ ပုဗ္ဗ၊ ပဒ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ဒ ချေ၊ သဒိသဒွေဘော် ဘ လာ။ ***ရှု ပတ္တိမှီး***

မ မရ ဓာတ် + ရ ပစ္စည်း။ မရ ဟူလိုလျက် ရ ချေ။ (မဂ္ဂ၌ မ) ***သူစိ***

ဂ ဂမု ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ ဂမ ဟူလိုလျက် မ ချေ။ (မဂ္ဂ၌ ဂ) ***သူစိ***

http://www.dhammadownload.com

သောတာပတ္တိမဂ္ဂ – သောတာပတ္တိ ပုဒ် + လဒ္ဓ ပုဒ် + မဂ္ဂ ပုဒ်။ သောတာပတ္တိလဒ္ဓမဂ္ဂ ဟူလိုလျက် အလယ်ဖြစ် သော လဒ္ဓ ပုဒ်ကိုချေ။ ***ဘုန်းတော်ကြီးဦးဇယ***

ဩဇ ဥ ပုဗ္ဗ၊ ဇန ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ န နှင့် ကွိ တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

==========

အမှုဌသုတ်

(၄၊ နှာ ၂၁၃-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ကောသလာ ကုသလ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း + ယော ဝိဘတ်။ ကုသလာ ဟူလိုလျက် ဥ ကို ဩ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ကောသလ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း + ယော ဝိဘတ်။ လ၏ အ နှင့် ဏ တို့ကိုချေ၊ ယော ကို အာ ပြု။ ***၄-တေသံ နိဝါသော အဖွင့်ရှု***

ရူဋီ ရုဟ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက ဤ ပစ္စည်း။ ရု၏ ဥ ကို ဦ ပြု၊ တ ကို ဟ ပြု၊ ဓာတွန် ဟ ကို ဋ ပြု။ ***လယ်တီ၊ရှု ရုဋိမှီး***

မှတ်ချက်။ တိ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးလိုသော် = တိ ကို ဟ ပြုရုံသာ။ ***ရှု***

နင်္ဂလ နင်္ဂ သဒ္ဒူပပဒ၊ လု ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ လု၏ ဥ ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) န ပုဗ္ဗ၊ ဂလ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ နဂလ ဟူလိုလျက် န အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ၎ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ၎ လာ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

သော ပဒေသော = တေ ပဒေသာ-ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ သော ပဒေသော-ဟု ဧကဝုစ်သို့ ပြန်သော ဝစန ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***ဋီသစ်***

စာရိကာ စရ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ စ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ရ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ လာ၊ ဏ ချေ၊ (စာရိယာ-ဖြစ်)၊ ယ ကို က ပြု။

(တစ်နည်း) စာရ ပုဒ် + က ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ရ၏ အ ကို ဣ ပြု၊ က၏ အ ကိုချေ။

မှတ်ချက်။ ဖော်ပြခဲ့သည့် ပုဒ်ပြီးနည်း နှစ်မျိုးလုံးသည် ဋီသစ်နည်းချည်းသာတည်း။ ယင်းနည်းနှစ်မျိုးလုံး၌ပင် ရ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ လာ၍လည်း ပြီးနိုင်ပါသေး၏။

တုရိတ တရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာတ်အစ တ၏ အ ကို ဥ ပြု၊ ရ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ လာ။ ***သူစိ***

ဂါဝုတ ဂေါ ပုဒ် + ယုတ ပုဒ်။ ဂေါယုတ ဟူလိုလျက် ဂေါ၏ ဩ ကို အာ ပြု၊ ယ ကို ဝ ပြု။ ***သူစိ***

(၄၊ နှာ ၂၁၄-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

လစ္ဆာမိ လဘ ဓာတ် + ဿာမိ ဝိဘတ်။ ဿ ကို ဆ ပြု၊ ဘ ကို စ ပြု။ ***သဒ္ဒဝိဒူ***

(၄၊ နှာ ၂၁၆-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဇဃ် ဇန ဓာတ် + ဃ ပစ္စည်း။ န ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ၎ ပြု၊ ၎ ဒွေဘော်လာ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

(၄၊ နှာ ၂၁၇-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ပါဌ ပဌ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

http://www.dhammadownload.com

သဏ္ဌာ သမ (ဝါ) သမု ဓာတ် + ဍု ပစ္စည်း။ သမဍု ဟူလိုလျက် မ ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု။ ***မောဂ်၊သူစိ***

(တစ်နည်း) သမ (ဝါ) သမု ဓာတ် + ဍု ပစ္စည်း။ သမဍု ဟူလိုလျက် မ ကို ဏ ပြု။ ***မောဂ်၊သူစိ***

ခန္ဓာဝါရ ခန္ဓ သဒ္ဒါပပဒ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဝရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ခန္ဓာဝရ ဟူလိုလျက် ဝ၏ အ ကို အာ ပြု။ ***သူစိ***

ကောန္တ ကန္တ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ကန္တ ဟူလိုလျက် က၏ အ ကို ဥ ပြု၊ ဥ ကို ဩ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ကမ (ဝါ) ကမု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ကမတ ဟူလိုလျက် က၏ အ ကို ဥ ပြု၊ ဥ ကို ဩ ပြု၊ မ ချေ၊ တ ကို န္တ ပြု။ ***မောဂ်+သူစိ+ရူ***

မှတ်ချက်။ သူစိဒ္ဒ် လာသည့် = လုံ့ အနက်ဟော ကုန္တ ပုဒ်ကို မှီးသည်။

ဗြာဟ္မဏ ဗဟ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဗ ကို ဗြ ပြု၊ ဗြ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဟနောင် မ လာ၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ၊ န ကို ဏ ပြု။ ***ဋီသစ်+ဌ–အဖွင့်ရူသော မစိုးရိမ်***

(တစ်နည်း) ဗဟ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဗဟ ကို ဗြဟ္မ ပြု၊ ဗြ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ၊ န ကို ဏ ပြု။ ***ဋီသစ်+ဌ–အဖွင့်ရူသော စာစဉ်***

(တစ်နည်း) ဗာဓ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဗ ကို ဗြ ပြု၊ ဓ ကို ဟ ပြု၊ ဟနောင် မ လာ၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ၊ န ကို ဏ ပြု။ ***ဋီသစ်+ဌ–အဖွင့်ရူသော နတ်ညွှန်း***

(တစ်နည်း) ဝဟ ဓာတ် + ဏော ပစ္စည်း + ယု ပစ္စည်း။ ဝ ကို ဗ ပြု၊ ဗ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဗာဟ ကို ဗြာဟ္မ ပြု၊ ဏော ပစ္စည်းကိုချေ၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ၊ န ကို ဏ ပြု။ ***ပါ–ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) ဗြဟ္မ သဒ္ဒါပပဒ၊ အဏ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဗြဟ္မဏ ဟူလိုလျက် ဗြ၏ အ ကို အာ ပြု။ ***ဗြဟ္မံ အဏတိတိ ဗြာဟ္မဏော ရူ၍***

(တစ်နည်း) ဗြဟ္မ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဗြ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဏ် ချေ၊ နှ် လာ၊ န ကို ဏ ပြု။ ***ဌ၊နှာ ၉၅–လာ ဓာတိယာ ဗြာဟ္မဏာ ရူ၍***

မှတ်ချက်။ ဗြာဟ္မဏပုဒ်၏ ပုဒ်ပြီးနည်း ခြောက်နည်းတို့တွင် ရှေ့လေးနည်းကား = ဝိသုဒ္ဓိဗြာဟ္မဏ၊ နောက် နှစ်နည်းကား = ဓာတိဗြာဟ္မဏအတွက် ဖြစ်၏။

မန္တ မုန ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ မုန၏ ဥ ကို အ ပြု၊ ဓာတွန် အ ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

အရိယာ အာရကာ ဟူလိုလျက် အာရက ကို အရိယ ပြု။

(တစ်နည်း) နှ ပုဒ် + ဏ္ဍရိယ ပုဒ်။ အနိရိယာ ဟူလိုလျက် နိ ချေ။

(တစ်နည်း) ဏ္ဍရိယာ ဟူလိုလျက် ဏ္ဍ ကို အ ပြု။

(တစ်နည်း) အရ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း + ယော ဝိဘတ်။ ရ၏ အ ကို ဏ္ဍ ပြု၊ ဏ ချေ၊ ယော ကို အာ ပြု။

မှတ်ချက်။ ဖော်ပြခဲ့သည့် ပုဒ်ပြီးနည်း လေးနည်းလုံးသည် ဋီသစ်နည်းချည်းသာတည်း။

သူစိဒ္ဒ်ကား = အရိ သဒ္ဒါပပဒ၊ ဟန ဓာတ် + ကို ပစ္စည်း + ယော ဝိဘတ်။ အရိဟာ ဟူလိုလျက် ဟ ကို ယ ပြု၍လည်းကောင်း။ (တစ်နည်း) အရ သဒ္ဒါပပဒ၊ ဟန ဓာတ် + ကို ပစ္စည်း + ယော ဝိဘတ်။ အရဟာ ဟူလိုလျက် ရ၏ အ ကို ဏ္ဍ ပြု၊ ဟ ကို ယ ပြု၍လည်းကောင်း ပြီးသေး၏။

ရူပသိဒ္ဓိဒ္ဒ်ကား = အယိရာ ဟူလိုလျက် ယ နှင့် ရ ကို ရှေ့နောက်ပြန်၍လည်း တစ်နည်း ပြီးပြထားသေး၏။

http://www.dhammadownload.com

ဗာဟိတ ဗာဟ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဟ၏ အ ကို ဣ ပြု။ **ပန်းကုံး**

(တစ်နည်း) ဗာဟ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဟ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ လာ။ **သဒ္ဒဝိဒူ**

ပေါက္ခရသာတိ – ပေါက္ခရ ပုဒ် + သဒိသ ပုဒ်။ ပေါက္ခရသဒိသ ဟူလိုလျက် သဒိသ ကို သာတိ ပြု။

ပေါက္ခရသဒိသတ္တာ ရူသော ဋီသစ်

(တစ်နည်း) ပေါက္ခရသမာန သဒ္ဒူပပဒ၊ ဒိသ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ သမာန ကို သ ပြု၊ ယင်း သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဒ ကို တ ပြု၊ တိ၏ ဣ နှင့် ကွိ တို့ကိုချေ၊ သ ကို ဉ ပြု၊ ဉ ကို ဣ ပြု။

ပေါက္ခရသဒိသတ္တာ ရူသော ဘာဋီ

(တစ်နည်း) ပေါက္ခရ ပုဒ် + သယိတ ပုဒ်။ ပေါက္ခရသယိတ ဟူလိုလျက် သယိတ ကို သာတိ ပြု။

ဋ္ဌာနာ ၂၁၈-လာ ပေါက္ခရေ သယိတတ္တာ ရူသော ဋီသစ်

(တစ်နည်း) ပေါက္ခရ ပုဒ် + သယိတ ပုဒ်။ ပေါက္ခရသယိတ ဟူလိုလျက် သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဣ နှင့်တကွ ယ ကိုချေ၊ တ၏ အ ကို ဣ ပြု။ ***ဋ္ဌာနာ ၂၁၈-လာ ပေါက္ခရေ သယိတတ္တာ ရူသော ပခုဏ္ဍူ***

(တစ်နည်း) ပေါက္ခရ သဒ္ဒူပပဒ၊ သီ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ဉ္ဉ ကို အာ ပြု။

ဋ္ဌာနာ ၂၁၈-လာ ပေါက္ခရေ သယိတတ္တာ ရူသော နတ်ညွန်းပန်းကုံး

(တစ်နည်း) ပေါက္ခရ သဒ္ဒူပပဒ၊ သီ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ဣ ကို အာ ပြု။

ဋ္ဌာနာ ၂၁၈-လာ ပေါက္ခရေ သယိတတ္တာ ရူသော ပန်းကုံး

မှတ်ချက်။ သာတိ ပုဒ်ကို သီးသန့် မေးသော် ဖြေနိုင်စေ။

ပေါက္ခရသာဒီ – ပေါက္ခရသမာန သဒ္ဒူပပဒ၊ ဒိသ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ သမာန ကို သ ပြု၊ သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဒ၏ ဣ နှင့် ကွိ တို့ကိုချေ၊ သ ကို ဉ ပြု။ (မူချပါဠိ) ***ပေါက္ခရသဒိသတ္တာ ရူသော ဘာဋီ***

တောရဏ တုရ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ တု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ၊ န ကို ဏ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) တု သဒ္ဒူပပဒ၊ ရဏ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ တုရဏ ဟူလိုလျက် ဥ ကို ဩ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ထု သဒ္ဒူပပဒ၊ ရဏ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ထုရဏ ဟူလိုလျက် ထ ကို တ ပြု၊ ဥ ကို ဩ ပြု။ **သူစီ**

အက္ခိ အသု ဓာတ် + ခိ ပစ္စည်း။ အသခိ ဟူလိုလျက် သ ကို က ပြု။ **သူစီ**

(တစ်နည်း) ဣက္ခ ဓာတ် + ဣ ပစ္စည်း။ ဣက္ခိ ဟူလိုလျက် အစ ဣ ကို အ ပြု။ **သူစီ**

(ဋ္ဌ နှာ ၂၁၈-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

ဥက္ကဋ္ဌာ ဥက္ကာဋ္ဌာ ဟူလိုလျက် ဣကာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် ဋ္ဌ လာ။

ဥက္ကာသု ဋ္ဌိတာတိ ဥက္ကဋ္ဌာ ရူသော ဋီသစ်

(တစ်နည်း) ဥက္ကာဋ္ဌိတမာပိတ ဟူလိုလျက် ဣကာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ဋ္ဌ၏ ဣ ကို အ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် ဋ္ဌ လာ၊ တ နှင့် မာပိတ ပုဒ်တို့ကိုချေ၊ ဣတ္ထိဓောတက အာ ပစ္စည်းသက်။

ဥက္ကာသု ဋ္ဌိတာသု မာပိတာ ဥက္ကဋ္ဌာ ရူသော ဋီသစ်

(တစ်နည်း) ဥက္ကာဓာ ဟူလိုလျက် ဣကာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ဓ ကို ဋ္ဌ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် ဋ္ဌ လာ။

ဥက္ကာ ဓာရိယတိ ဇောဿ မာပိတကာလေတိ ဥက္ကဋ္ဌာ ရူသော ဋီသစ်

(တစ်နည်း) ဥက္ကာဝိဇ္ဇောတယန္တိဋ္ဌာ ဟူလိုလျက် ဣကာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ဝိဇ္ဇောတယန္တိ ပုဒ်ကိုချေ၊ အသဒိသဒွေဘော် ဋ္ဌ လာ။ ***ဥက္ကာသု ဝိဇ္ဇောတယန္တိသု ဋ္ဌိတာတိ ဥက္ကဋ္ဌာ ရူသော ဋီသစ်***

http://www.dhammadownload.com

မှတ်ချက်။ မြင့်မြတ်ခြင်း, ကြီးမြတ်ခြင်း အနက်ဟော ဥက္ကဋ္ဌကား = ဥ ပုဗ္ဗ၊ ကသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ၊ ဓာတွန် သ နှင့်တကွ တ ကို ဋ္ဌ ပြု၍ ပြီး၏။ **သူစိ**

မရိယာဒါ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဒါ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဧတာတက အာ ပစ္စည်း။ ပရိအာဒါ ဟူလိုလျက် ပ ကို မ ပြု၊ ယ လာ။ ***သူစိ+ပန်းကုံး***

ဘုမ္မ ဘူ ဓာတ် + မ ပစ္စည်း။ ဘူ၏ ဥ ကို ဥ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် မ လာ။ (ကိတ်ပုဒ်) **ဋီသစ်**

မှတ်ချက်။ တဒ္ဓိတ်ပုဒ် ကြဲလိုသော် = ဘူမိ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဘူမျ ဟူလိုလျက် ဥ ကို ဥ ပြု၊ မျ ကို မ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် မ လာ၍ ပြီး၏။

ဥဿဒ ဥ ပုဗ္ဗ၊ သဒ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဥသဒ ဟူလိုလျက် သဒိသဒ္ဒေဘော် သ လာ။ ***ပန်းကုံး***

ပေါသာဝနိယ – ပုသ ဓာတ် + ဏာပေ ပစ္စည်း + အနီယ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ သ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန္ဓတို့ကိုချေ၊ ပေ၏ ေ ကိုချေ၊ ပ ကို ဝ ပြု၊ နီ၏ ဉ္ဂါ ကို ဂ္ဂ ပြု။ ***ဘာဋီ***

မောရ မိ ဓာတ် + ဩရ ပစ္စည်း။ မိ၏ ဉ္ဂါ ကိုချေ။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) မာ ဓာတ် + ဩရ ပစ္စည်း။ မာ၏ အာ ကိုချေ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) မိ ဓာတ် + ဩရ ပစ္စည်း။ မိ၏ ဂ္ဂ ကိုချေ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) မုရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန္ဓတို့ကိုချေ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) မဟီ သဒ္ဒါပဒ၊ ရု ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ မ၏ အ ကို ဩ ပြု၊ ဟီ နှင့် ရု၏ ဥ တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

တိဏ တိဧ ဓာတ် + ဏ (ဝါ) ဏက် ပစ္စည်း။ တိဧဏ ဟူလိုလျက် ဧ ချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ၊မောဂ်***

ပေါက္ခရဏီ ပေါက္ခရ ပုဒ် + အန ပစ္စည်း + ဉ္ဂါ ပစ္စည်း။ ပေါက္ခရနီ ဟူလိုလျက် နဿ ကို ဏ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ပေါက္ခရ သဒ္ဒါပဒ၊ နီ ဓာတ် + အ (ဝါ) ကွိ ပစ္စည်း + နဒါဒိ ဉ္ဂါ ပစ္စည်း။ ပေါက္ခရနီ ဟူလိုလျက် နဿ ကို ဏ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ+ဓာတုပစ္စယ+ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) ပေါက္ခရ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း + ဣနီ ပစ္စည်း။ ပေါက္ခရိနီ ဟူလိုလျက် ဣ ကို အ ပြု၊ နဿ ကို ဏ ပြု။ **ရူ**

ကုသုမ ကသ ဓာတ် + ဥမ ပစ္စည်း။ ကသုမ ဟူလိုလျက် က၏ အ ကို ဥ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ကာသ ဓာတ် + ဥမ ပစ္စည်း။ ကာသုမ ဟူလိုလျက် ကာ၏ အာ ကို ဥ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ကာသ ဓာတ် + ဥမ ပစ္စည်း။ ကာသုမ ဟူလိုလျက် ကာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ယင်း အ ကို ဥ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

(ဌ၊ နှာ ၂၃၉-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဓည ဓာန ပုဒ် + ယ ပစ္စည်း။ ဓာနျ ဟူလိုလျက် ဓာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ နျ ကို ဥ ပြု၊ ဥ လာ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဓန ဓာတ် + ယ (ဝါ) ဏျ ပစ္စည်း။ ဓနျ ဟူလိုလျက် နျ ကို ဥ ပြု၊ ဥ လာ။ ***ဓာတုပစ္စယ၊ပန်းကုံး***

မှတ်ချက်။ သဒ္ဒနီတိ အလို = နျ ကို ည ပြု၍လည်း ပြီးနိုင်ပါသေး၏။

ဆတ္တ ဆဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဒ ကို တ ပြု။ **ရူ**

ဘောဂ္ဂ ဘုဧ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဓာတွန် ဧ နှင့်တကွ ဏျ ကို ဂ္ဂ ပြု။ **ရူ**

ပသေနဒိ ပရသေနဒိ ဟူလိုလျက် ရ ချေ၊ ဧ ကို ဒ ပြု။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ပသေနဒိ ဟူလိုလျက် သ တစ်လုံးကိုချေ။ **ဋီသစ်**

http://www.dhammadownload.com

ဒါယဒ္ဒ ဒါယာဒ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ယာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ဒ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ ဒျ ကို ဒ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဒ လာ။ ***လယ်တီ***

ဒေယျ ဒါ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဒါ၏ အာ ကို ဏျ ပစ္စည်းနှင့်တကွ ဧယျ ပြု။ **ရူ**

(တစ်နည်း) ဒါ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဒါ၏ အာ ကို ဧ ပြု၊ ဏ် ချေ၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ယ လာ။ ***လယ်တီ***

ဆေဒ္ဒ ဆိဒိ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဆိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဆေဒျ ဟူလိုလျက် ဒျ ကို ဒ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဒ လာ။ ***သဒ္ဒါနည်း***

ဘေဒ္ဒ ဘိဒိ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဘိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဘေဒျ ဟူလိုလျက် ဒျ ကို ဒ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဒ လာ။ ***သဒ္ဒါနည်း***

သုကံ် သုံက ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ သုံက ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဂ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဂ လာ။ ***သူစိ***

နိဿဋ္ဌ နိ ပုဗ္ဗ၊ သဇ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သ ဒ္ဒေဘော်လာ၊ ဓာတွန် ဇ နှင့်တကွ တ ကို ဋ္ဌ ပြု။ **ရူ *သံသဋ္ဌမှိုး***

နိဿေသ နိ ပုဗ္ဗ၊ ဃသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဥ ကို သြ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဂ လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋ္ဌိ+ဓာတုပစ္စယ ယောသ,နိဿေသပုဒ်တို့ရူ***

ပဒပူရဏ ပဒပူရဏအတ္ထ ဟူလိုလျက် အတ္ထ ပုဒ်ကိုချေ။ ***၌–အဝဓာရဏတ္ထေ ပဒပူရဏမတ္တေရူ***

သီလိဋ္ဌ သီလိသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် သ နှင့်တကွ တ ကို ဋ္ဌ ပြု။ **ရူ *သဒဒိသန္ဓသုတ်***

(တစ်နည်း) သီလိသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တ ကို ဋ္ဌ ပြု၊ ဓာတွန် သ ကို ပရရုပ် ဋ္ဌ ပြု၊ သံယောဂါဒိ ဋ္ဌ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***လယ်တီ***

ဂေါတမ ဂေါတမဂေါတ္တ ဟူလိုလျက် ဂေါတ္တ ပုဒ်ကိုချေ။ ***၌–ဂေါတမဂေါတ္တော အဖွင့်ရူ***

သမိတ သမု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဥ ချေ၊ ဣ လာ။ **သူစိ**

ပါပ ပါ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ပ လာ။ ***ဓာန်ဋ္ဌိ***

(တစ်နည်း) ပ ပုဗ္ဗ၊ အပ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ အစ ပ၏ အ ကိုချေ၊ ဓာတ်၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ ကိုချေ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ပ ပုဗ္ဗ၊ ပေ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ အစ ပ၏ အ ကိုချေ၊ ပေ၏ ဧ ကို အာ ပြု၊ ဏ် ချေ။ **သူစိ**

ဂေါတ္တ ဂုပ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဥ ကို သြ ပြု၊ ပ ကို ပရရုပ် တ ပြု။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) ဂုပ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဥ ကို သြ ပြု၊ ပ ချေ၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ **ရူ *သုဂုတ္တောမှိုး***

(တစ်နည်း) ဂေါ သဒ္ဒူပပဒ၊ တာ (ဝါ) တေ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဂေါတ ဟူလိုလျက် သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ ***သူစိ၊နီတိ၊ဓာတွတ္ထ***

ဥစ္စ ဥ ပုဗ္ဗ၊ စိ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဥစ ဟူလိုလျက် သဒိသဒ္ဒေဘော် စ လာ။ ***ဓာန်ဋ္ဌိ***

ဥစ္စာကုလ ဥစ္စ ပုဒ် + ကုလ ပုဒ်။ ဥစ္စကုလ ဟူလိုလျက် စ္စ၏ အ ကို အာ ပြု။ ***ဂဏ္ဌိ***

ပါရိဇုည ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ဇရ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ပရိဇရ ဟူလိုလျက် ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဇ၏ အ ကို ဥ ပြု၊ ရ ကို ဥ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဥ လာ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

(တစ်နည်း) ပရိဇိဏ္ဏ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ပရိဇိဏ္ဏ ဟူလိုလျက် ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဇိ၏ ဏ္ဏ ကို ဥ ပြု၊ ဏ တစ်လုံးကိုချေ၊ ဏျ ကို ဥ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဥ လာ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

(တစ်နည်း) ပရိဟာနိ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဟာ၏ အာ ကို ဥ ပြု၊ ဟ ကို ဇ ပြု၊ နိ၏ ဏ္ဏ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ ဏျ ကို ဥ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဥ လာ။ ***ဂဏ္ဌိ***

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၂၂၀-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

သာဓု သာဓ ဓာတ် + ဏု ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***မောဂ်***

ဥမ္မီလေတွာ ဥ ပုဗ္ဗ၊ မီလ ဓာတ် + ဏေ ပစ္စည်း + တွာ ပစ္စည်း။ သဒိသဒွေဘော် မ လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***အောင်ပန်း***

ဒဿန ဒဿနသဝန ဟူလိုလျက် သဝန ပုဒ်ကိုချေ။ (ဒဿနမတ္တမ္ပိ သာဓု ဟောတိ၌ ဒဿန) ***နတ်ညွှန်း***

အဇ္ဇာယက နဲ ပုဗ္ဗ၊ ဈေ ဓာတ် + ဏွု ပစ္စည်း။ နဲ ကို အ ပြု၊ ဧ ကို အာယ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် ဇ လာ၊ ဏွု ကို အက ပြု။ ***အဇ္ဇာယကောတိ ဣဒံ ။ပ။ ဂရဟဝစနံ နှင့်အညီ ကြံသော ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) နဲ ပုဒ် + ဈာယက ပုဒ်။ နဈာယက ဟူလိုလျက် နဲ ကို အ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် ဇ လာ။

အဇ္ဇာယကောတိ ဣဒံ ။ပ။ ဂရဟဝစနံ နှင့်အညီ ကြံသော ပန်းကုံး

(တစ်နည်း) အဓိ ပုဗ္ဗ၊ ဣ ဓာတ် + ဏွု ပစ္စည်း။ အဓိ ကို အဇ္ဇ ပြု၊ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အာယ ပြု၊ ဏွု ကို အက ပြု။ ***အဇ္ဇာယတီတိ အဇ္ဇာယကော နှင့်အညီ ကြံသော ဘာဋ္ဌီ***

ဝါသေဋ္ဌ ဝသိဋ္ဌ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ ကို အာ ပြု၊ သိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဋ္ဌ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ကစ္စည်း***

ဣရု ဣစ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ ဣစု ဟူလိုလျက် စ ကို ရ ပြု။ ***ဋ္ဌီသစ်***

ဝေဒ ဝိဒ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဋ္ဌီသစ်၊သူစိ***

မှတ်ချက်။ ဗေဒ ပုဒ်ကား = ဝိဒ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဝ ကို ဗ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကို ချေ၍ ပြီး၏။

သာမ သော ဓာတ် + (ဝါ) မ ပစ္စည်း။ သောမ ဟူလိုလျက် ဩ ကို အာ ပြု။ ***ဋ္ဌီသစ်၊ဓာန်ဋ္ဌီ***

နိဃဏ္ဍု နိ ပုဗ္ဗ၊ ခဋိ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ ခ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု၊ ဏ္ဍိ၏ ဣ ကိုချေ၊ နိခဏ္ဍု ဟူလိုလျက် ခ ကို ဃ ပြု။ ***ဋ္ဌီသစ်+ပန်းကုံး***

မှတ်ချက်။ သူစိ၌ကား = အ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။

(တစ်နည်း) နိ ပုဗ္ဗ၊ ဃဋ္ဌ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ နိဃဋ္ဌု ဟူလိုလျက် ဃ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု၊ ဋ္ဌ ကို ဋ ပြု။ ***ဋ္ဌီသစ်မှီး ဦးဇယ***

ကေဋ္ဌုဘ ကိဋ္ဌ ဓာတ် + အဘ ပစ္စည်း။ ကိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဋ္ဌ၏ အ ကိုချေ၊ အဘ၏အစ အ ကို ဥ ပြု။

(တစ်နည်း) ကိဋ္ဌ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဥဘ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ကိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဋ္ဌ၏ အ, ဘ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***နှစ်နည်းလုံး သူစိ***

မှတ်ချက်။ ဓာန်ဋ္ဌီ၌ = ကိဋ္ဌ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဥမ္ဘ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်းဖြင့်လည်း ပြီးပြထားသေး၏။

ဣတိဟာသ ဣတိဟာသပဋိသံယုတ္တ ဟူလိုလျက် ပဋိသံယုတ္တ ပုဒ်ကိုချေ။

၄-ဣတိဟ အသာတိ ဤဒိသဝစနပဋိသံယုတ္တော အဖွင့်ရှု

(တစ်နည်း) ဣတိဟာသ ဣတိဟာသ ဟူလိုလျက် ဣတိဟာသ တစ်ပုဒ်ကိုချေ။

၄-ဣတိဟ အသ ဣတိဟ အသ အဖွင့်ရှု

(တစ်နည်း) ဣတိဟ သဒ္ဒူပပဒ၊ အသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဟ၏ အ ကိုချေ၊ အသ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီညွှန်းသော ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) ဣတိဟ သဒ္ဒူပပဒ၊ အာသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဟ၏ အ, ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။

ကောတ္ထုဘညွှန်းသော ပန်းကုံး

http://www.dhammadownload.com

အာထဗ္ဗဏ အထဗ္ဗန ပုဒ် + အဏ် ပစ္စည်း။ အစ အ ကို အာ ပြု၊ န ကို ဏ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ **နတ်ညွှန်း**
(တစ်နည်း) အထဝန ဟူလိုလျက် အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဝ ဒွေဘော်လာ၊ ဝ ကို ဗ္ဗ ပြု၊ န ကို ဏ ပြု။ **စာစဉ်**
အာယတ နု ပုဗ္ဗ၊ ယတ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ နယတ ဟူလိုလျက် န ကို အ ပြု၊ ယင်း အ ကို အာ ပြု။
(လောကာယတ၌ အာယတ) **ဦးသစ်**

ဝိတဏ္ဍ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ တနု ဓာတ် + ဍ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် ဥ ကိုချေ၊ နု ကို ဏ ပြု။ **ဦးသစ်၊သူစိ**
(တစ်နည်း) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ တဍိ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ တ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု၊ ဓာတွန် ဏ္ဍ ကိုချေ။ **ဦးသစ်+ဓာန်ဦး+သူစိ**
(တစ်နည်း) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ တဍိ ဓာတ် + က ပစ္စည်း။ တ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု၊ ဓာတွန် ဏ္ဍ နှင့် က် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ရှု**

လက္ခဏဒီပက – လက္ခဏဒီပကသတ္ထ ဟူလိုလျက် သတ္ထ ဟူသော နောက်ပုဒ်ကိုချေ။ **စာစဉ်**

(ဌ၊ နှာ ၂၂၁-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

အနဝယော နု ပုဒ် + အဝယ ပုဒ် + သိ ဝိဘတ်။ နအဝယော ဟူလိုလျက် နု ကို အန် ပြု။ **ဦးသစ်**
(တစ်နည်း) အနု + အဝယော ဟုပုဒ်ဖြတ်။ နု၏ ဥ ကိုချေ။ ***ပါရာဓိကဏ်အဋ္ဌကထာ***
တေဝိဇ္ဇာ တိ ပုဒ် + ဝိဇ္ဇာ ပုဒ်။ တိဝိဇ္ဇာ ဟူလိုလျက် တိ၏ ဏ္ဍ ကို ဇ ပြု။ **ဦးသစ်**
သတော သန္တ ပုဒ် + သ ဝိဘတ်။ နွှ ကို နွှ ပြု၊ သ ဝိဘတ်နှင့်တကွ နွှ ကို တော ပြု။
ဌ-သန္တံယေဝ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်ရှု

ဥပဇ္ဈာယ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ဈေ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဇ ကို အယ ပြု၊ အယ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ အသဒိသဒွေဘော် ဇ လာ၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***ဓာန်ဦး၊သူစိ***
ပထဝီ ပုထ ဓာတ် + ဣ ပစ္စည်း။ ပုထ ကို ပထ ပြု၊ အဝ လာ။
(တစ်နည်း) ပ ပုဗ္ဗ၊ ထရ ဓာတ် + ဣ ပစ္စည်း။ ရ ကို ဝ ပြု။ **နှစ်နည်းလုံး ဓာန်ဦး**

(ဌ၊ နှာ ၂၂၂-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

ပဏိမိ ပ ပုဗ္ဗ၊ နိ ပုဗ္ဗ၊ မ ဓာတ် + ဏ္ဍ ပစ္စည်း။ ပနိမိ ဟူလိုလျက် န ကို ဏ ပြု။ **လယ်တီ**
(တစ်နည်း) ပ ပုဗ္ဗ၊ နိ ပုဗ္ဗ၊ ဌာ ဓာတ် + ဏ္ဍ ပစ္စည်း။ ပနိဋ္ဌ ဟူလိုလျက် န ကို ဏ ပြု၊ ဋ္ဌ ကို ဓ ပြု။ **သူစိ**
ဂတိ ဂမု ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ဂမတိ ဟူလိုလျက် ဓာတွန် မ ကိုချေ။ **ဦးသစ်၊သူစိ**
ဝိသဋ္ဌ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ သရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ရ ချေ၊ တ ကို ဋ္ဌ ပြု။ **သူစိ**
ရာဇာ ရန္ဒ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ရ၏ အ ကို အာ ပြု၊ နွှ ကို ဇ ပြု၊ ဏ ချေ၊ သိ ကို အာ ပြု။ **ဌ-ရဉ္ဇနတော ရာဇာ အဖွင့်ရှု**

စက္က စစ ဓာတ် + က ပစ္စည်း။ ဓာတွန် စ ကို က ပြု။ **ဦးသစ်မှီး ဦးဇယ**
(တစ်နည်း) စစ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ စစ ဟူလိုလျက် ဓာတွန် စ ကို က ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် က လာ။ **ဦးသစ်**
(တစ်နည်း) စရ ဓာတ် + က ပစ္စည်း။ ဓာတွန် ရ ကို က ပြု။ **ဘာဒူ**
(တစ်နည်း) ကရ ဓာတ် + က ပစ္စည်း။ ဓာတ်၏အစ က ကို စ ပြု၊ ရ ကို က ပြု။ **ဘာဒူ**
(တစ်နည်း) ကရ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ ဓာတ်၏အစ က ကို က က-ဟု ဒွေဘော်ဆောင်၊ ရှေ့ က ကို စ ပြု၊ နောက် က၏ သဒိသဒွေဘော် က လာ၊ ရ နှင့် ကွိ တို့ကိုချေ။ **သူစိမှီး ဦးဇယ**
မှတ်ချက်။ ပန်းကုံး၌ = ကရ ဓာတ် + ရ ပစ္စည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကိ ဓာတ် + က ပစ္စည်းဖြင့်လည်းကောင်း ပြီးသေး၏။

http://www.dhammadownload.com

ဓာတိ ဓေန ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ဓ၏ အ ကိုချေ၊ န ကို အာ ပြု။ **ရူ**

အဗ္ဘာဝသတိ အဓိ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဝသ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + တိ ဝိဘတ်။ အဓိ ကို အဗ္ဘ ပြု၊ ဓာတွန် အ ကိုချေ။ **၄-ဝသတိရူ**

ဉာယ ဉ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဉ၏ အာ ကို အာယ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) နီ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ န ကို ဉ ပြု၊ ဤ ကို ဇ ပြု၊ ဇ ကို အာယ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) နိ ပုဗ္ဗ၊ ဤ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ နိ၏ ဣ ကို ယ ပြု၊ ණ္ ကို ဉ ပြု၊ ဤ ကို ဇ ပြု၊ ဇ ကို အယ ပြု၊ အယ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ **ဘာဋ္ဌိ**

ဒိပ ဒွိ ပုဒ် + အာပ ပုဒ်။ ဒွိအာပ ဟူလိုလျက် ဒွိ၏ ဝ နှင့် အာပ၏ အာ တို့ကိုချေ၊ ဣ ကို ဤ ပြု။

မှတ်ချက်။ ဤ ဒိပကား "ကျွန်း" အနက်ကို ဟောဏ်။ ဓာန်ဋီနည်းဖြင့် ပုဒ်ပြီး၏။ "ဆီမီး" အနက်ဟော ဒိပကား ဒိပ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။ **သူစိ**

(၄၊ နှာ ၂၂၃-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ပရောသဟသဿံ – ပရ + သဟဿံ ဟုပုဒ်ဖြတ်။ ပရ နောက်၌ ဿ လာ၊ ရ၏ အ ကိုချေ။ **ကစ္စည်း**

(တစ်နည်း) ပရ ပုဒ် + သဟဿံ ပုဒ်။ ပရသဟဿံ ဟူလိုလျက် ရ၏ အ ကို ဿ ပြု။ **လယ်တီ**

ဘီရု ဘီ ဓာတ် + ကြု ပစ္စည်း။ က် အနုဗန်ကိုချေ။ **ဘာဋ္ဌိ**

ဝိရဂ်ရူပါ ဝိရဂ်သဒိသရူပါ ဟူလိုလျက် သဒိသ ကိုချေ။

၄-ဒေဝပုတ္တသဒိသကာယာ အဖွင့်ရှု၍ ကြံသော ဧကေဆရာတို့အလို

သဒိသ သမာန သဒ္ဒါပဒ၊ ဒိသ ဓာတ် + ကို ပစ္စည်း။ သမာနဒိသ ဟူလိုလျက် သမာန ကို သ ပြု။ **ရူ**

ဝိရိယ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဤရ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဣ ကိုချေ၊ ရ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ လာ၊ ဏ် ချေ။ **ဓာန်ဋီ**

(တစ်နည်း) ဝီရ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ရ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ လာ၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ **ရူ**

မှတ်ချက်။ ရ၏ အ ကို ဣ ပြုရ်လည်း တစ်နည်း ပြီးနိုင်ပါသေး၏။

ဝိဝဋ္ဋဆေဒေါ ဝိဝဋ္ဋ ပုဒ် + ဝိစ္ဆဒ ပုဒ်။ ဝိဝဋ္ဋဝိစ္ဆဒေါ ဟူလိုလျက် နောက် ဝိ ကိုချေ။ **သုတ်မဟာဝါ-၄+ဋီသစ်**

သဒ္ဓာတ သဲ ပုဗ္ဗ၊ ဓေန ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဒ ပြု၊ ဒ္ဓ၏ အ ကိုချေ၊ န ကို အာ ပြု။ **ရူ ဓာတမှိ:**

အာလောက အာ ပုဗ္ဗ၊ လောစ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ အာလောစ ဟူလိုလျက် စ ကို က ပြု။

(သဒ္ဓာတာလောကောဋ္ဌ အာလောက) **ဓာန်ဋီ**

(၄၊ နှာ ၂၂၄-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ပဓာနိက ပ ပုဗ္ဗ၊ ဒဟ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း + ကက ပစ္စည်း။ ဒဟ ကို ဓ ပြု၊ ဓ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏ အ တို့ကိုချေ။ **ဓာန်ဋီ+ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ပ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း + ကက ပစ္စည်း။ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏ အ တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

မှတ်ချက်။ ကက ပစ္စည်းအစား = ဏိက ပစ္စည်းဖြင့် ပုဒ်ပြီးလည်း သင့်တန်ရာ၏။

ပစ္ဆာဘတ္တ ဘတ္တ ပုဒ် + ပစ္ဆာ ပုဒ်။ ဘတ္တပစ္ဆာ ဟူလိုလျက် ဘတ္တ နှင့် ပစ္ဆာ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ **၄၊နှာ-၁၈၈**

ကောလည ကုလ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ၊ နိ လာ၊ ရှ ကို ဥ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဥ လာ။ **၄-ကုလဧော အဖွင့်အာဘော်ရူ**

http://www.dhammadownload.com

ဇမ္မု ဇန အာတ် + ဗု ပစ္စည်း။ န ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဇန အာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ အာတ်၏အဆုံး၌ ဗ လာ၊ န ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု။ ***မောဂ်***

မှတ်ချက်။ ဇမ္မု ပုဒ်ကား = ဇန အာတ် + ဗု (ဝါ) ဥ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးရုံသာတည်း။

(ဌ၊ နှာ ၂၂၅-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

ပဥ္စ ပုဉ္စ အာတ် + အ ပစ္စည်း။ ပုဏ်၊ ဉ ကို အ ပြု၊ စ ကို ဥ ပြု၊ ဆ ကို ဟ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

သုသမ္မဋ္ဌ သု ပုဗ္ဗ၊ သံ ပုဗ္ဗ၊ မဇ အာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ တ ကို ဋ္ဌ ပြု၊ အာတွန် ဇ ကို ပရရုပ် ဋ္ဌ ပြု၊ သံယောဂါဒိ ဋ္ဌ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***လယ်တီ သမ္မဋ္ဌမှီး***

(တစ်နည်း) သု ပုဗ္ဗ၊ သံ ပုဗ္ဗ၊ မဇ အာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ အာတွန် ဇ နှင့်တကွ တ ကို ဋ္ဌ ပြု။

မှတ်ချက်။ ဒုတိယ ပုဒ်ပြီးနည်းကား = ရူပသိဒ္ဓိနည်း ဖြစ်၏။ အာတုပစ္စယဒီပနီဋ္ဌကား = သု ပုဗ္ဗ၊ သံ ပုဗ္ဗ၊ မဇ္ဇ အာတ် + တ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။

အာဋ္ဌန္ဒ အလိ ပုဒ် + ကန္ဒ ပုဒ်။ အလိကန္ဒ ဟူလိုလျက် အစ အ ကို အာ ပြု၊ လိ၏ က ကိုချေ၊ လ ကို ဋ ပြု။ ***သူစိ အာလိန္ဒမှီး***

ကဝါဋ္ဌ ကု အာတ် + အာဋ္ဌ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဩ ကို အဝ ပြု။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) က သဒ္ဒါပဒ၊ ဝရ အာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ရ ကို ဋ္ဌ ပြု၊ အာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***အောင်ပန်း***

ဝိဝဋ္ဌ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဝရ အာတ် + တ ပစ္စည်း။ ရ ချေ၊ တ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***သူစိ ဝိသဋ္ဌ+ဂူ ဝိဝရန္တိမှီး***

သမပ္ပဝတ္တ သမံ ပုဒ် + ပဝတ္တ ပုဒ်။ သမံပဝတ္တ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ မ ကို ပ ပြု။ ***ဥယျာဉ်***

ပဝတ္တ ပ ပုဗ္ဗ၊ ဝတု အာတ် + တ ပစ္စည်း။ အာတွန် ဥ သရကိုချေ။ ***ပန်းကုံး ပဝတ္တိမှီး***

မောဒ မုဒ အာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ အာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

(ဌ၊ နှာ ၂၂၆-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

မာန မန အာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ မ၏ အ ကို အာ ပြု၊ အာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

မှတ်ချက်။ ဤ မာနကား "ထောင်လွှားခြင်း" အနက်ကို ဟောဏ်။ "နှိုင်းယှဉ်ခြင်း" အနက်ဟော မာနကား = မာ အာတ် + ယု ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***ဓာန်ဋီ***

ထဒ္ဓ ထဘိ အာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဘိ၏ က ကိုချေ၊ တ ကို ဓ ပြု၊ ဘ ကို ဒ ပြု။ ***လယ်တီ***

ကထာ ကထ အာတ် + အ ပစ္စည်း + ကွတ္ထိဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ကထအာ ဟူလိုလျက် ထ၏ အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

ကထာပဋ္ဌာသ – ကထာ သဒ္ဒါပဒ၊ ပ ပုဗ္ဗ၊ လသ (ဝါ) လာသ အာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ကထာပလာသ ဟူလိုလျက် လ ကို ဋ ပြု။ ***အဂ်္ဂတ္ထရဋ္ဌိကာ ပလာသမှီး***

(တစ်နည်း) ကထာ သဒ္ဒါပဒ၊ ပ ပုဗ္ဗ၊ ဒုသ အာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ကထာပဒါသ ဟူလိုလျက် ဒ ကို ဋ ပြု။ ***စာစဉ်***

ကထာသလ္လာပ – ကထာ သဒ္ဒါပဒ၊ သံ ပုဗ္ဗ၊ လပ အာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို လ ပြု၊ လ္လ၏ အ ကို အာ ပြု၊ အာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ (မူချပါဋ္ဌိ) ***သူစိ***

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၂၇-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

မုဏ္ဍ မန ဓာတ် + ဍ ပစ္စည်း။ မ၏ အ ကို ဥ ပြု၊ န ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) မန ဓာတ် + ဍ ပစ္စည်း။ မ၏ အ ကို ဥ ပြု၊ န ကို ဏ ပြု။ ***မောဂ်***

ဏ္ဍဘ ဏ္ဍဘယောဂ ဟူလိုလျက် ပယောဂ ပုဒ်ကိုချေ။ (ဏ္ဍဘ္ဍဒ္ဒ် ဏ္ဍဘ) **ဠီသစ်**

မှတ်ချက်။ ဆင်အနက်ဟော ဏ္ဍဘကား = ဏ္ဍ ဓာတ် + ဘ (ဝါ) ဘက် ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။ **သူစိ၊မောဂ်**

ဏ္ဍဘ ဏ္ဍဘ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဏ္ဍဘျ ဟူလိုလျက် ဘျ ကို ဘ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဗ လာ။ **ဘာဠီ**

(တစ်နည်း) ဏ္ဍဘ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဗ လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ဠီသစ်**

(တစ်နည်း) ဏ္ဍဘ ပုဒ် + ဝ ပစ္စည်း။ ဝ ကို ဗ ပြု၊ ဘ နှင့် ဗ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ ***ဓာန်ဠီ၊မောဂ်***

ကဏ္ဍ ကဿ ဓာတ် + ဟ ပစ္စည်း။ သ ကို ဏ ပြု။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) ကဿ ဓာတ် + ဏ္ဍ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် သ ကိုချေ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ကု ဓာတ် + ဏ္ဍ ပစ္စည်း။ ဥ ကို အ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ကဏ္ဍဇတိက ဟူလိုလျက် ဇာတိက ပုဒ်ကိုချေ။ ***စာစဥ်***

မှတ်ချက်။ ဤ ကဏ္ဍကား = မကောင်းမှု အကုသိုလ်နှင့် အမည်းအနက်ကို ဟောဏ်။ မကောင်းမှုသက်သက် ကိုသာ ဟောသော် ကဏ္ဍကား = က သဒ္ဒါပပဒ၊ ဟန ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။ **ပန်းကုံး**

ဗန္ဓု ဗန္ဓ ဓာတ် + ဏု ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ရှု**

(တစ်နည်း) ဗဓ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ ဗဓု ဟူလိုလျက် န လာ။ ***ပဏ္ဍာသဠီကာ***

မှတ်ချက်။ သူစိဒ္ဒ် = ဗန္ဓ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသေး၏။

အပစ္ဆ နှ ပုဗ္ဗ၊ ပတ ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း။ နပတျ ဟူလိုလျက် နှ ကို အ ပြု၊ တျ ကို စ ပြု၊ စ လာ။ **သူစိ**

ဥရ ဥသ ဓာတ် + ရက် ပစ္စည်း။ ဥသရ ဟူလိုလျက် သ ချေ။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) အရ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ အရ ဟူလိုလျက် အစ အ ကို ဥ ပြု။ **သူစိ**

ဇာဏု ဇန ဓာတ် + ဏု ပစ္စည်း။ ဇ၏ အ ကိုချေ၊ နှ ကို အာ ပြု။ **သူစိ၊မောဂ်**

ကိစ္စ ကရ ဓာတ် + ရိစ္စ ပစ္စည်း။ က၏ အ, ဓာတွန် ရ နှင့် ရ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ကစ္စည်း***

ယာယေဝ ခေါ ပနတ္ထာယ = ယေနေဝ ခေါ ပနတ္ထေန-ဟု ပုလ္လိင်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ ယာယေဝ ခေါ ပနတ္ထာယ-ဟု ဣတ္ထိလိင်သို့ ပြန်သော လိင် ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***ဌ-အဖွင့်+ဠီသစ်***

အတ္ထာယ အတ္ထေန-ဟု ပုလ္လိင်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ အတ္ထာယ-ဟု ဣတ္ထိလိင်သို့ ပြန်သော လိင် ဝိပလ္လာသ နည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***ဌ-အဖွင့်+ဠီသစ်***

(ဌ၊ နှာ ၂၂၈-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဝုသိတ ဝသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဝ ကို ဥ ပြု၊ ဓာတ်၏အစဒ္ဒ် ဝ လာ၊ သ၏ အ ကိုချေ၊ ဓာတ်၏အဆုံးဒ္ဒ် ဣ လာ။ **ရှု**

ဝုသိတဝါ ဝသ ဓာတ် + တဝန္တု ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ဝသဓာတ်၏အစ ဝ ကို ဥ ပြု၊ ဓာတ်၏ အစဒ္ဒ် ဝ လာ၊ သ၏ အ ကိုချေ၊ ဓာတ်၏အဆုံးဒ္ဒ် ဣ လာ၊ ဝ၏ အ ကိုချေ၊ န္တု ကို သိ နှင့်တကွ အာ ပြု။ **ရှု**

ဝုသိတမာနီ ဝုသိတ သဒ္ဒါပပဒ၊ မန ဓာတ် + ဏိ ပစ္စည်း။ မ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ရှု *ပဏ္ဍိတမာနီမှိုး***

http://www.dhammadownload.com

ကုဒ္ဓ ကုဓ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တ ကို ဓ ပြု၊ ဓာတွန် ဓ ကို ဒ ပြု။ **ရူ**

ဉာတက ဉာတိ ပုဒ် + သကတ္ထ က ပစ္စည်း။ ဣ ကို အ ပြု။ **သူစိ**

စဏ္ဍ စဋိ ဓာတ် + က ပစ္စည်း။ စ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ ပြု၊ ဓာတွန် ဣ နှင့် က် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ကစ္စည်း***

လဟု လံဃ ဓာတ် + ဥ (ဝါ) ကု ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၊ လဃု ဟူလိုလျက် ဃ ကို ဟ ပြု။ ***သူစိ၊မောဂ်***

လဟုကာ လံဃ ဓာတ် + ဥ (ဝါ) ကု ပစ္စည်း + သွတ္ထ က ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၊ လဃုကာ ဟူလိုလျက် ဃ ကို ဟ ပြု။ ***သူစိ၊မောဂ် လဟုမှီး***

မှတ်ချက်။ လဟုသာ ပုဒ်၌ကား = သွတ္ထ က ပစ္စည်းအစား သွတ္ထ သ ပစ္စည်းသက်၍ ပြီးရုံသာတည်း။

အလာဗု အာ ပုဗ္ဗ၊ လမ္ဗ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ အာလမ္ဗု ဟူလိုလျက် အာ ကို အ ပြု၊ လ၏ အ ကို အာ ပြု၊ မ ချေ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) နဝ ပုဗ္ဗ၊ လမ္ဗ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ နဝ ကို အ ပြု၊ အလမ္ဗု ဟူလိုလျက် လ၏ အ ကို အာ ပြု၊ မ ချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

ဘာဏီ ဘဏ ဓာတ် + ဏီ ပစ္စည်း။ ဘ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

သမာနော အသ ဓာတ် + မာန ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ အသမာနော ဟူလိုလျက် ဓာတ်၏အစ အ ကိုချေ။ **ရူ**

သန္ဓာဂါရ သန္ဓမ္ဘာဂါရ ဟူလိုလျက် ထ ကို ဓ ပြု၊ နွ၏ အ နှင့် မ္ဘ တို့ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) သဟ ပုဒ် + အဂါရ ပုဒ်။ သဟာဂါရ ဟူလိုလျက် ဟ ကို ဓ ပြု၊ သ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို နဝ ပြု။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) သန္ဓိ သဒ္ဒူပပဒ၊ ကရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ သန္ဓိကာရ ဟူလိုလျက် ဣ ကို အာ ပြု၊ က ကို ဂ ပြု။ ***ဘာဋီ+မန်းမိုးကောင်း***

(တစ်နည်း) သန္ဓာကရဏအဂါရ ဟူလိုလျက် ကရဏ ပုဒ်နှင့် အဂါရ၏အစ အ တို့ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

သာလာ သရ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ သရာ ဟူလိုလျက် သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ရ ကို လ ပြု။

(တစ်နည်း) သလ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ သလာ ဟူလိုလျက် သ၏ အ ကို အာ ပြု။ ***နှစ်နည်းလုံး သူစိ***

(၄၊ နှာ ၂၂၉-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

နိဝတ္ထ နိ ပုဗ္ဗ၊ ဝသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် သ နှင့်တကွ တ ကို တ္ထ ပြု။ **ရူ**

မှတ်ချက်။ ဝတ္ထ ပုဒ်ကို မှီး၍ = နိ ပုဗ္ဗ၊ ဝသ (ဝါ) ဝု ဓာတ် + ထ ပစ္စည်းဖြင့်လည်း ပြီးနိုင်သေး၏။

လဋ္ဌုကိကာ လေဋ္ဌုက ပုဒ် + ဣက ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ လေဋ္ဌုကိကာ ဟူလိုလျက် ဧ ကို အ ပြု၊ ဋ တစ်လုံးကိုချေ၊ ဋ ကို ဋ ပြု။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) လဋ္ဌု သဒ္ဒူပပဒ၊ အက ဓာတ် + ဏ္ဍု ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ အက၏အစ အ ကိုချေ၊ က၏ အ ကို ဣ ပြု၊ ဏ္ဍု ကို အက ပြု၊ အက၏ အ တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

ကုလာဝက ကု ပုဗ္ဗ၊ လု ဓာတ် + ဏ္ဍု ပစ္စည်း။ လု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဩ ကို အာဝ ပြု၊ ဏ္ဍု ကို အက ပြု။ **သူစိ**

နိမ္မာဒေတိ နိ ပုဗ္ဗ၊ မဒ ဓာတ် + ဏေ ပစ္စည်း + တိ ဝိဘတ်။ သဒိသဒွေဘော် မ လာ၊ မ္မ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၂၃၀-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

နာမဂေါတ္တံ ဂေါတ္တ ပုဒ် + နာမ ပုဒ်။ ဂေါတ္တနာမံ ဟူလိုလျက် ဂေါတ္တ နှင့် နာမ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ ***ဘာဋ္ဌီ***

ပဝေဏီ ပ ပုဗ္ဗ၊ ဝိ ဓာတ် + ဏီ ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု။ ***သူစိ***

ဝံသ ဝန ဓာတ် + သ ပစ္စည်း။ န ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု။ ***သူစိ***

မှတ်ချက်။ ဤ ဝံသကား "အမျိုးအနွယ်" အနက်ကို ဟော၏။ "ဝါး" အနက်ဟော ဝံသကား = ဝန ဓာတ် + သ ပစ္စည်းဖြင့် ဖော်ပြခဲ့သည့် နည်းအတိုင်းလည်းကောင်း။ (တစ်နည်း) ဝသ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဝသ ဟူလိုလျက် ဝ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ် လာ၍လည်းကောင်း ပြီး၏။ ***သူစိ***

ဩက္ကာ ဥက္ကာ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဏ ချေ။ ***ဥယျာဉ်***

ဩက္ကာက ဥက္ကာ ပုဒ် + က ပစ္စည်း။ ဥက္ကာက ဟူလိုလျက် ဥ ကို ဩ ပြု။ ***၄-ဥက္ကာ (ပ) နိစ္ဆရတိရှ ဦးဇယ***

ပဘာ ပ ပုဗ္ဗ၊ ဘာ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ ကွိ ချေ။ ***သူစိ***

ဒဟန္တိ ဓာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + အန္တိ ဝိဘတ်။ ဓာ၏ ဒွေဘော် ဓာ လာ၊ ရှေ့ ဓာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ရှေ့ ဓ ကို ဒ ပြု၊ နောက် ဓာ၏ အာ ကိုချေ၊ နောက် ဓ် ကို ဟ် ပြု။ ***မောဂ် ဒဟတိမှီး***

(၄၊ နှာ ၂၃၁-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဟိမ ဟိံသ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဟိံသ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၊ သ ကို မ ပြု။

(တစ်နည်း) ဟိ ဓာတ် + ဣမ ပစ္စည်း။ ဟိ၏ ဣ ကိုချေ။ ***နှစ်နည်းလုံး သူစိ***

ဟိမဝါ ဟိမ ပုဒ် + ဝန္တု ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ဝ၏ အ ကိုချေ၊ န္တု ပစ္စည်းကို သိ ဝိဘတ်နှင့်တကွ အာ ပြု။ (မိုးနှင့်ဆောင်း ဥတုအတွက်) ***ကစ္စည်း ဂုဏဝါမှီး***

(တစ်နည်း) ဟိမ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဝမု ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ဝ၏ အ, မု၏ ဥ, မ် နှင့် ကွိ တို့ကိုချေ၊ သိ ဝိဘတ်ကို အာ ပြု။ (နွေဥတုအတွက်) ***ဓာန်ဋ္ဌီ၊သူစိ***

(၄၊ နှာ ၂၃၄-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

တီရ တာ ဓာတ် + ရ (ဝါ) ရက် ပစ္စည်း။ တာရ ဟူလိုလျက် တာ၏ အာ ကို ဤ ပြု။ ***သူစိ၊မောဂ်***

သမ္မန္တိ သမု ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း + အန္တိ ဝိဘတ်။ ဓာတွန် ဥ ကိုချေ၊ ယ ကို ပုဗ္ဗရုပ် မ ပြု။ (ဤကား = နိရုတ္တိနည်းတည်း) ***ပန်းကုံး+ရှ***

(တစ်နည်း) သမ္မန္တိ၌ သမု ဓာတ်သည် ဥပသမနတ္ထ ဟူသော ဟောမြဲအနက်မှတစ်ပါး နိဝါသတ္ထ ဟူသော လွန်သော အနက်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် ဓာတူနမတ္ထာတိသယနည်းကို ရ၏။ (ဤကား = ဝိပလ္လာသနည်းတည်း) ***သမ္မန္တီတိ ဝသန္တိ ဟူသော ၄-အဖွင့်ရှ***

တဒဂ္ဂေ တံ အဂ္ဂံ ဟူလိုလျက် တ အထက်၌ရှိသော နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဒ ပြုခြင်းတည်းဟူသော ဝဏ္ဏဝိကာရ နိရုတ္တိနည်း၊ ဂ္ဂံ၏ ဒုတိယာ, အံ ဝိဘတ်ကို ဂ္ဂေ-ဟု သတ္တမီ, သို့ ဝိဘတ်၏ ကာရိယ ဧ-သို့ ပြန်သော ဝိဘတ္တိ ဝိပလ္လာသနည်းတို့ဖြင့် ပြီး၏။ ***၄-အဖွင့်ရှ***

ဒါဌာ ဒံသ ဓာတ် + ၄ ပစ္စည်း + ဣတ္ထိလိင် အာ ပစ္စည်း။ ဒံသဌာ ဟူလိုလျက် ဒံသ ကို ဒါ ပြု။ ***သူစိ***

ပဗျာဟာသိ ပ ပုဗ္ဗ၊ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဟရ ဓာတ် + အဇ္ဇတနီ ဤ ဝိဘတ်။ ဝိ၏ ဣ ကို ယ ပြု၊ ဝ ကို ဗ ပြု၊ ဟ၏ အ ကိုချေ၊ ရ ကို အာ ပြု၊ သ လာ၊ ဤ ကို ဣ ပြု။ ***ဘာဋ္ဌီ***

http://www.dhammadownload.com

ပိသာစ ပိသိတ သဒ္ဒူပပဒ၊ အသ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ပိသိတအသ ဟူလိုလျက် ပိသိတ ကို ပိ ပြု၊ အသ ကို သာစ ပြု။ ***သူစိ***

ပိဓာယ အပိ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တွာ ပစ္စည်း။ အ ချေ၊ တွာ ကို ယ ပြု။ ***ရူ***

(ဌ၊ နှာ ၂၃၅-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

ဝါက္ကရဏာ ဝါစာ ပုဒ် + ကရဏာ ပုဒ်။ ဝါစာကရဏာ ဟူလိုလျက် စာ၏ အာ ကိုချေ၊ စ ကို က ပြု။ ***ဋီသစ်***

မဓု မန ဓာတ် + ကု (ဝါ) ဥ ပစ္စည်း။ မန ဟူလိုလျက် န ကို ဓ ပြု။ ***မောဂ်၊သူစိ***

သဟေတုက သဟ ပုဒ် + ဟေတု ပုဒ် + သမာသန္တ က ပစ္စည်း။ သဟဟေတုက ဟူလိုလျက် သဟ ကို သ ပြု။ ***ဧကက္ခရကောသမိုး***

(တစ်နည်း) သဟ ပုဒ် + ဟေတု ပုဒ် + သမာသန္တ က ပစ္စည်း။ သဟဟေတုက ဟူလိုလျက် သဟ၏ ဟ ကိုချေ။ ***ရူဋီမိုး***

ဗျာကာတဗ္ဗ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ကရ ဓာတ် + တဗ္ဗ ပစ္စည်း။ ဝ ကို ဗ ပြု၊ က္က ကို ယ ပြု၊ ကရ ကို ကာ ပြု။ ***၌-ဗျာကရိတဗ္ဗော အဖွင့်ရူ***

(ဌ၊ နှာ ၂၃၆-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

တာဏာ တာ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ၊ န ကို ဏ ပြု။ ***ဋီသစ်+သူစိ***

လေဏာ လီ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ၊ န ကို ဏ ပြု။ ***ဋီသစ်+ဓာန်ဋီ***

မှတ်ချက်။ သူစိဒ္ဓ = လီ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ မောဂ္ဂလ္လာန်ဒ္ဓ = လီ ဓာတ် + ဏာ ပစ္စည်းဖြင့်လည်းကောင်း ပြီးသေး၏။

ဂင်္ဂါ ဂမု ဓာတ် + ဂ ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် ဥ ကိုချေ၊ မ ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဂ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဂ လာ၊ ဂ်၏ အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

(ဌ၊ နှာ ၂၃၈-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

ခုရပ္ပ ခုရ ဓာတ် + အပ ပစ္စည်း။ ခုရပ ဟူလိုလျက် သဒိသဒ္ဒေဘော် ပ လာ။ ***ဋီသစ်+သူစိ***

(တစ်နည်း) ခုရ သဒ္ဒူပပဒ၊ ပါ ဓာတ် + ဏာ ပစ္စည်း။ ခုရပ ဟူလိုလျက် သဒိသဒ္ဒေဘော် ပ လာ။ ***ဋီသစ်+သူစိ***

မုဋ္ဌိ မု ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ တ ကို ဋ္ဌ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဋ္ဌ လာ။ ***သူစိ***

ပလ္လောမ ပန္နု ပုဒ် + လောမ ပုဒ်။ ပန္နုလောမ ဟူလိုလျက် နု ကိုချေ၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် လ လာ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ပန္နု ပုဒ် + လောမ ပုဒ်။ ပန္နုလောမ ဟူလိုလျက် နု ကို လ ပြု။ ***ဘာဋီ***

အမ္ဗဋ္ဌ အဗ္ဘက်် သဒ္ဒူပပဒ၊ ဋပ ဓာတ် + အ (ဝါ) ကို ပစ္စည်း။ အဗ္ဘက််ဋပ ဟူလိုလျက် ဗ္ဘ ကို မ္ဗ ပြု၊ က်် နှင့် ပ တို့ကိုချေ၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဋ္ဌ လာ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) အမ္ဗက်် သဒ္ဒူပပဒ၊ ထပ ဓာတ် + အ (ဝါ) ကို ပစ္စည်း။ အမ္ဗက််ထ ဟူလိုလျက် က်် ကိုချေ၊ ထ ကို ဋ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဋ္ဌ လာ။ ***ဋီဟောင်း ကတ္ထစိမူ***

မှတ်ချက်။ ဤကား ဝိဇ္ဇာအနက်ဟော အမ္ဗဋ္ဌ သဒ္ဒါ၏ ရုပ်ပြီးပုံတည်း။ ကဏ္ဏရသ့နှင့် အမ္ဗဋ္ဌလုလင် အနက်ဟော အမ္ဗဋ္ဌ သဒ္ဒါ၏ ရုပ်ပြီးပုံကား = အမ္ဗဋ္ဌ ပုဒ် + ဏာ ပစ္စည်း။ ဋ္ဌ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကို ချေ၍ ပြီးရုံသာတည်း။ ***ဋီသစ်***

အာဝဋ္ဋ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဝရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ရ ကိုချေ၊ တ ကို ဋ္ဋ ပြု။ ***သူစိ ဝိသဋ္ဌမိုး***

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၃၉-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

ဇနေတသ္မိ ဇန ဓာတ် + တ ပစ္စည်း + သ္မိ ဝိဘတ်။ ဏ္ဍ လာ၊ ဇနိတသ္မိ ဟူလိုလျက် ဏ္ဍ ကို ဇ ပြု။ **ဠီသစ်**

(တစ်နည်း) ဇနေ + ဇတသ္မိ ဟူလိုလျက် နေ၏ ဇ ကိုချေ။ **ဠီသစ်**

(တစ်နည်း) ဇနိတေသု–ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ ဓာတျာပေက္ခနည်းအားဖြင့် ဇနေတသ္မိ–ဟု ဇကဝုစ်သို့ ပြန်သော ဝစန ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။ **၄–ယေ *ဂေါတ္တပဋိသာရိနောရှ***

(ဌ၊ နှာ ၂၄၀-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

နိယျာတေသိ နိ ပုဗ္ဓ၊ ယတ ဓာတ် + ဏော ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ယ၏ အ ကို အော ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ယ လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏော် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***စာစဉ်+ပန်းကုံး နိယျာတေတိမှိ:***

(တစ်နည်း) နိ ပုဗ္ဓ၊ ယတ ဓာတ် + ဏော ပစ္စည်း + ဤ ဝိဘတ်။ ယ၏ အ ကို အော ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ယ လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏော် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ သ် လာ၊ ဤ ကို ဏ္ဍ ပြု။ ***ဘာဠီမှိ:***

အပါယ အပ ပုဗ္ဓ၊ ဏ္ဍ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကိုချေ၊ ဏ္ဍ ကို ဇ ပြု၊ ဇ ကို အာယ ပြု၊ ဏ် အနုဗန် ကိုချေ။ ***ဘာဠီ***

(တစ်နည်း) အပ ပုဒ် + အယ ပုဒ်။ အပအယ ဟူလိုလျက် ပ၏ အ ကိုချေ၊ နောက် အ ကို အော ပြု။ **မ–ဠီ**

အနဘိသမ္ဘုဏာမာန – န ပုဗ္ဓ၊ အဘိ ပုဗ္ဓ၊ သံ ပုဗ္ဓ၊ ဘူ ဓာတ် + ဥဏာ ပစ္စည်း + မာန ပစ္စည်း။ န ကို အန် ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ မ္ဘု၏ ဦ ကို ဥ ပြု၊ ဥဏာ၏ ဥ ကိုချေ၊ ဏာ၏ အာ ကို အ ပြု။ ***ဘာဠီ***

ခါရီ ခရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း + နဒါဒိ ဤ ပစ္စည်း။ ခ၏ အ ကို အော ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ တို့ကိုချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

အရဏီ အရ ဓာတ် + အဏီ ပစ္စည်း + နဒါဒိ ဤ ပစ္စည်း။ ရ၏ အ နှင့် ဏီ၏ ဏ္ဍ တို့ကိုချေ။ **ဓာန်ဠီ**

မှတ်ချက်။ သူစိဠ် = အရ ဓာတ် + အဏီ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။

ကမဏ္ဍလု ကမဏ္ဍ သဒ္ဒါပဒ၊ လာ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ လာ၏ အော ကိုချေ။ **သူစိ**

စမရ စမု ဓာတ် + အရ ပစ္စည်း။ ဥ ချေ။ **သူစိ**

စာမရ စမရ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ စ၏ အ ကို အော ပြု၊ ရ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ဠီသစ်**

တာပသ တပ ပုဒ် + သ (ဝါ) သက် ပစ္စည်း။ တပသ ဟူလိုလျက် တ၏ အ ကို အော ပြု။ **ဠီသစ်၊သူစိ**

(တစ်နည်း) တပ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ တ၏ အ ကို အော ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ၊ သ် လာ။ ***မောဂ်***

ဝိဓ ဝိ ပုဗ္ဓ၊ ဓာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဓာ၏ အော ကိုချေ။ **သူစိ**

ကာဇ ကု ပုဗ္ဓ၊ ဇန ဓာတ် + ကို ပစ္စည်း။ ကု ကို ကာ ပြု၊ န နှင့် ကို တို့ကိုချေ။ **ဠီသစ်**

(တစ်နည်း) ကစ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ကစ ဟူလိုလျက် က၏ အ ကို အော ပြု၊ စ ကို ဇ ပြု။ **ဠီသစ်**

(တစ်နည်း) ကဇ္ဇ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ကဇ္ဇ ဟူလိုလျက် က၏ အ ကို အော ပြု၊ ဇ တစ်လုံးကိုချေ။ **ဓာန်ဠီ**

ပတိတ ပတ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ ကိုချေ၊ ဏ္ဍ လာ။ ***လယ်တီ ပတိတ္တာမှိ:***

မှတ်ချက်။ ဓာတွန် အ ကို ဏ္ဍ ပြု၍လည်း ပြီးနိုင်၏။

ပတ္တ ပါတ သဒ္ဒါပဒ၊ တာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ပါတ္တ ဟူလိုလျက် ပါ၏ အော ကို အ ပြု။ **သူစိ**

မှတ်ချက်။ ဤ ပတ္တသဒ္ဒါသည် သပိတ်, ခွက်, အရွက်, ငှက်တောင် အနက်တို့ကို ဟောဏ်။ "ရခြင်း" အနက်ဟော ပတ္တကား သူစိဠ် = ပ ပုဗ္ဓ၊ အာပ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ အာ ချေ၊ ပ ကို တ ပြု၍ ပြီး၏။ "ရောက်ခြင်း" အနက်ဟော ပတ္တကား ကစ္စည်းဠ် = ပဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် ဒ ကို တ ပြု၍ ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

ဝေယျာဝစ္စ ဗျာဝဋ္ဋ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဗျာဝဋ္ဋ ဟူလိုလျက် အစဋ္ဌ ဧ လာ၊ ဗ ကို ဝ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ယ လာ၊ ဋ္ဌ ကို စ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် စ လာ။ **ရှု**

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဒ် + အာဝတ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ အစဋ္ဌ ဧ လာ၊ ဝိ၏ ဣ ကို ယ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ယ လာ၊ တ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ တျ ကို စ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် စ လာ။ ***ရှုဂဏ္ဌိမှိ: ဦးဧယ***

(ဌ၊ နှာ ၂၄၂-လာ နိုဂုဏ္ဌိ ပုဒ်များ)

အျာဂါရ အဂိ ပုဒ် + အာဂါရ ပုဒ်။ အဂိအာဂါရ ဟူလိုလျက် ဣ ကို ယ ပြု၊ ဂ တစ်လုံးကိုချေ။ ***နတ်ညွန်:***

(ဌ၊ နှာ ၂၄၃-လာ နိုဂုဏ္ဌိ ပုဒ်များ)

အာပါယိကော = အာပါယိကေန–ဟု တတိယာ ဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ အာပါယိကော–ဟု ပထမာ ဝိဘတ်သို့ ပြန်သော ဝိဘတ္တိ ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***ဌ–အာပါယိကေန အဖွင့်ရှု***

သမ္မုခီဘာဝ သမ္မုခါဘာဝ ဟူလိုလျက် အာ ကို ဤ ပြု။ ***ဋ္ဌီသစ် ဂဏ်ဘူတာမှိ:***

(တစ်နည်း) သမ္မုခဘာဝ ဟူလိုလျက် အလယ်၌ ဤ လာ၊ ခ၏ အ ကိုချေ။ ***ဋ္ဌီသစ် ဂဏ်ဘူတာမှိ:***

သမ္မုခါဝဋ္ဋနီ သမ္မုခါ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဝဋ္ဋ ဓာတ် + ဏော ပစ္စည်း + ယု ပစ္စည်း + ဤ ပစ္စည်း။ ခါ၏ အာ ကိုချေ၊ ဏော၏ ဏ် နှင့် ဧ တို့ကိုချေ၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏ အ တို့ကိုချေ။ ***ဋ္ဌီသစ်+ပန်းကုံး***

ဆဏာ ဆိ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဣ ချေ၊ ယု ကို အန ပြု၊ န ကို ဏ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဆိ သဒ္ဒါပဒ၊ အဏ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဣ ချေ၊ ဓာတွန် ဏ၏ အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

ဒုဿ ဒု ဓာတ် + သ ပစ္စည်း။ သ ဒ္ဒေဘော်လာ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) ဒု ပုဗ္ဗ၊ အသ (ဝါ) အသု ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဒုသ ဟူလိုလျက် သ ဒ္ဒေဘော်လာ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ၊သူစိ***

(ဌ၊ နှာ ၂၄၄-လာ နိုဂုဏ္ဌိ ပုဒ်များ)

သမုပဗ္ဗူဋ္ဌ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဥိဟ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ဝ ကို ဗ ပြု၊ ဣ ကို ယ ပြု၊ တ ကို ဟ ပြု၊ ဓာတွန် ဟ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***လယ်တီ***

သေယျထိဒံ သေယျထိမေ–ဟု ပုလ္လိင်, ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ သေယျထိဒံ–ဟု နပုလ္လိင်, ဧကဝုစ်သို့ ပြန်သော လိင်္ဂ ဝိပလ္လာသနည်း, ဝစန ဝိပလ္လာသနည်းတို့ဖြင့် ပြီး၏။ ***ဌ–တေ ကတမေ အဖွင့်ရှု***

ဥပဃာတ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ဟန ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဟန ကို ဃာတ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ ဃာတမှိ:***

ပရူပဃာတ ပရ ပုဒ် + ဥပဃာတ ပုဒ်။ ပရဥပဃာတ ဟူလိုလျက် ရ၏ အ ကိုချေ၊ ဥ ကို ဦ ပြု။ ***ဦးဧယ***

(ဌ၊ နှာ ၂၄၅-လာ နိုဂုဏ္ဌိ ပုဒ်များ)

ကုတ္ထ ကပု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ကပတ ဟူလိုလျက် က၏ အ ကို ဥ ပြု၊ ပ ကို တ ပြု။ ***ဋ္ဌီသစ်***

(တစ်နည်း) ကပ္ပ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ က၏ အ ကို ဥ ပြု၊ ပ တစ်လုံးကိုချေ၊ ပ တစ်လုံးကို တ ပြု။ ***ဦးဧယ***

(တစ်နည်း) ကပ္ပ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ က၏ အ ကို ဥ ပြု၊ ပ္ပ ချေ၊ တ လာ။ ***ဦးထွန်းဦး***

(တစ်နည်း) ကရ ဓာတ် + တက် ပစ္စည်း။ က၏ အ ကို ဥ ပြု၊ ရ ကို တ ပြု၊ က် အနုဗန်ကိုချေ။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) ကရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ကရ ကို ကု ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

ဝါလ ဝလ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

ကပ္ပိတ ကပု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဣ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ပ လာ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ကပု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဥ ချေ၊ ဣ လာ၊ သဒိသဒွေဘော် ပ လာ။ ***ဋ္ဌိသစ်မှီး ဦးဇယ***

(တစ်နည်း) ကပ္ပ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပ္ပ၏ အ ကို ဣ ပြု။ ***လယ်တီ***

(တစ်နည်း) ကပ္ပ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပ္ပ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ လာ။ ***လယ်တီမှီး နတ်ညွှန်း***

ဝဋ္ဌဝါ ဝလ ဓာတ် + ဝ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ဝလဝါ ဟူလိုလျက် လ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***သူစိ***

ပလိဃ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ဟန ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ရ ကို လ ပြု၊ ဓာတွန် နဲ နှင့် အနုဗန် ဏ တို့ကိုချေ၊ ပလိဟ ဟူလိုလျက် ဟ ကို ဃ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ဟန ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ ကွိ ပစ္စည်းကြောင့် ပရိမှ နောက်၌ဖြစ်သော ဟန ဓာတ်ကို ဃ ပြု၊ ရ ကို လ ပြု၊ ကွိ ချေ။ ***မောဂ်***

ပါကာရ ပ ပုဗ္ဗ၊ ကရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ က၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

ကခ်ါ ကံခ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ကံခါ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ငပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ငလာ။ ***သူစိ***

သံသယ သံ ပုဗ္ဗ၊ သိ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဧ ကို အယ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***သူစိ***

ဝိမတိ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ မန ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ နဲ ချေ။ ***သူစိ***

နိသိန္နဲ နိ ပုဗ္ဗ၊ သဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တ ကို ဣန္နဲ ပြု၊ သ၏ အ နှင့် ဒ တို့ကိုချေ။ ***ကစ္စည်း***

နိပန္နဲ နိ ပုဗ္ဗ၊ ပဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ တ ကို အန္နဲ ပြု၊ ပ၏ အ နှင့် ဒ တို့ကိုချေ။ ***ကစ္စည်း နိသိန္နဲမှီး***

(၄၊ နှာ ၂၄၆-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

သမန္နေသိ သံ ပုဗ္ဗ၊ အနု ပုဗ္ဗ၊ ဣသ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဤ ဝိဘတ်။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် နလာ၊ ဥ, သ၏ အ နှင့် အ ပစ္စည်းတို့ကိုချေ၊ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဤ ကို ဣ ပြု။ ***ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) သံ ပုဗ္ဗ၊ အနု ပုဗ္ဗ၊ ဧသ ဓာတ် + ဤ ဝိဘတ်။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် နလာ၊ ဥ နှင့် သ၏ အ တို့ကိုချေ၊ ဤ ကို ဣ ပြု။ ***၄-ဂဝေသိ အဖွင့်ရှု၍ ကြံသော စာစဉ်***

(တစ်နည်း) သံ ပုဗ္ဗ၊ အနု ပုဗ္ဗ၊ နီ ဓာတ် + ဤ ဝိဘတ်။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ဥ ချေ၊ နီ၏ ဤ ကို ဧ ပြု၊ သ လာ၊ ဤ ကို ဣ ပြု။ ***၄-သမာနယိ အဖွင့်ရှု၍ ကြံသော စာစဉ်***

ဩဟိတ အဝ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ အဝ ကို ဩ ပြု၊ ဓာ ကို ဟိ ပြု။ ***လယ်တီ***

(တစ်နည်း) အဝ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ အဝ ကို ဩ ပြု၊ ဓာ၏ အာ ကို ဣ ပြု၊ ဓ ကို ဟ ပြု။ ***သဒ္ဒဝိဒူ***

ဂုယှံ ဂုဟ ဓာတ် + ယ ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ဓာတွန် အ ကိုချေ၊ ဟ နှင့် ယ ကို ရှေ့နောက်ပြန်၊ သိ ကို အံ ပြု၊ ယှ၏ အ ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) ဂုဟ ဓာတ် + ယက် ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ဓာတွန် အ ကိုချေ၊ ဟ နှင့် ယ ကို ရှေ့နောက်ပြန်၊ က် အနုဗန်ကိုချေ၊ သိ ကို အံ ပြု၊ ယှ၏ အ ကိုချေ။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) ဂုဟ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ဓာတွန် အ ကိုချေ၊ ဓာတွန် ဟ နှင့်တကွ ဏျ ကို ယှ ပြု၊ သိ ကို အံ ပြု၊ ယှ၏ အ ကိုချေ။ ***ရှု ဂယှံမှီး***

(တစ်နည်း) ဂုဟ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ ဟ နှင့် ယ ကို ရှေ့နောက်ပြန်၊ သိ ကို အံ ပြု၊ ယှ၏ အ ကိုချေ။ ***ဦးထွန်းဦး***

ဝါရဏ ဝု ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဝု၏ ဥ ကို အာ ပြု၊ ဓာတ်နှင့် ပစ္စည်းတို့၏ အလယ်၌ ရ လာ၊ ယု ကို အန ပြု၊ နဲ ကို ဏ ပြု။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ဝရ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ၊ န ကို ဏ ပြု။ **သူစိ**

ဇိဂ္ဂါ ဇိဝ ဓာတ် + ဟ ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဇောတက အာ ပစ္စည်း။ ဇိဝဟာ ဟူလိုလျက် ဇိ၏ ဤ ကို ဣ ပြု၊ ဝ၏ အ ကိုချေ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဇိဝိတ သဒ္ဒါပဒ၊ အဂ္ဂါ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဇိဝိတအဂ္ဂါ ဟူလိုလျက် ဇိ၏ ဤ ကို ဣ ပြု၊ ဝိတ နှင့် အဂ္ဂါ၏အစ အ တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဦ***

ပုဒ္ဓ ပုဒ္ဆ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာတွန်နှင့်တကွ တ ကို ဒ္ဓ ပြု။ ***ကစ္စည်း***

နိန္နေတွာ နိ ပုဗ္ဗ၊ နီ ဓာတ် + တွာ ပစ္စည်း။ နီ၏ ဤ ကို ဧ ပြု၊ နေဒ္ဓ နှ၏ သဒိသဒွေဘော် န လာ။ ***အနုဦကာ၊လယ်တီ နိန္နေတာမှိ:***

(ဌ၊ နှာ ၂၄၇-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

ဇိဂုစ္ဆန် ဂုပ ဓာတ် + ဆ ပစ္စည်း + အန်ဿ ပစ္စည်း။ ဂု၏ ဒွေဘော် ဂု လာ၊ ရှေ့ ဂု၏ ဥ ကို ဣ ပြု၊ ရှေ့ ဂ ကို ဇ ပြု၊ ပ ကို စ ပြု၊ စ္ဆ၏ အ ကိုချေ။ ***သူစိ ဇိဂုစ္ဆာပုဒ်ကို မှိ:၍ ကစ္စည်း:နည်း:ဖြင့်ပြီ:***

(တစ်နည်း) ဂုပ ဓာတ်၊ ဆ ပစ္စည်း + အန်ဿ ပစ္စည်း။ ဂု၏ ဒွေဘော် ဂု လာ၊ ရှေ့ ဂု၏ ဥ ကို ဣ ပြု၊ ရှေ့ ဂ ကို ဇ ပြု၊ ပ ကို ပရရုပ် ဆ ပြု၊ သံယောဂါဒိ ဆ ကို စ ပြု၊ စ္ဆ၏ အ ကိုချေ။ ***လယ်တီ ဇိဂုစ္ဆတိမှိ:***

ဥပနေယျ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ နီ ဓာတ် + တွာ ပစ္စည်း။ ဤ ကို ဧ ပြု၊ တွာ ကို ယ ပြု၊ ယ ဒွေဘော်လာ။ ***ရူ ဥပနီယမှိ:သော ဦ:ထွန်:ဦ:***

(တစ်နည်း) ဥပ ပုဗ္ဗ၊ နီ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဤ ကို ဧ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ၊ ယ ဒွေဘော်လာ။ ***ပန်:ကုံ:***

အဇ္ဇတနာယ အဇ္ဇ ပုဒ် + တန ပစ္စည်း + သ ဝိဘတ်။ န၏ အ ကိုချေ၊ သ ကို အာယ ပြု။ ***ရူ-အဇ္ဇတန်ပုဒ်နှင့် ဌ-တဒတ္ထာယ အဖွင့်ရူ***

သဟတ္ထာ သဟတ္ထေန-ဟု တတိယာဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ သဟတ္ထာ-ဟု ပဌမဝိဘတ်သို့ ပြန်သော ဝိဘတ္တိ ဝိပလ္လာသနည်း:ဖြင့် ပြီး၏။ (ဤကား = ဝိပလ္လာသနည်း:) ***ဌ-သဟတ္ထေန အဖွင့်ရူ***

(တစ်နည်း) သဟတ္ထ ပုဒ် + နာ ဝိဘတ်။ တ္ထ၏ အ ကိုချေ၊ နာ ကို အာ ပြု။ (ဤကား = နိရုတ္တိနည်း:) ***ဘာဦ***

(ဌ၊ နှာ ၂၄၈-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

ဩဏိတ အဝ ပုဗ္ဗ၊ နီ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ အဝ ကို ဩ ပြု၊ န ကို ဏ ပြု။ (မူချပါဠိ) ***လယ်တီ***

ဩဏိတ္ထ အဝ ပုဗ္ဗ၊ နီ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ အဝ ကို ဩ ပြု၊ န ကို ဏ ပြု၊ ဤ ကို ဣ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် တ လာ။ ***နတ်ညွန်:***

သာမုက္ကံသိကာ – သာမံ ဥက္ကံသိကာ ဟူလိုလျက် မ အထက်၌ရှိသော နိဂ္ဂဟိတ်နှင့် မ၏မှီရာ အ သရတို့ကိုချေ။ ***ဝိမတိ***

ဥက္ကံသိကာ ဥ ပုဗ္ဗ၊ ကသ ဓာတ် + ဏ္ဍု ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဇောတက အာ ပစ္စည်း။ သဒိသဒွေဘော် က လာ၊ ဣ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ သ၏ အ ကို ဣ ပြု၊ ဏ္ဍု ကို အက ပြု၊ အက၏ အ တို့ကိုချေ။ ***ပန်:ကုံ:***

မှတ်ချက်။ သ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ လာ၍လည်း: တစ်နည်း: ပြီး:နိုင်ပါသေး၏။ ***သဒ္ဒဝိဒူ***

သယမ္ဘုဉာဏ – သယမ္ဘုဉာဏ ဟူလိုလျက် ဦ ကို ဥ ပြု။ ***လယ်တီ၊ဦသစ်***

သယမ္ဘူ သယံ ပုဗ္ဗ၊ ဘူ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ကွိ ချေ။ ***ဦသစ်***

==========

http://www.dhammadownload.com

သောဏဒဏ္ဍသုတ်

(ဌ၊ နှာ ၂၄၉-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

သောဏ သု ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု။ ***ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) သုန ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ သုန၏ ဥန ကို ဩဏ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) သုန ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ န ကို ဏ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

မဟေသီ မဟ ဓာတ် + သက် ပစ္စည်း + ဤ ပစ္စည်း။ မဟသီ ဟူလိုလျက် ဟ၏ အ ကို ဧ ပြု။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) မဟ ဓာတ် + ဣသ ပစ္စည်း + ဤ ပစ္စည်း။ မဟဣသီ ဟူလိုလျက် ဟ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ ကို ဧ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) မဟတီ သဒ္ဒါပဒ၊ ဤသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း + ဤ ပစ္စည်း။ မဟတီဤသီ ဟူလိုလျက် တီ၏ ဤ ကိုချေ၊ မဟတ ကို မဟန္တ–ဟု ပကတိပြု၊ မဟန္တ ကို မဟ ပြု၊ ဟ၏ အ ကိုချေ၊ ဤသီ၏အစ ဤ ကို ဧ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ၊ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) မဟန္တ သဒ္ဒါပဒ၊ ဤသ ဓာတ် + ဤ ပစ္စည်း။ မဟန္တ ကို မဟ ပြု၊ ဟ၏ အ ကိုချေ၊ ဤသ၏အစ ဤ ကို ဧ ပြု၊ သ၏ အ ကိုချေ။ ***သူစိမှိုး ဦးဧယ***

ဂန္ဓ ဂမု ဓာတ် + က ပစ္စည်း။ ဂမု ကို ဂန္ဓ ပြု၊ နွ၏ အ နှင့် က် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ကစ္စည်း***

(တစ်နည်း) ဂမု ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဂမ ဟူလိုလျက် ဂမ ကို ဂန္ဓ ပြု။ ***နိတ်***

(တစ်နည်း) ဂမု ဓာတ် + ဓာ (ဝါ) ဓရ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဂမဓ ဟူလိုလျက် မ ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို န ပြု။ ***နိတ်***

(တစ်နည်း) ဂမု ဓာတ် + ဓာ (ဝါ) ဓရ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဂမဓ ဟူလိုလျက် မ ကို န ပြု။ ***နိတ်***

(တစ်နည်း) ဂမု ဓာတ် + ဓာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဂစ္ဆန္တ ဓာ ဟူလိုလျက် စ္ဆ နှင့် နွ၏ တ တို့ကိုချေ၊ ဓာ၏ အာ ကို အ ပြု။ ***သူစိ ကျမ်းညွှန်း***

သေနိယ သေနာ ပုဒ် + ဣက ပစ္စည်း။ သေနိက ဟူလိုလျက် က ကို ယ ပြု။ ***ဋီသစ်***

ဗိမ္မိ ဝိ ဓာတ် + ဝန် ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဓောတက ဤ ပစ္စည်း။ ဝိ နှင့် ဝန် တို့၏ အလယ်၌ မုမ် လာ၊ မု နှင့် နိ တို့ကိုချေ၊ (ဝိ မ် ဝ ဤ–ဖြစ်)၊ ဝိ၏ ဤ ကို ဣ ပြု၊ ဝ နှစ်လုံးကို ဗ နှစ်လုံးအသီးသီးပြု၊ မွ၏ အ ကိုချေ။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) ဝိ ဓာတ် + ဝန် ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဓောတက ဤ ပစ္စည်း။ ဝိဝိ ဟူလိုလျက် ဓာတ်၏အစ ဤ ကို ဣ ပြု၊ ဝ နှစ်လုံးကို ဗ နှစ်လုံးအသီးသီးပြု၊ မ လာ။ ***ဘုန်းတော်ကြီးဦးဧယ***

မှတ်ချက်။ လဝန်း အနက်ဟော ဗိမ္မကား = မန ဓာတ် + ဝ ပစ္စည်း။ မ ကို ဗ ပြု၊ ဗ၏ အ ကို ဣ ပြု၊ န ကို မ ပြု၊ ဝ ကို ဗ ပြု၍ ပြီး၏။ ကိုယ်ခန္ဓာ, အတ္တဘော, ရုပ်တု, ဓာတ်ပုံ, ကျိုးအာပင် အနက်ဟော ဗိမ္မကား = ဝမ ဓာတ် + ဗ ပစ္စည်း။ ဝ ကို ဗိ ပြု၊ မ၏ အ ကိုချေ၍ ပြီး၏။ ဗိမ္မာပုဒ်၌ကား = ဣတ္ထိဓောတက အာ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးရုံသာ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ၊ပန်းကုံး***

ဗိမ္မိသာရ ဗိမ္မိ ပုဒ် + သာရ ပုဒ်။ ဗိမ္မိသာရ ဟူလိုလျက် ဤ ကို ဣ ပြု။ ***ဋ–အဖွင့်+မ–ဋီ***

http://www.dhammadownload.com

ဧကေကိသာယ – ဧက လိင် + သ ဝိဘတ်။ က၏ အ ကို ဣ ပြု၊ သ ကို သာယ ပြု၊ (ဧကိသာယ ဖြစ်၏)၊ ဧကိသာယ တစ်ပုဒ်ကို ဧကိသာယ ဧကိသာယ–ဟု ဒွိရုပ်ပြု၊ ရှေ့ ဧကိသာယ ပုဒ်၏ ဣ နှင့် သာယ တို့ကိုချေ။ ***လယ်တီ ဧကေကံမိုး***

(တစ်နည်း) ဧက ဟုတည်။ ဧက ဧက–ဟု ဒွိရုပ်ပြု၊ ရှေ့ က၏ အ ကိုချေ၊ နောက် က၏ အ ကို ဣ ပြု၊ ပုဒ်အဆုံး၌ သ ဝိဘတ်သက်၊ သ ဝိဘတ်ကို သာယ ပြု။ ***စာစဉ်***

ဂဏီဘူတာ ဂဏဘူတာ ဟူလိုလျက် ဏ၏ အ ကို ဤ ပြု။ ***ဦးသစ်***

(တစ်နည်း) ဂဏဘူတာ ဟူလိုလျက် သမာသ်အလယ်၌ ဤ လာ၊ ဏ၏ အ ကိုချေ။ ***ဦးသစ်***

ခတ္တာ ခတ္တိယ သဒ္ဒါပပဒ၊ တာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ခတ္တိယတာ ဟူလိုလျက် တိ နှင့် ယ တို့ကိုချေ (ဝါ) ခတ္တိယ ကို ခတ ပြု။ ***ဦးသစ်***

(တစ်နည်း) ခတ္တိယ သဒ္ဒါပပဒ၊ တာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ခတ္တိယတာ ဟူလိုလျက် တ္တိယ ချေ၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ ***ဦးမိုး ဦးထွန်းဦး***

(တစ်နည်း) ခတ္တိယ သဒ္ဒါပပဒ၊ တာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ခတ္တိယတ္တာ ဟူလိုလျက် တ္တိယ ချေ။ ***ဦးမိုး ဦးဇေယ***

(တစ်နည်း) ခတ သဒ္ဒါပပဒ၊ တာ ဓာတ် + က ပစ္စည်း (ဝါ) က အနုဗန်ရှိသော အ ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ သိ ဝိဘတ်ကို ဩ ပြု၊ ခတ္တော ဟူလိုလျက် ဩ ကို အာ ပြု။ ***ဘာဦ***

မုဟုတ္တ ဟုဆ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ အစ၌ မ လာ၊ ဆ ချေ၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ ***သူစိ***

(ဌ၊ နှာ ၂၅၀-လာ နိဂုဏ်တို့ ပုဒ်များ)

ဝေရဇ္ဇ ဝိရဇ္ဇ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဇ္ဇ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဦးသစ်***

ရဇ္ဇ ရာဇ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ အာ ကို အ ပြု၊ ဇ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ ဏျ ကို ဇ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဇ လာ။ ***ရူ ရဇ္ဇမိုး***

(တစ်နည်း) ရာဇ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ အာ ကို အ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဇ လာ၊ ဇ္ဇ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဦးသစ်***

သန္ဓိက သဟ ပုဒ် + အန္တ ပုဒ် + ဏ္ဍက ပစ္စည်း။ သဟန္တိက ဟူလိုလျက် သဟ ကို သ ပြု (ဝါ) ဟ ချေ။ ***သူစိ၊ရူဦ***

မာတိတော မာတု လိင် + တော ပစ္စည်း။ တု၏ ဥ ကို ဣ ပြု။ ***ကစ္စည်း ပိတာဒီနမသိမိုသုတ်***

ပိတာ မာတု ပုဒ် + ပိတု ပုဒ်။ မာတာပိတာ ဟူလိုလျက် မာတာ ဟူသော ရှေ့ပုဒ်ကိုချေ။ (ပိတာမဟာယုဂါဠ် ပိတာ) ***ဦးသစ်***

သံသုဒ္ဓဂဟဏိက – သံသုဒ္ဓါ ပုဒ် + ဂဟဏီ ပုဒ် + က ပစ္စည်း။ သံသုဒ္ဓါဂဟဏိက ဟူလိုလျက် အာ ကို အ ပြု၊ ဤ ကို ဣ ပြု။ ***သဒ္ဒဝိဒူ***

ဂဟဏီ ဂဟ ဓာတ် + အဏီ ပစ္စည်း + ဤ ပစ္စည်း။ ဟ၏ အ နှင့် ဏီ၏ ဣ တို့ကိုချေ။ ***ဦးသစ်၊မောဂ်၊သူစိ***

(တစ်နည်း) ဂဟ ဓာတ် + အနီ ပစ္စည်း + ဤ ပစ္စည်း။ ဟ၏ အ နှင့် နီ၏ ဣ တို့ကိုချေ၊ န ကို ဏ ပြု။ ***ဓာန်ဦ***

ကုဆ္ဆိ ကုသ ဓာတ် + ဆိ ပစ္စည်း။ သ ကို စ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ကုသ ဓာတ် + ဆိဂ် ပစ္စည်း။ ကုသဆိ ဟူလိုလျက် သ ကို ပရရုပ် ဆ ပြု၊ သံယောဂါဒိ ဆ ကို စ ပြု။ ***မောဂ်***

http://www.dhammadownload.com

ဝိပါက ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ပစ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ စ ကို က ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

ဝေပါက ဝိပါက ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ က္ကို ဧ ပြု၊ က၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဘာဋ္ဌိ***

ဝေပါကိနီ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ပစ ဓာတ် + ဏေ ပစ္စည်း + ဏီ ပစ္စည်း + က္ကနီ ပစ္စည်း။ ဝိပစိနီ ဟူလိုလျက် ဝိ၏ က္ကို ဧ ပြု၊ ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ စ ကို က ပြု။ ***ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) ဝိပါက ပုဒ် + ဤ ပစ္စည်း + က္ကနီ ပစ္စည်း။ ဝိပါကိနီ ဟူလိုလျက် ဝိ၏ က္ကို ဧ ပြု။ ***ပန်းကုံး***

ဝိတာမဟာယုဂ – ဝိတာမဟာယုဂ ဝိတာမဟာယုဂ ဟူလိုလျက် ဝိတာမဟာယုဂ ဟူသော ရှေ့ပုဒ်ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

ယုဂ ယုဇ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဇ ကို ဂ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

(ဌ၊ နှာ ၂၅၁-လာ နိဂုတ္တိ ပုဒ်များ)

အက္ခိတ္တ နှ ပုဗ္ဗ၊ ခိပ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နှ ကို အ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ၊ ပ ချေ၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ ***သူစိ ခိတ္တမှိုး***

မှတ်ချက်။ မောဂ္ဂလ္လာန်နည်းဖြင့် = ပ ကို ပရရုပ် တ ပြု၍လည်း ပြီးနိုင်ပါသေး၏။

အနုပက္ကုဋ္ဌ နှ ပုဒ် + ဥပက္ကုဋ္ဌ ပုဒ်။ နှ ဥပက္ကုဋ္ဌ ဟူလိုလျက် နှ ကို အန် ပြု။ ***ရူ အနုပဝါဒမှိုး***

(တစ်နည်း) နှ ပုဗ္ဗ၊ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ကုဿ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နှ ကို အန် ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ၊ ဓာတွန် သ နှင့်တကွ တ ပစ္စည်းကို ဋ္ဌ ပြု။ ***စာစဉ်***

ဥပက္ကုဋ္ဌ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ကုဿ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ၊ ဓာတွန် သ နှင့်တကွ တ ပစ္စည်းကို ဋ္ဌ ပြု။ ***မောဂ် အာကုဋ္ဌ+ဓာန်ဋီ ဥပက္ကောသပုဒ်တို့မှိုး***

အမု အာ ပုဗ္ဗ၊ ဈေ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ အာဈ ဟူလိုလျက် အာ ကို အ ပြု၊ ဈ၏ အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဧ လာ၊ ဧ့ ကို မု ပြု။ ***သူစိ***

မှတ်ချက်။ ဤ အမုကား "ကြွယ်ဝခြင်း" အနက်ကို ဟောဏ်။ ဌ၊ နှာ ၁၂၃-၌ လာသည့် အမုတေဋ္ဌသဟိ-စသည်၌ ပါသော အမုကား = ထက်ဝက်အနက်, အခွဲအနက်ကို ဟောဏ်။

ပေါက္ခရ ပုသ ဓာတ် + ခရ ပစ္စည်း။ ပု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ သ ကို က ပြု။ ***သူစိ***

ဝစ္ဆသီ ဝစ္ဆ ပုဒ် + ဤ ပစ္စည်း။ သဲယုဂ်အဆုံး စ ကို ဆ ပြု၊ သ လာ။ ***နတ်ညွှန်း***

ခုဒ္ဒ ခုဒ ဓာတ် + ဒက် ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ နှင့် က် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***မောဂ်***

ဩကာသ အဝ ပုဗ္ဗ၊ ကသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ အဝ ကို ဩ ပြု၊ က၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

ဝုဒ္ဒ ဝဒ္ဓ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ ကို ဥ ပြု၊ ဒ ချေ၊ တ ကို ဓ ပြု၊ ဓာတွန် ဓ ကို ဒ ပြု။ ***သူစိ***

ဗျဥ္ဇန ဝိ ပုဗ္ဗ၊ အဉ္ဇ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဝိ၏ က္က ကို ယ ပြု၊ ဝ ကို ဗ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

(ဌ၊ နှာ ၂၅၂-လာ နိဂုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဧဋ္ဌ က္ကလ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ က္ကလ ဟူလိုလျက် က္က ကို ဧ ပြု၊ လ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) က္က ဓာတ် + လ ပစ္စည်း။ က္ကလ ဟူလိုလျက် က္က ကို ဧ ပြု၊ လ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) က္ကဋ္ဌ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ က္ကဋ္ဌ ဟူလိုလျက် က္က ကို ဧ ပြု။ (အနေဋဂဋ္ဌာယ၌ ဧဋ္ဌ) ***သူစိ***

http://www.dhammadownload.com

ဇိဏ္ဏ ဇရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဇ၏ အ နှင့် ရ တို့ကိုချေ၊ တ ကို ဏ္ဏ ပြု။ ***ကစ္စည်း ပရိဇိဏ္ဏမှိုး***

(တစ်နည်း) ဇရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဇ၏ အ နှင့် ရ တို့ကိုချေ၊ တ ကို ဏ္ဏ ပြု၊ ဏ္ဏ ကို ဏ္ဍ ပြု။ **သူစိ**

မဟလ္လက မဟတ္တ သဒ္ဒူပပဒ၊ လာ ဓာတ် + ကွေ့ ပစ္စည်း။ တ္တ ချေ၊ လာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် လ လာ၊ ကွေ့ ကို အက ပြု၊ အက၏အစ အ ကိုချေ။ ***ဓာန်ဦ+သူစိ***

(တစ်နည်း) မဟန္တ သဒ္ဒူပပဒ၊ လာ ဓာတ် + ကွေ့ ပစ္စည်း။ မဟန္တ ကို မဟ ပြု၊ လာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် လ လာ၊ ကွေ့ ကို အက ပြု၊ အက၏အစ အ ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး+ဓာတုပစ္စယ***

ဝဿ ဝသ ဓာတ် + သ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ ကိုချေ။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) ဝဿ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အ ကိုချေ။ **သူစိ**

(ဌ၊ နှာ ၂၅၃-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

လာမက လမ ဓာတ် + ကွေ့ ပစ္စည်း။ လ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ကွေ့ ကို အက ပြု၊ အက၏အစ အ ကိုချေ။ **သူစိ**

မဟန္တ မဟ ဓာတ် + အန္တ ပစ္စည်း။ ဟ၏ အ ကိုချေ။ **သူစိ**

ဟိရည ဟရ ဓာတ် + အည ပစ္စည်း။ ဟရည ဟူလိုလျက် ဟ၏ အ ကို ဣ ပြု။ ***ဓာန်ဦ***

(တစ်နည်း) ဟာ ဓာတ် + အည ပစ္စည်း။ ဟာ ဓာတ်ကို ဟိရ ပြု။ ***ဓာန်ဦ၊မောဂ်***

ကာဠ ကလ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ က၏ အ ကို အာ ပြု၊ ကာလ ဟူလိုလျက် လ ကို ဠ ပြု။ **သူစိ**

ကိလိန္ဒ ကိလိဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ လိ၏ ဣ နှင့် ဒ တို့ကိုချေ၊ တ ကို ဏ္ဍ ပြု။ ***သူစိ+ကစ္စည်း***

(ဌ၊ နှာ ၂၅၅-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

စပလ စုပ (ဝါ) စုပိ ဓာတ် + အလ (ဝါ) ကလ ပစ္စည်း။ စုပလ ဟူလိုလျက် ဥ ကို အ ပြု။
(စာပလ္လောဠ် စပလ) ***ဓာတုပစ္စယ၊မောဂ်***

စာပလ္လ စပလ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ စ၏ အ ကို အာ ပြု၊ စာပလျ ဟူလိုလျက် လျ ကို လ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် လ လာ။ ***ဦသစ်***

ပုရေက္ခာရ ပုရ သဒ္ဒူပပဒ၊ ကရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ပုရ၌ ရ၏ အ ကို ဧ ပြု၊ ကရ ကို ခရ ပြု၊ ခ၏ အ ကို အာ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဦသစ်+ရူ***

ဇြဟ္မညာ ဇြဟ္မ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဓောတက အာ ပစ္စည်း။ ဏ် ချေ၊ န် လာ၊ ဇြဟ္မန္နျာ ဟူလိုလျက် န္နျ ကို ဉ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဉ လာ။ (တဒ္ဓိတ်နိရုတ္တိ) ***ဦသစ်***

(တစ်နည်း) ဇြဟ္မဏ ပုဒ် + ယ ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဓောတက အာ ပစ္စည်း။ ဇြဟ္မဏျာ ဟူလိုလျက် ဏျ ကို ဉ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဉ လာ။ (တဒ္ဓိတ်နိရုတ္တိ) ***ရူ ဇြဟ္မညာမှိုး***

(တစ်နည်း) ဇြဟ္မ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဉာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဓောတက အာ ပစ္စည်း။ ဇြဟ္မဉာ ဟူလိုလျက် သဒိသဒ္ဒေဘော် ဉ လာ။ (ကိတ်နိရုတ္တိ) ***ဦသစ်***

(ဌ၊ နှာ ၂၅၆-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

ဘာကုဋ္ဌိက ဘူ ပုဒ် + ကုဋ္ဌိ ပုဒ် + သမာသန္တ က ပစ္စည်း။ ဘူကုဋ္ဌိက ဟူလိုလျက် ဘူ၏ ဦ ကို အာ ပြု။
(အဇ္ဈာကုဋ္ဌိကဠ် ဘာကုဋ္ဌိက) ***ဘာဦ***

အဇ္ဈာကုဋ္ဌိက နှ ပုဒ် + ဘာကုဋ္ဌိက ပုဒ်။ နဘာကုဋ္ဌိက ဟူလိုလျက် နှ ကို အ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဗ လာ။
မဟာနိဒ္ဒေသဋ္ဌကထာနှင့် ဓာတ်ဦသစ်လာ ဘာဦကမှိုး

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) နာ ပုဒ် + ဘူကုဋ္ဌိက ပုဒ်။ နဘူကုဋ္ဌိက ဟူလိုလျက် နာ ကို အ ပြု၊ ဘူ၏ ဥ ကို အော ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဗ လာ။ ***ဘာဋ္ဌိမှိုးသော ဥိးထွန်းဥိး***

ဥပဒ္ဒဝ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ဒု ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဒု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဩ ကို အဝ ပြု၊ ဒ ဒ္ဒေဘော်လာ။ **သူစိ**

အနုဘာဝ အနု ပုဗ္ဗ၊ ဘူ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဩ ကို အာဝ ပြု၊ ဏ် ချေ။ **ဋ္ဌီသစ်+ပန်းကုံး**

အာနုဘာဝ အနုဘာဝ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဝ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ဋ္ဌီသစ်+ပန်းကုံး**

(တစ်နည်း) အနု ပုဗ္ဗ၊ ဘူ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဩ ကို အာဝ ပြု၊ ဏ် အနုဗန် ကိုချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

(ဌ၊ နှာ ၂၅၇-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

အတိထိ အတ ဓာတ် + ထိ ပစ္စည်း။ တ၏ အ ကို ဣ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) နာ ပုဒ် + ဋ္ဌိတိ ပုဒ်။ နဋ္ဌိတိ ဟူလိုလျက် နာ ကို အ ပြု၊ ဋ္ဌ ကို ထ ပြု၊ ထ နှင့် တ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ ***ခုဒ္ဒကပါဋ္ဌ-၄+မ-ဋ္ဌီ***

နဝ နာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဝ ကို ဩ ပြု၊ ဩ ကို အဝ ပြု။ **သူစိ**

ပါဟုန ပ ပုဗ္ဗ၊ ဟူ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဥ ကို ဝ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ပ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဟု ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကိုချေ၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

စိရဒီဃ စိရံဒီဃ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ။ (ဂါထာ၏ တတိယပါဒ) **ဋ္ဌီသစ်**

အာသ အသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ (ပုဗ္ဗောသဒ္ဒ် အာသ) **ဋ္ဌီသစ်**

ပုဗ္ဗောသ ပုဗ္ဗ သဒ္ဒါပဝဒ၊ အသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ပုဗ္ဗာသ ဟူလိုလျက် အော ကို ဩ ပြု။ **ဋ္ဌီသစ်**

(တစ်နည်း) ပုဗ္ဗ ပုဒ် + နေတ္တာ ပုဒ် + အာသ ပုဒ်။ ပုဗ္ဗနေတ္တာအာသ ဟူလိုလျက် အလယ်ဖြစ်သော နေတ္တာ ပုဒ်ကိုချေ၊ ဋ္ဌ၏ အ ကိုချေ၊ အော ကို ဩ ပြု။ **ဋ္ဌီသစ်+ဘာဋ္ဌီ+ဥိးဇယ**

ပါထေယျ ပထ ပုဒ် + ဏေယျ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ထ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ရူ**

(ဌ၊ နှာ ၂၅၈-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ပဋိဂ္ဂဏှန္တ ပတိ ပုဗ္ဗ၊ ဂဟ ဓာတ် + ဏှာ ပစ္စည်း + အန္တ ပစ္စည်း။ ပတိ ကို ပဋိ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဂ လာ၊ ဟ နှင့် ဏှာ၏ အာ တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး ပဋိဂ္ဂဏှာတိမှိုး***

မှတ်ချက်။ ဆရာမြတ်တို့ကား = ပဋိ ပုဗ္ဗဟုလည်း မိန့်ကြသေး၏။

သုဇာ သု ပုဗ္ဗ၊ ဇန ဓာတ် + ကို ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဧောတက အာ ပစ္စည်း။ ဇ၏ အ, န နှင့် ကို တို့ကိုချေ။

မှတ်ချက်။ ဤကား = ပန်းကုံးဆရာမြတ် အလိုတည်း။ ဓာတုပစ္စယဒီပနီဋ္ဌကား = အ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။

ယာဂ ယဇ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ယ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဇ ကို ဂ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၅၉-လာ နိဂုဏ္ဍီ ပုဒ်များ)

အန္တရ အတိ ဓာတ် + အရ ပစ္စည်း။ ဓာတ်၏အစ အ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို န ပြု၊ ဣ ချေ။ (အဇ္ဈန္တရ၌ အန္တရ) ***သူစိ***

အဇ္ဈန္တရ အဘိ ပုဒ် + အန္တရ ပုဒ်။ အဘိအန္တရ ဟူလိုလျက် အဘိ ကို အဇ္ဈ ပြု။ ***သဒ္ဒဝိဒူ***

မောတ ဓူ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဦ ကို ဩ ပြု။ ***နီတိ***

(တစ်နည်း) ဓာဝု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာဝ၏ အာဝ ကို ဩ ပြု၊ ဥ ချေ။ ***စာစဉ်***

(တစ်နည်း) ဓာဝု ဓာတ် + ဏ္ဍ ပစ္စည်း။ ဝ ကို ဩ ပြု၊ အာ, ဥ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

ပရိမောတ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ဓူ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဦ ကို ဩ ပြု။ ***နီတိ မောတမှီး***

(တစ်နည်း) ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ဓာဝု ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဓာဝ၏ အာဝ ကို ဩ ပြု၊ ဥ ချေ။ ***စာစဉ် မောတမှီး***

(တစ်နည်း) ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ဓာဝု ဓာတ် + ဏ္ဍ ပစ္စည်း။ ဝ ကို ဩ ပြု၊ အာ, ဥ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

ဇဋ ဇလ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဇလ ဟူလိုလျက် လ ကို ဋ ပြု။ ***သူစိ***

ဇဋိမူဂေါ ဇဋော ပုဒ် + မုခ ပုဒ်။ ဇဋောမုခေါ ဟူလိုလျက် ဋော၏ အော ကို အ ပြု၊ ဥ ကို ဦ ပြု၊ ခ ကို ဂ ပြု။ ***ဋီသစ်***

(ဌ၊ နှာ ၂၆၀-လာ နိဂုဏ္ဍီ ပုဒ်များ)

သံသုမာရ သသု ပုဒ် + မာရ ပုဒ်။ သသုမာရ ဟူလိုလျက် သသု ကို သံသု ပြု။ ***ပန်းကုံး***

(ဌ၊ နှာ ၂၆၁-လာ နိဂုဏ္ဍီ ပုဒ်များ)

သွာတန သွေ ပုဒ် + တန ပစ္စည်း။ သွေတန ဟူလိုလျက် ဧ ကို အာ ပြု။ ***ဓာတ်ဋီကာသစ်***

(တစ်နည်း) သွေ သဒ္ဒူပပဒ၊ အဒ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဧ ကိုချေ၊ အဒ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဒ ကို တ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

(ဌ၊ နှာ ၂၆၂-လာ နိဂုဏ္ဍီ ပုဒ်များ)

ကုဟက ကုဟ ဓာတ် + ဏွု ပစ္စည်း။ ဏွု ကို အက ပြု၊ အက၏အစ အ ကိုချေ။ ***ဌ၊နှာ-စဂု+ပန်းကုံး***

==========

ကုဋ္ဌဒန္ဓသုတ်

(ဌ၊ နှာ ၂၆၃-လာ နိဂုဏ္ဍီ ပုဒ်များ)

မဂဓ မံသ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဂိဓ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ မံသဂိဓ ဟူလိုလျက် မံသ ကို မ ပြု (ဝါ) နိဂ္ဂဟိတ်နှင့် သ တို့ကိုချေ၊ ဂိ၏ ဣ ကို အ ပြု။

(တစ်နည်း) မဂ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဓာဝု ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ ဓာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ဓာတွန် ဝု နှင့်တကွ ကွိ တို့ကိုချေ။ ***နှစ်နည်းလုံး ဋီသစ်***

ဥပက္ခဋ္ဌ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ကရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ကရ ကို ခ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် က လာ၊ တ ကို ဋ္ဌ ပြု။ **ရူ**

http://www.dhammadownload.com

ဥရဇ္ဈ ဥ ပုဗ္ဗ၊ ရ ဓာတ် + ဘ ပစ္စည်း။ ရ၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဩ ကို အဝ ပြု၊ ဝ ကို ဗ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

သတ္တသတ္တသတာနိ – သတ္တသတာနိ သတ္တသတာနိ ဟူလိုလျက် သတာနိ ဟူသော ရှေ့ပုဒ်ကိုချေ။ ***စာစဉ်***

ဘူတပုဗ္ဗ ပုဗ္ဗ ပုဒ် + ဘူတ ပုဒ်။ ပုဗ္ဗဘူတ ဟူလိုလျက် ပုဗ္ဗ နှင့် ဘူတ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ ***ဋီသစ်***

(ဌ၊ နှာ ၂၆၄-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ကောသ ကောသ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ သ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဘုန်းတော်ကြီးဦးဇဃ***

မှတ်ချက်။ ဤ ကောသကား = သန်လျက်အိမ်နှင့်တူသော စစ်အင်္ဂါ အနက်ကို ဟော၏။ သန်လျက်အိမ် အနက် ဟော ကောသကား = ကုသ သဒ္ဒူပပဒ၊ သိ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***သူစိ***

နိဒဟိတ္တာ နိ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ္တာ ပစ္စည်း။ ဓာ၏ ဒွေဘော် ဓာ လာ၊ ရှေ့ ဓာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ရှေ့ ဓ ကို ဒ ပြု၊ နောက် ဓာ၏ အာ ကို ဣ ပြု၊ နောက် ဓ ကို ဟ ပြု။ ***လယ်တီ***

မှတ်ချက်။ မောဂ္ဂလ္လာန်နည်းဖြင့် = နောက် ဓာ ကို ဟိ ပြု၍လည်း ပြီးနိုင်သေး၏။

ကောဋ္ဌ ကုသ ဓာတ် + ဋ္ဌ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ သ ချေ၊ အသဒိသဒွေဘော် ဋ္ဌ လာ။

(ကောဋ္ဌာဂါရဋ္ဌ ကောဋ္ဌ) ***သူစိ+ရူ***

(တစ်နည်း) ကုသ ဓာတ် + ဋ္ဌ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ သ ကို ပရရုပ် ဋ္ဌ ပြု၊ သံယောဂါဒိ ဋ္ဌ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) ကုသ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ သ ကို ဋ္ဌ ပြု၊ တ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***ဘာဋီ+ဦးဇဃ***

ကောလာဟလ – ကောလသဒ္ဒူပပဒ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဟလ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ လ နှစ်လုံးတို့၏ အ နှစ်လုံးတို့ကို အသီးသီးချေ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

(ဌ၊ နှာ ၂၆၅-လာ နိရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဒဿု ဒံသ ဓာတ် + သု ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်နှင့် ဓာတွန် သ၏ အ တို့ကိုချေ။ ***ဋီသစ်+မောဂ်***

ဇာနိ ဟာ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း + နဒါဒိ ဤ ပစ္စည်း။ ဟ ကို ဇ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏ အ တို့ကိုချေ၊ ဤ ကို ဣ ရဿပြု။ ***ဋီသစ်+ဓာန်ဋီ***

ပါဘတ ပ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဘရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပါဘရတ ဟူလိုလျက် ရ ချေ။

ဋီသစ်+သူစိ အာဘတ်မှီး

(တစ်နည်း) ပါ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဘရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ပါ၏ အာ ကိုချေ၊ ရ ချေ။ ***ဋီသစ်လာ သဒ္ဒဝိဒူနည်း***

မှတ်ချက်။ ဓာတုပစ္စယဒီပနီဋ္ဌကား = ဏ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးပြထားသေး၏။

ဝေတန ဝိ ဓာတ် + တန ပစ္စည်း။ ဤ ကို ဧ ပြု။ ***မောဂ်၊ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ဝိ ဓာတ် + တန ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဘဧ ဓာတ် + တနန် (ဝါ) တန ပစ္စည်း။ ဘဧတန ဟူလိုလျက် ဘဧ ကို ဝိ ပြု၊ ဤ ကို ဧ ပြု။

ဘာဋီ

ဂါမ ဂသ ဓာတ် + မ ပစ္စည်း။ ဂ၏ အ ကို အာ ပြု၊ သ ချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

နိဂမ နိ ပုဒ် + ဂါမ ပုဒ်။ နိဂါမ ဟူလိုလျက် နိ၏ ဤ ကို ဣ ပြု၊ ဂါ၏ အာ ကို အ ပြု။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) နိ ပုဒ် + ဂါမ ပုဒ်။ နိဂါမ ဟူလိုလျက် ဂါ၏ အာ ကို အ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

အပါရုတ နု ပုဗ္ဗ၊ ပ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ဝရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နု ကို အ ပြု၊ ပ၏ အ ကိုချေ၊ ဝရ ကို ရ ပြု။

ဘာဋီ

http://www.dhammadownload.com

အနုယန္တ အနု ပုဗ္ဗ၊ ယာ ဓာတ် + အန္တ ပစ္စည်း။ ဓာတွန် အာ သရကိုချေ။ ***ပန်းကုံး အနုပရိယန္တမှီး***

အာနုယန္တ အနု ပုဗ္ဗ၊ ယာ ဓာတ် + အန္တ ပစ္စည်း။ အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အာ သရကိုချေ။ ***ဋီသစ်***

(၄၊ နှာ ၂၆၆-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

အမစ္စ အမာ ပုဒ် + စ္စ ပစ္စည်း။ မာ၏ အာ ကို အ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) အမာ ပုဒ် + စ ပစ္စည်း။ မာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် စ လာ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) အမာ ပုဒ် + အစ္စ ပစ္စည်း။ မာ၏ အာ ကိုချေ။ ***လယ်တီ***

(တစ်နည်း) အမာ ပုဒ် + တျ ပစ္စည်း။ မာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ တျ ကို စ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် စ လာ။ ***ထောမနိမိ***

ပါရိသဇ္ဇ ပရိသာ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ သာ၏ အာ ကို အ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ၊ ဒ် လာ၊ ဒျ ကို ဇ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ဇ လာ။ ***ဘာဋီ၊ရူ***

သူရ သုရ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ သုရ ဟူလိုလျက် ဥ ကို ဦ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) သု ဓာတ် + ရ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဦ ပြု။ ***သူစိ***

ဝဏိဗ္ဗက ဝနု ဓာတ် + ဏ္ဍု ပစ္စည်း။ နု ကို ဏ ပြု၊ ဏု၏ ဥ ကိုချေ၊ ဣဗ္ဗ လာ၊ ဏ္ဍု ကို အက ပြု။ ***ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) ဝဏ္ဏ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဝက ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဝဏ္ဏဝက ဟူလိုလျက် ဝဏ္ဏ ကို ဝဏိ ပြု၊ ဝက၏ ဝ ကို ဗ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ဗ လာ။ ***စာစဉ်+နတ်ညွန်း***

ဥဒပါန ဥဒက သဒ္ဒူပပဒ၊ ပါ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ က ချေ၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ဥဒက သဒ္ဒူပပဒ၊ ပါ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ဥဒက ကို ဥဒ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***နီတိ+လယ်တီ***

(၄၊ နှာ ၂၆၇-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဝိပ္ပဋိသာရ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ပတိ ပုဗ္ဗ၊ သရ ဓာတ် + အ (ဝါ) ဏ ပစ္စည်း။ သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဝိပတိသာရ ဟူလိုလျက် သဒိသဒွေဘော် ပ လာ၊ တ ကို ဋ ပြု။ ***သူစိ+ဓာတုပစ္စယ+ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) ပတိ ပုဒ် + ဝိသာရ ပုဒ်။ ပတိဝိသာရ ဟူလိုလျက် ပတိ ကို ပဋိ ပြု၊ ပဋိ နှင့် ဝိ ကို ရှေ့နောက်ပြန်၊ သဒိသဒွေဘော် ပ လာ။ ***ဘုန်းတော်ကြီးဦးဇယ***

ကဋ္ဌစ္ဆု ကဋ္ဌ ဓာတ် + ဆု ပစ္စည်း။ အသဒိသဒွေဘော် စ လာ။ ***သူစိ***

ဥပသင်္ကမိတာရော – ဥပသင်္ကမိတု ပုဒ် + ယော ဝိဘတ်။ တု၏ ဥ ကို အာရ ပြု၊ ယော ကို ဩ ပြု။ ***ဦးဇယ***

အနုတာပ အနု ပုဗ္ဗ၊ တပ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ တ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ပ၏ အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

မုဥ္ဆ မုစိ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ မု အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဥ ပြု၊ ဥ္ဆိ၏ ဣ ကိုချေ။ ***ဘာဋီ၊ပန်းကုံး မုဥ္ဆတိမှီး***

(၄၊ နှာ ၂၆၈-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဥဋ္ဌာရ ဥလ ဓာတ် + အာရ ပစ္စည်း။ ဥလာရ ဟူလိုလျက် လ ကို ဋ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဥ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ရာ ဓာတ် + က ပစ္စည်း။ ဥအာရ ဟူလိုလျက် ဋ လာ။ ***ပန်းကုံး***

http://www.dhammadownload.com

ရောရုဝ ရု ဓာတ် + ပရောက္ခာ အ ဝိဘတ်။ ရု၏ ဒွေဘော် ရု လာ၊ ရှေ့ ရု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ နောက် ရု၏ ဥ ကို ဥဝ ပြု။ ***မောဂ်***

မှတ်ချက်။ ဓာတုပစ္စယဒီပနီ၌ကား = ရု ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးပြထားသေး၏။

သေဌိ သံ ပုဗ္ဗ၊ ဧသ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ သံ၏ အ နှင့် နိဂ္ဂဟိတ်တို့ကိုချေ၊ ဓာတွန် သ နှင့်တကွ တ ကို ဌ ပြု။ ***ပန်းကုံး ပရိယေဌိမှီး***

(၄၊ နှာ ၂၆၉-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

သပတိ သံ ပုဒ်၊ ပတိ ပုဒ်။ သံပတိ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ။ (သာပတေယျ၌ သပတိ) ***ဌီသစ်***

သာပတေယျ သပတိ ပုဒ် + ဏေယျ ပစ္စည်း။ သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ တိ၏ ဣ နှင့် ဏ် တို့ကိုချေ။ ***ဌီသစ်***

(၄၊ နှာ ၂၇၀-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

တုဏှ တုဟ ဓာတ် + ဏှ ပစ္စည်း။ ဟ ချေ။ ***သူစိ***

တုဏှီ တုဟ ဓာတ် + ဏီ ပစ္စည်း။ ဟ နှင့် ဏ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) တုဟ ဓာတ် + ဏှ ပစ္စည်း + အဿတ္ထိ ဤ ပစ္စည်း။ တုဟဏှီ ဟူလိုလျက် ဟ ချေ။ ***သူစိ***

ပုရောဟိတ ပုရ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဓာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ရ၏ အ ကို ဩ ပြု၊ ဓာ၏ အာ ကို ဣ ပြု၊ ဓ ကို ဟ ပြု။ ***ဇူ၊ရူ ပိဟိတမှီး***

(တစ်နည်း) ပုရ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဓာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ရ၏ အ ကိုချေ၊ ဓာတ်၏အစ၌ ဩ လာ၊ ဓာ၏ အာ ကို ဣ ပြု၊ ဓ ကို ဟ ပြု။ ***နတ်ညွန်း***

မှတ်ချက်။ မောဂ္ဂလ္လာန်နည်းဖြင့် = ဓာ ဓာတ်ကို ဟိ ပြု၍လည်း ပြီးနိုင်ပါသေး၏။

(၄၊ နှာ ၂၇၁-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

အပ္ပဌ အပ္ပ ပုဒ် + အတ္ထ ပုဒ်။ အပ္ပတ္ထ ဟူလိုလျက် တ္ထ ကို ဌ ပြု။ ***ဌီသစ်***

(၄၊ နှာ ၂၇၂-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဝေရမဏိ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ရမု ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း + ဤ ပစ္စည်း။ ယု ကို အန ပြု၊ နဂ ကို ဏ ပြု၊ ဝိရမဏီ ဟူလိုလျက် ဝိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ ဤ ကို ဣ ပြု။ ***သူစိ+ဌီသစ်***

(၄၊ နှာ ၂၇၃-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

သေတု သိ ဓာတ် + တု ပစ္စည်း။ ဣ ကို ဧ ပြု။ ***သူစိ***

ယောနိ ယု ဓာတ် + နိ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု။ ***သူစိ***

ဒါန ဒါ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***ပန်းကုံး***

ယည ယဇ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း။ ဇ ကို ဥ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ယဇ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဇ ကို ည ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဓာန်ဌီ***

(၄၊ နှာ ၂၇၄-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဇေဌ ဝုမု ပုဒ် + ဣဌ ပစ္စည်း။ ဝုမု ကို ဇ ပြု၊ ဇ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ ကို ဧ ပြု။ ***ကစ္စည်း***

(တစ်နည်း) ပသတ္ထ ပုဒ် + ဣဌ ပစ္စည်း။ ပသတ္ထ ကို ဇ ပြု၊ ဇ၏ အ ကိုချေ၊ ဣ ကို ဧ ပြု။ ***ကစ္စည်း***

မှတ်ချက်။ ဇေဌကကား = သွတ္ထ က ပစ္စည်း သက်ရုံသာ။

==========

http://www.dhammadownload.com

မဟာလိသုဏ္ဌာဒီ

(၄၊ နှာ ၂၇၆-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဝေသာလီ ဝိသာလ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက ဤ ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဣ ကို ဧ ပြု၊ လ၏ အ နှင့် ဏ တို့ကိုချေ။ ***ရူ+သူစိ***

ဧကီဘာဝ ဧက သဒ္ဒူပပဒ၊ ဘူ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ က၏ အ ကိုချေ၊ ဧကနောင် ဤ ပစ္စည်းလာ၊ ဦ ကို ဩ ပြု၊ ဩ ကို အဝ ပြု၊ အဝ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***ဋီသစ်မှီး ဦးဇယ***

ရတိ ရမု ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ရမတိ ဟူလိုလျက် မ ချေ။ ***သူစိ***

လိစ္ဆဝိ နိ ပုဒ် + ဆဝိ ပုဒ်။ နိစ္ဆဝိ ဟူလိုလျက် နဲ ကို လ ပြု။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) လီန ပုဒ် + ဆဝိ ပုဒ်။ လီနစ္ဆဝိ ဟူလိုလျက် လီ၏ ဤ ကို ဣ ပြု၊ နဲ ချေ။ ***ဋီသစ်+ဓာန်ဋီ***

ဥဂ္ဂေါသန ဥ ပုဗ္ဗ၊ ဃုသ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ အသဒိသဒွေဘော် ဂ လာ၊ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ ***လယ်တီ+ပန်းကုံး+နတ်ညွှန်း***

(၄၊ နှာ ၂၇၇-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဝိဿာသ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ သသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဝိနောင် သဒိသဒွေဘော် သ လာ၊ ဿ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ သာသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဝိနောင် သဒိသဒွေဘော် သ လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန် တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

အလသ နဲ ပုဗ္ဗ၊ လသ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ နဲ ကို အ ပြု၊ ဓာတွန် အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

မှတ်ချက်။ အလ ဓာတ် + အသ ပစ္စည်းဖြင့်လည်း ပြီးနိုင်သေး၏။ ***သူစိ***

အာလသိယ အလသ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ အစ အ ကို အာ ဝုဒ္ဓိပြု၊ သ၏ အ ကို ဣ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***ရူ***

ပါစီ ပ ပုဗ္ဗ၊ အဥ္စ ဓာတ် (တစ်နည်း) ပဥ္စ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက ဤ ပစ္စည်း။ ပဥ္စီ ဟူလိုလျက် ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဥ ချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ပ ပုဗ္ဗ၊ အန္စ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက ဤပစ္စည်း။ ပန္စီ ဟူလိုလျက် ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ နဲ ချေ။ ***ဓာန်ဋီ***

မှတ်ချက်။ ပန်းကုံး၌ကား = ကွိ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးပြထားသေး၏။

ဝလာဟက ဝါရိဝါဟက ဟူလိုလျက် ဝါရိ ကို ဝ ပြု၊ ဝါဟက၏ ဝ ကို လ ပြု။ ***သူစိ***

(၄၊ နှာ ၂၇၈-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဒိဝသာနိ ဒိဝသာ-ဟု ပုလ္လိင်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ ဒိဝသာနိ-ဟု နပုလ္လိင်သို့ ပြန်သော လိင်ဂ် ဝိပလ္လာသနည်း ဖြင့် ပြီး၏။ (ပုရိမာနိ ဘန္တေ ဒိဝသာနိ၌ ဒိဝသာနိ) ***အဘိဓာန်ရှု၍ ကြံသည့် ဦးထွန်းဦး***

အဂ္ဂေ အဂ္ဂ ပုဒ် + အံ ဝိဘတ်။ ဂ္ဂ၏ အ ကိုချေ၊ အံ ကို ဧ ပြု။ (ယဒဂ္ဂေ၌ အဂ္ဂေ) ***ဋီသစ်***

ဗဓိရ ဗန္ဓ ဓာတ် + ဣရ ပစ္စည်း။ ဗန္ဓိရ ဟူလိုလျက် နဲ ချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဗာဓ ဓာတ် + ဣရ ပစ္စည်း။ ဗာဓိရ ဟူလိုလျက် အာ ကို အ ပြု။ ***သူစိ***

အနုဒိသာယ အနုဒိသာ ပုဒ် + သို့ ဝိဘတ်။ သို့ ဝိဘတ်ကို အာယ ပြု၊ ရှေ့ အာ ကိုချေ။ ***ဦးဇယ***

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၈၃-လာ နိဂုတ္တိ ပုဒ်များ)

ကောသမ္မိ ကုသ ဓာတ် + ဗ ပစ္စည်း + နဒါဒိ ဤ ပစ္စည်း။ ကုသ ဓာတ်၏အဆုံး၌ အမ် လာ၊ ကု၏ ဥ ကို ဩ ပြု၊ သ၏ အ နှင့် မ္ဟ၏ အ တို့ကိုချေ။ ***မောဂ် ကောသမ္ဟမှိ:***

(တစ်နည်း) ကုသ ဓာတ် + ဗ ပစ္စည်း + နဒါဒိ ဤ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ သ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ မ္ဟ၏ အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

ဆဘတက ခါဒ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း + သွတ္ထ က ပစ္စည်း။ ခ ကို ဆ ပြု၊ ဒ ချေ။ ***သူစိ+ဂဏ္ဌိ***

သန္နိဟိတ သံ ပုဗ္ဗ၊ နိ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို န ပြု၊ ဓ ကို ဟ ပြု၊ အာ ကို ဣ ပြု။

မှတ်ချက်။ ဤကား = လယ်တီနည်းတည်း။ မောဂ္ဂလ္လာန်နည်းဖြင့် = ဓာ ဓာတ်ကို ဟိ ပြု၍လည်း ပြီးနိုင်ပါသေး၏။

အသန္နိဟိတ နှ ပုဒ် + သန္နိဟိတ ပုဒ်။ နသန္နိဟိတ ဟူလိုလျက် နှ ကို အ ပြု။ ***သဒ္ဒဝိဒူ***

(တစ်နည်း) နှ ပုဗ္ဗ၊ သံ ပုဗ္ဗ၊ နိ ပုဗ္ဗ၊ ဓာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ နှ ကို အ ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို န ပြု၊ ဓ ကို ဟ ပြု၊ အာ ကို ဣ ပြု။ ***ဦးထွန်းဦး***

(ဌ၊ နှာ ၂၈၅-လာ နိဂုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဥပါရမ္ဘ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ အာ ပုဗ္ဗ၊ ရဘိ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကိုချေ၊ ရ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု၊ ဓာတွန် ဣ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဋီသစ်+ပန်းကုံး***

(ဌ၊ နှာ ၂၉၀-လာ နိဂုတ္တိ ပုဒ်များ)

သာဝဇ္ဇ သဟ ပုဒ် + အဝဇ္ဇ ပုဒ်။ သဟအဝဇ္ဇ ဟူလိုလျက် သဟ၌ သ၏ အ နှင့် ဟ တို့ကိုချေ၊ အဝဇ္ဇ၏အစ အ ကို အာ ပြု။ ***ပဏ္ဍာသဋီ+ရူဋီ***

(တစ်နည်း) သဟ ပုဒ် + အဝဇ္ဇ ပုဒ်။ သဟအဝဇ္ဇ ဟူလိုလျက် သဟ ကို သ ပြု၊ သ၏ အ ကိုချေ၊ အဝဇ္ဇ၏အစ အ ကို အာ ပြု။ ***ပဏ္ဍာသဋီ+ဧကက္ခရကောသ***

(ဌ၊ နှာ ၂၉၃-လာ နိဂုတ္တိ ပုဒ်များ)

ထုသ တုသ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ တုသ ဟူလိုလျက် တ ကို ထ ပြု။ ***သူစိ***

ထုသောဒက ထုသ ပုဒ် + ဥဒက ပုဒ်။ ထုသဥဒက ဟူလိုလျက် သ၏ အ ကိုချေ၊ ဥ ကို ဩ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

သောဝိရ သုဝိရ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ရ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ***

သောဝိရက သုဝိရ ပုဒ် + က ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု။ ***ဘာဋီ***

ဒတ္တိ ဒါ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ဒါ၏ အာ ကို အ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် တ လာ။ ***လယ်တီ***

မသာဏာနိ မိဿက ပုဒ် + သာဏ ပုဒ်။ မိဿကသာဏာနိ ဟူလိုလျက် မိ၏ ဣ ကို အ ပြု၊ ဿက ချေ။ ***ဋီသစ်***

အနန္တကာနိ နှ ပုဒ် + အန္တက ပုဒ်။ နအန္တကာနိ ဟူလိုလျက် နှ ကို အန် ပြု။ (ဆဋ္ဌိတနန္တကာနိ၌ အနန္တကာနိ) ***ကစ္စည်း အနန္တမှိ:***

(တစ်နည်း) နှ ပုဒ် + အန္တက ပုဒ်။ နအန္တကာနိ ဟူလိုလျက် နှ နှင့် အ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ ***နတ်ညွှန်း***

(ဌ၊ နှာ ၂၉၆-လာ နိဂုတ္တိ ပုဒ်များ)

အဓိပညံ အဓိပညာ-ဟု ဣတ္ထိလိင်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ အဓိပညံ-ဟု နပုလ္လိင်သို့ ပြန်သော လိင် ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။ ***၄-အဖွင့်ရှု***

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၉၃-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

သီဟ ဟိ်သ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဟိ်သ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၊ ဟိ၏ ဏ္ဍ ကို ဉ္ဇ ပြု၊ ဟ နှင့် သ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) သဲ ပုဒ် + ဉ္ဇ်ဟ ပုဒ်။ သဲဉ္ဇ်ဟ ဟူလိုလျက် အံ့ ကိုချေ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) သဟ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ သဟ ဟူလိုလျက် သ၏ အ ကို ဉ္ဇ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) သသု ဓာတ် + ရီဟ ပစ္စည်း။ သသု ကို သ ပြု၊ သ၏ အ နှင့် ရ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **သူစိ**

မှတ်ချက်။ မောဂ္ဂလ္လာန်၌ကား = သသ ဓာတ် + ရီဟ ပစ္စည်းဖြင့်လည်း တစ်နည်း ပြသေး၏။

(တစ်နည်း) သု ပုဗ္ဗ၊ ဉ္ဇ်ဟ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ သု၏ ဥ နှင့် ဓာတွန် အ တို့ကိုချေ။ **နီတိ**

(ဌ၊ နှာ ၂၉၈-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

ဝေမတ္တ ဝိမတ္တ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဏ္ဍ ကို ဇ ပြု၊ တ္တ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ဘာဇ္ဈိ**

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဒ် + မတ္တ ပုဒ်။ ဝိမတ္တ ဟူလိုလျက် ဏ္ဍ ကို ဇ ပြု။ **ဓာန်ဇ္ဈိ**

နာနတ္တ နာနာ ပုဒ် + တ္တ ပစ္စည်း။ နောက် နာ၏ အာ ကို အ ပြု။ **ဘာဇ္ဈိ**

(ဌ၊ နှာ ၂၉၉-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

ပူပကဋ္ဌ ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ကဿ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဏ္ဍ ကိုချေ၊ ဥ ကို ဦ ပြု၊ ဓာတွန် သ နှင့်တကွ တ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***လယ်တီ ပူပကဋ္ဌကို ကစ္စည်းနည်းဖြင့် ပြီး၏။***

(တစ်နည်း) ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဥပ ပုဗ္ဗ၊ ကဿ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဝိ၏ ဏ္ဍ ကိုချေ၊ ဥ ကို ဦ ပြု၊ တ ကို ဋ္ဌ ပြု၊ သ ကို ပရရုပ် ဋ္ဌ ပြု၊ သံယောဂါဒိ ဋ္ဌ ကို ဋ္ဌ ပြု။ **လယ်တီ**

ပရိယောသာန – ပရိ ပုဗ္ဗ၊ အဝ ပုဗ္ဗ၊ သာ ဓာတ် + ယု ပစ္စည်း။ အဝ ကို ဩ ပြု၊ ယ လာ၊ ယု ကို အန ပြု၊ အန၏အစ အ ကိုချေ။ **သူစိ**

မှတ်ချက်။ လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ နိဂုဏ္ဍိဒီပနီ ကျမ်း၌ကား = အန ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။

အပရပ္ပစ္စယ န ပုဒ် + ပရပစ္စယ ပုဒ်။ နပရပစ္စယ ဟူလိုလျက် န ကို အ ပြု၊ ပစ္စယ၌ ပ၏ သဒိသဒ္ဒေဘော် ပ လာ။ ***ဘာဇ္ဈိ***

(ဌ၊ နှာ ၃၀၀-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

သာဝတ္ထိ သဗ္ဗ ပုဒ် + အတ္ထ ပုဒ် + ဏ္ဍ ပစ္စည်း။ သဗ္ဗတ္ထိ ဟူလိုလျက် သဗ္ဗ ကို သာဝ ပြု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) သဝတ္ထ ပုဒ် + ဏ္ဍ ပစ္စည်း။ သဝတ္ထိ ဟူလိုလျက် သ၏ အ ကို အာ ပြု။ **သူစိ**

ပေါဠ္ဌပါဒ ဖောဋ္ဌပါဒ ဟူလိုလျက် ဖ ကို ပ ပြု၊ ဋ္ဌ ကို ဋ္ဌ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဋ္ဌ လာ။ **ဇီသစ်**

တိန္ဒုက တနု ဓာတ် + ဥက ပစ္စည်း။ တနုက ဟူလိုလျက် ဓာတ်၏အဆုံး၌ ဒ လာ၊ တ၏ အ ကို ဏ္ဍ ပြု။

(တစ်နည်း) တိဒိ ဓာတ် + ဥ ပစ္စည်း + က ပစ္စည်း။ တိ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို န ပြု၊ နွှ်၏ ဏ္ဍ ကိုချေ။ **နှစ်နည်းလုံး သူစိ**

(ဌ၊ နှာ ၃၀၁-လာ နိဂုဏ္ဍိ ပုဒ်များ)

ဝိဇ္ဈု ဝိ ပုဗ္ဗ၊ ဇု ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ သဒိသဒ္ဒေဘော် ဇ လာ၊ ကွိ ချေ။ **သူစိ**

ပဂေါ ပ ပုဗ္ဗ၊ ဂမု ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ ပနောင် ဩ လာ၊ ဂ၏ အ, မု၏ ဥ, မ် နှင့် ကွိ တို့ကိုချေ။

(အတိပွဂဘာဝမေဝ၌ ပဂေါ) **ဇီသစ်+ပန်းကုံး+ဦးဇယ**

http://www.dhammadownload.com

ဥနၖာဒ ဥ ပုဒ် + နာဒ ပုဒ်။ ဥနာဒ ဟူလိုလျက် သဒိသဒွေဘော် နလာ။ ***ဥယျာဉ်***

နာဒ နဒ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ နဒ ဟူလိုလျက် နဏ် အ ကို အာ ပြု။ ***သူစိ***

(၄၊ နှာ ၃၀၂-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

မူဋ္ဌ မုဟ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ မုဏ် ဥ ကို ဦ ပြု၊ တ ကို ဟ ပြု၊ ဓာတွန် ဟ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***ရူ+လယ်တီ***

(တစ်နည်း) မုဟ ဓာတ် + ဋ္ဌ ပစ္စည်း။ မုဏ် ဥ ကို ဦ ပြု၊ ဟ နှင့် ဋ္ဌ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) မုဟ ဓာတ် + ဟ ပစ္စည်း။ မုဏ် ဥ ကို ဦ ပြု၊ ဓာတွန် ဟ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) မူဟ ဓာတ် + လ ပစ္စည်း။ လ ကို ဋ္ဌ ပြု၊ ဟ နှင့် ဋ္ဌ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

(၄၊ နှာ ၃၀၃-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ကုတူ ကု ပုဗ္ဗ၊ တနု ဓာတ် + ကူ ပစ္စည်း။ တဏ် အ, နုဏ် ဥ, န် နှင့် က် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ (ကောတူဟလ၌ ကုတူ) ***ဘာဋ္ဌီ***

ကုတူဟလ ကု ပုဗ္ဗ၊ တုဇ ဓာတ် + အလ ပစ္စည်း။ ကုတုဇလ ဟူလိုလျက် တုဏ် ဥ ကို ဦ ပြု၊ ဇ ကို ဟ ပြု။ (ကောတူဟလ၌ ကုတူဟလ) ***ဓာန်ဋ္ဌီ ကောတူဟလမှီး***

(တစ်နည်း) ကု ပုဗ္ဗ၊ တုလ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ကုတုလ ဟူလိုလျက် တုဏ် ဥ ကို ဦ ပြု၊ ဓာတ်၏ အလယ်၌ ဟ လာ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

ကောတူဟလ ကု ပုဗ္ဗ၊ တုဇ ဓာတ် + အလ ပစ္စည်း။ ကုတုဇလ ဟူလိုလျက် ကုဏ် ဥ ကို ဩ ပြု၊ တုဏ် ဥ ကို ဦ ပြု၊ ဇ ကို ဟ ပြု။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) ကု ပုဗ္ဗ၊ တုလ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ကုတုလ ဟူလိုလျက် ကုဏ် ဥ ကို ဩ ပြု၊ တုဏ် ဥ ကို ဦ ပြု၊ ဓာတ်၏ အလယ်၌ ဟ လာ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

(တစ်နည်း) ကုတူဟလ ဟူလိုလျက် ကုဏ် ဥ ကို ဩ ပြု။ ***သဒ္ဒဝိဒူ***

တိတ္ထိယာ တိတ္ထ ပုဒ် + ဏိက ပစ္စည်း + ယော ဝိဘတ်။ တိတ္ထိကာ ဟူလိုလျက် က ကို ယ ပြု။ ***ဋ္ဌီသစ်***

(၄၊ နှာ ၃၀၇-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

အာကိဥ္စည အကိဥ္စန ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ အစ အ ကို အာ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ၊ အာကိဥ္စနျ ဟူလိုလျက် နျ ကို ဥ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ဥ လာ။ ***ဋ္ဌီကာကျော်***

(၄၊ နှာ ၃၀၉-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ပုထူ ပုထူနိ-ဟု နပုလ္လိင်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ ပုထူ-ဟု ပုလ္လိင်သို့ ပြန်သော လိင်္ဂ ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။ (ဤကား = ဝိပလ္လာသနည်း) ***ဋ္ဌီသစ်***

(တစ်နည်း) ပုထူနိ-ဟု ဆိုအပ်လျက် နိ ချေ။ (ဤကား = နိရုတ္တိနည်း) ***ဋ္ဌီသစ်***

(၄၊ နှာ ၃၁၁-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

သန္ဓိတောဒက – သံ ပုဗ္ဗ၊ နိ ပုဗ္ဗ၊ တုဒ ဓာတ် + ဏွု ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို နပြု၊ တုဏ် ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဏွု ကို အက ပြု၊ အကဏ်အစ အ ကိုချေ။ ***အဂ်ုတ္တရဋ္ဌီကာ***

သဥ္ဇုဗ္ဘရိတ သံ ပုဗ္ဗ၊ အဓိ ပုဗ္ဗ၊ အဘိ ပုဗ္ဗ၊ အရ ဓာတ် + ဣတ ပစ္စည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဥ ပြု၊ ဓိဏ် ဣ ကို ယ ပြု၊ ရျ ကို စျ ပြု၊ အဘိဏ်အစ အ ကိုချေ၊ ဘိဏ် ဣ ကို အ ပြု၊ ဘဏ် အသဒိသဒွေဘော် ဗ လာ၊ အရဏ် အ တို့ကိုချေ။ ***ဦးထွန်းဦး***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) သံ ပုဗ္ဗ၊ အဓိ ပုဗ္ဗ၊ အဘိ ပုဗ္ဗ၊ အရ ဓာတ် + ကွတ ပစ္စည်း။ အဓိ၏ အ ကိုချေ၊ ဓိ၏ ကွ ကို ယ ပြု၊ ရ္ယ ကို ဗ္ဗ ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဉ ပြု၊ ဘိ၏ ကွ ကို ယ ပြု၊ ဘ္ယ ကို ဘ ပြု၊ ဘ၏ အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဗ လာ၊ ရ၏ အ ကိုချေ။ ***ဦးထွန်းဦးမှိုး***

(ဌ၊ နှာ ၃၁၃-လာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

နိဋ္ဌာ နိဋ္ဌာမဂ္ဂ ဟူလိုလျက် မဂ္ဂ ပုဒ်ကိုချေ။ ***ဦသစ်***

(တစ်နည်း) နိ ပုဗ္ဗ၊ ဌာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဋ္ဌ လာ၊ ဌာ၏ အာ ကိုချေ၊ အ ကို အာ ပြု။ ***ဦသစ်***

ဇာနံ ပဿံ ဇာနန္တွ လိင် + ယော ဝိဘတ်၊ ပဿန္တွ လိင် + ယော ဝိဘတ်ဖြင့် ပုဒ်တည်၍ ဗဟုဝုစ် ယော ဝိဘတ်တို့ကို အာ အသီးသီးပြုသော ကာရိယတို့ဖြင့် ဇာနန္တွာ ပဿန္တွာ–ဟု ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ ဧကဝုစ် သိ ဝိဘတ်တို့သို့ အသီးသီး ပြန်သော ဝစန ဝိပလ္လာသနည်း၊ န္တွ တို့ကို အံ အသီးသီး ပြုခြင်းဟူသော ဝဏ္ဏဝိကာရ နိရုတ္တိနည်း၊ နဓ၏ အ, ဿ၏ အ နှင့် သိ ဝိဘတ်တို့ကို ချေခြင်းဟူသော ဝဏ္ဏလောပ နိရုတ္တိနည်းတို့ဖြင့် ပြီး၏။ ***ဦသစ်***

(တစ်နည်း) ဇာနန္တွ လိင် + ယော ဝိဘတ်၊ ပဿန္တွ လိင် + ယော ဝိဘတ်။ န္တွ တို့ကို အံ အသီးသီးပြု၊ နဓ၏ အ, ဿ၏ အ နှင့် ယော ဝိဘတ်တို့ကိုချေ။ ***ပခုက္ကူ***

ပါဠိဟီရက ပတိ ပုဗ္ဗ၊ ဟရ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း + သွတ္ထ ဏ ပစ္စည်း။ ပါဠိဟာရိယ ဟူလိုလျက် ဟာ၏ အာ ကို ဥ ပြု၊ ရိ၏ ကွ ကို အ ပြု၊ ယ ကို က ပြု။ ***ဘဒန္တ***

(တစ်နည်း) ပတိ ပုဗ္ဗ၊ ဟိ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း + က ပစ္စည်း။ ပတိ ကို ပဠိ ပြု၊ ပဠိနောင် ဟိ ကို ဟီရ ပြု၊ ပ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ရ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***သူစိ ပါဠိဟီရမှိုး***

မှတ်ချက်။ ရူ အလိုကား = ဟိ ကို ဟီရဏ် ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကို ချေ၍ ပြီး၏။

အပ္ပါဠိဟီရကတံ – အပ္ပါဠိဟီရက်တံ ဟူလိုလျက် က်၏ နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ။ ***ဦသစ်***

(ဌ၊ နှာ ၃၁၅-လာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

ပဏ္ဍတ္တိ ပ ပုဗ္ဗ၊ ဉ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ပဉတ္တိ ဟူလိုလျက် ဉ ကို ဏ္ဍ ပြု။ ***နီတိ***

(တစ်နည်း) ပ ပုဗ္ဗ၊ ဉ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ပဉတ္တိ ဟူလိုလျက် ပဉ ကို ပဏ္ဍ ပြု။ ***ရူ***

(တစ်နည်း) ပ ပုဗ္ဗ၊ ဉ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ပဉတ္တိ ဟူလိုလျက် ဉ ကို ဏ ပြု၊ ဏ ဒွေဘော်လာ။ ***လယ်တီ***

တုဋ္ဌ တုစ ဓာတ် + ဆ ပစ္စည်း။ စ၏ အ ကိုချေ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) တုဒ ဓာတ် + ဆ ပစ္စည်း။ ဒ၏ အ ကိုချေ၊ ဒ် ကို စ် ပြု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) တုသ ဓာတ် + ဆ ပစ္စည်း။ သ၏ အ ကိုချေ၊ သ် ကို စ် ပြု။ ***သူစိ***

(ဌ၊ နှာ ၃၁၆-လာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

နိရုတ္တိ နိ ပုဒ် + ဥတ္တိ ပုဒ်။ နိဥတ္တိ ဟူလိုလျက် နိနောင် ရ လာ။ ***သူစိ***

(ဌ၊ နှာ ၃၁၇-လာ နိဂ္ဂဟိတ် ပုဒ်များ)

အစိရပရိနိဗ္ဗုတ – အစိရံပရိနိဗ္ဗုတ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ။ ***ဦသစ်***

တောဒေယျ တုဒိ ပုဒ် + ဏေယျ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဏ္ဍ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ဦသစ်***

မဋ္ဌရ မသု ဓာတ် + ကို ပစ္စည်း။ သု ကို ဋ္ဌ ရ ပြု၊ ကို ချေ။ ***ရူ***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) မသု ဓာတ် + ဆရ ပစ္စည်း။ ဥ ချေ၊ သ် ကို စ် ပြု။ **သူစိ**
(တစ်နည်း) မသ ဓာတ် + ဆရ ပစ္စည်း။ သ၏ အ ကိုချေ၊ သ် ကို စ် ပြု။ **သူစိ**
သမာဟာရ သံ ပုဒ် + အာဟာရ ပုဒ်။ သံအာဟာရ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ ပြု။ **ဘာဋ္ဌီ**
ပိယာယတိ ပိယ ပုဒ် + အာယ ပစ္စည်း + တိ ဝိဘတ်။ ပိယ၏ အ ကိုချေ။ ***ကစ္စည်း ပဗ္ဗတာယတိမှီး***
ဘုက္ကာရ ဘု ပုဒ် + ကာရ ပုဒ်။ ဘုကာရ ဟူလိုလျက် သဒိသဒွေဘော် က လာ။ **ဘာဋ္ဌီ**
(တစ်နည်း) ဘုက် သဒ္ဒူပပဒ၊ ကရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဓာတ်အစ က၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ***ပန်းကုံးမှီး***

(၄၊ နှာ ၃၁၉-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

စေတက စေတိ ပုဒ် + ဣယ ပစ္စည်း။ တိ၏ ဣ ကိုချေ၊ ဣယ၏ ဣ ကို အ ပြု၊ ယ ကို က ပြု။ **ဘာဋ္ဌီ**

(၄၊ နှာ ၃၂၀-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဥတ္တရ ဥ ပုဗ္ဗ၊ တရ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ တ ဒွေဘော်လာ၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။
မှတ်ချက်။ ဤကား = ဓာတုပစ္စယဒီပနီ အလိုတည်း။ ပန်းကုံး၌ကား = အ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။
ဧကဂ္ဂ ဧက ပုဒ် + အဂ္ဂ ပုဒ်။ ဧကအဂ္ဂ ဟူလိုလျက် က၏ အ ကိုချေ။ **သူစိ**
(တစ်နည်း) ဧက သဒ္ဒူပပဒ၊ အဇ ဓာတ် + ဂ ပစ္စည်း။ ဓာတ်၏အစ အ ကိုချေ၊ ဇ ကို ဂ ပြု။ **သူစိ**

(၄၊ နှာ ၃၂၁-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

မဟာသာလော – မဟာသာရော ဟူလိုလျက် ရ ကို လ ပြု။ **ဋ္ဌီသစ်**
ဖီတ ဖာ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဖာ၏ အာ ကိုချေ၊ ဤ လာ။ ***လယ်တီ ဖိတမှီး***
(တစ်နည်း) ဖာယီ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဖာ၏ အာ နှင့် ယ တို့ကိုချေ။ ***နီတိ+ဓာတွတ္ထ***
(တစ်နည်း) ဖာယီ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဖာယီ ကို ဖီ ပြု။ ***ဘာဋ္ဌီမှီး***

(၄၊ နှာ ၃၂၂-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

စေတသိက စေတ ပုဒ် + ဏိက ပစ္စည်း။ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ၊ သ် လာ။ **ရူ**
မဏိကာ စိန္တာမနိကာ ဟူလိုလျက် စိန္တာ ကိုချေ၊ နကို ဏ ပြု။ **ဋ္ဌီသစ်**
စိန္တာမဏိ စိန္တ သဒ္ဒူပပဒ၊ မန ဓာတ် + ဣ ပစ္စည်း။ န္တ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဓာတွန် နကို ဏ ပြု၊ ဏ၏ အ ကိုချေ။ ***ဋ္ဌီသစ်၊သူစိ မဏိမှီး***
ပါဋ္ဌိဟာရိယ ပဋ္ဌိဟာရိယ ပုဒ် + ဏ ပစ္စည်း။ ပ၏ အ ကို အာ ဒီဃပြု၊ ယ၏ အ နှင့် ဏ် တို့ကိုချေ။ **ဋ္ဌီသစ်**
(တစ်နည်း) ပတိ ပုဗ္ဗ၊ ဟိ ဓာတ် + ကွိ ပစ္စည်း။ ပတိ ကို ပဋ္ဌိ ပြု၊ ပ၏ အ ကို အာ ဒီဃပြု၊ ဟိ ဓာတ်ကို ဟာရိယ ပြု၊ ကွိချေ။ **ဓာန်ဋ္ဌီ**
(တစ်နည်း) ပတိ ပုဗ္ဗ၊ ဟရ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ပတိ ကို ပဋ္ဌိ ပြု၊ ပ၏ အ ကို အာ ဒီဃပြု၊ ဟ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ရ၏ အ ကို ဣ ပြု၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ **ရူ**
မှတ်ချက်။ ဆရာမြတ်တို့ကား = ပဋ္ဌိ ပုဗ္ဗဟုလည်း မိန့်တော်မူကြသေး၏။

အလုပ် မလုပ်သော သူသည် မာရ်နတ်၏ အပေါင်းအသင်း ဖြစ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၃၂၃-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ယာနိယ ယာ ဓာတ် + အနီယ ပစ္စည်း။ ယာ၏ အာ ကိုချေ၊ အနီယ၏အစ အ ကို အာ ပြု၊ နီ၏ ဤ ကို ဣ ပြု။ **ဋီသစ်**

ဒေဝယာနိယ ဒေဝ သဒ္ဒူပပဒ၊ ယာ ဓာတ် + အနီယ ပစ္စည်း။ ဒေဝယာနီယ ဟူလိုလျက် ဤ ကို ဣ ပြု။ **ဋီသစ်**

စာတုမဟာရာဇိက – စတု ပုဒ် + မဟာရာဇ ပုဒ် (ဝါ) စတုမဟာရာဇ ပုဒ် + ဏိက ပစ္စည်း။ စ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ဇ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ **ဋီသစ်၊ဘာဋီ**

(၄၊ နှာ ၃၂၅-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ပဘံ ပ ပုဗ္ဗ၊ ပါ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + သိ ဝိဘတ်။ ပပံ ဟူလိုလျက် နောက် ပ ကို ဘ ပြု။ **၄-နည်း**

(၄၊ နှာ ၃၂၈-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

ဝုမိုး ဝမု ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ ကို ဥ ပြု၊ ဥ ကိုချေ၊ တ ကို ဃ ပြု၊ ဓာတွန် ဃ ကို ဥ ပြု။ **ရှ**

ဒိဗ္ဗာ ဂဗ္ဘာ ဒိဗ္ဗေ ဂဗ္ဘေ-ဟု ဒုတိယာဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ ဒိဗ္ဗာ ဂဗ္ဘာ-ဟု ပထမာဝိဘတ်သို့ ပြန်သော ဝိဘတ္တိ ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။ (ဤကား = ဝိပလ္လာသနည်း) **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ဒိဗ္ဗ လိင် + ပထမာ ယော ဝိဘတ်၊ ဂဗ္ဘ လိင် + ပထမာ ယော ဝိဘတ်။ ပုဒ်အဆုံး အ တို့ကိုချေ၊ ယော ဝိဘတ်တို့ကို အာ အသီးသီးပြု။ (ဤကား = နိရုတ္တိနည်း) **ဋီသစ်**

မှတ်ချက်။ ဒုတိယနည်း၌ သက်သော = ပထမာ ယောဝိဘတ်တို့ကို လိင်္ဂတ္ထ၌ မသက်၊ ဥပယောဂတ္ထ၌သာ သက်သည်ဟု မှတ်ပါ။

(၄၊ နှာ ၃၂၉-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

အညာ အညာယ ဟူလိုလျက် ယ ချေ။ **ဋီသစ်**

မှတ်ချက်။ ဤအညာကား "အညာ အညာယ-သိ၍" အနက်ပြန်သော အညာတည်း။ ကြွင်းသော အညာ ပုဒ်တို့၌ကား = အာ ပုဗ္ဗ၊ ဥာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း + ဣတ္ထီဇောတက အာ ပစ္စည်း။ အာဥာ ဟူလိုလျက် ရှေ့ အာ ကို အ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် ဥ လာ၍ ပြီး၏။ **ဓာန်ဋီ**

(၄၊ နှာ ၃၃၂-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

သဟဗျ သဟ ပုဗ္ဗ၊ ဗျေ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဗျေ၏ ဧ ကိုချေ။ **ပန်းကုံး**

(တစ်နည်း) သဟ ပုဗ္ဗ၊ ဝယ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ သဟဝယ ဟူလိုလျက် ဝ၏ အ ကိုချေ၊ ဝ ကို ဗ ပြု။ **ဘာဋီ**

(တစ်နည်း) သဟဝ ပုဒ် + ဏျ ပစ္စည်း။ ဝ၏ အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ။ ဝ ကို ဗ ပြု။ **ပန်းကုံး**

သဗ္ဗာနိ တာနိ = သဗ္ဗေ တေ-ဟု ပုလ္လိင်ဖြင့် ဆိုအပ်လျက် မဆိုဘဲ သဗ္ဗာနိ တာနိ-ဟု နပုလ္လိင်သို့ ပြန်သော လိင်္ဂ ဝိပလ္လာသနည်းဖြင့် ပြီး၏။ **၄-အဖွင့်ရှ**

(၄၊ နှာ ၃၃၃-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

တေဝ တေဝိဇ္ဇာ – တေ တေဝိဇ္ဇာ ဟူလိုလျက် ရှေ့ တေ၏ နောက်၌ ဝ လာ။ **၄-အဖွင့်ရှ**

(၄၊ နှာ ၃၃၆-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

စိရနိက္ခန္တ စိရံ ပုဒ် + နိက္ခန္တ ပုဒ်။ စိရံနိက္ခန္တ ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ။ **သူစိ စိရန္တနမှီး**

အဝသဋ အဝ ပုဗ္ဗ၊ သရ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ရ ချေ၊ တ ကို ဋ ပြု။ **သူစိ ဝိသဋမှီး**

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၃၃၇-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

သဗ္ဗညုတ သဗ္ဗညူ ပုဒ် + တာ ပစ္စည်း။ ဦ ကို ဥ ပြု၊ အာ ကို အ ပြု။ ***ရူမှီး ဘုန်းတော်ကြီးဦးဇယ***

သခ်ၖမက သခ်ၖ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဓမ ဓာတ် + ဏွု ပစ္စည်း။ ဏွု ကို အက ပြု၊ အက၏အစ အ ကိုချေ။ ***ဋီသစ်+ဘာဋီ***

(၄၊ နှာ ၃၃၈-လာ နိုရုတ္တိ ပုဒ်များ)

အလတ္ထုံ လဘ ဓာတ် + ဥံ ဝိဘတ်။ အစ၌ အ လာ၊ ဓာတွန် ဘ ကိုချေ၊ ဥံ ကို တ္ထုံ ပြု။ ***ရူ အလတ္ထုံမှီး***

==========

လျှောက်တင်အပ်ပါသည်

ဖော်ပြလတ္တံ့သည့် သာဝိ စသော ပုဒ်တို့၏ နိရုတ္တိနည်းဖြင့် ရုပ်ပြီးပုံများကို အထူးထုတ် စာအုပ်ကြီးများ၌ ရေးသားထားသည်ကို တွေ့မြင်ရပါ၏။ ယင်းသာဝိ စသော ပုဒ်တို့ကို သီလက္ခန် အဌကထာ၌ စာရေးသူ ရှာမတွေ့သေးပါ။ စာရေးသူ၏ စာမနှံ့စပ်ခြင်းကြောင့်သာ ရှာမတွေ့ခြင်း ဖြစ်တန်ရာ၏။ စာမေးပွဲများ၌ မေးလျှင် ဖြေဆိုနိုင်ပါစေခြင်း အကျိုးငှာ ယင်းသာဝိ စသော ပုဒ်တို့၏ ရုပ်ပြီးပုံများကို ဖော်ပြအပ်ပါ၏။ ရှုတော်မူပါ။

သာဝိ သု ဓာတ် + ဣ ပစ္စည်း။ ဥ ကို ဩ ပြု၊ ဩ ကို အာဝ ပြု။ ***ဋီသစ်***

ဂရုဋ္ဌ ဂရ သဒ္ဒူပပဒ၊ ဟန ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း။ ဂရဟ ဟူလိုလျက် ရ၏ အ ကို ဥ ပြု (ဝါ) ရ ကို ရ ပြု၊ ဟ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***ဋီသစ်၊ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

(တစ်နည်း) ဂရု သဒ္ဒူပပဒ၊ လာ ဓာတ် + အ ပစ္စည်း။ ဂရုလ ဟူလိုလျက် လ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ဂရုဥ ဟူလိုလျက် ဥ ကို ဋ္ဌ ပြု။ ***လယ်တီ***

ဩပဝယှ အဝ ပုဗ္ဗ၊ ပ ပုဗ္ဗ၊ ဝဟ ဓာတ် + ဏျ ပစ္စည်း။ အဝ ကို ဩ ပြု၊ ဓာတွန် အ နှင့် ဏ် အနုဗန်တို့ကိုချေ၊ ဟ နှင့် ယ ကို ရှေ့နောက်ပြန်။ ***ဓာန်ဋီ၊ပန်းကုံး***

မှတ်ချက်။ ဘာဋီ၌ = ဥပဝယှ ပုဒ် + သွတ္ထ ဏ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။

ဟရိသဝဏ္ဏော – ဟရိသမာနဝဏ္ဏော ဟူလိုလျက် သမာန ကို သ ပြု။ ***ဋီသစ်***

ဟရိဿဝဏ္ဏော – ဟရိသမာနဝဏ္ဏော ဟူလိုလျက် သမာန ကို သ ပြု၊ သဒိသဒွေဘော် သ လာ။ ***ဋီသစ်***

ပဇာပတိ ပဇ သဒ္ဒူပပဒ၊ ပါ ဓာတ် + တိ ပစ္စည်း။ ဇ၏ အ ကို အာ ပြု၊ ပါ၏ အာ ကို အ ပြု။ ***သူစိ***

ခတျ ခတ္တိယ ဟူလိုလျက် တ တစ်လုံးနှင့် ဣ တို့ကိုချေ။ ***မန်းမိုးကောင်း***

ကာယပရိဟာရိယ – ကာယပရိဟာရ ပုဒ် (ဝါ) ကာယ သဒ္ဒူပပဒ၊ ပရိ ပုဗ္ဗ၊ ဟရ ဓာတ် + ဏိက ပစ္စည်း။ ကာယပရိဟာရိက ဟူလိုလျက် က ကို ယ ပြု။ ***ဋီသစ်***

ဥဗ္ဘိတောဒက ဥဗ္ဘိဒေါဒက ဟူလိုလျက် ဒ ကို တ ပြု။ ***ဋီသစ်***

ပေါသိနီ ပူသ ဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း + ဤ ပစ္စည်း + ဣနီ ပစ္စည်း။ ပူ၏ ဦ ကို ဩ ပြု၊ ဓာတွန် အ, ဏ နှင့် ဤ တို့ကိုချေ။ ***အောင်ပန်း***

မှတ်ချက်။ နတ်ညွန်းဆရာတော်ကား = ပုသ ဓာတ်ဖြင့် ပြီးပြသေး၏။

http://www.dhammadownload.com

ပယိရုဒါဟာသိ – ပရိဉ္ဇာဟာသိ ဟူလိုလျက် ပရိနောင် ယ လာ၊ ရ နှင့် ယ ကို ရှေ့နောက်ပြန်၊ ဒ လာ။ **ရူ**

သာကိယ သက္ယ ပုဒ် + ဏ္ဍယ ပစ္စည်း။ သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ က္ယ၏ ယ ကိုချေ။ **ဓာန်ဦ**

(တစ်နည်း) သက ဓာတ် + ဏ္ဍ ပစ္စည်း။ သ၏ အ ကို အာ ပြု၊ က၏ အ ကိုချေ၊ ဏ္ဍ လာ၊ ဏ် အနုဗန်ကိုချေ။ ***ဦသစ်မှီး မစိုးရိမ်, အလယ်တိုက်ကျောင်း ဘုန်းတော်ကြီးဦးဇယ***

ဇိမူတ ဇိဝန ပုဒ် + မူတ ပုဒ်။ ဇိဝနမူတ ဟူလိုလျက် ဝန ချေ။ **ဦသစ်**

(တစ်နည်း) ဇိဝိတ သဒ္ဒူပဒ၊ မူ ဓာတ် + တ ပစ္စည်း။ ဝိတ ချေ။ **ဓာန်ဦ**

ဗျပ္ပထ ဝါစာ ပုဒ် + ပထ ပုဒ်။ ဝါစာပထ ဟူလိုလျက် ဝါစာ ကို ဗျ ပြု၊ သဒိသဒ္ဒေဘော် ပ လာ။ **နီတိ**

ကုပ္ပ ဂုပ ဓာတ် + ပ ပစ္စည်း။ ဂ ကို က ပြု၊ ဓာတွန် ပ၏ အ ကိုချေ။ **ဦသစ်+ဓာန်ဦ**

အတိပ္ပဂေါခေါ – အတိပ္ပ + ခေါ ဟုပုဒ်ဖြတ်။ အတိပ္ပနောင် ဩ လာ၊ ဂ လာ။ **ရူ၊ဦသစ်**

(တစ်နည်း) အတိပ္ပါ + ခေါ ဟုပုဒ်ဖြတ်။ အတိပ္ပါနောင် ဩ လာ၊ ပါနောင် ဂ လာ၊ ပါ နိပါတ်ပုဒ်၏ အာ ကို အ ပြု။ ***ပခုက္ကူနိသျ***

သဗ္ဗဇ္ဇာရီ သံ + အဓိ + ဘရိ ဟုပုဒ်ဖြတ်။ သံ၏ အ နှင့် နိဂ္ဂဟိတ် တို့ကိုချေ၊ အဓိ ကို အဗ္ဗ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဇ လာ။ **ဦသစ်မှီး**

(တစ်နည်း) သံ + အဓိ + ဘရိ ဟုပုဒ်ဖြတ်။ နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၊ အဓိ ကို ဗ္ဗ ပြု၊ အသဒိသဒ္ဒေဘော် ဇ လာ။ **နီတိ**

နိဂုဏ္ဍီ (၁၀၀၀) ပြီးပါပြီ။

"ပခုက္ကူသီလကွန်နိသျသစ်ကျမ်းပြု ဆရာတော်ဦးနန္ဒဝံသထေရ်မှ
မွေကာထိကဖြစ်မည့် ဉာဏဒီပ ဦးဇင်္ဂလအား ဆုံးမသော သြဝါဒ"

ကျောင်းတိုက်ကို အရင်ရောက်တိုင်း စာတတ်ကြေးဆိုရင်
ကျောင်းတိုက်ရဲ့မြောက်ဘက် နာရီစင်နားက မန်ကျည်းပင်ကြီးဟာ
ဦးအရင် စောရောက်တာပဲ၊ သူစာတတ်ပါတော့လား ဇင်္ဂလရဲ့။

http://www.dhammadownload.com

(၄)နံပါတ် ဝိဂ္ဂဟ (၁၀၀၀)

နိုဒါနုကထာ

(၄၊ နှာ ၁-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ကရုဏာ ပရဒုက္ခံ ကိရတိ အပနေတီတိ ကရုဏာ။ ***သူစိ+ဋ္ဌီသစ်မှီး***

* ကရုဏာ ဟူသော ပုဒ်ပြီးနိပ္ပန္နသည် ဝစန မည်၏။
* ပရဒုက္ခံ ကိရတိ အပနေတိ ဟူသော ဝိဂြိုဟ်ဝါကျသည် ဝစနတ္ထ မည်၏။
* သူတစ်ပါးဆင်းရဲကို ပယ်ခွာလိုမှုဟူသော ပရဒုက္ခာပနယနကာမတာ လက္ခဏာဟူသော ကြိယာသည် ဝစနဟေတု မည်၏။
* ဣတိသဒ္ဒါသည် ဝစနဟေတုဇောတက မည်၏။
* ကရုဏာစေတသိက်ဒြဗ်သည် ဝစနီယ မည်၏။
* ဒယာ, အနုကမ္ပာ စသော ပရိယာယ် သဒ္ဒါများသည် ဝစနီယတ္ထ မည်၏။

(တစ်နည်း) ကိရီယတိ ဒုက္ခိတေသု ဖရဏဝသေန ပသာရီယတီတိ ကရုဏာ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

(တစ်နည်း) ကိဏာတိ ပရဒုက္ခံ ဟိံသတိ ဝိနာသေတီတိ ကရုဏာ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

(တစ်နည်း) ကံ သုခံ ရုန္ဓတီတိ ကရုဏာ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ပရဒုက္ခေ သတိ သာဓူနံ ဟဒယကမ္ပနံ ကရောတီတိ ကရုဏာ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

မောဟ အာရမ္မဏေ မုယှတီတိ မောဟော။ ***သုတ်ပါထေယျဋ္ဌကထာ၊ဋ္ဌီကာကျော်***

တမ တမန္တိ အာကခ်န္တိ ရတိံ လောကာ ဧတ္ထာတိ တမော၊ (ဝါ) တမန္တိ သတ္တာ ဧတေနာတိ တမော၊ ***သူစိ*** တမော ဝိယာတိ တမော။ ***ဘာဋ္ဌီ***

မောဟတမ မောဟောယေဝ တမော မောဟတမော။ ***ဘာဋ္ဌီ***

* မောဟတမော ဟူသော ပုဒ်ပြီးနိပ္ပန္နသည် ဝစန မည်၏။
* မောဟောယေဝ တမော ဟူသော ဝိဂြိုဟ်ဝါကျသည် ဝစနတ္ထ မည်၏။
* အဝိဇ္ဇာ၏ အမိုက်အမှောင်နှင့် သဒိသ+သဒိသီ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သည် ဝစနဟေတု မည်၏။
* ဣတိသဒ္ဒါ မပါသောသောကြောင့် ဝစနဟေတုဇောတကကို မရ။
  (တစ်နည်း) ကျေပျောက်လေပြီးသော, ဆောင်ယူ၍ သိအပ်သော ဣတိသဒ္ဒါသည် ဝစနဟေတု ဇောတက မည်၏။
* အဝိဇ္ဇာဒြဗ်သည် ဝစနီယ မည်၏။
* တမောခန္ဓ, အန္ဓကာရ စသော ပရိယာယ် သဒ္ဒါများသည် ဝစနီယတ္ထ မည်၏။

ဩရသ ဥရသိ ဘဝါ ဇာတာ သံဝဒ္ဓါ (သံဝဗှာ) ဩရသာ၊ (ရင်၌ ကြီးပွားသော သားတို့) ***ဋ္ဌီသစ်*** ဩရသာ ဝိယာတိ ဩရသာ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

* ဩရသာ ဟူသော ပုဒ်ပြီးနိပ္ပန္နသည် ဝစန မည်၏။
* ဩရသာ ဝိယ ဟူသော ဝိဂြိုဟ်ဝါကျသည် ဝစနတ္ထ မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

* မိဘတို့၏ ရင်၌ ဖြစ်သော သားတို့နှင့် ဘုရားရှင်တို့၏ အရိယာသံဃာတော်တည်းဟူသော သားတို့၏ ဆိုင်ရာ အမွေရပုံ တူကြကုန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် သဒိသ+သဒိသီ စပ်ခြင်းသမ္မန်သည် ဝစနဟေတု မည်၏။
* ဣတိသဒ္ဒါသည် ဝစနဟေတုဇောတက မည်၏။
* အရိယာသံဃာတော်ဒြဗ်သည် ဝစနီယ မည်၏။
* အတ္တဇ, ပုတ္တ, တနုဇ စသော ပရိယာယ် သဒ္ဒါများသည် ဝစနီယတ္ထ မည်၏။

(တစ်နည်း) ဥရေ ဇာတာ သြရသာ။ **ဘာဒ္ဒီ**

* သြရသာ ဟူသော ပုဒ်ပြီးနိပ္ပန္နသည် ဝစန မည်၏။
* ဥရေ ဇာတာ ဟူသော ဝိဂြိုဟ်ဝါကျသည် ဝစနတ္ထ မည်၏။
* ဘုရားရှင် ရင်ဘတ်တော်၏ အရိယာသံဃာတော်တည်းဟူသော သားတို့နှင့် ဇနက+ဇည, အာဓာရ+အာဓေယ် အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန်သည် ဝစနဟေတု မည်၏။
* ဣတိသဒ္ဒါ မပါသောကြောင့် ဝစနဟေတုဇောတကကို မရ။
  (တစ်နည်း) ကျပျောက်လေပြီးသော, ဆောင်ယူ၍ သိအပ်သော ဣတိသဒ္ဒါသည် ဝစနဟေတုဇောတက မည်၏။
* အရိယာသံဃာတော်ဒြဗ်သည် ဝစနီယ မည်၏။
* အတ္တဇ, ပုတ္တ, တနုဇ စသော ပရိယာယ် သဒ္ဒါများသည် ဝစနီယတ္ထ မည်၏။

မာရသေန မာရဿ သေနာ မာရသေနာ။ **ဠီသစ်**

* မာရသေနာ ဟူသော ပုဒ်ပြီးနိပ္ပန္နသည် ဝစန မည်၏။
* မာရဿ သေနာ ဟူသော ဝိဂြိုဟ်ဝါကျသည် ဝစနတ္ထ မည်၏။
* မာရ်မင်း၏ စစ်တပ်နှင့် သာမီ+သံ, သမ္မန္န+သမ္မန္နီ, ဇနက+ဇည အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန်သည် ဝစနဟေတု မည်၏။
* ဣတိသဒ္ဒါ မပါသောကြောင့် ဝစနဟေတုဇောတကကို မရ။
  (တစ်နည်း) ကျပျောက်လေပြီးသော, ဆောင်ယူ၍ သိအပ်သော ဣတိသဒ္ဒါသည် ဝစနဟေတုဇောတက မည်၏။
* မာရ်မင်း၏ စစ်တပ်ဒြဗ်သည် ဝစနီယ မည်၏။
* ပမတ္တဗန္ဓုသေနာ, မာရဗလ စသော ပရိယာယ် သဒ္ဒါများသည် ဝစနီယတ္ထ မည်၏။

(တစ်နည်း) မာရော စ မာရသေနာ စ မာရသေနာ။ **ဘာဒ္ဒီ**

(ဌ၊ နှာ ၂-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

တိဝဂ္ဂါ တယော ဝဂ္ဂါ အဿ သင်္ဃဿာတိ တိဝဂ္ဂါ။ **ဠီသစ်**

* တိဝဂ္ဂါ ဟူသော ပုဒ်ပြီးနိပ္ပန္နသည် ဝစန မည်၏။
* တယော ဝဂ္ဂါ အဿ သင်္ဃဿ ဟူသော ဝိဂြိုဟ်ဝါကျသည် ဝစနတ္ထ မည်၏။
* သုံးပါးသော ဝဂ်၏ ဒီဃနိကာယ်နှင့် သရူပ+သရူပဝန္တ, ဌာနီ+ဌာန အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန်သည် ဝစနဟေတု မည်၏။
* ဣတိသဒ္ဒါသည် ဝစနဟေတုဇောတက မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

* ဒီဃနိကာယ်ဒြဗ်သည် ဝစနီယ မည်၏။

* တိသမူဟော, တိကာယော စသော ပရိယာယ် သဒ္ဒါများသည် ဝစနီယတ္ထ မည်၏။

(တစ်နည်း်) တယော ဝဂ္ဂါ ယသာတိ တိဝဂ္ဂေါ။ **ဘာဋ္ဌီ**

စတုတ္တိ်သသုတ္တသင်္ဂဟ – စတုတ္တိ်သ သုတ္တာနိ စတုတ္တိ်သသုတ္တာနိ၊ သင်္ဂယှန္တိ ဧတ္ထာတိ သင်္ဂဟော၊ **ဋီသစ်၊ဘာဋ္ဌီ**

စတုတ္တိ်သသုတ္တာနံ သင်္ဂဟော စတုတ္တိ်သသုတ္တသင်္ဂဟော။ **ဋီသစ်၊ဘာဋ္ဌီ**

(တစ်နည်း်) သင်္ဂဟဏံ သင်္ဂဟော၊ (ဝါ) သင်္ဂဏှန် သင်္ဂဟော၊ **ခုဒ္ဒကဋ္ဌကထာ၊ဝိနိစ္ဆယဋီကာ**

စတုတ္တိ်သသုတ္တာနံ သင်္ဂဟော ဧတ္ထာတိ စတုတ္တိ်သသုတ္တသင်္ဂဟော။ **ဋီသစ်၊ဘာဋ္ဌီ**

* စတုတ္တိ်သသုတ္တဂဏန စသော ပရိယာယ်။

(ဌ၊ နှာ ၃-ဃာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အာယသ္မတာ အာယု အဿ အတ္ထိတိ အာယသ္မာ၊ (တေန) အာယသ္မတာ။ **ကစ္စည်း**

* အသက်၏ အရှင်အာနန္ဒာနှင့် နိဿိတ+နိဿယ, ဂုဏ်+ဂုဏော်, ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ ရှည်သော အသက်ရှိသော အရှင်အာနန္ဒာဒြဗ်၊ ဒီဃာယု, ဒီဃာယုက, ဘဒ္ဒန္တ, ဘဒြ စသော။

ပဌမ ပဋိယတိ ဥစ္စာရီယတိ ဥတ္တမဘာဝေနာတိ ပဌမံ။ **မောဂ်**

(တစ်နည်း်) ပဋိယတိ ဥစ္စာရီယတိ ဥတ္တမဘာဝေနာတိ ပဌမံ။ **သူစီ**

(တစ်နည်း်) ပဋိယတေ အာဒိမှိ ဥစ္စာရီယတေတိ ပဌမံ။ **သူစီ**

* ရွတ်ဆိုခြင်း ကြိယာ၊ ရှေးဦးစွာသော ပဌမမဟာသင်္ဂါယနာဒြဗ်၊ ပုဗ္ဗ, အဂ္ဂ, အာဒိ။

သင်္ဂီတိ ဓမ္မဝိနယာနံ သင်္ဂဟေတ္တာ ဂါယနံ ကထနံ သင်္ဂီတိ။ **ဋီသစ်**

မဟာသင်္ဂီတိ မဟာဝိသယတ္တာ ပူဇနီယတ္တာ စ မဟတီ သင်္ဂီတိ မဟာသင်္ဂီတိ။ **ဋီသစ်၊သာရတ္ထ**

* မဟာဝိသယဘောဂုဏ်, ပူဇနီယဘောဂုဏ်၏ သင်္ဂါယနာဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော်စပ်၊ ပဌမမဟာသင်္ဂါယနာဒြဗ်၊ မဟန္တသင်္ဂီတိ, မဟာသင်္ဂါယနာ။

ပဌမမဟာသင်္ဂီတိ – ပဌမာ မဟာသင်္ဂီတိ ပဌမမဟာသင်္ဂီတိ။ **ဋီသစ်**

နိဒါန နိဒဒါတိ ဒေသနံ ဒေသကာလာဒိဝသေန အဝိဒိတံ ဝိဒိတံ ကတ္တာ နိဒဿေတီတိ နိဒါနံ။ **ဋီသစ်**

(ဒေသနံ–ဒေသနာတော်ကို၊ ဒေသကာလာဒိဝသေန–ဒေသ,ကာလ စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အဝိဒိတံ–မသိအပ်သေးသည်ကို၊ ဝိဒိတံ–သိအပ်သည်ကို၊ ကတ္တာ–ပြု၍၊ နိဒဒါတိ နိဒဿေတိ–ပြတတ်၏။)

* ဒေသနာတော်ကို ဒေသကာလ စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် မသိအပ်သေးသည်ကို သိအောင် ပြု၍ ပြခြင်း ကြိယာ၊ ပဌမသင်္ဂါယနာ တင်သောအခါ၌ အရှင်အာနန္ဒာမထေရ် ရွတ်ဆိုအပ်သော "ဧဝံ မေ သုတံ"စသော သဝိညတ္တိက ဝစီဘေဒသဒ္ဒပဗန္ဓ နိဒါန်းဒေသနာတော်ဒြဗ်၊ ဟေတု, ကာရဏံ။

တန္တိ တနောတိ အတ္ထံ ဧတာယာတိ တန္တိ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း်) ကဒ်ံ တရန္တိ ဧတာယာတိ တန္တိ။ **ဋီသစ်**

* အနက်ကို ချဲ့ခြင်း: (ဝါ) ကဒ်ါကို ပယ်ခြင်း ကြိယာသကတ်၊ ပါဠိတော်ဒြဗ်၊ ပါဠိ, ဓမ္မ။

ကောသလ္လ ကုသလဿ ဘာဝေါ ကောသလ္လံ။ **ဏိ–ဌ**

နိဒါနကောသလ္လ – နိဒါနေ ကောသလ္လံ နိဒါနကောသလ္လံ။ **ဋီသစ်**

စက္က စရန္တိ ဧတေန သတ္တာ သမ္မတ္တိဘဝံ သမ္မတ္တိဘဝေသု ဝါတိ စက္ကံ။ **ဋီသစ်**

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) စစတိ စက္ကဝတ္တိနော ယထာရုစိ အာကာသဂမနာယ ပရိဇ္ဈမတိတိ စက္ကံ၊ **ဋီသစ်**
စက္ကံ ဝိယာတိ စက္ကံ။
(တစ်နည်း) ကရောတိ ဂမနံ အနေနာတိ စက္ကံ၊ **သူစီ**
စက္ကံ ဝိယာတိ စက္ကံ။
(တစ်နည်း) စက္ကတိ အပရာပရံ ပရိဝတ္တတီတိ စက္ကံ။ ***အံ–ဋီ***
(တစ်နည်း) စရတိ ပဝတ္တတီတိ စက္ကံ။ ***ပါ–ဘာဋီ***

ခမ္မစက္က ခမ္မောယေဝ စက္ကံ ခမ္မစက္ကံ။ **ဋီသစ်**
(တစ်နည်း) ခမ္မော စ သော စက္ကဋ္ဌာတိ ခမ္မစက္ကံ။ ***ပါ–ဘာဋီ***
(တစ်နည်း) ခမ္မဋ္ဌ တံ စက္ကဋ္ဌာတိ ခမ္မစက္ကံ။ **ဋီသစ်**
(တစ်နည်း) ခမ္မေန ဉာယေန စက္ကံ ခမ္မစက္ကံ။ **ဋီသစ်**
(တစ်နည်း) ခမ္မေန ပဝတ္တံ စက္ကံ ခမ္မစက္ကံ။ ***ပဋိသံ–ဌ***
(တစ်နည်း) ခမ္မတ္ထာယ ပဝတ္တံ စက္ကံ ခမ္မစက္ကံ။ ***ပဋိသံ–ဌ***
(တစ်နည်း) ခမ္မော စ စက္ကဋ္ဌ ခမ္မစက္ကံ။ ***ပဋိသံ–ဌ***

ခမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တန – ခမ္မစက္ကသ ပဝတ္တနံ ခမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနံ။ ***ပါ–ဘာဋီ***
(ခမ္မစက္ကြာကို ဝေနေယျတို့၏ သန္တာန်၌ ဖြစ်စေတော်မူခြင်း, ဟောတော်မူခြင်း ကိစ္စရ၏)

ကုသိနာရာ ကုသော ယဿာတိ ကုသီ၊ (သမန်းမြက် ရှိသူ) ***ပါ–ဘာဋီ***
ကုသီ နရော ယဿန္တိ ကုသိနာရာ။ ***ပါ–ဘာဋီ***
(တစ်နည်း) ကုသဟတ္ထံ နရံ ပဿိတွာ မာပေန္တီတိ ကုသိနာရာ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

ဥပဝတ္တန ဥပစ္စ (ဥပေစ္စ) ဝတ္တန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ဧတေနာတိ ဥပဝတ္တနံ။ **ဋီသစ်၊ဘာဋီ**

ဝိသာခပုဏ္ဏမ ဝိသာခါယ နိယုတ္တာ ပုဏ္ဏမာ ဝိသာခပုဏ္ဏမာ။ ***ပါ–ဘာဋီ***
(တစ်နည်း) ဝိသာခါယ ယုတ္တာ ပုဏ္ဏမာ ယတ္ထာတိ ဝိသာခပုဏ္ဏမော။ **ဋီသစ်**

ဝိသာခပုဏ္ဏမဒိဝသ – ဝိသာခပုဏ္ဏမာ စ သာ ဒိဝသော စာတိ ဝိသာခပုဏ္ဏမဒိဝသော။ ***ပါ–ဘာဋီ***

ပစ္စုသ ပစ္စုသတိ တိမိရံ ဝိနာသေတီတိ ပစ္စုသော။ **ဋီသစ်**
(တစ်နည်း) ပစ္စုသေတိ ကာမုကံတိ ပစ္စုသော။ ***ပါ–ဘာဋီ***

ပရိနိဗ္ဗုတ ပရိနိဗ္ဗုဏတ္ထာတိ ပရိနိဗ္ဗုတော။ ***ပါ–ဘာဋီ***

သတ္တာဟပရိနိဗ္ဗုတ – သတ္တာဟံ ပရိနိဗ္ဗုတသ အဿာတိ သတ္တာဟပရိနိဗ္ဗုတော။ (ဘဂဝါ) **ဋီသစ်**

ပါပါ ပါတိ ရက္ခတိ အတ္တာနံ အသ္မာတိ ပါပံ၊ ***ပါ–ဘာဋီ***
ပါပံ ယေသံ အတ္ထီတိ ပါပါ။ ***ပါ–ဘာဋီ***

ပါပဘိက္ခု ပါပါ စ တေ ဘိက္ခု စာတိ ပါပဘိက္ခု။ ***ပါ–ဘာဋီ***

အတီတသတ္ထု၂က – အတီတော အတိက္ကန္တော သတ္ထာ ဇတ္ထ, ဇတသ္မာတိ ဝါ အတီတသတ္ထု၂က်။ (ပါဝစနံ) **ဋီသစ်**

ပါဝစန ပဓာနံ ဝစနံ ပါဝစနံ။ (ပြဋ္ဌာန်းသော စကားတော်)
* ပြဋ္ဌာန်းသော ဂုဏ်၏ ဗုဒ္ဓစကားတော်ဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော: အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန်၊ ပိဋကတ်သုံးပုံဒြဗ်၊ သေဋ္ဌဝစနံ, ဥတ္တမဝစနံ, ပိဋကတ္တယံ, ခမ္မော, ပါဋိ။
(တစ်နည်း) ပကဋ္ဌံ ဝစနံ ပါဝစနံ။ (မြတ်သော စကားတော်)

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ပဌာနံ ဝစနံ ပါဝစနံ။ ***ပါ–ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) ပဝစနမေဝ ပါဝစနံ။ ***အဘိ၁၄–၂***

(တစ်နည်း) ပကာရေန ဝုစ္စတီတိ ပါဝစနံ။ ***အပါဒါနဋ္ဌကထာ***

အဒ္ဓနိယ အဒ္ဓါနံ ဂမိတုံ အလန္တိ အဒ္ဓနိယံ။ **ဋီသစ်**

* ရှည်သော အဓွန့်၏ ရောက်ခြင်းငှာ ထိုက်သော သာသနာတော်နှင့် ကာလ+ကာလဝန္တ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန်၊ ရှည်သော အဓွန့်သို့ ရောက်ခြင်းငှာ ထိုက်သော သာသနာတော်ဖြစ်၊ အဒ္ဓါနဂါမိ, အဒ္ဓါနကွမ။

စိရဋ္ဌိတိက စိရံ ဋ္ဌိတိ အဿာတိ စိရဋ္ဌိတိကံ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) စိရာ ဋ္ဌိတိ အဿာတိ စိရဋ္ဌိတိကံ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) စိရံ ဋ္ဌိတံ ယဿာတိ စိရဋ္ဌိတိကံ။

သာဏာ သဏောဟိ သဏဝါကေဟိ နိဗ္ဗတ္တိတာနိ သာဏာနိ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) သာဏောန ပကတာနိ သာဏာနိ။ ***ပါ–ဘာဋီ***

(ပိုက်ဆံလျှော်ချည်ဖြင့် ပြုအပ်,ယက်အပ်သော အဝတ်တို့ကို ရ၏)

(တစ်နည်း) သဏာတိ သဒ္ဒံ ကရောတီတိ သဏံ၊ သဏသဿ ဝိကာရော သာဏံ။ **သူစိ**

ကူလ ကုစ္ဆိတဘာဝံ ဥလတိ ဂစ္ဆတီတိ ကူလံ။ ***ကွတိဝုတ္တဋ္ဌကထာ***

(တစ်နည်း) ကုစ္ဆိတံ ဥလတိ ဂစ္ဆတီတိ ကူလံ။ ***ပါ–ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) ပဋိကြူလဘာဝံ အမနုညဘာဝံ ဥလတိ ဂစ္ဆတီတိ ကူလံ။ ***အပါဒါနဋ္ဌကထာ***

ပံသုကူလ ပံသုကူလံ ဝိယာတိ ပံသုကူလံ။ ***ကွတိဝုတ္တဋ္ဌကထာ***

(တစ်နည်း) ပံသုဝိယ ကုစ္ဆိတဘာဝံ ဥလတိ ဂစ္ဆတီတိ ပံသုကူလံ။ ***ကွတိဝုတ္တဋ္ဌကထာ***

(တစ်နည်း) ပံသုဝိယ ပဋိကြူလဘာဝံ အမနုညဘာဝံ ဥလတိ ဂစ္ဆတီတိ ပံသုကူလံ။ ***အပါဒါနဋ္ဌကထာ***

(တစ်နည်း) ပံသုဝိယ ကူလံ ပံသုကူလံ။ (မြေမှုန်ပမာ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရာ အဝတ်) ***ပါ–ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) ပံသူနံ ကုလံ ပံသုကူလံ။ ***ပါ–ဘာဋီ***

သာမာရဏေ သမာနံ မာရဏံ ဧတဿာတိ သာမာရဏော။ (ပရိဘောဂေါ) **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) သဟ မာရဏော ဝတ္တတီတိ သာမာရဏံ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) သမံ အာမာရီယန္တိ တသ္မိန္တိ သာမာရဏံ။ **သူစိ**

(ဌ၊ နှာ ၄–ဏာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သာသန သာသီယတိ ဧတေနာတိ သာသနံ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) သာသတိ ဧတေနာတိ သာသနံ။ ***နေတ္တိ–ဝိ***

(တစ်နည်း) သာသီယန္တိ ဧတ္ထ ဝေနေယျာတိ သာသနံ။ ***မဟာနိဒ္ဒေသဋ္ဌကထာ***

* ဆုံးမခြင်း ကြိယာ၊ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ဖြစ်၊ ဓမ္မဝိနယ, ဒေသနာ။

သတ္ထုသာသန – သတ္ထုနော ဘဂဝတော သာသနံ သတ္ထုသာသနံ။ **ဋီသစ်**

သုက္ခဝိပဿက – သမထဘာဝနာသိနေဟာဘာဝေန သုက္ခာ လူခါ အသိနိဒ္ဓါ ဝိပဿနာ ဧတေသန္တိ သုက္ခ–ဝိပဿကာ။ **ဋီသစ်**

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၅-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ထေရ သီလကွန္ဓာဒိဂုဏေဟိ ထိရတီတိ ထေရော။ (ကိတ်) ***ဓာတုပစ္စယ***
(သီလကွန္ဓာဒိဂုဏေဟိ-သီလကွန္ဓ အစရှိသော ဂုဏ်တို့ဖြင့်၊ ထိရတိ-မြဲမြံခိုင်ခံ့ တည်တံ့တော်မူတတ်၏)
* သီလကွန္ဓ အစရှိသော ဂုဏ်တို့ဖြင့် မြဲမြံခိုင်ခံ့ တည်တံ့တော်မူခြင်း ကြိယာ၊ အရှင်မဟာကဿပ ထေရ်ဒြဖ်၊ မဟလ္လကော, ဝုမ္ဗော, ဝုဒ္ဓေါ, ဇိဏ္ဏော, ဇိဏ္ဏကော စသော။

(တစ်နည်း) ဌာတိ ပဝတ္တတီတိ ထေရော။ (ကိတ်) ***သူစိ***
(သီလကွန္ဓာဒိဂုဏေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဌာတိ ပဝတ္တတိ-ဖြစ်တော်မူတတ်၏။)
* သီလကွန္ဓ အစရှိသော ဂုဏ်တို့ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)

(တစ်နည်း) ထိရာ သီလကွန္ဓာဒိဂုဏာ အဿ အတ္ထီတိ ထေရော။ (တဒ္ဓိတ်) ***ပန်းကုံးမှီး***
(အဿ အာယသ္မတော ကဿပဿ-ထိုအရှင်မဟာကဿပအား၊ ထိရာ-မြဲမြံခိုင်ခံ့ကုန်သော၊ သီလကွန္ဓာဒိဂုဏာ-သီလကွန္ဓ အစရှိကုန်သော ဂုဏ်တော်တို့သည်၊ အတ္ထိ သန္တိ-ရှိကုန်၏။)
* မြဲမြံခိုင်ခံ့ကုန်သော သီလကွန္ဓ အစရှိကုန်သော ဂုဏ်တော်တို့၏ အရှင်မဟာကဿပ မထေရ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးအဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်း သမ္မန်။ (အကြွင်း တူပြီ)

(တစ်နည်း) ထိရေဟိ သီလကွန္ဓာဒီဟိ ဂုဏေဟိ သမန္နာဂတောတိ ထေရော။ (တဒ္ဓိတ်) ***သူစိ+ကခ်ါဋီကာသစ်***

မဟာနုဘာဝ မဟန္တော အာနုဘာဝေါ ယေသန္တေတိ မဟာနုဘာဝါ။ ***ဋီသစ်***

ဦန ဦဟနံ ဦနော။ (ဧကေနူနဉ္ဌ ဦန) ***မောဂ်***

အာနန္ဒ သဗ္ဗေ ဥတကေ အာနန္ဒေတိ ပမောဒေတီတိ အာနန္ဒော။ ***ဋီသစ်***
* ဆွေမျိုးအားလုံးတို့ကို နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်စေခြင်း ကြိယာ၊ အရှင်အာနန္ဒာဒြဖ်၊ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကော, အဂ္ဂေါပဌာကော, ပမုဒေါ, အာမောဒေါ။

(တစ်နည်း) အာဘုသော နန္ဒယတီတိ အာနန္ဒော။ ***သူစိ***

မှတ်ချက်။ ဤအာနန္ဒကား = အရှင်အာနန္ဒာကို ရ၏။ ပီတိ အရကောက်သော အာနန္ဒ ပုဒ်ကိုကား = အာနန္ဒန္တိ ပမောဒန္တိ ဧတေနာတိ အာနန္ဒောဟု ဝိဂ္ဂဟ ပြုရမည်။ ***၄၊နှာ-၅၃***

သေက္ခ သိက္ခတီတိ သေက္ခော။ (ကိတ်) ***ဋီသစ်***
* ကျင့်ခြင်း ကြိယာ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် အရှင်အာနန္ဒာဒြဖ်၊ သကရဏီယော, သောတာပန္နော, အပရိ-ယောသိတသိက္ခော, သိက္ခနသီလော။

(တစ်နည်း) သိက္ခနံ သိက္ခာ၊ သိက္ခာ တဿ သီလန္တိ သေက္ခော။ (တဿီလတဒ္ဓိတ်) ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) သိက္ခနံ သိက္ခာ၊ သိက္ခာသု ဇာတော သေက္ခော။ (တဒ္ဓိတ်) ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) သိက္ခနံ သိက္ခာ၊ သိက္ခာသု ဘဝေါ သေက္ခော။ (တဒ္ဓိတ်) ***ဋီသစ်***
* အဓိသီလ အဓိစိတ္တ အဓိပညာဟု ဆိုအပ်သော သိက္ခာသုံးပါး၏ အရှင်အာနန္ဒာ ဒြဖ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေး, အာရုံ+အာရမ္မဏိက, သံ+သာမီ, သိက္ခာ+သိက္ခာဝန္တစပ်။ (အကြွင်း တူပြီ)

(တစ်နည်း) ဣက္ခတိ ဧတာယာတိ ဣက္ခာ၊ (မဂ္ဂဖလ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ရ၏) ***ဋီသစ်***
သဟ ဣက္ခာယ ယော ဝတ္တတီတိ သေက္ခော။ (သမာသ်) ***ဋီသစ်***
* မဂ္ဂဖလ သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်ခြင်း သဟဝတ္တနဘောဂုဏ်၏ (ဝါ) သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပြဋ္ဌာန်းသော သောတာ-ပတ္တိမဂ် စိတ္တုပ္ပါဒ်၏ အရှင်အာနန္ဒာဒြဖ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေး, သံ+သာမီစပ်။ (အကြွင်း တူပြီ)

http://www.dhammadownload.com

ကရဏီယ ကတ္တုဗ္ဗန္တိ ကရဏီယံ။ (အထက်မဂ်သုံးခု အလို့ငှာ ပြုဖွယ်ကိစ္စ ရ၏) ***လယ်တီ***

သကရဏီယ သဟ ကရဏီယေန ယော ဝတ္တတီတိ သကရဏီယော။ ***ဋီသစ်+သာရတ္ထမှိး***

* အထက်မဂ်သုံးခု အလို့ငှာ ပြုဖွယ်ကိစ္စနှင့် တကွဖြစ်ခြင်း သဟဝတ္တနဘောဂုဏ်၏ အရှင်အာနန္ဒာဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ အရှင်အာနန္ဒာဒြဗ်၊ အာနန္ဒော, သေက္ခော, သောတာပန္နော။

ဒသဗလ ဒသ ဗလာနိ အဿ ဘဂဝတောတိ ဒသဗလော။

ဒေသိတ အဒေသီယိတ္ထာတိ ဒေသိတံ။ ***ရူ***

(တစ်နည်း) ဒေသိယိတ္ထာတိ ဒေသိတံ။

ဒသဗလဒေသိတ – ဒသဗလေန ဒေသိတံ ဒသဗလဒေသိတံ။ (သုတ္တ, ဂေယျ စသည် ရ၏) ***ဋီသစ်***

ဂေယျ ဂါယိတဗ္ဗန္တိ ဂေယျံ။ (သပဒဝိဂ္ဂဟ) ***လယ်တီ***

(တစ်နည်း) ဂါယတေတိ ဂေယျံ။ (အသပဒဝိဂ္ဂဟ)

* ရွတ်ဆိုခြင်း အသံပြုခြင်း ကြိယာ၊ ရွတ်ဆိုအပ်သော ဂါထာနှင့် တကွသော သုတ္တန်ဒြဗ်၊ သဂါထက သုတ္တံ, သသိလောကံ။

အပ္ပစ္စက္ခ နာ ပစ္စက္ခံ အပ္ပစ္စက္ခံ။ ***ဘာဋီ***

ဗဟု ဗဟတိ ဝုဓိံ ဂစ္ဆတီတိ ဗဟု။ ***သူစိ***

* ကြီးပွားခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း ကြိယာ၊ များသော ကျေးဇူးဒြဗ်၊ ပဟုတ, သမ္မဟုလ, ဗဟုလ, ပစုရ။

ဗဟုကာရ ဥပေစ္စ ကရောတီတိ ကာရော၊ ဗဟု ကာရော ဧတဿာတိ ဗဟုကာရော။

* များသော ကျေးဇူး၏ အရှင်အာနန္ဒာနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ များသော ကျေးဇူးရှိသော အရှင်အာနန္ဒာဒြဗ်၊ ဗဟူပကာရ, ဗဟုဂုဏ။

ဗဟုကာရတ္တာ – ဗဟုကာရဿ ဘာဝေါ ဗဟုကာရတ္တံ၊ (တသ္မာ) ဗဟုကာရတ္တာ။

ဥပဝါဒ ဒေါသက္ခာဏေန ဝဒနံ ဥပဝါဒေါ။ ***သူစိ***

ပရူပဝါဒ ပရေသံ ဥပဝါဒေါ ပရူပဝါဒေါ။

* တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စွပ်စွဲခြင်းနှင့် သာမီ+သံ, ဌာန+ဌာနီစပ်၊ စွပ်စွဲသော စကားဒြဗ်၊ အညူပဝါဒ, ပရူပက္ကောသ။

ဝိဿတ္ထ ဝိဿသတီတိ ဝိဿတ္ထော။ ***မောဂ်မှိး***

* အကျွမ်းဝင်ခြင်း ကြိယာ၊ အရှင်မဟာကဿပဒြဗ်၊ ဝိဿာသ, ဝိဿာသိက, ဒဠ္ဠမိတ္တ, ထေရ။

သိရ ကုသုမာဒိဟိ သေဝီယတီတိ သိရော။ ***သူစိ***

* မှီဝဲခြင်း ကြိယာ၊ ဦးခေါင်းဒြဗ်၊ ဥတ္တမင်္ဂ, သီသ, မုဒ္ဓ, မတ္ထက။

ပလိတ ပစန္တိ ပလိတာနိ။ ***ဓာတုပစ္စယမှိး***

(တစ်နည်း) ပစ္စန္တေတိ ပလိတာနိ။

* ကျက်ခြင်း ကြိယာ၊ ဆံဖြူဒြဗ်၊ သုက္ကကေသာ စသော။

(တစ်နည်း) ပါလီယန္တိတိ ပလိတာနိ။ ***သူစိမှိး***

ကုမာရ ကုမာရတိ ကီဠတီတိ ကုမာရော။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ကုမာရေတိ ကီဠတီတိ ကုမာရော။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ကုမာရယတိ တတ္ထ တတ္ထ ကီဠတီတိ ကုမာရော။ ***နီတိ***

http://www.dhammadownload.com

* ကစားမြူးတူးခြင်း ကြိုယာ၊ သူငယ်ဒြဗ် (အရှင်အာနန္ဒာ)၊ ဗာလ, ပေါတက, ဒဟရ, တရုဏ။

(တစ်နည်း) ကာမီယတီတိ ကုမာရော။ **သူစိ**

* မိဘတို့ အလိုရှိအပ် နှစ်သက်အပ်သော ဂုဏ်သကတ်။ (အကြွင်း တူပြီ)

(တစ်နည်း) ကုံ ဘူမိ မရတိ ဘိန္ဒတိ ဝိလေခတီတိ ကုမာရော။ **သူစိ**

* မြေကို ရေးခြစ်ခြင်း ကြိုယာသကတ်။ (အကြွင်း တူပြီ)

(တစ်နည်း) ကုယ် ဘူမိယဲ ရမတီတိ ကုမာရော။ **သူစိ**

* မြေကြီး၌ မွေ့လျော် ပျော်ပါးခြင်း ကြိုယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)

ကုမာရက ခုဒ္ဒေါ ကုမာရော ကုမာရကော။

(တစ်နည်း) ခုဒ္ဒကော ကုမာရော ကုမာရကော။

(တစ်နည်း) ကုမာရောဝ ကုမာရကော။ **ရူမှိ:**

ပသုတ ပသဝတီတိ ပသုတော။

သက္ကကုလပွသုတ – သက္ကကုလေန ပသုတော သက္ကကုလပွသုတော။ ***ပါ–ဘာဋ္ဌ***

* သာကီဝင်မင်းမျိုး အဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားသော ဂုဏ်၏ အရှင်အာနန္ဒာဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော:စပ်၊ အရှင်အာနန္ဒာဒြဗ်၊ သက္ကကုလဇာတော, သက္ကကုလပါကဋ္ဌော။

(တစ်နည်း) သက္ကကုလေ ပသုတော သက္ကကုလပွသုတော။ ***ပါ–ဘာဋ္ဌ***

(သာကီဝင်မင်းမျိုး၌ မွေးဖွားသော အရှင်အာနန္ဒာ)

မတိ မနနာ ဇာနနာ မတိ။

အနုမတိ အနုရူပါ မတိ အနုမတိ။

* အနုရူပဘောဂုဏ်၏ သိခြင်းကြိုယာနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော:စပ်၊ လျော်စွာ သိမှုဒြဗ်၊ အနုဇာနနာ, အနုညာ။

(တစ်နည်း) အနုရူပါယ မတိ အနုမတိ။ ***လယ်တိ အနုမတမှိ:***

* အနုရူပဘောဂုဏ်၏ သိခြင်းကြိုယာနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော:အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်း:သမ္မန်သည်လည်းကောင်း, လျော်စွာသိခြင်းဟူသော ကြိုယာသကတ်သည်လည်းကောင်း။ (အကြွင်း တူပြီ)

ဂတိ ဂန္တဗ္ဗာတိ ဂတိ။ **ရူ+ဋီသစ်**

အဂတိ န ဂတိ အဂတိ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) အနနုရူပါ ဂတိ အဂတိ။ **ဋီသစ်**

* မရောက်ထိုက် မပြုထိုက်သော အမှုဒြဗ်၊ အဂမနံ, အကတ္တဗ္ဗံ။

(ဌ၊ နှာ ၆–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဂေါစရ ဂါဝေါ စရန္တိ ဧတ္ထာတိ ဂေါစရော၊ (နွားစားကျက် အရပ်) **ဋီသစ်**

ဂေါစရော ဝိယာတိ ဂေါစရော။ (နွားစားကျက်နှင့်တူသော ရဟန်းတော်များ ဆွမ်းခံရာအရပ်) **ဋီသစ်**

မဟာဂေါစရ မဟန္တော ဂေါစရော အဿ, ဧတ္ထာတိ ဝါ မဟာဂေါစရံ။ (ရာဇဂဟံ) **ဋီသစ်**

(ဌ၊ နှာ ၇–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဒိဝသ ဒိဗ္ဗန္တိ ကီဠန္တိ အသ္မိန္တိ ဒိဝသော၊ (တသ္မိံ) ဒိဝသေ။ **သူစိ**

* ကစားမြူးတူးခြင်း ကြိုယာ၊ ကစားမြူးတူးရာ နေ့ဟူသော ကာလပညတ်ဒြဗ်၊ အဟ, ဒိန။

http://www.dhammadownload.com

သန္ဓာဂါရ သန္ဓမ္ဘန္တိ ဝိဿမန္တိ ပရိဿယံ ဝိနောဒေန္တီတိပိ သန္ဓာဂါရံ။ ***ဋီသစ်***
(တစ်နည်း) သဟ အဂါရံ သန္ဓာဂါရံ။ ***ဋီသစ်***
(တစ်နည်း) သန္ဓိံ ကရောန္တိ ဧတ္ထာတိ သန္ဓာဂါရံ။ ***ဋီသစ်***
(တစ်နည်း) သန္ဓိံ ကရောန္တိ ဧတ္ထာတိ သန္ဓာကရဏံ၊ သန္ဓာကရဏဥ္စ တံ အဂါရဥ္စာတိ သန္ဓာဂါရံ။ ***ဘာဋီ***
ပလိဗောဓ ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနံ ပရိဗုန္ဓေတိ ဥပရောဓေတိ ပဝတ္တိတုံ နဒေတီတိ ပလိဗောဓော။ ***ဋီသစ်***
(တစ်နည်း) ပလိဗုဒ္ဓတိ ဖလံ ဧတေနာတိ ပလိဗောဓော။ ***ဋီသစ်***
(တစ်နည်း) ပရိသမန္တတော ဗောဓေတီတိ ပလိဗောဓော။ ***ဂဏ္ဌိ၊ဓာတုပစ္စယ***
(တစ်နည်း) ပရိဗုန္ဓယတီတိ ပလိဗောဓော။ ***နီတိ***

(၄၊ နှာ ၈-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

မုခ မုနန္တိ ဗန္ဓန္တိ ဧတေနာတိ မုခံ။ ***သူစိ***
* နှောင်ဖွဲ့ခြင်း ကြိယာ၊ မျက်နှာဒြဗ်၊ ဝဒန, လပန, တုဏ္ဍ။
(တစ်နည်း) ဟိတသုခံ မုခတိ ပဝတ္တတိ ဧတေနာတိ မုခံ။ ***သူစိ***
မာဏဝ မနုနော အပစ္စံ မာဏဝေါ။ ***ဋီသစ်***
မာဏဝက မာဏဝေါယေဝ မာဏဝကော၊ (တံ) မာဏဝကံ။ ***ဘာဋီ***
ပီတာ ပိဝီယတီတိ ပီတာ။ ***စာစဉ်***
* သောက်ခြင်း ကြိယာ၊ သောက်အပ်သော ဆေးဒြဗ်၊ ပိဝိတာ, ဘေသဇ္ဇမတ္တာ။
ခဏ္ဍ ခဏ္ဍိတဗ္ဗော ဆိန္ဒိတဗ္ဗောတိ ခဏ္ဍော။ ***ကစ္စည်း***
* ကျိုးပြတ်ခြင်း ကြိယာ၊ ကျိုးပြတ်သော အရပ်ဒြဗ်၊ ခဏ္ဍောကာသော, ဆိန္ဒောကာသော, ဆိန္ဒော။
(တစ်နည်း) ခဏ္ဍံ ဧတဿ အတ္ထီတိ ခဏ္ဍော။ ***ဒီ၊ဋီ ၂-မှီး***
(တစ်နည်း) ခဏ္ဍတိ ဆိန္ဒတီတိ ခဏ္ဍံ။ ***စာစဉ်***
ဥပနာယိက ဥပနယတိ ဧတာယာတိ ဥပနာယိကာ။ ***ဝိနယသင်္ဂဟဋီကာ***
(တစ်နည်း) ဥပနေန္တိ ဥပဂစ္ဆန္တိ ဧတ္ထာတိ ဥပနာယိကာ။ ***သာရတ္ထ+ဋီသစ်မှီး***
(တစ်နည်း) ဥပနယနံ ပါပုဏနံ ဥပဂမနံ ဥပနာယိကာ။ ***ဝိနယသင်္ဂဟဋီကာ+ခုဒ္ဒ-ဋီသစ်***
ဝဿူပနာယိကာ - ဝဿဿ ဝဿဝါသဿ ဥပနာယိကာ ဝဿူပနာယိကာ။ ***ဝိနယသင်္ဂဟဋီကာ***
* ဝါ၏ ကပ်ရာအချိန်နှင့် ကာလဝန္တ+ကာလစပ်၊ ဝါကပ်ရာ အချိန်ကာလဒြဗ်၊ ဝဿူပဂတကာလော, ဝဿူပဂတသမယော။
(တစ်နည်း) ဝဿံ ဥပနေန္တိ ဥပဂစ္ဆန္တိ ဧတ္ထာတိ ဝဿူပနာယိကာ။ ***သာရတ္ထ+ဋီသစ်***

(၄၊ နှာ ၉-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သင်္ဂါဟက သမောဓာနေတွာ ဂဏှိဿန္တီတိ သင်္ဂါဟကာ။ ***စာစဉ်***
ပရိဝေဏာ ပရိစ္ဆေဒဝသေန ဝေဏိယန္တိ ဒိဿန္တီတိ ပရိဝေဏာ။ ***ဋီသစ်၊သာရတ္ထ***
(တစ်နည်း) ပရိစ္ဆေဒဝသေန ဝေဏီယန္တိ ဒိဿန္တီတိ ပရိဝေဏာ။ ***ပါ-ဘာဋီ***

(၄၊ နှာ ၁၀-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

မဏ္ဍပ မဏ္ဍံ သူရိယရသ္မိံ ပါတိ နိဝါရေတီတိ မဏ္ဍပေါ။ ***ဋီသစ်***

http://www.dhammadownload.com

ဝိသ သောဏိပထဂတံ ဝိသတိ ဒေဟန္တိ ဝိသံ၊ ***ဓာန်ဦ***

* ဝင်ခြင်း ကြိယာ၊ အဆိပ်ဒြဗ်၊ ဂရုဋ္ဌ, ဂရုဋ္ဌ, ဂရုလ။

(တစ်နည်း) ဝိသတိ ပဝိသတိ လောကဟိတာနုသာရေန သရီရေ ဗျာပတီတိ ဝိသံ၊ ဝိသံ ဝိယာတိ ဝိသံ။

ဝိသဂန္ဓ ဝိသံ ဂန္ဓော ဝိသဂန္ဓော။

* ကိလေသာ တည်းဟူသော အဆိပ်နဲ့၊ ဂရုဋ္ဌဂန္ဓ, ကိလေသဂန္ဓ။

မှတ်ချက်။ ဤ ဝိသ, ဝိသဂန္ဓ ပါဠိတို့သည် ဝိဿဂန္ဓ ပါဠိ၏ မူကွဲပါဠိများ ဖြစ်၏။

ဝိဿ ဝိဿတိ အညေဟိ ဂန္ဓေဟိ ဝိပွယုဇ္ဇတီတိ ဝိဿံ။ ***ဓာန်ဦမှိး***

(တစ်နည်း) ဝိသတီတိ ဝိဿံ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

ဝိဿဂန္ဓ ဝိဿံ ဂန္ဓော ဝိဿဂန္ဓော၊

(တစ်နည်း) ဝိရူပေါ ဂန္ဓော ဝိဿဂန္ဓော၊

(တစ်နည်း) ဝိဿဂန္ဓော ဝိယာတိ ဝိဿဂန္ဓော။ ***ဝိသုဒ္ဓါရုံနိသျ***

* ဖောက်ပြန်သော အသား စသည်တို့၏ အနံ့၏ ကိလေသာအနံ့နှင့် သဒိသ+သဒိသီစပ်၊ ကိလေသာအနံ့ဖြစ်၊ အာမဂန္ဓ စသော။

သံဝေဂ သံဝိဇ္ဇတိ ဧတေနာတိ သံဝေဂေါ။ ***ပါ–ဘာဦ***

* ထိတ်လန့်ခြင်း ကြိယာ၊ သဟောတ္တပ္ပဉာဏ်ဒြဗ်၊ ဓမ္မသံဝေဂ, သန္တာသ။

(တစ်နည်း) သံဝိဇ္ဇနံ သံဝေဂေါ။ ***လယ်တီ***

သန္နိပါတ သန္နိပတိဿတီတိ သန္နိပါတော။ (ပရိသာ, သဘာ, သမဇ္ဇာ, သမတိ စသော ပရိယာယ်)

ကတ ကရီယိတ္ထာတိ ကတံ။ ***လယ်တီ***

ကတပုညော ဝိဝဋ္ဋူပနိဿယဘူတံ ကတံ ဥပစိတံ ပုညံ ဧတေနာတိ ကတပုညော။ ***ဦသစ်***

* ဝိဝဋ္ဋူပနိဿယ ဖြစ်သော ဆည်းပူးအပ်ပြီးသော ကောင်းမှု၏ အရှင်အာနန္ဒာနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ ကတကုသလော, ကတာဓိကာရော။

ပဓာန ပဒဟတိ အနေနာတိ ပဓာနံ။ ***သူစိ***

* အားထုတ်ကြောင်း လုံ့လ၊ ဝီရိယ, ဥဿာဟ, အနုယောဂ။

(တစ်နည်း) ပဒဟတီတိ ပဓာနံ။ ***ဘာဦ***

အနာသဝ နတ္ထိ အာသဝါ ဧတဿာတိ အနာသဝေါ။ ***ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဦကာမှိး***

* ခီဏာသဝေါ, နိက္ကိလေသော စသော ပရိယာယ်။

ကထာ ကထိယတေတိ ကထာ။ ***သူစိ***

* ပြောဆိုခြင်း ကြိယာ၊ စကားဒြဗ်၊ ဘာသိတံ, လပိတံ, ဘာသာ, ဝေါဟာရော, ဝစနံ, ဝစော, ဥတ္တိ, ဝါစာ, ဂိရာ, ဝါဏီ။

(တစ်နည်း) ကထနံ ကထာ။ ***ဦသစ်***

ဒေါသ ဒုဿနံ ဒေါသော။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဒုဿန္တိ ဧတေနာတိ ဒေါသော။ ***သူစိ***

http://www.dhammadownload.com

ကထာဒေါသ ကထာယ ဒေါသော ကထာဒေါသော။

* စကားတော်၏ ချွတ်ယွင်းချက် အပြစ်နှင့် သာမိ+သံ, သမ္မန္န+သမ္မန္ဓိစပ်၊ စကားတော်၏ အပြစ်ဖြစ်၊ ကထာပရာဓော, ဝါစာဒေါသော။

ဥဒ္ဓစ္စ ဥဒ်ဒံ ဥဒ္ဒံ ဟနတိ ဂစ္ဆတီတိ ဥဒ္ဓတော၊ ဥဒ္ဓတဿ ဘာဝေါ ဥဒ္ဓစ္စံ။ ***သူစိ***

(၅၊ နှာ ၁၁-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သီသ သယန္တိ ဧတ္ထ ဥိကာဒယောတိ သီသော။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) သိနာတိ ဗန္ဓတိ ကေသေ မောဠိကရဏဝသေန ဧတ္ထာတိ သီသော။ ***သူစိ***

* ဥတ္တမင်္ဂ, သိရ, မတ္ထက စသော ပရိယာယ်။

ဗိမ္ဗောဟန ဝိသေသေန သီသံ ဝဟတီတိ ဗိမ္ဗောဟနံ။ ***ဓာန်ဦး၊သူစိ***

(၅၊ နှာ ၁၂-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

နိရတ္ထက နတ္ထိ အတ္ထော ယဿာတိ နိရတ္ထကံ။ ***သူစိ+စာစဉ်***

(တစ်နည်း) နတ္ထိ အတ္ထော ဧတ္ထာတိ နိရတ္ထကံ။ ***ဝိနယသင်္ဂဟဋ္ဌီကာ***

* အနက်,အဓိပ္ပါယ် မရှိခြင်းဟူသော အဘာဝဘောဂုဏ်၏ ပုဒ်,ဗျည်းနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏောစပ်၊ အနက်, အဓိပ္ပါယ် မရှိသော ပုဒ်,ဗျည်းဖြစ်၊ အနာဓိပ္ပါယံ, အနတ္ထာဓိပ္ပါယံ။

(၅၊ နှာ ၁၃-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဒေဝတာ ဒေဝါယေဝ ဒေဝတာ။ ***ရူ***

ဘာသိတ အဘာသိတ္ထ တေနာတိ ဘာသိတော။ ***ရူ+ဘာဋ္ဌီ***

* ပြောဆို,လျှောက်ထားခြင်း ကြိယာ၊ တရားဓမ္မဖြစ်၊ ဒေသိတော, ဓမ္မော။

(တစ်နည်း) ဘာသီယတေတိ ဘာသိတံ။ ***စာစဉ်***

* ရွတ်ဆိုခြင်း ကြိယာ၊ ဟောအပ်သော ပုဒ်,ဗျည်းဖြစ်၊ ဒေသိတ။

(၅၊ နှာ ၁၆-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဓမ္မ အဓိဂတမဂ္ဂေ, သစ္ဆိကတနိရောဓေ, ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇမာနေ စ စတူသု အပါယေသု အပတမာနေ ဓာရေတီတိ ဓမ္မော။ ***ဝိ၅-၁***

* မဂ်ကို ရှုပြီးသောသူ, နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုပြီးသောသူ, ဆုံးမတော်မူတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံသူတို့ကို အပါယ်လေးပါးတို့၌ မကျရောက်အောင် ဆောင်ခြင်း ကြိယာ၊ ဘုရားစကားတော်ဖြစ်၊ ဗုဒ္ဓဝစနံ စသော။

(တစ်နည်း) ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇမာနေ အပါယပတနာဒိတော ဓာရေတီတိ ဓမ္မော။ ***ပါ-ဘာဋ္ဌီမှိး***

ဓမ္မဝိနယ ဓမ္မော စ ဝိနယော စ ဓမ္မဝိနယော။ ***ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋ္ဌီကာ***

* ဓမ္မနှင့် ဝိနယတို့၏ အပါယ်မကျအောင် ဆောင်ခြင်း, ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ (ဝါ) ဒေသိတ,ပညတ္တ ကြိယာကို အကြောင်းပြု၍ အချင်းချင်း ငဲ့သကဲ့သို့ ဖြစ်သော အညမညပေက္ခ သမ္မန်၊ ဓမ္မဝိနယဖြစ်၊ သကလဗုဒ္ဓဝစနံ, တေပိဋကံ, သဒ္ဓမ္မသာသနံ စသော။

ဝိမုတ္တိ ဝိမုစ္စိတ္ထာတိ ဝိမုတ္တိ။ ***ဋီသစ်***

* လွတ်မြောက်ခြင်း ကြိယာ၊ အရိယာ ဖိုလ်လေးပါးဖြစ်၊ ဖလ, ဝိမုတ္တ။

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ဝိမုစ္စတိတိ ဝိမုတ္တိ။ **ဋီသစ်**

* လွတ်မြောက်ခြင်း ကြိယာ၊ အရိယာ မဂ်လေးပါးဖြစ်၊ မဂ္ဂ, ဝိမုတ္တ။

ရသ ရသိတဗ္ဗော အဿာဒိတဗ္ဗောတိ ရသော။ **ဋီသစ်မှီး**

ဝိမုတ္တိရသ ဝိမုတ္တိ(သစ်ါတော) ရသော အဿာတိ ဝိမုတ္တိရသံ။ ***ဋီသစ်၊ပါ–ဘာဋီ***
(အရဟတ္တဖိုလ် ဟူသော သာယာအပ်သော အရသာရှိသော ဘုရားစကားတော်)

ဖာသု ပါတဗ္ဗာ ရက္ခိတဗ္ဗာတိ ဖာသု။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ဖုသိတဗ္ဗာတိ ဖာသု။ **ဋီသစ်**

ဖာသုကာ ဖာသုယေဝ ဖာသုကာ။ **ဋီသစ်**

(ဌ၊ နှာ ၁၇–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဝိနယပိဋက ဝိနယော စ သော ပိဋကဉ္စာတိ ဝိနယပိဋကံ။ ***ဌ၊နှာ–၁၉***

* အထူးထူး အပြားပြား များစွာသောနည်း ထူးသောနည်း ရှိသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ဂုဏ် (ဝါ) ကိုယ်နှုတ်တို့ကို ဆုံးမတတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ဂုဏ်၏ ဝိနည်းပိဋကတ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန်၊ ဝိနည်းပိဋကတ်ဖြစ်၊ ဝိနယပရိယတ္တိ, ဝိနယတန္တိ စသော ပရိယာယ်။

ဝိနယ ဝိဝိဓနယတ္တာ ဟိတ်ကို ရှု၍ – ဝိဝိဓာ နယာ ဇတ္ထာတိ ဝိနယော။

(တစ်နည်း) ဝိသေသနယတ္တာ ဟိတ်ကို ရှု၍ – ဝိသေသာ နယာ ဇတ္ထာတိ ဝိနယော။

* ထူးကုန်သော အနုပညတ်နည်းတို့၏ ဝိနည်းပိဋကတ်ဖြစ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏောစပ်၊ ဝိနည်းပိဋကတ်ဖြစ်၊ ဝိသေသနယော, ဝိသိဋ္ဌနယော။

(တစ်နည်း) ဝိနယတော စေဝ ကာယဝါစာနံ ဟိတ်ကို ရှု၍ – ကာယဉ္စ ဝါစဉ္စ ဝိနေတီတိ ဝိနယော။

မှတ်ချက်။ ဋီကာသစ်၌ကား = ကိလေသေ ဝိနေတီတိ ဝိနယော (ဝါ) ဝိနေတိ ဇတ္ထ, ဇတေနာတိ ဝါ ဝိနယော ဟူ၍လည်း ဝိဂ္ဂဟပြုသေး၏။

နယ နီယတေ ဉယတေတိ နယော။ (သဒ္ဒနယ, အတ္ထနယ ရ၏) ***ဘာဋီမှီး***

(တစ်နည်း) နီယတိ ဉယတိ အတ္ထော ဇတေနာတိ နယော။

ဒဋ္ဌ ဒဟတိ သဗ္ဗန္တိ ဒဋ္ဌံ။ **သူစီ**

(တစ်နည်း) ဒဟန္တော လာတီတိ ဒဋ္ဌံ။ **သူစီ**

(တစ်နည်း) ဒဋ္ဌတိ ဝိဒါရယတီတိ ဒဋ္ဌံ။ **သူစီ**

(တစ်နည်း) ဒဟတီတိ ဒဋ္ဌံ။ ***မောဂ်***

ဒဋ္ဌကမ္မသိထိလကရဏပွယောဇနာ – ဒဋ္ဌကမ္မသိထိလကရဏံ ပယောဇနံ ဇတေသံ အနုပညတ္တိနယာနန္တိ ဒဋ္ဌကမ္မသိထိလကရဏပွယောဇနာ။

* ဒဋ္ဌကမ္မသိထိလကရဏ ဟူသော အကျိုးတရားတို့၏ အနုပညတ်နည်းတို့နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏောစပ်၊ အနုပညတ်နည်းဖြစ်၊ ဒဋ္ဌကမ္မသိထိလကရဏာနိသံသာ စသော။

သိထိလ သဟိတုံ အလန္တိ သိထိလံ။ (အဒဋ္ဌံ) ***မောဂ်***

အဗ္ဘာစာရ သညမဝေလံ အဘိဘဝိတ္တာ ပဝတ္တော အာစာရော အဗ္ဘာစာရော။ **သာရတ္ထ**
(သညမဝေလံ–စောင့်စည်းအပ်သော သိက္ခာပုဒ်တည်းဟူသော ကမ်းအပိုင်းအခြားကို၊ အဘိဘဝိတ္တာ–လွှမ်းမိုး၍၊ ပဝတ္တော–ဖြစ်သော၊ အာစာရော–အကျင့်တည်း။)

http://www.dhammadownload.com

* စောင့်စည်းအပ်သော သိက္ခာပုဒ်တည်းဟူသော ကမ်းအပိုင်းအခြားကို လွှမ်းမိုးနိုပ်စက်ခြင်းဟူသော အဘိဘဝနဘောဂုဏ်၏ ဖြစ်သော အကျင့်ဟူသော ကာယဝစီ ပယောဂဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော:, ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ လွှမ်းမိုး၍ ကျင့်ခြင်းဟူသော ကာယဝစီ ပယောဂဒြဗ်၊ ဝီတိက္ကမော စသော။

ဝိဝိဓနယတ္တာ ဝိဝိဓနယဿ ဘာဝေါ ဝိဝိဓနယတ္တံ၊ (တသ္မာ) ဝိဝိဓနယတ္တာ။

ဝိသေသနယ ဝိသေသာ နယာ ဇတ္ထာတိ ဝိသေသနယော။ ***ပါ–ဘာဒ္ဦ***

ဝိသေသနယတ္တာ – ဝိသေသနယဿ ဘာဝေါ ဝိသေသနယတ္တံ၊ (တသ္မာ) ဝိသေသနယတ္တာ။

(ဌ၊ နှာ ၁၈–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သုတ္တ သူစနတော ဟိတ်ကို ရှု၍ – အတ္ထေ သူစေတီတိ သုတ္တံ။ (ကတ္တုသာဓ်)

(တစ်နည်း) သုဝုတ္တတော ဟိတ်ကို ရှု၍ – သုဋ္ဌု ဝုတ္တာ အတ္ထာ ဇတ္ထာတိ သုတ္တံ။ (သတ္တမီ ဗဟုဗ္ဗီဟိ)

(တစ်နည်း) သုဋ္ဌု ဥတ္တာ ဇတ္ထာတိ သုတ္တံ။ (သတ္တမီ ဗဟုဗ္ဗီဟိ)

(တစ်နည်း) သုဋ္ဌု ဝုစ္စန္တိ ဇတ္ထာတိ သုတ္တံ။ (အဓိကရဏသာဓ်)

(တစ်နည်း) သဝနတော ဟိတ်ကို ရှု၍ – အတ္ထေ သဝတိ ပသဝတီတိ သုတ္တံ။ (ကတ္တုသာဓ်)

(တစ်နည်း) သူဒနတော ဟိတ်ကို ရှု၍ – သူဒတိ ပဋ္ဌရာပေတီတိ သုတ္တံ။ (ကတ္တုသာဓ်)

(တစ်နည်း) သုတ္တာဏာ ဟိတ်ကို ရှု၍ – အတ္ထေ သုဋ္ဌု တာယတိ ရက္ခတီတိ သုတ္တံ။ (ကတ္တုသာဓ်)
(အတ္ထေ–အကျိုးအနက်တို့ကို၊ သုဋ္ဌု–ကောင်းစွာ၊ တာယတိ ရက္ခတိ–စောင့်ရှောက်တတ်၏။)

* အကျိုးအနက်တို့ကို ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်ခြင်း ကြောင့်၊ သုတ္တန်ပိဋကတ်ဒြဗ်၊ သုတ္တန္တပါဝစန်, သုတ္တန္တပိဋကံ စသော။

(တစ်နည်း) သုတ္တသဘာဂတော ဟိတ်ကို ရှု၍ – သုတ္တံ ဝိယာတိ သုတ္တံ။ (သုတ္တန်ပိဋကတ်)

ဝေနေယျ ဝိနေတဗ္ဗာတိ ဝေနေယျာ။ ***နီတိ၊ဘာဒ္ဦ***

* ဆုံးမခြင်း ကြောင့်၊ ဝေနေယျသတ္တဝါဒြဗ်၊ ဝိနီတပုဂ္ဂလ, ဘဗ္ဗပုဂ္ဂလ။

(တစ်နည်း) ဝိနေတုံ အရဟန္တိတိ ဝေနေယျာ။

ဝေနေယျဿသယ – ဝေနေယျာနံ အဿသယော ဝေနေယျဿသယော။

* ဝေနေယျ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အလိုဆန္ဒနှင့် ဌာန+ဌာနီ, သာမီ+သံစပ်၊ ဝေနေယျာဓိပ္ပါယ, ဝေနေယျာဓိမုတ္တိ။

သဿ သသန္တိ ဇိဝန္တိ သတ္တာ ဇတေနာတိ သဿံ။ **သ္ဝစ်**

(တစ်နည်း) သေ ခေတ္တေ သေတိ ရုဟတီတိ သဿံ။ **သ္ဝစ်**

ဓေနု ဓယတိ ပိဝတိ ဣတော ခီရံ ပေါတကောတိ ဓေနု။ **သ္ဝစ်**

(တစ်နည်း) ဓာရေတီတိ ဓေနု။ **သ္ဝစ်**

သဘာဂ သမာနော ဘာဂေါ ယဿ သုတ္တဿာတိ သဘာဂံ။ ***ပါ–ဘာဒ္ဦ***

သုတ္တသဘာဂ – သုတ္တေန သဘာဂံ သုတ္တသဘာဂံ။ **သ္ဝစ်မှိုး**

* တမျဉ်းကြိုး, ပန်းသီချည်၏ တူသော အဖို့ရှိသော သုတ္တန်ပိဋကတ်နှင့် သဒိသ+သဒိသီစပ်၊ တန္တ–သဒိသံ စသော။

တစ္ဆက တစ္ဆတိ တနု ကရောတီတိ တစ္ဆကော။ (ဝမုကီ စသော) **သ္ဝစ်**

သုတ္တ သုတ္တိယတေ ဂန္ထိယတေ ဝေဋ္ဌိယတေ အနေနာတိ သုတ္တံ။ (ချည်ကြိုး) ***ပန်းကုံး***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) သုစတိတိ သုတ္တံ။ (ချည်ကြိုး) **ဓာန်ဦ**

ဝုမိုမန္တ ဝုမို ဧတေသံ အတ္ထိတိ ဝုမိုမန္တော။
(ဧတေသံ ဓမ္မာနံ–ထိုတရားတို့အား၊ ဝုမို–ကြီးပွားခြင်းသည်၊ အတ္ထိ–ရှိ၏။)
* ကြီးပွားခြင်း ဝုမိုဘာဝ၏ တရားတို့ဖြစ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ ကြီးပွားခြင်းရှိသော တရားတို့ဖြစ်၊ ဝုမိုဝန္တော, ဖာတိမန္တော စသော။

သလက္ခဏာ လက္ခီယန္တိ ဧတေဟိ အာရမ္မဏာဒီဟိတိ လက္ခဏာ၊ **ထေရပါဒါနဋ္ဌကထာမှိး**
သဟ လက္ခဏေဟိ ယေ ဝတ္တန္တီတိ သလက္ခဏာ။
* မှတ်သားကြောင်း ဖြစ်သော အာရုံ စသည်တို့နှင့် တကွဖြစ်ခြင်း သဟဝတ္တနဘောဂုဏ်၏ တရားဖြစ်တို့နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ တရားဖြစ်၊ သလက််, သလဥ္ဆန, သဘိညာဏ, သစိဟန။

အဘိဓမ္မ ယံ ဧတ္ထ ဝုမိုမန္တော ဝုတ္တာ ဓမ္မာ တေန ရှု၍ – ဝုမိုမန္တော ဓမ္မာ ဧတ္ထာတိ အဘိဓမ္မော။ (ဗဟုဗ္ဗီဟိ)
(တစ်နည်း) ယံ ဧတ္ထ သလက္ခဏာ ဝုတ္တာ ဓမ္မာ တေန ရှု၍ – သလက္ခဏာ ဓမ္မာ ဧတ္ထာတိ အဘိဓမ္မော။ (ဗဟုဗ္ဗီ)
(တစ်နည်း) ယံ ဧတ္ထ ပူဇိတာ ဝုတ္တာ ဓမ္မာ တေန ရှု၍ – ပူဇိတာ ဓမ္မာ ဧတ္ထာတိ အဘိဓမ္မော။ (ဗဟုဗ္ဗီဟိ)
(တစ်နည်း) ယံ ဧတ္ထ ပရိစ္ဆိန္နာ ဝုတ္တာ ဓမ္မာ တေန ရှု၍ – ပရိစ္ဆိန္နာ ဓမ္မာ ဧတ္ထာတိ အဘိဓမ္မော။ (ဗဟုဗ္ဗီဟိ)
(တစ်နည်း) ယံ ဧတ္ထ ဝုတ္တာ အဓိကာ ဓမ္မာ တေန ရှု၍ – အဓိကာ ဓမ္မာ ဧတ္ထာတိ အဘိဓမ္မော။ (ဗဟုဗ္ဗီဟိ)
မှတ်ချက်။ သံဝဏ္ဏနာဒ္ဒ ဧတ္ထ (သို့မဟုတ်) တတ္ထ စသည်ဖြင့် ဖွင့်လျှင် သတ္တမီဗဟုဗ္ဗီဟိသော်လည်းကောင်း၊ အသတ္ထိတဒ္ဓိတ်သော်လည်းကောင်း၊ အဓိကရဏသာဓဓ်သော်လည်းကောင်း ဝိဂ္ဂဟ တစ်မျိုးမျိုးပြုပါ။

ဗာဠ္ဟ အဗဟိတိ ဗာဠှော။ **ရှ**
(တစ်နည်း) ဗဟုံ လာတီတိ ဗာဠ်ဟ။ **ဓာန်ဦ**
(တစ်နည်း) ဗဟတိ ဝုဒ္ဓိ' ဂစ္ဆတီတိ ဗာဠ်ဟ။ **သူစိ**

အဘိညာတာ အမုစန္ဒာဒိနာ ကေနစိ သညာဏေန ဉာတာတိ အဘိညာတာ။ **သာရတ္ထ+ပါ–ဘာဒ္ဦ**
* လထက်ဝက် စသော တစ်စုံတစ်ခုသော အမှတ်အသား၏ သိအပ်သော ညဉ်တို့နှင့် လက္ခဏ+လက္ခဏာ စပ်၊ လထက်ဝက် စသော တစ်စုံတစ်ခုသော အမှတ်အသားဖြင့် သိအပ်သော ညဉ်တို့ဖြစ်၊ အဘိ–သညာတာ, အဘိပါကဋာ။

အဘိရာဇာ ပူဇိတော ရာဇာ အဘိရာဇာ။ ***ပါ–ဘာဒ္ဦ***

ရာဇာဘိရာဇာ – ရာဇူဟိ အဘိရာဇာ ရာဇာဘိရာဇာ။ ***ပါ–ဘာဒ္ဦ***
* လက်အောက်ခံ မင်းတို့၏ ပူဇော်ထိုက်သော စကြာမင်းနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ စကြာမင်းဖြစ်၊ စက္ကဝတ္တိရာဇာ, ဘူပတိရာဇာ စသော။

(ဌ၊ ဏ ၁၉–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ပိဋ္ဌက ပိဋ္ဌီယတိ သဒ္ဒီယတိ ပရိယာပုဏီယတီတိ ပိဋ္ဌကံ။ (ပရိယတ္တိ ဟောခိုက်) **ဋ္ဌီသစ်**
* သင်ယူခြင်း ကြိယာ၊ သင်ယူအပ်သော ပိဋ္ဌကတ်ဖြစ်၊ တေပိဋ္ဌက, ဗုဒ္ဓဝစန, ပရိယတ္တိ, ပရိယာပုဏီတဗ္ဗ။
(တစ်နည်း) ပိဋ္ဌီယတိ သဃ််ဋ္ဌီယတိ တံ တဒတ္ထော ဧတ္ထာတိ ပိဋ္ဌကံ။ (ဘာဇနတ္ထ ဟောခိုက်) **ဋ္ဌီသစ်**
* ထိုထို စီးပွား(အနက်)ကို ပေါင်းစုခြင်း ကြိယာ၊ ပိဋ္ဌကတ်ဖြစ်၊ တေပိဋ္ဌက, ဗုဒ္ဓဝစန, ဘာဇန စသော။

ပိဋ္ဌကသမွဒါန – ပိဋ္ဌကံ ဂန္ထော သမွဒီယတိ ဧတသ္မာတိ ပိဋ္ဌကသမွဒါနံ။ **ဋ္ဌီသစ်၊ဘာဒ္ဦ**
(ကျမ်းစာကို ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် ပေးရာ)

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ပိဋ္ဌကဿ သမ္မဒါနံ ပိဋ္ဌကသမ္မဒါနံ။
ကုဒါလ ကုံ ပထဝီ ဒါလယတိ ပဒါလေတိ ဘိန္ဒတိ ဧတေနာတိ ကုဒါလော။ ***နိ*တိ**
(တစ်နည်း) ကုံ (ပထဝီ) ဒါလေတီတိ ကုဒါလံ။ ***ပါ–ဘာဋီ***
ကုဒါလပိဋ္ဌက – ကုဒါလော စ ပိဋ္ဌကဉ္စ ကုဒါလပိဋ္ဌကံ။ (ကုဒါလပဓ္ဆိ စသော) ***သာရတ္ထမ္ဉီး***

(၎၊ ဏာ ၂၀-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အာဏာရဟ အာဏံ ဌပေတုံ အရဟတီတိ အာဏာရဟော။ ***ဋီသစ်***
(အာဏံ–အာဏာကို၊ ဌပေတုံ–ထားခြင်းငှာ၊ အရဟတိ–ထိုက်၏။)
* အာဏာ၏ ထားခြင်းငှာ ထိုက်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားနှင့် ကမ္မ+ကမ္မီစပ်၊ မြတ်စွာဘုရားဒြိဗ်၊ အာဏာနရူပ, အာဏာအလံ, ဗုဒ္ဓ။
(တစ်နည်း) အာဏံ ပဏေတုံ အရဟတီတိ အာဏာရဟော။ ***စာစဉ်၊အောင်ပန်း***
အာဏာဗာဟုလ္လတော – အာဏာ ဗဟုလာ ဧတေသာတိ အာဏာဗဟုလော၊ ***ဘုန်းကြီးဦးကော***
အာဏာဗဟုလဿ ဘာဝေါ အာဏာဗာဟုလ္လံ၊ (တတော) အာဏာဗာဟုလ္လတော။ ***ဘုန်းကြီးဦးကော***
(တစ်နည်း) ဗဟုလာယ ဘာဝေါ ဗာဟုလ္လံ၊ ***ပါ–ဘာဋီ***
အာဏာယ ဗာဟုလ္လံ အာဏာဗာဟုလ္လံ၊ (တတော) အာဏာဗာဟုလ္လတော။ ***ပါ–ဘာဋီ***
ဝေါဟာရ ဝိသေသေန သတ္တာနံ မနံ အဝဟရတီတိ ဝေါဟာရော။ ***ဋီသစ်***
(ဝိသေသေန–အထူးအားဖြင့်၊ သတ္တာနံ–တို့၏၊ မနံ–စိတ်ကို၊ အဝဟရတိ–ဆောင်တတ်၏။)
* ပရမတ္ထမှ ထူးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်ကို ဆွဲဆောင်နိုင်ခြင်း ကြောင့်၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ စသော နာမပညတ် တရားဒြိဗ် (ဝါ) စကားဒြိဗ်၊ ပဏ္ဏတ္တိ, ပညတ္တိ စသော။
(တစ်နည်း) ဝေါဟရီယတီတိ ဝေါဟာရော။ ***ဏီ–၌***
* ဆိုခြင်း ကြောင့်၊ ဆိုအပ်သော တရားဒြိဗ် (ဝါ) စကားဒြိဗ်၊ ဝစနံ, ဝစော။
ဝေါဟာရကုသလ – ဝေါဟာရေ ကုသလော ဝေါဟာရကုသလော။
အနုသယ သတ္တသန္တာနံ အနုသေန္တိ အနုပဝတ္တေန္တိတိ အနုသယာ။ ***သာရတ္ထ***
(တစ်နည်း) အပ္ပဟီနဘာဝေန သန္တာနေ အနု အနု သယန္တီတိ အနုသယာ။ ***ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ***
(တစ်နည်း) အပ္ပဟီနဋ္ဌေန အနု အနု သန္တာနေ သေန္တီတိ အနုသယာ။ ***ဋီကာကျော်***
* အစဉ်ကိန်းခြင်း ကြောင့်၊ အနုသယကိလေသာ ခုနစ်ပါးဒြိဗ်၊ ထာမဂတကိလေသာ, ထာမဂတရာဂါဒယော။
ပဋိဝေဓ သယမေဝ ပဋိဝိဇ္ဈတီတိ ပဋိဝေဓော။ (ဉာဏ်, အဘိသမယော စသော) ***ဋီသစ်***
(တစ်နည်း) ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ ဧတေနာတိ ပဋိဝေဓော။ ***ဋီသစ်***
(တစ်နည်း) ပဋိဝိဇ္ဈနံ ပဋိဝေဓော။
ဝဝတ္ထပိတ ဝဝတ္ထပီယိတ္ထာတိ ဝဝတ္ထပိတာ။ ***ပါ–ဘာဋီ***
ယထာဘူတ ယော ယော ဘူတော ယထာဘူတံ။ ***ပါ–ဘာဋီ***
ယထာဘူတာဝဗောဓ – ယထာဘူတံ အဝဗောဓော ယထာဘူတာဝဗောဓော။ ***ပါ–ဘာဋီ***
* မဖောက်မပြန် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ဟူသော ယထာဘူတဘောဂုဏ်၏ ထိုးထွင်းသိတတ်သော ဉာဏ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော်စပ်၊ ယထာဘူတဉာဏ်ဒြိဗ်၊ ယထာဘူတဉာဏ် စသော။

http://www.dhammadownload.com

သသ သသတိ ပလဝေန ဂစ္ဆတီတိ သသော။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ+ပန်းကုံး***

* ခုန်၍လျားလျား ပြေးသွားခြင်း ကြိယာ၊ ယုန်ဒြဗ်၊ ပေလက။

(တစ်နည်း) သသတိ သံသပ္ပတီတိ သသော။ ***စာစဉ်***

* ကြောက်ခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)

(တစ်နည်း) သသတိ ဇီဝတီတိ သသော။ ***ဇာတ်ဋ္ဌီသစ်***

* အသက်ရှင်ခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)

(၄၊ နှာ ၂၁-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဩဂါဋ္ဌာ ဩဂယှန္တီတိ ဩဂါဋ္ဌာ။ ***ဋ္ဌီသစ်မှီး***

ဒုက္ခောဂါဋ္ဌာ ဒုက္ခေန ဩဂါဋ္ဌာ ဒုက္ခောဂါဋ္ဌာ။ (ဂရုကနည်း) ***ဋ္ဌီသစ်မှီး***

* ခဲယဉ်းခက်ခဲခြင်းနှင့် သက်ရောက်အပ်သော ဓမ္မတ္ထဒေသနာပဋိဝေဓတို့၏ ကရဏ+ကရဏီ, ဝိသေသန+ဝိသေသျ, ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ ဓမ္မတ္ထဒေသနာပဋိဝေဓဒြဗ်၊ ဒုက္ခောဂါဟာ, အသုခေါဂါဋ္ဌာ။

မှတ်ချက်။ လဟုကနည်းဖြင့် ဝိဂ္ဂဟပြုလိုသော် = ဒုက္ခေန ဩဂယှန္တီတိ ဒုက္ခောဂါဋ္ဌာ-ဟု ဝိဂ္ဂဟပြုပါ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

ဩဂါဟာ ဩဂယှန္တီတိ ဩဂါဟာ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

ဒုက္ခောဂါဟာ – ဒုက္ခေန ဩဂါဟာ ဒုက္ခောဂါဟာ။ ***ဋ္ဌီသစ်မှီး***

(တစ်နည်း) ဒုက္ခော ဩဂါဟော ဩဂါဟနံ အန္တော ပဝိသနမေတေသူတိ ဒုက္ခောဂါဟာ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

ဓမ္မ ဓမ္မောတိ ဟေတု အဖွင့်ရှု၍ – အတ္တနော ဖလံ ဒဟတိ ဝိဒဟတီတိ ဓမ္မော။ ***သာရတ္ထ***

(ယော ပစ္စယော-အကြင်အကြောင်းသည်၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဖလံ-အကျိုးကို၊ ဒဟတိ ဝိဒဟတိ-ဆောင်တတ်၏ (ဝါ) စီရင်တတ်၏။)

* မိမိ၏ အကျိုးကို ဆောင်ခြင်း,စီရင်ခြင်း ကြိယာ၊ မိမိအကျိုးကို ဆောင်တတ်, စီရင်တတ်သော အဝိဇ္ဇာ စသော အကြောင်းတရားဒြဗ်၊ ဟေတု, ပစ္စယော, ကာရဏံ။

ပဋိသမ္ဘိဒါ ပဋိသံဘိဇ္ဇန္တိ အတ္ထာဒီသု ဉာဏပွဘေဒံ ဂစ္ဆန္တိ ဧတာယာတိ ပဋိသမ္ဘိဒါ။ ***လယ်တီ***

(တစ်နည်း) ပဋိသမ္ဘိဇ္ဇတီတိ ပဋိသမ္ဘိဒါ။ ***ရှု***

* အသီးသီး ခွဲခြားဝေဘန်၍ သိခြင်း ကြိယာ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ လေးပါးဒြဗ်၊ ဉာဏံ, ပညာ, ဝိဘတ္တာ စသော။

အတ္ထ ဟေတာနုသာရေန အရီယတိ အဓိဂမီယတီတိ အတ္ထော။ (ဖလံ) ***ဋ္ဌီသစ်***

(တစ်နည်း) ဟေတာနုရူပံ အသတိ ဘဝတီတိ အတ္ထော။ ***ဋ္ဌီသစ်***

* ရောက်ခြင်း ရခြင်း ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ သင်္ခါရ စသော အကျိုးတရားဒြဗ်၊ ဖလ။

ဟေတုဖလ ဟေတုနော ဖလံ ဟေတုဖလံ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

ဒေသနာ ဒေသီယတိ အတ္ထော ဧတာယာတိ ဒေသနာ။ ***သာရတ္ထမှီး***

(တစ်နည်း) ဒေသီယတိ သမုဋ္ဌာပီယတိ သဒ္ဒေါ ဧတာယာတိ ဒေသနာ။ ***ဋ္ဌီသစ်မှီး***

* အသံကို ဖြစ်စေခြင်း ကြိယာ၊ ဒေသနာတော်ဒြဗ်၊ ဒေသိတ, တန္တိ။

ပညတ္တိ ပကာရေန ဉာပိယတိ အတ္ထော ဧတာယာတိ ပညတ္တိ။ ***ဋ္ဌီသစ်မှီး***

(တစ်နည်း) ပကာရတော ဉာပေတီတိ ပညတ္တိ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

* အပြားအားဖြင့် အနက်ကို သိခြင်း,သိစေခြင်း ကြိယာ၊ သဒ္ဒဝါဒီအလို – တစ်လုံးတစ်လုံးသော အက္ခရာဟူသော ဝစီဘေဒ ပရမတ္ထသဒ္ဒါ, ပညတ္တိဝါဒီအလို – အက္ခရာဝဋ္ဌိဖြစ်သော နာမပညတ်၊ ဒေသနာ, ပညတ္တ, ဌပိတ စသော။

http://www.dhammadownload.com

ယထာဓမ္မ ယော ယော ဓမ္မော ယထာဓမ္မံ။ ***ပါ–ဘာဋီ***
(တစ်နည်း) ဓမ္မသဒ္ဒ အနုရူပံ ယထာဓမ္မံ။ ***ပါ–ဘာဋီ***
အဘိလာပ အဘိလပတိ ဥစ္စာရိယတီတိ အဘိလာပေါ။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***
* ရွတ်ဆိုခြင်း ကြိယာ၊ ပရမတ္ထသဒ္ဒါ အစဉ်ဒြဗ်၊ ဒေသနာ, ပရိယတ္တိ။
ဓမ္မာဘိလာပ ဓမ္မော (အဝိပရီတော သဘာဝဘူတော) အဘိလာပေါ ဓမ္မာဘိလာပေါ။ ***ဋီသစ်***
အဓိပ္ပါယ အဓိပ္ပိယတေ ဣစ္ဆိယတေတိ အဓိပ္ပါယော။ (ဝိနိစ္ဆိတတ္ထော) ***ဓူ***
(တစ်နည်း) ဝတ္တာဗ္ဗဘူတော အဓိပ္ပါယော ဧတဿ အတ္ထီတိ အဓိပ္ပါယော။ (အတ္ထနိဒ္ဒေသော) ***သံ–ဋီ***
ကထန ကထီယတိ အတ္ထော ဧတေနာတိ ကထနံ။ ***ဋီသစ်***
အဘိသမယ အဘိသမေတီတိ အဘိသမယော။ ***သာရတ္ထ***
(တစ်နည်း) အဘိသမေန္တိ ဧတေနာတိ အဘိသမယော။ ***သာရတ္ထ***
(တစ်နည်း) အဘိမုခဘာဝေန သမယော အဘိသမယော။ ***ဋီသစ်***
(တစ်နည်း) အဘိသမယနံ အဘိသမယော။
ပရိယတ္တိဘေဒ – ပရိယတ္တိယာ ဘေဒေါ ပရိယတ္တိဘေဒေါ။ (သင်ယူပုံ အထူးအပြား ရ၏) ***ပါ–ဘာဋီ***
အလဂဒ္ဒ အလံ ပရိယတ္တော ပရိပုဏ္ဏော ဂဒေါ အဿာတိ အလဂဒ္ဒေါ။ ***ဋီသစ်***
* ပြည့်သော အဆိပ်၏ မြွေနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏောစပ်၊ ပရိပုဏ္ဏဂဒေါ, ပရိပုဏ္ဏဝိသော။
(တစ်နည်း) အလံ ဇီဝိတဟရဏော သမတ္တော ဂဒေါ အဿာတိ အလဂဒ္ဒေါ။ ***ဋီသစ်***
* အသက်ကို ဆောင်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော အဆိပ်၏ မြွေနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏောစပ်။
အလဂဒ္ဒူပမာ – အလဂဒ္ဒေါ (အလဂဒ္ဒဂ္ဂဟဏံ ဝါ) ဥပမာ ဧတိဿာတိ အလဂဒ္ဒူပမာ။ ***ဋီသစ်***
* မြွေဖမ်းခြင်း ဟူသော ဥပမာ၏ သင်ယူခြင်း (သင်ယူအပ်သော ပါဠို)နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော, ဥပမာန+ဥပမေယျစပ်။

(ဌ၊ ဏ ၂၂-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

နိဿရဏ အစ္ဆန္တပုဟာနဝသေန နိဿရတိ ဧတေနာတိ နိဿရဏံ။ ***ဋီသစ်***
(တစ်နည်း) နိဿရီယတေ နိဿရဏံ။
အတ္ထ ကာရဏောန အရီယတိ ပဝတ္တီယတိတိ အတ္ထော။ (နိဿရဏတ္ထဉ္စ အတ္ထ)
နိဿရဏတ္ထ ဝဋ္ဋတော နိဿရဏံ အတ္ထော ပယောဇနံ ဧတိဿာတိ နိဿရဏတ္ထာ။ ***ဋီသစ်***
* ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ခြင်းဟူသော အကျိုး၏ သင်ယူအပ်သော ပါဠိနှင့် အကျိုး+အကြောင်းစပ်၊ သင်ယူအပ်သော ပရိယတ်၊ နိကွမနတ္ထာ, နိဂ္ဂမနတ္ထာ။
ဘဏ္ဍာဂါရိက ဘဏ္ဍာဂါရေ နိယုတ္တော ဘဏ္ဍာဂါရိကော၊ (ရာဇရတနာနုပါလကော) ***ဋီသစ်***
ဘဏ္ဍာဂါရိကော ဝိယာတိ ဘဏ္ဍာဂါရိကော။ ***ဋီသစ်***
* မင်းဘဏ္ဍာစိုး၏ တရားဘဏ္ဍာစိုးဖြစ်သော ရဟန္တာနှင့် သဒိသ+သဒိသီစပ်၊ ရဟန္တာဒြဗ်၊ ခီဏာသဝေါ, ဓမ္မရတနာနုပါလကော, ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကဘိက္ခု စသော။
ပရိယတ္တိ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗာ သိက္ခိတဗ္ဗာတိ ပရိယတ္တိ။ (သင်ယူအပ်သော ပါဠိ ရ၏) ***ဋီသစ်***
* သင်ယူခြင်း ကြိယာ၊ ပိဋကသုံးပုံဒြဗ်၊ ပိဋက, ပါဠို, ဓမ္မ, တန္တိ။
(တစ်နည်း) ပရိယာပုဏနံ ပရိယတ္တိ။ (သင်ယူခြင်း ရ၏) ***သာရတ္ထ***

http://www.dhammadownload.com

ဘဏ္ဍာဂါရိကပရိယတ္တိ – အညံ အတ္ထံ အနပေက္ခိတ္တာ ဘဏ္ဍာဂါရိကဿေဝ သတော ပရိယတ္တိ ဘဏ္ဍာဂါရိက ပရိယတ္တိ။ **သာရတ္ထ**

(တစ်နည်း်) ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ ပရိယတ္တိ ဘဏ္ဍာဂါရိကပရိယတ္တိ။ ***ပါ–ဘာဋီ***

ပဋိပန္နော ပဋိပဇ္ဇတီတိ ပဋိပန္နော။ ***စာစဉ်***

သုပ္ပဋိပန္နော သုဋ္ဌု ပဋိပန္နော သုပ္ပဋိပန္နော။ ***စာစဉ်***

* ကောင်းသော ဂုဏ်၏ ကျင့်သော ရဟန်းနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏောစပ်၊ ကောင်းစွာ ကျင့်သော ရဟန်းဖြစ်၊ သုန္ဒရပွဋိပန္နော, သုခပွဋိပန္နော။

(၄၊ နှာ ၂၃-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

တိဝင်္ဂေါသင်္ဂဟော – တယော ဝင်္ဂါ အဿ သင်္ဂဟဿာတိ တိဝင်္ဂေါသင်္ဂဟော။ ***ဋီသစ်***

ဒီဃနိကာယ ဒီဃပွမာဏာနံ သုတ္တာနံ သမူဟတ္တော, နိဝါသတော စ ဟူသော အဖွင့်ကို ရှု၍ – ဒီဃာနံ ဒီဃပွမာဏာနံ သုတ္တာနံ နိကာယော သမူဟော နိဝါသောတိ ဒီဃနိကာယော။ (ဒီဃာနံ ဒီဃပွမာဏာနံ–ရှည်သောပမာဏ ရှိကုန်သော၊ သုတ္တာနံ–သုတ်တို့၏၊ နိကာယော သမူဟော–အပေါင်းတည်း၊ နိကာယော နိဝါသော–တည်ရာနေရာတည်း။)

* ရှည်သောပမာဏ ရှိကုန်သော သုတ်တို့၏ အပေါင်းဖြစ်သော နိကာယ်နှင့် အစိတ်+အပေါင်း အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်း သမ္မန်သည်လည်းကောင်း, ရှည်သောပမာဏ ရှိကုန်သော သုတ်တို့၏ တည်ရာနေရာဖြစ်သော နိကာယ်နှင့် ဌာနီ+ဌာန, အဘေဒ+ဘေဒ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန်သည်လည်းကောင်း၊ ဒီဃနိကာယ် ဖြစ်၊ ဒီဃပွမာဏာသုတ္တာနိကာယော, ဒီဃပွမာဏာသုတ္တာသမူဟော, ဒီဃပွမာဏာသုတ္တာနိဝါသော စသော။

ဒီဃ ဒီဃပွမာဏာနံ သုတ္တာနံ အဖွင့်ရှု၍ – ဒီဃပွမာဏာနိတိ ဒီဃာနိ။

(တစ်နည်း်) ဒီဃံ ဧတေသံ အတ္ထီတိ ဒီဃာနိ။

ဒီဃပွမာဏ ဒီဃံ ပမာဏံ ဧတေသံ သုတ္တာနန္တိ ဒီဃပွမာဏာနိ၊ (တေသံ) ဒီဃပွမာဏာနံ။ ***မဏ္ဍူ***

သမူဟ သမ္မာ ဝိသေသေန စ ဥဟတေ ပုဉ္ဇီဘူတတ္တာတိ သမူဟော။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစီ***

(တစ်နည်း်) သမံ သဟာဝယဝေန ဥဟတိ တိဋ္ဌတီတိ သမူဟော။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစီ***

(တစ်နည်း်) အဝယဝေ သမ္ပိဏ္ဍေတွာ ဥဟိတမ္ဘော ဝိတက္ကေတမ္ဘောတိ သမူဟော။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း်) သံဥဟနိတမ္ဘော သဃ်ဋီတမ္ဘောတိ သမူဟော။ ***ဋီသစ်***

နိဝါသ နိဝသန္တိ ဧတ္ထာတိ နိဝါသော။

နိကာယ နိဗ္ဗိသေသေန စိနောတိ အဝယဝေတိ နိကာယော။ (သမူဟတ္ထ ဟောဇ်၏) ***သူစီ***

* စီခြင်း ကြိယာသကတ်၊ အပေါင်းဖြစ်သော သုတ္တန်ဖြစ်၊ သမူဟ, ဂဏ, သံဃ စသော။

(တစ်နည်း်) နိဗ္ဗိသေသေန ကိယတိ စယတိ အဝယဝေတိ နိကာယော။ (သမူဟတ္ထ ဟောဇ်၏) ***ဏီ–ယောဇနာ***

(တစ်နည်း်) နိစိယျတေ ဆာဒီယတေတိ နိကာယော။ (နိဝါသတ္ထ ဟောဇ်၏) ***သူစီ***

(၄၊ နှာ ၂၄-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

တိရစ္ဆာန တိရိယံ အဥ္ဆတိ ဂစ္ဆတီတိ တိရစ္ဆာနော။ ***ဓာတုပစ္စယ+သူစီမှိး***

(တစ်နည်း်) အဓော ဟေဋ္ဌာဘာဂေန တိရတိ ဂစ္ဆတီတိ တိရစ္ဆာနော။ ***ဓာတုပစ္စယ***

* ဖီလာကန့်လန့် (ဝါ) အောက်အပါယ်ဘုံတို့သို့ သွားခြင်း ကြိယာသကတ်၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်၊ တိရစ္ဆ, တိရစ္ဆာနဂတ။

http://www.dhammadownload.com

တိရစ္ဆာနဂတ တိရစ္ဆာနောဇေဝ တိရစ္ဆာနဂတော။ ***ဓာတုပစ္စယ***
စိက္ခလ္လိကနိကာယ – စိက္ခလ္လိကာနံ နိကာယော စိက္ခလ္လိကနိကာယော။
* စိက္ခလ္လိကမည်သော မင်းတို့၏ နေရာအရပ်နှင့် ဌာနီ+ဌာနစပ်၊ စိက္ခလ္လိကမင်းတို့၏ နေရာအရပ်ဒြဗ်၊ စိက္ခလ္လိကနိဝါသ။

==========

ဗြဟ္မဇာလသုတ်

(ဌ၊ နှာ ၂၈-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဂါထာ ဂါယတီတိ ဂါထာ။ ***ဓောဂ်+သ္ဆစ်***
(တစ်နည်း) ဂီယတီတိ ဂါထာ။ ***ဃေရ-ဌ***
* အသံပြုခြင်း, ရွတ်ဆိုခြင်း ကြီယာ၊ ဂါထာဗန္ဓဒြဗ်၊ ပဒ္ဓ, ပဒ္ဓဝိသေသ, သိလောက။
(တစ်နည်း) အတ္ထေ ဂန္ဓေတိ သူစေတိ ပကာသေတီတိ ဂါထာ။ ***ဓူ***
ဂီတ ဂေတဗ္ဗန္တိ ဂီတံ။ ***သ္ဆစ်***
(တစ်နည်း) ဂါယိတန္တိ ဂီတံ။
(တစ်နည်း) ဂီတရေဟိ ဣဿိယတေ ဥစ္စာရီယတေတိ ဂီတံ။ ***သ္ဆစ်***
အဘိဂီတ အဘိမုခံ ဂီတံ အဘိဂီတံ။
ဂါထာဘိဂီတ ဂါထာယ အဘိဂီတံ ဂါထာဘိဂီတံ။ ***ဋ္ဌိသစ်***
(ဂါထာဖြင့် ရှေ့ရှုသိဆိုအပ်သော ဆွမ်း ၊ဝါ- သိဆို၍ ရသော ဆွမ်း)
ဘောဇနေယျ ဘုဉ်ဇတဗ္ဗန္တိ ဘောဇနေယျံ။ ***လယ်တိ ဘောဇနိယ်မှိ:***
* သုံးဆောင်ခြင်း ကြီယာ၊ သုံးဆောင်အပ်သော ဘောဇဉ်ဒြဗ်၊ ဘောဇနံ, ဘတ္တံ, ဘုဉ်ဇတဗ္ဗံ။
(တစ်နည်း) ဘောဇနံ (ကာတုံ) အရဟတီတိ ဘောဇနေယျံ။ ***ဋ္ဌိသစ်၊ဘာဋ္ဌိ***
အဘောဇနေယျ – နဉ ဘောဇနေယျံ အဘောဇနေယျံ။ ***ဘာဋ္ဌိ***
(တစ်နည်း) အဘုဉ်ဇတဗ္ဗံ အဘောဇနေယျံ။ ***သံ-ဌ***
သံခိတ္တ သံခိပီယတေ ဇကဒေသတော ကထီယတေတိ သံခိတ္တံ။ ***သ္ဆစ် သခ်ေပမှိ:***
ဓမ္မဒါယ ဓမ္မသင်္ခါတံ ဒါယံ ဓမ္မဒါယံ။
ဓမ္မဒါယာဒ နဝလောကုတ္တရဓမ္မဒါယံ အာဒါယန္တိတိ ဓမ္မဒါယာဒါ။ ***ဒါဋ္ဌိ-ဎ***
(တစ်နည်း) ဓမ္မဒါယံ အာဒဒန္တိတိ ဓမ္မဒါယာဒါ။
* တရားအမွေ၏ ခံယူခြင်း ကြီယာနှင့် (ဝါ) ခံယူကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် အာရုံ+အာရမ္မဏိက, ကမ္မ +ကမ္မီ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန်သည်လည်းကောင်း, ယူခြင်း ကြီယာသကတ်သည်လည်းကောင်း၊ တရားအမွေခံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဒြဗ်၊ သမဏာ, ပုတ္တာ, အတြဇာ စသော။
(တစ်နည်း) နဝလောကုတ္တရဓမ္မဒါယံဒဲ့ အရဟန္တိတိ ဓမ္မဒါယာဒါ။ ***သုတ်ပါထေယျဋ္ဌကထာ***
(တစ်နည်း) ဩဝါဒဓမ္မဒါယာဒံ နဝလောကုတ္တရဓမ္မဒါယာဒမေဝ အရဟန္တိတိ ဓမ္မဒါယာဒါ။ ***သံယုတ္တဋ္ဌကထာ***

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၂၉-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သောတ သုဏာတီတိ သောတံ။ ***ရူ+ဋီကာကျော်***

(တစ်နည်း) သုဏာတိ ဧတေနာတိ သောတံ။ ***ဓာန်ဋီ+သူစိ***

* ကြားခြင်း ကြိယာ၊ သောတပသာဒဒြဗ် (ဝါ) နားဒြဗ်၊ သဒ္ဒဂ္ဂဟော, ကဏ္ဏော, သဝနံ။

သောတဒ္ဒါရ ဒ္ဒါရံ ဝိယာတိ ဒ္ဒါရံ၊ သောတမေဝ ဒ္ဒါရံ သောတဒ္ဒါရံ။ ***ဋီကာကျော်မှီး***

ပုည အတ္တနော ကာရကံ သန္တာနံ ဝါ ပုနာတိ သောဓေတီတိ ပုညံ။ ***ဋီသစ်၊သူစိ***

* စင်ကြယ်ခြင်း ကြိယာ၊ ကောင်းမှုကုသိုလ်ဒြဗ်၊ ကုသလံ, သုက္ကံ, သုကတံ။

(တစ်နည်း) ပုဇ္ဇဘာဝံ ဇနေတီတိ ပုညံ။ ***နီတိ၊သူစိ***

(တစ်နည်း) ပုဇ္ဇဘဝံ ဇနေတီတိ ပုညံ။ ***ဋီသစ်မှီး***

(တစ်နည်း) ပုညန္တိ ဧတ္ထ အတ္တနော ကာရကံ ပဝတိ သောဓေတီတိ ပုညံ။ ***နီတိ***

သုတ ဥပဓာရိတံ အဖွင့် ရှုဍ် – အသောသိတ္ထာတိ သုတံ။ (ကမ္မသာဓန) ***နိသျအားလုံးမှီး***

* ကြားခြင်း ကြိယာသကတ်၊ ကြားအပ်သော ဗြဟ္မဇာလ သုတ္တန်ဒြဗ်၊ ဥပဓာရိတံ စသော။

(တစ်နည်း) ဥပဓာရဏံ အဖွင့် ရှုဍ် – အသောသိတ္ထ သုတံ။ (ဘာဝသာဓန) ***နိသျအားလုံးမှီး***

* အသောသိတ္ထ ဟူသော ကြိယာသည် ကြိယာသာမည ဖြစ်ရကား အသ်–ဟူသော သော–ဟူသော သိတ်–ဟူသော ထ–ဟူသော အစိတ်စိတ်သော သဒ္ဒါဟု ဆိုအပ်သော သုတိသည်လည်းကောင်း, ကြားနာခြင်း ကြိယာသကတ် သာမညသည်လည်းကောင်း၊ ကြားနာခြင်း ကြိယာဒြဗ်ဝိသေသ၊ ဥပဓာရဏံ စသော။

မှတ်ချက်။ ဆရာမြတ်အချို့တို့ကမူ = ကမ္မသာဓနကို ရည်၍ "သုယျတေတိ သုတံ"ဟုလည်းကောင်း၊ ဘာဝသာဓနကို ရည်၍ "သုယျတေ သုတံ"ဟုလည်းကောင်း ဝိဂ္ဂဟပြုကြသေး၏။

(၄၊ နှာ ၃၀-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ယောနိ ယဝတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိ ဖလံ ဧတေနာတိ ယောနိ။ (ယောနိသောမနသိကာရဉ် ယောနိ) ***တိပိ***

* ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ သင့်သော အကြောင်းတရားဒြဗ်၊ ကာရဏ, ဟေတု။

(တစ်နည်း) ယဝတိ ဧတသ္မာ ဖလံ ပသဝတီတိ ယောနိ။ (ကာရဏံ) ***သံယုတ်ဋီကာ***

(တစ်နည်း) ယဝတိ တေန ဖလံ မိဿိတံ ဝိယ ဟောတီတိ ယောနိ။ (ကာရဏံ) ***သံယုတ်ဋီကာ***

ဝိက္ခေပ (စေတော) ဝိက္ခိပတီတိ ဝိက္ခေပေါ။ ***မဟာနိဒ္ဒေသဋ္ဌကထာ***

* ပျံ့လွင့်ခြင်း, ပစ်လွှတ်ခြင်း ကြိယာ၊ ဥဒ္ဓစ္စဒြဗ်၊ ဥဒ္ဓဋ္ဌ စသော။

(တစ်နည်း) ဝိရူပေါ ခေပေါ ဝိက္ခေပေါ။ ***ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ***

(တစ်နည်း) ဝိဝိဓော နာနပ္ပကာရော ခေပေါ ဝိက္ခေပေါ။ ***သာရတ္ထ***

(တစ်နည်း) နာနာရမ္မဏေသု စိတ္တဿ ဝိက္ခိပနံ ဝိက္ခေပေါ။ ***မူလဋီကာ***

အဝိက္ခေပ ဝိက္ခိပတီတိ ဝိက္ခေပေါ၊ နဝိက္ခေပေါ အဝိက္ခေပေါ။ (ဂရုကနည်း) ***ဏီ–ဌမှီး***

(တစ်နည်း) နဝိက္ခိပတီတိ အဝိက္ခေပေါ။ (လဟုကနည်း) ***ဏီ–ဌ***

ကတပုညတံ ကတပုညဿ ဘာဝေါ ကတပုညတာ၊ (တံ) ကတပုညတံ။

http://www.dhammadownload.com

အကတပုည ဝိဝဋ္ဋူပနိဿယဘူတံ ကတံ ဥပစိတံ ပုညံ ဧတေနာတိ ကတပုညော၊ **ဋီသစ်** န ကတပုညော အကတပုညော။

(တစ်နည်း) ကတံ ပုညံ ကတပုညံ၊ နတ္ထိ ကတပုညံ ဧတဿာတိ အကတပုညော။

(၄၊ နှာ ၃၁-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သုတာ အသူယိတ္ထာတိ သုတာ။

ဓာတာ ဓာရီယိတ္ထာတိ ဓာတာ။ **စာစဉ်**

* ဆောင်ခြင်း ကြိယာ၊ ပရိယတ္တိဓမ္မဒြဗ်၊ ဓာရိတာ။

ပရိဗာဟိရ ပရိဗဟိ ဇာတော ပရိဗာဟိရော။ **သူစိမှီး**

* အပ၏ ဖြစ်သော စီးပွားနှင့် ဌာန+ဌာနီစပ်၊ စီးပွားမှ အပဖြစ်ခြင်းဒြဗ်၊ ဗဟိဒ္ဓ။

(၄၊ နှာ ၃၂-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သမယ သံ ပုနပ္ပုနံ ဧတီတိ သမယော။ **သူစိ**

* ထပ်တလဲလဲ ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ အခါဟူသော ကာလပညတ်ဒြဗ်၊ ကာလော, အဒ္ဓါ, ဝေလာ။

သမ္ပရာယ ကမ္မကိလေသဝသေန သမ္ပရေတဗ္ဗော သမ္ပာပုဏိတဗ္ဗောတိ သမ္ပရာယော။ (ပရလောကော) **ဋီသစ်မှီး**

ဓီရ ဓိယာ ပညာယ ရာတိ ဂဏှာတီတိ ဓီရော။ (ပညာဖြင့် စီးပွားကို ယူသူ) **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဓီ ပညာ အဿ အတ္ထီတိ ဓီရော။ (ပညာရှိသူ) **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဓာရေတီတိ ဓီရော။ (ဓိတိမာ) **မောဂ်**

(၄၊ နှာ ၃၃-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သံဝစ္ဆရ သံဝသန္တိ ဧတ္ထာတိ သံဝစ္ဆရော။ **သူစိ**

* နေခြင်း ကြိယာ၊ နှစ်ဟူသော ကာလပညတ်ဒြဗ်၊ ဝဿ, သရဒ, ဟာယန။

(တစ်နည်း) တံ တံ သတ္တံ ဓမ္မပဝတ္တိဥ္စ သင်္ဂမ္မ ဝဒန္တော ဝိယ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတီတိ သံဝစ္ဆရော။ **သူစိ**

ဥတု ပုနပ္ပုနံ ဧတီတိ ဥတု။ **သူစိ**

* အဖန်တလဲလဲ ဖြစ်ခြင်း, ရောက်ခြင်း ကြိယာ၊ ဟေမန္တ စသော ဥတုများဒြဗ်၊ စတုမာသ, ကာလ, သမယ, ဟေမန္တာဒိ။

(တစ်နည်း) အရတိ ပဝတ္တတီတိ ဥတု။ **မောဂ်**

မာသ မသီယတေ ပရိမီယတေတိ မာသော။ **ဓာန်ဋီ+သူစိမှီး**

(တစ်နည်း) သတ္တာနံ အာယုံ မိဏန္တော ဝိယ သီယတိ အန္တံ ကရောတီတိ မာသော။ **သူစိ**

ပက္ခ ပတန္တိ ဧတေနာတိ ပက္ခော။ **စာစဉ်**

ဥပယောဂ ဥပယုဇ္ဇိတဗ္ဗော ကြိယာယာတိ ဥပယောဂေါ။ **ဋီသစ်**

* ယှဉ်ခြင်း ကြိယာ၊ ဒုတိယာဝိဘတ် အနက်ဒြဗ် (ဝါ) ကံအနက်ဒြဗ်၊ ကမ္မံ။

ဥပယောဂဝစန – ဥပယောဂေ ပဝတ္တံ ဝစနံ ဥပယောဂဝစနံ။ **ဋီသစ်**

* ကံအနက်၏ ဝိဘတ်နှင့် အကြောင်း+အကျိုး, ဝိသယ+ဝိသယီစပ်၊ ဒုတိယာ ဝိဘတ်ဒြဗ်၊ ဒုတိယာ-ဝိဘတ္တိ, ကမ္မဝစနံ စသော။

အညထာ အညေန ပကာရေန အညထာ။ **ကစ္စည်း**

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ ဏ ၃၄-ထာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ကာလတ္ထ ကာလသင်္ခါတော အတ္ထော ယဿာတိ ကာလတ္ထော။ **ဋီသစ်**

* ကာလဟု ဆိုအပ်သော အနက်၏ သမယသဒ္ဒါနှင့် ဝါစ္စ+ဝါစက, ကာရဏ+ဖလစပ်။

သမူဟတ္ထ သမူဟသင်္ခါတော အတ္ထော ယဿာတိ သမူဟတ္ထော။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) သမူဟဿ အတ္ထော ယဿာတိ သမူဟတ္ထော။ (သမယော) **ဋီသစ်**

ဘုမ္မဝစန ဘဝန္တိ ဧတ္ထာတိ ဘုမ္မံ၊ (ဩကာသော) **ဋီသစ်**

ဘုမ္မေ ပဝတ္တံ ဝစနံ ဝိဘတ္တိ ဘုမ္မဝစနံ။ (ဘုမ္မဝစနနိဒ္ဒေသော ကတောဒ္ဓ ဘုမ္မဝစန) **ဋီသစ်**

* ဘုမ္မအရ ဩကာသ၏ ဝိဘတ်နှင့် ဝိသယ+ဝိသယီစပ်၊ သို့ဝိဘတ်ဩဇ်၊ သတ္တမီဝိဘတ္တိ စသော။

(တစ်နည်း) ဘဝန္တိ ဧတ္ထာတိ ဘုမ္မံ၊ (အာဓာရော) **ဋီသစ်**

ဘုမ္မမေဝ ဝစနံ ဘုမ္မဝစနံ။ **ဋီသစ်**

ကရဏ ကရောတိ ကိရိယံ အဘိနိပ္ဖါဒေတိ ဧတေနာတိ ကရဏံ။ **ဘာဋီ**

(တစ်နည်း) ကရောတိ တေနာတိ ကရဏံ။ **ရူ**

(တစ်နည်း) ကရီယတေ အနေနာတိ ကရဏံ။ **ပုဒ်စစ်**

ကရဏဝစန ကရဏေ ပဝတ္တံ ဝစနံ ကရဏဝစနံ။

ဧဝံဇာတိက ဧဝံ ဇာတိ ယဿာတိ ဧဝံဇာတိကံ၊ (တသ္မိံ) ဧဝံဇာတိကေ။ **စာစဉ်**

* ဤသို့သော သဘော၏ ပုဒ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေး, သဘာဝ+သဘာဝဝန္တစပ်၊ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဒ်ဖြစ်၊ ဧဝံသဘာဝ။

အစ္ဆန္တ အန္တံ အတိက္ကန္တံ အစ္ဆန္တံ။ **ရူ**

* အပိုင်းအခြား၏ လွန်သော ကရဏာဝိဟာရနှင့် ကာလ+ကာလဝန္တစပ်၊ အပိုင်းအခြားကို လွန်သော ကရဏာဝိဟာရဖြစ်၊ နိရန္တရ။

အစ္ဆန္တသံယောဂ – အစ္ဆန္တမေဝ (ဒဗ္ဗဂုဏကိရိယာဟိ) သံယောဂေါ အစ္ဆန္တသံယောဂေါ။ **ဋီသစ်**

ကရဏာဝိဟာရ – ကရဏာယ ပဝတ္တော ဝိဟာရော ကရဏာဝိဟာရော။ (ပရဟိတပဋိပတ္တိဝိဟာရော) **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ကရဏာဝသေန ပဝတ္တော ဝိဟာရော ကရဏာဝိဟာရော။

ပေါရာဏ ပုရေ ဘဝါ ပေါရာဏာ။ **လယ်တီမိုး**

(တစ်နည်း) ပုရာဏော ဘဝါ ပေါရာဏာ။ (အာစရိယာ) **ရူ**

ဘေဒ ဘိဒ္ဓတီတိ ဘေဒေါ။ **စာစဉ်**

* နှစ်ဖြာပြုခြင်း ကြိယာ၊ ဝိဘတ်ဩဇ်၊ ဝိသေသ။

ဂရု ဂရတိ သိဉ္စတိ, ဂိရတိ ဝမတိ ဝါ သိဿသု သိနေဟန္တိ ဂရု။ **မောဂ်**

* တပည့်တို့၌ ချစ်ခြင်းကို သွန်းလောင်းခြင်း (ဝါ) ပျို့အန်ခြင်း ကြိယာ၊ ဆရာဖြစ်၊ အာစရိယော။

(တစ်နည်း) ဂရတိ ဥဂ္ဂဏ္ဆတိ ဥဂ္ဂတော ပါကဋော ဘဝတီတိ ဂရု။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ဂရုကာတဗ္ဗောတိ ဂရု။ (ကာတဗ္ဗတဒ္ဓိတ်) **ဋီသစ်**

သတိ။ ဤဝိဂ္ဂဟအလို = ဂရုပုဒ်ကား ဧကသေသ တဒ္ဓိတ်ပုဒ်မျိုးကဲ့သို့ ပစ္စည်းကင်းသော တဒ္ဓိတ်ပုဒ်မျိုးဖြစ်သည်ကို သတိပြု။

သဗ္ဗဂုဏ သဗ္ဗေ ဂုဏာ သဗ္ဗဂုဏာ။

http://www.dhammadownload.com

ဝိသိဋ္ဌ ဝိသေသိယတေတိ ဝိသိဋ္ဌော။ **သူစီ**

(တစ်နည်း) ဝိသေသိတ္ထာတိ ဝိသိဋ္ဌော။ ***လယ်တီ***

သဗ္ဗဂုဏဝိသိဋ္ဌ – သဗ္ဗဂုဏေဟိ ဝိသိဋ္ဌော သဗ္ဗဂုဏဝိသိဋ္ဌော။

* သီလ စသော အလုံးစုံသော ဂုဏ်တို့၏ ထူးသော မြတ်စွာဘုရားနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ မြတ်စွာဘုရား ဒြဗ်တော်၊ သကလဂုဏဝိသိဋ္ဌော စသော။

သဗ္ဗဂုဏဝိသိဋ္ဌတာ – သဗ္ဗဂုဏဝိသိဋ္ဌဿ ဘာဝေါ သဗ္ဗဂုဏဝိသိဋ္ဌတာ။

ဘဂဝါ ဘာဂျဝါ ရှုဒ် – ဘာဂျံ အဿ အတ္ထီတိ ဘဂဝါ။ (တဒ္ဓိတ်)

(တစ်နည်း) ယုတ္တော ဘဂေဟိ ရှုဒ် – ဘဂါ သန္တီတိ ဘဂဝါ။ (တဒ္ဓိတ်)

(တစ်နည်း) ဘဂ္ဂဝါ ရှုဒ် – အနေကဘေဒဘိန္နကိလေသသတသဟဿာနိ သခေ်ပတော ဝါ ပဥ္စမာရေ အဘဉ္ဇီတိ ဘဂဝါ။ (ကိတ်)

(တစ်နည်း) ဝိဘတ္တဝါ ရှုဒ် – ကုသလာဒီဟိ အနေကပဘေဒေဟိ သဗ္ဗဓမ္မေ ဝိဘဇိ၊ ဝိဘဇိတ္ထာ ဝိဝရိတ္ထာ ဒေသေ–တီတိ ဘဂဝါ။ (ကိတ်)

(တစ်နည်း) ဘတ္တဝါ ရှုဒ် –

ဒိဗ္ဗဗြဟ္မအရိယဝိဟာရေ ကာယစိတ္တဝိဝေကေ သုညတာနိမိတ္တာပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခေ အညေ စ လောကိယလောကုတ္တရေ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေ ဘဇိ သေဝိ ဗဟုလမကာသီတိ ဘဂဝါ။ (ကိတ်)

(တစ်နည်း) ဝန္တဂမနော ဘဝေသု ရှုဒ် –

တီသု ဘဝေသု တဏှာသခ်ါတံ ဂမနံ အနေန ဝန္တံ ဝမိတန္တိ ဘဂဝါ။ (သမာသ်)

* ဘဝသုံးပါးတို့၌ ထွေးအန်အပ်ပြီးသော တဏှာဟူသော သွားခြင်း (တဏှာအဘာဝ)၏ မြတ်စွာဘုရားနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ မြတ်စွာဘုရားဒြဗ်တော်၊ ဘဝေသုဝန္တဂမနော စသော။

(ဌ၊ နှာ ၃၅–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဓမ္မကာယ ဓမ္မသခ်ါတော ကာယော ဓမ္မကာယော။

* ဓမ္မဟု ဆိုအပ်သော ဂုဏ်၏ ကာယနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေး, ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ မြတ်စွာဘုရားဒြဗ်တော်၊ ဓမ္မသရီရ, ဓမ္မဂတ္တ, ဓမ္မဒေဟ။

အတိက္ကန္တသတ္ထုက – အတိက္ကန္တော သတ္ထာ ဇတ္ထ, ဇတသာတိ ဝါ အတိက္ကန္တသတ္ထုက်။ ***ဋီသစ် အတီတသတ္ထုက်မှီး***

* လွန်ပြီးသော ဆရာဘုရား၏ တရားတော်နှင့် သာမီ+သံစပ်၊ တရားတော်ဒြဗ်၊ အတီတသတ္ထုက်, ပါဝစနံ။

ဝိဝရ ဝိဝတော ဝရော ဝါရဏံ အဿာတိ ဝိဝရံ၊ (တသ္မိံ) ဝိဝရေ။ (အန္တရ, အန္တရိက) **သူစီ**

(အဿ ဆိဒ္ဓဿ–ထိုအပေါက်အကြားအား၊ ဝိဂတော–ကင်းသော၊ ဝရော ဝါရဏံ–တားမြစ်ခြင်းသည်၊ အတ္ထိ–ရှိ၏။)

တပေါဒါ တပံ ဥဒကံ အဿာတိ တပေါဒါ။ ***ဝိမတိ***

(တစ်နည်း) တပံ ဥဒကံ ဇတ္ထာတိ တပေါဒါ။ ***ပါရာဇိကဏ်ပါဠိတော် နိဿယစ်***

* ပူသော ရေ၏ မြစ်နှင့် ဌာနီ+ဌာနစပ်၊ ပူသော ရေရှိသော မြစ်ဒြဗ်၊ တပေါဒက စသော။

http://www.dhammadownload.com

နိရယ နိဂ္ဂတော အယော အသ္မာတိ နိရယော။ **ရူ**

* ချမ်းသာ မရှိခြင်းဟူသော အဘာဝဘောဂုဏ်၏ ငရဲဘုံနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ ငရဲဘုံဒြဗ်၊ ဒုဂ္ဂတိ, နရက။

(တစ်နည်း) အယတော သုခတော နိဂ္ဂတောတိ နိရယော။ ***ဋီကာကျော်***

(တစ်နည်း) နတ္ထိ အယာ အဿာဒါ ဧတ္ထာတိ နိရယာ။ ***ဋီကာကျော်***

(တစ်နည်း) နတ္ထိ အဿာဒသညိတော အယော ဧတ္ထာတိ နိရယာ။ ***ဝိ၊၄ ၁-မှီး***

(တစ်နည်း) နတ္ထိ သုခသင်္ခါတော အယော ဧတ္ထာတိ နိရယာ။ ***သာရတ္ထမှီး***

(တစ်နည်း) အယော ဣဋ္ဌဖလော နိဂ္ဂတော ဣတောတိ နိရယာ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) အယတော အပဂတာတိ နိရယာ။ ***အံ-ဋီမှီး***

မဟာနိရယ မဟီယန္တေ ပူဇီယန္တေတိ မဟန္တာ၊ **ဇူ**

(တစ်နည်း) မဟန္တိ ဝမုန္တီတိ မဟန္တာ၊ **ဇူ**

(တစ်နည်း) မဟန္တိ ဝုဒ္ဓိံ ပါပုဏန္တီတိ မဟန္တာ၊ ***သူစိ***

မဟန္တာ စ တေ နိရယာ စာတိ မဟာနိရယာ။

* မဟန္တအရ မဟန္တဘာဝ၏ နိရယအရ ငရဲဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ လောဟကုမ္ဘီ ငရဲဒြဗ်၊ မဟာဒုဂ္ဂတိ, မဟာနရကာ။

အက္ခရစိန္တကာ – အက္ခရံ စိန္တေန္တိ လိင်္ဂဝိဘတ္တိယာဒီဟီတိ အက္ခရစိန္တကာ။ ***ဋီသစ်***

(လိင်္ဂဝိဘတ္တိယာဒီဟိ-လိင်,ဝိဘတ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ အက္ခရံ-ကို၊ စိန္တေန္တိ-ကြံစည်တတ်ကုန်၏)

* လိင်,ဝိဘတ် စသည်တို့ဖြင့် အက္ခရာကို ကြံစည်ခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း, အက္ခရာ၏ ကြံစည်တတ်သော သဒ္ဒါဆရာတို့နှင့် (ဝါ) ကြံစည်တတ်သော ဉာဏ်နှင့် အာရုံ+အာရမ္မဏိက အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန်သည်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဒါဆရာတို့ဒြဗ်၊ သဒ္ဒဝိဒူ။

နဒီ အဘိက္ခဏံ နဒတိ သန္ဒတီတိ နဒီ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိမှီး***

* စီးဆင်းခြင်း ကြိယာ၊ မြစ်ဒြဗ်၊ နိန္နဂါ, သိန္ဓု, သဝန္တီ။

(၄၊ နှာ ၃၆-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

မဂ္ဂ ပထိကေဟိ မဂ္ဂီယတေတိ မဂ္ဂေါ။ ***ဓာန်ဋီ***

* ရှာမှီးခြင်း ကြိယာ၊ လမ်းဒြဗ်၊ ပထ, ဝီထိ, ပန္ထ, အဒ္ဓါ။

(တစ်နည်း) ပထိကေဟိ မဇ္ဇတေ နိတ္တိဏံ ကရီယတေတိ မဂ္ဂေါ။ ***သူစိ***

ဝိဘင်္ဂ ဝိဘဇီယန္တိ ဧတ္ထ ဧတေန ဝါ ခန္ဓာဒယောတိ ဝိဘင်္ဂေါ။ ***အနုဋီကာ***

အမု အသတိ ခေပေတိ သမုဒါယန္တိ အမျော။ (ထက်ဝက်အနက်ဟော အမု) ***ဓာန်ဋီ***

* ကုန်စေခြင်း ကြိယာ၊ ထက်ဝက်သော လမ်းဒြဗ်၊ အဒ္ဓ, ဥပဒ္ဓ, ခဏ္ဍ။

ယောဇန ယုဇ္ဇန္တိ ဧတ္ထာတိ ယောဇနံ။ ***မဟာပါဋိအဘိဓာန်***

* ယှဉ်ခြင်း ကြိယာ၊ တစ်ယူဇနာ အရပ်၊ စတုဂါဝုတံ။

(တစ်နည်း) ယုဇ္ဇတေတိ ယောဇနံ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

အမုယောဇန အမုမေဝ ယောဇနဿာတိ အမုယောဇနံ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ယောဇနဿ အမုံ အမုယောဇနံ။

* တစ်ယူဇနာ၏ ထက်ဝက်နှင့် အဝယဝီ+အဝယဝစပ်၊ ယူဇနာဝက် ခရီးဒြဗ်၊ ဒွိဂါဝုတမတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

အပ္ပိစ္ဆ အပ္ပါ ဣစ္ဆာ ဧတဿာတိ အပ္ပိစ္ဆော။ ***ဝိသုဒ္ဓိ–ဋ္ဌီ***
(တစ်နည်း) နတ္ထိ ဣစ္ဆာ ဧတဿာတိ အပ္ပိစ္ဆော။ ***ဇူ***
* ပစ္စယဂေဓရဟိတော, နိလ္လောဘော, အလောဘော စသော ပရိယာယ်။
မဟာ မဟီယတေ ပူဇီယတေတိ မဟာ။ ***ဇူ မဟန္တမှီး***
* ပူဇော်ခြင်း ကြိယာ၊ ပူဇော်အပ်သော ရဟန်းဒြဗ်၊ ဥတ္တမ, ပဏီတ, အဂ္ဂ။
(တစ်နည်း) မဟတိ ဝမုတီတိ မဟာ။ ***ဇူ မဟန္တမှီး***
(တစ်နည်း) မဟတိ ဝုဒ္ဓိံ ပါပုဏာတီတိ မဟာ။ ***သူစိ မဟန္တမှီး***
ပဥ္စသတ ပဥ္စ သတာနိ ပဥ္စသတံ။ ***ရူ+လယ်တီ***
ပဥ္စသတသဋ်ျ ပဥ္စသတံ သဋ်ျာ ဧတဿ ဘိက္ခုသံဃဿာတိ ပဥ္စသတသဋ်ျော။
ပဥ္စသတသဋ်ျတ္တ – ပဥ္စသတသဋ်ျဿ ဘာဝေါ ပဥ္စသတသဋ်ျတ္တံ၊ (တသ္မာ) ပဥ္စသတသဋ်ျတ္တာ။
သံဃ ဒိဋ္ဌိသီလသာမညသဃ်ာတသခ်ါတေန သမဏဂဏေန အဖွင့်ရှု၍ –
ဒိဋ္ဌိသီလသာမညေန သံဟတောတိ သံဃော။ (သပဒဝိဂ္ဂဟ)
(တစ်နည်း) ဒိဋ္ဌိသီလသာမညေန သံဟနိယတေတိ သံဃော။ (အသပဒဝိဂ္ဂဟ)
* အယူသီလတို့၏ တူမျှကုန်သည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့် ပေါင်းခြင်း ကြိယာ၊ ရဟန်းအပေါင်းဒြဗ်၊ သမဏ–ဂဏော, သမဏသမူဟော စသော။
သီလ သိနောတိ ဗန္ဓတိ စိတ္တံ ဧတေနာတိ သီလံ။ ***သူစိ***
* စိတ်ကို နှောင်ဖွဲ့ခြင်း ကြိယာ၊ သီလစေတနာဒြဗ်၊ တပ, သံယမ။
(တစ်နည်း) သီလန္တိ သမာဒဟန္တိ စိတ္တံ ဧတေနာတိ သီလံ။ ***နီတိ၊သူစိ***
(တစ်နည်း) သီလေတိ ကုသလေ ဓမ္မေ ဥပဓာရေတိ ပဋိဋ္ဌာဘာဝေန ဘုသော ဓာရေတီတိ သီလံ။ ***နီတိ၊သူစိ***
(တစ်နည်း) သီလတိ သမာဓီယတိ ကာယကမ္မာဒီနံ သုသိလျဝသေန နဝိပ္ပကိရတီတိ သီလံ။ ***သူစိ***
(တစ်နည်း) သီလတိ သမာဓိယတိ ကာယကမ္မာဒီနံ သုသီလယဝသေန နဝိပ္ပကိရတီတိ သီလံ။ ***နီတိ***
ဒိဋ္ဌိသီလ ဒိဋ္ဌိ စ သီလာနိ စ ဒိဋ္ဌိသီလာနိ။
(တစ်နည်း) ဒိဋ္ဌိ စ သီလဥ္စ ဒိဋ္ဌိသီလံ။ ***ဘာဋ္ဌီ***
သာမည သမာနာနံ သဒိသာနံ ဘာဝေါ သာမည်။ ***မ–ဋ္ဌီမှီး***
(တစ်နည်း) သမာနဿ ဘာဝေါ သာမည်။ ***ဘာဋ္ဌီ***
* တူမျှကုန်သော အယူသီလတို့၏ တူမျှသောဂုဏ် ရှိကုန်သော ရဟန်းအပေါင်းတို့နှင့် နိဿယ+နိဿိတ စပ်၊ အယူသီလ တူမျှကုန်သော ရဟန်းအပေါင်းတို့ဒြဗ်၊ သမာန, သဒိသ, သရိက္ခ, ဘိက္ခုသံဃ, ဘိက္ခုသမူဟ, သမဏသမူဟ။
ဒိဋ္ဌိသီလသာမည – ဒိဋ္ဌိသီလာနံ သာမည် ဒိဋ္ဌိသီလသာမည်။
(တစ်နည်း) ဒိဋ္ဌိသီလဿ သာမည် ဒိဋ္ဌိသီလသာမည်။ ***ဘာဋ္ဌီ***
(တစ်နည်း) ဒိဋ္ဌိသီလေဟိ သာမည် ဒိဋ္ဌိသီလသာမည်။
သဃ်ာတ သံဟနိယတေ သံဃာဋ္ဌိယတေတိ သဃ်ာတော။
သံဃာတ သံဟနိယတေ သံဃာဋ္ဌိယတေတိ သံဃာတော။
(တစ်နည်း) သံဟညတေတိ သံဃာတော။ ***ဘာဋ္ဌီ***

http://www.dhammadownload.com

ဒိဋ္ဌသီလသာမညသဃ်ာတ – ဒိဋ္ဌသီလသာမညေန သဃ်ာတော ဒိဋ္ဌသီလသာမညသဃ်ာတော။

ဝိကာရ ဝိ ကွတိ ကရီယတိ ဥစ္စာရီယတီတိ ဝိကာရော။ (ဝိ–ဟု ရွတ်ဆိုအပ်သော နိပါတ်ပုဒ်) ***ဘာဋ္ဌ***

သဘာဂ ဘဇီယတေ သေဝီယတေတိ ဘာဂေါ၊ ***သူစီ***

သမာနော ဘာဂေါ သဘာဂေါ။ ***စာစဥ်***

မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နသဘာဂတာ – မဂ်ံ ပဋိပန္နော မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော၊ ***ဘာဋ္ဌ***

မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နဘာဝေန သဘာဂေါ ယဿတိ မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နသဘာဂေါ၊ ***ဘာဋ္ဌ***

မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နသဘာဂဿ ဘာဝေါ မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နသဘာဂတာ။ ***ဘာဋ္ဌ***

(တစ်နည်း) မဂ်ံ ပဋိပန္နော မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော၊ ***ပခုက္က။။***

သမာနော ဘာဂေါ ယေသန္တိ သဘာဂါ၊ သဘာဂါနံ ဘာဝေါ သဘာဂတာ၊ ***ပခုက္က။။***

မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နာနံ သဘာဂတာ မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နသဘာဂတာ။ (မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နာနံ–ခရီးသို့ သွားကုန်သော ဘုရား, သုပ္ပိယပရိဗိုဇ်တို့၏၊ သဘာဂတာ–တူသောသဘော ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်တည်း။) ***ပခုက္က။။***

* ခရီးသို့ သွားကုန်သော ဘုရား, သုပ္ပိယပရိဗိုဇ်တို့၏ ခရီးသွားခြင်း တူသောသဘော ရှိကုန်သည်တို့၏ အဖြစ်ဟူသော သဒိသဘောဂုဏ်နှင့် ဂုဏော+ဂုဏ်စပ်၊ ယင်းသဒိသဘောဂုဏ်ဒြဗ်၊ မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နသဒိသတာ။

ပုဂ္ဂလ ပူတိသရီတံ အာဟာရံ ဂိလတိ အဒတီတိ ပုဂ္ဂလော။ ***ဓာန်ဋ္ဌ***

(ပူတိသရီတံ–ပုပ်သည်ဟု ဆိုအပ်သော၊ အာဟာရံ–အာဟာရကို၊ ဂိလတိ အဒတိ–စားမျိုတတ်၏)

* ပုပ်သော အာဟာရကို စားခြင်း ကြိယာ၊ ပုပ်သော အာဟာရကို စားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဒြဗ်၊ ပါဏော, သရီရံ, ဘူတံ, သတ္တော, ဒေဟီ, ဇီဝေါ, ပါဏီ, ပဇာ, ဇန္တု, ဧနော, လောကော, တထာဂတော။

(တစ်နည်း) ပူတိသံခါတမာဟာရံ ဂလတိ အဒတီတိ ပုဂ္ဂလော။ ***သူစီ***

(တစ်နည်း) သတ္တာနံ အာယုံ ပူရေန္တော ဂစ္ဆတီတိ ပူဂေါ၊ ပူဂံ လာတိ ဘက္ခတီတိ ပုဂ္ဂလော။ ***သူစီ***

(တစ်နည်း) ပုံ နိရယံ ဂလတိ ဂစ္ဆတီတိ ပုဂ္ဂလော။ ***နန်းကျောင်း***

ပဒသန္ဓိ ပဒါနံ သန္ဓိ ပဒသန္ဓိ။ (ပဒဃဋနံ) ***မဟာနိဒ္ဒေသဋ္ဌကထာ+ဘာဋ္ဌ***

သန္ဓိကရ သန္ဓိံ ကရောတီတိ သန္ဓိကရော။

ပဒသန္ဓိကရ ပဒသန္ဓိံ ကရောတီတိ ပဒသန္ဓိကရော။ ***ဘာဋ္ဌ***

(တစ်နည်း) ပဒါနံ သန္ဓိကရော ပဒသန္ဓိကရော။

သိလိဋ္ဌ သိလိဿန္တိ သိလိဋ္ဌာနိ။ ***ဘာဋ္ဌ***

* ငြိကပ်ခြင်း ကြိယာ၊ ပြေပြစ်ညက်ညောသည့် သုပ္ပိယ စသော သဒ္ဒါတို့ဒြဗ်၊ သိလေသ, သုခုစ္စာရဏ။

သိလိဋ္ဌတာ သိလိဋ္ဌာနံ ဘာဝေါ သိလိဋ္ဌတာ။ ***ဘာဋ္ဌ***

ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာ – ဗျဉ္ဇနာနံ သိလိဋ္ဌတာ ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာ။ ***ဘာဋ္ဌ***

* သဒ္ဒါတို့၏ ပြေပြစ်ညက်ညောခြင်း ဂုဏ်နှင့် ဂုဏော+ဂုဏ်စပ်၊ ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာဂုဏ်၊ သဒ္ဒသိလိဋ္ဌတာ စသော။

ဆန္ဒ ဝတ္ထေန ဆာဒီယတေတိ ဆန္ဒော။ ***ဘာဋ္ဌ***

(တစ်နည်း) ဝတ္ထေန ပဋိစ္ဆာဒီယတေတိ ဆန္ဒော။ ***နီတိမှိး***

http://www.dhammadownload.com

ပရိဗ္ဘာဇက ပရိစ္ဆိတ္တာ ဝဇတီတိ ပရိဗ္ဘာဇကော။ ***ဘာဒို***
(တစ်နည်း) ဂိဟိဘာဝံ ပရိဝဇ္ဇေတ္တာ ဝဇတီတိ ပရိဗ္ဘာဇကော။ ***ဓာတုပစ္စယ***
* လူမှုကိစ္စ ဟူသမျှကို စွန့်ခွာ၍ သခ်ၤန်းကျောင်းသို့ သွားခြင်း ကြိယာ၊ ပရိဗိုဇ်ဖြစ်၊ တာပသ, ဣသိ။
ဆန္နပရိဗ္ဘာဇက – ဆန္နော စ သော ပရိဗ္ဘာဇကော စာတိ ဆန္နပရိဗ္ဘာဇကော။ ***ဘာဒို***
အတီတ အတိက္ကမ္မ ဣတောတိ အတီတော။ ***ရူ***
(တစ်နည်း) ပစ္စုပ္ပန္နံ အတိက္ကမိတ္တာ ဣတော ဂတောတိ အတီတော။ ***ဓာတုပစ္စယမှိ:***
(တစ်နည်း) အတိ ဣတော အတီတော။ ***မဟာနိဒ္ဒေသဋ္ဌကထာမှိ:***
ဗြဟ္မဒတ္တ ဗြဟ္မေန ဒိန္နော ဗြဟ္မဒတ္တော။ ***လယ်တီ***
အန္တ အမတိ ဂစ္ဆတီတိ အန္တော။ ***သူစိ***
သမီပ သင်္ကာ အာပေါ ယသ္မိန္တိ သမီပံ။ ***ဓာန်ဦ***
(တစ်နည်း) သံ ဂတော အာပေါ ယသ္မိန္တိ သမီပံ။ ***သူစိ***
သမီပစာရ သမီပေ စရတိ အဝစရတီတိ သမီပစာရော။ (သမီပေ–ဆရာ၏ အနီး၌၊ စရတိ အဝစရတိ–ဝတ်ကြီး, ဝတ်ငယ် ပြုခြင်း စသည်၏ အစွမ်းဖြင့် ကျင်လည်ကျက်စား သွားလာတတ်၏။)
* ဆရာ၏ အနီး၌ ဝတ်ကြီး, ဝတ်ငယ်ကို ပြုခြင်း စသည်၏ အစွမ်းဖြင့် ကျင်လည်ကျက်စား သွားလာခြင်း ကြိယာ၊ အန္တေဝါသိက တပည့်ဖြစ်၊ သန္တိကာဝစရော။
သိဿ သောတုံ ဣစ္ဆတီတိ သိဿော။ ***သူစိ***
(တစ်နည်း) သုဏာတီတိ သိဿော။ ***သူစိ***
(တစ်နည်း) သာဟိ အာစရိယေဟိ သာသိတဗ္ဗောတိ သိဿော။ (အန္တေဝါသီ, သာဝက) ***သူစိ၊ရူ၊လယ်တီ***
စောရ စောရေတီတိ စောရော။
* ခိုးခြင်း ကြိယာ၊ သူခိုးဖြစ်၊ တက္ကရ, မောသက, ထေနေက, ထေန။
(တစ်နည်း) စုရသီလံ အဿာတိ စောရော။ ***သူစိ***
တရဏ ဗာလဘာဝံ တရတီတိ တရဏော။ ***သူစိ***
(တစ်နည်း) ဗာလဘာဝံ အတရီတိ တရဏော။ ***မောဂ်***
* လူငယ်အဖြစ်ကို လွန်မြောက်ခြင်း ကြိယာ၊ နပျိုသူဖြစ်၊ မာဏဝ, ဒဟရ, ယုဝါ။
ဒေဝဒူတ ဒေဝါဝိယ ဒူတာ ဒေဝဒူတာ။ ***ဦသစ်***
* ဝိသုဒ္ဓိနတ်၏ တမန်နှင့် သဒိသ+သဒိသီစပ် (ဝါ) နတ်တို့နှင့် တူသော သဒိသဒေဝဂုဏ်၏ သူအို,သူနာ စသော တမန်တို့နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ ဝိသုဒ္ဓိနတ်နှင့် တူသော သူအို,သူနာ စသော တမန်တို့ဖြစ်၊ ဒေဝသဒိသဒူတ, ဒေဝသန္နေသဟရ စသော။
(တစ်နည်း) ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါနံ ဒူတာ ဒေဝဒူတာ။ ***ဦသစ်***
* ဝိသုဒ္ဓိနတ်တို့၏ တမန်နှင့် သာမီ+သံ, ဇနက+ဧညစပ်။
ဟီနကာယူပဂ – ဟီနကာယံ (အပါယကာယံ) ဥပဂစ္ဆန္တီတိ ဟီနကာယူပဂါ။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၃၇-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ပရိယာယ ပရိယာယတိ အပရာပရံ ပရိဝတ္တတီတိ ပရိယာယော။ (ဝါရတ္ထဟော ပရိယာယ) **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ပရိယာယေတိ အပရာပရံ ပရိဝတ္တေတီတိ ပရိယာယော။ (ဝါရတ္ထဟော ပရိယာယ) **သာရတ္ထ** (ယော ဝါရော-အကြင်အလှည့်, အကြိမ်သည်၊ အပရာပရံ-အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်၊ ပရိယာယေတိ ပရိဝတ္တေတိ-ဖြစ်စေတတ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သော ဝါရော-ထိုအလှည့်, အကြိမ်သည်။)

* အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ဖြစ်ခြင်း (ဝါ) ဖြစ်စေခြင်း ကြိယာ၊ အလှည့်အကြိမ်ဒြဗ်၊ ဝါရော စသော။

(တစ်နည်း) ပရိယာယေတိ ဒေသေတဗ္ဗမတ္ထံ အဝဂမေတိ ဗောဓေတီတိ ပရိယာယော။ (ဒေသနတ္ထဟော) **သာရတ္ထ** (ယာ ဒေသနာ-သည်၊ ဒေသေတဗ္ဗမတ္ထံ-ဟောအပ်သော အနက်ကို၊ ပရိယာယေတိ အဝဂမေတိ ဗောဓေတိ-ထင်စေတတ်, သိစေတတ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သာ ဒေသနာ-သည်။)

* ဟောအပ်သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ထင်စေခြင်း, သိစေခြင်း ကြိယာ၊ ဒေသနာတော်ဒြဗ်၊ ဒေသနာ။

(တစ်နည်း) ပရိယာယတိ အတ္တနော ဖလံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဝတ္တတီတိ ပရိယာယော။ (ကာရဏတ္ထဟော) **သာရတ္ထ** (ယံ ကာရဏံ-အကြင်အကြောင်းသည်၊ အတ္တနော-၏၊ ဖလံ-ကို၊ ပရိဂ္ဂဟေတွာ-ယူ၍ (ဝါ) သိမ်းပိုက်၍၊ ပရိယာယတိ ဝတ္တတိ-ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ ကာရဏံ-သည်။)

* မိမိအကျိုးကို ယူ၍ (ဝါ) သိမ်းပိုက်၍ ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ အကြောင်းဒြဗ်၊ ကာရဏံ စသော။

(တစ်နည်း) ပရိ အယတီတိ ပရိယာယော။ **ဘာဋီ**

ဝါရ ဝါရေတိ သံဝရတီတိ ဝါရော။ **သူစိ+ပန်းကုံးမှီး**

(တစ်နည်း) ဝရတိ သံဝရတီတိ ဝါရော။ **ဓာတုပစ္စယ**

မဓု မညတိ ဥယတိ မဓုရန္တိ မဓု။ **မောဂ်**

(တစ်နည်း) မဓတိ ဥန္ဒတိ ကိလေဒတီတိ မဓု။ **ဓာတုပစ္စယ**

* စိုစွတ်ခြင်း ကြိယာ၊ ပျားရည်ဒြဗ်၊ ခုဒ္ဒ, ခုဒ္ဒဇ, သာဒု။

(၄၊ နှာ ၃၈-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဟလ ဟနတီတိ ဟလော။ **ဋီသစ်**

ဟလာဟလ ဟလာနံ ဝိသေသော ဟလော ဟလာဟလော။ **ဋီသစ်**

ဝဏ္ဏ ဝဏ္ဏိတဗ္ဗော "အယမီဒိသော"တိ ပကာသေတဗ္ဗောတိ ဝဏ္ဏော။ (သဏ္ဌာနံ) **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ဝဏ္ဏီယတိ အသင်္ကရတော ဝဝတ္ထာပီယတီတိ ဝဏ္ဏော။ (ဇာတိ) **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ဝဏ္ဏေတိ ဝိကာရမာပဇ္ဇမာနံ ဟဒယင်္ဂတဘာဝံ ပကာသေတီတိ ဝဏ္ဏော။ (ရူပါယတနံ) **ဋီသစ်**

* ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်သည်ရှိသော် နှလုံး၌ တည်သည်၏ အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြခြင်း ကြိယာ၊ ရူပါရုံဒြဗ်၊ ရူပံ, ရူပါယတနံ။

(တစ်နည်း) ဝဏ္ဏီယတိ ဖလမေတေန ယထာသဘာဝတော ဝိဘာဝီယတီတိ ဝဏ္ဏော။ (ကာရဏံ) **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ဝဏ္ဏီယတိ အပ္ပမဟန္တာဒိဝသေန ပမီယတီတိ ဝဏ္ဏော။ (ပမာဏံ) **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ဝဏ္ဏီယတိ ပသံသီယတီတိ ဝဏ္ဏော။ (ဂုဏော) **ဋီသစ်**

* ချီးမွမ်းခြင်း ကြိယာ၊ ချီးမွမ်းအပ်သော အကျင့် စသော ဒြဗ်၊ ဂုဏော စသော။

(တစ်နည်း) ဝဏ္ဏနံ (ဂုဏ)သံကိတ္တနံ ဝဏ္ဏော။ (ပသံသာ) **ဋီသစ်**

* ဝဏ္ဏနံ ဟူသော ကြိယာသည် ကြိယာသာမည ဖြစ်ရကား ဝဏ်-ဟူသော ဏ-ဟူသော နံ-ဟူသော

http://www.dhammadownload.com

အစိတ်အစိတ်သော သဒ္ဒါဟု ဆိုအပ်သော သုတိသည်လည်းကောင်း, ဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းခြင်း ကြိယာသကတ် သာမညသည်လည်းကောင်း၊ ဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းခြင်း ကြိယာဒြဗ် ဝိသေသ၊ ပသံသာ စသော။

(ဌ၊ နှာ ၃၉-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဓမ္မကထိက ဓမ္မေန ယုတ္တော ကထော ဓမ္မကထော၊ ဓမ္မကထော ဧတဿ အတ္ထီတိ ဓမ္မကထိကော။ ***ဇာတ်ဦးသစ်***

* တရားစကား၏ ဟောသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဌာနီ+ဌာန, နိဿိတ+နိဿယ, ဂုဏ်+ဂုဏော, သံ+သာမိစပ်၊ ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်ဒြဗ်၊ ဓမ္မဒေသက, သဒ္ဓမ္မဒေသက။

(တစ်နည်း) ဓမ္မံ ကထေတီတိ ဓမ္မကထိကော။ ***စာစဉ်***

* တရားတော်၏ ဟောခြင်း ကြိယာနှင့် ကမ္မ+ကမ္မီ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန်သည်လည်းကောင်း, တရားဟောခြင်း ကြိယာသည်လည်းကောင်း။ (အကြွင်း တူပြီ)

ပဉ္စနိကာယ ပဉ္စ နိကာယာ ပဉ္စနိကာယာ၊ (တေ) ပဉ္စနိကာယေ။ ***စာစဉ်***

နဝင်္ နဝ သုတ္တဂေယျာဒီနိ အင်္ဂါနိ ဧတ္ထ, ဧတဿာတိ ဝါ နဝင်္ဂံ။ ***ဦးသစ်***

* သုတ်,ဂေယျ အစရှိသော ကိုးပါးသော အင်္ဂါ၏ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ ကိုးပါးသော အင်္ဂါရှိသော မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ဒြဗ်၊ နဝင်္ဂံသမ္မန္နာဂတ, သတ္ထုသာသန။

အတိတ္ထ နံ တိတ္ထံ အတိတ္ထံ။ ***စာစဉ်***

အနုဿဝ အနုက္ကမေန, ပုနပ္ပုနံ ဝါ သဝနံ အနုဿဝေါ။ (ပရမ္မုခသဝနံ) ***ဦးသစ်***

အန္တေဝါသိက အန္တေ ဝသတီတိ အန္တေဝါသိကော။ (လဟုကနည်း) ***၄၊နှာ-၃၆ အန္တေဝါသိမှိုး***

(တစ်နည်း) ဝသတီတိ ဝါသိကော၊ အန္တေ ဝါသိကော အန္တေဝါသိကော။ (ဂရုကနည်း) ***လယ်တီ***

ဥဇု အရတိ အကုဋိလဘာဝေန ပဝတ္တတီတိ ဥဇု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) အဇတိ ဂစ္ဆတီတိ ဥဇု။ ***သူစိ***

ပစ္ဆနိက နတ္ထိ ဧတသ္မာ ဤတိ ဥပဒ္ဒဝေါတိ အနီတော၊ (မိတ္တော) ***သူစိ***

အနီတသ ပဋိပက္ခော ပစ္ဆနီတော၊ ပစ္ဆနီတောယေဝ ပစ္ဆနိကော။ ***သူစိ***

ဝိပစ္ဆနိက ဝိဝိဓော ပစ္ဆနိကော ဝိပစ္ဆနိကော။ ***ဘာဋီ***

* ဝိဝိဓဘောဂုဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် စကားနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ အထူးထူး အပြားပြားသော ဆန့်ကျင်ဘက် စကားဒြဗ်၊ ဝိရုဒ္ဓဝါစာ, ပဋိပက္ခဝါစာ။

ဝါဒ ဝဒန္တိ ဧတေနာတိ ဝါဒေါ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

ဝိပစ္ဆနိကဝါဒ ဝိပစ္ဆနိကော ဝါဒေါ ဧတေသန္တိ ဝိပစ္ဆနိကဝါဒါ။

* အထူးထူး အပြားပြား များစွာသော ဆန့်ကျင်ဘက် အယူစကားတို့၏ ဆရာတပည့်တို့နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေား, သံ+သာမိစပ်၊ ဆရာတပည့် ဖြစ်ကြသော သုပ္ပိယနှင့် ဗြဟ္မဒတ္တတို့ဒြဗ်၊ ဝိရုဒ္ဓဝါဒါ စသော။

အနေက နံ ဧကော အနေကော။ ***စာစဉ်***

* ပဋိသေဓောဂုဏ်၏ တစ်ခုသင်္ချာနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ များစွာသော အကြိမ်ဒြဗ်၊ ဗဟု, ဗဟုလ, သမ္ဗဟုလ, ပဟုတ, ယေဘုယျ။

ဝိရုဒ္ဓ ဝိရုဇ္ဈတီ ဧတေနာတိ ဝိရုဒ္ဓေါ။

(တစ်နည်း) ဝိရုဇ္ဈတီတိ ဝိရုဒ္ဓေါ။ ***စာစဉ်***

* ဆန့်ကျင်ခြင်း ကြိယာ၊ ဆန့်ကျင်သော စကားဒြဗ်၊ ဝိပစ္ဆနိက, ပဋိပက္ခ။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၄၀-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အာသ အသိတဗ္ဗန္တိ အာသံ။ ***ဘာဋ္ဌီမှီး***

* စားခြင်း ကြိယာ၊ စားအပ်သော အစာဒြဗ်၊ အန္နဲ, ဘတ္တ, အာဟာရ။

ဘုတ္တပါတရာသ – ဘုတ္တံ ပါတရာသံ ယေနာတိ ဘုတ္တပါတရာသော။ ***ဋ္ဌီသစ်မှီး***

(တစ်နည်း) ဘုတ္တံ ပါတရာသံ ယဿာတိ ဘုတ္တပါတရာသော။ ***အံ-ဋ္ဌီမှီး***

ကနက ကနတိ ဒိဗ္ဗတီတိ ကနကံ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ကနီယတီတိ ကနကံ။ ***သူစိ***

* ထွန်းလင်းတောက်ပခြင်း ကြိယာ၊ ရွှေဒြဗ်၊ သုဝဏ္ဏံ, ဇာတရူပံ, သောဏ္ဏံ, ကဥ္စနံ။

ဂိရိ ဩသဓာဒယော ဂိရတိ နိဂ္ဂိရတီတိ ဂိရိ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

* ဆေး အစရှိသည်တို့ကို အန်ထုတ်ခြင်း ကြိယာ၊ တောင်ဒြဗ်၊ ပဗ္ဗတ, သေလ, နဂ, အစလ။

(တစ်နည်း) ဂိရတိ ပသဝတိ ဩသဓာဒယောတိ ဂိရိ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဂိရတိ ပသဝတိ ဆဝိမံသသာရဘူတံ ဘေသဇ္ဇာဒိန္တိ ဂိရိ။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) ဂိရတိ သဒ္ဒံ ကရောတီတိ ဂိရိ။ ***အပါဒါနဋ္ဌကထာ***

(၄၊ နှာ ၄၁-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သဗ္ဗပါလိဖုလ္လ – သဗ္ဗေန ပကာရေန ပရိတော သမန္တတော ဖုလ္လတိ ဝိကသတီတိ သဗ္ဗပါလိဖုလ္လံ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

(၄၊ နှာ ၄၂-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

လာဘ လဗ္ဘတီတိ လာဘော။ (အသပဒဝိဂ္ဂဟ) ***ရူ***

(တစ်နည်း) လဗ္ဘတေတိ လာဘော။ (အသပဒဝိဂ္ဂဟ) ***ဋ္ဌီသစ်***

(တစ်နည်း) လဘိတဗ္ဗောတိ လာဘော။ (သပဒဝိဂ္ဂဟ)

* ရခြင်း ကြိယာသကတ်၊ ပစ္စည်းလေးပါးဒြဗ်၊ လဘိတဗ္ဗ, လဒ္ဓ။

သက္ကာရ သက္ကစ္စံ ကာတဗ္ဗော ဒါတဗ္ဗောတိ သက္ကာရော။ ***သာရတ္ထ***

* ကောင်းစွာ ပြုခြင်း, ပေးခြင်း ကြိယာ၊ ပစ္စည်းလေးပါးဒြဗ်၊ မာနိတ, ပူဇိတ။

(တစ်နည်း) ပစ္စယာဒီနံ အဘိသင်္ခရဏံ သက္ကစ္စ ကရဏံ သက္ကာရော။ ***အံ-ဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) သမ္မာ ကရီယတေတိ သက္ကာရော။

(တစ်နည်း) သမ္မာ ကာရော သက္ကာရော။

လာဘသက္ကာရ – လာဘော စ သက္ကာရော စ လာဘသက္ကာရာ။

ဟာနိ ဟာယတေ ဟာနိ။ ***ရူ***

လာဘသက္ကာရဟာနိ – လာဘသက္ကာရာနံ ဟာနိ လာဘသက္ကာရဟာနိ။

ပက္ခ ပစန္တိ ပရိဏမန္တိ ဘူတာနိ အနေနာတိ ပက္ခော။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) ပတတီတိ ပက္ခော။

ပက္ခဟာနိ ပက္ခာနံ ဟာနိ ပက္ခဟာနိ။

တိတ္ထ တရန္တိ ဧတ္ထာတိ တိတ္ထံ၊ (ရေဆိပ် ရ၏) ***အံ-ဋ္ဌီ***

* ကူးခြင်း ကြိယာ၊ ဆိပ်ကမ်းဒြဗ်၊ တီရ, ပတီရ, ဝေလာ။

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) တရန္တိ အနေနာတိ တိတ္ထံ၊ (ရေဆိပ် ရ၏)
တိတ္ထံ ဝိယာတိ တိတ္ထံ။ (အယူဝါဒ-လဒ္ဓိ ရ၏) **အံ-ဠီ၊မ-ဠီ**
(တစ်နည်း) သဿတာဒိဒိဋ္ဌိဝသေန တရန္တိ ဧတ္ထာတိ တိတ္ထံ။ (အယူဝါဒ-လဒ္ဓိ ရ၏) **ဠီသစ်**
(တစ်နည်း) တရန္တိ ဧတေန သံသာရောဃန္တိ တိတ္ထံ။ (အယူဝါဒ-လဒ္ဓိ ရ၏) **ဠီသစ်**
* ကူးမြောက်ခြင်း ကြိယာ၊ အယူဒြဗ်၊ လဒ္ဓိ, ဒိဋ္ဌိ။

တိတ္ထိယ ယထာဝုတ္တံ ဒိဋ္ဌိသင်္ခါတံ တိတ္ထံ ဧတေသံ အတ္ထီတိ တိတ္ထိကာ၊ တိတ္ထိကာဧဝ တိတ္ထိယာ။ **သာရတ္ထ**
(တစ်နည်း) တိတ္ထေ ဇာတာ တိတ္ထိယာ။ **သာရတ္ထ**
(တစ်နည်း) တိတ္ထေ ဘဝါ တိတ္ထိယာ။ (သာသနာပြင်ပ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ရ၏) **သာရတ္ထ**
အညတိတ္ထ အညံ တိတ္ထံ အညတိတ္ထံ။
အညတိတ္ထိယာ – အညတိတ္ထံ ဧတေသံ အတ္ထီတိ အညတိတ္ထိယာ။ **ဝိ၄၄-၃**
* သာသနာတော် အယူမှ တစ်ပါးသော အယူ၏ တိတ္ထိတို့ဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော်, ဝိသေသန+ ဝိသေသျစပ်၊ တိတ္ထိတို့ဒြဗ်၊ အညလဒ္ဓိကာ စသော။
သူရိယ အန္ဓကာရဝိဓမနေန သတ္တာနံ ဘယံ သရတိ ဟိံသတီတိ သူရိယော။ **သူစိ**
* အမိုက်မှောင်ကို ပယ်ဖျောက်၍ သတ္တဝါတို့၏ ဘေးကို ညှဉ်းဆဲခြင်း ကြိယာ၊ နေဒြဗ်၊ အာဒိစ္စော, သူရော, သတရံသိ, ဒိဝါကရော။
(တစ်နည်း) လောကာနံ သူရဘာဝံ ဧနေတီတိ သူရိယော။ **ဓာန်ဠီ**
* ရဲရင့်သော အဖြစ်၏ နေနှင့် ဖလ+ကာရဏ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်း သမ္မန်သည်လည်းကောင်း, ရဲရင့်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း။ (အကြွင်း တူပြီ)
(တစ်နည်း) သရတိ ဂစ္ဆတီတိ သူရိယော။ **သူစိ**
ခဇ္ဇောပန ခံ ရတ္တိံ ဇောတတိ ဒိဗ္ဗတိ သြဘာသတီတိ ခဇ္ဇောပနော။
ခဇ္ဇောပနကာ ခဇ္ဇောပနောယေဝ ခဇ္ဇောပနကာ။
နိဿိရီကာ နတ္ထိ သိရီ ဧတေသန္တိ နိဿိရီကာ။
(ဧတေသံ အညတိတ္ထိယာနံ-ထိုသာသနာတော်မှ အပဖြစ်ကုန်သော တိတ္ထိတို့အား (ဥပမေယျ)၊ ဧတေသံ ခဇ္ဇောပနကာနံ-ထိုပိုးစုန်းကြူးတို့အား (ဥပမာန)၊ သိရီ-ကျက်သရေသည်၊ နတ္ထိ နံ သန္တိ-မရှိကုန်။)
* ကျက်သရေ မရှိခြင်း နိဿိရီကဘာဝ၏ အညတိတ္ထိယ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော်စပ်၊ ကျက်သရေ မရှိသော အညတိတ္ထိယ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဒြဗ်၊ အလက္ခိကာ, နိဿောဘာ, အညတိတ္ထိယာ။
(ဤကား ဥပမေယျဘက်ကို ငဲ့၍ ထုတ်ပုံတည်း။)
(တစ်နည်း) * ကျက်သရေ မရှိခြင်း နိဿိရီကဘာဝ၏ ပိုးစုန်းကြူးတို့ဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော်စပ်၊ ကျက်သရေ မရှိသော ပိုးစုန်းကြူးတို့ဒြဗ်၊ အလက္ခိကာ, နိဿောဘာ, ခဇ္ဇောပနကာ။
(ဤကား ဥပမာနဘက်ကို ငဲ့၍ ထုတ်ပုံတည်း။)

သချိုင်းရောက်လျှင် အိပ်ရေးဝင အိပ်ရမည်။

http://www.dhammadownload.com

နိသိရီကတံ နိသိရီကာနံ ဘာဝေါ နိသိရီကတာ၊ (တံ) နိသိရီကတံ။

* အညတိတ္ထိယ (ဝါ) ပိုးစုန်းကြူးတို့၏ ကျက်သရေ မရှိခြင်း နိသိရီကဘာဝနှင့် ဂုဏ်း+ဂုဏ်, ဌာန+ဌာနီ, ဘာဝ+အဘာဝစပ်၊ ကျက်သရေတို့၏ မရှိခြင်း ဂုဏ်ဖြစ်၊ အလက္ခိကတာ, နိဿောဘတာ။

(နိယံ) ဗဟုဇ္ဈိဟိ၊ အဿတ္ထိတွင်၊ ဘောတင်စီးလတ်၊ သမာသ်, တဒ္ဓုတ်၊ ပုဒ်ရင်းကိုသာ၊ ရအပ်စွာ၊ အရာမျိုးခပ်သိမ်း။

(တစ်နည်း) ဖြစ်ပေါ်မှာ၊ ဘောစီးလာ၊ ဂုဏ်သာ ထွက်စမြဲ။

ပရိသာ ပရိသမန္တာ သေန္တိ အဿန္တိ ပရိသာ။ ***ဓာန်ဦး***

(အဿံ သမိတိယံ–ထိုပရိသတ် အစည်းအဝေး၌၊ ပရိသမန္တာ–ထက်ဝန်းကျင်မှ၊ သေန္တိ–မှီဝဲဆည်းကပ်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ–ကြောင့်၊ သာ သမိတိ–သည်၊ ပရိသာ–မည်၏။)

* ထက်ဝန်းကျင်မှ မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်း ကြီယာ၊ (သုပ္ပိယပရိဗိုဒ်၏ တပည့်ဖြစ်သော) ပရိသတ်ဒြဗ်၊ သဘာ, သမဇ္ဇာ, သမိတိ, သံသဒေါ စသော။

ဥသ္ဆယ ဥသ္ဆယနံ ဥသ္ဆယော။ ***သ္ဆစ်မှီး***

ဥသ္ဆယဝိသ ဥသ္ဆယသဒ်ါတံ ဝိသံ ဥသ္ဆယဝိသံ။ ***ဦသစ်မှီး***

ဥဂ္ဂါရ ဥဂ္ဂိရနံ ဥဂ္ဂိလနံ ဥဂ္ဂါရော။ ***ဦသစ်+သ္ဆစ်***

ဥသ္ဆယဝိသုဂ္ဂါရ – ဥသ္ဆယဝိသဿ ဥဂ္ဂါရော ဥသ္ဆယဝိသုဂ္ဂါရော။ ***ဦသစ်***

(ငြူစူခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အဆိပ်ကို ပျို့အန်ခြင်း)

(တစ်နည်း) ဥသ္ဆယဝိသံယေဝ ဥဂ္ဂါရော ဥသ္ဆယဝိသုဂ္ဂါရော။ ***ဘာဦ***

လဒ္ဓကာ လဒ္ဓတိ တရတော ဟုတ္ဝာ ပဝတ္တာတီတိ လဒ္ဓကာ။

အမ္မလဒ္ဓကာ လဒ္ဓကာ အမ္မော အမ္မလဒ္ဓကာ။ (ဝိသေသနပရပဒ ကမ္မဓာရည်း)

(တစ်နည်း) အမ္မလဒ္ဓကာယ အဝိဒူရေ ဘဝါ အမ္မလဒ္ဓကာ။ (ဘဝတဒ္ဓိတ်)

* နုပျိုသော သရက်ပင်၏ ဥယျာဉ်နှင့် သမီပိ+သမီပစပ်၊ ဥယျာဉ်ဖြစ်၊ ဈာတလဒ္ဓကာ။

ဥယျာန သမ္မန္နဒဿနီယပုဗ္ဗဖလာဒိတာယ ဥလ္လောကေန္တာ ယန္တိ ဧနာ ဧတသ္မိန္တိ ဥယျာနံ။ ***သ္ဆစ်***

(ဧတသ္မိံ ဝနေ–ထိုတောင်၌၊ ဧနာ–လူတို့သည်၊ သမ္မန္နဒဿနီယပုဗ္ဗဖလာဒိတာယ–ပြည့်စုံသော, ရှုဖွယ်ကောင်းသော ပန်း,အသီး စသည် ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥလ္လောကေန္တာ–တမော့မော့ ကြည့်ရှုကုန်လျက်၊ ယန္တိ–သွားတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ–ကြောင့်၊ တံ ဝနံ–သည်၊ ဥယျာနံ–မည်၏။)

* ဥ–အရ ကြည့်ရှုကုန်သော သူတို့၏ သန္တာန်၌ ယထာရဟဖြစ်သော စိတ္တာပ္ပါဒ်၏ ဥယျာဉ်နှင့် အာရမ္မဏိက+အာရုံ, အကျိုး+အကြောင်း အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန်သည်လည်းကောင်း, ပြည့်စုံသော ရှုဘွယ်ကောင်းသော ပန်း,အသီး စသည် ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လူတို့၏ တမော့မော့ ကြည့်ရှုကုန်လျက် သွားခြင်း ကြီယာသည်လည်းကောင်း၊ မင်းဥယျာဉ်ဖြစ်၊ အရညဝိသေသ, ဝနဝိသေသ, ဥပဝန, အာရာမ။

ရုက္ခ ရုဟတိ ဇာယတီတိ ရုက္ခော။ ***မောဂ်***

* ဖြစ်ခြင်း ကြီယာ၊ သစ်ပင်ဖြစ်၊ ပါဒပ, ဝိဋပီ, မဟီရုဟ, ဒုမ, တရု။

(တစ်နည်း) ရုဟတိ တိဋ္ဌတီတိ ရုက္ခော။ ***အပါဒါနဋ္ဌကထာ***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း်) ရဟတိ ပဋိရဟတိ ဥဒ္ဓမုခံ အာရောဟတီတိ ရုက္ခော။ ***အပါဒါနဋ္ဌကထာ***

ဆာယူဒက ဆာယာ စ ဥဒကဉ္စ ဆာယူဒကံ။ ***ဘုန်းကြီးဦးကော***

ဆာယူဒကသမ္မန္နံ – ဆာယူဒကေန သမ္မန္နံ ဆာယူဒကသမ္မန္နံ။ (ဥယျာဉ် ရ၏) ***ဘုန်းကြီးဦးကော***

ပါကာရပရိက္ခိတ္တ – ပါကာရေဟိ ပရိက္ခိတ္တံ ပါကာရပရိက္ခိတ္တံ။ (ဥယျာဉ် ရ၏)

သုယောဓိတဒ္ဓါရ – သုယောဓိတံ ဒ္ဓါရံ တဿ ဥယျာနဿာတိ သုယောဓိတဒ္ဓါရံ။ (ဥယျာဉ် ရ၏) ***ဦးကော***

မဉ္ဉသာ မညတိ သဓနတ္တံ ဇတာယာတိ မဉ္ဉသာ။ (ဇတာယ ကဋ္ဌပေလာယ–ထိုသစ်သားသေတ္တာဖြင့်၊ သဓနတ္တံ–ဥစ္စာရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ မညတိ–သိအပ်၏။) ***မောင်***

* ဥစ္စာရှိသည်၏ အဖြစ်ကို သိခြင်း ကြောင်း၊ သေတ္တာဖြစ်၊ ကဋ္ဌပေလာ။

ရာဇာဂါရ ရညော အဂါရံ ရာဇာဂါရံ။ ***ဦးသစ်***

ရာဇာဂါရက ရာဇာ အဂါရံ ဇတဿာတိ ရာဇာဂါရကံ။ (ဥယျာနံ) ***ဦးသစ်***

(တစ်နည်း်) ရာဇာဂါရံဇဝ ရာဇာဂါရကံ။ ***ဦးသစ်***

ခုဒ္ဒ ခုဒန္တိ အသဟန္တိတိ ခုဒ္ဒါ။ ***မောင်၊သူစိ***

* မစ္ဆမံးနိုင်ခြင်း (ဝါ) ဆာလောင်မွတ်သိပ်ခြင်း ကြောင်း၊ ငယ်သူတို့ဖြစ်၊ နိစ, ဒဟရ, ပရိတ္တ။

ခုဒ္ဒက ခုဒ္ဒါယေဝ ခုဒ္ဒကာ။ ***စာစဉ်***

ပရိဿယ ပရိသေတိ အဘိဘဝတီတိ ပရိဿယော။ ***ဦးသစ်***

(တစ်နည်း်) ပရိစ္စ သေတိ ပဝတ္တတီတိ ပရိဿယော။ ***ဦးသစ်***

(တစ်နည်း်) ပရိသမန္တတော သေတိ ပဝတ္တတီတိ ပရိဿယော။ ***စာစဉ်***

* ထက်ဝန်းကျင်မှ ဖြစ်ခြင်း ကြောင်း၊ ဘေးရန်ဖြစ်၊ ဘယ, ဥပဒ္ဒဝ။

ဝါဠ ဝလန္တိ သံဝရန္တိ အတ္တာနံ အသ္မာတိ ဝါဠာ။ ***သူစိ ဝါဠမိဂမှိး***

* မိမိကိုယ်ကို ဘေးရန်မှ စောင့်ရှောက်နိုင်ခြင်း ကြောင်၊ ရဲရင့်ကြမ်းတမ်းကုန်သော ဘီလူး,သားရဲနှင့် ခြင်္သေ့,သစ်ကျား စသော သားကောင်တို့ဖြစ်၊ စဏ္ဍ, ရုဒ္ဒ, သူရ။

(တစ်နည်း်) ဝါယန္တိ ဂစ္ဆန္တိတိ ဝါဠာ။ ***မောင်မှိး***

(တစ်နည်း်) ဝိသေသေန အာလန္တိ ဂဏှန္တိ အာယန္တိ ဝါဠာ။ ***ပန်းကုံးမှိး***

ဝါဠမိဂ ဝါဠာ စ တေ မိဂါ စာတိ ဝါဠမိဂါ။

* ရဲရင့်ကြမ်းတမ်းသော ဂုဏ်၏ ခြင်္သေ့,သစ်ကျား စသော သားကောင်တို့ဖြစ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော, ဝိသေသန +ဝိသေသျစပ်၊ ရဲရင့်ကြမ်းတမ်းသော ခြင်္သေ့,သစ်ကျား စသော သားကောင်တို့ဖြစ်၊ စဏ္ဍမိဂ, ရုဒ္ဒမိဂ, စဏ္ဍပသု, ရုဒ္ဒပသု။

(ဌ၊ ဏ၁-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဘိက္ခု ကိလေသေ ဘိန္ဒတီတိ ဘိက္ခု။ ***နီတိ၊သူစိ***

(တစ်နည်း်) ဆန္နဘိန္နပဋဓရောတိ ဘိက္ခု။ ***နီတိ၊သူစိ***

(တစ်နည်း်) ဘိက္ခနသီလော ယာစနသီလော ဘိက္ခု။ ***ကစ္စည်း***

(တစ်နည်း်) ဘိက္ခနသီလောတိ ဘိက္ခု။ ***နီတိ***

(တစ်နည်း်) ဘိက္ခတီတိ ဘိက္ခု။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း်) သံသာရေ ဘယံ ဣက္ခတီတိ ဘိက္ခု။ ***နီတိ၊သူစိ၊ရူ***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) သံသာရေ ဘယံ ဣက္ခနသီလောတိ ဘိက္ခု။ ***နီတိ၊သူစိ***

(တစ်နည်း) အမတရသံ ဘက္ခတီတိ ဘိက္ခု။ ***နီတိ***

အာရူဋ္ဌ အာရုဟိတ္ထာတိ အာရူဋ္ဌော။ ***လယ်တီ***

(တစ်နည်း) အာရုဟိတဗ္ဗောတိ အာရူဋ္ဌော။ ***ဓာတုပစ္စယ***

နိဝါတ နတ္ထိ ဝါတော ဧတ္ထာတိ နိဝါတော။ ***ဇာတ်ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) နိဟီနဘာဝေန ဝါတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတီတိ နိဝါတော။ ***ဇာတ်ဋီသစ်***

ပဒီပ ပဒိပ္ပတီတိ ပဒီပေါ။ ***သူစိ***

* ထွန်းလင်းခြင်း ကြိယာ၊ ဆီမီးဒြဗ်၊ ဒီပ, ပဇ္ဇောတ။

နိစ္စလာ စလနံ စလော၊ နတ္ထိ စလော ဧတိဿာတိ နိစ္စလာ။ ***ဘာဋီ***

* လှုပ်ရှားမှု မရှိခြင်း အဘာဝဘောဂုဏ်၏ ရဟန်းပရိသတ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ လှုပ်ရှားမှု မရှိသော ရဟန်းပရိသတ်ဒြဗ်၊ နိပ္ပန္ဒနာ, အကမ္ပနာ, ဘိက္ခုသံဃပရိသာ။

ရတန ရတိံ ဇနေတီတိ ရတနံ။ ***ဌ၊နှာ ၂၂၂-လာ ရတိဇနနဋ္ဌေနအဖွင့်+ဋီသစ်+ဏီ-ယောဇနာ***

* မွေ့လျော်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း, မွေ့လျော်ခြင်းနှင့် ဖြစ်စေတတ်သော ရတနာတို့၏ ဖလ+ကာရဏ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သည်လည်းကောင်း၊ ရတနာဒြဗ်၊ ဝသု, မဏိ။

(တစ်နည်း) ရမန္တိ ဧတ္ထာတိ ရတနံ။ ***မောဂ်၊သူစိ***

(တစ်နည်း) ရတိံ တနောတီတိ ရတနံ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

(တစ်နည်း) ရမေတိ ရတိံ ကရောတီတိ ရတနံ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ရမနံ ရတံ၊ ရတံ ဇနေတီတိ ရတနံ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ရမနံ ရတံ၊ ရတံ နေတီတိ ရတနံ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ရတိံ နယတိ ဝဟတိ ဇနယတိ ဝမ္ဗေတီတိ ရတနံ။ ***ဋီသစ်***

ဣဿာ ဣဿတိ သန္တေသုပိ (သတ္တေသုပိ) ဂုဏေသု ဝစသာ မနသာ ဝါ ဒေါသာရောပနံ ကရောတီတိ ဣဿာ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

* ငြူစူခြင်း ကြိယာ၊ ဣဿာဒြဗ်၊ ဥသူယ စသော။

အဝဏ္ဏ ဝဏ္ဏဿ ဝိရုဒ္ဓေါ အဝဏ္ဏော။ ***စာစဉ်***

(တစ်နည်း) နဝဏ္ဏော အဝဏ္ဏော။ ***စာစဉ်***

* နဝုဒ်၏ အရဖြစ်သော ပဋိသေဓဘောဂုဏ်၏ ဝဏ္ဏပုဒ်၏ အရဖြစ်သော ချီးမွမ်းခြင်းဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေး, ကတ္တီ+ကတ္တားစပ်၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းဒြဗ်၊ ဂရဟ, အထုတိ, အဂုဏ။

ဗဟုလ ဗဟု အတ္ထေ လာတီတိ ဗဟုလံ။ (လာဓာတ်-ယူခြင်း အနက်ဟော) ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဗဟူ အတ္ထေ လာတီတိ ဗဟုလံ။ ***ဓာန်ဋီ***

သမ္ဗဟုလ သမ္မာ ပဟောန္တိ တံ တံ ကမ္မန္တိ သမ္ဗဟုလာ။ (ယေ ဗဟဝေါ-အကြင်များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ တံ တံ ကမ္မံ-ထိုထိုသို့သော ဥပုသ် စသော သံဃကံကို၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ပဟောန္တိ-စွမ်းနိုင်ကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တေ ဗဟဝေါ-တို့သည်။) ***ဋီသစ်***

http://www.dhammadownload.com

* ထိုထိုသို့သော ဥပုသ်စသော သံဃကံကို ကောင်းစွာ ပြုစွမ်းနိုင်ခြင်း ကြောင့်၊ များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့ ဖြစ်၊ ဘူရိ, ပဟုတ, ပစုရ, ဘိယျော, ဗဟု။

(တစ်နည်း) သမ္မဟောန္တီတိ သမ္မဟုလာ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) သုဋ္ဌု ဗဟုလာ သမ္မဟုလာ။ **ဘာဋီ**

ဗဟုကာ ဗဟတိ ဝုမိုံ ဂစ္ဆတီတိ ဗဟု၊ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဗံဟတိ ဝုဒ္ဓိံ ဂစ္ဆတီတိ ဗဟု၊ (အနုပ္ပကံ) **မောဂ်**

ဗဟုယေဝ ဗဟုကာ။

ဝိနယပရိယာယ – ဝိနယော စ သော ပရိယာယော စာတိ ဝိနယပရိယာယော။

* ဝိနည်း၏ ဒေသနာတော်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ ဝိနည်းဒေသနာတော်ဖြစ်၊ ဝိနယဒေသနာ။

သုတ္တန်တ သုတ္တမေဝ သုတ္တန်တ။ **လယ်တိမိုး**

မဏ္ဍလ မဏ္ဍီယတိ ပရိစ္ဆေဒကရဏဝသေန ဘူသီယတီတိ မဏ္ဍလံ။ **မောဂ်**

မာဠ မာနိတဗ္ဗောတိ မာဠော။ (မာနိတဗ္ဗော–မြတ်နိုးအပ်၏။) **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) မီယတိ ပရိမီယတီတိ မာဠော။ (မီယတိ ပရိမီယတိ–နှိုင်းယှဉ်အပ်၏။) **သူစိ၊ဋီသစ်**

* မြတ်နိုးခြင်း (ဝါ) နှိုင်းယှဉ်ခြင်း ကြောင့်၊ အိမ်, ဧရပ်, ပြာသာဒ်ဖြစ်၊ ပါသာဒ, ယူပ။

မဏ္ဍလမာဠ မဏ္ဍလာကာရေန ပဋိစ္ဆန္နော မာဠော မဏ္ဍလမာဠော။ **ဋီသစ်**

(မဏ္ဍလာကာရေန–ဝိုင်းဝန်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပဋိစ္ဆန္နော–မိုးအပ်သော၊ မာဠော–ဧရပ်တည်း (ဝါ) များစွာသော ထောင့်ရှိသော နေရာအထူးတည်း။)

* ဝိုင်းဝန်းသော အခြင်းအရာ၏ မိုးအပ်သော ဧရပ်နှင့် အာကာရ+အာကာရဝန္တ, ဂုဏ်+ဂုဏော:, ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ ဝိုင်းဝန်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မိုးအပ်သော ဧရပ်ဖြစ်၊ နိသီဒနသာလာ, ဥပဋ္ဌာနသာလာ, ကူဋာဂါရသာလာ။

ကဏ္ဌိကာ ကေ သီသေ နယတီတိ ကဏ္ဌိကာ။ (ကူဋံ) **သူစိ**

(တစ်နည်း) ကဏ္ဌေ ကရီယတီတိ ကဏ္ဌိကာ၊ ကဏ္ဌိကာ ဝိယာတိ ကဏ္ဌိကာ။ (ဗီဇကောသော) **ဋီသစ်**

ဟံသ ဟန္တိ အဒ္ဓါနန္တိ ဟံသော။ **သူစိ**

* သွားခြင်း ကြောင့်၊ ဟသ်ဘဒြစ်၊ သေတစ္ဆဒ။

ဝန္ဒ ဝန္ဒတိ အာဝန္ဒတီတိ ဝန္ဒော။ **သူစိ+ဓာတုပစ္စယ**

ဟံသဝန္ဒ ဟံသဿ ဝန္ဒော ဟံသဝန္ဒော။

ဟံသဝန္ဒက ဟံသဝန္ဒော ဝိယာတိ ဟံသဝန္ဒကံ။

ဟံသဝန္ဒကစ္ဆန္ဒ – ဟံသဝန္ဒကစ္ဆ တံ ဆန္ဒဋ္ဌာတိ ဟံသဝန္ဒကစ္ဆန္ဒံ။ **ဘာဋီ**

ကူဋာဂါရသာလာ – ကူဋာဂါရောယေဝ သာလာ ကူဋာဂါရသာလာ။ (အထွဋ်နှင့်ယှဉ်သော အိမ်) **ဋီသစ်**

ထမ္ဘ ထမ္ဘတီတိ ထမ္ဘော။ **ဓာတုပစ္စယ**

(တစ်နည်း) ဓာရေတီတိ ထမ္ဘော။ **သူစိ**

* ပိတ်ဆို့ခြင်း (ဝါ) ဆောင်ခြင်း ကြောင့်၊ တိုင်ဖြစ်၊ ထူဏာ။

ပန္တိ ပနီယတိ အဘိတ္ထဝီယတီတိ ပန္တိ။ **ဓာန်ဋီ+သူစိ+စာစဉ်**

(တစ်နည်း) ပနီယတေ ဗျဝဟာရီယတေတိ ပန္တိ။ **ဓာန်ဋီ+သူစိ+စာစဉ်**

* ချီးမွမ်းခြင်း ကြောင့်၊ အစဉ်အတန်းသော တိုင်ဖြစ်၊ အာဝလိ, အာဝဋ်, ဝီထိ, ထမ္ဘပန္တိ။

http://www.dhammadownload.com

သဒ်ဓိယာ သမ္မာ ခါယတေတိ သဒ်ဓိယာ။ ***ဘာဒ္ဓိ***

(တစ်နည်း) သမ္မာ ခီယတိ ကထီယတီတိ သဒ်ဓိယာ။ (ယာ ကထာ–ကို၊ သမ္မာ–ကောင်းစွာ၊ ခီယတိ ကထီယတိ–ပြောဆိုအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ–ကြောင့်၊ သာ ကထာ–သည်။) ***ဘုန်းကြီးဦးကော***

* ကောင်းစွာ ပြောဆိုခြင်း ကြိယာ၊ ကောင်းသော စကားဒြဗ်၊ သမ္မာဝါစာ, သုကထာ, ဓမ္မကထာ။

(ဌ၊ နှာ ၄၄–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အန္ခ အနတိ ဇီဝတိ ဧတေနာတိ အန္ခော။ ***မောဂ်***

* အသက်ရှင်ခြင်း ကြိယာ၊ သူကာဏ်းဒြဗ်၊ ကာဏ, အစက္ခုက။

(တစ်နည်း) စက္ခုနာ အမတိ ရူဇတီတိ အန္ခော။ ***ကစ္စည်း၊ဓာတ္ထ***

* နာကျင်ခြင်း ကြိယာ၊ မျက်စိဒြဗ်၊ ကာဏ စသော။

(တစ်နည်း) အမတိ အဂ််မဂ််သ ရူဇနဘာဝံ ဂစ္ဆတီတိ အန္ခော။ ***ကစ္စည်း***

(တစ်နည်း) အန္ခတီတိ အန္ခော။ ***ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) အန္ခေတီတိ အန္ခော။ ***ဓာတ္ထ***

ပဗ္ဗတ ပဗ္ဗံ အဿ အတ္ထီတိ ပဗ္ဗတော။ (အဿ အစလဿ–ထိုတောင်အား၊ ပဗ္ဗံ–အဆစ်သည် (ဝါ) အစပ်ဟု ဆိုအပ်သော အဆစ်သည်၊ အတ္ထိ–ရှိ၏။) ***နီတိ၊သူစိ***

* အဆစ်ဒြဗ် (ဝါ) အစပ်ဟု ဆိုအပ်သော အဆစ်ဒြဗ်၏ တောင်ဒြဗ်နှင့် အဘေဒ+ဘေဒ, နိဿိတ+နိဿယ, ဧကဒေသ+ဧကဒေသီ, သမူဟိ+သမူဟ, အဝယဝ+အဝယဝီစပ်၊ တောင်ဒြဗ်၊ ဂိရိ, သေလ, အဒ္ဒိ, နဂ, အစလ, သိလုစ္စယ, သိခရီ, ဘူဓရ စသော။

(တစ်နည်း) ပဗ္ဗတိ ပူရတီတိ ပဗ္ဗတော။ ***သူစိမှိုး***

သဒ္ဒနယ နီယတီတိ နယော၊ (အတ္ထော–သိအပ်သော အနက် ရ၏) ***ဋီသစ်***

သဒ္ဒံ သဒ္ဒသတ္ထံ အနုဂတော နယော သဒ္ဒနယော။ ***ဋီသစ်***

(သဒ္ဒံ သဒ္ဒသတ္ထံ–သဒ္ဒါကျမ်းသို့၊ အနုဂတော နယော–အစဉ်လိုက်၍ သိအပ်သော အနက်တည်း။)

* သဒ္ဒါကျမ်း၏ အစဉ်လိုက်၍ သိအပ်သော အနက်နှင့် ဌာန+ဌာနီ, ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ သဒ္ဒါကျမ်းသို့ အစဉ်လိုက်၍ သိအပ်သော အနက်ဒြဗ်၊ သဒ္ဒတ္ထော, သဒ္ဒဉ်ယော စသော။

(တစ်နည်း) နီယတိ အတ္ထော ဧတေနာတိ နယော၊ (ဥပါယော–အနက်,အဓိပ္ပါယ်ကို သိကြောင်းနည်း ရ၏) သဒ္ဒေ သဒ္ဒသတ္ထေ အာဂတော နယော သဒ္ဒနယော။ ***ဋီသစ်***

(သဒ္ဒေ သဒ္ဒသတ္ထေ–သဒ္ဒါကျမ်း၌၊ အာဂတော–လာသော၊ နယော–အနက်,အဓိပ္ပါယ်ကို သိကြောင်းဖြစ်သော နည်းတည်း။)

* သဒ္ဒါကျမ်း၏ သဒ္ဒါကျမ်း၌ လာသော အနက်ကို သိကြောင်းဖြစ်သော နည်းလမ်းနှင့် ဌာန+ဌာနီစပ်၊ သဒ္ဒါကျမ်း၌ လာသော အနက်ကို သိကြောင်းဖြစ်သော နည်းလမ်းဒြဗ်၊ အတ္ထဂဟဏူပါယော, သဒ္ဒေါပါယော, သဒ္ဒဉ်ယော။

အစ္ဆရိယ အာ ဣတိ စရီယတေ အဘိနီယတေတိ အစ္ဆရိယံ။ ***ဘာဒ္ဓိ***

* အာ (အား)ဟူ၍ ပြုကျင့်အပ်, ဆောင်ယူအပ်သော အရာဝတ္ထုဒြဗ်။

(တစ်နည်း) အာဘုသော စရိတဗ္ဗန္တိ အစ္ဆရိယံ။ ***ကစ္စည်း+သူစိ***

(တစ်နည်း) အစ္ဆရံ ပဟရိတုံ ယုတ္တန္တိ အစ္ဆရိယံ။ ***သူစိ***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) အစ္ဆရာ ယောဂ္ဂံ အစ္ဆရိယံ။ (ဥတ္တရပဒလောပ တပ္ပုရိသ ၊ဝါ– ယောဂ္ဂတဒ္ဓိတ်) **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) နာ ဆရိယံ အစ္ဆရိယံ။ **နေရင်း**

အဗ္ဘုတ နာ ဘူတံ အဘူတံ၊ အဘူတံ ဘူတံ အဗ္ဘုတံ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) အဘူတပုဗ္ဗံ ဘူတံ အဗ္ဘုတံ။ **ဋီသစ်**

ဝိမှယ ဝိမိုယတေတိ ဝိမှယော။ **ဘာဋီ**

* အံ့သြခြင်း ကြိယာ၊ အံ့သြအပ်သော အရာဝတ္ထုဒြဗ်၊ အဗ္ဘုတ, အစ္ဆရိယ။

(တစ်နည်း) ဝိသေသေန မဟိတမ္ဘောတိ ဝိမှယော။ **ဓာတုပစ္စယ**

* အထူးသဖြင့် အံ့သြပူဇော်ခြင်း ကြိယာ။

သုပ္ပဋိဝိဒိတ – သုဋ္ဌု ပဋိဝိဒိယတေတိ သုပ္ပဋိဝိဒိတာ။ **ပန်းကုံး**

သုပ္ပဋိဝိဒိတတာ – သုပ္ပဋိဝိဒိတာယ ဘာဝေါ သုပ္ပဋိဝိဒိတတာ။ (သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် ရ၏)

အပွမေယျတံ ကပွကောဋိဟိပိ နာ ပမိယတီတိ အပွမေယျံ၊ (လဟုကနည်း) **ဝဇီရဗုဒ္ဓိ**

(တစ်နည်း) ပမိယတီတိ ပမေယျံ၊ နာ ပမေယျံ အပွမေယျံ၊ (ဂရုကနည်း) **ဝဇီရဗုဒ္ဓိမှိ**း

အပွမေယျဿ ဘာဝေါ အပွမေယျတာ၊ (တံ) အပွမေယျတံ။ **စာစဉ်**

* မနှိုင်းယှဉ်အပ်သော ဂုဏ်တော်၏ မနှိုင်းယှဉ်ခြင်း ကြိယာနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ မနှိုင်းယှဉ်အပ်သော ဂုဏ်တော်ဒြဗ်၊ အပွမည, အပွမာဏ, အပွမေယျဘာဝ။

ပါရမိယော ပရမဿ ဧသော ပါရမိယော။ **ဋီသစ်မှိ**း

* မြင့်မြတ်သော ဘုရားရှင်၏ ပါရမီတရားတော်တို့နှင့် နိဿယ+နိသိတစပ်၊ ပါရမီတရားဒြဗ်၊ အဓိကာရ, ဗုဒ္ဓကိစ္စ, ဗုဒ္ဓကိရိယာ။

မှတ်ချက်။ ပါရမီပုဒ်၌ ဝိဂ္ဂဟပေါင်း မြောက်မြားစွာ ပြုနိုင်ပါသေး၏။ အလိုရှိသော် ဋီကာကျမ်းများကို ရှုပါ။

အနုတ္တရ နတ္ထိ ဥတ္တရော ယာယာတိ အနုတ္တရာ၊ (တံ) အနုတ္တရံ။ **ရူမှိ**း

* မိမိထက် လွန်မြတ်သောတရား မရှိခြင်း အဘာဝဘောဂုဏ်၏ သမ္မာသမ္ဗောဓိနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ အတုမရှိမြတ်သော သမ္မာသမ္ဗောဓိဒြဗ်၊ အတုလ, အသဒိသ, သမ္မာသမ္ဗောဓိ။

သမ္မာသမ္ဗောဓိ – သမ္မာ အဝိပရီတံ သယမေဝ ဗုဇ္ဈတီတိ သမ္မာသမ္ဗောဓိ။ (လဟုကနည်း) **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) သယမေဝ ဗုဇ္ဈတီတိ သမ္ဗောဓိ၊ သမ္မာ အဝိပရီတံ သမ္ဗောဓိ သမ္မာသမ္ဗောဓိ။ (ဂရုကနည်း) **စာစဉ်**

(တစ်နည်း) သမ္မာ ပသဋ္ဌာ သုန္ဒရာ ဗုဇ္ဈတီတိ သမ္မာသမ္ဗောဓိ။ (လဟုကနည်း) **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) သုန္ဒရာ ဗုဇ္ဈတီတိ သမ္ဗောဓိ၊ သမ္မာ ပသဋ္ဌာ သမ္ဗောဓိ သမ္မာသမ္ဗောဓိ။ (ဂရုကနည်း) **ဋီသစ်မှိ**း

သဗ္ဗညေ့ယျဓမ္မ – ဉာတဗ္ဗောတိ ညေ့ယျော၊ ညေ့ယျော စ သော ဓမ္မော စာတိ ညေ့ယျဓမ္မော၊ **မူလဋီကာမှိ**း

သဗ္ဗော ညေ့ယျဓမ္မော သဗ္ဗညေ့ယျဓမ္မော။ **ဘာဋီ+စာစဉ်**

* သကလဘောဂုဏ်၏ ညေ့ယျဓမ္မနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ အလုံးစုံသော ညေ့ယျဓမ္မဒြဗ်၊ သကလညေ့ယျဓမ္မ, သကလဗုဇ္ဈိတဓမ္မ။

အာမလက နတ္ထိ မလံ ဧတဿာတိ အမလံ၊ အမလံယေဝ အာမလကံ။ **ဝိနိစ္ဆယဋီကာ**

* အစပ်သမ္မန်ကို မရ၍ ကျတိသဒ္ဒါ မပါလာသောကြောင့် ဝစနဟေတုကို မရ (တစ်နည်း) အမလပုဒ်၏ အရဖြစ်သော သျှစ်သျှားသီး၏ ကပစ္စည်း၏ အရဖြစ်သော သျှစ်သျှားသီးနှင့် အဘေဒ+ဘေဒစပ် (တစ်နည်း) သွတ္ထဘောဂုဏ်၏ သျှစ်သျှားသီးနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ သျှစ်သျှားသီးဒြဗ်၊ အမတာ။

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) အာဘုသော အမတံ မလတိ ဓာရေတီတိ အာမလကော။ ***ဓာတုပစ္စယ***

အရဟတာ အရိနံ ဟတတ္တာ အဖွင့်ကို ရှု၍ – အရယော ဟတာ အနေနာတိ အရဟာ၊ (တေန) အရဟတာ။ (အနေန ဘဂဝတာ–ဤမြတ်စွာဘုရားသည်၊ အရယော–ကိလေသာတည်းဟူသော ရန်သူတို့ကို၊ ဟတာ–သတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ တသ္မာ–ကြောင့်၊ သော ဘဂဝါ–သည်၊ အရဟာ–မည်၏။)

(တစ်နည်း) အရယော ဟနတီတိ အရဟာ၊ (တေန) အရဟတာ။ (ဝုတ္တ ကတ္တုသာဓန)
(ယော ဘဂဝါ–သည်၊ အရယော–တို့ကို၊ ဟနတိ–သတ်တော်မူတတ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ–ကြောင့်၊ သော ဘဂဝါ–သည်၊ အရဟာ–၏။)

* ကိလေသာတည်းဟူသော ရန်သူတို့ကို သတ်တော်မူခြင်း ကြိယာ၊ မြတ်စွာဘုရားဒြဗ်၊ ဘဂဝတာ, ဒသဗလေန။

(တစ်နည်း) ပစ္စယာဒီနဉ္စ အရဟတ္တာ အဖွင့်ကို ရှု၍ –
ပစ္စယာဒီနံ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ပဋိဂ္ဂဟိတုံ ဝါ အရဟတီတိ အရဟာ၊ (တေန) အရဟတာ။
(ယော ဘဂဝါ–သည်၊ ပစ္စယာဒီနံ–ပစ္စည်း စသည်တို့အား (ဝါ) တို့ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟဏံ–ခံယူခြင်းကို၊ ဝါ–တစ်နည်းကား၊ ပဋိဂ္ဂဟိတုံ–ခံယူခြင်းငှာ၊ အရဟတိ–ထိုက်တော်မူ၏၊ ဣတိ တသ္မာ–ကြောင့်၊ သော ဘဂဝါ–သည်၊ အရဟာ–၏။)

* ပစ္စည်း အစရှိသည်တို့အား (ဝါ) ပစ္စည်း အစရှိသည်တို့ကို ခံယူခြင်းငှာ ထိုက်တော်မူခြင်း ကြိယာ။

(ဌ၊ နှာ ၄၅-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ကလျာဏ ကလ္လံ နိရောဂံ အဏတိ ဂစ္ဆတီတိ ကလျာဏော။ ***သူစိမှိ:***

(တစ်နည်း) ကလ္လံ ဟိတံ အဏယတိ ပါပိယတီတိ ကလျာဏော။ ***သူစိမှိ:***

(တစ်နည်း) ကလိတဒ္ဓော သဒ္ဓါတဒ္ဓောတိ ကလျာဏော။ ***ကစ္စည်:မှိ:***

အဇ္ဈာသယ စိတ္တံ အဇ္ဈာဂန္နာ သယတီတိ အဇ္ဈာသယော။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) အာရမ္မဏံ အဓိကိစ္စ သီယတိ ပဝတ္တီယတီတိ အဇ္ဈာသယော။ ***သူစိ***

* ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ အလိဆန္ဒဒြဗ်၊ အဓိပ္ပါယ, အာသယ။

အဓိမုတ္တိ အဓိမုစ္စနံ အဓိမုတ္တိ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) အဓိမုစ္စတီတိ အဓိမုတ္တိ။ ***ဘာဒ္ဓိ***

နာနာဓိမုတ္တိကာ – နာနာ အဓိမုတ္တိ ယေသန္တိ နာနာဓိမုတ္တိကာ။ ***ဘာဒ္ဓိ***

* အမျိုးမျိုးသော လွန်လွန်ကဲကဲ သက်ဝင်ခြင်း၏ သတ္တဝါတို့နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော:, ဝိသေသန+ဝိသေသျ စပ်၊ သတ္တဝါတို့ဒြဗ်၊ နာနာဇ္ဈာသယာ စသော။

သဗ္ဗညုတ သဗ္ဗညုဿ ဘာဝေါ သဗ္ဗညုတာ။ ***ပဋိသံ–၄၊မဟာနိ–၄***

* အလုံးစုံကို သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ သိခြင်း ကြိယာနှင့် ၄ာနီ+၄ာနစပ်၊ အလုံးစုံကို အကုန်သိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော ကြိယာ၊ ဗုဒ္ဓတာ, နာထတာ။

သဗ္ဗညုတညာဏ – သဗ္ဗညုတာဓေ ညာဏံ သဗ္ဗညုတညာဏံ။ ***ပဋိသံ–၄၊မဟာနိ–၄***

* အလုံးစုံကို သိတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဂုဏ်၏ ဉာဏ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော:စပ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဒြဗ်၊ အနာဝရဏညာဏ, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓညာဏ။

http://www.dhammadownload.com

ဒုလ္လဘ ဒုက္ခေန လဘီယန္တေတိ ဒုလ္လဘာ။
(တစ်နည်း) ဒုက္ခေန လဗ္ဘန္တီတိ ဒုလ္လဘာ။ ***လယ်တီမိုး***

(ဌ၊ နှာ ၄၈-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အဓိပ္ပါယ အဓိပယတိ စိတ္တေတိ အဓိပ္ပါယော။ ***ဓာန်ဦး***
(တစ်နည်း) အဓိပယတိ စိန္တေတိ အဓိပ္ပါယော။ ***သူစိ***
* သွားခြင်း ကြိယာ၊ အလိုဆန္ဒဖြစ်၊ အဏ္ဏာသယ, အာသယ, အဓိမုတ္တိ, ဆန္ဒ။
ယာမ ယာတိ ဂစ္ဆတီတိ ယာမော။ ***ဓာန်ဦး၊သူစိ***
* ရောက်ခြင်း ကြိယာ၊ ညဉ်ဖြစ်၊ နိသာ, ရဇနီ, ရတ္တိ, တိယာမ, သံဝရီ။
(တစ်နည်း) ဥပယမေတိ အဟော ရတ္တိ စာနေနာတိ ယာမော။ ***ဓာန်ဦး***

(ဌ၊ နှာ ၄၉-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဒိသာ (စန္ဒဝတ္တနာဒိဝသေန အယံ ပုရိမာ အယံ ပစ္ဆိမာတိအာဒိနာ နာနပ္ပကာရတော) .....
ဒိသတိ ပညာယတီတိ ဒိသာ။ ***သူစိ***
* ထင်ရှားခြင်း ကြိယာ၊ အရပ်မျက်နှာဖြစ်၊ ဒေသ, ပဒေသ, ဝိသယ, ပုရိမဒိသာဒိ, ဒိသာဘာဂ။
ဘုမ္မတ္ထ ဘုမ္မမေဝ အတ္ထော ဘုမ္မတ္ထော။ ***စာစဉ်***
* အာမာရဏ၏ အနက်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏောစပ်၊ ဘုမ္မတ္ထ ဟူသော အနက်ဖြစ်၊ သတ္တမျတ္ထ, အာမာရတ္ထ, ဩကာသတ္ထ။
ပညတ္တ ပညပီယိတ္ထ ဌပီယိတ္ထာတိ ပညတ္တံ။ ***လယ်တီ***
* ထားခြင်း ကြိယာ၊ အခင်းဖြစ်၊ ဌပိတ စသော။
(တစ်နည်း) ပညပီယတေ ဌပီယတေတိ ပညတ္တံ။
အာသန အာသတိ ဧတ္ထာတိ အာသနံ။ ***ဌ၊နှာ-၁၈၇***
* နေခြင်း ကြိယာ၊ ညောင်စောင်း အင်းပျဉ် စသော နေရာဖြစ်၊ မဉ္စ, ပီဌ, နိသီဒနာသန စသော။
(တစ်နည်း) အာသတေ အသ္မိန္တိ အာသနံ။ ***သူစိ***
ပုရိမ ပုရေ ဘဝေါ ပုရိမော။ ***ခုဒ္ဒ-ဦးသစ်မိုး***
(တစ်နည်း) ပုရေ ဧတော ပုရိမော။ ***ကစ္စည်း***
* ရှေးကာလ၏ ဖြစ်သော အနက်နှင့် ကာလ+ကာလဝန္တစပ်၊ ရှေးဖြစ်သော အနက်ဖြစ်၊ ပုရိယ, ပုဗ္ဗဘူတ, အာဒိဘူတ, ပဌမ။

(ဌ၊ နှာ ၅၀-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဥဒ္ဒေသ ဥဒ္ဒိသီယတီတိ ဥဒ္ဒေသော။ ***ကခ်ိဦးကာသစ်***
* ရွတ်ဆိုခြင်း ကြိယာ၊ ရွတ်ဆိုအပ်သော ပါဠိဖြစ်၊ ဓမ္မုဒ္ဒေသ, ပါဠိကထန, ဥဒီရဏ။
(တစ်နည်း) ဥဒ္ဒိသနံ ဥဒ္ဒေသော။ ***ဦးသစ်***
* ဥဒ္ဒိသနံ ဟူသော ကြိယာသည် ကြိယာသာမည ဖြစ်ရကား ဥဒ်-ဟူသော ဒိ-ဟူသော သ-ဟူသော နံ-ဟူသော အစိတ်အစိတ်သော သဒ္ဒါဟု ဆိုအပ်သော သုတိသည်လည်းကောင်း, ရွတ်ဆိုခြင်း ကြိယာသကတ် သာမည်သည်လည်းကောင်း၊ ရွတ်ဆိုခြင်း ကြိယာဖြစ် ဝိသေသ၊ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗ, ဥဒ္ဒေသနီယ, ဥဒ္ဒေသိတ, ကထန။

http://www.dhammadownload.com

ပရိပုစ္ဆာ ပရိပုစ္ဆိယတေတိ ပရိပုစ္ဆာ။

* မေးမြန်းခြင်း ကြိယာ၊ မေးမြန်းအပ်သော အနက်,အဓိပ္ပါယ်ဒြဗ်၊ ပဥ္စ, အနုယောဂ။

(တစ်နည်း) ပရိပုစ္ဆနံ ပရိပုစ္ဆာ။ ***ဋီသစ်***

* ပရိပုစ္ဆနံ ဟူသော ကြိယာသည် ကြိယာသာမည ဖြစ်ရကား ပ–ဟူသော ရိ–ဟူသော ပုစ်–ဟူသော ဆ–ဟူသော နံ–ဟူသော အစိတ်အစိတ်သော သဒ္ဒါဟု ဆိုအပ်သော သုတိသည်လည်းကောင်း, မေးမြန်းခြင်း ကြိယာသကတ် သာမည်သည်လည်းကောင်း၊ မေးမြန်းခြင်း ကြိယာဒြဗ် ဝိသေသ၊ ပရိပုစ္ဆ တဗ္ဗ, ပရိပုစ္ဆနီယ။

ပကတ ပကာရေန ကရဏံ ပကတော။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ကရဏံ ကတော၊ ပကာရေန ကတော ပကတော။

ဝိပွကတာ ပကတတော ဝိဂတာ ဝိပွကတာ။ (ပဋမီ တပ္ပုရိသ်) ***ဋီသစ်***

(ပကတတော–အပြားအားဖြင့် ပြုခြင်းမှ၊ ဝိဂတာ–ကင်းသည်တည်း ၊ဝါ– ကင်းသော စကားတည်း)

* အပြားအားဖြင့် ပြုခြင်း၏ ကင်းသော စကားဒြဗ်နှင့် အပါဒါန+အပါဒါနီစပ်၊ အပြားအားဖြင့် ပြုခြင်းမှ ကင်းသော စကားဒြဗ်၊ အပရိနိဋ္ဌတဝါစာ။

(တစ်နည်း) ဝိဂတံ ပကတံ ယဿာတိ ဝိပွကတာ။ ***ဋီသစ်***

(ယဿာ ကထာယ–အကြောင်စကားအား၊ ဝိဂတံ–ကင်းသော၊ ပကတံ–အပြားအားဖြင့် ပြုခြင်းသည်၊ အတ္ထိ–ရှိ၏၊ ဣတိ တသ္မာ–ကြောင့်၊ သာ ကထာ–သည်၊ ဝိပွကတာ–၏။)

* ကင်းသော အပြားအားဖြင့် ပြုခြင်း၏ စကားဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏောစပ်၊ ကင်းသော အပြားအားဖြင့် ပြုခြင်းရှိသော စကားဒြဗ်။ (အကြွင်း တူပြီ)

မှတ်ချက်။ ဘာဋီဋ္ဌကား = ပကရိယိတ္ထာတိ ပကတာ၊ နှ ပကတာ ဝိပွကတာ–ဟု ဝိဂ္ဂဟတစ်နည်း ပြသေး၏။

အပရိနိဋ္ဌတ နှ ပရိနိဋ္ဌာ အပရိနိဋ္ဌာ၊ အပရိနိဋ္ဌံ ဣတာ ပတ္တာတိ အပရိနိဋ္ဌတာ။

(တစ်နည်း) ပရိနိဋ္ဌာသီတိ ပရိနိဋ္ဌတာ၊ နှ ပရိနိဋ္ဌတာ အပရိနိဋ္ဌတာ။ ***လယ်တီမိုး***

သိခါ သယတိ ပရိယောသာနံ ဂစ္ဆတီတိ သိခါ။ ***စာစဉ်***

* အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ခြင်း ကြိယာ၊ အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်သော စကားဒြဗ်၊ ပရိယောသာန, နိဋ္ဌိတ။

မတ္ထက မသီယတိ အာမသီယတီတိ မတ္ထကံ။ ***မောဂ်+ပန်းကုံး+စာစဉ်***

* သုံးသပ်ခြင်း ကြိယာ၊ အထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်သော စကားဒြဗ်၊ သိခါ, ပရိယောသာန, နိဋ္ဌိတ။

နိက္ခိတ္တ နိက္ခိပီယိတ္ထာတိ နိက္ခိတ္တံ။ ***လယ်တီ+ဘာဋီ***

* ချထားခြင်း (ဝါ) ဟောတော်မူခြင်း ကြိယာ၊ သုတ္တန်ဒြဗ်၊ ဒေသိတ။

သုတ္တနိက္ခေပ နိက္ခိပန် (ကထနံ) နိက္ခေပေါ၊ သုတ္တဿ နိက္ခေပေါ သုတ္တနိက္ခေပေါ။ ***ဋီသစ်***

(သုတ္တဿ–သုတ်ကို၊ နိက္ခေပေါ–ထားခြင်းတည်း ၊ဝါ– ဟောခြင်းတည်း။)

* သုတ်တရား၏ ဟောခြင်းကြိယာနှင့် အာရုံ+အာရမ္မဏိက, ကမ္မ+ကမ္မီစပ်၊ သုတ်ကို ဟောခြင်းကြိယာ၊ သုတ္တဒေသနံ, သုတ္တကထနံ။

(တစ်နည်း) နိက္ခိပီယတိ ဧတေနာတိ နိက္ခေပေါ၊ သုတ္တဿ နိက္ခေပေါ သုတ္တနိက္ခေပေါ။ ***ဋီသစ်***

* သုတ်တရား၏ ထားကြောင်း,ဟောကြောင်း ဖြစ်သော အတ္တဇ္ဈာသယ စသည်တို့နှင့် အကျိုး+အကြောင်းစပ်၊ သုတ်ကို ဟောခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အတ္တဇ္ဈာသယ စသောဒြဗ်။ (ကြွင်းတူပြီ)

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) နိက္ခိပိယတီတိ နိက္ခေပေါ၊ သုတ္တမေဝ နိက္ခေပေါ သုတ္တနိက္ခေပေါ။ **ဋီသစ်**

* သုတ်တရား၏ ဟောအပ်, ထားအပ်သော ဒေသနာသာမညနှင့် ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ ဟောထားအပ်သော သုတ်ဖြစ်။ (အကြွင်း တူပြီ)

အတ္တဗ္ဘာသယ – အတ္တနော အဗ္ဘာသယော အတ္တဗ္ဘာသယော၊ **ဋီသစ်**

အတ္တဗ္ဘာသယော အဿ အတ္ထိတိ အတ္တဗ္ဘာသယော။ (တဒ္ဓိတ်) **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) အတ္တနော အဗ္ဘာသယော ဇတဿာတိ အတ္တဗ္ဘာသယော။ (သမာသ်) **ဋီသစ်**

* သကဗ္ဘာသယ, အတ္တိစ္ဆာ စသော။

ပရဗ္ဘာသယ ပရေသံ အဗ္ဘာသယော ပရဗ္ဘာသယော၊ **ဋီသစ်**

ပရဗ္ဘာသယော အဿ အတ္ထိတိ ပရဗ္ဘာသယော။ (တဒ္ဓိတ်) **ဋီသစ်မှိုး**

(တစ်နည်း) ပရေသံ အဗ္ဘာသယော ဇတဿာတိ ပရဗ္ဘာသယော။ (သမာသ်) **ဋီသစ်မှိုး**

ပုဆ္ဆာဝသ ပုစ္ဆာယ ဝသော ပုဆ္ဆာဝသော။ **ဋီသစ်၊ဘာဋီ**

ပုဆ္ဆာဝသိက ပုဆ္ဆာဝသော အဿ အတ္ထိတိ ပုဆ္ဆာဝသိကော။ **ဘာဋီ**

(တစ်နည်း) ပုစ္ဆိယတီတိ ပုဆ္ဆာ၊ (ပုစ္ဆိတဗ္ဗော အတ္ထော ရ၏) **ဋီသစ်**

ပုစ္ဆာယ ဝသေန ပဝတ္တံ ပုဆ္ဆာဝသိကံ။ (ဓမ္မပ္ပဒဋ္ဌဂါဟကာနံ ဝစနံ ရ၏)

အတ္ထ အရီယတေ အဝဂမီယတေတိ အတ္ထော။ (အဋ္ဌပ္ပတ္တိကဋ္ဌ အတ္ထ) **ဘာဋီ**

(တစ်နည်း) အရီယတိ အဓိဂမီယတီတိ အတ္ထော။ **ဋီသစ်**

* သိခြင်း ကြိယာ၊ သုတ္တန်ဒေသနာ၏ အကြောင်းဝတ္ထုဖြစ်၊ သုတ္တဒေသနာဝတ္ထု, ကာရဏံ။

(တစ်နည်း) အရီယတိ ဖလံ ဇတသ္မာတိ အတ္ထော။ **သံ–ဋီ**

အဋ္ဌပ္ပတ္တိ အတ္ထဿ ဥပ္ပတ္တိ အတ္ထုပ္ပတ္တိ၊ အတ္ထုပ္ပတ္တိဇဝ အဋ္ဌပ္ပတ္တိ။ **ဋီသစ်**

အဋ္ဌပ္ပတ္တိက အဋ္ဌပ္ပတ္တိ ဇတဿ အတ္ထိတိ အဋ္ဌပ္ပတ္တိကော။ **ဋီသစ်**

(ဌ၊ နှာ ၅၁–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

တယ တိဏ္ဏံ သမူဟော တယံ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) တိဏိ သမာဟဋ္ဌာနိ အဿာတိ တယံ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) တယော အဝယဝါ အဿာတိ တယံ။ **ဋီသစ်**

ရတနတ္တယ ရတနာနမေဝ တယံ ရတနတ္တယံ။ (တိရတနသမူဟ, ဗွာဒိဃန္တ) **ဋီသစ်**

ဒေသနာကုသလ – ဒေသနာယ ကုသလော ဒေသနာကုသလော။ **ဘာဋီမှိုး**

* ဒေသနာတော်၏ ကျွမ်းကျင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားနှင့် အာဓာရ+အာဓေယ်, အာရုံ+အာရမ္မဏိက စပ်၊ ဒေသနာတော်၌ ကျွမ်းကျင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားဖြစ်၊ ဒေသနာဆေက, ဒေသနာပဏ္ဍိတ, ဒေသနာပါရဂူ, ဗုဒ္ဓ။

(ဌ၊ နှာ ၅၂–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သာမိဝစန သာမိသို့ ပဝတ္တံ ဝစနံ သာမိဝစနံ၊ (ဆဋ္ဌီဝိဘတ် ရ၏)

သာမိဝစနံ အဿ အတ္ထိတိ သာမိဝစနံ။ (ဆဋ္ဌီဝိဘတ်ရှိသော မမံသဒ္ဒါ ရ၏)

ဝိကပ္ပန ဝိဝိဓော ကပ္ပနံ ဝိကပ္ပနံ။ **ဘာဋီ**

(တစ်နည်း) ဝိသုံ ကပ္ပနံ ဝိကပ္ပနံ။ **ဘာဋီ**

http://www.dhammadownload.com

ဝိကပ္ပနတ္ထ ဝိကပ္ပန် အတ္ထော ဧတဿ ဝါသဒ္ဒဿာတိ ဝိကပ္ပနတ္ထော။ (ဝိကပ်အနက်ရှိသော ဝါသဒ္ဒါ ရ၏)

နေတ္တိ သဒ္ဒမ္မံ နေတီတိ နေတ္တိ။ ***ဘာဋ္ဌ***

ဓမ္မနေတ္တိ (ပရိယတ္တိ)ဓမ္မောယေဝ နေတ္တိ ဓမ္မနေတ္တိ။ ***ဋီသစ်***

* ပရိယတ္တိဓမ္မ ဟူသော အဝဓာရဏဘောဂုဏ်၏ ဆောင်တတ်သော နည်းဥပဒေသနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော်းစပ်၊ ပရိယတ္တိဓမ္မ ဟူသော နည်းဥပဒေသဒြဗ်၊ ဓမ္မူပဒေသ, ဓမ္မုဒ္ဒေသ, ဓမ္မနီတိ။

အာဃာတ အာဟနတိ စိတ္တန္တိ အာဃာတော။ ***၄၊နာ–၅၂***

(ယော ကောပေါ–အကြင်ကောပသည်၊ စိတ္တံ–စိတ်ကို၊ အာဟနတိ–ပြင်းစွာ နှိပ်စက်တတ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ–ထိုသို့ စိတ်ကို ပြင်းထန်စွာ နှိပ်စက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သော ကောပေါ–ထိုကောပသည်၊ အာဃာတော–အာဃာတ မည်၏။)

* စိတ်ကို ပြင်းစွာ နှိပ်စက်ခြင်း, ညှဉ်းဆဲခြင်း ကြီယာ၊ ဒေါသစေတသိက်ဒြဗ်၊ ကောပ စသော။

(တစ်နည်း) အာဟနတိ ဧတေနာတိ အာဃာတော။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) အာဟနနံ အာဃာတော။ ***ဋီသစ်***

(နိယ်) ပရမတ် တရား၊ ဝိဂြိုဟ်ကြား၊ ကတ္တား, ကရိဏ်း, ဘော။

ကရိဏ်း, ကတ္တာ၊ ဥပစာ၊ ဘောမှာ မုချပြော။

ကောပ ကုပ္ပတီတိ ကောပေါ။ ***သ္မစ်***

* အမျက်ထွက်ခြင်း ကြီယာ၊ ဒေါသစေတသိက်ဒြဗ်၊ ဒေါသ, ပဋိဃ, ကောဓ, အာဃာတ။

ပတီတ ပတီယန္တေတိ ပတီတာ။

အပ္ပတီတ နာ ပတီတာ အပ္ပတီတာ။ (အပ္ပစ္စယာ)

အတုဋ္ဌ တောသနံ တုဋ္ဌော၊ နတ္ထိ တုဋ္ဌော ဧတေသန္တိ အတုဋ္ဌာ။

(တစ်နည်း) တုသန္တိတိ တုဋ္ဌာ၊ နာ တုဋ္ဌာ အတုဋ္ဌာ။ (အပ္ပတီတာ, အသောမနဿိကာ)

သောမနဿိကာ – သဉ္ဇာတံ သောမနဿံ ယေသံ အတ္ထီတိ သောမနဿိကာ။ ***ဘာဋ္ဌမှိး***

* လွန်စွာဖြစ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်း၏ ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော်းစပ်၊ လွန်စွာဖြစ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်း ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဒြဗ်၊ တုဋ္ဌာ, အာနန္ဒိနော။

အပ္ပစ္စယ ပစ္စေတိ ဧတေနာတိ ပစ္စယော၊ နာ ပစ္စယော အပ္ပစ္စယော။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋ္ဌီ***

ဒုမန ဒုဋ္ဌု မနော ယဿာတိ ဒုမနော။ (ဒေါမနဿဋ္ဌ ဒုမန) ***ရူ ဒုမ္မနမှိး***

ဒေါမနဿ ဒုမနဿ ဘာဝေါ ဒေါမနဿံ။ ***ရူ***

* မကောင်းသော စိတ်ရှိသူ၏ မကောင်းသော စိတ်နှင့် နိဿယ+နိဿိတစပ်၊ မကောင်းသော စိတ်ဒြဗ်၊ ဗျာပန္နစိတ္တတာ, ဝိပရီတစိတ္တတာ, ဒုမ္မနတာ။

သခ်ါရ အဘိသခ်ရောန္တိတိ သခ်ါရာ။ ***သံယုတ်ပါဠိတော်+ဋီကာကျော်***

* ပြုပြင်ခြင်း ကြီယာ၊ ပြုပြင်အပ်သော သခ်ါရဓမ္မဒြဗ်၊ အဘိသခ်ါရ, သခ်ံတမဘိသခ်ါရ။

ခန္ဓ ခါဒတိ အဝယဝေတိ ခန္ဓော။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ခံ သခ်ါတံ အဝယံ ဓာရေတီတိ ခန္ဓော။ ***ဓာန်ဋီ***

* အစိတ်ကို ဆောင်ခြင်း ကြီယာသကတ်သည်လည်းကောင်း, အစိတ်၏ အပေါင်းနှင့် အဝယ+အဝယဝီ, သမူဟိ+သမူဟ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန်သည်လည်းကောင်း၊ အပေါင်းဒြဗ်၊ သမူဟ, ကာယ။

http://www.dhammadownload.com

မှတ်ချက်။ "ပုခုံး"အနက်ဟော ခန္ဓ ပုဒ်ကိုကား = ကံ မတ္ထကံ ဒဓာတိတိ ကန္ဓော၊ ကန္ဓောဇေ ခန္ဓော (တစ်နည်း) ခမတိ ဘာရန္တိ ခန္ဓော–ဟု ဝိဂ္ဂဟ ပြုရမည်။ ***ဓာန်ဦ***

ဝေဒနာ ဝေဒယတိ အာရမ္မဏရသံ အနုဘဝတီတိ ဝေဒနာ။ ***ဦကာကျော်***

* အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားခြင်း ကြိယာ၊ ဝေဒနာစေတသိက်ဒြဗ်၊ ဝေဒယိတ, အာရမ္မဏာနုဘဝန။

အာဒီနဝ အာဘုသော ဒီနံ ဝါယတိ ဂမယတီတိ အာဒီနဝေါ။ ***ဓာန်ဦ***

* လွန်စွာ ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်စေခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း, ဆင်းရဲခြင်း၏ ရောက်စေတတ်သော အပြစ်နှင့် အကျိုး+အကြောင်း, ကမ္မ+ကမ္မီ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန်သည်လည်းကောင်း၊ ဒေါသ, ဒေါမနဿ အပြစ်ဒြဗ်၊ ဒေါသ, အပရာဓ, အန္တရာယ စသော။

(တစ်နည်း) အာဒီနံ ပရမကာရုညံ ဝါတိ ပဝတ္တတိ ဧတသ္မာတိ အာဒီနဝေါ။ ***ဦသစ်***

* အလွန်သနားဖွယ် ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ အပြစ်ဒြဗ်၊ ဒေါသ, အပရာဓ စသော။

(တစ်နည်း) အာဒီနံ ဝါတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတီတိ အာဒီနဝေါ။ ***သာရတ္ထ***

ဘာသက ဘာသန္တိတိ ဘာသကာ။ ***စာစဉ်***

* ပြောဆိုခြင်း ကြိယာ၊ ပြောဆိုကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဒြဗ်၊ ဝတ္တာ, ဝါစကာ, ကထိကာ။

အဝဏ္ဏဘာသက – အဝဏ္ဏသ ဘာသကာ အဝဏ္ဏဘာသကာ။ ***စာစဉ်***

* အပြစ်၏ ပြောဆိုကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် ကမ္မ+ကမ္မီ, အာရုံ+အာရမ္မဏိကစပ်၊ အပြစ်ပြောဆိုကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဒြဗ်၊ အဝဏ္ဏဝတ္တာ, အဝဏ္ဏဝါစကာ, အဝဏ္ဏကထိကာ။

အတ္တမန အတ္တနော မနော အတ္တမနော။ (အနတ္တမနဒ္ဒ အတ္တမန) ***ဘာဦ***

အနတ္တမန နတ္ထိ အတ္တမနော ဧတေသန္တိ အနတ္တမနာ။ ***ဘာဦမိုး***

* မိမိစိတ် မရှိခြင်းဟူသော အဘာဝဘောဂုဏ်၏ အမျက်ထွက်သူတို့နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော, နိဿိတ+နိဿယစပ်၊ မိမိစိတ် မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဒြဗ်၊ အနတ္တစိတ္တာ, အသကမနာ, အတုဋ္ဌစိတ္တာ။

အန္တရာယ တံ တံ သမ္ပတ္တိယာ ဝိဗန္ဓနဝသေန သတ္တသန္တာနဿ အန္တရေ ဝေမဇ္ဈေ ဧတီ အာဂစ္ဆတီတိ အန္တရာယော။ (ဒိဋ္ဌမင်္ဂိကာဒိအနတ္ထော) ***ဦသစ်၊သာရတ္ထ***

* သတ္တဝါတို့ သန္တာန်၏ အလယ်၌ ရောက်လာခြင်း ကြိယာ၊ အန္တရာယ်ဒြဗ်၊ ပစ္စုပ္ပာ။

(တစ်နည်း) စုတိပဋိသန္ဓိနံ အန္တရေ အယတီတိ အန္တရာယော။ ***ဓာန်ဦ***

* စုတိ ပဋိသန္ဓေတို့၏ အကြား၌ ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)

ဗျာန ပစ္စနီကဓမ္မေ ဗျာပေတီတိ ဗျာနံ။ ***ဝိ၂၄–၁***

* ဆန့်ကျင်ဘက် နိဝရဏတရားတို့ကို လောင်မြိုက်စေခြင်း ကြိယာ၊ ဗျာန်တရားဒြဗ်၊ ဒဟနံ, စိန္တာ။

(တစ်နည်း) ဗျာယတိ ဥပနိဒ္ဓျာယတီတိ ဗျာနံ။

* စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)

သမတ္ထ သမတ္ထေတီတိ သမတ္ထော။ ***သူစိ***

အသမတ္ထတာ နှ သမတ္ထာ အသမတ္ထာ၊ အသမတ္ထာနံ ဘာဝေါ အသမတ္ထတာ။ ***စာစဉ်***

* မစွမ်းနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ မစွမ်းနိုင်ခြင်း ကြိယာနှင့် နိဿိတ+နိဿယစပ်၊ မစွမ်းနိုင်ခြင်း ကြိယာ၊ အသဟတာ, အဝိသယတာ, အသက္ကောန္တတာ။

ကုပိတ ကုပ္ပတီတိ ကုပိတော။ (ကုပ္ပိတ, ကုပ္ပန္တ) ***ပန်းကုံး***

http://www.dhammadownload.com

ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ပစ္စေကံ ဗုဒ္ဓေါ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***
(တစ်နည်း) ပါဋိဧက္ကံ ဝိသုံ ဗုဒ္ဓါတိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ။ ***အပါဒါနဋ္ဌကထာ***
(တစ်နည်း) ပတိ သာမိဘူတော ဗုဒ္ဓေါတိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ။ ***အပါဒါနဋ္ဌကထာ***
သာဝက သုဏာန္တီတိ သာဝကာ။ ***ရူမိုး***
ပစ္ဆတ္ထိက ပဋိပက္ခံ အတ္ထယန္တီ ဂ္ဟဏန္တီတိ ပစ္ဆတ္ထိကာ။ ***ဝိ၊၄-၁***
* ဆန့်ကျင်ဘက်ကို အလိုရှိခြင်း ကြိယာ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ရန်သူဖြစ်၊ ပစ္စနီက, ပစ္စာမိတ္တ, အမိတ္တ, အရိ, ပဋိပက္ခ။

(၅၊ နှာ ၅၃-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဒုရက္ခာတ ဒုက္ခေန အက္ခာတော ဒုရက္ခာတော။ ***စာစဉ်***
* မကောင်းသော ဂုဏ်၏ ဟောအပ်သော တရားတော်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ မကောင်းသဖြင့် ဟောအပ်သော တရားဖြစ်၊ ဒုရုတ္တ, ဒုဒ္ဒေသိတ, ဒုဒ္ဒေသနာ။
တဿ တထေ သာဓု တဿံ။ ***ဓာန်ဋီ***
* ဟုတ်မှန်သော ဝတ္ထု၏ ကောင်းခြင်းဂုဏ်နှင့် နိဿယ+နိဿိတစပ်၊ ဟုတ်မှန်သော ကောင်းသော အရာဝတ္ထုဖြစ်၊ သမ္မာ, ဘူတ, အဝိတထ, သစ္စ။
(တစ်နည်း) တထသ ဘာဝေါ တဿံ။ ***ရူ***
အတဿ န တဿံ အတဿံ။ ***စာစဉ်***
နိဗ္ဗေဌန နိဗ္ဗေဌိယတေ နိဗ္ဗေဌန်။ (အပနယန်) ***ဘာဋီမှီးသော စာစဉ်***
တာဒိလက္ခဏ – တမိဝ ဒိဿတိ ပဿတီတိ တာဒီ၊ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***
(အနိဋ္ဌမွိ–အနိဋ္ဌာရုံကိုလည်း၊ တမိဝ–ထိုကဋ္ဌာရုံကဲ့သို့၊ ဒိဿတိ ပဿတိ–ရူတတ်၏။)
လက္ခီယတေတိ လက္ခဏံ၊ တာဒိနော လက္ခဏံ တာဒိလက္ခဏံ။ ***ဋီသစ်***
* တာဒီပုဂ္ဂိုလ်၏ အထိမ်းအမှတ် လက္ခဏာဖြစ်သော ဂ္ဂဒ္ဒ,အနိဋ္ဌတို့၌ အညီအမျှ ရှုခြင်းသဘောနှင့် သာမိ+သံစပ်၊ တာဒိလက္ခဏာဖြစ်၊ တာဒိသဘာဝ, တာဒိလက္ခ, တာဒိဘိညာဏ။
(တစ်နည်း) တမိဝ ဒိဿတေ တာဒီ၊ လက္ခီယတေတိ လက္ခဏံ၊ တာဒီဧဝ လက္ခဏံ တာဒိလက္ခဏံ။ ***ဋီသစ်***
ပိတိ ပီဏေတိ တပ္ပေတီတိ ပိတိ။ ***သူစိ***
(တစ်နည်း) ပီဏေတိ ကာယံ စိတ္တံ စ သန္တပ္ပေတီတိ ပိတိ။ ***ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ***
(တစ်နည်း) ပိနယတီတိ ပိတိ။ ***ဝိ၊၄-၁+ဋီကာကျော်+လယ်တီ***
(တစ်နည်း) ပီနယတီတိ ပိတိ။ ***မဟာနိဒ္ဒေသဋ္ဌကထာ***
(တစ်နည်း) ပိဏာယတီတိ ပိတိ။ ***ဏီ–၄***
(တစ်နည်း) ပီဏာယတီတိ ပိတိ။ ***အံ–၄၊မ–၄***
အဓိဝစန ပသိဒ္ဓံ ဝစနန္တိ အဓိဝစနံ။ (အာနန္ဒော၊ ပိတိယာ ဧတံ အဓိဝစနံ–၌ အဓိဝစန)
(ပသိဒ္ဓံ–ထင်ရှားသော၊ ဝစနံ–သဒ္ဒါတည်း။) ***ဋီသစ်***
* အဓိအရ ပသိဒ္ဓဘော၀ုဏ်၏ ဝစနအရ သဒ္ဒါနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ အာနန္ဒဟူသော သဒ္ဒါဖြစ်၊ အဓိ–ကိစ္စဝစနံ, သညာ, အာချာ, အဝှါ, သမညာ, အဘိဓာနံ, နာမံ, အဝှယော, နာမဓေယျံ။

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) အဓိကိစ္စ ပဝတ္တံ ဝစနန္တိ အဓိဝစနံ။ (အဓိကိစ္စ–စွဲ၍၊ ပဝတ္တံ–ဖြစ်သော၊ ဝစနံ–သဒ္ဒါတည်း။) **ဋီသစ်**

* အဓိကိစ္စအရ ပိတိကို စွဲခြင်း၏ ဝစနအရ သဒ္ဒါဖြင့်နှင့် အကြောင်း+အကျိုးစပ်။ (အကြင်း တူပြီ)

(တစ်နည်း) အဓိနံ ဝစနံ အဓိဝစနံ။ (အဓိနံ–အနက်နှင့် စပ်သော၊ ဝစနံ–သဒ္ဒါတည်း။) ***ဓာန်ဋီ၊ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) အဓိဥပရိဘာဂေ ဝစနံ အဓိဝစနံ။ (အဓိဥပရိဘာဂေ–အထက်အဖို့၌၊ ဝစနံ–ရွတ်ဆိုအပ်သော သဒ္ဒါတည်း။) ***ဋီသစ်၊မူလဋီကာ***

သုမန သောဘနံ မနော သုမနော။ (သောမနဿ၌ သုမန) ***ဏီ–ဋ၊ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) သုန္ဒရံ မနော သုမနော။ ***ဋီကာကျော်***

* ဘောဘနဂုဏ်၏ စိတ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏောစပ်၊ ကောင်းသော စိတ်ဖြစ်၊ သုစိတ္တံ စသော။

(တစ်နည်း) သောဘနံ မနော အဿာတိ သုမနော။ ***ဏီ–ဋ၊ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) သုန္ဒရော မနော ဇတဿာတိ သုမနော။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) သုမနော ဇတဿ အတ္ထီတိ သုမနော။ ***ဋီကာကျော်***

* ကောင်းသော စိတ်၏ ပဂ္ဂိုလ်နှင့် သံ+သာမီ, ဌာနီ+ဌာန, ဂုဏ်+ဂုဏောစပ်၊ ကောင်းသော စိတ်ရှိသူဖြစ်၊ သုစိတ္တော, သုဝိညာဏော စသော။

သောမနဿ သုမနဿ ဘာဝေါ သောမနဿံ။ ***ဋ,နှာ–၅၃၊ရူ၊ဋီကာကျော်***

စေတ စေတေတီတိ စေတော။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) စိန္တေတီတိ စေတော။ ***နီတိ***

(တစ်နည်း) စေတယတီတိ စေတော။ ***နီတိ***

စေတသိက စေတသိ နိယုတ္တံ စေတသိကံ။ ***ရူမိုး***

(တစ်နည်း) စေတသိ ဘဝန္တိ စေတသိကံ။ ***ဒီ၊ဋီ–၂***

စေတသိကသုခ – စေတသိကဉ္စ တံ သုခဉ္စာတိ စေတသိကသုခံ။

ဥပ္ပိလာဝိတ ဥဒ္ဓံ ပလဝတီတိ ဥပ္ပိလာဝိတံ။ ***ဋီသစ် ဥပ္ပိလာဝိတမိုး***

* အထက်၌ သွားခြင်း ကြီးယာ၊ သွားသော စိတ်ဖြစ်၊ ဥဒ္ဓတ စသော။

(တစ်နည်း) ဥပ္ပိလယတီတိ ဥပ္ပိလံ၊ ဥပ္ပိလမေဝ ဥပ္ပိလာဝိတံ။ ***ဋီသစ်***

ဥပ္ပိလာဝိတတ္တ – ဥပ္ပိလာဝိနော ဘာဝေါ ဥပ္ပိလာဝိတတ္တံ။ ***ဋ၊နှာ–၅၃***

(တစ်နည်း) ဥပ္ပိလာဝိတဿ ဘာဝေါ ဥပ္ပိလာဝိတတ္တံ။ ***ဋီသစ်***

ဥပ္ပိလာပန ဥပ္ပိလာပေတိ စိတ္တံ ဥပ္ပိလာဝိတံ ကရောတီတိ ဥပ္ပိလာပနော။ ***ဋီသစ်***

(စိတ္တံ–စိတ်ကို၊ ဥပ္ပိလာပေတိ ဥပ္ပိလာဝိတံ ကရောတိ–ပေါ်လွင်ထင်ရှားခြင်းကို ပြုတတ်၏။)

* စိတ်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ပြုခြင်း ကြီးယာ၊ ပိတိစေတသိက်ဖြစ်၊ ဥပ္ပိလာဝိတတ္တံ။

ဥပ္ပိလာပနပိတိ – ဥပ္ပိလာပနာဇေ ပိတိ ဥပ္ပိလာပနပိတိ။ (ဩဒဂျပိတိ) ***ဋီသစ်***

(ဌ၊ နှာ ၅၄–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

နေက္ခမ္မ နိက္ခမတီတိ နိက္ခမံ၊ နိက္ခမံယေဝ နေက္ခမ္မံ။ (ကုသိုလ် ရဇ၏) ***ဘာဋီ***

နေက္ခမ္မနိဿိတ – နေက္ခမ္မေ နိဿိတံ နေက္ခမ္မနိဿိတံ။

* ကာမမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော ကုသိုလ်၏ ပိတိသောမနဿနှင့် နိဿယ+နိဿိတစပ်၊ ပိတိသောမနဿဖြစ်၊ နိဿရဏဿိတံ, ကုသလနိဿိတံ။

http://www.dhammadownload.com

သဒိသ သမာနမိဝ နံ ပဿတီတိ သဒိသံ။ ***ကစ္စည်း***

* အတူကဲ့သို့ ရှုခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း, ပိတိနှင့် သောမနဿတို့၏ သဒိသီ+သဒိသ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သည်လည်းကောင်း၊ ပိတိသောမနဿဖြစ်၊ သမာန, တုလ္ယ, ပဋိဘာဂ စသော။

(တစ်နည်း) သမာနော ဝိယ ဒိဿတီတိ သဒိသံ။ **ရှု**

(တစ်နည်း) သမာနံ ကတွာ နံ ပဿတီတိ သဒိသံ။ **ရှု**

ဥပ္ပန္နသဒိသ ဥပ္ပန္နေန သဒိသံ ဥပ္ပန္နသဒိသံ။

ဂေဟ ဂယှတီတိ ဂေဟံ။ **ရှု**

(တစ်နည်း) ဂဏှာတိ ပုရိသေန အာနီတံ ဓနန္တိ ဂေဟံ။ ***ဓာန်ဦ***

(တစ်နည်း) ဒဗ္ဗသမ္ဘာရံ ဂဏှာတီတိ ဂေဟံ။ (ဃရ, အာဝါသထ, အာဝါသ)

ဂေဟသိတ ဂေဟသဒ်္ဓါတော ကာမဂုဏော နိဿိတံ ဂေဟသိတံ။ ***ဦသစ်***

(တစ်နည်း) ဂေဟေ သိတံ ဂေဟသိတံ။ (ဃရသိတံ) ***ဦသစ်***

ဈာနာဒိ ဈာနံ အာဒိ ယေသန္တိ ဈာနာဒယော။

ပဋိလာဘ ပဋိလဘန် ပဋိလာဘော။

ဈာနာဒိပဋိလာဘ – ဈာနာဒိနံ ပဋိလာဘော ဈာနာဒိပဋိလာဘော၊ (တာယ) ဈာနာဒိပဋိလာဘာဃယ။

* ဈာန်စသည်တို့၏ ရခြင်းနှင့် ကမ္မ+ကမ္မီ, အာရုံ+အာရမ္မဏိကစပ်၊ ဈာန်စသည်တို့ကို ရခြင်းဖြစ်၊ ဈာနာဒိလာဘ စသော။

ဝိသေသ ဝိသေသေတီတိ ဝိသေသော။ ***သံယုတ်ဦကာ***

* အထူးပြုခြင်း ကြိယာ၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဖြစ်၊ အတိသယော, ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော, မဂ္ဂဖလဓမ္မော။

(တစ်နည်း) ဝိသေသီယတေတိ ဝိသေသော။ ***စာစဉ်***

ပရိနိဗ္ဗာန ပရိနိဗ္ဗာယီတိ ပရိနိဗ္ဗာနော။ (ပရိနိဗ္ဗုတော) ***ဘာဦမှိ:***

ဒဏ္ဍ ဒဏ္ဍတိ အာဏံ ကရောတိ ဇေတနာတိ ဒဏ္ဍော။ ***ကစ္စည်း***

* အာဏာကို ပြုခြင်း ကြိယာ၊ အမိန့်အာဏာဒဏ်ဖြစ်၊ သာဟသ, ဒမ္မ စသော။

တဇ္ဇိတ တဇ္ဇေတေတိ တဇ္ဇိတော။ (သံဝေဓိတော) ***စာစဉ်***

လုဒ္ဓ လုဗ္ဘတီတိ လုဒ္ဓေါ။ ***လယ်တီ***

* အလွန်လိုချင်ခြင်း ကြိယာ၊ လောဘကြီးသူဖြစ်၊ ဂိဒ္ဓ, လောလ, လောလုပ စသော။

နရ နေတီတိ နရော။ ***သူစီ***

(တစ်နည်း) နရတိ နေတီတိ နရော။ ***သူစီ***

* ဆောင်ခြင်း ကြိယာ၊ လူဖြစ်၊ မနုဿော, မာနုသော, မစ္စော။

အန္တရ အန္တံ ဗန္ဓတီတိ အန္တရံ။ (ဘယမန္တရတောဠ္ဠ အန္တရ) ***ဓာန်ဦမှိ:***

* နှောင်ဖွဲ့ခြင်း ကြိယာ၊ နှောင်ဖွဲ့တတ်သော စိတ် (၀၊) အတွင်းအရပ်၊ စိတ္တ, အဗ္ဘန္တရ, အန္တရိက။

(ဌ၊ ဏ ၅၅-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ပါဝိစ္ဆ ပါပါ ဣစ္ဆာ ဇတဿာတိ ပါဝိစ္ဆော။ ***ဒီ–ဦ***

ပါဝိစ္ဆတာ ပါဝိစ္ဆဿ ဘာဝေါ ပါဝိစ္ဆတာ။ ***စာစဉ်***

http://www.dhammadownload.com

* ယုတ်မာသော အလိုရှိသူ၏ ယုတ်မာသော အလိုနှင့် နိဿယ+နိဿိတစပ်၊ ယုတ်မာသော အလိုဒြဗ်၊ ပါပလောဘတာ, ပါပါလယတာ။

အမောဃ နမောဃံ အမောဃံ။ ***စာစဉ်***

အမောဃတာ အမောဃဿ ဘာဝေါ အမောဃတာ။ ***စာစဉ်***

* အချည်းအနှီး မဟုတ်သော သာသနာတော်၏ အချည်းအနှီး မဟုတ်ခြင်း အဘာဝဘောဂုဏ်နှင့် နိဿယ+နိဿိတစပ်၊ အချည်းအနှီး မဟုတ်သော သာသနာတော်ဒြဗ်၊ အတုစ္ဆတာ, နိရတ္ထတာ။

အနုသန္ဓိ အနုသန္ဓဟတီတိ အနုသန္ဓိ။ ***ဋ္ဌီသစ်၊ဘာဋ္ဌီ***

* ဆက်စပ်ခြင်း ကြိယာ၊ အနုသန္ဓေ စကားဒြဗ်၊ အနုသန္ဓာန, အနုသန္ဓာတာ, အနုသန္ဓိကထာ, ပဋ္ဌိသန္ဓိ။

(တစ်နည်း) အနုသန္ဓယတီတိ အနုသန္ဓိ။ ***ဒီ၊ဋ္ဌီ–၁***

(တစ်နည်း) အနုသန္ဓိယတိ ဧတေနာတိ အနုသန္ဓိ။ ***ဒီ၊ဋ္ဌီ–၂***

(တစ်နည်း) အနုသန္ဓာနံ အနုသန္ဓိ။ ***ဒီ၊ဋ္ဌီ–၁***

အာရဒ္ဓ အာရဘိတ္ထာတိ အာရဒ္ဓါ။ ("အပွမတ္တကံ ခေါ ပနေတံ ဘိက္ခဝေ"တိ ဒေသနာ အာရဒ္ဓါ၌ အာရဒ္ဓ)

(တစ်နည်း) အာရဘိယတေတိ အာရဒ္ဓါ။ (ယာ ဒေသနာ–အကြင် "အပွမတ္တကံ ခေါ" စသော ဒေသနာတော်ကို၊ အာရဘိယတေ–အားထုတ်အပ်၏။)

* မြတ်စွာဘုရား၏ အပွမတ္တကံ ခေါ စသော ဒေသနာတော်ကို အားထုတ်ခြင်း ကြိယာ၊ အပွမတ္တကံ ခေါ စသော ဒေသနာတော်ဒြဗ်၊ အာရဘိတဗ္ဗာ, ဝါယမိတဗ္ဗာ။

မှတ်ချက်။ ဝိဂ္ဂဟ နှစ်နည်းပြရာ၌ ပထမနည်းသည် ပခုက္ကူနိသျနည်း+လယ်တီနည်း၊ ဒုတိယနည်းသည် မစိုးရိမ်သီလက္ခန်နည်း ဖြစ်၏။

အပွ အပေသိ ဤသကမတ္တံ အဂမာသီတိ အပွံ။ ***သူစိ***

* အနည်းငယ်မျှသို့ ရောက်ခြင်း ကြိယာ၊ အနည်းငယ်သော ဝတ္ထု၊ ခုဒ္ဒက, ဤသက, ထောက, ကိသ, တနု။

အတ္တ အာဒီယိတ္ထာတိ အတ္တံ။ (ပရိတ္တ၌ အတ္တ) ***ဘာဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) အတ္တီယတိ ခဏ္ဍီယတီတိ အတ္တံ။ ***ဇူ***

ပရိတ္တ ပရိတော သမန္တတော (သဗ္ဗဘာဂတော) အတ္တံ ပရိတ္တံ။ ***ဇူ၊ဘာဋ္ဌီ***

* ပရိသမန္တဘောဂုဏ်၏ ပိုင်းဖြတ်အပ်သော သေးငယ်သော အရာဝတ္ထုနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ သေးငယ်သော အရာဝတ္ထုဒြဗ်၊ ခုဒ္ဒ, ထောက, အပွမတ္တက စသော။

(တစ်နည်း) ပရိတော အတ္တံ ခဏ္ဍိတံ ပရိတ္တံ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ပရိသမန္တတော ဒီယတိ အဝခဏ္ဍီယတီတိ ပရိတ္တံ။ ***နီတိ***

မတ္တ မီယတေ ပရိမီယတေတိ မတ္တာ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

(တစ်နည်း) မီယတေ ဧတာယာတိ မတ္တာ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

ပမာဏ ပမီယတိ အနေနာတိ ပမာဏံ။ ***ပါ–ဘာဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) ပမီယတေ ဧတေနာတိ ပမာဏံ။ ***သီ–ဘာဋ္ဌီ***

* နှိုင်းယှဉ်ခြင်း ကြိယာ၊ နှိုင်းယှဉ်အပ်သော အရာဝတ္ထုဒြဗ်၊ ပရိမာဏ, မတ္တ, မာန။

(တစ်နည်း) ပမီယတိ ဓမ္မော ပရိစ္ဆိဇ္ဇတိ ဝိနိစ္ဆီယတိ ဧတေနာတိ ပမာဏံ။ ***ဒီ၊ဋ္ဌီ–၂***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ပမိနောတိ ဥဌာရတာဒိဝသေသံ ဧတေနာတိ ပမာဏံ။ ***အံ–ဋီ***

ယောဂီ ကမ္မဋ္ဌာနံ ယုဉ္ဇတိ သီလေနာတိ ယောဂီ။ (ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်) ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနေ ယုဉ္ဇတီတိ ယောဂီ။ ***ဋီသစ်***

* အားထုတ်ခြင်း ကြိယာ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၊ ယောဂါဝစရ၊ ယုဉ္ဇနက။

(တစ်နည်း) ယုဇ္ဈတိ ပယုဇ္ဈတိ စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာသူတိ ယောဂီ။ ***နေတ္တိ–ဝိ***

(တစ်နည်း) ယုဇ္ဈတေတိ ယောဂေါ၊ (ကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ်) ***ဘာဋီ***

ယောဂေ နိယုတ္တော ယောဂီ။ (ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်) ***ဘာဋီ***

ဝိဘူသန ဝိဘူသတိ အနေနာတိ ဝိဘူသနံ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

* တန်ဆာဆင်ခြင်း (ဝါ) တင့်တယ်အောင် ပြုခြင်း ကြိယာ၊ ပုတီး,နားဆောင်း စသော အဆင်တန်းဆာဒြဗ်၊ အာဘာရဏ, အလင်္ကာရ။

အဂ္ဂဝိဘူသန အဂ္ဂဿ တံ ဝိဘူသနဿာတိ အဂ္ဂဝိဘူသနံ။

အလင်္ကာရ အလံ ကရောတိ ဧတေနာတိ အလင်္ကာရော။ ***ဘာဋီ***

* တန်းဆာဆင်မှုကို ပြုခြင်း ကြိယာ၊ နားဆောင်း စသော အဆင်တန်းဆာဒြဗ်၊ ဝိဘူသန, အာဘာရဏ, မဏ္ဍန, ပိဋ္ဌန်ခန။

မဏ္ဍန မဏ္ဍိယတိ ဧတေနာတိ မဏ္ဍနံ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) မဏ္ဍိယတိ ဧတေနာတိ မဏ္ဍနံ။ ***ဘာဋီ***

* တန်ဆာဆင်ခြင်း ကြိယာ၊ နံ့သာမှုန့် စသော တန်းဆာဒြဗ်၊ ပသာဒန စသော။

မှတ်ချက်။ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အရကောက်သော မဏ္ဍန ပုဒ်ကိုကား = မဏ္ဍတိ သီလေနာတိ မဏ္ဍနော–ဟု ပြုပါ။ ***ဘာဋီ***

(ဌ၊ နှာ ၅၆–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အညာ အာဇာနိယိတ္ထ, အညာသီတိ ဝါ အညာ။ (သမ္မဒညာဒ် အညာ) ***ပါ–ဏ်သစ်***

* သိခြင်း ကြိယာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဖြစ်၊ အရဟတ္တံ့ စသော။

(တစ်နည်း) သဗ္ဗေသံ ကိလေသာနံ ပဟာယကဝေန အာဇာနာတိ သမန္တတော ဝါ ပကာရေန ဇာနာတီတိ အညာ။ (အရဟတ္တမဂ် ရ၏) ***ဝိမတိ၊သံယုတ်ဋီကာ***

(တစ်နည်း) အာ မရိယာဒံ ဇာနာတီတိ အညာ။ (အရဟတ္တမဂ် ရ၏)

(ဌ၊ နှာ ၅၅–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ယမက ယမတိ ဥပရမတီတိ ယမကံ။ ***သူစီ+ဓာတုပစ္စယ***

* ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ကြိယာ၊ အစုံအစုံသော ရောင်ခြည်တော်ဒြဗ်၊ ယမလ, ယမ, ယုဂ။

ရသ္မိယော ရသန္တိ သတ္တာ ဧတာဟီတိ ရသ္မိယော။ ***သူစီ***

* သာယာခြင်း ကြိယာ၊ ရောင်ခြည်တော်ဒြဗ်၊ ဇုတိ, သြဘာသ စသော။

ပရိဝါသ ပရိဝသနံ ပရိဝါသော။

ဘဝင်္ဂပရိဝါသ – ဘဝင်္ဂဝသေန ပရိဝါသော ဘဝင်္ဂပရိဝါသော။ ***ဘာဋီမှီး***

(ဘဝင်္ဂဝသေန–ဘဝင်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပရိဝါသော–ထုံခြင်းတည်း။)

* ဘဝင်၏ ထုံခြင်းနှင့် သာဓက+သာဓျစပ်၊ ဘဝင်ကျခြင်း ကြိယာဒြဗ်၊ ဘဝင်္ဂပရိဝသန, ဘဝင်္ဂပတန။

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ဘဝင်္သခ်ါတော ပရိဝါသော ဘဝင်ံပရိဝါသော။ **ဘာဋ္ဌီ**

* ဘဝင်၏ ထုံခြင်းနှင့် ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ ထုံအပ်သော ဘဝင်ဒြဗ်။ (အကြွင်း တူပြီ)

လဟု လဃ်တိ (လံဃတိ) လဟုဘာဝေန ပဝတ္တတီတိ လဟု။ **ဓာန်ဋီ၊သူစီ**

* ဖြစ်ခြင်း ကြိယာသကတ်၊ လျင်မြန်သော ဘဝင်ကျခြင်း ကြိယာဒြဗ်၊ သီဃ, တုရိတ, အာသု။

အာစိဏ္ဏ အာစရီယိတ္ထာတိ အာစိဏ္ဏော။ **လယ်တီ**

အာစိဏ္ဏဝသ အာစိဏ္ဏော ဝသော အာစိဏ္ဏဝသော။

အာစိဏ္ဏဝသီ အာစိဏ္ဏဝသော ဧတေသံ (ဗုဒ္ဓါနံ) အတ္ထီတိ အာစိဏ္ဏဝသိနော။

အာစိဏ္ဏဝသီတာ – အာစိဏ္ဏဝသိနံ ဘာဝေါ အာစိဏ္ဏဝသိတာ။

(ဌ၊ နှာ ၅၉-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ပုထုဒ္ဓန ပုထူနံ နာနပ္ပကာရာနံ ကိလေသာဒီနံ ဓနနာဒီဟိ ကာရဏေဟိ ပုထုဒ္ဓနော ရှု၍ – ဓနေတိတိ ဓနော၊ ပုထူနံ ဓနော ပုထုဒ္ဓနော။

* များစွာသော ကိလေသာ စသည်တို့၏ ဖြစ်စေတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဒြဗ်နှင့် ဧည+ဓနက, သာဓု+သာဓကစပ်၊ များစွာသော ကိလေသာ စသည်တို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော ပုထုဇဉ်ဒြဗ်၊ အနရိယော။

နီစ ဥဒ္ဒံ နံ အဥတီတိ နီစော။ **ဓာန်ဋီ**

တထာဂတ တထာ အာဂတော အဖွင့်ရှု၍ – တထာ အာဂတော တထာဂတော။ (ပါဒိပုဗ္ဗပဒ ကမ္မဓာရည်း)
(တထာဂတော–ဝိပဿီ စသော ရှေးဘုရားတို့၏ ကျင့်စဉ်နှင့် တူညီစွာ ကျင့်ကြံတော်မူသောအားဖြင့် ကြွလာတော်မူသော ဘုရား)

(တစ်နည်း) တထာ ဂတော အဖွင့်ရှု၍ – တထာ ဂတော တထာဂတော။ (ပါဒိပုဗ္ဗပဒ ကမ္မဓာရည်း)
(တထာဂတော–ဝိပဿီ စသော ရှေးဘုရားတို့၏ ကျင့်စဉ်နှင့် တူညီစွာ ကျင့်ကြံတော်မူသောအားဖြင့် ကြွသွားတော်မူတတ်သော ဘုရား)

(တစ်နည်း) တထလက္ခဏံ အာဂတော အဖွင့်ရှု၍ – တထံ အာဂတော တထာဂတော။ (ဒုတိယာ တပ္ပုရိသ်)
(တထာဂတော–ထိုထိုတရားတို့၏ မှန်ကန်သော လက္ခဏာသို့ ဉာဏ်ဂတိဖြင့် ရောက်တော်မူသော ဘုရား)

(တစ်နည်း) တထဓမ္မေ ယာထာဝတော အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ အဖွင့်ရှု၍ – တထေ တထဓမ္မေ အာဂတော အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ တထာဂတော။ (ဒုတိယာ တပ္ပုရိသ်)
(တထာဂတော–မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့် သိတော်မူသော ဘုရား)

(တစ်နည်း) တထဒသိတာယ အဖွင့်ရှု၍ – တထတော ဂတော တထာဂတော။ (ပဉ္စမီ တပ္ပုရိသ်)
(တထာဂတော–မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သောအားဖြင့် မြင်တော်မူတတ်သော ဘုရား) **နေရင်း**

(တစ်နည်း) ယထာရူပါရမ္မဏာဒယော ဓမ္မာ, ယံ သဘာဝါ, ယံ ပကာရာ စ, တထာ တေ ဓမ္မေ တံ သဘာဝေ တံ ပကာရေ ဂမတိ ပဿတိ ဇာနာတီတိ တထာဂတော။ (ကတ္တုသာဓန ကိတန္တ ဒုတိယာ တပ္ပုရိသ်)
(တထာဂတော–ထိုထိုသဘောအပြားရှိကုန်သော ရူပါရုံ စသော အာရုံတို့ကို သိတော်မူတတ်သော ဘုရား) **ဋီသစ်**

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) တထဝါဒိတာယ အဖွင့်ရှု၍ – တထံ ဂဒတိ ဘာသတီတိ တထာဂတော။ (ကိတန္တ ဒုတိယာ တပ္ပရိသ်)
(တထာဂတော–မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော ဘုရား)

(တစ်နည်း) တထာကာရိတာယ အဖွင့်ရှု၍ – တထာ ဂတံ အဿာတိ တထာဂတော။ (ဗဟုဗ္ဗီဟိ) **ဦးသစ်**
(တထာဂတော–ဟောသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုကျင့်ခြင်း ရှိတော်မူသော ဘုရား)

(တစ်နည်း) အဘိဘဝနဋ္ဌေန အဖွင့်ရှု၍ – တထော အဝိပရီတော အဂဒေါ အဿာတိ တထာဂတော။
(တထာဂတော–မဖောက်မပြန်သော ဒေသနာဝိလာသ, ပုညညဿဟူသော သတ္တဝါတို့ကို လွှမ်းမိုးနိုင်သော ဆေးရှိတော်မူသော ဘုရား)

(ဌ၊ နှာ ၆၄–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

တထ တထတီတိ တထော။ ***ပန်းကုံး+စာစဉ်***
* မှန်ကန်ခြင်း ကြိယာ၊ မှန်ကန်သော သစ္စာတရားဒြဗ်၊ ဘူတ, သစ္စ, အဝိပရီတ။

ယာထာဝ ယထာ အဝတိ ဂစ္ဆတီတိ ယထာဝံ၊ ယထာဝဿ ဘာဝေါ ယာထာဝံ။
(ယာထာဝတောဠ် ယာထာဝ) ***ဘာဇီ***
* ဖြစ်တိုင်းသော အခြင်းအရာ၏ ဖြစ်တိုင်းအမှန်နှင့် အာကာရ+အာကာရဝန္တစပ်၊ မှန်ကန်သော သဘာဝဒြဗ်၊ အဝိတထ, ယထာတထ စသော။

အဘိသမ္မုဒ္ဓ အဘိသမ္မုဒ္ဓတ္ထော ဟေတ္ထ ဂတသဒ္ဒေါ ရှု၍ – အဘိသမ္မုဒ္ဓိတ္ထ, အဘိသမ္မုဒ္ဓတီတိ ဝါ အဘိသမ္မုဒ္ဓေါ။
* ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း ကြိယာ၊ မြတ်စွာဘုရားဒြဗ်၊ တထာဂတော, သတ္ထာ, သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ။

တထာဂတ တသ္မာ တထာနံ ဓမ္မာနံ အဘိသမ္မုဒ္ဓတ္တာ တထာဂတောတိ ဝုစ္စတိ အဖွင့်ရှု၍ –
ယာထာဝတော အာဂစ္ဆတိ အဘိသမ္မုဒ္ဓတိတိ အာဂတော၊
တထေ တထဓမ္မေ အာဂတော အဘိသမ္မုဒ္ဓေါတိ တထာဂတော။
* မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော သစ္စာတရားတို့၏ မြတ်စွာဘုရားနှင့် အာရုံ+အာရမ္မဏိက, ဒေသေတဗ္ဗ+ဒေသကစပ်၊ မြတ်စွာဘုရားဒြဗ်၊ ဗုဒ္ဓေါ, ဒသဗလော, သတ္ထာ။

အရိယသစ္စ အရိယဿ သစ္စာနိ အရိယသစ္စာနိ။ ***သာရတ္ထ***
(တစ်နည်း) အရိယဘာဝကရာနိ သစ္စာနိ အရိယသစ္စာနိ။ ***သာရတ္ထ***
(တစ်နည်း) အရိယေဟိ ဗုဒ္ဓါဒီဟိ ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗာနိ သစ္စာနိ အရိယသစ္စာနိ။ ***သာရတ္ထ***

အဝိတထ နတ္ထိ တထံ သစ္စံ အတြာတိ ဝိတထံ၊ နာ ဝိတထာနိ အဝိတထာနိ။ ***ဓာန်ဦး,သူစိ***
* နာ–ပုဒ်၏ အရဖြစ်သော ပဋိသေဓောဂုဏ်၏ ဝိတထပုဒ်၏ အရဖြစ်သော မမှန်ကန်သော တရားနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော, ကတ္တာ+ကတ္တားစပ်၊ မှန်ကန်သော သဘောရှိကုန်သော သစ္စာတရားတို့ဒြဗ်၊ တထာနိ, အညထာနိ, သစ္စာနိ။

အနညထာနိ နာ အညထာနိ အနညထာနိ။ ***ဘာဇီ***

(ဌ၊ နှာ ၆၅+၆၆–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

တထာဂတ ဌ၊ နှာ ၆၅–လာ ဂဒတ္ထော ဟေတ္ထ ဂတသဒ္ဒေါ၊ ဇဝံ တထဝါဒိတာယ တထာဂတော ရှု၍ –
တထံ ဂဒတိ ဘာသတီတိ တထာဂတော။ **ဦးသစ်**

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) တထော အဝိပရီတော အာဂဒေါ အဿာတိ တထာဂတော။ *ဌာနာ-၆၆*

(တစ်နည်း) တထော အဝိပရီတော အဂဒေါ အဿာတိ တထာဂတော။ *ဌာနာ-၆၆*

(ဌ၊ နှာ ၆၆-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဝိလာသ ဝိလာသေတိ ဧတေနာတိ ဝိလာသော။ ***ဘာဋီမှိ:***

(တစ်နည်း) ဝိလာသေတီတိ ဝိလာသော။ ***စာစဉ်***

* တင့်တယ်ခြင်း ကြိယာ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဒြဗ်၊ လလိတ, လိဋ္ဌာ, သောဘန, သဗ္ဗညုတညာဏ။

ဒေသနာဝိလာသ – ဝိလာသေတိ ဧတေနာတိ ဝိလာသော၊ ဒေသနာယ ဝိလာသော ဒေသနာဝိလာသော။ ***ဘာဋီမှိ:***

* ဒေသနာတော်၏ တင့်တယ်စမွာယ်ကြောင်း ဖြစ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်နှင့် သမ္မန္ဓ+သမ္မန္ဓီစပ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဒြဗ်၊ ဒေသနာလလိတ, ဒေသနာလိဋ္ဌာ။

(တစ်နည်း) ဒေသနံ ဝိလာသေတီတိ ဒေသနာဝိလာသော။

ဒေသနာဝိလာသမယ – ဒေသနာဝိလာသောယေဝ ဒေသနာဝိလာသမယော။ ***ဋီသစ်***

ပုညုဿယ ဥဿယံ (ဥဿန်း, အတိရေကံ ဝါ ဉာဏာဒိသမ္ဘာရဘူတံ) ပုညံ ပုညုဿယံ။ ***ဋီသစ်***

* လွန်ကဲများပြားခြင်း ဂုဏ်၏ ပုညနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ လွန်ကဲများပြားသော ကောင်းမှုတော်ဒြဗ်၊ ပုညုဿန်း, ပုညာတိရေက။

အဂဒ အဂံ ရောဂံ ဒါတိ အဝခဏ္ဍတီတိ အဂဒေါ။ (ဒိဗ္ဗာဂဒေဠ် အဂဒ) ***ဋီသစ်***

* အနာရောဂါကို ပိုင်းဖြတ်ခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း, အနာရောဂါ၏ ပိုင်းဖြတ်တတ်သော ဆေးနှင့် ကမ္မ+ကမ္မီ, ခဏ္ဍိတဗ္ဗ+ခဏ္ဍက, ပဟာတဗ္ဗ+ပဟာယက အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန်သည်လည်းကောင်း၊ ဆေးဒြဗ်၊ ဘေသဇ္ဇ, ဩသဓ, ဒိဗ္ဗာဂဓ, ဒေဝေါသဓ။

(တစ်နည်း) နတ္ထိ ဂဒေါ ရောဂေါ ဧတေနာတိ အဂဒေါ။ ***ဋီသစ်***

* အနာရောဂါ မရှိခြင်း၏ ဆေးဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်။ (အကြွင်း တူပြီ)

မှတ်ချက်။ နတ်ဆေးကဲ့သို့ အလုံးစုံကို လွှမ်းမိုးနိုင်သော ဒေသနာဝိလာသ ပုညုဿယကို အရကောက်သည့် အဂဒ ပုဒ်ကိုကား = အဂဒေါ ဝိယာတိ အဂဒေါ-ဟု ဥပမာတဒ္ဓိတ် ထပ်ဆင့်၍ ဝိဂ္ဂဟပြုပါ။ ***ဘာဋီ***

သပ္ပ သပ္ပတိ သံသပ္ပန္တော ဂစ္ဆတီတိ သပ္ပေါ။ ***သူစိမှိ:***

(တစ်နည်း) ဘူမိဖုဋ္ဌေန ဂတ္တေန သပ္ပတိ ဂစ္ဆတီတိ သပ္ပေါ။ ***ဓာန်ဋီ+သူစိမှိ:***

(ဌ၊ နှာ ၆၈-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အတိပါတ သရသေနေဝ ပတနသဘာဝဿ အန္တရာဧဝ အတိဝ ပါတနံ အတိပါတော။ ***သာရတ္ထ၊ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) အတိက္ကမ္မ သတ္ထာဒီဟိ အဘိဘဝိတ္တာ ပါတနံ အတိပါတော။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

ပါဏ ဝေါဟာရတော သတ္တော အဖွင့်ရှု၍ –

ပါဏော အဿ အတ္ထီတိ ပါဏော။ (အဿ-ထိုသတ္တဝါအား၊ ပါဏော-ထွက်သက်,ဝင်သက် လေသည် ၊ဝါ- ဇီဝိတိန္ဒြေသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏။) ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

* ထွက်သက် ဝင်သက်လေ၏ (ဝါ) ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ သတ္တဝါဒြဗ်နှင့် ဌာနီ+ဌာန, နိဿိတ+နိဿယ, အဘေဒ+ဘေဒစပ်၊ သတ္တဝါဒြဗ်၊ သရီရီ, ဘူတံ, သတ္တော, ဒေဟီ, ပုဂ္ဂလော, ဇီဝေါ, ပါဏီ, ပဇာ, ဇန္တု, ဇနော, လောကော, တထာဂတော။

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ပရမတ္ထတော ဇီဝိတိန္ဒြိယံ အဖွင့်ရှု၍ –
ပဏန္တိ (ပါဏန္တိ ဝါ) ဇီဝန္တိ သတ္တာ ဧတေနာတိ ပါဏော။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

* သတ္တဝါတို့၏ အသက်ရှင်ခြင်း ကြိယာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေဒြဗ် (ဝါ) ထွက်သက်,ဝင်သက် လေဒြဗ်၊ ဇီဝိတ, အာယု။

မှတ်ချက်။ ဘာဋီ၌ နှစ်မျိုးလုံးအတွက် = ပါဏန္တီတိ ပါဏာ–ဟု သာမညသာ ဝိဂ္ဂဟ ပြု၏။
(ပါဏန္တိ–ထွက်သက်, ဝင်သက်လေတို့ကို ရှူရှိုက်တတ်ကုန်၏။)

ဣန္ဒြိယ ဣန္ဒတိ ပရမိဿရိယံ ကရောတီတိ ဣန္ဒြိယံ။ ***သူစိ***

* အစိုးရခြင်း ကြိယာ၊ ဣန္ဒြေတရားဒြဗ်၊ ဝိသယီ, အက္ခ။

(တစ်နည်း) ပဂ္ဂဟလက္ခဏေ ဣန္ဒဋ္ဌံ ကာရေတီတိ ဣန္ဒြိယံ။ ***ဏီ–၄***

ဇီဝိတိန္ဒြိယ ဇီဝိတမေဝ ဣန္ဒြိယံ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ။ ***ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ***

အပ္ပသာဝဇ္ဇ အပ္ပေါ သာဝဇ္ဇော အပ္ပသာဝဇ္ဇော။ ***ဘာဋီ***

* နည်းသော ဂုဏ်၏ အပြစ်နှင့် တကွဖြစ်သော အကျိုးတရားနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ နည်းသော အပြစ်နှင့် တကွဖြစ်သော အကျိုးတရားဒြဗ်၊ ခုဒ္ဒကသာဝဇ္ဇ, ခုဒ္ဒသာဝဇ္ဇ, ထောကသာဝဇ္ဇ။

(၄၊ နှာ ၆၉–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဒုသီလ နတ္ထိ သီလံ ဧတဿာတိ ဒုသီလော။ ***လယ်တီ၊ဘာဋီ***

ဒုသီလျ ဒုသီလဿ ဘာဝေါ ဒုသီလျံ။ ***ဋီသစ်***

* သီလမရှိသော သူ၏ သီလမရှိခြင်း အဘာဝဘောဂုဏ်နှင့် နိဿယ+နိဿိတ, ဂုဏေး+ဂုဏ်စပ်၊ သီလမရှိခြင်း အဘာဝဘောဂုဏ်ဒြဗ်၊ နိဿီလျ, ဒုသီလတာ။

ပဋိဝိရတ ပဋိဝိရမတီတိ ပဋိဝိရတော။ ***စာစဉ်***

* ကင်း၍ မွေ့လျော်ခြင်း ကြိယာ၊ ရှောင်ကြဉ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား (ရဟန်းသံဃာ)ဒြဗ်၊ ဩရတော, ဝိရတော။

(တစ်နည်း) ပစ္စေကံ ပစ္စေကံ ဝိရမတီတိ ပဋိဝိရတော။ ***ဝိ၊၄–၄ ပဋိဝိရတိမှီး***

(တစ်နည်း) တတော ပဋိနိဝတ္တာဝ ဟုတွာ တတော ဝိနာ ရမတီတိ ပဋိဝိရတော။ ***ဏီ–၄ ပဋိဝိရတိမှီး***

ကာယိက ကာယေန ကတာ ကာယိကာ။ ***ဘာဋီ+စာစဉ်***

* ကိုယ်၏ ပြုအပ်သော အကုသိုလ်နှင့် နိဿယ+နိဿိတစပ်၊ အားကြီးသော အကုသိုလ်ဒြဗ်၊ ကာယကတ, ကာယကမ္မ, ကာယကမ္မအကုသလ။

လဒ္ဓဝေါဟာရ လဒ္ဓေါ ဝေါဟာရော ဧတေနာတိ လဒ္ဓဝေါဟာရော။

ဂေါတမ ဂေါတ္တဝသေန အဖွင့်ရှု၍ – ဂေါတမေန သမ္မန္ဓော ဂေါတမော။ (သမ္မန္ဓတဒ္ဓိတ်) ***ဋီသစ်***

ဂေါတ္တ ဂေါပီယတီတိ ဂေါတ္တံ။ ***မောဂ်***
(ယံ ကုလံ–အကြင်အမျိုးအနွယ်ကို၊ ဂေါပီယတိ–လုံစေအပ်၏ (ဝါ) စောင့်ရှောက်အပ်၏။)

* အမျိုးအနွယ်ကို လုံစေခြင်း, စောင့်ရှောက်ခြင်း ကြိယာ၊ လုံစေအပ်, စောင့်ရှောက်အပ်သော (ဤ၌) ဂေါတမအနွယ်ဒြဗ်၊ ကုလံ, ဝံသော, သန္တာနော, အဘိသဇော, အနွယော။

(တစ်နည်း) ဂံ တာယတီတိ ဂေါတ္တံ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ဂဝံသဒ္ဒံ တာယတီတိ ဂေါတ္တံ။ ***ဓာန်ဋီ၊ရူ***

http://www.dhammadownload.com

ဒီပေန္တ ဒီပေတီတိ ဒီပေန္တော။ ***စာစဉ်***

* ပြခြင်း ကြီယာ၊ ပြတတ်သော အဋ္ဌကထာဆရာဒြဗ်၊ ဒသေန္တ, ပကာသေန္တ။

နိဟိတ နိဓီယိတ္ထာတိ နိဟိတော။ ***ရှု***

(တစ်နည်း) နိဓိယတိ ခီပီယတီတိ နိဟိတံ။ ***ဘုန်းကြီးဦးကော***

ဒဏ္ဍ ဒဏ္ဍတိ အာဏံ ကရောတိ ဧတေနာတိ ဒဏ္ဍော။ ***ကစ္စည်း***

* အာဏာကို ပြုခြင်း ကြီယာ၊ ဒုတ်ဒြဗ်၊ ကဋ္ဌ, ယဋ္ဌိ, မုဂ္ဂရ။

နိဟိတဒဏ္ဍ နိဟိတော ဒဏ္ဍော ယေနာတိ နိဟိတဒဏ္ဍော။

မှတ်ချက်။ နိက္ခိတ္တဒဏ္ဍော, နိက္ခိတ္တသတ္ထော ပုဒ်တို့၌လည်း နည်းတူပြုပါ။

သတ္ထ သသတိ ဟိံသတိ သတ္တေ ဧတေနာတိ သတ္ထံ။ (လက်နက်နှင့် သံ နှစ်နက်ဟော) ***ဋီသစ်၊သူစိ***
(ဧတေန ဥပကရဏေန–ဤအဆောက်အဦဖြင့်၊ သတ္တေ–သတ္တဝါတို့ကို၊ သသတိ ဟိံသတိ–ညှဉ်းဆဲတတ်၏။)

* သတ္တဝါတို့ကို ညှဉ်းဆဲခြင်း ကြီယာ၊ လေးတောင်ရှိသော ဒုတ်(တောင်ဝှေး)မှ ကြွင်းသော သတ္တဝါတို့ကို ညှဉ်းဆဲကြောင်းဖြစ်သော အလုံးစုံသော လက်နက်အဆောက်အဦဒြဗ်၊ အာဝုဓ, ဟေတိယ, ပဟာရဏ။

(တစ်နည်း) သာသန္တိ အတ္တနော သာဝကေ ဧတ္ထာတိ သတ္ထံ။ (ကျမ်းဂန်) ***ဝိနယသင်္ဂဟဋီကာ***

(တစ်နည်း) သာသတိ အာစိက္ခတိ အတ္ထေ ဧတေနာတိ သတ္ထံ။ (ကျမ်းဂန်)

* ပြောကြားခြင်း ကြီယာ၊ ကျမ်းဂန်ဒြဗ်၊ ဂန္ထ, ပကရဏ။

(တစ်နည်း) သရန္တိ ဝတ္တန္တိ အဝယဝါ အသ္မိန္တိ သတ္ထော။ (အပေါင်း) ***သူစိ***

(တစ်နည်း) သဟ အတ္ထေန ယော ဝတ္တတီတိ သတ္ထော။ (ကုန်သည်) ***သာရတ္ထ***

(တစ်နည်း) သတ္ထာ ဝိယာတိ သတ္ထာ။ (ကုန်သည်မှူး) ***သာရတ္ထ***

(တစ်နည်း) သတ္ထော ဧတသ အတ္ထီတိ သတ္ထော။ (ကုန်သည်မှူး) ***သာရတ္ထ***

(တစ်နည်း) အတ္တနော သိဿနုသိဿံ သာသတိ အနုသာသတီတိ သတ္ထာ။ (ဆရာ)

* ဆုံးမခြင်း ကြီယာ၊ ဆရာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားဒြဗ်၊ အာစရိယော, မဟာစရိယော, ဗုဒ္ဓေါ။

(တစ်နည်း) သာသတိ ဝိနယတိ သတ္တေတိ သတ္ထာ။ (ဘုရား) ***သူစိ***

မှတ်ချက်။ တစ်နည်းကား ဝိဂ္ဂဟတို့သည် ဌာနာနုရူပ ဝိဂ္ဂဟများ ဖြစ်၏။

ဆောင်။ ကျမ်းဂန်, လက်နက်၊ သံ–သုံးချက်၊ ဟောမြွက် စိတ္တာဒိ။
အပေါင်း, ကုန်သည်၊ မှူးကုန်သည်၊ ဂိုဏ်းနယ် ပုံ–ပုရိ။
ဆရာ, ဘုရား၊ ဟောလေငြား၊ ဂိုဏ်းကား သတ္ထာဒိ။

အမှာ။ ဘုရားကိုဟောရာ၌ = သာသတိ ဝိနယတိ သတ္တေတိ သတ္ထာ (သို့မဟုတ်) ကိလေသေ သဇတိ ဝိဿဇ္ဇေတိ အနဘာဝံ ဂမေတီတိ သတ္ထာ (သို့မဟုတ်) ကိလေသေ သာသနောဒကေန သိဉ္စတီတိ သတ္ထာ (သို့မဟုတ်) ကိလေသသတ္တိသင်္ခါတံ ဝံကံသော သာပေတီတိ သတ္ထာ (သို့မဟုတ်) ကိလေသေ သသတိ ဟိံသတီတိ သတ္ထာ (သို့မဟုတ်) သဝတိ အာသဝတိ ဓမ္မကထံ သောတုံ ဣစ္ဆတီတိ သတ္ထာ (သို့မဟုတ်) သမေတိ ကိလေသေ ဥပသမေတီတိ သတ္ထာဟူ၍ ဝိဂ္ဂဟပြုသော် သတ္ထာဒိဂိုဏ်း။ သတ္ထော ဝိယာတိ သတ္ထာဟူ၍ ဝိဂ္ဂဟပြုသော် ပုမာဒိဂိုဏ်း ဖြစ်၏ဟု မှတ်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

နိဟိတသတ္ထ နိဟိတ် သတ္ထံ ယေနာတိ နိဟိတသတ္ထော။
ကတ္တရ ကတ္တရယတိ အဂ်ါနံ် သိထိလဘာဝေန သိထိလော ဘဝတီတိ ကတ္တရော။ **ပန်းကုံး**
* လျော့ရဲခြင်း ကြိယာ၊ သူအိုဒြဗ်၊ ဓိဏ္ဏ, မဟလ္လက။
ကတ္တရဒဏ္ဍ ကတ္တရဿ ဓိဏ္ဏဿ (အာလမ္ဗနော) ဒဏ္ဍော ကတ္တရဒဏ္ဍော။ **ဦးသစ်**
(တစ်နည်း) ကတ္တရေန ဓိဏ္ဏေန အာလမ်ဗိတော ဒဏ္ဍော ကတ္တရဒဏ္ဍော။ **ဦးသစ်**
ကဋ္ဌ ကာသတေ အဂ်ိနာ ဒိပ္ပတေတိ ကဋ္ဌံ။ **ဓာန်ဦး**
(တစ်နည်း) ကာသတေ အဂ်ိနာ ဒိဗ္ဗတေတိ ကဋ္ဌံ။ **သူစိ**
ဒန္တကဋ္ဌ ဒန္တသောဓနံ် ကာတုံ် ယောဂ်ံ် ကဋ္ဌံ ဒန္တကဋ္ဌံ။ (ဒန္တပေါနော) **ဦးသစ်**
(တစ်နည်း) ဒန္တသောဓနတ္ထံ် ကဋ္ဌံ ဒန္တကဋ္ဌံ။ **သူစိ**
ပိပ္ပလ ပိယမ်ဂိ ဖာလေတီတိ ပိပ္ပလံ။ **ဓာန်ဦး**
ပိပ္ပလိက ပိပ္ပလမေဝ ပိပ္ပလိကံ။
လဇ္ဇာ လဇ္ဇတိ ပါပါတိ လဇ္ဇာ။ **ဓာန်ဦး၊သူစိ**
(တစ်နည်း) လဇ္ဇတိ ဇတာယာတိ လဇ္ဇာ။ **သံဝဏ္ဏနာနိယံ**
* မကောင်းမှုမှ ရှက်ခြင်း ကြိယာ၊ ဟိရီစေတသိက်ဒြဗ်၊ ဟိရီ, ဓိဂုစ္ဆန။
လဇ္ဇီ လဇ္ဇာ ဇတဿ အတ္ထိတိ လဇ္ဇီ။ **ဦးသစ်**
ဒယာ ဒယတိ ရက္ခတီတိ ဒယာ။ **ဓာတ္တွတ္ထ**
* စောင့်ရှောက်ခြင်း ကြိယာ၊ မေတ္တာစေတသိက်ဒြဗ်၊ မေတ္တာ, အဒေါသ, သိနေဟဘာဝ။
(တစ်နည်း) ဒယတိ ပရဒုက္ခံ အတ္တသုခဉ္စ ဟိံသတီတိ ဒယာ။ **ဓာန်ဦး၊သူစိ**
မှတ်ချက်။ ဒယာပုဒ်၏ ဝိဂ္ဂဟများကို သဒ္ဒနီတိ၌ မြောက်မြားစွာ ဖော်ပြထားသေး၏။
မေတ္တာ မိဒတိ သိနေဟတိ သိနိယ္ဟတီတိ မေတ္တာ။ (မေတ္တစိတ္တတ်၌ မေတ္တာ) **ဦးသစ်**
(ယာ မေတ္တိ–အကြင်မေတ္တာသည်၊ မိဒတိ သိနေဟတိ သိနိယ္ဟတိ–ချစ်တတ်၏။)
(တစ်နည်း) မိဇ္ဇတိ သိနေဟတီတိ မေတ္တာ။ **ဓာန်ဦး**
(တစ်နည်း) မေဇ္ဇတိ သိနေဟတီတိ မေတ္တာ။ **သူစိ**
* ချစ်ခြင်း ကြိယာ၊ မေတ္တာ (ဝါ) အဒေါသစေတသိက်ဒြဗ်၊ မေတ္တိ စသော။
မေတ္တ မေတ္တာ ဇတဿ အတ္ထီတိ မေတ္တံ။ (စိတ် ရ၏) **ဦးသစ်**
မေတ္တစိတ္တ မေတ္တံ စိတ္တံ ဇတဿာတိ မေတ္တစိတ္တော။ (ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏) **ဦးသစ်**
* မေတ္တာစိတ်၏ မြတ်စွာဘုရားဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေား, သံ+သာမီစပ်၊ မေတ္တာစိတ် ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားဒြဗ်တော်၊ သိနေဟစိတ္တော စသော။
(တစ်နည်း) မေတ္တာယ သမ္မယုတ္တံ စိတ္တံ ဇတဿာတိ မေတ္တစိတ္တော။ (ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏) **ဦးသစ်**
မေတ္တစိတ္တတ မေတ္တစိတ္တဿ ဘာဝေါ မေတ္တစိတ္တတာ၊ (တံ) မေတ္တစိတ္တတံ။ (မေတ္တာစိတ်ကို ရ၏) **ဦးသစ်**
* မေတ္တာစိတ်ရှိသော ဘုရား၏ မေတ္တာစိတ်နှင့် နိဿယ+နိဿိတစပ်၊ မေတ္တာစိတ်ဒြဗ်၊ မေတ္တာမနတံ, ဒယာပန္နတံ, ဒယာစိတ္တတံ။
အနုကမ္ပိ အနုကမ္ပာ အဿ အတ္ထီတိ အနုကမ္ပိ။ **ဦးသစ်**
(တစ်နည်း) အနုကမ္ပတီတိ အနုကမ္ပိ။ **ဦးသစ်**

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) အနုကမ္မာ ယဿာတိ အနုကမ္မီ။ ***ဘာဒ္ဦ***

ဟိတာနုကမ္မီ ဟိတေန အနုကမ္မီ ဟိတာနုကမ္မီ။ ***ဦသစ်၊ဘာဒ္ဦ***

အနုကမ္မက အနုကမ္မတိတိ အနုကမ္မကော။ ***ဗုဒ္ဓဝံသဋ္ဌကထာ***

* တုန်လှုပ်ခြင်း, သနားခြင်း ကြီယာ၊ မြတ်စွာဘုရားဒြဗ်တော်၊ အနုကမ္မီ, ဟိတစိတ္တကော, ဒယာပန္နော, ဗုဒ္ဓေါ။

ပါဏာဘူတာ ဘဝန္တီတိ ဘူတာ၊ ***ခုဒ္ဒကဋ္ဌကထာ+ဘာဒ္ဦ***

ပါဏော ဘူတော ယေသန္တီ ပါဏာဘူတာ။ (ယေသံ သတ္တာနံ-တို့အား၊ ဘူတော ပါကဋ္ဌော-ထင်ရှားသော၊ ပါဏော-ထွက်သက်, ဝင်သက်သည်၊ အတ္ထိ-၏။) ***ဦသစ်၊ဘာဒ္ဦ***

* ဖြစ်သော ထင်ရှားသော ထွက်သက် ဝင်သက်ရှိသော သတ္တဝါတို့ ရ၏။

(တစ်နည်း) တံ တံ ကမ္မာနုရူပေန ဘဝန္တီတိ ဘူတာ၊ ***ဘုန်းကြီးဦးကော***

ပါဏံ သခ်ီတာ ဘူတာ ပါဏာဘူတာ။ ***ဘုန်းကြီးဦးကော***

(ထိုထို ကံအားလျော်စွာ ဖြစ်ရသော သတ္တဝါတို့ ရ၏)

(တစ်နည်း) ပါဏာ စ တေ ဘူတာ စာတိ ပါဏာဘူတာ။ ***ဦသစ်၊ဘာဒ္ဦ***

(တစ်နည်း) ပါဏာဇေ ဘူတာ ပါဏာဘူတာ။ ***ခုဒ္ဒကဋ္ဌကထာ***

ဟိတစိတ္တ ဟိတေ ပဝတ္တံ စိတ္တံ ယဿာတိ ဟိတစိတ္တော။

(၅၊ နှာ ဂုဝ-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အဒိန္နံ (သာမိကေဟိ ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ) န ဒိန္နန္တိ အဒိန္နံ။ ***ဝိ၊၄-၁***

ပရ ပရဿ ဣဒံ ပရံ။ (ပရသံဟရဏံ၌ ပရ) ***ဘာဒ္ဦ***

* သူတစ်ပါး၏ ဥစ္စာနှင့် သာမီ+သံစပ်၊ သူတစ်ပါး၏ ဥစ္စာဒြဗ်၊ ပရသန္တကံ။

ထေယျ ထေနဿ ဘာဝေါ ထေယျံ။ ***ဦသစ်***

* ခိုးသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ခိုးမှု (ဝါ) ထေယျစေတနာနှင့် ဂုဏော+ဂုဏ်, အကျိုး+အကြောင်းစပ်၊ ခိုးမှု (ဝါ) ထေယျစေတနာဒြဗ်၊ စောရကမ္မံ, စောရိကာ စသော။

စောရိကာ စောရဿ ဧသာ စောရိကာ။ (ထေယျနှင့် အတူထုတ်) ***ဘာဒ္ဦ***

(တစ်နည်း) စောရဿ ကြီယာ စောရိကာ။ ***ဘာဒ္ဦ***

(တစ်နည်း) စောရဿ ကမ္မံ စောရိကာ။ ***သူစိ***

* သူခိုး၏ ခိုးမှုနှင့် နိသိတ+နိဿယစပ်၊ ခိုးမှုဒြဗ်၊ စောရကမ္မ, ထေနကမ္မ။

ယထာကာမကာရိတံ – ယထာကာမံ ကရောတီတိ ယထာကာမကာရီ၊ ***ဦသစ်၊ဘာဒ္ဦ***

ယထာကာမကာရိနော ဘာဝေါ ယထာကာမကာရိတာ၊ (တံ) ယထာကာမကာရိတံ။ ***ဘာဒ္ဦ***

အနုပဝဇ္ဇ ဥပဝဒိတဗ္ဗောတိ ဥပဝဇ္ဇော၊ န ဥပဝဇ္ဇော အနုပဝဇ္ဇော။

(တစ်နည်း) ဥပဝဒိတဗ္ဗန္တိ ဥပဝဇ္ဇံ၊ ***သူစိ ဝဇ္ဇမ်ိး***

နတ္ထိ ဥပဝဇ္ဇံ တဿာတိ အနုပဝဇ္ဇော။ ***မ-ဦ***

ထေယျစေတနာ – ထေယျာဇေ စေတနာ ထေယျစေတနာ။ ***ဦသစ်***

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ရာ-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ထေန ထေနေတီတိ ထေနော။ (ခိုးသူ ရ၏) ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဌာတိ ပဝတ္တတီတိ ထေနော။ ***မောဂ်***

သုစိ သုစတိ ပရိသုဒ္ဓံ ဘဝတီတိ သုစိ။ ***ကစ္စည်း***

* စင်ကြယ်စွာ ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ ဘုရားရှင်၏ အတ္တဘောတော်ဒြဗ်၊ သုဒ္ဓ, ပရိသုဒ္ဓ, သောဘန, ပူတ, ဘူတ။

(တစ်နည်း) သုစေတိ သုန္ဒရတန္တိ သုစိ။ ***သူစိ***

(ယော အတ္တဘာဝေါ-အကြင်အတ္တဘောသည်၊ သုန္ဒရတံ-ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကို၊ သုစေတိ-ပြတတ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သော အတ္တဘာဝေါ-သည်၊ သုစိ-၏။)

* ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)

သုစိဘူတ သုစိ ဟုတွာ ဘူတော သုစိဘူတော။ ***ဘာဋ္ဌီ***

အတ္တ အာဟိတော အဟံမာနော ဧတ္ထာတိ အတ္တာ၊ (တေန) အတ္တနာ။ ***ဋ္ဌီသစ်၊ထေရပါဒါနဋ္ဌကထာ***

* ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောတော်၊ ကာယ, သရီရ, အတ္တဘာဝ, ဒေဟ။

(တစ်နည်း) သံသာရဒုက္ခံ အဒတိ ဘက္ခတီတိ အတ္တာ။ (သံသရာဒုက္ခကို ခဲစားခြင်း ကြိယာ) ***ဋ္ဌီသစ်***

(တစ်နည်း) သုခဒုက္ခံ အဒတိ အနုဘဝတီတိ အတ္တာ။ (ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခြင်း ကြိယာ) ***သူစိ***

(တစ်နည်း) သုခဒုက္ခံ အဒတိ ခါဒတီတိ အတ္တာ။ (ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခဲစားခြင်း ကြိယာ) ***သူစိ***

ဘာဝ ဘဝတိ အဟံမာနော ဧတ္ထာတိ ဘာဝေါ။ ***အနုဋ္ဌီကာ၊ဘာဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) ဘဝန္တိ ဗုဒ္ဓိသဒ္ဒါ ဧတေနာတိ ဘာဝေါ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

(တစ်နည်း) ဘဝန္တိ ဗုဒ္ဓိသဒ္ဒါ ဧတ္ထာတိ ဘာဝေါ။ ***အာစရိယဝါဒ***

(တစ်နည်း) ဘဝတိ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဘာဝေါ။ ***အနုဋ္ဌီကာ***

အတ္တဘာဝ အတ္တာတိ အဘိဓာနံ ဗုဒ္ဓိ စ ဘဝန္တိ ဧတသ္မာတိ အတ္တဘာဝေါ။ ***ဇူမှီး***

(ဧတသ္မာ-ဤကိုယ်မှ ၊ဝါ- ကြောင့်၊ အတ္တာတိ-အတ္တဟူ၍၊ အဘိဓာနဥ္စ-သဒ္ဒါသည်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓိ စ-အသိဉာဏ်သည်လည်းကောင်း၊ ဧတေ-ထိုသဒ္ဒါနှင့် အသိဉာဏ်တို့သည်၊ ဘဝန္တိ-ဖြစ်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အတ္တဘာဝေါ-အတ္တဘာဝမည်၏။)

* အတ္တ၏ ဘာဝနှင့် အာရုံ+အာရမ္မဏိက အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန်သည်လည်းကောင်း, အတ္တဟူ၍ သဒ္ဒါနှင့် အသိဉာဏ်တို့ ဖြစ်ခြင်း ကြိယာသည်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်ဒြဗ်၊ သရီရံ, ဝပု, ဂတ္တံ။

(တစ်နည်း) အတ္တာဧဝ ဘာဝေါ အတ္တဘာဝေါ။ (ကိုယ်ခန္ဓာ အတ္တသည်ပင် ဖြစ်တတ်သောအရာ) ***အနုဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) အတ္တာတိ ဒိဋ္ဌိဂတိကေဟိ ဂဟေတဗ္ဗာကာရေန ဘဝတိ ပဝတ္တတီတိ အတ္တဘာဝေါ။ ***အနုဋ္ဌီ၊ဘာဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) အတ္တာတိ ဘာဝေါ အတ္တဘာဝေါ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

သိက္ခာ သိက္ခိတဗ္ဗာတိ သိက္ခာ။ ***ဝိ၊၄-၁***

စရိယ စရိတဗ္ဗန္တိ စရိယံ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

အဗြဟ္မစရိယ အဗြဟ္မာနံ စရိယံ အဗြဟ္မစရိယံ။ (မေထုနဓမ္မော) ***ဋ္ဌီသစ်***

(တစ်နည်း) အဗြဟ္မံ စရိယံ အဗြဟ္မစရိယံ။ (မေထုနဓမ္မော) ***ဋ္ဌီသစ်***

အာရာစာရီ အာရာ စာရီ အာရာစာရီ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) အာရာ စရတီတိ အာရာစာရီ။ ***ပန်းကုံးမှိုး***

ဒူရစာရ ဒူရော မေထုနသင်္ခါတော အာစာရော ဒူရစာရော။ **ဋီသစ်**

ဒူရစာရီ ဒူရစာရော အဿ အတ္ထီတိ ဒူရစာရီ။ (ဘုရားရှင် ရဏ) **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ဒူရော ဟုတ္တာ တဗ္ဘရတိ အာစရတီတိ ဒူရစာရီ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ဒူရံ စာရီ ဒူရစာရီ။ ***ဘာဋီ***

မေထုန မိထုန်တိ သံဂစ္ဆန်္တိတိ မိထုနာ၊ (မိန်းမယောကျ်ား အစုံရဏ) ***ဘာဋီ***

မိထုနာနံ အယန္တိ မေထုနော။ **ဋီသစ်**

* မိန်းမယောကျ်ား နှစ်ဦးသားတို့၏ မသူတော်အကျင့်နှင့် သာမီ+သံစပ်၊ မေထုန်အကျင့်ဖြစ်၊ ဂါမဓမ္မော, အသဒ္ဓမ္မော, ဗျဝါယော။

(တစ်နည်း) မိထုနေဟိ သေဝိတဗ္ဗောတိ မေထုနော။ (သေဝက+သေဝိတဗ္ဗစပ်) ***ဘာဋီ***

ပရိယုဋ္ဌာန ပရိ (ပရိယာဒိယိတ္တာ) ဥဋ္ဌာနံ ပရိယုဋ္ဌာနံ။ ***ပါ–ဘာဋီ***

* ထက်ဝန်းကျင်မှ ထကြွခြင်း ကြီယာ၊ ကိလေသာတရားဖြစ်၊ ဝိတိက္ကမ, ထာမဂတ။

ရာဂပရိယုဋ္ဌာန – ရာဂဿ ပရိယုဋ္ဌာနံ ရာဂပရိယုဋ္ဌာနံ။ ***ဘာဋီ***

ပုရေက္ခာရ ပုရေ ကရဏ် ပုရေက္ခာရော။ **ဋီသစ်**

ဝိသံဝါဒနပုရေက္ခာရ – ဝိသံဝါဒနဿ ပုရေက္ခာရော ယဿာတိ ဝိသံဝါဒနပုရေက္ခာရော။ **ဋီသစ်၊ဘာဋီ**

အပွတာ အပွဿ ဘာဝေါ အပွတာ။

(၅၊ နှာ ဂျ–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ပဏ္ဍ ပူရယတီတိ ပဏ္ဍော။ ***စာစဉ်***

* ပြည့်ခြင်း ကြီယာ၊ အကွာရာတို့ဖြင့် ပြည့်သော စာလွှာဖြစ်၊ တာလပတ္တ, ဝဏ္ဏောကာသ, ဝဏ္ဏလေခနဋ္ဌာန။

(တစ်နည်း) ပဏီယတိ ဝေါဟာရီယတီတိ ပဏ္ဍော။ ***စာစဉ်***

* ခေါ်ဝေါ်ခြင်း ကြီယာ၊ စာလွှာဖြစ်။ (အကြွင်း တူပြီ)

ကုန္ဒ မဂ္ဂံ ကုဒ္ဒတိ ဆိန္ဒတီတိ ကုန္ဒံ။ (မူချပါဠိ–တိရောကုဋ္ဋာဒီသုဠ် ကုန္ဒ) **သူစိ**

* လမ်းကို ဖြတ်ခြင်း ကြီယာ၊ နံရံဖြစ်၊ ဘိတ္တိ စသော။

ထာဝရ တိဋ္ဌတီတိ ထာဝရော။ **သူစိ**

* တည်ခြင်း ကြီယာ၊ ထာဝရပယောဂဖြစ်၊ ထာဝရပယောဂ, ဋ္ဌာဝရ, ဋ္ဌာဝရပယောဂ, ဋ္ဌိတိ။

အဋ္ဌကထာ အတ္ထော ကထီယတိ ဧတာယာတိ အတ္ထကထာ၊

အတ္ထကထာယေဝ အဋ္ဌကထာ။ **ဋီသစ်၊သာရတ္ထ**

ဂဟေတဗ္ဗ ဂယှန္တေတိ ဂဟေတဗ္ဗာ။

* ယူခြင်း ကြီယာ၊ ယူအပ်သော အာဏတ္တိက,နိဿဂ်ိယ,ထာဝရ ပယောဂဖြစ်၊ ဂဟိတာ။

မုသာဝါဒ ဝဒတိ ဝိညာပေတိ ဧတေနာတိ ဝါဒေါ၊ (စေတနာ)

မုသာသင်္ခါတေန ကာယဝစီပယောဂေန ဝါဒေါ မုသာဝါဒေါ။ (တတိယာ တပ္ပုရိသ်) **ဋီသစ်**

* ချွတ်ယွင်းသော ကာယ,ဝစီ ပယောဂ၏ သိစေကြောင်း စေတနာနှင့် အကျိုး+အကြောင်းစပ်၊ ကာယ, ဝစီ ပယောဂဖြင့် သိစေကြောင်းဖြစ်သော စေတနာဖြစ်၊ အသစ္စဝါဒေါ, မိစ္ဆာဝါဒေါ, အလိကဝါဒေါ။

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ဝဒတိ သမုဋ္ဌာပေတိ ဧတေနာတိ ဝါဒေါ၊
မုသာသခ်ါတံ ကာယဝစီပယောဂံ ဝါဒေါ မုသာဝါဒေါ။ (ဒုတိယာ တပ္ပုရိသ်) **ဋီသစ်၊ပခုက္က။**
(ချွတ်ယွင်းသော ကာယ,ဝစီ ပယောဂကို ဖြစ်စေကြောင်း စေတနာ ရ၏)
(တစ်နည်း) ဝဒတိ ဧတေနာတိ ဝါဒေါ၊ မုသာ ဝါဒေါ မုသာဝါဒေါ။ ***ဘာဋီ***
အန္တရိတ အန္တရိယတေတိ အန္တရိတံ။ ***ဘာဋီ***
* ခြားကွယ်သမှု ပြုခြင်း ကြိယာ၊ မုသားသည် ခြားကွယ်သမှု ပြုအပ်သော သစ္စာစကားဒြဗ်၊ ဗျာဝဓာန။
တာဒိသ သော ဝိယ ဒိသတိတိ တာဒိသော။ **ရှ**
ထေတ ထိတသ ဘာဝေါ ထေတော၊ (အစိတ်) ထေတေန ယုတ္တော ထေတော။ (အပေါင်း) **ဋီသစ်**
* ထေတအရ ထိရဘာဝ၏ ယုတ္တအရ ယှဉ်သော မြတ်စွာဘုရားနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ မြတ်စွာဘုရား (ဝါ) ရှင်ဂေါတမဒြဗ်၊ ထိရော, ထိရကထော, ဋီတော, ဋီတကထော, ထိရဘာဝေါ။
(တစ်နည်း) ထေတော အသ အတ္ထိတိ ထေတော။ ***သံဝဏ္ဏနာနိယံ***
* မြဲမြံခိုင်ခံ့တည်တံ့သော စကား၏ မြတ်စွာဘုရားနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်။ (အကြွင်း တူပြီ)
မှတ်ချက်။ ဖော်ပြပြီးသော ဝိဂ္ဂဟတို့ကား ဋီသစ်နှင့် သံဝဏ္ဏနာနိယံတို့ကို ရှုသော မစိုးရိမ်သီလကွန် ဆရာတော်၏ အလိုတည်း။ တစ်ပါးသော ဆရာမြတ်တို့၏ နည်းတို့ကို အလိုရှိသော် ဆက်၍ ရှုပါ။
(တစ်နည်း) ထာတိ တိဋ္ဌတီတိ ထေတော။
* တည်တံ့ခိုင်မြဲခြင်း ကြိယာ၊ စကားဒြဗ်၊ ထိရော, ဋီတော စသော။
(တစ်နည်း) ထိတသ ဘာဝေါ ထေတော။
* ခိုင်ခံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ စကားဒြဗ်နှင့် နိဿယ+နိဿိတစပ်၊ ခိုင်မြဲသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ စကားဒြဗ်၊ ထိရဘာဝေါ။
ထိရကထ ထိရာ ကထာ ဧတသ်ာတိ ထိရကထော။ ***ဋီသစ် ဋီတကထမှိုး***
ဋီတကထ ဋီတာ ကထာ ဧတသ်ာတိ ဋီတကထော။ (မူချပါဋ္ဌိ) **ဋီသစ်**
ဟလိဒ္ဒိ ဟရိ' ပိတဝဏ္ဏံ ဒဝတိတိ ဟလိဒ္ဒိ။ ***ထောမနိဓ***
(တစ်နည်း) ဟရိတံ ပိတဝဏ္ဏံ ရာတိ ဂဏှာတိတိ ဟလိဒ္ဒိ။ ***တိပိ၊ကပ္ပဒုမအာဘိဓာန်***
ဟလိဒ္ဒိရာဂ ဟလိဒ္ဒိယာ ရာဂေါ ဟလိဒ္ဒိရာဂေါ။ (နန္ဒွင်းဖြင့် ဆိုးအပ်သော အရောင်) ***ဘာဋီ***
ခါဏု ခနိတဗ္ဗော အဝဒါရိတဗ္ဗောတိ ခါဏု။ ***ကစ္စည်း***
(တစ်နည်း) ခညတိ အဝဒါရီယတီတိ ခါဏု။ ***မောဂ်***
* တူးခြင်း ကြိယာ၊ သစ်ငုတ်ဒြဗ်၊ သင်္ကံ စသော။
ပိဋ္ဌ ပိဋ္ဌီယတိ သဃ်ာတံ ကရောတီတိ ပိဋ္ဌံ။ ***ဓာန်ဋီမှိုး***
(တစ်နည်း) ပိဋ္ဌတိ သံဃာတေတီတိ ပိဋ္ဌံ။ ***ဓာတုပစ္စယ***
ကုမ္ဘဏ္ဍ ကုမ္ဘော ဝိယ ဍေတီတိ ကုမ္ဘဏ္ဍော။ **သ္ဟစ်**
(တစ်နည်း) ကံ ဝါတံ ဥဘေတိ ဝဓေတီတိ ကုမ္ဘဏ္ဍော။ **သ္ဟစ်**
(တစ်နည်း) ကံ ဝါတံ ဥမ္ဘေတီတိ ကုမ္ဘဏ္ဍော။ ***ဓာန်ဋီ***
* ပြည့်စေခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း, လေနှင့် ပြည့်စေခြင်း ကြိယာတို့၏ ကမ္မ+ကမ္မီ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သည်လည်းကောင်း၊ ကျောက်ဖရုံသီးဒြဗ်၊ ဝလ္လိက, မဟပ္ဖလ။

http://www.dhammadownload.com

ပါသာဏ ပသဏတိ ဗျာပေတီတိ ပါသာဏော။ **သ္ဆစ်**
(တစ်နည်း) ပသနတိ ဗျာပေတီတိ ပါသာဏော။ **ဓာန်ဋ်ီ**
* ပျံ့နှံ့ခြင်း ကြိယာ၊ ကျောက်သားဒြဗ်၊ အဿ, အသ္မ, ဥပလ, သိလာ။
(တစ်နည်း) ပသတိ ဗန္ဓတီတိ ပါသာဏော။ **ဓာန်ဋ်ီ+သ္ဆစ်မျိုး**
(တစ်နည်း) ပဿံ သဏတီတိ ပါသာဏံ။ **သ္ဆစ်**
ဣန္ဒ ဣန္ဒတိ ပရမိဿရိယံ ကရောတီတိ ဣန္ဒော။ (သိင်္ကြားမင်း ရဏ၊) **ကစ္စည်း၊သ္ဆစ်**
(တစ်နည်း) ဣန္ဒတ္တံ အဓိပတိဘာဝံ ကရောတီတိ ဣန္ဒော။ (သိင်္ကြားမင်း ရဏ၊) **ကစ္စည်း**
ခီလ ပါဒံ ခိပတိ ဗတ္ထာတိ ခီလော။ (တံခါးခုံ ရဏ၊) **ဓာန်ဋ်ီ**
(တစ်နည်း) ပဒံ ခိပတိ ဗတ္ထာတိ ခီလော။ (တံခါးခုံ ရဏ၊) **သ္ဆစ်**
ဣန္ဒခီလ ဣန္ဒဿ ခီလော ဣန္ဒခီလော။ **ဓာန်ဋ်ီ၊သ္ဆစ်**
* သိင်္ကြားမင်း၏ ခြေချရာ တံခါးခုံနှင့် ဌာနီ+ဌာနစပ်၊ တံခါးခုံဖြစ်၊ ဧသိကထမ္ဘ, ဥမ္မာရ, ဒေဟနီ, ဧဠက။
(တစ်နည်း) ဣန္ဒောဝ ပါဒံ ခိပတိ ဗတ္ထာတိ ဣန္ဒခီလော။ **ဓာန်ဋ်ီ**
(တစ်နည်း) ဣန္ဒောဧဝ ပဒံ ခိပတိ ဗတ္ထာတိ ဣန္ဒခီလော။ **သ္ဆစ်**
(တစ်နည်း) ဣန္ဒသ္မိံ (ဒွါရသ္မိံ) ဌပိတော ခီလော ကဏ္ဌကောတိ ဣန္ဒခီလော။ **ဓာန်ဋ်ီ**
ပစ္စယိက ပတ္တိသခ်ါတာ သဒ္ဓါ အယတိ ပဝတ္တတိ ဗတ္ထာတိ ပစ္စယိကော။ **ဋ်ီသစ်**
* ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ ယုံကြည်မှုဖြစ်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်ဒြဗ်၊ ပတ္တိယာယိတဗ္ဗကော, သဒ္ဓါယိတဗ္ဗကော စသော။
(တစ်နည်း) ပစ္စေတိ ဗတ္ထာတိ ပစ္စယော၊ ပစ္စယောယေဝ ပစ္စယိကော။ **ဘာဋ်ီ**
ပတ္တိယာယိတဗ္ဗ – ပတ္တိယာ အယိတဗ္ဗာ ပဝတ္တေတဗ္ဗာတိ ပတ္တိယာယိတဗ္ဗာ။ (ဝါစာ) **ဋ်ီသစ်**
ပတ္တိယာယိတဗ္ဗက – ပတ္တိယာယိတဗ္ဗာ ဧတဿ အတ္ထီတိ ပတ္တိယာယိတဗ္ဗကော။ **ဋ်ီသစ်**
* ယုံကြည်ခြင်းဖြင့် ရောက်အပ် ဖြစ်စေအပ်သော စကား၏ ဘုရားရှင်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော, ဧည+ဧနက, နိဿိတ+နိဿယ, သာဓျ+သာဓက, သံ+သာမီစပ်၊ ယုံကြည်ခြင်းဖြင့် ရောက်အပ် ဖြစ်စေအပ်သော စကားရှိတော်မူသော ဘုရားရှင်ဒြဗ်တော်၊ ပစ္စယိကော, သဒ္ဓါယိတဗ္ဗကော, အဝိသံဝါဒကော စသော။
သဒ္ဓါယ သဒ္ဓါ အယတိ ပဝတ္တတိ ဗတ္ထာတိ သဒ္ဓါယော။ ***ဒီ၊ဋ်ီ–၂+ဘာဋ်ီ***
သဒ္ဓါယိက သဒ္ဓါယောယေဝ သဒ္ဓါယိကော။ ***ဒီ၊ဋ်ီ–၂+ဘာဋ်ီ***
(တစ်နည်း) သဒ္ဓါယ အယိတဗ္ဗောတိ သဒ္ဓါယိကော။ **ဘာဋ်ီ**
သဒ္ဓါယိတဗ္ဗ သဒ္ဓါယ အယိတဗ္ဗာ ပဝတ္တေတဗ္ဗာတိ သဒ္ဓါယိတဗ္ဗာ။ **ဋ်ီသစ် ပတ္တိယာယိတဗ္ဗမျိုး**
သဒ္ဓါယိတဗ္ဗက – သဒ္ဓါယိတဗ္ဗာ ဧတဿ အတ္ထီတိ သဒ္ဓါယိတဗ္ဗကော။ **ဋ်ီသစ် ပတ္တိယာယိတဗ္ဗကမျိုး**
ပိသုဏ ပိယဉ္စ သုညဉ္စ ပိယသုညံ၊ ပိယသုညံ ကရောတိ ဗောယာတိ ပိသုဏော။ **ဋ်ီသစ်**
(တစ်နည်း) ပိသတီတိ ပိသုဏော။ **သာရတ္ထ**

လက်ထဲမှ ၄က်တစ်ကောင်သည် ချဲ့ဖုတ်ထဲမှ
၄က်နှစ်ကောင်ထက် ပို၍ တန်ဖိုးရှိ၏။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၇၃-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သမ္ဖ သံ သုခံ, ဟိတဥ္စ ဖလတိ ပဟရတိ ဝိနာသေတီတိ သမ္ဖံ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) သံ သုခံ, ဟိတဥ္စ ဖလတိ ဝိသရတိ ဝိနာသေတီတိ သမ္ဖံ။ ***သာရတ္ထ***

* ချမ်းသာစီးပွားကို ဖျက်ဆီးခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း, ချမ်းသာစီးပွား၏ ဖျက်ဆီးတတ်သော အကြောင်းအရာနှင့် (ဝါ) စကားဒြဗ်နှင့် ပဟာတဗ္ဗ+ပဟာယက အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်း သမ္ဖန်သည်လည်းကောင်း၊ ချမ်းသာစီးပွားကို ဖျက်ဆီးတတ်သော အကြောင်းအရာ (ဝါ) စကားဒြဗ်၊ နိရတ္ထက, တုစ္ဆ, မောဃ စသော။

ပလာပ ပလပတိ ဧတေနာတိ ပလာပေါ။ ***ဘာဋီ***

သမ္ဖပွလာပ ယေန သမ္ဖံ ပလပတိ အဖွင့်ရှု၍ - သမ္ဖဿ ပလာပေါ သမ္ဖပွလာပေါ။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) သမ္ဖံ စ တံ ပလာပေါ စာတိ သမ္ဖပွလာပေါ။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) သမ္ဖံ ပလပတိ ဧတေနာတိ သမ္ဖပွလာပေါ။ ***ဋီသစ်***

ဒဋ္ဌီကမ္မ ဒဋ္ဌံ ကရီယတေတိ ဒဋ္ဌီကမ္မံ။ (လဟုကနည်း) ***စာစဉ်***

(တစ်နည်း) ကရီယတေတိ ကမ္မံ၊ ဒဋ္ဌံ ကမ္မံ ဒဋ္ဌီကမ္မံ။ (ဂရုကနည်း) ***စာစဉ်***

သမဂ္ဂ သမံ ဂယှတေတိ သမဂ္ဂေါ။ ***ဘာဋီ***

* အလုံးစုံကို အညီအမျှ အကုန်ယူခြင်း (ညီညွတ်ခြင်း) ကြိယာ၊ ညီညွတ်သူ ပုဂ္ဂိုလ်ဒြဗ်၊ သမံဂဟ, ဧကီဘာဝ။

(တစ်နည်း) သမံ သကလံ ယထာ ဝါ တထာ ဝါ ဂယှတေတိ သမဂ္ဂေါ။ ***ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) သမဇတိ သင်္ဂတီတိ သမဂ္ဂေါ။ ***ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) သမံ အဇတိ ဂစ္ဆတီတိ သမဂ္ဂေါ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

ပါဋိ ပကဋ္ဌာနံ ဝစနာနံ (ဝစနပွဗန္ဓာနံ) အာဋိ ပါဋိ။ ***ဋီသစ်၊သူစိ၊ဘာဋီ***

* မြတ်ကုန်သော, စကားတစ်ရပ်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖွဲ့ထားအပ်ကုန်သော ဝါကျတို့၏အစဉ် ဖြစ်ကုန်သော ဘုရားစကားတော်ဒြဗ်၊ တန္တိ, ပါဝစန။

(တစ်နည်း) အတ္ထံ ပါတိ ရက္ခတီတိ ပါဋိ။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) အတ္ထံ ပါလေတိ ရက္ခတီတိ ပါဋိ။ ***ဝိနယသင်္ဂဟဋီကာ***

* စောင့်ရှောက်ခြင်း ကြိယာ၊ ပါဋိတော်ဒြဗ်၊ တန္တိ, ပါဝစန။

မမ္မ မရန္တိ အနေနာတိ မမ္မံ။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) မရတိ ယေနာတိ မမ္မံ၊ (ဒုဋ္ဌာရ-ပျက်သော ဆိုးဝါးသော အနာ) ***ဘာဋီ***

မမ္မံ ဝိယာတိ မမ္မံ။ (အက္ကောသဝတ္ထု ရ၏) ***ဘာဋီ***

ဆေဒက ဆိဇ္ဇန္တိ ဘိဇ္ဇန္တိ ယေနာတိ ဆေဒကော။ (အဝုတ္တကတ္တုသာဓန) ***ဋီသစ်***

မမ္မစ္ဆေဒက မမ္မဿ ဆေဒကော မမ္မစ္ဆေဒကော။ ***ဘာဋီ***

* အက္ကောသဝတ္ထု၏ ဖြတ်ကြောင်း ကာယ,ဝစီ ပယောဂနှင့် အကျိုး+အကြောင်းစပ်၊ အက္ကောသဝတ္ထုကို ဖြတ်ကြောင်းဖြစ်သော ကာယ,ဝစီ ပယောဂဒြဗ်၊ မမ္မဘေဒကော, ဝတ္ထုဆေဒကော။

(တစ်နည်း) မမ္မာနိ ဆိဇ္ဇန္တိ ဘိဇ္ဇန္တိ ယေနာတိ မမ္မစ္ဆေဒကော။ ***ဋီသစ်***

http://www.dhammadownload.com

ဖရုသ ပရေ ဇနေ ဥသာပေတိ (ဥသာပေတိ-ဝါ) ဒါဟေတီတိ ဖရုသံ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

* လောင်မြိုက်ခြင်း ကြိယာ၊ ကြမ်းတမ်းသော စကားဒြဗ်၊ နိဋ္ဌုရ, ကက္ခဋ္ဌဝါစာ။

(တစ်နည်း) ဖရုသံ ကရောတီတိ ဖရုသံ။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) ပရတိ ပူရတီတိ ဖရုသာ။ ***ဘာဋီ***

ဝါစာ ဝဒတိ ဧတာယာတိ ဝါစာ။ ***သာရတ္ထ***

(တစ်နည်း) ဝစန္တိ ဧတာယာတိ ဝါစာ။ ***ဋီသစ်***

* ဆိုခြင်း ကြိယာ၊ ကြမ်းကြုတ်သော စေတနာဒြဗ်၊ ဧကန္တဖရုသစေတနာ စသော။

ဖရုသဝါစာ ဖရုသံ ဝဒတိ ဧတာယာတိ ဖရုသဝါစာ။ ***သာရတ္ထ***

(တစ်နည်း) ဖရုသံ ဝစန္တိ ဧတာယာတိ ဖရုသဝါစာ။ ***ဋီသစ်***

* ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ဆိုခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း, ကြမ်းတမ်းသော စကား၏ ဆိုကြောင်း စေတနာနှင့် အာရုံ+အာရမ္မဏိက အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန်သည်လည်းကောင်း၊ ဖရုသဝါစာ စေတနာဒြဗ်၊ နိဋ္ဌုရဝါစာ, ဖရုသစေတနာ။

မှတ်ချက်။ ဖရုသာဝါစာ ပုဒ်ကိုကား = ဖရုသာယေဝ ဝါစာ ဖရုသာဝါစာ-ဟု ဝိဂ္ဂဟပြုပါ။

(၄၊ နှာ ၇၄-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သဏှ သိယတိ တနုကရိယတိ, နဖရုသဘာဝေန ကက္ကသာ ကရီယတီတိ သဏှာ။ ***နီတိ***

* နည်းပါးအောင် ပြုခြင်း, မကြမ်းတမ်းသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ပြုခြင်း ကြိယာ၊ နူးညံ့သော စကားဒြဗ်၊ အဖရုသာ, သုခုမဝါစာ, အကက္ကသာ။

(တစ်နည်း) သီယတိ တနုကရီယတီတိ သဏှာ။ ***သူစိမှီး***

ပိတာ ပုတ္တံ ပါတိ ရက္ခတီတိ ပိတာ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ပုတ္တံ ပိယာယတီတိ ပိတာ။ (တာတ, ဇနက) ***သူစိ***

မာတာပိတရော - မာတာ စ ပိတာ စ မာတာပိတရော။

နိဿိတက နိဿယန္တီတိ နိဿိတာ၊ နိဿိတာယေဝ နိဿိတကာ။ ***ဘာဋီ+စာစဉ်***

* အစပ်သမ္မန်ကို မရ၍ ဣတိသဒ္ဒါ မပါလာသောကြောင့် ဝစနဟေတုကို မရ (ဝါ) နိဿိတပုဒ်၏ အရဖြစ်သော တပည့်တို့၏ ကပစ္စည်း၏ အရဖြစ်သော တပည့်တို့နှင့် အဘေဒ+ဘေဒစပ် (ဝါ) သွတ္ထဘောဂုဏ်၏ တပည့်တို့ဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ တပည့်တို့ဒြဗ်၊ သိဿ, သာဝက။

အဟိရီကာ နတ္ထိ ဟိရီ ယေသန္တိ အဟိရီကာ။ ***ဘာဋီ+စာစဉ်***

* အရှက်မရှိခြင်း အဘာဝဘောဂုဏ်၏ တပည့်တို့နှင့် နိဿိတ+နိဿယစပ်၊ အရှက်မရှိသော တပည့်တို့ဒြဗ်၊ အလဇ္ဇိတ, နိလ္လဇ္ဇိတ။

(တစ်နည်း) နဟိရီယန္တိ နလဇ္ဇန္တီတိ အဟိရီကာ။ ***ဋီကာကျော်မှီး***

ဧလ ဣလန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ဧတေနာတိ ဧလံ။ ***ဥဒါနပါဋိတော်***

(တစ်နည်း) ဣလတိ ကမ္ပတိ ဧတေနာတိ ဧလံ။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) ဣလတိ ကမ္ပတီတိ ဧလံ။ ***သူစိ***

* တုန်လှုပ်ခြင်း ကြိယာ၊ အပြစ်ဒြဗ်၊ ဒေါသ။

နေလ နတ္ထိ ဧလံ အဿာတိ နေလာ။ (ဝါစာ) ***၄+ဘာဋီ***

http://www.dhammadownload.com

သေတ သေဝီယတေတိ သေတော။ **ဓာန်ဋီ**

(တစ်နည်း) သေဝီယတီတိ သေတော။ **သူစိ**

* မှီဝဲခြင်း ကြိယာ၊ ဖြူစင်သန့်ရှင်းသော အရဟတ္တဖိုလ်တည်းဟူသော အပေါ်အဖုံးအမိုးဒြဗ်၊ သုက္က, ဂေါရ, ဩဒါတ။

(တစ်နည်း) သိနောတိ ဗန္ဓတိ စိတ္တန္တိ သေတော။ **ဓာန်ဋီ**

သူလ သူလန္တိ ဧတေနာတိ သူလံ။ **ဓာတွတ္ထမှီး**

(တစ်နည်း) သရန္တိ ဟိသန္တိ ဧတေနာတိ သူလံ။ **စာစဉ်**

* နာကျင်နှိပ်စက်ခြင်း ကြိယာ၊ တံကျင်ဒြဗ်၊ သလ္လ, သင်္ကု။

ပေမနီယာ ပေမံ ဇနေတိ အဖွင့်ရှု၍ –
ပိယသ ဘာဝေါ ပေမံ၊ ပေမံ ဇနေတီတိ ပေမနီယာ။ **ဘာဋီ**

(တစ်နည်း) ပေမနံ ဇနေတီတိ ပေမနီယာ။

ပုရ ပုနာတိ ပူရေတိ ရက္ခတိ ပရစက္ကဒုဂ္ဂတာယာတိ ပုရံ။ **သူစိ**

* စင်ကြယ်ခြင်း, စောင့်ရှောက်ခြင်း ကြိယာ၊ မြို့ဒြဗ်၊ နဂရ, ဌာနီယ။

နာရီ နရသ ဧသာတိ နာရီ။ **ဝိမာနဋ္ဌကထာ**

(တစ်နည်း) နရသ အယန္တိ နာရီ။ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ**

* လူ၏ ဥစ္စာဖြစ်သော အမျိုးသမီးနှင့် သာမီ+သံစပ်၊ အမျိုးသမီးဒြဗ်၊ ဣတ္ထီ, ထီ, မာတုဂါမ စသော။

နဂ နဂစ္ဆန္တီတိ နဂါ။ (ပြာသာဒ် စသော အဆောက်အအုံ ရ၏) **လယ်တီ၊အပါဒါနဋ္ဌကထာ**

နဂရ နံ သံပုဏ္ဏံ ဃရံ ဧတ္ထာတိ နဂရံ။ (သမာသ်) **သူစိ**

* ပြည့်စုံသော အိမ်၏ မြို့ဒြဗ်နှင့် ဌာနီ+ဌာန, နိသိတ+နိသယစပ်၊ မြို့ဒြဗ်၊ ပုရံ, ရာဇဓာနီ, ဌာနီယံ, ပုဋ္ဌဘေဒနံ။

(တစ်နည်း) နဂါ ပါသာဒါဒယော အသ သန္တီတိ နဂရံ။ (တဒ္ဓိတ်) **သူစိ**

* ပြာသာဒ် စသော အဆောက်အအုံ၏ မြို့ဒြဗ်နှင့် ဌာနီ+ဌာန, နိသိတ+နိသယစပ်။ (အကြွင်းတူပြီ)

(တစ်နည်း) နဂလတိ နစဝတီတိ နဂရံ။ (ကိတ်) **လယ်တီ**

(တစ်နည်း) နဂရန္တိ ပတ္ထေန္တိ ဥပဘောဂပရိဘောဂတ္ထိကာ ဇနာတိ နဂရံ။ (ကိတ်) **အပါဒါနဋ္ဌကထာ**

(တစ်နည်း) နဂစ္ဆတီတိ နဂံ၊ (ရာဇယုဝရာဇမဟာမတ္တာဒီနံ ဝသနဋ္ဌာနံ) **အပါဒါနဋ္ဌကထာ**
နဂံ ရာတိ အာဒဒါတိ ဂဏ္ဍာတီတိ နဂရံ။ (ကိတန္တ ကတ္တုသာဓန ဒုတိယာတပ္ပုရိသ်) **အပ–ဌ**

နဂရဝါသိနော – နဂရေ ဝသန္တိ သီလေနာတိ နဂရဝါသိနော။

* မြို့၌ အလေ့အားဖြင့် နေခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း, မြို့ဒြဗ်၏ နေသူတို့နှင့် ဌာန+ဌာနီ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန်သည်လည်းကောင်း၊ မြို့၌ နေလေ့ရှိသူတို့ဒြဗ်၊ ပုရဝါသိနော စသော။

ဘာတာ ပုဗ္ဗေ ဘာသတီတိ ဘာတာ။ (ပုဗ္ဗဇ, ဇေဋ္ဌ) **သူစိ**

(၄၊ နှာ ၇၅–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ကာလ ကလျတေ သင်္ချာယတေ အာယုပွမာဏာဒယော အနေနာတိ ကာလော။ **သူစိ**

* ရေတွက်ခြင်း ကြိယာ၊ အချိန်ဟူသော ကာလပညတ်ဒြဗ်၊ ဝေလာ, သမယော။

(တစ်နည်း) သတ္တာနံ အာယုံ ကလယတိ ခေပေတိ ဒိဝသေ ဒိဝသေ အပ္ပံ အပ္ပံ ကရောတီတိ ကာလော။ **သူစိ**

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ကရဏံ ကာရော၊ ကာရောဧဝ ကာလော။ **သူစိ**

နိဓာန နိဓေတိ သန္နိဓာနံ ကရောတိ ဧတ္ထာတိ နိဓာနံ။ **ဋီသစ်**

* သိုမှီးသိမ်းဆည်းထားခြင်း ကြိယာ၊ သိုမှီးသိမ်းဆည်းထားရာ အရပ်ဌာန၊ ဌပနောကာသ။

သာပဒေသ ဥပမံ အဖွင့်ရှု၍ – ဣစ္ဆိတတ္ထနိဗ္ဗတ္တနတ္ထံ အပဒိသိတဗ္ဗောတိ အပဒေသော၊ (ဥပမာ) **ဋီသစ်**
အပဒေသေန သဟ ယာ ဝတ္တတီတိ သာပဒေသာ။ (ဝါစာ) **ဋီသစ်**
(ယာ ဝါစာ–အကြင်စကားသည်၊ အပဒေသေန–အလိုရှိအပ်သော အနက်,အကျိုးကို ပြီးစီးစေခြင်း, ဖြစ်စေခြင်းငှာ ညွှန်ပြအပ်သော ဥပမာနှင့်၊ သဟ–တကွ၊ ဝတ္တတိ–ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ–ကြောင့်၊ သာ ဝါစာ–သည်။)

* အလိုရှိအပ်သော အနက်အဓိပ္ပါယ် အကျိုးကို ပြီးစီးစေခြင်း, ဖြစ်စေခြင်းငှာ ညွှန်ပြအပ်သော (ဝါ) ညွှန်ပြကြောင်း ဥပမာနှင့် တကွဖြစ်ခြင်း သဟဝတ္တနဘောဂုဏ်၏ စကားဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ် (တစ်နည်း) တကွဖြစ်သော အလိုရှိအပ်သော အနက်ကို ညွှန်ပြအပ်သော ဥပမာ၏ စကားဒြဗ်နှင့် ဥပမာန+ဥပမေယျစပ်၊ ယင်းသို့ ဂုဏ်ရှိသော စကားဒြဗ်၊ သဥပမာ, သောပမဝါစာ။

(တစ်နည်း) သကာရဏံ အဖွင့်ရှု၍ – အပဒိသီယတိ ဣစ္ဆိတတ္ထော အနေနာတိ အပဒေသော၊
(ဟေတုဒါဟရဏာ ဒိကာရဏံ–ဟိတ်,ဥဒါဟရုဏ် စသော အကြောင်း ရ၏) **ဋီသစ်**
အပဒေသေန သဟ ယာ ဝတ္တတီတိ သာပဒေသာ။ (ဝါစာ) **ဋီသစ်**

* ဟိတ်,ဥဒါဟရုဏ် စသော အကြောင်း၏ တကွဖြစ်သော စကားဒြဗ်နှင့် အကြောင်း+အကျိုး, ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ ဟိတ်,ဥဒါဟရုဏ် စသော အကြောင်းနှင့် တကွဖြစ်သော စကားဒြဗ်၊ သကာရဏံ, သကာရဏဝါစာ။

ပရိယန္တဝတိံ ပရိယန္တော အဿာ အတ္ထီတိ ပရိယန္တဝတီ၊ (တံ) ပရိယန္တဝတိံ။ **ဘာဋီ**

* အဆုံးအပိုင်းအခြား၏ စကားဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ အဆုံးအပိုင်းအခြား ရှိသော စကားတော်ဒြဗ်၊ ပရိစ္ဆေဒဝတိံ စသော။

ပရိစ္ဆေဒ ပရိစ္ဆိန္ဒနံ ပရိစ္ဆေဒေါ။ **ဒီ၊ဋီ–၂**

* ပရိစ္ဆိန္ဒနံ ဟူသော ကြိယာသည် ကြိယာသာမည ဖြစ်ရကား ပ–ဟူသော ရိစ်–ဟူသော ဆိန်–ဟူသော ဒ–ဟူသော နံ–ဟူသော အစိတ်အစိတ်သော သဒ္ဒါဟု ဆိုအပ်သော သုတိသည်လည်းကောင်း, ပိုင်းဖြတ်ခြင်း ကြိယာသကတ် သာမညသည်လည်းကောင်း၊ ပိုင်းဖြတ်ခြင်း ကြိယာဒြဗ် ဝိသေသ၊ ပရိယန္တ, မရိယာဒ။

(တစ်နည်း) ပရိစ္ဆိဇ္ဇတီတိ ပရိစ္ဆေဒေါ။ **မ–ဋီ**

(တစ်နည်း) ပရိတော ဆိဇ္ဇတိ ဧတ္ထာတိ ပရိစ္ဆေဒေါ။ **သံ–ဋီ**

အတ္ထသံဟိတ အနေကေဟိပိ နယေဟိ ဝိဘဇန္တေန ပရိယာဒါတုံ အသက္ကုဏေယျတာယ အတ္ထသမ္ပန္နံ ဘာသတိ အဖွင့်ရှု၍ – အတ္ထေန ဘာသိတတ္ထေန သံဟိတာ သမ္ပန္နာ အတ္ထသံဟိတာ၊ (တံ) အတ္ထသံဟိတံ။
(အတ္ထေန ဘာသိတတ္ထေန–သဒ္ဒါသို့ အစဉ်လျှောက်၍ သိအပ်သော အလုံးစုံသော ပကတျတ္ထ, ပစ္စယတ္ထ, ဘာဝတ္ထ စသော ဟောအပ်သော အနက်နှင့်၊ သံဟိတာ သမ္ပန္နာ–ပြည့်စုံသည်တည်း။)

* သဒ္ဒါသို့ အစဉ်လျှောက်၍ သိအပ်သော အလုံးစုံသော ပကတျတ္ထ, ပစ္စယတ္ထ, ဘာဝတ္ထ စသော ဟောအပ်သော အနက်၏ ပြည့်စုံသော သဒ္ဒါ (ဝါ) စကားနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေး, အကျိုး+အကြောင်းစပ်၊ ယင်းအနက်နှင့် ပြည့်စုံသော သဒ္ဒါ (ဝါ) စကားဒြဗ်၊ အတ္ထသမ္ပန္နံ, ဘာသိတတ္ထသမ္ပုဏ္ဏံ။

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ယံ ဝါ သော အတ္ထဝါဒီ အတ္ထံ ဝဒတိ တေန အတ္ထေန သဟိတတ္တာ အတ္ထသံဟိတံ ဝါစံ ဘာသတိ အဖွင့်ရှု၍ – အတ္ထေန သံဟိတာ အတ္ထသံဟိတာ၊ (တံ) အတ္ထသံဟိတံ။ (အတ္ထေန–ဒိဋ္ဌမ္မိက, သမ္ပရာယိက အကျိုးနှင့်၊ သံဟိတာ–တကွဖြစ်သည်တည်း။)

* ဒိဋ္ဌမ္မိက, သမ္ပရာယိက အကျိုး၏ တကွဖြစ်သော စကားဒြဗ်နှင့် အကျိုး+အကြောင်းစပ်၊ ယင်းအကျိုးနှင့် ပြည့်စုံသော စကားဒြဗ်၊ ဒိဋ္ဌမ္မိကသမ္ပရာယိကတ္ထသဦတံ, အတ္ထသံဟိတကထံ။

ဗီဇ ဝိဇာယန္တိ ဝိရုဟန္တိ ဧတေဟီတိ ဗီဇာနိ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ဝီ ဇာယတီတိ ဗီဇံ။ ***ထောမနိမိ***

ဧက အသဟာယဘာဝေန ဧတိ ပဝတ္တတီတိ ဧကံ။ ***မောဂ်၊ဓာတုပစ္စယ***

ဧကဘတ္တ ဧကံ ဘတ္တံ ဧကဘတ္တံ။ ***ဋီသစ်***

ဧကဘတ္တိက ဧကဘတ္တံ အဿ အတ္ထီတိ ဧကဘတ္တိကော။ (အဿ သမဏဿ ဂေါတမဿ–အား၊ ဧကဘတ္တံ–တစ်ထပ်တည်းသာ စားအပ်သော ထမင်းသည်၊ အတ္ထိ–၏။) ***ဋီသစ်***

* တစ်ထပ်တည်းသာ စားအပ်သော ထမင်း၏ ရဟန်းဂေါတမ (ဝါ) ဘုရားရှင်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေး, အာရုံ+အာရမ္မဏိကစပ်၊ ရဟန်းဂေါတမ (ဝါ) ဘုရားရှင်ဒြဗ်၊ ဧကဘတ္တဝါ, ဧကဘိက္ခိကော စသော။

ပါတရာသ ပါတော အသိတဗ္ဗန္တိ ပါတရာသံ။ ***ဋီသစ်မှီး***

(တစ်နည်း) အသိတဗ္ဗန္တိ အာသံ၊ ပါတော အာသံ ပါတရာသံ။ ***ဘာဋီ***

ပါတရာသဘတ္တ – ပါတရာသံ ဘတ္တံ ပါတရာသဘတ္တံ။ ***ဋီသစ် ဧကဘတ္တံမှီး***

* နံနက်အခါ၌ စားအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဂုဏ်၏ ဆွမ်းနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ နံနက်စာဖြစ်သော ဆွမ်းဒြဗ်၊ ပုရေဘတ္တ, ပုဗ္ဗဘတ္တ။

သာယ သာယတိ ဒိနံ အဝသာယတီတိ သာယော။ ***သူစိ***

* နေ့ကို ကုန်စေခြင်း, ပြီးဆုံးစေခြင်း ကြိယာ၊ ညနေဟူသော ကာလပညတ်၊ သဉ္ဇာ, ဒိနစ္စယ, အဝသာန။

သာယမာသ သာယံ အသိတဗ္ဗန္တိ သာယမာသံ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) အသိတဗ္ဗန္တိ အာသံ၊ သာယံ အာသံ သာယမာသံ။ ***ဘာဋီ***

သာယမာသဘတ္တ – သာယမာသံဧဝ ဘတ္တံ သာယမာသဘတ္တံ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) သာယမာသံ ဘတ္တံ သာယမာသဘတ္တံ။ ***ဋီသစ် ဧကဘတ္တမှီး***

အရုဏ အရတိ ဂစ္ဆတီတိ အရုဏော။ ***သူစိ၊မောဂ်***

* သွားခြင်း ကြိယာ၊ အရုဏ်ဟူသော ကာလပညတ်ဒြဗ်၊ ပုဗ္ဗဋ္ဌိတရံသိ။

(တစ်နည်း) အာသမန္တတော အာလောကံ ကရောန္တော ဥဏတိ ဥဂ္ဂစ္ဆတီတိ အရုဏော။ ***အပါဒါနဋ္ဌကထာ***

* ထက်ဝန်းကျင်မှ အလင်းရောင်ပြုလျက် တက်ရောက်ခြင်း ကြိယာ၊ နေရောင်ဒြဗ်၊ ပုဗ္ဗဋ္ဌိတရံသိ။

ရတ္တိ ရဥ္ဇန္တိ ဧတ္ထာတိ ရတ္တိ။ ***သူစိ***

* တပ်မက်ခြင်း ကြိယာ၊ ညဉ့်ဟူသော ကာလပညတ်ဒြဗ်၊ နိသာ, ရဇနီ, တိယာမာ, သံဝရီ။

(တစ်နည်း) ရာတိ ဂဏ္ဍာတိ အဗျာပါရဋ္ဌိတိန္တိ ရတ္တိ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ရာသဒ္ဒေါ တိယျာတိ ဘိဇ္ဇတိ ဧတ္ထာတိ ရတ္တိ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ရတ္တိယာ ဘောဇနံ ရတ္တိ။ ***၄၊နှာ ၇၅–လာ အဖွင့်ရှု***

http://www.dhammadownload.com

ရတ္တူပရတော – ရတ္တိတော ဥပရတော ရတ္တူပရတော။ ***၆၊နှာ ၇၅–လာ အဖွင့်ရှ***

* ညဉ့်စာ စားခြင်း၏ ရှောင်ကြဉ်တော်မူသော ဘုရားရှင်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော, ပဟာတဗ္ဗ+ပဟာယက, အပါဒါန+အပါဒါနီစပ်၊ ဘုရားရှင်ဖြစ်၊ ရတ္တိဝိရတော, ရတ္တိဘောဇနူပရတော။

ဝိသူက ဝိသုစတိ သာသနံ ဝိဈတိ အနနုလောမိကဘာဝေနာတိ ဝိသူကံ။ ***ဋီသစ်***

* မလျော်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် သာသနာတော်ကို ထိုးကျင့်ခြင်း, ထိုးဖောက်ခြင်း, ဆန့်ကျင်ခြင်း ကြိယာ၊ သာသနာ့ဆန့်ကျင်ဘက် ကခြင်း, သီဆိုခြင်း, တီးမှုတ်ခြင်း စသည်တို့ကို ကြည့်ရှုနားထောင်ခြင်း အမှုဖြစ်၊ ပဋိဝိရုဒ္ဓ, ပဋ္ဌာဏီဘူတ။

(တစ်နည်း) ဝိရုဒ္ဓံ သူစေတီတိ ဝိသူကံ။ ***ဘာဋီ***

အာဏီ အဏတိ ဗန္ဓတီတိ အာဏီ၊

(တစ်နည်း) အဏတိ သဒ္ဒံ ကရောတီတိ အာဏီ၊ (အက္ခဂ္ဂကီလ) ***သူစီ၊ပန်းကုံး***
အာဏီ ဝိယာတိ အာဏီ။ (ပဋ္ဌာဏီဒ္ဒ အာဏီ)

ပဋ္ဌာဏီ ပဋိပက္ခဘူတာ အာဏီ ပဋ္ဌာဏီ။ ***ကခ်ီဋီကာသစ်***

(တစ်နည်း) ပဋိဝိရုဒ္ဓါ အာဏီ ပဋ္ဌာဏီ။

* ဆန့်ကျင်ဘက် ဂုဏ်၏ စို့,တံကျင်(မယ်နှ)နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော်စပ်၊ စို့,တံကျင်နှင့် တူသော သာသနာ့ဆန့်ကျင်ဘက် ကခြင်း, သီဆိုခြင်း, တီးမှုတ်ခြင်း စသည်တို့ကို ကြည့်ရှုနားထောင်ခြင်း အမှုဖြစ်၊ ဝိသူက, ပဋိဝိရုဒ္ဓ စသော။

နစ္စ နစ္စနံ နစ္စံ၊ နစ္စာပနံ နစ္စံ၊ နစ္စဋ္ဌ နစ္စဋ္ဌ နစ္စာ။ ***ဋီသစ်မှီး***

ဂီတ ဂါယနံ ဂီတံ၊ ဂါယာပနံ ဂီတံ၊ ဂီတဋ္ဌ ဂီတဋ္ဌ ဂီတာ။ ***ဋီသစ်မှီး***

ဝါဒိတ ဝါဒိယတေ ဝါဒိတံ၊ ဝါဒါပနံ ဝါဒိတံ၊ ဝါဒိတဋ္ဌ ဝါဒိတဋ္ဌ ဝါဒိတာ။ ***ဋီသစ်မှီး***

(ဌ၊ နှာ ရဖ်–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

မယူရ မဟိယံ ရဝတီတိ မယူရော။ ***ရှ***

* အသံပြုခြင်း ကြိယာ၊ ဥဒေါင်းဖြစ်၊ မောရ, ဝရဟီ, နီလဂီဝ, သိခဏ္ဍိန စသော။

(တစ်နည်း) မယတိ ဂစ္ဆတီတိ မယူရော။ ***ဓာတုပစ္စယ***

ဒဿနာ ဒဿနဋ္ဌ သဝနဋ္ဌ ဒဿနာ။ ***ဋီသစ်***

မာလာ မာ ဘမရာ လလန္တိ ကီဠန္တိ အဘိရမန္တိ ပိဝနေန ဇတ္ထာတိ မာလာ။ ***ဇ–ဋီမှီး***

(တစ်နည်း) မလိယတေ ဓာရိယတေတိ မာလာ။ ***သူစီ+ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) မီယတိ ပရိမီယတီတိ မာလာ။ ***မောဂ်***

ရဇတ ရဇ္ဇီယတီတိ ရဇတံ။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) ရဇ္ဇန္တိ သတ္တာ ဇတ္ထာတိ ရဇတံ။ ***ဋီသစ်***

ဝီဟိ ဝဟတိ, ဗြူဟေတိ ဝါ သတ္တာနံ ဇီဝိတန္တိ ဝီဟိ။ (သဿံ) ***ဋီသစ်***

ယဝ ယုဝိတဗ္ဗော မိဿိတဗ္ဗောတိ ယဝေါ။ ***ဋီသစ်***

ဂေါရူမ ဂုဓတိ ပရိဝေဓတိ ပလိဗုဒ္ဓတီတိ ဂေါရူမော။ ***ဋီသစ်***

ကဂုံ သောဘနတ္တာ ကမနီယဘာဝံ ဂစ္ဆတီတိ ကဂုံ။ (အတိသုခုမညေဝိသေသော) ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ကာမီယတီတိ ကဂုံ။ ***သူစီ***

(တစ်နည်း) ကင်္ခံတိ သုခုမဘာဝံ ဂစ္ဆတီတိ ကဂုံ။ ***ဘာဋီ***

http://www.dhammadownload.com

ကုဒြူသက ကောရဲ့ ရုဓိရဲ့ ဒူသတီတိ ကုဒြူသကော။ (ကောရဲ့ ရုဓိရဲ့-သွေးကို၊ ဒူသတိ-ဖျက်ဆီးတတ်၏) ***ဋီသစ်***

ခေတ္တ ဗီဇံ ခိပန္တိ ဧတ္ထာတိ ခေတ္တံ။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) ဗီဇာနိ ခိပါနိ အသ္မိန္တိ ခေတ္တံ။ ***သူစီ***

(တစ်နည်း) ဗီဇာနိ ခိပီယန္တိ အသ္မိန္တိ ခေတ္တံ။ ***သူစီ***

* စိုက်ပျိုး ကြဲချခြင်း ကြိယာ၊ ကောက်စပါးပင်တို့၏ ပေါက်ရောက်ရာ လယ်ဒြဗ်၊ ကေဒါရ။

(တစ်နည်း) ခိတ္တံ ဗီဇံ တာယတီတိ ခေတ္တံ။ ***သူစီ***

* စိုက်ပျိုး ကြဲချထားသော မျိုးစေ့ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း, မျိုးစေ့ဒြဗ်၏ လယ်ဒြဗ်နှင့် ဌာနီ+ဌာန အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သည်လည်းကောင်း။ (အကြွင်း တူပြီ)

(ဌ၊ နှာ ဂရ-လာ ဝိဂွဟများ)

ဝတ္ထု ဝသန္တိ ပတိဋ္ဌဟန္တိ အပရဏ္ဏာနိ ဧတ္ထာတိ ဝတ္ထု။ ***ဘာဋီ***

* တည်နေခြင်း ကြိယာ၊ ပဲမျိုးတို့၏ တည်ရာဖြစ်သော ယာခင်းဒြဗ်၊ ဘူမိ, သြကာသ, ဌာန။

ဝါဝိ ဝပန္တိ ဧတာယာတိ ဝါပိ။ ***မောဂ်***

* မျိုးစေ့တို့ကို ကြဲချစိုက်ပျိုးခြင်း ကြိယာ၊ အလျားရှည် ရေကန်ဒြဗ်၊ ဧလာသယ, ဥဒကာသယ, ဒီဃိကာ။

ဂိဟိ ဂဟံ ဧတသ္မာ အတ္ထီတိ ဂိဟိ။ ***ဓာန်+သူစီ***

သာသန သာသတိ ဧတေနာတိ သာသနံ။ ***နီတိ+ဘာဋီ***

* ပြောဆိုဆုံးမ ညွှန်ကြားခြင်း ကြိယာ၊ နှုတ်မှာ စကားဒြဗ်၊ ဝုတ္တန္တ, ပဝတ္တိ, ဝစန။

ကယ ကယနံ ကယော။ (ကယနံ-ဝယ်ခြင်း:) ***ဝိနယသင်္ဂဟဋီကာ၊ဘာဋီ***

ဝိက္ကယ ဝိက္ကယနံ ဝိက္ကယော။ (ဝိက္ကယနံ-ရောင်းခြင်း:) ***ဝိနယသင်္ဂဟဋီကာ၊ဘာဋီ***

ကယဝိက္ကယ ကယော စ ဝိက္ကယော စ ကယဝိက္ကယံ၊ (တသ္မာ) ကယဝိက္ကယာ။ ***ဌ-အဖွင့်ရှ***

(ဌ၊ နှာ ဂရ-လာ ဝိဂွဟများ)

ဥက္ကောဋန ဥဒ္ဓံ ကောဋနံ ပဋိဟနနံ ဥက္ကောဋနံ။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

* အထက်၌ ထိပါးခြင်း ကောက်ကျစ်ခြင်း၊ လဋ္ဌဂုဟဏ, ဥက္ကောစ။

ဝဋ္ဋန ဝဋ္ဋယတေ ဝိပ္ပလပတေ ဝဋ္ဋနံ။ ***ဓာန်ဋီ+သူစီ ဝဋ္ဋကမိုး***

* ဝဋ္ဋယတေ ဟူသော ကြိယာသည် ကြိယာသာမည ဖြစ်ရကား ဝဉ်-ဟူသော စ-ဟူသော ယ-ဟူသော တေ-ဟူသော အစိတ်အစိတ်သော သဒ္ဒါဟု ဆိုအပ်သော သုတိသည်လည်းကောင်း, လှည့်ပတ်ပြောဆိုခြင်း ကြိယာသကတ် သာမညသည်လဲည်းကောင်း၊ လှည့်ပတ်ပြောဆိုခြင်း ကြိယာဒြဗ် ဝိသေသ၊ ကူဋ္ဋ, အနုဇ္ဇ, နိကတိ, သဋ္ဌ။

ကဟာပဏ ကရီသပ္ပမာဏေန ရူပေန ကတော ပဏော ပဏိယော ဒဗ္ဗဘောဒေါ ကဟာပဏော။ ***သူစီ***

နိကတိ ကရဏံ ကတိ၊ နိန္နီတာ ကတိ နိကတိ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) နိကရီယတေ ပတိရူပကေန ဝဉ္စီယတေ နိကတိ။ ***ဘာဋီ***

မာယာ မေတိ ပရိမေတိ အညေန ဥတ္တမေန ဂုဏေန အတ္တနော ဂုဏန္တိ မာယာ။ ***သူစီ***

* တစ်ပါးသော မြတ်သော ဂုဏ်နှင့် မိမိ၏ ယုတ်ညံ့သော ဂုဏ်ကို နှိုင်းယှဉ်ခြင်း ကြိယာ၊ လှည့်ပတ်ခြင်း မာယာ (ဉာဏ်အတု)ဒြဗ်၊ သမ္ဗရီ, ဝဋ္ဋန စသော။

http://www.dhammadownload.com

သာဝိ သဝနံ သဋ္ဌနံ သာဝိ။ (အနုဒုကတာ) **ဋီသစ်**

သာစိ သစနံ သဋ္ဌနံ သာစိ။ ***ဘာဋီ***

* သစနံ ဟူသော ကြိယာသည် ကြိယာသာမည ဖြစ်ရကား သ-ဟူသော စ-ဟူသော နံ-ဟူသော အစိတ်အစိတ်သော သဒ္ဒါဟု ဆိုအပ်သော သုတိသည်လည်းကောင်း, ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲခြင်း ကြိယာသကတ် သာမည်သည်လည်းကောင်း၊ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲခြင်း ကြိယာဒြဗ် ဝိသေသ၊ ကုဋီလ, ဝင်္ကံ, ဓိမှ။

မှတ်ချက်။ အဋ္ဌကထာ၌ သာစိ၊ ဋီကာသစ်၌ သာဝိ-ဟု ရှိ၏။

သာစိယောဂ သာစိသဒ်္ဒါတော ယောဂေါ သာစိယောဂေါ။ ***ဘာဋီ***

* ကောက်ကျစ်ခြင်း ဟူသော ဘောဂုဏ်၏ စဉ်းလဲခြင်း လိမ်လည်ခြင်းနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏောစပ်၊ ကောက်ကျစ်ခြင်း ဟူသော စဉ်းလဲခြင်း လိမ်လည်ခြင်း အမူဒြဗ်၊ ကုဋီလယောဂေါ, ဓိမှယောဂေါ။

မှတ်ချက်။ ဤကား ယောဂ သဒ္ဒါသည် စဉ်းလဲခြင်း အနက်ကို ဟောနိုင်၏ဟု ကြံသော ဘာဋီအလိုသို့ လိုက်၍ အရတူ ကမ္မဓာရည်း တွဲခြင်း ဖြစ်၏။

(တစ်နည်း) သာစိယာ ယောဂေါ သာစိယောဂေါ။ **နေရင်း**

မှတ်ချက်။ ဤကား သာစိယောဂေါ-ကောက်တကျစ်ပြုခြင်းနှင့် ယှဉ်ခြင်းဟု အနက်ပေးသော နေရင်းနိသျသို့ လိုက်၍ တတိယာတပ္ပုရိသ် တွဲခြင်း ဖြစ်၏။

ကုဋီလ အကုဋိ ကုဋီလတ္တံ အဂမီတိ ကုဋီလံ။ **သူစိ**

(ဌ၊ နှာ ဂျ-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သဒ္ဓါ သဒ္ဒဟန်္တိ ဧတာယာတိ သဒ္ဓါ။ (သဒ္ဒဟနာ, ပသာဒါ) **ဏီ-ဌ**

ဒေယျာနိ အဒီယိ်သူတိ ဒေယျာနိ။

သဒ္ဓါဒေယျာနိ – သဒ္ဓါယ ဒေယျာနိ သဒ္ဓါဒေယျာနိ။ ***ဘာဋီ***

* ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓါ၏ ပေးလှူအပ်ကုန်ပြီးသော ဘောဇဉ်တို့နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏောစပ်၊ ယုံကြည်၍ ပေးလှူအပ်သော ဘောဇဉ်ဒြဗ်၊ သဒ္ဒဟနဒိန္နာနိ စသော။

မိတ္တ မိဇ္ဇတိ သိနေဟတီတိ မိတ္တော။ **သူစိ**

* ချစ်ခြင်း ကြိယာ၊ ဆွေမျိုးဒြဗ်၊ ဝယသ, သုဟဇ္ဇ, သဟာယ, သခါ။

(တစ်နည်း) မိနောတိ အန္တော ပက္ခိပတီတိ မိတ္တော။ **သူစိ**

သီသ သယန်္တိ ဧတ္ထ ဥိကာဒယောတိ သီသံ၊ **သူစိ၊ဓာတုပစ္စယ**

သီသံ ဝိယာတိ သီသံ။

ဂိလာန ဂိလယတိ ကိလမတီတိ ဂိလာနော။ **သူစိ**

* နာကျင်ခြင်း ကြိယာ၊ လူနာဒြဗ်၊ ဗျာဓိတ, အာတုရ။

ပုဗ္ဗဏ္ဍ အပရဏ္ဏသ ပုဗ္ဗေ ပဝတ္တံ အန္နံ ပုဗ္ဗဏ္ဍံ။ (သာလိအာဒိ) **သူစိ၊ဋီသစ်**

(အပရဏ္ဏသ-ပဲ၏၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ပဝတ္တံ-သော၊ အန္နံ-ထမင်းတည်း။)

(တစ်နည်း) ပုဗ္ဗံ ပဝတ္တံ အန္နံ ပုဗ္ဗဏ္ဍံ။ ***ဘာဋီ***

အပရဏ္ဍ ပုဗ္ဗဏ္ဍာဒိတော အပရဘာဂေ ပဝတ္တံ အဏ္ဍံ အပရဏ္ဍံ။ **သူစိ၊ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ပုဗ္ဗဏ္ဏသ အပရံ ပဝတ္တံ အန္နံ အပရဏ္ဍံ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) အပရသ္မိံ ပဝတ္တံ အန္နံ အပရဏ္ဍံ။ ***ဘာဋီ***

http://www.dhammadownload.com

သန္နိဓိကာရပရိဘောဂ – သန္နိဓာနံ သန္နိဓိ၊ ကရီယိတ္ထာတိ ကာရော၊ သန္နိဓိကာရော ယဿာတိ သန္နိဓိကာရံ၊ သန္နိဓိကာရဿ ပရိဘောဂေါ သန္နိဓိကာရပရိဘောဂေါ။ ***အားလုံး ဘာဋ္ဌီ***

သလ္လေခ သမ္မာ ကိလေသေ လိခတီတိ သလ္လေခေါ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

* ကောင်းစွာ ကိလေသာတို့ကို ခြစ်ပစ်ခြင်း ကြိယာ၊ သုတ္တန်နည်း အကျင့်မြတ်၊ ဓုတ, အပ္ပိစ္ဆတာ။

အဇ္ဇ ဣမသ္မိံ ကာလေ, ဣမသ္မိံ ဒိဝသေ ဝါ အဇ္ဇ။ **ရှု**

* ဣမအရ အာသန္နဿ,ပစ္စက္ခ အနက်၏ ယနေ့ဟူသော ကာလပညတ်နှင့် ကာလ+ကာလဝန္တစပ်၊ ယနေ့ဟူသော ကာလပညတ်ဒြဗ်၊ ဒိဝသ, အဟ, အမုကဒိဝသ။

အပရဇ္ဇု အပရသ္မိံ ဒိဝသေ အပရဇ္ဇု။ (သုဝေ, သွေ, ဒုတိယဒိဝသေ) **ရှု**

(၄၊ နှာ ၈၀-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဝယှ ဝဟိတဗ္ဗန္တိ ဝယှံ။ ***လယ်တီ***

သကဋ္ဌ သက္ကောတိ ဘာရံ ဝဟိတုန္တိ သကဋ္ဌံ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ+သူစိ***

* စွမ်းနိုင်ခြင်း ကြိယာ၊ လှည်းဒြဗ်၊ အန။

သန္ဒမာန သန္ဒတိ ဧတာယာတိ သန္ဒမာနာ။ ***စာစဉ်***

* စီးဆင်းခြင်း ကြိယာ၊ အမိုးပါသော သံလျင်း (ဝါ) လှည်းဒြဗ်၊ သံဒမာနီ, သဥ္စရ, ပါကတ။

သန္ဒမာနိကာ သန္ဒမာနာယေဝ သန္ဒမာနိကာ။ ***စာစဉ်***

သိဝိကာ သုခတ္ထိကေဟိ သေဝီယတေတိ သိဝိကာ။ ***သူစိ***

* မှိဝဲခြင်း ကြိယာ၊ ထမ်းစင်ဒြဗ်၊ ယာန။

ဥက္ကံသ ဥဒ္ဓံ ကသတိ ဂစ္ဆတီတိ ဥက္ကံသော။ ***စာစဉ်***

(တစ်နည်း) ဥပဂန္ဓာ ကသတိ ဟိံသတီတိ ဥက္ကံသော။ (အတိသယ, ပကဋ္ဌ) ***ဓာတုပစ္စယ***

ဥပါဟန ဥပနယှတေ ဗန္ဓီယတေတိ ဥပါဟနော။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

* နှောင်ဖွဲ့ခြင်း ကြိယာ၊ ဘိနပ်ဒြဗ်၊ ပါဒု။

ဥပါဟနသဃ်ာဋ္ဌ – သံဟနိတဗ္ဗာတိ သဃ်ာဋ္ဌာ၊ ဥပါဟနာယေဝ သဃ်ာဋ္ဌာ ဥပါဟနသဃ်ာဋ္ဌာ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

ဂဗ္ဘ ဂရတိ ဗဟိနိက္ခမနဝသေန သိဥ္စတီတိ ဂဗ္ဘော။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) ဂသတိ ဂစ္ဆတိ ဧတ္ထာတိ ဂဗ္ဘော။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ+စာစဉ်***

* သွန်းလောင်းခြင်း (ဝါ) သွားခြင်း ကြိယာ၊ တိုက်ခန်းဒြဗ်၊ ဩဝရက။

ကဏ္ဍု ကဏ္ဍတိ ဘေဒနံ ကရောတီတိ ကဏ္ဍု။ ***ဓာန်ဋ္ဌီမှီး***

* ဖြတ်ခြင်း, ခွဲခြင်း ကြိယာ၊ ယားနာဒြဗ်၊ ကဏ္ဍူ, ကဏ္ဍူတိ, ခဇ္ဇု။

ကစ္ဆု ကသန္တိ ဝိလေခန္တိ ဧတ္ထာတိ ကစ္ဆု။ ***မောဂ်***

* ရေးခြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ ဝဲနာဒြဗ်၊ ပါမံ, ဝိတစ္ဆိကာ။

(တစ်နည်း) ကစတိ ဗန္ဓတီတိ ကစ္ဆု။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ+စာစဉ်***

* နှောင်ဖွဲ့ခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)

အာဗာဓိက အာဗာဓာ ယေသံ သန္တီတိ အာဗာဓိကာ။ ***၄၊နှာ ၁၉၀-လာ အာဗာဓိကပုဒ်မှီး***

* အနာရောဂါ၏ အနာရောဂါ ရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် ဌာနီ+ဌာန, နိဿိတ+နိဿယစပ်၊ အနာရောဂါ ရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဒြဗ်၊ အာဗာဓိတ, ဗျာဓိက, ရောဂိက။

http://www.dhammadownload.com

အဂုံလိ အင်္ဂတိ ဂစ္ဆတီတိ အဂုံလိ။ ***ဓာန်ဦ+သူစိ***

* သွားခြင်း ကြိယာ၊ လက်ချောင်းဒြဗ်၊ ကရဏာခါ။

အာမိသ ကိလေသေဟိ အာမသိတဗ္ဗန္တိ အာမိသံ။ ***ဦသစ်၊ဘာဦ***

(တစ်နည်း) ကိလေသေဟိ အာမသီယတီတိ အာမိသံ။ ***မ-ဦ***

* ကိလေသာတို့ဖြင့် သုံးသပ်ခြင်း ကြိယာ၊ အာမိသဒြဗ်၊ အာမိသဝတ္ထု။

(တစ်နည်း) အာမီယတိ အန္တော ပက္ခိပီယတီတိ အာမိသံ။ ***မောဂ်***

* အတွင်း၌ ထည့်သွင်းထားခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)

(ဌ၊ နှာ ဓာ-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

နာဦ နလတိ ဂဏနဝသေန ဂဏ္ဌေတိ ဧတာယာတိ နာဠိ။ ***ဓာန်ဦ+ဇာတ်ဦသစ်***

* ဂဏန်းရေတွက်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် ထုံးဖွဲ့ခြင်း ကြိယာ၊ တစ်ကွမ်းစားသော ဆန်ဒြဗ်၊ ပတ္ထ။

ဂုဠ ဂဝတိ ပဝတ္တတိ ဧတေနာတိ ဂုဠော။ ***မောဂ်***

* အသံပြုခြင်း (ဝါ) အသံဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ တင်လဲခဲ (ဝါ) ထန်းလျက်ခဲ (ဝါ) သကြားခဲဒြဗ်၊ ဥစ္ဆုဝိကာရ၊ ဝိသကဏ္ဌက။

သပ္ပိ ယော နံ ပရိဘုဉ္ဇတိ တဿ ဗလာယုဝမုနတ္ထံ သပ္ပတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတီတိ သပ္ပိ။ ***သူစိ***

* ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ ထောပတ်ဒြဗ်၊ ဃတ။

ပဋိသန္ဓာရ ပဋိသန္ဓရတိ ဧတေနာတိ ပဋိသန္ဓာရော။ ***ဘာဦမိုး***

* စေ့စပ်ကြောင်း ကြိယာ၊ အာမိသဒြဗ်၊ အာမိသပဋိသန္ဓာရ၊ ပဋိသန္ဓာရ၊ ဂဏန။

(တစ်နည်း) ပဋိသန္ဓရဏံ ပဋိသန္ဓာရော။ ***သာရတ္ထ၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဦကာ***

* ပဋိသန္ဓရဏံ ဟူသော သဒ္ဒါသည် ကြိယာသာမည ဖြစ်ရကား ပ-ဟူသော ဋိ-ဟူသော သန်-ဟူသော ထ-ဟူသော ရ-ဟူသော ဏံ-ဟူသော အစိတ်စိတ်သော သဒ္ဒါဟု ဆိုအပ်သော သုတိသည်လည်း ကောင်း, စေ့စပ်ခြင်း ကြိယာသကတ် သာမညသည်လည်းကောင်း၊ စေ့စပ်ခြင်း ကြိယာဒြဗ် ဝိသေသ၊ ပိဒဟန်, ဂဏန်။

ဖီဝိတ ဖီဝန္တိ အနေနာတိ ဖီဝိတံ။ ***ဓာန်ဦ၊သူစိ***

* အသက်ရှင်ကြောင်း ကြိယာ၊ ဖီဝိတန္ဒြေဒြဗ်၊ အာယု, ဖီဝိတိန္ဒြိယ။

ဖာသု ဖသတိ သိနေဟတီတိ ဖာသု။ ***ဓာန်ဦ***

(တစ်နည်း) ဖုသတိ ဗာဓတိ ဒုက္ခန္တိ ဖာသု။ ***ဓာန်ဦ***

(ဌ၊ နှာ ဓ၂-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဗလဂ္ဂ ဗလဿ သေနာယ အင်္ဂံ ဂဏနကောဋ္ဌာသံ ကရောန္တိ ဧတ္ထာတိ ဗလင်္ဂံ။ ***ဦသစ်***

(တစ်နည်း) ဗလဿ အင်္ဂေါ ဗလင်္ဂေါ၊ ဗလင်္ဂံ ဇာနန္တိ ဧတ္ထာတိ ဗလင်္ဂံ။ ***ဘာဦ***

(တစ်နည်း) ဗလံ ဂဏော်တိ ဧတ္ထာတိ ဗလင်္ဂံ။ ***ဘာဦ***

(ဌ၊ နှာ ဓ၃-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဂေါနက ဂဝတိ သဒ္ဒံ ကရောတီတိ ဂေါနကော။ ***ဘာဦ***

(တစ်နည်း) ဂဝတိ သဒ္ဒယတီတိ ဂေါနော၊ ဂေါနောယေဝ ဂေါနကော။ ***ဇာတ်ဦသစ်***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း်) ဂေါနတိ သဒ္ဒယတီတိ ဂေါနကော။ ***ဇာတ်ဦးသစ်***

(တစ်နည်း်) ဂုဏာတီတိ ဂေါနကော။ ***ဓာတုပစ္စယ***

ကောဇဝ ကုယဲ (ပထဝိယဲ) ဇဝတိ သောဘနဝိတ္ထဋ္ဌဝသေနာတိ ကောဇဝေါ။ **ဦးသစ်**

* မြေကြီးဥ် တင့်တင့်တယ်တယ် ဖြန့်ခင်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်း ကြောင်းသကတ်သည်လည်း ကောင်း, မြေကြီးဒြဗ်၏ ကော်ဇောဒြဗ်နှင့် ဌာန+ဌာနီ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သကတ်သည်လည်း ကောင်း၊ ကော်ဇောဒြဗ်၊ ဂေါနက, ဒီဃလောမက စသော။

ဥဒ္ဒလောမီ ဥဒိတံ ဒွီသု လောမံ ဒသာ ယဿာတိ ဥဒ္ဒလောမီ။ **ဦးသစ်**

(တစ်နည်း်) ဥဒိတံ လောမံ ဥဒ္ဒလောမံ၊ ဥဒ္ဒလောမံ ယဿ အတ္ထိတိ ဥဒ္ဒလောမီ။ (အတ္ထရဏ ရ၏) ***ဘာဦး***

(ဌ၊ ဏ ၈၄-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ကဒလိ ကန္ဒတိ ဝိရဝတီတိ ကဒလိ။ ***ဇာတ်ဦးသစ်***

* မြည်တမ်းခြင်း ကြီယာ၊ ဝံပိုင်ဟုခေါ်သော သားကောင်ဒြဗ်၊ မဠာရုကာရမိဂ, မဠုရုကာရမိဂ, မိဂ။

မိဂ မရိတမ္ဘောတိ မိဂေါ။ ***ဓာန်ဦးမှိုး***

* အသက်စွန့်ခြင်း ကြီယာ၊ ဝံပိုင်ဟုခေါ်သော သားကောင်ဒြဗ်၊ ပသု။

(တစ်နည်း်) မီယတိ ဟိံသီယတိ မံသံ ခါဒိတုကာမေဟိ မနုဿေဟိ သီဟဗျဂ္ဃါဒီဝိ ဗလဝမိဂေဟိ စာတိ မိဂေါ။

သူစိ

(တစ်နည်း်) မဂေတိ ဂ္ဂတောစိတော စ ဂေါစရံ အန္တေသတိ ပရိယေသတီတိ မိဂေါ။ ***သူစိ၊ဓာတွတ္ထ***

(တစ်နည်း်) မရဏာယ ဂစ္ဆတိ ပါပုဏာတီတိ မိဂေါ။ ***အပါဒါနဋ္ဌကထာ***

(တစ်နည်း်) မရဏံ ဂစ္ဆတီတိ မိဂေါ။ ***အပါဒါနဋ္ဌကထာ***

ကဒလိမိဂ ကဒလိ စ သော မိဂေါ စာတိ ကဒလိမိဂေါ။ ***သူစိ၊ဇာတ်ဦးသစ်***

ပဝရ ပကာရေန ဝရိတဗ္ဗံ ပတ္ထေတဗ္ဗန္တိ ပဝရံ။ ***အပါဒါနဋ္ဌကထာ***

ပစ္စတ္ထရဏ ပတိရူပံ, ပစ္စေကံ ဝါ အတ္ထရိတဗ္ဗန္တိ ပစ္စတ္ထရဏံ။ **ဦးသစ်**

(တစ်နည်း်) သယနသုခါဒိ' ပဋိစ္စ အတ္ထရီယတီတိ ပစ္စတ္ထရဏံ။ ***ခုဒ္ဒ–ဦးသစ်***

* ခင်းခြင်း ကြီယာ၊ အပေါ်လွှမ်း အခင်းဒြဗ်၊ ပါဝါရ, ဥတ္တရိယ, ကောဇဝ, ပစ္စတ္ထရိတ။

စမ္မ စမီယတီတိ စမ္မံ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း်) စရိတံ တန္တိ စမ္မံ။ ***ဓာန်ဦး***

* စားခြင်း (ဝါ) လှည့်လည်ခြင်း ကြီယာ၊ ဝံပိုင်ရေဒြဗ်၊ အဇိန, ကဒလိမိဂတစ။

သေတ သေဝီယတေတိ သေတံ။ ***ဓာန်ဦး***

(တစ်နည်း်) သေဝီယတီတိ သေတံ။ **သူစိ**

* မှီဝဲခြင်း ကြီယာ၊ အဖြူရောင် အဆင်းရှိသော အဝတ်ဒြဗ်၊ သုက္က, ဂေါရ, သြဒါတ။

(တစ်နည်း်) သိနောတိ ဗန္ဓတိ စိတ္တန္တိ သေတံ။ ***ဓာန်ဦး***

ဥတ္တရစ္ဆဒ ဥတ္တရိံ ဥပရိဘာဂံ ဆာဒေတီတိ ဥတ္တရစ္ဆဒေါ။ (ဝိတာနံ) **ဦးသစ်**

(တစ်နည်း်) ဆဒီယတိ ဇတေနာတိ ဆဒေါ၊ ဥတ္တရိံ ဆဒေါ ဥတ္တရစ္ဆဒေါ။ ***ဘာဦး***

http://www.dhammadownload.com

သဥတ္တရဏ္ဍဒ သဟ ဥတ္တရဏ္ဍဒေန ယံ ဝတ္တတီတိ သဥတ္တရဏ္ဍဒံ။
* အထက်၌ ကြက်အပ်သော ဗိတာန်၏ အောက်အခင်းနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ အထက်၌ ကြက်အပ်သော ဗိတာန်နိနှင့် တကွဖြစ်သော အခင်းဖြစ်၊ သဥပရိဆဒ, သဥတ္တရဏ္ဍာဒန, ပစ္ဆတ္ထရဏ။

ရတ္တ ရဥ္ဇန်္တိ အနေနာတိ ရတ္တံ။ ***ဓာန်ဋီ***
* ဆိုးခြင်း ကြိယာ၊ နီသော ဗိတာန်မျက်နှာကြက်ဖြစ်၊ သောဏ, လောဟိတ, တမ္ဗ။

(တစ်နည်း) ရဥ္ဇန်္တိ ဧတ္ထာတိ ရတ္တံ။

ဝိတာန စန္ဒာတပေ ဝိတနုတေတိ ဝိတာနံ။ ***ဓာန်ဋီ***
* ချဲ့ခြင်း ကြိယာ၊ မျက်နှာကြက်ဖြစ်၊ ဥလ္လောစ။

ရတ္တဝိတာန ရတ္တံ ဝိတာနံ ရတ္တဝိတာနံ။

ဥပဓာန ဥပဓီယတေ သီသာသနံ ကရီယတေတိ ဥပဓာနံ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ဥပဓီယတေ သီသံ ဓာရီယတေတိ ဥပဓာနံ။ ***သူစီ***
* ပြုခြင်း (ဝါ) ဆောင်ခြင်း ကြိယာ၊ ခေါင်းအုံးဖြစ်၊ ဗိမ္ဗောဟန, ဗိမ္ဗောဟန။

ကာဠ ကလျတေတိ ကာလော၊ ကာလောဧဝ ကာဠော။ ***ဓာန်ဋီ***
* မည်းနက်သော အဖု (ဝါ) မဲ့ဖြစ်၊ နီလ, ကဏှ, အသိတ။

(တစ်နည်း) ကာတိ ဖရုသံ ဝဒတီတိ ကာဠော။ ***သူစီ***

သာသပ သာသီယန္တိ ဧတေနာတိ သာသပေါ။ ***မောဂ်၊သူစီ***
* ဆုံးမခြင်း ကြိယာ၊ မုံညင်းမှုန့်ဖြစ်၊ သိဒ္ဓတ္ထ, ဝိဟိဝိသေသ။

(ဌ၊ နှာ ၈၅-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

နိယျာန ဒုဂ္ဂတိတော သံသာရတော စ နိယျာတိ ဧတေနာတိ နိယျာနံ။ (သဂ္ဂမဂ္ဂေါ, မောက္ခမဂ္ဂေါ စ) ***ဘာဋီ***

နိယျာနိက ဝစီဒုစ္စရိတသံကိလေသတော ဝဋ္ဋတော ဝါ နိယျာတီတိ နိယျာနိကော။ ***ဒီ၊ဋီ–၁***

(တစ်နည်း) နိယျာနံ အရဟတီတိ နိယျာနိကော။ ***ဒီ၊ဋီ–၁***

(တစ်နည်း) နိယျာနေ နိယုတ္တော နိယျာနိကော။ ***ဒီ၊ဋီ–၁***

(တစ်နည်း) နိယျာနံ ဖလဘူတံ ဧတီသာ အတ္ထီတိ နိယျာနိကော။ ***ဒီ၊ဋီ–၁***

(တစ်နည်း) နိယျာနမေဝ နိယျာနိကော။ (ဤ၌ နိယျာနိကအရ–စေတနာနှင့်တကွ သမ္မပ္ပလာပ ဝိရတိကိုယူ) ***ဋီသစ်***

အနိယျာနိက နာ နိယျာနိကော အနိယျာနိကော။ ***ဋီသစ်***
* စေတနာနှင့် တကွဖြစ်သော သမ္မပ္ပလာပ ဝိရတိ၏ သမ္မပ္ပလာပ ဒုစရိုက်နှင့် ပဋိပက္ခဝန္တ+ပဋိပက္ခစပ်၊ သမ္မပ္ပလာပ ဒုစရိုက်၊ နိယျာနိကပဋိပက္ခ စသော။

အနိယျာနိကတ္တ – အနိယျာနိကာယ ဘာဝေါ အနိယျာနိကတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၈၆-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သမုဒ္ဒ သဟ မုဒ္ဒါယ ယော ဝတ္တတီတိ သမုဒ္ဒေါ။ ***ဋီသစ်***
* လက်ချောင်းချိုးမှု ရှိခြင်း၏ (ဝါ) လက်ချောင်းချိုးမှုနှင့် တကွဖြစ်ခြင်း၏ သမုဒ္ဒရာနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ သမုဒ္ဒရာဖြစ်၊ သာဂရော, သိန္ဓု, အဏ္ဏဝါ စသော။

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ဝိဇ္ဇတိ ပဝေဒနဟေတုဘူတာ မုဒ္ဒါ ယဿာတိ သမုဒ္ဒေါ။ **ဋီသစ်**

* ကြားခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အဦးအထိပ် ရှိခြင်း၏ သမုဒ္ဒရာဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်။

(တစ်နည်း) ဝိဇ္ဇတိ မုဒ္ဒါ ယဿာတိ သမုဒ္ဒေါ။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) အတ္တနိ သန္နိဿိတာနံ မစ္ဆမကရာနံ ပီတိသောမနဿံ ဥန္ဒတိ ပသဝတိ ဇနေတီတိ သမုဒ္ဒေါ။ ***ကစ္စည်း***

(တစ်နည်း) သမ္မာ ဥန္ဒတိ ကိလေဒတီတိ သမုဒ္ဒေါ။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) သမံ ဥဒကေန လောဏံ ဓတ္ထာတိ သမုဒ္ဒေါ။ **သူစိ**

သာဂရ သာဂရေန ခတော သာဂရော။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) သာဂရေဟိ ရာဇကုမာရေဟိ ခတော သာဂရော။ ***ဓာန်ဋီ***

* သာဂရမည်သော နတ်၏ (ဝါ) သာဂရ မည်ကုန်သော မင်းသားတို့၏ တူးအပ်သော သမုဒ္ဒရာနှင့် ဇနက+ဇည, ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ သမုဒ္ဒရာဒြဗ်၊ သမုဒ္ဒေါ, သိန္ဓု။

(ဌ၊ နှာ ဈဈ-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

မူသိက မုသတိ ထေနေတီတိ မူသိကော။ **သူစိ**

* နိုးခြင်း ကြိယာ၊ ကြွက်ဒြဗ်၊ ဥန္ဒုရ, အာခု။

ဥန္ဒုရ ဥန္ဒတိ ကိလေဒတီတိ ဥန္ဒုရော။ **သူစိ**

* စွတ်စိုခြင်း ကြိယာ၊ ကြွက်ဒြဗ်၊ မူသိက, အာခု။

အဟတ အဟညိတ္ထာတိ အဟတံ၊ (တသ္မိံ) အဟတေ။ ***ဘာဋီမိုး***

* မထုရိုက် မဖွပ်လျှော် မညှဉ်းဆဲခြင်း ကြိယာ၊ အဝတ်သစ်ဒြဗ်၊ နဝ။

မှတ်ချက်။ "အဟတ-ထုရိုက်ဖွပ်လျှော်ပြီးသော အဝတ်ဟောင်း၌"ဟု အနက်ပြန်သော နိဿတို့အလို ဆက္က ထုတ်သော် = ထုရိုက် ဖွပ်လျှော် ညှဉ်းဆဲခြင်း ကြိယာ၊ အဝတ်ဟောင်းဒြဗ်၊ ပုရာဏ-ဟူ၍ ထုတ်ရမည်။

အဂ္ဂိ အဂ္ဂတိ ကုဋ္ဌိလဘာဝံ ဂစ္ဆတီတိ အဂ္ဂိ။ ***ကစ္စည်း***

(တစ်နည်း) အဂတိ ကုဋ္ဌိလော ဟုတ္ဝာ ဂစ္ဆတီတိ အဂ္ဂိ။ (ဇာတဝေဒ, သိခီ, ဇောတိ, ပါဝက) ***မောဂ်***

ဒါရု ဒရီယတီတိ ဒါရု။ ***မောဂ်***

* ဖောက်ခွဲခြင်း ကြိယာ၊ ထင်းသစ်သားဒြဗ်၊ ကဋ္ဌ စသော။

ဒဗ္ဗီ သြဒနာဒီနိ ဒါရေန္တိ ဇတာယာတိ ဒဗ္ဗီ။ ***မောဂ်***

(ဇတာယ-ထိုယောက်မဖြင့်၊ သြဒနာဒီနိ-ထမင်း စသည်တို့.ကို၊ ဒါရေန္တိ-ခွဲတတ်ကုန်၏။)

* ထမင်း စသည်တို့.ကို ခွဲခြင်း ကြိယာ၊ ယောက်မဒြဗ်၊ ကဋ္ဌစ္ဆ စသော။

ကဏ ကဏတိ သဒ္ဒံ ကရောတီတိ ကဏော။ ***ပန်းကုံး***

(တစ်နည်း) ဘိန္နတဏ္ဍုလဘာဝေန ကဏတိ ဂစ္ဆတီတိ ကဏော။ ***စာစဉ်***

* အသံပြုခြင်း (ဝါ) ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ ဆန်ကွဲဒြဗ်၊ ကုဏ္ဍက။

အင်္ဂဝိဇ္ဇာ အင်္ဂသ ဝိဇ္ဇာ အင်္ဂဝိဇ္ဇာ။ ***ဘာဋီ***

မတ္တိကာ မတ္တေန ပမာဏေန ယုတ္တာ မတ္တိကာ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

* ပမာဏအတိုင်းအရှည်၏ ယှဉ်သော မြေညက်နှင့် ပမာဏ+ပမာဏဝန္တစပ်၊ မြေညက်ဒြဗ်၊ ခါရာ, ဥသ။

http://www.dhammadownload.com

ပထဝီ ပထဝတိ ဧတ္ထာတိ ပထဝီ။ ***ဓာန်ဦ***

* သွားခြင်း ကြီးယာ၊ မြေဒြဗ်၊ ဝသုန္ဓရာ, ဘူမိ, ဘူ, ဂေါ, ကု။

(တစ်နည်း) သဗ္ဗတ္ထ ပတ္ထရတီတိ ပထဝီ။ ***ဓာန်ဦ***

* အလုံးစုံသော အရပ်ကို ဖြန့်ခင်းခြင်း ကြီးယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)

(ဌ၊ နှာ ၈၉-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဝိဇ္ဇာ ဝိဒတိ ဇာနာတိ ဧတေယာတိ ဝိဇ္ဇာ။ ***ဘာဒူဦ***

(တစ်နည်း) ဝိဒတိ ဇာနာတီတိ ဝိဇ္ဇာ။ ***ဓာန်ဦ***

(တစ်နည်း) ဝိန္ဒတိ ဇာနာတီတိ ဝိဇ္ဇာ။ ***သူစိ***

* သိခြင်း ကြီးယာ၊ ကျိုးမြည်သံကို သိသော အတတ်ပညာဒြဗ်၊ ကာကရုတညာဏ်၊ ကာကရုတပညာ။

ရုတ ရဝတေ သဒ္ဒါယတေတိ ရုတံ။ ***ဧကဂ္ဃရကောသဦကာ***

* အသံပြုခြင်း ကြီးယာ၊ သဒ္ဒရုပ်ဒြဗ်၊ သဒ္ဒ, သရ။

(တစ်နည်း) ရဝီယတေ ရုတံ။

(တစ်နည်း) ရဝနံ ရုတံ။

ဝါယသ ဝယတိ ဂစ္ဆတီတိ ဝါယသော။ ***မောဂ်***

* သွားခြင်း ကြီးယာ၊ ကျိုးဒြဗ်၊ ကာကော, အရိဋ္ဌော, ဓကော်, ဗလိပုဋ္ဌော စသော။

ကာက ကာတိ သဒ္ဒံ ကရောတီတိ ကာကော။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ကာယတိ သဒ္ဒံ ကရောတီတိ ကာကော။ ***မောဂ်***

* အသံပြုခြင်း ကြီးယာ၊ ကျိုးဒြဗ်၊ ဝါယသော, အရိဋ္ဌော, ဓကော်, ဗလိပုဋ္ဌော စသော။

ပက္ကဏ္ဍာန ပစ္စိတ္ထာတိ ပက္ကံ၊ ဏာယတိ ဧတေနာတိ ဏာနံ၊ ပက္ကဿ ဏာနံ ပက္ကဏ္ဍာနံ။ ***ဘာဒူဦ***

အာဒိဠ အာဒိသိတဗ္ဗန္တိ အာဒိဠံ။ ***ဦသစ်+စာစဉ်***

(တစ်နည်း) အာဒိသိယတေ ဧတေနာတိ အာဒိဠံ။ ***ဘာဒူဦမှိုး***

သရ သရန္တိ ဟိံသန္တိ အနေနာတိ သရော။ ***သူစိ***

* ညှဉ်းဆဲခြင်း ကြီးယာ၊ မြားဒြဗ်၊ ဥသု, ပတ္တိ, သာယက, ခုရပ္ပ။

(ဌ၊ နှာ ၉၁-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဂဇ္ဈ ဂရတိ ဗဟိ နိက္ခမနဝသေန သိဒ္ဓတီတိ ဂဇ္ဈော။ (ပသဝေါ, ဩဝရဝကော) ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) ဂဇ္ဈတိ အတ္တဘာဝဘာဝေန ပဝတ္တတီတိ ဂဇ္ဈော။ ***သာရတ္ထ***

* သွန်းလောင်းခြင်း (ဝါ) ဖြစ်ခြင်း ကြီးယာ၊ ကိုယ်ဝန်ဒြဗ်၊ ပဋိသန္ဓိ, ပသဝ, အန္တောကုစ္ဆိ။

(တစ်နည်း) ဂသတိ ဂစ္ဆတိ ဧတ္ထာတိ ဂဇ္ဈော၊ (တိုက်ခန်း ရ၏) ***ဓာန်ဦ***

ဂဇ္ဈော ဝိယာတိ ဂဇ္ဈော။ (ကိုယ်ဝန် ရ၏) ***အာစရိယဝါဒ***

သီတလ သီတံ ဂုဏံ လာတီတိ သီတလံ။ ***ဓာန်ဦ***

(တစ်နည်း) သီတံ လာတိ ဂဏှာတီတိ သီတလံ။ ***ဦသစ်***

ဘေသဇ္ဇ ဘိသက္ကသ ကမ္မံ ဘေသဇ္ဇံ။ ***မဟာနိဒ္ဒေသဋ္ဌကထာ***

* ဆေးဆရာ၏ ဆေးကုသခြင်း အလုပ်နှင့် ဌာနီ+ဌာန, နိသိတ+နိသယစပ်၊ ဆေးဒြဗ်၊ သြသဓ, ဘေသဇ, အဂဒ။

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ဘိသဇာနံ ဣဒံ ဘေသဇ္ဇံ။ ***ဓာန်ဦး၊သူစိ***

* ဆေးဆရာ၏ ဆေးနှင့် ဌာနီ+ဌာန, နိဿိတ+နိဿယစပ်။ (အကြွင်း တူပြီ)

ပါဏက ပကာရေန အနတီတိ ပါဏကော။ ***ဓာန်ဦး***

* ဝင်လေထွက်လေကို ရှူရှိုက်ခြင်း (ဝါ) အသက်ရှည်ခြင်း ကြောင်း၊ ပိုးကောင်ငယ်ခြင်း၊ ကိုဋ္ဌ, ပုဋ္ဌဝ, ကိမိ။

(တစ်နည်း) ခုဒ္ဒေါ ပါဏော ပါဏကော။ ***စာစဉ်***

* ငယ်သော ဂုဏ်၏ သတ္တဝါနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ ငယ်သော သတ္တဝါခြင်း၊ ခုဒ္ဒပါဏ။

ပဋိကမ္မ ပဋိကရီယတေ ပဋိကမ္မံ။

(တစ်နည်း) ပဋိ ကမ္မံ ပဋိကမ္မံ။

သိရီ ကတပုညေဟိ သေဝီယတေ, တေ ဝါ သေဝတီတိ သိရီ။ ***ဓာန်ဦး***

* မိဝဲဆည်းကပ်ခြင်း ကြောင်း၊ ဘုန်းကျက်သရေခြင်း၊ လက္ခဏ စသော။

(ဌ၊ နှာ ၉၂-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သလ္လကတ္တ သလ္လဿ ပဋိဝိဒ္ဓဿ ကတ္တာနံ ဥဇ္ဇာဟနံ သလ္လကတ္တံ။ ***ဦးသစ်***

နိဿတ္တ နံ သတ္တော နိဿတ္တော။ ***စာစဉ်***

* ပဋိသေဓဘောဂုဏ်၏ သတ္တနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ သတ္တမှ ကင်းဆိတ်သော ဓမ္မခြင်း၊ ဓမ္မ, နိဇ္ဇီဝ။

ဝိပါက အညမညဝိသိဋ္ဌာနံ ကုသလာကုသလာနံ ပါကာတိ ဝိပါကာ။ ***ဏီ–၌***

သမဝိပါကိနော – သမံ ဝိပါကော ယေသန္တိ သမဝိပါကိနော။

(တစ်နည်း) သမာ ဝိပါကာ ယေသန္တိ သမဝိပါကိနော။ (ကုသိုလ်+အကုသိုလ်ခြင်း ရ၏)

သုဂ္ဂတိ သုန္ဒရာ ဂတိ သုဂ္ဂတိ။ ***ဝိ၊၌ ၁–မှိး***

* ကောင်းသော ဂုဏ်၏ ဘုံဂတိနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ သုဂတိဘုံခြင်း၊ ဒေဝဂတိ, မနုဿဂတိ, သမ္မာဂတိ, သုဘဝ။

(တစ်နည်း) သုခမေဝေတ္ထ ဂစ္ဆန္တိ နံ ဒုက္ခန္တိ သုဂ္ဂတိ။ ***အံ–ဦးမှိး***

(ဌ၊ နှာ ၉၃-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဂမ္ဘီရာ ဂစ္ဆန္တာ ဘာယန္တိ အသ္မိန္တိ ဂမ္ဘီရော၊ ***ဓာန်ဦး***

(တစ်နည်း) ဂံ ပထဝိ ဘိန္ဒိတွာ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတီတိ ဂမ္ဘီရော၊ ***မောဂ်၊သူစိ***

ဂမ္ဘီရေသု ဝိသေသာ ဂမ္ဘီရာ။ ***ဦးသစ်***

(တစ်နည်း) ဂမ္ဘီရာနံ ဝိသေသေန ဂမ္ဘီရာ။ ***ဦးသစ်***

မကသ မကတိ လောဟိတံ ပိဝတီတိ မကသော။ (မသကော) ***သူစိ***

သူစိ သူစေတိ ပကာသေတိ ဂတမဂ္ဂန္တိ သူစိ။ ***သူစိ***

တုဏ္ဍ တနောတိ ဧတေနာတိ တုဏ္ဍံ။ ***မောဂ်၊သူစိ***

(တစ်နည်း) တုဏ္ဍတိ ဧတေနာတိ တုဏ္ဍံ။ ***သူစိ၊ဓာတွတ္ထ***

(တစ်နည်း) တုဒ္ဒေတီတိ တုဏ္ဍံ။ ***သူစိ၊ဓာတုပစ္စယ***

http://www.dhammadownload.com

လဗ္ဘနေယျ လဘိတဗ္ဗာတိ လဗ္ဘနီယာ၊ လဗ္ဘနီယာဧဝ လဗ္ဘနေယျာ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) လဘီယတေ လဗ္ဘနံ၊ လဗ္ဘနံ အရဟတီတိ လဗ္ဘနေယျာ။ ***ဋီသစ်***

အလဗ္ဘနေယျ နလဗ္ဘနေယျာ အလဗ္ဘနေယျာ။ ***ဋီသစ်***

ပတိဋ္ဌ ပတိဋ္ဌဟန္တိ ဧတ္ထာတိ ပတိဋ္ဌာ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ပတိဋ္ဌဟနံ ပတိဋ္ဌာ။ ***ဋီသစ်***

အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌ – အလဗ္ဘနေယျာ ပတိဋ္ဌာ ဧတ္ထာတိ အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌာ။ ***ဋီသစ်***

* မရအပ်သော ထောက်တည်ရာ၏ (ဝါ) ထောက်တည်ရာကို မရခြင်း၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော ဂုဏ်တရားနှင့် ဂုဏေး+ဂုဏ်စပ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော ဂုဏ်တရားဒြဗ်၊ အလဗ္ဘ-နေယျောကာသာ, သဗ္ဗညုတညာဏောကာသာ။

မှတ်ချက်။ ဥပမာနပက္ခကို ရှုလျှင် အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌာ အရ = သမုဒ္ဒရာကို ရ၏။

နေယျ နယာပီယတေတိ နေယျော။ ***ဘာဋ္ဌီ***

* သိစေခြင်း ကြိယာ၊ သိအပ်သော တရားဒြဗ်၊ ဥေယျဓမ္မ, ဇာနိတဗ္ဗဓမ္မ။

အနညနေယျ အညေဟိ နေယျော အညနေယျော၊ နအညနေယျော အနညနေယျော။ ***ဘာဋ္ဌီ***

ဂုဏ ဂုဏေတိ ပကာသေတိ ကာရဏန္တိ ဂုဏော။ ***သူစိ***

* ထင်ရှားပြခြင်း ကြိယာ၊ သီလ စသော ဂုဏ်ဒြဗ်၊ အာနိသံသ။

(တစ်နည်း) ဂေါဏာပီယတိ အာမန္တာပီယတိ အတ္တနိ ပတိဋ္ဌိတော ပုဂ္ဂလော ဒဋ္ဌုံ သောတုံ ပူဇိတုဥ္စ ဣစ္ဆန္တေဟိ ဇနေဟီတိ ဂုဏော။ ***နီတိ၊သူစိ***

(တစ်နည်း) အတ္တနော ဒဗ္ဗံ ဂုဏေတိ ပကာသေတီတိ ဂုဏော။ ***ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) ဂုဏတိ ဗန္ဓတီတိ ဂုဏော။ ***ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) ဂုဏယန္တေ ပကာသီယန္တေ ယေနာတိ ဂုဏော။ ***ဘေဒစိန္တာဋ္ဌီကာ***

(တစ်နည်း) ဂုဥ္စတိ ပကာသေတိ အတ္တနော အာဓာရံ ဒဗ္ဗန္တိ ဂုဏော။ ***ဘေဒစိန္တာဒီပနီ***

ဂုဏဓမ္မ ဂုဏသင်္ခါတာ ဓမ္မာ ဂုဏဓမ္မာ။ ***ဋီသစ်မှီး***

* ဂုဏ်တော်ဟု ဆိုအပ်သော သမ္ဘာဝနာဘောဂုဏ်၏ ဓမ္မနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဒြဗ်၊ ဝိသိဋ္ဌဓမ္မ, အဘိဝိသိဋ္ဌညာဏ, သဗ္ဗညုတညာဏ, ဝိသေသသဘာဝ။

ထောမိတ ထောမီယန္တေတိ ထောမိတာ။ ***သူစိ ထောမနပုဒ်မှီး***

* ချီးမွမ်းခြင်း ကြိယာ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဒြဗ်၊ ဝဏ္ဏိတာ, ပသဋ္ဌာ။

ပုထုစိတ္တ ပုထူနိ စိတ္တာနိ ပုထုစိတ္တာနိ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

ပုထုစိတ္တသမာယောဂ – ပုထုစိတ္တေဟိ သမာယောဂေါ ပုထုစိတ္တသမာယောဂေါ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

ပုထု ပုထန္တိ မဟန္တဘာဝေန ပတ္ထရန္တီတိ ပုထူနိ။ ***မောဂ်၊ဓာတွတ္ထ***

* ပြန့်ခြင်း ကြိယာ၊ များသော စိတ်(အာရုံ)တို့ဒြဗ်၊ မဟန္တာနိ, ဗဟူနိ, ဝိပုလာနိ။

ပုထုအာရမ္မဏ – ပုထူနိ အာရမ္မဏာနိ ဧတဿာတိ ပုထုအာရမ္မဏံ။ (ဧတဿ-ထိုသဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်အား၊ ပုထူနိ-များစွာကုန်သော၊ အာရမ္မဏာနိ-တို့သည်၊ သန္တိ-ရှိကုန်၏။) ***ဋီသစ်***

* များစွာသော အာရုံတို့၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်နှင့် အာရုံ+အာရမ္မဏိကစပ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဒြဗ်၊ ဗဟုဂေါစရံ, မဟန္တာရမ္မဏံ စသော။

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ပုထု အာရမ္မဏံ အာရမ္မဏမေတဿာတိ ပုထုအာရမ္မဏံ။ (ဧတဿ–ထိုသဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်အား၊ ပုထု–များစွာကုန်သော၊ အာရမ္မဏံ–အာရုံဟု ဆိုအပ်သော၊ အာရမ္မဏံ–သည်၊ အတ္ထိ–၏။) **ဋီသစ်**

* များစွာသော အာရုံဟုဆိုအပ်သော အာရုံ၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ်နှင့် အာရုံ+အာရမ္မဏိကစပ်။

ဝဝတ္ထာပန ဝိသုံ ဝိသုံ အဝစ္ဆိန္ဒိတွာ ထပေတီတိ ဝဝတ္ထာပနံ။ ***ဘာဋီမှီး***

* အသီးသီး ပိုင်းခြား၍ တည်စေခြင်း, ထားခြင်း ကြိယာ၊ အညေဝဟူသော သဒ္ဒါဒြဗ်၊ သန္နိဋ္ဌာပန။

(တစ်နည်း) ဝိသုံ ဝိသုံ အဝစ္ဆိန္ဒိတွာ ထာပနံ ဝဝတ္ထာပနံ။ ***ဘာဋီ***

ဝေရမဏိ (ပါပမမ္မတော) ဝိရမတိ ဧတာယာတိ ဝေရမဏိ။(ရှောင်ကြဉ်ကြောင်း ဝိရတီ ရ၏) ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

* ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ကြိယာ၊ ဝိရတီစေတနာဒြဗ်၊ ဝိရတိ, အာရတိ။

(တစ်နည်း) ဝေရံ မဏတိ ဝိနာသေတီတိ ဝေရမဏိ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

(တစ်နည်း) ဝေရံ မဏတိ ဟိံသတီတိ ဝေရမဏိ။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) ဝိရမဏံ ဝေရမဏိ။ (ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ကြိယာ ရ၏) ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

ဥတ္တာန ဥဂ္ဂတံ တာနံ ပမာဏံ ယေသန္တိ ဥတ္တာနာ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဥဒ္ဓမုခံ တနောန္တိတိ ဥတ္တာနာ။ ***မ–ဋီ***

သာဝကပါရမီ – သာဝကာနံ ပါရမိယော သာဝကပါရမိယော။ ***သံ–ဋီ၊ဘာဋီ***

သာဝကပါရမီဉာဏ – သာဝကပါရမီဟိ နိပ္ပန္နံ ဉာဏံ သာဝကပါရမီဉာဏံ။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) သာဝကာနံ ပါရမီဉာဏံ သာဝကပါရမီဉာဏံ။ ***သံ–ဋီ***

ပစ္စေကဗောဓိ ပစ္စေကံ (သယမေဝ) ဗောဓီတိ ပစ္စေကဗောဓိ။ ***ထေရပါဒါနဋ္ဌကထာ***

(တစ်နည်း) ပါဋိဧက္ကံ ဝိသုံ ဗောဓီတိ ပစ္စေကဗောဓိ။ ***အပါဒါနဋ္ဌကထာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါမှီး***

(တစ်နည်း) ပတိ သာမိဘူတာ ဗောဓီတိ ပစ္စေကဗောဓိ။ ***အပါဒါနဋ္ဌကထာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါမှီး***

ဂမ္ဘီရတရံ အယဉ္စ ဂမ္ဘီရော အယဉ္စ ဂမ္ဘီရော ဣမေ ဣမေသံ ဝိသေသေန ဂမ္ဘီရန္တိ ဂမ္ဘီရတရံ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ဂမ္ဘီရာနံ ဝိသေသေန ဂမ္ဘီရန္တိ ဂမ္ဘီရတရံ။

* နက်နဲသော သာဝကပါရမီဉာဏ်၏ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်နှင့် အပါဒါန+အပါဒါနီစပ်၊ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်ဒြဗ်၊ အနုတ္တာနတရံ, ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ။

မှတ်ချက်။ ဤကား ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံကို ရှု၍ ထုတ်ပုံ ဖြစ်၏။ သဗ္ဗညုတညာဏဥကို ရှု၍ ထုတ်လျှင် .....

* ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်နှင့် အပါဒါန+အပါဒါနီစပ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဒြဗ်၊ အနုတ္တာနတရံ, သဗ္ဗညုတညာဏံ စသည်ဖြင့် ထုတ်ပါ။

ဝဝတ္ထာန ဝိသုံ ဝိသုံ အဝစ္ဆိန္ဒိတွာ ထပေတီတိ ဝဝတ္ထာနံ။

(၄၊ နှာ ၉၄–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သမယန္တရ သမယမေဝ အန္တရံ သမယန္တရံ။ ***ဋီသစ်မှီး***

* မိစ္ဆာအယူ၏ ထူးသော ဂုဏ်နှင့် ဂုဏေး+ဂုဏ်စပ်၊ ထူးသော, အမျိုးမျိုးသော မိစ္ဆာအယူဝါဒဒြဗ်၊ သမယဝိသေသ, ဒိဋ္ဌိဝိသေသ။

(တစ်နည်း) သမယတော အန္တရံ သမယန္တရံ။ ***ဋီသစ်မှီး***

* ဗုဒ္ဓအယူ၏ တစ်ပါးသော မိစ္ဆာအယူနှင့် အပါဒါန+အပါဒါနီစပ်၊ ဗုဒ္ဓအယူမှ တစ်ပါးသော မိစ္ဆာအယူဒြဗ်၊ အညသမယ, အညဒိဋ္ဌိ။

http://www.dhammadownload.com

ဝိသယ ဝိသေသေန သိနောတိ ဗန္ဓတီတိ ဝိသယော။ ***သူစိ***

* နှောင်ဖွဲ့ခြင်း ကြိယာ၊ ဥဏ်တော်ဒြဗ်၊ ဌာန။

(တစ်နည်း) ဝိသယိဓမ္မံ ဝိသေသတော သိနောတိ ဗန္ဓတီတိ ဝိသယော။ ***အနုဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) ဝိသိနောတိ ဗန္ဓတိ ဣန္ဒြိယာနီတိ ဝိသယော။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဝိသိနောတိ ဗန္ဓတိ ယထာဓိပ္ပေတံ စိတ္တံ ဧတေနာတိ ဝိသယော။ ***သံ-ဋ္ဌီ***

အဝိသယ နဝိသယော အဝိသယော။ ***ဘာဋ္ဌီ+စာစဉ်***

(၄၊ နှာ ၉၅-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

နိဇ္ဇဋ နတ္ထိ ဇဋာ ယဿာတိ နိဇ္ဇဋ်။ ***ဘာဋ္ဌီ***

နိဂ္ဂုမ္ဗ နတ္ထိ ဂုမ္ဗော ယဿာတိ နိဂ္ဂုမ္ဗံ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

* မိစ္ဆာအယူတည်းဟူသော အပိတ်အဖုံး မရှိခြင်းဟူသော အဘာဝဘောဂုဏ်၏ သမ္မာဒိဋ္ဌိအယူနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိအယူဒြဗ်၊ ဒိဋ္ဌိဂုမ္ဗဝိဝရဏံ, အနာဝဋ်, သမ္မာဒိဋ္ဌိဂတံ။

ဓမ္မရာဇာ ဓမ္မဿ ရာဇာ ဓမ္မရာဇာ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဓမ္မတော သဒေဝကဿ လောကဿ ရာဇာ ဇာတော ဓမ္မရာဇာ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဓမ္မေန ရာဇတီတိ ဓမ္မရာဇာ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဓမ္မေန လောကံ ရဥ္ဇေတီတိ ဓမ္မရာဇာ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

အာလပန အာလပတိ ဧတေနာတိ အာလပနံ။ ***ဘာဋ္ဌီမှီး***

* ရှေ့ရှု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း ကြိယာ၊ ရှေ့ရှု ခေါ်ဝေါ်ကြောင်းဖြစ်သော ဘိက္ခဝေဟူသော သဒ္ဒါ၊ သမ္ဗောဓနံ။

(တစ်နည်း) အဘိမုခံ ကတွာ လပနံ အာလပနံ။ ***ရှု***

(တစ်နည်း) အာအဘိမုခံ ကတွာ လပနံ အာလပနံ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

ဧကစ္စေ ဧကေယေဝ ဧကစ္စေ။ ***သူစိ+စာစဉ်မှီး***

* အစပ်သမ္ဗန်ကို မရ၍ ဣတိသဒ္ဒါ မပါလာသောကြောင့် ဝစနဟေတုကို မရ (ဝါ) ဧကပုဒ်၏ အရဖြစ်သော အချို့ကုန်သော ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့၏ စ္စပစ္စည်း၏ အရဖြစ်သော အချို့ကုန်သော ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့နှင့် အဘေဒ+ဘေဒစပ် (ဝါ) သွတ္ထဘောဂုဏ်၏ အချို့ကုန်သော ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့နှင့် နိဿိတ+နိဿယစပ်၊ အချို့ကုန်သော ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့ဒြဗ်၊ ဧကေ, ကေစိ။

ပဗ္ဗဇ္ဇ ပဗ္ဗဇိတဿ ဘာဝေါ ပဗ္ဗဇ္ဇံ။ ***ဘာဋ္ဌီမှီး***

* ရဟန်း၏ ရဟန်းအဖြစ်နှင့် နိဿိတ+နိဿယစပ်၊ ရဟန်းအဖြစ်ဟူသော ဇာတ်ဒြဗ်၊ ဘိက္ခုဘာဝ, သာမည။

(တစ်နည်း) ပဌမမေဝ ဝဇိတဗ္ဗာတိ ပဗ္ဗဇ္ဇာ။ ***ကစ္စည်း***

* ရှေးဦးစွာ ကပ်ရောက်ခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)

သမ္မတ သမ္မာ မညိတ္ထာတိ သမ္မတာ။

(တစ်နည်း) သမ္မန္နိတဗ္ဗာတိ သမ္မတာ။

* ကောင်းစွာ အသိအမှတ်ပြုခြင်း (ဝါ) သမုတ်ခြင်း ကြိယာ၊ သမဏဗြာဟ္မဏတို့ဒြဗ်၊ သမနုညာတ, အနုညာတ, ပညတ္တ, ဝေါဟာရ စသော။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၉၆-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ကောဌ္ဌာသ ကောဋ္ဌေ (သရီရေ) သေတိ တိဋ္ဌတီတိ ကောဌ္ဌာသော။ ***ဓာန်ဦ***

* ကိုယ်၌ ဖြစ်ခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း, ကိုယ်ဒြဗ်၏ ဖြစ်သော အဘို့အစုများနှင့် ဌာန+ဌာနီ, နိဿယ+နိဿိတ, ဧကဒေသီ+ဧကဒေသ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သကတ်သည်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်ဒြဗ်၌ ဖြစ်သော (တည်သော) အဘို့အစုဒြဗ်၊ ပဋိဝီသော, အန္တော, ဘာဂေါ, အံသော။

ပန္ထ ပန္ထယန္တိ ယန္တိ အနေနာတိ ပန္ထော။ ***ဓာန်ဦ***

(တစ်နည်း) ပထယန္တိ ယန္တိ အနေနာတိ ပန္ထော။ ***သူစိ***

ပိဏ္ဍောလ ပိဏ္ဍံ ဥလတိ ဂဝေသတီတိ ပိဏ္ဍောလော။ ***ဦသစ်***

* ဆွမ်းကို ရှာမှီးခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း, ဆွမ်းဒြဗ်၏ ရှာမှီးတတ်သော ရဟန်းဒြဗ်နှင့် ကမ္မ+ကမ္မီ, အာရုံ+အာရမ္မဏိက အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သကတ်သည်လည်းကောင်း၊ ဆွမ်းကို ရှာမှီးတတ်သော ရဟန်းဒြဗ်၊ ပိဏ္ဍစာရကော စသော။

ပိဏ္ဍောလျ ပိဏ္ဍောလဿ ဘာဝေါ ပိဏ္ဍောလျံ။ ***ဦသစ်***

သံသိဗ္ဗိတ သံသိဗ္ဗိယတေတိ သံသိဗ္ဗိတံ။ ***စာစဉ်***

* ချုပ်ခြင်း ကြိယာ၊ ရောစပ်၍ ချုပ်အပ်သော (ကပ္ပဗိန္ဓု မရှိသော) အဝတ်ဒြဗ်၊ အကပ္ပကတ, အဂ္ဃဋ္ဌ။

လေသ လိသတိ သိလိသတီတိ လေသော။ ***ဝိ၊ဌ–၂+ခုဒ္ဒ–ဦဟောင်း***

* ကြွင်းကျန်ခြင်း ကြိယာ၊ အနည်းငယ်သော အကြောင်းဒြဗ်၊ အပ္ပ, ဤသက။

(ဌ၊ နှာ ၉၇-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သဿတ သဗ္ဗဒါ သရတိ ပဝတ္တတီတိ သဿတော။ ***ဦသစ် သဿတိဝိဂ္ဂဟမှီး***

(တစ်နည်း) သဿတီတိ သဿတော။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) သဒါ သရတိ ဂစ္ဆတီတိ သဿတော။ ***သူစိ***

သဿတဒိဋ္ဌိ သဿတာ ဒိဋ္ဌိ ဧတေသန္တိ သဿတဒိဋ္ဌိနော။ ***၌–အဖွင့်ရှု***

* သဿတ အယူ၏ သမဏဗြာဟ္မဏတို့နှင့် ဌာနီ+ဌာန, သံ+သာမီ, ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ သဿတ အယူ ရှိကြကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့ဒြဗ်၊ သဿတဝါဒါ စသော။

မန မနတိ ဇာနာတီတိ မနော။ ***ဓာန်ဦ***

သမ္မာမနသိကာရ – သမ္မာ ဥပါယေန မနသိကရောတိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဧတေနာတိ သမ္မာမနသိကာရော။ ***ဦသစ်***

(ဧတေန ဉာဏေန–ဖြင့်၊ သမ္မာ ဥပါယေန–သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ–ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ မနသိကရောတိ–နှလုံးသွင်းတတ်၏။)

* သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်းခြင်း ကြိယာ၊ သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်းကြောင်းဖြစ်သော ဉာဏ်ဒြဗ်၊ ဥပါယမနသိကာရော, ပဌမနသိကာရော, ပထမနသိကာရော, ကာရဏမနသိကာရော။

ဥပါယ ဥပဂန္ဆာ အယတိ ပဝတ္တတိ ဧတေနာတိ ဥပါယော။ ***ရူ၊နေတ္တိ–ဝိ***

* ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ ဟိတသုခကို ရကြောင်း တရားဒြဗ်၊ ပထ, ကာရဏ။

ပဌ ပထတိ ယာတိ ဧတ္ထ, ဧတေနာတိ ဝါ ပဌော။

http://www.dhammadownload.com

ပုဗ္ဗေနိဝါသ နိဝသီယိတ္ထာတိ နိဝါသော၊ ***စာစဉ်***
ပုဗ္ဗေ နိဝါသော ပုဗ္ဗေနိဝါသော။ ***ဇ***

ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ – အနုဿရဏံ အနုဿတိ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဿ အနုဿတိ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ။ ***ဝိသုဒ္ဓိမဂ်***
(တစ်နည်း) အနုဿရတီတိ အနုဿတိ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿတိ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ။ ***ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ***

ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ – ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိယာ သမ္ပယုတ္တံ ဉာဏံ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏံ။ ***ဏီ-၄***

အာဟိတ အာဓိယတေတိ အာဟိတော။ ***ဓာတုပစ္စယ***

ဒိဋ္ဌ (မိစ္ဆာ) ပဿတီတိ ဒိဋ္ဌိ။ ***ဋီသစ်***
(တစ်နည်း) ဒဿနံ ဒိဋ္ဌိ။ ***သူစီ***

ဒိဋ္ဌဂတ ဒိဋ္ဌိဓ ဒိဋ္ဌဂတံ။ ***ဋီသစ်***
(တစ်နည်း) ဒိဋ္ဌိပ္ပကာရော ဒိဋ္ဌဂတံ။ ***ဘာဋီ***
(တစ်နည်း) ဒိဋ္ဌိယာ ဂတံ ဒိဋ္ဌဂတံ။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

ဒိဋ္ဌဂတိက ဒိဋ္ဌဂတံ အဿ အတ္ထီတိ ဒိဋ္ဌဂတိကော။
* မိစ္ဆာအယူ၏ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ မိစ္ဆာအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဒြဗ်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော, ဝိပရီတ-လဒ္ဓိကော စသော။

ဝဏ္ဏ ဝနတိ ယာစတိ ပုတ္တာဒိံ ဝဏ္ဏော၊ (တစ်နည်း) ဝဓတိ ပုတ္တံ, ဖလံ ဝါ ဟနတီတိ ဝဏ္ဏော၊ ***ဋီသစ်***
ဝဏ္ဏော ဝိယာတိ ဝဏ္ဏော။ ***ဋီသစ်***
* မြဲသော သားကောင်, မြဲသော ထန်းပင် စသည်တို့၏ အတ္တ,လောကနှင့် သဒိသ+သဒိသိစပ်၊ အတ္တသည် လည်းကောင်း, လောကသည်လည်းကောင်း၊ အဖလော, အဇနကော။

ပသု ပသီယတိ ဗာဓီယတိ သာမိကေဟိတိ ပသု။ ***မောဂ်***
* ညှဉ်းဆဲခြင်း ကြိယာ၊ သားကောင်ဒြဗ်၊ မိဂ စသော။
(တစ်နည်း) ပသီယတိ ဗန္ဓီယတီတိ ပသု။ ***ဓာန်ဋီ***
(တစ်နည်း) ပသဝန္တီတိ ပသဝေါ။ ***ဓာန်ဋီ***

တာလ တလတိ ပတိဋ္ဌာတီတိ တာလော။ ***ဓာန်ဋီ၊ဓာတွတ္ထ၊ဓာတုပစ္စယ***
* တည်ခြင်း ကြိယာ၊ ထန်းပင်ဒြဗ်၊ ဝိဘေဒိကာ။
(တစ်နည်း) တလတီတိ တာလော။ ***ဓာတွတ္ထ***

ဧသိက ဣသိယတေတိ ဧသိကာ။ ***ဓာန်ဋီမှိ***
* အလိုရှိခြင်း ကြိယာ၊ တံခါးတိုင်ဒြဗ်၊ ဣန္ဒခီလ။
(တစ်နည်း) ဧသတိ ဂဝေသတိ ဧတ္ထာတိ ဧသိကာ။ ***ဓာတုပစ္စယ***
* ရှာမှီးခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)

ဌာယီ တိဋ္ဌတီတိ ဌာယီ။ ***ဋီသစ်***

ဧသိကဌာယီ ဧသိကာ စ ဌာယီ စာတိ ဧသိကဌာယီ။ ***ဋီသစ်***

ညောင်သံပေးလွှန်းတဲ့ကြောင် သားကောင် ရှာမရ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၉၈-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဥမ္မတ္တ ဥဂ္ဂတေဟိ ဝါတာဒိဒေါသေဟိ မန္ဒတီတိ ဥမ္မတ္တော။
(တစ်နည်း) ဥဂ္ဂတေဟိ ဝါတာဒိဒေါသေဟိ မဒယတီတိ ဥမ္မတ္တော။ ***ဓာန်ဦ ဥမ္မာဒမှိး***

* တက်ကုန်သော လေ စသော အပြစ်တို့ကြောင့် ယစ်မူးခြင်း, မေ့လျော့ခြင်း, ရူးသွပ်ခြင်း ကြိယာ၊ အရူးဒြဗ်၊ ဥမ္မာဒဝတီ စသော။

ဥမ္မတ္တက ဥမ္မတ္တောယေဝ ဥမ္မတ္တကော။ ***ဓာတုပစ္စယမှိး***
(တစ်နည်း) ဥမ္မတ္တော အသေ အတ္ထိတိ ဥမ္မတ္တကော။ ***ဓာတုပစ္စယ***

* အရူးရောဂါ (ယစ်မူးသော ရောဂါ)၏ ရူးသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဌာနီ+ဌာန, နိသိတ+နိသယစပ်၊ ရူးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဒြဗ်၊ ဥမ္မာဒဝတီ။

ဂူထ ပဋိကူလတ္တာ ဂေါပိယတီတိ ဂူထော။ ***မောဂ်***

* လုံခြုံစေခြင်း ကြိယာ၊ ကျင်ကြီးဒြဗ်၊ ဝစ္စ, ကရီသ, မလ, ဥစ္စာရ။

ဂေါမယ ဂေါတော နိဗ္ဗတ္တော ဂေါမယော။ ***သ္မစ်***
(တစ်နည်း) ဂေါမယတီတိ ဂေါမယော။ (ဂေါမိဋ္ဌ) ***သ္မစ်***

သဿတိ သဗ္ဗဒါ သရန္တိ ပဝတ္တန္တီတိ သဿတိယော။ ***ဋ္ဌိသစ်***

* အခါခပ်သိမ်း ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ မြေကြီး,မြင်းမိုရ်တောင်,နေလ စသည်တို့ဒြဗ်၊ သဿတာ, ထာဝရာ, နိစ္စကာလာ။

(တစ်နည်း) သဒါ သရန္တိ ဂစ္ဆန္တီတိ သဿတိယော။ ***သ္မစ်***

သိနေရု သိနာတိ သုစိ' ကရောတီတိ သိနေရု။ ***မောဂ်***

* စင်ကြယ်အောင် ပြုခြင်း ကြိယာ၊ မြင်းမိုရ်တောင်ဒြဗ်၊ မေရု, နေရု, ပဗ္ဗတရာဇာ။

စန္ဒိမာ စန္ဒဝိမာနသခ်ါတော စန္ဒော အသေ အတ္ထိတိ စန္ဒိမာ။ (စန္ဒဒေဝပုတ္တော) ***ဋ္ဌိသစ်***
(တစ်နည်း) စန္ဒသခ်ါတော ဒေဝပုတ္တော အသို' ဝိဇ္ဇတီတိ စန္ဒိမာ။ (စန္ဒဝိမာန်) ***သ္မစ်***

* လဗိမာန်ရှိသော နတ်သား (ဝါ) လနတ်သားရှိသော ဗိမာန်ဒြဗ်၊ ကွန္ဒ၊ စန္ဒ, နက္ခတ္တရာဇာ။

ဌာန တိဋ္ဌတိ ဧတ္ထာတိ ဌာနံ။ ***ဋ္ဌိသစ်၊ဘာဋ္ဌိ***

* တည်ခြင်း ကြိယာ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ဉာဏ်ဒြဗ်၊ ကာရဏံ စသော။

ဝတ္ထု ဝသတိ တိဋ္ဌတိ ဧတ္ထာတိ ဝတ္ထု။ (ဌာနနှင့် အတူထုတ်) ***ဋ္ဌိသစ်၊ဘာဋ္ဌိ***

ဒွယ ဒွိန္နံ သမူဟော ဒွယံ။ ***ဂ္ဂ***

ဝါရဒွယ ဝါရာနံ ဒွယံ ဝါရဒွယံ။ ***စာစဉ်***

သံဝဋ္ဋ သံဝဋ္ဋတိ ဝိနဿတီတိ သံဝဋ္ဋော။
(တစ်နည်း) သံဝဋ္ဋတေ ဥပရမတေ ဝိနဿတေ ဧကတိ အသ္မိန္တိ သံဝဋ္ဋော။ ***သ္မစ်***
(တစ်နည်း) သံဝတ္တတေ ဥပရမတေ ဝိနဿတေ ဧကတိ အသ္မိန္တိ သံဝဋ္ဋော။ ***ဓာန်ဦ***

* ပျက်စီးခြင်း ကြိယာ၊ ပျက်စီးသော ကပ်ဒြဗ်၊ ကပ္ပက္ခယ, ယုဂန္တ, ပလယ။

ဝိဝဋ္ဋ ဝိဝဋ္ဋတိ ပဝတ္တတိ ဝမုတီတိ ဝိဝဋ္ဋော။ ***ပါ-ဂံသစ်***
ဖြစ်ခြင်း ကြီးပွားခြင်း ကြိယာ၊ ဖြစ်ဆဲသော ကပ်ဒြဗ်၊ ဝမုကပ္ပ, ဝုမုကပ္ပ စသော။
(တစ်နည်း) ဝိဝဋ္ဋယိတဗ္ဗော ဝိဂမေတဗ္ဗောတိ ဝိဝဋ္ဋော။ ***ဋ္ဌိသစ်***

http://www.dhammadownload.com

မဇ္ဈ မဇ္ဈတိ သံသုဇ္ဈတီတိ မဇ္ဈော။ ***ဓာန်ဦး+စာစဉ်***

* စင်ကြယ်ခြင်း ကြိယာ၊ အလယ်အလတ်ဖြစ်သော ပညာဒြဗ်၊ ဝေမဇ္ဈ။

မဇ္ဈိမ ဟီနပဏီတာနံ မဇ္ဈေ ဘဝါတိ မဇ္ဈိမာ။ ***မဟာနိဒ္ဒေသဋ္ဌကထာ***

တိက္ခ တေဇေတိ ဇတာယာတိ တိက္ခာ။

* ထက်ခြင်း ကြိယာ၊ ထက်သော ပညာဒြဗ်၊ တိခိဏာ။

ပညာ ပဇာနာတီတိ ပညာ။ ***ဏီ–ဋ္ဌ၊ရူ၊လယ်တီ***

(တစ်နည်း) အနိစ္စာဒိနာ ပကာရေန ဓမ္မေ ဇာနာတီတိ ပညာ။ ***ဏီ–ဋ္ဌ***

(တစ်နည်း) ပဇာနာတိ ဇတာယ ပုဂ္ဂလော, သယံ ဝါ ပဇာနာတီတိ ပညာ။ ***သုတ္တနိဒ္ဒေသဋ္ဌကထာ***

(တစ်နည်း) ပညာယတေ ဇတာယာတိ ပညာ။ ***သူစီ***

ဝိမံသာ ဝိမံသတီတိ ဝိမံသာ။ ***နေတ္တိ–ဝိ***

* စုံစမ်းဆင်ခြင်ခြင်း ကြိယာ၊ ပညာအတု (ဝါ) မိစ္ဆာဉာဏ်ခေါ် ဒိဋ္ဌိစေတသိက်၊ တုလနာ, ဂုဗ္ဘနာ, ခမနာ စသော။

ယဋ္ဌိ ကုဇ္ဇတေတိ ယဋ္ဌိ။ ***ပါဏိနိ***

(တစ်နည်း) ယဇတေ သင်္ဂစ္ဆတေတိ ယဋ္ဌိ။ ***ကပွဒုမ***

* ပေါင်းဆုံခြင်း (ဝါ) သွားခြင်း ကြိယာ၊ တောင်ဝှေးဒြဗ်၊ ကတ္တရယဋ္ဌိ, ကတ္တရဒဏ္ဍ, အာလမ္ဗဏဒဏ္ဍ။

(ဌ၊ နှာ ၁၀၀–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

နိရာသင်္ကာ အာသင်္ကီတိ အာသင်္ကော၊ ဝိဂတော အာသင်္ကော ယဿာတိ နိရာသင်္ကော။ ***စာစဉ်***

နိရာသင်္ကစိတ္တတာ – နိသရာသင်္ကော စိတ္တံ ယဿာတိ နိရာသင်္ကစိတ္တော၊ ***စာစဉ်***

နိရာသင်္ကစိတ္တဿ ဘာဝေါ နိရာသင်္ကစိတ္တတာ။ ***စာစဉ်***

* ကင်းသော ယုံမှားခြင်းရှိသော စိတ်ရှိသူ၏ ကင်းသော ယုံမှားခြင်းနှင့် နိဿယ+နိဿိတစပ်၊ ကင်းသော ယုံမှားခြင်းရှိသော စိတ်ဒြဗ်၊ အသံသယစိတ္တတာ, ဝေသာရဇ္ဇစိတ္တတာ။

မောဃ မုယ္ဟန္တိ သတ္တာ ဇတ္ထာတိ မောဃော။ ***မောဂ်၊သူစီ***

* မိန်းမောတွေဝေခြင်း ကြိယာ၊ အယူဝါဒဒြဗ်၊ နိရတ္ထက, တုစ္ဆ။

အနာဒီနဝဒဿိတာ – အာဒီနဝံ န ပဿတီတိ အနာဒီနဝဒဿီ၊ ***စာစဉ်***

အနာဒီနဝဒဿိနော ဘာဝေါ အနာဒီနဝဒဿိတာ။ ***စာစဉ်***

ပေတ္တိဝိသယ ပကဋ္ဌေန သုခတော ကွတာ ဂတာတိ ပေတာ၊ ပေတာနံ ဝိသယော ပေတ္တိဝိသယော။ ***ဋီကာကျော်***

(တစ်နည်း) ပရလောကံ ကွတာ ဂတာတိ ပေတာ၊ ပေတာနံ ဝိသယော ပေတ္တိဝိသယော။ ***ဓာတ်ဦးသစ်မှီး***

(တစ်နည်း) ပကဋ္ဌတော သုခတော အယနံ အပဂမော ပေစ္ဆာဘာဝေါ၊

ပေစ္ဆာဘာဝံ ပတ္တာနံ ဝိသယောတိ ပေတ္တိဝိသယော။ ***သာရတ္ထ***

(တစ်နည်း) ပရလောကံ ဇတိ ဂစ္ဆတီတိ ပေတ္တိ၊ ပေတ္တိနံ ဝိသယော ပေတ္တိဝိသယော။ ***စာစဉ်***

အဘိသမ္မရာယ – ကမ္မဝသေန အဘိမုခေါ သမ္မရေတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိ ဇတ္ထာတိ အဘိသမ္မရာယော။ ***ဦးသစ်၊ဘာဒူး***

အပရာမသတော – န ပရာမသတီတိ အပရာမသန္တော၊ (တဿ) အပရာမသတော။ ***စာစဉ်***

http://www.dhammadownload.com

နိဗ္ဗုတိ နိဗ္ဗာယန် နိဗ္ဗုတိ။ ***လယ်တီ***

* နိဗ္ဗာယန် ဟူသော ကြိယာသည် ကြိယာသာမည ဖြစ်ရကား နိဗ်–ဟူသော ဗာ–ဟူသော ယ–ဟူသော နံ–ဟူသော အစိတ်အစိတ်သော သဒ္ဒါဟု ဆိုအပ်သော သုတိသည်လည်းကောင်း, ငြိမ်းအေးခြင်း ကြိယာသကတ် သာမည်သည်လည်းကောင်း၊ ငြိမ်းအေးခြင်း ကြိယာဒြဗ် ဝိသေသ၊ နိဗ္ဗာန, နိဗ္ဗုတ, နိဗ္ဗုတဗ္ဗ။

(တစ်နည်း) နိဝုဏောတိ ဧတ္ထာတိ နိဗ္ဗုတိ။ ***စာစဉ်***

* ငြိမ်းအေးခြင်း ကြိယာ၊ အသင်္ခတဓာတ်၊ နိဗ္ဗာန။

(ဌ၊ နှာ ၁၀၂-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဇြဟ္မာ ဥပရူပရိ ဗြူဟတီတိ ဗြဟ္မာ။ ***သူစိ***

* တိုးပွားခြင်း ကြိယာ၊ ဗြဟ္မာဒြဗ်၊ ပိတာမဟ, ပိတာ, ပဇာပတိ။

(တစ်နည်း) တေဟိ တေဟိ ဂုဏဝိသေသေဟိ ဗြူဟိတောတိ ဗြဟ္မာ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) တေဟိ တေဟိ ဈာနာဒီဟိ ဂုဏဝိသေသေဟိ ဗြူဟိတော ပရိဝုဒ္ဓေါတိ ဗြဟ္မာ။ ***ဋီကာကျော်***

(တစ်နည်း) ဗြဟတိ ဝုဒ္ဓိ ဂစ္ဆတီတိ ဗြဟ္မာ။ ***သူစိ***

မှတ်ချက်။ ဤဗြဟ္မာကား = ဗြဟ္မာအနက်ကို ဟောဇ်။ ပုဏ္ဏားအနက်ဟော ဗြဟ္မာကိုကား = ဗြဟ္မုနော အပစ္စံ ဗြဟ္မာ–ဟု ဝိဂ္ဂဟပြုရသည်။ ***သူစိ***

ဘက္ခ ဘက္ခီယတေတိ ဘက္ခော။

အာဟာရ အာဟရတိ ဗလာယူနီတိ အာဟာရော။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) သြဇဋ္ဌမကံ ရူပံ အာဟရတီတိ အာဟာရော။ ***သူစိ***

* ဆောင်ခြင်း ကြိယာ၊ သုဓာဟာရဒြဗ်၊ သုဓာဟာရ, ဒေဝါဟာရ, ဘောဇန။

အန္တလိက္ခ တေသံ တေသံ ဝတ္ထူနမန္တရံ နာနတ္တံ ကုက္ခတေ လောကော ဧတေနာတိ အန္တလိက္ခံ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ကုက္ခနံ ဒဿနံ ကုက္ခာ၊ ကုက္ခာယ အန္တရံ ကာရဏံ အန္တလိက္ခံ။ ***သူစိ***

ကပ္ပရုက္ခ ကပ္ပံ ဒွိတော ရုက္ခော ကပ္ပရုက္ခော။ (ကပ္ပပါဒပေါ, ကပ္ပဒုမော) ***သူစိ***

ကပ္ပ ကပ္ပိယတိ ဧကာဒိဝသေန ပရိစ္ဆိဇ္ဇိယတီတိ ကပ္ပေါ။

* ပိုင်းဖြတ်ခြင်း ကြိယာ၊ အာယုကပ် သက်တမ်းဒြဗ်၊ ယုဂ။

(တစ်နည်း) ကပ္ပိယတီတိ ကပ္ပေါ။ ***စရိယာအဋ္ဌကထာ***

(တစ်နည်း) ကပ္ပိယတိ သာသပဗ္ဗတာဒီဟိ ဥပမာဟိ ကေဝလံ သံကပ္ပိယတီတိ ကပ္ပေါ။ ***ဝဇိရ***

နိဗ္ဗတ္တ နိဗ္ဗတ္တန္တိတိ နိဗ္ဗတ္တာ။

* ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ ဈာန်စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့ဒြဗ်၊ ပဝတ္တာ, နိဗ္ဗတ္တသတ္တာ။

သတ္တ ရူပါဒီသု သဇ္ဇန္တီတိ သတ္တာ။ ***သူစိ***

* ငြိကပ်ခြင်း, တပ်မက်ခြင်း ကြိယာ၊ သတ္တဝါတို့ဒြဗ်၊ ပါဏာ, ပုဂ္ဂလာ, ပဇာ, ဇန္တု။

ဇြဟ္မကာယ ဗြဟ္မာနံ ကာယော ဗြဟ္မကာယော။ ***အံ–ဋီ၊ဘာဋီ***

ဇြဟ္မကာယိက – ဗြဟ္မကာယေ နိဗ္ဗတ္တာ ဗြဟ္မကာယိကာ။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) ဗြဟ္မကာယေ ဘဝါ ဗြဟ္မကာယိကာ။ ***ဒီ၊ဋီ–၂***

http://www.dhammadownload.com

ဗြဟ္မကာယိကဘူမိ – ဗြဟ္မကာယိကာနံ ဘူမိ ဗြဟ္မကာယိကဘူမိ။

* ပထမစျာန် ဗြဟ္မာအပေါင်း၌ ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့၏ ဘုံဌာနနှင့် ဌာနီ+ဌာနစပ်၊ ပထမစျာန် ဗြဟ္မာ့ဘုံ ဒြပ်၊ ပဌမဈာဘူမိ စသော။

ကမ္မပစ္စယ ကမ္မံ (ဥပနိဿယဘာဝေန) ပစ္စယော ဇာတိသာတိ ကမ္မပစ္စယာ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ကမ္မံ (ဥပနိဿယဝသေန) ပစ္စယော ဇာတိသာတိ ကမ္မပစ္စယာ။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) ကမ္မသဟာယော ပစ္စယော, ကမ္မဿ ဝါ သဟာယဘူတော ပစ္စယော ကမ္မပစ္စယော။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ကမ္မဿ ပစ္စယာ ကမ္မပစ္စယာ။ ***ဘာဋီ***

ကမ္မပစ္စယဥတု – ကမ္မပစ္စယော၀ ဥတု ကမ္မပစ္စယဥတု။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

ကမ္မပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာန – ကမ္မပစ္စယဥတု သမုဋ္ဌာနံ ဇာတိသာတိ ကမ္မပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနာ။ ***ဋီသစ်***

ဥတုသမုဋ္ဌာန ဥတု သမုဋ္ဌာနံ ဇာတိသာတိ ဥတုသမုဋ္ဌာနာ။ (ရတနဘူမိချည်း ရ၏) ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

ရတနဘူမိ ရတနဘူတာ ဘူမိ ရတနဘူမိ။ (ဝသုဘူမိ)

ဘူမိ ဘဝန်တိ ဇာတ်သာတိ ဘူမိ။ ***ဋီသစ်***

* ဖြစ်ခြင်း ကြီးယာ၊ မြေဒြပ်၊ ပထဝီ, ပုထဝီ, ဘူ, ဂေါ, ကု, ဝသုန္ဓရာ။

ဝသိတ ဝသိယိတ္ထ ဇာတ်သာတိ ဝသိတံ။

* ရွေးဘဝတုန်းက နေအပ်ခဲ့ဘူးခြင်း ကြီယာ၊ နေအပ်ခဲ့ဘူးသော ပဌမစျာန် ဘုံဌာနဒြပ်၊ နိဝသိတ, ဝုတ္ထ, နိဝုတ္ထ စသော။

အာယု အယတိ အဒ္ဓါနံ ဂစ္ဆတိ ယေနာတိ အာယု။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) အယန်တိ ပဝတ္တန်တိ သတ္တာ ဇတေနာတိ အာယု။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) ဇတိ ဇတေနာတိ အာယု။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) သတ္တာ အာယန်တိ ပတိဋ္ဌဟန်တိ ဇတေနာတိ အာယု။ ***ဓာတုပစ္စယဒီပနီ***

* သွားခြင်း, ဖြစ်ခြင်း, တည်ခြင်း ကြီယာသကတ်၊ ရုပ်ဇီဝိတ, နာမ်ဇီဝိတဟု ဆိုအပ်သော အသက်နှင့် အသက်ရှည်ရာ ကာလဒြပ်၊ ဇီဝိတ, ပါဏ စသော။

ပုညကမ္မ ပုညဉ္စ တံ ကမ္မဉ္စာတိ ပုညကမ္မံ။ ***ဓာစဉ်***

အပ္ပါယုက အပ္ပံ အာယု ဇတ်သာတိ အပ္ပါယုကော၊ (တသ္မိံ) အပ္ပါယုကေ။ ***လယ်တီ+ဓာစဉ်***

* နည်းသော အသက်၏ ဗြဟ္မာ့ပြည်နှင့် နိဿိတ+နိဿယ, ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ နည်းသော အသက်ရှိသော ဗြဟ္မာ့ပြည်ဒြပ်၊ ပရိတ္တာယုက, ထောကာယုက, ခုဒ္ဒါယုက။

ယာဝတာယုက – အာယုနော ယတ္တကော ပရိစ္ဆေဒေါ ယာဝတာယုကံ။ ***ရူ ယာဝဇီဝံမှိ:***

* အသက်၏ သတ်မှတ်အပ်သော အပိုင်းအခြားနှင့် ဌာနီ+ဌာနစပ်၊ သက်တမ်းကာလဒြပ်၊ ယာဝဇီဝံ, ယာဝဇီဝိကံ။

ပဋိဃ အာရမ္မဏေ ပဋိဟညတီတိ ပဋိဃော။ ***ဓာန်ဋီ***

(ယံ ဓမ္မဇာတံ–အကြင်သဘောတရားသည်၊ အာရမ္မဏေ–၌၊ ပဋိဟညတိ–ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်တတ်၏)

* အာရုံ၌ ထိခိုက်ညှဉ်းဆဲခြင်း ကြီယာ၊ အားကြီးသော အမျက်ဒေါသဒြပ်၊ ဗလဝဒေါသ, ဗလဝကောဓ, ဗလဝဥပနာဟ။

http://www.dhammadownload.com

ကဏ္ဍ ဩဒနာဒီနိ ကာမေတီတိ ကဏ္ဍော။ ***သူစိ***

* ထမင်း စသည်တို့ကို လိုချင်ခြင်း ကြိယာ၊ လည်ချောင်းဒြဗ်၊ ဂလ, ဂီဝါ။

(တစ်နည်း) ကံ သီသံ တိဋ္ဌတိ ဧတ္ထာတိ ကဏ္ဍော။ ***သူစိ***

ဥက္ကဏ္ဍိတ ဥဒ္ဓံ ဌိတော ကဏ္ဍော ဥက္ကဏ္ဍော၊ ဥက္ကဏ္ဍော သဥ္ဇာတော အဿာ အတ္ထီတိ ဥက္ကဏ္ဍိတာ။

(တစ်နည်း) ဥက္ကဏ္ဍနံ ဥက္ကဏ္ဍော၊ (ကိစ္ဆဇီဝိကာ) ***ဋီသစ်***

ဥက္ကဏ္ဍံ ဣတော ပတ္တောတိ ဥက္ကဏ္ဍိတော။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ဥဒ္ဓံ ကဏ္ဍံ ကတွာ ဣတော စိတော စ ဩလောကေန္တော အာကဏ္ဍတိ ဝိဟရတိ စာတိ ဥက္ကဏ္ဍိတော။ ***ဋီသစ်***

တဏှာ တသတိ ပါတုမိစ္ဆတိ ဧတာယာတိ တဏှာ။ ***မောဂ်***

* သုံးဆောင် ခံစားလိုခြင်း (ဝါ) လိုချင်ခြင်း ကြိယာ၊ တဏှာဒြဗ်၊ တသိဏာ, နိကန္တိ, လောဘ, ရာဂ, ဧဇာ, အာလယ, ဣစ္ဆာ။

စတုဗ္ဗိမ စတ္တာရော ဝိဓာ ပကာရာ ဧတိဿာတိ စတုဗ္ဗိဓာ။

* တာသ, တဏှာ, ဒိဋ္ဌိ, ဥဏဟူသော လေးပါးကုန်သော အပြားတို့၏ ပရိတဿနာနှင့် သဏ်္ဍာ+သဏ်္ဍေယျ, ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ ပရိတဿနာဒြဗ်၊ စတုဝိဓာ, စတုဘေဒါ။

(၄၊ နှာ ၁၀၃-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

စိဏ္ဍ စရီယိတ္ထာတိ စိဏ္ဍာ။ (ဝသိတာ) ***ဘာဋီ***

ဝသ ဝသနံ သမတ္ထနံ ဝသော။ ***ဘာဋီ***

ဝသီ ဝသော ယဿ (မယှံ) အတ္ထီတိ ဝသီ။ ***ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ၊ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) ဝသော အဿ အတ္ထီတိ ဝသီ။ (စွမ်းရည်ရှိသူ ရ၏) ***ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ***

ဝသိတာ ဝသိနော ဘာဝေါ ဝသိတာ။ ***ဘာဋီ***

စိဏ္ဍဝသိတာ စိဏ္ဍာ ဝသိတာ စိဏ္ဍဝသိတာ။ ***ဘာဋီ***

* ဝသီဘော် ငါးပါးဖြင့် လေ့ကျက်ခြင်း၏ အစွမ်းသတ္တိနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ လေ့ကျက်အပ်ပြီးသော အစွမ်းသတ္တိဒြဗ်၊ သမာစိဏ္ဍဝသိတာ, စိဏ္ဍသမတ္ထတာ။

ဘူတာ အဟေသုန္တိ ဘူတာ။ (ဖြစ်ပြီးသော သတ္တဝါကို ရ၏) ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) အဘဝိသူတိ ဘူတာ။ (ဖြစ်ပြီးသော သတ္တဝါကို ရ၏) ***ဘာဋီ***

ဘဗျာ ဘဝန္တိ ဘဝိဿန္တီတိ ဘဗျာ။ (ဖြစ်ဆဲ, ဖြစ်လတ္တံ့ ဖြစ်သော သတ္တဝါကို ရ၏) ***ဋီသစ်***

မှတ်ချက်။ ဘူတ အရ = ဖြစ်ပြီး သတ္တဝါ၊ ဘဗျာ အရ = ဖြစ်ဆဲ, ဖြစ်လတ္တံ့ သတ္တဝါကို ယူပါ။

ဝင်္ကံ ဝင်္ကံတီတိ ဝင်္ကော။ ***ဓာတုပစ္စယ***

ဆိဒ္ဒ ဆိဇ္ဇတီတိ ဆိဒ္ဒံ။ (ရန္ဓံ) ***မောဂ်***

အာဏီ အဏတိ သဒ္ဒံ ကရောတီတိ အာဏီ။ ***သူစိ၊ပန်းကုံး***

* အသံပြုခြင်း ကြိယာ၊ စို့,မယ်နဒြဗ်၊ အက္ခဂ္ဂကီလ။

မဟေသ မဟတိ ဝုဒ္ဓိံ ပါပုဏာတီတိ မဟန္တော၊ ***သူစိ***

ဤသတိ အဘိဘဝတီတိ ဤသော၊ ***ဋီသစ်***

မဟန္တော ဤသော မဟေသော။ ***ဋီသစ်***

http://www.dhammadownload.com

* ကြီးမြတ်သော ဂုဏ်၏ အစိုးရသူ မဟာဗြဟ္မာကြီးနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော, ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ မဟာဗြဟ္မာကြီးဖြစ်၊ မဟိဿရော စသော။

(တစ်နည်း) မဟန္တော ဤသော ယဿာတိ မဟေသော။ ***ဘာဒ္ဦ***

မဟေသက္ခ မဟေသော ဣတိ အက္ခာယတီတိ မဟေသက္ခော။ ***ဦသစ်***

* မြင့်မြတ်ကြီးကျယ်သော အစိုးရသူဟု ပြောဆိုခြင်း ကြီယာသကတ်သည်လည်းကောင်း, မြင့်မြတ်ကြီးကျယ်သော အစိုးရခြင်း၏ ပြောဆိုအပ်သော ရှေးဦးစွာ ဖြစ်သော မဟာဗြဟ္မာနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သည်လည်းကောင်း၊ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်သော မဟာဗြဟ္မာဖြစ်၊ မဟိဿရက္ခ, မဟာပရိဝါရက္ခ, မဟာယသက္ခ။

(တစ်နည်း) အက္ခာယတီတိ အက္ခော၊ မဟေသော ဣတိ အက္ခော မဟေသက္ခော။ ***ဘာဒ္ဦ***

မဟေသက္ခတရ – မဟေသက္ခာနံ အတိသယေန မဟေသက္ခော မဟေသက္ခတရော။ ***ဦသစ်၊ဘာဒ္ဦ***

(မဟေသက္ခတရော–အထူးသဖြင့် မြတ်သော အစိုးရသော ပုဂ္ဂိုလ်။)

(ဌ၊ နှာ ၁၀၄–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အတိဝေလ ဝိနာသံ လာတီတိ ဝေလာ၊ ***သ္ဆစ်***

ဝေလံ အတိက္ကန္တံ အတိဝေလံ။ ***ဘာဒ္ဦ***

* အချိန်၏ ကျော်လွန်ခြင်းနှင့် ကာလ+ကာလဝန္တစပ်၊ ကျော်လွန်သော အချိန်ကာလဖြစ်၊ အတိကာလံ, အတိသမယံ။

သမာပန္န သမ္မာ အာပဇ္ဇန္တိတိ သမာပန္နာ။

* ကောင်းစွာ ရောက်ခြင်း ကြီယာ၊ ပျော်မြူးကြကုန်သော နတ်တို့ဖြစ်၊ အနုယုတ္တာ, သမာပန္နာ။

ကေဠိဟဿသုခ – ကီဠာ ယေသံ အတ္ထီတိ ကေဠိနော၊ ကေဠိနံ ဟဿော ကေဠိဟဿော၊ ***ဘာဒ္ဦ***

ကေဠိဟဿေန ဥပဟတံ သုခံ ကေဠိဟဿသုခံ။ ***ဘာဒ္ဦ***

ခါဒနီယ ခါဒိတဗ္ဗန္တိ ခါဒနီယံ။

ဘောဇနီယ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ဘောဇနီယံ။ ***လယ်တီ***

ဝိဘဝ ဝိဘဝန္တိ ပဘဝန္တိ အနေနာတိ ဝိဘဝေါ။ ***သ္ဆစ်***

ကမ္မဇ ကမ္မတော ဇာတောတိ ကမ္မဇော။ ***ရ္ဆ***

တေဇ တေဇေတိ သေသဘူတောပါဒါရူပါနီတိ တေဇော။ ***သ္ဆစ်***

ကမ္မဇတေဇ ကမ္မဇော စ တေဇော စာတိ ကမ္မဇတေဇော။ ***စာစဉ်***

ဗလ ဗလတိ အဘိဘဝတိ ပဋိပက္ခေတိ ဗလံ။ ***သ္ဆစ်***

* ဆန့်ကျင်ဘက်ကို လွှမ်းမိုးနိုင်ခြင်း ကြီယာ၊ ဝိရိယ အားအစွမ်းဖြစ်၊ ထာမော, သဟံ, သတ္တိ။

(တစ်နည်း) ဗလန္တိ ဧဝန္တိ ဧဝိတံ ကပ္ပေန္တိ ဇေတနာတိ ဗလံ။ ***သ္ဆစ်***

ဗလဝါ ဗလံ အဿ အတ္ထီတိ ဗလဝါ။ ***ကစ္စည်း၊လယ်တီ***

* အားအစွမ်း၏ ကမ္မဇတေဇောနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော၊စပ်၊ ကမ္မဇတေဇောဖြစ်၊ ထာမဝါ။

ကာယ ကုစ္ဆိတာနံ (ကေသာဒီနံ) အာယော ဥပဂတ္တိဌာနန္တိ ကာယော။ ***ဓာန်ဦ၊သ္ဆစ်***

(တစ်နည်း) ကုစ္ဆိတာနံ ကေသာဒီနံ အာယောတိ ကာယော။ ***ဦကာကျော်***

(တစ်နည်း) ကုစ္ဆိတာ ဓမ္မာ အာယန္တိ ဝမုန္တိ ဇတ္ထာတိ ကာယော။ ***လယ်တီ***

http://www.dhammadownload.com

ကရဇကာယ ကရဇေန သမ္ဘူတော ကာယော ကရဇကာယော။ **ဋီသစ်**

* သုက်သွေး၏ ခန္ဓာကိုယ်နှင့် အကြောင်း+အကျိုး, ဇနက+ဇညစပ်၊ ခန္ဓာကိုယ်ဒြဗ်၊ သရီရံ, ဝပု။

ဥဏှ ဥသတိ ဒဟတီတိ ဥဏှော။ (တေဇ, ဒါဟ) **ဓာန်ဋီ၊သူစိ**

(၄၊ နှာ ၁၀၅-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ကဗဋီကာရာဟာရူပဇီဝိနော – ကဗဋီကာရဘူတံ သုဓာဟာရံ ဥပနိဿာယ ဇီဝန္တီတိ ကဗဋီကာရာဟာရူပဇီဝိနော။ **ဋီသစ်**

သကုဏ သကွောတိ ဥဒ္ဓံ ဂန္တုန္တိ သကုဏော။ **ဓာန်ဋီ**

* ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်ခြင်း ကြိယာ၊ ငှက်ဒြဗ်၊ ဝိဟင်္ဂေါ, ဝိဟဂေါ, ပက္ခီ, ဒွိဇော။

(၄၊ နှာ ၁၀၆-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

မစ္ဆ မသတိ ဇလန္တိ မစ္ဆော။ **မောဂ်**

* ရေကို သုံးသပ်ခြင်း ကြိယာ၊ ငါးဒြဗ်၊ မီနော, ဇလစရော စသော။

(တစ်နည်း) သုခဒုက္ခံ မုဒတိ ဘက္ခတီတိ မစ္ဆော။ **ကစ္စည်း**

ပထ ပထန္တိ ဧတေနာတိ ပထော၊ ပထော ဝိယာတိ ပထော။ **စာစဉ်**

(၄၊ နှာ ၁၀၇-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဆန္ဒ ဆန္ဒနံ ဆန္ဒော။ **ဋီကာကျော်၊ဓာန်ဋီ**

ရာဂ သယံ ရဥ္ဇတီတိ ရာဂေါ။ **ရူ**

(တစ်နည်း) ရဥ္ဇန္တိ အနေနာတိ ရာဂေါ။ **ရူ**

(တစ်နည်း) ရဥ္ဇီယတိ အနေနာတိ ရာဂေါ။ **ရူ**

(တစ်နည်း) ရဥ္ဇနံ ရာဂေါ။ **ကစ္စည်း**

ဒေါသ ဒုဿတီတိ ဒေါသော။ **ရူ၊ဋီကာကျော်**

(တစ်နည်း) ဒုဿန္တိ တေနာတိ ဒေါသော။ **ရူ**

(တစ်နည်း) ဒုဿနံ ဒေါသော။ **ရူမှီး**

ဥပါဒါန ဥပါဒီယတေ ဒဋ္ဌံ ဘုသံ ဝါ ဂဏှီယတေ ဥပါဒါနံ။ **သူစိမှီး**

(တစ်နည်း) ဥပါဒိယတေ ဒဋ္ဌံ ဘုသံ ဝါ ဂဏှိယတေ ဥပါဒါနံ။ **ဓာန်ဋီမှီး**

(တစ်နည်း) ဥပါဒီယန္တိ ဧတေနာတိ ဥပါဒါနံ။ **ဏီ-၄**

(တစ်နည်း) ဘုသံ ဒဋ္ဌဥ္စ အာရမ္မဏံ အာဒိယတိ ဧတေဟီတိ ဥပါဒါနာနိ။ **ဒီ၊ဋီ-၃**

(တစ်နည်း) မဏ္ဍူကံ ပန္နဂေါ ဝိယ ဘုသံ ဒဋ္ဌံ အာရမ္မဏံ အာဒိယန္တီတိ ဥပါဒါနာနိ။ **ဋီကာကျော်**

ဝိဃာတ ဝိဟနနံ ဝိဟိံသနံ ဝိဗာဓနံ ဝိဃာတော။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ဝိဟညတိ ဧတသ္မာတိ ဝိဃာတော။ **ရူ**

(တစ်နည်း) ဝိဟညတိ စိတ္တံ ဧတေနာတိ ဝိဃာတော။ **မ-ဋီ**

(တစ်နည်း) ဥပ္ပန္နံ ဝိဟနတိ ဗာဓတီတိ ဝိဃာတော။ **မ-ဋီ**

ဇလူကာ ဇလဿ ဦကာ ဇလူကာ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဇလံ ဩကံ ဂေဟမဿာတိ ဇလူကာ။ **သူစိ**

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ဇလတီတိ ဇလူကာ။ ***မောဂ်***

* ထွန်းပခြင်း ကြိယာ၊ မြှော့ဒြဖ်၊ ရတ္တပါ, လောဟိတပေါ, ကီမိဝိသေသော။

အာသီဝိသ အာသိယံ (ဒါဌာယံ) ဝိသံ ဧတဿာတိ အာသီဝိသော။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

(တစ်နည်း) အာသု သီဃံ ဝိသံ ဧတဿာတိ အာသီဝိသော။ ***နီတိ***

* လျင်သော အဆိပ်၏ မြွေနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေး, နိဿိတ+နိဿယစပ်၊ လျင်သော အဆိပ်ရှိသော မြွေဒြဖ်၊ ကဏ္ဍသပ္ပ, သီဃဝိသ, သီဃဂဒ, အာဂတဟလာဟလ စသော။

(၄၊ နှာ ၁၀၈-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဩဋ္ဌ ဩဒနာဒီသု ဥဏ္ဍေန ဥသီယတီတိ ဩဋ္ဌော။ ***မောဂ်၊သူစိ***

* ပူလောင်ခြင်း ကြိယာ၊ နှုတ်ခမ်းဒြဖ်၊ ဒန္တာဝရဏ, ဒသနစ္ဆဒ, ဒန္တစ္ဆဒ။

(တစ်နည်း) ဥသတိ ဒါဟတီတိ ဩဋ္ဌော။ ***သူစိ+စာစဉ်***

တာလု တလန္တိ ပတိဋ္ဌဟန္တိ ဧတ္ထ ဒန္တာတိ တာလု။ ***မောဂ်***

* တည်ခြင်း ကြိယာ၊ အာစောက်ဒြဖ်၊ ဝဒနေကဒေသ။

ဂလ ဂိလတိ အနေနာတိ ဂလော။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

(တစ်နည်း) ဂလန္တိ အဒန္တိ အဇ္ဈောဟရန္တိ အနေနာတိ ဂလော။ ***သူစိ***

* မျိုခြင်း (ဝါ) စားခြင်း ကြိယာ၊ လည်ချောင်းဒြဖ်၊ ကဏ္ဌ။

မန္ဒ မန္ဒတိ အတိခိဏဘာဝံ ဂစ္ဆတီတိ မန္ဒာ။ ***သူစိ***

* မထက်မြက်ခြင်း, ထိုင်းမှိုင်းခြင်း ကြိယာ၊ နုံ့နှေးသော ပညာ၊ ဇဋ္ဌ, မူဋ္ဌ, အဝိညူ, မောမူဟ။

မှတ်ချက်။ နုံ့နှေးသော ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် (ဝါ) လူဖျင်း,လူညံ့,လူအ,လူနုံ အနက်ဟော "မန္ဒ"ပုဒ်ကိုကား = မန္ဒတီတိ မန္ဒော-ဟူ၍ အဘိဓေယျတ္ထရှုပြီး နိပ္ပန္နပုဒ်ကို ချပါ။ ***နီတိ၊ဘာဋီ***

မန္ဒပည မန္ဒာ ပညာ ယဿာတိ မန္ဒပညော။ ***ဋီသစ်***

မူဟ မုယှတီတိ မူဟော။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) မုယှတိ အတိသယေန မုယှတိ မူလန္တရဝိရဟတောတိ မူဟော။ ***ဋီကာကျော်***

မောမူဟ မောဟေန မူဟော မောမူဟော။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) မုယှတီတိ မောမူဟော။ ***လယ်တီ***

တထာဂတ တထာ အာဂတောတိ တထာဂတော။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

* ရှေးရှေးဘဝ၌ ကံကြောင့် လာခဲ့ရသကဲ့သို့ ထို့အတူ ယခုဘဝ၌လည်း ကံကြောင့် လာခဲ့ရသော သတ္တဝါ၏ သမဝါယဘောဂုဏ်နှင့် ဂုဏေး+ဂုဏ်စပ်၊ သတ္တဝါဒြဖ်၊ သတ္တော, ဒေဟီ, ပုဂ္ဂလော။

သတိ။ ယထာ ပုဗ္ဗေ ကမ္မုနာ အာဂတော, တထာ ဣဓာပီတိ တထာဂတော ဟူသော ဋီသစ်အဖွင့်ကိုလည်း သတိပြု။

ဓိစ္စ ဖလံ ဓာရေတီတိ ဓိစ္စံ။ ***ဘာဋီ***

အဓိစ္စ နတ္ထိ ဓိစ္စံ ဧတဿာတိ အဓိစ္စော။ ***ဘာဋီမှီး***

အဓိစ္စသမုပ္ပန္ဒ အဓိစ္စော (ဟုတွာ) သမုပ္ပန္ဒော အဓိစ္စသမုပ္ပန္ဒော။ (အတ္တလောက ရ၏) ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) အဓိစ္စသမုပ္ပန္ဒောတိ ဒဿနံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္ဒံ။ (အယူဝါဒ ရ၏) ***၄-အဖွင့်ရှု***

သညာ သဥ္ဇာနာတီတိ သညာ။ ***ရှု***

http://www.dhammadownload.com

အသညာ နတ္ထိ သညာ ဧတေသန္တိ အသညာ။ **ဋီကာကျော်**
အသညသတ္တ အသညာ စ တေ သတ္တာ စာတိ အသညသတ္တာ။
(တစ်နည်း) အသညာယေဝ သတ္တာ အသညသတ္တာ။ **ဋီကာကျော်**
* သညာမရှိခြင်း ဂုဏ်၏ သတ္တဝါတို့ဖြစ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ အသညသတ် ဗြဟ္မာဖြစ်၊ အစိတ္တပ္ပါဒါ, ရူပမတ္တကအတ္တဘာဝါ။
ဒေသနာ ဒေသီယတေတိ ဒေသနာ။ **လယ်တီ**
(တစ်နည်း) ဒေသီယတိ ဧတာယာတိ ဒေသနာ။ **လယ်တီ**
* ဟောခြင်း ကြိယာ၊ အသညသတ္တာဟူသော တရားတော်ဖြစ်၊ ဒေသိတ, ဓမ္မာဘိလာပ, တန္တိ။
ဒေသနာသီသ – ဒေသနာယ သီသံ ဒေသနာသီသံ။ **ဘာဒို**
တိတ္ထာယတန – တရန္တိ ဗာလာ ဧတ္ထာတိ တိတ္ထံ၊ (မိစ္ဆာလဒ္ဓိ) **ဏီ–ဋ**
တိတ္ထမေဝ အာယတနံ တိတ္ထာယတနံ။ **ဋီသစ်**
* မိစ္ဆာအယူ၏ တိတ္ထိတို့၏ ဖြစ်တည်ရာ အယူနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ တိတ္ထိတို့၏ မိစ္ဆာအယူဝါဒဖြစ်၊ အညတိတ္ထိသမယ။
(တစ်နည်း) တရန္တိ ဥပ္ပိလဝန္တိ ဧတ္ထာတိ တိတ္ထံ၊ **ဘာဒို**
တိတ္ထံ ဝိယာတိ တိတ္ထံ၊ (ကူးခပ်ရာ ရေဆိပ်နှင့် တူသော မိစ္ဆာအယူ) **ဘာဒို**
တိတ္ထဉ္စ တံ အာယတနဉ္စာတိ တိတ္ထာယတနံ။ **ဘာဒို**
* မိစ္ဆာအယူ၏ တည်နေရာ တိတ္ထိဘောင်သာသနာနှင့် ဌာနီ+ဌာနစပ်။

(ဌ၊ နှာ ၁၀၉-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ပရိဟီန ပရိဟီယတီတိ ပရိဟီနံ။
အပရိဟီန နံ ပရိဟီနံ အပရိဟီနံ။
အပရိဟီနဗျာန – အပရိဟီနံ ဗျာနံ ဧတဿာတိ အပရိဟီနဗျာနော။
* မယုတ်လျော့သော ဗျာန်၏ ဗျာနလာဘီ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေး, ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ ဗျာန–လာဘီ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၊ အနိဟီနဗျာန, ပရိပုဏ္ဏဗျာန။
ကာလ ကာလယတိ သတ္တာနံ ဇီဝိတံ နာသေတီတိ ကာလော။ (မရဏ) **သူစိ**
* သေခြင်းဟူသော နာမည်ပညတ်ဖြစ်၊ မရဏ, စဝန။
(တစ်နည်း) အတ္တဘာဝဿ အန္တံ ကရောတီတိ ကာလော။ **သူစိ**
ဇိယာ ဇရတိ ဇီရတီတိ ဇိယာ။ (ဂုဏော, ဇျာ) **ဓာန်ဋီ၊ဓာတုပစ္စယ**
ဝေဂ ဂ္ဂဆ္ဆိတဋ္ဌာနံ ဝဇန္တိ ပါပုဏန္တိ ဧတေနာတိ ဝေဂေါ။ (ဇဝေါ, ရယော, ခိပ္ပံ) **သူစိ**
သညုပ္ပါဒ သညာယ ဥပ္ပါဒါ သညုပ္ပါဒါ။ **ဘာဒို**
(တစ်နည်း) သညာ ဥပ္ပါဒါ ယေသန္တိ သညုပ္ပါဒါ။ **ဘာဒို**
အပရန္တကပ္ပိက – အနာဂတကောဋ္ဌာသသခ်ိတ် အပရန္တံ ကပ္ပေန္တိတိ အပရန္တကပ္ပိကာ။ **ဋ–အဖွင့်ရှု**
* နောက်အနာဂတ် အဘို့အစုအဝေး၏ ကြဲဆတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေး အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန် သည်လည်းကောင်း, အနာဂတ်အဘို့အစုကို ကြဲဆခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း၊ အနာဂတ် အဘို့ကို ကြဲဆတတ်သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့ဖြစ်၊ အနာဂတကောဋ္ဌာသကပ္ပိကာ စသော။

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) အပရန္တကပွေါ ဧတေသံ အတ္ထီတိ အပရန္တကပွိကာ။ ***ဌ–အဖွင့်ရှု***

(တစ်နည်း) အပရန္တံ ကပွေန္တီတိ အပရန္တကပွိနော၊ အပရန္တကပွိနောဧဝ အပရန္တကပွိကာ။ ***မ–ဋီ***

ဥဒ္ဓမာဃာတနိက – ဥဒ္ဓမာဃာတနန္တိ ပဝတ္တော ဝါဒေါ ဥဒ္ဓမာဃာတနော၊ ***ဋီသစ်***

ဥဒ္ဓမာဃာတနော ဧတေသံ အတ္ထီတိ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ။ ***ဋီသစ်၊ဂဏ္ဌိ***

(တစ်နည်း) အာဟညတေ အာဃာတနံ၊ (ပင်ပန်းခြင်း, သေခြင်း) ***ဘာဋီ***

အာဃာတနာ ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓမာဃာတနံ၊ ***ဋီသစ်***

ဥဒ္ဓမာဃာတနံ ဧတေသံ အတ္ထီတိ ဥဒ္ဓမာဃာတနိကာ။ ***ဘာဋီ***

(ဌ၊ နှာ ၁၁၀–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

စက္ခု စက္ခတီတိ စက္ခု။ ***ဣတိဝုတ္တဋ္ဌကထာ***

* မြင်ခြင်း ကြိယာ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ဒြဗ်၊ နယန, အက္ခိ, နေတ္တ, ဒိဗ္ဗစက္ခု, ဉာဏဒဿန။

ကေဝလ ကေဝတိ ပဝတ္တတီတိ ကေဝလံ။ ***မောဂ်၊စာစဉ်***

* ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ အသညီဝါဒနှင့် မရောယှက်သော အလုံးစုံသော သညီဝါဒ၊ သဗ္ဗ, သကလ။

ဂါဟ ဂဏ္ဍာတီတိ ဂါဟော။ ***ရှု***

(တစ်နည်း) ဂဟဏံ ဂါဟော။ ***ရှု***

ပစ္ဆိ ပသီယတိ ဗာဓီယတိ ဧတ္ထာတိ ပစ္ဆိ။ ***မောဂ်***

* တားမြစ်ခြင်း, နှိပ်စက်ခြင်း ကြိယာ၊ တောင်းဒြဗ်၊ ဘာဇနဝိသေသ, ပိဋက စသော။

သတော အတ္ထိ ဝိဇ္ဇတီတိ သန္တော၊ (တဿ) သတော။ ***ဌ–အဖွင့်ရှု***

* ထင်ရှားရှိခြင်း ကြိယာ၊ သတ္တဝါဒြဗ်၊ ဝိဇ္ဇမာန, သံဝိဇ္ဇမာန, သတ္တ။

လာဘီ လဘနံ လာဘော၊ လာဘော ဧတဿ အတ္ထီတိ လာဘီ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) လဘနသီလော လာဘီ။ ***ဋီသစ်၊လယ်တီ***

(တစ်နည်း) လဘတိ သီလေနာတိ လာဘီ။ ***စာစဉ်***

စုတိ စဝနံ စုတိ။ ***သံ–ဋီ၊လယ်တီ***

* စဝနံ ဟူသော ကြိယာသည် ကြိယာသာမည ဖြစ်ရကား စ–ဟူသော ဝ–ဟူသော နံ–ဟူသော အစိတ် အစိတ်သော သဒ္ဒါဟု ဆိုအပ်သော သုတိသည်လည်းကောင်း, ရွှေ့လျောခြင်း ကြိယာသကတ် သာမည သည်လည်းကောင်း၊ ရွှေ့လျောခြင်း ကြိယာဒြဗ် ဝိသေသ၊ မရဏ, ကာလ, အစ္စယ။

ဥပပတ္တိ ဥပပဇ္ဇနံ ဥပပတ္တိ။ ***သံ–ဋီ၊ဝိသုဒ္ဓိ–ဋီ***

* ဥပပဇ္ဇနံ ဟူသော ကြိယာသည် ကြိယာသာမည ဖြစ်ရကား ဥ–ဟူသော ပ–ဟူသော ပဇ်–ဟူသော ဇ–ဟူသော နံ–ဟူသော အစိတ်အစိတ်သော သဒ္ဒါဟု ဆိုအပ်သော သုတိသည်လည်းကောင်း, ကပ်ရောက်ခြင်း ဖြစ်ခြင်း ကြိယာသကတ် သာမညသည်လည်းကောင်း၊ ကပ်ရောက်ခြင်း ဖြစ်ခြင်း ကြိယာဒြဗ် ဝိသေသ၊ ပဋိသန္ဓိ။

(တစ်နည်း) တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ ဥပပဇ္ဇတိ ဧတေနာတိ ဥပပတ္တိ။ ***ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ***

မဟာဘူတ မဟန္တာနိ အဗ္ဗုတာနိ, အဘူတာနိ ဝါ ဧတေသူတိ မဟာဘူတာ။ ***ဋီကာကျော်***

(တစ်နည်း) မဟန္တာ ဟုတွာ ဘူတာ ပါတုဘူတာ မဟာဘူတာ။ ***ဋီကာကျော်***

(တစ်နည်း) မဟန္တာ စ တေ ဘူတာ စာတိ မဟာဘူတာ။ ***အပါဒါနဋ္ဌကထာ***

http://www.dhammadownload.com

စတုမဟာဘူတ – စတ္တာရိ မဟာဘူတာနိ စတုမဟာဘူတံ။ ***ဘာဋ္ဌီ***
(တစ်နည်း) စတ္တာရိ မဟာဘူတာနိ စတုမဟာဘူတာနိ။ ***ဋ္ဌီသစ်၊သံ–ဋ္ဌီ***
စာတုမဟာဘူတိက – စတုမဟာဘူတေန နိဗ္ဗတ္တော စာတုမဟာဘူတိကော။ ***ဘာဋ္ဌီ***
(တစ်နည်း) စတုမဟာဘူတေဟိ နိဗ္ဗတ္တော စာတုမဟာဘူတိကော။ ***သံ–ဋ္ဌီ***
* လေးပါးသော မဟာဘုတ်၏ ကိုယ်နှင့် ဇနက+ဇညစပ်၊ စာတုမဟာဘူတိကကာယဒြဗ်၊ စတုမဟာဘူတမယ, စာတုမဟာဘူတိကကာယ။
(တစ်နည်း) စတုမဟာဘူတေသု နိယုတ္တော စာတုမဟာဘူတိကော။ ***ဋ္ဌီသစ်***
သုက္က သောစန္တိ ဇတေနာတိ သုက္ကံ။ ***မောဂ်***
* စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်း ကြိယာ၊ သုက်ဒြဗ်၊ အသုစိ, သမ္ဘဝေါ စသော။
(တစ်နည်း) သက္ကောတိ သမတ္ထေတီတိ သုက္ကံ။ ***ဓာန်ဋ္ဌိမ်ိဳး***
သောဏိတ သောဏန္တိ ဇတေနာတိ သောဏိတံ။ ***ဓာန်ဋ္ဌိ+စာစဉ်***
* နီရဲခြင်း ရဲရင့်ခြင်း ကြိယာ၊ သွေးဒြဗ်၊ ရုဓိရ, လောဟိတ, ရတ္တ။
သုက္ကသောဏိတ – သုက္ကဉ္စ သောဏိတဉ္စ သုက္ကသောဏိတံ။ (အဖ၏သုက်နှင့် အမိ၏သွေး ရ၏) ***ဋ္ဌီသစ်***
(တစ်နည်း) ဥဘိန္နံ သုက္ကသခ်ိတံ သောဏိတံ သုက္ကသောဏိတံ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

(ဌ၊ နှာ ၁၁၁–ဃာ ဝိဂွဟမျှား)

မာတာ ပုတ္တံ မာနေတီတိ မာတာ။ ***သ္ဟစ်***
(တစ်နည်း) ပါတီတိ မာတာ။ ***သ္ဟစ်***
(တစ်နည်း) (ခီရံ) ပါယေတီတိ မာတာ။ ***သ္ဟစ်***
ရူပကာယသီသ – ရူပကာယသခ်ိတံ သီသံ ရူပကာယသီသံ။ (ရူပကာယဟူသော ဦးခေါင်း ရ၏)
အင်္ဂ အင်္ဂီယတေ ဉာယတေ သမုဒါယော ဇတေနာတိ အင်္ဂံ။ (အင်္ဂပစ္စက်၌ အင်္ဂ) ***သ္ဟစ်၊ဘာဋ္ဌီ***
* သိခြင်း ကြိယာ၊ ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းဒြဗ်၊ အဝယဝ စသော။
ပစ္စင်္ဂ ဝိသုံ ပဝတ္တော အင်္ဂေါ ပစ္စင်္ဂေါ။ ***ဋ္ဌီသစ်***
(တစ်နည်း) ဝိသုံ ပဝတ္တံ အင်္ဂံ ပစ္စင်္ဂံ။ (ပတိသဒ္ဒါ = ဝိသုံ အနက်ဟော) ***ဘာဋ္ဌီ***
အင်္ဂပစ္စင်္ဂ အင်္ဂါနိ စ ပစ္စင်္ဂါနိ စ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနိ။ ***ဘာဋ္ဌီ***
သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂ သဗ္ဗာနိ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနိ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂါနိ။ ***ဘာဋ္ဌီ***
သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂီ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂါနိ ယဿ အတ္ထိတိ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂီ။ ***ဘာဋ္ဌီ***
(တစ်နည်း) သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂေဟိ ယုတ္တော သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂီ။ ***ဘုန်းတော်ကြီးဦးဇဃ***
ဒိဋ္ဌ ဉာဏေန ပဿီယတိတိ ဒိဋ္ဌော။ ***ဘာဋ္ဌီ***
(တစ်နည်း) ဉာဏေန ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ ဒိဋ္ဌော။ ***ဋ္ဌီသစ်***
ဒိဋ္ဌဓမ္မ ဒိဋ္ဌော စ သော ဓမ္မော စာတိ ဒိဋ္ဌဓမ္မော။ ***ဋ္ဌီသစ်၊ဘာဋ္ဌီ***
* ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဂုဏ်၏ ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘောနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော:, ဌာနိ+ဌာန စပ်၊ ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘောဒြဗ်၊ ပစ္စက္ခဓမ္မ စသော။
ပစ္စက္ခ အက္ခာနံ ဣန္ဒြိယာနံ + အဘိမုခံ ပစ္စက္ခံ။ ***ဋ္ဌီသစ်***
(တစ်နည်း) အက္ခီနံ ပဋိမုခံ ပစ္စက္ခံ။ ***လယ်တီ***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) အက္ခာနံ ပတိ ပစ္စက္ခံ။ **ဘာဋ္ဌီ**

* စက္ခု စသော ဣန္ဒြေ ဖ–ပါးတို့၏ ရှေ့ရှုဖြစ်သော အာရုံနှင့် ဝိသယီ+ဝိသယစပ်၊ ဣန္ဒြေတို့၏ ရှေ့ရှုဖြစ်ရာ အာရုံဒြဗ်၊ ဣန္ဒြိယဂုယ, ဒိဋ္ဌ, သဋ္ဌိကတ, ပတိဂတ စသော။

(တစ်နည်း) အက္ခံ ဣန္ဒြိယံ ပတိဂတံ နိဿိတံ ပစ္စက္ခံ။ **သဒ္ဒ**

(တစ်နည်း) အက္ခေန ပတိဂတံ ပစ္စက္ခံ။ **သဒ္ဒ**

* ဣန္ဒြေ၏ မှီသော မျက်မှောက်ဖြစ်ခြင်းနှင့် နိဿိတ+နိဿယစပ်၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သော ဓမ္မဒြဗ်၊ ဣန္ဒြိယဂုယ, ဒိဋ္ဌ, သဋ္ဌိကတ, ပတိဂတ စသော။

ပရမ ပရံ ပစ္စနီကံ မာရေတီတိ ပရမံ။ **ဓာန်ဋ္ဌီ**

* ဆန့်ကျင်ဘက် (အယုတ်တရား)ကို သတ်ဖြတ် ဖျက်ဆီးခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း, ဆန့်ကျင်ဘက် (အယုတ်တရား)၏ သတ်ဖြတ် ဖျက်ဆီးတတ်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မ နိဗ္ဗာန်နှင့် ပဟာတဗ္ဗ+ပဟာယက အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သည်လည်းကောင်း၊ လွန်မြတ်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ဒြဗ်၊ ဥတ္တမ, ဝရ, အဂ္ဂ, သေဋ္ဌ စသော။

(တစ်နည်း) ပကဋ္ဌဘာဝေ ရမတီတိ ပရမံ။ **ဓာန်ဋ္ဌီ**

* မြတ်သည်၏ အဖြစ်၌ မွေ့လျော်ခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)

(တစ်နည်း) ပရတိ အတ္တနော ဥတ္တမဘာဝံ ပါလေတိ, ပူရေတီတိ ဝါ ပရမံ။ **သဒ္ဒ**

* မိမိ၏ မြတ်သည်၏ အဖြစ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း, ပြည့်စုံစေခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)

(တစ်နည်း) ပရံ အဓိကတရံ မဇ္ဈတိ သုဏ္ဏတိ ကိလေသမလတောတိ ပရမော။ **နိတိ၊စရိယာ–၌၊ဋ္ဌိသစ်**

(တစ်နည်း) ပရံ သေဋ္ဌံ နိဗ္ဗာနံ မယတိ ဂစ္ဆတီတိ ပရမော။ **နိတိ၊စရိယာ–၌၊ဋ္ဌိသစ်**

(တစ်နည်း) ပရံ လောကံ ပမာဏဘူတေန ဉာဏဝိသေသေန ဂ္ဂဓလောကံ ဝိယ မုနာတိ ပရိစ္ဆိန္ဒတီတိ ပရမော။ **နိတိ၊စရိယာ–၌၊ဋ္ဌိသစ်**

ဥတ္တမ ဥဂ္ဂတာနံ ဝိသေသေန ဥဂ္ဂတောတိ ဥတ္တမော။ **နေတ္တိ**

(တစ်နည်း) ဥဿုတဝိသေသတ္ထေ တမော ဥတ္တမော။ **သဒ္ဒ**

(တစ်နည်း) ဥဂ္ဂတတမတ္တာ ဥတ္တမော။ **သဒ္ဒ**

ကာမ ကာမီယတီတိ ကာမော။ **လယ်တီ**

(တစ်နည်း) ကာမယတီတိ ကာမော။ **ဏီ–၌**

* အလိုရှိခြင်း ကြိယာ၊ အလိုရှိအပ်သော ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်ဒြဗ်၊ ဂ္ဂစ္ဆာ, ကာမဂုဏာ။

ဂုဏာ ဂုဏာတိ ဗန္ဓတီတိ ဂုဏော။ **ဓာတုပစ္စယ**

* နှောင်ဖွဲ့ခြင်း ကြိယာ၊ ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်ဒြဗ်၊ ကာမဂုဏာ, ဗန္ဓနဝတ္ထု, ဗန္ဓနကောဋ္ဌာသ။

ကာမဂုဏာ ကာမာ စ တေ ဂုဏာ စာတိ ကာမဂုဏာ။ **ဋ္ဌိသစ်**

သမဂ် သမံ (သကလံ) ဂယှတေတိ သမဂေါ်။ **ဘာဋ္ဌီ**

(တစ်နည်း) သမံ ဂမနံ ပဝတ္တနံ သမဂေါ်။ **ဘာဋ္ဌီ**

(တစ်နည်း) သမ္မာ အဂ်ံနံ သမဂ်ံ။

သမဂီ သမဂေါ် ယဿ အတ္ထိတိ သမဂီ။ **ဘာဋ္ဌီ**

သမဂီဘူတ သမဂီ ဟုတွာ ဘူတော သမဂီဘူတော။ (သမန္နာဂတော စသော) **ဘာဋ္ဌီ**

http://www.dhammadownload.com

ယထာသုခ ယဲ့ ယဲ့ သုခံ ယထာသုခံ။
(တစ်နည်း) သုခဿ အနုရူပံ ယထာသုခံ။
မာနုသက မနုဿေ ဘဝါ မာနုသကာ။
* လူ၏ ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်နှင့် နိဿယ+နိဿိတစပ်၊ လူ၌ ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်ဖြစ်၊ မနုဿဇာတ၊ မနုဿသန္တက။
ဒေဝရာဇ ဒေဝါနံ ရာဇာ ဒေဝရာဇော။ (ဒေဝရာဇာ ဝါ) ***ကစ္စည်း***
* နတ်တို့၏ နတ်မင်းဖြစ်နှင့် သံ+သာမိ, သာမည+ဝိသေသစပ်၊ ဝသဝတ္တိ နတ်မင်းဖြစ်၊ တိဒိဝရာဇာ, ဒေဝဘူပတိ။

(ဌ၊ နှာ ၁၁၅-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အရည အရီယတေ ဂမျတေတိ အရည်။ ***သူစိ***
* သွားခြင်း, ရောက်ခြင်း ကြီးပွား၊ တောအုပ်ဖြစ်၊ ကာနန်, ဒါယော။
အာယတန အာယတန္တိ ဇတ္ထ တံ တံ ဒွါရာရမ္မဏာ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ တေန တေန ကိစ္စေန ဃဋ္ဋေန္တိ ဝါယမန္တိတိ အာယတနာနိ။ ***ဋီကာကျော်***
(ဇတ္ထ ဇတေသု စက္ခာဒီသု-ဤစက္ခာယတန စသည်တို့၌၊ တံ တံ ဒွါရာရမ္မဏာ-ထိုထိုဒွါရအာရုံ ရှိကုန်သော၊ စိတ္တစေတသိကာ-စိတ်,စေတသိက် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ တေန တေန ကိစ္စေန-ထိုထိုအနုဘဝန စသော ကိစ္စဖြင့်၊ အာယတန္တိ ဃဋ္ဋေန္တိ ဝါယမန္တိ-အားထုတ်တတ်ကုန်၏။)
* ထိုထိုဒွါရအာရုံ ရှိကုန်သော စိတ်,စေတသိက်တို့၏ ထိုထိုအနုဘဝန စသော ကိစ္စဖြင့် စေ့ဆော်ကြိုးကုတ်အားထုတ်ခြင်း ကြီးပွား၊ စက္ခာယတန စသော အာယတနဖြစ်၊ သဠာတိဒေသာနိ, သမောသရဏာနိ။
(တစ်နည်း) အာယဘူတေ တေ ဓမ္မေ ဇတာနိ တနောန္တိ ဝိတ္ထာရေန္တိတိ အာယတနာနိ။ ***ဋီကာကျော်***
(တစ်နည်း) အာယတံ သံသာရဒုက္ခံ နယန္တိ ပဝတ္တေန္တိတိ အာယတနာနိ။ ***ဋီကာကျော်***
(တစ်နည်း) တံ တံ ဒွါရာရမ္မဏာ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ သေနသေန အနုဘဝနာဒိကိစ္စေန အာယတန္တိ ဥဋ္ဌဟန္တိ ဃဋ္ဋေန္တိ ဝါယမန္တိ ဇတ္ထာတိ အာယတနာနိ။ ***ဋီသစ်***
ဖုသန ဖုသီယတေ ဖုသန်။ ***လယ်တီ***
ကိစ္စ ကရီယတေတိ ကိစ္စံ။ ***လယ်တီ***
(တစ်နည်း) ကတ္တဗ္ဗန္တိ ကိစ္စံ။
* ကိစ္စ၌ ပြုခြင်း ကြီးပွား၊ ပြုအပ်သော ကိစ္စဖြစ်၊ ကရဏီယံ။
ဖုသနကိစ္စ ဖုသန် ကိစ္စံ ဇတေသန္တိ ဖုသနကိစ္စာနိ။
အာရမ္မဏ အာဂန္ဒှာ စိတ္တစေတသိကာ ရမန္တိ ဇတ္ထာတိ အာရမ္မဏံ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***
* ပျော်မွေ့ခြင်း ကြီးပွား၊ ရူပါရုံ စသော အာရုံဖြစ်၊ အာလမ္ဗဏ, အာလမ္ဗ, ဝိသယ။
(တစ်နည်း) စိတ္တစေတသိကာနိ အာဂန္ဒှာ ရမန္တိ ဇတ္ထာတိ အာရမ္မဏံ။ ***ဋီကာကျော်***
(တစ်နည်း) စိတ္တစေတသိကေဟိ အာလမ္ဗီယတီတိ အာရမ္မဏံ။ ***ဋီကာကျော်***

(ဌ၊ နှာ ၁၁၆-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သမာဓိ သမ္မာ, သမံ ဝါ စိတ္တံ အာဒဓာတီတိ သမာဓိ။ ***ရူ***
* စိတ်ကို ဆောင်ထားခြင်း ကြီးပွား၊ သမာဓိတရားဖြစ်၊ ဧကဂ္ဂတာ, သမထော, အဝိက္ခေပေါ။

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) သမာဒဟန္တိ ဧတေနာတိ သမာဓိ။ ***လယ်တီ***
(တစ်နည်း) သမာဓာနံ သမာဓိ။ ***လယ်တီ***
(တစ်နည်း) ဧကာလမ္ဗနေ သုဋ္ဌု အာဓာနံ သမာဓိ။ ***သူစိ***
(တစ်နည်း) ဧကာရမ္မဏေ သုဋ္ဌု အာဓာနံ သမာဓိ။ ***ဓာန်ဦ***
(တစ်နည်း) စိတ္တံ သမံ အာဒဟတိ အာရမ္မဏေ ဌပေတီတိ သမာဓိ။ ***ဝိ၄-၂***
(တစ်နည်း) အာရမ္မဏေ စိတ္တံ သမ္မာ အာဓိယတိ ဌပေတီတိ သမာဓိ။ ***ဏီ-၄***
(တစ်နည်း) သမာဒဟတိ ဧတေန သယံ ဝါ သမာဒဟတိ သမာဓာနမေဝ ဝါတိ သမာဓိ။ ***ကျတိဝုတ္တ၄ကထာ***

အရဟတ္တ ပူဇာဝိသေသံ အရဟတီတိ အရဟာ၊ အရဟတော ဘာဝေါ အရဟတ္တံ။ ***သူစိ၊ဦကာကျော်***
* ရဟန္တာဟုဂ္ဂိုလ်၏ အရဟတ္တဖိုလ်နှင့် သာမီ+သံစပ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဒြဗ်၊ အညာ စသော။

သောတာပန္န သောတံ မဂ္ဂံ အာဒိတော ပန္နော အဓိဂစ္ဆိတိ သောတာပန္နော။ ***မ-ဦ***
(တစ်နည်း) သောတံ အာပန္နောတိ သောတာပန္နော။ ***လယ်တီ***

ဂန္ဆ ဂန္ဆိယတေတိ ဂန္ဆော။ ***စာစဉ်***
(တစ်နည်း) ဂန္ဆေတိ အတ္ထံ ဧတေနာတိ ဂန္ဆော။ ***စာစဉ်***
* ဖွဲ့.ကုံးစီရင်ခြင်း ကြိယာ၊ ကျမ်းဂန်ဒြဗ်၊ သတ္ထ, ပကရဏ, ပေါတ္ထက။

အာရဒ္ဓ အာရာဓယိတ္ထာတိ အာရဒ္ဓါ။ ***လယ်တီ***
(တစ်နည်း) အာရဘိတ္ထာတိ အာရဒ္ဓါ။ ***လယ်တီ***
(တစ်နည်း) အာရဇ္ဈိတ္ထာတိ အာရဒ္ဓါ။ ***လယ်တီ***

ဝိပဿနာ ဝိပဿန္တိ ဧတာယာတိ ဝိပဿနာ။ ***လယ်တီ***

အာရဒ္ဓဝိပဿက – အာရဒ္ဓါ ဝိပဿနာ ယေနာတိ အာရဒ္ဓဝိပဿကော။ ***ဋီ***

ဝိပဿက ဝိသေသေန ပဿတီတိ ဝိပဿကော။ ***လယ်တီ***

(ဌ၊ နှာ ၁၁ရ-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဂိဝါ ဂါယန္တိ ဧတာယာတိ ဂိဝါ။ ***မောဂ်၊သူစိ***
* သီဆိုခြင်း ကြိယာ၊ လည်ပင်း လည်ချောင်းဒြဗ်၊ ဂလော, ကဏ္ဌော။

ရဋ္ဌ ရန္ဓန္တိ ဧတေနာတိ ရဋ္ဌ။ ***မောဂ်၊သူစိ***
(တစ်နည်း) ရဓန္တိ ဧတာယာတိ ရဋ္ဌ။ (ဧတာယ-ဤကြိုးဖြင့်၊ ရဓန္တိ-ပိတ်ပင်တားမြစ်ကုန်၏။) ***ဓာန်ဦ***
* ပိတ်ပင်တားမြစ်ခြင်း (ဖွဲ့.ချည်ခြင်း) ကြိယာ၊ ကြိုးဒြဗ်၊ ယောတ္တံ, ရဿိ စသော။

ဘဝ ဘဝတီတိ ဘဝေါ။ ***ဂူ***

ဥစ္ဆိန္ဒ ဥစ္ဆိဒ္ဓိတ္ထာတိ ဥစ္ဆိန္ဒာ။ ***ဂူ-ဆိန္ဒမှိ:***

(ဌ၊ နှာ ၁၁၉-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အန္ဒ အဒီယတေ ဘက္ခီယတေတိ အန္ဒံ။ ***ဓာန်ဦ***
* စားခြင်း ကြိယာ၊ အစာဒြဗ်၊ အာဟာရ, ဘောဇန။

မာနုသ မနုနော အပစ္စံ မာနုသော။ ***သူစိ***

http://www.dhammadownload.com

စိရပ္ပဝါသီ ပဝသနံ ပဝါသော၊ (ကင်း၍ နေခြင်း) ***ဘာဋ္ဌီ***
စိရံ ပဝါသော ယဿာတိ စိရပ္ပဝါသီ၊ (တံ) စိရပ္ပဝါသိံ။
(တစ်နည်း) ပဝါသော ယဿာတိ ပဝါသီ၊ ***ဘာဋ္ဌီ***
စိရံ ပဝါသီ စိရပ္ပဝါသီ၊ (တံ) စိရပ္ပဝါသိံ။ ***ဘာဋ္ဌီ***
ပုရိသ မာတာပိတူနံ ဟဒယံ ပူရေတီတိ ပုရိသော။ ***ကစ္စည်း***
* မိဘတို့၏ စိတ်နှလုံးကို ပြည့်စေခြင်း ကြိယာ၊ ယောက်ျားဒြဗ်၊ ပေါသ, ပုမာ။
(တစ်နည်း) ပုရေ ဥစ္စေ ဌာနေ သေတီတိ ပုရိသော။ ***ရူ***
ဒူရ ဒူယတိ ဒုက္ခေန ဂမီယတီတိ ဒူရံ။ ***မောဂ်***
(တစ်နည်း) ဒုက္ခေန အရတီတိ ဒူရံ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***
ဆင်းရဲသဖြင့် ရောက်ခြင်း ကြိယာ၊ အဝေး အရပ်ဒြဗ်၊ အနာသန္နံ စသော။
သုဟဒ သုန္ဒရော ဟဒယံ ဧတေသန္တိ သုဟဒါ။ (သုဟဇ္ဇ၌ သုဟဒ) ***သူစိမှီး***
သုဟဇ္ဇ သုန္ဒရံ ဟဒယံ ဧတဿာတိ သုဟဒယော၊ သုဟဒယောဝ သုဟဇ္ဇော။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***
ဝေယျာကရဏ – တံ တံ သဒ္ဒံ တဒတ္ထဥ္စ ဗျာကရောတိ ဗျာစိက္ခတိ ဧတေနာတိ ဝေယျာကရဏံ။ ***ဋ္ဌီသစ်မှီး***
* ထိုထိုသော သဒ္ဒါနှင့် အနက်ကို ဖြေဆိုခြင်း ကြိယာ၊ ဂါထာမရှိသော ဗြဟ္မဇာလသုတ္တန်ဒြဗ်၊ ဗျာကရဏ, နိဂ္ဂါထက စသော။
(တစ်နည်း) ဗျာကရဏံ အမီတေ ဇာနာတီတိ ဝေယျာကရဏော။ ***လယ်တီ***
နိဂ္ဂါထက နတ္ထိ ဂါထာ ဧတ္ထာတိ နိဂ္ဂါထကံ။
* ဂါထာမရှိခြင်း အဘာဝဘောဂုဏ်၏ သုတ္တန်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ ဂါထာမရှိသော ဗြဟ္မဇာလသုတ္တန်ဒြဗ်၊ ဝေယျာကရဏ စသော။
ပရိမာဏ ပရိမီယတိ အနေနာတိ ပရိမာဏံ။ ***ပါ–ဘာဋ္ဌီ ပမာဏမှီး***
(တစ်နည်း) ပရိမီယတေ ဧတေနာတိ ပရိမာဏံ။ ***သီ–ဘာဋ္ဌီ ပမာဏမှီး***
(တစ်နည်း) ပရိမီယတိ ပရိစ္ဆိဇ္ဇတိ ဝိနိစ္ဆီယတိ ဧတေနာတိ ပရိမာဏံ။ ***ဒီ၊ဋ္ဌီ–၂ ပမာဏမှီး***
(တစ်နည်း) ပရိမိနောတိ ဥဌာရတာဒိဝိသေသံ ဧတေနာတိ ပရိမာဏံ။ ***အံ–ဋ္ဌီ ပမာဏမှီး***
ဘညမာန ဘဏီယတေတိ ဘညမာနံ။
* ရွတ်ဆိုခြင်း ကြိယာ၊ ဗြဟ္မဇာလသုတ္တန်ဒြဗ်၊ ဝုစ္စမာန။
ဝုတ္တ ဝစီယိတ္ထာတိ ဝုတ္တံ။
(တစ်နည်း) အဝစီယိတ္ထာတိ ဝုတ္တံ။ (အာယသ္မတာ အာနန္ဒတ္ထေရေန–သည်၊ ယံ ဘညမာနေတိ ဝစနံ–ကို၊ ဝစီယိတ္ထ အဝစီယိတ္ထ–ဟောအပ်ပြီ။)
* ဆိုခြင်း (ဝါ) ဟောခြင်း ကြိယာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော (ဝါ) ဟောအပ်ပြီးသော "ဘညမာနေ"ဟူသော သဝိညတ္တိက ဝစီဘေဒသဒ္ဒါဒြဗ်၊ ဘာသိတံ, လပိတံ, ဘာသာ, ကထိတံ, ဂဒိတံ, အာချာတံ, ဇပ္ပိတံ, ဘဏိတံ, ဥဒိတံ, ဥဒီရိတံ။

==========

http://www.dhammadownload.com

သာမညဖလသုတ်

(ဌ၊ နှာ ၁၂၂-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဂဟ ဂယှတိ ပရိဂ္ဂယှတီတိ ဂဟံ။ **ဋီသစ်**

ရာဇဂဟ ရာဇူနံ, ရာဇူဟိ ဝါ ဂဟံ ရာဇဂဟံ။ **ဋီသစ်၊ဝိမတိ**

* မင်းတို့၏ သိမ်းဆည်းအပ်သော မြို့နှင့် သာမီ+သံစပ်၊ ရာဇဂြိုဟ် မြို့ဖြစ်၊ ဘူပတိဂဟိတံ, ဘူပါလ-ဂဟိတံ စသော။

ဧဝံနာမက ဧဝံ နာမံ ယဿာတိ ဧဝံနာမကံ၊ (တဿိဒံ) ဧဝံ နာမကော။

(တစ်နည်း) ဧဝံ နာမံ ဧတ္ထာတိ ဧဝံနာမကံ၊ (တဿိဒံ) ဧဝံ နာမကော။

မန္ဒာတု မံ သိရိံ ဓာရေတီတိ မန္ဒာတု။ (အလုတ္တသမာသ်) **ပါရာဓိကဏ်ယောဇနာ**

(တစ်နည်း) မံ သိရိံ ဓာရေတိ ဝိဒဓာတီတိ မန္ဒာတု။ **ဧကက္ခရကောသဋီကာ**

ဂေါဝိန္ဒ ဂဝံ ဝိန္ဒတီတိ ဂေါဝိန္ဒော။ **ဓာန်ဋီ**

(တစ်နည်း) ဂဝံ ဝိန္ဒော ဂေါဝိန္ဒော။ **ဓာန်ဋီ**

(တစ်နည်း) ဂဝံ ပဋိဉ္စ ဝိန္ဒတိ ပဋိလဘတီတိ ဂေါဝိန္ဒော။ **အဂ်ံတ္ထရဋီကာ**

(တစ်နည်း) ဂစ္ဆတိ ဇာနာတီတိ ဂေါ၊ (ပညာ ရဿ)

ပညာရံသိသခ်ါတံ ဂံ ဝိန္ဒတီတိ ဂေါဝိန္ဒော။

မဟာဂေါဝိန္ဒ မဟန္တော ဂေါဝိန္ဒော မဟာဂေါဝိန္ဒော။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) မဟန္တော စ သော ဂေါဝိန္ဒော စာတိ မဟာဂေါဝိန္ဒော။ **ဂဏ္ဌိ**

သေသ သိဿတိ အဝသိဿတီတိ သေသော။ **လယ်တီမိုး**

(တစ်နည်း) သေသေတီတိ သေသော။ **ပန်းကုံးမိုး**

သုည သုနဿ ဟိတံ သုညံ။ **ဓာန်ဋီ၊သူစိ**

(တစ်နည်း) သုနတိ တုစ္ဆဘာဝံ ဂစ္ဆတီတိ သုညံ။ **သူစိ**

ယက္ခ ယတတိ ပယတတိ ဗလိမာဟရဏာတ္ထာယာတိ ယက္ခော။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ယဇန္တိ ဗလိံ အာဟရန္တိတိ ယက္ခာ။ **ဝိမာနဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ**

(တစ်နည်း) ယက္ခီယတေ ပူဇီယတေတိ ယက္ခော။ **ဓာန်ဋီ**

(တစ်နည်း) ယက္ခီယတေတိ ယက္ခော။ **ဘာဋီ**

ဝသန ဝသန္တိ ဧတ္ထာတိ ဝသနံ။

ဝန ဝနန္တိ တံ ဘဇန္တိ မယူရကောကိလာဒယော သတ္တာတိ ဝနံ။ **သူစိ**

* မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်း ကြိယာ၊ တောဖြစ်၊ အရည်, ကာနံ။

ဝသနဝန ဝသနံ ဝနံ ဝသနဝနံ။

ကုရိယာ ကုရိယနံ ပဝတ္တနံ ကုရိယာ။ (ကာယပွယောဂ, ကာယိကကြိယာ ရဿ) **ဋီသစ်၊သာရတ္ထ**

ပထ ပထတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိ ဧတေနာတိ ပထော။

(အကြောင်းဖြစ်သော ရပ်ခြင်း,ထိုင်ခြင်း စသော ကုရိယာပုထ် လေးပါးကို ရဿ)

http://www.dhammadownload.com

ကျရိယာပထ ကျရိယာယ ပထော ကျရိယာပထော။ (ရပ်ခြင်း,ထိုင်ခြင်း စသော ကျရိယာပုထ် လေးပါးပင် ရ၏) (ကျရိယာယ– ကာယပ္ပယောဂ, ကာယိကကြိယာ၏၊ ပထော–အကြောင်းတည်း ၊ဝါ– အပေါင်းဖြစ်သော ရပ်ခြင်း,ထိုင်ခြင်း,သွားခြင်း,အိပ်ခြင်းတည်း။)

* ကျရိယာအရ – ကာယပ္ပယောဂ, ကာယိကကြိယာ၏ ပထအရ – အကြောင်းဖြစ်သော ဌာန နိသဇ္ဇ စသည်နှင့် အကျိုး+အကြောင်း, အဘေဒ+ဘေဒစပ်၊ လျောင်း,ထိုင်,ရပ်,သွား ကျရိယာပုထ် လေးပါးဒြဗ်၊ ကာယိကကိရိယပဝတ္တနုပါယော, ဌာနနိသဇ္ဇာဒယော။

ဝိဟာရ ဝိဟရတိ ဧတေနာတိ ဝိဟာရော။ ***ဋီသစ်၊သာရတ္ထ***

(တစ်နည်း) ဝိဟရဏံ ဝိဟာရော။ (ရပ်ခြင်း,ထိုင်ခြင်း စသော ကျရိယာပုထ် လေးပါးပင် ရ၏) ***ဋီသစ်၊သာရတ္ထ***

ကျရိယာပထဝိဟာရ – ကျရိယာပထော၀ ဝိဟာရော ကျရိယာပထဝိဟာရော။ (ရပ်ခြင်း,ထိုင်ခြင်း စသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ဖြစ်သော ရူပသန္တတိပဗန္ဓ ရ၏) ***ဋီသစ်***

ဒိဗ္ဗ ဒိဝိ ဘဝေါ ဒိဗ္ဗော၊ (ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ စသော ဗြဟ္မာလောကဌ် ဖြစ်သော ဒိဗ္ဗာနုဘာဝ ရ၏) ***ဋီသစ်***

ဒိဗ္ဗာယ သံဝတ္တတီတိ ဒိဗ္ဗော။ (ဒိဗ္ဗာနုဘာဝ အကျိုးငှာဖြစ်သော မဟဂ္ဂုတ်စျာန် ရ၏) ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) အဘိညာဘိနိဟာရာဒိဝသေန ဒိဗ္ဗတိ ပဝတ္တတီတိ ဒိဗ္ဗော။ (ဎင်းမဟဂ္ဂုတ်စျာန်ပင် ရ၏) ***ဋီသစ်***

ဒိဗ္ဗဝိဟာရ ဒိဗ္ဗော စ သော ဝိဟာရော စာတိ ဒိဗ္ဗဝိဟာရော။ (ရူပါဝစရ စတုတ္ထစျာန် ရ၏) ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ဒိဗ္ဗော ဝိဟာရော ဒိဗ္ဗဝိဟာရော။ (ရူပါဝစရ စတုတ္ထစျာန် ရ၏) ***ဋီသစ်***

ဗြဟ္မဝိဟာရ ဗြဟ္မဘူတာ ဝိဟာရာ ဗြဟ္မဝိဟာရာ။ (ရူပါဝစရ စတုတ္ထစျာန်၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော အပ္ပမညာ ၄-ပါး ရ၏) ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ဗြဟ္မာနံ ဝိဟာရာ ဗြဟ္မဝိဟာရာ။ (ရူပါဝစရ စတုတ္ထစျာန်၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော အပ္ပမညာ ၄-ပါး ရ၏) ***သာရတ္ထ***

(တစ်နည်း) ဗြဟ္မုနော ဝိဟာရာ ဗြဟ္မဝိဟာရာ။ (ရူပါဝစရ စတုတ္ထစျာန်၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော အပ္ပမညာ ၄-ပါး ရ၏) ***သာရတ္ထ***

အရိယဝိဟာရ – အရိယာ ဥတ္တမာ ဝိဟာရာ အရိယဝိဟာရာ။ (စတုတ္ထဈာနိက အဂ္ဂဖလသမာပတ် ရ၏)

(တစ်နည်း) အရိယာနံ ဝိဟာရာ အရိယဝိဟာရာ။ (စတုတ္ထဈာနိက အဂ္ဂဖလသမာပတ် ရ၏) ***သာရတ္ထ***

အမ္မ ဖလကာမေဟိ ဧနေဟိ အမိယတိ ဂမိယတီတိ အမ္မော။ ***မောဂ်၊ဓာန်ဋီ၊သူစီ***

* အသီးကို လိုချင်ကုန်သော သူတို့၏ သွားခြင်း ကြိယာ၊ သရက်ပင်ဒြဗ်၊ စူတော, သဟော။

(တစ်နည်း) အမ်ိယတိ အဿာဒိယတီတိ အမ္မော။ ***ဓာတွတ္ထ***

ဂါမ ဂသန္တိ ဧတ္ထာတိ ဂါမော။ ***သူစီ***

(တစ်နည်း) ဂါယန္တိ ဧတ္ထာတိ ဂါမော။ ***သူစီ***

* စားခြင်း (ဝါ) အသံပြုခြင်း ကြိယာ၊ ရွာဒြဗ်၊ သံဝသထော။

ဘုမ္မဝစန ဘုမ္မမေဝ ဝစနံ ဘုမ္မဝစနံ၊ (အစိတ်) ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ဘုမ္မေ ပဝတ္တံ ဝစနံ ဝိဘတ္တိ ဘုမ္မဝစနံ၊ (အစိတ်) ***ဋီသစ်***

ဘုမ္မဝစနေန ယုတ္တန္တိ ဘုမ္မဝစနံ။ (အပေါင်း) ***ဋီသစ်***

* ဘုမ္မဝစနအရ သတ္တမီဝိဘတ်၏ ယုတ္တအရ ယှဉ်သော ရာဇဂဟပုဒ်နှင့် သဟာဒိယောဂ+သဟာဒိ-ယောဂဝန္တစပ်၊ ရာဇဂဟေဟူသော ပုဒ်ဒြဗ်၊ အာဓာရဝစနယုတ္တပဒံ, သတ္တမီဝိဘတ္တိယုတ္တပဒံ။

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ဘုမ္မဝစနံ အဿ အတ္ထီတိ ဘုမ္မဝစနံ။ **အာစရိယဝါဒ**

ကောမာရဘစ္စ – ကုမာရေန ဘတောတိ ကောမာရဘစ္စော။ **ဌ**

(တစ်နည်း) ဘရီယတေတိ ဘတော၊ ကုမာရေန ဘတောတိ ကုမာရဘတော၊ **ဋ္ဌီသစ်**
ကုမာရဘတောဧဝ ကောမာရဘစ္စော။ **ဋ္ဌီသစ်**

(ဌ၊ နှာ ၁၂၃-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဣဿရိယ ဣဿရဿ ဘာဝေါ ဣဿရိယံ။ **ရူ၊ဘာဋ္ဌီ**

* အစိုးရသော မင်း၏ ရာထူးဂုဏ်သိရ် စည်းစိမ်နှင့် သာမီ+သံစပ်၊ အာဓိပတေယျ စသော။

သတ္တု သသတိ ဟိံသတီတိ သတ္တု။ **ဋ္ဌီသစ်၊ဘာဋ္ဌီ**

* ညှဉ်းဆဲခြင်း ကြိယာ၊ ရန်သူဒြဗ်၊ ဝေရီ စသော။

နေမိတ္တိက နိမိတ္တံ အဓီတေတိ နေမိတ္တိကော။ **ရူ၊ဘာဋ္ဌီ**

(တစ်နည်း) နိမိတ္တေန ဝဒန္တီတိ နေမိတ္တိကာ။ **ဋ္ဌီသစ်**

(တစ်နည်း) နိမိတ္တေန စရန္တီတိ နေမိတ္တိကာ။ **ဋ္ဌီသစ်**

(တစ်နည်း) နိမိတ္တံ ကရောန္တီတိ နေမိတ္တိကာ။ **ဋ္ဌီသစ်**

ဒေါဟ ဒုဟဏံ ဒေါဟော။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဒုဟနံ ဒေါဟော။ **ဓာန်ဋ္ဌီ၊ဇာတ်ဋ္ဌီသစ်**

ဒေါဟဋ္ဌ ဒွိန္နံ ဟဒယံ ယတြာတိ ဒေါဟဋ္ဌော။ **ထောမနိဓိ**

* အမိကိုယ်ဝန် နှစ်ယောက်တို့၏ အလွန်အကဲဖြစ်သော စိတ်နှလုံးတောင့်တခြင်း (ဝါ) ချင်ခြင်းနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေး, ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ အလွန်အကဲဖြစ်သော တောင့်တခြင်း (ဝါ) ချင်ခြင်းဒြဗ်၊ အဘိလာသော စသော။

(တစ်နည်း) ဒွိဓာ ဟလတိ ကမ္ပတီတိ ဒေါဟဋ္ဌော။ **ဘာဋ္ဌီ**

* သေရအံ့လော ရှင်ရအံ့လောဟု နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် တုန်လှုပ်ခြင်း ကြိယာ။

(တစ်နည်း) ဒွီဟိ ဟလတိ ကမ္ပတီတိ ဒေါဟဋ္ဌော။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဒေါဟံ လာတီတိ ဒေါဟဋ္ဌော။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဒုဋ္ဌံ ဟဒယံ ဧတေနာတိ ဒေါဟဋ္ဌော။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဒွေ ဟဒယာ အဿ ပရမတ္ထဿာတိ ဒေါဟဋ္ဌော။ **ဓာန်ဋ္ဌီ**

(တစ်နည်း) ဒွေ ဟဒယာ အဿ ပရမတ္ထဿာတိ ဒေါဟဋ္ဌော။ **သူစိ**

ဗာဟု ဝဟတိ အနေနာတိ ဝါဟု၊ ဝါဟု ဧဝ ဗာဟု။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဝဟန္တိ အနေနာတိ ဗာဟု။ **မောဂ်**

(တစ်နည်း) ဗာဓတိ ဥပဒ္ဒဝေ နိဝါရေတီတိ ဗာဟု။ (ဘုဇ, ဗာဟာ) **သူစိ**

လောဟိတ ရုဟတိ သရီရေ ဗျာပနဝသေနာတိ လောဟိတံ။ (ရုဓိတ, ရတ္တ, သောဏိတ) **သူစိ**

(ဌ၊ နှာ ၁၂၄-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ရဇ္ဇ ရညော ဘာဝေါ ရဇ္ဇံ။ **ဋ္ဌီသစ်**

* မင်း၏ မင်းအဖြစ်ဟူသော အစိုးရခြင်းနှင့် နိဿိတ+နိဿယ, သာမီ+သံစပ်၊ အစိုးရခြင်း ဂုဏ်ဒြဗ်၊ ဣဿရိယ, အဓိပစ္စ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၂၅-ထာ ဝိဂ္ဂဟများ)

မနောရထ မနသော အတ္ထော (ကမ္မဆာ) မနောရထော။ **ဦသစ်**
(တစ်နည်း) မနောဇေ ရထော အတြာတိ မနောရထော။ **ဘာဦ**
(တစ်နည်း) မနသော ရထောဝါတိ မနောရထော။ **ဘာဦ**
ဥစ္ဆင် ဥဿဒ္ဓတိ ဇတ္ထာတိ ဥစ္ဆင်္ဂံ။ **ဓာန်ဦ**
(တစ်နည်း) ဥဿဇေတိ ဇတ္ထာတိ ဥစ္ဆင်္ဂေါ်။ **သူစိ**
ဥစ္ဆင် ဥစ္ဆော အင်္ဂေါ် ဥစ္ဆင်္ဂေါ်။ (ဌ-မူချပါဠိ) **ဦသစ်**

(ဌ၊ နှာ ၁၂၆-ထာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ပုတ္တ ပေါသီယတီတိ ပုတ္တော။ ***မောဂ်***
* မွေးမြူခြင်း ကြီယာ၊ သားဒြဗ်၊ ဩရသ, အတြဇ, တနုဇ။
(တစ်နည်း) အတ္တနော ကုလံ ပုနာတိ သောဓေတီတိ ပုတ္တော။ ***ကစ္စည်း***
(တစ်နည်း) ပိတုဟဒယံ ပူရေတီတိ ပုတ္တော။ ***ဓာန်ဦ၊သူစိ***
(တစ်နည်း) ပုနာတိ ပိတရော တေနာတိ ပုတ္တော။ ***ဓာန်ဦ၊သူစိ***
ကောသလရညော – ကောသလော၊ စ သော ရာဇာ စာတိ ကောသလရာဇာ၊ (တဿ) ကောသလရညော။ **ဦသစ်**
ဓိတာ မာတာပိတူဟိ ဓရီယတီတိ ဓိတာ။ **ရူ**
* ဆောင်ခြင်း ကြီယာ၊ သမီးဒြဗ်၊ ဒုဟိတာ စသော။
အယျ အယိတဗ္ဗော ဥပဂန္တဗ္ဗောတိ အယျော။ ***ဓာန်ဦ၊ပန်းကုံး***
(တစ်နည်း) အယျိတဗ္ဗော ဥပဂန္တဗ္ဗောတိ အယျော။
အဟု နု ဇောတိ ပစ္စာဂမနန္တိ အဟံ၊ (တသ္မိံ) အဟု။
(တစ်နည်း) နု ဇောတိ ပစ္ဆာဂမနန္တိ အဟံ၊ (တသ္မိံ) အဟု။ **သူစိ**
* မစ္စန့်ခြင်း ကြီယာ၊ နေ့ဟူသော ကာလပညတ်ဒြဗ်၊ ဒိဝသ, ဒိန။
တဒဟု သောယေဝ အဟော တဒဟော၊ (တသ္မိံ) တဒဟု။
* ဥပုသ်နေ့ဟု မှတ်သားအပ်ပြီးသော နိယမတ္ထဘောဂုဏ်၏ နေ့ဖြစ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ ဥပုသ်နေ့ဖြစ်၊ တသ္မိံ ဒိဝသေ, တသ္မိံ ဒိနေ။
ဥပေါသထ သီလဒိဋ္ဌဝသေန သီလဝိသုဒ္ဓိဝသေန ဝါ ဥပေတေဟိ သမဂ္ဂေဟိ ဝသီယတိ အနုဋ္ဌီယတီတိ ဥပေါ-သထော။ **ဦသစ်**
* သီလအယူ၏ အစွမ်းဖြင့် ပြည့်စုံသော သမဂ္ဂသံဃာတော်များ၏ ထမသွားဘဲ ကျင့်သုံးခြင်း, နေခြင်း ကြီယာ၊ ပါတိမောက် ပြခြင်းဒြဗ်၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသ, ဥပေတဝသထ စသော။
(တစ်နည်း) သမာဒါနဝသေန အဓိဋ္ဌာနဝသေန ဝါ ဥပေစ္စ အရိယဝါသဒိအတ္ထာယ ဝသိတဗ္ဗော အာဝသိတဗ္ဗောတိ ဥပေါသထော။ (သီလ ရ၏) **ဦသစ်**
(တစ်နည်း) အနသနာဒိဝသေန ဥပေစ္စ ဝသိတဗ္ဗော အနုဝသိတဗ္ဗောတိ ဥပေါသထော။ (ဥပုသ် စောင့်သုံးခြင်း ရ၏) **ဦသစ်**
(တစ်နည်း) အရယော ဥပဂန္ဓာ ဥသေတိ ဒါဟောတိတိ ဥပေါသထော။ (ဥပေါသထဆင် ရ၏) **ဦသစ်**
(တစ်နည်း) ဥပဝသန္တိ ဇတ္ထာတိ ဥပေါသထော။ (ဥပဝသိတဗ္ဗဒိဝသ-ဥပုသ်နေ့ ရ၏) **ဘာဦ**

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၁၂၈-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

တိဝိဓ တယော ဝိဓာ ပကာရာ ယဿာတိ တိဝိဓော။ ***ဇူမှီး***

* သုံးပါးဟူသော အရေအတွက် သင်္ချာ၏ ဥပုသ်နေ့နှင့် သင်္ချာ+သင်္ချေယျ, ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ သုံးပါး အပြားရှိသော ဥပုသ်နေ့ဟူသော ကာလပညတ်ဒြဗ်၊ တိပကာရ, တိဘေဒ။

ကုမုဒ ကုယံ (ဘူမိယံ) မောဒတေတိ ကုမုဒံ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ကုယာ မောဒတေတိ ကုမုဒံ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ကုယံ မောဒတီတိ ကုမုဒံ။ ***ဘာဋီ***

* မြေကြီး၌ (ဝမ်းမြောက်သကဲ့သို့) ရွှင်လန်းခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း, မြေကြီး၏ ကြာနှင့် ဌာန+ဌာနီ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန်သည်လည်းကောင်း၊ ကုမုဒြာကြာဒြဗ်၊ သေတုပွလ။

ကောမုဒိယာ ကုမုဒါနိ ဧတ္ထ သန္တီတိ ကောမုဒီ၊ (တာယ) ကောမုဒိယာ။ ***ကုမုဒဝတိယာ အဖွင့်ရှု***

* ကောင်းစွာ ပွင့်သော ကုမုဒြာကြာဖြူတို့၏ တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်ညဉ့်နှင့် ကာလဝန္တ+ကာလစပ်၊ တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်ညဉ့်ဒြဗ်၊ ကုမုဒဝတိယာ။

ပုပ္ပ ပုပ္ပတီတိ ပုပ္ပံ။ ***ဓာန်ဋီ***

* ပွင့်ခြင်း ကြိယာ၊ ပန်းဒြဗ်၊ ပသဝေါ, ကုသုမံ။

(တစ်နည်း) ပုပ္ပနံ ပုပ္ပံ။ ***ဘာဋီ***

သုပုပ္ပ သုဌု ပုပ္ပံ သုပုပ္ပံ။ ***ဘာဋီ***

သုပုပ္ပိတ သုပုပ္ပံ သဉ္ဇာတံ ဧတေသံ အတ္ထီတိ သုပုပ္ပိတာနိ။ ***ဘာဋီ***

* ကောင်းစွာ ပွင့်သော ပွင့်ခြင်း၏ ကုမုဒြာကြာတို့နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ ကုမုဒြာကြာဒြဗ်၊ ဗဟုပုပ္ပိတာနိ, အတိသယပုပ္ပါနိ စသော။

စာတုမာသီ စတုန္နံ မာသာနံ ပရိယောသာနဘူတာ အဖွင့်ရှု၍ –
စတ္တာရော မာသာ စတုမာသာ၊ စတုမာသာနံ ပရိယောသာနာတိ စာတုမာသီ။ (ပရိယောသာန တဒ္ဓိတ်)

(တစ်နည်း) စတ္တာရော မာသာ စတုမာသံ၊ စတုမာသဿ ပူရဏီ စာတုမာသီ။ ***ဘာဋီ***

ပုဏ္ဏ (တီဟိ အာကာရေဟိ) ပူရေတီတိ ပုဏ္ဏာ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ပူရတီတိ ပုဏ္ဏာ။ ***ဘာဋီ***

* ပြည့်ခြင်း ကြိယာ၊ တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်ညဉ့်ဒြဗ်၊ သံပုဏ္ဏာ, ပရိပုဏ္ဏာ စသော။

မာ မိနီယတိ ဒိဝသော ဧတေနာတိ မာ။ (စန္ဒော) ***ဋီသစ်***

ပုဏ္ဏမာ ပုဏ္ဏော မာ ဧတ္ထာတိ ပုဏ္ဏမာ။ ***ဋီသစ်***

ပါသာဒ ပသီဒန္တိ နယနမနာနိ အတြာတိ ပါသာဒေါ။ ***ဓာန်ဋီ၊ဘာဋီ***

* မျက်စိနှင့် စိတ်တို့၏ ကြည်လင်ခြင်း ကြိယာ၊ ပြာသာဒ်ဒြဗ်၊ ယူပ။

မဟာရဟ မဟန္တာနံ အရဟံ မဟာရဟံ။ (မြတ်ကုန်သော သူတို့အား ထိုက်သောနေရာ ရ၏) ***ဘာဋီ***

ဥဿိတ ဥဿယတီတိ ဥဿိတံ။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) ဥဿီယတီတိ ဥဿိတံ။ ***သူစိမှီး***

(တစ်နည်း) ဥဿိတဗ္ဗန္တိ ဥဿိတံ။ ***ဓာတုပစ္စယမှီး***

http://www.dhammadownload.com

သမုဿိတ သမ္မာ ဥဿိတံ သမုဿိတံ။ ***ဝိနိစ္ဆယဋီကာ၊ဘာဋီ***
(တစ်နည်း) သုဋ္ဌု ဥဿိတံ သမုဿိတံ။
ဆတ္တ အာတပံ ဆာဒေတီတိ ဆတ္တံ။ ***ရူ***
* ဖုံးလွှမ်းခြင်း ကြိယာ၊ ထီးဒြဗ်၊ ပဏ္ဏာစ္ဆတ္တ။
သမုဿိတသေတစ္ဆတ္တ – သမုဿိတံ သေတစ္ဆတ္တံ ယဿာတိ သမုဿိတသေတစ္ဆတ္တံ။ ***ဘာဋီ***
* ကောင်းစွာ စိုက်ထောင်အပ်သော ထီးဖြူ၏ သီဟာသနပလ္လင်နှင့် ဌာနီ+ဌာန, ဂုဏ်+ဂုဏောစပ်၊ ကောင်းစွာ စိုက်ထောင်အပ်သော ထီးဖြူရှိသော သီဟာသနပလ္လင်ဒြဗ်၊ သမုဿိတသေတာတပတ္တ။
ကဉ္စနာသန ကဉ္စနေန ခစိတံ အာသနံ ကဉ္စနာသနံ။ (ဟေမာသန, သီဟာသန)
(တစ်နည်း) ကဉ္စနခစိတံ အာသနံ ကဉ္စနာသနံ။ ***ဘာဋီ***
(တစ်နည်း) ကဉ္စနာမယံ အာသနံ ကဉ္စနာသနံ။
နိဒ္ဒါ နိဒ္ဒီယတေတိ နိဒ္ဒါ။ ***ဂဏ္ဌိ၊မောဂ်၊သူစိ***
(တစ်နည်း) နိဒ္ဒါယတီတိ နိဒ္ဒါ။ ***ဘာဋီ***
(တစ်နည်း) နိဒ္ဒါတီတိ နိဒ္ဒါ။ (သုပိန, သောပ္ပ, မိဒ္ဓ) ***ဘာဋီ***
နိဒ္ဒါဝိနောဒန နိဒ္ဒါယ ဝိနောဒနံ နိဒ္ဒါဝိနောဒနံ။ ***ဘာဋီ***
သတ္တိ သသန္တိ ဟိံသန္တိ ဇေတာယာတိ သတ္တိ။ ***သူစိမှီး***
* ညှဉ်းဆဲခြင်း ကြိယာ၊ လှံဒြဗ်၊ ဆုရိကာ, အသိ။
သဃ်ုဋ္ဌ သမ္မာ ဃောသိတဗ္ဗံ ဇေတရဟိ နက္ခတ္တန္တိ သဃ်ုဋ္ဌံ။ ***ဋီသစ်***
(တစ်နည်း) သမ္မာ ဃောသိယိတ္ထာတိ သဃ်ုဋ္ဌံ။ ***လယ်တီမှီး***
(တစ်နည်း) သံဃောသိယိတ္ထာတိ သဃ်ုဋ္ဌံ။ ***ဘာဋီ***
နက္ခတ္တ ပုနပ္ပုနံ ဥဒယတ္တာ (ဥဒယတော ဝါ) နာ ခီယတေတိ နက္ခတ္တံ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***
* မကုန်ခြင်း ကြိယာ၊ နက္ခတ်ဒြဗ်၊ ဇောတိ, ဘံ, တာရာ။
(တစ်နည်း) အတ္တနော ဂမနဋ္ဌာနံ နာ ခရတိ နာ ဝိနာသေတီတိ နက္ခတ္တံ။ ***ဓာန်ဋီ***
(တစ်နည်း) နက္ခတီတိ နက္ခတ္တံ။ ***ဓာန်ဋီ***

(ဌ၊ ဏ ၁၂၉-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဥဒါန ဥဒီယတီတိ ဥဒါနံ။ ***ဂဏ္ဌိ***
* ဝမ်းမြောက်စွာ ဆိုခြင်း ကြိယာ၊ ဝမ်းမြောက်စွာ ဆိုအပ်သော စကားဒြဗ်၊ ဥဒါဟာရ, ဥဒီဟရဏ။
(တစ်နည်း) ဥဒတီတိ ဥဒါနံ။ ***နီတိ***
(တစ်နည်း) ဥဒါဟရီယတိ ဥဗ္ဗေဂပီတိဝသေနာတိ ဥဒါနံ။ ***အံ–ဋီ၊မ–ဋီ***
(တစ်နည်း) ပီတိဝေဂေန ဥဒ္ဓံ အနာပီယတေ သမုဋ္ဌာပီယတေတိ ဥဒါနော။ ***ပန်းကုံး***
ဥဒါဟာရ ဥဒါဟရီယတီတိ ဥဒါဟာရော။ ***ဓာန်ဋီ၊ဘာဋီ***
(တစ်နည်း) ဥဒါဟရီယတေတိ ဥဒါဟာရော။ ***ဘာဋီ***
* ရင်မှ ထုတ်ဆောင်၍ ဝမ်းမြောက်စွာ ဆိုခြင်း ကြိယာ၊ စကားဒြဗ်၊ ဥဒါန, ဥဒီဟရဏ။
တေလ တိလဿ ဣဒံ တေလံ။
* နှမ်း၏ ဆီနှင့် ဝိကာရ+ဝိကာရိစပ်၊ ဆီဒြဗ်၊ တိလတေလ။
(တစ်နည်း) တိလတော ဇာတံ တေလံ။ ***ဘာဋီ***

http://www.dhammadownload.com

မာန မီယတေ ပရိစ္ဆိန္ဒီယတေ ယေနာတိ မာနံ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

* ပိုင်းခြား နှိုင်းယှဉ်ခြင်း ကြိယာ၊ ချင့်တောင်း, ချင့်ခွက်ဒြဗ်၊ တုလ, ပမာဏ။

အဝသေက အဝသိဋ္ဌီယတေတိ အဝသေကော။ ***ဘာဋ္ဌီ***

ဇလ ဇလတိ သန္ဒတီတိ ဇလံ။ ***သူစိ***

တဋ္ဌာက တလတိ ပတိဋ္ဌာတိ ဧတ္ထာတိ တဋ္ဌာကော။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ၊ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) တလန္တိ ပတိဋ္ဌဟန္တိ ဧတ္ထာတိ တဋ္ဌာကော။ ***ဓာန်ဋ္ဌီမှီး***

* တည်ခြင်း ကြိယာ၊ တစ်ဖက်ဆည်ကန်ဒြဗ်၊ သရ, ဝါပီ။

ဩဃ ဩတ္ထရိတွာ ဟနတီတိ ဩဃော။

(တစ်နည်း) ဩဟညတိ ဧတေနာတိ ဩဃော။ ***မောဂ်***

ပီတိဝစန ပီတိသမုဋ္ဌာနံ ဝစနံ ပီတိဝစနံ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) ပီတိယာ သမုဋ္ဌာနံ ဝစနံ ပီတိဝစနံ။

* ပီတိ၏ စကားနှင့် ကာရဏ+ဖလစပ်၊ ပီတိကြောင့်ဖြစ်သော စကားဒြဗ်၊ ဥဒါန။

အဗ္ဘာ အာပံ ဘရတီတိ အဗ္ဘာ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

* ရေကို မွေးမြူခြင်း, ဆောင်ခြင်း ကြိယာ၊ မိုးတိမ်ဒြဗ်၊ မေဃ, ဝလာဟက, ဒေဝ, ပဇ္ဇုန္ဒ, အမ္ဗုဓရ, ဃန, ဓာရာဓရ။

(တစ်နည်း) အဝတိ သတ္တေ ရက္ခတီတိ အဗ္ဘာ။ ***မောဂ်၊သူစိ***

(တစ်နည်း) အဗ္ဘတိ အနေကသတပဋ္ဌလော ဟုတွာ ဂစ္ဆတီတိ အဗ္ဘာ။ ***သူစိ***

မဟိကာ မဟီယတေ ရာဂီဟီတိ မဟိကာ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) မဟီယတိ ပူဇီယတီတိ မဟိကာ။ ***မောဂ်***

* ပူဇော်ခြင်း ကြိယာ၊ ဆီးနှင်းဒြဗ်၊ ဟိမ, ဥဿာဝ။

ဓူမ ဓုနာတိ ကမ္ပတီတိ ဓူမော။ (အဂ္ဂိပသဝ) ***မောဂ်၊ကစ္စည်း၊ဧ-ဋ္ဌီ***

ရာဟု ရဟတိ စန္ဒာဒီနံ သောဘံ ဇဟာပေတီတိ ရာဟု။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ၊သူစိ***

(တစ်နည်း) ရဟတိ စန္ဒာဒီနံ သောဘာ ဝိသေသံ နာသေတီတိ ရာဟု။ (သောဗ္ဘာနု, အသုရိန္ဒ) ***မောဂ်***

စန္ဒ စန္ဒတိ ဟိလာဒယတိ သုခယတိ ပဇန္တိ စန္ဒော။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

* ချမ်းသာစေခြင်း ကြိယာ၊ လဗိမာန်ဒြဗ်၊ ဣန္ဒု, သောမ, နက္ခတ္တရာဇာ, မာ။

(တစ်နည်း) စန္ဒိတဗ္ဗော ဣစ္ဆိတဗ္ဗောတိ စန္ဒော။ ***ကစ္စည်း***

(တစ်နည်း) စန္ဒတိ ဒိဗ္ဗတိ သိရိယာ ဝိရောစတီတိ စန္ဒော။ ***နီတိ***

ဒဿနီယ ဒဿိတဗ္ဗာတိ ဒဿနီယာ။ ***ဌ-အဖွင့်ရှု***

* ကြည့်ရှုခြင်း ကြိယာ၊ ကြည့်ရှုချင်စဖွယ် ကောင်းသော ညဉ်ဒြဗ်၊ ပဿိတဗ္ဗာ စသော။

လက္ခဏီယာ လက္ခိတဗ္ဗာတိ လက္ခဏီယာ။ ***ရှု၊ဋ္ဌီသစ်***

* မှတ်သားခြင်း ကြိယာ၊ ညဉ်ဒြဗ်၊ လက္ခညာ စသော။

လက္ခညာ လက္ခဏီယာဧဝ လက္ခညာ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

(တစ်နည်း) လက္ခဏံ ဘဝိတုံ အရဟတီတိ လက္ခညာ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

ဗျတ္တယ ဗျတ္တယနံ ဗျတ္တယော။ ***ဘာဋ္ဌီ***

http://www.dhammadownload.com

ဝစနဗျတ္တယ ဝစနဿ ဗျတ္တယော ယဿာတိ ဝစနဗျတ္တယော။ ***ဘာဒ္ဦ***

* ဝုစ်ဖောက်ပြန်ခြင်း၏ ပယိရုပါသတော သဒ္ဒါနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော:, ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ ဝုစ်ဖောက်ပြန်ခြင်း ရှိသော ပယိရုပါသတော သဒ္ဒါဒြဗ်၊ ဝစနဝိပလ္လာသ, ဝစနဝိပရိယာယ။

သြဘာသနိမိတ္တကမ္မ – သြဘာသဘူတံ နိမိတ္တကမ္မံ သြဘာသနိမိတ္တကမ္မံ။ ***ဋီသစ်***

မဟာပရာဓ မဟန္တော အပရာဓော ယဿာတိ မဟာပရာဓော။

* ကြီးမားသော အပြစ်၏ အဇာတသတ်မင်းနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော:စပ်၊ အဇာတသတ်မင်းဒြဗ်၊ မဟာဒေါသ။

(တစ်နည်း) မဟန္တော အပရာဓော မဟာပရာဓော၊ မဟာပရာဓော ယဿ အတ္ထိတိ မဟာပရာဓော။

ဥပဋ္ဌာက ဥပသမိပေ တိဋ္ဌတီတိ ဥပဋ္ဌာကော။ (ဝေယျာဝစ္စကရော)

အရိယသာဝက – အရိယော စ သော သာဝကော စာတိ အရိယသာဝကော။

* မဂ်,ဖိုလ်တို့ကို ရခြင်း ဂုဏ်၏ သာဝကဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော:, ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ အရိယသာဝက ပုဂ္ဂိုလ်ဒြဗ်၊ အရိယသိဿော။

(တစ်နည်း) အရိယဿ သာဝကော အရိယသာဝကော။

* ဘုရားရှင်၏ တပည့်သာဝကနှင့် ဇနက+ဇည, ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ ဘုရားရှင်၏ တပည့်သားဒြဗ်၊ ဗုဒ္ဓသာဝကော။

မာရ မာရာပီယတေ, မာရီယတေတိ ဝါ မာရော။ (မာရိတောဒ္ဒ မာရ)

* ဃာတိတော စသော ပရိယာယ်။

(ဌ၊ ဏ ၁၃၀-ဃာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ကုလူပက ကုလံ ဥပဂစ္ဆတီတိ ကုလူပကော။ ***ဓာတုပစ္စယဒီပနီ***

သတ္ထုပဋိဉ သာသတိ အနုသာသတီတိ သတ္ထာ၊ ပဋိဇာနနံ ပဋိဉာ၊

သတ္ထာက္ကတိ ပဋိဉာ ယဿာတိ သတ္ထုပဋိဉော။ ***ဘာဒ္ဦ***

* ဘုရား (ဆရာ)ဟူ၍ ဝန်ခံခြင်း၏ ပူရဏကဿပနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော:စပ်၊ ပူရဏကဿပဒြဗ်၊ ဗုဒ္ဓ-ပဋိဉော, ဂရုပဋိဉော။

(တစ်နည်း) ပဋိဇာနိတဗ္ဗာတိ ပဋိဉာ၊ သတ္ထာက္ကတိ ပဋိဉာ ယေနာတိ သတ္ထုပဋိဉော။ ***နေရင်း***

(တစ်နည်း) ပဋိဇာနာတီတိ ပဋိဉော၊ သတ္ထာတိ ပဋိဉော သတ္ထုပဋိဉော။ ***ပခုက္က။***

ဒါသ ဒါသန္တေ တဿာတိ ဒါသော။ ***ဓာန်ဦ***

* ပေးခြင်း ကြိယာ၊ ကျွန်ဒြဗ်၊ စေဋက, ပေဿ။

(တစ်နည်း) ဒု ကုစ္ဆိတံ အသတိ ဘက္ခတီတိ ဒါသော။ ***သူစိ ဒါသီမှိ:***

(တစ်နည်း) ဒါတဗ္ဗောတိ ဒါသော။ ***သူစိ***

မင်္ဂလ မင်္ဂံ ပါပံ လုနာတိ ဆိန္ဒတီတိ မင်္ဂလံ။ (ကလျာဏ, သိဝ) ***သူစိ***

(တစ်နည်း) သုဒ္ဓိံ မင်္ဂန္တိ ဂစ္ဆန္တိ သတ္တာ ဧတေနာတိ မင်္ဂလံ။ ***ဓာတုပစ္စယဒီပနီ+သူစိ***

(တစ်နည်း) မဟန္တဘာဝံ ဂလတိ ဂစ္ဆတိ ဧတေနာတိ မင်္ဂလံ။ ***ဓာတုပစ္စယဒီပနီ***

ဇာတ ဇာယနံ ဇာတံ။ ***ဘာဒ္ဦ***

(တစ်နည်း) ဇနနံ ဇာတံ။ ***သူစိ***

http://www.dhammadownload.com

ဇာတရူပ ဇာတံ ရူပံ ဇာတရူပံ။ (ဖြစ်မြဲတိုင်းသော သဘော) ***ဘာဋ္ဌီ***
(တစ်နည်း) ဇာတဿ ရူပံ ဇာတရူပံ။ (မွေးဖွားစကလေး၏ အသွင်သဏ္ဌာန်) ***ဋ္ဌီသစ်မှီး***
မှတ်ချက်။ "ရွှေ"အနက်ဟော ဇာတရူပ ပုဒ်ကိုကား = ဇာတံ ရူပံ အဿာတိ ဇာတရူပံ–ဟု ဝိဂ္ဂဟပြုပါ။ ***သူစိ***
သံဃ သံဟနတိ သမဂ္ဂံ ကမ္မံ သမုပဂစ္ဆတီတိ သံဃော။ ***ရူ***
* သမဂ္ဂကံသို့ ကပ်ရောက်ခြင်း ကြိယာ၊ ရဟန်းအပေါင်းဒြဗ်၊ ဂဏ, သမူဟ။
ဂဏ ဂဏီယတိ အဝယဝေန သဟာတိ ဂဏော။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***
* ရေတွက်ခြင်း ကြိယာ၊ ရဟန်းအပေါင်းဒြဗ်၊ သံဃ, သမူဟ။
အာစရိယ အာစာရံ သိက္ခာပေတီတိ အာစရိယော။ ***ဝိ၊၄–၃***
* အစေလက အကျင့်ကို သင်ပြပေးခြင်း ကြိယာ၊ ပူရဏကဿပဆရာ၊ သတ္ထာ, အနုသာသက။
ပါကဋ္ဌ ဒဿနံ ကဋ္ဌတီတိ ပါကဋ္ဌော။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ၊သူစိ***
* ထင်ရှားအောင် ပြခြင်း,ပြုခြင်း ကြိယာ၊ ပူရဏကဿပဒြဗ်၊ ဉာတ, ပညာတ, ချာတ, ဝိဿုတ။
အပ္ပိစ္ဆ အပ္ပါ ဣစ္ဆာ ယဿာတိ အပ္ပိစ္ဆော။ ***ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋ္ဌီကာမှီး***
* နည်းသော အလိုဏ် ပူရဏကဿပနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ ပူရဏကဿပဒြဗ်၊ သန္တုဋ္ဌ။
မှတ်ချက်။ အပ္ပိစ္ဆ အရသည် = ဘုရား,ရဟန္တာ ဖြစ်ခဲ့သော် "နတ္ထိ ဣစ္ဆာ ယဿာတိ အပ္ပိစ္ဆော"ဟု ဝိဂ္ဂဟပြုပါ။

(၄၊ နှာ ၁၃၁–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ယသ ယဇတိ ဧတေနာတိ ယသော။ (ပရိဝါရ, ကိတ္တိ) ***သူစိ***
(တစ်နည်း) သဗ္ဗတ္ထ ယာတီတိ ယသော။ ***သူစိ***
သုန္ဒရ သုဋ္ဌု ဒရတိ အာဒရတီတိ သုန္ဒရော။ (ဒရ–သာဒရေ) ***ဓာတုပစ္စယဒီပနီ***
* ကောင်းစွာ ရိုသေခြင်း ကြိယာ၊ သူတော်ကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်ဒြဗ်၊ သာဓု, သပ္ပုရိသော။
(တစ်နည်း) သုဋ္ဌု ဥန္ဒတိ အာဒရီ ကရောတိ စိတ္တမီတိ သုန္ဒရော။ ***ကပ္ပဒုမ***
(တစ်နည်း) သုန္ဒတီတိ သုန္ဒရော။ ***ပန်းကုံး***
ဩကပ္ပနီယ အဝကပ္ပီယတေတိ ဩကပ္ပနီယာ။ ***ကထာ ဩကပ္ပနီယာ ဟူသော ၄–အဖွင့်ရှု***
* ယုံကြည်ခြင်း ကြိယာ၊ ယုံကြည်အပ်သော စကားဒြဗ်၊ ပစ္စယိကာ, သဒ္ဒဟနီယာ, သဒ္ဓါယိကာ။
အဒ္ဓါ သတ္တာနံ ဇီဝိတံ အသတိ ခေပေတီတိ အဒ္ဓါ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ၊သူစိ***
* ကုန်ခြင်း ကြိယာ၊ ကာလပညတ်ဒြဗ်၊ ကာလ, သမယ။
(တစ်နည်း) အရန္တိ ယန္တိ ဧတ္ထာတိ အဒ္ဓါ။ ***မောဂ်၊ဓာန်ဋ္ဌီ***
(တစ်နည်း) အဒတိ ယတ္ထာတိ အဒ္ဓါ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***
(တစ်နည်း) အတတိ သတတိ သတတံ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတီတိ အဒ္ဓါ။ ***အဂ်ုတ္တရဋ္ဌီကာ***
ပရိဝဋ္ဌ ပရိဝဋ္ဌတိ ပရမ္ပရဘာဝေန သမန္တတော ဝဋ္ဌတိ အာဝဋ္ဌတီတိ ပရိဝဋ္ဌော။ ***ဋ္ဌီသစ်၊ဘာဋ္ဌီ***
ရာဇပရိဝဋ္ဌ ရာဇူနံ ပရိဝဋ္ဌော ရာဇပရိဝဋ္ဌော။
* မင်းတို့၏ ပြောင်းလဲခြင်း ကြိယာနှင့် ဌာန+ဌာနီ, ဝိကာရ+ဝိကာရီစပ်၊ မင်းပြောင်း, မင်းလွှဲ, မင်းဆက်ဒြဗ်၊ ဘူပါလပရိဝဋ္ဌ, ရာဇာဝဋ္ဌ။
ဝယ ဝယတိ ပရိဟာနိံ ဂစ္ဆတီတိ ဝယော။ (အာယုကောဋ္ဌာသ) ***နီတိ***
(တစ်နည်း) ဝယတီတိ ဝယော။ ***ဋ္ဌီသစ်***
(တစ်နည်း) ဝိနတိ ဝိနဿတီတိ ဝယော။ ***ဧကက္ခရကောသဋ္ဌီကာ***

http://www.dhammadownload.com

ဒဟရ ဒဟတိ ဘသွံ ကရောတီတိ ဒဟရော။
(တစ်နည်း) ဒဟတိ ဘသွိံ ကရောတီတိ ဒဟရော။ ***ဇာတ်ဋီသစ်***
* ပြုခြင်း ကြိယာ၊ သူငယ်ဒြဗ်၊ တရုဏ, ယုဝါ။

ကဒ္ဒမ ကဒီယတေ မဒ္ဒီယတေတိ ကဒ္ဒမော။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိမှီး***
သကဒ္ဒမာ သဟ ကဒ္ဒမေန ယာ ဝတ္တတီတိ သကဒ္ဒမာ။
* နှိပ်နယ်ခြင်း၏ မြေဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ ရွှံ့ညွန်ဒြဗ်၊ သပင်္ကံ, သစိကွလ္လ။

ဃဋ္ဋ ဃဋ္ဋတိ စလတီတိ ဃဋ္ဋော။ (ကုမ္ဘ, ကုဋ္ဋ) ***ဓာန်ဋီ၊သူစိမှီး***
(တစ်နည်း) ဃဋ္ဋိတဗ္ဗောတိ ဃဋ္ဋော။ ***ဓာတုပစ္စယ***
သာမိက သံ ဓနံ ဧတဿ အတ္ထီတိ သာမိကော။ ***ဓာန်ဋီ+သူစိ သာမိ+သာမိကပုဒ်များရှု***
* ဥစ္စာ၏ ဥစ္စာရှင်နှင့် သံ+သာမီစပ်၊ ဥစ္စာရှင်ဒြဗ်၊ ဣဿရ, နာယက, အယျ။

ကေသ ကေ မတ္ထကေ သေတိ တိဋ္ဌတီတိ ကေသော။ ***သူစိ***
* ဦးထိပ်၌ တည်ခြင်း ကြိယာသည်လည်းကောင်း, ဦးထိပ်၏ ဆံပင်နှင့် ဌာန+ဌာနီ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်း သမ္မန်သည်လည်းကောင်း၊ ဆံပင်ဒြဗ်၊ ကုန္တလ, ဝါလ, မုဒ္ဓဇ။

(၄၊ နှာ ၁၃၂-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ကမ္မလ ကာမီယတေတိ ကမ္မလော။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ ကမ္မလမှီး***
* အလိုရှိခြင်း ကြိယာ၊ ကောဇဝ, ရောမမယ။

(တစ်နည်း) ကမိယတီတိ ကမ္မလော။ ***ဓာတုပစ္စယ***
(တစ်နည်း) ကမ္မေ (သဉ္စလနေ) အလန္တိ ကမ္မလံ။ ***ဘာဋီ***
ပဋိကိဋ္ဌ ပဋိကိဋီယတေတိ ပဋိကိဋ္ဌံ။ ***ဘာဋီ***
(တစ်နည်း) ပဋိကိသီယတေတိ ပဋိကိဋ္ဌံ။ ***လယ်တီ ပဋိကိဋ္ဌောမှီး***
* ကဲ့ရဲ့ခြင်း ကြိယာ၊ လူ့ဆံပင်ဖြင့် ပြုအပ်သော ကမ္မလာအဝတ်ဒြဗ်၊ နိဟီန, လာမက။

ပဋိကိဋ္ဌတရ ဝိသေသေန ပဋိကိဋ္ဌံ ပဋိကိဋ္ဌတရံ။ ***ဘာဋီ***
ပကုဓ ပကုဇ္ဈတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိကေသု ဗျာပဇ္ဇတီတိ ပကုဓော။ ***ဋီသစ်***
* သမ္မာအယူ ရှိသူတို့၌ အမျက်ထွက်ခြင်း ကြိယာ၊ ပကုဓကစ္စာယန ပုဂ္ဂိုလ်ဒြဗ်၊ ပကုဓကစ္စာယန, ကောဓန, ကုဒ္ဓ။

သီတုဒက သီတဉ္စ တံ ဥဒကဉ္စာတိ သီတုဒကံ။
ပဋိကွိတ္တ ပဋိကွိပိယတေတိ ပဋိကွိတ္တံ။ ***ပန်းကုံး ပဋိကွိပတိမှီး***
သီတုဒကပဋိကွိတ္တက – သီတုဒကံ ပဋိကွိတ္တံ ယေန ပကုဓကစ္စာယနေနာတိ သီတုဒကပဋိကွိတ္တကော။
ဝစ္စ သုခံ ဝါရေတီတိ ဝစ္စံ။ ***သူစိ***
* သုခကို တားမြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ ကျင်ကြီးဒြဗ်၊ ဂူထ, ကရီသ။

ကဋ္ဌိယ ကေန ဇလေန အဋ္ဌိယံ အဘိဗျတ္တံ အဿာတိ ကဋ္ဌိယံ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***
* ရေဖြင့် ထင်ရှားခြင်း၏ ပအုံးရည်ဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေး, ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ ပအုံးရည်ဒြဗ်၊ သောဝီရံ, အာရနာဋ္ဌံ, ထုသောဒကံ။

ထူပ ထဝီယတီတိ ထူပေါ။ ***သူစိ***
* ချီးမွမ်းခြင်း ကြိယာ၊ သဲပုံစေတီဒြဗ်၊ စေတိယ။

http://www.dhammadownload.com

နိဿိရိကာ နတ္ထိ သိရီ ဧတိဿာ လဒ္ဓိယာတိ နိဿိရိကာ။
နိဿိရိကလဒ္ဓိက – နိဿိရိကာ လဒ္ဓိ ဧတဿ ပကုဓကစ္စာယနသာတိ နိဿိရိကလဒ္ဓိကော။
ပလိဗုန္ဓန ပရိဗုန္ဓတီတိ ပလိဗုန္ဓနော။ ***လယ်တီ ပလိဗုဒ္ဓေါမှိး***
(တစ်နည်း) ပလိဗုန္ဓေတီတိ ပလိဗုန္ဓနော။ ***ပန်းကုံး ပလိဗုန္ဓေတိမှိး***
* နောင်ဖွဲ့ခြင်း ကြိယာ၊ နောင်ဖွဲ့တတ်သော ကိလေသာဒြဗ်၊ ဂဏ္ဌန စသော။
နာဠ နဠတီတိ နာဠော။ ***သူစိ နဠ+နဠကမှိး***
* ကခြင်း ကြိယာ၊ ကချေသည်ဒြဗ်၊ နဠက, နဠက။
တုဏ္ဍိ တုဏ္ဍော မောနံ ဧတဿ အတ္ထီတိ တုဏ္ဍိ။ ***ဓာန်ဦး၊သူစိ***
(တစ်နည်း) တောဟတီတိ တုဏ္ဍိ။ ***ဓာန်ဦး၊သူစိ***
* ညှဉ်းဆဲခြင်း ကြိယာ၊ ဆိတ်ဆိတ်နေသူဒြဗ်၊ အဘာသက, မောဟက, မောဟ။
အမစ္ဆ သဗ္ဗကိစ္စေသု ရညာ မန္တေန အမာ သဟ ဘဝတီတိ အမစ္ဆော။ ***ဓာန်ဦး***
* မင်းနှင့် တကွဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ အမတ်ဒြဗ်၊ မဟာမတ္တ။
(တစ်နည်း) တသ္မိံ တသ္မိံ ရာဇကိစ္စေ ရညာ သဟ ဝတ္တတီတိ အမစ္ဆော။ ***ဦသစ်***
(တစ်နည်း) ရာဇကိစ္စေသု ရညာ သဟ ဘဝတီတိ အမစ္ဆော။ ***လယ်တီ***
(တစ်နည်း) သုခဒုက္ခေသု အမာ သဟ ဘဝါတိ အမစ္ဆော။ ***ကျတိဝုတ္တဠကထာ***
(တစ်နည်း) အမာ ဝသတီတိ အမစ္ဆော။ ***ထောမနိဓိ***
ဒလိဒ္ဒ ဒလိဒ္ဒတီတိ ဒလိဒ္ဒေါ။ ***ဓာတွတ္ထ***
(တစ်နည်း) ဒလတိ ဒုဂ္ဂတဘာဝံ ဂစ္ဆတီတိ ဒလိဒ္ဒေါ။ ***ကစ္စည်း***
* ဆင်းရဲနွမ်းပါးခြင်း ကြိယာ (ဝါ) ဆင်းရဲသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း ကြိယာ၊ သူဆင်းရဲဒြဗ်၊ ဒိန, နိဒ္ဓန, ဒုဂ္ဂတ စသော။

(ဌ၊ ဏ ၁၃၃-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ကျတ္ထ အယံ ပကာရော ကတ္ထံ။ (ဥဂ္ဂမနကြိယာ ရ၏) ***ကစ္စည်း၊ဦသစ်၊ဘာဠိ***
(တစ်နည်း) ကမံ ပကာရံ ကတ္ထံ။ ***ကစ္စည်း၊ဦသစ်***
ကျတ္ထမ္ဘူတ ကတ္ထံ (ကမံ ပကာရံ) ဘူတော (ပတ္တော)တိ ကတ္ထမ္ဘူတော။ (ကိတ္တိသဒ္ဒ ရ၏) ***ဦသစ်၊ဘာဠိ***
ကျတ္ထမ္ဘူတာချာန – ကတ္ထမ္ဘူတသဒ္ဒ အာချာနံ ကတ္ထမ္ဘူတာချာနံ။ (ကတ္ထမ္ဘူတသဒ္ဒ–ဥဂ္ဂမန ကြိယာဟူသော အပြားသို့ ရောက်သော ကိတ္တိသဒ္ဒကို၊ အာချာနံ–ဟောကြားခြင်းတည်း။)
* ဥဂ္ဂမန ကြိယာဟူသော အပြားသို့ ရောက်သော ကိတ္တိသဒ္ဒ၏ ဟောကြားခြင်းနှင့် ကမ္မ+ကမ္မီစပ်၊ ဥဂ္ဂမန ကြိယာဟူသော အပြားသို့ ရောက်သော "တံ ခေါ ပန ဘဂဝန္တံ" သဒ္ဒါဒြဗ်၊ ကတ္ထမ္ဘူတဝါစကော။
ကျတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထ – ကတ္ထမ္ဘူတာချာနမေဝ အတ္ထော ကတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထော။ ***ဦသစ်***
* တံ ခေါ ပန ဘဂဝန္တံ သဒ္ဒါ၏ ယင်းအနက်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ "တံ ခေါ ပန ဘဂဝန္တံ" သဒ္ဒါဒြဗ်၊ ကတ္ထမ္ဘူတဝါစကတ္ထ။
သေဋ္ဌ ပသတ္ထာနံ ဝိသေသောတိ သေဋ္ဌော။ ***ကစ္စည်း ပသတ္ထဿ သော စ သုတ်ရှု***
* ချီးမွမ်းအပ်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓ, သာဝကတို့၏ ကျော်စောသံတို့၏+မြတ်စွာဘုရား၏ ကျော်စောသံနှင့် အပါဒါန+အပါဒါနီစပ်၊ သေယျ, ဇေဋ္ဌ။

http://www.dhammadownload.com

ကိတ္တိ ကိတ္တိယတေ သဒ္ဒိယတေ ကထိယတေတိ ကိတ္တိ။ ***ကိတ္တိယေဝ အဖွင့်ရှသော ဘာဒို***
(တစ်နည်း) ကိတ္တနံ အဘိတ္ထဝနံ ကိတ္တိ။ ***ထုတိယောသော ဝါ အဖွင့်ရှသော ဘာဒို***
ကိတ္တိသဒ္ဒ ကိတ္တိဧဝ သဒ္ဒေါ ကိတ္တိသဒ္ဒေါ။ ***ကိတ္တိယေဝ အဖွင့်ရှ***
(တစ်နည်း) ကိတ္တိဝသေန (ကိတ္တိယာ ဝါ) ပဝတ္တော သဒ္ဒေါ ကိတ္တိသဒ္ဒေါ။ ***ထုတိယောသော ဝါ အဖွင့်ရှ***
* ချီးမွမ်းခြင်း၏ ဖြစ်သော အသံနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏောစပ်၊ ချီးမွမ်းခြင်းဖြင့် ဖြစ်သော အသံဒြဗ်၊ ထုတိယောသ။
ယောသ ယောသိယတီတိ ယောသော။
(တစ်နည်း) ယောသနံ ယောသော။
သမ္မန္ဒ သမ္မဇ္ဈနံ သမ္မန္ဒော။ **ဠီသစ်**
ပဒသမ္မန္ဒ ပဒါနံ သမ္မန္ဒော ပဒသမ္မန္ဒော။ **ဠီသစ်**
အရိ အရတိ ဂစ္ဆတိ ပစ္စတ္ထိကဘာဝန္တိ အရိ၊ (တေသံ) အရိနံ။ **သူစိ**
* ရန်သူအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း ကြိယာ၊ ရန်သူဒြဗ်၊ ပစ္စတ္ထိကော, သတ္တု။

(ဌ၊ နှာ ၁၃၄-ထာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဂုဏကထာ ကထိယတိ ဧတာယာတိ ကထာ၊ ဂုဏောန သံယုတ္တာ ကထာ ဂုဏကထာ။
* ဂုဏ်ကျေးဇူး၏ စကားဒြဗ်နှင့် ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့် စပ်ယှဉ်သော စကားဒြဗ်၊ ဂုဏဝါစာ, အာနိသံသကထာ။
ဖုဋ္ဌ ဖရိယတေတိ ဖုဋ္ဌံ။
(တစ်နည်း) ဖရတိတိ ဖုဋ္ဌံ။
ဟတ္ထိ ဟတ္ထော (သောဏ္ဍော) ဧတဿ အတ္ထိတိ ဟတ္ထိ။ ***နီတိ၊ဓာတ်ဠီသစ်၊သူစိ***
* နာမောင်း၏ ဆင်ဒြဗ်နှင့် အဝယဝ+အဝယဝီ, ဌာနီ+ဌာနစပ်၊ ဆင်ဒြဗ်၊ နာဂ, ဂဇ, ကုဉ္ဇရ။
ယာန ယာတိ ဧတေဟိတိ ယာနာနိ။ **သူစိ**
(တစ်နည်း) ယန္တိ ဧတေဟိ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတဋ္ဌာနန္တိ ယာနာနိ။ ***အပါဒါနဋ္ဌကထာ***
* သွားခြင်း ကြိယာ၊ မြင်းယာဉ်, ရထားယာဉ် စသော ယာဉ်တို့ဒြဗ်၊ ဝါဟနံ, ယောဂ္ဂံ။
(တစ်နည်း) ယာယတိ ဧတေဟိတိ ယာနာနိ။ ***ဘာဠီမှိး***
အဿ အသတိ ဘက္ခတီတိ အဿော။ **သူစိ**
* စားခြင်း ကြိယာ၊ မြင်းဒြဗ်၊ ဟယ, တုရင်္ဂ။
(တစ်နည်း) အသတိ ခိပတီတိ အဿော။ (ပစ်လွှင့်ခြင်း ကြိယာ) ***မောဂ်***
(တစ်နည်း) နာ သယတီတိ အဿော။ (မအိပ်ခြင်း ကြိယာ) **သူစိ**
ပဒါနုပဒ ပဒံ အနုဂတံ ပဒံ ပဒါနုပဒံ။ **ဠီသစ်**
(တစ်နည်း) ပဒံ အနုပဒံ ပဒါနုပဒံ။ ***ဘာဠီ***
* ရှေ့မှ သွားသော ဆင်ခြေရာ၏ ၎င်းခြေရာသို့ အစဉ်လိုက်သော လူခြေရာနှင့် သဒိသ+သဒိသီစပ်၊ ရှေ့မှ သွားသော ဆင်ခြေရာသို့ အစဉ်လိုက်သော လူခြေရာဒြဗ်၊ ပါဒါနုပါဒံ။
ကရေဏု ကဏတိ သဒ္ဒံ ကရောတီတိ ကရေဏု။ **ဠီသစ်**
* အသံပြုခြင်း ကြိယာ၊ ဆင်မဒြဗ်၊ ဟတ္ထိနီ။

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ကရောဝ ယသာ, နှ ဒီယော ဒန္တော်တိ ကရောဏု။ **ဋီသစ်**
(ယသာ–အကြင်ဆင်မအား၊ ကရောဝ–မရှည်သော အစွယ်သည်သာလျှင် ၊ဝါ– တိုသော အစွယ်သည်သာလျှင် (နှ ဒီယော ဒန္တော–ကိုရှု)၊ အတ္ထိ–ရှိ၏။)

* မရှည်သော အစွယ်၏ ဆင်မနှင့် အစိတ်+အပေါင်း, ဌာနီ+ဌာနစပ်။ (အကြွင်း တူပြီ)

(တစ်နည်း) ကိဏောတိတိ ကရေဏု။ (သူတစ်ပါးကို ညှဉ်းဆဲတတ်သော ဆင်) ***ဘာဋ္ဌီ***

အာရောဟဏီယ – အာရောဟိတဗ္ဗောတိ အာရောဟဏီယော။ ***ဘာဋ္ဌီ***

* တက်ရောက်ခြင်း, စီးခြင်း ကြိယာ၊ ဆင်မဖြစ်၊ အာရုဋ္ဌ, သြပဝယ္ဟ။

သြပဂုယ္ဟ ဥပဂေါပိယတေတိ သြပဂုယ္ဟော။

(တစ်နည်း) ဥပဂုယ္ဟတေတိ သြပဂုယ္ဟော။ ***မောဂ်+သူစိ ဂုယ္ဟပုဒ်များမှီး***

* လုံခြုံခြင်း ကြိယာ၊ မင်းကို လျှို့ဝှက်ဖို့ရာ စွမ်းနိုင်သော ဆင်မဖြစ်၊ သြပဝယ္ဟ, ဥပဂေါပိတ။

(ဌ၊ နှာ ၁၃၅–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဏ္ဍတ္ထိ ဏ္ဍန္တိ, ဏ္ဍန္တိယတီတိ ဝါ ဏ္ဍတ္ထိ။ ***သူစိ***

ဟတ္ထိနီယာ ဟတ္ထော (သောဏ္ဍော) ဇာတိသာ အတ္ထီတိ ဟတ္ထိနီ၊ (တာယ) ဟတ္ထိနီယာ။ ***ဟတ္ထိမှီး***

* နာမောင်း၏ ဆင်မဖြစ်နှင့် အဝယဝ+အဝယဝီ, ဌာနီ+ဌာနစပ်၊ ဆင်မဖြစ်၊ ဟိတ္ထိနိကာ, ကရေဏုကာ။

ဒီဝိကာ ဒိပ္ပတီတိ ဒီဝိကာ။ ***သူစိ***

မဟန္ဓ မဟန္တသ ဘာဝေါ မဟန္ဓံ။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋ္ဌီ***
(မဟန္တသ–မြတ်သော အဇာတသတ်မင်း၏၊ ဘာဝေါ–ဖြစ်ကြောင်းတည်း။)

* မြတ်သော အဇာတသတ်မင်း၏ ရာဇာနုဘာဝနှင့် သာမီ+သံ, ဂုဏော+ဂုဏ်စပ်၊ ရာဇာနုဘာဝဖြစ်၊ ဥတ္တမတာ, ဘူပါလာနုဘာဝ စသော။

(တစ်နည်း) မဟန္တောယေဝ မဟန္ဓံ။ ***ပခုက္ကု***

ဝိပရိယာယ ဝိရူပံ အယနံ ဝိပရိယာယော။ ***သူစိ+လယ်တိ***

(တစ်နည်း) ဝိပရိယာယတော အယတိ ဂစ္ဆတီတိ ဝိပရိယာယော။ ***ဓာတုပစ္စယ***

ဏ္ဍဒ္ဓိ သတ္တာ ဏ္ဍဒ္ဓန္တိ ဇာတာယာတိ ဏ္ဍဒ္ဓိ။ ***ဓာတုပစ္စယ၊လယ်တိ***

* ပြည့်စုံခြင်း, ပြီးစီးခြင်း, ကြီးပွားခြင်း ကြိယာ၊ တန်ခိုးအာနုဘော် ဏ္ဍဒ္ဓိဖြစ်၊ သမိဒ္ဓိ, ဝုဒ္ဓိ, အာနုဘာဝ, အာဏာ။

(တစ်နည်း) ဏ္ဍဒ္ဓတီတိ ဏ္ဍဒ္ဓိ။ ***ဥဒါနဋ္ဌကထာ***

(တစ်နည်း) ဏ္ဍဒ္ဓနံ ဏ္ဍဒ္ဓိ။ ***သာရတ္ထ***

မဟာရဋ္ဌ မဟန္တံ ရဋ္ဌံ မဟာရဋ္ဌံ။

ဏ္ဍသရိယသိရီ – ဏ္ဍသရိယဿ တံ သိရီ စာတိ ဏ္ဍသရိယသိရီ။

ဝေဋန ဝေဋ္ဌေန္တိ ဇာတနာတိ ဝေဋနံ။ ***သူစိမှီး***

(တစ်နည်း) ဝေဋိယတေတိ ဝေဋနံ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

* ရစ်ပတ်ခြင်း ကြိယာ၊ ဦးရစ်ခေါင်းပေါင်းဖြစ်၊ ဥဏှိသ စသော။

အံသ အနတိ ဇီဝတိ ဇာတနာတိ အံသော။ ***မောဂ်၊သူစိ***

* အသက်ရှင်ခြင်း ကြိယာ၊ ပုခုံးဖြစ်၊ ဘုဇသိရ, ကောဋ္ဌာသ, ခန္ဓ။

http://www.dhammadownload.com

ခဂ္ဂ ခဂ္ဂတိ ဆိန္နတီတိ ခဂ္ဂေါ။ ***ဇာတ်ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ခဂ္ဂတိ ဘိန္နတိ ဧတေနာတိ ခဂ္ဂေါ။ ***ဇာတ်ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ခဂ္ဂန်ဿ ခဏ္ဍန်ဿ ဧတေနာတိ ခဂ္ဂေါ။ ***ပန်းကုံး+သူစိ***

* ပြတ်ခြင်း, ဖြတ်ခြင်း, ခွဲခြင်း ကြိယာ၊ သံလျက်ဒြဗ်၊ အသိ, ကောသိ။

မဏိ မနတိ မဟဂ္ဃဘာဝံ ဂစ္ဆတီတိ မဏိ။ ***မောဂ်***

* တန်ဖိုးကြီးသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း ကြိယာ၊ ပတ္တမြားဒြဗ်၊ ရတန, ဝသု။

(တစ်နည်း) မီယတိ အတိမာနီယတိ အာဘာရဏံ ဧတေနာတိ မဏိ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) မာတိ ပမာဏံ ကရောတိ အာဘာရဏန္တိ မဏိ။ ***အပါဒါနဋ္ဌကထာ***

(တစ်နည်း) မဏတိ ဧဟေတေတိ ပဘာသတီတိ မဏိ။ ***အပါဒါနဋ္ဌကထာ***

(တစ်နည်း) မဟန္တဘာဝံ မနတီတိ မဏိ။

တောမရ တုဒ္ဒတေ အနေနာတိ တောမရော။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

* ထိုးဆွခြင်း ကြိယာ၊ လုံဒြဗ်၊ ဝိဇ္ဇနကဏ္ဍက စသော။

ခုဒ္ဒ ကုစ္ဆိတံ ဝေတီတိ ခုဒ္ဒေါ။ ***သူစိ***

(ဌ၊ နှာ ၁၃၆-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

စိတ္တုတ္တြာသ စိတ္တဿ ဥတ္တြာသော စိတ္တုတ္တြာသော။ ***ဘာဋီ***

စိတ္တုတ္တြာသဘယ – စိတ္တုတ္တြာသောယေဝ ဘယံ စိတ္တုတ္တြာသဘယံ။ ***အံ–ဋီ၊ဘာဋီ***

ဉာဏဘယ ဘယတော ဉာဏံ ဉာဏဘယံ။ ***ဘာဋီ***

အာရမ္မဏဘယ – အာရမ္မဏမေဝ ဘယံ အာရမ္မဏဘယံ။ ***ဘာဋီ***

ဩတ္တပ္ပဘယ ဩတ္တပ္ပမေဝ ဘယံ ဩတ္တပ္ပဘယံ။ ***ဘာဋီ***

ဘယ ယထာ တထာ ဘာယတီတိ ဘယံ။ (စိတ္တုတ္တြာသဘယ ရဿ) ***ဋီသစ်***

* ဟူးဟူးငြားငြားသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ကြောက်ခြင်း ကြိယာ၊ စိတ္တုတ္တြာသ (ဝါ) ဒေါသဒြဗ်၊ ဘီတိ, ဥတ္တာသော။

(တစ်နည်း) ဘယတော တီရေတီတိ ဘယံ။ (ဉာဏဘယ ရဿ) ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ဘာယတိ ဧတသ္မာတိ ဘယံ။ (အာရမ္မဏဘယ ရဿ) ***ဋီသစ်***

* ကြောက်ခြင်း ကြိယာ၊ ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသော ဝတ္ထုအာရုံဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏဘယဒြဗ်၊ ဘေရဝံ, ဘီသနံ, ဘီမံ။

(တစ်နည်း) ပါပတော ဘာယတိ ဧတေနာတိ ဘယံ။ (ဩတ္တပ္ပဘယ ရဿ) ***ဘာဋီ***

ဆမ္ဘိတ ထမ္ဘတိ ထဒ္ဓဘာဝံ ကရောတီတိ ဆမ္ဘိတံ။

(တစ်နည်း) ထမ္ဘနံ ထမ္ဘော၊ သဉ္ဉာတော ထမ္ဘော အသေ အတ္ထီတိ ဆမ္ဘိတံ။ (သရီရ, သဉ္ဉာတထမ္ဘ, ထမ္ဘိတ) ***ဘာဋီ***

သကလ သက္ကောတိ ဝတ္တုန္တိ သကလံ။ (သဗ္ဗံ) ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) ကလီယိတဗ္ဗာ သံခါယိတဗ္ဗာတိ ကလာ၊ ကလာဟိ အဝယဝေဟိ သဟ ဝတ္တတေတိ သကလံ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) သဟ ကလေန ယံ ဝတ္တတီတိ သကလံ။ ***ဘာဋီ***

သရီရ သရတိ ဂစ္ဆတီတိ သရီရံ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

* သွားခြင်း ကြိယာ၊ ကိုယ်ဒြဗ်၊ ကာယ, ဝပု, ဂတ္တ။

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) သရန္တိ ဝါတံ ဟိသန္တိတိ သရီရံ။ **ဓာန်ဦး၊သူစိ**
(တစ်နည်း) သရီယတီတိ သရီရံ။ **မောဂ်**
လောမ လူယတေတိ လောမံ။ **သူစိ**
* ရိတ်ဖြတ်ခြင်း ကြိယာ၊ အမွေးဒြဗ်၊ တနုရုဟ, ရောမ။

(၅၊ နှာ ၁၃၇-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဘီရုက ဘာယတီတိ ဘီရုကော။ (ဘီသီလော, ဘီရု) **သူစိ**
(တစ်နည်း) ဘာယနသီလော ဘီရုကော။ **ရူ**
ဘီရုကဇာတိက – ဘီရုကာ ဇာတိ ဘီရုကဇာတိ၊ ဘီရုကဇာတိ ဧတေသံ အတ္ထီတိ ဘီရုကဇာတိကာ။
* ကြောက်တတ်သော သဘော၏ ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏ်းစပ်၊ ကြောက်တတ်သောသဘော ရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဒြဗ်၊ ဘယဇာတိကာ, ဘီရုကသဘာဝဝန္တာ။
(တစ်နည်း) ဘီရုကာ ဇာတိ ယေသန္တိ ဘီရုကဇာတိကာ။ **ဘာဦ**
ပိသာစ ပိသိတံ မံသံ အသတိ ဘက္ခတီတိ ပိသာစော။ **ဓာန်ဦ**
(ပိသိတံ မံသံ–အသားကို၊ အသတိ ဘက္ခတိ–စားတတ်၏။)
* စားခြင်း ကြိယာ၊ မြေဘုတ်ဘီလူးဒြဗ်၊ ပေတော, ယက္ခော, ကုဝေရာနုစရော။
ဘီတ ဘာယတီတိ ဘီတော။ (ဘီရု, ဘီရုက)
ဒွါရ ဒွရန္တိ သံဝရန္တိ ရက္ခန္တိ ဧတေနာတိ ဒွါရံ။ **သူစိ**
* စောင့်ခြင်း ကြိယာ၊ တံခါးဒြဗ်၊ ပရိဟာရ။
(တစ်နည်း) ဒွေ ကဝါဋာ အရန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ပဝတ္တန္တိတိ ဒွါရံ။ **သူစိ**
(တစ်နည်း) ဒွေ ကဝါဋာနိ အရန္တိ အတြာတိ ဒွါရံ။ **သူစိ**
(တစ်နည်း) ဒုဇ္ဇနေ ဝါရယန္တိ အသ္မာ ရက္ခကာတိ ဒွါရံ။ **သူစိ**
(တစ်နည်း) ပဝိသနံ နိက္ခမဏဉ္စာတိ ဒွေ ကိစ္စာနိ ဓတ္ထာတိ ဒွါရံ။ **သူစိ**
ဂိဈ ဂေဓတီတိ ဂိဇ္ဈော။ (ပက္ခိဝိသေသော) **မောဂ်၊သူစိ**
သဒ္ဒ သဒ္ဒီယတိ ဥစ္စာရီယတီတိ သဒ္ဒေါ။ **ဓာတွတ္ထ၊ပန်းကုံး**
(တစ်နည်း) သပ္ပတိ ဥစ္စာရီယတီတိ သဒ္ဒေါ။ **ဓာန်ဦ**
(တစ်နည်း) သပ္ပတေ ဉာယတေ ယေနာတိ သဒ္ဒေါ။ **ဓာန်ဦ**
(တစ်နည်း) သပန္တိ အနေနာတိ သဒ္ဒေါ။ **မောဂ်**
ဝယသ ဝယေန သမာနော ဝယသော။ **ဦသစ်**
* အရွယ်ဟူသော ဂုဏ်၏ တူသောသူဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏ်း, ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ အရွယ်အားဖြင့် တူသောသူဒြဗ်၊ ဝယသမာန စသော။
အဘိလာပ အဘိလပနံ အဘိလာပေါ။ **ဦသစ်**
ဝယသာဘိလာပ – ဝယသသ အဘိလာပေါ ဝယသာဘိလာပေါ။ **ဘာဦ**
(တစ်နည်း) ဝယသေန အဘိလာပေါ ဝယသာဘိလာပေါ။ **ဦသစ်**
နိဂ္ဂါသ ပါတုဘာဝေါ ယောသော နိဂ္ဂါသော။ **သူစိ**
* စကားသံဒြဗ်၊ ရဝ, နိနာဒ။
ကထာသလ္လာပနိဂ္ဂါသ – ကထာသလ္လာပေါဓော နိဂ္ဂါသော ကထာသလ္လာပနိဂ္ဂါသော။ **ဦသစ်**

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၁၃၈-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဒီပ ဒိပ္ပန္တီတိ ဒီပါ။ (ပဒီပ, ပဇ္ဇောတ) **ဓာန်ဋီ၊သူစိမှီး**

မဏ္ဍလ မဏ္ဍယတေတိ မဏ္ဍလံ။ (ဗိမ္ဗ) **ဓာန်ဋီ**

(တစ်နည်း) မဏ္ဍီယတိ ပရိစ္ဆေဒကရဏဝသေန ဘူသီယတီတိ မဏ္ဍလံ။ **မောဂ်**

နာဂ နဂ ဂစ္ဆတီတိ နဂေါ၊ (ပဗ္ဗတော) **သူစိ**

နဂေါ ဝိယာတိ နာဂေါ။ **သူစိမှီး**

* တောင်၏ ဆင်နှင့် သဒိသ+သဒိသီစပ်၊ ဆင်ဒြဗ်၊ ကုဥ္ဇရ, ဝါရဏ, ဟတ္ထီ။

(တစ်နည်း) နဂေါ (ပဗ္ဗတော) ဝိယ သော ဒိဿတီတိ နာဂေါ။ **ဓာန်ဋီမှီး**

ကောဌက ကုသီယတိ အက္ကောသီယတီတိ ကောဌကော။ **ဓာန်ဋီ ဒွါရကောဌကပုဒ်မှီး**

ဒွါရကောဌက ဒွါရသမီပေ ကတော ကောဌကော ဒွါရကောဌကော။ **ဓာန်ဋီ**

* တံခါး၏ တံခါးမုခ်နှင့် သမီပီ+သမီပစပ်၊ ဂေါပုရ။

သေဒ သေတိ ပစတီတိ သေဒေါ။ **သူစိ**

* ကျက်ခြင်း ကြိယာ၊ ချေးဒြဗ်၊ ဃမ္မဇလ။

ဆဗ္ဗဏ္ဏ ဆ ဝဏ္ဏာ ယာသံ ရသ္မီနန္တိ ဆဗ္ဗဏ္ဏာ။ (ဆရူပါ)

တာရာ ကတ္တဗ္ဗံ တရန္တိ လောကာ ဧတာယာတိ တာရာ။ **ဓာန်ဋီ**

(တစ်နည်း) တာရေတိ လောကေ အဟိတတောတိ တာရာ။ **ဓာန်ဋီ**

* လွန်မြောက်ခြင်း ကြိယာ၊ ကြယ်တာရာဒြဗ်၊ နက္ခတ္တံ, ဇောတိ, ဘံ။

(တစ်နည်း) အတ္တနော ဝိထိံ တာယတိ အရတိ ဂစ္ဆတီတိ တာရာ။ **ဓာန်ဋီ**

(တစ်နည်း) တရဏံ တာရာ။ **မောဂ်**

(တစ်နည်း) တရတိ သီဃတရံ ဂစ္ဆတီတိ တာရာ။ **လယ်တီ**

(တစ်နည်း) တာယတိ အဝိဇဟနဝသေန အာကာသံ ပါလေတီတိ တာရာ။ **ဋီသစ်**

နဘ နတ္ထိ ဘူမိ ဧတ္ထာတိ နဘံ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) နဘာယန္တိ ပက္ခိနော ဧတ္ထာတိ နဘံ။ **သူစိ**

(၄၊ နှာ ၁၃၉-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ကုက္ကုစ္စ ကုစ္ဆိတံ ကတံ ကုကတံ၊ **ဏီ-၄၊ဘာဋီ**

(တစ်နည်း) ကုစ္ဆိတံ ကတ္တဗ္ဗန္တိ ကုကတံ၊ **ဋီသစ်**

ကုကတဿ ဘာဝေါ ကုက္ကုစ္စံ။ **ဏီ-၄၊ဋီသစ်**

* စက်ဆုပ်အပ်သော အမှု၏ ပြုခြင်း ကြိယာနှင့် နိဿယ+နိဿိတစပ်၊ စက်ဆုပ်ဘွယ် အမူအရာဒြဗ်၊ ကုစ္ဆိတကိရိယာ, အသံယမ။

(တစ်နည်း) ကုကတမေဝ ကုက္ကုစ္စံ။ **ဘာဋီ**

ဟတ္ထကုက္ကုစ္စ ဟတ္ထဿ ကုက္ကုစ္စံ ဟတ္ထကုက္ကုစ္စံ။ **ဋီသစ်၊ဘာဋီ**

* လက်၏ စက်ဆုပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အသညမ, အသမ္ပဇည ကြိယာနှင့် နိဿယ+နိဿိတစပ်၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်ဖြစ်သော လက်အမူအရာဒြဗ်၊ ဟတ္ထအသံယမ, ဟတ္ထအသမ္ပဇည။

http://www.dhammadownload.com

ပါဒ ပဇ္ဇန္တိ ဧတေဟိတိ ပါဒါ။ (ပဒ, စရဏ) **နေတ္တိ–ဝိ**
(တစ်နည်း) ပဇ္ဇတေ ဧတေဟိတိ ပါဒါ။ **ရူ+ဏ္ဍ**
နာဠက နဠန္တိ နစ္ဆန္တိတိ နာဠကာ။ (နဠ) **သူစိ နဠကမ်ိဳး**
ရာဇပရိသံ ရညော ပရိသာ ရာဇပရိသာ၊ (တံ) ရာဇပရိသံ။
* မင်းဒြဗ်၏ ပရိသတ်နှင့် သမ္မန္ဒ+သမ္မန္ဒီ, သာမီ+သံစပ်၊ မင်းပရိသတ်ဒြဗ်၊ ဘူပတိပရိသာ စသော။
ဥပသန္တ ဥပသမ္မတီတိ ဥပသန္တော။ **လယ်တိ**
(တစ်နည်း) ဥပသမေတီတိ ဥပသန္တော။
* ငြိမ်သက်ခြင်း ကြိယာ၊ ငြိမ်သက်သော သားဒြဗ်၊ သမိတ, သန္တ။
ဝိယ ဝိယာယိတဗ္ဗာတိ ဝိယာ။ (ပေမ, မနာပ) **ဓာန်ဦမ်ိဳး**
(တစ်နည်း) ဝိယန္တေတိ ဝိယာ။ **ဘာဠီမ်ိဳး**
ဉာတိ "အမှာကံ ဧတေ"တိ ဉာယတီတိ ဉာတိ။ **ဠီသစ်**
(တစ်နည်း) "အယံ အဏ္ဏတ္တိကော"တိ ဧဝံ ဉာယတိ ဇာနီယတီတိ ဉာတိ။ **အဂ်ံတ္တရဠီကာ**
* သိခြင်း ကြိယာ၊ ဆွေမျိုးဒြဗ်၊ ဗန္ဓဝ, ဗန္ဓု, သဇန, ဉာတက။
(တစ်နည်း) အမှာကမေတေ ဉာယန္တီတိ ဉာတီ။ (ဗဟုဝုစ်) **ဘာဠီ**
ဗိမ္ဗ ပိတ္တာဒယော ဝမတိ ဥဂ္ဂိရတီတိ ဗိမ္ဗံ။ **မောဂ်**
(တစ်နည်း) မညတေ ဉာယတေ အနေနာတိ ဗိမ္ဗံ။ **ဓာန်ဦ**
(တစ်နည်း) ဝိယတေတိ ဗိမ္ဗံ။ **ဘာဠီ**

(ဌ၊ နှာ ၁၄၀–ဃာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဝစီ ဝုစ္စတိ ဧတာယာတိ ဝစီ။ (ဘာသိတ, လပိတ, ဘာသာ) **သူစိ**
ဝစီဘေဒ ဝစိယာ ဘေဒေါ ဝစီဘေဒေါ။ **ဏီ–ဌ**
ရဝ ရုယတေ သဒ္ဒါယတေတိ ရဝေါ။ **ဓာန်ဦ**
(တစ်နည်း) ရုယတေ သဒ္ဒါယတေတိ ရဝေါ။ **သူစိ**
နိရဝ နတ္ထိ ရဝေါ ဣမသ္မာတိ နိရဝေါ။
* အသံမရှိခြင်း၏ အဇာတသတ်မင်းဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏ်းစပ်၊ အဇာတသတ်မင်းဒြဗ်၊ တုဏ္ဍိ, နိဿဒ္ဒါ, နိဂ္ဃေသော။
သလ္လာပ သလ္လပိယတေတိ သလ္လာပေါ။ **သူစိမ်ိဳး**
(တစ်နည်း) ဝစနပဋိဝစနဝသေန သမံ လာပေါ သလ္လာပေါ။ **သာရတ္ထ**
ကထာသလ္လာပ – ကထိယတေတိ ကထာ၊ **သူစိ**
(တစ်နည်း) ကထနံ ကထာ၊ **ဠီသစ်**
ကထာယ သလ္လာပေါ ကထာသလ္လာပေါ။
(တစ်နည်း) ကထာ စ သလ္လာပေါ စ ကထာသလ္လာပေါ။
* ရှေးဦးစွာ ပြောဆိုအပ်သော စကား၏ နောက်ထပ် ပြောဆိုအပ်သော စကားနှင့် အချင်းချင်းငဲ့သကဲ့သို့ ဖြစ်သော အညမညာပေက္ခသမ္မန်၊ ရှေးဦးစွာ ပြောဆိုအပ်သော စကားနှင့် နောက်ထပ် ပြောဆိုအပ်သော စကားဒြဗ်၊ ဝါစာသလ္လာပ။

http://www.dhammadownload.com

ပေမ ပိယာယိတဗ္ဗောတိ ပေမော။ ***ကစ္စည်း***

အဥလိ အဥေတိ ဘတ္တိမနေန ပကာသေတီတိ အဥလိ။ ***သူစိ***

* ထင်ရှားပြခြင်း ကြိယာ၊ လက်အုပ်ဒြဗ်၊ ကရပုဋ္ဌ စသော။

ဥပရာဇာ ဥပသမီပေ ပဝတ္တော ရာဇာ ဥပရာဇာ။

* မင်း၏ အနီး၌ဖြစ်သော မင်းနှင့် သမီပ+သမီပီစပ်၊ အိမ်ရှေ့မင်းဒြဗ်၊ ဥပရာဇကုမာရ။

ဒေသ ဒိဿတိ အပဒိဿတီတိ ဒေသော။ (ဩကာသော) ***သူစိ၊ဘာဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) ဒိသတိ အပဒိသတီတိ ဒေသော။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

ဩကာသ အဝကသန္တိ ပတိဋ္ဌဟန္တိ ဧတ္ထာတိ ဩကာသော။ ***ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) အဝကသန္တိ ပတိဋ္ဌန္တိ ဧတ္ထာတိ ဩကာသော။ ***သူစိမှီး***

* တည်ခြင်း ကြိယာ၊ တည်ရာ အရပ်ဒြဗ်၊ ဒေသ, ဌာန, အာဓာရ။

(၄၊ နှာ ၁၄၁-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သဗ္ဗညူ သဗ္ဗံ ဇာနာတီတိသဗ္ဗညူ။ ***ရူ***

* အလုံးစုံသော တရားတော်ကို သိတော်မူခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း, အလုံးစုံသော တရားတော်၏ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားဒြဗ်တော်နှင့် အာရုံ+အာရမ္မဏိက, ဝိသယ+ဝိသယီ, ကမ္မ+ကမ္မီ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန်သည်လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရားဒြဗ်တော်၊ ဗုဒ္ဓေါ, ဘဂဝါ။

ပဝါရဏာ ပဝါရီယတေ ပဝါရဏာ။ ***လယ်တီ***

သဗ္ဗညုပဝါရဏာ – သဗ္ဗညူနံ ပဝါရဏာ သဗ္ဗညုပဝါရဏာ။

အဂ္ဂ အဇတိ ဂစ္ဆတိ သေဋ္ဌဘာဝန္တိ အဂ္ဂေါ။ (သေဋ္ဌ, ဥတ္တမ) ***သူစိ***

(၄၊ နှာ ၁၄၂-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သိပ္ပ အတ္တနော ဟိတံ ဣစ္ဆန္တေဟိ သေဝီယတေတိ သိပ္ပံ။ ***သူစိ***

* မှီဝဲခြင်း ကြိယာ၊ ဆင်အတတ် အစရှိသော အတတ်ပညာဒြဗ်၊ ဟတ္ထိသိပ္ပ, ဝိဇ္ဇာ။

(တစ်နည်း) သပ္ပတိ အနေနာတိ သိပ္ပံ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ၊သူစိ***

အာယတန အာယတန္တိ ဧတ္ထ ဖလာနိ တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယ ပဝတ္တန္တီတိ အာယတနံ။ (ကာရဏတ္ထ) ***ဘာဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) အာယတန္တိ ဧတ္ထ ဖလံ တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယာတိ အာယတနံ။ (ကာရဏတ္ထ) ***ဋ္ဌီသစ်***

(တစ်နည်း) အာယဘူတံ အတ္တနော ဖလံ တနောတိ ပဝတ္တေတီတိ အာယတနံ။ (ကာရဏတ္ထ) ***ဋ္ဌီသစ်***

* ဖြစ်ခြင်း (ဝါ) ချဲ့ခြင်း ကြိယာ၊ အကြောင်းတရားဒြဗ်၊ ကာရဏ, ဝတ္ထု, ဌာန။

သိပ္ပူပဇီဝီနံ သိပ္ပံ ဥပနိဿာယ ဇီဝန္တီတိ သိပ္ပူပဇီဝိနော၊ (တေသံ) သိပ္ပူပဇီဝီနံ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

* အတတ်ပညာ၏ မှီ၍ အသက်မွေးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် နိဿယ+နိဿိတ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန်သည်လည်းကောင်း, အတတ်ပညာကို မှီ၍ အသက်မွေးခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း၊ အတတ်ပညာကို မှီ၍ အသက်မွေးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဒြဗ်၊ သိပ္ပါယတနဇီဝီနံ, သိပ္ပူပဝုတ္တီနံ။

သန္ဒိဋ္ဌ သယံ အတ္တနာဧဝ ဒိဿန္တီတိ သန္ဒိဋ္ဌံ။ ***သံ-ဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) သာမံ ပဿီယတေတိ သန္ဒိဋ္ဌံ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) ပဿီယတေတိ ဒိဋ္ဌံ၊ သာမံ ဒိဋ္ဌံ သန္ဒိဋ္ဌံ။ ***ဘာဋ္ဌီမှီး***

http://www.dhammadownload.com

သန္ဒိဋ္ဌိက သန္ဒိဋ္ဌံယေဝ သန္ဒိဋ္ဌိကံ။ ***ဘာဋီ***

* အစပ်သမ္မန်ကို မရ၍ ကျတိသဒ္ဒါ မပါလာသောကြောင့် ဝစနဟေတုကို မရ (ဝါ) သကတ္ထဘောဂုဏ်၏ ကိုယ်တိုင်တွေ့မြင်အပ်သော သိပ္ပဖလနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ ကိုယ်တိုင်တွေ့မြင်အပ်သော သိပ္ပဖလ ဒြဗ်၊ သယံဒိဋ္ဌ, သာမံဒိဋ္ဌ။

သာမည သမဏသ ဘာဝေါ သာမည်။ (ရဟန်း၏ အဖြစ်) ***ရူ***

ဖလ ဖလတိ နိပ္ပဇ္ဇတိ ဇတေနာတိ ဖလံ။ ***သံဝဏ္ဏနာနိယံမှိး***

* ပြီးစေခြင်း ကြိယာ၊ မဂ်၏ အကျိုးဖြစ်သော အရိယာ ဖိုလ်လေးပါးဒြဗ်၊ ဝိပါက, အာနိသံသ။

သာမညဖလ သာမညသ ဖလံ သာမညဖလံ။ ***ဋီသစ်***

* သာမညအရ မဂ်တရား၏ ဖလအရ အရိယာဖိုလ်နှင့် အကြောင်း+အကျိုးစပ်၊ အရိယာဖိုလ် လေးပါး ဒြဗ်၊ သန္ဒိဋ္ဌိက, အရိယဖလ။

ဟတ္ထိမေဏ္ဍ (တစ်နည်း) ဟတ္ထိ (ဟတ္ထိနံ ဝါ) မဏ္ဍယန္တိ ရက္ခန္တိတိ ဟတ္ထိမဏ္ဍာ၊ ဟတ္ထိမဏ္ဍာယေဝ ဟတ္ထိမေဏ္ဍာ။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

ဟတ္ထိံ မိနေန္တိ သမ္မာ ဝိဒဟနေန ဟိံသန္တိတိ ဟတ္ထိမေဏ္ဍာ။ ***ဋီသစ်***

ပိဏ္ဍဒါယက တေ ကိရ ပရသေနံ ပဝိသိတွာ ပရသီသံ ပိဏ္ဍမိဝ ဆေတွာ ဆေတွာ ဒယန္တိ အဖွင့်ရှု၍ – သကုဏ္ဍိအာဒယော ဝိယ မံသပိဏ္ဍံ ပရသေနာသမူဟသန်ါတံ ပိဏ္ဍံ သာဟသိကမဟာယောဓတာယ ဆေတွာ ဆေတွာ ဒယန္တိ ဥပ္ပတိတွာ ဥပ္ပတိတွာ ဂစ္ဆန္တိတိ ပိဏ္ဍဒါယကာ။ ***ဋီသစ်***

* သိမ်းငှက် စသည်တို့သည် အသားစိုင်ကို ဖြတ်၍,ဖြတ်၍ ကောင်းကင်၌ ပျံတက်ကုန်သကဲ့သို့ သူတစ်ပါး စစ်သည်အပေါင်းဟု ဆိုအပ်သော ပိဏ္ဍကို နိုင်ထက်မူနိုင်သော စစ်သူကြီးတို့၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြတ်၍, ဖြတ်၍ ကောင်းကင်၌ ပျံတက်သွားတတ်ခြင်း ကြိယာ၊ သူရဲကောင်း, အမတ်, စစ်သူကြီးတို့ဒြဗ်၊ သာဟသိကမဟာယောဓာ။

(တစ်နည်း) ယေ ဝါ သင်္ဂါမမဏ္ဍေ ယောဓာနံ ဘတ္တပါတိံ ဂဟေတွာ ပရိဝိသန္တိ၊ တေသမ္မေတံ နာမံ အဖွင့်ရှု၍ – ပိဏ္ဍေ ဇနသမူဟသန်ါတေ သမ္မဒ္ဒေ ဒယန္တိ ဥပ္ပတန္တာ ဝိယ ဂစ္ဆန္တိတိ ပိဏ္ဍဒါယကာ။ ***ဋီသစ်***

* လူအပေါင်းဟု ဆိုအပ်သော ကျဉ်းမြောင်း,ချောက်ချားရာ၌ ပျံတက်ကုန်သကဲ့သို့ သွားတတ်ခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)

သာဟသိက သာဟသံ ကရောန္တိတိ သာဟသိကာ။ (ကရောန္တိတဒ္ဓိတ်) ***ဘုန်းကြီးဦးကော***

(သာဟသံ–နိုင်ထက်ကလူကို၊ ကရောန္တိ–ပြုတတ်ကုန်၏။)

(တစ်နည်း) သဟသံ ကရောန္တိတိ သာဟသိကာ။ ***ဓာတ်ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) သဟသာ ကရောန္တိတိ သာဟသိကာ။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) သဟနံ အဘိဘဝနံ သာဟသော၊ သာဟသော ဧတေသံ အတ္ထီတိ သာဟသိကာ။ ***ဓာတ်ဋီသစ်မှိး***

သာဟသိကမဟာယောဓ – သာဟသိကာယေဝ မဟာယောဓာ သာဟသိကမဟာယောဓာ။ ***ဋီသစ်***

* အဆောတလျင် နိုင်ထက်ကလူပြုခြင်း သာဟသိက ကရဏဘောဂုဏ်၏ သူရဲကောင်းကြီး, အမတ်, စစ်သူကြီးတို့နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ သူရဲကောင်းကြီး, အမတ်, စစ်သူကြီးတို့ဒြဗ်၊ ပိဏ္ဍဒါယကာ။

(တစ်နည်း) သာဟသိကာ စ တေ မဟာယောဓာ စာတိ သာဟသိကမဟာယောဓာ။ ***ဘာဋီ***

ယောဓ ယုဇ္ဈန္တိတိ ယောဓာ။ ***သူစီ***

* စစ်ထိုးခြင်း ကြိယာ၊ စစ်သူကြီးတို့ဒြဗ်၊ ဘဋာ, သူရာ။

ဘတ္တ ဘဇတိ ယေန, ဘုဉ်တဗ္ဗန္တိ ဝါ ဘတ္တံ။ ***ဓာန်ဋီ***

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၁၄၃-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သုခ သုခယတီတိ သုခံ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) သုဋ္ဌု ဒုက္ခံ ခနတီတိ သုခံ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) သုဋ္ဌု ခဏတီတိ သုခံ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) သုဋ္ဌု ဒုက္ခံ ဒါဒတီတိ သုခံ။

သုခိတ သဥ္ဇာတံ သုခံ အဿ အတ္ထီတိ သုခိတော။ ***ဘာဋီ***

* ကောင်းစွာဖြစ်သော သုခ၏ ချမ်းသာသူနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ ချမ်းသာခြင်းရှိသော မိမိဒြဗ်၊ သုခပွတ္တ။

(တစ်နည်း) သုခံ ဣတော ဂတော ပတ္တောတိ သုခိတော။

ပီဏိတ သဥ္ဇာတံ ပီဏံ အဿ အတ္ထီတိ ပီဏိတော။ (ပီတိသမ္ပန္နဿ, မနာပိယ) ***ဘာဋီမှီး***

အဂ္ဂ အဇတိ ဂစ္ဆတိ သေဋ္ဌဘာဝန္တိ အဂ္ဂံ၊ အဂ္ဂံ ဝိယာတိ အဂ္ဂံ။ (ဖလကို ယူပါ)

(တစ်နည်း) အဇတိ ဂစ္ဆတိ သေဋ္ဌဘာဝန္တိ အဂ္ဂံ။ (အဂ္ဂသဒ္ဒါ အမြတ်ဟော ကြံ၍ မြတ်သော အကျိုးကို ယူပါ)

မှတ်ချက်။ ဤဝိဂ္ဂဟများကား = ဥပရိ ဖလနိဗ္ဗတ္တနတော ဥဒ္ဓံ အဂ္ဂမဿာ အတ္ထီတိ အဖွင့်ကို ရှု၍ **ဥဒ္ဓဂ္ဂိကာ** ပုဒ်၌ အဂ္ဂ ပုဒ်ကို မောဂ္ဂလ္လာန်+ဋီသစ်တို့နှင့်အညီ ပြုထားသော ဝိဂ္ဂဟများသာတည်း။

သဂ္ဂ ရူပါဒီဟိ ပဥ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သုဋ္ဌု အဂ္ဂေါ သဂ္ဂေါ။ ***ဘာဋီ***

သောဝဂ္ဂိကာ သဂ္ဂံ အရဟတီတိ သောဝဂ္ဂိကာ။ ***၄၊နှာ-၁၄၃***

* ကောင်းမြတ်သော နတ်ပြည်၏ အလူဒါနစေတနာနှင့် အကျိုး+အကြောင်းစပ်၊ ဒါနစေတနာဒြဗ်၊ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကာ။

(တစ်နည်း) သုအဂ္ဂံ အရဟတီတိ သောဝဂ္ဂိကာ။ ***ဘာဋီ***

သာမည သမဏဿ ဘာဝေါ သာမညံ။ ***ရူ***

* ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းစေတတ်သော သမဏ၏ အရိယာမဂ်နှင့် ဌာန+ဌာနီ, နိဿယ+နိဿိတစပ်၊ အရိယာမဂ်ဒြဗ်၊ အရိယမဂ္ဂ။

သောတ သဝတိ နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏကရဏဝသေန ဂစ္ဆတီတိ သောတော။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) သဝတိ ကိလေသေ ဟိံသတီတိ သောတော။ (သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ) ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ပဋိပက္ခဓမ္မေ သဝတိ ပေလတီတိ သောတော။ ***ဘာဋီ***

အာပတ္တိ အာပဇ္ဇနံ အာပတ္တိ။ ***မဟာနိဒ္ဒေသဋ္ဌကထာ***

(တစ်နည်း) အာဒိတော ပဇ္ဇနံ ပါပုဏနံ အာပတ္တိ။ ***ဋီကာကျော်***

သောတာပတ္တိ သောတဿ အာပတ္တိ သောတာပတ္တိ။ ***မဟာနိဒ္ဒေသဋ္ဌကထာ၊ဋီကာကျော်***

ကဿက ကဿတီတိ ကဿကော။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ကသတီတိ ကဿကော။ ***၄၊နှာ-၁၅၃***

* လယ်ထွန်ခြင်း ကြိယာ၊ လယ်သမားဒြဗ်၊ ခေတ္တာဇီဝ။

ကောလာဟလ – ကောလနံ ကောလော၊ ကောလံ အာဟလတိ ဝိန္ဒတီတိ ကောလာဟလော။ ***သူစိ***

နှောင့်နှေးသော သူသည် အဆုံးရှုံး မြန်၏။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၄၄-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဣသရ ဤသတီတိ ဣသရော။ ***ဓာန်ဦ***

* အစိုးရခြင်း ကြီယာ၊ အစိုးရမင်းဒြဗ်၊ အဓိပတိ, ရာဇာ, သာမီ, အယျ, နာယက။

ဘာရ ဘာရိယတေ ဓာရိယတေတိ ဘာရော။ ***သူစိမှိုး***

(တစ်နည်း) ဘာရိတဗ္ဗော ဝဟိတဗ္ဗောတိ ဘာရော။ ***လယ်တီ***

* ဆောင်ခြင်း ကြီယာ၊ ဝန်ထုပ်ဒြဗ်၊ ခုရ စသော။

ပဥ ပုစ္ဆိတဗ္ဗောတိ ပဥော။ ***ဓာန်ဦ၊သူစိ***

* မေးခြင်း ကြီယာ၊ အမေးပုစ္ဆာ ပြဿနာဒြဗ်၊ အနုယောဂေါ, ပုစ္ဆာ။

ပုဋ္ဌ အပုစ္ဆိယိတ္ထာတိ ပုဋ္ဌော။ ***ရှု***

သမ္မုဋ္ဌ သမ္မုဩိယတေတိ သမ္မုဋ္ဌံ။ ***လယ်တီ***

* ပျောက်ပျက်ခြင်း ကြီယာ၊ မေးမြန်းအပ်သော ပြဿနာဒြဗ်၊ ဝိနဋ္ဌ, မုဋ္ဌ။

ဘာရိယ ဘာရိတဗ္ဗန္တိ ဘာရိယံ။ (ထမ်းဆောင်ထိုက်သော ဝန်) ***ဘာဦ***

ပဏ္ဍိတ သုခုမေသုပိ အတ္ထေသု ပဋုတိ ဂစ္ဆတီတိ ပဏ္ဍာ၊ ***ဦသစ်***

(တစ်နည်း) ဒုက္ခာဒီနံ ပိဋ္ဌနာဒိအာကာရံ ဇာနာတီတိ ပဏ္ဍာ၊ ***ဦသစ်***

ပဏ္ဍာယ ဣတော ဂတောတိ ပဏ္ဍိတော။ (သမာသ်) ***ဦသစ်***

(တစ်နည်း) ဣတာ သဒ္ဓာတာ ပဏ္ဍာ ဇာတသာတိ ပဏ္ဍိတော။ (သမာသ်) ***ဦသစ်***

* ပဏ္ဍာအရ ပညာ၏ ဣတအရ ပညာရှိ ပုဂ္ဂိုလ်ဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော်း, အကြောင်း+အကျိုး, သံ+သာမီစပ်၊ ပညာရှိ ပုဂ္ဂိုလ်ဒြဗ်၊ ဗုဓော, ဝိဒွါ, ဝိဘာဝီ, ဝေဒေဟီ။

(တစ်နည်း) ပဏ္ဍာ ဗုဒ္ဓိ သဒ္ဓာတာ ယဿ အတ္ထိ, တသ္မိံ ဝါ ဝိဇ္ဇတီတိ ပဏ္ဍိတော။ (တဒ္ဓိတ်) ***ဦသစ်***

(တစ်နည်း) ပဋုတိ ဉာဏဂတိယာ ဂစ္ဆတိ ဇာနာတီတိ ပဏ္ဍိတော။ (ကိတ်) ***ဦသစ်***

(တစ်နည်း) ဒိဋ္ဌမိမိကသမ္မရာယိကတ္ထေသု ဉာဏဂတိယာ ပဏ္ဍာတိ ဂစ္ဆတီတိ ပဏ္ဍိတော။ (ကိတ်) ***ဓာတွတ္ထ***

ပဏ္ဍိတပတိရူပက – ပတိရူပကာ ပဏ္ဍိတာ ပဏ္ဍိတပတိရူပကာ။ ***ဘာဦ***

ပါဠိပဒ ပါဠိသဒ်ါတံ ပဒံ ပါဠိပဒံ။ ***ဘာဦမှိုး***

* ပါဠိဟု ဆိုအပ်သော သမ္ဘာဝနာဘောဂုဏ်၏ ပုဒ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော်းစပ်၊ ပါဠိဟု ဆိုအပ်သော ပုဒ်ဒြဗ်၊ ဓမ္မပဒ, ပါဠိကောဋ္ဌာသ။

ဘဂဝန္တရူပ ဘဂဝတော ရူပံ ဣဿာဝေါ ဝိယ ရူပံ အဿာတိ ဘဂဝန္တရူပေါ။ ***ဦသစ်***

* မြတ်စွာဘုရား၏ ဇကန် ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်နှင့် သဒိသ+သဒိသီစပ်၊ မြတ်စွာဘုရားနှင့် တူသော ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်ဒြဗ်၊ ဗုဒ္ဓရူပေါ စသော။

(ဌ၊ နှာ ၁၄၅-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ခုရ ခုရဿ ဓာရာ ခုရာ။ (ဥတ္တရပဒ လောပသမာသ်) ***၌–ခုရဓာရ အဖွင့်ရှု***

(တစ်နည်း) ခုရဿ ဓာရော ခုရော၊ ခုရော ဝိယာတိ ခုရော။ ***ခုရဓာရသဒိသ အဖွင့်ရှု***

နေမိ နယတီတိ နေမိ။ ***မောဂ်***

* ဆောင်ခြင်း ကြီယာ၊ အကွပ်တကူဒြဗ်၊ စက္ကန္တ စသော။

http://www.dhammadownload.com

မံသ မညတေတိ မံသံ။ ***မောဂ်***

* သိခြင်း ကြိယာ၊ အသားဒြဗ်၊ အာမိသ, ပိသိတ။

(တစ်နည်း) မသီယတေ အာမသီယတေတိ မံသံ။ ***ဝိနယသင်္ဂဟဋီကာ***

(တစ်နည်း) မသိယတေ အာမသိယတေတိ မံသံ။ ***ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာ***

* သုံးသပ်ခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)

ရာသိ ရသီယတိ အဿာဒနဝသေန သမောသရီယတီတိ ရာသိ။ ***မောဂ်၊သူစိ***

* သာယာခြင်း ကြိယာ၊ အသားစုဒြဗ်၊ သမူဟ, နိကာယ။

တတောနိဒါန – တံ မံသခလကာရဏသင်္ခါတံ နိဒါနံ ကာရဏံ ယဿာတိ တတောနိဒါနံ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) တတော နိဒါနံ ယဿာတိ တတောနိဒါနံ။ ***ဘာဋီ***

အာဏာ အာဏီယတေ အာဏာ။

(တစ်နည်း) အာဏာပနံ ပေသနံ အာဏာ။ ***သူစိ+ကင်္ခါဋီကာ***

* စေခိုင်းခြင်း ကြိယာ၊ သာသနံ။

သာရ သရတိ ကာလန္တရန္တိ သာရော။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) သရတိ အဒ္ဓါနံ ပဝတ္တတီတိ သာရော။ ***လယ်တီ***

(တစ်နည်း) သရတိ ဂစ္ဆတီတိ သာရော။ ***ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) သရတိ ဥတ္တမဘာဝံ ဂစ္ဆတီတိ သာရော။ (ဥတ္တမ)

နိဿရဏ နိဿရန္တိ နိဂ္ဂစ္ဆန္တိ ဧတေန, ဧတ္ထာတိ ဝါ နိဿရဏံ။ ***သာရတ္ထ***

* ဝဋ္ဋဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်ခြင်း ကြိယာ၊ ပူရဏကဿပ၏ စကားဒြဗ်၊ နိယျာနိက, ဘဝနိဂ္ဂမန။

ပရမတ္ထ ပရမော ဥတ္တမော အဝိပရီတော အတ္ထော ပရမတ္ထော။ ***ဋီကာကျော်***

* ဥတ္တမ အဝိပရီတ ဘောဂုဏ်၏ အနက်ဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ မြတ်သော မဖောက်မပြန်သော အနက်ဒြဗ် (ဝါ) ပရမတ္ထတရားဒြဗ်၊ ဥတ္တမတ္ထ, အဝိပရီတတ္ထ, သဘာဝတ္ထ။

(တစ်နည်း) ပရမဿ ဥတ္တမဿ ဉာဏဿ အတ္ထော ဂေါစရော ပရမတ္ထော။ ***ဋီကာကျော်***

* မြတ်သော ဉာဏ်၏ ကျက်စားရာ အာရုံနှင့် အာရမ္မဏိက+အာရုံစပ်။

(၄၂ နှာ ၁၄၆-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဝေဝစန ဧကော အတ္ထော ပုနပ္ပုနံ ဝုစ္စတိ အနေနာတိ ဝေဝစနံ။ (အနေန ပရိယာယေန-ဤပရိယာယ်ဖြင့်၊ ဧကော အတ္ထော-တစ်ခုသော အနက်ကို၊ ပုနပ္ပုနံ-အဖန်ဖန်၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။) ***သူစိ***

* တစ်ခုသော အနက်ကို အဖန်ဖန် ထပ်၍ ဆိုခြင်းကြိယာ၊ ပစ္စယော, ဟေတု, ဝိရိယ, ထာမ, ပုရိသကာရ စသော သဒ္ဒါတို့ဒြဗ်၊ ပရိယာယ, ပရိယာယဝစန စသော။

(တစ်နည်း) ဧကတ္ထေယေဝ ဝိဝိဓံ ပဝတ္တံ ဝစနံ ဝိဝစနံ၊ ဝိဝစနမေဝ ဝေဝစနံ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ဝိဝိဓံ ဧကသ္မိံယေဝ အတ္ထေ ဝစနံ ဝိဝစနံ၊ ဝိဝစနမေဝ ဝေဝစနံ။ ***ကင်္ခါဋီကာသစ်***

(တစ်နည်း) ဝုစ္စတီတိ ဝစနံ၊ နာနာ သဘာဝတော ဝိဂတံ ဝစနံ ယဿာတိ ဝိဝစနံ၊ ***ဘာဋီ***
ဝိဝစနမေဝ ဝေဝစနံ။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) ဝုစ္စတီတိ ဝစနံ၊ နာနာ သဘာဝတော ဝိဂတံ ဝစနံ ယဿာတိ ဝေဝစနံ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ဝိဝိဓံ ဝစနံ ဧကဿေဝတ္ထဿ ဝါစကမေတ္ထာတိ ဝိဝစနံ၊ ဝိဝစနမေဝ ဝေဝစနံ။ ***အံ-ဋီ***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ဝိဝိမံ ဝုစ္စတိ ဧတေန အတ္ထောတိ ဝိဝစနံ၊ ဝိဝစနမေဝ ဝေဝစနံ။ **အံ-ဋီ**
(တစ်နည်း) ဧကသ္မိံယေဝ အတ္ထေ ဝိ ပုနပ္ပုနံ ဝစတီတိ ဝိဝစနံ၊ ဝိဝစနမေဝ ဝေဝစနံ။
(တစ်နည်း) ဧကသ္မိံယေဝ အတ္ထေ ဝိ သဒိသံ ဝစနံ ဝိဝစနံ၊ ဝိဝစနမေဝ ဝေဝစနံ။
ထာမ တိဋ္ဌန္တိ ဧတေနာတိ ထာမော။ ***ကစ္စည်း***
* တည်ခြင်း ကြိယာ၊ အားအစွမ်းဒြဗ်၊ ဗလံ, သဟံ, သတ္တိ။
(တစ်နည်း) ဓာတိ ဧတေနာတိ ထာမော။ ***ဓာန်ဋီ+စာစဉ်***
* သွားခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)
ပရက္ကမ ပရံ ပရံ ဌာနံ အက္ကမတီတိ ပရက္ကမော။ **သူစိ**
(တစ်နည်း) ပရံ ပစ္စနီကဘူတံ ကောဓံ အက္ကမတီတိ ပရက္ကမော။ **သူစိ**
အဝိရိယ နတ္ထိ ဝိရိယံ ဧတေသန္တိ အဝိရိယာ။ ***ဘာဋီ အဝသပုဒ်မှိုး***
* ဝိရိယ မရှိခြင်း အဘာဝဘောဂုဏ်၏ သတ္တဝါတို့ဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော, ဌာနီ+ဌာနစပ်၊ ဝိရိယ မရှိသော သတ္တဝါတို့ဒြဗ်၊ အနုဿာဟာ, အဝါယာမာ။

(ဌ၊ နှာ ၁၄၇-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ကုရ္ဆရ ကန္တတီတိ ကုရ္ဆရံ။ ***ဓာန်ဋီ***
(တစ်နည်း) ကိဗ္ဗိသံ ကရောတီတိ ကုရ္ဆရော။ **သူစိ**
(တစ်နည်း) အက္ကောသိတုမလန္တိ ကုရ္ဆရော။ **ရူ**

(ဌ၊ နှာ ၁၄၉-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဒိန္နံ ဒါတဗ္ဗန္တိ ဒိန္နံ။ ***ဘာဋီ***
* ပေးလှူခြင်း ကြိယာ၊ ဒါနစေတနာဒြဗ်၊ ဒါနံ စသော။
ယိဋ္ဌ ယဇိတဗ္ဗန္တိ ယိဋ္ဌံ။ ***ဘာဋီ***
ဟုတ ဟုတဗ္ဗန္တိ ဟုတံ။ ***ဘာဋီ***
(တစ်နည်း) ဟုယျတေ ဂယှတေတိ ဟုတံ။ **သူစိ**
ပါဟုန ပဌမံ အာနေတွာ ဟုတဗ္ဗန္တိ ပါဟုနံ။ ***ဘာဋီ***
(တစ်နည်း) ပါဟုတဗ္ဗန္တိ ပါဟုနံ။ (ဒါနဝတ္ထု) ***လယ်တီ***
(တစ်နည်း) ပဌမံ အာနေတွာ ဟူယတေတိ ပါဟုနံ။ ***ဘာဋီ***
(တစ်နည်း) အာဂန္တုကတ္ထာယ ပကာရေန ဟူယတေတိ ပါဟုနံ။ ***ဘာဋီ***
ပါဟုနက ပါဟုနံယေဝ ပါဟုနကံ။ ***ဘာဋီ***
(တစ်နည်း) ပါဟုနံ အရဟန္တီတိ ပါဟုနကာ။ ***ဘာဋီ***
ပါဟုနကသက္ကာရ – ပါဟုနကဘာဝေန ကတ္တဗ္ဗော သက္ကာရော ပါဟုနကသက္ကာရော။ ***ဘာဋီ***
* အာဂန္တုကဒါန စသော။

(ဌ၊ နှာ ၁၅၀-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ကပေါတ ကပတီတိ ကပေါတော။ ***မောဂ်***
* ဖုံးလွှမ်းခြင်း ကြိယာ၊ ခိုဒြဗ်၊ ပါရေဝတ, ပါရာဝတ စသော။

http://www.dhammadownload.com

ပါရာဝတ ပါရေန သဗ္ဗလေန အာပတတိတိ ပါရာဝတော။ **ဓာန်ဦ**
(တစ်နည်း) ပကာရေန ရဝတိတိ ပါရာဝတော။ **သူစိ**
ဒတ္တူ ဒဗ္ဗန်္တိ မုယ္ဟန်္တိတိ ဒတ္တူ။ **ဦသစ်**
* တွေဝေခြင်း ကြိယာ၊ လူမိုက်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဒြဗ်၊ ဗာလပုဂ္ဂလာ, ဧလပုဂ္ဂလာ, မူဋ္ဌပုဂ္ဂလာ စသော။
(တစ်နည်း) ဒဒန်္တိ ကုစ္ဆိတံ ဂစ္ဆန်္တိတိ ဒတ္တူ။ **ဘာဦမှိ:**
ဗာလ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္မရာယိကသစ်္ဓိတေ ဒွေ အနတ္ထေ လာတိ ဂဏှာတိတိ ဗာလော။ **သူစိမှိ:**
* အကျိုးမဲ့တို့ကို ယူခြင်း ကြိယာ၊ လူမိုက်ဒြဗ်၊ ဒတ္တူ, ဧလ, မူဋ္ဌ။
(တစ်နည်း) အတ္တတ္ထပရတ္ထသစ်္ဓိတေ ဒွေ အတ္ထေ လုနာတိ ဆိန္ဒတိတိ ဗာလော။ **သူစိ**
* ကောင်းကျိုးတို့ကို ရိတ်ဖြတ်ခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)
(တစ်နည်း) အဿာသိတပဿာသိတမတ္တေန ဗလတိ ဇီဝတီတိ ဗာလော။ **ဓာန်ဦ**
* အသက်ရှူခြင်း, အသက်ရှင်ခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မိစ္ဆာ ပဿတီတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ **ဏိ–၄**
နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိက – နိယတာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ယဿာတိ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော။
* မြဲသော မိစ္ဆာအယူ၏ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ မြဲသော မိစ္ဆာအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဒြဗ်၊ နိစ္စမိစ္ဆာ–ဒိဋ္ဌိကော, နိယတမိစ္ဆာလဒ္ဓိကော။
ခါဏုက ခါဏု ဝိယာတိ ခါဏုကော။ (မူချပါဠိ) **ဘာဦ**
ဝဠ္ဠခါဏုက ဝဠ္ဠဿ ခါဏုကော ဝဠ္ဠခါဏုကော။ (မူချပါဠိ) **ဘာဦ**
* သံသရာဝဋ်၏ သစ်ငုတ်သဖွယ် ဖြစ်သူနှင့် ဌာန+ဌာနီစပ်၊ ဝဠ္ဠသကုံ စသော။
ဝိစက္ခဏ ဝိသေသေန အတ္ထံ စက္ခတိ အာစက္ခတီတိ ဝိစက္ခဏော။ (မေဓာဝီ, ပဏ္ဍိတ) **သူစိ**
(တစ်နည်း) ဝိစာရေတိတိ ဝိစက္ခဏော။ **ဓာန်ဦ၊သူစိ**

(ဌ၊ ဏ ၁၅၁–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ယာမ ယမနံ သညမနံ ယာမော။ **ဦသစ်**
(တစ်နည်း) ယမနံ သံယမနံ ယာမော။ **ဦသစ်**
သံဝရ သံဝရတိ ဧတေနာတိ သံဝရော။ **ဦသစ်၊ဘာဦ**
ဝါရိ ဝါရေန္တိ ဧတေနာတိ ဝါရိ။ **မောဂ်**
(တစ်နည်း) ဝါရယတိ ပိပါသန္တိ ဝါရိ။ **ဓာန်ဦ၊သူစိ**
(တစ်နည်း) ပိပါသံ ဝရတိတိ ဝါရိ။ **ဘာဦ**
* ဆာလောင်မွတ်သိပ်ခြင်းကို တားမြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ ရေဒြဗ်၊ ဥဒက, ဧလ။
ပဋိက္ခိတ္တသဗ္ဗသီတောဒက – ပဋိက္ခိတ္တော သဗ္ဗသီတောဒကော တပွရိဘောဂေါ ယဿာတိ ပဋိက္ခိတ္တသဗ္ဗ–သီတောဒကော။ **ဦသစ်**
ဥဒက ဥန္ဒတိ ဒြဝံ ကရောတီတိ ဥဒကံ။ **မောဂ်၊ဓာတွတ္ထ**
* ယိုစီးခြင်း ကြိယာ၊ ရေဒြဗ်၊ အာပ, ဧလ, ဝါရိ။
သီတ ဥဏှာဘိတတ္တေဟိ သေဝိယတီတိ သီတံ။ **ဓာန်ဦ၊သူစိ**
* မှိုဝဲခြင်း ကြိယာ၊ ရေဒြဗ်၊ သိသိရ, သီတလ။

http://www.dhammadownload.com

ယတ ယမီယိတ္ထ သညမီယိတ္ထာတိ ယတော။ ***သူစိ သံယတမှီး***

ယတတ္တ ယတော (သံယတော) အတ္တာ ယေန နိဂဏ္ဍေနာတိ ယတ္တတ္တော။ ***ဘာဋ္ဌီ***
(ယေန နိဂဏ္ဍေန–သည်၊ အတ္တာ–စိတ်ကို၊ ယတော–စောင့်စည်းအပ်ပြီ။)

* စောင့်စည်းအပ်ပြီးသော စိတ်၏ နိဂဏ္ဍနှင့် ဌာနီ+ဌာနစပ်၊ နိဂဏ္ဍဒြဗ်၊ သံယမစိတ္တော, သညမမနော။

သံယတ သညမီယိတ္ထာတိ သံယတံ။ ***ဋ္ဌီသစ်၊သူစိ***

သံယတစိတ္တ သံယတံ စိတ္တံ အနေန နိဂဏ္ဍေနာတိ သံယတစိတ္တော။

* စောင့်ရှောက်အပ်ပြီးသော စိတ်၏ နိဂဏ္ဍတိတ္ထိနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေး, ဌာနီ+ဌာနစပ်၊ နိဂဏ္ဍတိတ္ထိဒြဗ်၊ ယတတ္တော စသော။

သုဒ္ဓ သုဇ္ဈတီတိ သုဒ္ဓါ။ ***ပန်းကုံး+ဥယျာဉ်***

အသုဒ္ဓ နသုဒ္ဓါ အသုဒ္ဓါ။

လဒ္ဓိ လဘနံ ဇာနနံ လဒ္ဓိ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) လဘိတဗ္ဗာ ဇာနိတဗ္ဗာတိ လဒ္ဓိ။ ***ဏီယောဇနာ၊ဓာတုပစ္စယ***

အသုဒ္ဓလဒ္ဓိ အသုဒ္ဓါ လဒ္ဓိ ဧတဿ နာဋ္ဌပုတ္တဿာတိ အသုဒ္ဓလဒ္ဓိ။

* မစင်ကြယ်သော အယူ၏ နာဋ္ဌပုတ္တနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ နာဋ္ဌပုတ္တဒြဗ်၊ မလီနလဒ္ဓိ, အသုဒ္ဓဒိဋ္ဌိ။

(၄၊ နှာ ၁၅၂–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သံဝုတ သံဝရီတိ သံဝုတော။ ***အံ–ဋ္ဌီ***

ပိဟိတ အပိဒဓာသီတိ ပိဟိတော။

မှတ်ချက်။ အတီတကာလ ကမ္မတ္ထဟော ပိဟိတ ပုဒ်ကိုကား = အပိမီယိတ္ထာတိ ပိဟိတော–ဟု ဝိဂ္ဂဟပြုရမည်။

ဃာသ ဃသိတဗ္ဗော အသိတဗ္ဗောတိ ဃာသော။ (အာဟာရော) ***ဋ္ဌီသစ်၊ဘာဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) ဃသနံ ဃာသော။ ***ဋ္ဌီသစ်***

အစ္ဆာဒန အာဘုသော ဆာဒေတိ ပရိဒဟတိ ဧတေနာတိ အစ္ဆာဒနံ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

(တစ်နည်း) အာဘုသော ဆာဒီယတိ အနေနာတိ အစ္ဆာဒနံ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

* လွန်စွာ ဖုံးလွှမ်းခြင်း, ဝတ်ရုံခြင်း ကြိယာ၊ အဝတ်အထည်ဒြဗ်၊ နိဝါသနံ စသော။

(တစ်နည်း) အာဘုသော ဆာဒီယတေ အစ္ဆာဒနံ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

သန္တုဋ္ဌ သန္တုဿတီတိ သန္တုဋ္ဌော။ ***ဋ္ဌီသစ် သန္တောသပုဒ်နှင့် ခုဒ္ဒကဋ္ဌကထာ သန္တုဿကပုဒ်မှီး***

* ရောင့်ရဲခြင်း ကြိယာ၊ ရောင့်ရဲတတ်သော ကျွန်ဘဝမှ ရဟန်းပြုလာသော ရဟန်းဒြဗ်၊ ယာပန, အပ္ပိစ္ဆ။

(တစ်နည်း) သမ္မာ တုဋ္ဌော သန္တုဋ္ဌော။ (ကောင်းစွာ ရောင့်ရဲ၏) ***ဘာဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) သန္တေန ဝိဇ္ဇမာနေန တုဋ္ဌော သန္တုဋ္ဌော။ ***အံ–ဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) သံဝိဇ္ဇမာနေန တုဋ္ဌော သန္တုဋ္ဌော။ (ထင်ရှားရှိသော ပစ္စည်းဖြင့် ရောင့်ရဲ၏) ***ဘာဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) သကေန အတ္တနာ လဒ္ဓေန တုဋ္ဌော သန္တုဋ္ဌော။ ***အံ–ဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) သကေန တုဋ္ဌော သန္တုဋ္ဌော။ (မိမိမှာ ရှိရင်းဥစ္စာဖြင့် ရောင့်ရဲ၏) ***ဘာဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) ဝိသမံ ပစ္စယိစ္ဆံ ပဟာယ သမံ တုဋ္ဌော သန္တုဋ္ဌော။ ***အံ–ဋ္ဌီ***

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၁၅၃-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဒုဝိဓ ဒွေ ဝိဓာ ပကာရာ ယဿာတိ ဒုဝိဓော။ ***လယ်တီ***

* နှစ်ပါးကုန်သော အပြားတို့၏ အဘိဟာရနှင့် သင်္ချာ+သင်္ချေယျစပ်၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသော အဘိဟာရ ဒြဗ်၊ ဒုဗ္ဗိဓော စသော။

စီဝရ (ဝတ္ထခဏ္ဍေဟိ) စီယတီတိ စီဝရံ။ ***ကစ္စည်း၊မောဂ်***

* အဝတ်ပိုင်း, အဝတ်စတို့ဖြင့် စီခြင်း ကြိယာ၊ သင်္ကန်းဒြဗ်၊ အရဟဒ္ဓဇ, ကာသာဝ, ကာသာယ။

ဝေကလ္လ ဝိကလာနံ ဘာဝေါ ဝေကလ္လံ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

စီဝရာဒိဝေကလ္လ – စီဝရာဒီနံ (လူခတာယ) ဝေကလ္လံ စီဝရာဒိဝေကလ္လံ။ ***ဋ္ဌီသစ်၊ဘာဋ္ဌီ***

ရက္ခ ရက္ခဏံ ရက္ခာ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

အာဝရဏ အာဝရီယတေ အာဝရဏံ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

* အာဝရီယတေ ဟူသော ကြိယာသည် ကြိယာသာမည ဖြစ်ရကား အာ-ဟူသော ဝ-ဟူသော ရီ-ဟူသော ယ-ဟူသော တေ-ဟူသော အစိတ်အစိတ်သော သဒ္ဒါဟု ဆိုအပ်သော သုတိသည်လည်းကောင်း, ပိတ်ဆို့တားမြစ်ခြင်း ကြိယာသကတ် သာမညသည်လည်းကောင်း၊ ပိတ်ဆို့တားမြစ်ခြင်း ကြိယာဒြဗ် ဝိသေသ၊ နိသေဓ, နိဝါရိတ။

ရက္ခာဝရဏ ရက္ခာ စ အာဝရဏဥ္စ ရက္ခာဝရဏံ။ ***၄-အဖွင့်ရှု***

ဂုတ္တိ ဂေါပနံ ဂုတ္တိ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ – ရက္ခာဝရဏသင်္ခါတာ ဂုတ္တိ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ။ ***၄-အဖွင့်ရှု***

ရက္ခာဂုတ္တိ ရက္ခာသင်္ခါတာ ဂုတ္တိ ရက္ခာဂုတ္တိ။ ***၄-အဖွင့်ရှု***

(တစ်နည်း) ရက္ခာဧဝ ဂုတ္တိ ရက္ခာဂုတ္တိ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

အာဝုဓ အာဒါယ ယုဇ္ဈန္တိ အနေနာတိ အာဝုဓံ။ ***မောဂ် အာယုဓမှီး***

(တစ်နည်း) အာဒါယ ယုဇ္ဈန္တေ ယန္တိ အာဝုဓံ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

* ဆောင်ယူ၍ ပုတ်ခတ်ခြင်း, စစ်ထိုးခြင်း ကြိယာ၊ လက်နက်ဒြဗ်၊ ဟေတိ, သတ္ထ, ပဟရဏ။

အာဝုဓဟတ္ထ အာဝုဓံ ဟတ္ထမှိ ဧတေသန္တိ အာဝုဓဟတ္ထာ။

* လက်၌ ကိုင်ထားသော လက်နက်၏ လက်နက်ရှိသော ယောကျ်ားတို့ဒြဗ်နှင့် ဌာနီ+ဌာန, ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ လက်နက်ရှိသော ယောကျ်ားတို့ဒြဗ်၊ သတ္ထဟတ္ထာ, ပဟရဏဟတ္ထာ, ဟေတိဟတ္ထာ။

ဝေလာ ဝိနာသံ လာတီတိ ဝေလာ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***

* ပျက်စီးခြင်းကို ယူခြင်း ကြိယာ၊ အချိန်ဟူသော ကာလပညတ်ဒြဗ်၊ ကာလ, သမယ။

ပဏ္ဍ ပဏီယတိ ဝေါဟရီယတီတိ ပဏ္ဍော။ ***မောဂ်***

* လဲလှယ်ရောင်းဝယ်ခြင်း, ချီးမွမ်းခြင်း ကြိယာ၊ ဟင်းရွက်ဒြဗ်၊ ဒလ, ပလာသ, ဆဒန, ပတ္တ။

(တစ်နည်း) ပူရယတီတိ ပဏ္ဍံ။ ***သူစိ***

* ပြည့်ခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)

ဝိဟာရ ဝိဟရန္တိ ဧတ္ထာတိ ဝိဟာရော။ ***သူစိ***

လုဒ္ဒ ရုဒတီတိ လုဒ္ဒေါ။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) လုဇ္ဈတိ ဥပဃာတေတီတိ လုဒ္ဒေါ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ လုဒ္ဒကမှီး***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) လုနာတိ ဆိန္ဒတီတိ လုဒ္ဒေါ။ (နေသာဒ) **သူစိ လုဒ္ဒကမှီး**
လုဒ္ဒက လုဒ္ဒေါယေဝ လုဒ္ဒကော။ **ဓာန်ဦ**
သီမာ သီယတေ ဗန္ဓီယတေတိ သီမာ။ (မရိယာဒ) **သူစိ**
(တစ်နည်း) သီယတီတိ သီမာ။ **ရူ**

(ဌ၊ နှာ ၁၅၄-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ပရိတ္တက ပရိတ္တမေဝ ပရိတ္တကံ။
တဏ္ဏုလ တမီယတိ ဝိကာရမာပါဒီယတီတိ တဏ္ဏုလော။ **မောဂ်၊သူစိ**
* ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း ကြောင်း၊ ဆန်ဒြဗ်၊ ဝိဟိသာရ။
ဘောဂ ဘုဇ္ဇတီတိ ဘောဂေါ။ **ရူ**
(တစ်နည်း) ဘုဇီယတိ ကုဋ္ဋလံ ကရီယတီတိ ဘောဂေါ။ **သူစိ**
ဝိပုလ ဝိသေသေန ပုလတီတိ ဝိပုလံ။ **သူစိ**
(တစ်နည်း) ဝိပုလတိ မဟတ္တံ ဂစ္ဆတီတိ ဝိပုလံ။ (ဗြဟာ, မဟန္တ)
ဓန "မမ ဣဒ"န္တိ ဓနာယိတဗ္ဗံ သဒ္ဒါယိတဗ္ဗန္တိ ဓနံ။ **နိတိ**
* ငါ့ဥစ္စာဟု အသံပြုခြင်း ကြောင်း၊ ဥစ္စာဒြဗ်၊ ဒဗ္ဗ, ဝိတ္တ, ဝိဘဝ။
(တစ်နည်း) ဓနိယတိ ဣစ္ဆီယတီတိ ဓနံ။ **ဇာတ်ဦသစ်**
ပရိဝဋ္ဋ ပိတာမဟပိတုပုတ္တာဒိဝသေန ပရိဝဋ္ဋတီတိ ပရိဝဋ္ဋော။ **ဦသစ်၊ဘာဦ**
ညတိပရိဝဋ္ဋ ညတိယေဝ ပရိဝဋ္ဋော ညတိပရိဝဋ္ဋော။ **ဦသစ်**
(တစ်နည်း) ညတိဇဝ ပရိဝဋ္ဋော ညတိပရိဝဋ္ဋော။ **ဘာဦ**
* ဆွေမျိုးဖြစ်၏ အဆက်ဆက်၏ အဖြစ်ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်မှ လည်တတ်သော အစဉ်အဆက် သန္တတိ ဖြစ်နှင့် ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ ဆွေမျိုးဟူသော အစဉ်အဆက်ဖြစ်၊ ဗန္ဓုပရိဝဋ္ဋ, သဇနပရိဝဋ္ဋ။
ဒိဝါ ဒိဗ္ဗတိ သြဘာသတီတိ ဒိဝါ၊ (တံ) ဒိဝံ။ **သူစိ**
* ထွန်းလင်းခြင်း ကြောင်း၊ နေ့ဟူသော ကာလပညတ်ဖြစ်၊ ဒိဝသ, အဟ, ဒိန, သူရိယောကာသ။
(တစ်နည်း) ဒီယတိ ခီယတိ အန္ဓကာရော ဧတေနာတိ ဒိဝါ။ **သူစိ**
ဥပမာ ဥပမီယတိ သဒိသီ ကရီယတိ ဧတာဟီတိ ဥပမာယော။ **သူစိ**
* နှိုင်းယှဉ်ခြင်း ကြောင်း၊ နှိုင်းယှဉ်အပ်သော ဒါသူပမာ, ကဿကူပမာဖြစ်၊ သြပမ္မာ, ဥပမာနာ စသော။
မှတ်ချက်။ ဥပမာပုဒ်ကို ဓာတုပစ္စယဒီပနီနှင့် စာစဉ်တို့၌ ကမ္မသာဓန၊ လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ နိရုတ္တိဒီပနီ၌ ကား ဘာဝသာဓနဖြင့်လည်း ဝိဂ္ဂဟပြုထားသေး၏။
ပရိယန္တ ပရိစ္ဆေဒဝသေန အမတိ ဂစ္ဆတီတိ ပရိယန္တော။ **ဓာတုပစ္စယ**
(တစ်နည်း) ပရိသမန္တတော အမတိ ဂစ္ဆတီတိ ပရိယန္တော။ (အန္တော) **သူစိ ပရိယန္တမှီး**
မနာပ ဣဋ္ဌဘာဝေန မနံ အပ္ပေတိ ဝမ္ဗေတီတိ မနာပံ။ **ဦသစ်**
(တစ်နည်း) ဣဋ္ဌဘာဝေန မနံ အပ္ပယန္တိ ဝမ္ဗေန္တိတိ မနာပါ။ **ဦသစ်**
(တစ်နည်း) မနံ အာပယတိ ဝမ္ဗေတီတိ မနာပါ။ **ဘာဦ**
* စိတ်နှလုံးကို တိုးပွားစေခြင်း ကြောင်း၊ သာမညဖလဖြစ်၊ ကလျာဏ, သုဘ စသော။
(တစ်နည်း) မနေန အပီယန္တေတိ မနာပါ။ **ဘာဦ**

http://www.dhammadownload.com

နိပါတ ပဒါနံ အာဒိမဇ္ဈာဝသာနေသု နိပတတီတိ နိပါတော။ ***ပုဒ်စစ်+သူစိ***

* ပုဒ်တို့၏ အစ, အလယ်, အဆုံးတို့၌ ကျခြင်း ကြိယာ၊ တေနဟိ ဟူသော နိပါတ်ပုဒ်၊ နေပါတိပဒ။

သာဓုက သာဓုယေဝ သာဓုကံ။

သုနှရ သုဋ္ဌု ဒရီယတေတိ သုနှရံ။ (ဒရ-ဒါရဏေ) ***ဓာန်ဋ္ဌီ၊သူစိ၊ဓာတုပစ္စယ***

* ကောင်းစွာ ဖျက်ဆီးခြင်း, ခွဲခြင်း ကြိယာ၊ ကောင်းသော အရာဝတ္ထုဒြဗ်၊ သာဓု, ဘဒ္ဒက။

(၄၊ နှာ ၁၅၅-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဝိကို့တ္တ ခိပိယတေတိ ခိတ္တံ၊ ဝိဝိဓံ ခိတ္တံ ဝိကို့တ္တံ။ ***ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋ္ဌီကာ***

(တစ်နည်း) ဝိကို့ပီယိတ္ထာတိ ဝိကို့တ္တံ။ ***လယ်တီ***

ဝိကို့တ္တစိတ္တ ဝိကို့တ္တံ စိတ္တံ ယဿာတိ ဝိကို့တ္တစိတ္တော။ (ဥဒ္ဓတစိတ္တော)

အဝိကို့တ္တစိတ္တ – နဝိကို့တ္တစိတ္တော အဝိကို့တ္တစိတ္တော။

* ပဋ္ဌိသေဓဘောဂုဏ်၏ အထူးထူး အပြားပြား ပစ်လွှင့်အပ်သော စိတ်ရှိသူနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ မပျံ့လွင့်သော စိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် (ဝါ) တည်ကြည်သော စိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဒြဗ်၊ ဧကဂ္ဂစိတ္တ, သမာဟိတစိတ္တ။

(တစ်နည်း) နဝိကို့တ္တံ အဝိကို့တ္တံ။

အဝိကို့တ္တံ စိတ္တံ ယဿာတိ အဝိကို့တ္တစိတ္တော။ (မပျံ့လွင့်သော စိတ်ရှိသူ ရ၏)

ဗျဥ္ဇန ယထာဓိပ္ပေတံ အတ္ထံ ဗျဥ္ဇယတိ ပကာသေတီတိ ဗျဥ္ဇနံ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) ယထာဓိပ္ပေတံ အတ္ထံ ဗျဥ္ဇေတီတိ ဗျဥ္ဇနံ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) ဗျဥ္ဇီယတိ အတ္ထော ဧတေနာတိ ဗျဥ္ဇနံ။ ***ပုဒ်စစ်မှီး***

(တစ်နည်း) ယထာဓိပ္ပေတံ အတ္ထံ ဗျဥ္ဇီယတိ ပကာသေတိ သယမေတေနာတိ ဗျဥ္ဇနံ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

* ဆိုလိုအပ်တိုင်းသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ထင်ရှားပြတတ်ခြင်း ကြိယာ၊ သဘာဝနိရုတ္တိ မည်သော ပါဋ္ဌိတော်သဒ္ဒါဒြဗ်၊ သဘာဝနိရုတ္တိ, အက္ခရ, ဝဏ္ဏ, ပဒ စသော။

သဗျဥ္ဇန သဟ ဗျဥ္ဇနေန ယော ဝတ္တတီတိ သဗျဥ္ဇနော။ (ဗျဥ္ဇနသမ္ပန္ဓ စသော) ***ဋ္ဌီသစ်၊ဘာဋ္ဌီ***

သုတ္တ အတ္ထေ သူစေတီတိ သုတ္တံ။ ***၄၊နှာ-၁၈***

* (အတ္ထတ္ထ, ပရတ္ထ စသည် အပြားရှိသော) အကျိုးအနက်တို့ကို ထင်ရှားပြခြင်း ကြိယာ၊ သာမညဖလသုတ်တော်ဒြဗ်၊ သူစနံ, သုဝုတ္တံ, သာမညဖလသုတ္တံ။

ဥပဒေသ ဥပဒိဿနံ ဥပဒေသော။ ***ဋ္ဌီသစ်***

(တစ်နည်း) ဥပဒိသနံ ဥပဒေသော။ ***ဘာဋ္ဌီ***

ဒေသောပဒေသ – ဒေသဿ ဥပဒေသော ဒေသောပဒေသော၊ (တသို့) ဒေသောပဒေသေ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

* အရပ်ဒေသ၏ ညွှန်ပြခြင်း ကြိယာနှင့် ကမ္မ+ကမ္မီစပ်၊ ညွှန်ပြခြင်း ကြိယာဒြဗ်၊ ဒေသာပဒေသ။

(၄၊ နှာ ၁၅၆-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

လောက လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ရှု၍ – လုဇ္ဇတိ ပလုဇ္ဇတီတိ လောကော။

* ပျက်ခြင်း ကြိယာ၊ သတ္တလောကဒြဗ်၊ ပါဏ, သတ္တ, ပုဂ္ဂလ, သရီရ။

မှတ်ချက်။ အဖွင့်မရှုသော် လောက ပုဒ်ကို = ကုသလာဒီနိ ရာတိ ဂဏ္ဍာတီတိ လောကော၊ (တစ်နည်း) ရာသဒ္ဓါဒိဓနာ ဩစေန္တိ သမဝါယန္တိ ဧတ္ထာတိ လောကော-ဟုလည်း ဝိဂ္ဂဟ ပြုနိုင်ပါသေး၏။

http://www.dhammadownload.com

ဒေဝါ ဒိဗ္ဗန္တိ ပဥ္စကာမဂုဏာဒီဟိ ကီဋ္ဌန္တီတိ ဒေဝါ။ (ယေ သုရာ-အကြင်နတ်တို့သည်၊ ပဥ္စကာမဂုဏာဒီဟိ-ငါးပါးသော ကာမဂုဏ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဒိဗ္ဗန္တိ ကီဋ္ဌန္တိ-ကစားမြူးတူးတတ်ကုန်၏။) ***သူစိ***

* ကာမဂုဏ်ငါးပါး အစရှိသည်တို့ဖြင့် မြူးတူးပျော်ပါးခြင်း ကြိယာ၊ (ကာမာဝစရ) နတ်တို့ဒြဗ်၊ တိဒသာ, အမရာ, ဒိဗ္ဗာ, ဝိဗုဓာ။

မနုဿ မနော ဥဿော ဥဿန္နော အဿာတိ မနုဿော။ (သမာသ်) ***သူစိ***

* တိုးပွားမြင့်မြတ်သော စိတ်၏ လူနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ လူဒြဗ်၊ မာနုသ, မစ္စ, နရ။

(တစ်နည်း) မနုနော (မဟာသမ္မတဿ) အပစ္စံ မနုဿော။ (တဒ္ဓိတ်) ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဟိတာဟိတံ မနတိ ဇာနာတီတိ မနုဿော။ (ကိတ်) ***သူစိ***

စက္ကဝါဋ ကရောတိ ဂမနံ အနေနာတိ စက္ကံ၊ စက္ကံ ဝိယာတိ စက္ကံ၊ ***ဓာန်ဋီ စက္ကမှီး***

(တစ်နည်း) အဝျတေ ခညတေတိ အာဝါဋော၊ (တွင်း ရ၏) ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) အာဝီယတေ ခညတေတိ အာဝါဋော၊ ***ဓာတွတ္ထ***

စက္ကဥ္စ တံ အာဝါဋော စာတိ စက္ကဝါဋော။ (ဝိုင်းဝန်းသော တွင်းကြီး ရ၏)

(စက္ကဥ္စ-ဝိုင်းဝန်းသည်လည်း ဟုတ်၏၊ တံ-သည်၊ အာဝါဋော စ-တွင်းလည်း ဟုတ်၏။)

(တစ်နည်း) စက္ကမိဝ ဝါဥတိ ဝေဌယတီတိ စက္ကဝါဋော။ ***စာစဉ်မှီး***

သဗ္ဗ သရတိ ပဝတ္တတီတိ သဗ္ဗော။ ***မောဂ်***

* ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ အလုံးစုံသော ဂုဏ်ဒြဗ်၊ နိဿေသ, သကလ, အနူနက။

(၄၊ နှာ ၁၅၇-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သဒေဝက သဟ ဒေဝေဟိ ယော ဝတ္တတီတိ သဒေဝကော၊ (တံ) သဒေဝကံ။ ***ဥဒါနဋ္ဌကထာ၊ဘာဋီ***

* နတ်အပေါင်းတို့နှင့် တကွဖြစ်ခြင်း သဟဝတ္တနဘောဂုဏ်၏ ဩကာသလောက သတ္တလောကနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေး, ဌာနီ+ဌာနစပ်၊ ဩကာသလောက, သတ္တလောကဒြဗ်၊ သဒိဝေါကံ, သဒိဗ္ဗကံ။

မာရ ကုသလဓမ္မေ မာရေတီတိ မာရော။ ***သူစိ***

* ကုသိုလ်တရားတို့ကို တားမြစ်ပယ်သတ် ညှဉ်းဆဲခြင်း ကြိယာ၊ ဒေဝပုတ္တမာရ်ဒြဗ်၊ ပါပိမာ, ပဇာပတိ, ပမတ္တဗန္ဓု, မုနစိ, ကဏှ။

(တစ်နည်း) သံကိလေသနိမိတ္တံ ဟုတွာ ဂုဏံ မာရေတိ ဝိဗာဓတီတိ မာရော။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) သတ္တေ အနတ္ထေ နိယောဇေန္တော မာရေတီတိ မာရော။ ***သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ***

ဒေဝါ သဒေဝကဂ္ဂဟဏေန အရူပါဝစရဒေဝလောကော ဂဟိတော အဖွင့်ရှု၍ - အရူပိနောပိ သတ္တာ အတ္တနော အာနေဥ္ဇဝိဟာရေန ဝိဟရန္တော ဒိဗ္ဗန္တီတိ ဒေဝါ။

* လွန်စွာ တောက်ပတင့်တယ်ခြင်း ကြိယာ၊ အရူပဗြဟ္မာဒြဗ်၊ ဗြဟ္မာ, အရူပသတ္တာ။

(၄၊ နှာ ၁၅၈-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ပဇံ ပကာရေန ဇာယတီတိ ပဇာ၊ (တံ) ပဇံ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

* အပြားအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ သတ္တဝါဒြဗ်၊ ပါဏော, သရီရိ, ဘူတံ။

တိဘဝူပဂ တိဘဝံ ဥပဂစ္ဆန္တီတိ တိဘဝူပဂါ။ ***ဘာဋီ***

http://www.dhammadownload.com

တေဓာတုက တိသော ဓာတုယော တိဓာတုကံ၊ တိဓာတုကံယေဝ တေဓာတုကံ။ **ဘာဋ္ဌီ**

(တစ်နည်း) တိသော ဓာတုယော တိဓာတု၊ တိဓာတုယံ ပဝတ္တန္တီတိ တေဓာတုကာ။ **ပခုက္ကူ**

* ဘုံသုံးပါး၏ သတ္တဝါတို့ဒြဗ်နှင့် ဌာန+ဌာနီစပ်၊ ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့ဒြဗ်၊ တိဘဂူပဂါ။

အပရနေယျ ပရေဟိ အနေယျော အပရနေယျော။ **ဋ္ဌီသစ်မှီး**

* သူတစ်ပါးတို့၏ မသိစေအပ်သော မြတ်စွာဘုရားနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ ဘုရားဒြဗ်၊ အပရဥေယျော။

(တစ်နည်း) နီတဗ္ဗောတိ နေယျော၊ ပရေဟိ နေယျော ပရနေယျော၊ နတ္ထိ ပရနေယျော ယဿာတိ အပရနေယျော။ (သူတစ်ပါးတို့ ဆောင်ပြအပ်သော တရားမရှိသော ဘုရား) **ဘာဋ္ဌီ**

အဓိက အဓိ ဧတိ ဂစ္ဆတီတိ အဓိကော၊ (တေန) အဓိကေန။ (အတိရေက) **သူစိ**

အနုမာန အနုမေယျံ အနုမိနောတီတိ အနုမာနံ။

* မှန်းဆ၍ သိအပ်သည်ကို မှန်းဆ၍ သိခြင်း ကြိယာ၊ အနုမာနဉာဏ်ဒြဗ်၊ ပရိကပ္ပဉာဏ။

ကရုဏ ကရုဏာ အဿ အတ္ထီတိ ကရုဏော။ (ကာရုညတံ၌ ကရုဏ)

ကာရုညတံ ကရုဏဿ ဘာဝေါ ကာရုညံ၊ ကာရုညမေဝ ကာရုညတံ။ (မဟာကရုဏာတော်ရ၏) **မအူ**

(တစ်နည်း) ကရုဏာယေဝ ကာရုညံ၊ ကာရုညံ ယဿ အတ္ထီတိ ကာရုညော၊ **ဘာဋ္ဌီ**

ကာရုညဿ ဘာဝေါ ကာရုညတာ၊ (တံ) ကာရုညတံ။ **ဘာဋ္ဌီ**

* မြတ်စွာဘုရား၏ မဟာရုဏာတော်နှင့် သာမီ+သံစပ်၊ မဟာကရုဏာတော်ဒြဗ်၊ အနုကမ္ပနတာ, အနုဒ္ဒယတာ။

(ဌ၊ နှာ ၁၆၀-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အနူနာဓိက ဦနဥ္စ အဓိကဥ္စ ဦနာဓိကံ၊ **ဘာဋ္ဌီ**

နတ္ထိ ဦနာဓိကံ ဧတိဿာတိ အနူနာဓိကာ။ (ဒေသနာ) **ဘာဋ္ဌီ**

လောကာမိသ အာမသီယန္တေတိ အာမိသာ၊ **ဘာဋ္ဌီ**

လောကေဟိ အာမိသာ လောကာမိသာ။ **ဘာဋ္ဌီ**

(တစ်နည်း) အာမသီယတီတိ အာမိသာ၊ လောကေန အာမိသာ လောကာမိသာ။ (တဏှာ) **မ-ဋ္ဌီ**

နိရပေက္ခ နတ္ထိ အပေက္ခာ ယဿာတိ နိရပေက္ခော။ **ဇူ၊ဘာဋ္ဌီ**

လောကာမိသနိရပေက္ခ – လောကာမိသေသု နိရပေက္ခော လောကာမိသနိရပေက္ခော။ **ဘာဋ္ဌီ**

ဟဒယ အတ္တနော သဘာဝံ ဟရတီတိ ဟဒယံ။ **ဋ္ဌီသစ်**

* မိမိ၏သဘောကို ဆောင်ခြင်း ကြိယာ၊ စိတ်နှလုံးသားဒြဗ်၊ စိတ္တံ, စေတော, မနော, ဟဒယဝတ္ထု။

(တစ်နည်း) ဟရတိ အတ္တနော ဝသနာဓာရန္တိ ဟဒယံ။ **သူစိ**

ဥလ္လုမ္ပန ဥလ္လုမ္ပတေ ဥလ္လုမ္ပနံ။ **ဘာဋ္ဌီ**

ဥလ္လုမ္ပနသဘာဝ – ဥလ္လုမ္ပနဥ္စ တံ သဘာဝေါ စာတိ ဥလ္လုမ္ပနသဘာဝေါ။ **ဘာဋ္ဌီ**

ဥလ္လုမ္ပနသဘာဝသဏ္ဌိတ – ဥလ္လုမ္ပနသဘာဝသို့ သဏ္ဌိတံ ဥလ္လုမ္ပနသဘာဝသဏ္ဌိတံ။ (စိတ္တံ) **ဘာဋ္ဌီ**

နေဝင်ချိန် တိမ်တောက်ဖို့ လိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၆၂-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

နိဟတမာန နိဟတော မာနော ယေနာတိ နိဟတမာနော။ ***ဘာဒ္ဦ***

* နှိမ်ချအပ် (ပယ်ဖျောက်အပ်)ပြီးသော မာန၏ သူကြွယ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ နှိမ်ချအပ်ပြီးသော မာန ရှိသော သူကြွယ်ဖြစ်၊ ဂဟပတိ, ပဟိနမာန, ဒူရသမုဿာရိတမာန စသော။

ဇစ္စ ဇာတိယေဝ ဇစ္စံ။ ***ဘာဒ္ဦ***

ဟီနဇစ္စ ဟီနံ ဇစ္စံ ယေသန္တိ ဟီနဇစ္စာ။ ***ဘာဒ္ဦ***

ဝိဇာတိ ဝိဂူပါ ဇာတိ ယေသန္တိ ဝိဇာတိနော။ ***ဘာဒ္ဦ***

ဝိဇာတိတာ ဝိဇာတိနံ ဘာဝေါ ဝိဇာတိတာ။ ***ဘာဒ္ဦ***

ကစ္ဆ ကစီယတိ ဗန္ဓီယတိတိ ကစ္ဆော။ (တနုပဒေသော, အနုပေါ) ***မောဂ်***

လောဏ လုနာတိ ဝိတရသဘာဝံ ဝိနာသေတိ သုရသဘာဝံ ကရောတီတိ လောဏံ။ (လဝဏ) ***သူစိ***

(တစ်နည်း) လီယတိ ရသတော သဗ္ဗတ္ထ အလ္လီယတီတိ လောဏံ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) လ္လေဒယတီတိ လောဏံ။ ***မောဂ်***

ဒပ္ပ ဒပ္ပတီတိ ဒပ္ပေါ။ (ဥဿယ, အဟံကာရ)

မာနဒပ္ပ မာနော စ ဒပ္ပေါ စ မာနဒပ္ပါ။ ***ဘာဒ္ဦ***

နိဟတမာနဒပ္ပ – နိဟတာ မာနဒပ္ပါ ယေဟိတိ နိဟတမာနဒပ္ပါ။ ***ဘာဒ္ဦ***

ဃရ ဃရတိ သိဉ္စတိ ကိလေသဝဿံ ဇတ္ထာတိ ဃရံ။ ***သူစိ***

* သွန်းလောင်းခြင်း ကြိယာ၊ အိမ်ဖြစ်၊ အာဝါသ, ဝါသ, ဂေဟ, ဂဟ။

(တစ်နည်း) (ဒဗ္ဗသမ္ဘာရံ) ဂယှတိတိ ဃရံ။ ***သူစိ***

ဃရာဝါသ အာဝသနံ အာဝါသော၊ ဃရေ အာဝါသော ဃရာဝါသော။

* အိမ်၏ နေခြင်းနှင့် ဌာန+ဌာနီစပ်၊ အိမ်၌ နေခြင်းဖြစ်၊ ဂေဟာဝါသော။

မှတ်ချက်။ ဤကား "ဃရာဝါသော၊ အိမ်၌ နေခြင်းသည်"ဟု ပေးသော နေရင်းနိသျ အလိုတည်း။

(တစ်နည်း) အာဝသန္တိ ဇတ္ထာတိ အာဝါသော၊ ဃရသဒ်ါတော အာဝါသော ဃရာဝါသော။

* အိမ်၏ နေရာနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေား, အဘေဒ+ဘေဒစပ်၊ အိမ်ဟု ဆိုအပ်သော နေရာဖြစ်၊ ဂေဟာဝါသော။

မှတ်ချက်။ ဤကား "အိမ်ဟူသော နေရာသည်"ဟု ပေးသော ပခုက္ကူနိသျ အလိုတည်း။

ဇာယာ ဇာယတိ ပုတ္တော ဣမာယာတိ ဇာယာ။ (ဒါရ, ဘရိယာ) ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဇယတီတိ ဇာယာ။ ***သူစိ***

ကိဉ္စနပလိဗောဓ – ကိဉ္စနဉ္စ ပလိဗောဓော စ ကိဉ္စနပလိဗောဓော။ ***နေတ္ထိ–ဋီ***

(တစ်နည်း) ကိဉ္စနမေဝ ပလိဗောဓော ကိဉ္စနပလိဗောဓော။ ***နေတ္ထိ–ဋီ***

သကိဉ္စနပလိဗောဓ – ကိဉ္စနပလိဗောဓေန သဟ ယော ဝတ္တတိတိ သကိဉ္စနပလိဗောဓော။ ***ဋီသစ်၊ဘာဒ္ဦ***

ရဇ ရဉ္ဇတီတိ ရဇော၊ (ပကတိ မြူရဇ၏) ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ရန္ဇတီတိ ရဇော၊ (စုဏ္ဏ, ပံသုရဇ) ***ဓာတုပစ္စယ***

ရဇော ဝိယာတိ ရဇော။ (ရာဂ စသော မြူတို့ကို ရ၏)

ပထ ပထတိ ဇတ္ထ, ဇတေနာတိ ဝါ ပထော။ ***ဌ–အဖွင့်+သံဝဏ္ဏနာနိယံ***

http://www.dhammadownload.com

ရဇောပထ ရဇာနံ ပထော ရဇောပထော။ ***ရာဂရဇာဒီနံ ဥဋ္ဌာနဋ္ဌာနံ ဟူသော ၌-အဖွင့်ရှု***

* ရာဂ စသော မြူတို့၏ ထရာဖြစ်သော အိမ်၌နေခြင်း (ဃရာဝါသ)နှင့် ဌာနီ+ဌာန, အကြောင်း+အကျိုး စပ်၊ ရာဂ စသော မြူတို့၏ ထရာဖြစ်သော အိမ်၌နေခြင်း (ဃရာဝါသ)ဒြဗ်၊ ရေဏုပထော စသော။

အဗ္ဘောကာသ အဗ္ဘောကာသော ဝိယာတိ အဗ္ဘောကာသော။ (အဗ္ဘောကာသော ပဗ္ဗဇ္ဇာ၌ အဗ္ဘောကာသ)

* လွင်တီးခေါင်ဒြဗ်၏ ရဟန်းဒြဗ်နှင့် သဒိသ+သဒိသီစပ်၊ ရဟန်းဒြဗ်၊ အဇ္ဈောကာသော, ပဗ္ဗဇ္ဇာ။

ကူဋ္ဌာဂါရ ကူဋ္ဌေန ယုတ္တော အဂါရော ကူဋ္ဌာဂါရော။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ကူဋ္ဌေန ယုတ္တံ အာဂါရံ ကူဋ္ဌာဂါရံ။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) ကုဋီယတိ ဆိန္ဒီယတီတိ ကူဋံ၊ ကူဋ္ဌေန ယောဇိတံ အဂါရံ ကူဋ္ဌာဂါရံ။

(တစ်နည်း) ကူဋံ ဧတ္ထာတိ ကူဋံ၊ ကူဋမေဝ အဂါရံ ကူဋ္ဌာဂါရံ။

* အထွဋ်၏ ကျောင်းနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ အထွဋ်ရှိသော ကျောင်းဒြဗ်၊ ကူဋဃရံ, ကဏ္ဏိကာဂါရံ။

ဝိမာန ဝိသေသတော မိနီယတိ ပရိစ္ဆိန္ဒီယတီတိ ဝိမာနံ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဝိသေသတော မာနေတဗ္ဗန္တိ ဝိမာနံ။ ***ဋီသစ်၊သူစိ***

(တစ်နည်း) ဝိဂတံ မာနံ ဥပမာနံ အဿာတိ ဝိမာနံ။ ***ဓာန်ဋီ***

* နှိုင်းယှဉ်မှု ကင်းခြင်း၏ ဗိမာန်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေး, နိဿိတ+နိဿယစပ်၊ ဗိမာန်ဒြဗ်၊ ဗျမှ။

ဝါတပါန ဝါတံ ပိဝတီတိ ဝါတပါနံ။ ***ဓာန်ဋီ***

* လေကို သောက်တတ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သော ကြိယာ၊ လေသောက်ပြူတင်းဒြဗ်၊ ဂဝက္ခ, သီဟပဥ္ဇရ။

(၌၊ နှာ ၁၆၃-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ကာသာယ ကသာယေန ရတ္တာနိ ကာသာယာနိ။ (ရတ္တ ၊ဝါ- ရာဂါဒိတဒ္ဓိတ်) ***သူစိ***

* ဖန်ရည်၏ ဆိုးအပ်သော သင်္ကန်းနှင့် ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ ဖန်ရည်စွန်းသော သင်္ကန်းဒြဗ်၊ စီဝရ, အရဟဒ္ဓဇ, ကာသာဝ။

ဆဝိ ဆာဒယတီတိ ဆဝိ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

(တစ်နည်း) ဆာဒေတီတိ ဆဝိ။ ***မောဂ်***

* ဖုံးလွှမ်းခြင်း ကြိယာ၊ အရေဒြဗ်၊ ဇုတိ, တစ, စမ္မ။

အနုစ္ဆဝိက ဆဝိယာ အနုရူပါနိ အနုစ္ဆဝိကာနိ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဆဝိံ အနုဂတာနိ အနုစ္ဆဝိကာနိ။ ***သာရတ္ထ***

* အရေ၏ လျောက်ပတ်ကုန်သော အဝတ်တို့နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ အနုလောမိက။

ဂါ ဂစ္ဆတီတိ ဂါ။ ***သူစိ***

အဂ နဂစ္ဆန္တီတိ အဂါ။ (တိုင် စသည် ရ၏) ***သူစိ***

(တစ်နည်း) နဂ + ဂါ အဂါ။ (တိုင် စသည် ရ၏) ***သူစိ***

အဂါရ အဂေ ရာတိ ဂဏ္ဍာတီတိ အဂါရံ။ (အိမ် ရ၏) ***သူစိ***

(တစ်နည်း) အဂန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ဧတ္ထာတိ အဂါရံ။ (အိမ် ရ၏) ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) နဂစ္ဆတီတိ အဂါရံ။ (အိမ် ရ၏) ***ဋီသစ်***

* နဂ-ပုဒ်၏ အရဖြစ်သော ပဋိသေဓဘောဂုဏ်၏ သွားခြင်းကြိယာနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေး အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်း သမ္မန်သည်လည်းကောင်း, သွားခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း၊ အိမ်ဒြဗ်၊ ဃရ, ဂဟ။

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) အဂါရေ ဝါသော အဂါရံ။ (အိမ်၌နေခြင်း ၊ဝါ- အိမ်၌နေသူ ရ၏) ***ဋီသစ်***

အဂါရိယ အဂါရဿ ဟိတံ အဂါရိယံ။ (ကသိဂေါရက္ခာဒိကမ္မံ) ***ပါ-ဘာဋီ***

အနဂါရိယ နတ္ထိ အဂါရိယံ ဧတ္ထာတိ အနဂါရိယံ။ ***သာရတ္ထ***

* အိမ်၏ အစီးအပွားဖြစ်သော လယ်ထွန်ခြင်း, နွားကျောင်းခြင်း စသော အလုပ်မရှိခြင်း အဘာဝဘော ဂုဏ်၏ ရဟန်းအဖြစ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ ရဟန်းဘဝဒြဗ်၊ ဘိက္ခုဘာဝေါ, ပဗ္ဗဇ္ဇာ။

(တစ်နည်း) နတ္ထိ အဂါရံ ဧတဿ ဘိက္ခုဿာတိ အနဂါရော၊ အနဂါရဿ ဘာဝေါ အနဂါရိယံ။ ***သာရတ္ထ***

ဟိတ ဟိနောတိ ဝမုတီတိ ဟိတံ။ ***သူစိ***

* တိုးပွားခြင်း ကြိယာ၊ စီးပွားချမ်းသာဒြဗ်၊ ဝဒ္ဓ, ဝမု, ဝုမိုး, အာယ, အတ္ထ။

(တစ်နည်း) ဟိနောတိ ဝဒ္ဓတီတိ ဟိတံ။ ***ဓာတွတ္ထ***

(တစ်နည်း) ဟိနောတိ ပဝတ္တတီတိ ဟိတံ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

ကသိ ကသနံ ဝိလေခနံ ကသိ။ (ကသိကမ္မံ) ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

(တစ်နည်း) ကသီယတေ ကသိ။ (ကသနံ) ***မောဂ်***

ဝါဏိဇ္ဇ ဝဏိဇာနံ ကမ္မံ ဝါဏိဇ္ဇံ။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ဝဏိဇာနံ အယန္တိ ဝါဏိဇ္ဇာ။ ***ဘာဋီ***

ပရိသုဒ္ဓ ပရိသုဇ္ဈတိ ဧတေနာတိ ပရိသုဒ္ဓေါ။

အာဇီဝ အာဇီဝနံ အာဇီဝေါ။

(တစ်နည်း) အာဇီဝန္တိ ဧတေနာတိ အာဇီဝေါ။ ***ဘာဋီ***

ပရိသုဒ္ဓါဇီဝ ပရိသုဒ္ဓေါ အာဇီဝေါ ယဿ ပဗ္ဗဇိတဿာတိ ပရိသုဒ္ဓါဇီဝေါ။

* စင်ကြယ်သော အသက်မွေးခြင်း၏ ရဟန်းနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ စင်ကြယ်သော အသက်မွေးမှုရှိသော ရဟန်းဒြဗ်၊ ပရိသုဒ္ဓါဇီဝန, ပရိသုဒ္ဓဝုတ္တိ, သမဏ။

အာကာသ နကဿတိ နဝိလေခီယတီတိ အာကာသော။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

* မရေးခြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ ကောင်းကင်ဒြဗ်၊ အန္တလိက္ခံ, ဝေဟာသော, နဘံ။

(တစ်နည်း) ဘုသံ ကာသန္တေ ဒိပ္ပန္တေ ပဒတ္ထာ ဧတေနာတိ အာကာသော။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

ဥပ္ပတ္တိဒွါရ ဥပ္ပတ္တိယာ ကာယဝစီဝိညတ္တိသခ်ါတံ ဒွါရံ ဥပ္ပတ္တိဒွါရံ။
(ဥပ္ပတ္တိယာ-အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလ ဖြစ်ခြင်း၏၊ ကာယဝစီဝိညတ္တိသခ်ါတံ-ကာယဝိညတ်, ဝစီဝိညတ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဒွါရံ-အကြောင်းတည်း။)

* အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလ ဖြစ်ခြင်း၏ ကာယဝိညတ်, ဝစီဝိညတ်ဟု ဆိုအပ်သော အကြောင်းနှင့် အကျိုး+အကြောင်းစပ်၊ ကာယဝိညတ်, ဝစီဝိညတ်ဒြဗ်၊ ဥပ္ပတ္တိကာရဏံ, ပဝတ္တိကာရဏံ, နိဗ္ဗတ္တိဟေတု။

ဥပ္ပတ္တိဒွါရဒဿန - ဥပ္ပတ္တိဒွါရဿ ဒဿနံ ဥပ္ပတ္တိဒွါရဒဿနံ။

ထပတိ ဌပတိ ဧတ္ထာတိ ထပတိ။ ***ဓာတုပစ္စယဒီပနီ***

(တစ်နည်း) ဌာတိ ဂတိနိဝတ္တတီတိ ထပတိ။ ***သူစိ***

* သွားခြင်းမှ နစ်ခြင်း ကြိယာ၊ လက်သမားဒြဗ်၊ တစ္ဆက, ဝမုကီ စသော။

(တစ်နည်း) ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာယ ဝုတ္တဝိဓိနာ ကတ္တဗ္ဗနိဿယာနိ ဌပေတီတိ ထပတိ။ ***သံ-ဋီ***

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၆၄-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ပစ္စတ္ထ အတ္ထာနံ ပတိ ပစ္စတ္ထံ။

ပစ္စတ္ထဝစန ပစ္စတ္ထသ္မ ပရိဒီပက် ဝစနံ ပစ္စတ္ထဝစနံ။

* သလိင် စသော အသီးသီးသော သဘော၏ ပြတတ်သော ပထမာဝိဘတ်နှင့် ဝိသယ+ဝိသယီစပ်၊ ပထမာဝိဘတ်ဒြဗ်၊ ပထမာဝိဘတ္တိ။

ဘုမ္မ ဘဝန္တိ ဧတ္ထာတိ ဘုမ္မံ။ ***ဋီသစ်***

* ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ သြကာသ (သတ္တမီ) အနက်ဒြဗ်၊ အာဓာရ, သြကာသ, အဓိကရဏ။

(တစ်နည်း) ဘုမ္မသ္မ ပရိဒီပက် ဝစနံ ဘုမ္မံ။

* သြကာသ (သတ္တမီ) အနက်၏ ပြတတ်သော သတ္တမီဝိဘတ်နှင့် ဝိသယ+ဝိသယီစပ်၊ သတ္တမီဝိဘတ်ဒြဗ်၊ အာဓာရ, သြကာသ, အဓိကရဏ။

(တစ်နည်း) ဘဝန္တိ ဧတ္ထာတိ ဘူမိ၊ ဘူမိ ဝိယာတိ ဘုမ္မံ။

* မြေကြီး၏ သတ္တမီဝိဘတ်နှင့် သဒိသိ+သဒိသစပ်၊ သတ္တမီဝိဘတ်ဒြဗ်၊ အာဓာရ, သြကာသ, အဓိကရဏ။

(တစ်နည်း) ဘုမ္မဝစနံ အဿ အတ္ထီတိ ဘုမ္မံ။

* သတ္တမီဝိဘတ်၏ သီလသ္မိံပုဒ်နှင့် ဝိသယီ+ဝိသယ, ဌာနီ+ဌာန, ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ သတ္တမီဝိဘတ်ရှိသော သီလသ္မိံပုဒ်ဒြဗ်၊ သတ္တမီဝိဘတ္တိယုတ္တပဒံ စသော။

မုဒ္ဓ မောဒန္တိ ဧတ္ထ ဥိကာတိ မုဒ္ဓါ။ ***မောဂ်***

* (သန်းတို့၏) ဝမ်းမြောက်ခြင်း ကြိယာ၊ ဥိးခေါင်းဒြဗ်၊ မတ္ထကော။

ဝိဟိတ ဝိဟိယိတ္ထာတိ ဝိဟိတော။ ***ရှု***

နိဟတ နိဟနိယိတ္ထာတိ နိဟတော။ (နိဃာတော စသော)

ပစ္စာမိတ္တ ပဋိပက္ခဘာဝေန အမတိ ဂစ္ဆတီတိ ပစ္စာမိတ္တော။ ***သူစီ***

(တစ်နည်း) ပတိဝိရဒ္ဓေါ အမိတ္တော ပစ္စာမိတ္တော။ ***ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ***

(တစ်နည်း) မိတ္တသ္မ ပဋိပက္ခော ပစ္စာမိတ္တော။

(တစ်နည်း) ပဋိပက္ခံ အတ္ထယတိ ဂ္ဟဏာတီတိ ပစ္စာမိတ္တော။ (ဝိပက္ခ, ပစ္စနီက, ဝိပစ္စနိက)

နိဟတပစ္စာမိတ္တ – နိဟတော ပစ္စာမိတ္တော ယေန ရညာတိ နိဟတပစ္စာမိတ္တော။ နှိမ်နင်းအပ်ပြီးသော ရန်သူ၏ မင်းနှင့် ပဟာတဗ္ဗ+ပဟာယက, ကတ္တိ+ကတ္တားစပ်၊ ရန်သူကို အောင်နိုင်သော မင်းဒြဗ်၊ နိဃာတပစ္စနိကော။

(ဌ၊ နှာ ၁၆၅-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အဗျာသေက နတ္ထိ ဗျာသေကော ယတ္ထာတိ အဗျာသေကံ။ (အဗျာသေကသုခဿ အဗျာသေက) ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) နတ္ထိ ဗျာသေကော ဧတသ္မာ သုခသ္မာတိ အဗျာသေကံ။ ***ဘုန်းကြီးဥိးကော***

ဗျာသေက ဝိဝိဓံ အသနံ ခေဒနံ ဗျာသေကော။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ဝိဝိဓံ အာသိဉ္စနံ ဗျာသေကော။ ***ဘာဋီ***

ကိလေသဗျာသေက – ကိလေသောဧဝ ဗျာသေကော ကိလေသဗျာသေကော။ ***ဘုန်းကြီးဥိးကော***

http://www.dhammadownload.com

ကိလေသဗျာသေကဝိရဟိတ – ကိလေသဗျာသေကေန ဝိရဟိတော ကိလေသဗျာသေကဝိရဟိတော။ ***ဦးကော***

သာတ္ထက ဓမ္မတော ဝုစိုသခ်ါတေန အတ္ထေန သဟ ယဲ ဝတ္တတီတိ သာတ္ထက်။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

* တရားနည်းလမ်းဖြင့် တိုးပွားခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အကျိုးနှင့် တကွဖြစ်ခြင်း၏ အဘိက္ကန္တ စသည်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ အဘိက္ကန္တ စသော ဒြဗ်၊ သဝုစိုက် စသော။

သမ္မဇည သမန္တတော ပကာရေဟိ ပကဋ္ဌ ဝါ သဝိသေသံ ဇာနာတီတိ သမ္မဇာနော၊ (ပုဂ္ဂိုလ် ရဏ၏) ***ဋီသစ်*** သမ္မဇာနဿ ဘာဝေါ သမ္မဇည်။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

* ထက်ဝန်းကျင်မှ အပြားတို့ဖြင့် သိတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဉာဏ်နှင့် သာမီ+သံ, ဌာန+ဌာနီ, အကျိုး+အကြောင်း, ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ အပြားတို့ဖြင့် သိတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဉာဏ်ဒြဗ်၊ သမ္မဇာနတာ, သမ္မဇာနဘာဝေါ စသော။

(တစ်နည်း) သမ္မဇာနနံ သမ္မဇာနံ၊ (ဉာဏ် ရဏ၏) ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) သမန္တတော, သမ္မာ, သမံ ဝါ ပဇာနနံ သမ္မဇာနံ၊ (ဉာဏ် ရဏ၏) ***မူလဋီကာ***
သမ္မဇာနမေဝ သမ္မဇည်။ ***မူလဋီကာ၊ဋီသစ်***

သာတ္ထကသမ္မဇည – သာတ္ထကဿ သမ္မဇည် သာတ္ထကသမ္မဇည်။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

* ဓမ္မအားဖြင့် တိုးပွာခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သော အဘိက္ကန္တ စသည်ကို ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဉာဏ်ဒြဗ်၊ သဝုစိုသမ္မဇည်။

(ဌ၊ နှာ ၁၆၈-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဓမ္မကထာ ကထိယတိ ဧတာယာတိ ကထာ၊ ဓမ္မောယေဝ ကထာ ဓမ္မကထာ။

* တရား၏ စကားနှင့် အဘေဒ+ဘေဒစပ်၊ တရားစကားဒြဗ်၊ ဓမ္မဝါစာ စသော။

(တစ်နည်း) ဓမ္မေန ယုတ္တာ ကထာ ဓမ္မကထာ။ ***ဇာတ်ဋီသစ်***

အဋ္ဌကထာစရိယ – အဋ္ဌကထာယ ကာရကာ အာစရိယာ အဋ္ဌကထာစရိယာ။

အနုမောဒန အနုမောဒေန္တိ ဧတာယာတိ အနုမောဒနာ။ ***အောင်ပန်း***

(တစ်နည်း) အနုမောဒန္တိ ဧတာယာတိ အနုမောဒနာ။ ***စာစဉ်***

(တစ်နည်း) ပုနပ္ပုနံ မောဒန္တိ ဧတာယာတိ အနုမောဒနာ။ ***လယ်တီ***

* ဝမ်းမြောက်ခြင်း ကြိယာ၊ အနုမောဒနာ စကားဒြဗ်၊ အနုမောဒနကထာ စသော။

(တစ်နည်း) အနုပစ္ဆာ မောဒနာ အနုမောဒနာ။ ***ဇာတ်ဋီသစ်***

(ဌ၊ နှာ ၁၆၉-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ခီလ ခီလယတိ ထဒ္ဓဘာဝံ အာပဇ္ဇတိ ဧတေဟီတိ ခီလာနိ။ ***သာရတ္ထ+မ–ဋီမှိ:***

(ဌ၊ နှာ ၁၇၃-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဝိစိ ဝိမှယံ, ဝိစိတ္တံ ဝါ စိနောတီတိ ဝိစိ။ ***ဓာန်ဋီ၊ပန်းကုံး***

အဝိစိ နတ္ထိ ဝိစိ (အန္တရံ) ယဿာတိ အဝိစိ။ ***ဘာဋီ***

* အကြားကာလ မရှိခြင်း၏ ရုပ်နာမ်အစဉ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ ရုပ်နာမ်အစဉ်ဒြဗ်၊ အနန္တရ စသော။

အနုသမ္ဗန္ဓ အနု အနု သမ္ဗန္ဓော အနုသမ္ဗန္ဓော။ (စိတ္တသန္တာနော, ရူပသန္တာနော) ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

http://www.dhammadownload.com

အာလောကိတ – အဘိမုခံ လောကိတံ အာလောကိတံ။ **ဋီသစ်**
(တစ်နည်း) အဘိမုခံ လောကနံ အာလောကိတံ။ **ဘာဋီ**
(တစ်နည်း) အာလောကိယတေ အာလောကိတံ။ **ဘာဋီ**
အနုဒိသာ ဒိသာနံ အနုရူပါ အနုဒိသာ။ **ဓာန်ဋီ၊သူစီ**
* လျော်သော ဂုဏ်၏ အရုပ်မျက်နှာနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ အထောင့်အရုပ်ဒြဗ်၊ ဝိဒိသာ။
(တစ်နည်း) အနုဝတ္တကာ ဒိသာ အနုဒိသာ။ **ဓာန်ဋီ**
(တစ်နည်း) အနုဂတိကာ ဒိသာ အနုဒိသာ။ **သူစီ**
(တစ်နည်း) အနု ဒိသာ အနုဒိသာ။ **ဘာဋီ**
(အနု–ရှေးရှုကြည့်အပ်သော အရုပ်အားလျော်သော၊ ဒိသာ–ဘေးအရုပ်တည်း။)
ဂဟိတ ဂဟေတဗ္ဗာနီတိ ဂဟိတာနိ။
* ယူခြင်း ကြိယာ၊ ယူအပ်သော အာလောကိတ, ဝိလောကိတဒြဗ်၊ ဂဟေတဗ္ဗာနိ စသော။
သာရုပ္ပ သာရုပ္ပတိ ပတိရူပံ ဘဝတိ သောဘနံ ဝါ အာရောပေတီတိ သာရုပ္ပံ။ **ဋီသစ်**
(တစ်နည်း) သမာနံ ရူပံ ယဿာတိ သရူပေါ၊ သရူပဿ ဘာဝေါ သာရုပ္ပံ။ **ရူ၊ဘာဋီ**
* လျောက်ပတ်ခြင်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ကြည့်ရှုခြင်းနှင့် နိဿိတ+နိဿယ, ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ ကြည့်ရှုခြင်းဒြဗ်၊ သမဏပတိရူပက။

(ဌ၊ နှာ ၁၇၇-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ကတိ ကရဏံ ဘဝနံ ကတိ။ **ဓာန်ဋီ၊ဋီသစ်**
(တစ်နည်း) ကရီယတေတိ ကတိ။
ပကတိ ပဌမံ ကတိ ပကတိ။ **ဓာန်ဋီ၊ဋီသစ်**
ဥဏှပကတိက – ဥဏှာ ပကတိ ယဿာတိ ဥဏှပကတိကော။ **ဘာဋီ**
* အပူဟူသော ပင်ကိုယ်သဘော၏ ရဟန်းနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ ပူတတ်သော သဘောရှိသော ရဟန်းဒြဗ်၊ ဥဏှာလုက, ပရိဠာဟဗဟုလကာယ။
သီတာလုက သီတံ ဗဟုလံ ယဿာတိ သီတာလုကော။ (သီတဗဟုလကာယ) **ဘာဋီ**
ဒုကူလ ဒုက္ခေန ကုလျတေတိ ဒုကူလံ။ **ဓာန်ဋီ၊သူစီ**
(တစ်နည်း) ဒုမေဟိ ဇာတံ ကုလန္တိ ဒုကူလံ။ **ဓာန်ဋီ၊သူစီ**
လောဘနီယ လောဘဿ ဟိတံ လောဘနီယံ။ **ဘာဋီ**
* လောဘ၏ အစီးအပွားဖြစ်သော သက်နှံနှင့် အာရုံ+အာရမ္မဏိကစပ်၊ လိုချင်ဘွယ်ကောင်းသော တပ်နှစ်သက်ဘွယ်ကောင်းသော သက်နှံးဒြဗ်၊ အနုဠစီဝရံ, နိကန္တိစီဝရံ။

(ဌ၊ နှာ ၁၇၈-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဂဏ္ဌိ ဂန္ထေတီတိ ဂဏ္ဌိ။ **မောဂ်၊ဇာတ်ဋီသစ်**
ဂဏ္ဌိကာ ဂဏ္ဌိယေဝ ဂဏ္ဌိကာ။
စတုပဠဂဏ္ဌိကာ – စတ္တာရော ဝါ ပဠ ဝါ ဂဏ္ဌိကာ စတုပဠဂဏ္ဌိကာ။ **ဋီသစ်၊ဘာဋီ**
အာဟတ အာဟရိတဗ္ဗာတိ အာဟတာ။

http://www.dhammadownload.com

စတုပဉ္စဂဏ္ဍီကာဟတ – အာဟတာ စတုပဉ္စဂဏ္ဍီကာ ယဿာတိ စတုပဉ္စဂဏ္ဍီကာဟတော။ **ဋီသစ်**

* လေးဖွဲ့,ငါးဖွဲ့, ဖွဲ့တုပ်ထားသော အထုံးအဖွဲ့များ၏ သပိတ်နှင့် ဌာနီ+ဌာန, ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ သပိတ်ဒြဗ်၊ ဒုဗ္ဗိသောဓနီယပတ္တ စသော။

(တစ်နည်း) စတုပဉ္စဂဏ္ဍီကာဟိ အာဟတော စတုပဉ္စဂဏ္ဍီကာဟတော။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) စတုပဉ္စဂဏ္ဍီကာဟိ ဟတော ယဿာတိ စတုပဉ္စဂဏ္ဍီကာဟတော။ **ဘာဋီ**

ဒုဗ္ဗိသောဓနီယ – ဝိသောဓေတဗ္ဗောတိ ဝိသောဓနီယော၊ ဒုက္ခေန ဝိသောဓနီယော ဒုဗ္ဗိသောဓနီယော။

(ဌ၊ နှာ ၁၈၂-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အသမ္မောဟဓုရ – အသမ္မောဟသခ်ါတံ ဓုရံ ဇေဋ္ဌကံ ယဿ ဝစနဿာတိ အသမ္မောဟဓုရံ။ **ဋီသစ်**

* အသမ္မောဟဟု ဆိုအပ်သော အကြီးအမှူး၏ မဟာသိဝထေရ် စကားနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော, ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ အသမ္မောဟဟု ဆိုအပ်သော အကြီးအမှူးရှိသော မဟာသိဝထေရ်၏ စကားဒြဗ်၊ အသမ္မောဟပဓာန, အသမ္မောဟဇေဋ္ဌက။

အဓိပ္ပေတ အဓိပ္ပိယတေ ဣစ္ဆိယတေတိ အဓိပ္ပေတံ။ **ဏ**

(ယံ ဝစနံ–အကြင်သိဝမထေရ်သည် ဆိုအပ်သော အသမ္မောဟလျှင် အကြီးအမှူးရှိသော စကားကို၊ အဓိပ္ပိယတေ–အလိုရှိအပ်၏။)

* အလိုရှိခြင်း ကြိယာ၊ အလိုရှိအပ်သော မဟာသိဝထေရ် ဆိုအပ်သော အသမ္မောဟဟု ဆိုအပ်သော အကြီးအမှူးရှိသော စကားဒြဗ်၊ အာကာံခိတံ, အဘိစ္ဆိတံ, အဘိပတ္ထိတံ, ဣစ္ဆိတံ။

သတိ သရန္တိ ဧတောယာတိ သတိ။ **ဏိ–ဒ**

(တစ်နည်း) သရတီတိ သတိ။ **ဏိ–ဒ**

သတိသမ္မဇညေ – သတိယာ သမ္မယုတ္တံ သမ္မဇညေ သတိသမ္မဇညေ။ **သတိသမ္မယုတ္တသော ဒ–အဖွင့်ရှု**

* သတိ၏ သမ္မဇညနှင့် သဟယောဂ+သဟယောဂိစပ်၊ သမ္မဇညဒြဗ်၊ အနုဿတိသမ္မဇည်။

(တစ်နည်း) သတိ စ သမ္မဇညဉ္စ သတိသမ္မဇညေ။ **ဋီသစ်၊အံ–ဋီ**

(တစ်နည်း) သတိပဓာနံ သမ္မဇညေ သတိသမ္မဇညေ။ **အံ–ဋီ**

ဝိတ္ထာရ ဝိတ္ထာရေတီတိ ဝိတ္ထာရော။ (နိဒ္ဒေသ, ဗျာသ, ပပဉ္စ) **ဓာန်ဋီ+ပန်းကုံး**

ပကရဏ ပကရီယန္တိ ဧတ္ထာတိ ပကရဏံ။ **ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ**

(တစ်နည်း) ပကိရီယန္တိ ပဋ္ဌပီယန္တိ ဧတ္ထ, ဧတေနာတိ ဝါ ပကရဏံ။ **အနုဋီ**

(တစ်နည်း) နာနပ္ပကာရာ အတ္ထာ ကရီယန္တိ ဝုစ္စန္တိ ဧတေန, ဧတ္ထ ဝါတိ ပကရဏံ။ **ဏ**

(တစ်နည်း) ပကရီယတေတိ ပကရဏံ။ (ဂန္ထ, သတ္ထ)

မှတ်ချက်။ "အကြောင်း" အနက်ဟော ပကရဏ ပုဒ်ကိုကား = ပကရောတီတိ ပကရဏံ–ဟူ၍ ပြုပါ။ **ဘာဋီ**

ဝိဘတ္တ ဝိဘဇီယန္တေတိ ဝိဘတ္တာနိ။ (ဝိဘဇနာနိ) **ပခုက္ကူမှီး**

(တစ်နည်း) ဝိဘဇီယိသ္သတိ ဝိဘတ္တာနိ။ **လယ်တီ ဝိဘတ္တောမှီး**

(ဌ၊ နှာ ၁၈၅-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဥဿ ဥသတိ ဒဟတိ သန္တာပန္တိ ဥဿ။ **သူစီ**

ပရိဿာဝန ပရိဿာဝေတိ ဧတေနာတိ ပရိဿာဝနံ။ **သူစီ**

http://www.dhammadownload.com

ပရိက္ခာရ ပရိသမန္တတော ကရီယတေတိ ပရိက္ခာရော။ ***ဝိနယသင်္ဂဟဋီကာ***
(တစ်နည်း) ပရိက္ခရောန္တိတိ ပရိက္ခာရာ။ **ဋီသစ်**
မဟာဘာရ မဟန္တော ပရိက္ခာရသဒ်္ဒါတော ဘာရော ဇတေသန္တိ မဟာဘာရာ။ **ဋီသစ်၊ဘာဋီ**
* များသော ပရိက္ခရာဝန်၏ ရဟန်းတို့နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော်းစပ်၊ များသော ပရိက္ခရာဝန်ရှိသော ရဟန်းတို့ ဒြဗ်၊ မဟာပရိက္ခာရာ။
သလ္လဟုကဝုတ္တိ – သလ္လဟုကာ ဝုတ္တိ ဇီဝိကာ ယေသန္တိ သလ္လဟုကဝုတ္တိနော။ **ဋီသစ်**
* ပေါ့ပါးသော အသက်မွေးခြင်း၏ ရဟန်းတို့နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော်းစပ်၊ ပေါ့ပါးသော အသက်မွေးမှု ရှိကုန်သော ရဟန်းတို့ဒြဗ်၊ သလ္လဟုကဇီဝိကာ။

(ဌ၊ နှာ ၁၈၆-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ကာယပရိဟာရ – ကာယဿ ပရိဟာရော ကာယပရိဟာရော။ **ဘာဋီ**
ကာယပရိဟာရိက – ကာယပရိဟာရော ယဿာတိ ကာယပရိဟာရိကော။ **ဘာဋီ**
(တစ်နည်း) ကာယဲ ပရိဟရတိ ပေါသေတီတိ ကာယပရိဟာရိကော။ **ဋီသစ်**
* ကိုယ်ကို ဆောင်ခြင်း, မွေးမြူခြင်း ကြီယာသကတ်သည်လည်းကောင်း, ကိုယ်၏ ဆောင်ခြင်း, မွေးမြူခြင်းနှင့် ဌာန+ဌာနီ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန်သည်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်ကို ဆောင်တတ်, မွေးမြူတတ်သော သင်္ကန်းဒြဗ်၊ ကာယပေါသက။
(တစ်နည်း) ကာယပရိဟာရိကော ပယောဇနံ ဇတေနာတိ ကာယပရိဟာရိကော။ **ဋီသစ်**
ပရိဟရဏမတ္တ – ပရိဟရဏံ မတ္တာ ယဿာတိ ပရိဟရဏမတ္တံ။ (စီဝရံ) **ဘာဋီ**
စာတုဒ္ဒိသ စတသ္သော ဒိသာ ဇတသ္သာတိ စတုဒ္ဒိသော၊ စတုဒ္ဒိသောယေဝ စာတုဒ္ဒိသော။ **သာရတ္ထ**
(တစ်နည်း) စတသ္သော ဒိသာ စတုဒ္ဒိသံ၊ စတုဒ္ဒိသံ အဿ သန္တိတိ စာတုဒ္ဒိသော။ **ဋီသစ်**
(တစ်နည်း) စတသ္သော ဒိသာ စတုဒ္ဒိသံ၊ စတုဒ္ဒိသံ ယဿ အတ္ထိတိ စာတုဒ္ဒိသော။ **ဘာဋီ**
အပ္ပဋိဃ ကတ္ထစိ သတ္တေ ဝါ သင်္ခါရေ ဝါ ဘယေန ပဋိဟနတီတိ ပဋိဃော၊ **ဋီသစ်၊ဘာဋီ**
နံ ပဋိဃော အပ္ပဋိဃော။ **ဋီသစ်၊ဘာဋီ**
(တစ်နည်း) နံ ပဋိဟညတီတိ အပ္ပဋိဃော။ **ဋီသစ်၊ဘာဋီ**
ပရိပက္က ပရိပစ္စတီတိ ပရိပက္ကံ။ **ရူ ပက္ကပုဒ်မှိုး**
ပရိပက္ကဖလ ပရိပက္ကံ ဖလံ ယဿာတိ ပရိပက္ကဖလော။
အဇ္ဈတန အဇ္ဈ ဘဝံ အဇ္ဈတနံ။ **ရူ၊ဘာဋီ**
(တစ်နည်း) အဇ္ဈ ပဝတ္တမာနံ အဇ္ဈတနံ။ (ပုညံ ပိတိပါမောဇ္ဇဉ္စ) **ဋီသစ်**
သွာတန သွေ ဘဝံ သွာတနံ။ **ရူ၊ဘာဋီ**
အပေက္ခ အပေက္ခတိ အာရမ္မဏံ ဇတာ နံ ဝိသဒ္ဒေတီတိ အပေက္ခာ။ (တဏှာ) **ဋီသစ်**
(တစ်နည်း) အပေက္ခနံ အပေက္ခာ။ **လယ်တီ**
အနပေက္ခ နတ္ထိ အပေက္ခာ ယဿာတိ အနပေက္ခော။
ပတ္တ ပတတိ ဂစ္ဆတိ ဇတေနာတိ ပတ္တံ။ ***ဓာန်ဋီ+သူစိ***
* သွားခြင်း ကြီယာ၊ အတောင်ဒြဗ်၊ ပက္ခ။
(တစ်နည်း) ပါတတော တာယတီတိ ပတ္တံ။ ***ဓာန်ဋီ+သူစိ***

http://www.dhammadownload.com

သပတ္တ သဿ (အတ္တနော) + ပတ္တံ သပတ္တံ။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

သပတ္တဘာရ သပတ္တံဧဝ ဘာရော ယဿာတိ သပတ္တဘာရော။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

* မိမိ၏ အတောင်သာလျှင် ဖြစ်သော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဒြဗ်၏ ၎က်ဒြဗ်နှင့် အစိတ်+အပေါင်း, ဌာနီ+ဌာန, ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ ၎က်ဒြဗ်၊ ပက္ခီ, သကုဏော။

(၌၊ နှာ ၁၈၇-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ကာဋ္ဌက ကာဋ္ဌော ဟုတွာ ဇာယတီတိ ကာဋ္ဌကော၊ ကာဋ္ဌကော ဝိယ ကာဋ္ဌကံ။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

* အမည်းကွက်၏ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသော အပြစ်နှင့် သဒိသ+သဒိသီစပ်၊ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသော အပြစ်ဒြဗ်၊ ကဏ္ဍက, ထုလ္လဝဇ္ဇ။

တိလက တိလသဏ္ဍာနံ ဝိယ ဇာယတီတိ တိလကော၊ တိလကော ဝိယ တိလကံ။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

* မဲ့၏ သိမ်မွေ့သော အပြစ်နှင့် သဒိသ+သဒိသီစပ်၊ သိမ်မွေ့သော အပြစ်ဒြဗ်၊ တိလကာဋ္ဌက, အဏု-မတ္တဝဇ္ဇ။

အပွနိဂ္ဂေါသ အပွေါ နိဂ္ဂေါသော ဧတ္ထာတိ အပွနိဂ္ဂေါသော။ (အပွသဒ္ဒါ-ပရိတ္တအနက်)

* နည်းသော မြို့,ရွာတွန်သံ၏ ကျောင်း,အိပ်ရာ,နေရာနှင့် ဌာနီ+ဌာနစပ်၊ နည်းသော မြို့,ရွာတွန်သံရှိသော ကျောင်း,အိပ်ရာ,နေရာဒြဗ်၊ နိဿဒ္ဒ, ပရိတ္တနိဂ္ဂေါသ။

(တစ်နည်း) နတ္ထိ နိဂ္ဂေါသော ဧတ္ထာတိ အပွနိဂ္ဂေါသော။ (အပွသဒ္ဒါ-အဘာဝတ္ထ)

အနာကိဏ္ဏ အာကိရဏံ အာကိဏ္ဏံ၊ နတ္ထိ အာကိဏ္ဏံ ဧတ္ထာတိ အနာကိဏ္ဏံ။

(တစ်နည်း) အာကိရန္တိ ဧတ္ထာတိ အာကိဏ္ဏံ၊ နဲ အာကိဏ္ဏံ အနာကိဏ္ဏံ။

သေန သေတိ ဧတ္ထာတိ သေနံ။ ***သေတိ ။ပ။ ဧတ္ထာတိ ဟူသော ၌-အဖွင့်ရှု***

သေနာသန သေနဥ္စ အာသနဥ္စ သေနာသနံ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) သေနဥ္စ တံ အာသနဥ္စာတိ သေနာသနံ။ ***ဘာဋီ***

* အိပ်ရာ၏အဖြစ် ထိုင်ရာ၏အဖြစ်ဟူသော သေနာသနဘောဂုဏ်၏ ညောင်စောင်း,အင်းပျဉ် စသည်တို့နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ ညောင်စောင်း,အင်းပျဉ် စသည်တို့ဒြဗ်၊ သယာနာသန။

မဥ္စ မဥ္စတိ ပုဂ္ဂလံ ဓာရေတီတိ မဥ္စော။ (ပလ္လင်္ကံ, မဥ္စက) ***နီတိ+ဇာတ်ဋီသစ်***

* ဆောင်ခြင်း ကြိယာ၊ ညောင်စောင်းဒြဗ်၊ မဥ္စက, ပလ္လင်္ကံ။

(တစ်နည်း) မဥ္စတိ ဥစ္စီ ဘဝတီတိ မဥ္စော။ ***ပန်းကုံး***

ပီဌ ပီဌိယတိ ဟိံသိယတိ, ပိဌတိ ဝါ ပုဂ္ဂလံ ဓာရေတီတိ ပီဌံ။ (ပီဌိကာ) ***ဓာတွတ္ထ***

(တစ်နည်း) ပိဌီယတေ ဟိံသီယတေတိ ပီဌံ။ ***ဓာတွတ္ထ***

(တစ်နည်း) ပိဌတိ သံကိလိဿတီတိ ပီဌံ။ ***ဓာတွတ္ထ***

ဘိသိ ဗြူဝန္တော ဧတိဿံ သီဒန္တီတိ ဘိသိ။ ***နီတိမှီး***

(တစ်နည်း) ဗြူဝန္တာ ဧတ္ထ သီဒန္တီတိ ဘိသိ။ ***နီတိ***

* ထိုင်နေခြင်း ကြိယာ၊ ဘုံလျှိုဒြဗ်၊ နိသီဒနာသန, သေနာသန။

သကုဏသဒိသ - သကုဏေန သဒိသော သကုဏသဒိသော။

* အတူဖြစ်သော ၎က်၏ အတူရှိသော ရဟန်းနှင့် သဒိသ+သဒိသီစပ်၊ ၎က်နှင့် တူသော ရဟန်းဒြဗ်၊ သကုဏသမာန, ဝိဟင်္ဂသဒိသ။

http://www.dhammadownload.com

သင်္ဂဟိတ သင်္ဂယှတီတိ သင်္ဂဟိတံ။

* သိမ်းယူခြင်း ကြိယာ၊ သေနာသနဒြဗ်၊ ဂဟိတ, သင်္ချ။

(ဌ၊ နှာ ၁၈၈-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဓနု ဓနတိ သဒ္ဒံ ကရောတီတိ ဓနု။ (စာပေါ) ***မောဂ်***

သေလ သတ္တေဟိ သေဝီယတီတိ သေလော။ ***မောဂ်***

* သတ္တဝါတို့ မှီဝဲခြင်း ကြိယာ၊ တောင်ဒြဗ်၊ ပဗ္ဗတော။

(တစ်နည်း) သတ္တေဟိ သေဝီယတီတိ သိလာ၊ (ပါသာဏော)

သိလာ အဿ အတ္ထီတိ သေလော။ ***မောဂ်နိသျ***

(တစ်နည်း) သိလာနံ ရာသိ သေလော။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) သိလာ ပစုရာ သန္တိ အသ္မိန္တိ သေလော။ ***ဓာန်ဋီ***

ဆာယာ ဆေတိ ဆိန္ဒတိ သံသယန္တိ ဆာယာ။ ***မောဂ်၊သူစိ***

(တစ်နည်း) ဆေတိ ဆိန္ဒတိ ပရိဿမန္တိ ဆာယာ။ ***သူစိ***

* ဖြတ်ခြင်း ကြိယာ၊ အရိပ်ဒြဗ်၊ အာတပါဘာဝ, ပဋိရူပက။

ကံ ပိယါသဝိနောဒနံ ကရောတီတိ ကံ။ ***ဓာန်ဋီ၊ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

* ဆာလောင် မွတ်သိပ်မှုကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း, ကင်းပျောက်အောင် ပြုခြင်း ကြိယာ၊ ရေဒြဗ်၊ ဥဒက, ပါနီယ။

ဂတ္တ ဂစ္ဆတိ, ဂဏှာတိ ဝါ ကုသလာကုသလံ ဧတေနာတိ ဂတ္တံ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

ပတ္ထ ပတိဋ္ဌန္တိ ဧတ္ထ ဝိဝေကကာမာ ယထာဓိပ္ပေတဝိသေသာဓိဂမေနာတိ ပတ္ထံ။ ***မူလပဏ္ဏာသဋီကာ***

(တစ်နည်း) ပတိဋ္ဌတေ အသ္မိန္တိ ပတ္ထော။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ပကာရေန ထန္တိ ဧတ္ထာတိ ပတ္ထံ။ ***ဘာဋီ***

ပလာလ ဝါတေန ပလတိ ဂစ္ဆတီတိ ပလာလံ။ ***မောဂ်***

* လေကြောင့် ရွေ့ရှားသွားခြင်း ကြိယာ၊ ကောက်ရိုးဒြဗ်၊ နိပ္ပလ စသော။

လေဏ နိလီယန္တိ ဧတ္ထာတိ လေဏံ။ (နိလီယနဋ္ဌာနံ) ***မောဂ်***

အင်္ဂ အင်္ဂံ အာသနံ အင်္ဂော။ ***ဋီသစ်***

ပလ္လင်္ဂ ပရိသမန္တတော အင်္ဂော ပလ္လင်္ဂော။ ***ဋီသစ်***

* ဝန်းကျင်ပတ်လည် အရပ်၏ ပေါင်တို့ကို ဖွဲ့ခွေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် နေခြင်းနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော:, ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ ပေါင်ချင်း စပ်ယှဉ်၍ တင်အပ်သော တင်ပလ္လင်ဒြဗ်၊ ပရိယာသနံ စသော။

မှတ်ချက်။ ဌ၊ နှာ ၅၈-လာ ပလ္လင် ပုဒ်ကိုကား = ကိလေသဝိဒ္ဓံသနံ ကရောတီ ဧတ္ထာတိ ပလ္လင်္ဂော-ဟု ဝိဂ္ဂဟ ပြုပါ။ ***ဋီသစ်***

ဥရု အရန္တိ အနေနာတိ ဥရု။ (သတ္ထိ) ***သူစိ***

(တစ်နည်း) မဟန္တာဘာဝံ အရတိ ဂစ္ဆတီတိ ဥရု။

ဥရုဗ္ဘဒ္ဓါသန ဥရူနံ ဗဒ္ဓေါ ဥရုဗဒ္ဓေါ၊ ဥရုဗဒ္ဓေန အာသနံ ဥရုဗဒ္ဓါသနံ။

(တစ်နည်း) ဗန္ဓနဝသေန အာသနံ ဗဒ္ဓါသနံ၊ ဥရူနံ ဗဒ္ဓါသနံ ဥရုဗဒ္ဓါသနံ။ (ဥရုဗဒ္ဓနိသီဒန)

http://www.dhammadownload.com

ပိဋ္ဌိ ပိဋ္ဌီယတိ သဃ်ာဋ္ဌီယတီတိ ပိဋ္ဌိ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ+သူစိမှီး***

* ပေါင်းစုခြင်း ကြိယာ၊ ကျောက်ကုန်းဒြဗ်၊ ပိဋ္ဌံ စသော။

(တစ်နည်း) ပိဋ္ဌီယတေ ဟိံသီယတေတိ ပိဋ္ဌိ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) ဝိသမဒုက္ခံ ပိဋ္ဌတိ ဟိံသတီတိ ပိဋ္ဌိ။

ကဏ္ဍက ကဋ္ဌိတဗ္ဗော ဆိန္ဒိတဗ္ဗောတိ ကဏ္ဍကော။

(တစ်နည်း) ကဏ္ဍတိ ဂစ္ဆတီတိ ကဏ္ဍကော။ ***ပန်းကုံး***

ပိဋ္ဌိကဏ္ဍက ပိဋ္ဌိယာ ကဏ္ဍကော ပိဋ္ဌိကဏ္ဍကော။

(တစ်နည်း) ပိဋ္ဌိယံ ဋ္ဌိတာ ကဏ္ဍကာ ပိဋ္ဌိကဏ္ဍကာ။

(၄၊ နှာ ၁၈၉-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အဘိဇ္ဇာ အဘိဇ္ဇာယတိ ဂိဇ္ဇတိ အဘိကခ်ံတိ ဧတာယာတိ အဘိဇ္ဇာ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

* မက်မောခြင်း အလွန်အလိုရှိခြင်း ကြိယာ၊ လောဘ စေတသိက်ဒြဗ်၊ လောဘ, ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏ။

ဝိဂတာဘိဇ္ဇ ဝိဂတာ အဘိဇ္ဇာ ယဿာတိ ဝိဂတာဘိဇ္ဇံ။

* ကင်းပြီးသော အဘိဇ္ဇာ (လောဘ)၏ စိတ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ ကင်းပြီးသော အဘိဇ္ဇာ (လောဘ) ရှိသော စိတ်ဒြဗ်၊ ဝိဂတလောဘ။

ဝိစိကိစ္ဆာ သဘာဝံ ဝိစိနန္တော တာယ ကိစ္ဆတိ ကိလမတီတိ ဝိစိကိစ္ဆာ။ ***သူစိ***

* သဘောတရားကို စူးစမ်းရှာဖွေလတ်သော် ပင်ပန်းခြင်း ကြိယာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ စေတသိက်ဒြဗ်၊ ကခ်ါ, သင်္ကာ, သံသယ, ဝိမတိ။

(တစ်နည်း) ဝိဂတာ စိကိစ္ဆာ ဉာဏပတိကာရော ဧတာယာတိ ဝိစိကိစ္ဆာ။ ***သူစိ***

တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆ – တိဏ္ဏာ ဝိစိကိစ္ဆာ အနေနာတိ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆော။ ***သီ၊၄၊နှာ-၂၄၈+ဘာဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) တိဏ္ဏာ ဝိစိကိစ္ဆာ အဿာတိ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆော။ (ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏) ***သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ***

ကထံကထီ "ကထမိဒံ ကထမိဒ"နွှိ ပဝတ္တတီတိ ကထံကထာ၊ (ဝိစိကိစ္ဆာ ရ၏) ***ဋ္ဌီသစ်***

ကထံကထာ အဿ အတ္ထီတိ ကထံကထီ။ (ဝိစိကိစ္ဆာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏) ***ဋ္ဌီသစ်***

(တစ်နည်း) ကထီယတိ ဧတာယာတိ ကထာ၊ ကထံ ဣတိ ပဝတ္တာ ကထံကထာ၊ (ဝိစိကိစ္ဆာ ရ၏) ***ဘာဋ္ဌီ***

ကထံကထာ ယဿ အတ္ထီတိ ကထံကထီ။ (ဝိစိကိစ္ဆာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏) ***ဘာဋ္ဌီ***

အကထံကထီ နကထံကထီ အကထံကထီ။ ***ဋ္ဌီသစ်၊ဘာဋ္ဌီ***

* ဝိစိကိစ္ဆာ မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဒြဗ်၊ နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆော။

ဣဏ ဧတိ ဝုဒ္ဓိံ ဂစ္ဆတီတိ ဣဏံ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ၊သူစိ***

(တစ်နည်း) ပုန ဒေယျတ္တံ ဣဏောတိ ပါပုဏာတီတိ ဣဏံ။ ***ဓာတွတ္ထ***

(၄၊ နှာ ၁၉၀-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အဏဏ နတ္ထိ ဣဏံ ယဿာတိ အဏဏော။ ***ဋ္ဌီသစ်၊ဘာဋ္ဌီ***

အာဏဏျ အဏဏဿ ဘာဝေါ အာဏဏျံ။ ***ဋ္ဌီသစ်၊ဘာဋ္ဌီ***

အာဏဏျနိဒါန – အာဏဏျမေဝ နိဒါနံ အာဏဏျနိဒါနံ။ ***ဋ္ဌီသစ်၊ဘာဋ္ဌီ***

(တစ်နည်း) အာဏဏျမေဝ နိဒါနံ ကာရဏံ အဿာတိ အာဏဏျနိဒါနံ။ (ပီတိပါမောဇ္ဇ ရ၏) ***ဋ္ဌီသစ်***

(တစ်နည်း) အာဏဏျံ နိဒါနံ ယဿာတိ အာဏဏျနိဒါနံ။ (ပီတိပါမောဇ္ဇ ရ၏) ***ဘာဋ္ဌီ***

http://www.dhammadownload.com

ပါမောဇ္ဇ ပကဋ္ဌော မောဒေါ ပမောဒေါ၊ ပမောဒေါယေဝ ပါမောဇ္ဇံ။ **သူ့စီ**
(တစ်နည်း) ပမုဒိတဿ ဘာဝေါ ပါမောဇ္ဇံ။ **သူ့စီ**
ဒုက္ခိတ ဒုက္ခံ သဉ္ဇာတံ အဿာတိ ဒုက္ခိတော။ (သဉ္ဇာတတဒ္ဓိတ်) **ဋ္ဌီသစ်**
* ဒုက္ခဝေဒနာ၏ ယောကျ်ားဒြဗ်နှင့် ဌာနီ+ဌာန, နိဿိတ+နိဿယစပ်၊ ယောကျ်ားဒြဗ်၊ အာဗာဓိကော, ဗာဇ္ဈဂိလာနော။
ကာမံဂမော ကာမေန ဂ္ဂစ္ဆာယ ဂမော ကာမံဂမော။ **ဋ္ဌီသစ်**
ဘုဇိဿ ဇေသိတဗ္ဗော ပေသိတဗ္ဗောတိ ဂ္ဂဿော၊ **ဋ္ဌီသစ်၊ဘာဋ္ဌီ**
ဘုဇော ဝိယ ဂ္ဂဿော ဘုဇိဿော။ (မိမိလက်ကိုကဲ့သို့ စေခိုင်းအပ်, စေခိုင်းနိုင်သူ) **ဋ္ဌီသစ်၊ဘာဋ္ဌီ**
(တစ်နည်း) ဂ္ဂစ္ဆိတဗ္ဗောတိ ဂ္ဂဿော၊ **ဋ္ဌီသစ်**
ဘုဇော ဂ္ဂဿော ဇတ္ထာတိ ဘုဇိဿော။ (အဿာမိကော, သဝသော) **ဋ္ဌီသစ်**

(ဌ၊ နှာ ၁၉၁-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဝဓိယမာန ဝဓိယတီတိ ဝဓိယမာနော။
* ညှဉ်းဆဲခြင်း ကြိယာ၊ ညှဉ်းဆဲအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဒြဗ်၊ ဟညမာနော, ဟနိယမာနော။
ပိတ္တ အပိဒဓာတီတိ ပိတ္တံ။ **ဓာန်ဋ္ဌီ၊သူ့စီ**
ရောဂ ရုဇတီတိ ရောဂေါ။ **ဓာန်ဋ္ဌီ**
* နာကျင်ခြင်း ကြိယာ၊ အနာရောဂါဒြဗ်၊ အာတင်္ကော, အာဗာဓော, ဗျာဓိ။
သာသနရဿ သာသနဿ ရဿံ သာသနရဿံ။ **ဋ္ဌီသစ်၊ဘာဋ္ဌီ**
(တစ်နည်း) သာသနမေဝ ရဿံ သာသနရဿံ။ **ဋ္ဌီသစ်**

(ဌ၊ နှာ ၁၉၄-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သမာဟိတ သမ္မာ အာဓိယတေတိ သမာဟိတံ။
* ကောင်းစွာ အာရုံ၌ ထားခြင်း ကြိယာ၊ စိတ်ဒြဗ်၊ သမာဓာန, ဧကဂ္ဂ။
(တစ်နည်း) ပဋိပက္ခဝိက္ခမ္ဘနသမတ္ထေန သမာဓိနာ သမ္မဒေဝ အာဟိတံ သမာဟိတံ။ **ဋ္ဌီသစ်**
(တစ်နည်း) သမ္မာ ပကာရေန အာဟိတံ ဌပိတံ သမာဟိတံ။ **ဇာတ်ဋ္ဌီသစ်**
ကရဇ ဂဗ္ဘာသယေ ကရီယတိ ပက္ခိပီယတီတိ ကရော၊ (သုက်သွေး ရဇ၏) **ဋ္ဌီသစ်၊ဘာဋ္ဌီ**
ကရတော ဇာတော ကရဇော။ **ဋ္ဌီသစ်၊ဘာဋ္ဌီ**
* မိဘနှစ်ပါး သုက်သွေး၏ ဖြစ်ပေါ်လာသော ခန္ဓာကိုယ် (ဝါ) စာတုမဟာဘူတိကကာယနှင့် ဇနက+ဇည, အကြောင်း+အကျိုးစပ်၊ သုက်သွေးကြောင့် ဖြစ်သော ခန္ဓာကိုယ် (ဝါ) စာတုမဟာဘူတိက-ကာယဒြဗ်၊ သုက္ကသောဏိတသမ္ဘူတ။
(တစ်နည်း) ကရောတိ ပုတ္တေ နိဗ္ဗတ္တေတီတိ ကရော၊ (သုက်သွေး ရဇ၏) **ဋ္ဌီသစ်၊ဘာဋ္ဌီ**
ကရတော (ကရေန ဝါ) ဇာတော ကရဇော။ (ဆက္ကထုတ်ပုံ တူ၏) **ဋ္ဌီသစ် ဝဒန္တိဝါဒ**
(တစ်နည်း) ကေ သရီရေ ပဝတ္တော ရဇော ကရဇော။ (သုက်သွေး ရဇ၏) **ဋ္ဌီသစ်**

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၁၉၅-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဒက္ခ ဒက္ခတိ ကိစ္စာကိစ္စေသု သီဃံ ပဝတ္တတီတိ ဒက္ခော။ ***ဓာတွတ္ထ၊ဘာဒ္ဦ***

* ကိစ္စကြီးငယ်တို့၌ လျင်စွာဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ ရေချိုးပေးသူဒြဗ်၊ ဆေက, ပဋိဗလ။

(တစ်နည်း) ဒက္ခတိ ကုသလကမ္မေ အညသ္မိဉ္စ ကိစ္စာကိစ္စေ အဒန္ဓတာယ သီဃံ ဂစ္ဆတီတိ ဒက္ခော။ ***သူစိ***

ဆေက ဆိန္ဒတီတိ ဆေကော။ ***ဓာန်ဦ၊ဘာဒ္ဦ***

* ဖြတ်တောက်ခြင်း ကြိယာ၊ လိမ္မာသော ပုဂ္ဂိုလ်ဒြဗ်၊ ဒက္ခ, ပဋိဗလ။

ပဋိဗလ ပဋိရူပံ ဗလံ ယဿာတိ ပဋိဗလော။ (ဒက္ခ, ဆေက) ***ဘာဒ္ဦမှီး***

နှာနိယ နဟာယန္တိ ဧတေနာတိ နှာနိယံ။

* စင်ကြယ်ခြင်း ကြိယာ၊ ဆပ်ပြာမှုန့်ဒြဗ်၊ နဟာနိယ။

ကံ်သ ကနတိ ဒိဗ္ဗတီတိ ကံ်သော။ (လောဟ, ဘာဇန) ***ဦသစ်၊ဓာတုပစ္စယ***

ထာလ ထလန္တိ တိဋ္ဌန္တိ ဧတ္ထာတိ ထာလံ။ ***ဓာန်ဦ+ဓာတုပစ္စယ***

* တည်ခြင်း ကြိယာ၊ ခွက်ဒြဗ်၊ ဘာဇန, ပတ္တ။

ကံ်သထာလ ကံ်သေန ကတံ် ထာလံ် ကံ်သထာလံ်။ ***ဘာဒ္ဦ***

လောဟ လုနာတိ ဧတေနာတိ လောဟံ်။ ***မောဂ်***

ဘာဇန ဘာဇယန္တိ ပတိဋ္ဌဟန္တိ ဘောဇနာဒီနိ ဧတ္ထာတိ ဘာဇနံ်။ ***သူစိ+ပန်းကုံး***

* ဘောဇဉ် စသည်တို့၏ တည်ခြင်း ကြိယာ၊ ခွက်ဒြဗ်၊ ထာလံ, ပတ္တံ့, အမတ္တံ့ စသော။

(တစ်နည်း) ဘာဇန္တိ ပတိဋ္ဌဟန္တိ ဘောဇနာဒီနိ ဧတ္ထာတိ ဘာဇနံ်။

ပရိပ္ပေါသ ပရိဖုသနံ် ပရိပ္ပေါသော။ (ထက်ဝန်းကျင် သွန်းဖြန်းခြင်း) ***ဘာဒ္ဦ***

ပရိပ္ပေါသက ပရိပ္ပေါသောယေဝ ပရိပ္ပေါသကော၊ (တံ်) ပရိပ္ပေါသကံ်။ ***ဘာဒ္ဦ***

ဥဇ္ဈဒ တာဟိ တာဟိ ဥဒကရာသီဟိ ဥဇ္ဈိဇ္ဈတိ ဥဒ္ဒံ နိက္ခမတီတိ ဥဇ္ဈိဒံ။ ***ဦသစ်***

(တစ်နည်း) တာဟိ တာဟိ ဥဒကသိရာဟိ ဥဇ္ဈိဇ္ဈတီတိ ဥဇ္ဈိဒံ။ ***ဘာဒ္ဦ***

ဥဇ္ဈိဒေါဒက ဥဇ္ဈိဒံ ဥဒကံ် ယဿာတိ ဥဇ္ဈိဒေါဒကော။ ***ဦသစ်၊ဘာဒ္ဦ***

* ထိုထိုရေကြောတို့မှ အထက်သို့ စိမ့်ထွက်သော ရေ၏ ရေအိုင်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော်း, ဌာနီ+ဌာနစပ်၊ ထိုထိုရေကြောတို့မှ အထက်သို့ စိမ့်ထွက်သော ရေရှိသော ရေအိုင်ဒြဗ်၊ ဥဇ္ဈိန္နဥဒက, ဥဇ္ဈိဇ္ဇနကဥဒက။

ဥဇ္ဈိန္နဥဒက ဥဇ္ဈိန်ံ ဥဒကံ် ယဿာတိ ဥဇ္ဈိန္နဥဒကော။ ***ဘာဒ္ဦ***

အာယ အာယတီ ဧတေနာတိ အာယော။ ***ဘာဒ္ဦ***

အာယမုခ အာယော စ သော မုခဉ္စာတိ အာယမုခံ။ ***ဘာဒ္ဦ***

အာဂမန အာဂစ္ဆတိ ဧတေနာတိ အာဂမနော။ (မဂ္ဂေါ) ***ဘာဒ္ဦ***

အာဂမနမဂ္ဂ အာဂမနော စ သော မဂ္ဂေါ စာတိ အာဂမနမဂ္ဂေါ။ ***အာယမုခမှီး***

ဒေဝေါ ဒိဗ္ဗန္တိ ကီဠန္တိ ဝုဒ္ဒိံ ဂစ္ဆန္တိ လောကာ အနေနာတိ ဒေဝေါ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဒိဗ္ဗန္တိ ဝုမိုံ ဝိဂူဠိံ ဂစ္ဆန္တိ လောကာ အနေနာတိ ဒေဝေါ။ ***ဓာန်ဦ***

မေဃ မေဟတိ သိဉ္စတီတိ မေဃော။ (အမ္မုဒေါ) ***မောဂ်***

ရဟဒ (ဥဒကံ်) ဟရတီတိ ရဟဒေါ။ ***ဦသစ်၊သူစိ၊ဓာတုပစ္စယ***

* ဆောင်ခြင်း ကြိယာ၊ ရေအိုင်ဒြဗ်၊ ဧလာသယ, ဧလာဓရ။

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ရဟော ဒဒါတီတိ ရဟဒေါ။ **ဋီသစ်**
(တစ်နည်း) ရဟဒန္တိ သဒ္ဒံ ကရောန္တိ သကုနာဒယော ဧတ္ထာတိ ရဟဒေါ။ **ဓာတွတ္ထ**
(တစ်နည်း) ပရိဋ္ဌာဟဂူပသမကရော ရဟဒေါ ဧတ္ထာတိ ရဟဒေါ။ **အံ-ဋီ**

(၄၊ နှာ ၁၉၆-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဥပွလ ဥဒကံ ပိဝတီတိ ဥပွလံ။ **မောဂ်**
* ရေကို သောက်ခြင်း ကြိယာ၊ ကြာဒြဗ်၊ ပင်္ကေရုဟံ, ပေါက္ခရံ, ကုဝလယံ။
(တစ်နည်း) ဥဒကေ ပ္လဝတီတိ ဥပွလံ။ (ရေ၌ ပေါလောပေါ်ခြင်း ကြိယာ) **ဋီသစ်၊ဓာန်ဋီ၊ဘာဋီ**
ပုဏ္ဍရီက ပဏ္ဍရံ (သေတဝဏ္ဏံ) အဿ အတ္ထီတိ ပုဏ္ဍရီကံ။ **ဋီသစ်**
* ဖြူသော အဆင်း၏ ကြာနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ ကြာပုဏ္ဍရိက်ဒြဗ်၊ သေတုပွလံ။
(တစ်နည်း) မဟန္တတာယ မုဒိုတဗ္ဗံ ခဏ္ဍေတဗ္ဗန္တိ ပုဏ္ဍရီကံ။ (ဖြတ်ခြင်း ကြိယာ) **ဋီသစ်**
(တစ်နည်း) ပုဏ္ဍီယတိ သေတဝဏ္ဏဝသေန ခဏ္ဍီယတီတိ ပုဏ္ဍရီကော။ **သူစိပြ ဏီယောဇနာ**
ပဒုမ ပင်္ကေ ဒဝတိ ဂစ္ဆတီတိ ပဒုမံ။ **ဋီသစ်**
* သွားခြင်း ကြိယာ၊ ပဒုမာကြာဒြဗ်၊ ပင်္ကေရုဟ, ပင်္ကဇ, ပေါက္ခရ။
(တစ်နည်း) ပကာရေန ဒဝတိ ဝိရုဟတီတိ ပဒုမံ။ **ဋီသစ်၊သူစိ**
(တစ်နည်း) ပဇ္ဇတိ ဒေဝပူဇာဒိံ ယာတီတိ ပဒုမံ။ **မောဂ်၊သူစိ**
ဩဒါတ အဝဒါယတိ သဗ္ဗဝဏ္ဏေတိ ဩဒါတံ။ **သူစိ**
* စင်ကြယ်ခြင်း (ဝါ) ညစ်နွမ်းမှုကို ဖြတ်တောက်ခြင်း ကြိယာ၊ စင်ကြယ်သော အဝတ်ဒြဗ်၊ ပရိသုဒ္ဓ, ဝတ္ထ။
ဝတ္ထ ဝသီယတိ အစ္ဆာဒီယတီတိ ဝတ္ထံ။ **ရူ**
(တစ်နည်း) ဝသျတေ အစ္ဆာဒီယတေတိ ဝတ္ထံ။ **ဓာန်ဋီ၊သူစိ**
* ဖုံးလွှမ်းခြင်း ကြိယာ၊ အဝတ်ဒြဗ်၊ စောဋ္ဌ, ဒုဿ, ပဋ္ဌ, စေလ, အစ္ဆာဒန, သာဋ္ဌက။
(တစ်နည်း) ဟိရောတ္တပ္ပံ ဝုဏောတိ သံဝရတိ ဧတေနာတိ ဝတ္ထံ။ **ကစ္စည်း+ပန်းကုံး**
ဖရဏ ဖရိတံ ဖရဏံ။
ကိလိဋ္ဌ ကိလိဿတီတိ ကိလိဋ္ဌံ။ (မလိန, အသုဒ္ဓ) **လယ်တီ**
ဓောတ ဓောဝီယိတ္ထာတိ ဓောတံ။ **ဇာတ်ဋီသစ်မှီး**
(တစ်နည်း) ဓာဝီယိတ္ထာတိ ဓောတံ။ **ပန်းကုံးမှီး**
တခ်ဏဓောတ – တခ်ဏေ ဓောတံ တခ်ဏဓောတံ။
* ထိုခဏဟူသော ကာလ၏ ဖွပ်လျှော်အပ်ပြီးသော အဝတ်နှင့် ကာလ+ကာလဝန္တ, ဌာန+ဌာနီစပ်၊ ထိုခဏ၌ ဖွပ်လျှော်ပြီးသော အဝတ်ဒြဗ်၊ တံလယဓောတံ, တံမုဟုတ္တဓောတံ။
လာဘ လဘနံ လာဘော။ **ဋီသစ်**
ရူပဇ္ဇာနလာဘီ – လာဘော ဧတဿ အတ္ထီတိ လာဘီ၊ ရူပဇ္ဇာနာနံ လာဘီ ရူပဇ္ဇာနလာဘီ။ **ဋီသစ်၊ဘာဋီ**
* ရူပဈာန်တို့၏ ရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် သံ+သာမီစပ်၊ ရူပဈာန်ရ ပုဂ္ဂိုလ်ဒြဗ်၊ ရူပါဝစရဈာနလာဘီ။
(တစ်နည်း) လဘတိ သီလေနာတိ လာဘီ၊ ရူပဇ္ဇာနာနံ လာဘီ ရူပဇ္ဇာနလာဘီ။ **သံဝဏ္ဏနာနိယံ**

http://www.dhammadownload.com

သမာပတ္တိ သမာပဇ္ဇတေတိ သမာပတ္တိ။ **ဠ**
(တစ်နည်း) သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗာတိ သမာပတ္တိ။
* ရောက်ခြင်း, ဝင်စားခြင်း ကြီယာ၊ သမာပတ် ရှစ်ပါးဖြစ်၊ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗာ စသော။
(တစ်နည်း) သမာပဇ္ဇန် သမာပတ္တိ။ **ဠ**
အာကာရ အာကရီယန္တိ ပကာသီယန္တိ ဧတေဟီတိ အာကာရာ။ ***သာရတ္ထ***
(တစ်နည်း) အာကရောန္တိ ဧတေဟီတိ အာကာရာ။ (၁၄-ပါးသော အကြောင်းတရားတို့ ရ၏)
စိဏ္ဏဝသီ စိဏ္ဏော ဝသီ စိဏ္ဏဝသီ။ (စရိတပဂုဏော စသော)
အဘိညာ အဘိဝိသိဋ္ဌေန ဉာဏေန ဇာနာတီတိ အဘိညာ။ ***သုစိမှိုး***
(တစ်နည်း) အဘိဝိသေသတော ဇာနာတီတိ အဘိညာ။ ***ဋီကာကျော်+ဓာတုပစ္စယ***
(တစ်နည်း) အဘိ (အဓိကေန ဉာဏေန) ဇာနာတီတိ အဘိညာ။ ***သံယုတ်ဋီကာမှိုး***
* အထူးအားဖြင့် သိခြင်း ကြီယာ၊ အဘိညာဉ်ဖြစ်၊ အဘိပညာ, အဘိဝိဇ္ဇာ, အဓိပညာ, အဓိဝိဇ္ဇာ။
မှတ်ချက်။ အဘိညာ သဒ္ဒါသည် ပရမတ္ထသဒ္ဒါ ဖြစ်၍ = ကရဏသာဓ်, ဘာဝသာဓ်လည်း ပြုနိုင်ပါသေး၏။

(ဌ၊ နှာ ၁၉၇-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဩဒန ဥန္ဒီယတီတိ ဩဒနော။ (အန်း) ***မောဂ်၊သုစိ***
ကုမ္မာသ ကုလတိ ပတ္ထရတီတိ ကုမ္မာသော။ (ဘက္ခဝိသေသော) ***မောဂ်***
သုဘ သုဋ္ဌု ဘာတိ ဩဘာသတီတိ သုဘော။ ***ဋီသစ်***
* လွန်စွာ တောက်ပခြင်း ကြီယာ၊ ပတ္တမြား, ကြောင်မျက်ရွဲဖြစ်၊ သုန္ဒရော, သောဘနော, ပဘာသမ္မန္နော, မဏိ။
သုဋ္ဌု ဌာတိ ပဝတ္တတိ သုန္ဒရဘာဝေနာတိ သုဋ္ဌု။ (သောဘန်) ***မောဂ်***
အစ္ဆ ဒဿနံ နာ ဆိန္ဒတီတိ အစ္ဆော။ ***ဓာန်ဋီ၊ဘာဋီ***
* ကြည့်ရှုခြင်းကို မဖြတ်ခြင်း ကြီယာ၊ ကြည်လင်သော ပတ္တမြားဖြစ်၊ ပသန္နော, ဝိမလ။
တနု တနောတိ ဝိတ္ထာရေတီတိ တနု။ (ကိသ) ***ဓာန်ဋီမှိုး***
တနုစ္ဆဝိ တနု ဆဝိ ယဿာတိ တနုစ္ဆဝိ။
နီလ နီလေန ရတ္တဲ့ နီလံ။ **ဠ**
(တစ်နည်း) နီလတိ ဝဏ္ဏဝိသေသဘာဝေန ပဝတ္တတီတိ နီလံ။ ***ဇာတ်ဋီသစ် နိဋ္ဌပုဒ်မှိုး***
(တစ်နည်း) နီလတိ နီလဝဏ္ဏံ ကရောတီတိ နီလံ။
* ညိုသော ချည်ဖြစ်၊ နီလဝဏ္ဏံ, နီလသုတ္တံ။

(ဌ၊ နှာ ၁၉၈-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဉာဏ ဇာနာတိ ယထာသဘာဝံ ပဋိဝိဇ္ဈတီတိ ဉာဏံ။ ***ဋီကာကျော်***
မဂ္ဂဉာဏ မဂ္ဂေါဧဝ ဉာဏံ မဂ္ဂဉာဏံ။
(တစ်နည်း) မဂ္ဂေ ဉာဏံ မဂ္ဂဉာဏံ။

http://www.dhammadownload.com

မဂ္ဂညာဏာနန္တရ – မဂ္ဂညာဏသ အနန္တရံ မဂ္ဂညာဏာနန္တရံ။

* အရဟတ္တမဂ်ညာဏ်၏ အနန္တရပစ္စည်းဖြစ်သော သိခါပတ္တ ဝိပဿနာဖြစ်သော ဂေါတြဘုညာဏ်နှင့် ပစ္စယုပ္ပန်အကျိုး+ပစ္စည်းအကြောင်းစပ်၊ မဂ်ညာဏ်၏ အနန္တရပစ္စည်းဖြစ်သော သိခါပတ္တ ဝိပဿနာဖြစ်သော ဂေါတြဘုညာဏ်ဒြဗ်၊ အနန္တရဂေါတြဘုညာဏံ, ဝိပဿနာညာဏံ, သိခါပတ္တဝိပဿနာ-ဘူတဂေါတြဘုညာဏံ။

ဘေရဝ ဘာယတီတိ ဘီရု၊ (ကြောက်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏) ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဘာယနသီလော ဘီရု၊ ***လယ်တီ+ရူ ဘီရု+ဘီရုကပုဒ်တို့မှီး***

(တစ်နည်း) ဘယံ သီလံ ယဿာတိ ဘီရု၊ ***ဘာဋ္ဌီ***

ဘီရုနော ဣဒံ ဘေရဝံ။ (ဣဒံတဒ္ဓိတ်) ***သူစိ၊ဘာဋ္ဌီ၊ဘုန်းကြီးဦးကော***

(ဘီရုနော–ကြောက်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဣဒံ–ဥစ္စာတည်း။)

* ကြောက်တတ်သူ၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ရူပ,သဒ္ဒ,ဂန္ဓ အာရုံတို့နှင့် သာမီ+သံစပ်၊ ကြောက်တတ်သူ၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ရူပ,သဒ္ဒ,ဂန္ဓ အာရုံဒြဗ်၊ ဘီသန, ဘီမ။

ရူပ ဝဏ္ဏဝိကာရံ အာပဇ္ဇမာနံ ရူပယတိ ဟဒယင်္ဂတဘာဝံ ပကာသေတီတိ ရူပံ။ ***ဋ္ဌီကာကျော်***

* ထင်ရှားပြခြင်း ကြိယာ၊ ရူပါရုံဒြဗ်၊ ရူပါရမ္မဏ, ဝဏ္ဏ။

ဟီန ဟီယိတ္ထာတိ ဟီနံ။ ***လယ်တီ***

(တစ်နည်း) ဟီယတေ နိဟီယတေတိ ဟီနံ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီမှီး***

(တစ်နည်း) ဇဟာတီတိ ဟီနံ။

အဟီန န ဟီနံ အဟီနံ။

အဟီနိန္ဒြိယ အဟီနံ ဣန္ဒြိယံ ယဿာတိ အဟီနိန္ဒြိယော။

* မယုတ်လျော့သော ဣန္ဒြေ၏ နိမ္မိတရုပ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေး, ဌာနီ+ဌာနစပ်၊ မယုတ်လျော့သော ဣန္ဒြေရှိသော နိမ္မိတရုပ်ဒြဗ်၊ အဝိကလိန္ဒြိယ, ပရိပုဏ္ဏိန္ဒြိယ စသော။

သဏ္ဌာန သဏ္ဌာတီတိ သဏ္ဌာနံ။ (သန္နိဝေသ စသော) ***ဓာန်ဋ္ဌီမှီး***

(တစ်နည်း) သံသုဋ္ဌု ဌာတီတိ သဏ္ဌာနံ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

ဣဒ္ဓိမာ ဣဒ္ဓိ အဿ အတ္ထီတိ ဣဒ္ဓိမာ။ ***ကစ္စည်း သတျာဒီဟိ မန္တုသုတ်***

* တန်ခိုး၏ တန်ခိုးရှင်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ တန်ခိုးရှင်ဒြဗ်၊ တေဇဝါ စသော။

ကဏ္ဏ သဝနံ ကရောတီတိ ကဏ္ဏော။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) ကဏ္ဏတိ သုဏာတိ ဧတေနာတိ ကဏ္ဏော။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ၊သူစိ***

* ကြားခြင်း ကြိယာ၊ နားဒြဗ်၊ သောတ, သဒ္ဒဂ္ဂဟ, သဝန။

ဤသိကာ ဣစ္ဆီယတေတိ ဤသိကာ။

(တစ်နည်း) ဣစ္ဆီယတီတိ ဤသိကာ။ ***မောဂ် ဣသီကာမှီး***

ကရဏ္ဍ ကရဦတဗ္ဗော ဇိဂုစ္ဆိတဗ္ဗောတိ ကရဏ္ဍော။ ***ဋ္ဌီသစ်၊ဘာဋ္ဌီ***

* စက်ဆုပ်ခြင်း ကြိယာ၊ မြွေရေလဲဒြဗ်၊ နိမ္မောက, အဟိကဥ္စုက စသော။

(တစ်နည်း) ကရဦတဗ္ဗော ဘာဇေတဗ္ဗောတိ ကရဏ္ဍော။ ***ဋ္ဌီသစ်၊ဘာဋ္ဌီ***

* ဝေဘန်ခြင်း ကြိယာ၊ ပခြုပ်, ဖာ, ကြုတ်ဒြဗ်၊ ပေဋ္ဌာ။

http://www.dhammadownload.com

အဟိ နိပ္ပါဒေါပိ သမာနော အံဟတိ ဂစ္ဆတိ ဂန္တုံ သက္ကောတီတိ အဟိ။ ***သူစိ***

တစ တစတိ သရီရံ ပါလေတီတိ တစော။ (စမ္မ စသော) ***သူစိ***

(၄၊ နှာ ၁၉၉-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ကန္တာရ ကံ ဥဒကံ (ကံ ပါနီယံ ဝါ) တာရေန္တိ နယန္တိ ဧတ္ထာတိ ကန္တာရော။ ***သာရတ္ထ၊ဋီသစ်***

* ရေကို ဆောင်ယူခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း, ရေနှင့် ဆောင်ယူခြင်း ကြိယာ၏ ကမ္မ +ကမ္မီ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန်သည်လည်းကောင်း၊ ခရီးခဲဒြဗ်၊ ဒုဂ္ဂမ စသော။

(တစ်နည်း) ကေန ပါနီယေန တရန္တိ အတိက္ကမန္တိ ယန္တိ ကန္တာရော။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

* ရေဖြင့် လွန်မြောက်ခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)

(တစ်နည်း) သပ္ပဋိဘယတ္တာ ကန္တတိ ဆိန္ဒတိ နိစ္စဂမနာဂမနံ ဧတ္ထာတိ ကန္တာရော။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

* သွားလာမှုကို ဖြတ်တောက်ထားခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)

သာသင်္ကံ သဟ အာသင်္ကာယ ယော ဝတ္တတီတိ သာသင်္ကော။ ***ထေရီပါဒါနဋ္ဌကထာ***
(ရွံ့ရှားဘွယ်နှင့် တကွဖြစ်သော အခွန့်ရှည်သော ခရီး)

သပ္ပဋိဘယ သဟ ပဋိဘယေန ယော ဝတ္တတီတိ သပ္ပဋိဘယော။ ***ကခ်ါအဋ္ဌကထာ***

ဘေရိ ဘာယန္တိ သတ္တုဇနာ ဧတေနာတိ ဘေရိ။ (ဒုန္ဒုဘိ စသော) ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

မုဒိင်္ဂ မုဒံ မောဒံ ဣင်္ဂတိ ဂစ္ဆတိ ယေနာတိ မုဒိင်္ဂေါ။ ***ဓာန်ဋီ***

* ဝမ်းမြောက်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း ကြိယာ၊ မုရိုးစည်ဒြဗ်၊ မုရဇော စသော။

ခေမ ခီယန္တိ ဥပဒ္ဒဝါ ဧတ္ထာတိ ခေမော။ ***ကစ္စည်း၊ရူ***

(တစ်နည်း) ခေပေတိ အသုခန္တိ ခေမံ။ ***ဓာန်ဋီ***

* ကုန်ခြင်း (ဝါ) ကုန်စေခြင်း ကြိယာ၊ လမ်းဒြဗ်၊ နိဗ္ဘယ, အဘယ။

ယုဝါ ယုဝန္တိ ဇီဝန္တိ သတ္တာ ဧတေနာတိ ယုဝါ။

(တစ်နည်း) ယဝတိ မိဿီ ဘဝတီတိ ယုဝါ။ ***ဇာတ်ဋီသစ်***

ယောဗ္ဗန ယုဝဿ ဘာဝေါ ယောဗ္ဗနံ။ (ယောဗ္ဗည) ***လယ်တီ၊သူစိ***

မဏ္ဍန မဏ္ဍနသီလော မဏ္ဍနော။ ***ကစ္စည်း***

(တစ်နည်း) မဏ္ဍယတိ သီလေနာတိ မဏ္ဍနော။ ***ရူ***

(တစ်နည်း) မဏ္ဍတိ သီလေနာတိ မဏ္ဍနော။ ***ဋီသစ်***

မဏ္ဍနက မဏ္ဍနောယေဝ မဏ္ဍနကော။ ***ဘာဋီ***

မဏ္ဍနကဇာတိက – မဏ္ဍနကော ဇာတိ ယဿာတိ မဏ္ဍနကဇာတိကော။ ***ဘာဋီ***

* တန်းဆာဆင်လေ့ရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော၏ ယောဂျားနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ တန်းဆာ ဆင်လေ့ရှိသော ယောဂျားဒြဗ်၊ မဏ္ဍနကပကတိကော, အလင်္ကာရကရဏသီလော။

(၄၊ နှာ ၂၀၀-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဝီထိ ဝီတိ ဂစ္ဆတိ ဧတ္ထာတိ ဝီထိ။ ***သူစိ***

* သွားခြင်း ကြိယာ၊ လမ်းခရီးဒြဗ်၊ ရစ္ဆာ, ဝိသိခါ, ရထိကာ။

http://www.dhammadownload.com

အာရုပ္ပ နတ္ထိ ရူပံ ယတြာတိ အရူပံ၊ အရူပဿ ဘာဝေါ အာရုပ္ပံ။ **အောင်ပန်း**

* အရူပ၏ အရူပဘုံနှင့် ဌာနီ+ဌာနစပ်၊ အရူပဘုံဖြစ်၊ အရူပဘူမိ စသော။

(တစ်နည်း) အရူပံဧဝ အာရုပ္ပံ။ **မ–ဦ**

ဂေါစရ ဂါဝေါ စရန္တိ ဧတ္ထာတိ ဂေါစရော၊ ဂေါစရော ဝိယာတိ ဂေါစရော။ **ဦသစ်**

* အတူဖြစ်သော နွားစားကျက်၏ အတူရှိသော အာရုံနှင့် သဒိသ+သဒိသီစပ်၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု၏ ကျက်စားရာ ရူပါရုံဖြစ်၊ အာလမ္ဗ, ဝိသယ, အာရမ္မဏ။

အာသဝ ဘဝတော အာဘဝဂ္ဂံ ဓမ္မတော အာဂေါတြဘုံ သဝန္တိ ပဝတ္တန္တီတိ အာသဝါ။ **ဦကာကျော်**

(တစ်နည်း) အာဘဝဂ္ဂါ သဝန္တီတိ အာသဝါ။ **ရူ**

ခယ ခေပေတိ ပါပဓမ္မေ သမုစ္ဆိန္နတီတိ ခယော။ (မဂ္ဂေါ) **ဦသစ်**

* အကုသိလ်ဓမ္မတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ခြင်း ကြိယာ၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြစ်၊ မဂ္ဂေါ။

(တစ်နည်း) ခီယိံသု အာသဝါ ဧတ္ထာတိ ခယော။ (ဖလံ) **ဦသစ်**

* အာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ခြင်း ကြိယာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဖြစ်၊ ဖလံ။

(တစ်နည်း) ခီယန္တိ အာသဝါ ဧတ္ထာတိ ခယော။ (နိဗ္ဗာနံ) **ဦသစ်**

* အာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ခြင်း ကြိယာ၊ နိဗ္ဗာန်ဖြစ်၊ နိဗ္ဗာနံ။

(တစ်နည်း) ခယနံ ခယော။ (အာသဝါနံ ခယနိရောဓော) **ဦသစ်**

* ခယနံ ဟူသော ကြိယာသည် ကြိယာသာမည ဖြစ်ရကား ခ–ဟူသော ယ–ဟူသော နံ–ဟူသော အစိတ်အစိတ်သော သဒ္ဒါဟု ဆိုအပ်သော သုတိသည်လည်းကောင်း, ကုန်ခြင်း ကြိယာသကတ် သာမည သည်လည်းကောင်း၊ ကုန်ခြင်း ကြိယာဝိသေသဟု ဆိုအပ်သော ဘင်္ဂကဏဖြစ်၊ ဘင်္ဂေါ, ခယနိရောဓော။

မှတ်ချက်။ ကွာဓိပ္ပေတတ္ထ ဝိဂ္ဂဟမှာ = မဂ်နှင့် နိဗ္ဗာန်ကို ရသော ဝိဂ္ဂဟ နှစ်မျိုးသာတည်း။

နိဗ္ဗာန ဝါနတော နိက္ခန္တံ နိဗ္ဗာနံ။ **ရူ**

* တဏှာ၏ ထွက်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်နှင့် အပါဒါန+အပါဒါနီစပ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ မောက္ခ, နိရောဓ စသော။

(တစ်နည်း) နိဗ္ဗာတိ ဧတေန ရာဂဂ္ဂိအာဒိကောတိ နိဗ္ဗာနံ။ **ဓာန်ဦ**

* ရာဂ စသည်တို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)

(ဌ၊ နှာ ၂၀၁–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဝါန သတ္တေသု ဝါတိ ပဝတ္တတီတိ ဝါနံ။ (နိဗ္ဗာနံ၌ ဝါန) **မောဂ်**

* သတ္တဝါတို့၌ ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ တဏှာဖြစ်၊ တဏှာ စသော။

(တစ်နည်း) ဘဝါဘဝံ ဝိနတိ သံသိဗ္ဗတီတိ ဝါနံ။ **ဦကာကျော်**

ရသ ရသိတဗ္ဗော ဧနိတဗ္ဗောတိ ရသော။ **ဦသစ်**

(တစ်နည်း) ရသိတဗ္ဗော ဇာနိတဗ္ဗောတိ ရသော။ **ဘာဦ**

သရသ သဿ (အတ္တနော) + ရသော သရသော။ **ဦသစ်၊ဘာဦ**

သရသလက္ခဏ – သရသောဧဝ လက္ခဏံ သရသလက္ခဏံ။

(တစ်နည်း) သရသော စ သော လက္ခဏဉ္စာတိ သရသလက္ခဏံ။ **ဘာဦ**

သရသလက္ခဏပဋိဝေဓ – သရသလက္ခဏဿ ပဋိဝေဓော သရသလက္ခဏပဋိဝေဓော။

http://www.dhammadownload.com

အပ္ပဝတ္တိ နပဝတ္တတိ တဒုဘယံ ဧတေနာတိ အပ္ပဝတ္တိ။ **ဋီသစ်**
(တစ်နည်း) နပဝတ္တတိ တဒုဘယံ ဧတ္ထာတိ အပ္ပဝတ္တိ။ **ဋီသစ်**
သစ္စ သန္တေသု သာဓူသု ဘဝါနိ သစ္စာနိ။ **သူစိမှီး**
* သူတော်ကောင်းတို့၏ ဖြစ်သော အမှန်တရား (အမှန်စကား)နှင့် နိဿယ+နိဿိတစပ်၊ အမှန်တရား (အမှန်စကား)ဒြဗ်၊ တစ္ဆ, အဝိတထ, အဝိပရီတ, ဘူတ။
(တစ်နည်း) သရန္တိ အာယတိံ ဒုက္ခံ ဟိံသန္တီတိ သစ္စံ။ (အဝိတထ, တစ္ဆ) **မောဂ်မှီး**
ဗြဟ္မစရိယ တေဟိ တေဟိ ဈာနာဒီဟိ ဂုဏဝိသေသေဟိ ဗြူဟိတာ ပရိဝုဒ္ဓါတိ ဗြဟ္မာနော၊ **ဋီကာကျော်** ဗြဟ္မာနံ စရိယံ ဗြဟ္မစရိယံ။ **ဋီသစ်၊ဘာဋီ**
* မြတ်ကုန်သော ဘုရားအစရှိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကျင့်အပ်သော မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေး, သာမီ+သံစပ်၊ မြတ်ကုန်သော ဘုရားအစရှိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကျင့်အပ်သော မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဒြဗ်၊ သေဋ္ဌစရိယံ။
(တစ်နည်း) ဗြဟ္မဘူတာနံ ဗုဒ္ဓါဒီနံ စရိယံ ဗြဟ္မစရိယံ။ **၄၊နှာ-၁၆၂**
(တစ်နည်း) ဗြဟ္မဘူတံ စရိယံ ဗြဟ္မစရိယံ။ **၄၊နှာ-၁၆၂**
(တစ်နည်း) ဗြဟ္မံ စရိယံ ဗြဟ္မစရိယံ။ **ဋီသစ်၊ဘာဋီ**

(၄၊ နှာ ၂၀၂-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဣတ္ထ အယံ ပကာရော ဣတ္ထံ။ (ပကာရဝန္တ ရ၏) **ကစ္စည်း**
ဣတ္ထတ္တ ဣတ္ထံ ဘာဝေါ ဣတ္ထတ္တံ။ (ပကာရ ရ၏) **ဘာဋီ**
သိပ္ပိ သပတိ အပဒါပိ သမာနာ ဂစ္ဆတီတိ သိပ္ပိ။ **ဋီသစ်**
သိပ္ပိယ ခုဒ္ဒကာ သိပ္ပိ သိပ္ပိယော။ (မုတ္တိကော) **ဋီသစ်**
သမ္မုက သဝတိ ပသဝတီတိ သမ္မုကော။ (ဇလသုတ္တိ) **ဋီသစ်**
(တစ်နည်း) သမ္မတိ ဥဒကံ မဏ္ဍေတီတိ သမ္မုကော။ (ဇလဇန္တုဝိသေသော) **မောဂ်**

(၄၊ နှာ ၂၀၄-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ပသန္နု ပသီဒတီတိ ပသန္နံ။ **ဇူ**
(တစ်နည်း) ပသီဒီတိ ပသန္နံ။ **ရူ**
ပသန္နစိတ္တ ပသန္နံ စိတ္တံ ယဿာတိ ပသန္နစိတ္တော။
* ကြည်ညိုသော စိတ်၏ အဇာတသတ်မင်းနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ အဇာတသတ်မင်းဒြဗ်၊ ပသန္နမနော, ပသာဒမနော, အဇာတသတ္တုရာဇာ စသော။

(၄၊ နှာ ၂၀၅-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ပရာယန ပရေဟိ ဥတ္တမေဟိ အရိယပုဂ္ဂလေဟိ အယိတဗ္ဗံ ဂန္တဗ္ဗန္တိ ပရာယနံ။ **ဓာန်ဋီ၊သူစိ**
(တစ်နည်း) ပရံ အယနံ ပရာယနံ။ **ဘာဋီ**
အဃ အဃယန္တိ ပါပံ ကရောန္တိ သတ္တာ ဧတေနာတိ အဃံ။ **နီတိ**
* မကောင်းမှုကို ပြုခြင်း ကြိယာ၊ မကောင်းမှု ဆင်းရဲဒြဗ်၊ ပါပ, ဒုက္ခ, ဒုစ္စရိတ, ကိဗ္ဗိသ။
(တစ်နည်း) နဟညတေတိ အဃံ။ **သူစိ**
(တစ်နည်း) နဟန္တိ ဓညန္တိ အဃံ။ **သူစိ**

http://www.dhammadownload.com

တာတာ တာယတိ အဝဿယံ ကရောတီတိ တာတာ။ **ဋီသစ်**

* မကောင်းမှုမှ စောင့်ရှောက်ခြင်း (ဝါ) မှီရာကို ပြုခြင်း ကြိယာ၊ မြတ်စွာဘုရားဒြဗ်၊ ဂေါပက, ဂုတ္တ, ရက္ခက, ဗုဒ္ဓ။

ဝိဓာတာ ဝိဒဟတိ သံဝိဓာနံ ကရောတီတိ ဝိဓာတာ။ (သံဝိဒဟိတာ) **ဋီသစ်**

အဓိဂတမဂ္ဂ အဓိဂတော မဂ္ဂေါ ယေဟိ ဖလဋ္ဌေဟီတိ အဓိဂတမဂ္ဂါ။

သစ္ဆိကတနိရောဓ – သစ္ဆိကတော နိရောဓော ယေဟိ ဖလဋ္ဌေဟီတိ သစ္ဆိကတနိရောဓာ။

ရာဂဝိရာဂ ရာဂေါ ဝိရဇ္ဇတိ ပဟီယတိ ဧတေနာတိ ရာဂဝိရာဂေါ။ (မဂ္ဂေါ) **ဋီသစ်**

အနေဇ နတ္ထိ ဧဇာ ဧတသ္မိန္တိ အနေဇံ။ **ဋီသစ်**

* တဏှာ မရှိခြင်းဟူသော အဘာဝဘောဂုဏ်၏ အရိယာဖိုလ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ အရိယာဖိုလ်ဒြဗ်၊ နိတ္တဏှံ, အနဘိဇ္ဈံ, နိရာလယံ, အရိယဖလံ စသော။

အသောက နတ္ထိ သောကော ဧတသ္မိန္တိ အသောကံ။ **ဋီသစ်**

* အရိယာဖိုလ်ဒြဗ်၊ အသောစန, အရိယဖလ။

ဒုက္ခ ဒုက္ကရံ ခမနံ ဧတ္ထာတိ ဒုက္ခံ။ **ဓာန်ဋီ**

ပရိကိလေသ ပရိကိလိဿနံ ပရိကိလေသော။ **ဘာဋီ**

ဒုဂ္ဂတိပရိကိလေသ – ဒုဂ္ဂတိယံ ပရိကိလေသော ဒုဂ္ဂတိပရိကိလေသော။ **ဋီသစ်၊ဘာဋီ**

အဓိဝစန ပသိဒ္ဓံ ဝစနန္တိ အဓိဝစနံ။ **ဋီသစ်**

* ပသိဒ္ဓဘောဂုဏ်၏ သရဏသဒ္ဒါနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ သရဏသဒ္ဒါဒြဗ်၊ ပသိဒ္ဓဝစနံ, သညာ, အာချာ, အဝှာ, သမညာ, အဘိဓာနံ, နာမံ, အဝှယော, နာမဓေယျံ။

(တစ်နည်း) ယထာဘုစ္စံ ဂုဏံ အဓိကိစ္စ ပဝတ္တံ ဝစနန္တိ အဓိဝစနံ။ **ဋီသစ်၊ဘာဋီ**

* မဖောက်မပြန်သော ဂုဏ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်ခြင်းဟူသော အကြောင်း၏ သရဏသဒ္ဒါနှင့် အကြောင်း+အကျိုးစပ်။ (အကြွင်း တူပြီ)

(တစ်နည်း) အဓီနံ ဝစနံ အဓိဝစနံ။ **ဋီသစ်**

(၄၊ နှာ ၂၀၇-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သရဏဂမန သရဏန္တိ ဂစ္ဆတိ ဧတေနာတိ သရဏဂမနံ။ **ဋီသစ်**

* ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ခြင်း ကြိယာ၊ ကိုးကွယ်ရာဟု ဆည်းကပ်ကြောင်း (သိကြောင်း) ဖြစ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်ဒြဗ်၊ သရဏဂတ, သရဏူပဂမန။

(တစ်နည်း) ဂစ္ဆတိ ဧတေနာတိ ဂမနံ၊ သရဏံ ဣတိ ဂမနံ သရဏဂမနံ။ **ဘာဋီ**

ပဏိပါတ သရဏဂမနာဓိပ္ပါယေန ပဏိပတတိ ဧတေနာတိ ပဏိပါတော။ **ဋီသစ်၊ဘာဋီ**

အာစရိယ သိဿာနံ ဟိတံ အာစရတီတိ အာစရိယော။ **သူစိ၊ဋီသစ်**

* တပည့်တို့၏ အစီးအပွားကို ကျင့်ခြင်း ကြိယာ၊ ဆရာဒြဗ်၊ နိဿယဒါယကော, ဂုရု, အာစရော, သတ္ထာ။

(တစ်နည်း) အာဒရေန စရိတဗ္ဗော ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗောတိ အာစရိယော။
(အာဒရေန–ရိုသေသဖြင့် ၊ဝါ– ရိုသေစွာ၊ စရိတဗ္ဗော ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗော–ဆည်းကပ်ခစားအပ်၏။)

* ရိုသေစွာ ဆည်းကပ်ခစားခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) အာစာရံ သိက္ခာပေတီတိ အာစရိယော။ ***ဝိ၂၄-၃***

* အာစာရသမာစာရကို သင်ပြပေးခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)

ဒက္ခိဏာ ဒက္ခန္တိ ဘောဂသမ္ပဒါဒီဟိ ယာယာတိ ဒက္ခိဏာ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ဒက္ခန္တိ ဝမ္ဖန္တိ ဇတာယာတိ ဒက္ခိဏာ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ဒက္ခန္တိ ဇတာယ သတ္တာ ယထာဓိပ္ပေတာဟိ သမ္ပတ္တိဟိ ဝမ္ဖန္တိတိ ဒက္ခိဏာ။ ***ကခ်ိဋီကာသစ်***

ဒက္ခိဏေယျ ဒက္ခိဏံ အရဟတီတိ ဒက္ခိဏေယျော။ (ဒါနာရဟော စသော) ***သူစိ၊ကခ်ိဋီကာသစ်***

(ဌ၊ နှာ ၂၀၈-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ရဋ္ဌ ရန္ဓတိ ဇတ္ထာတိ ရဋ္ဌံ။ ***ကစ္စည်း***

* တပ်ခြင်း ကြိယာ၊ တိုင်းနိုင်ငံဒြဗ်၊ ဝိဇိတံ စသော။

(တစ်နည်း) ရဋ္ဌန္တိ အဋ္ဌံ ဘဇန္တိ ရာဇာနော ဇတေနာတိ ရဋ္ဌံ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ရာဇန္တိ ရာဇာနော ဇတေနာတိ ရဋ္ဌံ။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) ရဋ္ဌန္တိ ဇတ္ထ နဂရာဒယောတိ ရဋ္ဌံ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ရာ ပေါရာဏဝစနာ ဌန္တိ ဇတ္ထာတိ ရဋ္ဌံ။ ***ဓာတုပစ္စယဒီပနီ***

(တစ်နည်း) ရဇ္ဇေ ဝသန္တိတိ ရဋ္ဌံ။ ***ဋီသစ်***

* တိုင်းနိုင်ငံ၏ တိုင်းသူပြည်သားတို့နှင့် ဌာန+ဌာနီစပ်၊ တိုင်းသူပြည်သားများဒြဗ်၊ ရဋ္ဌိက, ရဋ္ဌိကဇန။

အာနိသံသဖလ – အာနိသံသံ ဖလံ အာနိသံသဖလံ။ ***ဘာဋီ***

* ချီးမွမ်းအပ်သော ဂုဏ်၏ အကျိုးဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော်စပ်၊ အကျိုးဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ဒြဗ်၊ အာနိသံသဝိပါက်, နိဗ္ဗာန်။

(ဌ၊ နှာ ၂၀၉-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အတ္တသန္နိယျာတန – အတ္တာ သန္နိယျာတီယတိ အပ္ပီယတိ ပရိစ္စဇီယတိ ဇတေနာတိ အတ္တသန္နိယျာတနံ။ (ယထာ-ဝုတ္တံ သရဏဂမနသခ်ိတ် ဒိဋ္ဌဂုကမ္မံ) ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

* မိမိကိုယ်ကို ကောင်းစွာ အပ်နှင်းခြင်း,စွန့်ခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း, မိမိကိုယ်၏ ကောင်းစွာ အပ်နှင်းအပ်,စွန့်အပ်ကြောင်း ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌဂုကမ္မဒြဗ်နှင့် အကြောင်း+အကျိုး, ကမ္မ+ကမ္မီ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန်သည်လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌဂုကမ္မဒြဗ်၊ အတ္တပရိစ္စဇန, ဒေဟသန္နိယျာတန။

(တစ်နည်း) အတ္တနော ရတနတ္တယဿ သန္နိယျာတနံ အတ္တသန္နိယျာတနံ။ ***မအူ***

(တစ်နည်း) သန္နိယျာတီယတိ အပ္ပီယတိ ပရိစ္စဇီယတိ ဇတေနာတိ သန္နိယျာတနံ၊
အတ္တနော သန္နိယျာတနံ အတ္တသန္နိယျာတနံ။ ***အာစရိယဝါဒ***

(ဌ၊ နှာ ၂၁၀-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အာဒိ အာဒီယတေ ပဌမံ ဂဏှီယတေတိ အာဒိ။ ***သူစိ***

* ယူခြင်း ကြိယာ၊ အစရှေးဦး ယူအပ်သော အရာဝတ္ထုဒြဗ်၊ ပုဗ္ဗ, ပဌမ, အဂ္ဂ။

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၂၁၁-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အဇ္ဇတံ အဇ္ဇ ဘာဝေါ အဇ္ဇတာ၊ (တံ) အဇ္ဇတံ။

* ယနေ့ဟု ဆိုအပ်သော (အဇာတသတ်မင်း၏ သရဏဂုံ ဆောက်တည်ရာ) အချိန်ကာလ၏ သရဏဂုံ ဆောက်တည်ခြင်း ကြိယာနှင့် ကာလ+ကာလဝန္တစပ်၊ ယနေ့၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော သရဏဂုံ ဆောက်တည်ခြင်း ကြိယာဒြဗ်၊ အဇ္ဇဘာဝ စသော။

ပါဌ ပဌီယတေ (ဥစ္စာရီယတေ)တိ ပါဌော။ ***သူစိ***

ဥပေတ ဥပေတိ ဥပဂစ္ဆတီတိ ဥပေတော။ (အဇာတသတ်မင်း ရ၏) ***ဋီသစ်***

အညသတ္ထာ အညော သတ္ထာ အညသတ္ထာ။

အနညသတ္ထုက – နတ္ထိ အညသတ္ထာ ဧတဿ ဥပါသကဿာတိ အနညသတ္ထုကော။ ***ပါ–ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) နတ္ထိ အညော သတ္ထာ ဧတဿာတိ အနညသတ္ထုကော။ ***မအူ***

* မြတ်စွာဘုရားမှ တစ်ပါး ဆရာမရှိခြင်းဟူသော အဘာဝဘောဂုဏ်၏ အဇာတသတ်မင်းနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ ဘုရားမှ တစ်ပါး ဆရာမရှိသော အဇာတသတ်မင်းဒြဗ်၊ အနညာစရိယော စသော။

ဥပါသက ရတနတ္တယံ ဥပါသတီတိ ဥပါသကော။ (ကပ္ပိယကာရကော စသော) ***ဓာတွတ္ထ***

တိခိဏ တေဇယိတ္ထာတိ တိခိဏံ။ ***မောဂ်***

* ထက်အောင် ပြုခြင်း (သွေးခြင်း) ကြိယာ၊ သန်လျက်ဒြဗ်၊ တိဏှ, တိဗ္ဗ, နိသိတ, အသိ, ခဂ္ဂ။

အသိ အသီယတိ ခိပီယတီတိ အသိ။ ***မောဂ်***

* ပစ်ချခြင်း ကြိယာ၊ သန်လျက်ဒြဗ်၊ ခဂ္ဂေါ။

(တစ်နည်း) အာယုံ အသတိ ခေပေတီတိ အသိ။ ***ဓာတုပစ္စယဒီပနီ***

အပရာဓ အပရဇ္ဇတိ ဧတေနာတိ အပရာဓော။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

* ပြစ်မှားခြင်း ကြိယာ၊ သူတော်ကောင်းတို့ကို ပြစ်မှားကြောင်းဖြစ်သော အကုသိုလ်အပြစ်ဒြဗ်၊ အစ္စယော, ဒေါသော။

(တစ်နည်း) အပရဇ္ဇနံ အပရာဓော။ ***ဘာဋီ***

အစ္စယ အစ္စယနံ သာဓုမရိယာဒံ အတိက္ကမ္မ မဒ္ဒိတွာ ဝီတိက္ကမနံ အစ္စယော။ ***ဋီသစ်***

* သူတော်ကောင်းတို့၏ စည်းကမ်းကို နင်းချေဖျက်ဆီး၍ ကျူးလွန်ခြင်း ကြိယာ၊ ကာယိက စသော လွန်ကျူးခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အပြစ်ဒြဗ်၊ အပရာဓော, ဒေါသော။

(တစ်နည်း) အတိက္ကမ္မ အယနံ ပဝတ္တနံ အစ္စယော။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) အစ္စေတိ အတိက္ကမတိ ဧတေနာတိ အစ္စယော။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) ဥယပဋိပတ္တိံ အတိစ္စ ဧတိ ပဝတ္တတီတိ အစ္စယော။ ***သာရတ္ထ***

ဝုဒ္ဓိ ဝဒ္ဓတိ သဂ္ဂမောက္ခသမ္ပတ္တိ ဧတာယာတိ ဝုဒ္ဓိ။ (ဝနိုး) ***ဋီသစ်***

အရိယ သဒေဝကေန လောကေန "သရဏ"န္တိ အရဏီယော ဥပဂန္တဗ္ဗောတိ အရိယော။ ***ဋီသစ်၊သူစိ***

* နတ်နှင့် တကွသော လောကသည် ကိုးကွယ်လဲလျောင်း ပုန်းအောင်းမှီခိုရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ခြင်း ကြိယာ၊ မြတ်စွာဘုရားဒြဗ်၊ ဗုဒ္ဓေါ, တထာဂတော, အရဏီယော။

(တစ်နည်း) သဒေဝကေန လောကေန "သရဏ"န္တိ အရီယတေ ဂမီယတေတိ အရိယော။ ***ဘာဋီ***

ဝိနယ ဝိနေတိ သတ္တေ ဧတေနာတိ ဝိနယော။ (သာသနာ ၊ဝါ– အာဏာဒေသနာ ရ၏) ***ဋီသစ်***

http://www.dhammadownload.com

ဝစ ဝုစ္စတေတိ ဝစော။
(တစ်နည်း) ဝစတီတိ ဝစော။ ***မောဂ်***
သာယ သာနံ သာယော။ ***ဘာဋ္ဌီ***
ဝစသာယ ဝစသော သာယော ဝစသာယော။ (ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်သမာသ်) ***ဘာဋ္ဌီ***
* စကား၏ ပြီးဆုံးခြင်း (ဝါ) ပြီးဆုံးစေခြင်းနှင့် သာချ+သာဓကစပ်၊ စကားပြီးဆုံးခြင်း (ဝါ) စကားကို ပြီးဆုံးစေခြင်း ကြိယာ၊ ဝါစာပရိယောသာန။
ဂမနဝစသာယ – ဂမနာယ ကတော ဝစသာယော ဂမနဝစသာယော။ ***ဘာဋ္ဌီ***

(၎၊ နှာ ၂၁၂-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဘိန္ဒ ဘိဇ္ဇိတ္ထာတိ ဘိန္ဒာ။ ***လယ်တီ***
ပတိဋ္ဌ ပတိဋ္ဌဟတိ (ပတိဋ္ဌာတိ ဝါ) သမ္မတ္တနိယာမောက္ကမနံ ဧတာယာတိ ပတိဋ္ဌာ။ (ကုသလူပနိဿယသမ္ပဒါ ရ၏) ***ဋ္ဌီသစ်၊ဘာဋ္ဌီ***
ဘိန္ဒပတိဋ္ဌ ဘိန္ဒာ ဝိနာသိတာ ပတိဋ္ဌာ ဧတေနာတိ ဘိန္ဒပတိဋ္ဌော။ ***ဋ္ဌီသစ်***
* ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသော ကုသလူပနိဿယသမ္ပဒါဟူသော တည်ရာ,မှီရာ၏ အဇာတသတ်မင်းနှင့် ဂုဏ်+ ဂုဏေးစပ်၊ အဇာတသတ်မင်းဒြဗ်၊ ဝိနာသိတပတိဋ္ဌော, ဘိန္ဒမူလော။
အာနိသံသ အာဘုသော နီဟရိတွာ သံသတီတိ အာနိသံသော။ ***ဓာတုပစ္စယဒီပနီ***
* လွန်စွာ ထုတ်ဆောင်၍ ညှဉ်းဆဲခြင်း ကြိယာ၊ အကျိုးတရားဒြဗ်၊ ဂုဏော စသော။
(တစ်နည်း) အာဘုသော နိဿေသေန သံသိယတေ ပသံသိယတေတိ အာနိသံသော။ (အာဘုသော–လွန်စွာ၊ နိဿေသေန–အကြွင်းမဲ့အားဖြင့်၊ သံသိယတေ ပသံသိယတေ–ချီးမွမ်းအပ်၏။) ***ဘုန်းကြီးဦးကော***
* လွန်စွာ အကြွင်းမဲ့အားဖြင့် ချီးမွမ်းခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)
ဩဇ အတ္တနော ဥဒယာနန္တရံ ရူပံ ဇနေတီတိ ဩဇာ။ ***သူစိ***
ဝိဇိတာဝီ ဝိသေသေန ကိလေသခန္ဓမာရာဒယော မာရေ ဇိတဝါတိ ဝိဇိတာဝီ။ ***ဋ္ဌီသစ်***

==========

စာသင်သားဟူသည်...
ခွက်လို မကျင့်ရ၊ ရေလို ကျင့်ရမည်။
(လေးထောင့်ခွက် အဝိုင်းထဲ ဝင်၍ မရ။
အဝိုင်းခွက် လေးထောင့်ထဲ ဝင်၍ မရ။
ရေ ဘယ်နေရာဖြစ်ဖြစ် ဝင်၍ ရသည်။)

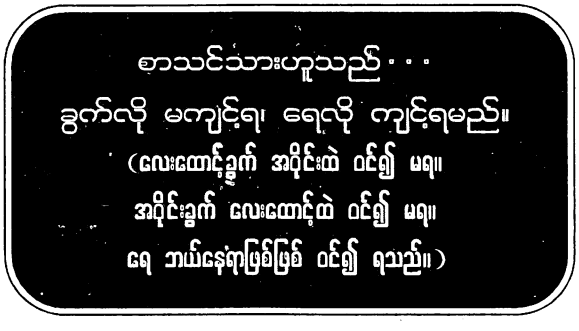

http://www.dhammadownload.com

အမှုဌသုတ်

(၄၊ နှာ ၂၁၃-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ကောသလ ကောသလာနံ နိဝါသာ ကောသလာ။ ***ဋီသစ်***

* ကောသလာဟု အမည်ရသော ဇနပုဒ်၌ နေကုန်သော မင်းသားတို့၏ နေရာဇနပုဒ်နှင့် ဌာနီ+ဌာန, နိဿိတ+နိဿယစပ်၊ ကောသလာဟု အမည်ရသော ဇနပုဒ်ဒြဗ်၊ ကောသလနိဝါသ, ကောသလ-ဇနပဒ။

(တစ်နည်း) ကောသလာနံ ဣဿရာ ကောသလာ။ ***သံ-ဋီ***

(တစ်နည်း) ကောသံ လန္တိ ဂဏ္ဍန္တီတိ ကောသလာ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ကုသလံ ပုစ္ဆန္တီတိ ကောသလာ။ ***ဋီသစ်***

ပဒ ပဇ္ဇန္တိ သုခဝိပါကံ ပါပုဏန္တိ ဧတ္ထာတိ ပဒေါ။ ***ဋီသစ်***

ဇနပဒိနော ဇနပဒေါ ဧတေသံ အတ္ထီတိ ဇနပဒိနော။ ***ဋီသစ်***

* ကောသလာမည်သော ဇနပုဒ်၏ မင်းသားတို့နှင့် ဌာန+ဌာနီစပ်၊ ကောသလာမည်သော ဇနပုဒ်ရှိသော မင်းသားတို့ဒြဗ်၊ ဇနပဝန္တော, ဇနပဒိဿရာ။

(တစ်နည်း) ဇနပဒဿ ဣဿရာ ဇနပဒိနော။ (သံ+သာမီစပ်) ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ဇနပဒေ ဝသန္တီတိ ဇနပဒိနော။ ***နေရင်း***

ရူဋ္ဌီ ရုဟတီတိ ရူဋ္ဌီ။ ***ဘာဋီ***

ရူဋ္ဌိသဒ္ဒ ရူဋ္ဌီ စ သာ သဒ္ဒေါ စာတိ ရူဋ္ဌိသဒ္ဒေါ။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) ရူဋ္ဌိယာ ပဝတ္တော သဒ္ဒေါ ရူဋ္ဌိသဒ္ဒေါ။ ***ဘာဋီ***

နင်္ဂလ တိဏဉ္စ ကဋ္ဌဉ္စ နာသေတွာ ဂလန္တိ ပဝတ္တန္တိ ဧတေနာတိ နင်္ဂလံ။ ***ဓာတုပစ္စယဒီပနီ***

(တစ်နည်း) ဘူမိံ နင်္ဂံ ကရောန္တော လုနာတီတိ နင်္ဂလံ။ ***ဓာတုပစ္စယဒီပနီ၊သူစိ***

နာဋက နဋတီတိ နာဋကော၊ (တံ) နာဋကံ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) နဋတီတိ နဋော၊ နဋောယေဝ နဋကော၊ နဋကဿ ကမ္မံ နာဋကံ။ ***ဘာဋီ***

အဒ္ဓါန အဒ္ဓါနံ အယနံ အဒ္ဓါနံ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

ဂမန ဂစ္ဆီယတေ ဂမနံ။

အဒ္ဓါနဂမန အဒ္ဓါနဿ ဂမနံ အဒ္ဓါနဂမနံ။

* အဓွန့်ရှည်သော ခရီး၏ ကြွသွားတော်မူခြင်း ကြိယာနှင့် ဌာန+ဌာနီစပ်၊ ကြွတော်မူခြင်း ကြိယာဒြဗ်၊ ဒီဃဂမနံ။

စာရိကာ စရဏံ စာရိကာ။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) စရဏံ စာရော၊ စာရောဧဝ စာရိကာ။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

တုရိတစာရိကာ – တုရိတာ စ သာ စာရိကာ စာတိ တုရိတစာရိကာ။ ***ဘာဋီမှီး***

* လျင်မြန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဘောဂုဏ်၏ လှည့်လည်တော်မူခြင်းနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ လျင်မြန်သော လှည့်လည်ခြင်းဒြဗ်၊ သီဃစာရိကာ, တုဝဋစာရိကာ, ခိပ္ပစာရိကာ။

ဗောဓန ဗောဓီယတေ ဗောဓနံ။ ***ဘာဋီ***

http://www.dhammadownload.com

ဗောဓနေယျ ဗောဓနံ အရဟတီတိ ဗောဓနေယျော။ ***ဘာဋီ***

ဗောဓနေယျပုဂ္ဂလ – ဗောဓနေယျော ပုဂ္ဂလော ဗောဓနေယျပုဂ္ဂလော။

* သစ္စာလေးပါးကို သိစေထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဘောဂုဏ်၏ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ သစ္စာလေးပါးကို သိစေထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဒြဗ်၊ ဗောဓနေယျသတ္တော, ဘဗ္ဗပုဂ္ဂလော။

(၄၊ နှာ ၂၁၇-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သဏ္ဍ သမနံ သဏ္ဍံ။ (သမူဟော) ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) သဏ္ဍန္တိ ဂုမ္ဗန္တိ ဧတ္ထာတိ သဏ္ဍော။ ***ကစ္စည်း***

ခန္ဓာဝါရ ရာဇကမ္မိကာ ဒါရုက္ခန္ဓာဒီဟိ အာ (သမန္တတော) ဝရန္တိ ပရိက္ခိပန္တိ ဧတ္ထာတိ ခန္ဓာဝါရော။ ***ဋီသစ်***

* သစ်တုံး စသည်တို့၏ ထက်ဝန်းကျင်မှ ကာရံခြင်း ကြိယာနှင့် ကရဏ+ကရဏီ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်း သမ္ဗန်သည်လည်းကောင်း, သစ်တုံး စသည်တို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်မှ ကာရံခြင်း ကြိယာသည်လည်း ကောင်း၊ သစ်တုံး စသည်တို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်မှ ကာရံရာဖြစ်သော သစ်ခက်တဲနန်း, တပ်မြို့ဒြဗ်၊ ရာဇူနံအစိရနိဝါသဌာန။

သီလခန္ဓာဝါရ – သီလသင်္ခါတော ခန္ဓာဝါရော သီလခန္ဓာဝါရော၊ (တံ) သီလခန္ဓာဝါရံ။ ***ဘာဋီ***

* သီလ၏ သစ်ခက်တဲနန်း, တပ်မြို့ဒြဗ် (ခံတပ်)နှင့် သဒိသ+သဒိသီစပ်၊ သီလဟု ဆိုအပ်သော ခံတပ်ဒြဗ်၊ သီလက္ခန္ဓပရိက္ခိတ္တံ။

ကောန္တ ကမတိ ယာတီတိ ကောန္တော။ ***မောဂ် ကုန္တမှီး***

ဗြာဟ္မဏ ဗြဟ္မံ အဏတိ ရှု၍ –

ဗြဟ္မံ အဏတီတိ ဗြာဟ္မဏော။ ***၄၊နှာ–၂၁၇***

(တစ်နည်း) ဗြဟ္မုနော အပစ္စံ ဗြာဟ္မဏော။ ***ဋီသစ်၊ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ဗြဟ္မုနာ ဇာတော ဗြာဟ္မဏော။ ***ဋီသစ်***

ဗာဟိတပါပတ္တာ ရှု၍ –

(တစ်နည်း) ဗာဟိတော အဏော ပါပေါ အနေနာတိ ဗြာဟ္မဏော။ ***မဟာဝဂ္ဂမဟာခန္ဓကယောဇနာ***

(တစ်နည်း) ဗဟန္တိ ပါပေ ဗဟိ ကရောန္တီတိ ဗြာဟ္မဏာ။ ***ဋီသစ်***

* မကောင်းမှုတို့ကို အပပြုခြင်း ကြိယာ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ဒြဗ်၊ ဗာဟိတပါပါ, အရိယာ, အဓိဂတာ။

မှတ်ချက်။ ဖော်ပြခဲ့သော ဝိဂ္ဂဟလေးနည်းတို့တွင် ရှေ့နှစ်နည်းကား = ဇာတိဗြာဟ္မဏ၊ နောက်နှစ်နည်းကား = ဝိသုဒ္ဓိဗြာဟ္မဏအတွက် ဖြစ်၏။

မန္တ မန္တီယန္တေ ဂုတ္တံ ကတွာ ဘာသီယန္တေတိ မန္တာ။ ***သာရတ္ထ***

(တစ်နည်း) မန္တိယန္တေ ဂုတ္တံ ကတွာ ဘာသိယန္တေတိ မန္တာ။ ***ဋီသစ်***

* လုံခြုံသည်ကို ပြု၍ ရွတ်ဆိုခြင်း ကြိယာ၊ ဗေဒင်မန္တန်ကျမ်းဒြဗ်၊ ဝေဒါ, သုတိယော။

(တစ်နည်း) သုဂတိယောပိ မုနန္တိ ဇာနန္တိ သုယျန္တိ ဧတေဟီတိ မန္တာ။ ***ဋီသစ်၊သူစိ***

* သုဂတိတို့ကိုလည်း သိခြင်း,ကြားခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)

နိရုတ္တိ နိစ္ဆယေန, နိဿေသတော ဝါ ဥတ္တိ နိရုတ္တိ။ ***ဋီသစ်၊သူစိ***

(တစ်နည်း) အတ္ထံ နီဟရိတွာ ဥစ္စန္တိ ဝဒန္တိ ဧတာယာတိ နိရုတ္တိ။ ***ဋီသစ်***

http://www.dhammadownload.com

အရိယ မဂ္ဂဖလဓမ္မေ အရန္တိ အဓိဂစ္ဆန္တီတိ အရိယာ။ ***ဓာန်ဦ***

* မဂ်,ဖိုလ် တရားတို့ကို ရခြင်း ကြိယာ၊ မြတ်သော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဒြဗ်၊ ဥတ္တမ, သေဋ္ဌ။

(တစ်နည်း) ကိလေသေဟိ အာရကာတိ အရိယာ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ကိလေသာရယော ဟန္တီတိ အရဟာ၊ အရဟာဇဝ အရိယာ။ ***ဓာန်ဦ၊သူစိ***

(တစ်နည်း) သဒေဝကေန လောကေန "သရဏ"န္တိ အရဏီယာ ဥပဂန္တဗ္ဗာတိ အရိယာ။ ***ဦသစ်***

(တစ်နည်း) အယေ ဣရိယန္တီတိ အရိယာ။ (အစီးအပွားတို့ကို ဖြစ်စေခြင်း ကြိယာ) ***နေတ္တိ–ဦ***

(တစ်နည်း) အနယေ န ဣရိယန္တီတိ အရိယာ။ ***နေတ္တိ–ဦ***

* အစီးအပွားမဲ့တို့ကို မဖြစ်စေခြင်း ကြိယာ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ဒြဗ်၊ အဓိဂတာ စသော။

ဗာဟိတ ဗာဟိယိံသူတိ ဗာဟိတာနိ။ ***မအူမှိ:***

(တစ်နည်း) ဗာဓိယိံသူတိ ဗာဟိတာနိ။

ဗာဟိတပါပ ဗာဟိတာနိ ပါပါနိ ယေဟိတိ ဗာဟိတပါပါ။ ***မအူ***

* အပပြုအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုတို့၏ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော:, သံ+သာမီစပ်၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ဒြဗ်၊ ဗာဟိတာပုညာ, ဗာဟိတကဏ္ဍာ, အရိယပုဂ္ဂလာ, ပရမတ္ထဗြာဟ္မဏာ။

သာတိ ဣတိ နံ ပေါက္ခရသဒိသတ္တာ ရူ၍ –

သမာနော ဝိယ ဒိဿတီတိ သာတိ။ (ပေါက္ခရသာတိ၌ သာတိ) ***ရူ သာဒီပုဒ်မှိ:***

(တစ်နည်း) သမာနမိဝ နံ ပဿတီတိ သာတိ။ ***ရူ သာဒီပုဒ်မှိ:***

* ရူခြင်း ကြိယာ၊ ပေါက္ခရသာတိ ပုဏ္ဏားဒြဗ်၊ သဒိသ။

ဣတိ နံ ပေါက္ခရေ သယိတတ္တာ ရူ၍ –

သယနံ သာတော၊ သာတော ယဿ အတ္ထိတိ သာတိ။ ***ဘာဦမှိ:***

ပေါက္ခရသာတိ – ဣတိ နံ ပေါက္ခရသဒိသတ္တာ ရူ၍ –

ပေါက္ခရေန သဒိသော (ကာယော) ပေါက္ခရသဒိသော၊ ***ဦသစ်၊ပခုဏ္ဍ။။***

ပေါက္ခရသဒိသော ယဿ အတ္ထိတိ ပေါက္ခရသာတိ။ ***ဦသစ်၊ပခုဏ္ဍ။။***

(တစ်နည်း) ပေါက္ခရေန သာတော သဒိသော (ကာယော) ပေါက္ခရသာတော၊ ***ဦသစ်၊ပခုဏ္ဍ။။***

ပေါက္ခရသာတော ယဿ အတ္ထိတိ ပေါက္ခရသာတိ။ ***ဦသစ်၊ပခုဏ္ဍ။။***

* ပဒုမ္မာကြာဖြူနှင့် တူသော ကိုယ်၏ ပုဏ္ဏားဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏောစပ်၊ ပေါက္ခရသာတိ ပုဏ္ဏားဒြဗ်၊ ပေါက္ခရသာဒီ, ပေါက္ခရသဒိသီ။

(တစ်နည်း) ပေါက္ခရေန သာဒိ ပေါက္ခရသာဒိ။ ***ဘာဦမှိ:***

ဣတိ နံ ပေါက္ခရေ သယိတတ္တာ ရူ၍ –

(တစ်နည်း) ပေါက္ခရေ ကမလေ သယတီတိ ပေါက္ခရသာတိ။ ***ဦသစ်၊ပခုဏ္ဍ။။***

(တစ်နည်း) ပေါက္ခရေ ဇာတံ သာတံ ပေါက္ခရသာတံ၊ ပေါက္ခရသာတံ အဿ အတ္ထိတိ ပေါက္ခရသာတိ။ ***ဦသစ်***

(တစ်နည်း) ပေါက္ခရေ သာတိ ပေါက္ခရသာတိ။ ***ဘာဦမှိ:***

ရာဇာ ရာဇတေ ဒိဗ္ဗတေတိ ရာဇာ။ (ဘူပတိ, ဘူပါလ) ***သူစိ***

(တစ်နည်း) စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ အတ္တာနိ မဟာဇနံ ရဉ္ဇေတီတိ ရာဇာ။ ***နီတိ၊သူစိ***

(တစ်နည်း) အတ္တနော ဣဿရိယသမ္မတ္တိယာ ရာဇတီတိ ရာဇာ။ ***၄၊နှာ–၁၂***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) စတူဟိ အစ္ဆရိယဓမ္မေဟိ, သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ စ လောကံ ရဉ္ဇေတီတိ ရာဇာ။ *၄၊၄၁–၁၂၃+၂၂၂*

အရာဇက နတ္ထိ ရာဇာ ဧတ္ထာတိ အရာဇကံ။

သဿီရိက သံဝိဇ္ဇတိ သိရီ အဿာတိ သဿီရိကော။ (သလက္ခိကော)

(၅၊ ၄၅ ၂၁၈–ဃ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဥက္ကဋ္ဌ ဥက္ကာသု ဌိတာတိ ဥက္ကဋ္ဌာ၊ (တံ) ဥက္ကဋ္ဌံ။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

* မီးရှူးတိုင်တို့၏ တည်ရာမြို့နှင့် ဌာနီ+ဌာနစပ်၊ ဥက္ကဋ္ဌမြို့ဖြစ်၊ သြက္ကဋ္ဌံ စသော။

(တစ်နည်း) ဥက္ကာသု ဝိဇ္ဇောတယန္တီသု ဌိတာတိ ဥက္ကဋ္ဌာ၊ (တံ) ဥက္ကဋ္ဌံ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ဥက္ကာသု ဇလမာနာသု ဌိတာ ဥက္ကဋ္ဌာ၊ (တံ) ဥက္ကဋ္ဌံ။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) ဥက္ကာသု ဌိတာသု မာပိတာ ဥက္ကဋ္ဌာ၊ (တံ) ဥက္ကဋ္ဌံ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ဥက္ကာ ဓာရီယတိ ဇတဿ မာပိတကာလေတိ ဥက္ကဋ္ဌာ၊ (တံ) ဥက္ကဋ္ဌံ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ဥက္ကာ ဌာတိ ဥက္ကဋ္ဌာ၊ (တံ) ဥက္ကဋ္ဌံ။ ***အံ–ဋီ***

ဥက္ကဋ္ဌနာမက ဥက္ကဋ္ဌာ (ဥက္ကဋ္ဌံ) နာမံ ယဿာတိ ဥက္ကဋ္ဌနာမကံ။

* ဥက္ကဋ္ဌဟူသော အမည်၏ မြို့ဖြစ်နှင့် နာမ+နာမီ, သညာ+သညီစပ်၊ ဥက္ကဋ္ဌ အမည်ရှိသော မြို့ဖြစ်၊ ဥက္ကဋ္ဌသညက။

မရိယာဒါ ပရိစ္ဆိန္နိတ္ထာ အာဒီယတေတိ မရိယာဒါ။ ***သူစိ***

* ပိုင်းခြား၍ ယူခြင်း ကြီယာ၊ အပိုင်းအခြား အရပ်ဒြဗ်၊ သီမာ, အဝတ္ထ။

ဝတ္ထု ဝသန္တိ ဧတ္ထာတိ ဝတ္ထု။ ***သူစိ***

* တည်နေခြင်း ကြီယာ၊ တည်ရာ မြေဒြဗ်၊ ဌာန, သြကာသ, ဘူမိ။

ဥက္ကာ ဥသတိ ဒဟတီတိ ဥက္ကာ။ ***မောဂ်၊သူစိ***

* ပူလောင်ခြင်း ကြီယာ၊ မီးရှူးတိုင်ဒြဗ်၊ ဇာလာ, ဒက္ခာဒီပိကာ, ဒီပိကာ။

အနုပယောဂ အနုပယုဇ္ဇန္တေတိ အနုပယောဂါ။

(တစ်နည်း) အနုပယုဉ်ဇီယန္တေတိ အနုပယောဂါ။

* လျော်စွာ အဆင့်ယှဉ်စပ်ခြင်း ကြီယာ၊ ဥက္ကဋ္ဌပုဒ်နှင့် ဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့် လျော်စွာ အဆင့်ယှဉ်စပ် အပ်ကုန်သော သတ္တုဿဒ စသော ၇–ပုဒ်ဒြဗ်၊ အနုပယုတ္တာ။

သဒ္ဒသတ္ထ သဒ္ဒါယေဝ သတ္ထံ သဒ္ဒသတ္ထံ။

(တစ်နည်း) သဒ္ဒဿ သတ္ထံ သဒ္ဒသတ္ထံ။

သတ္တုဿဒ ဥဿဒတီတိ ဥဿဒါ၊ (ဥက္ကဋ္ဌမြို့ ရ၏) ***ဘာဋီ***

သတ္တေဟိ ဥဿဒါ သတ္တုဿဒါ။ (ဥက္ကဋ္ဌမြို့ ရ၏) ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) ဥဿဒီယတေတိ ဥဿဒံ၊ (ဥက္ကဋ္ဌမြို့ ရ၏) ***သံဝဏ္ဏနာနီယံ***

သတ္တေဟိ ဥဿဒံ သတ္တုဿဒံ။ (ဥက္ကဋ္ဌမြို့ ရ၏) ***ဘုန်းကြီးဦးကော***

ဗဟုဇန ဗဟူ ဇနာ ယတ္ထာတိ ဗဟုဇနာ။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) ဗဟဝေါ ဇနာ ယတ္ထာတိ ဗဟုဇနံ။ ***လယ်တီ ဗဟုဇနောမှိး***

* များစွာသော သတ္တဝါအပေါင်း၏ မြို့နှင့် ဌာနီ+ဌာနစပ်၊ ဥက္ကဋ္ဌမြို့ဖြစ်၊ ဗဟုသတ္တာ, ဗဟုပါဏာ။

http://www.dhammadownload.com

ပေါသာဝနိယ – ပေါသေတဗ္ဗာတိ ပေါသာဝနိယာ။ ***ဋီသစ်***

* မွေးမြူခြင်း ကြီယာ၊ ဆင်မြင်း စသော သတ္တဝါတို့ဖြစ်၊ ပေါသနီယာ, ပေါသိတာ, ဘရနီယာ။

မောရ မယတိ ဟိံသတီတိ မောရော။ ***မောဂ်***

* ညှဉ်းဆဲခြင်း ကြီယာ၊ ဥဒေါင်းဖြစ်၊ မယူရ, ဝရဟီ။

(တစ်နည်း) မဟိယံ ရဝတီတိ မောရော။ ***သူစီ***

(တစ်နည်း) မုရတိ သံဝေဓတီတိ မောရော။ ***ဓာန်ဋီမိုး***

မိဂ မဂေတိ ဂ္ဂတောစိတော ဂေါစရံ အန္တေသတိ ပရိယေသတီတိ မိဂေါ။ ***သူစီ၊ဓာတွတ္ထ***

(တစ်နည်း) ဂ္ဂတောစိတော ဂေါစရံ မိဂတိ အန္တေသတီတိ မိဂေါ။ ***ဓာတုပစ္စယဒီပနီ***

* ရှာမှီးခြင်း ကြီယာ၊ သားကောင်ဖြစ်၊ ပသု။

(တစ်နည်း) မီယတိ ဟိံသီယတိ မံသံ ခါဒိတုကာမေဟိ မနုဿေဟိ သီဟဗျဂ္ဃါဒီပိ ဗလဝမိဂေဟိ စာတိ မိဂေါ။ ***သူစီ***

(တစ်နည်း) မရဏာယ ဂစ္ဆတိ ပါပုဏာတီတိ မိဂေါ။ ***အပါဒါနဋ္ဌကထာ***

(တစ်နည်း) မရဏံ ဂစ္ဆတီတိ မိဂေါ။ ***အပါဒါနဋ္ဌကထာ***

(တစ်နည်း) မရိတဗ္ဗောတိ မိဂေါ။ ***ဓာန်ဋီမိုး***

* အသက်စွန့်ခြင်း ကြီယာ၊ သမင်ဖြစ်၊ ဟရိဏ, သာရင်္ဂ, မဂ။

တိဏ တေဇေတိ ဇတေနာတိ တိဏံ။ (ဇိရဏာဒိ) ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) တိဏီယတေ တိဏဘက္ခေဟိ ဂေါဏာဒီဟိ အဒီယတေ ခါဒီယတေတိ တိဏံ။ ***သူစီ***

ပေါက္ခရ ပေါသီယတိ ဇလေနာတိ ပေါက္ခရံ။ (ပဒုမံ) ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) ပေါက္ခရေ ဇလေ ဇာတန္တိ ပေါက္ခရံ။ ***ဓာန်ဋီ***

ပေါက္ခရဏီ ပေါက္ခရံ (ဇလံ) ယောဂါ ပေါက္ခရဏီ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစီ***

(တစ်နည်း) ပေါက္ခရေန ယောဂါ ပေါက္ခရဏီ။ (ကြာနှင့် ယှဉ်သော ရေကန်) ***ဓာန်ဋီ၊သူစီမိုး***

(တစ်နည်း) ပေါက္ခရေဟိ သတ္တာနံ မနံ အတ္တာနံ နယတီတိ ပေါက္ခရဏီ။ ***ဓာန်ဋီ***

ကုသုမ ကုသတိ အဝါယတီတိ ကုသုမံ။ (ပုပ္ပံ) ***မောဂ်***

(၅၊ ၆၁ ၂၁၉-ဝတ် ဗိဂ္ဂဟများ)

ဓည ဓနာယိတဗ္ဗံ သဒ္ဒါယိတဗ္ဗန္တိ ဓည်။ ***နီတိ၊သူစီ***

(တစ်နည်း) ဓနာယ သံဝတ္တတီတိ ဓည်။ ***ရှ***

(တစ်နည်း) ဓီယတေ ပေါသီယတေ ဓာနံ၊ ဓာနေ သာဓု ဓည်။ ***ဘာဋီ***

ဘောဂ္ဂ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ဘောဂ္ဂံ။ ***ရာဇဘောဂ္ဂန္တိ ။ပ။ ဘုဉ်ဇိတဗ်ဟူသော ၌-အဖွင့်ရှ***

* သုံးဆောင်ခံစားခြင်း ကြီယာ၊ သုံးဆောင်ခံစားအပ်သော စည်းစိမ်ဖြစ်၊ သမ္မတ္တိ စသော။

ရာဇဘောဂ္ဂ ရာဇတော လဒ္ဓံ ဘောဂ္ဂံ ရာဇဘောဂ္ဂံ။ ***၌-အဖွင့်ရှ***

* မင်း၏ ရအပ်သော စည်းစိမ်နှင့် အပါဒါန+အပါဒါနီစပ်၊ မင်းမှ ရအပ်သော စည်းစိမ်ဖြစ်၊ ဘူပတိ-ယောဂ္ဂ, ဘူပါလယောဂ္ဂ။

(တစ်နည်း) ရညာ ဟုတွာ ဘောဂ္ဂံ ရာဇဘောဂ္ဂံ။ ***ရညာ ဟုတွာ ဘုဉ်ဇိတဗ်ဟူသော ၌-အဖွင့်ရှ***

* မင်းဖြစ်ခြင်း ကြီယာ၏ သုံးဆောင်ခံစားအပ်သော စည်းစိမ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏောစပ်၊ မင်းစည်းစိမ်ဖြစ်၊ ဘူပတိယောဂ္ဂ, ဘူပါလယောဂ္ဂ။

http://www.dhammadownload.com

ပသေနဒိ ပစ္စာမိတ္တံ ပရသေနံ ဓိနာတီတိ ပသေနဒိ။ ***ဋီသစ်***

* ရန်သူစစ်တပ်၏ အောင်ခြင်း ကြိယာနှင့် ကမ္မ+ကမ္မီ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန်သည်လည်းကောင်း, ရန်သူဖြစ်သော တစ်ဖက်စစ်တပ်ကို အောင်ခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း၊ ရန်သူစစ်တပ်ကို အောင်တတ်သော ပသေနဒိကောသလမင်းဒြဗ်၊ပရသေနဓိ, ကောသလရာဇာ။

(တစ်နည်း) ပစ္စုဋ္ဌံ သေနံ ဓိနာတီတိ ပသေနဒိ။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) ပစ္စုဋ္ဌံ ပရသေနံ ဓိနာတီတိ ပသေနဒိ။ ***ဘုန်းကြီးဦးကော***

(ပစ္စုဋ္ဌံ–တက်လတ်သော၊ ပရသေနံ–သူတစ်ပါးစစ်သည်ကို၊ ဓိနာတိ–အောင်တတ်၏။)

* တက်လတ်သော သူတစ်ပါးစစ်သည်၏ အောင်ခြင်း ကြိယာနှင့် ကမ္မ+ကမ္မီ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန်သည်လည်းကောင်း, တက်လတ်သော သူတစ်ပါးစစ်သည်ကို အောင်ခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း၊ တက်လတ်သော သူတစ်ပါးစစ်သည်ကို အောင်တတ်သော ပသေနဒိကောသလမင်းဒြဗ်၊ ပရသေနဓိ, ကောသလရာဇာ။

(တစ်နည်း) ပသေနပိ ဩဒနသူပဗျဥ္ဇနာဒိ ဒီယတိ ဧတဿာတိ ပသေနဒိ။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

* နံပါးဖြင့်လည်း ထမင်း, ဟင်း, အမဲဟင်းလျာ စသည်ကို ပေးအပ်ခြင်း ကြိယာ၏ ကောသလမင်းကြီးဒြဗ်နှင့် သမ္မဒါန+သမ္မဒါနီစပ်၊ ပသေနဒိကောသလမင်းဒြဗ်။ (အကြွင်း တူပြီ)

ဒါယ ဒါတဗ္ဗန္တိ ဒါယံ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ဒီယိတ္ထာတိ ဒါယံ။ ***ဘာဋီမှိ:***

* ပေးခြင်း ကြိယာ၊ ပေးအပ်သော (ဥက္ကဋ္ဌမြို့ဟူသော) အမွေဥစ္စာဒြဗ်၊ ဒါယဇ္ဇံ။

ရာဇဒါယ ဒါတဗ္ဗန္တိ ဒါယံ၊ ရညော ဒါယံ ရာဇဒါယံ။ ***ရညော ဒါယဘူတံဟူသော ဋ–အဖွင့်ရှ***

* မင်း၏ ပေးအပ်သော စည်းစိမ်နှင့် ဒါယက+ဒါတဗ္ဗစပ်၊ မင်းပေးသော စည်းစိမ်ဒြဗ်၊ ဘူပတိဒါယ။

(တစ်နည်း) ဒီယိတ္ထာတိ ဒါယံ၊ ရညာ ဒါယံ ရာဇဒါယံ။ ***ရညာ ဒိန္နတ္ထာဟူသော ဋ–အဖွင့်ရှ***

ဒါယာဒ ဒါယံ အာဒဒါတီတိ ဒါယာဒေါ။ (ဒါယဇ္ဇဉ် ဒါယာဒ) ***ဘာဋီ***

(ဒါယံ–ပေးအပ်သော အမွေဥစ္စာကို၊ အာဒဒါတိ–ယူတတ်၏။)

* အမွေဥစ္စာ၏ ယူခြင်း ကြိယာ (ဝါ) ယူသောသူနှင့် အာရုံ+အာရမ္မဏိက, ကမ္မ+ကမ္မီ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန်သည်လည်းကောင်း, ယူခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း၊ အမွေခံပုဂ္ဂိုလ်ဒြဗ်၊ ပုတ္တော, အတြဇော, ညြရသော, ပေါက္ခရသာတိစြာဟ္မဏော။

ဒါယဇ္ဇ ဒါယာဒဿ ဘာဝေါ ဒါယဇ္ဇံ။ (အမွေ ရ၏) ***ဘာဋီ***

ဒေယျ ဒါတဗ္ဗန္တိ ဒေယျံ။ ***ဋီသစ် ဒါယပုဒ်မှိ:***

(တစ်နည်း) ဒီယတေတိ ဒေယျံ။ ***ဘာဋီ***

ဗြဟ္မဒေယျ ဗြဟ္မံ ဟုတွာ ဒေယျံ ဗြဟ္မဒေယျံ။ ***ဘာဋီ***

* မြတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဂုဏ်၏ ပေးအပ်သော ဥက္ကဋ္ဌမြို့နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ ဥက္ကဋ္ဌမြို့ဒြဗ်၊ သေဋ္ဌဒေယျံ။

သခ်ေပ သံခိပီယတေ ဧကဒေသတော ကထီယတေတိ သခ်ေပေါ။ ***သူစိ***

ရာဇသခ်ေပ ရညော သခ်ေပေါ ရာဇသခ်ေပေါ။ (မင်း၏ အသွင် ရ၏) ***နေရင်းပခုက္ကူသျှ***

(တစ်နည်း) ရညေ သခ်ေပေါ ရာဇသခ်ေပေါ။ (မင်း၌ ထည့်သွင်းအပ်သော အသွင်) ***ဘာဋီ***

http://www.dhammadownload.com

သုက် သုက်တိ ဂစ္ဆတိ ယေနာတိ သုက်။ ***ဓာန်ဦ***
(တစ်နည်း) သုက်ကိယတေ အတိသဒ္ဒိယတေတိ သုက်။ (ပဏ္ဏာကာရ, ပဟေဏက) ***ပန်းကုံး***
ဒါယက ဒေတိတိ ဒါယကော။ ***လယ်တီ***
(တစ်နည်း) ဒဒါတိတိ ဒါယကော။
ဒါယကရာဇ ဒါယကော ရာဇာ ဒါယကရာဇာ။
ဒီပန ဒီပိယတေ ဒီပန်။
ဒါယကရာဇဒီပန – ဒါယကရညော ဒီပန် ဒါယကရာဇဒီပန်။
ဒါယကရာဇဒီပနတ္ထ – ဒါယကရာဇဒီပန် အတ္ထော ဒါယကရာဇဒီပနတ္ထော၊ (တံ) ဒါယကရာဇဒီပနတ္ထံ။
နိဿဋ္ဌပရိစ္စတ္တ – နိဿဋ္ဌ ဟုတ္ဝာ ပရိစ္စတ္တံ နိဿဋ္ဌပရိစ္စတ္တံ။ ***ဦသစ်၊ဘာဦ***
(တစ်နည်း) နိဿဋ္ဌဘာဝေန ပရိစ္စတ္တံ နိဿဋ္ဌပရိစ္စတ္တံ။ ***ဦသစ်၊ဘာဦ***
(လွတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် စွန့်အပ်သော မြို့)
ပူရဏ ပူရယတိ အနေနာတိ ပူရဏံ။ (ပုဒ်ကို ပြည့်စေတတ်သော ခေါသဒ္ဒါ ရ၏) ***ရှ ပူရဏမှိး***
ပဒပူရဏ ပဒဿ ပူရဏံ ပဒပူရဏံ။ (ပုဒ်ကို ပြည့်စေတတ်သော ခေါသဒ္ဒါ ရ၏)
(တစ်နည်း) ပဒပူရဏံ အတ္ထော ဇတဿာတိ ပဒပူရဏံ။ (အတ္ထပုဒ်ကျေ) ***ပါ–ဂဏ္ဌိသစ်***
* ပုဒ်ပြည့်ခြင်း ဟူသော အနက်၏ ခေါသဒ္ဒါနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏ်းစပ်၊ ပဒသိလိဋ္ဌ စသော။
ပဒပူရဏမတ္တ ပဒပူရဏံဇဝ မတ္တံ ပဒပူရဏမတ္တံ။
သမဏ ပါပေ သမေတီတိ သမဏော။ ***ဦသစ်***
* မကောင်းမှုတို့ကို ငြိမ်းစေခြင်း ကြိယာ၊ ဘုရားရှင်ဒြဗ်၊ သမိတပါပေါ စသော။
(တစ်နည်း) သမိယိတ္ထာတိ သမာ၊
သမာ အဏော (ရာဂါဒယော ပါပါ) ဇတေန ဂေါတမေနာတိ သမဏော။ ***မအူ***
* ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုတို့၏ ဂေါတမဘုရားဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏ်းစပ်၊ ဂေါတမဘုရားရှင်ဒြဗ်၊ သမိတော, ဗုဒ္ဓေါ, ဘဂဝါ။
သမိတပါပ သမိယိ်သူတိ သမာပိယိ်သူတိ ဝါ သမိတာနိ၊ သမိတာနိ ပါပါနိ ဇတေနာတိ သမိတပါပေါ။ ***မအူ***
* ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုတို့၏ ဂေါတမဘုရားဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏ်း, သမိတဗ္ဗ+သမဏက, ပဟာတဗ္ဗ+ပဟာယကစပ်၊ ဂေါတမဘုရားရှင်ဒြဗ်၊ သမိတအကုသလ, သမိတဝေရ, ဗုဒ္ဓ။
(တစ်နည်း) သမိယိတ္ထာတိ သမာပိယိတ္ထာတိ ဝါ သမိတံ၊ သမိတံ ပါပံ ယေနာတိ သမိတပါပေါ။ ***ပါ–ဂဏ္ဌိသစ်***
သမိတပါပတာ – သမိတပါပဿ ဘာဝေါ သမိတပါပတာ၊ (တသ္မာ) သမိတပါပတ္တာ။
ဥတ္တရ ဥတ္တရတိ အတိက္ကတိ အဘိဘဝတီတိ ဥတ္တရော။ ***အံ–ဦ***
(တစ်နည်း) ဥတ္တရီယတေ အတိက္ကမီယတေ အနေနာတိ ဥတ္တရော။ ***စာစဉ်***
အနုတ္တရ နတ္ထိ ဥတ္တရော ယဿာတိ အနုတ္တရော။ ***ရှ***
* မိမိထက် လွန်သောမင် မရှိခြင်း အဘာဝဘောဂုဏ်၏ အရိယာမင််နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏ်းစပ်၊ အရိယာမင််ဒြဗ်၊ အနုတ္တမ, အတုလ, အရိယမဂ္ဂ။
မဂ္ဂ နိဗ္ဗာနတ္ထိကေဟိ မဂ္ဂီယတိ ဂဝေသီယတီတိ မဂ္ဂေါ။ ***ဦကာကျော်***
(တစ်နည်း) နိဗ္ဗာနံ မဂ္ဂေတိ ဂဝေသတီတိ မဂ္ဂေါ။ ***ဦကာကျော်***
(တစ်နည်း) ကိလေသေ မာရေန္တော နိဗ္ဗာနံ ဂစ္ဆတီတိ မဂ္ဂေါ။ ***ဦကာကျော်***

http://www.dhammadownload.com

ယထာဘုစ္ဘ ယထာဘူတမေဝ ယထာဘုစ္ဘံ။ **ရူ၊ဋီသစ်**

ယထာဘုစ္ဘဂုဏ – ယထာဘုစ္ဘမေဝ ဂုဏော ယထာဘုစ္ဘဂုဏော။

ယထာဘုစ္ဘဂုဏာဓိဂတ – ယထာဘုစ္ဘဂုဏေန အဓိဂတံ ယထာဘုစ္ဘဂုဏာဓိဂတံ။

ကိဉ္စန ရာဂါဒယော သတ္တေ ကိဉ္စေန္တိ မဒ္ဒန္တိ ပလိဗုန္ဒန္တီတိ ကိဉ္စနာနိ။ **ဋီသစ်**

* သတ္တဝါတို့ကို နင်းနယ်နှိပ်စက်, ကြိတ်ချေခြင်း ကြိယာ၊ ရာဂ,ဒေါသ စသော ကိလေသာတို့ဖြစ်၊ မဒ္ဒနာနိ, ပလိဗောဓနာနိ စသော။

သကိဉ္စန သဟ ကိဉ္စနေဟိ ယော ဝတ္တတိတိ သကိဉ္စနော။ **မ–ဋီ**

* ဖိစီးနှိပ်စက်တတ်သော ရာဂအစရှိသော အနှောက်အယှက်တို့နှင့် တကွဖြစ်ခြင်းဟူသော သဟဝတ္တန ဘောဂုဏ်၏ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ ရာဂအစရှိသော အနှောက်အယှက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၊ သမဒ္ဒန, သပလိဗုဒ္ဓ။

သကျပုတ္တ သကျဿ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇဿ + ပုတ္တော သကျပုတ္တော။ **ဋီသစ်**

ဥစ္စာကုလ ဥစ္စာယေဝ ကုလံ ဥစ္စာကုလံ။

(တစ်နည်း) ဥစ္စံ ကုလံ ဥစ္စာကုလံ။

ပရိဒီပန ပရိဒီပေတိ ဇောနာတိ ပရိဒီပနံ။

ဥစ္စာကုလပရိဒီပန – ဥစ္စာကုလဿ ပရိဒီပနံ ဥစ္စာကုလပရိဒီပနံ။

* မြင့်မြတ်သော အမျိုး၏ ပြကြောင်းသဒ္ဒါနှင့် ပရိဒီပိတဗ္ဗ+ပရိဒီပနစပ်၊ မြင့်မြတ်သော အမျိုးကို ပြကြောင်းဖြစ်သော သကျပုတ္တောဟူသော သဒ္ဒါဖြစ်၊ ဥစ္စာဝံသပရိဒီပန။

ပါရိဇုည ပရိဇိယနံ ပရိဟာယနံ ပါရိဇုညံ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ပရိဇိရတီတိ ပရိဇိဏ္ဏော၊ ပရိဇိဏ္ဏဿ ဘာဝေါ ပါရိဇုညံ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ပရိဟိယတီတိ ပရိဟာနိ၊ ပရိဟာနိယာ ဘာဝေါ ပါရိဇုညံ။ ***ဘုန်းကြီးဦးကော***

(ဌ၊ နှာ ၂၂၀–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သာဓု သပရတ္ထံ သာဓေတီတိ သာဓု။ **ဓာန်ဋီ**

(တစ်နည်း) သာတ္ထပရတ္ထံ သာဓေတီတိ သာဓု။ **သူစီ**

(တစ်နည်း) သာဓေတိ အတ္တာပရဟိတန္တိ သာဓု။ (သုန္ဒရ စသော) **မောဂ်**

(တစ်နည်း) သာဓိယတိ အနေန ဟိတန္တိ သာဓု။ **ရူ**

(တစ်နည်း) အတ္ထသုခံ သာဓေတီတိ သာဓု။

တထာရူပ တံ ရူပံ ဇောသန္တိ တထာရူပါ။

(တစ်နည်း) တာဒိသံ ရူပံ ဇောသန္တိ တထာရူပါ။

ယထာရူပ ယံ ရူပံ ဇောဿာတိ ယထာရူပေါ။

(တစ်နည်း) ယာဒိသံ ရူပံ ဇောဿာတိ ယထာရူပေါ။

လဒ္ဓသဒ္ဓ လဒ္ဓါ သဒ္ဓါ ယေဟိတိ လဒ္ဓသဒ္ဓါ။ (ရအပ်သော ယုံကြည်ခြင်းရှိသော ရဟန္တာတို့ ရ၏)

ပဿဒ ပသီဒန္တိတိ ပသာဒါ။

http://www.dhammadownload.com

သောမ သုနောတီတိ သောမော။ ***မောဂ်***
(တစ်နည်း) သုခံ အဘိဿဝတီတိ သောမော။ ***ဓာန်ဋီ***
(တစ်နည်း) သဝတီတိ သောမော။ (ရေနှင့် အရောင်တို့ကို ယိုစီးတတ်သော လ)
သောမ္မ သောမဿ ဣဒံ သောမ္မံ။ (လ,ရေတို့၏ ဥစ္စာ အအေးဓာတ်)
ပသာဒသောမ္မ – ပသာဒါနိ စ တာနိ သောမ္မာနိ စာတိ ပသာဒသောမ္မာနိ။
(ကြည်လင်အေးမြကုန်သော မျက်လုံးတို့ ရ၏)
(တစ်နည်း) ပသာဒေန သောမ္မာနိ ပသာဒသောမ္မာနိ။
(စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော အေးမြသော မျက်လုံးတို့ ရ၏) ***ပါ–ဘာဋီ***
အကွိ ဣကွတိ အနေနာတိ အကွိ။ ***မောဂ်***
(တစ်နည်း) အကွတိ ပဿတိ ဧတေနာတိ အကွိ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***
* ကြည့်ရှုခြင်း ကြိယာ၊ မျက်လုံးဒြဗ်၊ စက္ခု, နယန, နေတ္တ စသော။
(တစ်နည်း) အကွတိ ဝိသယေသု ဗျာပီ ဘဝတီတိ အကွိ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***
(တစ်နည်း) အသတိ ဝိသယေသု ဗျာပီဝိယ ဘဝတီတိ အကွိ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***
* ပျံ့နှံ့ခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)
အဇ္ဈာယက နဇ္ဈာယတီတိ အဇ္ဈာယကော။
(တစ်နည်း) နဈာယတီတိ အဇ္ဈာယကော။ ***သီ၊ဌ၊နှာ–၂၂၀+ဗုဒ္ဓဝံသဋ္ဌကထာ***
* ပဋိသေဓဘောဂုဏ်၏ ဈာန်မဝင်စားနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေး အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သည်လည်းကောင်း, ဈာန်မဝင်စားနိုင်ခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း၊ ဈာန်မဝင်စားနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဒြဗ်၊ ဈာနဝိရဟိတ, ဈာနာပဂတ။
(တစ်နည်း) ဈာယတီတိ ဈာယကော၊ နဈာယကော အဇ္ဈာယကော။ (ဂရုကနည်း) ***ဌ၊နှာ–၂၂၀***
(တစ်နည်း) အဇ္ဈာယတီတိ အဇ္ဈာယကော။ (လဟုကနည်း) ***ဌ၊နှာ–၂၂၀***
အကွရ တသ္မိံယေဝ နိရုဋ္ဌဘာဝေန အညတ္ထ နခရတိ နသဥ္စရတီတိ အကွရံ။
* ပဋိသေဓဘောဂုဏ်၏ ထိုဈာန်မဝင်စားနိုင်သော ပုဏ္ဏား၌သာလျှင် ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ မဖြစ်သော အမည်သညာဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေး အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သည်လည်းကောင်း, အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ မဖြစ်ခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း၊ အဇ္ဈာယက ဟူသော သုံးခုမြောက် အမည်သညာ အကွရာဒြဗ်၊ နိရုတ္တိ, သမညာ။
(တစ်နည်း) နကွရန္တီတိ အကွရာ။ ***ရူ***
(တစ်နည်း) နကွရန္တိ နခိယျန္တီတိ အကွရာနိ။ ***နီတိ***
(တစ်နည်း) နခရတိ နခယတီတိ အကွရော။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***
(တစ်နည်း) ဥဒယဗ္ဗယာဘာဝတော နကဒါစိ ခရတီတိ အကွရံ။ ***သံ–ဋီ***
(တစ်နည်း) ခရတိ သဥ္စရတီတိ ခရံ၊ နခရံ အကွရံ။
ဣရ ဣစ္စန္တေ ထောမီယန္တေ ဒေဝါ ဧတာယာတိ ဣရ။ ***ဋီသစ်***
(နတ်တို့ကို ချီးမွမ်းကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ဣရ)

http://www.dhammadownload.com

ဝေဒ ဝိဒန္တိ ဓမ္မံ ကမ္မံ ဝါ ဧတေဟီတိ ဝေဒါ။ **ဋီသစ်**

* ဓမ္မကိုလည်းကောင်း, ကံကိုလည်းကောင်း သိခြင်း ကြိယာ၊ ဣရု,ယဇု,သာမ ဟူသော ဗေဒင်သုံးပုံဖြစ်၊ မန္တ, သုတိ။

ယဇု ယဇ္ဇန္တေ ပုဇ္ဇန္တေ ဒေဝါ အနေနာတိ ယဇု။ **ဋီသစ်**
(နတ်တို့ကို ပူဇော်ကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ယဇု)

သာမ သောယန္တိ အန္တံ ကရောန္တိ, သာယန္တိ ဝါ တနုံ ကရောန္တိ ပါပံ အနေနာတိ သာမံ။ **ဋီသစ်**
(မကောင်းမှုကို အဆုံးပြုကြောင်း ၊ဝါ– နည်းပါးအောင် ပြုကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် သာမ)

နိဃဏ္ဍု ဝစနီယဝါစကဘာဝေန အတ္ထံ, သဒ္ဒဉ္စ နိဓေတိ ဘိန္ဒတိ ဝိဘဇ္ဇ ဒဿေတီတိ နိဃဏ္ဍု။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ဝစနီယဝါစကဘာဝေန အတ္ထံ, သဒ္ဒဉ္စ နိဓဏ္ဍတိ ဘိန္ဒတိ ဝိဘဇ္ဇ ဒဿေတီတိ နိဃဏ္ဍု။ **ဓာန်ဋီ**

(တစ်နည်း) တတ္ထ တတ္ထာဂတာနိ နာမာနိ နိဿေသတော ဃဋ္ဋေန္တိ ရာသိံ ကရောန္တိ ဧတ္ထာတိ နိဃဏ္ဍု။ **ဋီသစ်**

ဗျာကရဏ ဝိသေသေန အာကရီယန္တေ အနေန သဒ္ဒါတိ ဗျာကရဏံ။ **ဓာန်ဋီ၊သူစိ**

* ထူးခြားစွာ ပြုခြင်း ကြိယာ၊ ဗျာကရဏံ: သဒ္ဒါကျမ်းဒြဗ်၊ သဒ္ဒသတ္ထ, သဒ္ဒပကရဏ, ဗျာကရဏဂန္ထ, ကပ္ပ, ဇောတိသတ္ထ။

(တစ်နည်း) ယထာသရူပံ သဒ္ဒါ ဗျာကရီယန္တိ ဧတေနာတိ ဗျာကရဏံ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဗျာကရီယန္တေ ဗျုပ္ပါဒီယန္တေ ပဋိပါဒီယန္တေ သဒ္ဒါ ယေနာတိ ဗျာကရဏံ။ **ဘာဋီ**

ဝိတဏ္ဍ အညမညဝိရုဒ္ဓံ သဂ္ဂမောက္ခဝိရုဒ္ဓံ ဝါ (ကထံ) တနောန္တိ ဧတ္ထာတိ ဝိတဏ္ဍော။ **ဋီသစ်၊ဘာဋီ**

(တစ်နည်း) ဝိရုဒ္ဓေန ဝါဒဒဏ္ဍေန တာဠေန္တိ ဝါဒိနော ဧတ္ထာတိ ဝိတဏ္ဍော။ **ဋီသစ်၊ဘာဋီ**

(တစ်နည်း) ဝိသေသေန ပဏ္ဍိတာနံ မနံ တာဝေန္တိ စာလေန္တိ ဧတေနာတိ ဝိတဏ္ဍော။ **ဘာဋီ**

(ဌ၊ နှာ ၂၂၁–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဝယ ဝယတီတိ ဝယော။ (စလယ်ဆုံး သုံးပါးတို့တွင် တစ်စုံတစ်ခုမျှ၌ မပင်မပန်း မတွန့်မဆုတ်ဘဲ လောကာယတကျမ်း မဟာပုရိသလက္ခဏာကျမ်းတို့ကို ဆောင်နိုင်,ဖြည့်နိုင်သူ ရဏ်) **ဋီသစ်၊ဘာဋီ**

အဝယ နတ္ထိ ယထာဝုတ္တဂန္ထေသု ဝယော ဉိနတာ ဧတသ္သာတိ အဝယော။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) နော ဝယော အဝယော။ (အထက်ပါအတိုင်း မဆောင်နိုင် မဖြည့်နိုင်သူ ရဏ်) **ဋီသစ်**

အနဝယ နော အဝယော အနဝယော။ **ဋီသစ်၊ဘာဋီ**

* ပဋိသေဓဝါစကဘောဂုဏ်၏ အစအလယ်အဆုံး သုံးပါးတို့တွင် တစ်စုံတစ်ခုမျှ၌ မပင်မပန်း မတွန့်မဆုတ်ဘဲ လောကာယတကျမ်း မဟာပုရိသလက္ခဏာကျမ်းတို့ကို ဆောင်နိုင်သူ ဖြည့်နိုင်သူနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏောစပ်၊ စလယ်ဆုံး သုံးပါးတို့တွင် တစ်စုံတစ်ခုမျှ၌ မပင်မပန်း မတွန့်မဆုတ်ဘဲ လောကာယတကျမ်း မဟာပုရိသလက္ခဏာကျမ်းတို့ကို ဆောင်နိုင်,ဖြည့်နိုင်သူဖြစ်၊ အနူနော, ပရိပုဏ္ဏော စသော။

လောကာယတ – အာယတိ ဟိတံ ဗာလဇနသခ်ါတော လောကော နံ ယတတိ နံ ဉါဟတိ နံ ဝိရုဟတိ ဧတေ–နာတိ လောကာယတံ။ **ဋီသစ်၊ဘာဋီ**

* နောင်အခါ အစီးအပွား ဖြစ်ဖို့ရာ လုံ့လကြိုးကုတ် အားမထုတ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ကြိယာသကတ် သည်လည်းကောင်း, လူမိုက်ဟု ဆိုအပ်သော သတ္တလောကဓ၏ အားမထုတ်ခြင်း ကြိယာနှင့် ကတ္တား+ကတ္တိ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သည်လည်းကောင်း၊ လောကာယတကျမ်းဒြဗ်၊ ဝိတဏ္ဍဝါဒသတ္ထ။

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) နာ ယတတိ နာ ဤဟတိ အနေနာတိ အာယတံ၊ လောကဿ အာယတံ လောကာယတံ။ ***ဥယျာဥ်***

* လောကအရ လူမိုက်ဟု ဆိုအပ်သော သတ္တလောက၏ အာယတအရ နောင်အခါ အစီးအပွား ဖြစ်ဖို့ အတွက် လုံ့လကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြောင်းဖြစ်သော လောကာယတကျမ်းနှင့် သမ္မန္နာ+သမ္မန္နီစပ်၊ လောကာယတကျမ်းဩဝါဒသတ္ထ စသော။

(တစ်နည်း) လောကာ ဗာလဇနာ အာယတန္တိ, ဥဿဟန္တိ ဝါဒဿာဒေန ဇတ္ထာတိ လောကာယံ။ ***ဋီသစ်***

အနုညာတ အနုညာယတေတိ အနုညာတော။ ***ဘာဋီ***

ပဋိညာတ ပဋိဇာနာတီတိ ပဋိညာတော။ ***ဘာဋီ***

အနုညာတပဋိညာတ – အနုညာတော စ သော ပဋိညာတော စာတိ အနုညာတပဋိညာတော။

* ဆရာက ခွင့်ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဘောဂုဏ်၏ မိမိကိုယ်တိုင် ဝန်ခံတတ်သော အမွှေနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ အမွှေဒြဗ်၊ အနုညာတဗ္ဗပဋိညာတဗ္ဗ စသော။

သက သဿ အတ္တနော သန္တကံ သကံ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) သဿ ဣဒံ သကံ။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) သဿ အယံ သကံ။ ***ဘာဋီ***

အာစရိယက အာစရိယာနံ ပရမ္မရတော အာဘတံ အာစရိယကံ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ပရမ္မရာဘူတောဟိ အာစရိယေဟိ အာဘတံ အာစရိယကံ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) အာစရိယေန အာဘတံ အာစရိယကံ။ ***ဘာဋီ***

တေဝိဇ္ဇက တိဿော ဝိဇ္ဇာ တိဝိဇ္ဇာ၊ တိဝိဇ္ဇာနံ သမူဟော တေဝိဇ္ဇကံ။ (ဝေဒတ္တယံ)

(တစ်နည်း) တိဿော ဝိဇ္ဇာ တိဝိဇ္ဈံ၊ တိဝိဇ္ဇဿ သမူဟော တေဝိဇ္ဇကံ။ ***ဘာဋီ***

ပါဝစန ပဓာနံ ဝစနံ, ပကဋ္ဌာနံ ဝါ အဋ္ဌကထာဒီနံ ဝစနံ ပါဝစနံ။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

ဇန ကုသလာကုသလံ ဇနေန္တီတိ ဇနာ။ (နရာ, မနုဿာ) ***သူစီ***

(တစ်နည်း) ခန္ဓပဉ္စကသင်္ခါတံ အတ္တဘာဝံ ဇနေန္တိ အဘိနိဗ္ဗတ္တေန္တီတိ ဇနာ။ ***သာဂရတ္ထ၊ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ကိလေသေ ဇနေန္တိ အဇနိံသု ဇနိဿန္တီတိ ဇနာ။ ***သာဂရတ္ထ၊ဋီသစ်***

ဂေါတမ ဂေါတမဿ အပစ္စံ ဂေါတမော။ ***ဓာန်ဋီ***

* ဂေါတမအနွယ်ဖြစ်သော သုဒ္ဓေါဒနမင်း၏ သားဒြဗ်နှင့် ဇနက+ဧညစပ်၊ သားဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားဒြဗ်၊ ဂေါတမပုတ္တ။

ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထဝသ – ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထဿ ဝသော ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထဝသော။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

ဥပဇ္ဈာယ မနသာ ဥပေစ္စ သိဿာနံ ဟိတေသိတံ ဥပဋ္ဌပေတွာ စျာယတီတိ ဥပဇ္ဈာယော။ ***သူစီ***

(ဌ၊ နှာ ၂၂၂-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဂတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိ ဇတ္ထာတိ ဂတိ။ (နိဝါသဋ္ဌာနံ) ***ဋီသစ်***

* ဖြစ်ခြင်း ကြီယာ၊ တောအုပ်ဒြဗ်၊ နိဝါသဋ္ဌာနံ စသော။

(တစ်နည်း) သုစရိတဒုစ္စရိတကမ္မေန သတ္တေဟိ ဥပပဇ္ဇနဝသေန ဂန္တွာတိ ဂတိ။ (ဘဝဘောဒေါ) ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ဂမတိ ယထာသဘာဝံ ဇာနာတီတိ ဂတိ။ (ပညာ) ***ဋီသစ်***

* ဟုတ်မှန်သော သဘောကို သိခြင်း ကြီယာ၊ ဟုတ်မှန်သော သဘောကို သိသော ပညာဒြဗ်၊ ပညာ, မေဓာ။

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ဂမနံ ဗျာပနံ ဂတိ။ (ဝိသဋ္ဌဘာဝေါ) **ဋီသစ်**
(တစ်နည်း) ဂမနံ နိပ္ဖတ္တနံ ဂတိ။ (နိဋ္ဌာ) **ဋီသစ်**
(တစ်နည်း) ဂစ္ဆတိ ယထာရုစိ ပဝတ္တတီတိ ဂတိ။ (အစ္ဆာသယော) **ဋီသစ်**
(တစ်နည်း) ဂစ္ဆတိ အဝစရတိ, အဝစရဏဝသေန ဝါ ပဝတ္တတိ ဇတ္ထာတိ ဂတိ။ (ပဋိသရဏံ) **ဋီသစ်**
လက္ခဏ လက္ခီယတိ ဇတေဟီတိ လက္ခဏာနိ။ ***ထေရပါဒါနဋ္ဌကထာ***
* မှတ်သားခြင်း ကြိယာ၊ လက္ခဏာဒြဗ်၊ လဋ္ဌန, နိမိတ္တ။
(တစ်နည်း) လက္ခီယန္တိတိ လက္ခဏာနိ။ ***ထေရပါဒါနဋ္ဌကထာ***
စက္ခ စစတိ စက္ခဝတ္တိနော ယထာရုစိ အာကာသဂမနာယ ပရိဿမတီတိ စက္ခံ။ **ဋီသစ်**
(တစ်နည်း) စရန္တိ ဇတေန သတ္တာ သမ္မတ္တိဘဝံ သမ္မတ္တိဘဝေသူတိ ဝါ စက္ခံ။ **ဋီသစ်**
(တစ်နည်း) စက္ခတိ အပရာပရံ ပရိဝတ္တတီတိ စက္ခံ။ ***အံ–ဋီ***
(တစ်နည်း) စက္ခတိ ဗျဝတိ ဟိံသတီတိ စက္ခံ။ ***ဓာတ္ဝတ္ထ***
(တစ်နည်း) ကရောတိ ဂမနံ အနေနာတိ စက္ခံ။ **သဒ္ဒ**
(တစ်နည်း) ကြိယတေ အနေနာတိ စက္ခံ။ ***ဘာဋီ***
ဇာတိ ဇာယန္တိ ဘိန္နေသုပိ အတ္ထေသု အဘိန္နဓိသဒ္ဒါ ဇတေ ဇာတိ ဇာတိ။ **ဋီသစ်**
* အနက်ကွဲပြားကုန်သော်လည်း မကွဲပြားသော အသိညာဏ် သဒ္ဒါတို့၏ ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ မကွဲပြားသော အသိညာဏ် သဒ္ဒါတို့ရှိသော လက္ခဏာ၏ အဖြစ်မျှဟု ဆိုအပ်သော ဇာတ်ဒြဗ်၊ လက္ခဏာဘာဝမတ္တ, ဥပ္ပတ္တိ, နိဗ္ဗတ္တိ။
ဇာတိသာမည – ဇာတိယာ သာမညံ ဇာတိသာမညံ။ ***ဘာဋီ***
ဉာယ ဉာယန္တိ အနေနာတိ ဉာယော။ (သင်ကြောင်းနည်းလမ်း ရ၏) **သဒ္ဒ**
(တစ်နည်း) နီယန္တိ သတ္တာ ဇတေနာတိ ဉာယော။
(သတ္တဝါတို့ကို ကောင်းသောအရာသို့ ဆောင်ကြောင်းနည်းလမ်း ရ၏) **သဒ္ဒ**
(တစ်နည်း) ဉာယတီတိ ဉာယော။ (နီတိ, ဥပဒေသ, ဥပါယ စသော) ***ဘာဋီ***
စာတုရန္တ စတ္တာရော သမုဒ္ဒါ အန္တာ ပရိယောသာနာ ဇတိသာတိ စတုရန္တာ၊ (ပထဝီ) **ဋီသစ်**
စတုရန္တာယ ဣသရော စာတုရန္တော။ ***ဘာဋီ***
ဒိပ ဒွိဓာ ဂတာနိ အာပါနိ အသ္မိန္တိ ဒီပေါ။ ***ဓာန်ဋီ၊သဒ္ဒ***
* နှစ်ဖြာဖြစ်ကုန်သော ရေတို့၏ ကျွန်းနှင့် နိသိတ+နိသယ, ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ ကျွန်းဒြဗ်၊ အန္တရဒီပ, အန္တရီပ။
(တစ်နည်း) ဒွိဓာ အာပေါ သန္ဒတိ ဇတ္ထာတိ ဒွိပေါ၊ ဒွိပေါယေဝ ဒီပေါ။ **ဋီသစ်၊ဝိသဒ္ဒါရုံနိသျ**
(တစ်နည်း) ဇလမဒ္ဓေ ဒိပ္ပတီတိ ဒီပေါ။ **ဋီသစ်**

(ဌ၊ နှာ ၂၂၃-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဝိရ ဝိရယတီတိ ဝိရော။ ***ဓာန်ဋီ၊ဘာဋီ***
(တစ်နည်း) ဝေတိ ဥတ္တမဘာဝံ ယာတီတိ ဝိရော။ (ဝိက္ကန္တော) ***မောဂ်***
အင်္ဂ အင်္ဂီယတီတိ ဉာယတီတိ ဖလံ ဇတေနာတိ အင်္ဂံ။ ***ဝိရာနံ အင်္ဂံ ဝိရင်္ဂံ၊ ဝိရကာရဏံ အဖွင့်ရှ***
* သိခြင်း ကြိယာ၊ အကြောင်း ဝိရိယဒြဗ်၊ ကာရဏ စသော။
(တစ်နည်း) အင်္ဂီယတေ ဉာယတေ ဇတေနာတိ အင်္ဂံ။ **သဒ္ဒ**

http://www.dhammadownload.com

ဝိရဂ် ဒေဝပုတ္တသဒိသကာယာ အဖွင့်ရှု၍ – ဝိရသ အဂ်ဲ ဝိရဂ်ဲ။ **ဦသစ်၊ဘာဦ**

ဝိရဂ်ရူပ ဒေဝပုတ္တသဒိသကာယာ အဖွင့်ရှု၍ – ဝိရဂ်သ ရူပမိဝ ရူပဲ ယေသန္တေတိ ဝိရဂ်ရူပါ။ **ဦသစ်**

(တစ်နည်း) ဝိရဂ်ါနံ ရူပဲဝိယ ရူပဲ ယေသန္တိ ဝိရဂ်ရူပါ။ ***ဘာဦ***

* သိကြားမင်း၏ (ဝါ) နတ်သား၏ ခန္ဓာကိုယ်ကဲ့သို့သော ခန္ဓာကိုယ်၏ စကြာမင်း၏ သားတော်တို့နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ စကြာမင်း၏ သားတော်တို့ဖြစ်၊ ဒေဝပုတ္တသဒိသကာယာ စသော။

ဝိရိယ ဝိရာနံ ကမ္မံ ဝိရိယံ။ ***ဦကာကျော်***

(တစ်နည်း) ဝိရာနံ ဘာဝေါ ဝိရိယံ။ ***ဦကာကျော်***

(တစ်နည်း) ဝိရာနံ ဣဒံ ဝိရိယံ။ ***ဘာဦ***

* ရဲရင့်ကုန်သော သူတို့၏ ဝိရိယနှင့် သာမိ+သံစပ်၊ ဝိရိယဒြစ်၊ ဝါယာမ, ဥဿာဟ, အာတပ္ပ, ပဂ္ဂါဟ။

(တစ်နည်း) ဝိမိနာ ဤရယိတဗ္ဗံ ပဝတ္တေတဗ္ဗန္တိ ဝိရိယံ။ ***ဦကာကျော်***

* ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)

သေနာ သေတိ ဗန္ဓတီတိ သေနာ။ (ဝါဟိနိ, စမူ) ***မောဂ်၊သူစိ***

(တစ်နည်း) သိနာတိ ပရေ ဗန္ဓတိ ဧတာယာတိ သေနာ။ **ဦသစ်**

အရဟ ပူဇာဝိသေသံ ပဂ္ဂဏှိတုံ အရဟာတီတိ အရဟံ။ **ဦသစ်**

* ပူဇော်အထူးကို ခံယူတော်မူခြင်း ကြိယာ၊ မြတ်စွာဘုရားဒြစ်တော်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ, ဘဂဝါ။

(တစ်နည်း) စီဝရာဒိပစ္စယေ အရဟာတိ ပူဇာဝိသေသဿာတိ အရဟံ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) သံသာရစက္ကဿ ဟရေ ဟတဝါတိ အရဟံ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) သံသာရစက္ကဿ အရေ ဟနိတိ အရဟံ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) နာ သန္တိ (ရာဂါဒယော ပါပဓမ္မာ) ရဟာ ဧတဿာတိ အရဟံ။ **သူစိ**

* ရာဂ စသော တရားများ မရှိခြင်း ဂုဏ်၏ မြတ်စွာဘုရားနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေား, ဝိသေသန+ဝိသေသျ, သမ္မဒါနိ+သမ္မဒါနစပ်၊ မြတ်စွာဘုရားဒြစ်တော်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ, ဘဂဝါ။

ဝိဝဋ္ဋဆဒ ရာဂဒေါသမောဟမာနဒိဋ္ဌိအဝိဇ္ဇာဒုစ္စရိတဆဒနေဟိ သတ္တဟိ ပဋိစ္ဆန္နေ ကိလေသန္ဓကာရေ လောကေ တံ ဆဒနံ ဝိဝဋ္ဋေတွာ သမန္တတော သဗ္ဗာတာလောကော ဟုတွာ ဌိတောတိ ဝိဝဋ္ဋဆဒေါ ဟူသော အဋ္ဌကထာ အဖွင့်ရှု၍ –

ဝိဝဋ္ဋယိတဗ္ဗော ဝိဂမေတဗ္ဗောတိ ဝိဝဋ္ဋော၊ ဆာဒေတိ ပဋိစ္ဆာဒေတီတိ ဆဒေါ၊ **ဦသစ်**

ဝိဝဋ္ဋော ဆဒေါ အနေနာတိ ဝိဝဋ္ဋဆဒေါ။ **ဦသစ်**

* ဖွင့်လှစ်အပ်ပြီးသော ရာဂစသော ကိလေသာ အမိုး၏ မြတ်စွာဘုရားနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ မြတ်စွာဘုရားဒြစ်တော်၊ ဝဋ္ဋဆဒနရဟိတော၊ ဝိဂမဆဒေါ စသော။

အထ ဝါ ဝိဝဋ္ဋော စ ဝိစ္ဆဒေါ စာတိ ဝိဝဋ္ဋဆဒေါ ဟူသော အဋ္ဌကထာ အဖွင့်ရှု၍ –

(တစ်နည်း) ဝဋ္ဋဆ ဆဒေါ စ ဝဋ္ဋဆဒါ၊ ဝဋ္ဋဆဒေဟိ ဝိဂတော ယသ္မာတိ ဝိဝဋ္ဋဆဒေါ။ **ဦသစ်**

(တစ်နည်း) ဝိဂတာ ဝဋ္ဋဆဒါ ယသ္မာတိ ဝိဝဋ္ဋဆဒေါ။ **ဦသစ်**

မှတ်ချက်။ တောင်မြို့ဆရာတော်ကမူ ဖော်ပြလတ္တံ့သည့်အတိုင်း ဝိဂုဟများ ပြုသော်၏။ အလိုရှိသော် ရှုတော်မူ။

အဋ္ဌကထာ ပဌမနည်း အဖွင့်ရှု၍ –

ဝိဝရိယိတ္ထာတိ ဝိဝဋ္ဋော၊ ဆဒိယတေ အနေနာတိ ဆဒေါ၊ ဝိဝဋ္ဋော ဆဒေါ ယေနာတိ ဝိဝဋ္ဋဆဒေါ။

http://www.dhammadownload.com

အဋ္ဌကထာ ဒုတိယနည်း အဖွင့်ရှု၍ –
ဝဋ္ဌတော ဝိဂတော ဝိဝဋ္ဌော၊ ဆဒတော ဝိဂတော ဝိစ္ဆဒေါ၊ ဝိဝဋ္ဌော စ သော ဝိစ္ဆဒေါ စာတိ ဝိဝဋ္ဌစ္ဆဒေါ။
(တစ်နည်း) ဝဋ္ဌော စ ဆဒေါ စ ဝဋ္ဌစ္ဆဒါ၊ ဝဋ္ဌစ္ဆဒေဟိ ဝိဂတော ဝိဝဋ္ဌစ္ဆဒေါ။

သဥ္ဇာတ သံသုဋ္ဌ ဇာယတီတိ သဥ္ဇာတော။
(တစ်နည်း) ဇာယတီတိ ဇာတော၊ သံသုဋ္ဌ ဇာတော သဥ္ဇာတော။
အာလောက အာလောစယတိ ပဿတိ ဧတေနာတိ အာလောကော။ **ဓာန်ဋီ**
(တစ်နည်း) အာလောကယတိ ဧတေနာတိ အာလောကော။ **သူစိ**
(တစ်နည်း) အာလောကေတိ ဧတေနာတိ အာလောကော။ **ဓာန်ဋီ**
သဥ္ဇာတာလောက – သဥ္ဇာတော အာလောကော ယဿ ဘဂဝတောတိ သဥ္ဇာတာလောကော။ **ဋီသစ်**

(၄၊ နှာ ၂၂၄-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အဟ နဇဟာတိ ပစ္ဆာဂမနန္တိ အဟံ။ (မဇ္ဈနှ၌ အဟ) **ဋီသစ်၊သူစိ**
* တစ်ဖန်လာခြင်းကို မစွန့်ခြင်း ကြိယာ၊ နေ့ဟူသော ကာလပညတ်ဒြဗ်၊ ဒိန, ဒိဝသ။
မဇ္ဈနှ အဟဿ မဇ္ဈော မဇ္ဈနှော။ (အဟဿ–နေ့၏၊ မဇ္ဈော–အလယ်တည်း။) **ဓာန်ဋီ**
* နေ့၏ အလယ်နှင့် အဝယဝီ+အဝယဝစပ်၊ မွန်းတည့်ချိန် အခါကာလဒြဗ်၊ ဒိနမဇ္ဈ, ဒိဝသမဇ္ဈ။
မဇ္ဈနှိက မဇ္ဈနှောဧဝ မဇ္ဈနှိကော။ **ဓာန်ဋီ**
ပဏီတဘောဇန – ပဏီတသံသဋ္ဌံ သတ္တဓညနိဗ္ဗတ္တံ ဘောဇနံ ပဏီတဘောဇနံ။ **သာရတ္ထ**
(တစ်နည်း) ပဏီတံ ဘောဇနံ ပဏီတဘောဇနံ။
(တစ်နည်း) ပဏီတဿ ဘုဥ္ဇနံ ပဏီတဘောဇနံ။
ပဏီတဘောဇနပစ္စယ – ပဏီတဘောဇနံ ပစ္စယော ယဿာတိ ပဏီတဘောဇနပစ္စယံ။
* ပဏီတဘောဇဉ်ကို စားရခြင်းဟူသော အကြောင်း၏ ထိနမိဒ္ဓနှင့် ကာရဏ+ဖလစပ်၊ ပဏီတဘောဇဉ်ကို စားရခြင်းဟူသော အကြောင်းရှိသော ထိနမိဒ္ဓဒြဗ်၊ ပဏီတဘောဇနကာရဏ။
ပဓာန ပဒဟီယတေတိ ပဓာနံ။ **လယ်တီ**
(တစ်နည်း) ပဒဟန္တိ ဧတေနာတိ ပဓာနံ။ **လယ်တီ၊မဟာနိဒ္ဒေသဋ္ဌကထာ**
ပဓာနိက ပဓာနံ အနုယုဥ္ဇန္တီတိ ပဓာနိကာ။
* ကမ္မဋ္ဌာန်း တရား၏ အားထုတ်တတ်ကုန်သော ရဟန်းတို့နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေး, အာရုံ+ အာရမ္မဏိကစပ်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်ကြကုန်သော ရဟန်းတို့ဒြဗ်၊ ပဓာနာနုယုဥ္ဇကာ။
ဒိဝါပဓာနိက ဒိဝါ ပဓာနိကာ ဒိဝါပဓာနိကာ။ (ဒိဝါပဓာနာနုယုဥ္ဇကာ) **ဋီသစ်**
(တစ်နည်း) ဒိဝါပဓာနံ ယေသံ အတ္ထီတိ ဒိဝါပဓာနိကာ။
ဘတ္တ ဘုဥ္ဇန္တိ ဧတ္ထာတိ ဘတ္တံ။ (ပစ္ဆာဘတ္တံ၌ ဘတ္တ)
* ဆွမ်းစားခြင်း ကြိယာ၊ ဆွမ်းစားချိန်ဟူသော ကာလဒြဗ်၊ ဘုဥ္ဇနကာလော။
ပစ္ဆာဘတ္တ ဘတ္တတော ပစ္ဆာ ပစ္ဆာဘတ္တံ။ **ဋီသစ်**
* ဆွမ်းစားရာ ကာလ၏ နောက်ကာလနှင့် အပါဒါန+အပါဒါနီစပ်၊ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဖြစ်သော ကာလဒြဗ်၊ စရိမဘတ္တံ။
(တစ်နည်း) ဘတ္တဿ ပစ္ဆာ ပစ္ဆာဘတ္တံ။ **၄၊နှာ–၁၈၈**

http://www.dhammadownload.com

ဧကဂ္ဂ ဧကံ အဂ္ဂံ အာရမ္မဏံ ယဿ စိတ္တဿာတိ ဧကဂ္ဂံ။

* တစ်ခုတည်းသော အာရုံ၏ စိတ်နှင့် အာရုံ+အာရမ္မဏိကစပ်၊ စိတ်ဒြဗ်၊ အဝိက္ခေပ, သမာဓိ။

အဘိညာတ အဘိညာယတေတိ အဘိညာတံ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

* အလွန်သိခြင်း ကြိယာ၊ အလွန်သိအပ်သော အမျိုးဒြဗ်၊ ပါကဋ္ဌ, ဝိသုတ။

ဇမ္ဗူ ဇမီယတေ အဒီယတေတိ ဇမ္ဗူ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီမှီး***

(တစ်နည်း) ဇာယတိ, ဇနီယတီတိ ဝါ ဇမ္ဗု။ ***မောဂ်***

* စားခြင်း ကြိယာ၊ သပြေပင်ဒြဗ်၊ ဇမ္ဗုဝ, ဇမ္ဗု။

ဇမ္ဗုဒီပ ဇမ္ဗုယာ လက္ခိတော ဒီပေါ ဇမ္ဗုဒီပေါ၊ (တသ္မိံ) ဇမ္ဗုဒီပေ။ ***သူစိ***

* ဇမ္ဗုသပြေပင်၏ မှတ်သားအပ်သော ကျွန်းနှင့် လက္ခဏ+လက္ချစပ်၊ ဇမ္ဗုဝဒီပ, ဇမ္ဗုဝန္တရီပ။

အပဒေသ အပဒိဿတေ ဧတေဟီတိ အပဒေသာနိ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

* ညွှန်ပြခြင်း ကြိယာ၊ ညွှန်ပြကြောင်းဖြစ်သော ရုပ်အဆင်းဒြဗ်၊ အပဒိသာနိ စသော။

(၄၊ နှာ ၂၂၅-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

တရမာန တရတိ သမ္ဘမတီတိ တရမာနော။ ***ဘာဋ္ဌီမှီး***

* မရပ်မတည် လည်ခြင်း ကြိယာ၊ အမ္ဗဋ္ဌလုလင်ဒြဗ်၊ သမ္ဘမ, တုရိတ။

တုရိတ တရတီတိ တုရိတော။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) တုရံ ဧတိ ဂစ္ဆတီတိ တုရိတော။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) သဥ္ဇာတံ တုရံ အဿ အတ္ထီတိ တုရိတော။ ***ဘာဋ္ဌီ***

* ဖြစ်သော အဆောတလျင်၏ အမ္ဗဋ္ဌလုလင်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ အမ္ဗဋ္ဌလုလင်ဒြဗ်၊ သဥ္ဇာတသီဃ, ဝေဂဇ, အမ္ဗဋ္ဌမာဏဝ။

ပဒပွမာဏ ပဒါနံ အန္တရေ ပမာဏံ ပဒပွမာဏံ၊ ပဒပွမာဏံ ယသ္မိံ အတ္ထီတိ ပဒပွမာဏံ။

(တစ်နည်း) ပမာဏံ ယဿ အတ္ထီတိ ပမာဏံ၊ ပဒါနံ ပမာဏံ ပဒပွမာဏံ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

ပဒပွမာဏဋ္ဌာန – ပဒပွမာဏဥ္စ တံ ဌာနဥ္စာတိ ပဒပွမာဏဋ္ဌာနံ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

* ရှေ့ခြေ,နောက်ခြေတို့၏ အတွင်းဝယ် တောင်ဆုပ်ပမာဏ ရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဘောဂုဏ်၏ အရပ်ဌာနနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ ရှေ့ခြေ,နောက်ခြေတို့၏ အတွင်း၌ ဖြစ်သည့် တောင်ဆုပ်ပမာဏ ရှိသော အရပ်ဒြဗ်၊ ပဒပွမာဏပဒေသ။

ပမုခ ပဓာနံ မုခံ ပမုခံ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ၊သူစိ***

* ဂန္ဓကုဋ္ဌိ အစဦးမုခ်ဒြဗ်၊ အာဋ္ဌိန္ဒ။

အာဋ္ဌိန္ဒ အလိ သခါ + ဣန္ဒော + ဧတ္ထာတိ အာဋ္ဌိန္ဒော၊ (တံ) အာဋ္ဌိန္ဒံ။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ၊သူစိ အာလိန္ဒမှီး***

* အဆွေခင်ပွန်းဖြစ်သော သိကြားမင်း၏ တံခါး အစဦးမုခ်နှင့် ဌာနီ+ဌာနစပ်၊ တံခါး အစဦးမုခ်ဒြဗ်၊ ပမုခံ စသော။

အဂ္ဂဋ္ဌ အဂ္ဂံ လာတိ ဂဏ္ဍာတီတိ အဂ္ဂဋ္ဌံ။ ***ကခ်ါယောဇနာမဟာဋ္ဌီကာ***

(တစ်နည်း) အဂ္ဂံ လာတိ ဂဏ္ဍာတီတိ အဂ္ဂလံ၊ အဂ္ဂလမေဝ အဂ္ဂဋ္ဌံ။ ***ဇာတ်ဋ္ဌီသစ်***

ကဝါဋ္ဌ ကဝတိ ရဝတီတိ ကဝါဋ္ဌံ။ ***မောဂ်***

* အသံမြည်ခြင်း ကြိယာ၊ တံခါးရွက်ဒြဗ်၊ ဒွါရပိဓာနံ, ဒွါရဗာဟာ, အဂ္ဂဋ္ဌံ။

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) က် ဝါတံ ဝါရယတီတိ ကဝါဠံ။

* လေကို တားမြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ တံခါးရွက်ဒြဗ်၊ ဒွါရပိဓာနံ, ဒွါရဗာဟာ, အဂ္ဂဠံ။

(တစ်နည်း) က် ဝါဠံ ဝါဠီယန္တီတိ ကဝါဠာနိ။ ***ဓာတ်ဠီသစ်***

နခ နတ္ထိ ခံ ဣန္ဒြိယံ ဧတ္ထာတိ နခေါ။ (ကရဓ) ***သူစိ***

ကုဋ္ဌိကာ ကုဋ္ဌတီတိ ကုဋ္ဌိကာ။ ***ဓာန်ဠီ၊ဓာတုပစ္စယ***

* ကောက်ကွေးသော သေ့ဒြဗ်၊ တာဠ, အဝါပုရဏာ။

ဟတ္ထ ဟရန္တိ အနေနာတိ ဟတ္ထော။ ***သူစိ***

* ဆောင်ခြင်း ကြိယာ၊ လက်ဒြဗ်၊ ကရ, ပါဏိ။

(တစ်နည်း) ဟသန္တိ အနေနာတိ ဟတ္ထော။ ***သူစိ***

ဝိဝရဏ ဝိဝရတိ ဧတေနာတိ ဝိဝရဏံ။ ***ဘာဠီ***

ဒွါရဝိဝရဏ ဒွါရဿ ဝိဝရဏံ ဒွါရဝိဝရဏံ။

မောဒ မုဒိယတေ မောဒေါ။

(တစ်နည်း) မောဒိယတေ မောဒေါ။

သမပ္ပဝတ္တ သမံ ပဝတ္တော သမပ္ပဝတ္တော။

သမပ္ပဝတ္တမောဒ – သမပ္ပဝတ္တော မောဒေါ ဧတေသန္တိ သမပ္ပဝတ္တမောဒါ။

* အညီအမျှဖြစ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်း, ရောနှောခြင်း၏ လုလင်တို့နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏ်း, ဌာနီ+ဌာန, အာကာရ+အာကာရဝန္တစပ်၊ လုလင်တို့ဒြဗ်၊ သမုပ္ပဇ္ဇနမောဒါ, သမပ္ပဝတ္တသံသန္ဒနာ။

သမ္မောဒီ သမ္မောဒေါ ယဿ အတ္ထီတိ သမ္မောဒီ။

သမ္မောဒီတ သမ္မောဒီနော ဘာဝေါ သမ္မောဒီတာ၊ (တံ) သမ္မောဒီတံ။

ခမနီယ ခမိတဗ္ဗန္တိ ခမနီယံ။

* သည်းခံအပ် သည်းခံနိုင်ခြင်း ကြိယာ၊ ခန္ဓာကိုယ်တည်းဟူသော ယန္တရားဒြဗ်၊ သရီရယန္တ။

ယာပနီယ ယာပေတဗ္ဗန္တိ ယာပနီယံ။

* ရှည်သော ကာလသို့ ရောက်ခြင်း,မျှတခြင်း ကြိယာ၊ ခန္ဓာကိုယ်တည်းဟူသော ယန္တရားဒြဗ်၊ သရီရယန္တ။

အာဗာဓ အာဗာဓတေ ဗာဓတီတိ အာဗာဓော။ ***ဘာဠီ၊ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) အာဗာဓတိ စိတ္တံ ဝိလောဠေတီတိ အာဗာဓော။ ***သူစိ+ဌ၊နှာ–၁၉၀***

(တစ်နည်း) ကာယံ ဂါဠှာ ဟုတွာ ဗာဓတိ ပီဠေတီတိ အာဗာဓော။ ***ဠီသစ်***

(တစ်နည်း) အာဗာဓယတီတိ အာဗာဓော။ ***အံ–ဠီ***

အပ္ပါဗာဓ အာဗာဓဿ အဘာဝေါ အပ္ပါဗာဓံ။ ***ဘာဠီ***

အာတင်္ကော အာဗာဓတော တင်္ကတီတိ အာတင်္ကော။ ***ဓာန်ဠီ***

(တစ်နည်း) အာတင်္ကတိ အနေနာတိ အာတင်္ကော။ ***ဘာဠီ***

အပ္ပါတင်္က အာတင်္ကဿ အဘာဝေါ အပ္ပါတင်္ကံ။ (အဗျယီဘောသမာသ်) ***ဘာဠီ***

သမ္မောဒန သမ္မောဒီယတေ သမ္မောဒနံ။

http://www.dhammadownload.com

သမ္မောဒနီယ ပီတိပါမောဇ္ဇသင်္ခါတသမ္မောဒနေနတော အဖွင့်ရှု၍ –
သမ္မောဒီယတေ သမ္မောဒနံ၊ သမ္မောဒနံ ဧနေတီတိ သမ္မောဒနီယာ။ ***ဘာဋ္ဌ***

* ပီတိပါမောဇ္ဇဟု ဆိုအပ်သော နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း၏ ကစ္စီ ဘောဂေါတမ ခမနီယံ အစရှိသော စကားဒြဗ်နှင့် အကျိုး+အကြောင်း, ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ ကစ္စီ ဘောဂေါတမ ခမနီယံ အစရှိသော စကားဒြဗ်၊ သမ္မောဒနိကာ, သမ္မောဒနေနနာ စသော။

(တစ်နည်း) သမ္မောဒိတုံ ယုတ္တာဘာဝတော အဖွင့်ရှု၍ – သမ္မောဒေတဗ္ဗာတိ သမ္မောဒနီယာ။ ***သံဝဏ္ဏနာနိယံ***

* နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ကြိယာ၊ ကစ္စီ ဘောဂေါတမ ခမနီယံ အစရှိသော စကားဒြဗ်၊ သမ္မောဒနိကာ, သမ္မောဒနေနနာ။

(တစ်နည်း) သမ္မောဒနာယ ယုတ္တာ သမ္မောဒနီယာ။ ***သျဟောင်း***

(တစ်နည်း) သမ္မောဒနာယ အရဟတီတိ သမ္မောဒနီယာ။ ***ဋီသစ်***

သာရဏီယ သာရေတုံ နိရန္တရံ ပဝတ္တေတုံ အရဟဘာဝတော အဖွင့်ရှု၍ –
သာရေတုံ အရဟတီတိ သာရဏီယာ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) သာရဏာယ အရဟတီတိ သာရဏီယာ။ ***သျဟောင်း***

(တစ်နည်း) သာရဏံ အရဟတီတိ သာရဏီယံ။ ***ဘာဋ္ဌ***

(တစ်နည်း) သရိတဗ္ဗာဘာဝတော အဖွင့်ရှု၍ – သရိတဗ္ဗာတိ သာရဏီယာ။ ***သံဝဏ္ဏနာနိယံ***

(ဌ၊ နှာ ၂၂၆-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ပါစရိယ အာစရိယတော ပရာ ပါစရိယာ။ ***ရူ***

(တစ်နည်း) အာစရိယာနံ ပကဋ္ဌာ အာစရိယာ ပါစရိယာ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ပဂတာ အာစရိယာ ပါစရိယာ။ ***အနုဋီ***

(တစ်နည်း) တပ္ပရာ အာစရိယာ ပါစရိယာ။ ***ဘာဋ္ဌ***

အာစရိယပါစရိယ – အာစရိယာ စ ပါစရိယာ စ အာစရိယပါစရိယာ။ ***ဘာဋ္ဌ***

* ဆရာတို့၏ ထိုဆရာတို့ထက် မြတ်ကုန်သော ဆရာတို့နှင့် အချင်းချင်း ငဲ့သကဲ့သို့ဖြစ်သော အညမညာပေက္ခသမ္မန်၊ ဆရာတို့နှင့် ထိုဆရာတို့ထက် မြတ်ကုန်သော ဆရာတို့ဒြဗ်၊ အာစရိယပကဋ္ဌာစရိယ။

မာန "သေယျောဟ မသ္မီ"တိအာဒိနာ မညတီတိ မာနော။ (ဝိဓာ, ဥန္နတိ) ***ဋီကာကျော်***

ထဒ္ဓ ထမ္ဘတီတိ ထဒ္ဓေါ။

(တစ်နည်း) ထမ္ဘနံ ထဒ္ဓံ၊ ထဒ္ဓံ ဧတ္ထ အတ္ထီတိ ထဒ္ဓေါ။ ***ဒီ၊ဋီ–၃***

မာနထဒ္ဓ မာနေန ထဒ္ဓေါ မာနထဒ္ဓေါ။

* မာန၏ ခက်ထန်သော အမွှဋ္ဌလုလင်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေး, ဌာနီ+ဌာနစပ်၊ မာနဖြင့် ခက်ထန်သော အမွှဋ္ဌလုလင်ဒြဗ်၊ မာနထမ္ဘော, အတိမာနော, အမွှဋ္ဌမာဏဝေါ။

မာနထဒ္ဓတာ မာနထဒ္ဓဿ ဘာဝေါ မာနထဒ္ဓတာ။

(ဌ၊ နှာ ၂၂၇-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

မုဏ္ဍက ကုစ္ဆိတာ မုဏ္ဍာ မုဏ္ဍကာ။ ***လယ်တီ မုဏ္ဍကမှိုး***

* စက်ဆုပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ကုစ္ဆိတဘာဝ, ကုစ္ဆိတဂုဏ်၏ ဦးပြည်းတို့ဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ စက်ဆုပ်အပ်သော ဦးပြည်းသူတို့ဒြဗ်၊ ကုစ္ဆိတမုဏ္ဍာ, ဂရဟိတမုဏ္ဍာ။

http://www.dhammadownload.com

မုဏ္ဍ မညန္တိ ဟိတာဟိတန္တိ မုဏ္ဍာ။ ***မောဂ်***
(တစ်နည်း) မနန္တိ ဟိတာဟိတန္တိ မုဏ္ဍာ။ ***မစိုးရိမ်, ပိဋကနယူပဒေသကျောင်း ဘုန်းတော်ကြီးဦးကော***
* အကျိုးရှိ အကျိုးမဲ့ကို သိခြင်း ကြိယာ၊ ဦးပြည်းသူတို့ဒြဗ်၊ နိက္ကေသသီသ, ဆိန္နကေသ, ကေသစ္ဆိန္န, ဘဏ္ဍု, မုဏ္ဍိက။
(တစ်နည်း) မုဏ္ဍတိ ခဏ္ဍတီတိ မုဏ္ဍော။ ***ဓာန်ဋီ မုဏ္ဍမှီး***
* ရိတ်ဖြတ်ခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)
ဟီဋ္ဌေန္တ ဟီဋ္ဌေတီတိ ဟီဋ္ဌေန္တော။ ***ပန်းကုံးမှီး***
ဣဗ္ဘ ဧတိ ဂစ္ဆတီတိ ဣဘော၊ (ဟတ္ထီ) ***သူစိ၊ဘာဋီ***
ဣဘဿ ပယောဂေါ ဣဘော၊ (ဥတ္တရပဒလောပ တပ္ပုရိသ်) ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***
ဣဘံ အရဟန္တီတိ ဣဗ္ဘာ။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***
* ဆင်၏ ကာယပယောဂ၏ ထိုက်ကုန်သော သမဏတို့နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေး, ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ သမဏတို့ဒြဗ်၊ ဣဘာရဟာ, အမှာ, ဓနီ။
အပစ္စ နပတတိ နဝိစ္ဆိန္ဒတိ ဝံသော ဧတေနာတိ အပစ္စံ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***
(တစ်နည်း) နရကေ နပတန္တိ အနေန ဇာတေနာတိ အပစ္စံ။ ***ဓာန်ဋီ***
အတ္ထ အတ္ထီယတေ ဣစ္ဆီယတေတိ အတ္ထော။ (အတ္ထိကဝတော၌ အတ္ထ) ***ဘာဋီ***
* အလိုရှိခြင်း ကြိယာ၊ အလိုရှိအပ်သော ဝတ္ထုဒြဗ်၊ ဣစ္ဆိတဝတ္ထု။
(တစ်နည်း) ကာရဏေန အရီယတိ ပဝတ္တီယတီတိ အတ္ထော။ ***သူစိ***
* ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ အစီးအပွားဒြဗ်၊ ဟိတ, ဘဝ။
စိတ္တ အာရမ္မဏံ စိန္တေတီတိ စိတ္တံ။ (ဝိဇာနာတီတိ အတ္ထော) ***ဋီကာကျော်***
မှတ်ချက်။ ကာရဏသာဓ်, ဘာဝသာဓ်လည်း ပြုနိုင်ပါသေး၏။ ***ဋီကာကျော်***

(၄၊ နှာ ၂၂၈-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဝုသိတဝါ ဝုသိတ္ထာတိ ဝုသိတဝါ။ ***ဘာဋီ***
(တစ်နည်း) ဝုသိတံ ယဿ အတ္ထီတိ ဝုသိတဝါ။ ***ဘာဋီ***
အဝုသိတဝါ နဝုသိတဝါ အဝုသိတဝါ။ ***ဘာဋီ***
သိက္ခိတ သိက္ခိတ္ထာတိ သိက္ခိတော။ ***ဘာဋီ***
(တစ်နည်း) သိက္ခီယတေတိ သိက္ခာ၊ သဥ္ဇာတာ သိက္ခာ ယဿာတိ သိက္ခိတော။ ***ဘာဋီ***
အသိက္ခိတ နသိက္ခိတော အသိက္ခိတော။ ***ဘာဋီ***
ဝုသိတ ဝုသိတဝါတိ ဝုသိတော။ ***၄-အဖွင့်ရှု***
(တစ်နည်း) ဝုသိတ္ထာတိ ဝုသိတော။ ***ဘာဋီမှီး***
ဝုသိတမာနီ ဝုသိတော ဣတိ (အတ္တာနံ) မညတီတိ ဝုသိတမာနီ။ ***ဘာဋီ***
* အတတ်ပညာ အကျင့်သိက္ခာကို သင်ယူကျင့်သုံးပြီးသူဟု မိမိကိုယ်ကို မှတ်ထင်ခြင်း ကြိယာ၊ အမ္ဗဋ္ဌ လုလင်ဒြဗ်၊ ဝုတ္ထမာနီ, သိက္ခိတမာနီ, ဗဟုဿုတမာနီ။
ကုဇ္ဇန ကုဇ္ဇိဿတီတိ ကုဇ္ဇနော။
ကုဇ္ဇနဘာဝ ကုဇ္ဇနဿ ဘာဝေါ ကုဇ္ဇနဘာဝေါ။

http://www.dhammadownload.com

နိမ္မဒန နိမ္မဒီယတေ နိမ္မဒန်။
မာနနိမ္မဒန မာနဿ နိမ္မဒန် မာနနိမ္မဒန်။ ***ဘာဒ္ဦ***
ဥတက ဥတိယေဝ ဥတကော။ ***သူစိ***
ဘိသက္က ဘိသဇ္ဇတိ စိကိစ္ဆတီတိ ဘိသက္ကော။ ***ဓာန်ဦ***
* ရောဂါကို ဖယ်ရှားစွန့်ပစ်ခြင်း ကြိယာ၊ ဆေးဆရာဒြဗ်၊ ဝေဇ္ဇ, တိကိစ္ဆက, ရောဂဟာရီ။
(တစ်နည်း) အာရောဂျဲ အဘိသဇ္ဇေတီတိ ဘိသက္ကော။ ***လယ်တီ***
စက္ခာ စက္ခတီတိ စက္ခာ။ (သကျဇာတိ ရ၏) ***ဘာဒ္ဦ***
* ကြမ်းတမ်းခြင်း ကြိယာ၊ ကြမ်းတမ်းသော သာကီဝင်မျိုးဒြဗ်၊ ကက္ခဋာ, ခရာ။
ဖရုသာ ပရတိ ပူရတီတိ ဖရုသာ။ (သကျဇာတိ ရ၏) ***ဘာဒ္ဦ***
ခရာ ခရတီတိ ခရာ။ (ကြမ်းတမ်းသော သကျဇာတိ ရ၏) ***ဘာဒ္ဦ***
(တစ်နည်း) ခရတိ ဝိနာသေတီတိ ခရာ။ ***သူစိ***
လဟုသာ လဟုယေဝ လဟုသာ။ ***ဘာဒ္ဦ***
* စိတ်သဘောနုသော သကျဇာတိ၊ တရုဏာ။
လဟုကာ လဟုယေဝ လဟုကာ။ ***ဘာဒ္ဦ***
အလာဗု အာလမ္ဗတိ အဝသံသတီတိ အလာဗု။ ***သူစိ***
* အောက်သို့ ကျခြင်း ကြိယာ၊ ဗူးတောင်းဒြဗ်၊ တုမ္ဗီ, လာဗုသာ။
ဘဿာ ဘာသတီတိ ဘဿာ။ (အလွန်စကားပြော စကားများသော သကျဇာတိ) ***ဘာဒ္ဦ***
အနုသာသန အနုသာသန္တိ ဧတ္ထာတိ အနုသာသနံ။ (ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာန, သန္ဓာဂါရ)
သာလာ သလန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ဧတ္ထာတိ သာလာ။ (ဩက, ဝါသ, အာဝါသ) ***သူစိမှိုး***
(တစ်နည်း) သလန္တိ ပဝိသန္တိ အဿန္တိ သာလာ။ ***ပါစိတျာဒိ***

(ဌ၊ ဏာ ၂၂၉-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အဘိသိတ္တ အဘိသိဉ္စီယိသူတိ အဘိသိတ္တာ။ ***လယ်တီ အဘိသိတ္တမှိုး***
ကုလ ကုလတိ ပိယာယတိ ဗန္ဓတီတိ ကုလံ။ ***ဓာတ္တတ္ထ***
(တစ်နည်း) ကုလတိ သန္တာနံ ဗန္ဓတိ ဧတေနာတိ ကုလံ။ ***ဓာန်ဦ+သူစိမှိုး***
(တစ်နည်း) ကုလတိ ဧတေနာတိ ကုလံ။ ***သူစိ***
* ချစ်ခင်ခြင်း, စပ်ဖွဲ့ခြင်း ကြိယာ၊ အမျိုးဒြဗ်၊ ဝံသ, ဂေါတ္တ။
ဝံသ ဝနတိ သမ္ဘဇတီတိ ဝံသော။ (ကုလ, ဂေါတ္တ) ***သူစိ***
(တစ်နည်း) ဝနောတိ ပတ္ထရတီတိ ဝံသော။ ***သူစိ***
ကုလဝံသ ကုလဿ ဝံသော ကုလဝံသော။
နိဝတ္ထ နိဝသီယိတ္ထာတိ နိဝတ္ထံ။ ***ရူ***
(တစ်နည်း) နိဝသီယတေ အစ္ဆာဒီယတေတိ နိဝတ္ထံ။ ***သူစိမှိုး***
* ဖုံးလွှမ်းခြင်း ကြိယာ၊ အဝတ်ဒြဗ်၊ ဝတ္ထ, သာဋက။
သာဋက သဋတိ ဝိသရတီတိ သာဋကော။ ***ဓာတ္တတ္ထ***
* ပျက်စီးဖောက်ပြန်ခြင်း ကြိယာ၊ ပျက်စီးဖောက်ပြန်သော အဝတ်ဒြဗ်၊ ဝတ္ထ, ဒုဿ။

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) သဋ္ဌတီတိ သာဋ္ဌကော။ **ဓာန်ဋီမှိ**း

* ပြန့်ခြင်း ကြိယာ၊ အဝတ်ဒြဗ်၊ ဝတ္ထ, ဒုဿ။

ဒုဿ ဒုရူပ် အသတိ ခေပေတီတိ ဒုဿံ။ **သူစိ**

* ပစ်လွှတ်ခြင်း ကြိယာ၊ ပုဆိုးအဝတ်ဒြဗ်၊ ဝတ္ထ။

(တစ်နည်း) ဒုရူပ် အသတိ ဒီပေတီတိ ဒုဿံ။ **ဓာန်ဋီ**

လဋ္ဌကိကာ လဋ္ဌဝိယ အကတီတိ လဋ္ဌကိကာ။ **ဂဏ္ဌိ**

(တစ်နည်း) လေဋ္ဌဝိယ အကတီတိ လဋ္ဌကိကာ။ **ဓာန်ဋီ**

(ဌ၊ နှာ ၂၃၀-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

တိက္ခတ္တုံ တယော ဝါရာ တိက္ခတ္တုံ။ **လယ်တိ**

* တိ သင်္ချာသဒ္ဒါ၏ အလုည့်အကြိမ်နှင့် သင်္ချာ+သင်္ချေယျစပ်၊ သုံးကြိမ်သော အသံဒြဗ်၊ တယောဝါရ။

ပဋိစ္ဆန္နံ ပဋိစ္ဆာဒီယိတ္ထာတိ ပဋိစ္ဆန်ံ။ **ရူ**

ဘဝပဋိစ္ဆန္နံ ဘဝေန ပဋိစ္ဆန်ံ ဘဝပဋိစ္ဆန်ံ။

နာမဂေါတ္တ နာမဉ္စ တံ ဂေါတ္တဉ္စာတိ နာမဂေါတ္တံ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ဂေါတ္တဘူတံ နာမံ နာမဂေါတ္တံ။ ***ဘုန်းကြီးဦးကော***

* အနွယ်၏ ကဏ္ဌာယနဟူသော အမည်ဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏောစပ်၊ အနွယ်ဖြစ်သော ကဏ္ဌာယန အမည်ဒြဗ်၊ နာမဝံသံ, နာမကုလံ, သညာကုလံ, သညာဂေါတ္တံ။

ဩက္ကာက ဥက္ကာ ဝိယာတိ ဩက္ကာ၊ (ပဘာ) **ဘာဒီ**

ဩက္ကာ ကမတိ နိက္ခမတိ ယတောတိ ဩက္ကာကော။ **ဘာဒီ**

(တစ်နည်း) ဥက္ကာ ဝိယာတိ ဥက္ကာ၊ ဥက္ကာ နိစ္ဆရတီတိ ဩက္ကာကော။ ***ဘုန်းတော်ကြီးဦးဇဃ***

ပုဗ္ဗ ပုဗ္ဗတိ ပူရေတီတိ ပုဗ္ဗော။ **ဓာန်ဋီမှိ**း

* ပြည့်ခြင်း ကြိယာ၊ ရှေးဖြစ်သော ယောကျ်ားဖြစ်သည့် ဩက္ကာကမင်းဒြဗ်၊ ပဌမော, အာဒိ, ဩက္ကာကော။

ပုဗ္ဗပုရိသ ပုဗ္ဗေ ပဝတ္တော ပုရိသော ပုဗ္ဗပုရိသော။

ပဘာ ပကာရေန ဘာတိ ဒိပ္ပတီတိ ပဘာ။ **ဓာန်ဋီ၊သူစိ**

* ထွန်းပခြင်း ကြိယာ၊ အရောင်အဆင်းဒြဗ်၊ အာဘာ, ဒိတ္တိ။

မဟာသမ္မတ သမ္မနီယိတ္ထာတိ သမ္မတော၊ မဟန္တေဟိ (ဇနေဟိ) သမ္မတော မဟာသမ္မတော။ **ဘာဒီ**

(တစ်နည်း) မဟာဇနေန သမ္မတော မဟာသမ္မတော။ **ဋီသစ်**

(ဌ၊ နှာ ၂၃၁-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဟိမ ဟိံသတီတိ ဟိမံ။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဟိနောတိ ပဝတ္တတီတိ ဟိမံ။ (တုဟိနံ) **မောဂ်**

(တစ်နည်း) ပထဝီပဗ္ဗတာဒီသု ဂစ္ဆတိ ပတတီတိ ဟိမော။ ***ကစ္စည်း***

ဟိမဝါ ဟိမံ အဿ အတ္ထီတိ ဟိမဝါ။ (ဟိမဝန္တ်ဿ် ဟိမဝါ) **ရူမှိ**း

* ဆီးနှင်းဒြဗ်၏ တောင်ဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏောစပ်၊ ဟိမဝန္တောတောင်ဒြဗ်၊ ဟိမာစလ။

(တစ်နည်း) ဟိမံ ဝမတီတိ ဟိမဝါ။ **ဓာန်ဋီ၊သူစိ**

* ဆီးနှင်းကို အန်ထုတ်ခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)

http://www.dhammadownload.com

တီရ ဇလဲ တာယတီတိ တီရံ။ (တဋ္ဌံ) ***မောဂ်***

ဘုမ္မဇာလ ဘူမိယံ ပဝတ္တံ ဘုမ္မံ၊ (မြေ၌ ဖြစ်သော ဂုဏ်နှင့် အပြစ်) **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ဘူမိယာ ပဝတ္တံ ဘုမ္မံ၊ ***ဘာဋီ***

ဘုမ္မံ ဇာလေတိ ဇောတေတီတိ ဘုမ္မဇာလာ။ ***ဘာဋီ***

(မြေ၌ ဖြစ်သော ဂုဏ်နှင့် အပြစ်ကို ထင်ရှားပြတတ်သော အတတ်)

(တစ်နည်း) ဇလတိ (ဇောတေတိ ပါကဋံ ဘဝတိ) ဇောယတိ ဇာလာ၊ **ဋီသစ်၊ဘာဋီ**

ဘုမ္မဿ ဇာလာ ဘုမ္မဇာလာ။ (မြေ၌ ဖြစ်သော ဂုဏ်အပြစ်ကို ထွန်းပြကြောင်း အတတ်) ***ဘာဋီ***

(၅၊ နှာ ၂၃၄-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သက္ကျ သကာဟိ ဘဂိနီဟိပိ သဒ္ဓိံ သံဝါသဝသေန ဇာတိသမ္ဗေဒမကတွာ ကုလဝံသံ အနုရက္ခိတုံ သက္ကုဏာန္တိ သမတ္ထေန္တိတိ သက္ကျာ။ (ဤကား သဘာဝကျသော ဝိဂြိုဟ်တည်း) **ဋီသစ်**

* မိမိ နှမတို့နှင့် တကွပေါင်းဖော်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ဇာတ်ရောယှက်ခြင်း, ဇာတ်ပျက်ခြင်းကို မပြုဘဲ အမျိုးအနွယ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်ခြင်း ကြီယာသကတ်၊ သာကီဝင် မင်းသားတို့ဖြစ်၊ သက္ကာ, သာကိယာ, သမတ္ထာ, ပဋိဇလာ။

(တစ်နည်း) သက္ကောန္တိတိ သက္ကျာ။ (ဤကား သဘာဝကျသော ဝိဂြိုဟ်တည်း) ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) ကပိလမုနိနော ဝသနဋ္ဌာနေ သာကေ သာကဝနေ ဝသန္တီတိ သက္ကျာ။ (သာကိယာ)

(ဤကား သဘာဝ မကျသော ဝိဂြိုဟ်တည်း) **ဋီသစ်**

ကဏ္ဍ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာဒိကံ ဥပနိဓာယ ကုစ္ဆိတဗ္ဗော (နိန္ဒိတဗ္ဗော)တိ ကဏ္ဍော၊ (ကာဋဝဏ္ဏော) **သူစိ၊ဘာဋီ**

ကဏ္ဍော အသေ အတ္ထီတိ ကဏ္ဍော။ (ဒါရကော) ***ဘာဋီ***

* မည်းနက်သော အဆင်း၏ သားငယ်လေး (ကဏ္ဍ)ဖြစ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ သားငယ်လေး (ကဏ္ဍ) ဖြစ်၊ ကာဋဝဏ္ဏော, ကာဋဝဏ္ဏဒါရကော။

မှတ်ချက်။ မည်းနက် အဆင်းဟော ကဏ္ဍကို သူစိ၌ . . .

သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာဒိကံ ဥပနိဓာယ ကုစ္ဆိတဗ္ဗော (နိန္ဒိတဗ္ဗော)တိ ကဏ္ဍော (တစ်နည်း) ကသတီတိ ကဏ္ဍော (တစ်နည်း) ကသေတေတိ ကဏ္ဍော (တစ်နည်း) က် သုခံ ဟနတီတိ ကဏ္ဍံ-ဟူ၍ ဝိဂ္ဂဟပြုပါ။

ဆက္ကထုတ်ရာ၌ = အမည်းအဆင်းဖြစ်၊ ကာဋ စသော ပရိယာယ်ဟု ထုတ်ပါ။

ဒန္တီ ဒါယတိ ဘက္ခံ အနေနာတိ ဒန္တော။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

* အစာကို ဝိုင်းဖြတ်ခြင်း ကြီယာ၊ သွားဖြစ်၊ ဒွိဇ, လပနဇ, ဒသန။

(တစ်နည်း) ဒသန္တီ ဘောဇ္ဈံ အနေနာတိ ဒန္တော။ ***ဓာန်ဋီ***

(တစ်နည်း) ဒမတီတိ ဒန္တော။ ***ဓာန်ဋီ***

သဒ္ဓါတဒန္တီ သဒ္ဓါတော ဒန္တော ယဿာတိ သဒ္ဓါတဒန္တော။ (ကောင်းစွာပေါက်သော သွားရှိသူ)

မဿု မသီယတိ အာမသီယတီတိ မဿု။ **သူစိ**

ဒါဌာ ဒံသတိ ဇောယာတိ ဒါဌာ။ **သူစိ**

ဒါဋိကာ ဥတ္တရောဋ္ဌဿ ဥဘောသု ပဿေသု ဒါဌာကာရေန ဇာတာ ဒါဋိကာ။ **ဋီသစ်**

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၂၃၅-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဝါက္ကရဏ ကရီယတိ ဥစ္စာရီယတီတိ ကရဏံ၊ ဝါစာဧဝ ကရဏံ ဝါက္ကရဏံ။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

ကလျာဏဝါက္ကရဏ – ကလျာဏံ ဝါက္ကရဏံ အသာတိ ကလျာဏဝါက္ကရဏော။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

* ကောင်းစွာ မြွက်ဆိုအပ်သော စကား၏ အမွဋ္ဌလုလင်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ အမွဋ္ဌလုလင်ဒြဗ်၊ မခုရဝစနော။

မခု မညတိ ဉယတိ မခုရန္တိ မခု။ ***မောဂ်***

(တစ်နည်း) မဓတိ ဥန္ဒတိ ကိလေဒတီတိ မခု၊ မခု ဝိယာတိ မခု။ ***ဓာတုပစ္စယမှီး***

မခုရ မခု ယသ အတ္ထိ, တသ္မိံ ဝါ ဝိဇ္ဇတီတိ မခုရံ။ (ဝစန ရ၏) ***ကစ္စည်း***

ဝစန ဝုစ္စတီတိ ဝစနံ။ (စကား, အနက်) ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ဝုစ္စတိ အတ္ထော အနေနာတိ ဝစနံ။ (စကား, သဒ္ဒါ, ဝိဘတ်) ***ဋီသစ်***

မခုရဝစန မခုရံ ဝစနံ ယသ အမွဋ္ဌသာတိ မခုရဝစနော။ (ချိုသာသော စကားသံရှိသော အမွဋ္ဌ)

ပုဋ္ဌ ပုဋ္ဌီယတိ ဧတ္ထာတိ ပုဋ္ဌော။ (ရောနှောအပ်ရာ ဖြစ်သော အထုပ်) ***ဘာဋီ***

ပုဋ္ဌက ပုဋ္ဌောယေဝ ပုဋ္ဌကော။ ***ဘာဋီ***

ဗဒ္ဓ ဗဇ္ဈိတ္ထာတိ ဗဒ္ဓေါ၊ (တံ) ဗဒ္ဓံ။ ***ဘာဋီ***

ဗဒ္ဓပူဋ္ဌက ဗဒ္ဓေါ စ သော ပူဋ္ဌကော စာတိ ဗဒ္ဓပူဋ္ဌကော။ (မူချပါဠိ) ***ဘာဋီ***

သဟဓမ္မ ဓမ္မေန သဟ ဝတ္တတီတိ သဟဓမ္မော။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

သဟဓမ္မိက သဟဓမ္မောဧဝ သဟဓမ္မိကော။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) သဟဓမ္မောယေဝ သဟဓမ္မိကော။ ***ဘာဋီ***

* အကြောင်းနှင့် တကွဖြစ်ခြင်း သဟဝတ္တနဘောဂုဏ်၏ အမေးပုစ္ဆာ ပြဿနာနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ အကြောင်းနှင့် တကွဖြစ်သော အမေးပုစ္ဆာဒြဗ်၊ သဟေတုက, သကာရဏ။

ဟေတု ဟိနောတိ ပဝတ္တတိ ဖလံ ဧတေနာတိ ဟေတု။ ***သူစိ***

* ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ အကြောင်းတရားဒြဗ်၊ ကာရဏ, ပစ္စယ, ဌာန, ပဘဝ။

ကာရဏ ကရောတိ ဖလံ ဧတေနာတိ ကာရဏံ။ ***ဟေတုမှီး***

(တစ်နည်း) ကရောတိ ဖလန္တိ ကာရဏံ။ ***သူစိ***

(၄၊ နှာ ၂၃၇-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အမွဋ္ဌ သတ္တာနံ သရီရေ အဗ္ဘဂ်ံ ဌပေတီတိ အမွဋ္ဌာ။ (မန္တဝိဇ္ဇာ–အတတ်ပညာ ရ၏) ***ဋီသစ်***
(ယာ ဝိဇ္ဇာ–သည်၊ သတ္တာနံ–တို့၏၊ သရီရေ–၌၊ အဗ္ဘဂ်ံ–ခြေနယ်ဆီသုတ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သော မတုန် မလှုပ်သော ကိုယ်အင်္ဂါကို၊ ဌပေတိ–ထားတတ်၏။)

(တစ်နည်း) အမွဋ္ဌေ အမွဋ္ဌဝံသေ ဇာတော အမွဋ္ဌော။ (အမွဋ္ဌလုလင် ရ၏) ***ဋီသစ်***

* အမွဋ္ဌအမျိုး၏ လုလင်နှင့် ဌာန+ဌာနီ, ဝံသ+ဝံသဝန္တစပ်၊ အမွဋ္ဌလုလင်ဒြဗ်၊ အမွဋ္ဌဝံသိကော, အမွဋ္ဌမာဏဝေါ။

(တစ်နည်း) အမွဋ္ဌသ အပစ္စံ အမွဋ္ဌော။ (အမွဋ္ဌလုလင် ရ၏) ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) အမွဋ္ဌာ ဧတသ္မိံ အတ္ထီတိ အမွဋ္ဌော။ (ကဏ္ဏဂ္ဂသိ ရ၏) ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) အမွဋ္ဌာ ယသာတိ အမွဋ္ဌော။ (ကဏ္ဏဂ္ဂသိ ရ၏) ***ဘာဋီ***

http://www.dhammadownload.com

ဗြဟ္မမန္တ ဗြဟ္မဘူတာ မန္တာ ဗြဟ္မမန္တာ။ (ဗြဟ္မဘူတာ–မြတ်သည် ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ မန္တာ–ဗေဒင်တို့တည်း)

* ဗြဟ္မအရ သေဋ္ဌဘောဂုဏ်၏ ဗေဒင်တို့နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ မြတ်ကုန်သော ဝေဒမန္တာန်တို့ဖြစ်၊ ဗြဟ္မဝေဒါ, သေဋ္ဌမန္တာ, သေဋ္ဌဝေဒါ, ဗြဟ္မသုတိ, သေဋ္ဌသုတိ။

(ဌ၊ နှာ ၂၃၈-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ပန္နံ ပတိံသူတိ ပန္နာနိ။ ***ဘာဋ္ဌိ***

ပလ္လောမ ပန္နာနိ လောမာနိ ယဿာတိ ပလ္လောမော။ ***ဘာဋ္ဌိ***

* ကျကုန်သော အမွေးတို့၏ သားတော်မင်းသားနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ ကျကုန်သော အမွေးရှိသော သားတော်မင်းသားဖြစ်၊ ပတိတလောမ။

ခုရပ္ပ ခုရတိ ဆိန္ဒတီတိ ခုရပ္ပေါ။ ***ဋ္ဌိသစ်၊ဘာဋ္ဌိ***

(တစ်နည်း) ခုရံ ပါတိ ပိဝတီတိ ခုရပ္ပေါ။ ***ဋ္ဌိသစ်***

(တစ်နည်း) ခုရမဿ အဂ္ဂေ အပ္ပိယတိ ဌပိယတီတိ ခုရပ္ပေါ။ (သရော) ***ဋ္ဌိသစ်၊ဘာဋ္ဌိ***

အာဝဋ္ဋ အာဝရီယတေ အာဝဋ္ဋံ။ (ဘာဝသာဓန) ***ဘာဋ္ဌိ***

အနာဝဋ္ဋ န အာဝဋ္ဋံ အနာဝဋ္ဋံ။ ***ဘာဋ္ဌိ***

(ဌ၊ နှာ ၂၃၉-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဘဿ ဘသီယတိ နိရုတ္ထကဘာဝေန ခိပိယတီတိ ဘဿံ။ (ဆာရိကာ) ***ဋ္ဌိသစ်၊ဘာဋ္ဌိ***

ဇနိတ ကမ္မကိလေသေဟိ ဇနေတဗ္ဗော, တေဟိ ဝါ ဇာယတီတိ ဇနိတော။ ***ဋ္ဌိသစ်၊ဘာဋ္ဌိ***

ဇနေတ ဇနိတောဇဝ ဇနေတော။ (မနုဿော) ***ဋ္ဌိသစ်***

မဟန္တ မဟတိ ဝုဒ္ဓိ ပါပုဏာတီတိ မဟန္တော။ (မဟာဝါတဒ္ဒ မဟန္တ) ***သူစိ***

ဝါတ ဝါယတိ ဂစ္ဆတီတိ ဝါတော။ ***မောဂ်၊ဓာန်ဋ္ဌိ***

* သွားခြင်း ကြိုယာ၊ လေဒြဗ်၊ မာလုတော, ပဝနော, ဝါယု။

(တစ်နည်း) ဝါတိ ဂစ္ဆတီတိ ဝါတော။ ***ဓာတွတ္ထ***

(တစ်နည်း) ဝါယတိ ပုပ္ပါဒီနံ ဂန္ဓော ယေနာတိ ဝါတော။ ***ဓာန်ဋ္ဌိ၊သူစိ***

မဟာဝါတ မဟန္တော ဝါတော မဟာဝါတော။

ထုသ ထဝီယတီတိ ထုသော။ ***မောဂ်၊သူစိ***

* ချီးမွမ်းခြင်း ကြိုယာ၊ ဖွဲဒြဗ်၊ ဝိဟိတစ, ဧညတ္တစ, ပလာလ။

(တစ်နည်း) တုသီယတေတိ ထုသော။ ***ဓာန်ဋ္ဌိ+သူစိမှိုး***

(တစ်နည်း) တုဿတီတိ ထုသော။ ***ဓာန်ဋ္ဌိ+သူစိမှိုး***

(ဌ၊ နှာ ၂၄၀-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

စရဏ စရန္တိ ဇတေနာတိ စရဏံ။

(တစ်နည်း) စရဏန္တိ တေန သုဂတိံ သုခဉ္စ ဂစ္ဆန္တိတိ စရဏံ။ ***ဒီ၊ဋ္ဌိ–၃***

သုပိန သုပန္တိ ဇတေနာတိ သုပိနံ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) သုပနံ သုပိနံ။ ***သူစိ***

http://www.dhammadownload.com

အပါယမုခ အပေတိ အပဂစ္ဆတီတိ အပါယာ၊ (ကင်းကွာသော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒါ ရ၏) **ဘာဋ္ဌီ**
မုနန္တိ ဗန္ဓန္တိ ဧတေနာတိ မုခံ၊ မုခံ ဝိယာတိ မုခံ၊ **သူစိမှီး**
အပါယာယ မုခါနိ အပါယမုခါနိ။ (ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်) **ဘာဋ္ဌီ**
(ကင်းကွာသော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒါ၏ ဝင်ရောက်ကြောင်း အပေါက်ဝတို့ ရ၏)

(တစ်နည်း) အပေတိ ဧတေဟီတိ အပါယာ၊ (ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒါ၏ ကင်းကွာကြောင်း ရ၏) **ဋ္ဌီသစ်၊ဘာဋ္ဌီ**
အပါယာဧဝ မုခါနိ အပါယမုခါနိ။ (ကမ္မဓာရည်း) **ဋ္ဌီသစ်၊ဘာဋ္ဌီ**
(ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒါ၏ ကင်းကွာကြောင်းဟူသော အပေါက်ဝတို့ ရ၏)

ခါရိဝိဓ ခါရီဟိ ဘရိတော ဝိဓော ခါရိဝိဓော။
(ရသေ့ပရိက္ခရာ ဝန်တို့ဖြင့် ပြည့်သော ထမ်းပိုး) **ဘာဋ္ဌီ**

ခါရိဝိဝိဓ ခါရိနာ ဝဟိတော ဝိဝိဓော ခါရိဝိဝိဓော။
(ထမ်းပိုးဖြင့် ထမ်းဆောင်အပ်သော အထူးထူးအပြားပြား များသော ရသေ့ပရိက္ခရာ) **ဘာဋ္ဌီ**

မှတ်ချက်။ ဋ္ဌီသစ်၌ = ဒွန်သမာသ်ဟု ဆိုသေး၏။

ခါရီ ခရတီတိ ခါရီ။ **ဓာတုပစ္စယ**

အရဏီ အရီယတိ ဂမီယတီတိ အရဏီ။ (အဂ္ဂိမန္ဆနကဋ္ဌံ) **မောဂ်**

ကမဏ္ဍ ကဿ ဇလဿ မဏ္ဍော ပသန္နဘာဝေါ ကမဏ္ဍော။ **ဓာန်ဋ္ဌီ**

ကမဏ္ဍလု ကမဏ္ဍံ လာတီတိ ကမဏ္ဍလု။ **ဓာန်ဋ္ဌီ**

* ရေ၏ ကြည်လင်ခြင်းကို ယူခြင်း ကြိယာ၊ ရေသောက်ကရားဒြဗ်၊ ကုဏ္ဍိကာ စသော။

စမရ စမတိ အဒတီတိ စမရော။ (မိဂဝိသေသော) **ဋ္ဌီသစ်**

စာမရ စမရဿ ဝါလေန ကတာ ဗီဇနီ စာမရာ။ **ဋ္ဌီသစ်**

(တစ်နည်း) စမရဿ အယံ စာမရော။ **ဘာဋ္ဌီ**

တာပသ တပေါ ဧတေသံ အတ္ထီတိ တာပသာ။ **ဋ္ဌီသစ်**

* အကျင့်၏ ရသေ့နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ ရသေ့ဒြဗ်၊ ဣသိ စသော။

ကာဇ ကုစ္ဆိတေန ဝင်္ကာကာရေန ဇာယတီတိ ကာဇော။ **ဋ္ဌီသစ်**

* ကောက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ ထမ်းပိုးဒြဗ်၊ ဝိဓော, ဗျာဘင်္ဂီ။

(တစ်နည်း) ကစတိ ဘာရံ ဗန္ဓတိ ဧတ္ထာတိ ကာဇော။ **ဓာန်ဋ္ဌီ၊သူစိ၊ဋ္ဌီသစ်**

ပဝတ္တဖလ ပဝတ္တံ ဖလံ ပဝတ္တဖလံ။ **ဘာဋ္ဌီ**

ဘောဇန ဘုဉ္ဇီယတီတိ ဘောဇနံ။ (အသပဒဝိဂ္ဂဟ) **သူစိ**

(တစ်နည်း) ဘုဇ္ဇတေတိ ဘောဇနံ။ (အသပဒဝိဂ္ဂဟ) **ဘာဋ္ဌီ**

(တစ်နည်း) ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ဘောဇနံ။ (သပဒဝိဂ္ဂဟ)

ပဝတ္တဖလဘောဇန – ပဝတ္တဖလံ ဘောဇနံ ယဿာတိ ပဝတ္တဖလဘောဇနော။ **ဘာဋ္ဌီ**

* မိမိ မရောက်မီ ဖြစ်နှင့်သော သစ်သီးဟူသော အစာ၏ ရသေ့နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ ပဝတ္တဖလ-ဘောဇန ရသေ့ဒြဗ်၊ ပဝတ္တဖလအာဟာရော။

ပတိတ သယံ ပတတီတိ ပတိတံ။

(တစ်နည်း) သယံ ပဝတ္တတီတိ ပတိတံ။

http://www.dhammadownload.com

ဖလ ဖလတိ ဧတေနာတိ ဖလံ။ ***သူစိမှိး***
(တစ်နည်း) ဖလတီတိ ဖလံ။ ***ပန်းကုံးမှိး***
ပတိတဖလ ပတိတံ ဖလံ ပတိတဖလံ။ ***ပဝတ္တဖလပုဒ်မှိး***
ပတိတဖလဘောဇန – ပတိတဖလံ ဘောဇနံ ယဿ (ဣသိနော)တိ ပတိတဖလဘောဇနော။ ***ဘာဋ်မှိး***
ပရိစာရက ပရိစရတီတိ ပရိစာရကော။ (ဥပဋ္ဌာကော) ***ဓာန်ဋ် ပရိစာရိကမှိး***
(တစ်နည်း) ပရိစာရေတီတိ ပရိစာရကော။
ပတ္တ ပါတတော တာယတီတိ ပတ္တော။ **သူစိ**
* စောင့်ရှောက်ခြင်း ကြိယာသည်လည်းကောင်း, ကျရာအခါနှင့် စောင့်ရှောက်ခြင်း ကြိယာတို့၏ အပါဒါန+အပါဒါနီ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္မန်သည်လည်းကောင်း၊ သပိတ်ဒြဗ်၊ ပါတိ, ဘာဇန, ထာလ။
(တစ်နည်း) ပတတိ ယတ္တ သောတိ ပတ္တော။ **သူစိ**
* ကျခြင်း ကြိယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)
ဝေယျာဝစ္စ ဗျာဝဋသဿ ကမ္မံ ဝေယျာဝစ္စံ။ **ရှ**
(တစ်နည်း) ဗျာဝဋသဿ ဘာဝေါ ဝေယျာဝစ္စံ။ ***ဘာဋ်***
လာမက လာတိ ဂဏှာတိ ဟီနဘာဝန္တိ လာမကော။ **သူစိ**
(တစ်နည်း) လမတီတိ လာမကော။ **သူစိ**

(၅၊ နှာ ၂၄၃-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သာစရိယက အာစရိယေန ပေါက္ခရသာတိနာ သဟ ဝတ္တတီတိ သာစရိယကော။ ***ဋိသစ်***
(ဆရာပေါက္ခရသာတိ ပုဏ္ဏားနှင့် တကွဖြစ်သော အမှုဋ္ဌ)
ဒတ္တိ ဒီယတေတိ ဒတ္တိ။ ***ဘာဋ်***
ဒတ္တိက ဒတ္တိယေဝ ဒတ္တိကာ။ (ဘိက္ခာ) ***ဘာဋ်***
အာဝဋ္ဋနီ အာဝဋ္ဋေတိ ဧတာယာတိ အာဝဋ္ဋနီ။
(စိတ်ကို လည်စေကြောင်း, စိတ်ပြောင်းသွားအောင် လှည့်ပတ်ကြောင်းဖြစ်သော ဝိဇ္ဇာ)
သမ္မုခါဝဋ္ဋနီ သမ္မုခါ ပရံ အာဝဋ္ဋေတိ (သမ္မုဏ္ဍံ ကရောတိ) ဧတာယာတိ သမ္မုခါဝဋ္ဋနီ။ ***ဋိသစ်***
* မျက်မှောက်၌ သူတစ်ပါးကို လှည့်ပတ်ဖြားယောင်းခြင်း ကြိယာ၊ သမ္မုခါဝဋ္ဋနီမည်သော မာယာအတတ်၊ သမ္မုဏ္ဍကရဏီ စသော။
(တစ်နည်း) အာဝဋ္ဋေတိ ဧတာယာတိ အာဝဋ္ဋနီ၊ သမ္မုခါ အာဝဋ္ဋနီ သမ္မုခါဝဋ္ဋနီ။ ***ဘာဋ်***
သာဏိ သာတိ ဒုက္ခံ တနုံ ကရောတီတိ သာဏိ။ ***မောဂ်***
* ဆင်းရဲကို ပါးအောင်ပြုခြင်း ကြိယာ၊ တင်းတိမ်ကန့်လန့်ကာဒြဗ်၊ တိရောကရဏီ စသော။
ပါကာရ ပရိသမန္တတော ကရီယတီတိ ပါကာရော။ **သူစိ**
* ပြုခြင်း ကြိယာ၊ တံတိုင်းဒြဗ်၊ ဝရဏ။
(တစ်နည်း) ပကာရေန ကရီယတီတိ ပါကာရော။
သာဏိပါကာရ – သာဏိယာ ပါကာရော သာဏိပါကာရော။
* အဝတ်ကန့်လန့်ကာ၏ ကာရံရာ အရပ်နှင့် ဌာနီ+ဌာနစပ်၊ အဝတ်ကန့်လန့်ကာဖြင့် ကာရံရာ အရပ်ဒြဗ်၊ တိရောကရဏီ။

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၄၄-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဥပဃာတ ဥပဟနန် ဥပဃာတော။ ***လယ်တီ***

ပရူပဃာတ ပရေသံ ဥပဃာတော ပရူပဃာတော၊ (တံ) ပရူပဃာတံ။

* သူတစ်ပါးတို့၏ သတ်ဖြတ်ခြင်း ဝဓကစေတနာနှင့် အာရုံ+အာရမ္မဏိကစပ်။

(ဌ၊ နှာ ၂၄၅-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဝေဏိ ဝေတိ တန္တသန္တာနံ ကရောတီတိ ဝေဏိ။ ***သူစိမှိုး***

(တစ်နည်း) ဝီယတီတိ ဝေဏိ။ ***မောဂ်***

* ချည်မျှင်အစဉ်ကို ပြုခြင်း ကြီယာ၊ လုံးထားသော အဝတ်ဒြဗ်၊ ကလာပ။

ကုတ္တ ကရီယိသူတိ ကုတ္တာ။

(တစ်နည်း) ကရိယိသူတိ ကုတ္တာ။ ***ဘာဋ္ဌ***

ဝါလ ဝလိယတေတိ ဝါလော။ ***ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) ဝါလယတီတိ ဝါလော။ ***ဓာန်ဋီမှိုး***

* စောင့်စည်းခြင်း ကြီယာ၊ အမွေးဒြဗ်၊ ကုန္တလ, လောမ။

ကုတ္တဝါလာ ကုတ္တာ ဝါလာ ယာသန္တိ ကုတ္တဝါလာ။ ***ဘာဋ္ဌ***

* ပြုပြင်အပ်, ရိတ်ဖြတ်အပ်ပြီးသော မြီးဆံတို့၏ မြင်းမတို့နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော်းစပ်၊ မြင်းမတို့ဒြဗ်၊ ကပ္ပိတဝါလာ။

ဝဠဝါ ဝလတိ, ဝလ္လတီတိ ဝါ ဝဠဝါ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

ရထ ရဟိယတိ ဥပါဒီယတီတိ ရထော။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ရမတေ ကီဠတေ အနေနာတိ ရထော။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ရမန္တိ ကီဠန္တိ ဧတေနာတိ ရထော။ ***မောဂ်***

* မွေ့လျော်ပျော်မြူးခြင်း ကြီယာ၊ ရထားဒြဗ်၊ သန္ဓန, စမ္မာဝုတ, ဒေပွ။

ပရိခါ ပရိသမန္တတော နဂရဿ ဗာဟိရေ ခဉတေတိ ပရိခါ။ (ဒီဃိကာ) ***သူစိ***

ပလိဃ ပရိ ပုနပ္ပုနံ ဂမနာဂမနဝသေန ဟန္တိ ပလိဃော။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

ကာရိကာ ကတ္တုဗ္ဗာတိ ကာရိကာ။ ***ဘာဋ္ဌ***

ဥပကာရိကာ သမီပေ ကာရိကာ ဥပကာရိကာ။ ***ဘာဋ္ဌ***

* မြို့အနီးအရပ်၏ ပြုအပ်သော အင်္ဂတေအမှုနှင့် သမီပ+သမီပီ, ဌာန+ဌာနီစပ်၊ အင်္ဂတေအမှုဒြဗ်၊ ဥဒ္ဓါပေါ။

(တစ်နည်း) ဥပကာရံ ကရောတီတိ ဥပကာရိကာ။ (ကျေးဇူးကို ပြုတတ်သော မြို့ရိုးအခြေ) ***ဘာဋ္ဌ***

သုဓာ သုဏ္ဏတိ ဓေတာယာတိ သုဓာ။ ***လယ်တီ***

* စင်ကြယ်ခြင်း ကြီယာ၊ အင်္ဂတေဒြဗ်၊ လေပ။

(တစ်နည်း) သုခေန ဓယန္တိ ပိဝန္တိတိ သုဓာ။ ***ပန်းကုံး***

* ကောင်းစွာ သောက်ခြင်း ကြီယာ။ (အကြွင်း တူပြီ)

(တစ်နည်း) သုဋ္ဌု ဓိယတေ ပီယတေ အပွတေ သုဓာ။ ***ပန်းကုံး***

http://www.dhammadownload.com

ကခ်ါ ကခ်တိ ဝိစိကိစ္ဆတိတိ ကခ်ါ။ ***ဓာန်ဋီ***
(တစ်နည်း) ကဲခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိတိ ကခ်ါ။ ***သူစီ***
ဝိမတိ ဝိဝိဓေနာကာရေန မညတိ ယသ္မာ သာ ဝိမတိ။ ***သူစီ***
(တစ်နည်း) ဝိဝိဓံ ရူပံ ယဿာတိ ဝိရူပါ။ ***ဘာဋီ***
(တစ်နည်း) ဝိရူပါ မတိ ဝိမတိ။ ***ဘာဋီ***
နိသိန္နံ နိသီဒန္တိတိ နိသိန္နာ။ ***ကစ္စည်း၊ဓာတွတ္ထ***
* ထိုင်ခြင်း ကြိယာ၊ မြတ်စွာဘုရားဒြဗ်၊ နိသဒ္နာ။
နိပန္နံ နိပဇ္ဇန္တိတိ နိပန္နာ။ (နိပဒ္နာ, သယနာ)
စင်္ကမန္တံ စင်္ကမန္တိတိ စင်္ကမန္တာ။ (ဂစ္ဆန္တာ)
အာစိက္ခာ အာစရီယတေတိ အာစိက္ခံ။
* ကျင့်ခြင်း ကြိယာ၊ ကျင့်အပ်သော စကြ်ာ်အမှုဒြဗ်၊ စရိတ, စရဏ။

(ဌ၊ နှာ ၂၄၆-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ကောသ ကုသတ္ထံ သယတိ တံ ဝါ သိနောတိ ဗန္ဓတိ ဇတ္ထာတိ ကောသော၊ (ခဂ္ဂကောသော) ***သူစီ***
ကောသော ဝိယာတိ ကောသော။ ***ဋီသင်***
(တစ်နည်း) ကုသီယတီတိ ကောသော။
ဩဟိတ အဝဓီယတေတိ ဩဟိတံ။ ***ဘာဋီ***
ကောသောဟိတ – ကောသေန ဩဟိတံ ကောသောဟိတံ။ (အအိမ်ဖြင့် ထားအပ်သော အင်္ဂါဇာတ်တော်) ***ဘာဋီ***
ဂုယှ ဂုဟိတဗ္ဗန္တိ ဂုယှံ။ ***ဋီသင်၊သူစီမှီး***
(တစ်နည်း) ဂုယှိတဗ္ဗန္တိ ဂုယှံ။ ***ဓာန်ဋီမှီး***
ဝတ္ထဂုယှ ဝတ္ထေန ဂုဟိတဗ္ဗန္တိ ဝတ္ထဂုယှံ။ ***ဋီသင်၊သူစီ***
(တစ်နည်း) ဝတ္ထေန ဂုယှိတဗ္ဗန္တိ ဝတ္ထဂုယှံ။ ***ဓာန်ဋီ***
* အဝတ်၏ ဖုံးလွှမ်းအပ်သော အင်္ဂါဇာတ်နှင့် ပဋိစ္ဆာဒန+ပဋိစ္ဆာဒေတဗ္ဗ, သာဓက+သာဓျ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သည်လည်းကောင်း, အဝတ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း၊ အင်္ဂါဇာတ်ဒြဗ်၊ အင်္ဂံဇာတံ, ရဟဿင်္ဂံ, မေဟနံ, နိမိတ္တံ, ဝရ်ံင်္ဂံ, ဗီဇံ, ဖလံ, လိင်္ဂံ။
(တစ်နည်း) ဝတ္ထေန ဂုယှံ ဝတ္ထဂုယှံ။
အင်္ဂ အင်္ဂံ ဇတသ အတ္ထီတိ အင်္ဂံ။ (အင်္ဂံဇာတ၌ အင်္ဂ)
အင်္ဂဇာတ အင်္ဂေ သရီရေ ဇာယတီတိ အင်္ဂဇာတံ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစီ***
ဝရ ဝရိတဗ္ဗော ပတ္ထေတဗ္ဗော သဗ္ဗသတ္တေဟီတိ ဝရော။ ***အပါဒါနဋ္ဌကထာ***
(တစ်နည်း) ဝရီယတေ ဂ္ဂဏ္ဍိယတေတိ ဝရော။
ဝါရဏ ဝါရေတိ ပရဗလန္တိ ဝါရဏော။ ***သူစီ***
(တစ်နည်း) ဝါရယတိ ပရဗလန္တိ ဝါရဏော။ ***ဓာန်ဋီ***
ဝရဝါရဏ ဝရော စ သော ဝါရဏော စာတိ ဝရဝါရဏော။ (မြတ်သော ဆင်မင်း ရ၏)
သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏ သုဝဏ္ဏသ ဝဏ္ဏော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော၊ ***ကစ္စည်း***
သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏောဝိယ ဝဏ္ဏော ယသ္သ ဘဂဝတော သောယန္တိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော။ ***ကစ္စည်း***

http://www.dhammadownload.com

ဇိဝှါ ဇီဝန္တိ ဧတာယာတိ ဇိဝှါ။ ***သူစိ***

* အသက်ကို ဆောင်ခြင်း ကြိယာ၊ လျှာဒြဗ်၊ ရသနာ။

(တစ်နည်း) ဇီဝိတံ အဝှါယတီတိ ဇိဝှါ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

တထာရူပ တထာ ရူပံ ယဿာတိ တထာရူပေါ။ (ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရော) ***ဘာဋီ***

(၄၊ နှာ ၂၄၈-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ပါဏိ ပဏတိ ဝေါဟရတိ ဧတေနာတိ ပါဏိ။ ***မောဂ်၊သူစိ***

(တစ်နည်း) ပါတိ ရက္ခတီတိ ပါဏိ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ပဏယန္တေ ဗျဝဟရန္တိ အနေနာတိ ပါဏိ။ ***ကောတ္ထုဘညွန်း ပန်းကုံး***

ဩဏိတ္တပတ္တပါဏိ – ဩဏိတ္တံ ပတ္တံ ပါဏိ စ အဿ ဘဂဝတောတိ ဩဏိတ္တပတ္တပါဏိ။ ***ဋီသစ်***

* ဆေးကြောအပ်ပြီးသော စင်ကြယ်အောင်ပြုအပ်ပြီးသော သပိတ်နှင့် လက်တို့၏ ဘုရားရှင်နှင့် သံ+သာမီ, ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ ဘုရားရှင်ဒြဗ်တော်၊ အပနီတပတ္တဟတ္ထ, ဗုဒ္ဓ။

သယမ္ဘူ သယံ (သာမံ) ဘဝတီတိ သယမ္ဘူ။ (အနာစရိယကော) ***ဋီသစ်***

သယမ္ဘူဉာဏ သယမ္ဘူဧဝ ဉာဏံ သယမ္ဘူဉာဏံ။

* အလိုလိုဖြစ်ခြင်း၏ ဉာဏ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေး, ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ သယမ္ဘူဉာဏ်တော်ဒြဗ်၊ သာယမ္ဘူဉာဏံ, သာမမ္ဘူဉာဏံ စသော။

သမုဒယ သမုဒေတိ ဧတသ္မာ ဒုက္ခန္တိ သမုဒယော။ ***ဋီကာကျော်၊ထေရပါဒါနဋ္ဌကထာ***

* ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ တဏှာ။

(တစ်နည်း) သမုဒေတိ ဖလံ ဧတေနာတိ သမုဒယော။ ***လယ်တီ***

(တစ်နည်း) ပစ္စယန္တရသမဝါယေ သင်္ခါရာ ဥဒယန္တိ ယသ္မိန္တိ သမုဒယော။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) သမာဂမေ သတိ ဒုက္ခံ ဥဒေတိ ဧတသ္မာတိ သမုဒယော။

သာမုက္ကံသ သာမံ ဥက္ကံသော သာမုက္ကံသော။ ***ဘာဋီ***

သာမုက္ကံသိက – သာမုက္ကံသေန နိဗ္ဗတ္တာ သာမုက္ကံသိကာ။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) သာမံ အတ္တနာဝ ဥက္ကံသော ဥက္ခိပနံ ဧတိဿန္တိ သာမုက္ကံသိကာ။ ***ဝိမတိ***

ဝိသာရဒ သာရဇ္ဇနံ သာရဒေါ၊ ဝိဂတော သာရဒေါ ဧတဿာတိ ဝိသာရဒေါ။ ***သာရတ္ထ***

(တစ်နည်း) ဝိဂတော သာရဒေါ ယသ္မာတိ ဝိသာရဒေါ။ ***ဘာဋီ***

* ကင်းသော ကြောက်ရွံ့ခြင်း၏ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားဒြဗ်၊ ဝိသာရဇ္ဇော, ပေါက္ခရသာတိဗြာဟ္မဏော။

==========

သင့်အား အသေ မချေမှုန်းနိုင်သော အရာသည်
သင့်အတွက် ခွန်အားကို ပေးလိမ့်မည်။

http://www.dhammadownload.com

သောဏဒဏ္ဍသုတ်

(ဌ၊ နှာ ၂၄၉-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အင်္ဂါ သုန္ဒရဘာဝေန သာတိသယာနိ အင်္ဂါနိ ဧတေသံ အတ္ထီတိ အင်္ဂါ။ **ဋီသစ်**

* လုပသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် လွန်ကဲသော အင်္ဂါတို့၏ မင်းသားတို့နှင့် အတိသယ+အတိသယဝန္တစပ်၊ မင်းသားတို့ဒြပ်၊ အင်္ဂံဝန္တ။

(တစ်နည်း) ပသာဒါဝဟာနိ အင်္ဂါနိ ဧတေသံ အတ္ထီတိ အင်္ဂါ။ **သီဂဏ္ဌိ၊ဘာဋီ**

* လုပတင့်တယ်ကုန်သော အစိတ်အစိတ်ကုန်သော ကိုယ်အင်္ဂါတို့၏ မင်းသားတို့ဒြပ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော၊ အဝယဝ+အဝယဝီစပ်၊ မင်းသားတို့ဒြပ်၊ အင်္ဂံပါသာဒိကာ စသော။

ပါသာဒိက ပသာဒံ ဧနေန္တီတိ ပါသာဒိကာ။ **ဘာဋီ**

(တစ်နည်း) ပသာဒံ အာဝဟန္တီတိ ပါသာဒိကာ။ **ဋီသစ်**

ဇာလ ဇာလယတိ အစ္ဆာဒေတိ မစ္ဆေ မဂေ စ ဧတေနာတိ ဇာလံ၊ ဇာလံ ဝိယာတိ ဇာလံ။ **ဓာတ္ဝတ္ထ**

(တစ်နည်း) ဧေ သီဃဂတေ ဓာဝန္တေ မိဂါဒယော လာတိ ဂဏှာတီတိ ဇာလံ၊ ဇာလံ ဝိယာတိ ဇာလံ။ **သူစီ**

(တစ်နည်း) ဧလေ ဟိတံ ဇာလံ၊ ဇာလံ ဝိယာတိ ဇာလံ။ **ဓာန်ဋီ**

(တစ်နည်း) ပဌမံ ဇာလံ ဧဠံ လာယိတွာ ဧဠာဝသေန လာတိ ပဝတ္တတီတိ ဇာလံ၊ **နေတ္တိ–ဝိ** ဇာလံ ဝိယာတိ ဇာလံ။ **နေတ္တိ–ဝိ**

(တစ်နည်း) အတ္တနိ ဇာတံ မစ္ဆသကုဏာဒိကံ လာတိ ဂဏှာတိ လာပေတိ ဂဏှာပေတီတိ ဇာလံ၊ **နေတ္တိ–ဝိ** ဇာလံ ဝိယာတိ ဇာလံ။ **နေတ္တိ–ဝိ**

ဉာဏဇာလ ဉာဏမေဝ ဇာလံ ဉာဏဇာလံ။ (သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တည်းဟူသော ကွန်ယက်)

ဂဂ္ဂရာ ဂဂ္ဂ ဣတိ သဒ္ဒံ ရာတီတိ ဂဂ္ဂရာ။ **သူစီ ဂဂ္ဂရီမှိး**

စမ္မာ စမန္တိ အဒန္တိ ဧတ္ထာတိ စမ္မာ။ **မောဂ်**

* စားခြင်း ကြိယာ၊ စမ္မာမြို့ဒြပ်၊ စမ္မာနဂရ, စမ္မာပုရ။

မဟေသီ မဟီယတီတိ မဟေသီ။ (မဟေသိယာဒ္ဒ မဟေသီ) **မောဂ်**

* ပူဇော်ခြင်း ကြိယာ၊ မိဖုရားခေါင်ကြီးဒြပ်၊ ကတာဘိသေကာပဓာနိတ္ထိ, မဟာဒေဝီ။

(တစ်နည်း) မဟတိယော ရာဇိတ္ထိယော ဣသတိ အဘိဘဝတီတိ မဟေသီ။ (ဝိဂြိုဟ်တူ) **ဓာန်ဋီ၊သူစီ**

* များစွာသော မင်း၏ မိန်းမတို့ကို အစိုးရ လွှမ်းမိုးနိုင်ခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း, မင်းမိန်းမတို့၏ မိဖုရားခေါင်ကြီးဒြပ်နှင့် အဘိဘဝိတဗ္ဗ+အဘိဘဝန, သံ+သာမီ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်း သမ္မန်သည်လည်းကောင်း ဝစနဟေတု။ (အကြွင်း တူပြီ)

(တစ်နည်း) ဣသတိ၊ အဘိဘဝတီတိ ဧသီ၊ မဟတိယော ရာဇိတ္ထိယော ဧသီတိ မဟေသီ။ (ဝိဂြိုဟ်စစ်)

စမ္မက ပဌမကာလေ စမ္မာနဂရေ ဇာတော စမ္မကော။ **ဓာန်ဋီ၊သူစီ**

* စမ္မာမြို့၏ စကားပန်းနှင့် ဌာန+ဌာနီစပ်၊ စကားပန်းတောဒြပ်၊ စမ္မကဝန, စမ္မေယျ။

ဂန္ဓ တံ တံ ဌာနံ ဝါတေန ဂစ္ဆတီတိ ဂန္ဓော။ **ကစ္စည်း**

(တစ်နည်း) ဂန္ဓေတိ အတ္တနော ဝတ္ထုံ သူစေတိ ပကာသေတီတိ ဂန္ဓော။ (ဃာယနီယ) **သူစီ**

(တစ်နည်း) ဝါယုနာ နီယမာနော ဂစ္ဆတီတိ ဂန္ဓော။ **သူစီ**

(တစ်နည်း) ဂစ္ဆန္တော ဓရီယတေ သောတိ ဂန္ဓော။ **သူစီ**

http://www.dhammadownload.com

သေနိယ သေနာ ဧတဿ အတ္ထီတိ သေနိကော၊ (များစွာသော စစ်တပ်ရှိသော ဗိမ္မိသာရ) **ဋီသစ်၊ဘာဋီ** သေနိကောဧဝ သေနိယော။ **ဋီသစ်**

ဂဏီဘူတာ အဂဏာပိ ဂဏာ ဟုတွာ ဘူတာ ဂဏီဘူတာ။ **ဘာဋီ**

မဟာမတ္တ ကုလဘောဂဏ္ဍဿရိယာဒီဟိ မဟတီ မတ္တာ ပမာဏံ ဧတဿာတိ မဟာမတ္တော။ **ဋီသစ်** (ညွှန်ပြကြောင်း အမျိုး, စည်းစိမ်, အစိုးရခြင်း စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ကြီးကျယ်သော အတိုင်းအရှည်ရှိသော အမတ်ကြီး ရ၏)

(၄၊ နှာ ၂၅၀-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ရဇ္ဇ ရညော ဣဒံ ရဇ္ဇံ။ (မင်း၏ ဥစ္စာဖြစ်သော တိုင်းပြည်) **ဘာဋီ**

ဝိရဇ္ဇ ဝိသိဋ္ဌာနိ ရဇ္ဇာနိ ဝိရဇ္ဇာနိ။ (ဝေရဇ္ဇ၌ ဝိရဇ္ဇ) **ဘာဋီ**

ဝေရဇ္ဇ ဝိရဇ္ဇာနိဧဝ ဝေရဇ္ဇာနိ။ **ဘာဋီ**

နာနာဝေရဇ္ဇ နာနာဝိဓာနိ ဝေရဇ္ဇာနိ နာနာဝေရဇ္ဇာနိ။ **ဘာဋီ**

နာနာဝေရဇ္ဇကာ – နာနာဝေရဇ္ဇေသု ဇာတာ နာနာဝေရဇ္ဇကာ။ **၄–အဖွင့်+ဋီသစ်** (အထူးထူးအပြားပြား တိုင်းပြည်တို့၌ မွေးဖွားကြကုန်သော ဗြာဟ္မဏတို့ ရ၏)

(တစ်နည်း) နာနာဝေရဇ္ဇာနိ တေသံ နိဝါသာ နာနာဝေရဇ္ဇကာ။ **၄–အဖွင့်+ဋီသစ်** (အထူးထူးအပြားပြား တိုင်းပြည်ဟူသော နေရာရှိကုန်သော ဗြာဟ္မဏတို့ ရ၏)

(တစ်နည်း) နာနာဝေရဇ္ဇတော အာဂတာ နာနာဝေရဇ္ဇကာ။ **၄–အဖွင့်+ဋီသစ်** (အထူးထူးအပြားပြား တိုင်းပြည်တို့မှ ရောက်လာကုန်သော ဗြာဟ္မဏတို့ ရ၏)

* နာနာဝိဓဝေရဇ္ဇကာ စသော ပရိယာယ်သည် ဝစနီယတ္ထ။

ကာသိ သမ္ပတ္တိယာ ကာသတိ ဒိဗ္ဗတီတိ ကာသိ။ **ဓာန်ဋီ၊သူစိ**

အင်္ဂ အင်္ဂေတိ ဂမေတိ (အတ္တနော ဖလံ) ဥပေတီတိ အင်္ဂံ။ (ဣမိနာပင်္ဂေန၌ အင်္ဂ) **ဋီသစ်**

* မိမိ အကျိုးကို သိစေခြင်း ကြိယာ၊ အကြောင်းဒြဗ်၊ ကာရဏံ, ဟေတု။

(တစ်နည်း) အင်္ဂီယတိ ဥယတိ ဖလံ ဧတေနာတိ အင်္ဂံ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) သယံ အင်္ဂီယတိ ဂမီယတိ ဥယတီတိ အင်္ဂံ။ **ဋီသစ်**

* သိခြင်း ကြိယာ၊ အကြောင်းဒြဗ်၊ ကာရဏံ, ဟေတု။

သံသုဒ္ဓ သံသုဇ္ဈတီတိ သံသုဒ္ဓါ။

ဂဟဏီ ဂဗ္ဘံ ဂဏှာတိ ဓာရေတီတိ ဂဟဏီ။ (သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော၌ ဂဟဏီ) **ဋီသစ်**

* ကိုယ်ဝန်ကို ဆောင်ခြင်း,ယူခြင်း ကြိယာ၊ အမိဝမ်းဒြဗ်၊ ကုစ္ဆိ, ဥဒရံ။

(တစ်နည်း) ယထာဘုတ္တံ အာဟာရံ ဝိပါစနဝသေန ဂဏှာတိ နဆဋ္ဌေတီတိ ဂဟဏီ။ (သမဝေပါကိနိယာ ဂဟဏိယာ၌ ဂဟဏီ) **ဋီသစ်**

* စားအပ်တိုင်းသော အာဟာရကို ကျက်စေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ယူခြင်း ကြိယာ၊ ကံကြောင့် ဖြစ်သော ပါစကဝမ်းမီးဒြဗ်၊ ကမ္မဇတေဇောဓာတု, ဥဒရဂ္ဂိ။

သံသုဒ္ဓဂဟဏိက – သံသုဒ္ဓါ ဂဟဏီ ယဿာတိ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော။ **ဘာဋီ**

* စင်ကြယ်သော အမိဝမ်းတိုက်၏ သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားနှင့် ဌာန+ဌာနီ, နိဿယ+နိဿိတစပ်၊ သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားဒြဗ်၊ သံသုဒ္ဓကုစ္ဆိကော, သောဏဒဏ္ဍဗြာဟ္မဏော။

http://www.dhammadownload.com

ကုစ္ဆိ ကုသီယတိ အကျောသီယတီတိ ကုစ္ဆိ။ ***မောဂ်***

* ဆဲရေးခြင်း ကြိယာ၊ ဝမ်းဗိုက်ဒြဗ်၊ ဂဟဏီ, ဥဒရံ။

ဝေပါက ဝိပစ္စနံ ဝိပါကော၊ ဝိပါကောဧဝ ဝေပါကော။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ဝိပါစနံ ဝိပါကော၊ ဝိပါကောယေဝ ဝေပါကော။ ***ဘာဋီ***

သမဝေပါက သမံ ဝေပါကော သမဝေပါကော။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

သမဝေပါကိနီ – သမဝေပါကော ဧတိဿာ အတ္ထီတိ သမဝေပါကိနီ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) သမဝေပါကော ယဿာ ဂဟဏိယာ အတ္ထီတိ သမဝေပါကိနီ။ ***ဘာဋီ***

* အညီအမျှ အထူးကျက်စေခြင်း သတ္တိ၏ ပါစကဝမ်းမီးနှင့် သတ္တိ+သတ္တိမန္တ, ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ ပါစက ဝမ်းမီးဒြဗ်၊ ဂဟဏိယာ, သမဝိပါစနိယာ။

ပိတာမဟ ပိတု ပိတာ ပိတာမဟော။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

ယုဂ တံ တဒတ္ထေ ယုဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ယုဂံ။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

* ထိုထိုအနက်၌ ယှဉ်ခြင်း ကြိယာ၊ အသက်အတိုင်းအရှည်ဟူသော ကာလဝိသေသ၊ အာယုပွမာဏံ။

အဘိလာပ အဘိလပွတိ ဥစ္စာရီယတီတိ အဘိလာပေါ။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

* အနက်သို့ ရှေးရှုပြောဆိုခြင်း ကြိယာ၊ လောကဝေါဟာရ သဒ္ဒါဒြဗ်၊ လောကဝေါဟာရဝစနံ။

အဘိလာပမတ္တ – အဘိလာပေါ မတ္တံ အဘိလာပမတ္တံ။ ***ဘာဋီ***

(၄၊ နှာ ၂၅၁-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အမှ အဇ္ဈာယတိ ဓနန္တိ အမှော။ (ကြွယ်ဝခြင်း ဥစ္စာအနက်ဟော-အမှ) ***သူစိ***

ပေါက္ခရ ပေါသီယတီတိ ပေါက္ခရံ။ ***ပေါက္ခရန္တိ သရီရံ ဝုစ္စတိ အဖွင့်ရှုသော ဘာဋီ***

* မွေးမြူခြင်း ကြိယာ၊ ကိုယ်ဒြဗ်၊ ဝပု, ဂတ္တံ။

သေဋ္ဌဝဏ္ဏ သေဋ္ဌော ဝဏ္ဏော သေဋ္ဌဝဏ္ဏော။ ***၄-အဖွင့်ရှု***

သေဋ္ဌဝဏ္ဏီ သေဋ္ဌဝဏ္ဏော အဿ အတ္ထီတိ သေဋ္ဌဝဏ္ဏီ။ ***၄-အဖွင့်ရှု***

* မြတ်သော အဆင်း၏ သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားဒြဗ်၊ ဗြဟ္မဝဏ္ဏီ, ဥတ္တမဝဏ္ဏီ။

(၄၊ နှာ ၂၅၅-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သီလဝါ သီလံ အဿ အတ္ထီတိ သီလဝါ။ ***၄၊နှာ-၂၅၁***

* စတုပါရိသုဒ္ဓိ သီလ၏ မြတ်စွာဘုရားနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ မြတ်စွာဘုရားဒြဗ်တော်၊ သီလီ, အရိယ-သီလီ, ကုသလသီလီ။

အရိယသီလ အရိယံ သီလံ အရိယသီလံ။ ***ဘာဋီ***

အရိယသီလီ အရိယသီလံ ယဿ အတ္ထီတိ အရိယသီလီ။ ***ဘာဋီ***

ခီဏ ခီယိသူတိ ခီဏာ။

ခီဏကာမရာဂ – ခီဏော ကာမရာဂေါ ယဿ အတ္ထီတိ ခီဏကာမရာဂေါ။

ကိလေသာ စိတ္တံ ကိလိဿတိ ဥပတပွတိ ဧတေဟီတိ ကိလေသာ။ ***ဋီကာကျော်***

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) စိတ္တံ ဗာဓိယတိ ဇတေဟီတိ ကိလေသာ။ ***ဠီကာကျော်***

* စိတ်၏ ပူပန်ရခြင်း ကြိယာ (ဝါ) စိတ်ကို နှိပ်စက်ခြင်း ကြိယာ၊ ကိလေသာ ဆယ်ပါးဒြဗ်၊ ဥပတာပ, မလိန, သံကိလေသ။

စပလ စုပတိ ဇကတ္ထ နှ တိဠတိတိ စပလော။ (စာပလ္လောဠ် စပလ) ***မောဂ်***
(တစ်ခုသော နေရာဠ် မတည်တတ်သူ ၊ဝါ– လျှပ်ပေါ်လော်လီသူ–အနဝဋ္ဌတော)

(တစ်နည်း) စပံ လာတီတိ စပလော။ (ချစ်စရာကောင်းအောင် ပြုမှုကို ယူတတ်သူ) ***ဘာဠီ***

စာပလ္လ စပလဿ ဘာဝေါ စာပလ္လံ။ ***ဠီသစ်***

* လျှပ်ပေါ်လော်လီသူ၏ (ဝါ) ချစ်စရာကောင်းအောင် ပြုမှုကို ယူတတ်သူ၏ လျှပ်ပေါ်လော်လီခြင်း, အလှပြုပြင်ခြင်း အမူအရာနှင့် ဂုဏ်း+ဂုဏ်စပ်၊ သဝိတ်ကို တန်းဆာဆင်ခြင်း, အလှပြုပြင်ခြင်း စသော အမူအရာဒြဗ်၊ စာပလျံ စသော။

ပါပ အပါယံ ပါတိ ရက္ခတီတိ ပါပံ။ ***သ္ဂီစ်***

* အပါယ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း ကြိယာ၊ မကောင်းမှု (ဝါ) အဟိတဒုက္ခဒြဗ်၊ အကုသလ, အပုညပါပကမ္မ။

(တစ်နည်း) ဒုဂ္ဂတိံ ပါပေတီတိ ပါပံ။ ***သ္ဂီစ်***

(တစ်နည်း) ပံ အပါယံ ပေတိ ဂစ္ဆတိ ဇတေနာတိ ပါပံ။ ***သ္ဂီစ်***

(တစ်နည်း) ပါန္တိ ရက္ခန္တိ သုဇနာ အတ္တာနံ အသ္မာတိ ပါပံ။ ***သ္ဂီစ်***

အပါပ နှ ပါပါ အပါပါ။ ***ဘာဠီ***

ပုရေက္ခာရ ပုရေ ကရောတီတိ ပုရေက္ခာရော။ ***ဘာဠီ***

(တစ်နည်း) ပုရေ ကရဏံ ပုရေက္ခာရော။ ***ဠီသစ်***

ပါပပုရေက္ခာရ – ပါပံ ပုရေက္ခာရော ပါပပုရေက္ခာရော။ ***၄–အဖွင့်ရှု***

အပါပပုရေက္ခာရ – အပါပေ နဝ လောကုတ္တရဓမ္မေ ပုရတော ကတ္တာ ဝိစရတိ အဖွင့်ရှု၍ –
အပါပေ ပုရေက္ခာရော အပါပပုရေက္ခာရော။ (ယုတ္တတ္ထသမာသ်) ***ဘာဠီ***

(တစ်နည်း) နှ ပါပံ ပုရေက္ခာရော နှ ပါပံ ပုရတော ကတ္တာ စရတိ အဖွင့်ရှု၍ –
နှ ပါပေ ပုရေက္ခာရော အပါပပုရေက္ခာရော။ (အယုတ္တတ္ထသမာသ်) ***ဘာဠီ***

ဗြဟ္မညာ ဗြဟ္မနိ (သေဋ္ဌေ ဘဂဝတိ) ဘဝါ ဗြဟ္မညာ။ ***ဠီသစ်***

(တစ်နည်း) ဗြဟ္မနိ (သေဋ္ဌေ ဘဂဝတိ) ဇာတာ ဗြဟ္မညာ။ ***ဠီသစ်မ္ဟိ***

(တစ်နည်း) ဗြဟ္မုနော ဟိတာ ဗြဟ္မညာ။ ***ဠီသစ်***

(တစ်နည်း) ဗြဟ္မုနော (ဘဂဝတော) အပစ္စံ ဗြဟ္မညာ။ ***ဘာဠီ***

(တစ်နည်း) ဗြဟ္မံ (သေဋ္ဌံ အရိယမဂ္ဂံ) ဇာနာတီတိ ဗြဟ္မညာ။ ***ဠီသစ်၊ဘာဠီ***

* မြတ်သော အရိယာမဂ်၏ သိတတ်သော အရိယာသာဝကနှင့် အာရုံ+အာရမ္မဏိက အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်း သမ္ဗန်သည်လည်းကောင်း, မြတ်သော အရိယာမဂ်ကို သိခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာ စသော အရိယာသာဝကတို့ဒြဗ်၊ အရိယဗြာဟ္မဏော။

ဇနပဒ ဇနာ ပဒ္ယန္တိ သုခဇိဝိတံ ပါပုဏန္တိ ဧတ္ထာတိ ဇနပဒေါ။ ***ဠီသစ်၊ဘာဠီ***

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၂၅၆-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဥပဒ္ဒဝ ဥပဂန္ဓာ ဒုနောတီတိ ဥပဒ္ဒဝေါ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

(တစ်နည်း) ဥပဂန္ဓာ ဒဝတိ ပီဋ္ဌေတီတိ ဥပဒ္ဒဝေါ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

* ကပ်၍ နှိပ်စက်ခြင်း ကြိယာ၊ ကပ်၍ နှိပ်စက်တတ်သော ဘေးရန်ဒြဗ်၊ ဤတိ, အဇည်, ဥပသဂ္ဂေါ။

ပံသု ပံသတိ သောဘာဝိသေသံ နာသေတီတိ ပံသု။ ***မောဂ်***

* ဖျက်ဆီးခြင်း ကြိယာ၊ မြေမှုန်ဒြဗ်၊ ရဇော, ရေဏု။

ပံသုပိသာစ ပံသုံ နိဿိတာ ပိသာစာ ပံသုပိသာစာ။ ***သီဂဏ္ဍိ***

ပံသုပိသာစက – ပံသုပိသာစာယေဝ ပံသုပိသာစကာ။ (မြေမှုန်ကို မှီသော မြေဘုတ်ဘီလူး အစရှိသော သတ္တဝါ)

အာနုဘာဝ အနုရူပံ အတ္ထံ ဘာဝေတိ ဝမ္မေတီတိ အာနုဘာဝေါ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

(တစ်နည်း) အနုပုနပ္ပုနံ တံ သမ်ဂိံ ဘာဝေတိ ဝမ္မေတီတိ အနုဘာဝေါ၊ အနုဘာဝေါယေဝ အာနုဘာဝေါ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) အနု အနု တံ သမ်ဂီနံ ဘာဝေတိ ဝမ္မေတီတိ အနုဘာဝေါ၊ အနုဘာဝေါယေဝ အာနုဘာဝေါ။ ***သာရတ္ထ***

မေတ္တာဗလ မေတ္တာယ ဗလံ မေတ္တာဗလံ။

အမနုဿ နမနုဿာ အမနုဿာ။ ***သာရတ္ထ***

* နမ-ပုဒ်၏ အရဖြစ်သော ပဋိသေဓဘောဂုဏ်၏ မနုဿပုဒ်၏ အရဖြစ်သော လူတို့နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေး, ကတ္တီ+ကတ္တားစပ်၊ ဘီလူးဒြဗ်၊ အမာနုသ, အနရ။

(၄၊ နှာ ၂၅၇-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အတိထီ အတန္တိ ဂစ္ဆန္တီတိ အတိထီ။ ***ဘာဋီ***

ပုဋ္ဌောသ အသိတဗ္ဗံ ဘက္ခိတဗ္ဗန္တိ အာသံ၊ ပုဋ္ဌေန နေတွာ အာသံ ပုဋ္ဌောသံ။ ***ဘာဋီ***

(တစ်နည်း) ပုဋ္ဌေန နေတွာ အသိတဗ္ဗံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ပုဋ္ဌောသံ။ ***ဋီသစ်မှီး***

* အထုပ်၏ ယူဆောင်၍ စားအပ်သော ရိက္ခာဒြဗ်နှင့် ဌာန+ဌာနီ, နိဿယ+နိဿိတ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်း သမ္မန်သည်လည်းကောင်း, အထုပ်ဖြင့် ယူဆောင်၍ စားခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း၊ လမ်းစာရိက္ခာဒြဗ်၊ ပါထေယျံ စသော။

(တစ်နည်း) ပုဋ္ဌဗန္ဓနေန ပရိဟရိတွာ အသိတဗ္ဗန္တိ ပုဋ္ဌောသံ။ ***အံ-ဋီ***

ပါထေယျ ပထဿ ဟိတံ ပါထေယျံ။ ***ရူ၊သူစိ***

(တစ်နည်း) ပထေ ဟိတံ ပါထေယျံ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

* လမ်းခရီး၏ အစီးအပွားဖြစ်သော ရိက္ခာနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေး, ဌာန+ဌာနီစပ်၊ လမ်းစာရိက္ခာ၊ သမ္မလံ။

(၄၊ နှာ ၂၅၈-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သုဇံ ဟဗျနှာဒီနံ သုခဂ္ဂဟဏတ္ထံ ဇာယတီတိ သုဇာ၊ (တံ) သုဇံ။ ***ဋီသစ်၊ဘာဋီ***

* ယဇ်ပူဇော်ကြောင်း ထမင်းစသည်တို့ကို လွယ်ကူစွာ ယူခြင်းအကျိုးငှာ ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ ယဇ်မွှေ ယောက်မဒြဗ်၊ ဟောမဒဗ္ဗိ စသော။

(၄၊ နှာ ၂၅၉-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဧဋ္ဌမူဂ ဧဋ္ဌာ မုခေ ဂဋ္ဌတိ ယဿာတိ ဧဋ္ဌမူဂေါ။ ***ဋီသစ်***

(တစ်နည်း) ဧဋ္ဌော စ သော မူဂေါ စာတိ ဧဋ္ဌမူဂေါ။ ***ဘာဋီ***

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၆၂-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ကုဟက လောက် ကုဟယတိ ဝိမှာပယတီတိ ကုဟကော။ *ဌ၊နှာ-၈၇*

(တစ်နည်း) ကုဟတိ လောကဝိမှာပနံ ကရောတီတိ ကုဟကော။ (ကုဟန, ဝိမှပက)

ဝဿ ဝဿတိ သိဉ္စတီတိ ဝဿံ။ *ဓာန်ဦ*

ဝါသနာ ဝါသီယတေ သေဝီယတေတိ ဝါသနာ။

* မှီဝဲခြင်း ထုံမွှမ်းခြင်း ကြိယာ၊ ကောင်းမှုကုသိုလ်ဟူသော အလေ့အကျင့်ဒြဗ်၊ ပရိစယ, စရိတ။

ဝါသနာဘာဂ ဝါသနာယ ဘာဂေါ ဝါသနာဘာဂေါ။ *နေတ္တိ-ဝိ*

(တစ်နည်း) ဝါသနာဇဝ ဘာဂေါ ဝါသနာဘာဂေါ။

ဝါသနာဘာဂိယ - ဝါသနာဘာဂေ ပဝတ္တာ ဝါသနာဘာဂိယာ။

* နောင်အခါ တရားထူးကို ရခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော ပုညကြိယာတို့၌ လေ့ကျက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဝါသနာ အဖို့ဒြဗ်၏+ဖြစ်သော အလုံးစုံသော ရှေ့နောက်ဖြစ်သော စကားဒြဗ်နှင့် အကျိုး+အကြောင်းစပ်၊ အလုံးစုံသော ရှေ့နောက်ဖြစ်သော စကားဒြဗ်၊ ဝါသနာဘာဂပ္ပဝတ္တာ။

(တစ်နည်း) ဝါသနာဘာဂေ နိယုတ္တာ ဝါသနာဘာဂိယာ။ *နေတ္တိ-ဝိ*

==========

ကုဋ္ဌဒန္တသုတ်

(ဌ၊ နှာ ၂၆၃-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

မဂ မဂ်ျတေ အဓော ဂမျတေ အနေနာတိ မဂေါ။ *ဘာဒ္ဦ*

မဂဓ မဂေန သဒ္ဒိံ ဓာဝန္တိတိ မဂဓာ။ (သားကောင်နှင့် အတူပြေးနိုင်သော မင်းသားတို့ ရဏ၏) *ဦသစ်*

(တစ်နည်း) မံသေသု ဂိဒ္ဓန္တိတိ မဂဓာ။ (အသားတို့၌ လွန်စွာ မက်မောကြသော မင်းသားတို့ ရဏ၏) *ဦသစ်*

(တစ်နည်း) မဂံ ဓာတိ ဒဓာတီတိ မဂဓော။ (မံသဂိဒ္ဓာ) *ဘာဒ္ဦ*

(အပြစ်ဒေါသ မကောင်းမှုကို ဆောင်တတ်သော မဂဓဇနပုဒ်)

ဥပက္ခဋ ဥကရီယိတ္ထ သဒ္ဒီယိတ္ထာတိ ဥပက္ခဋော။ *ရူ*

(တစ်နည်း) ဥပသံဟရိတွာ ကာတဗ္ဗော ထပေတဗ္ဗောတိ ဥပက္ခဋော။ *ဂဏ်ဆို*

ဝစ္ဆ မာတုသန္တိကေ ဝသတီတိ ဝစ္ဆော။ *ဓာန်ဦ၊သူစိ ဝစ္ဆတရပုဒ်မှီး*

(တစ်နည်း) ဝဒတီတိ ဝစ္ဆော။ (နေလကော) *မောဂ်*

ဥရဇ္ဈ ဗာဓိယမာနောပိ နာ ရဝတီတိ ဥရဇ္ဈော။ *ဓာန်ဦ၊သူစိ*

* ပဋိသေဓောဂုဏ်၏ မမြည်ခြင်း ကြိယာနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သည်လည်း ကောင်း, မမြည်ခြင်း ကြိယာသည်လည်းကောင်း၊ သိုးဒြဗ်၊ မေဏ္ဍ, ဧဠက။

ပရိက္ခာရ ပရိကရောန္တိ (ယည်) အဘိသန်ရောန္တိတိ ပရိက္ခာရာ။ (ပရိဝါရ) *ဒီ၊ဦ-၁၊ဘာဒ္ဦ*

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၆၅-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ပါဘတ ပကာရတော ဥဒယဘဏ္ဍာနိ အာဘရတိ သံဟရတိ ဧတေနာတိ ပါဘတံ။ **ဋီသစ်**

* အတိုးဖြစ်သော ဥစ္စာတို့ကို အပြားအားဖြင့် ကောင်းစွာဆောင်ခြင်း (စုဆောင်းခြင်း) ကြိယာ၊ အရင်းအနှီး ဥစ္စာဖြစ်၊ ဘဏ္ဍာမူလံ စသော။

(တစ်နည်း) ဥဒယဓနတော ပဂေဝ အာဘတံ ပါဘတံ။ **ဋီသစ်လာ သဒ္ဒဝိဒူနည်း**

(အတိုးအပွား မရမီ ရှေးဦးစွာ ဆောင်ယူအပ်သော အရင်းအနှီး ဥစ္စာ)

(တစ်နည်း) ပဌမမေဝ အာဘတံ ပါဘတံ။ **ဘာဋီ**

(အတိုးအပွား မရမီ ရှေးဦးစွာ ဆောင်ယူအပ်သော အရင်းအနှီး ဥစ္စာ)

(တစ်နည်း) တံ တံ အတ္ထံ ပတ္ထန္တေဟိ အာဘရိယတေတိ ပါဘတံ။ (လက်ဆောင်) **ဋီသစ်**

မေဓာဝီ မေဓာ (ပညာ) အသ အတ္ထိတိ မေဓာဝီ။ **သူစီ**

ဝေတန ဝေတိ ပဝတ္တတိ ဧတေနာတိ ဝေတနံ။ **မောဂ်**

(တစ်နည်း) ဘဇတိ ဂစ္ဆတီတိ ဝေတနံ။ **ဘာဋီ**

* နေ့ခ, လခဖြစ်၊ ဘတိ စသော။

ဒေဝသိက ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဒါတဗ္ဗံ ဒေဝသိကံ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဒေဝသိကံ။ **ဘာဋီ**

မာသိက မာသေ မာသေ ဒါတဗ္ဗံ မာသိကံ။ **ဋီသစ်**

ပါရုတ ပါဝရိယန္တေတိ ပါရုတာနိ။ **ဘာဋီ**

အပါရုတ နံ ပါရုတာနိ အပါရုတာနိ။ **ဘာဋီ**

အပါရုတဃရ အပါရုတာနိ ဃရာနိ ယေသံ ဧနပဒါနန္တိ အပါရုတဃရာ။ **ဘာဋီ**

ဥဿာဟ ဥ ဒုက္ခလာဘံ သဟတိ ခမတီတိ ဥဿာဟော။ **ဓာန်ဋီ၊သူစီ**

(တစ်နည်း) ဥဒ္ဒံ သဟတိ ခမတီတိ ဥဿာဟော။ **ဓာန်ဋီ**

* သည်းခံခြင်း ကြိယာ၊ လုံ့လဝီရိယဖြစ်၊ ဝါယာမ, ပရက္ကမ, ပဓာန, ဝီရိယ, ဤဟာ, ဥဿောဋ္ဌီ။

ဥဿာဟဇာတ – ဇာတော ဥဿာဟော ယဿာတိ ဥဿာဟဇာတော။ (ဝါယာမဇာတော)

အနုယန္တ တသ္မိံ တသ္မိံ ကိစ္စေ အနုယန္တိ အနုဝတ္တန္တိတိ အနုယန္တာ။ **ဋီသစ်**

* ထိုထိုကိစ္စ၌ အစဉ်လိုက်ခြင်း ကြိယာ၊ ထိုထိုကိစ္စ၌ အစဉ်လိုက်တတ်ကုန်သော လက်အောက်ခံ မင်းသား တို့ဖြစ်၊ အနုယုတ္တာ, အနုဝတ္တကာ။

အာနုယန္တ အနုယန္တာဇဝေ အာနုယန္တာ။ **ဋီသစ်**

* အစပ်သမ္မန်ကို မရ၍ ကြံတိသဒ္ဒါ မပါလာသောကြောင့် ဝစနဟေတုကို မရ (ဝါ) အနုယန္တပုဒ်၏ အရဖြစ်သော ထိုထိုကိစ္စ၌ အစဉ်လိုက်ကြကုန်သော လက်အောက်ခံ မင်းများနှင့် ဏ-ပစ္စည်း၏ အရဖြစ်သော ထိုထိုကိစ္စ၌ အစဉ်လိုက်ကြကုန်သော လက်အောက်ခံ မင်းတို့၏ အဘေဒ+ဘေဒစပ် (ဝါ) သွတ္ထဘောဂုဏ်၏ ထိုထိုကိစ္စ၌ အစဉ်လိုက်ကြကုန်သော လက်အောက်ခံ မင်းများနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏောစပ်၊ ထိုထိုကိစ္စ၌ အစဉ်လိုက်ကြကုန်သော လက်အောက်ခံ မင်းများဖြစ်၊ အာနုယုတ္တာ, အာနု-ဝတ္တကာ။

နိဂမ အတိရေကော ဂါမော နိဂမော။ **ဋီသစ်**

http://www.dhammadownload.com

(၄၊ နှာ ၂၆၆-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သဟာယက တသွိုံ တသွိုံ ကိစ္စေ သဟ အယန္တိ ပဝတ္တန္တီတိ သဟာယကာ။ ***ဘာဋ္ဌီ***
(တစ်နည်း) သုခဒုက္ခာနိ သဟ အာယန္တိ ဥပဂစ္ဆန္တီတိ သဟာယာ၊ သဟာယာဧဝ သဟာယကာ။ ***ဝိ၊၄-၁***
ပရိသဒ ပရိတော သီဒတိ ဂစ္ဆတီတိ ပရိသဒေါ။ (ပါရိသဇ္ဇ၌ ပရိသဒ) ***ဘာဋ္ဌီ***
(ပတ်ဝန်းကျင်၌ သွားတတ်,ဖြစ်တတ်သော နောက်လိုက်ငယ်သား)
ပါရိသဇ္ဇ ပရိသဒေ ဘဝါ ပါရိသဇ္ဇာ။ ***ဘာဋ္ဌီ***
သဒ္ဓ သဒ္ဓါ ယဿ အတ္ထီတိ သဒ္ဓေါ။ ***ဘာဋ္ဌီ***
* သဒ္ဓါတရား၏ မဟာဝိဇိတမင်းနှင့် ဌာနီ+ဌာန, နိဿိတ+နိဿယ, ဂုဏ်+ဂုဏေး, သံ+သာမီစပ်၊ မဟာဝိဇိတမင်းဒြဗ်၊ ပသန္နော, မဟာဝိဇိတရာဇာ။
သူရ သူရယတီတိ သူရော။ ***ပန်းကုံး***
(တစ်နည်း) သူရယတိ ဝီရယတီတိ သူရော။ ***ဓာန်ဋ္ဌီ***
(တစ်နည်း) သူရတ္တံ ပသဝတီတိ သူရော။ ***မောဂ်***
ဒါနသူရ ဒါနေ သူရော ဒါနသူရော။ (ဒါနဝီရော, ဒေယျမ္မသူရော) ***ဋ္ဌီသစ်***
မဓုရ မဓု ယဿ အတ္ထိ, တသွိုံ ဝါ ဝိဇ္ဇတီတိ မဓုရော။ ***ကစ္စည်း***
* ချိုမြိန်ကောင်းမြတ်ခြင်း ဂုဏ်၏ အာဟာရဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေး, ဝိသေသန+ဝိသေသျစပ်၊ ချိုမြိန်ကောင်းမြတ်သော အာဟာရဒြဗ်၊ မဓွာဟာရ, ပဏီတာဟာရ, ပဏီတ။
ဥဒပါန ဥဒကံ ပိဝန္တိ ဧတ္ထာတိ ဥဒပါနံ။ ***ဘာဋ္ဌီ***

(၄၊ နှာ ၂၆၇-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သာရ သရတိ စိတ္တမေတေနာတိ သာရော။ ***သူစိ***
(တစ်နည်း) သရဏံ သာရော။ ***အံ-ဋ္ဌီ***
ပဋိသာရ ပတိ ပုနပ္ပုနံ သရတိ စိတ္တမေတေနာတိ ပဋိသာရော။ ***သူစိ***
(တစ်နည်း) ပဋိသရဏံ ပဋိသာရော။ ***အံ-ဋ္ဌီ***
(တစ်နည်း) ကတံ အဇ္ဈာစာရံ ပဋိစ္စ သာရော ပဋိသာရော။
ဝိပ္ပဋိသာရ ဝိရူပေန ပတိပုနပ္ပုနံ သရတိ စိတ္တမေတေနာတိ ဝိပ္ပဋိသာရော။ ***သူစိ***
(တစ်နည်း) ဝိရူပံ ပဋိသာရော ဝိပ္ပဋိသာရော။ ***အံ-ဋ္ဌီ***
* ဝိရူပဘောဂုဏ်၏ ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကျူးကျင့်ခြင်းကို စွဲ၍ အောက်မေ့ခြင်းနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ ဖောက်ပြန်စွာ အောက်မေ့ခြင်း ကုက္ကုစ္စစေတသိက်ဒြဗ်၊ ကုက္ကုစ္စ, ပစ္ဆာတာပ, အနုတာပ။
မုဥ္ဆ မုဥ္ဆတိ ဧတာယာတိ မုဥ္ဆာ။ ***ဘာဋ္ဌီ***
* (ဒါနဝတ္ထုကို) စွန့်လွှတ်ခြင်း ကြိယာ၊ စွန့်လွှတ်ကြောင်း ဖြစ်သော ပရိစ္စာဂစေတနာဒြဗ်၊ ပရိစ္စာဂါ။
မုဥ္ဆစေတနာ မုဥ္ဆာ စ သာ စေတနာ စာတိ မုဥ္ဆစေတနာ။ ***ဘာဋ္ဌီ***
(ဒါနဝတ္ထုကို စွန့်လွှတ်ကြောင်းဖြစ်သော မုဥ္ဆစေတနာ-အလယ်စေတနာ)

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၆၈-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဥဇ္ဇာရ ဥဇုနံ ဥဂ္ဂမနံ ဝိပုလဂမနံ ဥဇ္ဇာရံ။ ***သူစိ***

ရောရုဝ ဘုသံ, ပုနပ္ပုနံ ဝါ ဒုက္ခိတသဒ္ဒေန ရဝန္တိ အသ္မိန္တိ ရောရုဝေါ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

မဟာရောရုဝ မဟန္တော စ သော ရောရုဝေါ စာတိ မဟာရောရုဝေါ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစိ***

သေဋ္ဌိ သေဋ္ဌံ ဓနသာရံ ဌာနန္တရံ ဝါ အဿ အတ္ထီတိ သေဋ္ဌိ။ ***နီတိ***

* မြတ်သော ဥစ္စာနှင့် မြတ်သော ရာထူး၏ သူဋ္ဌေးဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော, သံ+သာမိစပ်။

(တစ်နည်း) သံ ဓနံ ဧသတိ ဂဝေသတီတိ သေဋ္ဌိ။

* ဥစ္စာကို ရှာမှီးခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း, ဥစ္စာ၏ ရှာမှီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏော, အာရုံ+အာရမ္မဏိက, သံ+သာမိ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သည်လည်းကောင်း။

(ဌ၊ နှာ ၂၆၉-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သပတိ သဿ ဓနဿ ပတိ သပတိ။ (သာပတေယျဿ သပတိ) ***သူစိ၊ဘာဒ္ဒိ***

(တစ်နည်း) သံ ဓနဿ ပတိ သပတိ။ ***သာရတ္ထ***

သာပတေယျ သပတိနော ဟိတံ သာပတေယျံ။ ***ရူ***

(တစ်နည်း) သပတိနော ဣဒံ သာပတေယျံ။ ***ဋီသစ်***

(ဌ၊ နှာ ၂၇၀-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

နိဿဒ္ဒ နတ္ထိ သဒ္ဒေါ ဧတဿာတိ နိဿဒ္ဒေါ။

* အသံမရှိခြင်း အဘာဝ၏ ကူဋဒန္တပုဏ္ဏားနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏောစပ်၊ နိဂ္ဂါသော။

ပုရောဟိတ ရာဇူနံ ပရိသာယာ ဝါ ပုရတော သြဟိတော ဌိတော ပုရောဟိတော။ ***ရူ***

(တစ်နည်း) ပုရေ ဓာတိ တိဋ္ဌတီတိ ပုရောဟိတော။

* ရှေးဌာနဌ် တည်တတ်သော ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏား၊ ရာဇာမစ္စ, မဟာမတ္တ, ပဏ္ဍိတဗြာဟ္မဏ။

(ဌ၊ နှာ ၂၇၃-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သေတု သီယတေတိ သေတု။ (ဝိပဿနာ ဉာဏ်အစဉ်ဖြင့် ထက်အောင်သွေးအပ်သော အရိယာမဂ်) ***ဘာဒ္ဒိ***

ဃာတ ပါပဓမ္မေ သမုစ္ဆေဒဝသေန ဟနတီတိ ဃာတော။ ***ဘာဒ္ဒိ***

ဃာတဝိရတိ ဃာတော စ သော ဝိရတိ စာတိ ဃာတဝိရတိ။ ***ဘာဒ္ဒိ***

သေတုဃာတဝိရတိ – သေတုမှိ ပရိယာပန္နာ ဃာတဝိရတိ သေတုဃာတဝိရတိ။ ***ဘာဒ္ဒိ***

သုရာ သုရေန နာမ ဝနစရကေန ကတာ ပါနဇာတိ သုရာ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) သဝတိ အဘိသဝတီတိ သုရာ။ ***သူစိမှိး***

(တစ်နည်း) အနိဋ္ဌဖလဒါယကတ္တံ သဝတီတိ သုရာ။ (မဒိရာ) ***မောဂ်***

ခိရ ခိယတိ ဒုဟဏောနာတိ ခိရံ။ ***သူစိ***

ယောနိ ယဝန္တိ သတ္တာ အနေန ဧကိဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိတိ ယောနိ။ ***သူစိ***

(တစ်နည်း) ယဝန္တိ တာယ သတ္တာ အမိသိတာပိ သမာနဇာတိတာယ မိသိတာ ဟောန္တိတိ ယောနိ။ ***သာရတ္ထ***

(တစ်နည်း) ယဝန္တိ တာယ သတ္တာ ယောနိသမ္ဗန္ဓေန မိသိတာ ဟောန္တိတိ ယောနိ။ ***အံ–ဋီ***

(တစ်နည်း) ယဝန္တိ ဧတ္ထ သတ္တာ ဧကဇာတိသမနွယေန အညမညနိသိတာ ဟောန္တိတိ ယောနိ။ ***မ–ဋီ***

http://www.dhammadownload.com

ဓမ္မတာသိဒ္ဓ ဓမ္မတာယ မဂ္ဂဓမ္မတာယ အရိယမဂ္ဂါနုဘာဝေန သိဒ္ဓန္တိ ဓမ္မတာသိဒ္ဓံ။ **ဋီသစ်**

* ဓမ္မတာအရ အရိယာမဂ်၏ သဘော, အရိယာမဂ်၏ အာနုဘော်၏ ပြီးခြင်းနှင့် (ဝါ) နို့ရည်သာ ဝင်ခြင်း, သေရည် မဝင်ခြင်းဟူသော ပြီးခြင်းနှင့် သာဓက+သာဓျစပ်၊ ပြီးခြင်း ကြိယာ၊ ဓမ္မတာသိဒ္ဓိ, သဘာဝသိဒ္ဓိ။

ဒါန အနဝသေသံ သတ္တနိကာယံ ဒယတိ ရက္ခတီတိ ဒါနံ။ **ဋီသစ်**

ယည ယဇိယတေ သမာဒိယတေတိ ယညော။

* ဆောက်တည်ခြင်း ကြိယာ၊ ဆောက်တည်အပ်သော ငါးပါးသီလဒြဗ်၊ ယဇိတော။

မှတ်ချက်။ ဤကား = သမာဒိန္နတာယ "ယညော"တိ ဝုစ္စတိ အဖွင့်ကို ရှု၍ ကြံသော ဝိဂ္ဂဟတည်း။

(တစ်နည်း) ယဇနံ ယညော။ **သူစိ**

(တစ်နည်း) ယဇန္တိ အနေနာတိ ယညော။ **သူစိ**

မှတ်ချက်။ တစ်နည်းပြသော ဝိဂ္ဂဟတို့ကား "ယဇ်"အနက်ကို ဟောသော "ယည"ပုဒ်၏ ဝိဂ္ဂဟတို့တည်း။

(ဌ၊ နှာ ၂၇၄-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဒေဋ္ဌ ဝိသေသေန ပသတ္ထာ ဒေဋ္ဌော။ **ရူ**

(တစ်နည်း) ဝိသေသေန ဝုမော ဒေဋ္ဌော။ **ရူ**

မဟပ္ပလ မဟန္တံ ဖလံ ယဿာတိ မဟပ္ဖလံ။

ဗြာဟ္မဏ ဗြဟ္မံ အဏတီတိ ဗြာဟ္မဏော။ *၄၊နှာ-၂၁၇*

* ဗေဒင်၏ သရဏ္ဍာယ်သော ပုဏ္ဏားနှင့် အာရုံ+အာရမ္မဏိက, သာဓျ+သာဓက အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်း သမ္ဗန်သည်လည်းကောင်း, ဗေဒင်ကို သရဏ္ဍာယ်ခြင်း ကြိယာသကတ်သည်လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏားဒြဗ်၊ ဗြဟ္မဗန္ဓု, ဒွိဇော, ဝိပ္ပေါ။

(တစ်နည်း) ဗြဟ္မုနော အပစ္စံ ဗြာဟ္မဏော။ **ဋီသစ်၊ဓာန်ဋီ**

မှတ်ချက်။ ဤဗြာဟ္မဏသည် ဇာတိဗြာဟ္မဏမျိုး ဖြစ်၏။

==========

မဟာလိသုတ္တာဒိ

(ဌ၊ နှာ ၂၇၆-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

မဟာလိ မဟန္တံ ယသံ လာတိ ဂဏှာတီတိ မဟာလိ။ **ဋီသစ်**

ဝေသာလိ ဝိသာလော ဇတိသဒ္ဒတိတိ ဝေသာလီ။ **ဘာဋီ**

လိစ္ဆဝိ နတ္ထိ ဆဝိ ယဿာတိ လိစ္ဆဝိ။ **ဘာဋီ**

(တစ်နည်း) လီနာ ဆဝိ ယဿာတိ လိစ္ဆဝိ။ **ဘာဋီ**

သြဋ္ဌဒ္ဓ အဒ္ဓါ သြဋ္ဌော ယဿာတိ သြဋ္ဌဒ္ဓါ။ **ဘာဋီ**

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၇၈-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဗဓိရု ဗာဓိယတီတိ ဗဓိရော။ **ဓာတုပစ္စယ**
(တစ်နည်း) ဗာဓိယတီတိ ဗဓိရော။ **သူစိ**
(တစ်နည်း) ဗန္ဓတီတိ ဗဓိရော။ **ဓာတုပစ္စယ**

(ဌ၊ နှာ ၂၇၉-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အာပန္နေ အာပဇ္ဇိတ္ထာတိ အာပန္နော။ (ဖလဋ္ဌသောတာပန်) **ဘာဋီ**
သမ္မောဓိ သမ္မုဇ္ဈိဿတီတိ သမ္မောဓိ။ (ဆက်၍ သိလတ္တံ့သော မဂ်သုံးပါး) **ဘာဋီ**
(တစ်နည်း) သမ္မုဇ္ဈတီတိ သမ္မောဓိ။ **ဘာဋီ**

(ဌ၊ နှာ ၂၈၃-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ရမဏီယ ရမိတဗ္ဗောဝိ ရမဏီယော။
တပဿီ တပနံ သန္တပနံ ကာယဿ ခေဒနံ တပေါ၊ တပေါ ဇာတဿ အတ္ထိတိ တပဿီ။ **ဋီသစ်**
(တစ်နည်း) ပါပကေ ဓမ္မေ တပတီတိ တပေါ၊ တပေါ ယဿ အတ္ထိတိ တပဿီ။ **ဘာဋီ**

(ဌ၊ နှာ ၂၉၃-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ထုသောဒက ထုသတော ဇာတံ ဥဒကံ ထုသောဒကံ။ (ထုသတော-ဖွဲမှ၊) **ဓာန်ဋီ**
(တစ်နည်း) ထုသောဒကတော ဇာတံ ထုသောဒကံ။ **ဓာန်ဋီ**
သောဝိရက သုဝိရေ ဇာတံ သောဝိရကံ။ **ဘာဋီ**
(တစ်နည်း) သုဝိရရဋ္ဌေ ဘဝံ သောဝိရကံ။ **ဓာန်ဋီ သောဝိရပုဒ်မှိုး**
* သုဝိရတိုင်း၏ ဖြစ်သော ပအုံးရည်ဒြဗ်နှင့် ဌာန+ဌာနီစပ်၊ သုဝိရတိုင်း၌ ဖြစ်သော ပအုံးရည်ဒြဗ်၊ ကဋ္ဌယ်, အာရနာဠ်, ထုသောဒကံ။
ဝဇ္ဇ ဝဒိတဗ္ဗန္တိ ဝဇ္ဇံ။ **ပန်းကုံးမှိုး**
(တစ်နည်း) ဝဇ္ဇိယတေတိ ဝဇ္ဇံ။ **ပန်းကုံး**
အဝဇ္ဇ အဝဒိတဗ္ဗန္တိ အဝဇ္ဇံ။ **ဓာန်ဋီမှိုး**
(တစ်နည်း) ဝဇ္ဇမေဝ အဝဇ္ဇံ။
သာဝဇ္ဇ သဟ အဝဇ္ဇေဟိ ယံ ဝတ္တတီတိ သာဝဇ္ဇံ။ **ဒီ၊ဋီ-၂**
* အပြစ်နှင့် တကွဖြစ်ခြင်း၏ သေရည်သောက်ခြင်းနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏောစပ်၊ အပြစ်နှင့် တကွဖြစ်သော သေရည်သောက်ခြင်းဒြဗ်၊ သဒေါသ စသော။
ဒတ္တိ ဒီယတီ ဇောယာတိ ဒတ္တိ။ **ဘာဋီ**
မသာဏာနိ (အညေဟိ) မိဿကာနိ သာဏာနိ မသာဏာနိ။ **ဋီသစ်**
(တစ်နည်း) သာဏေဟိ ဝါကေဟိ နိဗ္ဗတ္တိတာနိ သာဏာနိ၊ မိဿသာဏာနိ မသာဏာနိ။ **အံ-ဋီ**
(တစ်နည်း) မသာဏေဟိ နိဗ္ဗတ္တိတာနိ မသာဏာနိ။ **ဘာဋီ**

(ဌ၊ နှာ ၂၉၄-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ပကတိ ပါကဋဘာဝေန ကာယတိ ဂမေတီတိ ပကတိ။ (လောကသိဒ္ဓဝါဒေါ) **ဋီသစ်**

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၂၉၆-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ပသန္နာကာရ ပသန္နေဟိ ကာတဗ္ဗော သက္ကာရော ပသန္နာကာရော။ **ဋီသစ်**
(တစ်နည်း) ပသန္နာနံ အာကာရော ပသန္နာကာရော။ ***ဘာဋီ***
(ကြည်ညိုသူတို့သည် ပြုထိုက်သော အာမိသပူဇာ ဓမ္မပူဇာဟူသော အခြင်းအရာ)
(တစ်နည်း) ပသန္နော စ သော အာကာရော စာတိ ပသန္နာကာရော။ **နေရင်း**

(ဌ၊ နှာ ၂၉၈-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ပဗ္ဗဇ္ဇ ပဌမမေဝ ဝဇိတဗ္ဗာတိ ပဗ္ဗဇ္ဇာ။ ***ကစ္စည်း***
* ရှေးဦးစွာ ကပ်ရောက်ခြင်း ကြီယာ၊ ရှင်အဖြစ်ခြဖ်၊ သာမဏေရဘာဝေါ စသော။
ဝေမတ္တ ဝိဂတာ မတ္တာ (သဒိသပွမာဏံ) ဧတေန ဟေတုဘူတေနာတိ ဝေမတ္တံ့။ ***ဓာန်ဋီ***
(တစ်နည်း) ဝိ (ဝိသဒိသာ) မတ္တာ ယေသန္တိ ဝိမတ္တာ၊ ဝိမတ္တာယေဝ ဝေမတ္တာ။ ***ဘာဋီ***
ဝေမတ္တတာ ဝေမတ္တာနံ ဘာဝေါ ဝေမတ္တတာ။ ***ဘာဋီ***
ပုဂ္ဂလဝေမတ္တတာ – ပုဂ္ဂလာနံ ဝေမတ္တတာ ပုဂ္ဂလဝေမတ္တတာ။ ***ဘာဋီ***
နာနတ္တ နာနာ ဘာဝေါ နာနတ္တံ့။ ***ဘာဋီ***
ပုဂ္ဂလနာနတ္တ ပုဂ္ဂလာနံ နာနတ္တံ့ ပုဂ္ဂလနာနတ္တံ့။ ***ဘာဋီ***

(ဌ၊ နှာ ၂၉၉-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဥပသမ္ဘဒါ ဥပရိဘူတာ သေဋ္ဌဘူတာ သမ္ဘဒါ ဥပသမ္ဘဒါ။ **ဋီသစ်**
(တစ်နည်း) ဥပရိဘူတာ အဂ္ဂဘူတာ သမ္ဘဒါ ဥပသမ္ဘဒါ။ **သာရတ္ထ**
(တစ်နည်း) ဥပရိဘူတာ သမ္ဘဒါ ဥပသမ္ဘဒါ။ ***ဘာဋီ***
အစိရူပသမ္ပန္န အစိရံ ဥပသမ္ပန္နဿ အဿာတိ အစိရူပသမ္ပန္နော။ **ဋီသစ်**
(ဂရုကနည်း) စိရံ ဥပသမ္ပန္နဿ အဿာတိ စိရူပသမ္ပန္နော၊ နံ စိရူပသမ္ပန္နော အစိရူပသမ္ပန္နော။ **ဋီသစ်**
အပရပ္ပစ္စယ အရဟတ္တဖလသစ္ဆိကရဏော နတ္ထိ ပရော ဧနော ပစ္စယော ယဿာတိ အပရပ္ပစ္စယော။ **ဋီသစ်**
* အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း၌ မိမိမှ တစ်ပါးသော ယုံကြည်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ် မရှိခြင်း၏
အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေားစပ်၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ခြင်း၊
အနည်ပစ္စယော, အရဟတ္တဖလသစ္ဆိကတော။
(တစ်နည်း) ပရော ပစ္စယော ပရပ္ပစ္စယော၊ နတ္ထိ ပရပ္ပစ္စယော ယဿာတိ အပရပ္ပစ္စယော။ ***ဘာဋီ***
(တစ်နည်း) ပရော ပစ္စယော ယဿာတိ ပရပ္ပစ္စယော၊ နံ ပရပ္ပစ္စယော အပရပ္ပစ္စယော။ ***ဘာဋီ***
(တစ်နည်း) ပရော ပစ္စယော ယဿာတိ ပရပစ္စယော၊ နံ ပရပစ္စယော အပရပ္ပစ္စယော။ **ဋီသစ်**

(ဌ၊ နှာ ၃၀၀-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ပေါဠ္ဍပါဒ ပေါဠ္ဍော ဖောဠ္ဍော ယဿ ပါဒေသု ဇာတောတိ ပေါဠ္ဍပါဒေါ။ (ဖောဠ္ဍပါဒ) **ဋီသစ်**
(တစ်နည်း) ပေါဠ္ဍော ယဿ ပါဒေတိ ပေါဠ္ဍပါဒေါ။ ***ဘာဋီ***
သာဝတ္ထိ သဝတ္ထဿ ဣသိနော နိဝါသော သာဝတ္ထိ။ ***ဓာန်ဋီ၊သူစီ***
(တစ်နည်း) သဗ္ဗံ ဓနံ ဧတ္ထ အတ္ထီတိ သာဝတ္ထိ။ ***ဓာန်ဋီ***
(တစ်နည်း) သဗ္ဗဓနံ ဧတ္ထ အတ္ထီတိ သာဝတ္ထိ။ **သူစီ**

http://www.dhammadownload.com

အာရာမ အာရမန္တိ ဧတ္ထာတိ အာရာမော။ **ဋီသစ်၊ဥဒါနဋ္ဌကထာ**

* မွေ့လျော်ခြင်း ကြိယာ၊ မွေ့လျော်ရာ အရပ်ဒြဗ်၊ ဥယျာန, ဥပဝန။

(တစ်နည်း) အာနေတွာ ရမေတီတိ အာရာမော။ **ဋီသစ်၊ဥဒါနဋ္ဌကထာ**

(တစ်နည်း) အာရာမေန္တိ စိတ္တံ တောသေန္တိ ဧတ္ထာတိ အာရာမော။ **ဋီသစ်**

တိန္ဒုကာစီရ တိန္ဒုကာစီရံ ဧတ္ထ အတ္ထီတိ တိန္ဒုကာစီရော။ (အာရာမော) **ဋီသစ်**

ဧကသာလက ဧကာ သာလာ ဧတ္ထာတိ ဧကသာလကော။ **ဋီသစ်**

(၄၊ နှာ ၃၀၁-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ပဂ ပဌမံ ဂစ္ဆတိ ဒိဝသဘာဝေန ပဝတ္တတီတိ ပဂေါ။ (အတိပ္ပဂ၌ ပဂ) **ဋီသစ်**

* ရှေးဦးစွာ နေ့၏ အဖြစ်အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၊ နံနက်စောစော အချိန်ကာလဒြဗ်၊ ပါတော။

ဥန္နာဒ ဥစ္စံ နာဒေါ ဥန္နာဒေါ။ **ဘာဋီ**

ဥန္နာဒိနိယာ ဥန္နာဒေါ ယဿာ အတ္ထီတိ ဥန္နာဒိနီ၊ (တာယ) ဥန္နာဒိနိယာ။ **ဘာဋီ**

* ကျယ်သော အသံ၏ ပရိဗိုဇ်ပရိသတ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ ပရိဗိုဇ်ပရိသတ်ဒြဗ်၊ ပရိဗ္ဗာဇကပရိသာ, မဟာနာဒိယာ။

(၄၊ နှာ ၃၀၂-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

မူဋ္ဌ အမူယှထာတိ မူဋ္ဌာ။ **သူစိမှီး**

* တွေဝေခြင်း ကြိယာ၊ (လမ်းခရီး၌) တွေဝေကြကုန်သော သူတို့ဒြဗ်၊ မန္ဒ, ဗာလ။

(၄၊ နှာ ၃၀၃-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဥစ္စာကုလီန ဥစ္စာ ကုလံ ဧတဿာတိ ဥစ္စာကုလီနော။

ကုတူ ကုစ္ဆိတံ တနီယတေတိ ကုတူ။ (ကောတူဟလ၌ ကုတူ)

* ထောပတ် စသော အဆီထည့်ရာ သားရေခွက်ဒြဗ်။

ကောတူဟလ "အယံ ကိံ ဝဒတိ၊ အယံ ကိံ ဝဒတီ"တိ ကုတူဟလံ ကောလာဟလံ ဧတ္ထ အတ္ထီတိ ကောတူဟလာ။ **သီလကွန်ဋီကာသစ်(ဝါ)သီလကွန္ဓအဘိနဝဋီကာ**

(တစ်နည်း) ကုံ ပါပံ တောဇတီတိ ကောတူဟလံ။ **ဓာန်ဋီ**

(တစ်နည်း) ကုတုံ ဟလတိ လိခတီတိ ကုတူဟလံ၊ ကုတူဟလံ ဧတ္ထ အတ္ထီတိ ကုတူဟလာ၊ **ဘာဋီ** ကုတူဟလမေဝ ကောတူဟလာ။ **ဘာဋီ**

ကောတူဟလသာလာ – ကောတူဟလာ စ သာ သာလာ စာတိ ကောတူဟလသာလာ။ **ဘာဋီမှီး**

(တစ်နည်း) ကောတူဟလာဧဝ သာလာ ကောတူဟလသာလာ။ **ဋီသစ်**

နာနာတိတ္ထိယာ – နာနာတိတ္ထေသု (နာနာလဒ္ဓီသု) နိယုတ္တာတိ နာနာတိတ္ထိယာ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) နာနာတိတ္ထသဒ်ါတာသု လဒ္ဓီသု နိယုတ္တာတိ နာနာတိတ္ထိယာ။ **ဋီသစ်မှီး**

(၄၊ နှာ ၃၀၆-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အဓိသီလ အဓိကံ ဥတ္တမံ သီလံ အဓိသီလံ။ *ဝိ၊၄-၁*

(တစ်နည်း) အဓိကံ ဝိသိဋ္ဌံ သီလံ အဓိသီလံ။ **သာရတ္ထ**

http://www.dhammadownload.com

(ဌ၊ နှာ ၃၀၇-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အာကိဉ္စည နာသ ပဌမာရုပ္ပသ ကိဉ္စန် အပ္ပမတ္တက် အန္တမသော ဘင်္ဂမတ္တမ္မို အဝသိဋ္ဌ အတ္ထိတိ အကိဉ္စန်၊ အကိဉ္စနသ ဘာဝေါ အာကိဉ္စည်။ **ဋီကာကျော်**

သညဂ္ဂ သညာ အဂ္ဂါ ဧတ္ထာတိ သညဂ်္ဂ်။ **ဋီသစ်**

* မြတ်သော သညာ၏ အာကိဉ္စညာယတန ဈာန်နှင့် ဌာနီ+ဌာန, ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ အာကိဉ္စညာယတန ဈာန်ဖြစ်၊ သညာသေဋ္ဌ စသော။

မှတ်ချက်။ ဌ၊ နှာ ၃၀၉-လာ ဧကံ သညဂ်ံ ပါဠိဋ္ဌ သညဂ်ံ ပုဒ်ကိုကား = ဥက္ကဋ္ဌဘာဝတော သညာ စ သာ အဂ္ဂဋ္ဌာတိ သညဂ်ံ-ဟု ဝိဂ္ဂဟပြုပါ။ **ဋီသစ်၊ဘာဋီ**

သက သဿ ဣဒံ သကံ။ (အတ္တနော အဓိဂတဈာနံ) **သူစီမှီး**

သကသညာ သကသို့ အတ္တနော အဓိဂတာ သညာ သကသညာ။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) သကေ သညာ သကသညာ။

သကသညီ သကသညာ ဧတဿ အတ္ထိတိ သကသညီ။ **ဋီသစ်**

(ဌ၊ နှာ ၃၁၂-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဟတ္ထိသာရီ ဟတ္ထိ သာရေတိ ဒမေတီတိ ဟတ္ထိသာရီ။ (ဟတ္ထာစရိယော) **ဋီသစ်**

(ဌ၊ နှာ ၃၁၅-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သန်ျ သန်ါယတိ ကထီယတိ ဧတာယာတိ သန်ျာ၊ (တံ) သန်ျံ။ ***လယ်တီ+ပန်းကုံးမှီး***

(တစ်နည်း) သန်ျာယတေ ကထီယတေတိ သန်ျာ။ ***ဓာတုပစ္စယ***

* ဆိုခြင်း ကြိယာ၊ ရေတွက်အပ်သည့် အရာဝတ္ထုဒြဗ်၊ သန်ျာတ, သန်ါ, ဂဏိတ, ဂဏန, မိတ။

နာမ တံ တဒတ္ထံ နမန္တိ သတ္တာ ဧတေနာတိ နာမံ။ **ဋီသစ်**

တုဋ္ဌ တုသန္တိ ဧတေနာတိ တုဋ္ဌံ။ (မုသာ) **သူစီ**

သမ္မုတိကထာ – သမ္မုတိယာ ဝေါဟာရဿ ကထာ သမ္မုတိကထာ။ **ဋီသစ်**
(လူတို့ သမုတ်အပ်သော အနက်ကို ဟောကြောင်း တရားစကား)

ပရမတ္ထကထာ – ပရမတ္ထဿ သဘာဝဓမ္မဿ ကထာ ပရမတ္ထကထာ။ **ဋီသစ်**

(ဌ၊ နှာ ၃၁၇-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

အစိရပရိနိဗ္ဗုတ – အစိရံ ပရိနိဗ္ဗုတဿ အဿာတိ အစိရပရိနိဗ္ဗုတော။ **ဋီသစ်**

တောဒေယျ တုဒိ (သညီတော ဂါမော) နိဝါသော ဧတဿာတိ တောဒေယျော။ **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) တုဒိ နိဝါသော အဿာတိ တောဒေယျော။ ***ဘာဋီ***

* တုဒိရွာဟူသော နေရာအရပ်၏ ပုဏ္ဏားကြီးနှင့် ဌာန+ဌာနီစပ်၊ တောဒေယျပုဏ္ဏားဖြစ်၊ တုဒိဿရော, တုဒါဓိပတိ။

မဟာဒန မဟန္တံ ဓနံ ဧတဿ ဗြာဟ္မဏဿာတိ မဟာဒနော။ ***ဥဒါနဋ္ဌကထာ***

* များသော ဥစ္စာ၏ တောဒေယျပုဏ္ဏားနှင့် သံ+သာမီ, ဂုဏ်+ဂုဏေးစပ်၊ တောဒေယျပုဏ္ဏားဖြစ်၊ အမော, မဟာဘောဂေါ။

မဋ္ဌရ တဏှာယ ပရာမသနံ မဋ္ဌရံ။ **သူစီ**

http://www.dhammadownload.com

သမာဟာရ သမိုဏ္ဍော်တွာ အာဟာရဏံ သမာဟာရော။ **ဘာဋီ**
(တစ်နည်း) အာဟရီယတေတိ အာဟာရော၊ သမိုဏ္ဍော်တွာ အာဟာရော သမာအာဟာရော။ **ဘာဋီ**
(ပေါင်း၍ ၊ဝါ- တစ်ပေါင်းတည်းဖြစ်အောင် ဆောင်ထားအပ်သော ပျားအုံ)

ပိယာယတိ ပိယံ ကရောတီတိ ပိယာယတိ။ **ဘာဋီ**

ဘုဏ္ဏာရ ကရဏံ ကာရော၊ ဘုဘုဏ္ဏတိ ကာရော ဘုဏ္ဏာရော။ (ဘုဘုဟူ၍ ၊ဝါ- ဝုဝုဟူ၍ ပြုခြင်း) **ဘာဋီ**
(တစ်နည်း) ကရီယတေတိ ကာရော၊ (ပြုအပ်သော အသံ)
ဘုဘုဏ္ဏတိ ကာရော ဘုဏ္ဏာရော။ **ဘာဋီ**

(ဌ၊ နှာ ၃၂၁-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဏ္ဍဒ္ဓ ဏ္ဍဈတိ သမိဈတီတိ ဏ္ဍဒ္ဓါ။ **ဘာဋီ**
သမိဒ္ဓ သမ္မဒေဝ ဏ္ဍဒ္ဓါ သမိဒ္ဓါ။ **ဋီသစ်**
ဖီတ ဖာယတိ ဝုဒ္ဓိံ ဂစ္ဆတီတိ ဖီတော။ **၌-အဖုင်္၊ဓာတွတ္ထ၊ဘာဋီ**
ဘဏ္ဍ ဘဏ္ဍိတဗ္ဗန္တိ ဘဏ္ဍံ။ **ကစ္စည်း**
(တစ်နည်း) ဘဏ္ဍန္တိ ပရိဘာသန္တိ သတ္တာ ဧတေနာတိ ဘဏ္ဍော။ (ဥစ္စာ) **ဓာတွတ္ထသင်္ဂဟ**
အာကိဏ္ဏမနုဿ - အာကိဏ္ဏာ ဗဟူ မနုဿာ ဧတ္ထာတိ အာကိဏ္ဏမနုဿာ။ **ဋီသစ်**
(ရောပြွမ်းသော များစွာသော လူရှိသော နာဠန္ဒာမြို့)

(ဌ၊ နှာ ၃၂၂-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

မဏိကာ စိန္တာမဏိဧဝ မဏိကာ။ **ဋီသစ်**
စိန္တာမဏိ ပရဿ စိန္တံ မနတိ ဇာနာတိ ဧတာယာတိ စိန္တာမဏိ။ **ဋီသစ်**
ပါဋိဟာရိယ ပဋိပက္ခံ ဟရတီတိ ပဋိဟာရိယံ၊ ပဋိဟာရိယမေဝ ပါဋိဟာရိယံ။ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ**

(ဌ၊ နှာ ၃၂၃-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဒေဝါ ဒိဗ္ဗန္တိ ဧတ္ထ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမ်ဂီဘူတာ ဟုတ္ဝာ ဝိစရန္တိ, ကီဠန္တိ, ဇောတေန္တိ စာတိ ဒေဝါ။
(နတ်ပြည် ရ၏) **ဋီသစ်**
ယာနိယ ယန္တိ ဥပဂစ္ဆန္တိ ဧတေနာတိ ယာနိယော။ **ဋီသစ်**
ဒေဝယာနိယ ဒေဝါနံ (ဒေဝလောကာနံ) ယာနိယော ဒေဝယာနိယော။
* နတ်ပြည်၏ ဏ္ဍဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်နှင့် အကျိုး+အကြောင်းစပ်၊ နတ်ပြည်တို့သို့ ရောက်ကြောင်း ဏ္ဍဒ္ဓိဝိဓ အဘိညာဉ်ဖြစ်၊ ဒေဝလောကယာနိယော, ဒေဝလောကဂမနံ စသော။
စာတုမဟာရာဇိက - စတ္တာရော မဟာရာဇာနော ဧတေသံ ဣဿရာတိ စာတုမဟာရာဇိကာ။ **ဋီသစ်**
(တစ်နည်း) စတ္တာရော မဟာရာဇာနော စတုမဟာရာဇံ၊ (ဒိဂု) **ဘာဋီ**
စတုမဟာရာဇံ ဧတေသံ ဣဿရာတိ စာတုမဟာရာဇိကာ။ **ဘာဋီ**

(ဌ၊ နှာ ၃၂၅-လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဝိညာဏ ဝိညာတဗ္ဗန္တိ ဝိညာဏံ။ (နိဗ္ဗာန်)
အနိဒဿန နိဒဿီယတေတိ နိဒဿနံ၊ န နိဒဿနံ အနိဒဿနံ။ (အစက္ခုဝိညေယျံ) **ဘာဋီ**

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) နိဒဿီယတိ အနေနာတိ နိဒဿနံ၊ နတ္ထိ နိဒဿနံ ယဿာတိ အနိဒဿနံ။
(ညွှန်ပြဘို့ရာ ဥပမာမရှိသော တရား ၊၀၊– နိဗ္ဗာန်) **ဘာဋ္ဌီ**

ပပ ပပန္တိ ဧတ္ထာတိ ပပံ။ **၄၊နှာ–၃၂၅**

ပဘ ပပန္တိ ဧတ္ထာတိ ပဘံ။ **၄၊နှာ–၃၂၅**

* အပြားအားဖြင့် သောက်ခြင်း ကြိယာသကတ်၊ ရေဆိပ်ဒြဗ်၊ တိတ္ထံ စသော။

(တစ်နည်း) ပကာရေန ဘာသနံ ဇောတနံ ပဘာ။ **ဘာဋ္ဌီ**

သဗ္ဗတောပဘ – သဗ္ဗတော ပဘံ အဿာတိ သဗ္ဗတောပဘံ။ **၄၊နှာ–၃၂၅**

(၄၊ နှာ ၃၂၇–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဝတိ ဝရီယတိ ဧတာယာတိ ဝတိ၊ (ရွာကို ဆည်းတားအပ်ကြောင်း ဖြစ်သော စည်းရိုး) **ဘာဋ္ဌီ**
ဝတိ ဝိယာတိ ဝတိ။ (စည်းရိုးနှင့် တူစွာ ရွာကို ကာရံ၍ ပေါက်နေသော အင်ကြင်းပင် အစဉ်အတန်း)

သာလဝတိကာ – သာလာ ဝတိ ယဿာတိ သာလဝတိကာ။
(စည်းရိုးနှင့် တူစွာ ရွာကို ကာရံ၍ ပေါက်နေသော အင်ကြင်းပင် အစဉ်အတန်းရှိသော ရွာ) **ဘာဋ္ဌီ**

နှာပိတ နှာပေတီတိ နှာပိတော။ (သူတစ်ပါးတို့ကို စင်ကြယ်အောင် ရေချိုးပေးတတ်သူ) **ဘာဋ္ဌီ**

(၄၊ နှာ ၃၂၈–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

ဂဗ္ဘ ဂဗ္ဘေန္တိ ပရိပစ္စနဝသေန အတ္တနိ ပဗန္ဓေန္တီတိ ဂဗ္ဘာ။ (ဒေဝလောကာ) **ဋ္ဌီသစ်**

(တစ်နည်း) ဂဗ္ဘေန္တိ ပရိပစ္စနဝသေန သန္တာနံ ပဗန္ဓေန္တီတိ ဂဗ္ဘာ။ **ဒီ၊ဋ္ဌီ–၁**

(၄၊ နှာ ၃၃၆–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

နိက္ခန္တ နိက္ခမိတ္ထာတိ နိက္ခန္တော။ **လယ်တီ**

(တစ်နည်း) နိက္ခမတီတိ နိက္ခန္တော။ **အောင်ပန်း**

* ထွက်ခွာခြင်း ကြိယာ၊ ထွက်လာသော ယောက်ျားဒြဗ်၊ နိဂ္ဂစ္ဆန္တော။

စိရနိက္ခန္တ စိရံ နိက္ခန္တဿ အဿာတိ စိရနိက္ခန္တော။ **ဋ္ဌီသစ်**

* ရွာမှ ထွက်ခဲ့သည် ဖြစ်၍ ကြာမြင့်သော ကာလ၏ ယောက်ျားဒြဗ်နှင့် ကာလ+ကာလဝန္တ, ဂုဏ်+ဂုဏေး စပ်၊ ရွာမှ ထွက်ခဲ့သည် ဖြစ်၍ ကြာမြင့်သော ကာလရှိသော ယောက်ျားဒြဗ်၊ စိရာဝသဋ္ဌော, စိရ–ကာလနိက္ခန္တော။

အဝသဋ္ဌ အဝသရိတ္ထ နိက္ခမိတ္ထာတိ အဝသဋ္ဌော။

(တစ်နည်း) အဝသရတိ နိက္ခမတီတိ အဝသဋ္ဌော။ (ထွက်လာသော ယောက်ျားဒြဗ်) **အောင်ပန်း**

(၄၊ နှာ ၃၃၈–လာ ဝိဂ္ဂဟများ)

သရဏ သရတိ ဘယံ ဟိံသတိ ဝိဒ္ဓံသေတီတိ သရဏံ။ **၄၊နှာ–၂၃၇**

==========

ဆိတ် ဆန်အိတ်ထမ်းသော် မရ။
ဆင် ဆန်အိတ်ထမ်းသော် မလှ။

http://www.dhammadownload.com

လျှောက်တင်အပ်ပါသည်

ဖော်ပြလတ္တံ့သည့် သောဝစဿ စသော ပုဒ်တို့၏ ဝိဂ္ဂဟများကို အထူးထုတ် စာအုပ်ကြီးများ၌ ရေးသားထားသည်ကို တွေ့မြင်ရပါ၏။ ယင်းသောဝစဿ စသော ပုဒ်တို့ကို သီလကွန် အဋ္ဌကထာ၌ စာရေးသူ ရှာမတွေ့သေးပါ။ စာရေးသူ၏ စာမနှံ့စပ်ခြင်းကြောင့်သာ ရှာမတွေ့ခြင်း ဖြစ်တန်ရာ၏။ စာမေးပွဲများ၌ မေးလျှင် ဖြေဆိုနိုင်ပါစေခြင်း အကျိုးငှာ ယင်းသောဝစဿ စသော ပုဒ်တို့၏ ဝိဂ္ဂဟများကို ဖော်ပြအပ်ပါ၏။ ရှုတော်မူပါ။

သောဝစဿ သုဝစဿ ဘာဝေါ သောဝစဿံ။ **ရူ**

ဒေါဝစဿ ဒုဝစဿ ဘာဝေါ ဒေါဝစဿံ။ **ရူ**

သတ္ထုပဋိညာတ – ပဋိဇာနာတီတိ ပဋိညာတော၊ သတ္ထာ ဣတိ ပဋိညာတော သတ္ထုပဋိညာတော။ **ပခုတ္တ။**

(တစ်နည်း) အသတ္ထာပိ သမာနော သတ္ထာ ပဋိညာတော ယေနာတိ သတ္ထုပဋိညာတော။ **ဋီသစ်**

ဂရုဠ ဂရံ ဝိသံ ဟန္တီတိ ဂရုဠော။

(တစ်နည်း) ဂရုံ ဘာရံ လာတိ ဂဏှာတီတိ ဂရုဠော။ **သူစီ**

ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထဇောတက – ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထသ ဇောတကော ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထဇောတကော။ (အဗ္ဘဉ္ဂတော၌ အဘိသဒ္ဒါ ရ၏)

သြပဝယှ ရာဇာနံ ဥပဂန္တွာ ဝဟိတုံ အရဟတီတိ သြပဝယှော။ **ဓာန်ဋီ**

(တစ်နည်း) ရာဇာနံ ဥပဂန္တွာ ဝဟတီတိ ဥပဝယှော၊ ဥပဝယှောယေဝ သြပဝယှော။ **ဘာဋီ**

အဘာရိယ နာ ဘာရိယံ အဘာရိယံ။ **အောင်ပန်း**

ကာယပရိဟာရိယ – ကာယံ ပရိဟရတိ, ကာယသ္သ ဝါ ပရိဟာရော ပေါသနမတ္တံ ပယောဇနံ ဧတေနာတိ ကာယပရိဟာရိယံ။ (စီဝရံ) **ဋီသစ်**

(တစ်နည်း) ပရိဟရန္တီတိ ပရိဟာရိယာ၊ ကာယံ ပရိဟာရိယာ ကာယပရိဟာရိယာ။ **ဘာဋီ**

ပသန္နကာရ ကာတဗ္ဗောတိ ကာရော၊ ပသန္နေဟိ ကာရော ပသန္နကာရော။ **ဋီသစ်၊သာရတ္ထ**

* ကြည်ညိုသူတို့၏ ပြုထိုက်သော ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်မှုနှင့် သာမီ+သံစပ်၊ ပသန္နသက္ကာရ။

ပေါသာပနီယ ပေါသာပီယန္တေတိ ပေါသာပနီယာ။ **ဘာဋီ**

* မွေးမြူစေခြင်း ကြိယာ၊ ဆင်မြင်း စသော သတ္တဝါတို့ဒြဗ်၊ ပေါသေတဗ္ဗာ, ဘရနီယာ။

သာယန အဟသ္သ သာယံ သာယနံ။ **ရူ**

ပုဗ္ဗဏှ အဟသ္သ ပုဗ္ဗံ ပုဗ္ဗဏှံ။ **ရူ**

ဝိဂ္ဂဟ (၁၀၀၀) ပြီးပါပြီ။

ရွှေသီလကွန် (ဒုတိယတွဲ) ပြီးပါပြီ။

http://www.dhammadownload.com

နိဂုတ္တိ အက္ခရာဝင်ဋ္ဌ

အကင္ရာ ၅၀၈
အကင္ရဝိဓာ ၅၀၈
အက္ကောသ ၄၅၇
အက္ခရစိန္တက ၄၄၈
အက္ခာတ ၄၃၆
အက္ခီ ၅၃၂
အက္ခီတ္တ ၅၄၉
အဂ ၅၁၃
အဂဒ ၄၆၁
အဂမာ ၅၀၃
အဂ္ဂမက္ခာယတီ ၅၂၇
အဂ္ဂ ၅၀၄
အဂ္ဂဋ္ဌ ၅၁၆
အဂ္ဂါဂါရ ၅၄၄
အဂါရ ၅၁၃
အဂ္ဂေ ၅၅၆
အင်္ဂ ၄၇၅
အဃ ၅၂၇
အစ္စန္တ ၄၄၆
အစ္စယ ၅၂၉
အစ္စာယိက ၅၂၁
အစိရပရိနိဗ္ဗုတ ၅၆၀
အစ္ဆ ၅၂၄
အစ္ဆရိယ ၄၅၃
အစ္ဆာဒန ၅၀၉
အဆမ္ဘိ ၅၁၈
အဇ္ဇ ၅၂၉
အဇ္ဇတဂ္ဂေ ၅၂၈
အဇ္ဇတနာယ ၅၄၆
အဇ္ဇဒဂ္ဂေ ၅၂၉
အဈါဂါ ၄၃၆
အဈာစာရ ၄၃၆
အဈာယက ၅၃၅
အဈာသယ ၄၃၇
အဈာဝသတိ ၅၃၇
အဈောတ္ထရိတ္တာ ၄၉၅
အညမညဿ ၄၅၀
အညမညံ ၄၃၈
အညသတ္ထာ ၅၂၉
အညာ ၅၆၂
အညေဝ ဓမ္မာ–
ဂမ္ဘီရာ ဒုဒ္ဒသာ ၄၇၈
အညောအညဿ ၄၅၀
အဋ္ဌကထာ ၅၁၅
အဋ္ဌပ္ပတ္တိ ၄၅၅
အဓု ၄၉၂၊ ၅၄၉
အဓုတောဋ္ဌသ ၄၉၂
အဏာဏာ ၅၂၀
အတ္တ ၄၆၄
အတ္တကာရေ ၅၀၇
အတ္တဘာဝ ၄၈၄
အတ္တသန္နိယျာတန ၅၂၈
အန္တ ၄၄၉
အန္တမသော ၅၁၀
အန္တရ ၄၄၇၊ ၅၅၂
အန္တရာယ ၄၅၆
အန္တရိတ ၄၆၅
အန္တလိက္ခ ၄၈၂
အန္တာနန္တိကာ ၄၈၄
အတိထိ ၅၅၁
အတိပွဂေါခေါ ၅၆၄
အတိပါတ ၄၆၁
အတိဝေလ ၄၈၃
အန္တောဂဓ ၄၅၉
အန္တောဓောလိကတာ ၄၈၉
အတ္ထ ၄၉၄
အတ္ထရဏာ ၄၄၂
အတ္ထာဘိသမယာ ၄၄၆
အတ္ထာယ ၅၃၉
အတ္ထိတွေဝ ၄၈၁
အဒဟန္တ ၄၄၅
အဒြိဇ္ဇော ၅၁၀
အဒ္ဒ ၄၉၈
အဒ္ဓမာသ ၅၂၂
အဒ္ဓါန ၄၄၈
အဓိက ၅၁၂
အဓိစ္စ ၄၈၆
အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ ၄၈၆
အဓိပညံ ၅၅၇
အဓိပ္ပါယ ၄၄၀
အဓိပ္ပေတ ၅၁၇
အန္ဓ ၄၅၆
အန္ဓံ ၄၅၆
အန္ဓံ ၄၉၀
အနညသတ္ထုကာ ၅၂၉
အနန္တကာနိ ၅၅၇
အနပေက္ခ ၅၁၈
အနဘိသမ္ဘုဏမာန ၅၄၃
အနဝယော ၅၃၆
အနာကိဏ္ဏ ၅၁၈
အနာသဝ ၄၃၅
အနိက္ကုဇ္ဇန္တီ ၅၀၇
အနိစ္စ ၅၂၃
အနိတ ၄၅၀
အနုပက္ကုဋ္ဌ ၅၄၉
အနုတာပ ၅၅၄
အနုဒိသာယ ၅၅၆
အနုပ္ပဝေစ္ဆန ၄၇၇
အနုပ္ပဝေစ္ဆေယျ ၅၂၂
အနုပါဒါန ၅၂၆

http://www.dhammadownload.com

အနုပါဒါဝိမုတ္တော ၄၈၂
အနုဗန္ဓ ၄၅၀
အနုဘာဝ ၅၅၁
အနုမတိ ၄၃၄
အနုယန္တ ၅၅၄
အနုလောမေတိ ၄၆၁
အနုသယ ၄၃၉
အနုနာဓိက ၅၁၂
အနေဇ ၅၂၇
အန္တာယ ၄၈၀
အပ္ပ ၄၄၈
အပစ္စ ၅၃၉
အပ္ပဋ္ဌ ၅၅၅
အပ္ပတိတ် ၄၅၅
အပဒေသ ၄၆၈
အပရပ္ပစ္စယ ၅၅၈
အပရဏ္ဏ ၄၇၁
အပရနေယျော ၅၁၂
အပရာဓ ၄၉၇
အပ္ပဝတ္တိ ၅၂၆
အပ္ပါဋိဟီရကတံ ၅၆၀
အပါယ ၅၄၃
အပါရုတ ၅၅၃
အပေက္ခ ၅၁၈
အပ္ပေါ ၄၃၄
အမ္မဋ္ဌ ၅၄၂
အမ္မလဋ္ဌိကာ ၄၅၂
အဇ္ဈ ၄၉၆
အဇ္ဈန္တရ ၅၅၂
အဇ္ဈာကုဋ္ဌိက ၅၅၀
အဘိက္ကန္တ ၅၁၀
အဘိက္ကန္တံ ၅၂၇
အဘိဇ္ဈာ ၅၂၀
အဘိညာ ၅၁၂
အဘိညာတာ ၄၃၈
အဘိဘဝနဋ္ဌ ၄၆၁
အဘိရူဠှ ၅၀၂
အဘိလာပ ၄၄၀
အဘိဝါဒန ၅၂၈
အဗ္ဘုတ ၄၅၄
အဘောဇနေယျ ၄၄၄
အမစ္စ ၅၅၄
အမောဃ ၄၅၈
အယ ၄၄၇
အယျက ၅၀၃
အရည ၄၈၈
အရဏီ ၅၄၃
အရဟတ္တ ၄၃၅
အရဟတာ ၄၅၄
အရဟံ ၄၉၉
အရိယာ ၅၃၁
အရဏ ၄၆၉
အလဂဒ္ဒ ၄၄၁
အလဂဒ္ဒူပမာ ၄၄၁
အလတ္ထံ ၅၆၃
အလဿနီယ ၄၄၀
အလဿနေယျ ၄၄၀
အလသ ၅၅၆
အလာဗု ၅၄၀
အဝသဋ္ဌ ၅၆၂
အဝသေက ၄၉၅
အဝိသိဋ္ဌ ၄၃၈
အဝိဓိ ၅၁၅
အသက္ခိ ၄၅၈
အသဏ္ဌဟိတတာ ၄၉၆
အသန္နိဟိတ ၅၅၇
အဿ ၅၀၅
အဿထ ၄၅၆
အသိ ၅၂၉
အဟ ၄၉၄
အဟိ ၅၂၄
အဟု ၄၉၄၊ ၅၀၂
အာကာသ ၅၁၄
အာကာသာနဉ္စ ၄၈၇
အာကိဉ္စည ၅၅၉
အာကိဏ္ဏ ၅၁၈
အာဂမ္မ ၄၈၀
အာဃာတ ၄၅၅
အာဃာတန ၄၈၆
အာစရိယ ၄၅၀
အာစာရဂေါစရဂ္ဂဟဏေန ၅၁၄
အာစိဏ္ဏ ၄၅၉
အာဏာဏျ ၅၂၀
အာဏာရဟ ၄၃၉
အာဏိ ၄၅၀
အာဏီ ၄၈၃
အာတပ္ပ ၄၈၁
အာတုရ ၅၂၀
အာထဗ္ဗဏ ၅၃၆
အာဒိ ၄၅၇
အာဒိစ္စ ၄၅၉
အာဒီနဝ ၄၅၆
အာနုဘာဝ ၅၅၁
အာနုယန္တ ၅၅၄
အာပတ္တိ ၅၂၉
အာပန္န ၄၆၃
အာပါယိကော ၅၄၄
အာမိသ ၄၇၃
အာယ ၄၈၃
အာယတ ၅၃၆
အာယတန ၄၈၈
အာယသ္မာ ၄၃၂

http://www.dhammadownload.com

အာယသ္မတာ ၄၃၂
အာယိက ၅၂၁
အာယု ၅၁၁
အာရဒ္ဓ ၄၈၉
အာရဒ္ဓဝိပဿက ၄၈၉
အာရမ္မဏ ၄၇၈
အာရာမ ၄၆၇
အာရုဠ္ဟ ၄၃၂
အာရောဟဏီယ ၅၀၀
အာလသိယ ၅၅၆
အာလောက ၅၃၇
အာဝဇ္ဇန ၅၁၆
အာဝဋ္ဋ ၅၄၂
အာဝရဏ ၅၀၉
အာဝါဋ္ဌ ၄၅၉
အာဝါဟန ၄၇၇
အာဝုဇ္ဇာ ၄၅၉
အာဝုဓ ၅၀၂
အာသန္နီ ၄၇၄
အာသ ၅၅၁
အာသန ၅၁၈
အာသဝက္ခယ ၅၂၆
အာသီ ၄၈၅
အာသီဝိသ ၄၈၅
အာဟ ၄၅၆၊ ၄၈၁
အာဟတ ၅၁၆
အာဟာရ ၄၈၃
အာဟိတ ၄၈၀
အာဠက ၄၇၄
အာဠာဟန ၅၀၇
အာဠိ ၄၆၇
အာဠိန္ဒ ၅၃၈
ကဏ္ဆာ ၅၂၀
ကဏ္ဏ ၅၂၀
ကတိဟမေ ၄၅၄
ကတိဟာသ ၅၃၅
ကတ္ထတ္တာယ ၅၂၆
ကတ္ထမ္ဘူတ ၄၉၉
ကတ္ထီ ၄၇၀
ကတ္ထံ ၄၉၉
ကန္ဒဠီလ ၄၆၆
ကဒပ္ပစ္စယ ၄၈၉
ကဒါနိ ၄၄၁
ကဒ္ဒြီယ ၄၆၂
ကဒံ ၄၄၂
ကဒ္ဒု ၅၁၂
ကဒ္ဒီ ၅၀၈
ကဒ္ဘ ၅၃၉
ကဒ္ဘ ၅၃၉
ကရိယာ ၄၉၁
ကရ ၅၃၅
ကဿရ ၅၀၆
ကဿရိယ ၄၉၂
ကဿာသ ၅၀၅
ကာဒိသ ၄၄၇
ကာသိကာ ၅၂၄
ကာသော ၅၃၂
ကာဟ ၅၀၄
ကာဟာပဏ ၅၀၀
ကာဟာ ၄၈၃
ကာဟာနဒီ ၄၇၁
ကာဠကဏ္ဏီ ၄၉၉
ကာဠသုနက ၄၆၆
ကာဠသုနကာ ၄၆၆
ကာဠီ ၄၇၀
ကာဠီ ၄၉၉
ကုဋ ၄၆၆
ကုဋုမ္ဗရီ ၄၆၂
ကုဏ္ဍ ၄၆၂
ကုဏ္ဍလ ၄၆၂
ကုဏ္ဍလိနီ ၄၆၂
ကုဏ္ဍိန ၄၆၂
ကုဏ္ဍိနီ ၄၆၂
ကုဏ္ဍိနီပုတ္တ ၄၆၂
ကုဏ္ဍိနီပုတ္တက ၄၆၂
ကုဏ္ဍိနီပုတ္တိယ ၄၆၂
ကုဏ္ဍိနီပုတ္တိယာ ၄၆၂
ကုဏ္ဍိနီပုတ္တိယာနံ

http://www.dhammadownload.com

ဥပဃာတ	၅၄၄	ဥမ္မတ္တ	၄၈၆	ဧဋ္ဌမူဂေါ	၅၅၂
ဥပဇ္ဈာယ	၅၃၆	ဥမ္မီလေတွာ	၅၃၅	ဩကပွနီယ	၄၉၈
ဥပဋ္ဌာက	၄၉၇	ဥယျာန	၄၅၂	ဩက္ကာ	၅၄၁
ဥပဒ္ဒဝ	၅၅၁	ဥယျောဓိက	၄၇၃	ဩက္ကာက	၅၄၁
ဥပဒ္ဒဝေထ	၅၂၀	ဥရ	၅၃၉	ဩကာသ	၅၄၉
ဥပဒေသ	၅၁၁	ဥရဗ္ဘ	၅၅၃	ဩဂါဋ္ဌ	၄၃၉
ဥပွန္ဓ	၅၁၁	ဥလ္လမ္ပန	၅၁၂	ဩဃ	၄၉၅
ဥပနိဓာပညတ္တိ	၄၄၅	ဥဿဒ	၅၃၃	ဩဇ	၅၃၀
ဥပနေယျ	၅၄၆	ဥဿာဟ	၄၅၈	ဩဋ္ဌ	၄၅၆
ဥပမာ	၅၁၀	ဥသိတ	၄၉၄	ဩဒန	၅၂၃
ဥပယောဂ	၄၄၆	ဥသီရ	၄၇၂	ဩဒါတ	၅၂၃
ဥပွလ	၅၂၂	ဥသူယ	၄၅၂	ဩဏိတ္တ	၅၄၆
ဥပဝဇ္ဇ	၄၆၃	ဥဋ္ဌာရ	၅၅၄	ဩဏီတ	၅၄၆
ဥပဝတ္တန	၄၃၂	ဦန	၄၃၃	ဩပဂုယှ	၅၀၀
ဥပသင်္ကမိတာရော	၅၅၄	ဦနာဓိက	၅၁၂	ဩပဝယှ	၅၆၃
ဥပသန္တ	၅၀၃	ဦရ	၅၁၉	ဩရ	၄၅၈
ဥပသဉ်တ	၄၅၀	ဧက	၄၆၈	ဩရတ	၄၆၂
ဥပဟတ	၅၂၉	ဧကဂ္ဂ	၅၆၁	ဩရသ	၄၃၁
ဥပွါတ	၄၇၅	ဧကစတုပဥ္စဝေါကာရ	၅၂၆	ဩလောကိတ	၅၁၅
ဥပါဒါန	၅၂၆	ဧကဇ္ဈ	၄၇၃	ဩဝုဋ္ဌာ	၄၆၀
ဥပါဒါပညတ္တိ	၄၄၅	ဧကမန္တံ	၅၀၃	ဩဟိတ	၅၄၅
ဥပါယ	၄၈၀	ဧကမေကသ္မိံ	၄၃၉	အံသ	၅၀၁
ဥပါရမ္ဘ	၅၅၇	ဧကီဘာဝ	၅၅၆	ကကစ	၄၈၈
ဥပါသက	၅၂၈	ဧကေကိဿာ	၅၀၀	ကက္ခဋ္ဌ	၅၀၆
ဥပါဟန	၄၇၃	ဧကေကိဿာယ	၅၄၈	ကခ်ါ	၅၄၅
ဥပွိလ	၄၅၇	ဧကေကံ	၅၀၀	ကဂ်ုံ	၄၇၀
ဥပွိလာပန	၄၅၇	ဧကံသမယံ	၄၄၆	ကစ္စိ	၅၀၂
ဥပွိလာဝိတ	၄၅၇	ဧတဒဂ္ဂံ	၄၃၅	ကဥ္စုက	၅၂၄
ဥပေတ	၅၂၉	ဧတံသာရံ	၅၁၂	ကဋ္ဌစ္ဆု	၅၅၄
ဥပေါသထ	၄၉၄	ဧလ	၄၆၇	ကဋ္ဌ	၅၂၄
ဥဗ္ဗိဇ္ဇန	၄၈၂	ဧဝံ	၅၂၀	ကဏ္ဍ	၄၈၂
ဥဗ္ဘိတောဒက	၅၆၃	ဧဝံဗျာခေါ	၄၄၃	ကဏ္ဏ	၅၂၄
ဥဗ္ဘိဒ	၅၂၂	ဧသိက	၄၈၀	ကဏှ	၅၃၉
ဥဗ္ဘိဒေါဒက	၅၂၂	ဧဋ္ဌ	၅၄၉	ကဏ္ဏိကာ	၄၇၆

http://www.dhammadownload.com

ကတ	၄၄၄	ကဟာပဏ	၄၇၀	ကုမာရ	၄၃၃
ကတပရပ္ပဝါဒါ	၄၈၅	ကာဇ	၅၄၃	ကုမာရိကာ	၄၇၀
ကတ္တရဒဏ္ဍ	၄၆၂	ကာမ	၅၂၆	ကုမ္ဘာသ	၅၂၃
ကန္တ	၄၆၈	ကာမံ	၅၂၀	ကုရုရ	၅၀၇
ကန္တာရ	၅၂၅	ကာမံဂမော	၅၂၀	ကုလာဝက	၅၄၀
ကတိ	၅၁၅	ကာယ	၄၈၃	ကုလူပက	၄၉၇
ကထာ	၅၃၈	ကာယနောတ္ထ	၄၅၄	ကုသိနာရာ	၄၃၂
ကထာပဋ္ဌာသ	၅၃၈	ကာယပရိဟာရိက	၅၁၈	ကုသုမ	၅၃၃
ကထာသလ္လာပ	၅၃၈	ကာယပရိဟာရိယ	၅၆၃	ကုဟက	၅၅၂
ကထေတုကမျ	၄၇၉	ကာရဏ	၄၄၉	ကူဋ	၄၃၆
ကထံ	၄၄၂	ကာရဏောန	၄၄၉	ကေဋုဘ	၅၃၅
ကဒ္ဒမ	၄၉၈	ကာရုည	၅၁၂	ကေဝလ	၄၆၂
ကန္ဒရ	၅၁၉	ကာလ	၄၆၈	ကေသ	၅၁၃
ကပဏ	၄၈၄	ကာဟသိ	၄၃၆	ကောဇဝ	၄၇၄
ကပါလ	၅၁၆	ကာဠ	၅၅၀	ကောဋ္ဌ	၅၅၃
ကပ္ပိက	၄၇၉	ကိဉ္ဆန	၅၁၃	ကောဋ္ဌက	၅၀၂
ကပ္ပိတ	၅၄၄	ကိစ္ဆ	၅၃၉	ကောဋ္ဌာသ	၄၈၈
ကပိတ္ထန	၄၇၂	ကိမိ	၅၁၆	ကောန္တ	၅၃၁
ကပေါတ	၅၀၈	ကိလိဋ္ဌ	၅၂၃	ကောတူဟလ	၅၅၉
ကမ္မလ	၄၉၈	ကိလိန္ဒ	၅၅၀	ကောပ	၄၅၅
ကဗဠ	၄၈၄	ကိလေသ	၄၃၉	ကောမာရဘစ္စ	၄၉၂
ကဗဠီကာရဟာရူပဇီဝိနော	၄၈၄	ကုက္ကုစ္စ	၅၀၃	ကောမုဒိယာ	၄၉၄
ကမဏ္ဍလု	၅၄၃	ကုဆိ	၅၄၈	ကောလည	၅၃၇
ကမ္မဋ္ဌာန	၅၁၅	ကုဋ္ဌ	၄၆၄	ကောလာဟလ	၅၅၃
ကရဇ	၅၂၁	ကုဏ္ဍိကာ	၄၅၁	ကောလိတ	၄၅၂
ကရဏ္ဍ	၅၂၄	ကုတ္တ	၅၄၄	ကောသ	၅၅၃
ကရဏ္ဍက	၅၂၄	ကုတ္တက	၄၇၄	ကောသမ္မိ	၅၅၇
ကရဏ	၄၄၆	ကုတူ	၅၅၉	ကောသလ္ဝ	၄၃၆
ကရဏီယ	၄၃၃	ကုတူဟလ	၅၅၉	ကောသလာ	၅၃၀
ကရဏာ	၄၃၁	ကုဒါလ	၄၃၉	ကံ	၅၁၉
ကရေဏု	၅၀၀	ကုဋြသက	၄၇၀	ကံသ	၅၂၁
ကလျာဏ	၄၉၉	ကုဋ္ဌ	၅၄၀	ခဇ္ဇောပနက	၄၅၁
ကဝါဋ	၅၃၈	ကုပ္ပ	၅၆၄	ခဏ္ဍ	၄၈၁
ကသိဏ	၄၅၇	ကုမ္ဘဏ္ဍ	၄၆၅	ခတ	၅၂၉

http://www.dhammadownload.com

ခတ္တ ၄၇၅၊ ၅၁၂
ခတ္တျ ၅၆၃
ခတ္တာ ၁၄၈
ခတ္တိယ ၅၁၂
ခန္ဓ ၄၅၅
ခန္ဓာဝါရ ၅၃၁
ခယ ၅၂၆
ခါဏု ၄၆၅
ခါယိတ ၅၁၇
ခါရဉ္ဇန ၄၇၈
ခါရီ ၁၄၃
ခိဏ္ဍာ ၄၈၃
ခိဏ္ဍာပဒေါသိကာ ၄၈၃
ခီဏာ ၅၂၆
ခီရ ၄၃၇
ဂုဇ္ဇ ၅၀၁
ဂုဒ္ဒ ၁၄၉
ဂုဒ္ဒက ၄၅၂
ဂုရု ၅၀၆
ဂုရုပ္ပ ၁၄၂
ဂေတ္တ ၄၇၁
ဂေမ ၅၂၅
ဂေဠ ၄၅၃
ဂ ၅၂၉
ဂင်္ဂါ ၁၄၂
ဂဆ္ဆ ၅၁၉
ဂဆ္ဆာမိ ၅၂၇
ဂဏ္ဍုန ၄၉၉
ဂဏ္ဍို ၅၁၆
ဂဏီဘူတာ ၁၄၈
ဂတမလံ ၄၃၁
ဂတ္တ ၅၁၉
ဂတော ၄၆၁
ဂန္ဓ ၅၅၇
ဂဗ္ဘ ၄၇၇
ဂမ္ဘီရ ၄၃၉
ဂရု ၄၄၇
ဂရုဋ္ဌ ၅၆၃
ဂလ ၄၈၅
ဂဟကာရ ၄၃၅
ဂဟကူဋ္ဌ ၄၃၆
ဂဟဏီ ၅၄၈
ဂဟပတိ ၅၁၀
ဂဟေတဗ္ဗ ၄၆၄
ဂါထာ ၄၄၄
ဂါမ ၅၅၃
ဂါဝုတ ၅၃၀
ဂါဟ ၄၈၄
ဂိဈ္ဈ ၅၀၂
ဂိမှ ၄၈၄
ဂိမှာန ၄၈၄
ဂိလာန ၄၇၂
ဂိဟိ ၄၇၁
ဂီတ ၄၄၄
ဂီဝါ ၄၈၉
ဂုဏ ၄၄၈
ဂုတ္တ ၅၁၄
ဂုမ္ဗ ၄၇၁
ဂုယှံ ၅၄၅
ဂူထ ၄၈၁
ဂေယျ ၄၃၃
ဂေဟ ၅၀၉
ဂေါဏ ၄၅၇
ဂေါတ္တ ၅၃၄
ဂေါတမ ၅၃၄
ဂေါဓူမ ၄၇၀
ဂေါနက ၄၇၄
ဂေါဝိန္ဒ ၄၉၁
ဃန ၅၁၆
ဃရ ၅၁၃
ဃာတိတ ၅၀၃
ဃောသ ၄၉၉
စက္က ၅၃၆
စက္ကဝါဠ ၄၅၉
စက္ခု ၅၁၀
စတုဇ္ဇိဓ ၄၃၉
စတုဘာဂမတ္တံ ၄၇၃
စတုရာသီတိ ၄၄၃
စန္ဒ ၅၀၂
စပလ ၅၅၀
စမ္မ ၄၇၄
စမရ ၅၄၃
စရိယ ၄၆၄
စာတုမဟာရာဇိက ၅၆၂
စာပလ္လ ၅၅၀
စာမရ ၅၄၃
စာရိကာ ၅၃၀
စိဏ္ဏ ၄၈၃
စိတ္တ ၅၁၅
စိန္တာမဏိ ၅၆၁
စိရဒီဃ ၅၅၁
စိရနိက္ခန္တ ၅၆၂
စီဝရ ၅၀၉
စုဒ္ဒသ ၅၂၃
စုလ္လာသီတိ ၅၀၇
စေတ ၄၅၇
စေတက ၅၆၁
စေတသိက ၅၆၁
ဆဏ ၅၄၄
ဆတ္တ ၅၃၃
ဆတ္တမာဏဝကဝိမာန ၅၂၇

http://www.dhammadownload.com

ဆန္ဒာ ၄၃၄
ဆန္နံ ၄၄၉
ဆမ္ဘိတတ္တ ၅၀၂
ဆဝိ ၅၁၈
ဆဠဘိညာ ၄၄၁
ဆဠာဘိဇာတိယော ၅၀၇
ဆာတက ၅၅၇
ဆာယာ ၅၀၂
ဆာရိကာ ၅၀၈
ဆိဒ္ဒ ၄၈၃
ဆိန္နံ ၅၁၆
ဆေက ၅၂၁
ဆေဒ္ဓ ၅၃၄
ဆေဒက ၄၆၇
ဇင်္မ ၄၅၁
ဇဃ် ၅၃၀
ဇစ္စ ၅၁၃
ဇတု ၄၇၀
ဇနေတသ္မိ ၅၄၃
ဇမ္ဗု ၅၃၈
ဇလာဗု ၄၈၂
ဇလူကာ ၄၈၅
ဇဝန ၅၁၆
ဇဠ ၅၅၂
ဇာဏု ၅၃၉
ဇာတ ၄၉၇
ဇာတိ ၅၃၇
ဇာနိ ၅၅၃
ဇာနံ ပဿံ ၅၆၀
ဇိဂုစ္ဆတိ ၅၄၆
ဇိဂုစ္ဆနာ ၄၆၃
ဇိဏ္ဏ ၅၅၀
ဇိယာ ၄၈၆
ဇိဂါ ၅၄၆
ဇီမူတ ၅၆၄
ဇီဝိတ ၄၆၁
ဇုဟန ၄၇၈
ဇူတ ၄၇၃
ဇေဋ္ဌ ၅၅၅
ဈာန ၅၂၁
ညဏ ၅၂၄
ညတက ၅၄၀
ညတော ၄၉၇
ညဃ ၅၃၇
ညေယျ ၄၃၈
ဋပယိတွာ ၅၂၀
တစ္ဆ ၄၆၄
တစ္ဆက ၄၃၇
တဏ္ဍုလ ၄၇၃
တဏှာ ၄၈၂
တဏှီ ၄၃၂
တတောနိဒါနံ ၅၀၆
တထာဂတော ၄၆၀၊ ၄၆၀
တဒဂ်် ၄၃၉
တဒဂ္ဂေ ၅၄၁
တဒတ္ထ ၄၄၁
တဒဟု ၄၉၃
တနုစ္ဆဝိ ၅၂၄
တပ္ပရာယဏာ ၅၂၈
တပေါဓ ၄၄၇
တရဏာ ၄၄၉
တဠာက ၄၉၅
တာဏာ ၅၄၂
တာတာ ၅၂၇
တာဒိသ ၄၆၅
တာဒိ ၄၅၇
တာပသ ၅၄၃
တာလ ၄၈၀
တိက္ခ ၄၈၁
တိခိဏာ ၅၂၉
တိဏာ ၅၃၃
တိတ္ထ ၄၈၆
တိတ္ထိယာ ၅၅၉
တိန္ဒုကာ ၅၅၈
တိဗ္ဗ ၄၆၂
တိဘဂူပဂ ၅၁၂
တိရစ္ဆာန ၄၄၂
တိဝင်္ဂေါသဂ််ဟော ၄၄၂
တိသ ၄၅၂
တီရ ၅၄၁
တုဆ္ဆ ၅၆၀
တုဋ္ဌ ၄၅၅
တုဏ္ဍ ၄၇၈
တုဏ္ဏ ၅၅၅
တုဏှီ ၅၅၅
တုဏှီမာသိနေသု ၅၁၆
တုရိတ ၅၃၀
တေဓတုက ၅၁၂
တေန ၄၅၆
တေဝ တေဝိဇ္ဇာ ၅၆၂
တေဝိဇ္ဇာ ၅၃၆
တေလ ၄၇၅
တောဒေယျ ၅၆၀
တောမရ ၅၀၁
တောရဏာ ၅၃၂
ထဒ္ဓ ၅၃၈
ထပတိ ၅၁၄
ထမ္ဘ ၄၅၃
ထာမ ၅၀၇
ထာဝရ ၄၆၂
ထိရ ၄၆၅
ထုသ ၅၅၇

http://www.dhammadownload.com

ထုသောဒက ၅၅၇
ထူပ ၄၉၉
ထေတ ၄၆၅
ထေန ၄၆၄
ထေယျ ၄၆၃
ထေရ ၄၃၂
ထောမိတ ၄၇၈
ဒက္ခ ၅၂၁
ဒက္ခိဏ် ၄၉၀
ဒက္ခိဏာ ၅၀၆
ဒက္ခိဏိ် ၄၉၀
ဒဋ္ဌဗ္ဗ ၄၈၈
ဒဏ္ဍ ၄၆၂
ဒဏ် ၄၆၂
ဒဏ်ကဋ္ဌ ၄၆၃
ဒဏ်ကဋ္ဌဝါသိ ၄၆၃
ဒတ္တိ ၅၅၇
ဒတ္တု ၅၀၈
ဒဒ္ဒိ ၄၇၅
ဒလိဒ္ဒ ၄၉၉
ဒဿန ၄၆၉၊ ၅၃၅
ဒဿနီယ ၄၉၆
ဒဿု ၅၅၃
ဒဟန်် ၅၄၁
ဒဠ္ဍ ၄၈၅
ဒဠ်္ဍကမ္မ ၅၁၀
ဒါဌာ ၅၄၁
ဒါန ၅၅၅
ဒါယ ၄၄၄
ဒါယာဒ ၄၄၄
ဒါယဇ္ဇ ၅၃၄
ဒါရ ၄၇၅
ဒါသ ၄၉၇
ဒါသီ ၄၇၀
ဒိဋ္ဌ ၄၈၇
ဒိဋ္ဌိ ၄၈၀
ဒိန္နံ ၅၂၈
ဒိဗ္ဗ ၄၉၁
ဒိဗ္ဗာ ဂဇ္ဇာ ၅၆၂
ဒိဝ ၅၁၀
ဒိဝသ ၄၉၄
ဒိဝသာနိ ၅၅၆
ဒိဿတိ ၄၇၉
ဒီဃ ၄၄၂
ဒီဃရတ္တံ ၄၄၁
ဒီပ ၅၃၇
ဒီပိကာ ၅၀၀
ဒုက္ကဋ ၄၉၇
ဒုက္ကုလ ၅၁၆
ဒုက္ခ ၅၂၈
ဒုဒ္ဒသ ၄၇၈
ဒုဗ္ဘိညေယျ ၄၄၆
ဒုလ္လဘ ၄၅၄
ဒုဝိဓ ၄၃၅
ဒုဿ ၅၄၄
ဒုဿီလ ၄၇၀
ဒူတ ၄၇၁
ဒူရ ၄၉၀
ဒူရစာရီ ၄၆၄
ဒေယျ ၅၃၄
ဒေဝ ၄၈၇
ဒေဝယာနိယ ၅၆၂
ဒေသနာ ၄၄၀
ဒေသိတ ၄၃၂
ဒေသောပဒေသ ၅၁၁
ဒေါမနဿ ၄၅၅
ဒေါသ ၄၉၆
ဒေါသိနာ ၄၉၆
ဒေါဟဋ္ဌ ၄၉၂
ဒွဒ္ဒိပဒ္ဒိပဒါ ၅၀၇
ဒွဒ္ဒန်္ဆရကပွါ ၅၀၇
ဒွါရ ၅၀၉
ဒွါသဋ္ဌိ ၄၃၅
ဒွေဇ္ဇက ၄၆၁
ဓည ၅၃၃
ဓနံ ၅၁၈
ဓမ္မ ၄၄၀
ဓမ္မစက်္ခု ၅၂၉
ဓာရာ ၅၂၂
ဓိစ္စ ၄၈၆
ဓိတိ ၄၄၃
ဓီတု ၄၉၃
ဓီရ ၄၄၆
ဓုရ ၄၉၃
ဓူမ ၄၉၆
ဓေနံ ၄၃၇
ဓောတ ၅၅၂
နကွတ္တာ ၄၉၅
နကွတ္တံ ၅၂၁
နဂ ၄၆၈
နဂရ ၄၆၈
နဂရဝါသိနော ၄၆၈
နဂ််လ ၅၃၀
နဂ််ဋ္ဌ ၄၄၁
နဘ ၅၀၃
နရ ၄၄၉
နဝ ၅၅၁
နဝါယံ ၄၃၃
နသမ္မာယေယျ ၄၈၅
နာဋ္ဌ ၄၉၉
နာဒ ၅၅၉
နာနတ္တ ၅၅၈

http://www.dhammadownload.com

နာမဂေါတ္တံ ၅၄၁
နာမရူပ ၄၃၉
နာရီ ၄၆၈
နာဠန္ဒ ၄၄၇
နာဠိ ၄၇၃
နိကန္တီ ၄၈၂
နိကာယ ၄၄၂
နိက္ခမန ၅၁၁
နိခါတ ၄၆၅
နိက္ခိတ္တ ၄၅၄
နိက္ခေပ ၄၅၅
နိဂမ ၅၅၃
နိဂဏ္ဌ ၄၉၉
နိဂ္ဂါထက ၄၉၁
နိဃဏ္ဌု ၅၃၅
နိဂ္ဂေါသ ၅၃၄
နိစ္စ ၅၂၄
နိစ္ဆာရေသိ ၄၉၆
နိဇိဂီသိတာရော ၄၇၅
နိဏ္ဍာန ၄၄၁
နိဒ္ဒာ ၅၆၀
နိဒဟိတွာ ၅၅၃
နိဒ္ဒါ ၄၉၄
နိဒါန ၄၃၂
နိဒ္ဒေသ ၄၄၆
နိဓာန ၄၆၈
နိန္နံ ၅၂၆
နိန္နေတွာ ၅၄၆
နိပန္န ၅၄၅
နိဗ္ဗတ္တ ၄၈၂
နိဗ္ဗာန ၅၂၆
နိဗ္ဗုတ ၅၀၀
နိဗ္ဗုဒ္ဓ ၄၇၃
နိဗ္ဗေဌေတဗ္ဗ ၄၅၆
နိမ္မာဒေတိ ၅၄၀
နိမ္မိတ ၄၈၂
နိယျာတေသိ ၅၄၃
နိယျာန ၄၅၀
နိယျာနိက ၄၅၀
နိရပေက္ခ ၅၁၂
နိရယ ၄၄၇
နိရုတ္တိ ၅၆၀
နိရုဒက ၅၂၀
နိရုပက္ကိလေသ ၅၁၂
နိဝတ္ထ ၅၄၀
နိဝါသ ၄၄၂
နိဝုဋ္ဌာ ၄၆၀
နိသဇ္ဇ ၄၅၃
နိဿဋ္ဌ ၅၃၄
နိဿရဏာ ၄၄၁
နိဿာယ ၄၄၁
နိသိန္နံ ၅၄၅
နိဟတ ၅၁၃
နိဟိတ ၄၆၂
နီစ ၄၆၀
နေက္ခမ္မ ၄၅၈
နေတ္တိ ၄၅၅
နေမိ ၅၀၆
နေမိတ္တိက ၄၉၂
ပက္ခ ၄၄၆
ပဂေါ ၅၅၈
ပစ္စက္ခ ၄၃၃
ပစ္စဂ်် ၄၈၇
ပစ္စတ္တ ၅၁၄
ပစ္စတ္ထ ၅၁၄
ပစ္စတ္ထိက ၅၁၄
ပစ္စနီက ၄၅၀
ပစ္စယ ၄၅၅
ပစ္စယိက ၄၆၆
ပစ္စာဇာတ ၅၁၃
ပစ္စာမိတ္တ ၅၁၄
ပစုရ ၄၃၉
ပစ္ဆာသ ၄၃၂
ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ၄၅၆
ပစ္စေကာ ၅၀၀
ပစ္စောရောဟိတွာ ၅၀၂
ပစ္ဆာဘတ္တ ၅၃၇
ပစ္ဆိ ၄၈၀
ပဇဟိတွာ ၄၆၂
ပဇာ ၅၁၁
ပဇာပတိ ၅၆၃
ပဋ္ဌ ၅၃၈
ပဋိတ္တ ၄၅၄
ပဋိတ္တိ ၄၃၆
ပဋိဘာန ၅၁၁
ပဋိမုက္က ၅၀၁
ပဋိဝိဇ္ဈိတမ္ဘော ၄၄၁
ပဋိဝေတော ၄၆၂
ပဋိဝေဓ ၄၄၀
ပဋိသန္ဓာရ ၄၇၃
ပဋိသမ္ဘိဒါ ၄၄၀
ပဋိသေဓေန္တော ၄၅၅

http://www.dhammadownload.com

ပဌမ	၄၃၂	ပယိရုပါသတော	၄၉၆	ပလွက်	၅၁၉
ပဏ္ဍ	၄၉၃	ပယိရုပါသာမိ	၅၂၇	ပလမ္ဘေသိ	၅၀၂
ပဏ္ဍိတ	၄၉၃	ပရမ	၄၈၇	ပလာလ	၅၁၉
ပဏ္ဏ	၄၆၄	ပရာမဋ္ဌ	၄၈၂	ပလီဃ	၅၄၅
ပဏ္ဏတ္တိ	၅၆၀	ပရာယဏ	၅၂၈	ပလိတ	၄၃၃
ပဏာမေတွာ	၅၀၄	ပရိကမ္မ	၅၂၄	ပလိဗုဒ္ဓ	၄၅၉
ပဏိဓာယ	၅၁၉	ပရိကမ္မကတ	၅၂၄	ပလိဗုန္ဓန်	၄၉၉
ပဏိဓိ	၅၃၆	ပရိကိလေသ	၅၂၈	ပလိဗောဓ	၅၁၃
ပဏိပါတ	၅၂၈	ပရိက္ခာရ	၅၁၇	ပလေတိ	၅၀၇
ပဏိဟိတ	၄၄၅	ပရိဂ္ဂဟိတ	၅၁၅	ပလ္လောမ	၅၄၂
ပဏီတာ	၄၆၃	ပရိတ္တ	၄၅၈	ပဝတ္တ	၅၃၈
ပတ္တ	၅၄၃	ပရိဒဟိတ္တာ	၅၁၃	ပဝါသ	၄၉၀
ပတိဋ္ဌ	၄၄၀	ပရိဓောတ	၅၅၂	ပဝေဏီ	၅၄၁
ပတိတ	၅၄၃	ပရိနိဗ္ဗာယိ	၄၅၈	ပဿ	၄၅၂
ပတ္တိယာယိတဗ္ဗ	၄၆၆	ပရိပက္က	၅၁၈	ပဿဒ္ဓိ	၅၁၄
ပတ္ထ	၅၁၉	ပရိပုဏ္ဏ	၄၈၇	ပသန္န	၄၅၇
ပန္ထ	၄၇၉	ပရိပ္ပေါသကံ	၅၂၂	ပသေနဒိ	၅၃၃
ပထဝီ	၅၃၆	ပရိပ္ပေါသကံ ပရိပ္ပေါသကံ	၅၂၂	ပဟာယ	၄၆၃
ပဒပူရဏ	၅၃၄	ပရိဗ္ဘာဇက	၄၄၈	ပဟိဏ	၄၇၁
ပဒုမ	၅၂၃	ပရိဗ္ဘာဇကသတေ	၅၀၇	ပဟီန	၄၆၂
ပဓာန	၄၈၀	ပရိယတ္တ	၄၃၄	ပါကဋ	၄၅၅
ပဓာနိက	၅၃၇	ပရိယတ္တိ	၄၃၈	ပါကာရ	၅၄၅
ပန္နရသ	၄၉၄	ပရိယန္တ	၄၆၈	ပါစိ	၅၅၆
ပန္နရသီ	၄၉၄	ပရိယာပန္န	၄၈၉	ပါဋ္ဌိကိ	၄၇၂
ပဗ္ဗဇ္ဇ	၄၇၉	ပရိယာပုဋ	၄၄၁	ပါဋိယေက္ကာ	၅၀၀
ပဗျာဟာသိ	၅၄၁	ပရိယာယ	၄၄၉	ပါဋိဟာရိယ	၅၆၁
ပဘဿရ	၅၂၃	ပရိယုဋ္ဌာန	၄၆၄	ပါဋိဟီရက	၅၆၀
ပဘဿရဋ္ဌ	၅၂၃	ပရိယောသာန	၅၅၈	ပါဋ္ဌ	၅၃၀
ပဘာ	၅၄၁	ပရိဝါသ	၄၅၉	ပါဏ	၅၀၇
ပဘာရ	၅၁၉	ပရိသာ	၅၀၃	ပါတရာသ	၄၆၉
ပဘံ	၅၆၂	ပရိသာဝန	၅၁၇	ပါတုရဟေသုံ	၄၄၃
ပမာဏ	၄၅၈	ပရိဠာဟ	၄၅၉	ပါထေယျ	၅၅၁
ပမေယျ	၄၅၄	ပရူပဃာတ	၅၄၄	ပါဒ	၅၁၆
ပယိရဒါဟာသိ	၅၆၄	ပရောသဟသံ	၅၃၇	ပါဒါနိ	၅၂၇

http://www.dhammadownload.com

ပါပ	၅၃၄	ပုစ္ဆိတာ	၅၀၆	ဖဂ္ဂု	၄၉၄
ပါမောဇ္ဇ	၅၂၁	ပုည	၄၃၄	ဖရုသ	၄၆၇
ပါဘတ	၅၅၃	ပုညုဿယ	၄၆၁	ဖရုသာ	၄၆၆
ပါရမီ	၄၆၀	ပုဋ္ဌောသ	၅၅၁	ဖဿ	၄၈၈
ပါရာဝတ	၅၀၈	ပုဋ္ဌ	၅၄၆	ဖဋ္ဌု	၄၆၈
ပါရိဇုည	၅၃၄	ပုဏ္ဍရီက	၅၂၃	ဖာတိ	၅၂၀
ပါရိသဇ္ဇ	၅၅၄	ပုဏ္ဏ	၄၉၄	ဖာသု	၄၇၃
ပါရုပိတွာ	၄၇၂	ပုတ္တ	၄၉၃	ဖာသုက	၄၃၆
ပါဝစန်	၄၃၂	ပုထု	၄၅၉	ဖီတ	၅၆၁
ပါဝုရဏ	၄၄၂	ပုထုအာရမ္မဏတော	၄၇၈	ဖုဋ္ဌ	၄၉၉
ပါသာဏ	၄၆၆	ပုထုဇ္ဇန	၄၅၉	ဖုဿ	၄၈၈
ပါသာဒ	၅၂၆	ပုထူ	၅၅၉	ဖုဿ ဖုဿ	၄၈၉
ပါဟုန	၅၅၁	ပုနပ္ပုန်	၄၈၅	ဖုသိတွာ	၄၈၉
ပါဋ္ဌိ	၄၆၇	ပုဗ္ဗဏ္ဏ	၄၇၁	ဖုသိတွာ ဖုသိတွာ	၄၈၉
ပိကာရ	၄၄၈	ပုရက္ခတ	၅၀၃	ဗဓိရ	၅၅၆
ပိဋ္ဌက	၄၃၅	ပုရိသ	၄၈၁	ဗန္ဓု	၅၃၉
ပိဋ္ဌ	၄၆၅	ပုရီသ	၅၂၈	ဗလဂ္ဂ	၄၇၃
ပိဋ္ဌိ	၅၂၀	ပုရေက္ခာရ	၅၅၀	ဗလဝါ	၄၈၃
ပိဏ္ဍဒါယက	၅၀၅	ပုရောဟိတ	၅၅၅	ဗဟု	၄၃၃
ပိဏ္ဍပါတ	၅၁၉	ပူဝ	၄၈၁	ဗာလ	၅၀၇
ပိဏ္ဍောလ	၄၇၉	ပေက္ခန	၅၁၅	ဗာဟာ	၅၀၁
ပိတ္တ	၅၂၀	ပေမ	၅၀၄	ဗာဟိတ	၅၃၂
ပိတာ	၄၈၆၊ ၅၄၈	ပေမနီယာ	၄၆၇	ဗာဟု	၄၉၂
ပိတာမဟယုဂ	၅၄၉	ပေါက္ခရ	၅၄၉	ဗာဟုလ္လ	၄၃၉
ပိဓာယ	၅၄၂	ပေါက္ခရဏီ	၅၃၃	ဗာဋ္ဌ	၄၃၈
ပိပ္ပလိက	၄၆၃	ပေါက္ခရသာတိ	၅၃၂	ဗိမ္ဗိသာရ	၅၄၇
ပိယာယတိ	၅၆၁	ပေါက္ခရသာဒီ	၅၃၂	ဗိမ္ဗီ	၅၄၇
ပိသာစ	၅၄၂	ပေါဋ္ဌပါဒ	၅၅၈	ဗိမ္ဗောဟန	၄၃၄
ပိသုဏ	၄၆၆	ပေါရာဏ	၄၅၈	ဗီဇ	၄၆၈
ပိဟိတ	၅၀၈	ပေါရီ	၄၆၇	ဗုဒ္ဓိ	၄၃၉
ပီဋ္ဌနဋ္ဌ	၄၄၆	ပေါသာဝနိယ	၅၃၃	ဗောဇ္ဈင်	၄၅၅
ပုဂ္ဂ	၄၄၄	ပေါသိနီ	၅၆၃	ဗျဥ္ဇန	၅၄၉
ပုဂ္ဂလ	၄၄၄၊ ၅၂၈	ပေါသီနိ	၅၂၃	ဗျဥ္ဇနမဓုရတာယ	၄၆၇
ပုစ္ဆာဝသိကော	၄၅၅	ပံသုကူလ	၄၃၂	ဗျတ္တယ	၄၉၆

http://www.dhammadownload.com

ဗျပ္ပထ ၅၆၄
ဗျာကာတဗ္ဗ ၁၄၂
ဗျာပန္နံ ၁၂၀
ဗျာပါဒ ၁၂၀
ဗျာသေက ၁၁၄
ဗျူဟ ၄၇၃
ဗြဟ္မ ၄၆၄
ဗြဟ္မညာ ၁၅၀
ဗြဟ္မဒတ္တ ၄၄၉
ဗြာဟ္မဏ ၁၃၁
ဘဂဝန္တရူပ ၁၀၆
ဘဂဝါ ၄၄၇
ဘင်္ဂ ၄၅၄
ဘစ္စ ၄၉၂
ဘညမာန ၄၉၁
ဘတ ၄၉၂
ဘတ္တ ၁၀၅
ဘဗျ ၄၈၃
ဘယ ၁၀၂
ဘဝ ၄၅၂
ဘာကုဋိက ၁၅၀
ဘာဇနံ ၁၂၂
ဘာဏီ ၁၄၀
ဘာတာ ၄၆၈
ဘာရိယ ၁၀၆
ဘာဝ ၄၄၆
ဘိက္ခု ၄၄၈
ဘိန္နံ ၁၂၉
ဘိသက္က ၄၆၁
ဘိသိ ၁၁၈
ဘီရု ၁၃၇
ဘုက္ကာရ ၅၆၁
ဘုမ္မ ၁၃၃
ဘူတပုဗ္ဗ ၁၅၃
ဘောဇ္ဈ ၁၃၄
ဘောရဝ ၁၀၂
ဘောသဇ္ဈ ၄၇၇
ဘောဂ ၁၁၀
ဘောဂ္ဂ ၁၃၃
ဘောဇနေ ၄၆၉
ဘောဇနေယျ ၄၄၄
မ ၁၂၉
မကသ ၄၇၈
မက္ခလိ ၄၉၈
မဂ္ဂ ၁၁၅
မဂဓ ၁၅၂
မင်္ဂလ ၄၉၇
မစ္ဆ ၄၄၃
မဋ္ဌ ၁၁၈
မဏ္ဍ ၁၁၀
မဏ္ဍရ ၅၆၀
မဏ္ဍိ ၄၉၀
မဏ္ဍိသာ ၄၅၂
မဏ္ဍနံ ၄၆၉
မဏ္ဍ ၄၆၁
မဏ္ဍန ၁၂၅
မဏ္ဍနေ ၄၅၈
မဏ္ဍပ ၁၁၅
မဏ္ဍလ ၄၅၃
မဏိ ၁၀၁
မဏိကာ ၅၆၁
မတ္တ ၄၅၈
မတ္တိ ၁၃၃
မတ္ထက ၁၁၉
မန္ဒ ၄၈၁၊ ၄၈၅
မန္ဒာတု ၄၉၁
မဓု ၁၄၂
မနာပ ၁၁၀
မနာပိယ ၄၈၇
မနုဿ ၁၁၁
မနေသိက ၄၇၄
မနောပဒေါသ ၄၅၆
မနောပဒေါသိကာ ၄၈၄
မနောရထော ၄၉၃
မမ္မ ၄၆၇
မမ္မစ္ဆေဒက ၄၆၇
မယူရ ၄၆၉
မရိယာဒါ ၁၃၃
မသာဏာနိ ၁၁၇
မဿု ၁၁၃
မဟစ္ဆ ၁၀၁
မဟစ္ဆာ ၁၀၁
မဟဋ္ဌ ၁၀၁
မဟန္တံ ၁၅၀
မဟလ္လက ၁၅၀
မဟာရဟ ၄၉၄
မဟာရာဇ ၁၀၄
မဟာသယန ၄၇၀
မဟာသာလော ၅၆၁
မဟိကာ ၄၉၆
မဟေသ ၄၈၃
မဟေသက္ခ ၄၈၃
မဟေသီ ၁၄၇
မာ ၄၉၄
မာဏဝ ၄၃၄
မာဏဝက ၄၃၄
မာတာ ၄၈၆
မာတာပေတ္တိက ၄၈၆
မာတိတော ၁၄၈
မာန ၁၃၈
မာနုသက ၄၈၈
မာယာ ၄၇၁

http://www.dhammadownload.com

မာရ	၄၉၇	ယသ	၄၉၇	ရမဏီယ	၄၉၆
မာရသေနမထနာနံ	၄၃၁	ယာဂ	၅၅၁	ရဝ	၅၀၃
မာရိသ	၅၁၁	ယာထာဝ	၄၆၀	ရသ္မိ	၄၅၉
မာလာ	၄၇၀	ယာန	၄၉၉	ရဟဒ	၅၂၂
မာသ	၄၄၆	ယာနိယ	၅၆၂	ရာဇည	၄၄၉
မိဂ	၄၇၆	ယာမ	၅၀၈	ရာဇာ	၅၃၆
မိတ္တ	၄၇၂	ယာယေဝ ခေါ ပနတ္ထာယ	၅၃၉	ရာသိ	၅၀၆
မုခ	၅၁၆	ယာဝဋ္ဋိဒံ	၄၅၄	ရာဟု	၄၉၆
မုခေ ဒေါသော	၅၂၅	ယိဒ္ဓ	၅၀၇	ရုက္ခ	၅၁၄
မုဉ္စ	၅၅၄	ယုဂ	၅၄၉	ရူပ	၄၇၄
မုဋ္ဌ	၅၄၂	ယုဇ္ဇတိ	၄၄၄	ရူဋ္ဌ	၅၃၀
မုဏ္ဍ	၅၃၉	ယုဝါ	၅၂၅	ရောဂ	၅၂၀
မုဒိင်	၅၂၅	ယူထ	၅၁၈	ရောရုဝ	၅၅၅
မုဟုတ္တ	၅၄၈	ယေန တေန	၅၀၃	လက္ခညာ	၄၉၆
မူဟ	၄၈၅	ယောဂ	၄၅၈	လက္ခဏ	၄၄၆
မူဠ္ဟ	၅၅၉	ယောဂီ	၄၅၈	လက္ခဏဒီပက	၅၃၆
မူသိက	၄၇၅	ယောဇေန	၄၄၈	လစ္ဆာမိ	၅၃၀
မေဃ	၅၂၂	ယောဓ	၅၀၅	လဇ္ဇာ	၄၆၃
မေတ္တ	၄၆၃	ယောနိ	၅၅၅	လဋ္ဌကိကာ	၅၄၀
မေထုန	၄၆၄	ယောဗ္ဗန	၅၂၅	လဒ္ဓိကာ	၄၅၂
မောဃ	၄၄၁	ရဇ	၅၁၃	လဒ္ဓိ	၅၀၈
မောဒ	၅၃၈	ရဇ္ဇ	၅၄၈	လဗုဇ	၅၀၆
မောမူဟ	၄၈၅	ရဇ္ဇု	၄၈၉	လဗ္ဘန	၄၄၀
မောရ	၅၃၃	ရဇောပထော	၅၁၃	လဗ္ဘနေယျ	၄၄၀
မံသ	၅၀၆	ရဋ္ဌ	၅၀၁	လဟု	၅၄၀
ယက္ခ	၄၉၁	ရတ	၄၆၇	လဟုကာ	၅၄၀
ယည	၅၅၅	ရတ္တ	၄၇၄	လာဘ	၄၅၁
ယဋ္ဌိ	၄၈၁	ရတ္တညူ	၄၉၈	လာမက	၅၅၀
ယထယိဒံ	၄၄၂	ရတန	၄၅၃	လိစ္ဆဝိ	၅၅၆
ယထာက္ကမ	၄၄၂	ရတိ	၅၅၆	လီဠာ	၄၅၁
ယထာကာမကာရီ	၄၆၃	ရတ္တိ	၅၁၀	လုဒ္ဒက	၅၀၉
ယထာဘုစ္စ	၄၇၈	ရတ္တုပရတော	၄၆၉	လုဒ္ဓ	၄၅၈
ယဒိဒံ ဥပါလိ	၄၃၅	ရထ	၄၉၉	လေဏ	၅၄၂
ယဝ	၄၇၀	ရဒ္ဓိ	၄၅၅	လောက	၅၁၁

http://www.dhammadownload.com

လောကသ ၄၆၆
လောဟ ၅၂၁
လောဟိတ ၄၉၂
ဝက် ၄၈၃
ဝင် ၅၂၅
ဝစ္စ ၄၉၈
ဝဉ္ဇ ၄၈၀
ဝဏိဗ္ဗက ၅၅၄
ဝတ္ထ ၄၉၇
ဝတ္ထု ၄၈၁
ဝန္ဒေ ၄၃၁
ဝဓိယမာနော ၅၂၀
ဝယသ ၅၀၂
ဝယှ ၄၇၂
ဝလာဟက ၅၅၆
ဝဝတ္ထာပိတ ၄၃၉
ဝဝတ္ထပေတုံ ၅၂၅
ဝဝတ္ထာန ၄၇၉
ဝဝတ္ထာပန ၄၇၈
ဝသ ၄၇၇၊ ၅၅၀
ဝသိတ ၄၈၂
ဝဋ္ဌဝါ ၅၄၅
ဝါက္ကရဏ ၅၄၂
ဝါစာ ၄၆၇
ဝါဏိဇ္ဇ ၅၁၄
ဝါန ၅၂၆
ဝါယသ ၄၇၆
ဝါရဏ ၅၄၅
ဝါရိ ၅၀၈
ဝါလ ၅၄၄
ဝါလိကာ ၄၉၈
ဝါလုက ၄၉၅
ဝါသဝ ၅၀၄
ဝါသေဋ္ဌ ၅၃၅
ဝါဋ္ဌ ၄၅၂
ဝိကွိတ္တ ၄၄၅
ဝိကွေပ ၄၄၅
ဝိဂတ ၅၂၀
ဝိဃာတ ၄၈၄
ဝိစိကိစ္ဆာ ၅၂၁
ဝစ္ဆသီ ၅၄၉
ဝိဇ္ဇမာန ၄၄၅
ဝိဇ္ဇာ ၄၇၆
ဝိဇ္ဇု ၅၅၈
ဝိဇ္ဇန ၄၆၇
ဝိညတ္တိ ၄၆၄
ဝိညေယျ ၄၄၄
ဝိတ္တ ၄၅၅
ဝိတဏ္ဍ ၅၃၆
ဝိတာန ၄၇၄
ဝိတ္ထာရ ၄၄၀
ဝိဒ္ဓါ ၄၈၈
ဝိဒူ ၄၃၈
ဝိဓ ၅၄၃
ဝိဒ္ဓ ၅၂၄
ဝိဓာတာ ၅၂၇
ဝိနယ ၄၃၅
ဝိနယဝသေန ၄၇၂
ဝိနယော ၄၃၆
ဝိနိစ္ဆယ ၄၇၂
ဝိပ္ပကတ ၄၅၄
ဝိပ္ပဋိသာရ ၅၅၄
ဝိပရာမောသ ၄၇၁
ဝိပရိယာယ ၅၀၁
ဝိပဿက ၄၈၉
ဝိပါက ၅၄၉
ဝိပ္ပုရိတ ၄၅၁
ဝိဘဝ ၄၈၃
ဝိဘူတိ ၄၅၂
ဝိဘူသန ၄၅၈
ဝိမတိ ၅၄၅
ဝိမုတ္တိ ၄၃၅
ဝိမှယ ၄၅၄
ဝိမာန ၄၃၄
ဝိမုတ္တ ၅၂၆
ဝိရုဒ္ဓ ၄၇၇
ဝိလာသ ၄၆၁
ဝိလီဝ ၅၂၄
ဝိဝဋ္ဌ ၅၃၈
ဝိဝဋ္ဌစ္ဆဒေါ ၅၃၇
ဝိဝိစ္စ ၅၂၁
ဝိဝိတ္တ ၅၁၈
ဝိသဋ္ဌ ၅၃၆
ဝိသဝိဇ္ဇာ ၄၇၆
ဝိဿ ၄၃၄
ဝိဿတ္ထ ၄၃၃
ဝိသယ ၄၄၀
ဝိဿာသ ၅၅၆
ဝိသိဋ္ဌ ၄၄၇
ဝိသုဒ္ဓိ ၄၄၇
ဝိသုံ ဝိသုံ ၄၉၃
ဝိသူက ၄၆၉
ဝိဟာသိ ၄၄၆
ဝိဟိတ ၄၇၉
ဝီစိ ၅၁၅
ဝီမံသာ ၄၈၁
ဝီရင်္ဂရူပါ ၅၃၇
ဝီရိယ ၅၃၇
ဝီဟိ ၄၇၀
ဝုစ္စတိ ၄၃၈
ဝုဋ္ဌ ၅၀၄
ဝုမှ ၄၃၂

http://www.dhammadownload.com

ဝုမိုံ	၅၆၂
ဝုတ္တ	၄၉၁
ဝုတ္တိ	၄၇၉
ဝုတ္ထ	၅၂၆
ဝုဒ္ဓ	၅၄၉
ဝုဒ္ဓိ	၅၂၉
ဝုသိတ	၅၃၉
ဝုသိတမာနီ	၅၃၉
ဝုသိတဝါ	၅၃၉
ဂူပကဋ္ဌ	၅၅၈
ဝေကလ္လ	၅၀၉
ဝေဂ	၄၈၆
ဝေဇ္ဇ	၄၉၂
ဝေတန	၅၅၃
ဝေဒ	၅၃၅
ဝေဒိတဗ္ဗ	၄၃၉
ဝေနေယျ	၄၃၇
ဝေပါက	၅၄၉
ဝေပါကိနီ	၅၄၉
ဝေမတ္တ	၅၅၈
ဝေယျာကရဏ	၄၉၁
ဝေယျာဝစ္စ	၅၄၄
ဝေရဇ္ဇ	၅၄၈
ဝေရမဏိ	၅၅၅
ဝေလာ	၅၀၉
ဝေဝစန	၄၅၈
ဝေသာလီ	၅၅၆
ဝေဟပ္ပလ	၄၈၆
ဝေါဋ္ဌဗ္ဗန	၅၁၆
ဝေါဒါန	၄၇၇
ဝေါရောပေသိံ	၅၂၉
ဝေါဿ	၄၇၇
ဝေါဟာရ	၄၃၉
ဝံသ	၅၄၁
သဥတ္တရစ္ဆဒ	၄၇၄
သက္ကစ္စ	၄၄၅
သကလ	၅၁၂
သကဒါဂါမီ	၄၈၉
သကျ	၄၃၃
သကရဏီယ	၄၃၃
သက္ကာရ	၄၅၁
သကိဥ္စန	၅၁၃
သကုဏ	၄၇၆
သကုဏဝိဇ္ဇာ	၄၇၆
သက္ခိ	၄၆၄
သက္ခရ	၅၂၇
သခ်ဓမက	၅၆၃
သခ်ါတ	၄၄၈
သခ်ါရ	၄၅၅
သခ်ိယ	၄၅၃
သခ်ေပ	၅၂၇
သဂ္ဂ	၅၀၆
သဂ်ဟ	၅၁၅
သဂ်ိတိ	၄၃၂
သဃ်ာတ	၄၄၈
သဃ်ုဋ္ဌ	၄၉၅
သစ္စ	၄၅၇
သစ္စဥ္စန	၄၇၈
သစ္စိကဋ္ဌ	၄၄၅
သစ္ဆိ	၅၂၆
သဇ္ဈဘရိ	၅၆၄
သဥ္ဇာတ	၅၃၇
သဥ္ဇုဗ္ဗရိတ	၅၅၉
သညာ	၄၆၂၊ ၄၈၆
သဏ္ဌာန	၄၈၇
သဏ္ဍ	၅၃၁
သဏ္ဍ	၄၆၇
သတ္တ	၄၅၅
သတ္တသတ္တသတာနိ	၅၅၃
သန္တ	၅၁၈
သန္တရဗာဟိရာ	၅၂၂
သတ္တိ	၄၉၄
သန္တိက	၅၄၈
သန္တီရဏ	၅၁၆
သတ္တု	၄၉၂
သန္တုဋ္ဌော	၅၁၇
သတော	၅၃၆
သတ္ထ	၄၉၀
သဒ္ဒဟထ	၄၆၆
သဒ္ဒဟိတ္တာ	၄၇၂
သန္ဒ	၅၁၈
သန္ဒမာနိက	၄၇၂
သန္ဒဟတိ	၄၆၅
သန္ဒိဋ္ဌ	၅၀၄
သန္ဒိဋ္ဌိက	၅၀၅
သဒိသ	၅၃၇
သဒေဝက်	၅၁၁
သဒ္ဓမ္မ	၄၆၄
သဒ္ဓါ	၄၇၁
သဒ္ဓါယိတဗ္ဗ	၄၆၆
သန္ဓာဂါရ	၅၄၀
သန္ဓာယ	၄၅၄
သန္ဓာဝိဿံ	၄၃၅
သန္နိတောဒက	၅၅၉
သန္နိဓိ	၄၇၂
သန္နိဓိကာရပရိဘောဂံ	၄၇၂
သန္နိပါတ	၄၃၄
သန္နိသိန္ဓ	၄၅၂
သန္နိဟိတ	၅၅၇
သပတိ	၅၅၅
သပ္ပဋိဘယ	၅၂၅
သပ္ပါယ	၅၁၄

http://www.dhammadownload.com

သပ္ပုရိသ ၄၄၅
သမ္ဗဇည ၅၁၄
သမ္ဗဇာန ၅၁၄
သမ္ဗဒ္ဓိစ္စန ၄၉၁
သမ္ဗတ္တိ ၄၄၅
သမ္ဗဒါန ၄၃၈
သမ္ဗန္ဓ ၄၆၈
သမ္ဗရာယ ၄၄၅
သမ္ဗိဇ္ဈန ၄၄၉
သမ္မ ၄၆၆
သမ္မ ၅၁၁
သမ္မညုတ ၅၆၃
သမ္မညုပဝါရဏာ ၅၀၄
သမ္မညု ၅၀၄
သမ္မပါလိဖုလ္လ ၄၅၁
သမ္မာနိ တာနိ ၅၆၂
သမ္မန္ဓ ၄၉၉
သမ္မဟုလ ၄၅၃
သမ္မုက ၅၂၇
သမ္မုဇ္ဇ ၄၆၀
သဘာဂ ၄၃၇
သမ္ဘာရ ၄၆၂
သဘာဝ ၄၄၁
သမဂ္ဂ ၄၆၇
သမဂ် ၄၉၂
သမဏ ၅၂၆
သမတ္တ ၄၄၃
သမ္မတ ၄၇၉
သမ္မတ္တိ ၅၄၁
သမန္နာဂတ ၄၈၈
သမန္နာဂတ ၄၈၈
သမန္နေသိ ၅၄၅
သမပ္ပဝတ္တ ၅၃၈
သမယ ၄၄၅
သမဝိပါကိနော ၄၇၈
သမာဒါယ ၅၁၈
သမာဒါယေဝ ၅၁၈
သမာဒိန္န ၄၄၃
သမာဓိ ၄၈၉
သမာနော ၅၄၀
သမာပတ္တိ ၅၂၃
သမ္မာမနသိကာရ ၄၈၀
သမာဟာရ ၅၆၁
သမာဟိတ ၅၂၁
သမိဋ္ဌိတ ၅၁၆
သမိတ ၅၃၄
သမိပ ၄၄၉
သမိပစာရ ၄၄၉
သမ္မုခါဝဋ္ဋနီ ၅၄၄
သမ္မုခီဘာဝ ၅၄၄
သမ္မုဇ္ဇ ၄၄၅
သမ္မုတိ ၅၁၁
သမုဒ္ဒ ၄၇၄
သမုပဗ္ဗူဠှ ၅၄၄
သမူဟ ၄၄၂
သမ္မူဠှ ၄၈၅
သမ္မောဒနီယ ၅၀၆
သမောဓာန ၄၅၃
သမောဓာနေတွာ ၄၃၆
သယမ္ဘုဉာဏ ၅၄၆
သယမ္ဘူ ၅၄၆
သယာနော ၄၉၂
သရဏ ၅၂၇
သလက္ခဏာ ၄၃၈
သလ္လေခ ၄၇၂
သဿ ၄၃၇
သဿတ ၄၈၀
သဿတဝါဒ ၄၈၀
သဿတိ ၄၈၁
သဿတိသမံ ၄၈၁
သဟတ္ထာ ၅၄၆
သဟဗျ ၅၆၂
သဟမ္မတိ ၅၁၅
သဟိတ ၄၇၅
သဟေတုက ၅၄၂
သာကိယ ၅၆၄
သာဂရ ၄၇၄
သာစိ ၄၇၁
သာတ္ထက ၅၁၄
သာဓာရဏာ ၅၀၄
သာဓု ၅၃၅
သာန ၅၀၈
သာပတေယျ ၅၅၅
သာပဒေသ ၄၆၈
သာမ ၅၃၅
သာမည ၄၄၈
သာမိက ၄၉၈
သာမုက္ကံသိကာ ၅၄၆
သာယ ၅၂၉
သာယံပါတ ၄၉၃
သာယမာသ ၄၆၉
သာယိတ ၅၁၇
သာရဏီယ ၅၀၆
သာရုပ္ပ ၅၁၆
သာလာ ၅၄၀
သာလိ ၄၇၀
သာဝက ၄၉၇
သာဝဇ္ဇ ၅၅၇
သာဝတ္ထိ ၅၅၈
သာဝိ ၅၆၃
သာသင် ၅၂၅
သာသန ၄၃၂

http://www.dhammadownload.com

သာဟသိက ၅၀၅
သာဠိကာ ၅၁၀
သိဂ်ါလ ၄၇၆
သိဋ္ဌိတ္တာ ၅၂၂
သိဋ္ဌိတ္တာ သိဋ္ဌိတ္တာ ၅၂၂
သိထိလ ၄၃၆
သိနေရု ၄၈၁
သိနေဟ ၄၉၃
သိပ္ပ ၅၀၄
သိပ္ပိ ၅၂၇
သိပ္ပိယော ၅၂၇
သိပ္ပျုပဇီဝိနော ၅၀၅
သိရ ၄၃၃
သိရိဂှါယန ၄၇၇
သိရီ ၄၅၁
သိလိဋ္ဌ ၅၃၄
သိဝ ၄၇၆
သိဝဝိဇ္ဇာ ၄၇၆
သိဝေယျကံ ၄၉၂
သိဿ ၄၄၉
သီတ ၄၉၈
သီတလ ၄၇၇
သီတံ ဓာရံ ၅၂၂
သီမာ ၅၀၉
သီလ ၄၅၈
သီလသမ္မိ ၅၁၄
သီသ ၄၅၁
သီဟ ၅၅၈
သီဟဋ္ဌ ၄၃၁
သုက္က ၄၈၇
သုကံ ၅၃၄
သုဂတ ၄၃၁
သုစိ ၄၆၄
သုစိဘူတော ၄၆၄
သုဇာ ၅၅၁
သုညံ ၄၈၂
သုတ္တ ၄၂၇၊ ၅၁၇
သုန္ဒရီ ၄၉၈
သုဒ္ဓံ ၅၀၈
သုပ္ပဋိပန္နော ၄၄၁
သုဘ ၅၂၄
သုဘဂကရဏာ ၄၇၇
သုသမ္မဋ္ဌ ၅၃၈
သုသာနံ ၅၀၈
သုဟဒ္ဒေ ၄၉၀
သုဟဒ ၄၉၀
သူစိ ၄၇၈
သူရ ၅၅၄
သူရိယ ၄၅၁
သေက္ခ ၄၃၃
သေဋ္ဌ ၅၁၂
သေဋ္ဌဋ္ဌ ၅၁၂
သေဋ္ဌီ ၅၅၅
သေတု ၅၅၅
သေဒ ၅၀၃
သေနံ ၅၁၈
သေနာ ၅၀၅
သေနိယ ၅၄၇
သေယျထိဒံ ၅၄၄
သေလ ၅၁၈
သေသ ၄၉၁
သောဏ ၅၄၇
သောတ ၅၂၉
သောတာပတ္တိမဂ္ဂ ၅၃၀
သော ပဒေသော ၅၃၀
သောမနဿ ၄၅၇
သောဝဂ္ဂိကာ ၅၀၆
သောဝိရ ၅၅၇
သောဝိရက ၅၅၇
သောဋ္ဌသ ၅၂၆
သံခိတ္တ ၄၄၄
သံဃ ၄၄၈
သံယတ ၅၀၈
သံဝစ္ဆရ ၄၄၆
သံဝန္တ ၄၈၁
သံဝန္တတိ ၄၈၂
သံဝရသံဝရ ၄၃၉
သံဝိဒဟန ၅၀၁
သံဝိဒဟိတ ၅၀၉
သံဝေဂ ၄၃၄
သံသယ ၅၄၅
သံသုဒ္ဓဂဟဏိက ၅၄၈
သံသုမာရ ၅၅၂
သံဟိတ ၄၆၈
သွာတန ၅၅၂
ဟတ္ထ ၅၀၉
ဟတ္ထိမေဏ္ဍ ၅၀၅
ဟဒယ ၄၉၅
ဟမ္မိယ ၅၁၈
ဟရိသဝဏ္ဏော ၅၆၃
ဟရိဿဝဏ္ဏော ၅၆၃
ဟလာဟလ ၄၅၀
ဟလိဒ္ဒိ ၄၆၅
ဟာနိ ၄၅၁
ဟိမ ၅၄၁
ဟိမဝါ ၅၄၁
ဟိရညံ ၅၅၀
ဟီန ၄၆၃
ဟီနကာယူပဂ ၄၄၉
ဟေတု ၄၆၅
ဟောတိ ၄၄၈
ဟံသ ၅၀၂

http://www.dhammadownload.com

ဝစနတ္ထ အကျဉ်း

အကတပုည ၅၈၅
အကထံကထီ ၆၉၉
အကံ ၆၉၈
အကွရ ၇၂၀
အကွရစိန္တကာ ၅၈၈
အကွိ ၇၂၀
အဂ ၆၉၀
အဂ္ဂ ၆၇၆၊ ၆၇၈
အဂ္ဂဝိဘူသန ၆၁၂
အင်္ဂ ၆၅၄၊ ၇၂၃၊ ၇၃၈၊ ၇၄၁
အင်္ဂဇာတ ၇၃၈
အဂတိ ၅၇၂
အဂဒ ၆၁၅
အဂ္ဂဠ ၇၂၆
အင်္ဂပစ္စင်္ဂ ၆၅၄
အင်္ဂဝိဇ္ဇာ ၆၃၆
အင်္ဂါ ၇၄၀
အဂါရ ၆၉၀
အဂါရိယ ၆၉၁
အင်္ဂိ ၆၃၆
အင်္ဂုလိ ၆၃၃
အဃ ၇၀၇
အစ္ဆန္တ ၅၈၆
အစ္ဆန္တသံယောဂ ၅၈၆
အစ္ဆယ ၇၁၀
အစိရပရိနိဗ္ဗုတ ၇၅၃
အစိရူပသမ္ပန္န ၇၅၁
အဆ္ဆ ၇၀၃
အဆ္ဆရိယ ၆၀၀
အဆ္ဆာဒန ၆၈၃
အဇ္ဇ ၆၃၂
အဇ္ဇတန ၆၉၆
အဇ္ဇတံ ၇၁၀
အဇ္ဇလိ ၆၇၆
အဇ္ဈာစာရ ၅၇၆
အဇ္ဈာယက ၇၂၀
အဇ္ဈာသယ ၆၀၂
အညတိတ္ထ ၅၉၅
အညတိတ္ထိယာ ၅၉၅
အညထာ ၅၈၅
အညသတ္ထာ ၇၁၀
အညာ ၆၁၂
အဋ္ဌကထာ ၆၂၁
အဋ္ဌကထာစရိယ ၆၉၃
အဋ္ဌပ္ပတ္တိ ၆၀၅
အဋ္ဌပ္ပတ္တိက ၆၀၅
အဓု ၅၈၈၊ ၇၄၂
အဓုယောဇန ၅၈၈
အဏာဏာ ၆၉၉
အတ္တ ၆၁၁၊ ၆၂၀
အတစ္ဆ ၆၀၈
အတ္တဖ္ဖာသယ ၆၀၅
အတ္တဘာဝ ၆၂၀
အတ္တမန ၆၀၇
အတ္တသန္နိယျာတန ၇၀၉
အန္တ ၅၉၁
အန္တရ ၆၁၀
အန္တရာယ ၆၀၇
အန္တရိတ ၆၂၂
အန္တလိက္ခ ၆၄၆
အတိက္ကန္တသတ္ထုက ၅၈၇
အတိတ္ထ ၅၉၃
အတိထိ ၇၄၄
အတိပါတ ၆၁၅
အတိဝေလ ၆၄၉
အတိတ ၅၉၁
အတီတသတ္ထုက ၅၆၈
အတုဋ္ဌ ၆၀၆
အန္တေဝါသိက ၅၉၃
အတ္ထ ၅၈၀၊ ၅၈၁၊ ၆၀၅၊ ၇၂၉
အတ္ထသံဟိတ ၆၂၇
အဒိန္န ၆၁၉
အန္ဓ ၆၀၀
အဒ္ဓနိယ ၅၆၉
အဒ္ဓါ ၆၆၇
အဒ္ဓါန ၇၁၂
အဒ္ဓါနဂမန ၇၁၂
အဓိက ၆၈၈
အဓိဂတမဂ္ဂ ၇၀၈
အဓိစ္စ ၆၅၁
အဓိစ္စသမုပ္ပန္န ၆၅၁
အဓိပ္ပါယ ၅၈၁၊ ၆၀၃
အဓိပ္ပေတ ၆၉၅
အဓိမုတ္တိ ၆၀၂
အဓိဝစန ၆၀၈၊ ၇၀၈
အဓိသီလ ၇၅၂
အန္ဓ ၆၅၇
အနဂါရိယ ၆၉၁
အနုညထာနိ ၆၁၄
အနုညနေယျ ၆၃၉
အနုညသတ္ထုက ၇၁၀
အနုတ္တမန ၆၀၇
အနုပေက္ခ ၆၉၆
အနဝယ ၇၂၁
အနာကိဏ္ဏ ၆၉၇
အနာဒီနဝဒဿိတာ ၆၄၅
အနာဝဋ္ဋ ၇၃၄
အနာသဝ ၅၇၄
အနိဒဿန ၇၅၄
အနိယျာနိက ၆၃၅

http://www.dhammadownload.com

အနိယျာနိကတ္တ ၆၃၅
အနုကမ္ပက ၆၁၉
အနုကမ္ပိ ၆၁၈
အနုစ္ဆဝိက ၆၉၀
အနုညာတ ၇၂၂
အနုညာတပဋိညာတ ၇၂၂
အနုတ္တရ ၆၀၁၊ ၇၁၈
အနုဒိသာ ၆၉၄
အနုပယောဂ ၇၁၅
အနုပဝဒ္ဓ ၆၁၉
အနုမတိ ၅၇၂
အနုမာန ၆၈၈
အနုမောဒန ၆၉၃
အနုယန္တ ၇၄၆
အနုသန္ဓိ ၆၁၁
အနုသမ္ဗန္ဓ ၆၉၃
အနုသယ ၅၇၉
အနုဿဝ ၅၉၃
အနုသာသန ၇၃၀
အနုနာမိက ၆၈၈
အနေက ၅၉၃
အနေဇ ၇၀၈
အပ္ပ ၆၁၁
အပ္ပတာ ၆၂၁
အပစ္စ ၇၂၉
အပ္ပစ္စက္ခ ၅၇၁
အပ္ပစ္စယ ၆၀၆
အပ္ပဋိဃ ၆၉၆
အပ္ပတိတ ၆၀၆
အပဒေသ ၇၂၆
အပ္ပနိဋ္ဌါသ ၆၉၇
အပ္ပမေယျတံ ၆၀၁
အပရဇ္ဇု ၆၃၂
အပရဏ္ဏ ၆၃၁
အပရန္တကပ္ပိက ၆၅၂
အပရနေယျ ၆၈၈
အပရပ္ပစ္စယ ၇၅၁
အပရာဓ ၇၁၀
အပရာမသတော ၆၄၅
အပရိနိဋ္ဌိတ ၆၀၄
အပရိဟီန ၆၅၂
အပရိဟီနဈာန ၆၅၂
အပ္ပဝတ္တိ ၇၀၇
အပ္ပသာဝဇ္ဇ ၆၁၆
အပါတက် ၇၂၇
အပါပ ၇၄၃
အပါပပုရေက္ခာရ ၇၄၃
အပ္ပါဗာဓ ၇၂၇
အပါယမုခ ၇၃၅
အပ္ပါယုက ၆၄၇
အပါရုတ ၇၄၆
အပါရုတဃရ ၇၄၆
အပေက္ခ ၆၉၆
အပ္ပိဆ္ဆ ၅၈၉၊ ၆၆၇
အမ္မ ၆၆၀
အမ္မဋ္ဌ ၇၃၃
အမ္မလဋ္ဌိကာ ၅၉၆
အမြဟ္မစရိယ ၆၂၀
အဗျာသေက ၆၉၂
အဗ္ဘာ ၆၆၅
အဗ္ဘုတ ၆၀၁
အဗ္ဘောကာသ ၆၉၀
အဘာရိယ ၇၅၆
အဘိဂီတ ၅၈၃
အဘိဈာ ၆၉၉
အဘိညာ ၇၀၃
အဘိညာတ ၇၂၆
အဘိညာတာ ၅၇၈
အဘိဓမ္မ ၅၇၈
အဘိရာဇာ ၅၇၈
အဘိလာပ ၅၈၁၊ ၆၇၃၊ ၇၄၂
အဘိလာပမတ္တ ၇၄၂
အဘိသမ္ဘုရာယ ၆၄၅
အဘိသမ္ဘုဒ္ဓ ၆၁၄
အဘိသမယ ၅၈၁
အဘိသိတ္တ ၇၃၀
အဘောဇနေယျ ၅၈၃
အမစ္စ ၆၆၉
အမနုဿ ၇၄၄
အမောဃ ၆၁၁
အမောဃတာ ၆၁၁
အယျ ၆၆၂
အရညွ ၆၅၆
အရဏီ ၇၃၅
အရဟ ၇၂၄
အရဟတ္တ ၆၅၇
အရဟတာ ၆၀၂
အရာဇက ၇၁၅
အရိ ၆၇၀
အရိယ ၇၁၀၊ ၇၁၄
အရိယဝိဟာရ ၆၆၀
အရိယသစ္စ ၆၁၄
အရိယသာဝက ၆၆၆
အရိယသီလ ၇၄၂
အရိယသီလီ ၇၄၂
အရုဏ ၆၂၈
အလင်္ကာရ ၆၁၂
အလဂဒ္ဒ ၅၈၁
အလဂဒ္ဒူပမာ ၅၈၁
အလင္ဘနေယျ ၆၃၉
အလင္ဘနေယျပတိဋ္ဌ ၆၃၉
အလာဗု ၇၃၀

http://www.dhammadownload.com

အဝဇ္ဇ ၇၅၀
အဝဏ္ဏ ၅၉၈
အဝဏ္ဏဘာသက ၆၀၇
အဝယ ၇၂၁
အဝသဋ္ဌ ၇၅၅
အဝသေက ၆၆၅
အဝိက္ခိတ္တစိတ္တ ၆၈၆
အဝိကွေပ ၅၈၄
အဝိတထ ၆၁၄
အဝိသယ ၆၄၁
အဝီစိ ၆၉၃
အဝီရိယ ၆၈၁
အဝုသိတဝါ ၇၂၉
အသ ၆၇၀
အသညသတ္တ ၆၅၂
အသညာ ၆၅၂
အသမတ္ထတာ ၆၀၇
အသမ္မောဟဓုရ ၆၉၅
အသိ ၇၁၀
အသိက္ခိတ ၇၂၉
အသုဒ္ဓ ၆၈၃
အသုဒ္ဓလဒ္ဓိ ၆၈၃
အသောက ၇၀၈
အဟ ၇၂၅
အဟတ ၆၃၆
အဟိ ၇၀၅
အဟိရီကာ ၆၂၅
အဟီန ၇၀၄
အဟီနိန္ဒြိယ ၇၀၄
အဟု ၆၆၂
အာကာရ ၇၀၃
အာကာသ ၆၉၁
အာကိဉ္စည ၇၅၃
အာကိဏ္ဏမနုဿ ၇၅၄
အာဂမန ၇၀၁
အာဂမနမဂ္ဂ ၇၀၁
အာဃာတ ၆၀၆
အာစရိယ ၆၆၇၊ ၇၀၈
အာစရိယက ၇၂၂
အာစရိယပါစရိယ ၇၂၈
အာစိဏ္ဏ ၆၁၃၊ ၇၃၈
အာစိဏ္ဏဝသ ၆၁၃
အာစိဏ္ဏဝသိတာ ၆၁၃
အာစိဏ္ဏဝသီ ၆၁၃
အာဇီဝ ၆၉၁
အာဏဏျ ၆၉၉
အာဏဏျနိဒါန ၆၉၉
အာဏာ ၆၈၀
အာဏာရဟ ၅၇၉
အာဏာဗာဟုလ္လတော ၅၇၉
အာဏီ ၆၂၉၊ ၆၄၈
အာတင်္က ၇၂၇
အာဒိ ၇၀၉
အာဒိဋ္ဌ ၆၃၇
အာဒီနဝ ၆၀၇
အာနန္ဒ ၅၇၀
အာနိသံသ ၇၁၁
အာနိသံသဖလ ၇၀၉
အာနုဘာဝ ၇၄၄
အာနုယန္တ ၇၄၆
အာပတ္တိ ၆၇၈
အာပန္ဇ ၇၅၀
အာဗာဓ ၇၂၇
အာဗာဓိက ၆၃၂
အာမလက ၆၀၁
အာမိသ ၆၃၃
အာယ ၇၀၁
အာယတန ၆၅၆၊ ၆၇၆
အာယမုခ ၇၀၁
အာယသ္မတာ ၅၆၇
အာယု ၆၄၇
အာရဒ္ဓ ၆၁၁၊ ၆၅၇
အာရဒ္ဓဝိပဿက ၆၅၇
အာရမ္မဏ ၆၅၆
အာရမ္မဏဘယ ၆၇၂
အာရာစာရီ ၆၂၀
အာရာမ ၇၅၂
အာရုပ္ပ ၇၀၆
အာရူဋ္ဌ ၅၉၈
အာရောဟဏီယ ၆၇၁
အာလပန ၆၄၁
အာလောက ၇၂၅
အာလောကိတ ၆၉၄
အာဝဋ္ဌ ၇၃၄
အာဝဋ္ဌနီ ၇၃၆
အာဝရဏ ၆၈၄
အာဝုဓ ၆၈၄
အာဝုဓဟတ္ထ ၆၈၄
အာသ ၅၉၄
အာသန ၆၀၃
အာသဝ ၇၀၆
အာသီဝိသ ၆၅၁
အာဟတ ၆၉၄
အာဟာရ ၆၄၆
အာဟိတ ၆၄၃
အာဋ္ဌိန္ဒ ၇၂၆
ဣဏ ၆၉၉
ဣတ္ထ ၆၆၉၊ ၇၀၇
ဣတ္ထတ္တ ၇၀၇
ဣတ္ထမ္ဘူတ ၆၆၉
ဣတ္ထမ္ဘူတာချာန ၆၆၉
ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထ ၆၆၉

http://www.dhammadownload.com

ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထ-ဇောတက	၆၆၉
ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထဝသ	၇၂၂
ဣတ္ထီ	၆၇၁
ဣန္ဒ	၆၂၃
ဣန္ဒခီလ	၆၂၃
ဣန္ဒြိယ	၆၁၆
ဣဒ္ဓ	၇၅၄
ဣဒ္ဓိ	၆၇၁
ဣဒ္ဓိမာ	၇၀၄
ဣဗ္ဘ	၇၂၉
ဣရိယာ	၆၅၉
ဣရိယာပထ	၆၆၀
ဣရိယာပထဝိဟာရ	၆၆၀
ဣရု	၇၂၀
ဣဿရ	၆၇၉
ဣဿရိယ	၆၆၁
ဣဿရိယသိရီ	၆၇၁
ဣဿာ	၅၉၈
ဤသိကာ	၇၀၄
ဥက္ကဋ္ဌ	၇၁၅
ဥက္ကဋ္ဌနာမက	၇၁၅
ဥက္ကဏ္ဌိတ	၆၄၈
ဥက္ကာ	၇၁၅
ဥက္ကောဋ္ဌန	၆၃၀
ဥက္ကံသ	၆၃၂
ဥဂ္ဂါရ	၅၉၆
ဥစ္စင်္ဂ	၆၆၂
ဥစ္စာကုလ	၇၁၉
ဥစ္စာကုလပရိဒီပန	၇၁၉
ဥစ္စာကုလီန	၇၅၂
ဥစ္ဆင်္ဂ	၆၆၂
ဥစ္ဆိန္ဒ	၆၅၇
ဥစ္ဆု	၆၉၅
ဥဇု	၅၉၃
ဥဏ္ဍ	၆၅၀
ဥဏ္ဍပကတိက	၆၉၄
ဥတ္တမ	၆၅၅
ဥတ္တရ	၇၁၈
ဥတ္တရစ္ဆဒ	၆၃၄
ဥတ္တာန	၆၄၀
ဥတု	၅၈၅
ဥတုသမုဋ္ဌာန	၆၄၇
ဥဒက	၆၈၂
ဥဒပါန	၇၄၇
ဥဒ္ဒလောမီ	၆၃၄
ဥဒါန	၆၆၄
ဥဒါဟာရ	၆၆၄
ဥန္ဒူရ	၆၃၆
ဥဒ္ဒေသ	၆၀၃
ဥဒ္ဓစ္စ	၅၇၅
ဥဒ္ဓမာဃာတနိက	၆၅၃
ဥန္ဒာဒ	၇၅၂
ဥန္ဒာဒိနိယာ	၇၅၂
ဥပကာရိကာ	၇၃၇
ဥပက္ခဋ္ဌ	၇၄၅
ဥပဃာတ	၇၃၇
ဥပဇ္ဈာယ	၇၂၂
ဥပဋ္ဌာက	၆၆၆
ဥပ္ပတ္တိဒ္ဓါရ	၆၉၁
ဥပ္ပတ္တိဒ္ဓါရဒဿန	၆၉၁
ဥပဒ္ဒဝ	၇၄၄
ဥပဒေသ	၆၈၆
ဥပဓာန	၆၃၅
ဥပ္ပန္ဒသဒိသ	၆၁၀
ဥပနာယိက	၅၇၃
ဥပပတ္တိ	၆၅၃
ဥပမာ	၆၈၅
ဥပယောဂ	၅၈၅
ဥပယောဂဝစန	၅၈၅
ဥပရာဇာ	၆၇၆
ဥပ္ပလ	၇၀၂
ဥပဝတ္တန	၅၆၈
ဥပဝါဒ	၅၇၁
ဥပသန္တ	၆၇၅
ဥပသမ္ပဒါ	၇၅၁
ဥပါဒါန	၆၅၀
ဥပါယ	၆၄၂
ဥပါသက	၇၁၀
ဥပါဟန	၆၃၂
ဥပါဟနသဃ်ာတ	၆၃၂
ဥပ္ပိလာပန	၆၀၉
ဥပ္ပိလာပနပီတိ	၆၀၉
ဥပ္ပိလာဝိတ	၆၀၉
ဥပ္ပိလာဝိတတ္တ	၆၀၉
ဥပေတ	၇၁၀
ဥပေါသထ	၆၆၂
ဥဗ္ဘိန္ဒဥဒက	၇၀၁
ဥဗ္ဘိဒ	၇၀၁
ဥဗ္ဘိဒေါဒက	၇၀၁
ဥမ္မတ္တ	၆၄၄
ဥမ္မတ္တက	၆၄၄
ဥယျာန	၅၉၆
ဥရဗ္ဘ	၇၄၅
ဥလ္လမ္ပန	၆၈၈
ဥလ္လမ္ပနသဘာဝ	၆၈၈
ဥလ္လမ္ပနသဘာဝသဏ္ဌိတ	၆၈၈
ဥဿာဟ	၇၄၆
ဥဿာဟဇာတ	၇၄၆
ဥဿိတ	၆၆၃
ဥသူယ	၅၉၆
ဥသူယဝိသ	၅၉၆

http://www.dhammadownload.com

ဥသ္ဆယဝိသုဂ္ဂါရ ၅၉၆
ဥဒ္ဒာရ ၇၄၈
ဥဒိန ၅၇၀
ဥဒိရ ၆၉၈
ဥဒိရဗဒ္ဓါသန ၆၉၈
ဧက ၆၂၈
ဧကဂ္ဂ ၇၂၆
ဧကဘတ္တ ၆၂၈
ဧကဘတ္တိက ၆၂၈
ဧဝံဇာတိက ၅၈၆
ဧဝံနာမက ၆၅၉
ဧကသာလက ၇၅၂
ဧလ ၆၂၅
ဧသိက ၆၄၃
ဧသိကဋ္ဌာယီ ၆၄၃
ဧဋ္ဌမူဂ ၇၄၄
ဩကပ္ပနီယ ၆၆၇
ဩက္ကာက ၇၃၁
ဩကာသ ၆၇၆
ဩဂါဟာ ၅၈၀
ဩဂါဠာ ၅၈၀
ဩဃ ၆၆၅
ဩဇ ၇၁၁
ဩဋ္ဌ ၆၅၁
ဩဋ္ဌဗ္ဗ ၇၄၉
ဩဏိတ္တပတ္တပါဏိ ၇၃၉
ဩတ္တပ္ပဘယ ၆၇၂
ဩဒန ၇၀၃
ဩဒါတ ၇၀၂
ဩပဂုယ္ဟ ၆၇၁
ဩပဝယ္ဟ ၇၅၆
ဩဘာသနိမိတ္တကမ္မ ၆၆၆
ဩရသ ၅၆၅
ဩဟိတ ၇၃၈
အံသ ၆၇၁
ကန်ါ ၇၃၈
ကဂုံ ၆၂၉
ကဉ္စနာသန ၆၆၄
ကဏ္ဌ ၆၈၉
ကဏ္ဌ ၆၃၂
ကဋ္ဌိယ ၆၆၈
ကဏ္ဍက ၆၉၉
ကဋ္ဌ ၆၁၈
ကဏ္ဌ ၆၄၈
ကဏ္ဌ၂ ၆၃၂
ကဏ္ဍ ၆၃၆
ကဏ္ဍ ၇၀၄
ကဏ္ဍ ၇၃၂
ကဏ္ဍီကာ ၅၉၉
ကတ ၅၇၄
ကတပုည ၅၇၄
ကတပုညတံ ၅၈၄
ကတ္တရ ၆၁၈
ကတ္တရဒဏ္ဍ ၆၁၈
ကန္တာရ ၇၀၅
ကတိ ၆၉၄
ကထန ၅၈၁
ကထာ ၅၇၄
ကထာဒေါသ ၅၇၅
ကထာသလ္လာပ ၆၇၅
ကထာသလ္လာပနိဿေသ ၆၇၃
ကထံကထီ ၆၉၉
ကဒ္ဒမ ၆၆၈
ကဒလိ ၆၃၄
ကဒလိမိဂ ၆၃၄
ကနက ၅၉၄
ကပ္ပ ၆၄၆
ကပ္ပရုက္ခ ၆၄၆
ကပေါတ ၆၈၁
ကဗဋ္ဋိကာရာဟာရူ-
ပဇီဝိနော ၆၅၀
ကမ္မလ ၆၆၈
ကမဏ္ဍ ၇၃၅
ကမဏ္ဍလု ၇၃၅
ကမ္မဇ ၆၄၉
ကမ္မဇတေဇ ၆၄၉
ကမ္မပစ္စယ ၆၄၇
ကမ္မပစ္စယဥတု ၆၄၇
ကမ္မပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာန ၆၄၇
ကယ ၆၃၀
ကယဝိဂ္ဂယ ၆၃၀
ကရဇ ၇၀၀
ကရဇကာယ ၆၅၀
ကရဏ္ဍ ၇၀၄
ကရဏ ၅၈၆
ကရဏဝစန ၅၈၆
ကရဏီယ ၅၇၁
ကရဏ ၆၈၈
ကရဏာ ၅၆၅
ကရဏာဝိဟာရ ၅၈၆
ကရေဏု ၆၇၀
ကလျာဏ ၆၀၂
ကလျာဏဝါဂ္ဂရဏ ၇၃၃
ကဝါဠ ၇၂၆
ကဿက ၆၇၈
ကသိ ၆၉၁
ကဟာပဏ ၆၃၀
ကာက ၆၃၇
ကာဇ ၇၃၅
ကာမ ၆၅၅
ကာမဂုဏ ၆၅၅
ကာမံဂမော ၇၀၀

http://www.dhammadownload.com

ကာယ ၆၄၉
ကာယပရိဟာရ ၆၉၆
ကာယပရိဟာရိက ၆၉၆
ကာယပရိဟာရိယ ၇၅၆
ကာယိက ၆၁၆
ကာရဏ ၇၃၃
ကာရိကာ ၇၃၇
ကာရုညတံ ၆၈၈
ကာလ ၆၂၆၊ ၆၅၂
ကာလတ္တ ၅၈၆
ကာသာယ ၆၉၀
ကာသိ ၇၄၁
ကာဠ ၆၃၅
ကာဠက ၆၉၇
ကိစ္ဆ ၆၅၆
ကိစ္ဆန ၇၁၉
ကိစ္ဆနပလိဗောဓ ၆၈၉
ကိတ္တိ ၆၇၀
ကိတ္တိသဒ္ဒ ၆၇၀
ကိလိဋ္ဌ ၇၀၂
ကိလေသဗျာသေက ၆၉၂
ကိလေသဗျာသေကဝိရဟိတ ၆၉၃
ကိလေသာ ၇၄၂
ကုက္ကုစ္စ ၆၇၄
ကုဋိကာ ၇၂၇
ကုဏ္ဍိ ၇၄၂
ကုဏ္ဍိန ၇၂၉
ကုဏ္ဍိနဘာဝ ၇၂၉
ကုဋ္ဌ ၆၂၁
ကုဋိလ ၆၃၁
ကုတ္တ ၇၃၇
ကုတ္တဝါလာ ၇၃၇
ကုတ္ထ ၇၅၂
ကုဒါလ ၅၇၉
ကုဒါလပိဋ္ဌက ၅၇၉
ကုဒြ္ဓသက ၆၃၀
ကုပိတ ၆၀၇
ကုမ္ဘဏ္ဍ ၆၂၂
ကုမာရ ၅၇၁
ကုမာရက ၅၇၂
ကုမ္မာသ ၇၀၃
ကုမုဒ ၆၆၃
ကုရုရ ၆၈၁
ကုလ ၇၃၀
ကုလဝံသ ၇၃၀
ကုလူပက ၆၆၆
ကုသုမ ၇၁၆
ကုသိနာရာ ၅၆၈
ကုဟက ၇၄၅
ကူဋာဂါရ ၆၉၀
ကူဋာဂါရသာလာ ၅၉၉
ကူလ ၅၆၉
ကေဝလ ၆၅၃
ကေသ ၆၆၈
ကေဋိဟာဿသုခ ၆၄၉
ကောဇဝ ၆၃၄
ကောဋ္ဌက ၆၇၄
ကောဋ္ဌာသ ၆၄၂
ကောန္တ ၇၁၃
ကောတူဟလ ၇၅၂
ကောတူဟလသာလာ ၇၅၂
ကောပ ၆၀၆
ကောမာရဘစ္စ ၆၆၁
ကောမုဒီယာ ၆၆၃
ကောလာဟလ ၆၇၈
ကောသ ၇၃၈
ကောသလ ၇၁၂
ကောသလ္လ ၅၆၇
ကောသလရညော ၆၆၂
ကောသောဟိတ ၇၃၈
ကံ ၆၉၈
ကံသ ၇၀၁
ကံသထာလ ၇၀၁
ခဂ္ဂ ၆၇၂
ခဇ္ဇောပန ၁၉၅
ခဇ္ဇောပနကာ ၁၉၅
ခဏ္ဍ ၅၇၃
ခန္ဓ ၆၀၆
ခန္ဓာဝါရ ၇၁၃
ခမနီယ ၇၂၇
ခယ ၇၀၆
ခရာ ၇၃၀
ခါဏု ၆၂၂
ခါဏုက ၆၈၂
ခါဒနီယ ၆၄၉
ခါရိဝိဓ ၇၃၅
ခါရိဝိဝိဓ ၇၃၅
ခါရီ ၇၃၅
ခီဏာ ၇၄၂
ခီဏာကာမရာဂ ၇၄၂
ခီရ ၇၄၈
ခီလ ၆၂၃၊ ၆၉၃
ခုဇ္ဇ ၆၇၂
ခုဒ္ဒ ၅၉၇
ခုဒ္ဒက ၅၉၇
ခုရ ၆၇၉
ခုရပ္ပ ၇၃၄
ခေတ္တ ၆၃၀
ခေမ ၇၀၅
ဂဂ္ဂရာ ၇၄၀
ဂဏ္ဌိ ၆၉၄
ဂဏ္ဌိကာ ၆၉၄

http://www.dhammadownload.com

ဂဏ ၆၆၇
ဂဏီဘူတာ ၇၄၁
ဂတ္တ ၆၉၈
ဂတိ ၅၇၂၊ ၇၂၂
ဂန္ဆ ၆၅၇
ဂန္ဓ ၇၄၀
ဂဇ္ဈ ၆၃၂၊ ၆၃၇၊ ၇၅၅
ဂမ္ဘီရာ ၆၃၈
ဂမ္ဘီရတရံ ၆၄၀
ဂမန ၇၁၂
ဂမနဝစသာယ ၇၁၁
ဂရု ၅၈၆
ဂရုဋ္ဌ ၇၅၆
ဂလ ၆၅၁
ဂဟ ၆၅၉
ဂဟဏီ ၇၄၁
ဂဟိတ ၆၉၄
ဂဟေတဗ္ဗ ၆၂၁
ဂါ ၆၉၀
ဂါထာ ၅၈၃
ဂါထာဘိဂီတ ၅၈၃
ဂါမ ၆၆၀
ဂါဟ ၆၅၃
ဂိဇ္ဈ ၆၇၃
ဂိရိ ၅၉၄
ဂိလာန ၆၃၁
ဂိဟိ ၆၃၀
ဂီတ ၅၈၃၊ ၆၂၉
ဂီဝါ ၆၅၇
ဂုဏ ၆၃၉၊ ၆၅၅
ဂုဏကထာ ၆၇၀
ဂုဏဓမ္မ ၆၃၉
ဂုတ္တိ ၆၈၄
ဂုယှ ၇၃၈
ဃဋ္ဋ ၆၃၃
ဃဏ ၆၄၄
ဃဋ ၆၄၄
ဃဋိတ ၅၅၈
ဃဏ္ဍီ ၆၅၀
ဃဏ္ဍီဘေရီ ၆၅၀
ဃတ ၆၅၀
ဃတိတ ၆၅၀
ဃတီ ၆၅၀
ဃတီတ ၆၅၀
ဃတီတာ ၆၅၀
ဃတီတာဝ ၆၅၀
ဃတီတာဝီ ၆၅၀
ဃတီတာဝီသ ၆၅၀
ဃတီတာဝီသတိ ၆၅၀
ဃတီတာဝီသတိမ ၆၅၀
ဃတီတာဝီသတိမတ္တ ၆၅၀
ဃတီတာဝီသတိမတ္တာ ၆၅၀
ဃတီတာဝီသတိမတ္တာနိ ၆၅၀
ဃတီတာဝီသတိမတ္တာနိသ ၆၅၀
ဃတီတာဝီသတိမတ္တာနိသဘ ၆၅၀
ဃတီတာဝီသတိမတ္တာနိသဘာ ၆၅၀
ဃတီတာဝီသတိမတ္တာနိသဘာဒိ ၆၅၀
ဃတီတာဝီသတိမတ္တာနိသဘာဒိက ၆၅၀
ဃတီတာဝီသတိမတ္တာနိသဘာဒိကာ ၆၅၀
ဃတီတာဝီသတိမတ္တာနိသဘာဒိကာန ၆၅၀
ဃတီတာဝီသတိမတ္တာနိသဘာဒိကာနံ

http://www.dhammadownload.com

ဆန္နပရိဗ္ဗာဇက ၅၉၁
ဆဗ္ဗဏ္ဏ ၆၇၄
ဆမ္ဘိတ ၆၇၂
ဆဝိ ၆၉၀
ဆာယာ ၆၉၈
ဆာယူဒက ၅၉၇
ဆာယူဒကသမ္ပန္ဒ ၅၉၇
ဆိဒ္ဒ ၆၄၈
ဆေက ၇၀၁
ဆေဒက ၆၂၄
ဇစ္စ ၆၈၉
ဇန ၇၂၂
ဇနပဒ ၇၄၃
ဇနပဒိနော ၇၁၂
ဇနိတ ၇၃၄
ဇနေတ ၇၃၄
ဇမ္ဗုဒီပ ၇၂၆
ဇမ္ဗူ ၇၂၆
ဇလ ၆၆၅
ဇလူကာ ၆၅၀
ဇာတ ၆၆၆
ဇာတရူပ ၆၆၇
ဇာတိ ၇၂၃
ဇာတိသာမည ၇၂၃
ဇာယာ ၆၈၉
ဇာလ ၇၄၀
ဇိယာ ၆၅၂
ဇိဝ္ဂါ ၇၃၉
ဇီဝိတ ၆၃၃
ဇီဝိတိန္ဒြိယ ၆၁၆
ဇေဋ္ဌ ၇၄၉
ဈာန ၆၀၇
ဈာနာဒိ ၆၁၀
ဈာနိဒိပဋ္ဌိလာဘ ၆၁၀
ဉာဏ ၇၀၃
ဉာဏဇာလ ၇၄၀
ဉာဏဘယ ၆၇၂
ဉာတက ၇၃၀
ဉာတိ ၆၇၅
ဉာတိပရိဝဋ္ဌ ၆၈၅
ဉာယ ၇၂၃
ဌာန ၆၄၄
ဌာယီ ၆၄၃
ဌိတကထ ၆၂၂
တခ်ဏဓောတ ၇၀၂
တစ ၇၀၅
တစ္ဆ ၆၀၈
တစ္ဆက ၅၇၇
တဇ္ဇိတ ၆၁၀
တဏ္ဍုလ ၆၈၅
တဏ္ဍာ ၆၄၈
တန္တိ ၅၆၇
တတောနိဒါန ၆၈၀
တထ ၆၁၄
တထာဂတ ၆၁၃၊၆၁၄၊၆၁၄၊၆၅၁
တထာရူပ ၇၁၉၊ ၇၃၉
တဒဟု ၆၆၂
တနု ၇၀၃
တနုစ္ဆဝိ ၇၀၃
တပဿီ ၇၅၀
တပေါဒါ ၅၈၇
တမ ၅၆၅
တယ ၆၀၅
တရမာဏ ၇၂၆
တရုဏ ၅၉၁
တဋ္ဌာက ၆၆၅
တာတာ ၇၀၈
တာဒိလက္ခဏ ၆၀၈
တာဒိသ ၆၂၂
တာပသ ၇၃၅
တာရာ ၆၇၄
တာလ ၆၄၃
တာလု ၆၅၁
တိက္ခ ၆၄၅
တိက္ခတ္တုံ ၇၃၁
တိခိဏ ၇၁၀
တိတ္ထ ၅၉၄
တိတ္ထာယတန ၆၅၂
တိတ္ထိယ ၅၉၅
တိန္ဒုကာစီရ ၇၅၂
တိဏ ၇၁၆
တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆ ၆၉၉
တိဘဂူပဂ ၆၈၇
တိရစ္ဆာန ၅၈၂
တိရစ္ဆာနဂတ ၅၈၃
တိလက ၆၉၇
တိဝဂ္ဂေါ ၅၆၆
တိဝဂ္ဂေါသင်္ဂဟော ၅၈၂
တိဝိဓ ၆၆၃
တီရ ၇၃၂
တုစ္ဆ ၇၅၃
တုဏ္ဍ ၆၃၈
တုဏ္ဍီ ၆၆၉
တုရိတ ၇၂၆
တုရိတစာရိကာ ၇၁၂
တေဇ ၆၄၉
တေဓာတုက ၆၈၈
တေလ ၆၆၄
တေဝိဇ္ဇက ၇၂၂
တောဒေယျ ၇၅၃
တောမရ ၆၇၂
ထဒ္ဓ ၇၂၈

http://www.dhammadownload.com

ထမ္ဘ ၅၉၉
ထပတိ ၆၉၁
ထာမ ၆၈၁
ထာလ ၇၀၁
ထာဝရ ၆၂၁
ထိရကထ ၆၂၂
ထုသ ၇၃၄
ထုသောဒက ၇၅၀
ထူပ ၆၆၈
ထေတ ၆၂၂
ထေန ၆၂၀
ထေယျ ၆၁၉
ထေယျစေတနာ ၆၁၉
ထေရ ၅၇၀
ထောမိတ ၆၃၉
ဒက္ခ ၇၀၁
ဒက္ခိဏ ၇၀၉
ဒက္ခိဏေယျ ၇၀၉
ဒဏ္ဍ ၆၁၀၊ ၆၁၇
ဒန္တ ၇၃၂
ဒန္တကဋ္ဌ ၆၁၈
ဒတ္တိ ၇၃၆၊ ၇၅၀
ဒတ္တိက ၇၃၆
ဒတ္တူ ၆၈၂
ဒပ္ပ ၆၈၉
ဒဗ္ဗိ ၆၃၆
ဒယာ ၆၁၈
ဒလိဒ္ဒ ၆၆၉
ဒသဗလ ၅၇၁
ဒသဗလဒေသိတ ၅၇၁
ဒဿနာ ၆၂၉
ဒဿနီယ ၆၆၅
ဒဟရ ၆၆၈
ဒဋ္ဌ ၅၇၆
ဒဋ္ဌီကမ္မ ၆၂၄
ဒဋ္ဌီကမ္မသိထိလကရဏပ္ပ-
ယောဇနာ ၅၇၆
ဒါဌာ ၇၃၂
ဒါဌိကာ ၇၃၂
ဒါန ၇၄၉
ဒါနသူရ ၇၄၇
ဒါယ ၇၁၇
ဒါယက ၇၁၈
ဒါယကရာဇ ၇၁၈
ဒါယကရာဇဒီပန ၇၁၈
ဒါယကရာဇဒီပနတ္ထ ၇၁၈
ဒါယဇ္ဇ ၇၁၇
ဒါယာဒ ၇၁၇
ဒါရု ၆၃၆
ဒါသ ၆၆၆
ဒိဋ္ဌ ၆၅၄
ဒိဋ္ဌဓမ္မ ၆၅၄
ဒိဋ္ဌိ ၆၄၃
ဒိဋ္ဌိဂတ ၆၄၃
ဒိဋ္ဌိဂတိက ၆၄၃
ဒိဋ္ဌိသီလ ၅၈၉
ဒိဋ္ဌိသီလသာမည ၅၈၉
ဒိဋ္ဌိသီလသာမညသဃ်ာတ ၅၉၀
ဒိန္ဓ ၆၈၁
ဒိဗ္ဗ ၆၆၀
ဒိဗ္ဗဝိဟာရ ၆၆၀
ဒိဝါ ၆၈၅
ဒိဝသ ၅၇၂
ဒိဝါပဓာနိက ၇၂၅
ဒိသာ ၆၀၃
ဒီဃ ၅၈၂
ဒီဃနိကာယ ၅၈၂
ဒီဃပ္ပမာဏ ၅၈၂
ဒီပ ၆၇၄၊ ၇၂၃
ဒီပန ၇၁၈
ဒီပိကာ ၆၇၁
ဒီပေန္တ ၆၁၇
ဒုကူလ ၆၉၄
ဒုက္ခ ၇၀၈
ဒုက္ခိတ ၇၀၀
ဒုက္ခောဂါဟာ ၅၈၀
ဒုက္ခောဂါဋ္ဌာ ၅၈၀
ဒုဂ္ဂတိပရိကိလေသ ၇၀၈
ဒုဗ္ဗိသောဓနီယ ၆၉၅
ဒုမန ၆၀၆
ဒုရက္ခာတ ၆၀၈
ဒုလ္လဘ ၆၀၃
ဒုဝိဓ ၆၈၄
ဒုဿ ၇၃၁
ဒုဿီလ ၆၁၆
ဒုဿီလျ ၆၁၆
ဒူရ ၆၅၈
ဒူရစာရ ၆၂၁
ဒူရစာရီ ၆၂၁
ဒေယျ ၇၁၇
ဒေယျာနိ ၆၃၁
ဒေဝတာ ၅၇၅
ဒေဝဒူတ ၅၉၁
ဒေဝယာနိယ ၇၅၄
ဒေဝရာဇ ၆၅၆
ဒေဝသိက ၇၄၆
ဒေဝါ ၆၈၇၊ ၆၈၇၊ ၇၅၄
ဒေဝေါ ၇၀၁
ဒေသ ၆၇၆
ဒေသနာ ၅၈၀၊ ၆၅၂
ဒေသနာကုသလ ၆၀၅
ဒေသနာဝိလာသ ၆၁၅

http://www.dhammadownload.com

ဒေသနာဝိလာသမယ ၆၁၅
ဒေသနာသီသ ၆၅၂
ဒေသိတ ၅၇၁
ဒေသောပဒေသ ၆၈၆
ဒေါမနဿ ၆၀၆
ဒေါဝစဿ ၇၅၆
ဒေါသ ၅၇၄၊ ၆၅၀
ဒေါဟ ၆၆၁
ဒေါဟဋ္ဌ ၆၆၁
ဒွယ ၆၄၄
ဒွါရ ၆၇၃
ဒွါရဝိဝရဏ ၇၂၇
ဒွါရကောဋ္ဌက ၆၇၄
ဓည ၇၁၆
ဓန ၆၈၅
ဓနု ၆၉၈
ဓမ္မ ၅၇၅၊ ၅၈၀
ဓမ္မကထာ ၆၉၃
ဓမ္မကထိက ၅၉၃
ဓမ္မကာယ ၅၈၇
ဓမ္မစက္က ၅၆၈
ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တန ၅၆၈
ဓမ္မတာသိဒ္ဓ ၇၄၉
ဓမ္မဒါယ ၅၈၃
ဓမ္မဒါယာဒ ၅၈၃
ဓမ္မနေတ္တိ ၆၀၆
ဓမ္မရာဇာ ၆၄၁
ဓမ္မဝိနယ ၅၇၅
ဓမ္မာဘိလာပ ၅၈၁
ဓာတာ ၅၈၅
ဓိစ္စ ၆၅၁
ဓီတာ ၆၆၂
ဓီရ ၅၈၅
ဓူမ ၆၆၅
ဓေနု ၅၇၇
ဓောတ ၇၀၂
နခ ၇၂၇
နက္ခတ္တ ၆၆၄
နဂ ၆၂၆
နဂရ ၆၂၆
နဂရဝါသိနော ၆၂၆
နဂ်လ ၇၁၂
နစ္စ ၆၂၉
နဒီ ၅၈၈
နဘ ၆၇၄
နယ ၅၇၆
နရ ၆၁၀
နဝဂ် ၅၉၃
နာဂ ၆၇၄
နာဋ္ဌ ၆၆၉
နာဋ္ဌက ၆၇၅၊ ၇၁၂
နာနတ္တ ၇၅၁
နာနာတိတ္ထိယာ ၇၅၂
နာနာဓိမုတ္တိကာ ၆၀၂
နာနာဝေရဇ္ဇ ၇၄၁
နာနာဝေရဇ္ဇကာ ၇၄၁
နာမ ၇၅၃
နာမဂေါတ္တ ၇၃၁
နာရီ ၆၂၆
နာဋ္ဌိ ၆၃၃
နိကတိ ၆၃၀
နိကာယ ၅၈၂
နိက္ခန္တ ၇၅၅
နိက္ခိတ္တ ၆၀၄
နိဂမ ၇၄၆
နိဂ္ဂါထက ၆၅၈
နိဂ္ဂုမ္ဗ ၆၄၁
နိဃဏ္ဍု ၇၂၁
နိဂ္ဃေါသ ၆၇၃
နိစ္စလာ ၅၉၈
နိဇ္ဇဋ္ဌ ၆၄၁
နိဒ္ဒါ ၆၆၄
နိဒါန ၅၆၇
နိဒါနကောသလ္လ ၅၆၇
နိဒ္ဒါဝိနောဒန ၆၆၄
နိဓာန ၆၂၇
နိပန္ဒ ၇၃၈
နိပါတ ၆၈၆
နိဗ္ဗတ္တ ၆၄၆
နိဗ္ဗာန ၇၀၆
နိဗ္ဗုတိ ၆၄၆
နိဗ္ဗေဋ္ဌန ၆၀၈
နိမ္မဒန ၇၃၀
နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိက ၆၈၂
နိယျာန ၆၃၅
နိယျာနိက ၆၃၅
နိရတ္ထက ၅၇၅
နိရပေက္ခ ၆၈၈
နိရယ ၅၈၈
နိရဝ ၆၇၅
နိရာသက် ၆၄၅
နိရာသက်စိတ္တတာ ၆၄၅
နိရုတ္တိ ၇၁၃
နိဝတ္ထ ၇၃၀
နိဝါတ ၅၉၈
နိဝါသ ၅၈၂
နိဿဋ္ဌပရိစ္စတ္တ ၇၁၈
နိဿတ္တ ၆၃၈
နိဿဒ္ဒ ၇၄၈
နိဿရဏ ၅၈၁၊ ၆၈၀
နိဿရဏတ္ထ ၅၈၁
နိဿိတက ၆၂၅

http://www.dhammadownload.com

နိသိန္နေ ၇၃၈
နိဿိရိကလဒ္ဓိက ၆၆၉
နိဿိရိကာ ၆၆၉
နိဿိရိကတံ ၅၉၆
နိဿိရိကာ ၅၉၅
နိဟတ ၆၉၂
နိဟတပစ္စာမိတ္တ ၆၉၂
နိဟတမာန ၆၈၉
နိဟတမာနဒပ္ပ ၆၈၉
နိဟိတ ၆၁၇
နိဟိတဒဏ္ဍ ၆၁၇
နိဟိတသတ္ထ ၆၁၈
နိစ ၆၁၃
နိလ ၇၀၃
နေက္ခမ္မ ၆၀၉
နေက္ခမ္မနိဿိတ ၆၀၉
နေတ္တိ ၆၀၆
နေမိ ၆၇၉
နေမိတ္တိက ၆၆၁
နေယျ ၆၃၉
နေလ ၆၂၅
နာနိယ ၇၀၁
နာပိတ ၇၂၅
ပက္ကဏ္ဍာန ၆၃၇
ပကတ ၆၀၄
ပကတိ ၆၉၄၊ ၇၅၀
ပကရဏ ၆၉၅
ပကုဓ ၆၆၈
ပက္ခ ၁၈၅၊ ၁၉၄
ပက္ခဟာနိ ၁၉၄
ပဂ ၇၂၂
ပစ္စက္ခ ၆၅၄
ပစ္စဂ် ၆၅၄
ပစ္စတ္တ ၆၉၂
ပစ္စတ္တဝစန ၆၉၂
ပစ္စတ္ထရဏ ၆၃၄
ပစ္စတ္ထိက ၆၀၈
ပစ္စနီက ၁၉၃
ပစ္စယိက ၆၂၃
ပဉ္စနိကာယ ၁၉၃
ပဉ္စသတ ၁၈၉
ပဉ္စသတသဏ္ဍ ၁၈၉
ပဉ္စသတသဏ္ဍတ္တ ၁၈၉
ပစ္စာမိတ္တ ၆၉၂
ပစ္စူသ ၅၆၈
ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ၆၀၈
ပစ္စေကဗောဓိ ၆၄၀
ပဆ္ဆာဘတ္တ ၇၂၅
ပဆိ ၆၅၃
ပဇံ ၆၈၇
ပဉ္ဇ ၆၇၉
ပညတ္တ ၆၀၃
ပညတ္တိ ၁၈၀
ပညာ ၆၄၅
ပဋာဏီ ၆၂၉
ပဋိကမ္မ ၆၃၈
ပဋိကိဋ္ဌ ၆၆၈
ပဋိကိဋ္ဌတရ ၆၆၈
ပဋိက္ခိတ္တ ၆၆၈
ပဋိက္ခိတ္တသဗ္ဗသိတောဒက ၆၈၂
ပဋိဃ ၆၄၇
ပဋိစ္ဆန္နေ ၇၃၁
ပဋိညာတ ၇၂၂
ပဋိပန္နေ ၅၈၂
ပဋိဗလ ၇၀၁
ပဋိလာဘ ၆၁၀
ပဋိဝိရတ ၆၁၆
ပဋိဝေဓ ၅၇၉
ပဋိသန္ဓာရ ၆၃၃
ပဋိသမ္ဘိဒါ ၁၈၀
ပဋိသာရ ၇၄၇
ပဒ ၆၄၂
ပဒုမ ၅၆၇
ပဒုမမဟာသဳဂီတိ ၅၆၇
ပဏ္ဍိတ ၆၇၉
ပဏ္ဍိတပတိရူပက ၆၇၉
ပဏ္ဏ ၆၂၁၊ ၆၈၄
ပဏိပါတ ၇၀၈
ပဏီတဘောဇန ၇၂၅
ပဏီတဘောဇနပစ္စယ ၇၂၅
ပတ္တ ၆၉၆၊ ၇၃၆
ပတိဋ္ဌ ၆၃၉၊ ၇၁၁
ပတိတ ၇၃၅
ပတိတဖလ ၇၃၆
ပတိတဖလဘောဇန ၇၃၆
ပတ္တိယာယိတဗ္ဗ ၆၂၃
ပတ္တိယာယိတဗ္ဗက ၆၂၃
ပတိတ ၆၀၆
ပထ ၆၅၀၊ ၆၅၉၊ ၆၈၉
ပတ္ထ ၆၉၈
ပထဝီ ၆၃၇
ပဒ ၇၁၂
ပဒပူမာဏ ၇၂၆
ပဒပူရဏ ၇၁၈
ပဒပူရဏမတ္တ ၇၁၈
ပဒသန္ဓိ ၁၉၀
ပဒသန္ဓိကရ ၁၉၀
ပဒသမ္ဗန္ဓ ၆၇၀
ပဒါနုပဒ ၆၇၀
ပဒီပ ၁၉၈
ပဒုမ ၇၀၂

http://www.dhammadownload.com

ပဓာန ၅၇၄၊ ၇၂၅
ပဓာနိက ၇၂၅
ပန္တိ ၅၉၉
ပန္ထ ၆၄၂
ပန္နေ ၇၃၄
ပပ ၇၅၅
ပဗ္ဗဇ္ဇ ၆၄၁၊ ၇၅၁
ပဗ္ဗတ ၆၀၀
ပဘ ၇၅၅
ပဘာ ၇၃၁
ပမာဏ ၆၁၁
ပမုခ ၇၂၆
ပရ ၆၁၉
ပရက္ကမ ၆၈၁
ပရဏ္ဍာသယ ၆၀၅
ပရမ ၆၅၅
ပရမတ္ထ ၆၈၀
ပရမတ္ထကထာ ၇၅၃
ပရာယန ၇၀၇
ပရိကိလေသ ၇၀၈
ပရိခါ ၇၃၇
ပရိက္ခာရ ၆၉၆၊ ၇၄၅
ပရိစာရက ၇၃၆
ပရိဆ္ဆေဒ ၆၂၇
ပရိတ္တ ၆၁၁
ပရိတ္တက ၆၈၅
ပရိဒီပန ၇၁၉
ပရိနိဗ္ဗာန ၆၁၀
ပရိနိဗ္ဗုတ ၅၆၈
ပရိပက္က ၆၉၆
ပရိပက္ကဖလ ၆၉၆
ပရိပုစ္ဆာ ၆၀၄
ပရိပ္ပေါသ ၇၀၁
ပရိပ္ပေါသက ၇၀၁
ပရိဗ္ဗာဇက ၅၉၁
ပရိဗ္ဗာဟိရ ၅၈၅
ပရိမာဏ ၆၅၈
ပရိယန္တ ၆၈၅
ပရိယန္တဝတိ ၆၂၇
ပရိယတ္တိ ၅၈၁
ပရိယတ္တိဘေဒ ၅၈၁
ပရိယာယ ၅၉၂
ပရိယုဋ္ဌာန ၆၂၁
ပရိဝုန္ဒ ၆၆၇၊ ၆၈၅
ပရိဝါသ ၆၁၂
ပရိဝေဏာ ၅၇၃
ပရိသဒ ၇၄၇
ပရိဿယ ၅၉၇
ပရိသာ ၅၉၆
ပရိဿာဝန ၆၉၅
ပရိသုဒ္ဓ ၆၉၁
ပရိသုဒ္ဓါဇီဝ ၆၉၁
ပရိဟရဏမတ္တ ၆၉၆
ပရိဟီန ၆၅၂
ပရူပဃာတ ၇၃၇
ပရူပဝါဒ ၅၇၁
ပလ္လင်္က ၆၉၈
ပလာပ ၆၂၄
ပလာလ ၆၉၈
ပလိဃ ၇၃၇
ပလိတ ၅၇၁
ပလိဗုန္ဓန ၆၆၉
ပလိဗောဓ ၅၇၃
ပလ္လောမ ၇၃၄
ပဝတ္တဖလ ၇၃၅
ပဝတ္တဖလဘောဇန ၇၃၅
ပဝရ ၆၃၄
ပဝါရဏာ ၆၇၆
ပသန္န ၇၀၇
ပသန္နကာရ ၇၅၆
ပသန္နစိတ္တ ၇၀၇
ပသန္နာကာရ ၇၅၁
ပသာဒ ၇၁၉
ပသာဒသောမ္မ ၇၂၀
ပသု ၆၄၃
ပသုတ ၅၇၂
ပသေနဒိ ၇၁၇
ပါကဋ ၆၆၇
ပါကာရ ၇၃၆
ပါကာရပရိက္ခိတ္တ ၅၉၇
ပါစရိယ ၇၂၈
ပါဋိဟာရိယ ၇၅၄
ပါဠ ၇၁၀
ပါဏ ၆၁၅
ပါဏက ၆၃၈
ပါဏဘူတ ၆၁၉
ပါဏိ ၇၃၉
ပါတရာသ ၆၂၈
ပါတရာသဘတ္တ ၆၂၈
ပါထေယျ ၇၄၄
ပါဒ ၆၇၅
ပါပ ၇၄၃
ပါပပုရေက္ခာရ ၇၄၃
ပါပဘိက္ခူ ၅၆၈
ပါပါ ၅၆၈
ပါပိဆ္ဆ ၆၁၀
ပါပိဆ္ဆတာ ၆၁၀
ပါဘတ ၇၄၆
ပါမောဇ္ဇ ၇၀၀
ပါရမိယော ၆၀၁
ပါရာဝတ ၆၈၂
ပါရိဇုည ၇၁၉

http://www.dhammadownload.com

ပါရိသဇ္ဇ ၇၄၇
ပါရုတ ၇၄၆
ပါဝစန ၅၆၈၊ ၇၂၂
ပါသာဏ ၆၂၃
ပါသာဒ ၆၆၃
ပါသာဒိက ၇၄၀
ပါဟုန ၆၈၁
ပါဟုနက ၆၈၁
ပါဟုနကသက္ကာရ ၆၈၁
ပါဋိ ၆၂၄
ပါဋိပဒ ၆၇၉
ပိကာရ ၅၉၀
ပိဋ္ဌက ၅၇၈
ပိဋ္ဌကသမ္ပဒါန ၅၇၈
ပိဋ္ဌ ၆၂၂
ပိဋ္ဌိ ၆၉၉
ပိဋ္ဌိကဏ္ဍက ၆၉၉
ပိဏ္ဍာဒါယက ၆၇၇
ပိဏ္ဍောလ ၆၄၂
ပိဏ္ဍောလျ ၆၄၂
ပိတ္တ ၇၀၀
ပိတာ ၆၂၅
ပိတာမဟ ၇၄၂
ပိပ္ပလ ၆၁၈
ပိပ္ပလိက ၆၁၈
ပိယ ၆၇၅
ပိယာယတိ ၇၅၄
ပိသာစ ၆၇၃
ပိသုဏ ၆၂၃
ပိဟိတ ၆၈၃
ပီဋ္ဌ ၆၉၇
ပီဏိတ ၆၇၈
ပီတာ ၅၇၃
ပီတိ ၆၀၈
ပီတိဝစန ၆၆၅
ပုဂ္ဂလ ၅၉၀
ပုဂ္ဂလနာနတ္တ ၇၅၁
ပုဂ္ဂလဝေမတ္တတာ ၇၅၁
ပုစ္ဆာဝသ ၆၀၅
ပုစ္ဆာဝသိက ၆၀၅
ပုည ၅၈၄
ပုညကမ္မ ၆၄၇
ပုညုဿယ ၆၁၅
ပုဋ္ဌ ၇၃၃
ပုဋ္ဌက ၇၃၃
ပုဋ္ဌောသ ၇၄၄
ပုဋ္ဌ ၆၇၉
ပုဏ္ဍရီက ၇၀၂
ပုဏ္ဏ ၆၆၃
ပုဏ္ဏမာ ၆၆၃
ပုတ္တ ၆၆၂
ပုထု ၆၃၉
ပုထုအာရမ္မဏ ၆၃၉
ပုထုစိတ္တ ၆၃၉
ပုထုစိတ္တသမာယောဂ ၆၃၉
ပုထုဇ္ဇန ၆၁၃
ပုပ္ပ ၆၆၃
ပုဗ္ဗ ၇၃၁
ပုဗ္ဗဏ္ဏ ၆၃၁
ပုဗ္ဗန္ဒ ၇၅၆
ပုဗ္ဗပုရိသ ၇၃၁
ပုဗ္ဗေနိဝါသ ၆၄၃
ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ၆၄၃
ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိညာဏ ၆၄၃
ပုရ ၆၂၆
ပုရိမ ၆၀၃
ပုရိသ ၆၅၈
ပုရေက္ခာရ ၆၂၁၊ ၇၄၃
ပုရောဟိတ ၇၄၈
ပူရဏ ၇၁၈
ပေတ္တိဝိသယ ၆၄၅
ပေမ ၆၇၆
ပေမနီယာ ၆၂၆
ပေါက္ခရ ၇၁၆၊ ၇၄၂
ပေါက္ခရဏီ ၇၁၆
ပေါက္ခရသာတိ ၇၁၄
ပေါဋ္ဌပါဒ ၇၅၁
ပေါရာဏ ၅၈၆
ပေါသာပနီယ ၇၅၆
ပေါသာဝနိယ ၇၁၆
ပံသု ၇၄၄
ပံသုကူလ ၅၆၉
ပံသုပိသာစ ၇၄၄
ပံသုပိသာစက ၇၄၄
ဖရဏ ၇၀၂
ဖရုသ ၆၂၅
ဖရုသဝါစာ ၆၂၅
ဖရုသာ ၇၃၀
ဖလ ၆၇၇၊ ၇၃၆
ဖာသု ၅၇၆၊ ၆၃၃
ဖာသုကာ ၅၇၆
ဖီတ ၇၅၄
ဖုဋ္ဌ ၆၇၀
ဖုသန ၆၅၆
ဖုသနကိစ္စ ၆၅၆
ဗဒ္ဓ ၇၃၃
ဗဒ္ဓပူဋ္ဌက ၇၃၃
ဗဓိရ ၇၅၀
ဗလ ၆၄၉
ဗလဂ္ဂ ၆၃၃
ဗလဝါ ၆၄၉
ဗဟု ၅၇၁

http://www.dhammadownload.com

ဗဟုဇန ၇၁၅
ဗဟုကာ ၅၉၉
ဗဟုကာရ ၅၇၁
ဗဟုကာရတ္တာ ၅၇၁
ဗဟုလ ၅၉၈
ဗာလ ၆၈၂
ဗာဟိတ ၇၁၄
ဗာဟိတပါပ ၇၁၄
ဗာဟု ၆၆၁
ဗာဠ ၅၇၈
ဗိမ္ဗ ၆၇၅
ဗိမ္ဗောဟန ၅၇၅
ဗီဇ ၆၂၈
ဗောဓန ၇၁၂
ဗောဓနေယျ ၇၁၃
ဗောဓနေယျပုဂ္ဂလ ၇၁၃
ဗျဥ္ဇန ၆၈၆
ဗျဥ္ဇနသိလိဋ္ဌတာ ၅၉၀
ဗျတ္တယ ၆၆၅
ဗျာကရဏ ၇၂၁
ဗျာသေက ၆၉၂
ဗြဟ္မကာယ ၆၄၆
ဗြဟ္မကာယိက ၆၄၆
ဗြဟ္မကာယိကဘူမိ ၆၄၇
ဗြဟ္မစရိယ ၇၀၇
ဗြဟ္မညာ ၇၄၃
ဗြဟ္မဒတ္တ ၅၉၁
ဗြဟ္မဒေယျ ၇၁၇
ဗြဟ္မမန္တ ၇၃၄
ဗြဟ္မဝိဟာရ ၆၆၀
ဗြဟ္မာ ၆၄၆
ဗြာဟ္မဏ ၇၁၃၊ ၇၄၉
ဘက္ခ ၆၄၆
ဘဂဝန္တ္ဂရုပ ၆၇၉
ဘဂဝါ ၅၈၇
ဘညမာန ၆၅၈
ဘဏ္ဍာ ၇၅၄
ဘဏ္ဍာဂါရိက ၅၈၁
ဘဏ္ဍာဂါရိကပရိယတ္တိ ၅၈၂
ဘတ္တ ၆၇၇၊ ၇၂၅
ဘဗ္ဗာ ၆၄၈
ဘယ ၆၇၂
ဘဝ ၆၅၇
ဘဝင်္ဂပရိဝါသ ၆၁၂
ဘဝပဋိစ္ဆန္နံ ၇၃၁
ဘဿ ၇၃၄
ဘဿာ ၇၃၀
ဘာဇန ၇၀၁
ဘာတာ ၆၂၆
ဘာရ ၆၇၉
ဘာရိယ ၆၇၉
ဘာဝ ၆၂၀
ဘာသက ၆၀၇
ဘာသိတ ၅၇၅
ဘိက္ခု ၅၉၇
ဘိန္ဒ ၇၁၁
ဘိန္ဒပတိဋ္ဌ ၇၁၁
ဘိသက္က ၇၃၀
ဘိသိ ၆၉၇
ဘီတ ၆၇၃
ဘီရုက ၆၇၃
ဘီရုကဇာတိက ၆၇၃
ဘုက္ကာရ ၇၅၄
ဘုဇိဿ ၇၀၀
ဘုတ္တပါတရာသ ၅၉၄
ဘုမ္မ ၆၉၂
ဘုမ္မဋ္ဌ ၆၀၃
ဘုမ္မဇာလ ၇၃၂
ဘုမ္မဝစန ၅၈၆၊ ၆၆၀
ဘူတာ ၆၄၈
ဘူမိ ၆၄၇
ဘေဒ ၅၈၆
ဘောရဝ ၇၀၄
ဘောရိ ၇၀၅
ဘောသဒ္ဒ ၆၃၇
ဘောဂ ၆၈၅
ဘောဂ္ဂ ၇၁၆
ဘောဇန ၇၃၅
ဘောဇနေယျ ၅၈၃
မကသ ၆၃၈
မဂ ၇၄၅
မဂ္ဂ ၁၈၈၊ ၇၁၈
မဂ္ဂညာဏ ၇၀၃
မဂ္ဂညာဏာနန္တရ ၇၀၄
မဂဓ ၇၄၅
မဂ္ဂပွဋိပန္နသဘာဂတာ ၅၉၀
မင်္ဂလ ၆၆၆
မဉ္စ ၆၉၇
မဏ္ဍ ၆၅၀
မဏ္ဍရ ၇၅၃
မဏ္ဍိ ၆၄၅
မဏ္ဍိန ၇၂၅
မဏ္ဍိနိက ၇၂၅
မဏ္ဍိမ ၆၄၅
မဥ္ဇုသာ ၅၉၇
မဏ္ဍန ၆၁၂၊ ၇၀၅
မဏ္ဍနက ၇၀၅
မဏ္ဍနကဇာတိက ၇၀၅
မဏ္ဍပ ၅၇၃
မဏ္ဍလ ၁၉၉၊ ၆၇၄
မဏ္ဍလမာဠ ၅၉၉
မဏိ ၆၇၂

http://www.dhammadownload.com

မဏိကာ ၇၅၄
မတ္တ ၆၁၁
မန္တ ၇၁၃
မတိ ၅၇၂
မတ္တိကာ ၆၃၆
မတ္ထက ၆၀၄
မန္ဒ ၆၅၁
မန္ဒပညာ ၆၅၁
မန္ဒာတု ၆၅၉
မဓု ၅၉၂၊ ၇၃၃
မဓုရ ၇၃၃၊ ၇၄၇
မဓုရဝစန ၇၃၃
မန ၆၄၂
မနာပ ၆၈၅
မနုဿ ၆၈၇
မနောရထ ၆၆၂
မမ္မ ၆၂၄
မမ္မစ္ဆေဒက ၆၂၄
မယူရ ၆၂၉
မရိယာဒါ ၇၁၅
မသာဏာနိ ၇၅၀
မဿု ၇၃၂
မဟစ္ဆ ၆၇၁
မဟန္တ ၇၃၄
မဟဒ္ဓန ၇၅၃
မဟပ္ဖလ ၇၄၉
မဟာ ၅၈၉
မဟာဂေါစရ ၅၇၂
မဟာဂေါဝိန္ဒ ၆၅၉
မဟာနိရယ ၅၈၈
မဟာနုဘာဝ ၅၇၀
မဟာပရာဓ ၆၆၆
မဟာဘာရ ၆၉၆
မဟာဘူတ ၆၅၃
မဟာမတ္တ ၇၄၁
မဟာရဋ္ဌ ၆၇၁
မဟာရဟ ၆၆၃
မဟာရောရုဝ ၇၄၈
မဟာလိ ၇၄၉
မဟာဝါတ ၇၃၄
မဟာသဉ္ဇီတိ ၅၆၇
မဟာသမ္မတ ၇၃၁
မဟိကာ ၆၆၅
မဟေသ ၆၄၈
မဟေသက္ခ ၆၄၉
မဟေသက္ခတရ ၆၄၉
မဟေသီ ၇၄၀
မာ ၆၆၃
မာဏဝ ၅၇၃
မာဏဝက ၅၇၃
မာတာ ၆၅၄
မာတာပိတရော ၆၂၅
မာန ၆၆၅၊ ၇၂၈
မာနထဒ္ဒ ၇၂၈
မာနထဒ္ဒတာ ၇၂၈
မာနဒပ္ပ ၆၈၉
မာနနိမ္မဒန ၇၃၀
မာနုသ ၆၅၇
မာနုသက ၆၅၆
မာယာ ၆၃၀
မာရ ၆၆၆၊ ၆၈၇
မာရသေန ၅၆၆
မာလာ ၆၂၉
မာသ ၅၈၅
မာသိက ၇၄၆
မာဠု ၅၉၉
မိဂ ၆၃၄၊ ၇၁၆
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ၆၈၂
မိတ္တ ၆၃၁
မုခ ၅၇၃
မုဋ္ဌ ၇၄၇
မုဋ္ဌစေတနာ ၇၄၇
မုဏ္ဍ ၇၂၉
မုဏ္ဍက ၇၂၈
မုဒိင် ၇၀၅
မုဒ္ဓ ၆၉၂
မုသာဝါဒ ၆၂၁
မူသိက ၆၃၆
မူဟ ၆၅၁
မူဠှ ၇၅၂
မေဃ ၇၀၁
မေတ္တ ၆၁၈
မေတ္တစိတ္တ ၆၁၈
မေတ္တစိတ္တတ ၆၁၈
မေတ္တာ ၆၁၈
မေတ္တာဗလ ၇၄၄
မေထုန ၆၂၁
မေဓာဝီ ၇၄၆
မောဃ ၆၄၅
မောဒ ၇၂၇
မောမူဟ ၆၅၁
မောရ ၇၁၆
မောဟ ၅၆၅
မောဟတမ ၅၆၅
မံသ ၆၈၀
ယက္ခ ၆၅၉
ယဇု ၇၂၁
ယညာ ၇၄၉
ယဋ္ဌိ ၆၄၅
ယတ ၆၈၃
ယတတ္တ ၆၈၃
ယထာကာမကာရိတံ ၆၁၉

http://www.dhammadownload.com

ယထာဓမ္မ ၅၈၁
ယထာဘုစ္စ ၇၁၉
ယထာဘုစ္စဂုဏ ၇၁၉
ယထာဘုစ္စဂုဏာဓိဂတ ၇၁၉
ယထာဘူတ ၅၇၉
ယထာဘူတာဝဗောဓ ၅၇၉
ယထာရူပ ၇၁၉
ယထာသုခ ၆၅၆
ယမက ၆၁၂
ယဝ ၆၂၉
ယသ ၆၆၇
ယာထာဝ ၆၁၄
ယာန ၆၇၀
ယာနိယ ၇၅၄
ယာပနီယ ၇၂၇
ယာမ ၆၀၃၊ ၆၈၂
ယာဝတာယုက ၆၄၇
ယိဋ္ဌ ၆၈၁
ယုဂ ၇၄၂
ယုဝါ ၇၀၅
ယောဂီ ၆၁၂
ယောဇန ၅၈၈
ယောဓ ၆၇၇
ယောနိ ၅၈၄၊ ၇၄၈
ယောဗ္ဗန ၇၀၅
ရက္ခ ၆၈၄
ရက္ခာဂုတ္တိ ၆၈၄
ရက္ခာဝရဏ ၆၈၄
ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ ၆၈၄
ရဇ ၆၈၉
ရဇတ ၆၂၉
ရဇ္ဇ ၆၆၁၊ ၇၄၁
ရဇ္ဇု ၆၅၇
ရဇောပထ ၆၉၀
ရဋ္ဌ ၇၀၉
ရတ္တ ၆၃၅
ရတန ၅၉၈
ရတနတ္တယ ၆၀၅
ရတနဘူမိ ၆၄၇
ရတ္တဝိတာန ၆၃၅
ရတ္တိ ၆၂၈
ရတ္တူပရတော ၆၂၉
ရထ ၇၃၇
ရမဏီယ ၇၅၀
ရဝ ၆၇၅
ရသ ၅၇၆၊ ၇၀၆
ရသ္မိယော ၆၁၂
ရဟဒ ၇၀၁
ရာဂ ၆၅၀
ရာဂပရိယုဋ္ဌာန ၆၂၁
ရာဂဝိရာဂ ၇၀၈
ရာဇဂဟ ၆၅၉
ရာဇဒါယ ၇၁၇
ရာဇပရိဝဋ္ဋ ၆၆၇
ရာဇပရိသံ ၆၇၅
ရာဇဘောဂ္ဂ ၇၁၆
ရာဇသခေ်ပ ၇၁၇
ရာဇာ ၇၁၄
ရာဇာဂါရ ၅၉၇
ရာဇာဂါရက ၅၉၇
ရာဇာဘိရာဇာ ၅၇၈
ရာသိ ၆၈၀
ရာဟု ၆၆၅
ရုက္ခ ၅၉၆
ရုတ ၆၃၇
ရူပ ၇၀၄
ရူပကာယသီသ ၆၅၄
ရူပဇ္ဈာနလာဘီ ၇၀၂
ရူဋ္ဌိသဒ္ဒ ၇၁၂
ရူဋ္ဌီ ၇၁၂
ရောဂ ၇၀၀
ရောရုဝ ၇၄၈
လက္ခညာ ၆၆၅
လက္ခဏ ၇၂၃
လက္ခဏီယာ ၆၆၅
လဇ္ဇာ ၆၁၈
လဇ္ဇီ ၆၁၈
လဋ္ဌုကိကာ ၇၃၁
လဋ္ဌိကာ ၅၉၆
လဒ္ဓဝေါဟာရ ၆၁၆
လဒ္ဓသဒ္ဓ ၇၁၉
လဒ္ဓိ ၆၈၃
လဗ္ဘနေယျ ၆၃၉
လဟု ၆၁၃
လဟုကာ ၇၃၀
လဟုသာ ၇၃၀
လာဘ ၅၉၄၊ ၇၀၂
လာဘသက္ကာရ ၅၉၄
လာဘသက္ကာရဟာနိ ၅၉၄
လာဘီ ၆၅၃
လာမက ၇၃၆
လိစ္ဆဝီ ၇၄၉
လုဒ္ဒ ၆၈၄
လုဒ္ဒက ၆၈၅
လုဒ္ဓ ၆၁၀
လေဏ ၆၉၈
လေသ ၆၄၂
လောက ၆၈၆
လောကာမိသ ၆၈၈
လောကာမိသနိရပေက္ခ ၆၈၈
လောကာယတ ၇၂၁
လောဏ ၆၈၉

http://www.dhammadownload.com

လောဘနိယ ၆၉၄
လောမ ၆၇၃
လောဟ ၇၀၁
လောဟိတ ၆၆၁
ဝက် ၆၄၈
ဝစ ၇၁၁
ဝစ္ဆ ၆၆၈
ဝစနံ ၇၃၃
ဝစနဿတ္ထယ ၆၆၆
ဝစသာယ ၇၁၁
ဝစီ ၆၇၅
ဝစီဘေဒ ၆၇၅
ဝဋ္ဆ ၇၄၅
ဝဋ္ဋ ၇၅၀
ဝဏ္ဏ ၆၃၃
ဝဏ္ဏခါဏုက ၆၈၂
ဝဏ္ဏ ၅၉၂
ဝတီ ၇၅၅
ဝတ္ထ ၇၀၂
ဝတ္ထုဂုယှ ၇၃၈
ဝတ္ထု ၆၃၀၊ ၆၄၄၊ ၇၁၅
ဝဓိယမာန ၇၀၀
ဝန ၆၅၉
ဝယ ၆၆၇၊ ၇၂၁
ဝယဿ ၆၇၃
ဝယဿာဘိလာပ ၆၇၃
ဝယှ ၆၃၂
ဝရ ၇၃၈
ဝရဝါရဏ ၇၃၈
ဝဝတ္ထပိတ ၅၇၉
ဝဝတ္ထာန ၆၄၀
ဝဝတ္ထာပန ၆၄၀
ဝသ ၆၄၈
ဝဿ ၇၄၅
ဝသန ၆၅၉
ဝသနဝန ၆၅၉
ဝသိတ ၆၄၇
ဝသိတာ ၆၄၈
ဝသီ ၆၄၈
ဝဿူပနာယိကာ ၅၇၃
ဝဠုဝါ ၇၃၇
ဝါက္ကရဏ ၇၃၃
ဝါစာ ၆၂၅
ဝါဏိဇ္ဇ ၆၉၁
ဝါတ ၇၃၄
ဝါတပါန ၆၉၀
ဝါဒ ၅၉၃
ဝါဒိတ ၆၂၉
ဝါန ၇၀၆
ဝါပိ ၆၃၀
ဝါယသ ၆၃၇
ဝါရ ၅၉၂
ဝါရဒွယ ၆၄၄
ဝါရဏ ၇၃၈
ဝါရိ ၆၈၂
ဝါလ ၇၃၇
ဝါသနာ ၇၄၅
ဝါသနာဘာဂ ၇၄၅
ဝါသနာဘာဂိယ ၇၄၅
ဝါဠု ၅၉၇
ဝါဠုမိဂ ၅၉၇
ဝိကပ္ပန ၆၀၅
ဝိကပ္ပနတ္ထ ၆၀၆
ဝိက္ကယ ၆၃၀
ဝိက္ခိတ္တ ၆၈၆
ဝိက္ခိတ္တစိတ္တ ၆၈၆
ဝိကွေပ ၅၈၄
ဝိဂတာဘိဋ္ဌ ၆၉၉
ဝိဃာတ ၆၅၀
ဝိစက္ခဏ ၆၈၂
ဝိစိကိစ္ဆာ ၆၉၉
ဝိဇ္ဇာ ၆၃၇
ဝိဇာတိ ၆၈၉
ဝိဇာတိတာ ၆၈၉
ဝိဇိတာဝီ ၇၁၁
ဝိညာဏ ၇၅၄
ဝိတက္က ၇၂၁
ဝိတာန ၆၃၅
ဝိတ္ထာရ ၆၉၅
ဝိဓာတာ ၇၀၈
ဝိနယ ၁၇၆၊ ၇၁၀
ဝိနယပရိယာယ ၁၉၉
ဝိနယပိဋကံ ၁၇၆
ဝိပ္ပကတာ ၆၀၄
ဝိပစ္စနိက ၁၉၃
ဝိပစ္စနိကဝါဒ ၁၉၃
ဝိပ္ပဋိသာရ ၇၄၇
ဝိပရိယာယ ၆၇၁
ဝိပဿက ၆၅၇
ဝိပဿနာ ၆၅၇
ဝိပါက ၆၃၈
ဝိပုလ ၆၈၅
ဝိဘင်္ဂ ၅၈၈
ဝိဘတ္တ ၆၉၅
ဝိဘဝ ၆၄၉
ဝိဘူသန ၆၁၂
ဝိမတိ ၇၃၈
ဝိမှယ ၆၀၁
ဝိမာန ၆၉၀
ဝိမုတ္တိ ၁၇၅

http://www.dhammadownload.com

ဝိမုတ္တိရသ ၅၇၆
ဝိရဇ္ဈ ၇၄၁
ဝိရုဠှ ၅၉၃
ဝိလာသ ၆၁၅
ဝိဝဋ္ဋ ၆၄၄
ဝိဝဋ္ဋဆဒ ၇၂၄
ဝိဝရ ၅၈၇
ဝိဝရဏ ၇၂၇
ဝိဝိဓနယတ္တာ ၅၇၇
ဝိသ ၅၇၄
ဝိဿ ၅၇၄
ဝိသဂန္ဓ ၅၇၄
ဝိဿဂန္ဓ ၅၇၄
ဝိဿတ္ထ ၅၇၁
ဝိသယ ၆၄၁
ဝိသာခပုဏ္ဏမ ၅၆၈
ဝိသာခပုဏ္ဏမဒိဝသ ၅၆၈
ဝိသာရဒ ၇၃၉
ဝိသိဋ္ဌ ၅၈၇
ဝိသူက ၆၂၉
ဝိသေသ ၆၁၀
ဝိသေသနယ ၅၇၇
ဝိသေသနယတ္တာ ၅၇၇
ဝိသံဝါဒနပုရေက္ခာရ ၆၂၁
ဝိဟာရ ၆၆၀၊ ၆၈၄
ဝိဟိတ ၆၉၂
ဝီစိ ၆၉၃
ဝီထိ ၇၀၅
ဝီမံသာ ၆၄၅
ဝီရ ၇၂၃
ဝီရဂ် ၇၂၄
ဝီရဂ်ရူပ ၇၂၄
ဝီရိယ ၇၂၄
ဝီဟိ ၆၂၉
ဝုဠှိမန္တ ၅၇၈
ဝုတ္တ ၆၅၈
ဝုဒ္ဓိ ၇၁၀
ဝုသိတ ၇၂၉
ဝုသိတမာနိ ၇၂၉
ဝုသိတဝါ ၇၂၉
ဝေကလ္လ ၆၈၄
ဝေဂ ၆၅၂
ဝေဠုန ၆၇၁
ဝေဏှိ ၇၃၇
ဝေတနဿ ၇၄၆
ဝေဒ ၇၂၁
ဝေဒနာ ၆၀၇
ဝေနေယျ ၅၇၇
ဝေနေယျဗျာသယ ၅၇၇
ဝေပါက ၇၄၂
ဝေမတ္တ ၇၅၁
ဝေမတ္တတာ ၇၅၁
ဝေယျာကရဏ ၆၅၈
ဝေယျာဝစ္စ ၇၃၆
ဝေရဇ္ဇ ၇၄၁
ဝေရမဏိ ၆၄၀
ဝေလာ ၆၈၄
ဝေဝစန ၆၈၀
ဝေသာလီ ၇၄၉
ဝေါဟာရ ၅၇၉
ဝေါဟာရကုသလ ၅၇၉
ဝံသ ၇၃၀
သဥတ္တရဆဒ ၆၃၅
သက ၇၂၊ ၇၅၃
သကဋ္ဌ ၆၃၂
သကသညာ ၇၅၃
သကသညီ ၇၅၃
သကဒ္ဒမာ ၆၆၈
သက္က ၇၃၂
သက္ကကုလပ္ပသုတ ၅၇၂
သက္ကပုတ္တ ၇၁၉
သကရဏီယ ၅၇၁
သကလ ၆၇၂
သက္ကာရ ၅၉၄
သကိဉ္စန ၇၁၉
သကိဉ္စနပလိဗောဓ ၆၈၉
သကုဏ ၆၅၀
သကုဏသဒိသ ၆၉၇
သခ်ါရ ၆၀၆
သခ်ိယာ ၆၀၀
သခ်ေပ ၇၁၇
သခ်ျံ ၇၅၃
သဂ္ဂ ၆၇၈
သဂ်ဟိတ ၆၉၈
သဂ်ါဟက ၅၇၃
သဂီတိ ၅၆၇
သဃ်တ ၅၈၉
သဃ်ဋ္ဌ ၆၆၄
သစ္စ ၇၀၇
သစ္စိကတနိရောဓ ၇၀၈
သဉ္ဇာတ ၇၂၅
သဉ္ဇာတဒန္တ ၇၃၂
သဉ္ဇာတာလောက ၇၂၅
သညဂ္ဂ ၇၅၃
သညာ ၆၅၁
သညုပ္ပါဒ ၆၅၂
သဏ္ဌာန ၇၀၄
သဏ္ဍ ၇၁၃
သဏ္ဌ ၆၂၅
သတ္တ ၆၄၆
သတ္တာဟပရိနိဗ္ဗုတ ၅၆၈
သတိ ၆၉၅

http://www.dhammadownload.com

သတ္တိ	၆၆၄
သတိသမ္ပဇည	၆၉၅
သတ္တု	၆၆၁
သတ္တုဿဒ	၇၁၅
သန္တုဋ္ဌ	၆၈၃
သတော	၆၅၃
သတ္ထ	၆၁၇
သတ္ထုပဋိည	၆၆၆
သတ္ထုပဋိညာတ	၇၅၆
သတ္ထုသာသန	၅၆၉
သဒ္ဒ	၆၇၃
သဒ္ဒနယ	၆၀၀
သဒ္ဒသတ္ထ	၇၁၅
သန္ဒမာန	၆၃၂
သန္ဒမာနိကာ	၆၃၂
သန္ဒိဋ္ဌ	၆၇၆
သန္ဒိဋ္ဌိက	၆၇၇
သဒိသ	၆၁၀
သဒေဝက	၆၈၇
သဒ္ဓ	၇၄၇
သဒ္ဓါ	၆၃၁
သဒ္ဓါဒေယျာနိ	၆၃၁
သဒ္ဓါယ	၆၂၃
သဒ္ဓါယိက	၆၂၃
သဒ္ဓါယိတဗ္ဗ	၆၂၃
သဒ္ဓါယိတဗ္ဗက	၆၂၃
သန္ဓာဂါရ	၅၇၃
သန္ဓိကရ	၅၉၀
သန္ဓိဓိကာရပရိဘောဂ	၆၃၂
သန္ဓိပါတ	၅၇၄
သပတ္တ	၆၉၇
သပတ္တဘာရ	၆၉၇
သပတိ	၇၄၈
သပ္ပဋိဘယ	၇၀၅
သမ္ပဇည	၆၉၃
သမ္ပရာယ	၅၈၅
သပ္ပ	၆၁၅
သပ္ပိ	၆၃၃
သမ္ပ	၆၂၄
သမ္ပပ္ပလာပ	၆၂၄
သဗ္ဗ	၆၈၇
သဗ္ဗဂ်ပစ္စဂ်	၆၅၄
သဗ္ဗဂ်ပစ္စဂ်ီ	၆၅၄
သဗ္ဗဂုဏ	၅၈၆
သဗ္ဗဂုဏဝိသိဋ္ဌ	၅၈၇
သဗ္ဗဂုဏဝိသိဋ္ဌတာ	၅၈၇
သဗ္ဗညုတ	၆၀၂
သဗ္ဗညုတညာဏ	၆၀၂
သဗ္ဗညုပဝါရဏာ	၆၇၆
သဗ္ဗညူ	၆၇၆
သဗ္ဗဥေယျဓမ္မ	၆၀၁
သဗ္ဗတောပဘ	၇၅၅
သဗ္ဗပါလိဖုလ္လ	၅၉၄
သမ္ဗန္ဓ	၆၇၀
သမ္ဗဟုလ	၅၉၈
သမ္ဗုက	၇၀၇
သမ္ဘောဓိ	၇၅၀
သဗျဥ္ဇန	၆၈၆
သဘာဂ	၅၇၇၊ ၅၉၀
သမဂ္ဂ	၆၂၄
သမဂ််	၆၅၅
သမ်ဂီ	၆၅၅
သမ်ဂီဘူတ	၆၅၅
သမဏ	၇၁၈
သမ္မတ	၆၄၁
သမတ္ထ	၆၀၇
သမပ္ပဝတ္တ	၇၂၇
သမပ္ပဝတ္တမောဒ	၇၂၇
သမယ	၅၈၅
သမယန္တရ	၆၄၀
သမဝိပါကိနော	၆၃၈
သမဝေပါက	၇၄၂
သမဝေပါကိနီ	၇၄၂
သမာဓိ	၆၅၆
သမာပတ္တိ	၇၀၃
သမာပန္ဓ	၆၄၉
သမ္မာမနသိကာရ	၆၄၂
သမာဟာရ	၇၅၄
သမာဟိတ	၇၀၀
သမိတပါပ	၇၁၈
သမိတပါပတာ	၇၁၈
သမိဒ္ဓ	၇၅၄
သမီပ	၅၉၁
သမီပစာရ	၅၉၁
သမ္မုခါဝဋ္ဌနီ	၇၃၆
သမ္မုဋ္ဌ	၆၇၉
သမ္မုတိကထာ	၇၅၃
သမုဒ္ဒ	၆၃၅
သမုဒယ	၇၃၉
သမုဿိတ	၆၆၄
သမုဿိတသေတစ္ဆတ္တ	၆၆၄
သမူဟ	၅၈၂
သမူဟတ္ထ	၅၈၆
သမ္မာသမ္ဘောဓိ	၆၀၁
သမ္မောဒန	၇၂၇
သမ္မောဒနီယ	၇၂၈
သမ္မောဒိတ	၇၂၇
သမ္မောဒီ	၇၂၇
သယမ္ဘုညာဏ	၇၃၉
သယမ္ဘူ	၇၃၉
သရ	၆၃၇
သရဏ	၇၅၅

http://www.dhammadownload.com

သရဏဂမန ၇၀၈
သရသ ၇၀၆
သရသလက္ခဏ ၇၀၆
သရသလက္ခဏပဋ္ဌိဝေဓ ၇၀၆
သရီရ ၆၇၂
သလ္လကတ္တ ၆၃၈
သလက္ခဏာ ၅၇၈
သလ္လဟုကဝုတ္တိ ၆၉၆
သလ္လာပ ၆၇၅
သလ္လေခ ၆၃၂
သသ ၅၈၀
သဿ ၅၇၇
သဿတ ၆၄၂
သဿတဒိဋ္ဌိ ၆၄၂
သဿတိ ၆၄၄
သဿိရိက ၇၁၅
သဟဓမ္မ ၇၃၃
သဟဓမ္မိက ၇၃၃
သဟာယက ၇၄၇
သာဂရ ၆၃၆
သာစရိယက ၇၃၆
သာစိ ၆၃၁
သာစိယောဂ ၆၃၁
သာဋ္ဌက ၇၃၀
သာဏ ၅၆၉
သာဏိ ၇၃၆
သာဏိပါကာရ ၇၃၆
သာတိ ၇၁၄
သာတ္ထက ၆၉၃
သာတ္ထကသမ္ပဇည ၆၉၃
သာဓာရဏ ၅၆၉
သာဓု ၇၁၉
သာဓုက ၆၈၆
သာပတေယျ ၇၄၈
သာပဒေသ ၆၂၇
သာမ ၇၂၁
သာမည ၅၈၉၊ ၆၇၇၊ ၆၇၈
သာမညဖလ ၆၇၇
သာမိက ၆၆၈
သာမိဝစန ၆၀၅
သာမုက္ကံသ ၇၃၉
သာမုက္ကံသိက ၇၃၉
သာယ ၆၂၈၊ ၇၁၁
သာယနှ ၇၅၆
သာယမာသ ၆၂၈
သာယမာသဘတ္တ ၆၂၈
သာရ ၆၈၀၊ ၇၄၇
သာရဏီယ ၇၂၈
သာရုပ္ပ ၆၉၄
သာလဝတိကာ ၇၅၅
သာလာ ၇၃၀
သာဝက ၆၀၈
သာဝကပါရမီ ၆၄၀
သာဝကပါရမီညဏ ၆၄၀
သာဝဇ္ဇ ၇၅၀
သာဝတ္ထိ ၇၅၁
သာဝိ ၆၃၁
သာသင်္ဂ ၇၀၅
သာသန ၅၆၉၊ ၆၃၀
သာသနရသ ၇၀၀
သာသပ ၆၃၅
သာဟသိက ၆၇၇
သာဟသိကမဟာယောဓ ၆၇၇
သိခါ ၆၀၄
သိက္ခာ ၆၂၀
သိက္ခိတ ၇၂၉
သိထိလ ၅၇၆
သိနေရု ၆၄၄
သိပ္ပ ၆၇၆
သိပ္ပိ ၇၀၇
သိပ္ပိယ ၇၀၇
သိပ္ပူပဇီဝိနံ ၆၇၆
သိရ ၅၇၁
သိရီ ၆၃၈
သိလိဋ္ဌ ၅၉၀
သိလိဋ္ဌတာ ၅၉၀
သိဝိကာ ၆၃၂
သိဿ ၅၉၁
သီတ ၆၈၂
သီတလ ၆၃၇
သီတာလုက ၆၉၄
သီတုဒက ၆၆၈
သီတုဒကပဋ္ဌိက္ခိတ္တက ၆၆၈
သီမာ ၆၈၅
သီလ ၅၈၉
သီလခန္ဓာဝါရ ၇၁၃
သီလဝါ ၇၄၂
သီသ ၅၇၅၊ ၆၃၁
သုက္က ၆၅၄
သုက္ကသောဏိတ ၆၅၄
သုင်္ဂ ၇၁၈
သုဂ္ဂတိ ၆၃၈
သုခ ၆၇၈
သုက္ခဝိပဿက ၅၆၉
သုခိတ ၆၇၈
သုစိ ၆၂၀
သုစိဘူတ ၆၂၀
သုဇံ ၇၄၄
သုည ၆၅၉
သုဋ္ဌု ၇၀၃
သုတ ၅၈၄
သုတာ ၅၈၅

http://www.dhammadownload.com

သုတ္တ ၅၇၇၊ ၅၇၇၊ ၆၈၆
သုတ္တန္တ ၅၉၉
သုတ္တနိက္ခေပ ၆၀၄
သုတ္တသဘာဂ ၅၇၇
သုန္ဒရ ၆၆၇၊ ၆၈၆
သုဒ္ဓ ၆၈၃
သုဓာ ၇၃၇
သုပ္ပဋိပန္န ၅၈၂
သုပ္ပဋိဝိဒိတ ၆၀၁
သုပ္ပဋိဝိဒိတတာ ၆၀၁
သုပိန ၇၃၄
သုပုပ္ဖ ၆၆၃
သုပုပ္ဖိတ ၆၆၃
သုဘ ၇၀၃
သုမန ၆၀၉
သုယောဇိတဒွါရ ၅၉၇
သုရာ ၇၄၈
သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏ ၇၃၈
သုဟဒ္ဓ ၆၅၈
သုဟဒ ၆၅၈
သူစိ ၆၃၈
သူရ ၇၄၇
သူရိယ ၅၉၅
သူလ ၆၂၆
သေက္ခ ၅၇၀
သေဋ္ဌ ၆၆၉
သေဋ္ဌဝဏ္ဏ ၇၄၂
သေဋ္ဌဝဏ္ဏီ ၇၄၂
သေဋ္ဌီ ၇၄၈
သေတ ၆၂၆၊ ၆၃၄
သေတု ၇၄၈
သေတုဃာတဝိရတိ ၇၄၈
သေဒ ၆၇၄
သေန ၆၉၇
သေနာ ၇၂၄
သေနာသန ၆၉၇
သေနိယ ၇၄၁
သေလ ၆၉၈
သေသ ၆၅၉
သောတ ၅၈၄၊ ၆၇၈
သောတဒွါရ ၅၈၄
သောတာပတ္တိ ၆၇၈
သောတာပန္န ၆၅၇
သောဏိတ ၆၅၄
သောမ ၇၂၀
သောမ္မ ၇၂၀
သောမနဿ ၆၀၉
သောမနဿိကာ ၆၀၆
သောဝဂ္ဂိကာ ၆၇၈
သောဝစဿ ၇၅၆
သောဝိရိက ၇၅၀
သံခိတ္တ ၅၈၃
သံဃ ၅၈၉၊ ၆၆၇
သံဃာတ ၅၈၉
သံယတ ၆၈၃
သံယတစိတ္တ ၆၈၃
သံဝစ္ဆရ ၅၈၅
သံဝဋ္ဋ ၆၄၄
သံဝရ ၆၈၂
သံဝုတ ၆၈၃
သံဝေဂ ၅၇၄
သံသိဒ္ဓိတ ၆၄၂
သံသုဒ္ဓ ၇၄၁
သံသုဒ္ဓဂဟဏိက ၇၄၁
သွာတန ၆၉၆
ဟတ္ထ ၇၂၇
ဟတ္ထကုက္ကုစ္စ ၆၇၄
ဟတ္ထိနီယာ ၆၇၁
ဟတ္ထိမေဏ္ဍ ၆၇၇
ဟတ္ထိသာရီ ၇၁၃
ဟတ္ထီ ၆၇၀
ဟဒယ ၆၈၈
ဟလ ၅၉၂
ဟလာဟလ ၅၉၂
ဟလိဒ္ဒိ ၆၂၂
ဟလိဒ္ဒိရာဂ ၆၂၂
ဟာနိ ၅၉၄
ဟိတ ၆၉၁
ဟိတစိတ္တ ၆၁၉
ဟိတာနုကမ္ပီ ၆၁၉
ဟိမ ၇၃၁
ဟိမဝါ ၇၃၁
ဟီန ၇၀၄
ဟီနကာယူပဂ ၅၉၁
ဟီနဇစ္စ ၆၈၉
ဟီဠေန္တိ ၇၂၉
ဟုတ ၆၈၁
ဟေတု ၇၃၃
ဟေတုဖလ ၅၈၀
ဟံသ ၅၉၉
ဟံသဝဋ္ဋ ၅၉၉
ဟံသဝဋ္ဋက ၅၉၉
ဟံသဝဋ္ဋကစ္ဆန္ဒ ၅၉၉

http://www.dhammadownload.com

ဓမ္မမှတ်တမ်းလွှာ

ဤကျမ်းစာအုပ် ဖြစ်မြောက်အောင်မြင်ရေးအတွက် . . .
အထူးတိုက်တွန်း အားပေးတော်မူခဲ့ကြသော သံဃာတော်အရှင်သူမြတ်များ၊ သီလရှင်ဆရာလေးများ၊ စာပေပညာရှင်များနှင့် အလှူရှင်များ။
နိဂုံးကမွတ် အဆုံးသတ်ရာဝယ် အခက်အခဲအကြပ်အတည်း အလွန်များပြားလှသည့် ၂၀၀၇၊ ၂၀၀၈–ခုနှစ်တို့၌ ဝိုင်းဝန်းကူညီခဲ့ကြသော ရန်ကုန်တိုင်း၊ မြောက်ဥက္ကလာပမြို့၊ (၂)ရပ်ကွက်၊ အာသာဝတီလမ်း၊ ပွေးလှကမ္ဘာအေးကျောင်း မိသားစု။
ဝိုင်းဝန်းကူညီခဲ့ကြသော ပန်းတနော်မြို့, မြတောင်စာသင်တိုက်မှ စာချ–အရှင်ကုသလနှင့် စာချ–အရှင်သီလပိယ၊ ကြည့်မြင်တိုင်မြို့မှ မထူးထူးအောင် (ခ) မထူး၊ မဝင်းမင်းသန်း (ခ) မန်း အစရှိသော ကွန်ပျူတာဝိုင်းတော်သားများ။
ကိုယ်ပိုင်အတွေးဖြင့် မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်းကို ပုံဖော်လှူဒါန်းပေးသော ကြည့်မြင်တိုင်မြို့မှ ထွန်းဇော်လင်း (ခ) ဖိုးဇော်ကြီး။
ပုံနှိပ်ရာ၌ အဓိကပါဝင် ကူညီခဲ့ကြသော မင်္ဂလာတောင်ညွန့်မြို့နယ်၊ ဒေါသိန်းတင်လမ်းမကြီး (၉၂–လမ်းထိပ်)မှ ဇော်အောင်ချို (ခ) ဖိုးဇော်နှင့် စက်ဆရာ ကိုမျိုးနိုင် အစရှိသော ဓမ္မမိတ်ဆွေအပေါင်းတို့သည် ဤကျမ်းစာအုပ် ဖြစ်မြောက်အောင်မြင်ရေးအတွက် ကူညီပံ့ပိုးပေးသူများပင် ဖြစ်၏ဟူ၍ ဓမ္မမှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

အထူးဓမ္မမှတ်တမ်းလွှာ

ကျမ်းပြုအရှင်၏ စာအုပ်အားလုံး ဖြစ်မြောက်အောင်မြင်ရေးအတွက်

ကွန်ပျူတာ စာစီပေးတော်မူသော ရွာငံ–အရှင်ပညာသိရီ (စာချ, ဂဏဝါစက)၊ စေတီကြီးစာသင်တိုက်၊ ပင်းတယမြို့၊ ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်း။

ပင်မပဒေသာပင် စိုက်ထူလှူဒါန်းပေးသော မောင်ဇေယျာစိုး+မသက်သက်ချို မိသားစု၊ ရန်ကုန်မြို့။

အတွင်းဖလင် ရိုက်နှိပ်ပေးသော ရန်ကုန်မြို့မှ **A-to-Z** ဖလင် မိသားစု။

စာအုပ်များကို ပုံနှိပ်ပေးသော ရန်ကုန်မြို့၊ ၃၆–လမ်း၊ အမှတ်–၁၇၅၊ မြေညီထပ်မှ ဝဿန်အော့(ဖ်)စက် မိသားစုနှင့် ရန်ကုန်မြို့၊ ၃၁–လမ်း၊ အမှတ်–၁၉၂၊ မြေညီထပ်မှ စက်ဆရာ ဖိုးခွား။

တတ်စွမ်းသမျှ စနစ်တကျ စာအုပ်ချုပ်ပေးသော မင်္ဂလာတောင်ညွှန့်မြို့နယ်၊ စီဝါယာလမ်း၊ အမှတ်–၂၀၊ မိုးပြာစာအုပ်ချုပ်လုပ်ငန်း မိသားစု။

လိုအပ်သမျှ ဖြည့်ဆည်းကူညီပေးသော မြောက်ဥက္ကလာပမြို့နယ်၊ သုနန္ဒာ ၇–လမ်း၊ အမှတ် ၃၄၁–မှ ကိုညွန့်ဝင်းတို့သည် ကျမ်းပြုအရှင်၏ စာအုပ်အားလုံး ဖြစ်မြောက်အောင်မြင်ရေးအတွက် အဓိကဆောင်ရွက်ပေးသော ဓမ္မမိတ်ဆွေများပင် ဖြစ်ကြ၏ဟူ၍ အထူးဓမ္မမှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။

သဖွေ ပူရေ့ဆွေ သက်ပွါ

ရွှေညဝါ ဦးသုန် (ရွှေညဝါ+ဒိကမ္မိက)

၁၃၇၁ ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့် စနေနေ့

၂၇၊ ၂၊ ၂၀၁၀

http://www.dhammadownload.com

ရွှေဆုမွန်

ဇီဝဖိုးငှက်ငယ်လေးများသည် လောကကြီး၌ ပြန့်ကြဲနေသည့် တန်ဖိုးကြီးမားသော အစာများကို ရှာဖွေ၍ ဝမ်းထဲသို့ ထည့်၏။ ထို့နောင် ယင်းအစာများကို ကမ်းပါးယံ၌ ထုတ်ဖော်ထွေးအန်၍ အသိုက်ဆောက်၏။ ယင်းငှက်ငယ်များ၏ အစာသိုက်သည် လောကလူသားတို့အတွက် ဆေးဘက်ဝင်၏။ ယင်းအသိုက်ကို "ငှက်သိုက်"ဟု ခေါ်၏။

စာရေးသူသည်လည်း ပိဋကတ်ပင်လယ်၌ ပြန့်ကြဲနေသည့် အဖိုးအနှုံ ထိုက်တန်သော ဓမ္မများကို ရှာဖွေ၍ ဝမ်းထဲသို့ တတ်စွမ်းသမျှ ထည့်၏။ ထို့နောင် ယင်းဓမ္မများကို ထုတ်ဖော်ပါ၏။ ဆရာသမား, သီတင်းသုံးဘော် သူငယ်ချင်းတို့၏ ကျောင်းတိုက်များနှင့် အသိဒါယကာတို့၏ အိမ်များ၌ သီတင်းသုံး၍ ကြုံသလို အနေအထားဖြင့် ကျမ်းစာအုပ်များကို ရေးသားပါ၏။ ကျမ်းပြုစဉ် အချိန်၌ အစားအသောက် အဆင်မပြေခြင်း, နေရာထိုင်ခင်း မရှိခြင်း, ကျန်းမာရေး ချို့တဲ့ခြင်း အစရှိသော အခက်အခဲများ၊ ဆရာသမားများ ပျံလွန်တော်မူခြင်း, ဖခင်ကြီး အနိစ္စရောက်ခြင်း အစရှိသော ဗျသနတရားများနှင့်လည်း စာရေးသူ ကြုံတွေ့ခဲ့ပါ၏။

ယင်းအခက်အခဲများကြားမှပင် စာရေးသူ စာလိုက်ခဲ့ရသော စာချဆရာတော်တို့၏ နည်းများကိုလည်းကောင်း၊ ဖတ်ရှုလေ့လာ မှတ်သားခဲ့ရသော ကျမ်းစာအုပ်တို့မှ နည်းများကိုလည်းကောင်း၊ စာရေးသူ တီထွင်ခဲ့သော နည်းများကိုလည်းကောင်း မတိမ်ကော မပပျောက်စေခြင်း, နောင်လာနောက်ဖွား စာသင်သားများ လွယ်ကူစွာ သိနားလည်စေခြင်း အကျိုးငှာ ရည်သန်၍ စာရေးသူသည် ရွှေညဝါ, ရွှေသီလကွန် စသော ကျမ်းများကို ရေးသားပြုစုပါ၏။ (ဝါ) စာရေးသူသည် ဝမ်းထဲ၌ ထည့်သွင်း သိမှီးထားသော ဓမ္မများကို ထုတ်ဖော်ထွေးအန်၍ အသိုက်ဆောက်ပါ၏။

အခက်အခဲ အတိုက်အခံများမှ မွေးဖွားတည်ဆောက်ထားသော စာရေးသူ၏ ဓမ္မသိုက်ကို အချို့အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များကား "ငါ့အသိုက်၊ ငါ့အသိုက်"ဟု ဟစ်ကြွေးနေကြချေ၏။

အသို့ ဆိုစေ ... ဇီဝဖိုးငှက်လေး၏ အစာသိုက်သည် လူသားများအတွက် အကျိုးပြုသကဲ့သို့ စာရေးသူ၏ ဓမ္မသိုက်သည်လည်း စာချ+စာသင် သံဃာတော် အရှင်မြတ်များအတွက် အကျိုးပြုပါစေဟုသာ ဆုချေပါ၏။ ဤဆုသည်ကား ရွှေညဝါ+ဒီကမ္မိက အရှင်၏ အသည်းနှလုံးမှ ယိုစိမ့်လာသော ရွှေဆုမွန်သာ ဖြစ်ပေတော့သတည်း။

http://www.dhammadownload.com

ရွှေညဝါ–ဦးသုန် ခြယ်မှုန်းသော ရွှေစာစဉ်များ

(မူ–သီးသန့်)	တိကမာတိကာ	ရွှေညဝါ	အမှတ်(၁)	(ထွက်ပြီ)
(ငယ်–သီးသန့်)	မာ+ဓာ	ရွှေညဝါ	အမှတ်(၂)	(ထွက်ပြီ)
(လတ်–သီးသန့်)	မာ+ဓာ	ရွှေညဝါ	အမှတ်(၃)	(ထွက်ပြီ)
(လတ်)	ရွှေယမိုက်	ရွှေညဝါ	အမှတ်(၄)	(ထွက်ပြီ)
(ကြီး)	ရွှေယမိုက်	ရွှေညဝါ	အမှတ်(၅)	(ထွက်ပြီ)
(ကြီး)	ရွှေပဌာန်း	ရွှေညဝါ	အမှတ်(၆)	(ရေးဆဲ)
(စာချ)	ရွှေသီလက္ခန်(ပ+ဒု)	ရွှေစာစဉ်	အမှတ်(၇)	(ထွက်ပြီ)
(စာချ)	ရွှေသီလက္ခန်(တ)	ရွှေစာစဉ်	အမှတ်(၇)	(ရေးဆဲ)
(စာချ)	ရွှေပါရာဇိကဏ်	ရွှေစာစဉ်	အမှတ်(၈)	(မျှော်)
–	ရွှေသဒ္ဒါ	ရွှေစာစဉ်	အမှတ်(၉)	(မျှော်)
	ရွှေစကား (ဒဿနများ)	ရွှေစာစဉ်	အမှတ်(၁၀)	(မျှော်)

ရွှေသီလက္ခန် တတိယတွဲ၌ ကျမ်းတက်–၁၀၀၀၊ အာဘော် ၁၀၀၀–တို့ဖြင့်
စီရရီခြယ်မှုန်း တင်ပြထားသည်။

"ရွှေ အတု"

ရွှေကျမ်းညဝါ၊ သုတ်သီလာဝယ်
စစ်ရှာဖွေလှန်၊ စောဒနံကို
သယံ သောဓနာ၊ ဖြေမလာဘဲ
ယံဝါ တံဝါ၊ လုပ်နေရှာလျှင်
သေချာပြီပေါ့ သဟာယ်ချင်း။

အစစ်အမှန်ဖြစ်သော သာသနာတော်သည်ကား အံဆောက်အဦ၌
မတည်၊ ပုဂ္ဂိုလ်၌သာ တည်ချေသည် တမုံ့ . . .